

YALE
MEDICAL
HISTORICAL
LIBRARY

Annotamenta Errata et Castigationes in Auicenne opera per Symphorianū Camperium Auratū equitem ac Fauergie dominum composita.

Sacratissimo Antistiti dñoqȝ suo Roberto Colzburno Rossensi in Scotia episcopo viro īprimis eruditissimo Symphorianus Campegius fauergie dominus. S. P. D.

Galenum pgamenū ita ab initio antiquitas admirata est: vt euȝ post hyppocratem laudaret vir sacratissime potius ꝙ sectaret. Ueruȝ multis post seculis Auicenna sub mahomethea spurcissima ꝛ nephanda secta medicinam ꝓfitente: Auicēne nomen apud hispanos increbuit ac emicuit vt tuȝ primū non tam Galeni interpres sed medicoruȝ princeps dūtaxat vocaret. Necꝙ iteȝ dignus hoc medicine noīe cēseretur: qui nō ex Auicēne officina prodisset: ꝛ satis tituli ꝛ estimationis haberet: qui Auicennista nūcupari meruisset. Ego igit Antistes dignissime: nō modo q̄ olim de magdalena poposcisti dubia: sed ꝛ nūc Auicenne Errata animo promptissimo: siue lingua: siue literis emendare et annotare concupisco. Sed ne extra cancellos instituti operis euagetur oratio: iaȝ apiēda sunt vela ac ianua petēda: iā man⁹ īponēda opusculo ē: in q̄ vereor nedū amphorā formare incipio, vrceū finxerim. Tu vo litteratissime presul quicquid est istud munusculi libenter cape. quod si facit ad stomachum tuum: bene est. viuas valeasqȝ Campegij tui memor Symphoniaceqȝ nos ames.

Arabum et mahumethensium secte precipue Tres.

Auicenna Nos autem scimus ꝙ anima non est vna in omnibus corporibus. Attribuens autem anime esse non est corpus: necꝙ virtus corporalis. sed sine dubio essentia existens nuda a materijs ꝛ mensuris. Auicēna et suus abreuiator Algazel de intellectu agente ꝛ possibili eodē mō loquūtur. Auicēna em̄ in quinta pte sexti naturaliū īquit: ꝙ aīa hūana prius est intelligēs ī potētia: deinde fit intelligēs ī effectu. Oē aūt qḋ exit de potētia ad effectū nō exit nisi p cām: q̄ hȝ id ī effectu: ꝛ extrahit illū. ergo est hec cā p quā aīe nostre ī reb⁹ itelligibilib⁹ exeūt de potētia ad effectū: sȝ cā dādi formā intelligibilē nō est nisi intellectus in effectu: penes quā sunt principia formarū intelligibiliū abstractarū. cui⁹ cōpatio ad aīas nostras est sicut cōpatio solis a visus nostros. qꝛ sicut sol videt p se ī effectu ꝛ videt luce ipsius ī effectu qḋ non videbat in effectu: sic est dispō huius intelligentie: quātū ad nr̄as aīas. Est ergo intellectus agens sicut sol qui extrahit aīas nostras ḋ potētia ad effectū p illustrationem factā in itelligibilib⁹. volūt aūt hūc intellectū agētē esse sepatū ac imistuȝ. ꝛ nō solū esse ꝑncipiū intelligēdi: sed creādi formas ꝑpter qḋ colchodea ḋr apḋ arabes. hāc opinionē habuit Auicēna ab alexādro: q̄ voluit intellectū agēteȝ nihil eē aīe nostre. ꝛ sic sunt indt intellect⁹ agēs et potētie differentie anime.

Algazel Dicit ꝙ apprehensor intellectorū vniuersalium est anima que est substantia existens per se. que non est corpus nec impressa in corpore nec perit pereunte corpore sȝ remanet viuēs in ꝑpetuū vel leta vel tristis. Que fuerit Algazelis de aīa opinio multis propositionibus ostenditur: quarum prima est. Anima nō perit. pereunte corpore adijciemus etiam ꝙ ipsa incipit cum corpore. Secunda algazelis propositio. Anime quāuis fiant cuȝ corporibus. non tamen fiunt propter corpus. dictum enim est ꝙ corpus nō potest esse causa fiendi aliquid de nihilo vel multo minus fiendi id quod non est corpus. Tertia algazelis propositio. Omne sperma qḋ aptum est recipere animam meretur aduentum anime a substantia intelligibili que est principium animabus merito quideȝ naturali nō casu vel electione. Sequeretur em̄ tunc ꝙ aliquando due anime conueniunt in vno corpore: quod est inconueniēs. Quarta propositio maior pena in die iudicij illorum hominuȝ erit qui cum sapiētes essent male vixerunt. Dicit etiam algazel ꝙ qui crescit in scientia et non; crescit in bonis operibus et in vita bona elongabitur a deo. Et hec algazelis opinio cū lege christianorū videtur satis ꝯformis. Fuit tñ arabia terra pestilens humanis gentibus: sic mahumetes sic olim cham ꝛ ei⁹ progenies.

Auerrhous vnicam in omnibus hominibus animam intellectiuaȝ esse voluit. item ponit intellectum tam agentem quā possibilem esse duas partes substantiales anime intellectiue. Et ē opinio auerroys ꝙ intellect⁹ agēs et intellectus potentie substantie sint: et non accidētia ꝑpria ꝛ essentiales ꝑprietates: rursum ꝙ intellectus agēs et potētie sūt separati a materia: ꝛ a corpe et actu vniuersales ꝛ abstracti extra animā. Rursum ābo sunt aīe rationalis q̄dpiā ꝛ sepati scđm esse a materia et corpe: hec opinio inter oēs mēdosa ē. Nā vt sacre litere docēt Aīa intellectiua semp cū corpe creat ꝛ simul ei infundit. Nā vt verbis neotericis siue auerroycis loquar. Aīa simul creatur ꝛ infundit corpori. Nā forma q̄ ꝓducit vt informet simul ꝓducitur ꝛ informat. Aīa intellectiua ē hmōi igit ꝛc. Maior ptȝ: qꝛ entitatē forme eē: In materia ē formā informare materiam. Entitas q̄ ꝓducit vt informet statiȝ ꝙ ꝓducitur pōitur in materia ꝛ inest ei: sȝ formam esse in materia: est formam informare materiā. Quia non est intelligibile; formam inesse materie et ipsam non informare. in eodem enim instanti temporis Introducitur vltima dispositio. Anima creatur et infunditur in diuersis tamen (vt quibusdam placet) instantibus nature quare videt auerroys de intellectu male et vt ethnicus errasse.

Ex sexto de anima Auicenne.

Anima non desinit esse neqȝ trāsformatur i alia corpora. sunt em̄ aie separate sine dubio a corporibus. prius autez vnaqueqȝ habuerat esse ⁊ essentiā per se ꝑpter diuersitatem materierum: quas habebat: ⁊ propter diuersitatem temporis sue creationis: ⁊ propter diuersitatem affectionum suarū quas habebat ꝺm diuersa corpora que habebat hec Auicenna.

Algazelis de anima ex lib. de anima humana opinio.

Anima est quasi tabula breuis continens summam omnium que in mūdo sūt: in qua inuenit exemplum omnis rei ⁊ per quam sit possibile cognoscere vniuersa. anima vero post mortem sentit dolorem pro ignorantia ⁊ delectationē pro sapientia. sensibilis autem delectatio non habet comparationez ad intelligibilem delectationē. angelorū delectatio quam habent ex contēplatione primi: vincit delectationē quam habent de apprehensione sui. Delectatio autez eorum est quia se seruos dei cognoscunt. anime autez q̄uis ipse fiant cum corporibus: non tñ fiūt propter corpus. Causa autem earū est dator formarum que est substantia intelligibilis eterna: aia autem ab intelligentia fluit agēte: ipsa enim anima esse significat agentez intelligentiaz: in ipsa fiunt intellectus abstracti.

Impij auerrhois de aia opinio.

Anima intellectiua vnica est in omnib⁹ hominibus. Est em̄ intellectus hūanus quedaz natura ⁊ quiditas intellectualis subsistens: ⁊ implurificabilis continēs omnem perfectionez tam ex parte indiuidui q̄ ex parte spēi: que pōt ipsi competere: nullo modo determinabilis ⁊ contrahibilis ad plura indiuidua: eo modo quo quodlibet in materiale simpliciter abstractū est implurificabile ꝺm aristotelez. Anima em̄ intellectiua compōitur ex intellectu agēte ⁊ possibili: q̄ duo non sunt partes essentiales anime: sed partes potentiales: ita ꝙ sunt due potentie: eedez tamē realiter cuz substantia anie intellectiue. Alibi tamē cōmētator ponit intellectuz tā agentē q̄ possibilem esse duas partes substantiales anime intellectiue: ita ꝙ anima intellectiua est quedā substātia spiritual' oīno abstracta a materia ꝑ se subsistēs: in qua intellectus agens in ratione principij actiui respicit intellectū possibilē pro adequato passiuo: que anima intellectiua licet nō sit forma informans corpus humanum: nō potest tñ esse sine corpore humano: adeo ꝙ si per ipossibile destrueretur tota spēs humana: nō esset aia intellectiua ⁊ sic anima intellectiua dicit dependere a corpore: ⁊ esse actus primus ei⁹: ⁊ intentiones intellecte: saltē in particulari sunt generabiles ⁊ corruptibiles: quicquid sit de intētionibus respectu vniuersalis. ⁊ hec fuit ipij auerrhois opinio.

Symphoriani Campegij fauergie domini opinio de anima.

Tres maximi philosophi religionū trium: qui totuz terrarū orben suis doctrinis illustrarunt ex arabia procreati fuerunt. Fuit em̄ Auicēna origine Arabs: ⁊ si natiuitate hyspan⁹: lege mahumetista: Argazel origine Arabs religione christianus: Nā petrum et ioannē dei apostolos in sua philosophia appellat. Auerrhous vero gētilis. Gētiles sunt qui ad fidei nostre lucem nunq̄ venerūt: et latine infideles dicuntur: grece vero ethnici. i. gentiles nūcupātur. Ethnos em̄ gentez significat. Dicunt ⁊ pagani hoc est rusticani: ꝙ nō spiritu renati sicut christiani: sed in ea qua geniti sunt rusticitate semꝑ ꝑmanserunt: prout fuit ille impius auerrhous sine lege infidelis rusticus: pagan⁹. ⁊ gentilis qui vnitatem intellectus contra aristotelis mētem cuius se dicit interpretē solus somniauit. nos autem alibi multis rationibus intellectus vnitate reiecta eandez questionem antea obscurā ac perdifficilē hisce verbis aie humane substantiam sic diffinimus. Aia est substātia talis ex qua fluunt potentie tum separate a materia: tum etiā minime separate: ⁊ secundum se est incorruptibilis ac permanens. licet secunduz esse quarundam potentiarum corruptibilis sit. atqȝ hec quidem de anima humana dumtaxat ⁊ precipere se et sentire profitentur nostri philosophi. plura ab origine rōnalis anime in plura volumina nostri philosophi cōfecerunt ⁊ veram illius cū motore prīo: aquo vno perfecta est cognationē ostenderūt: actam et si multa ⁊ pene innumera afferri possint ad astruendam hāc de animi imortalitate sniaz. vna tamē certior atqȝ ceteris omnibus accōmodatior via est. et huius inuestigāde veritatis ratio cognitio: ac ꝑspectio finis. Nec id quidē vel timere: vel iniuria: quādo finis his que ad finē sunt: necessitatez constituit. id vero cum primis effecisse perpēditur aurelius ⁊ quidem vere aureus augustinus in his libris quos castigatissimos tum de trinitate tum de ciuitate dei cōscripsit aias in corporibus oīpotens atqȝ eternus pater simul ⁊ infundit ⁊ creat. Euiscemodi ꝑcreationis rōnē nunq̄ philosophando nouit auerrhous: qui cum plus q̄ oportebat sapere voluisset: fecit ne intelligendo vt intelligeret nihil.

¶ Auicennam affirmare a prima intelligentia secundam dūtaxat prodire illam vero producere tertiam. Erratum Primum.

¶ Camperius.

Auicenna patria hispalēsis origine ⁊ lingua Arabs: sexto naturaliū reruz libro: parte quinta: Et in nono sue Metaphysice putauit ⁊ falso hūc ordinē a separatis a materia: ⁊ ab omni materie conditiōe intelligentijs haberi: vt secūda a prima tertia a scda: quarta a tertia: ⁊ ita deinceps seruato ordine penderet: nec solū quoad essentiā naturā ve: sȝ quoad intellectionē etiā ꝑtineret: itaqȝ gradatim ꝑcedi donec ea que infima esset humanā animā oēmqȝ eius intellectionē ꝑduceret: nec secus rōnalē animā intelligere nisi dum se actu ipso ad superiorem a qua scilicet pēderet intelligentiā cōuerteret addebat pro aie ipsi⁹ puritate effici posse: vt ipsi intelligētie a deo cōiungeret: vt hauriret arcana: vt futura ꝓuideret: vt in subiectā mām ꝑ appulsū imaginationis polleret. hec ab Auicenna: ⁊ quodā q̄si sub ne-

cessario compēdio summatim excerpsim⁹ aduersus autē modū quo produci intelligentias voluit Auicēna minime disputabimus: quoniā hoc impletum abundanter a theologis multis quibus vno ore cōfessum Creare solius dei mun⁹ esse vanāqꝫ ꝛ impossibilē haberi positionē Auicēne omnes cōueniunt: Tametsi in improbādo discrepent: ꝛ alius hac illa alius ꝑcedat via: vt in cōmentarijs Scoti Thome ꝛ Ocham in sententias videre licet. Et quia Auicēna totam animā ꝛ omnē eius partem atqꝫ potentiaꝫ a proxima creari intelligentia putauit: idem ꝗtuꝫ ad voluntatē ꝑtinet sentire eū oporteret: qđ de intellectu pariter sensit. ad hec ꝛ ratione ꝛ experientia constat voluntatē sui actus esse dominū liberūqꝫ ei eē ꝑducere cū velit necne. Quapropter ab intelligentia illa superiore proximaqꝫ voluntarius actus minime pendere posset. Sicuti nec intellectus. Si autē nec minimā ab ipsa intelligentia notitiā sine sensibus ꝛ phātasmate naturaliter anima habere potest quāto minus haurire poterit arcana ꝛ se illi intime cōiungere: vt Auicēna ꝛ Algazeles autumarūt: ꝗꝗ hic ob hoc ꝙ phātastice hac in parte virtutis meminit: nō adeo exorbitet: quoniaꝫ fatemur ꝛ nos posse separatas mētes in sensibus ꝛ phantasmate nouas videre species. Sed hec nec naturalis: nec ordinaria hominis cognitio putatur: veꝝ supernaturalis potius aut specialis notitia nullo aūt modo prophetica reuelatio proprie ꝛ exacte diceretur: que ꝛ lumē ipsuꝫ diuinitus immissuꝫ: ꝛ intelligibiles species influxas requirit. At qui nescio ego: quo pacto recte consistere opinio hec Auicenne queat: quin ab alia eiusdem āntiquiore pressa dilabatur: putauit eñ ab vno nō posse nisi vnuꝫ prouenire. Quomodo igitur si ab vna intelligentia vnicuꝫ pendere actū intelligēdi decreuit: quomodo inquā prophetia que multifariaꝫ variatur: ꝛ ea maxime que de futuris cōtingētibus asseritur quibus certa ꝛ decreta causa in rerū natura nō visitur: ab illa intelligētia ꝑficisci poterit.

¶An ab intelligentia ipsa naturaliter haberi possit reuelatio contra Auicēnā. Auicenne erratum secundū.

Quod autē ab intelligentia ipsa naturaliter haberi non possit reuelatio multifariaꝫ ostēdemus. Aristoteles ꝛ quidem sequuntur pro constantissimo habent oēm nostraꝫ cognitionē oriri a sensu. Item fieri non posse vt quis intelligat nisi phātasmata speculetur. Si vero ab intelligentia ipsa separata: nāciscceretur notitiā a sensu ꝛ phantasmate non oriretur cognitio: quādoquidēꝫ intelligibilis illa species immitteret que sine sensu ꝛ phātasmate sunt. Diceret forte aliquis in hoc Auicennaꝫ ab Aristotele cuius philosophiā multis in locis interpellauerit: ꝛ ex proposito in plerisqꝫ aliter senserit. At qui vrgebimus iteruꝫ ratiōe Thome sequi asseuerantis frustra vniri animā corpori: si aliūde ꝗ corporeis adminiculis intelligat. Neqꝫ enim per se colligari: cum forma nō sit gratia materie: sed econtra: neqꝫ propter operatione. Itē vniri si cognitionē non haberet a sensib⁹. Quādoquidēꝫ melius separata ꝗ coniuncta puraꝫ illam intellectionē hauriret. Sed instat Scot⁹ in secūdo operis Anglicani questione prima vndecime distinctionis: plus ipsam Thome rationem inferre ꝗ oporteat: affirmans. Siquidē sequi vt frustra etiā vniretur cū beata esset. Preterea secūdū aliquos intelligere eam inquātum est supra corpus: non cōuenire igitur sibi inquātū ei vnitur. Sed instantie iste nō efficiūt: cum in beatitudine multiplex ei cognitio cōpetat per lumē glorie: ꝑ reseruatas species ꝑ infusas. Coniuncta vero corpori mortali alia intelligere (que naturalis sit): via non datur: cuꝫ vero intelligit eo id officij supra corpus dici posse ꝙ intellect⁹ minime alligat⁹ affixusqꝫ est organo corporeo: quo tamen vtitur in phantasmatis subministrandis. Alia igitur ratio assumpte prime propositionis: alia secūde: quia idem in vtrisqꝫ nō cōtinetur: propterea hoc ex illo nō cōnectitur ꝛ pendet. Supra corpus eñ eē nō significat vt Thome placet: separatam omnino esse a corpore: sed nō alligatā ꝛ immersam: propterea eaqꝫ posse animā eas que ab imaginatione afferuntur sensiles species: ab lumine intellectus agentis intelligibiles effectas ꝛ vniuersales suscipere. Quapropter stat diui Thome ratio cōtra Auicēnam magnis nixa radicibus. Affert autē contra Auicennam Scotus improbatiōes alias ꝛ illō in primis nostraꝫ omnē cognitionem a sensu ortum ducere: vt ab Aristotele in posterioribus Analyticis ꝛ in physicis: et in prima philosophia statutum. Sed Auicenne sectatores dicerent suū auctorem illo nō teneri subdit ꝛ illud efficacie maioris cui nullo pacto (vt aiunt) refragandū censent animā in potētia essentiali semp nunqꝫ in accidentali ad intelligendū futura: tametsi habilitas quedam exurgeret qua se facilius ad intelligendū conuerteret. Uerū; ꝛ illud in Auicennaꝫ afferemus. vt nec memoria in parte intellectiua poni posset vlla si nostro in arbitrio nō esset semper intelligere que ante intelleximus experitur aūt quilibet ex conceptis iā formis. super easdē se ratiocinādo reuolui ꝛ in alia prosilire atqꝫ discurrere absqꝫ vlla huiuscemodi cōmentitia ꝛ inani conuersiōe Alia quoqꝫ ex ꝑte experiri quis pōt ex ipa cōuersiōe ad supera nō posse in actū cognitiōis erūpere nisi specieꝫ quāpiā aut in imaginatione sensilē: aut in memoria intellectilē contēplatus fuerit. Ceterū frustra in homine ratiocinatio frustra discursus si simplicē reruꝫ intelligētiā nanciscetur anima ex cōuersiōe ad supera. Ab ea eñ quicquid oporteret traheret simplici actu nāqꝫ agens ꝛ passuꝫ iusta ꝑportiōe cōueniunt vt aūt illa sine discursu intelligit ita hunc intelligendi modū per iugē illapsuꝫ anime cōmunicaret inde quoqꝫ recta cōnexione penderet vt cecis ab ortu nature sciētia colorū posset illabi.

¶Quo ordine fuerunt creature producte. cōtra Auiccennā. Erratū Auicēne Tertium.

Auicēna a prima intelligentia secūdā solū ꝑdire asserit scđam aūt cū ad primaꝫ se cōuertēs intelligit ꝑducere tertiā tuꝫ deinde eandē seipsam intelligēdo aīam primi orbis creare Qđ ꝛ ad creatiōis rō

nem pertinere affirmat: ⁊ sit secundū Auicēnam ad-
mitti posset quodāmodo: vt creandi potentia crea-
ture etiā possit cōicari: atqꝫ altera creatura produce-
re alterā possit: licet nō principaliter: sed ratione in-
strumētali in primi virtute. Uerꝫ hec opinio a catho-
licis nō tenetur: neqꝫ robur habet ad ponēdū crea-
turam posse creare. Joannes Damascenus diuina-
rum rerum subtilis perscrutator libro .ij. de Ortho-
doxa fide capite .iiij. eos insectatur qui dicūt ange-
los esse creatores cuiuspiam rei: ipsi enim inquit os
diaboli sunt: eorum quidē patris. creature em̄ cum
sint: non sunt conditores. Omniū vero factor ⁊ pro-
uisor: ⁊ contentor deus est: solus icreatus: qui in pa-
tre: ⁊ filio: ⁊ spiritusancto: hymnis concelebratur: et
glorificat̄. Sacratissimi em̄ scripture sancte interpre-
tes: inter cetera eo vtunt̄ argumento ad ostēdēduz
spiritūsanctū esse deū: ꝙ creandi virtutē habeat: vt
inquit Psal. ciij. Emitte spiritū tuū ⁊ creabunt̄: ⁊ re-
nouabis faciē terre. Ea aūt ratiocinatio nulliꝰ esset
ponderis nihilqꝫ haberet momēti: si creatura potē-
tiā haberet rerū cōditricē. Recto itaqꝫ cōsequio col-
ligitur si quid creatura est: ipsum creādi potētiā ha-
bere nō posse: neqꝫ primariā quidez: neqꝫ ministeria-
lem ⁊ ab alio acceptā. Nō em̄ ē capax creatura: suis
definita metis ⁊ determinata limitibus: immēse vir-
tutis: q̄ ex nihilo quicqꝫ adesse ꝓducat. Proinde qui
autumāt creaturā creandi ministeriū exercere pos-
se diuina authoritate illi cōmissum: vna cū Auicēna
⁊ Platonicis angelos creatores astruētibꝰ: a Dama-
sceno cōfutant̄ ⁊ impij dānātur erroris. De eo autē
qd̄ disquirit Damascenus quenam creature primo
fuerint a deo facte: an spirituales an corporales: po-
tius standū est sentētie sacratissimi Gregorij naziā-
zeni. videlicet primo omniuz factos esse angelicos
spūs. Secundo loco creaturas corꝑales: quinqꝫ die-
rum interuallo a deo dispositas. Tertio vero homi-
nem: vt vtriusqꝫ extremorum medium. Nempe pre-
stantius natura: ⁊ prestantius spiritus q̄ꝫ corpus: et
spiritualia: celestiaqꝫ agmina: ad corporalium gu-
bernationem ⁊ moderationem erant designanda.
quare par fuit: prius angelos q̄ꝫ res corporales ad
ortum duci: qd̄ ⁊ satis innuere videtur scriptura: in
exprimēda rerū creatione primo celum nominans
deinde terram noīe celi angelos ⁊ supcelestes spūs
significans: itidē ⁊ corpora celestia. Noīe vero terre
elemēta: ⁊ mixta ex ipsis coalita designās. Et vt san-
ctissimus: sacerrimusqꝫ ⁊ dei loquentissimus Diony-
sius Areopagita Gallorū apostolus inquit omnis
diuinus sermo sacra videlicet scriptura: celestes sub-
stantias nouem nominauit: quas hic diuinus sacer-
qꝫ consumatus: in tertrinos discreuit ornatus: ⁊ pri-
mum quidem dicit illum esse: qui circa deuz semper
⁊ e vicino ⁊ immediate vniri traditus est: estqꝫ sera-
phim sextipennatorū: ⁊ cherubim multioculorum: ⁊
sanctorum thronorum. Secundum autem qui do-
minationum ⁊ virtutum: ⁊ potestatū est. Tertiuz ve-
ro: ⁊ in fine constitutum: eum qui est principatuum
archangelorum: ⁊ angelorum. Adde ꝙ permulti de
celestibus spiritibus exactius disserētes: ponūt quē-
q̄ꝫ angelū ab alio quouis siue eiusdem: siue diuersi
ordinis specie substātiali differre: ⁊ in vnaquaqꝫ an-
gelorum specie: solo numero abinuicem discrepan-
tes. Qd̄ ex eo potissimum coniectant quia conspici-
tur multitudo numeralis eorum. que eiusdem sunt
speciei: maxime ex materie dissectione: diuisiōeqꝫ in
partes eiusdem rationis pendente. Hinc admitten-
tia huiusmodi diuulsionē partiū ratiōe dimensiōis
coniuncte: innumera habent indiuidua: vt terra in
particulas infinitas ꝑtibilis: ⁊ aqua in guttas: qua-
rū vnaqueqꝫ totiꝰ nomē retinet. Que vero minꝰ re-
cipiunt huiusmodi diuisionem materie ⁊ quantita-
tis in partes eiusdem cum toto denominationis mi-
norem habent indiuiduorum multitudinē ⁊ magis
ad vnitatem accedūt: vt quibusdam rerum gradibꝰ
ab elementis ad hominē ascendendo comperiatur
homo speciei habere vnitatez: ⁊ in sua specie plura
indiuidua tota ⁊ integra. Quare angelus hominez
lōge prestans dignitate ⁊ excellentia: magis a mul-
titudine discedet q̄ꝫ hō: ⁊ ad vnitatē ꝓprius accedet
sicut ⁊ homo minus ad multitudinez labitur ⁊ am-
plius ad vnitatem se colligit: q̄ꝫ cetera animalia ra-
tionis expertia. Non igitur habebit angelus in vna
specie plura eiusdem nature indiuidua: quēadmo-
dum homo: sed dūtaxat vnicum. Alioquin non ma-
iorez pre se ferret angelica natura vnitatez: q̄ꝫ hūa-
na: qd̄ ordini reruz repugnat. Atqui ea que diuerse
sunt speciei: inter se secundū naturā discrepant ⁊ eo-
ruz vnū: substantia dignius est: aliud vero imperfe-
ctius. Sunt igitur oēs angelici spūs inter se inequa-
les: nō modo secundū qualitates: sed ⁊ substantiā: ⁊
nulli duo eiusdē oīno ꝑfectionis ⁊ gradus. Hec ta-
men dicta intelligantur: nō vt oppositā improbemꝰ
partē: in hac potissimū re ardua que hūanā trāscen-
dit inuestigationē: ⁊ oīno ꝑspecta haberi nō potest:
nisi spiritus dei reuelauerit.

¶ De errore Auicenne ⁊ aliorum qui di-
cunt omnia miracula fieri naturaliter.
Erratū quartū.

Uere nonnulli glorie diuine quodam-
modo inuidi: nature autem nimis ad-
dicti: inter quos est Auicenna: qui co-
nati sunt omnium miraculorum etiam
eorum que in nostrum beneficiū deus
ostendit: in natura reꝝ causas inuenire. Aiūt em̄ no-
stre imaginationi cuz fortis est: obedire primū vires
aīe: vt ea q̄ est q̄ digerēdo nutrimēto prefecta ē: quo
sepe factū dicunt: vt nonnulli ex epilepsie imagina-
tione epileptici euaserint. Obedire etiā imaginatio-
ni nō corpus solū aīe imaginanti coniugatū: quod
⁊ nos cōcedimus: sed ⁊ materiā quoqꝫ exteriorē: qd̄
negamus: nec tamen id aiunt oībus aīabus esse cō-
mune: sed quarundam esse priuilegium singulare:
quas alijs excellentiores: ac diuiniores putant: qua-
les esse volunt prophetarum ⁊ heroū: seu semideo-
rum. Unde Auicenna sexto naturalium parte quar-
ta capite .iiij. ⁊ quē presupponit .x. Metaphysice in-
quit. Anima in sua natura nobilis ⁊ a passionibus
corporis separata est de substantia principiorum
que vestiunt materias formis idest que inducunt
formas in materiam sibi subiectam per volunta-

tem ꝛ imaginationem: ita quod materia istius mun
di est illis principijs subordinata ad recipiẽdũ nãli-
ter illã formã: que ab illis principijs intenditur: et
hec non tantũ preordinat ꝛ dominat corpori huma-
no cui appropriata est: sed etiã materie generabiliũ ꝛ
corruptibiliũ ita vt hec materia plus sibi obediat ꝙ̃
cõtrarijs trãsmutantibus ergo ex hac subordinatõe
nãliter ad imaginationẽ sequitur realis transmuta
tio corporis proprij ꝛ alteri⁹: et in humoribus: ꝛ in re
bus nõ participãtibus vita siue concursu alterius rei
transmutãtis nisi merito talis aut imaginationis aut
cogitationis aut existimatiõis: ꝛ est hoc dominiũ ta-
le vt ꝑ volũtatẽ talis aĩe fiant pluuie sterilitates ꝛ ho
mo deijciatur ab equo ꝛ infirmetur ꝛ sanetur. Sup-
ponit primo Auicẽna imaginationem: cogitationẽ:
desiderium: iram ꝛ similes dispositiones eẽ disposi-
tiones principaliter anime: sed qm̃ est in corpe. Sup
ponit secundo ꝙ tam ex istis motibus aĩe contingit
corpus alterari ꝙ̃ econtra ex alteratõe cõtingunt isti
motus. Suponit tertio ꝙ alteratões corporales q̃ se
quunt istos motus anime immediate ab illis aĩe ac
cidentibus ꝓcedunt. nõ eñ videtur ꝙ ẽ illud qđ me
diat iter imaginationez cadẽdi ꝛ motũ deorsũ. Sup
põit q̃rto ꝙ iste forme ipresse i aĩa imutãt materiã cũ
ꝓsens est aĩa: vñ si h⁹ forma fuerit (inq̃t) in aĩa mũdi
imutare poterit vniuersaliter materiã corruptibilẽ: si
aũt in aĩa ꝑticulari imutabit materiã particulariter
illi subiectam: qꝛ plerũq; videmus ex imaginatione
immutari materiã corporis cui aĩa ꝑest. Supponit
quinto aĩam humanam non esse impressaz materie:
sed esse prouidentem illi ꝛ appriatam sicut nauta na
ui. Ex istis vt verbis Neotericorũ vtar posset sic ar
gui. Quelibet humana anima corpore sano existen
te sufficit immutare materiaz corporis proprij: quia
sibi dominatur: ergo anima humana nobilissima ꝛ
fortissima propter cõstellationes poterit transcende
re ad operandum in corpus alienum per solam ima
ginationem sine alieno medio. Secunda Auicẽne ꝓ
batio est ẽ ꝑ experiẽtiã fascinatorũ q̃ per solã imagi
nationẽ firam: vt ipse vult: possunt alienũ corpus al-
terare. Et hic nõ vtitur Auicenna argumẽtis ꝛ sup-
positionibus Jacobi de Forliuio: id enim vt verbis
neotericorũ vtar ad nimia ꝯduceret in cõueniẽtia cũ
dicat tertia eius suppositione: ꝙ mã mõdi est obediẽ
tior nobiliori principio ꝙ̃ minus nobili: ꝛ arguat: qꝛ
cõtraria agẽtia sunt minus nobiliora ꝙ̃ anima ele-
uata: ergo magis obedit materia mũdi tali aĩe ꝙ̃ cõ
trario. certuz est ꝙ simili forma argueret: ꝙ anima
asini ꝑ suã imaginationẽ forti⁹ calefaceret ꝙ̃ ignis.
Auicẽna nõ existimauit a priori demõstrare: vl' ineui
tabiliter nisi a posteriori cõuinceret suam viã: ꝛ assi-
gnãdo causam effectuũ quos putabat ꝑ se notos: vi
suz est ei nõ posse aliter colorate dicere: vnde in hãc
opinionem incidit Isigonus ꝛ Nẽphodorus teste
Plinio in. vij. nãlis historie libro capite. ij. tradũt in
Aphrica q̃sdã eẽ familias: quaꝝ laudatiõe intereãt
ꝓbata: arescant arbores: emoriãtur infantes. Esse
eiusdẽ gñis i Triballis ꝛ Illyrijs adijcit Isigon⁹: q̃
visu q̃z effascinẽt ꝛ interimãt: quos diuti⁹ intueãtur
iratis ꝑcipue oculis: ꝛ hos pupillas binas in oculis

habere: sẽt vt aiũt hui⁹ gñis femine in Scythia Bi-
thye appellate. Ueꝝ hec nõ imaginatiõib⁹: sꝫ vel ha
litui oris pestifero: vel vapori venenoso q̃ ex oculis
prodeat ascribenda: sicut accidit in his qui pestilen
tia sunt infecti. eorum nanq; anime constat vim in-
esse mortiferam: que ꝛ in alios contagio seuiens: et
multiplicatione sui inualescat ꝛ serpat. Hi nimirum
qui effascinãdi vim habẽt nescio quid simile patiun
tur: sibi innoxium alijs lentferũ. Et ne videatur im-
possibile huiusmodi venenosos humores intra nos
gigni: subijciam que Plinius libro. vij. naturalis hi
storie capite. xv. de mẽstruo mulierũ: ex quo hũana
corpora cõcreantur: enarret. Sic eniz inquit. Nihil
facile reperitur mulierũ profluuio magis monstrifi
cum: acescũt superuẽtu musta: sterilescũt tacte fru-
ges: moriuntur insita: exuruntur hortoꝝ germina: e
fructus quibus insedere decidũt: speculoꝝ fulgor
aspectu ipso hebetatur: acies ferri prestringitur: ebo-
risq; nitor. Aluei apum emoriuntur: eris etiã ac ferruz
rubigo protinus corripit: odorq; dirus aera: ꝛ in ra-
biem aguntur gustato eo canes: atq; insanabili ve-
neno morsus infigitur. sic Plinius. Aiũt etiam medi
ci nostri pestilentiam non semper contagio fieri: sed
humoribus atq; spiritibus in homine vitiatis: virus
illud morbi insanabilis genus enasci. Quo fit vt nõ
omnia in causas naturales sed quedam etiam inde
mones quedam hoc est ea que vera sunt in bonos
angelos ꝛ in deum sint referenda miracula. Potius
igitur ex fide miraculum ꝙ̃ ex miraculo fides efficit
dicit enim christus. Si habueritis fidez sicut est gra
num sinapis ꝛ dixeritis monti huic transi hinc tran
sibit. fides autem vt quidam medici tradidere spes-
q; non dubia spiritum hominis iam ita percitum si-
stit in spiritu aereo penitus atq; firmat. Qđ si quem
admodum hippocrates ꝛ Galenus docent egrotan
tis amor fidesq; erga medicum inferiorem immore
ro fiduciam hanc Auicenna plus inquit efficere ꝙ̃
medicinam. Uera autem fides duas peperit filias
mortalem vnam: alteram immortalem. Spes mor-
talis est. Charitas immortalis: que sic ex fide oriun
tur vt ex visu scientia. neq; enim sperari aut amari
possunt que nesciuntur. Spes ꝛ charitas in amore
consistunt ꝛ ambe sunt habitus rationalis appeti-
tus que voluntas dicitur. ambe circa idem intente
eodem fere opere exercentur. amant enim ambe et
idem sed non eodem modo prosequuntur. Spes
premium respicit. charitas bonitatem. Spes erat
que dicebat inclinaui cor meum ad faciendas iu-
stificationes tuas in eternum propter retributio-
nem. Charitas retributionem non respicit. amat li-
beraliter ꝛ mercedis respectu non habito ꝛ nihil so
licita pro premio bona celestia que nec oculus vidit
nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. nec
per scientiam capi nec per opinionem sic persuade-
ri valent vt sperentur celum enim sine fide quis spe
rauerit? Neq; etiaz vt diligantur. diligi autẽ voco: ꝙ
nõ solũ animo cõplectamur sed operatione quoq;
ꝓsequamur qui ardens ꝛ efficax amor appellatur.
De credendis autẽ scientia non habetur opinio nõ
sufficit. fides que inter vtramq; sita est habet enim

firmitatem cum scientia et obscuritatē cū opinione communem (cum sit in enigmate) sufficit ad ea persuadenda que sperari debent ⁊ amari. Et quatenus firma est adhesio tenus ea immortalis est: quatenus vero obscura est mortalis est. cum enim facie ad faciem deū videbimus omnis tolletur perplexitas: omnis incertitudo omnis obscuritas: ⁊ reliquie fidei transeuntis in scientiam iste supererunt. Non miruz ergo si ex matre que duplici constat natura duaruz filie procreent: mortalis scilicet ⁊ immortalis. nam aliter fieri nec debuit forte nec potuit. oportet enim similem esse parentibus partū ⁊ efficiens omne solicituz est vt sibi quoad potest effectū assimilet. Sed qui fieri potest inquies: vt ex imperfecta matre (Naz mancuz ⁊ imperfectum quiddā est fides) generetur charitas que matrem ⁊ sororem dignitate precellat: ipsa nāq Paulo attestante non occidit. At fides ⁊ spes vertentur in aliud. Spes in rem: fides in scientiaz. Respondeo id ita fieri posse perspicuū est: vt ex imperfecto seminio corpusculo arborū surgat tanta proceritas: quāta est in quercu acere ⁊ populo. ⁊ id genus aliis arboribus. Acer populus. vel si hoc nō placet sicut fieri potest vt ex visu: qui est brutis communis ⁊ homini generetur prudentia sine qua non consistit humana societas. Quod autem Auicenna dicit omnium miraculorum in natura rerum causas inueniri de veris miraculis falsum dixisse credimus quoniam scimus mira quedam a deo: a spiritibus etiam malis eque ac bonis: ⁊ a natura quoq fieri posse: ⁊ quum fiunt a quo potissimum fiant semper ambiguum: concludimus ea que Auicenna miracula vocat non vera miracula esse: sed potius signū fallax: quemadmodum ⁊ color in vrina: ⁊ in vultu obscuritas: vtpote que a pluribus causis prouenire solent: ⁊ a quibus proueniant: raro compertum. Tenemus enim antichristum dogmatum suorum impietatem miraculis roboraturum: quibus quotidie ne fidem adhibeamus admonemur quo innuitur posse ⁊ miraculis licet non veris sed quoad nos veritatem pre se ferentibus astrui falsitatez. Quod autem Christus dicit fecisse se quedam que nemo alius vnq̄ ante fecerit. Ideo vtiq dixit: q̄ alii miracula non propria: vt homines: ⁊ si propria non diuina sicut ipse fecit: virtute fecissent. non fuit ergo miraculoruz exhibitio sed vis exhibendi singularis in Christo.

¶ Veritas fidei detegenda est non per inanes fabulas cōtra Auicēnam Erratum Quintum.

Apud eundē Auicennā multiferiā et quasi saltuatim atq ex interuallo occurrunt errores prope infiniti in theologia. in libris qui metaphysica inscribūtur: quibus membratiz metaphysica decurrit: properam legitur. Non debet autē legislator dicere vulgo se occultasse aliquid qd̄ eis non reuelauerit quia nō oportet eū eē facilē ad dicēdū eis aliqd̄ de iis immo opz vt insinuet eis gloriā dei ⁊ magnitudinē eius aliquibus nutibus ⁊ parabolis sumptis a rebus q̄ sunt apud eos gloriose ⁊ magnifice ⁊ cū hec dicat eis q̄ non est sibi aliquid aliud compar vel simile. Similiter eis oportet vt affirmet eis id quod dicitur de promissione taliter vt possit imaginari eius qualitatem ⁊ desciant ī eo aīe eorum ⁊ vt felicitatis ⁊ terroris inducat exempla per que ipsi intelligunt ⁊ imaginantur. de eis veritatem autem huius non detegat eis nisi aliquid commune scilicet q̄ est aliqd̄ quod nec oculus vidit nec auris audiuit ⁊ quod illis est regnum delectationis maxime ⁊ doloris est error eternus hec Auicenna. Sed mirandum est de ipso Auicēna q̄ dicit de legislatore q̄ veritatem non detegat legislator. Igitur falsus erit, legislator non propheta: q2 impossibile est inquit Ambrosius prophetam falli. Sed quia Auicenna quedam de suo legislatore mahometo inhonesta ⁊ maligna scripsit nolo mireris cuz scias hoc esse opus semper diaboli vt seruos dei mēdaciis laceret ⁊ (vt inquit diuus Cyprianus) opinionibus falsis gloriosum nomen infamet vt qui conscientie sue luce clarescunt a lenis rumoribus sordidentur. Quare ⁊ de mahometo ⁊ de Aui. quecūq iactātur nec audies facile nec credas frater. Ergo in Alcorano mahometi ⁊ Auicenna mendaciuz est ī ecclesia veritas. hanc tamen veritatem habuit primo synagoga que habebat eloquia dei. Est enim veritas ⁊ in veteri testamento que fuit ante populo iudeorum Notus enim in iudea deus: deus autem veritas est. Ergo in Judea veritas. Fuit igitur veritas in patribus Moyse ⁊ Jesu naue: in Samuel: in Dauid Helia Heliseo: ⁊ in illis septem milibus virorum qui non curuauerunt genua ante Baal. Sed quia posterior soboles iudeorum a patrum moribus deuiauit recessit ab illis veritas ⁊ ad ecclesiam venit recessit enim ab illis quando dixerunt de domino Jesu. Tolle tolle crucifige eum. Tradiderunt enim veritatem ⁊ elegerunt iniquitatem. Omnes ergo alie generationes veritatis exortes omnium hereticorum ⁊ mahumetensium generationes non tenent veritatem sola ecclesia veritatem pio affectu possidet quia generatio iudeorum que ante eam possidebat amisit. Dicimus ergo ⁊ quod dicimus credimus fidem christianam non per mendacia vt mahometica secta non per inanes parabolas vt vult Auicenna non per varias promissiones ⁊ corporeas voluptates vt alcoranus non per fallaces similitudines non a syderibus vt astrologi somniant sz adeo per mediatorem dei ⁊ hominum deum etiam ⁊ hominem Christum iesum conditam ab apostolis promulgatam miraculis confirmatam veritatem subnixam preditam honestate fultam ratione. Hanc ergo vt teneas hortor et moneo et repetens iterumq moneo. hec enim vita via est in celum recta et q̄ breuissima ad illa sempiterna bona que oculus nō vidit nec auris audiuit. Alie vero leges ambages sunt ⁊ fabulationes sicut dicit psalmus. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes sed non vt lex tua et alibi. Non fecit taliter omni nationi ⁊ iudicia sua nō manifestauit eis.

¶ An liceat dare libellum repudii. et de diuortio contra Auicennam Erratum sextum.

¶In decimo tractatu capite quarto libri decimi sue metaphysice inscitissime peccat Auicenna. sic enim ait: Consuetudo non fit nisi diutina familiaritate: hec autem firmius debet esse ex parte mulieris ne habeat potestatem discendendi a viro quando voluerit. Ipsa enim facilis est ad irascendum ⁊ concupiscendum: vnde oportet vt liceat viro aliquando dimittere vxorem alioquin multa damna prouenient. poterunt enim talis nature esse cōiuges: vt quo magis cogantur simul manere magis odiant se et proueniet inde maximum malum: aliquando enim erit aliquid iter eos quod abhorreat natura: ⁊ hec compellet eos querere alia coniugia: quoniam voluntas naturalis est. Aliquādo vero coniuges erūt tales q̄ non adiuuant se ad generandum: sed si coniunguntur aliis generabunt. vnde oportet vt interueniat ibi separatio: sed oportet vt hec difficile permittatur: vt ⁊ nec eorum duorū fuerit stultioris sensus ⁊ magis peruersus non habeat hanc potestatē. Relinquatur autem arbitrio iudicis quousq̄ cognoscatur causa discordie et tunc separentur ad hec vt vir persoluat aliquid mulieri: ⁊ preter hec quod melius est reliquere paci locū: ⁊ vt difficilius sic vt postq̄ dimissa fuerit non possit reuocari nisi prius alii nupserit q̄ cum scierit vir fiet ei difficile vxorem dimittere nisi fuerit vilis homo qui paruipendit verecundiam propter delectationem aliquam sed nos non curamus de huiusmodi hominibus. Iustu͂ est autem vt mulier custodiatur: est enim parui sensus ⁊ deceptibilis ⁊ magne voluptatis ex cuius communione prouenit ignominia ⁊ verecūdia maxima. Ex communione vero vir non prouenit ignomia: sed inuidia et ideo debent custodiri porte et cortine. hec Auicenna. Ex quo apparet q̄ in lege mahometea licet viro vxorem dimittere ⁊ ei dare libellum repudii Iubet lex Moysi mulieri displicenti viro dari libellum repudii: ⁊ dimitti eam. ⁊ secundum illam legem licet viro vt alterā ducat. Iuxta hunc sensum vt scribit Origenes intellige accipientes iudeos libellum repudii: omnino derelictos a domino. vbi enim ta͂ apud eos prophete? vbi signa virtutum? vbi manifestatio dei? non templum: non victime: non alius qui libet cultus voluminibus legis expressus. Eiecti sūt de regionibus suis atq̄ ita dedit dominus libellum repudii israel. An liceat vero nunc viro vxorem dimittere: an vxori dimittere virum? Quid huic petitioni respondendum sit: ex verbis saluatoris apud Mattheum: satis cognoscitur: sic dicentis. Omnis qui dimiserit vxorem suam (excepta fornicatiōis causa) facit eam moechari. ⁊ qui dimissam duxerit: adulterat. Et apud Marcum. Quicunq̄ dimiserit vxorem suam ⁊ aliam duxerit adulterium committit super eam. ⁊ si vxor dimiserit virum suum ⁊ alii nupserit moechatur. Et similis sententia apud lucam habetur. quapropter adiungit paulus apostolus. i. ad corinthi. vii. iis qui nuptiis sunt addicti non ego precipio sed dominus: Mulier a viro non separetur: q̄ si separetur maneat sine viro: aut viro reconcilietur ⁊ vir vxorem non dimittat. Et quomodo separari potest vxor a viro vnica causa fornicationis est quod ex domino cognoscitur. Si vir fornicatorem causa͂ habet vxor se separandi a viro: sed tunc non alteri nubat: sed sit sine viro nisi cum proprio viro reconciliatio fiat: ad quem liceat ex verbis apostoli redire. penitere enim eum potest: ⁊ immaculatum postmodū conseruare thorum. Similiter si vxor fornicatur causam habet vir dimittendi eam sed sine vxore sit: ⁊ illa sine viro nisi reconciliatio fiat: ⁊ vir propriā vxorem ad se reuocet: penitere enim eam potest: ⁊ fidelem postmodum in maiore humilitate: obseruantia ⁊ subiectione viri: inuiolatum cubile seruare. his ergo qui matrimonio sunt coniuncti precepit dominus ne separentur. vnde scriptum est apud Mattheu͂ Quos deus coniunxit homo non separet. Diceret forsitan aliquis: contrariū videtur dicere Ambrosius in epistola ad corinth. i. cap. vii. cum inquit Ideo nan subdit apostolus de viro sicut de muliere quia licet viro aliam ducere: quia inferior non omnino hac lege vtitur qua ⁊ superior. Respondeo cum magistro sententiarum ⁊ diuo Thoma a falsariis esse appositum: ⁊ ideo nullatenus est tenendum septem casus sunt eodem Thoma testante in quibus vir non potest ob causam fornicationis vxorem dimittere. Primus quando ipsemet eam prostituit. Secundus quando ipse cu͂ alia fornicatus fuerit Tertius quando ipse ei occasionem fornicandi dedit: vt puta quando non vult reddere debitum. Quartus quando ipsa credens probabiliter virum mortuum alteri nupsit. Quintus quando violenter ab aliquo oppressa fuit. Sextus quando sub specie viri sui ab altero cognita fuit. Septimus quando fuit a viro post adulterium manifeste deprehensum nihilominus retenta. Solam ergo fornicationem excepit dominus ceteras omnes molestias iubet pro fide coniugii fortiter sustineri. Dederat enim iudeis deus propter incredulitatem cordis eorum. libellum repudii. sic et dedit Mahometeis arabibus propter ipsius incontinentiam libellum repudii. viderat inquit Origenes deus preuaricatione͂ israel preuaricatrix iuda que non seruauit pactum quod cum deo fecerat. Et vidit quoniam de omnibus in quibus mechabatur comprehensa est illa generatio. Dimisit eam deus ⁊ dedit ei libellum repudii. Et cum deberent Arabes ex his que illi passi sunt seipsos ad meliora conuertere: ⁊ inspicere q̄ illi propter peccata ducti captiui: ⁊ interfecti ab inimicis: ⁊ ciuitates eoru͂ igni exuste sint ⁊ propter illa datus eis fuit libellus repudii. Cū itaq̄ vt diximus hec in seipsis deberent arabes reputare quia si deus naturalibus ramis non pepercit: quāto magis nec arabibus parcet? Si illos qui de patriarcharu͂ genere descendebant: sic propter peccata dimisit ⁊ dedit libellū repudii. quid arabes necesse sit vocatos ex gentibus ⁊ idololatris pati? nihil horum reputant. Si autem illi tanta passi sunt quanto magis ipsi peccauerunt [illegible]iora patientur in quibus mechabatur habitatio domus israel? Quapropter legant arabes? legant ⁊ qui Auicennam insequuntur veteris testamenti historias ⁊ prophetas ⁊ si quos iustificatos inuenerint: imitentur ea per que illi iustificati sunt. Legant euangelia ⁊ omne

nouam testamentum. legant apostoli Pauli epistolas vniuersas: ⁊ scribant in cordibus eorum viuentes iuxta precepta celestia vt non tradatur amplius ei libellus repudij: sed coheredes efficiantur cum christo Jesu. Cui est gloria ⁊ imperium in secula seculorum Amen.

¶ Erratum septimum Auicenne in persecutione fidelium ⁊ christianorum.

In decimo Metaphysice scaturiunt mende in persequendo christianos vnde capite vltimo inquit. Si autem aliqui fuerint inter eos qui in aliquo a lege discordent prius corrigantur vt resipiscant: ꝙ si facere noluerint: occidantur. Debet autem tem intemperare penas grauissimas ⁊ cõtumelias non obedientibus regi in hoc mundo. Non enim omnis homo dimittit malefacere propter id quod timet in futuro pro eo quod nocet. Hec Auicenna ex alcorano deprompsit. Sed dicito mahumetes postꝙ deus vt asseris totiens tibi dixit vim nequaꝙ propter leges inferas in capitu. iiij. ⁊ cap. xv. alcorani ab incredulis quidem nil mali seu contumeliarũ illis inferas: licet illi per iram ⁊ inscientiam de deo male loquantur. Cuiqꝫ nanqꝫ gentium sua sibi placita formosaqꝫ videri fecimus: recede: ad deum autem cum redierint opera sua deo pandere cognoscent. ⁊ capitu. xix. alcorani dicitur ꝙ non sunt gẽtes cogende ad fidem quia nisi deo volente nemo credere poterit: qui malos ⁊ indiscretos in sua sordicie dimittit. ibi de hoc plura. Et capi. lix. Nullam illis castigando vim inferas: sed tantum illis alcoram explana. ⁊ in alijs pluribus locis quomodo contra deum tuum qui tibi hec suasit presumis dicere deũ precepisse vt incredulos capias interficias et spolies cogas credere aut tributum soluere? deo magnam facis iniuriam ⁊ contumeliam apud quem coacta seruitia vilia sunt: ideo vult seruitores ex sua libera electione sibi fideles ⁊ credulos. Tu dicis cap. xix. deum tibi dixisse. Contradicentibus dicito: vt sibi sua sint negocia. tibi tua: non dicit ꝙ violentiam eis inferas. Alibi ais tales contradictiones iudeorum christianorumqꝫ ⁊ aliorum in die vltima diffiniri. Alibi introducis deum te laudantem de pietate ⁊ mansuetudine quomodo te talem facto non manifestas ⁊ dei testimonium falsificas? quid est hoc ꝙ deum tuum totiens sibiipsi facis aduersari quotienscꝫ tu sententiam mutasti? In cap. xxv. ais post fidem habitaꝫ incredulus vi coactioneqꝫ factus fidem legemqꝫ corde suo retinens non damnabitur sed hec sponte faciens ⁊c. Scis enim christianos fidem vnius dei habere sine participe seu alio deo. ⁊ ideo secundum te creduli sunt: ideo ⁊ si coacti tibi videntur consentire corde tamen christiani manent. tecum ergo non damnabuntur. Cur igitur christo in christianis intantum aduersaris: ꝙ eos persequeris quos nõ negas in sua lege saluari? Fuerunt christiani ante te: et Christus possedit in suis fidelibus huius mundi magnam partem constantissima obedientia vsqꝫ ad mortem infinitorum dei martyrum. Cur persequuntur tui sequaces christum: vt auferant acquisitum populum? Consolamur autem per euangelium cui post tot approbationes iniuriaris: vbi ait Christus. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsoꝝ est regnuꝫ celorum. Beati estis cum maledixerint vobis homines et persecuti vos fuerint: et dixerint omne malum aduersum vos mentientes propter me: gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis. sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante vos. Ecce hec est consolatio nostra in omni tribulatione et angustia quoniam de morte transferimur ad vitam eternam. Sed postꝙ mahumetes vidit se deficere in veritate et mendacia que ex testamento et euangelio allegabat iudeis et ignoranti populo non posse diu occultari christianis et iudeis hoc verum negantibus: cum nec in ambabus nec in altero librorum siue testamentorum allegatorum mentio fiat aut nominetur. Mahumet: ad arma se transtulit et populo dixit: Jussit deus me gentes gladio expugnare donec testificentur: quod non est deus nisi deus et quod ego sum nuncius eius: quod si hoc fecerint confestim saluabunt sanguinem et pecuniam suam. Terrore igitur percussi multi mandato paruerunt et salui facti sunt a sanguinis effusione. et rapina. et nominabuntur saluati seu musselmanni. Et attende quomodo sepe se solum natiuum arabum nuncium qui prius prophetam non habuerunt asserit. Deinde generaliter dicit capitulo prophetarum deum dicere non misimus te nisi ad vniuersitatem gentium in hoc vt in alijs contradictionem deo suo tribuens. Est igitur vltima resolutio probationis omnium que in Alcorano leguntur gladius. Sic enim in capitulo prophetarum in alchoram scribitur de Mahumet. dixisti somnia et blasphemias concinnasti vel forte poetizas. venias saltem cum miraculo vno quemadmodum nuncij priores. Respondit destruximus inquit deus ciuitates ante eos que non crediderant. nec etiam vos miraculis crederetis nisi per gladium ⁊c. more suo deum iussisse dicens violentiam hominibus inferre faciens deum quem sepissime scribet coactionem et violentiam talem sibi inhibuisse mutabilem. varium et mendosum. Concludamus igitur. Alcoranum esse obscurum inordinatum tenebrosum mortiferum et intellectuali nature abhominabile licet bestialitati et animalitati que est de hoc sensibili mundo sapidum videatur.

¶ Liber secundus. Annotationum in Auicẽnaꝫ continens in medicinis dubia in quibus a doctoribus non tenetur medicis.

¶Dubiũ primũ de natura piperis ⁊ Scamonee.

Apud Auicẽnam multifariam ⁊ quasi saltuatim atq; ex interuallo occurrunt dubia prope infinita: ex quibus insignia quedam maximeq; notabilia operepreciũ sit attigisse. In secundo canone inquit paucum piperis prouocat vrinam. et multum eius soluit ventrem secundum contrarium scamonee. In oppositum sunt Serapio ⁊ Aristoteles. vnde serapio aggregator libro questionum. Si quis vtitur multum pipere prouocat vrinam: ⁊ si vtatur eo parum facit humectare ventrem: sed scamonea est contraria in hoc. proprius enim actus piperis est prouocare: scamonee vero soluere. Unde Aristoteles. Aut quia vtrunq; vtroq; est mobilius: piper quidem diureticum: scamonea vero deorsum ferẽs improprius autem actus piperis est soluere ⁊ scamonee prouocare in quos etiam alteratio poterit quantitatibus. Itaq; multum piperis prouocat parum autem soluit secus vero euenit in scamonea. ꝑpter ergo huiusmodi rationes dicendum ꝙ Auicẽna aut praue seu mendaciter extat expositus: vel ꝙ aliter multam ⁊ paucam audiuit ꝙ̃ Aristoteles q̃titatem diuersificando secundum mediocrem ⁊ maximam.

¶Dubium secundum Auicenne de febre sanguinis.

De febre sanguinis Auicẽna contra Galenum gratis proteruit. non enim sufficit ei hunc irrationabiliter reprehendere. verum ⁊ sermonem eius mendacium continere ait purum. Et simile in ipm adducit nono animalium eum inquiẽs olfecisse me dietatem vniuscuiusq; rei ⁊ sciuisse multum de ramis: sed radices ignorasse sciencie. Cuius quidez seriem quarto ·tima opinat⁹ est Galenus non fieri febrem sanguinis ab eius putredine: eo ꝙ sanguis cum putrescit fit colera ⁊ nõ permanet sanguis. Fit ergo tunc febris colerica ⁊ non sanguinea: fitq; causon ⁊ tertiana ⁊ curat ipam curatione causonis ⁊ tertiane. Deinde Auicẽna sermonem impugnans contrarium fore hippo. ⁊ veritati non conuenire. Assumit enim hanc orationem. Sanguis quando putrefit fit colera. Et dicit ꝙ ex ea potest duplex capi intellectus. Quorum vnus est ꝙ post putredinem iaz factam sanguis conuertatur in coleram. Alter vero vt in ipo fieri putredinis hoc contingat sicut nomẽ sapit hic magis alterationis ⁊ putredinis. Testor quoq; Auicẽnam minus sufficiẽter considerasse ac superficietenus sermonem Gal. ⁊ ideo magis gratis ipm cõdemnasse non eñ simpliciter id esse asserit Galenus: sed cum modificatione quadam. ipe enim arctius suscipit sanguinem ꝙ̃ Auicenna: quare celeri⁹ potest in coleram permutari. Auerr. licet occultius idem videtur cum Galeno dicere in tertio nãq; colliget cap. de febre sanguinis. Febres inquit sanguinis gñantur propter ei⁹ exitum extra naturã in quãtitate aut qualitate: sed eius exitus in qualitate debet esse paucus: quoniam quando erit multus: tũc debet egritudo attribui nomini illius egritudinis ad quã declinat ⁊ illi cui dominatur manifeste hoc est quia quando nimis inflammatur debet attribui colere. De hoc quoq; quarto eiusdez febris sanguinis insit. Typum non habet eo ꝙ sanguis ipsam faciens est in venis. Excepto si fieret propter apostema nominatum flegmon: quod in mẽbrorũz aliquo foret generatum principalium: velut in epate ⁊ diaphragmate. Tunc enim in hac febre paroxismi erũt tertiani similes colere paroxismis: quia quando sãguis supercalefacit ad naturam colere declinat: et ideo in tali febre non est differentia inter febrez colericaz: cuius materia est intra venas ⁊ istaz nisi in magis ⁊ minus. Dico ergo ipe ꝙ cum magis ⁊ minus speciez non variet ꝙ ista febris sãguinis erit tãdẽ eadẽ spẽ cum colera: cum sanguis fuerit cõuersus in coleraz. Dicit ⁊ denuo. Et verba Galeni varia sunt in febre sangui. quia aliquando dicit ꝙ est colerica continua ⁊ aliquando ꝙ est aliud a colerica ⁊ ꝙ non debet attribui colerice nisi quia non habet putrefactionez perfectam: quoniã natura istius febris est media inter febrez diei ⁊ febrem putridaz. Septimo siquidem colliget capi. de curis febrium arsiaruz: due sunt species febris sanguinis vna dũ sanguis nondum est putrefactus: et alia dum sanguis iam putrefieri incipit. Signanter eniz dicit dũ incipit putrefieri quia procedens in putredinẽ trãsmutatur in coleram ⁊ eius febrem. Sic igitur velut ꝙ sanguis non multum in putredinem mutatus febrem causet sanguineam. cum vero vehementer in coleram conuertitur febrem inducet tertianaz. Sic itaq; exposita est recta Galeni intentio quam Auerrhous imitatur. Et defectus vt doctissime scribit Aponensis manifestus est Auicenne qui fortassis satyrico intellectu alteram solum respexit volens dẽte leonino lacerare medicorum principem Galenum licet in pluribus locorum ipsum se illius fateatur interpretem.

¶Dubium tertium Auicẽne de Conio vt Cicuta.

Auctores medici in dictione Cicute potissime adinuicem dissensere et maxime Auicenna cum Galeno. Cuius quidem fortassis duplex potuit esse causa: vna quidem quia priorum pauci videntur Conion cicutam audire. Arabes vero plures ipsum iusquiamum esse putant. Unde primo ⁊ tertio pharmacorum vbi in coni greco conion habet Arabs insq̃amũ transtulit: ⁊ vbi secundum Arabem habet Galenus in predictis ꝙ iusquiamus est ci' uo turdis et hominibus venenum: Auicenna secunda prima napellum su' scripsit Quarto vero serta amplius hesitans inquit Galenus dicere et in simplicium tertio ꝙ Bsarsas: et estimo ipsum esse napellum aut venenum interficiens. interficit enim homines et non turdos cum propter ipsorum venarum angustiam ad eorum corda non perueniat nisi vehementer alteratus: in homine autem secus cuius causa vera notatur complexionum tertio ex proportione agentium adinuicẽ ⁊ patientium: et ideo Auicenna hanc ab eo secundam suscipiens causam sibiq; tanquam suis ne attribus

tam sileat de priori. Et dico ꝙ iste modus est quidā tinnuēs quasi Gal. defectū. Quam quidē causā zhaiiabdoas. ij. pquirēs practice arti nō nocet quoniā cicuta vbi grece scribitur conion hoies infrigidat: vt sturnulos infrigidet: illis enim cibus. Sicut nō expedit elleborū cum cibus sit turdorū: hoies etiā esse: vbi Cōstantinus transtulit iusquiamus nō occidit passeres imo eos nutrit: non ē necesse hoies ex elleboro siue veratro nutriri sicut coturnices. vnde Gale. iij. cōplexionum cuius conatur seriē iterpretari: Coniū sturno quidē idest turdo cibus pharmacū ꝓo homini ⁊ ortitis elleborus cibus pharmacum vero homini. Quō dissone igitur seriē interpretatur Gale. similiter Auicen. recitans multos ⁊ oppositis opinionibus de succarā quid errat tandē coincidit cū Diascoride in conion sermones recitans eiusdē De quo equidē haliabbas practice scdo. Succaranū ē domitans letale ex frigiditate siq̄s ex ipso in vino modicum accipiat sopotat. Dicunt etiam quidā ꝙ succaram est spēs iusquiami sicut dictū3 fuit de conio. Quicquid tamē sit ipsum frigidum videtur ⁊ venenosum. de ipso vide Petrum aponēsem tertio ꝓblematum: ⁊ in conciliatore dña. ci. pariter de cicuta vide eundē dña eadē nā constātinus ponit eā calidā ⁊ siccā in tertio gradu. Similiter Auerrhois colliget. iij. Aponēsis vero dicit ꝙ cicuta terrestris calida est ⁊ sicca ⁊ illius opinionis fuere cōstantinus ⁊ circa instans platearij. Democritus cicutā estimauit esse modum iusquiami quēdam ⁊ ponit ipsam frigidam. Cicuta vero aquatica indubitanter est venenosa ⁊ pestifera quā putat Aponēsis frigiditate magis occidere ꝙ̄ caliditate.

¶ Dubium Quartum in Auicēnam de natura Coriandri.

Auicēna de coriādro tz ꝙ est frigidum ⁊ aridū. Galen⁹ tamē hippocrates Isaac ⁊ Auerrho⁹. v. colliget ponunt ipsum calidum compositū ex substātijs contrarijs: hoc est ex substantia amara: ⁊ substantia aquea: ⁊ stiptica: ⁊ secundū hoc facit diuersas operationes. ⁊ sic Auerrhois tenet cum⁹ Galeno ⁊ Isaac contra Auicennam. Proprietas coriandri est prohibere vaporē a capite: ⁊ propter hoc ponitur in cibo patientis epilentiam ex vapore stomachi ⁊ confert etiam vertigini facte a vapore colerico ⁊ flegmatico. Multa tamē eius comestio gñat tenebrositatem visus confert tremori cordis calido est tarde digestionis ⁊ confortat stomacum calefactu3 ⁊ sedat eructationem aridam post cibum Aliqui ex nouitijs auctoribus dosant coriandrum a. xl. granis ad decem in auctore tñ famoso non legi.

¶ De saphati ⁊ remedijs ipsius Dubiū Auicenne Quintum.

Auicenna ijsdē remedijs vtitur ad saphati quibus Paul⁹ egineta ad lichenas siue īpetiginē stercore scilicet lacerte ⁊ stercore turdorum proprie comedentium Orizam ꝙuis Paulus aues illas vescentes oriza non turdos sed sturnos potius nominet de quo Arabum ac precipue Auicenne errore turdos pro sturnis sepe ponētium superius dixim⁹. Quō vero Auicēna etiam saphati pro tinea non modo sicca veluti aliquando Rasis sed etiam humida tucia scilicet climia ⁊ chimolea charta combusta cū aceto ⁊ gummi pini cum balaustijs ⁊ aceto ⁊ oleo rosaceo. hec enim omnia fere Paulus egineta ad fauum idest cuiusdam speciei tinee humide ita nominate adhibet curationem. Apud Auicennam omnes saphati species sunt cutis capitis passiones. nam saphati incipiens que est (vt Aui. inquit) bothor parue sive leuca diuise in numeratione locorum. deinde exulcerātes nihil aliō sūt nisi exāthemata idest pustule quas scribit Paulus rubidi esse coloris et aspera summā capitis partem exulcerantes. Sirengi vero que est spēs saphati humide apud Auicennam est fauus apud grecos ad quā (vt diximus) Auicenna scribit eadē3 remedia que Paulus in sirengi apud Auicēnam esse deprauata. sicut forte in batciati siue vt alij scribūt Raciati alterā saphati spēz. Sunt autē vt Paulus atq̄ Alexander exponūt pustule sup cutē capitis eminētes.

¶ Multa nomina herbarum deprauata apd̄ Auicennam Dubium Sextum.

In secundo Auicenne volumine scribitur chochium pro phoca idest vitulo marino. Cheichē pro caucamo idem gummi quodaz odorato. Alira ficus pro alteratticna idest herba inguinaria baesthe pro becio idest tussilagine. bilonium pro yello bedbili pro peplo herbis earūdem virium. Altera tamen portulace hortensi altera ruthe similibus: quequero pro cenchro idest milio. sucutum p symphito idest consolida herba. Tesiste prothapsia et mille alie grecorum verborum corruptiones inueniuntur quas vix puto intelligi posse sine auctorū grecorum qui medicinam posteris tradere cognitione quando ⁊ Auicenna tantus alioquin medicine magister in eis caligat aliquando vt cum tesiste idest gummi ruthe agrestis quid nusq̄ inuenitur exponit. Scutum vero semperuiuam: vel speciem leminis mandragore secundum duas opiniones certā ꝙ tamen falsam interpretatur. Qua quidem nominum obscuritate nescio quid possit esse in medicine opere periculosius: quando ex ea non modo alterꝫ p altero morbum curari: sed alia etiam p alijs remedia exhiberi contingat. Quo circa nunq̄ satis laudari possent Alexander Benedictus veronēsis nostri amantissimus ⁊ Nicolaus Leonicenus vincetinus viri non minore ingenio: ꝙ̄ doctrina: qui sua industria omnē grecorū sapiētiā philosophiā oratoriam et medicinam etiam in numerosis voluminibus curant imprimēda.

¶ De Altoim bubone Dubium. vij.

Auicennam voluisse libro quarto vbi de altoim scribit de hoc tumore agere qui pcipue in inguinibus nascit facile coniecturabitur vnusquisq̄ qui inuicem verba Auicenne de Altoim ⁊ Pauli de bubone contulerit. Sunt enim quasi eedem medicine quibus Auicenna curat Altoim: ⁊ Paulus bubonem nisi ꝙ Paulus multo rectius eandem curationem distinxit. Nam cum duplex sit bubo: alter qui fit a causa primitiua (vt vtar verbo apud medicos iuniores peruulgato) atq̄ ideo ex sanguine non ne=

cessario maligno: alter qui fit ex materia venenata tempore presertim pestilentie: in primo quidē bubōe inchoante Paulus vtitur refrigerantibus atq; adstringentibus medicamentis: veluti spongia ex pusca et lana et vino: et oleo acerbo vel rosaceo: vel melino id est pomo vel lentissimo vel myrthino: nullum enim ex his in tali bubone periculum imminet: vt quilibet medice artis peritus intelligit. Auicenna vero nulla adhibita distinctione hec eadem remedia: q̄ȝ minus ex reprimentibus adhibet in principio altoin: id est bubonū pestiferi: quibus nihil possit esse in hoc malo periculosius. Neq; vero illud satisfacit: quod nonnulli de hoc genere medicādi dubitantes dicunt in Auicēne excusationē ꝙ videlicet Auicenna voluerit non super ipsum Altoim: sed potius partes ipsi vicinas: ne corruptio perambulet eas quas diximus imponi medicinas reprimentes. Ego enim in hoc genere morbi prestare semper opinor nō solū ad locum affectum: sed etiam proxima tabem pestiferam q̄ntum fieri possit euocare. Si enim a locis circūstantibus repercutiatur: q̄ntum extrinsecis partibus hoc est ignobilioribus mali depelletur: tantum ad intrinseca: et plerunq; letalia detrudetur: cum illud quoq; in pestilentia sit obseruatum quanto plures eius exteriores partes afficiuntur tota virosa foras prodeunte: tanto minus subesse periculi: sicuti vbi vnum solum locum carbunculus occupauerit: egri salus pene est desperata. Q̄ȝ vero Auicenna et si non in curandi ratione: saltē in eo cum Paulo conueniat ꝙ sicuti hic bubonum ab anthrace ipse Altoim a pruna seiunxit: non tamen aque constat apud Auicennā ex qua materia pruna: vel ignis persicus oriatur cum videatur quandoq; Auicenna non solum a Paulo atq; Galeno sed a seipso pariter de hisce morbis scribens dissentire.

¶ De anthrace et igne persico dubiū. viij.

Galenus quem Paulus Eginita sequitur ait Anthracem ex sanguine melancholico feruente generari: atq; ideo a pustula aliquando incipere: aliquando sine hac: deinde quandam attolli pustulam qua disrupta similiter vlcus crustosum fit. Eadem fere de pruna: vel igne persico quodam in loco scribit Auicenna libro q̄rto inter initia fen tertie capite de apostematib⁹: et pustulis in hunc modū. Et vero ex sanguine grosso malo fiunt species exituarum malarum: nam si eius malitia vehemens fiat: et ipsius cōbustio proueniet herisipila: et eueniet combustio: et crusta: et deterior est ignis persicus. hoc in loco Auicenna de igne quidem persico videtur cum Galeno consentire: siquidem ignis persicus in idem genus coit cum anthrace de quo Galenus agit libro. viij. artis curatiue quemadmodum ex ipso constat Auicenna: qui libro quarto capite de vlceribus ait vlcus corrosiuum ignem persicum a Galeno nominari: vt etiā ex multis translationibus constat: que anthracē ignem sacrū: vel persicum interpretantur.

¶ De herisipila et pustulis corrosiuis. dubium. ix.

De herisipila Auicenna aperte a Galeno discordat: qui vult herisipilam non ex sanguine crasso: qualis est melancolicus: sed potius tenuissimo generari: vt constat ex eius verbis libro secundo artis curatiue ad glauconē de vero herisipilate scriptis. postmodum vero Auicenna in eo quarti libri capite quo de pruna: atq; igne persico tractat: licet easdem fere notas in pruna: atq; igne persico scribat: quas Paulus. ac Galenus in anthrace: siue carbone pustulas s. corrosiuas facientes accidere escaram: qualem facit accidere combustio: et cauterium: vult tamen tam prunam: q̄ȝ ignem persicum ex colera citrina generari: que si verba eius attendamus ex sanguine colerico originem traxerit. Materiam itaq; prune vel ignis persici apud Auicennam esse coleram citrinā ex colerico sanguine genitam indicant ipsius Auicenne (vt nuper diximus) verba que ita se habent. Et vnusquisq; amborum tam scilicet pruna: q̄ȝ ignis persicus est de colera citrina adurente permista melancolie.

¶ De phlebotomia vsq; ad syncopem in cura herisipile ignis persici et prune dubium. x.

In cura ignis persici prune et herisipile Auicenna precipit fieri phlebotomiam: aliquando vsq; ad syncopem: vt sanguis colericus euacuetur: qui quidem curationis modus nescio quantum rationi vel etiam ipsi Auicenne conueniat: qui sanguinem esse frenum colere vbiq; insinuat: et primo libro cauendum esse admonet: ne superflua sanguinis missione egrum ad humorum colericorum ebullitionem perducamus. Quare si eius aliis in locis doctrinam sequimur in morbo ex colera superante: seu sanguine colerico facto phlebotomia non competit: vel nō tanta: vt ad syncopem vsq; perducat: nam et Galenus ipse qui tam audaci remedio astipulatur: non nisi in tribus dispositionibus vsq; ad animi defectum sanguinem detrahit: vel scilicet in maximis flegmonibus: vel febribus ardentissimis: vel doloribus vehementissimis. Quarum nulla adest in eo: de quo disserimus morbo. si enim sanguis colericus sit superabundans: quod esse in igne persico innuit Auicenna: non flegmones faciet: sed potius herisipilas etiam exquisitas: vt inquit Galenus secundo artis curatiue ad glauconem: vbi inter flegmonem: atq; herisipilas ponit differentiam veri autem herisipilatis calor immodicus: vt Galenus sentit libro. ix. artis curatiue non aliter q̄ȝ aqua frigida epota curatur. Sic et quecunq; alie febres ex colere vel per se vel sanguini miste feruore generantur nullum magis presentaneum habent remedium q̄ȝ frigide aque potionem. vnde Auicenna tam in curatione herisipile: q̄ȝ etiam causonis visus est dubitare: an in eis sanguinem mittere oporteat: nedum inferius ad syncopem vsq; profundi: hoc enim remedium in his solum febribus conuenit: que ex multo sanguine vel ebulliente: vel putrescente generantur: quales ille

sunt: que proprio nomine synochi nominantur: sed neq̄ propter intolerabiles dolores (hi enim in hoc morbo non absunt) tanta sanguinis detractio est facienda: q̄ si etiam adessent: distinguendum forte: vt inquit Galenus in expositione aphorismi. Que egerantur non multitudinem considerare oportet an phlebotomia: vel potius purgatione sedati debe- rent: nihil aliud ex his verbis insinuans: nisi q̄ vbi humor alius a sanguine faceret sua vel qualitate: vel quantitate dolorem purgationem esse preferendam: quod videmus eundem Galenum in omnium morborum precipue colericorum curatione vbiq̄ obseruasse adeo vt in commentarijs libri secundi de humoribus etiam in pleuritide: cum fit ex humore colerico damnet phlebotomiam: quam tamen plus in hoc q̄ in vllo altero morbo alioquin videtur probare. Apparet enim & ipsum quemadmodum etiam Auicennam nimiam humorum colericorum inflammationem vbiq̄ euitare q̄uis hanc ignis persici curatione Auicēna non cauerit docēs aliquando in ea vsq̄ syncopē sanguinē euacuare.

¶ De scalpellatione in pruna vel igne persico dubium. xj.

Uicenna in pruna vel igne persico prohibet scalpellationem profundā: quando materia est declinis ad coleram his eniz & ipse vtitur verbis: & tamen capite vbi agit de formica suaserat ex Galeni consilio extirpare formicā cū aliquo quod sit sicuti embula: & extremitas pēne: aut alteri⁹ rei: cuius extremitas sit acuta: quaz possibile sit deglutire formicam. At qui hec extirpatio formice si diligenter inspicimus: multo est violentior q̄ scalpellatio: vt si hanc timet Auicenna: quando materia est declinis ad coleraz: multo magis tale aliquid facere debuerit formidare in morbo ex materia non declini ad coleram sed mera colera vt ipse opinatur procreato. Ego quidez puto Auicennam modo salua tanti viri reuerentia dicere liceat morbos etiaz natura distantes: atq̄ eorundez curationes plerunq̄ confundere: vel vt eisdem vtar verbis: que ipse solet aliquando in aliorū reprehensione vsurpare: capitulū in capitulo ponere: quaz quidem confusionem videtur in tribus capitib⁹ de herisipila de formica: & de igne persico se consequentibus precipue fecisse.

¶ De tribus capitibus videlicet herisipila: formica & igne persico male ab Auicenna ordinatis dubiū. xij.

Uicēna capite quo agit de herisipila inter ceteras hui⁹ morbi notas hāc et pōit: q̄ cōburit: & sua virulentia vesicat. hec autē (vt ita dixeriz) vesicatio magis propria est alteri morbo. de quo agit in sequenti capite: quem ipse formicam miliarem. Paulus vero ac Galenus herpetem cenchriam: id est miliarem ea potissimum nominant ratione q̄ serpit: atq̄ in cute vesicas: siue pustulas milio similes excitat. sed etiam medicine ipse quas adhibet Auicenna ad herisipilam super cutez existentem sunt que a Paulo scribuntur ad formicam miliarem siue (vt eius vtar verbis) ad herpetem vesicosum: vel pustulosum. hec enim sunt Pauli verba Ad herpetem vesicosum scoria plumbi ex vino austero contrita mox illita cataplasma ex folijs Bete in vino decoctis superimpone. Auicenna autem ad Pauli (vt videtur) imitationez ita scripsit. Et si fuerit herisipila super cutem curetur ex scoria plumbi cum vino pontico: cum folijs sicle bullite cum vino. Modus autem loquendi Auicenne non paruam potest diligenter inspicientibus facere dubitationem: cum enim inquit: si fuerit herisipila super cutem: videtur ex his verbis innuere posse etiam aliter q̄ super cutem fieri herisipilam. Atq̄ Auicenna superi⁹ inter flegmonē atq̄ herisipilam faciens differentiam ita scripserat. Et apostema herisipile non fit nisi in eo quod apparet de cute. Quare nisi hec dubitatio soluatur: non parua suspitio relinquitur q̄ medicine: quas hoc in loco ad herisipilam scribit Auicenna: alteri potius morbo hoc est formice miliari conueniunt. Sed & verba sequentia Auicenne hoc ipsum apertissime monstrant. nam statim subinfert. Et curetur cum eo: in quo est resolutio & exiccatio fortis cuz infrigidatione. Nemo autem nescit nisi qui tritum illud in medicina principium etiam ignorat: contrariuz. scilicet contrarijs curari: herisipile morbo calido & sicco fortiter exiccantia non competere. Quod ipsum Fulginas Gentilis animaduertens inquit Auicennam hic dupliciter intendere q̄ ponit absolute medicinas que competunt in statu secundo: q̄ hic posuit medicinas: que competunt in herisipila vlcerata: que sunt nimis fortis exiccationis. Nos vero ex hac ipsa responsione illud confessum habemus: quod contra Auicennam probare nitebamur: eas scilz que hic ponuntur ab ipso medicinas non herisipile: de qua agit in hoc capite sed alteri potius de quo tractat in sequenti formice. scilicet vel miliari: vel corrosiue conuenire. nam herisipila vlcerata nihil aliud est: nisi herpes excedens apud Galenum vt idem Galenus libro. xiiij. artis curatiue testatur. herpes autem comedens est formica corrosiua siue vlcerata apud Auicennaz. Quod vero non differat herpes comedens de quo agit Galenus a formica corrosiua de qua scribit Auicenna videre licet ex his que Auicenna quidem de formice corrosiue. Galenus vero de herpetis comedentis curatione eadem ambo precipiunt. Hec enim sunt Auicenne verba. via autem secundum quam curatur formica est vt ea: que ex ipsa est corrosiua alienetur ab humectatione quam iam administrasti in herisipila: humectatio enim non est conueniens in vlceribus. Galenus quoq̄ a quo sumpsit Auicenna in eandem fere sententiam scribit libro secundo artis curatiue ad Glauconem in hanc sententiam. Herpetes quidem q̄tum ad totius corporis curationem simili modo: quo herisipilata curare oportet. Q̄tum vero ad locum ipsum affectum non etiam similiter omnes. qui enim exesi sunt refrigerari quidē desiderant

rant sicuti ex aliis atq; herisipilata non tamen ea me-
dicamenta que preter id qđ refrigerant etiaz hume
ctant patiuntur sed ea sola ex refrigerantibus que
simul exiccare possunt admittunt. Hic Galenus si-
cuti Auicenna in cura formice corrosiue ita in cura
tione herpetis comedentis prohibet humectatiōez
quaz tamen in herisipilatis probat atq; ideo idem
Galenus subiungit. Non igitur neq; lactucam:
neq; polygoniuz: neq; ex stagnis lenticulā vel palu
strē lotuz: vel anthyliuz: vel psiliuz: vel portulacaz:
vel intybuz: vel semperuiuaz: vel tale aliquid quod
possit humectare que herisipilatis erunt opportu-
na oportet adhibere. Sed hic non paruus remāet
scrupulus quia has ipsas herbas vel magnaz earū
partez in principio formice corrosiue probat Auicē
na ita scribens. Et administra in principijs eius sci
licet formice corrosiue sicuti lactucaz et venupharē:
et semperuiuaz et volubilez et portulacaz: vt videatur
Auicenna sibiipsi manifeste repugnare. Si enim vt
ipse paululuz supradixerat ea que debetur herisipi
le humectatio fugienda est in curanda formica cor
rosiua cur postmoduz lactucā semperuiuaz et portu
lacaz quas Galenus lib. xiiij. artis curatiue ad he-
risipile quidez laudat curationez: Libro vero secun
do ad Glauconez propter earuz humiditatez in her
pete excedente censet euitandas statiz Auicenna in
formice corrosiue principio cōmendat vel iubet ad
ministrari. Non solas inquit Gentilis qui hāc inver
bis Auicenne repugnantia visus est animaduerte-
re sed cuz aliis exiccantibus mixtas vtputa lenticu
laz que est frigida et humida cum semperuiua que
est frigida et sicca: ꝙ ꝙ idez Gentilis non de formi-
ca corrosiua sed ambulatiua in qua sicuti in quali-
bet alia formice specie secunduz ipsuz aliqua est vl
ceratio atq; ideo humiditas que debet exiccari mo
ueat dubitationez Quapropter non puto ꝙ Gen-
tilis crediderit euz fuisse Auicenne intellectuz quez
excusare nititur: illud nunc probasse sufficiat Auicē
naz herisipilaz pro formica et formicaz pro herisipi
la non sine magna confusione accepisse quando-
quidez que erant herisipile remedia refrigerantia
scilicet atq; humectantia eadem formice corrosiue
accōmodauit que vero formice cōpetebant vel cor-
rosiue vel miliari multuz scilicet exiccantia hec retu
lit ad herisipilaz. Huc vero taz multa que diximus
de Auicēna multos ivnū morbos ꝯfundēte ola tēde
bāt vt ostēderem' ipz illi atq; aliquāto maiore i pru
na iatq; igne ꝑsico vsuz fuisse ꝯfusiōe neq; forte su-
spicetur nos in taz longis digressionibus ea que ni
hil ad propositum nostrū pertinerent conquisiuisse.
Necessariuz tamen habuimus antea ostendere ꝙ
non constaret apud Auicennaz quid esset ignis per
sicus. aliquando eniz ex sanguine crasso et melan-
colico inquit generari vt etiaz antea admonuimus
aliquando vero ex colera permixta melancolie: et
nunc ignez persicuz idez genus facit cuz pruna vt cū
inquit: hec duo nomina fortasse absoluta sunt super
omnez pustulaz corrosiuaz vesicantez adurentem
facientez accidere escaraz qualez facit accidere cō-
bustio et cauteriuz. nunc vero diuersificat vt cuz in-
quit prunā ex magis melancolicam ignez vero ꝑsi-
cum magis colericuz quandoq; trahit ipsuz ad for-
micam comestiuam vt cum ita scribit et quandoq;
absoluitur nomē ignis persici de illis super quo ē il
lic pustula de genere formice comestiue adurens ve
sicans. quandoq; ad formicam transfert miliarem:
vt cum scribit in hunc moduz. Et quandoq; sunt cū
formice speciebus et miliaris male febres vehemē-
tis caliditatis perniciose. Quasi apud ipsum Auicē
nam ignis persicus et formica miliaris non diffe-
rant neq; multuz referat vtrum ignis persici vel for
mice miliaris signa manifestet. et sane diligentius
intuenti formica miliaris et ignis ꝑsicus nihil aut
parum admodum differunt apud Auicennam sunt
eīm in vtroq; vesice milio similes veluti Rasis. Pau
lus: atq; Galenus libr. xiiij. artis curatiue consen-
tiunt. Qđ si Auicennam sequimur non modo for-
ma sz et materia eadem in duobus morbis reperi-
tur: quoniam tam ignis persicus ꝙ etiam formica
miliaris secūdū Auicennā fiunt ex colera permixta
melancolia.

¶ De elephantiasi et lepra. Dubium de-
cimūtertiū.

Llud admonendū est aliud morbi ge-
nus significari verbo elephantiasis in
libris arabum aliud in libris grecoruz.
Auicenna siquidē atq; rasis elephātia-
sim pro morbo accipiunt. in quo pedes
et crura supra modū intumescunt. Paulus ac Gale
nus: omnesq; greci auctores in eodē verbo morbuz
intelligūt: quē Auicēna et medici iuniores leprā ap-
pellant. Vt igitur ad rem ipsam ꝓprius accedamus.
Elephātiasim apud grecos: esse apud arabes: et iu-
niores medicos leprā ita demonstrat. Elephātiasis
auctore Paulo est cancer totū occupās corpus: vn-
de idē Paulus egineta inquit. Si cācer vnū tantuz
mēbrum infestans tamē scōm hippocratis sententiā
insanabilis est: quāto magis elephas qui cācer qui
dam est vniuersalis omnem curationem superabit.
Eandem sententiam scribit libro quarto Auicenna
his verbis. Et cum cancer qui est lepra mēbri vnius
de illis quibus non est sanatio: qđ dicemus de lepra
que est cancer totius corporis: Idem dixerat Aui-
cēna circa initia eius capitis: in quo agit de lepra ꝙ
videlicet lepra ē sicuti cācer communis toti corpi. Sz
et eorūdem humorum vitio generari elephātiasim
Paulus censet et Auicēna lepram et quēadmodum
Paulus minus malam elephantiasis speciē statuit
que ex quadam veluti fece sanguinis supassa ortuz
habet alteram: que a flaua bile aque retorrida fit
deteriorem: sic et de duabus lepre speciebus quaruz
altera itidē ex fece sanguis: altera ex flaua bile ma
trā ꝓpter assationē conuersa generat Auicēna de-
cernit. Neq; vero aliā Paulus elephātiasi: aliā le-
pre Auicēna adhibet curationē. Neq; etiā Galen'
scribēs de elephātiasi secundo libro artis curatiue
ad Glauconē minus ꝙ Paulus cuz Auicēna scribē
te de lepra cōcordat: immo vero omnia illa Auicen
ne verba: ꝙ lepra multiplicatur ꝓpter caliditatem
aeris et maliciā cibi vicinis essentiā ex genere piscīū et

carne salita. et carne grossa: et carnibus asinorum: et len
tibus. Omnia hec Auicenne verba quamuis barbare
scripta sint ex Galeno capi. de elephantiasi tamen
deprompta sunt. Quid quod nisi Galenus per Elephā
tiasim morbum quem diximus intellexerit: illud se
quetur absurdum. Galenum medicorum facile prin
cipem qui tot de medicina volumina tam acurate
tam copiose conscripsit: nullam de eo morbo: qui re
liquos omnes magnitudine superat quem nos vul
go lepram appellamus: in suis libris fecisse mentio
nem. Galeni autem libros intelligo: quos idem au-
ctor in propria lingua scriptos reliquit. Nā in his: quos
vel ex greca: vel ex arabica lingua translatos habe
mus plurima est in hoc verbo lepra ābiguitas. Quo
niam aliquando translator vbi Elephantiasim in
greco Galeni codice scriptum inuenit lepram est in-
terpretatus: vbi vero lepram: nihil immutauit: sed
eodem visus est verbo cum apud grecos auctores
alius morbus sit lepra: alius Elephantiasis. Lepra
enim (vt inquit Galenus in libro de tumoribus con
tra naturam) passio solius cutis est: quod de Elephan
tiasi dici nō potest. Cum in eo morbo qui Elephan
tiasis a grecis nominatur: non modo cutis: sed car
nes etiam: atque ossa: vt Cornelius quoque testatur ple-
rūque vitiantur. Nomen autem Elephantiasis tractū
est a similitudine Elephātis: quoniam (vt inquit Galenus
sexto de causis accidentium) qui hoc morbo labo-
rant carnem habent nigram et tuberibus plenam:
qualis est cutis elephantum. Nonnulli Elephātia-
sim ob morbi magnitudinē: qui nulli fere remedio
succūbit dictam existimant. Quidam ob id quod sicut
Elephas pre ceteris animalibus diutissime viuit: ita
hic morbus lōgissimus est: que quidem omnes pro
prietates nulli alii morbo magis conueniunt: quam illi
quem nos vulgo lepram nominamus. Auicēna de ele
phantiasi libro tertio tractat. de lepra vero agit in
quarto: tanto scilicet interuallo vt videatur elephā
tiasim distinctum omnino genus a lepra putauisse
cum presertim idē Auicenna elephantiasim non vti
Galenus inter figure morbos sed quantitatis potius
libro primo collocarit.

¶De hac dictione Chironia apud Auicen-
nam. Dubium. xiiii.

Corrigamus apud Auicennā quasi trāseunter
dictionē insicitissimā Charonia: que dictio cum
futilis sit et nihili: pro ea substitues Chironia. Sunt
autē (vt Beroaldus Bononiēsis inquit) Chironia vl-
cera insanabilia: non tam ex eo dicta: quod Chiron ea
sanauerit: quam quod passus sit. Fuit quidē Chiron in me-
dicina prestātissimus vtpote qui herbariam et medica
mentariā inuenerit: a quo Cētauriō et Chironiō her
be cognominātur. Huic olim cū Herculē suscepisset
hospitio atque arma herculanea pertractaret: sagitta ex
cidit in pedē: ex quo vulnere factum est vlcus insa-
nabile atque ita obiit mortem. Unde prouerbiū Chi
roniū vlcus de vlceribus insanabilibus. Plinius in
xxv. autumat Chironē ex eo sagitte herculee vulne
re cōualuisse. Curatūque esse herba cētaurio: quam
aliqui ob id Chironium vocauere. Ouidius in fastis
memorat Chironē occubuisse ex ictu sagitte: que erat
infecta lernee sanguine echidne: et ita receptū in ce
lum factum esse sagittarium: vbi quoque cōmeminit his
storie his versibus. Dumque senex tractat squalentia
tela venenis: Excidit: et leuo fixa sagitta pede est. In
gemuit Chiron traxitque a corpore ferrū. Et gemit al
cides hemoniusque puer.

¶De Luto sigillato quod in codicibus
Galeni dicitur terra sigillata. Dubium
Decimum quintum.

Narremus id quoque: quid sit apud eun
dem Auicennam Lutum sigillatum: cu-
ius tam frequequens mentio est apud
medicos: tam multiplex vsus in medica
mentis: tam efficax vis in antidotis que
in medicina tam preclara res habetur. Scito igitur
esse quādam speciem rubri: quā terrā Lēniā vocāt
colorē minyo primā. Que in insula lēno nascebatur
vnde et nomen Multum antiquis celebrata vt inde
Plinius in. xxxv. venundabatur hec non nisi signa-
ta: vnde et sphragidem appellauere siue sigillū: siue
signaculum. Hinc interpres Auicenne lutum sigilla
tum interpres Galeni terram sigillatam parum fe-
liciter verterunt. Cur autem dicat Plinius signatam
hanc rubricam Lēniam venundari solitam: nō erit
ab re id fusius explicare: vt tribus pariter scriptori-
bus: Galeno: Auicenne: Plinio vna opera opem fe-
ram: et tenebricosis locis lumen infundam. In insu-
la lemno sacerdos Diane rubricam terram ex antro
quodam effusam reuerenter post peracta sacrificia
deportat in vrbem eamque aqua admixta pinguē ac
lutosam efficiens vbi est diligenter concinata signo
Diane sacro obsignat: et mox ita venundatur. Dio
scorides refert in quinto: terram lemniam misceri cū
sanguine caprino. Eamque signari imagine capre: et
ob id sphragida vocari. Galenus libro nono sim-
plicium memorat se sphragidis huiusce noscende
causa nauigasse in insulam lemnon qua in re se-
quutus est vestigia magnorum philosophorum qui
discendi causa lustrabant orbem terrarum: penitis-
simasque atque ignoratissimas gentes penetrabant. si
cut temporibus priscis pythagoras Empedocles:
Democritus et Plato ad magiā discendā nauigaue
re peregrinationibus susceptis: quā reuersi predica
uerunt atque in arcanis habuerūt consimiliter Apol
lonius ille tyaneus gymnosophistas indorum philo-
sophos ethiopū: sacerdotes egyptiorū accessit exin-
sperit et collocutus est. Nā vt inquit verissime Seneca
homini tādiu discendū est quamdiu nesciat: imo quamdiu
viuat et vt canūt muse grecorum. Nil dulcius esse: quam cū-
cta nouisse. Homines enim natura scire desiderant: insi-
tusque mortalibus est amor cognitionis et sitis quedā
inexplebilis nō tā magna quam noua discendi. Galenus
ergo cū esset: vt nemo nō nouit: eruditissimus ac poly
histor: idest multisciens: rerūque maxime ad medicinā
pertinentiū peculiariter curiosus merito constituit se
non inuisere: vt quod didicerat ex multis vt aiūt ma-
gistris: id presens videret contēplareturque sphragida
hoc est rubricā lemniā sigillatā. Cuius in medicina
mirabiles sunt effectus. Lēnon phragis pro lemnia
sphragis mendose fere semper legitur apud eundem.

¶ Annotationũ domini Symphoriani champerij in Auicēnā liber tertius De ... Cap. j.

Auicēna cuius vires potius ac proprietates plātarū enarrare q̄ earū effigies indicare studuerit, quum tñ ipse quoq̄ de isatide tribus in locis sub nil vocabulo scribat: merito suspitionē affert se etiā titubasse atq̄ ancipitē fuisse quid nam esset isatis: nam in littera .n. eadem de nil scribit: que d isatide dioscorides: quoniā eodē modo diuidit in satiuā atq̄ siluestrem atq̄ easdem fere vires ac proprietates herbe nil tribuit: quas isatidi Diosco. s; rursus ide; Auicenna in littera g ita scribit gualinein est foliu; nil. et queda; alia subinfert: que in littera n de eodē folio declarauerat: vnū tantūmodo addit q capillos inficit: non tñ in his neq̄ a seipso neq̄ a dioscoride ac veritate ipsa videtur discrepare. d grāo ecfinel ita scribit. Granū nil ē cartamū indu;: deinde multas proprietates subinfert que nihil ad isatidem pertinent pro qua nil siue nigel ide; Auicēna in n littera retulerat. Mesue quoq̄ hūc errorem aiaduertens: vbi de cartamo scribit. dicit quosdam falso putasse Cartamū esse granum nil. nec minor est apud matheu; siluaticū in suis pādectis in eisdem rebus nominibusq̄ colluuio quare apud illū leges nisi pen ociu; licet.

Erratum secundū de herba tinctoru; ⁊ lysimachio.

Auicenna fen. xvj. tertij: cap. de excoriatione ⁊ vlcerū de quadam herba meminit: quā herbā tinctorū ⁊ citrinā noiat cui⁹ succu; bibitu; ⁊ clisterizatum scribit prodesse vlceribus intestinoru; neq̄ puto ipsum aliam herbam inuenire q̄ lysimachiu; cuius piter foliorum succu; aut epotum aut per clysterē iniectū dicit Dioscorides prodesse dysentericis Gētilis Auicenne interpres magis studet auicenne verba scindere in partes ;: prima; ibi secundā: ibi tertiā q̄ eorum sensu; quod magis foret ex vsu medicorū declarare: neq̄ hanc herbā tinctorum citrinam: neq̄ alterā qua; statim postea tanq̄ eundem habētem effectu; Auicē. subiungit: ⁊ pedem alacohen dicit a quibusda; vocari: se autem existimare q sit pes corui cuius alij ante eu; vt ipse testatur dixissent hyppocratē per alacohen folia ficus intellexisse: quare has herbas Gentilis sua intactas expositione preterijt ac si puum afferret, earu; notitia vtilitatis.

Erratum Auicenne tertium de memite.

HErbam tinctorum quidam auicenne nouus expositor memiteu esse dicit cuius succo vtuntur tinctores. de qua etiam memite dicit testari principem q est frigida ⁊ sicca in primo ⁊ q multā habet stipticitatē: ⁊ exponi in sinonimis Auicenne q est chelidonia: sed non esse verum teste simone Genuensi. nonne hic expositor ignotum per ignotius: aut saltem eque ignotum nobis ostendit: cum herbam tinctorum memite; esse dicit: non autem quid sit memite sed quid ne ā sit magis edocuit. scio enim veram memite quam Diosco. Glaucium vocat: ⁊ ad vitia oculorū laudat a nostre etatis medicis fere olbignorari: qui pro ea vtūtur herba altera simili quidē sed non eande; habente vi; quā vocant latini papauer cornutū. sed ⁊ veram memite: aut glauciū esse: notū tamen nō est: aut autores arabes de memite aut greci de glaucio: q sit hec herba: tam in vsu infectorū q̄ etiam medicorum quicquam retulerunt: neq̄ q Auicenna scribat memite esse frigida; ⁊ siccam i primo hoc satis efficax argumentum ad probandū memite; esse herbam tinctoru;: de qua Auicenna facit mentione; fen. xvj. tertij: capite de excoriatione intestinoru;. plures enim sunt herbe tales habētes qualitates quas tamen propterea non dicimus easdem esse cum herba tinctorum atq̄ citrina ab Auicenna nominata: neq̄ etiam eosdem habere in medicina vsus existimamus.

De pede alachoon idest pede corui erratum quartum.

DE herba ab auicenna vocata pede alacohen expositor Auicenne scribit existimare q sit herba a medicis vocata pes corui de q̄ dicit de pede coruino q radix huius herbe cum decoquitur cōfert solutioni antique: sed radice; huius herbe quā nostri aromatarij vocant pedem corui esse causticam vlceratiua;: ⁊ de ista non loqui principem hic qui preceps dicit q aliqui dixerunt q per alacohen hyppocrates intellexit folia ficus: que in nullo seruiūt casui presenti: quia pungunt ⁊ excoriant per lactacinu; occultatum in eis: hec omnia fere ad verbū nouus expositor Auicenne qui sua expositione non magis hanc q̄ etiam priorem nobis herba; declarauit. forte autem sit illi minus pudēdū hanc secundā scilicet pedem coruinū de quo Auicenna loquitur ignorasse quando ⁊ ipse Auicenna tantus alioquin medicine autor vel dubitauit vel etiam nesciuit quid esset: vt plane in multis alijs herbis ipsemet suā fatetur inscitiem: vt etiam secundo canonis de hac ipsa herba: que pes coruin⁹ nominatur non modo ambigua: sed etiā contraria loquitur. sunt autem hec auicenne de pede coruino mihi verba: pes coruin⁹ mēbra expulsiōis. Radix hui⁹ herbe cōfert solutiōi antiq̄: ⁊ dexerūt paulus ⁊ alij q ↄfert colice: ⁊ efficit operatione; hermodactilorū absq̄ nocumento. Ego aūt nescio quomodo radix pedis coruini possit prodesse solutioni antique: ⁊ facere operationē hermodactiloru; qui sūt satis in soluendo potentes: nisi forte Auicenna vult hoc loco solutionē curare solutione: qui tamē alibi precipit non esse faciendam solutionem super solutione; . fen aute; .xxij. tertij: capite de solutiōe podagre pedē coruinū nō colice sed podagre poti⁹ ex eiusdē pauli auctoritate Auicēna prodesse testatur. Dixerūt paul⁹ ⁊ alij q confert colice ⁊ efficit operationē eorū absq̄ nocumēto. Deinde subiungit: radix pedis coruini quē nos hic habem⁹: ab extra apposita rodit: ⁊ pluries hā: feci sup pedē illius q̄ssari q̄ habebat i inguine bochiū epidemiale; ptin⁹ surgebat ampulla: q̄ rupta exibat virus venēosu;: vnde aliq̄ sanabātur sed hāc dare p os nūq̄ ausus sum: ⁊ sciā aliq̄ q̄ foris adhibita vesicant ⁊ vlcerant: ⁊ comesta nō valeat cepe.

Erratum Auicenne quintum de napello.

NOnne idez Auicēna si q̄ tā fatui ⁊ hebetes sint
qui ei vetantur oibus credere: scribit secundo ca
nonis. Napellū esse venenuz perniciosuz et tamē po
tari suadet cum postea subiūgit. Delet albaras linis
tum ⁊ bibitum. Venenuz autē quod nostra etate na
pellū ab herbarijs noiatur: aconitum a grecis: atq̄
latinis vocatur: de quo. Vergilius miscēt aconita nos
uerce. vt iam appareat Auicennam non tā tyrāni q̄
etiam nouerce imitari mores.

¶ Erratū Auicenne sextū in radice pētaphyli.

RAdicem pentaphyli a dioscoride cōmendatam
Auicēna ad venena mortifera: ipse secundo ca
nonis scribit esse medicinaz pernitiosaz adeo vt Sa
uonarola medicus nostro tēpore clarus: nō ausit eā
in quartana dare: non aliā ob causam: nisi quia dam
netur ab Auicenna. Tantā habet apud medicos no
stri tēporis et maxime apud papiēses nostros et mō
tispedanos autoritatem vt medicinā mortiferam fa
ciat salutarē: sicuti pedem coruinū: salutarē autē per
niciosam: veluti radicē pētaphyli vel eius succū. Nā
⁊ Jacobus de Dōdis cognomēto Aggregator hu⁹
radicis succū inter venena perniciosa ex Auicenne
auctoritate numerat. Forte autem quātum ad pe
dis coruini attinet radicē: non tam Auicenna q̄ me
dici ipsi: nō recte Auicēnā intelligētē sunt reph̄edēdi.

¶ De cassiafistula.

Erratum septimum.

DE cassiafistula et manna iuniores medici ad
molliēduz aluū vtuntur. Greci tamē (de veteri
bus loquor) de neutra fecerūt mentionē: vel quia ip
sas nō nouerūt: vel forte in vsu medicine nō proba
uerūt. siquidē Galenus similē cassiefistule fructum:
qd̄ a grecis Ceratia: ab arabibus corrupto (vt puto)
vocabulo carnubiū noiatur: oino improbat adeo vt
libro secūdo de alimētis optet vel melius esse opine
tur: qd̄ nunq̄ ad sue gētis homines ex locis in qui
bus nascitur; deferretur. quoruz occasione verboruz
mihi subit admirari quomodo Auicē. qui se Ga. fa
tetur interpretem: illuz tamen perperam alleget dicē
tez: quod hic fructus nō defertur ad alias regiones.
Frustra enim Gale. optasset: ne deferetur ad nos:
si ad alias regiones ex solo in quo gignitur nō defe
rebatur. Dixi autē Cerasia esse similez cassiefistule
fructum: quoniam ⁊ color corticis idem: ⁊ medulla
etiam dulcis: sicuti cassiefistule: ⁊ preterea similibus
seminibus eadem medulla distinguitur: vt non solū
sensus sed etiā serapionis probat autoritas: qui ca
pite de Cassiafistula inquit: quod intra cannas cas
sie sunt lamine ex carne nigra: ⁊ parietes diuidentes
inter eas: ⁊ inter laminā ⁊ laminā sunt grana: sicuti
grana xilocaracte ⁊ eiusdez magnitudinis quorum
color est inter glaucedinē ⁊ ruborem. per xilocara
cta vt leonicenus asserit debemus intelligere fructū
quē greci: ruz ceratia: tū etiaz xilocaracta nomināt:
latini siliquā dulcē. Arabes autez carnubiū. sed ⁊ ea
dez est siliqua dulcis: que etiā cassiefistule ꝓprietas.
nā vtriusq̄ medulla cū recēs est laxat vētrem: cū ꝓo
exiccata poti⁹ contrahit. Quod de siliqua dulci di
scordes Gale. ⁊ paulus ac plinius quoq̄ testantur

apud nos. De cassiafistula autē cōstat medicorū ex
perientia. hic tñ medicos iuniores commonefacere
oportet etiā in libris grecorū de cassiafistula legi: sed
nō de illa de qua tu queris: que vim habet aluū mo
liendi atq̄ ideo a quibusdā recētioribus siliqua phar
macentica noiatur: sed d̄ quadā specie cassie lignee q̄
fistula ab eisdē grecis noiatur. Quapropter diligen
tius aduertēdū: ne cuz in libris grecorū cassiāfistulā
scriptū inuenimus: alterā putemus intelligi: de qua
arabes autores loquūtur: q̄ cortice cassiefistule ara
bice medicine ad citāda mēstrua vtūtur: cū cassiam
ligneaz potius ad eandē vsuz debeāt recipere ex ga
leni ⁊ aliorū medicorū autoritate. nā greci alterā cas
siefistulā videntur neglexisse: sicuti ⁊ alios arborum
fructus: q̄s autores arabes: ⁊ medici iuniores. illos
seq̄ntes ita frequēti vsu habēt oino desperxerunt.

¶ De māna Erratū Octauū.

DE manna que fuerit apud Dioscoridē opinio.
si simonis genuēsis probarē sentētiā qui in lit
tera in capite de melle ait antiquos grecorū non ha
buisse zuchari notitiā quo nos vtimur in varijs cō
positionib⁹. dicerē q̄ quid ille loco allegato in suis ver
bis insinuat: mannā apud Dioscoridē esse sacharuz
ab eodē Dioscoride i capite de melle noiatū. verū cū
leoniceno aliter sentio sacharū apud ipsuz: sicut etiā
apud galenū esse id qd̄ nos vulgo zucharū noiam⁹
⁊ grecos veteres de sacharo siue zucharo qd̄ spāliter
quādā speciē mellis esse dixerūt. De māne autē gña
tim tātūmodo: nō aūt speciatim fuisse locutos licet
Mesues falso gallenū tribus in locis alleget de mā
na loquētez sic capite de māna et capite de scamo
nea et capite de confectiōe māne ex inuētione gale
ni. Māna eñi apud grecos auctores nō est medicina
molliens ventrē: sed potius abstrigēs. ⁊ frequēti⁹
māna turis: que māna simpliciter noiatur. nā (vt in
quit galenus lib. xiij. artis curatiue) ea que māna vo
catur: est cōcussio turis: que paruā quādaz vim ab
strigēdi participat: atq̄ ob id ad quedā melior est ip
so ture. hoc eñi viz solā suppurādi habet: ⁊ qd̄ mini
me stipticū existit: maximeq̄ illud qd̄ pinguius est: ⁊
colore albius quēadmodū qd̄ hoc flauius est: ma
gis exiccat. illi autē que māna vocatur: parū quod
dā ex cortice turis admixtū est a quo vim stipticā ha
bet. Quid sit māna turis apud Dioscoridē alibi aūt
dixi autores grecos de manna cassiefistule cōparam
medicina: ⁊ si nō speciatim: saltē generatim scribere:
quoniā pōt hec māna vētrem soluens: ad caput de
melle referri. sicuti etiaz a galeno ponit: hec eñ sunt
Dioscoridis d̄ sacharo v̄ba: vocat aūt quoddā etiā
sacharū: species mellis existēs: qd̄ in india cōcrescit
⁊ in Arabia felici inuenitur in calamis: simile scd̄m
substātiā sali: ⁊ sub dētibus instar salis ꝯfringit: licet
simon genuēsis sacharū hoc de quo Dioscoridez nō
zucharū nobis dictū: sed quādā māne speciē esse pu
tauerit: vt hac vna tñ ratione Mesues possit excusa
ri Ga. allegās de māna scribētē. Si p mānā sacharū i
telligit qd̄ Diosco. atq̄ Ga. speciē mellis arbitrētur.
Māna eniz d̄ q̄ arabes autores spāliter loquūt: parū
differt a zucharo ⁊ melle: ptz tū autoritate Auicenne
tū et serapiōis q̄rū vn⁹ Tereniabin q̄ est spēs māne

mel roris appellat. Alter vo vz Auicenna zucharū
haoscer mañe speciez esse dicit. Neqꝫ obstat qꝺ mel
fere vbiqꝫ nascat: ⁊ sit apū opus: māna aūt paucis
in locis: ⁊ sit nāe tñ mun⁹. Quoniā si hec rō valeat
ad pbādū mānā nō debere ad caput de melle redu
ci: etiā de sacharo pbaret. qꝺ tpe Dioscoridis in in-
dia tñ et felici arabia inueniebat in calamis et tñ
inter species mellis nō solū a Dioscoride sed etiā a
Galeno cōnumeratur: qui duo autores eodem ca-
pite de vtroqꝫ scripserūt: q̄pp Auicēna videt salē idū
(de quo Diosco.) non solū a melle: ⁊ ēt a zuccaro di
stinxisse.

¶ De zuccaro candi ⁊ sale indo Erratum
nonum.

Auicēna canone quarto zuccarū tabarzeth ⁊ sa
lē pariter indū inter remedia nolat: que ad lin
gue faciūt aspitatē. sed zuccarū tabarzeth cum hec
asperitas ex viscositate puenit: salē aūt indū: cuz ex
siccitate Adeo vt appear Auicen. salē indū: aliꝺ esse
a zuccaro tabarzeth existimare. p salē tñ indū expo
sitores Auicēne prout Gētilis ⁊ herculanus zucca
rū cādi intelligūt. sed vere illorum expositio verbis
Auicēne repugnat: qrto canonis de aspitate lingue
febricitātiū: inquiētis salē qui asportat ex india esse
in colore salis: ⁊ dulcedine mellis. Itelligit aūt Auicē
na sicuti ⁊ Paulus a quo Auicenna hoc remedium:
hisdē fere verbis accepit de sale albo: qui p cōdimē
to cibis admiscet zuccaꝝ: aūt cādi nolatum non est
colore albū oino: sed potius sublutesū: illud pterea
queri ab Auicēna ⁊ ei⁹ expositorib⁹ possit: cur zucca-
rū Tabarzeth: ad aspitatē: que ex viscositate puēit
habeat efficatiā: zuccaꝝ aūt cādi ad alterā: q̄ fit ex sic
citate cū zuccaꝝ tabarzet: eodē Auicēne auctore. xx.
cano. vim habeat leniēdi. qꝺ ꝺ zuccaro cādi nulla cō
stat autoritate: aut ratione nisi p zuccaꝝ cādi rubiū
intelligam⁹: qm̄ scōm Auicēnā Sulmenū ⁊ rubzūve
hemēnoris sunt lenificatiōis. veꝝ zuccaꝝ cādi a zuc
caro rubro: etiā apud medicos iuniores distinguit:
zuccaꝝ tñ cādi res est factitia: cui⁹ mā est zuccaꝝ al
bū. Illud poti⁹ est inuestigatōe dignū: nūquid zuc-
caꝝ cādi ꝺbeat febricitātib⁹ ad sitisedādā exhiberi
l ore retinēdū: vt plerīqꝫ faciūt. Qꝺ tñ nulla spēs zuc
cari cōpetat ad sitiz extinguēdā nisi forte zuccarum
haoscer qꝺ est quedā spēs māne pz autoritate Aui
cenne qui scōo canone scribit hec vba De zuccaro
haoscer ⁊ nō facit sitiz sicuti relique spēs zuccari. qm̄
eius dulcedo est pua ⁊ est bonū stō ⁊ epati. Ex quis
bus vbis duo colligere possum⁹ zuccaꝝ haoscer qꝺ
est māna cadēs sup alnser: ⁊ ē sicuti frustra salis: tuz
zuccaꝝ: sū etiā mānaz noiari: ⁊ reliquas spēs zucca
ri facere sua nimia dulcedine sitiz: excepta illa q̄ zuc
caꝝ haoscer nūcupat Quare cū zuccaꝝ cādi sit mo
dus zuccari diuersus a zuccaro haoscer: nō videt vi
laz ad sitim extinguēdā habere efficatiā: ⁊ si veꝝ fa
teri velim⁹ Mōtegniana male citat Auicēnā pri-
ma quarti capite de cura sitis in febrib⁹. in eo enim
capite nulla vba sunt ex q̄bus aliq̄d de zuccaro cā-
di possim⁹ colligere qꝺ sit inter alia remedia ad sitiz
extinctionē patiētia ab Auicēna nominatū.

¶ De cameleōte ixia ⁊ mezereon Erratuz
decimum.

Auicēna q̄rto canone accidētia atqꝫ remedia q̄
chameleōtis nigri radici venenate a Paulo as
signātur: ipe ad mezereō idest chamelee subscribit.
Et hoc est qꝺ pcipue pbare intēdim⁹: eodem modo
errasse Auicēna irō. i. viscū p ixia veneno q̄rto cano
ne inter venena numerādo sicuti eodē in libro pro
chameleonte nigro mezereō idest chameleā itidem
nominū ppiquitate decept⁹ accepit. sed ⁊ sicuti Aui
cēna de mezereō in plurib⁹ locis scribens sibipsi nō
cōstat q: aliq̄n facit chameleōtē albū ⁊ nigrū eē spe-
cies mezereō ⁊ de ipsis vna cū chamelea: eodē capi
te agit. Aliq̄n seorsum de chameleōte albo et nigro
ptractat ita ixiā venenū q̄rto canōe ad diuersa capi
ta refert. Alteꝝ ꝺ visco alteꝝ ꝺ thephisia quā gūmi
ruthe mōtāe interptat. hic q̄qꝫ multis sese erroꝛib⁹
iplicās. Primus error est false expositiōis qui etiaz
scōo canone inuenit capite de Thephi. vbi thephi
siā pariter gūmi ruthe siluestris exponit: quē etiam
errorē ex pte secutus est in quodā cōmēto Monta-
gniana in quo homini leproso ꝯsulit ⁊ iubet appli-
cari remediū ex serpēte nigro factū cū quo thephi
sia humida idest recēs coniungere. Thephisiā aūt
exponēs Mōtagniana. ait qꝺ ē rutha siluestris que
si desit vice eius satiuā siue domesticā ruthā appo
ni pcipit veꝝ si mōtagniana capite de thephisia secū
do canōe cū capite ꝺ tapsia apꝺ Dioscoridē ꝯtulis-
set pculdubio itellexisset h⁹ nomē thephisiā eē apꝺ
Auicēnā depꝛauatū: ⁊ p tapsia scribi thephisiā: vn-
de ex errore scripture ect falsa expositio habuit ori-
ginē. Alius error est apud Auicēnā q: quos effect⁹
Dioscori. paulusqꝫ ixie veneno tribuunt: eosdem
ipe thephisie idest gummi ruthe agrestis attribuit.
Tertius error est ⁊ quidē multo pꝛiorib⁹ grauior qm̄
Auicēna ipe sibipsi in thephi. cōtradicit nam secun
do canone capite de thephisia scribit qꝺ iradice ei⁹
est solutio. quarto autem canone de eadem thephi
sia dicit retinere ventrem qꝺ sunt effectus cōtrarij.

¶ Finis librorum in Errores ⁊
castigationes Auicenne Domi-
ni Symphoriani Camperij equi
tis aurati.

Terminorũ arabicorũ Auicẽne latina trãslatio.

¶ Incipiunt vocabula Arabica a dño symphoriano camperio hic nuperrime addita.

¶ De lra. A.

Acaluna thutia.
Alcrebũ plũbũ.
Anzerotũ sarcocolla.
Alietũ auis nota.
Athemedã liniũ.
Aquchelũ anthimoniũ.
Alcuanũ vsne velviscus.
Abehelũ sauina.
Alsiafi menuthe sief me nithe.
Azerotũ vitriolum.
Alsaquũ armoniacũ.
Adequarũ squinãtũ.
Areticũ.
Alserasum affodillus.
Alica auena.
Aychari glãdio cupulle
Aquesutũ cuscute.
Aterengũ citrũ.
Abrigiũ lignũ aloes.
Achuanũ cotila fetida.
Anegũ filix.
Ausegũ rubus.
Adanecsara auri mure.
Abansir tuthia.
adulbiũ spẽs cassie lignee
Afroselinũ spuma ruthe
Albem granũ nil.
Alacum glutem.
Aseliũ mel.
Alcũ iunatia.
Asamas myrtus.
Altacodũ sticados.
Asmatũ absinthiũ.
Ansrasi ypericon.
Armacũ cortex bugie.
Acũsali squilla.
Alesori affodilus.
Amelegũ emblicũ.
Assarũ crocus ortu.
Assaso assarũ.
Articasariam portulaca agrestis.
Adanar radix artanite.
Aconis patromos eo.
Acauanũ vehuẽ.
Atria tortella.
Alregemescum.
Arzura zarur.
Ardenegi amaracũ.
Azadarzaracũ amaracũ
Amelegum mirabolan' niger.
Adrionirigerõ squinãtũ
Alcabath terebinthina.
Andasraxis attriplex.

¶ De litera B

Beremasetũ artemesia.
Babunegũ camomilla.
Busadum corallus.
Buchali Bacce.
Busdari. idem
Belelagi bellrici.
Benacũ been.
Besbesa macis.
Bersansanũ capill' ve.
Banum ben.
Buracũ baurac.
Barũ affodilus.
Badenerbma berbena.
Bubulẽgeri absinthiũ.
Bucharmaria artanita.
Baudaredũ eruca.
Bezeragi psiliũ.
Bachala olus benedis.
Bethurtapsia.
Baccala blitis.
Badaragũ stercus.
Bordaca auellana.
Bezeheri lapis lacteus.
Benessegũ viola.
Basalũ cepe.
Bustabezeũ bethonica.
Bubas rapa agrestis.
Beledar anacardus.
Bederabin melissa.
Bezaredũ galbanũ.
Bederugũ bedarũgi.
Bachali polium.
Babalustũ glans.
Bedemanũ melõgia.
Bendaca auellana.
Benacũ ben.
Bhera megũ.
Baticum melon.
Balustũ quercus.
Buca geminica eruca.

¶ De litera. C.

Cardamũ nasturtiũ.
Cassemũ leuistichũ.
Colcotar colcotar.
Colcadanesi colcadis.
Candar olibanũ.
Catranũ kitrã.
Carnebũ caulis.
Cubegũ perdix.
Calcũ cardamo.
Carahe carni.
Cantauriũ cẽtaurea.
Caletũ miliũ folio.
Carathũ calamus aromaticus.
Creũ ordeum.
Calemũ bantia.
Cadegum idẽ
Cabatũ squamma.
Calẽgebinũ mel rosatũ.
Cathema altea.
Cabezi cubebe.
Cusinazagũ sandalum.
Calcharahani tamarisci
Cocolla cardamomuz.
Cardamũ sizimbriũ.
Camachũ salmoza.
Calquenegi alkekẽgi.
Cazregũ abrotanũ.
Catalũ attriplex.
Corũdar buglossa.
Camedriũ camedreos.
Camepitrum camepitheos.
Corathi: porrum.
Cacabũ tribulus.
Chibezicuberi malua.
Calcalum papauer.
Caractũ ypoquistidos.
Camareleas fistula pastoris.
Caquia acatia.
Carbatũ elleborus.
Caselrezet scolopẽdria.
Carbũ euforbiũ.
Calesum salix.
Carba carabe.
Carpision cubebe.
Cardeliũ napo.
Culeyanũ galãga.
Canossenobar pinus.
Calezi malua.
Charabi species caulis.
Charaha cucurbita.
Catar citrulus.
Canazarchare cãna zuccari.
Cumethera pira.
Carnubiũ xilocaracta vel ficus.
Combar' careiembia camubatia.
Calata chabisum.
Catapsũ
Citriacũ. pultes.
Calẽbatũ myrtus.
Camaregũ fructus tamarisci.
Catarzabacũ cassiafistula.

¶ De litera. D.

Dalsufuli piper longuz.
Darasini cinamomũ.
Duchã elzezegi zegi.
Dalbũ stellio.
Darinegũ doronicũ.
Derira spica romana.
Disterbma citrang'
Dragõtiũ serpẽtaria.
Dipsas serpens.
Dausi auena.
Dafruos: ditriss.
Desisu tri.
Deuenbegũ veresq...
Dadia pultes.
Dulbdia dresil.
Deseia lapanum.

¶ De litera. E.

Essanachia quidẽ ob'
Emedanũ papauer.
Engera cepe.
Enuera olus ortense.
Emelisũ dulce.
Essascofira villo alba.
Esquũ tribulus.
Endeba endiuia.
Elilagi mirabolani.
Elzedari zinziber.
Esfaricõ ypericõ.
Espidagũ gipsuz.
Elumos durchia miliũ
Elbeliũ butyrũ.
Edro simõ mẽta.
Eberem granũ bec.
Elbenaro camelus.
Eueri anisũ.
Elgemũ radix.
Emazũ prunũ.

¶ De lra. F.

Fantenegũ mẽtastrũ.
Fusalũ fausel.
Frẽmemesquũ ozimũ.
Falare halce.
Felsemui piper.
Fugillũ rassanus.
Fuha sn.
Fermacũ farmacũ.
Ferasiõ prassiuz.
Ferselelumã agrimonia
Femequestruz pẽtasili
Fagitũ fungus.
Fericõ amigdale.
Firani mustella.
Fumacũ. pulex
Faludegum.

¶ De lra. G.

Gelnar balaustũ.
Gõma botrum terebinthiam.
Gallasusi omphacium.
Gũmabar resina pini.
Gabix spẽs cinamomi.
Gẽdanũ castoreũ.
Gergiri eruca.
Gummarum: granum tiestre.
Gasetũ eupatoriũ.

Terminorum arabicorum latina translatio.

Gabarū tamarindi.
Gyri far.subti. molis.
Gymolea chymolea.
Gabira gubeira nespila
Gyradipes aues.
Galdia aues.
Garba salix
De littera.H.
Hebelbani. gnoz been.
Heueri farina ordei.
Hessa thimus.
Harueū cucurma.
Hezazū liciū.
Hudahe blacte bizātie.
Helba fenugrecum.
Heylū heyl.
Helquū tribulus.
Heserē agrestā.
Haccalū poliū.
Heberthelcadare terebi thina.
Hargū se. herbe pastoris.
Helicarū squinantū.
Hebelmili granū nil.
Heltit assa.
Hemima amomū.
Hercaricō ypicō.
Hazabelhayvirgapasto.
Haebelcahaleb iniube.
Heybelbahalem semps uiua.
Haller vitis alba.
Hendacocū trifoliū.
Hēmaze acetosi citri.
Hechige aconitū.
Harbeliū se.magnderis
Hausigi ramich.
Halafe.cameleonta.
Hūdebe endiuia.
Hunesuz ceterac.
Humasuz lapatium.
Huchala furfur.
Hezazi litiū.
Hermelū armel.
Hersuz rasardū nasturtium.
Helsa vermicularis.
Hebelheli fex vini.
Haruch celidonia.
Haudhaudem lignum aloes.
Harcathara piretrum.
Hēdebellisimū xilobalsamum.
Hansalū colloquintida.
Hebelesanum oppobalsamum.
Hectonium accinus.
Hamesum brassica.
Hanebethalael solatrū.
Helū heserphū pultes.
Halutū glacis.
Habetelhcadara granū iuniperi.
Hunabū iniuba.
Heserema agresta.
Hesquēquesten. helrēgi
Hamesuz cicer.
Halebum mahaleb.
Helitegū mirabolanuz.
De littera.I.
Intiba endiuia.
Iahade polij.
Iasiri iūcus.
Iauzelai nux muscata.
Ionsirū oppoponacuz.
Iunimizū fermentum.
Iulua margarita
Iulbanū pisum.
Irugi on. iringus.
Iposelinum apium.
Irūquiria nux vrinica.
Iposlos spina tinctorū.
Ious caleu viride eris.
Ierasicaria ierapigra.
Ielarō baucia.
Ionza nux.
Iondabū nux.
Ioum machelum nux methel.

De littera.R.
Rethire dragantum.
Ronion cicuta.
Ratranū hitram.
De littera.L.
Lebelabū volubilis.
Lelembacū cappare.
Lauchū lo ch
Lilehem memithe.
Lielmec porruz.
Lichiebat ypoqstidos.
Liembezi maratrū.
Liembalū absinthiuz.
Lepidū eruca.
Lithos pirites marcassita.
Lempmas arcenicū
Lunasrangestēsigillata
Leffa luf.
Lehigelat ypoqstidos.
Lagopos pes leporisᵘ.
Lessum rapa.
Lefficta.
Leucmegū pultes.
Lumia.
Lupia rubea.
Lembacū cucumer.
Lilmibaci cucurbite
Lingua auis se.fraxini.
Liembicū citonium.
Lilibacū amigdale amare.
De littera .M.
Mamisrami myrrha
Massum.spinachiū.
Miutegū staphasagria
Marmachuri melissa.
Martaquum litargirū.
Mardaiemgū idez.
Miha.miua.
Miha. storax.
Machalū bdeliū.
Marsum bdeliū.
Merasuz bdeliū.
Mugath radix granati siluestris.
Marua scariola.
Mesquū.
Masaquitū spuma viris dis vasis.
Marsinesqui diptamus
Marsemuiū maiorana.
Mahelebi mahaleb.
Merna paritaria.
Mezaurū cibus lichdus
Massū cibus acetosus.
Maraiba pentadactilᵘ.
Medafestrū polipodiū
Melcatramissa diptamᵘ
Meluchia malua.
Moli harmel.
Mixnusa crisomila.
Moabenes lapa.
Miū.meu.
Mesarana myrrha.
Mesabarū opiū.
Medade attramētū scriptorum.
Mazarū mezereō.
Marmariū melissa.
Massuz symachiū.
Māna candari thuris.
Mehebū arbor granati siluestris.
Morā cornea arbor.
Medire.
Metagena pultes.
Meni.
Maraigne pultes.
De littera.N.
Nanachua ameos.
Nusaderum sal armoniacus.
Nemanū serpillum.
Narmesqui spice nardi.
Nilū granū volubilis.
Nesestū anullū.
Natarō vitrū.
Naraige.pince.
Narchisos. narcisus.
Nacha menta.
Nargillū.
Nacatur pultes.
Naranga.
De littera.O.
Ozolai nux muscata.
Orsum nasturtiū.
Oxicanthos berberis.
Oxilobalsamū xilo.
Osilocaracta cassis.
Oruza vrtica.
Oros aqua lactis.
Ortoselmū apiū.
Orzezatū anisum.
Omezacra psilium.
De littera.P.
Pygamū rutha siluestris
Paximatis squamia.
Piscotriphō bethonica.
De littera.Q.
Quessara coriandrū.
Quesarū.cipiū.
Queri lepri.
Quēgeū cuminū
Quesquuz. lisit.
Quēquarū.
Quema fungus.
Quequermesuz lupinus.
Quersenna orobus.
De littera.R.
Rodahnis rosa.
Ramezū ramich.
Ratinegū resina.
Rotamus dactilus.
Rasenū enula.
Rasianegū feniculus.
Ratabū trifoliū.
Ribesuz ribes.
Ritaba rutha.
Relambacū coriandruz.
Relubach myrtus:
Rechabmū bdeliū
Regebertederiē celidōia.
Rachelli oleū rosaceū.
Ressadū yzopus.
Ralilegū belliricus.
De littera.S.
Sitaregi lapsana.
Sunizū nigella.
Sobbum alume.
Salresire salgēme.
Seccū gallia muscata.
Sademgi ematitis.
Sihū sceha.
Seudabagū rutha.
Salandranū sal naptica
Sabutū piscis trilla.
Strignū solatrū.
Sadegū foliū indū.

Terminorum arabicorum latina translatio.

Seliqua. cassialignea.
Sequebmegū.serapinū
Seilt felli belli. citoniuz indum.
Seberū.anetū.
Scureianuz . hermodactilus.
Sāderusuz .sandaraca.
Selimenū . sulimenū.
Sahasaferemi . ozimuz gariofis.
Sucabagū.genꝰ pultis.
Sermacū.atriplex.
Sequebagū.abrotanū.
Sabaremū .esula.
Seiquū.ficla.
Sabaremū. aloes.
Silemū.lolium.
Senobac.pinus.
Scutotenegū.flos salis
Scacasum.papauer.
Sateregū.fumus terre.
Sategum . sandix.
Satezedum. galbanuz.
Sarax.filix.
Sadesum lunaria.
Semar.lactuca asini.
Silphiū.amudem.
Subomon. spelta.
Sermacum.arcenicum.
Samagū . gūmi.
Serbin. cupressus.
Surmanū.bubus agrestis.
Sucaha.spina iudaica.
Sahatchū.satureia.
Scassia.lactuca.
Suemū.vermicularis.
Seccha. ysopus.
Sahatū. rosa regia.
Sedabū.folium.
Sebellū. spicenardi.
Scolocōdriōl.scolomp.
Scabezie. scabiosa.
Sema.camedreos.
Suzanū.lilium.
Suic.sauich.
Suringen . hermodactilus.
Sinon.senationū.
Seresum.affodillus.
Serue.cipressus.
Sefergelu.coctanum.
Sefer. palnubus.
Sequebagū.pulses.
Sumachia.ꝟ.gari.
Sirquestuz . puls.
Squingibni.sirupꝰ acetosus.
Silenic.faseolus.
Semezedie.pince.

De littera.T.

Tarase.tamariscus.
Terracipūna terra sigillata.
Tubel.battitura.
Termosuz.lupinus.
Terēgebinū.tereniabin
Tarathitū .barba hyrcina.
Tallaci.tamariscus.
Tamarcherrō.dactili.
Tabasirū.spodium.
Tausi . species.
Tabasebū.milium solis
Tutara.morum celsi.
Tphahū.poma mala.
Theasi.sulphur.
Tanegū.fumꝰlig.colof.
Termesum . lupinus.
Tenubucie.arbor pini.
Theilum.gramen.
Tarasequi.cicorea.
Tami.bolus armenus.
Tarse .tamariscus.
Talebum.solatrum.
Tarachum.nasturciuz.
Talacha.caput palme.
Telea.puls.quidem
Tinachele.amigdale dulces.

De littera .U.

Ubarū.terra sigillata.
Ugum.acorus.
Uardelheb.apium ra.
Uhardez.rosa.
Uehuen .amaracuz.

De littera.X.

Xelidomō. celidonia.
Xalacantas. calcantum
Xahar.ordeum.
Xeilem.lolium.
Xair.ordeum.
Xalacantum . calcantū.

De littera.Z.

Zaffram.crocus.
Zemar.viride eris
Zebatari. spume maris.
Zegi.vitriolum.
Zeiafferi.
Zenzafarum.cinabrium.
Zambacum.sambacum.
Zerembadū . zarumbe.
Zebibum.passula.
Zereida.arbor berberis.
Zebrena.mandragora.
Zuffara.leuisticum.
Zebedum.butirum.
Zemarum.fermentum.
Zarurum.nespila.
Zamarnenc. bolus.
Zabalegum.mastic.
Zarunegum.doronicus.
Zeitumum.oleū oliuarū
Zerenari.aqua calx.
Zibatū. argentum viuū.
Zizarū.cepe azir.
Zuros. sacaha.
Zabezi.malua.
Zimaclata .cicer.
Zuffe.ysopus rebat.
Zumizuma . fermentum.
Zahaurucum. zaruc.
Zirebragum.
Zacara husseren.
Zelebia.
Zerecara.
Zelemum.
Zerebende. rechum.

Finis.

Liber canonis primus quē princeps aboali abinsceni de medicina edidit: translatus a magistro Gerardo cremonensi in toleto ab arabico in latinum. Verba aboali abinsceni.

In primis deo gratias agamus: sicut sui ordinis celsitudo: ⁊ beneficij ipsi⁹ multitudo meretur: cuius misericordie sup omnes prophetas extāt. Et postea dicam quidam de melioribus amicis quos habere videor: cui in omnibus pro quibus me deprecatus fuerit satisfacere debeo: de re quam possum me rogauit vt ei librum de medicina faciam: eius regulas vles ⁊ particulares taliter comprehendentem: vt explanatio cum breuitate in eo coniungatur. ⁊ sm plurimum afferam quantum est efferendum de declaratione in verbis paucis: quod equidem concessi. ¶ Et mihi placuit: vt in primis loquerer de rebus communibus ⁊ vniuersalibus vtriusque partis medicine: teorice videlicet ⁊ pratice. ¶ Postea vero loquar de vniuersalibus iudiciorum virtutum medicinarum simplicium. Et post hec de particularibus earundem. ¶ Deinde loquar de egritudinibus que in vnoquoque contingunt mēbro. Prius tamen incipiam ab anatomia illius membri: ⁊ eius iuuamento (de anatomia enim simpliciū membrorum: ⁊ similiter iuuamentis in libro primo vniuersali iam tunc locutus ero). Cum autem membri anatomiam consumauero: in q̄pluribus locis demonstrare incipiam quomodo eius conseruetur sanitas: deinde sermone absoluto ostendam eius egritudines vniuersales ⁊ causas ⁊ semitas cognoscendi eas: ⁊ vias eas medicandi in sermone etiam vniuersali. Postq̄ autem has res vniuersales expleuero ad egritudines redibo particulares. Et in q̄pluribus earum etiam demonstrabo in primis indicium vniuersale in eius diffinitione ⁊ ipsius causis ⁊ significationibus. Deinde ad indicia reuertar particularia. Postea ostendam regulam vniuersalem in medicando. Deinde descendam ad medicandū particulariter, cum vnaquaque medicina simplici aut composita. ¶ At illud autem quod prius dicam de iuuamento medicinarum simplicium in egritudinibus in libro medicinarum simplicium in tabulis pictis quas bonum est fieri sicut in discipline modo aspicies cum ad ipsum peruenies non reuertar ad dicendum nisi modicam rem. De medicinarum quoque compositarum que mihi videbuntur in antidotario melius ponende in iuuamentis ⁊ quomodo misceantur vsque ibi loqui dimittam. ¶ Placet autem mihi vt postq̄ hunc librum consumauero: alium librum componam de rebus particularibus in quo sit proprietas nominandi egritudines: que cum accidunt non sunt vni ⁊ eidē membro proprie. in quo etiam de pulchritudine loquemur: ⁊ vt in hoc libro eo calle procedam quo in libro particulari: qui est ante ipsum processi. ¶ Quod si mihi deus auxiliatus fuerit ⁊ hunc consumauero librum addā postea in vno libro antidotarium. Non est autem bonum vt huius libri plurimum nō sit apud vnūquēque: ⁊ in eius memoria: qui huius doctrine nomine vocari ⁊ per eam lucrari desiderat: munus namque qđ medico necessarium est comprehendit qđ vero super ipsum additū est incomprehensibile est. Qđ si deus meum prolongauerit terminū: ⁊ secunda successerit fortuna: me ad alia preparabo. Nunc autem hunc cōponā librum quem in quinque sic diuidam libros.

¶Capitulum primū Fen prime doctrine prime libri primi: de diffinitione medicine. Incipit feliciter.

Dico q̄ medicina est scīa qua humāni corporis dispositiōes noscuntur ex parte q̄ sanatur vel ab ea remouetur: vt habita sanitas conseruetur ⁊ amissa recuperetur. ¶Potest autem aliq̄s dicere q̄ medicina diuiditur in theoricā ⁊ practicā: ꝫ tu totā ipsam posuisti theoricā: cum dixisti q̄ est scīa. ¶Nos autem rn̄debimus tunc: ⁊ dicem⁹ q̄ artium quedā est que est theorica ⁊ practica: ⁊ de philosophia q̄ ē theorica et practica: ⁊ de medicina dicitur q̄ est theorica ⁊ practica. ¶In vnaq̄q̄ aūt harum diuisionum aliud volumus dicere cum dicim⁹ theoricā: ⁊ aliud cum dicimus practicā: non tā nobis necesse est declarare diuersitatē q̄ inter eas existit nisi in medicina. Cum ꝫ de medicina dixerimus q̄ eius est theorica ⁊ ex ea est practica: non est existimādū q̄ velimus dicere q̄ vna diuisionum medicine est scire ⁊ altera opari. quēadmodū multi hunc locū pscrutātes existimāt. ¶Sꝫ debes scire q̄ illud q̄ volumus est aliud: ⁊ q̄ nulla duarū diuisionum medicine est nisi scīa: sed vna earū ē ad sciendū pncipia: ⁊ altera ad sciēdum operandi q̄litatē. nos vero pmā earū noīe scīe aut theorice appropriamus⁹. ⁊ alterā appropriamus noīe practice. ¶Per theoricā vo ipsius volumus q̄ qn̄ eā sciuerim⁹ sciam tn̄ acq̄remus ita q̄ in declaratiōe q̄litatis opationis nos nō mittem⁹: sicut dr̄ i medicina q̄ gn̄a febrium sunt tria: ⁊ cōplexiones sunt nouē. ¶Et p practicā ipsius volum⁹ non opationē in effectu: neq̄ laborē motionū corporearū. ꝫ diuisionē opatiōis medicine: q̄ cum eā sciuerimus auxiliab̄ nobis ad inq̄rendum sciam (vel sniam): ⁊ ipsa scīa erit in qualitate opationis. Sicut dicim⁹ in medicina q̄ apatibus calidis adhibenda sunt in pncipio q̄ repellant ⁊ infrigidēt: ⁊ inspissent: ⁊ postea repellētia cum resoluentib⁹ temperabimus: ⁊ post statum postea in declinatiōe sufficienter mollificātia resoluētia: pterq̄ in apatibus q̄ sunt de materijs q̄s mēbra expellunt pncipalia. Hec igitur doctrina in scīa tibi auxiliabit: ⁊ hec scīa est declaratio qualitatis opationis. ¶Cū q̄ duarum diuisionum q̄litatē sciueris iā scīalē: ⁊ sciam opatiuam adeptus eris ⁊ si nunq̄ opatus fueris. ¶Neq̄ etiā aliq̄s dicere pōt q̄ dispōnes corporis humani sunt tres. egritudo sanitas. ⁊ dispositio: q̄ non est sanitas neq̄ egritudo: cum tibi due sufficerint possibile nāq̄ est vt cū huiusmodi dictor biñ consideraverit non inueniat vnā duarū rerū affirmātē hāc trinitatē neq̄ negātē. ¶Amplius si hec trinitas necīa fuerit: q̄ diximus tibi remoueri a sanitate colliget infirmitatē. ⁊ dispōnē tertiam quā non hēt sanitatis diffinitionē posuerunt: que est habitus aut dispō ex q̄ opationes subiecti ipsi⁹ sane pueniunt. Neq̄ hui⁹ diffinitionis oppositum: nisi sanitatē diffinierint quēadmodū desiderauerint ⁊ posuerint in ea cōditionē qua non indiget. ¶Preterea cū medicis in hoc non litigem⁹. Neq̄.n.su3 q̄ cū eis i huiusmodi disputare debeam: neq̄ litigmꝫ hoc eis neq̄ illis qui ꝯ eos sunt in me^a auxiliabit hui⁹.n. rei certitudo aliī⁹ doctrie pncipijs ptinet.

¶De subiecto medicine. Cap.ij.

Quoniā me^d corp⁹ humanū ex pte vnde sanat ⁊ a sanitate remouet̄ ꝯsiderat ⁊ cuiusq̄ rei scīa nō acq̄rit neq̄ ꝯplet̄ cū cās habuerit nisi p sui cās sciat: ꝫ debem⁹ in me^a scire sanitatis ⁊ egritudis cās. Et q̄ sanitas ⁊ egritudo ⁊ earū cāe plerūq̄ sūt manifeste: plerūq̄ occulte: q̄ nō sensu neq̄ nisi p significatiōes accidētiū ꝯphēdunt. ꝫ debem⁹ ēt i me^a scire accidētia q̄ in sanitate accidunt ⁊ egritudine. ¶Iā aūt declaratū fuit in scietijs veridicis q̄ rei scīa nō acq̄rit nisi per scietiā cāꝝ ⁊ pncipioꝝ ipi⁹ si cās hūerit: pncipia aut nō ꝯplet̄ nisi ex pte sciēdi ei⁹ accidētia ⁊ cōcomitātia essentialia. ¶Cāꝝ vo q̄tuor sunt spēs māles. efficiētes: formales: ⁊ finales. Cāe vo māles posite in q̄bus sanitas ⁊ egritudo mēsurant̄ sunt: subiectū q̄dē ppinquū mēbrū aut spūs ⁊ subiectum q̄dē longinquū humores: ⁊ eis longinq̄ora sunt elemēta: ⁊ hec duo sunt subiecta fm ꝯpositionē ꝫ sint cū alteratiōe. In cuiusq̄ autem rei compositione et alteratione q̄ sic cōponit̄ ad aliquā h⁹i puenit̄ vnitatē: et hec vnitas ad quā h⁹i reuertit̄ multitudo: aut est cōplexio: aut forma: cōplexio vero est fm alterationē: ⁊ forma fm compositionē. ¶Efficiētes aūt cāe sunt cause pmutātes ⁊ ꝯseruātes humani corpis dispositiones sicut sunt aeres ⁊ que eis ꝯtinuant̄ ⁊ comestiones ⁊ aq̄ ⁊ pot⁹: ⁊ q̄ eis ꝯtinuant: ⁊ euacuatio: et retētio: ⁊ regiōes: ⁊ ciuitates: ⁊ loca habitabilia: ⁊ q̄ eis continuant̄ ⁊ motus ⁊ q̄etes corpei ⁊ aiales ⁊ ex eis sunt somn⁹ ⁊ vigilie ⁊ alteratio in etatib⁹. ⁊ diuersitas in eis. ⁊ in gn̄ib⁹: ⁊ in artib⁹: ⁊ in morib⁹: ⁊ in rebus q̄ in humano supueniūt corpe ipm tangentib⁹ siue sint ꝯtra naturā siue nō sint contra naturam. ¶Formales vo cāe sunt cōplones ⁊ vtutes q̄ post eas eueniūt ⁊ ꝯpositiones. ¶Cāe autē finales sunt opationes. Et scīa q̄dē opationū est scīa vtutū pculdubio ⁊ scīa spūum qui sunt vtutū subiecta quēadmodum nos declarabim⁹. ¶Hec ergo sunt subiecta doctrine medicinalis. vnde aliq̄s inq̄rit d̄ corpe humano q̄ñ sanat̄ aut infirmat̄. ¶Hui⁹ aūt inq̄sitionis pfectionē scꝫ vt sanitas conseruet̄ ⁊ egritudo remoueat̄: opꝫ etiā habere ptes fm istaꝝ duaꝝ dispositionū ⁊ suoꝝ instroꝝ cās. Et h⁹i q̄dē causa ē regimē cū comestione ⁊ potu ⁊ electio aeris ⁊ mēsura motus ⁊ q̄etis ⁊ medicatio cū medicina ⁊ medicatio manualis. ¶Hoc autē totum apud medicos est fm tres spēs sanoꝝ ⁊ egroꝝ ⁊ medioꝝ quos modo nominauim⁹. ⁊ dicem⁹ q̄ñ inter duas diuisiōes inter q̄s procul dubio nō est mediū media vocentur. ¶Et postq̄ iā diuiserimus has demonstrationes tunc iā collectum est nobis q̄ medicina tractat de elementis ⁊ cōplexionibus: ⁊ humoribus: ⁊ mēbris simplicib⁹ ⁊ cōpositis: ⁊ spiritibus: ⁊ vtutibus eoꝝ naturalib⁹ ⁊ aialibus ⁊ vitalibus: ⁊ opationibus: ⁊ dispōnibus corpis. s. sanitate ⁊ egritudine ⁊ medio ⁊ causis earū scꝫ comestione ⁊ potu ⁊ aeribus ⁊ aq̄s ⁊ regionibus ⁊ motibus ⁊ quietibus corpis ⁊ animalibus: ⁊ etatibus ⁊ generibus ⁊ extrinsecus accidentibus que corpori eueniunt ex rebus extraneis ⁊ regimine cū comestiōib⁹ ⁊ potib⁹: ⁊ medicinis ⁊ manuum opatio=

nib⁹ ad sanitatē ꝯseruādā ꝛ vnāquāq; egritudinem medicādā. ¶ Harū ṽo rerū q̄daȝ sunt de q̄bus medico nihil aliud est agendum nisi vt quid sint tm̄ essentiali formatione īformet: ꝛ vtruȝ sint vł nō sint doctori sapientie phisicalis credat. Et earū sunt de q̄b⁹ in sua arte rōcinari dȝ q̄ ꝗ eaꝝ sunt sic ꝑncipia: vtrum sint vł nō sint credere dȝ sciaꝝ ṽo ꝑticulariū ꝑncipia credita recipiuntur: et in aliis sciētiis q̄ ſm ordinem sunt ante eas rōcinant̄: ꝛ ita fit donec sciaꝝ oiuȝ ꝑncipia ad phiam: primā: q̄ metaphysica nūcupat̄: elevētur: cū aliq̄s medicoꝝ loq̄ incepit et affirmare elementa ꝛ cōplōnē: ꝛ q̄ ista sequuntur: ꝛ eis q̄ sciē nālis subiecta exīt egressus fuerit errabit. nō q̄ in scia medicine mittit qđ ei⁹ non est: ꝛ errabit: q2 se aliq̄d declarasse existimabit cū nihil declarauerit. ¶ Eius vero de quo medicus formare dȝ q̄d sit: ꝛ vtrum sit vel nō sit cui⁹ eē nō est manifestū credere hec est sūma. Elemēta an sint ꝛ quot sint: ꝛ qūo sint: ꝛ q̄ sint. Et cōplōnes q̄ sint: ꝛ quot sint. ꝛ hūores an sint: ꝛ q̄t sint: ꝛ qūo sint. Et ṽtutes vtrū sint: ꝛ quot sint: ꝛ spirit⁹ virtū sint: ꝛ quot sint: ꝛ vbi. Et queq; mutatio habet dispōnem: ꝛ ei⁹ mora hȝ cām: ꝛ cause quot sint. Mēbra aūt et eoꝝ iuuamenta sensu ꝛ anathomia discernere dȝ. ¶ Ea autē de q̄b⁹ formādo rōcinari dȝ sunt egritudines: ꝛ eaꝝ cāe particulares: ꝛ eaꝝ signa: ꝛ q̄liter egritudo remoueat̄: ꝛ sanitas cōseruatur: ꝛ cuiuscūq; earū esse occultū fuerit ad illđ declarādū demr̄ationē afferre dȝ ipm̄ diuidēdo nūerādo ꝛ ꝯplendo. ꝑ Gal. nāq; cū demr̄atiuā argumētationē sup diuisionē primā facere aggressus ē nō dȝ aggredi inquātū ē medicus: ſȝ iquātū ē phūs. In scia. n. nāli dȝ loq̄ sic Alsachi: q̄ cū affirmare aggressus fuerit qđ cōitatē seq̄ deberet: nō dȝ loq̄ de hoc inquātū ē alsachi: ſȝ inquātū ipse ē mutachelī: medic⁹ eīm inquātū ē medic⁹: ꝛ alsachi inquātū est alsachi: non pōt de hoc rōcinari: q̄ si non: perueniemus ad circuitionem.

¶ Doctrina scđa ē. De elemētis cui⁹ ē vnū caplm̄.

Elementa sunt corpa ꝛ sunt ꝑtes prime corpis hūani ꝛ alioꝝ q̄ in corpa diuersarū formarū diuidi minime pñt: ex quoꝝ commixtione spēs diuerse gnatoꝝ fiūt. ¶ Medic⁹ aūt physico credere dȝ q̄ sūt q̄tuor ꝛ nō plura: quoꝝ duo sunt leuia: ꝛ duo grauia ꝛ leuia sunt ignis ꝛ aer grauia terra ꝛ aq̄. ¶ Terra ē corpus simplex: cui⁹ locus nālis in medio tot⁹ existit in quo nāliter manet q̄eta: ꝛ ad ipm̄ cū ab eo sepata fuerit nālr mouet̄: ꝛ hec q̄dē eius nālis grauitas existit. Cui⁹ q̄đ nā frā est ꝛ sicca. Ipsa. n. talis existit q̄ si dimissa fuerit neq; altera res extrīseca eā ꝯuerterit appebit ex ea fritas sensibilis ꝛ siccitas. Ei⁹ ṽo eē in gnatis iuua^m ꝑstat ad retentionē faciēdā: ꝛ fixionē: ꝛ ad ꝯseruandas figuras ꝛ formas. ¶ Aq̄ aūt est corpus simplex cui⁹ nālis locus est: vt sit circundās terrā: ꝛ circūdata ab aere: cū in suis sitib⁹ nālibus ꝑmāserit: ꝛ hec q̄đ est ei⁹ grauitas ꝯparatiua: fra est ꝛ hūida. f. ei⁹ nā talis existit: q̄ si dimissa fuerit sic est neq; vlla cā extrīseca ei ꝯtra fuerit appebit ex ea friditas sensibilis: ꝛ dispō q̄ ē hūiditas: ꝛ ipā q̄đ ē ei⁹ generatio i creatione sua q̄ reddit eā aptā ad spargendū ꝛ extēdēdū pro q̄libet re q̄uis sit pauca: ꝛ recepit oēȝ figurā q̄ ē. ſȝ nō retinet̄. Cui⁹ eē i gnatis iuuamētū ꝑstat ad figurādas formas q̄s i suis diuisiōibus aliq̄ figurare volūt: ꝛ ad figurādū ꝛ ad lineādū: ꝛ ꝯperādū. Hūidū. n. lȝ cito formas figurales amittat cito tm̄ eas recipit: sic siccuȝ lȝ eas duriter suscipiat duriter tm̄ retinet eas. Cūq; hūidū ꝛ siccū se adinuicē tpauerit adipiscet̄ siccū ab hūido vt cito susceptiōnē ꝛ facile figurari possit. ꝛ acq̄ret hūidū a sicco vt retineat firmit̄ qđ i eo accit ex rectificatōe ꝛ cōpone. ꝛ pp hūidū ꝓhibet̄ siccū a sua sepatōe: ꝛ pp siccū ꝓhibet̄ hūidū a sua fluxibilitate. ¶ Aer aūt ē corpus simplex. c⁹ nālis loc⁹ ē vt sit sup aquā ꝛ sub igne hec. n. ē ei⁹ leuitas ꝯpatiua. Ipsi⁹ eīm nā calida ē ꝛ hūida scđȝ regulā quā diximus. Cui⁹ q̄đ eē in gnatis iuuat vt rarificent̄: ꝛ alleuient̄: ꝛ subtilient̄: ꝛ ad supera eleuent̄. ¶ Ignis ṽo ē corp⁹ simplex c⁹ nālis loc⁹ sup oēs eltarias existit ꝑtes: q̄ ē ꝯcaua celi supfitiē. ipse nāq; ad celū ꝑuenit. ꝛ hec q̄đ ē ei⁹ leuitas absoluta. c⁹ nā calida ē ꝛ sicca. ꝛ ei⁹ eē i gnatis ꝑstat iuuamētū vt maturet: ꝛ subtiliet: ꝛ ꝑmisceat: vt ꝛ ei⁹ penetratione currat ꝑ ea subā aerea: vt ꝛ duoꝝ eltoꝝ grauiū frīoꝝ purā fritatē frāgat: ꝛ vt ꝯ eltaria ꝓꝑetate ad ꝯplonalitatē redeat. Duo āt grauia pl⁹ iuuāt ad mēbroꝝ gnationē ꝛ eoꝝ q̄etē: ꝛ duo leuia pl⁹ iuuāt ad gnatōm spūȝ ꝛ motōȝ eoꝝ: ꝛ ad mouēda mēbra: ſȝ motor nō sit nisi aīa. Hec sunt elta.

¶ Doctria tertia. De ꝯplonibus. Cap.

Complo ē q̄litas q̄ ex actōe adinuicem ꝛ passiōe ꝯtrariaꝝ q̄litatū i eltis inuētaꝝ: q̄ ꝑtes ad tātā puitatē redacte sſt vt cuiusq; eaꝝ plim ꝯtigat: plim alteri⁹ ꝓueit. Cū eīm adinuicē agūt ꝛ patiunt̄ suis ṽtutib⁹ accit i earū sūma q̄litas i toto eaꝝ silis q̄ ē ꝯplo. ꝑ Et qm̄ ṽtutes ꝑme q̄ sūt i eltis ꝑdcis sūt q̄tuor: calitas: fritas: hūiditas: ꝛ siccitas: tūc manifestū ē q̄ ꝯplones in corporibus gnatis ꝛ corruptis sſt ꝑ eas. Et illđ q̄đ ē ſm q̄ eq; ꝑ diuisionē rōnalē cū ꝯsideratiōe absoluta absq; illa ꝯpatiōe ad rē aliquā ꝛ ē duob⁹ mōis. Quoꝝ vnus ē vt sit ꝯplo eq̄litatiua vt q̄titates q̄litatū ꝯtrariaꝝ i ꝯplonato sint eq̄les. nō supantes neȝ supate: ꝛ sit ꝯplo q̄litas in medio eaꝝ ṽe. Alter ṽo mod⁹ ē vt nō sit ꝯplo q̄litatū ꝯtrariaꝝ media absolute. ſȝ ad vnā magis declinet extremitatū. aut i ꝯrietate q̄ ē iter calitatē ꝛ friditatē. aut in ꝯrietate q̄ ē inter hūiditatē ꝛ siccitatem aut inter vtrasq;. Qđ aūt in doctrina me^c ꝯsiderat̄ eq̄le. aut ex eq̄litatē nō ē hoc neq; illđ ſȝ medic⁹ physico credere dȝ q̄ eq̄le ſm hāc intentionē quā dixim⁹ impossibile est aliquo mō inueniri. q̄nto magis vt sit hois ꝯplo. aut mēbri hūani. ¶ Debes aūt scire q̄ eq̄le de quo medici in suis inquisitionibus tractāt nō est denominatū ab eq̄litate in q̄ eq̄litas cū pondere eq̄liter existit sed denominat̄ a iustitia in diuisiōe. ꝛ hoc ē q̄ in cōplonato in ꝑmis attēdit̄ siue sit corpus totū siue sit mēbrū vnū vt sit in eo de eltis cum suis quātitatibus ꝛ q̄litatibus mensura quā hūana natura habere dȝ ſm meliorem ꝓportionis ꝛ diuisionis eq̄litatē. ꝑ Accit autē vt hec diuisio cū hōīe eā hūere vere equalitati quā primam diximus valde sit ꝓpinquus. ¶ Huic vero eq̄litati que ſm humana attenditur corpa. ꝛ q̄ est in corpatione alioꝝ q̄ hāt non hēt

eq̄litatē neq; hn̄t ꝓpinq̄tatē eq̄litatis quā pri⁹ nolanimus quā hʒ homo: octo ꝯſiderationū accn̄t modi. Aut em̄ erit ſʒ ſpēʒ ꝯpata ei q̄ ab ea diuerſificat̄ ⁊ eſt alia ab ea. Aut ſm ſpēʒ vel aliter ſm vnā maneriem ſpēi ꝯparatā ei qđ eſt diuerſuʒ ab ea ex eo qđ ē i ea. Aut erit ſʒ aliquā ptē ſpēi ꝯpatā ei qđ ab ea diuerſum exiſtit: ⁊ eſt ex̄ ipāʒ ⁊ in ei⁹ ſpē. Aut erit ſm partē ſpēi cōparatā ei ꝙ diuerſuʒ ē ab ea ex eo qđ ē in ei⁹ pte ſue ſpēi. Aut erit ſm ſingulare cōparatū ei qđ eſt diuerſuʒ ab eo ⁊ ē ex̄ ipm̄. Aut erit ſm ſingulare comparatū ſuis diſpōnib⁹ q̄ in ipſo ſunt. Aut erit ſm mēbꝝ cōpatū ei qđ ab eo diuerſuʒ exiſtit ex eo qđ ē ex̄ ipʒ i corpe ſuo. Aut erit ſʒ mēbꝝ ꝯpatū ſuis diſpōnibus i ſeipo. ¶ Pꝛim⁹ mod⁹ ē eq̄litas q̄ i hoie attēdit̄ ꝯpatione alioꝝ gnātoꝝ: ⁊ ē res magnā hn̄s latitudinē q̄ diſſōne minime pōt ꝯphēdi: nec ēt q̄litercūq; ꝯtingat exiſtit: ſʒ iter m̄ltitudinē ⁊ paucitateʒ duas obtinet extremitates: ab vna q̄rū cū egreſſa fuerit nō poterit eſſe hūana ꝯplo. ¶ Scđs ꝟo mod⁹ ē medialis q̄ inter duas extrēitates h⁹ late cōplonꝭ exn̄s inuēit̄ in indiuiduo qđ ē i vltio eq̄litatis ex ſpē q̄ ē i fine eq̄litatis. ⁊ in etate in q̄ aug᷑ᵐ ad ſuū ꝑuenit finem. ⁊ hec qđ eq̄litas ēt lʒ nō ſit eq̄litas certa quā in h⁹ capli pn̄⁰ nolauim⁹: eo ꝙ hāc iuēiri nō ē poſſe. ē tn̄ ei ꝓpinq̄. ⁊ hic ēt hō eq̄litati nō q̄lrcūq; vicin⁹ exiſtit: ſʒ ſʒ ſuorū mēbroꝝ alt̄ationē vel coalt̄nationē caloꝝ ſic cor: ⁊ frōꝝ ſic cerebꝛū: ⁊ hūidoꝝ velut epꝛ: ⁊ ſiccoꝝ ſic oſſa. Cū ḡ pōderabunt̄ ⁊ eq̄būt̄ erit vicinus eq̄litati certe. ¶ In ꝯſideratione ꝟo cuiuſq; mēbꝛi non: niſi vni⁹ qđ eſt cutꝭ quēadmodū poſtea dicemus. In cōpōne aūt ſpūum ⁊ mēbroꝝ pncipaliū in poſſe ē ipm̄ huic certe eq̄litati eē ꝓpinquū: ſʒ egredit̄ ab ea tēdēs ad calitatē ⁊ hūiditatē. Uite. ⁊. n. pn̄ᵐ ſūt cor ⁊ ſpūs: q̄ qđ ābo vehemēter cal'a exn̄t ad ſupfluitatē declinantia: ⁊ vita qđ exiſtit p calitatē. ⁊ aug᷑ᵐ p hūiditatē: ⁊ et caliditas in hūiditate exiſtit. ⁊ ab ea nutrit̄. ¶ Mēbra vero pncipalia ſunt tria ſic declarabim⁹: ⁊ ex eis qđ ē vnū frm qđ ē cerebꝝ: c⁹ fritas non ꝑuēit ad cordis calitatē tpādā. ⁊ ex eis vnū ē ſiccū: aut ſiccitati ꝓpinquū: ⁊ ipm̄ ē cor: ſʒ ei⁹ ſiccitas nō ꝑuenit ad hūiditatē cerebꝛi ⁊ cpis tpādā: neq; ēt cerebꝝ tm̄ ē frm̄: neq; cor tm̄ eſt ſiccū: ſʒ cor ꝯpatōe alioꝝ duoꝝ ē ſiccū: ⁊ cerebꝛuʒ alioꝝ duoꝝ ꝯpōne eſt frm̄. ¶ Modi ꝟo tertiū latitudo anguſtior ē latitudīe pmi mōi. ſ. eq̄litatꝭ ſpāllis: latitudinē tn̄ hʒ magnā: ⁊ ē ꝯplo q̄ alicui gētiū ꝯgrua exiſtit ſm cōpōnē alicui⁹ cliatis ⁊ alicui⁹ aeris. Indi nāq; cōplonē hn̄t iſſi q̄ ſani exn̄t: ſclaui aliā hn̄t ꝯplonē q̄ ſani degūt. ⁊ vnaq̄q; eaꝝ p cōpōnē ad ſuā ſpēm ſue ſpēi cōpōne ē tēpata: q̄ cōpōne alt̄⁹ non ē ꝯtēpata. Corp⁹ nāq; idicū ſm cōplonē ſclaui q̄le fiet: aut īfirmabit̄ aut moriet̄. ⁊ ſilr cū ſclaui complone idi q̄le reddet̄: erit corpis diſpō ꝯria. Queq; igr̄ ſpēs i terra hitabili cōmorātiū hēbit ꝯplonem eis ꝓpuā aeri ſui climatis ꝯuēiētē ⁊ hēbit latitudinē. c⁹ qđ latitudo hʒ duas extrēitates m̄ltitudīs ⁊ paucitatis. ¶ Quart⁹ āt mod⁹ ē mediū ꝙ ē iter duas extrēitates latitudis complonis climatꝭ ⁊ ipʒ ē ꝯplo ꝯplonis ſpēi tpatioꝛ. ¶ Mod⁹ ꝟo q̄nt⁹ ē anguſtioꝛ p⁰ ⁊ ʒ⁰ ⁊ ē cōplo quā dʒ hr̄e indiuiduū deſignatū q̄ viuū ⁊ ſanū repit̄. Que ēt latitudinē hʒ ad quā due terminant̄ multitudinis ⁊ paucitatꝭ extrēitates. ¶ Debes ꝟūt ſcire qđ oē indiuiduū dʒ hr̄e ꝯplonē ſibi ſolūmō ꝓpām i q̄ alid ei aſſociari eſt ipoſſe. ¶ Sext⁹ āt mod⁹ ē mediū qđ ē inter iſtos duos termios: qđ ē ꝯplo: quā cū hūerit indiuiduū erit melioꝛꝭ ꝯplonis c⁹ ipm eſſe opʒ. ¶ Modus ēt ſeptim⁹ ē complo quā vnaq̄q; mēbroꝝ ſpēs hr̄e dʒ i q̄ aliud diuerſificat̄. Et q̄litas nāq; oſſis ē vt ſiccitas in eo plus abūdet: ⁊ cerebꝛi vt hūiditas in ea pluriſmū abūdet: ⁊ cordis vt i eo ſit pl⁹ calitatꝭ: ⁊ neruoꝝ vt in eis plm̄ abūdet fritas. ¶ Mod⁹ āt octau⁹ ē complo mēbꝛi ſingularis quā cū hūerit erit melioꝛis diſpōnis quā hr̄e pōt. ¶ Cū āt ſpēs ꝯſiderauerim⁹ inueniemus hoiem certe eq̄litati ꝓpinq̄orem. ¶ Cūq; regiones attēderim⁹ certificatuʒ nobis erit: ꝙ ſi fuerit loc⁹ q̄ ihabitabil̄ ſub eq̄tiōe diei: neq; aliq̄ de rebus t̄renis obuiādo ipedierit. vʒ mōtes aut maria: opoꝛtebit ibi habitātes eq̄litati certe ꝓpiq̄ores exiſtere q̄̄ alicui⁹ regionū. ¶ Iā āt nob affirmatū ē ꝙ oplo q̄ accipit ꝙ exceſſus ab eq̄litate ē cā ꝓpinq̄tatꝭ ſolis: ē falſa. Rectitudo. n. ſolis ſup capita min⁹ ibi malū opatur ⁊ min⁹ mutat aerē q̄̄ rectitudis ꝓpinq̄tas apud nos aut apđ eos q̄ ſt̄ in maioꝛi latitudīe q̄̄ nos: lʒ rectitudinē nō hēam⁹. ¶ Ampli⁹ āt oēs diſpōes moꝛātiū i linea eq̄noctiali ſt̄ diſpōes nobiles ſiles: nʒ aer ibi ipedit̄ ipedimēto ſenſibili ſʒ eoꝝ ꝯplonib⁹ ſp eſt ſilis. ⁊ ad hāc ſniaʒ affirmādā iam fecim⁹ dictiōem. ¶ Poſt iſtos āt q̄ i q̄rto moꝛāt̄ cliate magꝭ tpati exn̄t non. n. adurūt̄ ꝑꝑ moꝛā rectitudis ſol' ſup eoꝝ capita neq; elōgāt̄ ab eis paꝝ: quēad᷑ᵐ ſit i cliate 1⁰ ⁊ ʒ⁰. nʒ ꝯgelant̄ ſic ꝯtingit his q̄ i extrēitate q̄nti climatꝭ hitāt ⁊ q̄ ſʒ latitudinē ſt̄ rēotioꝛes: ꝑpea ꝙ ſol ab eoꝝ capitib⁹ eſt remot⁹. ¶ In mēbris ꝟo tā manifeſtū fuit ꝙ mēbra pncipalia nō ſūt eq̄litati certe multū ꝓpinq̄. Immo oʒ vt ſcias ꝙ caro ē mēbꝝ illi eq̄litati magis ꝓpinquū q̄̄ cet'a mēbra. Cutis tn̄ carne ꝓpiq̄oꝛ ē: q̄ ſi cū nō patit̄ ab aq̄ eq̄lr tpata cui⁹ medietas ſit nix ⁊ altera medietas ſit aq̄ feruēs. ⁊ foꝛſitan calitas venarū ⁊ ſanguis neruoꝝ fritati i ea eq̄tur. ſilr quoq; non patit̄ a corpe qđ bn̄ tpatū exiſtit ex ſiccioꝛib⁹ corporibus ⁊ hūidioꝛib⁹ cū i eis eq̄lia fuerit. Et nos qđ ſcim⁹ ꝙ non eſt cā q̄re nō patiat̄ niſi q: nō ſentit illđ: neq; ē tale q̄le illđ: niſi q: ꝑꝑ ipm̄ nō patit̄: niſi. n. tale eēt q̄le illđ: ꝑꝑ illđ pateret̄. Res. n. q̄ vni⁹ ſunt oꝛigis ⁊ i naturis opponunt̄: vne ab alijs patiūt̄: ſʒ ab eo qđ ei i q̄litate cōicat res non patit̄. ¶ Qđ āt in cute magis exiſtit tpatū ē cutis man⁹ ⁊ qđ i cute man⁹ tpat⁹ ē: ē cutis vole. ⁊ tpati⁹ ei⁹ ē qđ ē ſup digitos. ⁊ tpati⁹ ei⁹ ē qđ ē ſup idicē. ⁊ qđ tpati⁹ ei⁹ ē qđ ē i pulpa extrēitatis eius: ⁊ ꝑꝑ illđ eſt melioꝛis ſenſibilitatis: ⁊ qđ in cute magis exn̄t tpatū ē qđ i digitoꝝ extrēitatib⁹ inuenit̄ q̄ ꝑꝑ extremitates digitoꝝ aliaꝝ q̄ſi iudces exn̄t q̄litatū nā tactualiū: dʒ. n. decliatio indicis eq̄lis exiſtere ad vtrāq̄ꝫ extremitatū: nō vt egreſſuʒ ab eq̄litate ⁊ a medietate ꝑcipiat. ¶ Debes aūt ſcire vltra hoc qđ ſciuiſti. ꝙ cū dicim⁹ de medicina ꝙ ē tpata: noluimus dicere ꝙ ſit tpata certe: qm̄ illud eſt ipoſſe: neq; volum⁹ dicere ꝙ tēpamēto hūano i ſua cōplone ſit tēpata. Si. n. ita ēt: tūc eſſet ex ipſamet humana ſubā. ¶ Sʒ volum⁹ ꝙ cū ꝑꝑ calorē nālē q̄ i corpe exiſtit hūano patiet̄: q̄litate afficiet̄ q̄ holis q̄litatē non ſup egre

dit i aliq̃ duaꝝ extreitatũ eq̃litatẽ excedentiũ. nõ ĝ in
ipo opabit effectũ q̃litatẽ excedentẽ: ɔsideratiõe igr
ipo opabit effectũ q̃litatẽ excedentẽ. ❡Et silr cũ dici
sue ogõnis in corpe hũano ẽ eq̃lis. ❡Et silr cũ dici
mus q̃ ẽ calis: aut frã nõ uim⁹ dicere q̃ i sui suba sit i
vitio calitat: aut fritat: aut i sui suba sit calior corpe
hũano aut frigidior: si.n. ita foret cui⁹ complo eẽt sicut
hois cõplo eẽt tpatũ. ❡Sz volum⁹ dicere q̃ pp ipaꝫ
in corpe hois pucit calitas: aut fritas maior illa quã
ex se hẽbat. Quapp vna medicia plerũqꝫ est frã hũa
ni corpis cõpõne: ⁊ cõpõne corpis scorpionis calã. ⁊
hũani corpis cõpõnẽ calã ⁊ frã corpis ſpẽtis cõpõne
Immo q̃nqꝫ ẽt vna medicia existit calã compõne cor
poris petri magis q̃ compõne corpis pauli. Ideoqꝫ ꝑci
pit eis q̃ medicãt vt cũ ɔplõnẽ mutare voluerit. ⁊ vnã
adhibuerint medicinã q̃ non ɔtulerit ab ea discedãt.
❡Postq̃ igit de ɔplõne tẽpata q̃ dicẽda erant ɔple
uimus: ad loquẽdum de ɔplonib⁹ distẽpat⁹ redea
m⁹. ❡Dicem⁹ itaqꝫ q̃ cõplones distẽpatas eq̃le ẽ si
ue cõphẽderis s̃z cõpõnẽ ſpẽi aut ptis: aut idiuidui:
aut mẽbri: q̃ sũt octo. ⁊ sũt oẽs cõicãtes i hoc q̃ ɔplo
ni tpate sũt opposite. ⁊ he octo pucũt queadmoduꝫ
dicem⁹. ⁊ ẽ q̃ egressus ab eq̃litate. Aut est simplex q̃
eq̃litatẽ nõ excessit nisi s̃m vnã ɔrietatẽ. Aut ẽ ɔposi
tus q̃ eq̃litatẽ s̃z duas ɔrietates excessit. Et simplic
q̃s q̃ s̃m vnã excesserit ɔrietatẽ: aut ẽ excessus s̃m ɔ
rietatẽ agentẽ: q̃ ẽ aliq̃ duoꝝ mõꝝ. q̃m aut ẽ calidi
or q̃ dz: s̃z nec ẽ hũidior nz siccior: aut fridior q̃ dz: s̃z
non hũidior neqꝫ siccior. Aut s̃z ɔrietatẽ patiẽtẽ: q̃ ẽ
vno duoꝝ mõꝝ. q̃m aut ẽ siccior q̃ dz: s̃z nõ ẽ calidior
nz fridior: aut hũidior s̃z nõ est fridior neqꝫ calidior.
❡Iste tñ q̃tuor nõ diu pmanẽt. Calitas nãqꝫ maior
q̃ dz reddit corp⁹ sicci⁹ q̃ opz. Et friditas maior q̃
dz fac corp⁹ hũidi⁹ q̃ opz hũitate ext̃nea. Et siccitas
maior q̃ dz cito reddit ipm fridi⁹ q̃ opz. Et humidi
tas maior q̃ dz si valde fuerit sup̃flua velocius redu
cit ipm ad fritatẽ q̃ siccitas maior. Que si plurima
non fuerit ɔseruabit ipm plixiori tpe: ad vltimuꝫ v̄o
reddit ipz fridi⁹ q̃ dz. ❡Tu tñ ex hoc itellige q̃ eq̃li
tas ⁊ sanitas mag̃ ptinent calitati q̃ fritati: ⁊ he q̃s
sunt simplices q̃tuor. ❡Composite ãt sũt in q̃bus sit
egressus ab eq̃litate s̃m vtrasqꝫ ɔrietates: velut si sit
cõplo calidior ⁊ hũidior sil' q̃ oz. Aut calior ⁊ siccior
sil' q̃ opz. Aut frior ⁊ hũidior sil' q̃ oz. Aut frior ⁊ sic
cior sil q̃ opz. Nõ.n. põt eẽ frior ⁊ calior q̃ oz. Neqꝫ
siccior ⁊ hũidior sil'. ❡Unaqueqꝫ ãt haꝝ octo ɔplo
nũ. Aut ẽ sine mã: q̃ q̃s ẽ cũ cõplõ corp⁹ q̃litate solũ
mõ afficit ita q̃ corp⁹ hac q̃litate nõ afficiat pp hũo
rẽ i ipz penetrãtẽ q̃ hãc hẽat q̃litatẽ ad quã imutat
corp⁹. nz fiat nisi sic cũ calitate ei⁹ q̃ calefit ad ignem
aut fritate ei⁹ q̃ ad nivẽ ifrãt⁹ ẽ. aut ẽ cũ mã q̃s q̃s ẽ
cũ corp⁹ nõ afficiat q̃litate h⁹ cõplõnis nisi pp vicini
tatẽ hũoris i ipz penetrãtis i q̃ hec q̃litas supabun
dãs existit queãd'm corp⁹ hũanũ cã vitrei flegmatis
infrãt aut cã colici hũoꝝ pressimi calefit. Tn ãt in li
bro 3⁰ ⁊ 4⁰ cuiuslꝫ. xvi. cõplonũ exẽplũ iueies. ❡Et
ẽ tibi sciẽdũ q̃ ɔplo cũ mã duob⁹ est mõis. Mẽbꝝ.n.
q̃nqꝫ exit⁹ a mã madefactũ ẽ. ⁊ q̃nqꝫ mã penetrat ⁊ re
tinet i s̃cialb⁹ ⁊ vẽtriculis ipi⁹. ⁊ ẽ cũ receptio ⁊ pene
tratio ẽ aftano. ⁊ ẽ cũ nõ. Hec ẽ de ɔplõne dictio. Me
dic⁹ aũt physico credere dz s̃z scientiã positõis. q̃ nõ

ẽ ei mãifestũ p se. ❡De cõplõnib⁹ mẽbroꝝ. Ca.

Dico q̃ de⁹ cuiqꝫ aiali: ⁊ cuiqꝫ mẽbro do
nauit ex complõne q̃s magis meret: ⁊ q̃s
eius actiõibus ⁊ dispõnib⁹ s̃m possibili
tatẽ melius existit. Hoc ãt certificare phi
est ⁊ nõ medici. ❡Donauit ãt hõi cõplõ
nem tpatiorẽ q̃ in hoc mũdo esse est põe cũ saluꝫ
ṽtutũ cõuenientia q̃bus agit ⁊ patit. ⁊ vnicuiqꝫ mẽ
bro donauit de complõne q̃s meret. Posuit ĝ q̃dã
ex mẽbris calidiora: ⁊ alia fridiora: ⁊ alia sicciora. ⁊
alia hũidiora. Q̃s ãt i corpe ẽ calidi⁹ ẽ ſpũs ⁊ cor a q̃
pcedit. Deiñ sanguis lz i epe gñet: q̃ a.n. cũ corde ɔ
tinu⁹ existit ab eo plus acq̃rit calorẽ q̃ ep hẽat: post
ea epar: q̃ ẽ sic sãguis ɔgelat⁹: p⁹ q̃s ẽ caro q̃ minor
est calorẽ q̃ epar pp ea q̃ neruoꝝ villi i ea miti s̃s
sunt fri. Deiñ s̃t musculi q̃ minoꝝ s̃t calitatẽ q̃ caro sim
plex pp illõ q̃s s̃ neruoꝝ ⁊ ligamẽt ei⁹ admiscet: postea
ẽ sple pp illõ q̃s ẽ i eo de fece sanguis: postea renes
eo q̃ nõ mlt⁹ i eis existit sãguis: deiñ arteriaꝝ tunice
pp ipaꝝ neruosa corpa: sed pp illõ q̃s recipiũt s̃ cale
factiõe sanguis ⁊ ſpũs q̃ sũt i eis: postea sunt venaꝝ
nõ pulsatiliũ tũice pp sãguinẽ solũ: postea cutis tẽ
tẽpate. ❡Frius v̄o q̃s ẽ i corpe ẽ flegma: postea pili
deiñ os. postea cartilago. post liga'm: deinde chor
da: p⁹ pãnicul⁹: deiñ neru⁹: p⁹ nucha. p⁹ cerebꝝ: deiñ
adeps: postea pigueuedo: postea cutis. ❡Hũidi⁹ v̄o q̃
est in corpe ẽ sła. p⁹ sãguis: postea pigueuedo: postea
adeps: postea cerebꝝ: postea nucha: postea caro ma
millaꝝ ⁊ testicloꝝ. p⁹ pulmo. p⁹ ep: deiñ renes. p⁹ mus
culi. p⁹ cutis ⁊ hic q̃s ẽ ordo q̃ Gal. dispõit ea. ❡Sci
tñ debes q̃ pulmo i sui suba ⁊ nã s̃ ẽ hũidi⁹ vehemẽt hu
miditate. Ois.n. ɔplo mẽbri nãlis silis ẽ ei q̃ nutrit
s̃m suã accñtalẽ ɔplonẽ similat ei q̃s ab ipo sup̃fluũ
pulmo ãt nutrit calidissimo sanguine ⁊ mlte admixtõis
[illegible] ⁊ hoc q̃s ipsemet. G. nos docet. In ipso v̄o mul
ta hũiditatis sup̃fluitas colligit pp illõ q̃s ad ipm
ascẽdit de vapore corpis: ⁊ pp illõ q̃s ad ipz distillat
ex catarris. ❡Postq̃ igr sic ẽ res: ep multo magis hu
hũidius ẽ pulmõe hũiditate nãli: ⁊ pulmo mag' ĝ na
defact⁹ lz hũiditatẽ mora ipz i sui et suba mederit
cerit: ⁊ dispõnes flãtis ⁊ sãguis ita itelligẽde sũt. Hũi
nãqꝫ hũectatio ẽ s̃z mõm madefaciendi. ⁊ sãguis hu
mectatio s̃z mõz i aug'm faciẽdi i sba. lz fla nãle aliqñ
plerũqꝫ sit maioris hũiditatẽ q̃ sanguis. ex sãguine
cum q̃tũ digeri dz digerit: multum hũiditatis eius
resolut q̃ erat f'lãtis nãlis aq̃l q̃s ad ipm ɔuctum
fuit. In sequẽtib⁹ ãt scies q̃ fla nãle ẽ sãguis q̃ aliq̃
ɔuersus est ɔuersiõe. ❡Res ãt siccior q̃ ẽi corpe sũt
pili: sunt.n. ex vapore fumoso q̃ eleuat. Resolutũ ẽ
q̃ fuit q̃s i eo de vapore mixtum erat ⁊ pura fumosi
tas cõgelata: postea v̄o os. ipm nãqꝫ oib⁹ mẽbris dur⁹
existit: hũidi⁹ tñ pilis ẽ. Ossis nãqꝫ gñatio ẽ ex sãgui
ne c⁹ sic⁹ est sic⁹ q̃ hũores nãles exiccat locatus i eis.
Quapp os mlta nutrit aialia. pili v̄o nullũ ex eis nu
triũt: aut forsasse si nutriũt ex eis aliq̃s valde ẽ rari
et tñ eum sic existimant q̃ dã q̃ vespiliõẽs eos digerit
⁊ in eis delectent. Nos ãt cum duas q̃litates ossis et
piloꝝ i põdere eq̃li assumpserim⁹. ⁊ eas i cucurbita
alẽbico supposito distillauerim⁹ egredie't ex osse plus
aq̃ ⁊ pl⁹ olei ⁊ remãebit min⁹ fecis: os ĝ pilo hũidi⁹

p⁹ os ẽt ĩ siccitate ẽ cartilago. Postea ligamẽtũ. p⁹
chorda. post pãnicul⁹. post arterie. post vene. p⁹
nerui moti. post cor. post nerui sensus motiõis cũ
nerui friorea sĩt exñt tpaméto. Nerui ãt sẽsus frio-
res qõ sʒ ñ mltũ sẽtẽpamẽto sicciores: ⁊ fortasse sẽ ei
ꝓpĩq: et nʒ ẽt ĩ fritate sẽ ab eo valõ rẽoti postea ẽ cu
tis. ¶De ꝯplonib⁹ etatũ et generꝫ. Ca.iij.

Etates oẽs sũt ꝗtuor. Etas adolẽdi q̃ vocatur
etas adolescẽtie ⁊ ẽ fere vlʒ ad.xxx.ãnos. Post
ea ẽ etas ꝯsistẽdi q̃ vocaẽ etas pulchritudis. ⁊ ẽ fere
vsq̃ ad.35.aut.xl. ãnos. ⸿Et etas minuẽdi cũ ṽt⁹ nõ
amittiẽ ⁊ hec ẽ etas senectutꝭ q̃ fere ẽ vlʒ ad ãnos.lx.
Et ẽ etas minẽdi cũ mãifesta ṽtutꝭ ðbilitate: ⁊ h᷑ qõ
ẽ etas senũ ⁊ finis vite. ¶Adolescẽtie ṽo etas diuidiẽ
ĩ etatẽ ĩfãtie. ⁊ hec qõ ẽ cũ mẽbra pueri nõdũ ad mo
tiões ⁊ ãbulãdũ sẽ apta et etatẽ dẽtiũ plãtatiuã q̃ ẽ
p⁹ ãbulationẽ ⁊ adhũc sit fortꝭ: ⁊ illõ ẽ cũ nõdũ gigine
sũt olb⁹ dẽtib⁹ replete. Postea ẽ etas ꝯcessiõis qõ qõ
ẽ p⁹ vehemẽtiã ⁊ natiuitatẽ dẽtiũ ⁊ anq̃ polluãẽ. Dei
de ẽ etas algulemati vel alguadi: ⁊ rehac.i.cũ ab eo
egꝛdiẽ spma ñ ẽ q̃uisq̃ barbescãt. Postea ẽ etas forti
tudis q̃ ẽ donec sinat crescere. ¶Infantiũ ṽo solũ ab
ĩfãtia vsq̃ ad iuuẽtutẽ ꝯplõ ĩ calore fere tẽpato ⁊ in
hũiditate fere suꝑflua existit. ¶Medici aũt ãtiq̃ int
se disceptauerũt ð duab⁹ calitatꝭ pueritie ⁊ iuuẽtutꝭ.
¶Fuerũt.n. coꝝ q̃dã q̃ dixerũt q̃ calitas pueri ẽ ma
ior. ⁊ pp illã pl⁹ crescit. Jdõq̃ oẽs ei⁹ opĩões nãles de
siderij ⁊ digõnis sẽ maiores ⁊ diuti⁹ durãtes: qm̃ ca-
lor inat⁹ q̃ inest eis ex spmate magꝭ ẽ aggregat⁹ ⁊ ẽ
minorꝭ tpis. ¶Et ex eis fuerũt q̃ dixerũt q̃ calor ina
tus ĩ iuuẽib⁹ ẽ valde fortior: qm̃ coꝝ sãguis ẽ maio-
ris q̃ntitatꝭ ⁊ magꝭ spissus. Jdõq̃ accit eis flux⁹ sãguis
ex narib⁹ pl⁹ ⁊ forti⁹: ⁊ q̃ coꝝ ꝯplõ pl⁹ ad colerã ðcli-
nat ⁊ pueroꝝ ꝯplõ pl⁹ declinat ad flã ⁊ q̃ iuuenes
vehẽtioꝝ motionũ exñt mot⁹ ṽo nõ ẽ nisi pp calo
rẽ ⁊ ipi ẽt vehemẽtiorꝭ istĩbre exñt ⁊ sunt melioris
digõnis. ⁊ h⁹ ex calore. Desideriũ nãq̃ ñ ẽ ex calore
sʒ ex fritate. Jdõq̃ cãin⁹ appetit⁹ ex fritate sepi⁹ ꝯtigit
⸿Signũ aũt q̃ vehẽtioris istibre isti existãt est: q̃
nʒ nausea accit eis nʒ võit⁹ nʒ fastidiũ quẽadmodũ
ꝯtingit puerꝭ pp digestiue coꝝ maliciã. ⸿Et signũ
q̃ coꝝ ꝯplõ magꝭ colere ptinet ẽ q̃ oẽs coꝝ egritu-
dies sunt cal'e: sĩc febrꝭ terriana ⁊ coꝝ vomit⁹ tot⁹ est
colic⁹. Egritudies ãt ꝑlime q̃ puerꝭ eueniũt sũt frẽ ⁊
hũide ⁊ coꝝ febres flatice: ⁊ ꝑlim qõ vomũt ẽ flã. et
augmẽtũ qõ ẽ ĩ puerꝭ nõ ẽ pp fortitudinẽ calitatꝭ eo
rũ: neq̃ ẽ nisi pp multã ipoꝝ hũiditatẽ. maximũ etiã
coꝝ desideriũ sigt calorꝭ coꝝ diminutionẽ. he q̃dẽ
sunt duaꝝ sectaꝝ sñie ⁊ ipaꝝ rõnes. ¶G. ṽo ãbab⁹
sectis ꝯdicit. dicit.n. q̃ eaꝝ calitates ĩ radice sẽ eq̃les
sʒ pueroꝝ calitas ẽ maioris q̃ntitatis ⁊ minoris q̃li-
tatis.s.acutitatis. ⁊ iuuenũ calitas ẽ minoris q̃ntitatꝭ.
⁊ maioris q̃litatis.s.acuitatis. ¶Et hui⁹ ðõ declara
tio sĩc ipe dicit ẽ vt opinemur vnã solã calitatẽ ĩ mẽ
sura: aut corp⁹ subtile calm vnũ in q̃ntitate ⁊ q̃litate
in subam humidã multã semel penetrasse. sicut aq̃.
⁊ alia vice penetrasse in subaꝫ siccã ⁊ paucã sicut la
pis: ⁊ cũ sic fuerit ĩueniem⁹ calitatẽ aq̃aꝫ maiorꝭ q̃n-
titatis ⁊ mollioris q̃litatis ⁊ calitatẽ lapideã mino-
ris q̃ntitatis ⁊ acutioris q̃litatis ⁊ ita ðbes agnosces

re calitatẽ q̃ ẽ in pueris ⁊ iuuenib⁹. ⸿Pueri.n. ñ fue
rũt gñati nisi ex spmate qõ ẽ multũ calm: ⁊ huic calo
ri nõdũ accit res q̃ ipꝫ extinguat. puer nãq̃ augeri
nõ cessat. sʒ crescẽdo ꝑdiẽ nec adhuc stetit nedũq̃ iã
retrocedat. ¶Iuuẽib⁹ ṽo nihil accit q̃ coꝝ caloreꝫ
augmẽtet inatũ nʒ ẽt aliq̃d q̃ ipm extinguat. sʒ ille
calor in eis ꝯseruaẽ hũiditate minoris q̃ntitatꝭ ⁊ q̃li-
tatis sĩt donec ad declinationẽ puẽiat: nʒ tñ hui⁹ hũi-
ditatis diminutio ẽ adhuc diminutio q̃ calitatẽ retine
re nõ possit: nʒ ẽ nisi q̃ augmẽtũ facere nõ vʒ. q̃si hu
miditas tãta erat ꝑus q̃ duas res facere poterat cu
stodire vʒ calorẽ: ⁊ supesse ẽt ad aug^m faciẽdum. ad
vltimũ ṽo ad hoc deueniet. q̃ neutrã duaꝝ reꝝ effi
cere valebit. oʒ ẽ vt in medio talis existat q̃ possit
vnã rẽ efficere ⁊ nõ alterã. Falsũ aũt ẽ vt dicam⁹ ip-
saꝫ posse augmẽtare ⁊ nõ posse retinere calorẽ inna
tũ. Q̃uõ.n. ĩre augmẽtũ p̃stare põt q̃ radicẽ non vʒ
custodire? Restat ẽ vt dicam⁹ q̃ calorẽ custodire p̃t
⁊ ĩ corpe augmẽtũ p̃stare nõ p̃t. ⁊ scitũ ẽ q̃ hec ẽ etas
iuuẽtutꝭ. ⸿Qõ aũt dixit s̃a secta q̃ augmẽtũ qõ ẽ in
pueris nõ ẽ nisi pp hũiditatẽ ⁊ ñ pp calorẽ: ẽ dictio
falsa. hũiditas nãq̃ augmẽti ẽ mã. ⁊ mã ñ patiẽ p se
neq̃ p se creaẽ. Immo apõ opationẽ ṽtutꝭ. ĩ eã agẽ
tis. ṽt⁹ aũt hoc agẽs ẽ ala aut nã p̃cepto dei. nʒ agit
nisi cũ istro ⁊ illõ ẽ calor inat⁹. Qõ aũt dixerũt ẽt q̃
vehemẽs ðsideriũ qõ ẽ ĩ pueris nõ ẽ nisi pp fritateꝫ
ꝯplonis coꝝ ẽ dictio falsa. cũ malo nãq̃ ðsiderio qõ
ẽ pp fritatẽ ꝯplonis nõ ꝑuenit istibre nʒ nutrimẽtũ.
Pueroꝝ.n. istibre melior q̃ ĩeẽ p̃t ẽ ĩ plib⁹ horis. neq̃
in coꝝ corpib⁹: nisi foret pp hoc q̃ de pmutatiõe ei⁹
qõ comediẽ plus ꝑuenit q̃ sit illõ qõ dissoluiẽ pp qõ
crescũt. ⸿Aliq̃ñ ṽo accit eis malitia istibre pp coꝝ
gulositatẽ ⁊ q̃ cõestiões coꝝ malis disponũẽ ordib⁹
⁊ comedũt res malas ⁊ hũidas ⁊ multas ⁊ ðsup ma
lis moueñẽ motib⁹. ⸿Quapp de suꝑfluitatib⁹ plus
ĩ eis adunaẽ. vnde purgatiõe idigẽt ⁊ p̃cipue coꝝ
pulmões. Jdõq̃ coꝝ ãbelit⁹ ẽ spissior ⁊ velocior ma-
gnitudinẽ tñ nõ hʒ eo q̃ coꝝ ṽtus nõdũ ad ꝯplemẽ
tum ꝑuenit. hec est dictio de ꝯplone pueritie ⁊ iuuẽ
tutis quẽadmodũ. G. declarauit cui⁹ nos sum⁹ iterp̃
tes. ¶Preterea sciẽdũ ẽ q̃ calitas post tp̃s ꝯsistẽdi
minui incipit ppea q̃ aer circũdãs mãm eius q̃ est
humiditas exiccat. Calor quoq̃ innatus qui ẽ ĩtus
ad hoc adiuuat ⁊ labor ꝑueniẽs ex motiõib⁹ corpe-is
⁊ alalib⁹ q̃ necie sunt in vita. ⁊ defect⁹ nãe ad resistẽ
dũ illi toti semp. Oẽs enĩ ṽtutes corpee sunt finite
hoc aũt ratiocinatũ fuit in scia nãli. ei⁹ ergo opatio
nõ semp existit in mãiẽ. ¶Ampli⁹ si hec ṽtus ĩfini-
ta foret ⁊ semp pmutatiões in corpe faceret eius qõ
dissoluiẽ eq̃lr ⁊ vno modo dissolutio tñ vno mõ non
esse. imo semp quotidie augereẽ ⁊ corpus dissoluti-
nem tolerare nõ posset ⁊ dissolutio humiditateꝫ fi-
niret q̃sto magis cum due res se iuuent ad minora-
tionem faciendam ⁊ retrocedendũ. Et postq̃ sic est
oportet necessario vt materia destruaẽ et calor exti
guatur ⁊ p̃cipue cum ad eius extinctionẽ adiuue
tur p̃ter vel ppter materiei defectum. ¶Alia cau-
sa. ⁊ illud est humor extraneus qui accidit assidue ꝓ
pterea q̃ cib⁹ ꝑuaẽ digõne ⁊ adiuuat ad extiguen-
dum ipm duobus modis. vno suffocando ⁊ tegen-

do.alio q̃litati obuiãdo hic.n.hũo: ẽ flatic⁹ fridus ⁊
hec ẽ mors nãlis cuiqꝫ idiuiduo destinata ſm ſuam
p̃mã ꝯplonẽ vſqꝫ ad terminũ quẽ i ſua potẽtia hꝫ ad
ſuã hũiditatẽ ꝯſeruãdã. vnũqdqꝫ.n. eoꝝ terminum
p̃fixũ hꝫ q̃ i idiuiduis diuerſificaꝰ pp ꝯplonũ diuer
ſitatẽ. ⁊ hi q̃dẽ ſunt termini nãles. Sũt ṽo ⁊ alij ter
mini abbreuiati. totũ tñ diuino puenit pcepto. ¶ Qḋ
ergo ex hoc acq̃ſiuim⁹ eſt ꝙ pueroꝝ ⁊ iuuenũ corpa
q̃ſi ad q̃litatẽ ſunt calã: ⁊ corpa ſenũ ⁊ decrepitoꝝ
ſunt frida. Sꝫ pueroꝝ corpa eq̃li ſunt hũidiora ppt
augmẽtũ: ⁊ hꝰ qḋ nobis iſinuat expimẽtũ qḋ ḋ mol
litie oſſiũ ẽt neruoꝝ vel mẽbroꝝ ipoꝝ. ⁊ ꝯſideratio.
qm̃ parũ ẽ exquo fuerũt ſpma ⁊ ſpiritꝰ vaporalis.
¶ Senes aũt ⁊ decrepiti ꝓpe pter hoc ꝙ ſunt frigi
diores adhuc ſunt ſicciores. Et hoc qḋ ſcit expimen
to qḋ hꝫ de duritia oſſiũ eoꝝ ⁊ aſpitate cutis eoꝝ ⁊
ꝯſideratiõe. Eo ꝙ ꝓlixũ ẽ tp̃s exquo fuerũt ſpma et
ſãguis ⁊ ſpũs vaporalis. Et in pueris qḋ ⁊ iuuenibꝰ
igneitas eſt eq̃lis: ſꝫ in pueris plus abũdat aeritas
⁊ aq̃itas ⁊ i ſenibꝰ ⁊ decrepitis plus abũdat terreſtri
tas q̃ in illis duobꝰ ⁊ eſt in decrepitis plus. ¶ Iuuẽ
tus aũt hꝫ ꝯplonẽ magis eq̃lẽ ꝯplone pueri. Cõpa
tiõe tñ pueri eſt eius cõplexio ſicca ⁊ ſenis ⁊ decre
piti cõpatiõe eſt humida. ¶ Decrepitꝰ ṽo eſt ſiccio:
iuuene ⁊ ſene in mẽbris ſimplicibꝰ ⁊ hũidior vtriſqꝫ
hũiditate extnea made faciẽte. ¶ Scḋm ṽo diuerſi
tatẽ cõplonũ gñis: femine frigidioris exiſtũt cõplo
nis. Ideoqꝫ ſunt in creatura minores maſculis. ⁊ ſũt
humidiores. ergo pp cõplonũ eaꝝ frigiditatẽ multi
plicanꝰ eaꝝ ſupfluitates: ⁊ pp paucũ eaꝝ exercitiũ:
⁊ ſuba carniũ eſt rario: ſꝫ viri caro ex pte ꝯplonis
eiꝰ qḋ ei admiſceꝰ ſit rario:. Sua nãqꝫ ſpiſſitudie plꝰ
phibeꝰ in ipaꝫ penetrare qḋ a venis ⁊ neruoꝝ villis
ad eã ꝓfluit. ¶ Qui ṽo terras inhabitãt ſeptẽtriõa
les hũidiores ſunt: ⁊ qui artes exercẽt aque eas hu
midiores exñt: ⁊ q̃ ab iſtis diuerſificanꝰ diuerſi exñt.
Signa aũt ꝯplonũ narrabimus vbi vniuerſalia ſi
gna ⁊ pticularia referemus.

¶ Doctrina quarta. Quid ſit humor ⁊ eius diuiſio
nes. Capitu.j.

Humor eſt corpꝰ hũidũ liq̃dũ i qḋ
in p̃mis nutriẽs ꝯuertiꝰ.
Eiꝰ ṽo eſt hũo: bonꝰ: ⁊ eſt illḋ de cuius
ppetate ẽ vt fiat ps ſube nutriti ſolꝰ vel
cũ alio: ⁊ aſſimilari ei ſolus vel cũ alio:
⁊ in ſũma mã reſtaurationis eius qḋ ex ea diſſoluiꝰ.
Et eiꝰ ſupfluitas eſt humo: malꝰ ⁊ ẽ qḋ iſtud agere
nõ ꝯſueuit. Aut raro in bonũ ꝯuertiꝰ hũorẽ. Vñ an
tea a corpe expelli ⁊ ꝓici dꝫ. ¶ Dicemꝰ ergo ꝙ hũi
ditatũ corpis q̃dã ſunt p̃me q̃dã ſcḋe. Prime ſunt q̃
tuo: humores quos paulopoſt noiabimꝰ. ¶ Scḋaꝝ
vero due ſunt diuiſiões: aut enim ſunt ſupfluitates
aut nõ ſupfluitates. Supfluitates vero i ſeq̃ntibꝰ no
minabimus. ¶ Et q̃ ſunt nõ ſupfluitates ſunt humo
res qui a p̃ncipali diſpõne cõuerſi mẽbris delegati
fuerũt: ſꝫ nõdũ alicuiꝰ mẽbroꝝ ſimpliciũ opatiõe ꝑ
fecta ps effecti ſunt: quoꝝ ſunt q̃tuor ſpẽs. Vna ẽ hu
mo: ĩ foraminibus extremitatũ puaꝝ venoꝝ con
tentus mẽbris ſimplicibꝰ ꝓpinquaꝝ ibibẽtiũ ea vel
eã. ¶ Alia ẽ hũo: poia ſimplicia trãſiẽs mẽbra: ſicut
ros q̃ in nutrimẽtũ ꝯuerti ẽ aptꝰ: cũ corpꝰ nutrimẽto
caret: ⁊ vt mẽbra humectet cuꝫ aliq̃ cã fortis motus
aut alia ea exiccauerit. ¶ Tertia ẽ humo: q̃ pars ei
ꝯgelatꝰ fuit: ⁊ ẽ nutrimẽtũ qḋ in ſuba mẽbroꝝ ex pte
ꝯplonis ꝯuerſum eſt. Sꝫ ex pte cẽtie ꝯplete ⁊ ſi
tudinis nõdum ꝯuerſum fuit. ¶ Quarta ẽ humo:
eſt intus in mẽbris ſimplicibꝰ a p̃ncipio natiuitatis
p quẽ ptiũ eoꝝ cõtinuitas exiſtit cuius p̃ncipiũ ẽ ex
ſpmate. Spmatis ṽo p̃ncipiũ eſt ex humoribꝰ. ¶ Et
dicemus et ꝙ humores humoroſi boni ⁊ ſupfluitatis
nõ ſupflui q̃tuor continenꝰ gñibus. gñe ſanguinis q̃
oibus illis melior exiſtit: ⁊ gñe flegmatis: ⁊ gñe co
lere rubee: ⁊ gñe colere nigre. ¶ Sanguis vero natu
ra calidus exiſtit ⁊ humidus. Cuius ſunt due ſpẽs
nãlis ⁊ nõ nãlis. Nãlis aũt ẽ cuius colo: ẽ rubeꝰ nul
lo carẽs odore ⁊ ẽ valde dulcis. ¶ Nõ nãlis ṽo hꝫ
due diuiſiões. Alius.n. ẽ qui a ꝯplone bona ſuit mu
tatus: nõ ppea ꝙ aliq̃d ei admixtũ fuerit: ſꝫ q̃ eiꝰ cõ
plexio in ſe viciata fuit: ṽbi grã: qꝛ aut fuit infrigida
tus aut calefactꝰ. ¶ Et ẽ alius qui nõ fuit mutatꝰ niſi
pp hũorẽ malũ q̃ ei admixtꝰ fuit. Qḋ ẽ ſm duas diui
ſiones: aut eñ ad eũ humo: deforis venit ⁊ penetra
uit in ipꝫ ⁊ corrupit: aut in ipomet fuit gñatꝰ humo:
ṽbi grã aliq̃ eiꝰ ps putruit ⁊ eius ſubtile in colerã ru
beã: ⁊ ſpiſſum in colerã nigrã ꝯuerſum ẽ. ⁊ remanſe
runt ãbe aut vna eaꝝ in eo: ⁊ huiꝰ qḋ diuiſiões ſunt
ſm illḋ qḋ ei admiſceꝰ ⁊ ipiꝰ ſpẽs de ſpẽbus flegma
tis ⁊ ſpẽbꝰ colere nigre ⁊ ſpẽbus colere rubee diuer
ſificanꝰ: ⁊ aquoſitas eiꝰ: plerũqꝫ ergo fit turbidus ⁊
aliqñ fit ſubtilis: ⁊ aliqñ niger multa inſectus nigre
dine: ⁊ qñqꝫ albus: ſilr quoqꝫ in odore ſui ⁊ ſapo
mutaꝰ: fit nãqꝫ amarꝰ aut ſalſus aut acetoſus. Fleg
matis aũt aliḋ ẽ nãle: ⁊ aliud nõ nãle. Nãle ẽ qḋ ẽ
aptũ vt in aliquo tpe fiat ſanguis: qm̃ eſt ſãguis nõ
plene coctꝰ. Et ẽ q̃dã modus dulcis flegmatis qḋ nõ
valde exiſtit frigidũ: imo corpis cõparatione frigidi
tatis pauce: ſanguinis ṽo cõparatiõe eſt ⁊ colere ru
bee eſt frigidũ. ¶ Et eſt etiã flegma dulce qḋ nõ eſt
nãle: qḋ ẽ flegma ſaporẽ nõ habẽs: qḋ nolabimus
qḋ fit cũ accidit vt cũ eo ſanguis miſceaꝰ nãlis: qḋ
multotiẽs in rheumatiſmis: ⁊ in ſaliua ſentiꝰ. ¶ Dul
cis ṽo nãlis receptaculũ. Dixit Gal. naturã nõ feciſ
ſe mẽbrum ꝓprium: queãdmodũ duabus ſectis cole
ris: hoc nãqꝫ flegma ſanguini ꝓpinquã hꝫ ſimilitu
dinẽ: ⁊ egẽt eo mẽbra omnia: ideoqꝫ fecit nã vt cũ
ſanguine vadat. ¶ Dicimꝰ aũt ꝙ hec indigentia ꝑ
duas res: vna eſt neceſſaria: ⁊ altera vtilis. ¶ Ne
ceſſaria ṽo eſt pp duas res. Vna eſt vt ſit iuxta mẽ
bra ad hoc: vt cũ mẽbra nutrimẽtũ qḋ ad ipa ꝯſue
uit venire admiſerint: qḋ ẽ ſanguis bonus pp priua
tionẽ mãeꝛ eiꝰ q̃ a ṽrõ fit ⁊ epate pp aliq̃s cãs q̃ acci
derũt openꝰ in eo ṽtutes nãles eoꝝ ⁊ coquãt ⁊ dige
rãt: ⁊ nutrirenꝰ ex eo: ⁊ ſicut calo: innatꝰ digerẽdo
⁊ rectificãdo facit ipm ſanguinẽ: ſimiliter calor ex
neus ipm plerũqꝫ putrefacit ⁊ corrũpit. ¶ Huiꝰ vero
neceſſitatis ptẽ nõ habẽt due colere. Due nãqꝫ co
lere flegmati in hoc nõ cõicant ꝙ calo: nãlis ipm re
ctificat ⁊ facit ex eo ſanguinem: ſꝫ in hoc cõicant ꝙ
calo: accidẽtalis ipm mutat ⁊ facit ex eo rẽ putridã
⁊ corruptam. ¶ Altera eſt vt ſanguini admiſceatur.

vt ipsũ aptũ reddat: ad mẽbra flegmaticarum com
plexionũ nutriẽda: in sanguine quorũ qui ea est nu
triturus opꝫ flegma actualiter esse ſm mensurã no
tã sicut est cerebrũ: ꝛ hoc qḋ in duab⁹ est repertũ co
lerꝭ. ⁋ Iuuatiua ṽo est: vt humectet iuncturas ꝛ mẽ
bra que multe exñt motiõis ne siccitas eis accidat ꝓ
pter calorem q̇ ex motu prouenit ꝛ fricatione: ꝛ hoc
qḋ est iuuamẽtũ stãs in terminis necessitatis. ❡ Nõ
nãlis aũt flegmatis Aliud ẽ sup̄fluitas diuerse cõn
tie vſq; ad sensum: ꝛ istud ẽ mucilaginosum ꝛ aliud
est in subã eq̄le in sensu: ꝛ in veritate diuersum ꝛ est
flegma crudũ. ⁋ Aliud est valde subtile ꝛ ipm ẽ aq̄
sum. ⁋ Aliud est valde grossuꝫ albũ. vꝫ ꝛ ẽ illud qḋ
vocat̄ gipseuꝫ. ꝛ ipm est cuius subtile fuit resolutũ:
ideo ꝙ in foraminib⁹ ꝛ iũcturis diu fuit retentuꝫ: qḋ
oibus existit grossius. ⁋ Et ex flegmate ẽ qḋdã qḋ ẽ
salsum: qḋ oibus flegmatis speciebus acutius est ꝛ
siccus ꝛ leuius. ⁋ Omnis vero salsuginis cause est
vt aquose humiditati pauci saporis: aut priuate eo.
terree ptes aduste complõnũ siccaꝝ ꝛ saporis ama
ri eq̄li tẽperamento misceant̄. Si eni multe fuerint
amarus sapor puenit. ꝛ ex hoc qḋ silr fiunt sales et
aq̄ salse. Et ẽ etiã cũ sal fit ex cinere alchali: ꝛ calce ꝛ ex
aliis cum in aq̄ coquunt̄: ꝛ colant̄ ꝛ coquit̄ illa aq̄ do
nec in salẽ coaguletꝭ. ⁋ Silr quoq; flegmatice tenui
qḋ saporẽ nõ hꝫ. aut cui⁹ sapor adeo est pu⁹ ꝙ nõ su
perat cum colera sicca nã se miscuerit adusta aq̄uita
tis admixtiõe ipsum facient salsum ꝛ calefaciat. hoc
igit̄ flegma est colericuꝫ. ❡ Gal. ṽo dixit flegma hoc
salsuꝫ fieri: pp ipsius putredinẽ aut aquositateꝫ q̄ ei
admixta fuit. ꝛ nos qḋ dicimus putredinẽ ipm salsuꝫ
efficere: iõ ꝙ in ipso adustionẽ facit ꝛ cinereitatem q̄
cũ eius humiditate cõmiscet̄. Sola aũt aquositas cũ
ei admiscet̄ salsedinẽ in ipso efficere nõ vꝫ: cũ ibi vlla
alia non fuerit cã. ❡ Et mihi qḋ vr̄ ꝙ ista: aut non p̄
mutationis est: sed ꝯtinuitatis: tũc eni locutio cõple
ta erit. ❡ Et ex flegmate ẽ qḋ est acetosum ꝛ quẽad
modũ dulce est ſm duos mõs dulce p suã essentiã. ꝛ
aliud pp rẽ extranea q̄ ei admixta fuit. silr acredo
flegmatis acetosi ſm duos contingit mõs. Uno iõ qꝛ
res extrãea ei admixta fuit q̄ ẽ colĩa nigra acris quã
in subsequenti notabimus. altero pp cãm q̄ in ipso
met cõtingit: ꝛ illud qḋ est vt flegmati dulci qḋ dixi
mus ipso dulci exñte. accidat sic accidit aliis succis
dulcib⁹ q̄ pˀus bulliunt ꝛ postea acescũt. ❡ Et ẽ aliḋ
ponticũ cui⁹ dispõ ẽ quẽadmodũ hec dispõ. fortasse
eni erit eius põticitas ppea ꝙ colera nigra põtica ei
admixta fuit. ꝛ fortasse erit eius põticitas pp cãm q̄
in se vehemẽti infrĩgatione infrĩgatũ ẽ adeo ꝙ eius sa
por ad põticitatẽ sit conuersus. iõq; ei⁹ aquositas cõ
gelata est: ꝛ ad siccitatẽ parũ ꝛ terrestritatẽ alterata
est. ꝛ neq; fuit calor debilis q̄ ipsum bullire faceret ꝛ
conuerteret in acredinẽ neq; calor fortis q̄ ipm co
queret. ❡ Et est flegmatis spẽs vitrei spissi grossi vi
tro liq̄facto silis in sui viscositate ꝛ põderositate. qḋ
plerũq; est acre: ꝛ plerũq; saporẽ nõ hẽbit. ꝛ vr̄ ꝙ illḋ
ex eo qḋ ẽ grossum saporẽ nõ hñs sit crudũ: aut ꝯuer
tit̄ in crudũ. ꝛ hec qḋ ẽ illa flegmatis spẽs q̄ in pˀn⁹ rei
erat aquosa frã: q̄ neq; putruit neq; res alia ei ad
mixta fuit: sed sic pmansit recõdita donec fuit igros

sata: ꝛ fritas fuit ei addita. ❡ Iam igit̄ declaratũ est
ꝙ corrupti flegmatis modi: ex pte saporũ ipsius sunt
q̄tuor: salsuꝫ: acre: põticũ ꝛ isipidũ. Et ex pte sue cõn
tie sunt q̄tuor aquosum: vitreũ: mucilaginosuꝫ: ꝛ gip
seum. crudũ ṽo in collectiõe mucilaginosi ꝯtinetur.
❡ Colera aũt rubea alia est nãlis: alia ẽ q̄ ẽ sup̄flui
tas nõ nãlis. ⁋ Nãlis ẽ spũa sanguinis: cui⁹ color est
rube⁹ clar⁹: ꝛ ẽ leuis acuta: ꝛ q̄nto magis fuerit calĩa
erit ei⁹ rubedo maior. q̄ cũ i corpe gñat̄ in duas diui
ditur ptes. q̄rũ vna cũ sanguine vidit: ꝛ altera ad ci
stim trãsmittit̄ fellis. ❡ Illud ṽo qḋ de ea vadit cum
san. cũ ea penetrat cã necessitatis ꝛ iuuamẽti. Neces
sitas ṽo ẽ vt sanguini admisceat̄ ad nutriẽda mem
bra: in quorũ cõplõnib⁹ magnã colere rubee ptẽ eẽ
opꝫ ſm modũ quẽ meret̄ de diuisiõe sic pulmo. Sꝫ
iuua^m ẽ vt sanguinẽ subtiliet: ꝛ in itinerib⁹ ipm pene
trare faciat. ❡ Qḋ ṽo de ea colatũ ad cistĩ trãsmittit̄
fellis cã necessitatis trãsmittit̄ ꝛ vtilitatis. ❡ Necessi
tas aũt: aut est ſm totũ corp⁹ qḋ est ipsum a sup̄flui
tate mundare: aut ſm vnũ ipsi⁹ mẽbrũ qḋ ẽ fel nutri
re: vtilitatis ṽo duo sunt iuuamẽta. vnũ ẽ intestina a
stercore ꝛ flegmate viscoso abluere. ꝛ aliud intestina
ꝛ ani musculos pũgere: vt q̄d sit ei necessarium sen
tiat ꝛ egẽstiones emittat. Ideoq; sepe accidit colica cã
opilationis q̄ fit in foramine qḋ a felle descẽdit ad in
testina. ❡ Nõ nãlis ṽo colera alia ẽ q̄ a nã egreditur
pp cam extraneã q̄ ei admiscet̄. Alia ẽ q̄ a nã egres
sa est pp cãm i se: qꝛ ei⁹ subã ẽ nõ nãlis. ❡ Partis pri
me est alia q̄ est scita ꝛ famosa. ꝛ ẽ illa cui extraneũ illḋ
qḋ ẽ admixtũ est flegma. Cui⁹ gñatio magis ẽ in epe
ꝛ alia ẽ q̄ ẽ minoris fame ꝛ est illa cui extraneũ qḋ ẽ ad
mixtũ ẽ melia. Nota aũt ꝛ famosa aut ẽ colĩe citrina:
aut ẽ colĩa vitellina: flegma nãq; cui admiscet̄ colera
q̄nq; ẽ tenue ꝛ gñat̄ inde pˀma: q̄nq; ẽ grossuꝫ ꝛ gñatur
inde scḋa. s. colera q̄ ouoꝝ vitellis silis existit. ⁋ Que
aũt minoris ẽ fame ẽ illa q̄ colera vocat̄ adusta: q̄ ali
quo duoꝝ gñat̄ modoꝝ. vnus ẽ vt colera i se adura
tur ꝛ accidat in ea cinereitas: sꝫ ei⁹ subtile nõ separe
tur ab ipsi⁹ cinereitate: imo cinereitas in ea contine
tur. Et hec qḋ ẽ peior. Et ali⁹ ẽ vt colera nigra extrin
sec⁹ ad eã veniat. ꝛ cũ ea misceat̄: ꝛ hec qḋ ẽ melior.
Huius aũt spẽi colere color ẽ rube⁹: sed nõ est clarus
neq; florid⁹: imo est magis silis sãguini: sꝫ ẽ tenui⁹. ꝛ
plerũq; a suo colore pp aliqs mutat̄ causas. ⁋ Que
ṽo in sui subã extra nãm est alia est cui⁹ gñatio sepi⁹
est in epe. Alia ẽ cui⁹ gñatio magis est in stõ. Et illa
qḋ cuius gñatio magis ẽ ab epe ẽ vna spẽs. Que est
cũ qḋ in sanguine ẽ subtile adurit̄ cui⁹ spissitudo co
lera est nigra. Et q̄ in stõ magis gñat̄ duas hꝫ ptes:
prassinã. s. ꝛ viridez vt erugo eris. ⁋ Et mihi qḋ vr̄ ꝙ
prassina ex vitellina gñat̄ cum aduritur. Cũ. n. adu
rit̄ adustio in ea efficit nigredinẽ: et q̄ cuꝫ citrinitate
mixta gñat̄ viriditas. ❡ Erinaria vero videtur mihi ꝙ
gñetur ex prassina: cuꝫ tñ adurit donec ei⁹ humoro
sitas siccat̄: ꝛ ad albedinẽ redire icipit pp sui siccita
tẽ. calor nãq; in humido corpe i pˀmis nigredinẽ effi
cit. deinde denudat ipm nigredine: q̄ñ ei⁹ oino finit
humiditatẽ: ꝛ q̄ñ sup̄fluit in eo ipm albificat. ꝛ hoc
qḋ in lignis attẽde q̄ pri⁹ in carbonẽ ꝯtunt̄: deinde
in cinerem. Calor. n. in hũido efficit nigredinem: ꝛ in

eius ꝯtrio albedinē. & frītas in humido albedinē opat
& nigredinē in eius ꝯtrio. hec tñ duo iudicia q̄ i pꝛaitis
na & ꝯnaria indicaui estimatiua sunt iudicia. F hec
aūt spēs q̄ dr ꝯnaria oībus colere rubee speciebus
calidioꝛ existit & peioꝛ & magis perniciosa: & dr ꝙ de
subā venenoꝝ. ¶ Colere aūt nigre alia ē nālis alia
nō nālis superfluitas. F Nālis est boni sanguinis ex
turbulētia & supfluitas in cōpatione ad sanguinē: qꝛ
oēs humores dicunt supfluitates ad cōpationē san
guinis: cuius sapoꝛ int̄ dulcedinē & ponticitatē existit.
Que cū in epate gñat in duas sepat ptes: q̄rū vna in
sanguinē penetrat & alia ad splenem transmittitur.
¶ Pars aūt q̄ cū sanguine penetrat vadit cū eo cā
necessitatis & vtilitatis. F Necessitas ꝟo ē vt sangui
ni admisceat eo mō quo dꝫ in nutrimēto cuiusq; mē
broꝝ in quoꝝ cōplōnib⁹ magnā melie ptē eē opꝫ sic
sunt ossa. ¶ Utilitas ꝟo ē vt sanguinē restringat & cō
fortet & inspisset ipm. Et ps eius q̄ ad splenē transmit
titur est illud quo sanguis nō indiguit q̄ ad ipm va
dit cā necessitatis & vtilitatis. F Necessitas ꝟo aut ē
ꝓm corpus totū. s. vt a supfluitate mūdet aut ꝓꝫ vnū
mēbrū qđ est vt splenē nutriat. ¶ Utilitas ꝟo iđ neci
dit: qꝛ in os stōi q̄si mulgendo ꝓfluit. Et hec qđ vtili
tas duobus est modis: vno qꝛ os stōi stringit & ꝯfor
tat. & inspissat. Alio vt in oꝛe stōi cōmotionē faciat ꝑ
acredinem & excitet ad famem & faciat desiderium.
¶ Debes aūt scire ꝙ colera rubea q̄ ad cistim trans
mittit fellis est illud quo sanguis nō idiget & illđ qđ
a felle egredit ē illđ q̄ fel nō indiget: & sic colera ni
gra que ad splenē transmittit ē illud quo sanguis nō
indiget & illud qđ a splene egredit ē illud quo nō in
diget splē: & quēadmodū illa colera rubea postrema
excitat ꝟtutem expulsiuā inferius: sic colera ista ni
gra postrema ꝟtutē appetitiuā excitat superius. Un
sit deo oīb⁹ meliorꝫ factoribus laus. ¶ Melancolia
ꝟo nō nālis nō ē ad modū hypostasis & fecis: imo ē
ad modū adustiōis & cineritatis. F Res nāq; humi
de cū reb⁹ terrestrib⁹ admiscent: sepat terrestritas
ab eis aliquo duoꝝ mōꝝ. aut ad modū hypostasis:
& tale q̄le illud ē de sanguine est melia nālis: aut ad
modū adustiōis qđ ē cū resoluit sbtile & spissū rema
net & tale q̄le illud ē de humoribus ē melia sēpfluēs
& ista q̄dē vocatur colera nigra: & neq; hñt hypo
stasim nisi sanguis. Ex flegmate. n. ꝑꝑ sui viscosita
tem nihil descendit sicut ex oleo. Et ex colera rubea
ꝑꝑ sui subtilitatē & sue terrestritatis paucitatē & sui
mot⁹ assiduitatē. Et ꝑpea ꝙ illud qđ de ea a sanguie
sepat in corpoꝛe ē parū nō descēdit res de q̄ sit curā
dū: neq; ēt cū sepat moꝛat nisi paꝝ: sꝫ putrefit aut a
corpore expellit. & cū putrescit eius subtile resoluit &
spissū remanet & fit colera nigra adusta & nō hypo
stasina. ¶ Melia aūt q̄ ē supfluēs alia ē q̄ ē cinis cole
re & qđ de ea aduritur q̄ ē amara. inter quā tñ & colerā
rubeā quā adustā vocam⁹ existit dria: qꝛ illa ē cola
rubea cui cinis hic fuit admixt⁹: hec ꝟo nō ē nisi ci
nis p se cognit⁹ cui⁹ subtile fuit resolutū. ¶ Alia est
q̄ ē cinis flegmatis: & qđ de eo adustū fuit. & si flegma
valde sbtile & aquosū fuerit ei⁹ cinis erit salsus et
si non trahit ad acredinem aut pōticitatē. ¶ Alia est
q̄ est cinis sanguis: & qđ de eo ē adustū: & hec qđ ē sal
sa ad paucā trahēs dulcedinē. ¶ Alia est q̄ est cinis
melie nālis q̄ si subtilis fuerit erit eius cinis: & qđ de
ea adustū est: ē valde acre sicē acetū qđ cū sup terre
faciē cadit ebullit: & ei⁹ odoꝛ ē acris a quo musce fu
giunt & alia: & si grossa fuerit minoris erit acredinis &
pōticitate pauca. ¶ Male igit colere nigre spēs sūt
tres colera rubea cū adurit & ei⁹ subtile resoluit: et
due alie diuisiones q̄s post eā diximus. ¶ Melia vero
flegmatica est tardioris ipedimenti & malitie. melia
colerica est q̄ est fortioris malitie & velocioris corru
ptiōis verumtñ est susceptibilioꝛ curōnis q̄̄ illa. De
aliis ꝟo duab⁹ diuisiōib⁹ q̄ magis acris est deterior
existit. Si tñ in ei⁹ pn° auxiliū ꝓsto fuerit cit⁹ medi
cationē recipiet. Tertia ꝟo q̄ min⁹ sup terrā ebullit
& min⁹ in mēbra penetrat tardi⁹ ꝑmittit: sꝫ ad resoluē
dū & ad maturandū & medicatiōez recipiēdū magis
est esfrenis. He ergo sunt spēs humoꝝ non nālium
supfluētiū. ¶ Iacht Gal. q̄ dixit ꝙ humoꝛ nālis solum
mō est sanguis: & alii humores sunt supfluitates qui
bus nō egem⁹ nō dicit verū. F Si. n. solus sanguis es
set humoꝛ q̄ mēbra nutrit oīa i suis cōplōnib⁹ essent
ꝯsilia forēt. os nāq; carne duri⁹ non existit nisi qꝛ
sanguis cui subā dura melia fuit admixta ipm nutri
uit: neq; cerebrū molli⁹ ē carne nisi qꝛ sanguis qui
ipm nutriuit subā mollis flegmatica fuit admixta.
Ipm quoq; sanguinē aliis inuenim⁹ admixtū humo
rib⁹ q̄ ab eo separant. Cū eni exhibit & ordinatum po
nit in catin visu discernit qđ sepat in pte q̄ ē sic spu
ma & ē colera rubea: & ptē q̄ est sicut fex & res turbida
est melācolia: & ptē q̄ est sic albumē ouoꝝ & ē flegma
& ptē aquosam q̄ est aquositas cui⁹ supfluitas in vri
na euat. Aquositas nāq; nō ē ex humoribus solida
neq; est nisi ex eo qđ bibit et nō nutrit neq; ē necessa
ria nisi in nutrimenti attenuatiōe & penetratiōe. hu
moꝛ nāq; ē qđ ex eo qđ bibit & comedit est nutrien.
Qđ aūt dico nutriēs volo itelligi ꝙ ē in potētia sic
corpori. Qđ aūt in potētia corpis. s. humani similitudi
nē hꝫ est corp⁹ cōmixtū nō simplex. Et aq̄ q̄dē ē sim
plex. ¶ Sunt aūt q̄dā hoīm q̄ opinant corpis vtut
sanguinis seq̄ multitudinē & ipsius debilitatē seq̄
paucitatē sed nō ē ita. Qđ ꝟo attēdit ē dispositio
q̄ntitatis q̄ de eo corp⁹ ingredit. Et sunt q̄dā q̄ opi
nantur ꝙ cum humores aucti fuerint aut diminuti.
Postq; corpora humana ꝓm cōparationē suntq̄
debent in q̄ntitate vni⁹ ad alterū sanitas erit conser
uata. sed nō est ita. humores nāq; ꝓter illud mensurā
in q̄ntitate ꝯseruatā hr̄e debēt nō in cōparatiōe al
teri⁹ humoꝝ: imo i se eā custodia mēsuratiōis quā
hñt in cōparatiōe vni⁹ ad alterū. Adhuc q̄dā reme
ferunt de rebus humoꝝ q̄stiones que non medici
sed tm̄ ptinent phi. Ideo eas pretermisi.

¶ De q̄litate gñatiōis humoꝝ. Cap. 4.

Utriens masticatiōe aliq̄ hꝫ digestiōis
ꝓficies. n. oris superficiei stōi contigua ex
istit: imo est ac si vna eēt superficies: & q̄si
ꝟtus digestiua ex ipso. cūq; masticatum
tigerit aliq̄ ipm ꝯuersiōe ꝑmutabit. Et h⁹ qđ saniā
tur salina acq̄sita p digōnē in q̄ cadit caloꝛ inat⁹. Ig
ꝙ triticū masticatū i maturatiōe furūculoꝝ & extremo
rū opat qđ ñ opat triticū cū aq̄ tritū: & illđ qđ cū aq

coquit. Et dixerũt q̃dã ꝙ signũ ostẽdẽs nobis ꝙ ma
sticatũ iã parꝫ icepit digeri ẽ ꝙ nec p̃mꝰ odor nec p̃
mus sapor i eo iuenit. ❡ Deinde postq̃ stõm igredit
itegra digerit digõne: nõ ꝑꝑ stõi calorẽ tm̃: ꝫ ꝑꝑ ca-
lorẽ mẽbroꝝ q̃ ipꝫ circũdãt ⁊ a dextra q̃d epar ⁊ a si-
nistra splẽ. Splẽ nãq; calefacit nõ ꝑꝑ sui subaꝫ: ꝫ ꝑꝑ
arterias ⁊ venas multas q̃ i eo sũt ⁊ ab ãnꝛou q̃d ẽ
zirbũ adipinũ q̃d cito suscipit calorẽ cã adipis ⁊ ad
stõm reducit ⁊ supiꝰ q̃d cor mediãte diaphragmate
ab eo calefacto. ❡ Cũq; nutriens in p̃mis digerit fit
sua essentia i multis aialiũ auxilio eiꝰ q̃d ei admisce
tur de eo q̃d bibit plerũq; chilꝰ ⁊ ẽ suba liq̃da ptisa
ne i spissitudine sitis. Deinde eiꝰ sut tile a stõ ⁊ itestis
attrahit ⁊ ꝑ vias venaꝝ q̃ meseraice vocant ipellit
q̃ sunt vene subtiles dure olbꝰ itestis ꝯtinue. Cũq; ꝑ
eas ipellit ad venã ꝑuenit epatis q̃ porta vocat et
penetrat in epar in diuisiõibꝰ ⁊ ramis porte itrãtibꝰ
⁊ se minorãtibꝰ ⁊ subtiliãtibꝰ ad modũ capilloꝝ oc-
currẽtibꝰ orificijs diuisionũ radicũ vene q̃ a gibbo
epis ascẽdit. Et nõ facit ipaꝫ penetrare in illas coã
gulatiões nisi melior cõmixtio aq̃ bibite ꝫ id q̃d in
diget corpꝰ. Cũ ḡi istaꝝ vẽaꝝ villis diuidit fit quasi
epar totalr tãgat huiꝰ chili totalitate. ⁊ ꝑꝑ illud tũc
eiꝰ opõ ẽ vehemẽtior ⁊ fortior ⁊ velocior ⁊ tũc coquit.
❡ In oi aũt decoctiõe q̃ ẽ hꝰi est res q̃ est sic spuma
⁊ res q̃ ẽ sic hypostasis ⁊ res fortasse erit cũ eis: aut
q̃ ad adustionẽ ꝑtinet si decoctio supflua fuerit: aut
res q̃ nõ ẽ bñ cocta si decoctio fuerit minor q̃ dbet.
❡ Spuma aũt ẽ cola rubea ⁊ hypostasis ẽ melia q̃
ãbo sũt nãles. Adusti ꝟo subtile ẽ mala cola rubea et
eiꝰ grossum ẽ melia mala nõ nãlis ⁊ q̃d nõ bñ coctũ
est fla est. Q̃d aũt de hoc toto res colata ẽ q̃ est bñ
cocta est sanguis q̃ tñ q̃dm ẽ in epate subtilior exi-
stit q̃ dꝫ ꝑꝑ aquosaꝫ supfluitatẽ q̃ ꝑꝑ rẽ quã dixīmꝰ
est nec̃ia. Illud vero q̃d est sanguis cũ ab epe separ
ab aquositate ei supflua ilico mũdat: q̃ nec̃ia nõ est
nisi ꝑꝑ cãm quãdã q̃ iã sublata ẽ. Exhibet ergo aquosi
tas a sanguine in venas que ad renes descendit: et
fert secum sanguinem qui ad renes nutriendos sua
q̃titate ⁊ q̃litate bonꝰ existit. Nutritq; renes vnctuo
sitas huiꝰ aquositatis ⁊ sanguinositatis: deinde aliud
q̃d remanet ad vesicã tẽdit ⁊ post ad v̾gã. Sanguis
aũt essentie bone ꝑ venã magnaꝫ ad gibbositatem
epis ascẽdẽtẽ vadit ⁊ tẽdit ꝑ venas q̃ ab ea vt rami
separant. deinde in gedegui venaꝝ: postea sedenechi
gedegui. post sugẽtibꝰ seguechi. deiñ in venis q̃ sũt
sicut villi capillaribꝰ siles. postea sanguis ab earum
orificijs sudãdo labit in mẽbra ex pte diuina. ❡ San
guinis ergo cã efficiẽs calor est tpatus: ⁊ cã mãlis ẽ
q̃d de nutrimẽtibꝰ ẽ tpatũ ⁊ de ptibꝰ bõis ⁊ formalis
cã ipiꝰ ẽ decoctio noua. ⁊ eiꝰ cã finalis vt nutriat cor
pus. ❡ Efficiẽs ꝟo colere rubee cã ẽ igneꝰ calor sup
fluꝰ ⁊ ꝓpe in epe: ⁊ eiꝰ cã mãlis est q̃d de nutrimẽtibꝰ
est subtile calm dulce vnctuosum ⁊ acutũ ⁊ eiꝰ cã for
malis ẽ decoctionẽ ad supfluitatẽ ꝓcedere: ⁊ eiꝰ fi-
nalis cã est nec̃itas ⁊ vtilitas q̃s nolauimus. ❡ Effi
ciẽs aũt flatis cã ẽ calitas attenuata: ⁊ eiꝰ mãlis cã
est q̃d de nutrimẽtibꝰ ẽ grossum humidũ viscosũ ⁊ fri-
gidũ. ⁊ cã formalis ẽ decoctiõis attenuatio: ⁊ eiꝰ fi-
nalis cã ẽ nec̃itas eiꝰ ⁊ vtilitas ipius q̃s nolauimus.

❡ Melie aũt hypostasiue q̃d cã efficiẽs ẽ calor tpa
tus. Sꝫ cã efficiẽs adusti ẽ calitas q̃ ab eq̃litate est
egressa ⁊ eiꝰ cã mãlis ẽ q̃d de nutrimẽtibꝰ vehemẽter
grossum pauce hũiditatis ⁊ eoꝝ calm ẽ fortiꝰ illo et
cã eiꝰ formalis ẽ sex hypostasina fm vnũ duoꝝ mo-
doꝝ: vñ neq; labit neq; resoluit ⁊ eiꝰ cã finalis ẽ ne-
cessitas eiꝰ ⁊ iuuamẽtũ ipiꝰ q̃d nolauimꝰ. ❡ Melia
aũt fit multa aut ꝑꝑ calitatẽ epis: aut splenis debili
tẽ aut ꝑꝑ frigoris vehemẽtiã cõgelãtis: aut ꝑꝑ con
strictiõis ꝑseuerãtiã: aut ꝑꝑ egritudines q̃ multe ⁊ ꝓ
lixe fuerũt: q̃r ꝑꝑ illud hũores facti sunt cineres. Cũ
q; melia multiplicat ⁊ iter stõm ⁊ epar stat sanguis
⁊ bonoꝝ humoꝝ ḡnatio cũ ea minorat. ergo sanguis
minuit. ❡ Debes aũt scire ꝙ ḡnatiõis humoꝝ cãe
calitas ⁊ fritas cũ alijs existũt cãis: ꝫ calitas eq̃lis
sanguinẽ ḡnat: ⁊ supfluẽs colerã gignit rubeã: mul
tũq; supfluã meliã ḡnat ꝑꝑ supfluitatẽ adustionis ⁊
fritas q̃dẽ flegma ḡnat. ⁊ multũ supflua ḡnat melã
coliã ꝑꝑ supfluitatẽ ꝯgelatiõis. ❡ Debes aũt atten
dere v̾tutes passiuas cũ v̾tutũ actiuaꝝ eq̃ distãtia.
neq; oꝫ vt sit credulitas ꝙ ois ꝯplo sibi ḡnat sibi et
nõ sui ꝯriũ ꝑ acciñs: ꝫ nõ sit ꝑ essentiã. Cõploni eñi
multotiẽs accit vt ꝯriũ ḡnet. frida nãq; ꝯplo ⁊ sicca
plerũq; ḡnat humiditatẽ extneã: nõ ꝑꝑ cõuenientiam
ꝫ ꝑꝑ digestiue debilitatẽ: ⁊ hꝰi q̃dẽ ꝯplonẽ hñs est
homo macer cuiꝰ iũcture sunt laxe ⁊ est: lenis ⁊ ipe ẽ
timorosus: ⁊ fridus tactu: ⁊ suauis: ⁊ vene ãguste et
similat huic q̃d ḡnat seniũ de siate. ꝫ certe seniũ cõ
plexio frida sit ⁊ sicca. ❡ Debes aũt scire ꝙ sanguis
⁊ q̃d cũ eo labit tertiã hꝫ in venis digestionẽ: ⁊ cũ ꝑ
mẽbra diuidit vt vnũq̃dq; suũ recipiat nutrimẽtuꝫ
hꝫ digõnẽ q̃rtã. Supfluitas igit digõnis p̃me q̃ ẽ in
stõ ꝑ itestinoꝝ egredit viã: ⁊ 2ᵉ digõnis q̃ fit in epe
supfluitaꝫ pꝫ cũ vria egredit. Q̃d aũt de ea rema-
net ad splenẽ ⁊ fel tẽdit. Duaꝝ ꝟo digõnũ remanen
tiũ supfluitates ꝑ resolonẽ q̃ nõ sentit ⁊ ꝑ sudorẽ et
ꝑ sorditiẽ extrinsecã egrediunt. Cuiꝰ pe est ꝙ ꝑ fora
mina egredit sensibilia sicut ꝑ nares ⁊ instrm̃ audi
tus: aut nõ sensibilia sicut ꝑ poros: aut eẽ nãꝫ sicut
ꝑ spãta cũ apiunt: aut q̃d nascit ex additiõibꝰ i corpi
bus sic pili ⁊ vngues. ❡ Debes aũt scire ꝙ si alicuiꝰ
hũores subtiles existũt eoꝝ eũo eũ debilitat. cui mr
tuꝫ nocet in sui fortitudine suoꝝ poroꝝ amplitudo
ꝑꝑea ꝙ resolonẽ sequit debilitas ⁊ ꝙ hũores subti
les ad eũandũ ⁊ resoluẽdũ sunt faciles. q̃d aũt ad re
soluẽdũ ⁊ eũandũ ẽ facile spũi facile associari põt in
sua resolone. cũ eo igit resoluit. ❡ Et debes scire ꝙ
queadmodũ humores isti in suis ḡnatiõibꝰ cãs hñt
sic vim suis motibꝰ hñt cãs. Motꝰ nãq; ⁊ res valde
calide sanguinẽ mouẽt ⁊ colerã rubeã ⁊ fortasse mo
uebũt meliam ⁊ forte faciẽt eã. q̃esꝰ o flegma forte
reddit ⁊ aliq̃s melie ipõs: ⁊ etiã ipemet estimationes
mouẽt hũores. v̾bi ḡrã. sanguinẽ eñi mouet res in-
tueri rubeas. quapp ꝓhibemꝰ illũ ex cuiꝰ naribꝰ san
guis fluit res splendorẽ habẽtes rubeũ aspicere et
hec q̃dẽ dicimꝰ de humoribꝰ ⁊ eoꝝ ḡnationibꝰ. Loq̃
vero cõtra ꝑternos ⁊ deuiantes debent sapientiaꝝ
opifices ⁊ non medici.

❡ Doctrine quinte ad sciendum quid sit mẽbrum
⁊ sue partes. Ca. i.

Embra sũt corpa q̄ ex p̄ª hũorũ
ḡnant ↄmixtiõe quẽad
modũ hũores sũt corpa q̄ ex p̄ª ciborũ
ḡnant cõmixtiõe sic cibus ex p̄ª ↄmixtiõe
ḡnati eloꝝ. Mẽbroꝝ aũt alia sũt q̄ sunt
simplicia alia sunt q̄ ↄposita simplicia q̄ sũt quoꝝ
quãcũqȝ sẽsibilẽ assũpseris ptẽ i noĩe ꝛ diffinitiõe erit
toti cõicãs sic caro in suis ptib⁹ ꝛ os in suis ptib⁹ et
nerui in suis ptib⁹ ꝛ his silia. Jdeoqȝ siliũ vocant ptiũ.
¶ Cõposita ṽo sũt illa q̄ꝝ q̄cũqȝ accepis ptẽ i noĩe
ꝛ diffinitiõe toti cõicãs nõ erit sic man⁹ ꝛ facies. ps
eñ faciei nõ ẽ facies neqȝ ps man⁹ ẽ man⁹ ꝛ vocant
mẽbra instrũalia eo q̄ sunt aĩe instr̃a ad ↄplẽdũ mot⁹
ꝛ opatiões. Primũ mẽbroꝝ siliũ ẽ os qḋ dur̃ ẽ crea
tũ: qm̃ ip̃m ẽ corpis fundamẽtũ ꝛ sustẽtaculum mo
tuũ. Post ip̃m ṽo ẽ cartilago q̄ osse exĩstit mollior
Jdeoqȝ flecti põt sȝ ẽ oĩa⁹ aliis mẽbris durior cui⁹ iuua
mẽtũ i creatiõe fuit vt ossiũ cũ corpib⁹ mollib⁹ p ip̃
sam melior fieret cõtinuatio ꝛ vt dur̃ cũ molli non
absqȝ medio ↄponeret̃ duro eñ molle lederet̃ ꝛ p̃ci
pue in hora pcussiõis ꝛ cõstrictiõis si nõ eẽt cõpõ or
dinata sic ẽ i osse spatule ꝛ hypocõdrioꝝ ꝛ i ossib⁹
costaꝝ ꝛ sic ẽ epiglotalis cartilago ꝛ illud qḋ ẽ sub
torace ꝛ vt p ip̃aȝ etiã foret melior iũcturaꝝ se adin
uicẽ fricantiũ vicinitas ne sua duritie rũpent̃ ꝛ ẽt vt
cũ aliq̄s muscul⁹ se extẽdẽdo ad aliqḋ pueneris mẽ
brorum in quo os nõ existat cui innitat̃ ꝛ a quo ↄfor
tet̃ sic palpebraꝝ musculi vt sit ibi sustẽtaculũ cordȝ
eoꝝ ꝛ defensio ꝛ plerũqȝ ẽt in multis locis ẽ necẽ rẽ
aliquã rei alicui initi q̄ nõ sit dura in vltimo sic epi
glotti. ¶ Postea sunt nerui q̄ sunt corpa a cerebro or
ta aut a nucha alba ad flectẽdũ mollia ꝛ separandum
dura ad hoc creati vt p eos mẽbra sensum habeãt
ꝛ motũ. ¶ Post neruos sũt chorde q̄ q̄dẽ sunt corpa
q̄ ab extremitatib⁹ musculoꝝ oriunt̃ ꝛ neruis silant̃
ꝛ ad mẽbra tẽdẽtes mobilia plerũqȝ sua retractiõe
retrahũt mẽbra pp musculi ↄctionẽ ꝛ ↄgregationẽ
ꝛ pp retrorsum reductionẽ ꝛ q̄nqȝ relaxãt laxamẽto
sui ppea q̄ muscul⁹ dilatat̃ cũ ad suũ redit sitũ aut
supra mẽsurã quã ei⁹ hȝ lõgitudo ꝛ supra dispõnem
quã hȝ cũ in suo nãli existit situ addit sicut in q̄bus
dã videmus musculis q̄ qḋ f̃m plim sunt compositi
ex neruis q̄ ad musculũ tẽdũt ꝛ ab altera pte egre
diunt̃ ꝛ ex corpibus de q̄bus post chordaꝝ relatio
nẽ tractabim⁹ ꝛ hec quidẽ sunt q̄ ligamẽta vocant̃ q̄
etiã f̃m visuȝ ꝛ tactũ neruosa exĩstũt ꝛ ab ossib⁹ ve
niẽta ad musculũ vadũt ꝛ fiũt fila ip̃a ꝛ nerui in eo
qḋ eñ est supra pteȝ musculi vocat̃ caro ꝛ qḋ ab eo
separ̃ ꝛ ad iuncturã vadit ꝛ mẽbrũ motũ colligit in
seipo ꝛ pmutat̃ chorda. ¶ Post eas aũt sũt ligamẽta
q̄ p̃diximus q̄ ẽt sunt corpa neruo silia quoꝝ q̄dã sũt
q̄ absolute ligamẽta vocant̃ ꝛ q̄dã sunt q̄ noĩe ala
hacab vel alchaab appropãt. illud ṽo qḋ ad mu
sculũ extẽdit̃ nõ vocat̃ nisi ligamẽtũ. Et illḋ qḋ ad
musculũ nõ extẽdit̃ sȝ tm̃ qḋ iter duo extrema ossiũ
iũcture ↄtinuat. aut iter alia mẽbra ꝛ vnũ rẽ aliũ fir
mit̃ ãnectit pp qḋ ligamẽtũ vocat̃ ꝛ q̄nqȝ noĩe alaha
cab vel alcaab appropãt. ligamẽtũ ṽo nullũ sensuȝ
habuit ne pp motũ multũ ꝛ fricationẽ doleret. Ju
uamẽtũ aũt ligamẽti ex eo qḋ p̃missuȝ ẽ ppẽdit̃. ¶ Et
post ligamenta sunt arterie q̄ sunt corpa q̄ a corde
nascũtur ↄcaua i lõgitudinẽ extẽsa neruosa ꝛ in sui
sub̃a ligamẽtalia hñtia motiões dilatãdo se ꝛ ↄstrin
gẽdo q̄ ex q̄etib⁹ discernũtur. Que q̄ḋ ad hoc sunt
create vt cor euẽtetur ꝛ fumosus vapor ab eo expel
lat̃ ꝛ sp̃s mẽbris corpis distribuat̃. ¶ Post sunt ve
ne q̄ arteriis silẽs exĩt sȝ sẽ ab epate ꝛ sũt q̄ete. Que
q̄dẽ fuerũt create ad hoc vt sãguis mẽbris q̄ sunt in
corpe ptiat̃. ¶ Deinde sũt pãniculi q̄ sũt corpa q̄ si
neruosis nõ sensu pceptis texta quoꝝ sp̃issitudo te
nuis existit dilatata alioꝝ corpuȝ supficies corpo
tia ꝛ cõtinẽtia ea pp iuuamẽta ex quib⁹ ẽ vt forma
eoꝝ in sua figura ꝛ factura custodiãt ꝛ ex eis fma
ab aliis corpibus suspẽdat ꝛ eis ãnectãt mediãte
neruo ꝛ ligamẽto q̄ fila facta fuerũt ex q̄b⁹ texti fue
rũt sic renes dorso ꝛ ex eis ẽ vt mẽbra f̃m sui sub̃am
sensum nõ hñtia p ip̃os habeãt supficiẽ sui cẽtinuã
sentiẽtem q̄ illud qḋ ei occurrit sentit ꝛ accidẽtaliter
sentit q̄ in corpe accit qḋ eis inolutũ ẽ. Et hec q̄dẽ
mẽbra sũt sicut pulmo epar splẽ ꝛ renes hec eñ in
sub̃a nullo modo sentiũt. sȝ neqȝ sentit illud q̄ eis
pcussionẽ facit nisi quod de pãniculis sup ea cadit.
Cũqȝ in eis accidit vẽtus aut ap̃a sentit̃. Sȝ vñ sen
tit pãniculus accidẽtaliter pp extẽsionẽ q̄ cõtingit a
ip̃o ap̃a ṽo sentit p̃ncipiũ pãniculi ꝛ ei⁹ appẽsiõe ac
cidẽtaliter. Jdeoqȝ mẽbrum ap̃atis grauitate laxat̃.
¶ Postea ẽ caro que ẽ locoꝝ vacuoꝝ impletio que a
hoꝝ mẽbroꝝ situ in corpe existunt ꝛ ip̃oꝝ fortitudo
qua sustẽtat̃. ¶ Jn vnoquoqȝ ṽo mẽbro est ṽtus na
ralis qua ei res nutrimẽti cõplet̃ ꝛ hoc q̄dẽ ẽ nutri
mẽtũ attrahere ꝛ retinere ꝛ assimilare ꝛ uire ꝛ sup
fluitatẽ expellere. ¶ Et post hec quidẽ mẽbra diuer
sificãtur sunt eñ eorũ q̄dã q̄ p̃ter hãc virtutẽ insup
aliã virtutẽ habẽt q̄ ab eis ad aliud pcedit ꝛ ẽtiam
sunt eorũ q̄ hoc nõ habẽt aliẽ q̄daȝ eorũ sunt q̄ p̃ter
hãc virtutẽ insup virtutẽ habẽt q̄ eis ab alio venit
ꝛ sunt eoruȝ q̄daȝ q̄ nõ. Cũ ergo cõpõ fiet seq̄tur q̄
mẽbruȝ suscipiẽs ꝛ tribuẽs ꝛ mẽbruȝ tribuẽs ꝛ non
suscipiẽs ꝛ mẽbruȝ suscipiẽs ꝛ nõ tribuẽs ꝛ mẽbrum
neqȝ suscipiẽs neqȝ tribuẽs. ¶ De membris aũt tri
buẽtis ꝛ suscipiẽtis inuẽtione nõ dubitamus. Jn ce
rebro nãqȝ ꝛ epe oẽs cõuenerũt medici q̄ vnũqdqȝ
eoruȝ virtutẽ vite suscipit ꝛ calorẽ naturalẽ ꝛ sp̃m
a corde ꝛ vnũqdqȝ eorũ p̃ncipiũ habet virtutis quã
aliis tribuit. Sȝ cerebrũ q̄dẽ p̃bet sensum f̃m quos
dã absolute ꝛ f̃m quosdã nõ absolute ꝛ epar ẽ p̃nci
pium nutrimẽti scd̃m quosdam absolute ꝛ scd̃m
quosdam nõ absolute. ¶ De mẽbri autẽ suscipiẽtis
ꝛ nõ tribuẽtis inuẽtiõe nõ dubitamus sicut caro ẽ
que sentiẽdi virtutẽqȝ vite suscipit ꝛ nõ est alicui⁹ vir
tutis p̃ncipium quam aliis vllo modo tribuat. ¶ De
aliis vero duabus diuisiõis ptib⁹ i. vna eaꝝ medico
magno phorum diuersificati sunt. Phoruȝ nãqȝ ma
gnus dixit q̄ mẽbrum tribuẽs ꝛ recipiẽs est cor. Cor
enim est oĩum virtutum p̃ma radix ꝛ omnibus aliis
mẽbris suas tribuit virtutes quibus nutriuntur et
viuũt ꝛ quibus comphendũt et quibus mouẽt. Et
dici autem ꝛ quidam p̃morum phorum has virtu
tes in membris pari sunt ꝛ non dixerunt q̄ sit mem
brum tribuẽs ꝛ nõ suscipiẽs. ¶ Et philosophi qḋ ter

mouem

mo cū subtilr̄ certificaẜ ēxacior. Sȝ medicoꝝ ſmo i
ꝑmis cū attēdiẜ ē magꝭ manifestꝰ. Poſtea i alia diui
ſiōis pte diuerſificati ſūt medici īter ſe ⁊ phi īter ſe.
Una ei ſecta dixit ꝙ oſſa ⁊ caro nō ſētiētia ⁊ coꝝ ſilia
nō ꝑdurāt niſi ꝑ ḋtutes ꝓpꝛias q̄ ſūt ī eis: q̄ nō ab aliis
ꝑncipiis eis īfluxerūt. Sȝ ꝑ illas ḋtutes cū nutriᵐ
eis trāſmittiẜ ſibi ſufficiūt: ⁊ neq̄ ipa alii rei ḋtutem
tribuūt neq̄ ēt aliō mēbrū eis aliā tribuit ḋtutem.
Alia ḋo ſecta dixit ꝙ ḋtutes iſte nō ſūt eis ꝓpꝛie: ſed
ab epate ⁊ corde i ḡnatiōis ꝑnᵒ eis īfluxerūt: ⁊ in eis
q̄re ꝑmāſerūt. Medico tñ nō attinet vt iſeq̄ndo de
mōſtratiua ꝓcedat argumētatiōe: vñ de his duabꝰ
diuerſitatibꝰ ad ḋitatē eritꝰ ꝓuenta: nȝ pȝ ei ſemita
ad hoc i q̄tū ē medicꝰ neq̄ hoc ipȝ i aliq̄ ſuaꝝ ꝯſeru
tationū ⁊ ſuaꝝ actionū īpedit. ❡ Dȝ aūt ſcire ⁊ crede
re i diuerſitate pᵃ qȯ nō ē ei curādū: vtꝝ cor ſit pnᵐ
ſentiēdi ⁊ motiōis cerebro ⁊ ḋtutiſ nutriētiſ epati aut
nō ſit. Cerebꝝ nāq̄ ſiue ꝑ ſe ſiue poſt cor hēat pnᵐ
aīalū actionū exiſtit cōpatiōe alioꝝ mēbroꝝ. Et ex
ſilr actionū nālū nutrictiuȝ pnᵐ exiſtit alioꝝ mem
broꝝ ꝯpatiōe. ❡ Et ḋ alia q̄dē diuerſitate dȝ ſcire et
credere q̄ nō ē curādū vtrū ḋtꝰ nāl i tali q̄le ē os in
pnᵒ ḡnatiōis ab epate venerit: aut eāꝝ ꝑ ſuamet ꝯplo
ne mereẜ aut nihil ſit coꝝ. Sȝ dȝ credere ꝙ hec ḋtꝰ
ad ipȝ nō ꝓfluit niſi ab epate: nā ſi īter ea via clau
dareẜ: et os nutrimētū aptū hēret: eiꝰ actio ḋſtrureẜ
quēadmodū fit i ſenſu ⁊ motu. cū neruꝰ q̄ ꝓuēit a ce
rebro ſtringiẜ. ḋtꝰ ḋo illa oſſi nāl ſcā ē dū eiꝰ ꝑmāſe
rit cōplo. ❡ Et tūc q̄dē explanabiẜ ei diuiſiōis habi
tudo et videbit mēbra ꝑncipalia q̄ ſūt: ⁊ mēbra ꝑnci
palibꝰ ḋſeruiētia: ⁊ mēbra nō ꝑncipalia abſq̄ ſuitio
mēbra ḋo ꝑncipalia ſūt mēbra q̄ ꝑmaꝝ ḋtutū q̄ i cor
pore erūt q̄ ad hoc ſūt nccie: vt ſingulare: aut ſpēs
ꝑdurēt ꝑncipia hñt. ❡ Scȯȝ ḋo ſingularꝭ durabilita
tē ſunt tria ꝑncipia. Cor q̄dē ē pnᵐ ḋtutiſ vite: ⁊ cere
brū q̄dē ē ꝑncipiū ḋtutiſ ſentiēdi et mouendi: ⁊ epar
q̄dē ē ꝑncipiū nutriēdi. Sȝ ſȝ ſpēi durabilitatē ſī ꝑn
cipalia hec tria et ēt aliō q̄rtū qȯ ſpēi exiſtit ꝓpꝛiū: ⁊
ſunt teſticuli q̄ vni rei ſūt necarii: ⁊ ad rē aliā iuuati
ui. ❡ Neceſſitas ḋ ē ad ſpma ḡnandū ꝙ genealogiā
ꝯſeruat. ❡ Juuamētū ḋo ē ad hoc vt cōplemētū forᵉ
deẜ et cōplo maſculina ⁊ feminina ꝯſerueẜ: q̄ ſpecie
bus aīal accñtia ſūt iſepabilia: ⁊ nec ſunt ex rebꝰ in
aīalitatꝭ eſſentiā igredientibꝰ: mēbrorū ḋo deſeruien
tiū alia ſunt q̄ ſuitute deſuiūt ꝑparatoria: alia q̄ ſer
uiūt ſuitute latoria. Et ꝑparatoria q̄dē ſruitꝰ voca
tur vtilitas. Latoria ḋo ſuitꝰ abſolute vocaẜ. Serui
tus aūt ꝑparatoria eſt añ q̄ ꝑncipale opeẜ: et lato
ria ſeruitꝰ poſt q̄ ꝑncipale opaẜ. ❡ Cordis ḋo ſuiēs
ꝑparator ē ſicut pulmo: ⁊ eiꝰ ſuiēs lator ē ſicut arte
rie. ❡ Cerebri ḋo ſuiēs ꝑparator ē ſicut epar: ⁊ alia
nutrimēti mēbra ⁊ cuſtodie ſpūs: ⁊ lator ē ſicut ner
ui. ❡ Epatis ḋo ꝑparator ſuiēs ē ſicut ſtōach ⁊ lator
ē ſicut vene. ❡ Et teſticuloꝝ q̄dē ſuiēs ꝑparator ſūt
ſicut mēbra q̄ añq̄ ipſi ḡnant ſpma. Sȝ eoꝝ ſuiens
lator ē ḋga in viris ⁊ vene q̄ ſunt īter eos ⁊ ipaȝ: ⁊ in
mulieribꝰ ſilr ſunt vene q̄ ſpma ad locū ꝯceptiōis i
pellūt: ⁊ mulieres inſuꝑ hñt mtricē ꝑ quā ſpmatꝭ cō
pleẜ vtilitas. ❡ Gal. aūt dixit ꝙ mēbroꝝ. Alia ſunt q̄
opationū tm̄ efficere hñt. Alia q̄ iuuamētū tm̄ ⁊ alia

ſūt q̄ opationē ⁊ iuuamētū hñt. pᵐ ē ſic cor. 2ᵐ ē ſic
pulmo. 3ᵐ ſicut epar. ❡ Dico aūt ꝙ ꝑ opationē oȝ i
telli illō qȯ cū re ſolūmō opationē ī vita ſingulari i
grediētiū ꝯpleẜ: ant i ſpēi ꝑmanētia ſic cor i ḡnatiōe
ſpūs. ❡ Et ꝑ iuuamētū oȝ itelli illō qȯ ꝑpaẜ ad alti9
mbri opationē ſuſcipiēdā: ⁊ tunc erit opō ꝯpleta ad
dādā ſinglari vitā aut ſpēi ꝑmanētiā: quēadmodū
plmo aerē ꝑparat. Jpȝ ḋo epar 2ᵃm iuā ꝑficit pꝛio
digōnē: ⁊ digōni 3ᵉ ⁊ 4ᵉ appatū ꝑſtat ḋ inq̄tū digō
nē 2ᵃm adeo ꝑfectā efficit q̄ad ſanguis ad ipm iner
nutriēdū ſit bonꝰ actionē opatꝰ ēt iq̄tū opōnē efficit
q̄ i alia expectata opatōe auxiliaẜ iuuamētū effiẜ. Et
ēt dnnuo dicemꝰ ꝙ mēbroꝝ: alia ſūt q̄ ḡnanẜ ex ſpma
te: q̄ ſunt ſiliū ꝑtiuȝ mēbra ꝑter carnē ⁊ adipē ⁊ alia
ſunt q̄ ex ſanguie ḡnanẜ: ſic adeps ⁊ caro: qȯ cū eſt
ꝑter hec duo ex duobꝰ ḡnaẜ ſpmatibꝰ: maſculoꝝ ſp
mate ⁊ ſpmate mulieꝝ. Sȝ ſm ſmonē eiꝰ q̄ de ſapiē
tibꝰ ḋificauit: ḋ ſpmate maſcli ḡnaẜ ſicut ḡnaẜ caſeꝰ
de coagulo ⁊ ḋ ſpmate mlieres ḡnaẜ ſic caſeꝰ ḡna
tur de lacte ⁊ ſicut pnᵐ coagulatiōis ē i coagulo ita
pnᵐ coagulatiōis fore ē i ſpmate viri. Et ſicut pnᵐ
coagulatiōis ē i lacte ita pnᵐ coagulatiōis forme. ſ.
ḋtutiſ patiētiſ ē i ſpmate mulieriſ: ⁊ quēadmodū vnū
q̄dq̄ duoꝝ: coaguli ȝ lactiſ ē ps ſbe caſei q̄ ſit ex eis
ita vnūq̄dq̄ duoꝝ ſpmatū ē pō ſbe ēbrionis. Hoc aūt
ḋbū nō paꝝ imo mltū ḋbis Ga. ē ꝯtrū. Sibi nāq̄ vr̄
ꝙ cuiq̄ duoꝝ ſpmatū ineſt ḋtꝰ coagulatiua et virtꝰ
coagulationē ſuſcipiēs: ⁊ ꝓpt hoc nō ſe ꝓhibet q̄n
dicaẜ ꝙ virtus coagulatiua i maſculis ē fortior. Uir
tus coagulationē ſuſcipiēs ē fortior i feminis. Qua
liter aūt ſmo in hoc certificeẜ iueniẜ i nr̄is libꝛ q̄ ſūt
de ſapiētiis radicalibꝰ. Poſtea ḋo ſanguis q̄ in tpe
mēſtruoꝝ a muliere ſepabaẜ ſit nutrimētū. Sȝ alia
ps eiꝰ eſt q̄ in ſilitudinē ꝯuertiẜ ſbe ſpmatiſ ⁊ mēbro
rum q̄ ex eo ḡnanẜ: ⁊ erit nutrimētū augmētās ipȝ.
Alia ps eiꝰ eſt q̄ nō nutrimētū ſit adhuc: ſȝ ē ꝯueniēs
vt coaguleẜ ad iplēda loca mēbroꝝ ḋmotū vacua et
ſit caro ⁊ adeps. Et alia ps eiꝰ ē ſupfluitas q̄ nlla ha
rum duaꝝ rerū ē bona ⁊ remanet vſq̄ ad horā prius
quā vipote nā ſupfluā expellit. Cūq̄ iſans naſcitur
ſanguis quē ipꝰ epar ḡnat huiꝰ ſanguis vices ſup
plet ⁊ ḡnaẜ ex eo ꝙ ab illo ſanguie ḡnabaẜ. Et caro
q̄dē ex ſanguie ḡnaẜ ſpiſſo quē calīas ⁊ ſiccitas coa
gulāt adeps ḋo ex eius aq̄ſitate ⁊ vnctuoſitate ḡna
tur quā ſrītas coagulat: lōgq̄ ipam caliītas reſoluit.
❡ Mēbra aūt q̄ ex ſpmate ſunt creata cū ſolutionē
ꝯtinuatis patiunẜ certa ꝯtinuitate nō reſtaurantur
niſi pauca ex eis et in paucis habitudinibꝰ et in eta
te puerilie: ſicut oſſa ⁊ ramivenaꝝ pui nō eñ magni
neq̄ arteriarū. Cuȝ eñ aliq̄ coꝛpꝰ ſeiungiẜ nihil lo
co eiꝰ naſciẜ. ⁊ hec q̄dē ſūt ſic oſſa ⁊ neruī. ❡ Jlla ḋo q̄
ex ſanguie ſunt creata renaſcunẜ poſt ꝑditionē ſuā:
⁊ ꝯtinuanẜ tali ſubā q̄lis ſunt ipſa ſicut caro. ❡ Et il
lud q̄dē qȯ eſt creatū ex ſanguine in quo adhuc vir
tus exiſtit ſpmatis dum nōduȝ īter ipm ⁊ ſpma tps
itercellit niſi paruum: illud mēbrū q̄ñ tolliẜ iteꝝ na
ſci pōt: ſicut dētes in etate pueritie. Cuȝ aūt ſāguis
ad aliā ꝯuerſus fuerit in cōplexionē nō iteꝝ rena
ſceẜ. ❡ Et dicemꝰ ēt ꝙ mēbrorum ſentientiū mobiliū
plerūq̄ motꝰ et ſenſus ſimul ꝑncipiū eſt vnꝰ neruꝰ et

⁊ plerūq̃ sepant̄: ⁊ erit ꝑn^m cuiusq̃ virtut; neruus.
Et ēt dicem⁹ q̄ oīu; iterioꝝ q̄ pāniculis sunt īuolu-
ta: pānicul⁹ ex vno pāniculoꝝ pect⁹: aut vētrem co-
opiētiū nascit̄. Sʒ eoꝝ q̄ in pectore sc̄ pāniculoꝝ ori
go sicut diaphragmat; ⁊ venaꝝ ⁊ arteriarū ⁊ pimo
nis est ex pāniculo iteriore q̄ costas tegit: ⁊ mēbroꝝ
q̄dē ⁊ venaꝝ q̄ sunt in vētre pāniculi oriūt̄ ex siphac
q̄ iteri⁹ vētr; coopit musculos. ¶ Oīa q̄ʒ mēbra car
nosa sunt aūt villosa sicut caro q̄ ē in musculis: aut
villis carētia: sicut epar ⁊ nulli⁹ q̄dē mot⁹ fit nisi ꝑ vil
los. Uolūtari⁹ vero mot⁹ fit c̄ villoꝝ q̄ sunt ī muscul
⁊ nālis: sicut mot⁹ intestinoꝝ ⁊ venarū. Et cōposit⁹ sicut
mot⁹ trāsglutiēdi fit villis ꝓpꝛijs ꝑ formā ex situ lon
gitudinis ⁊ latitudinis ⁊ trāsuersiōis. Attractorij v̄o
sunt villi q̄ in lōgitudine ꝓtēdunt̄ ⁊ expulsorij villi
q̄ in latitudinē tēdūt. Cōstringētes ⁊ retētorij villi q̄
ex trāsuerso vadūt. Mēbrorū aūt q̄ vnā h̄nt tunicā:
sicut venarū et vesice tres villorū sp̄ēs adinuicē sūt
texte. Et mēbrorū q̄ sunt duas h̄ntia tunicas villi q̄
in latitudinē tēdūt sp̄ in extrinseca exīnt eorū tunica
⁊ alij duo in tunica eorū itrinseca. Illi tñ q̄ in lōgitu
dine ꝓtēdunt̄ ad supficiē mag; declināt extrinsecā.
Qui tal̄r nō creati fuerūt nisi ne attrahēdi ⁊ expellē
di villi sil̄r existāt. Immo meli⁹ est vt villi attrahēdi ⁊
retinēdi sunt sil̄r: nisi itestinis. nō eīm multa idigēt re
tētiōe: sed attractiōe et expulsiōe. ¶ Et dicem⁹ ēt q̄
mēbrorū neruosorū corpa a sui sba aliena ꝯtinētiu;
alia sunt q̄ vnā h̄nt tunicā: ⁊ alia q̄ duas. Que autē
duab⁹ ꝯsistūt tunicis nō tal̄r creata fuerūt: nisi ꝓpt
iuuamēta multa. Quorū vnū est multa nec̄itas int̄e-
re custodie fortitudis sue corpeitat;: ne findāt̄ cā for
titudinis mot⁹ ei⁹ q̄ ꝯtinet̄ ī eis sicut arterie. Scd̄m
est multa nec̄itas multe custodie in re corpis q̄d in
eis est recōditū ne resoluat̄ ⁊ egrediat̄. Resolutiōis
ꝓo timor ꝓuenit cā sue raritat; si vnā hēret tunicā
Et erit⁹ timor est iō q̄ ꝓpter hoc ēt ad scindēdū eēnt
apte: ⁊ hoc q̄dē corp⁹ q̄d in eis ē recōditū ē sic sp̄us
⁊ sanguis q̄ in arterijs sunt recōditi in q̄rum custo-
dia valde est studēdū: ⁊ de q̄b⁹ timet̄ ne ꝑ nihilo re-
cedāt. Sp̄us q̄dē ꝓpt resolutionē ⁊ sanguis q̄dē ꝓ
pter fissurā: et hoc nāq̄ maximū timet̄ malū. Terti⁹
est q̄m cū alicui mēbro fuerit necessariū vt sit ipsius
attractio et expulsio motu vehemēti scd̄m ē vniciuq̄
earū singul̄r instrm̄ sine ꝑmixtiōe ⁊ hoc est sic stōus
⁊ itestina. Quartū est q̄m cū volūtas fuerit vt vnaq̄
q̄ mēbri tunica opatiōi q̄ ē eiꝑꝓa sit ꝑpata: ⁊ vnaq̄
q̄ duarū opationū acciderit ꝓpt ꝯplexionē ad alte
ri⁹ opatiōis ꝯplexiōe diuersa fuit meli⁹ iter eas diui
dere: sicut stōus in q̄ fuit volūtas sentiēdi v̄tutē esce
q̄d q̄dē nō fit nisi in mēbro neruoso ⁊ digerendi q̄d
sil̄r nō fit nisi per mēbrū carnosu;. Unicuiq̄ igit̄ ha
rū duarū rerū tunicā posuerūt ꝑ se: tunicā neruosā
virtuti sentiēdi ⁊ tunicā carnosam digōni. ⁊ nā q̄de;
itrinsecā tunicā fecit neruosam: ⁊ extrinsecā carno-
sam. Pōt nāq̄ digerētis opatio ad id q̄d digestū est
in potentiā sine occursu ꝑuenire. Sētiens vero id q̄d
sentit̄ nō pōt sentire nisi obuiādo ei sensu. vʒ tact⁹.
Et dicem⁹ etiā q̄ sunt q̄dā mēbra q̄ru; cōplexio san
guini est ꝓpinq̄: nō ē idiget sanguis in eorū nutri-
mento multotiēs cōuerti sicut carnis: quapꝑ in ea;

neq̄ fora fcā fuerunt: neq̄ vētriculi in q̄b⁹ aliquāto
tp̄e nutrimētū q̄d ei digerit̄ imoret̄: ⁊ deinde caro ex
eo nutriat̄. Imo ilico cū ei nutrimētū occurrit in ꝓꝑiā
ꝯuertit̄. ¶ Et sunt ex mēbris q̄dā q̄rū cōplexio a sā-
guis cōplexiōe valde est remota. Ideo q̄ cū nec̄e fue-
rit sanguinē ea nutrire oportebit vt in silitudinē sue
eorum multis ꝯuersiōib⁹ ordinatim ꝯuertat̄ sicut os.
Quaꝓpt̄ in creatione aīa vnū positū fuit foramē
q̄d eorum nutrimēto tāto ꝯtineat tp̄e q̄nto illis in sua
silitudinem ꝯuertat̄: sicut in osse cruris ⁊ adiutorij:
aut fora multa in ipsis diuisa: sicut in osse mādibu-
le iferioris. Et membris q̄dem q̄ sic sunt nec̄e ē nu-
trimento āplior q̄ eis tunc sit necesse repleat̄: ꝓ
paulatim ⁊ paulatim ꝓcedāt illud in sui silitudi-
nem ꝯuertendo. Membra aūt fortia supfluitates
suas ad membra debilia sibi vicina expellunt sic
cor ad ascellas: ⁊ cerebrum ad loca q̄ sunt post au-
riculas ⁊ epar ad inguina.

¶ Sūme p̄me doctrine q̄nte: ⁊ est sermo vniuersalis
de ossibus ⁊ iuncturis. Ca.

Dicemus q̄ ossiū q̄ sūt ī corpe: alia sunt q̄
sūt sic fūda^m: q̄m sup ea ē cor-
pus fabricatū sicut spōdiles dorsi. Spondiles nāq̄
ille corpis sunt funda^m: sup q̄s ip̄m fabricatum est
queādmodū nauis super lignū fabricat̄ q̄d ī eius p^o
ponit̄. Et alia sūt q̄ sūt in corpe sic clipe⁹ ad tuendū
sicut os cranei: ⁊ alia q̄ sūt sic arma q̄b⁹ bellatores im
pedictes repellunt̄: sic ossa q̄ vocāt̄ sumenia: ⁊ sc̄ ea
q̄ sūt super spodiles dorsi sicut spine. ⁊ alia sunt q̄
iūcturarum vacuitates replent̄ sicut ossa sisamina q̄
iter ossa digitorum verūt ⁊ sunt alia q̄ sūt ad corpa su-
spendenda q̄ suspēsiōe idigēt sicut os laude assimi
latū: q̄d est musculi guttur; ligue: ⁊ aliorū suspēso-
rium. Oīa aūt ossa corpor; sustentaculū sc̄ ⁊ erectio
Et ossa q̄dē q̄ ad sustētādū tm̄ sunt: aut defendendū
⁊ ad mēbra mouēda nec̄ia nō erūt solida fcā fuerū;
sint ī eis vacuitates ⁊ fora pua ⁊ pori q̄ fuerūt nec̄e
in eis esse. Eorum vero q̄ ꝓpt motū ēt nec̄ia fuerūt
in q̄ntitate ꝯcauitat; ang^m scd̄m fuit: ⁊ ip̄orum ꝯcaui-
tas in medio eoꝝ posita fuit: ⁊ vna ne corp⁹ eī recē-
ptacul̄ nutrim̄ti paru; ⁊ separat; idigeret q̄m lapsi
inde fieret. Immo durū scd̄m ē ei⁹ corp⁹: ⁊ ip̄⁹ nutrim^m
q̄d est medulla in ei⁹ interiore est aggregatū iuua^m
igit̄ additiōis ꝯcauitat; itrinsece est vt fit leue: ⁊ iu-
ua^m vnitat; ꝯcauitat; itrinsece est vt fit corp⁹ ip̄⁹ du
ri⁹ ⁊ duritiei sue corpis iuua^m est ne ī hora fortissimo
rum motuū rūpat̄. Et iuua^m medulle q̄ est in eo est
vt nutriat ip̄m: sicut aū declarauim⁹: ⁊ vt ip̄ʒ semper
mollificet ne frāgat̄. iō q̄ mot⁹ ip̄m exiccat ⁊ vel stre-
trem h̄ns ⁊ forte et solidū. Cōcauitas vero micēs
cum firmitudo mag; est nec̄ia: ⁊ est maior cum plus
nec̄ia est leuitas. Ossa āt porosa fcā fuerūt sicut nu
trimēti: q̄d noiauim⁹ cā: ⁊ ꝓpt additionē necessitat;
cā rei alicui⁹ q̄ nec̄e est vt in ea penetret: sicut odor
qui cū aere attrahit̄ ī osse collatorio: sili ⁊ cerebri si
perfluitates q̄ per ip̄m expellunt̄. Oīa vero ossa ī
na sūt ⁊ ꝯiūcta: nʒ iter aliud os ⁊ os q̄ ip̄m sc̄ūt ma
gnū existit spatiū. Int̄ aliq̄ tñ eorū inueniūt̄ spatiū ꝑ
uum q̄d cartilaginosa impl̄ēt lagnabic aut cartila-
ginib⁹ silia: que ꝑꝑ iuua^m creata fuerunt ꝓpt q̄d ei

cartilagineꝰ. Et vbi q̄d̄ de iuuamento illo nō ē curā duꝫ iūctura iter ea sine labicata.i.vacuitate fcā fuit sicꝫ i mādibula iferiori. ¶ Uicinitates ꝟo q̄ iter ossa exnt mlt; sūt modis sūt.n.ossa quoꝝ vicitas ē vicinitas iuncture laxe ⁊ sūt alia q̄ꝝ vicitas ē iuncture nō laxe nꝫ mltū stricte: ⁊ sūt alia quoꝝ vicitas iuncture mltū stricte ē vicitas sine aut clōdrusu: aut mlsahat. ¶ Et iūctura q̄d laxa ē cꝰ vnū ossiū suoꝝ suis motibus facile pōt moueri ita q̄ os n̄ moueatur sicꝫ est iunctura rasete cū ascid: ⁊ iūctura dura nō valde stricta ē illa cꝰ vnꝰ ossiū motꝰ ꝑ se n̄ ē facil nꝫ est nisi q̄dā modicū sic iūctura q̄ ē iter rasetā ⁊ pectinē: aut iunctura q̄ est inter duo ossa pectis. ¶ Iunctura ꝟo valde stricta ē illa cuiꝰ nullꝫ ossiū vllo mō moueri pt sic iunctura thoracꝫ: ⁊ fita q̄d est cuiꝰ vnū ossium hꝫ additaᵐ ⁊ aliud hꝫ foramē i q̄ figit illud additamentū firiōe i q̄ nō mouet sic dentes i suis origibꝰ ⁊ almodrꝰ q̄d est cuiꝰ vnūq̄dq; ossiū hꝫ vacuitates ⁊ dentes sic serra: ⁊ dētes vnius talr sunt ꝑpati q̄ alterꝰ ossis vacuitates igrediūt quēadmoᵐ errarij extablas cōponūt. ⁊ hec q̄dē iunctura vocat serenseu adorē: sic sūt iuncture ossiuꝫ crāei. ¶ Et inl' hac q̄d alia ē q̄ i lōgitudie est cōnexa sic iunctura q̄ est iter duo osse ascid. alia ē q̄ i latitudie ꝯtinuat sic iuncture spōdiliū iferioꝝ ex spōdilibꝰ dosi: eaꝝ.n. q̄ supiꝰ sūt iunctur n̄ valde st stricte. ¶ De anatoᵃ crāei. Ca.ij.

Omniū q̄d ossiū cranei iuuaᵐ est q̄ sunt vt clypeꝰ cerebri ipꝫ coopiētia ⁊ ab olbꝰ malis defendentia. iuuaᵐ ꝟo q̄ mlta creata fuerūt: ⁊ nō fuit vnū tm̄ os. In duas ptē summas. q̄rum vna ꝯsiderat sꝫ reo q̄ sunt in cōparatōe ipsiꝰ ossis. ⁊ alia ꝯsideratꝫ i cōpatōe eiꝰ q̄ ipm os colligit. Prīa ꝟo sūma in duo diuidit iuuamēta. vnū est q̄ si cranco impediᵐ i vna sui pte euenerit fracture: aut putrefactionis nō erit toti craneo cōis: quēadmodū esset si vnūꝫ foret os. scōꝫ est ne i ptibꝰ vnius ossis diuersitas in duritie ⁊ mollitie ⁊ raritate ⁊ spissitudie ⁊ subtilitate ⁊ q̄litie hēat. ⁊ hec q̄d diuersitas est necīa pp intentōeꝫ quā i ꝓrio dicturi sumꝰ. ¶ Sūme ꝟo 2ᵉ iuuamēta sūt q̄ ꝑ adorē ꝯplent. Quoꝝ q̄dā sūt q̄ sūt i cōpōe ipiꝰ cerebri. vapores.n. q̄lli q̄ ab eo resoluti egredi nō valerent si cēt vnū os: egrediendi hn̄t viā i adorē q̄ ab eo sepāl vt cerebꝝ pp resolutiōeꝫ mūdificet: ⁊ aliō ē i ꝯpōne eiꝰ q̄ de vill'neruoꝝ a cerebro egredit q̄ ꝑ mēbra capit; vadūt vt viā hēant. Et sūt alia duo iuuamēta cōia iter ossa: iter alē duas reoꝝ vnū ē i cōpōe venaruꝫ ⁊ arteriarū q̄ iteriꝰ ingrediūt i capite vt viā hēant: ⁊ aliꝰ est i cōpōe dur' mrīs spisse ⁊ q̄nuo vt aliq̄ eiꝰ ptes cū adorē teneāt ⁊ a cerebro eleuet ne ei grauamē iferāt. ¶ Et hꝰ q̄d nāl figura ossis ē vt sit rotūdꝫ pp duas res: ⁊ duo iuuamēta: vnū pp cōpōnē ad iteriꝰ. figura nāq; rotūda ē maioꝝ dimēsiōis ea quā recte linee ꝯphēdunt figure cū eaꝝ ꝯprehēsiōes eq̄les fuerit: et aliō ē i cōpōne ad exterius q̄m figura rotunda pp ipulsiōes nō patit quēadmoᵐ āgulos hn̄tes patiūtur: ⁊ ipꝫ q̄d lꝫ sit rotūdū i lōgitudie tm̄ scm̄ est q̄m origines neruoꝝ a cerebro in lōgitudie sūt posite. ⁊ sic oꝫ vt n̄ coāgustet: ⁊ duas hꝫ eminētias añ ⁊ retro vt neruos ofendat qui descendūt ad frōtē ⁊ ad nuchā. Et h̄ q̄d figura tres ꝟas habꝫ adorē ⁊ duas hꝫ mēdosas: ⁊ i p̄mis vna adorē frōtiē cōicās arcuat hoc mō. C. ⁊ vocat corōal. ⁊ alia adhe ret ⁊ adorē: q̄ directe trāsiēs i lōgitudinē diuidit capꝫ i duo meꝰ ⁊ ꝑ se ꝯsiderata vocat sagittal ⁊ iq̄tū ē cōtigua coronali vocat nerual. ⁊ hōi q̄d figura arcui silat i cuiꝰ medio liea recta siue ppēdicular ē erecta q̄ ē hoc mō. Et adorē 3ᵃ iter occiput ⁊ basiꝫ ipiꝰ cōis existit. cuiꝰ pūcto cū ipa sit sꝫ figurā āguli extrēitas sagittal ꝯtinuat ⁊ vocat adorem laude: eo q̄ laude lr̄e grece silis existat q̄ est ita. Λ. Cūq; duabꝰ odorē q̄s pus noiauimꝰ ꝯiūgit sit figura talis. Due vero adorēꝫ mendose sm̄ capitis lōgitudinē sūt: ptēse vtriq; equidistātes sagittali q̄ ꝓfunditate integra in ossibꝰ nō ꝓfūdat. Et he due corticales vocāt. ¶ Non naturales autēꝫ capitis figure sunt tres: vna est vt anterioꝝ eminentia minuatur et propterea de adorē admittatur adoreꝫ coronalis. Et alia est vt posterioꝝ minuatur eminentia. ⁊ ad hoc de adoreꝫ perdatur adorem laude. et tertia est vt vtreq; perdantur eminentie. ⁊ fiet caput vt sphera lōgitudinē et latitudinem habens equales. de hac q̄dē figura sūmꝰ medicorū Gal. dixit. q̄ ppea q̄ dimēsiōes in ea sūt eq̄les oportuit sm̄ q̄litatē vt dimēsiōes adorē eēnt eq̄les: sꝫ diuisiōes adorē i p̄mis erāt tres i lōgitudine: ⁊ due i latitudines: erit itaq; in hac adorē vna in longitudine sit r adorē vna in latitudine. Et erit adorem quidem latitudinalis adorem medio latitudinis ab aure ad aurē sicut lōgitudinalis adoreꝫ i medio lōgitudinis. Dixit et sūmꝰ medicoꝝ. Gal. ipossibile ē caput aliaꝫ figurā quātū nō naturalē habere. s. ita vt sit lōgitudo minoꝝ latitudine nisi ventriculis cerebri aut ipsiꝰ corpe aliq̄d minueret. q̄d q̄d vite ē ꝯūū ⁊ cōpōis ꝓhibēs bōitatē. Et hic q̄d p̄mi medicorū Hip. dicta cōcessit q̄ dixit capitis figuras q̄tuoꝝ tm̄ existere.

¶ De anatomia eiꝰ q̄d est sub craneo. Cap.iij.

Caput post hoc q̄nq; hꝫ ossa quoꝝ q̄tuor sunt parietes. ⁊ vnū est sicut basis. hꝫ āt parietes eū eo facti sunt duriores eo q̄ casus ⁊ percussiones ad eos sm̄ plm̄ tendūt: et q̄ necesse fuit vt craneū esset raruꝫ: factuꝫ ē medullūꝫ: sit r raꝝ pp duas res: vna ē vt vapores ide egrediant q̄ resoluatur: ⁊ altera ne grauamē cerebro iferat ⁊ de parietibꝰ q̄d posterioꝝ durioꝝ fcūs ē eo q̄ a scīus custodia ē remotꝰ. Paries p̄mꝰ est os frōtis cuꝰ supioꝝ terminꝰ ē adoreꝫ corōalis ⁊ iferioꝝ adoreꝫ q̄ ab vna extremitate corōalis ꝓueniens trāsit sup oculos apud supercilia ⁊ ꝯtinuat eiꝰ finis alij extremitati coronalis. Alij vero duo pietes q̄ a dextra sunt ⁊ a sinistra sunt ossa i q̄bꝰ sunt aures ⁊ vocant petrosa pp sui duritiem. Quoꝝ vnūꝫ q̄dq; terminat supiꝰ ad adorē corōalis ⁊ iferiꝰ ad adorē q̄ ꝓuenit a sūmitate adorē laude ⁊ ꝓtēdit vsq; ad corōalē ⁊ ab iterioꝝ po corōalis ⁊ posteriꝰ po adorē laude. Quartuꝫ ꝟo parietē terminat superiꝰ adoreꝫ laude ⁊ iferiꝰ adorē q̄ ē cōis iter caput ⁊ paxillū ⁊ iūgit int̄ duo extrema laude. Basis āt cerebri ē os q̄d oīa alia sustinet ossa ⁊ vocat basilare quod est durū propter duo iuuamenta fuit creatū. vnū est q̄ durities ad portādū iuuat ⁊ aliō q̄d duruꝫ minꝰ suscipit putrefactionē supfluitatū: ⁊ hoc quidē os sub superfluitatibus q̄ sup ipm semp descendunt positum est.

ideo fuit meli⁹ ipz eē dur. ¶ In vnaq̄q̧ p̄terea duorū tpoꝝ pte sunt duo ossa dura q̄ cooꝑiūt neruum qui transit in tpe. Quoꝝ situs est fm longitudinem tpis ex transuerso ⁊ vocantur hec duo ossa paris.

¶ De anatōia ossiū mādabulaꝝ ⁊ auriū. Ca.iij.

Ossium q̄dē mādibule ⁊ tpis numerū declarabim⁹ adorē mādibule declarādo: ⁊ dicem⁹ q̧ superiorē mādibulā terminat supius adorē cōis inter eā ⁊ frontē: transiēs sub supcilijs a tpe ad tēpus Et inferi⁹ termināt eā dētiū origines. ⁊ a duab⁹ ptib⁹ adorē q̄ a pte auris venit cōis ē iter eā ⁊ os basilare qḋ ē retro post dētes. Deiñ alia extrēitas q̄ ē cui⁹ finis vz. q: eminēdo ad domesticā parūp declinat. ⁊ est adorē q̄ dicit int hec ⁊ adorē: quā nolauim⁹: q̄ ē illa q̄ i lōgitudie sup palatū secat. Isti qḋ ei⁹ sūt termini. ¶ Adorē ꝟo terios ei⁹ igrediētiū q̄dā ē q̄ secat in lōgitudie qḋ i palato ē supmū. Et alia adorē ē q̄ icipit iter duo supcilia ⁊ vadit ad opp^m q̄ ē int duos dētes duales ⁊ ē adorē q̄ i pn^a icipit hui⁹ adorē ⁊ descēdēdo declinat ab ea ad oppositōez q̄ ē iter q̄druplū ⁊ caninū a dextra: ⁊ alia q̄us illa a sinistra. ¶ Ex his q̄ḋ trib⁹ adorē. s. media ⁊ duab⁹ extremis ⁊ iter oppōnes originū dētiū p̄dcoꝝ fiūt duo ossa triāgula. Sed triāgulorū bases nō sūt apḋ dētiū origies sz añ h⁹ fit i medio adorē secās circa basim nariū. tres. n. adorē hāc secātē i loc̄ p̄dcis trāseūt ⁊ fiūt sub duob⁹ triāgul' duo ossa: quoꝝ ābo hoꝝ triāguloꝝ ⁊ origines dētiū cōtinēt bases. ⁊ duas ptes adorē extremaꝝ. ⁊ vnū os sepat ab alio illḋ qḋ de media adorē descēdit. ¶ In vnoquoq̧ aūt illoꝝ duoꝝ ossiuz sunt duo anguli recti apḋ hāc adorez secātē. ⁊ acut⁹ ei⁹ apḋ duos caninos ⁊ expāsus ei⁹ apḋ nares. ¶ Et de adorē mādibl'e supioris est adorē q̄dā q̄ discēdit ab adorē cōi spiori ⁊ ad ptē dirigit oculi: ⁊ cū puenit ad orbitā i tres sepat ramos: q̄rū vn⁹ pgredit sue adorē q̄ cū frōte ē cōis ⁊ sup oculi orbitā donec supcilio cōtinuet. Et alia adorē ē sub ea: ⁊ silr cōtinuat p̄ter q̧ orbitā nō igredit. Et alia adorē 3^a silr ꝯtinuatur postq̄ orbitā igredit. Et q̄cq̄d de illis iferi⁹ existit in cōpatōe adorē q̄ ē sub supcilis lōgi⁹ ē loco q̄ illud supi⁹ tāgit: os ꝟo qḋ adorē p̄mā triū sepat est mai⁹ ⁊ post illud qḋ seperat scḋa. ¶ Nasi aūt iuuamenta manifesta sunt q̄ sunt tria. ¶ Unū ē q̄m cuz foramie qḋ est in eo i odoratiōe iuuat donec plus aeris i eo cōtineat: ⁊ ēt iuet pu⁹ q̄ in cerebꝝ penetret. Iz eñi plus aeris q̄ atrahit ad pulmonē vadat: magna tñ eius ps ad cerebꝝ ēt tēdit. Et cū aeris ēt attractiōe cū q̄s odorare vult multi⁹ i vno loco aer corā instro adorat⁹ adiūgit: vt sit apphēsio pl⁹ ⁊ copiosior. In vno igit iuuamēto sūt hec tria iuuamenta. ¶ Scḋm aūt ē qḋ ad lr̄as iuuat distiguēdas: ⁊ vt ad earuz exitus sit facilis i incisiōe. ⁊ ne tot⁹ aer apḋ locū cui lr̄aꝝ accit incisio ꝯpmat sz fm mensurā: ⁊ hec duo iuuamenta in vno ꝯsistūt iuuamēto. ⁊ tñ ē qḋ fac̄ nasus in mēsuratiōe aeris haꝝ lr̄aꝝ q̄ētū illḋ qḋ facit foramē pforatuz absolute post fistulā qḋ nihil obturat. ¶ Tertiū ꝟo ē vt supfluitates a cerebro egrediētes tegime^m ⁊ defensiōez a visib⁹ hēant: ⁊ ēt ē instr̄m iuuatiuū ad ipsas excutiendas cū exufflatiōe. ¶ Et ossiuz qḋ nasi cōplo ex duob⁹ ē ossib⁹ ad modū duorū triāguloꝝ: q̄rū duo āguli supi⁹ ꝯcurrunt ⁊ bases apḋ vnū āgulū se ꝯtigunt ⁊ i duos sepant āgulos: vnūq̄dq̧ duorū ossiū vnicuiq̧ duarū adorē supplet extrēarū q̄s noiauim⁹. ⁊ sup duas eoꝝ iferiores extrēitates sūt due cartilagies molles ⁊ iter eas fm lōgitudinē adorē medial ē cartilago: cui⁹ supior pars ꝑterior ē durior q̄ tota alijs duab⁹ cartilagmib⁹ durior existit. h⁹ ꝟo medie cartilagis iuuamētū ē vt nasū i duas ptiat nares: ⁊ vt cū ad cerebꝝ supfluitas descēdit sz pl'z ad vnā earuz declinet: ⁊ nō totā anhelitus aerē viā obturet q̄ ad cerebꝝ aerē dsfert q̄ q̧ ibi ꝯpt existit euētat. ¶ Duaꝝ ꝟo cartilaginū extremaꝝ iuuamētū tres res existūt. Una ē iuuamētū ei⁹ cartilaginib⁹ q̄ sup oēs ossiū exñt extremitates ēē q: iam execuīti sum⁹. Et 2ª est vt expādātur ⁊ dilatent si necesse fuerit aerē supflue attrahere aut expellere. Et tertia ē vt ad vaporē excutiēdū cuz suo motu ꝯtinue ⁊ tremore iuuet cū exufflauerit. Et duo q̄dē nariu ossa fcā fuerunt minuta ⁊ leuia: q̄m leuitas magis ē hic necīa q̄ firmitudo ⁊ p̄cipue q: a mēbroꝝ vicinitate sunt sepata q̄ nocumēta sunt recipiētia ⁊ sepōsita cum custodia sensus. ¶ Ossium ꝟo mādibule inferior' forma ⁊ iuuamētuz scita sunt. Et duob⁹ illa ꝯsistit ossib⁹ q̄ stricta sub mēto ꝯnectit iunctura. Et summitate cuiusq̧ duoꝝ alioꝝ extremoꝝ conꝑ[illegible] do fcā est fixatura curua q̄ cuz additamento ingeniose p̄parato cōponit. qḋ ex osse nasal qḋ ad eam puenit q̄rum vnāq̄z ligamentis fuit ligata.

¶ De anatomia dētium. Ca.

Dentes q̄dē sūt. xxxij. Est tñ cū ꝯtigit q̄ḋ aliquis nō hēt neguegidū q̄ sunt q̄tuor extremi: nō erunt nisi. xxviij. Eoꝝ ꝟo duo sunt duales ⁊ duo q̄drupli supi⁹: ⁊ totidē iferi⁹ ad incidēduz: ⁊ duo canini supi⁹: ⁊ duo iferi⁹ ad frāgēduz: ⁊ molares ad molendū ab vtraq̧ supiores ⁊ iferiores q̄tuor aut q̄nq̧. Et hui⁹ toti⁹ summa. xxxij. aut. xxviij. q̄tuor duales: ⁊ q̄tuor q̄drupli: ⁊ q̄tuor canini ⁊ octo molares q̄tuor neguegid: ⁊ neguegid q̄dē fm pl'z nascunt i medio tpis augmēti ⁊ hoc q̄dē est post ꝯmati[illegible] sionē ⁊ añ ꝯsistentiā: q̄m ꝯsistentia est circa xxx annos. Idēq̧ dentes isti sensus vocātur. Et dentes oēs hñt radices ⁊ capita acuta q̄ in foramib⁹ inguntur ossiū duaꝝ mādibulaꝝ i q̄b⁹ ꝯsistūt. Et sup marginē cuiusq̧ foramis additamētū magnū rotūdū est qḋ dentē circūdat ⁊ strigit vt ei⁹ fortiora sint ligamēta. Unusq̄sq̧ ꝟo dētiū p̄ter molares vnū hz caput. Et molarius in iferiori mādibula firoꝝ q̄sq̧ ad minus duo hz capita: ⁊ est ēt cū hz plura: ⁊ p̄cipue neguegidij q̄ q̄tuor hñt capita. Sz firoꝝ in mādibula superiori q̄sq̧ ad min⁹ tria hñt capita ⁊ forsasse plura ꝓpter neguegidij q̄ plura hñt capita. capita ꝟo molarium fcā sunt: q̄m sunt magni ⁊ q̄m eoꝝ opꝰ ē maius. Et supiorib⁹ q̄dē additamenta sunt: eo q̧ sunt suspensa: ⁊ q̧ ꝑuitas facit eos ad oppōnez ptis suoꝝ capitum declinare. Inferioꝝ ꝟo pōderositas infixioni eorum nō existit ꝯtra. Nullū p̄terea ossiū vllo mō sentit p̄ter dētes. G. n. dixit q̧ expimētū nobis demōstrauit eos sensuz hr̄e: de q̄ nā sollicita fuit: ⁊ fecit ipsis cuz ꝟtute q̄ a cerebro pucit. Iccirco vt ipi ēt ter cal' ⁊ fri. discernāt. ¶ De iuuamēto dētiū. Ca.

Dorsum pp q̄tuor iuu³ fuit creatū. Unū est vt sit nucʒ semita q̄ in p̄manētia aīalis est necīa pp illud qḋ in suo loco de nuche iuuamēto clare narrabim⁹. Hūc aūt sūmā aggregatā d eo sferem⁹. Et h⁹ est q̄ si nerui oēs a cerebro nascerent̄ eēt necēuʒ caput multo mai⁹ eēt q̄ sit: ⁊ sic ḡuaret supra totū corpus. Neruo q̄ʒ eēt necessariū grāde ptrāsire spatiū ⁊ lōgū donec ad extremoꝝ finē puenirēt: ⁊ esset nocumētis expositū ⁊ ad incidēdū: ⁊ ei⁹ q̄dem lōgitudo ipsi⁹ debilitaret fortitudinē ad attrahēdū mēbra ḡuia ad ipsorū p̄n³. Jō q̄ʒ de⁹ cui⁹ nomē sit bn̄dictuʒ misericordit̄ egit faciēs ptē cerebri q̄ est nucha ad inferiora corpis descēdere sicut canales a fōte: q̄tem⁹ ex ea neruoꝝ diuisiōes a duob⁹ suis laterib⁹ ⁊ eius extremo ṡm oppositionē ⁊ vicinitatē cum mēbris egrediant̄: postea scm̄ est dorsum semita ei⁹ ⁊ custodia. ¶ Et 2ᵐ quidem est: qm̄ dorsum est custodia ⁊ clypeus mēbroꝝ nobilium: q̄ sunt posita corā ipso: ideo q̄ in creatiōe facte fuerunt ei spine ⁊ simenia. ¶ Et 3ᵐ de cā q̄ dorsum creatū fuit vt sit aliorum ossiū p̄nᵐ sicut lignuʒ q̄ in exordio nauis p̄mo ponit̄ cui alia ligna infigunt̄ 2° ⁊ ānectunt̄. Jō q̄ʒ dorsum duarum creatum fuit. ¶ Et 4ᵐ est vt possit hō stare: ⁊ ad multas se mouere ptes. Jō q̄ʒ dorsuʒ de spōdilib⁹ ordinatis scm̄ ē nō de osse vno: nʒ de ossib⁹ magnis iūcture q̄ʒ īter spōdiles facte sūt nō laxe: qm̄ stādi potētiaʒ debilitarēt: nʒ valde stricte: qm̄ p̄hiberēt inclinare.

¶ De anatomia spōdilium. Ca. vij.

Spōdilis est os in cui⁹ medio est foramē: per qḋ nucha trāsit. Et est cū spōdil q̄tuor hʒ additamenta a dextra ⁊ a sinistra: ⁊ a duob⁹ laterib⁹ foraminis. Et ea q̄dē q̄ sursum tendunt sursum aspicientia dn̄r. Et q̄ sunt inferi⁹ tēdentia inferi⁹ aspiciētia ⁊ inuersa. ¶ Et est etiā cuʒ additamēta sunt sex q̄tuor ab vna pte: ⁊ duo ab alia: ⁊ est cuʒ sunt octo. In his vero additamētis existit iuuamentū vt p eā ꝯtinuitas q̄ est inter spōdiles ꝯtinuitate iūcturali ordinet̄ cum ꝯcauitatib⁹ in q̄busdā earū ⁊ capitib⁹ bucellis sib⁹ in quibusdā. ¶ Sunt p̄terea ex spōdilib⁹ q̄ alia hn̄t additamēta. nō ꝑpt̄ hoc iuuamentū sʒ ꝑpt̄ defensionē ⁊ clipeū ⁊ repulsionē ei⁹ qḋ pcurrit ⁊ sup ea terunt̄ horum additamentoꝝ ligamēta: ⁊ sunt ossa āpla ⁊ dura ṡm spōdilium lōgitudinē posita. q̄ autē ex eis retro posita fuerunt spine vocant̄ ⁊ simenia. Et q̄ ex eis a dextris ⁊ sinistr̄ sunt posita vocant̄ ale. Ipsa vero sunt ad defendendū illḋ qḋ in lōgitudīe corpis ⁊ neruis ⁊ musculis p̄fundi⁹ q̄ ipsa ingredit̄. Et q̄dā ex alis q̄ ad partē costarū tendunt: aliud ꝓprium hn̄t iuuamentū. qḋ q̄dē est vt in eis excentrvacuitates quib⁹ capita gibbo[illegible] mirabilr̄ ligentur. In vnaq̄ʒ eiū ala ex eis sunt due vacuitates. ⁊ in vnaq̄ʒ costa sunt duo additamenta gibbosa. ¶ Sunt p̄terea ex aliis q̄ duo hn̄t capita ⁊ ale duplici sclant̄. ⁊ hoc q̄dē in spōdilib⁹ existit colli. cui⁹ iuuamētū nunc notabim⁹. ¶ Spōdiles q̄ʒ p̄ter foramē mediū alia hn̄t fora ꝑpt illud qḋ ab eis egredit̄ de neruis: ⁊ qḋ in eis egredit̄ de venis. q̄dā aūt illoꝝ foraminū sūt q̄ cōplent̄ in vna vni⁹ spōdilis eminētia: ⁊ sunt q̄dam eorum que cōplent̄ inter duas spōdiles cōit̄. Et loc⁹ earum est cōis termin⁹ q̄ inter eas existit. Et plerūq̄ʒ est cum istud a duab⁹ ptib⁹. i. supi⁹ ⁊ īferi⁹ existit. Et plerū. ꝗ est in vna pte: ⁊ ēt in vnaq̄ʒ spondili est semicircul⁹: ⁊ ē in vna earū est maior: ⁊ in altera minor ⁊ hec q̄dē fora a duob⁹ laterib⁹ spōdil posita fuerūt ⁊ nō retro pp defensiōis dfectū illic eius qḋ egredit̄ ⁊ īgredit̄. ⁊ q̄ pcussiōib⁹ eēt expoᵐ. Nʒ fuerūt posita āteri⁹: q̄ in loc̄ eēnt ad q̄ corp⁹ sua nā pōderositate ⁊ suis ēt volūtariis motib⁹ declinat ideo q̄ʒ motus debilitarent̄. ¶ Et nō fuit pōle vt eēnt stricti ligamēti vt āteri⁹ egrederent̄: ⁊ postea retro redirēt fuit īpōle: qm̄ declinatio ēt eēt sup neruoꝝ egressiōes q̄ ī eis faceret coāgustationē ⁊ nocumētū. ¶ His aūt additamēt̄ q̄ p defensiōe exn̄t supposita fuerunt ligamēta ⁊ neruis leuia fcā fuerūt lubrica ne tactu carni īferāt nocumētū. Additamētoꝝ q̄ʒ cū iūcturaliū nā ē h⁹. Sūt. n. adinuicē fortit̄ ligata ligamēto vehemēti vndiq̄ʒ verū: ṡn ligatura ānterior ē pl⁹ stricta ⁊ posterior pl⁹ laxa: qm̄ āteri⁹ curuari: ⁊ ꝯflecti ē magis necēū q̄ posteri⁹ flecti ⁊ curuari: ⁊ ꝓpea q̄ ligamēta q̄ sunt posteri⁹ fcā fuerūt laxa: īpleta fuerūt spatia q̄ ibi ꝓculdubio sunt humorib⁹ viscosis. ¶ Spōdiliū autē q̄dā sūt q̄ valde bn̄ ligant̄ cū alhachib: ac si eēnt vnū os creatum ad fixionēʒ ⁊ q̄eteʒ. ⁊ q̄dā sunt q̄ sunt laxa ac si essent ossa multa creata ꝓpter motum.

¶ De iuuamēto colli ⁊ anato³ ossiū ei⁹. Cap. viij.

Collū fuit creatuʒ pp tracheā arteriā ⁊ trachea q̄dē arteria fuit creata pp illḋ qḋ narrabim⁹ d creatiōe ei⁹ ⁊ iuuamēt̄ in suo loco. Et ꝓpea q̄ spōdiles colli ad sūmū supiores sunt delate sup eas q̄ cuʒ sint dorsi ⁊ sunt sub eis: optuit vt fuissent minores. Qḋ. n. defert̄ deferēte leui⁹ esse oʒ cum placuerit vt mor⁹ q̄dē sint ṡʒ sapie ordinē. Et qm̄ necē fuit initiū nucʒ grossi⁹ esse ⁊ mai⁹ sicut ꝯcauitatū p̄nᵐ: eo q̄ illud qḋ ex diuisiōe neruoꝝ supme pti est ꝓpum ē pl⁹ eo qḋ est ꝓpum ei qḋ est inferi⁹ opoztuit in spōdilibus colli fora magna āpla fore: et q̄ pniitas ⁊ foraminis āplitudo eaꝝ attenuauerīt corpa opoztuit firmitudinis intentionē ibi affuisse: q̄ illud qḋ due res q̄s narrabim⁹ debilitauerunt emendaret̄. opoztuit igit̄ eas oīb⁹ aliis spōdilib⁹ duriores creari. ¶ Et q̄ cui⁹q̄ʒ spōdilis earum corp⁹ fuit subtile creata fuerunt eorum simenia parua. Magna. n. si creata forent spōdiles essent expositi rupture ⁊ nocumēt̄: eo q̄ earum simeneis res occurrerūt fortes: ⁊ q̄ earuʒ simenia fuerunt parua: fcē fuerunt ale earum magne duo duplicia hn̄tes capita: ⁊ qm̄ mor⁹ magis fuit necessari⁹ q̄ fixio: eo q̄ ipe nō multa fuerūt ossa que adinq̄dū ille q̄ sunt inferi⁹ laxe. fcē fuerunt spōdiliū earum iuncture cōparatiōe iuncturaruʒ earū q̄ sūt inferi⁹: ⁊ qm̄ q̄ntum defuit eis ex firmitudine pp laxitatē tn̄ dē recuperat̄ aut pl⁹ eo ex parte ei⁹ qḋ eas circūdat ⁊ super eas ḡdit̄ de neruis ⁊ muscul̄ ⁊ venis: iō nō fuit necīa multa firmitudo iuncturis: ⁊ q̄ nō fuit necessariū multuʒ firmare iuncturas: ⁊ sufficit eis mēsura que ex ea attributa eis fuit: iō earuʒ additamēta ꝯiunctiōalia sursum aspicientia rursuʒ in summa nō fuerunt creata magna ⁊ multe latitudis: quēadmoduʒ illa q̄ sunt sub collo. Uerūtn̄ earum bases posite sūt lōgiores et earū ligamēta latiora. Et neruoꝝ egressiōes ī eis posite fuerunt cōes

sicut diximus: quoniam nõ fuit possibile vt in vnaquaque illarum spondilium eo quod sit subtile et parua et foramen per quod transit nucha amplius esset propter nisi in illis quas declarabimus: et quarum de monstrabimus dispositiones. Nunc aũt dicemus quod spondiles colli septẽ sunt numero. Hec namque mensura in longitudine et numero fuit equalis: et quelibet earum omnia .xi. predicta habent additamenta preter primam .s. simenia et duas alas et quattuor additamenta coniunctionalia sursum aspicientia: et quattuor inferius aspicientia. et vnaquaque ala duos habet ramos. et circulus egressionis nerui inter omnes duas spondiles diuiditur in duo media. Prima aũt spondilis et secunda quasdam habent proprietates quas non habent alie. In primis vero est tibi sciendum quod motus capitis et a dextris et a sinistris sit iunctura que est inter caput et spondilem primam. Et ipsius motus anterius et posterius sit iunctura que est inter illam et spondilem secundam. Est igitur nobis de iunctura primi in primo loquendum. Dicemus igitur quod super laboriosam partem spondilis prime a duobus partibus que sunt superius create fuerunt due vacuitates in quas duo ossis capitis additamenta ingrediuntur. Et cum vnum eorum eleuatur et alterum deprimitur declinat caput ad dextrum: et quod in hac spondili alia sit iunctura impossibile fuit. Ibi igitur alia secunda fuit spondilis per se que est secunda: et que creator a parte eius anteriore que est ad interiora additamentum longum durum oriri fecit quod pertransit et ingreditur foramen prope corã nucha fore inter eas commune .s. fore quod a posterioribus ad anteriora est longius quam a dextra et sinistra: quoniam interposterius et anterius sunt duo ingredientia que maiorem occupant locum quam vnum ex ingredientibus occuparet: latitudo aũt mensuratur fm vnum ingrediens quod est maius: et hoc quidem additamentum vocatur dens a quo quod occupata fuit nucha ligamentis fortibus quantum dentis extremitas a nuche extremitate separetur. ne dens suo motu nucham percutiat et ei coangustationem faciat: deinde additamentum huius spondili prime eleuatur et vacuitatem que est in capitis osse ingreditur quod vacuitas que in osse existit capitis anterius et posterius circundat. Et ideo quidem dens non ad interius fuit factus nisi propter duo iuuamenta: quorum vnum est vt sit amplius custoditum. et alterum vt latus spondilis quod est magis subtile sit interius et non exterius. Et post quam hec spondilis propter tas est ne simenia habeat: ideo ne ei inferat grauamen et ne propter ipsarum nocumentis sit exposita: additamentum namque quod repellit ingestum est fortius ipsum et fracturam et nocumentum affert ei quod est debilius et est ne musculos et neruos multos qui in eius circuitu sunt positi ledat. Et quia etiam parum indigemus hic spinis custodientibus: hec enim spondilis est quasi submersa et sepulta custodijs secundo que ipsam a nocumentis custodiunt et propter has quas intentiones non prope ei facte fuerunt ale. Neruorum enim et musculorum plures in duobus eius lateribus positione spissa positi sunt propterea quod plurimus sunt propinqui. Ideoque ale locum non habuerunt ibi. Amplius ex proprietatibus huius existit spondilis quod nerui ab ea non per duo eius egrediuntur latera: sed per duo fora que in ea posterius ad partem tendunt superiorem. Si enim eius neruorum egressiones essent vbi duo capitis additamenta orificijs iunguntur suis: et vbi motus eorum sunt vehementes vehementi impedimento caput impediretur. Similiter quoque si essent vbi secunda deglutit ad deglutitionem sua additamenta que ingrediuntur in ipsa et suis duobus additamentis que super eam incedunt: et vbi inter eam et inter secundam iunctura sit laxa que anterius mouet et posterius: neque fuit conueniens vt anterius et posterius egrederetur propter causas quas in declaratione alias spondilium demonstrauimus: sed a duobus lateribus propter ossis ibi existentis subtilitatem cum dentis: quapropter fuit necesse vt pars subiunctura capitis esset posterius a duabus partibus .s. in medio eius quod est lateris quod est posterius: et latus. Oportuit igitur vt duo fora essent parua: quapropter necesse fuit et neruos fuisse paruos. Et in hoc spondili secunda impossibile fuit neruorum egressiones superius fieri. sicut fuit impossibile in hac eo quod si in ea essent neruorum suorum egressiones sicut in prima timeretur ne constringerentur propter motum prime spondilis super eam cum caput anterius et posterius mouetur. Nam etiam fuit impossibile vt anterius egrederentur et posterius propter illud quod diximus. Nec fuit possibile vt a duobus egrederentur lateribus quoniam si esset ita: esset cum prima contrarium quod inter eas oriretur esset valde subtile: nam primorum contingeret paruitatem. et quod comprehenderetur essent parua debilia similiter iuncta que cum prima esset communis iam enim cognouimus causam propter quam esset corruptio si eam a duobus perforarent lateribus quare oportuit fora secunda esse ante duo latera simenii et duobus post opposita lateribus quoniam corpus prime cum eis associabitur non ledet eos: et dens quidem qui ex secunda oritur bene prime est annexus ligamento forti: et iuncture capitis cum prima: habent cum secunda sunt laxiores quam earum spondilium iuncture. ideo quod motus quibus eis fiunt valde sunt necessarij et iunctura: vt essent firme: manifeste est enim cum caput mouetur vnius spondilis alia manet inseparabilis in alia sua iunctura sicut opposite sunt ad faciem: et cum caput anterius mouetur et posterius fiat cum prima spondili sicut si ambo essent vnum os: et cum ad duo latera sine transuersione mouetur fit spondilis prima cum secunda sicut vnum os. Hoc est quod de spondilibus colli et earum proprietatibus narrare volumus.

¶ De anatomia spondilium pectoris et eorum iuuamentis. Ca. x.

Spondiles pectoris ille sunt cum quibus iunguntur coste et attractionis aeris membra comprehendit. et sunt spondiles .xi. simenia habentes et alas: et vna que alas non habet. Sunt igitur .xij. spondiles. ¶ Earum vero simenia non sunt equalia. Que enim ex eis sunt coram membris que sunt nobiliora maiora sunt et fortiora. Et spondilium quidem pectoris ale alijs duriores existunt propter quod cum eis coste iunguntur. Septem aũt superiorum spondilium simenia sunt magna. Et ipsarum ale grosse vt coste fortius tueantur. Et ideo quia earum corporeitas in hoc fuit diminuta facta sunt ipsarum additamenta coniunctionalia curta et lata illarum quidem supra decem additamenta coniunctionalia que sursum tendunt sunt illa in quibus est vacuitas bucelle: et illa que inferius tendunt sunt illa in quibus egrediuntur gibbositates que vacuitates egrediuntur quarum simenia ad inferiora curuantur. ¶ Decime aũt simenium est rectum et non curuum: et eius additamenta coniunctionalia vtrinque habent concauitates que coram bucellis existunt cum superius et inferius simul bucellarum sit receptio: postea vero illarum que sub decima existunt bucelle sunt ad superiora et eorum vacuitates ad inferiora et ipsarum simenia ad superiora curuantur: et nunc huius totius iuuamentum notabimus post. ¶ Duodecima vero spondilis alas non habet quoniam necessitas multa non castrarum cum mererat iam est diminuta: sed firmitudo alio modo est ingeniata in quo firmitudo cum alio iungitur iuuamento. ¶ Et huius quidem existit declaratio quod spondiles alchatim nimia in

diguerunt magnitudie ⁊ iũcturaꝝ multa firmitudi
ne.q: ferunt totũ qδ ẽ supra ipas. Jδq3 necesse fuit
vt in iuncturis vacuitates ⁊ buccelle plures nũero
fierẽt:qre iũcturaꝝ eaꝝ additamẽta duplata fuerũt
⁊ fuit necesse vt ꝓ duodecime q̃ ẽ ꝯsus ptẽ illaꝝ. si
milia illis fieret. ꝓpꝓ ei⁹ additamẽta ꝯiũctiõalia du
plata fuerunt.¶ In his igit̃ additamẽtis destructa
fuit res ex q̃ dignũ erat vt ale fierẽt post h⁹ ãplissime
fuit dilatata:⁊ qδ ex ea ampliatũ fuit fere ale sile exi
stit. Duo igit̃ iuuamenta sũt in hac creatura coniun
cta fuerit.⁊ hec q̃dem duodecima est illa cum q̃ dia-
phragmatis iũgit̃ extremitas.¶ Ille aũt q̃ supra hãc
exĩt spõdilem non hac indiguerunt firmitudine in
multiplatiõe additamẽtoꝝ cõiunctionalium. Jmo
qδ eis dat̃ de simeniis ⁊ aliis magnificatum fuit. q̃
re eaꝝ corp⁹ ad hoc occupatũ fuit:⁊ ꝓpea q̃ pecto-
ris spõdiles maiores exñt spõdilib⁹ colli nõ fuerũt
posita foramina iter duas spõdiles cõia eq̃lr diuisa
sed paulatim fuerunt ordinata:qm̃ in illis q̃ sunt su
perius fuit factũ augmẽtũ ⁊ i eis q̃ sunt iferi⁹ fuit fcã
diminutio donec totũ foramẽ i vna remãsit:⁊ h⁹ q̃dẽ
finis in decima existit spõdili.¶ Eaꝝ vo q̃ ex spõdi-
lib⁹ pectoris remanẽt:⁊ spõdiliũ alchatim corpora
tolerare potuerũt a dextris ⁊ a sinistris vt in eis fiat
foramẽ ꝯpletũ sil'r fuit ergo in spõdilibus alchatim
foramen a dextris ⁊ foramen a sinistris: propterea
vt neruus egrederetur.

¶ De anatomia spondilium alchatim. Capi.x.

Super alchatim vo spõdiles sunt simenia:⁊ ale
late.⁊ ipoꝝ q̃dẽ additamenta cõiũctiõalia inte
riora dilatant:⁊ assimilant̃ aliis defendentibus. Et
spõdiles ille sũt q̃nq3 alchatim vo cum alhatiz est
sicut basis totius dorsi.⁊ ipe q̃dẽ sustinẽt ⁊ deferunt
os femoris.⁊ sunt a q̃bus nerui pedis oriuntur.

¶ De anatomia alhauis. Cap.xi.

Ossa alhauis sũt tria:q̃ magis ingeniose sũt cõ
iũcta q̃ oss spõdiles:⁊ eaꝝ iũcture sunt firmio
res:⁊ ipsaꝝ ale sunt magis ãple.⁊ neru⁹ q̃dẽ q̃ de fo
ramine in eis exñte egredit̃ nõ erit a rectitudine vel
certitudine duoꝝ lateꝝ ne anche iũctura ipm cõpri
mat:sed ẽ magis remot⁹ ⁊ infro pl⁹ spissus ad añto
ra ⁊ posteriora ⁊ ossa q̃dẽ alhauis silia ossib⁹ exñt al
chatim. ¶ De anatomia alhosos. Cap.xij.

Alhosos est ꝯposit⁹ ex trib⁹ spõdilib⁹ cartilagi
nosis q̃ nõ hñt additamẽta. ⁊ neruis q̃dem a
foraminibus illarum cõmunib⁹ oritur:sicut est in
collo propterea q̃ sunt parue:sed a foramine tertie
neruus egreditur impar.¶ In quo est sermo q̃ est
sicut finis de iuuamento dorsi. Capi.xiij.

Iam locuti sumus de ossib⁹ dorsi vba modera
ta. Nũc aũt de toto dorso vba loq̃mur ꝯtinentia
summã.¶ Dicem⁹ igit̃ q̃ totũ dorsuz est sicut res vna
ꝓpriã hñs figurã aliis figuris meliorẽ q̃ ẽ circula-
ris. Hec nãq3 figura remotior ẽ a receptiõe nocumẽ
torũ ex ꝑcussiõe vel ipulsiõe euenientiũ q̃ oẽs alie
figure:⁊ ꝓp h⁹ capita coꝝ q̃ sunt supi⁹ ad inferiora
fuerũt curuata:⁊ coꝝ que sunt iferi⁹ ad supiora et
cõiũxerũt se apδ mediũ q̃ ẽ decima. Hec vo ad nullã
curuata fuit ptẽ:iδ vt sup eã due simul conueniant
curuitates. Et decima q̃dem inter simenia non fuit
numerũ sed lõgitudinẽ media existit. Et q: q̃nq3 est
necesse dorsuz ad aliqδ duoꝝ curuari alteꝝ:⁊ illud
nõ fit nisi vt declinet mediũ ad ꝯtiã ptis:⁊ declinet
illδ qδ est supra ipm.⁊ sub ipo ad aliã ptẽ:ac si duo
extrẽa dorsi ad sibi obuiãdũ declinarẽt. Et ꝓpterea
in medio nõ facte fuerũt bucelle:sꝫ vacuitates tãtũ.
Et facte fuerũt bucelle supiores ⁊ iferiores ad ipm
declinãtes.sꝫ supiores descẽdẽtes ⁊ iferiores ascẽdẽ
tes. Jδ vt eaꝝ ablatio ad ꝯtiã ptis declinatiõis faci
lis sit:⁊ vt supiores curuẽtur ad iferiora ⁊ iferiores
ad supiora. ¶ De anatomia costaꝝ. Ca.xiiij.

Coste sunt tutamẽtũ ei⁹ qδ ilñis attractiõis ae
ris ⁊ ex supiorib⁹ instrumẽtorũ nutrimẽti circũ
dãt. Et ipe q̃dẽ nõ facte fuerũt vnũ os ne grauarẽt:
et ne si aliqδ accideret nocumẽtũ foret cõe:⁊ vt faci
le eẽt dilatari cũ necessitas addit sm illδ qδ est i nã:
⁊ implẽtur iteriora nutrimẽto ⁊ iflatiõe:⁊ idigẽt lo-
co magis amplo:⁊ ꝓpter aerẽ q̃ attrahit̃:aut vt iter
eas musculi pectoris q̃ in opatiõibus attrahẽdi ae-
rẽ iuuãt:⁊ ei⁹ qδ ꝯtinuat̃ cũ ipo inciderẽt:⁊ ꝓpterea
q̃ pectus circũdat pulmonẽ ⁊ cor:⁊ qδ est cũ eis ne-
cessaria fuit cautela vehemẽtissima in eorũ defensio
ne:qm̃ nocumẽtorũ ipressiões q̃ eis accidũt sunt ma
iores ⁊ cũ hoc eorũ munitio vndiq3 nõ ea angustat
neq3 eis necet.¶ Et iδ septez coste supiores create
fuerũt ꝯtinẽtes illud qδ est in eis sibi apδ cassuz ob
uiãtes ⁊ mẽbrũ circũdãtes ꝑncipale ab oibus ptib⁹
¶ Ille vo que existũt in parte istroꝝ nutrimẽti crea
te fuerũt sicut posterius minute:vbi sensus nõ ꝑue
nit visus. Sꝫ anterius nõ fuerũt ꝯtinuate. Jmo pau
latim ordinate fuerũt cũ sectiõe. Fuerũtq3 supiores
ꝓpinquius hñtes spaciũ iter duo extrẽa egrediẽtia
⁊ iferiores lõginquius.⁊ istud oino fuit vt cũ caute
la mẽbroꝝ nutrimẽti.s.epatis ⁊ splenis ⁊ alioꝝ am
plitudo loco stomachi iungeret̃ ne cum iplereĩ nu-
trimẽtib⁹ ⁊ iflatiõibus cõprimeret̃.¶ Septem vero co
ste superiores pectoris coste vocant̃:que ab vnaq̃q3
parte sunt septẽ. Sed due que sunt i medio sunt ma
iores.⁊ longiores.et ille q̃ sunt in extremitatib⁹ sunt
breuiores. hec.n. figura vt cõprehensum vndiq3 cõ-
prehendat̃ melior existit. Et coste qδ iste in ꝑmis su
pra sũt gibbositatez ad inferiora inclinãtur: deinde
redeundo ad superiora incedunt ⁊ ꝯtinuantur cum
thorace sicut nominauimus postea. Jδ vt sit earũ com
prehẽsio in locis ãplior. Duo ꝑterea cuiusq3 earum
additamenta duas ꝓfundas ingrediunt̃ vacuitates
que sunt in vnaq̃q3 ala:q̃ est supra spõdiles ⁊ ꝑuenit
iunctura dupla. Et sil'r existunt ale septez cuz ossib⁹
thoracis.¶ Quinq3 autez curuate q̃ remãserunt sunt
ossa posteriora ⁊ coste false:quaꝝ capita creata fue
runt cuz cartilaginib⁹ ꝯtinuata:vt sint secure a fra-
ctura cũ ꝑcussiões affuerũt:⁊ ne occurrãt mẽbris le-
nib⁹:⁊ diaphragmati cũ sua duricie:sꝫ occurrãt ei in
corpe qδ inter eas et membra lenia existat medium
et inter duriciem ⁊ lenitatem mediocritatez habeat.

¶ De anatomia thoracis. Cap.xv.

Thorax ex septẽ ossib⁹ ẽ cõposit⁹. Ex vno aũt osse
nõ fuit creat⁹: ꝓpter iuuamẽtum qδ ... aliis lo
cis sciuisti: et propterea vt sit laxus. vt conueniens
sit ei quod colligitur ex membris attrahendi ae-

rem in dilatatõe. Jdeoq creata fuerũt nõ solida. Cũ
cartilagibus ꝯtinua vt in ipoꝝ interiori motu adiu
uẽt: sʒ sint iuncture eoꝝ firme. Que ẽt septeʒ creata
fuerũt fm nũerũ costaꝝ q̃ cũ eis iungunt. ¶ Cũ infe-
riori ꝑterea pte thorac᷒ os cartilagiosuʒ latum ꝯti-
nuat: cui⁹ iferior extrẽitas rotunditati attinens vo
cat epiglotalis eo q epigloti sit filis: ⁊ ipm q̃deʒ est
tutamentum oris stomachi. ⁊ medium inter thoracem
⁊ membra lenia: iõ vt continuitas duri cum leni sit
melior quemadmo^m multotiens diximus.

¶ De anatomia furcule. Cap. xvi.

Furcla est os positũ sup vnãquãq duaꝝ ptiũ
ei⁹ qd i thorace ẽ supmũ curuatũ corã ãhar. i.
loco q̃ est in iferiori pte gule. ⁊ pp sui ꝯcauitateʒ ac
cidit foramen: in q̃ penetrat vena ad cerebrum su-
biens ⁊ nerui ab eo descendentes: ⁊ dclinat ad pteʒ
siluestrem: ⁊ ꝯtinuatur cuʒ capite spatule. Et cuʒ ipo
spatula ligatur ⁊ cuʒ eis ãbobus adiutorium.

¶ De anatomia spatule. Ca. xvij.

Spatula fuit creata pp duo iuua^a. Unum est vt
adiutorium ⁊ man⁹ ab ea suspẽdat: ne adiuto
riũ cuʒ pectore sit ꝯtinuũ: qm facilitas mot⁹ vniuscu
iusq duaruʒ manuũ ad alterã dstrueret ⁊ coãgusta
tio fieret. Jpa ṽo creata fuit a cost᷒ separata ⁊ ptes
motuum ad illã fuerũt ãpliate ⁊ alteꝝ est vt sit dfen
sio firma membroꝝ q̃ itra pect⁹ existunt: ⁊ vt eleuet
in loco simentorum spõdiliũ ⁊ alarum iparuʒ vbi nõ
sunt spõdiles q̃ ꝑcussiones repellãt: nʒ sensus q̃ eas
percipiãt. ¶ Spatula ṽo a pte siluestri sbtiliatur. ⁊ a
parte domestica ingrossat: ⁊ super extremitateʒ ei⁹ sil
uestreʒ fit vacuitas ꝓfunda quã rotunda adiutorij
ingredit extremitas. Et ipa qd duo hʒ additamẽta
vnũ est ad supiora ⁊ posteri⁹: ⁊ vocat dstructuʒ ⁊ ro
struʒ coꝝ. Et p ipʒ ligat spatula cũ furcl'a: ⁊ ipm est
qd ꝓhibet ne adiutoriũ ad supiora d suo moueat lo
co: ⁊ aliud ẽ iteri⁹ ad inferiora qd ẽt ꝓhibet ne caput
adiutorij disloc et. Postea sine intermissione dilatat
ꝗtuʒ pl⁹ ad ptẽ incedit dõesticã: iõ vt sit ei⁹ ꝯprehẽ-
sio pl⁹ dfendens. Et ipa qd supra sui dorsũ addita^m
hʒ sic triãgulũ cui⁹ basis est ad ptem siluestrẽ: ⁊ ip-
sius ãgulus ad ptẽ dõesticã ne dorsi supficies frice
tur si eiũ foret basis ad partẽ dõesticã eleuarẽ. cutẽ
Et cũ percussiões adeẽnt efficeret doloreʒ. Et h⁹ qd
additamentũ est ei sic simenia spõdilib⁹ creatuʒ ad
defendendum ⁊ vocat ocul⁹ spatule. ¶ Ultia ṽo spa
tule dilatatio est vbi est cartilago cum q̃ ꝯtinuatur
cui⁹ extremitas est rotunda q̃ cum ea continuatur
quam in alijs diximus cartilaginibus.

¶ De anatomia adiutorij. Cap. xviij.

Adiutorij os rotũdũ fuit creatũ vt a nocumen-
torum receptiõe magis foret remotum. Cui⁹
qd supior extremitas est gibbosa: vt spatule vacui-
tatem ingrediat cũ iunctura laxa nõ valde firma: et
laxitat᷒ cũ iunctur h⁹ accidit ei frequent dislocatio.
¶ Juua^m ṽo qd in hac existit laxitate sunt due res
nec̃itas ⁊ securitas. Sed nec̃itas est facilitas motio
nũ ad oẽs ptes. Et securitas est qlicet adiutorio sit
nec̃iũ vt diuersis motõib⁹ ad ptes possit moueri di
uersas. motiões tñ iste neq sunt iuste nʒ perdurãt
ꝗusq ticat ne ei⁹ rumpãt ligamenta ⁊ dislocentur
imo adiutoriũ i plib⁹ dispõnib⁹ ẽ q̃etũ: ⁊ aliud qd ẽ in
manu ẽ mobile: ⁊ pp hoc alie iuncture firmiores fc̃
sunt q̃ adiutorij. Adiutorij ṽo iuncturã q̃tuor ãple
ctunt ligamẽta. Unũ coꝝ est dilatatũ ꝑ̃niculare iũ
cturã circundãs sicut oẽs alie circũdant iuncturas
duo alia ligamẽta q̃ a rostro corui descẽdũt: quoꝝ
vnuʒ hʒ extremitatẽ dilatatã ⁊ circundat adiutorij
extremũ: ⁊ alteꝝ est mai⁹ ⁊ duri⁹ descẽdens cuʒ q̃rto
qd ẽt descẽdit ab additamento rostrali in tenuitatẽ
eis ꝑparatã quoꝝ figura ad latitudinẽ trahit. Ex
pte cum adiutoriũ tãgunt ⁊ ipa qd solent occultari
sub adiutorio ⁊ ꝯtinuari musculis q̃ in ei⁹ interiore
extensi sunt secũtes adiutoriũ. Adiutoriũ ꝑterea a
pte domestica est ꝯcauũ: ⁊ a pte siluestri gibbosum
vt pp h⁹ qd sup ipm ex musculis ⁊ venis ⁊ neruis de
sponit affirmet: ⁊ vt hõ bñ ãplectat qd vult ãplecti
⁊ q vna man⁹ ad alterã pueniat. Sup iferiorẽ autẽ
adiutorij extremitatẽ duo additamẽta continuata
composita fuerunt ex quibus illud quod est ad inte
riora est lõgi⁹ ⁊ subtili⁹ cũ nulla re ꝓhĩs iuncturã: q̃ã
nõ est nisi neruoꝝ ⁊ venaꝝ defensor. Sʒ cũ eo qd est
ad exteriora cõplet iũctura cubiti p bucellã q̃ in ipo
existit fm modũ quẽ nolabim⁹ ⁊ iter ea ꝓculdubio
subtilitas existit. Et i duab⁹ q̃deʒ h⁹ subtilitat᷒ extre
mitatib⁹ due sunt vacuitates sup⁹ ad anteriora ⁊ īfe
rius ad posteriora. Et eaꝝ superior domestica ꝯcaui-
tas est lenificata: ⁊ nõ existit sup eã separatio sʒ silue-
stri᷒ ꝯcauitas est maior eis. Et qd ad finẽ siluestri᷒ ꝯ
cauitat᷒ tẽdit nõ est lenificatũ nʒ est ipi᷒ supiori᷒
rotũda: sʒ est sic pies rect⁹ vt rect⁹ itaret cũ additamẽ
to asceid in ipa ad ptẽ moueat siluestrẽ ⁊ ad eã puc-
nit fiet: ⁊ nos qd declaratiõeʒ nec̃itat᷒ eaꝝ eius afferi
mus. Has ṽo ꝯcauitates duas vocat hyppo. duos
limites. ¶ De anato^a asceid. Ca. xx.

Asceid ex duob⁹ ossib⁹ in lõgitudie ꝯiũct᷒ ẽ ꝯpo
situ ⁊ vocat focilia. Supi⁹ ṽo ex eis qd ad pol
cẽ tẽdit est subtili⁹: ⁊ vocat focile supi⁹ ⁊ iferi⁹: ex eis
quod vadit ad auricularẽ est grossius qm est dese-
rens ⁊ vocat focile iferi⁹. Supior᷒ ṽo focil' iuuamẽ
tum est qd p ipm est mot⁹ asceid ad se torquenduʒ et
resupinãdum ⁊ iferi⁹ focil' iuuamentuʒ est vt p ipm
sit mot⁹ asceid ad ꝯstringendũ ⁊ dilatãdum. Cuiusq
ṽo ipoꝝ mediũ attenuatũ fuit: qm grossitudie nõ indi
gẽt ꝓpt illd qd ex musculis grossis sup ipa iacet: ipo-
rum duo extrema igrossata fuerũt ꝓpterea q super
ipa multa ligamẽtoꝝ origo ẽ eis nec̃ia: q: freq̃nt ac
cidũt ṽbera ⁊ ꝑcussiões fortes cũ mot⁹ ẽ iuncturaꝝ
⁊ ꝓpterea q carne denudat ⁊ muscul'. Superi⁹ vero
focile ẽ totuʒ q̃si veniat a parte domestica ⁊ paululũ
tortuose ad partẽ siluestrẽ gibbosuʒ fiat: ⁊ iuuamen
tum in hoc existit ꝓp̃ firmamenti bonitas ad motũ tor
quẽdi. Sʒ focile inferius est rectum. qm hoc ad con
stringendum ⁊ dilatandum melius existit.

¶ De anatomia iuncture cubiti. Cap. xxi.

Cubiti ṽo iunctura ex iunctura focilis superio
ris et inferioris focilis iunctura cum adiuto-
rio cõponitur. ¶ Superius quidem focile in sui ex-
tremitate vacuitatẽ igeniosam fc̃am hʒ in q̃ã bu-
cella siluestris extremitates adiutorij ingreditur ⁊
ligatur cuʒ ea: ⁊ ex ipsi⁹ circuitu i vacuitate illa ꝓue

nit mot⁹ resupin⁹ ꝛ tortiōis.¶Inferi⁹ ãt focile duo
hꝫ additamẽta iter q̃ existit tenuitas q̃ lune ꝯcee lre si
milatur ꝛ est ita.C.¶Et h⁹ q̃dem tenuitatis ꝯtorq̃-
tur supficies illa q̃ ẽ i ip̃i⁹ ꝯcauitate vt bñ sit fact⁹ ex⁹
introit⁹ i ꝯcauitatẽ q̃ est in extrẽo adiutorij q̃ ꝯca-
uum existit.sed sue ꝯcauitat' figura gibbositati cir-
culi siĩatur.Ex bõa igr̃ ingressiõe subtilitatis q̃ int
duo focilis iferioris additamẽta existit i illã inferio
rẽ tenuitatẽ iunctura ꝯpõitur cubiti.¶Cumq̃ tenui
tas super tenuitatẽ ad posteriora mouetr̃:ꝛ inferius
extenditur man⁹:ꝛ cum parietalis tenuitas eã refre
nat a vacuitate bucellã tenẽte tꝫ eã ꝛ ꝓhibet a dila
tatiõe supflua.Stãt igr̃ adiutoriuꝫ ꝛ ascid ꝯꝫ recti
tudinẽ.Cũ ṽo vna duarꝫ tenuitatũ sup altã ad ante
riora ꝛ supi⁹ mouetr̃ cõstringitur man⁹ donec ascid
tãgat adiutoriũ ad partẽ dõesticã ꝛ ab anterioribus.
Et duo q̃dem focilia superi⁹ sic iũgũtur sicẽ res vna
ꝛ accidit in vacuitas ãpla cõis cui⁹ plimum in foci-
li existit inferiori.¶Qd ãt supfluit ab hac vacuitate
remãet gibbosũ lenificatũ vt sit lõgiquũ a nocumẽ-
torũ repletiõe.Et posteri⁹ q̃dẽ ex vacuitate focili ife
rioris orit̃ additamẽtũ qd ad lõgitudinẽ quãdã tra-
hit.Et õ huic toti⁹ iuuamẽto loq̃mur si de⁹ voluerit

¶De anatomia rasete. Cap.xxi.

Rasceta ex multis est cõposita ossib⁹: ne nocu^m si
accideret cõe fiat.ꝛ p ipam plãtã cõcauari pos
sit.cũ corpora rotunda ꝯtinẽdi voluntas affuerit.Et
cũ liq̃da currentia retinere voluerim⁹:ꝛ hec qd os-
sa iuncture sue firmiter ꝛ bñ adinuicem sunt ligata
ne seperent̃ ꝛ plãta debilr̃ illud teneat qd colligit ꝛ
qd tꝫita vt si cutis plãte excoriaret̃ inuenirentur h⁹
oĩa ossa ꝯtinua quorꝫ sepatio a sensu sit lõginq̃.ꝛ cũ
h⁹ ligamentum firmiter stringit vnuꝫ cum vno:sed
in eis existit obedientia ad paruã cõstrictionem ex
q̃ ꝑuenit vt interius plãta cõcaue.¶Rasete ṽo ossa
sunt septem ꝛ vnũ additũ: sed septem radicalia in
duab⁹ consistunt aciebus. vna acies est ad partem
ascid cui⁹ ossa sunt tria,qñ ꝑpea q̃ est ad parteꝫ asc
id oportuit vt esset plus subtilis. Et alterius aciei
ossa sunt q̃tuor q̃ sũt ad partẽ pectis ꝛ digitorꝫ: vnũ
ꝑpter h⁹ oportuit vt essent magis ampla.¶Et tria
qd ossa ordinata fuerunt. Eorũ.n. capita q̃ sunt ad
partem ascid sõtiliora sunt ꝛ melius adinuicẽ colle
cta ꝛ plus ꝯtinuata.Et earꝫ q̃dẽ capita q̃ sunt ad par
tem aciei alteri⁹ sunt latiora:ꝛ min⁹ bñ collecta ꝛ cõ
tinuata.¶Octauũ ṽo os nõ ꝯsistit in duab⁹ rasete
acieb⁹:sed fuit creatum ad defendendũ neruũ q̃ est
in plãta.Et aciei scõe fit extremitas ex cõiunctione
capitũ ossiũ ei⁹:ꝛ ingredit̃ vacuitatẽ quã nolauim⁹
q̃ est in extremitate duorꝫ focilũ.Fit ꝗ iũctura dila
tatiõis ꝛ ꝯstrictiõis.¶Additamentum ṽo p̃dcm̃ qd
est in focili inferiori vacuitatẽ ossiuꝫ rasete ingredit̃
ꝛ fit inde tortiõis ꝛ resupinationis iunctura.

¶De anatomia pectinis plãte. Cap.xxij.

Ossa pectinis plãte sunt q̃tuor:ꝑterea cũ q̃tuor
cõtinuant̃ digitis:ꝛ sũt ꝯiuncta a parte q̃ ẽ ad
rasetã:iõ vt cũ ossib⁹ q̃ sũt sic ꝯnexa ꝛ ꝯiuncta bñ ꝯti
nuentur.q̃ in pte digitorũ parũp dilatant̃ vt cũ ossi
bus q̃ sunt distincta ꝛ separata bñ ꝯtinuentur:ꝛ fue
runt ad interiora curuata: ꝑpter illõ qd iaꝫ sciuisti.
¶Rasete ṽo iunctura cũ pectine cõpon tur per ꝯca
uitates q̃ in extremitatibus ossium rasete consistunt
in quas bucelle ossium pectinis que tam cartilagi-
nibus inuestite fuerunt ingrediuntur.

¶De anatomia digitorum. Cap.xxiij.

Digiti sunt instrũ q̃ ad colligendũ re ꝑ iuuãt.Et
ipi qd nõ fuerũt creati carnei ab ossi b⁹ vacui:ꝛ
si cum h⁹ diuersis motibus possent mou eri quẽad
modũ multi ṽmiũ ꝛ piscũ po^a debili m. uentur:ꝛ
h⁹ iõ ne eorum opõnes forent debiles:ꝛ ẽ t debilio-
res q̃ ṽmis:nꝫ ẽt in vno creati fuerũ osse: ı e eorum
opõnes forẽt difficiles quẽadmo^m accidit ꝑaticib⁹
cuzeꝫ.¶Et ipis qd tria sufficerũt ossa qm̃ si eorum
nũero adderet̃ in augmẽto motuũ nũeri ipe ꝑ iuua
rẽt:sꝫ debilitas ꝑculdubio itẽdẽdo illõ qd ij ꝑos isu
ꝑflua firmitudie oꝫ tenere:ꝑueniret.q̃ si ex ꝑaucio
rib⁹ q̃ trib⁹ creati fuissent quẽadmo^m si creati fuis-
sent ex duob⁹ ossib⁹ esset firmitudo maior : sꝫ mot⁹
minueret̃ ab eo q̃ sufficit: ꝛ nos q̃dẽ pl⁹ indigem⁹
motib⁹ diuersis q̃ augmẽto firmitudis terminũ trãs
euntis. ¶Ipsi ṽo creati fuerũt ex ossib⁹ quorꝫ ba
ses sũt latiores:ꝛ ipsorũ capita sunt magis tenuia:ꝛ q̃
eis sũt inferiora sũt maiora fm̃ ordinẽ: ita vt q̃ i eis
sũt sõtiliora sint extrẽitates anemul.ꝛ h⁹ qd ẽ ꝑꝑ de-
corationẽꝫ ꝯpatiõis q̃ inter portãtẽ existit ꝛ portatũ.
¶Ipsorũ ãt ossa creata fuerũt rotunda timore nocu-
mentorꝫ.Et scã fuerũt dura nõ hñtia ꝯcauitatẽ neq̃
medullã vt eẽnt fortiora ꝛ ad ꝯstringendũ ꝛ ad figẽ
dũ in motib⁹ ꝛ attrahen.Et fuerũt creata interi⁹ cur
ua:ꝛ exteri⁹ gibbosa:ꝑterea vt illõ qd tenẽt meli⁹ reti
neãt ꝛ meli⁹ fricent ꝛ meli⁹ ꝑmãt illõ qd fricãt ꝛ ꝑ-
mũt.Et inter vnũq̃dq̃ ꝛ aliõ nõ fuit i medio ꝯcaui-
tas nꝫ gibbositas vt bñ tanq̃ res vna ꝯtinuent̃ cum
necẽitas fuerit vt ex eis iuuamẽtũ q̃si vni⁹ ossis hẽat̃
¶Eorum ṽo extremi sicẽ polex ꝛ auricularis gibbo
sitatem ad ptẽ in q̃ nõ est digit⁹ hñt:vt sit eorꝫ sum-
ma cũ applicãtur sibi figure rotũde:q̃ a nocumen-
tis tuet̃:ꝛ intrinseca eorũ ꝑo fuit carnosa:vt sustẽtet
eos ꝛ vt cedãt sibi obuiãtib⁹ cũ ea strinxerit.A forꝫ
ṽo nõ talr̃ scã fuerĩt:ne q̃uarent ꝛ vt pugnum eẽt ar
ma dolorẽ faciẽs.Verũtñ in anemul pl⁹ carnis posi
tum fuit vt bñ apõ ꝯcursum q̃si ꝯiuncta applicent̃.
Et medici si q̃dẽ ex lõgiorib⁹ scãs fuit iuncturis.Et
postea ãnularis.Deinde index et postea auricularis.
Iõ vt eorũ extrẽitates apõ ꝯprehẽsionem equentur
ꝛ nõ remaneat aptio.ꝛ cũ h⁹ vt digiti ꝛ plãta sup ro
tunduꝫ cõcauent̃:cũ colligit̃.¶Polex ṽo oĩum q̃tu
or digitorũ iusticia existit: q̃ si nõ i suo põeret̃ loco
ei⁹ iuuamẽ^m destrueret̃.S.n.intus in plãta ponere
tur plim opẽnũ q̃s p plãtã hẽm⁹ destrueret̃ in no-
bis.ꝛ si ad ptẽ poneret̃ auricĩaris:vna man⁹ad aliã
ad tenẽdum illud in quo iunguntur nõ ꝑueniret : ꝛ
hic q̃dẽ remotius existit:q̃ si retro poneret̃ ꝛ pecti-
ni polex nõ alligaret̃ longitudo inter ipsum ꝛ alios
digitos nõ coãgustaretur. Cum ergo alij q̃tuor digi
ti rem aliquã ab vna pte comprohenderent ꝛ polex
ab alia parte adiuuaret:pote esset vt plãta rẽ ma-
gnã cõprehenderet:ꝛ polex ab alia parte esset sicut
applicãs illud qd planta constringit ꝛ tenet.ꝛ auri-
cularis ꝛ annularis.sicut coopertorium posterius

¶Omnia autem digitorum ossa continuata fuerũt cum tenuitatibus & concauitatibus intrantibus inter quas humor existit viscosus: quorum iuncturas ligamenta cõprehendunt forma: que sibi obuiant cũ panniculis cartilaginosis: & vacuitates quidem implent que in iuncturis existunt ꝓpter augmentum firmitudinis ossa minuta que sisamina vocantur.

¶De iuuamento vnguis. Cap.xxiiij.

Vnguis ꝓpter q̃tuor fuit iuuam̃ta creat⁹. Unũ est vt carnis extremitatis digitorum podium existat ne cũ sup aliquã presserint rem debilitatur. ¶Et aliud vt digit⁹ per eã res minutas possit cape. ¶Et 3^m vt per eas valeat scalpe & mundare. ¶Et 4^m vt q̃nq; sit arma. ¶Tria v̾o p̾ spẽi hũane digiᵗⁱˢ cõueniunt. Et 4^m ceteris aĩalib⁹. ¶Et vnguis q̃d extremitas rotunda creata fuit pp illõ qd̃ scis. Et ipa ex ossib⁹ creata fuit lenib⁹ vt sub eis flecteret̃ q̃ ipm pcutiunt ne scinderet. ¶Et vngues q̃d creati sũt sp crescẽtes ꝓpterea q̃ sũt apti vt fricẽt & radant.

¶De anatomia ossium femoris. Cap.xxv.

Coxã alhauim sunt duo ossa a dextris & a sinistris q̃ in medio firma cõtinuant̃ iunctura. Et ipsa q̃d sunt sic olim superiorum ossium fundamentũ. Et portãtia & mutãtia locant̃ inferiora vnũ quodq; aũt ipoꝝ in q̃tuor diuidit̃ partes: illõ qd̃ est ad ptẽ siluestrez vocatur alharasa & os ilij: & illud qd̃ est ad anteriora os vocat̃ femoris: & illud qd̃ ẽ ad posteriora vocatur os anche: & dõesticum qd̃ est ad superiora vocat̃ piscis core: q: in ipo ẽ ꝯcauitas quã caput core gibbosum igredit̃ & sup h⁹ os mẽbra posita sunt nobiliora: sicut vesica & matrix & spmatis receptacula in viris & fiœtera & intestinum rectum.

¶Sermo aggregatus de iuuam̃to rigil. Cap.xxvj.

Horum iuuamenta in duab⁹ ꝯsistũt reb⁹. vna est figere & stare & hoc est p pedem. & altera mutatio equalis aut ascendens. aut descendens: & hoc fit p corã & p crus. Cũq; pedi nocu^m acciderit stare & figere difficile erit. Sed mutari non nisi tm̃ quãtum necia fuerit mutatio multe fictõis que est ad vnum pedẽ: cum aũt musculis core: aut cruris nocumentũ acciderit figere erit facile: sed moueri difficile.

¶De anatomia ossium core. Cap.xxvij.

Primũ ex ossib⁹ regil est cora: & ipm q̃dẽ est os mai⁹ qd̃ in corpe existit: q: ipm est deferens illud qd̃ est supra ipm: & mutãs illõ qd̃ ẽ sub ipo. Cui⁹ superior extremitas fuit fcã rotunda vt in pixidem anche bñ ingrederet̃. ¶Et ipm q̃dẽ est gibbosuz ad ptẽ siluestrẽ: & curuatũ ad ptẽ domesticã: & ad posteriora. Si.n. ipm foret positum fm rectitudinẽ & pixidis ꝯq̃distãtiã: accideret inde aliq̃s claudicationis mor⁹: & q̃cadmo^m accit ei cui⁹ talis est creatio: nꝫ bñ defendere & muscl̃os magnos & neruos & venas nꝫ ex h⁹ toto recta res gñaret̃ nꝫ sedẽdi forma esset bona. ¶Ampli⁹ si curuũ ad ptẽ dõesticã nõ fuisset reductũ ꝓueniret inde alteri⁹ modi claudicatio. nꝫ statio illi multa foret: & fieret ei cõis declinatio: neq; esset eq̃le. & in ipsi⁹ extrẽitate iferiori sũt additamẽta duo ꝓpter poplitis iuncturam. Nos tm̃ prius de crure & postea de iunctura loquemur.

¶De anatomia ossium cruris. Cap.xxviij.

Crus est q̃cadmo^m asseid ex duobus ossibus cõpositũ. Unũ ẽ mai⁹ & lõgi⁹ & ipꝫ ẽ dõesticũ: & vocat̃ cãna magna: & aliud est min⁹ & breui⁹: nõ.n. puenit vsq; ad corã: imo ab ea breuiat̃: inferi⁹ ṽo puenit ad locum ad quem ꝓtendit maius & vocat̃ canna mior. ¶Crus et hꝫ gibbositatẽ ad ptẽ siluestrẽ: postea apd̃ extrẽitatẽ iferiorẽ hꝫ gibbositatẽ aliã ad ptem dõesticã: ꝓpea vt eã melior sit statio: & cãna q̃s maior eq̃tur q̃ ꝓ certo ẽ crus & mior creata fuit q̃ꝫ cora & illõ ẽ ꝓpea q̃ adiuncte fuerit res pp q̃s cum magnitudie fuit addẽdũ. & h⁹ est figere & ferre q̃d est supra ipꝫ. ¶Et res pp quã fuit addẽdũ & i ꝓuitate i facilitas ad motũ: & res scd̃a magi ꝯuenies fuit lenitõi p q̃ fuit fcm̃ crus min⁹. & res p̾ⁱ intẽtiõi pq̃ fuit fcã cora maior. ¶Duo aũt cruris ossa sunt ꝯtinua tpata adeo q̃ si vnũ os adderet̃ accideret de debilitate & duricie mor⁹ illõ qd̃ accit hñti elephantiam & varices: & si vnum minueret̃ accideret de debilitate & duritie mor⁹ & de ipo^a ꝯferẽdi illõ qd̃ ẽ supra ipm illud qd̃ accit crura hñtib⁹ de nã subtilia. & ꝓpter h⁹ totũ sustẽtatũ fuit & forti⁹ fcm̃ ẽ cũ cãna mior e. ¶In cãna ṗterea mior e alia existũt iuuamẽta sic neruos & venas q̃ sũt iter eas cooperire: & cõitas cãne mioris in iũctura pedis: vt velor & forti⁹ fiat iũctura dilatatõis & tortiõis. ¶De anato^a poplitis. Ca.xix.

Iunctura poplit̃ ꝓuenit ꝓpt igressuz duoꝝ additamentoꝝ q̃ sunt sup extremitatẽ core i duas vacuitates q̃ sunt i capite ossis cruris: q̃ firmata fuit ligamento cingente: & alio ligamẽto in ꝓfunduz tendente: & duob⁹ ligamentis fortib⁹ a duabus ptibus cui⁹ q̃dẽ ps añtior bñ fcã fuit cũ rasfga. i. patella h⁹ est ocl̃s poplit̃. & ẽ os ad rotũditatẽ trahẽs. Cuius iuua^m est refrenare illõ qd̃ iuncticũ ẽ necẽ super digitos pedum curuatũ stare: & suspẽsuz sedere et rupturã & dislocatiõe. ¶Et iũctura q̃d laboriosa sustẽtata fuit ꝓpea q̃ suo motu defert corp⁹: & posit⁹ fuit locus ei⁹ ad añteriora: q̃m plm qd̃ ei accidit de labore inclinatõis ẽ ad añteriora. nõ.n. hꝫ ad posteriora inclinatõiez laboriosaz: ad duas tñ ptes rẽ modicã declinatiõis hꝫ. Tota ṽo ei⁹ declinatio est ad anteriora. & accidit ei ibi labor in hora incidendi & stãdi super digitos pedis cum aliquis quasi suspensus curuus stat & horum similium.

¶De anatomia pedis. Cap.xxx.

Pes creat⁹ fuit vt sit instrm̃ figendi & fcã fuit figura eius ad añteriora vi figura lõga vt instãdo & q̃escendo super ipm auxiliũ ꝓbeat: & eius in parte dõestica tenuitas creata fuit vt sit pedis declinatio in hora stãdi: & ꝓpe vacillãti ad partẽ ꝯrã parti pedis eleuati: q̃tenus refrenet illud qd̃ os ꝯstringit et inniti super partem bñ eleuãdi pedem eleuati: & vt statio sit temperata: & etiã vt sit facile calcare super res excũtes & absq; magno dolore: & vt pes bñ caueat illud qd̃ gradib⁹ & extremitatib⁹ coꝝ p q̃ sit ascẽsio similat̃. ¶Et pes q̃dẽ ex multis ossib⁹ creat⁹ fuit ꝓpter iuuamenta ex q̃b⁹ est vt bñ retineat & comprehendat illud super qd̃ incedit ex terra cum necẽ fuerit. Pes nãq; plerũq; tenet illõ super qd̃ incedit: q̃cadmodum manus retinet illud quod recipit: & cum tenens preparatur vt moueatur suis partibus ad ali

quā formā vt ꝑ eā retētio fiat melior erit melius ꝙ̄
vt totū sit vnū frustū: ne figura post figurā figuret.
¶ Et ex eis est iūnctū toti cōe cruris ossa sunt intra
¶ pedis vero ossa sunt viginti sex. Cahab ꝑ qḋ iun=
ctura pedis cū crure cōplet̄. Et calcaneus qḋ est su=
stētamentū fixiōis. Et naviculare ꝑ qḋ est tenuitas.
Et q̄tuor ossa rasete cū quib⁹ pecte cōtinuat̄: quoꝝ
vnū est os grādinosū exagono sile positū ad ptem
silvestrē pp qḋ p̄o illa sup terrā bñ figit ⁊ q̄nq̄ pecti
nis ossa. ¶ Alcahab vero humanū magis subtiliatū
ē ad exteriora ⁊ magis igrossatū ad iteriora ꝙ̄ alca=
hab oīm alioꝝ aīaliū ⁊ ipm̄ ē q̄si nobili⁹ ossib⁹ pedis
in motu iuuātib⁹ sic calcane⁹ ē nobili⁹ ossib⁹ pedis
in fingendo adiuuātib⁹. Et alcahab quid iñ duo ex
trema positū ē a duab⁹ cānis egredictia ipm̄ a suis
ptib⁹ circūdātia. s. a supino ipsi⁹ ⁊ a suo loco ⁊ a dua
bus suis ptib⁹ silvestri ⁊ domestica: ⁊ ei⁹ duo extrēa
in duas vacuitates q̄ sūt in cānis sive igrediūtur. Alca
hab p̄terea int̄ crus ⁊ calcaneū mediū existit: ꝑ ipm̄.
n. meli⁹ ɔtinuat̄ ⁊ iūctura int̄ ea firmat̄ ⁊ secura sit a
dislocatiōe. ⁊ ipm̄ qḋ ꝑ certo i medio ē positū. lꝫ exi=
stimēt q̄dā ꝙ ad domesticā sit declināś ꝓpter ɔcaui=
tatis tenuitatē. ¶ Ad alcahab v̄o os naviculare ab
anteriorib⁹ ɔiūctionaliter ligat̄. ⁊ h⁹: qḋ naviculare
cū calcaneo posteri⁹ ɔtinuat̄ ⁊ āteriu⁹ cū trib⁹ ossib⁹
rasete a pte silvestri. Os v̄o grādinosū ē illḋ qḋ se=
machus vocat os solitariū: ⁊ si voluens pones q̄rtū
ossiū rasete. ¶ Calcaneus autem sub alcahab posi=
tus ē dur⁹ rotūd⁹ ad posteriora vt ꝑcussionib⁹ ⁊ no=
cumētis resistere valeat: ⁊ iferi⁹ lenificat⁹ vt melius
calcet: ⁊ pes meli⁹ cooꝑiat illḋ sup qḋ q̄escit cū stat
e⁹ q̄ntitas magna fcā fuit vt corp⁹ portare q̄at ⁊ fuit
fcūs triāgulat⁹ ad lōgitudinē ⁊ subtiliādo paulatim
ꝓcedit donec finiat̄ ⁊ annihilet̄ corā tenuitate ad ptē
silvestrē. ideo vt subtilitatis cōcauitas sit ordinata su=
peri⁹ ad suū mediū. ¶ Rasceta v̄o a palme rasceta ē di
uersa: q̄m hec ē vna acies illa due acies: ⁊ q꞉ ei⁹ ossa
sūt nūeri multū minoris: ⁊ in hoc qḋ iuuamētū, existit
q̄m in palma motus fuit plus necessarius ⁊ compre
hensio ꝙ̄ in pede: ⁊ maius iuuamentū qḋ in pede cō
sistit est figere. Multiplicare āt diuisiōes ⁊ iūcturas
in retinēdo noceret ⁊ in cooꝑiēdo illḋ sup qḋ stat̄ ꝓ=
pterea qḋ ꝓuenit inde laxitas ⁊ aptio multa. Quē=
admodū si nulla foret ibi laxitas noceret ꝓpterea ꝙ
dilatatio equalis q̄ ē cōueniens deesset. Iā. eīn scītū
fuit ꝙ circundare ⁊ retinere cum eo qḋ est nūeri ma
ioris est melius ⁊ bene stare ⁊ bene posse deferre cū
eo quod est numeri minoris ⁊ maioris q̄ntitatis ē me
lius. ¶ pedis vero pecten de quinq̄ ossibus fuit crea
tum vt cum vnoquoq̄ ipsorum vnusq̄ digitorū: qui
sunt quinq̄ constituti in vna acie continuentur, q̄m i
eis fuit plus firmitudo necessaria ꝙ̄ comprehensio
ac circūdatio ꝙ in ossib⁹ man⁹ fuit necessariū. Quil=
q̄ āt digit⁹ preter policem ex tribus cōsistit⁹ ossibus.
Iam de ossibus locuti sumus quantū sufficit ⁊ hec
quidem ossa cum computata fuerint erunt ducenta
⁊ quadraginta octo: preter sisamina ⁊ p̄ter os qḋ lau=
de littere grece simulatur.

¶ Summe. ii⁹. doctrina. v. ⁊ est verbū
vniuersale, de neruis musculis chordis
⁊ ligamentis.

Cap. i.

Uoniam mot⁹ volūtari⁹ mem
bris n̄ cōplet̄ nisi v̄tu
te a cerebro eis mediātib⁹ neruis adue=
niēte: ⁊ neq̄ erat ɔueniēs vt nerui ossib⁹
ɔtinuarent̄: q̄ ꝑ certo sūt mēbroꝝ nobiliū
radices i motu ꝑ ꝑfectionē ꝑmā: q꞉ ossa sūt dura ⁊ ner
ui sūt sōtiles: ꝓpea clementer egit de⁹: ⁊ ex ossib⁹ rem
neruo silē ꝯcrit q̄ ɔnexio ⁊ ligamentū vocat̄: ⁊ ipam
neruo adiunxit: ⁊ ex eis rete faciendo q̄si rē vnā effec
Et ꝓpterea ꝙ corp⁹ qḋ ex neruo ⁊ ligamēto cōponit̄
ꝓpius fuit subtile: q̄m corporis nerui ⁊ augmētū cū
ad mēbrū ꝑuenit nō ē tm̄: ꝙ ab ipsi⁹ corpe ⁊ grossitie
cū est in sui ortu remoueat̄ tāta lōgitudie de q̄ sit cu
rādū. Cū nerui⁹ nō cōseq̄tur augmentum faciēs adi
pisci corp⁹ ei⁹ perueniens ad membra ɔsecutionem
longinquā super corp⁹ suū motui suo in sua grossi=
tie cōsecutionē de q̄ sit curādum. Et ei⁹ corp⁹ cū est
ei⁹ ortus ē tm̄ q̄ntū ipm̄ cerebri corp⁹ ⁊ nucha ⁊ capi=
tis ɔcauitas: ⁊ neruoꝝ egressiōes tolerare pñt: tunc.
n. si neruis membroꝝ motus affirmaret̄ ipsis in sua
corporeitate possibili exītib⁹: ⁊ ꝓpter cū diuidunt̄ et
ꝑtiunt̄ ⁊ ramificant̄ i membris: ⁊ fit illḋ qḋ ex eis vni
accidit membro multo subtilius ꝙ̄ radix: ⁊ cū a suo
ꝑn⁹ ⁊ ortu elōgat̄. esset in hoc corruptio manifesta.
Sua igit̄ sapiētia deus ipm̄ gubernauit: grossitiē et
attribuēdo q̄ ꝑuenit ꝓpter corporis ex eis ⁊ ligamē=
to cōpositi villoꝝ cōfusionē. quorum vacuitates car
ne ipleuit: ⁊ hoc ipm̄ pāniculo texit. ⁊ i ipsi⁹ medio ꝑ
pēdicularē sicut megar ḋ sub a nerui posuit. Et hui⁹
summa facta ē mēbrū ex neruo ⁊ ligamēto ⁊ eoꝝ vil=
lis ⁊ carne iplēte ⁊ pāniculo cooꝑiēte cōpositū: ⁊ hoc
qḋ membrū est musculus. et ipm̄ est qui cum colligit
trahit chordā q̄ ex ligamento ⁊ neruo cōponit̄: illa. s.
q̄ ab eis ad mēbri ptē trāsit. ⁊ colligit ad membrū at=
trahendum: et cum dilatatur laxatur chorda ⁊ elon
gatur membrum.

¶ De anatomia musculorum mouentiū qui
sunt in facie. Cap. ii.

Ex eo qḋ scit̄ ē qḋ muscli faciei sūt s꞉ nūeꝝ mēbro
rū mobiliū q̄ sūt in facie. Mēbra āt mobilia q̄ sūt i
facie sūt frons ⁊ oculi ⁊ palpebre supiores ⁊ maxilla i
cōitate cū labiis ⁊ labia sola. ⁊ due auriū extremi=
tates ⁊ mādibula inferior.

¶ De anatomia musculorum frontis. Ca. iii.

Frons āt ꝑ musculū tenuē dilatatū pāniculā=
rē mouet̄ q̄ sub cute frōtis dilatatur. ⁊ cū ipsa
adeo misceat̄ donec sit q̄si cōtinie cutis ps ⁊ fiat ipossibi
le ipm̄ ab ea excoriari. Et mēbro q̄dē qḋ ꝑ ipm̄ moue
tur absq̄ chorda obuiat. Qm̄ illḋ qḋ ꝑ ipm̄ mouet̄ est
cui dilatata lenis ⁊ mouere tale q̄le ipm̄ ē ꝑ chordā
nō ē bonum ⁊ h⁹ qḋ musculi motu eleuant̄ supcilia
⁊ ē ēt cum ad claudēdum oculum iuuat ꝓpter suaꝝ
virtutum diminutiōni ⁊ sui laxitatem.

¶ De anatomia musculorum oculi. Cap. iiii.

Musculi v̄o oculum mouētes sūt sex q̄ꝝ q̄tuor ex la
terib⁹ ɔsistunt sursum ⁊ deorsum: ⁊ duo alme=
chani. vnusq̄sq̄ eꝝ ipoꝝ ad suā ptē mouet ⁊ sunt duo
musculi ex trāsuerso icidētes q̄ sm̄ rotūditatē mouēt.
¶ Ab oculo v̄o posteri⁹ ē muscul⁹ q̄ neruum ɔcauum

quē post nolabim⁹ sustētat ppea q̄ cū eo miscetur ꝛ
ↄtinuat· ꝛ eleuat ip̄ȝ ꝛ ꝓhibet ip̄m a latitate ex q̄ ꝓ=
uēit alīḣ ob: ppea q̄ retiet ip̄m cū itēte ituet ꝛ h⁹ q̄dē
muscli ſ ↄānect ligamētalib⁹ accit ex diuisiōe: vñ in
ex⁹ eē a d dubietatē puenit. Sūt nāq̄ et anatomic̄ q̄
tenēt ꝙ ꝯ est vn⁹ muscul⁹: ꝛ sūt ex eis qui duo ꝛ sūt ex eis
qui tri ꝯ quocunq̄ tñ mō sit ex⁹ cap̄ vnum existit.

¶ De anato^a musculorum palpebre. Cap. v.

Ergo ſo iferior motu nō idiget: itētio nāq̄ ꝓue=
nit ꝛ cōplet motu supior̄ solum. ꝛ eo ↄplet ocli
clau̅sura ꝛ aspect⁹ q̄ fit itēte. Uelūtas eñ dei fuit. vt
m̄, tr̄a q̄sto pl⁹ pote fuerit sint pauciora cū nō puene
rit ipedimē^m: q̄m i multiplicatiōe coꝝ puenit ex nocu
ꝰ, iet̄ illō qō ē sctūr pote q̄dē erat vt palpebra supior
ꝯ ieta māeret: ꝛ iferior eēt mobil̄. Sȝ factor̄ volūtas
est vt p opōnes suas approximent pncipiꝭ ꝛ eās ad
suos fines eleuet tēpatiori via ꝛ rectiori semita. Su=
pior āt palpebra neruoꝝ origini ꝓpinq̄or existit: vñ
neru cū ad ip̄am tēdūt reflexiōe ꝛ reuolutiōe ñ indi
gēt ꝛ q̄ palpebra supior duob⁹ idiget motib⁹ eleua
tiōis cū apit ocl⁹: ꝛ ꝯpīsiōis cū claudit: ꝛ clausura idi
get musclo trahēte ad inferiora pp̄ qō fuit neciū vt
muscul⁹ ei adueniret ad iferiora dclinās ꝛ ipellens
Et si vn⁹ fuiss̄ȝ: tē ipole foret: vt ↄtinuaret nisi aut cū
extremitate palpebre: aut cū ipsi⁹ medio: ꝛ si cū pal=
pebre me⁹ ↄtinuaret cooꝑiret pupillā cū ad ip̄aȝ ele
uaret ꝛ si cū extremitate palpebre ↄtinuaret ñ ↄtinua
ret nisi cū extremitate vna: ꝛ ñ pueniret palpebre co
optura eq̄lr sȝ trāsuersaret: q̄ clausura in pte vbi eēt
chorda ↄstrigeret p⁹: ꝛ ab alia dbilitaret pte ꝛ coop
tura nō eēt eq̄lis sȝ sitꝭ eēt cooptur palpebre homis
torturā patiēt̄ pp h⁹ ei nō vn⁹ creat⁹ fuit musculus
sȝ duo q̄ a ptib⁹ duoꝝ almechenit nascētes palpebrā
ad iferiora sili deponūt attractiōe. In opōne āt pal=
pebre vn⁹ sufficiebat muscul⁹ q̄ ad me^m pueiret pal
pebre ꝛ ex⁹ chorde extrēitas supꝑalpebre dilataret
extrēitatē: ꝛ cū ↄtheret apiret: pp ea adh⁹ vn⁹ creat⁹
fuit q̄ fm rectitudinē iter duos dscendit pāniculos
ꝛ dilataꝛ ꝛ cōtinuaꝛ corpore cartilagini sili: ꝛ expādit
sub pilorum palpebre origine.

¶ De anatomia musculorum maxille. Ca. vi.

Maxilla duos hȝ mot⁹ vn⁹ ē seq̄ns motum mādi
bule iferior̄: ꝛ alr̄ ē ei cū labio cōis. Mot⁹ antē
eā quē hȝ motū alteri⁹ mēbri seq̄ntē sꝫ muscli illi⁹ mē
bri. Et mot⁹ quē cū alio mēbro hȝ cōem eā est muscu
lus q̄ est ipsi⁹ ꝛ illi⁹ alteri⁹ cōiter. ¶ Et iste q̄ñ muscu
lus i vnaq̄q̄ maxillaꝝ gena vn⁹ existit lat⁹: q̄ ꝛ h⁹ no
mine sciꝝ. Unusq̄sq̄ āt eoꝝ ex q̄tuor ↄpositꝰ ē ptibus
q̄m villus a q̄tuor ei aduenit locis. Unius origo ē a
furcula c⁹ fines cū extremitate labioꝝ ad iferiora cō
tinuaꝛ ꝛ trahūt os iferi⁹ ex trāsuerso. ¶ Et scd's origo
existit iter thoracē ꝛ furculam a duab⁹ ptib⁹ ꝛ ipsoꝝ
villi trāsuersī ꝓtendunꝛ. Et ille q̄ a dextris oritꝛ cū eo
qō a sinistris nascit trāsuersando iungitꝛ ꝛ penetrat.
Et ↄtinuaꝛ ille q̄ nascitꝛ a dextris cū iferiori pte extre
mitatis sinistre labii: ꝛ ille q̄ a sinistris nascitꝛ eꝫ. Cū
q̄ villus iste colligitꝛ āgustat os ꝛ ip̄ȝ ad anteriora ꝓ
trahit: sic i bursa efficit corrigia q̄ bursam claudit. Et
tertius oritꝛ ab osse qō rostro corui i spatula sitaꝛ et
ↄtinuaꝛ iferi⁹ ↄtinuitate illi⁹ muscli: ꝛ trahit labiū in

duas ptes attractiōe sili. ¶ Et q̄rtus oritꝛ a sinciꝑ
colli ꝛ trāsit circa terminos auriū ꝛ ↄtinuaꝛ cum fine
maxille: ꝛ mouet maxillā motu manifesto quē seq̄
tur labiū ꝛ fortasse valde approximatur loco: vbi est
aur̄ ingressus in plerisq̄ hoībus ꝛ cōtinuatur cum
ea ꝛ mouet aurem.

¶ De anatomia musculorum labiorum. Ca. vij.

Ex musculis ſo labij sūt illi quos diximus ei ꝛ ma
xille cōes cōiter musclis ei⁹ sūt q̄ sūt ipsi⁹ ꝓprii sūt
musculi q̄tuor. paruuū aduenit ei a supiori rectitu
dine duaꝝ genaꝝ maxillaꝝ ꝛ cōtinuaꝛ ꝓpe ipsius ex
tremitatē ꝛ duo ab iferiori. Et hi q̄dē q̄tuor ad h⁹ vt
solū labiū moueaꝛ sufficiūt vnaq̄q̄. n. pars eoꝝ cum
moueꝛ ad ptē illā mouet. Cūq̄ duo ad duas mouen
tur ptes ad duas dilatantur ptes. Adsunt igitur ei
fm cōplementum motus ad quatuor ptes: nullū hȝ
motum nisi istos. In his igiꝛ q̄tuor adest ei suffici
tia: ꝛ isti q̄dem q̄tuor musculi ꝛ summa musculorum
ↄtinuantium cuȝ corpe labij miscentur taliter q̄ sensus
a substātia labij pīma ipsos discernere nō vȝ ꝓpter
ea q̄ labium est mēbrū molle carneum os nō hñs.

¶ De anatomia musculorum nasi. Cap. viij.

Cum extremitate ſo leporis duo pui cōtinuaꝛ
musculi fortes paruitas āt existit ne sup alios
musculos plus necessarios eo angustatio fiat. q̄m ni
broꝝ maxille ꝛ labij motiones plures sunt nume
ro: ꝛ frequentius fiunt: ꝛ pseuerāt plus et plus fuit
necessarie q̄ mot⁹ extrēitatis leporis. Fortes āt crea
ti fuerunt vt eoꝝ fortitudine illud qō ei dfuit ꝓpter
sius dfectuȝ emēdeꝛ: quoꝝ aduent⁹ est a pte gene ma
xille: ꝛ misceꝛ primo cū villis pomi maxille nō āt a pte
te gene maxille aducti fuerunt nisi vt ipsum adeo
moueant. ¶ De anatomia musculorum mādibula
rum superioris ꝛ inferioris. Capi. ix.

Mandibule iferiori absq̄ mādibula supiori mo
tus ꝓprie attribut⁹ fuit pp̄ iuuamēta ex q̄b⁹ est
q̄ leuior̄ motus est melior. Et ex eis q̄ dimittere ad
mouendū supioreȝ mēbra nobilia cōprehendētia
q̄ mot⁹ i ip̄is nocumētū efficit dignu⁹ ꝛ salubr⁹. Et
ex eis ē: est q̄ si supior mādibula tali mō eēt vt ei⁹
motus facilis foret nō fieret iunctura q̄ est iter ip̄aȝ
ꝛ caput firma. ¶ Preterea i mādibula inferiori mo
tus plres q̄ tres nō fuere necarij. Mot⁹ apiēdi os ꝛ
mot⁹ claudēdi ip̄ȝ ꝛ mot⁹ masticādi ꝛ molēdi. Ape
riēs āt mādibulā ad iferiora descēdere fac̄. Et clau
dens ip̄am eleuat. Et molens ip̄aȝ circuire facit ad
duas ptes declinare. Manifestum est igiꝛ q̄ motꝰ mo
dus claudendi sit per musculos qui a superioribus
descendunt et ad superiora resurgunt et apiendi
ↄtrio ꝛ molendi cum transuersiōe. Quapropter ad
claudenduȝ duo creati fuerunt muscli qui duo tpis
musculi vocanꝛ. Ipoꝝ q̄titates in homine pauce fa
cte fuerūt: q̄m mēbrū qō p eos moueꝛ i hoīe pue eꝫ
sitꝭ q̄titatis in medio vacuitates hñs ꝛ est in pōdere
re leue. Nāq̄ motus qui huic accit membro p hos
duos venientes musclos magis sunt leues: in cete
ris āt animalibus inferior mandibula est maior q̄n
tuor q̄ sit in hoīe. Uñ p eos moueri in motu mord
di ꝛ res cōcedēdi duras: ꝛ incidēdi ꝛ eradicandi est
difficili⁹. Et hi qō musculi duo sunt moles ꝓpterea

q iuxta pn^m exūt qd est cerebr̄ qd ē corp^9 in vltio molle. et neq ē inter ipos et cerebrū nisi vnū os: vñ tū pp hoc: tū pter illud qd timet ex societate cerebri cū eis in nocumentis si accideret: et in dolorib^9 si euenirēt: adeo q ille cui accidissent ide ad phrene sim pueniret. et ad eas q sūt siles eis ex egritudib^9. ¶Sepeliuit eos creator apd ipo p originē et egressionē a cerebro i osse petroso: ipos penetrare fecit i co optura q silis ē canali: et est ɔposita ex duob^9 ossib^9 paris: et torturis foraminū p q trāsit q cū eis vadunt cor̄ vestiētes extrēa magno spatio donec par ptrāseāt vt cor̄ suba paulati idureur: et a loco vbi orti fuerūt paulati elōgent. ¶Unicuiq aūt duor̄ hor̄ musculor̄ magna gnat chorda q sup mādibule inferioris iecedit extremitatē et ipā cuz ɔhitur eleuat. ¶Et hi qd duo musculi ab alijs duob^9 adiuti fuerīt musculis q in iferiorib^9 bucce iecedētes ad mādibulā dscēdūt iferiorē i fornice: qm i eleuādo graue ē necessariū ipz igeniose regere et sollicitari pro ipo qlr pl^9 hēat fortitudis. et chorda ēt q ex istis duob^9 nascit muscul' ex ipor̄ orit medietate et n ex cor̄ extremitatib^9 pp firmitudinē. ¶Et chorde due nascētes ex istis duob^9 muscul' pcedūt ex medio cor̄ et nō ex cor̄ extrēitatib^9 pp firmitudinē. ¶Musculor̄ vo apiendi et mādibulā descēdere faciētū villi ex additamenti nascunt adhubirēti q retro post aures creata fuerīt et descēdunt et vniūt et sūt vn^9 muscul^9: post sepant et fiunt chorda vt firmitudinē augeāt. deinde iteruz ramificat et carne replet. Et fit muscul^9 ne pp sui tēsionē ad nocumenta recipiēda sit pparata: deinde mādibule reflexo mēto obuiat: et cū ɔhit trahit mādibulā retro et dscēdit pculdubio. et ppea q nalis grauitas i descēdēdo adiuuat: duo sufficeret et nō adiutorio eguerunt. ¶Masticādi vo musculi sunt duo. Ab vnaq eni ptervni musculo triāgulato cuz ei^9 caput positū fuerit triāgul^9: q ex suis āgulis in facie ɔsistūt duo ptēdunt latera: vnū ad mādibulā descendit inferiorez et alterū ad ptē paris ascēdit: et inter ea basis ɔtinuat recta: et miscet ēsq agulus ei qd āt ipm existit. ppea vt musculus iste diuersas in ɔhendo hēat ptes: et nō sit ei mot^9 eqlr: sed diuersis possit inclinari inclinationibus: ideo vt per eas molitio et masticatio compleatur.

¶De anatomia musculorum. Cap. x.

Caput mot^9 hz ppos: et mot^9 cū quo colli spōdilibus cōes: p qd est mot^9 ɔposit^9 ex declinatiōe capit et declinatiōe colli simul. ¶Unusqsq vo duor̄ motuū. s. ppri^9 et cōis: aut erit curuās āteri^9 aut curuās posteri^9: aut inclinās ad dexterā: aut ad sinistrā. Et iter ipos qdē sm ɔcedādi for̄z motus gnat ɔuersiōis. ¶Musculi aūt q caput ad iferiora ppe curuāt sunt duo musculi q a duab^9 descēdūt ptibus q cū villis suis miscētur retro p^9 aures a supiorib^9: et ab osse toracis ab iferiorib^9: et eleuant sic cōtiui. ¶Est etiā cū qdā existimāt q sint tres musculi duo nāq vni^9 eorum extrēa ramificat. et duo capita sūt eis. ¶Cūq vn^9 cor̄ mouet caput ad iferiora curuat: et cū ābo mouent caput ad āteriora tpate curuatur. ¶Musculi vo q caput et collū simt anteri^9 curuāt sunt par sub meri positū qd ad ptem spōdilis p^c et 2^c vadit: et cuz eis miscet. Cūq po ipsi^9 q est ad ptē meri ɔhit curuat caput solū et si ps cū duabus spōdilib^9 ɔiunata opat. curuat ad āteriora ēt collū. ¶Sz musculi q solū caput ad posteriora curuāt q tuor sūt paria sub pib^9 q noiauim^9 po sita: et hor̄ qd piū origo supra iūctura exit et ex eis ēt sūt q ad sime nia pueniunt et ipor̄ origo ē lōginqor medietate q ē posterius: et sūt ex eis q ad alas pueniūt q̄ruz origo est a medio. ¶Ex istis sūt par qd ad duas p^c spōdilis alas pueuit sup par qd ad scdm pueuit simeniū et par cui^9 villus ex ala p^e orit et vadit ad simenium scdz. Et ei^9 qd ppetas ē vt capit declinationē cū ipz curuatur ad nālē eleuet dispositionum sui trāsuersiōe. ¶Et ex eis par q̄rtū qd a supiorib^9 incipiēs penetrat sub 3^e cū trāsuersiōe. et ad ptē siluestrē et comitat p^c spōdilis alā. ¶Duo p^a paria caput posterius sine declinatiōe: aut cum dclinatione modica curuāt. Et 3^m declinatiōis rectificat torturā. Et 4^m trāsuersiōe māifesta ad posteriora curuat: et qcūq tertij et q̄rti solus dclinauerit iclinabit caput ad suā ptē. Et cū ābo retrahent mouebit caput ad posteriora ɔuersiuz absq dclinatiōe. ¶Musculi vo q caput cū collo curuāt sūt paria tria pfūda: et par vnū coopiēs vnūqdq par cor̄ ē triāgul^9 cui^9 basis ē posteri^9 os cerebri. et qd ex ea remanet ad collū dscēdit sed triuz pariuz sub eo expāsor̄ vnū sup duo latera spōdiliū descendit et aliō multū declinat ad alas et aliō p mediū trāsit iter duo spōdiliuz latera: et duo extrēa alar̄. ¶Musculi aūt q caput ad duo iclināt latera sūt duo paria capitis iuncturā ɔcomitantia. Uni^9 paris cor̄ loc^9 ē āteri^9: et ipz ē qd iter caput et spōdilē ɔtinuat scdaz: cui^9 vnū ipar ē ad dxtrā et alterū ad sinistrā. Et par 2^m cor̄ ē cui^9 loc^9 ē posteri^9 et cōiūgit iter spōdilē pmā et caput: cui^9 vnū ipar iecedit a dxtra: et alter̄ a sinistra: et qdcūq vnuz ex istis ɔhetur caput dclinabit ad ptē ipi^9 cuz trāsuersiōe: et qcūq duo ab vna pte ɔhēt dcliabit ad eos caput absq trāsuersiōe: qr si āteriores mouebunt iuuabunt in curuādo caput ad iferiora si posteriores mouebūt reducēt caput ad posteriora. Et si oēs vt q̄tuor sint mouebunt stabit caput recte. Et hi qdē q̄tuor musculi alijs musculis sūt minores. Uerūtn eis locoruz ipor̄ bonitate: et qr sub alijs dscēdunt musculis restauratuz sūt q̄tuz alij p magnitudinē hūt. ¶Iuncture pterea capitis due res necie fuerīt qbus due intētiōes ɔue erāt oportūe. Una ē firmitudo: et hec qd pēdet ex affirmāda iūctura: et vt par̄ motibus obediat. et altera ē mltitudo nūeri motuū: et hec pēdet ex facilitate iūctura: et laxatiōe ear̄. ¶Factuz ē igit vt iūcturarū laxitas ptrāsiret ɔplemētū firmitudis q pp musculos mltos q sūt cigētes ea et circundātes acqrit. due igit itētiōes ei acqsite fuerunt. vñ deus oibus factoribus melior sit bndictus.

¶De anatomia musculoruz epiglotis. Cap. xi.

Epiglotis ē mēbrū cartilaginosuz creatū vt vocis sit instrm: qd qdē ex trib^9 ɔpositū ē cartilaginib^9. ¶Una est cartilago quā sensus cōphēdit corā gula: est sub mento q vocat peltalis et clipealis: qm eius venter est cōcau^9 et dorsuz gibbosuz pelti silis et clipeo paruum ei^9. ¶Et scda est cartilago post il

lā posita ad ptē colli cum ea ligata: vocat q̄ nomē nō hȝ. ¶ Et 3ᵃ ē sup illas coopiens q̄ cum ea q̄ nomē nō hȝ ꝯtinuat: ⁊ obuiat peltali absq; ꝯtinuitate ⁊ inter ipaȝ ⁊ illā q̄ nomē nō hȝ est iunctura dupla ꝑꝑ duas vacuitates q̄ sunt i ipsa i q̄s duo additamēta non hñtia nomē decent̄ igrediunt̄ cū eis ligamēt̄; ꝯnera ⁊ vocat̄ coopertoriale ⁊ cymbalaris. ¶ Et ꝑpterea q̄ peltalis q̄nq; adiungit̄ nō hñti nomē ⁊ q̄nq; elōgat̄ ab ea ē epiglotis apitudo ⁊ ei⁹ coāgulatio. ¶ Et ꝑpea q̄ cymbalaris coopit clipealē: ⁊ ipaȝ comitat̄ ⁊ ꝑpea q̄ ab ea sepat̄ ē epiglot; apitio ⁊ clausio ipi⁹ Ubi āt est epiglot; ⁊ corā ipa ē os triāgulatū lauda vocatum q̄ laudā gracā l̄raȝ signāt ⁊ est ita. ¶ In creādo v̄o os hui⁹ existit iunamētuȝ vt sit origo ⁊ pᵐ et q̄ villi musculoꝝ epiglotis oriunt̄. ¶ Epigloti preterea musculi fuere necessarij q̄ clipealē nomen nō hñti applicēt: ⁊ musculi q̄ cymbalarē applicēt ipis ⁊ eas cū ea coopiāt: ⁊ musculi q̄ cymbalareȝ ab alijs duab⁹ elōgēt vt epiglot; apiat̄. ¶ Ex muscl'is v̄o epigloti apiētib⁹ ē par q̄ð ab osse laude nascit̄. ⁊ vadit ad anteriora peltalis. ⁊ ꝯtinuat̄ ⁊ expādit̄ sup ipsam. ⁊ cuȝ ꝯhit̄ trahit cymbalarē ad īferiora ⁊ ad īferiora ⁊ dilatat̄ epiglotis ⁊ par. q̄ð numerat̄ iter musculos gule ad īferiora trahētes: ⁊ nobis q̄ð vr̄ vt ipm numeret̄ iter eos q̄ iter eas sunt cōes cui⁹ origo est iterius i thorace ⁊ vadit ad peltalē. ¶ Ei v̄o multoruȝ aialiū motu aliō associat̄ par. in ⁊ duo ꝑia q̄rū vnū ad cymbalarē ꝑuenit posteri⁹ ⁊ ꝯtinuat̄ cum ea. cūq; ꝯhuntur ad cymbalarē eleuāt ⁊ eā ad posteriora trahunt ⁊ sepatur ab aplicatiōe sui cuȝ peltali et dilatat̄ epiglot;. Et alteri⁹ ꝑis musculi ad duos cymbalaris margines veniunt: q̄ cuȝ ꝯhunt̄ ipam a peltali sepant ⁊ i latitudinē extēdunt ⁊ i dilatādo epiglotiȝ adiuuāt. ¶ Ex muscul' āt q̄ epiglotim coāgustāt est par q̄ð a pte laude venit ⁊ ꝯtinuat̄ cum peltali. postea dilatat̄: ⁊ erigitur sup illā q̄ nō hȝ nomen donec duo extrema duoꝝ ipariū ipsi⁹ pᵒ illā q̄ nomē nō hȝ vniāt ⁊ cū ꝯhit̄ coāgustat. ¶ Et ex eis sunt q̄tuor musculi ⁊ fortasse existimat̄ q̄ sint duo dupli cōtinuātes peltalis extrēitates cū extrēitatibus eius q̄ nomē nō hȝ q̄ cū ꝯhunt̄ īferiora epiglotis coāgustāt Et sunt q̄ existimāt q̄ð vnū par ipoꝝ sit occultūȝ ⁊ alteruȝ māifestū. ¶ Ex situb⁹ v̄o musculorum q̄ claudunt melior fuit vt i īferiorib⁹ epiglot; creati fuissēt ita vt cuȝ ꝯhunt cymbalarē ad īferiora traherent ⁊ eā claudēdo coopire facerēt. ⁊ ꝑꝑ hoc par creati fuerunt q̄ de radice peltalis nascit̄ ⁊ eleuatur iteri⁹ ad duo cymbalaris extrēa: ⁊ ad radiceȝ ei⁹ q̄ nomē nō hȝ a dextra ⁊ e sinistra: ⁊ cuȝ ꝯhunt̄ iuncturā stringunt ⁊ epigloti tali clausura claudunt q̄ muscl'os pectoꝝ ⁊ diaphragmatis refrenare valeat in ꝓhibēdo aeris attractōeȝ. Qui q̄ð ꝑui creati fuerūt ne iterioribus epiglot; coāgustatōȝ facerēt: ⁊ fortes fuerūt creati: vt eoꝝ fortitudinē cū ipediti fuerit i claudēdo epigloti ⁊ ꝓhibēdo aeri⁹ attractōeȝ dscēr⁹ multus corrigatur q̄ eis ex ꝑuitate aduēit: ⁊ ipoꝝ via ē s̄ȝ rectitudinē ascēndētiū cū dclinatiōe ꝑua ꝑꝑ quā fit ꝯtinua⁹ cōueniēs iter peltalē ⁊ n̄ hñtē nomē. Et ē ēt cū duo inueniunt̄ musculi sub cymbalari positi q̄ hoc ꝑdictū par iuuāt. ¶ De anatōia muscl'oruȝ gutturis. Ca. xij.

Gutturi i summa duo hȝ ꝑia q̄ ipm ad inferiora trahunt: vnum eoꝝ ē par q̄ð iā i caplo epiglotis noiauim⁹: ⁊ alterum ē par ēt ex thorace nascens q̄ eleuat̄ ⁊ cū lauda cōtinuatur pᵒ: postea cum gutture ⁊ trahit ipm ad īferiora. gutturis v̄o musculi sūt duo musculi gutturosi q̄ sunt duo musculi apud gulam positi in transglutiendo adiuuantes.

¶ De anatomia musculorum laude. Cap. xiij.

Lauda v̄o muscl'os hȝ q̄ sibi sunt ꝓprij ⁊ musculos i q̄b⁹ aliō mēbrū cū ipo cōicat. ¶ Sȝ q̄ laude sunt ꝓprij, tria sunt ꝑia: vnum par venit a duobus mādibule margib⁹: ⁊ cum linea recta q̄ sup hoc os existit ꝯtinuat̄: ⁊ ipȝ est q̄ð ipm ad mādibulā trahit ⁊ par q̄ð orit̄ sub mento ⁊ icedit iteri⁹ sub lingua ad linguā: ⁊ ad extremitatē supiorē hui⁹ ossis ⁊ istō ēni trahit hoc os ad pteȝ mādible: ⁊ aliō par orit̄ ex additamētis silamis q̄ sunt apō aures ⁊ ꝯtinuat̄ cū extremitate inferiore linee recte sup hoc os. Illi vero q̄s habet cum alijs cōes iam noīati sunt ⁊ noiabunt̄.

¶ De anatomia musculorum lingue. Cap. xiiij.

Musculi v̄o linguā mouētes sūt nouē. duo sunt latitudiales ab additamēt; silamis venientes cum duob⁹ ipsi⁹ laterib⁹ ꝯtiuāt̄. Et duo lōgitudiales a supmo ossis laude nascentes q̄ cum medio lingue ꝯtiuātur. Et duo q̄ eā i trāsuersio mouent nascuntur a latere q̄ð est īferi⁹ ex duob⁹ ossis laude laterib⁹: ⁊ penetrāt i linguā iter lōgitudiales ⁊ latitudinales. Et duo musculi linguam resupinātes ⁊ peruertentes eā q̄rum loca s̄ð istoꝝ locis q̄s noīauimus exñt: ⁊ ipoꝝ villi iā expāsi fuērt sub eis i latitudinem cum toto osse mādibule ꝯtinuati fuērt. ¶ In summa ꝑterea musculorum lingue noīauerūt q̄dā musculū solitarium q̄ iter linguā ⁊ os laude ꝯtinuat: ⁊ vnum ad aliō trahit: ⁊ nec ē lōge q̄n muscul⁹ q̄ linguā ad exteriora in lōgitudinē mouet moueat eā sic. Inest ei vt in extensiōe in seipsa moueatur quemadmodum inest ei vt in curatione in seipsa moueatur.

¶ De anatomia musculorum colli. Cap. xv.

Musculi q̄ collū mouēt sūt duo ꝑia. Unuȝ par a dextra: ⁊ alterū a sinistra: s̄ȝ q̄cunq; eoꝝ solū ꝯhetur colluȝ ad suā pteȝ trāsuerse trahet: ⁊ q̄cunq; duo eoꝝ q̄ sunt ab vna pte sil' ꝯhent̄ iclinabit colli rectū i pte illa n̄ cū trāsuersiōe: imo cū rectitudine. Et cū oēȝ q̄tuor sil̄ erit opō: stabit collū absq; declinatiōe aliq̄. ¶ De anatoᵃ muscl'oꝝ pector;. Ca. xvi.

Musculoꝝ q̄ pect⁹ mouēt q̄dā sunt q̄ tm̄ dilatāt ipȝ ⁊ nō ꝯstrigūt: ex q̄b⁹ s̄t muscl'i diaphragmatis iter membra aereȝ attrahendi ⁊ mēbra nutrimēti distiguētis: q̄ð postea noiabim⁹. ¶ Et par s̄ð furcula positū a pte nascit̄ q̄ ad caput ꝑtēdit̄ spatule q̄ð postea noiabim⁹: ⁊ ē ꝯtinuuȝ cū costa pᵃ iterius a sinistra: ⁊ cū ipo vnit̄ par vnū cui⁹ vnūq̄ðq; ipoꝝ ē duplex ipȝ ⁊ diuidēs ipȝ duab⁹ ptib⁹ q̄ruȝ supior cū collo ꝯtiuat̄: ⁊ ipȝ mouet: ⁊ iferior eaꝝ mouet pect⁹ ⁊ miscet̄ cū musculo ei⁹ quē nūc noiabim⁹: ⁊ ipe ē ille q̄ est ꝯtinu⁹ cuȝ costa q̄nta ⁊ sexta. Et par q̄ð est i loco spatule ꝯcauo ifusuȝ cū q̄ par ꝯtinuatur q̄ð a spōdilib⁹ ad spatulā dscendit ⁊ fiūt sic musculus vnus ⁊ cū costis ꝯtiuāt̄ posteriorib⁹. ¶ Et par 2ᵐ q̄ð nascit̄ a 6ᵃ spōdilium colli: ⁊ a pᵃ ⁊ 2ᵃ spōdiliuȝ pectoris ⁊

cōtinuaꝛ cū costis toracis. isti sꝫ musculi dilatantes. ¶ Musculoꝝ vero pectꝰ cōstringētiū alij sꝫ q̄ pectꝰ i latitudine. ꝯstrigūt ꝛ ē diaphragma cū q̄escit. ¶ Alij sꝫ q̄ fm cētiā ꝛ ex istis ē par qđ fō radicibꝰ costaꝝ supioꝝ ē extēsuꝫ cꝰ opō est strigere ꝛ aggregare. Et ex eis ē par apō extrēitates istꝰ cū thorace vel adherēs thoraci int epiglotale ꝛ furculā cōtinuatū. Et cōtinuatur cū musculis vētrꝫ q̄ sꝫ recti: ꝛ alia duo paria q̄ ipꝫ coopiūt. ¶ Musculi vero q̄ sꝫ cōstrigūt ꝛ dilatāt sꝫ musculi q̄ sꝫ int costas verūtn̄ pscrutatōe i cōsiderādo cogscit q̄ cōstrigētes alij sꝫ a dilatātibꝰ. Int oēs em̄ duas costas sꝫ ex eis q̄tuor pcerto musculi. Lꝫ q̄daꝫ existimēt q̄ sit vnꝰ musculꝰ. Et hic q̄ō qm̄ vnū existimāt musculū ex viij ꝯtextꝰ ē trāsuersos: quoꝝ q̄dam sꝫ itrīseci q̄dā q̄ coopiūt. Eoꝝ q̄ coopiūt q̄dā sꝫ q̄ sūt ad ptē extremitatis cartilagiose coste. ꝛ q̄dā sꝫ q̄ sūt ad ptē altꝰ extrēitatꝫ q̄ ē fortꝫ. Qđ vero iterꝰ existit totū i situ a coopiēte ē diuersuꝫ. ꝛ illđ qđ ē i extremitate coste cartilagose diuersum est in situ ab eo qđ ē sup aliā extrēitatē. Et qm̄ q̄ō hic q̄tuor hn̄t viij nūero oꝫ vt musculi sint nūero q̄tuor: ꝛ q̄ ex eis sꝫ supiꝰ positi sꝫ dilatātes. ꝛ q̄ ex eis sꝫ iferiꝰ positi sꝫ ꝯstrigētes. Per hꝰ itaq̄ sit oīꝫ muscloꝝ pectoꝫ nūerꝰ .lxxvj. musculi ꝛ ē et cū musclos pectoꝫ duo alij iuuāt musculi qui a furcula ad spatle capꝫ veniētes ad pmuzerꝰ ꝯtinuanꝛ latꝰ ꝛ ipm̄ sursum eleuāt ꝛ in dilatādo pectꝰ adiuuāt

¶ De anatoᵃ muscloꝝ motꝰ adiutorij. Cap. xvij.

Ex muscul motꝰ adiutorij. sꝫ illi q̄ mouēt spatule iūcturā sꝫ tres musculi q̄ ei a pectore adueniūt. ꝛ ipm̄ mouēt ad iferiora: ꝛ musculꝰ q̄ iferiꝰ sub mām̄illa oriꝛ ꝛ cū pte adiutorij añte ꝯtinaꝛ apō añtē ptē margis cartilagis ꝯcauitatꝫ: ꝛ ipe ē q̄ adiutoriuꝫ ad pectꝰ applicat cū cōitate q̄ spatula ipm̄ seq̄ꝛ. ꝛ musculus q̄ a supmo thoracis nascꝛ ꝛ efficit vt domesticū caput adiutorij coopiat ꝛ ē applicās ipm̄ ad pectus cū ipsiōe pauca. ¶ Et musculꝰ dupꝰ magnus q̄ toto oriꝛ torace ꝯtinaꝛ cū isimo añcessiōis adiutorij: q̄ cū opaꝛ cū villo q̄ i supioꝫ ptꝫ eiꝰ ē adiutoriuꝫ ad pectꝰ ducit ipm̄ eleuādo. ꝛ cū alia pte ducit illud ad ipm̄ faciēs ipꝫ ad iferiora descēdere. ꝛ cū eis ambobꝰ ducꝛ ipm̄ ad pectꝰ sꝫ rectitudinē. ꝛ alij duo musculi q̄ a pte nascūꝛ illi magꝫ iterꝰ ꝯtiuati q̄ sit ꝯtinuitas magni musculi q̄ a thorace ascēdit. ¶ Unꝰ eoruꝫ ē magnꝰ veiēs a loco q̄ ē apō illū ꝛ a costis posterioribus. ꝛ trahit adiutoriū ad costas posteriores directe ꝛ alꝛ ē sbtilꝰ q̄ nascꝛ acute illi: ꝛ n̄ ab eis osse: ꝛ dcliat magꝫ ad medietatē q̄ ille. ꝛ ꝯtinaꝛ cū corda illiꝰ: q̄ a pte mām̄ille ascēdit ꝛ pfundaꝛ. Et hi q̄ō opōnē poꝝ efficiūt sꝫ moꝫ adiutorij: sꝫ tn̄ ad posteriora parump dclināt. Et .v. musculi q̄ ab osse spatle nascūꝛ vnꝰ musculꝰ: ꝛ eoꝝ ortus ē ab osse spatle ꝛ iplet illđ qđ ē inter sepās ꝛ costū supiorē: villꝫ ꝛ penetrat ad ptē supioreꝫ capitꝫ adiutorij siluestrē dclinās parūp ad domesticā. Et ipe ēt cū dclinatiōe penetrat ad domesticam. ¶ Et duoꝝ muscloꝝ ex istis q̄ꝝ origo ē a latere supiore spatle: quoꝝ vnus ē maior: ꝛ villi ipius vadūt ad iferiores ptes sepātes: ꝛ iplet illđ qđ ē int sepans ꝛ latus iferius ꝛ ꝯtinuāꝛ valde cū capite adiutorij a pte siluestri ꝛ penetrā cū dclinatiōe ad siluestrē. Et alꝛ ē cū hoc pꝰ ꝯtinuus adeo q̄ ē q̄si eius ps ꝛ penetrat cū eo ꝛ ipsius opōnē efficit. Iste vero nō multū pēdet a summo spatule ꝛ eius ꝯtinuitas ē sꝫ trāsuersionē i māifesto adiutorij ꝛ declinat ad siluestrē. Et q̄rtus ē musculus q̄ locū ꝯcauū ossis spatle iplet cuius chorda cū ptibus infioribus laterꝫ domestici capitꝫ adiutorij ꝯtinuaꝛ. ꝛ eius opō ē efficere vt adiutoriū posterius circūeat. Et alꝛ musculus ē q̄ ab iferiori extremitate lateris spatle iferioꝫ nascꝛ cuius chorda supius ꝯtinuaꝛ sꝫ ꝯtinuitatē magni ab illo ascēdētis. ꝛ eius opō ē trahere supmū capitꝫ adiutorij ad supiora. ¶ Adiutoriū pterea aliū hꝫ musculuꝫ duo hn̄tē capita q̄ duas effic̄ opōnes ꝛ opōnē cōeꝫ. Et ipe q̄ō sub furcula vēit ꝛ a collo deglutiēs capitis adiutorij buccellā ꝛ puēit vsq̄ iuxta locū ꝯtinuitatis chorde musculi magni a pectore ascēdētꝫ. ¶ Quidā āt dixerūt: q̄ vnū capitū ipsius intius ē sup māifestū spatle apō eius isimū ꝛ decliat ad extiora cū trāuersiōe pauca: ꝛ cū opaꝛ cū duabus ptibus eleuaꝛ sꝫ rectitudinem ¶ Sūt pterea hoīum q̄dā q̄ duos addiderūt musculos: musculū pmū q̄ ad mām̄illā vēit ꝛ aliū q̄ in spatule iunctura est sepultus: ꝛ fortasse posuūt cubiti musculos: cū eis hn̄tꝫ cōitatem.

¶ De anatomia musculoꝝ brachij. Ca. xviij.

Musculoꝝ brachiū mouētiū alij sꝫ q̄ ipm̄ ꝯtrahunt alij sꝫ q̄ ipm̄ dilatāt: ꝛ isti positi sunt sup adiutoriū. alij sūt q̄ ipꝫ girāt. alij sūt q̄ ipꝫ resupināt: ꝛ nō existūt sup adiutoriū. ¶ Dilatātes vero sūt par vnū: cuꝰ vnū ex suis iparibꝰ cū declinatiōe ad iteriora expandiꝛ: q̄ eiꝰ ortꝰ ē supiꝰ ab añcessiōe adiutorij: ꝛ a latere spatule inferiore: ꝛ cōtinuaꝛ cū cubito illic vbi sūt ptes eius infiores. Et ipar 2ᵐ expādiꝛ ad infiora cūꝫ decliatōe adiutorij: qm̄ ab adiutorij collo pueniꝛ ꝛ cū extriscecis cubiti ptibꝰ cōtinuaꝛ. Cūq̄ ābo opanꝛ pculdubio sꝫ rectitudinē extēdūt. ¶ Cōstrigētes vero sūt par aliđ: cꝰ vnū ipar qđ ē maius trahit ad iferiora cū declinatione: qm̄ eius origo est a margine cartilaginis spatule inferiore ꝛ a rostro vnicuiq̄ quoruꝫ pprie inest caput ꝛ cōtinuaꝛ chorda ipius. q̄ ē neruosa cū pte focilis supioris iteriora añcedēte. Et fm ipar trahit cū declinatione ad extiora q̄ eius ortus est a manifesto adiutorij posterius ꝛ est musculus duo carnosa hn̄s capita: quoꝝ vnū est i posterioribus adiutorij ꝛ alterū in añriorībus ꝛ occultanꝛ hi dum in suo incessu parūper donec ad añcedēte ptēꝫ focilis inferioris vadāt. Et cū eo q̄dē iā cōtinuatum fuit qđ ipm̄ inclinat trahēs inferius ad exteriora: ꝛ cū eo qđ iclinat trahēs supius ad iteriora vt sit tractio melior. Et cū isti duo musculi i suis ꝯiungūꝛ opōnibus fm rectitudinē stāt pculdubio. ¶ Et duos q̄deꝫ musculos dilatātes vestit musculus q̄ os adiutorij circūdat. Et similis est vt sit ps alterius musculi ꝯstringētꝫ. Faciētes vero brachiū iacere supinū sꝫ par cꝰ vnū ex iparibꝰ ē positū i extiorībꝰ duoꝝ focilū ꝛ obuiat focili supiori absq̄ chorda: ꝛ alteꝝ sbtile plōgatū nascꝛ a supiori pte adiutorij ab eo qđ eiꝰ māifestū seq̄ꝛ ꝛ maior ps eiꝰ vadit i ascid ꝛ penetrat donec ppinquū fiat iūcture rasete: ꝛ vēit ad ptē occultā focilꝰ supioꝫ ꝛ ꝯtinuaꝛ cū eo chorda pānicularꝫ. Gyrātes vero sūt par positū extꝰ cuꝰ vnū ex duobꝰ iparibꝰ a supremo domestico capitis adiutorij icipit ꝛ ꝯtinuaꝛ cū superio-

mestico capitis adiutorij incipit ꝛ ꝯtinuaꝛ cū supio-
ri focili sub iunctura rasete: ꝛ alteꝝ ē magis curtum
ipo ꝛ eiꝰ villꝰ ad latitudinē ē declinis. s; eiꝰ extremi-
tas ē plꝰ neruosa ꝛ icipit ab ipomet supiori focili ꝛ cō
tinuaꝛ cū eiꝰ extrēitate supiori apō rasete iuncturā.

¶ De anatomia muscloꝝ morꝰ rasete. Cap.xix.

Musculoꝝ ṽo iūcturaꝝ rasete mouētiū: qdā sūt
ꝯstrigētes: ꝛ qdam dilatātes: ꝛ qdā gyrātes: et
qdā resupinātes sup collū. ¶ Et dilatātibꝰ ṽo ē vnꝰ
musculꝰ cū alio ꝯtinuꝰ ac si ābo vnꝰ eēnt musculꝰ et
istiꝰ qdē origo ē a medio focilis iferioris: cuiꝰ chor-
da cū police ꝯtinuaꝛ p quē polex ab idice elōgaꝛ. Et
alteriꝰ origo ē a focili supiori cuiꝰ chorda cū pꝰ ossiū
rasete ꝯtinuaꝛ. s. posito corā police cumq; illi duo sīt
mouenꝛ dilatāt rasetā cū gyratiōe pauca. Et cū se-
cundꝰ solꝰ moueꝛ facit ipam iacere resupinā. ꝛ cū p̄
mus moueꝛ solꝰ plōgat inꝛ policē ꝛ idicē. Et muscu
lus q iaceꝛ sup focile supiꝰ a pte siluestri eꝰ oriꝰ ē ab
iferiori pte capit; adiutorij a q pcedit chorda: duo
hñs capita: quoꝝ vnū cū medio pectis corā idice et
medio cōtinuaꝛ ꝛ altiꝰ capit; chorda ē caput iferius
sup focile supiꝰ apō rasetā: ꝛ dilatat rasetā expāden
do cū gyratiōe. ¶ Cōstrigēs aūt musculi sꝛ par sup
latꝰ brachij siluestre q̄p inferior incipit ab anteriori
duoꝝ capitū adiutorij ꝛ puēit ad pectinē corā auri-
culari. Et supior vtrorūq; icipit altiꝰ q̄ ille ꝛ puenit
ibi. ꝛ ē cū eis musculꝰ q icipit ab iferioribꝰ adiutorij
ptibꝰ loca pdcōꝝ mediās qō duo h; extrēa q ad mo
dū crucis trāsuersanꝛ: ꝛ postea cū loco q ē inꝛ policē
ꝛ mediū ꝯtinuāt: cūq; ābo mouēꝛ ꝯstrigūt. ¶ Et isti
qō ꝯstrigētes ꝛ ipimet dilatātes gyrationē efficiūt et
resupinationē cū duo oppositi ex eis fm trāsuersio-
nē mouenꝛ. ¶ S; musculꝰ cū pectie ꝯtinuꝰ corā auri
culari cū solꝰ moueꝛ gyrat plātā. Et cū musculꝰ poli
cis quē noiauimꝰ ipm adiuuat plēarie plātā resupi-
nā iacere facit. Et cū ille q ē cū raseta ꝯtinuꝰ corā po
lice solꝰ moueꝛ gyrat ipā; parūp ꝛ cū auriculari quē
noiabimꝰ efficit gyrationē cōpletā. ¶ De anatomia
musculoꝝ morꝰ digitorum. Ca.xx.

Musculoꝝ ṽo digitos mouētiū qdā sꝛ q sꝛ i plāta
qdā sꝛ q sꝛ i brachio: q: si oēs i plātā ꝯiūgerenꝛ
pp carnē multā grauarēt: ꝛ ppea q illi q sꝛ ex eis i ra
seta a digitis elōgati fuerꝛ chordę ipsoꝝ necio fuerꝛ
lōge. Munite ģ fuerꝛ pāniculis q eis ab oibꝰ adue-
niūt ptibꝰ ꝛ ipoꝝ qdē chordę rotūdę ꝛ fortes create
fuerꝛ ꝛ ñ dilatāꝛ nisi cū ad mēbꝝ puenīūt. Ibi igiꝛ
dilatanꝛ vt mēbꝝ motū bñ cōphēdāt. ¶ Oēs āt mu
sculi digitos dilatātes super brachiū sꝛ positi: ꝛ silr
ipos ad iferiora mouētes ꝛ ex dilatātibꝰ q ē est mu-
sculꝰ q i medio māifesto brachij positꝰ nasciꝛ a pte
supma capit; adiutorij iferioris: ꝛ q̄tuor digitis chor-
das q ipsos dilatāt mittit. Ex eis ṽo q eos ad iferio-
ra iclināt tres adiuīcē i pte istiꝰ sꝛ ꝯtinui. Quoꝝ vnꝰ
a pte media capit; adiutorij siluestris iter duo ipsiꝰ
additamēta oriꝛ ꝛ duas chordas auriculari ꝛ annu-
lari trāsmittit. Et vnꝰ a summa duoꝝ musculoꝝ du-
ploꝝ q sꝛ duo ex eis tribꝰ oriꝛ sub duobꝰ additamen
tis adiutorij iferiꝰ ꝛ a margie focilis iferioris ꝛ duas
trāsmittit chordas medio et idici. Et tertius eoꝝ ꝛ
ē ille q remāsit: oriꝛ a supino focilis supioris ꝛ chor-
da police mādat. ꝛ apō hāc iuncturā ē musculꝰ q est
vnꝰ duoꝝ musculoꝝ inꝛ musculos motus rasete ro-
latoꝝ ꝛ nasciꝛ a loco medio focilis iferioris cuiꝰ chor
da policē ab idice plōgat. ¶ Cōstrigētiū āt qdā sꝛ q
sup brachiū exñt: ꝛ qdā q sup volā plāte. Et illi q sꝛ
sꝛ sup brachiū sꝛ tres musculi: quoꝝ vnꝰ fm acciem
medio sup aliū ē positꝰ. Ex q̄bus nobilior ē iferior q
iferiꝰ ē sepultꝰ ꝛ cū osse focilis iferioris ꝯtinuꝰ q̄ a q̄
opō existit nobilior. Quapp oportuit vt eiꝰ locꝰ magis
eēt custoditus. Cuius pn̄m ē a medio capitis adiuto
rij siluestris ad iferiora: deide penetrat ꝛ dilataꝛ eiꝰ
chorda ꝛ i q̄nq; ptiꝛ chordas: q̄ꝝ q̄tuor ad iferiora digi
tos puenit. Illaꝝ ṽo q ad q̄tuor puenīūt q̄p iūctura p̄
mā ipsius ꝯstringit: ꝛ tertiā. Primā ṽo ppterea q ē
ibi ānexa ligamēto qō sup eā ē cinctū: ꝛ tertiā ppter
ea q eius caput puenit ad eā ꝛ ꝯtinuaꝛ cū ea. Que
āt ad policē vadit eius scōā; ꝛ tertiā ꝯstringit iūctu
rā. q: nō ꝯtinuaꝛ nisi cū eis. Et scōs qō musculus q
ē supra istū ē minor ipo ꝛ incipit a capite igredientie
qō ē vnū ex capitibus adiutorij ꝛ cum focili iferiore
parump ꝯtinuaꝛ ꝛ trāsit p terminū cōem q ē inꝛ lu
tus siluestre ꝛ domesticū: ꝛ ē supior supficies focilis
supioris: et cū ad ptē puenit policis declinat paru-
per ad iferiora. Et iuncturis medijs q̄tuor digitoꝝ
chordas mādat vt eos ꝯstringat. Ad policē ṽo nō p
uenit nisi ramus paruus q nō est ex chorda eius im
mo ab alio loco. Et pmi qdē origo ē post pn̄m dor
tum qō est a capite focilis supioris ꝛ iferioris. Et se
cundi origo ē a capite focilis iferioris. Factū ē āt q
polex vno musculo in sui ꝯstitutiōe sit ꝯtētus. S; q̄
tuor duobus ꝯstringūꝛ musculi: q:ā nobilior ex ope
rib⁹ q̄tuor ē ꝯstrictio: ꝛ ex opōibus policis nobi
lior ē vt dilateꝛ ꝛ ab indice elōgeꝛ. Tertius āt mus
lus nō est ad cōstringēdū sed eius chorda intra
plāta penetrat ꝛ dilataꝛ desup ad hoc vt in eā ali
si faciat sensum. Et i sentiendo iuuamentum p̄ce
ꝛ pilos in ea nasci phibeat: ꝛ ad sustētandum illud
qō est in interioribus plante: ꝛ vt fortis fiat ad suas
actiōes pagendas. hi qdem sunt illi qui sup rasetā
exñt. ¶ Musculi vero qui sunt in planta sunt. in
duabus aciebus ordinati adinuicem sibi superposi
ti. vna acies est ad inferiora ꝛ interius ꝛ altera acies
est super cutem exteriorem. Qui autem in acie ex
stunt inferiore numero sunt septem: quorum quinq;
digitos ad superiora inclinant et qui ex eis delega-
tus est polici a pnꝰ ossis rasete nascitur. Et sextus
curtus ꝛ latus: cuius villus est transuersus et ipsius
caput pendet a pectine manus donec perueniat ad
rectitudinem medij. Cuius chorda cū police cōtinuaꝛ
ꝛ ipsum ad inferiora inclinat. Et septimus est apud
auricularē incipiens ab osse pectinis quod in eius
rectitudine existit et ipsum ad inferiora iclinat. Nul
lus vero horum septem ad constringendum: sed q̄n
q; sunt ad eleuandum: ꝛ duo ad flectendum inferius
¶ Illi vero qui sunt in acie superiore sub musculo sū
per plantam expanso: qui quidem est musculus quē
solus cognouit Gal. sunt musculi vndecim et q̄dē
sunt octo: quoꝝ duo cū pma iuncturarū q̄tuor digi
torū cōtinuanꝛ. s. vnus super alium vt hanc constrin
gant iuncturam. Sed qui ex eis est inferior cōstrin-
git cum

git cũ depꝛessiõe ⁊ reflexiõe. Et eiꝰ qui est ex eis supioꝛ est iunctura cũ modico eleuatiõis ⁊ ad supioꝛa ascẽsiõis. Cũq; cõiuncti fuerint directe coꝝ tres, polici sunt ꝓpꝛij quoꝝ vnꝰ pꝛimã cõstringit iuncturã ⁊ duo 2am sicut sciuisti. ¶ Dilatãtes ergo q̃nq; sunt: ⁊ de reflectẽtibꝰ exceptis police ⁊ auriculari vni cuiq; assunt duo. Et de cõstringẽtibꝰ vnicuiq; digito assunt q̃tuoꝛ. Et de his qui ad superioꝛa inclinare faciunt vnicuiq; digito adest vnus.

¶ De anato. musculoꝝ motꝰ dorsi. Cap. xxi.

Musculoꝝ dorsi: alij sunt q̃ ipz ad posterioꝛa flectunt alij q̃ curuãt ad ãterioꝛa. Ex istis ei oẽs alij oriunt motꝰ. ¶ Ad posterioꝛa vero flectẽtes sunt illi q̃ ꝓpꝛie dorsi vocant musculi. ⁊ sunt musculi duo de qbꝰ existimat q vnusquisq; eoꝝ ex .xxx. cõpositꝰ existat musculis: q̃ñ vnicuiq; ipsoꝝ ab vtraq; spõdili aduenit musculꝰ. Ab vtraq; nãq; spondili aduenit ei villꝰ trãsuersus nisi a pꝛimo. Et isti q̃dẽ musculi cum equalr tẽdunt stat dorsuz: ⁊ cũ supflue extẽdunt declinat ad posterioꝛa. Et cũ illi q̃ in vno existũt latere mouent dorsum ad illud iclinat. ¶ Musculi vero curuãtes sunt par desup positũ q̃ sunt ex musculis caput ⁊ collũ mouẽtibꝰ: q̃ a duobꝰ veniunt meri lateribus quoꝝ iferioꝛes extremitates cũ q̃nq; spõdilibꝰ pectoꝛis supioꝛibꝰ cõtinuat in aliq̃bꝰ hoĩbꝰ: ⁊ in pluribus hoĩbꝰ cũ q̃tuoꝛ. Et eoꝝ superioꝛes extremitates ad caput ꝑueniũt ⁊ collũ. Et par q̃dẽ sub isto est positũ ⁊ vocat renale: q̃ ambo a decima ⁊ vndecima pectoꝛis incipiunt ⁊ ad iferioꝛa descẽdũt ⁊ plerũq; curuãt flectẽtes. ⁊ medio quidẽ in tuis motibus hoꝝ musculoꝝ sufficit inuentio: q̃ñ in curuatiõe ⁊ inclinatione a dextra ⁊ a sinistra duarum extremitatum sequitur motus.

¶ De anatomia musculoꝝ vẽtris. Ca. xxij.

Musculoꝝ aũt vẽtris sunt octo q̃ i iuuamẽtis cõicãt ex qbꝰ est iuuamẽtũ ꝓhere i expꝛimẽdo illud qd ex stercoꝛe ⁊ vrina in iferioꝛibꝰ cõtinet ⁊ q̃ in matricibus nata erũt. Et ex eis est q diaphꝛagma sustinẽt ⁊ ipz cũ adest exufflatio q̃ est in cõstrictiõe adiuuant. Et ex eis q intestina calefaciunt ⁊ stõz ꝓpea q ea cooꝑiũt. ¶ Ex his aũt octo ẽ vnũ par rectũ qd scdz rectitudinẽ ab epiglotali descẽdit cartilagie: cuꝰ villus in lõgitudie vsq; ad femur extendit ⁊ eiꝰ extrema in eis q̃ sunt coꝛã ipsis expãdunt. Huiꝰ vero pes sba a sui pꝛincipio vsq; ad ipsiꝰ finẽ carnosa existit. Et duo musculi q̃ cũ istis in latitudine secant: quoꝝ locꝰ est sub pãnicula q̃ sup totũ extẽsus est vẽtrẽ: ⁊ sub duobꝰ lõgitudinalibꝰ. ¶ Sectio aũt q̃ iter duoꝝ ⁊ duoꝝ pꝛimoꝝ istoꝝ villos accidit est s̃m angulos rectos: et duo paria q̃ ꝑ trãsuersuz vadũt q̃rũ vnũquodq; est in latere a dextra ⁊ a sinistra. Et vnũquodq; eoꝝ par ex duobus existit musculis se adiuicẽ admodũ crucis secãtibꝰ a cartilaginis costaꝝ nõ cõpletarũ extremitate vsq; ad femur. ⁊ ab alio vsq; ad epiglotale. Et duoꝝ parium extremitates sibi a dextra ⁊ a sinistra apud femur obuiãt. ⁊ alioꝝ duoꝝ extremitates apud epiglotale q̃ sup carnosas ptes ab vtraq; pte duorum musculoꝝ latitudinaliũ sũt posite. Et hec q̃dẽ duo paria semꝑ carnosa icedũt donec rectos musculos cũ choꝛdis latitudinalibꝰ tãgãt q̃ pãniculis silant.

Et hec ẽt duo paria sub duobꝰ lõgitudinalibꝰ sũt posita q̃ sub duobꝰ posita sunt latitudinalibꝰ.

¶ De anato. musculoꝝ testiculoꝝ. Cap. xxiij.

Testiculoꝝ aũt viroꝝ musculi sũt q̃tuoꝛ ꝓpꝛea vt testiculos custodiãt ⁊ eos eleuẽt ne laxent. Quisq; testiculꝰ hz par sibi ꝓpꝛiũ. Mulieribꝰ vero vnũ par sufficit. s. cuiq; testiculo impar ꝓpterea q eaꝝ testiculi nõ sunt in exterioꝛibꝰ: neq; suspensi quẽadmodum viroꝛum.

¶ De anatomia musculoꝝ vesice. Ca. xxiiij.

Sup os vesice vnꝰ existit musculus q̃ ipaz circũdat. cuiꝰ villꝰ sup ipsiꝰ os dilatat: ⁊ eius q̃dẽ iuuamẽtũ est vrinã vsq; ad hoꝛã volũtatis retinere: ⁊ cũ voluntas expellẽdi affuerit eius cõstrictio laxabitur. et vẽtris musculi vesicã vrgebunt ⁊ vrinã expulsiua adiuuante expellent.

¶ De anatomia musculoꝝ virge. Cap. xxv.

Musculi q̃ vgã mouẽt duo sũt paria. Duo vniꝰ paris musculi in duobꝰ vge lateribꝰ sũt extẽsi: q̃ cũ extẽdunt foramẽ dilatãt ⁊ ipz ãplificãt ⁊ penetratio rectificat. ⁊ spma in ipsa cũ facilitate discurrit ¶ Aliud vero par est qd a femoꝛis osse orit ⁊ cũ radice vge s̃m trãsuersionẽ cõtinuat: ⁊ cũ rectificat tendit: ⁊ instrm s̃m rectitudinẽ eleuat: ⁊ cũ cõstringitur reducit ipm ad posterioꝛa. Qd si vni eoꝝ acciderit tensio ad ipsius partem declinabit.

¶ De anatomia musculoꝝ sfincteris. Ca. xxvi.

Sfinctere musculi sũt q̃tuoꝛ. vnꝰ eoꝝ est musculꝰ q̃ ipsiꝰ comitat os. Et cũ eiꝰ carne vehemẽter miscet: q̃ pꝛinciõi musculoꝝ labioꝝ sitat. Et ipse q̃dẽ coheret ⁊ cõstringit anũ ⁊ sua expꝛessiõe stercoꝛis reliq̃as q̃ sũt in ipo excutit. Et musculꝰ q̃ ẽ positꝰ magis iteriꝰ q̃ iste ⁊ cuiꝰ sitatio est s̃m oppõez capitis hoĩs. et existimat q sit hñs duo extrẽa: cuiꝰ extremũ cũ radice virge ꝑ certo cõtinuat. Et par qd sup hos oẽs trãsuersum existit cuiꝰ iuuamẽtum ẽ lõgaonẽ sursuz eleuare ne accidit lõgaonẽ egredi nisi ꝓpter ipsiꝰ laxitatẽ.

¶ De anato. musculoꝝ coxe. Cap. xxvij.

Ex musculis coxe maioꝛ ẽ ille q̃ eã extẽdit: deinde ille q̃ cõtrit. Ex suis nãq; opꝛibꝰ nobilioꝛes sũt isti duo iĩs. Verũtñ extẽsio cõtrictiõe nobilioꝛ existit: q̃ñ statio nõ cõuenit nisi cũ extẽsiõe. Postea sũt musculi q̃ elõgãt: deinde illi q̃ appꝛopinq̃re post illi q̃ circuire faciũt. Ex musculis aũt coxe iũcturã extẽdẽtibꝰ est vnꝰ q̃ ẽ oĩbus coꝛpis musculis maioꝛ. ⁊ ipse ẽ musculus q̃ os femoꝛis ⁊ anchã coopit. ⁊ sup totã coxã voluit ab iterioꝛibꝰ ⁊ exterioꝛibꝰ ⁊ posterioꝛibꝰ donec ad policẽ ꝑueniat: cuiꝰ villi diuersa hñt pꝛincipia: quapꝛoꝑ ipsius opões s̃z diuersas specificant spẽs. Ex ipsiꝰ nãq; villis ẽ q̃ ab imo ossis femoꝛis nascit declinãdo ad domesticũ dilatat. Et ẽ aliꝰ ex villis eius: cuius oꝛtus est parũ altioꝛ oꝛtu istiꝰ q̃ coxã tm̃ ad supioꝛẽ eleuat. Et ẽ alius ex villis eiꝰ cuius oꝛtus ẽ valde altioꝛ oꝛtu istius q̃ coxã ad supioꝛa ad domesticũ declinãtẽ eleuat. Et est ex eis alius cuiꝰ oꝛigo est ab osse scie q̃ satis coxã s̃m rectitudinẽ dilatat. Et est ex eis musculus q̃ totã scie iuncturã posterius coopit tria hñs capita ⁊ extrema duo. Et hec quidez capita ab ilio ⁊ ancha ⁊ alhosos nascuntur: quoꝛum duo sunt carnosa ⁊ vnum panniculare. Duo vero extrema

cũ posteriore capit' core pte ɔtinuat. ⁊ si cũ vno tra xerit extremo cũ declinatiõe ad ipз dilatabit: ⁊ si cũ duob' traxerit extremis ſз rectitudinẽ dilatab.f. Et ex eis est muscul' q̃ ex toto ossis ilij superficie orit. ⁊ cũ supmo maioꝝ additamẽti ɔtinuat ⁊ vocat carch a metra maior. ⁊ paꝝ ad āteriora extẽdit: ⁊ cũ declina tiõe ad domesticũ dilatat. Et est ali' talis q̃is ille q̃ in p̃mis cũ īfimo additamẽti mioꝝ ɔtinuat: deinde descẽdit ⁊ illi' opõnẽ opat. Uerũtñ ei' est pua dilata tiõez ⁊ multā ercercere declinationẽ c' origo est ab in fimo superficiei ossis ilij. Et est ex eis muscul' q̃ ab in fimo ossis āche orit ad posteriora declinās: ⁊ dila tat ipaз ⁊ eā ad posteriora paꝝ declinare fac: ⁊ ad domesticũ sufficient' dclinare fac. Ex musculi ṽo co xe iuncturā ɔstringētib' ē muscul' vn': q̃ cũ declina tiõe ad domesticā pua ɔstringit. Et est muscul' rect' q̃ a duab' descẽdit origib' q̃rũ vna cũ fine loboꝝ et altera cũ osse ilij ɔtinuat. Et ipe q̃d sunt q̃ cũ minore additamẽto dõestico ɔtinuāt. Et muscul' q̃dẽ ab osse femoꝝ nascit ⁊ cũ īfimo additamẽti minoris ɔtinuat ⁊ muscul' ad duo latera ipius trāsuerse extēsus q̃ ē sicut par maioris. Et q̃r' q̃ a re p̃pata itāt post os ilij orit ⁊ ipe ēt crus ɔxit colligẽdo coxā. Ex muscul ṽo q̃ ad anteriora declinare faciũt iā q̃dā noiati fuerũt vbi dilatatiõis ⁊ ɔstrictiõis mẽtionẽ fecim' ⁊ hec q̃d mouẽdi spẽs hз musculũ qui ab osse nascit femoris ⁊ adeo fit lõgus vt ad policẽ pueniat. Declinare ṽo ad exteriora facientes sunt duo musculi vnus coxз ab osse venit lato. Sз circuire faciẽtes sunt duo mu sculi q̃rũ vnus a silvestri femoris ⁊ alter ab ipi' orit domestico: ⁊ cum sibi obuiāt trāsuersant ⁊ fiunt car nosi apud locum p̃fundum circa posteriora addita menti maioris. Et quicũq; eorum solus traxerit co xam ad sui partẽ cum pauca dilatatiõe torquebit.

¶ De anato' musculoꝝ mouẽtium iuncturā cruris ⁊ poplitis. Ca.xxvij.

Ex muscl' aũt iũcturaꝝ poplitis mouẽtib' sunt tres in anteriorib' coxe positiq̃ musculi i ipamet coxa positi sunt maiores. ⁊ eoꝝ op' est dilatare. vn' aũt hoꝝ triũ est sic dupl' duo h̃ns capita q̃rũ vnum ab additamẽto icipit maiore ⁊ aliuз ab iteriore coxe ⁊ duo h̃nt extrema q̃rũ vnũ est carnosum ⁊ cũ rasga anteq̃ chorda fiat ɔtinuat: ⁊ alterũ est pãniculare cũ domestica duarũ extremitatũ coxe ɔtinuatuз. Alio rum ṽo duorũ vn' est ille q̃m iter coxā ɔstringentes noiauim'. s. a sepante q̃d ē i osse ilij nascẽs. ⁊ alt ab additamẽto silvestri q̃d ē i coxa orit. ⁊ isti q̃d duo cõ tinuāt ⁊ vniũt. ⁊ gñat ex eis chorda vna. q̃ dilatat ⁊ circũdat rasgā ⁊ ipaз cũ eo q̃d ē sub ea ɔuenient affir mat deide cũ capite cruris: ⁊ ɔtinuat ⁊ policẽ dilatat ⁊ crus extendit. Dilatatio ṽo vnũ hз musculum qui ab ouatiõe ossis femoris nascit: ⁊ icedẽdo descẽdit in latus coxe domesticũ ſз trāsuersionẽ: deinde cuз pte venẽosa supine ptis cruris ɔtinuat ⁊ crus dclinās ad domesticũ dilatat. Et musculũ aliũ in quibusdā anato' libris ei oppositũ in pte silvestri qui icipit ab osse sciē ⁊ ſm trāsuersionẽ in lat silvestre tẽdit dõec ad locũ puenit venẽosuз. ⁊ nз ē muscul' maioris trāſ uersiõis isto ⁊ cũ declinatiõe ad silvestre dilatat. et cũ ãbo dilatāt est dilatatio recta. Ex eis ṽo qui crus

ɔiũt ē vn' muscul' ãgu l'r ⁊ lõg' qui ab osse ilij orit femoris circa originẽ dilatãtis igrediẽs a sepãte ⁊ ē i medio ilij: deide ſз trāsuersiõez penetrat ad intra duarũ extremitatũ poplitis postea egredit extra ⁊ vadit ad emiẽtiā q̃ ē i loco poplitis venẽoso ɔcava vnit. Et ipe quidẽ ē q̃ r' ad iteriora trahit vene nãs cũ pede ad pte igals. Et tres musculi domestic' ⁊ silvestris ⁊ medi'. Sз domestic' ⁊ medi' cũ dclina tiõe ad silvestrẽ ɔiũt: ⁊ silvestris ɔiũt cũ dclinatiõe ad domesticũ. Et domestic' quidẽ orit ab arce ossis āche ⁊ eidẽ trāsuerse icedit p posteriora coxe dõec puẽiat ad loca cruris vẽosuз i pte domestica: ⁊ vnit cũ eo: c' color ad viriditatẽ trahit: alioꝝ duoꝝ ṽo origo ē ab arce ossis āche ſз dclinãt vt cũ loco vẽoso lateris silvestris ɔtinuẽt. In iunctura pterea poplitis ē muscul' sic i ꝓfunditate poplitis sepult' qui opõsi emittẽ q̃s h' mediũ exitu op'. Et quidā existimãt q̃ p' eminẽs musculi dilatãtis dupli a sepãte ē cũ pectẽ accidẽtalr ɔstringit ⁊ ē cuз ab eius origine egredit chorda q̃ āche pcidẽ: ⁊ cum ea ⁊ cũ ipo q̃d ſupt ipam ɔtinuat.

¶ De anatomia musculoꝝ pedis iuncturā mouentium. Cap.xxviij.

Ex muscul' āt pedis iuncturā mouẽtib' ē quidā qui ipз ad supiora elevāt ⁊ quidā qui ipз sil dere faciunt ex eis. Ex eis āt qui ipз elevāt ē mu sculus magn' q̃ ē posit' i pte ãtecedẽte cãne domesti ce c' p̃n' ē p silvestris capit; cãne domestice. Et ipe quidẽ cũ ad exteriora egredit iclinat super' ad pte poplitis vadẽs ⁊ ɔtinuat cũ eo q̃d radici poplitis ē p̃pe quã ⁊ pedẽ ad supiora elevat. Et alt orit a capite sil vestris ex q̃ nascit chorda q̃ cuз eo q̃d ē intra radicẽ minimi ɔtinuat: ⁊ pedẽ ad supiora elevat ⁊ p̃cipue cũ eo ɔuenit p̃n' muscul'. ⁊ fuerit h' ſз eq̃litatẽ re ctitudinẽ. Facietũ ṽo dscẽdere ē vnũ par c' origo ī a capite coxe q̃ postea dscẽdit ⁊ crur; retrẽ cãne ipius ex q̃b' chorda nascit q̃ ex maiorib' existit chordis. Et ipa q̃d ē chorda nervi q̃ cũ osse alcahab ɔtinuat ⁊ ipm ad posteriora trāsuerse ad silvestrẽ traha. ⁊ est hec eā firiora pedis sup terrā. Et ipe q̃dez adiuuat muscul' q̃ a capite silvestri; orit cui' color est mdor giau' ⁊ descẽdit dõec ipemet absq; chorda q̃ãtitã dat: ſз carne' remanẽs ɔtinuat cũ postrẽa alcahab pte sub ɔtinuitate quã an dixim'. Cũq; musculi isti aut ipoꝝ chordis nocumẽtũ accidit pes claudicat. Et muscul' ex q̃ due nascunt chorde: q̃rũ vna pedi ɔstringit: ⁊ altera policez dilatat. Illud ṽo ē q̃m isti muscul' a capite cãne dõestice orit vbi ipsa silvestri obuiat ⁊ descendit iter eas ⁊ i duas diuidit chordas q̃rũ vna sub raseta in anteriori polic; pte ɔtinuat cũ q̃ etiā chorda pedis existit humilitas. Et altera chor da est q̃ ex pte istius gñata musculi p' chorde gñā sit originẽ ⁊ p' policis ossi chordā mādat ⁊ ipsum cũ trāsuersiõe ad domesticũ dilatat. Et iā etiā accipe coxe silvestri orit muscul' ⁊ cum vno duoꝝ muscu lorum achibaliũ ɔtinuat: deinde ab eo separat cũ occultuз crur; ptrāsit: ⁊ ex q̃ orit chorda q̃ ad iferiora pedis peruenit ⁊ sub eo toto dilatat: quẽadmodum facit musculus qui super plãte occultuз dilatat p̃ pter iuuamentum tele quale est eius.

¶ De anato' musculorũ digitoꝝ pedis. Ca.xxix.

EX musculis vero pedis digitos mouētib⁹ q̄ sunt cō
stringentes musculi sūt multi. ex q̄b⁹ est musculus
q̄ a capite cāne siluestris oritur ⁊ extēsus super ipaʒ de
scendit ⁊ chordā vnā trāsmittit q̄ in duas diuidit ptes
q̄ mediuʒ cōstringunt ⁊ iudicē. Et alter istoꝝ minor cu⁹ or
tus est a posterio cruris: cu⁹ chorda cū ipʒ trāsmittit in
duas diuidit chordas q̄ iudicē cōstringunt ⁊ minimum.
¶ Et diuidit ab vnaq̄q; duaꝝ priuʒ chorda q̄ cum eo
q̄d ab alia diuidit cōtinuat ⁊ fiūt chorda vna q̄ ad polli
cē puenit ⁊ ipʒ cōstringit. Et 3ª chorda quā iā noiaui
mus a siluestri duaꝝ extrēitatū q̄ i cāna exit dōesti
ca orit ⁊ int duas dscēdit cānas. ⁊ ex se ptē trāsmittit
ad pedeʒ cōstrigēdū ⁊ ptē ad pᵐ os pollicis. ¶ Et hoꝝ
q̄d musculoꝝ digitos mouētiuʒ q̄s noiauim⁹ situs ē
sup crus ⁊ posteri⁹. Illi vero q̄ꝝ sit⁹ ē sup plātā pedis
p. si musculi in h⁹ q̄d anatōici decepti. fuerit. sʒ primus q̄
istō sciuit fuit Gal. Ipi vero cū q̄nq; cōtinuāt digitis. i.
cū vnoq̄ʒ duo lacerti a dextra ⁊ a sinistra. ⁊ mouētvt
cōstringāt sʒ rectitudinē si sil mouerint ⁊ vt declinet
si vn⁹ mouerit. ¶ Et ex eis q̄d sūt q̄tuor sup rasetā. q̄ꝝ
vnus vnicuiq; digito cōlegat ē: ⁊ duo q̄ ppē sūt ad cō
stringendum pollicē ⁊ minimū. ¶ Et iā q̄d musculi
adeo sūt pximi vt cū vni coꝝ accit nocuᵐ puēit inde
vt reliq̄ꝝ opō dbiliteꝝ i eo q̄d coꝝ est ppē: vt vicem
isti⁹ aliq̄ mō gerāt i eo q̄d huic est ppū: ⁊ hac de cā
difficile ē vnū digitoꝝ pedis ppē absq; aliis cōstriger.
¶ Et ex musculis q̄d pedis sūt q̄nq; supra pedē positi q̄
ad siluestrē declinare solēt. ⁊ q̄nq; sub eis positi q̄ꝝ vnus
q̄sq; digitū ad illū q̄d ipm seq̄t trahit a pte dōesti
ca ⁊ ipm cū motu ad ptē eleuat dōesticā. Et isti q̄nʒ
sunt cuʒ duob⁹ q̄ polici ⁊ minimo sunt ppriy sm sili
tudinē septeʒ q̄ sūt in plāta pedis ⁊ siūt decem p̄mi.
Omnes igit corporis musculi sūt q̄ngenti ⁊ viginti.
¶ Sūme.iij.doc.v. ⁊ ē sūo vl'is de neruis ppē. C.i.

Iuuamētorū.

neruorum alia sunt q̄
sunt sm essentiā: alia
sunt q̄ sunt p accñs. ¶ Q̄d vero est sm eētiā est q̄ ce
rebꝝ eis mediātib⁹ oibus aliis membris iuuaᵐ p̄stat
dādo eis sensuʒ ⁊ motū. Sʒ q̄ ē p accñs est ad h⁹ vt
caro corroboret ⁊ corp⁹ fortius fiat. ⁊ ex eis ēt est p
cipe id q̄d ex nocumēto membris accit sensu carenti
bus sicut epar splē ⁊ pulmo: li. n. mēbra ista sensu nō
hēat sup ea. tn̄ cictoriū positū est neruosū ⁊ pāicu
lo tecta fuerit neruoso q̄ cū apata fuerit aut ventosi
tate tensa puēiet apost gñerādo aut ventositat' pītio
ad cictoriū in ipi⁹ radicē: ⁊ accidet ei ex gñerādis attra
ctio: ⁊ vētositate extensio: ⁊ sentiet ipaʒ. ⁊ neruoꝝ q̄d
pnᵐ sm modū situm est cerebꝝ. ⁊ illō ad q̄d istoꝝ p
uenīūt extrema ē supficiēs cutis. Cū cute. n. villi mi
scent multi: ⁊ i ipa nerui pueīūt q̄ ei a mēbris q̄ ipi vici
nāt aduēiūt. ¶ Q̄d vero cerebrū neruoꝝ pnᵐ existit
duob⁹ ē modis: qm̄ q̄rūdā eoꝝ ē pnᵐ sm sui eētiā
⁊ alioꝝ est pnᵐ mediāte nucha q̄ currit ex eo. ¶ Ex
neruis q̄d q̄ a cerebro egrediunt nō iuuāt mēbra in
sētiēdo ⁊ mouēdo nisi capitis ⁊ faciei mēbra ⁊ visceꝝ
interioꝝ. alia vero mēbra hec iuuamēta nō hūt nisi a
neruis nuche. ¶ Et Ga. q̄d iā ondit nobis sollicitu
dineʒ magnā q̄ neruis a cerebro ad viscera dscēdē
tib⁹ ē ppa. Creator. n. d eoꝝ mūitiōe sollicit⁹ aliter
ipos mūiuit q̄ alios neruos: ⁊ illud ē qm̄ ppea q̄ a
pn⁹ elogati fuerūt: oportuit vt subtilitarent sup ipsius
affirmatiōe a muniēi fortib⁹ q̄ eos tegāt vt pāniculi
⁊ a corpe cu⁹ eētia int neruū ⁊ cartilaginē ē media sibi
ei q̄d corpi nerui accit cū torq̄t. Et illud q̄d ē ex trib⁹
locis: q̄ru vn⁹ ē apō epiglotiʒ. Et scdō cū ad costarū
radices venīūt. Et terti⁹ cū pectoris locum transeūt.
¶ Factū ē aūt vt alij nerui a cerebro pgredientes i q̄
bus existūt illas in sentiēdo iuuamētū ptare penetra
rēt ⁊ iui pn⁹ sm rectitudinē ad mēbrū ad q̄d dirigūt
qm̄ rectitudo ad id ad q̄d dirigit ppinq̄ore defertur
via: ⁊ illic ex h⁹ ē ipsius q̄ manet ex pn⁹ fortior: ⁊ ppea
q̄ in neruis sensibilib⁹ nō q̄rit de duritie q̄ facit ne
cessitatē elōgādi a sūbā cerebri cū circuitiōe: ppterea
vt ad sui silitudinē i lenitate ordiatim elōget q̄tū in
mēbris q̄rit mot⁹: imo quātopl⁹ fuerūt leniores: pl⁹
fuerūt vtutē sentiēdi dātes. Sʒ factū ē vt motiui ad
id ad q̄d dirigūt eāt post circuitiōes i q̄b⁹ ipi icedūt
ppterea vt a pn⁹ elongent ⁊ i duritie ordinent. ¶ In
vnoq̄ʒ ēt duoꝝ modoꝝ ad id q̄d ex duritie ⁊ mollitie
i ipo ē necciū adiuuerūt ortū ipoꝝ sube: plurimi nāq; eo
rū q̄ sensum tribuūt ab āncessione oriūt cerebri. Et
ptis q̄dē q̄ ē cerebri āncessio est eētia mollior: ⁊ plu
rimi coꝝ q̄ motū p̄bēt a posteriō oriūt cerebri. Et ptis
que ē cerebri postremū eētia est magis spissa.

¶ De anatomia neruoꝝ egredientium a cerebro ⁊ eorum vijs. Capi.ij.

A Cerebro. vij. neruoꝝ paria oriūtur. Primi pa
ris pnᵐ ē ex fūdo duoꝝ vētriculoꝝ cerebri ānce
dētū apō duorū additamētoꝝ vicinitatē māmillaꝝ
extremitatib⁹ silinʒ q̄b⁹ fit odorat⁹. Et ipm q̄d ē puū
ventrē hūs. Et ille q̄ a sinistra orit dextrat. Et ille q̄
a dextra orit sinistrat: deīde sibi sup sectionē cruceā
obuiāt: postea ille q̄ a dextra orit ad pupillā dextrā
penetrat: ⁊ q̄ nascit a sinistra ad sinistrā pupillā: q̄rū
adeo dilatant orificia donec hūorē q̄ vocat vitreus cō
prehēdāt. ¶ Q̄uidā vero qui nō est. Gal. dixit q̄ ad se
ctionē cruceā sine reflectiōe penetrāt. Et dixerūt q̄ i
hac sectiōe tria existūt iuuamēta. Vnū est ppterea
ne spūs q̄ ad vnā currit pupillā ad alteraʒ ire phi
beat cū accideret nocuᵐ: ⁊ pp h⁹ vnaqueq; duaꝝ pu
pillaꝝ cū alter clauditur oculus i vidēdo fit fortior ⁊ cla
rior q̄ ipa met esset si alta nō tenente intueret. Et pp
h⁹ foraminis vuee dilatatio augmētat cū alter claudi
tur oculus: ⁊ hoc q̄dē est ppea q̄ spūs vehementius vadit
ad ipm. ¶ Scdm vero est ppea vt duo oculi vnū ha
beāt differēs q̄d visi silacrū eis afferat ⁊ ibi vniat. ⁊ sit
duob⁹ videt oclis vnū videt: ppea q̄ silacꝝ i fine
vniūt cōi. Iō q̄n̄ strabo accit vt ex re vna videāt duas: est
vna pupilla supius eleuat aut inferi⁹ deprimit ⁊ de
struitur rectitudo penetrationis foraminis ad sectio
nem ⁊ an̄ cōem terminū accidit termin⁹ torture ner
ui. Et 3ᵐ est vt vnusq̄sq; duoꝝ neruoꝝ ab alio suste
tet ⁊ illi innitat ⁊ fiāt ac si ad pupillā ex ppinquo ve
nirent. ¶ Scdm aūt par neruoꝝ a cerebro pcedēn
tiū nascit post ortuʒ pmi paris ⁊ ab eo ad siluestrem
declinat. Et a foramine q̄d est in orbita que totuʒ cō
prehendit oculum egreditur ⁊ in musculis partitur
oculi: ⁊ hoc quidem par valde est grossum adeo vt
eius grossities sue parificetur molliciei quam habe
re debuit. ¶ Propterea quod est circa principium.

⁊ ꝯfortet in faciēdo motū: ⁊ ꝑcipue cū adiutorē non habeat cū tertiū par sit ꝯuersū ad mouendum magnū mēbꝝ qḋ est mādibula inferior. Quare et nō remāet superfluitas imo adiutore alio a se indiget sicut mō referem⁹. ¶ Tertij vo paris origo est a termino cōi inter anteriorē cerebri ⁊ ipsi⁹ postremū .s. ab infimo basis cerebri qḋ p° cū 4° pari paulisp miscet: deinde ab eo separatur ⁊ in quattuor ramis ramificatur. ¶ Un⁹ ram⁹ ab igressu egredit vene subetie quā post ea noiabimus ⁊ descendendo sup ceruicē vadit donec diaphragma ptrāseat: ⁊ i viscerib⁹ q̄ sūt sub diaphragmate partit. ¶ Et scḋe q̄dē ptis egressio ē a foramine qḋ in osse existit tpis q̄ cū egredit cū neruo cōtinuat q̄ a q̄nto diuidit pari. cui⁹ mō noiabimus dispōnē. ¶ Et ram⁹ tertius i foramie descēdit a q̄ s3 egredit par: quā ip si⁹ directio ē ad mēbra i anterioribus faciei posita. eū3 fuit ꝯueniēs: vt i penetratione ꝑmi paris vētrē3 hūtis penetraret. q: nobilior neruoꝝ coāgustatōē3 faceret ⁊ ipm ꝯpmeret ⁊ via coopiret. ¶ Et hec q̄dē po cū separat in tres distribuit sectiōes. ¶ Quaꝝ vna ad ptē lachrymalis declinat et vadit ad musculos tpoꝝ ⁊ masticātiū ⁊ supcilij ⁊ frōtis ⁊ palpebre: ⁊ po 2a p foramen vadit apḋ oclos creatū ⁊ inde ad nasi tendit iteriorē supficiē ⁊ in tunica spgit q̄ i interiorib⁹ nasi est expansa. ¶ Pars q̄3 tertia est po nō pua i cōcauitate descēdens brachij q in osse maxille ē scā ⁊ duob⁹ ramificat ramis. Un⁹ vadit ad interiora ꝯcauitatis oris ⁊ in dentib⁹ spgit. sed illud qḋ inde ptinet dētib⁹ ē manifestū: qḋ vo inde alijs ptinet est visui sic occultū. ⁊ in gingiua etiam spgit supiore. Alter āt ram⁹ i mēbroꝝ spgit supficiebus q̄ sūt ibi sicut cuti maxille ⁊ extremitatis nasi ⁊ labij superioris. he q̄dē sūt sectiōes ptis 3e pis tertij. ¶ Quartus aūt ram⁹ tertij paris vadit penetrāns a foramine suo qḋ i mādibula existit supiore ⁊ vadit ad liguā ⁊ in ei⁹ magnifesta diuidit tunica ⁊ tribuit ei sensum ꝓpium q̄ ē gust⁹ ⁊ illḋ qḋ remanet i dētiu3 rectis inferiorū ⁊ i ipsoꝝ gingiuis diuidit ⁊ i labio iferiori: s3 po q ꝑuenit ad liguā subtilior est q̄ neru⁹ oculi. q̄a isti⁹ duriciē ⁊ illi⁹ mollitiē tēpāt grossities illi⁹ ⁊ subtilitas isti⁹. ¶ Quarti vo paris origo est p⁹ 3m q adcerebri basim est magis dclināns: ⁊ cū 3° quēadmo̅ diximus miscet. deinde ab eo separat ⁊ ad palatū vadit et dat ei sensum: qḋ q̄dē est puū: s3 ē plus durū q̄ 3m: q: palatū ⁊ palati pāniculus durior ē lingue pāniculo. ¶ Oꝝ vnūquodq3 paris q̄nti ipar cū duob⁹ nascat medijs sm dupli formā. Imo multi illoꝝ tenēt q vnūquodq3 ipsi⁹ ipar est par: cui⁹ q̄dē origo a duob⁹ ē cerebri laterib⁹. Et po q̄dē ꝑma cuiusq3 ptis ipsi⁹ ad panniculū vadit q̄ in interiorib⁹ istri audit⁹ ē dilatat⁹ ⁊ i eo diuidit tot⁹ ⁊ h⁹ q̄dē diuisiōis origo ꝓculdubio est a pte cerebri posteriore ⁊ p ipam ē audiēdi sensus sed 2a diuisio ē maior ꝑa. Ipa nāq3 egredit a foramine qḋ in osse pforatū ē petroso: ⁊ ipe q̄dē ē q vocat monoculus ⁊ cec⁹. ꝓpea q multū torquet ⁊ ei⁹ vie i obliquitātibus icedūt: iō q volūtas affuit ꝓlongādi spacium: vt ei⁹ finis a ꝑn° moueret: ꝓpea vt neru⁹ anteq̄ inde egrederet a ꝑn° eēt lōginquus iō vt durities ei ide acq̄reret. Cūq3 egredit cū neruis tertij paris miscet quorum plurimi ad maxillam: ⁊ ad palati vadunt

musculū ⁊ qḋ remāet ad musculos ptēdit tpoꝝ. Gustus aūt in 4° creatus fuit neruo: ⁊ auditus in 5° quā isto auditus fuit necēm vt eēt discoopertus ne ei via ad ipz clausa foret: ⁊ isto gustus fuit necēm vt eēt minutū ꝓpea oportuit vt nerui audit⁹ cēnt duriores. Et iō origo eorū cerebri posterior fuit ꝓpterea oculi muscul vn⁹ sufficit neru⁹ ⁊ musculorū tpoꝝ neruus multiplicati fuerūt nisi q: foramē oculi multa necia suꝑamplitudo: ꝓpea q neruus ꝟtutē afferēs visus magnitudine idiguit: iō q: ei necia fuit eēe ꝟ nō q: ad ꝯpreheēdendū oclm ē pforatū multa foramina tolerare potuit. Tpis vo neruus multa fuit diuisione s3 ꝗtitudie multa n̄ idiguere imo ꝗtitudo eēt fecisset mot⁹ difficultatē ⁊ ēt egressio quā i osse duro ꝑ se ipso hūt p̄t foramina tolerare multa. Par vo 6m a posteriore orit cerebri cū 5° ꝯtinuū ⁊ cū eo pānicul ⁊ ligamētis ligatū: ac si eēt vn⁹ neru⁹: deinde separat ab eo egredit a foramie qḋ ē i extremitate ad qḋ linea de sitat. Et ipz qḋ anteq̄ egressū eēt iā i tres ramificatū fuit ptes q̄ oēs sit ex h⁹ egrediūt foramie. Una eaꝝ ad gule musculos suo ꝑtēdit iuncte ⁊ ad lingue radicē ꝓpterea vt par 7m in ipsoꝝ adiuuet motū. Et pars 2a ad musculos descēdit spatule ⁊ eius q̄ circa eā. ⁊ ipsius plim in musculo spargit lato q̄ ē super spatulā: ⁊ hoc q̄dē pars ē magne q̄titatis ⁊ subtilis penetrat donec perueniat ad qḋ dirigit. Pars vo 3a maior ē ex tribus partibus ad viscera descēdit ⁊ ꝯsiōe vene subeti: ⁊ ē illi adnexa ⁊ cū3 ea ligata. cūq3 in rectitudie ē epiglotī separant rami q̄ ad musculos veniūt epiglotales: quū capita sunt ad superiora q̄ epiglotis ⁊ ipius eleuāt cartilaginea. Cūq3 epiglotiz pertrāseūt ex eis ascēdūt rami q̄ ad musculos vadūt capita ad iferiora hūtes: ⁊ ipsi sunt q̄ ad cimbalarē claudēdā sūt necarij cum ad iferiora trahere necium ē ⁊ ꝓpt h⁹ vocāt nerui retro redeūtes. Et iste neruus retro rediēs nō egressus fuit a cerebro: neq3 a nucha: nisi ꝓpterea q si a nucha ascēderet ad ꝑpositū ꝑn° subiret trāsuersū ⁊ nō recti ⁊ ad iferiora tractio cū3 eis nō ꝓueniret s3 actionē decētē. Et iā qḋ nō d 6° pari creati fuerūt nisi ꝓpterea q illḋ parnerius ē molle: aut molli vicinū. s. illḋ qḋ fuit eius anteq̄ 6m iā i muscul faciei ⁊ capit ⁊ i eo qḋ ciliare fuit diuisus. Et 7m ēt nō sm rectitudinē descendens quēadmo̅ 6m descēdit imo ꝓculdubio trāsuersus eos conutaret: ⁊ ꝓpterea qḋ illḋ qḋ ascēdit reditq̄3 indiget re firma cui innitat ad similitudinē girgilli: vt super ipam reuoluat ascēdēs: ⁊ ex ea adiuuet vt sit situs ipsius rectus ⁊ durus: ⁊ forti ⁊ ituiti a dextra positus nō fuit ibi ad h⁹ idoneum sicut arteria maior. Et illud qḋ ex istis ramis a sinistra ascēdit hāc inuenit arteriā ipa recta ⁊ grossa. ergo superā reflectit nō multa indigēs firmitudine. a dextris ascēdēti hic non vicinat arteria ad modum q̄ sinistro vicinat ei postq̄ iā accidit ei paruitas ꝓpter ramorum diuisionē q̄ iā ex eo egressi fuerūt cui ēt ibi fuit rectitudo in situ: q: trāsuersatus fuit ad ascēdendum declinādo: fuit ergo necium vt ipsi re aliq̄ affirmarent cui innitterent cum ligamētis in q̄bus rami sūt gerentur: ideo vt per ipsos illud qḋ defuit ex rectitudine ⁊ grossitie in situ corrigeretur. ¶ Et sapientia

qđđ ĩ hos redeũtes ramos elõgãdo ẽ vt talis q̃lis ẽ hec suspẽsio pximi siãt ꝓp elogatiões a pñ˚ forti tudinẽ hẽãt ⁊ duritiẽ. Ex neruis autẽ redeũtibus fortior ẽ ille q̃ in duab⁹ musculoꝝ epiglotis sꝑgitur iunctis cũ alijs neruoꝝ admiñatiũ ramis postea il lud qđ ex h˚ remãet neruo descẽdit a q̃ rami sepan tur q̃ in pãniculis sꝑgunt diaphragmatis ⁊ pectoris ⁊ in muscul ipsi⁹ ⁊ in corde ⁊ in pulmõe ⁊ venis ⁊ i ar terijs q̃ ibi sunt. Illđ v̄o qđ remanet penetrat i dia phragma ⁊ associat ei qđ ex pte 3ª descẽdit ⁊ in pan niculis sꝑgit visceꝝ ⁊ ꝑuenit ad os latũ. ❡ Septimi aũt pis or'go ẽ in termio cõi q̃ ẽiter cerebrũ ⁊ nuchã cu⁹ pl'm incedit se in muscul' sꝑgẽdo linguã mouẽti bus ⁊ in muscul' iter peltalẽ ⁊ os laude cõcb⁹: ⁊ ẽ cũ ipsi⁹ residuũ in alijs sꝑgit musculis q̃ huic musculo sunt vicini: nõ tñ semꝑ ẽ istud: ⁊ ꝓpterea q' alij ner ui ad alias reducti fuerũt necẽitates: ⁊ nõ fuit bonũ vt foramina in añiorib⁹ nꝫ in inferiorib⁹ multiplica rent: fuit meli⁹ vt ad lingue motuꝫ neru⁹ ab h˚ loco vẽiret quia ipsius sensus tam ei ab alio venit loco.

❡ De anato^a neruoꝝ nuche ⁊ colli ⁊ vijs eoꝝ. C.ij.

Nerui ex nucha nascẽtes q̃ ꝑ colli vadũt spõdi les octo sunt paria. Uni⁹ pis egressio a duob⁹ est spõdil' p˚ foramib⁹ qđ in capit' muscul' solũ sꝑgit ⁊ est paruũ minutũ: qm meli⁹ fuit vt loc⁹ a q̃ egredit sit ãgusti⁹ quẽad^m in ca^o de ossib⁹ dictũ^e. Et scđi q̃đẽ pis egressio ẽ iter spõdileꝫ p^am ⁊ 2^am. s. foramẽ in lo co vel ca^o de ossib⁹ notatũ: c⁹ pl'm capiti tãgẽdi sensũ defert. trãsuerse eũ ad id qđ in spõdilib⁹ est supmũ ascẽdit ⁊ ad añiora reflectit. ⁊ super tunicã extrinse cã aurium spargit. Et q' par p^m minu⁹ facit ꝓpter sui ꝑuitatẽ ⁊ abbreuiationẽ ob quã expãdi expedite nõ poterat ⁊ dilatari in locis qui sequunt ipm cõplete emendat. Qđ aũt ex hoc remãet pari ad musculos qui sunt in posteriorib⁹ colli ⁊ ad musculũ latum ve nit ⁊ eis dat motũ. Et paris tertij origo ⁊ ipi⁹ egres sio est a foramine qđ est inter 2^am ⁊ 3^am. Et vnusq̃s q; eorũ in duos partit ramos. Ab vno ramo spargũ tur rami in ꝓfundo musculoꝝ qui sunt ibi ⁊ ꝑ ꝑe ca put cum collo mouẽtiũ: deinde ad spõdiliũ ascẽ dunt spinas ⁊ cum in earum rectitudine veniũt ad radices tenent earuꝫ. ⁊ post ad ipsarũ eleuant capi ta ⁊ cuꝫ ligamẽtis miscent pãniculorib⁹ q̃ ab illis na scunt simenijs postea ad partẽ aurium reflectendo penetrãt ⁊ in oi hoie ad aures ꝑueniũt ⁊ auriuꝫ mu sculos mouẽt. Et ram⁹ 2⁹ ad anteriora vadit donec ad musculũ ꝑuenit latum. Et cum hoc quidẽ p^m cuꝫ nascit miscent vene ⁊ musculi qui ipm coopiũt: pro pterea vt seipso sit fortior. ⁊ est ẽt qñ cum musculis miscet tẽpoꝝ: ⁊ cũ musculis auriũ in bestijs. Pluri mum tñ sparsiõis ipsi⁹ nõ est nisi in muscul' maxilla rum. Quarti v̄o paris egressio est a foramine qđ iter 3^am existit ⁊ 4^am. ⁊ partit sicut ille qui est añ ipsũ pte añcedẽte ⁊ pte posteri⁹ 9sẽnte: sed pars ei⁹ q̃ añce dit est parua: ⁊ iđ cũ 5˚ miscet. Et quidã tñ dixerunt q' ab ea penetrãt rami sicut aranee tela extẽsi super venã subetu: donec ad diaphragma ꝑueniunt sepa rãs super duo latera diaphragmatis pect⁹ in duo me dia partiẽtis incedẽtes. Sꝫ eius pars maior ad po steriora reflectit ⁊ in fundo musculoꝝ ꝓfundat do nec ad simenia vadit ⁊ muscul' mãdat ramos: q̃ int caput ⁊ collũ sunt cõeõ: ⁊ deide itinere suo ad añrio ra reflectẽdo vadit: ⁊ cum muscul' maxille ⁊ aurium in alalib⁹ 9tinuat. ⁊ dixerũt qđ ab eo ad dorsum des scẽdit ram⁹. Quinti aũt pis egressio est a foramie q' est iter 4^am ⁊ 5^am: qđ ẽt in duos partit ramos. Un⁹ ram⁹. s. iste q̃ est añcedens ⁊ ipe est minor ad muscu los ꝑuenit maxillaꝝ ⁊ ad musculos q̃ caput añteri⁹ curuãt. ⁊ ad alios musculos q̃ capiti ⁊ collo sũt cõeõ. Et ram⁹ 2⁹ in duos diuidit ramos. Un⁹ ram⁹ iter p^m ⁊ iter ramũ 2^m est medi⁹ ⁊ ꝑuenit ad spatule supmuꝫ ⁊ miscet cũ eo quidã sexti ⁊ septimi. Et ram⁹ 2⁹ cũ ra mis q̃nti ⁊ sexti ⁊ septimi miscet ⁊ ad me^m penetrat diaphragmatis. Par v̄o 6^m ⁊ 7^m ⁊ 8^m ab alijs sꝫ or dinẽ egrediũt foramib⁹ sꝫ octaui egressio ẽ a foramie cõi iter finem spõdiliũ colli ⁊ iter p^am spõdiliũ dorsi ⁊ eorũ rami vehemẽti 9miscent mixtura. Sꝫ pl'z sex ti ad spatule ꝑuenit supficiẽ: ⁊ ps ei⁹ maior pte q̃ est ex 4˚ ⁊ minor pte q̃ est ex 5˚ ꝑuenit ad diaphragma. Et pl'm septimi ꝑuenit ad adiutoriũ lꝫ sint q̃đã ex ip sius ramis q̃ ad musculos capitis ⁊ ad colli ⁊ ad dor si cum ramis q̃nti associati vadũt ⁊ ad diaphragma ꝑueniunt. ❡ Sꝫ octaui post cõmixtionẽ ⁊ societatẽ oẽs ad brachiũ ⁊ ascid ꝑueniunt: ⁊ nꝫ est aliq̃s eoꝝ qui ad diaphragma ꝑueniat: sꝫ tñ ille qui ex 5˚ ad pte rem manu⁹ tẽdit nõ trãsit spatulã: ⁊ ex 7˚ nõ trãsit ad iutoriũ sed ille qui ad spatulam ꝑuenit ad brachiũ est ex 8˚ mixto cuꝫ p˚ ramo qui nascit ex spõdilibus ⁊ ad dorsum vadit. ❡ Nerui aũt isti in diaphragmate ꝑtiti nõ fuerũt nisi nerui nuche: ꝓpterea vt ad ipm veniẽs ab alto foret descẽdens loco iđ vt ei⁹ ꝑtitio i ipso est melior: ⁊ p̃cipue qz p˚ eoꝝ directio fuit pñ^m pãniculi pect⁹ per mediũ partiẽtis. Et ipole q̃đem erat vt nerui ad ipm a nucha directe venirẽt absq; fractura cum ãgulo. Et si oẽs nerui q̃ ad diaphrag ma descẽdunt a cerebro, ꝓtẽderent ipsoꝝ ꝓlõgaret incessus. Et neq; eorũ neruorũ 9tinuitas cũ me˚ dia phragmatis posita fuit nisi ꝓpterea q' nõ fuit cõue niẽs vt ipso sꝫ iusticiã ⁊ eq̃litatẽ sꝑgerent si cũ extre mitate ⁊ nõ cũ me˚ 9tinuarent: aut si cũ tota 9tinua rent circuitiõe: ⁊ ẽt hoc 9trũ vie q̃ est necẽia: qm mu sculi nõ faciunt aliq̃đ moueri nisi extremitatib⁹ suis ꝓpea illđ qđ ex diaphragmate mouet ẽ illđ qđ ẽ cir cuĩs optima vt ibo finirent nerui ⁊ nõ vt i ipso ici pent. ❡ Et qm necẽium fuit eos ad me^m venire opor tuit necẽio vt penderent. Oportuit ergo vt ipsi descen derent ⁊ pãniculis cũ munitiõe tegerent. Tecti ergo panniculis fuerũt cũ munitiõe ẽfendẽte, in qua eis associat pãniculus qui pect⁹ per me^m partit super quẽ mixti perrexerunt: ⁊ qz hui⁹ membri opatio fuit nobilis facta. fuerunt nerui eius p̃ncipia multa ne eius operatio ꝓpter aliqđ destrueret nocumentum qđ vni accideret p̃ncipio.

❡ De anatomia neruorum nuche spondilium que sunt in rectitudine pectoris. Cap.iij.

Primi ex parib⁹ dorsi egressio ẽ iter p^am spõdi lium ⁊ 2^am pectoris qđ in duas diuidit ptes q̃ maior i oibus musculis spargit costarũ ⁊ musculis dorsi. Et qđ remanet super p̃mas costas extensum ꝓcedit: ⁊ 8⁹ neruorũ colli obuiat ⁊ simul ad manus

ptendunt donec ad adiutoriū ⁊ spatulā pueniant. Par vero a foramie egredit̄ q̄ ꝑdem sequitur foramen cuius pars ad adiutorij tendit sufficiēs dās ei sensum ⁊ ipsius residuū cū alijs ptib⁹ q̄ remāserūt aggregā tur ⁊ ad musculos spatule q̄ sup eā sunt positi descē dunt ipsius mouentes iūcturā ⁊ ad musculos pue niunt dorsi. Qui igit̄ ex neruis illis spōdiliū pectoꝝ oriunt̄ ⁊ ramis q̄ ad spatulā nō ptēdunt̄ ad muscu los dorsi vadūt: ⁊ ad musculos q̄ sūt iter costas pu ras in posteriorib⁹ pectoris positas. Qui vero ex spō dilibus falsaꝝ nascunt̄ costaꝝ ad musculos veniūt qui sunt inter costas ⁊ ad musculos vētris. Cū istoꝝ neruoꝝ ꝑterea ramis arterie ⁊ vene q̄te currunt ⁊ nuchā igrediunt̄ p loca iferiora vn̄ ipsi egrediunt̄.

¶ De anatomia neruoꝝ nuche alchatim. Ca. v.

Nerui alchatiz in hoc cōicāt q̄ pars eoꝝ ad dorsi musculos puenit: ⁊ pars ad musculos vētris ⁊ ad musculos q̄ sunt in dorso expansi. Tria aūt supiora cum neruis miscent̄ qui a cerebro sunt descēdētes ⁊ nō alia. ¶ Et duo pia inferiora ad ptē crurium mul tos trāsmittunt ramos cū q̄bus rami tertij paris et ramus nerui pimi ex alhauim miscet̄: s̄z isti duo ra mi scie nō trāseunt iuncturā. s̄z in ipsi⁹ sparguntur mu sculis ⁊ illi eos ptrāseūt incedēdo ad crura. ¶ Ner uoꝝ aūt crurium ⁊ pedū forma a neruis manuū se parat̄ in hoc q̄ nō oēs ꝯiungunt̄ ⁊ declināt submer si incedēdo ad occultā nō em̄ est forma ꝯtinuitatis adiutorij cū spatula sicut forma ꝯtinuitat' coxe cuz ancha nā ei⁹ ꝯtinuitas cū origine suoꝝ neruoꝝ sicut ꝯtinuitas ipsi⁹ cū suoꝝ neruoꝝ origie. Et isti quidē nerui ad partē cruris diuersis tēdūt itinerib⁹. Sūt em̄ ex eis qui occultant̄: ⁊ sunt ex eis q̄ manifestant̄ ⁊ sunt ex eis q̄ submergunt̄ sub musculis cooperti. Et q̄ musculi que a parte ossis femoris oriunt̄ vias ad vtrosq̄ pedes nō habuerūt a posteriorib⁹ corpo ris: neq̄ ab occulto coxaꝝ ꝑꝑea sūt ibi musculi nisi ti ⁊ vene: facta sunt vt pars neruoꝝ q̄ sūt ꝓprij muscu loꝝ q̄ sunt in pedib⁹ curreret: ⁊ penetraret in forami ne qđ ad testiculos descēdit donec ad musculos va dat femoris: ⁊ descendat ad musculos poplitis.

De anato. neruoꝝ nuche alhaui ⁊ alhosos. C. vi.

Primū par ex alhauim miscet̄ cū neruis alcha tim sicut diximus. Alia vero paria ⁊ ipar qđ ab ex tremo orit̄ alhosos in musculis spgunt̄ secteris ⁊ ip sius virge ⁊ in musculo vesice ⁊ iuricis ⁊ in pāniculis vētris ⁊ in partib⁹ domesticis interioribus ossis fe moris: ⁊ in musculis q̄ nascunt̄ ab osse alhauim.

¶ Summe quarte doctrine quinte. Et est sermo de forma arteriarum. Cap. i.

Vene pulsatiles sunt arterie: q̄ create fuerūt pter vnā earū duas hn̄tes tunicas: q̄ꝝ durior est occulta: q̄m ipsa ē illa q̄ pulsatiōi obuiat ⁊ forti motui sube spūs q̄ celari voluit: ⁊ ipsi⁹ rece ptaculum custodiendū ⁊ corroborādū fuit. ¶ Arte riarum aūt origo est a sinistro vētriculo duoꝝ ven triculorum cordis q̄m dexter eorum epati est ꝓpin quior: q̄ꝓpter oportuit vt ipse poneret̄ occupatus in attrahendo nutrimentum exercendo ipsum.

¶ De anatomia arterie venalis. Ca. ij.

Quod in p̄mis a sinistro orit̄ vētriculo due sunt arterie. Una ad pulmonē vadit ⁊ i ipso ptes pgēat vt aer attrahat̄ ⁊ sanguis q̄ pulmonē nutrit a corde ⁊ ferat̄ q̄ trāsit⁹ nutrimēti pulmōis ē a corde: ⁊ a cor de vadit ad pulmonē. Et h⁹ q̄d ē ptis origo ē ex pte cordis subtilior: ⁊ vbi vene ad ip̄z penetrāt. Que est vnā hn̄s tunicā ab oīb⁹ alijs arterijs diuersa: ⁊ ꝓp h⁹ vocāt ip̄az arteriā venalē. Et vna aūt creata fuit tunica vt sit mollior ⁊ lenior ⁊ ad dilatādū ⁊ ad con stringēdū magis obediēs. ⁊ ad resudationē eius faciē dum qđ ab ea ad pulmonē resudat ex sanguine sub tili vaporoso q̄ sūt pulmōis magis ē ꝯueniēs s̄m n̄ra sez q̄ ꝯplemēto digōnis in corde iā ꝓpinqu⁹ fuit. Et neq̄ est ei nec̄ria supfluitas digōnis sicut ea idigent sa guis q̄ in vena currit vētrē hn̄te quā mō noiabim⁹: ⁊ ꝓp̄e q̄m ei⁹ loc⁹ ē iuxta cor ⁊ vadit ad ip̄z ei⁹ vene ca ita facile digerēdo: ⁊ ēt q̄ mēbrū i q̄ pulsat ē raritie nō timet̄ cū pulsauerit in illo raro. ⁊ ꝑcussiōis q̄ ipsi⁹ duricies ei noceat: ⁊ ꝓp h⁹ in corpe ipsi⁹ nō tm̄ duri ciei fuit nec̄riū q̄sto alie idiguerūt arterie q̄ sūt mē bris duris vicine. Uena aūt arterialis quā dicā ī pul mōi sit vicina: nō tm̄ ei vicinat̄ nisi ipsi⁹ postremis i pte dorsi. ⁊ q̄ arteria venalis i anteceđte pulmōis p te spgit̄: ⁊ in ip̄o submergit̄ q̄ eā q̄dē i ptes ⁊ ramos diuisa ē. S̄z cū iter duas h⁹ artie nec̄itates cōpati fue rit q̄ attēdunt̄ f̄z firmitudinē ⁊ lenitatē q̄ facit ei dila tionē facilē ⁊ ꝯstrictiōem ⁊ resudatiōez ei⁹ qđ ab ea resudat iuenit̄ q̄ lenitas magis ē ei nec̄ia q̄ sp̄lis dos firmitudo. Aliā aūt arteriā q̄ ē maior q̄ āt vo cat orithi in p̄mis eā ex corde orit̄ duos trāsmittit ra mos: ex quibus maior in circuitu cordis reuoluit̄ ⁊ in suis ꝯuertit̄ ptib⁹ ⁊ mior reuoluit̄ ⁊ in vētriculo spgit̄ dextro. Qđ aūt post duos remāet ramos iā sepat̄ i duas diuidit̄ ptes. Una pars ē maior ⁊ ad descē dēdū apta: ⁊ alia ē mior ⁊ ē apta ad ascēdēdū: ⁊ q̄ ē apta ad descēdēdū creata fuit i q̄ntitate sua sup aliā addēs: q̄m ad mēbra tēdit q̄ nūero sūt plura ⁊ i q̄ntitate maiora. ⁊ hec qđ sūt mēbra q̄ sub corde sūt posi ta. Sup orithi aūt cēn̄ vt egressiōez tres durūt ꝯsi stūt pānuculi ab anteriorib⁹ ad posteriora. si n. tm̄ duo fuissent nō ꝓhiberēt intra qđ i eis q̄rit̄ nā ip̄e q̄ntitatē: aut ip̄orū q̄ntitates magnificādos fieret motus ꝓp ip̄os difficil'. Qđ si eēnt q̄tuor fierēt valde pui destrueret̄ intra eorū: ⁊ si i suis q̄ntitatib⁹ magni fie rēt viā coāgustaret. ¶ Uenal. arteria duos hz pānicu los ad iteriora declinātes ⁊ duo qđ sufficerūt: q̄m est ibi tm̄ nec̄itatis bn̄faciēdi fortis q̄ spū est h. in subti liādo vero est ibi pl⁹ nec̄itatis. iō vt fumosum vaporē expellere sit facile: ⁊ sanguinē ad pulmonē eūtē in partē orithi q̄ ex duab⁹ ptib⁹ est ascendens.

¶ De anatomia arterie orithi ascēdēntis. Ca. iij.

Pars aūt q̄ a duab⁹ orithi ptib⁹ ē ascēdēs i duas diuidit̄ ptes q̄rū maior ad ptē lebraiti ascēdēs tēdit deinde ad partē trāsuersat̄ dextrā donec ad car nē laxā moro silez peruenit q̄ est ibi. Et in tres diuidit̄ partes: q̄rū due sūt due arterie q̄ subetem vocant̄ q̄ ad dextrā ⁊ ad sinistrā cū duab⁹ ascēdūt guidegi pul dis q̄s postea noiabim⁹: ⁊ in diuidēdo cum eis aso ciant̄ sicut postea referem⁹. Pars autē 3ª in thorace spargitur ⁊ costis p̄mis ⁊ in sex spondilibus colli su periorbus ⁊ in ptib⁹ furcule donec ad caput puenit ip̄a

tale: postea exinde ad manuū ptrāsit mēbra. Pars vo minor ex partib⁹ orthi ascendens ad partē ascelle vadit: et diuidit sicut pars tertia maioris partis.

¶ De anato^a duarū artiarū q̄ subetem vocāt. Ca. iiij.

Unaq̄qꝫ duarū artiarū q̄ subetem vocāt cū ad collū puenīunt in duas sepant ptes: ptē anteriorē: et posteriorē. ¶ Anterior pars vo in duas seq̄stratur partes: occultā q̄ ad linguā tēdit et ad musculos occltos: q̄ st musculi mādible iferioris: et ad partē q̄ māifestat: et ascēdit ad illd qd ē corā duab⁹ aurib⁹ et ad musclos tēpoꝝ et ptrāsit eos postq̄ in eos reliq̄t rāos mltos: et ad capit' cacumē tēdit et obuiāt sibi dextre eaꝝ extites cū extrēitatib⁹ sinistr. ¶ Pars aūt posterior i duas dīdit ptes o posteriorē q̄ minor pl⁹ ad posteriora eleuat et i muscul q̄ capit' st cōtinentes iuncturā spargit. Ex q̄ ēt ē q ad basiꝫ postremi cerebri tēdit in foramē ingdiēs magnuꝫ q ē apd adorez laudā. Maior āt corā h⁹ foramie in foramie petroso ad rethe igredit: imo rethe ex ea texit. s. ex vēis et tūicis sup tūicas: et rugs' sup rugas: ita vt nemo ex eis vnā solā apphendere possit: nisi cū alia ɔtinuā et cū ea ligatā sic rethe et spgit ad añriora et posteriora ad dextrā et sinistrā: et vadit p totū rethe: dein agregatur ex ea pte sic erat añ: et pforat ei pānicl'us: et ascēdit ad cerebꝝ et spargit in ipo pānicl'o sbtil: postea intert⁹ in cerebro in suis vētricl'is et siphac ventriculoꝝ ipi⁹ et rāoruꝫ suoꝝ orificia sibi obuiāt q̄ ibi ascēderunt queadmo^m ramoꝝ venaruꝫ orificia n̄ pl'sati buꝫ q̄ dscenderēt. ¶ Nō āt fcā fuerūt ista ascendentia et illa dscendentia: nisi ppterea q illa sūt rigātia et fundentia sāguinē: qm melior ex situb⁹ suoꝝ vasoꝝ rigātiuꝫ ē vt coruꝫ extrēitates sint capita ad iferiora hñtes: sꝫ ista iuuamēta pstat i dādo spm. ¶ Et spūs q̄dē est subtil' ad supiora mobil'. Et nꝫ ē necē suoꝝ vasoruꝫ capita ad inferiora reducere dōec fundāt: imo si h⁹ fieret mlta ide pueīret effusio sāguis n̄ ei associatur et difficltas mot⁹ spūs i eis: qm ipi⁹ mot⁹ ad superiora ē facilior: et pp illd qd i spū erit ex motu et subtilitate suffic i eo qd ex ipo ad cerebrū vadit illd qd ē necē vt calefaciat ipm. ¶ Et sub cerebro q̄d non fuit expāsuꝫ rethe nisi vt redeundo locdat sāguis: q ē in artia: et spūs q̄ i ea exsistit p⁹ ɔplonic cerebri digestiōeꝫ sistetur: deinde sm ordinē ad cerebrum vadat. Et rethe quidē inter os et pāniculuꝫ durum est positum.

¶ De anatomia partis orthi descendentis. Ca. v.

Pars autē orthi dscendens p^m sꝫ rectitudineꝫ incedit dōec sup q̄ntā initiū spōdilē: cui⁹ situs capit' cordis situi est opposit⁹. Et ibi q̄d est pulmo sic accubitatio et sustēta^m ipsi ad h⁹ vt inē ipm et ossa dorsi sepationē faciat. ¶ Veri q̄ꝫ cum ad hunc puenit locum ab eo ad dextrā declinat: et nō sm rectitudinem trāsit: deiñ cum pāniculis appensus incedit cum ad diaphragma puenit ne ipm coangustet. ¶ Et hec q̄d arteria descēdens cum ad spōdilē. v. puenit ad inferiora trahitur expandēdo se supra dorsum donec ad os puenit: qd est ex albauim. Et cū ē in pector' rectitudie trāsit ide et dimittit ibi ramum subtileꝫ vnū et dispgit in receptacl'o. i. i vase pl'mōis qd est ex pectore: et puenīūt extrema ipsi⁹ ad cānam pulmonis et ipsa q̄dē nō cessat dimittēdo i oib⁹ spōdilib⁹ p q̄s vadit ramū q̄ iter costas et nuchā icedit. ¶ Cūq̄ ptrāsit pect⁹ ex ea due dīdunt arterie que ad diaphragma puenīūt et in ipso a dextra spargunt et a sinistra. Deinde dimittit arteriā c⁹ rami in stō et epate et splene spargunt: et ipsi⁹ rami ab epate egrediuntur et ad vesicā vadūt. Et postea orit arteria q̄ ad gedegul q̄ sunt in circuitu minutoꝝ intestinoꝝ et colō vadit. Deinde post hos tres ab ea sepant rami quorum minor reni sinistro ppri⁹ est: et in ipsi⁹ spargitur fascijs et in corporib⁹ que ipꝫ circundāt et eis iuuamētū pbet dādo eis vitā. ¶ Alij āt duo ad duos vadūt renes: iō vt cū eis reni sanguinis aquositateꝫ trahat qm multotiēs a stō et intestinis sanguinē trahunt nō purū. ¶ Postea vo due sepant arterie q̄ ad testiclos vadunt sꝫ q̄ ex eis ad testicluꝫ peruenit sinistruꝫ ei sp associat q̄ ad renē puenit sinistruꝫ. Imino forsitā est cuꝫ nō est illud qd ad sinistrū peruenit testiculū nisi tm̄ ex rene sinistro. Et ei⁹ q̄ ad dextrū peruenit testiculuꝫ origo semp ex maiore arteria et raro contingit vt cuꝫ aliquo ei⁹ q̄ ad dextrū puenit renē associetur. ¶ Postea ab hac arteria maiore due sepant arterie: q̄ in vijs venaꝝ spergunt: q̄ in circuitu recti sunt intestini et rami qui in nucha spgunt in foramine spondiliuꝫ egrediunt: et vene q̄ ad duo vadunt ilia: et alie que ad testiculos vadunt. Ex istis aūt summa par egredit paruū qd ad vuluā vadit pter illd qd notabimus postea. Et istud est in viris ac mulieribus: et miscent cū eis vene nō pulsatiles. ¶ Postea hec maior arteria cū ad finē peruenit spondiliū diuidit cuꝫ vena nō pulsatil: q̄ sibi associat sicut dicem⁹ in duas ptes sꝫ similitudinē laude in scriptura greca hoc mō. Una pars eaꝝ dextrat et altera sinistrat: q̄ꝝ vnaq̄qꝫ sup os albaui eq̄tat vadēs ad coxas. Uerum añq̄ ad coxas pueniat vnaq̄qꝫ ipaꝝ venā dimittit q̄ ad vesicā tēdit et ad sumē et sibi apud sumē obuiāt et i n̄ natis manifeste appent: sꝫ i cōplet' eaꝝ extrema iā siccata fuerīt et radices remāsere eaꝝ. ¶ Et ab ipsis q̄d diuidunt rami q̄ in musculis spargunt q̄ super os albaui sunt positi. Et illud qd ad vesicā peruēit ex eis i ea partit: c⁹ extrema puenīūt ad vgā et ipsi⁹ residuū i mulierib⁹ vadit ad mricē et ē par paruū. ¶ Due vo ad pedes descēdētes i coxis i duos diuidunt ramos magnos. s. siluestrē et domesticū et in siluestri ēt est declinatio ad domesticū: et ramos in musculis q̄ sūt ibi positi dimittit: postea descēdit et declinat ex eo ad inferiora ram⁹ magn⁹ inter policem et indicem et qd remāsit occultat. Et ipse q̄d in plano partiuꝫ pedis penetrāt tenue sub ramis venaꝝ nō pl'satiliū: q̄s postea notabim⁹. ¶ Ex his āt pulsatilib⁹ sunt q̄ nō pulsatilibus nō associant: sicut due q̄ ab epate ad sumē i corporib⁹ nō natoꝝ perueniunt. et ram⁹ pulsatilis n̄ pulsatili solis. et pulsatiū q̄ ad spondilem penetrat q̄ntaꝫ et ascēdēs ad ialeblā et dclinās ad ascellā. et due subeteni q̄ spargunt in rethi et in secundina. et illa q̄ penetrat vel q̄ peruēit ad diaphragma et illa q̄ ad epar cū suis penetrat ramis et illa q̄ ad stomacū et epar et splenem et intestina venit: et ille que de mirach ventris descendunt et vene que sunt in osse albauim solummodo. ¶ Cunq̄ alteri a vene associatur nō pulsatili super deorsuꝫ equitat arteria supvenā nō pulsatilem:

pptérea vt ignobili⁹ coꝝ sit d̄sercẽs nobilius. In mē-
bris āt māifestis arteria sub vena non pulsanti sub
mergit: iō vt sit magis coopta ⁊ magis tecta: ⁊ sit ve-
na nō pulsanti sic clypeus ei. ¶ Arterie aūt nō fue
runt venis associate nisi ,ppter duas res. vna ē vt ve
ne pãniculis ligent̄ q̄ sunt coopientes arterias: et
quiescant vene in villis mēbrorum inter q̄ vadunt.
Et altera est vt vnaq̄q̄ illarum alteraz imbibat.

¶ Summa. v. de venis: q̄ q̄nq̄ continet capitula.

¶ Summe. v. De mō venaꝝ nō pulsatilium. Ca. j.

OMniū aūt venaꝝ q̄etarū origo ē ab epe. ⁊ qd̄ in pris ab epe oriunt sūt due vene. vna a pte ipi⁹ ↄcaua ori tur: c⁹ mai⁹ ē iuua^m i attrahendo ad ep nutri^m ⁊ vocat̄ porta. Et alt̄a orit̄ a pte ei⁹ gibbosa: c⁹ ē iuua^m nutri^m ab epe mēbri d̄ferre ⁊ vocat̄ vētrē hñs. De anato^a vene q̄ vocat̄ porta. Ca. ij.

INcipiemus vene q̄ porta vocatur anatomiam. Et dicemus q̄ porte extremitas q̄ in epis sub-mergitur ventriculi: in p̄mis i q̄nq̄ diuidit̄ partes: et ramos a se emittit: donec ad gibbosas epis p̄uenit. Et isti q̄ extremitates. ex q̄b⁹ vna vena ad fel tendit. Et isti q̄dē rami sunt sicut arboris radices q̄ ad fundū origis ipaꝝ vadunt. ¶ Extrēitas v̄o q̄ ei⁹ ↄcauitate sequit̄ cū ab epe egredit̄ in. viij. diuidit̄ ptes: q̄ꝝ due sūt p̄ue: ⁊ sex sunt maiores. ¶ Et vna qd̄ ex duab⁹ minorib⁹ cū pte intestini ↄtinuat̄: qd̄ duodenuz vocat̄: ad h⁹ vt ab eo nutri^m attrahat: ⁊ ab eo ēt iā d̄isi fuerūt rami: qui sepati fuerūt in corpe qd̄ vocat̄ encharas. ¶ Et ps 2^a in inferiorib⁹ diuidit̄ stōi apd̄ portanariū: qd̄ ē os stōi inferius: iō vt nutri^m trahat. ¶ Una aūt sex remanē tium ad ptē stōi latā tēdit ad ipi⁹ supficiē māifestaz nutriendū. Occultū nāq̄ stōi p̄^m nutri^m qd̄ ē i ipso tāgit: ⁊ ex eo p tactū nutrit̄. Et ps 2^a ad ptē peruenit splēis ad splenē nutriēdū a q̄ anq̄ ad splenē nutriē dū p̄ueniat sepāt̄ rami q̄ corp⁹ qd̄ encharas vocat̄ exca̅riore ei⁹ pte qd̄ i ipo penetrat ad splenē nutriūt deiñ p̄ueit ad splenē. Et ex ipa cū eo ↄtinua reuertit̄ ram⁹ magn⁹ q̄ i lat⁹ stōi sinistꝝ ad ipz nutriēdū ptit̄ ⁊ cū illō qd̄ ex ipa penetrat i splenē in medio pōitur ascēdit ex ea ps: ⁊ descēdit ex ea ps. Et ex ascēdente q̄d spgit̄ ram⁹ i medietate stōi supiore ad nutriēduz ipaz ⁊ alt̄a ps i splene ad ipz nutriēdū. Et ps altera egredit̄ dōec ad stōi p̄ueit gibbositatez. deiñ i duas scidit̄ ptes. vna ps i māifesta sinistri stōi spgit̄: ⁊ alt̄a ad os stōi submergit̄ ad supfluitatē pōticā acetosā coleē nigre ibi ,pijciēdā q̄ cū supfluitatibus egredit̄: ⁊ os stōi titillicat titillicatiōe d̄sideriuz excitāte: ⁊ iā ipsam añ noiauimus. Pars v̄o ex ea descēdens in duas ēt diuidit̄ partes: vni⁹ q̄rū rami in inferiore sple nis medietate diuidunt̄ ad ipz nutriendū. Et altera ad recticulū vadit ⁊ i ipo ad ipz nutriendū. ¶ Et ps 3^a ex sex p̄mis ad lat⁹ vadit sinistrū ⁊ i alibus viijs ve naꝝ q̄ in circuitu recti ↄsistunt intestini spgit̄ ad su-gēdū illō qd̄ ex reliqjs nutrimēti est in stercore. ¶ Et pars q̄rta ex sex ad modū capilloꝝ sepat̄: ex q̄b⁹ sūt q̄ in māifesto dextri gibbositatis stōi oppositi parti q̄ in sinistro ad ptē splenis ad euz venit spargunt̄: ⁊ ex eis sunt q̄ a dextra reticli pte vadūt ⁊ in ipo spar gunt̄ oppositi pti q̄ ad ipm a pte sinistra venit ex ra-mis vene splenetice. Quinta v̄o ex sex i gedēq̄ui sp-git̄ p sūt i circuitu itestini colō ad nutri^m ex eo sumē dū. Et 6^a ē sic hec ⁊ ipi⁹ plni i circuitu ieiuni spgit̄: ⁊ qd̄ remāet i circuitu tunicaꝝ minutaꝝ ⁊ cū monoculo ↄtinuat̄ ⁊ trahit nutri^m.

¶ De anato^a vene hñtis ventrē ⁊ eius q̄ ex ea ascēdit. Ca. iij.

SEd ventrē hñtis radix in p̄mis in ipo epate spgit̄ in ptes q̄ sunt sic capilli ad attrahēdū nutri^m a ptib⁹ porte q̄ ēt sic capilli ptiunt. Partes v̄o ventrē hñtis a gibbositate epatis ad ipsi⁹ vētrē sunt venientes. Et rami quidē porte sunt venientes a ↄcauitate epatis ad c⁹ vētrē postea ei⁹ stipes apd̄ epatis d̄ceuit gibbositatē: ⁊ in duas diuidit̄ ptes vnā ascēdētē: ⁊ alterā descēdētē. Sz descēdēs ex ea rūpit diaphragma ⁊ penetrat in ipm: ⁊ duas in diaphragmate emittit venas q̄ in ipo spgunt̄: ⁊ dāt ei nutri^m: deinde cassule cordis opponit̄ cui multos trāsmittit ramos qui ad mo^m capilloꝝ diuidunt̄ ⁊ eā nutriūt. Et post ea in duas diuidit̄ ptes q̄ꝝ vna q̄ ē magna p̄uenit ad cor: ⁊ in ipz penetrat apud dextrā cordis aurē. Et hec quidē vena venis cordis maior existit: ⁊ nō est breuia aliis venis maior: nisi ppea q̄ alie sunt ad aerē attrahendū: ⁊ hec est ad nutriēdū: sz nutri^m grossi^us est: ideo oportuit q̄ vt ei⁹ penetratio eēt āplior: ⁊ illō in q̄ fuit eēt mai⁹. Et huic quidē cū cor igredit̄ tres creāt̄ pãniculi q̄ꝝ fissure sūt ab exteriorib⁹ ad anteriora ptes vt cor attrahat cū trahit̄ ab eis nutri^m: ⁊ postea non reuertat̄ cū dilatabit̄. Et hi q̄dē pãniculi ceteris aliis pãniculis duriores sunt. Hec aūt vena i opposito medij apud extensionē ei⁹ tres diuidit venas q̄ꝝ vna ab ea ad pulmonē vadit apud arteriarū originem scens iuxta sinistrā ⁊ in vētriculo dextro ad pulmonem reflectit̄: ⁊ ipsa quidē iā creata fuit duas sicut arteria hñs tunicas: et iō eā arterialē vocāt venā. Propter aūt iuuamē^m in h⁹ existit vt sit illō qd̄ ab ea resudat sanguis i vltimo subtilis pulmōes sbē sīlis pap̄aꝝ est ex q̄ sanguis h̄ a corde exiuit: nō in eo talis erit digōne: q̄lis est ei⁹ qui ad arteriā effundit̄ venalem. Et 2^m existit iuua^m vt in ea sanguis multū digerat̄. Scd̄a v̄o ex his trib⁹ partib⁹ i circuitu cordis rami mittitur postea in interiorib⁹ ipsi⁹ igredit̄ ad ipsū nutriendum. Et hoc quidē est cum fere vena ventrem hñs venit vt submergat̄ apud aurem dextrā vicinius ad cor. Sz ps 3^a in hoibus ppue ad ptem declinat sinistrā: deinde vadit ad 5^m spōdiluz pectoris: ⁊ sup eā accubitat̄ ⁊ in octo costis iferiorib⁹ spgit̄ ⁊ in eo qd̄ ipsas sequit̄ ex musculis ⁊ aliis corpibus. Et ea v̄o q̄ ex hñte ventrē post tres penetrat partes: cum partē pertrāsit cordis ascendendo spargunt̄ in sūmo pãniculi pect⁹ per me^m partiens ⁊ in sūmo cassule ⁊ in carne laxa [illegible]moꝝ vocat̄ partes capillares postea apud furcule ppinquitatē duo ab ea sepant̄ rami: quorū q̄libo ad partē furcule trāsuerse tendit ⁊ q̄ntūcūq̄ plus vadunt ad inuicē elōgant̄: ⁊ fit vnusq̄sq̄ ramus ex eis duo rami scz vnus in vnoq̄q̄ latere descendentes super extremitatez thoracis a dextra ⁊ a sinistra: donec ad episilotum perueniunt ⁊ in suis itineribus ramos dimittunt qui i musculis spargū tur qui inter costas existunt. Quorum orificia venarum obuiant orificijs que in ipsis penetrant: et

egredit̃ ide collectio ad musculū pectoꝝ extrinsecū.
¶Cūq̃ ad epiglotale puenit egdit̃ ab eis exteri⁹ col
lectio ad musclos ɔcaūatos spatulā mouētes ꝛ spar
git̃ i eis ꝛ alia collectio sub muscul' rect; dscendit ex
q̃ in eis spgunt̃ ptes ḡꝝ extremitates cū ptib⁹ ascēdē-
tibus cōtinuat̃ vene alhauizal quā mō noīabimus.
¶Scdī āt vniuscuiusq̃ coꝝ ꝛ ē par vnūqdq̃ ɔouoꝝ i-
piū q̃nq̃ dimittit ramos. vn⁹ ex eis in pectore spgit̃
ꝛ q̃tuor inferiores nutrit costas. ¶Et alter ramus ad
musclos submersos vadit q̃ sunt i collo ad nutrien
dū eos. ¶Et alt̃ ram⁹ penetrat i foramib⁹ sex spōdi
liū supioꝝ q̃ sūt in collo: ꝛ inde ad caput trāsit. ¶Et
alt̃ ram⁹ magn⁹ q̃ i illis existit oib⁹ maior ad ascellā
ab vnoq̃z vadit late: ꝛ i q̃tuor diuidit̃ ramos. p̄mu⁹
in muscul' q̃ sup thoracē spargit̃: ꝛ ipsi q̄ sūt ex illis
q̃ spatulā iūcture mouent. Et scd's in carne lara ꝛ in
pānicul' q̃ sūt in ascella. Et terti⁹ coꝝ dscendit ince-
dēs in supp̄mo pectoꝝ ad mirach. ¶Et q̃rt⁹ oib⁹ il
lis ē maior ꝛ i tres diuidit̃ ptes. Una pō spgit̃ i muscu
lo q̃ i ɔcauitate existit spatule: ꝛ alt̃a pars in musclo
magno q̃ ē i ascella: ꝛ 3ᵃ ē maior ip̄is oib⁹ super ad-
iutoriū tendēs ad manū: ꝛ ip̄a est q̃ ascellata vocat̃.
¶Et illō q̄ ex ramis remanet p̄mis: q̄ꝝ vnū ex ipe
rib⁹ i multas partiū fuerat ptes: ad ptē colli ascēdit: ꝛ
anq̃ multū ascēdat i duas diuidit̃ partes. vna ē guidez
mā̄festa: ꝛ alt̃a ē guidē submersa. ꝛ guidez q̄ mā̄i-
festa ilico cū a furcla ascēdit in duas diuidit̃ partes: q̃
rū vna ilico cū separat̃ ad anriora tendit ꝛ ad lat⁹. ꝛ
alt̃a vadit p⁹ ad anriora ꝛ dscēdit. ꝛ postea ascēdit ꝛ
reuoluit̃ super furculā: dein eleuat̃. ꝛ mā̄ifesta ascē-
dit sup collū donec ad p̄mā ptē puēit ꝛ misceat̃ cū ea ꝛ
fit ex eis guidē mā̄ifesta q̃ ē scita. Uerūtñ anq̃ cū ea
misceat̃ sepāt̃ ab ea due partes: q̃rū vna ad latitu-
dinē tēdit. dein sibi apō furculā duaꝝ obuiationuz
obuiāt in loco ,pfūdo. ¶Et 2ᵃ i collo mā̄ifesta trā̄s-
uersatur ꝛ duo ei⁹ ipāria nō h⁹ sibi obuiāt. ¶Et ex
istis q̄ duob⁹ ipārib⁹ rami separātur araneales q̃
sensui nō subiacēt. ¶Ex sūma āt ramoꝝ isti⁹ scdī pa
ris ,ppe tres vene iā separate fuerēt sensu pcepte q̃nti
tatē hn̄tes sz alie sūt nō percepte sēsu. vna vō haꝝ ve
naꝝ sup spatulā extēdit̃: ꝛ ip̄a ē q̃ vocat̃ spatulari; ex
q̃ ē cephalica. ¶Et due ad duo isti⁹ spatl'ar; latera
ip̄aꝝ vsq̃ ad caput spatle sūt comitātes. vna vō eaꝝ
ibi torq̃t̃ vt spēns ꝛ nō ptrā̄sit eā: imo ibi spargit̃: sz
2ᵃ anrior earū eā ptrā̄sit ad caput adiutorij ꝛ ibi sp-
gitur. ¶Spatular; q̄z eas ābas ptrā̄sit ad vltimuz
q̄ ē in mā̄u: ꝛ h̄ ē. ¶Guidez aūt mā̄ifesta postq̃ ei⁹
duo ipāria miscent̃ in duas diuidit̃ ptes: q̃rū vna occl
tat̃ ꝛ separātur ex ea rami pui ꝛ i mā̄dibl'a spgunt̃ su
periore. Et alij rami multū maiores istis in mā̄dibl'a
inferiore spargunt̃. ¶Ramoꝝ āt duoꝝ mōꝝ ptes
in circuitu lingue spargunt̃ ꝛ in mā̄ifesto partiū mu
sculoꝝ q̃ sūt ibi positi: ꝛ pō alt̃a mā̄ifestat̃ in loc' q̃ se
quūtur caput: ꝛ aurē spargit̃. ¶Guidē vō submersa
cōitatur meri ꝛ ascēdit cū eo directe ꝛ in suo itinere
dimittit ramos q̃ miscent̃ cū ramis q̃ a guidez mani
festa veniūt: ꝛ oēs in meri ꝛ i epiglotī ꝛ in oib⁹ parti
b⁹ muscloꝝ ,pfūdoꝝ spgūt̃ ꝛ penetrat extremuz ei⁹
ad finē doꝛem laudes: spgūt̃ illic rami a dextra q̃ in
mē bꝛ; spgūt̃ q̃ sūt int̃ spōdile p̄mā ꝛ scdāz: ꝛ ide vadit
vena capillar; apō iūcturā q̃ ē int̃ caput ꝛ collū a q̃
rami sepāt̃ q̃ ad pānicułū veniūt q̃ ē coopiēs craneū.
ꝛ veniūt ad locū vbi duo emigrānea sibi obuiāt: ꝛ submer
gūtur ibi in crā̄eo. ¶Qō āt post harū venarū trāsmis
siōez remanet ad crā̄ei vētrē penetrat in fine doꝛez-
laude: ꝛ inde spgit̃ ram⁹ in duobus cerebri pāniclis
ad nutriēdū eos ꝛ ad ligādū pānicłz durū cū eo q̄
est in ip̄i⁹ circuitu. ꝛ circa ip̄m postea egdit̃ ad extio
ra ꝛ pānicułū q̃ coopit crā̄euz nutrit: dein a pānicło
sbtili ad cerebrū descēdit ꝛ in ip̄o spgit̃: sic arterie di
spgunt̃: q̄s oēs pānicli sbtili replicatio stringit: ꝛ eas
ad locuz āpluz q̃ platea vocat̃ dfert in quē sanguis
fundit̃ ꝛ ɔgregat̃: dein ab eo sepat̃ int̃ duas replica
tiōes ꝛ vocat̃ torcl'ar. ¶Istis q̄z ramis cū ventricu
lo medio ,ppinq̃ sunt ē nccē vt magne fiāt vene ꝛ ex
torcl'ari sugāt ꝛ ex suis vijs q̃ ab eo separāt̃: dein a vē
triclo medio ad duos anriores vētriclos tenduntur
ꝛ arterijs ad locū illud ascēdentibus obuiāt: ꝛ texi-
tur panniculus qui rethe vocatur secundinum.

¶De anatomia venarum manuum. Ca.iiij.

Primū āt q̄ ex spatlari diuidit̃ vēa q̃ ē cephalica
ē cuz in rectitudine sistit̃ adiutorij: ꝛ in cutē ꝛ p-
tes musclorū spargit̃ mā̄ifestas: postea iuxta cubiti
iuncturā in tres diuidit̃ partes q̃ruz vna est brachij
funis q̃ sup mā̄ifestuz superioꝛ focil' extēdit̃: dinde
ad siluestrē inclinat̃ ꝛ ad focil' inferioꝛ gibbositatem
dclinās: ꝛ in eo q̄ i iferiorib⁹ ptib⁹ rasete siluestri; ē
spargit̃. Scda āt ad cubiti flexiōez tēdit in mā̄ifesto
ascid ꝛ ramo ascellar; ɔmiscetur ꝛ fit inde vēa nigra.
¶Tertia āt submergitur ꝛ in ,pfundū ēt cū rāo etiaz
ascellari miscetur. ¶Ex ascellari vō i p̄mis cū oritur
,pcedūt rami q̃ i adiutorio submergūt̃: ꝛ in musclis q̃
sunt ibi spargūtur: ꝛ ibi finiūt̃ excepto vno coꝝ q̃ p-
uenit ad ascid. Cūq̃ ascellar; circa cubiti peruēit iū
cturā in duas diuidit̃ partes: q̄ꝝ vna submergit̃ ꝛ rāo
cephalice ɔtinuat̃ q̃ ,pfūdat̃ cū q̃ paruū p incedit: sz post
ea ab eo separatur ꝛ dclinat vna eaꝝ ad dōesticum
donec ad auricl'arē ꝛ ā̄nularē peruēit: ꝛ ad medium
mediū: ꝛ pō eleuat̃ ꝛ i ptib⁹ man⁹ extrinsec; q̃ tāgunt
os diuidit̃. ¶Scda āt partiū ascellar; apō ascid in q̃
tuoꝛ partit̃ rāos. q̄ꝝ vn⁹ in inferiorib⁹ ascid diuidit̃ ꝛ
ad rasetā tēdit. Et scd's diuiditur supra diuisiōes p̄mi:
cui⁹ diuisiōes sūt sic illi⁹ diuisiōes. Et terti⁹ sl'r diui
ditur i medio ascid. Quart⁹ vō ē maior coꝝ. ꝛ ip̄e ē
ille q̃ mā̄ifestat̃ ꝛ eleuat̃ a q̃ ,pcedit ram⁹: q̃ ad vnuz
cephalice peruēit ramū: ꝛ fit ex eis vēa nigra: c⁹ resi
duū est basilica q̃ ēt occultat̃ ꝛ submergitur alia vi-
ce. ¶Uēa āt nigra a dōestico incipit ꝛ s̄ sup̄i⁹ focis-
le eleuat̃. dein ad siluestrē puenit: ꝛ i duas ad laude
grece similitudinē diuiditur ptes: q̃rū superioꝛ ad extre-
mū supioꝛ; focil' tēdit ꝛ vadit ad rasetā: ꝛ in pollicis
dorso spargit̃ ꝛ int̃ ip̄z ꝛ idicē. pars āt ei⁹ inferioꝛ ad
extremū focil' inferioris vadit. ꝛ in tres diuiditur ra
mos. q̃rū vn⁹ ram⁹ ad locū tēdit: q̃ ē int̃ mediū ꝛ idi
cē: ꝛ rāo q̃ ad idicē a supiore ,pficiscit̃ pte cōtinuat̃: ꝛ
sit inde vena vna. ¶Ram⁹ vō ipsius scd's ꝛ ip̄e est
secūdē ,pcedit ꝛ int̃ mediū ꝛ annularē diuidit̃. Et ptē-
ditur tertius ad ā̄nularem ꝛ minimū. Et isti postea
coniunguntur ꝛ in digitis sparguntur.

¶De anato⁹ vene vētrē hūtis descēdētis. Cap.v.

IAm q̄d cōpleuim⁹ sermonē de pte venē habētis ascēdente q̄ ē duaꝝ ptiū ipsi⁹ maior. A pte vero descendēte p̄ᵐ qd̄ diuidit̄ illico cum oriē ab epe aīsṗ s̄ dorsū appodieē ei: rami capillares q̄ ad fascias dextri renis vadūt ⁊ spgūtur i eis ⁊ i eo q̄d circa eas exit de interiorib⁹ ad nutriēdū ea. ¶ Postea ꝓcedūt ab ea due q̄ magne vene q̄ emulgētes vocāt̄ ⁊ ad renes vadunt ad sanguis aq̄sitatem colādā. Sen eīn nō trahit nisi nutriᵐ sui q̄d est sanguis aq̄sitas. A sinistra āt venarū emulgētiū due ꝓcedūt vene q̄ ad sinistrum mascloꝝ ⁊ feiarū testiculū vadūt s̄m modū quē in arterijs dixim⁹: nō .n. alterat̄ i h⁹: nā in h⁹ q̄ p⁹ diuiduntur due vene q̄ ad duos icedūt testiclos. Et illa q̄ ad sinistrū tēdit sp a sinistra harum duaꝝ accipit ramū: ⁊ fortasse iā in aliq̄b⁹ tota ei⁹ origo erit inde. Illa v̄o q̄ ad dextrū tēdit raro a dextra istarum duarū emulgētiū accipit ramū: imo sepe nō ei ꝯmiscetur nā in eo alterat̄ q̄d a vene ꝓueit ad testiclos: ⁊ in foramine in q̄ sp̄ma digeritur ⁊ albificat̄ cū ꝓus eēt rubeū: ꝓp multitudinem ⁊ tortuositatē suarū venarū ⁊ reuolutionū suaꝝ. ⁊ q̄d ad eas ēt ꝓueīt a corde. Et hmōi q̄d vene p̄im i v̄ga ⁊ in collo mr̄ic̄ finiūtur quēadmoᵐ in arterijs declaram⁹. ¶ Postq̄ v̄o due emulgentes ⁊ earū rami nascūt̄ venē hn̄s e vicino s̄ dorsū appodiat̄ ⁊ descendere icipit a q̄ corā oi spōdili sepat̄ ram⁹ ⁊ i ea egr̄ditur ⁊ spgūtur ⁊ i muscul' q̄ sp̄ eas sunt positi. ⁊ vene separātur q̄ ad duo tendunt illa ⁊ ad ventr' musclos vadūt. Postea vene q̄ p foramina spōdiliū ingrediunt̄ ad nuchā q̄ cū ad extremū ꝓueīunt spōdiliū i duas diuidunt̄ ptes: q̄ꝝ vna ad dextrā: ⁊ alīa tēdit ad sinistrā: ⁊ vnaq̄q ipsarū ad vnā tēdit corā. Ab vnaq̄q t̄n earū añq̄ ad corā ꝓueniat decē separātur tūc: q̄ꝝ vna ad duos tēdit renes. ¶ Secūde v̄o earū ptes subtiles sūt ⁊ capillares q̄ ad inferiora ptiū siphac tēdunt. Tertia āt i musculis spgit̄ q̄ sup corē os exiūt. Quarta spargit̄ i muscul' q̄ sūt in ano ⁊ i māifesto ex alhaui. Quīta v̄o ad collū mr̄icis mulierū vadit ⁊ i ipo spargit̄ ⁊ i eo q̄d ei ꝯtinuatur ⁊ ad vesicā tendit. Sed illa q̄ ad vesicā vadit in duas diuiditur partes: quarum vna in vesica spargitur ⁊ alīa ad ipi⁹ tēdit collū. ⁊ h̄c q̄d ꝑ i v̄is ē valde magna ꝓp v̄gā: s̄ in mulierib⁹ ē parua. ¶ Sexta v̄o ad musclos sup os femor' positos vadit. Et septima ad musclos tendit q̄ i rectitudie corpis sup ventrē sunt positi. Et he q̄d vene cū extremitatib⁹ venarū ꝯtinuātur: q̄s in pectore diximus ad mirach ventris descendere. Et ex harū q̄d venarū radice egrediunt̄ in mulierib⁹ vene q̄ ad mr̄icē tēdunt. ¶ Et a duob⁹ q̄d latib⁹ venarū q̄ ad mr̄icē tēdūt diuidūtur vene q̄ ad mamillas ascēdunt: ꝓp q̄s mamille mr̄ici associantur. ¶ Octaua v̄o ad viroꝝ ⁊ feiarū receptaculū vadit. ⁊ nona q̄d ꝓuenit ad musclos ei⁹ q̄ in coxa ē occultū ⁊ spgitur in eis. Decia v̄o a pte emulgentis manifesta veniēs ad duo tēdit ilia ⁊ cū extremitatib⁹ venarū descēdētiū ꝯtinuat̄ ⁊ ꝑcipue eis q̄ a pte mamillarū descēdūt: ⁊ sit ex eis ꝑo magna q̄ ad natium musclos vadit. ¶ Q̄d v̄o ex istis remāet ad corā tendit vbi ꝓueīūt rami: q̄ꝝ vn⁹ i musclis diuidit̄ q̄ supra añcēdētē core ptē ꝯsistūt ⁊ ali⁹ i musclis ei⁹ q̄d in coxa interi⁹ est ⁊ in ipsi⁹ domestico ꝓfunde: ⁊ alij multi rami in core ꝓfūdo spargunt̄. ¶ Q̄d āt p⁹ hoc totū remāet postq̄ poplit' iūcturā parum ꝯtigerit tres diuidit̄ ptes. q̄rū silūestr' sup cānā extēdit̄ vsq ad calcānei iūcturā. ¶ Et ipaꝝ media i ꝯtinētia poplit' extēdit̄ descēdēs ⁊ i lacert' occulti crucis sal' diuidere rāos ⁊ in duas diuidit̄ ptes. q̄rū vna occultatur in eo q̄ in interiore crur' pte existit. Alia vadit inter duas cānas extēsas ad añriorē pedis ⁊ rāos silūestri miscetur q̄ noīauim⁹. ¶ Tertia v̄o ⁊ ipa est domestica ad locū crur' venosū declīat ⁊ extēdit̄ ⁊ ad ꝓfundū ad extremitatē cāne maioris gibbosam ⁊ ad pedis domesticū descēdit: ⁊ ipa q̄d ē saphena. Iste v̄o venis fuerit q̄tuor: q̄rū due siluestres ad pedē veniūt a pte cāne minoris. Et duarū domesticarū vna s̄ pedē tendit ⁊ in sup̄mo ei⁹ a pte minimi spargit̄. Scd'a hec illa q̄ cū domestico rāo siluestr' miscetur parūs q̄ noīauim⁹. Et spgunt̄ ābo i partib⁹ inferiorib⁹. Iā q̄d sūt venarū n̄ueri. ⁊ iā q̄d mēbroꝝ ꝯsiliū hūiꝰ partes anatōiaꝝ ꝯpleuim⁹. Cōpositarū v̄o mēbroꝝ cuiusq anatōiā nolabim⁹ i dictōe q̄ eorū dispōes medicamīta ꝯphendit. Nūc de v̄tutib⁹ loq̄ incipiam'.

¶ Doctrina. vi. cui⁹ est sūma vna ⁊ vnū capitulum.

¶ Sūma est de virtutibus: cuius sex sunt capitula.

¶ Sūme q̄ est doctrine sexte q̄ ē dictōis p̄ie q̄d ē de gn̄ibus v̄tutū s̄m sermonē vniuersalem. Cap. i.

VIrtutū ⁊ operationū adinuicem alteri alijs cognoscuntur. Ois eīn v̄tus operatiōis exit inicium: nā aliq̄ opō ꝓuenit nisi ex virtute. Idō q̄ vtrasq i vno posuim⁹ capto. ¶ Virtutum aūt gn̄a ⁊ opōnū ex eis ꝓueniētiū apō medicos sunt tria. Que sunt gen⁹ v̄tutum vitaliū: ⁊ gen⁹ v̄tutum nālium: ⁊ gen⁹ v̄tutū aīaliū. ¶ Et mult' q̄d ꝑhēnt medicis oib⁹: ⁊ ꝑcipue. G. v̄r q̄d vnaq̄q v̄tutū mēbrū ꝑncipale h̄z q̄d ei⁹ existit minera ⁊ a q̄ eius ꝓcedunt opōes. ¶ Et v̄r eis q̄ v̄tutis aīalis sedes sit cerebrū: ⁊ ipsi⁹ ab eo ꝓueniāt opōes. Et q̄ v̄tus nālis duas h̄z spēs: ⁊ vna spēs est cui⁹ finis est custodire indiuiduū ⁊ ꝯseruare ipm: q̄ ministrat inire nutrimēti ⁊ crescit q̄usq ad finē crescentie ei⁹ nutriat corp⁹. ⁊ h⁹ q̄d spēi sedes ⁊ opōnū ipi⁹ ꝓcess⁹ ē epar. ¶ Alia spēs est c⁹ finis ē spēm ꝯſuare q̄ ē ministrāns in regulatiōis: ⁊ sepat ex humorib⁹ corporis spmat' substantie deinde ipz informat sui creator' p̄cepto. Et hui⁹ q̄d spēi habitatio ⁊ opōnū ipsi⁹ ꝓuct⁹ sunt testiculi. ¶ Vitalis v̄o virt⁹ ē illa q̄ spūs eē ꝯseruat q̄ sensus ⁊ mot' vehiculū existit ⁊ ipz reddit aptū ad eorū impressiones recipiendas cū ad cerebrū ꝓuenit ⁊ facit ipm possibilem dādi vitā vbicunq expādit̄. ⁊ h⁹ q̄d v̄tutis sedes ⁊ opōis ipi⁹ ꝓcessus ē cor. ¶ Oib⁹ aūt phis maxime Aristoteli v̄r q̄ oim istarū opōnū p̄nᵐ existit cor. s̄ ꝑmarū opōnū earū māifestatio in his ꝑdcis existit ꝑncipiis: quēadmod' i apō medicos cerebrū ē sensibili ꝑnᵐ: ⁊ p⁹ hoc q̄dm sensus h̄z mēbrū i q̄ ei⁹ apparet opō. ¶ Preterea q̄ ꝯsiderāt sic v̄bēt ⁊ certificāt inueniūt rē sic v̄r. Aristoteli: ⁊ n̄ quēadmodū ipsis visum ueniūt tractat⁹ suos effectos ex ꝓpōnib⁹ sumendis ⁊ nō necijs i q̄b⁹ nō assequunt̄ nisi q̄d ex reb⁹ apparet. Medico aūt inq̄stū medic⁹ nō attiet vt consideret q̄d sit harū duarū snīarū v̄itas: s̄ illā cōsiderare p̄hs aut physic⁹ d̄z. ¶ Medicus aūt cum ꝯceditur a lib

bra hec p̄nolata istaꝝ v̄tutū p̄ncipia exiere nō cu- rat in eo q̄ꝺ de eē medicatōis ꝯsiderat: an ex aliis he- ant p̄ncipiis q̄ sunt ipis p̄oꝛa: vel nō. n3 illō ex eis exi stit que p̄hus nō ei lenta facit.

¶ De virtutib⁹ nālib⁹ q̄bus ministraꝛ. Ca. ij.

Virtutū v̄o nāliū: alie sꝫ q̄ sꝫ mistrātes: alie sūt q̄ mistrate. Et mistrataꝝ q̄ꝺ duo sꝫ gn̄a. vnū gē- nus mistrat i re nutriēt' ad h⁹ vt idiuiduū remane at: q̄ꝺ i duas ptiꝛ sp̄es nutritiuā ⁊ crescitiuā: ⁊ alterū gen⁹ mistrat i nutriēte ad h⁹ vt remaneat sp̄es q̄ et in duas diuidiꝛ sp̄es in gn̄atiuā ⁊ formatiuā. ¶ Virt⁹ v̄o nutritiua ē illa q̄ nutriēs in nutriti ꝯuertit silitu- dinē: iō vt p ipꝫ restauratonē ei⁹ recuperet q̄ꝺ dissolu tū fuit. Virt⁹ āt crescitiua ē illa q̄ i tot⁹ corpis diame tr' addit s3 p pportiōalitatē nālē q̄ten⁹ ipꝫ ad finē au gm̄ti pducat p illō q̄ ipꝫ ex nutriēte igꝛdiꝛ. Nutritiua v̄o v̄t⁹ crescitie fuit eo q̄ nutritia q̄ꝫ affert nutriēs ei q̄ dissoluiꝛ eq̄le: q̄nq̄ mi⁹ q̄nq̄ plꝰ. Sed crescitiua nō erit nisi cū q̄ꝺ igꝛdiꝛ plꝰ fuerit eo q̄ dissoluiꝛ. Nō tn̄ totū q̄ talr existit ē crescitiua. Impinguari. n. post macredinē i etate ꝯsistētie ē hui⁹ secte nō tamē est crescitiua: nō. ē. n. augm̄tū nisi illō q̄ fm nālē pro portiōalitatē i oib⁹ exit diametris: q̄ten⁹ ipm ad cre scentie perducat cōplemtū. Deiceps v̄o p⁹ h⁹ nullo mō est ibi crescētia: ⁊ si sit ibi impinguatio: Queād- mōꝫ an̄ ꝯsistētiā nō existit ēt ariditas: ⁊ si sit ibi ma- credo l3 illō lōgi⁹ existat ⁊ a ne ēo exiēs mag' . ¶ Et nutritiue q̄ꝺ opō trib⁹ ptīcularib⁹ ꝯpleꝛ opōib⁹. Vnā ē permutatiōis sub ꝯplēxio q̄ ē sanguis aut hūoꝛ q̄ est i po⁹ ppinqua i effcū silis mībro. q̄ q̄nq̄ fallit quē admōꝫ i egritudie ꝯtingit q̄ atrophia vocaꝛ q̄ est nu trimenti ꝺfect⁹. ¶ Et alia ē adherētia q̄ est vt h⁹ re- ceptū nutrimētū cōpleto effcū efficiat. s. vt mēbris ꝯs stat. q̄ plerūq̄ fallit queādmōꝫ in hydropisi ꝯtingit carnosa. ¶ Et 3ᵃ est silitudo q̄ est vt h⁹ receptū q̄ꝺ iā fcm̄ ē pars mībri pōat ei ob oib⁹ ptib⁹ silē v̄sq̄ i cōn⁹ ⁊ coloꝛe. Qꝺ q̄nq̄ fallit queādmō ꝯtingit in baras ⁊ morphea. Cābiū. n. ⁊ adherētia iā ibi sꝫ repta s3 sili- tudo nō ibi inueniꝛ. Et hāc q̄ꝺ opōꝫ efficit v̄t⁹ immu tatiua q̄ est vna. de virtutib⁹ nutritiue ⁊ ē in hoie vna in gn̄e ⁊ p̄n⁹ p⁹ s3 in membris siliū ptiū diuersificaꝛ. in vnoquoq̄. n. mēbro existit virtus fm ei⁹ cōplōꝫ q̄ nutrimētuꝫ in ei⁹ ꝯuertit silitudinē diuersa a virtute q̄ nutrimētuꝫ in silitudinē alteri⁹ pmutat. Immuta- tiua v̄o q̄ est i spe opōꝫ efficit toti corpori cōeꝫ. gn̄a tiue v̄o v̄tutis due sꝫ sp̄es: vna est q̄ in masculis ⁊ fe minis spma gn̄at. Altera est q̄ diuidit virtutes q̄ sunt in spermate ⁊ permiscet eas tēperādo fm q̄ vnicui- q̄ ꝯuenit membro dās neruo cōplexionē ppriam: et ossi cōplexionē ppriā: h⁹ tn̄ totū ꝯuenit de spermate siliū ptiū ⁊ siliis pmixtiōis ⁊ hāc q̄ꝺ virtutē vocāt me dici virtutē imutatiuā p̄mā. Virt⁹ v̄o iformatiua imp̄ mens ē illa ex q̄ p̄cepto sui creatoꝛ' pcedit mēbroꝛuꝫ lineatio ⁊ ipoꝝ figuratio ⁊ ꝯcauitas ⁊ foꝛāia ⁊ lenitas ⁊ aspitas ⁊ coꝝ sit⁹ ⁊ ipoꝝ ꝯtinuitas: ⁊ ad vltimū opō nes q̄ ex fin ib⁹ dimēsionū coꝝ pcēdt. Et huic q̄ꝺ v̄tu ti mistrātes sꝫ q̄ rē nutrimēti ministrāt ad sp̄eꝫ custo diendā ⁊ sunt virtus nutritiua ⁊ crescitiua.

¶ De v̄tutib⁹ nālib⁹ mistrātib⁹. Ca. iij.

Virtutes v̄o nāles q̄ mistrāt: tm̄ nutritiue ⁊ cre- scitiue sꝫ mistrātes: q̄ sunt q̄tuoꝛ v̄tutes: attractiua. retētiua digestiua: ⁊ expulsiua. ¶ Attractiua v̄o fuit creata ad attrahēdū nutrimentū iuuatiuū q̄ q̄ꝺ opa tur h⁹ villis mēbri in q̄ ē fm lōgitudinē ptēsio. ¶ Et retētiua fuit creata vt iuuatiuū retineat. dū v̄tutes ipm iuuātes in eo opāꝛ q̄ ab ipo alimētū suscipiunt: q̄ꝺ eādem efficaꝛ villis: q̄ ex trāsuerso ptenduntꝛ. Et est ēt cū villi q̄ fm latitudinē icedūt auxiliū. probent ¶ Digestiua v̄o ē illa q̄ q̄ attractiua attraxit ⁊ reti- nuit retētia i eēntiā ꝯuertit aptā v̄tutū i ea pmuta- tionū facientiuꝫ opandī ⁊ cōplōni q̄ ꝯuersiōi nutrimē- tis in effcū est ꝯpetens. hec est. n. ei⁹ opō i iuuatiuo q̄ vocaꝛ digō. Ei⁹ vero, operatio i superfluitatibus est vt si pole fuerit eas i hāc inuter dispōꝫ q̄ ēt vocaꝛ digō. Aut vt eaꝝ egressioneꝫ a mēbro i q̄ sꝫ retēte faci leꝫ efficiat: cū expulsiōe earū attenuādo eēntiā si q̄ p hib3 fuerit grossities: aut igrossando si q̄ vetat fue- rit tenuitas: aut icidēdo si q̄ phib3 fuerit viscositas Et hec q̄ꝺ operatio vocaꝛ maturatio. Est tn̄ cū digō ⁊ maturatio sinonyma dicuntꝛ. ¶ Expulsiua āt est illa q̄ superfluitateꝫ expellit ex nutrimento residuā que ad nutriendū nō est ꝯueniens: aut q̄ excedit mensu- rā q̄ sufficit ad nutriendū: ⁊ q̄ nō est necia aut euāt in receptaculo sibi apto sicut vrinā in vesica. Et hec q̄ꝺ v̄t⁹ has expellit superfluitates: aut per partes ⁊ fora mina q̄ sꝫ eis p̄parata: vel si nō fuerint ibi foramina p̄parata a nobili expellit ad ignobile ⁊ a duro ad la xuꝫ: Cūq̄ in parte expulsiōis fuerit declinatio meri superfluitat' ñ ꝯuertit eā v̄t⁹ expulsiua ab illa semi ta inq̄tū pole fuerit. ¶ His āt q̄tuoꝛ v̄tutib⁹ nālib⁹ q̄tuoꝛ p̄me fuiūt q̄litates. s. caliditas ⁊ frigiditas sic- citas ⁊ hūiditas. S3 calitaꝛ' fuitū oib⁹ q̄tuoꝛ p cer to est cōe. Frigiditas vero est cū alicui earuꝫ fuit ac cn̄talr ⁊ ñ essentialr. Qꝺ. n. frigiditati, inest essentia- liter est vt oib⁹ virtutib⁹ sit ꝯria: q̄m oim virtutū ope ratiōes per motū existūt ⁊ h⁹ q̄ꝺ in attractiōe ⁊ expl̄ siōe manifestū existit. S3 in digōne etiā: q̄m digō cō piꝛ per partes ei⁹ q̄ꝺ fuit ingrossatū ⁊ inspissatū ꝑ- tiendo ⁊ adiūgendo ei q̄ attenuatū fuit ⁊ subtiliatū. Et he q̄ꝺ motōes sꝫ separātes ⁊ temperātes. Reten- tiua v̄o operaꝛ villos mouēdo trāsuersos s3 figurā ꝯplexiōis hōc scāꝫ. Et fritas q̄ꝺ ē paraliticū faciēs ⁊ mortificās: ⁊ ab oib⁹ phibēs opōnib⁹ ad retētōꝫ tn̄ faciēdā accn̄talr ꝯfert q̄m villos fm hōc ꝯplexiōis fi gurā t3. Nō g̃ in opōib⁹ v̄tutū essentialr ingrediꝛ: s3 tali p̄parat instr3 dispōne q̄ ip3 suā custodit opōꝫ. Et expl̄siua q̄ꝺ a frigiditate iuuaꝛ ppea q̄ ventositat' p hib3 fieri dissolōꝫ q̄ ad expellendū iuuat. ⁊ q̄ in ei⁹ auxiliū grossitie ⁊ ppea q̄ villuꝫ q̄ s3 latitudineꝫ ꝑ- tēdiꝛ exp̄mēte ꝯbit ⁊ inspissat ip3. Et h⁹ est ēt instru p̄pare: ⁊ nō ē in ip̄amet opōe auxiliū ferre. Et frig⁹ n̄ intrat in v̄tutū haꝝ virtutū nisi p accn̄s. si. n. in ipa- met ingredereꝛ opōib⁹ noceret ⁊ motōes ꝺbilitaret. Siccitas vero i triuꝫ virtutū operationibus necessa- ria existit: que sunt due mutatiue localiter ⁊ retenti- ua. Duabus vero localiter mutatiuis: que sunt attra ctiua ⁊ expulsiua prebet siccitas auxiliuꝫ eo q̄ multā eis efficit substentationeꝫ que in motu est necessaria motu valꝫ. spiritus qui has virtutes ad suas defert operationes impulsione vehementi q̄ ⁊ talem quas-

lis est ipsa humoralis ꝓhibet siurus cũ in substātia
fuerit spũs: aut tm̃ si sed retentiue pp̱ ↄstrictionem.
Digestiua aũt pl's idiget hũiditate. ¶ Post hec aũt
cũ inter q̄litates actiuas ꝛ passiuas coparaueris in=
quātum iste ṽtutes eis indigent repies virtutē retē
tiuā pl' idigere siccitate q̄ʒ caliditate: eo q̄ tp̄s i quo
q̄escere dʒ villus retētiue maior est tp̄e in quo moue
ri dʒ villus qui s̃m amplitudinē tendit ad cõstringē
dum. Nã tp̄s qđ est mouendum est illud q̄ calidita=
te indiget: ꝛ est breue ꝛ totum reliquũ tp̄s eius ope=
rationis est ad tenendum ꝛ ad q̄escendũ. Et q̄ puero
rum cõplexio pl' declinat ad humiditatē: ideo virtus
hec in eis plꝰ est debilis. ¶ Attractiua ṽo plus indi
get caliditate q̄ʒ siccitate: qm̃ caliditas adiuuat i at=
tractiõe in eo qđ maior ps sue opationis est mouere:
ꝛ plus necesse est ei mouere ptes sui instři q̄ʒ q̄etas
facere ꝛ cũ siccitate stringere. Hec em̃ ṽtus nõ tm̃ in
diget multo motu: sʒ plerũqʒ ēt motu idiget vehemē
ti. ¶ Et attractio q̄dē fit: ex virtute attractiua quem
admodũ magnes attrahit ferrũ: aut iplendo vacuũ
sicut aqua trahiť in azaracha: aut calore sicut i lāpa
de attrahiť oleũ: sʒ hec pars tertia reducať necessa=
rio ad iplendũ vacuũ apud certificãtes imo est ipsa=
met. Cum ergo virtus attractiua caliditatis hũerit
auxiliũ fortior erit attractio. ¶ Expulsiua ṽo minus
indiget siccitate q̄ʒ attractiua ꝛ retentiua. nõ em̃ idi=
get ↄstrictiõe retẽtiue: neqʒ insepabilitate attractiue
ꝛ ↄstrictiõe eius ꝛ circũdatiõe attracti tenendo ptes
instři: donec ad illas alterius ptis attractio pueniat
Et ad vltimũ nullo mõ indiget expulsiua q̄ete sʒ mo
tu ꝛ inspissatione pauca q̄ ad exprimēdũ ꝛ ad expel=
lendum tali adiuuet mensura: q̄tenus p ipsaʒ rema
neat instři figurā expssionis ꝛ cõstrictiõis ↄseruans
quemadmodũ in retentiua tp̄s longũ ꝛ in attracti=
ua tp̄s breue est necessariũ donec ptiũ attractio vnā
applicet alij: ideoqʒ siccitate paꝝ idiget. ¶ Que aũt
plus eis oibus idiget caliditate est digestiua q̄ sicci
tate nõ indiget. sʒ humiditate vt nutriēs efficiat ꝛ ad
penetrandũ in foramina ꝛ ad figuras recipiēdas ap
tum reddat. ¶ Neqʒ põt aliq̄s dicere q̄ si humiditas
in digerendo esset iuuatiua pueri possent res duras
digerere. Nõ em̃ puenit pueris nõ posse istis: iuue
nibus posse ꝓpter hꝰ: sʒ ꝓpter homogeneã ꝛ hõge
nee elõgationē. Qđ.n. ex rebꝰ duruʒ existit cõplõni
pueroꝝ nõ ē hõgeneũ. Uirtutes igř digestiue corã eo
nõ opanť: nʒ ipʒ rcipiũt retẽtiue: sʒ cito ipʒ expellũt ex
pulsiue. Iuuenũ ṽo ↄplõnibꝰ ē id ↄueniēs ad eos nu
triēdos ↄueniēs. Et ex hꝰ qđ collectũ ē q̄ retẽtiua indi
get ↄstrictiõe ꝛ figuraꝝ ↄstrictiõis fixione longo tpe
ꝛ pauco motionis adiutorio. Et attractiua ↄstrictio
ne indiget ꝛ fixione ꝛ cõstrictionis tpe breuissimo et
in motu multo idiget auxilio: ꝛ expulsiue est necium
strigere tm̃ sine fixione de q̄ nõ est curãdũ. Et indi=
get adiutorio ad motũ faciēdũ. Et digestiue ē neciũ
cale͡fre ꝛ tēparare: iõqʒ virtutes iste q̄litates illas q̄tuor
inegli opari faciũt: ꝛ eis inegli indigent.

¶ De virtutibus animalibus. Ca.iiij.

Uirtutes āt aiales intelligi volũt p illas ṽtuteʒ
illā q̄ cũ in mēbris recepta fuerit ꝑparabit ad
recipiēdũ ṽtutē sensus ꝛ motꝰ ꝛ opõnis vite q̄bus ēt
admisceňť timor, ꝛ ire motões ꝓpea q̄ i eis reperiť
dilatione ꝛ ↄstrictionē: q̄ accit spũi q̄ huic cõgaᵒ est
ṽtuti. ¶ Nos āt explanabimꝰ summã hãc ꝛ dicimꝰ
q̄ quẽadmodũ ex humoꝝ spissitudine s̃m aliq̄ cõ
plõʒ suba gñať spissa q̄ est membrũ: aut ps mēbri
ex humoꝝ vaporibꝰ ꝛ coꝝ subtilitate s̃m aliq̄ʒ cõpl
nē suba gñať subtilis q̄ est spũs. Et sicut apud medi
cos epar ꝑmc gñationis est p̄ncipiũ: ita cor gñationis
2ᵉ principiuʒ existit. ¶ Et hic spũs cũ s̃m ↄplõʒ pue
nit quã dʒ hře ad hãc ṽtutē recipiendã ꝑparať. dei
de oĩa alia ꝑparat mēbra ad recipiēdũ oẽs alias ṽtu
tes aiales: ꝛ ct reliq̄s. ¶ Uirtutes eq̄dē aiales in spũ
q̄dē ꝛ in mẽbris nõ ꝑueniũt nisi postq̄ʒ hec vitalis pue
nerit ṽtꝰ. Iõ q̄ lʒ ṽtutes aiales aliꝰ mẽbri destruã
tur: viuũ tñ mẽbrũ adhuc existit nisi hec ṽtꝰ i eo fue
rit destructa. Nõne videas q̄ mẽbrũ stupidũ aut pa
ticũ vnũqđqʒ sʒ hitudinē ē nõ hñs sensum nʒ motũ
aut pp̱ cõplõnē q̄ ꝓhibet ipm eos recipe: aut pp̱ op
pilatõʒ q̄ accit inť cerebꝝ ꝛ ipʒ in neruis q̄ ad ipm p
ueniũt. ꝛ tñ ipm est viuũ. ¶ Et membꝝ cui accit mors
est nõ hñs sensum nʒ motũ ꝛ accit ei vt putrefiat ꝛ
corrũpať. In mẽbro ḡ paralitico ē ṽtꝰ q̄ eiꝰ custodiã
tã: donec cũ remotũ fuerit qđ ꝓhibet ꝑuat ad ipm
ṽtꝰ sensus ꝛ motꝰ. Ipm nãqʒ ꝑparatũ erat ad susci
piendũ eã pp̱ ṽtutꝭ vitalis sanitatē in eo. Prohibẽs
em̃ nõ ꝓhibuit nisi vt nõ eã in effectu reciperet: mē
brũ nõ sic est mortuũ. ¶ Et ꝑparãs nõ est ṽtꝰ nutri
di tm̃ ita vt dicamꝰ q̄ q̄diu ṽtꝰ nutriendi affuerit vi
uum erit: ꝛ cũ destruct erit mortuũ: q̄ñ hoc ipm ver
bũ ṽtutis afferemꝰ nutritiue. Fortasse em̃ plerũqʒ
aliq̄ eiꝰ opõ destrueret ꝛ mēbꝝ viuũ remaneret: for
tasse plerũqʒ remãebit eiꝰ opõ ꝛ mēbꝝ tēdit ad mor
tem. ¶ Et si ṽtꝰ nutritiua in q̄ntuʒ est nutritiua est
ipa ṽtꝰ q̄ ꝑparat ad sentiendũ ꝛ mouēdũ vegetabi
lia ꝑparata forēt ad sensum ꝛ motũ recipiendũ. Re
stat ḡ vt sit ꝑparãs alia res q̄ ꝓpriã sequať cõplo
nem q̄ vocať ṽtꝰ vitalis. ¶ Et ipa qđ est ꝑma virtꝰ
q̄ in spũ ꝓuenit cũ spũs ex subtilitate humoꝝ proce
deñ spũs s̃m ꝑhm. Haꝝ p eã recipit p̄ncipiuʒ ṽtuť
ꝛ aiam ꝑmã ex q̄ alie ꝓfluũt ṽtutes. ¶ Haꝝ ṽo ṽtu
tum opões nõ ab hoc ꝓueniũt spũ in ꝑnꝰ vt sicut
ēt sensus visus apđ medicos nõ ꝓuenit per spm aia
lem q̄ est in cerebro nisi ad chrystalloideʒ peruenit
aut ad linguã aut ad alia. Cuʒ ḡ ps spũs inuentio
luum peruenerit: cerebrũ cõplõʒ recipiet ꝛ existimã
vt ex eo ꝓueniãt virtutuʒ opões q̄ in eo ꝑmo repti
te sunt: ꝛ silr in epate: ꝛ silr in testiculis. ¶ Et apđ me
dicos quideʒ nisi postq̄ʒ spũs in cerebro ad aliã cõ
uertiť cõplõʒ nõ ꝑparať ad recipienduʒ animã q̄ est
p̄ncipium motus ꝛ sensus: ꝛ silr in epe: sʒ prima cõ
plõ iam inuenit ad recipienduʒ virtutē primã vita
ꝛ silr in vnoquoqʒ membro: apud eos em̃ videtur
q̄ operationuʒ genus aliã hʒ aiam: ꝛ neqʒ ē aia vna
ex qua virtutes iste ꝓfluãt qm̃ huiꝰ summe aggrega
tio est aia. Et si quidem prima cõplõ iaʒ adiuuit ad
virtutem primã recipiendã: tũc iam dedit vitalē: ibi
ꝓuenit spũs ꝛ virtꝰ q̄ sunt eius perfectio. ¶ Hec aũt
virtus apđ eos nõ sola sufficit vt spũs per ipam eã
alias suscipiat ṽtutes nisi ꝓpria ꝓuenerit cõplexio
¶ Preterea dixerunt q̄ virtus hec preter hoc quod

ipſa eſt ꝑpãs vitã:ĩ ẽt mot⁹ ſubc ſpũalis ſubtil pñ
ad mẽbra ⁊ pñ ꝯſtrictiõis ⁊ dilatatiões aeris attra
cti ⁊ pulſus. Affert em̃ adiutoriũ i ꝯpatiõe vite. qđ ẽ
paſſio ⁊ in ꝯpõne opõnũ ale ⁊ pulſus ꝓbet auxiliũ
qđ eſt actio. ¶ Et hec qđ ṽtus ṽtutib⁹ nãlib⁹ ſilaꝝ
iõꝗ nõ volũtate ꝓueniũt vñ ꝯſiſiſt ⁊ ſilaꝝ ṽtutib⁹
aialib⁹ ꝑꝑ opõnũ eaꝝ diuerſitatẽ. ipa.n. dilatat ⁊ cõ
ſtringit ſimul. mouet ꝙ duob⁹ motib⁹ ꝯꝛijs. ¶ Phi
aũt cuꝫ aiaꝫ dicũt aiaꝫ terrenã dicere volũt ꝑfectio
nẽ corꝑis nãlis inſtrãlis. Et volũt dicere pñ oĩs ṽ-
tutis ex q̃ incipit mot⁹ ꝓueniunt ⁊ opõnes diuerſe.
Erit igiꝛ hec ṽtus ſꝫ ꝑhoꝝ ſniaꝫ ṽt⁹ aialis: ſic ṽtu-
tes nãles qs nolamus⁹ apđ eos ṽtutes vocaꝛ aia-
les. Qꝛ ſi noluerit dicere aiaꝫ ſꝫ hãc itentionẽ: ſꝫ vo
lunt dicere ṽtutẽ q̃ eſt pñ ꝯprehendẽdi ⁊ mouẽdi
qđ ex aliq̃ ꝓuenit ꝯprehenſiõe volũtarie. Et nãlem
volũt dicere ꝑ oĩ virtute ex q̃ opõ ꝓuenit in ſuo cor
pe ſm h⁹ forme diuerſitatẽ nõ erit hec ṽtus aialis:
ſed erit nãlis ⁊ altioris ordis ꝗ̃ ſit virt⁹ quã medici
vocãt nãlem. ¶ Et ſi naturalem vocauerint illã q̃ rẽ
nutrimenti miniſtrat ⁊ ꝯuertit: ſiue ad hoc vt rema
neat indiuiduum: ſiue vt remaneat ſpẽs nõ erit hec
nãlis ſed erit tertiũ genus. ¶ Et qꝛ ira timor ⁊ ſilia
eoꝝ h⁹ ṽtut; ſunt paſſiões: tñc lꝫ eoꝝ pña ſint ſẽſus
⁊ eriſtimatio ⁊ ṽtutes appħẽdẽtes huic tñ cõparate
ſunt ṽtuti. Hui⁹ ãt ṽtutis đclarationũ rõnẽ certifi-
care ⁊ an ſit vna an plures ꝗ̃ vna in ſapia ꝯtinctur
naturali que philoſophie pars exiſtit.

¶ De ṽtutibus aialibus cõprehendẽtib⁹. Ca.v.

In virtute aũt aiali due copulãtur ṽtutes: ꝗ̃rũ
ipa eſt ſicut gen⁹: vna ẽ ſicut ṽt⁹ ꝯprehẽſiua: ⁊
altera ṽtus motiua. Et ꝯprehenſiua qđ eſt ſic dua-
rũ ṽtutũ gen⁹. Una ẽ ṽt⁹ ꝯprehẽſiua manifeſte: ⁊ alte
ra ṽt⁹ ꝯprehẽſiua occulte: ⁊ ṽt⁹ qđ manifeſte ꝯpre-
henſiua ẽ ſenſibilis q̃ ẽ gen⁹ ſm q̃ſdã q̃nꝗ ṽtutũ: ⁊.
vij. ſm alios. Qꝛ ſi dixerim⁹ ꝙ ſint.v. erũt ṽt⁹ viuen
di: ⁊ ṽtus audiẽdi: ⁊ virt⁹ guſtãdi: ⁊ virt⁹ tãgendi: et
virt⁹ odorãdi. Et ſi dixerim⁹ ꝙ ſint. vij. erit hui⁹ cã
ꝙ plib⁹ certificatoꝝ vĩ ꝙ tactus ſit ꝑles ṽtutes. ſ.q̃
tuor ⁊ poſuit ꝓpe vnũqđꝗ ꝗ̃tuor generꝝ tactus ṽtu
tẽ ꝑ ſe: lꝫ i mẽbro ſenſibili ſint coĩa ſic guſt⁹ ⁊ tactus
in lingua: viſus ⁊ tactus in oclo: h⁹ aũt certificare eſt
phi. ⁊ virt⁹ qđ ꝯpħenſiua occulte ⁊ nõ ſentiẽs ẽ ſicut
genus q̃nꝗ ṽtutũ. Una ẽ ṽtus q̃ vocaꝛ ſenſus cõis
⁊ phãtaſia ⁊ apđ medicos q̃dẽ ſunt vna ṽt⁹: ſꝫ apđ
certificãtes q̃ ſũt ex phis: due ſũt ṽtutes. ¶ Sẽſus
n. cõis ẽ illa q̃ oĩa ſenſu ꝑcepta recipit ⁊ ꝓpter coꝝ
formas patiꝛ q̃ in ipſa copulãtur. ¶ Phãtaſia ṽo ẽ
illa q̃ eas cuſtodit poſtꝗ̃ ꝯiungũꝛ ⁊ retinet eas poſt
ſenſus ꝓñtia. Et q̃ hanc diuerſitatem recipiẽs alia eſt a cu
ſtodiẽte. Hoc aũt certificare ẽ phi. Sꝫ qualitcũꝗ fue
rit eius ſedes ⁊ opatiõis eius pñ eſt anterior cere
bri ventriculus. ¶ Et ſcđa q̃dẽ eſt virtus quã medi-
ci vocãt cogitatiuã. Sꝫ certificatores vocãt q̃nꝫ ima
ginatiuam: q̃nꝗ cogitatiuam. Si em̃ imperauerit eis
virtus exiſtimatiua aialis quã poſtea notabimus ⁊
ipſam ⁊ ad ſuã peruenit opõnẽ: vocãt eã imaginati
uã. Et ſi virtus rõnalis ei imperauerit ⁊ reduxerit eã
ad illud ꝓdeſt vocaꝛ virt⁹ cogitatiua. ¶ Quocunꝗ
tñ mõ fuerit inter hãc virtutẽ ⁊ ꝑmam exiſtit dñia ꝙ

ꝑ^a eſt recipiens ⁊ cuſtodiẽs id qđ ad eã ꝓuenit de
formis ſenſu ꝑceptis: ⁊ iſta ẽ illa q̃ ſe exercet in eis q̃
in imaginatiõe recõdita ſunt exercitio ꝯponẽdi ⁊ di
uidẽdi: ⁊ ſinglãs ꝑcipit formas quẽadmo ad eaꝫ
ꝓueniũt a ſenſu: ⁊ alias formas ab eis diuerſas ſic
hoiem q̃ in monte volat ſmaragdinus. Sꝫ phãtaſia
nõ põt aute niſi ꝗ̃tũ recipit a ſenſu: ⁊ h⁹ qđ ṽtutis
ſedes eſt vẽtriculus cerebri medi⁹. Et hec qđ virtus
eſt iſtaꝝ ṽtut; q̃ ꝑculdubio i aiali ẽ occulta cõꝑhẽ-
ſiua ⁊ ẽ exiſtimatiua: ⁊ ipa qđ eſt ṽt⁹ q̃ aial iudicat
ꝙ lup⁹ ẽ inimic⁹ ⁊ fili⁹ ẽ dilect⁹: ⁊ q̃ ãnonã ꝓbere cõ
ſueuit ẽ amic⁹ a q̃ nõ eſt fugiẽdũ. Et h⁹ iudiciũ ſm
modũ exiſtit nõ rõnalẽ. amicitia.n. ⁊ inimicitia non
ſenſu ſũt ꝑcepte: nꝫ ſenſus eas ꝯꝑhẽdit: nꝫ de eis iu
dicat niſi ṽt⁹ aialis: ⁊ lꝫ nõ ſit cõprehẽſio rõnalis: eſt tñ
ꝑculdubio aliq̃ apꝑhẽſio nõ rõnaꝛ. ¶ Hõ ẽt plerũꝗ
vtiꝛ hac ṽtute i mult; ſuoꝝ iudicioꝝ ⁊ ꝓcedit i hoc
quẽadmo aial nõ rõnale. ¶ Et hec qđ ṽt⁹ dicitꝛ a
phãtaſtica: qm̃ phãtaſia ſenſu ꝑcepta retinet: ⁊ hec
in ꝑceptis ſenſu itẽtiões diſcernit nõ ſenſu ꝑceptas:
⁊ ſepaꝛ ab ea quã imaginatiuã vocamus ⁊ cogita-
tiuã: qm̃ illi⁹ opões nullũ ſeqꝛ iudiciũ: ſꝫ iſti⁹ opõ-
nes nõ ſolũ iudiciũ ſꝫ ẽt iudicia ſequunꝛ: ⁊ illi⁹ ope-
rationes ſũt in ſenſu ꝑcept; ꝯpoſitionẽ facere. ⁊ iſtius
opõ i ſenſu ꝑceptis iudicare intẽtiões eꝛ ſenſuum: et
quẽadmo i aiali ſenſus ẽ iudicãs de formis ſenſu
ꝑcept; ſiliꝛ exiſtimatiua eſt iudicãs đ itẽtiõib⁹ illaꝝ
foꝛarũ q̃ ad exiſtiatiões ꝓueniũt ⁊ ñ ad ſenſũ. ¶ Qui
dã ãt hoim ſũt q̃ ꝓſumũt ⁊ hãc ṽtutẽ imaginatiuam
vocãt ſꝫ nõ ide curam⁹: qꝛ đ noib⁹ ñ diſputamus: ſꝫ
itẽtiões ⁊ dñas itelligere debem⁹ ⁊ medico qđ nõ ẽ
curãdũ vt hãc ṽtutẽ ſciat. Impediũta nãꝗ opatio
nũ eius ⁊ ipedimẽta opõnũ aliaꝝ ṽtutũ q̃ ſꝛ anteꝗ̃
ipſa ſeq̃ntia ſũt ſic phãtaſia ⁊ imaginatiua ⁊ mẽoriaꝛ
quã poſtea notabim⁹: ⁊ medic⁹ qđ nõ curat niſi de
ṽtutibus ex qb⁹ cũ i ſuis ipedimẽt; accit leſio ꝓuẽit
egritudo. Qđ ſi leſio accit opõni alicui⁹ ṽtut; cã im
pedimẽti qđ accit pri⁹ opatiõi alterius virtut; ꝗ̃ ei.
fueritꝗ ipedimẽtũ illđ ſecutũ malitiã cõplõnis ali-
cuius mẽbri aut corruptiõeꝫ ꝯpõnis ſufficit medico
vt ſciat ipedimẽtũ illud ꝑꝑ malitiã cõplõnis mẽbri:
aut ſue ꝯpõnis corruptionẽ accidiſſe: ad hoc vt cuꝫ
medicia ſubueniat aut ipm ab eo cuſtodiat: ⁊ nõ cu
ratꝛ certificare diſpõnem virtutis cui qđ accit nõ accit niſi
alio mediãte poſtꝗ̃ ſciuerit diſpõnem ⁊ eius cui ac
cidit illđ qđ accit ſine medio. ¶ Tertia ṽo illaꝝ q̃s
nolant medici ẽ q̃nta aut q̃rta cũ certificauerimus q̃
eſt ṽt⁹ ꝯſeruatiua: ⁊ memorialis: ⁊ ẽ theſaur⁹ ei⁹ qđ
ꝓuẽit ad exiſtimatiuã de itẽtiõib⁹ i ꝑceptis ſenſu eꝛ
formas coꝝ ſenſu ꝑceptas: ſic phãtaſtica ẽ theſaur⁹
eius ꝙ ꝓuẽit ad ſenſuꝫ ex formis ſenſu perceptis ⁊
eius qđ loc⁹ ẽ poſterior cerebri vẽtricul⁹. ¶ Hic vo ẽ
locus ꝯſiderationis phyſice: vtrũ ṽtus ꝯſeruatiua et
mẽorialis ⁊ virt⁹ q̃ reducit illđ qđ ẽ abſens ad mẽo
riaꝫ ex eis q̃ ab exiſtimatiua ſũt repoſita ſit virtus
vna aut virtutes due. Medico tñ nõ ẽ inde curãdũ:
qm̃ nocumẽta q̃ eis q̃reũꝗ ſint accñt ſũt homoge-
nea: ſũt.n. nocumẽta q̃ i vẽtriculo cerebri ꝑ. ſteriori
accñt: vĩ de gñe ꝯplõnis vĩ đ gñe ꝯpõnis. Uirtus ṽo
cõꝑhẽſiua q̃ ẽ vna de virtutib⁹ aie cõprehẽſiuis eſt

humana rōnalis. Et qz medici virtute existimantiuā nō ɔsideraverunt ꝓpter cāz quā diximus: iō hāc virtute nō ɔsideraverunt. Non enī fuit eoꝝ ɔsideratio nisi in operatiōibus triū virtutum tm̄ ⁊ nō in aliis.

¶ De virtutibus aīalibus motiuis. Cap. vi.

Motiua vero virtus est illa q̄ chordas ɔtrahit ⁊ laxat ꝑ q̄d mouent̄ mēbra ⁊ iuncture dilatatōe sua ⁊ extēsiōe. Et eius q̄d penetratio est i neruis q̄ sūt cū lacertis ɔiunctis. Et ē genus q̄d s̄m specificationez pncipij motuū specificat̄. In vnoq̄z igit̄ musculo est alia nā q̄ est seq̄ns iudicium existimatiue a qua prouenit communis consensus.

¶ De opatiōibus. Ca. postremū huius doctrine.

Dicem⁹ q̄ opōnū singulariū alie sunt q̄ ab vna ɔplent̄ virtute. verbi grā digō. Alie q̄ a duab⁹ cōplent̄ virtutib⁹ sic̄ cibi desiderium q̄d ɔplet̄ a virtute nāli attractiua ⁊ a virtute sensibili q̄ ē i ore stōi. Attractiua ꝟo opat̄ ex h⁹ q̄ mouet villum q̄ s̄m lōgitudinē ꝓtendit retinendo illō q̄d attrahit ⁊ fugēdo ex hūoribus q̄d ē sibi ꝓpriū. Sensibil' āt opat̄ i h⁹ q̄ hāc sentit passionē: ⁊ qz sentit mordicationem colere nigre q̄ est excitās desideriū c⁹ esse noiamus. Et hāc q̄d opōnē nō dicem⁹ duab⁹ ɔpleri ꝟtutib⁹. nisi iō q̄ cū sensibili acciderit nocu^m destruet̄ intētio q̄ vocat̄ fames ⁊ desiderium: nz ɔsiderabit̄ cibus lz eo corpus indigeat. Et silr trāsglutiēdi opō duabus cōplet̄ virtutib⁹. vna ē attractiua nālis: ⁊ altera est attractiua voluntarie. ⁊ pria q̄d suā ɔplet opōnez ꝑ villū q̄ s̄m lōgitudinē ꝓtendit q̄ ē i ore stōi ⁊ isophago. Et scda ɔplet̄ opō ꝑ villū lacerti trāsglutiendi. ¶ Cū q̄z vna duaꝝ ꝟtutū destruet̄ trāsglutiendi opō durit̄ ꝓuenit: lz qn̄ nō fuerit destruet̄. Sz cum illa nō opata fuerit: erit trāsglutiendi opō difficil'. Nōne vides q̄ cum desideriuz nō recte ꝓcedit: durit̄ ꝓuenit opō trāsglutiendi illō q̄d nō desiderat: imo cum abhorremus aliquā rē nausea nobis ꝓuocabit̄. ⁊ cum eā postea trāsglutire voluerimus ⁊ territa fuerit ab ea ꝟtus nr̄a attractiua desideratiua dura erit opō volūtarie trāsglutiēdi. ¶ Trāsit⁹ q̄z nutrimēti pficit̄ virtute mēbri ipellēt' a q̄ ꝓcedit ⁊ attractiua mēbri ad q̄d accedit. ¶ Et silr supfluitatū egressio q̄ fit per duas vias. ¶ Et forsitā plm̄ existit opōnis p̄l^m due virtutes. s. aīalis ⁊ nālis. ⁊ fortasse plerūq̄ exīt eius cā virt⁹ ⁊ q̄litas: sic̄ frigidatio q̄ ꝓhibet mās ⁊ iuuat expulsiuā in paritate supfluitatū q̄ descēdunt a mēbro: ⁊ vitat ⁊ i faciez reuerberat. ¶ Et fricatio q̄dē q̄litas ꝓpter duas ꝓhibet res. s. cū essentia subaz ei⁹ q̄d effundit̄ ingrossando: ⁊ coāgustādo poros. Et res tertia q̄ est per accn̄s q̄ est q̄ calitas extingāt̄ attractiua. ⁊ q̄litas calitati attrahit per illud q̄d istis opponitur modis q̄s p̄diximus. ¶ Et calitatis q̄dez q̄litas ⁊ necitas vacui nō attrahunt in p̄mis nisi illō q̄d est subtile ⁊ postea quod est spissum. ¶ Virt⁹ ꝟo attractiua nālis nō attrahit nisi q̄d est ei magis cōueniens: ⁊ q̄d nāe eius ē ꝓpriū attrahere ⁊ plerūq̄ q̄d ē magis spissuz ē magis ꝓpriuz ⁊ magis ɔueniēs.

¶ Fen. ij. libri pmi cānonis icipit: c⁹ sūt doctrine. iij.

¶ Doctrina prima est de egritudinibus.

¶ Doctrina secunda est de causis.

¶ Doctrina tertia est de accidentibus.

¶ Doctrine primi sunt octo capitula.

¶ De doctrina cāe ⁊ egritudinis ⁊ accntis. Cap. i.

Dicemus q̄ causa in libris medicoꝝ est id q̄d primo est et ex q̄ ꝓuenit intentio alicui⁹ dispōnis in corpe hūano aut ei⁹ firmitā. ¶ Et egritudo ē dispō nō nālis in corpe humāo ex q̄ i opōne essentialr̄ ꝓuenit nocu^m ꝓuctu p̄mo. Et est aut ɔplexio nō nālis aut cōpō nō nālis. Et accidens est res q̄ hāc seq̄tur dispōnem q̄ est nō nālis siue sit nāl' ɔtra sicut dolor in colica: siue nō sit ɔtra sicut rubedo multa maxille in pipleumonia. ¶ Cāe exemplū est putredo. Egritudinis exemplum est febris. Exēplū accidentis est sitis ⁊ dolor capitis. ¶ Cāe q̄z exemplū est repleō in receptaculis q̄ ad oculum descēdunt. Exemplum egritudinis opilatio in vuea q̄ est egritudo instrūalis vel cōpōnalis. Exemplum accn̄tis est destructio visus: Exemplū etiā cāe est reumatismus accutus. Exēplum egritudinis est apā in pulmōe. Exemplū accn̄tis est rubedo q̄barū maxillarū ⁊ gibbositas vnguium. ¶ Accn̄s aūt vocatur accn̄s respectu sue essentie aut cōpōne ei⁹ cui accit ⁊ vocat̄ signatio respectu cōsiderationis medici ad ipm̄ ⁊ processionis eius ab eo ad sciendum egritudinis essentiā. ¶ Et est cum egritudo fit alterius egritudinis cā: sicut colica sincopis aut palisis aut epilepsie. ¶ Accidens quoq̄ plm̄ est cā egritudinis sicut in colica dolor fortis q̄ fit cā vt accidat sincopis: ⁊ sicut dolor vehemens q̄ fit cā apatis ꝓpterea q̄ mere ad locum descendunt doloris. Et plerūq̄ etiā ipm̄ accn̄s fit egritudo: quēadmo^m dolor capitis q̄ ex febre accidens qn̄q̄ figit̄ ⁊ tādiu fit mansiuus donec fit egritudo. ¶ Et est etiā cum vna res cōpōne sui ⁊ rei q̄ est ante ipsam: ⁊ rei q̄ est post ipsaz: est egritudo: ⁊ egritudo: ⁊ accn̄s ⁊ cā: quēadmo^m verbi grā febris ethica q̄ est accn̄s apatis pulmonis: ⁊ est egritudo s̄m se: ⁊ cā debilitatis stōi. ⁊ sicut dolor capitis q̄ accit ex febre qn̄ dolor ille figit̄. qz est accn̄s febris ⁊ egritudo i se ⁊ plerūq̄ ꝓuenit ex eo se. ⁊ fit ipsius cā.

¶ De diuisionibus dispōnum corporis humani et de generibus egritudinum. Cap. ij.

Corporis humani dispositiōes s̄z. 3. sunt nā. ¶ Sanitas q̄ est dispō ꝑ quā corp⁹ hōis in sui cōplone ⁊ cōpōne tale existit vt ex eo opōnes eius oēs ꝓueniāt incolumes. ¶ Et egritudo q̄ ē illi in corpe hōis huic ɔtra ⁊ dispō q̄ est apō eū neq̄ sanitas nz egritudo: aut iō q̄ nō est sanitas i vltimo nz egritudo in vltio quēadmo^m corpa senū ⁊ ɔualescētiū ⁊ puerorū: aut iō q̄ ābe res i vno tpe in duobus sunt copulate mēbris aut in vno mēbro sed in duobus generibus remotis: sicut q̄ est in ɔplone sanus ⁊ in ɔpōne eger. exēplū cā aut i vno mēbro duobus generū ꝓpinquorū: sic̄ q̄ est san⁹ in figura ⁊ non sanus in q̄ntitate ⁊ sit n: aut q̄ est san⁹ in duab⁹ q̄litatibus passiuis ⁊ nō sanus in duab⁹ q̄litatib⁹ actiuis: aut in vicissitudine duarū rerū i duob⁹ tpib⁹: sicut q̄ sanus in hyeme ⁊ infirmat̄ in ꝟe. ¶ Egritudinum vero alie sunt q̄ sunt simplices alie sūt q̄ sunt ɔposite. Simplices aūt sunt que sunt vna ex spēb⁹ egritudinis ɔple

pñois aut vna ex spēb⁹ egritudis ꝯpōnis quā postea
notabim⁹. Cōposite ṽo sunt i qb⁹ due spēs aut plīes
ꝯiūgūtur ex qb⁹ vna ꝯponiť egritudo. ¶ Incipiem⁹
igiť pri⁹ loq̄ de egritudinib⁹ simplicib⁹. ⁊ dicemus ꝙ
egritudinū simpliciū gn̄a sunt tria. ¶ Primū ē gen⁹
egritudinū q̄ mēbris ꝯpaṅt quoꝝ ptes sunt siles. et
sunt male ꝯplōnis spēs ⁊ ipe qd̄ nō sunt ꝯpate mem
bris quoꝝ ptes sunt siles: nisi iō ꝙ in p̄nis ⁊ eēntia
liter p̄rib⁹ accīt silib⁹: ⁊ p eas mēbris accīt ꝯpositis
ita vt poīe sit imaginari eas ꝯplexiōnes ⁊ reptas eīe
in quocūq; mēbroꝝ volueris quoꝝ ptes sunt siles ⁊
nō in ꝯposito. ¶ Et 2ᵐ gen⁹ ē egritudinis membro
rū officialiū q̄ sunt egritudies ꝯposite ꝙ mēbris ꝯpo
tis accīt q̄ ex mēbris ꝯponuṅt quoꝝ ptes simulātur.
Mēbra āt officialia sunt opōnū infra. ¶ Et 3ᵐ est ge
nus egritudinū cōmuni q̄ mēbris accīt, quoꝝ ptes si
milanť ⁊ accīt instrālib⁹ inq̄tuꝫ sunt instralia: ita ꝙ
nō sequať eas instrālib⁹ accidere ꝓpea ꝙ simplicib⁹
acciderāt ⁊ he q̄s sūt q̄ ꝯtinuitať solo vocať ⁊ impis
dissolutio. Solō eñ ꝯtinuitatis p̄m accidit iūcture.
ita ꝙ simplicibus mēbris ex qb⁹ iūctura fuit ꝯposita
nullo mō accidit. Et plerūq; accīt neruo aut ossi aut
venis solūmō. ¶ Et ad vltimū qd̄ egritudinū tria sť
gn̄a egritudies q̄ cōplōnis sequūť malaciā: ⁊ egritu
dies q̄ malaciā sequūť ꝯpōnis. ⁊ egritudies q̄ ꝯtinui
tať solōnē sequūť. ⁊ oīs egritudo q̄ vnā hāꝝ sectāꝝ p
eā existit ei ꝯpať. Egritudies āt cōplōnis sūte sť q̄ sť
xvi. q̄s notauim⁹. ¶ De egritudinib⁹ ꝯpōis. Ca. iij.

Compōnis egritudies q̄tuor cōp̄hēdūť gñib⁹:
egritudies creature: egritudies q̄ntitať: ⁊ egri
tudies nūeri: ⁊ egritudies situs. ¶ Et creature q̄dez
egritudies q̄tuor ꝯp̄hēdūť gñib⁹. Egritudies figure
et ē vt figura a suo cursu nāli mutetur: ⁊ ex ei⁹ motu ꝓ
ueniat l opōne nocumētū: sicut ē tortura recti: ⁊ recti
tudo torti: q̄dratura rotūdi: ⁊ rotūditas q̄drati. Cu
iusmōi ē capitꝭ rotūditas cū latitudine cū ꝓuenerit
ide ipedi^m. Et multa stōi rotūditas. ⁊ vt in cristallo
idē nō sit pua latitudo. ¶ Et 2ᵐ ē egritudies viaruꝫ
q̄ꝝ sť tres spēs: qr aut dilatāť: sicut dilatať oculus ⁊ si
cut sebel ⁊ varices aut cōstrigūť sic ꝯstrigať ocl⁹ ⁊ pe
netratio attrahēdi aerē ⁊ meri. Aut claudūť sic ope
latio foraīs vuee ⁊ venaꝝ epīs ⁊ alioꝝ. Etiā 3ᵐ ē egri
tudies receptacloꝝ ⁊ vētriculoꝝ q̄ꝝ sūt. 4. spēs. Qr
aut fiūt maiora ⁊ dilatāť: sic testiculoꝝ dilatať folicu
lus: aut miorāť ⁊ ꝯstrigūť: sicut mioratio ⁊ ꝯstrictio
stōi ⁊ ꝯstrō vētricloꝝ cerebri cū ē epilīa: aut opilanť
⁊ iplēť: sic opilāť vētricli cerebri cū ē apoplexia aut
eūanť ⁊ deserūť sic eūanť vētricli cordis sanguie cuꝫ
mltū gaudiū pnitiosū adest aut mlt⁹ tior pnitiosus.
Et 4ᵐ ē egritudies supficieꝝ mbroꝝ: ⁊ sť qr aut fit le
ne qd̄ dꝫ eē asp̄eꝝ os stōi ⁊ itestīa cū leniūť aut exa
spať qd̄ dꝫ eē lene sť trachea arīa q̄n exaspať. Egri
tudinū āt q̄ntitať due sť spēs qr aut sť ex gn̄e augmē
ti sic est elefantia ⁊ magnitudo v̄ge ⁊ est egritudo q̄
vocať chersin⁹. Aut sic accīt cuidā hōi q̄ vocabatur.
Nicōach⁹ c⁹ oīa mbra adeo creuerūt: ꝙ se mouere n̄
potuit. Aut sť ex gn̄e diminutiōis sic siccitas lingue ⁊
pupille aut vt ptis. ¶ Nūeri q̄ꝫ egritudies aut sť ex
gn̄e augmēti. Et h⁹ qd̄ augmētū aut est nāle sic dens
addit⁹ aut digit⁹ addit⁹, aut ē nō nāle sicut glādula
aut lapis: aut ex gn̄e diminutiōis: ⁊ diminutio h⁹ aut ē
nāl sic cū alicui n̄ creať digit⁹: aut n̄ nāl sic cū alicui
abscidiť digit⁹. Egritudies ṽo sit⁹: sit⁹ qd̄ h̄ꝫ. S. dr̄ ꝓ
loco ⁊ dr̄ ꝓ societate sť. 4. Exit⁹ mēbri a iūctura sua
aut vt a suo moueať situ ita ꝙ n̄ egrediať sic sissura
q̄ cōpať itestis. Aut moueať subito motu l eo n̄h̄ꝫ cur
sum nālē nꝫ volūtariū sic tremor. Aut i suo figať lo
co ⁊ n̄ moueať ab ipo quēadmodū accīt ei cū iūctu
re in egritudie podagre idurant. ¶ Egritudies vero
societať oēꝫ colligūt dispōꝫ quā h̄ꝫ mēbrum ꝯpōne
sua ad aliō qd̄ sibi vicinū exit: siue ei appropinquet
siue ab eo elōgeť n̄ fm cursum nālē ⁊ est duaꝝ spēꝝ
vna ē vt accidat ei ꝓhibitio mot⁹ sui ad ipm. Aut vt
duriť sit postq̄ poīe erit sic digit⁹ cū sibi tāgere vici
nū ꝓhibeť. aut cū accīt ei vt ab eo moueri ꝓhibeať:
aut vt sepeť ab eo postq̄ erat poīe aut fit difficile si
cut palpebre laxatio ⁊ iūcturaꝝ laxatio i palysi ⁊ dif
ficultas apiendi manū ⁊ apiendi oculū.

¶ De egritudib⁹ solutiōis ꝯtinuitatis. Cap. iiij.

Solutiōes ṽo ꝯtinuitatis egritudo plerūq; ac
cidit cuti: ⁊ vocať excoriatio: aut scarificatio: et
plerūq; accīt carni q̄ ē ei ꝓpinq̄ l q̄n nōdū sciñ ē pus: ⁊
vocať plaga. Sꝫ cū pus sit ibi vocať vlcus. Fit āt pus
in ea ꝓpea ꝙ supfluitates i eā eūanť eo ꝙ ē debilis:
⁊ ꝓpea ꝙ sui nutrimē^m digerere nō valet ⁊ supflui
tas i ipā ꝯuertiť plerūq; tñ dr̄ plaga: ⁊ vlc⁹ solo cōti
nuitatis q̄ accīt cuti ⁊ nō carni. ¶ Qñq; ēt accīt ossi q̄
ipm i duas frāgit ptes: aut i ptes magnas: aut puas
aut ē eadēs s̄ꝫ lōgitudinē scīdēs ipā aut ꝯtingit vt ca
dat i cartilaginib⁹ fm tres dimēsiōes aut vt accidat
neruis. Sꝫ si latitudi acciderit vocať icisio. ⁊ si acci
derit fm lōgitudinē ⁊ ei⁹ nūer⁹ nō fuerit mult⁹ voca
tur scissura ⁊ si ei⁹ nūer⁹ fuerit mlt⁹ vocať contusio.
¶ Plerūq; ēt fit i ꝑtib⁹ musculi: q̄si in extremite occide
rit musculi vocať attritio: siue cadat in numero. siue l
chorda: ⁊ si fm latitudinē musculi ꝓueniat vocať se
patio. Et si acciderit fm lōgitudinē ⁊ fuerit ei⁹ nūer⁹
pu⁹ ⁊ fuerit ei⁹ ꝯcauitas magna vocať āplifica°. Et
si fuerit ptes ei⁹ mlte ⁊ dilateť ⁊ ꝯcaueť vocať attri
tio ⁊ dissolutio. Est etiam cum dicitur dissolutio. ⁊ at
tritio ⁊ liquefactio omne quod in medio musculi ac
cidit quocūq; ꝯtingat. ¶ Qd̄ si in arterijs: aut l veis
acciderit vocať aptio ⁊ si ꝯtingat fm eius latitudinē
vocať icisio ⁊ sepatio ⁊ si ꝓcesserit fm ei⁹ lōgitudinē
vocať fissura: ⁊ ē ēt cū h⁹ ꝯtigit s̄ꝫ modū aptōis orifi
cioꝝ eaꝝ ⁊ vocať pforatio. Qd̄ si arterijs acciderit et
n̄ clausula fuerit ⁊ ex ea sāguis ad r̄ceptaculū qd̄ ipā
circūdat exierit donec r̄ceptaculū illō ipleať ⁊ cū p̄mit
ad arteri^m reuertať vocabr̄ mr̄ sanguis: aliū tñ hoies
oēꝫ sāguis egressiōeꝫ ab arterijs infeꝫ sanguis vocāt.
¶ Debes āt sciř ꝙ n̄ oē mēbꝝ i ptes dissolōnē tole
rat. Cor. n. n̄ tolerat qr pri⁹ accīt mors. Qd̄ si i p̄nic
culis cadit ⁊ i diaphragmatib⁹ vocať ruptura. Et nō
iter duas ptes mēbri ꝯpōiti cadat ⁊ vnā ab aᵃ sepať
ita vt mēbro simplici n̄ accidat nocum̄^m ei⁹ sepās cō
tinuitatē vocať sepōn dislocā° ⁊ si acciderit neruo. q̄ se
de suo loco remoui vocať ruptura. Et q̄nꝫ ēt fit i fora
mib⁹ ꝯtinuitať solō ⁊ dilatanť. Et plerūq; fit i locis
vbi n̄ sť foramina: ⁊ fač ibi foramia q̄ nō fuerūt et solō
qd̄ ꝯtinuitatꝭ ⁊ vlcera° ⁊ hīs silia cū i m̄bris fuerit bōe

cōplōnis cito sanātur. ⁊ cū fuerint in mēbro male cōplonis lōgo resistūt tpe. Quāto pl⁹ cū in corpib⁹ ꝯplonis lōgo resistūt tpe. Quāto pl⁹ cū in corpib⁹ ꝯtingūt eoꝝ q̄ patiūtur hydropisiꝫ aut ꝯstrictōis maliciā ⁊ leprā. ℭ Et debes scire q̄ cū vulnera ista sūt stricta ꝓuenit ex eis herpes estiomen⁹. et tu inuenies in libris ꝑticularib⁹ ꝑscrutatiōeꝫ rei solonis ꝯtinuitatis dimittam⁹ ḡ vsqꝫ ibi. ℭ De egritudib⁹ ꝯposi.C.v.

In egritudib⁹ aūt cōpositis dictione ꝓferemus vniuersalē. ℭ Dico ergo q̄ cū egritudines dicimus cōpositas nō q̄slibet egritudines ꝯiūctas itelligi volum⁹: sꝫ egritudies ex q̄b⁹ oib⁹ cū ꝯiūgit̄ ꝓuenit ex eis res q̄ est vna egritudo. et hec q̄deꝫ est sicut apā. et eminētia in cute ⁊ ex gñe apatis. Eminētie. n. sunt apata ꝑua sicut apata sunt eminentia magna. ℭ Et i apate q̄dē oīa egritudinū gñā repiuntur. In eo nāqꝫ repit̄ egritudo malitie ꝯplonis. Nullū nāqꝫ accit apā nisi ex cōplonis malitia cū mā. Et in ipo ēt inueniūtur forme ⁊ cōpōnis malitia. Nullū. n. fit apā q̄n cū eo ꝓueniat lesio i figura ⁊ in dimēsiōe. et plerūqꝫ ēt adest cū eo egritudo sit⁹. et inuenit̄ i ipo egritudo cōis q̄ ē ꝯtinuitat̄ solo. Nullū. n. accit apā nisi ꝓculdubio ꝯtinuitas soluat̄: cū in mēbro apato mā euāant̄ supfluētes: ⁊ iter ptes penetrāt ipi⁹: ⁊ sepōneꝫ iteruallas faciūt ⁊ alias ⁊ sibi loca capiūt. ℭ Apā ꝓterea mēbris accit mollib⁹. et ē ēt cū ossib⁹ accidit res q̄ apati similat̄ ꝑ quā ei⁹ igrossat̄ ꝯcauitas. ⁊ ei⁹ augmētat̄ hūiditas. Neqꝫ ē mirū vt sit illō qō nutrimēti recipit augmētū sup fluitatē recipiēs cū in ipo penetrauerit: aut i ipo acciderit. ℭ Et oē q̄ō apā qō cāꝫ nō hꝫ māifestā ⁊ ei⁹ cā corpalis mōstrat mām d̄ vno mēbro ad aliō qō ē sō eo fuisse mutatā vocat̄ catarrus. ℭ Et ē cū cā mālis ex q̄ apata ⁊ eminētie gñant̄ ē in aliq̄o submersa hūorib⁹: nō fm suas ipedictib⁹ q̄litates. Cūqꝫ hūores illi bōi aliquo euāatōis: mō postea se euāauerit: aut nāli sicut mulierib⁹ accit cū pariūt: aut non nāli sicut eis accit q̄ vulnerant̄ cū egredit̄ sanguis bon⁹ remanēt hūores illi mali puri singlares ⁊ ipedit̄ ꝑ eos nā ⁊ expellit eos. ⁊ ē cū expulsiōis mod⁹ est ad cutē ⁊ faciūt apata: aut bothor. Apata v̄o diuersio differūt differētijs: sꝫ q̄ mag̃ sit ꝯsiderādu͂ sit dr̄ie q̄ ꝑ eoꝝ erūt cāsꝫ q̄ō sit māe ex q̄b⁹ gñant̄ apata. ℭ Māe v̄o vñ fiūt apata sīt sex: hūores q̄tuor: Et aq̄sitas: ⁊ vēt⁹: ⁊ apā q̄ō aut erit calm: aut nō calm. Neqꝫ existimādū ē q̄ apā calm sit illō q̄ō ex colera aut sanguie gñat̄ tm̄: sꝫ ex q̄cūqꝫ mā siue sit cala ꝑ suā eēntiā: siue accidat ei calitas ꝑ putrefactionē. sꝫ ēt hec gñā fm spēi diuisionē cuiusqꝫ māe diuidant̄ dignu⁹ tñ ē i apatib⁹ vt i eis spālis ꝓferat̄ dictio. ℭ Et sanguineū q̄ō puꝝ flegmonē appellare ꝯsueuerunt ⁊ q̄ō ex colera rubea ⁊ pura herisipilā ⁊ eis ē cōpositū noie ꝯposito supāt̄ ꝑponēdo nomē: q̄nqꝫ eni flegmonē herisipillare ē dr̄it. ⁊ q̄nꝫ herisipilā flegmonicā ⁊ cū ꝯgregat̄ vocat̄ exitura. Cūqꝫ exitura i carnibus sit laxis ⁊ sub ascellis: ⁊ post auriculas ⁊ i inguinib⁹ ⁊ ex gñe corrupto q̄ō i suo ꝑticulari loco nolabimus vocat̄ tau. Et apata q̄ō cala hñt pn^m i quo hūor ad exteriora egredit̄ ⁊ apparet q̄ ꝯcauitas augēt̄. Deinde capacitas cū eo augēt̄ ⁊ extēdit̄: postea stat cum egritudo ad maiorē ꝓuenit statū in quo eē dꝫ post incipit minui ⁊ maturat̄ pus: ⁊ declinat ei⁹ esse. aut ad resolonē: aut ad puris collectionē: aut ad ꝯuersionē in duritiē. ℭ Nō cala v̄o apata sīt: aut de mā melācolica aut flāatica: aut aquosa: aut ventosa. ℭ Et illoꝝ q̄dēꝫ q̄ ex mā sīt melica tria sīt gñā: durities ⁊ cācer quoꝝ plurima sīt acuta ⁊ glādulaꝝ gen⁹ ex q̄b⁹ sīt scrofule ⁊ nodi. ℭ Inter gen⁹ v̄o glādulaꝝ ⁊ int̄ alia duo gñā est dr̄ia. Eo q̄ gñā glādulaꝝ sīt sepata ab eo in quo stāt: sicut glādule pure aut suꝑfici ei⁹ sīt retēte sicut scrofule: sꝫ illa alia sīt mixta ⁊ infusa in suba mēbri in quo stāt. ℭ Et inter cācerū ē ⁊ duritiē est dr̄ia q̄ꝛ durities ē apata q̄etū sedatū destruens sensum ꝑmanēs in membro in eodē statu cū quo nō est dolor ⁊ cācer ē mobilis addens ledēs ⁊ hꝫ radices intra membro. Neqꝫ oꝫ vt ꝑ ipm destruat̄ sensus nisi elongatū fuerit ei⁹ tps ⁊ mortificet ei⁹ mēbrū ⁊ destruat̄ ei⁹ sensus. Neqꝫ mirū distat q̄n dr̄ia inter cācrū ⁊ duritiē existat ꝑ accītia insepabilia ⁊ nō ꝑ dr̄ias [illegible] les. ℭ Apata v̄o dura melica plerūqꝫ a p̄n⁰ sue gñatiōis icipiūt cū duricie ⁊ plerūqꝫ in duritiē mutant̄ ꝓpē sanguinea. ⁊ ē cū hoc q̄nꝫ ꝯtingit i flāaticis. ℭ Flāaticoꝝ v̄o apatū genus in duas diuidit̄ spēs: apa laxū: ⁊ glādule molles ⁊ he q̄dē differūt q̄m glādule sepate ⁊ inolute in coopꝰtorio. ⁊ apā laxū ē mixtum ⁊ non sepatū. ℭ Apata ꝓterea hyemis plerūqꝫ sīt flāatica ita vt illoꝝ q̄ sunt calida sint coloris albi. ℭ Et glādule q̄ō ⁊ hꝫ silia a neruoꝝ differūt nodositate: eo q̄ nodositas magis fit in suo loco māsiua ⁊ ei⁹ inuenit̄ nodosus: ⁊ cū figēdo tāgit̄ [illegible] ⁊ redit ad locū suū. Et cū forti medicamine spargit̄ absqꝫ cōplōne nō redit. ⁊ plim ei⁹ accit ꝑ laborē ⁊ desertul ꝑ ponderositatē sicut plūbū ⁊ ei⁹ silia. ℭ Et tibi q̄ō [illegible] ē q̄ apata flatica diuersificant̄ fm diuersitatē ꝓuenientis flatio: ⁊ mollitiē ipi⁹: ⁊ ei⁹ subtilitatē ⁊ [illegible] ipi⁹ ⁊ duritiē: ita vt q̄nqꝫ melicis sint silia ⁊ q̄nqꝫ videant̄ ventosa. ℭ Flegma ꝓterea sbtile multotiens descēdit i rheumatismis i vacuitatē q̄ est i [illegible] ita vt ꝓueniat ad musculos q̄ sub epiglote [illegible] eā q̄ sunt sub isto. ℭ Aquosa aūt apata sunt sicut hydropisis ⁊ hernia aquosa ⁊ sicut apā q̄ō accit in [illegible] neo de aquositate ⁊ hoꝝ silia. ℭ Et vētosa q̄ō [illegible] fm duas diuersificant̄ spēs. vna ē cacesia: alia ē inflatio. ℭ Inter cacesiā v̄o ⁊ iflationē est dr̄ia [illegible] dis. vn⁹ est eēntia ⁊ alia ē commixtura. Et declaratio istī⁹ est q̄ vent⁹ hui⁹. s. i cacesia i mēbri suba ē admixtus: sed inflatiōe est aggregat⁹ ⁊ sepat⁹ ⁊ nō admixtus membro. ⁊ cacesia q̄dē inuenit sensum mollē: sꝫ inflatio sensui resistit resistentia multa aut parua. ℭ Amplius bothor sunt fm nūeꝝ apatum. eoꝝ. n. alie sunt sanguinee sicut variole: Alie sunt ex colera rubea pura sicut essere. colice ⁊ desudatiōes: ⁊ alie sunt ex eis mixte: sicut morbilli⁹ ⁊ formica ⁊ claui ⁊ scabies ⁊ [illegible] race ⁊ hoꝝ silia ⁊ plerūqꝫ sīt aquose sicut āpulle. ⁊ q̄nqꝫ vētose sicut iflature. Tu āt i li⁰ 4⁰ inuenies diffinitionē q̄ tibi i dispōnib⁹ sufficiet apatū ⁊ bothor de q̄ ꝯueniens est vt in ipo sit si de⁹ voluerit.

ℭ De rebus que cum egritudinib⁹ nūerant̄ ⁊ nō eē sunt egritudines. Cap. vi.

Quedā res sunt q̄ cū egritudines eēnt et cū eis nūnumerant̄: ⁊ res q̄dem iste sunt que in declaratione ingrediunt̄. Quaꝝ alie consistūt in ꝑlis [illegible] in colore

in colore alie in odore: alie in figura poſt colorē. Et egritudinū q̄ð pilorꝫ ⁊ gen⁹ ɔſiſtit in alopitia: ⁊ ɔ̄trūcatiōe ⁊ paucitate: ⁊ vt ſint curti ⁊ vt ſcindanť ⁊ ſint ſubtiles ⁊ ġſſi ⁊ multa criſpitudīe ⁊ multa lenitate ⁊ canitie ⁊ colorꝫ altatio q̄cūq3 mō fuerit. ¶ Et nocu^m colorꝫ q̄tuor ɔtineť gn̄ib⁹. Unū ē gen⁹ mutatiōis ei⁹ ꝑpter maliciā ɔplōnis cū mā̄ ſicut icteritia: aut ſine mā̄ ſicut ſyplicitas q̄ fit i colore ꝑp ɔplonē valð frāz ⁊ citrinitas q̄ accit ꝑpť ɔplonē valde calaz. ⁊ genus mutatiōis ei⁹ ꝑpť cās maifeſtas. q̄ucād^m ſol ⁊ frig⁹ ⁊ vēt⁹ mutāt colorē. Et gen⁹ expāſiōis corporū colores hn̄tiū ex̄neos ſup cutē q̄ colorē deferť: ſicut morphea nigra: aut q̄ ibi naſcūtur ſicut lētigines ⁊ macule. Et gen⁹ veſtigiorū q̄ ꝑuenīūt ex ɔſolidatiōe ſolutiōis ɔtinuitatꝫ q̄ accit ſic variolarū veſtigia ⁊ viscerum foramina. ¶ Et nocumēta figure poſt colores ſunt aut macies ſuperflua aut groſſicies ſuperflua.

¶ De horis egritudinum. Cap. vij.

Scire debes q̄ egritudinū plime q̄tuor hn̄t horas. horā ꝑncipij: ⁊ horā augmēti: ⁊ horā ſtat⁹: ⁊ horā declinatiōis. Que ꝟo ex̄ iſtas ſunt de horis ſunt ſanitatꝫ. Cūq3 dicim⁹ horā ꝑncipij ⁊ horā augm̄ti: nō volum⁹ itelligi duo extrema in q̄b⁹ egritudis nō māifeſtať diſpō: ſ3 vnūqđq3 eorū h3 tp̄s ꝑceptuz ſenſu qð ꝑpriū h3 iudiciū. Et hora qð ꝑncipij ē tp̄s in q̄ egritudo apparet ⁊ ei⁹ ſiláť diſpōnes: ⁊ nō apparet in ea augmētū ei⁹. Et hora augmēti ē tp̄s in q̄ egritudis māifeſtať ɔſtrictio oī hora poſt horā. Et hora ſtat⁹ ē hora in q̄ egritudo in oib⁹ ſuis partib⁹ ſ3 vnā manet diſpōnē. Et hora declinatiōis eſt tp̄s in q̄ ei⁹ appet diminutio ⁊ q̄ſtū pl⁹ ꝑcedit ei⁹ minoratio eſt magꝭ māifeſta. Et he qð hore q̄n3 attēdūtur ſm egritudinē a p̄n⁹ ei⁹ vſq3 ad finē ei⁹ in ſuis paroxiſmis ⁊ vocāť hore vlēs. Qn̄q3 ɔſiderātur ſ3 vnūquēq3 paroxiſmum ⁊ vocātur hore particulares.

¶ Ad cōprehendendū ſermonē de diſpoſitionibus egritudinum. Ca. viij.

Egritudines multꝭ mōis ſortiuntur noia. Aut a mēbris in q̄b⁹ ſunt: ſicut illa q̄ eſt laterꝭ ⁊ illa q̄ eſt pulmōi. Aut a ſuis accn̄tib⁹: ſicut epilepſia. Aut a ſuis cāis: ſicut dicim⁹ egritudinē melicā. Aut a ſui ſilitudine: ſicut dicim⁹ egritudinē leoninā ⁊ egritudinē elephāticā. Aut cōpate ei cui p⁹ accidiſſe dicūtur ſicut dicim⁹ vlcera balchie. Aut cōparate ei cui⁹ fama fuit medicādo eas curabat ſicut dicim⁹ vlcera chironia. Aut ſui ſbā ⁊ eēntia: ſicut dicim⁹ febris ⁊ apa. ¶ Inq̄t. G. egritudies. Aut ſunt māifeſte q̄ ſenſu cogſcunt. Aut ſunt occulte q̄s facile eſt cogſcere: ſicut dolores ſtōi ⁊ pulmōis. Aut q̄s difficile eſt cogſcere: ſicut egritudines epatꝭ ⁊ cānalium pulmōis. Aut nō cōprehēſe niſi cum eſtiatiōe: ſicut egritudines q̄ in vijs accn̄t vrine. ¶ Egritudines q̄q3 ē cuz ſunt ꝑpe ⁊ eſt cū ſunt ſm ſocietatē. Et mēbrū q̄dem alij mēbro i egr̄tudie ſua aſſociať. Aut q2 nā ſūt ɔtinua iter q̄ aliq̄ ɔtinuāť ſtri̇̄a. ſicut cerebrū ⁊ ſtōus ꝑp ɔtinuitatē neruorū iter ea: aut mris ⁊ mamille ꝑp ɔtinuitatē venarū iter illa. Aut q2 vnū3 eſt via alteri⁹ ſicut inguina apatis cruris. Aut q2 ſunt vicina ſicut pulmo ⁊ cerebrū. Oē eniṁ mēbrū q̄ alteri aſſociatur ⁊ ꝑpe cū vnū eorū alteri vicinū debile fuerit ſocij ſui recipit ſupfluitates: ſicut aſcelle cordꝭ. Aut q2 vnū3 eſt p̄n^m ⁊ radix opationis alteri⁹. ſicut diaphragma pulmōis in attrahēdo aerē aut q2 vnū ſeruit alteri ſicut nerui cerebro: aut q2 alij 3⁹ membro aſſociant ſicut cerebrū aſſociať reni ꝑpterea q̄ vnūqđq3 eorꝫ aſſociať epati ⁊ eſt cū ſocietas ꝑuenit ad caſuz quēadmodū cerebrū cū egrotat ⁊ aſſociať ei ſtōus debilitať eniṁ tūc ei⁹ digō ⁊ mandat ipſi ſtōus vapores malos ⁊ nutri^m nō digeſtū: ⁊ auget ipſi⁹ cerebri egritudinē: ⁊ ſic ex hac egritudine ꝑuenīūt patiētes ad durabilitatē ⁊ circuitionē. ¶ Corporum ꝟo ordines inter ſanitatē ⁊ egritudinē ſunt ſex. Corp⁹ q̄ eſt in vltimo ſanitatis. Et corp⁹ qð eſt ſanū nec egrū quēadmodū dicūt. Et corp⁹ egrotatiuū qð egritudinē cito recipit. ⁊ corp⁹ egri qui paruā h3 egritudinem: ⁊ corpus egri qui h3 egritudinē in vltimo. Oēs ꝟo egritudines aut ſunt ſanatiue aut nō ſanatiue. Et ſanatiua q̄dē egritudo eſt q̄ nō h3 qð ꝑhibeat q̄n medicetť vt d3. Nō ſanatiua ꝟo eſt cū q̄ eſt aliqð ꝑhibēs ⁊ neq3 ɔcediť medico vt mediceť ſicut d3: ſicut dolor capitꝭ ſi fuerit cū eo rheumatiſm⁹. ¶ Et eſt tibi ſciēdum q̄ egritudo ꝑportiōalis ɔplexiōi etati ⁊ tpi eſt minoris timorꝭ ea q̄ eis q̄ ñ ꝑportionať. Nō eniṁ accidit hec niſi ꝑpť cāe ei⁹ magnitudinē. ¶ Debes aūt ſcire q̄ q̄dā egritudinū ſunt q̄ ad alias mutanť egritudines ⁊ deſtruūť ipſe: ⁊ in hoc cōſiſtit bonitas: et eſt vna egritudo alteri⁹ egritudinis medicamētum ſic q̄rtana ex qua multotiēs ſanať epilepſia ⁊ podagra ⁊ varices articulorꝫ dolores. Et q̄dā ēt ſanātur a ſpaſmo ꝑpter ſcabiē pruriti ⁊ bothor. Uēter q̄q3 ſilr ſanať ꝑpter oculorꝫ egritudinem. Et lyēteria ſanat apā lateris. Et ſilr ani venarū aptio oibus confert melācolicis egritudinib⁹ ⁊ doloribus ſcie: ⁊ doloribus renū ⁊ m̄ricis. ¶ Et eſt cū egritudines in alias mutanť egritudies ⁊ ꝑpter hoc fit diſpō maiorꝭ malicie ſicut cū mutať apā laterꝭ in apā pulmonis ⁊ ſicut cū mutať phreneſis in lethargiā. ¶ Et ē p̄terea ex egritudib⁹ q̄dā q̄ de vno ad aliū trāſit ſicut lepra ⁊ ſcabies ⁊ variola ⁊ febris peſtilētialis ⁊ apata putrida ⁊ p̄cipue cū dom⁹ ſtricte fuerint: ⁊ ſilr cum vicinus fuerit ſub vēto: ⁊ ſicut obthalmia ⁊ p̄cipue ei q̄ oculis eū intueť: ⁊ ſicut ɔgelatio cū imaginať aliq̄s q̄ acetoſum illud opeť: ⁊ ſicut ptiſis ⁊ albaras. ¶ Et ſunt egritudinū q̄dā q̄ in ſemine hereditanť ſicut albaras alba ⁊ tinea m̄lto ⁊ podagra ⁊ ptiſis ⁊ lepra. ¶ Et ſūt egritudinū q̄dā q̄ ſunt ġn̄ales q̄ ſunt alicui ġēti ꝑpe: aut in aliq̄ regiōe morātib⁹: aut in eis multū abūdāt. ¶ Debes p̄terea ſcire q̄ mēbrorꝫ debilitas cōplōnis ſeq̄tur maliciā ⁊ ſolōne fabricatiōis.

¶ Doctrina ſcđa. fen. ſcđe. Cuius ſunt due ſumme.

¶ Sūma. j. ē đ reb⁹ q̄ accidūt ab vnaquaq3 cāꝫ cōiū. Cui⁹ ſunt. xix. capitula.

¶ Cap. p̄mū eſt ꝟbum vl'e de cauſis.

Ause diſpōnū corpis: q̄rū iā ꝑmiſim⁹ narrationē. ſ. ſanitatꝭ ⁊ egritudis ⁊ diſpōnis q̄ iter eas me^a exiſtit: ſūt tres āñcedētes ⁊ ꝑmitiue et ɔiūcte. ¶ Añcedētes ꝟo ⁊ ɔiuncte cōicāť in h⁹ q̄ ābe ſř res corpee. ſ. humorales aut ɔplōales aut ɔpōales. ꝑmitie ꝟo ſř q̄ ex

corpis exnt fbaz aut ex pte corpoꝝ extrisecoꝝ: sicut ꝙ ex ꝟberatiōe accit ⁊ ex calitate aeris: ⁊ ex cibo calo⁊ frō ꝗ corpi adueniūt: aut ex pte aīe. aīa. n. aliḋ est a corpe sicut ꝙ accit ꝑꝑ irā ⁊ tiorē ⁊ sīlia. Et cāe qō āñce dētes ⁊ ꝑmitiue cōicāt i hᵒ ꝙ iter eas ⁊ dispōnes qs noiauimᵒ aliqḋ erit mediū. Et cāe ꝑmitiue ⁊ ꝯiūcte nō qūz cōicāt i hᵒ ꝙ iter ipās ⁊ iter ꝑdcās dispōnes nō iteruenit mediū. Añcedētes ꝟo cāe a ꝯiūct⁊ differūt eo ꝙ cū cāis añcedētibᵒ nō aduēit dispō: sȝ iter eas alie erūt cāe ꝗ sūt dispōni ꝓpinquiores añtibus. Et cāe añtes differūt a ꝑmitiuis i hᵒ ꝙ ipe sūt corpales: ⁊ ēt iter añcedētes ⁊ iter dispōez ꝓculdubio iteruēit mediū sȝ i cāis ꝑmitiuis nō ē hᵒ neccīn. Cāe qȝ ꝯiūcte a ꝑmitis differūt i hᵒ ꝙ sūt corpales: ⁊ ēt ꝙ iter cās ꝯiūctas ⁊ iter dispōez nō ē mediū. In cāis ꝟo ꝑmitiuis nō ē hᵒ neccīn imo due res i eis sūt poles. Cāe ꝗ āñtes differūt a ꝑmitiuis ꝙ sūt cāe corpales. s. hūorales aut ꝯplōales: aut ꝯpōales. Et ꝙ ipe sūt ex ꝗbᵒ aduēit dispō nō pᵒ aduētū: sȝ aduenit ex eis aliḋ mediāte. Et cāe ꝯiūcte sūt cāe corpales ex ꝗbᵒ dispōes ꝓueniūt pᵒ aduentū. s. absqȝ medio. ¶ Et cause ꝑmitiue sūt cāe nō corpales ex ꝗbᵒ ꝓueniūt dispōes aduētu pᵒ aut nō pᵒ. Exēplū cāꝝ āñtiū ē replō febr⁊ ⁊ replō receptaculoꝝ oculi vt aq̄ i ipȝ ꝺscēdat. Exᵐ cāꝝ ꝯiūctaꝝ ē putredo febri ⁊ hūor ꝗ ad foramē ꝺscēdit oplōni ⁊ opilatio cecitati. Exᵐ cāꝝ ꝑmitiuaꝝ ē calitas solis aut fortitudo motᵒ aut tristitia aut vigilia. aut cōedere rē calefaciētē sicut allea. ⁊ hᵒ tm̄ febri aut ꝑcussio dilatatiōi ⁊ descēsui aq̄ ad oculū. Oēs autē cāe aut sūt cāe sȝ ēētiā: sicut pip cū calefacit ⁊ opiū cū ifrāt. aut sūt cāe sȝ ãñs: sicut aq̄ frā cū calefacit ꝓpea ꝙ ispissat cutim ⁊ sȝ calitatē ⁊ aq̄ cala infridat ꝓpea ꝙ resoluit ⁊ sicut scamōea cū ifrāt: ⁊ iō ꝙ hūorē expellit calefaciētē. Nō oīs ꝟo cā ꝗ corpi aduēit i ipȝ opaꝝ: imo ꝑter hᵒ tria sūt necīa. fortitudo. s. sue ꝟtut⁊ agētis ⁊ fortitudo ꝟtut⁊ corpis ꝑpatiue. ⁊ politas ꝑmittēdi vnū tāgere aliud tāto tpe vt in tali ꝗle illō possit ex vno ꝓuenire opō in aliud. Est aūt cuȝ cāꝝ dispōnes diuersificanꝝ i eo ꝙ ꝓuenit ex eis. Est ēt cuȝ ex cā vna i corpibᵒ diuersis diuerse ꝓueniūt egritudies ⁊ ē cū eiᵒ opō diuersificaꝝ i debili ⁊ forti ⁊ fortis sensus ⁊ debil⁊ sensus. Cāꝝ ꝑterea alie sunt ꝗ sunt vicarie alie ꝗ n̄. ⁊ vicarie qō sūt ꝗꝝ cū sepanꝝ remanet affectio. Nō vicarie ꝟo sūt ex ꝗꝝ sepatiōe ꝓuenit sanitas. Dicemᵒ ēt ꝙ cāe ꝗ mutāt dispōes corpis ⁊ ille ꝗ ꝯsuāt aut sūt necīe a ꝗbᵒ ipole ē hoiez egredi i toto tpe sue vite: aut n̄ necīe. Et necīariarū qō sex sūt gnā. Genᵒ aer⁊ circūdatis: ⁊ genᵒ eiᵒ qō comediꝝ ⁊ bibiꝝ ⁊ genus motᵒ ⁊ ꝗet⁊ corpee. ⁊ genᵒ motuū aīalm ⁊ genus sōni ⁊ vigilie. ⁊ genᵒ eūoni ⁊ ⁊ retētiōis. De gñe ꝗ aeris est nobis primo loquendum.

¶ De affectiōe aer⁊ ꝗ circumdat corpora. Ca. ij.

AEr ē elemētū nroꝝ corpoꝝ ⁊ spūum. ⁊ ꝑter hᵒ ꝙ ē elemētū nroꝝ corpoꝝ ⁊ spūum ē ēt emanatio nris aduētis spiritibᵒ: ⁊ ē cā melioratiōis coꝝ nō tm̄ sicut elemētū: sȝ ēt sicut faciēs. s. tpano. Iaȝ autē declarauimᵒ i his ꝗ ꝑcesserūt ꝗdvelimᵒ itelli cū spūs dicimᵒ nō. n. dicere volumᵒ illō ꝙ phi aīaȝ vocāt. Et hᵒ qō tpamētū ꝙ ex aere nris aduēit spiritibᵒ ex duabᵒ ꝑdet opōibᵒ ꝗ sūt mūdificatio ⁊ euētatio. Euētatio ꝟo ē tpamētū ꝯplōis spūs cali cuȝ supfluit ꝑꝑ ꝯfūctionē ⁊ sȝ pīz ⁊ ꝑꝑ aliḋ tpamētuȝ. s. tpamentuȝ ꝙ sit tpamētuȝ relatiuuȝ ꝙ sciuisti. Et hᵒ qō tpaᵐ attribuit nob aer⁊ attractio a pulmōe ⁊ a porus: euētatiōe p suos ꝗ sūt cuȝ arterijs ꝯtinui. Aer aūt ꝗ nos circundat valde ē fridᵒ i ꝯplone ꝯpatiōe spūs in aū ꝗto plus ꝯplōis ꝗ accit ꝓpt ꝯstrictionē. Cūqȝ aer ad ipȝ ꝑuenit ipellit ipȝ ⁊ miscet cū cor ꝓhibet ipȝ ne ad igneitatē ꝯuertaꝝ ꝯstrictiuā ex ꝗ ipe ad maliciā ꝑueit ꝯplōis ꝑ quā remouet a ꝑpatiōe ad affectiones recipiendū aīales i se ꝗ ē cā vite ⁊ ad resolōnez sueuet sbe vaporal⁊ humide. Mūdificatio ꝟo ē ꝑꝑ sectiōe ipᵒ qn̄ reuerti fac āhelitᵒ illō ꝙ ei attribuit sbe spatiua ex vapore fumoso. cuiᵒ ꝯpō ad spūs ē ꝯpō hūmor⁊ supflui ad corpᵒ cū aer expelliꝝ. Tpamētū ꝗ eiᵒ ē ꝓpea ꝙ spūi aduēit aer cū attrahiꝝ ⁊ mūdificatio ē ꝑꝑ eiᵒ exitū cū expelliꝝ. Aer ei ꝗ attrahiꝝ i ꝑmis cū igrediꝝ ad tpādū neçe ē vt sit i effcū fridᵒ sȝ postq̄ puenit ad ꝗlitatē spūs ꝑꝑ calorē lōgitudie mor⁊ ꝗ fiat eiᵒ intuaᵐ ⁊ nō idiget eo ⁊ ē aer nouᵒ necessariᵒ ꝗ igrediaꝝ vt illiᵒ alteriᵒ suppleat vices. Oȝ igiꝝ necessario vt egrediaꝝ ad hᵒ vt suo vicario locū euacuet: ⁊ vt fumose supfluitates sbe spūs cū eo expellanꝝ. Et ꝗ qō dū ē tparᵒ ⁊ clarᵒ neqȝ sbā extnea ꝯploni spūs ꝯtra ei admiscet ē sanitatē efficiēs ⁊ ipāȝ ꝯseruās ⁊ cū mutaꝝ sue opōnis ꝯtrū opaꝝ. Aeri ꝑterea accit mutatiōes nāles ⁊ mutatiōes extranealēs ⁊ mutatiōes cursui egrediētes nālē ei ꝯue. Nāles ꝟo mutatiōes sūt mutatiōes tpales: qm̄ i vno ꝗȝ tpe aer ad aliam ꝯuertiꝝ ꝯplexionē.

¶ De naturis tēpoꝝ. Ca. iij.

DEbes autē scire ꝙ tpa ista sȝ medicos. aliꝯ sūt ab eis ꝗ sunt sȝ astronomicos. Quattuor nāqȝ tpa sm̄ astronomicos sunt mutatiōes sol in maiori ꝗdra circuli sigrū a pūcto icipiētes ꝟnali. ¶ Sm̄ medicos ꝟo ver in terris tpat⁊ est tps in ꝗ nō sūt necessarie res calefaciētes ꝓpt frigᵒ vt ide sit multū curādū: neqȝ euētatio ꝓpt calorē. Et in ipso ꝗdē ēē ꝑnᵐ frōdēdi arbores. ⁊ eiᵒ tps est tps ex hoc inter equalitatē ꝟnalē aut añ ipāȝ paꝝ donec sol sit in meᵒ tauri. Et autūnᵒ est huic oppositᵒ in talibᵒ ꝗles sunt ꝗstre terre. In aliis ꝟo terris est pole vt ꝑcedat ⁊ tardet autūnᵒ ⁊ estas ꝗdē est totū tps calȝ ⁊ hyems totuȝ tps frigiduȝ. Unūqḋqȝ igiꝝ duorum tēporum veris autūni est magis breue sm̄ medicos ꝗ vnūqḋqȝ duorū tēporuȝ estatis ⁊ hyemis. Et hyems ꝗdē est tps estati opᵐ aut minᵒ eo aut maiᵒ eo sm̄ terras ⁊ vꝝ ꝙ ver sit tps floꝝ ⁊ initiū pomoruȝ: ⁊ autūnᵒ tps mutatiōis coloris folioruȝ ⁊ ꝑnᵐ casus eoruȝ ⁊ ꝗ est ꝑter istud est hyems ⁊ estas. Et dicemus ꝙ veris cōplexio est tpata: neqȝ est sicut ꝗdā existimāt calida ⁊ humida. certificare ꝟo istud multa inquisitiōne est in pte nālis phie. credere autē debemᵒ ꝙ ver est tēperatū. Et estas est calida ꝓpterea ꝙ sol ꝑpe ꝗ capitum est ꝓpinquᵒ ⁊ fortitudo existit radiis eius ab eo ꝓsilit qui imaginaꝝ cōuerti retro. i estate aūt super angulos valde acutos. aut super scdm̄ nā neis in quibus penetrauit ꝓpterea aīspissaꝝ radiᵒ. huius vero cā pro certo existit eo ꝙ casus radiī solis est qui est sicut casus axis colūne ⁊ pyramidis sicut sca centro corpis solis penetret ad illud ꝗ sit

et oppᵐ.Ali⁹ ē q̄ ē sic supficiei ⁊ circūferētie: aut q̄ ē ꝓpinquius circūferētie:⁊ ei⁹ q̄d ꝟt⁹ existit in ase:eo ꝙ ipsius aduenit ei ab oibus extrēis ille ꝟo q̄ ē i pte extremoꝝ ē mag; debilis. Nos āt i estate sumus cade tes i aee aut circa ipз:⁊ pdurat h⁹ tps sup nos q̄ in illis moramur latitudib⁹. Et i hyeme sumus circa circūferētiā. Jdeoq3 i estate lumē existit magis splēdidū lз spaciuз q̄d ē a nr̄o loco ad locū solis sit lōgius cū sol circa suā exit augē. Jsti⁹ ꝟo lōginq̄tat; ⁊ ꝓpiq̄tatis ꝯpō i pte astronomica ptis disciplinalis phie declarat ⁊ certificatio fortitudis calor; et fortitudis lumis mōstrat i pte nālis phie. ¶ Et estas pter h⁹ ꝙ est cala est ēt sicca pp resolōnē hūoꝝ q̄ fit i ea a multa calitate.⁊ ꝓpter resolōnē subē aeris ⁊ ipius silitudinē cum nā ignea.ꝓpter paucitatē ei⁹ q̄d cadit i ea de roze ⁊ pluuia. ¶ Et hyems q̄d frā est ⁊ hūida pp harum cāꝝ ꝯria. ¶ In autūno ꝟo iā calor diminut⁹ fuit ⁊ fritas nōdū puenit ad ꝯplemtū. Et sile exit ꝙ iā i me⁹ stam⁹ lōgitudis q̄ ē iter aꝫ quē nolauim⁹ ⁊ iter circūferētiā ꝓpinqui⁹ igit existit tpamēto q̄d inter calitatē existit ⁊ fritatē. ¶ In humiditatē āt ⁊ siccitatē nō existit tpatus. Quō.n.hoc esset cū sol iā siccauerit aerē ⁊ nōdū acciderit ex cāis humectātibus q̄d sit exiccatiōi cāe exiccātus opᵐ. ¶ Dispō q̄з q̄ est ad infridādum nō est quēadᵐ ea q̄ est ad humectādum:qm̄ ꝯuersio q̄ est ad ifrigidādū ē leuis:sed cōuersio q̄ est ad humectādū nō est tā facilis:nз ēt cōuersio q̄ fit ad hūiditatē ꝓpter frigus:sic cōuersio q̄ fit ad siccitatē pp calorē. Cōuersio nāq3 q̄ fit ad siccitatē pp calitatē est facilis:qm̄ q̄libз calitas exiccat sed nō q̄libet fritas humectat:imo plerūq3 q̄libet calitas fortior exit in humectādo cum mām iuenit ꝙ̄ sit q̄libet fritas i eodē.q̄libet eñ calitas euaporationem facit ⁊ nō resoluit:sed q̄libet fritas nō ispissat et cōstringit ⁊ adunat. Jdeoq3 nō est dispō q̄ faciat remanere ver in hūiditate hyemis sicut est dispō q̄ facit remanere autumnum i siccitate estatis. Ueris eñ hūiditas tpat i tāto tpe pp calitatem in q̄nto nō tpatur siccitas autūni ꝓpter frigiditatem. ¶ Et ꝟt ꝙ humectatio ista ⁊ exiccatio siles sint opatiōibus habitus ⁊ priuatiōis:⁊ nō duoꝝ ꝯriorū opōnibus. Exiccatio nāq3 in h⁹ loco nō est nisi subē humide destructio:⁊ humectatio nō est sicce subē destructio:sed subē humide acq̄sitio.cū.n.in h⁹ loco dicim⁹ aerē humiduз ⁊ aerē siccum nō intelligim⁹ ei⁹ formā:nз ei⁹ q̄litatē nālē:neq3 de hoc i h⁹ loco cogitamus aut multum sollicitamur. ¶ Et cum aerē dicimus humidū nō vo lumus itelligere nisi aerē cuius āmixti fuerint vapores miti aquosi:aut aerē cui⁹ spissitudo ꝯuersa fuit a silitudine vaporis aquosi:⁊ aerem dicimus siccum aerē vз ex q̄ resolutū fuit q̄d de vaporibus aq̄sis ei erat āmixtū:qm̄ se ꝯuerit ad silitudinez subē ignis ꝓpter resolōnē ⁊ cū q̄ āmixti fuerīt terrestres fumi q̄ terre i sua siccitate silant. ¶ Supfluitas igit humiditatis hyemalis minuit ex ꝟe ꝓpter ꝙ̄ lз calitatez q̄ in ipo accit ꝓpter q̄d sol oppōni capitū ꝓpinquus erit. ¶ Autūni ꝟo subā nō ꝓpter q̄libз fritatē q̄ i ipo accidat hūectat.⁊ cū h⁹ cogscere voles ꝯsiderab' an res sicce i aere frō tā cito humectant ꝙ̄ cito res hūide i aere calō exiccant.postq3 pōeo frm̄ i fritate sua sic calm i calitate sua fere. Cū h⁹.n.ꝯsiderauer; inuenies rem iter ea diuersa. Lз h̄ existat res alia maior ista:et ē ꝙ hūiditas i aere calō et frō sil' n̄ pmanēt:nisi pp emanatiōis pmanētiā ad eas vēiēt;:lз siccitas idiget nulla emanatiōe. hoc āt ꝙ hūiditas nō pmanet i corporib⁹ aeri discoopt;:et i ipo aere nisi ꝓpter emanatiōз:nō ē nisi ppea ꝙ aer nō dꝫ eē fortis fritatis nisi p ꝯpōnē nr̄oꝝ corpoꝝ:nз ei⁹ fritas pueīt apd nos i terris hītat; tāta q̄n aliq̄ niō resoluat. Jmmo i oibus resoluit dispōnib⁹ pp illō q̄d i eo existit de virtute solis et stellaꝝ. Cū g̃ abscindit emanatio et perdurat resolō cito aducit siccitas. ¶ In ꝟe aūt illō q̄d resoluit ē plōeo q̄d euaporat. Et h⁹ q̄d cā ē eo q̃euaporatiōз due res efficiūt.vna ē calitas subtilis paucā in eo ꝙ ex spatio māifestū erit.et calitas fortis inter ea abscōdita ex q̄ ad terre supficiē res ꝓfluit subtil'. Q̄d eñ de fra occltū ē i hyeme vehemti calore calidū existit:quēadmodū i sapiētijs nālib⁹ pncipalib⁹ declatū fuit et ē calitas aeris pauca. ¶ Due igit res ad hūectādū ꝯiūgunt q̄ sunt sublimatio:et inspissatio:et q̄nto mag; ꝙ ēt fritas i suba ipsi⁹ aer; opat spissitudinē et ꝯuersionē ad euaporatiōз. ¶ In ꝟe āt resolutio aer; ē mag; fort; ꝙ̄ eius euaporatio.et calor abscōdit⁹ occlt⁹ valde minuit et appet ex eo q̄d supficiei terre aducit subito res q̄ ē fortior ꝙ̄ vaporās aut res q̄ sbtil' existit euaporatiōis:ppea ꝙ multū supat mām et subtiliat:et iuenit ei⁹ pauca euaporatio calorē multū i aere et cōplet resolō pp h⁹:h⁹ ē fз plзet fз eaꝝ cāruз singularitatē absq3 aliq̄s causis ex q̄b⁹ healte ꝓuenit cāe pter eas q̄s nolauim⁹. ¶ Amplius āt nō est ibi mā multa q̄ illō q̄d fuit sublimatū et subtiliatum restauret. Et ppea oꝫ vt nā veris trahat ad eq̄litatē iter hūiditatē ⁊ siccitatē sic tēpatū iter calitatē et fridatatē:lз nō ꝓhibeam⁹ q̄n pnᵐ verrs trahat ad hūiditatē quādā:et tm̄ nō ē lōginquū ab eq̄litate sicut ē siccitas autūni ab eq̄litate. ¶ Preterea si n̄ iudicauerim⁹ ꝙ in autūno sit fortis eq̄litas inter caliditatē et frigiditatē nō erit ab eq̄litate longinquū.eius eñ ptes diei q̄ sunt ante meridiē et post sunt estiue. Aer nāq3 autūnalis est fortis siccitatis et valde apt⁹ ad recipiēdū caliditatē et ꝯuerit ad silitudinē igneitatis ppea ꝙ estas ipm ad hoc pparauit. Et eius noctes et eius matutina sunt frā pp solis lōgitudinē in autūno ab oppōne capitū:et ppea ꝙ subtile resolutū fortē recipit opōnē ei⁹ q̄d ifrāt. ¶ Uer āt magis ē circa eq̄litatē in duab⁹ q̄litatib⁹:nō ꝙ aer ipsius nihil recipit ex cā q̄ cāe q̄ ē in autūno silis existit:s.illō q̄d recipit autūn⁹ ex calitate et fritate. Eius igit nos nō multū lōge ē a die sui ipsi⁹. ¶ Q̄d si aliq̄s dixerit qua rōne nox autūni est fridior nocte ꝟis cū oporteret ei⁹ aer eē calidior:eo ꝙ sit magis subtilis. ¶ Rūdebimus et dicem⁹ ꝙ aer q̄ est fortis raritatis citius recipit calitatē et fritatez.et sil' aq̄ fort; raritat; lōgeq3 cū tu calefecer; aquā et volueris ipaз ꝯgelare cit⁹ ꝯgelabit ꝙ̄ frā:ppea ꝙ fritas in ipam penetrat pp ei⁹ raritatē. Corpa āt nō tm̄ sentiūt ex fritate veris q̄ntum sentiūt ex fritate autūni:eo ꝙ corpa i vere sunt exeūtia a fritate ad calitatez ꝯsuetā in fritate:et in autunno sunt ad h⁹ ꝯria.lз autūn⁹ ad hyemē tēdat: et ver ab eo recedat. ¶ Et ē tibi sciēdū ꝙ tempoꝝ diuersi-

tas fac̄ ꝯmoueri in vnoq̄z climate aliquē egritudinū
mōꝫ. Et medic⁹ dꝫ h⁹ in vnoq̄z climate cogñscere ad
h⁹ vt in ipo sint ꝯstructe custodia ꝛ reg̃ puinsiō:ē ēt
cuꝫ vn⁹ dies alicui tpoꝝ silis existit: ꝛ nō alij. Est
nāq ex dieb⁹ q̄ ē hyēnal: ꝛ ē ex eis q̄ ē estiual: ꝛ est ex
eis q̄ ē autūnalis q̄ in die vna calefacit ꝛ infrigidat.

¶ De iudicijs tpoꝝum ꝛ eoꝝ mutationib⁹. Ca. iij.

Omne tps q̄ ꝯplonē hꝫ sanā ꝓportiōale ē ꝛ cō-
ueniēs. sꝫ q̄ malitiā ꝯplōis hꝫ ꝓportiōale diuer
sificat ab eo. sꝫ cū mlta ab eq̄litate egrēsio acciderit ꝓ
portiōale ꝛ n̄ ꝓportiōale ab eo diuersificabit: nō q̄ vir⁹
debilitabit. ¶ Vnūqdq̄ q̄dē tps ꝯploni egrote ꝯueniēs
ipsi⁹ ꝯuium est. Cūq̄ duo tpa a sua egrēsia fuerint
nā ꝛ fuerit eoꝝ exit⁹ ꝯtrari⁹: nꝫ fuerit ibi superfluitas
lōga: quēadmo[m] si fuerit hyemis meridiana ꝛ super
uenerit ei ver septentriōale erit aduent⁹ sc̄bi sup p̄[m]
cōferens corpib⁹ ꝛ ipa temperās eo q septentriōali
tas v̄is est opposita meridiōalitati hyemis. Et silr si
hyems valdē sicca fuerit ꝛ ver fuerit valde humidū:
tunc ver hyemis siccitateꝫ tempabit: ꝛ si humiditas
nō fuerit mlta nꝫ ꝓlōgabit tp̄e mlto n̄ mutabit illō
ei⁹ tempa[m] in humectatiōe impedientē. ¶ Mutatio
pterea tpis in vno tpe est min⁹ afferens mortalitatē
q̄ ei⁹ mutatio in mltis tpibus. s. mutatio adducens
mortalitatē: ꝛ nō est mutatio emendās illō qd̄ p̄ᵃ at
tulit mutatio: sicē dixim⁹. ¶ Et ex ꝯplonib⁹ aeris di-
gniores ꝯuertāt ad putrefactiōeꝫ est cali ꝛ hūidi aer̃
cōplo. Plm v̄o q accīt aeris mutatiōes est in locis
diuersoꝝ situūꝫ: ꝛ in ꝓfunditatib⁹ valliūꝫ sꝫ in colli
b⁹ ꝛ in alt̃ pauce ꝓpe erūt. Et est ꝯueniēs vt sic tpa
debent ꝓueniāt: vt sit estas cal̃a ꝛ hyemis frā. ꝛ silr
vnūqdq̄ tps. Qd̄ siplerūq̄ n̄ ita fuerit erunt cāe ma
laꝝ egritudinūꝫ. ¶ Ann⁹ pterea in q̄ oia ei⁹ tpa fm
vnā eueniūt q̄litatē: ān⁹ est mal⁹ quēad[m] si tot⁹ ān⁹
fuerit hūid⁹: aut sicc⁹ aut cal̃us aut frid⁹. Ann⁹. n. q̄
est sic est mltaꝝ egritudinūꝫ fue q̄litati ꝓportiōaliūꝫ:
q̄ꝝ tpa postea erunt plira. Vnūꝫ nāq̄ tps mltūꝫ cō
mouet egritudinē sibi ꝓportiōalem: ꝙto mag̃ tot⁹
ān⁹. Tps. n. frm cuꝫ corp⁹ iuēit flatiuū ꝯmouet epile
psiā ꝛ palisīꝫ ꝛ apoplexiā ꝛ torturā ꝛ spasmū ꝛ silia.
Et tps calm cū iuēit corp⁹ colieūꝫ ꝯmouet maniā
ꝛ febres acutas ꝛ apata acuta: ꝙto mag̃ si tot⁹ ān⁹
fm vni⁹ tpis nām incedit. ¶ Amplr⁹ cū cito ꝓuenit
hyems cito hyemales aduēiūt egritudies. Et cuꝫ ci-
to ꝓuēit estas cito estiue aduēiunt egritudines: et
mutātur egritudines q̄ erāt añ sꝫ iudiciū tpis. ¶ Cū
q aliqd̄ ꝓlōgat tps mlte ei⁹ fiunt egritudines ꝛ ꝓpe
estas ꝛ autunn⁹. ¶ Debes āt scire q effect⁹ mutatio
nū tpoꝝ nō sit pp cāꝫ tpis: vñ ē tbo: sꝫ ppterea q cū
eo mutata q̄litas magnā effic̄ oporꝫ i mutatiōib⁹ dis
pōnū. ¶ Silr q̄ꝫ si aer i vna die mutat̃ de caliditate in
fritatē mutabūt sꝫ eas corpa. ¶ Et i tpib⁹ q̄s sani⁹
existit vt sit autunn⁹ pluuiosus ꝛ hyemis tēpata nꝫ
sit nō fritatē hūīs: nō tm̄ sit pluuia i ꝯpōne regionis.
¶ Et si ver pluuiosuꝫ fuerit ꝛ estas nō absq̄ pluuia
erit isind qui sanitas esse potest.

¶ De aere bono. Cap. v.

Aer bōe sub̃e est aer cui nō admiscet̃ ex vapori
bus: nꝫ ex fumis res ētneāꝫ q̄ est discopertus
celo: nꝫ est inter pietes ꝛ tecta cōstrict⁹. Cum v̄o in
aere acciderit putrefactio cōis discoop̃tus magis
ipaꝫ mag̃ recipiēs q̄ ꝯstrict⁹ ꝛ occultat⁹: alr aūt dis
coop̃t⁹ melior existit. Et h̄ q̄dē bon⁹ aer puāet dū
nisi cū eo vapores misceant̃ lacuū ꝛ stagnoꝝ ꝛ pal
ditatū aquā ꝯiūctū ꝛ trarū q̄ sūt late: ꝛ locoꝝ vbi
nascūt olera: ꝛ pcipue vbi talia q̄les st caules ꝛ eru
ca oriūt̃ ꝛ arbores viscose ꝛ arbores malarū ꝯplosi
sic̄ sohat ꝛ nuces ꝛ fic⁹ ꝛ odores putridi: ꝛ pp h⁹ āe
moueāt ab eo vēti bōi q̄ sufflāt ex terra alta aut q̄
li. Et aer hic n̄ ē retēt⁹ i terra ꝓfūda q̄ cito calefit q̄
sol orit̃ ꝛ cito ifridat̃ cū occidit nꝫ ē strict⁹ iter pietes
q̄ parū ē ex q̄ fuerūt ꝯstructi cū sehergi: ꝛ hoīs sīu
enōdū itegre ad siccitatē pfectā puenūt: nꝫ obsistit
attractiōi aeris sicut q̄ guttur stringit. Et tu iā s
scriuisti q mutationū aer̃ alie sūt nāles alie sūt nāle
ꝯue alie suntq̄ nō sunt nāles nꝫ cē nām. ¶ Debes
āt scire q mutatiōes aer̃ q̄ n̄ st sꝫ nāꝫ siue sint estiue
siue n̄ ꝯue qm̄ eueniūt sꝫ circuitū ꝛ qm̄ nō fiūt cir
cuitū. Ex disp̄oib⁹ q̄dē tēpoꝝ sanior ē vt estas tpi
sꝫ suā nāꝫ qm̄ eoꝝ mutatiōes afferūt egritudines.

¶ De mutatione qualitatum aerum ꝛ eis que ex tē
poribus proueniunt. Ca. vj.

Aer calid⁹ dissoluit ꝛ laxat. Et si ei⁹ calitas pau
ca fuerit. tpata tñ rubificabit colorē corpis
nē ad exteriora trahit q si mlta fuerit colorē effice
triuū ppea q resoluit illō qd̄ attraxit. Ipse q̄ꝫ mltiq
ficit sudorē ꝛ minuit vrinā ꝛ digōnē debilitat ꝛ sitim
facit. Frigid⁹ v̄o aer ꝯstringit ꝛ digōnē fortiorē red
dit ꝛ vrinā efficit multā: nō q humores ꝯstringit ꝛ
pterea q in sudorē parū resoluunt̃: ꝛ his silia ꝯti
nuit egōnē ppea q muscli ani se exp̄mūt ꝛ iō q̄ tēni
itestinū puꝫ obedit. vñ pp ꝯstructiōnē obedītie
sterc⁹ nō descēdit āpp multū morat̃ ꝛ ei⁹ aq̄sitas in
nū resoluit̃. ¶ Aer v̄o hūid⁹ cutē lenit ꝛ corp⁹ hume
ctat. ¶ Et sicc⁹ exiccat cutē ꝛ denigrat corp⁹. Et aer
turbat⁹ tristificat aiaꝫ et cōmiscet humores. Aer v̄o
turbat⁹ ali⁹ est ab aere grsso. Aer em̄ grsus ē ille q̄ n̄
turbatiōe sbe sue silat̃. Sꝫ turbat⁹ est ille q̄ cum pti
bus miscet̃ grossis. Quarū v̄o reꝝ signū est q̄ il
le minuta parū appēt et splēdor ei⁹ q et stellis fit
sicut ei⁹ q scintillat parū resplēdet. Et ei⁹ qd̄ cā est
vapores mlti et fumi mlti ꝛ vēti bōi pauci. Sic iā
lū smonē ad hāc educem⁹ itētionē. ꝛ ꝯpledim⁹ q̄ ci
de mutatiōib⁹ aer̃ q̄ est pter nām tractabim⁹: et ē
q̄dē tps q ꝓuenit fm qd̄ dꝫ iudicia hꝫ ꝓpa. et fm
q̄dē cuiusq̄ tpis pn⁹ tpis qd̄ est post ipm in iudicio
duoꝝ tēpoꝝ cōicat ꝛ in egritudinib⁹ tpoꝝ. Ver aūt
cuꝫ ē fm suā ꝯplonē ē meli⁹ tps et est ꝓportiōale cō
ploni spūs et sanguis: et hꝫ cuꝫ sua existat eq̄litat
quā nolanim⁹ ad ꝯlatē tm̄ subtilē declinat parūq
sopitā et ad humiditatē nālē et rubificat colorē eo
q sāguinē attrahit tēpate et nō ꝓuēit ad resolu-
duꝫ quēad[m] estas ꝓuenit estual. In ve q̄ꝫ ꝯueniūt
egritudies chrōice: fac̄ em̄ hūores q̄ sunt q̄eti cur
re et eliq̄t eos. Iōq̄ melīā patiētib⁹ melia cōmouēt
et ille i q̄ mltitudo exhuberat humoꝝ i hyeme pp
ei⁹ gulositatē et exercitū ei⁹ ꝓuitatē sit i vere egritu
dib⁹ apt⁹ q̄ ex illis cōmouēt mālis pp qd̄ ver eas re
soluit. Cūq̄ ver ꝓlōgat̃ et tēperat̃ estiue egritudi
nes pauce sunt. Veris aūt egritudies sunt sanguis

egō ⁊ fluxᵘs sanguis ex naribᵘs ⁊ melic ebulitio: q̄ ō nā exiūt colere ⁊ apā ta ⁊ carbūculi ⁊ sināces ⁊ sūt plūi pnīciose ⁊ alie exiture. Et in ipso multū ꝯtingūt venarū scissure ⁊ sputū sanguinolētū ⁊ tussis: ⁊ ꝓꝑe in eo q̄ ex ipso est hyemale ⁊ hyemi silat̄ sūt eorū di spōnes male q̄ has hñt egritudines ⁊ ꝓꝑie ptisim ⁊ ꝓpterea q̄ ipz in flegmatic; māni flegmati; mouet accidit in eo apoplexia ⁊ palysis ⁊ iuncturarū dolores. Ex eis vo q̄ ducūt ad hᵒ est aliq̄s fortis morᵘ ex motibᵘs corporis ⁊ alalibᵘs ⁊ comestio ēt rerū calefaciē tium eo q̄ aeris adiuuat nām. Nulla aūt res ē q̄ ita tueat̄ ab egritudinibᵘs veris quēadᵐ sōia ⁊ inanitio ⁊ diminutio comedēdi ⁊ augmētū bibēdi ⁊ debilitatio porᵘ iebriātis ⁊ ipsius diminutio ⁊ tpamētū. Ver ꝑterea puer; ē ꝯueniēs ⁊ eis q̄ sᵗ circa ipsos. Hyems vo ad degerēdū est melior ꝑterea q̄ frigus calorē inati sbam ꝯpꝛehēdit. vñ fortior efficit̄ ⁊ nō dissoluit̄ ⁊ iō q: fructᵘs sunt pauci ⁊ gens nō comedit nisi leuia nutriētia: ⁊ q: hoīuz morᵘ post repletionē est ꝑuus. ⁊ q: ad loca igrediunt̄ calefacientia. Ipā q̄z coleram plus debilitat q̄̄ oīa tpā sua fritate ⁊ sui diei breuitate ⁊ sue noctis ꝓlixitate. Et ipsa est magis ꝯstringēs māis. Et ipsa est plus necessariū assumere ea q̄ incidunt et subtiliāt. Egritudinū vo hyemalium plurime sunt flegmatice ⁊ in ipsa flegma fit multū: ⁊ plīn q̄ō est in eo q̄ō vomitu expellit̄ est flegma. Colores q̄z apātū i ea s̄z plꝫ ad albedinē trahūt et i ipā abūdat catarrᵘs ⁊ icipit catarrᵘs cū aer autūnal̄ mutat̄ quē post ea sequunt̄ apā lateris et apā pulmōis et raucedo ⁊ dolor gutturꝫ: deinde accīt dolor lateris ipsiᵘs et dorsi et neruorū nocumēta et capitꝫ dolor chronicᵘs: immo apoplexia et epilepsia. Et hᵒ totū ꝓpterea q̄ materie cōstringunt̄ flegmatice. Et q: multiplicantur. Senibᵘs vo nocet hyems et eis silr qui eis silis erūt s̄z medijs inuaᵐ ꝑstat. In hyeme ꝑterea hypostasis i vrina multitudo exit ꝯparatiōe estatis: et eiᵘs ēt q̄ntitas est maior et minuit̄ in ea sanguis et auget̄ flegma. In estate vo auget̄ colera rubea: s̄z postea i eiᵘs fine colera nigra auget̄ ꝓpterea q̄ subtile resoluitur et grossum retinet̄ et cōstringit̄. Et inuenies senes et q̄ eis silant̄ in etate fortiores. Et estas q̄ō humores resoluit et ꝟtutes debilitat et opatiōes nāles cū multe resolutōis: et citrinat colorē. ꝓpterea q̄ resoluit illud q̄ō ex sanguine attrahit. Egritudinū q̄z tpā i ea abbꝛeuiātur. si eñ ꝟtᵘs fortis fuerit aerē inueniet ad ꝛsoluēdū ꝯadiuuātē et ad egritudīs māꝫ maturādū et expellet eaꝫ eē. Eō si debilis fuerit calor aeris ei addet debilitatē ꝓpterea q̄ laxat et destruet̄ et morietur eger. Amplᵘs estas calā et sicca cito icidit egritudines humida vo est mastīcās q̄ñ suarū egritudinū tpā ꝓlōgant̄: nōq̄ plurīvicerū ad herpetē estiomenū ꝓdūcit. Et accīt in ea hydropisis et lyenteria et leniēt nā ad hᵒ totū adiuuāt hūores multi q̄ a supioribus ad iferiora descēdūt et ꝓꝑe a capite. Estiue vo egritudines sunt sicut febres tertiane et sinochᵘs et causon ⁊ corpis extēuatio. Et ex dolorbᵘs doloris auris et obthalmia et in eā multiplicant̄ ꝓꝑe cū nō fuerit vētosa herisipilla ⁊ bothor q̄ sunt eiᵘs nāe cuiᵘs ē ipā. Cū vo estas fuerit ꝟnalis erūt febres bone dispositiōis nō hñtes asp̄itatē et acuitatē siccā et multiplicabit̄ i ea sudor ⁊ expectabit̄ i crisibᵘs ꝓpterea q̄ calīditas ⁊ hūiditas huic ꝓportionāt̄: q̄ñ calīas resoluit ⁊ hūiditas laxat ⁊ porros dilatat. Cūq̄ estas fuerit meridionalis multiplicabunt̄ in ea mortalitates et egritudies variole ⁊ morbilli. Septētriōal̄ vo estas ē sana: iōq̄ expimēdi egritudines i ea multiplicāt̄. Egritudines aūt istas exꝑimēdo sunt q̄ ꝓueniunt ex cursu māei ꝑꝑ calorē occltū aut māifestū cū ꝑcutit eū fritas māifesta ⁊ ꝑmit. Et he q̄dē egritudines sunt sicut reumatismi ⁊ q̄ ipos sequnt̄. Cūq̄ estas fuerit septētrional̄ sicca flatic; ꝯfert ⁊ mulieribᵘs: et colerā hñtibus rubeā accidet obthalmia sicca ⁊ febres acute lōgi tpis ⁊ ꝓueniēt ex adustiōe cole ꝯstrictio ⁊ colere nigre exuberatio. Autūnᵘs vo multaꝝ erit egritudinū: eo q̄ in ipo hō sub sole calo multū incedit ⁊ in nocte ꝓuenit ad frigᵘs ⁊ ꝓpterea q̄ fructuū ē multitudo q̄ hūores sūt mali. ⁊ ꝑꝑ dissolutionē ꝟtutis i estate. Hūores ꝑterea sūt in autūno mali ꝑꝑ mala cibaria ⁊ ꝑꝑ subtil̄ resolōnē: ⁊ q: remāet spissuꝫ ⁊ ꝓpter eiᵘs adustionē. Cūq̄ aliq̄s hūor ebulierit ꝓpterea q̄ natura ipm̄ vult expellere ⁊ resoluit reducit ipsuꝫ frigᵘs ad stringēdū. Sanguis q̄q̄ in autūno multum minuit̄: imo sanguini in sua ꝯplone ꝯuᵘs erit. Non ḡ ad ipm̄ s̄nandū iuuat. Et ēt resolō iā ꝑcessit q̄ estas sanguinē resoluit ⁊ ex ipo minuit. In ipso aūt accrescunt ex humoribᵘs colera rubea residua ab estate ⁊ nigra ꝓpterea q̄ hūores in estate sūt cinis: ⁊ iō in ipso colā multiplicat̄ nigra q̄ñ estas adurit humores ⁊ autūnᵘs facit ex eis cinerē: ⁊ ꝑnᵐ q̄dē autūni senibus aliq̄ mō ꝯueniēs erit ⁊ eiᵘs finis eos ipedit maxio impedimēto. Autūni aūt egritudies sunt scabies q̄ excoriat ⁊ ipetigines ⁊ cācri ⁊ iūcturaꝝ dolores et febres cōmixte ⁊ febres q̄rtane ꝑꝑ colere nigre multitudinē: ⁊ ꝑꝑ illud q̄ō de eiᵘs opōnē declarauimᵘs: iōq̄ ingrossat̄ splen in eo ⁊ accit in ipo vt vrina guttatim emittat̄ ꝑꝑ illō q̄ō vesice accit ex diuersitate ꝯplōis iter calīate ⁊ fritatē. Difficultas q̄z accit vrine q̄ō plᵘs accit; q̄̄ q̄ vrina guttatim emittat̄: ⁊ accidit i eo lyēteria. Et hᵒ q̄dē est ꝓpterea q̄ō fritas expellit illud q̄ō ex hūoribᵘs ad iteriora corpis est subtile: ⁊ fit i eo scia ⁊ accit in eo sināca acuta colerica ⁊ in vere flegmatica q̄ñ ꝑnᵐ cuiuscūq̄ humoris eaꝝ est ex hūore quē efficit tpōs q̄ō añ ipm̄ fuit ⁊ in ipso ēt multiplicat̄ illiaca sicca. Et est cū in eo accidit apoplexia et egritudies pulmōis ⁊ dolores dorsi ⁊ coxaꝝ ꝑꝑ motū supfluitatū in estate ꝑᵐ: ⁊ postea eaꝝ ꝯstrictionē. Et multiplicant̄ in ipo ꝟmes in vētre ꝑꝑ debilitatē ꝟtutis in digerēdo ⁊ expellēdo. In ipo ēt ⁊ ꝓꝑie in sicco multiplicant̄ variole ⁊ ꝑcipue cū añ ipm̄ fuerit estas calā. ⁊ in ipso ēt multiplicat̄ mania ꝑꝑ humorum colericoꝝ malitiā: ⁊ q: colera nigra eis commiscet̄. Autūnᵘs ꝑterea est tpōs q̄ō in pulmōe hñtibᵘs apā est deteriᵘs qui sunt hñtes ptisim ⁊ ipē detegit occultum in sua dispōne. cū añ ipsum initiū habuerit ⁊ nō bñ manifestabat̄. Ethicā q̄z hñtibᵘs singularē est ipē deteriᵘs tpōs cū sue exiccatiōis. Amplᵘs autūnus est sicut nutritor reliquaꝝ egritudinū estatis. Et autumnus qui melior existit est qui est magis humidus ⁊ pluuiosus: ⁊ deterior est ille qui est siccus.

De indicijs dispositionū āni. Cap.vij.

Cum hyemi meridionali ver supuenerit septē=
trionale q̄ꝺ postea estas sequit̄ valde vaporo
sa ⁊ multiplicate fuerint aq̄: ⁊ ver ꝯseruauerit mās
vſq; ad estatē multiplicabit̄ in autūno mortalitas i
pueris ⁊ multiplicabunt̄ in eo dissinteria: ⁊ intelli=
nopvlcera ⁊ tertiana nō plura. Cūq; hyems multa=
rum fuerit aq̄ꝝ abortiēt ille q̄ se in vere pituras spe
rabāt absq; cā. Q̄ꝺ si pepererint erit q̄ꝺ pariet debile
aut mortuū aut grāde hn̄s malitiā: ⁊ in hoīb⁹ multi
plicabunt̄ obthalmie ⁊ sanguinis egō. ⁊ catarri tūc
multiplicabunt̄ ⁊ ꝓpꝛie in senib⁹ ⁊ descendēt in mē=
bra eoꝝ occultata: ⁊ qn̄q; morte moriēt̄ subita: iō
q̄ vie spūs subito ex multitudine opilant̄. Et cū ver
pluuiosum ⁊ meridionale fuerit ipsumq; hyemi su
puenit septētrionali multiplicabunt̄ i estate febres
acute ⁊ obthalmia ⁊ māe solo ⁊ sanguinis egō ⁊ plꝫ
hoꝝ oīm ꝯtinget ꝑꝑ reumatismos: ⁊ ꝑpꝛea q̄ flegma
q̄ꝺ in hyeme adunatū fuit ad foramina descēdet oc
culta eo q̄ ipm mouebit calor ⁊ ꝓpꝛie in hūidas hn̄
tib⁹ ꝯplones sicut mulierib⁹ ⁊ multiplicabunt̄ putre
factio ⁊ ipius febres. Q̄ꝺ si in aliquoꝝ estate euene
rit pluuia tpe q̄ canis eleuat̄: ⁊ postea venerit vent⁹
septētrionalis boni fiducia habebit̄ ⁊ resoluēt̄ egri
tudines. Quib⁹ aūt plus nocet h⁹ tp̄s sunt mulieres
⁊ pueri. Et q̄ ex eis euaserit ad q̄rtanas ꝺueniet ꝑꝑ
humoꝝ adustionē: q2 fiūt cinis: ⁊ post q̄rtanas ꝑue
niet ad ydropisim ⁊ ad dolores splenis ⁊ ad epatis
debilitatē ꝑꝑ h⁹. In senib⁹ aūt ⁊ in corpe in q̄ est ti=
mor frigoris est ei⁹ nocumētū puū. Cū v̄o estati sic=
ce septētriōali supuenerit autūnus pluuiosus meri
dionalis ꝑparabunt̄ corpa ad vt veniant in hyeme
dolor capit̄ ⁊ tussis ⁊ raucescēt eoꝝ guttura ⁊ fluēt:
qm̄ oriza multū accidet eis. ¶ Et silr cum estati sicce
meridionalis supuenerit autūn⁹ pluuiosus septen=
triōalis multiplicabit̄ ēt i hyeme dolor capit̄: ⁊ post
reumatism⁹ ⁊ tinnit⁹ ⁊ raucedo. Et cū estati meridio
nali autūn⁹ supuenerit saptētrionalis multiplicabū
tur in eo egritudines exp̄mēdi ⁊ ꝯstringēdi. ⁊ iā sciui
sti h⁹. Et cū autūn⁹ ⁊ estas in h⁹ ꝯuenitūt vt sint ambo
meridionales humidi multiplicabunt̄ humores et
cum venerit hyems veniēt egritudines exp̄mēdi q̄s
notauim⁹. Neq; est lōge q̄n ad ꝯstrictionē ⁊ macerū
ꝯcalcationē ꝑueniat: eo q̄ sunt multe: ⁊ q̄ vapores
nō hn̄t vn̄ egrediant̄ vt ad putridas ꝑducat egritu=
dines. Neq; fallet q̄n hyems sit īfirma ꝑpꝛea q̄ iue=
niet malas mās ꝯstrictas ⁊ multas. Cū v̄o ābo fue
rint sicci septētrionales iuuabūt eū: cui nocet humi
ditas ⁊ mulierib⁹ ⁊ q̄ est talis q̄les ipse sunt accident
obthalmia sicca ⁊ catarr⁹ lōgi tpis ⁊ febris acute et
melia. hyems aūt q̄ est frā pluuiosa ardorem efficit
vrine. Et cū estatis calitas fortꝫ fuerit ⁊ ei⁹ siccitas ꝑ
ueniēt sinācie ꝑniciose: aut nō ꝑniciose: ⁊ q̄ aperient
aut q̄ nō apient̄: ⁊ ille q̄ apient̄: aut erūt iteri⁹: aut ex
teri⁹ ⁊ variola ⁊ mingēdi difficultas: ⁊ morbill⁹ ⁊ am
bo erunt salui ⁊ obthalmia ⁊ sanguinis corruptio:
⁊ tristitia ⁊ mēstruoꝝ ⁊ spmi retētio. Et cū post hye
mē siccā fuerit ver ei⁹ siccū erit malū. Ampli⁹ ei⁹ mor
talitas corrūpit arbores ⁊ vegetabilia iōq; corrūpūt̄
ex aīalib⁹ q̄ ea cōedūt: ⁊ iō holes q̄ eis vescūt̄ corrū
pūt̄. ¶ De accn̄tib⁹ aerꝫ ipꝛessiōib⁹ q̄ nō valde cur
sūt nāe ꝯue existūt. Ca. viij.

Nunc aūt dictiōes ꝯplere debem⁹ de aliis mu
tatiōib⁹ aerꝫ nō nālib⁹ nꝫ ꝯtrijs nāe: q̄ꝫ fꝫ res cele
stes ⁊ res tarrestres eueniūt. Et iā q̄ꝺ mltas earū n
uim⁹ i narratiōe tēpoꝝ. Ille v̄o q̄ res sequūt cele
stes sūt sic ea q̄ stellarū cā accīt. Est eīm cū stelle et
stellis i vno ꝯiūgūt loco ⁊ ꝯiūgūt soli: ⁊ ꝑuenit ex h⁹
calefactio multa eis q̄ꝝ capita sunt ipsis opp̄: ⁊ aūt
locꝫ q̄ sunt circa eas. Et est cū ab oppōne capitꝫ ast
ta remouēt̄ lōgitudie ⁊ minuit̄ calefactio. Ip̄sius
eīm rectitudis capitꝫ i calefaciēdo nō est sic ipsius
durabilitatꝫ rectitudis ⁊ ꝓpinq̄tatꝫ. Reꝝ aūt terre
striū alie sūt q̄ sūt ꝓpt̄ cāꝫ latitudinū terraꝝ: ⁊ alie
sūt q̄ sūt ꝑꝑ altitudinē cītatū ⁊ ꝑꝑ eaꝝ ꝓfunditatē
⁊ alie sūt q̄ ꝑꝑ cāꝫ mōtiū: ⁊ alie sūt q̄ sunt ꝑꝑ maris
cām: ⁊ alie sūt q̄ vētoꝝ cā exn̄t: ⁊ alie sunt q̄ sunt ꝑꝑ
cāꝫ terre. Ille aūt q̄ sunt ꝑꝑ cām latitudinis: sunt q̄
si tra fuerit q̄ sit circa reuolutiōes capitꝫ cācri i sept
triōe: aut reuolutionē capitꝫ capcorni i meridie erit
magꝫ calida q̄ illa q̄ elōgabit̄ ab ea ad ptē linee eq̄no
noctial: aut ad septētrionē. Credere v̄o debūt eius
ꝯmonē q̄ vr̄ q̄ꝺ terra q̄ ē sub circulo eq̄noctial ē
circa eq̄litatē: qm̄ cā celestꝫ calefaciēs ibi ē cū mag
est sol oppō capiti: ⁊ hic q̄ꝺ oppō sola: nō magnū ef
ficiat impꝛssionē. Q̄ꝺ aūt magnā efficiat ipꝛssionē ē
sol durabilitas oppōis. Iōq; calor imediatate hore
octaue ē maior calor q̄ꝫ i me⁹ diei: ⁊ ꝑpꝛea cū sol ē in
postremo cācri ⁊ i p̄n⁹ leōis ē maior calor q̄ꝫ ē cū ē
in fine sue declinatiōis. Et iō cū sol a capite cācri ꝑ
cedit ad aliud q̄ꝺ ē minorꝫ declinatiōis q̄ꝫ ipꝫ ē ca
lor maior q̄ꝫ sit cū est in tāta declinatiōe: ⁊ nōdū ꝑ
uenit ad caput cācri. In terra v̄o vbi ē linea eq̄no
ctial nō oppōit̄ sol capiti nisi paucꝫ dieb⁹: ꝫ postea
cito elōgat̄. Augmētū nāq; ptiū declinatiōis apud
duos mōs mltū erit mai⁹ q̄ꝫ aug^m. q̄ꝺ erit apꝺ tropi
cos: imo fortasse apꝺ duos tropicos nō opabit̄ mo
tus triū dierū aut q̄tuor aut pluriū ipꝛssionē sensu
ꝑceptā: ⁊ valde sol morat̄ ibi in latitudie vna aut cir
ca lōgo tpe: ⁊ icessant̄ calefacit. Quapꝑ ꝑ sn̄ia tenē
dum ē q̄ꝺ terre q̄ꝝ latitudies sunt ꝓpinque declis
natiōi toti oīb⁹ terrꝫ sunt calidiores: ⁊ post ipas ille q̄
ab ea in duob⁹ elōgant̄ laterib⁹ ad ptes duoꝝ polo
rum q̄ntitate. xv. ꝯdnū. In linea v̄o eq̄noctiali nō est
calor ill⁹ supfluitatꝫ q̄n̄ facit oppō circa reuolōnē
capitꝫ cācri in locis habitatꝫ. Fritas aūt in terrꝫ q̄ ad
septētrionē lōge sunt ab ista reuolutiōe ē maior. Et
h⁹ q̄ dē est illud q̄ꝺ ē ꝯsiderādū fm latitudies terraꝝ
ita tn̄ vt in oīb⁹ aliis dispōnib⁹ siles existāt. Illud v̄o
q̄ꝺ est fm terre situm est q̄ꝺ q̄nq; in alto ꝯsistit locꝫ
q̄nq; in ꝓfundo. Et locꝫ q̄ dē ꝓfund⁹ est calidior. Et
loc⁹ alt⁹ semꝑ frigidior. Illud eīm q̄ꝺ ē circa terrā h⁹
spacio in q̄ sum⁹ ē calid⁹ ꝑpꝛea q̄ꝺ sol radi⁹ circa ter
ram fit fortior. ⁊ q̄ꝺ ab eo ad terrā altā elōgat̄ ma
gis frigidū. Et ei⁹ q̄ dē cā in pte nālis phie ꝯtinetur.
Cūq; ꝓfundum ꝑter hoc multū fuerit eminet ꝯsis
ꝑhēdo radiū ⁊ est magis calidūꝫ. Illud vero q̄ ē
mōtium existit si est illud in quo mōs existit fm situ
tionē habitatiōis est igrediēs in diuisionē q̄ nūc la
uim⁹. Et si est illud q̄ꝺ est fm intētionē narratiōis i
id de quo loq̄ nunc volum⁹. Dicemus ergo q̄ ment

ĩn spatio duob⁹ opaꝛ modis. Un⁹ ē ex pte vñ sup ci
uitatē solis radios reducē: aut ipos ab ea tegit. Et al
ter ē ex pte vñ vētū ꝓhibet ⁊ ei⁹ exuberatiōez refre
nat. ¶ Primū āt ē sic si a pte septētriōis alicui⁹ regio
nū q̄ sūt septētriōales fuerit mōtes: ⁊ eleuet sup eaꝫ
sol ī sua reuolutiōe reflectet ip̄i⁹ calefactio ad regio
nē ⁊ calefaciet eā lꝫ regio sit septētriōalis. ⁊ sīlr cum
mons ē a pte occidēt̄ ⁊ discoopit ab oriēte. Et cum
mons erit a pte oriēt̄ min⁹ ē q̄ȝ illō ī hac itētōe. Sol
nāq̄ȝ cū mouet ⁊ sup mōtē illū eleuat in oī hora ab
eo elōgat: ⁊ radiū q̄litas se minorādo ꝓcedit q̄ ab ipo
sole ad illā tendit. Cū v̄o mons est ab occñte nō est
sic. Sol.n. q̄ȝ hora ei appropinquā incedit. ¶ Mo-
dus āt vētū ꝓhibēdi ē q̄ mons aut claudit a ciuita
te flatū vēti septētriōal ifridāt̄: aut mltiplicat flat⁹
meridiōal calefaciēt̄: aut ē ciuitas inf̄ duo cacumina
mōtiuꝫ sit a detecta obuiatiōi alicui⁹ vēti: cui⁹ exuf
flatio ibi fortior erit q̄ȝ sit in terra plana. solet.n. aer
cū p viā incedit āgustā tractiꝫ ꝓcedere ⁊ nō cessare ⁊
sīlr aq̄ ⁊ alia. Et h⁹ q̄ō cāꝫ nālib⁹ ē scita. ¶ Ciuitates
v̄o magis ꝑpate ex pte mōtiū siue sint cooperte siue
discooperte sūt q̄ ab oriēte discooperte sunt ⁊ a se-
ptentrione. Et cooperte ab occñte ⁊ meridie. ¶ Ex
marib⁹ v̄o assidue ꝓcedit citatib⁹ q̄ sunt eis vicine
hūiditat̄ aug̃m. Q̄ō si maria fuerint a parte septen
triōis erit h⁹ adiuuāo ad ifridādū eas ꝑ ꝛuolutōꝫ
vēti septētriōal̄ q̄ in nā sui frid⁹ existit sup aq̄ faciez.
Et si a pte fuerit meridiei ꝓueniet ex eis q̄ltitei me
ridiōalis aug̃m: ⁊ ꝓpe si penetrādi locuꝫ nō inuene
rit: ꝓpterea q̄ mons sibi in facie resistit. Et cū a par
te fuerit oriēt̄ erit hūectatio aeris ab eis maior q̄ȝ si
in pte fuerit occñtis. Sol.n. sine cessatiōe resolōneꝫ
augebit q̄to plus appropinquerit: sed in occñtalib⁹
nō sic efficiet. ¶ Ad summū v̄o ex mar̄ vicinitate ꝓ
uēit in aere hūiditas postea si fuerint venti mlti si-
bi succedētes q̄s nō refrēauerint mōtes erit aer ma
gis a putrefactiōe salu⁹. C̄ q̄ō si vēti exufflare neq̄erit
est putrefactiōi ꝑpate: ⁊ vt hūores putrescāt. ¶ In
hac āt itētiōe vēti q̄ sūt meliores sunt septētriōales
p⁹ oriētales: post q̄s sūt occñtales ⁊ deteriores sūt me
ridiōales. ¶ Sermo v̄o de eo q̄ō vētoꝝ cā gñaꝛ duo
bus modis existit: s̄mo vlis absolut⁹ ⁊ s̄mo s̄m illō
q̄ō vnicuiq̄ȝ ciuitati ꝓpū erit. Ulis v̄o s̄mo est q̄ me
ridiōal̄ s̄m plimas ciuitatū calus est ⁊ hūid⁹. Sed
calid⁹ ꝑterea q̄ a pte sol̄ vicinitate calefcā venit: et
hūid⁹ ꝓpea q̄ plim mariū a nobis est meridiōale: et
ꝑter hec q̄ sunt meridiōalia opaꝛ in eis sol fortiter ⁊
euaporāt ex eis vapores q̄ vēt̄ ꝯmiscet̄. ⁊ iō meridio
nales vēti erūt lacātes. ¶ Septētriōales v̄o sūt fri-
ei q̄ sup mōtes trāseūt ⁊ sup t̄ras frās mltaꝝ niuiū
⁊ sunt sicci ꝓpea q̄ eis ñ mlti associaꝛ vapores. q̄m
resolō a pte septentriōis fit min⁹: nꝫ trāseūt sup aq̄s
marias. s̄ꝫ trāseūt s̄m plim sup aq̄s ꝯgelatas aut sup
deserta. Et orientales q̄ō inf̄ calitatē ⁊ fritatē sūt tpa
ti. sed sūt occñtalib⁹ sicciores. Septentriōales nāq̄ȝ
oriēt̄ min⁹ hñt maria q̄ȝ septentriōales occñt̄. Et
nos ꝓculdubio septentriōales sum⁹. Occidentales
v̄o paꝝ plus sunt hūidi. q̄m sup maria trāseūt ⁊ q̄ꝛ
sol eos suo diuersificat motu. vnusq̄sq̄ȝ.n. horū duo
ruꝫ.s. solis ⁊ iposꝝ alt̄i suo motu q̄si ꝯr⁹ erit. Iōq̄ȝ nō
tm̄ resoluit eos sol q̄tū oriētales resoluit vētos. ⁊ ꝓ
pterea q̄ꝛ maior oriētaliū exufflatiō ē ī p̄n⁹ diei ⁊ maior
occñtaliū exufflatio ē ī fine diei. Et iō occñtales mi-
ris erūt calitat̄ q̄ȝ oriētales. ⁊ magis ad fridita tē de-
clinātes. ⁊ oriētales maioꝝ calitat̄ lꝫ ambo opera-
tiōe vētoꝝ meridiōaliū ⁊ septētriōaliū sint tēperati.
¶ Q̄ñq̄ȝ v̄o ī citatib⁹ vētoꝝ iudicia s̄m alias res mu
tanꝛ. Est.n. q̄ñq̄ȝ ī q̄busdā ciuitatib⁹ cōueniens vt vē
ti meridiōales fridiores sint cū circa eas mōtes fue-
rint niuosi meridiōales. ⁊ cōuertēt se venti meridio-
nales ad fritatē. iō q̄ō sup ipos trāseūt. Et ē cū septē
triōales meridiōalib⁹ calidiores erūt. cū circa eos d̄
serta fuerint adusta. Sꝫ assaniaꝛꝫ aut suntvēti q̄ per
deserta trāseūt valde calā aut sī vēti de gñe fumoꝝ
q̄ in spatio sic̄ efficiūt torrefaciētia silia igni. q̄m cuꝫ
sī q̄ues ibi accit eis sic̄ ascessio ⁊ ꝯbustio ⁊ subtile se
paraꝛ ⁊ q̄ō q̄ue ē descēdit ī quo erūt adustiōis ⁊ ig-
neitat̄ relīq̄e. q̄ꝛ oēs vēti fortes sic̄ vꝛ sapiētib⁹ phoꝝ
nō icipiūt nisi a superiori. lꝫ maioꝝ eoꝝ p̄n^m sit ab in
feriori. p̄n^m v̄o motuū ⁊ exufflationū ⁊ turbis eoꝝ
est a superiori. Et h⁹ aut est iudiciū cōe. aut s̄m plim
⁊ hec certificatio ī parte nālis phie ꝯtinet. Et nos q̄ō
nūc noiabim⁹ caplm isti⁹ mōi ī loc̄ hītatis. ¶ Ciuita
tū v̄o diuersitates sunt s̄ꝫ terrā q̄m eaꝝ alie sunt lu-
tose. alie sunt petrose. alie sūt arenose alie sunt limo
se fetētes. aut cenose. alie sunt super q̄ꝝ terrā ē v̄tus
metallia superās. ⁊ h⁹ totū ī ei⁹ aere ⁊ aq̄ operatur.

¶ De im[...]ressionibus aerearū mutationū malarum
cursui naturali contrariarum. Cap.ix.

Mutatiōes v̄o nāꝫ egredictes sunt. aut ꝓpter cō
uersiōꝫ ī sub̄a aer̄ fcāꝫ. Aut ꝓpter ꝯuersiōꝫ in
q̄litatib⁹ ipsi⁹. Q̄ō v̄o in ei⁹ erit sub̄a est vt ei⁹ sb̄a ad
malitiā ꝯuertaꝛ. nō iō q̄ō alīq̄ suaꝝ q̄litatū valde for
tior fcā fuerit s̄ꝫ augmētū vel diminutiōeꝫ ⁊ h⁹ est pe
stilētia. Et ē putrefactio q̄ accit aeri silis putrefactio
in aq̄ remollictis fetide. ¶ Nos nāq̄ȝ cū aerē dicim⁹
volum⁹ dicere aerem simplicē nudū q̄m ipe nō ē aer
q̄ nos circūdat. ⁊ si inuēt⁹ fuerit pur⁹ fortasse erit ali⁹
Ipse.n. ⁊ vnūq̄ōq̄ȝ simpliciū nudoꝝ nō putrescūt. s̄ꝫ
aut in sui q̄litate. aut ī sui sub̄a ī alīō ꝯuertiꝛ simplex
sicut aq̄ ꝯuertiꝛ in aerē. Cū aūt aereꝫ dicim⁹ nolum⁹
dicere nisi corp⁹ ī sub̄a sua cōmixtū. Et ē corp⁹ cōmix
tū ex aere certificato ⁊ partib⁹ aq̄is vaporosis. ⁊ par
tibus terreis in fumo ⁊ nubibus surgentibus ⁊ par-
tib⁹ igneis. ⁊ nos nꝫ dicim⁹ illū aerē nisi q̄uo dicim⁹
aquā maris. aut lacuū aquā. lꝫ nō sit aq̄ plura sim-
plex s̄ꝫ mixta ex aere ⁊ terra ⁊ igne. s̄ꝫ superās ī ea est
aq̄. Hic ḡ aer putrescit q̄ñq̄ȝ ⁊ ꝯuertiꝛ ei⁹ sub̄a ad ma-
litiā. sicut aq̄ lacunaruꝫ putrescit ⁊ ꝯuertiꝛ eius sub̄a
ad eā. ¶ Pestilentia aūt ⁊ aeris putrefactio s̄m plim
euenit in postremo estatis ⁊ in autūno. Et nos qui-
dem noiabimus accñtia q̄ ex pestilentia in aliīs locis
ꝓuenerunt. Q̄ō vero in ipsi⁹ existit q̄litatibus est vt s̄ꝫ
caliditatē aut frigiditateꝫ ad q̄liditateꝫ perueniat in
tolerabilē intm̄ vt per ipsum messes ⁊ gñatio corrū-
pātur. Et hec q̄dem est: aut cōuersio hōgenea sic̄ ra
biositas estatis cū fortior sit. aut cōuersio ꝯria sicut
frigoris malitia in estate q̄ ꝓpter aliq̄ō euenit accñs
¶ Ex aere vero cum mutatur proueniunt in corpo-
ribus accidentia. ¶ Cum enim putrescit putrefacit

hũores ⁊ icipit hũorẽ putrefacere q̄ a corde circũda
tus ẽ:qm̄ ad ipm̄ ꝓpiq̄ꝰ accit q̄ȝ ad aliũ ⁊ si fortif ca
lefit ĩcturas laxat ⁊ hũores resoluit.Q̄ȝ i sui augmẽ
tũ pstat ⁊ resoluit spũm ⁊ deijcit ṽtutes ⁊ ꝓhibꝫ di
gõnẽ:ꝓpea ꝙ calorẽ inatũ occltũ resoluit q̄ ẽ in itrĩn
nãc.⁊ calorẽ effic̄ citrinũ:ꝓpea ꝙ hũ ores resoluit sã
guineos calorẽ rubificãtes:⁊ qꝛ colerã alios facit fu
gare hũores ⁊ cor qꝛ calefac̄ calore nõ inato ⁊ facit
hũores fluere ⁊ ipos putrefac̄.⁊ ↄfert eos ad ↄcaui
tates ⁊ mẽbra debilia ⁊ corpibꝰ sanis nõ ẽ bonꝰ.Est
tñ cũ hidropicis ↄfert ⁊ paliticꝭ ⁊ alcuzeȝ frõ ⁊ spas
mo hũido ⁊ tortuire hũide. ¶Aer ṽo fridꝰ calorem
innatũ ad iteriora redire fac̄ vbi talẽ adeptꝰ fuerit
fortitudinẽ ꝑ quã ad iteriora igrediat̃ hꝰ nãqȝ ẽ mor
tificãs.¶Aer ꝑterea frĩs ñ mltũ ꝓhibꝫ mãcrũ fluxũ
ↄtinet eas.⁊ fac̄ catarꝛ ⁊ ↄbilitat neruos ⁊ tracheã
arteriã magno ledit ĩpedimẽto.Et cũ ñ fuerit fortis
digõnẽ efficiet fortiorẽ:⁊ oẽs occltas opões efficiet
fortiores ⁊ excitabit appetitũ.Ad vltĩm ṽo ẽ magis
sanis ↄuẽiẽs q̄ȝ aer mlte calitatꝭ.Sȝ exꝰ q̄ǒ nocumẽ
ta sũt ex ꝑte opõnũ q̄ ex neruis pẽdẽt.Et iõ ꝙ clau
dit poros ⁊ qꝛ ꝓĩnit illõ qǒ itus i ossibꝰ exit hũidꝰ ṽo
plibꝰ ↄplonũ ẽ bonꝰ ⁊ colorẽ efficit bonũ. Et cutẽ ⁊
reddit eã mollẽ ⁊ poros dimittit aptos sȝ ad putre
factionẽ ꝑparat.Et siccꝰ q̄dẽ huic exit contrarius.

¶De naturis ventorum. Cap.x.

Iam ventoꝝ dispões narrauimus in ca. muta
tionũ aeris.nolatiõe aliq̄.Nũc ṽo i eis s̃monẽ
volumus ꝓferre aggregatiuũ s̃m aliũ ordinẽ ⁊ inci
piemus a septentrionali. ¶De vento septẽtriõali.

Septẽtrionalis corroborat ⁊ idurat ⁊ q̄ manife
ste fluũt ꝓhibet:⁊ dīdit poros ⁊ digestiuã for
tem efficit ↄstringit ventrẽ ⁊ idurat ⁊ ꝓuocat vrinaȝ
⁊ aerẽ putridũ pestilẽtialẽ sanat.¶Cũvero meridio
nalis septẽtriõalẽ ꝓcedit ⁊ sequit̃ cũ septẽtriõalis ac
cidit a meridiõali fluxꝰ ⁊ a septẽtriõali expssio iterꝰ
et q̄sqȝ ꝓuenit inde scissura ad exteriora. Iõqȝ multi
plicat̃ tunc fluxꝰ mãeꝝ capitꝭ ⁊ pectoris egritudĩes.
¶Et egritudines q̄dem septẽtriõales sunt dolores
neruoꝝ de quibus sunt vesica ⁊ matrix difficultas
mingendi ⁊ tussis et costarum dolores ⁊ lateris ⁊ pe
ctoris et horripilationes.

¶De meridionali vento.

Meridiõalis laxat fortitudinẽ ⁊ apit poros ⁊ tur
bas humores ⁊ mouet eos ad exteriora ab in
terioribꝰ ⁊ in sensibꝰ efficit ꝗuitatẽ.Et ipse est ex eis
q̄ exituras corrũpunt:⁊ egritudinũ efficit recidiua
tiõeȝ ⁊ debilitat ⁊ sup exturã ⁊ podragrã efficit pru
ritũ ⁊ ↄmouet epilepsiã ⁊ affert somnum:et facit fe
bres putridas:sed non exasperat guttur.

¶De orientalibus ventis.

Venti isti si in postremo noctis ⁊ in ꝑnꝰ diei fla
uerint:veniẽt ab aere q̄ iã tpatus ẽ ꝑ solẽ:⁊
subtiliatꝰ ⁊ eiꝰ hũiditas iã fuit imutata: iõqȝ sũt sic
ciores et subtiliores.¶Qǒ si in fine diei ⁊ in ꝑncipio
noctis flauerint:erit res contraria.¶Orientales tñ
vniuersaliter occĩtalibus semper erũt meliores.

¶De occidentalibus ventis.

Venti isti si flauerint in fine noctis ⁊ in ꝑnꝰ diei
venient ab aere in quo sol operatus non fuit.
Spissiores igit̃ ⁊ grossiores erũt.¶Qǒ si i fine diei ⁊
noctis ꝑnꝰ flauerint erit res ↄtraria.

¶De his q̄ ꝓueniũt ex habitationũ locis. Ca.xi.

In capto mutationũ aeris iã nolauim̃ dispõ
tiões q̄sdã locoꝝ hitabiliũ.Nũc ṽo ẽt i eis s̃
monẽ volumꝰ ꝓferre cõpẽdiosum s̃m aliũ ordinem
nȝ ẽ nobis curãdũ si aliq̄d ex his q̄ diximꝰ reiteremꝰ.

¶Locoꝝ habitabiliũ iudicia.

Iam sciuisti ꝙ locoꝝ hitabiliũ dispões i cõplexio
diuersificãt.Cã altitudinũ ⁊ ꝓfunditatũ i ipis.
Et cã dispõnis coꝝ q̄ eis vicinãt cũ hꝰ ex mõtib̃:⁊
dispõibꝰ terre ipsiꝰ si sit lutosa:aut hũefcã aut ciolu.
aut si ẽ i ea ṽtꝰ minere ⁊ dispõnis mltitudis aq̄rũ ⁊
paucitatꝭ eaꝝ.Et dispõnis coꝝ q̄ eis vicinãt:siꝰ ar
borũ ⁊ minerarũ aut foueaꝝ aut cadaueꝝ aut bez
silium.Et sciuisti qm̄ aerum cõplones ex latitudĩe
ciuitatũ cognoscunt̃ ⁊ ex terra ipaꝝ ⁊ ex mõtiũ ⁊
mariũ vicinitate quã hñt cum eis ⁊ ex vẽtis eaꝝ.
Et nunc q̄dẽ dicemꝰ summatim ꝙ ois aer q̄ cito ifri
gidat̃ cuȝ sol occidit.⁊ cito calefit cuȝ ipe oriẽ stabi
lis.Qui ṽo huic est ↄtrarius est ↄtrario deinde oibꝰ ani
bus deterior ẽ ille q̄ cor ↄstringit ⁊ aeris attractio
nem angustat.Post hoc diuidemꝰ nũc cuiuslibz lo
ci habitabilis dispositionẽ.

¶De locis habitabilibus calidis.

Loca hitabilia calã nigrificãt capillos ⁊ illos
crispãt ꝙ eos cuȝ colligunt̃ ꝓpe siles essunt
digestiuã debilitãtes.et cuȝ in eis maxima fuerit
solo ⁊ minuet̃ humiditas cito adueniet senium sicut
terra nigrorũ.Illis nãqȝ q̄ ibi morant̃ aduenit seni
annis triginta ⁊ eorũ corda sũt timida ꝓpea q̄ sps
multuȝ resoluit̃.Corpa ꝑterea in locis habitabilib
calidis morãtium sunt magis leuia.

¶De locis habitabilibus frigidis.

In locꝭ hitabilibꝰ friis morãtes sunt fortiores ⁊
audacie maiorꝭ ⁊ melius digerẽtes sicut dixi.
Que si fuerint humida erunt ibi morantes crassi ⁊
carnosi:⁊ multa abundãtes adipe q̄ȝ vene erũt ꝓ
funde ⁊ iuncture occulte ⁊ erunt ipsi teneri ⁊ albi.

¶De locis habitabilibus humidis.

In locꝭ hitabilibꝰ morãtes hũidis pulchrarum
sunt facierũ. Quorũ cutes sunt lenes ⁊ cũ exer
citãt̃ cito aduẽit eis laxitas.Et eorũ estas nõ multũ
calefit.nȝ hyems valde ifrĩgidat̃.⁊ eis adueniũt febres
multe more ⁊ vẽter et sãguis multꝰ exitꝰ ex mẽstruis
et emorroidibꝰ:et multiplicãt̃ in eis emorroides ⁊
vlcera putrida ⁊ putrefactio et multiplicat̃ in eis epi
lepsia. ¶De locis habitabilibꝰ siccis.

In locis hitabilibꝰ siccis morãtiuȝ exiccãt̃ ↄplo
nes:et ipsoꝝ offuscant̃ cutes et exiccat̃.Et eo
rum cerebrꝭ cito aduẽit siccitas.Et eorũ estas ẽ val
de calã.et hyems q̄dẽ multum frigida.

¶De locis habitabilibus altis.

In locis hitabilibꝰ altꝭ morãtes sunt sani et for
tes labores multum patiẽtes:et viuunt diu.

¶De locis habitabilibus profundis.

In locꝭ hitabilibꝰ ꝓfũdꝭ morãtes i vapositate
te erũt multa et epatꝭ debilitate et aq̄s abũ
dãt nõ friis:et ꝓpe si fuerint stãtes:aut aq̄ lacuũ aut
stagnoꝝ:et q̄cũq̄ sciuisti eoꝝ aeres sunt mali.

¶De locis hitabilib⁹ petrosis ꝛ discoopertis

HOꝝ aeres in estate sunt valde cali ꝛ in hyeme
intēsuꝫ fri. ¶Et coꝝ corpa sunt dura ꝛ solida et
miltoꝝ capillorū fortia ꝛ iuncture mãifeste:ꝛ vicit in
eis siccitas:ꝛ sūt miltū vigilãtes:ꝛ sunt maloꝝ moꝝ
ꝛ inobediētes ē i eis belloꝝ forti⁹ ꝛ solertia i artib⁹ ꝛ
acuitas. ¶De loc; hitabilib⁹ mōtuosis ꝛ niuosis.

IN locis mōtuosis niuosis morãtiū iudicium ē
sicut aliaꝝ terraꝝ. frāꝫ:ꝛ coꝝ terre sūt vētose.
ꝛ dū nit moraſ gnanſ in eis boni vēti : ſꝫ cū resoluiſ
si mōtes hñt q̄ vētos ꝓhibeāt fiunt vaporosa.

¶De locis habitabilibus marinis.

HOꝝ tēpanſ calitas ꝛ fritas pp sue humiditatis
ad passionē inobedidiētiā ꝛ ad recipiēdū illud
qd̄ in ipā penetrat. In hūiditate ṽo ꝛ siccitate ꝓcul
dubio ad humiditatē declināt. ¶Et si septentriōa-
lia fuerint erit maris vicitas ꝛ habitationis ꝓfundi
tas magis temperate in eis. Et si meridionalia fue-
rint calida erit econtrario.

¶De locis habitabilibus septentrionalibus.

HOꝝ hitabiliū locorū hoīum iudiciū ē sicut iudi
ciū citatū ꝛ tpoꝝ froꝝ i qb⁹ mltiplicanſ expmē
di ꝛ cōstringēdi egritudines. Et mltiplicāſ i eis hu
mores i occłto corpis ꝯgregati:ꝛ solet i eis eē dige-
stiue bōitas ꝛ vite lōgitudo:ꝛ mltiplicaſ i eis exitus
sāguis ex narib⁹ pp mltā replōnē ꝛ resolōnis pau-
citatē:vene ḡ aliqn̄ scidūſ. ¶Epilepsia vero nō eis
accit ꝓpterea ꝙ sint interi⁹ sani:ꝛ qꝛ caloꝛ coꝝ inat⁹
est mlt⁹:q̄ si acciderit erit fort;:qm̄ nō eueiet nisi pp
fortē cām. ¶In corpib⁹ ꝑterea coꝝ vlcera cito sanāſ
pp coꝝ fortitudinē ꝛ sanguis coꝝ bonitatē:ꝛ ppter-
ea ꝙ exteri⁹ ñ ē cā q̄ ea laxet aut ea ꝯstegat. Sed pp
mltū calitat; cordiū coꝝ sūt eis mores lupini. ¶Mu
lierib⁹ ꝑterea corū accit ne a mēstruis ꝑfcē mūdenſ
qm̄ earū mēstrua nō sufficiēti fluūt cursu pp viaꝝ cō
strōnē qꝛ ñ ē ibi qd̄ ipa faciat curreſ ꝛ laxet. ¶Et pp
h⁹ dixerit q̄dāꝗ sūt steriles qꝛ eaꝝ mēses ñ sꝫ mūde
h⁹ tñ diuersum ē ab eo qd̄ in proꝛū terris videmus.
¶Ego āt dico ꝙ caloꝛ; inati earū fortitudo ꝑficaſ
ei q̄ minuiſ ex cāis q̄ fluere faciūt et laxāt exterioꝛi-
bus. ¶Et dixerit ꝙ raro accit eis:vt abortū patiāſ.ꝛ
h⁹ q̄dē demſat ꝙ ṽtutes morātiū i ist; hitabilib⁹ lo
cis sꝫ fortes.ꝛ pt⁹ aduēit eis dur⁹:qm̄ mbra earū pie-
di sūt stricta ꝛ solida. Qd̄ ṽo abortāſ ſꝫ plm fit pp
frig⁹. Earū q̄ꝫ lac paucū ē et ꝯgssuꝫ pp frig⁹ ñ pmittēs
penetrare ꝛ currere. Est ēt eū i hac tra accit ꝛ ꝑcipue
ꝯbiles hñtib⁹ ṽtutes vt mlierib⁹ cuzeꝫ ꝛ pthisis et
eis ꝓpē q̄ ꝑiūt accit eis pthisis ꝛ cuzeꝫ freq̄nſ ppea ꝙ
vehemēt se expmūt ex duritie pt⁹. Vene ḡ q̄ sunt i p
te pectoꝛ; scidūſ ꝛ ꝑtes aliq̄t ex neru; ꝛ vill. Ex p⁹ igiſ
accit pthisis ꝛ ex 2⁹ cuzeꝫ. Mirāch q̄ꝫ ventris pre-
par⁹ est ad scindēdū ꝓpt vehemētē expissiōni:ꝛ pue-
ris accit ramex aquosa q̄ ab ei remoueſ cū crescūt et
puellis accit aq̄ vētrū ꝛ mrīcū : q̄ cū crescūt recedit.
Obthalmia ṽo raro accidit eis. ſꝫ cū accit est fortis.

¶De locis habitabilibus meridionalibus.

HOꝝ iudicia sūt iudicia terrarū ꝛ tpoꝝ caloꝛū:
ꝑplm āt aq̄rū q̄ sūt i eis ē salsuꝫ ꝛ sulfureū. Et ca
pita morātiuꝫ in illis sūt plēa hūidis mādis: qm̄ me
ridies h⁹ ogaſ. Et coꝝ vētres sūt soluti pp illud qd̄
ex eorū capitib⁹ ad stōs ꝯscēdit. Mēbra q̄ꝫ eorū sūt
laxa ꝛ debilia:ꝛ sensus ipoꝛuꝫ ḡues. Et desideria co
medēdi ꝛ bibēdi debilia.ꝛ q̄lꝫ vino ḡuanſ:pp qd̄ eo
rū capita ꝛ stōa grauia erūt: vlcera quoꝗ eorū duri
ter sananſ ꝛ mollificanſ. ¶Mulierib⁹ vero accit mul
tum sanguis mēstrui exit⁹:ſꝫ ꝯstringiſ nisi cum diffi
cultate.ꝛ freq̄nter abortiunſ ꝓpter multitudinem
egritudinū eaꝝ:ꝛ nō ab alia cā. ¶Viris nꝫ accit avē
tre sanguis exit⁹ ꝛ hemoꝛroides ꝛ obthalmia humi
da q̄ cito sananſ. ¶Senib⁹ ṽo q̄ trāseunt q̄nq̄ginta
ānos accidit palysis pp coꝝ catarros.ꝛ accit oibus
eis ꝓpterea qd̄ sūt eorū capita plena asma:ꝛ tortu-
ra et epilepsia. Et accūt eis febꝛes i qb⁹ calitas ꝛ fri
ditas ꝯiūgunſ ꝛ febꝛes lōge hyemales ꝛ nocturne.
Acute ṽo febꝛes parū accūt eis ppea qd̄ eorū ven-
tres mltū resoluūſ ꝛ dissoluiſ sōtile qd̄ ē i coꝝ hūori
bus.

¶De locis habitabilib⁹ oriētalibus.

CIuitas q̄ ab oriēte ē apta ꝛ i oppōne posita est
sana ꝛ boni aeris. Sol.n.i pn⁹ diei sup eā ele-
uaſ ꝛ aerē ei⁹ clarificat. Postea recedit ab ea aere tā
clarificato:et exufflant sup ipsam vēti subtiles q̄s ꝑ
mittit ei sol:deinde ipemet eo seq̄t:ꝛ ꝯueniūt ipsoꝛuꝫ
motus.

¶De locis hitabilib⁹ occītalibus.

IN ciuitate q̄ ab occidente est discooperta ꝛ ab
oriēte coopta nō venit ad eā sol nisi tarde. Et
ilico cū venit ad ipam incipit elongari ab ea:qꝛ non
ei appropinq̄ incedit. Nō ḡ ei⁹ subtiliat aerē:neq̄
exiccat:sed dimittit ipm humidū grossum et siv ētos
ei mittit:mittit eos ab occidēte ꝛ in nocte. ¶Iudi-
cia ergo tēpoꝛum sunt iudicia ciuitatū humidarum
ꝛ cōplōnum calitatē hñtiuꝫ tpatā grossam. Et nisi
eēt ꝓpter illd̄ qd̄ ex spissitudine ꝓuenit aeris coꝛuꝫ
nā veris nāe silis existeret. ¶Sanitas ṽo in eis min⁹
erit q̄; i terris oriētalib⁹ cū diminutiōe multa. ¶Ne
q̄ audiēda sunt ṽba eius q̄ dicit absolute ꝙ virtus
hui⁹ terre ē ṽtꝰ veris ꝯpōne aliarū terrarū valde bo
narū. ¶Qd̄ ṽo i ea vehemēter erit malū ē qd̄ sol nō
aduenit ei:nisi postq̄ iā inualuerit ad calefaciēdum
clima. Jd̄ qꝛ ē alt⁹:sup eā igiſ post frigus noct; ab h⁹
subito eleuaſ. Sed pp hūiditatē ꝯplōnis aeris eius
sunt voces hoīum rauce:ꝛ ꝓpē in autūno propter
reumatismos ipsorum.

¶De eligēdis locis hitabilib⁹ ꝛ eis ꝑpandis.

QUi loca eligit hitabilia:cogſcere dꝫ terrā ciui
tat;:et q̄uo exit ei⁹ dispō ſm altitudinē ꝛ ꝓfūdi
tatē ꝛ discoopturā aut coopturā:ꝛ ei⁹ aq̄s ꝛ subāꝫ aq̄
ip̄r⁹:ꝛ q̄uo exit ſꝫ ei⁹ ppalatōeꝫ:ꝛ ei⁹ discoopturā:aut
ſꝫ sui occłtatiōeꝫ et ipi⁹ ꝓfūditatē:et si sit vētis expo
sita aut ī terra ꝓfūda.ꝛ dꝫ cogſcere vētos ibi flātes
si sint sani fri.ꝛ q̄d ei sit vicinū ex marib⁹ ꝛ pelagis ꝛ
mōtib⁹ et mineris : et dꝫ scire q̄lis sit terra ſm sani-
tatē et egritudines. et q̄ egritudines illic cōmorātib-
bus euenire soleāt. ¶Et dꝫ cogſcere illic ꝯmorātiū
fortitudines et eorū ꝯsideria et digestiuā:et nutritiū
totū eorū bōitatē. Et q̄uo existat eius strictura: et si
sit āpla spaciosa:aut sint ei⁹ introit⁹ āgusti et locus
vñ vapoꝛ egrediſ sit ꝯstrict⁹. ¶Post h⁹ opꝫ ut fene-
stre et porte sint oriētales. ¶Sitq̄ illd̄ vñ magis sol
licitari ꝯbes vt vēti oriētales stricturas ingredi va-
leant.et vt sol ad vnumquēq̄ locum intrare queat

qui ibi existit qm̃ ipse est qui aerem rectificat. ¶ Ui-
cinitas ꝗ3 aquarum dulcium mobilium currentium mul
tarũ ꝛ mundarũ: ꝛ q̃ hyeme infrãnt ꝛ estate calefiãt
ꝛ diuersitate ab eis q̃ occitant ẽ res ꝯuenieñs ꝛ adiuto
rij p̃bẽs. ¶ Et iã q̃d locuti sumꝰ de aere ꝛ loci habita
bilibꝰ v̾bis expositorijs. Nũc ãt loq̃ debemꝰ de cãis
que ista sequunt̃: que cum eis numerate sunt.

¶ De eis q̃ ꝓueniunt ex motu ꝛ quiete. Ca.xij.

Motꝰ op̃ã i corpe humão diuersificat̃: lõgi ẽ for
tis aut debil: aut paucꝰ: aut mltꝰ: ꝛ pp illd q̃d ei
ex q̃ete admiscet̃. Et istõ q̃d ap̃d sapientes est diuiso p
se: ꝓpt̃ illd q in ipõ exercent hoies ex mãijs. ¶ Et
motꝰ q̃d fortis ꝛ multꝰ ꝛ paucus: ꝛ cũ q̃ete mixtꝰ oẽs
cõicãt in hꝰ vt calorẽ efficiãt fortiorẽ s3 fortꝰ nõ mltꝰ
differt a multo nõ forti: ꝛ a mixto q̃eti admixto: qm̃ ip
se vehemẽter calefacit corpꝰ: ꝛ si resoluit paꝝ resoluit.
Multꝰ v̾o paulatim resoluit plusq̃ calefaciat. Et cu3
q̃sq3 corum mltꝰ erit infrãt: ꝓpterea q vehemẽter ca-
lorem resoluit nãlẽ ꝛ etiã exiccat. Sed cu3 ipse in ali
q̃ exercebit mã plerũq3 mã illa effic̃ q̃d eiꝰ adiuua-
bit op̃õ3: ꝛ plerũq3 facit q̃d ip̃am diminuit. v̾bi g̃ra si
motꝰ fuerit motꝰ artis fulonũ ꝓueniet ex ea in frigida
te ꝛ hũiditate augm̃. Et si motꝰ fuerit motꝰ artis fer
rariorum accit ex ea in calitate ꝛ siccitate augmẽtũ.
¶ Quies v̾o sp̃ est infridans ꝓpt̃ ꝓuatõẽ viuificatiõis
caloris: ꝛ ꝓpter ꝯstrictionem q̃ est suffocans ꝛ hume
ctans ꝓpter defectum resolutionis superfluitatum.

¶ De his q̃ ꝓueñt ex somno ꝛ vigilijs. Cap.xiij.

Somnꝰ q̃eti vehemẽter silis erit. ꝛ vigilie valde
sunt motui siles. Ambobꝰ t̃n corpꝰ post hꝰ sunt
ꝓprietates q̃ sunt ꝯsiderãde. ¶ Dicemꝰ ḡ q somꝰ oẽs
op̃õẽs nãles fortes effic̃: ꝓpterea q calorẽ ꝯtinet in
natũ ꝛ v̾tutẽ laxat aialẽ: iõ q cordis vias hũectat et
eas laxat: ꝛ q spũs subam turbidã efficit ꝛ ꝓhibet il
lud q̃d resoluit̃. ¶ Latitudis v̾o mõs oẽs remouet ꝛ
fortes retinet eẽiones. Motꝰ nãq3 oĩ q ad currẽdum
aptũ est currẽdi adauget v̾tutẽ: nisi sint mãe q̃ ad p
tẽ cutꝰ existãt. ¶ Somꝰ .n. q̃n3 ad expellẽdum eas in
uat: ꝓpterea q calorẽ infrꝰ ꝯtinet ꝛ nutrim̃ in corpe
partit̃: ꝛ expellit̃ illd q̃d est iuxta cutẽ: ꝓpea q illd q̃d
est lõge ꝯstringit̃. Uigilie v̾o hꝰ plꝰ efficiunt l3 somnꝰ
plꝰ efficiat sudorẽ q̃3 vigilie. Sudor nãq3 quẽ efficit
somꝰ est s3 mõ3 exuberãdi nãꝫ: ꝛ n̄ s3 mõ3 resolutio
nis subtilis ꝯtinui. q̃ ãt i somno mltum sudat nullam
hñs cãm nutrimẽto plenꝰ erit q tolerat̃ neq̃t. ¶ Cũ-
q3 somnꝰ mãm inuenit aptã ad dirigẽdũ ꝛ maturãdũ
ad sanguinis nãꝫ: eã ꝯuertit ꝛ calefacit ip̃am ꝛ trãsit
calor p corpꝰ: ꝛ calefacit corpꝰ calore nãli. ¶ Q̃d si
hũores inuenit calidos colericos ꝛ ꝑdurauerit eiꝰ tp̃s
calefacit eos vel corpꝰ calore ex̃neo. Et si inuenerit
vacuitatẽ infridabit: pp hoc q resoluit: aut hũorem q̃
virtuti digestiue sit iobediẽs infrãbit pp illd q̃d expã
dit̃ de eo. ¶ Uigilie v̾o hꝰ motꝰ ꝯtrariũ efficiunt. Cum
ãt sint mltẽ cõpletionẽ corrũpunt cerebrũ aliq̃ siccita
tis mõ ꝛ debilitãt ip̃m ꝛ cõmiscẽt rõnẽ ꝛ adurũt hũo
res ꝛ egritudines faciũt acutas. ¶ Somnus aũt mul-
tus hꝰ efficit ꝯtrariũ. Opat̃ enĩ v̾tutũ aialiũ obtusionẽ
ꝛ capitis grauedinem ꝛ egritudines frãs ꝛ illud est
ꝓpter illd q̃d ipse in resolõne ꝓhibet. ¶ Uigilie v̾o
desiderium augẽt ꝛ famẽ efficiunt ꝓpter illd q̃d de
mã resoluũt ꝛ digestiua minuũt ꝓpt̃ illd q̃d de v̾tu
te resoluunt. ¶ Et insomnietas q̃d int̃ vigiliã ꝛ som-
num in oibꝰ dispõnibꝰ est mala. ¶ Q̃d ãt ex dispõne
somni est superãs est q in ipso calor occitat̃ ꝛ frigus
mãifestat̃: ꝛ ꝓpter hoc oibꝰ mẽbris tãta nec̃ia sunt
opꝑita q̃nta in vigilijs nõ sunt nec̃ia. ¶ De iudicijs
v̾o somi ꝛ de eo q̃d de ipõ ꝯsiderat̃ ꝛ ipiꝰ dispõibꝰ ver
ba multa inuenies in libris q̃ sequunt̃ si deꝰ voluerit.

¶ De his q̃ ꝓueniũt ex motu aiali. Capi.xiiij.

Omnia aie accñtia sequũt̃: aut eis associat̃. mo
tiões spũs interꝰ aut extꝰ. Et istõ. aut erit subi
to: aut paulatim: ꝛ eiꝰ motõ3 ad exteriora seq̃t frigus
eius q̃d interꝰ erit: ꝛ fortasse supfluit illd q̃ resoluit̃
Subito ḡ infrãt̃ exterius ꝛ interꝰ ꝛ seq̃t̃ eã sincopis
aut mors. ¶ Et motũ q̃d eiꝰ ad interiora seq̃t frigus
eius q̃d est exterꝰ ꝛ calitas interior: ꝛ ẽ cũ mlta con-
gustatiõe ꝯstringit̃ ꝛ infrãt̃ infꝰ ꝛ exterius: ꝛ sinco-
pis magna aut mors seq̃t̃ ip̃3. ¶ Et motꝰ q̃d ad exte
riora: aut fit subito: sicut fit cu3 est ira. aut fit leuit̃ ꝛ
paulatim: sicut ꝯtingit cũ adsunt delitie ꝛ gaudium
tẽperatũ. ¶ Motꝰ v̾o ad infiora aut est subito sicut
cum timor adest: aut est leuiter ꝛ paulatim: sicut cum
adest tristitia. ¶ Et suffocatio q̃d ꝛ resolõ ꝓcedẽ tim
q̃3 sequunt̃ nisi illd q̃d subito euenit. Diminutio v̾o
ꝛ ꝓtisis nãe nũq̃3 sequunt̃ nisi illud q̃d leuiter ꝛ pau
latiue venit. ¶ Cũq3 diminutõ3 dico intelligo suffo-
catõ3 q̃ ordinatim ꝛ paulatim accit ꝛ nõ subito. Et cũ
dico ꝓtisim nãe intelligo resolõnẽ q̃ fit leuiter: ꝛ pau
latim ꝛ nõ subito. ¶ Et ẽ cũ accidit vt in hora vna ad
duas moueat̃ ptẽs cũ accñs duo ꝯcomitant̃ accñ-
tia sicut elen. Est .n. cũ accit cũ ea ira ꝛ tristitia ꝛ di-
uersificant̃ duo motꝰ ꝛ sicut v̾ecũdia q̃ fit ꝓuo ꝯstri
ctio ad infiora. deiñ redit rõ ꝛ ꝯsiliũ ꝛ dilatat illud
q̃d ẽ ꝯstrictum ꝛ egredit̃ exterius ꝛ rubificat colorem.
¶ Et ẽ ẽt cũ corpꝰ patit̃ pp affectiões aiales. aliõ ab
istis q̃s nolabimꝰ. sic sũt imagiatões aiales: plꝰ .n.
imp̃imũt res nãles quẽadm̃ accidit vt puer ei silem
cuiꝰ forma imaginata fuit cũ fuit coniunctio extite
eiꝰ color ꝓpinquus colori eiꝰ quẽ viderunt cũ sica
sug. Et iste sunt res q̃s hoies credere abhorrẽt q̃ dif
ficilis dispõnis nõ nouerũt hitudiẽs. ¶ Illi v̾o qui
sapiam diligũt nõ negãt eas quẽadm̃ negãt res q̃ ẽẽ
nõ p̃nt. ¶ Et hꝰ q̃d g̃n̾s est motꝰ sanguis ꝛ secũdũ
eiꝰ q̃ ꝓpat̃ ad eũ cu3 mltũ intẽtꝰ fuerit ad ꝯsiderã-
dũ res rubeas. ¶ Et istꝰ capli ẽ cõgelatio dentium
ꝓpea q alꝰ acredinẽ comedit ꝛ iuẽre dolores mẽ-
bri ꝓpea q tale q̃le illud dolent aliq̃ cũ de eo cogita
uerit. ꝛ istius capli ẽ mutatio cõplõnis ꝓpea q ima
ginatur de re quã timet ne cadat in eam.

¶ De his q̃ ꝓueñt ex his q̃ cõedũt̃ ꝛ bibũt̃. Ca.xv.

Quod comedit̃ ꝛ bibit̃ in corpe humano mbꝰ
opat̃ mõis. Aut .n. i ipso sola sui q̃litate opera
tionẽ efficit: aut sui mã: aut op̃õ3 facit tota sui suba.
ꝛ fortasse res q̃ ex his tribus intelligunt̃ verbis ꝓ
pinque erunt s̾m lingue cõsiderationẽ. Sed cum de
his loq̃mur intẽtiões exp̃mere volumꝰ q̃s mõ nota-
bimus. ¶ Sui v̾o q̃litate agẽs est illud q̃d calefieri
solet: cũ est in corpe hoĩs: aut infrãt: ꝛ calefacit cali
tate sua: aut frigefacit sua frĩtate: ita q nõ ei assi-
milat̃. ¶ Et sui q̃d operans mã est illud quod a sui

ꝯuertit nā:⁊ recipit formā alicuꝰ diuisiōis mībroꝝ hu
manoꝝ:ſʒ eiꝰ mā lʒ formā illā recipiat ē tñ cū accidit
vt aliquā suaꝝ q̄litatū q̄s hēbat q̄ suo mō fortior erit
q̄ħ hūani corporis q̄litas i ipsa remanere cā faciat a p̄n
cipio rei:dōec ꝯpleat coagulatio ⁊ assimulatio sic san
guis q̄ gñat ex lactuc̄:qm̄ i ipo ē plꝰ frigiditatꝰ q̄ sit in
ꝯplōne hoīs:lʒ sit scūs sanguis ⁊ sit bonꝰ ad hꝰ vt mē
bri hoīs pō fiat ⁊ sanguis q̄ ex alijs gñat huic erit ꝯ
riꝰ.¶Sui vo suba opans ē forma sui specifica agēs
⁊ est illa q̄ ipm̄ est id qḋ est ⁊ nō q̄litate sui p̄ter q̄ cor
pori sile fiat aut fiat ei sile corpꝰ.¶Cūq̄ꝫ dico q̄litatē
vnā q̄tuor q̄litatū intelligo. Qualitate igr̄ sua opan
tis mā i ope igressum iā hʒ.¶Sua igr̄ opāo mā ē il
lud cꝰ mā cū de suba quā hēbat alterat̄ alteratione
quā ea facit vt iᵒ q̄ est in corpe restaurat illḋ qḋ ex eo
fuit dissolutū p̄ᵒ ⁊ accēdit calorē inatū pp̄ea q̄ in san
guie fac̄ augm̄tū scḋo. Et ē ēt cū opat̄ suis q̄litatibꝰ q̄
remāserūt in ipso tertio.¶Et sua qḋ opāo suba est il
lud qḋ formā sue spēi opat̄ quā acq̄siuit post cōplōꝫ
qḋ cū eiꝰ simplicia se cōmiscuerūt ⁊ ex eis gñata fuit
res vna p̄parauit se ad recipiendū spēm ⁊ formā ad
ditā sup illḋ qḋ hñt simplicia.¶Hec ḡ fora nō est q̄li
tas p̄ª q̄s hʒ mā:nʒ est cōplexio q̄ gñat̄ ex eis. Sʒ est
pfectio quā acq̄siuit mā fm aptitudinē q̄ fuit ei acq̄
sita ex cōplōne sicut in magnete vtꝰ attractiua:et sic
nā cuiuslꝫ speꝝ vegetabiliū ⁊ aīaliuʒ.s.illa quā hñt
post cōplōnē pp cōplōnis p̄pationē.⁊ nʒ est de sim
plicibus cōplōnibꝰ nʒ ipsamet cōplō:q: nō ē calitas
nʒ fridītas:neqʒ siccitas:nʒ hūiditas nʒ simplices:nʒ
cōmixte:sʒ est vbugꝰ a color aut odor:aut aīa:aut alia
fora d̄ n̄ pceptꝰ sensu.¶Et istꝰ fore q̄ gñat̄ ex mā qñ
q̄ ē pfectō passio ab alijs cū hec forma est vtꝰ passi
ua:⁊ qñʒ est eaꝝ pfectio facere ⁊ nō aliḋ:⁊ est cū hec
forma est vtꝰ agendi ⁊ nō aliud. Sʒ cū est agens et
nō aliud:qñq̄ est eius actio in corpore hoīs:⁊ qñʒ n̄.
Et huiꝰ q̄s forme q̄ post cōplōꝫ pueniunt aliqñ accit vt
sit pfectio passio ab alio cū fuerit hec forma vtꝰ passi
ua. Et qñʒ accit vt sit pfectio eiꝰ i aliud actio. Et qñʒ
accit vt sit hec forma vtꝰ sup opōʒ in aliḋ.⁊ qñʒ eue
nit vt sit hec forma adiuuās sup opōʒ in aliḋ.¶Sed
cū fuerit opatrix in alio:aliqñ euenit vt sit eiꝰ opō in
corpe hoīs aliqñ nō. Et si est vtus in corpe hominis
agēs.aliqñ efficit opōʒ ꝯuenientē corpꝛ:qñʒ opōm nō
ꝯuenientē. Tota āt opō hec nō pueniꝰ ex eiꝰ cōplōe:
imo ex eiꝰ forma specifica adueniēte post cōplōnem
Vñ pp hoc vocamꝰ hmōi opōʒ a tota suba.s. forma
specifica:⁊ nō q̄litate.s.nō aliq̄ q̄tuor q̄litatū.nʒ eo qḋ
est eaꝝ cōmixtio. Cōueniēs vo est sicut peonie opō
q̄ destruit epilepsiā. Nō ꝯueniēs āt sicut vtꝰ napelli
q̄ hoīs corrūpit subaʒ.¶Rediem⁹ ḡ nūc ⁊ dicemꝰ q:
cū dicimꝰ q̄ res q̄ cōedit̄.aut q̄ fit inūctio est cala aut
frā.voluimꝰ dicere q̄ est sic in poª ⁊ nō in effcū.⁊ volu
mus dicere q̄ ē in poª plꝰ cala q̄ħ corpa nr̄a aut plꝰ
frā q̄ħ corpa nr̄a. Et cū hāc poām dicimꝰ.voluimꝰ di
cere vtutē cōsideratā p opōʒ caloris quā nr̄a corpa
in ea efficiūt. qm̄ cū eiꝰ potitor a calore inato q̄ ē in
nobis patiet̄ accidet in ea tūc illud i effcū. Est etiā cū
hāc potentiā dicimꝰ ⁊ voluimꝰ rē aliā dicere. Et est vt
sit poª cū itentiōe bōitatis aptitudis.sic cū dicimꝰ q̄
sulfur est calm in poª.¶Et est cū dicimꝰ q̄ res ē cala

aut frā ⁊ attēdimꝰ illḋ qḋ i eiꝰ cōplone ex q̄tuor eliʒ
p̄mis est magis superās.⁊ nō ꝯsideramꝰ opōʒ quam
in nr̄is efficit corporibꝰ. Est etiā cū de meª dicimꝰ q̄
in poª sit cū fuerit eiꝰ poª in intentiōe habitus sicut
poª scribe q̄ iā dimisit scribendi operationem. et tñ
hʒ in scribendo poām.queadmodū dicimꝰ q̄ napel
lus in poª est corrumpens.¶Inter hoc vo ⁊ p̄mam
existit dria:q: p̄ma nisi postq̄ corpꝰ cōuersiōe manī
festa ea cōuerterit nō exeūt ad effectū. Istḋ aūt aut
operatur ipsamet obuiatiōe sicut venenum viperaꝝ
aut per qualibet cōuersiōem in sui qualitate sic na
pellus.¶Et inter potentias quidem primas ⁊ inter
poām p̄mā quā nominauimus est aliq̄ poª media
que est sicut poª medicinarum venenosarum. Pre
terea dicemus q̄ medicinarū gradus iam q̄tuor po
siti sunt. Et gradꝰ quidem primus est illud qḋ cū co
meditur ⁊ bibitur ⁊ quo fit inunctio efficit in corpore
sua q̄litate operationem nō perceptā.sicut cū calefa
cit:aut infrigidat:⁊ nō percipitur neq̄ sentitur calor
aut frigiditas:nisi postq̄ reiteratū fuerit ⁊ multum
sūm fuerit.¶Et gradꝰ scḋs est vt sit operatio fortior
ista.sed tñ nō peruenit ad impediendū operationes
manifeste:neqʒ cursum eaꝝ naturalē mutat nisi per
accñs aut cū multotiēs aduenit ⁊ est multū.¶Et ter
tius quidem gradus est vt ex operatione eiꝰ essentia
liter pueniat impedimentū manifestū:sʒ nōdū tñ p
uenit ad mortificandū ⁊ corrūpendum.¶Et q̄rtus ē
gradus vt illud ad mortificādū perueniat ⁊ corrum
peñ.⁊ hec quidem est pprietas medicinarū veneno
sarum:hoc est illud qḋ existit per q̄litatem. Cū tota
vero sui suba mortificās est venenū.¶Dicemus aūt
denuo qḋ totū illud qḋ corpori aduenit qḋ est ex eis
inter que currit agere ⁊ pati. Aut mutat̄ a corpore et
nō mutat ipm̄. Aut mutatur a corpore ⁊ mutat ipsuʒ
Aut nō mutatur a corpore ⁊ mutat ipʒ.¶Qḋ vo mu
tatur a corpore ⁊ nō mutat corpus mutatione: aut
ꝯuertit̄ in similitudineʒ corporis: aut nō cōuertitur.
Illud āt qḋ in eiꝰ cōuertit̄ silitudinē nutrimentū est
absolute. Et illud qḋ nō in eiꝰ ꝯuertit̄ silitudineʒ est
meª temperata.¶Qḋ vo a corpore mutat̄ ⁊ ipʒ mu
tat nō est pōle:qn aut si cū mutat̄ a corpe mutat cor
pus:⁊ post corpꝰ mutet ipm̄ ad vltimū ⁊ destruat̄ eiꝰ
mutatio:aut nō fit ita:sʒ ipm̄ mutet corpꝰ ad vltimū
⁊ destruat ipm̄.¶Et p̄ª qḋ diuisio aut ꝯuertet̄ in sili
tudinem corporis:aut nō cōuertet̄ i silitudinem cor
poris. Si i corpis ꝯuertet̄ silitudinē.erit medicinale
nutrimentū ⁊ si i corporis nō ꝯuertet̄ silitudineʒ erit
meª absolute. Scḋa aūt diuisio erit meª venenosa.
¶Illḋ vo qḋ a corpore nullo mō mutat̄ ⁊ ipʒ mutat
ē venenū absolute.¶Cū aūt nos dicimꝰ qḋ a corpo
re nr̄o nō mutat̄ noluimꝰ dicere qḋ nō calefiat in cor
pore p opōʒ inati caloris i ipo imo plīm venenoꝝ nō
opat̄ i corpe nisi calefiat p opōʒ calorꝰ inati q̄ ē i ipso
Sʒ voluimꝰ dicere q̄ n̄ mutat̄ i sui fora nāli.imo nec
cessat ab opōne eiꝰ vtute ⁊ fora manētibꝰ dōec corpꝰ
corrūpat. Et ē qḋ cū eiꝰ nā ē cala ⁊ adiuuat rē suā p
petatē nā eiꝰ ad resoluēdū spm̄ sicut venenū viparꝫ
⁊ napelli. Et est cū nā eiꝰ est frā ⁊ adiuuat suā pp̄eta
tem nā eiꝰ ad cōgelādū spm̄ ⁊ debilitandū sic venenū
scorpionis ⁊ iusquiami. Totuʒ vo illud q̄ nutrit in si

ne rei nāli mutatiōe corp⁹ mutat. et ē calefacere qm̄ cū i sanguie ɔuertiř ꝓculdubio i calefaciēdo augmē tū ꝓbet: ita vt lactuce et cucurbite talr calefaciāt q̄lr i istō calefacere erit. ¶ Cū vo calefacere dicim⁹ nolu m⁹ calefacere istō: s̄ȝ illō q̄ ex q̄litate rei ꝓueit ei⁹ re manēte spē: et med^a qđ nutriēs a corpe ꝑ sui mutař subaȝ. et mutař ab ipō ꝑ sui q̄litatē: s̄ȝ p^a mutař i sui q̄litate et alia qđ mutař p⁹ i calitate et calefacit sic al lea. Et ē alia q̄ mutař p⁹ i fritate: et ifrāt sicut lactuca. ¶ Cūq̄ ei⁹ ɔuersio i sanguieȝ cōpleř plm opōis ei⁹ ē calefacere: ꝓpea q̄ i sāguie augm̄tū effic̄. Qđo. n. ñ calefacit cū iā fcā sit cal'a et sua fritate se expoliaue rit. S̄ȝ vnicuiq̄ caꝝ ēt aliq̄d inate q̄litatꝭ associatur p⁹ ɔuersiōeȝ i subā: qm̄ i sanguie q̄ gñař ex lactucis aliq̄ remāet ifrātio: et i sanguie q̄ gñař ex alleis aliq̄ calefactio: s̄ȝ ē h⁹ vsq̄ ad tp̄s. q̄ fiat ɔuersio i mēbraȝ. ¶ Medicinaꝝ pterea nutrientiū: alia ē q̄ medicatōi ma gis erit ꝓpiq̄: alia ē q̄ nutrimēto ē vicinior. Quātū ad^m ipōꝝ nutrientiū alia s̄t quoꝝ nā vicinior ē substantie sāguis: sic vinū et ouoꝝ vitelli et aq̄ carnis: alia s̄t q̄ pa rūp s̄t lōgiquiora sic panis et caro. Et alia s̄t q̄ s̄t valō lōginq̄ sic nutrientia medicinalia. ¶ Amplius dicem⁹ q̄ nutriēs mutat corpis dispōȝ qualitate sui et q̄ntitate. Qualr vero qualitate sui mutet iā sciuisti. ¶ Quāti tate āt qm̄ aut augm̄tabit et ꝓueiēt ex eo ad fastidiū et opilōes et postea ad putrefactōȝ: aut minuet et ꝓue niet ex eo ad ptisiȝ. ¶ S̄ȝ augm̄tū in quātitate ex nu triēte sp̄ ē ifridās: nisi ꝓueniat ex eo putredo et cale factio q̄ calefacit: sicut. n. putredo nō accit nisi ꝑ ca lorē extraneū: ita ꝑ ꝑ̄ȝ ēt calor accit extrane⁹. ¶ Di cem⁹ ēt q̄ nutriēs aliō ē subtile: aliō ē spissuȝ: aliō est tpatū. Et subtile qđ ē illō ex q̄ sanguis gñař subtilis et spissuȝ ex q̄ sanguis gñař grossius: vnusquisq̄ āt haꝝ diuisionū aut ē ei⁹ nutrim̄tū multū: aut paucū. ¶ Ex^m subtilis et multi nutrim̄ti ē aq̄ carnis et vinū et oua sorbilia calefcā: aut trefātia. Ista. n. mlti existūt nu trim̄ti: qm̄ plm substātie ipōꝝ i nutrimētū ɔuertitur ¶ Exēplū spissi et pauci nutrim̄ti est case⁹ et caro sali ta et melōgia: et his silia. Res. n. q̄ ex eis i sanguinem ɔuertiř ē pauca. ¶ Exēplū subtilis et pauci nutrimēti est iulep et olera q̄ in substātia sui tēpata exūt et i sui q̄litate. Et ex fructib⁹ maciana et mala granata: et q̄ eis similanř. ¶ Et exēplū spissi mlti nutrim̄ti ē oua li xa et caro vaccina. ¶ Cuiuscūq̄ ēt haꝝ dictionū alie sunt q̄ sūt bōi chimi alie sūt q̄ sūt mali chimi. ¶ Exē plū subtilis mlti nutrim̄ti boni chimi ouoꝝ vitelli et vinū et aq̄ carnis. ¶ Exēplū subtilis pauci nutrim̄ti et mali chimi: plūo et caro anaguaid. Exēplū spissi mlti nutrim̄ti bōi chi oua lica et caro ānualis agni. exē plū spissi mlti nutrimenti mali chi caro vacia et caro anatꝭ et caro aq̄na. ¶ Exēplū spissi pauci nutrim̄ti ma li chi caro salita. in hac āt sūma iuenies tēpamētuȝ.

¶ De dispositiōibus aquarum. Ca. xvj.

Aqua vnū exit elem̄toꝝ q̄ sola inter oīa elemēta hȝ ꝓpriū vt in eo q̄ comediř et bibiř ingrediař nō iō vt nutriat: s̄ȝ q̄ nutrim̄tū penetrare facit: et ei⁹ rectificat substāciā. ¶ Nō āt dicim⁹ q̄ aq̄ nō nutriat nisi q̄ nutriēs in p^a est sanguis: et in alia po^a lōgio re ista est ps mēbri hois. Corpus vero simplex non ɔuertiř ad formam sanguineā recipiendā neq̄ formam mēbri hūani nisi cōponař. ¶ S̄ȝ aq̄ ē substātia q̄ ad iuuat ad liq̄faciēdū nutriēs et subtiliādū: et vt eius cu rata penetret i vēas et i foramia: nā ē ēt abs̄q̄ h⁹ au xilio ei⁹ ɔplemētū rei nutrim̄ti. ¶ Amplius aq̄ diuersi ficāt ñ solū i s̄ba aq̄uatꝭ vez ēt s̄ȝ illō q̄ eis admiscet et s̄ȝ q̄litatē q̄ i eis ē sup̄ās. ¶ Aq̄ vero q̄ s̄t aliis me liores s̄t aq̄ fontiū. N̄ȝ tn̄ oīȝ fontiū nisi fōtiū t̄re libe re in c⁹ t̄ritorio nulla dispōnū q̄litatū extranearū supe rat: aut aq̄ q̄ s̄t petrose: q̄ s̄t digniores ne t̄restri pu trefactiōe putrescāt. Illa tn̄ q̄ ē t̄re liberē melior ē pe trosa: nā ex oī fōte t̄re liberē: s̄ȝ illa tm̄ q̄ pter h⁹ ē cur rēs. ¶ N̄ȝ oīs currēs nisi currēs q̄ ē soli et vēti discoo pta: hec nāq̄ ex eo q̄ currēs nobilitatē acq̄rit. Non currēti vero ē cui acq̄riř ꝑꝑ discoopturā malitia m̄ q̄us ñ acq̄riř ꝑꝑ ꝓfunditatē et coopturā. ¶ N̄ȝ oīs currēs discoopta: nisi illa q̄ sup lutū incedit. et debe scif̄ q̄ q̄ s̄r lutū vadit melior est ea q̄ sup petras fluit. Lutū. n. mūdat aq̄ȝ: et aufert ab ea res extraneas sibi admixtas q̄ s̄t i ea et colat ipaȝ s̄ȝ lapides et facit illō Oȝ aūt vt lutū ꝑ qđ trāsit sit libez: et ñ sit fenosum neq̄ lacunosuȝ nā aliō. Qđ si hec aq̄ fuerit multe et fortis currerit cursu: q̄ ꝑꝑ sui multitudinē illō qđ ei admisce tur i suā ɔuertat naturā: et q̄ suo cursu ad solē ifrā s. ad oriētē: et ꝓpe ad ei⁹ estiuū erit melior: aq̄s et q̄n to mag̃ cū mltū a suo elōgabiř ꝑn⁹. ¶ Et p⁹ hanc q̄ ad septētriōalē vadit. Illa nāq̄ q̄ ad occidētē itēq̄ meridiē ē mala: et ꝓpe cū meridiōales eu flauerint. ¶ Et illa q̄ qđ q̄ a locꝭ dscēdit altꝭ cū aliis bōitatib⁹ est melior et illa q̄ ē sic ē q̄si dulcꝭ q̄ dulcꝭ ē et imagina tur: nā vinū tolerat vt ex ea sibi admisceař nisi pau et ē i pōdere levior: et cito ifrāř et cito calefit: ꝓpea q̄ resoluta frā i hyeme et cal'a i estate: i q̄ nullo mō sapor supat aliq̄s: nā aliq̄s odor et cito dscēdit ab hypocon driis: et q̄ i ea coquiř cito coq̄tur et cito dissolniř. De bes āt scire q̄ pōd⁹ ex expim̄tꝭ ē adiuuānb⁹ ad co gnoscēdū aq̄ dispōȝ. Aq̄ nāq̄ q̄ ē levior i plurimis dispōni ē melior. ¶ Est āt cū cognoscař pōd⁹ ꝑ mēsurā: et cū co scif̄ si i duab⁹ aq̄s diuersis duo pāni aut duo cotta vni⁹ pōderꝭ madefiāt: et postea vehem̄ter exsiccentur inde pōderenř: q̄ aq̄ c⁹ coctū fuerit levi⁹ erit melior. ¶ Sublimatio pterea et distillatio aq̄s rectificat ma las: et si istō nō fuerit dcoctio rectificat. Aq̄ eīn ita sic testificati fueř sapiētes maiorꝭ ē distillatiōis et velo ciorꝭ dscēsiōis. Et torpidi qđ medicoꝝ existimāt q̄ si cocte sōtile rsoluař et ipsi⁹ remāeat spissuȝ vñ i coquē do ipaȝ ñ erit iuuam̄tū: qm̄ spissitudinē in aq̄ augm̄ tat. Sciř āt dbes q̄ aq̄ i sue q̄ntitatꝭ diffinitiōe erit ex ptib⁹ i sōtilitate et spissitudie silib⁹: q̄ ē simplex: aq̄ nō ispissař nisi ꝓpea q̄ frigorꝭ q̄litas sup eā ꝓualuerit ꝑꝑ fortē t̄restriū ptiū ɔmixtioeȝ q̄ ob h⁹ q̄ sunt pium me ab ea neq̄unt separi: nā dscēdere i ea: q̄ n̄ s̄t tāte q̄ntitatꝭ vt ɔtinuitatē aq̄ scidere valeāt et i ea dscēdere ob mltā ꝑuitatē. Oȝ ḡ vt eis accidat ɔmixtio cū sba aq̄. ¶ Post h⁹ decoctio spissitudinē remouet q̄ ꝑpter frig⁹ accit p̄mo. deide ptes aq̄ vehem̄ter rarificat: ita nec fiat subtiliorꝭ sube vt possint ab ea separari par tes q̄uos t̄restres i ei⁹ spissitudine retēte: et ɔstringit eā dscēdētes: et ꝑꝑ dscensum ab ea separenř et rema neat aq̄ pure et simplici ꝓpinqua et erit illō qđ ꝑꝑ ca lefactioneȝ fuit sepatū hōgeneuȝ ei quod remanet

⁊ nō lōginquū ab eo:qꝛ cū aq̄ a ꝯmixto sepaꝶ ei⁹ par
tes in subtilitate sitantur:nꝫ multum interest int̃ illō
qd̄ subit:⁊ int̃ illō q̄ remāet. Decoctio ḡ nō subtiliat
aquā nisi ꝓpterea qꝛ aufert spissitudinem frigoꝛ:⁊
qꝛ facꝫ ꝙ ei ꝯmixtum eiꝫ d̄scēdere. Et h⁹ qd̄ significa
tio erit:qm̄ cū aq̄ ꝯsīc dimittunꝶ lōgo tp̄e nō d̄scen-
dit ex eis res de q̄ sit curādū.ſꝫ cū coquūꝶ ilico d̄scē
dit ex eis res multa:⁊ fit aq̄ q̄ remāet in pōdere leuis
⁊ clara. Et descensiōis qd̄ cā eit subtilitas q̄ ex deco-
ctiōe acq̄riꝶ. ¶ Nōne vides ꝙ aq̄ magnoꝝ fluminuꝫ
sic̄ flumínis gion.⁊ p̄cipue ille q̄ in postremo ei⁹ su-
munꝶ ilico cum sumuntur vehemēter sunt turbide:⁊
postea in breui tp̄e in vna recessiōe subito ita clarifi
cātur.ꝙ si alia vice residere faceres:nō d̄scēderet in
eis res de q̄ esset curādum. ¶ Sunt aūt q̄ aquā nisi
maxima laude extollunt ⁊ ei⁹ bonitates in q̄tuoꝛ cō
p̄hendunt. In lōgitudine manatōis eius ⁊ bōitate
locorum p̄ q̄ vadit.⁊ qꝛ in cursu suo a meridie tendit
ad septētriōeꝫ subtiliās illud qd̄ i ip̄o currit ex aq̄s.
In multitudine v̄o sui alie cōicāt ei. ¶ In aq̄s auteꝫ
alijs si q̄tidie eas de vno vase in aliō mutares q̄ti-
die māifestā videres d̄scensiōeꝫ sic̄ in p̄mis. Et p̄ter
hoc nō descēdit ex eis q̄ descendere ꝯsueuit nisi pau
latim ⁊ nō cito.⁊ cū h⁹ nō p̄fecte clarificanꝶ. Et hui⁹
qd̄ cā est ꝙ ꝯmixtiōes terrestres leuiter a sub̄a sub-
tili descendunt in q̄ nō est ꝯsistitudo nꝫ viscositas nꝫ
vnctuositas:ſꝫ a spisso nō tā facile d̄scēdant. ¶ Am-
pli⁹ decoctio sub̄e acq̄rit subtilitatē ⁊ p⁹ decoctiōeꝫ
cōcussiue. ¶ Ex aq̄s q̄ꝫ laudabilib⁹ sunt aq̄ pluuie.⁊
p̄cipue ille q̄ in estate eueniunt et ex nubib⁹ cum q̄-
bus accīt tonitrua. Turbidatio āt vapoꝛis vñ gn̄an
tur vēti maximi cum nubib⁹ veniētes turbidāt nu-
bes ex q̄b⁹ venit pluuia:iōq̄ ei⁹ sub̄a est falsa ⁊ non
pura. Sꝫ tñ aq̄ pluuiali cito aduēit putredo.licet sit
aq̄ melioꝛ ꝓpterea ꝙ est valō subtilꝭ ⁊ qꝛ in ip̄a corrū
pēs terreū ⁊ aereū cito op̄aꝶ ⁊ fit ei⁹ putredo cā cō-
putrescēdi h̄oꝛes ⁊ ip̄edit pect⁹ ⁊ vocē. ¶ Quidā āt
dixerunt h⁹ cām eē ꝙ aq̄ pluuie gn̄anꝶ ex vapore q̄
fuit ex h̄uiditatib⁹ diuersis sublimat⁹. Sꝫ si h⁹ esset
cā aq̄ pluuie vituꝑabilis eēt:⁊ nō laudabilꝭ sed nō ē
itā imo ꝓpter multā sue sub̄e subtilitatē:qm̄ ois sub-
tilis sb̄a plꝰ recipit passionē:ꝙ si aq̄ pluuie ebulierit
ei⁹ receptio putrefactiōis minueꝶ. ¶ Acetosa q̄ꝫ cuꝫ
comeduntꝶ tē cū neēe fuerit vti pluuiali aq̄ opponū
tur putrefctōi et ab ip̄edimēto ei⁹ securitatē faciunt.
¶ Puteorum v̄o aq̄ ⁊ aq̄ ductuū: sūt male ꝯpatōe
aq̄ꝝ fontiū.ſc.n.aq̄ ꝯstricte terrestreitates lōgo reci
piētes tp̄e iōq̄ eē nō p̄t q̄n i eis aliq̄ sit putrefactio
qm̄ excete fuerīt ⁊ ꝯmote v̄tute cogēte: ⁊ ñ v̄tute q̄ sit
in eis d̄clināte ad h⁹ vt māifesteꝶ ⁊ expellāꝶ nisi in
genio ⁊ arte:qꝛ via ꝓpinq̄ eis fuit adhibita p̄ quā i
cesserit. Et ex eis tñ ille sꝫ d̄teriores q̄b⁹ ex plūbo vic
fcē fuerīt qm̄ ex ei⁹ v̄tute aliq̄d assumūt: vñ freq̄nter
ad dissinteriā ducūt. ¶ Aq̄ āt paludis d̄terioꝛ aq̄ pu
tei erit:qꝛ manatio aq̄ putei acuiꝶ ꝑ illō qd̄ de ip̄a
extrahiꝶ:vñ ꝑdurat ei⁹ motus ⁊ nō multū moraꝶ in ꝯstri
ctiōe.nꝫ māet i loc⁹ vñ manat lōgo tp̄e. Aq̄ v̄o palu
dis ꝓpterea ꝙ lōgo tp̄e moraꝶ i foraib⁹ terre putre
faciēt⁹ ⁊ ei⁹ mot⁹ i manādo ⁊ igrediēdo eit mot⁹ tar
dus q̄ nō ꝓuenit ex fortitudie sue expulsiōis ꝓpter

largitatē māe ip̄i⁹:nꝫ est nisi i terra corrupta ⁊ putri
da. ¶ Niuose v̄o aq̄ ⁊ glatiales sꝫ grosse. Et aq̄ stātes
lacunales p̄cipue discoop̄te male sꝫ ⁊ grues:qꝛ i hye
me nō infrāꝶ nisi ꝑ niues:iōq̄ gn̄ant flegma ⁊ cale
fiūt in estate ꝑ sole ⁊ putrefactōꝫ vñ gn̄ant coleraꝫ.
Et ꝓpter spissitudinē q̄ꝫ ip̄aruꝫ ⁊ ꝯmixtōꝫ terestriū
cum eis et ꝑ resolōꝫ subtilꝭ eaꝝ gn̄anꝶ i eis q̄ eas bi
bunt splenes:⁊ coꝝ mirach subtiliaꝶ:⁊ interiora ip̄o
rū ingrāsanꝶ ⁊ coꝝ extrema macrescūt ⁊ humeri ⁊ col
la:⁊ comedēdi d̄siderū supat i eis ⁊ sitis ⁊ ꝯstringun
tur coꝝ vētres ⁊ difficile vomere p̄nt. Et ē et cū p̄ue
niūt ad hydropisiꝫ ꝓpterea ꝙ aq̄sitas i eis retineꝶ.
Et ē cū p̄ueniūt ad ap̄a pulmōis ⁊ splenis ⁊ ad dis-
sinteriā ⁊ siccāꝶ coꝝ pedes ⁊ man⁹ ⁊ ip̄oꝝ ap̄a d̄bili
tanꝶ ⁊ nutrim̄ coꝝ minuiꝶ ꝑ splenē:⁊ gn̄anꝶ i eis ma
nia ⁊ hemoꝛroides ⁊ varices ⁊ ap̄ata laxa ⁊ ꝓprie in
hyeme ⁊ mulieres duriꝶ ip̄gnāꝶ ⁊ cū difficultate pariūt
⁊ pariūt pueros ap̄osos:⁊ freq̄nꝶ fit i eis mola ⁊ ip̄-
gnatio mēdosa:⁊ coꝝ pueri sepe patiūꝶ ramicē ⁊ ma
gni varices ⁊ cruriū vlcera:nꝫ coꝝ plage sananꝶ ⁊ a
crescit coꝝ desideriū ⁊ soluūꝶ duriꝶ. Et ē cū nocumē
to ⁊ ap̄atib⁹ in itestīis ⁊ q̄rtanis abūdāt ⁊ i senib⁹ fe-
bres fiūt adurētes ꝑ siccitatē naꝝ ipsoruꝫ ⁊ vētriū.
¶ Aq̄ v̄o ñ currētes q̄cūq̄ mō fuerit itō nō ꝯferꝶ iu
diciū qd̄ ei⁹ q̄ ex cānalib⁹ hauriꝶ ē iudiciū aq̄ nō cur
rētis. Eiꝫ tñ melioꝛ aq̄ nō currēte ꝓpterea ꝙ nō lon
go tp̄e i vno moraꝶ loco:⁊ cū nō currit ꝑculdubio ali
q̄ i eā exit grauitas ⁊ fortasse in multis earū erit stipti-
citas ⁊ cōuertit cito ad calefaciēdū.iōq̄ nō sꝫ vtiles
febres h̄ñtib⁹:⁊ illis in q̄b⁹ colera supat. In egritu-
dinib⁹ v̄o i q̄b⁹ retētio ⁊ maturatio sꝫ neēie sūt me-
liores. ¶ Aq̄ p̄terea q̄bus sb̄a misceꝶ metallina aut
ei⁹ sile.⁊ aq̄ sanguisugales oēs male sꝫ. In q̄busdā tñ
earū erit nutrim̄. Illa.n.in q̄ v̄t⁹ ferri supat iuua⁹ p̄
stat ad hoc vt interioribus fortitudo tribuaꝶ ⁊ vt de
res ꝓhibeaꝶ ⁊ et v̄tutes d̄sideratiue oēs ꝓcedāt. ⁊
nos qd̄ ei⁹ dispōꝫ notabimus ⁊ ei⁹ q̄ ē q̄lis ip̄a post.
¶ Nix v̄o ⁊ aq̄ glatialꝭ cū munda fuerit ⁊ nō ꝯmixta
aliꝗ rei v̄tutē h̄ñti malā siue soluaꝶ ⁊ fiat ex ea aq̄ si-
ue cū ea de foris infrēꝶ aq̄ siue ip̄a muteꝶ in aq̄ erit
bōa. P̄ Et suarū qd̄ diuisionū dispōes nō diuersificāꝶ
diuersitate multū ex̄nea ſꝫ ē spissioꝛ q̄ꝫ oēs aq̄ ⁊ nocet
debilitatē h̄ñtibus neruoꝝū.ſꝫ cū coq̄ꝶ ad bōitatē re
dit. Qd̄ si aq̄ glatialis ex aq̄s malis fuerit aut fuerit
nix v̄tutē ꝯh̄ēs malā ⁊ ex̄neā a loc⁹ in q̄bus cecidit
erit meli⁹ vt cū ea ifrēꝶ aq̄ q̄ ab illi⁹ ꝯmixtōe sit occlta
¶ Aq̄ p̄terea tp̄ate frā sanis melioꝛ ē aq̄s oibus.iꝫ
neruos ip̄ediat ⁊ ap̄a i interiorib⁹ h̄ñtes ledat. Ip̄a
eīm appetitū excitat:⁊ stōm forte effic̄. ¶ Aq̄ v̄o cala
digōnē corrūpit ⁊ facꝫ natare cibū.nꝫ ilico extīguit si
tim.⁊ ē cum ad hydropisim adduc̄ ⁊ ethicā ⁊ cōsu-
mit corp⁹. ¶ Aq̄ āt calefcā cū fuerit tepida fac̄ nau-
seā:⁊ cū fuerit calidoꝛ q̄ꝫ hec ⁊ i ieiunio bibita fuerit
multotiēs stōm lauabit ⁊ vētrē soluet.cā tñ freq̄nꝶ bi
bere ē malū qꝛ stōi debilitat v̄tutem. ¶ Illa v̄o que
multū ē cala ē cā colicā resoluit:⁊ splenis vētositates
frāgit. Et illi qd̄ q̄b⁹ aq̄ cala iuuaꝫ⁹ p̄stat sunt
epilepsiā h̄ñtes ⁊ melācoliā ⁊ capit⁹ dolorē frigidū
⁊ asma ⁊ obthalmiā ⁊ botoꝛ in gutture ⁊ siccitatē et
ap̄a p⁹ aures h̄ñtes ⁊ rheumatismos ⁊ vlcera i dia-

phragmate & ipariis solõz i pte pectoris. Menstrua pterea puocat & vrinã & dolores sedat. ¶ Aq̃ vero sal pterea puocat & vrinã & dolores sedat. ¶ Aq̃ vero sal sa macrescere fac & exiccat & pº fac ventrẽ fluere pp viz radẽdi q̃ i ea exit. postea restrigit vẽtrẽ ĩ fine pp siccitatẽ q̃ ẽ i eiº nã & corrũpit sãguinẽ. & prurituũ gñat & scabiẽ. ¶ Aq̃ vero turbida lapidẽ gñat & opilatiões: ideoq; post ipam res comedẽda ẽ puocatiua lz vẽtrez hñti plerũq; cõferat ipa: & oẽs reliq̃ aq̃ grosse & graues pterea q̃ i eius vẽtre tenent: nz cito descẽdit: et eº qd̃ tyriacis exñt res vnctuose & dulces. ¶ Aq̃ ãt salis armoniaci vẽtrẽ resoluit si i ea sederit: aut ex ea biberint: aut ex ea fcm̃ fuerit clistere. ¶ Aq̃ pterea alumiose mẽstruoz supfluitatẽ currere nõ pmittũt: nz spuere sanguinẽ: & phibẽt illud q̃ de hemorroydibus egredit: sz corpa q̃ febribº sũt apta fortiter ad eas pducunt. ¶ Et ferree qd̃ splenẽ resoluũt & nõ coire valẽtes adiuuãt. ¶ Eree vero corruptioni cõplõi vtile exñt. ¶ Cũq; aq̃ diuerse & bone & male cõmiscebunt fortior supabit. & nos qd̃ declarabimº regimen aq̃z corruptarũ i ca. de regimie iter agẽtiũ. Et q̃ de indicijs aq̃ & suis pprietatibº & mõis suaz pprietatuz remansit in ca. aque qd̃ est in medicinis simplicibº nominabimus si deo placuerit.

¶ De eis q̃ puenĩũt ex retẽtiõe & euacuatiõe. Cap. xvij.

Retẽtio eiº q̃ nãlr euacuari dz: aut est ex debilitate vtutũ expulsiuaz: aut ex fortitudine vtutis retentiue: & retinet ab ea: aut pp dbilitatẽ vtutũ digestiuarũ: vñ elõgat mora rei in receptaculo: nõ q̃ retinẽt eã ibi vtutes nãles dõec digõ compleat: aut pp viaz coãgustatõez: aut pp opilões q̃ sunt in eis aut pp ter grossitudinẽ materie: aut ppt ipiº viscositatẽ: aut pp eiº multitudinẽ quã expulsiua neq̃t supare: aut pp dfcm̃ sentiẽdi illõ q̃ neĉe ẽ expelli quẽadmoduz accit i colica iteritia: q̃m est cũ vtus volũtaria adiuuat i expellẽdo: aut q̃z vtutes nãles ad aliã ptẽ tẽdũt sic i crisibus accit retẽtio vrine aut stercoris propterea q̃ euacuatio cretica ẽ i pte alia. ¶ Cũq; retẽtio eiº q̃ euacuari dz acciderit puenĩẽt egritudies. Que ãt sũt ex egritudibº cõposit sũt opilõ & lautas & spasmº hũidus & q̃ eis silia exñt. Sz ex mõ egritudinum cõplõnis sũt putredo & caloris innati cõstrictio & ipiº in igneitatẽ cõuersio & caloris inati extictio ex plenitate cõstrictiõis & eiº fortitudie q̃ pp eã frigº seq̃t & supantia ẽt hũiditatis sup corpº. Cões vero egritudies sũt receptaculoz fissura & eoz diruptio. ¶ Fastidiũ q̃z est vna ex cãis deterioribº haz egritudinũ: & ppẽ cũ euenerit postq̃ cõsueuit euẽire vacuitas: sicut accit i multa saturitate i ãnis fertilitatis pº supfluã famẽ: & i ãnis sterilitatis. ¶ Ex egritudibº vero cõposit sũt apa ta & bothor. ¶ Euacuatio ãt eiº q̃ dz retineri est aut pp fortitudinẽ vtutis expulsiue. aut pp dbilitatẽ retẽtiue: aut ppterea q̃ mã nocet q̃litate pp sui multitudinẽ: aut distẽsiõe pp vẽtositatẽ: aut ppt mordicatiõem sui acrimõia & acuitate: aut ppt materiei subtilitatẽ q̃ fiet sicut q̃ eliq̃t p se. Vñ ad expellẽdũ fiet facilis. ¶ Est ẽt cũ ipaz viaz iuuat ãplitudo quẽadmoduz accit i eliq̃s spina aut ppea q̃ i lõgitudie finduñt. aut icidũt in latitudie aut q̃z eaz apiũt orificia sicut accit i exitu sanguis ex naribº. Et ẽ cũ accit h largitas pp cãz q̃ exteriº accit. aut iteriº. ¶ Cũq; euacuatio eius q̃ retine ri dz acciderit puenĩet pp ipaz cõplõis frigiditas pp elõgatõez mei q̃ erat apta ad accẽdendũ ex q̃ calor nãlis innatº & fortasse puenĩet inde calor cõplõis cũ illis q̃ euacuabit cõplõis fuerit fri: sicut flegma aut fuerit cũ eq̃litatẽ cõplõis: sicut sãguis q̃ calidũ calore supabit supfluo sicut colera & calefaciet. Et ex ipa qd̃ spacciet siccitas essentialr. & ẽ cũ ex ipa puenit hũiditas sz cõsideratõez quã nolauimº i accñtalitate caloris. ¶ Et hº est cũ humor siccãs euacuabit nõ supfluẽ & calor inati deficit q̃ñ nutriẽs pfecte digerere nõ poterit. Vñ flegma accrescit. Hec tñ humiditas cõplõi nõ cõfert inatẽ: nz ẽ inata sicut calor ille nõ est innatus. ¶ Q̃z si supfluẽ euacuat seq̃t ipsam frigiditas & siccitas i subã mẽbroz & i eoz nã: lz aliquũ ipsorũ calor accidat extneº & hũiditas: ñ bona. ¶ Egritudies qd̃ ex illeoq̃ euacuatiõe sequũt supfluã sũt opilõ pp supfluã euacuatiõe venaz siccitatẽ & pp eaz coartatõez & seq̃l eã spasmº & cuzez. ¶ Retẽtio vero & euacuatio q̃ si eq̃les. s. illeoq̃ q̃ ibi puenĩũt q̃ est neĉe cõferentes sũt & vitã cõseruãtes q̃ nãt: et iã qd̃ locuti fuimus de rebus q̃ sua gñalitate sunt necessarie: lz sit cũ plim suarũ spẽrũ non est necessariũ. Nunc ergo ad alias cãs procedamus.

¶ Sermo vlis de cãis q̃ casualr corpori accidũt: nõ sunt neĉie neq; ipedientes. Ca. xviij.

Loq̃mur nũc de cãis nõ neĉijs & nõ ipedientibus & sunt q̃ sua gñalitate nõ sũt nãles nz nãe cõtrarie. Et iste qd̃ sũt cãe corpori obuiãtes pter aerem q̃ est neĉius: sicut balneatio fricãdi spẽs & alie. ¶ Incipiemus ãt & dicimº q̃ cãe q̃ i corpe hoĩs sunt agentes extriº ppt obuiatõez duobº opant mõis. Opant enĩ in ipo aut penetratõe illius q̃ ex eis subtiliatum por p vtutẽ penetratiuã q̃ẽ i ipis. Aut q̃ mẽbra subtilia attrahũt eas p poros suos: aut ideo q̃ vnũ ex eis ab altero iuuat. Alr vero modº ẽ vt nulla operãt substantia sed q̃litate pura cõuertẽte corpus: & istõ qd̃ ẽ aut q̃ hec q̃litas aut ẽ i effcũ sic epithima ifrãni effcũ q̃ infrãt: aut emplm̃ calefcm̃ i effcũ q̃ calefaciat: aut q̃ ipa q̃ q̃litas hec ẽ i poª: sz calor inatº q̃ i ea dis mouet vtutẽ agẽtẽ i ea & adducit ipam ad effectum aut pp pprietatẽ. Sũt ãt ex rebus q̃ obuiãdo multũ & cũ igrediunt corpus nõ mutãt: sicut cepe cum exterius ad modum emplastri corpori superponitur vulnerant: sed intº recepte nõ vulnerãt & sũt ex eis alie q̃ ad hoc cõtie huic exñt: sic cerusa q̃ cũ bibit vehementer mutat: sed cũ ex ea fit epithima nihil ex hoc opaẽ. Et sũt ex eis q̃ nullo hoz duoruz mõz opat. ¶ Et hº qd̃ cã i diuisiõe pª vna sex reru exit. Vnaq̃q; cũ tale aliq̃d q̃le cepe igredit corpº vtº digestiua icipit cõfrigere ipm & cito mutat eius cõplõnẽ & debilitat eã & nõ dimittit eã i columẽ tãto tpe vt i talis: ita possit efficere suã opãtiõẽ & interiº vulnerare. & alia q̃ scdm plim comedit mixta cũ re alia. Et 3ª ẽ q̃ diminuit scetur in receptaculis nutriẽtia alia hũiditas & q̃ ipam submergũt & eiº frãgũt fortitudinẽ. Et 4ª ẽ q̃ cũ ẽ exteriº i vno pont situ: sz interiº nõ desistit mouendo. Et q̃nta est q̃ exteriº multũ stricte tenet sed interius tãgit non adherendo. Et sexta est cum est interius: p pparationẽ eius ipa vtº nãlis regit & cito eã expellit supfluitatẽ & bonũ i sanguinẽ cõuertit. ¶ Cũ vero qd̃ ex cerusse dispõne diuersificat eã est q̃

cerusa est grosse nāe ⁊ grossaꝝ ptiū:ꝗppꝫ cū est de fo
ris nō penetrat in poris : ⁊ si penetrat nō puenit ad
poros spūa nꝫ ad mēbra pncipalia:sꝫ cū comeditur
est res huic ꝯria. Et ēt nā venenosa q̄ est i ea nō effi=
cit ipressionē:nisi ipressiōe supflua a calore inato q̄ ē
in nob i ea th° q̄ nō acqrit ipa obuiatiōe extrinseca
⁊ nos fortasse reiterabim⁹ tibi in li° de simplicibus
medicinis ṽba modi istius. ¶ De eis q̄ ꝓueniunt
ex balneatiōe ⁊ fricatiōe ad solem. Ca.xix.

Quidā ornate loquētū dixit.ex balneis melius
ē c⁹ fabrica est antiq̄:⁊ c⁹ aer ampliat.⁊ cui⁹ aq̄
est dulcis. ¶ Et ali⁹ addidit vt balneator ignē sum=
mensuret fm cōplōnē ei⁹ q̄ ipm vult igredi. Debes
aūt scire q̄ opō nālis balnei est calefacere suo aere
⁊ hūectare sui aqua. Et p⁹ casa ē infrans ⁊ humectās
Et scōa calefaciēs ⁊ hūectās. ⁊ 3ª calefaciens ⁊ exic=
cās. ¶ Et nꝫ attēdēda sunt ṽba illi⁹ q̄ dixit q̄ aq̄ nō
humectat mēbra interiora cū bibit aut cuꝫ ei obuia
tur. Sꝫ plerūqꝫ ex balneo post illō q̄ñ nolanimus ṽ
suis ipressiōibus ⁊ mutatiōib⁹ alie accūt mutatiōes
Quaꝝ q̄dā sunt p accñs ⁊ q̄dā per eēntiā. ¶ Est nāqꝫ
qꝫ cū accit balneo vt suo infrigidet aere propterea q̄
mltū caloris resoluit inati:⁊ vt mēbroꝝ ēt subas exic
cet ꝑpterea q̄ vehemēter hūores resoluit nāles:licꝫ
ex̄neos augeat hūores. Cūqꝫ ei⁹ aq̄ multe est calita
tis cutis ex ea horripillat ⁊ ipissant ei⁹ pori. Quare
ei⁹ hūiditate nil vadit ad corp⁹ neqꝫ bñ resoluit. Est
tñ cū ei⁹ aq̄ calefacit ⁊ ē cū infrat. Sꝫ ei⁹ quidē cale=
facere est iō q̄ multū est cala ⁊ cū ipsi⁹ calor pu⁹ est
minor q̄ꝫ tepide infrat ⁊ humectat:⁊ pp cōstrictionē
cū fuerit fra q̄ calorem constingit q̄ ex ei⁹ aere ē ha=
bituo:⁊ ꝯiungit ipm viscerib⁹ cū obuiauerit corpori
ipa existe fra. ¶ Ei⁹ ṽo infrare erit cū i ea aliq̄ se mi=
tū balneauerint. duob⁹ nāqꝫ infrat mōis. vn⁹ est q̄ñ
aq̄ nā in vltimo rei fra erit:lꝫ calore accñtali calefa=
ciat q̄ nō pmanet:sꝫ tollit ⁊ remanet opō nālis pp il=
lud q̄ō ex aq̄ penetrauit in corp⁹ ⁊ ē ifratio:⁊ ēt q̄ aq̄
siue sit cala siue fra ē hūida. Jō cū multū hūectaue=
rit:calorē cōstrigit inatū pp mltā sui hūiditatē ⁊ ex=
tinguet ipm ⁊ infrab:t. Est ēt cū balneū resolōne ca=
lefacit cū inuenit nutrimētū q̄ō nō fuit digestū : aut
inuenit hūorē fm q̄ non fuit maturat⁹. Illud.n.di=
gerit ⁊ hūc maturat. ¶ Est pterea cū ingreditur bal
neū ipso sicco ⁊ exiccat ⁊ ꝯfert hydropisim hñtib⁹ et
laxitatē. ⁊ est cū ingrediunt ipm eo hūido ⁊ hūectat
est ēt cū in ipo diu morant ⁊ exiccat pp resolōnē ⁊ su
dorē. ¶ Et est cū in ipō paꝝ morātur ⁊ hūectat cum
corp⁹ ab eo exiccat anqꝫ egrediat sudor. ¶ Et est cū
balneum ingrediunt ieiuni ⁊ vacui ⁊ vehemēter exic
cat ⁊ macrescere facit ⁊ debilitat. ¶ Et est cū ipm in=
grediunt ilico post saturitatē ⁊ impinguat ꝑpterea
q̄ māam ad exteriora trahit corpis. Verūtñ opilatio=
nes efficit pp q̄ō fm cā a stomaco et ab epē nutrimē
tum ad mēbra trahit nō coctū. ¶ Et est cū in fine pri
me digōnis ⁊ anqꝫ adsit vacuitas ingrediunt ⁊ ꝯfert
⁊ impinguat mediocriter. ¶ Qui aūt balneū ingre=
diunt ꝑpterea vt humectentur sicut ethicā patiētes
faciūt:debent in aqua mergi nisi debilitent:⁊ postea
ex oleo inungtiō in humectatiōe fiat augmētm et vt
teneat aqueitas que in poris penetrauit ⁊ cōstringa

tur inter cutē ⁊ nō longa ibi moretur mora ⁊ locū eli
gāt temperatū ⁊ in balnei terrā multā ꝓiciāt aqꝫ:iō
vt vapor elargiet ⁊ aer humectet. ⁊ a balneo deferan
tur sine sollicitudine ⁊ labore que eis accidat sup le
ctuꝫ:⁊ iungant vel odorent ilico cū egrediunt ex bñ
redolentib⁹ fris ⁊ dimittat in domo in q̄ hoies denu
dant hora vna donec eis attractio aeris temperata
ad eos redeat:⁊ ad potādū tribuat eis paꝝ ex hūe=
ctantibus sicut aqua ordei ⁊ lac asine. Q̄ō si q̄s corū
multā in balneo facit morā timet ne supueniat ei sin
copis. ꝓpea q̄ calefit cor ⁊ cōmouet sincopis. ¶ In
balneo pterea cū multis eius iuuamētis adsunt no=
cumēta. Facit.n. supfluitates ad membra in q̄b⁹ est
debilitas leuit descēdere:⁊ laxat corp⁹ ⁊ impedit ner
uos ⁊ resoluit calorē inatū ⁊ comedēdi desideriū de
ijcit ⁊ coeundi debilitat ṽtutē. ¶ Balneū q̄ꝫ drias hꝫ
a pte aq̄rū q̄ in ipo fluūt. Si.n. fuerit nitrose:aut ma
rine:aut sulfuree:aut cineritie:aut salse nā:aut inge=
nio. s. q̄ in eis aliq̄d hoꝝ apponat:aut in eis coquat
sicut staphisagria:aut sicut bacce lauri:aut sic sulfur
aut his silia resoluēt ⁊ subtiliabūt ⁊ auferēt laxitatē
⁊ ꝓhibebūt hūoꝝ descēsionē ad aꝑata:⁊ venā hñti=
bus cuilē cōferent. ¶ Eree ṽo aa ⁊ ferree ⁊ salse ēt
iuuant in egritudinib⁹ q̄ sūt ex fritate ⁊ hūiditate ⁊ in
dolorib⁹ articuloꝝ ⁊ podagre. et ꝯferūt laxitati ⁊ as=
mati et egritudinib⁹ renū et fracture restaurationeꝫ
fortē efficiūt:et ꝯfert carbūculis ⁊ vlceribus. Et nec
enee q̄dē ori ꝯferūt et vulue et oculo laxo et hūidita
tib⁹ auris. Ferre ṽo sīōꝫ iuuāt ⁊ splenē. ¶ Et nitrose
q̄ō ⁊ salse capitib⁹ et pectoris auxiliū pbēt q̄ māa re=
cipe solēt:⁊ ꝯferūt stō hūido ⁊ hñtib⁹ hydropisim et
inflationē. ¶ Aq̄o aluminosis et attramētalib⁹ bal=
neari ꝯfert sputo sanguineo et egressioni sanguis ab
ano et menstruis et nausee et vomitui sine cā et cace
sie et mlto sudori. ¶ Sulfuree ṽo aq̄ neruos mūdi=
ficāt et dolores distēsiōis et spasmi sedāt et corpis su
pficiē ⁊ bothor ⁊ vlcerib⁹ malis antiq̄s et signis vio=
laceis mūdificāt. Et a pāno ⁊ morphea et albaras ⁊
resoluūt supfluitates ad iūcturas et splenē et ep de=
scēdētes et vulue duriciei ꝯfert:sꝫ stō ꝫ laxāt et ꝯside
riū ꝯijciūt. ¶ Marie āt aq̄ caput ei⁹ q̄ i eis balneat re
plent. Jōqꝫ q̄ i eis balneat caput i ipsis pōere nō dꝫ:
et i eis tpe p⁹ ipa coꝝ calefiūt ꝯploes et ꝓpe matrix
et vesica et colō. et iō oēs sūt male et graues. Qui āt
in thermis voluent balneari oportebit vt balneet in
eis q̄ete et suauiter et ordiati et nō subito. ¶ Et nos
fortasse reiterabim⁹ in ca° de ꝯseruatiōe sanitatis ser
monē ṽ eē balnei et ꝯtinuādū erit q̄ō ibi dicemus ei
q̄ō h̄ añ dixim⁹. et sīr loq̄mur q̄ñ de potu aq̄ frigide
tractabim⁹. ¶ De his q̄ ꝓueniūt ex vsu sol. Cap.xx.

In arena sepeliri et volutari i ipsa et in oleo bal
neari et sup faciē aq̄ rotari:et i sole calo fricari
ꝯ̄cipue se mouēdo:et ꝯ̄tro ipis se mouēdo motu for
ti sicut cito cūdo et saliēdo est ex eo q̄ supfluitates
vehementer resoluit et diminuit et sudorē efficit : et
inflationē egredi facit:et soluit aꝑata laxa et hydro
pisiꝫ:et ꝯfert i asmate et i aer̄ attractiōe i q̄ est ne ōe
alas tēdere:et resoluit dolorē antiquū fm capit̄ et
cerebꝝ c⁹ ē ꝯpīo fra forti⁹ effic. ¶ Cū āt q̄ō ē sub co
ñ fiet lētū sꝫ rēanebit ei⁹ loc⁹ sicc⁹ ꝯfert dolorib⁹ sic

ꝛ renū ꝛ dolorib⁹ lepreꝛ suffocatiōib⁹ mſic; ꝛ mūdifi-
cat mſicē. ¶ Qꝫ si aliqs i sole steterit īspissabit corp⁹
ꝛ indurabit ꝛ exiccabit ipz. quēad^m cautū supra po
roꝝ oꝛificia ꝛ ꝓhibebit resolōnē. In sole āt in vno lo
co morari ē deteri⁹ i aduredo cutē ꝙ̄ i ipo ābulare ꝛ
ē plꝰ ꝓhibēs resolōnē. ¶ Et arene qꝺ q̄ in desiccādo
hūores sꝫ fortiores i pte cut; sꝫ arene marie. ꝛ ē cū su
p eas calidas exīteꝰ sedēt ꝛ ē cū i eis sepeliūtur. Et ē
cū sup corp⁹ paulatī aspgūt resoluūt doloreꝰ ꝛ egri
tudies ꝑdcās i caplo de sole. Ad vin^m ꝟo vehemen
ter exiccāt corp⁹. ¶ Semicupiū vero ingredi plenuz
ex tali q̄le ē oleū eit cū ꝯfert laxitudinē hñtibus ꝛ fe-
bres patiētib⁹ lōgas frās ꝛ eis q̄ cū febrib⁹ dolores
hñt neruoꝝ ꝛ articuloꝝ ꝛ hñtib⁹ spasmū ꝛ cuiꝫ ꝛ vri
ne retētōēꝫ. ꝛ oꝛ vt oleū ex balneū sit calefactū. ¶ Qꝫ
si i ipo vulpes cocta fuerit aut daliō ꝛ scīn fuerit quē
admo^m noiabim⁹: erit medicamē meli⁹ qꝺ ē potit
dolorē hñtib⁹ iūcturaꝝ ꝛ podagrā. ¶ Faciē ꝟo ma-
defacere ꝛ sup ipam aquā rorare ꝟtutē viuificat q̄ ē
laxata a nocum° ꝛ inflamatiōe febriū ꝛ cū adest sin-
copis. ꝛ ꝓprie ex aq̄ rosacea ꝛ aceto. ꝛ ē ēt cū deside-
rio medicat ꝛ ipm erigit: ꝛ obest rheumatismos pa-
tiētibus ꝛ dolorē frigidū capitis habentibus.

¶ Sūma. ij. ad nūerādū vnāquāqꝫ cām cuiusqꝫ acci
dentiū corporaliū: que. xxix. continet capitula.

¶ De causis calefacientibus. Capi. j.

Calefaciētiū multe sūt cāe. ex
qbus sunt nutri-
mētū i q̄titate tēpatū mot⁹ tēpati i qb⁹
īgrediūt exercitia tēpata ꝛ tēperata fri-
catio ꝛ tēpata cōpssio ꝛ vētosaꝝ absqꝫ sca
rificatiōe positio. Que. n. cū scarificatiōe ē infrāt pp
euatiōēꝫ. ¶ Mot⁹ ēt q̄ paruꝫ ꝑtinet fortitudinis mul
titudini: ꝛ īꝫ ē supflu⁹ ꝛ nutrimētū calidū ꝛ medicina
cal' ꝛ balneū tēpatū sicut sciuisti qꝺ suo aere ꝛ aq̄ ca
lefacit. ꝛ artificiū calefaciēs. ꝛ nō supflue calefacien
tiū obuiatio sicut aeꝝ ꝛ emploꝝ. ꝛ vigilie cōles ꝛ sō-
nus tēpat⁹ ſm ꝯditiōēꝫ ꝑdcāꝫ. Et ira ſm oēꝫ dispōnē
ꝛ tristitia cū nō tāta fuerit vt infrideꝛ gaudiū tēpatū
¶ Et ē ēt putredo cui⁹ ꝓprietat; ē vt calitatē extra-
neā euenire faciat ꝛ nō ampli⁹. Et ei⁹ qꝺ opō ē aliō
a calefactiōe absoluta ꝛ ab adustiōe. Calefacere nāqꝫ
mī⁹ ē ꝓculdubio ꝙ̄ adurere. Ab eo ēt. n. accidit
ꝛ n̄ efficit putrefactionē ꝛ ē cū aū putrefactionē accit
putrefactio. n. sepe accit cū i corpe remanet. postq̄
ab ea cā ex̄nea calefaciēs sepat. ꝛ calitas ex̄nea i mā
hūida accēdit. ꝛ ei⁹ hūiditatē mutat ab eo q̄ cōploni
sube in q̄ ē erat ꝯueniēs ita q̄ eā ad aliā cōplonum
spālū nālū nō ꝯuertit. Est nāqꝫ cū calido ꝛ hūidi-
tas mutāt ab h⁹ q̄ vni cōploni ꝯueniūt ꝛ fiūt aliꝫ cō-
plonū nālū ꝯgrue. qꝺ qꝺ nō est putrefacere sꝫ dige-
rere. ¶ Adure ꝟo ē vt suba hūida ꝛ sicca sepet suba:
ita q̄ illa sublimet ꝛ ista descēdat. ¶ Calefacere aūt
simplr ē vt oēs hūores ſm suas spāles remāeāt nās
sꝫ plꝰ fiāt cali. ꝛ de calefaciētib⁹ qꝺ ē spissitudo supfi
ciei corpis. calefac. n. ꝓpea q̄ vaporē retiet ꝛ raritas
int⁹ corpe: q2 calefac ꝓpea q̄ vaporē dilatat. G. aūt
has ōēs cās i q̄nqꝫ gnib⁹ cōphēdere ꝯsueuit. s. motu
nō supfluo. ꝛ obuiatiōe ei⁹ qꝺ n̄ supflue calefac mā
cala q̄ corpi aduēit. ꝛ spissitudine ꝛ putrefactiōe.

¶ De infrigidantibus. Ca. i.

Infrigidātiū ēt multe sꝫ spēs. s. mot⁹ supflu⁹ q̄ ca
lorē inatū supflue resoluit. ꝛ q̄es supflua q̄ i
adunat ꝛ claudit calorē. ꝛ nutrimentū multuz ꝛ sup
fluuz comestuz aut ebibituz. Et ei⁹ superflua pau-
tas. ꝛ nutrimentū frūm ꝛ medicia frā. Et obuiare ei
qꝺ superflue calefacit ex aerib⁹ ꝛ emplis ꝛ ais ꝑpter
maꝝ. hec. n. laxāt corp⁹ ꝛ resoluūt ab eo calor inatus
Et obuiare ei qꝺ temperate calefacit lōgo tpe sicut
multa in balneo mora: qm̄ caloreꝫ suffocat inatū. Et
obuiare ei qꝺ ſm potentiā infrāt ꝛ in pn̄ti hora cal
existat. Et retētiōis superfluitas: qm̄ calorē suffocat
inatū. Et in euātione superfluitas: qm̄ inatū calorē
mām destruit ꝓpea q̄ spūs eā ꝛ opilatiōes q̄ fiūt ex
superfluitatib⁹ sequunt. Et de illis ē vehemēter stri
gere mēbra ꝛ vt stricta ꝑmaneāt qm̄ ifrāt ꝓpea q̄ ca
loris via claudit. Et tristitia superflua ꝛ timor nimi⁹
ꝛ gaudiuꝫ nimiuꝫ ꝛ delitie superflue. Et artificiū in
frāns ꝛ cruditas q̄ putrefactioni est opposita. G. ꝟo
medicorum ꝑnceps eas in sex solet comprehendere
causas. s. motu superfluo ꝛ q̄ete superflua ꝛ obuiatio
ne eius qꝺ infrāt: aut qꝺ vehementer calefaciendo
resoluat ꝛ mā infrāns ꝛ vehementia spissitudinis et
nimia nutrimenti paucitas.

¶ De humectantibus. Capi. ij.

Humectātiū multe sunt cāe. Et eis nāqꝫ est sua
q̄es ꝛ somn⁹: ꝛ illud ēt retiere qꝺ euāri solet
ꝛ hūorē siccātē euāre ꝛ nutrimentum multuꝫ ꝛ hū
ctans nutrimentū ꝛ medicina hūctāns ꝛ hūctantib⁹
obuiare ꝛ ꝑcipue balneo ꝛ post comestionē ꝑpea
obuiare ei qꝺ ifrāt: qm̄ humorē retinet. ꝛ obuiare ei
qꝺ calefactiōe tenui calefacit: qm̄ humorē conuer
tit ꝛ gaudiū temperatū. ¶ De desiccantibus. Ca.

Desiccantia quoqꝫ sunt multa: velut motus ꝛ vi
gilie ꝛ vehemēter euāre: ꝛ ex eis est coitus. Et
nutrientiū paucitas ꝛ vt sint sicca. Et medicine desic
cātes ꝛ motuuꝫ aialium frequentia ꝛ desiccantibus
obuiare. ¶ Et ex illis est in aquis balneari stipticis
et eis est frigus qꝺ ꝯgelat: qm̄ ꝓhibet membra sibi
nutrimentū attrahere. ꝛ ꝓpterea q̄ ipm cōstringit ꝛ
re opilatiōes in eo accidūt q̄ nutrimentū penetrare
nō ꝑmittūt ꝛ ex eis ē obuiare ei qꝺ ē caloris vehemē
tis q̄ supflue resoluit donec ex eis ē multū balnea.

¶ De causis figurā corrūpentibus. Capi.

Ex causis figurā corrūpentib⁹ sunt cause que in
pn⁹ creature acciderunt ꝓpter qꝺ virtuti info
matiue: aut digestiue que sunt in spermate sue ope
rationis complementum deficit et ex eis sunt cause
que accidunt cum a matrice separatur ꝛ ex eis sunt
cause que accidunt cum infans ligatur ꝛ cum trac
tur. ꝛ alie cause pmitiue que extrinsecus adueniunt
sicut casus: aut percussio ꝛ ex eis sunt cause que acci
dunt propterea q̄ se vult mouere āteqꝫ membra in
durescant ꝛ anteqꝫ ambulare possit ꝛ ex eis sunt cause
egritudinales sicut lepra ꝛ ptisis ꝛ spasmus ꝛ ex
tensio paralysis ꝛ est cum prouenit propter pingue
dinem nimiam ꝛ est cum accidit propter superfluam
maciem. ꝛ est cum propter apostemata. ꝛ est cuꝫ pro
pter infirmitates situs ꝛ est cum accidit propter in
solidationis vlcerum malitiam.

¶ De causis

¶De cāis opilotiōis & coāgustatiōis cānaliū. C. vj.

Opilatio accit. Aut pp cāz exneā q̄ icānali cadit
& hoc aut erit exneū i suo gñe sicut lap; aut ex-
neū i q̄titate sui sicut fex multa aut exneū in sua q̄li
tate: & hoc erit aut pp suā grossitiē: aut qr ē ꝯgelatū
sicut sanguisuga illa q̄ ꝯgelata est. He q̄dē sunt ptes
ei⁹ q̄ opilat ppea q̄ i cānali cadit: ex q̄b⁹ sūt q̄ in suo
loco i cānali fixa manēt: & est ex eis q̄ in suo loco est
mobile. Et est cū accit opilatio ppea q̄ clausuz fuit
foramē pp vlcer; ꝯsolidatonē qd̄ in ipo factuz fuit:
aut pp nascētiā addite rei sicut carnis verrucose clau
dētis. Aut qr cānalis pp apātis cōprimētis vicinita
tē coopit: aut pp ꝯstrictionē q̄ fit pp forte frig⁹ aut p
pter vehemētē siccitatē q̄ ppter stipticitāa accit: aut
pp v̄tutis retētiue fortitudinē: aut ppter ligaturaz.
In hyeme q̄z multe fiūt opilatōes: q̄ ppea q̄ supflui
tates multū retinent: & ppterea q̄ frig⁹ stringit.

¶De cāis amplitudinis cānaliū. Ca. vij.

Cannalis āpliat: aut ppt retētiue debilitatem:
aut ppt fortē expulsiue motū. Et ex h⁹ q̄dē mō
est āhelitū retinere aut ppt medicinas apiētes: aut
ppt medicinas laxātes calidas & humidas: & cāna
les q̄s ex ꝯtijs ꝗar cāꝝ coāgustāt & pp opilatiōes.

¶De causis aspitatis. Ca. viij.

Aspitas accit. Aut ppt cām me⁹ q̄ vehementer
abstergit sua incisiōe sicut acetū & acetose super
fluitates. Aut sua resolōne sicut spūa mar; & super-
fluitates acute. Aut ppter cām stipticā q̄ exaspat p
pter suā siccitatē: sicut res pōtice: aut frē q̄ exaspant
ppterea q̄ ꝯstringūt: aut ppter res terrestres q̄ sup
mēbrum iacent sicut puluis.

¶De causis lenitatis. Ca. ix.

Lenitat; cā aut ē glutinās ppt sui viscositatem
aut subtilit resoluēs q̄ māz subtiliat & ipaz cur
rere facit & spissitudinē a mēbri superficie remouet.

¶De cāis dislocatiōis & separatiōis a situ. Ca. x.

Membri remotio ē aut ppt cāz extēdētē: sicut cū
aliqd̄ trahit mēbꝝ & extēdit donec dislocatur:
aut ex motu forti super initionē q̄ mēbrū a loco suo
remouet: sicut cum alicu⁹ pes flectit: aut cā laxās &
humectās: quēad^m accit in ramice: aut ppt cām li-
gamēti sbam corrūptē ipm corrodēdo: aut putrefa
ciēdo: aut laxū reddēdo: quēadmodū in lepra accit
& sciatica.

¶De cāis malitie vicitat; q̄ sepōnē phibet. Ca. xj.

Causa ei⁹ ē aut ꝗssities: aut viscositas: aut spa-
mus: aut laxitas: aut hūoris siccitas in iunctu
ra: qr ibi fit lapis: aut cū q̄ natus fuit.

¶De cāis malitie vicitat; q̄ dilationē phibz. C. xij.

Ipsius cā est vt grossities: aut vestigiū incarna-
tiōis vlcer;: aut spasm⁹: aut tū q̄ nascit.

¶De cāis motuū nō nāliū. Ca. xiij.

Hoꝝ cā ē: aut siccitas debilitās sicut tremor sic-
cus: aut siccitas spasmificās sicut cā singult⁹ sic
ci & cā spasmi sicci. Aut superficies calefaciētes. Aut
supficies infrigidātes. Aut cāe v̄tutis viā claudēn-
tes mēbro suā phibētes penetrationē cū opilatiōe.
Aut superfluitates q̄ nocēt: aut ppter suā frigidita-
tem sicut rigor: aut ppter puncturā sicut horripila
tio: aut ppt calor; inati submersionem: aut ppt sui
paucitatē: & ppter illā accit in musculoꝝ supficieb⁹
fritas & puenit vētositas q̄ vult resolui & exire sicut
salt⁹. Et nūc q̄dē dicem⁹ q̄ hec noxiua mā aut erit
vaporalis pauca & accidēt propter eam alices. Aut
erit pl⁹ ea: & ꝯtinget ppt ipaz laxitudo penalis si fue
rit q̄ete aut puenit alie laxitudis spēs q̄s nolabim⁹
si fuerit mobil. Qd̄ si fortior fuerit accidet ide hor-
ripilatio & si fuerit mag; fort; pueniet inde tremor.
Et mā q̄dē ventosa cū in musculo tenet puenit ppt
ipsam pulsatio.

¶De cāis augmēti & magnitudis & nsieri. C. xiiij.

Hoꝝ cāe sūt māei multitudo & v̄tutū attractiuaꝝ
in seipsis fortitudo aut v̄tutū attractiuaꝝ forti
tudo ppter fricatiōis adiutoriū & calefactiōis cum
emplis: sicut cū emplo de pice & qd̄ ei assilat. Et h⁹
q̄dē est magnitudini ppriuz & nō numero.

¶De causis diminutionis. Ca. xv.

Hec q̄dē sunt q̄ aut in pn⁹ puenerūt creature sic
māei diminutio: aut v̄tut; latric; error: aut ei⁹
debilitas aut nocumēta q̄ q̄nz extrinsec⁹ adueniunt
sic icisio: aut pcussio: aut corruptio quā fecit frig⁹ et
q̄nz itrinsec⁹ sic herpes estiomen⁹: aut putrefactio.

¶De cāis solonis ꝯtinuitatis. C. xvi.

Iste qd̄ fit aut itrisec⁹: aut extrisec⁹. Que v̄o fiūt
itrisec⁹ sunt hūor comedēs & ꝯburēs & hūectās
& laxās: aut siccās & findēs: aut sicut repletio vētosa
pūgēs: aut humor extēdēs: ppea q̄ se ꝯstrigēdo mo
uet: aut penetrādo in corpe ppea q̄ fort; mot⁹ ipm
sepat aut hūor pūgēs. Et he q̄dē oēs: aut fit ppt mo
tus fortitudinē: aut ppt māei multitudinē: aut sicut
fortitudo mot⁹ expulsiue nō fm nālē cursum & sicut
mot⁹ sup repletionē. Et de his q̄ eis silant ē vox for-
tis & salt⁹ & sic apatū aptio. Cāe aūt q̄ extrinsec⁹ fūt
sūt sicut corp⁹ extēdēs vt funis & pōdera: aut qd̄ ici-
dit vt ensis: aut qd̄ adurit sic ignis: aut qd̄ ꝯtūdit sic
lapis. q̄m hmōi si vacuū iuenerit ꝯtūdet aut si reple
tū receptacula findēs: aut sicut corp⁹ q̄ pforat vt sa
gitta aut qd̄ pūgit: aut mordet sicut can; rabid⁹: aut
vipa aut hō.

¶De causis vlceꝝ. Ca. xvij.

Cause vlceꝝ sūt apa qd̄ apit aut plaga q̄ facit
pus aut bothor q̄ se comedunt.

¶De causis apatum. Ca. xviij.

Haꝝ causarum q̄dam sunt ex mā & q̄dā sūt ex di
spōne mēbri. Que v̄o sūt ex pte māei sūt reple
tiōes ex sex reb⁹ pnolat;. Et q̄ ex pte dispōnū mēbro
rū sūt sicut v̄t⁹ mēbri expellēt; & debilitas mēbri reci-
piēt; & qd̄ ē ꝑpatū ad supfluitates recipiēdas aut p
pter sbe māz q̄m ipz sit creatū sicut cut;. aut ppt sui
laxitatē sicut caro laxa q̄ ē in trib⁹ refiectiōib⁹. s. post
aurē in collo & in ascella & in inguine. Aut ppt viaꝝ
q̄ ad ipz puenīūt dilatatiōez & eaꝝ q̄ ab ipo vadunt
coāgustationē: aut ppterea q̄ inferi⁹ positū ē. Aut p
pter sui puitatē q̄m illud qd̄ ex cibo ad ipz venit col
ligere nō vz aut ppter debilitatē sui: q̄m illud qd̄ ad
ipz venit ex cibo digerere nō pōt ppt nocu^m qd̄ ē in
ipo: aut ppt pcussionē q̄ māz i ipo retinet: aut ppea
q̄ resol'o ei⁹ deficit ei qd̄ ab eo resolui solebat ppter
exercitū aut ppt calorē superfluū q̄ ē in ipo vn̄ ꝯbi
tur. Et ille qd̄ calor. Aut ē nālis sicut carnis. Aut nō
nālis quē dolor euenire facit. aut mot⁹ valde super-

fluus. aut aliud ex calefacientib⁹. Ex fractura q̄z peruenit apā pp vnā ex istis reb⁹ q̄s p̄diximus sicut ꝯcussio ⁊ mēbri ꝯpssio ⁊ extēsio cū ipm os restaurat̄. In dēte q̄z pl3 sit apā qm̄ nutrimēti recipit augm̄ ⁊ infusionē ⁊ putrefactionē ergo recipit apā.

De causis doloris absolute. Ca. xix.

ET qm̄ dolor ē vna ex dispōnib⁹ nō nālib⁹ q̄ corpori alal' accnt: in cāis ei⁹ sinonē faciem⁹ vlem. Dicem⁹ igr̄ q̄ dolor ē sēsibilitas rei ꝯrie. Oēs vō dolor' cāe in duob⁹ ꝯphēdunt̄ gnīb⁹. s. gnē mutationis ꝯplōnis cito fcē. ⁊ ē malitia ꝯplōis diuerse ⁊ gnē solōis ꝯtinuitat'. Per malitiā ꝯplōis diuerse itelligim⁹ vt mēbra sim sēa ꝯplōz habeāt māsiuā. deīn aduēit ei⁹ ꝯplō ocēnea huic ꝯria. ita vt sit calior aut frigidior q̄ erit ⁊ vt' sēbil' rei aduētū sentiat ꝯrie ⁊ fiet dolor qm̄ dolere nō ē nisi ꝯrie rei ꝯrietatē sentire. Malitia aūt ꝯplōis māsiue nullo⁹ efficit dolorē nz sentit. velut si ꝯplō mala q̄ iā ē i mēbroꝝ sēa māsiua corrūpit ꝯplōz pncipalē ⁊ sēa ē ac si ipa eēt pncipal'. Ista eīn dolorē nō efficit. qm̄ ipa nō sentit. Oz. n. q̄ sentiētes ab illo qđ sentit patiant̄. Res nāq3 nō patit ppt dispōez māsiuā q̄ ipaz nō mutat. imo nō patit nisi ppter ꝯriū aduenies qđ eā mutat ad illđ qđ nō erat. Ideoq3 ethicā hn̄s nō tm̄ sētit iflāmationis ꝯstū hn̄s ephimerā aut tertianā. l3 ethice calor calore tertiane sit maior. Calor. n. ethice ē māsiu⁹ ⁊ i sēa mēbroꝝ pncipaliū ifix⁹. Et tertiane calor ē vehemēs a vicinitate vēiēs cali hūor' ad mēbra i q̄b⁹ adhuc nāl' iporū ꝯplō ita ꝯsuata ē q̄ si hūor recesserit mēbrū i sua remāebit ꝯplōe: n3 calor ille i eo figet nisi egritudo i ethica mutata fuerit. Et ꝯplō qđ mala nō diuersa nō fit māsiua i mēbro nisi ordiati3. Est ēt cū i dispōne sanitat' inuenit h⁹ itellectui pximū ⁊ h⁹ ē qm̄ ei q̄ se i hyeme balneat si se cū aq̄ cal'a imo tepida lauat accit ei ex ipa horripilatō qm̄ corporis ei⁹ q̄litas ab eo ē lōginq̄ ⁊ ei ꝯria. postea vō vtit ea ⁊ delectat̄ ex ea. ⁊ ita ordinat̄ ad resolutionē frigor' qđ i ipo erat agēs. Deinde aūt cū aliq̄ hora i cala balnei iteriore sederit fiet corp⁹ ei⁹ aq̄ illa cali⁹. Et cū illa eadē aq̄ p⁹ repēte eo iscio sup eū pijciet horripilationem ab ea patiet̄ ⁊ sentiet ex ea friditatē. Cū igit h⁹ sciuisti dicemus q̄ l3 vnū ex gnīb⁹ cāz dolor' sit malitia ꝯplōis diuerse: nō tm̄ ois malitia ꝯplōis diuerse: imo calm cēntialr ⁊ frm̄ cēntialr: ⁊ siccū accntalr: ⁊ hūidū nullo mō dolorē faciūt. Calor eīn ⁊ fritas sunt due q̄litates agētes: ⁊ siccitas ⁊ humiditas sūt due q̄litates patiētes: q̄z vtutes nō sī vt p eas corp⁹ iprimat i corpus: s3 vt p eas corp⁹a corpe iprimat̄. Siccitas vō p accñs fac̄ dolorē qm̄ ali⁹ gnīs eā seq̄t cāq̄ ē ꝯtinuitat' solo. Est. n. cū siccitas pp sue ꝯstrictiōis fortitudinē fit cā solōis ꝯtinuitat'. Sa. vō cū vificat̄ itētio ad h⁹ eā reducit vt ecntial' cā dolor' nō sit nisi solo ꝯtinuitat' ⁊ nō ꝯplx⁹: ⁊ q̄ cal3 dolorē nō facit nisi ppterea q̄ ꝯtinuitatē soluit: ⁊ nz ēt frm̄ dolorē efficit nisi ppea q̄ ꝯtinuitat' solo ipz comitat̄: pp mlta nāq3 spissitudinē q̄s facit ⁊ coaduationē ipz pculdubio seq̄t vt ptes ad locū trahant̄ vbi spissant̄ ⁊ vt a loco sepent̄ a q̄ trahūt. Et i q̄dā suoꝝ libroꝝ s3 hāc sniaz itm̄ pcessit dōec optari fecit q̄ oia sensibilia nocum̄ faciūt. pp h⁹ i v3. faciūt nocum̄ pp ei⁹ sepationē aut pp coaduationē q̄s sepatio seq̄t nigrū itaq3 i visibus dolorē efficit pp sui coaduatiōis fortitudinē ⁊ albū pp sue disgregatiōis vehemētiā: ⁊ amarū salsum ⁊ acetosū i gustatiōe dolorē efficiūt ppea q̄ fortit disgḡt ⁊ pōticū: nō q̄ vehemēter isrāt ⁊ coaduāt q̄ pculdubio spīlio seq̄t in odoratis sūr. Et pp h⁹ i fortissimis fit dolor: nō q̄ disgḡt pp mot⁹ aer' fortitudinē qū sibi obuiat. Certa aūt dictio in h⁹ mō ē vt ꝯplx mutatio pōat̄ gen⁹ ex q̄ dolor ē cntialr pueit: s3 cāis ꝯtinuitat' sepatio ꝯligat h⁹ tm̄ declatō vificata i ue n ꝯtick l3 i pte sapie nālis: nōq3 ad ipe⁹ sūmā pueniem⁹. Dicem⁹ igr̄ q̄ cū dolor ē situ pmū i mēbro dolēte ⁊ ꝯtinuitat' solo nullo mō situ erit pri⁹ dolorē i dispōib⁹ i q̄b⁹ ꝯtinuitat' nō erit sepatio nō ꝯtingit inēiri pp ꝯtinuitat' solōz: imo pp ꝯplōis maliā. Et ēt frig⁹ facit dolorē vbi ꝯstrigit ⁊ coaduat ⁊ oīno isrāt. Et solo qđ ꝯtinuitat' nō ē vbi isrāt: imo i mutatib⁹ locoꝝ isrātoꝝ. Ampli⁹ dolor pculdubio ē sui subito ipressionē sentire vn̄ ipe ē ꝯri⁹ ⁊ dolorē facit. Nōne video q̄ si q̄s frig⁹ ꝯplōz corrūpēs sensit vt ꝯplōz corrūpit ⁊ fuerit sicut nō accñs ppt q̄ ꝯtinuitat' sepatio illđ sētire an erit ꝯriū ⁊ an dolorē faciat. Ex h⁹ itaq3 scies q̄ mutatio ꝯplōis subito cā est dolor': quēadm̄ solo ꝯtinuitat': ⁊ dolor qđ calitatē ꝯitat dat ⁊ sit fortior dolor. Est ēt cū post dolorē remanēt res q̄ sensū dolor' h3 nec tm̄ ē dolor cert⁹ l3 ē ex sīliū rer q̄ p se resoluūt. Et torpid⁹ qđ i medicādo liberat ⁊ nocet ei.

De cāis cuiuslibet dolor'. Ca. xx.

DOloꝝ gnīa q̄ noīa hn̄t hec sūt: pruritiu⁹ aspatiuus: pūgitiu⁹: ꝯplssiu⁹: extēsiu⁹: ꝯcussiu⁹: frāgi⁹ laxatiu⁹: pforatiu⁹: acual: stupefactiu⁹: pulsatiu⁹ grauatiu⁹: fatigatiu⁹: mordicatiu⁹. Ista q̄dē sunt q̄decim gnīa. Cā aūt pruritiui dolor' est humor acr' aquosus aut salsus. Et doloris asperatiui cā ē hūor asp. Et cā dolor' pūgitiui ē humor q̄ pāniculū extēdit i latitudine: sīc ei⁹ sepans ꝯtinuitatē. Et ē cū i senti ē eq̄l: aut ppea q̄ nī⁹ sup qđ extēdit pāniculus aut ali⁹ ex eo qđ inuestitū ē ptes i duritie ⁊ lenitate nō sūt sīles sicut furcula pāniculo q̄ sup costas ē iuestitū ⁊ apā i pleuresi ad supiorē ei⁹ trahit ptē aut nō sīles ptes i suo motu sīles sīc diaphragma illi pānicul' aut ppterea q̄ ptes corpis mēbri nō sūt sīles: aut ppt nocumētū qđ alicui accit suoꝝ pniū nō aliis. Extēsiui dolor' cā ē vētositas aut hūor q̄ neruū aut musculū extendit ac si ipz ad suas trahat extremitates. Et dolor' q̄dē ꝯplssiui cā ē mā q̄ mēbro suuz coāgustat locuz: aut vētositas q̄ ipz coangustat: ⁊ fit q̄si desuper ꝯprimeret ⁊ ꝯtūderet. Sed cā corrosiui dolor' ē mā q̄ iter suuz musculū ⁊ suuz pāniculuz resoluit̄ ⁊ pāniculuz extēdit ⁊ ꝯtinuitatē soluit q̄ iter pāniculū erit ⁊ mēbr. Et cā dolor' frāgitiui est mā aut vētositas q̄ iterponit̄ media iter os ⁊ pāniculū q̄ tegit ipm: aut frig⁹ q̄ illū pāniculū fortiter stringit. Cā vero doloris laxatiui est mā q̄ carnē musculi extēdit ⁊ nō ipsi⁹ cordā. Et hic q̄dē neq3 vocatus est laxatiu⁹ nisi ppterea q̄ muscul⁹ neruosior erit ⁊ pāniculo. Et perforatiui dolor' cā est mā grossa aut ventositas q̄ retinet̄ iter tunicas mēbri duri ⁊ grossi sicut intestini colon que incessanter ipsum rūpit ⁊ in ipsum penetrat stimulando acu

rebello pforaret. ¶ Acuti aūt doloris cā ē ipa eadē
in hmōi mībro: sʒ ē reţēta l hora q̄ rūpit. ¶ Et stupe
factiui doloris cā est aut fortis frigoris cōplexio aut
poroꝝ penetratōis spūs sensibilis q̄ ad mēbꝝ vēit
clausura cū ligatura aut receptaculorum repletio.
¶ Cā ṽo doloris pulsatiui est apā calīn ꝛ non friā.
Friā eni q̄cūqꝫ mō fuerit siue sit duꝝ siue sit molle
dolorē nō efficit nisi i calīn ꝫuertat. Neqꝫ etiā dolor
pulsatiuus ex apāte calo accit nisi hoc mō.s. cū apā
cōtigerit. ꝛ mēbꝝ qᵈ ē ei vicinū fuerit sentiens circa
qd̄ extāt arterie q̄ ip pulsant. Cū.n. mēbꝝ sanū fuerit
arterie mot⁹ nō sentiꝫ pp ip̄ꝰ pfunditatē sʒ cū infir
maꝫ ꝛ apāꝫ eiꝰ pulsatio dolorē effic̄. ¶ Et doloris q̄
dē ğuatiui cā ē apā i mēbro nō sensibili sic pulmōe
rene ꝛ splene. Illd̄.n. apā sua ğuitate trahiꝫ inferiꝰ ꝛ
mēbrū inferiꝰ trahit p sensibilē fasciā ipm̄ circūdātē
ꝛ suspēsorū a q̄ oriꝫ fascia: ꝛ fascia q̄d ꝛ suspensoruʒ
sentiūt qn̄ iferiꝰ trahiꝫ. Aut apā in mēbro sensibili
cuiꝰ sensuʒ ipa egritudo iā destruxit: sicut cācer in
ore stōi: cuiꝰ ponderositas sentiꝫ: nec tn̄ dolorē effi-
cit pp̄ea q̄ ipe sensuʒ destruxit. ¶ Fatigatiui āt dolo
ris cā est aut labor ꝛ vocaꝫ labor iste fatigatio labo
riosa aut hūor extendēs: ꝛ vocaꝫ qd̄ accit ex eo fati-
gatio extensiua aut vētositas: ꝛ vocaꝫ illud qd̄ accit
ex ea fatigatio inflatiua aut hūor mordicās: ꝛ vocaꝫ
illd̄ qd̄ accit ex eo fatigatio vlcerosa. ¶ Et ex eis q̄d
ꝓueniunt cōpōes quēadmodū eas i locis suis de-
clarabimꝰ q̄ sunt eis ꝓpria. Et ex sūma cōpōnū ē fa-
tigatio q̄ apōsa vocaꝫ q̄ ē ꝫposita ex extensiua ꝛ vlce
rosa. Et mordicatiuꝰ dolor est ex hūore q̄ q̄litatē hʒ
acutā. ¶ De cāis sedandi dolorem. Ca.xxi.

Causa q̄etis doloris est aut qd̄ cāe ex q̄ ꝓuenit
cerit ꝫtrā ꝛ ipam euāt sicut anetū ꝛ lini semē cū
sup locū dolentē ex eis fit emplm: aut cū quo molli
ficaꝫ ꝛ fit somnꝰ: ꝛ sensibilis ṽtꝰ ad suā redit opōꝫ si
cut inebriātia: aut cū q̄ infrāt ꝛ stupiduʒ efficiꝫ sicut
oīa narcotica. ¶ Sedās tn̄ certum est primum.

¶ De eo qd̄ ꝓuenit ex dolore. Cap.xxij.

Dolor ṽtutē dissoluit ꝛ membra a suis ꝓpriis
opōnibus prohibet: adeo vt mēbra spūalia ab
aeris ꝓhibeat attractōe. aut eiꝰ destruat opōneʒ: ꝛ
facit eum interfectū aut frequētem. ꝛ oīno nō ṡm nā
lem cursum. ¶ Et est cū imprimis calefacit membra:
postea infrigidat propter illud quod resoluit vt vin
cit de spiritu ꝛ vita.

¶ De causis delitiarum. Cap.xxiij.

Delitiaꝝ q̄ʒ cause in duobꝰ sunt ꝫphense generi
bus. Unum ipsoꝝ est genus qd̄ ꝫplonem nālē
subito reducit ad hoc vt ipsa sentiatur. Et alterum
est illud quod naturalē cōtinuitatem subito redu-
cit. Nulla.n. res que nō subito venit sentitur. nʒ deli
tie ex eo habentur. Est nāqꝫ delitia sentire conue-
niens. ¶ Et omne qd̄ dē sentire per virtutē est sensibi
lē ꝛ sentire est ꝓpter passionē sui. ¶ Cūqꝫ sentire fue
rit cū cōueniente: aut nō cōueniēte: erunt delitie aut
dolor ṡm illud qd̄ ip̄mitꝫ. Et pp̄ea q̄ tactus oībus
sensibus est spissior ꝛ magis retinēs illud quod reci
pit ex ipressione cōueniēti: aut nō cōueniēti: ideo eiꝰ
sentire illud quod est ꝫueniēs cū natura ei obuiat ē
maioꝝ delitiaꝝ. ꝛ sentire q̄ ē icōueniēs est ḋterioris

doloris q̄ʒ illd̄ qd̄ aliis ṽtutibꝰ erit ꝓpriū.

¶ Ad sciēdū q̄uo motꝰ dolorē effic̄. Ca.xxiiij.

Motꝰ dolorē effic̄ pp illd̄ qd̄ cū eo accit ex extēsio
ne sua aut cōcussiōe aut ruptura.

¶ Ad sciendū q̄uo mali humores dolo
res efficiunt. Cap.xxv.

Humores mali dolorē efficiūt aut pp ipoꝝ q̄lita
tē: sic cū mordicationē faciūt aut sua multitudi
ne sic cū extēduntꝫ: aut pp̄ea q̄ vtraqꝫ ꝫiūguntꝫ.

¶ Ad sciendum quomodo vētositates
dolorem efficiunt. Ca.xxvi.

Uentositas dolorē efficit pp extēsionē ꝛ ventosi
tas qd̄ extēdēs aut erit i mēbroꝝ ꝫcauitatibus
ꝛ ipoꝝ vētricul: sic iflatio i stō: aut i tunicis mēbroꝝ
ꝛ coꝝ villis sic i colica vētosa. Aut in tunicis muscu-
lorū ꝛ sub pānicul ꝛ sup ossa. Aut in circuitu muscło
rū iter ipos ꝛ carnē laxā ꝛ cutē. Aut occltata i mēbro
sic muscli pectoris sꝫ occltati. Et ipsiꝰ q̄d resolo siue
sbita sit siue mlto moreꝫ tpe ṡm mltitudinē sue mãe
ꝛ ipsiꝰ paucitatē erit: aut q̄litatē sue mãe ꝛ subtilitatē
ipsiꝰ aut spissitudinē mēbri aut ipsiꝰ raritatē.

¶ De cāis eiꝰ qd̄ retineꝫ aut euāatur. C.xxvij.

Retētiōis ꝛ euātiōis cāīs scire erit ei facile q̄ ea cō
sideraucrit q̄ de retentiōe dixīmꝰ ꝛ euātiōe. Il-
lud igiꝫ ibi legat.

¶ De cāis fastidij ꝛ repletiōis. Ca.xxviij.

Hec qd̄ aut sꝫ extrīsece ꝛ sꝫ ꝓnitiue sic cū aliq̄s re-
gie viꝫ vā mlta ꝓuēit hūectatio ꝛ corpꝰ n̄ indi-
get hūectatiōe cibi ꝛ potꝰ. Et id̄ cū hᵉ duo ꝫiūcta fue
rint simꝰ multiplicabiꝫ i corpe mā ꝛ corrumpeꝫ opō nāe
i ipa sic mltotiēs igredi balneū ꝛ ṗcipue pᵒ comestio
nē. Et resolonē ꝓhibētia sic q̄es ꝛ dimittere exercitiū
ꝛ euōnē. Et i comedēdo ꝛ bibēdo iportunitas ꝛ sgla
malitia. ¶ Aut itrinsece ꝛ sꝫ sic ṽtutꝫ digestiue dbili-
tas q̄ nō digerit: aut debilitas ṽtutꝫ expulsiue aut re-
tētiue ṽtutꝫ fortitudo: q̄pp remanebūt hūores ꝛ ex-
teriꝰ n̄ exibūt: aut cānaliū coāgustatio.

¶ De causis debilitatis membroꝝ. Ca.xxix.

Causa dbilitatꝫ: aūt erit veniēs sup corpꝰ mēbri:
aut sup spūʒ q̄ erit ṽtutꝫ lator q̄ in mībro ministrat
aut sup ipam ṽtutē. Illa ṽo cᵉ cā i mībro ꝓpo exit est
aut malitia ꝫplonis māfima ꝛ ꝓpē ē fra: sʒ ēt sit cū ca
lor illd̄ efficit id̄ q̄ eiꝰ opo fritatꝫ opōni i stupore silis
erit: pp̄ea q̄ cū corrūpit ꝫplōeʒ spūs quēadmoᵐ accit
ei q̄ mltā i balneo morā facit: imo ei cui aduenit sinco
pis ꝛ siccitas ꝓpterea q̄ ṽtutes penetrare ꝓhibʒ id̄
q̄ ipissat. ꝛ hūiditas ꝓpterea q̄ laxat ꝛ opilat aut ali
q̄ ex egritudibꝰ ꝫpōis. Ex q̄ ex illis maiorē ꝓp̄etateʒ
hʒ ne i hac appeat nʒ nocuᵐ nʒ egritudo nʒ dolor:
est raritas textuꝫ illiꝰ membri i suis neruis. Oēs nāqꝫ
opōnes nāles ꝛ volūtarie p villos ꝛ ipoꝝ ꝫplonē cō
plenꝫ. Dixiōi q̄ʒ bōa ꝛ necīa ē retēꝰ ṡʒ ꝫgruā dispōeʒ
Et hᵉ q̄d p villos erit. Illd̄ ṽo i q̄ ē cā spūi ꝓpa ē aut
ꝓpꝫ ꝫplonis malitiā: aut ꝓpꝫ resolonē euōne scā q̄ ē
ei ꝓpa: aut ṡʒ mōʒ sc̄ndi euōnes alteriꝰ. ¶ Et illud
qd̄ ē ṽtuti ꝓpriuʒ ē opōnū mltitudo ꝛ ipaꝝ reiteratio
qm̄ ṽtuteʒ dbilitat lʒ spūs resolo cū eo associeꝫ quē
admoᵐ associaꝫ cū vnaq̄qꝫ cā. Cūqꝫ cās ṡm aliū ꝫnu
merauimꝰ mōs ꝛ remotas cāa cū eis miscuerimus q̄
coniūcturaꝝ cāꝝ exiꝫ cāe inueniemus ex eis cās ex

malitia ↄplonis: ⁊ cās ex corruptiōe aeris ⁊ aq̄ ⁊ comestiōis. ¶ Et ex eis sūt q̄ sp̄m euāt q̄ꝝ nulla fetori ē silis ⁊ p̄ci pue fetori aq̄ ⁊ venenosaꝝ ꝟtutū expāsio in aere aut in corpe. ¶ Ex sūma cāꝝ p̄terea d̄bilitatis sūt q̄ ex euōne p̄dēt sic sanguis exit⁹ ⁊ vēter ⁊ ꝓp̄e ī subtilib⁹ ꝟ̄nōib⁹ ⁊ aq̄ hydropicoꝝ iectiōe pacētis exeta cū ei⁹ q̄ntitas mlta subito exhiꝫ: ⁊ pforatio magni a p̄atis cū ab eo mltū pus subito exierit sic ip̄m p se aperiaꝫ ⁊ sudor mltus ⁊ exercitium plin. ¶ Dolores etiā sp̄m resoluūt ꝫ etiā ↄplonē p̄mutāt. ⁊ ex sūma istoꝝ q̄ d̄ doloꝝ sūt q̄ maioris erūt impressiōis: ⁊ sic dolor oris stōi: siue sit extēsiuus siue mordicatiu⁹. Et ōis dolor q̄ ē cū ꝓpinq̄tate p̄ti cordis. ¶ Febres q̄ꝫ sūt ex eis q̄ d̄bilitatē faciūt ꝑꝑ resolutionē ⁊ euōnē sanguis ⁊ sp̄ūs ⁊ ↄplōnis mutationē. ¶ Amplitudo q̄ꝫ poroꝝ ē ex eo ꝙ adh⁹ adiuuat: vt debilitas resoluēs accidat. ⁊ mlta fames h⁹ exit mōi: ⁊ etiā cū toti⁹ corpis d̄bilitas vni⁹ mēbri: aut p̄tis mēbri seq̄ꝫ d̄bilitatē: quēad^m corpis debilitas ꝑꝑ malitiā q̄ ori stōi accit q̄ tāta ēvt ei⁹ ꝟt⁹ resoluaꝫ: ⁊ cum alicui⁹ cor ⁊ cerebꝝ a q̄lꝫ nocumentaliū vehemēter patiꝫ erit hō ħ velocis esmatiōis ⁊ q̄ ex pauca resolniꝫ cā. ¶ Et ē cū cā d̄bilitatꝭ exit mltitudo tolerātie egritudinū: ⁊ est cū aliq̄d mēbꝝ in creatiōe est debili⁹ quodā aut alio d̄bili⁹ erit. sic pulmo ⁊ cerebꝝ. iō q̄ꝫ erit recipiēs q̄d fort⁹ nā a seipo expellit. locus. n. cerebri ꝓpri⁹ si alr̄ nō eēt ex tali mō res ꝓuenīret q̄ꝫ tolerare nō poss;: n̄ ei⁹ ꝟt⁹ cū ip̄o rēaneret.

¶ Doctrina tertia. fen. secunde. cuius sunt. xi. capitula ⁊ due summe.

¶ De accidentibus ⁊ significationibus. Capi. j.

Ccidentia ⁊ significatiōes ꝟ̄ꝫ vnāquāq̄ꝫ triū p̄dictaꝝ dispōnū vnā triū d̄clarāt significationū; aut rē p̄ntē de q̄ dicit. G. q̄ soli cōfert ifirmo ī eo q̄d facere d̄ꝫ: aut rē p̄teritā de q̄ dixit. G. q̄ soli ꝓdest medico: q̄m declarat ip̄m in sua arte excellētē ⁊ ei⁹ ↄsilio magis credunt: aut rē futurā: de q̄ dixit. G. q̄ vtrisq̄ꝫ ↄfert medico ꝟo q̄ꝛ d̄mōstrat ip̄m in sua scia excellētē: ⁊ ifirmo: q̄ꝛ demōstrat q̄lr ip̄e sit regēd⁹. ¶ Significationū sanarū q̄dā sunt q̄ ↄplonis sig̃nt q̄litatē q̄s in suo loco noīabimus. Et q̄dā sunt q̄ sig̃nt coeq̄litatē ↄpōnis: ex q̄bus sunt sub̄ales q̄ ꝟbi ḡra sūt vt sic fora ⁊ sit⁹ ⁊ q̄ntitas ⁊ nūer⁹ ꝟ̄ꝫ q̄ oꝫ ⁊ hę q̄dē dispōnes dīse fueꝛt: ⁊ ex eis sūt accītales sic d̄coratio ⁊ pulchritudo. ⁊ ex eis sūt finales: ⁊ ip̄e sūt ex ↄpleīto opōnū: ⁊ q̄ incedēdo ꝟ̄ꝫ ꝑfectiōeꝫ ꝑueniūt. Oē. n. mēbꝝ c̄ opō ↄpleꝫ est sanū. ¶ Mod⁹ āt ex opōnib⁹ cog̃scēdiꝫ ꝟ̄ꝫ membroꝝ p̄ncipaliū dispōnes ꝟ̄m cerebꝝ q̄ ē p dispōnes opōnū volūtariaꝝ ⁊ p dispōnes sensus ⁊ p opōnes existiatiōis. Et ꝟ̄m cor q̄d est p pulsuꝫ ⁊ p anhelituꝫ. Et ꝟ̄m epar q̄d ē p egōnē ⁊ vrinā: ip̄i⁹ nāq̄ꝫ d̄bilitatē egō ⁊ vrina loture recentis carnis siles sequuntur. ¶ Accītiū aūt que egritudines sig̃nt q̄dam sunt q̄ ip̄am demōstrāt egritudinē sicut diuersitas pulsus in festinatione sui in febre. Ip̄e nāq̄ꝫ ip̄aꝫ sig̃t febrē. ¶ Et q̄dā sūt q̄ egritud̄is sig̃nt locū sic pulsus serinus cui in p̄te pectorꝭ fuerit dolor: q̄m sig̃t q̄ ap̄a est in pāniculo ⁊ ī diaphragmate: ⁊ sic pulsus vndosus: q̄m significat q̄ ap̄a ē in corpe pulmonis. Et q̄dā significāt egritudīs cāꝫ sicut sig̃tiōes repletiōis ꝑ diuersitatē suaꝝ dispōnū: q̄ꝛ q̄sq̄ꝫ mod⁹ aliq̄uē repletiōis modū sig̃t. Ampli⁹ accītiū q̄dā sūt ꝓ̄cuntia q̄ cū egritudine icipiūt ⁊ finiunꝫ sicut febrꝭ acuta ⁊ dolor pūgitiu⁹ ⁊ coāgustatio ālelit⁹ ⁊ tussis ↄpulsatiu⁹ cū ap̄ate laterꝭ. ⁊ q̄dā sūt q̄ notā horā nō h̄ñt egritudinē q̄nꝫ sequunꝫ q̄nꝫ nō: sicut dolor capitis cū febre. Et sūt q̄dā q̄ in fine rei eueniūt: de q̄b⁹ sunt significatiōes crisis ⁊ maturitatꝭ significatiōes ⁊ significatiōes ꝓhibitiōis maturitatꝭ ⁊ signa mortꝭ harū aūt plime sūt ī egritudib⁹ acutꝭ. Significatiōes p̄terea alie sūt q̄ in eo q̄d de mēbris appet sig̃ñ ⁊ ex eis sumpte q̄ ꝓp̄e sentiunꝫ sicut colorū dispōnes ⁊ dispōnes tact⁹ in duricie ⁊ mollicie ⁊ in caliditate ⁊ friditate: ⁊ in reliq̄s aut ex his q̄ cōiꝫ sentiunꝫ. Et sic ea q̄ sūt sūpta ex forma mēbroꝝ ⁊ ip̄oꝝ sitib⁹ ⁊ motibus ⁊ q̄ete. Et fortasse illa significabūt ip̄oꝝ dispōnes occltas sicut labij salt⁹ vomitū. Ip̄oꝝ p̄terea q̄ntitates augmētate si fuerint aut diminute ⁊ eoꝝ numeri fortasse occultoꝝ dispōnes significabūt mēbrorum quēad^m breuitas digitoꝝ q̄ epatꝭ putatꝫ sig̃re ↄ̄duo. Et cognitiōes q̄dē dispōnū eoꝝ p egōnē sic nigra aut citrina ⁊ super q̄d sig̃t sūt res visibiles. Et ex rugitu sup inflationē ⁊ malitiā digerēdi est audibile. hmōi q̄ꝫ sunt cognitiōes per odores ⁊ sapores oris ⁊ reliq̄. Et cognitiōes ptisis ⁊ ethice per vnguiū gibbositatē suntvisibiles: ꝫ sunt de capis eoꝝ q̄ sentiunꝫ cōiꝫ. Est aūt cū q̄d māifeste sentiꝫ rē sig̃t occultā quēad^m rubor pomi maxille pulmōis p̄tēdit ap̄a ⁊ gibbositas vnguis vlc⁹ pulmōis. Et cognitiōes ꝟo q̄ h̄ñꝫ ex motib⁹ ⁊ q̄etib⁹ trahūꝫ res quā mō narrabim⁹. Significatiōes ꝟo q̄ sumūꝫ ex mō q̄etꝭ sunt sicut apoplexia ⁊ epilepsia ⁊ sincopis ⁊ palysis. Et q̄ ex motu sumūꝫ sūt sicut horripilatio ⁊ tremor ⁊ singultus ⁊ sternutatio ⁊ oscitatio ⁊ allees ⁊ tussis ⁊ salt⁹ ⁊ spasm⁹ cū icipit spasmari. Et eaꝝ sꝫ q̄dā q̄ ꝓueniunt ex opōne nāe accītalr: sic singlt⁹ ⁊ q̄da q̄ ꝓueniūt ex opōne nāe accītalr: sicut spasm⁹ ⁊ tremor. Et earum q̄dā sꝫ volūtarie pure sicut estuatio ⁊ reuolutio d̄ latere ad lat⁹. Et q̄dā sūt ↄposite ex nāli ⁊ volūtaria sicut tussis ⁊ mict⁹ ⁊ egō. ⁊ istaꝝ q̄d q̄dā sꝫ ī q̄b⁹ nā sup̄at volūtatē sicut tussis ⁊ q̄dā in q̄b⁹ volūtas sup̄at nāꝫ sicut mict⁹ ⁊ egō cū volūtaria nō cito vult efficere. Accidētiū aūt a nā sine volūtate ꝓuenītiū q̄dā sūt q̄ demōstrāt sensus sicut horripilatio: ⁊ q̄dā q̄ sensus nō demōstrāt: q̄m nō sentiūꝫ sicut salt⁹. Vel aūt mot⁹ diuersificanꝫ. Aut ꝓp̄ꝫ diuersitatē suaꝝ cāꝝrum: q̄m tussis ī seip̄a fortior erit q̄ꝫ salt⁹. Aut ꝓpter diuersitatē neruoꝝ motoꝝ: q̄re sternutatiōis neruorum motoꝝ ples sūt q̄ꝫ motoꝝ tussis. Tussis eī cōplet motiōe mēbroꝝ pectorꝭ: ꝫ sternutatio complet ↄiūctiōe motuū mēbroꝝ pectoris ⁊ capitꝭ simul. Sꝫ q̄ntitas timorꝭ in eis ē q̄m mot⁹ singulr⁹ sicci maioris est timoris q̄ꝫ mot⁹ tussis: ꝫ sit tussis fortior. per q̄d aūt nā iuuaꝫ est cū q̄nq̄ꝫ adiuuaꝫ p instr̄m cōnāle ⁊ p̄ncipale sicut cū iuuaꝫ in expellēdo stercus a musculis vētris: ⁊ ē cū per instr̄m iuuaꝫ exnēl: sicut iuuaꝫ in tussiēdo ab aere. Principiorum vero cāꝝ diuersitates: aut sunt ex mēbris sicut tussis et nausea

aut ex diuersitate v̾tutū agētiū qm̄ salt⁹ p̄n^m ē nāle.
tussis p^m ē aīale. Sʒ a p̄ materie diuersitatē: qm̄ tussꝭ
ē ab excreatiōe salt⁹ a vētositate. Hec ḡ signōes signt
ī eo ꝙ ð mēbrꝭ appet. Et p̄ma eoꝝ demōstratio est
sʒ dispōes māifestas. z sc̄a tn̄ eā occultas demōstrat
dispōes sicut rubedo pomi maxille ōp̄imōis apa de
clarat: zð signis ē it q̄ egritudies demōstrāt occltas
āpp oꝫ illū q̄ egritudines vult cogsc̄ere occultas vt
anato^e notitiā adept⁹ sit ad h⁹ vt p eā scia ibe cuius
cūqꝫ mēbri acq̄rat si ē carnosū aut nō carnosū z cu
iusmōi est ei⁹ forā iō vt sciat. Uerbigr̄a. sc̄apa h⁹ qð
hʒ hāc figurā est in eo aut nō ex p̄te vā sue figure ē
c̄opatū aut nō: z sciat si ē pole ꝙ ī ip̄o aliq̄d reticaꝫ
vl nō lʒ id labere facit ꝙ recipit sicut ieiuniū z si est
pole ꝙ in ip̄o aliq̄d reticaꝫ aut ꝙ aliq̄d ab eo labaꝫ
q̄res sit quā in ip̄o retieri sit pole aut ab eo labi do
nec ei⁹ locū sciat q̄ten⁹ p ip̄ʒ iudicet de eo qð ī ip̄o sē
tiꝫ ð dolore aut ap̄ate si ē ī ip̄o aut ab eo lōginquū.
Et sciat ei⁹ societatē itavt iudicet si hʒ dolorē p se āt
p̄p̄ societatē: z si mā ab ip̄omet p̄cesserit aut a suo
socio sibi iflūxit z sup̄fluū qð ex eo sepaꝫ ē ð sba ip̄i⁹
an ip̄ʒ ē via p quā mā ī ip̄ʒ penetrat qð ab alio sepa
tur donec sciat illð qð ꝯp̄hēdit vt noscat si ē pole illð
qð euāꝫ ab ip̄o euātū fuisse z vt mēbri op̄oʒ sciat do
nec ip̄i⁹ cogsc̄at egr̄tudinē ex nocumēto qð ī ei⁹ ꝯsistit
op̄ōe. Totū v̾o h⁹ per anato^{am} scire potes. Scias p̄
terea ꝙ medico q̄ vult egritudies regere q̄ ī mēbris
exn̄t occltꝭ necīa est anato^a. cūqꝫ anato^e scia ei acq̄
sita fuerit oportebit per h⁹ totū ip̄ʒ studere ī cogni
tiōe egritudinū occltaꝝ sʒ sex reglas. Quaꝝ p̄^a est
de nocumēto op̄ōnū z tu q̄ð op̄ōes cū suis q̄litatib⁹ z
q̄ntitatib⁹ iā scuisti: q̄ꝝ siḡatio est p̄^a z perdurās. Se
cūda v̾o est de eo qð euāꝫ: c⁹ siḡatio perdurās q̄dē
sed nō ē p̄^a. z perdurās q̄ð ē p̄pterea ꝙ in ip̄a sēper
ꝯtīdit. z p̄^a q̄ð nō iō siḡat maturatiōnē aut matura
tiōis p̄hibitōē mediate. Tertia āt est dolor. Et 4^a
est de ꝯp̄ate. Et 5^a est de situ. Et 6^a est de accn̄tibus
māifestꝭ z c̄oparatꝭ z coꝝ siḡtio nō ē p̄^a nʒ perdurās
z ī vnaq̄qꝫ eaꝝ p̄mōnē diuisū faciāt. Ex operatiōib⁹
v̾o siḡatio hꝫ qm̄ cum operatio nō sʒ nālē p̄cesserit
cursū q̄ ē ei siḡaꝫ ꝙ v̾tuti accīt nocumētū. z v̾tutꝭ no
cumētū egr̄tudinē seq̄ꝫ q̄ est ī mēbro in q̄ est v̾t⁹. Ope
rationū v̾o nocumēta sꝫ sʒ tres mōs. Operatiōes. n.
aut minuūꝫ sicut ocli minuiꝫ visio z rē videt minorē
z a p̄pinq̄ore spacio: z sicut stōms cū duri⁹ digerit et
tardi⁹ z minorē q̄ntitatē. Aut mutāꝫ sicut cū ocul⁹ vi
det illð qð nō est aut videt rē nō sicut est z sic stōms
cū cibū dissipat z ip̄ʒ male digerit. Aut destruūꝫ si
cut ocul⁹ cū nō videt z stōms cū nllo mō digerit. Ei⁹
āt ꝙ euāꝫ z ꝙ reticꝫ siḡtōes m̄l t̄ꝫ mōis. aut ei siḡat
ex p̄te retentiōis nō nāl sicut cū retineꝫ res q̄ solebat
euāri: quēad^m accīt illic c⁹ vi̾a retineꝫ: aut egō: aut
siḡant ex parte euātiōis nō nālia. Et h⁹ q̄ð auferit ð
sba mēbroꝝ aut nō erit ita. ¶ Sʒ ꝙ ē de sba mēbroꝝ
trib⁹ siḡabit mōis: aut ei per sui ip̄i⁹ subāʒ siḡabit si
cut āmuli q̄ expuūꝫ herpetē hestiomenū ī c̄anali p̄l
mōie siḡant: aut siḡabit per q̄ntitatē sui sicut corti
ces cū in dissinteria egrediunꝫ. nā si fuerit grossus
siḡat ꝙ vl⁹ in q̄slis erit itestis aut siḡabit per colo
rē suū quēad^m hypostasis petaloides q̄ si fuerint ru

bea siḡat qð est ī mēbrꝭ carnosis sicut renib⁹: z si al
ba siḡat qð est in mēbrꝭ neruosis sicut in vesica. Qð
v̾o siḡat illud qð nō de sba mēbroꝝ: siḡat aut q̄ ip̄
si⁹ egressio nō est nālis sicut hūores sanie sāguis cū
exierit: aut ꝙ est nō nāle in q̄litate sui sicut sanguis
corrupt⁹: siue ꝯsueuerit exire siue nō aut ꝙ ē nō nā
le in sba absolute sicut lapis aut ꝙ ē nō nāle q̄ntita
te sui lʒ nālr sit ei⁹ exit⁹. Et istð ē aut p̄p̄ea ꝙ augeꝫ
aut p̄p̄ea ꝙ minuiꝫ sicut sterc⁹ z vrina cū pauca fue
rit aut m̄lta aut vt sit nō nāle ī q̄litate sui. lʒ exire so
leat: sicut sterc⁹ z vrina q̄ sūt nigra aut si egrediaꝫ a
p̄te nō nāli: lʒ exire ꝯsueuerit sicut sterc⁹ z vrina cum
egritudine ilij p sup̄iora egrediūꝫ. Dolorꝭ aūt siḡa
tiōis in duob⁹ ꝯp̄hēdunꝫ gn̄ib⁹. Et illud est qm̄ do
lor aut siḡat p suū locū v̾bigr̄a. qm̄ si fuerit ī dextra
erit ī epate: z si in sinistra ī splene: z ē cū per suā sp̄ēʒ
siḡat q̄ sit ip̄i⁹ cā quēad^m diximꝰ ī doctrina c̄oꝝ. v̾. g.
qm̄ si fuerit ḡuatiu⁹ siḡabit ap̄a qð ē ī mēbro nō sen
tiēte: aut c⁹ sensus destruct⁹ ē: z extēsiu⁹ m̄ltā siḡabit
māʒ: z mordicatiu⁹ māʒ siḡabit acutā. Ap̄atꝭ āt siḡa
tiōes trib⁹ exn̄t mōis aut. n. sꝫ ex sūba sui sicut herisi
pilla q̄ colerā siḡat rubeā aut sclirosis q̄ colerā de
mōstrat nigrā: aut ex loco sui sicut cū fuerit in dxtra
siḡat v̾. g. ꝙ ē apud epar: aut ī sinistra siḡat ꝙ ē ex p
te splenis aut p figurā sui qm̄ cū apð dexterā fuerit
z fuerit lūare siḡat ꝙ ē ī ip̄o epe z si lōgū fuerit siḡat
ꝙ est in musculo q̄ est sup ip̄ʒ. Sit⁹ v̾o siḡatiōes aut
sunt ex locꝭ aut ex c̄oitatib⁹. Et ex locꝭ q̄ð apparētes
sunt. Et ex c̄oitate q̄ð sunt sicut ꝙ nocumentum qð
est in digito ex causa āte cognosciꝫ ꝙ est p̄pter no
cumentum qð sexto ex paribus neruoꝝ accidit.

¶ De signis distinguentibus inter egritudines pro
prias z associatas eis. Ca. ij.

Et qm̄ ē cū egritudines ī p̄n⁹ accīt ī mēbro z ē
cū accīt p̄p̄ associatiōnē quēad^m caput stō in suis
associaꝫ egritudib⁹: tūc oꝫ vt ordinem⁹ viam inter
has duas res p signū distinguēs. Dicem⁹ igꝫ ꝙ opꝫ
nos ꝯsiderare q̄ p̄us accit z autumabim⁹ ꝙ ip̄a ē p̄n
cipal z alīa est ei associata. Et ꝯsiderabim⁹ ēt q̄ sit il
la q̄ remāet postq̄ alīa finiꝫ. Et autumabim⁹ ēt ꝙ ip
sa est p̄ncipal z alīa associata. Est tn̄ cū ex h⁹ p̄uenit
error z h⁹ est qm̄ fortasse egritudo p̄ncipal non erit
p̄cepta sensu nʒ dolorosa in p̄n⁹ sui: sʒ postea sentie
mus ip̄i⁹ ip̄e^m postq̄ associata egritudo appuerit q̄
p certo est illa q̄ post ip̄āʒ accit z est eā scd̄a. Esti
mabiꝫ ḡ ꝙ associata z accn̄tal sit illa q̄ est p̄ncipalis
egritudo. Et est cū nō p̄cipiꝫ nisi accn̄tal tm̄ z p̄nci
pal vl̾ origo obliuiōi tradiꝫ. Semita v̾o obfuādi se
ab h⁹ errore est vt medic⁹ mēbroꝝ noscat c̄oitateʒ qð
q̄d ē erit ex sua scia in anato^a. Et nocumēta sciat que
vnicuiqꝫ accīt mēbro q̄p̄dā sunt sensu p̄cepta: q̄dā
nō p̄cepta z moreꝫ in egritudine: z nʒ iudicet de ea
ꝙ sit p̄ncipal nisi postq̄ ꝯsiderauerit q̄d sit pole q̄d
accidat ip̄āʒ seq̄ns. Egrū ḡ iterroget de siḡatiōibus
egritudinū q̄s mēbrꝭ egro mēbro associatꝭ poles ē ac
cidere q̄ nō p̄us erāt sensu p̄cepte: nʒ dolorose itavt
appeāt p̄^o nʒ c̄omouētes accn̄tia q̄ sunt eis p̄pinq̄ sʒ
nec ēt eas sequunꝫ res nisi q̄ ab eis sunt lōginq̄ non
sensu p̄cepte. Eger q̄ʒ ignorat ꝙ sint accn̄tia illi lōgī
qua radici. Istud tn̄ nō dignosciꝫ nisi sapia medici.

¶ plꝫ vo qͦ ex eo ad memoriā reducit ē cū ogōnū
ipe^m ꝯsiderat. Cūq̄ ꝯpōnū ipe^m inuenerit aūs indica
bit ꝙ egritudo illa ē associata: ꝫ q̄dā mēbrox̄ sint ta=
lia ꝙ plin dispōnū ipox̄ ē vt sint eox̄ egritudines alio
rū mēbrox̄ egritudines seq̄ntes. Capitꝭ em̄ ꝫ plin
mlax̄ dispōnū sꝫ egritudines p societatē sēt. Sꝫ illud
ꝯuertere ē ppax̄. Et nos qͦ corā tuis māib⁹ pone
m⁹ signa ꝯplōnū p̄ncipaliū ⁊ accītaliū ꝫ mōꝫ cōeꝫ.
Que vo vnicuiq̄ mēbro sꝫ ppē i suo dicet ca⁹. Que
cūq̄ aūt ex sigationib⁹ egritudinū ꝯpōnis mālfeste
fuerint sensus digscet. Sꝫ q̄ occlte fuerint excepꝭ re=
plōne ⁊ oplōne ⁊ apatib⁹ ⁊ solone ꝯtinuitatꝭ i dictio
ne vli ꝯphēdere ē difficile. Et silr illud qͦ ex replōi=
bus ⁊ apatib⁹ ⁊ solone ꝯtinuitatꝭ vnicuiq̄ mēbrū ꝓ=
priū erit. Meli⁹ igitur ē vt h⁹ totū dictiōibus refer=
ret pticularibus. ¶ De signis cōplexionū. Ca.iij.

Signox̄ gña qb⁹ ꝯplōnū digscūt dispōes sꝫ de=
cē. Unū eox̄ ē tact⁹. Et mod⁹ qͦ q̄ cogscit ē vt
ꝯsideret an tactui sani sit eq̄lis i terrꝭ tpatꝭ ⁊ aere tē
pato. Nā si eq̄lis fuerit sigabit eq̄litatē. Qͦ si patia
tur ab eo tactor ꝯplōeꝫ hñs sanā ⁊ infrēt aut calefiat
aut ipꝫ sentiat nāli molliorē aut duriorē aut aspio=
rē: nꝫ fuerit ibi cā ex aere aut balneatiōe cum aq̄ frā
aut a^l re q̄ mollitiē addat aut aspitatē ē tūc ex ꝯplōe
nōtpata. Et ex dispōe q̄ōvnguiū i mollitie ⁊ siccitate
ipax̄ poße ē cogscere ꝯplōnis corpis dispōꝫ: ꝫ molli
tiei ⁊ duritiei iudiciū nō sit stabile nisi p̄n⁹ eq̄litatis
iter calitatē ⁊ fritatē sigatiōes pcesserint. nā si nō ita
fuerit poße erit vt calitas dux̄ tactū ⁊ aspex̄ mollifi
cet nedū illū q̄ ē tpat⁹ pp resolonē ipsi⁹ ⁊ facit existi=
mari ꝙ sit mollis ⁊ hūid⁹ nā ⁊ vt fritas mollē tactuꝫ
iduret nedū illū q̄ ē tpat⁹ ppea ꝙ mltū ꝯgelāt ⁊ ispis
sant ⁊ opinabit ꝙ sit sicc⁹ sicut nix ⁊ sol. Et nix qͦ ꝓ=
pterea ꝙ coagulat ⁊ cōgelat. Et sol qͦ ppea ꝙ insgs
sat. Eox̄ aūt plimi q̄ frē sꝫ ꝯplōis corpa mollia sꝫ ꝫ
sint macra qm̄ cruditas mlta ꝯsistit in eis. ¶ Scōm
vo ē gen⁹ signox̄ ex carne ⁊ adipe assumptox̄. Qm̄
caro rubea cū mlta fuerit hūiditatē sigabit ⁊ calita
tē ⁊ erit ibi soliditas ⁊ si pauca fuerit ⁊ adeps mult⁹
nō ibi affuerit sigabit siccitatē. Piguedo āt ⁊ adeps
sp fritatē sigāt ⁊ ē cā eis laxitas. ⁊ si cū h⁹ fuerit vē ax̄
āgustatio ⁊ sāguis paucitas ⁊ h⁹ hñt aduēerit de
bilitas ex fame pp minoratōꝫ sāguis nālꝭ q̄ ē ppat⁹ ad
illud q̄ mēbra ex nutri⁹ indigēt: sigabit ꝙ ꝯplo h⁹ i ē
ꝫ nāꝫ. Et si hec alia signa nō affuerit sigabit ꝙ ē cō
plō acq̄sita. Pinguedis āt ⁊ adipꝭ diminutio sp cali
tatē sigat: qm̄ piguedis ⁊ adipꝭ mā sāguis ē vnctuo
sitas eax̄ gñatrix ē fritas: ⁊ pp h⁹ in epate minorāt
esꝫ i itestinis multe. Et nꝫ sūt sup cor mlte plusq̄ su
per epar nisi pp māꝫ: nō em̄ pp ꝯplōꝫ ⁊ foraꝫ ⁊ pp cu
rā nāe pēdētē a mā illi sūt. Pinguedinis aūt ⁊ adi=
pis ꝯgelatō sup corp⁹ minuit ⁊ augeꝫ ꝫ minoratiōꝫ
calorꝭ ⁊ ipi⁹ aug^m. ¶ Et corp⁹ qͦ carnosuꝫ absq̄ ml
to adipe ⁊ pinguedine est corp⁹ calꝫ ⁊ hūidū. Qͦ si
fuerit caro rubea mlta cū pinguedine ⁊ adipe pau=
co sigabit hūiditatē supfluā. Et si supflua fuerit hūi
ditatꝭ ⁊ fritatꝭ sigabūt supfluitatē ⁊ corp⁹ friū sem
est ⁊ hūidū. Et ex corpib⁹ qͦ qͦ magꝭ ē macrū ē friū
⁊ siccū ⁊ postea calꝫ ⁊ siccū deīn siccū in calitate ⁊ fri
tate tpatū erit postea calꝫ qͦ ē i hūiditate ⁊ siccitate

tpatū. ¶ 3^m vo gen⁹ ē signū suptox̄ ex capillis q̄
q̄ simēda sūt ex pte hox̄ mēꝫ q̄ sūt velocitas orig
⁊ ipi⁹ tarditas ⁊ multitudo eox̄ ⁊ paucitas ipsorū
subtilitas ⁊ grossitudo eox̄ plānies ⁊ crispitudo eox̄
rū color ē vna ex radicib⁹ in h⁹. ¶ Signa vo ex velo
citate natiuitatꝭ eox̄ aut tarditate aut plāitie vel
ginis ipox̄ supta sūt ꝙ illi q̄ tarde nascūt aut nō na
scūt cū nō affuerint sigatiōes q̄ corp⁹ penit⁹ sāguī
nē nō hēe demōstrēt sigant ꝙ ꝯplō vehemēt ē hūida.
Qͦ si festinauerint nō erit corp⁹ illi⁹ hūiditatꝭ: imo
ad siccitatē declinabit. Ipi⁹ vo calitas ⁊ fridās ex
aliꝭ signis q̄ iā diximus cogscūt. Cū aūt calitas ⁊ sicci
tas ꝯiūgent capilli mlto citi⁹ nascent ⁊ erūt multi
si qm̄ multitudo calitatē sigat ⁊ grossities multā fumo
sitatē idoq̄ in iuuenib⁹ est āpli⁹ q̄ in puerꝭ: qm̄ pauo
rū māe vaporose sunt ⁊ nō fumose. ⁊ hox̄ ꝯria ipsox̄
sequūt ꝯria. Sigtio aūt ex pte figure ē ꝙ crispitudo
sigat calitatē ⁊ siccitatē. Est tū cū foramīe porosa
inuenit tortuositatē. ꝫ istō nō resoluit cū alteratiō
plō. Due vo p̄tres mutāt: ⁊ planities h⁹ sigat ꝯria.
¶ Ex pte āt colorꝭ nigredo sigat calitatē ⁊ subalbe
do sigat fritatē ⁊ citritas ⁊ rubedo eq̄litatē sigāt al
bedo sigat aut fritatatē aut hūiditatē vehemētē si
cut canities aut fortē siccitatē sicut accit vegetabili
bus cū siccāt q̄ ex sua nigredine aut viriditate muta
eūt ad albedinē: ⁊ h⁹ qͦ n accit hoib⁹ nisi i fine egri
tudinū siccātiū. ¶ Et canitiei qͦ cā apō Ar. ē puer
sio ad calorē sīatꝭ: ⁊ apō Ga. ē atacharugi q̄ mim⁹
cōitat ꝙ ad capillos venit cū friū fuerit ⁊ fuerit ipsa
mot⁹ ei⁹ ⁊ ipi⁹ penetratio i poris tardata. Cūq̄ duas
dictiōes ꝯsideraueris inuenies eas p certo ꝯpinq̄s
qm̄ cā in albedine colorꝭ sīatis ⁊ cā in albedine ata
charugi est vna ⁊ de h⁹ qͦ physic⁹ tractare ꝫ. post
h⁹ aeres ⁊ regiōes in re pilox̄ opōꝫ hñt q̄ obfuscā
tiei timet ꝙ in nigro sit capill⁹ nan⁹ q̄ eq̄litatē ꝯplōis
ipsi⁹ significet cū eā habuerit: nꝫ in capillis albis ni
gredo q̄ ꝯplōis ei⁹ significet calitatē cū ipox̄ gen⁹ eā
hūerit. Etates etiā i re capillox̄ opant qm̄ iuuenes
sūt sicut meridiōales ⁊ pueri sicut septētriōales ⁊ se
nect⁹ est sicut mediū. Pili pterea in puero min⁹ sigāt
ꝙ ipi⁹ ꝯplō cū crescet ad meliā ꝯuertet. ⁊ i sene sigat
ꝙ in pñti est meli⁹. ¶ Quartū vo gen⁹ est sigꝝ sum
ptū ex colore corpis. Albedo. n. signū est puationis
sanguinis aut paucitatꝭ ipi⁹ cū fritate: qm̄ si cū cali
tate eēt ⁊ hūore colerico eēt citrinitas. Et rube⁹ qͦ
sigat mltū sanguis. Et ruffus ⁊ subruffus sigat cali
tatē. Sꝫ subruffus plus sigat colerā rubeā ⁊ rufus
sigat sanguinē colericū. Est tū cū subruffus sigais
significat p̄uationē: ꝫ nō sit sibi colera rubea q̄ēad
modū accidit in cōualescētib⁹. Fusc⁹ aūt eo ꝙ venit
sigat fritatē ob quā minuit sāguis. ⁊ ꝯgelat ille pau
cus ⁊ ad nigredinē conuertit ⁊ cutis mutat colorē ⁊
bruinus sigat calitatē. Et melōgian⁹ fritatē sigat ⁊
siccitatē qm̄ calor est qui purā colerā nigrā seq̄t.
Sed gypseus frigiditatē sigat ⁊ rē flegmaticā. Et
stāne⁹ fritatē ⁊ humiditatē sigat cū pmea re melīa
qm̄ est albedo cum pauco viriditatis. Erit ergo al
bedo secūs colorē sīatis ⁊ cōplōis humiditatis ⁊ vi
ditas sequens sanguinem cōgelatum qui trabit ad
nigredinē qui cōmixtus flegmati factus fuit viridis

Et eburne⁹ fritatem sigt flaticã cum pauca colã ru
bea. Et fm pliu q̃ð mutat color ppt epar ad subru
fedinez ⁊ albedinẽ: ⁊ pp splenẽ ad subrufedinẽ ⁊ ni
gredinẽ. Et in egritudib⁹ hemorroidaꝝ ad subruffe
dinẽ ⁊ viriditatẽ. h⁹ tñ nõ est sp imo ẽ cũ mutat. Cog
scere vo ex colore lingue ↄplõez sit ⁊ itelliroꝝ ẽ diffici
le. Et fortasse est cũ in vna egritudine duoꝝ colorũ
diuersitas in duob⁹ ↄtingit mebꝛ; sic cũ albescit lin=
gua ⁊ nigrescit facies i vna egritudie quẽadm icteri
tia q̃ pp vehemẽtiã acuitat; cole rubee accit. ¶ Qui=
tũ vo ẽ gen⁹ sigꝝ ex fora mbroꝝ suptoꝝ: qm ↄplo=
nẽ calaz sequũt pector; ãplitudo ⁊ extremitatũ ma=
gnitudo ⁊ ipaꝝ ↄplem in q̃titate coꝝ absq; coagu=
latiõe ⁊ sine curtitate: ⁊ pcipue manuũ ⁊ pedũ ⁊ ve
naꝝ ãplitudo ⁊ eaꝝ apitio ⁊ pils⁹ magnitudo ⁊ forti
tudo ipi⁹ ⁊ magnitudo musculoꝝ ⁊ ppiq̃tas coꝝ ex
iũctur; qm opões augmtatiue ⁊ ↄpositiue sore cali
tate ↄplẽt. Et fritate sequũt oĩuz hoꝝ ↄ̃ria: qm ppt
eã minorãt virtutes nãles ⁊ nõ ↄplẽt opões natiuitas
⁊ creatõz. ¶ Et ↄplonẽ siccã sequũt asperitas ⁊ cur=
uitas ⁊ iũcturaꝝ mãifestatio ⁊ apitio cartilaginũ in
epigloti ⁊ naso ⁊ est nasus eq̃l. ¶ 6m vo ẽ gen⁹ sigꝝ
suptoꝝ ex velocitate passiõis mbroꝝ. Mẽbrũ.n. cum
cito calefit absq; difficltate ẽ calẽ ↄplonis: qm ↄuer
sio in gñe pportiõali est facilior ↄuersiõe ad ↄ̃riũ. ⁊
si cito infrat res erit eↄ̃rio. Qð si aliq̃s dixerit q opz
vt res sit huic ↄ̃ric. Nos nãq; p certo scim⁹ q res ñ
patit nisi a suo ↄ̃rio ⁊ ñ a suo sili sed ex h⁹ vbo qð tu
pmisisti pueit vt pa⁹ a sili sit dignior. ¶ Rñsio erit q
sile a q̃ nõ patit res est illð c⁹ q̃litas ⁊ q̃titas illi⁹ qð
ei sile erit ẽ vna spẽ ⁊ nã. Qð ãt cali⁹ ẽ alio nõ ẽ sile
ei qð est min⁹ calm: imo duo cala q̃ꝝ vnũ est calidi⁹
diuersificãt: ⁊ illð qð q ẽ min⁹ calm ↄpõne ei⁹ qð est
calidi⁹ est frm. Patit g ex hoc vñ est frm cõpõne ille⁹
⁊ nõ calm. Patet etiã ab eo qð est ipo frigidius ⁊ a
frõ. vnũ tñ eoꝝ ipius q̃litatem auget ⁊ pbz ei augm
qð est in ipo forti⁹ ⁊ alteꝝ ei⁹ minuit q̃litatẽ. Ipsi⁹ g
alteratio ad id qð in sui q̃litate pstat augm ⁊ mutat
illud qð in ipso est fortius erit facilior: licz sit h⁹ alia
cã q̃ alicui coꝝ q̃ in q̃litate cõicãt est ppria ⁊ ↄ̃dicit si
cut illð qð in sui nã calide erit cõplõis nõ cito reci=
pit in se cali opõm: nisi pptcrea q calitas destruit
opõz ↄ̃riũ qð est frm eo q refrenat illð qð ↄplõ cala
vult efficere de aug⁹ i calefactõe. Cũ g sibi occurrit
⁊ phibens destruit iuuãt se ãbo i calefaciẽdo ⁊ coꝝ
adiutoriũ seq̃t duaꝝ q̃litatũ fortitudo cõpleta. Cuz
vo extrinseca calitas eq̃litatẽ destruere voluerit ca
lor inat⁹ q̃ est it⁹ erit res fortior i resistẽdo adeo vt
venena cala nõ refrenet nz expellat: nz ipoꝝ corrũ=
pat subaz nisi calor inat⁹. Calor nãq; inat⁹ nãe ẽ in=
strm qð calor; euenient; expellit nocum pptcrea q
spũz mouet ad ipz expellẽdũ ⁊ ad ei⁹ vaporẽ remo=
uẽdũ ⁊ ad ipz resoluẽdũ ⁊ ipi⁹ mãz adurẽdũ. Et sil
ẽt aduenientẽ nocum p ↄ̃riũ expellit. ¶ hãc vo pprieta
tem nõ hz fritas: nõ ei ipugnat nz refrenat nisi adue
nientẽ calitatez per ↄ̃riũ tñ q: nõ impugnat aduenie
tem fritatẽ. Et calor q̃ð inat⁹ ẽ ille q̃ humores nãles
tuet ne eis calitates extnee dñent. Calor nãq; inna=
tus cũ est fort; pt nã ipo mediãte i hũorib⁹ ministrare
sz mõm nat ⁊ vrãdi ⁊ discrẽdi: ⁊ custodit eos sz sani

tatẽ ⁊ mouẽt hũores sz mõz ministratiõis ipi⁹. ⁊ phi
bẽt moueri sz mõz ministratiõis calor; extnei q̃re ñ pu
trefiũt. Sz cũ calor iste ẽ dbilis fatigat nã a regimie
hoꝝ abstinet pp istã debilitatẽ qm iter ipaz ⁊ hũo=
res ẽ mediũ ⁊ itat: ⁊ calor extne⁹ iuenit hũores nõ im
peditos ab administratiõe. Cõphẽdũt g ab eo ⁊ facit
eos obediẽtes ⁊ motu extneo ipos mouet ⁊ accit pu=
trefactio. Calor igr inat⁹ vtutũ oĩz ẽ instrz: sz fritas
ẽ ei incõueniẽs: ⁊ nz pdest nisi accñtalr. Ideo q; dr ca=
lor inat⁹ ⁊ nõ dr fritas innata: nz ↄpat fritati ex co=
codria corpis illð q opat calitati. ¶ 7m ãt gen⁹ sigꝝ
ẽ q sũt ex cogitatiõib⁹ ⁊ a reb⁹ multũ desiderat; a nã
hõie q̃s plz apphẽdit vr⁹ ⁊ opat similitudinẽ q̃litatũ si
cut dicem⁹ in sõnis iõ q corp⁹ ẽ instrz ale. ¶ 8m ãt ge
nus ẽ q sũt a signis opõnũ. Cũ.n. opões sz nãlem
cursũ pcedũt plene ⁊ pfecte sigãt cõplõis q̃litatez.
Qð si a pte sua ad mot⁹ mutẽt supfluos sigãt ↄplõ
nis calitatẽ. Et silr si ppauerit: qm calitatẽ sigãt sic
augmtiv velocitas ⁊ natiuitat; capilloꝝ ⁊ natiuitat; dẽ
tiũ. Qð si dbilitẽt ⁊ ociose fiãt ⁊ tardẽt sigãt ↄplõis
fritatẽ. Est tñ cũ coꝝ dbilitas ⁊ ociositas ⁊ tarditas sit
cadẽtes ppt cõplõz calã: lz illð ee nõ possit absq; mu
tatiõe a cursu nãli cũ debilitate. ¶ Et est ẽt cũ pses
nãliũ opõnũ dficiũt pp calitatẽ: ⁊ minuũt sicut sõn⁹
qm fortasse est cũ dstruit pp calorẽ cõplõis cale aut
minuit. ¶ Et silr est cũ augent aliq̃ dispõnũ nãlium
pp fritatẽ sic sõn⁹: sz tñ nõ erũt ex sũma cõpõnũ non
nãliũ absolute imo ↄditiõalr ⁊ p cãm. ¶ Sõni nãq;
nec̃itas inuita ⁊ sanitate nõ est nec̃itas absoluta: im
mo ppea vt sps ab ipedimẽtib⁹ sepet pp illud qð ei ac
cidit ex latitudine: aut ppea q est ei nec̃iũ incũbere
pp digõz cibi ⁊ ppea q nõ pt duas res. Sõni igitur
nec̃itas nõ est nisi ex pte alicui⁹ ipo⁹ ⁊ est extr⁹ a nec̃
tate nãli lz sit extr⁹ ille nãlis ab eo vñ est nec̃i⁹. nãt
eñi dr d nec̃io cõitate nois. Firmior vo sigatio quã
h⁹ nomẽ hz ñ ẽ nisi vt dicat ex ↄplõe eq̃li ⁊ illud ẽ vt
opões seq̃nt ⁊ ↄpleãt. ¶ Ex⁹ vo sigatio sup calitatẽ ⁊
fritatẽ ⁊ siccitatẽ ⁊ hũiditatẽ est sigatio pbabil. ¶ Ex
gñe ãt opõnũ fortiũ q̃ calorẽ sigãt est acuitas vocis
ei⁹ g̃ssitudo ⁊ loq̃ndi velocitas ⁊ ipi⁹ ↄtinuitas ⁊ ira
⁊ festinatio motionũ ⁊ palpebraꝝ citatio: lz sit cum
ista adueniũt ñ pp cãz cõez imo pp cãm mẽbro opa
tionis ppaz. ¶ 6m vo gen⁹ ẽ expulsio supfluitatũ a cor
pore ⁊ q̃litates coꝝ q̃ expellũt. ¶ Expulsio eñi cũ ñ au=
fert ⁊ illud qð ex stercore ⁊ vrina egredit ⁊ sudore ⁊
aliis est acutũ hñs odorẽ fort; ⁊ tincturã ex eis q̃ tin
cturã hñe ↄsueuerũt ⁊ adustionẽ ⁊ dcoctionẽ ex illis
q̃ assationẽ ⁊ decoctionẽ solẽt hñe est calm. Qð vo di
uersum est ab h⁹ est frm. ¶ Et gen⁹ q̃d decimũ ẽ su
ptũ ex dispositionib⁹ vtutũ anime in suis opationib⁹
⁊ passionib⁹ sic ira fort; ⁊ estuatio ⁊ pceptio ⁊ intelle
ctus ⁊ audatia ⁊ verecundia ⁊ suspitio bona ⁊ bona
spes ⁊ impietas ⁊ impigritia ⁊ moꝝ virilitas ⁊ pauca
ociositas ⁊ paꝝ pati ab vnaq̃q; re sigãt calitatem
coꝝ ãũt ↄ̃ria frigiditatẽ ⁊ pseuerãtia sermoꝝ; et mã=
suetudinis et imaginari et rememorari et reliquoꝝ
significãt siccitatẽ. ¶ A passionib⁹ vo cito remoueri
significat hũiditatẽ. ex hac q̃ dẽ secta ẽ insomniet..
et somniũ. qm ille in cui⁹ ↄplone est dñiũ calitat; vi
det se quasi ad ignẽ calefieri aut sicut ille q̃ sedet ad

solē.ꝛ ille i cᵒ ꝯplōe ē fritas dn̄ans videt se sicut eēt in niue aut q̄si i aquā mitteret frāȝ. āpliᵒ vnusq̄sq; hūorē hn̄s dn̄antē videt illō qd̄ suo ꝑtiet hūoꝛi quēadmoᵐ dicūt. hoc āt totū qd̄ nolauimᵒ aut plm eiᵒ ē de mō sig̃tionū ꝯplōnȝ ꝑncipaliū q̄ sunt ab initio creature. ¶ Cōplōnȝ ꝟo ex̄neaꝝ accn̄taliū q̄ est acuta sig̃t infl̄āmatōȝ i corpe nocibilē febres ꝑcedēte ꝛ fortitudis ōstructōȝ apō motᵒ rebellionē calitatȝ ꝛ sitiȝ supfluā ꝛ adustiōeȝ i ore siōi ꝛ amaritudinē i ore ꝛ plsu q̄ laxitudi attinet ꝛ velocitati vehem̄ti ꝛ frequētie ꝛ cui oīa calefacien̄tia i regime adhibita nocēt ꝛ q̄ infrāntia curāt ꝛ cᵒ dispō i estate mala erit. ¶ Cōplōnis āt frē n̄ nāl' sig̃ sᵗ paꝝ digerere ꝛ sitȝ pauca ꝛ iūctura laxitas ꝛ ex flate febres mlte ꝛ cui reumatismi nō nocent ꝛ infrāntia i regie adhibita ꝛ vt ꝑ calefaciētia curet̄ ꝛ vt i hyeme malā hēat dispōȝ. ¶ Signa ꝟo hūiditatȝ nō nāl' sᵗ ꝑtinētia signis frātȝ ꝛ est cum eis laxitas ꝛ saliue fluxᵒ ꝛ mucilagis ꝛ vētrȝ soꝛo ꝛ digerendi malitia ꝛ ipediᵐ qd̄ ē a regie qd̄ ē hūidū ꝛ mltᵒ sōnᵒ ꝛ inflatio palpebraꝝ. ¶ Sȝ sig̃ siccitatȝ nō nāl: sūt asperitas ꝛ vigilie ꝛ macies accn̄talis ꝛ lesio a ꝛgine i q̄ ē siccitas ꝛ malitia dispōis in autūno ꝛ curari ꝑ id qd̄ hūiditatē effic̄ curatio pn̄s per aquā calidā ꝛ oleum subtile ꝛ fortis receptio eorum.

¶ De ꝯphensiōe sig̃rū ꝯplōeȝ hn̄tis eq̄lem. Ca.iiij.

Signa eiᵒ aggregata accepta de aliis q̄ diximᵒ sūt eq̄litas tactᵒ in calitate ꝛ fritate ꝛ siccitate ꝛ hūiditate ꝛ mollitie ꝛ duritie. Et eq̄litas coloꝝ in albedine ꝛ rubedine ꝛ figure mediocritas int̄ ꝯsitiē ꝛ macieȝ q̄ t̄n magȝ declinet ad ꝯsitieȝ ꝛ ipiᵒ vene sunt int̄ submersas ꝛ super carneȝ ꝑcedētes q̄ sūt separate ꝛ egredientes ꝛ capilli int̄ pilositatē ꝛ lenitateȝ ꝛ crispitudineȝ ꝛ plāiteȝ. ꝛ in tpe pueritie trahāt aliq̄ntulū ad rubedinē ꝛ i tpe iuuētutȝ ad nig̃dineȝ aliq̄ntulū ꝛ eq̄litas dispōis sōni ꝛ vigiliaꝝ ꝛ m̄broꝝ in suis motibᵒ ꝯuēientia ꝛ sāitas ꝛ fortitudo in imaginatōe ꝛ itellu ꝛ memoria ꝛ in motibᵒ mediocritas int̄ supfluitatē ꝛ diminutōȝ vȝ. int̄ mltā audaciā ꝛ tiorē ꝛ int̄ irā ꝛ patiētiā ꝛ pietatē ꝛ iraȝ ꝛ int̄ istabilitatē ꝛ pseuerātiā ꝛ i opōibᵒ oibᵒ ꝯpleᵐ. ꝛ sāitas ꝛ bōitas augmēti ꝛ velocitas i ipo ꝛ pcerᵒ statᵒ. ꝛ erit ipiᵒ sōnia dlectātia ꝛ spēȝ bōaȝ faciētia ex odoribᵒ bōis ꝛ sōniis dlectātibᵒ ꝛ palatiis nouis ꝛ hāc qd̄ hn̄s ꝯplōeȝ faciē hilarē amabilē ꝛ iocūdā hēbit. ꝛ erit tēpatᵒ i dsiderio cōedēdi ꝛ bibēdi ꝛ erit bōe istibie i stō ꝛ epe ꝛ vēis ꝛ assilatōe in toto corpe. ꝛ tēpatᵒ i expellēdo superfluitates a se ex cānalibᵒ q̄ illō efficere ꝯsueuerīt.

¶ De sig̃ eiᵒ q̄ egredit̄ ab eq̄litate superflua. C.v.

Iste ē cᵒ ꝯplōes m̄broꝝ nō sitant: imō fortasse m̄bra ipiᵒ ꝑncipalia in exitu ab eq̄litate sibi ꝯtraria erūt ꝛ vnū eoꝝ ad vnā egredit̄ ꝯplōneȝ ꝛ aliō ad eiᵒ ꝯuā. Cūq; eiᵒ cōpō dissilis fuerit: erit malᵒ ꝛ ingenio sui ꝛ intellu: sic ille q̄ magnū hȝ ventreȝ ꝛ digitos curtos ꝛ facieȝ ꝛ caput rotundū ꝛ staturā magnā: aut ille q̄ hȝ paruū caput ꝛ in facie ꝛ frōte carnis mltitudineȝ. ꝛ ēt in collo ꝛ pedibᵒ ꝛ est eiᵒ facies medi ꝑꝯe filis. ꝛ si ipiᵒ mādibule magne fuerit erit valde diuersus: ꝛ silr si caput ꝛ frōs rotunda fuerit: sȝ facies valde rotunda ꝛ collū vehem̄ter grossuȝ ꝛ in oculᵒ motᵒ hūerit tarditateȝ: erit ꝯlbᵒ oibᵒ a bonitate remotior.

¶ De signis repletionē sig̃antibᵒ. Ca.vj.

Replō sȝ duos erit mōs ē. n. replō sm̄ forata ꝛ ē replō sȝ ꝟtutē. ¶ Replō ꝟo sȝ foramina est vt sint hūores ꝛ spūs ꝛ si i suis q̄litatibᵒ boni nō stāt i q̄ntitate sui supflui adeo q̄ foramina ipleuerit ꝛ extēderint hᵒ āt hn̄s sȝ timorē morᵒ erit. Est n̄ āq; q̄ replō vēas scidit ꝛ ad suffocātia fit fluxᵒ ꝛ accit suffocatio aut epilia: aut apoplexia. Cᵒ qd̄ sanatio ē n̄ cito cū minutiōe succurrat̄. Sȝ q̄ ꝑꝑ malitiā q̄litatis hūoꝝ ꝯtingit ipos nocuᵐ facere tn̄ ꝛ n̄ q̄ntitate cōnicit ꝟtutē. ¶ Scōȝ ꝟtutē ꝟo replō ē vt hūores q̄ntitate sui nocuᵐ nō faciāt: sȝ malitia q̄litatȝ ipoꝝ m̄ q̄ ꝟtutē malitia sue q̄litates vincūt ꝛ fiūt inobediētes ad digereñ. ꝛ maturañ. ꝛ hᵒ qd̄ hn̄s ex ꝯtudibᵒ ꝑputrefactiōis. ¶ Replōis ꝟo sig̃ vir sᵗ mēbroꝝ grauitas ꝛ in motibᵒ pigritia, faciei rubedo ꝛ venaꝝ inflatio cutȝ extēsio ꝛ plenitudo in plsu ꝛ tinctura in vrina ꝛ spissitudo ꝛ paucitas dsiderij ꝛ visus debilitas ꝛ sōnia q̄ ꝯuitatē ꝑtēdūt sicut eiᵒ q̄ videt se q̄si mouere n̄ posse aut onᵒ ꝯue dferre. aut loq̄ n̄ posse: sicut videt se volare: ꝛ motuū velocitas hūores sig̃t subtiles ꝛ in q̄ntitate tēpata. Et replōis qd̄ sȝ ꝟtutē sig̃ sᵗ ꝯuitas ꝛ pigritia ꝛ dsiderij paucitas q̄ ei ꝛ pᵒ replōi ꝯcōia. Sȝ cū replō sȝ ꝟtutē ē simpler nō sᵗ vene adeo iflate nȝ cutȝ vehemētᵒ extēsiōis nȝ plsus adeo ꝯpletᵒ ꝛ magnᵒ nȝ vrina mltū ꝯsa nȝ color valde rubeᵒ q̄ cussio ꝯȝ ꝛ laxitudo nō ꝑueniūt in eo nisi post motū ꝛ incessuȝ. ꝛ videt in sōniis pruritū ꝛ mordicatiōeȝ ꝛ icēsionē ꝛ odores fetidos. hūor ēt dn̄ans ꝯsert ei sig̃tiones ipiᵒ qd̄ nolabimᵒ. Et sȝ plm replō sm̄ ꝟtutē ꝯnat egritudinē anq̄ eiᵒ ꝯpleant sig̃ationes.

¶ De signis dn̄ij cuiuslibet humoꝝ. Ca.vij.

Sanguis sig̃atiōes cū dn̄ant sig̃atiōibᵒ replōis sȝ foramina vicine exūt ꝛ ꝑꝑ hᵒ accit ex dn̄io eiᵒ ꝯuitas in origine oculoꝝ ꝑꝑe ꝛ in capite ꝛ tēporalibᵒ ꝛ oscitatiōes ꝛ nausea ꝛ dormitio mlta ꝛ i sōnibᵒ ꝑturbatio ꝛ in intellu tarditas ꝛ lassitudo absq; ꝑcedēte labore ꝛ dulcedo in ore ꝑter solitū ꝛ rubedo in lingua. ꝛ fortasse in corpe appebūt ademenia ꝛ in ore bothor ꝛ sāguis fluxᵒ accit i locȝ q̄ fluxᵒ sōn dūt sicut naribᵒ ano ꝛ gingiuȝ ꝛ ē ēt cū illō dn̄iū sm̄ ꝯplō ꝛ regim̄ ꝑteritū ꝛ regio ꝛ etas ꝛ tps ꝛ ꝯsuetudo ꝛ tps lōgū a minutiōe. Et sōnia q̄ illud sig̃ant sunt q̄ hō in sōniis res videt rubeas aut sāguinē mltū ex suo corpe exire aut se in sāguine natare ꝛ silia. Dn̄ij ꝟo flatȝ sig̃tiones sᵗ albedo in colore: supfluus lenitas ꝛ mollities ꝛ fritas: ꝛ saliue mltitudo q̄ sit viscosa ꝛ sitȝ paucitas nisi salsuȝ fuerit ꝛ ꝑcipue in senectute ꝛ digerēdi debilitas ꝛ oxyremia ꝛ vrine albedo ꝛ somnᵒ mltᵒ ꝛ ociositas ꝛ mēbroꝝ laxitas ꝛ pigritia ꝛ plsus lēitas q̄ tarditati ꝛ raritati attinet. Amplius etas ꝛ ꝯsuetudo ēt regimē ꝑteritū ꝛ aer ꝛ regio. Et somnia in qbᵒ videt̄ aq̄ ꝛ fluia ꝛ niues ꝛ pluuie ꝛ frigus demōstant illud. ¶ Sig̃ationes aūt dn̄ij colere rube sunt coloꝝ ꝛ oculoꝝ citrinitas. ꝛ oris amaritudo ꝛ lingue asptas ꝛ ipiᵒ siccitas ꝛ nariū aridit̄as ꝛ vēto frō dlectari ꝛ sitȝ mlta. ꝛ plsus festinatio ꝛ dsiderij cōedēdi debilitas ꝛ nausea ꝛ vomitᵒ colericᵒ vrinᵒ ꝛ venter mordicatiuᵒ ꝛ horripilatio ad modū picture acuum. Amplius precedens regimen ꝛ etas

⁊ ꝯplō ⁊ ꝯſuetudo ⁊ regio ⁊ hora ⁊ tp̄s ⁊ ars: ⁊ ſōnia i q̄b⁹ vident ignes ⁊ verilla citrina ⁊ videt res q̄ n̄ ſūt citrine citrias ⁊ videre leſſiōez aut calorē.balnei āt ſol aut his ſilia ſigant illō. ¶ Dn̄ʒ ꝟo cole nigre ſiḡatōes ſūt corpis macies ⁊ vt ſit fuſc⁹ ⁊ ſāguinis nigredo ⁊ ei⁹ ḡſſities ⁊ vigilie mlte ⁊ mlta ſollicitudo ⁊ ardor oris ſtōi ⁊ ꝺſideriū mēdoſū ⁊ vrina fuſca: aut nigra ⁊ ḡſſa ⁊ vt corp⁹ ſit nigꝛ ⁊ piloſuʒ: qm̄ cola nigra raro ḡnat̄ i corpib⁹ albi ⁊ lenib⁹ ⁊ vt freq̄nt acci dāt morphea nigra ⁊ vlcera mala ⁊ egritudines in ſplene. Et pt̄ h⁹ etas ⁊ ꝯplō ⁊ ꝯſuetudo ⁊ regio ⁊ ars ⁊ hora ⁊ tp̄s ⁊ regimen ptīti. ⁊ ſōnia frozē facientia ex tenebris ⁊ cruciatu ⁊ reb⁹ nigris ⁊ terroribus.

¶ De ſignis q̄ opilatōʒ demōſtrant. Cap.viij.

Cum mācꝯiūgunt ⁊ ſignes eas demrant: ⁊ ſentīt extenſio ⁊ n̄ ſentiūt ſiḡatōes replōis in toto corpore opilationes ꝓculdubio ibi adeſſe intelligūtur. ¶ Uerūtn̄ ḡuitas in opilatōib⁹ ſentit cum opilatōes in cānalib⁹ erūt ꝑ q̄s mltas currere mās eſt necē ſic̄ in opilatōib⁹ q̄ in epe fiūt: qm̄ cū illō qꝺ ex cibo ad epar ꝑucit opilatōes penetrare ꝓhibuerūt colliget ex ea res mlta ⁊ relleuit ⁊ ḡuabit vehemēti⁹ q̄ apā ⁊ diſcernet ab apāte ꝑ mltā ḡuitatez ⁊ febris ꝑuatōʒ. Cū āt opilatōes in altis fuerint cānalib⁹ nō ſentiet ḡuitas. ſʒ ſentiet ītentio penetratōis ſāguis ⁊ extēſio. Ampli⁹ plūi opilatōis i vēis hn̄tiū colorē hn̄t citrinū cū ſāguis ꝑ forala ſua ad cutꝫ ſupficiē n̄ accedit. ¶ De ſignꝫ q̄ ventoſitates ſignificāt. Ca.ix.

Uentoſitates coḡſcūt ꝑ id qꝺ ex dolorib⁹ accit mēbris ſenſibus. ⁊ h⁹ qꝺ ſeq̄t illō qꝺ ipe ex ſolōe ꝯtinuitatꝫ efficiūt. ⁊ coḡſcūt per mot⁹ q̄ eis accīt membꝛꝫ. ⁊ coḡſcunt etiā per ſonos. ⁊ coḡſcunt ꝑ tactū. ¶ Dolores āt extendentes ventoſitates ſiḡāt ⁊ ꝑcipue ſi vehementes fuerint. Qꝺ ſi illic permutatō ex dolore fuerit iā ſiḡatio cōpleta erit. ⁊ h⁹ qꝺ non erit niſi cū ꝯtinuitatꝫ ſolō in mēbris fuerit ſenſibilib⁹. ¶ In eis āt q̄ ſūt ſic̄ oſſa aut ſic̄ caro glādoſa nō appet h⁹ ꝑ dolorē. ¶ Eſt tn̄ cū i oſſib⁹ fiūt vētoſitates q̄ oſſa rūpendo frāgūt vbi n̄ ē dolor niſi ſequens puncturā q̄ os fractū illō qꝺ ē corā ipo frāgit. ¶ Cognitōes āt vētoſitatū ex motib⁹ mēbroꝝ ſt ſic̄ cognitōes ex ſaltu accñte ex vētoſitatib⁹ q̄ ḡnant ⁊ mouētur ad hoc vt exeāt ⁊ reſoluāt. ¶ Ex ſonis āt coḡſcūtur qm̄ ſoni aut erūt i ipis eiſdē ſicut ventrꝫ rugit⁹ ⁊ eis ſilia: ⁊ ſic̄ ſonit⁹ i ſplene cū ei⁹ dolor ex vētoſitate fuerit: aut ſon⁹ i eis fiat ꝑ ꝑcuſſiōez quēad^m^ diḡſcit hydropiſis int̄ aſcitē ⁊ timpāitez ꝑ ꝑcuſſionez. ¶ Cap āt cognitōes ex parte tact⁹ fiūt. v.g. q: tact⁹ diſcernit int̄ īflatōʒ ⁊ tiorē cū hūorib⁹: ꝓpea q: inflatio eſt ibi cū extēſiōe ⁊ cedit ꝑſſiōi ⁊ nō in mā fluida ⁊ liq̄da: aut hūore viſcoſo: ſenſus .n. tact⁹ int̄ iſta diſcernit. ¶ Et dr̄ia qꝺ int̄ inflatōʒ ⁊ vētoſitatez nō eſt in ſubāximo in forma mot⁹ ſtatōis ⁊ cōpreſſionis.

¶ De ſignis apāta declarantibus. Cap.x.

Apparentia q̄dez apāta declarāt ſenſus ⁊ pn̄tia. ¶ Occultoꝝ ꝟo caſa demrant febris comitās ea: ⁊ ḡuitas cū dolore pūgitiuo ſi mēbrū apātū ſenſum hūerit. ⁊ ex eis ēt q̄ ipa declarāt aut declarādo iuuāt eſt nocu^m^ in opōnib⁹ illi⁹ mēbri ingrediens. ¶ Et ex illis que apā vehemēt ſiḡant eſt ſentire inflatōʒ in parte illi⁹ membri ſi ſenſus ad ipm ſenitaʒ hūerit. ¶ Firm āt dolor ꝓcldubio n̄ comitat̄ e⁹ vlla ſiḡna ꝺm̄rare ē difficile. Que ſi facilia ſcā fuerit neceſſario erūt tedioſa. Meli⁹ ḡ ē vt ꝟmo de eis poſteri⁹ ad dictiōes cuiuſq̄ mēbri ꝑticlares reſuet. Qꝺ aūt h dicim⁹ eſt q: cū ſentiet ḡuitas ⁊ n̄ dolor ⁊ fuerint cū eo ſiḡnes dn̄ʒ flegmatꝫ exiſtiandū erit q: ſit flaticū, ⁊ ſi cū eo fuerint ſiḡ dn̄ʒ mlte erit melicū ⁊ ꝓpe cutim tāget ⁊ erit durꝝ. Durities nāq̄ ē ꝺ ꝯuenietiorib⁹ ſiḡnificatōib⁹ ad ipʒ ꝺclan̄. Cū āt apāta cala i neruiſ fuerint erit dolor vehēms ⁊ frebres fortes q̄ cito ad extēſiōez ⁊ turbatōez intellect⁹ ꝑducēt: ⁊ i motib⁹ dilatatiōis ⁊ ꝯſtrictiōis faciet nocu^m^. ¶ Ampli⁹ ola interioꝝ apāta in mirach tenuitatē ⁊ macredinē efficiūt. Cūq̄ collectōez faciēt apāta in viſcerib⁹ ⁊ ſʒ extuxe ſemitā ꝓceſſerint infeſtabit dolor vehemt̄ ⁊ febris ⁊ exaſpabit lingua valde ⁊ vigilie fortes fient ⁊ accn̄tia augmentabunt ⁊ accreſcet ḡuitas ⁊ fortaſſe ſentiet ḡuitas ⁊ iſixio. Eſt ēt cū i corpe ſubita appet macies ⁊ i ocul repentina ꝯcauitas. Cūq̄ illud qꝺ collectū ē fit maturꝝ febrꝫ fortitudo ⁊ dolorꝫ ⁊ pl̄ius ſedat̄ ⁊ loco dolorꝫ res aduenit q̄ ē ſicut prurit⁹: ⁊ ſi rubedo ⁊ durities ibi affuerint minorabit rubedo ⁊ mollificabit durities vt ꝯpſſiōi cedat ⁊ ſedabunt accn̄tia ola dolorē facientia ⁊ ḡuitas ad ſui finē ꝑuciet. Cūq̄ apiet̄ accidet p⁹ treor mordicatiōez ſaniei ſeq̄ns: deinde appebit febrꝫ ꝓpt exituʒ materiei ⁊ erit pulſus vacuitati ⁊ diuerſitati apt⁹ ⁊ icedit ꝟm viam debilitatꝫ et raritatꝫ ⁊ ꝑuitatis ⁊ tarditatis ⁊ in deſiderio appebit caſus ⁊ ſepe caleſcūt ꝑ ipm extrema. ¶ Mā āt expellit per cāʒ ſue ptꝫ aut i itinet̄ ſpuēdi aut mingēdi: aut egredēdi. ¶ Et ſiḡ qꝺ bōa p⁹ apertiōez eſt vt febrꝫ ex toto q̄eſcat ⁊ anhelitus fiat facilis ⁊ ꝟt⁹ viuificet̄ ⁊ mā cito i pte ſua egrediat̄. Eſt āt cū in occltꝫ apātib⁹ mā de mēbro ad mēbꝝ mutat̄. Et eſt cū h qꝺ muta⁹ ē bōa: ⁊ ē cū ē mala. Bōa āt eſt cū de mībro nobili ad ignobile mutat̄ mībꝝ: ſic̄ cū de apātib⁹ cerebri mutat̄ ad id qꝺ ē p⁹ aures: ⁊ ꝺ apātib⁹ epis ad iguia: ⁊ mala ē cū ꝺ mībro iḡbili ad mēbꝝ eo nobili⁹ mutat̄: aut qꝺ min⁹ poſſit tolerat̄ illō qꝺ ei accit: ſicut cū apā laterꝫ ad ptē cordis aut pulmōis mutat̄. mutatio ꝑſes occltoꝝ apātū ⁊ iſlatōeſ maḡꝝ apātū ad ſupiora aut iſeriora ſiḡnēhn̄t. Nā ſi in motib⁹ ipoꝝ ad iſeriora ꝺclinauerit i ypocōdrijs appebūt extēſio ⁊ ḡuitas: ⁊ ſi i motiōe ſui ad ſupiora ꝺclinauerit ꝺm̄rabit illō nobꝫ diſpōnis anhelitus malitia ⁊ ei⁹ coāguſtatio ⁊ ipi⁹ difficultas ⁊ pectoris ꝯſtrictio: ⁊ ardor ab inferiorib⁹ incipiēs ⁊ ad ſupiora tēdēs ⁊ ḡuitas in pte furcula ⁊ capitꝫ dolor. Et eſt ēt cū ſiḡnū appet in adiutorio ⁊ aſeid: et illud qꝺ qꝺ ad ſupiora ꝺclinat ſi cerebro fuerit iſixū erit malū ⁊ terrefaciēs. Uerūtn̄ ſi ad carnē laxā q̄ ē p⁹ aures declinauerit euaſiōis fiducia i ipo erit. ¶ Flux⁹ ꝑfes ſāguis ex narib⁹ i talib⁹ apātib⁹ ē ſiḡnū bonū et i olbus iterioꝝ apātib⁹. Tu aūt ad h⁹ inq̄rendū expecta i eo qꝺ poſtea dicturi ſum⁹ vbi ꝟmonē de apātib⁹ inueſtigabim⁹ et diſpōnē cuiuſq̄ occltoꝝ mēbroꝝ noiabim⁹. ¶ De ſignis ſolōnis ꝯtinuitatꝫ. Ca.xi.

Solutionē ꝯtinuitatis ſi in mībꝛꝫ acciderit appentib⁹ ſenſus declabit. ¶ Qꝺ ſi mēbris acci-

derit occultis dolor eā demFabit pforatiu' aut pungi tiu' aut corrosiu' ⁊ pcipue si nō cū eo affuerit febris. ¶ Et ipaȝ qđ mltotiēs comitaꝭ humorꝭ spissi cū sanguine exit' ad āplitudinem descēdēs: ⁊ purulente merere egressio si p' significationeȝ apatū fuerit ⁊ coꝝ maturatōȝ. Que āt ē p' apata est cū sigt apatio aptiōȝ cū maturatōe: ⁊ ē cū sī. Si vo cū matatōe fue rit febris cū aptiōe qescit ⁊ eūabiꝭ pus ⁊ qescet gui tas ⁊ alleuiabiꝭ. Qđ si nō ita fuerit dolor fiet maior ⁊ augmtabit. ¶ Est et cū ɔtiuitatꝭ solo et mbri disloca tiōe a suis locꝭ ⁊ recessiōe mbri a suo loco ⁊ si nō dislo cet sic ruptura dignoscit. ¶ Et est cū ipa cognoscit reten tiōe ei' qđ euari ɔsueuerat ex cānalibus: qm fortasse ad cānales aut āplitudinē quā ɔtiuitatꝭ solo fac de scendit ⁊ nō ꝭ nālē sepaꝭ viā queād'' illi ɔtingit cui intestina rūpūꝭ cū ego foras exiꝭ illi phibet. Et ē cū ɔtiuitatꝭ solo nō appet nȝ p sig cognoscit vtra ꝗ nota ta sit. vn in ei' dislocatōe disiōes pticlres sit necie ꝗ sit ꝭ vnūqđqꝫ mbꝝ. ⁊ h' qđ erit vt mbꝝ sessū nō hēat ⁊ cō phēdit hūorē ⁊ currit qđ ē in ipo pculdu': ⁊ sepaꝭ a loco suo: ⁊ nō sustētaꝭ sup mbꝝ ⁊ sepet p dislocatiōeȝ ei' quā hūerit nȝ hūorē suscepit ꝗ ab eo effluat nȝ a suo loco moueri poterit ⁊ aliꝗ mēbro nō adhęserit c' dislocatōe moueaꝭ. Et tu qđ scire dbes ꝙ apata ⁊ cō tinuitatꝭ solo ꝗ dtiora hūt accntia sūt ꝗ i mēbrꝭ exūt neruosis ꝗ sit fortꝭ sensus. qm ē cū sit pnciosa: ꝭ sin copis ⁊ spasm' ea sp comitāꝭ: sincopis qđ pp dolorꝭ fortitudinē ⁊ spasm' pp mēbri neruositatē: dein i' ꝗ sūt sr iūcturas: qm tarde melioratōȝ rcipiūt pp vehe mētē iūctuꝭ motū ⁊ ppea ꝙ āplitu' ꝗ ē apd iuncturā est apta vt mā ad ipaȝ dscendat: ⁊ qm plsus ⁊ vrina exūt ex signib' dispōnuȝ vlib': de eis igiꝭ loqmur.

¶ Sūma p' dictiōis scđe ⁊ pulsu: c' sunt. xix. capla.

¶ De pulsu ⁊ est sermo vlis. Ca. i.

Pulsus est mot' receptacloꝝ spūs ex diastole ⁊ sistole ɔposit' ad rfgēdū spūȝ p aerē attractū. Cōsidera tio āt ꝗ attēdiꝭ i plsu aut ē vlis aut pticu larꝭ ꝭ vnāquāqꝫ egritudieȝ. Et nos qđ h de vlib' rīa scie plsus loqmur: ⁊ pticlares ad loqn dū d egritudib' pticlarib' i posteriorib' rsuabim'. Dicem' ꝗ ꝙ qlis pls' est ɔposit' ex duob' motib' ⁊ duab' qetib'. Ois nāqꝫ plsus ex diastole ⁊ sistole ē ɔposit'. p' h' vo nece ē vt inꭍ oēs duos ɔtrios mot' qes inueniat. Impoie ē nāqꝫ ꝙ mot' vn' aliꝗ motui ɔtinueꝭ postꝗ spatio eoꝝ applicaꭍ finim' ⁊ extrēita tes i effcū: h' tn i scia nulli dclabit. Postꝗ igr h' ita ē ipoie est qn i vnoqꝫ plsu aūqꝫ ali' ɔseqꭍ qtuor inue niāt ptes. s. mot' duo ⁊ qetes duo. s. mot' eleuatōis ⁊ qes inꭍ ipaȝ ⁊ dpssionē ⁊ mot' dpssiōis ⁊ qes inꭍ ipā ⁊ eleuatōeȝ. Depssiōis vo mot' apd plimos medico rū nllo mō sentiꭍ: ꝭ apd alios ē cū aut in forti plsu sua fortꝭ sentꭍ: aut i plsu magꝭ pp eleuatōm sui: aut i duro pp mltā sui refrenatōeȝ: aut i tardo pp lōgin qtatē tpis sui mot'. G. qȝ diꭍ lōgo tpe nō fui sollicit' ex depssiōe. postea vo nō qeui tāgēdo dōec ex eo ali qd pcepi ⁊ postea illđ ɔpleui. nā postea porte pul sus mihi apte fuerꭍ. Qui vo ita studuerit vt ego per cipiet illđ ꝙ ɔsecut' sui. ⁊ ꝭ sit ita vt dicit: i plimis tn dispōnib' depssio nō ē sensu pcepta. Cā vo ob quā

statutū fuerit tāgere vēas brachiꝗ ē facilitas phēdi ipm ⁊ ꝙ hō nō ē sollicit' vt ipȝ discooptat ⁊ rectitudo sit' ipi' ppꭍ rectitudinē cordis: ⁊ ei' qđ ē iuxta ipȝ ⁊ oȝ qđ vt sit tact' manu sup lat' exnte: qm si manus sup vola plāte extēdaꭍ i latitudie aug'' pbȝ ⁊ ex ele uatōe diminutōȝ faꭍ ⁊ ēt diminuit ex lōgitudie ⁊ ꝑꝛe i macilētꝭ. ⁊ resupiata augmētat i eleuatōe ⁊ lōgitu die. Oȝ pterea vt tact' fiat i hora ꝗ ille c' plsus ē sꝗ ab ira reot' ⁊ gaudio ⁊ exercitio ⁊ oib' passiōib' vl tmritate ꝗ gnedinē faꭍ ⁊ fame ⁊ dispōne relinqndi cō suetudies ⁊ rnouādi vsus. Et oȝ ēt vt sit de plsu ex pimē'' tpati nobil ita vt ali' ei cōpeꭍ. ¶ Amplr' di cem' ꝙ gnā ex qb' medici plsus dispōnē cognoscūt ꝭ ꝙ ipi referūt st. x. qmuis eis fuerit necciū vt posuissēt ea nouē. Gen' qđ qđ ē suptū ex ɔntitate diastoles ⁊ gen' qđ est suptū ex qlitate pcussiōis vene i digitos ⁊ gen' qđ ē suptū ex tpe cuiusqꝫ motōis. ⁊ gen' qđ ē suptū ex eēn' istri. ⁊ gen' qđ ē suptū ex ei' eūone et replōne. ⁊ gen' qđ est suptū ex calitate tact' ipi' et fritate. ⁊ gen' qđ ē suptū ex tpe qetꝭ. ⁊ gen' qđ est suptū ex plsus qlitate aut diuersitate. ⁊ gen' qđ est su ptū ex eis ordiatōe i diuersitate sui aut ioꝛdinatōe. ⁊ gen' qđ ē suptū ex pōdere. Gen' vo ɔtitatꝭ plsus signaꭍ ex ɔtitatib' suoꝝ triū diametroꝝ ꝗ sūt ipi' lō gitudo ⁊ latitudo ⁊ ei' pfūditas. sꝫ ḡ i eo nouē plsus dispōnes simplices ⁊ ɔposite. ⁊ nouē qđ simpli ces: sꝫ lōg' curt' ⁊ medioctꝭ ⁊ lat' ⁊ strictus ⁊ medio cr' ⁊ pfūd' apt' ⁊ medioctꝭ. Lōg' āt ille ē c' ptes i lōgitudine pl' sentiūꭍ ꝙ nāꭍ absolute ꝗ ē p tenoꝛꝭ ɔplōeȝ hȝ tparā: aut nāꭍ ꝗ ē ei' huic ē ppinqu' tē ñ pat' cui ē ppuȝ. ⁊ tu qđ iā p' sciuisti dtiā inꭍ eos. cur tus vo est ei ɔtr' ⁊ inꭍ eos ē medioctꝭ. ⁊ tu qđ iudica bis ꝭ hāc rōaȝ i sex ꝗ remanserūt. Cōpositaꝝ vo ex his simplicib' qdā sūt ꝗ nomē hūt ⁊ qdā ꝗ noie carēt. Ille. n. ꝗ i lōgitudie ⁊ altitudie ⁊ latitudie ē augmen tat' vocaꭍ magnus: ⁊ ꝗ in his oib' ē diminutus vocaꭍ puus: ⁊ ꝗ inꭍ eos erit tpatus. Qui vo in latitudine ⁊ altitudine est augmtatus vocaꭍ grossus: ⁊ ꝗ i eis di minutus dꭍ sbtil. ⁊ ꝗ ē inꭍ eos ē eqlis. Generꝭ āt qđ ex qlitate pcussiōis vene in digitos suptum est tres sūt spēs: fortꝭ ⁊ ipe ē ꝗ apd diastolē tactui rsistꭍ. ⁊ debil ꝗ est ei opposit' ⁊ eqlis ꝗ est inꭍ eos. Gnis āt qđ ex tpe cuiusqꝫ motōis suptū est tres sūt spēs velox ⁊ ē ꝗ motū in breui tpe ɔpleꭍ: ⁊ tard' ei ɔtr': ⁊ eqlis inꭍ eos extra. Gnis vo qđ ex eēn' istri sumiꭍ tres sūt spēs mol lis ꝗ ē recipiens reditū ad inferiora: ⁊ ɔpssiōe facile ⁊ durus ꝗ est ei ɔtrius ⁊ inꭍ eos ē medioctꝭ. Gnis āt qđ est suptū ex eo qđ ɔtieꭍ tres sūt spēs. plen' ⁊ ipe ē ꝗ sentiꭍ sic si i ei' fozale eēt hūor iplēs de ꝗ sollicitaꭍ. eēt vt pnꭍ euēꭍ. ⁊ vacu' ei ɔtrius ⁊ iter eos medioc'. Et gnis qđ ꝙ ex suo tactu suptū ē tres sūt spēs. cal ⁊ frīus ⁊ tpat'. Gnis vo ꝙ ē suptū ex tpe qetꝭ spēs sūt tres. Freqns ⁊ ipe ē i ꝗ tps sensatū ꝙ exit inꭍ duas p cussiōes ē breue ꝗ ēt vocaꭍ ɔns ⁊ spiss' ⁊ ei ɔtr' tar' ꝗ ēt dꭍ lax' ⁊ resolut' ⁊ inꭍ eos medioctꝭ. ⁊ h' qđ dicis est ꝭ qđ ex sistole cognoscit. Si vo sistole nllo mō co gnita fuerit erit tps ꝙ inꭍ oēs duas diastoles ɔtinua tur. ⁊ si ipa cognita fuerit erit sm duo tpa duoꝝ ex treoꝝ. ¶ Genus vo qđ est suptū ex eqlitate ⁊ diuer sitate est aut eqle aut diuersuȝ. s. ineqle. ⁊ h' qđ est

p ɔpōez silitudīs: aut dissilitudīs pulsuū: aut p̄tisvni⁹
pls⁹ aut vni⁹ p̄tꝭ pls⁹ i qnqȝ reb⁹: magnitudie ⁊ puita
te aut fortitudie ⁊ debilitate ⁊ velocitate ⁊ tarditate
spissitudie aut raritate duritie ⁊ mollitie dōec ɔtigit
q̄ vni⁹ pls⁹ ē postrem⁹ sue diastoles eiꝰ pp vehemētē
calorē. aut debilior ppꝛ debilitatē. Qd̄ si volueris di
latabꝭ sīmōez ⁊ ɔsiderabis i eq̄litate ⁊ diuersitate in
trib⁹ gn̄ib⁹ p̄dcis alis ptex. sȝ ɔsideratiōnū fortitudo
ad istas reducta est. ¶ pls⁹ v̄o eq̄l absolute ē ille q̄ i
oib⁹ ē eq̄l q̄ si i aliq̄ coꝝ solo fuerit eq̄l eo solo diceꝛ
eq̄l: sic̄ si diceremꝰ eq̄lē i v̄tute aut eq̄lē i velocitate
⁊ silr diuersus ē ille q̄ si ē eq̄l aut absolute aut i aliq̄
re. Gen⁹ āt qd̄ ex ordiatiōe ⁊ iordiatiōe sūptū ē duas
hȝ spēs diuerse ordiat⁹ ⁊ diuerse iordiat⁹. ¶ Ordina
tus āt ē ille c⁹ diuersitas hȝ ordinē ɔſuatū sup̄ quē
trāsit. ⁊ ē fm duos mōs: aut ordiat⁹ absolute: ⁊ ē cuȝ
totū illd̄ qd̄ ex eo ꝑuenit nō hȝ nisi tm̄ diuersitatem
vnā. aut ordinat⁹ q̄ ē ꝑpe ⁊ ipe ē q̄ hȝ duas diuersita
tes aut plés sic̄ si ibi eēt circul⁹ ⁊ ali⁹ circul⁹ ab eo di
uersus: sȝ ābo ad suū r̄diret ordinē sic̄ si eēt vn⁹ circu
lus. ⁊ iordiat⁹ ē q̄ est ei ɔtr̄i⁹. Cūqȝ certificauerꝭ iuēies
q̄ h⁹ x^m gen⁹ ē sic̄ eēt noui gn̄is spēs itrās sub incq̄
li. ¶ Debes āt scire q̄ i plsu repiꝛ nā musice: qm̄ quē
adm̄ ars musice ɔpleꝛ p adiūctiōȝ sonoꝝ fm ꝓportio
nē cōitātē eos inꝛ acuitatē ⁊ g̃uitatē p circulos casuū
⁊ tpoꝝ q̄ sꝛ inꝛ eoꝝ pcussiōes: sic ē dispō plsus: qꝛ ꝓ
portio suoꝝ tpoꝝ in velocitate ⁊ spissitudie ⁊ debili
tate ⁊ in q̄ti⁹ ē sic̄ ꝓportio adiūctiōis ei⁹. ⁊ queadm̄
tps feriēdi ⁊ q̄ntitas sonoꝝ est cū sꝛ ɔueniētia ⁊ est cū
nō sꝛ ɔueniē⁹. silr ē cū ibi diuersitates sꝛ ordiate ⁊ est
cū sꝛ inordinate. ⁊ ꝓportō ē dispōnū plsus in fortitu
dine ⁊ debilitate: ⁊ i q̄ti⁹ ē cū ē ɔueniēs ⁊ ē cū nō: imo
diuersa ē ⁊ h⁹ qd̄ ē egrediēs a gn̄e ɔsiderādi ordinez
¶ Ga. āt vr̄ q̄ id qd̄ pt sētiri ex ꝓportōalitatib⁹ pōde
ris ē fȝ vnā ꝓportiōnū musicaꝝ notataꝝ aut nō nota
taꝝ. Notataꝝ v̄o aut fȝ ꝓportōȝ toti⁹: ⁊ q̄n̄ .3. ē ꝓpor
tio triplicū ē ꝓportō dupli adiūcta cū ꝓportiōe ad
dētꝭ medietatē ⁊ ipa ē q̄ dr̄ ꝓpor⁹ p q̄nqȝ. ⁊ fȝ ꝓpor
tōȝ q̄ ē p to^m ⁊ ē dupla: ⁊ fȝ ꝓportōȝ q̄ ē p q̄nqȝ ⁊ ē ad
dēs medietatē: ⁊ fȝ ꝓportōȝ q̄ ē p q̄tuor: ⁊ ē addēs ter
tiā ⁊ fȝ ꝓportōȝ addētē q̄rtā postea si sētiꝛ ⁊ ego q̄dē
miror q̄n̄o ꝓportiōes iste p tactū discerni p̄nt dico tn̄
q̄ ei ē facile q̄ i g̃du tāgēdi ɔsuerit ⁊ ꝓportiōatur so
nos p artē postq̄ erit ei po⁹ cognoscēdi musicā acq̄sitā
⁊ ɔpabit sciā p notas. hō ēt iste cū suā itētiōez ad pul
suȝ reduxerit h⁹ i potit discernere ꝓportiōes p sensū
¶ Gen⁹ v̄o qd̄ ex pōdere ē sūptū ē p cōpōnez ꝓpor
tiōis q̄rti^m ꝓportōȝ q̄tuor tpoꝝ q̄ sꝛ duob⁹ motib⁹ et
duab⁹ q̄etib⁹. ⁊ si sēsus totū h⁹ discernere nō pōt: tn̄
ē p ɔpōez ꝓportōis q̄rti^m ꝓportiōnaliū tpoꝝ diasto
les ad tps qd̄ ē inꝛ duas diastoles ⁊ ad vlti^m tpis i q̄
ē mot⁹ ad tps i q̄ ē q̄es. Qui āūt posuit i h⁹ ca⁹ cōpōs
nē tpis mot⁹ ad tps mot⁹ ⁊ tpis q̄etꝭ ad tps q̄etꝭ mit
tūt capl'ȝ i ca⁹: lȝ h⁹ i missio sit tolerabil' ⁊ n̄ sit icōue
niēs. sȝ tn̄ n̄ ē bōa. Et pōd⁹ qd̄ ē illd̄ i q̄ ꝓportōes mu
sice cadūt ⁊ dicem⁹ q̄ pls⁹ aut ē bōi pōderꝭ: aut mali
pōderꝭ. Et illi⁹ qd̄ q̄ ē mali pōderꝭ sꝛ tres spēs. .1.ª ē
illi⁹ c⁹ pōd⁹ ē mutatū ⁊ ē inꝛ pōd⁹ ⁊ iste ē c⁹ pōd⁹ ē pō
d⁹ etatꝭ q̄ ē inꝛ etatē illi⁹ c⁹ ē pls⁹. sic̄ eī iuuenes hn̄t
pōd⁹ pulsuū pueroꝝ ⁊ alia ē sepati pōderꝭ sic̄ cū pue
ri hn̄t pōd⁹ puls⁹ sic̄ senū. Et 3.ª ē egrediens a pōdeꝛ
⁊ ille ē c⁹ pōderi plsus hōis nō silaꝛ ⁊ multa egressio
pulsus a pōdere magnā in dispōibus signt mutatōez

¶ De pulsu eq̄li ⁊ diuerso. Ca. ii.

Dicēt q̄ diuersi pls⁹ diuersitas: aut ē i multis p
cussiōib⁹ aut i v⁹ plsu. Sȝ q̄ i v⁹ plsu diuersificaꝛ
aut i mltꝭ diuersificaꝛ ptib⁹. .s. i locꝭ sepatis i q̄b⁹ ca
dūt digiti: aut i v⁹ pte. .s. i loco vni⁹ digiti ⁊ illi⁹ qd̄ q̄
in mltꝭ diuersis erit ptib⁹ est diuers⁹ g̃dat⁹ eq̄lr cur
rens ⁊ ipe qd̄ est q̄ ab v⁹ icipit plsu ⁊ pmutaꝛ ad ma
iorez eo: aut ad minorez ⁊ ꝓcedit sic̄ fȝ hāc regulam
dōec ꝑuenit ad finez in diminutiōe aut in augm̄to p
silez ordinez: dein̄ intersecaꝛ ⁊ ad p̄imā magnitudinez
r̄dit: aut r̄diens ex puitate sua sili reditu in āvab⁹ dis
pōib⁹ ad p̄·ᵃᵐ regulā: aut diuersificās postq̄ venerit
a p̄n⁹ qd̄ est h⁹ i ad finez q̄ est h⁹ i ⁊ est cū ad finez ꝑue
nit. ⁊ est cū insecaꝛ añ ipm ⁊ est cū addit s̄ ipȝ donec
insecaꝛ in medio cessādo ⁊ est cū agit ab h⁹ diuersū
illd̄ est vt in me⁹ sui inueniat mot⁹. Et pls⁹ qd̄ cessa
tiōȝ hn̄s est diuers⁹ in q̄ expectaꝛ mot⁹ ⁊ venit q̄es. ⁊
ille q̄ in sui medio hȝ motū est diuers⁹ in q̄ expectaꝛ q̄
es ⁊ venit mot⁹. Diuersitas v̄o pls⁹ i mltꝭ ptib⁹ vni⁹
pls⁹ aut ē i situ suaꝝ ptiū aut i motu suaꝝ ptiū: sȝ di
uersitas q̄ est in situ suaꝝ ptiū ē diuersitas ꝓportio
nis ptiū vene ad ptes. ⁊ qm̄ ptes sꝛ sex erit illd̄ qd̄ in
eis cadit ex diuersitate silr diuersitas aut q̄ ē i motu
aut ē i velocitate ⁊ tarditate aut in ɔsecutiōe ⁊ p̄uen
tiōe. .s. vt moueaꝛ ps ei⁹ añ horā sui mot⁹ aut post ho
rā aut in fortitudie ⁊ debilitate aut i magnitudine ⁊
puitate. Et h⁹ totū aut curret fm ordinē eq̄lē aut di
uersuȝ i augm̄to ⁊ diminutiōe: ⁊ illd̄ qd̄ aut erit i dua
bus ptib⁹ aut i trib⁹ aut i q̄tuor. .s. i casu digitoꝝ. Et
tu qd̄ cōpōere potes ⁊ ordiare. Ex diuersitate v̄o pul
sus i vna pte ē ille q̄ ē itersect⁹ ⁊ redditiu⁹ ⁊ ɔtinu⁹. In
tersect⁹ āt ē ille q̄ inꝛ ptē vnā cū puo motu sepaꝛ: ⁊ ptȝ
vni⁹ q̄ ex eo itersecaꝛ cū q̄ete ⁊ ē cū duo extrēa diuer
sificāꝛ i velocitate ⁊ tarditate ⁊ i silitudine. Redditiu⁹
v̄o ē vt plsus magn⁹ redeūdo fiat pu⁹ i vna pte dein̄
reditu subtili redit. Et h⁹ qd̄ mōi ē ille c⁹ q̄dā spēꝝ i
alis igrediunꝛ: ⁊ h⁹ ē vt situ vn⁹ plsus sic̄ duo pp diuer
sitatē: aut duo sic̄ vn⁹ ꝓpea q̄ alie in alis ingrediūꝛ.
⁊ istd̄ qd̄ ē fm snāni coꝝ q̄ i h⁹ n̄ ɔuenerūt. ¶ Conti
nu⁹ āt ē ille c⁹ diuersitas ē ordinata i ɔtinuitate si sen
su ꝑcepta sepōe i eo ad qd̄ ipsa mutaꝛ ex velocitate
ad tarditatē aut eɔ̄ aut ad eq̄litatē aut ieq̄litatē i eis
aut ex magnitudie aut puitate aut eq̄li⁹ i eis ad ali
qd̄ eoꝝ ad qd̄ mutaꝛ. ⁊ h⁹ qd̄ ē cū fm silitudinē sui ꝓ
cedit. ⁊ ē eī accit vt cū ɔtinuatiōe sua sit i aliq̄b⁹ sua
rū partiū plus diuersitatis ⁊ in aliis minus.

¶ De spēb⁹ plsus diuersi q̄ nola hn̄t ꝓpria. Ca. iii.

Ex eis ē gazellās q̄ ē diuersus i vna pte cū fuerit
tardat⁹ ⁊ dein̄ isecaꝛ ⁊ sit velox. ¶ Et ex eis ē vn
dosus: ⁊ ipe qd̄ ē q̄ ē diuersus i magnitudie partiūve
ne ⁊ eaꝝ puitate ⁊ eleuatiōe ipaꝝ ad supiora ⁊ in la
titudine ⁊ i ɔsecutiōe ⁊ ꝓcessiōe i p̄n⁹ mot⁹ plsus cuȝ
mollitie q̄ ē i ipa: ⁊ ipe qd̄ nō ē vald̄ pu⁹ ⁊ hȝ latitudi
nē q̄ndā ⁊ assilaꝛ vndis q̄ alie. alis sequūꝛ fm rectī
tudinē cū diuersitate q̄ est inꝛ eas in eleuatiōe earuȝ
ad supiora ⁊ descēsiōe ad inferiora ⁊ velocitate ⁊ tar
ditate. ¶ Et ex eis ē v̄miculosus q̄ ē illi silis sed est

paru⁹ mlte spissitudis: c⁹ spissitudo existiat velocitas
s3 nõ ē. ¶ Et formicãs q̄ ē valdo mior ⁊ vehemẽtior spis
situdis. ⁊ vmiculosi q̄d ⁊ formicant: diuersitas i ele-
uatiõe ad supiora ⁊ pcessiõe ⁊ ɔsecutiõe i sensu ē ma
nifestior ipo⁊ diuersitate in latitudie: imo q̄si nõ ap
pet id. ¶ Et ē ex eis serin⁹ q̄ vndoso in ptiũ diuersita
te suaꝝ ⁊ i eleuatiõe ad supiora ⁊ latitudine ⁊ pcessio
ne ⁊ ɔsecutiõe: s3 ē durior ⁊ cũ duritie ipi⁹ ptes in duri
tie diuerse erũt. Et serin⁹ q̄d ē pulsus velox spissus ⁊
dur⁹: c⁹ ptes in magnitudine diastole diuerse erũt in
duritie ⁊ mollitie. ¶ Et ex eis ē cauda soricina: ⁊ est il
le q̄ ordinaꝫ in diuersitate suaꝝ ptiũ ex diminutione
ad aug^m: aut ex aug° ad diminutiõe3: ⁊ cauda q̄d so
ricina ē cũ ē in plsib⁹ mlt; ⁊ ē cũ ē in v° plsu in ptibus
mlt; aut i pte v^a. Et ei⁹ diuersitas ppa ē illa q̄ ex ma
gnitudine pẽdet. Et ē cũ ēi cõpõne velocitat; ad tar
ditatẽ: aut fortitudis ad dbilitatẽ. ¶ Et ex eis ē me-
dicãs: ⁊ ipe est q̄ ex diminutiõe pcedit ad aliquẽ t̄minũ
in aug°. postea reclinaꝫ inferi⁹ ad suũ ordinẽ donec
ad p^m t̄minũ diminutiõis pueniat. Est ḡ sic due caude
soricine q̄ ɔtiaꝫ apd maiores ei⁹ extrẽitates. ¶ Et ex
eis ē bispulsans ⁊ i ipo q̄d discordati sũt medici. Sũt
n. q̄dã q̄ ipm v^m plsuz ponũt diuersuz in pcessiõe ⁊ cõ
secutiõe. ⁊ sũt aliq̄ q̄ ponũt ip3 duos plsus q̄ꝝ v^m altũ
ɔseq̄t ⁊ ad vlti^m iter eos n̄ erit tps q̄d dilateꝫ ad col-
ligen. sistolẽ deinde diastolẽ: nõ. n. oꝫ ex q̄ ɔsequũtur
due pcussiões: o3 vt sint duo plsus. alioq̄n ille c⁹ inc
secaꝫ diastoles: ⁊ deinde redit eẽt duo plsus. n3 ẽt o3
vt sint duo plsus nisi cũ icipit ⁊ fit diastoles ⁊ postea
redit ad fundũ faciẽdo sistolẽ deinde redit iteꝝ ⁊ dia
stolẽ fac. ¶ Et eis sũt q̄etẽ hño ⁊ cadẽs i me° q̄s pdi-
xim⁹. S3 dña iter cadẽtẽ i me° ⁊ gazellãtẽ ē q̄ gazel
lãtis 2ª ãnvẽit q̄ȝ cõpleaꝫ p^a s3 i cadẽte i me° ē plsus
q̄ vẽit i tpe q̄et; cũ ɔpleꝫ pcussio p^a. ¶ Et ex istis q̄dē
capitulũ sũt plsus spasmosus ⁊ tremul⁹ ⁊ retort⁹ q̄ suo
q̄d torq̄tur assiaꝫ ⁊ ē ex ea° diuersitat; i pcessiõe ⁊ cõ-
secutiõe ⁊ in situ ⁊ in latitudine: ⁊ cordosus q̄d est ex
summa retorti ⁊ siaꝫ trẽulo: s3 tñ trẽulo diastoles ē
mag; occlta: ⁊ silr exit⁹ ab eq̄litate sit⁹ i eleuatiõe ad
supiora ē in retorto occultior. s3 tẽsio i cordoso ē mãi
festa ⁊ ē cũ ei⁹ torsiõe ad vnã pte3 tñ. ¶ Plsm ṽo ta-
les accñt q̄les isti. s. cordosus ⁊ retort⁹ ad vnũ lat⁹ de
cliñãs in egritudinib⁹ sicc;. ¶ Pulsuũ ṽo cõpositorũ
spẽs quasi infinite sunt: et neq̄ hñtes nomina.

¶ De illo q̄ ex speciēb⁹ plsus est nãlis. Cap. iiij.

Uiusq̄ geneꝝ pnolatoꝝ i q̄ ē supfluitas augm
ti vl' diminutõis nãl' ē eq̄lis nisi fort;: q̄m nãlis in
eo ē augmẽtat⁹. ⁊ si aliq̄d alioꝝ gñuz n̄ aug^m pbuerit
nisi fortitudis aug^m seq̄ns ⁊ fort fuerit mai⁹ ṽ. g. ipe
erit nãl' ppl' forte3. Alioꝝ ṽo geneꝝ q̄ n3 aug^m n3 di
minutiõe3 tolerãt nãl' est mediocr; ⁊ ordinat⁹ ⁊ q̄ est
bõi põder;. De cãis spẽꝝ plsus pdcãꝝ. Cap. v.

Ausaꝝ pls⁹ q̄dã sũt cões necẽ essentiales in ɔstõ
ne pls⁹ ingrediẽtes: ⁊ vocãꝫ ɔtentiue ⁊ q̄dã sũt in
ɔstõe pls⁹ n̄ ingrediẽtes: ⁊ haꝝ q̄d a° sũt sepabiles q̄ꝝ
pmutatiõe pmutaꝫ iudiciũ pls⁹: ⁊ vocãꝫ cãe insepabi
les: ⁊ ⁊ sũt sepabiles q̄ vocãꝫ mutãtes absolute. Con
tentiue ṽo cãe sũt tres. Uirt⁹ vital' q̄ est in corde mo-
uens plsuz ⁊ tu q̄d iã sciuisti eã in .t. de ṽtutib⁹: ⁊ 2^a
est instr3: ⁊ est vene plsatiles q̄s iã sciuisti cũ nũeraui

mus mẽbra: ⁊ 3ª est necẽitas extinguendi: ⁊ est adue
niens p q̄ntitatez notã extinctiõis q̄ renouaꝫ in t̄mie
calor; opp^a i suo incendio aut. extinctiõe aut q̄litate
te suaꝝ: ⁊ haꝝ q̄d cãꝝ ɔtentiuaꝝ opõnes mutãt frig
q̄d adiũgit eis ex cãis insepabilib⁹ ⁊ mutãtib⁹ abso
lute. De hijs q̄ pueniũt ex cãis ɔtẽtis solũ°. Cap. vj.

Um instr; fuerit obediẽs sui lenitate ⁊ ṽt⁹ for
tis ⁊ necẽitas ad extinguen̄. vehemẽs erit plsus
magn⁹. Q̄d si ṽt⁹ fuerit dbil pls⁹ puitas eã pcedẽt⁹
seq̄t. Et si cũ h° instr3 fuerit duꝝ ⁊ necẽitas pauca erit
minor est ẽt cũ durities efficit puitate3. S3 tñ puitas
c⁹ cã est durities sepaꝫ a puitate c⁹ cã est debilitas q̄
h° q̄ est dur⁹ ⁊ n̄ debil ⁊ breuitas c⁹ ⁊ pfunditas ei⁹
est mala sic est cũ est ṽt⁹ debil. Pauca ḡ necẽitas p
uitatez efficit s3 dbilitas ibi n̄ erit. ⁊ n3 ē aliq̄ haꝝ tri
q̄ plꝰ efficiat puitatẽ q̄ȝ debilitas. ⁊ puitas q̄d puẽ
nit cũ ṽtute plꝰ ē q̄ȝ puitas puatiõis necẽitat; cũ ṽtu
te. ṽt⁹ naq̄ cũ puatiõe necẽitat; n̄ minuit mltũ ex q̄tita
q̄m diastolẽ phibẽtẽ n̄ h3 ⁊ n̄ dcliat ad h⁹ vtũ nisi q̄
sup ipa^m addat nisi id q̄ n̄ mltã h3 necẽitatẽ. Si ṽo
necẽssitas mlta fuerit ⁊ ṽt⁹ fort; ⁊ instr3 iobediẽs ppt
suã duritiẽ magnitudi n̄ posit eẽ q̄n fiat velox ⁊ velo
citati restauret id q̄d deest ex magnitudie. ¶ Cũ ṽo
tus fuerit debilis ⁊ plsus nõ posit magnificari velo
citas i eo n̄ opata fuerit n̄ posit esse q̄n fiat spiss⁹ q̄a
spissitudie restauret illd q̄d ei defuerit ex magnitudi
ne ⁊ velocitate: ⁊ mlte vices tenebũt locum vni⁹ vicis
sufficiẽtis ⁊ magne aut duaꝝ velociũ: ⁊ h° q̄d ē sicut
cũ hõi necẽsse ē ferr rẽ põderosa3. quã si posit vno ic
totã ferret: si ṽo n̄ videt eã i duas ptes ⁊ si illud n̄
nõ in mltas ptes ipa3 distribuet ⁊ feret quãlq̄ ptem
quocũq̄ mõ posit cũ spaciositate aut velocitate. Ui
de nõ cessabit ite q̄si3 duas oneratas ei⁹ s3 sit in eis
tardat⁹ q̄si mlte fuerit debilitat; stabit tẽ ⁊ feret eã
festine ⁊ redibit cũ tarditate. Si ãt ṽt⁹ fuerit fortis ⁊
instr3 obediẽs s3 necẽssitas erit maior fortitudine su
perata ṽt⁹ augmẽtabit velocitatẽ cũ magnitudie. Et
si necẽssitas fuerit: fortior erit cũ magnitudine velo
citate spissitudo. ¶ Lõgitudine3 ḡ magnitudis cãe
pcerto efficiũt cũ aliq̄d phibẽs amplitudine3 pcẽdi
buerit ⁊ eleuatiõe3 ad superiora n̄ pmiserit sicut sunt
durities instri. ṽ. g. q̄ amplitudine3 pohibz ⁊ dura
tas carnis ⁊ cutis q̄ sursũ eleuari n̄ pmittit. ¶ Sed
est etiã cũ in ãplitudine addit macies. ⁊ ãplitudine3
q̄d efficit aut venaꝝ vacuitas vt p ipa3 tunica supi
sup inferiorẽ decliet ⁊ dilatetur: aut mlta instri lenitas.
Spissitudis ãt cã ē dbilitas aut mlta necẽssitas aut
calitas. Et raritat; q̄d cã ē ṽt⁹ q̄ necẽssitatẽ i magni
tudine supat: aut frĩtas multa diminuta a necẽssitate
aut nimia lesio ṽtut; ⁊ aduct⁹ p diuẽt prim⁹. Cũ ṽo
dbilitat; pls⁹ ex mutatiõib⁹ q̄d sũt tediũ ⁊ vigilie ⁊ cõe
⁊ maciesset huo; nociu⁹ ⁊ exercitiũ supfluũ ⁊ dicetã
mor⁹ ⁊ ipoꝝ obuiat° mẽbr; fortis sens⁹ aut coolnẽs
⁊ to^m illd q̄d vehemẽt resoluit. Et duritiei pls⁹ cãe sũt
siccitas corpis vene: aut ei⁹ fort; extẽsio aut vehemẽs
frig⁹ ɔgelãs. ⁊ ẽt est cũ pls⁹ in crisib⁹ durescit ex forti
tudie pugne ppea q̄d mẽbra p ipam extendiꝫ ad ɔq̄
spissiõis nãe lenitat; ṽo cãe sunt cãe nãles mollificã
tes sicut nutriẽs ⁊ egritudiales mollificãtes sicut ydro
pis: ⁊ letarg^a aut ea q̄ neq̄ sunt nãlia n3 egritudia

lia sicut balneatio. ¶Et diuersitas q̄ꝺ cā cuȝ pseuerātia ꝟtutꝭ est ꝯuitas mācī cibi aut hūoꝝ. Et cuȝ debilitate ꝟtutꝭ ē pugna cāe ⁊ egritudīes. Ex cāis qꝫ diuersitatꝭ ē repletio vēaꝝ ex sanguie: ſꝫ q̄ꝺ huic est sile remouet minuto. Et pl'm q̄ꝺ fit diuersitas cum sāguis ē viscosus suffocās spm̄ q̄ mouet̄ ī arterijs ⁊ ꝓpe cū ꝺēsitas fuerit circa cor. ex cāis p̄terea ipius q̄ eā ī breui efficiūt tpe sūt stōi repl'o ⁊ tristitia ⁊ cogitatio ī aliq̄. Sꝫ cū ī stō mal' fuerit hūoꝛ n̄ cessabit diuersitas: ⁊ forsitā ex eo ꝓueniet tremoꝛ cordis ⁊ fit pl'sus tremulꝰ. ¶Et frim q̄ꝺ pl'sus cā ē diuersitas eiꝰ q̄ꝺ ī corpe vene ē fusū ī putrefactiōe sui aut ipiꝰ cruditate aut sui maturatiōe aut diuersitas dispōnum venaꝝ ī duritie sua ⁊ mollitie aut ap̄a ī mēbrꝭ neruosis. ¶Bispulsantꝭ ꝟo cā ē ꝟtutꝭ fortitudo ⁊ plurima ne©itas ⁊ durities instr̄i: q̄re nō obedit ei q̄ ꝟtutes ipsi ꝑcipiunt de diastole ī vna vice sic̄ cū q̄s vult vna ꝑcussiōe aliq̄d incidere ⁊ non obedit̄ ei: adiuuat̄ ab alia ⁊ ꝑcipue cū ne©itas subito augmētat̄. ¶Sorici ni ꝟo pulsus cā q̄n̄ ē ꝟtꝰ debil' q̄ de labore ad q̄etē ordinate ꝓcedit ⁊ de q̄ete ad laborē: ſꝫ ille q̄ in vna ꝑmāet dispōne plus ē ꝟtutꝭ debilitatē significans. Et cauda q̄ꝺ soricia ⁊ q̄ eis silis exit est plus significās fortitudinē aliquā: ⁊ q̄ debilitas nō ē in fine ſꝫ ē deterioꝛ cauda finitiua. deīn māsiua: postea cauda reditiua. ¶Cadētꝭ āt ī medio cā est ꝟtutis lassitudo ⁊ eiꝰ defectꝰ aut acc̄ns subito veniens ad q̄ꝺ aīa ⁊ nā subito redeūt. ¶Et spasmosi q̄ꝺ pulsus cā sūt morꝰ nō nāles in ꝟtutē aut malitia ī cētītia istr̄i. ¶Pulsus aūt tremulꝰ ꝓcedit ex fortitudīe ⁊ istr̄o duro ⁊ necessitate fort. sine istis. n. nō ꝓducit trēoꝛ. ¶Undosi aūt est cū eiꝰ cā exit ꝟtutis debilitas ſm pl'm ⁊ non pōt fieri diastoles nisi paulatī ⁊ paulatī: ⁊ ē ēt cū istr̄i lenitas eiꝰ cā exit lꝫ ꝟtꝰ nō sit valde debilis. Instr̄m nāq̄ molle ⁊ hūidū ꝯcussiōeȝ ⁊ motū nō recipit q̄ in vnāquāq̄ penetrēt ptē quēadmoᵐ siccū q̄ꝺ ē duꝝ recipit: q̄m siccitas ꝯcussiōi ē apta ⁊ tremori. ¶Et duri q̄ꝺ sicci anis sui ꝑncipiū motu mouet̄: mollis vero hūidi ptē pol'e est moueri ⁊ aliā ptē motu ipiꝰ nō pati ꝓpea q̄ cito recipit sepōȝ ⁊ flexiōȝ ⁊ diuersitatē in figura. ¶Et ꝟmiculosi q̄ꝺ pulsus ⁊ formicātis cā ē fortis d̄bilitas: ita vt tarditas ⁊ spissitudo ⁊ diuersitas in ptibꝰ pulsus ꝯiūgāt̄ q̄m ꝟtꝰ istꝛȝ in vna hora dilatare nō vꝫ: ſꝫ paulatī ⁊ paulatī. ¶Cū aūt pl'sus mali pōderis si pl'sus q̄ꝺ fuerit ī dispōibꝰ tpis q̄etis est augᵐ ne©itatis. ⁊ si ī dispōnibꝰ tpis morꝰ fuerit ē augᵐ debilitatꝭ aut ne©itatis p̄uatio ſꝫ pulsus tpis morꝰ ꝓp velocitatē diastoles aliꝰ ē ab hꝰ. ¶Et cā q̄ dē pl'ei ⁊ vacui ⁊ cali ⁊ fri eleuati sursū ⁊ sōmersi iferiꝰ māifeste sūt. ¶De pl'sibꝰ etatū ⁊ masc'oꝝ ⁊ feīaꝝ

Masc'oꝝ pl'sus maiores sūt ⁊ fortiores. Ca. vij. valde ꝓp vehemētiā virtutū coꝝ ⁊ ne©itatis ipsorū ⁊ ꝓpea q̄ coꝝ ne©itas magnitudīe cōplet̄ ⁊ est coꝝ pulsus tardioꝛ pulsu mulieꝝ: ⁊ rarioꝛ ſm pl'm. ¶Et ōis q̄ꝺ pl'sus in q̄ pseuerat ꝟtus ⁊ ē spissus oꝫ ꝑcdubio q̄ sit velox. ē. n. cū aſn̄ est velocitas q̄ꝫ spissitudo. ꝓp hꝰ igr̄ sic̄ pulsus masc'oꝝ ē tardioꝛ ita est rarioꝛ. ¶Pueroꝝ ꝟo pulsus ē lēioꝛ ꝓp hūiditateȝ ⁊ est debilioꝛ ⁊ spissioꝛ: q̄m caloꝛ ē fortis. ſꝫ ꝟtꝰ non est fortis eo q̄ nōdū sūt cōpleti. Pueroꝝ ꝟo pulsus cōparatōne q̄ntitatis corpis eoꝝ ē magnꝰ q̄m eoꝝ istꝛȝ ē valde molle ⁊ ipoꝝ ne©itas ē valde fortis ⁊ eoꝝ virtus ꝯpōe puitatꝭ corpis ipoꝝ nō ē pue q̄ntitatꝭ. Uerū tn̄ eoꝝ pl'sus ꝯpōne pl'sus cōpletoꝝ ē nō magnꝰ ſꝫ ē velocioꝛ ⁊ spissioꝛ ꝓp ne©itatē. In puerꝭ nāq̄ multiplicat̄ vaporꝭ fumosi collectio ꝓp m̄ltā digōnē eoꝝ ⁊ freq̄ntiā eiꝰ ī eis. Et ꝓp hꝰ valde ē ne©e ipꝫ exhere ⁊ calorē ipoꝝ inatū euāre. ¶Iuuenū ꝟo pl'sus ē m̄lte magnitudīs: ⁊ nō ē m̄lte velocitatꝭ: imo in ip̄a est valde dimīutꝰ ⁊ ī spissitudine ē ad raritatē tendēs: ⁊ illoꝝ q̄ꝺ pulsus q̄ ī p̄nᵒ iuuētutꝭ erūt ē maioꝛ. Et eoꝝ q̄ sūt ī medio iuuētutꝭ ē fortioꝛ. ¶Et nos q̄ꝺ iam decl'auimꝰ q̄ caloꝛ ī puerꝭ ⁊ iuuenibꝰ fere est silis: ꝫ necessitas ī eis erit ꝓpinq̄: ſꝫ ꝟtꝰ ī iuuēibꝰ ē augmentata: hēbit̄ ꝫ ex magnitudīe q̄ in ipsis restaurat q̄ꝺ defuerit ex velocitate ⁊ spissitudīe. ¶Et p̄nᵐ q̄ꝺ rei vn̄ ꝓducit magnitudo ē ꝟtꝰ: ſꝫ ne©itas ē appetēs ⁊ instr̄m q̄ꝺ ē adiuuās. ¶Senū āt pl'sus ē mioꝛ ꝓp d̄bilitatē: ⁊ mioris velocitatꝭ ꝓp hꝰ ēt: ⁊ ꝓp diminutiōeȝ necessitatis ⁊ ꝓp hoc est rarioꝛ: ⁊ pulsus q̄ꝺ senuȝ q̄ iā ꝓcesserunt in annos est paruus ⁊ rarꝰ ⁊ tardus ⁊ ē cū est mollis ꝓp hūores extraneos ⁊ n̄ ꝓp nāles.

¶De pulsu complexionum. Ca. viij.

Pulsus cal'e cōpl'onis vehemētius est necessitatis. Q̄ꝺ si ꝟtꝰ ꝯuenerit ⁊ istꝛȝ erit pulsus magnus. Si ꝫ vnū coꝝ diuersificabit̄ erit quēadmōm dem̄ ē in p̄cedētibꝰ: ⁊ si calitas q̄ꝺ nō male fuerit cōpl'onis imo nālis erit cōpl'o fortꝭ ⁊ sana ⁊ virtꝰ m̄ltū fortis. ¶Et neq̄ existimes q̄ caloꝛ inatꝰ si fuerit fortis q̄ꝫ tūcūq̄ sit minuat ex virtute: imo ex eo ꝓuenit in suba spūs fortitudo ⁊ in aīa audacia. Caloꝛ vero cōpl'ōis malitiā seq̄ns q̄ntopīs augm̄tatꝰ fuerit tāto ī ꝟtute pl'is debilitatē augm̄tabit. ¶Cōpl'one ꝟo frā declinat pulsus ad partē diminutiōis sicut ꝓpe est puitas ⁊ ꝓpe tarditas ⁊ raritas. Cūq̄ instr̄m fuerit molle latitudo eiꝰ augmētata erit ⁊ eiꝰ silr̄ tarditas ⁊ raritas. Q̄ꝺ si duꝝ fuerit erit minꝰ hꝰ. Et debilitas q̄dē quā mala ꝯpl'o frā hereditate facit maioꝛ ē ea quaꝫ mala cōpl'o cal'a facit hereditare: q̄m calitas. s. caloris inato magis ē ꝯueniēs. ¶Cōpl'ōeȝ ꝟo hūidā seq̄t̄ inundatio ⁊ dilatatio: ⁊ sicca q̄ꝺ seq̄t̄ coāgustatio et durities. ¶Ampliꝰ si virtꝰ fuerit fortis ⁊ necessitas m̄lta accidet bis pl'sans ⁊ spasmosus ⁊ tremulꝰ. Tu ꝟo deinceps cōpone ꝯsuāda p̄nᵃ. ¶Est p̄terea cum vni hoī accit vt duoꝝ lateꝝ ipiꝰ diuersificet̄ cōpl'o. Erit ꝫ vnū ipoꝝ frīm ⁊ alteꝝ calꝫ. ⁊ accidet vt diuersitate q̄ ꝓducit ex calitate ⁊ fritate hoꝝ duoꝝ lateꝝ pl'sus diuersi fiāt. Eritq̄ pl'sus cali laterꝭ pl'sus cal'e cōpl'onis: ⁊ laterꝭ fri pl'sꝰ ꝯpl'ōis frē. ¶Et ex hꝰ q̄ꝺ scit̄ q̄ pl'sꝰ ī diastole sua ⁊ sistole nō ē ſm mōȝ accessiōis ⁊ recessiōis cordis: imo ſꝫ modū diastoles ⁊ sistoles ipiꝰ corpis arterie.

¶De pulsu tempoꝝ. Ca. ix.

In ꝟe q̄ꝺ ē cū pulsus ē puꝰ nō tn̄ ī oī re ⁊ est in fortitudīe augmētatꝰ. ¶In estate ꝟo est velox ⁊ spissus ꝓp necessitatē. ⁊ puꝰ ⁊ debil' ꝓp virtutis resolonē q̄ est ꝓp resolonē spūs q̄ fit ꝓp calorem exterioꝛē d̄n̄antē supfluū. ¶Et in hyeme ē maioꝛꝭ raritatis ⁊ tardioris debilitatis: ⁊ cū hꝰ ē puꝰ: q̄m virtꝰ debilitat̄ ⁊ ī q̄busdā corpibꝰ accit vt caloꝛ ī ꝓfundo teneat̄ ⁊ aduneꝛ ⁊ virtus fortioꝛ fiat. ⁊ hꝰ cū cōplexio

cal'a est dn̄ans ꝛ refrenãs frigus ꝛ nõ per ip̄m pau-
cus nꝫ fritas ad fundū vadit. ❡In autūno aut est
pulsus diuersus ꝛ trahit ad debilitatē quãdã: sꝫ ip̄i⁹
diuersitas est ꝑꝑ multitudinē ꝯuersiõis cõplexionis
accñtal' i autūno nūc ad calorē nūc ad fritatē. ❡Et
ip̄i⁹ q̄d debilitas ē ēt ꝑꝑ h⁹: ꝯplõ-n. diuersa sꝑ deci⁹
efficit nocu^m q̄ssilis ꝛ eq̄lis lꝫ sit mala. Et qz autūn⁹
est tp̄s nr̄e vite ꝯtrariū: q̄m calor i eodē debilitaṫ ꝛ sicci-
tas fit fortior. Tp̄oꝝ ῡo pulsus q̄ sūt int̄ tp̄a tp̄ib⁹ pro
portõant̄ q̄ sūt circa ip̄a. ❡De pulsu regionū. C.x.

Regionū q̄dã sūt tp̄ate vernales ꝛ q̄dã sunt ca-
lide estiue: ꝛ q̄dã sunt frē hyemales: ꝛ q̄dã sic-
ce autumnales. Judicia igr̄ pulsuum erunt in eis sꝫ
modum quem sciuisti de pulsu temporum.

❡De pulsu q̄ ꝓuenit ex cibo ꝛ potu. Cap. xj.

Exteri⁹ corpi aduenientia adip̄z ingredientia pul-
sus dispõz mutãt q̄litate sui ꝛ q̄ntitate. ❡Sꝫ q̄li
tate q̄m si ad calefaciēdū declinauerint aut ad ifrin
dum mutabūt ip̄m sm̄ illō. ❡Et q̄ntitate q̄dē q̄m si
eq̄lia fuerint fiet pulsus in magnitudie augmētat⁹ ꝛ
velocitat; maioris ꝛ spissitudis ꝑꝑ aug^m virtutis et
caloris ꝛ ꝑmanebit h̄ mutatio aliq̄diu. ❡Et si pluri
me magnitudinis valde fuerit erit pulsus diuersus
absq̄z ordine ꝑꝑ ḡuitatē nutrientis supra ῡtutē: q̄m
ex oī ḡuitate ꝓuenit i pulsu diuersitas. ❡Et q̄dã esti
mat vt Archigenes q̄ ei⁹ velocitas ē tūc multo ma-
ior q̄ spissitudo. Et hec mutatio ē ꝑseuerãs: q̄m cã
ꝑseuerãtie lꝫ sit m[ul]titudis mior; h⁹ tñ ē diuersitas
ordīata. Q̄d si pauce fuerit q̄ntitatis erit pulsus mio
ris diuersitatis ꝛ magnitudīs ꝛ velocitat;: nꝫ ei⁹ mu
tatio diu perdurabit q̄m materia pauca cito digeri
tur. ❡Ampli⁹ si ῡt⁹ d̄ficiat ꝛ debilitet̄ ex multitudine
aut paucitate q̄cūq̄z fuerit siles erūt pulsus i ꝑuita-
te ꝛ tarditate vsq̄z i fine rei. Q̄d si nā fortis fuerit in
digerēdo ꝛ ꝯuertēdo fiet pulsus tp̄at⁹. ꝛ vinū ēt ꝓꝑe
tate hꝫ: ꝛ ē q̄m ex multitudie ip̄i⁹ lꝫ sit s[ub]tile ꝓuēit di-
uersitas. Ex ip̄o tñ nõ ꝓuēit q̄ sit tm̄ q̄^m illō q̄d pro
uēit ex nutrientib⁹ q̄ sibi similãt̄: ꝛ h⁹ q̄d ē ꝑꝑ raritatē
sue ip̄si⁹ ꝛ s[ub]tilitatē ei⁹ ꝛ leuitatē. ❡Cuꝫ aūt vinū in
actu ē frm̄ ꝓuēit ex eo q̄ ꝓuenit ex alio frio i mior[a]
do ꝛ rarificãdo ꝛ tardãdo velocitate sue penetratio
nis. Deiñ cū i corꝑe calefit rēouet̄ velocit̄ q̄ ex eo ꝓ
uēit. ❡Vinū ꝑterea cū in corp⁹ penetrauerit ꝛ fuerit
calꝫ n̄ elõgabit̄ multū a nã ꝛ accit velox resolō. ❡Q̄d
si cū ē frm̄ penetrauerit fiet ex nocu⁹ q̄m non fit ex
alijs frijs reb⁹ q̄m ille tardãt̄ donec calefiãt nꝫ earū
penetratio ē ita velox vt istī⁹. Istō ei velocit⁹ penetrat
q̄ ꝯpleat̄ calefactio: ꝛ ei⁹ q̄d ip̄e^m ē magnū ꝛ ꝑcipue
in corꝑib⁹ q̄ h oppilatiõi sūt apta. Et nꝫ ē sic ip̄e^m
calefactiõis ip̄i⁹ cū ip̄z calm̄ penetrat: q̄m ei⁹ calefa
ctio i p̄n⁹ obuiatiõis nõ ꝓuēit ad h⁹ vt magnū faciat
ip̄e^m: imo nã ei obuiat cū ꝑtitõe ꝛ distributõe ꝛ reso
lutiõe: frm̄ ῡo ē cū nãꝫ d̄ficere fac̄ ꝛ ei⁹ ῡtutē extin
guit an̄q̄ ad ꝑtitõꝫ ꝛ distributõꝫ ꝛ resolōnē ꝓuēiat.
Et h⁹ q̄d ꝓuēit ex vino multitudie sue q̄ntitat; ꝛ cale-
factõe ip̄i⁹ ꝛ fritate. ❡Cū ãt ip̄z ꝯsideratū fuerit vñ
fortitudīeꝫ effic̄ alia h̄ebit iudicia cū ip̄z sua eēn^a for
tes effic̄ sanos ꝑꝑea q̄ velocit̄ ꝑbet aug^m i sub[stanti]a sp̄s.
❡Sꝫ lꝫ calefactio ꝛ ifrãtio q̄ ex eo fiunt pluria cor-
poꝝ ip̄ediãt est tñ cū vnaq̄q̄z eaꝝ cū aliq̄ ꝯuēit cõple
xiõe ꝛ est cū nõ ꝯuēit. ❡Est nãq̄z cū res frie eos fort̄
tes reddūt qui ꝯplonē cal'aꝫ malã hn̄t sicut dixi. Sꝫ
q̄ succus ḡnati calefcēs sꝑ fortes efficit: ꝛ idromeli
frãtos sꝑ reddit vigorosos. Vinū ꝑterea vñ ē calꝫ tã
aut scm̄ nã ē cū q̄dã fortes fac̄ ꝛ q̄dã debilitat. Nõ
tñ sm̄o nr̄ ē nūc de hoc imo i ῡtute ei⁹ q̄ velocit̄ ad
sp̄m ꝯuertit̄ q̄m hoc sꝑ hꝫ ꝑ sui eēntiã. Q̄d si vnū ho
rū duoꝝ ip̄z i aliq̄ corꝑe iuuenerit augm̄tabit̄ i fauen
do fortitudinē: ꝛ si ei ꝯtrariū extiterit min⁹ fortitudinē
faciet sc̄dꝫ h⁹ igr̄ ip̄z pulsuꝫ ꝯuertet. sꝫ h oc q̄m si for
titudinē faciet in pulsu augm̄tabit fortitudinem: ꝛ si
calefaciet in nec̄itate efficiet aug^m ꝛ si infrãdo mu-
tabit necessitatē ꝛ sꝫ plm̄ i fortitudie faciet aug^m nã
q̄ ãt i necessitate efficit aug^m q̄n i velocitate addit̄.
❡Aq̄ vero ꝑꝑea q̄ nutri^m penetrare facit vigorat̄ ꝛ
s[ub]tilitudinē opõis vini opat̄. Et q̄m nõ calefacit: imo
infrãt nõ tãtū auget i necessitate q̄ntum vinum.

❡De eis q̄ somn⁹ ꝛ vigilie i pulsu opant̄. Cap. xij.

Pulsus q̄d iudicia i somno diuersificãt sꝫ horã
somni ꝛ sm̄ dispõz digõis. Pulsus igr̄ in ꝑn⁹ so
ni est ꝑu⁹ ꝛ debilis q̄m mot⁹ caloris nãlis tūc est ad
ꝯstrigēn. ꝛ submergēn. ꝛ nõ ad dilatañ. ꝛ manifestãñ:
q̄m ip̄e in hora illa tot⁹ tēdit ad occultū: ꝑꝑea q̄ ꝯ
aīa mouet ad nutriēs digerēn. ꝛ maturañ. sup̄fluita
tes. ꝛ ē sicut supat⁹ ꝛ obsessus ꝓculdubio. Et pulsu
etiã ē maioris tarditatis ꝛ raritatis: q̄m lꝫ in calore
accidat aug^m sm̄ ꝯstrictiõꝫ ꝛ coadunatiõꝫ: tñ penu-
tus est augmēto q̄d hꝫ in hora vigiliarū ꝑꝑ motū ca
lefacientē. ❡Et mot⁹ q̄d pl⁹ est ad inflamañ. ꝛ idonã.
ad p̄tē malitiei cõplexiois. Sꝫ ꝯstrictio ꝛ coadunatio
tp̄ate mioris fiūt inflãmatiõis ꝛ min⁹ ei hn̄t calefacie
estuatiõꝫ. Et tu q̄d hoc scies ex hoc q̄ anhelit⁹ tūc
ip̄i⁹ estuatio multo maiores sūt anhelitu ꝛ estuatiõe
ei⁹ cui⁹ calor ē ꝯstrict⁹ ꝑꝑ cãm q̄ silis est sono: sic
ḡra somersi i aq̄ tēꝑate fritat; q̄ sit expgefact⁹ lꝫ calor
ꝯstrigat̄ ꝛ fugiat ex hoc nõ tñ aug^m anhelit⁹ ei⁹ ꝯue
nit ad id ad q̄d ꝓuēiet labor ꝛ exercitiū q̄ sunt ei ꝑ
ꝑinq̄. ❡Cūq̄z h̄n ꝯsiderauerīs nõ inuenies aliq̄ q̄
calorē vehemēti⁹ icēdat q̄ labor ꝛ mot⁹. ❡Et vigi
lie q̄d calorē nõ efficiūt motu corporeo ita vt cū corꝑ⁹
q̄euerit nõ sit ip̄e necessari⁹: imo faciūt calorē ꝑꝑea
q̄ sp̄s ad exteriora mouet̄ ꝛ mot⁹ ei⁹ ad ea ē sꝫ q̄li
tatē cū ista ē ei⁹ ḡnatio. ❡Cū ãt cib⁹ digerit̄ ei sōno
redit pulsus ꝛ fit fortior ꝑꝑea q̄ ῡt⁹ aug^m recipit a
nutriēte ꝛ redit illō q̄d ad ꝓfundū descēderat ad re
gen. nutriēs ad exteriora ꝛ ad suū p̄n^m. Et ꝑꝑ hoc etiã
magnificat̄ tunc pulsus multū. ꝛ ꝑꝑea q̄ ꝯplet̄ cali
ditas ꝓpt̄ nutriēs auget̄ q̄ueād^m diuini⁹ ꝛ similit̄
auget̄ lenitas ꝑ id q̄d ip̄m ex nutrimēto penetrat. ve
rūtñ sua magnitudie nõ auget velocitatē nꝫ spissitu
dinē: q̄m hoc nõ est illō q̄d i necessitate ꝑbet aug^m.
ꝛ hoc ēt nõ ē ꝓhibēs restaurari ex eo q̄d necessariū
ē magnitudie sola. ❡Deiñ q̄n cū dormiēte sōn⁹ ꝑ
seuerauerit fiet pulsus debil̄ ꝑꝑ caloris inati ꝯstrictioꝫ
ꝛ virtutis cõplexiõꝫ sub sup̄fluitatibus q̄ eū ãgēt ꝑt
sm̄ eūonis mõm q̄ fūt i vigilijs ex q̄b⁹ ē exercitium ꝛ
eūones q̄ nõ sentiunt̄. ❡Cū ãt sōn⁹ i p̄n⁹ eūonē iu
nerit ꝛ nec inuenit aliq̄d ad q̄d digerēn. tēdat debilis
bit ꝯplõꝫ ad p̄tē ifrãndi. ꝑseuerabūt ḡ pulsus tar
ditas ꝛ raritas i pulsu ꝛ icessant̄ augm̄tabūt. Cū

gilie ẽt diuersa hñt indicia: cũ.n. dormiẽs euigilabit nã sui declinabit p̄lsus ad magnitudinẽ ⁊ velocitatez ordiate. deiñ ad suã nãlẽ redibit dispõẽ: sꝫ subita cũ euigilatio accit vt p̄lsus ei⁹ illico cũ a somno remouetur ↄ̈secat: qm̃ ṽt⁹ coꝛã eo qδ subito euenit victa ẽ. ⁊ deiñ p⁹ h⁹ redibit ad eũ p̄lsus magn⁹ velox spissus ⁊ diuersus ad tremorẽ. ⁊ qm̃ mot⁹ iste ẽ sĩlis violento iδ ñ ĩflãmat ẽt ipm̃. ⁊ qm̃ ṽt⁹ subito mouet̃ ad repellẽn. nãlr illδ qδ accit ꝫ mot⁹ accidũt diuersi ⁊ tremit p̄lsus: sꝫ tñ fm̃ h⁹ nõ lõgo p̄seuerat tp̃e: imo ad eq̃litatẽ cito redit: qm̃ lꝫ ei⁹ cã sit q̃si fortis ei⁹ tñ durabilitas est pauca ⁊ cognitio destructiõis ipsi⁹ ẽ velox.

¶De iudicijs pulsus exercitij. Ca.xij.

In p̄n⁹ qδ exercitij ⁊ dũ ẽ tp̃at⁹ p̄lsus fit magn⁹ ⁊ fortis: ꝑ h⁹ qδ pp̄ augm̃tũ caloꝛ̄ inati: ⁊ fortitudinẽ ipsi⁹ ⁊ fit ẽt velox ⁊ spiss⁹ valde pp̄ ↄ̈tinuã necessitatẽ quã fac̃ mot⁹. Qδ si p̄seuerauerit ⁊ fuerit ꝓlixũ aut lꝫ fuerit breue erit tñ fortissimũ dstruet̃: qδ ex fortitudie ꝓueit ⁊ dbilitabit̃ p̄lsus: ⁊ fiet pu⁹ pp̄ resolõẽ caloꝛ̄ inati: sꝫ ip̄e fiet velox ⁊ spiss⁹ pp̄ duas rõẽs: q̃rũ vna ẽ aug᷑ fortitudis ⁊ neccitat̄: ⁊ alia ẽ qm̃ ṽt⁹ retrahit̃ ne magitudi sufficiat: postea velocitas icessãter minuit̃ ⁊ spissitudo augm̃tat̃ sꝫ q̃titatẽ ei⁹ qδ ex ṽtute dbilitat̃ deiñ ad vlti᷑ si exercitiũ ꝑdurauerit ⁊ dbilitauerit fiet p̄lsus formicãs pp̄ dbilitatẽ ⁊ spissitudinẽ fortẽ. Postea si magis ↄ̈tinuũ fuerit ⁊ ex ipso q̃si ad mortẽ ꝑueniat̃ efficiet qδ oĩa faciũt resoluẽtia ⁊ reducet p̄lsuz ad h⁹ vt sit ṽmiculosus. deiñ faciet ipm̃ dclinare ad raritatẽ ⁊ tarditatẽ cũ dbilitate ⁊ ꝑuitate.

¶De iudicijs p̄lsuũ balneatoꝝ. Cap.xiij.

Balneatio aut erit cũ aq̃ cal̃a aut cũ frã si ãt fuerit cũ aq̃ cal̃a in p̄n⁹ ꝓueniũt ex ea fortitudis ⁊ neccitatis iudicia. Cũ mltũ resoluerit debilitabit pulsuz. G. q̃ꝫ dixit erit tũc pu⁹ tard⁹ ⁊ rar⁹. ¶Dicem⁹ ꝫ ꝙ dbilitas qδ ⁊ puitas p̄lsus ꝓcldubio exñt. sꝫ aq̃ calida cũ i iterioꝛib⁹ corpis calefactõẽ efficiet caloꝛe ac cñtali fortasse ñ durabit sꝫ ad sui nãm q̃ ẽ ifrãndi redidit ⁊ fortasse durabit ⁊ ꝑmãebit. Qδ si accñtal̃ q̃litat̄ iudiciũ supauerit fiet p̄lsus velox ⁊ spissus. Et si supauerit qδ ex nã sui ꝓuenit fiet tard⁹ ⁊ rar⁹. Et si ei⁹ calefactio accñtal̃ ad tãtã ṽtut̄ resolõẽ ꝑuenerit vt sincopi sit ꝓpinq̃ fiet ẽt p̄lsus tard⁹ ⁊ rar⁹. ¶Sed balneatiõis cũ aq̃ frã fcẽ friditas si penetrauerit dbilitabit p̄lsum ⁊ faciet puũ ⁊ efficiet raritatẽ ⁊ tarditatẽ: ⁊ si ñ pẽetrauerit imo calorẽ coadunauerit augm̃tabit̃ fortitudo ⁊ crescet paꝝ ⁊ minuet̃ velocitas ⁊ spissitudo. ¶Ex aq̃s ṽo i thermis exñtib⁹ q̃ sr̃ exiccãtes duritiẽ i p̄lsu augm̃tãt ⁊ ex ei⁹ magnitudine minuũt sꝫ calefaciẽtes velocitatẽ in pulsu augmentãt: si aũt ṽtutem resoluerint erit qδ diximus.

¶De p̄lsu q̃ mlierib⁹ ẽ ꝓp⁹. ⁊ ẽ p̄ls⁹ p̄gnãtiũ. Ca.xv.

Neccitas q̃δ i eis ẽ mlta pp̄ cõitatẽ filij l attractiõne aeris. Ip̄e.n. q̃si duab⁹ attrahũt neccitatib⁹ ⁊ duab⁹ aeris attractiõib⁹. Sꝫ ṽt⁹ ꝓculdubio nõ augm̃tat̃: nꝫ ẽt minuit̃ nisi q̃tũ oꝫ pp̄ lassitudinẽ paucaꝫ q̃ ꝓuenit ex põdere p̄gnatiõẽs: pp̄ h⁹ igr̃ indiciũ ṽtutis medie ⁊ neccitatis fortis vicit ⁊ augm̃tat̃ p̄lsus et fit velox ⁊ spissus.

¶De p̄lsu doloꝝ. Ca.xvj.

Dolor mutat p̄lsuz aut pp̄ fortitudinẽ sui. aut q̄r ẽ i m̃bro p̄ncipali. aut pp̄ lõgã morã sui. Et dolor qδ cũ i sui p̄n⁹ fuerit faciet ṽtutẽ ebullire ⁊ mouebit ipãm ad resistẽn. ⁊ refrenãdũ ⁊ inflãmabit caliditem. Fiet ꝫ pulsus magn⁹ ⁊ velox: ⁊ maioris spissitudinis: qm̃ frixio magnitudinẽ faciet ⁊ velocitatẽ. Cũq ꝙ doloꝛ ad finẽ sue fortitudis ꝑuenerit: ꝓpter illud qδ diximꝰ ↄ̈ modis ꝓcedet mioꝛãdo ⁊ redibit ab inferioꝛ. dõec magnitudinẽ ꝑdat ⁊ velocitatẽ ⁊ vicẽ earũ supplebũt spissitudo fortꝫ ⁊ puitas ⁊ formicãtõ ⁊ ṽmicãtõ. q̃n augm̃tat⁹ fuerit adducet ad raritatez ⁊ perditionem.

¶De pulsu ap̄atũ. Ca.xvij.

Apostematũ q̃δ alia sr̃ q̃ febres efficiũt. ⁊ h⁹ aut ꝓpter coꝝ magnitudinẽ: aut ꝓpt̃ nobilitatem membꝛi i q̃ sr̃. ⁊ pulsuz in toto corpe mutãt fm̃ mutatiõẽ febris ꝓp̄ã. ⁊ nos ipaꝫ dicem⁹ i loco suo. Et alia sunt q̃ febres ñ faciũt ⁊ mutãt p̄lsuz m̃bꝛi i q̃ sr̃ ꝓp̄uꝫ ꝑ cõmuã ⁊ est ẽt cũ reliq̃ corpis pulsuz mutãt ꝑ accñs s.ñ ꝓpt̃ h⁹ ꝙ ẽ ap̄a. sꝫ ꝓpt̃ h⁹ ꝙ doloreꝫ effic̃. Ap̄a ẽt qδ p̄lsuz mutat: aut ipꝫ mutat ꝑ spẽꝫ sui aut ꝑ sui tp̄s aut ꝑ q̃titatẽ suã: aut ꝑ m̃bꝝ i q̃ ẽ: aut ꝑ accñs qδ sequit̃ ipm̃ ⁊ cõitat̃. Qδ ṽo ꝑ sui spẽꝫ mutat est sic ap̄a calm: ex q̃ ꝑ suã spẽꝫ ꝓuenit vt mutet̃ pulsus ad frenũ ⁊ ad tremorẽ ⁊ horripilõẽ ⁊ velocitatẽ ⁊ spissitudinẽ nisi ei ↄ̈ria sit cã hũectãs q̃ ꝓp̄etatẽ frini destruat ⁊ vice ipi⁹ vndositatẽ supplere faciat. veruntñ tremor ⁊ velocitas ⁊ horripilõ ⁊ spissitudo ipꝫ sp̄ cõitat̃. ⁊ q̃n admodũ cãꝝ q̃dã sr̃ q̃ frini ꝓp̄etatẽ ꝓhibent̃ silr̃ sũt q̃dã caꝝ q̃ frini ꝓp̄etatẽ augm̃tãt ⁊ ipaꝫ appere faciũt. ⁊ molle q̃dẽ ap̄a p̄lsũ fac̃ vndosuꝫ ⁊ si fuerit valde frm̃ ipm̃ efficiet tardũ ⁊ raꝝ. durꝝ ṽo ap̄a ꝓp̄etatẽ frini augm̃tat. In cãsa ãt cũ sit collectio ip̄a p̄lsũ cõuertit de ꝓp̄etate frini ad vndosi ꝓp̄etatẽ ꝓpt̃ hũiditatẽ ⁊ lenitatẽ q̃ ipaꝫ sequũt̃: ⁊ p̄bet aug᷑ i diuersitate ꝓpt̃ suã q̃titatẽ. velocitas ãt ⁊ spissitudo alleuiat̃ ꝓpt̃ caloꝛ̄ accñtal̃ q̃etez cã maturatiõis. Mutatio ṽo ipi⁹ cã suoꝝ tp̄oꝝ ẽ qm̃ dũ calꝫ ap̄a erit i augm̃to ꝓp̄etas frini ⁊ q̃cũq̃ dicim⁹ sr̃ i augm̃to ⁊ ei⁹ durities sp̄ augmẽtat̃ ꝓpter extẽsionẽ q̃ auget̃ ⁊ i tremoꝛe pp̄ dolorẽ. Cũq̃ ad statũ ꝑuenerit oĩa augm̃tant̃ accñtia p̄ter illδ qδ fortitudinẽ sequit̃: ipm̃ nãq̃ debilitatur i pulsu ⁊ spissitudine ⁊ velocitate aug᷑ p̄bet: deinde si ꝓlõgabit̃ velocitas destruet̃ ⁊ redeũdo fiet formicãs. Cũ aũt minuet̃ ⁊ resoluet̃ aut apiet̃ fiet p̄ls⁹ fortꝫ ꝓpterea ꝙ ṽt⁹ exonerabit̃ a pondere ⁊ cessabit ipsi⁹ tremor ꝓpterea ꝙ dolor extẽsiu⁹ minuet̃. Sc̃dꝫ q̃titatẽ ṽo sui: qm̃ magnum facit vt sint iste dispõẽs maioris ⁊ mag̃ augm̃tate. ⁊ puũ vt sint rariores paruiores. Et sꝫ m̃brũ qm̃ ex m̃bꝛ̄ neruosis ꝓuenit augmẽtũ i duritie puls⁹ ⁊ i ꝓp̄etate q̃ hꝫ frin⁹ ipi⁹: et ex neruosis qδ ꝓuenit aug᷑ i magnitudie sua et vehemẽtia ⁊ diuersitas mlta ⁊ p̄cipue si q̃si eis supãtes fuerint artie sic i splene ⁊ p̄lmõe ⁊ nõ durabit hm̃õi magnitudo nisi q̃tũ p̄seuerauerit fortitudo: ⁊ m̃bra hũectã ⁊ lenia ipm̃ faciũt vndosuꝫ sic cerebrũ ⁊ pulmo. Mutatõ ṽo q̃ ap̄a mutat pulsuz aliq̃ mediãte sicut ap̄atis p̄lmõis qδ facit p̄lsuz tremulũ ⁊ sicut ap̄a tioꝛ: ap̄atis ꝙ facit ipm̃ inctualẽ ⁊ apostematis renis qδ facit ipsum stranguirialem ⁊ ap̄a mẽbꝛi fortis sensus sicut stomaci ⁊ diaphragmatis facit ipsum spasmosum ⁊ sincopizantem.

¶De iudicijs pulsus accidentium anime. Ca.xviij.

IRa q̄d ppea q̄ v̄tutē feruere facit ⁊ spm̄ subito di latat: pulsuz facit magnū ad supiora se eleuātez velocē ⁊ spissuz i q̄ nō oz diuersitate cadere: qm̄ pas sio erit sibis nisi timor ei admisceat: q̄ vna vice supet ⁊ h° alia supetrice: ⁊ silr si verecūdia ei admisceat aut 3rietas ab itellu q̄ tacere pcipiat ⁊ ne ferueat ad ma lū inferēdū illi cui irascit. ¶ Et ex delitijs q̄d ppea q̄ ad exteriora paulati mouet nō puēit ad illud ad q̄d p uenit ex ira in velocitate ⁊ spissitudine: imo ē cū cui° magnitudo suffic̄ necītati ⁊ ē tard° ⁊ rar°. ¶ Et silr pulsus letitie: qm̄ ipe fit magn° sm̄ plin cū leitate ⁊ at tinet tarditati ⁊ raritati. ¶ In tristicia vo ppea q̄ ca lor suffocat ⁊ submergit ⁊ fortitudo debilitat oz vt sit pl sus pu° ⁊ debilr rar° ⁊ tard°. ¶ Tio: vo q̄ sbito vēit pl suz facit velocē ⁊ diuersū ⁊ iordiatū. Sz ⁊suet° q̄ ordia te puēit mutat plsuz sz mōz mutatiōis sollicitudis.

¶ De sūma mutatōis rez 3riaz nāe cēn° pls°. c. xix.

AB eis fit mutatio. aut pp h° q̄ accidit d̄ eis ex ma litia cōplōis. ⁊ tu q̄dē iā sciuisti plsuz cuiusq3 cō plois. Aut ppea q̄ v̄tutē ⁊strigūt ⁊ pulsuz faciunt di uersuz. Et si ⁊strictio valde fuerit fortis erit sine ordi ne ⁊ absq3 pōdere. Et ⁊strictōz q̄d faciēs ē ols mātio mititudo: siue sit apa: siue nō sit apa: aut ppea q̄ v̄tu tē dissoluit ⁊ facit plsuz debilē. ⁊ oia hec sunt sic do lor fort ⁊ egritudies aiales q̄ sunt fortis resolōnis.

¶ Sūma. 2. doctrie. 3. fen. 2. d̄ vria ⁊ egōne ⁊ ē ⁊tinēs 13. capla. ¶ Sermo vlis de vrina. Cap. j.

UEre significatōis dispōnū vrie nō oz credere nisi postq3 ⁊dōnes obseruate fuerint. Oz. n. vt vria q̄ ⁊siderat sit pmavtina q̄ i mane colligit. Et nō pma neat lōgo tpe. ⁊ nō sit ex nocte refuata. ¶ Nz sit ille c° ē q̄ aquā nō bibit ⁊ cibū nō comedit. Et nō sit q̄ in cibo aut potu rē tingētē accepit sicut crocū ⁊ cassiā fi stulā: qm̄ vrinā tingēdo ad citrinitatē ⁊ rubedinē mu tat: ⁊ sicut olera q̄ tingēdo mutāt ad viriditatē: et al muri q̄d ad nigredinē: ⁊ vinū q̄d mutat vrinā sm̄ suū colorē. Neq3 sit q̄ exteriora sui retingēte infecerit sicut alcāna: qm̄ cū ex ea aliq̄s tīgit fortasse ei° vria ex ea inficit. ¶ Neq3 sit q̄ rē q̄ cū vria aliquē hūorē expellit assūpsit: sicut q̄d colerā aut flā expellit. ¶ Nz se exer cuit motib° corpis: aut opōnib°: aut dispōnib° q̄ st ex cursū nāe q̄ vrine colorē mutāt: sic ieiuniū aut vigi lie aut labor aut ira aut tior. Oia. n. h̄ vrinā tīgūt sm̄ citrinitatē aut rubedinē. Et coit° vrinā valde ipīguat Et sic vomit° ⁊ eiio: qm̄ hec colorē mutāt ⁊ subaz q̄ i vria eē dz. Silr cū ipa mult pmāserit horis. Quapp dixerūt q̄dā q̄ p° sex horas inspiciēda nō ē. qm̄ ipi° significatio debilitat: ⁊ color mutat: ⁊ hypostasis dis soluit: aut mutat: ⁊ fit spissior: q̄uis ego dicaz q̄ nec post horā vnā. ¶ Utina pterea tota integre colligēda est in vrinali magno ne ex ea aliq̄d effūdat. ¶ Et ei° q̄d dispō ilico cū migit nō ē ⁊siderāda: neq3 nisi post q̄ i vrinali residet. ¶ Et obseruādū ē ne sol eā tāgat nz vētus ne pturbet ⁊ ne ⁊gelet donec hypostasis se pet: ⁊ sepatio als significat° cōpleat: nō. n. descēdit ili co cū migit: nz i vitio sine maturatōis. ¶ Et nō colli gat i vrinali in q̄ alia fuerit vria nisi pri° fuerit ablutū ¶ Amplius vrine pueroz significatio est pua. ⁊ pci pue infantiū: ppea q̄ lacte nutriunt: ⁊ q̄d in ā tingēs in eis est q̄escens ⁊ submersa: in eoz q̄ n̄ exerit ex de bilitate ⁊ mlta dormitiōe q̄d maturitatis significa tionē pueniat. ¶ Et istrm q̄d colligēdi vrinā ē cor puū subaz h̄ns nitidam sic vitz claz aut cristallī. ¶ Scias āt q̄ vria q̄to pis eā tibi approximas tāto spissitudo augmētat. ⁊ q̄to plus elōgas eā a te augm tat i ea claritas: ppt h° differt ab oib° falsitatibus q̄ st in ea: q̄b° medici expiunt cū eis olfēdunt. ¶ Cū vri na i vrinali colligit custodiēda est a mutatōe frigo ⁊ sol ⁊ vēti. Et oz vt in lumine aspiciat ita q̄ sup eā nō cadat radi°. iō ab ipo tegat ⁊ sic i ea indicentur accītib° q̄ in ipa apparēt. Scito et q̄ p° significato quā vria hz ē de dispōne epis ⁊ vriaz adiutar ⁊ disp spōnes vēaz ⁊ eis mediātib° alias demrat egritudi nes. Firmior tm̄ ei° significatio ē illa q̄ d̄ epe citra pe de dispōne gibbositatis ipi°. ¶ Ampli° significatio nes q̄ ex vrinis hēnt ex septē st accepte gnib° gne co loris ⁊ gne subē: ⁊ gne claritatis ⁊ turbulētie ⁊ gne hy postasis: ⁊ gne q̄titatis i paucitate ⁊ multitudie ⁊ ge nere odoris ⁊ gne spūe. Sūt vo q̄dā q̄ iter hec gna po nūt gen° tact° ⁊ gen° sapor. ¶ Cūq3 dicim° gen° co loris itelligim° illō q̄d visus in ea sentit ex colorib°. s. albedinē aut nigredinē aut q̄ inter eos existit. Et cū subē gen° dicim° itelligim° dispōnē ipi° i grossitu dine aut tenuitate ⁊ cū dicim° gen° claritatis ⁊ turbu lētie itelligim° q̄ penetratio visus in ea ē facilis aut nō ē. ¶ Inter h° āt gen° ⁊ gen° subē existit dria: qm̄ plerūq3 ē suba grossa ⁊ clara: sicut albumē aut gluti tē pisciū liq̄tū ⁊ vitz liq̄tū ⁊ oleū ⁊ plerūq3 ē tenuis tilis subē turbida sic aq̄ turbida q̄ ē magis tenuis q̄ albumē oui. ¶ Turbulētie āt cā est pmixtio ptiū co lores h̄ntiū cineos fuscos aut alijs colorib° licet q̄ ab aspiciēte sensu nō sunt pcepti ⁊ p lubricitatem ⁊ nō p se pcipiunt. ¶ Inter eaz vo ⁊ hypostasim ē dria: qm̄ visus plerūq3 cognoscit hypostasim ⁊ inter ipam ⁊ colorē erit dria: qm̄ color p totā hūoris substāz pcedit cū maiori pmixtione.

¶ De significationib° coloris vrine. Ca. 4.

EX colorib° vrie sūt g̃dus citrinitatis sic palearis Dein citrin°: p° flau°: dein ruff°: postea auri ca laris postea igne° q̄ tincture croci assimilat: q̄ est vehemēter citrin°: postea croce° q̄ assimilat capil 3abafarāi: ⁊ ipe q̄d ē quē vocāt rubeū claz. ¶ Oēs āut q̄ sunt post citrinū caliditatē significāt. sz tn̄ hūs diuersificant g̃dus. ¶ Et ē q̄d cū accīt ppter vehemē tiā mot° ⁊ pp dolores: ⁊ ppter famē: ⁊ pp aq̄ abstinē tiā. ¶ Post istos vo g̃dus pdcōs erūt g̃d° rubedi cut rose° ⁊ rube° obscur°: ⁊ rube° puluerulēt° ⁊ ali q̄d sāguis dn̄ū significāt. ¶ Et i oib° i q̄b° ē color 3a hafarāo attinēs ē significatō dn̄ij cole rubee. Et i ali bus q̄ pluerulētio attinēt ē significatio dn̄ij sāguinis igne° q̄d mag significat calorē q̄ rube° ⁊ pluerulē tus: sic cola in se calidior ē q̄ sanguis ⁊ calor q̄d vri ne i egritudib° acut i cidētib° trahit ad colorē 3aha farani ⁊ igneitatē. Q̄d si ibi fuerit tenuitas absq3 ma turatiōis signū dispōnē ⁊ q̄ iā icepit ⁊ si nō apparet i suba. ¶ Si aūt citrinitas fortior fiat ⁊ vsq3 ad igneitatis puēiat sm̄ minū ⁊ ad finē i ea signū q̄ calor iā sit ⁊cessit: ⁊ iste q̄d ē finis citrinitatis. ¶ Q̄d si in q̄o de ritas augmētet calor iā sm̄ diminutōz incedit. ¶ Et pterea cū in egritudinibus acutis sanguineis vrina fiet

sicut ipse sanguis mingit aptiōe vene ibi existe: et signt
repletionē superfluā q̄ si paulatī̄ migēdo emittit: et est cū
odore malo ē sign̄ morio: et timet ex ea ne sanguis ad
loca suffocātia fusus diriuet̄ et peior q̄d ea ē cū ē sub
tilis in colore sui et dispōne. Cū aūt ex ea mltū mingi
tur ē cā ē sig̃ bōa i febrib' acutis et cōmixtis. qm̄ ē cū
ē sig̃ crisis et sanitatis: nisi i pn̄° subito attenuet̄ anq̄̄
sit hora crisis qm̄ tūc erit recidiuatōis sig̃: et silr si te
nuitas p' crisī̄ ordiata n̄ fuerit. ¶ In icteritia vō cū
vrī̄ adeo fuerit maior rubedis donec ad nigredinē
trahat et pānū talr tingat ne remoueri posit: et q̄to
plus fuerit erit sani': qm̄ cū vrīa i ipsa fuerit alba aut
rubea pauce rubedinis icteritia in sua dispōne ma
nēte timet ex ea hydropisis. ¶ Fames q̄z ē ex eis que
vrinā vehemēter tingūt et ipsā valde acuūt. ¶ Post vō
sl g̃d' viriditat' sic vrīa c' color coloū fisticoꝝ attinet
dīn c' color ē silis colori eruginis eris: postea illa c' ē
color silis colori ireos. dīn c' color silat̄ idico: postea
q̄ silis ē succo porri. ¶ Fisticalis vō sig̃t fritatē et silr
oēs i qb' erit viriditas p̄ter eā q̄ erugini eris aut suc
co porri silat̄ et hec nāq̄ vehemēs sig̃nt icēdiū. Uerū
tī̄ succo porri silis sanior ē ea q̄ erugini eris similat̄.
Et illa q̄d q̄ erugini er' silat̄ post laborē sig̃t spasmū
Uiridis vō i pueris spasmū sig̃t. Que vō colorē ireos
hz fritatē vehemētē fm plm sig̃t et añ ipsam p̄cedit vri
na viridis. Et q̄dā dixert̄: q' sig̃t venenū i: potu fuisse
haustū: et si fuerit in ea hypostasis spes erit vite: et si
nō timet̄ ei. P'ter uginis vō eris silis vehemēter sig̃t p
ditiōez. Graduū aūt coloris nigri al' ē niger q̄ ad ni
gredinē tendit fm viā colois croci sic ē in icteritia:
et sig̃t colere rubee spissitudinē et e' adustionē. et cole
rā nigrā q̄ accit ex colera rubea: et sig̃t icteritiā. ¶ Et
al' ē q̄ ex fusco puenit ad nigredinē et sig̃t colerā ni
grā. ¶ Et al' niger q̄ puenit ex viriditate et colē idis
co silr: et sig̃t colerā nigrā purā. ¶ Et ad summū q̄dē
vrina nigra sig̃t aut vehemēs icēdiūt: aut forte frig'
aut mortē: aut caloris nālis supationē: aut crisī̄ et ex
pulsionē nāe q̄ ipsa colere nigre expellit superfluita
tes. ¶ Qd̄ aūt ex icēdio ē cog̃sciē qm̄ illic est fortior ar
dor: et añ ipā̄ fuit vrīa citrina vel rubea. et hypostasē ē
diuulsa et ineq̄lis et incōtinua: et nō est vehemētis ni
gredinis: imo trahit ad colorē croci et citrinitatē aut
ad fuscitatē: et si ad citrinitatē trahit sig̃t multā icte
ritiā. ¶ Uerūtī̄ q̄d ex fritate fit cognoscit̄ vt añ ipam
hēant vrina q̄ ad viriditatē trahat aut liuiditatem: et
est fedimē paucū tīctū ac si esset siccū et nigredo i ip
sa est purior. ¶ Et est ē cū inter duas cōplones dr̄ia
notat̄: qm̄ qñ cū vrina nigra fortis odor fuerit signi
ficabit calitatē. Et cū fuerit cū ea odoris p̄uatio: aut
fortitudinis e' debilitas significabit fritatē. Cū eñ
nā valde fuerit supata odor nō erit in vrina. ¶ Illd̄
aūt q' ex casu coloris accidit innati cognoscit̄ ppea
q' ipsū̄ seq̄tur fortitudinis casus et eius dissolutio.
¶ Et illud q̄dez q̄d accit fm modū purgatiōis crisis
cognoscit̄ sic q̄d accit in fine quartanaꝝ: et cū splenis
egritudines resoluūtur: et dolores dorsi et nificiorꝝ fe
bres melice et nocumēta q̄ ex mēstruoꝝ accñt reten
tiōe: et retentio e' q̄d ex sanguie fluere solebat per
anū: et p̄cipue cū nā et ars in puocando mināt: et si
cut accidit mulierib' quaꝝ menstrua retinent̄. et nō

retinet nā sanguis superfluitatē ppterea q' añ ipam
p̄cessit vrina indigesta aquosa: et ppea q' post ipā̄ ad
ueniet corpi alleuiatio et erit ipi' q̄titas maxia co
piosa. Qd̄ si nō ita vrina fuerit nigra signū erit malū
et p̄cipue in acutis egritudinib' et q̄to plus si eius q̄
titas fuerit pauca: qm̄ ex sua paucitate est sciendū q'
hūorem iā destruxit adustio: et si stomagis fuerit gros
sa erit deterr': et si stomagis fuerit tenuis erit minoris
malitie. ¶ Et est q̄dem cū accidit vt vrina nigra aut
rubea obscura mingat̄ pp vini potionē q̄d hui' hz
colorē cū nullo mō natura aliq̄d in eo opata fuerit
et exierit fm suā dispōnē: sz in h' nō ē tior. Et ē cū bōe
crisis sig̃ar' extat et i acut' egritudib' sicut si eger eā
tenuē minxerit et fuerit in ea suspēctio iptibus diuer
sis. Multotiēs eñ sig̃t sonitū capitis et vigilias et sur
ditatē et desipientiā et p̄cipue si paulatim eā minxerit
et in longo tpe fuerit suspensa et fuerit eius odor acu
tus et fuerit cū febribus: qm̄ tūc vehemētē significa
bit capitis sonitū et desipiētiā sz qñ affuerit ibi isomie
tas et surditas et desipientia et sonitus capitis signifi
cabit sanguis fluxum ex naribus. ¶ Et est ē cū exit
cā lapidis in rene. Ruffus inquit vrina nigra bona ē
i egritudinib' renū et egritudinibus lapidis q̄ ex hūo
ribus puenunt grossis: et est significatio mortalis in
egritudinibus acutis. dixit ē q' vrina nigra est mala
in egritudinibus renū et vesice cū vehemēs ardor ibi
adest. Cōsidera g̃ alia sig̃. ¶ Urīa nigra in senibus nō
est bona propter illud q̄d scis neq̄ venit i eis nisi ex
corruptione mala. ¶ Et silr in mulieribus vrina ni
gra post laborē significat spasmū. ¶ Ad summū vō
vrina nigra in pn̄° febriū ē pniciosa. et silr i caꝝ fine
qñ nō cū ea fuerit alleuiatio neq̄ significauerit cri
sim. ¶ Urina aūt alba fm duas intentiones est sciē
da. Una caꝝ ē cū ipsa est tenuis trāslucens: qm̄ vul
gus q̄d trāslucens est albū vocat sicut est vitrum q̄d
est clarum et crystallum clarā vocat albā. Et altera
est q̄ pro certo est alba cuius color est disgregatiuus
visus sicut lac et pgamenū: et ista quidē non trāslucet
vt visus in ipsa penetret. trāslucentia. n. p certo non
est nisi oium coloꝝ p̄uatio. ¶ Albū igit̄ fm inten
tionē trāslucentis significat frigiditatē olo et est aufe
rēs digōnis fiduciā. et si cū grossitudine fuerit signi
ficabit sta. ¶ Sz alba p certo nō erit nisi cū grossitu
dine. ¶ Et eius quidē alia est cuius albedo est muci
laginosa et significat multitudinē flegmat' et humoꝝ
crudi. Et alia ē cui' albedo est vnctuosa. et significat
adipis liq̄factionē. Et alia est ei' albedo est silis al
bule et significat flegmat' liq̄factionē q̄ accidit aut ac
cidet. Et alia ē cui' albedo ē silis albedini q̄ ē in fun
go cū tenuitate et sanie et significat exituras vlcero
sas in instris vrine. Et si absq̄ sanie fuerit erit pp su
perationē māe multe crude nō matur̄. Et ē cū est cū
lapide vesice. ¶ Et est alia q̄ spmati silat̄ q̄ est cū fle
gmaticoꝝ apātū adest crisis et laxitas iterioꝝ et egri
tudinū q̄ ex flegmate accñt vitreo. Cū vō vrina sper
matis silis existit et nō ē fm mo'''' crisis neq̄ est pp apā
ta flegmatica imo cū in pmis puenerit pnosticā
bitur apoplexiā aut paly sim. Et cū in oib' hoie fe
bris alba supuenerit vrina cito in quartanā puertet̄.
Et plūbia q̄d sine hypostasi ē valde mala. Et lactea

Et in acut' egritudinib' ē pnitiosa. ¶ Albedo pterea vrine in febrib' acutis qcunqꝫ mō fuerit post tincturā q̄ pcessit sig̃t φ cola rubea ad aliqđ mēbrū. declarauit qđ apat aut ad fluxū vētris ⁊ φ mag' sig̃t φ declinauit ad caput. Et sil' cū vrina rubea est in febrib' deinde subito fit alba sig̃t desipientiā. Et cū vrina i sanitate pseuerauerit in colore albo sig̃t ꝑuatōꝫ digōis. ¶ Et albule sīlis q̄ lacti sīlat acetoso in febrib' acutis mortē sig̃abit aut pthisiꝫ. ¶ Scito āt φ posē est vt vrina sit alba ⁊ cōplexio calā ⁊ colerica: aut vrina rubea ⁊ cōplō frida flatica. Colera.n.rubea cū declinat a via vrine ⁊ nō admiscet' vrine remanet vrina alba. Debes ergo vrinā albā cōsiderare qm̄ si fuerit eius hūor mult' ⁊ luminosus ⁊ ipsi' sedimē multum ⁊ grossum ⁊ ei' suba cū hoc trahit ad grossitudinē: debes scire φ albedo ē ex fritate flegmat'. ¶ Sꝫ cū vrina nō fuerit luminosa clara neqꝫ ei' sedim̄ mltū neqꝫ pura ⁊ albedo ad fuscitatē traxerit: scire ɔ̄bes φ cola rubea est occultata. Et si i egritudie acuta fuerit alba ⁊ fuerit i ea sig̃nōes salutis ex qb' nō timet' phrenesis ⁊ q̄ sunt sīc ipm. debes scire φ colā rub. declinauit ad aliū cānalē: ad intestina: ⁊ accidet ei cōstrictio. ¶ Cā ṽo ob quā vrīa erit rubea in egritudinib' frīs est vna hauꝝ reꝝ. Aut fortitudo doloris q̄ coleram rubeā ꝯsoluit sīc i colica accidit frā aut opilō q̄ fcā fuit ex supatiōe flegmatis in cānali q̄ est inter fel ⁊ intestina: q̄ pp fel ad intestina nālr nō descēdit sīc solebat. Imo vrine societas ē ei necīa cū q̄ egrediat': quēadmodū accit i colica frā. Aut pp debilitatē epis ⁊ sue virtutis defectū q̄ inter aquositatē ⁊ sanguinē sepatiōꝫ facere nō vꝫ: sicut accit in hydropisi frā ⁊ in egritudinibus debilitatis epis ſm plm qm̄ pp eas vrina est sīlis loture carnis recētis: aut pp ɔ̄strictiōꝫ quā opilōnes fecerūt: ⁊ mutat' color flegmatis i venis pp aliquā putrefactiōꝫ q̄ ei accit: ⁊ ei' qđ signū est aquositas vrine: ⁊ ei' sedimē ſm mōꝫ quē diximꝰ: ⁊ ei' tictura ē tinctura debilis nō luminosa. Colere eñ rubee tinctura ē luminosa. ¶ Urina qꝫ multotiēs i pn̄° egritudinū erit alba: sꝫ postea fiet nigra ⁊ fetebit sīc accit in icteritia. Ampli' vrina post comestionē albescit: nꝫ sic cessat dōec digō fieri icipiat. tūc eñ incipit vrina tingi. Et pp h' vrine vigilātiū sīt albe: ⁊ adiuuat ad hoc calor' inati resolō: sꝫ nō luminose: imo attinent fuscitati pp ꝑuatōꝫ digōis. ¶ Tictura rubea i egrit. acutis melior est q̄ꝫ aquosa. Sꝫ rubea q̄ ē sanguinea maior' ē securitat' q̄ꝫ rubea colica. ¶ Rubea qꝫ colerica nō tāti ē timor' cū colā q̄eta manet. Sꝫ si existat mobil' magni est timoris. Ampli' vrina rubea in egritudinib' renū ē mala: qm̄ sꝫ plꝫ calꝫ sig̃at apa ⁊ in dolorib' capit' desipiētiā portēdit. ¶ Cūqꝫ vrina i egritu. acut' rubere cepit ⁊ sic pmāserit ⁊ nō inferius descēsūꝫ fecerit pditiōis egri tiorē affert ⁊ renuꝫ apa sig̃abit. Qđ si cū rubedine fuerit turbida ⁊ tal' pmāserit: apa i cpe ⁊ calor' inati sig̃bit debilitatē. ¶ Ampli' colorꝫ vrine sīt q̄dā cōpositi: ex qb' ē color q̄ carnis recēt' loture assilat': q̄ etiā sanguini i aq̄ dissoluto sīlis eēt. Et ē ex ɔ̄bilitate epis ⁊ qn̄ꝫ ēt ē ex mltitudie sanguis. Uerūtn̄ sepi' erit ex ɔ̄bilitate epis ex q̄cūqꝫ ɔ̄plōne supuenerit malitia vicente quā digerēti ɔ̄bilitas ɔ̄infabit ⁊ ṽtut' dissolutio. Qđ si ṽt' fort' fuerit tūc n̄ erit nisi ex sanguis mltitudie ⁊ ei' augm̄ ultra m̄surā quā ṽt' disgregatiua pēit' sepaŕ n̄ valet. ¶ Et ex eis est ēt color oleagin' ⁊ ē citrinitas cui ē mixta ē fiςlnitas ⁊ color oli sīlat' pp viscositatē q̄ est i ipo ⁊ trāslucētiā cū nitore adipis: ⁊ cū splēdore sube adq̄dā spissitudinē trahit. Et i plib' disposōib' sig̃t malū aut n̄ sig̃t bonū nꝫ mal atōꝫ nꝫ melioratōꝫ. Et sīc taliē raro mā ē ꝑ vnctuosaꝫ euatōeꝫ ſꝫ mōꝫ mēsiū ⁊ hoc qđ n̄ ē nisi cū post ipāꝫ aduēit reqes. Que vero ex ea ē pnitiosa ē illa c' vnctuositas ē fenda ⁊ ꝑpetua ex q̄ pua mingit' q̄ntitas. Cū ṽo ei aliqđ miscet' q̄ ē sīlē lotur' carnis recētis ē deterior. Et h' qđ pisis tigit i hydropisi ⁊ ptisi ⁊ colica mala: ⁊ ē cū oleagia nigrā seq̄t' vrinā q̄ pcessit: ⁊ tūc qđ ē sig̃atio bōa. ꝑ ius aūt φ vrina sig̃t oleagia ē q' i die q̄rta idicat q' i die septia morituꝝ: in egritu. vꝫ. acut'. Ad summā ṽo oleagie: vrie tres sīt spēs. Alia.n.ex ea ē q̄ tota ē adeps ⁊ a^a^ ē c' iferi' ē tn̄ adeps ⁊ alia ē c' supi' ē adeps. Ex ea ēt ē q̄ i suo colore tn̄ ē oleagia sicut ī ptisi ꝑpē i sui pn̄° aut i sui suba tn̄ aut in eis vtrisqꝫ quēadm̄ ē i egri. renū ⁊ i pfectiōe ptis' ⁊ ei' fine. Ex eis ē ēt carminu' q̄ mal' ē ⁊ pnitiosus: qm̄ ... re sig̃t adustionē ⁊ qn̄qꝫ ē color rube' i q̄ cum nigredo ⁊ sig̃t febres cōpositas: ⁊ febres q̄ ex grossis fluitatibus. Qui si clarior fuerit ⁊ nigredo ad q̄sisummitatē declinauerit apa significabit latens.

¶ De significatiōib' sube vrie i q̄ntitate vel in claritate sui aut turbulentia. Cap. 4.

Substātia vrie ē aut tenuis aut g̃ssa aut mediocris. Ualđ ṽo tēuis i oib' dispōnib' materianis sig̃t ꝑuatiōꝫ aut i venis opilōes. aut epis debilitatē ⁊ cānaliū vrie q̄ n̄ attrahūt nisi qđ tenue ē. Aut attrahūt sꝫ eē nō eijciūt nisi qđ mā subtile ēēt. Aut multā aq̄ potatōꝫ aut vehemēt' fritatis cōplōꝫ siccitate. Et i acutis qđ egritudinib' sig̃t ṽtut' digestiue debilitatē ⁊ maturatiōis ꝑuatiōnē. ¶ Et ē q̄n relīq̄ꝝ ṽtutū tāta sig̃t ɔ̄bilitatē vt nullomō iaꝫ egeratur: imo quēadm̄ igredit' ita labit'. Et vrīa qꝫ tenuis valđ ſꝫ hūc mōꝫ ɔ̄terior ē i puer' q̄ꝫ i iuuenibus: eū nālis pueroꝝ vrīa spissior ē vrina iuuenū iō φ sīt humidiores ⁊ quod eorum corpora plus attrahūt humiditates ꝑpea φ mā supfluēs ē eis necīa causa augmēti. Si g̃ coꝝ vrie i febrib' acut' multū fuit tenuis tā valđ elōgati erūt a sua nāli dispōne. Et si hec i eis pseuerauerit n̄ sig̃bit nisi pditiōꝫ: qm̄ cū pdurat sig̃t pditiōꝫ nisi bōa sint adiūcta signa ⁊ ṽtut' stabilis tūc eñ exiturā sig̃t q̄ accit ⁊ ꝑpē inferi' sub pte epis. Et sil' si hec i sanis pmāserit ⁊ se nō ɔ̄uenerit ad eas sig̃bit apa qđ accidet illic vbi dolorē sentiūt: ⁊ sꝫ plꝫ accidet eis vt cū hoc i alchati ⁊ i renib' dolores sentiāt: ⁊ sig̃t aptitudinē ad apa. ¶ Qđ si dolor ⁊ ṽtutis vni mēbro ꝑpē n̄ fuerit. imo sunt oēs sig̃abit bothor ⁊ variolas ⁊ apata q̄ corpori erūt cōia. Tenuitas q̄ vrie i crisi sine ordie reciduatiōꝫ pnostica'. ¶ Urina aūt mltū spissa ſm plm sig̃t maturatiōis ꝑuatiōꝫ: aliquānꝰ hūorū grosse sube maturatōꝫ. Erit g̃ ... morosaꝝ febriū ⁊ in aptōe apatū ⁊ plm qđ eē in acutis sig̃t egritudinib' ē malū. Uerūtn̄ tenuitatis durabilitas pl's significat malum. Spissitudo nanqꝫ quādam significat digestionē q̄ quidē substātie ɔ̄ra ...

eo q̄ digōnē significat: ꝛ q̄ virt⁹ expellēdi hȝ poten-
tiā ē id in quo fiducia hr̄: ꝛ inquātū materiei signifi-
cat corruptiōeȝ ꝛ ei⁹ multitudinē ꝛ maturatiōis pro
hibitione sepantis ad fundū descēdentis significat
malū. ¶ Quid āt sit illud qd̄ inter duas res supan-
tus e. cognoscit ex eo q̄ post eam aduenit ex reqe
aut succedit ex debilitatis augmēto. ¶ Et vrinarum
qd̄ spissatuȝ in febribus sanoꝝ exit illa de q̄ multuȝ
subito eūat. Illa vō q̄ paulatim eūat multoꝝ humo
rum est significatiua ꝛ debilitatis v̄tutis ꝛ p⁹ illam
qd̄ q̄ vtilitateȝ affert seq̄t mediocris vrina sit cum re
qe. ¶ Cū aūt tenuis vrina i acut; egritudib⁹ ad ipis-
situdineȝ cōuertit postq̄ non aduenit reqes signifi
cat liq̄factioneȝ. ¶ Cūq̄ in sano vrina pseuerauerit
spissa ꝛ in p̄te capitis dolorē senserit ꝛ ꝯquassationē
indicabit ei febrem. ¶ Est tñ cū h⁹ est ex superflua ex
pulsiōe: aut aptiōe aut vlcerib⁹ in p̄tib⁹ viaꝝ vrine:
nō aūt subtilitas ꝛ spissitudo vtreq̄ maturatiōis si-
gnificāt p̄uatiōeȝ: nisi q̄ maturationem sube cōitat
mediocritas. Spisse ergo maturatio ē vt digerēdo
ad tenuitatē mutet. Et tenuis maturatio ē vt coquē-
do mutet ad spissitudinem. ¶ Amplius vrina spissa
quēadmōȝ p̄us diximus qn̄q̄ est clara trāslucēs qn̄
est turbida. Uerūtñ int spissaȝ trāslucentē ꝛ tenuem
erit dr̄ia: qm̄ spissa trāslucēs cū motu iundat nō sūt
p̄tes ip̄i⁹ iundate mltū p̄ue: imo magne in ea accīt
vn̄ ꝛ ei⁹ mot⁹ fit tardi ꝛ cū spuma mltaꝝ āpullaꝝ ꝛ
ip̄ius āpulle nō cito rūpunt. ¶ Et q̄ qd̄ h⁹ i erit ex sta
te gn̄at bene digesto aut cola vitellina si ē in ea tin-
ctura ad citritatē trahēs. Et si tictura nō est i ea siḡt
flegmatis vitrei resolonē: ꝛ h⁹ qd̄ in epilepticoꝝ vri
nis mltū erit. ¶ In tenui āt i q̄ mlta erit tictura scit
ticturā nō eē p̄p digōnē. Aliōqn digō i p̄mis nō ma-
gis opat subām q̄ coloris p̄mixtōeȝ: ꝑ p̄a nāq̄ digō
nis opō ē subaȝ efficere: deide ip̄aȝ tingere. Et digō
qd̄ in suba melior ē q̄ i colore. Et p̄p hoc cū vrīa te-
nuis i acuta egritudie pseuerat siḡ malū ꝛ q̄ v̄tus
digestiua ē sopita. ¶ Cū aūt vrinā videris tenuē in
cui⁹ p̄tib⁹ rubedis ꝛ citrinitat; fuerit diuersitas la-
boreȝ cog̃sces inflāmātē. ¶ Et si tenuis fuerit fuerit
q̄ i ea res q̄ st sic furfures egritudie in vesica ñ exn̄-
te signū erit h⁹ eē p̄p flegmat; adustionē. ¶ Spissa
aūt vrina in febrib⁹ acut; ad sūmuȝ mltos sig̃t hūo
res ꝛ fortasse sig̃t liq̄factiōeȝ. ¶ Et ip̄a qd̄ ē q̄ cū v⁹
pmanet hora ꝯgelat ꝛ ispissat. Ad vlti^m vō turbulē
tia vrie ē p̄p terreitatē cū vētositate q̄ aq̄sitati admi-
scet: ex istis nāq̄ cū admiscēt p̄ucit turbulētia ꝛ ex
ip̄oꝝ abiuicē sepatiōe p̄ucit claritas. Ampli⁹ tres de
bes attēdere dispōes. Est nāq̄ cum tenuis mingit ꝛ
deinde ispissat q̄ sig̃t q̄ nā laborat i maturādo: ȝ nō
dū mā ei vndiq̄ obediuit est patiēs: ꝛ fortasse ē cuȝ
mēbroꝝ sig̃t liq̄factiōeȝ. aut migit spissa ꝛ postea cla
rificat ꝛ sepat ab ea grossuȝ deorsuȝ stās ꝛ sig̃t q̄ nā
iā sepauit māȝ ꝛ ip̄aȝ maturauit. Et q̄to maior fue-
rit claritas ꝛ maior descēsus sieri⁹ ꝛ citi⁹ sig̃bit ma-
turatōȝ. Aut ē dispō me^a int p̄^am ꝛ alṫaȝ ex q̄ cū per
durauerit ꝛ nā fuerit fort; ꝛ v̄t⁹ fira sciet q̄ tunc ad
maturatōȝ p̄ucit itegrā. Si vō v̄t⁹ fira ñ fuerit erit
timē^m: ne pditio p̄ucīat maturatōȝ. Cū āt pdurauerit
ꝛ sitrosa sigō ñ affuerit sig̃bit capit; dolorē: qm̄ sig̃-

cabit ebullitiōeȝ ꝛ vētositates vaporosas. Illa vō q̄
ex tenuitate ad turbulētiā p̄ucit: sic p̄cedit melior illa
est q̄ ē i turbulētia pmāet sȝ plurimas horas. Urina q̄
q̄ multotiēs sit ispissat ē hoc p̄p casū v̄tutis ꝛ nō p̄p
nāe expulsionē. ¶ Sȝ vrina q̄ aq̄sa migit ꝛ aq̄sa re-
manet signū ē p̄uatiōis maturatiōis penit⁹. ¶ Et vri-
na spissa laudabilior ē q̄ exitu est facilis ꝛ multe se-
paratiōis sit. Ex h⁹ i nāq̄ sanat paralysis ꝛ qd̄ est ei si-
mile. Cū vrīa grossa migit ꝛ deīn p̄cedēdo sȝ ordi-
ne attenuat si mlta ē ꝯuēiens erit. Et cū ip̄a p⁹ spis-
sa ꝛ turbida: ꝛ paucā seq̄t ē signū bonū ꝛ h⁹ qd̄ ē cū
spissa q̄ turbuleta ē apit q̄ migit paulati ꝛ sbito ide
multa facile migit vrina cū hac eīn multotiēs resol
uit egritudo siue ip̄a sit vna febriū acutarū siue sit
vna aliarū egritudinū ex replone p̄uenientiū siue sit
repletio ex q̄ nōdū mālfesta accit egritudo ꝛ iste qd̄
vrine mod⁹ est ꝯne⁹. ¶ Qn̄ cū vrīa nālis color; sup
flua est spissitudo plerūq̄ sig̃t bōitatē expulsiōis mi-
taꝝ māeꝝ cui exeundi associat facultas ꝛ plerūq̄ si-
gnificat pditionē p̄pea q̄ hūoꝝ sig̃at multitudinē
ꝛ v̄tutis dbilitatē ꝛ hoc qd̄ ōmirat egrediēdi difficul
tas ꝛ paucitas ei⁹ q̄ egredit. ¶ Urina qd̄ spissa bona
est q̄ est crisis egritudis splenis ꝛ febriū p̄mixtaruȝ
in q̄ nō expectat eq̄litas qm̄ nā in expellendo impe
dit. ¶ Urina ad vltimū turbulēta sig̃t hūoꝝ mltitu
dinē ꝛ nām ab eis occupatā in maturādo eos. Uri-
na spissa in q̄ sedimē erit arenosum sig̃t lapidē. Uri
na spissa q̄ apatū sig̃t aptiōeȝ cog̃scit ex eo qd̄ ei ad
miscet ꝛ ex eo q̄ p̄cessit. Ex eo eīn qd̄ admiscet sicut
pure qd̄ mal⁹ odor ōmōstrat ꝛ exeūtib⁹ q̄ cū ea sepā
tur sicut petala alba ꝛ rubea aut sicut furfur, aut a^a
ab istis ex eis per q̄ cog̃scit. Ex eo qd̄ qd̄ p̄cessit qm̄
ibi p⁹ fuit sig̃atio apatis aut vlceris in vesica aut
rene aut epate aut in p̄tib⁹ pectoris ꝛ sig̃at h⁹ apat;
aptionē si an̄ ip̄am vrina fuit silis loture carnis re-
cetis qd̄ est ex gibbositate epis. Et si egō tal fuit apa
tis qd̄ est in ei⁹ cōcauitate ꝛ si ānelit⁹ coāgustatio p̄-
cessit ꝛ tussis sicca ꝛ dolor in mēbris pectoris pūgiti
uus tūc apa qd̄ est aptū est lateris ꝛ exiuit a p̄te ar
terie maioris ꝛ si in pure illo est maturatio ꝯueniēs
est. Et est cū san⁹ euacuat⁹ q̄ exercitiū relinq̄t mingit
vrinā sic p̄us ꝛ v̄t⁹ tenue q̄ ip̄i⁹ purgat corp⁹ ꝛ ei⁹ au
fert laxitas quā exercitij dimissiōe ꝯsecut⁹ est. Et est
ēt cū in epate aut i eo qd̄ ē corā ip̄o fiūt opilōnes et
plerūq̄ ꝯtigit vt eaꝝ aptiōe sit vrina spissa p̄pea q̄
earū egrediet mā. ꝛ hic tal spissitudo nō ē p̄us. Sed
in ip̄a q̄ ē post apatis aptionē ē p̄us. Et cū hic vrina
fuerit cū spissitudie ꝛ ad nigredinē traxerit ꝛ cuȝ ea
fuerit in latere sinistro dolor erit tunc ex p̄te splēis.
Et sȝ hāc ꝯsideratiōeȝ si s femur fuerit aut i sūmita
te vētr; erit tē ex p̄te stōi. Hoc tñ sep⁹ ē ex p̄te epatis
ꝛ cānaliū vrie. ¶ Urina turbulēta mltotiēs fiūt ca-
suȝ v̄tut;. Cū q̄ v̄t⁹ ceciderit siccitas supabit q̄ erit sic
illa q̄ exteri⁹ istrāt. ¶ Uria turbulēta q̄ i malo vio sila
tur aut aq̄ cicer; est vrina p̄gnātiū aut hn̄tiū apata
cala lōgi t̄pis i iterioꝛib⁹. ¶ Urina q̄ vrīa asinorum
aut aīaliū assilatur ꝛ est quasi mulachlach p̄pea q̄
est multū turbida corruptionē hūoꝝ corpis significat
cat qd̄ tñ mag; sig̃t ē flegma crudū i q̄ aliq̄ calitas
opata fuit ꝛ ip̄ȝ cū grossa vētositate ebullire fecit: ꝛ

pp h° plerūq3 signt capit̄ dolorez⁊ventur:aut alaba
chal ⁊ cū perseuerat signt lithargiā.¶Urina q̄ colori
alic⁹ mēbri silat cū pdurat egritudinē i illo mēbro
signt:⁊ qdā dixerit q cū iferiori pte vrine fuerit aliqd
qd pulueri sit sile aut fumo,plōgabit egtudo ⁊ si in
tota pdurat egtudie,pnosticat mortē aut sta crudū
qd a puro discernit setor.¶Uria hñs ptes diuersas
significat q qntopl⁹ ptes i ipa fuerint maiores tāto
pl⁹ nāe opō est studiosior ⁊ nā pl⁹ potens ⁊ pori pl⁹
apti.¶Urina in q̄ vident qsi fila adinicez mixta si
gnificat q fuit micta postq coitus fuit completus.

¶De significationibus odoris vrine. Cap.iiij.

Dixerunt qd se nūq vidisse egruz c⁹ vrine odor
fuit sic odor vrine sani.¶Et nos qd dicemus q
cū vrina nllo⁹ odorez h3 ɔplōis frigiditatez signt ⁊ super
fluā crudelitatez.⁊ plerūq ēt signt in acut egritudi
nib⁹ mortez nāe.Cū āt odorez hūerit fetidū ⁊ matu
ratōi signtōes in ea fuerit erit ipi⁹ cā scabies aut vlce
ra in instrīs vrine q̄ suis cognoscūt signt.Qd si ma
turatio nō affuerit pole erit vt sit ex h° ⁊ pole vt sit
ex putrefactōe.Cūq hec in febrib⁹ fuerit acut ⁊ nō
fuerit cā mībroꝝ vrine erit signū malū ⁊ cū ad acre
dinē traxerit signbit putrefactōz q̄ ē i hūorib⁹ frāz hn
tib⁹ subaz qs calor supauit ex̄ne⁹ ⁊ signbit mortez ca
lor nāt ⁊ dnīū frigitat i nā cū calore ex̄neo.¶Odor
ṽo q̄ ad dulcedinē trahit sāguis signt dnīū.⁊ q̄ mltū ē
fetida est colica.⁊ fetida ad acredīez trahēs ē meli
ca.Cūq vrina fetidi odor i sāis pseuerauerit signi
ficabit febres q̄ ex putrefactōe accīt aut minoratōez
putrefactiōis q̄ i ipis ē retēta.⁊ h° qd demrabit si illi
co alleuiatōz hūerit.¶In acut egritudinibus cuz
fetor vrinā cōitabit ⁊ postea ab ea remouebit fuerit
q3 ablatio h° subito ⁊ post ipsam nō cōsecuta fuerit
requies significatio erit casus virtutis.

¶De significatiōib⁹ vrine ex spuma sūptis. Ca.v.

Spuma accit ex hūiditate ⁊ ventositate,piecta
in vrinale cū piectiōe vrine.¶Uentositas ṽo
cū vrina egrediens auxiliū pculdubio pb3 in suba
vrine:⁊ pcipue cū ventositas in corpe supauerit:quē
admōz in vrina accit opilatōes hñtiū i q̄ mlte st āpul
le.¶Et spuma qd qnz cū suo signt colore sic signifi
cat sua nigredine ⁊ ruffedie in icteria.¶Et ē cū pui
tate sui ⁊ magnitudie significat:qm ipi⁹ magnitudo
signt viscositatez.Sui ṽo mltitudie ⁊ paucitate:qm
ipi⁹ mltitudo signt viscositatez ⁊ mltā ventositatem.
¶Et ipa qd signt p rupturā suaꝝ āpullaꝝ cito factā
aut tarde.qm ruptura ampullaꝝ tarda significat vi
scositatē.Et pue qd āpulle remanētes i egritudib⁹
renū significāt ventositates ⁊ viscositatem.¶Ad sū
mū ṽo hūor viscosus i egritudibus renū est malus
⁊ significat hūores malos ⁊ frigiditatem ⁊ illud si
gnificant granula que nominauimus.

¶De significatiōibus speꝝ hypostasis. Cap.vi.

In pmis dicim⁹ q medicorum ɔuenictus i vsu
nois hypostasis ⁊ sedimis iā recessit a via co
gnita.¶Dicunt.n.hypostasi3 aut sedimen nō illud
tm̄ qd inferi⁹ descēdit s3 oēm subam q̄ spissior erit
eētie q aqsitas ⁊ ē ab ea diuisa siue sit suspēsa siue
sit supra.¶Dicem⁹ igit q hypostasis mltis cognscit
modis.s.ex suba sua ⁊ qntitate:⁊ qlitate:⁊ situ suaꝝ

ptiū ⁊ loco suo ⁊ tpe ⁊ qlitate sue pmixtiōis.¶Signifi
catio ṽo ei⁹ ex suba sui ē qm hypostasis aut erit ta
lis laudabil demrans digōnē ⁊ maturatiōez nāe ⁊
hec erit alba ⁊ descendēs inferi⁹:et eius ptes ɔtinue
et siles ⁊ eqles:⁊ oportebit vt sit rotūdā hñs figurā
eqlis subtilis silis hypostasi aq̄ rosacee.Et ppter
sue signis sup maturatiōem nāe i toto corpe ē sup
portio signis nāe puris albi lēis silis cōntur sup ma
turatiōez apatis.S3 puo ē spissūz:⁊ h° ē subtile.¶Et
hypostasis qd ⁊ sedimē signeo st bōe l3 tictura def
ciat ⁊ eqlitas.Nec eqlitas apd āticos mollior est tin
ctura.eqlis nāq q̄ nō tm̄ ē alba s3 rubea ē melior al
ba q̄ ē aspa.¶Amplius plurime hypostasis fm co
lorē vrie erit:s3 ex eis q̄ diuersificat alba est melior.
post illā rubea ⁊ post ipaz citrina ⁊ post eā illa q̄ ē in
arsenicū:⁊ malitia qd a lētinosa icipit.¶Tu aūt nō
attēdas illō qd alij dicūt.nā albedo erit qnq nō p
maturatiōez.⁊ eqlitas nō est nisi pp maturatiōez.et
de albedie ē q̄ ē pp vehemētē vētositat cōmixtiōez
¶Male āt hypostasis icōtinuitas melior est qz ei⁹
ɔtinuitas.⁊ hypostasis qd mala ē quā enucleosa.
¶Bōa aūt hypostasis de q̄ loqmur puri assimilat ⁊
stati crudo cū tēuis fuerit.Uerūtn̄ pus ab ea differt
p fetorē.⁊ sta crudū sepat ab ea cōculcatiōe sua p
tiū.Et ipa abvtrisq differt subtilitate ⁊ lēitate.¶Et
hec qdē hypostasis nō querit nisi i egritudib⁹:qm
in sanitate nō reqrit:⁊ illō ē qm nō dubitat q i cor
pore egri male retēte sint nāe invēis ipius q̄ nō ma
turēt portēdūt corruptiōez.Invēis aūt sani nō larg
oz eē hūorē q̄ sit excutiēd⁹:s3 si ē:melt⁹ ē q hoc sig
ficet ex eis supfluitates q̄ in eis supfluūt ex dbo ei
gōne puate.deinde supfluit supfluitas q̄ in vrina si
hypostasis siue matura siue nō matura.¶Et inni
cilētis qd ē sedimē paucū:qd descēdit fm paucitate
dispōez ⁊ pptie q̄ exercitio vtunt ⁊ artib⁹ se exercent
laboriosis:⁊ n̄ multiplicat h° i hypostasis nisi in cor
porib⁹ pigniū ociose viuētiū.⁊ pp h° ēt i vrīs egroꝝ
macroꝝ nō est expectāda hypostasis tm̄ qntū in vrīs
egroꝝ pingniū:qm coꝝ egritudo multotiēs reddit
ita q nil descēdit.⁊ multotiēs hypostasis in corpis
nō puenit ad hoc vt descēdat s3 tn̄ plerūq ē mediū
sus i eis natās aut pēdēs.¶Et i mult qd vrine hy
postasis ilico cū mingit descēdit nisi i eis,que valde
mature st:imo in eis paꝝ expectādū ē.Et plures ex
hypostasis colorib⁹ st fm:plīn fm colorē vrie:s3 me
lior ex eis q̄ diuersificant ē alba.post quā ē rubea de
inde citrina.Nōnūlis ṽo hypostasis alia est silis ra
sure itestioꝝ corticalis q̄ ē furfurea aut herdeina aut
similagenea aut silis arsenico rubeo:aut ei qd ē vali
de citrinū:alia est carnosa:alia est adipina:⁊ alia est
fantosa ⁊ alia ē mucilaginosa:⁊ alia ē q̄ ē silis frusti
fermēti i aq̄ soluti:⁊ alia ē sangulea sanguisugalis
capillar:⁊ alia ē arēal grāosa:⁊ alia ē cineritia.Si
milis ṽo rasure itestioꝝ corticali:alia est petaloides
magnaꝝ ptiū rubeaꝝ aut albaꝝ q̄ significat s3 plin
q sepate fuerūt ex mēbris q̄ sunt ppinqua mētibus a
qb⁹ diuidūt vrie:⁊ albe signt q sunt ex vesica ppi
cera q̄ sunt i ea aut scabiem aut corrosiōez.¶Rubee
aūt carnose significāt q sunt ex rene.¶Et ex peta
loidibus quidem sunt que sunt coloris fusci ⁊ obliq

ricant squāmis pisciū siles: ⁊ h⁹ ē vehemēter mala ⁊ oib⁹ spēb⁹ hypostasis q̄s noīauim⁹ deterior: sigt petalorū mēbrorū radicaliū rasurā. verū duo pⁱma ipsi⁹ gnā nullo⁹ īpediūt: imo plerūq₃ vesicā mūdando sanāt. ¶ Et dixerūt q̄dā cuidā hōi se ī potu tribuisse cātarides q̄ cortices albos q̄ū venenosos mixit q̄ cuz ī aq̄sitate fricabanť resoluebanť ⁊ tingebanť tinctura rubea q̄ fcōs ē san⁹ ⁊ vixit. ¶ Et ex ea q̄ō q̄ ē sic rasura intestinorū ē q̄dā q̄ maioris latitudinis q̄ duc pdcē ⁊ spissioris sube: q̄ si rubea fuerit vocatur herbina: si rubea non fuerit vocatur furfurea: ⁊ herbine quidē si fuerint rubee partes plerumq₃ sunt partes cpis aduste ⁊ plerūq₃ ē sanguis ī eo adust⁹: ⁊ plerūq₃ est ex rene. Sȝ q̄ ē ex rene est maior: cōtinuitat: carnosa: alie v̄o due pl⁹ silanť ei q̄ nō ē carnosa: ⁊ fracturas ē magis recipiēs. ⁊ cū vehemēter trahit ad citrinitatē est ex rene pculdubio: q̄m illa q̄ ē ex cpe ad rubedinē trahit fuscā ⁊ q̄nq₃ associať ei in h⁹ illa q̄ est ex rene. ¶ Furfurea v̄o hypostasis q̄nq₃ ē ex scabie vesice: ⁊ q̄nq₃ est ex liq̄factiōe mēbrorū. ⁊ dr̄ia inter eas est q̄ cū illic in radice mēbri fuerit pruritus ⁊ fetor: erit ex vesica ⁊ pp̄e cū pus p̄us mictū fuerit: ⁊ p̄cipue cuz alie signes vrine demr̄auerint maturationē ⁊ fuerit vene supiores sane cōplonis. ⁊ nō fuerit in eis macula: imo in vesica. Sȝ si cū inflāmatiōe fuerit ⁊ v̄tutis debilitate: ⁊ mēbrorū mingēdi icolumitate ⁊ color fuscitati attinuerit erit tūc ex liq̄factiōe hūoris. Ex crinoides v̄o plm̄ est ex adustiōe sanguis q̄ ad rubedinē trahit. Et multotiēs ē ex liq̄factiōe mēbrorū ⁊ eorū rasura si albedini attinet. Et q̄nq₃ ē et ex vesica scabiosa fm̄ min⁹. ¶ Et tibi q̄ō pole ē vt modū dr̄ie iter eas itelligas p illō q̄ō iā sciuisti. Si aūt nigredini attinet est ex sanguinis adustiōe ⁊ pp̄e ī splene. ¶ Oēs p̄ter ea petaloides hypostases q̄ nō sunt ex eā q̄ sit in vesica ⁊ rene ⁊ cāalib⁹ vrine in egritudinib⁹ acutis malū p̄tendūt pnitiosum. Et tu q̄dē iā sciuisti ex hac sūma carnose dispōnē ⁊ q̄ plm̄ eius est ex rene: ⁊ q̄nq₃ ipa nō ē ex rene. Nā ex rene nō ē nisi cuz caro ē sane carnositatis ⁊ nō est in corpore liq̄factio: ⁊ vrina q̄dē matura venarū sigt sanitatē: q̄m renū egritudies maturatōȝ n̄ p̄hibēt vrie: q: ipa supra ipos existit. Hypostasis vero adipina adipis ⁊ pinguedinis ⁊ ēt carnis significat liq̄factionē verū peior ē q̄ auri aque silať Duo aūt ipi⁹ p̄ncipia cognoscunť ex paucitate ⁊ multitudine ⁊ cōmixtiōe ⁊ sepatiōe: q̄m cū est multa ⁊ sepata existimať q̄ si ex pte renis ⁊ pp liq̄factionē sue adipis: ⁊ si est min⁹ ⁊ maioris cōmixtionis est ex loco magis remoto. ¶ Et ē cū in vrina frustrū albū granati grano sile visum fuerit ⁊ erit ex adipe renis. ¶ Saniosa v̄o vlcus sigt q̄ō aptū fuit pp̄e in mēbro mingendi: ⁊ precipue si ibi fuerit sedimen laudatū ad fūdum descēdēs. ¶ Et mucilaginosa q̄ō sigt humorez spissuz crudū aut q̄ est in corpore mult⁹: aut ex istis vrine egrediēs: aut crisim aptioris vene sciatice: aut doloris iuncturarū. Et hoc q̄ō cognoscit ex alleuiatiōe que post ipsam sequit. plerūq₃. n. subtiliať ⁊ attenuať ⁊ putať hypostasis laudabilis. Quapropter in acutis egritudinib⁹ nō est cōsiderandū in eo q̄ō apparet fm similitudinem laudabilis hypostasis cuz nōdū fuerit maturatiōis hora nec pātes fuerit ei⁹ signes: ⁊ ēt est cū vehemētē cōplōnis renis siitatē signt ¶ Inter saniosam v̄o ⁊ crudā existit dr̄ia: q̄m saniosa existit cū febre ⁊ p̄cedūt ipsam signes apatie ⁊ ei⁹ ptes faciles sunt ad cōiungēdū ⁊ separandū ⁊ q̄dam ex ea est que cū aquositate vehementer miscetur: ⁊ q̄dā ex eaque separať sed cruda ē ⁊ turbida ⁊ spissa ⁊ n̄ facile cōiungiť nec facile separať. ¶ Et vrina quidez in q̄ plurima mucilagiosa hypostasis apparet q̄n est exuberans cū in fine podagre apparet ⁊ dolorē artericorū sigt bonū. ¶ Capillaris aūt est pp̄ea q̄ hūor occultus cōsolidať ex calore in ipm̄ agente q̄ q̄nq₃ est alba q̄nq₃ est rubea ⁊ ei⁹ ꝯsolidatio est in rene: ⁊ scit q̄dā q̄ in ei⁹ longitudine plerūq₃ palmi mēsura inuenitur. ¶ Que aūt fermēti isusi frustulis silis existit debilitatē sigt stōi ⁊ intestinorū ⁊ digerēdi malitiā in ipsis: ⁊ est plerūq₃ cā ei⁹ comedere lac ⁊ caseum. ¶ Arenosa v̄o semp sigt lapidē q̄ ꝯsolidať aut cōsolidādo pcedit aut q̄ resoluiť. ⁊ que q̄dē est ex eis rubea ē ex rene: ⁊ q̄n nō est rubea est ex vesica. Plurimū āt que cinericia est flegma sigt aut pus cui pp̄ter lōgā morām accidit coloris mutatio: ⁊ fectio ptis: ⁊ est q̄nq₃ pp̄ter adustionē que ei accidit. ¶ Sanguisugal v̄o hypostasis si vehemēter est mixta cpis debilitatem sigt ⁊ si minus hac significat vulnus in cānalib⁹ vrie ⁊ cōtinuitatis solutionē in cpis. Et si fuerit separata plm̄ eius erit in vesica ⁊ in v̄ga ⁊ nos q̄dem perscrutabimur hoc in particularibus egritudinib⁹ ī ca⁹ de mictu sanguis. Et si in vrina fuerint sicut sanguisuge rubee ifirmo splenē habēte resoluež vel arescet. splē ipsius. ¶ Scito aūt q̄ in egritudinib⁹ vesice nō multus egrediť sanguis: q̄m ei⁹ vene mixte sunt in ipsi⁹ corpore calcate ⁊ anguste ⁊ pauce. ¶ Hypostasis v̄o significatio ex q̄ntitate ipsius sumpta multitudine q̄dem sui ⁊ paucitate declarat cause ipam efficientis multitudinē: aut ei⁹ paucitatē. Et ex q̄ntitate: q̄dē sui in magnitudine: aut puitate sui est queādmodū diximus in hypostasi mucillaginosa. ¶ Ei⁹ aūt sig⁹ ex q̄litate sui est ex colore q̄dē ipsi⁹: q̄m q̄ ex ea nigra ē significat malū fm diuisiōes q̄s noīauim⁹. Que tamē ex ea sanior est illa est cui⁹ hypostasis est nigra ⁊ aq̄sitas nō est nigra. ⁊ rubea q̄dē sanguinis sigt pp̄rietatem ⁊ fastidiū: ⁊ citrina q̄dē sigt calorē fortē ⁊ egritudinē insidiosam. ¶ Et ex ea q̄dē q̄ alba est q̄dā est bona sicut diximus: ⁊ q̄dā est mala sicut mucillagiosa aut saniosa: aut spumosa maturationi ꝯtra. Vndis q̄z semita est ad nigrā. Ex dolore vero ei⁹ est queādmodū diximus in his q̄ p̄mīssa sunt. ¶ Ex ipsi⁹ v̄o situ et ex lenitate q̄dē suie diuulsiōe: q̄m lenitas ⁊ eq̄litas in hypostasi laudata est melior: ⁊ in nō laudata ē deterior. Sȝ diuulsio sigt vētositates ⁊ digerēdi debilitatem. ¶ Eius aūt sig̃atio ex loco sui est: q̄m aut est natās ⁊ vocať nubes: aut pēdēs: ⁊ h⁹ q̄dē ē in me⁹ stās q̄ ē maioris maturatiōis q̄ pⁱma. Et ex pēdēte illa melior est cuius ruge ⁊ fimbrie ad inferiora declināt aut ad fundum descendens est melioris maturationis hoc quidem est de hypostasi laudata. ¶ Nō laudata v̄o q̄ lenior est melior existit sicut nigra ⁊ h⁹ in febribus acutior silr si humor est flegmaticus: aut melēcolicus: q̄m ea que est vt nubes melior est ea q̄ inferius descendit. sigt. n. eius subtilitatem nisi cum cau

sa natationis fuerit multa ventositas. Et si nō fuerit ita natās ē melior q̄ pēdēs: ⁊ iferi⁹ descēdēs ē deterior. Et cā q̄d natāti sup⁹ ē calitas cū q̄ est acuitas et vētositas. ¶ hypostasis aūt diuulsa in grossa supinus natat: ⁊ ꝓpe cū sit leuis ⁊ in tenui descēdit inferius: ⁊ ꝓprie cū sit grauis. Cūq; in pn̄⁹ egritudis appet pēdens ⁊ natās postea ꝑseuerat: signū q̄ crisis cū exitu veniet. ¶ Maciletoꝝ ꝟo egritudo plerūq; remouet sedimie bono natāte aut pēdēte: quēad^m dixim⁹ in ꝑcedētib⁹. ¶ Et cū iter nephili ⁊ enorimia ⁊ hypostasis fuerit aliq̄d sile tele aranee aut dēsitas erit signū malū. Et multotiēs q̄d natās sedimē nō bonū appet ex q̄ ꝑuenit terror. Sȝ istō erit pn̄^m maturatiōis ⁊ ꝑmutatio ad bonitatē. postea pēdebit: deīde descēdet ⁊ erit signū nō malū. ¶ Qd̄ si post ipm̄ male ꝑuenerint hypostases timor quē in p̄mis habebamus fiet necāri⁹. Signū ꝟo hypostasis ex suo t̄pe est q̄m si velociter post q̄ mingit descēdit ē signū bōa f̄m maturitatē: ⁊ cū tarde descēdit ē signū ꝓuatiōis maturationis s̄z q̄titatē sue dispōnis. ¶ Signū aūt forme commixtionis ipsi⁹ est sic dixim⁹ cū de mictu sanguis et adipis mentionē fecimus.

¶ De signib⁹ m̄ltitudis vrie ⁊ paucitat̄ ipsi⁹. C. vij.

Urina q̄ pauce erit q̄titatis ꝟtutis signat d̄bilitatē ⁊ illa q̄ ē mini⁹ eo q̄ bibit resolutionē signat m̄ltaȝ ⁊ ventrē h̄re ⁊ aptitudinē ad hydropisiȝ. ¶ Illa vero q̄ est m̄lte q̄titatis q̄nq; signat liq̄factionē ⁊ sup̄fluitatū liq̄factaꝝ i corpe in vrīa eūonē ⁊ nos q̄d vtraȝ int̄ eas cognoscere possum⁹ s̄z ꝟtut̄ dispōnē. ¶ Urina mali coloris malū signū: q̄to pluria fuerit tāto erit magis salutis nūcia. ⁊ cū iterscā fuerit plus malitiā signabit sic nigra ⁊ grossa. ¶ Urīa diuersaꝝ dispōnū que q̄nq; mingit m̄lta q̄nq; pauca ⁊ q̄nq; retinet ē signū pugne ⁊ laboris n̄re: ⁊ ē signū mala. ¶ Urine multitudo in acutis egritudinib⁹: cū nō post ipsam aducit reqes ē signū ethice ⁊ spasmi ex inflāmatiōe ⁊ fit sudor. ¶ Urina q̄ in acut̄ egritudib⁹ guttatī inuolūtarie migit signat in cerebro nocumētū q̄d neruis accidit ⁊ muscl̄is. Et si febris q̄eta fuerit ⁊ sig̃ affuerint salutis ꝓnosticat sanguinis exitū ex narib⁹. Sȝ p̄ma d̄m pictū ꝓnosticat ⁊ corruptionē. ¶ Cū aūt sani vrina minuit: ⁊ ꝑseuerat hoc totū ⁊ sentit ḡuitatē ⁊ dolorē in renib⁹ signat duꝛ aq̄a in ꝑtib⁹ renis: ⁊ cū i egritudie colica m̄ltiplicat plerūq; ꝓcēdit ꝑspeꝝ euētū ⁊ ꝓpe cū ē alba ⁊ ad nigredinē facilis.

¶ Sermo de vrina sana optima. Cap. viij.

Hec est mediocris sub̄e ⁊ subtilis: tīcture ad citrinū trahēs: ⁊ hypostasis si ibi fuerit bona et albedine ⁊ lenitate ⁊ eq̄litate ⁊ figure rotūde ⁊ odoris tēperati: nȝ fetida nȝ extīcta q̄dā aūt dixerūt q̄ cuȝ h⁹ vrina subito in egritudie q̄ est in vltio acuitatis visa fuerit: sanitas die sequēti aderit.

¶ De vrinis etatum. Cap. ix.

Infantiū vrīe ad lact̄ ꝓꝓetatē trahūt ex p̄te nutrimēti eoꝝ: ⁊ ꝑ hūiditatē cōpiōes ipsoꝝ ⁊ tunc declināt magis ad albedinē. puero⁊ aūt vrīe s̄t spissiores grossiores vrinis iuuenū ⁊ turbidiores: ⁊ nos iā notauim⁹ hoc añ. ¶ Iuuenum ꝟo vrine ad igneis formā trahūt ⁊ ad sub̄e mediocritatē ⁊ vrine senū ad albedinē ⁊ subtilitatē: ⁊ ē tñ cū sunt grosse f̄m ꝑsup̄fluitates in eis exñtes: q̄ illaꝝ eēs m̄ltiplicat. Decrepitorū ꝟo vrīe maioris s̄t albedis ⁊ tenuitat̄ ē tñ cū p̄dicta grossities eis accīt s̄z raro cū vrīa vehementer fuerit grossa apti erūt vt lapis eis accidat.

¶ De vrinis viroꝝ ⁊ mulieꝝ. Cap. x.

Mulieꝝ vrie sp̄ s̄t maior̄ q̄titatis ⁊ albedinis ⁊ minoris p̄chuitudis q̄ vrine viroꝝ vrīe. ¶ Et h⁹ q̄d d̄bilitatē digestiue eaꝝ: ⁊ ꝑ sup̄fluitatū ipsaꝝ multitudinē: ⁊ ꝑ āplitudinē cānaliū vn̄ egrediūt eaq̄ eis exeūt: ⁊ ꝑ illā q̄d ex eaꝝ resoluit mēstruis ⁊ ad vrine m̄sa rēdit. Mascloꝝ ꝟo vrīas cū mouent turbant ⁊ d̄clinat eaꝝ turbatio ad sup̄iora: ⁊ ē q̄ s̄t plus turbidētur. ¶ Sȝ mulieꝝ vrie fere turbidā: ex ꝑmone ꝑ paucā sep̄atione sui: ⁊ hūt s̄z plȝ supra sumitatē suā spumā rotūdā ⁊ si turbide fuerit eaꝝ turbatio pauca erit. In vrīs viroꝝ ilico cū mixtionib⁹ [illegible] fila ad lucē terra. Urie p̄gnātiū s̄t clare ⁊ s̄ eaꝝ superficiē ē nebula ⁊ q̄nq; trahūt ad colorē aq̄ [illegible] pedū i q̄ coquūt pedes aīaliū ⁊ i ipa ē tīnt⁹. Et supra sūmitatē eaꝝ ē nebula: s̄z q̄nq; mō fuerit i mēsib⁹ [illegible] bit sic cottū carminatū: ⁊ ē cū i eis s̄t velut g̃na q̄ ascēdūt ⁊ d̄scēdūt. Cūq; trin⁹ mīfestior fuerit erit impregnatiōis pn̄^m: ⁊ cū loco ipi⁹ fuerit rubedo erit in fine impregnatiōis: ⁊ ꝓpe si turbant cū mouent. [illegible] vrīa s̄z plm̄ ē nigra ⁊ in ipa ē velut attramē^m ⁊ [illegible] dities. ¶ De reb⁹ vrinaꝝ aīaliū ⁊ diuersitate ipsaꝝ ab vrinis hominū. Cap. xi.

Plerūq; ꝯfert medico cū aīaliū vrīas cognosceꝛ ea q̄ cū i eis ip̄e expit̄ certitudinē fac: h⁹ [illegible] difficile ē. Quidā aūt dixerūt q̄ vrīa asini ē sic butyꝛ liq̄dū cū turbiditate ⁊ grossitie exteriore. Et subiugaliū vrine ei silant: s̄z s̄t citrine: ⁊ videbit q̄ sup̄ior medietas vrinat sit clara ⁊ iferior medietas sit turbida. ¶ Ouiū ꝟo vrīe s̄t albe ad citrinitatē trahētes [illegible] q̄ vrinis hoīȝ s̄z subaȝ nō hūt: ⁊ eaꝝ sedimē ē sic oleū aut sic amurca. Et cuiuscūq; nutrimētū fuerit melius erit clarior. ¶ Urina ꝟo capreoli vrinis hoīȝ ⁊ eqūi silat. s̄z nȝ subaȝ h̄ȝ nȝ sedimē ⁊ ē clarior vrīs ouiū.

¶ De reb⁹ aliis q̄ vrīs silant: ⁊ d̄ria iter eas ⁊ vrīā. Cap. xij.

Sirupū acetosū ⁊ oēs liq̄ores q̄ fiūt ex aq̄ ⁊ melle ⁊ aq̄ ⁊ ficub⁹ ⁊ reliq̄s q̄ s̄t ex croco ⁊ eis silib⁹: q̄tropl⁹ tibi appropinquaueris erūt i claritate magis augmētati. ⁊ q̄tropl⁹ elongaueris ea ꝯsidera an oȝ vt augmētet grossitudo. Urina ꝟo ad h⁹ est diuersa. ¶ hydromellis p̄terea spuma est citrina et aq̄ ficuū sedimē a latere descēdit ⁊ nō in medio neq; ordinate nȝ h̄ȝ motū. Sit ḡ sufficiēs in notando dispōnes vrinaꝝ. In libris ꝟo p̄ticularib⁹ ꝑuenit ad te diuisiōes dispōnū vrine.

¶ De signonib⁹ egestionis. Cap. xiij.

Egestio plerūq; declarat ex sui q̄titate quod est vt cōsideret si est minor eo q̄ comedit aut maior aut eq̄lis. Et notū quidē ē q̄ ipsi⁹ augmentū est ꝑ humoꝝ multitudinē: ⁊ paucitas ꝑ ipsoꝝ paucitatem: aut q̄ ex ipa in intestio monoculo ⁊ in colon ⁊ i fasciis multum fuit retentum q̄d est signū colicam precedens: aut propter expulsiue debilitatem. ¶ Et cognoscitur ēt ex essentia sui: quoniam q̄d ex ea liq̄dum est aut significat opilationes aut digestiue malitiam. ¶ Et plerumq; significat mesaraice debilitatem

tē q̄ hūorē nō fugit: ⁊ qn̄z ē pp capitis reumatismuz
aut pp cōcisiōz rei q̄ egōnē huectat. ¶ Qd aūt i hūi
do viscosuz ē plerūqꝫ signt liq̄factiōz ⁊ h° ē cū fetore:
⁊ plerūqꝫ signt maioꝝ hūorū ⁊ viscosoꝝ multitudinē:
⁊ h° nō cū multa exit leuitate: ⁊ plerūqꝫ signt nutrien
tia viscosa q̄ comesta fuerūt ⁊ nō pauca cum calore
forti in cōplōe ⁊ nō fuit uir ea digō bōa. ¶ Sz qd ex
ea est spumosuz fortitudis caloꝝ signt ebullitiōz aut
mitaꝝ vētositatū pmixtōz. ¶ Qd āt ex egōne est sic
cū aut laborē signt ⁊ resolonū: aut multā vīe ꝓuoca
tiōz: aut igneū calorē aut nutrientū siccitatē: aut mis
tā morā i itestīs: sic i suo dicem° ca° . Cūqꝫ hūiditas
sicco qd ē duꝝ admiscet signt q ei° siccitas ē: ppea q
multā fuit retēta in hūiditatib° ipāz exire ꝓhibenti
bus: ⁊ pp ꝓuatōz fell' pūgēt ⁊ festināt sz cū ibi nō ē
lōga retētio nec hūiditat i itestīs adūt signes cā in
ipā ē supfluitat' saniose ⁊ pūgēt effusio q̄ ab ep̄e flu
xit i eo q̄d ē corā ipo ⁊ sua ettone nō ꝗeuit donec cō
misceret. ¶ Et est et cū colore sui digscit egō: ei° vō
calor nālis igne° ē leuis exūs igneitat q̄ si augmen
tat felli signt multitudinez ⁊ si minuit signt cruditatē
⁊ maturatiōis ꝓuatiōz. ⁊ si alb° fiat qn̄z ē ei° albedo
pp opilatōz in cānalib° fellis: ⁊ h° signt ietericiā: ⁊ si
cū albedie ē vir° saniei hn̄s odorē magni spāt signt
aptiōez. ¶ San° q̄z q̄ nō exercitat multotiēs egerit
virus ⁊ saniē q̄ est ei purgatio ⁊ eūs laudabilis: qm̄
pp hoc remouet ab eo lassitas q̄ ei pp ꝓuatiōz exer
citij acciderat: quēadmodū diximus in vrina. ¶ Pre
terea scito q egō colorē igneū vehemēter supfluum
hn̄s multotiēs i hora statū egritudinū signt matura
tionē: ⁊ multotiēs signt dispōnis maliciā. ¶ Et nigra
q̄d signt talit q̄lit sūt vrie nigre signtōes. Significāt ei
aut adustionē fortē aut egritudis melie maturatiōz
aut nutriēs tingens aut potionē rei q̄ meliam eua
cuat: sed p³ est mala: ⁊ illa q̄d q̄ ē pp purā meliā nō
sufficiēter cognoscit ex colore sui: imo cognoscēda ē ex
acredine sui ⁊ pōticitate ⁊ bullitiōe terre ex ipā. Et
est mala siue sit egō siue vomit° ⁊ ex ipi° ppietati
bus est q i se luminositatē hz. ¶ Ad vltimū vō hūoꝝ
melācolic° pur° pueciās ē sz plm cū egredit. s. ē mor
tis significatio. ¶ Chimi vō nigri exit° multotiens
cōfert: ⁊ illud est qm̄ melie nālis exit° vltimā corpis
adustionē signt ⁊ hūiditatū ipi° pemptiōem. ¶ Viri
dis āt egō calouis inati signt extinctiōez: ⁊ silr fusca.
¶ Egō quoqꝫ plerūqꝫ ex sui cognoscit fora ex absen
tia inflatiōis sue aut ex iflatiōe: qm̄ inflata sicut ster
cus vacce signt vētositatē. ¶ Et est cū ex hora sui co
gnoscit: qm̄ cū egōnis exit° festinat ⁊ horā q̄ egredi
solebat antecedit signū ē malū: q: fellis signt multi
tudinē ⁊ vtut' retētiue debilitatē: ⁊ si ei° tardat exi
tus digestiue signt debilitatē ⁊ itestinoꝝ frigiditatez.
Et hūiditat' ⁊ somni multitudo vētositates signt in
flatiuas. ¶ Colores quoqꝫ extnei ⁊ diuersi mali exūt
⁊ nos ipos in libro nolabim° pticulari. Que vō ex
egestiōe ē melior ē mista q̄ ē silū ptiū ⁊ in q̄ aquosi
tas siccitati est vehemēt admixta: ⁊ cui° spissitudo ē
sicut mellis spissitudo ⁊ cui° exit° ē facilis ⁊ nō pūgit
⁊ cuius color attinet citrinitati ⁊ nō est multi fetoris
neqꝫ ē ꝓuata fetore. ⁊ nō hz gurgulatiōz nꝫ rugitū ⁊
nō hz spumā: ei° exit° ē i hora in q̄ solet: ⁊ fm q̄ntitatē
q̄ ei qd comedit ē ꝓpinq̄ in q̄ntitate sui. ¶ Et scito q
nō ois egōnis eq̄litas ē laudabil: nꝫ ois ei° lēitas q:
qn̄z sit pp vehemētē maturatiōez i ol pte silez: ⁊ qn̄z
sunt pp adustionē ⁊ liq̄factionē siles: ⁊ tunc qd sit ex
deterioib° signatiōib°. ¶ Et scito q egō q̄ ē tēpate es
sentie q̄ ē ad tenuitatē nō ē laudabil nisi cū nō sunt
cū ea rugit° nꝫ vētositates nꝫ i sui exitu paulatī in
terscecat: ⁊ si nō posse ēē ei° exit° sit pp vir° molestās
qd est ei admixtū: ⁊ nō pmittit vt ꝯiungat. ¶ Est aūt
cū plerīqꝫ solliciti fuerint d signib° q̄ i sudore ⁊ alījs
appent reb°: verūm de ipsis loci ꝓpri° ē in fmōe pti
culari. In fmōe q̄z pticulari silr repiēs expositionis
augmētum in re egōnis ⁊ vrine ⁊ reliquoꝝ.

¶ Fen tertia. cuius est caplm vnuz ⁊ doctrine q̄nqꝫ.

¶ Caplm singulare dictiōis tertie. de causis sanita
tis ⁊ egritudinis ⁊ necessitatis mortis.

Edicina i p° diuisiōe i duas di
uidit ptes i ptē theori
cā ⁊ ptē practicā: q̄ tñ oēs sunt scie specu
lādi. Qd aūt noie theorice ꝓpe designa
tur ē illō qd i demōstrādo sniās tm̄ con
fert ita q i ōmtatiōe opōis nllo mō auxiliū pbet sic
ps i q̄ res sciunt ꝯplonū ⁊ hūoꝝ ⁊ virtutū ⁊ spēs egri
tudinū ⁊ accntū ⁊ cāꝝ: ⁊ illud cui nomē ꝓpriū practi
ce attribuit ē qd in demōstrādo opōnis ⁊ regiminis
q̄litatē auxiliabit sic ps q̄ nos iuuat ad ōmtādū quō
sanitatē corpis qd i illa ⁊ ex illa dispōe exit custodia
mus: ⁊ quō corp° qd talē hz egritudinē medicemur
Et nꝫ exīs q ps q̄ dr practica sit opō ⁊ actio: sz ē ars
q̄ docet nos quō sit opādū ⁊ agēdū ⁊ nos qd iā decla
uim° tibi h° in his q̄ sunt pmissa: ⁊ postq̄ iā expleui
mus dictionē p^{am} ⁊ 2^{am} in his q̄ sunt ptis me° q̄ est
theorice vlis: ergo nr̄m studiū nunc reducam° i dua
bus q̄ remāserunt ad ptē ipsi° practicā fm modum
vniuersalem. ¶ Pars aūt ipsi° practica i duas distri
buit ptes. Quaꝝ vna ē scia regēdi corpa sana q̄lr in
sui remaneāt sanitate. ⁊ hec q̄dē custodiēdi sanitatē
scia vocat. Et ps ei° 2^{a} est scia regēdi corp° egrū q̄li
ter ad sanitatis redeat dispositionē ⁊ vocat scia me
dicādi: ⁊ nos q̄dē icipiem° ⁊ scribem° in hac dictiōe
sermonē ꝯpēdiosum de custodienda sanitate. ¶ Et
dicem° q ꝓpterea q gn̄atiōis nroꝝ corpoꝝ pn^{m} res
due fuerunt: quaꝝ vna est spma viri cui° eēntie cer
tius est q locum hz factoris. ⁊ altera est sperma mu
lieris ⁊ sanguis mēstruus cuius rei certius est q lo
cum hz mātei. ⁊ he due sube in hoc cōicant q vnaq̄qꝫ
earum est fluida ⁊ humida. sz post diuersificent. Et
aqueitas ⁊ terreitas in sanguine ⁊ spermate mulie
bri plus abundāt. et aereitas et igneitas in sperma
te virili superat. ¶ Oportuit autē vt coagulationis
hoꝝ duoꝝ pn^{m} esset coagulatio humida sz terrei
tas et igneitas sint iuncte in eo q ex eis fuit. ⁊ ter
reitas cū eo qd in ea exīt de duritie et igneitas cum
eo q est in ea ex vtute maturādi iuuerint se et coa
gulatā duꝝ fecerint et coagulationē q̄ndā ei attri
buerint et duritiē. Verūtñ hoc ad terminū coagula
tiōis duroꝝ corpoꝝ nō puenit. sicut lapides et vitrū
ita q ex eis nihil resoluat: aut resoluat qd nō sēsu p
cipit: tūc nāqꝫ secura eēnt a nocumēt q̄ ppassiduaꝫ
accidēt resolonē et lōgissimā: sz res nō ē ita. Quapp

corpa nr̄a duab⁹ nocumētorū spēb⁹ sunt exposita: quarū vnaqq̄ cām h₃ intrīsecā ⁊ cā₃ extrīsecā: ⁊ vna q̄dē nocumēti spēs ē hūiditat' resolō ex q̄ creati sum⁹ ⁊ hec q̄dē ordīate veīet. ⁊ scd̄a ē hēc ons putrefactio et ei⁹ corruptio et ipsi⁹ alīatio: vn̄ for̄ ēovite ɔueniēs nō ē. Et hec q̄ a p° mō ē ali⁹ h₃ sua ipsi⁹ malīa ad sicatatē adducat: ppēa q̄ corpēs hūiditatē pus exsiccari facit: ⁊ ex eo q̄d nr̄is ɔueniēs ē corpib⁹ corrūpit: d. inde ad vlti^m a putrefactiōe resoluit: qm̄ putrefactio ī pmis corrūpit hūiditatē: postea ipam resoluit ⁊ rem siccā dimittit cinerittā. ¶ hec igr̄ duo nocu^a ab aliis nocuīnt; sūt aliēa q̄ pp alias accīt cās sic frigiditas ɔgelatiua: ⁊ venena ⁊ spēs solonis ɔtinuitatis ɔtritio sa ⁊ reliq̄ egritudies. ¶ Sȝ due p̄dicte spēs huic nr̄e inuestigationi sūt ppinquores ⁊ dignores. qr earū mutatio ē ex dispōne sanitat'. ⁊ vnaqq̄ ipar̄ aduenit ex causis extrīsecis ⁊ causis intrīsecis: ⁊ extrīsece q̄dē cāe sūt sicut aer dissoluēs. ⁊ putrefaciēs. ⁊ intrīnsece q̄dē cāe sūt sicut calor inat⁹ q̄ ī nob ex̄it nr̄as resoluēs humiditates ⁊ calores ext̄nei in nob a nr̄is nutrientibus gn̄ati ⁊ reliq̄ nr̄as putrefacientia hūiditates. ¶ Oēs ſ̄o cāe iste se adinuicē iuuāt in exiccādo nos verūtn̄ pfectio ⁊ integritas nr̄a ⁊ po^a pficiēdi opōnē nō ē nisi pp multā siccitatē q̄ nob accit. deinde siccitas incessanter pcedit donec nos pimat. hec igit siccitas que nob accit res ē nob necia. ¶ Nos siq̄dē a p̄n° rei ī vltima ɔsistim⁹ hūiditate vn̄ pculdubio opȝ vt calor cā supet: qm̄ si nō ī ipa suffocaret: pcedit igr̄ pculdubio ī ipam assidue agēdo ⁊ ipam sp exiccādo incedit ¶ Q̄d tn̄ ex ei⁹ exiccatione appet in p̄n° eq̄litate attinet. deinde cū nr̄a corpa ad tēpate siccitatis puēniunt terminū calore exn̄te vt erat nō ē siccitas s₃ sue siccitatio p̄nc q̄ntitatē imo fortior qm̄ mā est minor ⁊ pp hoc ē magis recipiēs. Inde pculdubio seq̄tur vt siccitas supra siccitatē tēpatā augm̄tet ⁊ nō cessabit pculdubio q̄n assidue augm̄tū sumat: donec hūiditates ɔsumat. Calor igr̄ innat⁹ ē cā extīguēdi seipm accidētalit ppēa q̄ sit cā sui ipi⁹ mām ɔsumēdi: sicut lapidis flāma q̄ extinguit ppēa q̄ suā ɔsumit mām et q̄nto plus siccitas s̄m augmētū pcedit calor inat⁹ s̄m diminutionē icedit ⁊ accit defect⁹ nunq̄ cessans vsq₃ ad vltimū q̄ ē defect⁹ restaurādi hūiditatē loco eius q̄d resolutū fuit: defect⁹ igit semp augef. ¶ Siccitas ḡ duob⁹ augmētat modis. vn⁹ eo₃ ē pp diminutionē potētie recipiēdi mām: ⁊ alter minoratio hūiditatis in se pp caliditatis resolutiōem. ¶ Augmentatur igit caloris debilitas: ppēa q̄ siccitas in mēbror₃ substātia dn̄at: ⁊ pp nāle hūiditatis diminutionē que ē sicut mā ⁊ sicut oleū flāme lāpadis. Flāma nāq₃ duas h₃ hūiditates aquā ⁊ oleū: vna quar₃ ɔsistit ⁊ altera extinguit: silr calor innat⁹ in hūiditate ɔsistit nāli ⁊ ab augmēto extraneo extinguit: q̄ pueniet ex debilitate digerēdi ⁊ est sicut aq̄ hūiditas flāme. Et cum siccitas ad cōplementū accedit calor innat⁹ extinguitur ⁊ mors subsequitur naturalis. ¶ Corpus aūt nō pmanet tpe quo pdurat nisi ppēa q̄ ipsi⁹ innata humiditas p̄ma resolutioni resistit caloris munda(n)i et caloris sui corporis in nā sui. et ei⁹ q̄d ex motib⁹ accidit suis hac tā lōga restōne. qm̄ ipe sunt ea in eēntia sua debiliores. imo ipm stare nō facit nisi illud q̄d restaurat illud q̄d ex ea resoluit ⁊ est nutriens. ¶ Ex pimo nos iā declarauimus q̄ virtus nō opat nisi tar eo nisi vsq₃ ad terminum. Et ars q̄ sanitati custodiēdi nō est ars q̄ a morte securos nos faciat: ⁊ corpus ab extrīsecis nocumētis immunat: ⁊ vt magis q̄ corp⁹ ad vltimā vite lōgitudinē pducat q̄ est s̄m hoiem absolute: sed de duab⁹ reb⁹ securitatē ponit putrefactiōis penit⁹ phibitiōe ⁊ defensiōe hūiditatis ne cito resoluat. ¶ Et in ipsius q̄dem fortitudine cōsistit vt ips₃ vsq₃ ad obitū tps s̄m suā p̄mā cōplēxionē pmanere faciat. ⁊ hoc q̄d erit pp regimē restauratiōis q̄ sit in corpe loco eius q̄d resoluit s̄m q̄ntitatē possibilē: ⁊ pp regimen phibens dn̄i siccitatē accelerare faciētiū: exceptis cāis q̄ faciūt siccitatē debere esse: ⁊ p regimē custodiens a gn̄atiōe putrefactiōis pp tutelā corpis ⁊ custodiā a ptāte cāris extranei extrīnseci aut intrīnseci: qm̄ oīa corpora nō sunt eq̄lia in fortitudine hūiditatis radicalis ⁊ caloris inati: imo corpa in his exn̄t diuersa. ¶ Vnūq̄q₃ p̄terea corp⁹ terminū h₃ ī q̄ resultat siccitati ex sue cōplone sua ⁊ calore suo innato ⁊ q̄ntitate sue nālis hūiditat'. a q̄ nō remouet. est tn̄ cū ante aduenerit cāe in siccitatē adiuuātes aut aliq̄ mō pueniētes. Et multi q̄dē holuȝ dn̄t q̄ isti sunt termine nāles ⁊ termini accn̄tales sūt alii. Et q̄si custodiendi sanitatē ars erit illa in qua corp⁹ hūanū ad nālē pducat terminū si cōuenientia cōseruat. ¶ Huius aūt custodie administratiōi due attribute sūt v̄tutes q̄bus debuit medicus: vna ear₃ est nālis ⁊ vocat nutritiua q̄ restaurat illud q̄d ex corpore resoluit cuius sūba terrestati ⁊ aquestati attinet. ⁊ altera est alalis ⁊ q̄dē virtus pulsatiua q̄ restaurat q̄d ex corpe resoluitur cuius sūba est aerea ⁊ ignea. ⁊ ppēa q̄d mēbrū nō fuit sibi nutrito nisi in potētia. iō creata fuit virtus imutatiua q̄ntenus nutriētia mutet ī similitudinē ipsorū in effectu. ⁊ vt p certo sit nutriens in effectu. Et ad hoc creata fuerunt intestina ⁊ cānales q̄ sunt ad attrahendū ⁊ expellendū ⁊ retinendū ⁊ digerendum. ¶ Dicemus ḡ q̄ habene rei in arte custodiēdi sanitatē ɔsistūt in eq̄litate cāe₃ p̄dicta₃ cōtinuādi. ¶ Et tn̄ in q̄rū q̄ntitate maior necia ē sollicitudo sunt sequētes. Eq̄litas cōplōis: ⁊ electio eo₃ q̄ comedunt ⁊ bibuntur. Et purgatio supfluitatū. ⁊ custodia cōplonis ⁊ rectificatio ei⁹ q̄d p nares attrahit ⁊ custodia tangētis ⁊ moderamen motionū corporear₃ ⁊ alalium. Interdū ēt somn⁹ ⁊ vigilie quodāmodo numerant. ¶ Et in quidē iā scruisti ī his q̄ sunt p̄missa q̄ eq̄litas vnū h₃ terminū nȝ sanitas in aliq̄ ex cōplexionibus in hoc ingredit q̄ sit aliq̄ sanitas aut aliq̄ eq̄litas in aliq̄ spēsie: ⁊ est id q̄d int̄ duas res exit. ¶ Incipiemus igit in p̄mis declarare regimen infantie q̄ in vltima complexionis equalitate consistit.

¶ Doctrina prima. dictionis tertie. q̄ est de nutritione quatuor cōtinens capitula. ¶ De regimine infantis ex quo nascit vsq₃ quo incedat. Cap. i.

D Regnantiū aūt regimē sanitatiū q̄ prima fuit dicime ī dictionib⁹ scribem⁹ particularit. Infantis s̄o tpate cōplōnis cum nascit pleriq₃ sapientū dixerunt vt subtiliam

primis vbere leidi sup q̄tuor digitos: ꝛ cū lana ligari
mūda: q̄ bñ ꝛ subtilr sit retorta talr ne doleat: ꝛ olm
cū pāno sup ip̄3 ē ponēdū: ꝛ pp vmbilici icisionē pre
perūt vt vēaꝝ citrinaꝝ ꝛ san. dra. ꝛ sarcocolle ꝛ cymi
ni ꝛ vsnee ꝛ myrrhe ptes fumāt eq̄les ꝛ trite vmbili
co supponāt. ꝛ festināndū ē ad corp⁹ ip̄i⁹ saliēdū cum
sala mora tēnis sal q̄ten⁹ vmbilic⁹ ei⁹ indurescat ꝛ ip̄i⁹
cut' dura fiat. Et salub⁹ ṽo ille melior erit cui admix
ta sunt sedenegi ꝛ co ſt⁹ ꝛ sumac ꝛ fēugrecū ꝛ origa
nū: ꝛ ip̄i⁹ q̄ŏ nasus nō salat nz os. ¶ Cū ṽo q̄re nob̄
necē ē corp⁹ ei⁹ duꝝ facere ē: q̄m illico cū nascit̄ oīa
q̄ ip̄3 tāgūt ei nociua sūt siue cal'a siue frā siue aspa sē
tit ea: ꝛ h⁹ q̄ŏ ē pp cut' ei⁹ sbtilitatē ꝛ pp calorē ei⁹:
q̄m oē q̄ŏ ip̄3 tāgit sētit duꝝ ꝛ frm ꝛ aspeꝝ ꝛ si nobis
necīū fuerit iteꝝ salire faciem⁹: ꝛ h⁹ q̄ŏ augem⁹ cuz
multe fuerit sorditiei ꝛ mltaꝝ hūiditatū: deīn aq̄ te
pida ip̄3 lauabim⁹ ꝛ ei⁹ nares assidue purgabim⁹ di
git': q̄ꝝ vngues sīt leīsi ꝛ i ei⁹ oculos paꝝ olei ,pijcie
mus. ¶ Anū p̄tea orificiū minuto digito i circuitu ei⁹ ē
mouēdū vt apiat ꝛ obseruādū ē ne ip̄3 frigus tāgat.
Cūq3 ꝯ ceciderit vmbilic⁹ q̄ŏ ē p⁹ tres aut q̄tuor di
es erit meli⁹ vt ī ip̄3 pōat cin' codeaꝝ aut cinis cal
cāci vitulī aut plūbi adusti ꝛ triti cuiusq3 fuerit cuz
vino. ¶ Cūq3 volum⁹ vt fasciet nutrix ei⁹ membra
suauit tāgere dz ꝛ q̄ŏ dilatādū fuerit dilatat: ꝛ q̄ŏ sb
tiliādū subtilitare: ꝛ oē mēbꝝ fz ꝯuenientiorē figurā fi
gurare: ꝛ h⁹ totā subtili cōpīsiōe cū extremitatib⁹ di
gitoꝝ: q̄ŏ q̄dē multis faciēdū erit vicib⁹: ꝛ oculi assi
due erūt tergēdi cū re q̄ sit sic seta. Uesicā q̄3 ei⁹ pre
mere ꝯueīt: vt vrie exit⁹ facil fiat: deinde man⁹ ei⁹ ex
tēdat ꝛ ip̄i⁹ brachia ad gēua ducāt: ꝛ ip̄i⁹ caput in
fita ligēt ꝛ pile⁹ ei ip̄oāt q̄ sup ip̄i⁹ caput ꝯstrigat. i
domo p̄tea tpati aeris q̄ nō sit fri. ad dormiēn. pōat.
Op3 ăt vt dom⁹ vmbre atticat ꝛ tenebrositati aliquā
tule q̄ a supāte radio nō illuminet. Cūq3 dormierit
oportebit vt caput ei⁹ toto reliq̄ corpe sit alti⁹. ꝛ ob
seruādū erit ne cū dormierit aliq̄ c colli ip̄i⁹ aut ex
tremoꝝ ei⁹ aut dorsi torqueat. ¶ Ipse q̄3 in estate
aq̄ suaui cālī balneād⁹ ē. i hyeme ṽo aq̄ ei⁹ ad cali
ditatē trahat nō pūgentē. ¶ Hora ṽo ad ip̄m lauan
dū melior ē post ei⁹ lōgū somnū. ꝛ plerūq3 q̄dē est cō
ueniēs vt ipse bis in die lauet aut ter: ꝛ vt ordinate
ad id q̄ŏ sit magis tepidū mutet si tps fuerit estiuū.
In hyeme aūt nō sit frigidior aq̄ q̄ i calitate tēperata
erit. Ipse quoq3 nō lauet: vsq3 q̄ ei⁹ corpus calefiat ꝛ
rubere icipiat. postea exhat ꝛ ei⁹ aures custodiant
ne aq̄ in eis igrediat. ¶ Et oz q̄ŏ vt cū i hora ablu
tiōis accipit sit fz hūc mōz. Accipiat manu dextra ꝛ
sup brachiū sinistra sup pect⁹ suū appodiet ꝛ nō sup
ventrē. Ampli⁹ in hora ablutiōis ip̄i⁹ studēdū erit
vt ip̄i⁹ plāte ad dorsuz ei⁹ eleuent ꝛ ei⁹ pedes ad ca
put ei⁹ subtilit ꝛ suauit pducāt: deinde mollib⁹ pan
nis extergat ꝛ suauit extsat. Deīn fiat vt in p̄mis sup
vētrē suū iaceat: postea s̄ dorsuz ꝛ p̄ter hoc totū icel
fant fricet ꝛ pmat ꝛ figuret: deīn ad ip̄3 cū pāno fa
sciand ꝑ est redeūdū: postea in ip̄i⁹ nares oleū dul
ce pijciat: q̄m ei⁹ oculos lauabit ꝛ ipoꝝ tunicas.

¶ De regimīe lactatōis ꝛ remotiōis a lacte. Ca. ij.

Qualitas ṽo lactatiōis ei⁹ ꝛ ip̄i⁹ cibatiōis hoc
mō obseruant. Oīb⁹ modis q̄bus est poīe lac
mr̄is infanti ad sugēdū dandū est ip̄m. n. est nutriēs
q̄ŏ magis sīc exit sube nutrictiū p̄teritoꝝ q̄b⁹ aleba
tur dū in ventre erat. s. mēstruoꝝ mr̄is: q̄m ip̄a sunt
q̄ conuertunt ꝛ fiunt lac: ꝛ ipse magis est recipiēs h
et magis est ei cōueniēs: ita vt iā experimēto certifica
tū sit q̄ extremuz māmille mr̄is in os infantis pone
re valde cōfert ad remouendū q̄cq̄d ei nocet. ¶ Bis
aūt aut ter in die sugere māmillas dz ei sufficere: in
p̄mis nō est mltuz lactādus. Oz aūt ne sit ei⁹ mr̄ q̄
ip̄m p̄us lactat: donec mr̄is ꝯplo tempet. Et melius
q̄dē vt paꝝ mellis eidē tribuat. deīn lactet. ¶ Ex la
cte q̄3 q̄ŏ puer sugat i mane bis aut ter emulgēn. est
deinde māmilla est ei tribuēda ꝛ p̄cipue cum i lacte
fuerit macula. ¶ Lac ăt malū. s. acutū a nutrice in
fanti nō est dādū dū ē ieiuna. ¶ Et p̄ter h ēt due res
sūt faciēde infanti ei ꝯferētes ad h vt ei⁹ ꝯplo fortis
fiat. q̄ꝝ vna est leui⁹ mot⁹: ꝛ alia ē ꝯsonātia musice
ꝛ vox cātilene quēad^m mos est dū infantes in locis
ponūtur in q̄b⁹ dormire debēt. Ex q̄titate. n. recipiē
di h duo sciet q̄tū sit apt⁹ exercitio ꝛ musice q̄ꝝ v^m
est corpis alteꝝ aie. Q̄ŏ si aliq̄ res ,phibitoria mr̄is
lactāti q̄ puenit. siue eā debilitat' ip̄i⁹: siue corruptio
nis lactis ei⁹: siue q̄ ē delitiosa: eligēda erit nutrix
fm ꝯditiōes q̄s dicem⁹. Quaꝝ q̄dā attendūt in eta
te ei⁹ ꝛ q̄dā in ipsius figura: ꝛ alie i ei⁹ morib⁹ ꝛ alie
in formis suaꝝ māmillaꝝ ꝛ q̄dā in q̄litate lact' ip̄i⁹
ꝛ alia in q̄titate tpis q̄ŏ est inter eā ꝛ ptū ip̄i⁹: ꝛ alie
q̄ sunt ex gñe infantis ei⁹. ¶ Cūq3 fm has cōditiōes
repta fuerit oportebit vt eius nutriētia renouando
sint bona ex tritico ꝛ spelta ꝛ carne agnoꝝ ꝛ hedoꝝ
ꝛ pisciū: q̄ꝝ caro nō putrefit nec est dura. ¶ Lactuce
q̄3 sunt nutrientes q̄ŏ laudat ꝛ amigdale ꝛ auellane.
¶ Ex oleribus ṽo ꝯteri⁹ est eruca ꝛ sinapis ꝛ beta
dorē. q̄m sanguinē corrūpunt. Et i mēta est ei⁹ ṽt⁹.
¶ Nūc aūt dicem⁹ nutricis ꝯditiones ꝛ a conditiōe
etatis ip̄i⁹ incipiem⁹. Dicem⁹ itaq3 q̄ melius est vt
sit etatis q̄ est inter. xxv. ꝛ. xxxv. ānos: q̄m h etas est
iuuētutis ꝛ sanitatis ꝛ ꝯplemēti. ¶ Cōditiones vero
figure ipsius que attēdunt in ꝯpōne ei⁹ sunt q̄ op3
ip̄am boni coloris eē ꝛ collū hr̄e forte ꝛ pect⁹ hr̄e for
te ꝛ empliū: ꝛ musculosaz ꝛ durā hr̄e carnē inter pin
guedinē ꝛ maciē tpatam ꝛ carnosaz nō adipe abun
dantez. ¶ 2^m mores ṽo suos ꝯsideraī q̄m ip̄az op3
bonoꝝ moꝝ ꝛ laudabiliuz esse q̄ tarde a malis aie
passiōib⁹ patiat: sicut ira tristicia ꝛ timor: ꝛ reliqua
ab istis. Oēs. n. iste corrūpunt cōplōnez ꝛ fortasse a
lactatiōe abstinebit: ꝛ pp̄ter hoc ,phibuerūt q̄dam
ne stolida lactet. Et p̄ter hoc totū malitia moꝝ ip̄i⁹
eam pducet ad hoc vt infantis puā habeat sollicitu
dinē ꝛ ei paruz blandiat. ¶ Cōditiones ṽo q̄ in for
ma māmillaꝝ ipsius attēdunt sunt: q̄m oz ip̄as esse
solidas ꝛ magnas ꝛ sui magnitudine nō sint laxe: nz
debēt esse extēse magnitudinis: ꝛ oz ēt vt inter duri
tiem ꝛ mollitiem sint modiocres. ¶ 2^m q̄litatem ṽo
lactis ip̄i⁹ cōsideraī: q̄ oz vt ip̄i⁹ suba ꝛ q̄litas sint
tpate ꝛ ei⁹ color attineat albedini que nz sit fuscus
nz viridis nz citrin⁹ nz rubeus. Cuius odor sit bon⁹
in quo nō sit acredo: nz pōticitas ꝛ ipsius sapor dul
cedini attineat: i q̄ nō sit amaritudo nz salsedo neq3
acredo. ¶ Et oz vt trahat ad multitudinē: ꝛ vt eius

ptes sint sicce: ⁊ vt nõ sit subtile fluidũ nec multũ gros
sũ caseatum: neq3 diuersaꝝ ꝑtiũ: nec multe spume.
Et eius qd́ subã qlitates exigit q̄ erit vt de ipso supra vngue
mulgẽdo distillet: q̄ si fluit ẽ subtile. Et si vnguis in
clinet ⁊ nõ currat ẽ spissũ. Ipm et exigit cũ i ampul
la ponit̃ ⁊ paꝝ myrrhe sup ipz ꝓijcit ⁊ digito miscet̃
ꝓpter hoc. n. sciť aq̄sitatis ipi⁹ ⁊ caseitatis ipi⁹ q̄ti
tas. lac. n. laudabile ⁊ tpatuz est in quo aquositas ⁊
caseitas sunt eq̄les. Qđ si aliq̄ fuerit nobis necessi
tas lac tale hñs ipm ꝑparabim⁹ ex pte lactationis et
pte nutricis. Et pte qđ lactationis: qm̃ lac q̄ grossum
fuerit ⁊ mali odoris meli⁹ est vt non det̃ nisi postq̄
multũ fuerit ⁊ in aere morã fecerit: ⁊ qđ vehemẽtis
fuerit caloris cõueniens erit vt nullo⁹ ieiuno detur.
Et nutricis qđ regimẽ est q̄ si ei⁹ lac grossum fue
rit dabit̃ ei oxymel v spumatũ qđ cũ subtiliatiuorũ
apozimate sumat̃ sicẽ unctastꝝ ⁊ isopum ⁊ halce ⁊ ori
ganũ montanũ: ⁊ tribuet̃ ei ad comedẽdũ athareti ⁊
que eis simant̃. In cibo quoq3 ipsius imponat̃ paruz
croci ⁊ ꝑcipiat̃ ei vt cũ oxymelle calo euomat ⁊ tem
pato vtat̃ exercitio. Et si eius cõplõ fuerit cal'a dabi
tur ei in potu oxymel cũ vino subtili sit siue separatiz.
Qđ si eius lac subtile fuerit ꝑcipiet̃ vt q̄escat ⁊ ab
exercitio remoueat̃ ⁊ cibis nutriat̃ q̄ sanguinẽ faciũt
grossuz. Et fortasse dabit̃ ei ad potãdũ si non fuerit
ibi qđ ꝓhibeat vinũ dulce aut mustũ coctũ ⁊ ꝑcipia
tur ei vt diu dormiat. Si ṽo ei⁹ lac paucum fuerit
cõsiderabit̃ q̄ sit cã in h⁹ vtꝝ sit malitia cõplõis i to
to corpe: aut in mãmillis ipius. ⁊ h⁹ qđ cogscet p si
gnificatões ꝑdcãs i capitul' q̄ sẽ ꝑmissa. ⁊ p⁹ tãgẽm⁹
mãmillas. ⁊ si signũ fuerit q̄ sit in ea calor nutrietur
tali q̄lis est aq̄ ordei ⁊ spinachia ⁊ q̄ eis simant̃. ⁊ si si
gnificatũ fuerit q̄ sit in eis frigitas cõplõis ⁊ opilatio
nis aut debilitas v̄tutis attractiue augmentabit̃ ei⁹
nutriẽs subtile ad caliditatẽ declinãs ⁊ vẽtose sub mã
millis ponet̃ absq3 multa cõpssiõe. Ad hoc q̄3 cõfert se
mẽ baucieꝝ ⁊ ipemet et baucie ad hoc multũ ꝓsunt.
Qđ si cã ei⁹ fuerit nutrictis paucitas nutriet̃ ture
scõ ex ordeo ⁊ furfure ⁊ leguminib⁹: i iurib⁹ q̄3 ipsi⁹ ⁊
in cibis ponẽde sũt radices feniculi ⁊ semẽ ei⁹ ⁊ ane
tũ ⁊ nigella. Quidã at dixerũt q̄ cõedere vbã ꝑpe
ouiũ ⁊ capraꝝ cũ lacte qđ i eis cõtinet̃ valde ẽ vtile
ad hoc ꝓp illđ qđ in eis erit ex silitudie aut ꝓp ꝓpe
tatẽ q̄ est in eis. Quidã et expti fuerũt. vt. ʒ. i. carici
aut v̄miũ terrenoꝝ siccoꝝ i aq̄ ordei mist' dieb⁹ su
mat̃ ⁊ reperierũt optimũ: ⁊ silr elixatura capitũ salsoꝝ
pisciũ in aq̄ aneti. ex eis q̄3 q̄ lac multiplicãt est vt bu
tyri vaccini. ʒ. i. sumat̃ ⁊ i vas i q̄ puꝝ erit vinũ mit
tat̃ ⁊ bibat̃. Aut sisamũ in mola tritũ accipiat̃ ⁊ cuz
vino misceat̃ ⁊ colatũ ad biben. det̃. Amplı⁹ mãmil
le ex stercore turdoꝝ cũ lacte asine ⁊ oleo more ẽpli
liniant̃. Aut ex eo qđ ẽ i infiore pte melõgie elixa
te. ʒ. i. sũat̃ ⁊ cũ digit' i vio dissoluat̃ ⁊ ad potan. de
tur. Medicamẽ validũ. ℞. seis aneti. ʒ. iij. seis ãda
coche. se. porri. an̄. ʒ. i. se. sulle. se. feni. an̄. ʒ. ij. totũ
cum succo feni. ⁊ melle ⁊ butyro misceat̃ ⁊ in potu su
mat̃ ⁊ cũ lac nocu[m] fecerit sui multitudie ꝓpea q̄ cõ
strictione retinet̃. ⁊ ꝓp suã spissitudinẽ minuat̃ p id
qđ pauci exit nutrimẽti: ⁊ cõestiõe ei⁹ qđ paꝝ nutrit
⁊ cmplo pectori ⁊ mãmillis supposito ex cymino ⁊
aceto aut luto absoluto ⁊ aceto aut lẽtib⁹ coctis in
aceto: ⁊ p⁹ ipz potu rei salse vtat̃: ⁊ silr cõceliõe ne
te. Et mãmillas qđ blãdis manib⁹ multuz fricare
lactis essẽ multitudinẽ. Lac ṽo mali hñs odorem
medican. est dãdo in potu vinũ boni odoris: ⁊ ad co
medẽdũ dãdo cibum boni odoris. Regim̃ at qđ ẽ ra
ctatu ex tpe pt⁹ nutricis ẽ q̄m oz vt pt⁹ sit ꝓpinquũ
tñ valde: imo sit a tpe q̄ pepit mẽsis vnius ⁊ dimidij
ad mi⁹: aut mẽses duo: sitq3 ille quẽ pepit mascu
⁊ si ptus ei⁹ fz tps nãle. ⁊ nõ sit ipa q̄ abortũ fecit q̄
abortũ facere cõsueuerit. Nutrici ꝑea ẽcip.
tpato vtat̃ exercitio ⁊ vt nutrientib⁹ boni
⁊ ne cũ alĩq̄e cũ ea coeat: hoc. n. sanguinẽ
mẽstruũ ⁊ lact' odorẽ corrũpit: ⁊ ipi⁹ minuit
immo fortasse impgnat̃. in q̄ nocu[m] duob⁹
ẽps existit. Et nutrici qđ: ꝓpea q̄ illud qđ i sangui
ne est subtile ad embryonis nutri[m] redit: ⁊ embryo
ni qđ ꝓpea q̄ id qđ ad ipm venit ex nutrimẽto
paꝝ. qđ q̄ ali⁹ lacte idiget. In tota ꝑea ipi⁹ lacta
tiõe oz ⁊ ꝓpe in ei⁹ lactatiõe p⁹ vt aliq̄d lac
gat̃ ⁊ vt fluat ⁊ vt ipz ꝓssiõe mulcet̃ ne
multa factiõe gule ledãt̃ instrã ⁊ meri ⁊
bilitari. Et si an lactatõz q̄q3 vice paꝝ melis
bẽdũ det̃ mulsam erit: ⁊ si cum pauco vino fuerit
bonũ. Neq3 multũ lac ad sugeñ. vna vice dãdũ
imo meli⁹ est vt paꝝ ei det̃ ad sugeñ. ⁊ sepe
positis spatijs. Quãq3. n. cũ ad sugeñ. ei dat̃
tm̃ vt satiet̃: cõtingit extẽsio ⁊ inflatio
titudo ⁊ albedo vrie. Si q̄ hoc accit: oz ne
famelic⁹ lõgo tpe teneat̃: ⁊ vt studiũ ipendat̃ ad
donec istud digerat̃. Et fz pl'm i ꝑmis diebus
lactãdus est: ⁊ vt in ꝑma die ter lactet̃: ⁊ si q̄ in ꝑma
die ipz lactauerit alia fuerit q̄3 mr̃ ipi⁹ erit melius.
Silr si nutrici mala acciderit cõplo: aut egritudo
dolorosa meli⁹ erit vt alia ipz lactet donec sanetur.
Et silr si necẽ fuerit dare ei medicinã q̄ v̄tutem
q̄litatẽ habeat dñantẽ. Cũq3 post lactationẽ dor
miturus est ei⁹ cuna vehementi motu nõ est mouẽ
da: q̄m lac in ipius stõ cõcutit̃: imo suauiter mouẽda
est. Fiet⁹ q̄3 puus an lactatioz ei cõfert. Mẽsura
tps lactãdi est tps duoꝝ annoꝝ. Qđ si infans aliud a
lacte desiderauerit ordinate nõ est ei tribuẽdũ: non
tñ est ei violẽter ꝓhibẽdũ. Postq̄ ṽo dentes ap
parere cepint dẽtes ipe ad nutriẽs mouẽt̃ ⁊ or
dinate qđ sit forti⁹. Res tñ dura ad masticandũ
ei dãda: imo ꝑmo det̃ ei panis quẽ ei masticauit
nutrix: deĩn panis cũ aq̄ mellis aut cũ vino aquoso
aut lacte. Et tũc qđ paꝝ aque ei tribuat̃. ⁊ in ali⁹
vicibus que cum pauco vino sit mixta nec
ad replõnẽ pueniꝝ. Qđ si vomit⁹ spõte
ei: ⁊ vẽtris inflatio ⁊ albedo vrine ab oi re
⁊ meli⁹ est vt ipsi⁹ nutriẽs ei tardet̃ donec
balneo. Deinde cũ a lacte amouẽdus erit
a lacte ordinate amoueat̃: ⁊ nõ subito: ⁊ vt fiant
glãdes ex pane ⁊ zuccaro. Qđ si ꝑfide mãmillis
fuerit ⁊ eas semp sugere voluerit ⁊ fleuerit
sunt myrrhe ⁊ mẽtastri. An̄. ʒ. 4. ⁊ terẽde ⁊
re empli mãmille epithimãde. Ad summũ
mus q̄ ifantis regimen est humectatio ꝓpea q̄
cõplo. ad hoc est cõueniẽs ⁊ q̄ ea in sui indiget

mēto ⁊ augmēto:⁊ exercitiū ↄ̄patū ⁊ nō multū ⁊ hoc
q̄dē ē eis sicē nāle: qm̄ nā q̄n accipiēdo cū augmētat.
¶ Cū aūt āmbulare cepit ⁊ moueri durꝫ motib⁹ non
erit ꝑmittēdus nec ad ambulādū ⁊ sedēdū ē ponē
dus anteq̄ sui nāꝫ ei desideriū fiat ne cruribꝰ ipsi⁹
⁊ dorso nocumētū accidat. ¶ Et meli⁹ q̄dē ē vt in pri
mis cū sedet aut sup terrā āmbulet ponat in corio le=
ni ad sedēdū ne terre asꝑitas scalpat ipꝫ: ⁊ fusees aut
cultelli: ⁊ his silia ex eis q̄ pungunt aut incidunt re=
moueant: ne sint corā eo: ⁊ custodiēdū ne ab alto la
bat loco. ¶ Cūq̄ canin⁹ apparuerit: ab oī re q̄ ad
masticādū est durā abstinendus erit ne mā: vn̄ cani
ni creant resoluat ꝑꝑ mollificationē quā desiderat:
⁊ tūc q̄ ipsi⁹ gingiue ex cerebro leporis ⁊ adipe gal
linaceo fricari debent ob hoc enīꝫ ortus sit facilis.
¶ Cūq̄ gigniue scidunt caput ⁊ collū ex oleo abluto
cū aq̄ calda cōquassato fricāda sunt: ⁊ ex oleo in au=
res ipsi⁹ parꝫ guttatim īfundat. ¶ Cū aūt iā posse fue
rit vt cū eis mordeat: tūc sunꝫ masticare desiderat di
gitū: q̄ꝑꝑ tūc ei dandū erit frustū radicis ireos que
nōdū valde siccata fuerit: hoc nāq̄ in tp̄e isto ei con
fert ⁊ vlcera in gingiuis ⁊ dolorē ꝓhibet. ¶ Et sil̄r
os eius fricari dꝫ ex sale ⁊ melle ne dolores isti acci
dāt: postea iā cū bn̄ nati fuerit aliq̄d erit dādū ei ex
succo liq̄ritie aut radicꝫ ipsi⁹ q̄ nōdū vehemēter exic
cata est vt in ore teneat: ⁊ ꝑterea ↄfert collū ipsi⁹ fri
cari. ¶ Cunq̄ canini nascunt ex oleo dulci aut alio
dulci oleo: deide post hoc cū loq̄ ceperit dētes erūt
fricādi: ⁊ ꝑcipue coꝝ radices.

¶ De egritudinib⁹ q̄ ifantib⁹ accidūt. Ca. iij.

Apāta gingiuaꝝ.	Sternutatio freq̄ns.
Uētris solutio.	Bothor in toto corpore.
Uentris constrictio.	Tumor īguis ex fletu.
Acuitas gingiuaꝝ.	Apā vmbilici.
Spasmus.	Uigilie: ploratus.
Aleuzez.	Singultus.
Tussis.	Debilitas stomaci
Anhelitus malitia.	Somnia mala.
Alcola.	Apostema gule.
Flux⁹ humoꝝ ab aure.	Oregmon.
Apā cerebri calidū.	Uētris inflatio.
Aqua capitis.	Egressio intestini.
Albedo pupillaꝝ.	Tenasmon.
Oculoꝝ īflatio febris.	Uermes.
Dolor ventris.	Excoriatio coxaꝝ.

Intētio ꝑmissa de medicādis īfantib⁹ ē nutricē
regere. Et si affuerit suspitio q̄ in ipsa sit sāgui
nis repletio minuēda erit aut vētosanda. Et si reple
tio ex hūore fuerit ipsa erit euacuandus. Qd̄ si nec̄e
fuerit nām ↄstringere aut soluere: aut vaporē a ca=
pite ꝓhibere aut mēbra anhelit⁹ rectificare: aut com
plonis malitiā ꝑmutare medicādū erit ꝑ ea q̄ come
dūtur ⁊ bibunt q̄ ad hoc sunt ↄuenientia. Cūq̄ medi
cabit vētris solōe aut vēter ei de nā euenerit ⁊ fue=
rit mult⁹ aut medicabit vomitu: aut venerit ei nālr
aductu forti meli⁹ erit vt ipꝫ ea die alia lactet. Noie
mus ergo ꝑticulares egritudīes q̄ īfantib⁹ accidūt.
Et ex eis q̄dē sunt apāta q̄ eis fiūt in gingiuis cū dē
tes nascunt ⁊ apāta q̄ eis accidūt in chordis q̄ sunt
i ꝑtib⁹ mādibulaꝝ: ⁊ spasm⁹ q̄ fit in eis. Cūq̄ hoc ac
ciderit ipse digito suauiter ꝑmēdus erit: ⁊ ex oleis i
ca⁹ originis dētiū noīatis fricādus est: ⁊ ex melle cū
oleo camomillino ↄquassato aut melle cū terbentie
na ⁊ sup caput aqua cala ab alto ꝓijciat in q̄ cocta
camomilla ⁊ anetū fuerint. ¶ Ex eis aūt q̄ īfantib⁹
accīt ē vētrꝫ solo ⁊ ꝓpe cū dētes nascunt: de q̄ q̄daꝫ
sūt q̄ dicūt q̄ fit ꝑꝑea q̄ suꝑfluitatē salītā famosam
sue gigniue cū lacte sugit: pōt tn̄ eē ne sit ita: imo ꝓ
pterea q̄ nā ipedita nō bn̄ digerit: ⁊ iō q̄ dolor accīt
⁊ ipe q̄d ē q̄ digōnē ꝓhibet i debilib⁹ corꝑib⁹. Et si
h⁹ paucū fuerit nō de eo tibi curādū erit. Qd̄ si fluor
affuerit q̄ ex eo adueniat suꝑfluitas succurrēt. erit ei
ēbrocādo vētrē e⁹ ex ātera aut cymino aut aniso aut
semie apij aut vētri ipi⁹ ēplꝫ suꝑponēdo ex cymino
⁊ rosis in aceto īfusis aut ispeita in aceto cocta. Et si
nō iuuerit h⁹ edi coaguli septa gr. ʒ. j. ⁊ q̄d est supra
cū aq̄ frā dāda erit. ⁊ tūc q̄ꝫ cauendū erit ne i ipi⁹ stō
lac case⁹ fiat dādo ea die aliq̄d qd̄ vicē lactꝫ obtineat
sicut oui vitellū mollē aut micas panis i aq̄ coctas
aut triticū fractū in aq̄ coctū. ¶ Et est ēt cū eis accīt
vētris ↄstrictio: q̄b⁹ in potu tribuēdū ē stercꝰ muris
aut suppositoriū ex solo melle vehemēter coctū fa=
ciēdū: aut cū mētastro aut cū radicib⁹ ireos sic sunt
aut cōbustis: aut ad comedēdūꝫ det eis parꝫ mellis
aut terbētine fm̄ q̄titatē vni⁹ ciceris. ⁊ vēter ei⁹ fri=
cādus subtiliter ē cū oleo aut sup ipi⁹ femur vacci=
nū fel ponē. ⁊ bucor marīē. Et q̄nq̄ ēt in ipsi⁹ gingi=
uis fit acuitas sunt epithimāde ex oleo ⁊ cera. Caro
q̄ꝫ putrida q̄ ē salsa eis ↄfert. ¶ Et ē ēt cuꝫ eis accīt
⁊ ꝓpe cū ē orīgo dētiū spasm⁹: q̄ plm̄ accīt ei ꝓpter
digiue corruptionē: ⁊ ex multa neruoꝝ debilitate: ⁊
ei ꝓpter q̄ corp⁹ hꝫ grossum ⁊ humidū. ē q̄ꝫ medicā=
dus ex oleo irino aut oleo liliaceo aut oleo alkāne
aut oleo keirino. ¶ Et ē ēt cū eis accīt aleuzez q̄ tunc
medicād⁹ est cū aq̄ in qua coquat ficidis aut ex olo
vio. mixto cū oleo sicionio. Et si existimet q̄ spasm⁹
q̄ accīt sit ex siccitate: ꝑꝑea q̄ post febres accīt: aut
post febrē vehemētē: ⁊ q̄ paulatim aduenit iungen
de sunt iūcture ex oleo viol. solū aut cū pauco cere
albe ↄquassato: ⁊ sup ipsi⁹ cerebrū ꝓijcien. ē olꝫ vio.
⁊ reliq̄ ab illis vehemēter: ⁊ sil̄r facien. ē si cuꝫez sic=
cum eis accidat. ¶ Est ēt cū ei accīt tussis ⁊ rheuma
tismus. Et in his q̄dē iā ꝑceperunt q̄dā vt multa aq̄
cala sup ipsi⁹ caput ꝓijciat cui hoc accīt: ⁊ vt ipi⁹ lin=
gua ex melle multū iniat: deinde lingue radix ꝑma
tur: vt multū statis euomat ⁊ sanet: aut gūmi arabi
cū ⁊ dragagātū: ⁊ semia cydonioꝝ ⁊ succ⁹ liq̄ritie: pe
nithi sumat: ⁊ q̄q̄ die parꝫ ex eis cum lacte dico mul
tis det. ¶ Et est cum īfanti āhelit⁹ malitia accīt. Os
ergo vt radices auriuꝫ ei⁹ ⁊ radix lingue ex oleo iun
gant ⁊ fiat vt ipse euomat: sil̄r ei⁹ lingua dilatet: qm̄
vehemēter ↄfert: ⁊ aq̄ cala guttatim in os ei⁹ distillet
⁊ parꝫ seminis lini cū melle ad lābent. tribuat. ¶ Et
est cū accīt alcula mltū qm̄ pāniculi lingue ipsius ⁊
oris vehemēter sunt molles vt nō patiat ipa tāgi ex
nimia ipsoꝝ mollitie quāto plus rasura aquositatis
lactis: qm̄ hoc est qd̄ multum ei nocet ⁊ ducit ipsum
ad cola. Et deterior q̄dem alcola est que non ē ma=
tura: ⁊ nigra ⁊ est mortalis: ⁊ qui sanior est est alba
aut citrina: ⁊ qui eā patit medicandus est ex aliquo

leui medicamine alcola nolatoꝝ in libris ꝑticulari-
bus. Et ē cū viole trite sole eis sufficiunt aut cū rof.
ꝛ xilocaratis mixte ꝛ est cū succ⁹ lactuce ꝛ solatri et
portulace ei sufficit: ꝛ si fortior ista fuerit radix lig̃ri
ne trite ꝛ est cū in bothor hūidis ꝛ cola ꝯferūt myr-
ra ꝛ galle ꝛ cortices turis vehementer triti ꝛ cū melle
mixte: ꝛ est ēt cum eis sufficit rob de moris solū ace-
tosū ꝛ rob d̄ succo vue acerbe: ꝛ ē cū ꝯfert ei abluere
eas cū vino aut cū aq̄ mellis postea ꝯfert adhibere eis
aliq̄d eoꝝ q̄ diximus ex desiccatiuis. Qđ si medicamē
forti⁹ hoc necessariū fuerit venaꝝ meimerā ꝛ corticū gra
nati balaustiaꝝ ꝛ sumac. An̄. ʒ. vi. sumant ꝛ gallaꝝ.
ʒ. iiij. aluis tamen. ʒ. ij. ꝛ terant ꝛ cribellent ꝛ pulueri
zent desup. ❡ Et est ēt cū aurib⁹ ip̄i⁹ fluxus accit hūo-
rū: qm̄ ipsi⁹ corp⁹ ꝛ ꝑpue cerebrū vehementer ē hūi
dū. Lana igit̃ in melle ꝛ vino pōtico mixt̄ cū pauco
aluis aut croci aut ꝑauco nitri infūgēda ē ꝛ aurib⁹
immittēda. Et est cū sufficit vt lana in vino pōtico aut i
quo paꝝ croci sit missū ꝛ intingat̃ ꝛ in aurib⁹ mitta
tur. ꝛ plerūq ꝫ accit ei dolor aurꝫ ex vētositate ꝛ hūidi
tate q̄ medicādus est ex lino ꝛ origano ꝛ sale ꝛ zucca
ro tabarzet ꝛ lētib⁹ ꝛ myrrha ꝛ seminib⁹ colloq̄n. ꝛ ce-
dri. Qđ cūq ꝫ eoꝝ fuerit coq̄t i oleo ꝛ i ip̄as guttati ꝑij
ciat̃. Et ē cū in cerebro īfant̄ fit ap̄a calꝫ ꝛ vocat̃ sirī
hūidū: ꝛ ē cū in tototē ei⁹ dolor ad oculū pueit ꝛ gut
tur ꝛ sit ide facies citrina. Cerebrū igit̃ ei⁹ ē īfrīgidā
ꝛ humectādū ex corticib⁹ cucurbite ꝛ citrulli ꝛ succo
solatri ꝛ succo portulace ꝑpe cū oleo ro. q̄dcunꝫ tñ
fuerit assidue mutet̃. Et ē cū i cerebro īfant̄ accidit
aq̄ cui⁹ curā iā nolauim⁹ in cura capit̄. Et ē cū oculi
ei⁹ īflāt̃. Sup ip̄os igit̃ lutū cū lacte est epithimādū
deīn in aq̄ cū q̄ cocta fuerint cāmomilla ꝛ albedarīgi
abluant̃. ❡ Et est cū ei accit ex multo fletu albedo in
suis pupillis q̄ medicād⁹ est cū succo solatri. ꝛ q̄nq ꝫ
accit coopture oculi īfātis sulacum ex fletu. Et cura
ei⁹ est ēt succ⁹ solatri. ❡ Et accīt ei febris: ꝛ tūc meli⁹
est vt nutrix regat̃: ꝛ ei ēt det̃ aliq̄d sic succ⁹ ꝑnati cū
oximelle ꝛ melle ꝛ succ⁹ citrulli cū pauco cāphore ꝛ
zuccaro: deīn fiat vt sudet q̄d fit cū cāne tectus ꝑmisit
ꝛ eaꝫ succ⁹ sup vērtē ꝛ sup pedes ponit ꝛ ip̄e coopit
qm̄ cū hoc sudat. ❡ Et est cū accit ei dolor vētris ꝛ
torquet̃ ꝛ fletr: vētri ꝫ supponēda sunt aq̄ calla ꝛ olm
multū calꝫ ꝛ paꝫ cere. ❡ Et est cū ei accidūt sternu
tatiōes frequētes: ꝛ est cū hoc cōtingit ꝑpter ap̄a in
ꝑtib⁹ cerebri. Et si ita fuerit medicañ. erit ap̄a infrīgidā
do ꝛ epithimādo ꝛ vngēdo ex īfrīgidātib⁹ succis ꝛ oleis.
Qđ si nō fuerit ex ap̄ate q̄d ei accit bedarūgi tritū
narib⁹ ei⁹ erit insufflādū. Et est cū in corpe accidunt
ei bothor. ꝫ q⁹ ex eis vlcerosūꝫ est ꝛ nigrū ē mortale
ꝛ ēt si nō fuerit nisi alcola tñ erit mortale q̄to ma-
gis cū expādet̃. Qđ aūt ē albū est sanū ꝛ sīr rubeū.
Et ē cū in ei⁹ egressiōe multa seq̄t̃ vtilitas. Et ip̄e q̄dē
medicāde sunt ex subtilib⁹ desiccatiuis l aq̄ solutis
ex q̄ ip̄e lauet̃ ꝛ i ea coct̄ sic rosa ꝛ myrt⁹ ꝛ folia arbo
ris mastic̄ ꝛ tamarisci: ꝛ oīa ēt istaꝫ rez bothor ꝫo
si sang̃ sint dimittēde sunt dōec maturēt̃ deīn curēt̃.
ꝛ si vlcerate fuerint fiat eis vng̃m ex cerusa: ꝛ ēt cū ne
cesse est lauare eas cuꝫ aq̄ mell̄ ꝛ pauco nitro. ꝛ sīr
alcola. Cū aūt spisse fuerit idigebūt eo q̄d sit forti⁹
ꝛ lauabūt̃ ꝫ tūc ex aq̄ baurac cū lacte mixte: ꝛ aut ro

terari possit. Qđ si fiat eaꝫ caro vesice ꝛ apostabit̃ ei
fundet̃ ex aq̄ i q̄ cocte fuerint myrt⁹ ꝛ rose ꝛ sīr natura
folia arbor̄ mastic̄. Sꝫ anq ꝫ hoc totū fiat natiuos
nutrices meliorare ꝯuenit. Et ē cū ꝑp multū fletū fit
ī guine tumor aut accīt aliq̄ ex eis fissure. In quo
q̄dē iā ꝑceptū est vt ameos terat̃ ꝛ cū albumine oui
ꝯspgat̃ ꝛ desuppōat̃ ꝛ cū pāno subtili lineo supiꝫ
strictura fiat aut lupini amari adusti ifund̄t i vino
ꝛ myrrha ꝛ cocta dīup ponāt̃ his āt fortiora si eā
stiptica sicut myrrha ꝛ cortices capsin ꝛ ei⁹ nuces et
aloes ꝛ acatia: ꝛ illō in. c. de fissura dicem⁹. ❡ Et ē
ēt cū īfāti accit: ꝛ ꝑpe cū vmbilic⁹ icidit̃ ap̄a. ꝛ tūc q̄ꝫ
accipiēda ē assaltei q̄ ē almanioꝝ terbintina in oleo
sisamino sit soluēdē ꝛ īfāti ad bibēdē ꝛ ex eis sup vm
bilicū epithima faciēn. ❡ Et ē ēt cū īfanti accit ne dor
miat ꝛ icessanter ploret: ꝛ vt os assidue vagiēdo mo
ueat. ꝛ tūc q̄d necē ē ẽt si pole ē fiat q̄ten⁹ dormiat cū
corticib⁹ papauer̄ ꝛ ip̄i⁹ scie ꝛ oleo de lactuc̄ ꝛ oleo
de papauere supponēdo ex eis tpib⁹ ꝛ vēnci ꝛ cētro
uentro. ❡ Qđ si necessariū fuerit aliō istis forti⁹ fiat hoc
medicam̄. Semē sīle nux q̄dē papauer albū kīnā
ni ꝑna causin portulace semē plātagis semē lactu-
rū. ꝛ semē feniculi ꝛ anisum ꝛ cyminū sumat̃ ꝛ ex vno
q̄ꝫ istoꝝ aliq̄d paulatiꝫ terat̃: deīn oīa terant̃ ꝛ tam
eis ꝑa vna psilij tosti ꝛ nō pulueriꝫati pōat̃: ꝛ oīa hec
cū tāto zuccaro q̄tū ip̄a sūt misceant̃: ꝛ ex eis īfāti
q̄titas. ij. ʒ. in potu tribuat̃. Si aūt voluntas fuerit vt
hoc sit forti⁹ cū eo tñ opij ponat̃ q̄tū ē tertia ꝑars
ꝑtis aut min⁹. ❡ Et est ēt cū īfanti accit singult⁹ cu
tūc dāda ē nux idica cū zuccaro. ❡ Et est cum īfanti
accit vomit⁹ fortis: cui forsan dabit̃ medietas dañ.
i. gariof. Uerūtñ q̄nꝫ ei ꝯfert stō supponere ep̄thima
aliq̄ ꝯstringētiū vomitū debiliū. ❡ Et est cū īfanti ac
cit stōi debilitas. Cui⁹ q̄d stōo tunc ex muscho cū aq̄
ro. est: ꝛ medus aut cū aq̄ myrti ꝛ ei i potu succ⁹ ado
rā tribuat̃ cū ꝑua gariof. q̄titate ꝛ zuccaro aut
iij. octaue. ʒ. i. galie muscate cū pauca q̄titate ro
ne. ❡ Et ē cū īfanti accīt sōnia terrefacientia in sōno
q̄ plꝫ eueniūt ꝑp replōeꝫ ip̄i⁹ factā ex multa gulositā
te. Cū ꝫ cib⁹ corrūpet̃ ꝛ stōs h⁹ senbit ꝑcedet motū
a vītute sensibili ad vītutē formatiuā ꝛ imaginatiuā
ꝛ appebūt ei somnia terrafacientia. Oꝫ igit̃ ne stō ip-
sius valde pleno cogat̃ dormire ꝛ vt ex melle ali⁹
beñ. ei det̃ q̄ digerat id q̄d est i stō isto ꝛ depōat̃. Et
ē cū īfanti accit ap̄a gule iter os ꝛ meri q̄d q̄nꝫ exten
dit̃ vsq ꝫ ad musclos ꝛ spōdilles colli. ꝛ tūc q̄d vlt̄
ter suppositorio soluēd⁹ ē: deīn ip̄e est medicād⁹ cū
aliq̄ q̄d sit sic rob d̄ mor̄ ꝛ reliq̄s ei silib⁹. ❡ Et ē
cū īfāti dū dormit vehemēt̃ accit oregmō cui terā
tritū cū melle ad ꝑloeñ. ē tribuēdū aut cīminū tritū
melle ꝯspersum. ❡ Et ē cū īfāti accit vētris īflatio cu
ius medicationeꝫ iā nolauim⁹ in. c. de egri. capit̄.
Uerūtñ hic referem⁹ rē ei vehemēt̃ ꝯferētē. Et sit
origāi ꝛ castorei ꝛ cimini ꝑtes sumāt̃ eq̄les ꝛ inter
misceant̃ ꝛ ei i potu tribuāt̃ q̄ꝫ sit pōd⁹. iij. ʒ. octa.
Et ē cū īfāti accit vt ei⁹ itestinū egrediat̃. Et tūc d̄
corticū granati ꝛ myrti recētis ꝛ cuppulaꝝ glādiū ꝛ
rosaꝝ siccaꝝ ꝛ cornu cōbusti ꝛ aluis tamen ꝛ vng̃
laꝝ caprinaꝝ ꝛ balaustiaꝝ ꝛ gallaꝝ partes sumen-
de sunt eq̄les ꝛ in aqua adeo fortiter coquende ꝛ de

nec coꝝ ꝟtus egrediaꝛ:deide ĩ coꝝ apozimate sede
re cogaꝛ ip̃o tepido. ¶Et ē cũ ĩfãti accit tẽasmũ pp
frig⁹ qð ei supuenit cui confert vt nasturtiũ ⁊ cimini
añ.ʒ.iij.sumãꝛ ⁊ trita cribellẽꝛ ⁊ butyro veteri vac=
cino ↄspsa ad bibeñ.cũ aq̃ frã deñꝛ.¶Est cũ invẽtre
ĩfãtꝭ ꝟmes minuti ꝑcreãꝛ ei nimis nocuĩ ⁊ plm cir=
ca anũ in q̃ ẽt lõgi gñanꝛ:ſʒ lati raro ꝑcreanꝛ ĩ ip̃o.
Lõgi ãt medicãꝛ ex aq̃ asceth de q̃ modicũ l lacte ĩ
potu est tribueñ.ſʒ eius fortudinē.Et fortasse neces
sariũ erit vẽtri ip̃i⁹ emplm supponere ex borouzʒ ca
cule ⁊ vaccio felle ⁊ colloq̃ntidaꝝ pulp.a.ſʒ ad pũos
curãdos q̃ sunt in ano elẽni ⁊venaꝝ rubeaꝝ ana po
vna sumenda est:⁊ zuccari ſʒ sui magnitudinem: et
deinde cũ aq̃ ad bibẽdũ deꝛ.¶Et ē qñ infanti in co=
pa accit excoriatio.⁊ tũc qð myrt⁹ trita pulverizan=
da est desup aut radix ireos pulverizata aut rose
trite aut ciperum aut ordei farina aut lentium.

¶De r̃gie ĩfãtiũ cũ mutãꝛ ad etatē pueritie. C.iiij.

Oportꝫ vt tota ĩtentio sit in meliorando mores
pueri ⁊ moderãdo ip̃os ⁊ h⁹ qð est vt obseruetꝛ
ne fortis ira nꝫ timor vehemẽs ei accidat neq̃ tristi
tia nꝫ vigilie ⁊ istð fit ↄsiderando sp̃ vt ei adhibeaꝛ
qð ↄsiderat ⁊ appetit:⁊ nõ pmittaꝛ esse corã eo aliq̃d
qð ipse abhorreat:⁊ in hoc due cõsistunt vtilitates:
vna in ip̃i⁹ aĩa vt crescat ipso a pueritia sua existẽte
bonoꝝ moꝝ.⁊ fiet ei habit⁹ ſit⁹:⁊ alta est ĩ corpore
ip̃i⁹:qm̃ sicut mali hũores malitie cõplõis sp̃ẽs sũt se=
quẽtes:ita cũ ex cõsuetudĩe acciderint seq̃ꝛ eos cõ=
plõis malitia.Ira nãq̃ vehemẽꝛ calefacit ⁊ tristitia
multum exiccat ⁊ pigritia virtutes laxat aĩales ⁊ cõ
plõm ad frãtꝭ ꝑpetatē ĩclinat.In tpamẽto ergo mo
rũ custodia sanitatꝭ aĩe ⁊ corpis sit ↄsistit. Cum aut
puer a sõno excitaꝛ balneãd⁹ ē:deiñ dimittendu⁹ est
ludere hora vna:postea aliq̃d ad comedẽdũ ei dan
dũ:deinde dimittẽd⁹ ē ludere ꝓlixi⁹ postea balneã=
dus:deide cibãd⁹ ⁊ q̃ntopl⁹ potẽ ē aquã sup cibũ bi
bere nõ ē pmittẽd⁹ ne cib⁹ crud⁹penetret añq̃ dige
raꝛ.¶Cũ ãt sex habuerit ãnos magr̃o tradẽd⁹ erit:
q̃ eũ doceat in q̃ ẽt gradatĩ ē ordinãd⁹.⁊ nꝫ ē cogen
dus assidue ĩ schol' morari.Cũq̃ ad hãc peruenerit
etatē min⁹ erit balneãd⁹.⁊ ei⁹ labor añ cõestionem
erit augmẽtãd⁹:nꝫ vinũ erit ei dañ.⁊ ꝓp̃e cũ aliq̃s ca
le ↄplõis fuerit ⁊ humide:qm̃ nocu^m qð ex vĩo tieꝛ:
⁊ ip̃ꝫ ē cole rubee in potatorib⁹ gñatio ei cito adue
niet.⁊ vtilitas q̃ ex vini portatõe gñaꝛ ē vrine ꝓuoca
tio:⁊ hũectatio iũcturaꝝ q̃ꝝ nõ ĩdiget ip̃e.Nõ.n.ei⁹
cola rubea ē mixta: q̃ ĩ vria sit ꝓuocãda:nꝫ ei⁹ iũctu
re hũectatiõe ĩdigẽt:ſʒ pmittẽd⁹ ē aq̃s dlcẽ lipidã ſʒ
ↄsideriũ ĩ potu sumeꝛ.⁊ ħ qð erit cursus regẽdi eos
dõec ad.xiiij.ꝑuẽiãt ãnos cũ sollicitudie illi⁹ q̃tidia
na qð ĩ eis ē ex mĩoratõe hũiditatũ ip̃oꝝ ex ꝓcessio
ne exiccatõis ⁊ ĩduratõis.¶Ordinãdi ħ sit mĩoran
do exercitiũ ⁊ sepãdo ab eo qð nos laborare facit in
ter pueritiã ⁊ adolescẽtiã:⁊ tẽpatũ comitẽꝛ exercitiũ.
Post hãc ꝟo etatē sit coꝝ regiũ regim̃ sanoꝝ ⁊ con
seruatio sanitatꝭ.Nos igiꝛ ad ip̃aꝫ mutem⁹ ⁊ ſmo=
nē de reb⁹ ꝑmittam⁹ ĩ q̃ ↄtinenꝛ rei habene in regi=
mine adolescẽtiũ nec̃ie ⁊ ab exercitio incipiamus.

¶Doctrina scða.dictiõis tertie.de regimine qð est
cõe albalegith:cuius sunt.17.capitula.

¶De regimie adolescentium cõi ⁊ ↄseruatiuo sum
ma de exercitio. Capi.j.

PRopterea q̃ plm regis ↄserua
tionis sanitatꝭ est vt
nos exercitemur postea comestio deide
dormiẽdi regimē:iõ ſmonē ab exercitio
incipe debem⁹.¶Dicemus itaq̃ q̃ exer
citium est mot⁹ volũtari⁹ pp quē anhelit⁹ magnus ⁊
freq̃ns est necessarius.⁊ ad ip̃m q̃dē pageñ.conuer=
sus ſʒ mo^m sue eq̃litatis ⁊ in hora sua nullo indiget
coꝝ medicamẽtoꝝ q̃ mãlib⁹ nec̃ia sũt egritudib⁹ ⁊
egritudib⁹ q̃ ea sequũꝛ ⁊ ex eis accñt:⁊ h⁹ q̃dē ē cuꝫ
reliquũ ei⁹ regimē ↄueniẽs ē ⁊ rectũ. ¶Et h⁹ qð de
cla⁹ est qm̃ queād^m sic nutrimẽto ĩdigẽtes sumus ⁊
nr̃e ↄseruatio sanitatꝭ est ex nutrimẽto nob̃ ↄuẽiẽte
qð eq̃le exit ĩ q̃ñtitate sui ⁊ q̃litate.¶Nullum aũt ex
nutriẽtibus q̃ sunt in po^a cũ oĩ totalitate sui ad nu=
tri^m mutaꝛ in effectu:immo ĩ vnaq̃q̃ digõne aliq̃ ex
eo supest supfluitas ad quã euãdã studet nã.Ve=
rũtñ nãe euõ solũ⁹ nõ ē euõ ↄpleta:imo ꝓculdubio
ex supfluitate cuiusq̃ digõnis remanet abstersio ⁊
impssio.¶Cũq̃ hoc freq̃nꝛ fiet ⁊ iterabiꝛ ⁊ aggrega
biꝛ ex eo aliq̃d mẽsurã hñs:ꝑueniẽt ex eius aggre=
gatiõe supfluitates male corpus a mltis ledẽtes pti
bus.Cũ.n.putrefient egritudies gñabũt putridas
⁊ si ip̃aꝝ q̃litas fortis fiat malitiã gñabunt ↄplõnis.
⁊ si eaꝝ q̃ñtitates mltiplicẽꝛ ꝑueniẽt inde accñtia re
pletiõis p̃dcã.Et si ad aliq̃d mẽbꝝ fluxerint apõata
gñabũt ⁊ ip̃aꝝ fumi sbe sp̃us ↄplõnē corrũpẽt.No=
bis ergo nec̃e ē eas ꝓculdubio euãre.¶Eaꝝ ãt euõ
ſm plm nõ ↄpleꝛ nꝫ ē ↄuẽiẽs nisi cũ medicis fiat ve=
nenosis q̃ ꝓculdubio nãꝫ frãgũt q̃ ẽt si venenose nõ
eẽnt:nõ posset eẽ q̃n eas bibere nãe laboriosuꝫ eẽt:
queadmo^m dicit hyp.q̃ medicina purgat ⁊ ineterat
⁊ preter hoc totũ cũ humore supfluo ⁊ humiditati=
bus nãlibus ⁊ sp̃ũ qui est vite subã ptē magnã euat:
⁊ hoc quidem totũ est ex eo quod ꝟtutē mẽbrorũ ꝑn
cipalium ⁊ eis seruientiũ debilitat: ħ ergo ⁊ alia sũt
impedimẽta repl'onis cũ in sui dispõne dimissa fue=
rit aut cũ euãbiꝛ.¶Ampli⁹ exercitiũ ē res q̃ magꝭ ꝓ
hibet ne repl'onis mã cõgregeꝛ cũ alia regimia cõ=
uenerint ei ⁊ ẽid q̃ calor inatus renouatur ⁊ corpi le
uitatis cõfert vsuꝫ.Ip̃ꝫ nãq̃ subtilē ãplificari fac ca
lorē ⁊ qð ex supfluitatib⁹ ↄgregaꝛ q̃q̃ die dissoluit:⁊
motus eas in labendo iuuat ⁊ ad loca vñ egredi so
lent ꝑducet.Oĩb⁹ ergo dieb⁹ nõ ↄgregaꝛ supfluitas
de q̃ sit curañ.Et p̃ter hoc ē sic diximus q̃ calorē ina
tũ accrescere facit ⁊ iũcturas ⁊ chordas duras effi=
cit:quãobrē opõnes efficere põt ⁊ a passiõib⁹ secure
fiũt ⁊ mẽbra apta redit ad nutri^m recipieñ.pp illud
qð ab ip̃is ex supfluitatib⁹ expellit.ꝟt⁹ igr̃ attractiua
moueꝛ ⁊ mẽbroꝝ duritiē resoluit ⁊ mẽbra facit leuia
⁊ hũiditates subtiliat ⁊ poros dilatat.¶Exercitium
aũt relinq̃ns in ethicã freq̃nꝛ incurrit: qm̃ mẽbrorũ
debilitanꝛ ꝟtutes ꝓpea q̃ motũ dimittũt q̃ inatuꝫ
eis defert sp̃m q̃ vite cuiusq̃ mẽbri instr̃m existit.

¶De speciebus exercitij. Cap.ij.

EXercitiũ aliõ est ad qð ꝑueniꝛ ex occupatione
alicuius hũanarum opõum aliõ ē exercitiũ pu
rum quod ē illð qð ĩtendiꝛ.ſ. qð ē exercitiũ tm̃ ex q̃

exercitiū ꝗrūt iuuamēta q̄ h̄z vtiās. ¶ Nā exercitiū
aliud est multū: aliud ē paucū: aliō ē forte ⁊ vehe-
mēs: aliud ē vebile ⁊ leue: ⁊ aliō ē velox ⁊ aliō est tar
dū: ⁊ aliō ē athicū. i. cōpositū ex fortitudīe ⁊ velocita
te: ⁊ aliud ē laxū ⁊ inter oīa duo extrema regit eq̄le.
¶ Exercitij v̄o spēs sunt iactari ⁊ manꝰ māib· con-
torq̄re ⁊ pcutere i mādibul' ⁊ currere ⁊ icedēdi velo-
citas ⁊ iacer̄ cū arcu ⁊ salire sursū ad rē a q̄ fiat su-
spēsio: ⁊ sup pedē vnū saltare ⁊ cū ense aut cū lācea
scrimire ⁊ eq̄tare eq̄s ⁊ casehu māibus q̄d ē vt hō su
per pedū extremitatē stet ⁊ manꝰ suas añ ⁊ retro ve
loci extēdat motu. Et he q̄d sunt exercitij spēs no-
tabilis. ¶ Ex subtiliū v̄o exercitiorū spēbꝰ ē exercitiū
q̄d fit in vndatōibꝰ ⁊ in cunis stādo aut sedēdo aut
iacēdo aut pua nauiculā itrādo aut nauiculā pisca
torū. Illis āt fortiꝰ ē vectari i eq̄s ⁊ camel' ⁊ lecticis ⁊
i plaustris vehi. ¶ Et ex fortioribꝰ q̄d exercitijs sīt ea
q̄ fiunt cāpestribꝰ animis: ⁊ ē vt hō cursū strigat suū
in loco cāpestrī ludi vsq; ad finē: deiñ retro redeat ⁊
incessant spatiū q̄q; reuersiōe minat donec in medio
stet capite reuerso. Et ex eis ē loca costarū q̄ fiūt sub
ascellis māibus ad añriora porrecti brachijs v̄bera
re ⁊ manꝰ: adiuicē pcutere ⁊ i plāo salire ⁊ i alto ⁊ lu
dere cū v̄gis alchelsirā retorti; ⁊ cū pila magna ⁊ p
ua: ⁊ ludere cū reuolutōe v̄gaꝝ: ⁊ i adiutorij muscul'
se adiuicē capiēdo ⁊ eleuare lapidē ⁊ eq̄s currere ⁊
ip̄os in circuitū retroducere. ¶ Luctatōe q̄z multas
h̄z spēs: ex q̄bꝰ ē vt q̄sq; luctātiū i medijs sui cōparis
manꝰ suas teneat: ⁊ ip̄z ↄstringat ⁊ q̄lq; ip̄orū labo-
ret vt a suo socio soluat alīo ip̄z tenēte. ⁊ ē ēt vt ma-
nꝰ suas supra sui ↄparē ↄtorq̄at ⁊ v̄terā suā ad sui
cōparis dextrā porrigat ⁊ sinistrā ad sinistrā ⁊ facie
ipsius ad illꝰ faciē ↄuersa ⁊ ip̄e eleuet eū ad supio-
ra: deiñ reuoluat eū. ⁊ q̄nq; icuruet ⁊ q̄nq; erigat: ⁊
ex eis ē ipulsio q̄ duobꝰ fit pectoribꝰ: ⁊ ex eis est vt
q̄sq; corꝰ sui cōpis collū teneat ⁊ ip̄m ad fras flectat
⁊ ex eisdē pedes torq̄re ⁊ ip̄os ↄmere ⁊ calcāeos sui
cōparis suis calcāeis aptire: ⁊ q̄ his silia e xūt ex mōis
q̄bus vtunt luctatores. ¶ Ex exercitijs v̄o velocibꝰ
est vt q̄sq; duorū ↄpariū locū cū suo ↄpare velocit p-
mutet ⁊ saliēdo ad posteriora retrorsū tēdat: ⁊ alīa
ad āteriora s̄z ordinē aut absq; ordine. Et ex eis est
exercitiū q̄d fit duabꝰ acubꝰ subselliorū ⁊ freq̄nter ad
posteriora saliēdo: ⁊ ē vt hō stet i aliq̄ loco. deinde a
duobꝰ sui latibꝰ duas subselliorū acꝰ i terrā figas in
ter q̄s sitūꝰ passus postea icedat mutādo q̄ a v̄tra
est ad sinistrā ⁊ q̄ a sinistra ad v̄trā ⁊ fit hoc q̄ velo
ciꝰ poss̄e fuerit. ¶ Et exercitia q̄d fortia ⁊ velocia fiūt
quietibꝰ admixta aut exercitijs suauibꝰ. ¶ Amplꝰ
exercitia fieri debēt s̄z diuersos mōs ⁊ nō s̄z vnū est
stañ. ¶ Vnūq̄dq; p̄fea mēbrū exercitiū h̄z sibi ꝓpriū.
Et māuū q̄d ⁊ pedū exercitiū nō ē res occlta. Pectꝰ
v̄o ⁊ mēbra ā̄helitꝰ q̄ñ exercitāt voce ḡui ⁊ magna
⁊ q̄ñ acuta ⁊ int̄ eas mixta: ⁊ hꝰ ēt exercitiū ē oris et
vuule ⁊ lingue ⁊ collo ⁊ decorat colorē ⁊ mūdat pectꝰ
⁊ ip̄m exercitat cū exufflatōe ⁊ retētiōe āhelitꝰ: ⁊ hoc
erit toti corpi aliq̄d exercitiū ⁊ ip̄eꝰ dilatat cānales:
verūtñ magnā lōgo tp̄e efficere vocē ē timorosū: ⁊ si
q̄ fortī ē pduret necīa fit multa aeris attractio i q̄ ē
timor: ⁊ si sit lōga erit necē mltū expellere aerē: in q̄
magnꝰ erit timor. ¶ Ad legeñ. p̄fea suauit̄ ē icipiē.
deiñ vox ordiat. ⁊ exaltāda postea cū vox sonorosa
fuerit ⁊ crescit ⁊ lōga fuerit ip̄s ip̄eꝰ ponen. erat q̄
tū: qm̄ tūc magnū affert iuuam̄. Qd si ex ip̄s ꝓba
bit: erit in ip̄o tior tēpatꝰ ⁊ sanis. ¶ Vnusq̄sq; p̄fea
hō s̄z se h̄z exercitiū. ¶ Exercitiū v̄o q̄ ē ex debilitate
motiuo i cuna illis ↄuēiēs q̄s febres debilitauerit
⁊ ↄualescētibꝰ: q̄ se mouere nō pūt n̄ sedere ⁊ q̄s il
lebori potio debilitauit: ⁊ q̄ sic ip̄m sit: ⁊ egritudine
in diaphragmate h̄ntibus. ¶ Cūq; suauit̄ fiet dormi
re faciet: ventositates dissoluet: ⁊ cōfert reliq̄s egritu
dinū capitis sic stupori ⁊ oblitioni: ⁊ cōmouebit ↄ
sideria ⁊ nāz excitabit. ¶ Cū āt sup lectum fiet nō
erit ↄueniētiꝰ ei q̄ h̄z sic hemitriteu ⁊ febres ↄposita
⁊ sciaticas ⁊ h̄nti hyrtropium ⁊ dolorē podagre ⁊ in
egritudies renū q̄m h̄ iundatio māz effic̄ apta ↄcus
sioni: ⁊ debile q̄dē ei q̄ ē debilior: ⁊ forte ei q̄ ē forti.
¶ In plaustris āt vehi has efficit oꝑōnes q̄ h̄ec
magis ip̄s hꝰ i ebulire fac. ⁊ est ēt cū q̄dā plaustris
hunt̄ facie retrouersa: q̄d visus debilitati ⁊ eius ob
fuscatōi magnū cōfert iuuam̄. ¶ In pūis v̄o nau
⁊ magnis ferri confert lepre: ⁊ hydropisi ⁊ apople
xie ⁊ fritati stoī ⁊ eiꝰ isfiatōi. qm̄ cū corā litore ma
ris fuerit cōmouebit ei vomitꝰ: ⁊ deiñ q̄escet stoma
stō. Sed nauibus ferri in mare altū ē fortꝰ mo
uendo egritudines q̄s nolauimus: ꝓpea q̄ s̄z aī
leticia ⁊ tristitia diuersificāt ⁊ s̄z mēbra nutrimē
rū s̄ exercitiū corpis exercitiū ē se q̄ns. ¶ Videns ēt
exercitat res ispiciēdo minutas: ⁊ q̄nq; ordināte
vt res luiosa leuiter ītueat. ¶ Auditꝰ etiā exercita
nos auscultādo occltos: ⁊ q̄ñ auscultādo magnos.
¶ Vnūq̄dq; ēt mēbrū exercitiū h̄z sibi ꝓpriū: ⁊ hꝰ ē
in ↄsuatōe sanitatī cuiuscūq; mēbri referentꝰ ūlis
dispōemꝰ pteclarē. ¶ Exercitio p̄fea vniū sibi caue
dū ne exercitij calefactio ad id q̄d ex insdī sius de
bile pueniat nisi s̄z mōz ↄsndi. v̄. g. opz vt cū varices
accñt pedes in exercitio q̄ vtit nō mltū moueat: s̄ u
ip̄z diminuat ⁊ suū pficiat exercitiū cū eis q̄ sūt corpis
supiora sic collo ⁊ capite ⁊ māibꝰ vt exercitiū ei
ad ip̄ꝰ pedes a supioribꝰ pueniat. Corpis ꝓpea totꝰ
exercitiū oz vt sit ↄbile: ⁊ fortī vt sit forte. et āttē
endū q̄ vnūq̄dq; mēbrū p se h̄eat exercitiū q̄d ē sibi p
p̄ū vt q̄ ē ad oculo ē ppuz intueri q̄d ē subtile: ⁊ gu
turi voce igrossare vel augmētare postq̄ hꝰ ordināte
fit ⁊ silr̄ dens ⁊ auris: ⁊ eodē mō oē in suo capitulo.
¶ De hō. icipiēdi exercitiū ⁊ mēsurādi ⁊ ordinādi.

Hora q̄ iceptio exercitij ꝑpat̄ oz vt corꝰ Cū
pus sit mūdū ⁊ ne i pncipꝰ itrāeorū ⁊ venarū co-
mi siluestres ⁊ mali existat: q̄s exercitiū in corpore
diffundat: ⁊ vt cibꝰ exitꝰ iā sit digestꝰ i stō ⁊ q̄ i itī
nis ⁊ vt alīꝰ cibi hora iā aduenerit. ⁊ hꝰ q̄d ē dētur
ne s̄z subaz ⁊ colorē mafatō: ⁊ erit h p̄ hora ipsius
cū. n. iā lōge fuerit ⁊ nā aliq̄ tp̄e i nutrimēto minuat
v̄fierit ⁊ igneitas i vrina accēsa fuerit ⁊ ↄtrarū alia
terminꝰ trāsierit exercitiū ipediēs erit q̄m debilitabit
ciet: ⁊ ꝓp hoc dixerit q̄dā q̄ cū forte exercitiū nō fiet
bonū ē ne sit stōmo vehemēt ianitꝰ: imo sit i eo pāū
nutriēs: ⁊ i hyeme q̄d fit ↄsūli ⁊ i estate sñale. ¶ Am
plꝰ q̄ exercitat̄ si ē plen meliꝰ ē q̄s si exercitet̄ ieiu
nꝰ: ⁊ meliꝰ ē vt exercitet̄ cū ē calidus hūidꝰ q̄ frigidꝰ

tet dū ē frigi. ⁊ sic. xex hoꝛ; q̄d ipi⁹ melioꝛ est eq̄litas.
Est āt cū exercitiū hoīez calc ⁊ sicce ꝯplōis ad egri=
tudies ꝑducē: cū igr̄ discesserit ab eo sanabit. Oꝫ pre
tea vt q̄ exercitat̄ icipiat ⁊ supfluitates ab iterioꝛib⁹
expellat. s. itestīs ⁊ vesica: diñ exercitet. verūtñ ꝑpōis
fricatiōe p⁹ vtat̄ q̄ nāz viuificet ⁊ poros dilatet: ⁊ oꝫ
vt fricatio cū re aspa fiat diñ olo iūgat̄ dici. postea
s̄ꝫ oꝛdinē iūgat̄ dōec mēbꝛ; ꝑ ꝑsiōe ñ vehemēt; penetra
tiōis ꝯpmat̄ ⁊ sit h⁹ māib⁹ mlt; ⁊ diuersis obuiātib⁹
sitib⁹: ⁊ vt h⁹ adoēc musclo; ꝑuēiat ptes: diñ dittat̄
fricat⁹ ⁊ exercitari icipiat. In tp̄e āt ꝟis hoꝛa; ipiꝰ
melioꝛ ē q̄ ē iuxͣ meridiē i domo tēpata ⁊ i estate oꝫ
ip̄ꝫ ꝑcedet. In hyeme ꝟo rōi ꝯuēiēs erat vt fere vsq̄
ad noctē tardaret: s̄ꝫ alia ꝓhibētia h⁹ vetāt i hyeme
igr̄ loc⁹ tepefieri dꝫ ⁊ tēpa⁹ calefieri: deiñ exer⁹ vteñ.
i hoꝛa q̄ melioꝛ erit s̄ꝫ illō q̄ō diximꝰ i digōe nutriēt;
⁊ exp̄lsiōe supfluitatū. In q̄ti⁹ āt exercitij tres res st̄
ꝯsiderāde. Una ea ꝙ ē caloꝛ qm̄ dū i ipō bōitas au=
get̄ adhuc ē hoꝛa: ⁊ 2ᵃ motꝰ qm̄ dū leues ꝑseuerant
adhuc ē hoꝛa ⁊ 3ᵃ mēbꝛo; dispō s̄m ipo; iflāmatōez
qm̄ dū ipo; augēt iflā⁹ adhuc ē hoꝛa. Cū āt dispō=
nes iste mīui cepint ⁊ sudoꝛ vapoꝛat̄ ⁊ resudatio liq̄
da fcā fuerit dittēdū erit. Cū āt dimissū fuerit ⁊ deñ
dū ē ad olꝫ q̄ō sudare fac̄ ꝑcipue si āhelitū sui exer=
citās tēuerit. Cūq̄ꝫ die p⁹ ei exercitij ipi⁹ cognuer; ⁊
ipꝫ nutriuer; ⁊ nutriēt; q̄nti q̄uā tolerare vꝫ cognue
r; nisi i 2ᵃ die mutes s̄ꝫ nutriēs ipi⁹ ⁊ exerci ⁊ die 2ᵃ
mēsura s̄ꝫ ei⁹ ei i die pᵃ. ¶De fricatiōe. Ca.iiij.

Fricatio alia ē dura q̄ extēdit vł ispissat: alia est
mollꝫ q̄ laxat: ⁊ alia ē mltaq̄ macrescere fac. et
alia ētpata q̄ īgsat. Cūq̄ꝫ h̄ ꝯponēt̄ ꝑuēiēt pta no=
uē. Et ē ēt fricatio q̄ ē aspa. s. cū panis aspis q̄ sāgui=
nē ad exterioꝛa velocit̄ trahit. Et alia ē leuꝫ cum pal
ma aut cū pānis lēib⁹ q̄ sāguinē ꝯiūgit ⁊ ipꝫ i mēbꝛo
ꝯtiet. Q̄ō āt ex fricatiōe q̄rit̄ ē corpo; raro; ispissa
tio ⁊ molliū iduratio ⁊ spisso; ratificatio ⁊ duroꝝ
mollificatio. Est ꝑterea ꝑpōis fricatio q̄ ē añ exer⁹
⁊ icipit fieri suauit̄ q̄ cū volūtas surgēdi adest strin=
git ⁊ idurat. ⁊ ē fricatio reductiōis q̄ ē post exercitiū
⁊ vocat̄ ēt fricatio q̄escere faciēs ⁊ q̄ō i ea itedit̄ ē su
pfluitatū i muscul' retēta; resolō ex eo q̄ p exercitiū
nō euāt̄ vt vapoꝛet ⁊ nō accidat fatigatio: ⁊ oꝫ q̄ō vt
hec fricatio illa mollit̄ ⁊ suauit̄ fiat. Sed q̄ ex ea me
lioꝛ ē illa q̄ ē cū olō q̄ cū duritie ⁊ ꝯstitie ⁊ aspitate fa
ciēda nō ē qm̄ mēbꝛa iđe exaspant̄ ⁊ pueri ab augmē
to ꝓhibēt̄: s̄ꝫ i adolescētib⁹ ē ei⁹ ipedi mīn⁹. Q̄ō si i
fricatiōe ꝯtigat erroꝛ q̄ ad ptē duritiei declinet ē sa=
nioꝛ erroꝛe q̄ ad mollitiei ptē declīat qm̄ fortē resolō
nē facil⁹ ē corrigere q̄ꝫ corp⁹ molli fricatiōe ad reci=
piēdū. corruptiōez ꝑpare lꝫ fricatio dura ⁊ aspa cuꝫ
supflua fuerit i corpe pueroꝝ ipos crescere ꝓhibeat.
Et tu q̄ō nō iuēies h⁹ post apō rememoꝛationē hoꝛe
fricatiōis ⁊ ꝯditiōez ipi⁹ verūtñ i hac hoꝛa reductiōi
declatiōez addem⁹. Dicem⁹ itaq̄ꝫ q̄ ipa ꝓ certo est
ac si eēt altā pa exercitij i q̄ cū olō icipieñ. ē ⁊ foꝛtitu
dine. deiñ cū ē ad mediocritatē ē declināduū nꝫ dū i
sua erit foꝛtitudie ē dimittēda: ⁊ meli⁹ q̄ō ē vt dū fu
multe sup eā ꝯiūgāt̄ man⁹. Fricat⁹ ꝑterea mēbꝛa sua
fricata post fricatiōez extēdet̄ dꝫ vt ab eis supfluita
tes expellant̄ ⁊ fasciā sumat q̄ ad ptē mēbꝛo; oīum

ipēs extēsis ꝓcedat: ⁊ tūc q̄ntoplō poterit suū ꝯtineat
āhelitū: ⁊ ꝑcipue cū musci vētr; ⁊ talli fiēt ⁊ pectoꝛ; mu
scul si facile fuerit extēdet̄ pollica ēt musci vētr; i fi
ne rei pa; extēdāt̄ vt itestina iđe aliq̄uā hēant ⁊ du
ctionē ⁊ iter h⁹ ⁊ h⁹ eat ⁊ se supinū ꝓyciat ⁊ suos pe
des pedib⁹ sui corpis cōmisceat. ¶Exercitātiū vero
excellētes aerē iter sua ꝯtiet exercitia s̄ꝫ tñ reductio
q̄nq̄ꝫ i medio iterpōit̄ exercitio. Ipm nāq̄ꝫ dimittit̄.
deiñ ad ipꝫ redit si ꝓlōgādi exercitiū volūtas affue
rit. ¶Nō aūt mlta idiget fricatione cū olō q̄ vult re
ductionē nisi i ipō dispō fuerit q̄ sibi nō plꝫ ⁊ nisi nō
reductiōez q̄rat. Q̄ō si fatigationē senserit olō iun=
gat̄ sic noiabim⁹. Et siccitatē si senserit fricatio aug
mētāda erit dōec ad eq̄litatē ꝑueniat. ¶Fricatio ꝓ
pterea q̄nꝫ iuuat ⁊ foꝛt; ꝯpsiō cū tp̄e ē doꝛmiēdi qm̄
corp⁹ alleuiat ⁊ hūiditates ad iuncturas fluere ꝓhibꝫ.
¶De balneo ⁊ noiandis balneis. Cap.v.

Huic āt hoī i c⁹ regie nr̄ ꝯsistit s̄mo balneatio re
solōnē faciēs nō ē necīa qm̄ corp⁹ ipi⁹ ē mūdū:
⁊ nꝫ q̄ balneo idiget eget ipō nisi vt ab ipō hēat ca=
loꝛē subtilē ⁊ hūiditatē tpatā. Quapꝑ isti in ipō non
multā debēt facere moꝛā. Q̄ō si in fontē descēderit
in ipm igrediāt̄ q̄lisq̄ꝫ ipa; rubet ⁊ ifial suꝑficies et
in p̄n⁹ resolōnis ab eo remoueāt̄. Et aer in circuitu
coꝝ aquā dulcē fūdēdo hūectet̄ deide velocit̄ lauē
tur ⁊ egrediāt̄. ¶Oꝫ ꝑterea ne cōmoꝛ⁹ ad balneum
velocit̄ ꝑgat dōec ꝑfecte ꝗescat. Balnea; ꝟo dispō
nes ⁊ ca; ꝯditiōes iā declaraui ⁊ in alio loco retuli.
Uerūtñ q̄ h⁹ dicere debem⁹ ē q̄ oēs balneādi s̄ꝫ oꝛ
dinē balnei casas igredi debēt ⁊ nꝫ i domo calā mo
rent̄ nisi s̄ꝫ q̄titatē q̄ eis nocu nō iferat: ⁊ req̄esce=
re faciat ꝑꝑ supfluitat; resolōnē ⁊ coꝛpis ad nutriēs
ꝑpationē: a debilitate ipꝫ custodiēdo ⁊ ab aliq̄ foꝛti
ca; febꝛiū putridarū. ¶Qui ꝟo impinguari deside
rat balneū post comestionē igrediat̄ si secur⁹ fuerit
ne opilatiōes accidāt. Et q̄ bñ se custodire voluerit
si calē fuerit ꝯplōnis oximel bibat ꝑꝑ opilationū ꝓ
hibitiōez: ⁊ si frē fuerit ꝯplōnis diamētasirū sumat ⁊
diatriōpipereō. ¶Qui aūt vult resolōnē ⁊ macrefie
ri balneād⁹ ē dū ē famelic⁹ ⁊ ibi mltū moꝛet̄. ¶Sꝫ q̄
sanitatē vult ꝯseruare balneū igredi dꝫ postq̄ꝫ dige
stū ē q̄ō ē in stōꝰ i epate: ⁊ si timet vt colā ebulliat; ru
bea si hoc fecerit ⁊ se ieiun⁹ balneauerit añ balnea=
tionē rē sumere dꝫ subtilē quā comedat. ¶Et q̄ cali
de erit ꝯplōnis cola abūdās rubea h⁹ ē ei necīū: et
hmōi ab igressu dom⁹ balnei cale ꝓhibēd⁹ ē. Ex eis
aūt q̄b⁹ isti cibant̄ meli⁹ est panis in succo fructuum
ifusus aut in aq̄ rof. Et se custodire debent ne rem
friaꝫ actu bibāt in egressione balnei aut in balneo:
qm̄ poꝛi sunt apti q̄re fritas nō tardat̄ q̄n ad mēbꝛo
rū ꝑncipaliū coꝛpa ꝓcedat ⁊ ipo; corrūpat ꝟtutes
ab oī q̄ꝫ re vehemētis calitatis se custodire debēt ⁊
ꝑcipue ab aq̄: qm̄ si eā sumpserint timeñ. erit ne ci=
to ad mēbꝛa penetret ꝑncipᵃ ⁊ accidat ptisis ⁊ ethi=
ca. ¶Preterea sibi caueāt ne cito balneuꝫ egrediāt
⁊ cap̄ post ipꝫ discooꝑiāt ⁊ coꝛp⁹ ad recipie. fritatem
exponāt. A balneo ꝟo egredi dñt si tp̄o fuerit hye=
mis suis bñ cooꝑti pānis. Sꝫ q̄ febꝛeꝫ hꝫ a balneo
se custodire dꝫ in hoꝛa febꝛis: ⁊ q̄ solonē hꝫ ꝯtinuita
tis aūt apa; et tu q̄dē iā sciuisti ex eo q̄ō precessit q̄

balneū ē calefaciēs ⁊ ifrīgēs ⁊ hūectās ⁊ dissiccās ⁊ iu
uās ⁊ īpediēs. Et ei⁹ q̄dē iuu^a^ ē sonū facere ⁊ apire ⁊
abradere ⁊ resoluere ⁊ digere: ⁊ nutri^m^ ad cut̄ sup̄fi
ciē attrahere. ⁊ ip̄i⁹ iuua^m^ nō ē nisi i resolōne ei⁹ qđ
resolui volūt ⁊ i expulsiōe ei⁹ qđ volūt expelli i p̄te nā
li ⁊ i retētiōe vētris ⁊ remotiōe fatigatiōis. Ei⁹ autē
īpedimēta sūt debilitare cor si nimiū morati fuerit et
facere sincopi₃ ⁊ nauseā ⁊ hūores q̄etos mouere et
eos ad putrefactiō₃ p̄pare ⁊ cū eis ad mēbroꝝ dbi
liū receptacula declinare. ₰ ab eis accidūt aīata in
occulto mēbroꝝ ⁊ in coꝝ sup̄ficie.

¶ De ablutiōe q̄ fit cū aq̄ frā. Ca.vi.

HOc qđ ꝯueniēs nō ē nisi cū regimē vndiq₃ ꝯser
uat̄ ⁊ cui⁹ etas ⁊ v̄t⁹ ⁊ figura ⁊ tp̄s sit ꝯueniētia:
⁊ n₃ fastidiū n₃ vomitū n₃ vētrē n₃ vigilias: n₃ reu
matismos h₃: n₃ est puer n₃ senex: ⁊ i hora i q̄ ip̄ius
corp⁹ ē leue ⁊ mot⁹ ꝯueniētes ⁊ ē cū h⁹ si post ablutio
nē aq̄ calia fcā₃ ad h⁹ vt exteriora fiāt fortiora. ⁊ vt ca
lor retineat̄ nālis. Qđ si volūtas affuerit vt istud fit
o₃ ne aq̄ multū sit frā: īmo sit tp̄ata. Et ē cū h⁹ fit p⁹
exercitiū. Et tūc qđ o₃ vt fricatio an̄ ip̄a₃ fiat fortior
q̄₃ solebat s₃ inūctio fit ex oleo quēad^m^ solebat ⁊ sit
exercitiū post fricationē ⁊ inūctionē temp̄atā: aut sit
paꝝ veloci⁹ q̄₃ solebat deiñ post exercitiū i aq̄ frā su
bito natet vt ip̄si⁹ mēbra sīt dura fiāt postea p̄seue
ret i ea ꝫ mēsurā sue lenitat̄ q̄ntū tolerare v₃ an̄q̄₃
supueniat horripilo: deiñ cū egressi⁹ fuerit fricet̄ sicut
noiabib⁹. Et ei⁹ cib⁹ aug^m^ suscipiat ⁊ pot⁹ diminutio
nē. Et ꝯsideret̄ tp̄s reuersiōis sui color̄ ad ip̄₃ ⁊ ca
lor̄ ei⁹ ex q̄ si velox fuerit sciet̄ q̄ ei⁹ mora fuit mode
rata ⁊ si tarda fuerit sciet̄ q̄ mora ꝓlixior fuit q̄₃ de
buit ip̄se igit̄ alio die mēsuret̄ ꝫ q̄ ex h⁹ sciatū fuerit
⁊ est cū post fricationē ⁊ color̄ ⁊ calor̄ reuersionem
iteꝝ aquā igredit̄: s₃ q̄ hoc agere voluerit ꝯdati in
tp̄o p̄cedat ⁊ caliore die q̄ ē i estate hora feruor̄ ꝓus
icipiat ⁊ sibi caueat ne vēt⁹ sit ibi ⁊ ne illud post coi
tū pagat: n₃ post cibū q̄ nō fit digest⁹ n₃ faciat h⁹ p⁹
vomitū n₃ euonē n₃ post colicā passionē n₃ vigilias
n₃ corpis debilitatē n₃ stōi n₃ post exercitiū nisi qui
illđ agit sit valde fort̄ ꝫ mō₃ quē diximus. Cū aq̄ āt
frā lauari ꝫ mōō q̄d diximus calorē nālē subito ad in
teriora pellit. Postea confortat ip̄sum vt fortior fiat
⁊ egrediatur extra multum.

¶ De regimine ei⁹ qđ comedit̄ ⁊ bibit̄. C.vii.

OPortet vt sanitat̄ ꝯseruator studeat ne cibi ip̄si⁹
sēa sit aliqđ nutriētiū medicinaliū sicē olera et
fruct⁹ ⁊ reliq̄ ab ip̄sis: q̄m subtilia sanguinē sūt adu
rētia ⁊ ꝯ̄ssa sūt ip̄m stāticū facientia ⁊ corp⁹ grauātia.
¶ O₃ aūt vt cib⁹ sit talis q̄les sunt carnes ⁊ ꝓp̄e car
nes hedoꝝ ⁊ vituloꝝ lactētiū puoꝝ ⁊ agnoꝝ ānua
liū. Et triticū ab extneis reb⁹ purgatū qđ ex messe sa
na fuerit collectū cui nullū accit nocu^m^ ⁊ res dulcis
ꝯueniēt̄ ꝯplexiōis ⁊ vinū bonū odorē bonū habēs.
¶ Alia aūt ab istis nō respiciat nisi ꝫm modū fuerit
medicatiōis aut ꝫm p̄seruationē. ¶ Fruct⁹ tñ nutriē
ti magis similes sunt ficus ⁊ vue valde mature ⁊ da
ctili ℞ regiōib⁹ ⁊ ciuitatib⁹ in q̄b⁹ eē ꝯsueuerūt. Uerū
tñ cū aliq̄s hec comederit si sup̄fluitas inde ꝓuene
rit ad ip̄am festinet euādā. ¶ Op₃ p̄terea ne aliq̄s
comedat nisi post desideriū n₃ i hoc tardet cū desi-
deriū ebulli erit nisi fuerit mēdosum vt ebrioꝝ desi
deriū ⁊ h̄ntiū fastidiū q̄m tolerare famē stōm ꝓn̄
dis replet humorib⁹. In hyeme p̄terea nutriēs acu
calm comedat ⁊ i estate frm aut qđ ꝓue sit calitas
⁊ n₃ calitas n₃ fritas ad rē ꝓueniat quā₃ sustinere nō
posit. Scias aūt q̄ nihil est deteri⁹ saturitate in tp̄e
fertilitat̄ quā fames sequit̄ in tp̄e sterilitat̄ ⁊ con
uerso s₃ tñ ꝯuersio est deterior. Uidim⁹ eñ multos
q̄b⁹ ē in tp̄e sterilitatis cib⁹ defecit postea cum in tp̄e
fertilitatis abūdauit repletos fuisse ⁊ mortuos hye
hemēs repletio in q̄libet dispōne sit ꝓnecabilis siue
ex comestiōe sit siue ex potu. Quot nāq₃ hoīes hye
siue se repleuerūt ⁊ suffocati inuenerūt. ¶ Cū aūt
error ceciderit in comedēdo aut bibēdo aliq̄s me
dicinaliū nutriētiū regeñ. erit q̄no digerat̄ ⁊ nate
rescat ⁊ ip̄se custodiēd⁹ a malitia cōplēis q̄ ex con
met̄ accipiēdo post ip̄m q̄ sit ei ꝯ̄riū donec digerat̄.
Qđ ₰ frm fuerit sicut cucumer ⁊ cucurbita tēperet ci
eo q̄ ei exit ꝯ̄riū sicut allea ⁊ porri. Et si fuerit cali
tēpet̄ cū eo ēt q̄ ei fuerit ꝯ̄riū sicut cucumeres ⁊ p̄e
tulaca. Et si opilatiuū fuerit sumat̄ q̄ aperiat ⁊ cu
cuet: deinde famē diu toleret. Et n₃ ip̄len₃ oēs qui
sanitatē custodire volūt aliq̄đ comedāt nisi desi
riū fuerit certū ⁊ stōus ⁊ sup̄iora itestina a p̄recede
triēte euāta fuerint. Quod eñ in corpe est deterius
est nutriēs sup nutriēs q̄ nō est digestū mittere. Et
p̄terea nihil est deteri⁹ q̄₃ fastidiū ⁊ ꝓp̄e q̄n fuerit fa
stidiū ex malis nutriētib⁹: q̄m cū fastidium₃ ꝓueneri
ex ꝯ̄ssis nutriētib⁹ hereditare faciet iūcturaꝝ dolo
res ⁊ renū ⁊ dismiā₃ et podagrā et splenis et epati
grossitiē et flegmaticas egritudines et melācolias s₃
cū ex subtilib⁹ acciderit nutriētib⁹ ꝓueniēt et febres
bres acute et eratice ⁊ maligne ⁊ aīata mala multa.
¶ Uerūtñ q̄nq₃ necesse est aliquē cibū aut rē aliā si
milē mittere sup aliū cibū qui sit ei sicut medicina.
v.g. sicut illi q̄ nutriētia comedūt acuta aut salsa et
de post tp̄s in quo nōdū cōpleta fuit digestio ꝯ̄ra
eis adiūgunt res humectātes et nutriētib⁹ ꝓprium
nō habētib⁹. Et istis q̄dē hoc sufficit regimē et exer
citiū nō est eis necessariū. Et hoꝝ ꝯ̄raria est
dispositio coꝝ qui in grossis cibariis post aliqđ fri
ꝯ̄rr admiscēt qđ velociter digerit̄ et est acutū. Et
plius ꝓuus mot⁹ post comestionē ip̄sam in stō cor
scere facit et ꝓp̄ie cū dormiēdi post ip̄sam volū
tas affuerit. Accidētia preterea anime hominis et
motus corporei fortes digestionē fieri ꝓhibēt. Et
in hyeme q̄de₃ cibi pauci nutrimēti nō sunt edendi
sicut olera: sed nutriēs magis est edeñ. qđ eñ ei ꝯ̄riū
et fortis ēt soliditatis et in estate huic⁹ ꝯ̄riū. Et
cibo etiā null⁹ ita ꝯ̄sit replēdus vt nō sit ibi locus su
perfluus sed ab eo est remouēdus reliq̄s desideri
adhuc in aīa remanentib⁹: he eñ famis reliq̄e post
horā vnā destruunt̄. Et in hoc vsus est ꝯseruandus
q̄m deterior comestio est que stōi facit grauitatem et
deterior potus potus est qui tēpa^m^ egredit̄ et in stō
natat: et si aliquo die sup̄fluerit sequēti die famelic⁹
maneat et somno vtat̄ ꝓlixiore in loco tēpato i quo
neq₃ sit calor neq₃ fritas. Qđ si somnus ei nō aduē
nerit multo vtat̄ incessu suauiter et continuo i quo
non sit quies neq₃ requies et parum parum ...

Rasis

Rufus inquit. Incessus hic mihi placet & proprie post pran
dium: quoniam bonitatem operis cene preparat. Oportet preterea ut post co
mestionem primo super dextrum latus dormiat pauco tempore: dein
de super sinistrum revolvatur: postea revolvat se super dex-
trum. ¶ Et debes scire quod mitius cooperiri pannis cervical
elevare ex illis existit que in digerendo iuvant. & ad ultimum
quod ut membrorum situs ad inferiora sint declinantes & non ad
superiora. ¶ Et cibi quidem mensuratio erit secundum usum & virtutem
& ut mensura eius in eo qui sane est virtutis sit talis cum ipsum re
cipit que ei gravamen non afferat & hypocondria non tendan
tur nec inflet & rugitum non faciat nec natet. Et non accidat
ex eo nausea. nec caninum desiderium nec casus nec inge
nii pigritia nec insomnietas: nec ipsius sapor in ructibus post
tempus repiatur: quoniam cum post longum tempus sapor in ore repertus fue
rit erit deterius. ¶ Declaratur autem quod cibus sit temperatus cum ex ipso
non provenit magnitudo in pulsu & in anhelitu pluritas: hoc
namque non accidit nisi propterea quod stomachus comprimit diaphragma
& propter hoc fit anhelitus plurius & inspiratur & cordis necessitas pre
bet augmentum. Magnificatur ergo pulsus: quoniam in virtute non erit
debilitas. ¶ Ille preterea cui post comestionem accidit cali-
ditas & calefactio non una totum comedat hora: sed paulatim
per intervalla propterea ne ei ex repletione dispositio accidat que sit si
cut tremor quem postea sequatur calor sic fortis febris cum
calefit cibus. ¶ Amplius qui quantum ei sufficit digerere non va-
let comedendi numerum multiplicet & quantitatem minuat. ¶ Me
lencolicus preterea nutriente indiget vehementer humectante
& parum & calefaciente. ¶ Colericus vero eo quod humectat & in
frigidat: & ille quidem in quo sanguis calidus generatur & bonus nutrimentibus
indiget frigidis & pauci nutrimenti. Et ille in quo sanguis genera
tur flaticus nutrimentibus pauci nutrimenti indiget in quibus cali
ditas sit & subtilitas. ¶ Nutrimentia preterea ordinem in sui re
ceptione habent in quo sanitatis conservator sollicitus esse debet ne il-
lud quod subtile est & cito digeritur post forte nutriens quod sit
eo durius in cibo sumatur: quia prius digeritur quam ipsum & super illud
natabit non habens viam qua penetret. putrefiet ergo & corrumpet
& corrumpet illud quod ei admiscebitur. Iste etiam non post comede
re debet cibum labilem ita ut post ipsum cibum fortem & durum in cibo
sumatur: quoniam cum ipso labetur cum ad intestina penetrabit eo
nondum tamen integre digesto quantum debebat. ¶ Pisces ergo & que
eis similantur post laboriosum exercitium comedendi non sunt:
corrumpentur enim & corrumpent humores. ¶ Hominum preterea si
quidam quibus contingit comedere illud in quo virtus erit stiptica antequam
suum comedant cibum. Et isti quidem si stomachi laxitatem habentes ex quo
rum stomachis cibi descensus fit velociter & non in eis moratur
donec digeratur. Quapropter stomachi dispositio & eius complexio semper est con
sideranda. ¶ Et est etiam aliquis hominum in cuius stomacho cibus corrum-
pitur subtilis qui cito digeri solet: & fortis qui tarde solet
digeri in ipso digeritur. Et hic quidem est cuius stomachus est igneus
¶ Et ex eis est qui huic erit contrarius quorum quisque secundum suum usum
est regendus. ¶ Regiones ergo naturas habent oppositas. Et
usus sunt res extra rationem: & hoc quidem observandum est: & oportet
ut experimentum in hoc rationem vincat. Est namque cibus qui solet
comedi in quo alius erit nocumentum & est convenientior bono in usi
tato. ¶ Unaquaque preterea figura & complexio hominis cibum habet
convenientem & similem ad quem mutandum si voluntas ei affuerit
nocumentum ei faciet & impedimentum. Ex hominibus ergo est cui aliquod
nutrimentum bonorum & laudabilium nocet: ipsum ergo relinque-
re est ei conveniens. ¶ Ille vero in quo mala digeruntur
nutrimentia ob hoc non decipiatur: quoniam post dies in ipso ma
li generabunt humores egritudines facientes: & perimen-
tes. ¶ Et sepe etiam comeditur ei in cuius corpore mali habentur humo
res ut rem bonam largiter comedat & proprie cum non patitur ven
trem sibi solui propterea quod est debilis. ¶ Cum vero alicuius corpus
rarum fuerit & ad resolvendum facile nutriendus erit ex nu-
triente humido quod cito digeratur: sed rara corpora magis to-
lerare possunt nutrimentia grossa & diversa: & sint longum
quorum ab hoc ut contingit intrinsece ea ledant & magis apta
recipere extrinsecarum causarum impedimenta. ¶ Amplius qui mul-
tam consuevit comedere carnem si ociosus fuerit frequenter
sibi minuere debet. ¶ Et ille cuius complexio ad frigiditatem declinat
languens bibere debet & triferas & ex eis que stomachum & in-
testina & venas que sunt iuxta ea mundificare consueve-
runt. ¶ Et nihil quod deterius est quam diversa nutrimentia simul
adiungere & postea in comedendo tempus prolongare. Cum enim postre
mum nutriens advenit primum iam incepit digeri nutrientia ergo par
tes in digerendo non simulantur. ¶ Oportet preterea te scire quod
nutriens melius est quod melius sapit propterea quod stomachus & virtus
retentiva vehementer ipsi applicantur cum bone fuerit subs
& fuerint omnia principalia membra secundum oppositionem sibi adinvicem
convenientia & sana: & ista quidem est conditio quod si complexiones sane
non fuerint & membra in suis complexionibus diversificentur fuerit
que epar a stomacho diversum secundum diversitatem que fit supra naturalem
non erit istud considerandum. Ex impedimentis vero nutrimentis
boni saporosi vehementer grossi est quod possibile est ut homo ex eo
multum comedat. ¶ Ex vicibus preterea satiantis comestionis
melius est ut homo una die semel & altera bis mane & vespe
comedat. verumtamen in hoc usus vehementer est considerandus:
quoniam si ille qui bis in die comedere consuevit semel comedit de
bilitabitur & laxabitur eius virtus. Sed qui digerendi debilitatem
habet bis comedere debet & raro comedat semel in die. ¶ Et qui
semel in die comedere consuevit si ad bis comedendum redi-
bit accidet ei debilitas & pigritia & laxitas: & si sine co
mestione permanserit nocte illa debilitabitur: & si cenave-
rit non digeretur & accidet ei ructus acidi & malitia anime &
nausea & oris amaritudo & lenitas ventris propterea quod stomachus
immisit rem quam non consuevit: & accidit ei aliquod accidentium que ac
cidunt ei cuius nutrimentum non bene fuit digestum quod nunc scies. ¶ Et
ex eis quidem que accidunt ei sit dolor oris stomachi & mordicatio et
videbitur sibi quod omnia eius interiora & intestina sint suspen
sa propter vacuitatem stomachi & propterea quod in seipso colligitur & con-
trahitur & mingit urinam ardentem & egeret rem ardentem. Et est
etiam cum in extremitatibus accidit frigus propterea quod colera ru
bea stomachum inflammavit. Et hoc quidem est magis in colericas
habentibus complexiones & fit in eis qui habent in stomacho coleram rubeam et
non in toto corpore & corrumpetur somnus & de latere in latus revol
vetur. ¶ Corpora preterea habentibus in quibus colera rubea ma
gis adunatur est necesse separati comedere & ut tam velociter sit
quasi sit antequam balneentur. aliquando vero ab eis exercitari debent &
etiam balneari deinde cibari sed comestio balneatorum non pro-
tendat. quod si alicui necessarium fuerit comedere ante exercitium
solus panem tali sumere debet mensura ut digeri possit antequam
suum incipiat motum. Et quemadmodum oportet motum qui est ante comestio
nem debilem non esse: ita necesse est ei ne motus qui est post ipsam
sit nisi mollis & suavis. ¶ Corrupto preterea desiderio
quod ad res declinat acutas & neque dulces diligit neque
unctuosas nil est melius quam vomitum cum tali quali est oxy-
mel cum raphano post pisces provocare. Qui autem ex ho
minibus pinguis existit oportet neque illico cum egreditur bal-
neum comedat: sed expectet & parvum dormiat somnum: et
huic quidem semel comedere in die est conveniens. ¶ Am

ex superflȗo ilico post comestionē est dormiēdū cibo na tāte ⁊ a forti motu q̄ntū plꝰ pole ē abstinendū ne cibus anteq̄ digeratur penetret aut sine digōne labatur aut ꝑꝑ inundationē corrūpatur. nȝ pꝰ ipȝ mlta bibēda ē aq̄ q̄ inter ipȝ ⁊ corpꝰ stōi sepationē faciat natare. Sȝ expectādū ē ⁊ n̄ ē bibēdū donec d̄ stō d̄scēdat. Et hꝰ q̄ dez d̄clarat supiorꝰ vētris leuitas: q̄ si sitis ei necessitatē fecerit modicū aq̄ frē sugēdo sumat ⁊ q̄ntoplꝰ fuerit frā tāto minꝰ ex ea sufficiet. Et hꝰ q̄dem q̄ntitas stōm alleuiat ⁊ colligit. ¶ Ad summū ṽo oȝ vt post comestionē bibat q̄s ⁊ nō in hora comedēdi q̄ntitatē aliq̄ q̄ cibo cōferat. ¶ Sitī āt tolerare ⁊ cū ea dormire infrātis ⁊ humectans cōfert ⁊ febres ex cola rubea hn̄tibꝰ nocet ⁊ silr tolerare famē. ¶ Colera p̄terea rubea abūdantibꝰ ex tolerantia famis accit vt colera rubea ad ip̄oꝝ d̄scēdat stōs. Cūq̄ aliq̄d comederint ip̄oꝝ corrūpūtur cibi ⁊ i sōno ⁊ i vigilijs accidet eis illud q̄d notauimꝰ ex eis q̄ accnt cꝰ corrūpitur cibꝰ. Eis q̄ȝ accidet vt cōedēdi volūtatē amittāt. Quibus tūc dādū est aliq̄d q̄d hoc depōat ⁊ eoꝝ resoluat naturā cū eo q̄ ē lene ⁊ nō fastidiēs sicut pruna ⁊ parū prasceet. ¶ Cūq̄ desideriū reuersuȝ fuerit comedant lȝ corpa hūida cū humiditate nihil hn̄tes veloci resolutioni sint apti: nȝ tn̄ famis tolerēt q̄ntū corpa sicca pauce humiditatis hn̄tes nisi hūiditatibꝰ plena fuerit alijs ab eis q̄ sunt in sub̄a mēbroꝝ coꝝ cū bōe fuerint ⁊ ꝯuenictes ⁊ recipiētes vt nā eas in nutrimētuȝ in effectu ꝯpletū ꝯuertat. ¶ Uinū q̄ȝ post cibū ē ex rebus magis impedientibꝰ. qm̄ digeritur velociter ⁊ penetrat ⁊ facit penetrare cibū cū nōdum sit degestus ⁊ facit hereditare opilatōes ⁊ putrefactōȝ. ¶ Res p̄terea dulces ad faciēdas opilatōes s̄t veloces: qm̄ nā eas trahit anteq̄ digerantur. ¶ Et opilatōes q̄s ad mltas ꝑducūt egritudies tales q̄lis est hydropisis. ¶ Grossities p̄terea aeris ⁊ aq̄ ⁊ q̄ maxime ē in estate ē ex eis q̄ cibū corrūpūt. Jdēq̄ nō est malū vt sup ipm vinuȝ tpatū bibāt aut aquā calam in q̄ cocta fuerint piloaloes ⁊ mastix. ¶ Et p̄terea cꝰ itestina cala fuerit ⁊ fortia cū grossuȝ cōederit cibū frequēter accidet vt ipsiꝰ nutrimēs vētositates efficiet ⁊ stōm ⁊ ptes eiꝰ tendentes ⁊ egritudo mirachia inde etiā ꝓcedit. ¶ Qui autez stōm hȝ vacuū cuȝ rē cōedit subtilez stōmꝰ post ipam stringitur: ⁊ si postea rē cōedere voluerit grossaȝ refugiet ab ea stōus nȝ eā digeret q̄re corrūpitur nisi iter ea tꝑopositum fuerit. Et in hꝰ i q̄s dispōne meliꝰ ē vt grossus cibꝰ paulatim ꝑmittatur: qm̄ stōus tūc a subtili nō terrebitur. ¶ Qn̄ āt i aliq̄ comedente replō superfluerit: aut q: in eiꝰ stō aliq̄s inundauerit morꝰ aut aliq̄s admiscebitur potꝰ ad vomendum erit ꝓgandum. Q̄d si hoc ei defecerit aut vomere nō potuerit aquā calam paulatim bibat: qm̄ repletionē deponet ⁊ somnū afferet. Ad dormiendū ergo se ꝓsternat ⁊ q̄ntū voluerit dormiat. Q̄d si hoc nō suffecerit aut ei si aduenerit cōsidera si te nā excusabit ab expulsione bonū erit. ⁊ si non iuua ipm cum eo q̄d ventrez suauiter soluit. Et calefactuȝ quidē cuȝ tali q̄lis est triera ⁊ zuccarum ꝯ oleū egōnem faciens: aut mixtuȝ cuȝ origano mirabalis ⁊ infrigidatum cum tali q̄le ē cyminuȝ mirabatum ⁊ feriezē ⁊ tamdus. ¶ Et potu quidem impleri meliꝰ ē q̄ impleri cibo. ¶ Et ex eo q̄d ē cōueniens

innere ē aloes pꝰ tale q̄le ē cibꝰ hꝰ ad magnitudinem triuum cicerꝝ aut mediā ℥. aloes ⁊ mediā ℥. mastic ⁊ sextā ℥. baurac. ¶ Et ex eo q̄d ē lene ē innere ex tributina scd̄m q̄ntitatē duoꝝ ciceꝝ aut triū. Et cum eis admiscet quātū ipsa ē: aut minꝰ ex baurac. ¶ Et ex eo q̄d ꝯueniēs ⁊ vehemēter laudatū est paȝ epithimi cum vino. Q̄d si nihil hoꝝ suffecerit dormiat somnū lōguȝ ⁊ diurna a comestiōe abstineat. Et si leuiatꝰ fuerit balneet se ⁊ pānū calm ventri suppōat ⁊ nutrimēs subtiliet. Et si cū hꝰ toto nō digestꝰ fuerit ꝯ grauitatē ⁊ tēsionē ⁊ pigritiā fecerit scias q̄ iā vene repléte sunt ex suis superfluitatibꝰ: qm̄ nutrimēta multo tēpore ꝑmino lȝ accidat vt in stō digeratur: raro tn̄ digeritur in venis: imo i ipsis remanet crudū ⁊ extēdit eas: ⁊ quidē q̄ scindunt ⁊ gn̄at pigritiā ⁊ laborē ⁊ alias ⁊ defectiōes. Ipse igitur medicādus est cum eo q̄d euacuat ⁊ expellit. Q̄d si nȝ hꝰ senserit: imo fatigationez tn̄ aliq̄ tpe q̄escat: deinde fatigatiōis sp̄ēȝ q̄ accidit medicari cum eo q̄d mō notabimꝰ. ¶ Si ṽo aliq̄s in annis multum ꝓcesserit nȝ ipsiꝰ corpꝰ ex nutrimēto tn̄ tempore q̄ntū suspiciebat dū eēt iuuenis ⁊ eiꝰ nutrimēta sint in superfluitates nō tn̄ dȝ comedere q̄ntū solebat iuuenis. ¶ Et cū ille q̄ regimē igrossare cōsueuerit regimen subtiliauerit ⁊ ingredietur ex aere in foramina: ⁊ hoc ē q̄d regis grossitudo ipediebat: sȝ iā nulla regiminis grossitudo ipedit ea. In subtiliāte ṽo regiminis cū ad ipȝ igrossando redit accnt opilatōes. ¶ Et talidoꝝ nutrimētū ipedimēta emedētur cū sirupo acetoso ⁊ q̄s maxime de seminibꝰ: qm̄ ipe ē magis ... q̄ oēs sp̄es sirupi acetosi si fuerit de zuccaro. Sed si fuerit de melle simplex sufficit. Et frigidoꝝ q̄ cum ... cū hydromelle ⁊ sirupo ipsiꝰ ⁊ diacymino. Etiā ex eis s̄t grossa ꝯplonē hn̄s calaȝ cū sirupo ace. de ... seminibꝰ: ⁊ ꝯplonē hn̄s frāȝ ea corrigat cū pauco ... triōpipeō aut diacalamitis. ¶ Nutrimēta ṽo ... gis s̄t sanitatis ꝯseruatiua ⁊ ṽtutē minꝰ iuuāt ... tudinē: ⁊ grossa s̄t istis ꝯtraria: et igitur q̄ confortatiōe ... get nutrimēta fortꝰ chimi s̄t nec̄ia ⁊ vehemētis ... ꝯtū. Uerūtn̄ eis nō mltū comedāt. iō vt digerantur. ¶ Exercitati p̄terea ⁊ multi laboris magis ... rantes nutrimēta grossa q̄s forsitā i digerendo ... fortis somnꝰ. ⁊ q: i ipō fiūt ꝓfundi. Sȝ accidit eis p̄terea q̄ mltū sudāt ⁊ ex eoꝝ corpibus mlta resoluitur q̄ntitas: q̄ ipoꝝ cp̄a ex nutrimēte rapiūt illā ... dāȝ fuit digestū ⁊ ꝑpat eos: ad egritudies ... i fine vite aut in eiꝰ p̄nꝰ. ⁊ ꝑpē q: sunt in sua ... tes digestiua q̄ ex sua hn̄t dormitiōe q̄d si ... eis frequēter accnt vigilie ꝑpē cū senescūt. ¶ Fructꝰ p̄terea recētes nō s̄t boni nisi laboriosius exercitātibꝰ cola rubea abūdātibꝰ ⁊ in estate ⁊ eos añ comestionē cōedāt. Et ipe q̄s s̄t sic chrysomila ⁊ mora ⁊ melones ⁊ ꝑsica ⁊ pyra. Q̄d si alijs regantur rebꝰ ⁊ nō illis erit meliꝰ. qm̄ oīs res q̄ sanguinē aq̄sitate iplet q̄ i eo ebulit sic succꝰ fructuū est: lȝ ea hora ... ipm ad putrefactōȝ parat: ⁊ silr illis q̄d sanguinē ... iplet crudo: lȝ q̄ñȝ ꝯserat sic cucumeres ⁊ alchechengi. Et ꝑꝑ hꝰ q̄ his nutrimētibꝰ ... ... pꝰ ifrigidet. ¶ Et tu q̄ȝ scire debes q̄ ... so plerūq̄ accit vt fiat ... ⁊ h̄ erit cuȝ ... vēis remāserit: ⁊ cū illi exercitijs vti ceperit anteq̄ ...

gregāt aq̄ſitates:ꝛ ilico cū fruꝰ cōederit ēt exercitent
reſoluēt aq̄ſitates iſte ꝛ minuēt ipediᵐ qḋ ꝑ eas hn̄t.
¶ Scire q̄ꝫ debes ꝙ cū i ſanguie ſta erit crudū aut
aquoſitas ꝓhibꝫ ne cibi nutrimētū corꝑi adhereat.
¶ Opꝫ ꝑtea vt q̄ fructꝰ cōedit poſt ipos iecdat: vīn
poſt ipos cōedat aliq̄d ad hoc vt labāt. ¶ Nutrien-
tia vo q̄ aq̄ſitatē gn̄ant ꝛ hūorē crudū ꝛ colāꝫ gn̄āt
febres ꝑpea ꝙ ea q̄ ex ipis ſūt aq̄ſa faciūt ſanguinē
putreſceri:ꝛ q̄ ex eis ſūt viſcoſa ꝛ groſſa ꝑpea ꝯ fora
mia claudūt:ꝛ ex eis colica:nō ꝙ corpꝰ calefaciunt ꝛ
ꝑp ſanguis acuitatē q̄ ꝑ ea gn̄āt. ¶ Olera vo colt-
ca qn̄ꝫ multū ꝯferūt i hyeme queādᵐ q̄ ex eis ſēt inſi
pida qn̄ꝫ mltū ꝯferūt eſtate. ¶ Qḋ ſi alicui necīū fue
rit nutriētia cōedere mala paucꝭ vicibꝰ ꝛ nō frequēti
bus eis vtāt ꝛ cū eis miſceat qḋ ſit eis ꝯ͞tꝛīū. Et cui q̄
dā res dulcꝭ nocuᵐ ꝑbꝫ:acetoſa bibat ſic acetū ꝛ gra
nata ꝛ ſirupū acetoſū fcm̄ ex vio acri ꝛ cydōijs ꝛ his
ſilia ꝛ vſuꝫ hēat cībandi. Et cui acetoſū nocuerit pꝰ
ipꝫ mel ſūat aut vinū āntiquū:ꝛ hꝰ qḋ faciat aſi matu
ratiōꝫ ꝛ digōeꝫ ꝛ ſilr vnctuoſi nocᵐ pōtico emēdāt
ſic ſūt caſtāce ꝛ ḡna myrti ꝛ ſiqua ḋ ſyria ꝛ alnabac
ꝛ ꝫarur:ꝛ amaro ſic enula muraba:ꝛ ſalſo ꝛ acuto ſi
cut caugu̅āce ꝛ alleis ꝛ cepis ꝛ ꝯuerſo. ¶ Cū vo ali
cuiꝰ corpꝰ mal fuerit repletū hūoribꝰ cū ſbtilitate ipꝫ
nutriētibꝰ laudabilibꝰ copioſe reficere. Et illuꝫ cꝰ cor
pus ad reſoluēdū facile fuerit nutri hūido qḋ velo
cit digerat. ¶ G. inq̄t. hūiduꝫ nutriēs eſt qḋ ab oibꝰ
q̄litatibꝰ ē ſeꝑatuꝫ:ꝛ ē q̄ſi iſipiduꝫ: qm̄ nꝫ ē dulce nꝫ
acetoſū nꝫ amarū nꝫ acutū nꝫ pōticū nꝫ ſalſuꝫ. ¶ Ra
rū ꝑtea eſt magis tolerās nutriēs ꝯſſuꝫ q̄ꝫ ſolidum.
¶ Nutriētia q̄ꝫ ſicca aſſidue cōedere fortitudinē ca
dere fac ꝛ colorē corrūpit ꝛ nāꝫ ſiccat. Et ex vnctuo-
ſo fit ocioſitas ꝛ auferꝫ ꝺſideriū. ¶ Ex frō fit ocioſi-
tas ꝛ ſōnūlitas:ꝛ ex acetoſo fit ſeniū:ꝛ ſilr ex acuto ꝛ ſal
ſo fit ſtō nocᵐ ꝛ ſalſuꝫ ēt ipedit oculū. ¶ Amplꝰ cū
vnctuoſū nutriēs ꝯtinēs cōedit pꝰ malū nutriēs cor
rūpet ipꝫ. Nutriēs q̄ꝫ viſcoſuꝫ ē tardꝰ ad ꝺſcēdēdū ꝛ
ſilr citrulli:cū ſuis corticibꝰ velociꝰ ꝺſcēdūt q̄ꝫ excorti
cati:ꝛ ſilr pāis cū ſuo furfure velociꝰ deſcēdit q̄ꝫ cri-
bellatꝰ. ¶ Laborioſi ꝑtea regimē cū ſubtiliat ꝛ pꝰ rē
cōedit ꝯſſaꝫ ſic riꝫuꝫ cuꝫ lacte pꝰ famē acuit ſāgui-
nē ꝛ ſit vt ipe ebulliat vñ minutōis ꝓuenit necītas: lꝫ
paꝝ ſit ex q̄ fuit minutꝰ ꝛ ſilr irā hn̄s. ¶ Scire ꝑterea
ꝺbes ꝙ dlce nutriēs rapit nā ān̄q̄ꝫ maīfeſcat ꝛ dige-
rat ꝛ corrūpit ſāguinē. ¶ Nutriētiū q̄ꝫ iudicia qn̄q̄ꝫ
ſūt ex ꝑte ꝯpōis ipoꝝ. Experimētatores nāq̄ꝫ ldit alij
tā dixerūt ꝙ lac cū rebꝰ acetoſis edēn. ñ ē nꝫ piſces cū
lacte:qm̄ ide ad egritudies ꝑuēt ꝑmanētes ſicut le
pra:nꝫ comedi dꝫ meſt cum raphanis nꝫ carnibꝰ vo-
latiliū:nꝫ ſāguis pꝰ riꝫū cuꝫ lacte:nꝫ i pulmēto pōat
oleū aut res vnctuoſa q̄ i eneo ſteit vaſe:nꝫ cōedāt
aſſatura q̄ fuit aſſata ſuꝑ pruīas reti. ¶ Cibaria q̄ꝫ di
uerſa a duabꝰ ipediūt ꝑtibꝰ:vna eaꝝ ē ꝑp diuerſita
tē coꝝ i digerēdo:ꝛ qm̄ qḋ ex eis ē digeſtū ei admi-
ſceꝫ qḋ nō ē digeſtū. ꝛ 2ᵃ qm̄ aliq̄s plus pōt cōedere
q̄ꝫ ex vno cibario. In tpe q̄ꝫ ātiq̄ q̄ exercitabāt tā fu
ſerūt ab hꝰ. Cōtēti.n. erant ſolꝰ carnis cōeſtiōe in
māe ꝛ ſolꝰ pāis i cena: ꝛ i eſtate q̄ḋ melior cōedēdi
hora erit q̄ eſt fridior. ¶ Famē quoq̄ꝫ tolerare ſtōm
q̄ꝫ mal replet hūoribꝰ. ¶ Amplꝰ ſcire debes ꝙ al-
cubeb cū digerit multi erit nutrimēti ſꝫ tarde ꝺſcē-
dit ꝛ i monoculo morā fac:ꝛ ſurabē ē nutriēs bonū
cūq̄ꝫ i ipa fuerit ex ꝑ vētoſitates expellit:ꝛ cū cepe ſi
fuerit cōmonebit vētoſitates. ¶ Ex holibꝰ ꝑterea ſūt
q̄ putāt vuas poſt capita aſſata vtiles exiſtere:ſꝫ nō
ē queādᵐ exiſtimāt:imo vehemēter ſunt male. ꝛ ſilr
nabit. Sꝫ ꝛ cōedēda ſunt talia q̄lia ꝯ͞na mali ꝯ͞nati
abſq̄ꝫ ſuis oſſibꝰ. ¶ Scire q̄ꝫ debes ꝙ taxic ē ſicca ꝛ
vētrē ſtrigēs ſꝫ pullꝰ ē hūidꝰ ꝛ vētrē ſoluēs. ¶ Ex gal
linis vo aſſatꝭ melior ē q̄ i vētre hedi aut agni aſſāt
qm̄ eiꝰ ꝯſeruāt hūiditas. ¶ Et ēt ſcire debes ꝙ ius
pulli vehemēter tēꝑat hūores ꝛ plꝰ q̄ꝫ ius gallinarū
ſꝫ tn̄ ius gallīaꝝ ē magꝭ nutriēs. ¶ Hedꝰ ꝑtea cū fue
rit ſidꝰ erit melior ꝑpea ꝙ eiꝰ q̄ſcit vapor. Et agnus
cū ē calidꝰ ē melior ꝑpea ꝙ ipiꝰ malꝰ odor reſoluitur.
¶ Zebrabezi q̄ꝫ cū calefactꝰ datꝫ ſi oꝫ vt ſit i eo crocꝰ ſꝫ
ſi calefactꝭ ieo eē dꝫ crocꝰ. Alues q̄ꝫ lꝫ ex zuccaro fiāt
ſicut ꝑhelude:male tn̄ ſūt ꝑpea ꝙ opilatiōes faciūt
ꝛ ſitiꝫ. ¶ Amplꝰ ſcire debes ꝙ ipedimētū panis cuꝫ
digeriꝫ eſt multū. Sed carnis nutrimētū cū nō dige
ritur eſt minus hoc.

¶ De regimine aque ꝛ vini. Cap. viij.

Complōibꝰ tēꝑatꝭ aq̄ ꝯueniētior ē q̄ iſritatꝭ for-
titudie tēꝑata erit:ꝛ cuiꝰ iſrātio cū niue de forꝭ
fit ꝑcipue ſi nix mala fuerit. ¶ Et i niue ēt mala qꝰ i
erit diſpō:qm̄ ex ea qḋ reſoluīt neruis ꝛ mēbris an
helitꝰ nocuᵐ facit ꝛ oibꝰ iterioribꝰ: nꝫ tolerat eā niſi
vehemēter ſanguineꝰ:ꝙ ſi nō ilico nocuᵐ alicui fe-
cerit ſm lōgitudinē dieꝝ faciet ꝛ cū in annis ꝓceſſe
rit. ¶ Empicoꝝ aūt q̄dā dixerūt ꝙ inter aquā putei
ꝛ fluīs nō eſt faciēda ꝯiūctio niſi cū vna deſcēderit.
¶ Et aq̄ q̄dē electionē iā demōſtrauimꝰ:ꝛ ſilr emen
dationē eiꝰ q̄ ex ea mala ē:ſꝫ tn̄ ſi aceto miſceāt recti
ficāt. ¶ Scias aūt ꝙ bibere aquā cum aliq̄s eſt ieiu
nus ꝛ poſt exercitiū ꝛ balneationē:ꝛ ꝓꝑie vētre va-
cuo:ꝛ ſilr ſiti mēdoſe nocturne obediꝫ queādmodū
crapulātibꝰ accit ꝛ ebrijs:ꝛ cū nā in digerēdo ſtudet
ſacietate aq̄ iā ſufficiēter ꝑcedēte vehemēter ꝛ ipe-
diēs:ꝛ ſi multa q̄dē fuerit necītas opꝫ vt aere frō tē
ꝑeret ꝛ collutiōe oris ex aq̄ frā. Deide ſi hoc nō ſuf-
fecerit cū vaſe bibat ſtricti orificij:lꝫ hoc q̄nq̄ꝫ ebrio
ꝯferat ꝛ nō ipediat a potu aq̄ ieiunꝰ. ¶ Qḋ ſi q̄s ie-
iunꝰ abſtinere nō poterit q̄n aquā bibat:ꝛ ꝓꝑe poſt
exercitiū:bibat ꝑus vinū aq̄ calida tꝑatuꝫ. ¶ Et ſiti
q̄dē mēdoſa ipeditꝰ ſcire dꝫ q̄ꝫ dormire ꝛ ſitim tole-
rare ipſam ſedat. Nā cū tūc māin ſitis reſoluet ꝛ ꝓ
ꝑie cū iter tolerāiā ꝛ ſomnū ꝯiunctio ſit. ¶ Cumq̄ꝫ
nā digeſtiua extinguēt ꝑp potū ꝛ obediētiā eiꝰ redi
bit ſitis mēdoſa ꝑpea ꝙ humor ſitim faciens eleuat
eā. ¶ Opꝫ ꝑterea ne ſitim hn̄s mēdoſam aquā igur
gitādo ſumat:imo ſugēdo. ¶ Multā quoq̄ꝫ aquam
frāꝫ bibere eſt malū. Qḋ ſi vehemēter necīuꝫ fuerit
ſit poſt ſufficiētē comeſtionē. ¶ Amplꝰ aqua tepida
nauſeā facit. Et que magis calefacta eſt q̄ꝫ iſta cum
frequēter bibiꝫ infirmat ſtōm:ſed cum raro bibitur
ſtōm lauat ꝛ ventrē reſoluit. ¶ Uinum vero albū et
ſubtile calefactiꝰ eſt meliꝰ ſi cū capitꝭ efficit dolorē
ſed fortaſſe humectabit ꝛ dolorē capitis alleuiabit
qui ex ſtōi ardore ꝓuenit.ꝛ loco q̄dē ipſius ponitur
illud qḋ tortellis aut pane clarificāt ꝛ ꝓꝑie cum

fem fuerit duab⁹ horis anteq̄ bibat. ¶ Uinū vero q̄l'uz
qd ē dulce ē meli⁹ illi q̄ pīguis vult eē vsortij: ab opi
latōib⁹ tñ ei⁹ sibi caueat. Uet⁹ āt rubeū est meli⁹ opi
latōz hñti frāz ꝛ sciaticā. ¶ Et vinū qd p⁹ q̄dlz oium
cibariorū bibere ē malū quēad^m h⁹ cāz tā itegre de
clauim⁹. Nō ḡ bibat nisi postq̄ fuerit digestū ꝛ dsce
derit. ¶ Sup cibū vero mali chimi bibere vinū dū co
medit aut an aut postq̄ digerit ē malū: qm̄ fac ma
lū chimū in extrēa corꝑis penetrare: ꝛ sūr sup fruct⁹
ꝛ ꝑpe meloēs. ꝛ a puis qd lcipe meli⁹ ē q̄ a magnis
sup cibū tñ duas bucalas: aut tres bibere n̄ nocet ei
q̄ ꝯsueuit: ꝛ sīr sano p⁹ minutiōz. ¶ Uinū p̄terea cola
abūdātib⁹ rubea ꝯfert: ꝑpea q̄ colaz rubeā vrinā ꝑ
uocādo expellit: ꝛ hūid' ꝑpea q̄ hūiditates maturāt
ꝛ q̄nto magis ei⁹ odor fuerit bon⁹ ꝛ ipz fuerit meli⁹
ꝛ saporis melioris: ē magis ꝯferēs. ¶ Uinū q̄z est ci
bo bon⁹ penetrator i toto corꝑe ꝛ leidit ss'a ꝛ resol
uit ipz ꝛ colām rubeā i vrīa ꝛ aliis exhit: ꝛ ca'lam in
grā labere fac ꝛ facile exire: ꝛ ei⁹ sfectit noc^m ꝑꝑ ꝯrie
tatē: ꝛ oēs resoluit nodos sine mlta calītate extrāea
ꝛ ipsius qd spēs in suo loco nolabim⁹. ¶ Ille autem
cui⁹ cerebꝝ fuerit forte nō cito iebriabit: nz ei⁹ cere
bꝝ malos vapores ascēdētes suscipit: nz ad ipz pue
nit ex vino nisi ei⁹ ꝯueniēs calor: ꝛ ipi⁹ tñ clarificat in
gēiā q̄ntū an aliq̄ vicib⁹ nō clarificaret. Qui vero ab isto
diuersus fuerit erit ei diuersuz. Et ille qd q̄ in pecto
re debilitatē hñt: q: ei⁹ ahelit⁹ i hyeme coāgulat vi
nū multū bibere nō pt. ¶ Ampli⁹ q̄ mltū vinū bibe
re voluerit cōestiōe nō repleat ꝛ diuretica i suo epu
lo pōat. Qd si ex cibo aut vio replō acciderit ipz euo
mat ꝛ hydromel bibat: ꝛ postea ipz et euomat: deīn
os suū aceto ꝛ melle abluat ꝛ faciē aq̄ frā. ¶ Et cui
qd vinū nocu^m fecerit ꝑ calefactiōz i corꝑe ꝛ ignitū
fuerit epar sit ei⁹ nutriēs. v. g. illd q̄d fit cū succo vue
acerbe ꝛ q̄ eis silant: ꝛ sint ea q̄b⁹ p⁹ comestionē vtit
dū bibit alia q̄lia sī ḡnata ꝛ citri acetositas. ¶ Et il
le quē ex pte sui capit' ipedierit: minnat ex ipso ꝛ qd
est ipatū ꝛ clarificatū bibat. ꝛ ea q̄b⁹ p⁹ cōestiōm vtit
dū bibit sint talia q̄lia sūt cydonia. Qd si i stō noc^m
fecerit ꝛ ipm calefecerit comedat semīa myrti torre
facti ꝛ paꝝ ex trociscis de cāfora sugat: ꝛ illd i q̄ est
stipticitas ꝛ acredo. Et ille qd q̄ i stō patit dolorem
ex frigitate: vtat p⁹ cōestionē dū bibit cipo ꝛ gario
filis ꝛ corticib⁹ citri. ¶ Et tu q̄dē scias q̄ vinū vetus
est q̄si medicia ꝛ pauci erit nutrimēti. Nouū vero vi
nū ipedit epar ꝛ ad epaticā ꝑducit dissinteriā ꝑꝑ in
flāmatiōz suā ꝛ ꝑpea q̄ fac ventrē. ¶ Et scias etiā q̄
ex vinis illd ē meli⁹ qd inf vetustatē ꝛ nouitatē ē eq̄
lex ē claꝝ qd ad rubedinē trahit bonū hñs odorem
eq̄lis sapor': ꝛ qd nz ē acre nz dulce. ¶ Et bonū q̄dē
vinū qd ablutū vocāt ē qd ita fit. Tres mnsū sumā
tur pico ꝛ aq̄ vna ꝛ cōmisceant ꝛ coq̄t q̄usq̄ q̄rta po
minat. ¶ Qd si alicui ex vini potatione mordicatio
acciderit mala ḡnata p⁹ ipz sugat ꝛ aquā frāz ꝛ siru
pū absinthinū i māe: ꝛ balneū igrediat postq̄ aliq̄d
paꝝ cōederit. ¶ Scias p̄terea q̄ mirtū veloci⁹ iebriat
ꝑpea q̄ aq̄tas penetrat. ¶ Amplius sapiēs sibi pro
hibere dz ne ieiun⁹ vinū bibat: aut anteq̄ mbra i hāc
etāt' aq̄ reficiāt: aut p⁹ motū fortē: qm̄ hec duo ma
gnū cerebro faciūt noc^m ꝛ neruis ꝛ ad spasmū ꝑducūt

ꝛ ad amētiā aut in egritudine aut i tpe calo. ¶ Fre
q̄ns q̄z ebrietas ē mala q̄ epis ꝛ cerebri cōplexiōē co
rūpit: ꝛ neruos debilitat: ꝛ ad neruoꝝ egritudinē ꝑ
ducit ꝛ apoplexiā ꝛ mortē subitaneā. ¶ Uinū p̄terea
multū in q̄rūdā stōis in malā colaz rubeā ꝯuertit
i alioꝝ stōis i acetā paruū eoꝝ āboꝝ noc^m ē magn
¶ Quibusdā vero visum ē q̄ sel' i mēse aut bis lebriari
ꝯfert. ꝑpea q̄ vtutes alleuiat aīales ꝛ ꝛesclecit
cit ꝛ vrinā ꝑuocat ꝛ sudorē ꝛ supfluitatē resoluit. Et
scias q̄ maius nocumētoꝝ vini nō est nisi in cerebro
ex ipo igit nemo debile cerebrū hñs bibat nisi ꝑu
ꝯmixtū. ¶ Et ei qd q̄ vino iplet meli⁹ est vt ad vomi
diffestinet si facile fuerit. q̄ si nō aquam solā mel
sup ipm bibat aut cū melle. Et post vomitū i tm
necē. deīn ex oleo multū inungat ꝛ dormiat. Et p̄
rio qd vinū ad biben. dare ē sic ignē igni addere li
gnis debilib⁹. Seni q̄ntū tolerare pt da ꝛ iuuēib⁹ in
ipz tēpate. ¶ Regio p̄terea frāvinū tolerat sz calida
minuit. ¶ Qui āt vino repleri voluerit cibo repleā
tur nz rē tūc dulcē cōedat. sz bibat tasceā vnctuosā ꝛ
micas vnctuosas cōedat. ꝛ carnē pinguedīe ꝑmixtā
ꝛ iungat ꝛ nō laboret. ꝛ post cibū cū bibere volet
vtat amigdalis lētib⁹ saluī ꝛ cauguamech decoq̄
rib⁹. ꝛ si cōederit caules coctos cū carne i olmi ꝛ
aq̄ ꝛ eis sīa ꝯfert ei ꝛ iuuabit i bibēdo vinū. Simi
qd vaporē alleuiat sīc semē caulū de syria nabuthe
cyminū ꝛ ruta siccat calamētū ꝛ sal naptic⁹ ꝛ anisū.
¶ Nutriētia p̄terea i q̄b⁹ ē viscositas ꝛ ꝯglutinatiō va
porē ingrossant. Et hec qd sūt velut res vnctuosa dul
ces viscose. q̄m ebrietatē ꝑhibēt. sz nō multū ꝑpter
vinū: ꝑpea q̄ tarde penetrāt. ¶ Ebrietatis aūt ve
citas ē aut ꝑꝑ cerebri debilitatē: aut ꝑꝑ multos hu
res q̄ sunt in eo: aut ꝑꝑ vini fortitudinez: aut ꝑꝑ ei
paucitatē aut ꝑꝑ regis malitiā in ipo aut in eo q̄d
ipo ꝯmuniat. ¶ Et ei⁹ qd q̄ ꝑꝑ cerebri debilitatē me
dicatio ē reumatismi antiq̄ sedatio ꝛ epithimatibus
in ca. ꝑ⁹ noiatio: ꝛ ne ex eo bibat nisi paruū. ¶ Sim
plus q̄ ebrietatē tardat. succi alboꝝ caulū parū vi
ꝛ succi ḡnatoꝝ acriū ꝑꝑ vna: ꝛ aceti ꝑꝑ media sumā
tur ꝛ feruēat ebullitiōib⁹ aliq̄b⁹ ꝛ sumat ide anteq̄
vinū bibat. ℥. i. ¶ Sumant et ḡna salis ꝛ rute ꝛ cymi
ni ꝛ siccēt ꝛ cōedat ide granū post ḡnū. ¶ Simile
semē caulū de syria ꝛ cyminū ꝛ amigdale amare ex
corticate ꝛ rān⁹ ꝛ absinthiū ꝛ sal naptic⁹ ꝛ anisū ꝛ
ruta sicca ꝛ sumat ide i potu q̄ calitatis nocu^m eli
met duaꝝ. ʒ. pōdus cū aq̄ frā ieiun⁹. ¶ Ex eis p̄terea
q̄ ebrij remouēt ebrietatē ē vt ei ad biben. det aqua
acetū mult' vicib⁹ aut aq̄ almasal: aut rado acetosi
ꝛ fiat vt ipe odoret cāforā ꝛ sandalū ꝛ sup ip⁹ capi
ponāt strāntia repcussiua sic oleū ro. cū aceto ꝛ ꝯsil
Ebrietat' vero sanatiōz i ꝑticularib⁹ noiabim⁹. ¶ Qui
q̄s cito sine aliq̄ ipedimēto lebriari voluerit in vi
no infundat vsnec aut lignū aloes idū. ¶ Et q̄ scit
vult ebrietatē incurrere. iō vt mēbꝝ medicāte dolo
rē faciētē sancēt i suo vio aquā lolij ponat aut simul
summittere ꝛ opij ꝛ iusquiami ana. ʒ. s. ꝛ nucis muscate
ꝛ galie muscate ꝛ ligni aloes crudi ana. ʒ. vna⁹ simil
Et ide ad bibēdū det in vino q̄ntū est ei necessariū
aut iusquiamū nigrū cū corticibus mandragore i aq̄
coquat donec rubea fiat ꝛ eam vino admisceat.

¶De somno ⁊ vigilijs. Cap.ix.

De sermõe cãe sõni nãl ⁊ subetħ ⁊ ꝯ̃uoꝝ ipoꝝ ⁊ vigiliaꝝ ⁊ isomnietatꝭ ⁊ q̃d faciẽdũ sit i medicãdo vnũqdq3 eoꝝ ⁊ in remouẽdo ip3 cũ fuerit ĩpediẽs et q̃d vnũqdq3 eoꝝ significet ⁊ reliq̃ ab eis iã i suo loco parũp ꝑmisim⁹ ⁊ i medicatiõe ꝑticulari adhuc dicemus. ¶Sȝ qd̃ in hoc loco dicem⁹ ẽ q̃ sõn⁹ tpat⁹ ꝟtutẽ nãlẽ potẽtẽ efficit ꝑficiẽdi suas opõẽs ⁊ ẽ aialẽ virtutẽ q̃escere faciẽs ⁊ i ei⁹ sub a augmẽtũ ꝓbens itavt fortasse redeat ꝑꝑea q̃ laxat ad ꝓhibẽdã spũs q̃liscũq3 fuerit resoluẽs: ⁊ ꝑꝑ hoc digerit cibũ s3 digõẽs nominatas: ⁊ succurrit cũ eo debilitati q̃ accĩt ex spẽb⁹ resolũis q̃ ẽ ex fatigatiõe aut coitu aut ira aut reliquis ab istis. Sõn⁹ ꝑẽca tpat⁹ cũ hũoꝝ inenit eq̃litatẽ ꝟtꝰ ⁊ q̃litate ẽ hũectãs ⁊ calefaciẽs ⁊ ẽ res magis ꝓficiẽs senib⁹: q̃m i eis hũiditatẽ ꝯseruat ⁊ ipaȝ eis rẽducit: ⁊ ꝑꝑ hoc dixit. G. Cõcedo q̃q3 nocte olera ex lactucis fcã cũ aromatib⁹. Ex lactucis qd̃ ꝑꝑeaq3 dormire faciũt. Et cũ aromatib⁹ ad emẽdãdã eoꝝ fritatẽ. Et dixit q̃ ego sũ nũc diligẽs sõnũ. nã ego sũ nũc senex ⁊ ꝯfert mihi hũiditas quã sõn⁹ mihi facit. ⁊ h⁹ qd̃ ẽ regimẽ ꝯueniẽs ei cui rebellat sõn⁹. ⁊ si ꝑmittat vt ipse balneet postq3 cibi queȝ supferit cõplebit digõ ⁊ sup ipi⁹ cap. multa aq̃ calaꝑ ꝓiciat erit hoc ꝯueniẽs adiutoriũ. ¶Regimẽ ꝟo hoc forti⁹ i medicationib⁹ nominabimus: sani ĝ de re sõni cogitare dẽbut vt ipsis tẽpa te exhibeat ⁊ i sua hora: ⁊ nõ supflue ⁊ ab ipedimẽto sibi caueãt qd̃ cerebris ipoꝝ ⁊ oib⁹ ꝟtutib⁹ suis affe rũt vigilie. hõ ꝑẽca multotiẽs vigilare cogit ⁊ somnũ a se repellere tiore syncopis ⁊ cas⁹ ꝟtutꝭ. Melior ḡ sõn⁹ ẽ ille q̃ ẽ ꝓfund⁹ ⁊ melior silr sõn⁹ ẽ ille q̃ ꝓuẽit ꝑꝑstq3 cib⁹ a friori vẽtre descẽdit ⁊ p⁹ q̃etẽ e⁹ qd̃ forsitã seq̃t ip3 ex isfatiõib⁹ ⁊ rugitib⁹: q̃m dormire super h⁹ multꝭ ipedit mõis: imo nõ sapit n3 ꝯtinuat ab ista bilitate ⁊ reuolutiõe de latere in lat⁹ ⁊ ẽ ipediẽs ⁊ cũ suo ipedimẽto nocet dormiẽti. Quaꝑꝑ si descẽsus tardauerit parũp icedere d3: postea dormiat. Amplius sup vacuitatẽ dormire ẽ malũ ⁊ ꝟtutẽ deijciẽs: ⁊ sup replõnẽ anq3 a friori vẽtre fiat descẽsio ẽ malũ: q̃m nõ erit ꝓfund⁹: imo erit cũ ꝛuolutiõe de latere i lat⁹. Cũ eñ nã i ipo sollicitat cũ eo q̃ sollicitari solet i hora sõni ex digõne deferẽs deterior ⁊ disturbãs eã retroducit ⁊ fit nã stupida ⁊ corrũpit digõ. In die ḡ dormire ẽ malũ. gñat. n. egritudies hũectãtes ⁊ reumatismos ⁊ corrũpit colorẽ ⁊ gñat splenẽ ⁊ laxat neruos ⁊ efficĩ pigritiã ⁊ debilitat ꝺsideriũ ⁊ gñat apãta ⁊ febres frequẽter. ¶Et ex causis suoꝝ nocumẽtoꝝ ẽ vt cito interrũpat ⁊ nãȝ ab eo in quo erat stupidã reddat. ¶Ex sõni ãt nocturni bõitatib⁹ ẽ q̃ ẽ ꝯtinu⁹ ⁊ ꝓfund⁹: l3 q̃ i die dormire ꝯsueuit ip3 subito iterrũpe nõ d3 absq3 ordie. ¶Sȝ q̃ ex figurꝭ somni est melior ẽ vt sup dextrũ icipiat lat⁹: ⁊ deide ad sinistꝝ reuoluat. Qd̃ si ei⁹ iceptio sup vẽtrẽ fiat auxiliũ fert satis magnũ i digerẽdo ꝑꝑea q̃ calorẽ retinet nãlẽ ⁊ ipm cõꝑhẽdit q̃re auget. ¶Resupie ãt dormire ẽ malũ ⁊ ad malas ꝑreꝑãs egritudies: sic apopliã phrenesi3 ⁊ lenbũ: q̃m sufꝑfluitates ad posteriora ꝺcliare facẽ retinẽt ⁊ ꝑ suos nõ icedũt cãnales nãles q̃ sũt ab ãñriorib⁹ sic nares ⁊ palatũ. ¶Et sõnũ q̃ resupie fit solẽt icurrere ifirmi ꝺbiles ꝑꝑ illd̃ qd̃ muscul' eoꝝ accĩt ex debilitate ⁊ eoꝝ mẽbrꝭ: ⁊ q̃ vnũ lat⁹ aliũ ferre ñ ꝑt: imo cito resupini voluũt: q̃m dorsũ latere forti⁹ exit. Et ꝑꝑ h⁹ apto ore dormiũt ꝑꝑ ꝺbilitatẽ muscloꝝ q̃b⁹ mãdibule strigũt. Et h⁹ qd̃ i libris ꝑticularib⁹ capitulũ h3 itegrũ.

¶De eo qd̃ ab h⁹ loco ad posteriora resuãdũ ẽ. c. x.

Quod ab h⁹ loco ad posteriora reseruare debemus ẽ ex eo qd̃ ĥ dici solet ẽ coit⁹ ⁊ ipi⁹ tꝑamẽtu3 ⁊ emẽdatio ipedimẽti ei⁹. Et nos qd̃ ad posteriora reseruabim⁹ loq̃ ꝺ eo i librꝭ ꝑticularib⁹. ¶Ex eo q3 hic ẽt dr̃ ẽ res mediciaꝝ vẽtrẽ soluẽtiũ ⁊ ablutõis ipedimẽti eaꝝ ⁊ nos qd̃ i q̃busdã eoꝝ reseruabim⁹ sermonẽ ad nr̃as dictõẽs ꝺ medicatiõib⁹ ⁊ i q̃busdã eoꝝ ad sermones nr̃os de medicis vẽtrẽ soluẽtib⁹. Uerũtñ dicem⁹ q̃ sanitatꝭ ꝯseruaturvti d3 eũone q̃ sit cũ solutiuis ⁊ diureticis ⁊ sudorẽ ꝓuocãtib⁹ ⁊ sputũ ꝓducẽtib⁹. Et mulieres qd̃ cũ mẽstrua ꝓuocãtibus ex eo qd̃ mõ ꝺclarabimus ⁊ te scire faciemus.

¶De ꝯfortatiõe mẽbroꝝ ⁊ corpoꝝ debiliũ ⁊ ipiguatiõe ⁊ magnificatiõe corpis vel carniũ ipoꝝ. Cap. xi.

Membra debilia ⁊ pũa ꝯfortant ⁊ augmẽtant in eo qd̃ q̃ adhuc i tpe erit augmẽti: ⁊ i tpe vltimo augmẽti fricatiõe tẽpata: ⁊ exercitio assiduo qd̃ sit in eis ꝓpũ: deide ẽplo ex pice. ¶Retẽtio ḡ anhelit⁹ in hũc igredit modũ ⁊ ꝓpe cũ mẽbꝝ pectori ⁊ pulmoni fuerit vicinũ. ꝟ. g. ꝑcipiem⁹ illũ paꝝ currere q̃ crura h3 ĝcilia: postea tpatã ei adhibebim⁹ fricationẽ: deinde ex pice emplm apponem⁹: postea 2ᵃ die fricationẽ custodiem⁹ sic erat ⁊ 3ᵃ die silr ⁊ augmẽtabimus exercitiũ nisi ãplitudis vẽaꝝ appuerit significatio et descẽsiõis mãeꝝ: q̃m timor tunc erit in vnoq3 mẽbrone apãa accidat ⁊ nocumẽtũ ex replõne veniẽs qd̃ ẽ ipsi ꝓpriũ quẽad᷑ timent hic varices ⁊ elephãtia. Cũ ĝ aliq̃d h⁹ gñis appuerit minuemus ex exercitio qd̃ ꝑus iniũctũ fuerit: ⁊ ex fricatiõe: deide faciem⁹ ip3 q̃escere ⁊ resupinũ iacere ⁊ eleuabim⁹ mẽbꝝ illud. ꝟ. g. vt i illo q̃ h3 cr⁹ siccũ ꝑ pedẽ suũ ⁊ fricatõ3 faciem⁹ ꝑ ꝑẽ ꝯuersã. s. postremo ad radicẽ. ¶Qd̃ si voluerim⁹ h⁹ efficere i mẽbro qd̃ sit inẽ mẽbra anhelit⁹. sitq3. ꝟ. g. pect⁹ ligabim⁹ qd̃ ẽ sub eo ligatura q̃ i strĩgẽdo sit media ⁊ in latitudie eq̃l postea ꝑcipiem⁹ ei vt vtatur exercitio manuũ ⁊ fortꝭ ãhelit⁹ emittẽdo voces ⁊ clamorẽ magnũ ex fricatiõe leui. In librꝭ ꝑẽca ꝑticularib⁹ patiet ad te q̃lr hec sũma exq̃site diuidat. Illd̃ igitur in libro decoratiõis cõsiderabis si de⁹ voluerit.

¶De lassitudie q̃ sequit exercitia. Cap. xij.

Lassitudis spẽs sũ tres q̃b⁹ addit q̃rta: ⁊ modi q̃b⁹ accĩt sũ duo. Ei⁹ ꝟo spẽs sũ tres vlcerosa extẽsiua ⁊ apõsa. ⁊ illa qd̃ q̃ hic addit ẽ laxitudo q̃ vocat desiccatiua ⁊ arefactiua. ¶Ulcerosa igit ẽ lassitudo ex q̃ q̃ eã incurrũt i supficie corporis tact⁹ vlceꝝ silitudinẽ sentiũt: ⁊ i cutꝭ ꝓfunditate ⁊ orificijs ꝓfunditatis ipi⁹: ⁊ ẽ cũ hoc sentit q̃si ipse tãgit: ⁊ est cu3 hũg eã sentit illd̃ i suo motu. Et ẽ cũ sentit q̃si pũcturã spinaꝝ ⁊ abhorret mot⁹: ita vt extẽsiões alaꝝ ẽt extẽdantur cũ ꝺbilitate. cũq3 fortior fit accĩt ei horripilatõ. ⁊ cũ augmẽtat accĩt ei tremor ⁊ febris. Et ipsi⁹ qd̃ cã est multitudo supfluitatũ subtiliũ ⁊ acutaꝝ ⁊ liq̃factio carnis ⁊ adipis ꝑꝑ mot⁹ fortitudinẽ. Et ad vltimum hũores mali: q̃ si ꝑ venas discurrerẽt bon⁹ sãguis q̃ ẽ i venis corrumpet: ⁊ ꝑꝑea q̃ ad partem cutis decli

nauerūt minutū fuit nocu^m: min^9 nāq3 malū qđ cōtin-
gere pōt ē vt hoc lassitudis gen^9 accidat: et si parū pmo
ti fuerit accidit horripilatio: et si pl^9 moti fuerit accidet
tremor. Et ē et cū humores acuti ab illis separant et crudi
remanēt i venis. Et ē et cū crudi i carne existūt. ¶ Exte
siuā vero hñs sentit suū corp^9 q̄si fractū et sentit calorē
et extēsiuā et abhorret motū vsq3 q̄ abhorreat resupi-
nādo ad posteriora flecti. et pprie si ex labore fuerit
et ipa q̄dē ē ex supfluitatib^9 retētis in musculis: q̄ tñ bo
ne existūt sube et nō ē i eis mordicatio: aut ex vētositate
Int eas vero erit separatio cū dispōne leuitat^s et q̄uita-
tis: et ipa ēt multotiēs accit ex sono nō cōpleto. Cū. n.
p^9 sonū accit cōpletū alia ē ibi diuersitas q̄ spēx pe-
ior ē: et q̄ ex ea peior ē: ē cū musculorū villi fm rectitudi
nē tēdūt. ¶ Apostā āt lassitudo ē vt corp^9 sit solito ca
lidi^9 et sit īflatio sīlē i magnitudie sui et calore: et accit
ei nocu^m cū tāgit et mouet et sentit ei^9 extēsiōez. ¶ La
ssitudo āt desiccatiua et arefactiua ē dispō p quā sen
tit hō in suo corpe ac si sicaret ariditate supflua. Et
ipa q̄dē accit aut ex multo exercitio cū bono cibo aut
ex reditiōe aspa. Et q̄nq3 ēt accit ex siccitate aeris et ex
diminutiōe nutrimēti et ex multo ieiunio. ¶ Modi aūt
q̄b^9 accit lassitudo sūt duo. ¶ Et ipi q̄dē sūt q: lassitudo
aut accit pp exercitiū: et h̄ ē mag^s secura: c^9 sanatiōis
via modū h3 q̄ ei ē pp^9. ¶ Aut accit ex se. et h̄ q̄dē egri
tudis ē añcessio c^9 sanatiōis via ppriū h3 modū q̄ si
bi pp^9 ē. Et ē ēt cū vna aliis cōiūgit fm suap̄ mārx cō
positiōez aut p seipas aut p exercitiū. Cūq3 simpliciū
nouer^s regimē ad cōpositarū regimē illō mouebit fm
regulā quā tibi dicā. ¶ Et h^9 q̄dē ē q: in pmis opz te
maiorē hr̄e sollicitudinē de re q̄ maiorē incutit terro
rē regēdo illō ēt qđ ē sub ea. ¶ Et fortasse qđ magis
terrefacit mag^s ē trefaciēs pp tres res: aut pp forti-
tudinē aut pp nobilitatē aut pp sub a3. Cūq3 i eo qđ
o3 ex istis cōditiōib^9 due aut tres cōiūgāt erit h^9 ma-
gis trefaciēs: nisi vna q̄ remāserit duob^9 fortior fue
rit: adeo vt ipis resistat. v.g. lassitudo nāq3 apostā for
tior ē et nobilior vlcerosa: sz si vlcerose sub a a tpamen
to et cursu nāli valde fuerit remota duob^9 apostē mo
dis pp nobilitatē et fortitudinē resistet et pmittet sup
ipa3. Si vero n̄ valde remota fuerit: apostā sup ipa3 pre
mittet.

¶ De alcib^9 et oscitatiōibus. Cap. xiij.

Alcees sūt pp supfluitates q̄ i muscul^s cōgregant
et pp h^9 multū accūt post somnū. Cūq3 hūores
illi plus abūdauerit fiet horripilatio et tremor: et cū
plus excreuerit faciēt febrē. ¶ Oscitatio vero mot^9 est
aliciū q̄ accit i mādibularū muscul^s et thoracis. Cūq3 sa
nis i pmis absq3 cā acciderit et nō i hora cum multa
fuerit erit malū. Et q̄ q̄dē ē ex ea melior ē illa q̄ ē post
finē digōnis: q̄m ē pp supfluitatū expulsionē. ¶ Et ē
ēt cū alcees et oscitatiōes efficiūt frig^9 et cut^s spissitu-
do et pauca resolō et expgefactio a sōno añq3 cōpleat
et ē expliso cōpmēs. ¶ Vnū vero ad mediū tpatū alci
bus et oscitatiōib^9 ē cōueniēs cū nō ē ibi alia phibēs
cā.

¶ De medicādo lassitudinē ex exercitio pro
uenientem. Capi. xiiij.

Decem^9 q: studiū ipēdere i medicādo lassitudie3
ē a mlt^s securari egritudib^9 ex q̄b^9 fiunt febres.
¶ O3 aūt vt cū lassitudo vlcerosa apparuerit ex exer
citio minuat si tpm fuerit cā. vl cū ea multitudo fue
rit hūorū: expellāt. ¶ Qđ si breuis tpis fastidia aste
rint ipop nocumēto succurrēdū erit cū fame et quiete
et resolōne ei^9 qđ puenit ad ptē cut^s cū fricatiōe mi
ta et leui cū oleo i q̄ nō sit pōticitas. Et in die 3° [illegible]
tiōis fiat exercitiū. Et nutriat ipe in pma et eo q̄ q̄s
sueuerat i q̄litate. sz ex q̄ti^c minuat et i die 3° vl 4° [illegible]
mectātib^9 nutriat. et si vene fuerit mūde et sta [illegible]
i adipe fuerit itestiop fricatio tpm q̄nq3 [illegible]
ppe cū calefaciētiū medicinā ad ipm penetratiōe
virt^9. ¶ Oleū p̄ca de salicib^9 i h^9 multū cōfert [illegible]
de aneto et camomilla et his sīlib^9 et apozima radic
sicle et ei^9 oleū i instrō duplici. et vnguētū ex radicib^9
malue: et oleū de radicib^9 cucumer^s asinini et [illegible]
et oleū de vlnee: et oē oleū in q̄ vlnee recipit. ¶ In la
ssitudis aūt extēsiue medicatiōe itētio ē lassare illud
qđ idiruit fricatiōe leui calefaciēte i soler aq̄ tepida
balneari et i ipa lōgo morari tpe. Et si i solū [illegible]
aut duab^9 descēderit i die erit cōueniēs et p^9 [illegible]
q3 iniungāt balneationē. ¶ Qđ si necesse fuerit [illegible]
nax abstersionē: et ppea q: oleū i eis siccat ad [illegible]
dū oleo redire fiat. et nutriēte hūido nutriat [illegible]
q̄titat^s: q̄m plus indiget nutrimēti paucitate [illegible]
rosa. ¶ Et hāc qđ lassitudinē resoluit exercitiū [illegible]
dificat. Qđ si p se acciderit pp grossas supfluitates
necesse erit eas euāre. Et si fuerit pp cām vētositas
extēdētis resoluet eā tale q̄le est ex minuscul [illegible]
sui3. ¶ Intētio aūt i apostē lassitudinē regēdo ē [illegible]
res lassare: qđ extēsuz fuit: et qđ calefactū infrigidare
et supfluitatē euāre. Et h^9 q̄dē cōplet oleo multo te-
pido et fricatiōe vehemēt leui et plura mora i aq̄ ē pe-
rūper ad caliditatē declinare q̄ etē. ¶ In arefactiua [illegible]
nil de regimie sanox mutet nisi q: o3 vt aq̄ in q̄ bal-
neat sit maioris caliditatis: q̄m in aq̄ vehement cali ē
qđ inspissat cutē et nō ē eius ipedimētū sic ipedimētū
aq̄rū frāx: q̄m cū eo qđ inspissat est in eis [illegible]
mala et frititatis ipox penetratio in corpe qđ iā [illegible]
tū fuit. et ē cū sue materiei cā ē cutis ipi^9 raritas [illegible]
hoc est fm plm. In die aūt scđo reductiōis exercitio
leuiter et subtilr vtat et balneo fm dispōnē dicip[illegible]
deinde pcipiat ei vt aquā frigidā subito ingrediat [illegible]
tenus cut^s ei^9 inspisset et fit ei^9 resolō paucax [illegible]
cōseruet ipi^9 hūiditas. Obuiabit nāq3 aq̄ corp^i i eo
ē tñ caliditatis q: resistat ipo iā inspissato. Et sic q̄dē
due cāe adiuuicē se iuuāt in remouēdo nocumētū
frigoris ipi^9: et pprie cū submergit subito et egredit
nō morat: q̄m cū mora nulla est securitas. ¶ Ipe pre
terea nutriat mane in fine pme hore cibo [illegible]
pauco: itō vt ipe alia vice iuxta noctē fricari possit et
tūc cenā tardet. ¶ Studiū q̄3 adhibeat in expellē-
do supfluitates ab eo fricatiōe olei de salicib^9 cum q̄
ventrē suū nō tāgat nisi lassitudinez in musculis sui
vētris senserit: q̄m tūc illos leuit vngere cōuenit.
¶ Et eius nutrimēto sit largi^9 et i eo pcedat cauēdo ne
eius nutrimētū sit multe caliditatis. ¶ Amplius cū
lassitudinē cuius cā est mot^9: dimittere cū ei^9 signū
incepit phib3 ne accidat: postea reuersiōes exercitio
vtat vt mot^9 tpat^9 ad cutē mās expellat et eas [illegible]
tio resoluat que fit iter illox motus in apox cōsilē
tia. ¶ Dispō p̄terea ipi^9 balneationez exigit: [illegible]
si ex balneo accidat ei tremor tunc reo terminū [illegible]

tra̅sivit: qua̅to magis si febre̅ ge̅nauerit: q̄m tu̅c no̅ e̅
balnea̅d᷒: imo cu̅and᷒ ⁊ ei᷒ ꝯplo rectifica̅da. Q̄d si
nihil eoꝝ ex balneo accit: erit ꝯfere̅s cu̅ ex aq̄ fuerit
tp̄ata. ¶ Cu̅ au̅t i ei᷒ venis crudi fuerit hu̅ores i pri
mis lassitudo erit rege̅da cu̅ eo q̄d oꝫ: postea itu̅=
de̅du̅ erit i eo q̄d crudos maturat ⁊ subtiliat ⁊ expel
lit hu̅ores. Et si multi fuerint: tunc q̄es erit iu̅ge̅da ⁊
exercitiu̅ dimitte̅du̅: q̄m q̄es est magis digere̅s ⁊ mu
tione̅ relinq̄t: q̄m sꝫ pluꝫ mu̅du̅ expellit ⁊ crudu̅ dimit
tit. ¶ Ve̅ter q̄ꝫ ei᷒ an̄ maturato̅eꝫ no̅ e̅ solue̅dus: q̄m
h᷒ no̅ ꝯfert: imo da̅nu̅ ifert: vrina̅ v̄o ꝓuocare no̅ no
cet ei. Sꝫ res multu̅ calefacie̅s no̅ e̅ ei da̅da: q̄m cru=
du̅ humore̅ in corpe diffu̅di faciet. Sitq̄ꝫ ei᷒ op̄o̅ su=
bita ⁊ cu̅ q̄ntitate eq̄li. ¶ In ei᷒ p̄rea nutrie̅tib᷒ pone̅
da st piꝑ ⁊ capar̄ ⁊ zinziber ⁊ acetu̅ de capparib᷒ ⁊
acetu̅ d̄ allijs ⁊ acetu̅ d̄ alstra̅guat: ⁊ corpa e̅t ipoꝝ ⁊
iagueris scita s̄m me̅sura̅. ¶ Post maturatio̅eꝫ au̅t ⁊
appitione̅ hypostasis i vrina ⁊ maturato̅eꝫ pluꝫ da ei
vinu̅ vt maturatio ꝯpleat̄ ⁊ fiat vrīe ꝓuocatio. Sit=
q̄ꝫ ei᷒ vinu̅ q̄d subtile e̅ ⁊ claꝝ: ⁊ vomitum no̅ faciat.

¶ De alijs dispo̅ib᷒ q̄ sequu̅t̄ exerci^m ⁊ reliq̄ ab eo. Cap. xv.

PRius loq̄mur de istis dispo̅nib᷒: post
ea mutabimus nos ad rege̅du̅ lassitudine̅ q̄ve=
nit ꝑ se. ¶ Et ex istis q̄d est raritas que corpi accit: ⁊
accit multotie̅s ex fricatio̅e pauca ⁊ balneo. Ipsa v̄o
est medica̅da fricatio̅e sicca ad duritie̅ paꝝ declina̅
te ⁊ cu̅ oleo stiptico. ¶ Et ex eis est spissitudo q̄ ex
fritate accidit aut ex re stiptica aut ex multitudie su
ꝑfluitatuꝫ: aut ex eaꝝ grossitie aut eaꝝ viscositate:
vn̄ ꝓuenit. vt i porusculis retineant̄: aut erit spissitu
do ca̅ exercitiu̅ q̄d ipos ex ꝓfu̅do extraxit: no̅ exn̄tib᷒
ibi causis an̄cede̅tib᷒: aut erit ei᷒ ca̅ loc᷒ puluerule̅t᷒
aut fricatio fortis ⁊ dura. ¶ Illi᷒ au̅t q̄ e̅ ex fritate ⁊
stipticitate signu̅ e̅ coloris albedo ⁊ calefactio̅is tar
ditas ⁊ sudor ⁊ corpis reuersio ad rubedine̅: cu̅ ad=
est exercitiu̅. Et hi q̄n i balneis calis st balnea̅di: i q̄
bus d̄ latere̅ i lat᷒ ⁊ suꝑ ve̅tre̅ ⁊ supiu̅ reuolua̅t̄ suꝑ
paui^m eq̄lis calitat̄ donec sude̅t: ⁊ iunga̅t̄ oleis sub
tilib᷒ calis ⁊ resolue̅tib᷒. ¶ Illoꝝ au̅t q̄ ad hoc deue
nu̅t ex exercitio signu̅ e̅ q̄ no̅ h̄nt h᷒ signu̅ ⁊ resudat
cut̄: ⁊ ipsi q̄d medica̅di st expulsio̅e si ibi fuerit suꝑ=
fluitas: postea regime̅ adhibeat̄: q̄d resoluat ex bal
neo ⁊ iunctio̅e. ¶ Qui v̄o i h᷒ lædu̅t ex pluere aut ex
forti fricatio̅e mag̃ e̅ eis balneu̅ nec̄iu̅ q̄ iunctio ex
oleis. ⁊ ipsi q̄d fricatio̅e molli vti debe̅t an̄ balneu̅ ⁊
p᷒ ipm. ¶ Est q̄ꝫ cu̅ accit eis p᷒ suꝑfluu̅ exercitiu̅ cuꝫ
pauca fricatio̅e d̄bilitas cu̅ raritate. ¶ Et e̅ cu̅ accit
e̅t ex suꝑfluo coitu ⁊ ex balneo freq̄nt̄. Ipsi igit̄ medi
ca̅di su̅t cu̅ exercitio reuersio̅is ⁊ fricatio̅e sicca q̄ ad
duritie̅ trahit cum oleo stiptico. Et nutrientia come
da̅t humecta̅tia pauce q̄ntitatis i calitate ⁊ fritate
tp̄ata: aut q̄ paru̅ ad calitate̅ trahant. Et sil̄r fiet si
debilitas accit aut vigilie aut tristitia: aut accit sicci
tas i neruis. Q̄d si istis acciderit malitia digere̅di ci
bu̅ no̅ ꝯfert eis reuersio̅is exercitiu̅: nꝫ aliq̄d exerci=
tioꝝ vllo mo̅. ¶ Est p̄rea cu̅ accit ex suꝑfluitate bal=
nea̅di ⁊ multitudie comede̅di ⁊ bibe̅di ⁊ ocia̅di vt ho̅
in suis me̅bris hu̅iditatis sentiat suꝑfluitate̅ ⁊ ꝓp̄e i
ligua: ita vt op̄o̅nes me̅broꝝ ledat. ¶ Q̄d si h᷒ ex ca̅
fuerit an̄te i ꝑticulari medicatio̅e ꝯtinebit̄. ⁊ si ex ali
q̄ eoꝝ fuerit q̄ nu̅c ex ꝓrio nolauim᷒ sicut vlo aut mlt
ta ociositate aut multa balnei hu̅iditate erit ei mu̅
se̅du̅ vt forti vtat̄ exercitio ⁊ fricatio̅e aspa ⁊ sicca si
ne oleo aut fricatio̅e cu̅ pauco oleo calefacie̅te. Suꝑ
flua au̅t siccitas qua̅ q̄ hꝫ sentit sua manu est ex ge̅e
lassitudis arefactiue: ⁊ ipi᷒ sana᷒ est ei᷒ medica᷒.

¶ De medicatio̅e lassitudis ꝑ se venie̅tis. C. xvi.

VLcerose q̄d dispo̅ cog̃see̅da e̅ si hu̅or ea̅ efficie̅s
sit itus i ve̅is aut ex̄ ve̅as. q̄ au̅t sit i ve̅is ex se=
tore d̄clarat̄ vrīe ⁊ ex dispo̅nib᷒ nutrie̅tiu̅ p̄teritoꝝ: ⁊
ex h᷒ q̄ suꝑfluitatu̅ multitudo i ve̅is ge̅nari solebat aut
eaꝝ paucitas ⁊ velocitas expelle̅di eas a se: aut cui
nec̄itate̅ medica̅di eas faciebat: ⁊ ex dispo̅ne vini ei᷒
si erat claꝝ aut turbidu̅. Et si he q̄d signee appuerit
d̄clarabit̄ q̄ i ve̅is exist: ⁊ si no̅: ex̄. ¶ Q̄d si lassitudo
ex suꝑfluitatib᷒ e̅ extrisec̄ ⁊ sint vene iteri᷒ mu̅de: suf
ficit ei exercitiu̅ reuersio̅is ⁊ aug^m regis q̄d i ca. vlce
rose diximus q̄: accit ꝑp exer^m. Sꝫ si alia diuisio fue=
rit no̅ cogites exercitare eu̅: imo fac eu̅ ociari ⁊ dor=
mire ⁊ e̅e famelicu̅ ⁊ iunge ipꝫ sp̄ circa ve̅tre̅ ex oleo
⁊ balneet̄ cu̅ aq̄ tp̄ata si balneu̅ tolerare potuerit sꝫ
ꝯditione̅ qua̅ diximus ⁊ nutriat̄ ex eo q̄d diximus cuius
tn̄ chimus sit bon᷒ q̄d sit ex ge̅ne eoꝝ q̄ sorbe̅t ⁊ sit illd
i quo no̅ e̅ viscositas nꝫ multu̅ nutri^m: ⁊ h᷒ q̄d e̅ sic or=
deu̅ ⁊ spelta ex carne volatiliu̅: ⁊ d̄ sirup̄ sit sirup᷒ ace
tosus cu̅ melle ⁊ hydromel ⁊ vinu̅ albu̅ ⁊ subtile ⁊ h᷒i
vinu̅ ei no̅ ꝓhibeas q̄m e̅ matura̅s ⁊ ꝓuoca̅s verutn̄
ipsi i p̄mis dare debes i quo sit paꝝ acetositat̄ post
ea ex eo mutet̄ ad albu̅ ⁊ subtile. ¶ Q̄d si h᷒ regime̅
ei n̄ ꝓfuerit hu̅or ibi adest: supante̅ g̃ eu̅a. ⁊ si supa̅s
fuerit sa̅guis aut cu̅ eo fuerit sa̅guis: minues eu̅ ⁊ si n̄
ve̅tre̅ solues aut facies h᷒ ⁊ h᷒ sꝫ q̄ tibi videbit̄ d̄ sa̅
guie. Tibi tn̄ caue ne aliq̄d hoꝝ facias si cog̃uer̄ q̄
v̄t᷒ sit d̄bil̄. Gen᷒ au̅t hu̅oꝝ cog̃sces ꝑ vrina̅ ⁊ sudore̅
⁊ dispo̅ne̅ so̅ni ⁊ vigiliaꝝ. Cu̅q̄ꝫ so̅n᷒ abierit te rege̅=
te eu̅ cu̅ regie bono erit signo mala. ¶ Q̄d si cog̃ue=
ris q̄ bon᷒ sa̅guis i corpe sit pauc᷒ ⁊ q̄ hu̅ores crudi
st supa̅tes fac eu̅ q̄escere ⁊ da ei ad come̅de̅du̅ ⁊ bibe̅.
re̅ q̄ subtiliet: ⁊ no̅ des ei ad bibe̅n̄. re̅ q̄ mlta̅ he̅at ca
litate̅. Sꝫ da ei ad bibe̅. aliq̄d i quo sit leuis sicut si=
rup᷒ acetosus d̄ melle. ¶ Q̄d si tibi nec̄e fuerit i v̄tu
te subtilia̅tiu̅ aug^m ꝑbere po̅e i illo q̄d come̅dit ⁊ i aq̄
ordei qua̅ bibit paꝝ piper̄: ⁊ si nec̄ia fuerit diacymi
nu̅ diatrio̅pipeo ꝑp hu̅oꝝ cruditate̅ da ei sicut tibi
videbit̄ an̄ co̅e̅stio̅eꝫ aut p᷒ ipaꝫ: aut i tp̄e dormitio̅is
⁊ sit ei᷒ me̅sura cocliariu̅ puu̅ ⁊ diacalaminti q̄d n̄ est
bonu̅: q̄m ptra̅sit t^m i calefacie̅do. Si au̅t ꝑ certo scis=
uer̄ hu̅ores crudos i ve̅is n̄ e̅e sꝫ i radicalib᷒ ꝯtieri:
me̅br̄ fricatio̅eꝫ adhibe: ⁊ ꝓp̄e i matutis cu̅ oleis la
xa̅tib᷒. Et da ei ad bibe̅n̄. ex calefacie̅tib᷒ vt ipoꝝ ca=
lefactio̅e ad cute̅ ꝓueniat ⁊ iu̅ge ei q̄ete̅ lo̅ga̅. postea
fac eu̅ aq̄ tp̄ate cal̄a balneari ⁊ da ei ex diacalaminto
absq̄ꝫ tiore: sꝫ tn̄ oꝫ vt sit an̄. q̄̄ co̅edat ⁊ exercitetur.
¶ Q̄d si p᷒ co̅e̅stio̅eꝫ nec̄iu̅ fuerit ei q̄d sto̅z iuuet no̅
des ei q̄ sit vehem̄t̄ penetratiuu̅: sic̄ diacala^m: sꝫ sic̄
diacyminu̅ ⁊ diatrio̅pipeo̅. sitq̄ꝫ q̄d ex q̄lꝫ eoꝝ dabi=
res modica aut diacydo̅ite̅. Et pole q̄d est vt q̄d ex
diacydo̅ite̅ dab̄ sit pl᷒eo q̄ dab̄ ex ill̄ p᷒q̄ ꝯsiderauer̄
ne cor᷒ sit vehem̄t̄ calor̄ accn̄tal̄ te da̅te ista. Ist̄
ꝑ ꝯfert ol̄o iu̅gi camo̅il᷒ ⁊ a̅etio ⁊ amaracio ⁊ filijs

ab istis aut confortet cum resina & duodecuplo ipsius
olei. ¶ Cũ aũt scieris hũores in venis & foras simi
esse esto de maiori sollicit⁹: & tñ minus nõ dimittas.
¶ Qd si hec duo eq̃lia fuerint pĩus intẽde ad digõnẽ
cum diatrionpipeon i q̃ si volueris adiũge petroseli
nũ cuz folijs anisi ad hoc vt sit magis diureticũ. Et
si volueris admisce ei parũ diacalamẽti postq̃ minue
ris ex eo qd accepit de diacymino & diatriõpipereon
& pcesseris in hoc sm ordinẽ donec ad vltimum mu
tes postremuz ei⁹ cuz diacalamẽto & remaneat illd
donec ad vltimũ purũ remaneat diacalamẽtũ. ¶ Cũ
ãt illd qd ẽ in venis digeret & egrediet remãebit sol
licitudo ei⁹ qd est extra venas: diacalamẽtũ quãdiu
scis erit ad hoc 9ferẽs & impediẽs pĩmũ. ¶ Istos vero
in qb⁹ res due 9iũgunt ab oĩ re vehemẽter 9trahẽte
ad exteriora: aut interiora custodire debes. Quapp nõ ci
to vomituz eis dare debes: nz qd vẽtrẽ inferi⁹ depo
nat: nisi añ 9miseris q̃ subtiliãt & icidãt & maturẽt nz
etiã exercitas eos. Cũq̃ lassitudo quieuerit & color
meliorabit & vrina maturabit fricabis eos multum &
pauco exercitabis exercitio & cõsiderabis si aliquid
egritudis reuersuz fuerit: qm̃ tunc dimittes: & si nil
reuersuz fuerit duces eos ad suos vsus ordiate do-
nec puenias ad illd quo solebãt vti ex balneatiõe &
inunctiõe & fricatiõe & exercitio: & ad vltimũ tãdẽ vn
guẽtorũ qb⁹ vtũt virtute 9fortata. ¶ Qd si alicui istorũ
lassitudo reuersa fuerit cũ sẽsu viceroso redi ad tuũ
regimẽ: & si absq̃ viceroso sensu reuertit ipm cuz re
uersiõe rege. Et si mixte tibi aduenerint ligneo & for
tis lassitudo sensu pcepta nõ appuerit pmitte eũ q̃e
scere. ¶ Lassitudis ãt extẽsiue cã hec est replo siue
hũoris malitia. Et ei⁹ qd medicat⁹ i corpib⁹ male cõ
plonis est minutio & regis subtiliatio. In corpe vero d
q̃ loqmur ẽ subtiliatio & icisio tm̃ postea adiuuet cũ
qb⁹ dz. ¶ Appose ãt medicatio ẽ succurrere cũ minu
tiõe ex vena q̃ ptiet mẽbro i q̃ ẽ plim lassitudis. & in
q̃ lassitudis appuerit pñm: & ex mẽice si nõ iter mẽbra
fuerit ineq̃litas. Et fortasse necesse erit ipz 2ª die mi
nuere: imo adhuc ẽt in 3°. Ergo ipm i pª die minue
ilico cũ appet & nõ tardes illd ne in ipo ifundãt. Et
in 2ª die & 3ª minue eũ in solis occasu. ¶ Oz pterea vt
sit ei⁹ nutriõs i die p° aqua ordei aut succ⁹ spelte sim
plex: nisi acciderit febris. Sed si febris supueniet aq̃
ordei sola. & die 2° sit idẽ cũ oleo infrãnte aut tpato
sicut oleo amigdalino. Et in die tertio sit sicut caro
cum lactucis aut cucurbitis aut malnis hortulanis
aut acetula & ex piscib⁹ petrosi i tasea. & in hac die q̃
tũ posse fuerit a potu aq̃ phibeat. Cũ aũt i die tertio
iã nõ poterit tolerare: nz poterit cibuz bñ appetere
& digeret dabit ei hydromel aut vinũ album sbtile
aut tpatũ. Et caue ne p⁹ has euõnes ei tribuas q̃ntũ
ẽ neciariũ ex cibo subito: qm̃ cib⁹ idigestus ad vẽas
trahet trib⁹ mõis. Unus eorũ erit qm̃ cuz cib⁹ fuerit
pauc⁹ stõus erit auar⁹. & 2ª erit ei⁹ virt⁹ retẽtiua vir
tuti epis attractiue: sz cũ mlt⁹ fuerit nõ erit ex eo sto
macus auarus: imo fortasse attractiuã epis iuuabit
sua virtute expulsiua: & sitr oẽ receptaculũ qd ẽ ibi p-
cedens 9põne ei⁹ qd ẽ p⁹ ipm. Et 2° est: qm̃ mlt⁹ nõ
bñ digerit in stõ. Et 3°: qm̃ mlt⁹ multũ venis trãsmit
tit nutrimentuz quod vene etiã digerere nõ valent.

¶ De regie corporũ q̃rũ 9plones nõ sũt bõe. Capi.
Corpa ista aut sũt q̃bus supuẽit error: aut i ora
tiõe male fuerũt ipedita. & illa q̃ q̃bus supue
nit error: sũt q̃rũ cõplones nãles sũt 9ueniẽtes: sz q̃d
fuerũt cõplones malas i hora pp longũ errorẽ reg
gimie: donec i eis quieuerit. ¶ Male vero ipedita sunt
quorũ cõplones a radice sũt 9ueniẽtes. ¶ Cõsi q̃
bus supuenit error: error pp i q̃ntitate & q̃litate sen
da ẽ & cũ 9trio medicanda: & h⁹ fortasse cognoscit ex
dispõne figure corpis. Impedita vero male sũt dispõ
nib⁹: quorũ accit corruptio ex cõplone corũ p̃a m
ex corũ cõpone. Ab eis igit icipiem⁹ nolando senes.
¶ Doctrine.iij.dictiõis.iij. & est summa de regimine
senes. Et sunt.vj.capitula. Capitulũ i.

Summa regis corũ ẽ opari q̃ ca
lefaciat & hũectet sicut e
nutriẽtib⁹ & balneis & potib⁹ & sõno plix
& mora multa i lecto & maiori q̃ntitate
& ex assidua vrie corũ puocatiõe & expul
siõe flegmatis ex corũ stõio p viã intestinorũ & vesice
& vt nãe lenitas eis duret. ¶ Eis pterea multũ 9ue
fricatio tpata in q̃ntitate & q̃litate cũ oleo: deinde q̃
tatio aut incessio si debiles fuerit ab eq̃tatiõe. ¶ Il
lũ añt q̃ ex eis debilis fuerit fricañ. semel aut bis p
deñdũ erit. ¶ Ex aromatib⁹ pterea aliq̃d bñ redole
odorare debent & ppue qd calm tpate erit. Et cũ
post dormitõez cũ oleo iungant: qm̃ h⁹ virtutẽ calidã
alalẽ. deiñ eq̃tet aut icedãt. ¶ De nutriẽdis senib⁹.
Nutriẽs senũ paulati ẽ ptiẽs. & paulatim Cap.
bis aut ter nutriẽdi sũt sm digõnẽ corũ & forti
dinẽ & debilitatẽ. & comedãt in hora 2ª panẽ bñ fer
cũ melle. & in hora 7ª post balneatiõem: deide vit
leniat ex eis q̃ p⁹ illd nõ labum⁹. & iuxta noctẽ cibũ
laudabil nutrimẽti. & si fuerit fortes i cena sua ma
puũ faciãt. & ab oĩ nutriẽte sibi caueãt ex q̃ melã ge
nerat aut flegma. & ab oĩ calo & acuto: & delicatis si
cut cauguamich: & tãguebil nisi sm mõz medicinis
adhibeat. ¶ Qd si ex h⁹ aliq̃ fecerit qd nõ debent
ex his q̃ sũt pme spẽi comederit: sic qd salsũ ẽ & mel
gias & carnẽ siccã salitã & silvestriũ aialiũ & pisces &
re carnis tũc vtant melonib⁹ & arecq̃is & cucume
bus. ¶ Et si sm 9miserit errorẽ & comederit magna
nuch & schene & bũca medicent ex 9trijs: sz tñ eis nec
sũt oẽda nisi subtiliatiua cũ scitũ fuerit q̃ i eis sint
psluitates. ¶ Cũ aũt mũdati fuerit nutriãt ex humecta
tib⁹: deiñ paucis ex subtiliatiuis cũ cibo vtant sicut
i ipo dicem⁹. ¶ Lac vero ei q̃ ex ipis bñ appetit & dige
rit 9fert: & p⁹ ipz extẽsionẽ i pte epis exciti si sentit
pruritũ nz dolorẽ: qm̃ lac nutrit & hũectat veniũ cõ
ex eo meli⁹ ẽ lac caprinũ & asininũ. & ex pcetab' cõ
lactis asini ẽ q̃ nõ sit case⁹ & descẽdit cito & pp hoc si sit
rit cũ eo sal & mel. Oz tñ vt loc⁹ i q̃ pascũt obsuet
herbe q̃ ibi nascũt sint põtice nz acute nz acetose nz
nimis salse. ¶ Olera ãt & fruct⁹ q̃b⁹ senes vesci debẽt
sic sicla & apiũ & parũ porrorũ q̃ comedet dñt 9dita cũ
almurit oleo & pp hoc i pño cõestiõis ipsorũ: nõ vi lecuz
nãz mollificãdo iuuẽt. ¶ Eis q̃z 9fert si i hori q̃b⁹ 9
sueuerũt dormire dormiãt. z inziber. pterea murabile
ex medicinis q̃ eis 9ferũt. Et sitr plima eorũ sunt et
muraba calis: sintq̃ cuz q̃ntitate qua tñ calefaciant

& digerãt: & nõ q̃ corp⁹ siccẽt: q̃m oꝫ vt eoꝝ nutrientia
corpa sint hũectantia q̃ nõ patiant̃ ab istis nisi fm
viã calefaciẽdi & digerẽdi & n̄ ſꝫ viã siccãdi. ¶ Ex his
ꝟo q̄b⁹ vescunt̃ ad suas lenien̄. nãq & ꝯueniũt corpo
rib⁹ eoꝝ ẽ volubilis cocta cũ aq̃ & sale vt boni sit sa
poris cũ almuri & oleo cõdita & radic̄ polypodij cũ
in iure galline posita fuerit aut in iure sicle aut i iu
re cauliuꝫ. ¶ Et ex eis q̄ q̄b⁹ in cibo vtunt̃ ad suas
mollificãdas naturas & ipoꝝ corpib⁹ ꝯferunt sũt ex
fructib⁹ fic⁹ & pruna in estate & fic⁹ sicce cocte i aq̃ &
melle si tp̄s fuerit hyemis verũt̄n oꝫ vt hoc totuꝫ sit
añ comestionẽ: ꝑpea vt eoꝝ lẽiat vẽtres. ¶ Q̄ si eo
rũ nature tal̄r se habuerit vt vna die leniãt̃ alia n̄: ex
cusat̃ solutiuũ & lubricatio terciana. Q̄ si fuerit na
ture eoꝝ lẽite die vno & ꝯstrigant̃ duob⁹ dieb⁹ suffi
ciet ei aliq̄d tale sic volubilis & aq̃ cauliũ & illō q̄ ẽ i
tra semẽ cartami cũ iusc̄ ordei & terbitina ad magni
tudinẽ vni⁹ auellane aut duaꝝ & vt mltũ triũ: q̄m ip
soꝝ nãq sua mollificat ꝑꝑetate & abstergit iteriora si
ne lesione. ¶ Medicina q̄ ꝯposita ex medulla carta
mi & ð cuplo ipsi⁹ ficuũ siccaꝝ ꝯfert eis. Sitq illō q̄
ex ea in potu sumitur vt magnitudo nucis. ¶ Ene
ma q̄ cũ oleo eis ꝯfert: q̄m in ipo eũ eũone ẽ ꝟtus
mollificãdi itestina & ꝑpe cũ ex oleo dulci fuerit. Ab
acuto aũt clisteri sibi caueat: q̄m ipoꝝ siccabit inte
stina. Humidũ ꝟo clistere & vnctuosuꝫ ẽ ex reb⁹ ma
gis eis ꝯferẽs cũ ipoꝝ vẽtres aliquot dieb⁹ cõstricti
fuerit. ¶ Sũt ꝑ̄ea alie medi⁹ vẽtrẽ soluentes: q̄s in
antidotario notabim⁹. ¶ Oꝫ ẽt vt in senib⁹ & decre
pitis fiãt eũones absq minutiõe q̄stoplus pole fue
rit: q̄m ipsoꝝ vẽtrẽ tpate soluere est eis res magnaꝫ
ꝑstãs iuuamentum. ¶ De vino senum. Cap.iij.

Vinum eis meli⁹ ẽ vetus rubeũ vt vrinã ꝓuo
cet & calefaciat simul. ¶ A nouo autẽ & albo vi
no sibi caueãt nisi se post comestionẽ balneauerint
& sitiꝫ habuerint. Tũc. n. dabit̃ eis vinũ albũ & sub
tile pauci nutrimenti: iõ vt sit loco aq̃. ¶ Ab illo ꝟo
q̄ ex vinis est dulce & opilatiuum sibi caueant.

¶ De aperiendis senuꝫ opilationibus. Ca.iiij.

Si eis acciderint opilationes quaꝝ facilior ẽ ca
query vini ꝑuenit potatiõe erũt apiende cum
diacalamẽto & diatriõpipereõ puluerizatiõe pipis
sup vinũ. Et si allea & cepas comedere cõsueuerint
comedãt. ¶ Tyriaca quoq eis multũ cõfert & ꝑpe
cum opilatiões acciderint: & sil̄r athanasia & hõru
sia. ¶ Ipsi ꝟo post eas mollificãdi sunt cũ balneo &
oleo & nutrientibus sicut aqua carnis & spelta & or
deo: & si biberint hydromel cõfert eis & securos eos
faciet ne eis accidãt opilatiões & dolores iunctura
rũ postq̄ i ipo additũ fuerit: si opilatiõeꝫ i aliq̄ sen
serit mẽbro: aut ꝑꝑõnẽ ad ipaꝫ illō q̄ sit ei ꝑpũ sic
sem apij & ei⁹ radix in ꝟbris vsic. ¶ Q̄ si opilatio pe
trosa fuerit: apiat̃ ex eo q̄ ẽ forti⁹ sic petroselinum.
¶ Et si opilatio fuerit i pulmõe apiat̃ cũ aliq̄ q̄ sit
sic isop⁹ & capillus veneris & cassialignea & his silia.

¶ De fricatione senum. Cap.v.

Oportet vt i q̄litate & q̄ntitate sit tpata & ne vllo
mõ mẽbra ðbilia cũ ea tãgãt̃ nꝫ dolẽtia: & si fri
catio vices hũerit interpositas in vicib⁹ pãnis gros
sis: aut manibus aspsis fricent̃: hoc nãq eis cõfert:
& interpolatiões egritudinũ mẽbroꝝ eoꝝ ꝓhibet.

¶ De exercitio senum. Capi.vj.

Exercitiũ senũ diuersificat̃ fm dispõnũ corpoꝝ
eoꝝ diuersitatẽ. & ſꝫ illō q̄ eis ex egtudinib⁹ ac
cidere solet: & fm vsus ipoꝝ in exercitio. ¶ Nã si eo
rũ corpa in vltiã fuerint eq̄litate posita cõuenientia
eis erũt exercitia tẽpata. ¶ Et si fuerit in eis mẽbꝝ
q̄ nõ in sua meliore erit dispõe sit ei⁹ exercitiũ alia
sequẽs exercitia. ¶ Verbi grã. si alicui icepit in capi
te accidere vertigo aut apoplexia & mãe ad collum
descẽderint & freq̄nter ꝯsueuerit ascendere vapores
ad caput & cerebꝝ nõ ꝯfert ei exercitiũ i q̄ caput cur
uat̃ aut ð clinat: ſꝫ exercitio vti debebit q̄ sit i icedẽ
do & currẽdo: & eq̄tãdo & in oi exercitio q̄ sit ad sb
tiliãda iteriora. ¶ Et si egritudo i ptib⁹ pedũ fuerit
exercitijs vtet̃ q̄ sũt ex supiorib⁹ sic man⁹ mãib⁹ ꝯhe
rer, ꝓijcere lepides & leuare. ¶ Et si egritudo fuerit i
medio sic splene & epe & stõ & intestis erunt ei vtilia
exercitia duaꝝ extrẽitatũ nisi sit aliq̄d q̄ ꝓhibeat.
¶ Q̄ si egritudo i pte pectoris fuerit exercitiũ infe
riorũ erit ei nocũ. ¶ Et si i rene aut vesica fuerit nõ
cõfert ei nisi supiorũ exercitiũ. Et hec mẽbra i exerci
tio pẽit⁹ nõ ordinẽt̃ ad h⁹ vt ex eo fortiora fiant. Et
h⁹ q̄ i senib⁹ diuersũ ẽ ab eo q̄ ẽ i alijs etatib⁹: ꝗm
pmis senib⁹ q̄b⁹ ꝯfert plm ei⁹ q̄ ꝯfert senib⁹. Isti nã
q mẽbra debilia fortiora facer̃ debẽt ordinare fm
modũ exercitij q̄ ẽ eis cõuiẽs & i q̄ sit: mẽbra ꝟo infir
ma q̄n exercitãt̃. & ẽ q̄n hoc nõ cõcedit̃. s. cuꝫ fuerit ca
lida aut sicca aut fuerit in eis mã q̄ ad putrefactiõeꝫ
declinauerit & nõ fuerit in eis maturatio.

¶ Doctrina quarta de regimine corporis: cuius cõ
plexio est conueniens. & sunt quinq capitula.

¶ Doctrine quarte. dictionis tertie de rectificatiõe
complexionis superflue caliditatis. Capi.j.

Dicemus q̄ malitia ꝯplõnis ca
lide: aut est cũ eq̄lita
te ãbaꝝ passiuaꝝ aut cũ victoria siccita
tis aut hũiditatis. ¶ Cũ aũt ãbe passiue
fuerint eq̄les sciem⁹ q̄ caliditatis aug^m
erit fm terminum & nõ erit supfluum: q̄m si nõ sicca
ret. ¶ Cũ aũt calĩn existit cũ siccitate possibile est vt
cõplõ ista in sua dispõne lõgo remãeat tpe. ¶ Cali
di ꝟo cũ hũiditate societas nõ durat: q̄m hũiditas
q̄ñ supat caliditatẽ & extiguit ipaꝫ. Et q̄nq calitas
supat hũiditatẽ & siccat eã. ¶ Dispõ igr̃ hñtiũ cõplo
nẽ i q̄ hũiditas supat melioratiũ i ꝯplemẽto iuuẽtu
tis & fiet eq̄lis i eis. Cũ aũt descẽderit hũiditas ex
nea augmẽtari icipiet & calitas minui. ¶ Ergo dice
mus q̄ sũma regẽdi cõplõm hñtes calidã i duab⁹ ẽ
collocãda itẽtõib⁹: vna q̄rũ est ſꝫ q̄ ẽ volũtas redu
cẽdi eos ad eq̄litatẽ: altera ẽ fm quã ẽ volũtas ꝯser
uãdi sanitatẽ sic ẽ. ¶ Primã ꝟo hr̃e possunt ociosi q̄
suas domuerũt aïas fm ꝓlixã tolerãtiã i tpe q̄ ordi
nate ad eq̄litatẽ redeãt: ipos nãq absq ordie rege
re pducet eoꝝ corpa ad egritudinẽ: ſꝫ & scðaꝫ pole ẽ:
si sit eoꝝ regimẽ ex nutriẽtib⁹ q̄ ipsoꝝ sũt cõueniẽtia
ꝯplõib⁹ ita vt ꝯseruet̃ sanitas q̄ ẽ i eis repta. ¶ Qui
cũq ãt cõplõꝫ hñtiũ calaꝫ i duab⁹ passiuis tẽpati fue
rit sanitati i pn⁹ rei ipoꝝ ꝓpiq̄ores erũt: & faciet illoꝝ
ꝯplõ dẽtes & pilos veloci⁹ nasci & erũt facũdi & clari

frbis et veloces i icessu. ¶Cū āt i anis pcesserit vicet i eis calitas et augmētabit siccitas: et accidet eis cōplo mordicatiua: et i mlt; q̄d cor multa colª rubea gñat. Ipsor̄ vo regimē i p^a etate dz eē sic tpatorū regim̄. Et cū mutabit suū mutabūt regimē ad ill^9 regimē. in q̄ elaborat vt ipsi^9 pvocet vrīa et colª eiicit rubea fm vnā duar̄ ptiū ad quā dclināt supfluitates .s. ptz fluxu vētri; aut ptz vomit^9. ¶Qd si sola nā ad deponēdū hūorē et eiiciē. nō suffecerit: i vōitu q̄d adiuuet ex reb^9 lēib^9 sicpotu mlte aq̄ cale solt^9 aut cū nabit. ¶Et i solone q̄d vētri; sit cū aliq̄ qd sit sic violaceuz muraba et tamaridi hūidi et terenabi et sirafet. Ipsorū pfea exercitiū erit alleuiādum. Et oportebit vt ci b^9 det eis q̄ sit boi chimi. ¶Et fortasse necē ē vt balneatōz i die sequāt: et oportebit ēt vt ab oi re calefaciēte phibeāt: q̄ si ex balneatōe p^9 cōestiōz n̄ sēserit tēsiōz et grauitatē i pte epis et vētri; secure ea vtant: et si aliq̄d hor̄ acciderit apitiua eis det sic apozima ab seithy et medi^a ex aloe et aniso et amigdal amar; cuz oximelle et balneatōz p^9 cōestiōz dimittāt. hec āt apitiua eis dāda si postq̄ pm^9 cib^9 digest^9 fuerit et anq̄ fm sumāt. In hora tn̄ iter quā et comestionē scdi spatiū iteruenat tpis: et h^9 q̄d ē inter exercitatōez matutinalē et horā in q̄ balneāt. ¶Ipsi pfea as oleis supinungēdi et vinū eis albū et subtile i potu tribueñ. ē et d bilitat eos aq̄ frā. ¶Et isti q̄d q̄ a pn^9 rei cōplonem hn̄t calaz et siccam hoc toto sunt digniores. Qui vo ɔplonē hn̄t calaz et humidā et putrefactioni sūt apti et vt mīe ad tn̄bra dscēdant exercitio vti dbēt q̄d mlte sit resolonis et leui ne calefaciat cauēdo a motu q̄ i hūorib^9 ebullitiōez appere facit: q̄ vo plm ab exercitio sibi cauere dz ē ille q̄ n̄ ɔsueuit. ¶Et meli^9 q̄d ē vt exercitent p^9 eūonē et vt balneent anq̄ comedāt et vt studeāt i expellēdo supfluitates oēs. Cūq̄ in ver intrauerint tpate se ɔseruēt minutiōe et eūone.

¶De rectificatiōe complonis in qua est frigiditas cum augmento. Capi.ij.

Humus q̄z spēs tres sunt. ¶In illa q̄ ē ex eis in duab^9 passiuis equalis fuerit: elaborādu3 erit vt ei^9 innat^9 calor fm aug^m pcedat cum nutrictib^9 calis inter humiditatē et sicci. tpatis: et vnguēt; calis: et eliis magnis et eūonib^9 ex humorib^9 pprijs: et balneatiōib^9 sudorem faciētib^9: et exercitijs iuuātibus eos: lz. n. aliq̄ tpe i hūiditate sint tpati: accidet tn̄ eis vt hūiditates i ipsis pp fritatē gñent. Illor̄ āt i qb^9 cū hocē siccitas regim̄ oz vt sit ipmmet regim̄ senū.

¶De regie corpor̄ q̄ velocit egritu. icurrūt. Ca.iij.

Istāt ad hoc st pati pp repletionē sui. Et tunc q̄d in ipis repanda ē hūor̄ q̄titas: aut pp hūores crudos q̄ in eis exnt. et tūc q̄d tpata ē ipsor̄ hūoruz q̄titas et eligēdū ē eis ex nutrictib^9 illd q̄d nutri^m pbet mediuz inter mltuz et paucū. ¶Et humor̄ q̄titas ē cū eq̄litate q̄titas nutrimēti et augmēto exercitij et fricatiōis anq̄ balneent si exercitij et fricationis vsuz hn̄t: aut cū leuiore cor̄ si non ɔsueuerunt: et vt eis cib^9 det pcitet: et nō vna vice suā cōpleāt satietatē: q̄ si i ipsor̄ corpib^9 sudor fuerit facil^9 et ɔsueuerit fiat vt illi aliq̄b^9 sudēt vicibus. ¶Et si tarditas cōestiōis ipsor̄ nō fecerit: vt colª ru. i cor̄ fundat stōis tardet ipa vsq̄ p^9 balneū. q̄ si fecerit pmittat anq̄ balneent. ¶Et hora q̄d tpata si phibitior ibi nō aliud fuerit est p^9 q̄rtā horā diei eq̄liū. Si āt ppea q̄ colª ru. i ipor̄ fundit stōis cib^9 fuerit sumēd^9 p^9 anq̄ balneent et opilationē i epe signāces senserit cū aptiuis pnotat; suis ɔuenietib^9 cōplonib^9 medicent. ¶Et cū hoc i capite nocu^m senserit cū ambulatōe [illegible] rat. ¶Et si ei^9 cib^9 i stō corrupt^9 fuerit et postea [illegible] derit p se erit h^9 lucrū: q̄ si nō: dponat cū [illegible] aut ficub^9 cū scie cartāi ɔspsis. C^9 ɔfectio ē [illegible].

¶De impinguando macrum. Capi.[illegible]

Causar̄ maciei fortior sic diximus ē [illegible] cplonis et mesaraice ē siccitas aeris. ¶[illegible] cē eni cū siccant nutri^m nō recipiunt et augmēt [illegible] citas et macies. ¶Fricatio igit ipi adhibenda [illegible] q̄ balneet q̄ sit media inter asperā et lenē [illegible] beat cutis. deinde fricatio fortior fiat postea [illegible] ex pice supponat. deiñ tēpate exercitet: postea [illegible] tarditate balneet. deiñ siccis mādilib^9 [illegible] ea pauco iungat olo. deinde cibū sumat [illegible] tē. Et si ipsius etas et tps ɔsuetudo aquā tolerauerit fridā ex ea sup se fundat. Finis aūt fricatiōis [illegible] picis emplz pmittit ē vt inflatio nō icipiat [illegible] hoc q̄d est ppinquū ei qd in augmētādo [illegible] num diximus. Cōplementū vo locutionis de hoc [illegible] uenit in libro de pulchritudine quarti libri.

¶De macrefaciendo pinguem. Cap.[illegible]

Ipsi^9 regim̄ est vt de scelus cibi a stō ei^9 et [illegible] nis si velox ne cōpleat mesaraicar̄ [illegible] et vt cibuz sumat q̄ sit mlte q̄titat; et pauci [illegible] ti. Et frequēter balneet anq̄ cōedat et exercitiū [illegible] nēt et olea resoluētia. Et de eius [illegible] de lacca et tyriaca et vt ieiun^9 bibat acetum et [illegible] ri. Et nos q̄d nolabim^9 h^9 i dictiōe decoratiōis.

¶Doctrina 5^a de mutatiōib^9. et ē caplm .i. et finalē.

¶Doctrine quinte dictionis tertie de regimine temporum cum rectificatione aeris. Capitulu .i.

In veris q̄dē pn^9 succurrēdū ad minuēdū et ad bibēdū cathartica fm q̄ necē ē et fm ɔsuetudinē. In ipso q̄z ppe vomit^9 pcedēdū est. Et ois res mltū calefaciēs et humectās est dimittēda ex carnib^9 et potib^9 et nutriētib^9 [illegible] liādū. Et exercitio vtēdum est tēperate q̄d [illegible] exercitio estatis. ¶Cibo q̄z nō repleat q̄s: imo [illegible] partiat: et in potu sumat syrupos: et rob [illegible] a reb^9 abstineat calis et ab oib^9 amar; aut salsis aut acut;. ¶In estate vo minuat ex cibis et potib^9 et exercitio et maneat q̄et^9 et extinguētia bibat. Et si poterit vomat et semp in vmbra moret et in loco [illegible]. ¶In autūno āt q̄z ppe in eo q̄ ē diuersi aeris [illegible] tio faciēda ē regie meliore: et oia siccātia sunt [illegible] tēda. ¶Et cauēduz est a coitu et a potu mlte aq̄ frigide et ipsi^9 fusiōe sup caput. ¶Neq̄ in loco [illegible] miat in q̄ ei^9 cutis horripilet neq̄ replet^9 [illegible]. ¶Et caueat sibi a calore estiuo: et fritate mati [illegible] rū: et suū custodiat caput ne fritati obuiet. ¶Hiemetib^9 q̄z q̄ sunt in tpe illo sibi caueat nz ex illis [illegible] comedat neq̄ balneet nisi cuz tepida. ¶Cūq̄ [illegible] cū nocte fuerit eq̄lis eūet ne supfluitates i hyeme [illegible] stringant: lz in mult; corpib^9 sit meli^9: ne in [illegible]

aliqd faciāt vñ hūores ferueāt ꝛ moueanť: imo me
lius est eis vt ipsi q̄eti ꝑmaneāt. Quidā ēt iā vetue
rūt ne vomit⁹ i autūno fiat: q̄m ad febrē ꝑducit. Ui
nū p̄terea vehemēť d₃ ēē aq̄tū ꝛ ñ sit sup̄flue. Scias
quoq₃ q̄ in mult̄ pluuijs in ipso ↄsistit securatio ab
ipsi⁹ malitia. ¶ In hyeme ṽo multū laborare debēt
ꝛ copiosi⁹ comedere nisi fuerit meridiōalis: q̄m si sic
fuerit exercitiū erit augmētādū ꝛ cib⁹ minuendus.
¶ Oz p̄terea vt triticū panis hyemis sit fortꝰ ꝛ for
tioris soliditatis q̄ꝫ panis estatis. Et silr est illud qđ
est in carnib⁹: ꝛ eis q̄ sūt sicut ip̄e. ¶ Et vt sint olera
q̄b⁹ vescūť sicut caules: ꝛ sicla ꝛ apiū ꝛ ñ attriplices nꝫ
blitis nꝫ portulaca nꝫ scariola. ¶ Ampli⁹ corpib⁹ sa
nis raro accīt egritudīes in hyeme: q̄b⁹ si acciderit
medicādo succurrēdū ē ꝛ euāndo si oportuerit. Im
poss̄e. n. ē vt ip̄a accidat egritudo nisi ꝑp magnā cāꝫ
ꝛ ꝑp̄e si cal̄a fuerit. Calor. n. inat⁹ q̄ ē regitiu⁹ i hye
me vehemēter sit fortis ꝑpea q̄ a resolōne saluať ꝛ
ↄstrictiōe ↄstrīgit. ¶ Oēs p̄terea nāles ṽtutes i hye
me suas meli⁹ ꝑficiūt opōnes. ¶ Hyp. quoq₃ visuꝫ ē
q̄ meli⁹ ē i ip̄o vētrē soluere q̄ꝫ minutionē facere. Et
abhorret vomitū in ipso: ꝛ vr̄ ei q̄ in estate sit bon⁹:
q̄m hūores i estate sunt natātes: ꝛ i hyeme ad subsi
dēdū declinātes: ip̄ꝫ ḡ minuťť. ¶ Aer ṽo cū corrūpiť
aut fit pestilētialis obuiañ. est exiccādo corp⁹ ꝛ repa
rādo domū cū reb⁹ q̄ suis ṽtutib⁹ ifrīgāt ꝛ humectāt
Et hoc qđ ē q̄ mag̃ ē facieñ. i pestilētia: aut calefa
ciāt ꝛ faciāt q̄ sit ↄ̄tiū ei qđ ex aer̄ corruptiōe ꝑue
nit. ¶ Odores p̄terea bōi sunt res in h⁹ mag̃ ↄferen
tes ꝛ ꝑp̄e cū putauerit q̄ sint ↄplōni aer̄ ↄ̄tij. ¶ In
pestilētia quoq₃ necitas multū aerē attrahēdi ē mi
nuēda: ꝛ hoc qđ fit cū ocio ꝛ euōne. ¶ A terra p̄re
terea multotiēs eleuať aeris corruptio: ꝛ tūc qđ cō
uenit in lect̄ sedere ꝛ hospitia q̄rere vehemēter alta
q̄ a vētis rūpūť. ¶ Multotiēs quoq₃ ē ꝑn̄ᵐ corruptio
nis aeris ab ipso aere ꝑp illud qđ ei aduenit ex cor
ruptiōe vicinātiū aerū. Aut ꝑp rē celestē cui⁹ q̄litas
nō est hoīb⁹ cognita. In h⁹ i ḡ ad domos subterra
neas ē fugieñ. aut ad domos q̄ parietib⁹ vndiq₃ sť cir
cūdate ꝛ ad cauernas. ¶ Suffumigatiōes āt q̄ aerū
putrefactiōes sť rectificātes sť sicut cipi ꝛ tur̄ ꝛ myrti
ꝛ rose ꝛ sandali. ¶ Aceto p̄terea i cibo ꝛ potu vti i pe
stilētia ē nocumēti ip̄i⁹ securatio. Et nos qđ i libr̄ ꝑti
cularib⁹ nolabim⁹ ↄplemētū ei⁹ qđ ē dicēdū de hoc.
¶ Sūma doctrine 5ᵉ. fen 3ᵉ. cuius sunt. 8. capitula.
¶ Sūme doctrīe 5ᵉ. fen 3ᵉ. ꝛ est ad succurrēdū acci
dētib⁹ q̄ ꝑnosticanť egritudines. Cap. i.

Ille cui tremor cordis assidue accide
rit d̄ seip̄o sit sollicit⁹ ne subita i
tercipiať morte. ¶ Ille cui freq̄nť accide
rit icub⁹ ꝛ scotomia de seip̄o sollicit⁹ exi
stat ꝛ hūorē eēt grossū ne ad epilepsiā
ꝑueniat ad apoplexiā. ¶ Cū mult⁹ in toto corp̄e fue
rit salt⁹ regať stat̄ euōne: iō ne h⁹ hñs spasmū icidat
ꝛ apoplexiā: ꝛ silr cū ꝑdurauerit vt sensus sint tur
bidi ꝛ motionū adsit debilitas cū replōe. ¶ Cū mē
bris multotiēs acciderit vt sensum amittāt regatur
cui h⁹ accīt cū euōne stat̄ ne ad paralysiꝫ ꝑueniat. Cū
facies multū salierit cui hoc acciderit regať purga
tiōe cerebri anteq̄ꝫ ad torturā deueniat. ¶ Cūꝫ facies
vehemēter rubuerit ꝛ ocul⁹ ꝛ lachryme fluxerit ꝛ lu
mē effugerit ꝛ capit̄ dolorē hūerit minutiōe regend⁹
erit ꝛ solōe vētris: ꝛ his silib⁹ ne icidat i phrenesim.
¶ Cūq₃ mlta absq₃ cā fuerit tristitia ꝛ timor regēd⁹
erit adusti hūor̄ euōne ne ad meliā deueniat. ¶ Fa
cies q̄ꝫ cū rubet ꝛ tumet ꝛ suscitati attiet: ꝛ sit h⁹ ꝑdu
rās portēdit leprā. ¶ Cū corp⁹ fuerit g̃ue ꝛ lassuꝫ fit
ꝛ vene appuerit: minuēdū erit anteq̄ꝫ vene scissura ac
cidat aut apoplexia: aut mors subitanea. ¶ Cū i fa
cie parū tumor̄ appuerit ꝛ i palpebris ꝛ i extremita
tib⁹ dispōi epat̄ ē succurreñ. ne icidat i hydropisim.
¶ Cū stercor̄ fetor mult⁹ fuerit regiē vteñ. erit remo
uēdo a vēis putrefactōꝫ anteq̄ꝫ ad febres ꝑueniat vri
ne: tñ signatio ē i h⁹ deterior. ¶ Cūq₃ lassitudinē ꝛ fra
cturā vider̄ tunc q̄ febris accidat. ¶ Cū comedēdi
appetit⁹ cadit aut augmētať signat egritudinē. Et ad
summū oēs res q̄ de suo mutať vsu. s. desideriuꝫ aut
egō aut vrina aut coeūdi volūtas aut somn⁹ aut su
dor aut corpis prurit⁹ aut igenij subtilitas aut sapor
gust⁹ aut somniorꝫ visus cū augmētanť aut diminuū
tur aut suā mutāt q̄litatē ꝑnosticanť egri. ¶ Et silr
visus ñ nāles sicut emorroydarꝫ sāguis flux⁹ aut men
struorꝫ aut vōit⁹ aut ex narib⁹ sāguis flux⁹ aut ↄsue
tudo ↄsiderādi rē aliquā siue mala sit siue ñ sit ma
la: q̄m visus ē sicut nā. ꝛ ꝑp h⁹ ñ d₃ abstinere qđ nisi a
mltū mal: q̄ tñ ex eis dimittere d₃ ordiate demittat.
¶ Et ē p̄terea cū res pticulares pticulariū reȝst ōmsa
tiue. pseuerātia nāq₃ dolor̄ capit̄ ꝛ emigranei dila
tōꝫ ꝑnosticať pupille ꝛ descēsuꝫ aq̄ in oculū. Imagi
nari corā facie sicut cimices ꝛ reliq̄ cū māsiuū sit ꝛ sta
bile ꝛ visus cū hoc assidue debilitať portēdit descē
sum aq̄ i oculū. ¶ Cū grauitas ꝛ pūctura in pte dex
tra pseuerauerit epat̄ signabit egri. ¶ Grauitas ꝛ ten
sio in iferiorib⁹ dorsi ꝛ ilio cū mutatiōe dispōis vrie
ab vsu nocu⁹ᵐ i renib⁹ ꝑnosticať. ¶ Sterc⁹ nō hñs ti
cturā sicut solebat signat icteriā. ¶ Cū ardor vrie ꝑ
seuerat vlcera signat q̄ in vesica accīt ꝛ ṽga. ¶ Egō i
ano adustionē faciēs ꝑnosticať dissinteriā. ¶ Desi
derij casus cū vomitu ꝛ iflatiōe ꝛ extremitatū dolor
portēdūt colicā. ¶ Prurit⁹ in ano. cū pui ṽmes ibi ñ
affuerint ꝑnosticanť emorroydas. ¶ Multorꝫ car
bunculorꝫ natiuitas ꝛ nodorꝫ magnū signat apa.
¶ Serpigo albaras ꝑnosticatur nigrā.
¶ Et morphea alba ꝑnosticať albaras albā.
¶ De regie iter agētiū: ꝛ ē dictio vlis. Ca. ij.

Iter agēs a reb⁹ abstineat q̄b⁹ vti ↄsueuerat cū
eēt cū suis familiarib⁹: labores nāq₃ ꝛ dolores
ei accīt: q̄ꝑp studiū ipēdere d₃ ad h⁹ vt de se sit solli
citus ne ad magnas ꝑueniat egritudines. ꝛ illud d̄
quo pl⁹ sollicit⁹ eē d₃ ē nutriēs ꝛ lassitudo. ¶ Summ
ṽo nutriēs meliorari d₃ ꝛ facere vt sit bone subē et
ꝑpinque mēsure ꝛ nō multe: iō vt nō digerať ꝛ sup
fluitates in venis ip̄i⁹ nō cōgregētur. ¶ Ampl⁹ eq̄
tare nō d₃ plen⁹ ne ei cib⁹ corrūpať ꝛ necitatē hēat
bibēdi aquā ꝛ augeať sonit⁹ ꝛ dilatatio sui imo expe
ctare cibū d₃ vsq₃ ad horā hospitādi nisi fuerit ꝑp̄
cām quā postea dicem⁹. ¶ Oꝫ si multū ei necēū fue
rit rē modicā cōedat s₃ modū ꝑparmēti ꝛ tm̄ ne ip̄aꝫ
bibēdi aquā necitatē hēat siue sit ei⁹ iter nocturnū
siue diurnū. ¶ Lassitudo quoq₃ eius regenda est ex

eo q̄d i.c.de lassitudie dem̄ ē. ¶Oꝫ p̄terea ne eat in
vias replet⁹ sāguine aut aliis. sed corp⁹ suū mūdificet
deide īcedat ⁊ si fastidit⁹ fuerit famelic⁹ fiat et dor=
miat ⁊ fastidiū resoluat p⁹ea i viā pgat. ¶Oꝫ p̄tea
vt q̄ iter aggr̄dit̄ vtat̄ ordie ⁊ paꝝ pl⁹ solito exercitet̄
⁊ si i suo itiner̄ necc̄iū fuerit vigilar̄ assuescat vigilare
paꝝ ⁊ silr̄ si tiet ne fames ei accidat aut sit; aut alīd
ab ill; dꝫ ea assuescer̄ ⁊ dꝫ vti cibo q̄ i itiere vult nu
triri: ⁊ dꝫ ꝯstituere vt ei⁹ cib⁹ sit i q̄nti⁹ pauc⁹ ⁊ multi nu
trimēti. ¶Olera p̄tea dimittat ⁊ fruct⁹ ⁊ q̄cq̄d hūorē
gn̄at crudū nisi fuerit pp necc̄itatē vt ex eo medicet̄:
⁊ fortasse iter agēti necc̄itas supuēiet tolerādi famē
donec d̄sideriū ei minat̄. ¶Ex eis āt q̄ ipꝫ iuuāt i h⁹
sīt cibi facti ex epatib⁹ assat; ⁊ his silib⁹. ¶Et ē cū ei
sūt pille cū viscositatib⁹ ⁊ adipib⁹ liq̄facti; forib⁹ et
amigd. ⁊ olō amigd. sintq̄ adipes sic adeps vaccin⁹
q̄ꝝ vnā cū comederit libra famē lōgo tp̄e tolerabit.
¶Quidāꝫ q̄ꝫ retulerīt q̄ q̄dā cōedit lib.j. olei viol̄. in
q̄ adeps r̄solut⁹ fuit donec i ꝯpli silitudinē ꝯuersa fue
rit. x. dieb⁹ postea cōeder̄ n̄ d̄sideraūit. ¶Et silr̄ ꝯtin
git cū necc̄e ē ei tolerare siti. Secū q̄ d̄ferre dꝫ ex me
dicis siti extīguētib⁹ q̄s i li⁹ 3⁹ l.c. de siti diximus ⁊ p̄pe
ex seie portul̄. iij. ʒ. cū aceto bibat: ⁊ dimittat nutrimēta
siti faciētia sic pisces ⁊ cappes ⁊ salsa ⁊ dl̄cia ⁊ minuat
loq̄lā ⁊ molliter icedat. Cūq̄ aquā cū aceto bibit pa=
rū ex ea sufficiet i sedādo siti vbi nō multa inuenit̄ aq̄.

¶De regie cauēdi a calitate ⁊ p̄priē in itinere ⁊ re=
gimine iter agētiū in ipsa. Ca.iij.

Hos ēt nisi seipsos regāt res i suo fine ad h⁹ pdu
cet q̄ d̄bilitabūt̄ ⁊ coꝝ resoluet̄ v̄tutes. ita q̄ se
mouere nō poterīt ⁊ supabit sit; ⁊ fortasse sol coꝝ im
pediet cerebra. Quapp̄ studere debēt vt vehementi
cooptura a sole sua tegat capita. ¶Et silr̄ d̄bēt iter
agētes pectora sua custodire ⁊ epithimare ex tali q̄
le ē mucillago psiliij ⁊ succ⁹ portul̄. ¶Iter p̄tea agen
tes i calore q̄nꝫ necc̄e ē aliq̄d cōedere añq̄ eāt sicut
sus ordei ⁊ syrupū d̄ fructib⁹ ⁊ reliq̄ ab eis: q̄m cū eq̄
tāt ⁊ i coꝝ īteriorib⁹ nihil erit multū d̄bilitat eos re=
solo: ⁊ nō erit i eis r̄stauratio. Sumere ē dꝫ ex eo q̄
diximus aliquātulū: ⁊ deīn moret̄ donec d̄ sito d̄scēdat et
n̄ vndet. ¶In via p̄tea d̄ferre oꝫ olꝫ ros̄. ⁊ vio. ex q̄
hora p⁹ horā i suis dors̄ inūgat. ¶Multū p̄tea q̄b⁹ in
via ex calore accit nocum̄ redeūt dispōes pp natatio
nē i aq̄ frā. Uerūtn̄ meli⁹ ē ne h⁹ cito fiat: sꝫ paꝝ expe
ctēt: deīn ordiate ad ipāꝫ accedāt. ¶Qui āt venena
timuerit nares ⁊ os isita sibi ligare dꝫ ⁊ toleret labo
rē i h⁹: dꝫ ēt pri⁹ cū lacte absq̄ butyro cepas cōeder̄
⁊ p̄pe cū cepe i ipo fuerit murada aut nocte vna in
fuse cōedat cepas ⁊ sorbeat lac: ⁊ oꝫ vt sint cepe añq̄
i ados mitt̄ sit fort; icisiōis. ¶Sit p̄tea illd̄ q̄d odo=
rat olꝫ ro. ⁊ olꝫ d̄ seib⁹ cucurbite: q̄m malitiā veneo
rū remouet q̄s timet. ¶Cū āt venenū ei nocum̄ fece=
rit sup extrēitates ipi⁹ aq̄ pūciat̄ frā ⁊ facies ea laue
tur. Sitq̄ ei⁹ cibariū ex olerib⁹ fris ⁊ sup ipi⁹ caput
ex oleis sūdat̄ fris sicut olō ro. ⁊ ex salicib⁹ ⁊ succis
fris sicut v̄micular; succo: deīn lauet̄ ⁊ a coitu sibi
caueat. ¶Saliti q̄ꝫ pisces ei ꝯferūt cū q̄cuerit q̄d hꝫ.
¶Uinū q̄ꝫ tēpatū ei ꝯfert. ¶Lac p̄tea ē melior cib⁹
si febrē nō hūerit. Et si hūerit febrē q̄ nō fuerit ex fe
brib⁹ putrid; imo ex diuturnis bibat hoc acetosum

i. lac absq̄ butyro. ¶Cūq̄ siti hūerit postremā h̄
curat ex collutiōe oꝝ cū aq̄: sꝫ nō bibat ex ea donec
lauet: q̄ tūc sōito mouet̄: sꝫ tpān̄. ē ex collutiōe oris
cū aq̄. Qd̄ si multa ei necc̄itas bibēdi īgruerit
glutiat paꝝ i 2⁹ ⁊ 3⁹ ⁊ deīceps. cūq̄ q̄euerit
siti ei admixtū fuerit bibat ꝯsiaīq̄ bibat
re olꝫ ro. cū aq̄ mixtū: ⁊ postea bibat aquā erit me
li⁹. ¶Et ad s̄mū ille quē calor ipedit i loco dꝫ ma
re frō ⁊ pedes abluer̄ ex aq̄ frā ⁊ si fuerit
frāꝫ paulati bibat. Et ex cibo q̄ cito digerit

¶De r̄gēdo iter agētē i frigore ⁊ r̄gie ꝯgelatoꝝ.

Dico q̄ iter ager̄ i forti frigore ē res magni
sꝫ multū custodiat se ⁊ mūtat olb⁹ q̄ si necc̄ariū
tomag; cū n̄ totū q̄d necc̄iū ē pgauerit ꝯplures
iter agētes oib⁹ q̄ necc̄ia se rexerunt: ⁊ postea
mortui sūt: quos frig⁹ iterfecit ⁊ pruina: sp̄asmo
alcuꝫeꝫ aut ꝯgelatiōe aut apoplexia mortē
te coꝝ q̄ opiū biberit aut mādragorā. ¶Qd̄ si
dispō ad mortē nō puēerit multotiēs i famē
vocat̄ bolism⁹ i q̄ q̄d sit faciēdū ⁊ aliis egritu
loco diximus. ¶Et res q̄dē eis melior ē vt ponas
dāt ⁊ nares ⁊ os custodiāt ne i eo aer fri⁹
grediatur: et vt extrema custodiant cum eo
noiabim⁹. ¶Cūq̄ iter agēs i frigore hospitat̄
co se calefacere dꝫ: imo i h⁹ paulatiꝫ ordiet̄
puo ⁊ ad fortē calorē nō cito accedat: imo si
accesserit erit meli⁹. Qd̄ si vehemēter ei fuerit
sariū f'ꝫ ordinē ad ipꝫ accedat. ¶Et ille q̄d
mēt⁹ ē ab eo separi ē q̄ cito vult ire ⁊ ad frig⁹
tur. hoc ē cū frig⁹ nō ad hoc puenerit vt iter agētem
d̄bilitet ⁊ ei⁹ d̄iiciat fortitudinē: sed si ꝯgelans
opet̄ necesse ē vt festiet ad se calefaciēdū
oleis calefaciētib⁹ ⁊ p̄pe illis in q̄b⁹ tyriace
exit sicut olꝫ d̄ lilio. ¶Cūq̄ iter agēs i frigore
tat⁹ fuerit: ⁊ fuerit famelic⁹ ⁊ rē cōederit
ei calor sicut ex febre mirabil. Iter agētes p̄tea
triētia hn̄t q̄ rē facilē frigoꝝ eis faciūt. ¶Et
sunt nutriētia i q̄b⁹ multū ponunt̄ allea ⁊
napi ⁊ assa. ⁊ ē cū i eis mittūt̄ cepe ⁊
ꝯdite cū alleis ⁊ nucib⁹. Butyꝝ q̄ꝫ ē eis bonū
cū post ipꝫ forte hauserint vinū. ¶Opꝫ p̄tea
agēs i frigore nō āmbulet dū ē vacu⁹. imo
mēto. Et vinū loco aq̄ bibat ⁊ moret̄ donec
vētre q̄escat ⁊ calefiat ⁊ postea eq̄tet. ¶
ē ex eis q̄ i frigore ꝯgelatū calefaciūt ⁊ p̄pe
vino ei ad potan̄. dat̄ cui⁹ itegra dos ē ʒ. j.
lib. j. ¶Ampli⁹ iter agētes i frigor̄ hn̄t
mia q̄d coꝝ muniat corpa ne a frigore
bus ē pix ⁊ alia ab ea. ¶Allea quoq̄ sunt ex
vtilib⁹ q̄ ab aere venerūt frigido.

¶De custodiendis extremitatibus a nocumentis
frigoris. Cap.

Iter agēs extrema i p̄mis fricare dꝫ donec ca
lefiāt. deide ex oleo calō ea liniat q̄d sit ex oleis
bn̄ redolētib⁹: sicut oleū de lilio ⁊ olꝫ de bēnisceo
quoq̄ ē epithima eis ꝯueniēs: ⁊ si ipsūꝫ nō habuerit
oleū ⁊ p̄pe cū in ipo posuerit pip aut piretrū aut
forbiū aut assā fetidā aut castoreū. ¶Ex epithemati
bus p̄tea extrēitates custodiētib⁹ ē vt supponat eis
galbanū ⁊ allea: q̄ ē securatio aut sicut allutrā. Et

op3 vt sotular aut calciamẽtum q̃ pes tegit sit strictus ita vt pes i eo ↄmoueri nõ possit:qm̃ mot⁹ mbri ẽ vna ex reb⁹ ꝓhibẽtib⁹ ab eo frig⁹:mbrũ q̃3 suffocatũ due rit inuẽit frig⁹. ¶ Et cũ ip3 q̃d ꝑgamẽo coopit ⁊ aliq̃d ei supponit ẽ magis ip3 custodiẽs. ¶ Qñ aũt manus aut pes frig⁹ nõ senserit:⁊ ex frigore nihil diminutũ fuerit nec sollicitudo ista fuerit custodiẽdi ipm̃ regimie ↄducẽti:scias q̃ sensus iã ẽ in itinere ꝺstructio nis:⁊ q̃ frig⁹ iã effec̃ i ip̃o opo3 suã.nẽ igit̃ excogitat ꝺbem⁹ q̃d i ip̃o sit faciẽ.q̃ si frig⁹ i mbro opabit̃ ⁊ inatũ q̃ i ip̃a erat extixerit calorẽ:⁊ ↄstrixerit illũ q̃ re soluebat̃ ex eo i ei⁹ sub̃a:⁊ ipm̃ putrefactiõi aptũ es feterit erit q̃ñq3 necẽ facer tõm q̃d i.c.ꝺ vlcerib⁹ est dictũ ⁊ ꝓp̃e ꝺ herpetib⁹estiomẽis mal:s3 cũ frig⁹ ip3 ipedierit ⁊ nondũ ↄputruerit:s3 in illo ↄsistit ꝓcessu meli⁹ erit vt extrẽitates ponãt̃ i aq̃ napoꝝ ꝑp̃e. aut i q̃ i q̃ sic⁹ cocte fuerit ⁊ i aq̃ cauliũ ⁊ i aq̃ mirti ⁊ i aq̃ aneti ⁊ i aq̃ camõille:tõm h⁹ ad supponẽtum ẽ eis ↄue niẽs ⁊ aq̃ sceẽe ⁊ aq̃ nemẽ.ex napis q̃3 ẽpl3 appõere ẽ medicam̃ eis ↄducẽs. Ab igne ꝓt̃ea sibi cauere d3 ne ad ip3 accedat ⁊ o3 q̃d vt velocit̃ icedat ⁊ pedẽ moue at:aut extrẽa:aut exerceitet ip3 ⁊ fricet:postea imũgat ⁊ sup ip3 aquã calãz ab alto fũdat cũ eo q̃d diximus. ¶ Et scito q̃ dimittere extrẽitates suspẽsas ⁊ q̃etas in frigore ne moueãt̃:⁊ vt nõ exerceitent̃ ẽ ex maiori b⁹ cãis q̃ faciũt extrẽis vt ea super frig⁹. Sunt ꝓt̃ea holu3 q̃dã q̃ ponũt ea i aq̃ frã ⁊ faciũt vtilitatẽ ac si nocumtum ab eis remoueret̃:queadmodum fructib⁹ accit ↄge lari. Cũ.n.i aquã ꝓtũt frãm:fiũt queadmodum si ab eis extheret̃ ↄgela° ⁊ ab eis labit ⁊ liniunt̃ ⁊ cõfit.⁊ si ea igni applicãt̃ corrũpet̃. Sz q̃ño fit istũ nõ ẽ medico necẽ. ¶ Cũ aũt vna extrẽitas obfuscari cepit:scalpel lãda ẽt erit ⁊ sanguis ab ea extrahẽd⁹ mẽbro i aq̃ cala posito ꝓpt̃ea ne aliq̃d sanguis in orificijs plagaꝝ cõ gelet̃ ⁊ nõ egrediat̃:s3 egredi dimittat̃ donec p se re frigat̃.postea ip̃a epithiet̃ ex bolo armẽo ⁊ aceto tẽ pat:qm̃ h⁹ ei⁹ remouet lesiõ3. Ulterĩ q̃3 i ꝑn° ⁊ si ne iuuamtum ꝓbet. ¶ Cũq3 res ad nigredinem trãsierit aut viditatẽ ⁊ ↄseq̃t ip̃a3:ip̃a s3 putrefactiõ3 ꝓcedẽte nõ laboret nisi vt auferat illũ q̃d ↄputruit.ne ẽt sanũ q̃d in eius cõsistit vicinitate putrefiat ⁊ putrefactio paulati ad iñiora ꝓcedat:s3 faciat illũ q̃d in suo dixi mus ca°. ¶ De ↄsuãdo colorẽ faciei i itinere. C.vi.

Facies ẽ epithimãda ex reb⁹ viscosis i q̃bus exit ↄglutinatio sicẽ mucillagine psilij ⁊ mucilagi ne portulace:⁊ sicẽ dragagãto in aq̃ resoluto ⁊ gũmi arabico in aq̃ resoluto:⁊ sicẽ albumine oui ⁊ sicut tor tellis de simila i aq̃ resolut:⁊ trocisćis q̃s ẽhentam noiauit. Cũ aũt vent⁹ eã sciderit.aut frig⁹ aut sol:re gimẽ ei⁹ q̃res i smone de dcoratõe. ¶ De cõsuẽdo iter agentẽ a nocumtis aq̃ꝝ diuersaꝝ. Cap.vij.

Aquaꝝ diuersitas iter agẽtẽ ad egritudies ma gis perdũcit q̃3 nutrientium diuersitas. Ex h° sollicitudo est hñda ⁊ res aq̃ corrigenda. De ei⁹ aũt emẽdatõe est vt vehemẽt̃ colet̃ ⁊ fiat vt a resudante corpe misũ p resudatõ3 egrediat̃:ipsam q̃3 coquere queadmõ3 iã in hoc demõstrauim⁹ cã3:eã q̃nꝗ colat: ⁊ int̃ pure aq̃ sub̃a3 ⁊ id q̃d ei admiscet̃ sepõm facit: ⁊ mai⁹ hoc toto ẽ ip̃a3 sublimãdo distillare. Est eciã cũ ea lana retorta fit lichiniũ ẽ vna extrẽitas in vas plenũ ponit̃ alta i vas vacuũ ⁊ guttatĩ aq̃ ad vacuũ dilabit̃:⁊ ẽ clarificãdi mod⁹ idõe⁹ ⁊ ꝓp̃e cũ mltotiẽs fcm̃ fuerit. Silr q̃3 cũ aq̃ amara ⁊ mala coq̃t̃ ⁊ ꝓijcie tur in ea dũ ip̃a bullit lutũ libꝝ ⁊ guttatĩ distillabit̃ cũ lana ad mõ3 ꝓ°. ¶ Et silr ẽt cũ aq̃ pure admiscebi tur lutũ liberũ i q̃ nõ erit mala q̃litas:⁊ ꝓp̃e q̃d in so le fuit adustũ ⁊ postea colabit̃ erit ex eo q̃d ei⁹ ꝓhi bet malitiã. ¶ Aquã q̃3 cũ vio bibere ẽ ex eo q̃d ei⁹ re mouet malitiã cũ ipsi⁹ malitia fuerit ex gñe pauce penetrationis. ¶ Aq̃ ẽt cũ pauca fuerit ⁊ nõ iueuietur ꝑpata cu3 aceto erit bibẽda ⁊ ꝓp̃e in estate: qm̃ hoc a mlto excusat potu. ¶ Aq̃ ꝓt̃ea salsa cũ aceto ẽ bi bẽda ⁊ sirupo ace.i quã siliq ⁊ myrti g̃na sit̃ ꝓijcien da ⁊ sorbe. Et p⁹ aluminosa3 q̃d aquã ⁊ põticã bibent. est totũ illũ q̃d naz soluit. vinũ q̃3 ẽ ex eo q̃d p⁹ ip̃a3 potatũ cõfert. ¶ Sup amarã q̃3 aq̃s exhibẽda sunt dulcia ⁊ vnctuosa:⁊ ip̃a cũ mlep ẽ miscẽda ⁊ añ ip̃a3 aq̃ cicerũ ẽ bibẽda: ⁊ anteq̃3 volũtas adsit remoue bit̃ ei⁹ ipedimtum:⁊ silr cõcedere cicera. ¶ Añ ꝟo aqua3 stãte3 ⁊ paludestrẽ i q̃ exit putrefactio nõ sit̃ gustãda nutriẽtia cala ꝺ quã stiptica sunt exhibẽda ex fructi b⁹ frig ⁊ mica sicẽ cidõia ⁊ maciana ⁊ acetula. Super aq̃s q̃3 grossas ⁊ turbidas vtẽdũ ẽ alleis. Et ex eo ẽt q̃d eas clarificat est alumẽ tamen. ¶ Ex eis quoq̃3 q̃ diuersaꝝ aq̃ꝝ remouẽt malitiã sũt cepe qm̃ sũt vt ty riaca h°:⁊ ꝓp̃e cepe cũ aceto ⁊ allea ẽt.⁊ ex reb⁹ frig sũt lactuce. ¶ Amphi⁹ ex regie viatoꝝ ↄueniẽte in di uersitate aq̃ꝝ ẽ vt ex aq̃ sue terre ferat ⁊ cũ aqua mi sceat terre i qua ꝑus hospitabit̃. Et ferat ex aq̃ cu iusq̃3 hospitij ad hospitiũ q̃d ẽ post ip̃m:⁊ admisceat eã cũ sua aq̃ ⁊ ita faciat dõec ꝑueniat vbi vlt:⁊ silr si ex luto sue terre supsferit:⁊ cũ oi aq̃ ad quã ꝑuenerit admiscuerit ⁊ ip̃m i ea ↄq̃ssauerit:⁊ eã dimisit q̃usq̃3 clarificet̃. ¶ Aq̃ ꝓt̃erea pãno iterposito bibẽda est ne sanguisuga cũ errore egrediat̃: ⁊ ne q̃d ex malis ꝑmixtiõib⁹ vehemẽt̃ est minutũ trãsglutiat. ¶ Ex rob q̃3 acetoꝝ.secũ ꝺferre vt ea cũ vnaq̃q3 diuersaꝝ aq̃ꝝ misceat ẽ regim̃ ↄueniẽs. ¶ De regie viatoꝝ i mari. Cap.viij.

Uiatori i mari plerũq3 accit ꝟtigo. ⁊ reuolũt cũ ea ⁊ cõmouet̃ in eo nausea ⁊ vo mit⁹:⁊ h° q̃d in ꝑmis dieb⁹:s3 postea residet ⁊ q̃escit. ¶ Et o3 ne fortit̃ retineat̃ nausea ⁊ vomit⁹ s3 dimitta tur dõec p ip̃m mũdet̃:q̃d si supfluus fuerit retine bit̃ tũc:ꝓpatio tñ ne võit⁹ accidat nõ ẽ mala. ⁊ h̃ ẽ vt ex fructib⁹ cõedat sicẽ cidõia ⁊ maciana ⁊ g̃nata. Se mẽ q̃3 apij cũ bibitũ fuerit ꝓhib3 nauseã ne ↄmouea tur ⁊ sedabit eã cũ ↄmouebit̃ ⁊ absinthiũ silr. Et eis ẽt q̃ id ꝓhibẽt est vt acetosis os stõi ↄfortantibus ⁊ vaporẽ ne ad caput ascẽdat ꝓhibẽtib⁹ nutriat̃. ⁊ h̃ q̃dẽ sũt sicẽ lẽtes i aceto ⁊ succo vue acerbe ⁊ paꝝ ca lamẽti ⁊ asech:⁊ panis fract⁹ i vio bñ redolẽte: aut in aq̃ frã.⁊ est qñ ponit̃ in ea asech. Nares quoq̃3 ei⁹ interi⁹ cũ cerusa sunt epithimande.

¶ Explicit fen tertia huius ꝑmi canonis.

¶ Fen q̃rta. de diuisiõe modoꝝ medicationum fm egritudines vlẽs. ⁊ continet cap. xxxi.

¶ Dictiõis 4° ẽ locu° vlis ꝺ medicatiõe. Cap.i.

Dicemus q̃ res medicationis ex vna triũ rerum completur. vna earum est regimen et nutrientia. Et alia medicinarum est

exhibitio: et tertia ē opō manual'. ¶ Per regimē aūt itelligim⁹ administrationē q̄ fit i cāis necārys nūera tis q̄ s̄z visuz sīt currētes: ex qb⁹ ē nutriens. Et indicia q̄ō regis ex pte q̄litatū eaꝝ sīt ꝓportionalia indicijs medicinaꝝ. ¶ Nutriēs v̄o ex eis oīb⁹ indicia h̄z q̄ sīt ei ꝓp̄a ex mō q̄ntitatis. nutriēs em̄ q̄nq̄ ꝓhibet: q̄nq̄ minuit: q̄nq̄ equat: q̄nq̄ augetur: s̄z nō ꝓhibet nisi cū medic⁹ vult vt nā occupet i maturatiōe hūoꝝ. et nō minuit nisi cuz vult v̄tutē cuz h° custodire: q̄ i quātū nutrit custodit ptē v̄tutis: et i quātuz minuit custodit ptē materiei ne nā tunc occupet in dirigēdo mltum cibuz. ¶ Ipē quoq̄ sp̄ sit sollicit⁹ de eo q̄ō magis su spectuz ē: ē v̄t⁹ si fuerit valde d̄bilis: aut egritudo si fuerit mltuz fort'. ¶ Nutriēs q̄z ex duab⁹ minuit p tib⁹: vna eaꝝ ē ex pte q̄ntitat': et alta ē ex pte q̄litatis: et tibi q̄ō possibile ē ponere ꝯiūctionē duaꝝ ptiū diuisiōez tertiaz. ¶ D̄ria aūt iter duas ꝺōnes q̄ntitatis et q̄litatis est q̄m nutriēs q̄nz est mlte q̄ntitatis et pauci nutrimēti: sic ol'a et fruct⁹: q̄m q̄ ex eis mltuz cōedit ex q̄ntitate nutriētis mltū recipit absq̄ ei⁹ q̄litate et q̄nq̄ ē nutriēs pauce q̄ntitat', et mlti nutrimenti sic oua et galloꝝ testiculi. ¶ Nob q̄z q̄n ē necāriuz q̄litatē minuere et i q̄nti⁹ aug^m facere: et h° q̄ō est cuz ꝯside riuz fuerit sup̄ās: et i v̄cis crudi fuerint hūores et voluerim⁹ ꝯsideriū sopire p replōez et a v̄cis mltā ꝓhibere māz: iō vt p⁹ maturet illō q̄ō ē i v̄cis: aut pp itētiōes alias ab istis. Et q̄nz necāriū est nob i q̄litate aug^m facere et minuere q̄nti^m: et h° q̄ō ē cū voluerim⁹ v̄tutē ꝯfortare et stōi nā rē mltā digeret nōvz. ¶ Plurimuz āt q̄ō nos laboram⁹ i minuēdo cibū aut ꝓhibēdo ē cuz egritudies medicamur acutas i egritudinib⁹ q̄z chronic' mīn⁹ s̄z mīn⁹ q̄ꝫ i acut'. In egritudinib⁹ nāq̄ chrōicis pl⁹ de v̄tute solliciti sum⁹ q̄i scimus q̄ eaꝝ crisis ē lōginq̄ et ipsaꝝ stat⁹ ē remot⁹ q̄pp nisi v̄t⁹ custodiat vsq̄ ad horaz crisis stare non poterit: nz illō q̄ō i lōgo digerit tpe digerere valebit acutis v̄o egritudīb⁹ crisis ē ꝓpinq̄ et cōfidim⁹ q̄ v̄t⁹ an̄ statuz nō resoluet: q̄ si h° timuerim⁹ nutriens nō plrie minuem⁹. Et q̄nto egritudo pl⁹ p̄ncipio ꝓpinq̄ fuerit et accn̄tia magis q̄eta nutriem⁹ v̄tutē cōfortantes: et q̄ntuz egritudo f̄m aug^m ꝓcesserit et accn̄tia ibi et augmētata fuerint: minuem⁹ dietā pp fiduciā ei⁹ q̄ō iā dedim⁹: et ꝓpea vt v̄tus alleuiet i hora luctamīs. In tpe quoq̄ stat⁹ regimē vehemēter subtiliam⁹. et q̄nto magis egritudo fuerit acuta et crisis ꝓpinq̄or erit nr̄a regis subtiliatio maior nisi cāe acciderint q̄ nos ab eo ꝓhibeāt: quēad^m i libris noiabim⁹ ꝑticularib⁹. Nutriētia ꝑterea s̄z hoc q̄ō ex eo q̄ sit nutrimētuz duas alt̄s h̄z ꝺpōes q̄ sūt velocitas penetratiōis: sic dispō vini et tarditas penetratiōis: sic dispō assatoꝝ et frixoꝝ: et ēt spissitudo sube ei⁹ q̄ō ex ipso gn̄at i sanguie et ei⁹ retētio: sic ē dispō nutrimēti carnis porcie et vitulle. aut ipsi⁹ subtilitas et resolōis ei⁹ necītas: sicut ē dispō nutrimēti q̄ō fit ex vino et ex ficub⁹. ¶ Et nobis q̄ō ē necīū nutriēs q̄ō cito penetret cum casu i v̄tut' aialis succurrere volum⁹ et ei⁹ resolōē: et nō p̄t stōus et v̄t⁹ tolerare vt nutriēs digerat q̄ō tarde digerit. Et nos q̄n̄ a nutriēte fremur q̄ cito digerit cū eccit vt nutriēs p̄cedat q̄ō tarde digerit et timemus ne cū eo misceat et stat s̄z mōz quē iā declaraūim⁹. Et terremur ēt a nutri⁹ ꝯsilio cuz p certo scimus q̄ accn̄t

opilōes: s̄z eligimus cibū fort' nutrimēti et tarde digestū pp eum quē ꝯfortare volum⁹ et exercitijs fortib⁹ [illegible] re. Raꝝ quoq̄ nutriēs eligimus pp illuz cui v[illegible] accit poroꝝ spissitudo. Medica⁹ āt q̄ fit cuz medicamē tres h̄z rias. vna eaꝝ est ria eligēdi ei⁹ q̄litatē. [illegible] sēdi ipāz calaz aut frāz: aut hūidā aut siccā. Et 2ª ria ipi⁹ eligendi q̄ntitatē. et h° q̄ō ria v̄dit i [illegible] rādi pōdus ei⁹: et in rlam mēsurādi ipi⁹ q̄ntitatē [illegible] calitatis q̄dū aut sitatis aut reliq̄ꝝ ab istis. Et 3ª ria ordinādi suā horā. ¶ In electiōe āt q̄litat' medicie absolute nō h̄r cognitio nisi p cognitōz [illegible] tudinis: q̄m cū egritudis q̄litas scita fuerit tūc medicina eligēda q̄ ei in sua q̄litate sit ꝯraria: q̄m egritudo suo medicatur ꝯtrario et ꝯseruat similis [illegible]. ¶ Quātitat' āt ipi⁹ mēsura ex duab⁹ cogscit [illegible] s̄z mōz mēsure artificial' ex nā m̄bri et q̄ntitate egritudis et ex reb⁹ q̄ sīt illō sua signt ꝯuenētia [illegible] dic ipāꝝ q̄ sīt gen⁹ et etas et ꝯsuetudo et tp̄s et regio [illegible] et v̄t⁹ et fora. ¶ Nāc v̄o mēbri cogitio q̄tuor [illegible] ꝯtiet cogitōz. s. cōplōis mēbri: et creatiōe ei⁹ [illegible] et ipi⁹ v̄tut': et ꝯplōis q̄ō mēbri: q̄m cū ei⁹ nāl' ꝯplō [illegible] ta fuerit: et ipi⁹ cōplō i egris sciet p mēsurā [illegible] nā q̄ntū ei⁹ ꝯplō nāl elōgata fuerit: sciet q̄ mēsura q̄ntitat' q̄ ipa reduci possit ad tēpiē. v̄. g. q̄m si [illegible] cōplō fuerit frā et egritudinalis cala: tunc [illegible] elōgatio erit a complexione sui et tunc maiori idigebit infridatiōe. q̄ si ābe fuerit cale sufficiet [illegible] frātio. ¶ Et creatiōis q̄ō mēbri iā diximus q̄ [illegible] a m̄bri. i. iiij. diuidit mōs: et tu q̄ō eā ibi ꝯsiderare debes. ¶ P⁹ h° sciet ꝺēs q̄ m̄broꝝ q̄dā sīt q̄ in [illegible] suis sīt facilia et sīt i eis inft⁹ aut extus loca [illegible] expellit supfluitas medi² sōnli et tpata et eoꝝ [illegible] q̄ nō sīt ita s̄z medicia idigēt fortiori: et sīlr eoꝝ [illegible] ē raꝝ et eoꝝ ē q̄ō ē spissū. et raro q̄ō ē medi² sufficiētis et spisso ē medi² fort' necīa. ¶ Q̄ō āt [illegible] medicia mag' idigz ē illō q̄ō i nlla duaꝝ ptiū [illegible] h̄z nz receptaculū. et p⁹ ipz ē illō q̄ō h̄z i vna [illegible] pte: et p⁹ ipz ē illō q̄ō a duab⁹ ptib⁹ h̄z receptaculū s̄z ē solidū et spissū sic ꝯg⁹: p⁹ eā illō q̄ō ea [illegible] b⁹ ptib⁹ et ē raꝝ sic plmo. ¶ Et sit⁹ q̄ō m̄bri q̄ [illegible] tū cogscit quēad^m tu scis āt loc⁹ āt societas. ¶ [illegible] tas v̄o q̄ ex societat' ꝓuēit cogitō: ē mag' [illegible] ea q̄ ptē mag' elig' ad quā medicina [illegible] eā ꝺclarat fac'. v̄. g. cū fuerit mā i gibbo ep̄a [illegible] p vrinā et si i ep̄is ꝯcauitate fuerit [illegible] ep̄is gibbositas m̄bri' vrie i associata: et ei⁹ ꝯcauitas ē associata itestis. Sz ei⁹ vtilitas q̄ ex pte [illegible] ꝓuēit ē triuz mōꝝ vn⁹ eoꝝ ē ei⁹ lōgitudo et ipi⁹ [illegible] tas q̄m si fuerit ꝓpīquū sic stōus ꝓuēiet ad [illegible] tpate et opabunt i ipo: et si lōgiquū fuerit sic [illegible] mediciaꝝ tpataꝝ v̄tutes corrūpent anq̄ ad ipz ꝑueniāt. q̄pp erit necīū vt i eaꝝ v̄tutib⁹ aug^m fiat [illegible] q̄ vt cū m̄bꝝ ē ꝓpiquū cui obuiat medi² sit v̄t⁹ [illegible] medi° f̄m mēsurā q̄ egritudi sīt opposita: et [illegible] fuerit lōgitudo et spaciū et ē egritudo cui est medi [illegible] necīa q̄ꝫ v̄t⁹ ꝓfūdās penetrat faciat: tūc necīū ē [illegible] te medicie pl⁹ addet q̄ꝫ p⁹ erat ei necīū sic accidit in [illegible] ēplō sciatice et reliq̄s. Et 2⁹ mō⁹ ēt vt sciat q̄ā medicina sit admiscēdā vt p illō velocit ad m̄bꝝ ꝑueniat quēad^m medicis m̄broꝝ vrie admiscet [illegible] et medicis cordis croc⁹. ¶ Et 3⁹ q̄ō mō⁹ est vt [illegible]

pte meam ad ipꝫ trāsire faciamꝰ.v.g. si sciuerimꝰ q̄ viscera i iferioribꝰ exñt icestis p clisteria minuemꝰ: ⁊ si sciuerimꝰ q̄ sint i supioribꝰ p illō qđ bibūt afferemꝰ. Qm̄ ēt ꝯfert loci ⁊ societat; sil sollicitudinē hr̄e ⁊ hꝰ qđ i eo qđ facer̄ dēmꝰ cū fuerit mā tota iā i mēbꝰ eūata: ⁊ i eo q̄ facer̄ dēmꝰ cū mā adhuc eūat: qm̄ cū sciuerimꝰ q̄ mā fuerit adhuc i dscēsu a suo loco māꝫ exhemꝰ postq̄ q̄tuor ꝯditionū curā hūerimꝰ. Una ē ptis diuersitas: quēadm a dex̄ ad sinistrā trahimꝰ: ⁊ a superiorib ad iferiora: ⁊ 2a ē vt societat; curā hēamꝰ: sic menstrua vētosis retiemꝰ q̄s mamill supponimꝰ socio adhērētes: ⁊ 3a rectitudinū curā hr̄e quēadm i egrītudinibꝰ epat; i dextra minutōꝫ faciemꝰ basilica. ⁊ i egrītudinibꝰ splēis i basilica sinistra: ⁊ 4a qđ ē cū sollicitudie elōgatiōis ne q̄ extrahit valde ꝓpinquū sit ei a q̄ extrahit. Sꝫ cū accidit vt tota mā iā sit eūata vt reꝗescat: sferi ex pte: qm̄ si voluerimꝰ accipiemꝰ eā ex ipo mēbro et si voluerimꝰ trahemꝰ ipā ad mēbꝝ ꝓpinquū q̄ aliōm ē ⁊ eā ab eo extrahemꝰ quēadm duas minuimꝰ saphēas i infi cū egri ⁊ venā q̄ ē sb lingua cū medicari volumꝰ apa duaꝝ amigd. ¶ Cūq̄ ad diuersū trahere volueri mēbri a q̄ ptē hēs dolorē pꝰ seda. ⁊ caue tibi ne trāsitꝰ sit pncie fiat. ¶ Et vtilitas qđ ō seq̄r ex ptextut; mēbri ē 3m semitaꝝ. Ua ē dignitat; ⁊ pncipatꝰ curā hr̄e: qm̄ si mēbra pncipa nō faciemꝰ aliqđ cū fortibꝰ medicis i q̄ sit abigēdū q̄nto magis potuerimꝰ ne nocum toti corpi cōcfaciamꝰ: q̄pp ex cerebro ⁊ epate nō eūabimꝰ illō qđ ab eis eūar̄ dēmꝰ i va hora: nꝫ vllo mō vehemēti strābimꝰ strātiōe: ⁊ cū epati ēplꝫ supponemꝰ ex medicinis resoluētibꝰ nō relinq̄mꝰ qn i eo res ſtictiuas ⁊ boni odor; pōamꝰ ꝓp vtutē custodiēdā. ⁊ sir i eis q̄ pp eā ad bibēdū damꝰ. ¶ Qđ aūt iter oia mēbra hac cō custodia dignꝰ erit ē cor: ⁊ postea cerebrū ⁊ post ipꝫ epar. Et 2a qđ semita ē curā hr̄e opōis mēbro associate: lꝫ nō sit pncil sic stōa ⁊ pimo. Quapp i febribꝰ cū stōi dbilitate aquā frāꝫ i potu q̄ sit vehemēt̄ frigidat; n̄ damꝰ. ¶ Et scias q̄ dare ea pura ō lauata faciūt pncipalibꝰ mēbr: ⁊ eis q̄ sr corā ipis ē valde nociuū i rerae. ¶ Et semita 3a ē hr̄e sollicitudinē acuitat; sensus ⁊ eiꝰ hebetudis. dꝫ nāq̄ sibi cauere ne mēbr acuti sensus neruosis det medicinas malaꝝ q̄litatuꝫ et mordicatias ⁊ nociuas sic sūt titimali ⁊ reliq̄ ab eis ¶ Medicinaꝝ v̄o a q̄bꝫ datiōe nob cauemꝰ spēs sunt tres resoluētes: ⁊ vehemēt̄ istrātes: ⁊ ꝯtrarias hūtes q̄litates: sic stos eris ⁊ cerusa ⁊ calcecumenō: ⁊ eiꝰ silia huiꝰ qđ ē electōꝫ me dimidere fꝫ mēbri nāꝫ. ¶ Sedꝫ v̄o egritu. q̄titatē: qm̄ illi. v.g. cuiꝰ corpis caliditas egtatia ē fort; ⁊ necēsi ē ipāꝫ extinguer̄ cū mea q̄ sit i istrindo fortissima: ⁊ illi cuiꝰ accītal fritas ē fort; ē neccīuꝫ eā calefacere cū mea fort; calefactiūa. si v̄o nō fuerit fortes me dbilior; q̄litat; nob sufficiet. ¶ Ex tpe aūt egri. ē vt sciamꝰ i q̄ suoꝝ tēpoꝝ sit egri. v.g. cū apa in pnꝰ fuerit sup ipꝫ pōemꝰ qđ solū repcutiat ⁊ cū i statu fuerit pōemꝰ illō qđ solūꝰ resoluat i meꝰ aūt miscebamꝰ vtraq̄. ¶ Et si egri. fuerit acuta ipā i pnꝰ existe tēpate regimē subtiliabimꝰ. ⁊ si i statu fuerit i subtiliādo studebimꝰ ⁊ si fuerit ꝓlixa nō tm̄ i pnꝰ subtiliabimus sꝫ in statu tēpata vtemur subtiliatiōe. lꝫ multas ꝓlixaꝝ egri. ꝓter febres subtiliatm̄ resoluat regimē. ¶ Egritudo q̄ꝫ si mite ebulliēt; mā fuerit i pnꝰ eā eūabimꝰ nō expectātes maturatōꝫ. ⁊ si mediocr; fuerit maturabimꝰ eā ⁊ postea eūabimꝰ. Cognō aūt reꝝ q̄ sua signt ꝯuenientia ē ad sciēdū tibi facil: ⁊ aer qđ q̄ ex eaꝝ erit sūma ē dignior cuiꝰ rē custodiri opꝫ ⁊ an sit mec iuuam pītās an egritu. ¶ Et dicemꝰ q̄ i egritu. i q̄bꝰ ē timor ⁊ nō sumꝰ securi ex defectu v̄tutis si qđ facere debemꝰ tardauerimꝰ aut ex eo aliq̄d alleuiauerimꝰ ⁊ minuerimꝰ a forte medicamie pꝰ incipe debemꝰ. ¶ Ille v̄o i q̄bꝰ nō erit timor sꝫ ordinē ad fortiorē ꝓcedēt si nō suffecerit eis debilis. ¶ Preter hꝰ q̄ꝫ tibi caue ne a rectitudie recedas: lꝫ videt; q̄ ipāꝝ tardet iuuam: nꝫ i errore moret;: ⁊ si videt; q̄ eiꝰ nō appeat ipem. ¶ Et cū hꝰ nō sm vnā medicationē cū vna ibi stā. ē mea: imo i vna medicatione medicinas pmuta: qm̄ ab ipo qđ ꝯsuetū est nō fit passio ⁊ vnicuiq̄ q̄dēꝫ corpi imo oi mēbro: imo vni corpori ⁊ vni mēbro in vna hora ⁊ nō in altera iest proprietas ab vna mea pati ⁊ nō ab altera. ¶ Cū autēꝫ ignoras q̄ sit egritudo relinq̄ eā nāe ⁊ nō ꝓpes: qm̄ aut nā superabit egritudinē aut ipāꝫ manifestabit. ¶ Cūq̄ egritudo dolori ꝯiūcta fuerit aut eā dolor; aut a q̄ ꝓuenit dolor sic ē ꝑcussio aut casus: icipies sedare dolorē. ¶ Et si tibi necē fuerit stuporē iducere nō trāscēdas tale q̄le ē papauer al. qm̄ suo stupore est ēt domesticū vel ꝯsuetū. ¶ Cūq̄ vehementia caloris mēbri tibi nocum fecerit nutri ex eo qđ sanguinē vehemēter igrossat sic frumentū coctū. Et si ex hꝰ qđ regie nō alleuiabit nutri cū istrātibꝰ sic lactuc; ⁊ eis silibꝰ. ¶ Scias p̄terea q̄ ex ꝯgruis medicationibus q̄ ꝯferunt ē iuuam qđ fiter eo qđ v̄tutes ꝯfortat aīales ⁊ vitales sic letiꝰ ⁊ obuiare ei qđ sibi plꝫ: ⁊ assidue sedere cū eo cū q̄ ꝯtulat. qm̄ ēt ꝯfert sedere cū eo a q̄ verecūdat ⁊ quē erubescit: qm̄ egrū ꝓhibet a rebus q̄ ei nocēt. Ex eis p̄terea q̄ huic mō medicatiōis sunt ꝓpinq̄ ē mutatio de terra ad terrā ⁊ d aere ad aerē: ⁊ d forin; ad foras ⁊ p̄cipe ei foras efficer̄ ⁊ motus q̄ mēbrū dirigāt aut cōplōꝫ mutēt: quēadm puero lusco p̄cipit vt scintillas itueat: aut rē q̄ ei appet: aut sicut p̄cipit torturā patiēti vt specꝫ itueat calib: qm̄ hꝰ pducit eū ad hꝰ vt laboret i rectificādo facieꝫ suā ⁊ frōtē ⁊ ocłꝫ ⁊ fortasse iuuꝰ redibit ad hꝰ vt melioret. Ex ꝯlis p̄terea q̄s obseruare dbes ē fortes dimittere medicatiōes i tpibꝰ fortibꝰ q̄stoplꝰ poter; sic vētrē vehemēter soluere aut ꝓuocare vōitū aut apire: ⁊ adurere i estate ⁊ hyeme. Ex rebꝰ q̄ꝫ i q̄ꝝ medicatiōe subtile ē adhibēdū. studiū ē cū i va ꝯiūgit egritu. duo q̄ fieri ꝯtra dūt: qr oꝫ. v.g. vt egritu. isrēt ⁊ eꝰ cā calefiat aut ecōuerso: qr oꝫ: vt egritudo calefiat: ⁊ eiꝰ cā isrēt sicut mā colice idiget calefactiōe ⁊ incissiōe ⁊ subtiliatōe. Et oꝫ vt fortitudo dolor; eiꝰ isrēt ⁊ stupefiat: ⁊ ecōuerso. Amplius scire debes q̄ nō ois replō nꝫ ois ꝯplōnis maliꝰ sūo medicat̄ ꝯtrario exeūone ⁊ oppōne: imo multotiēs sufficit multa reglō bōitas i replone ⁊ malitia cōplexionis.

¶ De medicatiōibꝰ egritudinm malitie ꝯplōis. Ca. ij.

Que ex eis qđ sūt mā erit ꝯplo tm̄ pmutat̄: sꝫ si cū mā fuerit ipa eūabit̄. ¶ Et plerūq̄ qđ ei sola sufficit eūo si ꝯplōnia isusc q̄ pcā ē malitiā nō ibi reliq̄rit. ⁊ q̄m̄ n̄ sufficit nob eūō si ꝯplōnis diuisit malitiā: ꝯꝰ erit nob necē ꝯplōꝫ pmutare cū i eūanꝰ finē

fecerim⁹. ¶ Dicem⁹ ḡ q malitie ꝯplonis medicatio
multi fit mōis. Cōplonis nāqȝ malitia aut erit infu
sa. τ erit ipsi⁹ medica⁹ ex ꝓ⁹ absolute τ h⁹ ē medica
sa. τ erit ipsi⁹ medica⁹ ex ꝓ⁹ absolute τ h⁹ ē medicaᵃ
absolute. Aut erit i fmio vt ipa gn̄et: τ erit ei⁹ sana⁹
q̄ fit cū ꝑmissiōe fnatiōis. quēadᵐ putrefactiōēȝ q̄ ē
cū febre q̄rtana medicamur cū tyriaca τ aquā frāȝ i
tertiana dam⁹ vt extiguat. τ ex ēᵐ ꝑmissiōis fnatiōis
ē cūo i q̄rtana q̄ fit cū ellebořo τ i tertiana cū scamo
cū p̄nᵐ iterpolatiōis q̄ accit ꝓhibere volum⁹: τ exᵐ
ꝑmissiōis fnatiōis solū⁹ ē cūo q̄rtane apte ꝑꝑ melā
supōȝ cū elleb. τ febri tertiane ꝑꝑ colē d̄nū cum sca
mo. Cū āt i aliq̄ egritudie dubitaueř an sit ei⁹ cā ca
litas an fritas τ expiri volueř nō expaiř cū supfluo
τ caue tibi ne decipiat te ipsio q̄ erit accn̄tal. Et debes
scire q ifrōnis τ calefactiōis tp̄s ē vᵐ. ſȝ ifrādo ē pl⁹
timoř: qm̄ calitas ē amica nāe: τ i humectādo q̄ð τ
exiccādo ē timoř eq̄l. ſȝ hūectādi tp̄s ē lōgi⁹. ¶ Una
q̄qȝ p̄terea hūiditas τ siccita ꝯfuat ꝑꝑ suaꝝ cāꝝ cō
fortatiōēȝ: τ ꝑmutat̄ ꝑꝑ cāꝝ ꝯ̄riꝫ ipi⁹ fortitudis aug
mēᵐ. ¶ Et calitas q̄ð fit fortior cāis q̄ꝝ iā expleuit
nus fmonē: dēn̄ ꝑ mūdificātia τ ē sfsluitates expel
lere τ replōȝ τ opilōȝ apit. deīn ex eo q̄ð ipaȝ ꝯfuat
τ hec ē hūiditas tēpata. Fritas v̄o fit fortior ex eoq
ipius ꝯfortat cāis τ calitatē suffocat. τ ex eo q ipam
supfłue resoluit τ ē siccitas ſȝ eēntiā τ calitas ſȝ ac
cn̄s. ¶ Qui aūt calitat̄ supfluitatē cū opilōib⁹ medi
cat̄ sibi cauere dȝ ab ifrātiōe supflua ne i ꝯuertēdo
opilōȝ i lapidē augᵐ faciat: τ ne cale ꝯplōis malitiā
augmētet: imo paulatim p̄n⁹ medicari dȝ cū eo q̄ð
abstergret: τ si q̄ð ifrāt ei suffecerit sic aq̄ ordei τ suc
cus scariole erit ꝯueniēs: τ si nō suffecerit istō tūc cuȝ
illo q̄ð tpatū erit: q si h⁹ nō suffecerit tūc cū eo i q̄ fo
ti⁹ erit calor. Nȝ ex h⁹ sis sollicit⁹: qm̄ iuuaᵐ ei⁹ dia
phoresis i ifrādo pl⁹ ꝯfert q̄ sit nocuᵐ q̄ð fac ei ca
lor q̄ ad extinguēdū est facilis post aptionē. Et ē et
cū acutorꝝ humorꝝ digō extinguēdi supfluitatē ꝓhi
bet. lȝ q̄dā holuȝ sint q̄ ꝓtermāt ad hāc destruēdaȝ
sniaȝ τ igrēt q fortiꝫ extinctio deijcit ꝩtutē τ q̄to ma
gis i corpib⁹ q̄ ab egritudine debilitata fuerunt. Lȝ
aliq̄ directiōis mō māȝ rectificet q̄ð ē cū post ipsam
alie ꝓueniūt egritudies: aut ex malitia ꝯplōis simpli
cis aut ex māis fris cōplōni ꝯ̄riꝫ quā rectificauit.
¶ Cōplōȝ v̄o frāȝ calefacere q̄si difficile ē cū iā ē in
fusa: τ multū facile i p̄n⁹. Et ad vltimū calefacere fri
gidū i p̄n⁹ rei ē facili⁹ q̄ calȝ i p̄n⁹ ifrāre: ſȝ calȝ i fine
ifrāre lȝ sit difficile est tamē facili⁹ q̄ frigiduȝ in fine
calefacere: qm̄ supflua fritas ē ipa mors inati caloř
aut ei ꝓpinq̄. Et debes scire q ifrāo q̄nqȝ siccitati
ꝯiūgit̄ τ q̄nȝ hūiditati τ q̄nȝ ab vtrisqȝ sepat̄. Uerū
tn̄ siccitas magiꝫ fit māsiua cū fritate q̄ senuit: τ hūi
ditas magis adducēs fritatē q̄ accit. Etiā q̄dēȝ oēs
calores cāe cū supfluūt i exiccādo iuuāt: τ q̄nȝ etiā
oēs fritat̄ cāe cū supfłue fuerit i humectādo iuuāt.
Et nulla q̄ð res ad h⁹ tm̄ ꝓuenit q̄tū ociositas τ assi
dua balneatio q̄ ē facil' in tina. Et nos q̄ð te faciem⁹
scire h⁹ i eo q̄ð ē ꝑmissum. ¶ Uinū p̄terea tēperate
bibitū i hūectādo ē forte. Ampli⁹ scire debes q cum
senex ifrātiōe idiget τ hūectatiōe nō sufficit ad hoc
illud q̄ð ipȝ ad eq̄litatē reducit: imo q̄ð ipm̄ trāsire
facit ad cōplōȝ frāȝ τ hūidā q̄ ei debet̄: qm̄ ipa lȝ sit
accn̄talis: ē tn̄ ei q̄ nālis. ¶ Scire q̄ȝ debes q sepe est
nob necēū i ꝑmutādo ꝯplōȝ dare illis q̄ð h⁹ i ꝯforta
ꝯplōȝ quēadᵐ ē nob necēū dare acetū cū medicina
calis alicui mēbro. τ c̄ vt ipaꝝ penetrēt ꝩtutes: τ sic ē
nob necēū dare crocū cū medicinis ifrātib⁹ cor ppea
vt eas ad ipȝ ferat. ¶ Et multotiēs q̄ð ē meᵃ vere
tioris opōis i ꝑmutādo ꝯplōȝ ſȝ ꝑꝑ sui subtilitaꝫ i
ꝑmaēt donec sua ꝓficiat opōȝ. Et ḡ nob necēū cū alio
q̄d admiscere q̄ð ipaȝ impellet τ retineat: lȝ ex calie
opōis ꝓueniat ꝯ̄riū sic balsamo admiscem⁹ ceram: q̄
liq̄ ad h⁹ vt ipȝ tāto tp̄e retineāt i q̄ suā ꝓficiat opōȝ.
¶ Ad sciēdū q̄liter τ q̄n opȝ euacuari. Cap.

Res q̄ dm̄rant rectitudinē iudicij i euandalisse
ēe replō τ ꝩt⁹ τ ꝯplō τ accn̄tia ꝯueniētia: sic si cō
tingeret q nāȝ soluere vellem⁹: deīn accidenti ven
tris solō: qm̄ vētrē soluere supvēiř soloȝ ē imeruō
τ figura τ etas τ tp̄s τ aeř τ rgōis dispō τ ꝯsuetudo
euandi τ ars euandi. h⁹ nāqȝ cū fuerint ꝯ̄ria signa
ni ꝑꝑ quā euatio faciēda erit ꝓhibebūt euacuationem.
¶ Uacuitas itaqȝ sine dubio euatiōēȝ fieri ꝓhibet
τ silr cū debilitas cuiuscūqȝ triū ꝩtutū fuerit. verū
q̄nȝ plus eligim⁹ alicui⁹ ꝩtutiꝫ debilitatē q̄ ipe⁹ ni
quēdi euatōȝ τ h⁹ q̄ð ē i ꝩtutib⁹ sensibilib⁹: moueri
cū fiduciā hūerim⁹ succurrēdi rei timorose si accide
rit. τ silr i oīb⁹ ꝩtutib⁹. Cōplō q̄ȝ cala τ sicca ad hoc
ꝓhibet: τ frā τ humida calitatē nō hn̄s ab ea n̄ ꝓhi
bet: i cala aūt τ humida facile faciem⁹ illō τ forte.
Figura aūt. s. supfluitas māci aut raritas ab ea ꝓhi
bet ꝑꝑ timorē ne sp̄ūs resoluat̄. Et silr opȝ i regēdo
debile τ macrū multā colerā rubeā in sanguie hn̄s
vt ei blādiaris τ nō ipȝ euacs. τ vt cū nutrias ex eo q̄
bonū gn̄at sāguinē ad fritatē τ humiditatē tedē
tē. qm̄ ex h⁹ sui humoř ꝯplō rectificabit̄. aut senes
se ipȝ forti efficies τ euacs tolerabit. Et silr opȝ te
illū euare sis aui⁹ q̄ ex ꝯsuetudie paꝝ cōcedit q̄a
ab ei⁹ euatōe abstinere poteř. ¶ Supflua q̄ȝ ꝯstri
do ab eo ꝓhibet ꝑꝑ timorē ne fritas dn̄et. τ ne tō
venas ꝯpmat τ eas extiguat cū vacuas iueneri ca
lorē suffocet inatū. aut supfluitates exp̄mēdo ad in
teriora expellat. Accn̄tia q̄ȝ mala sic aptitudo cōtin
ce passiōi τ spasmo ab ea ꝓhibet. Etas p̄tea et ꝯsue
dū ad augmēti ꝯplemētū ꝓuenit aut ad ꝯsūptiōis ter
miᵐ ē trāsiēs ab ea ꝓhibet. Hora q̄ȝ nimū cala aut
multū frā ab ea ꝓhibet. Et regio q̄ð meridioalis ve
hemēter. cala ab ea ꝓhibet. qm̄ plima corꝝ q̄ venti
soluūt sunt cala τ duaꝝ acuitatū ꝯiūctio tolerarī nō
p̄t. qm̄ ꝩtutes i eis debiles erūt τ dissolute. τ q ex
rior calor māȝ ad exťiora trahitur me⁹ ipaȝ trahit ad
iteriora: q̄r ide ꝓueniūt i diuersas ptes ꝓtractio τ ad
resistēciā ꝑducit. Et septētrionaꝫ multuȝ frā ab ea ꝓ
hibet. Parua q̄qȝ euandi ꝯsuetudo ab ea ꝓhibet.
Ars et q̄ua multa fit euo sicut seruiēdi in balneo et
onera dorso deferētiū ab ea ꝓhibent. τ ad vnum
ois ars laboriosa. Scias p̄terea q intētio in oī cūo
ne est vna q̄nqȝ reꝝ. Aut cūo illi⁹ q̄ð est cūandum τ
sequit̄ ipsum proculdubio trāquillitas nisi q̄ ꝓ re
ceptaculorꝝ lassitudo ipsuȝ sequat̄: aut caliditaꝫ ebul
litio aut febris ephimera aut alie egritudines que
cōitant̄ sicut excoriatio quā vētris solo in intestinis
facit aut vlcera que vrine ꝓuocatio in vesica facit.

τ hoc q̄dem

e hoc q̃d lz iuuamētū ↄferat ei⁹ tñ vtilitas ñ sentit: im mo q̃ñq̃ pñtialr dolet dõec accidēs remoueat. ¶ Et 2ª ↄsideratio pt' sue dclinatiõis sic̃ nausea q̃ vomi tu mūdat: ⁊ mordica⁹ i vētre q̃ vētris solõne remoue tur. ¶ Et 3ª ē mbr̃ egressiõis ei⁹ a pte dclinatiõis ei⁹ sic̃ basilica dxtra i egritudie cp̃is ⁊ nõ cephalica dx tra: q̃ñ si error ꝓuenerit i tali q̃le ē illō q̃ñq̃ sequet in timor. ¶ Et oz q̃d vt sit mbr̃ egressiõis ↄ̃gbili⁹ illo a quo fiet eũo ne mã ad illō dclictū q̃d ē nobili⁹. Oz p̃ terea vt sit ei⁹ exitus nãlis sic̃ mbra vrie gibbositati cp̃is: ⁊ iestina ↄcauitati ip̃i⁹. ¶ Eit tñ cū mebr̃ a q̃ expellit ē ip̃z mbr̃ p q̃d eũo facienda eit: sz eit in ipso egritudo vet⁹ aut recēs pp̃ quã ē timēdã d cursu hu mor̃ sup ip̃z. Ip̃si g ad aliō q̃d sit meli⁹ trãsponendi sunt. Et c ēt cū ex fugatiõe hũor̃ timet sup ip̃z egritu do sic̃ cū tract⁹ fit ab oculo ad gulã q̃ñ timet' ne illi q̃ñq̃ supueniat suffocatio: iō q̃le ē h' i suaui ⁊ molli ter fieri dz. Nã q̃z plerũq̃ talr opat ⁊ eũat nõ p ptem q̃ ↄsueuit iō vt mbr̃ custodiat cū dbile fuerit ⁊ plerũ q̃ ēt ē vt sit illō q̃d nã eũat pt' lõginq̃ ⁊ opposite ↄtrã neat cū ipso ↄ̃biguitas: sic̃ cū a capite ad anum aut crus aut pedē eũat. nõ. n. ꝓ certo scit si ex toto sit ce rebro aut ex vno vētriclo. Et q̃rta q̃d ē hora eũatõis ip̃i⁹. Nã dic̃ Ga. penitꝰ q̃ i chronic' egritudinib⁹ ma turatio tñ ⁊ nihil pl⁹ expectãda ē. Et tu q̃d iã scivi sti q̃d sit maturatio. ¶ Et añq̃ eũones post matura tionē ex subtiliatiuis i potu tribuere dbes sic̃ aquã isopi ⁊ hasce ⁊ feniuũ. ¶ Sz ⁊ i acut' ēt egritudinib⁹ maturatiõez expectare meli⁹ ē ⁊ p̃cipue cū q̃ete fue rint. Q̃d si mobiles fuerit tũc ad eũandũ mãz festia re erit meli⁹: q̃ñ ipedi⁹ mor⁹ ei⁹ ē mai⁹ q̃ sine eũo nis añq̃ ip̃a sit matura: ⁊ ꝓp̃e cū hũores fuerit subti les: ⁊ p̃cipue cū i cõcauitatib⁹ venar̃ fuerit ⁊ nõ i mē bris igredietes. ¶ Cū aũt hũor i v⁹ fuerit mbro cõp̃ hēsus nullo⁹ moueat dõec maturet ⁊ cẽtiã hēat tē pãtã q̃ tu sciuisti i loco suo. ¶ Et silr cū ñ fuerim⁹ se curi q̃ v̄t⁹ vsq̃ ad maturitat' horã ꝑduret eũabim⁹ eã postq̃ nob cauerim⁹ vt ei⁹ subtilitatē ⁊ q̃ntitē scia m⁹: q̃ñ si spissa fuerit ⁊ grossa ip̃az mouere ñ dbem⁹ nisi p⁹ subtiliatiõez. Ei⁹ v̄o grossitiē cognoscem⁹ ꝓp̃ea q̃ fastidiũ p̃litũ iã p̃cessit: aut sub hypocõdriis dolor extēsiu⁹ aut aduēt⁹ apat' i iferiorib⁹. ¶ Q̃d aũt ma gis custodire debem⁹ i h' i dispõne ē hitudo cãnaliũ ne ip̃i sint clausi: ⁊ p⁹ h⁹ q̃d totũ tibi poſſe erit vt añ mãfatiõez vētrē soluas. ¶ Et scias q̃ mãei eũo ⁊ ip̃i⁹ d suo loco eradicatio ē ſm v^m duor̃ mõr̃. vn⁹ cor̃ ē pp̃ attractiõez q̃ fit ad lõginq̃ diuersitatē ⁊ alr pp̃ eã q̃ ad ꝓpiq̃. Et scias q̃d hor̃ dignior ē cū i corpore nullo⁹ ē alic⁹ mãei replo. ¶ Ponam⁹ itaq̃ q̃ ab ore viri sup⁹ mil⁹ fluat sanguis ⁊ ab emorroydib⁹ mlie ris supflue fluat sanguis. Vnũ it[...] duor̃ faciemus Aut trahem⁹ p declinatiõez q̃ fit ad ꝓpiquã diuersi tatē: ⁊ oportebit tũc vt mãz ad nares declinem⁹ facie do sanguinē ex narib⁹ fluere: ⁊ i alio ad mficē ꝓuo cãdo mēstrua. aut si voluerim⁹ ad lõgiquã diuersi tatē attrahere eũabim⁹ i p⁹ sanguinē a venis ⁊ locis q̃ sũt i inferiore pte corpis ⁊ i 2° a venis: ⁊ locis q̃ sũt i supma pte corpis. ¶ Et ñ oz q̃deni vt i duas diame tros ꝓlõgationē faciãs: sz i v² tñ q̃ sit diametri ma gis lõginq̃: nã si mã fuerit i supmo dxtre ptis nõ erit

attrahēda ad ifimũ sinistre: imo ad ifimũ ip̃i⁹ dxtre. Et h̃ q̃d ē illō q̃d ē mag' neciũ. aut ad sinistrã a sup mo si fuerit tm̃ lõginq̃ q̃tũ est ab hũero ad hũerũ ñ fuerit dispõ ei⁹ sic̃ dispõ duor̃ laterũ capit'. Nã nã q̃ si i dextra capit' fuerit eã ad iferiora ⁊ nõ ad sini strã trahes capit'. ¶ Cũq̃ mãz ad lõgiquũ trahere volueri' loci dolorē ẽuo sedabis ⁊ ip̃i⁹ minat cõpssio p attractiõez: q̃ñ dolor ē trahēs. ¶ Cũq̃ ad locũ nõ obedit ad quē ip̃az trahis nõ violent agas: q̃ñ q̃ñ violētia illa ip̃az mouebit ⁊ subtiliabit ⁊ nõ trahet ⁊ fiet veloci⁹ dclinãs ad dolētē locũ. Et forsitã tibi suf ficiet vt trahas: lz nõ eũes: q̃ñ ip̃a attractio ei⁹ iter ad mebr̃ ꝓhibz: lz ñ extrahat p ip̃az h̃ attractionē ad i tētiõez ꝑuenim⁹: lz cũ ip̃a nõ eũaueris: sz declinatio ne ↄtētus fueri' q̃ sit ligãdo mbra opposita: aut vēto sis ⁊ medicis rubicãtib⁹. Et ad sũmũ cũ oĩ q̃d dolorē effic. ¶ Ex mafijs aũt q̃ ad eũandũ sũt faciliores sũt ille q̃ sũt i venis: deinde ille q̃ i mēbr' ⁊ iũcturis: q̃ñ q̃ñz ē difficile eas extrahere ⁊ eũare: iõq̃ necē ēet cū eũabũ tur alie cū eis egrediãt. ¶ Eũato p̃ea ē neciũ ne ꝓ peret comedere nutriētia mlta ⁊ mala q̃ nã idigesta trahat. Q̃d si aliq̃d ex hoc fieri nece fuerit oportebit vt paulati ⁊ suauit fiat dõec sit ſm ordinē. ⁊ vt sit q̃d corp⁹ igredit digestũ ⁊ ↄuēiēs. ¶ Diminutio q̃z ē eũo hũorib⁹ eq̃lr augmētat' ꝓp̃a. Eũo v̄o hũori q̃ i quã titate solũ augmētat aut corrũpit ꝓp̃a ē alia a minu tiõe. ¶ Ois p̃ea eũo q̃ est supflua ſm plin febres ge nerat. ¶ Cũq̃ vētris ↄstrictio q̃ fluere solebat aliq̃ egritudinē possidere fecerit illi⁹ eũonis reuersio ſm plin ip̃z medicabit sic̃ ab eo quē ↄstrictio famei aũ riũ: aut mucor̃ nariũ vtiginē possidere fecit ei⁹ reuer sio ip̃az remouebit. Et scito q̃ residuũ mãei dimitte re q̃d necē erat eũare min⁹ nocumētũ ē q̃ ex q̃ntitati me eũare ⁊ ꝑuenire i ip̃a ad h⁹ vt v̄t⁹ terreat: q̃ñ mlt totiēs nã h⁹ resoluit residuũ. ¶ Cũq̃ hũor illi⁹ fue rit gñis c⁹ eē oz ⁊ eger tolerare põt: nõ terreri dbes ex supfluitate. q̃ñz ēt ↄtigit eũ te eũare oz vsq̃ ad lipo tomiã. Cũq̃ alic⁹ v̄t⁹ fort' fuerit ⁊ ip̃or̃ hũor̃ mã mlt ta ⁊ mala ip̃am paulati eũa. ¶ Et cũ silr mã veheme ter fuerit penetratiua: aut cũ sanguie mltũ mixta nõ poteris ip̃az v² vice eũare: sic̃ ē i sciatica ⁊ aretica lõ gi tp̃is ⁊ cãcro ⁊ scabie ãtiq̃ ⁊ carbũculis veteribus. ¶ Et debes scire q̃ vētris solo a supiorib⁹ trahit: ab iferiorib⁹ eradicat. Duab⁹ g attractiõibus ē apta cõ uenietie diuerse q̃ ēt p⁹ mãfier̃ q̃ete ē ↄuēiēs. Cũ g mãe fuerit a supiorib⁹ ad diuersũ trahet eas. ⁊ ip̃as ēt eradicabit a loc' vbi sũt: vomitu v̄o fit attractio ⁊ era dicatio econuerso. ¶ Diminutiõis p̃terea dispõ diuersi ficat ſm loca a qb⁹ sanguis accipit sic̃ sciuisti: min⁹ itaq̃ cũctis hoib⁹ eũone dign⁹ ē ille c⁹ cib⁹ bon⁹ fue rit, ⁊ digō bõa. In regiõib⁹ q̃z calis morãtes eũone par̃ idigēt. ¶ De rlis cõib⁹ vomitui ⁊ solutiõi vētr' ⁊ q̃r trahit id q̃d vētrē soluit ⁊ vomere facit. Ca. iiij.

Oportet vt illi⁹ cib⁹ c⁹ soluēd⁹ ē vent aut vomit⁹ ꝓuocãd⁹ partiat: vt q̃d ei i vna die sufficiebat mltis cõedat vicib⁹. ⁊ vt sint cibi diuersi ⁊ pot⁹ ēt di uersi. Ex hac nãq̃ dispõne accit stõ vt expellere desi deret q̃d est in eo supius aut inferius. Ex cibo aũt ñ diuerso neq̃ sup aliũ cibũ igrediente stõus est auas rus ⁊ ip̃m forti cõtinet retētiõe: ⁊ ꝓp̃ie si fuerit eius

ꝗtitas pua. ¶Molle ꝟo hñs vētrē nihil ex hᵒ facer
dꝫ. ¶Et scias ꝙ vomitᵘ ⁊ vētrꝭ solō ⁊ q̄ eis assimilāt
nō attinēt ei q̄ bono vtaꝛ regie: qm̄ ille q̄ bñ regiꝛ nō
indiget nisi eo qđ sit istis leuiᵘ: ⁊ fortasse excusabunt
ea exercitiū ⁊ fricatio ⁊ balneū. Ampliᵘ si eiᵘ corpᵘ re
pletū fuerit plꝫ tali replōis ꝗl' cipiᵘ erit ex eo q̄ hūoꝝ
melioꝛ ē. s. ex sāguie. Minutio igr̄ ē illđ qđ ad ipꝫ mū
dificādū erit necīū ⁊ nō vētrꝭ solō. ¶Cū āt minutio ne=
cessaria fuerit ⁊ vētrꝭ solō ex aliq̄ qđ sit ꝟt elleborus
⁊ violēte medicie a minutiōe incipe dbes: qm̄ hᵒ ī ē ex
ꝑceptꝭ hypā. i liᵒ epidimiaꝝ: ⁊ hᶜ ē ꝟitas. ¶Et silr si
hūores fuerit stanci cū sāguie mixti. ꝙ si viscosiᵗ ⁊ fri
fuerit fortasse minutiō ꝗssitudinē ⁊ viscositatē eis aug
mētabit. Incipiēdū ꝗ erit a solōe vētrꝭ. ¶Et ad sum
mū si hūores fuerit eq̄les ꝑmitte minutōꝫ ⁊ si postea
supabūdauerit eūa. ꝙ si eq̄les nō fuerit i ꝑmis supabū
dātē eūa hūorē dōec eq̄ꝛ: postea mīe. Et ei q̄ añ minu
tiōꝫ ꝑmiserat medicinā cū minutiōꝫ ꝑmittere dbebat
postpōat minutiōꝫ dieb' paucis ⁊ cui puū itercessit spa
tiū ex q̄ minutᵘ fuit ⁊ eūone idiget meᵃᵐ sumere ē ei
ꝯueniētiᵘ. ¶Mltotiēs ꝑtea ex haustu meᵉ ille i q̄ minui
dbebat puenit ad febrē ⁊ ad estuatōm. Et si ex eis q̄
descere faciūt ꝯuenerit scias ꝙ minutōꝫ ꝑmittere de=
bebat. ¶Nō oēs ꝑtea eūones sꝛ necīe pp supfluita=
tē replōis: imo q̄nꝫ sꝛ necīe pp egritudīs magnitudi
nē: ⁊ pp replōnē sꝫ q̄litatē ⁊ nō sꝫ q̄ntitatē. Et mltotiēs
qđ ē eūo necīa sꝫ supuenit aliq̄d qđ ꝓhibet ⁊ nō ē ibi i
geniū nisi i ieiunādo ⁊ dormiēdo ⁊ emēdādo ꝯplōis
malitiā q̄ ex replōe ꝓuenit. Ampliᵘ eūonis q̄dā ē q̄ ē
sꝫ modū ꝑseruatōis sic idiget ille cui podagra euēi=
re solet ⁊ epilepsia ⁊ relīq ab his i hora cognita: ⁊ ꝓ=
ꝑe i vere. Et ꝗ necīū ē vt ꝑseruatiōe vtaꝛ añ suā horā
⁊ eūet ea q̄ ꝓpe i ipiᵘ egritudie sꝛ eūāda siue sit minu
tio: siue vētrꝭ solō: ⁊ fortasse dsiccātia extiᵘ appōere⁊
medicias abstergētes ē eūare: queādᵐ hydropisim
patiētes faciūt. Qñꝫ ēt necē ē te daꝛ meᵃᵐ q̄ sit exgñe
eūandi hūorꝭ i q̄litate sic cū scamōea ē tibi necīa ad
eūandū colerā rubeā: ei ꝗ admiscēdū ē illđ qđ ipsam
i q̄litate diuersificet ⁊ i vētrē soluēdo cū ea ꝯueniat ⁊
ipsam ab eūone nō ꝓhibeat sic mirabol. Et emēdeꝛ
ꝯplōnis malitia si pᵘ acciderit. hñtiū dꝫ i iterioribus
apa vētrē soluere ē difficile ⁊ faceꝛ vt vomāt. Qđ si ti
bi necīū fuerit da eis qđ sit sic volubilis ⁊ semē croci
hortēsis ⁊ apozima polypodiꝭ ⁊ cassiāfistulā ⁊ his si
milia. ¶Hyp. dꝫ inq̄t q̄ fuerit macer ⁊ fuerit nāe cui
vomere sit facile meliᵘ erit imūdādo ipm vt ad vo=
mitū adducaꝛ: ⁊ vt sit hᵒ i estate aut vere aut autūno
⁊ nō i hyeme. Et ꝟo q̄ mediocris fuerit figure conue
niētioꝛ ē vētrꝭ solō. ꝙ si sibi eūo q̄ fit vōitu necīa fue=
rit vsq̄ ad estatē expectet: ab ipo tñ sibi caueat cū eo
nō idiget. Verūtñ añq̄ vētrꝭ fiat solō aut vōitᵘ ꝑmit=
tēda ē hūorꝭ subtiliatio q̄ ē eūandᵒ ⁊ āplificatio cāna
liū ⁊ ipoꝝ apitio: qm̄ hᵒ ē ex eo qđ corpᵘ a pēa securū
ꝛddit. Et scito ꝙ facere nāe ꝯsuetudinē lenitatꝭ ⁊ obe=
diētie ei qđ vis ex solōne vētrꝭ ⁊ vōitu facili añq̄ meᵃ
deꝛ aut vōitᵘ ē ex regibᵘ apiētibᵘ. Ampliᵘ vētrꝭ solō ⁊
vōitᵘ cū macredie vētrꝭ ē difficil' ⁊ laboriosus ⁊ timo=
rosus. ¶Meᵃ dꝫ vōitū faciēs q̄nq̄ fit vētrꝭ solutiua
cū stōus fuerit fortis: aut bibita fuerit sup fortē famē
aut q̄ bibit habuerit passionē colicā ⁊ nāe lenitatem

aut si vomere nō ꝯsueuerit: aut si meᵃ i sua substātia
fuerit ⁊ velocis descēsiōis. ¶Et vētris solutiua fit
vōitū pp dbilitatē stōi: aut pp mltā sc̄isiccitatē aut
ppea ꝙ meᵃ abhorreꝛ: aut ppea ꝙ bibētoꝛ fastidiū
hrē solet. Ois ꝑtea meᵃ q̄ vētrꝭ ē solutiua cū nō ꝗ
uit aut soluit sꝫ nō id q̄ē maturū: mōet hūorē quē dissol
uere ⁊ dilatat ipꝫ i corpe: supatq̄ corpᵘ ⁊ ꝯuertit ad se
hūores aliꝭ: q̄r hūoꝛ iste i corpe mltiplicaꝛ. ¶Ex hu
ribᵘ dꝫ ē q̄ ē velocioꝛꝭ obediētie vōitui sꝫ plꝫ sicut la
⁊ ex eis ē q̄ vōitui rebell' exit sic melia ⁊ ex eis ē inter
hᵒ ⁊ hᵒ ē mediᵘ sic sīa. Et febrē qđ hñtꝭ vētrē lenem
meliᵘ ē q̄s facere vt ipe vōat. Et cᵘ hūoꝛ dscēdēs fue
rit sicut lyntiā hñtꝭ facere vt vōat ē icōueniēs. Meᵃ
ꝑtea vētrꝭ solōnē faciētiū detioꝛ ē q̄ ex medicis ē ꝯpo
sita multe diuersitatꝭ i tpe i q̄ soluēdᵘ ē venꝛ q̄m ven
tris solō ꝯturbaꝛ: ⁊ pᵃ vētrē soluit añq̄ 2ᵃ: ⁊ q̄nq̄ pᵃ
ipam scꝫ aꝫ expellit. Ampliᵘ q̄ bibit aliq̄d vētrꝭ solꝫ
aut vōitū sibi faciēs corpe ipiᵘ limpido: necē enim
ꝟtigo accidat aut mordicatio i vētre ⁊ angustia ⁊ q̄
ab eo expelleꝛ egredieꝛ cū difficultate: ⁊ ad vltimū q̄
dū meᵃ supfluitates eūat nō erit i ea estuatio: q̄ si q̄
meᵃᵐ biberit estuatōꝫ hrē cepit iā eūat qđ supfluū
nō ē. ¶Hūoꝛ ꝑtea q̄ vōitu aut vētris solōe eūat cū
ad aliū mutabiꝛ hūorē: significabit ꝙ iā corpᵘ ē mūdatū
supfluo hūore quē eūare volumᵘ. Qđ si mūdificatio
vsq̄ ad itestinoꝝ rasurā puenerit ⁊ ad rē nigrā, ⁊ ma
hērē odorē erit malū. ¶Sōnᵘ quoq̄ cū post vētrꝭ so
lōꝫ aut vōitū fuerit mltᵘ dsignabit ꝙ eūo iā plenā ma
dauit corpᵘ ⁊ ꝯtīt. Et scias ꝙ cū sitis pᵒ vētris solꝫ
aut vōitū fuerit fortis maximā ⁊ plurimā purgationis
bōitatē signabit. ¶Scito ēt ꝙ meᵃ vētrꝭ solutiua ex
pellit illđ qđ eūat cū ꝟtute attractiua q̄ attrahit hūc
eūdē hūorē ⁊ fortasse attrahit ꝗssioꝛ reliq̄t sōnie quād
modū faꝛ illa q̄ meliā expellit. ¶Illiᵘ ꝑtea ꝟbū di
citꝭ ꝙ ipa gñat illđ qđ attrahit: aut q̄ꝫ i ꝑmis attrahit esset
subtile: nō ē aliq̄d. ⁊. G. dđ lꝫ hᵒ sentiat ꝑtiᵘ moreꝫ
meᵃ vētrꝭ solutiua i q̄ nō ē venenositas cū vētrē īsē
uerit ⁊ digereꝛ gñabit hūorēq̄ quē attrahere solebat nisi
hᵒ i dcā nō sꝛ ꝯueniētia. ¶Et vꝛ qđ ꝙ. G. ex hᵒ ꝙ certifi
cat sentiat ꝙ inꝛ attrahētē medicinā ⁊ hūorē attractū
sit ꝯueniētia i subāa pp hᵒ attrahit ipꝫ: sꝫ hᵒ nō ē ꝟū
qm̄ si attractio fieret ⁊ cū ꝯueniētia ferꝝ attraheret ferꝝ
cū ipꝫ superaret: ⁊ auꝝ attraheꝛ auꝝ cū ipꝫ superaret q̄ssitiā
sua. hᵒ tñ certificare nō ē medici. Et dbes scire ꝙ hūoꝝ
attractio q̄ fit potu mediciaꝝ soluētiū vētrē aut vōitū
faciētiū: nō ē nisi i vēis i q̄bᵘ veneꝛ donec ad itestina
uēiāt ⁊ stōꝫ. ⁊ ꝗ nāa moueꝛ ad hᵒ vt eos expellat ē. Et
raro q̄đ accit vt cū vētrꝭ solutiuū bibiꝛ ad stōꝫ ascen
dat: ⁊ si ascēderit ad vōitū dclinabit. ꝙ āt ad stōꝫ ascē
dere nō dimittit nō ē nisi pp duas cās: q̄ꝝ vna ē q̄m me
diᵃ vētrꝭ solutiua vᵗocitꝛ penetrat ad itestina. Et alia ē
qm̄ cū mediᵃ vētrꝭ solutiua bibiꝛ nāa ꝑpat ad hᵒ vt
ex vēis, ⁊ maseraicis ad inferiora expellat ⁊ nō ad supe
ra: qm̄ hᵒ ꝓpiq̄ᵘ ē ⁊ faciliᵘ. ⁊ q̄r illđ qđ ē pᵒ eas sibi p
fas ꝯpmit. Et hᵒ dđ ē ex eo qđ nāꝫ moueꝛ vt ex ꝑpi̇
ribᵘ expellat vias. Qđ si meᵃ ꝟtutē hrēt attenuādi hu
morē cōtraꝛ eēt nāa ꝟtutꝭ expulsiue magꝭ digna ut
i sano ⁊ forti superaret: lꝫ meᵃ nō attrahat nisi ad nā
signatā. ¶Meᵉ ꝟo vōitū facientis dispositio est di
uersa ad hoc: qm̄ cum in stomaco fuerit in eo mora

biť ⁊ hūorē ab īteſtis ad ſeipā𝔷 attrahet ⁊ ſua vͥtute
ſupat ad rinutēdū vͥtuti nali. ¶ Et ſcias φ plm̄ attra
ctiõis hūoꝝ q̄s medi⁹ attrahūt nō ē niſi ex venis ⁊ ex
eo qđ ē muite ꝓpīq̄tatis: qm̄ attractio fit ī vēis ⁊ ī eis
q̄ nō ſunt vene ſicͭ hūores q̄ ſunt ī pimõe q̄ pp̄ vicita
tē ad ītõ𝔷 ⁊ īteſtīa trahuť: ſ𝔷 ī vēis n̄ vadāt. ¶ Et de
bes ſciř φ attractio q̄ fit p nares ex medicinis ſiccis
eſt cā euandi humores a corpore ſicut in hydropiſi.

¶ In ſmõe purgatõis vētris ⁊ regulis eius. Ca.v.

Iam ī p̄cedēti ſmõe oñdim⁹ quō ſit corp⁹ p̄pā
dū ad recipiē^m id qđ vētrē ſoluit anteq̄ purgeť
cum āplificatiõe poroꝝ ⁊ lēificatiõe natuř ⁊ ꝓpe in
egritudib⁹ frio. ¶ Et ad ſumū nā𝔷 mollificare an̄q̄
venť ſoluať ē ꝯpetēs rīa ī q̄ exit ſecuritas: niſi ī eo q̄
colice paſſiõi valde ē apť⁹: ex h⁹ nāq̄ nihil iſti ē fa
ciē^m: qm̄ eēt cā īſtiuitat̄ q̄ ei accidet. Solutorio nā
q̄ vētr̄ alic⁹ tali q̄l ē iſte res admiſcēda ē ī q̄ ſit vͥt⁹
vōitia ne ꝓpť dſcēdeř ꝺ ſtō an̄q̄ ſuā pficiat opõe𝔷:
imo equeť ī ipo duaꝝ mediciaꝝ vͥtutes ⁊ pficiat vētr̄
ſolutiua opõe𝔷 ſuā ⁊ vōitia ſuā ecōuerſo illi⁹. Tra
li q̄𝔷 ſť ex eis q̄ colice paſſiõi ſť apti: forte igř nō tole
rāt me^am: ipoꝝ tñ plimi colicā incurrūt paſſionē ex
reumatiſmis ſuoꝝ capitū. ¶ Et cā p̄ſca nozoſa ē vt
me^a vētr̄ ſolutiua ſūať fece ī iteſtis exñte ſicca: imo
expellēda ē ſaltē cu𝔷 clyſteri aut iure mollificatiuo.
¶ Balneū q̄𝔷 igredi an̄q̄ vētr̄ ſol'o fiat aliq̄b⁹ dieb⁹
ē ex eis q̄ dn̄ p̄pāt niſi aliq̄d ꝓhibuerit: ⁊ o𝔷 q̄đ vt inť
balneū ⁊ hauſtū me^e ꝑuū īſticiat tp̄s. p⁹ me^am q̄𝔷 n̄
īgrediať q̄s balneu𝔷: qm̄ trahit mā𝔷 ad exteriora: ⁊ n𝔷
ē bonū niſi ad vētrē ꝯſtrigēdū. p̄t ī hyeme: q: n̄ ē nī
dū p̄nā balnei cā ī īgrēdi tali mō ne calor ſit vllo⁹ ipe
diēs ad attrahēdū ſ𝔷 ſit ad mollificādū. ¶ Et ad vlti
mu𝔷 o𝔷 vt aer illi⁹ q̄ pharmatiā bibit ſit calit̄ pauce
ne ſudorē faciat n𝔷 turbatõ𝔷: qm̄ h⁹ eēt ꝑpatorijs fri
catio q̄𝔷 ⁊ ex oleis iungi ē ſiłr ex ꝑpatorijs. ¶ Cu𝔷 āt
aliq̄s me^e aſſuet⁹ n̄ ē n𝔷 eā bibit: meli⁹ ē medico vt ſi
bi caueat ne vētr̄ ſolutiua violētas vͥtutes hn̄tia ei
tribuat. ¶ Faſtidiū vͦo hn̄tib⁹ ⁊ hūores viſcoſos ⁊ in
ypocōdrijs tēſiões: aut q̄ ſ ſuis inferiorib⁹ h𝔷 iflatiõ𝔷
aut opilões n̄ ē dādū aliq̄d dõec iſta rectificeť nutriē
tib⁹ mollificātib⁹ ⁊ balneo ⁊ reqe ⁊ dimiſſiõe ei⁹ qđ
mouet ⁊ ei⁹ qđ īflat. ¶ Illi vͦo q̄ ſtātes bibūt aq̄s ⁊ hn̄
tib⁹ ſplenes fortes me^e ſť neċie. ¶ Cūq̄ aliq̄s me^am
vētr̄ ſolutiuā biberit meli⁹ erit ei ſi me^a fuerit fort̄
vt ſup eā dormiat anteq̄ opeť: qm̄ opabiť meli⁹ ⁊ ſi
dbil' fuēt meli⁹ erit ei ne ſup eā dormiat: qm̄ nā dige
ret medicinā. Cū āt me^a opari cepit meli⁹ erit ei ne
ſup eā dormiat q̄cūq̄ mō fuerit. ¶ Ampli⁹ cū aliq̄s
medicinā bibit n̄ ilico ſup eā ſe moueř d𝔷: ſ𝔷 d𝔷 ſup
eā q̄eſceř vt ipā𝔷 nā circūdet ⁊ ī ea opeť: qm̄ niſi nā ī
ipā opata fuerit n̄ opabiť ipā ī nā. Odores q̄𝔷 nau
ſeā ꝓhibētes olfaceř d𝔷 ſicͭ ē odor mētē ⁊ rute ⁊ apij
⁊ cydonioꝝ ⁊ boli ⁊ coraſeni aq̄ ro. ⁊ pauco aceto aſp
ſi. ¶ Et ſi ex odore me^e q̄s exſriť cū me^am bibit na
res ꝯſtrigat. ¶ Et q̄ medicinā abhorret d𝔷 maſticař
ꝑuū ex tarchõ: ſō vt ſui or̄ vł odor̄ vͥt⁹ ſtupida fiat.
¶ Qđ ſi vōeř timuerit extrēitates ꝯſtrigat: ⁊ cū ipā𝔷
biberit dſup rē ſtiplicē bibat. ¶ Medici p̄ſca pillu
las q̄s ei daturi ſť q̄nq̄ ī melle volunt: ⁊ q̄nq̄ ſup
eas ꝓiciunt mel coctū aut 𝔷uccaꝝ coctu𝔷 donec eis

ide faciūt tūicā: ex eo q̄𝔷 qđ ē īgeniū vtile ē vt ſř eas
pōať cera cū pauco olo mollificata. ⁊ ex eoq̄đ ē ma
gis ꝯueniēs igeniū ē vt os aq̄ aut alia re ipleať: dein
pillule ſicͭ ſť bibāť ſup ipā𝔷 aut q̄ aliq̄ hoꝝ igenioꝝ
aptate fuerit: trāglutiať itaq̄ oēs ita φ me^e opõ nō
cogiceť. ¶ Et o𝔷 vt apozia tepidū bibať ⁊ pillule cū
aq̄ tepida ſumāť. Fri p̄ſca ſtõus ⁊ pedes calefaciē
di ſť: cūq̄ ipi⁹ aīa ſedata fuerit ābulet ⁊ moueať pau
latī: qm̄ mot⁹ q̄ ē iuuatiu⁹: ⁊ interpõne horaꝝ ex aq̄ ca
lida tm̄ bibat φ medīā n̄ liq̄faciat ⁊ expellat ipā𝔷 ⁊ e⁹
dbilitet vͥtutē: niſi fuerit ī hora qñ neċe ē vt vētr̄ ſtri
gať ſolo: ī potu q̄𝔷 aq̄ cale maſte me^e exit dbilitatio.
Qui āt me^am bibe voluerit cale exñs ꝯplonis ⁊ dbi
lis ſtõi. erit ei meli⁹ vt eā bibat poſtq̄ pau⁹ bibit aliq̄d
qđ ſit ſicͭ aq̄ ordei aut ſucc⁹ q̄natī: aut vt vir dicā cu𝔷
ſtõus ſcepit nutriēs ſbtile ⁊ lene: ſ𝔷 q̄ n̄ ita fuerit erit
ei meli⁹ vt ea𝔷 ieiun⁹ bibat. Plimi p̄ſca q̄b⁹ daſ me^a
vētr̄ ſolutia ī eſtate ex ea ꝑueniūt ad ſebrē. o𝔷 ḡ ne
me^e potatio cōcedat vel bibat dōec me^a ſuā pfecerit
opõ𝔷: n𝔷 ei q̄diu me^a opať dormiat niſi volutas aſ
fuerit vt r..rigať. Qđ ſi ipi⁹ ſtõus n̄ tolerauerit ne co
medat ꝑpea φ ſtõus e⁹ ē colic⁹ ⁊ cito dſcēdit ad ipiu
cola: aut ꝑpea φ a cōeſti⁹ vehemť abſtinuit ⁊ tamen
tolerauerit dēt ei paꝝ pān̄ iſuſi pauco vīo ſř me^am
an̄q̄ vēť ſoluať: qm̄ h̄ eēt eo φ me^am fortaſſe adiu
uat. O𝔷 p̄. ne an⁹ aq̄ frā laueť ſ𝔷 cū cal'a. Quidā et di
xerť φ pille q̄ ſť cū apoziatib⁹ dāde ſť cū apoziatib⁹
q̄ ſūt cū eis hõgenea. Pille nāq̄ q̄ cola𝔷 expellūt ru
beā cū apoziate dāde ſť alic⁹ qđ ſit. v.g. ſicͭ ſum⁹ ſre
⁊ q̄ melīā euāt cū apoziate alic⁹ qđ ſit ſicͭ epithimū
aut polipodiū aut his ſiłe: ⁊ q̄ ſlā expellūt cū apozia
te alic⁹ qđ ſit ſicͭ cētaurea. Cū āt euāre voluer̄ corp⁹
ſiccū carnē hn̄s durā me^a forti ſicͭ ello. ⁊ his ſiłib⁹ ve
hemēter iiude ī hūectādo ip̄𝔷 nutriētib⁹ vnctuoſ: et
ad vlti^m cū fortes me^e multi ſint tior̄ tales v𝔷 q̄le ē ele
ctuariū: qm̄ ī corpe mūdo effiċ ſpaſmū. ⁊ ſpleti cor
por̄ ꝯmouet humiditatē motu ſbido ⁊ ad iteſtina
ſhit illā qđ ei difficile ē expelleř ⁊ tuiali venenoſi ſicͭ
mezeriō ⁊ ſebrā. ⁊ eaꝝ ipedi^m cū ſupāt rēoueť raib.
Ampli⁹ me^a multotiēs ſuū odorē ī ſtõ dimit. ē ḡ ſicut ſi
me^a ibi ſmāet: e⁹ medicamē ē aq̄ ordei q̄ ip̄𝔷 lauat q̄
qđ melior erit eoꝝ q̄ ī potu ſumūt. Cūq̄ ipa ꝓlōga
biť: ⁊ me^a opari n̄ cepit ſi alleuiatio fieri potit vt ni
hil moueať fiat φ ſi q̄d aſſuerit tior̄ meli⁹ erit vt hy
dromel traijciat: aut e⁹ ſirupū aut aquā ī q̄ nitꝝ ſſo
lutū fuerit: aut ſubijciať ei collyriū aut fiat ei clyſte
re. ex cāis vͦo pp̄ q̄s me^a n̄ opať ē cānaliū coāguſta
tio ꝺ nā aut pp̄ ꝯplonē aut pp̄ egritudis vicitatē ī hn̄
tib⁹. n. palyſim aut apopliā mediciaꝝ vias ad ſuas
mās coāguſtāť. Accit ḡ vt difficile ſit faceř q̄ten⁹ vēť
eis currat. Duas p̄. medicias vētrē ſoluētes ī v^a die
ꝯiügeř ē nozoſū ⁊ ē eē rectitudinē. Ois q̄𝔷 me^a q̄ ali
cui hūori ē ꝓpa cū ip̄𝔷 n̄ iuēit pťhať ⁊ vētrē cū diffic'
tate faciť ſiłr ſi ip̄𝔷 ī ſuo ꝯ⁹ īfuſū inuenerit. Ois p̄ſca
me^a hūorē ī p̄mis eẍhit q̄ ē ei ꝓp⁹. ſcđ illū q̄ ē p⁹ipm
ī militudie ⁊ ſubtilitate: ⁊ reliq̄s ſ𝔷 hūc ordinē p̄ter
ſāguinē: qm̄ nā vſq̄ ad poſtremū eū retiet ⁊ recōdit
hūorē vͦo ex lōgiq̄ attrhere ē difficile. ¶ Ampli⁹ cū ti
mor aſſuerit ne nauſea aut ſincop̄ alicui accāt p⁹q̄
me^am biberit oportebit fieri vt an̄q̄ me^am bibat tris

hꝰ dieb' aut duob' cū aq̄ raphāī vocat ꝛ vt raphanū
cōedat. ¶Oꝫ p̄tea ne mltū sal sit ī cib' ei' q̄ me^am vlt
bibere. ¶Multotiēs q̄ꝫ ex haustu medi^c ꝑuenit ad
nauseā ꝛ āgustiā ꝛ sincopi ꝛ tremorē cordꝭ ꝛ vētris
mordicatōꝫ: ꝛ ꝑp̄e cū n̄ solōꝫ fecerit aut sudorē. Mltotiēs p̄tea ē nob necīū vt eū faciam' vōere: ꝛ mlto
tiēs excusat nos ab hꝰ dare ei ītētia ꝛ facer vt aquā
ordei bibat q̄ten' vēt soluat ꝛ me^c malicia rēoueat
ꝛ qd ī itestīs retētū fuit lauet. ¶Ille vo c' ꝯplō fuerit frā ꝛ s̄r alios hūores fuerit fla supabūdās dꝫ sumere p' me^am ꝛ ipi' opoꝫ nasturtiū aq̄ cal'a ablutuꝫ
cū olo. ꝛ q̄ cal'e fuerit ꝯplōis psiliū bibat cū aq̄ frā ꝛ
olo violaceo ꝛ zuccarꝫ tabarzeth aut iuleb. ꝛ ille qd
q̄ tēpate ē ꝯplōis semē lini. Ei āt q̄ excoriatōꝫ fuerit
itestioꝝ: bolū armenū cū succo ḡnati det. Sūere ēt
dꝫ q̄cq̄d diximꝰ pꝰ fluxū vētrꝭ ꝛ si n̄ ipꝫ reliebit. ¶Oi
p̄tea pharmaceā bibēti cui p' ea. aduēit febrꝭ melior
ē aq̄ ordei. Sir' vo acetosus ē excoriatiu' ꝛ tardād'
ē vsꝫ ad duos dies aut tres dōec ī itestīs vir' sibi resdeat. ¶Ille q̄ꝫ q̄ medicinā bibit 2^a die ē balneū itra
tur': ꝛ si ex hūorib' ipi' alīqd relictū fuerit balneuꝫ
ipꝫ mūdare potit. Nā si videris q balneū sit ei sapidū ꝛ ī ipo dlectet erit hꝰ signū q balneū ipꝫ ab eo, qd
relictū ē mūdificat: ipꝫ q̄ꝫ ī eo ditte q si ineneris q in
ipo n̄ dlectet: imo ī eo estuatōꝫ patiat expelle eum.
¶Scies p̄tea q ei q̄ itestioꝝ patit debilitatē plerū
q̄ꝫ ex medicis vētrē soluētib' aduēit vētrꝭ solo fortꝭ ꝛ
ꝑlōgabit ei res ꝛ mltꝭ idigebit medicis dōec rticat.
ī seib' ēt s̄lr ticet ex vētrꝭ solōe ipi' noc^m. ¶Et scito
q ex potu nabit p' medicias vētrꝭ solutiuas ad febres ꝑueīt ꝛ ad estuatōꝫ. ¶P' solōꝫ q̄ꝫ vētrꝭ ꝛ minutiōꝫ mltotiēs ī cp̄e aduēit dolor quē aq̄ cal'e pot' rēouet. ¶Et scito q tp̄s q̄ maior caliditas ascēdit ꝛ frigorꝭ
fortꝭ nō ē tp̄s sumēdi me^am. me^a. n. ī vē aut autūno
ē bibēda. ¶Et ver qd ē cū niues d mōtib' cadūt. ꝛ p'
ver qd vēit estas in q̄ nō ē sumēda nisi res subtil. Autūn' vo ē v̄i ꝫu'. ¶Amplꝰ natur n̄ ē faciēda ꝯsuetu
do bibēdi medicinā cū q̄ nece sit mollificare ventrē:
qr fiet ꝯsuetudiaria. ꝛ hꝰ hn̄s ad ipedi^m male finꝭ ꝑuēt. vnūq̄ꝫ ēt q̄ fuerit sicce ꝯplōis deꝫ ē fortꝭ medi^a.
¶Oꝫ p̄tea vt s̄r debilē medicinā ex motu minuat ne
ei' v̄t' soluat. ex medicis q̄ꝫ dbilib' addicꝭ s̄r viole
cū zuccaro. ¶Et ille cui ī hyeme necīū fuerit me^am
bibere vētū obsuet meridiōalē. ꝛ ī estate dixerit q̄dā
coꝝ ecōuerso. ꝛ hꝰ qd diuiōeꝫ hꝫ. ¶Eger cū dbili idiguerit solōe ꝛ n̄ opabit n̄ magꝭ moueat ꝫ diminuat.
¶Egtudo q̄ꝫ mltotiēs ebullire fac vētrꝭ solōeꝫ ꝛ acuit febrꝭ ꝛ ē cū minutio suffic. ¶De suffitate medi^c
ventrem soluētis ꝛ de hora cōstringēdi eū. Cap. vj.

Ex signōib' q̄b' cognoscit hora q̄ ē catharticum
cōstringēduꝫ ē sitꝭ. Cū g̃ vētrꝭ solo ꝑseuerauerit
ꝛ sitis nō acciderit nō erit timenduꝫ q superfluitas ꝑueīt. ¶Uerūtn̄ sitꝭ q̄ñꝫ accit. ꝛ nō ꝑp multitudinem
solonis vētrꝭ: nꝫ ꝑp ei' supfluitatē: imo ꝑp cāꝫ dispo
sitōis s̄bīe: qm̄ si fuerit calid' aut sicc' aut vtrūq̄ faciet cito siti: aut ꝑp cāꝫ dispōnis med^c cū fuerit cal'a
ꝑugitiua: aut ꝑp cāꝫ mācē ī sepa: qm̄ cū fuerit cal'a
sicut col'a aut ī talib' q̄les sūt cāe hꝰ ī nō erit lōge q̄n
festiñ vēiat sitꝭ: ꝛ sicū hꝰ haꝝ rex accit ꝯtiū nō erit lōge q̄n p̄ci' sitꝭ cū tarditate veniat. ¶Cū g̃ viderꝭ q
sitis iā supfluit ꝛ q vētris solo nō sit pauca ꝯstringe
ꝛ p̄cipue cū cāe sestinatiōis sitis ꝛ velocitatꝭ ipi' fuerit ī vētre: qm̄ ī hꝰ ī nō debes tardare ꝯstrīnere
cū sitis apparuerit. ¶Q̄ñꝫ ēt exit' ei' qd egredit ē demrātiu' hore ꝯstrīgēdi. q̄. n. colāꝫ expellit rubeā q̄
viderit q iā ꝑueīt ad flegma sciat q iā medicia ꝑsiue opat ꝛ q̄to magꝭ si ad colāꝫ ꝑueīt nigrā. Sāguis vo maioris ē tioris ꝛ deteriorꝭ ꝑiculi. ꝛ si in ꝑ
medicinā mordicatio supuenerit ꝯsiderādū eī
qd ī. c. d mordicatiōe diximꝰ. ¶De mō succurrēdi
dispōni ei' ī q̄ supfluit vētris purgatio. Ca. vij.

In anitio supfluit aut ꝑp venaꝝ debilitateꝫ aut
ꝑp orificioꝝ ipaꝝ āplitudinē: aut ꝑpea q pharmacia eaꝝ ꝑūgit orificia: aut ꝑpea q ex ea cōplexio
malitia corpi acq̄sita fuerit: aut ex ea q̄ eū sicut ipa.
¶Cū ergo vētris purgatio supfluit liga extrema supi' ꝛ iferi' icipiēs ab ascellis ꝛ iguib' descēdēdo ad
eis ꝛ in potu paꝝ tyriace aut filonij tribue. ꝛ ꝑpterea
fac ipm sudare in balneo aut vapore aq̄ cal'e sub
pānis suis capite extern' tracto. Cūq̄ multū sudauerit ꝯstrictiua ad potañ. da ei: ꝛ fricet. Et h̄at ei odoramata ex reb' bn̄ redolētib' ex aq̄ myrtoꝝ sādalis
ꝛ cāfora ꝛ succo fructuū. Mēbra p̄terea ipsi' extrema
secas fricare debes ꝛ calefacere vētosis cū igne sub ypocōdrijs p' positꝭ ꝛ iter spatulas ei' ꝛ ius. Et q̄ñ sitꝭ
nece fuerit sto ipi' ꝛ itestis supponere ep̄ia ex pane
fracto ꝛ aq̄s stipticꝭ fac s̄lr ex oleis: oleo de adracte
oleo d mastice. Ip̄e p̄terea ab aere frō ē separand' q̄a
p̄mit eū ꝛ ipi' resoluit vētrē: ꝛ ab aere calo: qm̄ q̄
laxat v̄tutē. Cōfortari q̄ꝫ dꝫ ex reb' bn̄ redolētib' ꝛ
ex stipticis ad traijciē. ei dādūꝫ ex rotellis multū
suauit redolētē. Oꝫ tn̄ vt sit cal'e ꝛ vt panis cū succo
ḡnati iā p̄cesserit. ꝛ s̄lr asanguicha ꝛ cortice papaueris albi triti. ex eo q̄ꝫ exptū ē vt ḡna nasturtij podere triū. ꝫ. sumāt ꝛ torrefiāt: dein ī adeo coquātur
nec coagulēt ꝛ ad bibē tribuat: ē nāq̄ vtil^m in hoc
re. Oꝫ p̄tea vt ei' nutriēs sit stipticū instātū cuꝫ vinū
q̄le ē qd fit ex succo vue acerbe ꝛ sibi s̄lib'. Et cōtigit
q ī retinēdo solōnē iuuat ē vt vomit' ꝑuocet cū aq̄
cal'a ꝛ ei' ēt extrēa ī ea mittāt ꝛ nō infrēa ea. ¶Cum
aūt alicui eoꝝ sincopis supuenerit da ei vinū ad potādū. ꝛ si hꝰ totū nō ꝯtulerit tribue ei ī fine tel anantica ꝛ medicamēta fortia nota q̄ sūt ī. c. d ꝑhibitiōe
flux' vētris. ¶Medico vo ē vtil' vt ꝑuisor cūsit in
ꝑparādo trociscos ꝛ pulueres pōticos anq̄ sit hora
ꝛ vt etiā sit ꝑuisor. ꝛ in enematib' ꝛ ipsoꝝ iniectio.
¶De eo q̄ bibit medicinā ꝛ nō solui' fuerit. Ca. viij.

Cum pharmacia solōnē nō fecerit ꝛ fecerit mordicationē vētris ꝛ angustiā in ipo ꝛ q̄ sumpsit ꝛ
ipam estuauerit ꝛ scotōabit ꝛ dolebit caput ꝛ pacietur
alicca ꝛ oscitatiōes: succurrere debes cum enemate ꝛ
collyrijs siccis. Et ip̄e qd bibat masticis. ꝫ. iij. lapide
pida. ¶Medicia q̄ꝫ q̄ñq̄ opat ꝑp stipticoꝝ bibitionē ꝛ cōestionē taliū q̄lia sunt cydonia ꝛ maciana: ꝑpterea q os stōi ꝯp̄mit ꝛ qd sub eo erit: ꝛ ꝑp qd nauseaꝫ
sedāt ꝛ medicinā a suo motu q̄ ē ad supiora violēter
ad ptē mouēt inferiorē: ꝛ ꝑpea q n̄c vim infrant.
¶Q̄ñ si enema nō iuuerit ꝛ mala supuenerint accidētia extēsiōis corporis: ꝛ oculi exierint eē ꝛ fuerit motus
ad superiora necīa erit minutio. ¶Et cum medici

vētrē ñ soluerit ⁊ mala eā ñ secuta fuerit accñtia me-
li⁹ etiā erit vt ipaȝ ꝯsequāť minutio saltez p⁹ duos dies
aut tres. nā nisi hoc factū fuerit timēdū est in ipo ne
hūores ad vnū ꝑncipaliū mbroꝝ moueanť.

¶ De dispōnib⁹ mediciaꝝ ventrez soluentiū. C. ix.

Mediciaꝝ ventrez soluentiū q̄dā sť q̄ꝝ malig-
tas magna est sicut elle. niser ⁊ tbith cū nō fue-
rit bonū. imo fuerit ex gñe ipi⁹ qd ē citrinū ⁊ agaricū
cū nō fuerit albū ⁊ puꝝ. imo nigredi attinuerit: ⁊ sic
laureola. ⁊ q̄r res iste male sť si bibite fuerit ⁊ mela i
de accñ ꝑuenerit meli⁹ erit vt me^a a cor^e expellať q̄
to plꝰ pole fuerit vōitu aut purgatōe: ⁊ medicet cū
tyriaca. Mltaꝝ ṗtea eaꝝ rōneť mali^a ⁊ ꝯturb⁹ quā
faciūt aie dādo i potu aū vehemť frāz ⁊ sedēdo i ipa
sic turbith citri putridi. Oīs q̄z res q̄ acuitatē frāgit
glutiatōe ⁊ lenificatōe ⁊ vnctuositate i q̄ sit dlcedo ad
h⁹ ꝯfert. Quedā ēt mediciaꝝ q̄rz alicib⁹ ꝓpoꝛtiōales
erūt cōplōib⁹ ⁊ aliis ñ ꝯuenit. Scamōea nāq̄ i eos
q̄ i frig morāť regiōib⁹ ñ opať nisi ōbilr nisi magna
in deq̄ȝtitas sicut ē mos e⁹ i tra turcoꝝ. Et q̄rz ē necciū
q̄busdā corpib⁹ i aliq̄b⁹ regiōib⁹ ne mediciaꝝ cor^a
dēť: sȝ vtutes eaꝝ tm̄. Et nece ē vt medicis soluētib⁹
vētrē bn̄ redolētes me^e misceāť ꝓpea vt mēbroꝝ vtu
tes eis ꝯfuēť. Me^e q̄z cordi ad h⁹ iuua^m ꝯfert ꝓpea
q̄ spm̄ aialē i vnoq̄z mbro ꝯfortāt. plime q̄z eaꝝ sub
tilitate sua ⁊ facilitate iuuāt. Due ṗtea me^e q̄rz ꝯiū-
gūť: q̄ꝝ vna suū hūorē cito expellit: ⁊ alťa tarde: vna
q̄ suā opōz efficiet postq̄ ipa iā altaz ēt i suo hūore
cōpsit ⁊ opabiť i ipaz ⁊ e⁹ debilitabit vtutē. Cūq̄ 2^a
p⁹ opari cepit erit ōbil vtutis mouēs ⁊ nō ꝑficiēs: q̄re
erit aliq̄ admiscēdū qd ipaz facilē reddat ⁊ festiaŕ fa
ciat: sic. ȝȝ. turbit q̄m ipz stupefieri ñ pmittit: ⁊ silr fiet
si eas bn̄ sciuer' pmiscere. Ampli⁹ ꝯsideraŕ ōbeo ṗn^a
q̄ i vtutib⁹ mediciaꝝ vētr' solutiaꝝ dcl'auim⁹ cū lo-
cum sum⁹ d̄ ꝑncipiis vlib⁹ mediciaꝝ simpliciū. Me^a
ṗtea solōz faciēs pl'm opabiť illō soluendo ꝓpetate
sui sic turbith: ⁊ pleriq̄z effic̄ illō exp̄mēdo sui ꝓpeta
te sic mirabol. ⁊ q̄rz opať illō lenificādo ꝓpetate sui
sic siracost. ⁊ q̄nq̄ opať id labificādo: sic mucillago
psilii ⁊ pruna. In plib⁹ q̄z violētaꝝ mediciaꝝ erit ali
q̄ venēositas ⁊ solōz vētr' efficiūt fm^m q̄ nāe violētia
infert. Ipe igr sť aptāde mediciis i q̄b⁹ erūt bezariati
pleruq̄ ēt adiuuāt amaritudo ⁊ acuitas ⁊ pōticitas
⁊ stipticitas ⁊ acetositas i opōib⁹ me^e cū ei⁹ ꝓpetas
ei⁹ pn̄s affuerit amaritudo nāq̄ ⁊ acuitas i resoluē-
do iuuāt: ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas i p̄mēdo: ⁊ acetosi-
tas i icisionē faciēdo q̄ ad labē ꝓpat. Ampli⁹ qd la-
bere faŕ ñ ē ꝯiūgēdū ei qd i p̄mēdo iuuat talr vt sint
eoꝝ eq̄les vtutes: imo meli⁹ ē i h⁹ i vtvnū p⁹ aliū tar
deť: vt fit. v. g. vna duaꝝ mediciaꝝ q̄ lenificat p⁹ suā p
fectiōs opōz q̄z ea q̄ p̄mit: ōm̄ aduēiat expssiua ⁊ expel
lat qd lenificatū fuit: ⁊ i reliq̄s fm hāc ꝯsiderationez.

¶ De eo qd ex h⁹. c⁹ i aliis locis intrēdū est. Ca. x.

Medicie vētr' solutie ⁊ lenificātes q̄ bibūť ⁊ epi
thimāť ⁊ reliq̄ ab eis i nr̄o antidota^r sť reliq̄nde
⁊ fȝ etates vniuscuiusq̄ ēt mediciaꝝ simpliciū melio
ratio: ⁊ q̄lr sit ei succurrēn. ⁊ q̄uo sit ei in potu tribuē
da i medicis reciraŕ simplicib⁹. Pille ꝓpate ad bibē
dū da^e si sť p⁹q̄ dsiccate sť ⁊ secē fuerit vt lapides nȝ
ēt cū molles ne penetrēt reticanť. sȝ sint sic q̄n sicca
ri cepit ⁊ digit' cedāt si ꝯp̄manť. ¶ De vomitu. C. xi.

Hoies q̄ sť remotiores ab h⁹ vt medic⁹ eos vōe
re faciat leuiť. aut ꝓp nāz sť hoies q̄ pectus hn̄t
strictū ⁊ q̄ male anhelāt: ⁊ q̄ ad sāguinē spuēdū sť apti
⁊ hoīs colla hn̄tes gracilia ⁊ a ꝑatib⁹ q̄ i ipoꝝ nascūť
gulis apti. ⁊ stōs hn̄tes ōbiles ⁊ mltū pigues: q̄m istis
ꝯuenienti⁹ ē vt vēter soluať. ⁊ macri meliꝛ ē vōit⁹ co-
lere ipoꝝ apt⁹. aut ꝓp visū hoies q̄b⁹ difficile ē vōeŕ
nȝ vōndi hn̄t ꝯsuetudinē: q̄m si istis vōit⁹ ꝓuocatus
fuerit fortib⁹ vōitib⁹ nō remanebit q̄n ipoꝝ vene i mē
bris anhelit⁹ scidāť ⁊ ꝓueniant ad ptisim. Cū aūt alic⁹
res q̄lis sit igrabiť vōit⁹ leuib⁹ p⁹ erit expiend⁹ q̄ si ei
fuerit faciles. erim⁹ ei fortes ausi dare sicut illū q̄ sit
ex ellō ⁊ sibi siles. ⁊ si nō opoꝛtuerit vt fiat q̄ten⁹ vo-
māt: aut fuerit vn⁹ cui neciū erit dare vōitū ꝓpa ipm
aū ⁊ fac ei ꝯsuetudinē ⁊ mollifica ipi⁹ nutriētia ⁊ fac
ea vnctuosa ⁊ soluta ⁊ fac eū q̄esceŕ ab exerciciis. ⁊ po
stea da ipz ei. ⁊ da i potu vnctuosa ⁊ olera cū vino. ⁊
ad comedēdū da ei añq̄ vōat nutriētia bōa ⁊ ꝓpe si
vōit⁹ fuerit difficil: q̄m fortasse nō vōet ipz: imo nā eū
retinebit: ⁊ meli⁹ ē vt bonū reticat q̄ malū. Cūq̄ p⁹
cibū que cōcedit eā vōendi vōuerit tardet cōestionez
dōec fames sit fort: ⁊ seda siti e⁹ cū aliq̄ qd sit sic sy-
rup⁹ maciāoꝝ sine aq̄ ⁊ nō cū mleb nȝ syrupo aceto
so: q̄m vomeŕ faciūt. Cib⁹ āt q̄ ē ei vtil' ē pull⁹ i carda
bē ⁊. iq. phiale vini p⁹ ipz. Et ille qd q̄ acetosū vōue
rit ⁊ nō ꝯsueuit ⁊ i pulsu aliqd signū febr' hūerit cōe
stiōz vsȝ ad mediū diē tardet ⁊ añ ipaz aquā cal'am
rosaceā bibat. cui āt acciderit vt colaz vōat nigrā ip
si⁹ stō spōgia aceto calo isuso supponaŕ. ⁊ meli⁹ qd ē
vt sit cib⁹ q̄ ad vōendū sumiť diuersus: q̄m cū ē vn⁹
q̄rz ipz amplectiť stōs ⁊ i dimittēdo ipz sit auar⁹. Post
vōitū aūt ipi⁹ supfluū ꝯfert aues p̄ue ⁊ pulli cū ambu-
lare icipiūt: ossa tn̄ suaꝝ extremitatū nō cōedat: q̄r sť
gūia ⁊ i stō tardāť ⁊ fac eū ingredi balneū. In hora
āt vomēdi curratur exerciteť ⁊ fiat vt laboꝛeť. p⁹ vōat
sitq̄ h⁹ i media die. In hora ṗtea vomēdi: oz vt oculi
ligeť suppositi pilis duab⁹: ⁊ mōvenť leui fascia ꝑa-
te fasciet. Res q̄z q̄ vōit⁹ sť ꝓpatoꝛie sť eruca ⁊ raffa-
nus ⁊ carica ⁊ calamētū mōtanū ⁊ recēs ⁊ cepe ⁊ porri
⁊ aq̄ ordei cū fece sua ⁊ melle: ⁊ pultes fabaꝝ cū dul
cedie ⁊ vinū dulce: ⁊ nuces cū melle ⁊ q̄ sť eius silia et
micla q̄ scā ē ex pāe azimo ⁊ oleo ⁊ melōes ⁊ cucūe-
res ⁊ eaꝝ sēia aut aliq̄d ex coꝝ radicib⁹ trit' ⁊ i aq̄ i-
fusis cū dulcedie ⁊ hermodactili ⁊ raffan⁹. q̄ āt vinū
bibit ebriās ad h⁹ vt euōat nō icipiat vomere dōec
adhuc paꝝ bibat: sȝ bibat mltū. fuchaha q̄z cū bibi
ta fuerit cū melle p⁹ baln̄. faciet vōere ⁊ soluet vētrez
ampli⁹ q̄ vōere voluerit nō fortiť masticaŕ dȝ ꝓpe ipm
Cū āt aliq̄s forte vult vōituū sumeŕ sic q̄ fit ex ello
ipz biber dȝ nisi fuerit q̄ ꝓhibeať p⁹ duas horas diei
⁊ postq̄ stere⁹ ab itestis exierit. ⁊ si cū pēna vōuerit
bn̄ erit. ⁊ si nō moueaŕ parūp: ⁊ si nō i baln̄. mittatur
pēna q̄z q̄ fit vōit⁹ iūgēda ē ex aliq̄ qd sit sic oleū si-
samū. q̄ si lēsio acciderit ⁊ āgustia stō deť i potu aq̄
cal'a et aut oleū: q̄m aut vōitū faciet aut vētrē soluet
Ex eo ṗ. qd ad h⁹ iuuat ē stōi ⁊ extrōꝝ calefactio q̄m
h⁹ nauseā facit. Cūq̄ me^{aīn} vomere faciēs ꝓpauerit
⁊ suā icepit opōz vōit q̄esceŕe dȝ ⁊ odores bonos ol-
facere: ⁊ ei⁹ extrēa cōp̄mēdo sť fricāda: ⁊ paꝝ aceti est

ei i potu trib⁹ ūdū ⁊ cōedat maciana ⁊ cidōia cū pau co maſtic. Et ſcito ꝙ mot⁹ fac mag vomere ⁊ quies min⁹. Et eſtas ē tpꝰ i q̄ mag ē dign⁹ vt i ipo fit vōi tus ꝙ ſi alicui nec⁹ fuerit ⁊ nō fuerit figure ipi⁹ ꝯuenies eſtas erit dignior hora: vt i ea ꝯcedaꝛ ⁊ fiuis vōitus lōgiq̄or ſꝫ mōꝫ purgatiōis p⁹ ē ſtōi ſol⁹ ⁊ n̄ inteſtinoꝝ: ⁊ ad mōꝫ q̄d purgatiōis ꝯc capit ⁊ toti⁹ corpis. Ipi⁹ ṽo aſſectio ⁊ eradicatō ē ab iſeriorib⁹. Et tu q̄d cogſces vōi ꝯferētē ab eo q̄ nō fecit iuua ex eo ꝙ ipꝫ ſeqꝛ alleuiatiōis ⁊ deſiderij bōi ⁊ ꝯhelit⁹ ⁊ pulſus bōitas: ⁊ ſiꝛ ex diſpōib⁹ aliaꝝ ṽtutū. ei⁹ āt inceptio ē nauſea. Et ōſi⁹ qd̄ malū qd̄ effic ē mordicatō fort iſtō ⁊ aduſtio ſi me² fuerit fortis ſic ellus ⁊ qd̄ ex eo fit: qm̄ icipit a ſalina q̄ fluit: ōm̄ ſeqꝛ ipaꝫ vōit⁹ multi ſtat multotiēs p⁹ quē ſeqꝛ vōit⁹ rei liq̄de tenacis mordicatō q̄ꝫ ⁊ dolor erit māſiui: ita ꝙ alia acciñ² n̄ muteꝛ niſi i nauſeā ⁊ āguſtiā. Et q̄ñꝫ ſolui ēt vēt: p⁹ ea i hora 4ᵃ icipit q̄eſceꝛ ⁊ ad reā ē ōciliat. Malū āt ē vt vōit⁹ n̄ pueiat ⁊ magnificeꝛ āguſtia ⁊ accidat tēſio ⁊ ꝯſiſio ocloꝝ ad extiora ⁊ fort rubedo i eis vtriſq; et ſudor mlt⁹ ⁊ iſfectio voc. Si ḡ alicui accideꝛit niſi ei ſubueiaꝛ pueniet ad mortē in̄. Illd̄ āt q̄ ei ſuccurriꝛ ē enēa: ⁊ doſ mell cū aq̄ cal'a. ⁊ i potu ei dare olea i q̄b⁹ tyriace ṽt⁹ erit ſic oleū d̄ lilio. Et labora dōec vomat: q2 ſi vōuerit n̄ ſuffocabiꝛ. ⁊ adhibe ēt enēa q̄d ſit apd̄ te ppatū. Et egri. q̄d q̄ ſꝛ digniores eovt i eis ſiat vōit⁹ ſꝛ chronice ſic hydropiſis ⁊ epilia ⁊ melia ⁊ lep ⁊ podag ⁊ ſciatica. Vōit⁹ p. cū ſuis iuuamīt plerūq; aſſert egri. ſic q̄ñꝫ ḡnāt ſurditatē. Amplı⁹ minutio nō ē cū eo ꝯtinuāda: ſꝫ tardāda trib⁹ dieb⁹: ⁊ pcipue ſi i ore ſtōi fuerit hūor. Vōit⁹ q̄ꝫ multotiēs ſit difficilis pp hūor ſbtilitatē. Ipe igr ē igſſand⁹ potu ⁊ ſanie ⁊ ḡn ḡnati. Et ſcito ꝙ exit⁹ male rei piſeriora p⁹ vomitū ē ſignū ꝙ illd̄ qd̄ faciebat faſtidiū d̄ſcēdit iſeri⁹. ⁊ vōit⁹ p⁹ aſcellationē ē ſignū qd̄ ē ex accñtib⁹ aſcellādi. Hora p. vomēdi i eſtate melior cā dolor i m̄ridie ē. Et vomit⁹ corpi ꝯfert: ſꝫ viſui nocumētū fac. Amplı⁹ faciendū nō ē vt p̄gnās vōat: qm̄ ſupfluitates corpis ipi⁹ i ea nō eḡdieꝛ. ⁊ vōit⁹ ⁊ labor eā ad eſtuatiōꝫ pducēt faciēdū ē igr vt q̄eſcat. Aliū ṽo q̄b⁹ accit vōit⁹ ſꝛ iuuādi.

¶ De eo qd̄ agere dꝫ ille q̄ vomit. Cap. xij.

Cū ille q̄ vōuerit a ſuo vōitu euaſerit os ſuū ⁊ faciē p⁹ vōitū abluer dꝫ ex aceto aq̄ tpato vt grauitas q̄ q̄ñꝫ capiti accit rēoueaꝛ: ⁊ paꝝ maſtic cū aq̄ maciāoꝝ bibat: ⁊ caueat ſibi a cōeſtiōe ⁊ potu aq̄: et diu q̄eſcat: ⁊ ipi⁹ iungāꝛ hypocōdria: ⁊ igrediaꝛ balneū ⁊ abluat ſe velociꝛ ⁊ eḡdiaꝛ ⁊ ſi necīū ei fuerit dare ad cōedēdū ſit res bōi ſapor ⁊ bōe ſubē ⁊ velocis digōnis.

¶ De iuuamīt q̄ affert vōit⁹. Cap. xiij.

Hyppocrates p̄cepit vōitū fieri iv⁹ q̄ꝫ mēſe duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis: vt i 2° emēdeꝛ id qd̄ i p⁹ die fuit difficile. ⁊ vt expellaꝛ id qd̄ aduēit ſtō hyp. nāq; ſecuritatē fac ꝙ cū eo ꝯſuaꝛ ſāitas. h⁹ āt pl's ē malū. Et vomit⁹ q̄d q̄ ē h⁹ i euāt ſl'a ⁊ col'aꝫ ⁊ mūdificat ſtōꝫ. Ipe nāq; nō hꝫ qd̄ ipꝫ mūdet ſic iteſtia hn̄t col'aꝫ rū. q̄ ad ea d̄ſcēdit ⁊ mūdat ea: ⁊ remouet ḡuitatē q̄ accit capiti: ⁊ clarificat viſuꝫ ⁊ auſert faſtidiū: ⁊ ꝯfert ei ad c⁹ ſtōꝫ d̄ſcēdit col'a q̄ ipi⁹ corrūpit cibū: qm̄ cū p̄ceſſerit vōit⁹ c⁹ cib⁹ ſp mūd⁹ veniet ⁊ remouet abhoiatōꝫ q̄ ſit pp vnctuoſitatē ⁊ caſuꝫ ōſiderij ipi⁹ meri: ⁊ qd̄ fac deſiderare acutuꝫ ⁊ acetoſuꝫ ⁊ pōticuꝫ. ⁊ ꝯfert laſſitudini corpis ⁊ vlcerib⁹ q̄ ſꝛ i renib⁹ ⁊ veſica: ⁊ ē lepre ſꝛ te medicam̄ ⁊ malitie color ⁊ epilie ſtōacea ⁊ ... ⁊ aſmati ⁊ tremori ⁊ palyſi: ⁊ ē ex curatōib⁹ q̄ ꝯferūt hn̄tib⁹ vlcera nigra magna. Ipe q̄ꝫ fieri dꝫ i mēſe ſemel aut bis p⁹ replonē ita ꝙ nō obſeruet reuolutionē ſcita nꝫ nūer⁹ dieꝝ mot⁹. Et ille qd̄ cui mai⁹ iuuam̄ affert vomit⁹ eſt c⁹ complo p⁹ eſt colerica ⁊ ē maior.

¶ De malitijs q̄ pueniūt ex ſupfluo vomitu. Ca. ...

Supfluu⁹ vōit⁹ ſtō nocet ⁊ ipꝫ debilitat ⁊ reſoluit ipm ⁊ facit eū aptū ita vt m̄āe ad cū pueiūt ... eſt pectori ⁊ viſui et d̄etib⁹ ⁊ ātidis capit dolentib⁹ ⁊ ſi eis q̄ ſꝛ pp ſatietatē ſtōi ⁊ facit nocum̄ epilie capitis q̄ nō eſt ea iſerioꝝ m̄broꝝ. Supfluitas q̄ꝫ q̄ē i ipo nocet ep̄i ⁊ pulmōi ⁊ oclis ⁊ aliꝫ vēaꝝ q̄ñꝫ ſcīda. Et hoīb⁹ p̄ſca ē q̄ vult cito ipleri: ōinde nō tolerat ... ppat ad vomēdū. ⁊ actio h⁹ ex eis ē q̄ pducit eū ad malas egritudines māſiuas. Ipſe ḡ a repletiōe p̄hibend⁹ eſt ⁊ tu ipſi⁹ cibum et potum menſura.

¶ Ut ſuccurraꝛ diſpōib⁹ q̄ accñt vomenti. Cap. ...

De p̄hibitiōe āt vomēdi diximus iā qd̄ operitur. Tēſiōi ṽo ⁊ dolori q̄ ſub hypocōdrij ſūt ꝯfert pāni aq̄ cal'a iſuſi ⁊ ſuppoſiti ⁊ oleis lenificātib⁹ ⁊ ventoſe cuꝫ igne. Forte āt mordicatōꝫ i ſtō ſuperuenientem remouet bibere iura vnctuoſa q̄ cito d̄ſcendūt ⁊ ungere locum ex aliq̄ qd̄ ſit ſic oleum vio. mixtū cū oleo de keiri ⁊ pauca cera. Singultum ṽo ſi acciderit ⁊ pmāſerit retinebit ſternutatio et dare ex aq̄ cal'a ad traiciēn. paulatim. Et de ſanguine q̄ iā diximus in ca° de impedimentis vomitus. Anxietatem ṽo et egri. frigidis. et interſectioni vocis q̄ accidit p⁹ ipꝫ ꝯfert ligare extrema et ſtringere ea et ſuppōere ſtō pānum infuſum oleo in q̄ cocta fuerit radix ... ſicidis: ⁊ daꝛ ei ad bibendum mel cum aq̄ cal'a: ⁊ ſi ... ti qd̄ alſubeth fiat hoc ⁊ in aurez eius mittatur.

¶ De eo in quo ſupfluit vomitus. Cap. ...

Iuuat vt ipe dormiat ⁊ igenieꝛ q̄ſto pleſpoſſibile fuerit quō dormiat. ⁊ ligenꝛ ei⁹ extrēa ſicut ſūt ligand cū fluxū vētr retinere volum⁹. ⁊ ipi⁹ medicel ſtōēi ēplis pōtic fortitudinē facientib⁹. Qd̄ ſi vōit⁹ ſupfluerit ⁊ iceſſanꝛ egrediāꝛ hūores dōec ſāguis exeat da ei ad bibēdū lact i vio mixti q̄tuor coclear: ⁊ cū mē vōitiue malitiā repmit ⁊ ſanguinē p̄hibet ⁊ nāra... nit. ¶ Qd̄ ſi ꝑtē pector ⁊ ſtōi a ſanguie cū h⁹ mūdificare voluer ne ex eo aliq̄d coaguleꝛ da ei ad bibendū ſyrupū acetoſū ſiue ſit ex melle ſiue ex zuccaro ⁊ continue iſrātū paulati. cū h⁹ q̄ꝫ q̄ñꝫ ꝯfert bibere ſuccū portulace cū bolo armeno. Cū ḡ terrefact⁹ fuerit p aliq̄ i q̄ ſupfluit me⁹ fac ipꝫ vomere. ⁊ oꝫ q̄d ēe vitare medicias vōitiuas ſꝫ ſuos ḡdus. ⁊ quō queq; ... ad bibēdū ſint dāde: ⁊ pcipue ellebori i antidotarie medicis ſimplicib⁹.

¶ De enemate. Cap. ...

Enema eſt medicamē nobile in expellendo ſupfluitates q̄ ſunt in inteſtinis et in ſedando dolores renū ⁊ veſice ⁊ apata ipoꝝ ⁊ egritudines colicas in attrahendo ſuperfluitates a mēbris principalib⁹ et ſuperioribus. que vero ex eis ſunt acuta debilitant epar ⁊ pducūt ad febrem. ¶ Ex enematibus pra. ſit iuuamē i expellēdo reliq̄as quas inanictia reliquit. ¶ Formā ṽo clyſteris ⁊ quō clyſterizetur iam tetig...

lumꝰ i caꝰ d colica. ¶ Uꝫ ꝗ̃ȝ ꝙ clysterizati sitꝰ melioꝛ sit vt supinꝰ iaceat. deīn reuoluat se ad latꝰ dolēs. Et clysterizādi hora melioꝛ ē cū ē aeris frigitas: qm̄ seqꝛ inde ne augmētet̄ caliditas ⁊ doloꝛ ⁊ estuatio ⁊ nausea. Balñ. pra. solet facer̄ vt ebulliāt hūores ⁊ spgāt̄. Clyster, ꝗ̃ȝ ꝯditio ē vt aerē ⁊ hūores retētos attrahat. ⁊ ꝓp hꝰ ſȝ plꝫ n̄ ē boꝰ vt balñ. enēat plenitas. ¶ Qd̄ si q̄s i itestis pustulas hn̄s ipo indigerit cū febre, aut alicꝰ egritudinis ⁊ timuerit ne enema retineat̄ suppo nere dȝ ano suo ⁊ femori ⁊ locis q̄ sūt in circuitu spel tā calefactā cū pāno. ¶ De epithimatibꝰ. Ca. xviij.

Epithimata sūt ex medicis dōis q̄ ad ipaȝ pueni unt egritudinē. ¶ Et meꝰ fortasse duas hȝ ꝟtu tes: vnā subtiliatiuā ⁊ alterā ingrossatiuā ⁊ erit maioꝛ necessitas subtiliatiue q̄ȝ inspissatiue. ¶ Cūqꝫ exꝰ in spissatio fuerit ꝑpans subtiliatiōȝ cū ex ea fiet ēplm penetrabit subtilitas ⁊ rēanebit spissitudo: ⁊ iꝰ qd̄ q̄ penetrat ꝯfert sic fac coriādrū cū ordeo fracto cū ex eisdē ēplȝ sit scrofulas Empla pra. sūt talia q̄lia epithi mata: ſȝ ēpla sūt dura ⁊ epithimata currētia. Est ꝗ̃ȝ cuȝ epithimata fiūt cū pānis: cūqꝫ mēbris pncipalibꝰ sup ponūt̄ sic epi ⁊ cordi ⁊ nō fuit ibi qd̄ ꝓhibeat confe rūt pāni suffumigati ex xiloaloe crudo ⁊ ꝟtutes epi thimatū bonū inbuūt odorē quē pncipalia diligunt.

¶ De embrocis. Capi. xix.

Embroce sūt medicamēta ꝯgrua ei qd̄ ex capite ⁊ aliis mēbris oꝫ resolui ⁊ illi cui cōplōȝ necē ūȝ est ꝑmutare. In mēbris āt q̄ ēbrocare oꝫ ex calo ⁊ frō si nō i eis fuerit supfluitates q̄ dscēdūt fiat pꝰ embro ca ex calescēs: deīn fiat ex aq̄ frā vt ꝯstringāt: ꝙ si res diuersa fuerit a frā icipiat̄. ¶ De flōmia. Cap. xx.

Flōmia ē cūo vēis q̄ mltitudinē euāt. ¶ Mltitu do āt est augꝰ hūoꝝ sūt eq̄litatē ipoꝝ i venis. Et nēo qd̄ est flōmādꝰ nisi vnꝰ duoꝝ: vnꝰ coꝝ est egritu. ꝓpatꝰ q̄ cū ipiꝰ sanguis mltiplicatꝰ fuerit ca dit in eas. ⁊ alr̄ ē cadēs a eas. ¶ Unusq̄sqꝫ āt eoꝝ aut flōmat̄ ꝓp sanguis mltitudinē: aut ꝓp ipsiꝰ malitiā: aut ꝓp vtrūqꝫ. ¶ Et hīs qd̄ egritu. ꝓpatꝰ ē sic q̄ ē expo sitꝰ sciatice ⁊ podagre forti ⁊ artetice sāguīeis: aut iꝰ cui accit sputū sanguineū ex fissura vene q̄ i pulmōe eiꝰ erit tenuit̄ ꝯsolidata: qm̄ cū ipiꝰ mltiplicabit̄ sā guis findet̄: ⁊ apti epilie ⁊ melie cū sāguis mltitudi ne: ⁊ sq̄nātie ⁊ apātibꝰ interioꝝ ⁊ obthalmie cale: ⁊ eis q̄bꝰ emoꝛroydaꝝ sāguis q̄ fluer̄ solebat ē rētēꝰ: ⁊ mulieribꝰ q̄bꝰ mēstruꝰ sanguis ē restrictꝰ: hoꝝ tn̄ colores nō dmīant ꝙ flōmari dbeāt ꝓp ipoꝝ obscu ritatē aut albedinē aut viditatē: ⁊ illi q̄ i interioribꝰ mēbris cū ꝯplōe cal'a dbilitatē patiūt̄. Nā istis me liꝰ ē vt i ve minuāt̄: lȝ in has nōdū inciderit egritu. ¶ Et illi q̄bꝰ ꝑcussio accit aut casus: qm̄ q̄nȝ minuūt̄ timēdo ne eis accidat apa: ⁊ q̄ hȝ apa minuēdꝰ ē: qm̄ timet̄ ne apiat̄ āteq̄ maturet̄: lȝ nō indiguerit. ⁊ nō fuerit ibi mltitudo. Et dēs scir̄ dū iste egritu. timet̄: ⁊ nōdū i eas ceciderit pīa secut̄ eis ꝯcedit̄ minutio: ⁊ cū i eis ceciderit i eaꝝ pnꝰ pcīꝰ flōmia dimittat̄: q2 hūo res subtiliat ⁊ eos ꝑ corpꝰ fluere fac ⁊ eos sano san guini admiscet. Et ē āt cū nihil euāt̄ ex eo qd̄ oȝ: ⁊ fa cit qd̄ necīa sūt medicamēa alleuiātia. ¶ Cūqꝫ matu ratio appuerit ⁊ egritudo pnꝰ aut statū ꝑterierit: tē ꝑ oportuerit vt minutio fiat si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat: fiat flōmia. ¶ Flōmia q̄nȝ cūo vēr, ē faciēda i die morꝰ egritudīs: q2 ē dies reqescēdi ⁊ ingrēdi sōnū et dies ebullitiōis egri. ¶ Et cū egritudo ē hn̄s crisiȝ i cuiꝰ tpe ē lōgitudo nulloꝰ sāguis mltꝰ ē minuēdꝰ: sed si pole fuerit q̄es ē faciēda. ꝙ si n̄ fuerit pole vt q̄es fiat ex eo paꝝ minuat̄: ⁊ i corpe sāguis thesaurꝰ rcō dat̄ ad flōmiā faciēdā si appuerit ⁊ ꝟtꝰ ꝯfuet̄ ad re sistēdū i crisibꝰ. ¶ Qd̄ si mltū ꝑterierit tpīs ex q̄ q̄s minutꝰ fuerit ⁊ i hyeme fuerit ꝯsītꝰ ꝙ se q̄si fractū sen tiat minuat̄ ⁊ sāguis ꝓ thesauro recōdat̄. Ampliꝰ q2 flōia ꝓpea ꝙ ad diuersū fuit: nāȝ ſȝ plꝫ retīet. Cū qꝫ ex mlta minutiōe dbilitabit ꝟtꝰ mlti gn̄abūt̄ hūo res. Syncopis pra. accit i pꝰ minutiōe cū subito euene rit ei q̄ nō ꝯsueuit: ſȝ vōitū pmittere ē ex eo qd̄ eā ꝓ hibet: ⁊ silr̄ vōere hora q̄ accit. Et dēs scire ꝙ minutio ē ꝑturbās donec q̄escat. ¶ Flōmia ꝗ̃ȝ ⁊ colica raro si mul eueniūt. Pregnās pra. ⁊ mēstruata nō minuant̄ nisi ꝓp magna necītatē sic ē necītas retinēdi fortem sāguīs spiritū cū ꝟtꝰ fuerit ꝯueniēs. Et dēs scire ꝙ nō q̄tiēs noīata sig̃ replōis appuerit oꝫ vt minuas: imo q̄nȝ ē repletꝰ ex hūoribꝰ crudi, ⁊ ē tūc flōmia mltū ipe diēs: qm̄ si minuer, n̄ maturabis eos ⁊ fiebit ne eger gdat̄. Nō āt ē icōueniēs vt ille i q̄ melia supabundat minuat̄. postea meꝰ solutia euēt̄. Sȝ sollicitꝰ ē dēs ex dispōne coloꝝ ſȝ ꝯditōȝ quā nūc dicemꝰ ⁊ ꝯsiderare tēsionē. qm̄ ꝓp tēsionē ꝑ totū corpꝰ icedentē magis eris ꝯsīdēs ꝙ flōmare dēs. Cū ꝟo sāguis alicuiꝰ fue rit bonꝰ paucꝰ ⁊ fuerit i ipiꝰ corpe multi mali hūores flōmia bonū rapiet ⁊ malū relīq̄t. Et cū alicuiꝰ malꝰ sāguis fuerit paucꝰ ⁊ dcliauerit ad mēbꝝ aliq̄d ꝙ eꝰ dcliatio vehemēt̄ ipedit ⁊ fuerit necīū vt ipe minuat̄: ex eiꝰ sāguie paꝝ erit assumēdū: ⁊ cibo bono erit alē dꝰ: deīn erit minuēdꝰ iteꝝ pꝰ dies ꝓpea vt malꝰ sāguis ab eo extrahat̄ bonꝰ rstauret̄. Qd̄ si mali hūores coīci ei i eo fuerit igenient̄ q̄tenꝰ subtili pharmacia euenit̄ aut vōitu aut vt sedeat: ⁊ studē i hꝰ vt eger q̄escat ⁊ di gerat̄ ⁊ ociet̄. Et si q̄ȝ fuerit āteq̄ ꝑcepūt vt balneet̄ ⁊ i suis mēbris moueat̄ ⁊ dabēt ei ad bibē. añ flōiā ⁊ pꝰ ipaȝ añq̄ aꝰ fieret minutio sirupū acetosū sōtilia tiuū coctū cū ysopo ⁊ hasce. Cū āt flōmia necīa fue rit cū dbilitate ꝟtut, cā febris aut alioꝝ hūoꝝ ptire flōmiā sic diximꝰ. Ampliꝰ flōia stricta magis ē ꝯsua tiua ꝟtut: lȝ tn̄ subtilē ⁊ claꝝ iterdū sāguinē fluer̄ fa cit ⁊ spissū ⁊ turbidū tȝ. Ampla ꝟo velocit̄ ē ad sinco pi ⁊ magi, opatia i mūdificādo ⁊ tardioꝛ ad ꝯsolidā. lȝ tn̄ est dignioꝛ ei q̄ ſȝ ꝓsuatiōeȝ flōmat̄ ⁊ i ꝑstis. Et āplā qd̄ efficere i hyeme ē dignꝰ ne ꝯgelet̄ sāguis ⁊ āgustā efficer̄ i estate ē dignꝰ si necāriū fuerit. Flō mādꝰ ꝓpea supinꝰ iaceat qn̄ flōmat̄. hꝰ ē eīn ꝯuenien tiꝰ ad hoc vt ipiꝰ ꝯfuet̄ ꝟtꝰ: ⁊ ne ei supueniat sincopis. In febribꝰ āt a minutiōe cauēduȝ ē. s. i his q̄ vehemē tis sunt calefactiōis ⁊ iflāmatiōis: ⁊ i oibꝰ nō acutis febribꝰ i sui pnꝰ i die ꝑiodica. In febribꝰ ꝓpea cū q̄bꝰ aduēit spasmꝰ ē a minutiōe cauēn. lȝ fuerit necīa: qm̄ cū spasmꝰ accit vigilare fac ⁊ sudat̄ mltū ⁊ dbilitat ꝟtu tē: q̄ꝓp sāguis thesaurꝰ ē dimittēdꝰ. Et silr̄ opꝫ vt ex minutiōe febricitātis cuiꝰ febris nō ē ex putrefactiōe mioꝛatio fiat ꝓpea vt ad resoluē. febrē thesaurꝰ re linq̄t: ⁊ si fortis iflāmatiōis nō fuerit ⁊ fuerit febris putrida attēde decē rlās ⁊ postea itnere i vrāli. Et

ſi vena fuerit groſſa ⁊ rubedini attingēs ⁊ pluſus ēt fuerit
magn⁹ ⁊ facies tumida ⁊ febris i ſuo motu nō ꝓpet: flō
ma i hora q̃ ſtōus a cibo ē vacu⁹. ¶ Et ſi vena fuerit
ſbtil' aut ignea āt facies ap̄n⁹ egritudīs fuerit tornatiſ
caue tibi a flōmia. Qḋ ſi iterpolatio i ea fuerit ⁊ q̃es
febris i ipa fiat minutio. ¶ Diſpōnē ḋz tremoris ꝯſide
ra: qm̄ cū treor fuerit fortis a minutōe tibi cauēdū erit
¶ Ampli⁹ ſāguis q̄ egdit colorē attēde ⁊ ſi fuerit ſb
tilis albedini attinēs ipz ilico retie. ⁊ ſūmope tibi ca
ue ne egꝝ ad vnā duaꝝ ꝑducas rexꝝ. ſ. hūoꝝ colerī
coꝝ ebullitōez ⁊ frōꝝ cruditatē. Cūq̄ i febre te opor
tebit flōmarī nō attēdas qḋ q̄dā dixit. ſ. q nō ē bonū vt
p⁹ 4ᵐ diē fiat: qm̄ bonū ēēt fiat ēt ſi fuerit p⁹. xl. dies ⁊
h⁹ ſz ſnīaz. G. lz ꝑmitteꝛ ⁊ ꝓparꝛ ſit meli⁹ cū ſignes cer
te fuerit. ¶ Qḋ ſi iā h̄ erratū fuerit q̄cūq̄ hora ine
neris egꝝ ⁊ oportuerit flōmia ipz poſtq̄ dcē rexꝝ ſolli
citudinē hūeris. ¶ Miltotiēs p̄tea flōmia i febrib⁹ lz
necīa ñ ſit effic vt nā fortis ſtat ſꝫ māz ꝑpea q eā effic
paucā: ⁊ h⁹ qḋ cū fuerit figura ⁊ etas ⁊ vir⁹ ⁊ ſīlīa ta
lia q̄ ꝑmittātꝛ. ¶ In febre āt ſāguinea nece ē vt eūo fi
at minutōe ñ ſupflua i p̄n⁹ ⁊ ſīſīlīa cū affuerit mafa
tio febris q̄ miltotiēs rēouet i hora flōie. ¶ Tibi ḋz ca
uerī dbes a minutōe i ꝯplōe vehemētis fritatis ⁊ i rgio
nib⁹ fortis fritatis ⁊ i hora fortis doloris ⁊ p⁹ balneū rſo
lutiuū ⁊ p⁹ coitū ⁊ i etate q̄ ē mior. xii. ānis ꝯtoplꝛ po
teris: ⁊ i etate ſenū ꝯtomagis poteris: niſi i figura ꝯfi
ſuo fueris ⁊ i ſoliditate muſcloꝝ ⁊ venaꝝ āplitudie: ⁊
eaꝝ replōne ⁊ coloꝝ rubedie: hos nāq̄ ex adoleſcē
tib⁹ ⁊ ſenib⁹ flōmarī audeb. Adoleſcētes tñ ſꝫ ordīez
ad flōmādū paulati ꝓuehēr dbes cū pauca minutōe.
¶ In corpib⁹ ḋz fortis maciei ⁊ fortis ꝯſtrictiei ⁊ raris ⁊
albis ⁊ laſſis ⁊ citrinis ſāguinē nō hn̄tib⁹ a minutōe
tibi ꝯtupl⁹ potis cauerī dbes. ¶ Ampli⁹ in corpib⁹ q̄
ꝓlixas ꝑpeſſa ſūt egtudīes caue tibi a flōia niſi ſan
guis affuerit corrup⁹ q̄ te ad h⁹ ꝑducat: qm̄ tūc flō
mabis ea ⁊ ꝯſidera ſāguinē: ⁊ ſi ipm videris nigꝝ ⁊
ſpiſſū ex̄be eū ⁊ ſi ipz videris albū ⁊ ſubtilē eū ilico cō
ſtrige: qm̄ i ipo erit vehemēs tior. ¶ A minutōe p̄tea
tibi cauerī dbes ſup cibi replōnē ne māz nō mafam
ad vēas trahas loco ei⁹ qḋ ab his eūaſti. ¶ Et oz ēt
vt tibi caueas abeai replōe ſtōi ⁊ iteſtinoꝝ ſcā ex fece
iā ꝯſecuta ⁊ ꝓpinq̄ imo i eā eūando ſtude. ⁊ illḋ qḋ
qḋ ē i ſtō aut corā evomitu. ⁊ qḋ i inteſtis iferiorib⁹
quō potis ⁊ ſi nō alio ſaltē clyſteri. ¶ Caue p̄tea ti
bi ne faſtiditū flōmes: ſꝫ ꝓlōga ipz ad hoc vt ei⁹ faſti
diū digeratꝛ. ¶ Et tibi ēt caue ne ſbtilitatē ſenſus oris
ſtōi hn̄tē aut ipi⁹ dbilitatē flōmes ⁊ iſelicē ex gn̄atōe
colere rubee in ipo: h⁹ i nāq̄ ſib cauerī dz a nimia ḋz
audacia i minuēdo ſibi cauerī dz: ⁊ ꝑōe cū ē ieiunus.
¶ Senſus vō ſubtilitatē oris ſtōi hn̄tē diſſecs ꝑpea
q mordicatiua traijcerī ei nocet. ¶ Et hn̄tē oris ſtōi
dbilitatē cogſces ex dſideriū ipi⁹ dbilitate: ⁊ dolori
b⁹ oris ſtōi. ¶ Et hn̄tē os ſtōi aptū rceptōi cole ru
bee i q̄ ipa mltū gn̄arꝛ diſſcēs ex ꝑſeuerātia nauſee
ipi⁹: ⁊ ꝑpea q colam q̄q̄ hora vōit ⁊ ex oris ipi⁹ ama
ritudie. ¶ Iſtis nāq̄ cū flōmati fuerit oris ſtōi: ꝯſer
uatōe nō ꝓmiſſa accidet ij tior magn⁹ ⁊ q̄nq̄ moriūꝛ
ide. ¶ Subtilitatē vō ſenſus hn̄ti ⁊ dbilitatē bucel
le mūdi panis in rob acetoſo bonū hn̄te odorē inſu
ſe ſīt dāde. ¶ Et ſi fuerit dbilitas ꝯplonis ſrē ſint in

tincte i aliq̄ qḋ ſit ſicē aq̄ cū zuccaro cū alcſeniali aut
ſirupo mēte muſcato aut i mina muſcata poſtea mi
nuatꝛ. Aptitudinē vō gn̄atiōis cole bā ē mūdādi⁹ ol
do i potu ei mltitudinē aq̄ cale cū ſirupo acetoſo po
ſtea dētꝛ ei bucelle panis ad māducaū. deinde ſiat
parūp q̄eſcat poſtea minuatꝛ. Precpañ. p̄tea ēt vi q̄
bollo ſāguie reſolutū fuerit reſtaurēr ſi fuerit forti
cū aſſatꝛ a carnis q̄ ſit ſup pnias: qm̄ ſi digerī
mltū ⁊ bn̄: verūtamē oz vt ſit pauca: qm̄ ...
miā ē dbil. Ampli⁹ veñe quādoq̄ flōmārī ꝑpear
rus ſāguis ex narib⁹ ⁊ mrice ⁊ ano ⁊ pectore ꝓhi
tur aut ex alijs exiturī: idō vt ſāguis ad id qḋ ...
ē diuerſū ꝓhibeatꝛ: ⁊ h⁹ qḋ medicam̄ ē forte i ...
Oz vō vt flōm⁹ ſit vehemēt ſtrict⁹ ⁊ ſint vices ...
nō ſint i v⁹ die niſi mag⁹ necitatis cā fuerit ...
diē ⁊ q̄cūq̄ vice mlora⁹ ſiat q̄tū poſſe fuerit ad ...
mū meli⁹ ē vt flōie vices ſint mlte q̄ vt ipi⁹ q̄titas ſit
mlta. Et flōia qḋ cū nō ē necīa colaz rubeā ...
cit: ⁊ p⁹ea aduēit ligue ſiccitas ⁊ q̄ ibi ē ſīlia. ...
ei ſuccurrēs. cū aq̄ ordeis zuccaro. ¶ Qui āt ...
fuerit ⁊ nō acciderit ex p⁹ minutiōe malitia ...
qḋ ſit ſibi ſīle venā man⁹ i lōgitudie flōmare ...
ꝑpea vt iſicturꝛ motio ipſi⁹ ꝓhibeat ꝯſolidatiō ...
applicetꝛ. Qḋ ſi cū h̄ tior affuerit q cito cōſolid...
poatꝛ ipſi pān⁹ olo cū pauco ſale iſuſus ⁊ ...
Et ſi flōm⁹ ēt olo iunct⁹ fuerit cū ſiet flōia ...
ꝯſolidatiōis velocitatē ⁊ minuꝛ dolor. ⁊ h⁹ qḋ ...
ꝑ ipz olꝫ aut ſibi ſīle iñgatꝛ: aut ipe i olo ...
cū pāno exiccetꝛ. Inf flōiā ḋz ⁊ ſcēdationēz ...
mie ꝯſolidationē feſtiare ſac. Recordare p̄tea ...
diximus ꝺ eūone i hyeme cū me⁹ q dies eligēdal ...
ſeria: qm̄ ſūt i flōia. Et ſcirꝛ dēs q cū minuunt ...
epileptici ⁊ illi q̄ minuere oz i nocte hora ...
oz vt ſit āguſt⁹. ſ. flōm⁹ ne ſāguis exit⁹ accidat ...
olb⁹ q̄ ſcēdatiōe nō idigēt. Scire ḋz dēs q ...
ſꝫ dbilitatis mēſurā ē tardāda. ⁊ ſi dbilitas ...
fuerit. ſit vltia ei⁹ tarda⁹ v⁹ hora. Qui voluerit ...
cere vt ſāguis ipi⁹ trahatꝛ ſit dies vn⁹. Ampli⁹ ...
trāſuerſa melior ē ei q̄ ſcēdatiōez vult i eadē die ...
ē ſꝫ latitudinē ei q̄ vult ſcēdatiōez i eadē hora ...
ſꝫ lōgitudinē ei q̄ vul nō v⁹ cē ꝯtex⁹ ſciatiōe ...
corde tꝫ q eā ꝑ mltos faciet dies q̄q̄ die. Cūq̄ ſit
dolor maior fuerit tāto erit ei⁹ ꝯſolida⁹ tardior. ...
tis p̄tea i ſcēatiōe eūo ſincopi affert niſi fuerit ...
aſſature aꝫ ſūpſerit. Inf flōiā ḋz ⁊ ſcēatiōꝫ ...
ꝓhibꝫ ne ſupfluitates q̄ exhāurꝛ cū ſāguie ...
ea q ſupfluitates i ſōno ad corpis ꝓfūdū trahꝛ. Et
iuuamētis vō ſcēatiōis ē q flōmati ꝓtutē cū ...
ſite eūonis q̄ ē necīa ꝯſuat ⁊ melior qḋ ſatiōe ...
duob⁹ aut trib⁹ tardetꝛ dieb⁹. Ex dormitōe vō ſūt
ꝓplēq̄ plerūq̄ accit i mbris ꝯfractio. ¶ Balneū ...
q āteq̄ minutio fiat plerūq̄ aggrauat minutū ꝑpea
q cutē lēgiſſat ⁊ eā lenificat ⁊ ad bibeñ. aptū ...
flōmād⁹ mltā ſāguis hūerit q̄titatē: ⁊ oz ne flōmat⁹
ſe replēdo ſit audax: ſꝫ ſꝫ ordinē nutriatꝛ ⁊ ...
ſubtiliet. ⁊ ſīlr oz ne p⁹ ipaz exercitetꝛ: ſꝫ dēlet ...
ſupin⁹ iaceat: nꝫ p⁹ eā balneo vtatꝛ reſolōnē ...
Cū āt aliq̄s flōatꝛ ⁊ p⁹ ea ipi⁹ brachiū aꝑiatꝛ ex ...
brachio minuatꝛ ſꝫ q toleraverit: ⁊ ſꝫ ipz ...
ſa poatꝛ ⁊ ex fortitꝛ iſtrātib⁹ i circuitu ei⁹ ſiat ...

¶Cũ𝔮 aliq̃s coꝝ flebotõat i q̃ꝝ corꝑib⁹ supabũdã tes erũt hũores flõmia fit cũ ebullitõis illoꝝ hũoꝝ ⁊ coꝝ curs⁹ ⁊ ipoꝝ pmixtõis: sit ĝ freq̃ns flõmia eis necia. ¶Sãguis ĝ3 melic⁹ fac̃ vt freq̃ns minutio sit necia q̃ i pñti q̃õ alleuiat: s3 l scio puẽit ide ad malas egritudies ex q̃b⁹ ẽ apoplexia. ¶Ampli⁹ flõmia mlto tiẽs 𝔠mouet febres ⁊ mltotiẽs dsoluit putrefactionẽ. ¶Ois ĝ3 san⁹ q̃ flõmat illõ q̃õ i.c.ð potu dixim⁹ ac cipe d3. ¶Et dbes scir̃ q̃ venaꝝ q̃ flõmãt alie st q̃ st tñ vene: ⁊ alie st q̃ st tñ artie. ¶Artie ꝟo minus flõ mãt ꝑꝑ tiorẽ ei⁹ q̃õ i eis erit d tiore curs⁹ sãguis. ⁊ suaꝝ q̃õ dispõnũ minor ẽ q̃ ex ea puẽit apousima. ⁊ h⁹ q̃õ ẽ cũ fixura fuerit vehemẽt ãgusta. Cũ ãt fuerit securitas q̃ ex ea sãguis ñ fluet marie ẽ iuuatia i egritudib⁹ ꝑpũs ꝑꝑ q̃s flõmãt mar⁹ tñ iuuam q̃õ ex mĩutõe artie puẽit ñ ẽ nisi cũ i mẽbro sibi vicio male st egritudines: q̃ꝝ cã ẽ sãguis subtil' ⁊ calid⁹. cũq̃ arteria flõmabit q̃ ẽ ei vicia i q̃ nõ erit tior marim⁹ afsert iuuam. ¶Uene ꝑtea man⁹ q̃ flõmãt nõ plsatiles q̃õ sũt sex: cefalica nigra ⁊ basilica ⁊ funis brachij ⁊ sceilẽ: ⁊ illaq̃ ꝑpo noie ascelar' vocat ⁊ ipa q̃õ ẽ ram⁹ basilice eis ꝟo sãior olb⁹ ẽ cefalica o3 ãt vt oẽs tres d iũcturã apiãt ⁊ nõ sub ea n3 i ea: nõ vt egdiat sanguis bene talr vt saliat ⁊ vt sit securitas a nocumen tis neruoꝝ ⁊ artiaꝝ ⁊ silr cefalica. caꝝ ꝟo flõmia q̃ sit s3 lõgitudinẽ ad 𝔠solidañ. ẽ tardior qm̃ ipe st 𝔠iũ ctõales in nõ 𝔠iũctõalib⁹ ꝟo res ẽ ab hoc diuersa: ⁊ sciatica q̃õ ⁊ sceilẽ ⁊ i aliis vẽis meli⁹ ẽ vt s3 lõgitudinẽ flõmẽt ⁊ cũ h⁹ o3 i cefalica vt a capite muscli mo ueat ad locũ lenẽ ⁊ dilatet flõm⁹. ⁊ flõm⁹ flõmũ ñ cõ scdꝫ: qm̃ faciet ap̃a. ¶Plin ãt error q̃ eueñit i minus tudo cefalicã nõ puẽit ex ꝑcussiõe vna l3 sit mag⁹ i: mo nõ accit nocm nisi ꝑꝑ i̾atõ3 ꝑcussionũ. ⁊ q̃ ex ipi⁹ flõmia pl⁹ tardat ẽ illa q̃ fit in lõgitudie: c⁹ q̃õ flõmi dilatãdi st ñ volũtas affuerit vt fatio fiat. cũ ãt eã ñ iuener' q̃re aliquẽ rãoꝝ ei⁹ q̃ st i siluñ ascid. ¶Et in vẽa q̃õ nigra ẽ tior ꝑꝑ neruũ q̃ ẽ sb ea: ⁊ q̃n𝔮 ẽt ẽ int duos neruos: tibi igr̃ cauet dẽo vt ipa3 in lõgitudie flõmes ⁊ ad iferiora. ⁊ fortasse sr̃ ea erit neru⁹ sbtil tẽ 𝔭 sic chorda: ⁊ tẽ q̃õ oportebit vt h⁹ cogscat ⁊ caueat ne ꝑcussio ieo cadat ⁊ puẽiet inde stupor ꝑseuerãs. ¶In eo ãt c⁹ nerui st grossiores ram⁹ iste ẽ mag' mãi fest⁹: ⁊ error q̃õ i ipo ẽ deterior' nocumẽti. q̃re cũ error accit ⁊ neru⁹ ille ꝑcuss⁹ fuerit nõ 𝔠solides flõmiã: i: mo sr̃ eã põe q̃õ ipi⁹ ꝓhibeat 𝔠solidatiõ3. Et ei⁹ q̃õ medicam ẽ sic medicam vulneris neruoꝝ. ⁊ nos iã lo cuti sum⁹ d ipo in li⁹. 4. ¶Caue tibi ꝑtea ne res in strãs ad ip⁹ puẽiat q̃õ sit. v.g. sic solatꝝ ⁊ sãdalũ: s3 ip3 ⁊ totũ corp⁹ olo calesco frica. Fũis ãt brachij me li⁹ ẽvt trãsuerse minuat̃ nisi vtriq̃ fuerit flexuosa qm̃ tũc i lõgitudie flõmat. ¶Basilica ĝ3 magni ẽ tioris ꝑptea q̃ artia cadit sub ea: ⁊ q̃ nerui ⁊ muscli ẽt sub ea cadũt. in ipa3 ĝ flõmãdo tibi caue: qm̃ si ꝑcussio fuerit i artia sãguis nõ r̃strigetur: aut r̃strigeret difficil'. ¶Uolũ ĝ3 st q̃dã q̃b basilice due associãt artie: q̃ꝝ vna cũ sigta fuerit eris labit q̃ iã sic securitas ⁊ fortasse ꝑcutiet alta: h⁹. n. scir̃ dẽs. ¶Cũq̃ ligaueris s3 ꝑlm rei accidet ibi iflatio q̃n3 ex artia q̃n3 ex basilica: s3 q̃licũq̃ fuerit ligaturã soluet dẽs ⁊ inflationẽ mollit iunget. dĩde ad ligãdũ r̃di: ⁊ si iflatio reuersa fuerit reita: q̃ si nõ iuuerit q̃d erit i h⁹ si basilicã dimisis ⁊ ad ramũ q̃ ascellaris vocat r̃dibis: q̃ q̃õ ẽ q̃ sr̃ dõestiẽi ascid erit ad inferiora: inflatio nãq̃ errorẽ mltotiẽs effic̃: ⁊ ligat a sepe artie plsũ3 q̃ delet facit ⁊ ipa3 eleuat ⁊ põit ipã supinã ⁊ existiat q̃ sit vẽa ⁊ flõmat. ¶Cũq̃ qualit ligaueris venã ⁊ ex ligata sr̃ eã puenerit q̃õ sit sic leti aut ciceri fac i ipa q̃õ i basilica dixim⁹. ¶In basilica ĝ3 flõmãda 𝔠stoplus ad brachiũ dscẽderis erit san⁹. Flõm⁹ ꝑtea i venã ꝑcedet. d3 ad diuersitatẽ ꝑtis artie. ¶In basilica ĝ3 nõ solũ 𝔠tingit error ex ꝑte artie: s3 ẽt muscul⁹ sb ea ẽ ⁊ neru⁹ ꝑꝑ q̃õ ẽt puẽit error: hoc q̃õ iã tibi dixim⁹. Signũ ꝟo error' i basilica ⁊ q̃ artia iã sit ꝑcussa ẽ q̃ sanguis egdit sbtil ruffus q̃ saliẽdo manat: ⁊ lẽificat cũ eo tact⁹ ⁊ ipa fit iferior tẽ g^a succurre ei ⁊ i vulneris orificio paꝝ d pil loporis põe cũ pauco pluer' turꝫ sãguis draco ⁊ aloes ⁊ myrrhe ⁊ pauco alcolcotar ⁊ alzesi ⁊ sr̃ ipa3 ex aq̃ frã q̃tũ posts rosa ⁊ sr̃ locũ ip3 flõmatũ ligaturã appõe tẽace. Q̃õ si se tẽuerit vsq̃ ad tres dies nõ soluas: ⁊ p⁹ ẽt tres dies 𝔠stopl⁹ postis tibi cauet dbes: ⁊ loco 𝔠pl3 ex stipticis suppõere. ¶Multi ꝑtea hoiu3 arteriã illã icidũt pẽit⁹ vt ipa 𝔠sbhat ⁊ caro dsup eã coopiat ⁊ teneat. Ampli⁹ plerisq̃ hoiu3 ꝑꝑ sãguis exitũ moriũt. ⁊ q̃dã coꝝ st q̃ moriũtur ꝑꝑ fortitudinem doloris ligature quam voluerunt ꝑꝑ fortitudinẽ ꝓhibitõis flux⁹ sãguis artie donec mẽbꝝ factũ ẽ s3 viã mortis. Et scias q̃ curs⁹ sanguis q̃n3 puẽit ẽt ex vẽis. Ꝓptea scir̃ dbes q̃ sãguis q̃ pl3 d cephalica exiat ẽ q̃ ex collo ⁊ eo q̃õ est paꝝ d ip3 ⁊ paꝝ sb ipo egdit eim ꝑtis cõis nõ ꝑtrãsit ⁊ hypocõdrioꝝ: ⁊ iferiora ñ talr mũdificat vt iñ sit cura. Nigre ꝟo iudiciũ ẽ cephalicã ⁊ basilicã ẽ mediu3. ⁊ basilica q̃õ exiat q̃ẽ a ꝑte funis ⁊ vẽtris ifer⁹. Fũis ꝟo brachij sileo ẽ cephalice. ¶De sceilẽ ꝟo dũt q̃ q̃ dextra ẽ dolorib⁹ epis 𝔠fert: ⁊ q̃ sinistra dolorib⁹ splenis: ⁊ q̃ sãguis fluet dimittat dõec p se strigat. Manus ĝ3 illi⁹ q̃ flõmat i ca'a3 aq̃ ẽ ponẽda ne sãguis cito restrigat ⁊ vt facile egdiat si ex⁹ egssio dbil' fuerit: sic ẽ i pl'ib⁹ coꝝ q̃ ex sceilẽ minuũt. ⁊ sceilẽ q̃õ flõma melior ẽ ea q̃ fit i lõgitudie. Ascellar' ãt iudiciũ ẽ sic iudiciũ basilice. ¶Artia ꝟo man⁹ q̃ flõmat ẽ artia q̃ int pollicẽ erit ⁊ idicẽ: ⁊ ei⁹ q̃õ iuuam i ãtiq̃s dolorib⁹ epis ⁊ diaphragmatis est mirabile. ⁊. G. q̃õ iã vidit hoc i somnis: p̃cipiebat. n. hoi hãc facer̃ flõmiã cã doloris quã i cõe hẽbat q̃ cã fec̃ ⁊ san⁹ effeũs ẽ. ¶Plerũq̃ ẽt flõmat alia artia q̃ ad inferiorẽ ꝑtẽ palme declinõt: hac erit c⁹ iuuam ẽ ꝓpiquũ iuuamto isti⁹. Qui ãt venã man⁹ flõmat voluerit ⁊ nõ potuerit ñ erret in ligãdo eã fortit̃ cũ iuolutõe ⁊ i̾atõ3 faciẽdo s3 vna die: aut duob⁹ dittat. Uerũtñ si ꝑcussiõe3 i̾are necũ fuerit a p^a ꝑcussiõe se r̃mouẽat ⁊ nõ ab ea dscẽdat. ¶Ligatura ꝟo ꝑtea fortis ap̃a affert ⁊ irrãtio pãni ⁊ ipi⁹ hũectatio ex aq̃ ro. ãt aq̃ irrãta ẽ bõa ⁊ puẽtẽs. ¶Op⁹ ẽ ẽt ne ligatura cutẽ de suo loco ante flõmiã aut p⁹ eã remoueat. ⁊ corꝑib⁹ q̃õ macris ligatur fortitudo ẽ cã euãdi vẽas ⁊ retinẽdi sãguinẽ ⁊ eis. In crassis ãt corꝑib⁹ ꝑꝑ latitudinẽ vene nõ appareãt nisi 𝔠strigãt. ¶Minutoꝝ ꝑtea sũt q̃dã q̃ igciãt q̃r dolor r̃gat stupefaciẽdo manũ 𝔠strictõe brachij ⁊ dimissiõe hore vni⁹ ⁊ sũt q̃dã q̃ flõmũ olo inũgũt: s3 hoc

totū sic tā dītin⁹ dolorē lenit ⁊ ꝯsolidatiōꝫ retardat ¶ Et si vene q̄ dō q̄ꝫ in manu nolatum⁹ nō appuerit sꝫ appuerit ipaꝝ rami ram⁹ pmaꝫ man⁹ digito ꝯtrahēdo iferi⁹. ⁊ si sāguis cito ad seipꝫ reuersus fuerit cū digit⁹ rēouet ⁊ intumuerit flōmet. ⁊ si nō minuaꝫ cūq̄ lauādi affuerit volūtas cutis trahat. iō vt pcussio coopat ⁊ fiat ablutio: deīn ipa ad suū sitū reducat. ¶ Pān⁹ q̄ꝫ eminētiā hñs rectificet q̄ ē melior cū pilā hꝫ ⁊ dsup liget. ¶ Cū āt i officio pcussiōis adeps egdit mollr infi⁹ reducēda erit ⁊ nō erit icidēa. ⁊ in hoꝝ q̄ō fatōe ñ ē fiducia hñda fin pcussiōe: ⁊ h⁹ q̄ō i fine capli vehemēt pscrutabimur: nā fmo iste accitatir h ingssus ē. ¶ Amplius scire dbes q̄ sāguis retētio ⁊ pcussiōis ligatio fininatā hñt horā lꝫ sit diuersa nā q̄dā sīt q̄ tolerare pñt: etiā si febricitātes essent vt q̄nꝫ aut sex sāguis libre auferāt. Sūt ⁊ alij q̄ nō pñt tolerar ipis ēt sanis vt vna sāguis libra auferat. Uerūtñ tres i h⁹ ꝯsiderāde sīt dispōes: q̄ꝝ vna ē lenitas corpis ⁊ ipi⁹ laxitas: ⁊ alia ē color sāguis: nā i h⁹ ēt mltotiēs accīt error: q̄m i pn⁹ sui egdit subtil ⁊ alb⁹: q̄re cū replōis ibi affuerit signo ⁊ oportuerit te flōiā facere nō dcipiaris pp̄ h⁹. nā color sāguis i eis q̄ replōnis sigñ hñt pmiscet q̄nꝫ. sꝫ tñ inde nō ē curañ. In eis q̄zq̄ ꝯpata hñt color sāguis errorē fac: q̄m ꝯpa sāguinē ad seipꝫ trahit. ⁊ 3ª ē pulsus a q̄ recedet nō debes. Cū ḡ ptrāsierit pschitudo coloꝝ aut mutabit color sāguis. aut mutabit pulsus ⁊ pp̄e ad dbilitatē retie. ⁊ silr si aduenerit oscitatiōis accīs aut alicuiu aut singlt⁹ aut nausee: aut si cito mutabit color aut pschitudo intēc plsui. ¶ Qui ṽo magis ppati sīt ad hoc vt sincopis eis velocit accīat sīt illi q̄ calaꝝ exñt cōplonū macri. laxa hñtes cor⁹ eq̄ sīt ppati ad h⁹ vt isto eis eueīat tarde sūt corpa hñtes tēpata ⁊ carnes dura. ¶ Oꝫ pcauat minutor flōmo: hēat mltos q̄ꝝ q̄dā sint pilū hñtes ⁊ q̄dā pilo caretes. Et illū q̄ō hñtes sīt ꝯuenietiores veis labētib⁹ sic guidē ⁊ hēat glomerē ex cuculo aut fico: ⁊ insīꝫ vōitiuū ex ligno aut pēna ⁊ vt secū teneat pilos leporꝫ: ⁊ medicam̄ ex aloe ⁊ thure ⁊ folliculuꝫ musci ⁊ diamuscate ⁊ trociscos de musco. Iō vt si sincopis acciderit q̄ ē vna ex reb⁹ q̄ ex minutōe fiet: ⁊ fortasse hñs h⁹ nō vōuerit succurrat ⁊ glomerē in os ei⁹ mittat ⁊ ipꝫ cū instrō vōet faciat: ⁊ folliculuꝫ ei ad olfaciēdū tribuat ⁊ faciat ipsuꝫ traijcere aliq̄d ex eletario diamuscato ⁊ ex trocisc̄ ei⁹ pp̄ea vt ei⁹ vt⁹ viuificet: ⁊ si accidat vt ex arteria sanguis egdiat succurrat: ⁊ repleat vuln⁹ pilis leporis ⁊ cuꝫ medicamine ex aloe ipos retineat. ¶ Sincopis ṽo raro accīt sāguine egdiete. imo sꝫ plꝫ ñ accīt nisi p⁹ retētōē nisi supflu⁹ fuerit sāguis exit⁹ lꝫ i febres sinochas nō incurrem⁹ si vsq̄ ad sincopi pucīat: ⁊ i pn⁹ apoplexie ⁊ in sinātib⁹ ⁊ magnis ꝯpatib⁹ pnitiosis ⁊ fortib⁹ doloib⁹: h⁹ tñ facere nō dbem⁹ nisi cū vt⁹ fuerit fort. ⁊ iā q̄ō accīt nob vt i veis man⁹ fmonē amplificarem⁹ sꝫ alioꝝ snias ⁊ obliuisceremur veis pedis ⁊ alijs veis: nos ḡ i eis fmonē nr̄ꝫ ꝯtiuare oꝫ. ¶ Dicem⁹ ḡ q̄ ex veis pedis ē sciatica q̄ flōmaꝫ a pte siluestri alcabi aut sub eo aut ē ipꝫ. ⁊ ligat illō q̄ō ē s̄ ipꝫ a sūmitate coxe vsꝫ ad cabi ⁊ inuoluit fascia fortiter aut istita. ⁊ meli⁹ q̄ō ē vt añ balneet i aq̄ calar vt ipꝫ in lōgitudine flōmet. Qō si ipa fuerit occulta aliqs suoꝝ rāoꝝ flōmet q̄ int minimū ⁊ sꝫ digitū ab eo est sit. ¶ Et iuuam̄ q̄ō in flōmia sciatice est magnum in dolorē scie: ⁊ silr i podagra ⁊ i varice ⁊ i elephātiasi sciatice fatio ē difficil. ¶ Et ex eis ē saphēa q̄ est in ptē domesticā alcabi ⁊ ē māifestior sciatica: ⁊ ipa q̄ flōmaꝫ pp̄ea vt eūcī sāguis ex mēbris q̄ sūt sub ea te ⁊ vt sanguis a ptib⁹ supiorib⁹ ad iferiores dcli. q̄re mēstrua vehemēt ꝓuocat: ⁊ emorroydas efficacia apuit: ⁊ rō q̄ō fac oportet vt sciatica ⁊ saphēa sūt existāt iuuamētū: sꝫ expimētū facit vt opatio sciatice pl'i cōueniat doloi scie sic si hoc eēt debui. Et saphene q̄ō flōmia melior ē q̄ fit trāsuerse latitudini tinēs. ¶ Et ex eis est vena curuatur q̄ flōmat sub genu poplit: q̄ tñ efficit effectū ⁊ saphēa sꝫ ē fortior saphena in ꝓuocatiōe mēstruoꝝ: ⁊ in doloib⁹ ani ⁊ emoroydib⁹. Et ex eis est vēa q̄ est p⁹ alaurecheb [illegible] ram⁹ saphene ⁊ opat effectū ipa. ¶ Et ad sūmū q̄ō venarū pedis flōmia ꝯfert egritudinib⁹ q̄ sūt ex materia ad caput dclinātib⁹ ⁊ egritudinib⁹ melie ⁊ ipa tñ magis dbilitat vtutē q̄ flōmia venaꝝ man⁹. ¶ De venis āt q̄ flōmāt ⁊ sūt i pte capitis excepta guide meli⁹ ē vt trāsuerse flōmentur: ⁊ eaꝝ q̄ō q̄dā sūt q̄ sūt vene: ⁊ q̄dā q̄ sīt arterie. Uene ḡ sūt sic vena frōtis q̄ est duo erit supcilia. Et ipi⁹ q̄ō flōmia cōfert grauitati capit ⁊ pp̄e illi q̄ ē i posteriore pte capit ⁊ grauitati oculoꝝ ⁊ stupori ⁊ dolori capit pseuerāti antiq̄. ¶ Et vena q̄ sup caput flōmaꝫ pp̄ emigraneā ⁊ vlcera capitis: ⁊ due vene tpoꝝ q̄ flexuose icedūt. ⁊ due vene q̄ sūt aīs āgulis oculoꝝ lachrimalib⁹. ¶ Et sꝫ plꝫ nō [illegible] pet nisi p ꝯstrictiōꝫ suffocātē. ⁊ i ipis q̄ō flōm⁹ nō [illegible] pfundād⁹ q̄ fortasse fiet fistule: ⁊ eis nō egdiet sanguis nisi pauc⁹. Iuuam̄ ṽo flōmie ipsaꝝ duaꝝ est in dolore capit ⁊ in dolore emigrāeo ⁊ obtalmia antiq̄ lachrymis ⁊ pāno ⁊ scabiei palpebraꝝ ⁊ [illegible] bothor ⁊ nictilopis. ¶ Et tres vene pue q̄ꝝ loc⁹ ē p⁹ illū vbi est extremitas auris tāgit cū pnenit ad capillos. Et vna q̄ō haꝝ triū est magis māifesta q̄ flōmaꝫ in pn⁹ aq̄ ⁊ cū caput flōi recipit fumū. ⁊ pp̄ hec plurūt vlceribus auriū ⁊ colli ⁊ posterioꝝ capit. ¶ Et s. q̄ō negat q̄ō q̄dā dñt q̄ due vene q̄ sīt p⁹ aures flōmāꝫ vt q̄ filios gignūt ipos nō gignāt. ¶ Et ex venis istis sūt guidē q̄ sūt due ⁊ minuunt in pn⁹ lep⁹ ⁊ [illegible] sq̄nātie ⁊ coāgustatōe āhelit⁹ ⁊ asmate acuto ⁊ racedine voc. ⁊ in hñte ꝯpa in pulmone ⁊ dolia q̄ est ex mlto sāguine calo ⁊ egritudinib⁹ splenis ⁊ lateris oꝫ vt dexti⁹ añ vt flōmo pilū hñte minuat. ¶ Modo ṽo ligādi eas est q̄ oꝫ trahere caput ad ꝯtrā [illegible] mie vt vena extēdēdo fiat sic chorda: ⁊ cōsiderēt q̄ ps sit magis declināia ⁊ fiat flōmia ex ꝯtrario pte ill⁹. ¶ Oꝫ pcauat ei⁹ flōmia fiat i latitudine ⁊ nō i lōgitudie ⁊ sic fit in saphena ⁊ sciatica. ⁊ cū hoc totū op[illegible] ip⁹ flōmia cadat i lōgitudie: ⁊ ex eis ē vēa q̄ ē i lepore cui⁹ flōmie loc⁹ est ipsi⁹ extremitas: q̄ digito spduo ptit: vbi q̄ō fit flōmia: sꝫ sanguis q̄ inde egdit pauc⁹: ⁊ ipsius q̄dem flōmia cōfert calef ⁊ turbatio oculoꝝ ⁊ emorroydib⁹ ⁊ bothor q̄ in naribus nascūtur ⁊ pruritui qui fit in eis: verūtñ plerūq̄ accidit eo coloris rubedo perseuerans: que silatur sahafat corrumpit faciem: ⁊ est ipsius impedimentū maius suo iuuamento. ¶ Et vene q̄dem que sunt sub labiis

le apte nocte q̄r flõmia ɔfert egritudini oculoꝝ: atq̄ q̄ ē ex sanguie subtili ⁊ atiq̄s capit̄ doloribꝰ. ⁊ ex eis sūt vene q̄ sūt i labijs ⁊ sūt q̄tuor: ⁊ sup vnūquodq̄ eoꝝ erit par q̄ ɔfert vlceribꝰ oris ⁊ alcola ⁊ doloribꝰ gigi uaꝝ ⁊ eaꝝ apatibꝰ ⁊ ipaꝝ laxitati ⁊ vlceribꝰ ⁊ fistulis ⁊ fixurꝭ q̄ sūt i eis: ⁊ ex eis ē vena q̄ ē sub ligua super occiſũ mēti q̄ minuit̄ i sq̄natijs ⁊ apatibꝰ duaꝝ amig dalaꝝ ⁊ ex eis sūt vene q̄ sūt sub ligua ⁊ exn̄tes sūt ipaꝫ ligua ⁊ minuūt̄ pp ligue ɔuitatē q̄ ē ex sāguie: q̄ q̄d i lōgitudie sūt minuēde q̄r sāguinē ɔstrigere q̄ fluxit ex flõmia i latitudie fcā ē difficile. Et ex eis ē vēa ala suta q̄ iter mētū ⁊ labiū ē iferiꝰ q̄ flõmat̄ pp oris feto rē. Et ex eis ē vēna furcule q̄ flõmat̄ i pmedicatiōibꝰ oris fetōr. Ex artijs vō q̄ sūt i capite ē arƚia tpis q̄ q̄nq̄ flõmat̄ ⁊ q̄nq̄ icidit̄ ⁊ q̄nq̄ extrahit ⁊ q̄nq̄ adurit̄. ⁊ hꝰ fit pptea vt acuti reumatismi ⁊ subtiles ɔstringāt̄ q̄ ad oculos descēdūt ⁊ pp āplificatiōis pn̄ᵐ: Et due arƚie q̄ sūt post aures q̄ flõmāt̄ pp spēs obthalmie ⁊ pn̄ᵐ aq̄ ⁊ pānū ⁊ uectilopas ⁊ atiquū dolorē capit̄. In ea rū tñ flõmia sp exit timor ⁊ cū hꝰ tardat̄ ɔsolidatio. Gal. q̄z dixit q̄ cuiusdā i gula vulnerati arteriā pcus sio parūp tetigit ex q̄ magna sanguis pō manauit sz Gal. ei subuenit cū medicamēto turis ⁊ aloes ⁊ san guis draconis ⁊ myrrhe: ⁊ restrictꝰ fuit sāguis ⁊ dolor atiquꝰ q̄ ei i exteriore pte core posteriꝰ ɔsueuerat hr̄e recessit. Et ex vēis q̄ i corpe flõmant̄ sūt due vene sr vētrē q̄r vna sup epar ɔsistit: ⁊ altera sup splenē est posita. Et flõmat̄ dextra i hydropisi ⁊ sinistra i egri tudibꝰ splēnis. Scito pterea q̄ flõmia duas hz horas horā electā ⁊ horā necīā: hora vō electa ē eiꝰ q̄ ē i lu mie diei ⁊ post digōnis ɔplēᵐ ⁊ sup fluitatū expliō nē: ⁊ hora necīa ē hora q̄ fieri oz ⁊ q̄ tardari nō pt ⁊ i q̄ res phibitoria nō attēdit̄. Scias ēt q̄ flõmꝰ obtu sus ē magno ipedīꝰ. q̄m errat ⁊ n̄ ɔseq̄tur. s. q̄d dz et apare facit ⁊ dolere. Cū g̃ flõmo opab nō mau pmē do ipellas sz suauit̄ blādiēdo ⁊ ēt furtim agas vt flõ mi extremitas ad iteriora vene pueniat: q̄m si illud dixit̄ feceꝛ sepe caput flõmi itus i vena occulta rū pet fractura ⁊ faē vt vēa refugiat ⁊ nō vulnerabit ve nā. Et si phdiose isteteris vt cū eo flõmeos: augmēta bis maliciā. q̄pp expiri dēs q̄r flõmꝰ igrediat̄ cutez añq̄ cū eo flõmeos: ⁊ cū pcussionē secūdare volueris si tibi necīū fuerit. Tibi ptea cauere dēs ne venā im pleas ⁊ sāguinē isteos: q̄m tūc lapsus ⁊ ɔmotio minꝰ erūt. ¶ Cūq̄ vēa tibi ɔbellauerit vl occultauerit ⁊ ip sa repleo sub ligatura nō appuerit solue ipaz ⁊ mul totiēs liga ⁊ iunge eā ⁊ ɔprimēdo dscēde ⁊ ascēde do necēā manifestare ⁊ appere facias: ⁊ hꝰ q̄d expierꝭ cū duobꝰ digitꝭ vnūquēq̄ locoꝝ tāgēs i q̄bꝰ scis venā ettēdi ⁊ q̄nq̄ tāgēs vtrisq̄: ⁊ q̄nq̄ vꝰ ipoꝝ ⁊ cū alio fa cies sāguinē icedere docē alio cadēte ipꝰ sētias san guis accessionē cū ad ipz pducit̄ sāguis ⁊ eiꝰ recessio nē cū dixit̄. Et scito q̄ cap̄ flõmi hz spaciū in q̄ pene trat q̄d tñ nō ē lōgū ne ad arteriā aut neruū pene tret: ⁊ ipz q̄d plꝫ ipellere dēs cū vēa fuerit magꝭ sub til. Oz āt vt flõi apphēsio fiat pollice ⁊ ipudico et dit tat̄ idex ad palpādū: ⁊ vt i meꝰ ferri fiat apprehēsio pollice ⁊ nō apphēdat̄ supiꝰ: q̄m nō bn̄ tenebit̄ imo erit vacillās. Cūq̄ vēa remouēdo se ad ptē vnā mu tabit̄ oppōes ei ligaturā ⁊ stricturā ɔtʒꝰ ptꝭ illiꝰ: ⁊ cū

rēouēdo se ad duas ptes eq̄lr mutabit̄ n̄ debebis eā i lōgitudie flõmare. Et scito q̄ oz vt strictio ⁊ ɔp̄ssio sint sz q̄titatē dispōnis cutꝭ i duritie sui ⁊ grossitie ⁊ i multitudie carnis ⁊ abūdātia. Et opz vt ēt ligat̄a sit ppinq̄. Cūq̄ ligatura venā occultauerit fac signuz sup eā ⁊ caue tibi ne a signi rectitudie remoueat̄ cū ligaturā facies ⁊ cū h toꝰ ipelle flõmū. Cū aūt vene dclinaꝰ ⁊ ipiꝰ eleuaꝰ tibi rebelles extiterit finde locū q̄ ē sup eā i corpibꝰ macrꝭ ppue: ⁊ cū vncio opare. Casus ptea ligatiōis ⁊ ɔstrictiōis iūctura phibz ve naꝝ ipletōz. Cūq̄ voluerꝭ lauare digito tuo tende cutē vt a rectitudie rēoueat̄ forāis: deīn laua ⁊ exic ca ⁊ pone pānū eminētiā hn̄tē ⁊ dilie cutē vt ad locū suū redeat. Et scito q̄ q̄ mltū sudat cā replonis ē flõ mia idigēs. Et mltotiēs ēt hn̄ti febrē ⁊ hn̄ti dolorez capitꝭ q̄ ex ɔsilio flõia eēt medicādꝰ supueit fluxꝰ vē tris nālr q̄ flõiaz excusat. ¶ De vētosis. Ca. xxj.

Ventose cutꝭ ptē magꝭ mūdificāt q̄z flõiae plus extrahūt sāguinē subtilē q̄z ɔsiuz. Et ipaꝝ q̄d iu naᵐ i corpibꝰ ɔpositꝭ ɔsis ⁊ crasis grossum haben tibus sanguinē ē puū: q̄m ex istis nō extrahūt sāguinē nz extrahūt sicut oz: imo q̄ ex eo vehemēter ē subtilis ⁊ cū difficultate: ⁊ i mēbro vētosato debilitatē efficiūt. ¶ Quidā aūt pcipiūt vt vētose i pnꝰ mēsis nō appo nāt̄ q̄m hūores nōdū amoti fuerūt nz ebullierūt: nz i fine mēsis: q̄m hūores tūc sūt minuti: sz i meꝰ mēsis cū hūores sūt ebulliētes ⁊ i suo augmēto luis i cor lune augᵐ seq̄ntes: ⁊ augmētat̄ cerebrū i craneis et aq̄ i flumibꝰ accessionē ⁊ recessionē hn̄tibꝰ. Ex suis vō horꝭ i die melior ē hora 2ª ⁊ 3ª. Et oz q̄d vt a vē tosis sibi q̄libet caueat post balneū nisi cuiꝰ sanguis fuerit ɔsiuus: q̄m ipe se pūs balneare dz ⁊ q̄nq̄ horꝭ mārere: ⁊ postea vētosas appōere. Plini aūt hoium abhorrēt vētosas i añrioribꝰ capitꝭ appōere ⁊ trepidūt i hoc sensuz ⁊ itellz ipediri. Et vētose q̄d sup nocraz q̄ ē i collo posite nigre vicarie exn̄t ⁊ ɔferūt supcilio rū ɔuitati ⁊ alleuiāt palpebras ⁊ ɔferūt scabiei ocu loꝝ ⁊ fetori oris. Et sup alcheel vicē tenēt basilice ⁊ ɔferūt doloribꝰ hūeroꝝ ⁊ gule. ¶ Et sup alchada po steriꝰ sūt vicarie cephalice ⁊ ɔferūt tremori capitꝭ et mēbris q̄ sūt i capite sicut facies ⁊ dētes ⁊ mole ⁊ au res ⁊ oculi ⁊ gula ⁊ nasus. ¶ Vētose āt q̄ nocre suppo nunt̄ obliuionē hereditare faciūt ⁊ acit̄ sicut q̄dam dixerūt: q̄m posterior ps capitꝭ ē locꝰ ɔsuatiōis quē vētose dbilitāt. ¶ Alcheelie vō dbilitant os stoī. Et pp alchadā q̄dē q̄nq̄ accit capitꝭ tremor parūp itaq̄ mutemꝰ nos a nocra ⁊ ab alcheel parūp ascēdamus nisi cū fuerint necīe pp fluxū sāguis ex tussi: q̄m tūc cū eis ē descēdeū ⁊ nō ascendeū. ¶ Et he q̄d vētose q̄ alcheel supponunt̄: ⁊ iter duas spatulas: ɔferūt egritudibꝰ sanguineis ⁊ spasmo sanguineo ⁊ asmati sanguineo: sz stoī dbilitāt ⁊ cordꝭ tremorē ḡnant. Et vētose q̄d q̄ cruribꝰ supponunt̄ sunt minutiōi ppinq̄ ⁊ mūdificāt sanguinē ⁊ puocāt mēstrua. ¶ Et ei q̄d q̄ ex mulieribꝰ alba erit ⁊ lara sanguinē hn̄s subtilē vētose in cruribꝰ posite sunt meliores q̄z flõia q̄ fit in saphena. ¶ Quidā ptera dixerūt q̄ vētose sup occi put posite ⁊ summitatē capitꝭ ɔferūt amētie ⁊ scoto mie: ⁊ tardāt cānos queadᵐ dixerūt. ¶ In hꝰ ɔsideraꝰ ē hn̄da: nā istō i his opant̄ corpibꝰ ⁊ n̄ i alijs q̄m plu

rimis corpoꝝ festiare faciūt canos ⁊ ipediūt itellʒ ⁊
ꝯfert egritudib⁹ oculi. ⁊ hec q̄ð ē maior eaꝝ vtilitas
qm̄ ꝯferūt coꝝ scabiei ⁊ bothor ⁊ almuferagi ⁊ egref
sioi vne: ſʒ itellʒ ipediūt ⁊ faciunt hereditare stupi=
ditatē ⁊ obuiōēʒ ⁊ malitiā cogitationū ⁊ egritudies
ꝑmanētes ⁊ nocēt aquā i oclo hūtib⁹: sed fortasse si
hora se ꝑstauerit q̄ illud fieri dʒ nō ipediūt. ❡ Uen
tose āt sub mēto posite ꝑſunt dētib⁹ ⁊ replet̄ ⁊ faciei ⁊
gutturi ⁊ mūdāt caput ⁊ mādibulas: ⁊ vētose renib⁹
supposite ꝯfert apātib⁹ coxaꝝ ⁊ eaꝝ scabiei ⁊ bothor
⁊ podagre ⁊ emoroydib⁹ ⁊ elephātie ⁊ vētositatib⁹
vesice ⁊ mficas ⁊ pruritui dorsi. Cūq̄ vētose iste fue
rit cū igne siue sint cū scalpellatōe siue absʒ ea iuua
būt ēt i h°: ſʒ ille q̄ð q̄ sꝫ cū scalpellatōe sꝫ fortiores
ꝑip̄ i vētositate. Nā q̄ sine scalpellatōe sꝫ i rēouen
do vētositates frās ⁊ vt radicit⁹ euellāt h̄ ⁊ vbiq̄ sꝫ
fortiores. Uētose p̄tea i āteriori pte coxaꝝ testiculo
rū apātib⁹ ꝯfert ⁊ vulnerib⁹ coxaꝝ ⁊ cruriū. Et vēto=
se posteriori pte coxaꝝ ſpposite ꝑſūt apātib⁹ ⁊ crim
ris q̄ i natib⁹ fiūt. Et vētose posite sub poplite ꝯfert
ꝑ sanōi poplit̄ q̄ ex calio gn̄at hūorib⁹ ⁊ exitur̄ ma
lis ⁊ vlcerib⁹ putrid̄ i crure ⁊ pede. Et vētose sꝫ duas
alcahi ꝯfert ꝓhibitiōi mēstruoꝝ ⁊ sciatice ⁊ podagre.
Uētose āt sine scarificatōe q̄nʒ ponūt ꝓpea vt mū a
pte sui mot⁹ t̄haf. vt cū mānnill supponūt iō vt curſ⁹
sāguis mēstrui retieat ⁊ q̄nʒ q̄rūt vt apā ꝓfūdū ad ex
teriora t̄haf: iō vt medicamētū ad ipʒ ꝑueiat: ⁊ q̄nʒ
reqrunt ꝓpea vt apā ad aliō muteꝫ mēbrō q̄ð ip̄b=
le⁹ i vicitate erit. ⁊ q̄nʒ reqrunt ꝓpea vt mēbrū cale=
fiat ⁊ sanguis ad ipʒ t̄haf ⁊ ipe⁹ resoluāt vētositates
⁊ q̄nʒ reqrunt ꝓpea vt mēbrū ad suū nālē locū redu
caf a q̄ rēotū fuit sic fit i ruptura ignis: ⁊ q̄nʒ reqrū
tur: iō vt dolor sedet sic cū supponūt vmbilico i do
lore colice vehemēt cogēte ⁊ i vētositatib⁹ vētr̄ i do=
lorib⁹ mēsē q̄ accīt apō motū mēstruoꝝ ⁊ ꝓpē i ado
lescētib⁹: ⁊ sup laritatē pt̄ exterior̄ coxe sic fit i sciati=
ca: ⁊ cū tieꝫ ossis exit⁹ a iūctura: ⁊ iter duas āchas ꝓ
sūt duab⁹ āch̄ ⁊ duab⁹ ptib⁹ iteriorib⁹ coxaꝝ ⁊ emor
roydib⁹ ⁊ hūti rupturā ignis ⁊ podagric̄. Uētose qʒ
sup nates posite a toto cor⁹ t̄hūt vt a capite ⁊ ꝯfert
itestis ⁊ mēstruoꝝ sanāt corruptiōʒ ⁊ alleuiaꝫ ꝑ eas
corp⁹. Et dicem⁹ q̄ð q̄ i vētosis cū scarificatōe tria
exīt iuuam̄ᵃ. Pri^m eoꝝ ē eūonis ex ipo mēbro: ⁊ 2^m
ē repōnis sbē spūs ne eūone hūor̄ q̄ educꝫ secūdo
eūeꝫ: ⁊ 3^m ē qm̄ ñ curaꝫ vt ex ꝑncipib⁹ mēbr̄ fiat eūo
Scarificatio vō ē ꝓfunda vt ex ꝓfundo t̄haꝫ. Loc⁹
ħ. vbi vētosa adheret q̄nʒ apāꝫ ⁊ fit difficile ad ipaʒ
remouēdā. Pān⁹ ḡ aut spōgia i aq̄ tepida ifusa i ca
liditati atticat suāꝫ: ⁊ cū ea i circuitu fiat ēbroca. Et
h° q̄ð freq̄nt ꝯtigit cū sup mānillaꝝ ptes vētosas po
nim⁹ vt sāguis mēstruoꝝ flux⁹ ⁊ ex narib⁹ arceatur.
q̄obꝛē sup ipas mānillas eas pōere ñ dēm⁹. Cūq̄
loc⁹ vētose iūgeꝫ ꝓpē ipaʒ suspēde ⁊ nō tardes: sed
ad scarificaā. festina. Sitq̄ p̄ᵃ pō leuis ⁊ cito remo=
ueaꝫ ipa: deiñ ſʒ ordinē tardeꝫ ipi⁹ rēotio ⁊ toleran
tia. Et oʒ q̄ð vt vētosat⁹ p⁹ vnā horā cibeꝫ. Insāo p̄tea
i 3° āno vētoseꝫ. ⁊ p⁹ trāsact̄ duob⁹ ānis qm̄ ꝓlius ñ
dʒ vētosari cū ē viii⁹ āni. In vētosis qʒ fit securitas
ne māe ad iferiora dscēdat. Et colerie⁹ q̄ð vētosat⁹
post vētosas cōedere dʒ ꝯna mali ꝯnati ⁊ ipoꝝ suc
cū ⁊ succi scariolaꝝ cū zuccaro aut lactucas el ax
to. ❡ De sanguisugis. Ca. xij.

Isʒldi dixerit q̄ i q̄rudā sanguisugaꝝ nā exit ve
nēositas ab eis igr̄ caueñ. ē q̄ sꝫ ex gūe magna
rū capita: ⁊ q̄ꝝ colores sꝫ ātimōiales ⁊ nigre aut h̄
calor ⁊ viridi̲s: aut q̄ sꝫ sāguinē hūtes ⁊ silices megan
⁊ sꝫ q̄s exīt fila color̄ azuli: ⁊ q̄ꝝ color sitaꝫ maculis.
In oib⁹. n. istis exit venēositas: ⁊ ꝓuenit ex eis apo
ta ⁊ sincopis ⁊ sanguis flux⁹ ⁊ febr̄ ⁊ laritas ⁊ vlce
ra mala. Eas qʒ nō accipias ex aq̄s malis q̄ꝝ lu
m⁹ aluei ē niger ⁊ cenosus ⁊ mot⁹ stati t̄bat aqua ⁊
fetet: ⁊ illas elige q̄ i aq̄s colliguꫝ cōchalib⁹ colu
bratu ⁊ i q̄b⁹ morāꫝ rane: nʒ attēdas illꝫ q̄ð q̄dā dix
q̄ si sint i aq̄s vbi morāꫝ rane sꝫ male. Sitq̄ earū co
lor silis rei sup quā exit viriditas ⁊ tēdiꫝ sup eas sil
duo colorē arsenici hūtia. Et russe rotūde q̄ sꝫ colore
epat̄. Et ille q̄ silanꫝ ꝑue locuste: ⁊ q̄ caude muris si
miles exīt ⁊ minute ꝑua hūtes capita: oēs iste eligen
de sꝫ. Et illas mag̅ eligas q̄ hūtes ventres rubeos ⁊
dorsuʒ viride: ⁊ ꝑcipue si ex aq̄s fuerit currētib⁹. Ex
ciō p̄tea sāguis a sāguisug̅ fcā ꝓfundior ē eūone
q̄ fit cū vētosis. Et ipe q̄ð anteq̄ ponāꫝ q̄ꝫ ꝑmitte
colligēde sꝫ. ⁊ ꝯstrictiōe faciēdū ē vt euomāt q̄ð e
i eaꝝ exit vētrib⁹ egrediaꫝ si h° fieri pōt: ⁊ ꝑo pus
sāguis agni aut alt⁹ rei ꝑ ijciaꫝ vt ide nutriāꫝ ⁊ cū
ponāꫝ: deide sumāꫝ ⁊ eaꝝ viscositas ⁊ sordicies cū
aliq̄ q̄ð sit vt spōgia mūdeꫝ. Loc⁹ p̄tea vbi sꝫ appōen
de cū baurac laueꫝ ⁊ fricatōe rubificeꫝ postea q̄ vo
lūtas apponēdi sāguisugas affuerit i aquā ꝑonēd
dulcē ⁊ emūdenꫝ: deide apponanꫝ. Et eo āt q̄ eas
efficit volūtarias ad se suspēdē. est vt loc⁹ lutō liniꫝ
aut sāguie. Cūq̄ he fuerit plēe ⁊ eas ꝓiceꫝ volueris
pluerizā sup eas paꝓsaꫝ aut cler̄: aut baurac aut
te ꝯbuste aut lini: aut spōgie ꝯbuste aut lāe ꝯbuste
⁊ cadēt. Et meli⁹ q̄ð ē vt postq̄ cadūt loc⁹ vētosꝫ su
gaꫝ ⁊ ex sāguie loci paꝛūp accipiaꫝ vt medulle eꝝ
malitia rēoueaꫝ. Q̄ð si sāguis nō ꝯstrigeꫝ galle ꝯbu
ste aut calx aut cinis aut tegula ꝯbusta: ⁊ subtiliter pl
uerizata suppōaꫝ: aut t̄hꝫ ab istis ex eis q̄ sāguinē
ꝯstrigūt. Et hec q̄ð oʒ vt sint apud eū ꝑparata q̄
sanguisugas apponit cū ipe se suspendāt. ❡ Appo
sitio p̄terea sanguisugaꝝ ꝯfert egritudib⁹ subcuta
neis sicut sahaꫝ ⁊ alcuabe ⁊ eis silia.

❡ De retētiōe eoꝝ q̄ eūanꫝ. Ca. xiij.

Ea q̄ eūanꫝ retineꫝ aut ꝓp māe iclinatiōʒ ad
alia eūone: aut ꝓp iclinatiōʒ cū alia eūone aut
ꝓpea q̄ ipamet eūo minaꫝ: aut medicis istātib⁹ aut
stiptic̄ aut viscos̄: aut adurētib⁹ aut siricā. Et reten
tio q̄ð eūonis ꝓp attractiōʒ sine aᵃ eūone ē sic appō
vētosaꝝ sꝫ mānillas fcā ad h° vt sāguis flux⁹ ex nari
ce ꝓhibeaꫝ. Sʒ melior attractio est cū q̄ eūit sed cū
dolor̄ ille⁹ a q̄ trahiꫝ. Et ea q̄ð ō fit ꝓp attractiōʒ q̄
ē cū eūone ē sic flōmia basilicꫝ cā ꝓp h̄: aut retentio
vomit⁹ fluxui vētris aut flux⁹ vētris vomitui aut mēst
ruoꝝ retētio ꝓuocatōe sudoris. ❡ Et eūonis q̄ð min
ua^m est sicut stōi ⁊ itestinoꝝ mūdificatio ab hūori
bus viscosis malis labere faciētib⁹ cū picra: ⁊ sic m
diū q̄ð adhibeꫝ ad os stōi mūdificā. vōitū ꝓp iclio
nē māe vōit⁹ mālīne. ❡ Et me⁹ q̄dē istātes liquide
cōgelāt ⁊ orificia constringūt ⁊ coangustāt. ❡ Et sic

ptice q̄ medit͡ mām coartāt ꝛ cānales ꝯstringunt.
¶ Et viscose q̄ medi° opilōes in cānaliū orificijs ef
ficiunt q̄ si fuerit acute exiccatiue pl° opabunt̄ illō.
¶ Et aduretes q̄ cortices efficiūt vt sup cānal' orifi
ciū maneāt ꝛ ip̄z claudāt ꝛ ꝯfirmēt: ſʒ tn̄ eaꝝ ipedi
tiē. Et h° ē qm̄ poſe eſt vt cortex rūpat̄ ꝛ eradicet̄. ꝛ
ꝯplificatio fortis augmēteſ. Et ex aduretib° q̄ ſt q̄ꝫ
dā i qb° erit ſtipticitas ſic atrī™: ꝛ q̄dā i qb° nō: ſic
calx ñ extincta ꝛ aduretes q̄ ſtiptice ſt necie vbi vo
lūtas ē vt cortex ſit fix° ꝛ alie ſt nečie vbi volūtas eſt
vt cortex cito cadat. ¶ Et ei° q̄ q̄ fit ſtrictura alia ē
cū clauſura fortis ꝛ coartatiōe ad h° vt ipi° ptes in
vnū ꝯducāt ſic ꝯſtrigit̄ illō q̄ ē. ſ. cubitū cū floboto
mato i baſilica errās pcutit arteriā. ꝛ alia ē q̄ fit opi
lōe orificiū vulneris ꝛ clauſure vie eciam ſic pilos lepo
ris i vīn°. ¶ Dicem° ḡ q̄ ſi ſāguis curr° ex aptōe ori
ficioꝝ vēaꝝ fuerit ſtiptic° medicabit̄ vt orificia vēaꝝ
ꝯſtrigāt. Et ſi ex ruptura fuerit ſtiptic° gluttiosis ſic
tra ſigillata. Et ſi ex corroſiōe fuerit eoꝝ carnē naſci
faē cū eo q̄ corroſiōꝫ abſtergit. De ſanatōib° opilōꝫ

Opilōes āt ſt ex hūorib° groſſis. Cap. xxiiij.
aut viſcoſis aut mix̄. ¶ Et mitoꝝ q̄ hūoꝝ qñ
cū eis alia nō fuerit cā malitia remouebit̄ et cū ōe ip
ſoꝝ flobotomia aut vētris fluxu fcā. ¶ Et ſi ḡſſi fue
rit indigebunt eis q̄ reſoluāt. ¶ Et ſi fuerit viſcoſi ꝛ
matie ſi fuerit ſubtiles erit eis nečia ea q̄ incidāt.
¶ Et tu q̄ iā ſciuiſti dr̄ñā int̄ groſſuꝫ ꝛ viſcoſū: ꝛ q̄ ē
ſicut dr̄ñā int̄ glutē liq̄dū ꝛ lutū. ¶ Et ḡſſo q̄ reſolu
tiuū eſt nečiū: iō vt ip̄z attenuet ꝛ ei° expulſio fiat faci
lis: ꝛ viſcoſo leniſiuū ē nečiū: iō vt inſ ip̄z ꝛ id cui adhe
ſit penetret ꝛ int̄ ea ſepōꝫ faciat: ꝛ vt ip̄z in pua ſecet
fruſta: qm̄ viſcoſū opilat̄ ppea q: adheret ꝛ pp ptiū
ſuaꝝ ꝯtinuatōꝫ. ¶ Oꝫ āt vt i reſolōne ḡſſi a duab°
ꝯſiderauet̄ reb° q̄ꝝ vna ē reſolō debil' q̄ i raritate
materiei aug™ effic ꝛ ipi° locū augmētat ita q̄ ad re
ſolōꝫ ñ pueiet q̄re opilōꝫ augmētat. Et alſa eſt r̄ſolō
fortiſſima q̄ ei° ſubtile ſit vapor ꝛ ſpiſſuꝫ ipi° ſit la
pis. ¶ Cū ḡ reſolō fortis eſt nečia inuet̄ lenificāte ſī
ſtil cū mā in q̄ nō ſit ḡſſities ſʒ ſit i ea calor tpatus q̄
iuuet in reſoluēdo totū illō q̄ ē opilatū. ¶ Et ex opi
latiōib° q̄ peiores ſūt opilatōes vēaꝝ: ꝛ deteriores
eis ſunt ille q̄ ſūt in arterijs: ꝛ adhuc peiores ſt ille q̄
in mēbris exñt p̄ncipalib°. Scḋm in apitiuis ſtiptici
tas ꝛ ſubtilitas ꝯiūgent̄ erit meli°: qm̄ ſtipticitas re
mouebit a membro ſubtiliatiui grauamen.

¶ De medicationibus apatum. Cap. xxv.

Apoſtematuꝫ q̄dā ſt cal'a q̄dā ſt frā fluxa: ꝛ q̄dā
ſūt frā dura ꝛ ea iā dixim°. Et ipſoꝝ q̄ cāe aut
ſunt p̄mitiue aut añcedētes. ¶ Et añcedētes q̄ ſūt
ſic replō: ꝛ p̄mitiue ſt ſic caſus aut pcuſſio aut mor
ſus. ¶ Quedā v̄o q̄ ſūt ex cāis p̄mitiuis qñꝫ cū cor
pis replōne ſe repūtāt. ꝛ qñꝫ eueīunt cū eq̄litate hūo
rūꝫ. ¶ Et ea q̄ q̄ ſunt pp cās añcedētes aut p̄miti
uas cū replōne corpis repūtata: aut ſt i mbꝛ° q̄ p̄n
cipalib° ſt vicia ſic eūantia. aut nō ſt ꝛ ſi ñ ſt nullo°
aliq̄d ex reſoluētib° ē eis applicañ. i p̄n°. imo mbꝛū
expellēs ē melioranū. ſi ibi fuerit mbꝝ expellēs aut to
tū corp° melior: ꝛ ſi ñ fuerit ibi mbꝝ ſingt̄ar q̄ten° ad
ea pueiat q̄cq̄d refrēat ꝛ ad diuerſū trahit ꝛ ſtipticū
eſſē ē tn̄ qui cū diuerſitate illi° mbꝛi ſit attractio ad

illō q̄ i alio latet̄ diuerſo ē poſitū pp exercitiū ipſi°
aut pp rē pōderoſā ſt ip̄z dilatā: nā mltotiēs a manu
apoſa trahit̄ mā qñ cū alia res dfert̄ pōderoſa ꝛ ho
ra vna tenet̄. ¶ Oꝫ āt vt ſtiptica ꝯſtrictia repcuſſiua
frē ꝯplōis pure exiſtāt ſi apata fuerint acuta. Q̄ ſi
apata fuerit frā oꝫ q̄ alicui ſint admixta in q̄ v̄t° ſit
cal'a cū r̄tētōe ſic ſq̄nātūe blacte bizātie. Cū āt mat̄a
re voluer° minꝰ r̄tētiuū ꝛ admiſcebis ei q̄ ſit r̄ſolu
tiuū dōec ad ſtatū pueiat: tūc. n. ip̄a admiſcēda eſt
eq̄lit̄. Cū āt dcliatio fuerit nō ſit ibi niſi q̄ reſoluat
ꝛ laxū efficiat. Et opꝫ q̄ vt illō q̄ frā fluxa reſoluit
ſit abſtergēs ꝛ exiccās: ꝛ h° q̄ plm̄ inuenit̄ in calis.
¶ Ea āt q̄ pp cās accidūt p̄mitiuas vbi ñ ē hūoꝝ re
plō medicari dbēt i p̄n° rei cū eis q̄ fluxa faciāt ꝛ re
ſoluāt: ꝛ ſi ñ: cūꝫ eo q̄ ſit ſic illō q̄ p™ medicatū fuit.
¶ Si v̄o mbꝝ apoſuꝫ mbꝛi p̄ncipal' eūatoriū fuerit
ſic loca glādoſa i collo: q̄ ſt i circuitu auriū cerebri:
aut aſcelle cordis: ꝛ igula epis nullo° erit ei aplicañ.
aliq̄d q̄ refrenet: ſʒ iō q̄ h° nō ſit medica™ apatum
eoꝝ qm̄ h° ē ipſoꝝ medica™: ſʒ q: nolum° ipſoꝝ me
dicari apata: imo ſtudiū ad h° ipēderē vt ea augmē
tem° ꝛ māꝫ ad ip̄a trahim° ꝛ nō curam° ſi malitia in
mbꝛo augmētata fuerit: nō. n. curam° niſi de eo q̄
mēbꝛo p̄ncipali ē meli°. ¶ Et timem° q̄ ſi māꝫ refre
nauerim° redibit ad mēbꝝ p̄ncipale ꝛ pueiem° inde
ad illō q̄ emēdare nō poterim°: Quapp volum° vt
malitia i mēbꝛū cadat ignobile cū p̄ncipali ꝯtulerit
mbꝛo ita vt ſtudiū ipēdam° i attrahēdo māꝫ ad mē
bꝛū ignobile ꝛ facer̄ vt ip̄e apet̄. Et ſi nō cū alijs ſal
tē cū vētoſis ꝛ emplis attractiuis acutis. ¶ Cūq̄ ad
collectōꝫ puenerit h° i apata aut reliq̄ ab eis qñꝫ ape
riet̄ p ſe aut maturatōis adiutorio. Et qñꝫ idigēt ma
turatōe ꝛ ſectōe ſit̄. ¶ Maturatio v̄o ꝯplet̄ ex eo i q̄ cū
calore erit opilatio ꝛ gluttiatio vt p ip̄z calor retinea
tur. ¶ Qui āt maturatōꝫ efficit cū aliq̄ q̄ ſit ſic h° i
maturatiuū attēdere debes vt ſi videris calorē ina
tū debilē: ꝛ q̄ mēbꝝ iā decliet ad h° vt corrūpat̄: re
moueat ab ea gluttioſa ꝛ opilatiua ꝛ ponat apitiua ꝛ
ſcarificatōꝫ faciat pfundā: deiñ adhibeas medicias
in q̄b° erit reſolō ꝛ dſiccatiō: ſic de eis iueſtigabim°
in libris ꝑticularib°. ¶ Multotiēs ꝑfca erit apa pfū
dum: ꝛ erit nobis nečiū trahere ip̄z ad ptē cut° ꝛ ſi ñ
cū alio ſaltē cū vētoſis ignit°. ¶ In apate āt duro q̄
ſtat° ꝑminū ptranſiuit regula in eo eſt vt mollificet
qñꝫ cū eo in q̄ exit calitas ꝛ ſiccitas pua. Iō ne q̄ ex
eo ſpiſſū ē pp multā reſolōꝫ fiat lapis imo totū adre
ſolōꝫ ppet: poſtea ſup ip̄z reſolō fortior fiat: deiñ ſi ti
met̄ ex reſolōne ei° q̄ reſoluit̄ ne q̄ remāſit lapis
fiat: iteꝝ ad mollificañ ip̄z 2° redeat ꝛ ieceſſant fiat
h° dōec totū finiat̄ int̄ mollificādi ꝛ reſoluēdi vices
alr vices. ¶ Inflata āt apata curent̄ ex eo q̄ calefaē
ſubtilitate ſue ſubē ppea vt ventoſitates reſoluat ꝛ
poros āplificet: nā cā i apatib° iflat° ē vētoſitat° ḡſ
ſities ꝛ poroꝝ clauſura ſtudiū q̄ꝫ ē adhibeñ. i p̄hibē
do māꝫ ex q̄ vētoſus gñcit vapor. Et apatib° p̄ter
ea ſūt q̄ ſt vlceroſa ſic formica: q̄ ſūt ſtridāda ſic fleg
mon: ſʒ nō ſt mollificāda: ꝛ ſi ppea q̄ ſt apata ſt mol
lificāda: imo ſt ſiccāda. qm̄ accñs h° iā ſupauit cām
accñs. n. ē vlceroſitas de q̄ timet̄ q̄ accidat aut q̄ iā
acciderit. Et vlceroſitat° q̄ medicamētū ē delicca

tior: et res ei magis contraria est mollificatiua. Occultorum autem apatum manifestatio est fomenta et vetere solidum. Et oportet vt ea laues a balneo et oleo et motibus corporis et animalibus superfluis sic tamen ut ibi in membris caueat: postea i[n] ponat rei adhibeat ei quod absque mora superfluitate reperit: et propter si in membro fuerit quod sit sic neruus aut ex. Cumque hora resoluendi affuerit ... docens ... simplicitas medicinarum bonum habentes odorem admisceas sicut in precedentibus tibi narrauimus et ex quo et neruus plus indiget hoc quam primo. Oportet postea vt mollificatiua sotilia quam vtique adhibeas sint medicine in quibus erit maturatiua et sunt apatibus conferentes sic solatrum et cassiafistula. Solatrum namque proprietatem habet resoluendi apata calida que sint occulta. Et ea quod habent non est dandus cibus nisi subtilis et non in hora paroxismi si ibi fuerit neque in principio sui nisi propter multam debilitatem fiat: cum autem sintoma superuenerit propter collectionem apatum fortior cum causa virtutis in itinere mortis erit: quoniam virtus non sustentatur nisi nutrimento: et nutrimentum eius res magis fortiorosa: quod si resolutum fuerit valde bonum erit. quod si apta fuerit danda sit ei quod ea lauet sicut aqua mellis et aqua zuccari: postea ea detur ei quod suauiter maturet cum siccitate: postea ea in fine non adhibeantur nisi exiccatiua. Et tu quod scies hoc ex libro quod particulares egritudines colligit secundum dictionem. ¶ Est praua cum in apatibus occultis quod ad ventre exit contingit error: quoniam quando non sit apata sed rupture: erit in pforando ea tior. et plerumque apata occultum non exit in pannicolo sed in ipso intestino et est in aperiendo ipsum tior. ¶ De sectione. xxvi.

Qui plagam secare voluerit oportebit vt sectio incedat secundum rugarum collectionem que sit in illo membro nisi fuerit tale quale est frons: quoniam si incisio incedet sic procedunt rugarum ipsius collectiones incidetur musculus frontis et cadet supercilium: et sicut in membris rugarum que incessus diuersificatur ab incessu villorum suorum musculorum. ¶ Oportet quod vt sector et anatomiste sciat anatomiam neruorum et venarum et arteriarum ne error incidat aliquid ex eis. ¶ Et etiam oportet vt secum ferat multas ex medicis sanguinem constringentibus et ephto dolorem sedantibus et insitio quod ad hoc pertineat: habeat quod secum quod sit sicut medicamen. Sanguis et sicut pili leporis et tela aranee et albumen oui et feramenta quibus aduritur: omnia enim hec sanguinis fluxum prohibent sine errore ipse procuiat sine nescio et vt medicinas deferat que fluxa faciunt. ¶ Cumque exituram pforauerit et quod in ea continetur extraxerit non debet ei adhibere oleum neque aquam neque emplastrum quod sit oleum neque sepe superabundans sicut basilicon: imo aliquid quod sit sicut emplastrum ex calcanto quod apponatur cum eo indigebit: et desuper imponat spongiam in vino stiptico infusam.

¶ De egri. coruptionis membri et de incisione. C. xxvij.

Cum membrum propter malam complexionem cum materia aut sine materia corrumpitur et non profecerit ei scarificatio neque epithimari ex eo quod conferre consueuit de eis que in libris particularibus dicta sunt est necesse vt caro corrupta que est super ipsum remoueatur. Et melius quod erit vt sit sine ferro si possibile fuerit: quoniam ferrum plerumque inuenit tunicas musculorum venarum pulsantium periculose. ¶ Quod si hoc non contulerit et corruptio iam in carne processerit necesse erit vt ipsa incidatur et vt locus incisionis oleo feruente aduratur. Et hoc enim procurit securitas ab acuitate malitie ipsius: et restringitur sanguinis exitus et nascuntur super incisiones locum caro et cutis extranea non proportionalis secundum res que magis carni similis exit propter sui duritiem. Cumque incidendi voluntas affuerit tenta postea erit immittenda in circuitu ossis voluendo donec quod sane teneat repetatur vbi dolor sit fortior cum tenta ibi inutile: quoniam est ... sanitati: et vbicumque inueneris laxitatem et retentionis debilitatem totum erit ex collectione eius quod est ici

den. ¶ Quando autem pforatur illud quod circundat os quod vis ... dere ita quod forata circundet ipsum: quod rumpet propter ipsum et incidet quando serrat. ¶ Cumque hoc facere voluerit ... pforante et sit carne vt non ... deat. Si quod ipsum os quod in ... iciderit fuerit fructum eminens quod non possit ... det: nec sit in ex rectificatione fiducia: et siccat ... corripiat illud quod est coram ipso sbleuabunt ... aut incidendo: dum iusando et ad diuersitatem ... dendo: aut aliquo ingenio quod scis diminuat. et separatur ... membrum nobile si ibi affuerit cum pannis quod ipsum ab ... gabunt: ipsius ea incident. Et si os fuerit tale ... re: et fuerit magnum et neruus et arteria et venis ... fuerit eius corruptio multa debet medicus ab eo ... medicationibus solutionis continuitatis et specierum vlcerum. ...

Solo continuitatis in magnis membris medicatur ... et ligatur a conuenientibus que in doctrina restauratione ... et tibi in suo loco postea ea videtur cum ... glutinatiui: in quo hoc fiducia quod ex ipso nutrimento ... lagiosum quod labia fracture claudat et in ... cibus que sit de extremitatibus aialium. Impole ... restauretur et precipue in corporibus consistentium ... quoniam nullo modo redibit ad continuitatem: et nos quod de ... tione sermonem extransitum loquimur in libris particularibus ... tentio autem medicando solutionem continuitatis que in ... mollibus est trium principiorum curam habet. primum ... cum fuerit fixa minus quod oportet est retinere illud quod ... geretur eius magis si ipsa fuerit currens. Et h. ... datur cum medicinis et cibis conuenientibus. ¶ Et tertium ... prohibetur quanto plus fuerit possibile. Cumque ... uerit redditur ad cogitandum de duobus remanentibus. ¶ ... tam scis quomodo illud quod fluit retineatur secundum consolidatiua ... do labia si adiungitur et exiccando et concedendo ... Et scito quod iterum in medicando vlcera est exiccatio ... eis mundum fuerit tamen exiccet. Et in illud quod ... dum fuerit medicamen acute corrosiue mittatur sicut ... zegi et arsenicum et calx que si non contulerit necessaria ... medicamen quod est composita ex fortioribus eius et cera et oleo: quoniam ... eris mondificat: et prohibet morsionis ... ipsa quod in hac re medicamen erit ... ¶ Et dicemus quod ... cera aut sit simplicia aut composita: et simplicia ... fuerit pura et nil ex corpore humiditate corrodet: ... da erit ipsorum labia colligando custodiendo ... olei aut pluries cadat: quoniam consolidabitur et sit ... eius sola nil perditum fuerit: ... Sin vero eius partes applicari non possunt sine sit ... cauitas vel spatium plena sanie: et iam aliquid ... ditum est curo exiccatiua. ¶ Si quod illud quod ... cutis et necesse erit vt cicatricem inducat: et hoc quod ... stipticis et parum acetum quod cum callis cum ex eis ... stum supponetur sicut alzegi et calcantum: quoniam magis ... cando et magis perducunt crustam: non si multum fuerit ... et in vlceribus angustum faciet si autem illud quod perditum ... caro sicut est in vlceribus profundis non erit festinandum ... trizando ea: imo postea erit studendum vt caro in ... Et caro quod non generatur nisi ex eo cuius siccitas non ... primum transcendit verumtamen hoc conditiones attendunt de quibus ... humida. Et ex eis est consideratio dispositionis complexionis ... pal et complexionis vlcerum: quoniam si membrum in sui complexione ... mite humiditatis: et vlcus non fuerit mite humiditati ... siccitas pauca in primo gradu: quoniam egritudo non ...

elõgata a nã mẽbri:ſʒ ſi mẽbꝝ fuerit ſiccũ ꝛ vlcꝰ hũidi tatꝫ mlte erit neccẽ illð qð exiccet i 2° gdu ꝛ 3° vt reducat ipſʒ ad ſuã nãlẽ ꝯplonẽ ꝛ i ꝯpatꝫ qð diſpõ erit eq̃lia. Et ex eis ẽ ꝯſideratio ꝯplonis totiꝰ corpis. nã cũ corpꝰ fuerit mlte ſiccitatꝫ ꝛ mẽbrũ augmẽtatũ i hũiditate fuerit ꝯpatũ ſʒ corpꝰ eq̃le ex ꝯpamto erit exiccãdũ. Et ſilr ſi corpꝰ fuerit i hũiditate augmẽtatũ ꝛ mẽbrũ i ſiccitate ꝛ ſi ãbo ad augmẽtũ deuenerũt: tũc ſi egreſſus fuerit ad hũiditatẽ ãpliori exiccabit ſiccitate ꝛ ſi fuerit ad ſiccitatẽ miori exiccabit ſiccitate. Et ex eis ẽ ꝯſideratio vtutꝫ ſiccãtiũ: qm̃ lʒ exiccãtibꝰ carnẽ naſci faciẽtibꝰ exiccatio fortꝫ ñ q̃rat: ſʒ exiccãtis q̃ ſit tal' q̃lis ẽ illa q̃ ꝓhibet mãʒ q̃ dſcẽdit ad mẽbrũ qð ſit aptũ ad hꝰ vt carnis gñõ ſit ex ea mltũ tñ ea q̃rit i ſiccãtibꝰ q̃ ñ ſit ad hꝰ vt caro p ipſaʒ gñet: ſed vt cicatrizatio fiat p ea. Ex eis. n. q̃rit vt ſint plˀs abſtergẽtia ꝛ magꝫ lauãtia pluſq̃ ſiccãtia ex qbꝰ ñ q̃rit niſi cicatrizatio ꝛ ꝯſolidatio ꝛ ꝯtinuatio. Et oẽs q̃dẽ meˀ q̃ ſine mordicatiõe dſiccãt ſſ igredietes i generis eaꝝ q̃ carnẽ naſci faciũt. Oẽ ꝓpea vlcꝰ qð i loco erit nõ carnoſo ẽ iobedieñs ad hꝰ vt cito mediceẽ ꝛ ſilr rotũdũ. ¶ Medicis ãt ſiccãtibꝰ ꝛ ſtipticꝫ q̃ i vlceribꝰ occultꝫ adhibenẽ ſſ admiſcẽde meˀ mũdificãtes: ſicut mel ꝛ meˀ loco ꝓpe ſicut diuretica medicis vlcera in ſtrorꝫ vale curãtibꝰ. ¶ Cũq̃ cicatrizare voluerimus põemꝰ medicias cũ ſtipticitate ſuauiſcoſas ſic terra ſigillata. ¶ Et ſcito q̃ q̃da ſũt vlcerꝫ ſanitatẽ ꝓhibẽtia ex qbꝰ ẽ malitia ꝯplõnis mẽbri: q̃re ſtudere dbes vt ipſʒ rectifices. Et malitia ꝯplonis ſãguis q̃ ad ipſʒ aduenit: q̃re ſuccurrere debes cũ gñone boni chimi Et mltitudo ſãguis q̃ ad ipſʒ fluit ꝛ hũectat ipm̃ cui ſuccurrere debes cũ euõne ꝛ ſubtiliatiõe cibi ꝛ faciẽdo vt exerciteẽ ſi poſſe fuerit: ꝛ oſſis corruptio qð eſt ſub eo: ꝛ qð ei trãſmittit ſaniẽ ꝛ hꝰ i qð curatio nõ ẽ niſi oſſis illiꝰ melioratio ꝛ ipiꝰ fricatio ſi fricatio totã q̃ꝰ corruptõʒ remouere poterit ꝛ accipe ipſʒ ꝛ ſcidere. ¶ Multotiẽs ꝓpea ẽ neccẽ medicãti vlcera vt ſecũ deferat ẽplaſtra attractiua: vt eis fruſta oſſium ꝛ res eẽnee carni ifixe euellanẽ: ꝛ ſi nõ ꝓhibebũt vlcꝰ meliorari. ¶ Ulcera q̃ʒ nutrimẽto idigẽt ꝓpea vt cõfortatio fiat ꝛ minoratiõe nutrimenti ꝓpea vt ſaniei mã reſtrigaẽ. Et inter hec duo ꝯtria erit diuerſitas: qm̃ ſanies dbilitat: q̃re ꝯfortare neccẽ ẽ: ꝛ mltiplicaẽ q̃re neccẽ ẽ nutrimᵐ ꝓhibere. Medicꝰ g̃ de hꝰ ſollicitꝰ ẽẽ dʒ. ¶ Cũq̃ vlcꝰ i pñꝰ fuerit ñ dʒ eger balñ. igredi nʒ ipſʒ aq̃ tãgere calã: qm̃ attrahet ad ipſʒ qð i apãte augᵐ faciet: ſʒ cũ vlcꝰ q̃euerit ꝛ ſaniẽ fecerit fortaſſe tũc facile fiet ei. Oẽ ꝓpea vlcꝰ qð cito reuertiẽ poſtq̃ carne repletũ ẽ ꝛ ꝯſolidari dʒ: ẽ i ſemita perueniẽdi ad fiſtulã dbes g̃ ſp iñueri colorẽ ſaniei ꝛ colorẽ labiorꝫ vlcerꝫ: ꝛ ſi pus mltiplicabit ſi de mltiplicatiõe nutrimẽti ẽ ibi alfaſe. ¶ Loq̃mur g̃ nũc d curatiõe alfaſe. ꝛ dicamꝰ qm̃ ꝓpea q̃ alfaſe ẽ ꝯtinuitatꝫ ſolo aut ĩfra cutẽ ꝓfũda. ꝛ mãiᵐ ẽ q̃ oʒ: vt eꝰ medicamĩa ſint fortiora q̃s eꝰ qð diſcooptũ ẽ. ꝛ ꝓpea q̃ mltũ ſãguis ad ipſʒ fluit ẽ neccẽ illð q̃ illã ꝛ̃ſoluit: verũtñ oʒ vt eꝰ reſolo ſit cũ mlta ſiccitate: vt ñ ꝛ̃ſoluat qð ibi ſbtile ẽ ꝛ faciat lapidẽ qð ibi ſpiſſũ ẽ. Cũq̃ ex reſolone ꝓſceremꝰ illð qð nob neccẽ ẽ: dbemꝰ appõere ꝯſolidatiuũ qð ſit dſiccatiuũ ne ſit ſanies i ꝯcauitate q̃ exiſtẽ valeat ꝛ fiat lapꝫ: ꝛ poſtea q̃lʒ cã putrefiat aut eradicet ꝛ redeat ꝯtinuitatꝫ ſolo. Cũq̃ ãt alfaſe fuerit ꝓfundior ſcarificabit locꝰ vt medicam̃ magꝫ penetret ¶ In medicãdo ãt alfaſe ꝯtuſionẽ leuẽ fortaſſe ſufficeret ſtõia. ¶ Qð ſi alfaſe fuerit i ꝓnis cũ ꝑcuſſione mediceẽ ꝓus ꝑcuſſio medicaminibꝰ ꝑcuſſiõi aptꝫ dõnec ſit poſſe medicari alfaſe. Et alfaſe qð ſi magna fuerit medicabit cũ ſiccãtibꝰ ꝛ ſi fuerit pua vt pũctura acꝰ oltitaẽ eẽ eiꝰ ipi nãe ſi ñ fuerit venẽoſa pẽdẽs: aut fuerit fortꝫ dolorꝫ: aut ſi tetigerit neruũ ꝛ tleaẽ ide ãpatꝫ gñõ ꝛ ꝑſtatio. In ꝯtorſiõe ãt ſuffic̃ moll'ificatura ñ doloroſa ꝛ vt ſup ipſaʒ põanẽ medicamina ꝯtorſiõi apta. In his ãt q̃ ſſ ſic caſus ꝛ ꝑcuſſio neccia ẽ ſtõnia ex ꝑte diuerſa: ꝛ ſubtiliãdũ ẽ nutriẽs ꝛ dilatãda ẽ caro: ꝛ q̃ ſſ ſic ipa. ꝛ regẽdꝰ ẽ ex apozlatibꝰ ꝛ potionibꝰ ſcriptꝫ ad hꝰ i librꝫ ꝑticlaribꝰ. Sermonẽ aũt i ſolõibꝰ ꝯtinuitatꝫ fcis i neruis ꝛ oſſibꝰ reſuabimus poſterꝰ ad libros ꝑticlares. ¶ De cautiza. C. xxix.

Cautizatio ẽ medicamẽ valde vtile iuuãs ad ꝓhibẽdũ ne corruptio ſpgaẽ ꝛ ad ꝯfortãdũ mẽbrũ cuiꝰ ꝯplonẽ volumꝰ ꝛ̃ctificare ꝛ ad reſoluedñ. mãs corruptas i mẽbro retẽtas ꝛ ad reſtrigẽd. ſanguinis fluxũ. ¶ Res ꝟo q̃ cauteriũ fit meliꝰ ẽ aurꝝ. ¶ Et locꝰ qð q̃ cautizaẽ. aut ẽ mãifeſtꝰ: ꝛ põiẽ cautiũ ſup ipm ſenſibilr aut ẽ ꝓfundꝰ iteriꝰ i mẽbro ſicẽ i naſo aut in ore aut i ano ꝛ hꝰ i qð fora idiget ſup quã põaẽ q̃ ſit ſicẽ tarile aut magra i aceto ifuſa: poſtea põanẽ ſup ipſaʒ pãni aq̃ roſ. vehemẽter ifrãti aut ſuccꝫ aliqbꝰ ꝛ mittaẽ i cãnalẽ ita vt locꝰ cauterizãdꝰ eiꝰ bucella fiat deinde imitaẽ cauteriũ vt ad locũ ꝑueniat ꝛ i circuitu nõ ipediat. ꝛ ꝓpe cũ cautiũ ſubtiliꝰ fuerit q̃s fore vacuitas ne latibꝰ fore obuiat. ¶ Cauterizatio ꝓpea ſibi caueẽ dʒ ne fortitudo cauterizatiõis ipiꝰ ad neruos ꝑueniat nʒ ad chordas nʒ ad ligamẽta. ¶ Qð ſi ꝓp ſãguinẽ q̃ fluit cautizauerit oportebit vt cautizatio ſit fortꝫ. iõ vt cruſta groſſitiẽ hẽat ꝛ ſpiſſitudinẽ ne cito cadat. qm̃ ex caſu cruſte cautizatiõis fcẽ ꝓpterea vt carnẽ corruptã ꝓiicias ꝛ vt ſanguis fluxꝰ ꝓhibeaẽ ꝑueniẽ ad malũ deteriꝰ eo qð erat. ¶ Cũq̃ cautizauerꝫ ꝓpea vt carnẽ corruptã ꝓiicias ꝛ tᵐ ſani ſcire voluerꝫ erit vbi dolet. Et fortaſſe neccẽ erit tibi cũ carne cautizare os qð ẽ ſub ea ꝛ ð ipſʒ morari dõec tota ipiꝰ dſtruaẽ corruptio. Cũ g̃ fuerit qð ſit ſicut craneũ ſubtilr ipſaʒ oꝑare ita vt cerebrũ ñ ebulliat nʒ ipiꝰ pãniculi corrũpeẽ. ꝛ i alio oſſe ab ipo nõ cures ꝑcere. ¶ De ſedatiõe dolorꝫ. Ca. xxx.

Iam ſciuiſti dolorꝫ cãs i duabꝰ ꝯphẽdi diuiſionibꝰ. ſ. mutatiõe ꝯplonis ſubito: ꝛ ſolone ꝯtinuitatꝫ. poſtea ſciuiſti q̃ poſtremũ diſiõis eaꝝ ꝑueñit ad malitiã ꝯplonis cale aut frẽ aut hũide aut ſicce abſq̃ mã cũ mã chimoſa aut ad vẽtoſitatem aut aꝑa. ¶ Dolorꝫ g̃ ſedatio ex ꝯrietate harꝝ cãꝝ erit. ꝛ iã ſciuiſti q̃lr vniuſcuiuſq̃ eaꝝ ꝯrũ ſit. ꝛ ſciuiſti q̃bo malitia ꝯplonis ꝛ aꝑa ꝛ ventoſitas mediceẽ. ¶ Et oĩs q̃dẽ dolor q̃ ſit fortior iterficit: q̃m ex eo i ꝓmis accit fritas corpis ꝛ tremor: poſtea ſit pulſus ꝑuus. deiñ deſtruiẽ. ꝛ poſtea moriẽ. Et ad ſumũ id qð dolores ſedat eſt: aut id qð complõʒ mutat aut qð reſoluit mãm: aut qð ſtupefacit: ꝛ ſtupefaciẽs q̃dẽ remouet dolorẽ: qm̃ deſtruit ſenſuʒ mẽbri. Eiꝰ ꝟo ſenſuʒ non aufert niſi ꝓpter vnã duaꝝ cãꝝ: aut ꝓp mltã ifrigidationẽ: aut ꝓp multã venenoſitatẽ q̃ ẽ i ipo ꝯtria ꝯtus

ti illi⁹ mēbri. ¶ Ea ꝗ̄ȝ que fluxa faciunt sunt ex summa
coꝝ q̄ molliūt resoluūt q̄lis sūt anetū semē lini ꝛ melli
lotū ꝛ camomilla ꝛ semē apij ꝛ amigdale amare ꝛ olm ros
i p⁹ gradu calā ꝛ ꝓpē qn̄ fuerit cū ea glutinādi: po³:
sic gūmi prunoꝝ ꝛ amilū ꝛ cerusa ꝛ croc⁹ ꝛ laudanū
ꝛ altea ꝛ amomū ꝛ caules ꝛ napi ꝛ apozima coꝝ ꝛ adi
pes ꝛ ysopi cerotū ꝛ olera sic dicem⁹ i adiutorio et
vētrē soluētia ꝛ euācuātia quecūq̄ mō fuerit sūt illi⁹ mōi.
¶ Et fluxa q̄ faciētia sūt dāda p⁹ euācuātia si necesse
fuerit euacuare docet maȝ frigidas q̄ ad mēbꝝ descēdit.
Et ēt illō totū qd̄ apā maturat aut qd̄ ea apit. Oib⁹
aūt stupefaciētib⁹ forti⁹ ē opiū. Et ex eis sunt poma
mādragore ꝛ ei⁹ semē ꝛ cortices radic̄ ipi⁹ ꝛ papauer
ꝛ bēzi ꝛ iusq̄amū ꝛ solatrū stupefaciēs ꝛ semē lactu
caꝝ: ꝛ ex eis sēnix ꝛ aq̄ frā. ¶ In dolorib⁹ ꝓpterea mlto
tiēs accit error: qm̄ coꝝ cāe erūt extrīsece sicut calor
aut frigus: aut ceruical' eminētia: aut loci corruptio
aut casus q̄ fit i ebrietate: aut alia ab his. ꝛ q̄rūt co-
rū cāe in corpe ꝛ ꝓuenit error: ꝗ̄ꝑ scire debes hoc
ꝛ cogscer̄ si ē ibi replō aut n̄: ꝛ si sit ibi cāe replōnis no-
te. ¶ Q̄nȝ ēt cā aduēit extern⁹: deīn itern⁹ fit māsiua:
sic cū aliq̄s bibit aquā frāȝ ꝛ accit ei fort̄ dolor i pte
stōi ꝛ epat̄. ¶ Et multotiēs qd̄ n̄ ē mitiū necia euo ꝛ
sibi silia: qm̄ sepe sufficit sibi balneū ꝛ fort̄ sōn⁹ i eo.
Et sic q̄ cōedit rē calaȝ ꝛ isert ei fortē capit̄ dolorē ꝛ
suffic̄ ei aquā ifrātā bibere. Et q̄nȝ ē res i q̄ fiducia ē
hn̄da ē q̄ dolor ea remoueat̄ aut tarde opanꝰ: atq̄
dolor ille vsȝ ad horā illā tolerari n̄ pt sic euo māet
dolorē faciēt̄ colice retēte i villis itestinoꝝ aut cito
opās ē sȝ ex ea timet̄ finis vehemēt̄ malus sic stupe-
factio mēbri dolēt̄ i colica cū medicis q̄ h⁹ opari so-
lēt ꝛ fit medic⁹ i h⁹ ābigu⁹. Dȝ ḡ bn̄e mēsurationis
fortitudinē hr̄e vt sciat q̄ duoꝝ tpoꝝ sit lōgi⁹ aut tp̄s
sūptiōis vtut̄ aut tp̄s dolor̄. ꝛ ēt q̄ duaꝝ reꝝ sit ei de-
terior an dolor an mal⁹ finis q̄ ex stupidatiōe timet̄:
vt eligat studiū ei ipēdere qd̄ mag̃ ē ipediēs fortas
se ei si dolor rmāsit fortitudie sui ꝛ magnitudie iter
ficiet. Et stupefactio forsitā nō iterficiet: sȝ ex alia p
tē ipediat cui⁹ ipe^m fortasse corrigere poter̄ ꝛ redi-
bit forsitā ꝛ tu redis me^d ꝯueniēte. ¶ Et pter h⁹ totū
stupefaciēt̄ cōplōȝ ꝯsiderare debes ꝛ ipi⁹ q̄litatē: et
vt qd̄ ex eo ē faciūt⁹ donec ꝛ vt tribuas id qd̄ ē cū suis
tyriac̄ cōpo^m nisi res fuerit maria q̄ forti idigeat stu
pefactione. ¶ Sūt pterea mēbra de q̄b⁹ nō curam⁹
ꝛ si eis supponas narcotica. qm̄ nō ide ad vehemen
ter malū finē ꝓueniūt sicut dētes cū ei apponit̄ stu-
pefactiuū. Et fortasse qd̄ ēt bibere erit meli⁹ i h⁹ i sic
bibere qd̄ stupefaciat ꝓp dolorē oculi: qm̄ ex h⁹ mi-
nor malitia ꝓuenit oclo q̄ vt itern⁹ pōat. ¶ Et fortas
se facile erit corrigere malitiaȝ q̄ ex potu aliꝗ̄s accit
mēbris. ¶ In eo aūt qd̄ ē sicut colica auget̄ mal⁹ fi-
nis qm̄ maȝ augmētat frig⁹ ꝛ ꝯgelationē ꝛ clausurā.
¶ Ampli⁹ stupefaciētia plerūq̄ sedāt dolorē ꝓpterea
q̄ dormire faciūt: qm̄ somn⁹ ē vna ex cāis ipi⁹ seda-
tiōis dolor̄ ꝛ ꝓpē qn̄ cū eo sedā fuerit fames ꝛ i dolo
re māli. ¶ Et stupefaciētia qd̄ ꝯposita q̄rū fortitudi
nes alie debilitāt me^c: sicut tyriaca sunt mag̃ secu
ra ꝯuead^m filoniū ꝛ trocisci q̄b⁹ nomē ponit̄ ternarij
sȝ eoꝝ stupefactio ē debilior qd̄ aūt ex eis ē recēs ma
ior̄ ē stupefactiōis. Et in antiquo fere nulla ē stupe
factio ꝛ qd̄ ē mediū. ¶ Et ex dolorib⁹ q̄ q̄ sūt multe

fortitudis ꝛ sūt ad medicanū faciles i q̄busdā hor̄ i
cut dolores vētosi: qm̄ q̄nȝ sedant̄: ꝛ sufficit vt super
eos aq̄ calā eiicit̄: veruntn̄ i h⁹ timor erit vn̄ ab eo cā
caueri debes: qm̄ plerūq̄ cā erit apā ꝛ ꝯfirmabit q̄
vētositas. Et si fortasse semē fuerit ei ebrocca et aq̄
lida ꝛ ꝓcipue i sui p̄n⁹ ei affert magnū malū pter
h⁹ q̄nȝ ipedi^m vētoso efficit cū vētositatē resoluere
poterit ꝛ i ꝗ̄titate ipi⁹ spatij aug^m faciet. Et vapora
tiōes ēt sūt ex medicatiōib⁹ vētositatū. Et ex eis q̄
melior ē ex q̄ ē id qd̄ exiccat sicut miliū: nisi i mēbro
fuerit qd̄ illō tolerare nō vȝ sicut ocls. Fiatq̄ ḡ va
poratio cū pānis. ¶ Ex vaporatiōib⁹ ēt sūt q̄ cā dē
calefactio fiūt. Et ex vaporatiōib⁹ qd̄ forti⁹ ē ex ea
boꝝ farīa cū aceto coquat̄ ꝛ postea siccet̄ ꝛ fiat ex ea
vaporatio. Et minor ea ē vt sulfur vl furfur [illegible]
sicut h⁹. Salis āt vapor ē pūgitiu⁹: sȝ mili ē [illegible]
ꝛ debilior. Et plerūq̄ ēt fit vaporatio ex aq̄ [illegible]
sita q̄ ē icolumior leuis sȝ oponē efficiet qui [illegible]
mus si illō n̄ fuerit obūatū. Vētose ēt cū [illegible]
illi⁹ mōi: ꝛ sūt fortes i sedādo dolorē vētosū: ꝛ si eas
iteꝝ adhibuer̄ dolor pēu⁹ destruct̄: veruntn̄ plerūq̄
ex eis accit illō qd̄ ꝓuenit ex eo qd̄ diximus. ¶ Et se
dātib⁹ ꝓpterea dolorē ē molliū lōgo tpe sedēt̄ ꝓp illud
qd̄ i ipo exit ex vtute faciēdi fluxa. ¶ Et sūt [illegible]
subtiles noti ꝛ olea q̄ noiauimus: ꝛ dulcis cātus
ꝓpue cū ex ea ꝓuocat̄ somn⁹. Et occupatio ꝛ q̄
gaudiū efficit doloris vehemētiā sedat.
¶ In q̄ ꝓcipit̄ a q̄b⁹ curatiōib⁹ icipiam⁹. Ca^m.

Cum multe ꝯiūgunt̄ egritudies ab eis icipi-
mus i q̄ vna haꝝ triū ꝓprietas erit. ¶ Vna eaꝝ
est q̄ alia sanari nō pōt anq̄ ipa sanet̄ sicut apa ꝛ
cus cū ꝯiūgunt̄: medicamur eni apa donec [illegible]
malitia q̄ cū eo venit remoueat̄ absq̄ cui sanatione
vlc⁹ sanari nō pt: postea medicamur vlc⁹. ¶ Sc'a va
rū ē cū vna egri. cā fuerit alteri⁹: sicut cū acct opila
tio ꝛ febris: medicamur eni opilōnē pri⁹ deīn febrē.
Et si nob necēu fuerit opilōnē apire cū eoi [illegible]
erit calas n̄ curabib⁹ d febre ꝛ medicamur opila
nis apā cū desiccatiuis ꝛ nō curabim⁹ de febre qm̄
pōe est vt febris remoueat̄ cā ipsius remanēte. Et
cāe qd̄ eius sanatio ē exiccatio q̄ febri nocet [illegible]
¶ Tertia vō cū fuerit vna caꝝ d q̄ maior sollicitudo
sit hn̄da sic si ꝯiūgat̄ synoch⁹ ꝛ paralysis: medicamur
eni synochū extinguēdo ꝛ flomādo: ꝛ de paralysi cu
rabim⁹. ¶ Cū aūt egritudo ꝛ accn̄s ꝯiūgunt̄ a cura
tiōe egritudis icipiem⁹. Et si accn̄s superauerit ac
cidētis curā hēbim⁹ ꝛ egritudinē ꝯsiderabim⁹ sic
in colica dam⁹ stupefaciētias ꝓpterea vt dolor̄ seda
do remoueat̄: sȝ ipsi colice ipedi^m faciat. ¶ Et ideo h⁹
q̄nȝ tardam⁹ qd̄ facere debebam⁹ ꝓp sitē debilitatis
aut ꝓp vētris fluxū q̄ pcessit aut ꝓp [illegible]
q̄nq̄ nō tardam⁹: sed opamur ꝛ nō totum remoue
mus cāȝ sicut i egritudie spasmi: nō eni totū euacua
mus humorē: imo ex eo aliq̄d dimittimus vt [illegible]
mosius remoueat mot⁹ ne humorē resolutum [illegible]
¶ Opatiōis sigillatio ꝛ grārūactio.

Jā q̄titas h⁹ nr̄i smōis ꝯpēdiosi ꝑ ꝓncipi
bus doctrie medicinal' sufficies. Deīcepꝰ ait
laborem⁹ vt d simplicib⁹ medicīs libꝝ ꝯpōam⁹ sic
voluerit: ꝛ ipē dō nos iuuabit: cui sunt gr̄e sine
numerabiles mias. ¶ Expler⁹ ē lib p⁹ [illegible]

Incipit

¶ Incipit liber canonis secundus Avicenne verba principis Aboali.

Librorum quos de medicina specificauimus: primus est de iudicijs vniuersalibus in medicina. Et secundus eorum est hic liber aggregatus de medicinis singularibus. ¶ Et nos quidē hūc librum in duos diuisim⁹ tractat⁹. primus est de canonib⁹ vniuersalibus quos te scire oportet in re medicinarū: et est scientia virtutū medicinarū in medicina.

¶ Secundus eorū est de cognitione virtutū medicinarum particularium.

Primū vero tractatum in .vj. diuisimus capl'a.

¶ Ca. primū de cōplexionib⁹ medicinarū singulariū

¶ Cap. 2m de cognitione complexionū medicinarū singularium per experimentum.

¶ Cap. 3m de cognitione complexionū medicinaruz singularium per rationem.

¶ Ca. 4m. de cognitione operationum virtutū medicinarum singularium.

¶ Ca. 5m. de iudicijs accñtiū medicinarū extrinsec⁹.

¶ Ca. 6m. de collectione medicinarum et conseruatione ipsarum.

In secundo autem tractatu posuimus medicinas singulares in areolis.

In prima nāq3 areola posuimus nomina medicinarum singularium et cognitionem essentie ipsarū.

In secunda areola electionē bonitatis ipsarum.

In tertia areola rememorationem qualitatū et naturam ipsarum.

In quarta areola proprietates operationum earū et dispositiones ipsarum vniuersales: sicut resol'o et digō et cōglutinatio et stupefactio et q̄ illis sunt, similia ex operationibus: quas in tractatu primo diximus: et proprietates alias si insunt eis: et fecimus earum descriptionem cuz calore vt sit facile ipsaz colligere.

In areola. 5a. operationes earū que pendēt ex decoratione aut in cute. sicut remotio lentiginū et albatas et remotio porrorū et verrucarū: aut in capillis sicut cōseruatio ipsorum et prolongatio et coloratio: q̄ in decorationem ingrediuntur et signauimus id totum signis depictis: vt per illud facilis eius inquisitio fiat in tabulis donec colligantur oēs medicine singulares que in eis cadunt velociter.

In areola. 6a. operationes earum in apostemati bus et bothor. i. in paruis eminentijs que fiunt sicut pustule: et terminauimus etiam oēm spēm dictaz in eis cum colore ppio vniuscuiusq3 earū.

In areola. 7a. similiter vlcera et vulnera et fracturas depictas coloribus suis.

In areola. 8a. egritudines iuncturarum et neruorū depictas similiter.

In areola. 9a. egritudīes mēbrorū capitis oēs depictas suis coloribus.

In areola. 10a. egritudines mēbrorum oculi depictas similiter suis coloribus.

In areola. 11a. egritudīes membroruz similiter depictas coloribus suis.

In areola. 12a. egritudines membrorū nutrimēti depictas suis coloribus.

In areola. 13a. egritudines membrorum expulsionis depictas etiam.

In areola. 14a. febres et q̄ eis cōueniūt depictas sūt

In areola. 15a. pportionē medecinarū ad venena.

In areola. 16a pmutationē earū. Et qnz cōicāt i medicinā vnā oēs areole. Et qnz nō cōicāt. Et forsitan nō reperiunt q̄dā nisi in q̄busdā areolis ¶ Cūq3 cōplēdo ex tabulis recessero et signis virtutū medicinarū pticulariū sigillabo tractatū scdm. Et illic sigillabo hūc librū pcedendo ab eo ad tertiū librū.

¶ Tractat⁹ prim⁹ libri .2. De cōplexionib⁹ medicinarum singularium. Capitulum. 1.

Iam declarauim⁹ i libro primo itētionē sermōis nrī. s. hec medicina ē calida: et hec medicina ē frigida: et hec medicina ē hūida: et hec medicina ē sicca. Et ondim⁹ illic q̄ illd ē p cōparationē ad corpa nrā. Et premisim⁹ q̄ oim cōpositorū mineraliū et vegetabiliū et viuētiū elta sūt quatuor. Et q̄ ipse cōmiscent adinuicē: et agūt i se donec cōsistāt s3 eq̄litatē: aut s3 dniū i eo qd ē iter eas. Et cū cōsistūt s3 illd ē cōpl'o vera. Et q̄ cōpl'o cū est cōtēta i cōposito pparat ipm receptiōi virtutū q̄litatū q̄rū ppriū ē vt sint i ipo. Et ondim⁹ vltra s3 quot diuisiōes ē cōpl'o. Et q̄d v̄r p cōpl'onē eq̄lē i hominib⁹. Et q̄d p cōpl'onē eq̄lē in medicinis. Et ondimus q̄ p hoc nō itelligit nisi q̄ corp⁹ hois cū obuiat ei et agit in ipaz calore inato nō pualet: ita vt i corpe hois iprimat ifrigidationē: aut calefactionē: aut humectationē: aut dsiccationē vltra eā q̄ ē i hoie. Nos tñ p illd nō significauim⁹ q̄ cōpl'o ei⁹ sit sīlis cōpl'oni hois. Cōpl'o nāq3 hois nō ē nisi i hoie. Et scias q̄ cōpl'o ē s̄m duos modos. s. cōpl'o prima et cōpl'o scda.

¶ Cōpl'o itaq3 prima ē cōpl'o pueniēs ab elementis. Et cōpl'o scda ē cōpl'o q̄ puenit a reb⁹ q̄ in seipsis hūt cōpl'onē. sicut. v. g. cōpl'o medicinarū cōpositarū: vt cōpl'o tyriace: vnaq̄q3 enī medicinarū singulariū tyriace cōpl'onē h3 sibi ppriā deīn cū miscent et cōponuntur: ita vt vniantur et adueniat eis cōmixtio aduenit cōpl'o scda. Et hec q̄dē cōpl'o scda nō est ita q̄ nō sit tota nisi ab arte: imo ē qnz ēt a natura: lac. n. cōmixtū in veritate est ex aquitate et caseitate et butyrositate. Et vnūquodq3 horum trium est nō simplex in natura: immo est cōmixtū et habet cōplexionē sibi ppriam. Et hec q̄dē cōpl'o scda est ex opatione nature nō ex opatione artis. ¶ Cōpl'o aūt scda ē s3 duos modos: aut cōpl'o fortis: aut cōpl'o debilis. Cōpl'o vero fortis est verbi grā: vt vnūq̄dq3 simpliciū aliq̄ sit vnitū tali vnione: vt eius separatio calori nrō inato nō solū sit difficilis: imo sit aliq̄d. cui⁹ separatio calori ignis sit difficilis: sicut corpus olei. Cōmixtio iter hūiditatē et siccitatē ipsi⁹ ad hoc puenit vt igneitas deficiat in separando eas: imo cū igneitas aqueitatem soluit: vt eā subleuet tenētur cū oibus ptibus eius partes terree: q̄re nō valet efficere earum subleuationem vt terree subsistant sicut potes illi⁹ site videre in ligno: imo i plūbo et stāno. Cū ergo est cōpl'o cuius firmitudo est hec firmitudo. tūc nō est longe quin sit cōpl'o a separatiōe simpliciū cuius calor inatus q̄ est in nobis deficit. Et q̄cunq3 ita est: est cōpl'o

firma. Si ꝗ fuerit eq̄lis remanebit in corpe eq̄lis vſ
q; ꝙ resoluat ei⁹ forã ꝛ corrūpat. Et si fuerit decli=
uis ad dn̄iū remanebit i corpe ſꝫ suū dn̄iū vſq; ꝙ cor
rūpat̃ ei⁹ forma. Et vlr̃ q̄dē n̄ ꝓuenit ab ea nisi opō
vna. ¶ Cū aūt cōplo nō ē firma: ſꝫ debilis facilis ad
disgregationē: tūc poſſe ē vt ei⁹ simplicia separent̃
cū nr̃e nãe opō existit i ea: ꝛ remoueat̃ vnū ab alio ꝛ
sint diuersaꝝ ꝟtutū: ꝛ faciat vnū eoꝝ opationē vnã
ꝛ aliꝰ ꝯriū ipſi⁹. Et cū medici dn̄t q̄ me^e illi⁹ ꝟt⁹ eſt
cōposita ex ꝟtutib⁹ ꝯrijs n̄ opꝫ: vt ipſi itelligāt a se
ipis ꝛ tu ab eis q̄ sit ps vna ferēs frītatē ꝛ caliditā=
tē sit ꝯparās vnaq̄q; eaꝝ singul̃r sicut ille q̄ ſꝫ diuiſe
nã illꝰ nō ē poſſe: ſꝫ ſꝫ i duab⁹ ptib⁹ ei⁹ diuersis ex q̄
bus ipa ē ꝯposita cū sua singularitate. Et ēt n̄ oꝫ vt
existimes q̄ aliꝰ gen⁹ medicinaꝝ n̄ sit ꝯpo^m ex ꝟtuti
bus ꝯrijs: qm̄ oēs me^e ſꝫ ꝯposite ex ꝟtutib⁹ ꝯrijs: i=
mo oꝫ vt itelligas ex hoc q̄ ipſi sig̃nt p illꝰ q̄ ē actu
hn̄s ꝟtutes ꝯrias: aut po^a ꝓpīq̄ actu: qm̄ i ipa ſꝫ p
tes diuerſe: q̄ꝝ v^a n̄ efficit i aliā actū itegrū faciētē
totū siliū ꝟtutū silitudīe ꝯpletā: ꝛ nō adherēt ꝛ vniū
tur: ita vt cū eaꝝ vna i pte mēbri ꝯtinet̃ ꝯseq̄t alterā
cū ea ꝯtineri: qm̄ si ipa fuit silis ꝟtuti n̄ diuersifica=
bit ei⁹ opō i corpe pēi⁹. Et si ē adherētiū ptiū diuer
saꝝ ꝟtutū poſſe ē ēt: vt nō diuersificet̃ ei⁹ ipſſio i cor
pe. imo fit vt cū ps simplices i mēbro ꝯtinet̃ ꝯuenīat
ei q̄ ei adheret ex simplici alio: ꝛ pueniat ex eis opō ꝛ
ipreſſio quā ad ipꝫ ducūt āboꝝ opōnes i oīb⁹ ptib⁹
illi⁹ mēbri ſꝫ eq̄litatē cū sit cū vnaq̄q; ptiū ei⁹ ipedi
mē^m a ꝯplemēto actiōis ei⁹ fieri i ea nisi sit ps mēbri
recipiēs ab vnoq̄z duoꝝ simpliciū absq; alio. ꝛ nã
vtat̃ vno eoꝝ ꝛ alteꝝ renuat. ꝛ hoc q̄d ē mixtōnēs. n̄
tū primo n̄ ē i hoc. imo ē i spē q̄ ē diuerse ipreſſiōis ꝓp
rē i seipa: n̄ ꝓp rē i alia. Et illa q̄d res ē: qm̄ simpliciū
ei⁹ ꝯmixtio ē dbil' recipiēs discretionē ꝛ simplicia ei⁹
ipaꝫ ꝯmixtā ſꝫ dbilia vbi recipiūt ipreſſionē ab i=
pſſiōe nr̄i caloꝛ. Iſte āt medicie simplices q̄b⁹ dicim⁹
ieē ꝟtutes ꝯrias ſꝫ i q̄b⁹ n̄ ē illa ꝯmixtio vlis. De eis
ꝗ alie ſꝫ q̄ ſꝫ fortioris ꝯmixtiōis ꝛ n̄ p̄t dēcoctio ꝛ ablu
tio facere separationē iter ꝟtutes eaꝝ: sicut camomil
la i q̄ ē ꝟt⁹ resolutiua ꝛ ꝟt⁹ stiptica: ꝛ cū co. ꝗ i em=
plio n̄ separant̃ ab ea vtreq; ꝟtutes: ꝛ alia ſꝫ i q̄b⁹ de=
coctio separe p̄t iter eas sicut caules. ſbā. n. ipoꝝ cō
mixta ē ex mã terrea stiptica ꝛ ex mã subtili abſter ſi
ua nitrosa. Cū ꝗ coq̄t̃ i aq̄ resoluit̃ sūba nitrosa ab=
stersiua ab ea i aq̄: ꝛ sūba terrea stiptica remanet: et
fit aq̄ ei⁹ solutiua ꝛ corp⁹ ei⁹ stipticū. ꝛ silr̃ lēs ꝛ fru=
ctus mādragoꝛe. ꝛ silr̃ alleū: i ipo nãq; ē ꝟt⁹ abster
siua ꝛ adustiua ꝛ hūiditas ꝯriis: ſꝫ dcoctio separat int̃
eas: ꝛ silr̃ cepe ꝛ raffan⁹ ꝛ reliq̄. Et ꝓp h⁹ dr̃ q̄ raffa=
nus digerit ꝛ n̄ digerit. digerit. n. ꝛ n̄ cū oīb⁹ ptibus
suis. ſꝫ cū sūba sbtili tm̄ q̄ ē i ipo. cū ꝗ resoluit̃ ab eo
remanet sūba spiſſa q̄ ē i ipo iobediēs ꝟtuti digesti=
ue viscosa. ſꝫ illa sba aliā icidit viscositatē. Et ex hoc
ꝯplō ſꝫ alia iter q̄ꝝ simplicia ablutio separ̃ vꝫ sicut
ēdiuia ꝛ plima oleꝝ ei⁹. n. sūba ē ꝯposita ex mã ꝟrea
frā. plima ꝛ ex mã sbtili pauca. q̄re fit ei⁹ ifrigidatio
cū mã p̄ma. ꝛ opilōnū apio ab ea ꝛ penetratio ipſi⁹
plima cū mã alt̃a. ꝛ plīn h⁹ mãei sbtile ē expãsuꝫ su
p supficiē ei⁹. Iā. n. eleuata ē ad eā ꝛ aspsa sup ipaꝫ
cū ꝗ abluit̃ cū aq̄ resoluit̃ ꝛ n̄ remanet ex ea aliq̄d vn̄

sit curādū. ꝗ ꝓp hãc cām p̄ceperūt ne abluat̃ ſꝫ leg
ꝛ medicinã. Et hac d cā plime medicinaꝝ cū hō su=
mit eas ifrīdāt vehemēter: ꝛ cū ex eis fit emplꝫ resol
uūt. ꝟ. g. sicut coriādrū. cū. n. sumit̃ ei⁹ ifrātio forti
fit. Et cū ex eo fit ēplm̄ q̄ꝫ resoluit. ꝟ. g. scrofulas ꝛ
ꝓpue ꝓmixtū cū sanie: ꝛ illꝰ iō qm̄ ē ꝯpositū ex sūba
ꝟrea aq̄ſa multe ifrātiōis ꝛ ex sūba subtili resolutiua
Cū ꝗ sumit̃ aduenit calor inat⁹ ꝛ resoluit ab ea sub
stātiā subtilē ꝛ nō ē plime q̄titatis. ita vt i ꝯplonē i
preſſionē faciat: imo deficit ꝛ remãet sūba ei⁹ singu
laris vtita ifrātiōe. Cū aūt ex eo fit ēplm̄ vr̄ q̄ sūba
terrea nō penetret in poris: neq; efficit in eis ipreſ
sionē oino. ſꝫ sūba subtilis scda penetrat i eis ꝛ rese
rit. si ꝗ aſſociat̃ aliq̄d ex sbā frigida iuuat ad repre
hēdū ꝛ vicit calorē inatū. Et hoc q̄dē ꝓpinquū est ei
q̄d ostēdim⁹ libro p̄mo de adustiōe cepe cū ex ea fit
ēplm̄ ꝛ de ei⁹ icolumitate cū comedit̃. Et cū nos po
suerim⁹ vnã cām i ea ꝓpinquã huic oportebat vt ſꝫ
hec itētio nota certe. Et ex medicis q̄dē sunt i q̄bus
vident̃ eē due sūbe diuerse ſꝫ nãꝫ absq; ꝓmixtiōe ei
no. Et ex eis itaq; sunt q̄ sunt sensui apparētes sicut
ptes citri. Et ex eis sunt q̄ sunt magis occulte: vt cū
q̄ cortex psilij ꝛ q̄d ē sup ei⁹ corticē sit fortis ifrigida
tiōis: ꝛ farina medulle q̄ ē i ipo sit fortis calefactiō=
nis ita vt forsitā sit medicia rubificās aut vlcerās ꝛ
cortex ei⁹ sit sicut velamē distinguēs iter ea. Si ꝗ bi
bit̃ nō tritū. nō dimittit̃ durities sue corticis vt penē
tret ꝟtus medulle ei⁹ ꝛ q̄d ē itra ipꝫ ad suū exteri⁹.
imo opat̃ cū eo q̄d ex ipo apparet ex sua mucilagi=
ne. Q̄d si ꝯterat̃ forsitā illꝰ q̄d dr̃ de ipſo q̄ ꝯtritū
ē ꝓp apertionē medulle ei⁹ ꝛ sui iterioꝝ. Et vr̄ q̄ illꝰ
q̄d ex eo ē ꝯtritū disrūpat exituras. Et illꝰ q̄d ē iteg
grū ex eo faciat eas crudas ꝛ refrenet eas ꝓp hanc
cāꝫ. Sufficiat q̄titas hec in dādo hanc radicem.

¶ De cognitiōe ꝟtutū cōplexionū medicinarū sin=
gulariū per experimentum. Cap. ii.

Medicinaꝝ cog̃scunt̃ ꝟtutes ex duab⁹ viis. v^a ea=
rū ē semita expimēti. Et alt̃a ē rōcinatiōis se
mita. ¶ Nos ꝟo i expimento sermonē p̄mittam⁹.
¶ Dicim⁹ ergo q̄ expimentū ad cognitionē ꝟtutis
medicine cū fiducia nō ꝑducit nisi post obseruatio=
nē septē cōditionū. ¶ Una ē vt sit medicina vacua
a q̄litate acquisita ex calitate accn̄tali: aut frigidita
te accidentali: aut q̄litate que accidat ei cū alteratio
ne in sua sūba aut vicinitate alterius. Aq̄ .n. q̄uis
frā sit natura tm̄ cū calefit calefacit dū ꝑmanet cali
ꝛ euforbiū: q̄uis sit natura calidū tm̄ cū ifrigidat̃ i
frigidat dū ꝑmanet frigidū. ꝛ amigdala: q̄uis sit q̄
lis subtilis. tm̄ cū fit muscida calefacit po^a. ꝛ caro i
seca q̄uis sit frida: tm̄ cū sale calefacit po^a. ¶ Et 2^a ē
vt illꝰ i quo expert̃ egritudinē hēat singularē: nã
si egritudo ē cōposita ꝛ in ea sunt due res signātes
duas curationes ꝯrias ꝛ expiat̃ i ꝯrab⁹ me^a ꝛ ꝯfe
rat nescim⁹ cām in illo vere. ꝟ. g. cū hō hꝫ febrē fleg
maticā ꝛ datur ei in potu agaricus ꝛ remouet̃ fe=
bris ei⁹. nō oportet vt iudicem⁹ agaricū eē frm̄: qm̄
cōfert egritudini cale q̄ est febris. imo forsitā nō ꝯ
fert nisi ꝓpea q̄ resoluit materiā flãticã ꝛ eā cā
dē. ꝛ cū deficit materia remouet̃ febris flegmatica:
ꝛ hoc quidē vere est iuuamētum per se permixtum

ſanamēto p accñs. p ſe qđ cū ɔpōne ad māꝫ ſꝫ p accidēs cū ɔpōne ad febrē. Et 3ª ē vt meª ſit expta ī duob⁹ ɔ̃rijs ita vt cū vtriqꝫ eoꝝ ſil ɔferat. nō iudicet ꝙ ſit ɔ̃ria ɔplōni alicui⁹ eoꝝ. ꝛ fortaſſe cōferret vni eoꝝ p ſe ꝛ alij p accñs: ſicut ſcamonea ſi expiamur ipaꝫ ī egritudīe frida n̄ ē lōgiquū qn̄ ɔferat ꝛ calefaciat. Et cū expimur ipaꝫ ī egritudīe cal'a ſicut eſt febris terciana n̄ elōgāt qn̄ ɔferat ī euācuando colerā. cū ġ ita ſit n̄ acqrit nob̄ expimētū fiduciaꝫ calitatꝫ aut fridītatꝫ: niſi poſtq̄ ſcim⁹ ꝙ vnā duaꝝ rerū efficit p ſe ꝛ efficit alterā p accñs. Et 4ª ē vt ſit ṽt⁹ q̄ ē ī meª oppoſita ei qđ equaṫ ei de potēcia egritudinis. Sūt n. me ̄ q̄dā q̄ꝝ calitas minoraṫ a fritate egritudis alicui⁹. q̄re pꝫt⁹ ī eā nō agit. ꝛ qñꝫ cū adminiſtraṫ ī ifrātiōe alicꝫ ieiuio rꝫ illa facit calefactionē. oꝫ ġ vt expiatur p̄us ī debilioꝛi. ꝛ ſm ġ̄dus fiat ꝓceſſio paulatim donec ſciaṫ ṽt⁹ me ̄ ꝛ nō dubiteṫ. ¶ Et 5ª ē vt obſerueṫ tp̄s ī q̄ appet ei⁹ impſſio ꝛ opatio. nā ſi ī p̄imis cū adminiſtraṫ appet: ɔſiderē facit ꝙ efficit illđ p ſe et ſi fuerit opatio q̄ ī p̄imis appet ex ea ɔ̃ria ei q̄ apparet in fine: aut ī p̄n⁹ rei nō appet ex ea opatio: deide in fine rei appet ex ea opatio. tūc erit loc⁹ ambiguitatꝫ ꝛ dubietatꝫ. forſitā. n. efficit illđ qđ opaṫ p accñs qñ efficit ī p̄imis opatiōꝫ occultā quā ſeqṫ p accñs hec opatio alia apparēs. Et hec q̄dē dubietas ē ꝛ ābiguitas ꝛ heſitatio ī ṽtute me ̄. Extimatio ṽo ꝙ ei⁹ opatio nō ſit niſi p accñs qñꝫ vigoraṫ cū ei⁹ opatio nō appet niſi poſt ſepatiōꝫ obuiatiōis mēbri. nā ſi p ſe efficeret p ſe opareṫ dū obuiaret. ipoſſe. n. ē. vt deſtruat dū obuiat ꝛ opeṫ dū nō obuiat. Et hoc q̄dē ē iudiciū plm ſufficiēs. ¶ Qñꝫ ṽo ɔuciēs ē vt in q̄buſdā corpib⁹ efficiat ſuā opatiōꝫ q̄ ē p ſe poſt opatiōꝫ ſuā q̄ ē p accñs. Et illđ ē cū iā acqſierit ṽtutē extneā vincētē ṽtutē nālē ſicut aq̄ cal'a. in p̄n̄ti. n. calefacit: ī die ṽo 2⁹ aut ī hora ī q̄ remoueṫ ab ea ei⁹ impreſſio accītal facit pacire ī corpe frig⁹ ꝓculdubio ꝓꝑ conuerſionē p̄tiū p̄uaꝝ ad diſpōnē nālē frigoris qđ dꝫ hrē. Et 6ª ē vt obſerueṫ ꝓceſſus opatiōis ei⁹ ſm aſſiduatiōꝫ: aut ſm plm. nā ſi n̄ fuerit ita tūc ꝓceſſio opatiōis ab ea ē p accñs: qm̄ res nāles ꝓcedūt a p̄ncipijs ſuis aut ſp aut ſꝫ plm. ¶ Et 7ª q̄dē ē vt expimētū ſit ī corpe hoīs. nā ſi expiaṫ ī corpe nō hoīs poſſe ē vt fallat duob⁹ modis. vn⁹ eoꝝ ē qm̄ poſſe eſt vt ſit meª cōpata ad corp⁹ hoīs cal'a ꝛ compata ad corp⁹ leōis ꝛ eq̄ frā cū hec meª ē calidioꝛ hoīe ꝛ frigidioꝛ eq̄ vl leōe. ꝛ vꝫ ſꝫ ꝙ extiſtimo ꝙ ſit reubarbaꝝ ſm ɔpatū ad equū ꝛ ſit ɔpatū ad hoīeꝫ cal'm. Et ſc'd⁹ qm̄ qñꝫ ɔpata ad vnū duoꝝ corpoꝝ hꝫ ꝓprietatē quā nō hꝫ ɔpata ad corp⁹ ſm ſicut napell⁹. ɔpatus ei ad corp⁹ hoīs hꝫ ꝓp̄tatē venenoſaꝫ quā n̄ hꝫ cōpat⁹ ad corp⁹ ſturni. iſti ġ ſt cāones q̄s obſeruare oꝫ ī cognitiōe ṽtutū medicinaꝝ ex via experimēti.

¶ De cognitiōe virtutum medicinarum ſingulariū per ratiocinationem. Cap. iij.

Cognitiōis āt ṽtutū medicinaꝝ ſingulariū per rōnatiōꝫ cānones. Q̄ iꝫ ſumunṫ ex velocitate cōuerſiōis eaꝝ ad ignē ꝛ calefactiōꝫ. ꝛ ex tarditate cōuerſiōis ipaꝝ. Et ex velocitate ɔgelatiōis eaꝝ ꝛ tarditate cōgelatiōis ipſarū. Et alij ſumuntur ex odoribus. Et alij ex ſaporib⁹. Et qñꝫ ſumunṫ ex colorib⁹. Et qñꝫ ſumunṫ ex opatiōib⁹ ꝛ ṽtutib⁹ notꝫ ex q̄b⁹ acq̄runṫ ſignificatiōes ſue māifeſte ſup ṽtutes ignoratas. ¶ Via āt p̄ª ē qm̄ reꝝ ſimiū ī ɔſtitutiōe eq̄ntiū. f. ī raritate ꝛ ſpiſſitudine q̄cūqꝫ recipit calefactiōꝫ velocī⁹ ē calidioꝛ ꝛ q̄cūqꝫ recipit ifrātionē velocī⁹ ē frigidioꝛ. Et vª cāꝝ ī h⁹ ē: qm̄ res qñqꝫ calefit velocī⁹ alia agēte extīte vno: qm̄ ī ſeipſa ē calidioꝛ alt'a. ꝛ nꝫ ī frāt ipaꝫ niſi frig⁹ accñs. Cūqꝫ aduenit calitas exterioꝛ ꝛ ɔſentit ipi ṽt⁹ cal'a ināta q̄ ē ī ipa equaṫ alij in cā extioꝛe ꝛ ſupſaut illi ī ṽtute q̄ ē ī ipa ꝛ fit calidioꝛ ꝛ ſꝫ h⁹ cognoſces diſpōnē ei⁹ q̄ ifrigidaṫ velocī⁹. Et poſt illđ ī dāda cā ei⁹ ē ſmo ꝓlix⁹. de q̄ itromittit ſe ille q̄ loqṫ ī p̄ncipijs nālib⁹ p̄ter medicū. ¶ Cū āt vª eaꝝ ē maioꝛis raritatꝫ: ꝛ alt'a maioꝛis ſpiſſitudīs: tūc illa q̄ ē maioꝛis raritatꝫ ɔ̃uis ſit ſilis alij ī fritate et calitate ipſi⁹. tn̄ patiṫ velocī⁹ ꝓꝑ dbilitatē ſui corpis ¶ Res aūt q̄rū ꝓprietas ē vt cōgelētur. ꝛ ille q̄rū ꝓprietas ē vt inflāmate ignianṫ poſſe ē vt adinuicē cōpenṫ. ġ q̄cūqꝫ ē velocioꝛis cōgelatiōis. ꝛ ei⁹ eēntia eſt ſicut eēntia alteri⁹ ē frioꝛ ꝛ q̄cūqꝫ ē velocioꝛis iflāmatiōis: ꝛ ei⁹ eēntia ē ſicut eēntiā alteri⁹ ē calidioꝛ ꝓꝑ illđ qđ dixim⁹ p̄us. Nos eñ non diximus ꝙ res ſit calidioꝛ ꝛ frioꝛ niſi cū cōpatiōe ad ipreſſionē caliditatis inatē ī ipſa q̄ ē ī nobis. Et cū ipa ē longinqoꝛ a cōgelatiōe ꝛ velocioꝛ ad iflāmatiōꝫ. tūc iudicam⁹ ꝙ ipſa ē ī impſſiōe a calitate nr̄a inata illo mō. Principia ṽo iſta dmſratiōe oſtēſa ſt ſicut oꝫ ī ſcia nāli. Cū aūt due res diuerſificanṫ ī raritate ꝛ ſpiſſitudīe. dein iuenit ſpiſſioꝛ ex eis iflāmatiōis vehemētioꝛis ꝛ tardioꝛis ɔgelatiōis. tūc iudica ꝓculdubio ꝙ ē calidioꝛ ſube. ꝛ ſilr cū inuēis rarā tardioꝛis iflammatiōis tūc ſcias ꝙ ē fortioꝛis frigoꝛis. ¶ Si āt inuēis rarāꝫ ex eis velocioꝛis iflāmatiōis nō ɔuenit tibi vt iudiciuꝫ des ꝛ ponas ipaꝫ ꝓꝑ hāc cāꝫ fortioꝛꝫ calitatis. Fortaſſe eñ raritas ē cā ī velocitate iflāmatiōis ei⁹ ſicut ſi tu inuēis rarā ex eis velocioꝛis cōgelatiōis nō ɔuenit tibi oīno vt des iudiciū ꝛ ponas cā ꝓꝑ hāc cām velocioꝛis frigoꝛis. Forſitā. n. raritas ē cā ī velocitate ɔgelatiōis ei⁹ ꝓꝑ debilitatē corpis ipi⁹ ꝛ velocitatē paſſibilitatꝫ ei⁹ ſicut vinū ɔ̃uis. n. ipꝫ ſit calidioꝛꝫ cōplōnis ꝙ̄ oleū cucurbite tn̄ velocī⁹ ɔgelaṫ ꝙ̄ illud oleū. imo illđ oleū dēſaṫ ꝛ nō ɔgelaṫ ſꝫ vinū ɔgelaṫ. Reꝝ. n. q̄dā ſt q̄ ɔgelaṫ abſqꝫ ɔdēſatiōe. Et ſt q̄dā earū q̄ ɔdēſanṫ abſqꝫ ɔgelatiōe huī⁹ āt cognitio in ſcia exiſtit nāli. ¶ Rerū āt recipiētiū ɔdēſatiōꝫ cū equantur in ɔſtitutiōe ſube q̄ magis recipit ɔdenſatiōꝫ ex frigoꝛe eaꝝ. f. Et plurie q̄dē res nō ɔgelanṫ niſi ī caloꝛe. ꝛ res q̄rū ꝓpriū ē in caloꝛe ɔgelari oēs reſoluūtur p frig⁹ ſicut res q̄ ɔgelanṫ ex frigoꝛe oēs reſoluūtur caloꝛe. Caloꝛ āt ɔgelat ſiccitate. ꝛ frigus ɔgelat ſpiſſitudīe ſꝫ ſilaꝫ. D. Verūtn̄ ſnia philoſophi p̄ius diuerſa ē ab ea ī re medica: ſed illi⁹ pſcrutatio ī alia ɔtineṫ ſcia. Et cū ſint q̄dā earū medicinarū calidioꝛes. ſꝫ ſunt groſſioꝛes poſſe ē vt ipe ſuſcipiāt ɔgelationē ſicut ſuſcipiūt ille q̄ ſunt fridioꝛes eis ꝓꝑ groſſitudinē ſuā. Et cū ſint q̄dā frigidioꝛes: ſꝫ ſunt ſubtilioꝛes poſſe ē vt ſuſcipiāt iflāmationē. ſicut recipiunt ille q̄ ſt calidioꝛes eis ꝓꝑ ſubtilitatē ſui. Cōdenſatio aūt ꝛ cōgelatio nō ſignificāt augmētū ī caliditate nꝫ augmentum in frigiditate. plerumqꝫ enim conden-

taꝛ terreitas q̄ ē i eis. ⁊ res ꝑꝑ multitudinē aq̄itatꝫ et
aeritatꝫ rarificaꝛ. Et miltotiēs accit aeritati vt īfrigi
deꝛ ⁊ ꝯuertaꝛ i aq̄itatē ⁊ rarificeꝛ ꝯpositū eiꝰ frigidū
Et multotiēs resoluiꝛ aq̄itas frā ꝑꝑ igneitatē feruē
tē i eis ⁊ ꝯuertit eā i aeritatē ⁊ ꝯdēsat ipaꝫ. queād
modū accit spmati ex ꝯdēsatiōe: cū ḡ sepaꝛ ab eo ca
lor igneꝰ subtiliaꝛ ⁊ nō ꝓhibet terreitas q̄n sit cū ca
igneitas supflua: q̄re poss̄e ē vt sit diuisio p̄ma vehe
mētꝫ calitatꝫ ⁊ n̄ ꝓhibeꝛ aq̄itas q̄n eā ingrediaꝛ ae
ritas n̄ supās v̄tutē eiꝰ: ⁊ sit diuisio. 2ᵒ. vehemētꝫ frī
tatꝫ aut igneitas vīcat ⁊ sit vehemētꝫ calitatꝫ valde
¶ Ex aliīs aūt cāonibꝰ necē ē modicos rē vnā scire
q̄m n̄ ē poss̄e vt sapores dl'cis ⁊ amarꝰ ⁊ acutꝰ sint ni
si i suba calida: nꝫ pōticꝰ stipticꝰ ⁊ acetosꝰ nisi i suba
frida. Et silr odores bōi acuti n̄ sꝫ nisi i suba calida
Et colores albi i corpibꝰ ꝯgelatꝫ i q̄bꝰ ē hūiditas
Et colores nigri n̄ sꝫ nisi i suba frā. Et colores albi
i q̄bꝰ ē siccitas ⁊ puluerizatio n̄ sꝫ nisi i suba calida
⁊ nigri i vtrisq̄ r̄bꝰ sꝫ eꝯ̄rio. Frigꝰ ei albificat hūidā
subāꝫ ⁊ denigrat siccā: ⁊ calor denigrat hūidā ⁊ al
bificat siccā. Et hoc q̄dē veꝝ ē ⁊ necessariū. Verūtn̄
hic ē cā alia ꝓpꝛ quā significationes iste q̄nꝫ diuer
sificanꝛ ⁊ ꝓp̄e in odore ⁊ colore ⁊ ꝓp̄e in colore suo
¶ Et illud ē qd̄ nos iā ostēdimꝰ q̄ corpora medici
nalia cōmiscenꝛ ex elītꝫ ꝯ̄riis q̄nq̄ cōmixtiōe p̄ᵃ. Et
q̄nꝫ cōmixtiōe nō p̄ᵃ. Jmmo magis digna vt voceꝛ
cōpl'o 2ᵃ. Et poss̄e ē ḡ i hac ꝯpl'one 2ᵃ vt vni duorū
elitoꝝ iā aduenerit ꝯpl'o q̄ mereaꝛ colorē aut odorē
aut saporē: ⁊ aduenerit ei illd̄ qd̄ iā mereꝛ: ⁊ vt aliī
elemētis iā aduenerit ꝯpl'o diuersa illi ꝯpl'oni: ⁊ sit
poss̄e vt i ea mereaꝛ colorē ꝯ̄riū illi colori. aut odorē
aut saporē ꝯ̄rio ꝯ̄mis. Et sit poss̄e vt ea nō mereaꝛ ꝯ̄
riū p̄ᵒ. ¶ Qꝛ si iā mereꝛ colorē ꝯ̄riū illi: deīde sint eq̄
lis q̄titatis pueīt i ꝯmixto 2ᵒ color ꝯpositꝰ ex duobꝰ
coloribꝰ. Et si sꝫ diuersa ꝯtineꝛ i 2ᵒ ꝯmixtio color ma
gis decliuis ad vnū duoꝝ coloꝝ si āt fꝫ n̄ mereꝛ colo
rē oīno: ⁊ silr odorē aut saporē ⁊ sint eq̄lia: q̄ i eis re
piꝛ: color ē p̄mꝰ ⁊ odor ē p̄mꝰ. Et si sint iā fracta ꝑꝑ
ꝯmixtionē ptiū ꝑuataꝝ minutaꝝ vl' inimica aliīs ꝯ̄
riīs ⁊ colori 2ᵒ n̄ sit impssio pēiꝰ: q̄m hoc ēt frāgiꝛ fra
ctiōe puīꝫ ꝑmixti colorato. ⁊ q̄si illd̄ corpꝰ vꝛ v̄bi grā
albū. Et ē poss̄e vt sit virtꝰ eiꝰ nō virtꝰ albi ꝑ hoc qd̄
ē albū: sꝫ ē ei v̄tꝰ alia opposita p̄me. Nā cū ē corpꝰ ꝑ
miscēdū ꝑuatū colore ita vt sicut est eq̄lis q̄titatꝫ sit
eq̄lis i potētia ē virtꝰ cōprehēsa inꝛ duas v̄tutes eq̄
les. Si aūt ē fortiꝰ plurimū colorato est impssio v̄tu
ti ꝯ̄rie v̄tuti corpis associati albedini: ⁊ ē albedo v̄bi
grā. faciēs necēū vt sit frigidū ⁊ ip̄m ē calidū subito
hoc ē q̄n ē eq̄lis q̄titatꝫ. Cū aūt ē v̄bi grā. hoc qd̄ nō
hꝫ colorē aut hꝫ colorē ꝯ̄riū paucē q̄titatꝫ cū cōpo
ne ad illd̄. s. plurime q̄litatꝫ ⁊ v̄tutꝫ nō imp̄mit pēiꝰ
impssionē i colore illiꝰ alteriꝰ ⁊ vicit illd̄ v̄tute victo
ria vehemēti ita vt sit color eiꝰ q̄si n̄ hēat v̄tutē ina
tā oīno. ℣ Cōsidera ambas dispōnes i līb. lactis cui
si ꝑmisceas duos aureos euforbi ita ꝑmiscendo: vt
sint q̄si res vna ē ꝑmixtū ex eis calefaciēs in vltimo
⁊ sensus nō discernit euforbiū ex eis. vtrisq̄: neq̄ co
lorē eiꝰ neq̄ ꝑuationē ipsiꝰ a colore si ē ꝑuatū colo
re. ⁊ nꝫ videt nisi albedinē purā: ⁊ nos q̄dē veraces
erimꝰ q̄ hec albedo ē sube frigide. v̄. g. si posuerimꝰ

q̄ lac ē friī ⁊ mētiemur si dixerimꝰ q̄ hec suba [illegible]
ē frā. Et illd̄ iō q̄m hec albedo nō ē color huiꝰ corp[...]
cōfusi ꝑmixti ex pte vn̄ ē ꝯfusuꝫ ⁊ ꝑmixtū: sed ē [...]
vniꝰ simpliciū eiꝰ vicētis q̄titate vici v̄tute q̄ [...]
ta ē ex eo: ⁊ ita oꝫ vt tu formes dispōnē i albo [...]
ra q̄ ē cōmixtiōi q̄ ē i vltio caliditatis: ⁊ vꝛ q̄ sit [...]
cut pip albū. queadmodū cū hoc ē ꝑmixtū [...]
q̄nꝫ cōmisceꝛ natura ⁊ ē forma eius hec forma [...]
q̄dē q̄litatū sensataꝝ: q̄dā sunt digniores: vt [...]
i eas impssionē maīfestā illd̄ qd̄ eis ꝑmisceꝛ et [...]
⁊ dū pseuerāt q̄litates eaꝝ vere sensate ⁊ nō [...]
i eis ꝯ̄rie eaꝝ sꝫ vicētiū v̄tutū: ⁊ hoc q̄dē ē i sapo[...]
n̄ fꝫ q̄ sit necessariū: sꝫ fꝫ q̄ ē poss̄e. Et post sapo[...]
ē i odoribꝰ. ⁊ post vtrosq̄ ē i coloribꝰ ⁊ i coloribꝰ [...]
ē sicut sine fiducia cū eo. Et ex causis q̄dē i q̄bꝰ sapo
res vicūt odores i hoc caꝰ ē aduētꝰ eoꝝ ad sensū
cū obuiatiōe. ℣ Sūt ḡ digniores vt ꝑducāt ex o[...]
tibꝰ medicine v̄tutē: sꝫ odores ⁊ colores [...]
ne obuiatiōe ptiū suoꝝ corpoꝝ. q̄re poss̄e ē vt [...]
ad sensuꝫ ex ptibꝰ hn̄tibꝰ odorē vapor ex [...]
eiꝰ ⁊ iobediēs fiat vapor spissꝰ ꝑtiū eiꝰ ⁊ nō vapor
⁊ poss̄e ē vt pueniat ad ip̄m color maīfesti ⁊ ē [...]
victo occulto. Et q̄m odores q̄nq̄ significāt sapores
sicut odor dulcis ⁊ acetosi ⁊ acuti ⁊ amari: [...]
odores seq̄ntes sapores. Sapores ḡ i significatio
ne sꝫ plꝰ veri: deinde odores post colores. [...]
in saporibꝰ nō caderet ēt hec cōpositio ꝑdcā nō [...]
opiū in amaritudie sua cū fritate supflua. ¶ [...]
error q̄ accidit in saporibꝰ cadit i pte frigoris [...]
latere caloris. s. vt isti medicie sapor significās [...]
tatē cū sit frā. hec. n. plꝰ ē q̄ vt medicꝰ isti sapor [...]
frigꝰ cū sit calida: q̄m calor i pluribꝰ dispōnibꝰ ē [...]
tioris impssiōis ⁊ manifestioris opōnis ⁊ magis pe
netrās. ℣ Si ḡ frido sit ꝑmixtū in cōpl'one naturali
calidū summa v̄tutꝫ cuiꝰ sit summa frāgēs frigꝰ [...]
ei oppōiꝛ. ē dignꝰ vt appeat ei sapor frāgēs [...]
ipsiꝰ: cū sit calidū i oībꝰ dispōnibꝰ magis penetrās
magis vincēs: ⁊ dignꝰ vt ferat sapores ⁊ odores. Et
ꝑꝑ hāc cāꝫ nō iuēis acetosuꝫ: aut pōticū i q̄ nō c[...]
mixtio sensu q̄ sit calidū fꝫ p'lm sue cōpl'onis: [...]
iuēis amaꝝ ⁊ mordicatiuū frīm fꝫ p'lm sue cōpl'onis
verūtn̄ hoc ē p'lm ⁊ multo plꝰ p'limitatꝫ q̄ [...]
ē necessariū. Et postq̄ scis canonē istū oꝫ [...]
remꝰ tibi illd̄ qd̄ dn̄t medici de saporibꝰ ⁊ odoribꝰ ⁊
coloribꝰ. ℣ Jpsi eīm ponūt sapores simplices [...]
q̄tuis sint pēiꝰ octo sapores ⁊ vnꝰ ꝑuatꝰ sapore [...]
isipidꝰ vl' almach vl' almase: cuiꝰ sapor [...]
prehēdiꝛ: sicut aq̄. ipsi ei nominant saporē [...]
situ iudicaꝛ tali iudicio qd̄ ē actu. aut iudicio qd̄ [...]
tētia nō efficiēs oīno ⁊ ē illd̄ qd̄ nō hꝫ saporē [...]
duos modos. s. aut isipidū ꝑuatū sapore fꝫ [...]
aut isipidū ꝑuatū eo apd̄ sensuꝫ. Insipidū aūt [...]
ritatē ē cui nō inest sapor fꝫ v̄itatē. Et isipidū apud
sensuꝫ ē illd̄ qd̄ i seipo hꝫ saporē. Veꝝ ꝑꝑ vehemen
tiā sue spissitudis n̄ resoluiꝛ ex eo aliq̄d qd̄ lingue ad
misceaꝛ ⁊ cōprehēdat ip̄m: deīde cū igeniaꝛ vt resol
uanꝛ ptes eiꝰ ⁊ vt subtilienꝛ sentit saporē eiꝰ sicut es
adustū ⁊ ferrū. lingua ei nō ꝯseq̄ꝛ ex eis saporē q̄m
nō resoluiꝛ ex suba amboꝝ aliq̄d pueniēs ad humi
ditatē positā i lingua q̄ est media in sensu gustus. Et

ringeniek vt i ptes minimas ꝯuertat̃ apparebit ei⁹ sapor fortis. Sapores ãt sunt octo q̃s ipi dñt q̃ sunt ꝟe sapores post isipidũ. Et sunt dulcedo amaritudo acuitas salsedo acetositas põticitas stipticitas ⁊ vnctuositas. nt dñt q̃ suba serẽs saporẽ aut ẽ spissa terrea. aut ẽ subtilis aut media ⁊ ei⁹ ꝟt⁹ est, calã aut frida aut eq̃lis. ¶ Spissa igit̃ terrea si ẽ cala tũc est amãra. ⁊ si ẽ frigida ẽ põtica. ⁊ si ẽ eq̃lis. tũc ẽ dulcis. ¶ Et subtilis si ẽ cala tunc ẽ acuta. ⁊ si ẽ frã tũc ẽ acetosa. ⁊ si ẽ eq̃lis tũc ẽ vnctuosa. ¶ Et media i spissitudine ⁊ subtilitate. si ẽ calã tũc ẽ salsa. ⁊ si ẽ frã tũc est stiptica: ⁊ si ẽ eq̃lis. tũc dicũt q̃dã q̃ ẽ isipida: ⁊ isipidaꝯ ꝟba. ¶ Acutũ ãt ẽ calidi⁹. deĩ amarꝫ. deĩ salsũ: q̃m acutũ ẽ forti⁹ ad ꝟsoluẽdũ ⁊ ad icidẽdũ ⁊ abstergẽdũ q̃ amarꝫ: deĩ salsũ ẽ sicut amarꝫ ꝯfractũ cũ hũiditate frã qd̃ sigt illd̃ qd̃ dicim⁹ i mõ gñatiõis ei⁹: ⁊ silr cũ salsũ calefit a sole aut igne: aut sepatione aq̃itatꝭ frãgẽte ꝟtutẽ calorꝭ fit amarꝫ: ⁊ silr baurac ⁊ sal amarꝫ calidi⁹ ẽ sale qd̃ comedit̃. ¶ Põticũ ꝟo ẽ fridi⁹: deĩ stipticũ postea acetosũ: ⁊ pp h⁹ in olib⁹ fructib⁹ q̃ dulcescũt pꝰs ẽ põticitas vehemẽs iꝯfrãtiõis. Cũ g̃ currũt i eis aq̃itas ⁊ acritas itavt tempent̃ parũp cũ acritate ⁊ calefactiõe sol digestiua ꝯuñt ad acetositatẽ sicut acresta: ⁊ iter illd̃ trahunt ad stipticitatẽ parũp põticitate. deĩ pmutant̃ ad dl̃cedinẽ cũ agit i eis calitas digestiua sicutvua. Et qñ q̃ pmutat̃ ex põticitate ad dl̃cedinẽ absq̃ acetositate sicut oliue. Acetosũ ꝟo q̃uis sit min⁹ frm̃ q̃ stipticũ: tñ i plib⁹ ẽ plis ifrãtiõis eo pp sui subtilitatem ⁊ penetrationẽ suã ¶ Põticũ aũt ⁊ stipticũ sũt i sapore ppinq̃: s; stipticũ nõ ꝯbit nisi q̃ ꝟ lingua manifestũ ẽ. põticũ ꝟo ꝯbit ⁊ exaspat qd̃ manifestũ ẽ ⁊ occultũ. Et ex eis q̃dẽ q̃ valet ad exasperationẽ ei⁹. s. põtici ẽ q̃ ipꝫ ñ diuidit̃ pp sui spissitudinẽ i ptes minimas velocit̃ neq̃ ꝯtinuãt̃ adinuicẽ velocit̃. Et pp has duas cãs ipãꝝ cal⁹ i lingua sepat̃ sensibilr q̃re diuersificat̃ pp stipticitatẽ suã i ptib⁹ ei⁹ ⁊ diuersificat̃ sic⁹ eaꝝ ⁊ exaspant̃. Et ad illã diuersitatẽ iuuat diuersitas ptiũ mẽbri i poris suis ⁊ suis ꝯtinuationibus. Et põticũ q̃dẽ ẽ subtiliꝰs ⁊ magis itrãs. Acutũ ꝟo ⁊ amarꝫ sẽ liguã radẽtia rasiõe: s; amarũ ñ radit nisi qd̃ de ligua appet. Acuti ãt abrasio ⁊ ei⁹ sepatio ẽ pfunda: q̃m ẽ subtilis subẽ pfundãs: s; amarũ ẽ grauis subẽ sicce. ⁊ pp illd̃ ipsi⁹ purꝝ nõ recipit putrefactionẽ ex q̃ aial gñat̃: nꝫ purꝝ ipsi⁹ nutrit aial. ⁊ pp siccitatẽ suã amarꝫ qd̃ abradit: abradit cũ exaspatiõe aliq̃. ¶ Ex eis aũt ñ calitatẽ acuti amari calitatẽ fortiorẽ efficiũt ẽ ipi⁹ penetratio. q̃re vehemẽter icidit ⁊ vehemẽter resoluit ita vt corrodat ⁊ putrefaciat ⁊ pueniat ad hoc vt iterficiat. ¶ Dulce ꝟo ⁊ vnctuosũ q̃do dilatã liguã ⁊ leniũt eã faciẽdo currere illd̃ qd̃ frig⁹ lesit ⁊ ꝯgelauit absq̃ resolõne: ⁊ remouẽt ipsi⁹ aspitatẽ. verꝫ vnctuosũ facit illd̃ absq̃ calefactiõe manifesta: ⁊ dulce facit illd̃ cũ calefactione. Quapp digerit dulce pl⁹: dicũt medici. Dulce ñ factũ ẽ suaue vel delectabile: nisi q̃ talr abstersit q̃ssitudinẽ q̃ eã aptat ⁊ lenit eã ⁊ currere facit ipãꝫ ⁊ remouet ipedimẽtũ ꝯgelatiõis ei⁹ absq̃ icisiõe ⁊ sepatiõe ꝯtinuitatꝭ ⁊ obuiatiõe laboriosa ⁊ nꝫ calefacit cũ calefactiõe nociua: imo dl̃ectabili sicut ẽ dl̃ectatio aq̃ tẽpate cale cũ effundit̃ sup corp⁹. Sermo ꝟo dr̃e distinguẽs i h⁹: apd̃ illũ ẽ: q̃ ẽ altioris grad⁹ q̃ medici. Et ñ oꝫ q̃d vt sit illd̃ qd̃ ẽ dulci⁹ nutribili⁹ nꝫ illd̃ qd̃ ẽ suaui⁹ ẽ nutribili⁹: q̃uis sit ipole q̃n i oi nutriẽte apd̃ medicos sit dulcedo. aliq̃: verũtñ nutrimẽtum aliq̃s idiget ꝯditiõib⁹ p̃ter dulcedinẽ hãc. Et vnctuosũ ꝯpatũ ẽ dulci. Spissũ ꝟo qd̃ ad vtrũq̃ coꝝ conuertit̃ ꝯpõne calitatis pportiõalis. ꝯuertit̃ ad dulcedinẽ cũ ẽ imixtio sue subtilitatꝭ cũ aq̃itate ⁊ pauca acritate: ⁊ ꝯuertit̃ ad vnctuositatẽ cũ ẽ itẽsio sue subtiliatiõis cũ aq̃itate dl̃ectabili ⁊ pmisceat̃ ei acritas plima c⁹ itroit⁹ ad aq̃itatẽ sit vehemẽs. Amarꝫ ãt et salsũ liguã abradũt. verũtñ salsũ abradit leuit̃ ⁊ lauat ⁊ ñ exaspat ⁊ iuuat ipꝫ ad illd̃ aduẽt⁹ obuiatiõis sue mẽbro ad oẽs ptes ei⁹ cũ eq̃litate pp sui subtilitatẽ: s; ipꝫ tñ ledit os stõi. amarꝫ ꝟo abradit itavt exaspet ⁊ iuuat ipꝫ ad illd̃ diuersitas locoꝝ suoꝝ q̃ diximus. Acutũ ꝟo ⁊ acetosũ mordicãt linguã: s; acutũ mordicat eã vehemẽter cũ calefactiõe. Et acetosũ mordicat eã mediocrit̃ absq̃ calefactiõe. ¶ Et salsũ q̃d pueñt ex resolõne amari i isipido aq̃so. cũ g̃ ꝯgelat̃ sicut aq̃ cineris fit salsũ. Et acetosũ puenit ex ꝯuersiõe dl̃cedis cũ diminutiõe calitatꝭ: aut digestiõe põticitatꝭ cũ augmẽto hũiditatꝭ ⁊ calitatꝭ: ⁊ ei⁹ suba s; summã rei ẽ suba hũida: ⁊ silr dulce. suba et ei⁹ ad hũiditatẽ ptinet. s; suba amari ⁊ põtici ad siccitatẽ. ¶ Opatiões aũt dulcis sunt digõ ⁊ lenificatio ⁊ multiplicatio nutrimẽti ⁊ nã diligit ipꝫ ⁊ ꝟt⁹ attractiua atrahit ipꝫ. ¶ Et opatiões amaritudis sunt abstersio ⁊ exaspatio. ⁊ opatio põticitatꝭ ẽ ꝯctio si ẽ debilis ⁊ expssio si sit fortꝭ. ¶ Et opatiões stipticitatis sũt ꝯctio ⁊ ispissatio ⁊ iduratio ⁊ retẽtio. ¶ Et opationes vnctuositatꝭ sũt lenificatio ⁊ lubrificatio ⁊ coctio pua. Et opatiões acuitatis sũt resolõ ⁊ icisio ⁊ putrefactio. ¶ Et opatiões salsedis sũt abstersio ablutio ⁊ exiccatio: ⁊ phibꝫ putrefactionẽ. ¶ Et opatiões acetositatꝭ sũt ifrãtio ⁊ icisio. ¶ Et q̃nꝫ aggregant̃ duo sapores i suba vna: sicut ẽ aggregatio amaritudis ⁊ stipticitatꝭ i licio: ⁊ nõiat̃ horribilitas: ⁊ sicut aggregatio amaritudis ⁊ salsedis i lacub⁹ ⁊ nõiat̃ turpido. ⁊ sicut aggregatõ acuitatꝭ ⁊ dl̃cedis i melle cocto. et sicut aggregatio amaritudis ⁊ acuitatꝭ ⁊ stipticitatꝭ i melõgena. ⁊ sicut aggregatio amaritudis ⁊ isipiditatꝭ i endiuia. ¶ Et q̃nꝫ adiuuãt se ea q̃ pueniũt ex duob⁹ saporib⁹: ad ꝯfortãdũ illd̃ q̃ puenire dbebat ex vno sapore. ¶ Acuitas. n. ⁊ mordicatio remanentis i aceto ex vino faciũt ipꝫ vehemẽtioris ifrigdatiõis q̃m acuitas ⁊ mordicatio apiũt trãsit⁹ ⁊ adiuuãt ad penetrãdũ ⁊ nõ perueniũt i aceto ad hoc: vt ipꝫ calefaciãt ita q̃ ide sit curãdũ. g̃ fit ifrãtio aceti magis pfundãs. ¶ Et quãdoq̃ iuuant se ea que pueniũt ex duob⁹ saporib⁹ ad cõstringẽdũ illud qd̃ prouenit ex vno sapore: sicut acetositas ⁊ põticitas i ꝟcresta. põticitas. n. acreste phibꝫ ei⁹ acetositatẽ ab ifrigdatiõe vltima. ¶ Et q̃nq̃ ꝯcẽtia iuuat q̃litatẽ ⁊ q̃nq̃ est ꝯtra. Iuuãs q̃dẽ est sicut subtilitas q̃ associat̃ acetositati. ⁊ ponit ifrigdationẽ ei⁹ magis pfundantẽ. ꝯtra ꝟo est sicut spissitudo q̃ associat̃ lacti in acetoso ⁊ ponit infrãtionẽ ei⁹ breuiori spacio. Et q̃nq̃ accidit vt sint quidam sapores non puri: ⁊ deinde purificent̃

fm tps sicut aq̄ acresc͠e. cū. n. super ipaȝ plōgaꝛ tps
purificaꝛ ei⁹ acetositas pp̄ multitudinē ei⁹ qd̄ residet
ex pōtico ⁊ reliq̄s. Et q̄ñ accidit vt sint q̄dā sapores
puri ⁊ pmiscet eos tps cū alijs sicut mel. tps. n. ipm
amaꝝ efficit ⁊ acuit augm̄tata acuitate ⁊ amaritudi
ne: ⁊ sicut vigorat amaritudo tpis ⁊ ei⁹ acuitas exp̄s
sionē vne: nā tps i p̄mis dat amaritudinē pmixta ter
ra: deide icipit in ipa puritatē ⁊ clarificationē face=
re. Cū ḡ pmiscenꝛ pōticū ⁊ amaꝝ fit absersio cū sti
pticitate ⁊ ē ꝯueniēs ꝯsolidatiōi exituraꝝ i qb⁹ ē laxi
tas pauca: ⁊ ꝯueīt oī solonic⁹ cū ē opilō ⁊ ꝯfert sple
ni mltū si amaritudo n̄ ēi eo dbilis ⁊ oia q̄dē q̄ sunt
hmōi ꝯferūt stō ⁊ epati. Amaꝝ eñi absolutū ⁊ acutū
absolutū nocēt viscerib⁹. Et si associaꝛ eis stipticum
ꝯferūt: nā ipa sua amaritudie radūt: ⁊ cū eo qd̄ ē eis
de stipticitate seruat ꝟtutē visceꝝ. Et q̄nq̄ ē i stipti=
co amaro. imo i stiptico i q̄ n̄ apparet multitudo ama
ritudis ꝟt⁹ soluēs colerā citrinā ⁊ aq̄sitatē cū exp̄s=
siōe ⁊ n̄ ē i ipo ꝟt⁹ soluēs flegma viscosuȝ: et ppē si
stipticitas ē fortior amaritudie: et hoc ē sicut absin=
thiū. ¶ Oē āt dulce cū stipticitate viscerib⁹ ē amicuȝ
q̄m ē suaue et ꝯfortās ēt. Et pĥibet exasperationeȝ
nieri: q̄m ē sile tēperato. Et oē exiccatiuū ppter pō=
ticitatē suā: aut stipticitatē cū ē i eo vnctuositas: aut
isipiditas: aut dulcedo: et vlr qd̄ pĥibet mordicatio
nē ē gn̄atiuū carnis. ¶ Si aūt ē stipticū cū acuitate
et amaritudine et ē cōpositū ex suba ignea et terrea
ē cōueniēs vlcerib⁹ et exitur' i qb⁹ ē hūiditas mala:
et ē ꝯueniēs valde ad ꝯsolidādū. ¶ Et q̄ñ fit cōposi
tio ex ꝟtutib⁹ istis fȝ cōpōnē maꝫ eaꝝ: et saporē fȝ
rōcinationē quā ꝯditionauim⁹ añ. ¶ hec ḡ sunt q̄ di
xim⁹ de saporib⁹ et q̄ sequunꝛ fȝ ipaꝝ ꝯn̄ᵃ. ¶ Ser=
mo aūt ꝟificās i his reb⁹ ē sapiētie nālis: fȝ medicoꝝ
titas hec sufficit assumpta ex eis. ¶ Odores ꝟo pue
niūt a calitate et pueniūt a friditate: fȝ coꝝ olfacio
et ipsoꝝ sternutatio ē calitas fm plm: q̄m cā plima i
ppinq̄tate odoꝝ ad ꝟtutē odorādi ē suba subtilis
vaporosa: q̄uis sit iā ꝯcessum: q̄ sit fm semitā cōuer
sionis aeris preter resolōnē alic⁹ rei ex habēte odo=
rē verūtn̄ ē p̄mū si fm plȝ. ¶ Oēs ergo odores ex q̄=
bus sentitur mordicatio declinās ad lat⁹ dulcedinis
sunt calidi. ⁊ illi ex qb⁹ sentiꝛ acetositas ⁊ charagiati
rozaꝛ oēs sꝫ frigidi. Et bn̄ redolētia fm plȝ sunt cal'a
nisi illa qb⁹ associaꝛ rozalitas: vt ⁊ sedatio spūs ⁊ an
helit⁹: vt cāphora ⁊ nenufar. Corpa ei āboꝝ n̄ eua=
cuanꝛ ex suba ifrigiditate associata odori vsq̄ ad ce
rebꝛū. ¶ Oē ḡ bn̄ redolēs ē calidū: ⁊ silr oē alesenia
ti: q̄re ppter illd̄ sunt faciētia dolorē capitis. De co=
lorib⁹ iā locuti fuim⁹ et fecim⁹ te scire q̄ ipsi diuersi
ficanꝛ fm plm: et nō sunt sicut odores fm plm: fȝ ipi
demōstrāt i intētiōe vna demōstrationē plimā. Et ē
qd̄ cū spēi vni⁹ diuersificanꝛ modi: et q̄dā coꝝ sunt
dclines ad albedinē. et q̄dā coꝝ dclines ad nigredi
nē. et q̄dā coꝝ sꝫ dclines ad ticturā rubeā aut nigrā
tūc ad albedinē dclinātes si sꝫ i spē frigidi: nā sꝫ frigi
diores: et dclinātes ad alia duo sꝫ min⁹ frigidi. Et si
nā trahit ad caliditatē tūc res est ecōuerso. Et h⁹ q̄
dꝛ q̄nq̄ diuersificaꝛ in reb⁹. verūtn̄ illd̄ qd̄ ē fm plu=
rimū est q̄ dixi añ. Loquamur ergo nūc de opera=
tionibus medicinarū singulariū.

¶ De operationibus medicinarū singularium. Cap. iiij.

Dicem⁹ q̄ me^c simplices hn̄t operatiōes vlēs
operatiōes particulares: et operationes sile[s]
vlib⁹. Operatiōes itaq̄ vles sꝫ sicut calefactio: [et]
frigidatio et expulsio et attractio et vlceratio et [ꝯso]
lidatio: et q̄ sꝫ silia illis. Et operatiōes particula[res]
sꝫ sicut iuuamētū i cācro ⁊ iuuamētū i emoroy[dis]
⁊ iuuamētū i ictericia ⁊ silia his. Et opatiōes q̄ [si]
miles vlib⁹ sꝫ sicut puocatio ⁊ solo: ⁊ q̄ sꝫ silia [his].
he. n. q̄uis sint particulares: q̄ sꝫ operatiōes i me[m]
bris ppriis ⁊ cū instris ppriis: tn̄ sꝫ siles vlib⁹ q̄[m]
operatiōes reꝝ q̄ꝝ iuuamēta ⁊ nocumēta sꝫ cō[ia]
hoc q̄ patiꝛ ab eis corp⁹ totū nō per accñs. ¶ Nos
ꝟo n̄ rememoramur h̄ nisi operationū eaꝝ vlīū ⁊ si
miliū vlib⁹. Vliū itaq̄ operationū alie sꝫ q̄ sꝫ p̄me. Et
alie sꝫ q̄ sꝫ scd̄e. Et p̄me q̄dē sꝫ operatiōes q̄tuor q̄
sꝫ ifrigidatio calefactio hūectatio ⁊ exiccatio. Scd̄a
rū ꝟo alie sꝫ q̄ sꝫ iste eedē operatiōes, fȝ sꝫ [...]
aut cōparate cū termino additiōis. aut [...]
sicut adustio ⁊ putrefactio. ⁊ sicut ꝯgelatio. [...]
eedē sunt calefaciētes ⁊ ifrigidātes: fȝ sꝫ [...]
cōparate. ¶ Et alie sunt q̄ sꝫ opatiōes alie. fȝ sꝫ [...]
cedētes ab illis. sicut stupefactio ⁊ sigillatio ⁊ [...]
ctio ⁊ lubrificatio ⁊ apertio ⁊ ꝯglutinatio. ⁊ q̄ sꝫ si[lia]
illis. ¶ Vlib⁹ ꝟo siles sunt sicut vrīe solo ⁊ puoca
tio ⁊ sudoris eductio. Et añ q̄dē q̄ loq̄mur de op[era]
tionib⁹ eaꝝ loq̄mur de ppietatib⁹ q̄s i seipsis h[n̄t].
¶ Dicim⁹ ḡ q̄ ppietatū q̄s me^c i seipsis hn̄t alie [sꝫ]
ipe q̄litates q̄tuor note. ⁊ alie sꝫ odores ⁊ colores ⁊
alie sunt ppietates famose: q̄rū sunt iste subtilitas
⁊ spissitudo ⁊ pulverizādi ppietas ⁊ viscositas ⁊ c[on]
gelatio ⁊ cursus. ⁊ mucillagiositas. ⁊ oleaginositas
⁊ spōgiositas. ⁊ leuitas ⁊ g̃uitas. Medicina āt sub
tilis ē cui⁹ ppietas ē vt cū a ꝟtute patiꝛ nāli q̄ i no
bis ē diuidaꝛ i corpib⁹ nr̄is i ptes minimas sicut ca[s]
sia ⁊ cinamomū. ⁊ hec q̄dem medicina magis con
fert in oibus suis impressiōibus q̄ oēs me^c. [...]
in ei⁹ desiccatiōe nō sit mordicatio. tn̄ ꝯseq̄ꝛ des[icca]
tionem rei fortis mordicantis. ¶ Et intelligo p sp[is]
sam cuius nō est illd̄ de suis proprietatib⁹ sicut [cu]
curbita ⁊ gypsum. ¶ Per viscosam vero iudicā[mus sig]
nificamus oēm medicinaȝ cui⁹ proprietas est a[ct]
aut po^a que est ei⁹ opatio cū caliditas inata i e[am]
ipressionē efficit vt recipiat extēsionē suspendēdo e[t]
nō abscindaꝛ ppterea q̄m extendiꝛ. Et est illa cu[m]
duab⁹ extremitatib⁹ cum duo adherēt corpora m[o]
uentur ad elongationem possibile est vt euȝ [...]
moneatur preter quod illud quod est inter eas ab
scindatur sicut mel. Et pulverizabilis quidem est
que in partes diuiditur paruas propter comp[ressio]
nem paruam cum siccitate aut congelatione: sic[ut]
aloes bonū. ¶ Et ꝯgelatiua est illa cui⁹ ppietas e[st]
vt pueniat talr q̄ moueaꝛ ptes eius ad dilatatio[nem]
a quocunq̄ loco ponitur. veruntamen actu est [...]
secundum suam figuram et suum situȝ propter [...]
frigidam valde sicut cera. et vniuersaliter est cu[ius]
proprietas est vt fluat: nō tamen actu fluit. Et me[di]
cina q̄dem decurrens est medicina: q̄ nō firmaꝛ fm
suā figurā ⁊ sitū suū cū sistitur super corpus [...]

sed mouent ptes ei⁹ supiores ad iferiores i ptib⁹ad
q̃s eaꝝ pcessus ē possis:sicut fluxibilia oia.¶ Et me
di⁹ mucilaginosa ē illa cui⁹ pp̃etas ē vt cũ infundit i
aq̃ aut in corpore aq̃so sepent ex ea ptes pmixte illi
hũiditati:ꝛ pueniat suba aggregata ex eis ad lubri
citatē:sicut psilliũ ꝛ altea:ꝛ semia mucilaginosa sol
uũt cũ lubricitate nisi assent. ꝛ fiat coꝝ mucilagino
sitas ꝯglutinositas ꝛ retineat.¶ Et oleagina est me
dicia i cui⁹ suba ē aliq̃d vnctuositatꝭ sicut g̃na.¶ Et
spõgiosa ē medi^a q̃ ē sicca i actu terrea cui⁹ pp̃etas
est:vt cũ obuiat ei aq̃:aut hũiditas liq̃da pfundet
aq̃ i ipsa ꝛ penetret aq̃ i meatib⁹ ei⁹ occultꝭ:ita vt nõ
videat:sicut calx nõ extincta.In leui aũt ꝛ g̃ui res ē
manifesta.¶ Medicinaꝝ aũt opatiões famosas oꝫ
nos numerare ſꝫ ꝯditiones p̃dictas:deinde ꝯseq̃nt
ponam⁹ descriptiões ꝛ expositiões nominũ eaꝝ ſꝫ
ordinē vnũ.¶ Dr̃ g̃ medicia calefactiua subtiliati
ua resolutiua abstersiua carmiatiua vel exiccatiua
exaspatiua aperitiua mollificatiua maturatiua di
gestiua icisiua disrũpẽs:frãgitiua vẽtositatꝭ: attra
ctiua mordicatiua rubrificatiua pruritũ faciẽs vlce
ratiua corrosiua adustiua:frãgẽs disrũpẽs:putrefa
ctiua cauterizatiua excoriatiua.Iste g̃ sunt.xxij.ope
rationes.Et ē ordo ali⁹.ifrigidatiua ꝯfortatiua rep
cussiua ingrossatiua:cruduꝫ faciens stupefactiua. ꝛ
iste sũt sex operatiões. ¶ Et est ordo ali⁹. hũefacti
ua inflatiua lauatiua sordidatiua lubrificatiua pla
natiua.Iste itaq̃ sũt sex opatiões.¶ Et ē ordo ali⁹.
desiccatiua expssiua ꝯtractiua opilatiua glutinati
ua ꝯsolidatiua g̃atiua carnis sigillatiua.Iste g̃ sũt
octo operatiões.¶ Et ē aliud gen⁹ pp̃etatũ ſꝫ ope
ratiões eaꝝ pniciosa venenosa tyriaca bezahar:ꝛ ẽt
ẽ solutiua puocatiua sudorꝭ eductiua.¶ Oẽs g̃ iste
sunt.xlv.opatiões:q̃s elegim⁹ de sũma opationuꝫ
ꝑportiõataꝝ vl ptinẽtiũ. ꝛ nos q̃dẽ narrabim⁹ vnã
q̃q̃ haꝝ opationũ sua descriptõe.¶ Calefactiua
est nota.¶ Subtiliatiua g̃ est medicia cui⁹ pp̃etas
est vt pöat ẽẽntiã hũoris subtiliorẽ cũ calitate tpata
sicut ysop⁹ ꝛ alhasce ꝛ camomilla.¶ Resolutiua ṽo
est medicina:cui⁹ pp̃etas est vt separet hũiorẽ faciẽ
do ipm vaporeꝫ:ꝛ extrahendo ipꝫ a loco in q̃ fuit dten
t⁹.s.ptẽ post ptẽ donec assiduatiõe illi⁹ opõnis finiat
illd q̃d ex eo remanet fortitudine sue calitatꝭ:sicut
castoreuꝫ.¶ Et abstersiua q̃ñ est medicia cui⁹ pp̃e
tas est:vt moueat hũiditates viscosas ꝛ ꝯgelatas ab
orificiis poroꝝ i superficie mẽbri:ita vt elõget eas a
loco sicut aq̃ mellis.Oĩs autẽ medicina abstersiua
essentialr̃ lenit nãm lꝫ in ea nõ si ṽtus solutiua.ꝛ oẽ
amaꝝ est abstersiuũ.¶ Exasperatiua ṽo est medi
cina q̃ pöit superficiẽ mẽbri diuersaꝝ ptiũ i altitudi
ne ꝛ pfunditate:aut ppt fortitudinẽ ꝯctiõis sue cũ
spissitudie sube sue ſꝫ q̃ pmissuꝫ ē:aut ppt vehemẽ
tiã sue acuitatꝭ cũ subtiliatiõe sube ꝛ secat eã ꝛ de
struit eq̃litas:aut ppt suã abstersiõem a superficie
aspa:i pũ⁹ vl in radice plana p accñs:q̃m cũ abster
git a mẽbro grosse ẽẽntie cui⁹ supficies ē aspa:ꝛ ptiũ
sit⁹ diuersus hũiditatẽ viscosaꝫ currẽteꝫ super eã ꝛ
faciẽt puenire supficiẽ ẽẽncã planã egredit asperi
tas plima ꝛ pcedit:ꝛ h̃ medicie est sicut corona re
gia.ꝛ magis mãifesta opõ ipsi⁹ i exasperãdo nõ est

nisi i ossib⁹ ossib⁹ ꝛ cartilaginib⁹ ꝛ min⁹ mãifesta in
cute.¶ Aperitiua aũt est medicia cui⁹ pp̃etas est:
vt moueat mãꝫ existẽtẽ itra ꝯcauitatẽ meatuũ ad ex
teriora vt remanere faciat ꝯcauitatẽ meatuũ aptã.
ꝛ hec q̃d ē fortior abstersiua:sicut petroseliñ. ꝛ ipa
q̃deꝫ nõ efficit h⁹ nisi q: ē subtil ꝛ resolutiua:aut q:
est subtil ꝛ icisiua: ꝛ tu scies itentiõeꝫ icisiue tũ.aut
q: ē subtil ꝛ lauatiua.ꝛ scies itẽtõeꝫ lauatiue p⁹.Oẽ
aũt acutũ ē aperitiuũ:ꝛ oẽ amaꝝ subtile est apitiuũ:
ꝛ oẽ subtile liq̃dũ est aperitiuũ cum ad calitateꝫ:aut
ad eq̃litateꝫ declinat:ꝛ oẽ subtile acetosuꝫ est aperi
tiuuꝫ.¶ Mollificatiua ṽo medi^a est cuius pp̃etas
est vt pöat essentiã mẽbroꝝ hñtiũ spissos poros le
nioreꝫ calitate ꝛ hũiditate sua.Et accit ex h⁹ vt po
ri fiãt latiores ꝛ expulsio supfluitatũ:q̃ in eis ꝯtinet
facilior sicut emplastrum de aneto et semine lini.
¶ Maturatiua ṽo est medicia c⁹ pprietas est vt ac
q̃rat humori digestiõeꝫ:q̃m calefacit cũ eq̃litate ꝛ i
ipa est ṽtus ꝯctiua retinens hũores vsq̃ digerat
ꝛ nõ resoluat laboriose: et separet humidũ ipsi⁹ ab
ei⁹ sicco ꝛ est adustio.q: facit adustio vt separetur.
¶ Et digestiua est cui⁹ pp̃etas est vt acq̃rat cibo di
gestioneꝫ:ꝛ tu iaꝫ sciuisti illud in his que p̃terierit.
¶ Frãgens autem ventositates est illa cui⁹ pp̃etas
est vt essentiã efficiat ventositatis subtileꝫ aereã p
pter caliditateꝫ ꝛ desiccationeꝫ suã:q̃re resoluitur ꝛ
fugat ab eo in quo retenta erat: sicut semen rute.
¶ Et incisiua est medicina cui⁹ pprietas est vt pe
netret subtilitate sua in id q̃d est iter duas superfi
cies.s.hũoris viscosi ꝛ superficieꝫ i q̃ est inuiscatus: et
remouet ipꝫ ab ea:ꝛ ppt hoc adueniũt partib⁹ ei⁹
superficies diuerse operatiõis ppterea q̃ ipa sepa
rat eas.quare fit facilis expulsio eaꝝ a loco in q̃ fi
xe erãt:sicut sinapis ꝛ oxymel.¶ Et icisiua q̃deꝫ op
posita est viscose faciẽti adherere. sicut resolutiua
est opposita igrossatiue.ꝛ subtiliatiua opposita est
ispissatiue. Et nũerãt vnãquãq̃ eaꝝ ꝛ diffiniunt ex
ea q̃ compar est eis in rememoratione:ꝛ nõ est qui
dem ꝯditionis incisiue vt efficiat in essentiã humo
ris aliquid:sed in continuatiõe eius ꝛ fortasse sepa
rat ipsuꝫ in partes:ꝛ vnaq̃q̃ ipaꝝ est ſm simili
tudineꝫ essentie pric.¶ Attractiua ṽo est illa cui⁹ p
prietas est vt moueat hũiditates ad locum cui ob
uiat.ꝛ illd est ppter subtilitateꝫ sui ꝛ caliditatẽ suã
sicut castoreum.Et medicina vehementis attractio
nis est ea cuius pp̃etas est vt moueat hũiditates et
extrahat eas ex pfundo:ꝛ est cõferens valde sciati
ce passioni ꝛ dolorib⁹ iuncturaꝝ pfundaꝝ empla
strata post purgatiõeꝫ ꝛ per eã euellunt spine ꝛ sa
gitte ex locis in q̃bus retinent. ¶ Mordicatiua ṽo
medicina est in q̃ est q̃litas penetratiua valde subti
lis faciens puenire in cõtinuitate separatiõeꝫ plu
rimi numeri inordinati sit⁹ parue q̃titatis q̃re vna
queq̃ eaꝝ non sentitur singulariter sed sentitur to
tum quasi dolor vnus:sicut emplastruꝫ sinapis cuꝫ
aceto ꝛ acetum ipsuꝫ.¶ Sed rubificatiua est medi
cina cui⁹ pprietas est vt calefaciat membruꝫ cui ob
uiat fortiter: ita vt ad ipsum vehementi attractione
sanguinẽ attrahat peruenientẽ ad ei⁹ exteriora. ꝛ
rubefaciat ipsuꝫ ꝛ hoc est sicut sinapis et napellus

⁊ calamētū. ⁊ medicine rubificātes efficiūt opatio=
nē cauterizatōi ꝓpīquā. ¶ Pruritū āt faciēs ē me=
dicina cuiꝰ ꝓꝓetas ē ꝓpter acuitatē ⁊ calefactiōez sui vt at
trahat ad poros hūorē mordicatiuū pruritū faciētē
⁊ nō ꝑueniētē ad hoc vt exulceret. ⁊ q̄nꝫ adiuuāt ipꝫ
spine pilose durorū corporꝝ nō secāte sicut hebilꝫgi.
¶ Et vlceratiua q̄ð medicīa ē cꝰ ꝓꝓetas est vt ꝯsu=
mat ⁊ resoluat hūiditates ꝯtinuātes iter ptes cutꝭ ⁊
attrahat māꝫ malā ad eā: ita vt ꝑueniat vlcus sicut
anacardus. ¶ Sꝫ adustiua ē medicīa cꝰ ꝓꝓietas ē
vt resoluat subtile qð est in hūoribꝰ ⁊ mēbrꝭ ⁊ faciat
remāere cineritatē coꝝ sicut cuforbiū. ¶ Et corrosi
ua ē medicīa cꝰ ꝓꝓetas ē vt resoluat ⁊ ꝯsequat̃ exiꝰ
resolutiōe ⁊ vlceratiōe q̄teꝰ de suba carnis minuat̃
sicut flos eris. Rūptiua aūt medicina ē cꝰ ꝓꝓietas
est vt cū hūorē īuenit lapideū minoret ptes eius et
cōterat eas sicut saxifragia sicut lapis iudaicus. ⁊ re
liq̄. ¶ Putrefactiua v̄o ē illa cꝰ ꝓꝓietas ē vt corrū=
pat cōplōnē spūs ꝑueniētis ad mēbrūꝫ ⁊ cōplexio=
nem humiditatis membri eiꝰ cū resolutiōe: ita q̄ nō
est cōueniēs vt sint pō illius mēbri ⁊ nō peruenit ad
hoc vt adurat ipm ⁊ corrodat. ⁊ resoluat hūiditatē
eius. immo dimittit in ipso hūiditatē eiꝰ corruptā in
qua agit nō calor inatꝰ ⁊ putrefit. ⁊ huiꝰ q̄dē exēplū
est arseniciū ⁊ gūma ruthe agrestis. ¶ Cauterizatiua
aūt ē medicīa que carnē corrodit et cutē adurit. ita
q̄ idurat ⁊ exiccat eā ⁊ pōit ipāꝫ q̄si adustā. ⁊ fit sub
stātia illiꝰ cutis obstaculū meatus hūoris currētis:
aut eiectio in facie ipsiꝰ ⁊ noiat̃ escara. ⁊ admistrat̃ i
retētiōe sanguis ex arterijs capitis fluētis ⁊ hīs simi
libꝰ. sicut dragātū ⁊ colcatar. ¶ Excoriatiua aūt est
medicina cꝰ ꝓꝓetas est ꝑꝑ nimietatē sue obstersiōis
vt abstergat ptes cutis corruptas sicut costꝰ ⁊ aristo
logia ⁊ oē qð ꝯfert morphee ⁊ pāno ⁊ silibus. ¶ In
frigidatiua v̄o nota ē. ¶ Cōfortatiua est medicīa cꝰ
ꝓꝓietas est vt tēperet eēntiā mēbri et cōplonēz eiꝰ
donec ꝓhibeat̃ accipe supfluitates ad ipsūꝫ effusas
⁊ ipedimēta aut ꝓpter ꝓꝓetatē q̄ ē in ea sicut terra
sigillata tyriaca. aut ꝓpter eq̄litatē ꝯplonis sue: q̄=
re infrigidat illud qð ē calidius. ⁊ calefacit qð ē fri=
gidius fm quod visum est Galie. de oleo rosaceo.
¶ Repercussiua v̄o medicina ē ꝯtraria attractiue. et ē
medicina cꝰ ꝓꝓietas est ꝓpter frigiditatē suā vt in
mēbro faciat ꝑuenire frigꝰ ⁊ ispissēt ea ⁊ cōstrigant̃
pori ipsiꝰ. ⁊ frāgat̃ calitas eiꝰ attractiua: ⁊ ꝯgelet̃ il
lud qð ad ipm currit ⁊ inspisset ipm ⁊ ꝓhibeat ipm
ne ad mēbrū currat ⁊ ꝓhibeat mēbrū a receptōe ipiꝰ
sicut solatrū i ap̄atibꝰ. ¶ Et igrossatiua est ꝯtria sub
tiliatiue: ⁊ ē medicina cꝰ ꝓꝓietas ē vt faciat essentiā
hūiditatis grossiorē: aut cōgelādo ipāꝫ: aut inspis=
sando: aut ꝑmiscēdo. Crudū v̄o faciēs ꝯtraria est di
gestiue ⁊ maturatiue: ⁊ est medicina cuiꝰ ꝓꝓietas
est vt sua frigiditate destruat opationē calorꝭ inati.
⁊ ēt extraneī i cibo ⁊ hūorez ita vt remāeat idigestꝰ
⁊ nō coctꝰ. ¶ Et stupefactiua est medicina frā ex in
frātiōe eius quā i mēbro facit ꝑuēit vt ponat subāꝫ
spūs deferētis ad ipm v̄tutē motꝰ ⁊ sensus frām in
cōplōne sua ⁊ grossam in suba sua: q̄re nō vtūtur eo
v̄tutes aīales: ⁊ resoluit̃ cōplexio mēbri ꝓpter illð:
⁊ nō recipit impssionē virtutū aīaliū sicut opium et

insq̄amū ⁊ lactuca ⁊ papauer nigrū ⁊ mādragora ⁊
silia eis. ¶ Humectatiua aūt ē nota. ¶ Et inflatiua
est medicina in cuiꝰ suba est hūiditas: extranea gros
sa in qua cū calor inatꝰ opat̃ non velociter resoluit̃.
sed cōuertit̃ i vētositatē sicut sunt fasceoli. Et oīa in
q̄bꝰ est inflatio sunt faciētia soda nocētia ocul. ¶ Et
medicis v̄o ⁊ cibis sunt quorꝫ hūiditatē ꝓma resol=
uit digestio ad vētositatē: q̄re fit inflatio eoꝝ i stō et
resolo iflatiōis eoꝝ i ipo ⁊ i itestīs. ¶ Et ex eis sunt
quorꝫ hūiditas supflua q̄ est in eis. ⁊ ē mā inflatiōis
non patitur in stō aliq̄d donec ad venas vadat: aut
nō patiunt̃ in stō totaliter: sed ps eoꝝ. ⁊ remanet ex
eis q̄ patit̃ in venis. ¶ Et ex eis sunt q̄ patiunt̃ tota
liter in stō ⁊ ꝯuertunt̃ i vētosita tē. sꝫ nō resoluit̃ ꝑ se
ipsaꝫ sua ventositas in stomaco imo penetrat ad ve
nas. ⁊ ventositas eiꝰ remanet in stō. ¶ Et vlr qð eē
oī medicina in q̄ ē hūiditas supflua extranea ꝓpt
illud qð ei ꝑmiscet̃ ē inflatio sicut. ꝫꝫ. ⁊ semen eruce.
¶ Et oīs medicina cꝰ ē iflatiōez facere in venis ⁊ i
rilis mēbri inflatiua. ¶ Lauatiua v̄o ē oīs medicīa
cuiꝰ ꝓꝓietas ē vt abstergat nō virtute agente i ipā:
sed virtute patientie quā iuuat motꝰ. Et significo ꝑ
virtutē patiētez humiditatez: ⁊ ꝑ motū significo cur
sum: currens eīm subtile cū vadit sup orificia venaꝝ
lenit humiditate sua superfluitates. ⁊ remouet eas
suo cursu: sicut aq̄ ordei ⁊ aqua cucurbite. ¶ Sordi
dans v̄o vlcera ē medicina humectatiua q̄ ꝑmiscet̃
hūiditatibꝰ vlcerū ⁊ facit eas plures: ⁊ ꝓhibet desic
catiōnē ⁊ ꝯsolidatiōez. ¶ Lubrificatiua aūt est cꝰ ꝓ
ꝓietas ē vt hūectet supficiē corpis obuiātis meatui
⁊ retenti in ipso. ita vt remoueat ipm ab ea et faciat
ptes eiꝰ susceptibiliores cursus ꝓpter lenitatez eaꝝ
acq̄sitā ꝑ admixtiōez eiꝰ: deīn moueat̃ a loco suo gra
uitate sua nāli ⁊ v̄tute expulsiua sicut ꝑūa in sole=
ne sua. ¶ Applanatiua v̄o ē medicīa viscosa cꝰ ꝓꝓie
tas ē vt dilatet supficiē mēbri aspi dilatiōe plane su
perficiei: ⁊ fiat māifestū illiꝰ corpis ꝑ eā planū recte
asperitatis: aut currat ad ipꝫ hūiditas dilatata ꝑ hāc
extēsiōe. ¶ Et desiccatiua qð medicina est q̄ ꝯsumit
hūiditates sua resolōne ⁊ subtiliatiōe. ¶ Cōtractī=
ua v̄o medicīa ē q̄ facit euenire i mēbri ptibꝰ super
fluū motū currētē ad aggregatiōez vt ispissent̃ i suo
situ. ⁊ opilent̃ meatus. ¶ Sꝫ expssiua ē medicina ex
q̄ ꝑuenit̃ ꝓpterea q̄ ꝯbit ⁊ aggregat ptes: ad hoc vt
nectio faciat ꝑuenire hūiditates subtiles stātes i ꝯca
uitatibꝰ eaꝝ ad ꝯpssionē ⁊ sepatiōez. ¶ Opilatiua
aūt est medicīa sicca q̄ retinet̃ ꝓpt sui spissitudinē ⁊
siccitatē: aut ꝓpt suā glutinatiōez i trāsitu. ⁊ facit eue
nire in ipo opilatiōez. ¶ Cōglutinatiua ē medicina
sicca in q̄ est hūiditas pauca viscosa que adheret su
per orificia ⁊ opilat ea ⁊ tenet materiā currētez. Oē
aūt currēs lubricū cū i ipo operat̃ ignis fit ꝯglutina
tiuū opilatiuū retētiuū. ¶ Cōsolidatiua est medicī=
na q̄ exiccat ⁊ ispissat hūiditatē stātē iter duas sup=
ficies vulneris ꝓpinquas. ita vt ꝯuertant̃ ad cōglu=
tinatiōez ⁊ viscositatē ⁊ adhereat vna eaꝝ alteri si=
cut sanguis draconis ⁊ aloes. ¶ Carnis v̄o genera=
tiua est medicīa cꝰ ꝓꝓietas est vt ꝑmutet sanguinē
ꝑueniētē vulneri in carne ꝓpterea q̄ eīt ꝯplonem
eiꝰ ⁊ coagulat ipꝫ cū exiccatiōe. ¶ Et sigillatiua est

medicina exiccatiua q̄ exiccat supficiē vulneris ita vt fiat cortex sup ipaʒ custodiēs ipaʒ ex nocumētis vsq̄ quo gn̄et cutis naturalis. Et est oīs medicina eq̄lis l parū actiuis exiccās absq̄ mordicatiōe. ¶ Medicina v̄o pnciosa ē medicina q̄ ꝯuertit cōplōnē ad corruptionē supfluā corrūpētē sicut euforbiū ⁊ opium. ¶ Et venenū ē medicina q̄ corrūpit cōplōnē ad corruptionē nō cū ꝯtrietate tm̄ sʒ cū ꝓprietate q̄ ē i ipso sicut napell⁹. ¶ Albezahar at̄ ⁊ tyriaca sunt oēs medicine q̄rū ꝓprietas ē vt cōseruent sanitatē ⁊ v̄tutē in spū. vt ex eis appellat nocumētuʒ veneni a se. ⁊ q̄si nomē tiryace artificialib⁹ digni⁹ ꝯuenit ⁊ nomē albezahar singularib⁹ cadētib⁹ fm̄ naturā dign⁹. Et vī q̄ vegetabilia ⁊ mineralia ex artificialib⁹ digni⁹ nomē tyriace sumāt mīeralia. nomē albezahar. ⁊ vī ēt q̄ nō sit iter ea magna dr̄ia. ¶ Solutiua āt ⁊ ꝓuocatiua ⁊ sudoris eductiua sūt note. ¶ Oīs v̄o medicina i q̄ solo ꝯiūgit̄ cū ꝯtētiōe sicut hermodactil⁹ ē cōferēs in dolorib⁹ iūcturarū q̄m virt⁹ solutiua icipit ⁊ attrahit materiā ⁊ virt⁹ ꝯtētiua icipit ⁊ ꝯtrīgit meatuʒ materie q̄re nō redit ad ipm̄ materia neq̄ succedit ei alia. ¶ Oīs medicina resolutiua in qua ē ꝯtētio est eq̄lis ⁊ ꝯfert mollificatiōi iūcturarū ⁊ spasmo earuʒ ⁊ apātib⁹. flegmaticis. ⁊ ꝯtētio ⁊ resolutio ivnaquaq̄ earū cōfert in exiccādo. Cū ergo aggregant̄ ꝯtētio et resolutio fit fortior siccitas. ¶ Medicine vero solutiue ⁊ ꝓuocatiue fm̄ plurimū sunt ꝓhibentiū opationū. nā ꝓuocatiue fm̄ plurimū exiccāt fecē. ¶ Et medicine q̄bus aggregant̄ virt⁹ calefactiua. ⁊ virt⁹ ifrigidatiua sunt iuuatiue valde in apātib⁹ calis q̄n ad statū suū ꝑuenīūt q̄m ipse ꝓpterea q̄ ꝯtrīgunt repercutiūt: ⁊ ꝓpterea q̄ calefaciūt resoluūt. ¶ Et medicine in q̄b⁹ aggregat̄ virt⁹ tyriace cū frigiditate sunt iuuatiue ethice vehemēter. ¶ Et ille in q̄b⁹ aggregat̄ virtus tyriace cū caliditate ꝯferūt frigiditati cordis plus q̄ alie. ¶ Virt⁹ aūt q̄ diuidit ⁊ ponit vnāquāq̄ complexionē ad ptē quā meret̄. ita vt nō ponat virtutē resolutiuā i ptē materieiq̄ effundit̄ ad membrū neq̄ infrigidatiuā in latere materiei effuse ab eo est natura docta obedire creatori sublimi ⁊ glorioso.

¶ De iudiciis q̄rūdā medicinarū extrīsecis. Ca. v.

Medicinis accidunt iudicia fm̄ dispōnes q̄ eis ꝯueniunt p artē ⁊ ille q̄dē sunt sicut decoctio. ⁊ ꝯtritio: ⁊ adustio cū igne: ⁊ ablutio: ⁊ ꝯgelatio in frigore: ⁊ positio in ꝓpinquitate aliarū medicinarum ¶ Sunt enī medicine quarū iudicia alterāt̄ p illud qd̄ eis accidit ex istis dispositionib⁹ ⁊ q̄nʒ alterātur earū iudicia ꝓpterea q̄ aliis permiscent̄ medicinis q̄bus d̄ hoc loqui sit ꝯuenīēti⁹ in ꝯpōtiōe medicinarū. ¶ Dicemus ḡ q̄ medicinarū sunt q̄dā spissa hn̄tes corpa q̄re suas v̄tutes i d̄coctiōe nō amittūt. nisi nimiū in d̄coquēdo eas laboret̄ sicut radix cappis et aristol. ⁊ zedoaria: ⁊ q̄ sunt illis filia. Et eaꝝ sunt q̄dā medicine eq̄les q̄b⁹ mediocris sufficit decoctio. ⁊ si in eis violēter laboret̄ resoluēt̄ eaꝝ virtutes: ⁊ recedēt sicut semina v̄ rinā ꝓuocātia vt sticados ⁊ sibi silia. Et ex eis sunt medicine in q̄rū decoctiōe nō ꝑuenit̄ ad decoctionē eq̄lē. Jmmo modica eis sufficit decoctio: q̄re si addat̄ vltra feruorem p̄mū ebullitio vna resoluunt̄ earū virtutes: ⁊ separant̄ cū decoctione ⁊ nō remanet eis ipressio sicut epitimū: nā cū ei⁹ decoctio fit multa destruit̄ ei⁹ virt⁹ oīno. ¶ Et ex medicinis sunt q̄dā q̄rū virt⁹ ꝓpter ꝯtritionē destruit̄ sicut scamonea: q̄re opʒ vt vitima facultate cōteratur ne ex cōtritiōe caliditas eā cōsequat̄ corrūpēs ei⁹ v̄tutē. plurime p̄terea gūmarū sunt hm̄oi. ⁊ ipsarū q̄dē resolo̊ in humiditate conueniētior est q̄ ꝯtritio. Et oīum medicinarū in q̄rū ꝯtritione supflue elaborat̄ opatiōes destruūtur. nō eīm quotiēscūq̄ minoratur corpus v̄tutē suā fm̄ q̄litatē suā ⁊ fm̄ ꝓportionem minoratiōis ei⁹ seruat. imo possibile est vt diminutio corporis perueniat vsq̄ ad terminū: ne post ipm̄ corp⁹ aliq̄d sue operatiōis q̄ sibi ꝓpria est agat. q̄m nō est necessariū q̄n v̄tus alicui⁹ corporis facit motū aliquem: vt medietas illius corporis moueat illud qd̄ est motuʒ ab eo oīno. sicut decez hoīes mouent on⁹ aliqd̄ in die vno per miliare vnū. Nō ergo est necessarium vt quinq̄ moueant illud aliquantulum. nedū q̄ ipsum moueāt per medietatez miliaris: neq̄ medietas illi⁹ oneris: ita iā sit singularis vt q̄nq̄ singularē eā assumāt ⁊ valeāt ipsi⁹ facere permutationē. Jmmo possibile est vt suscipiēs permumutatienē nō patiat̄ a medietate v̄tutis penit⁹ cum ipʒ est cuʒ singularitate id qd̄ est cuʒ totalitate: ⁊ medietas ei⁹ nō est recipiēs a medietate illi⁹ qd̄ recipit in singularitatis dispositiōe q̄m est ꝯtinua cuʒ medietate altera nō sp̄arata ad hoc vt moueat̄ ab ea singulariter. ⁊ ꝓpter hoc nō q̄ntumcumq̄ minoratur corp⁹ medicine ⁊ minorat̄ virt⁹ iuenit patientē in minore sibi sili. neq̄ ēt opʒ vt hoc cuʒ q̄ntitate ꝓportionis sue minoratiōis efficiat in patiente a toto oīno operationeʒ lʒ q̄busdā videat̄ q̄ ꝓpter minorationeʒ nō destruat̄ forma ⁊ virt⁹. sʒ eoꝝ v̄ba i cōpositis sunt viciniora ad hoc vt eoꝝ icredulitas vires nō sumat. ¶ Et medicine q̄deʒ cū aliquā operationē hn̄t si in eaꝝ ꝯtritiōe superflue elaboret̄. possē est vt ad specieʒ alterā operatiōis permutent̄. nā v̄bi grā. si potentes sunt in euacuādo humoreʒ aut feceʒ deficiunt ab hoc ⁊ fiunt euacuātes aq̄sitateʒ ꝓpter casum virtutis eaꝝ. ⁊ q̄m ipse ꝓpter paruitatem suaʒ fiunt magis penetrātes: q̄re velocit̄ perueniunt ad membruʒ aliō a membro i q̄ stāt cuʒ sunt magne ⁊ ꝓcedit operatio ab eis. ⁊ in ipso sicut narrat Gal. sibi accidisse. Jnq̄t eīm superflue ꝯtriui cyminuʒ: q̄re permutatuʒ est ⁊ factuʒ est vrine ꝓuocatiuuʒ cuʒ prius fuerit i nā sui solutiuuʒ necie. ¶ Opʒ ḡ ne ad summuʒ perueniat̄ i ꝯterendo medicīas subtilis sb̄e. imo nō opʒ vt ad summuʒ perueniat̄ nisi i ꝯterendo medicinas spisse sb̄e ⁊ ꝓpe cuʒ est voluntas vt eaꝝ penetratio perueniat ad fineʒ elongationis: ⁊ sunt spisse difficilis mot⁹ sicut med̄ pulmonis cum sunt facte ex corallo ⁊ margaritis ⁊ lapide secdenigi. ⁊ que illis sunt silia. ¶ Judicia v̄o adustionis sunt ista: naʒ ex medicinis sunt q̄dā q̄ aduruntur vt v̄t⁹ eaꝝ minoret̄ ⁊ q̄dā sunt q̄ non aduruntur vt virt⁹ eaꝝ augmentet̄. Et oēs q̄deʒ me̊ acute subtilis sb̄e aut eq̄lis cuʒ ꝯduruntur. minuit̄ eaꝝ caliditas ⁊ ipaꝝ acuitas. ꝓpter illud qd̄ ex sb̄a ignea resoluit̄ istra i eis sicut attrimenta ⁊ colcotar. ¶ Medicinis v̄o q̄ruʒ sub̄a est spissa ⁊ ipsaꝝ virt⁹ est non acuta neq̄ calida adust o acquirit

virtutē calcā sicut calx. Ista ei fuit lapis i q̄ si fuit acuitas. cū ḡ adurit conuertit i acuitatē. ¶ Me^a vero ppt vnū quodq; accidētiū adurit aut vt frāgat ḃ ei^9 acuitate. aut vt acq̄rat acuitatē. aut subtiliet suba ei^9 spissa. aut pparet ad cōterēdū: aut vt destruat malitia q̄ est in ei^9 suba. ¶ Exēplū p̄mi ē attrimētū ⁊ colcotar. Exēplū scdi est calx. Exēplū tertij est cancer ⁊ cornu ceruinū qd adurit. Exēplū q̄rti est sericū. nā ipz administrat in cōfortādo cor. ⁊ si administret icisuzē ēt cōueniēti^9 q̄ si administret adustū. sz qm̄ icisum nō sequit minorationū ptiū sufficiētē nisi cū labore aduritur. Exēplū q̄nti est adustio scorpiōis in itētionē administrationis ei^9 ad lapidē. ¶ Ablutiōis aūt iudicia sunt: qm̄ remouet ab oi medicina illud qd ei pmixtū est de suba acuta subtili. ⁊ sedat illd in ea ⁊ tēperat ipaz. Et sunt ex eis q̄s isrīdat p^9 caliditatez superfluā. Et ppt hoc ablutio ab oi me^a terrea remouet igneitatez quā ab adustiōe acq̄sinit sicut calx. abluta remanet eni tēperata. ⁊ auferi ei^9 adustio. Et sunt ex eis in q̄b^9 nō est itentio ei^9 in infrātiōe tm̄ imo itentio ei^9 est possibilitas minorandi ptes eaꝝ. ita vt ad vltimū finez perueniāt: sicut ablutio thutie i aqua. ¶ Et ex eis sunt q̄ abluunt vt remoueat ab eis virt^9 q̄ nō pl3: sicut summū studiū in abluēdo lapidē armenū ⁊ azuli: ita vt separet ab eis virt^9 nauseatiua. ¶ Cōgelationis aūt iudicia sunt qm̄ in oi medicina cōgelata virt^9 subtilis destruit ⁊ addit frig^9 sicut ē frigide sube. ¶ Vicinitatis vero iudicia sunt qm̄ medicine aliqn̄ acq̄rūt per vicinitatē q̄litates extraneas. ita vt resoluant eaꝝ operatiōes. Nā multe medicinaꝝ frigidaꝝ fiūt calide ipressiōis, ppterea q̄ acq̄rūt ex vicinitate assefetide ⁊ eufordij ⁊ castorei ⁊ musci q̄litatē calidā. ¶ Et plurime medicinaꝝ calidaꝝ fcē sunt frē impssiōis: ppterea qr adepte sunt ex vicinitate cāfore ⁊ sandali q̄litatē frām. oz ḡ vt sciaⷭ h^9 ḃ esse medicinaꝝ: ⁊ aliēa gn̄a diuersa q̄rūdā a vicinitate aliarum. ¶ Judicia vero permixtiōis sunt qm̄ medicinaꝝ operatiōes: q̄dā fiunt fortes ppt mixtionez: ⁊ q̄dā destruunt ipsaꝝ operatiōes ppt admixtionez ⁊ q̄dā rectificātur ⁊ remouet ipsaꝝ malitia. ¶ Exemplum p̄mi est: qm̄ q̄dā medicine sunt in q̄b^9 est virtus solutiua: sz tm̄ idigent virtute adiuuatiua: cum in ipsaꝝ nā nō sit adiutoriū forte. Cuz ḡ eis adiutoriū associat operant fortit sicut turbith. inest. n. virt^9 solutiua: sz ipsa est debilis q̄re resoluere nō pōt. Euacuat ḡ qd p̄us ē ex subtili flegmate. Cū ḡ ei associat .33. soluit cuz adiutorio sue acuitat̄ humorē viscosum pl3 vitreuz: ⁊ fit velocior ei^9 solutio. ⁊ silr epithimū tarde solutiōis est: cum ḡ associat ei pip ⁊ me^e subtiles soluit velocit: qm̄ ipse adiuuāt ipz in soluendo: ⁊ silr in reubarbaro est virtus cōtētiōis fortior: sz tm̄ cum ea est virtus aptiua minuēs ei^9 opationē. Si ḡ pmisceat cū bolo armeno. aut cum acatia cōhit vehemēter. ¶ Et q̄dā pmiscentur vt penetrare faciāt ⁊ repellāt sicut croc^9 pmiscetur cuz rosa ⁊ cāfora ⁊ corallo: vt faciat ea penetrare ad cor. Et q̄dā pmiscēt eas ppt cōtrariū illius sicut semē raphani pmiscetur cum subtiliatiuis ⁊ penetratiuis vt retineat ea in epate tāto spacio q̄sto cōpleat in ipso operatio q̄ intenditur: qm̄ ipse cuz in epate subtilitate sua penetrāt ptrāseunt velociter

ante cōplemētuz opationis: semē ḡ raphani [illegible] ad vomituz: q̄re figit ad illd qd ad vēas mouetur cōtrariuz. ¶ Ille autē q destruuntur ppt cōmixtionē [illegible] sicut si sint due me^e vnā efficiētes opatōez: sz [illegible] potētijs cōtrijs: aut q̄si cōtrijs. tunc qn̄ aggregātur si cōtingat q̄ vna eaꝝ antecedat ad opatōz suā efficiet opatōez. ⁊ si nō an̄cedit vna eaꝝ ad aliā plx bū. sicut viola. ⁊ eni soluit leniēdo. mirabolani soluūt exprimēdo ⁊ inspissando. Cuz ḡ supueniūt mixti [illegible] rum opatiōes destruunt vel destruunt se. si [illegible] liāi an̄cedūt: deinde supuēit viola n̄ iest alicui [illegible] operatio. Et si an̄cedat viola ⁊ lēiat. deinde supueniant mirabolani ⁊ expumant erit operatio [illegible]. ¶ Tertij vero exēpluz sunt aloes ⁊ bdelliuz ⁊ dragagātū. Aloes. n. soluit ⁊ mūdat itestia: sz tm̄ exco[illegible] apit vēaꝝ orificia. Cū ḡ associatur ei dragagātum ⁊ bdelliuz cōgluiat dragagātuz qd abrasit aloe. ⁊ [illegible] tat bdellium vēaꝝ orificia ⁊ est incolume. Isti vero sunt canones ⁊ exēpla iuuātia ad cognoscēdas naturas medicinarum ⁊ earuz administrationem.

¶ De collectiōe medicinaꝝ ⁊ ipaꝝ cōseruatiōe. [illegible]

Medicinaꝝ alie sunt ḃ plātis: alie ḃ minerij: alie ḃ aīalib^9. ¶ Eaꝝ vero q̄ sunt ḃ minerij meliores sunt q̄ sunt de minerij q̄b^9 cognoscuntur sicut calcādis cubrusi. ⁊ attrimētuz carmēi. deinde sunt [illegible] a pmixtiōe extranea. immo sit illd qd collectum ē [illegible] pura suba de suo gn̄e nō fractum in suo colore [illegible] sm̄ q̄ sunt ei ppe. ¶ Eaꝝ vero q̄ sunt ḃ plātis: alie sunt folia. alie semina alie radices. alie virge. alie flores. alie fruct^9. alie gūme. alie tota plāta sicut ē. ¶ Folia autez colligere opz postq̄ integre incepūt [illegible] tē quā debēt ⁊ remanent sm̄ suā formā an̄q̄ eoꝝ color alteret ⁊ frāgatur. nedū q̄ cadāt ⁊ attnuāt. ¶ Sz semina sunt colligēda postq̄ ipoꝝ [illegible] gat ⁊ exiccat ab eis cruditas ⁊ aq̄sitas. ¶ Extractiones sumēde sunt cū casus folioꝝ tps ē. ¶ Flores vero colligere oz post aptionē integra an̄ extenuationē [illegible] sum. ¶ Sed virge sunt colligēde cū iā ad [illegible] puenerint ⁊ nō incepint extenuari ⁊ cōhi. ¶ Et fruct^9 q̄dez sunt colligēdi postq̄ fuit cōplementū [illegible] anteq̄ sint pparati ad cadendū. ¶ Illud vero qd [illegible] mit totū: opz vt sumat sm̄ vigorem sui. ⁊ cū ipsi [illegible] mina terminū suū sunt cōsecuta. ⁊ quotienscūq̄ [illegible] ces fuerint minus cōtracte ⁊ virge minus [illegible] te. ⁊ semina pinguiora ⁊ plus plena. ⁊ fruct^9 [illegible] res ⁊ pōderosiores: erunt meliores. ⁊ nō [illegible] gnitudo cū extenuatiōe ⁊ arefactiōe: sz [illegible] dere est valde melior. ¶ Ille pterea q̄ in [illegible] colligunt sunt meliores collectis in [illegible] tat̄ aer̄ ⁊ vicinitatis tpis pluuie. ¶ Siluestres [illegible] oēs domestic̄ sunt fortiores ⁊ minor̄ [illegible] ⁊ de siluestrib^9 mōtane sunt fortiores. ¶ Et ille [illegible] collectiōis loca sunt vētosa sublimia sunt fortiores aliis. ⁊ ille hore collectiōis: q̄ꝝ pluuia nō [illegible] fortiores eis q̄b^9 ḃ fuit pluuia i tpe q̄ ḃ [illegible] sm̄ plm̄. ⁊ quotienscūq̄ fuerit earuz color magis [illegible] ei^9 ⁊ sapor magis appens ⁊ odor fortior: erit [illegible] res in gn̄e suo. ¶ Ampli^9 herbe debilitāt post duos aut tres annos. nisi medicine numerate q̄ excipiunt sicut duo ellebori: ipsi enim ambo longiori tpe [illegible]

m anct. ¶ Sūme vo colligēde sūt post ꝯgelationē ⁊ post exiccationē ꝑparatā puluerizatiōi. ⁊ virtꝰ plurimaꝝ eaꝝ n̄ remāet post tres ānos ⁊ ꝑpe euforbij verūtn̄ fortioꝝ cuiuscūqꝫ ordinis spaciū durationis ꝓlōgat fm̄ ꝑarū bonitatē. Cū aūt recēs fuerit deficit fortꝭ ꝑculdubio stat duplū veterꝭ ꝯbilis loco eiꝰ ī o ī re. ¶ Illas vo q̄ sūt ex aīalibꝰ assumere oꝫ ex aīalibꝰ viuētibꝰ tpe vis ⁊ eligant aīalia saniora corpa hn̄na. ⁊ itegriora mēbra ⁊ oꝫ vt q̄cq̄d ꝟ eis tollit̄ tollat̄ cū decollata sunt. ⁊ caueat̄ ne illd qd̄ assumit̄ sit ex aīalibꝰ mortuis ab egritudinibꝰ eis accn̄tibꝰ. ¶ Isti ḡ sunt canones vn̄s q̄s apud medicū ꝑparatos eē opꝫ in esse medicinaꝝ singulariū. ¶ Nunc vo in secūdo tractatu icipere volo. ¶ Loq̄mur ḡ de naturꝭ medicinaꝝ singulariū a nobis cognitaꝝ: ⁊ eaꝝ q̄rū cognitio nobis possibilis erit ꝯseq̄mur eaꝝ ipressiones attēdēdo signa in eis vera. ⁊ dimittemꝰ narrare medicinas de q̄bus nihil nouimꝰ nisi noīa tn̄ ⁊ ordinabimꝰ areolas ꝑdictas cū suis colorībꝰ. Et significabimꝰ in ꝑmis numeꝝ egritudinū cuiusqꝫ tabule ⁊ fm̄ tincturā cuiuscūqꝫ egritudinis cum voluntate dei excelsi ⁊ bonitate ipsius auxilij.

¶ Tractatꝰ scd̄s libri scd̄i. ¶ Uerba ꝑncipis. Aboali.

IAm significauimꝰ ī tractatu ꝑmo ordinē areolaꝝ: quasi ordīauimꝰ. Et nos etiā volumꝰ hic afferre illud qd̄ significāt res cadētes in oī areola ⁊ tincturas q̄ sunt eis ꝓpe. ¶ Areolaꝝ autē triū ꝑmaꝝ res apparentes sunt. ¶ In illis vo q̄ sunt post eas. s. q̄ indigēt distinctione caplo ꝝ ⁊ tincturarum nō existimes nos voluisse studere in inuestigatione numeri eiꝰ qd̄ numerauimꝰ. Nos eī nō fecimus illud: sed attulimꝰ qd̄ iuenimꝰ in caplis medicinaꝝ singulariū: quas narrabimꝰ de iuuamētis ⁊ indicijs sibi ꝓprijs. ¶ Et areola ꝑma hꝰ sume quā īgrediunt̄ tincture est areola opationū ⁊ ꝓꝑetatū.

SUbtilis spissa: viscosa exiccatiua: subtiliatiua. ispissatiua ꝯglutinatiua exraspatiua: inuiscatiua. ⁊ resolutiua: abstersiua: applanatiua: apitiua orificioꝝ venaꝝ: laxū faciēs: icisiua: disrūpēs vētositates attractiua: mordicatiua: repercussiua: mūdificatiua sedatiua doloꝝ. ⁊ est ꝓhibēs effusionē materieꝝ: rubificatiua: pruritū faciēs vlceratiua: corrosiua adustiua: rectificatiua putredinis: putrefactiua: cauterizatiua: roboratiua: digestiua: crudū faciēs: stupefactiua: opilatiua laxi ⁊ rari: inflatiua: lauatiua: lubrificatiua: expissiua: ꝯctiua: extinctiua: clarificatiua sanguis. sudorꝭ ꝓuocatiua retētiua sāguis: retētiua sudorꝭ laudabilis chimi. vituꝑabilis chimi. expulsiua nocumēti cibi vł mēbroꝝ multi nutrimēti: pauci nutrimēti: ꝯfortās mēbra: ꝯfortās vlcera: mali humorꝭ ꝯuertit̄ ad malū vł oēm humorē. ꝯfert egritudinibꝰ melie gn̄at melīaꝫ: gn̄at colām citrinā gn̄at flegma expellit nocumētū flegmatis: ꝯfert senibꝰ. opationes extranee: opatio eiꝰ ī aere: facit penetrare solutiua.

¶ Areola decorationis.

MUndat: ꝯturbat remouet salhasat. Cōfert morphee ⁊ sordibꝰ: ⁊ albaras. Facit ꝓuenire albaras: impetigini panno lentiginibus. Facit euenire pannum ⁊ lentigines: vestigijs vlceruꝫ vestigijs variolaꝝ: fissuris labij: fissurꝭ faciei ⁊ capilloꝝ: Rubificat colorēꝫ ꝯfert fissuris pedum. Eradicat barulos verucas: odori ascellaꝝ ⁊ corpis: lepre Facit possidere leprā. Extrahet surclos ⁊ sagittas et spinas: Abluit dētes: Eradicat dētes ⁊ odori nariū fetorꝭ. Fac possidere fetorē ānelitꝰ: ipīguatiua Fac macrescere pediculꝰ. Fac pediculos. Cōfert panaritio: dētibꝰ maturꝭ vł murꝭ vnguibꝰ tortꝭ vnguibꝰ corrosis pilictꝭ albis ī eis. Custodit māmillā ⁊ testiculū. Fac bonū colorē. anhelitū efficit bonū. Denigrat capillos dealbat capillos. ꝓlōgat magr̄. Rubificat cōfortat incrispat applanat findit ꝓhibet fissurā. tyrie alopitie. ꝓstratiōi. ꝓhibet caluitiū: facit caluitiū: abradit facit nasci capillos. ¶ Areola apostematum ⁊ botho.

APostematibꝰ calidis: apātibꝰ fridis: apātibus intrinsecis: flegmoni ⁊ apostematibꝰ fluxis inflationi cācro apātibꝰ duris scrofulis alludh. adubeleti interioribꝰ: herisipille: formice essere desudatiōibꝰ. vesicis. igni persico pustule ambulatiue. apostematibus vlcerosis. alasceph. bothor lacteo. apostematibus neruoꝝ. apātibꝰ lacertoruꝫ apātibus q̄ sunt sub auribꝰ: apātibꝰ sub ascellis: remici aquose ramici ex intestinis: ramici ventose: apātibꝰ epatis: apātibus splenis. apātibꝰ stōi: apātibꝰ veretri: apostematibus matricis: apātibꝰ vesice. apostematibꝰ mamillaꝝ. apostematibus testiculoruꝫ: apostematibus renuꝫ. apostematibus scteris: generat apāta calida. generat apāta fluxa. generat apāta dura: generat cancrum. ¶ Areola vulnerū et vlcerum.

ULceribus ambulatiuis. vlceribꝰ malignis: vlceribꝰ vetustis vlceribꝰ sordidis. sordidat vlcera. fistulis ꝯfert: colubrese: ꝯsolidat generat carneꝫ destruit carneꝫ augm̄tatā: sigillat: confert scabiei et pruritui. scabiei vlcerose: scabiei melācolice. adustioni ignis. estiomenis. vlceribus lacteis. pustulis oris. putrefactioni membroꝝ. igni persico. ossibꝰ ifixis: lenit escaras: ī membris. ¶ Areola istoꝝ iūcturaꝝ.

DOlori iūcturaꝝ: duritiei lacertoꝝ alsasc alheili cōtorsiōi. ꝯbustiōi laxitati. dolori neruoꝝ duritiei iuncturaꝝ. Egritudini iūcturaꝝ frē. desiccat neruos: ꝯfortat neruos: apāti neruoꝝ: corrosiōi neruoruꝫ. vlceribꝰ neruorum: nocet neruis: doloribꝰ dorsi sciatice casui percussiōi spasmo tetāo alcuzeꝫ paralysi tremori dislocationi ramicibus: rupturis dolori dislocationis: dolori pedis: podagre facit egredi corticis ossium. ¶ Areola membrorum capitis.

SOda calē: soda frē: emigrānee: galee: nocet cerebro ꝯbili: facit sodā: ꝯfortat caput. augm̄ facit in cerebro: purgat cerebrū resoluit vētositates ī capite: aperit opilatiōes cerebri: torture: apoplexie: ꝑuat caput facit subeth facit sonū: fac scotomiā tardat ebrietatē ꝯfert vertigis scotomie ꝯfert subeth cōfert melie ⁊ tiori. ꝯfert māie ꝯfert epilepsie: mouet epilepsiā: tiori pueroꝝ ī sono ⁊ alioꝝ: ꝯfert tremori: ꝯfert frenesi calē subeth: asabari. ꝯhelatiōi: ꝯfortat ꝯseruatiōeꝫ: fac possidē obliuionē. ꝯfert ebrietati. ꝓhibet ebrietatē: ꝯfert dolori aurꝭ. ꝯfert sonitui et tinitui: ꝯfert surditati forti ⁊ ꝯbili: ꝯfert catarros coriize ꝯfert fluxui san. ex naribꝰ fac fluē sāguinē ex naribꝰ fac sternutare remouet sternutatōꝫ: ꝯfert bothor orꝭ

⁊ cola ↄfert egritudinib⁹ oris: ↄfert fluxui saliue ↄfor
tat dētes: ↄfert dolori dētiū. facilē efficit eradicatio=
nē dētium. cōfert natiuitati dentium infantium. fa=
cit cadere dentes. confert stupori. cōfert apostema
tibus lingue. cōfert ranule. cōfert vlceribus gingi=
uarū cōfert gingiuis sanguineis: ⁊ ↄfert furfurib⁹.

¶ Areola membrorum oculi.

OBthalmia calida. obthalmia ↄtusa. sebel: vl
cera: lippitudini albe: altarfati: vestigia virida
varietati: albugini. Eriture grossitudinē cornee: la=
chrymis. Attrahit lachrymas. Cōfortat visum pro=
hibet catarrū: aptioni cōstrictioni aque: fistule: vn=
gule: lipitudini. Cōseruat sanitatē oculi scabiei pru
ritui. filac. pilis ipedientib⁹. alxusarā. vlcerib⁹ oculi.

¶ Areola mēbrorum pectoris ⁊ anhelitus.

COnfortat mēbra anhelit⁹. Nocet mēbris an=
helitus. Cōfert apostematib⁹ vtrarūq; amigda
larum ⁊ vuule: sinantie ⁊ squinantie: sanguisuge im
pedimentis anhelitus: asmati dilatationi anheli=
tus: asperitati pectoris destructioni vocis. clarifi=
cat vocem: F Facit bonam vocem: tussi: tussi sic=
ce: tussi antique: pleuresi: peripneumonie: saniei
sputo saniei: ethice. Mūdificat vlcera velaminis: spu
to sanguinis: dolori lateris: sanguini cōgelato i pul
mone. Cōfortat cor. Rectificat itellectū. malitie cō=
plonis cordis calide. malitie ↄplonis cordis frigide
sincopi: tremori cordis frō: tremori cord; calō apati
bus māmille facit abūdare lac. ¶ Areola mēb. nu.

COnfortat stomacū: debilitat stomacū: digerit:
malā efficit digestionē: disrūpit desideriū deij
cit desideriū. desiderio corrupto: mala stomaco. Cō
fert singultui: nausee. Facit nauseā. Facit angustiā:
eructuatiōi. Facit eructuare. Mollificat stomacuz.
Apit opilatiōes epatis ⁊ stomaci: pparat stōm: mor
dicat stōm: lubricitati stomaci: cācro in stomaco. Fa
cit sitim sedat sitim inflat stomacū: sedat iflationem
stomaci: cōfert dolori stōaci apati stōi: ↄfortat epar
nocet epati: siccitati epatis. dolori epatis opilatiōi
epatis. Facit epar: possidere opilationē: apati epatis
calido apati epatis frigido duritiei epatis. Indurat
epar debilitat epar ictericie citrine: ictericie nigre.
Facit possidere ictericiā: hydropisi ascitī hydropisi
hiposarce: hydropisi tympaniti. Facit possidere hy
dropisiz dolori splēis apati splenis iflatiōi splenis.

¶ Areola membrorum expulsionis.

SOluit coleras. Soluit hūiditatē ⁊ hūores gros
sos. Soluit meliam. soluit aqūitatē. Soluit vē=
tositatē. Soluit sanguinem stringit. Cōfert solutiōi
fluxui sanguinis cū egestiōe. Facit excoriationē. co
lerice passiōi. Facit possidere colericā passionē lubri
citati viscerū. Tardat in itestinis: dissinterie ⁊ vlceri
bus itestinorū pūgitiuo dolori. Facit pūgitiuū do=
lorē: tenasmō colice frigide colice calē colice vētose
colice apose apati itestinorū ileos vmib⁹ dolorib⁹ vi
scerū fetori stercoris. Facit fetere sterc⁹. puocat vri=
nā. puocat mēstrua. puocat vtrūq;: retētiōi vrine ar
dori vrine. distillatiōi vrine. leuitati vrine. mictui san
guinis: mictui puris. Cōfortat renes. nocet renibus
diabeti lapidi renū lapidi vesice: apati vesice: apati
renū: dolori renū: vlcerib⁹ renū vlcerib⁹ vesice sca=
biei vesice ⁊ pruritui ei⁹: dolori vesice mollificatiōi
vesice. Cōfortat vesicā nocet vesice: dolori mēst. reti
net fluxū mēstruis. Mūdificat mēstruū. Retinet mēstrua
ↄfert apatib⁹ mēstruis duritiei mēstruis. coartatiōi os
mēstruis. sfocatiōi orificij mēstruis. calefacit matricē ↄ
stringit mēstruū. Cōfert vētositatib⁹ mēstruis. vlcerib⁹ mē
cis eminētie mēstruis. phibet impgnationē. Facit he
reditare sterilitatē. Cōfortat ēbrionē. Educit fetū.
deijcit ipsū: ⁊ iterficit eū. Iuuat ad ipregnādū. Facit
egredi secūdinā: facilē efficit ptū. Mūdificat pturie
tē, puocat mēstrua. Retinet mēstrua: iritat appetitū
coeūdi. Multiplicat spma: minorat spma. Minorat
pollutionē. pollutiōi plime. Multiplicat pollutiōē
Erigit: Cōfert satyri si apatib⁹ veretri egressiōi ani.
Cōfortat anū. Cōfert apatib⁹ ani vlcerib⁹ ani ragā
dijs ani fluxui sanguinis ani mollificatiōi ani emo
roydib⁹ ani. ¶ Areola febriū.

FEbrib⁹ calis. Febrib⁹ antiqs tpalib⁹ hiis. Feb
bus putridis: tertiane: causonidi. Sinoche ↄ
tane: ḡtidiane: pestilētiali: ethice febrib⁹ ephimeris
febri diei opilatiue: febri diei laboriose: febri ex
apose: febri antique: medie: tertiane putride terno
febri sincopali. ¶ Areola venenorum.

TIriaca: bezahar iterficit venenosa: expellit ve
nenosa: venenū: medicina periculosa: apellatio
tremitati caude cerui: felli: vipere insquiamo nigro
opio. beriz lithargirio fungis. cātaridib⁹ tragalu
ri leopardi. ⁊ adthib lepori marino iterficit mures
morsui serpētis. vipere scorpiōi rutele. aranee al
tarati: iterfectori vulturis: morsui canis morsui ho
minis. cani rabido. draconi marino. danule magis
li. sagittis veneficatis alhelcil sagitte armene. fell
leopardi. ¶ De aniso. Cap.

ANisuz qd ē. Est semē feniculi romani. Et ē mi
nor; acuitat; ꝗ nabathi. Et in ipso est dulcedo
⁊ est acuti⁹ ꝗ nabathi. electio. Romanū ponderosū
ē. Natura. F Inqt Gal. ē calin i scdo siccū i tercio a
ut Dia. ē vtrūq; i 3°. Opa. pro. F Est aptum cū ↄ
pricitate pauca ⁊ est sedatiuū dolorū Et resolutiuū
vētositatū. ⁊ ppric si assef. Et in ipso ḡdē cāccus
q medicis adurētib⁹ fit vicinū. Ual. vl. F Cōfert ↄ
tiōi faciei apatib⁹ extrepitatū. Egr. cap. F Si ex eo
fiat euaporatio. ⁊ narib⁹ vapor ei⁹ attrahat soluit
da ⁊ vertiginē. ⁊ si terat ⁊ misceat cū oleo ro. ⁊ distil
let in aure sanat qd accit in iteriori pte ei⁹. ⁊ sedat
cōpressiōe aut ponsiōe ⁊ dolores eius ei⁹. Egr. oc.
F Confert sebel antique. Mēb hanc. F puocat
lac. Mēmb. nu. F Abscindit sitim factā ex humidi
tibus bauracbijs. ⁊ cōfert opilatiōi epatis ↄfortata
gnate ex humiditatib⁹. mēbra expul. puocat vri
nā ⁊ mēstrua ⁊ mūdat matricē a fluxu humiditatis
albarū. ⁊ est motiuū vel nocuū coitus ⁊ qm ↄstrin
git vētrē. ⁊ iuuat ipsum ad illud ei⁹ puocat ⁊ apit
opilatiōes renū ⁊ vesice ⁊ mēst. Febr. F Cōfert fe
antiq. Uenēa. F Expellit nocumētū venenorū ⁊ ve
nenosoꝝ. permutatio. F Loco eius carui ḡtum ē
ipsum ¶ De absinthio. Cap.

ABsinthium quid est. Est herba similis folijs
origani. Et in ipso est amaritudo cū stipticitate
⁊ acuitas. F Inquit huanin. Absinthium est plu
rium

plurīū specierꝫ. Ex eo enī est corascenū. Et ex eo est orīētale ⁊ allatū d̄ mōte lulzeni ⁊ susin ⁊ nabathi. ⁊ tarsene. ¶ Et dixerūt aliꝗ antiquorꝫ spēs eiꝰ q̄nqꝫ sūt tarsene ⁊ susin. ⁊ nabathi. ⁊ corasceni. ⁊ romanum. Et in nabathi q̄dē ē bonꝰ odor. Et ad vltimū ī ipo est substātia terrea qua ꝯtrahit. ⁊ substātia subtilis q̄ soluit ⁊ apit. Et ē ēt ex spēbꝰ secha. Et pp hoc vocauerūt ipm q̄dā sapiētes secha romanū. Et eius succus est fortior folijs ipsiꝰ. Et ipsuꝫ est in cōparatiōe succi prassij. electio. ¶ Quod ex eo est meliꝰ ē susin ⁊ tarsense. ⁊ est mirabilis coloris ⁊ odoris aloes cum ꝯterit. ⁊ q̄ð ex ipo est recēs ⁊ siluestre. ¶ Retificatio potiōis fit cū corasceni. ʒ. iij. natura. ¶ Est calidū in p̄mo. siccū in 2°. Et eius succus est calidior. Et dicunt q̄dam: est siccū in tertio ⁊ est quasi verius. opera. pro. ¶ Est aperitiuum ⁊ stipticum. Et eius stipticitas est fortior ipsius amaritudine. Sed nabathiū est fortioris stipticitatis ⁊ minoris caliditatis. quapropter nō soluit flegma etiā ex stomaco: neqꝫ p ipsuꝫ fit iuuamētum in hoc: ⁊ eiꝰ opatio in flegmate ⁊ melia. Et in ipo ēt ē resolutio. Et ex ꝓpetatibꝰ eiꝰ ē vt ꝓhibeat pānos a tineis ⁊ corruptiōe vermiū. Et ꝓhibet enclaustrū ab alteratiōe ⁊ chartas a corrosione. decora. ¶ Facit bonū colorem. Cōfert tyrie ⁊ alopitie. Et remouet vestigia sub oculo ⁊ ī alijs locis. Et confert grossitiei palpebrarꝫ. vul. vlc. ¶ Confert duritijs intrinsecis in emplo͛ positum aut bibitum. egri. capi. ¶ Exiccat caput. Et ipsius succus facit sodam. Et existimo q͛ illud est propter suum nocumētū q̄ð in stomaco facit. Et vapor decoctiōis eiꝰ cōfert dolori auris. Et q̄n bibit̄ ante vinum cōfert ebrietati: ⁊ quādo ex eo fit emplm̄ interius in palato confert prefocationi intrinsece: Et confert apati bus que sunt post ambas aures. Et confert dolori aur̄ ⁊ fluxui humiditatū. Et cōfert appoplexie bibitū cuꝫ melle. egri. ocu. ¶ Confert obthalmie antiq̄ ⁊ ꝓprie anabathicū cū ex eo fit emplastrū sub oculo ⁊ panno. Et si ex eo fiat emplastrū cum careno sedat pulsationem oculi ⁊ apata eius. Et confert percussioni in eo. egri. mēbrorū hanc. ¶ Sirupus eius cōfert tetano qui est sub hypocūdrijs. egri. mēbrorū nut. ¶ Reducit appetitū. Et est medicina mirabilis ad illud cū bibit̄ decoctiōis eiꝰ aut succi ipsiꝰ decem diebꝰ. s. quaqꝫ die tres ānulasat. Et syrupꝰ eiꝰ cōfortat stomacū ⁊ efficit operatiōes altas ⁊ cōfert icteritie ⁊ proprie si bibant̄ succi eiꝰ decē diebꝰ. s. quaqꝫ die tres. ʒ. Et ꝯfert hydropisi. ⁊ similiter emplastrū factū ex eo cū ficubꝰ ⁊ nitro ⁊ farina lolij. Et est emplastrū splenis ēt. Et q̄nqꝫ fit ēplastrū ꝯ̄babꝰ ex eo cū ficubꝰ ⁊ farina lolij: ⁊ nitro: ⁊ iterficit v̄mes ꝓpe cū decoq̄tur cū lētibꝰ aut rizi ⁊ comedit̄. Succꝰ eius est malꝰ stomaco. Et semina eiꝰ ēt nocumētū faciūt ori stomaci: ꝓprie ꝓpt̄ eiꝰ salsedinē p̄ter nabathi: et q̄n p̄miscet̄ cū spica vtile est dolori stōi: Et si emplastrū fiat ex eo epati ⁊ stomaco ⁊ illijs cōfert doloribus eorꝫ. Epati q̄dē ⁊ illijs cū oleo de alcāna facto cerato ⁊ stomaco q̄dē cū oleo ro. aut ꝑmixtū cuꝫ rosis: ⁊ ꝯfert duritijs ipsorꝫ. egri. mēbrorꝫ expul. ¶ Est ꝓuocatiuum vrine ⁊ mēstruorum fortiter. etiā suppositū cū hydromelle. ⁊ soluit colerā. ⁊ neqꝫ p ipsuꝫ fit iuuamē in flegmate: nec etiā in illo q̄ð est stāo ī itestinis. Sit quoqꝫ potio eiꝰ īfusi aut d̄cocti a q̄nqꝫ ʒ. vsqꝫ ad septē. ⁊ pulueris eiꝰ ab vna. ʒ. vsqꝫ ad. 2. ꝭ. Et potꝰ syrupi eiꝰ etiā ꝯfert emorroydibꝰ ⁊ ragadijs in ano. Et q̄n coq̄tur solū aut cū rizi ⁊ bibit̄ cū melle iterficit v̄mes cū solutiōe vētris leui. ⁊ silr̄ q̄n coquit̄ cū lētibꝰ. Et eiꝰ q̄dē syrupꝰ cōfert oībꝰ illis: Et mūdificat venas ab humore colerico ⁊ aquoso: ⁊ ꝓuocat ipꝫ febres. ¶ Cōfert ātique ⁊ ꝓprie eiꝰ succꝰ: sicut succꝰ eupatorij. venena. ¶ Cōfert morsui draconis marini ⁊ scorpionis: ⁊ morsui mugali ⁊ insq̄amo cū vino Et suffocatiōi fungorꝫ: ⁊ ꝓpe cū bibit̄ cū aceto ⁊ eiꝰ oleū ꝯfert cimicibꝰ: ⁊ cū ifundit̄ ꝓpe in aqua ēclaustri nō corrodūt mures librū. ꝑmutatio. ¶ Loco eiꝰ pōit̄ pollū: aut secha armenū ⁊ in ꝯfortando stōm ex assaro q̄ntū ipꝫ ē cū medio pōdere mirabolanorum.

De acatia. Cap. iij.

Acatia q̄d est. Est succꝰ alcharisti vel eletarthi exiccatꝰ deīn in trociscos mutatꝰ. ⁊ ipsa ē mordicatio que ablutiōe remouet̄: q̄m est composita ex sub̄a terrea stiptica: ⁊ ex sb̄a subtili ex qua est eius mordicatio q̄ destruit̄ ablutiōe: ⁊ ꝓpter suā acutatē mordicat ⁊ ifrāt. Electio. ¶ Melior ex ea est q̄ est melioris odorꝫ: viridis: d̄clināns ad nigredinē pōderosior durior. natura. ¶ Que ex ea abluta ē: frā est ⁊ desiccata in scðo: ⁊ nō abluta frigida est in p̄mo. ⁊ eiꝰ siccitas est in termino scði. opera. pro. ¶ Est stiptica ꝓhibēs cursum sanguinis. decoratio. ¶ Denigrat capillos ⁊ colorē efficit nigrū bonū: ⁊ cōfert fissuris accūtibus ex frigore. apata. ¶ Cōfert omnibꝰ que diximꝰ in myrto ⁊ confert panaritio ⁊ cū albumine oui: cōfert adustioni ignis ⁊ apatibus calidis. egri. iuncturarū. ¶ Prohibet mollificationē iuncturarū. egri. capi. ¶ Cōfert vlceribus oris. egri. oculi. ¶ Confortat visum ⁊ subtiliat ipsum: ⁊ non est conueniens oculo ex ea nisi albassari ⁊ sedat obthalmiā ⁊ rubedinē que accūt in eis. ⁊ ingredit̄ in medicinis vngule. Egri. mēbrorꝫ expul. ¶ Cōstringit naturam bibita ⁊ dysterizata ⁊ pro emplastro posita. Et cōfert dissinterie ⁊ soloni sanguinee. ⁊ abscindit fluxū matricis. ⁊ remouet eminētiā ani. ⁊ eminētiaꝫ matricis: ⁊ cōfert mollificatiōibus amborꝫ.

De assaro. Cap. iiij.

Assarꝫ q̄d est. Est herba hn̄s folia ⁊ sēia plurimarū radicū cuiꝰ nodꝰ est tortꝰ ⁊ sīlant̄ pipi bonī odorꝫ mordicāt̄ linguā. ⁊ hꝫ florē iter folia apō radicē suā: cuiꝰ color est purpureꝰ silis flori insq̄ami. Et radix q̄dē ipsiꝰ est magis iuuās q̄̄ aliq̄d q̄ð sit i ipso: ⁊ eius v̄tus est virtus acori aut est eo fortior. Electio. ¶ Ex eo meliꝰ est q̄ð ē subtilis fortiorꝫ odoris. natura. ¶ Calidū est ⁊ siccū in. 3°. ⁊ d̄r q͛ eiꝰ siccitas est maior ipsiꝰ caliditate. opera. pro. ¶ Aperit ⁊ sedat dolores intrinsecos oēs: ⁊ ꝓprie eius infusio quā dicturi sumus in capitulo hydropisis. ⁊ subtiliat ⁊ resoluit ⁊ calefacit mēbra frigida: ⁊ abstergit. Egri. iunctu. ¶ Confert sciatice ⁊ dolori ancharum antiquo: ⁊ proprie eius infusio predicta in capitulo hydropisis. Egri. oculi. ¶ Confert grossitudini cornee. Et proprie eius infusio p̄dicta in capitulo hydropisis. Egri. mē. nut. ¶ Cōfert opilatiōi epatis ⁊

duritiei ipsius: et conferunt ictericie et hydropisi infusionis eius tres aurei in .12. cotilis musti que post duos menses colet et iuuamentũ in febribus est maius. Et confert duritiei splenis valde. Egr. mẽb. expul. ¶ Prouocat vtrãq; et confortat vesicã et renes. et soluit elleborus albus in purgatione ventris et eius quãdẽ potio sit septẽ aut .9. aureorum cum aqua mellis: et in spermate augmentũ efficit. Permutatio. ¶ Loco ipsius ponitur pondus ipsius et mediũ acori. et sexta ponderis eius amomi.

¶ De abhel. Cap. v.

Abhel. qd est. Est fructus iuniperi silis zarur sed tamen est vehementius niger. et est boni odoris et acuti. Arboris vero eius due sunt spẽs. Una spẽs cuius folia sunt sicut folia cupssi: multas hñs spinas. q dilatatur et non elongatur. Et alia est cuius folia sunt sicut tamarisci. et sapor eius est sicut cupssi. sed est siccior et minus calida. et cũ de ea assumitur duplũ cinamomi ponitur loco eius. Natura. ¶ Dixerunt quidã q est calidus et siccus in tertio. Opera. pro. ¶ Uehementius est resolutionis: et inest ei desiccatio cum mordicatione. et i ipso est stipticitas leuis. et ponatur i oleis calefactiuis: et in oleis aromaticis. Et pmi ponitur in oleo qd fit expumẽdo. Uul. vl. ¶ Confert ei puluerizatio in herpete estiomẽo et vlceribus putridis cum melle: et ꝓhibet ambulationẽ ambulatiue et vlcera denigrata: et quãdo ꝑ fit ex eo emplm: quare nõ cõsolidat ꝓpter sui mordicationẽ: et propter vehementiã caliditatis et siccitatis sue: immo exiccat. Egri. cap. ¶ Cum bullitur nux abhel in oleo sisamino in cochliari ferreo donec nux nigra fiat et distillatur in aurẽ ꝯfert surditati valde. Egri. membrorũ expul. ¶ Prouocat vrinam et menstrua et eijcit fetũ et educit sanguinẽ. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur cassialignea: et dicit q pondus eius. de nuce cupressi. Et dicit q põd' eius de folijs cupressi.

¶ De adruma. Cap. vi.

Adruma. Natura. ¶ Est calidã et siccã in tertio. Decoratio. ¶ Confert alopitie tritũ cum aceto. Egri. iun. ¶ Cinis eius cum aceto superpositus cõfert sciatice. Mẽbra expul. ¶ Inqt Dia. Cum mulier tãgit mõtanũ et sibi supponit sicco facit abortũ. Uenena. ¶ Cõfert venenis oĩbus et ꝓprie morsui.

¶ De antimonio. Cap. vij.

Antimoniũ qd ẽ. Est sub̃a plũbi mortui et eius ꝯtus est sili ꝯtui plũbi adusti. Electio. ¶ Qd ex eo bonũ est: est lamnosum frustis confractio cui est splẽdor: et cui nõ admiscet aliqd extraneũ: neq; est sordidũ: et valde velociter frangit. Natura. ¶ Est frigidũ in primo siccũ in scdo. et est vehemẽtioris desiccationis q attramẽtũ rubeũ et est syrum. Opera. pro. ¶ Constringit exiccat sine mordicatione et abscindit fluxũ sanguinis. Ulcn. vl. ¶ Confert vlceribus et destruit carnes additas et consolidat et ponitur cũ adipe recẽte super adustionẽ quare nõ vlcerat: et si vlcerat consolidat ipsam cũ permiscetur cum adipe et cerusa. Egri. cap. ¶ Prohibet fluxum sanguinis ex naribus q est ex velaminibus cerebri. Egr. oculi. ¶ Conseruat sanitatem oculi et remouet sordes vlcerũ suorum. Egri. mẽb. expul. ¶ Cum superponitur confert fluxui sanguinis matricis. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur stannum adustum.

¶ De ammoniaco. Cap. viij.

Ammoniacũ qd est. Est gũma ator[illegible] nominatur qñq; id quo aurũ adheret [illegible] membranis et libri eo deaurantur. Est calĩ in fine tertij: et siccũ in pmo. Opera. pro. ¶ Eius resolutio et [illegible] catio est fortis: et nõ est mordicatio eius fortis: [illegible] ipsius quidem aptione puenit ad hoc vt faciat currere sanguinẽ ex orificijs venarũ et ingreditur in rectificatiõe solutiuo tũ et in ipso lenificatio et attractio. Apo. bot. ¶ Linitur et fit ex eo emplm et ꝯfert scrofolis [illegible] riciebus et apãtibus in pncipio pum: et postea magnis [illegible] ne capite. Uul. vl. ¶ Cõfert vlneribus malis et corrodit carnẽ malã: et facit nasci carnẽ bonã. Egri. iun. ¶ Cõfert dolori sciatice et iliorũ: et iũcturarũ [illegible] cũ melle aut aq ordei. Et cũ ex eo fit emplm cũ melle et oleo resoluit duritiẽ iũcturarum. Et qñ [illegible] cũ aceto et baurach et rosis et oleo de alcana [illegible] situdi[illegible]. Egri. oculi. ¶ Lenit aspitatẽ palpebrarũ et scabiẽ et abstergit albuginẽ: et ꝯfert humiditati oculi. Egri. hanc. ¶ Cõfert disnie et difficultati [illegible] et eius dilatationi cum transglutitur cum melle aut aqua ordei et mundat vlcera velaminis. et confert putrefactioni que est ex flegmate et colera nigra. Egr. mẽb. nutri. ¶ Cũ bibitur ex eo aureus cõfert duritiei splenis et duritiei epatis: et similiter cum bibitur cũ aceto et confert hydropisi. egri. memb. expul. ¶ Prouocat vrinã: ita vt sanguinẽ mingere faciat et [illegible] ascarides. et solutione educit et facit exire embrionem siue viuuz siue mortuũ. et prouocat menstrua. Et linitur super duritiem testiculorum cum aceto et lenit eos. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur [illegible] alucarij apum.

¶ De anudem. Cap. [illegible]

Anudem quid est. Ex ea est alba et nigra [illegible] tior: et hec nigra nõ ingreditur in cibos: ipsius radix est propinqua sapori astrigar: et eius natura est aerea. sed astrigar est tarde digestiõis: et non est hec in ordine eius: q̃uis sit etiam digestionis valde tarde. Asse vero que est eius gumma capitulum singulare faciam aliud et melius quidez est vt administretur eius decoctio: aut ipsius acetuz q̃ corpus eius. Natura. ¶ Calida et sicca in tertio. Opa. pro. ¶ Est subtiliatiua valde. et radix eius inflat et cum corpus ex ea fricatur et ꝓprie cum lacte eius trahit materias ad exteriora virtuose. Decoratio. ¶ Aufert ventositatem corporis. Et si ex ea fiat emplastrum cum oleo sanat aggregationes sanguinis sub oculo. Apo. bot. ¶ Cõfert dubellet intrinsecus et quando permiscetur ipsa et radix cum emplastris cõfert scrofulis. Egri. iunc. ¶ Quando permiscetur cum oleo irino: aut oleo de alcanna confert doloribus iuncturarum ꝓprie. egri. memb. nut. ¶ Radix eius facit eructuare et stringit ventrem: et est tarde digestionis et digerit et calefacit stomacum. et confortat [illegible] disrumpit appetitum. Egri. mẽb. expul. ¶ Quando decoquitur cum corticibus granatorum in aceto sanat eius troydas ani. et prouocat et facit fetere odorem stercoris. et ventositatem exeuntem per anum.

est nociua vesice. Uenena. ¶ Est bezahar venenis.

¶ De ashrgar. Cap. x.

Asthrgar qd est. Rectius est vt ei⁹ acetum ad= ministret̃ ⁊ est ꝓpinqua amiudẽ in natura sua ꝗ est calidioꝛ ea. Natura. ¶ Calida est ⁊ sicca i fine tertij. Egri. mẽb. nutri. ¶ Eius acetũ est bonũ stoma co. ⁊ purgat ipsum ⁊ cõfortat eũ. ⁊ disrũpit appetitũ sꝫ corpus ipsius facit nauseã mordicatiõe sua. Et tardat̃ moꝛa ipsius in stõ. ⁊ eius digestio in ipso. Fe brẽs. ¶ Proprietas ei⁹ est iuuamẽtũ febris q̃rtane.

¶ De armberis. Cap. xi.

Armberis qd est. Est azatarasch. ⁊ ex eo est ro tundũ rubeũ cãpestre ⁊ nigrũ lõgũ arenosũ. aut montanũ ⁊ est forti⁹. Natura. ¶ Frigidũ est ⁊ sic cum in fine tertij. Opera. pro. ¶ Est vincens coleraꝫ valde. Apata. bot. ¶ Ex proprietatib⁹ eius est suuꝫ iuuamentum ꝙ confert apãtibus calidis: sicut em= plastrũ superpositum. Egri. nu. ¶ Confortat stoma cũ ⁊ epar ⁊ abscindit sitiꝫ valde. Egri. expul. ¶ Con stringit ⁊ confert rasure etiam fluxui sanguinis in= ferius.

¶ De alaunoch. ⁊ alahabar. Cap. xij.

Alaunoch ⁊ alahabar. qd est. Utrũqꝫ est plum bũ nigrũ in quo est sub̃a aquosa multa quam congelauit frigus. ⁊ in ipso sunt aereitas ⁊ terreitas non vehementis multitudinis. Signũ autẽ humidi tatis eius sicut existimat Ga. est velocitas liquefa= ctionis eius. ⁊ aereitatis ipsius est vehementia ra= ritatis eius: ⁊ ꝙ ipsum crescit cum dimittit̃ in humo rositate terre ⁊ inflatur: ⁊ est vehemẽter infrigidãs apata. Natura. Est frigiduꝫ ⁊ humidũ in secundo. Apo. bot. ¶ Fiãt ex eo pistillũ ⁊ tabula fricetur vnũ eorum super aliud cum aliquo ex oleis: ⁊ tunc illud qd ex ipso resoluit̃ confert apãtibus calidis ⁊ infri= gidat eas ⁊ saniosa ex ipsis: ita ꝙ cancrũ: ⁊ ligatur ex eo lamina super scrofulas ⁊ glandulas ⁊ vlcera iũ= cturarum: ⁊ ipsarum glãdulas ⁊ destruuntur. Uul. vl. ¶ Ipsius fricatio predicta ⁊ eius adustum ꝓpter ablutam confert vulneribus malignis ⁊ vlceribus cancrosis: ⁊ vlceribus iuncturarum. Egr. iun. ¶ Cõ ferunt ipsius fricatio ⁊ adustio predicte vlcerib⁹ iũ= cturarum ⁊ si stricte ligetur super toꝛsionẽ iunctu= rarum ⁊ suas glãdulas liquefacit eas. Egri. oculi. ¶ Qd ex ipso adustum est. est iuuatiuũ in vlcerib⁹ ꝑ ꝑte cum abluitur: ⁊ silr obthalmie sicce. Egri. han. ¶ Qd ex eo adustũ ẽ iuuatiuũ est vlceribus mãmil le ⁊ silr eius fricatio ⁊ adustio predicte. Egri. expul. ¶ Cõfert emorroydib⁹ ⁊ ligat̃ lamina sup locũ renũ ⁊ ꝓhibet pollutionẽ frequẽtẽ et sedat desideriũ coi tus: et vtrũqꝫ eoꝝ cõfert vlcerib⁹ veretri et testiculo rum et apostematibus ipsorum.

¶ De aumeli. Cap. xiij.

Aumeli qd est. Est oleum dulce valde spissum: sicut mel: et spissius eo extrahit̃ ex crure arbo= ris que est in terra murzic dulcis: et fit ex eo oleum si cum eo admiscetur etiã oleũ de flore eius. et noia tur aumeli⁹ ⁊ oleũ mellis. Electio. ¶ Ex eo ẽ meli⁹ qd est magis clarũ: et spiss⁹: et antiqu⁹. Natura. ¶ Cali dum est et humidũ: et ipsi⁹ caliditas plurima est hu miditate eius. Uul. vl. ¶ Confert vulneribus vlcero sis illinitũ. Egri. iun. ¶ Confert doloribus iunctura rum. Egri. cap. ¶ In ipso est virtus faciendi subeth. facit pigritiam. Egr. oculi. ¶ Conueniẽs est tenebro sitati oculorum cum ex eo fit collirium. egrit. mẽb. ¶ Tres. ℥. ipsi⁹ cum. ix. ℥. aque solutione educunt co leram et humores crudos. et faciũt pigritiã et mol lificãt. verũtñ nõ est sollicitudo habenda neqꝫ timẽ dũ est ex eo qd ipsum soluit: qm̃ est iuuatiuuꝫ cũ eo quod ex ipso apparet incolumne. opꝫ tñ ne super ipꝫ dormiant omnino.

¶ De agalugin. Cap. xiiij.

Agalugin qd est. Lignũ indũ aut arabicũ boni odoris: habens cutem coopertam intrans in numero specierum que vẽduntur. Et in ipso est sti= pticitas cum amaritudine pauca. Egr. cap. ¶ Collu tio oris facta ex ipsius decoctione odorem oris effi cit bonũ. Egr. hanc. ¶ Cõfert dolori pectoris et late ris. Egr. nut. ¶ Confert dolori epatis. et aureus vi⁹ ex eo confert viscositati stomaci et debilitati ipsius. Egrit. expulsio. ¶ Cum bibitur cum aqua confert vlceribus intestinorum et dolori pungitiuo ca= lido.

¶ De amgailem. Cap. xv.

Amgailẽ qd est. Est arboꝛ locorũ rusticorũ no= ta. natura. est frigida et sicca. Opa. pro. ¶ Est stiptica, ꝓhibens sanguinẽ et species fluxus. Mẽb. hanc. ¶ Prohibet sputuꝫ sanguinis. Memb. expul. ¶ Prohibet fluxum matricis.

¶ De atharaltie. Cap. xvi.

Atharaltie qd est. hec est medicina acuta que nõ bibitur propter suam acuitatem: sed in epi thimatibus administrat̃ post fractionem sue acuita tis. Natura. ¶ Est cala ⁊ sicca valde. Opa. pro. ¶ Per mutat complexionem malam frigidam ad comple xionem malam calidam. Et neqꝫ sit audax aliquis super ipsum nisi epithimãdo. Decoratio. ¶ Cõfert pãno. Apo. bot. ¶ Cõfert bothoꝛ lenibus. Uul. vl. ¶ Cõfert scabiei vlcerose ⁊ ipetigini. Egri. iun. ¶ Em plastrum factum ex ea confert sciatice.

¶ De azedaracth. Cap. xvij.

Azedaracth. quid est. Arbor nota habens fru= ctum similem nabach. ⁊ nominant eam in re= chi mirabolanum: ⁊ in tabrastẽ: et kien et thahich: et est arboꝛ magna et ẽ ex magnis arborib⁹. Natu ra. ¶ Quod est supra ipsam est calidũ in primo sic= cũ in fine primi. Opera. pro. ¶ Ei⁹ focha operit opi lationes. Decoratio. ¶ Aqua folioꝝ eius interficit pediculos ⁊ prolongat capillos ⁊ ꝓprie radices eius cum administratur cum vino. Egri. cap. ¶ Ei⁹ flos aperit opilationes epatis ⁊ cerebri. Egr. hanc. ¶ Ei⁹ fructus nociuus est pectori valde. ⁊ est perni= ciosus. Egri. iun. ¶ Eius fructus est malus stoma= co conturbans. Febres. ¶ Dicitur qd decoctio corti cum eius cum fumoterre ⁊ mirabolanis desiccata cõfert febribus flegmaticis. Uenena. ¶ Succus ex= tremitatum eius cum melle resistit venenis omni= bus ⁊ eius fructus interficit fortasse. Permutatio. ¶ Loco ei⁹ in elongatione capillorum ponuntur fo lia canabis.

¶ De auricula muris. Cap. xviij.

AUricula muris q̄d ē. Est herba cuiꝰ virtꝰ sꝫ Ga. est ꝓpinqua virtuti herbe qua vitrū abstergit: ⁊ hoc nomē absolute vel ꝯcessum est duabꝰ herbis quarū vna est quam noiat Ga. ⁊ odoratur ex ea odor malus: ⁊ nō habet duriciem: ⁊ altera quam noiauit Dia. ⁊ existimauit ꝙ sit similis volubili: nisi qȝ minora hȝ folia cōparata ad ipsam: ⁊ est herba expāsa sup faciez terre ꝗnos hñs stipites domestica bona sine odore: ⁊ nō habēs saporē fortē azulinos habēs flores. cuiꝰ semē semini coriādi silatur ⁊ hirūdines ex ipo comedūt ⁊ est calida ⁊ ꝓpē cuius origo nō est iuxta aquā. ℱ Inq̄t musarhach. iuuamētū eiꝰ ē iuuamētū absinthij: ⁊ ē res q̄ nō ē iūcta i duabꝰ plātis simul. natura. Que ex eis nota ē sm Ga. est frigida ⁊ humida in gradu primo. Et altera ē ex summa medicinarū calarū. opera. pro. ℱ In prīa nō est stipticitas Et altera ē desiccatiua rubificatiua. Uul. vl. ℱ Illa quam nominauit Dia. extrahit spinas ⁊ surculos: ⁊ facit adherere plagas. egri. cap. ℱ Confert epilepsie bibita: ⁊ torture sternutatione facta ex ea vehementer. Et eius sternutatio mundificat cerebrum.

¶ De albugilise. Cap. xix.

ALbugilise q̄d ē. Est lactuca asini. Et nominatur ēt simarē ⁊ sincarē. Et est pilosa ⁊ spinosa: aspera nigra plurima hñs folia sup radicē annexa ei. Et eiꝰ radix in grossitudine est digiti: coloris rubei valde qui tingit cū tāgitur in estate: Et ex ea est spēs alia citrina folia hñs coloris rubei. Et eiꝰ spēs sunt quatuor. Albugilise itisaniꝰ ancleniꝰ ansubesin. electio. Fortiores oibus sunt due pme spēs. Natura. Dixit Gal. ꝙ ex albugilise est q̄ est calida ⁊ sicca. opa. pro. Que ex ea noiatur albugilise ē subtiliatiua cū stipticitate: ⁊ ꝓpt hoc ē pōtica amara: sꝫ pōticitas ē i reliq̄s magis apparens. Reliquevero due spēs sunt acutiores primis: ⁊ fortiores caliditate: ⁊ radix eiꝰ fortioris est caliditatis: q̄ꝫ folia Decora. Quando linitur cum aceto confert morphee. ⁊ ipsa excoriat cutim. Et eius folia sunt debiliora radice eius. Apo. bot. ℱ Prohibet radix albugilise: que est ex eis: cuz farina ordei fracti herisipillā: ⁊ similiter radix amelenus. ⁊ ipsa resoluit scrofulas cum supponitur eis cum adipe. Iul. vl. ℱ Ponitur cum cera super vlcera omnia ⁊ adustionē ignis proprie. Egri. nut. Radix abugilise aptat stomacuz ⁊ eius decoctio cum aqua alkarari valet ictericie ⁊ dolori splenis. Egri. expul. ℱ Decoctio eius cum aqua alkarari: aut aqua chartami confert dolori renum ⁊ lapidi in renibus. Cūq; mulier sibi supponit radicē eius abortum facit ⁊ eius folia frixa cum vino stringūt vētrē: sꝫ abugilise resoluit hūores colericos: ⁊ radix habētis citrina folia ex ea cū ysopo ⁊ sinapi iterficit vermes: ⁊ educit eos. Et silr alsimarē absolute q̄ ex ea citrina est ⁊ reliq̄. sꝫ citrina est fortior in hoc. febres. ℱ Decoctio radicū abugilise cū aq̄ alkararin ꝯfert febribꝰ antiq̄s. venena. ℱ Cū masticatur ex citrina habēte folia citrina rubei coloris ⁊ ꝓijcitur sup venenosa iterficit ea. ⁊ due alie spēs ꝯferūt morsure vipe bibite ⁊ linite ⁊ sputate.

¶ De almesuꝰ. Ca. xx.

ALmesuꝰ q̄d est. Dicitur ꝙ rectiꝰ eēt vt d̄ eo loq̄remur i cap. de mini: verū tñ nos attulimus narrationē eiꝰ in hoc caplo: vt sit magis nota: ⁊ magis famosa. Natura. Dixerūt q̄dā ꝙ est frigida ⁊ sicca ⁊ dixerunt alij ꝙ est calida ⁊ sicca cum virtute opera. pro. ℱ Est vehementis abstersionis. ⁊ ꝓptē hoc est adustiua ⁊ putrefactiua. Decora. ℱ Abstergit dentes fricando. egri. cap. ℱ Dixerunt quidā ꝙ cū detinetur in ore frangit dentes ⁊ dixerūt aut ꝓpter proprietate sua aut propter venenum vipere que multiplicatur in locis in quibꝰ ipsa est. Et hoc dixit vnus eorum qui multa fabulose narrat ⁊ nō cognoscit operationē veneni vipe ꝙ quādo positū est ad aliqḋ membrū nō efficit hāc opationē. ⁊ ꝓpue cū tps super ipsum prolongatū fuerit. egrit. expul. ℱ Dicunt ꝙ cum ipsa adheret granū vnū in extremitate siringe cum nexū glutini romano: ⁊ itromittitur in vesicā frangit lapidē. Sed hoc est ex eis que a me elongatur. venena. ℱ Est venenū mortale.

¶ De armech. Cap. xxi.

ARmech. q̄d est. Est herba iameni bon odoris similis cinamomo grosso. decora. ℱ Efficit odorē eius bonū. apo. bot. ℱ Cōfert apostematibꝰ calidis proprie sicut emplastrum superposita. Iul. vl. ℱ Prohibet dilatationē vlcerum. Et consolidat siccando propter desiccationem que est in ea sine mordicatione. Et prohibet putrefactionem membrorum. egri. cap. ℱ Confortat cerebruz. Et stringit gingiuas. Et conuenit egritudinibus oris. egri. oculi. ℱ Ex ea comestum confert obthalmie. egri. pe. ℱ Confortat cor ⁊ omnia viscera. egri. expul. ℱ Stringit naturam.

¶ De allabuch. Cap. xxii.

ALlabuch q̄d est. Dicūt ꝙ ē asadar. Dico autem ꝙ sine nō sit hoc allabuch. aut sit de vero: ptinet ei vt dicemꝰ i cap. d̄ lē. Et ē ex magnis arboribus: ⁊ forsitan ꝑmutant ad egyptum ⁊ alteratur in natura eius opera. pro. ℱ Confert fluxui sanguinis etiā si sup mēbrū ponatur. ⁊ abscindit cursum.

¶ De athamaract. Cap. xxiii.

ATthamaract q̄d ē. Est medicina ida efficaciter per me operationem. egri. cap. ℱ Et soluit eiꝰ suffumigatio epithimia illi ad cuius caput eleuatur vapor: ⁊ prohibetur epilepsia.

¶ De albiage. Cap. xxiiii.

ALbiage q̄d est. Est medicina marina sicut cortex q̄ orit in vere. ⁊ est silis etiam andrachne plurimos habens stipites: ⁊ eiꝰ semē est sicut semen baucie. egri. nu. ℱ Confert spleni valde. egri. expul. ℱ Prouocat vrinam.

¶ De asefeni. Cap. xxv.

ASefeni q̄d est. Existimo ꝙ ē pastura camelorum. egri. expul. ℱ Mūdificat renes. venena. ℱ Saccharinum cōfert iuuamētū morsure canis rabidi.

¶ De alguasen. Cap. xxvi.

ALguasen q̄d est. Est herba silis lilio: ⁊ nominatur ꝓpter illud liliaiꝰ. natura. ℱ Est calida ⁊ sicca in primo. opera. pro. ℱ Desiccat cum equalitate ⁊ abstergit. decora. ℱ Confert panno ⁊ resoluit ipsum illud cum equalitate. venena. ℱ Gal. Dixit ꝙ est iuuatiua proprie morsure canis rabidi et ita sanati sunt multi. Et propter illud nominatur greco alguasen.

grece alguasen. ¶De Atratisus. Ca. xxvij.
Atratisus qd ē. Est medicina cognita cū chali. Natura. ¶In ipsa est parū infrigidatiōis et nō est in ea stipticitas. Opa. pro. ¶Desiccat cū eqlitate. Et eius virtus est resolutiua cū infrigidatione Apo. bot. ¶Cōfert apatib⁹ emūctuoriorū more emplī superposita ⁊ suspensa.

¶De Ardifrigi. Cap. xxviij.
Ardifrigi qd est. Est herba silis cappari acuti odoris valde ꝑ grauis. hñs fructū teris Natura. ¶Dixit alkanzi ⁊ arahib qꝛ est fortior in nā sua ꝙ solatrū ⁊ alkelengi. Apo. bot. ¶Cōfert apostematibus intrinsecis fm verba arahib. Et potio ipsius sit vsqꝫ ad .ij. ʒ. ⁊ liniaꝫ sup apata calida extrinseca ⁊ erit mirabilis valde vbicūqꝫ apposita. Vene. ¶Cum liniꝫ super puncturā vespe sanat ilico.

¶Afrozaslcon qd est: medicina persica que seruationi dicitur esse bona.

¶De abutilon. Cap. xxix.
Abutilon qd est. Est plāta silis cucurbite et dixit alchanzi qꝛ hoc noie est nota. Vul. vl. ¶Dicitur qꝛ est res magis iuuatiua vulnerib⁹ recētibus ⁊ conglutinat ⁊ consolidat ea statim.

¶De Asio. Cap. xxx.
Asius qd est. Est lapis super quem nascitur sal cui⁹ flos nominaꝫ asius. Et vꝫ qꝛ sit eius gñatio ex roze maris ⁊ ibze qui cadit sup eū. Opa. pro. ¶Virtus eius ⁊ virtus floris eius est apitiua: carnis gñatiua putrefactiua paꝝ cū liquefactiōe carnis ꝑ putrefactiua absqꝫ mordicatione. Apo. bot. ¶Resoluit exituras more emplastri superposita cum terebēthina aut pice. Vul. vl. ¶Valet vlcerib⁹ difficilib⁹ ⁊ antiquis ⁊ magnis ⁊ profundis. Egri. iūc. ¶Cū farina ordei superposita valet podagre. Et qñ ponunꝫ extrema ipsius in decoctiōe eius innantur. Egri. pec. ¶Si transglutiatur cum melle confert vlcerib⁹ pulmonis. Egri. nu. ¶Cum linitur cū calce ⁊ aceto sup splenē cōfer. ¶De Athuit. Cap. xxxj.
Athuit. Natura. Calidū est in 2°. humidū i primo. Opa. pro. ¶Inest ei abstersio vltima. Decora. ¶Abstergit morpheam fortiter.

¶De Absio. Cap. xxxij
Absius vel albesi⁹ qd est: est meᵃ charmeni ⁊ ꝑsica. Natura. ¶Calida subtilis.

¶De Anagale. Cap. xxxiij.
Anagalis qd ē. Est duob⁹ modis: vnus eoꝝ est cuius flos est citrinus. Et alius cuius flos ē celestis. Vul. vl. ¶Conueniūt ābo vulnerib⁹ ⁊ ꝓhibēt ipsoꝝ apationē ⁊ extrahunt surculos ⁊ filia. Et ꝓhibent vlcerū ampliationē. Egri. capi. ¶Si ex aqs amborum fiat gargarism⁹: ⁊ fiat capit purgium cū eis prouocant flegma plurimum a capite. Et sedāt dolorem molle q̄ ē in pte illa vl' molē. Egri. expl. ¶Qñ bibitur cum vino confert dolori renū. ⁊ existimauerunt quidam qꝛ varia declinans ad colorē cineriore ducit anum prominentem exterius ⁊ rubeum hñs florē augmentat ei eminētiā. Venena. ¶Qñ bibitur cū vino confert veneno vipere.

¶De Abric. Cap. xxxiiij.
Abric qd est. Est medicina persica. Egri. capi. ¶Est bona seruationi ⁊ rationi.

De ausid. Cap. xxxv.
Ausid qd est. Est species nenufaris indi. Natura. ¶Dixit filius mesirrothe. Est calida ⁊ sicca

¶De ardiud. Cap. xxxvj.
Ardiud quid ē. Est medicina sicut sepe sassum.

¶De aribut. Cap. xxxvij.
Aribut vel analubz qd est. Est medicina cabrasta q̄ assumpta est ex re que assimilaꝫ ostraco. Natura. ¶Dixit Galien⁹. Est frm in secundo siccuz in primo: ⁊ eius fructus est calidus ⁊ cōtractiuus in ꝑn⁹ ꝑmi: exiccatiuus in secundo. Opa. pro. ¶Cōseruat femur puerorū vt nō oriāꝫ pili in ipso spacio longo. Egri. nu. ¶Fructus eius confert ictericie.

¶De adrumilon. Cap. xxxviij.
Adrumilon quid est. Est medicina q̄ nominatur bipennis: habet enim duas acies sicut bipēnis. Natura. ¶Est calida: ⁊ in ipsa sunt amaritudo ⁊ ponticitas. Opa. pro. ¶Aperit opilatiōes viscerum. Egri. iūc. ¶Cōfert doloxib⁹ iuncturaruz ⁊ tali.

¶De atinat. Cap. xxxix.
Atinat qd est. Est medicina inda in virtute testiculorum vulpis. Et oz vt cōsidereꝫ ita vt nō sit atuit vel acutum. Natura. ¶Calida est ⁊ humida Egri. expl. ¶Augmentat coitum.

¶De ata. Cap. xl.
Ata quid est. Est arbor algarab dicta in caplo de gaim. ¶De anacardo. Cap. xli.
Anacardus quid est. Est fructus silis osti dactili ⁊ medulla eius ē similis medulle nucis dulcis in quo nō est nocumētum: ⁊ cortex ipsi⁹ est rar⁹ frangibilis in cuius raritate est mel viscosum habēs odorē: et sunt homines qui ipsuz masticant: ⁊ nō nocet eis ⁊ proprie cū nuce. Natura. ¶Calidus est siccus in quarto. Opa. pro. ¶Eius mel est vlceratiuū apostematiuum ⁊ adustiuum sanguinis ⁊ humorū. Decora. ¶Eradicat verrucas ⁊ aufert albaras ⁊ eradicat barulos: ⁊ sanat alopitiam flegmaticā. Apo. bot. ¶Commouet calida apata in interiorib⁹. Egri. iunc. ¶Confert frigori neruorū ⁊ eoꝝ mollificationi ⁊ palysi ⁊ torture. Egri. capi. ¶Cōfert corruptiōi memorie cum eius confectio nota anacardinum sumiꝫ Sed tamē cōmouet alienationem ⁊ meliam. Egri. expl. ¶Suffumigāꝫ cū eo emorroydes ⁊ exiccātur Venena. ¶Est ex summa venenorū: ⁊ adurit hūores ⁊ interficit ⁊ ei⁹ qdē tyriaca est lac vacinū butyro i de extracto. Et oleū nucis eius frangit virtutē. Permuta. ¶Loco ei⁹ ponꝫ qntuplū pōderis eius d bōdacha: et q̄rta ponderis ipsius de oleo balsami. et tertia ponderis ipsius de napta alba.

¶De anate. Cap. xlij.
Anas. Natura. Calidior est omnibus auib⁹ domesticis. et dicunt quidam qꝛ ipsa calefacit infrigidatum. et facit calefactuz possidere febrē. Opa. pro. ¶Eius pinguedo est maxima in sedando dolorem: et sedando mordicationem in profundo corporis. Et est melior pinguedinibus auium. Et eius caro ventositatem dissoluit ipsius stomaci. et est plurimi nutrimenti. Decora. ¶Eius pinguedo clarificat colorem. et caro ipsius impinguat. Egri. pec. ¶Cla=

rificat vocē. Egri. pec. ❡ Ei⁹ caro tardaṫ in stō ⁊ ē gra
uis: ⁊ ꝓpue caro anseris. Sed leuius qđ est in ipa ⁊
melius sunt ale. Cū āt digerīt caro haꝝ auium ē nu
tribilior oībus carnib⁹ auiū. Egri. expl. ❡ Augmen-
tū efficit in coitu: ⁊ multiplicat sperma.

❡ De auellana. Cap. xliij.

Auellana qđ est. Est nota: ⁊ eius qdē terreitas
maior est terreitate nucis. ⁊ est nutribilior nu-
ce qm̄ ē magis solida. ⁊ minus vnctuosa ⁊ tardioris
digestiōis. Nā. ❡ Declinis ē ad caliditatē q̄dā ⁊ sic
citatē puā. Opa. pro. ❡ Ḡnaṫ ex ea colera. et i ipsa ē
stipticitas maior q̄z i nuce. ⁊ i ipa ē īflatio. ⁊ ḡnat ve
tositates i ventre inferiori. Decora. ❡ Qđ ex ea adu
stum ē tingit capillos. Egri. capi. ❡ Facit sodā ⁊ assa
tur ⁊ comediṫ cū pauco pipe. ⁊ maturat corizā. Hy.
inquit auellana in cerebro facit augmētū. Egri. ocu.
❡ Existimauerūt quidā φ ipsa linita super verticem
pueroꝝ varios hñtiū oculos delet varietatē. Egri.
pec. ❡ Comeditur cū aqua mellis ⁊ cōfert tussi anti
que ⁊ adiuuat ad spuēdū. Egri. nu. ❡ Est tarde dige
stionis ⁊ excitat vomitū ⁊ ē tardioris digestionis q̄z
nux. Egri. expl. ❡ Ei⁹ cortex ē stiptic⁹ ⁊ stringit vētrē
Uenena. ❡ Cōfert venenis ⁊ morsib⁹ ⁊ p̄cipue cū fi-
cubus ⁊ ruta ⁊ puncture scorpionis.

❡ De Agno casto. Cap. xliiij.

Agnus cast⁹ qđ ē. Est plāta ⁊ est fortasse ꝑꝑ sui
magnitudinē arbor: ⁊ nasciṫ in locis ꝓpinquis
aquis ⁊ eius quidē rami sunt duri: ⁊ folia ipsi⁹ sunt
sicut folia oliue. sȝ sunt leniora. Et ei⁹ lignū nō igre
ditur medicinā sȝ flos eius ⁊ folia ⁊ fruct⁹. Et in fru
ctu quidē eius ⁊ in reliquis q̄ ex eo administrātur ē
subtilitas ⁊ acuitas ⁊ ponticitas. ⁊ ē infra rutā siccaȝ
Natura. ❡ Calid⁹ in p̄° siccus in scđo. Opa. pro. Est
resolutiuus ⁊ disgregatiuus ventositatū ⁊ in ipso ē
apertio cuȝ stipticitate. Decora. ❡ Est mūdificatiu⁹
color. Egri. iūc. ❡ Fit ex eo ēplȝ cū folijs suis tortiōi
neruoꝝ ⁊ remouet lassitudinē. Egri. capi. ❡ Facit so
dā et subech bibit⁹ ⁊ qñ fit ex eo emplm̄ cōfert sode
⁊ cū illud qđ ex eo ē fraxū comediṫ minus efficit so-
dam. Egri. pec. ❡ Est ex eis que multiplicāt lac mi-
norādo sperma: sitꝗ ei⁹ potio. ʒ. i. vsqꝫ ad. ʒ. ij. Egri.
nu. ❡ Aperit opilatiōes epis ⁊ opilōnes spleīs: ⁊ val
de iuuat duritiē. ⁊ cū bibiṫ ex eo cū oxymelle q̄ntitas
ʒ. ij. ꝯfert hydropisi Egri. expul. ❡ Sedeṫ in ei⁹ de-
coctiōe ꝑꝑ dolorē inficio: ⁊ apa ei⁹ ⁊ bibit⁹ cū mentra
sto: ⁊ vaporat⁹ desiccat spma. ⁊ qñ aliqđ ex stipitib⁹
eius sternitur sub dorso, ꝓhibet pollutionē ⁊ virge
erectiōeȝ. ⁊ suffumigant mulieres cū vehemēs deside
riū adest. ⁊ ē ꝓuocatiu⁹. Et ꝯfert p̄cipue semē ei⁹ fif
suris ani. ⁊ fit ex eo ēplm̄ cū butyro duritiei testicu-
li p̄cipue cū semine ei⁹. Uenena. ❡ Cōfert morsui ser
pentis cuȝ bibitur ex eo. ʒ. i. ⁊ silr̄ morsui cāis ⁊ lupi
superposito emplō ⁊ suffumigatiōe fcā ex eo ⁊ ei⁹ fo
lia fugant venenosa.

❡ De Alis. Cap. xlv.

ALe. Electio. ❡ Meliores eaꝝ sunt ale gallinaꝝ
⁊ ale anseꝝ sȝ bōe digestiōis ⁊ nutrimēti. Et nō
sunt leues nisi ꝑꝑ multitudinē motus ⁊ exercitij sui
et eaꝝ nutrimētū nō multiplicaṫ nisi ꝑꝑ multitudi-
nē carnis q̄ ē in eis. Apo. bot. ❡ Dī φ qñ penne ala

rū alguarasten miscenṫ cū eq̄litate sui de [illegible]
⁊ aduruntṫ ⁊ terūtur. ⁊ ponūtur in pane sicut [illegible]
uāt scrofulas l colo absqꝫ ferro. ⁊ silr̄ qñ [illegible]
tur sup panē ⁊ comediṫ. Egri. expl. ❡ Dicit φ [illegible]
fact⁹ cū eo qđ dictū est soluit valde.

❡ De Acoro. Cap. [illegible]

ACor⁹ qđ ē. Est radix plāte q̄ ē sicut [illegible]
tur plm̄ ei⁹ in locis aquosis ⁊ in [illegible]
radicē sunt nodi ad albedinē declinātes in q̄ [illegible]
horribilis. ⁊ paꝝ boni odoris ⁊ est calidus [illegible]
aūt dixit φ nō administraṫ nisi radix ei⁹ ⁊ [illegible]
est ꝓpinqua v̄tuti aristologie [illegible]. Electio. ❡ [illegible]
lior ex eo ē ille q̄ ē spissior ⁊ magis solid⁹ ⁊ [illegible]
melioris odoris. Nā. ❡ Calid⁹ ē ⁊ siccus in p̄° [illegible]
di vsqꝫ ad mediū. Opa. pro. ❡ Est apertiu⁹ resolutiu⁹
īflatiōis ⁊ vētositatū subtiliatiu⁹. abstersiu⁹ [illegible]
dicatiōe: apitiu⁹. ⁊ apud. G. eius odor nō [illegible]
nus. et secundum quod nos sentimus non [illegible]
Decora. ❡ Clarificat colorem ⁊ confert [illegible]
albaras. Egri. iūc. ❡ Cōfert spasmo ⁊ ꝯtrac̄t [illegible]
rū ⁊ decoctio ei⁹ ēt embrocata ⁊ bibita. Egri. [illegible]
❡ Cōfert dolori dētis valde ⁊ grauitati lingue. Egri.
oculi. Attenuat grossitudinē cornee: ⁊ ꝯfert [illegible]
ni: ⁊ ꝓpie in vtrisqꝫ succ⁹ ei⁹. Egri. pec. ❡ Ei⁹ de-
ctio ē bōa dolori lateris ⁊ pectoris. Egri. nu. ❡ Con
fert dolori epic frigido ⁊ cōfortat ipm̄: ⁊ confert [illegible]
ꝯfert duritiei splēnis: immo extenuat splenē [illegible]
⁊ mūdificat stōꝫ. Egri. expl. ❡ Cōfert dolori [illegible]
vētris ⁊ rupture. ⁊ ei⁹ decoctio vȝ ad dolorē [illegible]
cis: ⁊ ꝓuocat vrinā fortiter ⁊ menstrua: ⁊ [illegible]
ri ⁊ distillatiōi vrie sȝ φ dixerūt q̄dā. ⁊ in coitu au-
gmētū efficit: ⁊ exiccat desideriū ipsi⁹. ❡ Et [illegible]
dolori intestinoꝝ ⁊ rasure coꝝ fridis. Uenena. ❡ Con
fert pūcture āïaliū venenosorum. Permuta. ❡ [illegible]
ei⁹ pōitur in depellendis vētositatib⁹ ⁊ [illegible]
qđ facit epi ⁊ splēi eq̄le pondus de cymino [illegible]
deris sui d aristologia. ❡ De Argēto viuo. Ca. [illegible]

ARgētūviuū qđ ē. Argētū viuū aliđ ē [illegible]
ex minera sua: ⁊ aliud extrahiṫ ex lapid[illegible]
nere sue sicut cū igne fit aurū ⁊ argentū. Lapis [illegible]
minere ipsius cū est pur⁹ ⁊ nō permiscentur [illegible]
⁊ lapides hȝ colorē vzifur imo vzifur hȝ colorē [illegible]
n̄ ꝯsequiṫ eū. Et. G. q̄dā ⁊ alij estimauerūt [illegible]
te fcm̄ sic lithargyriū: qm̄ ē extctū cū igne [illegible]
sit arte factum sicut lithargyriū qm̄ est extract[illegible]
igne. Et qm̄ substantia eius est silis substantie [illegible]
fur. in vase linito luto accenditur ignis super [illegible]
⁊ sublimatur: sed nō est ita: immo vzifur fit ex eo [illegible]
sulfure deinde possibile est vt extrahatur ex eo [illegible]
extrahitur ex vzifur. Existimauit itaqꝫ φ [illegible]
fit ⁊ nō fit nisi ex vzifur minerali qđ est de [illegible]
argenti viui. Natura. ❡ Est frigidum ⁊ humidum
in secundo. Opa. pro. ❡ Sublimatum est [illegible]
Decora. ❡ Quod ex eo extinctū est: ē medicatiu⁹ pe-
diculorū ⁊ lendinum cum oleo rosa. Uul. ❡ [illegible]
ctū vȝ scabiei: cū oleo rosacco aut cū medicinis [illegible]
biei ⁊ vlceribus malis. Egri. iūc. ❡ Eius vapor facit
accideṙ paralysiȝ: tremorē ⁊ rectificat [illegible]. Egri.
capi. ❡ Fum⁹ ei⁹ d̄struit auditū ⁊ fum⁹ ei⁹ faṫ acci[illegible]
re fetorē oris cū trāsit p ipȝ. Egri. oc. Fum⁹ ei⁹ [illegible]

risuz. Egri. expl. ¶ Dixit paulus ex hominibus fue runt qui biberunt extinctam in ticon. Uenena. ¶ Ar gētū viuū sublimatū ē iterficiēs ꝓpē vehemētē inci sionē. et eius cura fortis ē bibere lac et vomere. Et Sa. qd dixit q nō exp'tus ē illd i ipo. et dicūt qdā q extictū interficit grauitate sua. ipz eni corrodit qd sibi ob≈ uiat grauitate sua. h āt vbū nō ē cōprehēsuz. et ipm in terficit mures. et ex fumo eius fugiūt omes venenosi et serpentes. ¶ De attramento. Ca. xlviij.

Attramētū qd ē. Dixa iter attramenta alba et rubea et citrina et virida et iter colcotar et calca≈ dis et calcātū et alsurie ē. q attramēta sūt lōe recipiē tes solonē ꝑmixte lapidib9 nō suscipiētib9 solonē. et iste sī ipemet sube recipiētes solonē q iā fuert liqde et ꝯgelauerūt se. alcolcotar vo ē citrinū. et alcalcadis ē albū. et alcalcātū ē viride. et alsurie ē rubeuz. ¶ Et oia hec soluūt i aq et decoctiōe pter alsurie. ipz ei ē vehemētis corporeitatis et ꝯgelatiōis. et viride ē vehe≈ mētius ꝯgelatū q citrinū et vehemētiores hz tunicas et oē qdē attramētū i nā ē sile vni eoꝝ colori cui assimi lat. Galieni vo iā ꝑmissū ē ad itellectū q attramētū rubeū gnat ex colcotar et vidit sup colcotar vnavice coopitū attramēto rubeo pulnerizato: sz i hoc ē ꝯside ratio. Electio. ¶ Uiride egyptū ē forti9 q alkabrusi sz iegritudib9 ocli. alkabrusi ē forti9. et nō adustū ē forti9 et adustū ē subtili9. et sbtiliora eis sīt alcacaldis et viride et eqli9 eoꝝ ē alcolcotar. et grossi9 eoꝝ ē alsu rie. et pp hoc ñ resoluit i aq. Et vtus qdē attramēti i q sīt splēdores aurei ꝓpinq ē vtuti alcolcotar. et meli9 al colcotar ē illd qd velocit frāgit aureū mūdū ñ anti quū. Ex attramēto vo qd i encaustro pōit qd noiat sihira meli9 ē durū hñs qsi aureū splēdorē. Et vt9 ei9 ē sic alcolcotar. et meli9 alsurie ē qd affert de egypto et frāgit a nigredie: et ē hñs venas plimas rācidi gust9 stipticū. et silr ei9 odorat9. Na. ¶ Est calz et siccū i 3°. Opa. pro. ¶ Oia sunt adurētia faciētia ꝓuenire cru stā stipticā. Attramētū vo rubeū min9 ē mordicatiuū q alcolcotar. Et attramētū ad coria stiptici9 est oim Et alcolcotar ē eqlis stipticitatis. Apo. bot. ¶ Alcol≈ cotar ꝓhibet herisipillā et apata ambulatiua. Uul. vl. ¶ Oia ꝯferunt scabiei hūide et sahasat. et ex colco tar qdē et aliis qñ z. fiūt licinia. et ponunt in fistulis et extirpāt venenositatem. Egri. iunc. ¶ Alsurie clyste rizat cum vino et ꝯfert sciatice. Egri. capi. ¶ Sufflat in naribus ꝓpter fluxum sanguinis nariū. ꝓpe al≈ colcotar. et ꝯferūt ola herpeti estiomeno et apatib9 malis i gigiuis. Et qñ licinīū cū melle inoluit ipo et pōit i aurē ꝯfert vlcerib9 aurīs et saniei i ipa. et silr qñ cū sufflatorio i ea isufflat et ꝓhibet corrosionē dētū Rubeū vo cognitū alsurie ꝯfirmat dētes et molares motos. et attramētū adustū qñ ꝯiūgit cū hermoda≈ ctilis pōit sub ligua ꝯfert ranule. et cerotū fcm ex eo ꝓpe ex rubeo ꝯfert herpeti estiomēo i ore et na ribus et vlcerib9 eoꝝ. Egri. ocli. ¶ Alcolcotar ꝓpe et reli q cōiter ꝯferunt duritiei palpebraꝝ et aspitati eaꝝ. Egri. pec. ¶ Desiccat pulmonē ita q fortasse interfi cit. Uene. ¶ In ipso est vtus venenosa desiccās pul monē. ¶ De arsenico. Cap. xlix.

Arsenicū qd est. Aliud ē albū et aliud citrinuz et aliud est rubeū. Electio. ¶ Meli9 ex rubeo est rubeū ibibitū rubedine habēs albaras qd est aptū teri: et suo odore silat odori sulfuris. et meli9 ex citrino est qd est pulnerizabile armenū aureū laminosum subtile quasi ipsum esset talc citrinū. Natura. ¶ Ca≈ lidum est in tertio siccū in scdo. Opa. pro. ¶ Oia sūt putrefactiua mordicatiua. et qd ex eo rubeū est: me lius est q alcalcadis. Decoratio. ¶ Abradit pilos et est cuz gūma pini ꝯueniēs alopitie. Uul. vl. ¶ Fit ex eo emplm cū adipe sup vulnera. Apo. bot. ¶ Cū adi pe et oleo ꝯfert scabiei et saphati humide et putredi≈ ni et abstergit et adurit cutē et ꝯmiscet cum myrrha ad pediculos: et vestigia sanguinis. et cum pice vesti gijs vnguium: et qñq administrat cū olo ad pedicl'os. Egr. ca. ¶ Cerotū fcm ex eo ꝯfert et ꝓpe ex rubeo her peti estiomeno in ore et aure et vlceribus eoꝝ. Egri. pec. ¶ Datur ad potādum inflatis cum animeli et hy dromelle et assumit cum gumma pini ad tussim an≈ tiquā: et sputum saniei et sanguinis. et qñq ponitur i pupillis que sunt ad asma. Egri. expul. ¶ Cōmiscet cum oleo rosaceo ad bothor et emoroydas in ano: Uenena. ¶ Qd ex eo sublimatum est interficit. et al≈ bum ex eo interficit.

¶ De aristologia. Cap. l.

Aristologia qd est. Inqt Dia. ex ea qdā est ro≈ tūda et qdā lōga rotūda q dr femina cui9 folia sunt silia folijs plāte q dr cussus q est maneries vo≈ lubilis. et est boni odoris cū acuitate et ad rotūdita≈ tem declināis: tenera et hñs ramos plurimos ex vna radice longos. Et inter florē ei9 est quodā rubeū fe≈ tidi odoris pileatā hñs formā: lōge vero et est mascu lus folia sunt lōgiora: et vnusqsq thyrsus hz longi tudinē vni9 palmi purpureū hñs florē fetidum sup quē apparet sile quodā flori piri: et radix ei9 in lōgi≈ tudine est vni9 palmi: et grossitudinē digiti hñs: et ei9 que vitis palmiti silis est lōge: thyrsi sunt pui et folia sunt sicut folia sempuiue. et ei9 flos est sicut flos ru≈ the. ipsi9 radix est supflue lōgitudinis: et grossū hñs corticē quo vēditores medicinarū vtunt in creatiōe oleorū. Na. ¶ Oēs spēs ei9 sunt calē ad 3ᵐ ꝯueniē≈ tes sicce in 2°. Opa. pro. ¶ Est abstersiua: aptiua: subtiliatiua: attenuatiua: attractiua: extrahit spinas et surculos: et lōga est dignior in nascētijs et vlcerib9: qm est magis abstersiua: et calidior: sed in reliqs opa tionibus rotūda qm est fortioris apertionis et subti liationis: et virt9 longe silis est virtuti rotūde in ca≈ lefactione: imo forsitan supfluit ei nisi in subtiliatio ne. Rotūda eni ē subtilior. et pp hoc sedat dolores vē tositatū forti9. et tertia ē debilior ex eis. Decor. ¶ Cō fert morphee et abstergit dentes et confert sordibus eorum et ꝓpue rotunda. et clarificat colorem. Uul. vl. ¶ Est mundificatiua vlcerum sordidorum et mali gnorum: et confert excoriationi: et generat carnem et proprie longa et prohibet fraudem vlcerum putri≈ dorum profundorum: et quando est cum ireos re≈ plet ea carne. Egrit. iunctu. ¶ Confert contritioni lacertorum et est conueniens epithima super poda gram et proprie rotunda. et ipsum quidem bibit ha≈ bens podagram et iuuatur ab ea. Egritudines capitis ¶ Mundificat sordes auris et confortat auditum quando ponitur in ipsa cum melle et

phidbet sanie si gsiat i ea. Et qñ administrat cū pipere mundificat supfluitates cerebri. Et ipa ꝯfert epilepsie ⁊ constringit gingiuam. Egri. pec. ¶ Est bona asmati ⁊ proprie rotunda ⁊ mūdificat pectus ⁊ pulmonem. Et confert dolori lateris bibita cū aq̄. Et rotunda in oibus illis est fortior. Egri. nu. ¶ Bona est singultui. Et silr splenī cū oxymelle. q̄n͂ linit super splenē cū aceto ⁊ ꝯfert etiā valde. Et rotūda in oibus illis est fortior. Egri. expl. ¶ Qñ sumit ex ea aur. ⁊ terit ⁊ bibit soluēdo educit hūores flegmaticos ⁊ colericos. Et ꝯfert stomaco. Et qñ bibunt longa ⁊ rotūda cū myrrha ⁊ pipe purgāt supfluitates mricis parturiētiū. Et puocāt mēstrua. Et expellit fetū. Febres. ¶ Est bona rigori. Uenena. ¶ Cōfert pūcture āialiū venenosoꝝ scorpiōis ⁊ ppe lōga. ¶ Quidā aūt dixerūt ꝙ qñ ex lōga bibunt. ʒ. ij. cū vino: aut emplm fit ex ea. cōfert pūcture āialiū venenosorum ⁊ venenis. Permuta. ¶ Loco rotunde ponit pōdus equale zurūbet ⁊ tertia pōderis de macis ⁊ medietas sui ponderis de costo. ⁊ loco lōge ponit pōdus equale zurumbet ⁊ medietas ponderis sui de pipe.

¶ De alcanna. Cap. ij.

Alcāna quid est. Nota est. Natura. ¶ Frigida est in pmo sicca in scdo. Opera. pro. ¶ In ipsa est resolutio ⁊ stipticitas ⁊ exiccatio sine nocumento ⁊ est resolutiua ⁊ carminatiua ⁊ aperitiua orificiorum venarum. Et eius oleum hz v̄tutē calefactiuā ⁊ lenitiuam. Apo. bot. ¶ Eius decoctio cōfert apātibus calidis flegmaticis ppter suā exiccationem. ⁊ apātibus inguinum. Uul. vl. ¶ Eius decoctio confert adustioni ignis embrocata. Et dicit ꝙ efficit in vulneribus operationē sanguinis draconis. Et sup fracturā ossiū sola cū ceroto. Egri. iunc. ¶ Eius supremū ꝯfert doloribꝰ neruoꝝ. ⁊ igredit i emplis paralysis ⁊ tetani. Et ipsiꝰ oliū resoluit lassitudinē. Et lenit neruos. Et ꝯfert fracture ossiū. Egri. capi. ¶ Linitur cū aceto supra frōtē ad soda. Et silr etiā confert vlceribꝰ oris. Egri. pec. ¶ Conueniens est pleuresi ⁊ ingreditur in emplis squinantie. Egri. expul. ¶ Conueniens est doloribus matricis.

¶ De amomo. Cap. iij.

Amomum q̄d est. Est arbor sine botrus ligni sicut rete inuoluti: ⁊ hz florem silem hematiti in colore: ⁊ eius folia sunt sicut folia vitis albe quorū color est sicut aurū. ⁊ color ligni eiꝰ ē sicut hiacynthi boni odoris. Et est eiꝰ spēs viridis ⁊ grossa nascēs i locis hūidis. ⁊ eius odor est sicut odor rute. Et spēs egyptiaca est q̄ nō est lōga nec lata: nec debilior: nec grauis ad frāgēdū. imo vue eiꝰ vl'lene: ⁊ eiꝰ odor exuberat sup trāsitū vie. Electio. ¶ Meliꝰ ē pmū aureū recēs armenū amax boni odoris. Et 2ᵐ qd hz viride lignū ē malū debilis odoris nascēs in locis hūefactis ⁊ petrosis. Et illo meliꝰ ē tertiū illd qd ē recens declinās ad albedinē ⁊ rubedinē. ⁊ spissū planū extēsū absq̄ tortuositate. solidū mordicatiuū acutū: puluerizabile cito aliene . Et eligat illd cꝰ v̄gulta sit ex radice vna nec sit adulteratū. Inqt Dia. ex co meliꝰ ē albū. aut ad rubedinē dclināns plenū semie sicut botrꝰ. grauis odoꝝ absq̄ fetore: viniꝰ coloꝝ nō diuersū: mordicās linguā in quo nō est ꝫetio. Natura. ¶ Calidū est ⁊ siccum in scdo. Opa. pro. ¶ Subtiliat ⁊ maturat: ⁊ in ipo est stipticitas. ⁊ v̄tus eius sicut v̄tus acori immo est vehemētior [illegible] ⁊ maturationis. Et in ipo est stipticitas. sed acorus est vehementius exiccatiuū q̄ ipsum. Apo. bot. Maturat apostemata calida. Egri. iūc. ¶ Eius decoctio bibitur ad podagram: ⁊ sedetur in ea etiam ad [illegible] Egri. capi. ¶ Grauat caput ⁊ facit sodam ⁊ facit somnum. Et quidā dixerunt ꝙ qñ ex eo linit frons [illegible] uet sodam. ⁊ est ex inebriantibus ⁊ dormire facientibus. Egri. oc. ¶ Fit embroca ex decoctione eius [illegible] thalmie calide. Egri. pec. ¶ Confert pleuresi frigide. Egri. nu. ¶ Aperit opilationes epatis ⁊ bibitur eius decoctio ad egritudines epatis ⁊ est plurime [illegible] stionis q̄ acorus. Egri. expl. ¶ Facit in eis prouocationē menstruoꝝ ⁊ cōfert doloribus mricis ⁊ [illegible] in pessarijs matricis: ⁊ sedetur in decoctione eius ad dolorē renū: ⁊ bibit ex eo ad dolorem renum ⁊ ad dolores matricis omnes. Uenena. ¶ Emplastrum factū ex eo cum bedarongi valet puncture scorpionis.

¶ De assa. Cap. iiij.

Assa q̄d est. Duaꝝ ē spēꝝ: quaꝝ vna est [illegible] ⁊ alia est odorifera. nō forte habēs odorē [illegible] lidior ē fetida. Et est herba vehementis [illegible] in se tota. Et plurimū q̄d ē huiꝰ speciei est [illegible] ⁊ est gūma althit: ⁊ radix eius almaroth. Na. ¶ Est calida in pnꝰ quarti sicca in secūdo. Opa. pro. ¶ [illegible] git vētositates ⁊ effugat eas pp suā resolutionē. Et est cū hoc inflatiua: incidit: ⁊ resoluit sanguinē [illegible] latū in ventre. Decora. ¶ Cōfert alopicie [illegible] aceto ⁊ pipe: ⁊ qñ administrat in cibarijs facit bonum colorem. Et abscindit verucas q̄ sunt [illegible] Apo. bot. Qñ incidunt recte apāta fraudulēta [illegible] tia mēbrū: ⁊ ponit assa sup ea ꝯfert. Et est bona [illegible] ra dubellet apparentium ⁊ occultarum. Uul. vl. Cōfert impetigini. Egri. iūc. ¶ Qñ bibit cū [illegible] rū cōfert ꝯtritiōi lacertorū: ⁊ confert doloribus neruorū sicut tetano ⁊ paralysi si accipiat ex ea [illegible] fm ꝙ dicitur. ⁊ misceat cū cera: ⁊ deglutiat [illegible] bat cū vino ⁊ pipere ⁊ ruta. Egri. cap. ¶ [illegible] ea mole mote. ⁊ pmisceat cū thure ⁊ ponit sup [illegible] ⁊ efficit opationē peonie in epilepsia. Et qñ [illegible] gargarismꝰ eradicat sanguisugā gutturi [illegible] Egri. ocli. ¶ Est bona initio aque alcohol [illegible] cū melle. Egri. pec. ¶ Qñ dissoluit i aq̄ ⁊ fit ex ea gargarismus ⁊ sorbet clarificat vocem statim. Et [illegible] asperitati gutturis ātique ⁊ si sorbeat cū ouis [illegible] tussi antique ⁊ pleuresi frigide. Et efficit opationem fenugreci in apāte virile. Egri nut. ¶ Si administratur cū ficubus siccis confert icteritie. Et ipsa [illegible] est ex eis q̄ nocent stomaco ⁊ epati. Egri. expl. ¶ Cōfert emoroydibus. Et in coitu fortitudinē [illegible] Et prouocat menstrua ⁊ vrinā. Et confert dolori [illegible] tris pūgitiuo ⁊ vlceribus intestinoꝝ. Et Gal. [illegible] existimauit in ipsa esse virtutē solutiuā [illegible] stipticitate sua. sed scitū est apud oēs ꝙ ipsa [illegible] solutioni antique frigide. Febres. ¶ Est bona [illegible] q̄rtane. Uenena. ¶ Ponit sup morsurā canis [illegible] ⁊ āialiū venenosorū: ⁊ proprie scorpiōis ⁊ [illegible] cōfert oibꝰ illis bibita ⁊ linita cum oleo. Et [illegible]

nocumentū sagitte venenose. Permutaᵒ. ¶ Loco sẽide cẽle pōdus ipiᵘˢ de odorifera ponit̃ ⁊ pōdus semis de serapino: ⁊ tm̄ dez de maroth: ⁊ medietas pōderis eiᵘˢ de gūma rute.

¶ De acetosa. Ca. liiij.

Acetosa q̄d est. Alia ē domestica. Et alia ē siluestris Et siluestris q̄dē dicit̃ sicla siluestris. ⁊ nō est in siluestri etiā sicut dicūt acetositas: imo forsitā est i q̄dā ex ea acetositas: ⁊ siluestris ē fortior in oī re. Natu. ¶ Frigida ē in pᵒ sicca in 2ᵒ. Et eiᵘˢ semen est frm̄ i pᵒ siccū in 2ᵒ. Opa. pro. ¶ In ipsa est stipticitas. et i insipida ex ea ē resolo paruā: et acetosum est magis stipticū: et illa q̄ nō est vehemētis rubedinis plus nutrit: et hec q̄dē ē filiis endiuie. Et ois supat colerā: Et eiᵘˢ hūor ē laudabilis. Decora. ¶ Radix eiᵘˢ cū aceto ꝯfert scabiei vlcerose ⁊ excoriationi vnguis: Et cū coq̄tur cū vino ꝯfert ēplm̄ eiᵘˢ albaras ⁊ ipetigini. Apo. bot. ¶ Ex ea fit ēplm̄ scrofulis ita q̄ dicit̃ q̄ si eiᵘˢ radix suspēdat̃ in collo habētis scrofulas iuuat̃ ea. Vul. vi. ¶ Eius radix cū aceto ꝯfert scabiei vlcerose ⁊ ipetigini. Et eiᵘˢ decoctio cū aq̄ calida pruritui. Et silr̄ ipamet in balneo ē vltima. Egri. capi. ¶ Colluitur cū succo eiᵘˢ ad dentem dolorosum Et silr̄ cū decoctiōe eiᵘˢ in vino: Et ꝯfert apatibᵘˢ que sunt sub auribus. Egri. nut. ¶ Confert icteritie nigre cū vino ⁊ sedat nauseā: et comedit̃ ꝑpter desideriū luti. Egri. expul. ¶ Ipsa ⁊ semen eius stringūt ⁊ ꝓpue eius q̄ ex ea magna est dicit̃ q̄ i eiᵘˢ foliis est lenitas q̄dā ⁊ in semine ipsiᵘˢ ē ꝯstrictio. Et dixerunt q̄dā q̄ in semine acetose nō frixo est lubricitas ⁊ lenificatio. et radix eiᵘˢ trita ꝯfert fluxui matricis. Et frāgit lapidē i renibus qñ bibit̃ i vino Et viscositas q̄ ē in ipa ꝯfert rasure itestinoꝝ q̄ accidit ex siccitate superfluitatis. ipa. n. cū iuuamēto q̄d ꝯfert rasure lubrificat Venena. ¶ Cōfert pūcture scorpiōis ⁊ ꝓpe siluestris: Et si administret̃ semē eiᵘˢ añ pūcturā scorpiōis nō nocebit eiᵘˢ pūctura.

¶ De asino. Cap. lv.

Asinus. Decoratio. ¶ Cinis carnis asini ⁊ epatis eius cū oleo valet suppositus fixuris frigoris. Apo. bot. ¶ Cinis epatis asini cū oleo valet super scrofulas. Vul. vi. ¶ Sanat lepram. Egri. iunc. ¶ Contracti ⁊ siccati. sedeant in iure carnis eius et fit iuuamentū: ⁊ etiam caro eius est iuuatiua. Egri. capi. ¶ Epar eius assatum ⁊ a ieiuno cōestum confert epilepsie. ⁊ silr̄ eius vngula adusta ⁊ sit eiᵘˢ potio omni die vno coclearia. Egri. expl. ¶ Dicit̃ q̄ eiᵘˢ vrina cōfert dolori renum. Et vrina siluestris frangit lapidem in vesica fm̄ q̄ dicit Galienus.

¶ De apio. Cap. lvi.

Apiū. Aliud est mōtanū. Et aliud siluestre. Et aliō domesticum. Et aliud ē q̄d orit̃ i aq̄ maiᵘˢ domestico: cuiᵘˢ ṽtus ē sic ṽtᵘˢ domestici. Et eiᵘˢ spēs est alia q̄ noiat̃ sumuriō minᵘˢ domestico hñs crus cōcauū ad albedinē declive: Diuersificat̃ etiā i regionibus: eiᵘˢ eñ aliud ē romanū: ⁊ aliud est aliō. et neq̄ est oino mōtanū petroselinū: imo est aliō petrosum. Electio. ¶ Fortiᵘˢ ē romanū mōtanum. Natu. ¶ Est calm̄ in pmo ⁊ siccū in 2ᵒ. Ruffus ṽo dixit q̄ domesticū ē hūidū. Verūtm̄ radix eiᵘˢ ē sicca cū ꝯueniētia. Opa. pro. ¶ Est resolutiuū inflationis: apitiuū opilatōis. faciēs sudare: sedatiuū doloꝝ: Et siluestre ē ipediēs vlceratiuū. Et q̄d ex eo nutritū est: ē magis ꝯueniēs calefactis. Decora. ¶ Siluestre cōfert habēti alopitiā ⁊ fissuris vnguis ⁊ verucis ⁊ fissuris: frigoris. Et domesticū oris odorē efficit bonū valde. Apo. bot. ¶ Resoluit apostemata flegmatica in principio ⁊ dura. Et calida ꝓpue quod nominatur summuriō. Vul. vi. ¶ Siluestre vlcerat qñ ex eo fit emplm̄: Et silr̄ ꝯfert scabiei ⁊ ipetigini ⁊ vulneribus vsq̄ ad sigillationē: ⁊ ꝓpue sumurion. Egri. iunc. ¶ Sumurion ꝯueniētes sunt oēs ptes eius sciatice. Egri. capi. ¶ Est malū epilepsie excitās epilesiā epilepticoꝝ. Et dicitur q̄ si suspenditur radix eius i collo confert dolori dentis: veruntamen frangit ipz Egri. ocli. ¶ Apium domesticum ingreditur in emplastris dolorum oculi. Egri. pec. ¶ Confert tussi: et ꝓpue sumuriō: ⁊ asmati et stricture anhelitᵘˢ: ⁊ difficultati eius. Et apium quidem est ex emplastris apostematum mammille calidorum. Egri. nu. ¶ Cōfert epati ⁊ spleni: mouet eructationē ꝑpter resolōnē suā. Et nō ē velocis digestionis ⁊ descēsiōis. Et i semine q̄dē apij ē aliq̄d q̄d facit nauseā ⁊ vomitū nisi assef. Quidā aūt dixerūt q̄ oēs spēs eiᵘˢ ꝯferūt stō Et ruffus dixit: nō. Immo qm̄ trahit ad ipm̄ hūiditates malas acutas. Et crudum de eo in stō. prolongatur: ⁊ facit nauseā. verūtm̄ romanū stomaco meliᵘˢ est Et galieñᵘˢ q̄dē dixit q̄ ipm̄ est ex eis que ꝯueniens est comedere cū lactuca. Ipm̄ tēperat frigiditatē lactuce. Et ꝯueniēs ē vt eiᵘˢ acceptio sit post cibū. Et semen eiᵘˢ ꝯfert hydropisi ⁊ mūdificat epar ⁊ calefacit ipm̄. Egri. expl. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ ē malū pregnantibᵘˢ. Et purgat renes: ⁊ vesicā: ⁊ matricē Et oēs spēs eiᵘˢ et partes ipsiᵘˢ ꝯferūt in his. Et semē eiᵘˢ ⁊ folia nō soluūt. s3 in radice eiᵘˢ ē solutio. Et montanū frangit lapidem. Et apiū q̄dē ꝯfert difficultati vrine. Et extrahit secūdinā ꝓpe sumurion. Et replet hūiditate acri matricē cū comestio eiᵘˢ ē in cōsuetudine. ¶ Quidā aūt dixerūt q̄ apiū excitat coitum ita q̄ dixerit oꝫ vt ablactās ꝓhibeat̃ ab accessiōe eiᵘˢ vt ñ corrūpat̃ lac eiᵘˢ ꝑꝑ excitationē desiderij coitus. Et romanū q̄d ē bonū colō ⁊ vesice ⁊ renibus. Venena. ¶ Eiᵘˢ decoctiōe cū lentibᵘˢ fit vomitᵘˢ post potū veneni: et sumuriō ē ex eis magis ꝯueniēs. ⁊ qñ scorpion pūgit ꝯmedētē ipm̄ fortior fit reᵘˢ ꝑꝑ id.

¶ De azulo. Cap. lvij.

Azul quid est. Virtᵘˢ eiᵘˢ ē sicut ṽtus eiᵘˢ quo adheret aurū debilior parū est. Natura. ¶ Est calidum in secundo siccū in tertio. Opa. pro. ¶ Inest ei virtus eradicatiua putrefactiua et abstersio eiᵘˢ est cum acuitate et stipticitate pauca. Et in ipso est adustio et vlceratio. Decora. ¶ Deijcit verucas. Egri. ocli. ¶ Bonos efficit pilos palpebrarum ⁊ prolōgat eos. Et est vltimū sicut dicitur in illo propter ꝓprietatē que est in ipso. Et dicitur preterea q̄ ipsum euacuat humores malos prohibentes oriri pilos bene. Egri. pec. ¶ Cōfert asmati. Egri. expul. ¶ Prouocat menstrua sufficienter bibitum ⁊ in matrice suppositum. Et solutione educit mellencoliam: et quicquid sanguini est commixtum in quo est grossitudo. Et cōfert dolori renū. et eius potio est vsq̄ ad. iiij. lurmet ⁊ vsq̄ ad. 3. j. et mediam permixtū medicinis.

¶ De amigdalis. Cap. lviij.

Amigdale qd sunt. Note sunt. eaꝝ vnctuositas minor ē vnctuositate nucis: cū tñ in eis sit vnctuositas plurima eiꝰ cū rācidant. Nux vero velocioris est digestiōis ꝗ̄ ipe: ⁊ velocioris ꝯuersiōis ad colerā. Et gūma q̄dē eiꝰ q̄ dulcis est ꝑm quosdā est proxima dispōnibus gūmi arabici. Natura. ¶ Que dulcis est eq̄lis ⁊ ad hūiditatē parū declinās. Et amara ē sicca in 2º. Opa. pro. Summū amigdale amare cōstringit ⁊ calefacit. Et in oībus specieb' amigdale ē mūdificatio ⁊ abstersio ⁊ apītio. Sꝫ dulcis ē plurimū debilior ꝗ̄ amara i aptiōe sua: q̄ꝛ est subtiliatiua abstersiua: ⁊ ē per accñs īflatiua. Et dicitur ꝙ in ipa oīno nō ē stipticitas. Et eius nutrimentū ē paruum Sed proprietas amare ē ꝙ ipsa nō stringit oīno: ⁊ ꝙ ipsa interficit vulpem. Et amara ē meꝰ absq̄ nutrimento. Dulcis vero bonū ꝑbet nutrimētū: lꝫ paruū Et oleū q̄dē amigdalarū leuius est corpore ipsius. Decora. ¶ Amara ꝯfert posita sup pānū ⁊ lentigies ⁊ cicatrices: ⁊ ꝑcussiōes: Et applanat ꝯctionē faciei. Et cū radix amare coq̄tur ⁊ linit sup pānū ē medicina fortis. Et comedere amigdalas dulces īpinguat Apo. bot. ¶ Amara cū vino est bona ad edendū. Ul. vi. ¶ Liniunt cū melle sup ambulatiuam ⁊ formicam Et cū aceto ⁊ vino sup īpetiginē. Et amara ē magis vltima in oībus illis. Egri. capi. ¶ Sūt bōe valde dolori auris ⁊ sonitui i ea: ⁊ ꝓprie oleū amare: ⁊ ꝯtrita cū sua dispōne. Et cū caput abluit cū eis ⁊ cū vino purgat hūiditatē ⁊ furfures. Et faciūt somnū. Et cū amigdale amare bibunt añ vinū ꝓhibēt ebrietatē ⁊ ꝓprie .l. numero. Et arbor q̄dē amigdalarū amararū q̄ñ optime terit ⁊ ꝯmiscet cū aceto ⁊ oleo ro. ⁊ fit ide emplꝫ frōti ꝯfert sode: ⁊ silr oleū amigdalaꝝ amararꝝ ꝯfert ei. Egri. ocli. ¶ Cōfert visui. Egri. pec. Amigdale amare cū amillo tritici sūt bone sputo sanguinis. Et ꝯferūt tussi antiq̄ ⁊ asmati ⁊ pleuresi: ⁊ ꝓprie oleum amigdal. dulcium. Et sanich de amigdalis ꝯfert tussi ⁊ sputo sanguinis. Egri. nu. ¶ Aperiūt opilationes epis ⁊ splenis ⁊ ꝓprie amare. Ipse nāq̄ aperiunt opilatiōes accītes i extremitatibꝰ venarū Et cū comedunt recētes cum corticibꝰ mundificat humiditates stōi. Sunt difficilis digōnis ⁊ bōi humoris ⁊ pauci nutrimenti. Et q̄ñ comedunt cum zuccaro descēdunt velociter ⁊ eaꝝ sanich ē ꝯmouēs colerā sua dulcedine. Egri. expl. ¶ Que amare sūt aperiunt opilationes renū. Et oleū amaꝝ mundificat renes ⁊ vesicā. Et frangit lapidē ⁊ proprie cū ireos bibitum. Et q̄n̄q̄ confert facto emplo cum eo ⁊ olo rosaceo. Et ꝯfert doloribus matricis ⁊ apostemationibus eiꝰ calidis ⁊ duritiebus eius. Et p̄focatiōi ipiꝰ ⁊ difficultati vrine ⁊ dolori renum. Et supponit et ꝓuocat mēstrua. Et dulces ꝯferant colice ꝓp suā abstersionē. Et amare sunt magis iuuatiue. Et earum oleum est leuius corpore eaꝝ. Uenena. ¶ Cōferunt morsui canis rabidi.

¶ De aqua. Cap. lix.

Aqua. Electio. Aquas bonas et laudabiles iā dixi in p̄mo libro. Illic igitur sciant. Male autē aque sunt stantes: et que sunt in lacunis et super q̄s dominatur sapor extraneus et conturbate spisse grauis ponderis: et que cito in lapidē conuertūtur: et ille sup q̄s natat spuma alba mala: et in quarꝫ [illegible] premo cōgelat res extranea mala. ¶ Et scias q̄ [illegible] trositatis nocumēto in aq̄s succurrit cum lacte [illegible] no grosso ⁊ amillo ⁊ meliꝰ ē cū vio sūbli odorifero āntiq̄ crudo. ⁊ cucūerib' imatur ⁊ oleribꝰ solutiuis [illegible] cū ꝓuocatiuis. Aq̄s v̄o grossas ꝯturbatas rectificāt subtiliatiua: sicut alleum cepe porri. Et bibere vel post eas remouet malitiā eaꝝ et propter pe[illegible] eis. ¶ Et aq̄ q̄dē aspa nō est nisi aut grossa: aut [illegible] ta abstersiua. Et dr̄ q̄n̄q̄ aq̄ aspa illa q̄ vehementer mundificat illum q̄ ea abluitur. Amarā autē rectificant dulcia. Et aquam salsam rectificant [illegible] ete syre ⁊ genera myrti et poma que dicunt [illegible] lutum calidū et sanich. Et aquas malas [illegible] cat acetū. Na. ¶ Aqua maris est acris calida aqua nitrosa ē calefactiua exiccatiua. aq̄ enea et ferrea ꝯferunt visceribus. Opa. pro. ¶ Aq̄ frā nocet [illegible] opilatiōes: veꝝ ipa cōfert hōībus raritatē et cursu quicūq̄ cursus fuerit: et ex quocunq̄ mēbro fuerit eis q̄ hñt egritudines cā eiꝰ. Et ꝯfortat oēs [illegible] opōnibꝰ suis q̄ñ sunt cū eq̄litate. [illegible] vigesiuā [illegible] uā: retētiuā et expulsiuā. Decora. ¶ Aq̄ mari[illegible] fert fissuris accidētibꝰ ex frigore añq̄ vlcerent [illegible] cat pediculos. Et resoluit sanguinē ꝯgelatū sub [illegible] te. Et aq̄ sulfuree sūt bōe morphee et albaras. Apo. bot. ¶ Aq̄ sulfuree ꝯferunt a͞patibꝰ [illegible] ritieb' et verucis pendētibꝰ. Ul. vi. ¶ Aq̄ dulcis [illegible] bibēdū ē mala vlceribꝰ ꝓpterea ꝙ [illegible] neria et q̄ꝺ cōuenit regimini vlceꝝ. Aq̄ marine [illegible] cōfert pruritui et scabiei et ipetigini. Et aq̄ sulfuree et sunt bone ipetigini et scabiei sī ex eis fiat balneatio: et silr sahafati. Egri. lic. ¶ Aq̄ marina et silr [illegible] ferunt egritudinibꝰ neruoꝝ et ꝓpe q̄ñ balneatio fit cū eis: sicut tremor et palysies et stupor et silr [illegible] sulfuree et silr. Et ꝯferūt oībꝰ doloribꝰ [illegible] neruoꝝ fridis. Egri. capi. ¶ Epileptici [illegible] tepida: et ledunt ab aq̄ calida. Uapor aq̄ marine [illegible] epilepsie vl' sode fride. Et aq̄ erea cōfert oī [illegible]. Egri. ocli. ¶ Aq̄ aspalti ē mala oclo. Egri. pec. ¶ Aq̄ frida valde ē mala pectori [illegible] aq̄ est nociua [illegible] pulmōis ꝓp hūectatiōnē q̄ ē i ipa. cū ipsa [illegible] exiccatiōe. Aq̄ tepida est bona apostemationibus [illegible] turis et vue et pectoris. Et aqua marina fit [illegible] a͞patibꝰ mamille. Aq̄ nitrosa q̄n̄q̄ ꝯfert [illegible] aluminosa ꝯfert sputo sanguis. aq̄ ferri ꝯfert [illegible] stō. Et aq̄ erea ꝓpria ē illi. Egri. nu. ¶ Aq̄ frā valde ꝓprie nocet hūtibꝰ opilatiōes. Aq̄ marina et silr [illegible] le sūt stō. Uapor aq̄ marie ꝯfert hydropisi. Aq̄ [illegible] sa q̄ñꝫ ꝯfert ꝓp nitrositatē stō hūido. Aq̄ luminosa [illegible] fert vomitui et ꝓhibet ipm. Et silr aq̄ terminantibus ꝓprie. Aq̄ sulfuree cōferunt a͞patibus splenis et doloribꝰ eius et silr epatis. Egri. expul. Et aqua marina fit clystere ad dolorem pungitiuū ventris [illegible] q̄ bibitur et soluit. Deinde post ipsam bibitur [illegible] line et sedatur mordicatio eiꝰ. Aqua aluminosa prohibet abortuꝫ et fluxum sanguinis menstrui. Aque sulfuree cōferūt doloribus matricis. Aqua frigida valde mala ē coitui et stringit ventrē et sedat [illegible] spmatis et eiꝰ cursuꝫ. Aqua salsa soluit. [illegible] exiccatione sua. Et oēs aque minerales faciunt [illegible]

re difficultatez ⁊ ptiriaſi ⁊ mēſtruoꝝ et plurimū ea rum ſoluit ⁊ exiccat. Et quedā eaꝝ ſicut aluminoſa ſtrigūt: Et qñ3 faciūt euenire lapidē ī renibꝰ ⁊ veſica ⁊ colicā. Et aque ꝟo ferree ⁊ eree ⁊ ſunt bōe renibus ⁊ colice. Et aq̄ turbate faciūt euenire lapidē ī renibꝰ ⁊ veſica. Et aq̄ ꝗdē in q̄ extinguit ferrū cōfert ſputo ſanguis. Febres. ¶ Aq̄ ſulfuree ⁊ lutuoſe et turbide ⁊ fetide faciūt accidere febres. Et groſſe faciūt euenire q̄rtanas. Uenena. ¶ Ad morſum vipe ſedet in aq̄ marina ⁊ iuuat ab ea: ⁊ ſilr fit in reliquis vermibus pernicioſis.

¶ De amilo. Cap. lx.

AMilū. Natura. Frigidū ē ⁊ ſiccū in p̄mo. Opera. pro. ¶ In ipſo ſunt mūdificatio ⁊ lenificatio Et oꝫ quidē vt vna pars amili coquatur cum triplo ſui de aqua. Decora. ¶ Cum croco ſuppoſitum panno delet ipſum. Uul. vl. ¶ Conſolidat vlcera ⁊ ſanat ea. Egri. oculi. ¶ Prohibet curſum materierum ad oculū. Egri. pec. ¶ Lenit pectus ⁊ ſorbitione facta ex eo ꝓhibet fluxū a pectore. Egri. expl. ¶ Amilū ſolum ⁊ cum lentibus ſtringit naturam ⁊ ꝓhibet fluxum colere.

¶ De ameos. Cap. lxi.

AMeos q̄d eſt. In ipſo eſt amaritudo pauca et acuitas. Electio. ¶ Magis iuuatiuum qđ eſt in ipſo eſt ſemē eius. Natu. ¶ Calidum eſt et ſiccum in tertio. Opera. pro. ¶ Aperit opilationes ⁊ in ipſo eſt cum exiccatione lenificatio. Decora. ¶ Eius potus ⁊ linimentum cum eo factū cōuertunt colorem ad citrinitatem Et ponit in medicinis que ſunt ad morpheam ⁊ albaras. et conficit cum melle. Et ponitur ex eo emplm̄ ſuꝑ conculcationeꝫ ſanguinis vbi eſt. Egri. pec. ¶ Confert saniei pectoris. Egri. nut. ¶ Cōfert madefactioni ſtomaci ⁊ ſedat nauſeam ſtomaci. Et ſubuerſioni anime. Et eſt bonum epati ⁊ ſtomaco fridis. Egri. expul. ¶ Datur ad bibendum cū vino ⁊ puocat cum comeditur. Et remouet difficultatē vrine. Et ecit lapidē fractum et vir mūdificat renes ⁊ veſicā: Et cōfert ventoſitatibus ⁊ dolori ventris pungitiuo et ſuffumigat cum eo matrix cū gummi pini ⁊ mundificat eā. Febres. ¶ Confert febribus antiquis. Uenena. ¶ Decoctio ameos effundit ſuper mordicationē ſcorpionis et ſedat. Et bibitur ad puncturam vermium venenoſorum.

¶ De hartanita. Cap. lxii.

HArtanita q̄d eſt. Illud qđ de eo miniſtrat eſt radix eius: ⁊ eſt buchormarien. Et nos ꝗdē in ipſo locuti ſumꝰ ſm verba. Diaſ. hꝫ capita ſicut capita celeris: ⁊ folia eiꝰ ſunt ſic folia caulis. ⁊ eius radix ē nigra ſilis radicis rape. Et hec ſpēs nō ē ſpēs q̄ cognoſcit ī nřo tpe: nā q̄ nūc hartanita cognoſcit eſt ſpuie ſpiſſe breuis q̄ hēt radicē q̄ lana lauat. ⁊ ꝓprietates q̄s narrauimꝰ ſunt iſte. ergo q̄ ſit error trāſlatoris. Opa. pro. ¶ Eſt inciſiuū reſolutiuum. Egri. iunc. ¶ Eſt bonum doloribus iuncturarū et vtriuſq3 anche. Egri. capi. ¶ Facit ſternutationē: et vehementer apit cōſtrictionē narīū et opilationem colatorij Egri. nut. ¶ Cōfert ſingultui. Egri. expl. ¶ Eijcit fetū Uenena. ¶ Eius decoctio valet puncturis venenoſis: ⁊ ſimiliter ſirupus eius. Permuta. ¶ Loco eius ponit in aborsu ⁊ in iuuamēto qđ efficit ī veneno pondꝰ eiꝰ de ariſtologia lōga ⁊ ſemie citri ⁊ mētaſtro.

¶ De ambra. Cap. lxiii.

AMbra q̄d ē. Ambra ſm q̄ exiſtimo ē manatio fontꝭ ī mari. Illud ꝟo qđ dr̄ q̄ ē de ſpuma maris aut ſtercore alalis maris lōginquū eſt. Electio. ¶ Melior ē griſſia fortꝭ aſchelit: deinde varia poſt eā citrina. et deterior eſt nigra mala: et adulterat cū gipſo et cera et laudano et almodeli ē ſpēs nigr̄ mala multotiēs aſſumit ex vētre piſcꝭ q̄ eā cōedit et moritur. Nā. ¶ Eſt cala et ſicca. et vꝫ q̄ ſit calitas eiꝰ ī 2° et ſiccitas ipſius in p̄°. Opa. pro. ¶ Cōfert decrepitis ſubtilitatē ſue calefactiōis. Decoratio. ¶ De almendi eſt ſpēs q̄ litunis denigrat corpus. et cōuenit ad ꝯſequēdū p̄n̄ declinatiōis. Egri. cap. ¶ Cōfert cerebro et ſenſibus. Egri. pec. ¶ Confert cordi.

¶ De aranea. Cap. lxiiii.

ARanea. Apata ⁊ bothor. ¶ Tela eiꝰ ſtringit fluxū ſanguinis q̄ñ ponit ſuper vulnera. Uul. vlc. ¶ Q̄ñ ponitur tela eius ſuꝑ vulnera ꝓhibet ea apari: et ſuꝑ vlcera. Egri. cap. ¶ Q̄ñ coq̄tur aranea tele groſſe albe cū oleo ro. et diſtillat in aurē ſedat dolorē eius. Febres. ¶ Dixerunt ꝗdā q̄ tela aranee cuꝫ miſcet q̄buſdā emplris. et pōit ſuꝑ frōtē et ipa ſanat febrē tertianā. et exiſtimauerūt ꝗdā q̄ tela aranee ſpēi cuiꝰ tela eſt ſpiſſa alba q̄ñ ſtringit in cute eiꝰ: et ſuſpēdit ſuꝑ collū aut adiutoriū ſanat febrem tertianam.

¶ De argento. Cap. lxv.

ARgētū. Natura. Eſt īfrigidatiuū exiccatiuum. Opera pro. ¶ Scoria eiꝰ eſt ſtiptica valde: et in ipſa eſt attractio et exiccatio et q̄ñ ꝯmiſcet ꝯfricatio eiꝰ medicinis alijs: ꝯfert hūiditatibus viſcoſis. Uul. vl. ¶ Eſt bonum valde ſcabiei et pruritui. Egri. cap. ¶ Cōfricatio eius cōfert fetori oris cū ꝯmiſcet ꝯmixtiōibus alijs. Egri. pec. ¶ Cōfricatio eius cū cōmixtionibus alijs cōfert tremori cordis.

¶ De aloe. Cap. lxvi.

ALoes q̄d ē. Eſt succꝰ ꝯgelaꝰ: iter rubedinē et citrinitatē exñs. et eiꝰ aliđ ē ſuccutrinū aliđ arabicū: et aliđ ē ſemegeniū. et dixerūt ꝗdā q̄ plāta eiꝰ eſt ſicut plāta enule: ſꝫ nō ē ita. Electio. ¶ Illud qđ melius ē: ē ſuccutrinū: cuiꝰ aq̄ ē ſicē aq̄ croci. et odor eiꝰ ē ſicē odor myrrhe. ſplēdidū frāgibile mūdū a gypſo. et arabicū ē mīꝰ eo ī citrinitate et pōderoſitate et ī ſplēdore et viſcoſū eiꝰ ē illđ qđ dureſcit. et alſem egeniū ē fetidi odorꝭ cooptū: ꝓpe citrinitatꝭ cui nō ieſt ſplēdor. Cūq3 aloes āntiq̄tur ſit nigrior. Nā. ¶ Eſt calidū vſq3 ad 3um ſiccū ī ipſo: et dr̄ q̄ ē calm et ſiccū in 3° ſꝫ nō ē ita. Opa. pro. ¶ Uirtꝰ eiꝰ ē ſtiptica exiccatiua corporis: faciēs ſomnū. Et iduꝫ ꝗdē plurim eſt iuuamēti. eſt eīn exiccatiuū ſine mordicatiōe. et in ipo eſt ſtipticitas pura. Et de paucitate eiꝰ eſt q̄ ipſum non mordicat vlcera mala. Decoratio. ¶ Cū melle ſuper veſtigia ꝑcuſſiōis ꝯfert. et ꝯſolidat panariciū vlcera tū. Et cū in vino ponit ſuꝑ capillos cadētes ꝓhibet caſum eoꝝ. Apo. hot. ¶ Cōfert apatibꝰ ani et teſticuloꝝ. et ꝓpue apatibus lacertoꝝ qui ſunt ab vtroq3 latere lingue cū ē cū melle aut cū vino. Uul. vl. ¶ Eſt conueniens vlceribus difficilis conſolidationis: et ꝓpue in ano: et virga: et naſo: et ore: et fiſtulis. Egritu. iunctu. ¶ Confert doloribus iuncturarum. Egri. cap. ¶ Mundificat ſuꝑfluitates colericas que

sunt i capite. Et qñ linit̃ sup frõtẽ cũ oleo rosaceo cõfert sode ⁊ sanat eã. Et ↄfert vlcerib⁹ nasi ⁊ oris. Et ẽ ex medicinis ↄferẽtib⁹ ↄrusiõi nasi ⁊ auris: ⁊ apati bus lacertoꝝ q̃ sunt i vtroq; latere ligue linit⁹ cũ vino ⁊ melle. Et i me^a antiq̃ aloes solutiõe educit colerã nigrã. Et ↄfert melic. Et aloes q̃dẽ psici acuit rõez. ⁊ acuit os stõi. Egri. ocli. ¶ Cõfert vlcerib⁹ ocli ⁊ apatib⁹ ei⁹: dolorib⁹ ei⁹: ⁊ cursui lachrymalis ãguli. ⁊ exiccat hũiditatẽ ei⁹. Egri. nu. ¶ Mũdificat superfluitates colericas ⁊ flaticas q̃ fit i stõ. ⁊ qñ bibũtur ex eo duo coclearia cũ aq̃ frã aut tepida ĩstringit appetitũ falsuz ⁊ corruptũ. Et ẽ ↄueniẽs adustioni ⁊ inflamatiõi factis i vna ex caliditate colere in stõ. Et qñ assumunt̃ de eo in mane ⁊ sero pillule ꝑmixte cũ rectificantib⁹ ipz soluũt vẽtrẽ ⁊ nõ corrũpit cibũ. Et qñq; ↄfert dolorib⁹ stomaci i die vna. Et apit opilatiões epis. s; ipse ledit epar. Et aufert icteritiã soluẽdo ipam. Egri. expl. ¶ Aure⁹ ⁊. 5. de eo cum aq̃ cal'a soluũt. Et tres aurei mundificãt cõplete ⁊ tempate: duo aurei cũ aq̃ mellis educũt flegma ⁊ colerã solone. Et cũ ponit̃ i medicinis solutiuis expellit nocumẽtũ eaꝝ a stõ. Et ipz est ↄueniẽs solutiuis aliis stõ Et ille q̃ est ablut⁹ debilioris est solonis: sed est magis ↄferẽs stomaco. Et permixtio ipsi⁹ cũ melle minuit virtutẽ ei⁹: adeo vt forsitã nõ soluat attrahẽdo sed extrahat qd ei obuiat. cũ tñ virt⁹ ei⁹ qd parũ est nõ penetret ad illa q̃ in corpore sunt lõginq̃: imo nõ ꝑtrãseat epar. Et qñ arabic⁹ in potu sumit̃ cõturbat ⁊ facit dolorẽ vẽtris pũgitiuũ ⁊ soluit: ⁊ remanet virtus eius in tunicis stõi i die vno ⁊ duob⁹ dieb⁹. Dare aũt aloẽ in potu in dieb⁹ frigoris est timorosum. qñq; eĩ educit sanguinẽ solutiõe q̃liscũq; sit aloes: ⁊ q̃cũq; aloes. Et qñq; ponit̃ cũ vino dulci sup emoroydas eminẽtes ⁊ fissuras i ano. ⁊ abscindit sanguinẽ currẽtẽ ex eis. Et sanat apata ani: ⁊ virge linit⁹ cũ vino. Qñ dat̃ ad potãdũ i dieb⁹ frigoris timet̃ q; faciat solone exire sanguinẽ. Permuta⁹. ¶ Loco eius ponit̃ duplũ ipsius de litio.

¶ De arundine. Cap. lxviii.

ARũdo. Nã. Est vehemẽtis ĩfrãtionis. Et cinis ei⁹ ẽ calid⁹. Opa. pro. In radice ei⁹ ẽ abstersio pauca sine acuitate. ⁊ i foliis ipi⁹. ẽt. Decora. ¶ Cortices ipsi⁹ ⁊ radix ei⁹ ↄferũt alopitie. Et cortices ipi⁹ ⁊ radix abstergũt sordes. Et radix ei⁹ cũ cepa siluestri extrahit carni ĩfixa. Apo. bot. ¶ Ponunt̃ folia ei⁹ sup herisipilã ⁊ ↄferũt. Egri. isc. ¶ Sedat torsionez neruoꝝ. Egri. capi. ¶ Lanugo que est flos ei⁹ qñ cadit in aurẽ facit euenire surditatẽ qñ inuiscat̃ et nõ egredit̃. Egri. expl. ¶ Prouocat vrinã ⁊ mẽstrua. Venena. ¶ Cõfert mordicatiõi scorpionis.

¶ De abrotano. Cap. lxix.

ABrotanũ. Natura. Est calidũ i ꝑmo siccũ in secũdo. Opa. pro. ¶ Est subtile amaꝝ. ⁊ in ipo ẽ terreitas ⁊ subtiliatio. Inq̃t. G. flos ei⁹ ẽ magis ad finem deueniens q̃ absinthium ⁊ in ipso est apertio. Decora. ¶ Illud quod est adustũ cõfert alopitie ꝓprie. ⁊ cũ alzerua. aut oleo de raphano. Et abrotanũ q̃dẽ cõfert ad hoc vt nascat̃ barba que est tarde natiuitatis qñ decoquit̃ cũ q̃busdã oleis ꝓp suã apsionem. Et constringit sanguinẽ gingiue. Apo. bot. ¶ Resoluit apostemata flegmatica ⁊ cũ decoctione cũ cydoniis. Confert apostemaibus difficilis resolutionis. Vul. vi. ¶ Nõ est conueniens vlceribus recentibus: immo mordicat ea. Egri. isc. ¶ Eius decoctio cõfert cõtusioni neruorũ ⁊ sciatice antiq̃ ⁊ tibili. Egri. capi. ¶ Quando coquitur cum oleo calefacit caput ⁊ remouet frigiditatẽ eius. Egri. pec. Et decoctio confert difficultati anhel. ⁊ dilatatio. Et qd de eo meli⁹ est. est decoctio eius quod est superius. Egri. nu. ¶ Quando decoquitur cũ oleo calefacit stomacũ ⁊ remouet frigiditatẽ eius. Egri. pec. ¶ Prouocat menstrua ⁊ extrahit fetũ ⁊ frangit lapidẽ vesice ⁊ renũ. Et oleũ ei⁹ cõfert ↄtractioni matricis ⁊ difficultati vrine. Febres. ¶ Confert rigori si compuimendo ex eo cũ oleo fit inunctio. Venena. ¶ Qñ bibit̃ cũ vino cõfert venenis. ⁊ qñ sumitur interficit vermes venenosos immo fugat eos.

¶ De arbore marie. Cap. lx.

ARbor marie q̃d est. Est buchormarien ⁊ ... ctũ est de ea. ⁊ est triũ spẽrũ. vna ipsis est sine fructu: ⁊ due cũ fructu. Opa. pro. ¶ Confert ... frẽ. Egri. ocli. ¶ Cõfert descẽsui aq̃ in oculũ.

¶ De alumine. Cap. lxi.

ALumẽ q̃d est. Inq̃t Dia. spẽs aluis sunt plurime. S; ille q̃ ex eis in curã medicine ingreditur sunt tres: scissum: hũidũ: ⁊ rotundũ. Scissum est aliamenti: ⁊ est albũ ad citrinitatẽ declinãs. ⁊ ... ptiẽũ in quo est acetositas: ⁊ est quasi sit flos ... nis. Et inuenitur species petrosa in qua nõ inuenit̃ stipticitas apud gustum. Et ipsum quidẽ nõ est de genere aluminis. Nã. ¶ Est calidũ ⁊ siccum ad ... tium. Opa. pro. ¶ In ipso est ꝓhibitio ... ꝓhibet fluxionẽ sanguis. Et prohibet cursum superfluitatũ ⁊ effusionẽ eaꝝ. Et eius stipticitas ... stipticitate bedcoard ⁊ proprie corticis ... Et sulfur est fortius omni re eius. Decora. ¶ Cũ aqua interficit alcarab ⁊ pediculos ⁊ fetorez oris. Vul. vi. ¶ Cum fece vini tantundem aluminis desiccat vulnera difficilia ⁊ herpetẽ estiomenũ. Et cũ illi ponderi sui de sale gẽma ↄfert corrosiõi. ⁊ adustioni ... Egri. capi. ¶ Eius decoctio confert quãdo ex eo abluitur os dolori dentium.

De aneto. Cap. lxii.

ANetũ. Natura. Ei⁹ calefactio est inter 1^m et terciũ. Et ei⁹ exiccatio inter ꝑmũ ⁊ 2^m. Et cũ do aduritur fit eius exiccatio in secundo. Opa. pro. ¶ Est maturatiuum frigidorum humorum. ⁊ sedatiuũ doloꝝ ⁊ carminatiuuz ventositatũ. Et sũr eius oleũ. Et in ipso est lenificatio vltima. Et eius ... rio est propinqua maturatio apertiuo. Et quod sui est vehementioris est resolutionis. Apo. bot. ¶ Est maturatiuum apostematum. Vul. vi. ¶ Eius ... confert vlceribus tremulis. Egri. isc. ¶ Oleum eius cõfert doloribus neruorũ ⁊ similiũ. Egri. capi. ¶ Facit somnum proprie. Et eius succus ↄfert dolori auris melãcolico. Et exiccat hũiditatẽ auri. Egri. ocli. Assiduatio cõmestiõis ei⁹ debilitat visũ. Egri. pec. Anetum ⁊ semen eius lac abundare facit ... in sorbitionibus lenibus. que multiplicant lac. Egri. nut. ¶ Confert singultui facto ex repletione ...

Inat. S. et nocet nō: et i semie ei⁹ et flore ē vomitatio Egri.expul.F Confert doloti vētris pungitiuo: et in tersecat spma qn fit clystere ex eo: aut sedet in ipo Et eius semen abscindit emorroidas ortas. et eius cinis est bonus ano et virge et testiculis.

¶De adipe. Cap.lxxiij.

Adeps. Nā. F Adeps anatis ē calidior et siccior deinde adeps castrati. Et adeps castrati decrepiti est lenior. Opa.pro. F Adeps anatis est subtilis valde. et est calidior adipe galline. Et adeps galli et adeps cerui sunt vehementioris calefactiōis. et adeps vacce est media iter adipē leoninā et caprinam. Et adeps adib est subtilis. Et adeps masculi in oibus ris est fortior. Et adeps decrepiti ē melior vł lenior Et adeps capna ē magis stiptica oibus. Et adeps hircina est vehementioris resolōis. Decora. F Adeps vrsi et adeps anseris ɔferunt alopitie. et adeps asini valet ad vestigia cutis. Et adeps anseris valz ad fissuras faciei et labij. Apo.bot. F Adeps porci valz ad apāta et adeps leōis resoluit durities apatū. Uul.vl. F Adeps porcina valet ad adustionē ignis. Egri.capi. F Adeps anseris sedat dolorē auris: Et silr adeps vulpis. ipsa eni est innatiua ad illud valde adeps galline cōfert apati lingue. Egri.oculi. F Adeps piscis confert aque oculi. et acuit visuz cum melle. Et adeps vipere recēs confert pāno et aque et vt nō nascantur pili euulsi ex palpebris. Egri.iūc. F Adeps cerui confert spasmo. Egri.expul. F Adeps caprina confert mordicationi intestinoꝝ qn administrat et cōfert vlceribus eoꝝ. Et adeps qdē caprina fortior est i cura vlcerū intestinoꝝ q̄ adeps porcina. et illō est pp̄ter velocitatē ɔgelatiōis ei⁹. Sz adeps porcina vehementius sedat mordicationē. Et adeps q̄ est in gibbo cameli suffumigata ɔfert emorroydib⁹. et oēs adipes lenes: sicut adipes gallie et alioꝝ ɔferunt dolorib⁹ mrīcis. Et ātiq̄ fecit eis male. et silr adeps anseris ɔfert mrīci. Uenena. F Adeps porcia ɔfert pūcture ātiū venēosoꝝ. Et adeps elephātis et cerui qn fit ex eis linimētū fugāt venēosa. Et adeps capna vł porcia ɔfert cātaridib⁹. Et caro cerui ɔfert spasmo.

¶De arbore cimicū. Cap.lxxiiij.

Arbor cimicū. Nā. F Est frida in pmo et sicca in ipso. Decora. F Linitur sup excoriationē cum aceto. Uul.vl. F Consolidat vulnera recentia et linit super excoriationem cuz aceto et sanat eā Et inuolui tur cortex ei⁹ sup vlnera vł vlcera et ɔsolidat ea.

¶De alleo. Cap.lxxv.

Alleū qdē. Alleū aliō ē domesticū et est notum aliud ē alleū porrinū. Et aliō siluestre. Et i siluestri qdē sunt amaritudo et stipticitas. et est illō qd noiat alleū serpentis: porrinū aūt est cōposite vtutis ex alleo et porro. Natu. F Est calefactiuū exiccatiuū in tertio vsq; ad qrtū. et siluestre plus illo. Opera.pro. F Resoluit inflationē. valde et est vlceratiuū adustiuū cutis Et confert ad mutationē aqrum vel alterationē. Decora. F Bibit decoctio mōtani et interficit lēdes et pediclos et ungit sup eos. Et eius cinis qn linit cū melle sup morpheā et oclatiōz oculi ɔfert. Et ɔfert alopitie facie ex materijs putridis Apo.bot. F Agit dubellet intrinsecas et cinis eius est conueniens super bothor. Uul.vl. F Exulcerat cutem cinis eius Et cū melle sup impetiginē et scabiē vlcerosam. Et alleū qdem siluestre facit cohere re vulnera fraudulenta qn ponit super ipa recens. Egri.iunc. F Quando ex eo fit clystere cōfert sciatice: qm solone educit sanguinē: et humorē colericuz Egri.capi. Alleū facit soda. Et decoquit alleuz et as sat et sedat dolores dentiū: Et collutio oris ex decoctione eius ɔfert etiā dolori dentiū: et pp̄rie qn permiscet ei olibanū. Egri. oculi. F Debilitat visum et attrahit bothor in oculis. Egri. pec. F Clarificat vocem et guttur decoctum: et confert tussi antique et doloribus pectoris ex frigore et extrahit sanguisugas ex gutture. Egri.nut. F Confert tumori et pp̄rie decoctio qua xp̄iani vtunt q̄ sit cum oliuis et nuce. Egri.expl. F Qn sedet in decoctiōe foliorū allei et cruriū eius pꝛouocat vrinā et menstrua et ex̄hit secūnā. Et silr qn supponit et bibit. Et silr cibus xp̄ianorū pdict⁹ fact⁹ ex eo ɔfert valde: Et qn terit de eo q̄titas aurei cū aq̄ mellis ex̄hit sīa. et ipsum extrahit vmes. Et in ipso ē solutio nāe: et⁹ āt opatio in coitu est: qm ipsuz pp̄ter vehemētiā sue exiccatiōis et resolutiōis qsz nocet. q̄ si decoquat i aq̄ doec ei⁹ acuitas resoluat nō elōgat qn fit illō qd de eo remāet i elixatura ei⁹ pauce caliditatis qd nō exiccat. Et gnat ex eo mā spmatis: ita vt pōat mās flegmaticas i cō plonib⁹ flegmaticis cinerē et nō possit eas carnilare Et qn i venis ɔuertit i vētositates nō elōgant quin adiuuet ad desideriū coit⁹. Uenena. F Cōfert punc cture ātiū venenosoꝝ et morsui ꝑpētū qn bibit cū vino. et nos qdē iā expti sum⁹ illō i h⁹. Et silr morsui canis rabidi. Et qn fit ēplz ex alleo et folijs fic⁹ et cimio sup morsū mugali ɔfert.

¶De altea. Ca.lxxvi.

Altea qd est. Nomē ei⁹ in greco deriuatū est ex noie pluriū iuuamētoꝝ. Natu. F Calin est cuz equalitate. Opera.pro. F In ipsa sunt lenificatio: et maturatio et mollificatio: et resolutio: et semen et radix ipsi⁹ sunt in virtute eius et fortiora plm et magis exiccatiua subtiliatiua. Decora. F Linitur sup morpheam cū aceto. et sedet in sole et semē ei⁹ est fortius in illo. Apo.bot. F Mollificat apāta et pꝛohibet ea. et resoluit sanguinea. Et maturat vulnera. Et cōfert apātib⁹ inflatis et scrofulis. et supponit cum gūma albotī ad duritiem mrīcis. et ponit cuz caulib⁹ sup scrofulas. Egri.iunc. F Sedat dolorē iuncturarum et pp̄rie cū adipe anseris. Et cōfert sciatice et tremori et attritioni mediū lacertorū. et extēsioni neruoꝝ: Egri.capi. F Qn fit ex ea emplm confert apātibus que sunt in glādib⁹ aurium. Egri.oculi. F Resoluit tumorē et inflatiōem q̄ fiūt in palpebris. Egri.pec. F Confert semē eius tussi calē antique et facilē efficit sputū. F Et pꝛohibet sputū sanguinis cū virtute sue stipticitatis q̄ est in ipo: Et cōferūt folia ei⁹ apātib⁹ māmille: Et ponit in emplis pleuresis et pipneumonie. Egri.nut. F Eius gūma sedat sitim. Egri. expl. F Decoctio radicis ei⁹ cōfert qn bibit ardori vrine et ardori intestinoꝝ: et etiam apātibus ani. Et silr folia eius et silr solutioni male. Et supponit semen eius cū gūma albotī ad duritiē mrīcis et coartationē eius. Et silr decoctio eius solūmō: Et mūdificat

sup fluitates feiaꝝ et decoctio radicis ei⁹ qñ daꝫ i po
tu cū vino ꝯfert diffi cultati vrine ⁊ lapidi: ⁊ ꝓprie se
mē ei⁹. et gūma retinet ventrē. Uenena. ¶ Qñ liniꝫ
cū aceto ⁊ oleo ꝓhibet nocumentū venenosorū ver
miū. Et ꝯfert decoctio ei⁹ cū aceto cōmixto aut cum
vino puncture apis: ⁊ illō fit leniēdo sicut existimo.

¶ De aphodilo. Cap.lxxvij.

Aphodilus qd ē. Folia ei⁹ sunt sicut folia por
ri de scenis: ⁊ hꝫ crus planū sup cui⁹ caput est
flos ⁊ hꝫ radices lōgas rotundas sicͦ glās ⁊ ē acris.
Natu. ¶ Est calidus ⁊ sicc⁹. Quidā xͦo dixerūt ꝙ est
frigidus ⁊ hūidus ⁊ elōgati sunt. Opa. pro. ¶ Est ab
stersiuus resolutiuus et ꝓprie radix ei⁹: et qñ teriꝫ
fit calefactiu⁹ ⁊ exiccatiuus. ⁊ plus eo radix eius. et
virtus ei⁹ est sicut virtus draconte crispe. Decora.
¶ Confert alopitie ⁊ serpigini ⁊ ꝓprie eius radicis
eius. Et qñ liniꝫ ad augmētū morphee albe ⁊ sedeꝫ
in sole cōfert. Apo. bot. ¶ Radix eius cum fece vini
poniꝫ sup apata glandiosa ola: ⁊ sup carbunculos.
Et qñ ex ea fit emplm cū farina ordei ꝯfert in ince-
ptione apatum calidoꝝ. Uul. vl. ¶ Cum ponitur ra
dix eius cū fece vini sup vlcera fraudulēta sordida
cōfert eis. Egri. iūc. ¶ Cōfert cōtritiōi lacertoꝝ ⁊ cō
torsiōi. Egri. capi. ¶ Qñ distillaꝫ succ⁹ ei⁹ solus: aut
cum ture ⁊ melle ⁊ myrrha et vino confert saniei in
aure. Et qñ distillatur in aurem aduersam dolori
molaris cōfert dolori molaris. Egri. oculi. ¶ In suc
co radicis eius est iuuamentum ad oculum. Egri.
pec. ¶ Cuꝫ sumitur in potu de eo pondus aure. cum
vino: confert dolori vtriusqꝫ lateris ⁊ tussi: Eius ra
dix cum fece vini est bona apat. bus māmille. Egri.
nut. ¶ Confert ictericie. Egri. expul. ¶ Prouocat vri
nam ⁊ menstrua: et eius fructus et flos qñ in potu
dantur cū vino soluunt. Et ex radice eius cū fece vi
ni fit emplm apati testiculorꝫ. Uenena. ¶ Daꝫ de
eo tres aure. ad morsum xͥmiū venenosorꝫ. Et qñ
daꝫ ad bibendum fructus ⁊ flos eius in vino con-
fert magnifice mordicationi scorpionis: et hītis q̄-
draginta quattuor pedes cum hoc ꝙ soluit.

¶ De aceto. Cap.lxxviij.

Acetum. Nā. Est compositum ex caliditate et
frigiditate: ⁊ ambe sube sunt subtiles: ⁊ frā q̄-
dē est magis dñans: Et illud in q̄ est acredo ē cali⁹.
Si xͦo nō est: est frigidus ⁊ humid⁹: et decoctio mi-
nuit de ei⁹ fritate aliqd. Opa. pro. ¶ Est fortis exic-
cationis: Et ꝓhibet effusiones materiam ad interio
ra. Et subtiliat ⁊ icidit. Et qñ bibiꝫ aut effundiꝫ sup
fluxū sanguis si est exterius ꝓhibet ipm. Et ꝓhibet
apa vbi est pparatio vt accidat. Et adiuuat ad di-
gōnē: Et diuersaꝫ flegmati. Et ipꝫ ē ꝯferēs coleric⁹.
Et nocēs melicis. Decora. Liniꝫ cū melle sup vesti
gia sanguis: et ꝯfert. Uerū ipi⁹ multitudo citrinat.
Apo. bot. ¶ Prohibet aduentū apatuꝫ: ⁊ ambulatio
nē cācrenaꝝ. Et sanat herisipillā cōmestum ⁊ bibi-
tū: ⁊ linitū. Et ꝓhibet ambulationē apat; ols. Et cō
fert panaritiis ⁊ formice ⁊ herisipille: qñ ex eo liniūꝫ
et ꝓhibet vt nō eueniat apa. Uul. vl. ¶ Qñ poniꝫ su-
per vulnera lana infusa in aceto ꝓhibet ea apari.
Et cōfert vlcerib⁹ ambulatiuis. ⁊ scabiei ⁊ impetigini
Et cōfert adustioni ignis velocius oi re. Egri. iunc.

¶ Est nociuū neruis. Et qñ embrocaꝫ sup podagr
cum sulfure confert. Egri. capi. ¶ Qñ misceꝫ cū ro
cio olei: aut oleo rosaceo: ⁊ ꝯquassaꝫ: et effundiꝫ in
eo lana nō abluta ⁊ poniꝫ sup caput cōfert sode ca
lide ⁊ fortitudini ei⁹. Et silr embrocatio ex eo: ⁊ eius
collusio ⁊ ꝓprie cū alumie ꝯfert motui dētiū. Et va
poratio aceti cali ꝯfert difficultati audit⁹ ⁊ acuitati.
Et aperit opilationeꝫ colatorij fortiter. Et resoluit
sonitū. Egri. oculi. ¶ Liniꝫ cū melle sup occultationi
sanguinis q̄ est sub oculo: sꝫ ei⁹ assiduatio debilitat
visuꝫ. Egri. pec. ¶ Minorat vuā ⁊ abscindit gargari
mus ex eo fluxū humoris ad guttur. Et sanat vuā
q̄ cecidit. Et sorbeꝫ ad sanguisugas ⁊ ad tussim an
tiquā. aut difficultatē dilatatiōis calefactum. Egri.
nut. ¶ Est cōueniens stō calo ⁊ hūido desumptū ap
petitū: et adiuuās ad digerendū: ⁊ totuꝫ illud ergo
preparat stōm. Et vaporatio aceti resoluit hydropi
sim: sed eius assiduatio qñꝫ adducit ad hydropisim.
Egri. expul. ¶ Infrigidat intestina ⁊ fit clystere ex eo
calefacto ⁊ sale ad vlcera intestinoꝝ ambulantia post
clystere lenitiuū. Uenena. ¶ Effundiꝫ sup morsus ve
nenosoꝝ ⁊ ꝯfert ei q̄ in potu sumpsit opiū ⁊ iusquia
miū. Et acetū assūptū de vua agresti cū sale cōfert
morsui cāis rabidi ⁊ reliq̄s: ⁊ qñꝫ bibiꝫ calefactum
post medicias mortales ⁊ ꝯfert. ¶ De auro. Ca.lxx.

Aurū. Natura. Est equale subtile. Opera. pro.
¶ Limatura eius ingreditur in medicinis me-
lanconie. Et meli⁹ cauteriū: ⁊ velocius sanabile est
qd fit cum cauterio auri. Decora. ¶ Retentio ipsius
in ore remouet fetorem oris. Et ingrediꝫ limatura
ei⁹ in medicinis alopitie ⁊ serpiginis liniēdis eos
q̄ bibunꝫ. Egri. oculi. ¶ Confortat oculum in alco-
col positū. Egri. pec. ¶ Confert doloribus cordis ⁊
tremori ⁊ ipsius ⁊ malitie anime ⁊ ei q̄ solus loquiꝫ.

¶ De aromatico. Ca.lxxi.

Aromaticum qd est. Dicem⁹ in caplo calami
aromatici. Egri. nut. ¶ Diciꝫ ꝙ nō est res me-
lior eo ad adustionē ignis cū oleo ro. ⁊ aceto. Et cō
fert apatibus stomaci ⁊ epatis ⁊ hydropisi.

¶ De agarico. Ca.lxxii.

Agaricū qd est. Inqꝫ sur⁹ in eo sanguis ē masculus
⁊ femina. Et est agaricū qd est sicut radix ani
dē. sꝫ exterior ps ei⁹ nō ē amara sicut exterior ps radicis an
idē. Et dixerūt q̄dā ꝙ gñaꝫ in arbore corrosa ſꝫ
mitē putrefactiōis ⁊ corruptiōis: ⁊ i sapore ei⁹ sunt
acredo ⁊ stipticitas ⁊ ei⁹ suba ē aerea terrea subt.
Electio. ¶ Illō ē meli⁹ qd ē albū velociꝫ frangibile po
rosuꝫ valde plēas hñs extremitates i cui⁹ amarit
dīe inueniꝫ dulcedo: ⁊ fractū hñs frusta supposita ē
femina. ¶ Illō xͦo qd ē masculū nō ē bonū. ꝯ durū ⁊ ni
grū ābo sunt mala valde. Natu. Calm in pmo sicc
in 2⁰. Opa. pro. ¶ Est resolutiuū incisiuū grossorum
hūoꝝ. apitiuū oiuꝫ opilationū subtiliatiuū. Et dixe
rūt q̄dā qd in ipso ē xͥmo stiptica ⁊ in pri⁹ gustus sui
est q̄si dulcedo. deinde amaritudo. Apo. bot. ¶ Cō
fert apatib⁹ olbus. Egri. iunc. ¶ Datur in potu cum
syrupo acetoso ad sciaticā. Et est ex eis que mūdi
cant superfluitates neruorum proprietate que est
in ipso. Et confert egritudinibus lacertorū et cali
Et potio ex illo fit tres kiratos: et cum adest febris

funt vel cũ mellicrato aut iuleb. Egri.capi. ¶ Con-
fert patiẽtibus epilepsiã: ⁊ mundificat superfluitates
cerebri ꝓprietate que est in ipso. Egri.pec. ¶ Cõfert
asmati ⁊ vlceri pulmonis qñ in potu dat cum rob.
Et sit potio ei⁹ vsqꝫ ad aur.i. Et qñ ex eo in potu dã
tur tres annulat cum aqua cõfert sputo sanguinis
ex pectore. Egri.nut. ¶ Confert ictericie. Et dat ad
bibendum cum oximelle ad ap̃a splenis: ⁊ qñ soluz
masticat ⁊ deglutit cõfert dolori stõi: ⁊ eructuationi
acetose: ⁊ dat in potu de eo ad dolorẽ epatis aure⁹
Egri.expul. ¶ Solone educit humores grossos vi-
treos melie. ⁊ flegmatis ⁊ cole ru. cũ sumit ex eo
ab aur.i. vsqꝫ ad.ii. ꝓpe cũ mellicrato. et qñqꝫ iuuat
medicinas solutiuas: ⁊ facit eas puenire vsqꝫ ad ex
trema corpis. Et ꝓuocat vrinã ⁊ mẽstrua ⁊ sedat do
lorẽ renũ: ⁊ eius potio ad illud est aure⁹. Et ɔfert p̃-
focatiõi mricis. Febres. ¶ Cõfert tremori ⁊ febribus
antiqͥs grossis qñ bibit ex eo aure⁹ cũ vino: ⁊ vsqꝫ ad
dragmã. Uenena. ¶ Qñ ex eo in potu dat cum vino
vsqꝫ ad aur. est magni iuuamẽti ad illud: ⁊ fit ex eo
emplm ad puncturã vermiũ veneni frigidi.

¶ Capl'z de lra.b. ¶ De blacte bizãtie. lxxxij.

Blacte bizãtie q̃d est. Sunt frusta silia vngui-
bus boni odoris aromatica q̃ administrant in
suffumigatiõib⁹. Inq̃t Dia. ẽ de gñe ostracoꝝ. Assu
munt ex insula q̃ est in mari indie in loco ei⁹ vbi ẽ spi-
ca: ⁊ sunt ex eis q̃ sunt ex mari rubro. ⁊ alie sunt ba-
bylonice nigriores pue ⁊ ãbe sunt boni odoris: ⁊ exi
stimo q' ille q̃ sunt de mari rubro sunt ille q̃ noiant
curascie. Et vr q' ipse sunt adherẽtes carnis ⁊ cutis.
⁊ qñqꝫ cadit aliq̃d de albedine: ⁊ plurie eaꝝ sunt me
chie ⁊ ex̃hunt ex gedde: ⁊ iste q̃ medicant ⁊ purgã
tur ⁊ fiũt bone. Electio. ¶ Ex eis meliores sunt ille q̃
ad albedinẽ declinãt inuẽte i mari rubro: ⁊ i alcinẽ
⁊ duob⁹ marib⁹. Sꝫ babylonice sũt nigre pue valde
Uenditores ṽo medicinarũ dicũt q' bone ex eis sunt
duoꝝ mariũ. deide mechie. deide algeddin. ⁊ forsan
se aliq̃d cadit ex eis ad albedinẽ. Nã. ¶ Cala sunt ⁊
sicca in scdo. ⁊ eaꝝ siccitas fortasse vicina est tertio.
Opa.pro. ¶ Sunt subtiliatiue. Egri.capi. ¶ Earum
suffumigatio ɔfert epilepsie. Egri.expul. ¶ Ipsarum
suffumigatio exiccat illã q̃ hꝫ ꝓuocationẽ mricis. Et
cũ bibunt cũ aceto mouẽt vẽtrẽ q̃ocũqꝫ gen⁹ earum
fuit.

¶ De ben. Cap.lxxxiij.

Ben q̃d est. Est semẽ magnũ mai⁹ cicere dclinãs
ad albedinẽ q̃dã. ⁊ hꝫ medullã lenẽ vnctuosã.
Natura. ¶ Calm. in tertio: siccũ in scdo. Opera.pro.
¶ Est mundificatiuũ ⁊ ꝓpue ipsius medulla ⁊ incisi
uum humiditatũ grossaꝝ. Et apit cũ aceto ⁊ aq̃ opi
latiões viscez. Et in arbore ipsi⁹ est amaritudo pl⁹ ⁊
stipticitas. Et ꝓpter illud est in ipso ṽtus cauteriza
tiua: ⁊ ei⁹ cortex est stiptic⁹ plus: ⁊ oleũ ipsi⁹ nõ eua-
cuat a stipticitate. ⁊ in ipso toto est abstersio ⁊ icisio.
Decora. ¶ Semẽ ei⁹ ɔfert lẽtiginib⁹ magnis ⁊ puis. ⁊
pãno ⁊ morphee. ⁊ vestigijs vlcez. ⁊ silr eius oleũ.
Apo. bot. ¶ Cõfert apatibus duris oibus cum po-
nit in emplis ⁊ verrucis. Uul.vl. ¶ Cõfert cum aceto
vlcerationi ⁊ scabiei vlcerate ⁊ excoriationi. ⁊ cõfert
bothor lacteis ⁊ sahafati. Egri.cun. ¶ Calefacit ner
uos: ⁊ lenificat spasmum ⁊ durtiem neruoꝝ ⁊ pro-
pue oleum eius. Egri.cap. ¶ Abscindit fluxũ sangui
nis stipticitate sua ⁊ cõuenit oleũ eius dolori auris
⁊ sonitui q̃ est in ipsa propue cũ adipe anatis. Et de
coctio eius cõfert dolori dentium cum os ex ea col-
luit. Egri.nut. ¶ Cõfert duritiei epatis ⁊ splenis qñ
bibit cũ aceto mixtũ ex eo põdus duaꝝ.ʒ. ⁊ qñ cõiũ-
gitur frumẽto aut farina lolij: ⁊ aqua altaratini aut
farina herbi. aut lupini. ⁊ fit ex eo emplꝫ spleni. ⁊ ip
sum q̃dẽ ẽ malũ stõ faciẽs nauseã. ⁊ si bibit ex eo au
reus.i. cum melle facit vomere fortiter. Et soluẽdo
educit. ⁊ silr ei⁹ fruct⁹. Egꝛ.expl. ¶ Aure⁹.5. ei⁹ soluẽ
do educit flegma crudum cum bibit cum melle. Et
silr eius oleum ⁊ silr cum supponit licinium infusũ
in ipso. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur quantuꝫ
ipsum est de rubea: ⁊ medietas sui de cortice cassie li
gnee: ⁊ decima põderis eius de mace.

¶ De bedeoard. Cap.lxxxiiij.

Bedeoard q̃d est. Est spina alba. ⁊ est silis alha
seliech. verũtñ est vehemẽti⁹ alba: ⁊ hꝫ lõgiores
spinas: ⁊ silant spine eius folijs amomi. verũtñ sunt
subtiliores ⁊ vehemẽtius albe. ⁊ ei⁹ q̃d stipes qñqꝫ
puenit ad duos cubitos. ⁊ eius flos est purpureus.
⁊ semẽ ipsi⁹ est sicut semẽ cartami. verũtñ est vehe-
mẽtioris rotũditatis. Natura. ¶ In radice ei⁹ est in-
frigidatio ⁊ exiccatio cũ resolone q̃dã. Semẽ ṽo ei⁹
est calm ⁊ subtile: ⁊ dixerũt q̃dã q' tota est cala val-
de. Opa.pro. ¶ In ipsa est virtus resolutiua ⁊ aptiti-
ua: ⁊ ꝓpue in semine eius ⁊ in ipsa est retẽtio fluxus
sanguinis ⁊ eius retẽtio est eq̃lis. Apo.bot. ¶ Cõfert
apatibus flegmaticis ꝓpt illud q̃d est in ipso de re-
solone ⁊ ɔtenõe q̃re fiat ex ea emplm ⁊ ex radice ei⁹
ꝓpue. Egri.iunc. ¶ Cõfert spasmo propter illud q̃d
est de cõtractione equali cũ resolutione: ⁊ semẽ eius
cõfert infantibus qñ bibunt ipsum ꝓpter corruptio
nem in morbus lacertoꝝ. Egr.cap. ¶ Collutio oris
facta ex succo eius sedat dolorẽ dentium. Egr.pec.
¶ Confert sputo sanguinis ⁊ ꝓpue eius radix. Egr.
nutri. ¶ Confert debilitati stomaci ⁊ aperit opilo-
nes. Egri.expul. ¶ Confert solutioni antique ⁊ pre-
cipue stomatice. ⁊ propue radix eius est prouocati-
ua. Febres. ¶ Ualet febribus flegmaticis lõgis ⁊ ei⁹
cũ est debilitas stõi ⁊ oibus febrib⁹ antiq̃s. Uenena.
¶ Cõfert si masticet: ⁊ postea supponat pũcture scor
piõis. Attrahit.n. venenũ: et si bibit semẽ eius ɔfert
morsure venenosoꝝ reptiliũ. Permutatio. ¶ Loco
eius in febribus ponitur fumus terre.

¶ De balsamo. Cap.lxxxv.

Balsam⁹ q̃d est. Est arbor egypti nascẽs in lo-
co qui dicitur oculus solis tãtum: cuius folia ⁊
odor ruthe silant. sꝫ tñ ipsa declinat ad albedinẽ. et
eius statura est statura arboris enici. ⁊ eius quidẽ
oleũ est melius semine ipsius. et semẽ fortius ligno
ipsius in oibus modis eius. Eius ṽo oleũ sumit ita
vt incidat cũ ferro post ortuꝫ asceralhe. et aggregat
q̃d de eis resudat cum cotto. Et neqꝫ pertrãsit in an
no quod est inter quinquaginta vsqꝫ ad sexaginta
lib. Electio. ¶ Experientia olei ipsius est congela-
tio lactis statim cum super ipsum distillatur: et per
mixtio eius cũ aqua: et inspissatio ipsius: et cõserua
tio sue soliditatis in aqua: et ablutio ipsi⁹ a coto et

subtilitas odoris ei⁹. Adulterat̃ aũt cũ oleo de pino
⁊ masticino: ⁊ cera dissolutis in oleo de alcanna. Et
qḋ ex eo meli⁹ est: est recẽs: grossum aũt ⁊ vet⁹ nõ hʒ
ꝟtutẽ. Natura. ¶ Ei⁹ lignũ est calm̃ ⁊ siccũ in scḋo:
⁊ ipsi⁹ semẽ est calidi⁹ eo paꝝ: ⁊ oleũ ei⁹ est calidius
vtrisq̃: ⁊ est in p̃n° tertij calʒ: ⁊ nõ est in ipso de cale-
factiõe qḋ existimãt. Opa. pro. ¶ Apit opilatiões. et
cõfert viscerib⁹ grossis. Uul. vl. ¶ Mũdificat vlcera. p
prie cum ireos. ⁊ extrahit fracturas ossium. Egritu.
iũc. ¶ Cõfert sciatice bibitum ⁊ propter spasmum bi
bitur eius decoctio. Egri. pec. ¶ Confert vlcerib⁹ ca
pit; ⁊ mũdificat ipʒ ⁊ ꝯfert epilepsie ⁊ ꝟtigini. Egr.
oculi. ¶ Abstergit pãnum eius ipsum ⁊ eius oleuʒ.
Egri. pec. ¶ Lignum eius ⁊ ipsius semen conferunt
dolori vtriusq̃ laterum ⁊ confert asmati grosso ⁊
stricture anhelit⁹ ⁊ dolori pulmonis: ⁊ cõfert semen
ei⁹ peripneumonie frigide ⁊ tussi: ⁊ silr ipsi⁹ oleuʒ ⁊ ad
summũ est iuuatiuũ viscerũ que sunt super myrach.
Egr. nu. ¶ Cõfert dbilitati digõnis ⁊ ipsi⁹ decoctio
dissoluit malitiã digestiõis ⁊ mũdificat stõʒ ⁊ cõfor
tat epar. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinã ⁊ confert do
lori pungitiuo. ⁊ confert doloribus matricis. ⁊ exic-
cat humiditates eius vaporatum ⁊ bibitũ: ⁊ confert
frigori ipsius: ⁊ extrahit embryonẽ ⁊ secũdinã. ⁊ con
fert cũ ex eo fit suffumigatio olib⁹ dolorib⁹ matricis: et
ipsi⁹ decoctio aperit os matricis: ⁊ cerotũ ex ipso cum
oleo rosaceo ⁊ cera cõfert frigori matricis. ⁊ est iuuati
uum difficultati vrine. Febres. ¶ Ei⁹ oleũ aufert ri-
gores. Uenena. ¶ Resistit venenis ⁊ ꝯfert morsure vi
pere ⁊ eius oleũ cõfert iusquiamo cum bibitur cum
lacte: ⁊ venenosis ⁊ ꝓprie scorpionibus.

¶ De been. Ca. lxxxvi.

Been qḋ est. Frusta aspe. a q̃ sunt radices ex sic
citate ꝯtracte ⁊ sunt duarũ spẽrũ quaruʒ vna
est alba: ⁊ altera est rubea. Natura. ¶ Calidũʒ est ⁊
siccũ in secũdo. Decoratio. ¶ Est impinguatiuum.
Egri. pect. ¶ Confortat cor valde ⁊ confert tremori
cordis. Egri. expul. ¶ Manifeste augmẽtat sperma.
Permutatio. ¶ Loco eius ponitur q̃tum est ipsum
tuderi: ⁊ medietas põderis ei⁹ lingue auis.

¶ De berẽgesif. Cap. lxxxvii.

Berẽgesif. est abrotanũ: ⁊ ẽ plãta silis absinthio
cui inest humiditas viscosa: ⁊ ei⁹ qdã ẽ vna spẽs
thyrsos hñs breuiores ⁊ minora folia. etiã sunt ei fo
lia minuta pua subtilia alba citrina ⁊ appet in esta
te. Inquit Gal. sunt due herbe vicini saporis noiate
hoc noie. Natura. ¶ Calida ⁊ humida est in pmo
Opera. pro. ¶ Est subtiliatiua aptiua valde: cui⁹ em
plastrũ ꝓhibet attractionẽʒ materierum ad mẽbra
Egri. cap. ¶ Confert sode frigide loco empli suppo
sita ⁊ embrocata: ⁊ in aqua cocta fit magis secura ⁊
ꝯfert opilõni nariũ ⁊ corize. Egr. expul. ¶ Frãgit la
pidẽ in renib⁹: ⁊ ꝓuocat mẽstrua sedẽdo in ei⁹ deco
ctione: ⁊ ꝯfert vlcerib⁹ eius ⁊ eijcit secũdinã ⁊ fetuʒ
⁊ cõfert coadunationi oris matricis ⁊ aperit ipsum
⁊ duritiei eius bibita: ⁊ more empli superposita. et
potatur ex ea vsq̃ ad. ʒ. v.

¶ De baurach. Cap. lxxxviii.

Baurach qḋ est. Est forti⁹ sale. ⁊ est ex gñe virtu
tis eius: sʒ stipticitas nõ inest ei. ⁊ qñq̃ adurĩt
in ostraco sup carbones inflãmatos donec a[...]
Electio. ¶ Ex eo meli⁹ est armeniũ leue lamin[...]
frãgibile spõgiosum albũ: aut purpureũ: aut [...]
mordicatiuũ. Et cõpatio qḋ africanũ ad reliq̃ bau
rach ẽ cõpatio baurach ad salẽ: sʒ baurach nõ [...]
meditur nisi ꝓpt̃ magnã cãm. Et spuma baurach [...]
subtilior q̃ baurach. et i eius ꝟtute et ex ea [...]
ẽ spuma marmorea facile frãgibil̃. Nã. ¶ Calidũ [...]
siccũ in fine secũdi. et eius siccitas fortasse [...]
ad tertiũ. Opera. pro. ¶ Abstergit fortit. [...]
prie affricanu. et mũdificat. et excoriat. et [...]
mores grossos. Et in baurach qḋ est stipticitas pa
ca cũ abstersiõe bõa pp sui salsedinẽ. nisi i affrica[...]
In eo eni nõ est stipticitas. sʒ abstersio pura [...]
⁊ in sale est stipticitas. ⁊ nõ est in ipso nisi resolu[...]
pua. Decoratio. ¶ Attenuat capillos puluerizatu[...]
sup eos. ⁊ qñ ex eo fit emplim attrahit sanguinẽ ad
illud qḋ appet de corpe et facit vt color sit bonus [...]
ꝯfert: sʒ fortasse denigrat ei⁹ plurima comestio [...]
rẽ. Uul. vl. ¶ Cõfert pruritui ꝓpterea q̃ resoluit [...]
rus et ꝓprie affricanũ cũ aceto: et cõfert [...]
Egri. iũc. ¶ Fit ex eo cerotũ paralysi ꝓprie [...]
et p̃cipue cũ eã dellat: et ꝯfert corrosiõi neruoꝝ. Egr.
capi. ¶ Cõfert furfurib⁹. Et cũ spuma ei⁹ cuʒ [...]
distillat̃ in aurẽ mũdificat et apit. Et ꝯfert [...]
Et cũ vino aut cum syrupo de ysopo ꝯfert [...]
Egri. nut. ¶ Est malũ stõ corrũpẽs ipsum: et [...]
nũ cõmouet vomitũ: et si nõ faceret vomere [...]
scisiuũ humoꝝ stõi q̃ reliq̃ baurach. Et ex eo [...]
cũ ficub⁹ fit emplim hydropisi et extenuatẽ. Egri.
expul. ¶ Soluit cũ supponit̃. et qñ comedit̃ cum [...]
tha et cymino: aut decoctiõe ruthe euanet [...]
lorẽ vẽtris pũgitiuũ. Et cũ hoc et silib⁹ vinat [...]
bibitũ cũ q̃busdã medicis iterficiẽt ⁊ [...]
cit eos. Et silr cuʒ linit̃ ex eo vẽter et sumẽ: et [...]
q̃ linit⁹ est iuxta ignẽ iterficit eos. Et per hec et [...]
distinguit̃ iter ipsũ et salẽ. Uenena. ¶ Cõfert [...]
rach et p̃cipue affricanũ ꝓuocatiõi fungoꝝ [...]
ne sit adustuʒ aut nõ adustum: et silr ei⁹ spuma [...]
ponit̃ cuʒ adipe asini aut suis sup morsuʒ canis. Et
bibit̃ cuʒ aq̃ frigida ꝓpter potuʒ cantaridaꝝ. et [...]
ex eo noiat̃ baurachium nitrum bibit̃ cum [...]
ꝓpter nocumẽtum sanguinis tauri.

¶ De bulbo. Cap. lxxxix.

Bulbus qḋ est. Est cepe qḋ comedit̃ [...]
cepe narcisci: et eius folia sunt silia foliis p[...]
ri: et ipsi⁹ rosa est silis viole: et est qdã eius spẽs [...]
mouet vomitum. Quidã ṽo dixerunt q̃ ipse ẽ [...]
azir. et dixerunt qdã alij nõ: sed est de gñe po[...]
videt̃ q̃ sit anagallis. permutemus ergo [...]
ab hoc vel eius [...] hoc. Natura. ¶ Propinquus [...]
nature cepe. et fortasse est siccus in pmo cum hu
miditate superflua. Opera. pro. ¶ Est inflatiuus et
sedatiuus et exasperat linguam. Decoratio. ¶ Lini
tur super pannum proprie in sole et confert [...]
liter confert v estigijs vlcerum: et est exasperãs pa
latum et linguã: et linitur cuʒ vitello oui super [...]
cas: et cũ oximelle super vlcera leuia. Uul. vl. ¶ Cũ
assatur cum capite piscis et aloe: et ponitur sup [...]
menti eradicat ipsum. Egritu. iunc. ¶ Cum ex eo [...]

emplz cũ aceto est ꝯueniẽs attritiõi medij lacertoꝝ
⁊ fit ex eo ẽplz podagre ⁊ doloribꝰ iũcturaꝝ. Et fit
ex ipo solo ẽplm tortiõi neruoꝝ. Et est ẽplm vnguis
⁊ auris et silluz. Et fit ex eo emplm cũ sanich. Egri.
capi. ℱ Est medicamẽ furfuribꝰ ⁊ vlceribus capitis.
Et linit sup plagas capitis q̃ non sunt fracte. Et p=
miscet cũ vitello oui ⁊ linit. Egri. oculi. ℱ Solus ad
mulsiret ⁊ cũ vitello oui. Et cũ adiũgit ei acetũ est
medicamẽ bonũ ad garab ⁊ aꝑatibus lachrymaliũ
Egri. nut. ℱ Qui ex eo est dulcis ⁊ rubens est bonus
stõ: ⁊ fit ex eo emplm cũ melle doloribus stõi: ⁊ ama
rus est melior. Et digerit cibũ ⁊ multiplicat eius nu
trimentũ in ipso. lz non sit nutrimẽtũ suũ laudabile ⁊
precipue eiꝰ qδ est crudũ ⁊ qñ nõ digerit pungit et
inflat. Egri. expl. ℱ Excitat coitum.

¶ De bugenis. Cap. xc.

Bugenis q̃d est. magis qδ ex ea administrat est
radix eiꝰ. ⁊ ipa q̃dẽ hz gũmã ⁊ succũ. Et eiꝰ gũ=
ma est fortior succo ipsiꝰ. Et qñqȝ pmiscet cũ oleo ⁊
mirri ⁊ pauco vino ⁊ ꝯcutit donec grossum fiat. ⁊ fz
ꝗtitatẽ eq̃litatis quã hz in grossitie est eiꝰ bonitas.
Natura. ℱ Est cal'a i 3º sicca i ipo Opa. pro. ℱ Est re
solutiua. Uul. vl. ℱ Abradit ossa corrupta ꝓpter ve
hementiam desiccatiõis: ⁊ mundificat vlcera. Egri.
iunc. ℱ Conueniens est neruis. Egri. pec. ℱ Confert
superfluitatibus grossis in pectore: et conuenit pul
moni et vlceribus eius bibita ⁊ suffumigata. Egri.
nu. ℱ Confert duritiei splenis.

¶ De busuro. Cap. xcj.

Busurũ ⁊ balnũ quid sunt. Nota sunt. Natura.
ℱ Frigida sunt ⁊ sicca in scδo. Et albusurũ ma
gis est stipticus q̃ʒ cassab. Opera. pro. ℱ Inflant et p
pue cũ post ipsa bibit aq̃. Et cũ sunt dulcia faciunt
euenire rugitũ plm. Et faciũt euenire opilationes
in visceribꝰ. Et decoctio albusuri sedat inflationez
cũ ꝯseruatione caloris inati. Et plimꝰ vsus amboꝝ
generati corpe hũores grossos. Egri. capi. ℱ Albu
surum facit soda Et inebriat plm. Et ambo sunt bo
na carni que est inter dentes ⁊ gingiuas. Egri. an.
ℱ Ambo sunt mala pectori et pulmoni. Egri. nut.
ℱ Preparant stõz ⁊ faciunt cõtingere opilones epa
tis ⁊ ipsorum digestio est tarda. Et frãgibile est mi
noris digõnis. Et nutriᵐ ipsorum est paruũ. Et al
gelaguerat ẽ minoris tarditatis. Egri. expl. ℱ Unũ
q̃δq̃ȝ coꝝ stringit ventrem ꝓprie cũ miscet cuz vino
põtico: aut cũ aceto ⁊ albala facit abundare lac. Et
qñ bibit cũ aceto põtico ꝓhibet fluxũ inficis. Et ꝓ=
hibet fluxũ sanguinis emorroydaꝝ. Febres. ℱ Usus
coꝝ plimꝰ facit cadere i tremorẽ ⁊ horripilationẽ.

¶ De buncho. Cap. xcij.

Bunchum q̃d est. est res delata de iamẽ. Qui=
dã aũt dixerũt q̃ est ex radicibꝰ amgalẽ cũ mo
uet ⁊ cadit. Electio. ℱ Meliꝰ est citrinuz ⁊ leue boni
odoris. Albũ vo ⁊ graue ẽ malũ. Natu. ℱ Est calz ⁊
sicci i primo fm quosdã est frñ in pmo. Opa. pro:
ℱ Confortat membra. Decora. ℱ Mundificat cutez
⁊ exiccat humiditates que sunt sub ea: facit odorem
corporis bonum: ⁊ abscondit odorem psilotri. Egri.
nut. ℱ Est bonum stomaco.

¶ De batecha. Cap. xciij.

Batecha q̃d est motã est. Natu. ℱ Frida ẽ in p̃n
cipio scδi: ⁊ humida in fine eiꝰ. Et cũ eiꝰ semẽ
desiccat nõ est humectatiuũ: immo desiccat in pilo.
Et eiꝰ radix est desiccatiua: Opa. pro. ℱ Que matu=
ra est subtilis. et immatura est spissa. Batecha pre=
terea citrulla matura in nã existit cucumeris. Et
in ipsa ẽ aptio q̃cũq̃ȝ mõ sit. ℱ Melo aũt melioris est
humoris q̃ʒ reliq̃. et eiꝰ caro ẽ digestiua abstersiua:
⁊ ꝓprie eiꝰ semẽ: matura vo ⁊ immatura ambe sunt
abstersiue. Et semẽ eiꝰ ẽ fortioris abstersiõis. Et ipa
q̃de ꝯuertit ad quecũq̃ȝ hũorẽ quẽ in stõ inuenit. et est
ad flegma vehemẽtiꝰ deliuis q̃ʒ sit ad colerã: q̃liter
ergo ad meliaz. mello vo non ꝯuertit velociter. De
cora. ℱ Mũdificat cutẽ ⁊ ꝓpe semẽ eiꝰ ⁊ illδ qδ est in
interiori pte ipiꝰ etiã ꝯfert pãno ⁊ morphee ⁊ fursu
ribꝰ: ⁊ ꝓpe qñ ꝯficit qδ est eiꝰ iteriꝰ sicut ẽ cũ oleo de
frumẽto ⁊ exiccat i sole. Egri. oculi. ℱ Fiat vt cortex
eiꝰ frõti adhereat. Et ꝓhibet fluxũ ad oculuz fieri.
Egri. nut. ℱ Est vomitiua ⁊ ꝓpe radix eiꝰ. Nã due.
ʒ. eius cũ vino mouẽt vomitũ sine labore cũ bibitur
ex eis obolus. Cũq̃ȝ batecha nõ digerit bñ generat
colericã passionẽ. Melo aũt ẽ tarde digõis nisi qñ co
medit cũ eo qδ est iterius eius. et ipiꝰ q̃dẽ nutrimẽ=
tũ est rectius ⁊ eiꝰ humor est ꝯueniẽtior: oꝫ pteres
vt cibũ sequat aliũ: batecha eñ si nõ sequit aliquid
aliud facit nauseam ⁊ vomitũ post autẽ ipsuz cale=
factus bibat oxymel. Et humectatus oblibanũ aut
zinziber nutritũ ⁊ vinũ. Egri. expl. ℱ Prouocat vrinã
quod ex eo maturum est ⁊ crudum ipsius. et con=
fert lapidi in renibus ⁊ vesice cũ est paruus Et preci
pue lapidi renum. Et melo quidẽ est minoris ꝓuo=
cationis ⁊ est magis abstersiuus ⁊ velocioris descen
sionis precipue qui est mollis. Uenenã. ℱ Cũ corrũ=
pitur in stomaco ꝯuertit ad nãm venenosam. opor
tet ergo vt cum grauat extrahat velociter.

¶ De bule. Cap. xciiij.

Bule quid est. Dixit allianzi q̃ est cucumer in=
dus: ⁊ est silis cucumeri capparis ⁊ est amarꝰ
⁊ similis zinziberi. Natura. ℱ Calidum est ⁊ siccum
in scδo: et apud quosdã in tertio. Opa. pro. ℱ Est sti
pticus cõfortãs viscera. Egri. iun. ℱ Cõfert duritiei
neruoꝝ et humiditati corꝫ et egritudinibus ipsoꝝ
frigidis sicut paralysi et torture. Egri. nut. ¶ Acce
dit ignem stomaci ⁊ confert vomitui et intrat in al=
gesuarset. Egri. expl. ¶ Constringit ventrem et sic
cat ventositatem.

¶ De belliricis. Cap. xcv.

Bellirici quid sunt. Sunt propinqui nature em
blicorum. et eorum medulla est dulcis propin
qua alabrach. Natura. ℱ Frigidi sunt i pmo sicci in
scδo. Opa. pro. ℱ In ipsis est virtus subtiliatiua.
et virtus contractiua. Egri. nut. ℱ Confortant sto=
macum cum aptatione et aggregatione et prohi=
bent mollificationem eius et humiditatem ipsiꝰ
Et nihil est quod ita preparet stomacum sicut ipsi=
Egri. expal. ℱ Fortasse stringunt ventrez. Et apud
quosdam leniunt ventrem tantum: et est manife
stuz. Et ipsi quidem conferunt intestino recto et
ano.

¶ De bederenzego. Cap. xcvj.

Bederenzegun qd est. Nā. Est cal'a et sicca in secundo. Opa. pro. Cōfert omnibus egritudinibus flegmaticis et melācia. Decora. Efficit odorem oris bonum. Uul. vl. Confert scabiei melice. Egri. capi. Confert opilationibus cerebri: et remouet fetorem oris. Egri. pec. Lenificatiua est et confortatiua cordis aufert tremorem cordis. Egri. nut. Iuuat digestionem et confert singultui. Permuta. Loco eius ponit in lenificādo pōdus ipsius de seta et due tertie ponderis ipsius de cortice citri.

De baurach itrebuli. Cap. xcvij.

Baurach itrebuli qd est. Est semen fenicli: aut indū: et hz duas spēs: quarū vna est pua absq rugis: et alia magna cum rugis: et earum melior est parua. Egri. iunc. Eradicat flegma ex iuncturis. Egri. expul. Soluit ex intestinis vermes et ascarides et est in hoc valde bona.

De beheremigi. Cap. xcviij.

Beheremigi quid est. Est ex aromaticis. Opera. pro. Resoluit inflationez in omni loco eius embrocatio. Egri. capi. Eius flos est bonus ventositatibus grossis in capite: et cum eius folia odorantur similiter. Egri. expul. Soluit ventrem.

De buzeiden. Cap. xcix.

Buzeiden qd est. Est medicina lignea inda in qua est virtus filis virtuti been. Electio. Illa que ex ea est bona: est alba grossa multarum linearū aspera. lenis ho et tenuis ligni: et pauce albedinis est mala: et adulterant eam cum laubati barbarica. Natu. Cal'a. est in secundo: sicca in pmo. Opera. pro. Est subtiliatiua. Egri. iunc. Cōfert dolori iūcturarum et podagre. Egri. expul. Augmentat coitum. Uenena. Confert venenis.

De buluda. Capi. c.

Buluda. Natura. Frā est. Opa. pro. Est abstersiua et est in ipsa stipticitas et in tecis in fructibus eius est humiditas. Decora. Abstergit faciē. Uul. vl. Ponitur trita super vlcera et scabiez et cōglutinat plagas ppter stipticitatē et abstersionez suā et ppue cortex arboris eius et aspgit cū aq̄ sua: Et fit embroca cū decoctiōe radic eius et folior etiā ipius sup ossa fracta. Egri. expl. Cortex eius grossus soluit flegma quando bibitur ex aure cū aq̄ frā et vino.

De bithar. Cap. cj.

Bithar qd est. Est illa que vocat keusem. s. oculus vacce. rosa eius citrini coloris: rubea in medio grossior: rosa camomille. Natu. Cal'a in 1°: sicca in primo. Egri. capi. Eius odor ɔfert vētositatibus grossis in capite.

De busiri. Cap. cij.

Busiri. Opa. pro. Resoluit ppie cuius flos est bene apparēs et abstergit cum equalitate. Decora. Siluestris hñs florem bene apparentem rubificat capillos. Apo. bot. Decoctio foliorum illius confert apātibus. Uul. vl. Cum melle more emplastri ponitur super vulnera et vlcera Egri. iunc. Eius decoctio confert attritioni lacertorum. Egri. capi. Colluitur os cum decoctione eius propter dolorē dentium. Egri. oculi. Eius decoctio confert obthalmie calide. Egri. pec. Decoctio ipsius confert tussi antique. Egri. expl. habens folia alba: et habens folia nigra cōferunt solutioni vetuste.

De baheche. Cap. ciij.

Baheche qd est. Silis est fructui lentiū et est mellioris digōnis Natu. Est eius ɔsilis h̄ns ad siccitatem. Opera. pro. Est stiptica sicut lens et generat meliam. Apo. bot. Est bona vtriqz et fit ea emplm hernie et rupture infantium. Egri. expl. Stringit ventrem.

De besceguasen. Cap. ciiij.

Besceguasen qd est. Est coriādrū putei et per ce est besceguasen. Et syriace est capillus putei. Et arabice est capillus algul. Et est herba pua cuius ortus est in saltibus: et cursibus aquarum et fluminum: et intus in puteis et est silis coriandro humido. sed eius thyrsi ad rubedinem et nigredinem declinans sine stipite existentes: nz hūt flores neq semen: cuius fetus cito tollitur. Natu. Ga. est equalis. Ego autem dico q fortasse declinat ad caliditatem valde pax et siccitatem. Opera. pro. Est resolutiuus subtiliatiuus aperitiuus: et in ipso est stipticitas prohibens cursum: et qn pmiscet cibo gallorum et coturnicum facit eos fortes et ad dimicandū et ad interficiendum. Decora. Eius cinis cū aceto et vino cōfert alopitie et tyrie: et ipse cum oleo myrtino et vino plōgat capillos: et prohibēt eor casuz. Apo. bot. Cōfert aldubellet et dolet scrofulas. Uul. vl. Confert fistulis et vlceribus fraudulētis et h̄sidis. Egri. capi. Eius cinis confert furfuribus. Egri. ocu. Confert algarab. Egri. pec. Confert pulmoni purgando ipsum valde. Egri. nu. Confert cum vino fluxui superfluitatum ad ventrem et stomacum et confert dolori splenis: et confert ictericie. Egri. expul. Prouocat vrinam: frangit lapidem. prouocat menstrua. et extrahit secundinam. et purgat mulierem fetan. et abscindit fluxum sanguinis et apud ... reo stringit ventrem. et fm filium. Mesue ... soluit. Uenena. Ipse cum vino confert morsibus serpentum et canis rabidi et venenosis alijs. Permuta. Loco eius in asmate ponitur pondus ipsius de flore viole cum medietate pōderis ipsius de sicco liquiritie.

De bedarungi. Cap. cv.

Bedarungi qd est. Est ocimū fluuiale et dicunt holes qdam q est bedarābina. et est aliquid notum. et oleū eius in potētia est oleū alchemi: verū tamē est debilius eo: et in ipso qdā sunt fetides ...

Natu. Calida est in pmo declināns ad siccitatem sicca in pmo. et in ipso est humiditas superflua: et fortasse humiditas summa ad secundum declinat nō in substantia. Opera. pro. In ipso est stipticitas et solutio. cōtrahit esti nisi inueniat superfluitatem preparatā. Si aūt inuenit humorem soluit: et in ipso sunt resolutio et digestio. et inflatio. et velocitas ad putrefactionē. et generat humorē malū melancolicum et eius semē cōfert ei in quo generatur melia. Apo. bot. Confert qñ cum aceto et oleo rof. linitur super apostemata calida. Egri. capi. Eius succus distillatus confert fluxui sanguinis ex naribus precipue cū aceto vini et cāphora facto licinio et intincto in ipso et remouet stuporez dentium. Et est ex eis

sedant sternutationē in cōplone vna ⁊ mouet eam in cōplexione alia. Egri. oculi. ¶ Confert pulsationi oculi more emplastri suppositum: ⁊ facit puenire te nebrositatem visus comestum: ppterea q: cōmouet humiditatē eius. ⁊ conturbat eā ⁊ eius succus cōfortat visum factum collyrio ex ea. Egri. pec. ¶ Confortat cor valde ⁊ desiccat pulmonē ⁊ pectus ⁊ sacrata eius aqua eius cōfert stricture anhelit⁹ ⁊ eius aqua est bona sputo sanguinis ⁊ facit abundare lac. Egr. nut. ¶ Difficilis est digōnis et putrefactionis velocis ⁊ est malū stō ppter folia eius. Egr. expul. ¶ Cōstringit. Qd si inuenerit hiorē ppatū soluit ⁊ puocat ⁊ nocet ano ⁊ ei⁹ semē ɔfert difficultati vrine. Uenena. ¶ Ponit sup pūcturā vespe ⁊ scorpionū ⁊ draconis marini.

¶ De bertanich. Cap. cvi.

Bertanich qd est. Dicit qp est arbor ⁊ dr qp ē folium eius qd assimilat folijs acetose siluestris vel rūtamē ē vicinior nigredini ⁊ est grossior. Opa pro. ¶ Eius folia sunt stiptica. Uul. vl. ¶ Consolidat vulnera ⁊ vlcera. Egri. cap. ¶ Eius succ⁹ est melior rebus vlceribus antiquis que sunt in ore ⁊ alcola. ⁊ opz vt fiat ex eo rob ⁊ confert alcola.

¶ De bilomon. Cap. cvij.

Bilomon quid est. Est alfarfague siluestris. ⁊ ē ex titimalis ⁊ eius semē est igneum sicut sūt titimala. Egri. expul. ¶ Soluit.

¶ De beblisi. Cap. cviij.

Beblisi qd ē. Est illud qd dr papauer cordosuz ⁊ spumosum ⁊ ipsum efficit operationē titimalli solutione sua. Natura. ¶ Calidū est multū. Egr. expul. ¶ Soluit sicut titimalium.

¶ De benech. guariden. Cap. cix.

Benec guariden. Egri. expul. ¶ Confert doloribus matricū ⁊ renū postq̄ eius frangitur resolutio cum oleo ⁊ cera ⁊ vitello oui quare non inducitur ⁊ puocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ facit abortū ⁊ cum sedamenti vz emorroydib⁹. Febres. ¶ Cōfert rigori. Uenena. ¶ Cōfert venenis q̄ sunt ex venenosis minorib⁹. permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponit chossore.

¶ De barasicam. Cap. cx.

Barasicaz qd est. Est bedellresis ex cui⁹ semine nigri armillas faciūt ⁊ est herba vt Ga. dixit calida in pncipio pmi: sicca in secundo.

¶ De bithar. Cap. cxi.

Bithar qd est. Est vga pastoris. ⁊ nos qdē narrabim⁹ pprietates vge pastor; i caplo d hain.

¶ De beusberdendis. Cap. cxij.

Beusberdēdiū qd est. Est collyriū albū allatuz de armenia. Apo. bot. ¶ Administrat in apatibus calidis ⁊ bothor calidis. Egri. junc. ¶ Fit emplz ex eo super podagrā calidam.

¶ De balaustia. Cap. cxiij.

Balaustia qd est. Est flos granati siluestris psica aut egyptij. ⁊ ipsa qdē qnq: est rubea ⁊ qnq: est alba ⁊ qnq: rufa. ⁊ succi ei⁹ natura ē sicut succi barbe hyrci. Inqt paul⁹. vtus ei⁹ est sicut vt⁹ pulpe gnati. Natura. Frigida est in fine pmi. s. in scdo. Opa. pro. ¶ Glutinatiua est ⁊ retinet fluxū oēz sanguinis ⁊ gnat meliam. Decoratio. ¶ Bona est gingiue sanguinee. Uul. vl. ¶ Consolidat plagas ⁊ vlcera antiqua ⁊ alhocor. ⁊ percussionē pulverizata. Apo. bot. ¶ Fit ex ea emplm qd adheret rupture. Egri. cap. ¶ Fortes efficit dētes motos. Egri. pec. ¶ Prohibet fluxuz sanguinis. Egri. expul. ¶ Stringit ⁊ cōfert vlceribus intestinorū ⁊ fluxui matricis: ⁊ fluxui sanguinis eius. permutatio. ¶ Loco eius ponit cortex glandis ⁊ caput granati.

¶ De butyro. Cap. cxiiij.

Butyrū. Natura. Calidū est ⁊ humidū in pmo ⁊ eius gradus in humiditate est altior. Oper. pro. ¶ Est maturatiuum resolutiuum mollificatiuū ⁊ eius resolutio est in corpibus medijs non duris ⁊ in corporibus teneris est cum facilitate. ⁊ eius fum⁹ exiccatiu⁹ est ⁊ stringit facile ⁊ est sedatiu⁹ doloꝝ sterioꝝ: et materierū effusarū ad mēbra. Decoratio. ¶ Linitur ex eo corpus et venter et nutrit et impinguat. Uul. vl. ¶ Confert vlceribus neruorum et implet vlcera et purgat ea. Egr. cap. ¶ Bibunt cum eo me⁹ que sunt ad exituras velaminū cerebri ⁊ ad apata radicū auriū ⁊ nariū et oris et ad apata gingiue et ad cola et linitur ex eo caro gingiuarum infantium et fit facil. ort⁹ dentiū. Egr. pec. Cōfert tussi sicce ⁊ frigide et proprie cū amigdalis et zuccaro et similiter in pleuresi ⁊ pipneumonia et sputū facit facile et maturat et silr cū olo amigdalino ē ei⁹ maturatio plima. Solū aūt cū est ei⁹ mūdificatio est minor maturatiōe ei⁹: et cū zuccaro est ecōuerso et phibet sputū sanguinis: et ɔfert vomitui sanguinis et saniei cū ex eo lābit qntitas. ℥. i. 5. cū melle. Egri. expul. ¶ Lenificatiuū ē et plurim⁹ vsus ei⁹ soluit: et fit ex eo clystere ad apata calia et dura i itestis: et mrice et testiculis: et pōit i medicis vulnerū orificū vesice. Uenena. ¶ Resistit venēis pcipue cū ex eo linit morsus vipe.

¶ De barba hyrcina. Cap. cxv.

Barba hyrcina qd est. In ipsa est parū caliditatis et frigiditatis: et ita qp tepefacit caliditatez eius: et quasi non sit vehemētis frigiditatis imo frigiditas eius est in fine pmi: et siccitas eius est vehemēs perueniens ad tertiū. Opera. pro. ¶ Est stiptica vsq ad terminū: et radix ei⁹ est fortioris stipticitatis et ponit in tyriaca ad ɔstringēda mēbra et succ⁹ ei⁹ est in stipticitate seminis rosarū. Uul. vl. ¶ Folia ei⁹ cū exiccātur ɔsolidāt et ɔferūt vlcerib⁹ antiqs: et ei⁹ flos in olb⁹ illis est fortior. Egritu. cap. ¶ Radix eius ē ex mdicinis abstergētib⁹ sorditiē auris et exiccantibus vlcera eius et conferentibus odoratui. Egri. pec. ¶ Flos et folia et radix eius qu odcūqz fuerit cū bibitur cum aqua ordei vlceribus pulmonis confert et succus eius sputo sanguinis. Egri. nut. ¶ Confortat stomacū et phibet effusiōes materierum ad ipsum. et ppter succ⁹ ei⁹. Egri. expul. ¶ Est fortior medicina ad vlcera intestinorū qn bibit aut flos ei⁹ ppter: aut succ⁹ ei⁹ cū vino et ad fluxum sanguinis ex mrice in modū emplastri supposit⁹ aut bibitus.

¶ De bdellio. Cap. cxvi.

Bdellium iudaicum et bdellium mechium qd est. Bdellium iudaicum aliud est siculum: et aliud arabicum quod est aliud a bdellio palmaruz siluestrium et ambo sunt ex palmis siluestrib⁹. Mechium aūt est ex fructu arboris palmarū siluestriū.

Electio. ¶ Melior duarū gūmarū est illa q̄ ē varia
clara ꝛ amari saporis: ꝛ est mūda a lignis ꝛ est faci-
lis resolōnis boni odoris cui⁹ fum⁹ hꝫ odorē picis ꝛ
cū q̄ñq̄ uaꝛ bdeliū iudaicū egredit̄ a lenificatiōe ad
exiccationē. Natura. ¶ Mechiū est friḡ ꝛ siccū ꝛ aliud
est calim in fine p̄mi lenitiuū ꝛ ꝓprie siculū: ꝛ arabi
cum exiccat tpš. Opera. pro. ¶ Resoluit ita q̄ sāgui
nem cōgelatum: ꝛ est lenificatiuū maturatiuum dis
rūpit ventositates. Et siculū est vehementius lenifi-
cationis. ꝛ arabicuꝫ est siccius eo nisi recens. Apo.
bot. ¶ Resoluit apāta dura ꝛ ꝓprie dissolutū cū sali
ua ieiuni. Et silr̄ resoluit reliq̄ sīa. Et mechiū qđ nō
est ex fructu palmarum siluestrium ꝛ bdellium iu
daicum aufert scrofulas ꝛ bibit̄ decoctum ad apāta
intrinseca ꝛ dura. Uul. vl. ¶ Linitur cuꝫ aceto sup̄ sa
hafat. Egri. iun. ¶ Confert contusioni lacertorum ꝛ
spasmo ꝛ duritiei neruorum congelationi ipsorum.
Egrit. pect. ¶ Confert doloribus cāne pulmonis. et
apātibus eius. Et confert tussi antique ꝛ doloribus
lateris. Et arab[illegible]um confert apātibus epiglotis et
gutturi. Egri. expul. ¶ Confert emorroydibus bibi
tum ꝛ superpositum ꝛ suffumigatum ꝛ retinet san-
guinem earū ꝛ cōfert lapidi renū: ꝛ qñ ponitur in so
lutiuis ꝓhibet abrasionē intestinorū. Et ꝓuocat vri
nā. Et mēstrua. Et de mechio etiā existimat̄ q̄ ip̄m
ꝓuocet: sed nō dubitat̄ q̄n ip̄m stringat ꝛ frāgat la-
pidē. ¶ [B]delliū 2o arabicū clarū rubeū qñ terit̄ ex eo
q̄ntitas duorū aur. ꝛ bibit̄ cū aqua mellis minuit fle
gma. ꝛ bdelliū vtrūq; resoluit ramicē aque. Et ape
rit os matricis clausum ꝛ educit fetū. Et mūdificat ma
tricē. Et resoluit apāta ani ꝛ testiculorum. Uenena.
¶ Confert morsibus venenosorum.

¶ De butyro. Ca. cxvij.

Butyrū nō recens q̄d est. Est faciens operatio-
nes butyri crudi ꝛ est forti⁹ in maturatione et
mollificatione ꝛ lenificatione ꝛ calefactione: p̄mute
mus ergo qđ de ipso dictum est in caplo de butyro
crudo in lr̄a ꝫc. ꝛ adiungam⁹ ad hoc. Natura. ¶ Ca
lidum est in primo humidum in ipso. Opera. pro.
¶ Est maturatiuum resolutiuuꝫ ꝛ ipsum quideꝫ nō
operat̄ nisi in corporibus teneris medijs non in du
ris. Apo. bot. ¶ Maturat apāta ꝓprie illa que sunt
in radice auris. ꝛ ꝓprie infantium ꝛ mulierū. ꝛ neq;
pōt tale aliq̄d in corporibus duris. Egri. cap. ¶ Ma
turat apāa q̄ sunt post aures in corporib⁹ teneris hu
midis. Egri. pec. ¶ Lenit pectus ꝛ maturat supflui-
tates in ipso ꝓprie cum melle ꝛ zuccaro ꝛ amigda-
lis amaris. Egri. expul. ¶ Ipsum cū amigdalis q̄ñq;
stringit ventrem propter stipticitatē que est in ipso
vel ipsis ꝛ quādoq; soluit. Uenena. ¶ Est tyriaca ve
nenis in potu sumptis.

¶ De bitumine iudaico. Cap. cxviij.

Bitumē iudaicum q̄d est. Dixerunt q̄ bitumen
aliud est qđ manat de q̄busdam mōtib⁹ ꝛ aliud
est qđ natat in q̄busdam meatibus aque. ꝛ nigrum
q̄dem est malum silr̄ picis: ꝛ est frustrum nigrū leue
ex quo cum masticat̄ egredit̄ sapor picis: sed ip̄ꝫ est
frāgibile. Electio. ¶ Illud qđ meli⁹ est purpureum
clarū cum splendore forte pōderosum. Nigruꝫ vero
sordidū est malū. Natura. ¶ Calidū est in tertio sic-
cum ad ipsuꝫ. Opera. pro. ¶ Uirt⁹ eius est [illegible]
virtuti picis: ꝛ ipsum confortat membra ꝛ liq[illegible]
sanguineꝫ congelatum in ventre qñ bibit̄. Deco[ra].
¶ Confert albedini vnguis linitum. Apo. bot. ¶ Cō
fert scrofulis. Uul. vl. ¶ Linitur super [illegible]
et super apātionē vlcerum et non permittit ea a[illegible]
stemari. Egri. iun. ¶ Est emplastrum podagre [illegible]
bitur. et linitur ad sciaticam. Egritu. pec. ¶ Confert
tussi et vlceribus pulmonis et iuuat ad [illegible]
et extrahit saniem ex pectore. et confert apāti[illegible]
barum amigdalarum et squinantie. Egritu. ex[pul].
¶ Confert duritiei matricis et quando supposit[illegible]
mus eius cōfert exitui matricis et dolorib⁹ e[illegible]
fit clystere ex eo cuꝫ aqua ordei confert [illegible]

¶ Cap. de litera. C.

¶ De coagulo. Cap. [illegible]

Coagulū q̄d est. Coagula sunt plurima [illegible]
dictum sunt⁹ vnūq̄dq; coagulum in caplo [illegible]
memorationis aīalis cuius est. Electio. ¶ Ex ce[illegible]
lius est in spē coaguluꝫ leporis. Natura. ¶ Oīa [illegible]
calīa et sicca ignea. Opera pro. ¶ Resoluit [illegible]
tum sanguinis et lactis caseati et humoris [illegible]
coagulat oē liq̄dum et oē incisum et ꝓhibet [illegible]
rum sanguinis: et cursuꝫ sanguinis mulier[illegible]
est subtiliatiuum: et non est dubium q̄n cum [illegible]
dsicatiuū. ¶ Inq̄t Ga. nō administret̄ qđ ex coagul[o]
acutū ē in loco vbi necessaria est cōstrictio. Egri.
cap. ¶ Cōferunt oīa cum bibunt̄ epilepsie et ꝓp[ri]e
camellinum. Egri. pec. ¶ Resoluit sanguinē [illegible]
in pulmonem. Egri. nut. ¶ Resoluit lac caseatum [illegible]
stō cum bibit̄ cum vino. et resoluit sanguinē [illegible]
tum in stō et est malum stō. Egri. expul. ¶ Cum [illegible]
ponit̄ post purgationē mēstruorum iuuat ad [illegible]
gnādum. et cōfert ꝓuocationi matricis et ꝓprie [illegible]
lum camellinuꝫ et cōfert vlceri intestinorum et [illegible]
coagulum pulli eq̄ni. Uenena. ¶ Oīa sunt bezahar
et ꝯferunt iusq̄amo nigro et magis [illegible]
lud sunt coagula hedi et muli: et ceruorum [illegible]
et agni et sanāt a venenis: et morsib⁹ oīb⁹ [illegible]
lafet. Sitq; potio ipsorum. x. kirat cum [illegible]
et coagulum hedi est bezahar euforbij.

¶ De citro. Cap. [illegible]

Citruꝫ q̄d est. Est notuꝫ. et oleuꝫ [illegible]
et ex cortice eius est forte. ꝛ factum ex flore [illegible]
sius est debilis in oī caplo. Natura. ¶ Cortex [illegible]
calid⁹ in p̄° sicc⁹ in fine scđi. et ei⁹ caro est [illegible]
et humida in ipso. ¶ Quidā autē dixerunt q̄ [illegible]
et humida in p̄°: et ei⁹ fritas magis est [illegible]
sitas frā est et sicca in 3° ei⁹ semē est calyd[illegible]
in scđo. Opa. pro. ¶ Caro ei⁹ inflat et folia [illegible]
dāt inflationē: et ei⁹ flos est subtilior: cie et ei⁹ [illegible]
tas est stiptica frāgēs colerā rubeā. et ei⁹ semē [illegible]
ter ipsi⁹ sunt resolutiua. et cum ponit̄ ei⁹ cortex [illegible]
nis ꝓhibet tineas et ei⁹ odor rectificat corruptionē
aeris. et pestilētiā. Decora. ¶ Ei⁹ acetositas [illegible]
git colorē ꝛ aufert pānum. et qđ ex cortice ei⁹ [illegible]
est bonum est. albaras linitum. et decoctio ei⁹ [illegible]
efficit odorē oris. et est impinguatiua corporis et [illegible]
eius retētus odorē oris bonū efficit et ei⁹ deco[illegible]
et silr̄ cū tenet̄ i ore. Apo. bot. ¶ Acetositas ei⁹ [illegible]
let ip̄m [illegible]

let ipetigini illinita. Egri. pec. Eius oleū valet mollificandi nervorum ꝛ nō fiat nisi ex cortice eius ꝛ cōfert paralysi ꝛ ipsi⁹ acetositas ē mala nervis. Egri. ca. ¶ Cōfert torture oris. Egri. ocli. ¶ Fit colliriū cū acetositate ei⁹. ꝛ removet ictericia oculi. Egri pec. ¶ Ei⁹ acetositas sedat tremorē cordis calm. Et nutrimentum est bonū gutturi ꝛ pulmōi. Et ei⁹ acetositas est mala pectori. Et medulla citri cū coquit cū aceto et ponit ex ea medietas alsacraitati iterficit sanguisugas trāsglutitas ꝛ eas educit. Egri. nu. ¶ Caro ipsi⁹ est mala stō inflativa tarde digestiōis quā oꝫ vt comedāt cū alimuri. Et silr mixta cū melle est sanior. et magis recipiēs digestionē nisi sit plima. Et ei⁹ q̄dē folia ꝯfortāt stōm ꝛ viscera. Et postea flos ipsi⁹ ꝛ cortex ipsi⁹ cū pōit i cibariis: sicē semina q̄ p ꝯdimēto ponit adiuuāt digestionē. Ipe tñ cortex nō digerit pp durinē sui. Et ipsi⁹ decoctio sedat vomitū. Et rob ei⁹ ꝛ rob acetositat; eius preparat stomacum. Et aqua acetositatis eius valet ictericie ꝛ sedat vomitum colerici ꝛ facit appetitū. Et opꝫ q̄dē vt citrū comedat singulare q̄ nō cōmisceat. cibo ante se neq̄ post se. Egri expul. ¶ Eius caro facit ventrem se possidere colicā. Et ipsius acetositas retinet ventrem ꝛ cōfert solutioni colerice. Et eius semen confert emorroydibus. Et in eius semine est virtus solutiva. Et succus acetositatis eius sedat infirmitatē mulieris vl' sciatice. ¶ Vene. Semis ei⁹ pōd⁹. ʒ. ij. cū vino melle ꝛ aq̄ cala illinitū resistit venenis oib⁹. ꝛ pprie veneno scorpiōis bibitū aut linitū: ꝛ ei⁹ cortex ē vicinus illi. Et succ⁹ corticis ꝯfert morsibi vipe bibit⁹. Et cortex ei⁹ p ēplo supposit⁹ ē vicin⁹ illi.

¶ De cerusa. Cap. cxxi.

Cerusa q̄d ē. Est cin⁹ plūbi aut alannoh. ꝛ cum ea q̄ fit ex balannoch multū elaborat in adurēdo. fit asreng. ꝛ acq̄rit supfluā sublimationē. Qñq̄ vo fiūt oēs ceruse cū aceto: ꝛ qñq̄ cū salibus. Et qñ q̄ fiūt plib⁹ modis fm q̄ scit in libris hui⁹ artis. Nā frigida ꝛ sicca ē i 2°. Opa. pro. ¶ Que fit cū aceto ē vehemētis subtiliatiōis ꝛ magis pfundās. Et i alia nō ē vehemēs subtiliatio. Et ē glutinativa ꝛ pprie alasrēg. Apo. bot. ¶ Lenificat apata dura ꝛ frigida. Vul. vl. ¶ Ponit in emplis ꝛ iplet vlcera generat in eis carnē ꝛ corrodit ꝛ pprie alasreng. carnē malā et alasreng. ēt fortior ē i gnatione carnis. Egri. ocli. ¶ Cōfert bothor oculi. Egri. expul. ¶ Est ex medicinis que conferunt fisturis ani. Venena. ¶ Est ex venenis: ꝛ expositio rememorationis eius est in capitulo de venenis.

¶ De camomilla. Cap. cxxij.

Camomilla q̄d ē. Ex ea ē alia cui⁹ flos est citrinus. Et alia cui⁹ flos ē purpureus. Et alia cuius flos est albus: ꝛ nota ē. Et folia q̄dē ipsi⁹ ꝛ flos reseruat si fiūt ex eis trocisci. ꝛ ei⁹ radix desiccat. Et ipa q̄dē ē fm. G. ppinqua virtuti rose i subtiliatione sua sed est calida ꝛ eius caliditas est sicut caliditas olei. s. convenients. Nā. Calida ꝛ sicca in pmo. Opa. pro. Est apertiua subtiliatiua resolutiua spissitudinis mollificatiua resolutiua cum pauca attractione immo absq̄ attractione ꝛ est hec eius proprietas inter medicinas. Apo. bot. ¶ Sedat apata calida mollificando ꝛ resoluendo ipsa lenificat dura q̄ nō sunt stricta valde: ꝛ bibit pp apata viscerum spissa. Egri iunc. ¶ Molificat tetanū ꝛ ꝯfortat membra neruosa ola. Et est ex medicinis plus ꝯferentibus lassitudini q̄ relique qm̄ caliditas eius ē similis caliditati aialis. Egri. capi. ¶ Est confortatiua cerebri: cōferēs solde frigide: ꝛ ad evacuādas mās capitis: qm̄ resoluit absq̄ attractione: ꝛ hec est eius proprietas. Et cōfert pustulis oris. Egri. ocli. Sanat algarab disruptū more empli superposita. Egri. pec. ¶ Alleuiat sputū. Egri. nu. ¶ Aufert ictericiā. Egri. expl'. ¶ Provocat vrinā ꝛ egredi facit lapidē ꝛ pprie q̄ ex ea est purpurei floris. Et cū camomilla q̄dē vaporat vesica pp dolores frigidos. Et pvocat menstrua bibita ꝛ sedēdo i aq̄ ipsi⁹ ꝛ educit embrionē ꝛ secundinā et ꝯfert illiacel. febres. ¶ Fit iūctio ex oleo ei⁹ i febrib⁹ piodicis ꝛ bibit pp febres antiq̄s in fine eax. Et cōfert omni febri absq̄ forti acuitate. cū apa calꝫ nō ē in viscerib⁹ exñs i ea. Et qñq̄ cōfert apose cū nō est calm. Et ē ei⁹ maturatio et cū iā firmata est digestio pmuta°. ¶ Loco ipsi⁹ pōit i cōfortatiōe celebri ꝛ iuuamēto qđ ꝯfert in soda berēgesis ꝛ est abrotanuꝫ.

¶ De cepe. Cap. cxxiij.

Cepe q̄d ē. Notū: ꝛ īmo i ipso ē acuitas icisiua amaritudo stipticitas. Comestum vo ex eo qđ est lōgius est acutius. Et rubeū ē acutius albo ꝛ sicco hūido ꝛ crudū assato. Natura. Est calidū in tertio. ꝛ ē in ipo hūiditas supflua. Opa. pro. Est subtiliatiuū icisiuū pp̄e qđ comedit ꝛ i ipso cū stipticitate quā hꝫ est abstersio ꝛ apit fortiter ꝛ in ipso est inflatio ꝛ in ipso est attractio sanguinis ad exteriora. ꝙre ē rubificatiuū cutꝫ: ꝛ i nō cocto q̄dē nō gnāt nutrimētū de quo sit curādū ꝛ zinribeza cū cepe min⁹ est inflatiuū eo q̄ ē sine cepe. Et nutrimētū ei⁹ qđ decoquit ēt est humor grossus. Cepe pterea qđ comeditur pprie cōfert nocumēto aquax: ꝛ ex eis q̄ delent serpiginē est ipm cū pijcit ex scopha. Decoratio. Rubificat faciē ꝛ semē eius delet morpheā. Et cū fricat ex eo in circuitu loci alopitie cōfert valde. Et ipsum cū melle eradicat verucas. Vul. vl. Aqua eius valet vlceribus sordidis. Et confert cum adipe galine excoriatiōi que fit ex calciamentis. Egri capi. Qñq̄ fit caputpurgiū cū aq̄ ipsi⁹ ꝛ cōfert capiti ꝛ mūdificat ipsum ꝛ distillat in aurē pp grauedinē capitis ꝛ tinitū ꝛ putredinē in aurib⁹: ꝛ aquā. Et ē ex eis que faciūt soda. Et plurim⁹ eius vsus facit subeth. Et est ex eis q̄ nocēt itellectui ppea q̄ generat humorē malum ꝛ ipm multiplicat saliuā. Egri. oculi. ¶ Succ⁹ ei⁹ quo vtimur cōfert aq̄ descendenti in oculū ꝛ abstergit visum. Et ex semine eius fit alcofol cum melle ad albulam oculi. Egri. pec. ¶ Aqua cepe cum melle confert prefocationi. Egri. nu. ¶ Siluestre est difficilis digestionis: ꝛ quedam species eius mouet vomitum Et quod ex eo comeditur propter suam caliditatem cōfortat stōm debilē ꝛ facit appetitū. Et quod bis decoctum est. est multi nutrimenti faciēs sitim. Et confert ictericie. Egri. expl'. ¶ Apit orificia emorroydarum ꝛ omnes species cepe excitant coitum. Et aqua quidem cepe prouocat menstrua ꝛ lenit naturam. Venena. ¶ Cōfert morsui canis rabidi cum linitur super ipsum aqua eius aut emplat ex eo cū sale et

aut emplant ex eo cũ sale ⁊ ruta. et cepe qđ cõcdit
expellit nocumẽtũ vẽtositatis venenosoꝝ. et dixerũt
q ipsum generat in stõ humorem humidum pluri-
mum frangentem nocumentum venenosorum.

¶ De corallo. Cap. cxxiiij.

Corallus. Nascit̃ i marib⁹ q̃ sunt ĩ aphrica: ⁊ di
cit̃ q si terat̃ ⁊ iplcant̃ eo cõcauitates dẽtiũ in
firmoꝝ eradicat eos: ⁊ ꝯfortat gingiuas: ⁊ ẽ sũm⁹ i cõ
fortatiõe gigiue. et Gal. q̃dẽ existimauit q cũ ex co-
rallo adusto ⁊ abluto sumit̃ põdus. ʒ. i. cũ q̃ terit̃ põ
dus danich gũme arabice: ⁊ ꝯficit̃ cũ albumie oui: ⁊
bibit̃ cũ aq̃ frigida cõfert sputo sãguis ⁊ ei⁹ eleua
tiõi: ⁊ suo fluxui bñ: ⁊ ꝓpue corall⁹ rubeus: et ꝯfert
oib⁹ egritudib⁹ stõi: ita vt suspẽdat̃ sup ipz directe.
¶ Et dixit Gal. ego expt⁹ sũ ⁊ suspẽdi in collo ei⁹ q̃
habebat dolorẽ stõi: ita vt eẽt corallus sup os stõi ⁊
remot⁹ fuit dolor. Cũ ergo accepi ipm redit: sicut ex
pertus fui lignũ cruc; i hñte epilepsiã: et q̃ suspẽde
rit i collo suo dieb⁹. sanitat; sic corallũ rubeũ secu-
rus erit a dolore stõi: ⁊ ꝓpea suspẽdunt̃ i collis pue
roꝝ. Quid ẽ. Nor⁹ ẽ. Et corallus q̃dẽ ali⁹ ẽ albus: ⁊
alius ẽ rubeus: ⁊ ali⁹ niger. Natu. ¶ Frigidũ ẽ in p⁹
siccũ in scdo. Opa. pro. ¶ Stiptic⁹ ẽ ⁊ ꝓhibet fluxũ
sanguis: ⁊ ei⁹ exiccatio maior ẽ q̃ ipsius ꝯstrictio. nã
eius exiccatio ẽ vehemẽs. Uul. vl. ¶ Abscindit car-
nem additam. Egri. ocu. ¶ Confortat oculum ab-
stergendo ⁊ exiccãdo humiditates ifras i eo: ⁊ ꝓpe
qđ est adustũ ex eo qđ est ablutũ: et abstergit vesti-
gia vlcerũ. Et ẽ cõueniẽs lachrymis. Egri. pec. ¶ Re
tinet fluxũ sanguis ⁊ adiuuat ad expuẽdũ. et sũr
niger ꝓcipue qđ ex eo adustũ ẽ ⁊ ablutum: et est ex
medicis ꝯfortãtib⁹ cor ⁊ ꝯferẽtibus tremori cordis
Egri. nut. ¶ Bibit̃ cum melle propter apã splenis ⁊
est iuuatiuum eius. Egri. expul. ¶ Confert aposte-
matibus intestinorum.

¶ De cepe azir. Cap. cxxv.

Cepe azir qđ ẽ. Est silis cepe muris in ꝟtute ⁊
sapore suo: ⁊ administrat̃ loco eius sz ẽ debilior
eo. Egri. expl. ¶ Sedat dolores matricis frigidos.
Uenena. ¶ Confert venenis ⁊ puncture scorpiõis ⁊
rutele bibitum. et more emplĩ suppositũ cũ miscet̃
cũ ficubus. Permuta. ¶ Loco ei⁹ ponit̃ quãtũ ipm
est de zedoaria ⁊ due tertie ipsius de garofilis.

¶ De castoreo. Cap. cxxvj.

Castoreũ q̃d ẽ. Est testiculus aialis marini qđ
submergit̃ et iueniũ par suspẽsũ ex radice vna
sicut duo fella vacci. exiccata. ⁊ hz corticẽ subtilẽ q̃
quolibet tacta frãgit̃. Electio. ¶ Electũ ex eo est q̃đ
est duo testiculi siĩ adherẽtes pares. illõ. n. nõ adul
teratũ ẽ: et ei⁹ q̃dẽ adulteratio fit ex opoponaco et
gũmi ꝯfectis cũ oleo ⁊ pauco castoreo: et desiccat̃ in
vesica. Qui aũt laborat accipe hoc mẽbrũ hui⁹ aia-
lis oz vt cũ scindit cutẽ q̃ ẽ supra ipm extrahat humidita
tẽ cũ eo qđ in ipo ꝯtinet̃: ⁊ ẽ humiditas sicut mel. et exic-
cat eã sic. Nã. Est subtili⁹ ⁊ fortius oĩ qđ calefacit et
exiccat. Et oz vt sit calm i fine tertij vsq ad q̃rtũ sic
cũ i scdo. Opa. pro. ¶ Resoluit inflationem: Et qñ
ex eo illinitur calefacit corpus ⁊ res gũmosa q̃ est in
medio eius mordicatiua est vehementis calefactio
nis. Apost. both. ¶ Confert apostematibus cali-
dis. Uul. vl. ¶ Confert vlceribus perniciosis. Egr.
iunc. ¶ Confert neruis ⁊ calefacit ⁊ confert tremori
⁊ spasmo humido: ⁊ aleuzez humido ⁊ impotẽtie
lyn. Egri. capi. ¶ Cõfert obliuiõi ⁊ lethargie cũ a
to ⁊ oleo rosaceo: ⁊ sucis. etc. et si sit cũ febre
bat cũ melle ⁊ pipe cõfert ⁊ nõ nocet: et
coclearũ ⁊ resoluit ipẽs sodc frigide et
empli suppositũ euaporatũ ⁊ confert
de: ⁊ neq est aliq̃d magis iuuatiuũ vẽtositati
re q̃ ipz cũ ex castoreo accipit quãtũ est
dissoluit in oleo nardino ⁊ distillat̃ in eam. Egri.
pec. ¶ Attractio per nares ex suffumigatione
fert apãtibus pulmonis ⁊ infirmitatibus eius. Eg.
nut. ¶ Bibit̃ cum aceto propter singultum
tum Egri. expul. ¶ Delet dolorem ventris
bibitũ cum aceto. et resoluit vẽtositate et
mẽstrua et extrahit secundinã cũ bibunt ex eo
cũ mentastro et melle post ꝓximã
ꝓuocat sine nocumẽto. et extrahit fetũ et
frigus matricis et eius vẽtositate: et frigus
Uenena. ¶ Cõfert morsui venenosoꝝ
tyriaca ꝓuocationi ellebori: et qđ ex eo
cinans ad nigredinẽ est venenum. Et quãdo
tersicit in die vna: et cadit qui ab eo
Eius vero bezahar est acetositas
de vino: et etiam lac asine. Permutatio. ¶ Pond
eo eius quantum ipsum est de acoro et quin
ditetas ipsius de pipere.

¶ De caseo. Cap. cxxvij.

Caseus q̃d est. Caseus qñq fit ex lacte
sero: et ẽ ille q̃ nominat recocta. Natura
cẽs est frigidus et humidus in tertio et salsus
quãdo est calidus et siccus in eo. In aqua vero
ꝓpterea q in ipsa sunt nitrositas acquisita et
ne pũini et pars colerica est caliditas quedã. Ele
ctio. ¶ Melior est qui medius est inter illũ qui
dit vt viscus et frangibilẽ. ambo enim sunt mali: et
qui est priuatus sapore et declinãs ad dulcedinẽ
suauitatẽ equalis in sale q̃ nõ remanet
plurimũ: et faci⁹ ex acetoso melior est
na q̃dẽ augmẽtãt maliciã eius: qm faciũt ipm pe
trare et impellunt eũ et caseus caprarũ q̃
subtiliatiuus melior est caseo caprarũ
robellis. Opera. pro. ¶ In ipso ẽ abstersio: et
est nutritiuus est et impinguatiuus: si comedit
ipsum mel: et vetus est calidus abstersiuus
ficatiuus: et comestus facit colericũ humorẽ
tus nõ vetus est inter vtrũq. Aqua vero casei
guat cancros et nutrit eos: et in recocta ex
seoꝝ est virt⁹ resolutiua. Decoratio. ¶ Bibere aqua
casei cũ medicinis mundificatiuis melle cõfert
no: et recẽs cocta cum tanto vino quantũ ipsa cũ
cortice granati donec consumatur ꝓhibet
faciem: et caseus quidẽ salitus vetus extenuat. Apo.
bot. ¶ Recens non salitus prohibet apostemata
gas. Uul. vl. ¶ Uetus bonus: est vlceribus malis et
vulneribus: et recens vulneribus lenibus recenti-
bus. Recens enim fortior est in hoc et prohibet apo
stemationem eoꝝ precipue cũ folijs vitis et aceto
siluestris: et bibitur eius aqua propter scabiem

Egri.iunc.¶ Terit̃ vetus cũ oleo aut cũ aqua pedũ porcoꝝ salitoꝝ. Et fit emplꝫ sup duritiẽ iũctura꜠ et egit ab eis sicut gypsum sine impedimẽto. Et eval de magni iuuamẽti. Egri ocli.¶ Ex nõ salito ꝛ salito fit emplm obthalmie ꝛ extremitati palpebre pcusse Egri.pec.¶ Cũ coquit̃ in aqua. Et dat̃ in potu abla ctantibus multiplicat̃ lac earũ. Egri.nu.¶ Salit⁹ est malus stomaco ꝛ similiter nõ salitus. In salito vero est aliquantula expulsio ꝛ Dia. quidẽ dicit ꝙ recẽs est bonus stomaco: ꝛ illud ẽ ex eis in quibus est am biguitas. Salit⁹ aũt nõ vetus est intra eos: ꝛ est ve locior in digestiõe ꝙ ille ꝛ veloci⁹ descendit. recoct⁹ vero est min⁹ nocuus stõ ꝙ caseus nou⁹. Egri.expl. ¶ Generat lapidẽ in renib⁹ ꝛ vesica ꝛ ꝓpter humid⁹ ꝛ ꝓpter qui comedit cũ seminib⁹ penetrare facienti bus. Nõ salitus ṽo lenit nãm. Et eius aqua soluen do educit colerã. Et adiuuat ipaꝫ abstersio eius ꝓp nitrositatẽ que ẽ in ipsa. Et miscetur cum melle ꝛ fit magis iuuatiua. Et medicina quidẽ que ex eo admi nistratur fit ex illo qui fit ex lacte caprarum ꝛ ouiuꝫ e caseus q̇dẽ cõfert vlcerib⁹ que sunt in intestinis ꝛ ꝓpter assatus ꝛ ꝓhibet solutionẽ. Et qñꝫ terit̃ ille q̇ est assatus: ꝛ fit ex eo clystere cum oleo rosaceo et oleo. Et cõfert surgenti ad ascellandũ cũ sanguine. Venena.¶ Dicitur ꝙ cũ calamẽto mõtano epithi matur super venena.

¶ De cinamomo. Cap. cxxviij.

Cinamomũ q̇d ẽ. Notũ ẽ ꝛ ei⁹ q̇dẽ ẽ vna species bõa ad aliquãtulũ declinãs nigredinẽ monta na grossa breuis. Et ex eo est albũ lassuꝫ inflatũ frã gibilẽ habẽs radicẽ declinataꝫ ad mollitiẽ. Et spẽs nigra ẽ plana parũ nodosa. Et est ex eo spẽs odorẽ habẽs sicut cassia lignea ad viriditatẽ declinãs cui⁹ cortex est sicut cortex eius rubeus. Et est ex eis quo rum virtus longo durat tpe. ꝛ ꝓpter siterat̃. ꝛ fiant ex eo trocisci cũ vino. Cinamomũ preterea ẽ spẽs q̃ no minat̃ cinamomũ mendosum: ꝛ habet odorẽ quẽdã ꝛ est asper. Et ipsius virtus ẽ debilis ꝛ fit ex eo oleũ Electio.¶ Meli⁹ est illud qđ ẽ boni odoris. Et acu tum habẽs saporẽ sine mordicatiõe. Et color eius ẽ parus nõ cõmixtus.¶ Inq̇t Dia. Meli⁹ ẽ nigruꝫ ad igneitatẽ ꝛ rubedinẽ declinãs planũ ramos hñs. p pinquos subtiles i q̃ st dulcedo ꝛ salsedo ꝛ mordica tio pua. ꝛ nõ ẽ valde frãgibile. Et ex bonitate q̇dẽ ip si⁹ ẽ vt vincat oẽm odorẽ pter suũ. ꝛ nõ sentiat̃ cũ eo Maliũ ṽo ẽ i quo ẽ odor myrti: aut uinis: aut salsedo aut aliquãtulũ mali odoris ꝛ albũ frãgibile. ꝛ ẽt cõ tractũ ꝛ planũ grosse radicis ẽ malũ.¶ Ei⁹ aũt virt⁹ ꝯseruat̃ si ex ipso fiãt trocisci post cõmitionẽ. et si nõ debilitat̃ post spatiũ. xv. annoꝝ et infra. Et oꝫ vt ex il lo assumat̃ qđ sup vnã existit radicẽ. ꝛ fractũ ei⁹ est falsificari aptũ. Nã.¶ Calidũ ẽ ꝛ siccũ i tertio. Opa. pro.¶ Ultimũ ẽ in subtiliatione attractiuũ apitiuuꝫ ꝛ rectificãs putrefactionẽ ꝛ oẽm virtutẽ corruptam. ꝛ oẽm famositatẽ humoꝝ corruptoꝝ. Oleũ ṽo eius est calidũ valde resolutiuũ liquefactiuuꝫ. Decora. ¶ Ponitur sup pannũ et maculas lentiginosas. et cũ aceto est conueniens bothor leni. Vul. vl. Est conue niens impetigini et vlcerib⁹. Egri.iunc.¶ Oleum ci namomi est mirabile in tremore. Egri.capi.¶ Con fert corize ꝛ eius oleum grauat caput. Et ipm mun dat caput attrahendo humiditates ex eo. Et est ex summa eoꝝ que sedãt dolorẽ auris ꝛ ponitur in me dicinis eius. Egri.oculi.¶ Confert pãno ꝛ tenebrosi tati comestũ ꝛ collirio ex eo facto ꝛ liquefacit hũi ditatẽ grossam oculi. Egri.pec.¶ Est lenificatiuũ et cõfert tussi ꝛ mundificat quod est in pectore. Egri. nu.¶ Aperit opilatiões epatis ꝛ confortat ipsuꝫ. Et cõfortat stõm. Et desiccat humiditatem eius ꝛ con fert hydropisi. Egri.expul.¶ Cõfert dolorib⁹ matri cũ ꝛ renũ. ꝛ apostematibus eorum postꝙ frangitur eius resolutio: cũ pauco oleo ꝛ cera ꝛ vitello oui vt nõ supfluat ꝛ induret. Et ipm prouocat vrinã ꝛ men strua. Et facit abortuꝫ. Et cũ cordumeni ꝯfert emor roydibus. Eius vero oleũ cõfert dolorib⁹ matricis qñ frãgit̃ cũ oleo ꝛ cera. Et si nõ indurat vehemen tia sue resolutiõis vltra hoc ꝙ eo indigetur. Febres ¶ Cõfert rigori ꝓpter eius oleũ linitũ. Venena. Cõ fert morsui ꝯmiũ venenosorũ. Et fit ex eo emplꝫ cũ myrrha puncture scorpionis. Permuta⁹.¶ Loco ei⁹ ponit̃ cortex cassie lignee stiptic⁹: aut duplũ ipsi⁹ de cubebe aut duplũ ei⁹ ex heabel.

¶ De cerebro. Cap. cxxix.

Cerebrũ. Electio. Meliora eoꝝ sunt cerebra vo latilium: ꝛ ꝓpe montanoꝝ. ꝛ ex cerebris q̇drup pedũ cerebrũ arietis: deinde vituli. Nã.¶ Frigidũ ẽ ꝛ humidũ. Opa. pro.¶ Gñat flegma ꝛ hũores gros sos. Egri.capi.¶ Cerebrũ gallinaꝝ cõfert fluxui san guinis narũ ex velamine ꝛ cerebrũ camelli cũ exic catur ꝛ bibitur cũ aceto vini cõfert epilepsie. Egri. nu. Ipm facit nauseã apõ digõnẽ suam ꝛ delet ap petitũ. ꝛ opꝫ q̇dem vt comedat̃ cũ seminib⁹. qui aũt post cibũ vomere vult sumat ipm sup cibũ suũ. Et ẽ tarde digõnis inuolutũ faciẽs stõm. Egri.expl.¶ Le nit vẽtrẽ ꝛ cerebrũ anat̃ ẽ ex medicis apatũ ani. Ve nena.¶ Cerebella salubria sunt in haustu veneno rũ ꝛ morsib⁹ aĩaliũ cũ comeduntur.

¶ De croco. Cap. cxxx.

Crocus. Electio.¶ Melior ẽ recẽs boni coloris subtilis odoris sup cui⁹ pilos ẽ paululũ albe dinis nõ plin. crocus san⁹ nõ velociter ingẽs nõ lut scat̃: nꝫ frãgit̃. Natura.¶ Calidus est in secundo sic cus in primo. Opa. pro.¶ Est stipticus resolutiuus maturatiuus ꝛ propter illud quod in eo est de stipti citate ipsius: glutinatiuus: ꝛ eius caliditas est tem perata. Et est aperitiuus. ¶ Gal. vero dicit ꝙ ei⁹ ca liditas est fortior stipticitate ipsius. ꝛ eius oleuꝫ est calefactiuum. ¶ Albanꝫ inquit ipse nunꝙ alterat humorem. Immo conseruat eum secundum equali tatẽ ꝛ rectificat putrefactũ ꝛ conseruat viscera. De cora.¶ Potus ipsius colorem efficit bonum. Apo. bot. Resoluit apata ꝛ linitur ex eo herisipilla. Egri. capi.¶ Facit sodã ꝛ ipse nocet capiti: ꝛ bibitur cum rob ad ebrietatem. Et est faciens somnum et obte nebrans sensus. Cum enim bibitur in vino ine briat ita vt ad roona perducat. Et confert aposte mati calido in aure. Egri.ocli. Abstergit visum: ꝛ ꝓ hibet fluxum ad ipsum. Et valet ad pãnuꝫ. Et fit ex eo alcofol ad varietatẽ acq̇sitã. i egritudinib⁹ Egri pec.¶ Confortat cor ꝛ est lenificatiuus. Et odorat

ipsuz hñs pleuresim ꝛ patiẽs birsen vt dormiat: ꝛ ꝑ pñc ipsi⁹ oleũ.. Et facit anhelitũ facilẽ. Et ꝯfortat in strã anhelit⁹. Egr. nut. ℉ Ipse facit nauseã ꝛ deijcit appetitũ ꝓpterea ꝙ oppõit⁹ est acetositati q̃ est in stõ ex q̃ ẽ appetit⁹: sꝫ ipse ꝯfortat stõm ꝓpter illõ qd̃ in ipõ ẽ ex caliditate ꝛ ꝑparatiõe ꝛ stipticitate. Et dixerũt q̃dã ꝙ croc⁹ est bon⁹ spleni. Egri. expl'. ℉ Excitat coitũ ꝛ prouocat vrinã ꝛ cõfert duritiei matricis ꝛ eius cõstrictiõi: ꝛ vlceribus fraudulentis in ipsa cũ administraẽ cum fauo: aut cum medulla cuz duplo ipsi⁹ de oleo. Quidã aũt dixerunt ꝙ ipm in potu dederũt ad ꝓlixũ partum: ꝛ factus est part⁹ statiꝫ. Uenena. ℉ Dicĩ ꝙ tres aurei de ipso interficiunt letificando. ℉ Permutatio. Simile pondus ipsius de costo: ꝛ quarta ponderis eius spica. Et põdus ipsi⁹ de corticibus cassie lignee ponĩ loco eius.

¶ De colloquintida. Cap. xxxi.

COlloq̃ntida q̃d est. Colloq̃ntida alia est masculus ꝛ alia ẽ femina. mascul⁹ ꝟo ẽ villosus: ꝛ femina laxa alba facilis. Electio. ℉ Que ex ea eligẽda est. ẽ alba vehemẽtis albedinis lenis. q̃ eñi ex ea est nigra: ẽ mala. ꝛ dura mala ẽ. Et oꝫ q̃dẽ vt nõ extrahaẽ cũ colligiẽ ei⁹ pulpa ex vẽtre ipsi⁹. imo dimittaẽ in ipõ sic est. ipa eñi debilitaẽ si fiat illõ. Et neqꝫ colligaẽ dũ nõ icipit i citrinitatẽ mutari. Et nõ expoliaẽ ab ea viriditas itegre ꝛ si nõ tũc ipa ẽ nocẽs ꝛ mala. ℉ Et dixerũt q̃dã oꝫ vt alienenẽ cortex ꝛ semẽ ei⁹. Et cũ nõ est sup arborẽ nisi colloq̃ntida vna: ꝛ est mala ꝑniciosa. Et mascul⁹ q̃dẽ villos⁹ fortior ẽ femia laxa. Et oꝫ vt i ei⁹ ꝯtritiõe ad sũmũ ꝑducaẽ. Et neqꝫ sit aliq̃s ꝯtẽt⁹ ꝙ ipsa sit valde trita. ꝓpẽ eñi minima ei⁹ isensu cũ iuenit hũiditatẽ isiaẽ ꝛ adheret ꝑtib⁹ stõi ꝛ inuolutiõib⁹ itestinoꝝ. ꝛ apãt. q̃re oꝫ vt cũ teriẽ hydromelle ifundaẽ. deide siccerẽ ꝛ ꝯteraẽ. ℉ Et rectificatio q̃dẽ ei⁹ ꝛ expulsio sue malitie ẽ cũ dragagãto melior q̃ꝫ cũ gũmi: q̃ꝛ gũmi magis vicit fortitudiñẽ medicine. Natu. ℉ Calida est in 3° sicca in ipso. Alchind⁹ ꝟo existimauit ꝙ ipa sit frã ꝛ hũida: ꝛ elongat⁹ est a veritate vehementer. Opa. pro. ℉ Est resolutiua incisiua attractiua ex longinquo. Et eius quidem folia viridia abscindunt fluxum sanguinis. Decora. ℉ Fricatur sup leprã ꝛ elephantiã. Apo. bot. ℉ Eius folia viridia resoluunt apãta ꝛ maturant ea. Egri. iunc. ℉ Cõferunt dolorib⁹ neruorũ ꝛ iuncturarum ꝛ sciatice ꝛ podagre frigide. Egri. capi. ℉ Purgat cerebrum decoquiẽ radix eius cuz aceto ꝛ colluitur ex ea os ad dolorẽ dentiuꝫ: aut apitur ꝛ proijciẽ qd̃ est in ipsa ꝛ coquiẽ acetum in ipsa cũ cinere calido. ꝛ cum coquiẽ in oleo est illud oleũ distillatũ cõferẽs sonitui i aure. Et facit eradicationẽ dẽtiũ facilẽ. Et cum extrahiẽ illõ qd̃ ẽ i colloq̃ntida ꝛ ipleẽ aceto: ꝛ decoq̃ẽ sup cierẽ ꝛ colluiẽ ex eo os ꝯfert dolori dẽtiũ. Egri. pec. ℉ Cõfert eius facta ꝑ eã dilationi anhelitus vehemẽter. Egri. nut. ℉ Radix eius cõfert hydropisi ꝛ est mala stõ. Egri. expul. ℉ Solutiõe educit flegma grossum ex [illegible] ꝛ neruis proprie. Et soluit etiã colerã: Et confert colice hũide ꝛ ventose valde. Et fortasse soluit sanguinẽ. Et supponiẽ ꝛ interficit fetũ Et velocitate sui exit⁹ ex intestinis nõ ꝑuenit in impressiõib⁹ q̃ timenẽ ex amaritudie sua: Et ꝯfert egritudinib⁹ renũ ꝛ vesice. Et ipsi⁹ q̃dẽ potio fit [illegible] met. s. xij. kirat. Et oꝫ vt ꝯteraẽ ꝛ q̃nqꝫ extrahẽ [illegible] in ei⁹ ꝯcauitate a supiori ꝑte ꝛ ipleẽ rob de [illegible] vino veteri dulci ꝛ dimittiẽ die ac nocte. Et [illegible] niẽ sup cinerẽ ignis: vsqꝫ quo calefiat satis ꝛ [illegible] tu. Uenena. ℉ Que colligiẽ viridis soluit [illegible] facit vomere supflue. Et cõturbat ita vt fortasse [illegible] ficiat. Et daẽ ad potãdum cũ equali põdere [illegible] dragaganto. Et ex singulari nascente sup [illegible] suã solã fortasse iterficiũt duo daue. Et ex [illegible] suo ꝛ ex cortice ipsi⁹ dauic vn⁹ ꝛ radix ei⁹ ꝯfert [illegible] sui vipere ꝛ ẽ ex medicĩs magnis iuuãtib⁹ ad [illegible] rã scorpionis. Et q̃dã iam narrauit ꝙ vni [illegible] dit in potu quẽ scorpiões in quattuor locis [illegible] rant. ʒ. i. ex ea ꝛ sanat⁹ ẽ stati ꝛ silr̃ ꝯfert [illegible] cuiꝫ ex ea. ꝑmuta°. Loco ei⁹ ponunẽ grana [illegible] ꝛ dixerũt triplũ ei⁹ de cucumere asinino.

¶ De cicere. Cap. [illegible]

CIcer q̃d ẽ. Aliud ẽ albũ: aliud rubeum [illegible] grũ vt herbum. Et harũ specierũ aliud [illegible] mesticũ: aliõ siluestre. Et siluestre quidem est [illegible] ꝛ degestibili⁹ ꝛ vehemẽtioris calefactiõis. Et [illegible] operationẽ domestici in potẽtia. Uerũ [illegible] domestici est meli⁹ nutrimento siluestris. [illegible] Album est calidũ ꝛ siccuꝫ in ꝑ°. Et nigrũ [illegible] Opa. pro. ℉ Ambo sunt isiatiua ꝛ lenitiua [illegible] incisio. Et nutrimẽtũ quod prebet est fortius [illegible] mento fabarũ ꝛ magis solidũ. Et neqꝫ ẽ aliq̃d [illegible] figario qd̃ magis ipõ nutriat pulmonẽ. [illegible] so est humidũ pl⁹ ẽ gñatiuũ supfluitatũ q̃ꝫ [illegible] siccũ est. Decora. ℉ Abstergit lentigines. [illegible] facit bonũ liuitãꝛ comestũ. Apo. bot. ℉ Cõfert [illegible] bus calis ꝛ duris ꝛ reliq̃s apãtib⁹ q̃ fiũt ex [illegible] dulis. Uul. vl. ℉ Ei⁹ oleũ cõfert ipetigini. [illegible] rina vlcerib⁹ fraudulentis ꝛ cancerosis ꝛ [illegible] Egri. iunc. ℉ Cõfert dolori dorsi. Egri. cap. ℉ Cõfert bothor hũido i capite. ꝛ ꝯfert. eius isusio [illegible] lariũ. Et ꝯfert apostematibus gingiue calis ꝛ [illegible] ꝛ apostematibus que sunt sub auribus. [illegible] Clarificat vocem ꝛ nutrit pulmonem melius [illegible] aliqua: ꝛ ꝓpter hoc fiũt ex eo sorbitiones [illegible] ciceris. Egri. expl'. ℉ Eius decoctio vtilis est hydropisi ꝛ ictericie. Et apit ꝛ ꝑpẽ qd̃ ẽ vt herbũ. [illegible] opilatiões epatꝭ ꝛ splenis ꝛ oꝫ vt cicer comedat [illegible] ꝙ i ꝑncipio cibi nꝫ i fine ipsi⁹: imo i medio ei⁹. Egri. expl. ℉ Decoctio nigri frãgit lapidẽ i vesica ꝛ [illegible] cũ oleo amigdalino ꝛ raphano ꝛ apio. Et [illegible] ex ipso est extrahit fetum. Et est malum vlceri⁹ vesice. Et vehementer addit in coitu. Et ꝓpter hoc [illegible] trit masculina aĩalia ꝛ camelos. Et ei⁹ ifusio facit [illegible] gere mẽbꝝ forti[illegible] q̃n bibiẽ cũ vino a ieiunio. [illegible] lenit nãm ꝛ aperit opilatiões renũ ꝛ ꝑpẽ nigrũ [illegible] ẽ vt herbũ. Et dixerũt q̃dã ꝙ q̃n ifundiẽ i aceto [illegible] q̃s ex eo cõedit ieiun⁹ ꝛ moraẽ sup ipꝫ ꝑ mediũ [illegible] iterficiẽ ꝟmes. Hyp. dixit ꝙ i cicere st̃ due sub[illegible] ranẽ cũ ꝺcoctiõe: q̃ꝝ vna ẽ salsa ꝛ lenit nãm: [illegible] dulcis ꝛ ꝑuocat vrinã ꝛ dulcedo i ipõ ẽ inflans [illegible] excitat: coitũ.

¶ De colũbis. Cap. [illegible]

COlũbe quid sunt. In pullis qui volare [illegible] est caliditas ꝛ humiditas supflua. sed ille [illegible]

velant sunt leniores. Et oua cap. sunt calida valde. Opa.pro. ¶ In pullis est grossitudo propter humiditatem superfluam. Egri.capi. ¶ Sanguis columbe abscidit fluxū sanguis nariū q̄ ē ex velamie cerebri. Egri.nu. ¶ Uolātes sunt leniores digestiōis & meliores humoris q̄ pulli. Et opz q̄d ē vt calefacti comedant eos cū acresta & coriādro. & medulla citroli. Et eius oua sunt mali saporis.

¶ De camphora. Cap. cxxxiij.

Camphora q̄d ē. Cāphore spēs sunt allzāsuri & cariage: deinde aelzei & alesceluaria. & ē illa q̄ ē gutta ex ligno suo & ex eo q̄d sublimatū ē ex ligno eius. ¶ Quidā āt dixerūt q̄ ē arbor magna faciēs vmbrā hoīb⁹ cui leopardi adherēt. nō & puenitur ad eā nisi in tēpore noto āni. Et ē spōgiosa marina hoc ē sm q̄ existimauerūt q̄dā. ¶ Lignū vo eius q̄ multotiēs vidim⁹: & ē lignū albū frāgibile leue in cui⁹ ramis q̄nq̄ 2iunct aliq̄d de vestigijs cāphore. Nā. Est frida & sicca i 3°. Decora. ¶ Accelerare facit caniciē vsus ei⁹. Apo.bot. ¶ Prohibet apāta calda Egri.capi. ¶ Prohibet cū aceto fluxū sanguis ex naribus. aut cū expssione dactilorū imaturorū: aut cū aq̄ mirti. aut cū aq̄ albedarungi. Et confert sode calide febres. ¶ Facit vigilias. Et cōfortat sensus calefactorū. Et cōfert alcola vehemēter. Egri.ocli. ¶ Confert in medicinis obthalmie calide. Egri.expl. ¶ Abscindit coitū. Et generat lapidē renū & vesice. Et cōstringit fluxum ventris colericum.

¶ De camepitheos. Cap. cxxxv.

Camepitheos q̄d ē. Stipites & flores rubei declives ad nigredinē: & virides subtiles. Et ei⁹ flos ē amari saporis cū stipticitate pauca: & eius acrimonia ē minor amaritudie: & ei⁹ folia sunt herbalia subtilia iacēntia sup terrā & sunt silia folijs asbehar verūtū sunt subtiliora & molliora & maiorū florū q̄ illa: & ei⁹ flores sunt citrini. Nā. ¶ Calidus ē i 2° siccus in 3°. Opa.pro. ¶ Est aperitiuus abstersiuus: & eius abstersio in mēbris interioribus est maior calefactiōe ipsi⁹ & in ipso ē virt⁹ solutiua. Apo.bot. ¶ Ponitur sup duricies & proprie duritiē māmillarū & phibet lesionē formice. Uul.vl. ¶ Cōsolidat vulnera cū melle facto emplo ex eo & vlcera putrida. Egri. sic. ¶ Cōfert sciatice & pprie q̄n bibit cū aq̄ mellis. Et dixerunt quidā q̄ q̄n bibit cū hydromelle. xl. dieb⁹ sanat sciaticam. Et resoluit duritiē podagre. Egri.nu. ¶ Aperit opilationes epis & ei⁹ egritudines & splenis. Et cōfert ictericie nigre cū bibit. vij. dieb⁹ continuis. Egri.expl. ¶ Aperit opilationes matricis. Et prouocat vrinam & menstrua. Et remouet difficultatem eius. Et prohibet dolores renū. Et supponit cū melle & mundificat matricem. Et quando ex duob⁹ au. de eo cū ficub⁹ aut melle fiunt collirIa deponit flegma sufficienter. Uenena. ¶ Confert nocumento veneni nominati ositiron. Permuta. ¶ Loco eius ponitur medietas ponderis de siseleos & quarta ponderis ipsius de cassia lignea.

¶ De camedreos. Cap. cxxxvj.

Camedreos q̄d est. Stipites & folia frangibilia ingrossitudine myrti & maiores ad viriditatez declives. Et herba eius nominat apud grecos q̄rcus terre: q̄m h̄z folia pua silia folijs q̄rc⁹ amara: & eius radix declinat ad purpureitatem. Electio. ¶ Opz vt colligatur dū h̄z semen. Natura. ¶ Inquit Gal. ē calidus & siccus in 3°. ei⁹ tū calefactio fortior est desiccatione ipsius. Opa.pro. ¶ Est aperitiuus incisiuus subtiliatiu⁹. & in ipso est calefactio corporum. Uul. vl. Confert cum melle vlceribus intus. Egritu.iunc. ¶ Cū quod ex eo recens est bibitur: aut ei⁹ decoctio confert cōtritioni lacertorū. Et eius sirupus confert spasmo: & q̄to plus antiquatur est melior. Egri.ocli ¶ Fiunt ex eo pillule & exiccant & administrant in vlcerib⁹ oculi & silr eius decoctio in oleo: aut q̄d ex eo tritū ē 2fert fistulis lachrymaliū. Egri.pec. ¶ Cōfert tussi ātique. Egri.nu. ¶ Detumescere facit grossitiē splēis & confert ictericie nigre: & h̄z sirupū qui cōfert malitie digestionis valde: & quanto magis antiquatur est melior: & confert principio hydropisis. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinam & menstrua & extrahit fetum. Uenena. ¶ Fit ex eo emplastrum morsibus vermium venenosorum. Permuta°: ¶ Loco eius ponūtur folia eupatorij & scolopendrie.

¶ De cundes. Cap. cxxxvij.

Cundes q̄d ē. De hoc q̄d ē plurimū administratur radix & est notū. Natura. ¶ Est calidum et siccum in 3° perueniens ad quartū. Opa.pro. ¶ Est abstersiuum mundificatiuum vlceratiuū acre: mordicatiuum excitans vomitum incidit flegma & coleram nigrā. Decora. ¶ Abstergit albaras & morpheā & proprie nigram. Apo.bot. ¶ Confert scabiei. Egri. capi. ¶ Facit sternutationem & est ex summa medicinarum mūdificantiū aurē & abstergētiū sordes que sunt in ea & de pprietatib⁹ ei⁹ est resolutio ventositatū ex narib⁹ et confert alchasem aperiendo opilationes colatorij fortiter. Egritu.nu. ¶ Facit vomere fortiter & soluit duritiem splēis. Egri.expul. ¶ Est solutiuum puocatiuū vrine: & supponit & puocat menstrua: & ex̄hit fetū & frāgit lapidē. Permuta. ¶ Loco eius in vomitu ponitur nux vomica eiusdem ponderis cum tertia sui ponderis de pipere.

¶ De cubebis. Cap. cxxxviij.

Cubebe. q̄d est. Eius virtus ē silis rubee. Uerū tū est subtilior. Natura. ¶ Dixerunt q̄dā in ipsa esse cū caliditate virtus infrigidatiua & est vere calida & sicca: puenies vsq̄ ad 2m. Opa.pro. ¶ Est apitiua subtilis ad acuitatem declivis et neq̄ peruenit ad hoc vt loco cinamomi ponatur. Uul.vl. ¶ Est bona vlceribus putridis in membris & gingiuis. Egri. capi. ¶ Est bona alcola putridis in ore. Egritu.pec. ¶ Quando tenetur in ore clarificat vocem. Egritu. nu. ¶ Est fortis in aperiendo opilationes in epate. Egri.expul. ¶ Mundificat vrine vias et puocat arenulas: et extrahit lapidē renū & vesice et sputū mas... cōtu eā delectat eū q̄ eo vtit. ¶ De cuscute. Ca. cxxxix.

Cuscute quid est. Res inuoluta super spinas: et arborem similis vilis mechūs: & non habet folia sed habet florem paruum album in quo st amaritudo & stipticitas: sed quod in ipso magis vicit est substantia amara. Natura. ¶ Est calidum parum per in principio primi: siccum in fine secundi. q̄uis ipsum sit habens virtutes 2trarias. Opa.pro. ¶ Est

mundificatiuũ. ⁊ extrahit superfluitates subtiles et venis: ⁊ grauat in stõ ꝑꝑ suã stipticitatẽ: ⁊ mundificat venas: ⁊ extrahit superfluitates que sunt in eis cum facilitate lubricans superfluitates subtiles. Egri.nu. ꝯ Cõfortat stõm ꝓprie quod ex eo siruz est ⁊ qñ bibitur cũ aceto sedat singultum ⁊ aperit opilationes epatis et stomaci ⁊ confortat ea: ⁊ eius aqua est mirabilis ad ictericiã: ⁊ succ⁹ ei⁹ qd̃ de eo est siluestre cũ tenet̃ ⁊ ꝓijcit̃ sup vinũ forte efficit stõm debile. Egri.expl. ꝯ Et ipm qd̃ mundificat sordes vẽtris fetus ꝓpterea q: mundificat venas ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ menstrua: et cõfert dolori pungitiuo ventris: ⁊ supponit̃ ⁊ retinet fluxũ sanguis: et qd̃ ex eo frixũ est cõstringit ⁊ retinet fluxũ matricis. Febres. ꝯ Cõfert val de febribus antiquis semen eius ⁊ aqua ipsius.

¶ De cymino. Cap. cxl.

Cyminũ q̃d est. Eius aliud ẽ. Karmeniũ et aliud psicũ: et aliud cuminum: et aliud nabathiũ. Karmeniũ vero est nigri coloris et psiccũ est citrini coloris ⁊ psiccũ ẽ fortius cymino. nabathiũ vo est illud qd̃ inueniẽt in alijs locis. Et ex oibus aliud est siluestre. ⁊ aliud domesticũ. Siluestris itaq3 acrimonia fortior ẽ. Et de siluestri q̃d ẽ est spẽs quedã cui⁹ semẽ est sile semini lini. Electio. Karmiuũ ẽ forti⁹ q̃ psicũ. ⁊ psicum forti⁹ aliis. Nã. ꝯ Est calidũ in tertio siccum in secundo. Opa.pro. ꝯ Expellit ventositates ⁊ resoluit ⁊ in ipso est incisio ⁊ exiccatio in ipso est stipticitas. Decora. ꝯ Qñ lauat̃ facies ex aq̃ ipsi⁹ clarificat eaz et similiter ei⁹ visus ⁊ acceptio ei⁹ cũ mensura. Eius nãq3 nimius vsus faciẽ citrinat. Apo.bot. ꝯ Administratur cũ ceroto aut oleo ⁊ farina fabarum sup apã ta in testiculis: immo cũ oleo et melle. Vul.vl. ꝯ Cõsolidat vulnera ꝓprie siluestre cui⁹ semẽ est sile semini lini cũ ex eo emplet̃ sup vulnera. Egritu.capi. ꝯ Quando teritur cyminũ cũ aceto: ⁊ fit odoramentum ex eo abscindit fluxũ sanguinis nariũ. Et similiter cũ ex eo intromittitur liciniũ in nares. Egri.ocli. ꝯ Qñq3 masticat̃ ⁊ misceẽ cũ oleo ⁊ distillat̃ sup vngulã. ⁊ sup coagulatũ sanguinẽ sub oculo ⁊ confert. Et qñq3 masticat̃ cũ sale ⁊ distillat̃ sputũ sup scabiẽ ⁊ sebel ⁊ vngulã abscisaz ⁊ ꝓhibet adherentiã: ⁊ succus siluestris abstergit visum ⁊ extrahit lachrymas ⁊ nominatur grece fum⁹. ⁊ ipm ẽt ponit̃ in cauterijs euulsiõis pilorũ in oclo et nõ nascũt. Egri.pec. Quando bibit̃ cũ aceto mixto cũ aq̃ ꝯfert difficultati anhelit⁹ ita dixit Gal. et anhelit⁹ dilatatiõi et tremori cordis frigido. Egri.expul. Administratur cũ oleo sup apãta testiculi. et qñq3 administrat̃ cũ ceroto. et qñq3 administrat̃ cũ oleo et farina fabaꝝ. et frãgit lapidẽ et ꝓpe siluestre et ꝯfert distillatiõi vrine ⁊ mictui sanguis et dolori pũgitiuo vẽtris ⁊ inflatiõi. ⁊ succus siluestris triti cũ aq̃ mell' soluit vẽtrẽ. Inq̃t Rufus Cyminũ nabathiũ soluit vẽtrẽ. Karminiũ vero nõ soluit. imo strigit et herba siluestris ꝓuocat colerã in vrĩa. Venena. ꝯ Dat̃ i potu cũ vino ad morsũ aĩaliũ venenosoꝝ. et ꝓpe siluestre cui⁹ semẽ ẽ sile semini lini.

¶ De charui. Cap. cxli.

Charui q̃d est. Est proximũ dispõibus anisi. Natura. ꝯ Calidũ et siccũ in secundo. Opa.pro. ꝯ Expellit ventositates et exiccat et non est in [illegible] tilatione cimini. Egritu.pec. ꝯ Confert tremori cordis. Egri.expul. Est bonum vermibus: interficit eos.

¶ De cappare. Cap. [illegible]

Capparis q̃d est. Est fruct⁹: et h3 radicem et [illegible] fructũ aliũ q̃ est sicut cucumeris: nõ cappar [illegible] est acris calida que ponit̃ in muria ⁊ cõseruat [illegible] ebullitione sicut sinapis. et ei⁹ radix ẽ amara [illegible] et q̃dã spẽs ei⁹ est culzumia faciẽs in ore [illegible] q3 ad terminũ quo vesiceẽ et apat gingiuã. Electio. ꝯ Iuuatiuũ qd̃ in ipa ẽ sunt cortices radicis ei⁹ [illegible] ꝯ Generata i terra calida ẽ calidior. et calor [illegible] eius siccitas est in secundo. Opa.pro. Est resolutiua et apritiua abstersiua et ipsius radix est [illegible] tiliatiua mundificatiua apritiua in cui⁹ cortice [illegible] amaritudo et acrimonia et stipticitas et [illegible] fructus eius est paruus: precipue cũ saliuntur [illegible] ex ea est humidũ est magis nutritiuũ q̃ quod [illegible] est. Apo.bot. ꝯ Eius radix resoluit scrofulas [illegible] tices: et admisceatur ei quod frangit virtutem [illegible] folia eius iam experta sunt ad illud. Vul.vl. ꝯ Cortices radicis eius ponuntur super fraudulenta [illegible] cera et sordida. Egri.iunc. Cortices radicis eius [illegible] ferunt sciatice et doloribus anche: et [illegible] clystere ex succo eius. et confert ei valde. Et [illegible] paralysi et stupori et stringit mẽbra ꝑꝑ stipticitatem q̃ ẽ in ipsa. et silr cõfert attritiõi accĩti in capitib⁹ lacertoꝝ ⁊ i mdio coꝝ. Egri.capi. Cortices radicis ei⁹ masticate extrahũt humiditatẽ a capite. et [illegible] lorem frigidum in eo: et eius succus [illegible] rem ꝑꝑ vermes ipsius. Et quandoq3 [illegible] tex radicis eius cuz dente leso et confert [illegible] est humida: aut folia eius: et silr colutio oris [illegible] to in quo decoquit̃: aut vino aut quandoq3 cum aceto: qñq3 cuz vino. Egri.pec. ꝯ Confert quod ex eo [illegible] litum est patientibus asma. Egri.nu. ꝯ Ipsa est [illegible] magis ꝯferens spleni et duritiei eius [illegible] empli superposita cum farina ordei et [illegible] proprie cortex radicis eius. Et multotiens [illegible] ex splene materiam grossam meliciam et [illegible] sanitas. Egri.expul. ꝯ Solutione educit [illegible] crudum grossum et prouocat menstrua. et [illegible] serpentes et vermes in intestinis et confert [illegible] dibus et augmentat coitum. Et quod ex ea [illegible] est ante cibum sumptum soluit. Venena. ꝯ Est [illegible] ca.

¶ De caule. Cap. [illegible]

Caulis. Natura. Corpus humidus est [illegible] siluestris calidior est et siccior: et ipse [illegible] calidus in primo siccus in secundo. ꝯ Et caulis quidem alius est domesticus: et alius siluestris: et alius marinus: et alius caulis aque. Siluestris. [illegible] amarior acutior remotior ab hoc vt sit cibus. Et decoctio quidem radicis caulis cum aqua [illegible] est bona. Canabit preterea est grossi nutrimenti [illegible] grossans sanguinem cum non dissoluitur: et [illegible] vsq3 ad partes furcule et lateris. facit dolorem [illegible] pus et non est mutabilis sicut ventosus. Opa.pro. ꝯ Est maturatiu⁹ lenificatiuus desiccatiuus [illegible] quãdo decoquitur et effunditur ab eo aq̃ prima. Et cinis quidẽ stipitũ eius est fortioris exiccationis [illegible]

bet pprietatē i sedatiōe dolor. et ei⁹ nutrimētū est p uū ⁊ hūidi⁹ nutrimēto lētū. et sanguis ei⁹ ē malus. Cū ergo coqt̄ cū carne pingui ⁊ gallinis fit bon⁹ pa rū. Apo. bot. ¶ Siluestris ⁊ marinus ⁊ domesticus maturant flegmones ⁊ duritiés. Vul. vl. ¶ Consoli- dat ⁊ phibet ambulationem vlceribus fraudulētis et ponitur cū albumine oui sup adustionem. Egri. iunc. ¶ Confert tremori. vt qn̄qz ponit̄ cū fenugreco sup podagrā: et embrocat̄ decoctio eius super do- lores iuncturarū. Egri. capi. ¶ Eius decoctio ⁊ ei⁹ semen retardant ebrietatē. et confert furfuribus. et qn̄ cū succo ei⁹ fit caput purgiū purgat caput. et ex pprietatib⁹ ei⁹ est exiccatio lingue. et facit somnum. Egri. oculi. ¶ Obtenebrat visuz: cuz hoc tn̄ ponit̄ in alcolol. Egritudi. pecto. ¶ Fit gargarismus cum succo ei⁹ aut decoctiōe ei⁹ cū oleo sisamino. et ɔfert sffocandi ⁊ comestio ei⁹ clarificat vocem. Egri. nut. ¶ Est malus stō. ⁊ ei⁹ succ⁹ cū vino de passis confert spleni ⁊ ictericie. et ei⁹ cāna est tarde digōnis. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua. et ei⁹ semē cum aq̄ lupinor interficit vmes. et ei⁹ flos puocat men- strua. Cū supponit̄. et ēt ipe ⁊ succ⁹ ei⁹ cū farina fcei interficit fetū. ⁊ qn̄ supponit̄ ei⁹ semē post coitū cor- rūpit spma. et cinis radicis ei⁹ frāgit lapidē. Et cau lis q̄ ē marin⁹ declinat ad salsedinē et amaritudinē. ppter illud ergo lenit naturā ⁊ soluit pprie cū car- ne pingui. et folia ei⁹ sunt sicut folia aristo. q̄ ex vna radice oriū. Venena. ¶ Ei⁹ succus cū vino ɔfert mor sibus: et est conferens morsui canis rabidi.

¶ De coriandro. Cap. cxliiij.

Coriādrū qd est. Aliō est humiduz: et aliud sic cū. ¶ Dixit Gal. q̄ virtus ei⁹ ē cōposita et qd̄ in eo dominat̄ est terreitas et qn̄z aqueitas tepida: et in ipso ē pōticitas parua a stipticitate vel post stipti citatē. ¶ Apud me vo aqueitas in ipso frida est nō tepida oino nisi sit pp subāz subtilē calīz pmittā ei cui⁹ sepatio ab eo fit velox. ¶ Et humanū qd dixit ēt q̄ Gal. remouet frigus a coriandro ɔdicendo Dia. ¶ Ego aūt dico q̄ testificati sūt iā frigus ei⁹ Ruffus et Archigenes ⁊ alij ab eis. Natu. ¶ Friū est in fine pmi vsqz ad 2m siccū in 2°. et apud filiū virogi in ter tio. Apud me vo siccū est declinās ad calitatē puā. Sz Gal. in toto facit ɔclinationē ad calitatē. et forsi tā illud ē pp subam in ipo subtilē q̄ resoluit̄ ⁊ nō re- manet cū bibit̄. et pp hoc oz vt sit mltitudo succi ei⁹ interficiēs cū īfrigidatione. Opa. pro. ¶ In ipso est stipticitas ⁊ stupor. et succus ei⁹ cū lacte sedat oēm fortez pulsationē. Apo. bot. ¶ Confert aþātib⁹ calis cū aceto ⁊ cerusa et oleo ro. Et cū melle et oleo sce- re et vestigiis ignis ɔsici. Et cum farina fabarū aut samidi aut farina ciceris scrofulis qn̄ pmiscet̄ cū eis succ⁹ ei⁹. ¶ Inqt Gal. cū resoluat scrofulas. quō er- go est frigidum. ¶ Et poīe qd̄ est vt dicat̄ ei pp ipsi⁹ pprietatē: et qm̄ in ipo est suba subtilis psundās pe- netrās ⁊ ɔfūdat̄: et nō psūdat̄ sba frigida. sz qn̄ bibit̄ resoluit̄ calīm velociter et remāet agēs frigidū. Et dixit nō sanat ex herisipilla nisi qd̄ īfrigidatū ē. aut pmixtū humori melico aut flegmatico. Egritu. capi. ¶ Confert vertigini facte a vapore colerico aut fle- gmatico et epilepsie facte ex hoc. Et ei⁹ pprietas est

phibere vaporē a capite: ⁊ ppt hoc poīt̄ i cibo pati- tis epilepsiā ex vapore stōi. ⁊ mltitudo ei⁹ humidi: ⁊ sicci pmiscet sensuz. Et qd̄ humidū ē facit somnuz ⁊ phibet fluxū sanguinis: ⁊ pulverizatio sicci ⁊ collu- tio oris ex succo humidi cōfert ad cola. Egri. oculi. ¶ Gnāt tenebrositatē visus: ⁊ succ⁹ ei⁹ distillat⁹ sedat pulsationē in oculo: ⁊ pprie cuz lacte mulieris. ⁊ qn̄ ex folijs ei⁹ fit emplz phibet fluxū materiez ad ocu lum. Egri. pec. ¶ Cōfert tremori cordis calo: ⁊ potā tur ex eo. ʒ. ij. cum aqua lingue arietis ⁊ retinet spu tum sanguinis. Egri. nut. ¶ Est tarde digōnis: ⁊ con fortat stōm calefactū: ⁊ qd̄ de eo torrefactū ē phibet vomitū. Et dr̄ q̄ ipm sedat eructuationē accidā post cibū: ⁊ si ita ē tūc facit illud ppterea q̄ phibet vapo rē ⁊ motum ei⁹. Egri. expul. ¶ Cōstringit semē eius torrefactū. ⁊ dr̄ q̄ semē ei⁹ cū rob solutiōe educit ser pētes. Et coriādruz qd̄ē humidū cum melle ⁊ oleo cōfert aþātib⁹ calis testiculorū. Et qd̄ ex eo humidū ē: ⁊ qd̄ siccum frāgit vtutē coit⁹ ⁊ erectionē vge de- siccādo spma. Venena. ¶ Cuz ex succo bibit̄ circiter ʒ. iiij. iterficit qm̄ facit hoiem possidere tristitiam ⁊ sincopim: ⁊ nō opz vlr vt de eo multū sumatur.

¶ De cane. Cap. cxlv.

Canis. Decoratio. ¶ Urina canis administrat̄ su per verucas ⁊ qd̄ dr̄ de lacte ei⁹ q̄ ipsum abra- dit pilos. ⁊ phibet ortū pilorum euulsorum ē vanuz fm q̄ existimauit Ga. in locis plurib⁹ ⁊ Ga. qdez scri psit canones in qbus dixit q̄ sanguis canis prohi- bet ortum pilorum euulsorum. Egrit. expul. ¶ Inqt Gal. Destruct⁹ ē sermo ei⁹ q̄ existimauit q̄ sanguis canis extrahat fetam. Venena. ¶ Sanguis canis ra bidi ɔuenit morsui ipsi⁹. ⁊ veneno sagitte armene.

¶ De carne. Cap. cxlvi.

Caro qd est. Carnes bōe sunt caro ouina q̄ cuz calitate ē subtilis ⁊ iuuenum taurorz ⁊ caprarz ⁊ carnes illor q̄ de eis sunt pui sunt magis susceptī biles digōnis ⁊ subtilioris nutrimēti. Et hedia qdē ē minor supfluitatuz q̄s arietina. Caro autē lactātē a lacte laudabili ē bona. A lacte vo nō laudabili ē mala. Et caro decrepiti qd̄ est ex ouibus ē mala. ⁊ si milr caro extenuati. ⁊ caro nigri ē lenior et suauior et silr caro masculi. et rubea diuisa ex aīalib⁹ plīne pinguedinis: et alba sunt leniores: et varia ē mino- ris nutrimēti. et natat in stō. Electio. ¶ Melior caro et digestibilior ē illa q̄ ē circa os. Et dextra qdem le- uior ē: et meliorē sinistra: ⁊ q̄ ē in me⁹ lacertor mun dior ē carne neruorz. Caro āt laxa sup quā nō est neru⁹ fortasse ē suauis ⁊ pōe q̄ ē ppt gnationē lactē sic caro māmille: aut ppt gnatiōez salive sicut caro radicis lingue. Et ei⁹ qd̄ nutrimētuz qn̄ digerit̄ ē bo nuz: et i qbusdā hoīs ē flegmaticuz. Multitudo vo nutrimēti ei⁹ nō ē nisi mltitudo nutrimēti reliqr car- nium. Et caro lacertor nisi carne māmille: et caro te sticulor gallor. Min⁹ vo bōa ē q̄ creata ē ad hoc vt sit sustētaculuz sic q̄ terit̄ iter venas epatī et reliq̄ et caro cordis et radicī ei⁹ silis moro. Et māmille qdē nutrimētuz ē bōnz. Qd si i ea ē lac ē ɔsluz. Testicu lor vo caro ē melior alijs. Et volucris vo caro me lior nō ē q̄s alduragi et gallinar et subtilior carnz et nō sunt cuz nutrimēto carnium alcubegi et atheizet

alderariȝ. ¶ Oīs ꝑterea aīalis sicce ꝯplonis caro ꝑ
ui ē melior: sicut caro hedi. Ipa. n. ē bōa. ¶ Caprina
ꝟo nō est bona multū ⁊ eius humor fortasse ē malꝰ
valde. ¶ Hircia aūt caro ē mala absolute. et caro lu
poꝝ ē mala. ¶ Et oēs volucres magne aq̄tice ⁊ ha-
bētes colla lōga: ut pauo ⁊ miluus. ⁊ palumbꝰ dure
⁊ alcata: et q̄rū plima gn̄atio ē meliā: ⁊ q̄ eis sūt silia
et passeres oēs male sunt. ¶ Ale ꝟo auiū grossaruȝ
magnaꝝ exercitātiū sūt boni chimi. ¶ Caro aūt sil-
uestris melior ē carne gazel cuȝ sua declinatiōe ad
meliaȝ. ¶ Christiani. ꝟo dicunt et q̄ eos imitanꝭ ꝙ
melior caro siluestris ē caro porci siluestris. Nā cū
hoc ꝙ ē lenior carnibꝰ domestici ē fortis nutrimēti
et plimi: et ē velocis digōnis: et ē melior q̄ eē pōt in
hyeme. ¶ Oȝ ꝑterea vt ꝯsideret i dispōnibꝰ aīaliū et
in etate: ⁊ i loco sui pastus. et sui exercitij et reliq̄rū
q̄ dcā sūt i lacte. Natu. ¶ Caro auis oīs siccior ē car
ne q̄drupedis: et caro vaccia siccior ē carne capīna.
Caro aūt capīna ē sicca ⁊ difficilioris digōnis carne
ouina. Et caro veteꝝ ē grossi nutrimēti ⁊ vehemētis
calefactiōis. Lepori ꝟo caro ē calā ⁊ sicca. Carnes
magnaꝝ auiū ⁊ āserū ⁊ miluoꝝ sūt grossa. Anatꝭ ꝟo
caro ⁊ aq̄ticaꝝ ē vehemētis humiditatis: ⁊ ē ꝓpinq̄
in hoc carni ouine. Et existimauerūt quidā ꝙ caro
ericij est humectatiua. Et caro pīguis: ⁊ natiū caro
vel illoꝝ ē cala ⁊ hūida. Opa. pro. ¶ Caro est cibus
cōfortās corpꝰ ⁊ ē cibus magis ꝓpinq̄ conuersionis
ad sanguinē. Et nutrimētū q̄d eiꝰ q̄ in patella cocta
est: ⁊ eiꝰ q̄ assata ē: est siccꝰ. et nutrimētū eiꝰ q̄ elixa-
ta est. ē hūidiꝰ. Et eiꝰ q̄d q̄ cocta ē cū semibꝰ ⁊ muri
⁊ similibꝰ ꝟeꝰ ē ꝟtus seminuȝ eius: ¶ Pinguedo āt ⁊
adeps sunt mali nutrimēti ⁊ pauci: ⁊ sublenāt cibū.
Et nō ē cōueniēs ex eis nisi q̄ntitas pua ꝑm mēsurā
q̄ delectet. ¶ Salita ꝟo caro q̄uis in ꝑncipio fuerit
hūida. tn̄ facta ē desiccatiua. vehemētior ē hūs desic
catiōem q̄ oīs caro: ⁊ eiꝰ nutrimētuȝ est puȝ. ¶ Et
caro q̄d pinguis lenit ventrē cuȝ paucitate sui nutri
mēti ⁊ velocitate sue ꝯuersiōis ad fumositatē ⁊ cole
rā ⁊ digeriꝭ velociter. Et caro illoꝝ natiū deterior ē
carne pingui. ⁊ est mala i digōne ⁊ nutrimēto ⁊ ē ca
lidior ⁊ grossior pinguidine. ¶ Caro vaccina pluri-
mi est nutrimēti grossa melica gn̄ans egritudines
melicas. Et q̄ melior ē eiꝰ est caro vituloꝝ. ¶ Carnē
ꝑterea vaccinam dissoluunt cortices melonum. Et
melior q̄d hora in q̄ comediꝭ est ver ⁊ ꝑncipia esta-
tis. Chrystiani aūt ⁊ q̄ eos imitanꝭ dicunt ꝙ nō hūt
cū grossitudine sua viscositatē nutrimēti porci: neq̄
eiꝰ spissitudinē. ¶ Porcelloꝝ aūt caro pui ē nutrimē
ti ꝓpter fortitudinem sue resolōnis ⁊ vehementiaȝ
sue humiditatis. ¶ Et caro q̄d anatꝭ est plimi nutri
mēti: nō tn̄ existit i bonitate nutrimēti gallinaꝝ ⁊ si-
miliū. Et vētres eaꝝ sunt suaues. et epata eaꝝ sunt
bona suauia i cibo: ⁊ bōi hūoris. Caro ascecrach ē
frāgitiua vētositatū. Et de carnibꝰ lōginq̄or ab hꝰ vt
putrefiat et q̄ paꝝ ē pīguis ē cuiꝰ subā ē siccior. De
cora. ¶ Caro vaccina gn̄at morpheam. Adeps asini
siluestris ē bona pāno linita. Et silr adeps anatꝭ im
pinguate. Et illud q̄d est adustū de carne arietū li-
nitū sup morpheā ē vtile: Et q̄d adustū est de carne
ranarum alopitie. Aposte. bot. ¶ Caro vaccina ge-

nerat cancrū: ⁊ silr carnes grosse ⁊ resoluuntur ap[…]
ta dura eis. Ulc. vlc. ¶ Caro vaccina gn̄at scabi[…]
ipetiginē malaȝ et silr carnes grosse: ⁊ caro a[…]
adusta liniꝭ sup ipetiginē ꝯuenienter. Egri. alie. ¶ Ca
ro vaccina generat lepram ⁊ elephantiam […]
et silr carnes grosse pingues ⁊ alleliati more […]
stri supposita est bona neruis inflātis. In […]
nis leporis sedent podagrici ⁊ habētes dolores [..]
cturarū et eius operatio est proxima operationi […]
ris vulpis. Caro dānale administraꝭ more […]
stri sup dolores iuncturaꝝ posita. Caro […]
siluestris cū oleo costino ēplaꝭ ad dolores […]
rū. Adeps asini siluestris cū oleo costino mal[…]
ta more empli poniꝭ sup dolores dorsi ⁊ ve[…]
bus grossis. Et caro vipe ꝯfert lepre ꝑm q̄ dcē […]
caplo eiꝰ: et caro ericij est bona lepre. Egritu […]
¶ Caro vaccina ⁊ reliq̄ue carnes grosse male […]
euenire alienationē pp exiccationē. Et caro […]
misceꝭ cū vino ⁊ bibiꝭ pp sodā. Egri. oculi. […]
nis arietū ꝯfert albugini oculi. Carnes lupo[…]
tiū rostra ⁊ vngues ꝯferūt oculo ⁊ confortāt […]
Egri. pec. ¶ Cancer fluuialis cōfert extenuatis […]
de: ⁊ carnes pulloꝝ excitant pfocationē […]
se. Egritu. nu. ¶ Carnes grosse predicte […]
splenem: verū acetosum vaccinuȝ cum coriandro […]
co ⁊ croco prohibent earum materierum ad […]
et caro alcata rememoratur in summa […]
ferunt corruptiōi complonis ⁊ hydropisi […]
ni splenis ⁊ epatis ⁊ melius ē vt in hydropisi […]
lata sumaꝭ vt nō cōmoueat sitim. ¶ Quidam […]
hominum sunt qui laudant carnes lupoꝝ ad […]
stomaci: ⁊ hūiditatem ⁊ debilitatē eius: ⁊ velocita[…]
dē digōnis. ⁊ descēsiōis ⁊ ambaꝝ tarditas […]
grossitudinē cibi ⁊ subtilitatē eiꝰ. Caro […]
uestris ⁊ domestici ꝑm ꝙ dicitur est velocis […]
⁊ descensionis et est fortis nutrimenti […]
si et carnes ceruoꝝ cum grossitudine sua […]
cis descensionis et caro quidem ericij cum […]
le ꝯfert hydropisi et caro alcata confert op[…]
epatis. ⁊ debilitati eius. ⁊ corruptioni comple[…]
⁊ hydropisi ⁊ carnes lupoꝝ ⁊ hūiū rostra […]
abhorret stomacus. Egritu. expul. ¶ Carnes va[…]
ne prohibent attractionē colere ad stomacum. Ca
ro leporis assata est bona vlceribus intestinoꝝ. Ca
ro ericij exiccata cum oxymelle est bona dolo[…]
nū ius galli decrepiti est bonum colice et egritu[…]
nibus melancolicis: et adeps asini siluestris […]
costino est bona dolori renū et ventositatꝰ […]
sis et caro luporum et habentium rostra et […]
emorroydibus. Ius carnis vaccine acetosum […]
nū solutioni colere […] abscindit. n. ꝑpam et […]
gelatio carnis eius cum coriandro et aceto […]
sitatibus: et sālibus: et coriandro sicco et pa[…]
co. Et similiter carnes auiū assate: aut nō […]
stringūt ventrem. et ꝓprie alcabegi et […]
fortior est alcata et alcanebim. et propter […]
et auferꝭ ab ea aqua. Caro autē camelli […]
nam. et carnes pingues vehemētius leniūt […]
q̄s alie. Febres. ¶ Caro vaccina et ceruorum et […]
corum siluestriū. et magnarum auiū facit […]

tes q̃rtanas: Uenena. Caro dānule exiccata cū vino i potu accepta ɔfert venenis. Caro arietū adusta ɔfert morsib⁹ serpētū ⁊ scorpionū ⁊ algerarat: ⁊ cū vino ɔfert lesionib⁹ canis rabidi. Et caro rane pū cture ɔ̃ oiū venenosoꝝ.

De chrysomilis. Cap. cxlvij.

Chrysomilla. Electio. Meliora sunt armenia. ⁊ nō cū cito aduenit eis corruptio ⁊ acetositas. Et cum sumuntur chrysomilla oꝫ vt accipiat̃ masticis ⁊ anisi eq̃lr pōdus ʒ. j. vsq; ad ʒ. ij. in vino puro aut vino de passio. aut paruz mellis. Natu. Sunt frā ⁊ humida in scdo. Et oleū nucleoꝝ est calꝫ ⁊ siccum in scdo. Opa pro. Eorum humor est velocis putrefactiōis. Egri. nut. Eoꝝ fusio sedat sitim. Et chrysomilla q̃ cōuenientiora sunt stō q̄ p̄sica. Et armena nō corrumpunt̃ in stō: neq; acescūt velociter. Et eius ṽo que coꝝ expellunt nocumentuꝫ est vt postea sumat̃ anisū ⁊ mastix i mirra. aut vino de passio infrāti cum melle puro. Egri. expul. Oleum nuclei ipsorum confert emorroydibus. Febres. Generant febres ꝓpter velocitatē sue putrefactionis: verum infusio siccoꝝ cōfert febribus acutis.

De calce. Cap. cxlviij.

Calx q̃d est: per calcē significamus cinereitatē corpoꝝ lapidosoꝝ ⁊ ostracoꝝ. Natu. Illa quidem quā nō tetigit aqua: ⁊ illa quā aqua tetigit cū remanet extincta duobus diebus: aut tribus tunc non adurit. Immo calefacit tantuꝫ. Et abluta q̃dē est sicca. Opa. pro. Abscindit sanguinis fluxum ⁊ abluta est exiccatiua sine mordicatione. Et calx quidem qñ abluit̃ cum oleis fit maturatiua. Uul. vlce. Corrodit carnem additam. Et abluta consolidat. Et confert adustioni ignis valde.

De cipero. Cap. cxlix.

Ciperꝰ q̃d ē. Est radix plāte silis porro ⁊ segeti etiā nisi q: est subtilior ⁊ lōgior in plib⁹ regionib⁹. Uerūtñ melius ē alcni. Et dicit̃ q̄ ciperū indū cum croco abradit pilos. Electio. Melꝰ est illud q̃d est spissuꝫ graue difficile ad frāgēdū. aromaticū cui⁹ herba ē breuis. ⁊ cui⁹ acredo ē vehemēs. Opa. pro. In ipso est stipticitas pua ⁊ exiccat sine mordicatione. ⁊ apit orificia venaꝝ: ⁊ extenuat vētositates. Et adurit sanguinē. ⁊ ponit̃ in emplis. Decora. Colorē efficit bonum. ⁊ facit bonū odorē oris. Et indi sicut dr̃ abradit pilos. Apo. bot. Consolidat ea q̃ sunt difficilis ɔsolidatiōis: ⁊ fissa ⁊ putrida ⁊ corrosa cū oleo de grano alchadra. Egri. iunc. Ualet ad dolorem in illis ⁊ stringit dorsum et neruos. Et ipsius multitudo acquirit lepram. Egritudi. capi. Confert putredini narium ⁊ oris. ⁊ alcola. ⁊ mollificationi gingiue. Et augmētū efficit i seruatione. Egri. nut. Calefacit stōm ⁊ epar. Egri. expul. Extrahit lapidem ⁊ frāgit ipsum. et cōfert distillationi vrine ⁊ debilitati vesice valde. ⁊ frigori ei⁹ vehemēter. Et silr opat̃ in renib⁹. Et ɔfert frigori mīctio valde. Et ɔfert emorroydib⁹. Febres. Cōfert febrib⁹ antiquis.

De cypresso. Cap. cl.

Cypressus q̃d est. Nolat̃ in syria arbor alherꝫ ⁊ romane cypssus: ⁊ i sapore ei⁹ sunt acredo. et stipticitas pauca. ⁊ amaritudo plima. et ponticitas eius est plus q̄ amaritudo. ⁊ calitas ei⁹ ⁊ acuitas ē fm q̄ntitatē q̄ ei⁹ v̄tꝰ in mēbris ꝓfundat̃. ⁊ facit ꝑuenire stipticitatē sine mordicatiōe: ⁊ diuersificat̃ a reliq̄s calefactiuis: qm̄ nō attrahit. Natu. Cala ē i pꝰ sicca i scdo. q̄dā tñ extimauerūt q̄ ē frida valdē. et indicauerūt q̄ v̄tꝰ ei⁹ est cōposita. et calitas ei⁹ ē fꝫ q̄ntitatē q̄ facit penetrare stipticitatē. ⁊ q̄ stipticitas ei⁹ ꝓfundat̃ ⁊ ꝑueniat i mēbꝛ̄. Opa. pro. Folia et nux ei⁹ sunt stiptica. Et in ip̄a ē resolutio ⁊ resoluit humiditates. et nux q̃dē ei⁹ fortior est oī re q̄ folia ipsius. et in ipsa ē vis faciendi adherere: et abscidit sanguinē ita q̄ remouet putredineꝫ. Decora. Qñ decoquit̃ cū aceto. ⁊ lupinis. ⁊ linit̃ sup vnguē remouet eius vestigia. Et eius folia delēt pānum ⁊ morpheā. Uul. vl. Folia eius recētia ⁊ nux ei⁹ ɔsolidāt vulnera que sunt in mēbris duris cū fuerint recēter collecta. ⁊ ɔferunt formice. ⁊ herisipille ⁊ ꝓpue cum farina ordei. Egri. iunc. Nux ⁊ folia ipsius bona sunt collo cū ex eis fit ipsi emplastrū. et cōfert cū farina ordei superposita herisipille ⁊ similib⁹. Et cōfortant neruos ⁊ extenuāt ramiceꝫ more emplastri superposita. ⁊ roborant capillos ⁊ aufferūt mollificationē ⁊ stringunt etiā. Egri. capi. Quando teritur nux cypressi multum cū ficubus ⁊ ponitur licinium de eis in narem sanat carnē additā. ⁊ decoctio eius cum aceto sedat dolorē dentium. Egri. pec. Dat̃ ad bibendum cum vino nux eius ad sputum sanguinis. Et ad difficultatem anhelitus. et ad dilatationem anhelitus. et ad tussim antiq̄. Et similiter eius decoctio. Egri. expul. Bibuntur folia eius cū vino ⁊ conferunt difficultati mingendi ⁊ cursui sup fluitatū ad vesicā. ⁊ cōferunt etiā vlceribus que sunt i in intestinis. Permu. Loco eius ponit̃ medietas ponderis ipsius de cortice granati. ⁊ pondus ipsi⁹ de sarcocolla rubea.

De cancro. Cap. cli.

Cancer fluuialis q̃d ē. Notꝰ ē. Opa. pro. Est difficilis digōnis ⁊ pli nutrimēti. et ipsum q̃dē rectificat decoctio cum mos. et extrahit res acutas infixas carni et spinas: sed marinus est subtilior. Decora. Cinis eiꝰ est bonꝰ fissuris pedū ex frigore: et q̃d de eo adustū est ponit̃ in medicamētis morphee ⁊ panni ⁊ cōfert. Apo. bot. Cancer fluuialis resoluit apata magna qñ ponitur sup ea. Egri. pec. Caro eius confert ptisi. ⁊ ꝓpue cum lacte asine ⁊ ius ipsius etiam. Egri. expul. Cinis eius est bon⁹ fissuris ani. Uenena. Confert morsui scorpionum ⁊ rutele more emplastri suppositus aut comestus. et cinis eius cum melle cōfert ad morsuꝫ canis rabidi bibitus. et qñq; sumit̃ ex eo cum frumento ad morsuꝫ canis rabidi. ⁊ est notum. Et scies modum cure in caplo de venenis. Et existimauerunt etiam q̄ qñ cū bedarungi approximat scorpioni moritur scorpio.

De cancro. Ca. clij.

Cancer marinus q̃d est. Cuꝫ dicit̃ cancer marinus nolumus intelligere ꝑ hoc oēm cancrum maris. Immo speciem cancri q̄ proprie habet oīa membra dura vt lapis. Opera. pro. Quod de eo adustum est subtilius est reliquis adustis. Decora. Quod de eo adustum est abstergit dentes ⁊ delet pannum ⁊ lentigines. Uul. vlc. Quod de eo adu-

stum est desiccat vlcera ⁊ confert scabiei. Egri. ocu
li. ¶ Prohibet lachrymas ⁊ resoluit cum sale vngu=
lam ⁊ fit ex eo collirium. Et fricatur cum eo scabies
palpebrarum. Febres. ¶ Prohibet quartanam.

¶De chrysolocanna. Ca.cliij.

Chrysolocãna q̃d est. Est atriplex q̃ plin inueniť
in ieciu. Natu. ¶ Frigidus ⁊ humidus est in
p̃mo, ⁊ apud quosdam temperatus.

¶De coturnicibus. Ca.cliiij.

Coturnices q̃d sunt. ¶ Ex cõestione carnis ea=
rũ. timeť tetanus ⁊ spasm⁹. nõ q: comedãt elle
boruz tñ. sino q: in suba eaꝝ ẽ hec ꝟt⁹. Et existimo
q̃ nutrimentũ eaꝝ ab ellẽo est ꝑpter silitudinẽ ꝯple
xionis. ¶De cassia. Cap.clv.

Cassia q̃d est. Dr̃ q̃ est cortex radicis mori alce=
ni. Et est sp̃erũ plium. q̃rũ vna est rubea boni
saporis ⁊ odoris. ¶ Et alĩa sp̃es ei⁹ ẽ cui⁹ sapor ẽ sa
por spice. Et ẽ sp̃es nigra ad purpureitatẽ declinãs
cui⁹ odorẽ silis sãdalo. ¶ Et ẽ sp̃es alĩa nigra horri
bil' odo ⁊ subtil' cortic' fissa. et ẽ alĩa sp̃es ad albedi
nẽ declinãs port i odoꝛ. et ẽ sp̃es subtil' cãne cõca
ua. ¶ Et dixerũt q̃dã q: inueniť silr̃ cassie q̃d cõuer=
tiť ad cinamomũ. et dixerũt alij q̃ inueniť sup arborẽ
cinamomi cassia hmõi. ⁊ q̃ñz ẽ ꝯiũcta ipi cinamomo
et cassia existit in ꝟtute cinamomi. sz ẽ debilior. et bo
na ẽ illa q̃ ꝯseq̃ť cinamomũ. Electio. ¶ Melior ẽ illa
q̃ ẽ rubei coloris: para: plana: lõgi ligni. grosse cãne
subtil' foraminis. solida grossa boni odoꝛ q̃ mordicat
linguã ⁊ strigit eã. Nigra ꝟo ẽ mala: ⁊ q̃d de ea ad=
ministrať est cortex ipsi⁹: ⁊ i ligno ei⁹ nõ est bonitas.
Natu. ¶ Calĩa ẽ sicca in 2°. Opa. pro. ¶ Est resolutiua
uã vẽtositatũ grossarũ. ⁊ in ipsa q̃dẽ sunt stipticitas
⁊ resolõ cũ acredine pluma. subtiliatio multa: ⁊ inci
sio ꝑpter acredinẽ q̃ est in ipsa ⁊ adiuuat stiptica. ⁊
sua resolõne adiuuat solutiua. ⁊ ipsa cuz eo q̃d ẽ in
ipsa de resolõne ⁊ stipticitate ⁊ subtiliatiõe cõfortat
mẽbra. Apo. bot. ¶ Resoluit apõata calĩa ⁊ frã i visce=
rib⁹. Uul. vl. ¶ Liniť cũ melle sup lactea. Egri. oculi.
¶ Ponitur in medicinis oculi ꝑpter illõ q̃d in ea est
de stipticitate ⁊ resolone. Egri. pec. ¶ Confert pecto
ri. Egri. nut. ¶ Sirupus eius confert ep̃i: ⁊ vinum in
quo cassia infundiť confert stomaco. Egri. tu. expul.
¶ Prouocat vtrũq: ꝑprie in q̃bꝫ coꝝ amboꝝ fue=
rit cã humoris grossi: ⁊ ꝯfert doloib⁹ renũ ⁊ vesice.
Et q̃ñ fit encatisma in decoctiõe ei⁹ valet dilatatiõi
mĩcis. ⁊ eius lubrificatiõi. ⁊ silr̃ fum⁹ ei⁹ ⁊ syrupus
eius. Et vinũ in q̃ ipa ifundiť est bonum difficultati
vrine. Et existimauerũt q̃dã q: ipsa faẽ abortũ. Ue=
nena. ¶ Datur in potu ad venenum tyrie.

¶De cydonio. Cap.clvj.

Cydoniũ q̃d ẽ. Qñ abluiť cinis ramoꝝ ⁊ foliorũ
ei⁹ est sicut tutia et folia ipsius remanẽt ꝑpẽ
puritatẽ stipticitat' ei⁹. et rob pomoꝝ ꝛc. efficit ꝑp illõ
q̃d i ipso ẽ de hũiditate aq̃a frã. Electio. ¶ Assatũ ẽ
meli⁹ ⁊ magis ꝯferẽs. et ei⁹ q̃dẽ assatio fit q̃ñ ꝯcaua
tur ⁊ deijciunť grana ei⁹. et poniť i ipso mel. et liniť
luto corp⁹ ei⁹ ⁊ poniť i cinere. Natu. ¶ Frm̃ ẽ in fine
p̃mi. siccũ i p̃n⁹ scđi. Opa. pro. ¶ Est stipticũ ꝯforta=
tiuũ fortiter ⁊ flos ei⁹ ẽ stiptic⁹ ẽ ⁊ silr̃ oleum ei⁹. Et
dulce est min⁹ stipticũ. ⁊ semen ei⁹ est lenitiuũ sine

stipticitate. Et ꝑhibet ipsuz cursuz superfluitatuz ad
vlcera. Decora. ¶ Retinet sudorẽ ⁊ ꝯfert oleũ ei⁹ ...
re frigoris. Apo. bot. ¶ Confert oleuz eius fortur.
Uul. vlc. ¶ Oleum eius est vtile vlceribus scabiosis
Egri. iunctu. ¶ Multitudo comestionis ei⁹ gñat dolo
rem neruorũ. Egri. oculi. ¶ Assatum ponitur super
apõata oculi calida. Egri. pec. ¶ Eius succus confert
dilationi anhelitus ⁊ asmati. ⁊ ꝑhibet sputum san
guinis ⁊ semen eius confert asperitati gutturis ⁊ le
nit cãnam pulmonis. Et mucillago ei⁹ cũ lẽnit
ipsam cãnã. Egri. nut. ¶ Confert vomitui ⁊ eructu
ti ⁊ sedat sitim et confortat stõm recipientẽ super
tates syrup⁹ eius ⁊ ipsius infusio. ⁊ q̃d de ipso cõ
tũ est. et ipso vtunť in scđa mẽsa super vinũ ⁊ ꝑhibet
ebrietatem. Et fit ex eo syrupus ꝯfortans appetitũ
deiectũ valde: ⁊ mortuũ. et cõfortat stõm et ꝑhibet
vomitũ flegmaticum. Egri. expul. ¶ Est prouocatiuũ
⁊ iam dictũ est q: illud est per accñs ꝯhõ constrictio
nẽ eius: ⁊ illud q̃d cũ melle electũ est. ⁊ est vehe
tius ꝓuocatiuuz. verũ tñ q̃ñz soluit ventrem ⁊ non
constringit: ⁊ generat colicã ⁊ dolorem ventris ...
guinum. et confert dissinterie. Et retinet fluxum
struorũ. et cõfert arsure vrine quãdo distillatur ...
tus eius. aut oleum ipsius in virgã. et confert ...
eius renib⁹ ⁊ vesice. et quãdo assumitur post ...
soluit adeo q: quando plurimum ex eo sumiť ...
hit cibum ante digestionem et clysteriz ...
tio eius ad eminentiam ani ⁊ matricis.

¶De croco hortulano. Cap.clvij.

Crocus hortulanus. Natu. ¶ Est calidus in p̃
mo siccus in 2°. Opa. pro. ¶ In ipso est stipti
citas equalis cum maturatione. Decora. ¶ ...
ficat pannũ ⁊ morpheam. Uul. vl. ¶ Ponitur cum ...
to super impetiginem. Egri. capi. ¶ Ex croco hortu
lano ⁊ siluestri cum fit linimentum cum melle con
fert colla puerorum.

¶De calamento. Cap.clviij.

Calamẽtũ q̃d est. Eius aliud est fluuiale ⁊ aliud
mõtanũ silr̃ ysopo in sapore: ⁊ silr̃ folia ei⁹ ...
ei silia. Et est alia sp̃es ei⁹ que noiať albanum. Et est
quedã sp̃es eius que vocať calamentum ... ⁊ ꝟtus
eius est sicut ꝟtus aliorũ acris. ⁊ ꝟtus syrupi ...
est silis ꝟtuti syrupi alhahasce: ⁊ calamentũ ...
sube subtilis. Et montanũ fortius est fluuiali. Opa.
pro. ¶ Subtiliat fortiter sua acuitate ⁊ amaritudi
ne sua: ⁊ proprie siluestre. ⁊ ꝑpter illud est ...
tiuũ ⁊ vlceratiuum cũ bibiť solũ ꝓuocat sudorem ...
calefacit vehementer per id q̃d extrahit et ...
corporis. ⁊ incidit ⁊ exiccat ⁊ calefacit valde. Deco
ra. ¶ Quando decoquiť ⁊ proprie q̃d recens est cum
vino: ⁊ fit ex eo emplastruz remouet vestigia nigra
a corpore. et occultationem que accidit sub oculis.
Uul. vl. ¶ Montanum cõfert rasure intestinorum
prurete: ⁊ fit balneatio ex decoctione montani ad pru
ritum ⁊ scabiem. Egri. iunctu. ¶ Potus decoctionis
eius confert contractioni lacertorum in ... ⁊
extremitatibus suis. ⁊ q̃ñqꝫ fit ex eo emplin ad ...
ticam ⁊ adurit et permutat cõplonem. et extrahit ...
profundo. Et quãdo comeditur et bibitur post ...
aqua calẽt diebus continuis confert elephanti

et varicib⁹. Et illud qḋ noiat̄ fel alhauiū. ⁊ qn̄ bibit̄ ꝯfert spasmo ⁊ linit̄ ex eo podagra ⁊ confert. ⁊ suffumigat̄ cū eo ⁊ ꝯfert pol⁹ calamēti lepre ſi resolone sua tn̄. ſʒ sua incisiōe ⁊ subtiliatiōe etiā. Egri. capi. ¶ Succ⁹ ei⁹ iterficit v̄mes in aure et i ipso est virt⁹ sanādi sodā. Et mōtanū q̄dē ꝯfert vlceribus oris ⁊ exhit supfluitates ex vtrisq̧ naribus: ⁊ illud qḋ est adustū de alhauiū stringit gingiuas. Egri. pec. ¶ Eius decoctio confert dilationi anhelitus ⁊ est fortis in extractione humorū viscosoꝝ ⁊ grossoꝝ ex pectore ꝓpue cū comedit̄ cū ficubus ⁊ cōfert dolori laterū. Et mōtanum q̄dē est fortius illo: ⁊ alhauium facit illud totum. super alhauiū vero rorat̄ acetū: ⁊ sumit acetosum ex eo qḋ est vicini tpis cū acetositate. ⁊ odorat ipsʒ sincopizat⁹ ⁊ sanat̄: ⁊ calamētū hirci ꝯfert tremori cordis. Egri. nut. ¶ Cōfert paucitati appetit⁹ ⁊ debilitati stōi: ⁊ ꝓpue silnestre ꝯfert patiētibus ictericiā cum abstersiōe ⁊ apertione sua. ⁊ subtiliatiōe sua melicā ⁊ colicā. ⁊ silr decoctio ei⁹ ⁊ qn̄q̧ fit balneatio ex decoctiōe mōtani ad illud ⁊ sepat̄ ictericia et cōfert hydropisi qn̄ comedit̄ cū ficub⁹: ⁊ in mōtano q̄dē est v̄tus faciēdi appetitū cibi: ⁊ succ⁹ ei⁹ est ꝯferēs hydropisi etiā: ⁊ alhauiū sedat nauseā: fit ex eo emplm cū croco sup splenē ⁊ extenuat eū: ⁊ silr calamētū hirci fit ex eo emplm: ⁊ est vehemēter ꝯferens tremori cordis stōi ⁊ ꝯturbatiōi ⁊ nausee. Egr. expl. Ei⁹ decoctio ꝓuocat vrinā: ⁊ cōfert dolori pūgitiuo vētris ⁊ colice passiōi: ⁊ qn̄ terit̄ cū dispōne sua aut decoquitur ⁊ bibit̄ cū melle iterficit fetū ⁊ ꝓuocat menstrua ⁊ qn̄q̧ facit vomere flegma ⁊ dixerūt q̄dā mōtanū abscindit coitū ⁊ ꝓpue silnestre: ⁊ ꝓhibet pollutionē. Et silnestre q̄dē soluit vētrē sufficiēter ⁊ ꝯfert matrici. ⁊ iterficit v̄mes ꝓcipue silnestre. Et mōtanū solorē educit coleraʒ ni. ⁊ sit qḋ de eo sumit in potu. xx. librat cū mulsa: ⁊ illḋ qn̄q̧ opat̄ spēs calamēti silnestris oīa illa ꝯfortant̄ qn̄ ꝑmiscet̄ cū aceto ⁊ rob paucor: recti⁹ q̄dē est vt terat̄ ⁊ spargat̄ sup acetū cōmixtū cū aq̄ ⁊ sale ⁊ bibat̄: ⁊ illḋ qḋ nolat̄ alhauiū extrhit supfluitates melicas ex via vrine: ⁊ calamētū silnestre qn̄q̧ opat̄ oīa illa. Febres. ¶ Bibit̄ decoctio ei⁹ ⁊ ꝯfert rigori: ⁊ silr inunctio ex oleo in q̄ ipsʒ ē decoctū. Venena. ¶ Qn̄ bibit̄ aut ex eo fit emplm confert pūcture vermiū venenosoꝝ ⁊ approximat̄ limiri ex eo in illo: ope cauterū: ⁊ qn̄ ꝓmittit̄ ⁊ bibit̄ cū vino expellit venena mortalia. Et suffumigatio ex foliis ei⁹ fugat vermes venenosos: ⁊ qn̄ sternit̄ et silnestre ē bonū pūcture scorpiōis. Et mōtanū. qn̄ bibit̄ succus eius cum decocto: cōfert morsui luporum.

¶ De cardamomo. Cap. clix.

CArdamomū q̄d est. aliḋ est magnū sicut cicer nigrū. Qḋ cū frāgit̄ interi⁹ hʒ granū albū mordicās linguā sicut cubebe in quo est aromaticitas: aliud est paruū sicut lens. aromaticū etiā. Nā. ¶ Calidū est ⁊ siccū in 3°. Opa. pro. ¶ In ipso cū calefactione est stipticitas ⁊ ꝓpue in illo qḋ hʒ caput ⁊ ꝓpue in capite ipso. Egri. nut. ¶ Confert vomitui ⁊ nausee cum aqua masticis ⁊ vtriusq̧ granati.

¶ De cordumeni. Cap. clx.

COrdumeni. Natura. ¶ Calidū est ⁊ siccū in tertio. Opera pro. ¶ Est ex rubificātibus: ⁊ in ipso ē virtus liquefactiua ⁊ proprietas eius est cōfortare mēbra intrinseca. Vul. vl. ¶ Confert scabiei ⁊ impetigini linitum cum aceto. Egri. iunc. ¶ Cōfert egritudinibus neruoꝝ ⁊ dolori anche ⁊ flegmate: ⁊ cōfert paralysi ⁊ contusioni lacertorum. Egri. capi. ¶ Confert epilepsie bibitum in aqua. Egrit. pec. ¶ Cordumeni est mundificatiuum pectoris sedatiuuʒ tussis. Egri. expul. ¶ Cōfert dolori pungitiuo vētris ⁊ vermibus ⁊ ascaridibus: ⁊ cum vino dolori renum et difficultati vrine: ⁊ et dat̄ in potu de eo dragmē vnū cum cortice radicis lauri ad lapidē: ⁊ eius fumus interficit fetum. Venena. ¶ Cōfert mordicatiōi scorpionis ⁊ reliq̄s puncturis. Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponitur harmel ⁊ squinantium.

¶ De calamo aromatico. Cap. clxi.

CAlam⁹ aromatic⁹. Electio. ¶ Melior est ille qui est iacynthini coloris ꝓpinquos hn̄s nodos q̄ in plima frāgit̄ frusta. ⁊ cuius cāna est plena re sili tele aranee. ⁊ in administratione eius est acuitas. et ei⁹ ꝯtritū est boni odoris ⁊ ꝯ̄uertēdās ad citrinitatē ⁊ albedinē. Natura. ¶ Calid⁹ est ⁊ siccus vsq̧ ad 2ᵐ. Opera. pro. ¶ Est subtiliatiuus ⁊ in ipso est stipticitas pauca cum acredine: ⁊ in substantia ei⁹ sunt terreitas ⁊ aereitas et est bone cōmixtionis ad equalitatem pertinens sed eius exiccatio est maior ⁊ in ipso est substātia subtilis sicut in reliq̄s specieb⁹ q̄ sunt vt piper ⁊ cinamomū. Decoratio. ¶ Confert occultationi sanguinis mortui. Apo. bor. ¶ Resoluit apostemata. Egri. iunc. ¶ Confert contritioni lacertorum. Egri. ocul. ¶ Abstergit visum. Egri. pec. ¶ Fit cū eo euaporatio in traiectorio in gutture. et confert tussi solus. aut cum gumma arborum. Egri. nut. ¶ Confert apātī epatis ⁊ stōi cum melle ⁊ semine apij. ⁊ est valēs ad timorē. Egri. expul. ¶ Prouocat ambo et ipse cum semine apij cōfert renib⁹ ⁊ distillatiōi vrine ⁊ cōfert ei⁹ decoctio dolori matricis bibita. ⁊ sedēdo in ea. et bibit̄ cum melle ⁊ semīe apij ad ap̄ta inficis.

¶ De cētaurea. Cap. clxij.

CEntaurea q̄d ē. Duarū est spērum scʒ maior ⁊ minor que nascunt̄ in fine veris ⁊ folia sunt sicut alhetil. Et grossa duas habet spēs albam ⁊ citrinam in quorum capitibus est viriditas. ⁊ planta eius est magna sicut almelbenefati. ⁊ ipsi⁹ potio ad febricitantes est vsq̧ ad. ʒ. 2. herba vero eius est similis alhanusegi montano ⁊ est farecon. et eius folia sunt sicut folia ruthe. ⁊ assumitur quandoq̧ succus ex ea que est viridis. ⁊ quandoq̧ ex ea que est sicca. decoquitur enim in aqua donec aqua eius virtutem assumat. deinde aqua illa rectificatur. Natura. ¶ Calida est ⁊ sicca in tertio. Operatio. ꝓpue. ¶ In ipsa sunt abstersio ⁊ stipticitas ⁊ acredo. paruʒ dulcedinis ⁊ exiccatio. ⁊ est sine mordicatione. ⁊ dicitur ꝙ si coquatur cum carne incisa coniungit eas. Vulnera vlcera. ¶ Que recens est mundificat vulnera ⁊ sigillat vlcera antiquata: que sicca est ponitur in emplastris ⁊ consolidat fistulas ⁊ vlcera profunda. ⁊ vulnera mala. ⁊ quādo replentur fistule de cētaurea ⁊ ligat̄ rectificatur earuʒ dispositio. Egri. iunc. ¶ Confert attritioni in lacertis ⁊ saniei in eis ⁊ minor proprie. Et qn̄q̧ cōfert clystere factum ex ea

sciatice ꝛ doloꝛib⁹ nervoꝝ ꝛ ꝯtusiōi coꝝ. sed minoꝛ
est magis nauatina ad oia illa. Cuz ergo illa soluit
solutiōe educit aliqd sanguis subito ꝛ qñz fit clyste
re ex cinere ei⁹ cū aq̄ ad illud. Egri. pec. ℱ Prohibet
sputū sanguis ꝓpť suā stypticitatē: ꝛ cōfert q̄ grossa
est: ꝛ q̄ minuta difficultati anhelit⁹: ꝛ dať in potu de
ea pōdus. ʒ. ij. cū vino in pleuresi frida ꝛ sputo san-
guinis. Egri. nut. ℱ Cōfert opilatiōi epatis ꝛ duri-
tiei splenis. Egri. expul. ℱ Prouocat mēstrua ꝛ exhit
fetū ꝛ iterficit vermes ꝛ ꝓuocat vrinā. ꝛ dať in potu
de ea pōdus. ʒ. ij. ad doloꝛē vētris pūgitiuū. ꝛ dolo-
rē inficos ꝛ cōfert colice. Et minoris qdem decoctio
qñqꝫ soluēdo educit cū flegmate ꝛ crudo humoꝛe co
lerā. Et potus duaꝝ speꝝ eius qñ supfluit educit sā
guinē solutione ꝛ proprie minoris.

De cartamo. Cap. clxiij.

Cartam⁹ qd ē. Ali⁹ ē domestic⁹. ꝛ ali⁹ silvestris.
Nā. ℱ Qui silvestris est calid⁹ est in scdo. sicc⁹ i
tertio. ꝛ nob⁹ est calid⁹ in pmo sicc⁹ i scdo. Opa. pro.
ℱ Oleū eius est propinquū oleo vitice. verūtā ē de-
bilius ꝛ est ex eis que faciunt carnē bonā ꝛ separāt
eius aquositatē. Et existimauit musata φ ipse resol-
uit lac coagulatū ꝛ desiccat lac solutū. ꝛ est ex eis q̄
caseāt lac currens ꝛ nutri^m eius est multe prauitatꝭ.
Egri. anhe. pec. ℱ Mūdificat pect⁹ ꝛ clarificat vocē
Egri. nut. ℱ Est mal⁹ stō ꝛ ipse caseat lac in stō. Egri.
expul. ℱ Cōfert colicee solōne educit flegma adustū
qñ miscet cū ficub⁹ aut melle. ꝛ ꝯfert coitui. Et oleū
eius qui domestic⁹ est soluit ventrē. ꝛ qñqꝫ fit solo ꝑ
ipm si ponať medulla granoꝝ ei⁹ in iure: aut fiāt ex
eo ꝛ ex amigđ. ꝛ melle pillule: et sit qđ de eis i potu
sumiť pōdus aur. iiij. ꝛ qñ sumuť de medulla eius
ꝛ costo ꝛ amigđ. amaris tres anulasat: ꝛ alisi ꝛ nitri
cuiusqꝫ coꝝ aur. cū ficub⁹ siccis ꝛ melle ꝛ recipiť d̄ eo
nux aut nuces due soluēdo educit aquositatē: ꝛ qñz
fit ex eo natis ad illud: ꝛ ei⁹ confectio est vt sumať ꝛ
ꝑmisceať cū amigdalis excorticatis ꝛ aniso. ꝛ melle
decocto natiē ꝛ sumať de eo sparsim. ꝛ qñqꝫ bibunť
de medulla ei⁹ recēte. ʒ. xx. Infuse in lib. aq̄ calē cuz.
ʒ. x. penidiaꝝ albaꝝ tritaꝝ ꝛ solōne educit flegma.
Venena. ℱ Cōferūt folia silvestris aut fruct⁹ ei⁹ aut
amboꝝ cōmixtio qñ in potu tribuunť cū vino ad pū
cturā scorpiōis. Quidā aūt hoīes dixerūt φ si moꝛ-
sus tenuerit in ore suo folia silvestris ꝛ fruct⁹ ei⁹ nō
sentiet doloꝛē. ꝛ qñ ea [illegible]se ꝓiecerit redibit doloꝛ.

De chitran. Cap. clxiiij.

Chitrā qd est. Est arboꝛ q̄ nomiať alscerbin ꝛ vir
tus fumi ei⁹ ē sicut vi⁹ fumi picis: ꝛ fit ex eo oleū
cui⁹ sepatio est cū lana sicut sepať ex pice. Nā. ℱ Est
calida ꝛ sicca in q̄rto. Opa. pro. ℱ Cōseruat corpus
mortuū ꝛ rubificat ꝛ cauterizat. Decoratio. ℱ Con-
fert lēdinib⁹ ꝛ pediculis. ꝛ iterficit vtrūqꝫ adeo φ ēt
in aialib⁹. Vul. vl. ℱ Fortē efficit carnē laxā. ꝛ cōfert
scabiei vsqꝫ ad scabiē aialiū. ꝛ ꝓprie ei⁹ oleū hñtib⁹
q̄tuoꝛ ꝛ canibus ꝛ camellis. Egri. iunc. ℱ Confert cō
tusioni lacertoꝝ ꝛ aggregatiōi puris ꝛ sanguinis
in eis ꝛ est medicamē in elephātie ꝛ varicib⁹ deglu
titum ꝛ linitū. Egri. cap. ℱ Est res mirabilis in sedā
do sodam frigidā linitū capiti. ꝛ distillať in aurem ꝛ
interficit vermes auris ꝛ distillať cū aqua ysopi etiā
ad tinitū et sonitum. et distillať de ipso cū aq̄ ysopi
dentē dolorosum ꝛ sedat doloꝛē eius. ꝛ cōfert dētib⁹
corrosis. Egri. oculi. ℱ Acuit visum ꝛ abstergit vesti
gia vlcerū in oculo. Egri. pec. Linitur super guttur
ad ambas amigdalas ꝛ doloꝛes eaꝝ et cōfert degluti
tire ex eo. ʒ. ß. vlceribus pulmonis ꝛ sanat ea ꝛ ꝯfert
tussi antique. Egri. nut. ℱ Fructus arboris eius est
stomaco malus. Egri. expul. ℱ Interficit vermes in
visceribus ꝛ ꝓprie clysteri facto cū eo. ꝛ interficit ver-
mes oēs ꝛ prouocat mēstrua ꝛ interficit fetū. ꝛ cor-
rūpit sperma. ꝛ quādo liniť ex eo vga ante coitū ꝓ-
hibet ipregnationē. ꝛ fructus eius q̄ nomiať scerbin ē
malus stō ꝛ cōfert distillatiōi vrine. Venena. ℱ Fit
ex eo emplm sup morsum serpētis hñtis cornua. ꝛ
datur cum vino ad potum leporis marini. ꝛ soluitur
in adipe cerui ꝛ liniunť ex eo mēbra et nō appropin-
quant eis venenosi vermes.

De costo. Cap. clxv.

Costus qd est. Ei⁹ spēs sunt tres. Una eaꝝ ē ara
bic⁹. et est alb⁹ leuis aromatic⁹. Et scda est in-
dus q̄ est magis leuis. Et amar⁹ est spēs grauis odo
ris q̄ nomiať gariofilat⁹. et istaꝝ spēꝝ minoꝛ ē illa cu
ius odoꝛ ē odoꝛ piui: et ē ad nigredinē tēdēs. Et qui
de istis spēbus ē roman⁹ ē filis assenitur. et hz odo-
ratū bon⁹ aūt cost⁹ qñqꝫ falsificať cū radicib⁹ enule
duris: et ꝓpť illđ nō mordicat linguā: neqꝫ hz odo-
rē fortē. Electio. ℱ Melioꝛ ē ille q̄ ē albus recēs ple-
nus nō corrosus. neqꝫ fetidi odoris mordicās et lin
guā ledēs: deinde idus niger leuis et niger acer-
rimus. et melioꝛ ē marin⁹ subtiles hñs cortices. Natu
ra. ℱ Est calidus in tertio siccus in scdo. Opa. pro.
ℱ In ipso est qualitas amara et acris valde et ca-
liditas et acredo adeo φ ipse vlcerat et cōfert omni
mēbro qđ indiget calefactiōe. et vt ex eo extrahatur
humoꝛ ex profundo. Decoratio. ℱ Abstergit panū
cutis linit⁹ cū aqua et melle. Vul. vl. ℱ In ipso est vl-
ceratio. et ille qui est amarus exiccat vlcera hume-
da. Egri. iunc. ℱ Confert mollificationi nervoꝝ et
cōtritioni lacertoꝝ. et est bonus sciatice superposi-
tus vt emplm. Egri. cap. ℱ Cōfert lethargie. Egri.
pec. ℱ Confert doloꝛib⁹ pectoris. Egri. expul. ℱ Pro
uocat menstrua bibitus et suffumigatus in tracta-
rio. et interficit fetum. et prouocat vrinā. et extrahit
ascarides et vermes et dat vires ad coitum. et ipse
supponitur ad doloꝛes matricis et confert dolo-
ri matricis frigido bibitus et sedendo in decoctiōe
eius: et mouet naturā qñ bibiť cū vino. et ipse nō
dat vires ad coitum: nisi propter humiditatē super
fluam inflatiuam que est in ipso. Febres. ℱ Confert
rigori linitus cum oleo. Venena. ℱ Confert morsib⁹
omnibus scꝫ morsui vipere et alijs quando bibiť cū
vino aut absinthio. Permutatio. ℱ Loco eius poni
tur piretri medietas ponderis ipsius.

De crocoma. Cap. clxvi.

Crocoma quid est. Dicitur quod est fex olei de
croco. Electio. ℱ Melioꝛ crocoma est illa que
est boni odoris ponderosa nigra in qua non sunt
ligna: et quando soluitur tingit aquam coloꝛe cro-
ci. et quando masticatur tingit dentes tinctura ve-
hementi remanente. Operationes et proprietates

Est calefactiua maturatiua. Egri. oculi. ¶ Uirtus eius est abstersiua oculi. Et oleum eius cōfert tenebrositati eius. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinam.

¶ De cambil. Cap. clxvij.

Cambil qd est. Semē est arenosum qđ coopit rubedo q̄ est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti. Natura. ¶ Calidum ⁊ siccum est in tertio. Opera. pro. ¶ Filius mesangue inquit in ipso est stipticitas vehemens. Egritu. expul. ¶ Interficit vermes ⁊ ascarides ⁊ expellit eos.

¶ De climia auri. Cap. clxviij.

Climia auri. Electio. ¶ Melior est illa que aurea est vt cinciu⁹ vel racem⁹ glaciei cinericij coloris recens ⁊ laminosa grossior. Natu. ¶ Est equalis ad siccitatem declinans in tertio. Opa. pro. ¶ Ipsa ⁊ quod ablutū est de ea sunt subtiliora climia argenti: ⁊ in ipsa fit exictio et abstersio. Uul. vl. ¶ Implet vulnera ⁊ mundificat sordities eorum: ⁊ corrodit carnes eorum additas ⁊ incarnat vulnera fraudulenta. Egri. oculi. ¶ Confert albugini oculi ⁊ timo aque ⁊ confortat oculum.

¶ De climia argenti. Cap. clxix.

Climia argenti qd est. Quandoq̄ assumitur climia ex auro ⁊ argēto. ⁊ qn̄q̄ assumit̄ ex ere ⁊ ex marchasita. ⁊ est fex que eleuat̄ sup locū in q̄ fundit̄ aut fumus: ⁊ illud quod subtrahit̄ est laminosum. Natu. ¶ Est proxima climie auri. sed est frigidior. Opera. pro. ¶ In ipsa sunt exiccatio. ⁊ abstersio cū caliditate absq̄ mordicatione ⁊ propter quod ablutum est de ea. Et est conuenientior in emplis. Et ei⁹ exiccatio ⁊ abstersio in corporibus temperatis sunt minus q̄ in duras habentib⁹ carnes. Uul. vl. ¶ Cōfert vulneribus ⁊ vlceribus difficilibus et humidis puluerizata in emplis.

¶ De calcanto. Cap. clxx.

Calcantum. Natu. ¶ Calidum est et siccum ad quartū. Opera. pro. ¶ Est exiccatiuum indurātiuum inspissatiuum corporis. Et in ipso sunt constrictio ⁊ adustio. Uul. vlce. ¶ Confert fistulis nasi. Egri. capi. ¶ Prohibet fluxum sanguinis narium. et quādo de eo distillatur vna stilla dissoluto in aqua in nares mundificat caput. Et radix eius est de summa medicinarum mundificantium aurem: conferens doloribus eius frigidis: et interficit vermes. Egri. expul. ¶ Datur in potu. ʒ. i. de eo cū melle ad vermes ⁊ ascarıades. Uenena. ¶ Expellit nocumentum fungorum.

¶ De colcotar. Cap. clxxi.

Colcotar qd ē. Inquit Sal. alcalcadis qn̄q̄ cōuertit̄ ⁊ fit colcotar. Natu. ¶ Est calidum ⁊ siccum in tertio. Opera. pro. ¶ In ipso sunt adustio vehemens ⁊ constrictio cursuū sanguineorū ⁊ exiccatio: ⁊ adustū est plime exiccationis ⁊ minoris mordicationis: Et in ipso est cū stipticitate plima caliditas plima. Apo. bot. ¶ Confert formice et herisipile qn̄ linit̄ cū aqua coriandri. ⁊ puluerizat̄ sup fraudulentum ⁊ ambulatiuū. Et adurit carnē additā ⁊ facit euenire escarā. Egri. capi. ¶ Confert fluxui sanguis nariū ⁊ apātibus gingiue. Egri. pec. ¶ Confert apāt gauonis. Egri. oculi. ¶ Ponitur in alcocol ad abstergendum ⁊ subtiliandum grossitudinē palpebrarum. Egri. expul. ¶ Prohibet fluxum matricis.

¶ De canebiri. Cap. clxxij.

Canebiri. Natura. ¶ Est calm in pmo. Opera. pro. ¶ Est subtile abstersiuum incisiuum. Inquit paulus. gñat meliam ⁊ pp̄e illud qđ coquitur cū sale. Decora. ¶ Abstergit pānum ⁊ morpheam. Et ſm v̄itatem est res magis innatiua ad sorditiē. comestū enim ⁊ suppositū vt emplm remouet ip̄m in diebus paucis: ⁊ hoc sciunt arabes. Uul. vl. ¶ Quādo ex folijs eius fit emplm ꝯfert vlcerib⁹ fraudulētis in mānilla. Egri. capi. ¶ Qn̄ ex ei⁹ radice fit caputpurgiū ꝯfert hūiditatib⁹ grossis i cerebro. Egri. pec. ¶ Apit opilatiōes pulmōis ⁊ mūdificat ipsum. Egri. nut. ¶ Aperit opilationes epis ⁊ splenis. Egri. expul. ¶ Aqua eius soluit ventrem et est emplm ad emorroydas. Et remouet dolorē vētris pungitiuū. Et resoluit duritiē mr̄icis. Et extrahit chimos grossos malos. Et apit opilationes epis ⁊ splenis. Uenena. ¶ Alcanebiri est cptrꝯueniēs v̄mib⁹ venenos omnib⁹.

¶ De cuso. Cap. clxxiij.

Cusus qd est. Eius spēs sūt tres. nigra. alba. ⁊ rubea. ⁊ oēs sunt acres ⁊ stiptice. Et vna q̄dem spēꝝ ei⁹ ē q̄ noiat̄ laudanum. Et cusus qđ in radice est laudanū: aut aliō. ābo eīn sūt pp̄inq̄rū dispōnū. Natu. ¶ Natura ei⁹ ad caliditatē declinat. ⁊ fortasse in q̄busdā gñib⁹ ei⁹ ē frig⁹ ſꝫ laudanū ip̄m ē calꝫ in fine tertij. Opa. pro. ¶ Est nociu⁹ neruis ⁊ in ipso est stipticitas: ⁊ pp̄e i folijs ei⁹. Et i florib⁹ ip̄ius ē ꝯstrictio. Ille v̄o q̄ ex tota ei⁹ sūma noiat̄ laudanū ē calefactiu⁹ apitiu⁹ orificioꝝ venaꝝ ⁊ lenificatiu⁹. Decora. ¶ Lachryma ei⁹ ē iterficiēs pediculos abstersiua. Laudanū aūt cū vino ⁊ oxymelle abstergit vestigia vlceꝝ ⁊ aspitatē eoꝝ. Et qn̄ miscet̄ cū vino et myrrha ⁊ oleo de myrto ꝓhibet casū capilloꝝ. verūtn̄ nō puenit ad hoc vt ꝯferat eis q̄ sūt sicut alopitiꝰ: q̄ā ei⁹ resolutio ē pauca. Uul. vl. ¶ Decoctio ei⁹ cū vino ꝯfert plimū vlcerib⁹. Et fit ex eo emplꝫ. ⁊ cōfert ābulatiōi fraudulēte. Et fit ex eo cerotū ad adustionē ignis. Egri. iunc. ¶ Nocet neruis. Egri. capi. ¶ Qn̄ administrat̄ succus eius cū oleo irino ⁊ melle ⁊ nitro soluit sodā antiquā. Et quādo accipit̄ succ⁹ eius q̄ niger est ⁊ calefit in cortice granati. Et distillat̄ in aurem diuersā parti dentis dolorosi confert. Et capupurgiū factum ex aqua eius est bonum ad purgādum caput. Et sanat cursum antiquum ad aurē. Et exiccat vlcera eius. Egri. nut. ¶ Quādo ex recenti fit emplm spleni cum aceto confert. Egri. expul. ¶ Quando bibuntur tres anullat de flore albi cum vino confert dissinterie. ⁊ bibatur in die bis. Et quando fit ex eo quod recens est emplastrum. ⁊ ex capitibus eius prouocat menstrua. Et quando fit ex eo suffumigatio post purgationē menstruoꝝ prohibet imp̄gnationem. Et ille qui paruus est cum supponitur ex parte capitis eius prouocat mēstrua ⁊ extrahit fetum. Et ex laudano quidē fit suffumigatio ad secundinam. et vt abortum faciat. ⁊ flos eius stringit nām. Uenena. ¶ Quādo bibitur radix eius cum aceto ⁊ vino confert morsui rutele.

¶ De canabe. Cap. clxxiiij

Anabs. Opa. pro. ¶ Seme[n] ... ugat ventosita
tes ꝛ exiccat. Et est difficilis digestiõis. Et ma
li humoris: ꝛ fortis calefactiõis. Et qḋ fixum est: est
minoris nocumti. sed sirupus acetosus de zuccaro
expellit eius nocumentũ. Apo. bot. ¶ Ex decoctione
radicis ei⁹ q̃ est silvestris fit emplm apatibus calis
ꝛ herisipille. Egri. capi. ¶ Conferunt succus eius et
oleum ipsi⁹ dolori auris. et lauat cũ succo foliorum
ei⁹ caput ꝛ cõfert furfuribus: Et semen eius facit so
dã ꝓpter vehementiã calefactiõis ꝛ vaporationẽ ip-
sius. Egri. nut. ¶ Grana ei⁹ sunt difficilis digõnis ꝛ
sunt mala stõ. Egri. expl. ¶ Ex corticibus eius q̃n
plm sumitur ipse intersecat sperma.

¶ De chimolea. Cap. clxxv.

Chimolea q̃d est. Est lamiosa sicut marmor al-
ba splendida bona in sapore suo ẽ cãphoritas
Et de ipsa est quedã que splẽdorẽ nõ hꝫ: ois velo-
citer est frãgibilis. Uul. vi. ¶ Confert adustiõi ignis
ꝓprie cũ aqua ꝛ aceto. Et qḋ ẽ ex ea adustũ ꝛ lotuꝫ
confert vlceribus difficilibus ad incarnandum.

¶ De culcasia. Capi. clxxvi.

Culcasia q̃d ẽ. Est plãta in q̃ est assimilatio de
alusnẽ. Natu. Cala est ꝛ sicca in pᵒ. Opa. pro.
¶ In ipsa est salsedo cum stipticitate: ꝛ ptes ei⁹ non
sunt sicce ꝛ est cuꝫ inflatione pauca. Egri. pec. ¶ Fit
ex ea gargarism⁹ cuꝫ lacte ꝛ sale ipsius: ꝛ in egypto
decoq̃t cuꝫ ea caro. ꝛ frigit̃ cum oleo ꝛ ẽ cibus illic.
Egri. nut. ¶ Solõne educit aquã citrinã. ꝛ ꝓpe se-
mẽ ei⁹ ꝛ succ⁹ ipsi⁹ ꝛ minoret̃ ex ea. i. nõ mltũ comeda
tur vt nõ debilitet. Egri. expl. ¶ Prouocat vrinam ꝛ
gñat spinã. ꝛ expellit colãꝫ ꝛ aq̃sitatẽ cũ facilitate. et
pot⁹ ipsi⁹ sit ab vna ʒᵃ libre vnc⁹ vsq͡ ad duas ter-
tias libre.

¶ De charta. Cap. clxxvii.

Charta. Natu. Cala ẽ in pᵒ sicca. i 2ᵒ. Opa. pro.
¶ Prohibet qḋ adustum est de ea fluxum san-
guinis. Apo. bot. ¶ Qḋ de ea adustum est ꝓhibet
sahasat. Egri. capi. ¶ Qḋ de ea adustum est ꝓhibet
fluxum sanguinis nariũ.

¶ De cataf. clxxviii.

Cataf q̃d ẽ. Est illḋ qḋ dr̃ chrysolocãna. Natu.
¶ Est cala ad 2ᵐ hũida in ipso. Opa. pro. ¶ In
semine eius est ṽtus lauatiua habẽtium colãm.

¶ De cucurbita. Cap. clxxix.

Cucurbita. Natu. ¶ Est frã. ꝛ hũida i 2ᵒ. Opa.
pro. ¶ Illa q̃ est elixata nutrit aliq̃ntulũ ꝛ est
velocis descẽsiõis si non corrũpit̃ añ digõnẽ ꝓpter
cãm aliq̃ã: ꝛ nõ gñat̃ ex ea humor mal⁹. aut si cor-
rumpit̃ in stõ miscet̃ ei humor malus. ẽ tarde ꝯsistẽ
tie: sic reliq̃ fruct⁹ ꝛ humor q̃ ex ea gñat̃ ẽ insipid⁹ ni
si dñet̃ ei aliq̃d qḋ sibi sit cõmixtũ. Nã si cũ cydõiis
cõmiscet̃ hũor ei⁹ ẽ laudabilis colericus et silr si aq̃
agreste ꝛ aq̃ granati. Verũ nocumtũ qḋ ipsa affert
colon duplicat̃ de ꝓprietate q̃dẽ ei⁹ ẽ q͡ gñat̃ ex ea nu
trimẽtũ homogeneũ ei qḋ ei associat̃. Nã si come-
dat̃ cũ sinapi gñat̃ ex ea humor mal⁹ stiptic⁹ acris
aut cum sale gñat̃ ex ea hũor salsus. aut cuꝫ stipticis
generat̃ ex ea humor stiptic⁹. Et ẽ ois nociua q̃bus
dñat̃ melia ꝛ flegma et bona colericis: et illa q̃dem
q̃ est romana nõ ingredit̃ in medicinis nꝫ aliq̃d im
ponit infrãtiõis. nꝫ calefactiõis. sꝫ q̃nq͡ admistrat̃
ꝓpter delectationẽ. Egri. capi. ¶ Succ⁹ ei⁹ sedat do

lorẽ auris calidi. ꝛ ꝓpe cuꝫ olo rosaceo. et ꝯfert apo-
tib⁹ cerebri ꝛ sirsen. et est conferens dolori guttaris
Egri. pec. ¶ Sauich cucurbite confert tussi ꝛ dolori
pectoris fact⁹ ex calitate. Egri. nut. ¶ Eius decoctio
ꝯfert supfluitatib⁹ calis in stõ. ꝛ remouet eas et sit
vinũ effusũ l vacuitatẽ ei⁹ deiñ administratã: et fit ex
succo ei⁹ caputpurgiũ ad dolorẽ dẽtiũ ꝛ ꝯfert ...
ꝛ abscidit sitĩ et ẽ ex eis q̃ gñant egritudinẽ ...
dentia vt stõis puerorũ et adolescẽtiũ: et nõ ẽ medi-
camẽ nocumtũ stõi nisi vomit⁹: et nocumtũ qḋ affert
colõ maximũ ẽ. Egri. expl. ¶ Qñ ei⁹ aq̃ coq̃t̃ cũ mel-
le ꝛ ponit̃ in ipsa nitrũ lenit vẽtrẽ et silr q̃n sepelit̃ in
prunis ꝛ decoq̃t̃ sic ẽ ꝛ bibit̃ ei⁹ aq̃ cũ zuccaro ... ve-
hemẽter nocet itestinis ꝛ colon ꝓpe. Febres. ¶ Cõ-
fert febrib⁹ colericis.

¶ De cucumere. Cap. clxxx.

Cucumer q̃d ẽ. Semẽ ei⁹ ẽ meli⁹ semine citruli
ꝛ ille q̃ est melior ꝛ subtilior ẽ maturus. Natu.
¶ Frigidus est ꝛ humidus ad 2ᵐ. Opa. pro. ¶ Se-
dat calitatẽ ꝛ colãm: sed ei⁹ chim⁹ est mal⁹ ꝓparat⁹
ad putrefactionem. ꝛ excitans putrefactionem fe-
bres prauas. batheca vero est velocioris corruptio-
nis q̃ ipse. et in eo q̃dem q̃ maturus est. est absters-
et semẽ ei⁹ ẽ meli⁹ semine citroli. Citrolus ꝯo velo-
cioris ẽ digõnis ꝛ discurrit in venis crud⁹ et gñat fe-
bres cronicas cui⁹ q̃dẽ nocumentũ expellit ...
ꝛ vehemẽtia inflõnis stõi. Apo. bot. ¶ Ponunt̃ folia
eius cum melle sup scere flegmaticum. Et cõfert ...
Egri. capi. ¶ Qñdo habentes sincopim calnq͡ ...
odorant reuiuiscunt. Egri. nut. ¶ Qñ administrat̃
sedat sitim ꝛ est bon⁹ stõ. verũtamẽ ipse raro digeri-
tur bñ. et q̃n bibunt̃ de radice eius duo aurei ...
cum hydromelle facit vomere humorẽ subtilem.
Egri. expul. ¶ In ipso sunt ꝓuocatio ꝛ lenificatio: ꝛ
confert doloribus testiculorum. et est conueniens
vesice: sed est minor batheca in ꝓuocatio. Urina.
¶ Folia eius conferunt morsui canis rabidi.

¶ De cucumere asinino. Cap. clxxxi.

Cucumer asininus q̃d ẽ. Est arbor cui⁹ collig̃t̃
succ⁹ hoc mõ. Recipit̃ ei⁹ fruct⁹ in fine estatis
postq͡ est citrin⁹ ꝛ suspẽdit̃ i pãno vt currat ... ꝛ
ꝛ colet̃ ꝛ exiccat̃ i scutella sup cinerẽ: ꝛ ponit̃ sup ta-
bula in vmbra. Electio. ¶ Bon⁹ ẽ ille q̃ ẽ ...
ei⁹ sicut cucumer vere amaritudis. Et bon⁹ succ⁹ ẽ
ille q̃ est alb⁹ plan⁹ lenis q̃ ẽ silis cepe: ꝛ sup q̃lis
pterit ãnus. Natu. ¶ Est calius ꝛ sicc⁹ i tertio. Opa.
pro. ¶ Est subtilis resolutiuus ꝛ radix ꝛ folia eius ꝛ
fructus ipsius abstergũt ꝛ resoluunt ꝛ exiccat ...
cat cortex eius magis. et ṽtus succi radicis ꝛ folio-
ipsius est vna. Decora. ¶ Succus ei⁹ aut succ⁹ radi-
cis ꝛ folior ipsi⁹ ꝯfert icteritie. Et puluerizato ...
de ipso sicco ẽ delet vestigia i ꝯsolidationib⁹ ...
mũdificat sordiciẽ faciei. Apo. bot. ¶ Cum succo ra-
dice ipsi⁹ emplm cuꝫ farina ordei resoluit oẽ apa fle-
gmaticũ antiquũ. et ẽ disruptiuũ eius ... ꝓpe ...
gumma alborum ꝛ ꝓpe succ⁹ eius. Uul. vi. ¶ Qñdo
puluerizat̃ qḋ de eo siccũ est sup scabiẽ ꝛ ...
cõfert eis. Egri. iunc. ¶ Cõfert dolorib⁹ iuncturarũ
ꝛ ei⁹ decoctio clysterizata confert sciatice. ꝛ fit ex eo
emplm cũ aceto sup podagrã. Egri. capi. ¶ Succus
ei⁹ resoluit emigraneã grossã caputpurgiũ fac ...

co cū lacte. Et si liniant̄ cū eo nares cū lacte euabit
superfluitates plurimas. Et ꝯfert galeate passiōi ⁊ sode
antiq̄. ⁊ succ⁹ q̄dē folioꝝ ei⁹ est debilior. Cūq̄ȝ distilla
tur succ⁹ in aurē sedat ei⁹ dolorē. Egri. pec. ℉ Solo
cū succo ei⁹ facta vehemētis est iuuamēti ei q̄ anhe
litus malinā hȝ: ⁊ linit̄ palatū ad p̄uocationē flaticā
ex succo ei⁹ cū melle ⁊ oleo. Egri. nut. ℉ Confert hy-
dropisi expellēdo aquositatē mirabilr sine nocumēto
q̄n in potu dat̄ de radice ei⁹ anulusat vn⁹ ⁊ semis.
Et q̄n decoq̄t̄ media lib. ei⁹ cū duob⁹ lib. vini ⁊ dat̄
in potu oī die tres anulusat vsq̄ ad. v. ⁊ q̄n assumit̄
de radice ei⁹ anulusat. ʒ. aut de cortice ei⁹ q̄rta oī die
facit vomere flegma ⁊ colaȝ ru. ⁊ quando bibit̄ cuȝ
aq̄ mellis ꝯfert vehemēter ⁊ manifeste. ⁊ ꝓuocat am
bo facile sine lesiōe: ⁊ n̄ ē stō nociu⁹. Ex eis aūt q̄ fa-
ciūt solonē q̄ eo fit bonā ē ex succo ei⁹ duplū salis ad
misceat̄. deinde fiāt inde pille sic herb⁹ ⁊ bibant̄ cuȝ
aq̄. in vōitu aūt sumit̄ aliq̄d de eo dissolutū aq̄ ⁊ lini
tur ex eo radix lingue ⁊ q̄d sequit̄ ipaȝ. Et si vis vt ve
locius fiat ⁊ fortius fiat illō ex eo cū oleo ⁊ oleo d̄ lilio.
Et si superfluit̄ det̄ in potu ei q̄ bibit vinū cū oleo q̄si
q̄escere facit statim. Si aūt n̄ ꝯfert det̄ sandalz de or
deo cū aq̄ frida ⁊ aceto. Egri. expul. ℉ Solone edu
cit flegma ⁊ sanguinē: ⁊ succus eius ꝓuocat vrinam
⁊ menstrua ⁊ corrūpit fetum suppositus.

¶ De cornu. Ca. clxxxij.

Cornu q̄d ē. Egrit. capi. ℉ Cornu cerui ⁊ capre
adustū abstergit dētes fortiter stringit gingi-
uā ⁊ sedat dolorē gingiue istate. ⁊ opȝ vt adurat̄ do-
nec albescat. Egri. oculi. ℉ Cornu cerui adustū albi-
ficatū sicut sal ablutū ꝓhibet mās ab oculo: Egrit.
pec. ℉ Cornu cerui adustuȝ ablutū sputo sanguinis
ꝯfert. Egri. nu. ℉ Detumescere facit latus ⁊ nō no
cet stō ⁊ confert icteritie. Egri. expul. ℉ Cornu cerui
adustum ablutum confert dissinterie.

¶ De curace. Cap. clxxxiij.

Curacs q̄d est. Est vrtica.

¶ De catatu. Cap. clxxxiiij.

Catatu. Nā. ℉ Est debilis caliditatis ⁊ vehemēt. ex
siccatatis. Opa. pro. ℉ Sanat meliam. Egri. nut.
℉ Cōfert hydropisi. Egri. expul. ℉ Cōfert solutioni
ventris ⁊ addit in coitu.

¶ De colcio. Cap. clxxxv.

Colaū q̄d est. Est aīal marinū: cui⁹ ṗt⁹ ē ꝓpinq̄
trum aīalis castorei. Egri. capi. ℉ Caro ei⁹ cō-
fert epilie. Egri. expul. ℉ Cōfert ꝓuocatiōi matricis.

¶ De cubugi. Cap. clxxxvj.

Cubugi q̄d est. Attangi cōicat ei in formis suis
Nā. ℉ Caro eius est de subtilioib⁹ carnibus.
Decoratio. ℉ Caro eius impinguat. Egri. pec. ℉ Ca
ro ei⁹ abstergit cor. vel os stōi. Egri. nut. ℉ Cōfert ca
ro alcubugi hydropisi ⁊ cōfert stō. Egri. expul. ℉ Ca
ro ei⁹ est leuis ⁊ stringit ⁊ augmētū facit in coitu.

¶ De cābura. Cap. clxxxvij.

Cambura. Egri. nut. ℉ Q̄n digerit̄ nutrit pluri
mum: sed est tarde digestionis.

¶ De catumiltūreis. Cap. clxxxviij.

Catumiltūreis. Dictū est in capl'o de nun. Egr.
expul. ℉ Est bonum vlceribus renuȝ ⁊ vesice.

¶ De calab. Cap. clxxxix.

Calab q̄d est. Est almes idū ⁊ ē sicut semini lini e
mai⁹ aliquātulū ad cinereitatē declinans. Nā.
℉ Est frm̄ in 2° ⁊ humidū in primo. Egri. nut. ℉ Delet
singultū. Egri. expul. ℉ Frangit lapidē renū ⁊ vesice.
⁊ est bonū solutiōi ventris.

¶ De caisur. Ca. cxc.

Caisur q̄d est. Est alased. ⁊ iā dictū est de eo in
caplo spume maris. ¶ De cot. Cap. cxcj.

Cot q̄d ē. Est aliusficat: ⁊ noīat̄ ēt alsas aīat sēȝ
viridis: ⁊ est cib⁹ aīaliū oīuȝ. Egri. iūc. ℉ Oleum
alcot est res mag̃ ꝯferēs tremori. ⁊ remouet cuȝ fm̄
oēs. ¶ De cinere. Cap. cxcij.

Cinis. Opa. pro. Oīs cinis est abstersiu⁹ exicca
tiu⁹ s̄m̄ quod diuersificet̄. ⁊ ablutio minuit ei⁹ ab-
stersionē. ⁊ acq̄rit ei glutinationē ⁊ exiccationē sine
mordicatiōe. Aliq̄ vō ciner̃ ingredit̄ i medicis putre-
facientib⁹ ⁊ fortior eaꝝ ē cinis fisci ⁊ lactieminꝝ: abster
sio reliq̄ꝝ aliqꝝ ciner̃ ⁊ siccitas sunt minores q̄ꝫ istaꝝ
duaꝝ: ⁊ cinis almezeriō ē abstersiu⁹ ⁊ putrefactiu⁹ ⁊
cinis lignoꝝ stipticoꝝ sic q̄rc⁹ ⁊ reliq̄ꝝ retiet sāgui-
nē. Apo. bot. ℉ Cinis althahagi vl' repule sup scabiē
⁊ impetiginē linit̄ ⁊ ꝯfert. Egri. ocu. ℉ Cinis almezeriō
acuit visū. Egri. pec. ℉ Cinis almezeriō ꝯfert squinā
tie ⁊ ꝓpe cū diahirūdis. ¶ De cera. Ca. cxciij.

Cera q̄d est. Dicta ē in ca° de min. Egri. expul.
℉ Addit i coitu ⁊ ꝓuocat. ¶ De capillo algul. Ca. cxciiij.

Capill⁹ algul q̄d est. Est plā-
ta q̄ cū suis eradicat̄ venis ⁊ color ipsi⁹ ē iter ru
bedinē ⁊ nigredinē: ⁊ vene ei⁹ ⁊ supma ei⁹ sunt pla-
na curuata. Nā. ℉ Est calid⁹ ⁊ sicc⁹. Egr. pec. ℉ Mun
dificat pect⁹ ⁊ pulmonē. ¶ De capillis. Ca. cxcv.

Capilli. Nā. ℉ Capilli adusti sunt calefactiui et
exiccatiui fortiter. Decoratio. ℉ Adusti abster
gūt dētes: ⁊ aqua cornuȝ facit nasci capillos. Uul. vl.
℉ Exiccant capilli adusti vlcera humida ⁊ sordida ⁊
tremula fortiter. Egri. capi. ℉ Capilli adusti abster-
gūt dētes. Uenena. ℉ Capilli hoīs cū aceto i modū
emplr̄i ponunt̄ sup morsum canis rabidi.

¶ De casturndar. Cap. cxcvj.

Casturndar q̄d est. Mesangue inq̄t est galange
Nā. ℉ Est calid⁹ ⁊ siccū. Opa. pro. ℉ Est resolu-
tiuum ⁊ liquefactiuum. Egri. expul. ℉ Cōfert colice
⁊ dolori renū. ⁊ augmētū efficit in coitu. ⁊ p̄ncipaliꝫ ꝓprie
tatis eius est in dolore renum.

¶ De cassiafistula. Cap. cxcvij.

Cassiafistula q̄d est. Alia est kebulia. alia egy-
ptia. Electio. ℉ Melior est illa q̄ sumit̄ a canna
⁊ que est splēdidior ⁊ pinguior. ⁊ melior cāna ipsius
est illa que splēdida est ⁊ plana. Natura. ℉ Est equa
lis in caliditate ⁊ frigiditate est ⁊ humida. Opera.
pro. ℉ Est resolutiua lenitiua. Apo. bot. ℉ Confert
apostematibus calidis in visceribus. proprie in gut
ture quando ex ea fit gargarismus cum aqua sola-
tri. ⁊ linitur super apostemata dura: ⁊ confert eis.
Egritu. iunc. ℉ Liniuntur ex ea podagra ⁊ iuncture
dolorose. Egr. pec. ℉ Q̄n dissoluitur manibus in aq̄
coriandri humidi cum spuma psilij. ⁊ deinde fit ex
ea gargarismus confert prefocationi. Egritu. nu-
tri. ℉ Mundificat epar et confert icteritie et dolori
epatis. Egritu. expulsi. ℉ Est lenificatiua ventris et

educit colã adustã et flã et soluit sine nocu et absq mordicatiõe adeo q ipsa ẽ ɔuenies pgnãtib et soluit eas. Permu. Loco ei põit põd. 5. ipsi de terenia bin. et triplũ põderis ipsi carne passe. et octaua põ deris ipsi de turbith. et qñq ponit loco passe liqui ritia vel succ ei. ¶ De carnub. Cap. cccviij.

Carnub. Electio. Melior est illa q est de seemi alnabathia. Nã. Nabathia est vehementio ris siccitatis et fritatis. Opa. pro. Illa q ẽ d seemi ẽ exiccatiua stiptica et silr fruct ei. verũtñ in ipsa est dulcedo et cũ hoc stringit. Et nabathia qdẽ est vehe mẽtioris siccitatis et exiccationis et nõ mordicat. Et nabathia comedit humida et humor ei est grauis malus. Decoratio. Qñ fricant veruce carnub na bathia imatura vehemẽter delet eas oino. Egri. ca pi. Collutio oris ex decoctione ei est bona dolori dẽtiũ. Egri. nut. Illa q est de seemi humida stõ ma la est et nõ digerit. et sicca est tardioris digõnis et de scẽsiõis. Inqt Gal. medulla huius fruct non defert ad regionẽ aliã et aliqñ est bona icteritie. Egri. ex pul. Encatisma in decoctiõe ei factũ ɔfortat anũ: et in ipsa est puocatio et proprie q nutrita est cũ con gelato vue. Et illa de seemi q humida est soluit et sic ca stringit. et cõfert solutioni vẽtris. Et nabathia cõ fert fluxui menstruorum superfluo comesta et suppo sita: et aliqñ est bona dolori ventris pungitiuo et solutioni.

¶ De cubeze. Cap. cccix.

Cubeze qd ẽ. Est spẽs malue. Et dicũt qdã q cu beze ẽ silvestris. Et muluchia est domestica: et cubeze qdẽ est spẽs qda q dr muluchia arborea. et ipsa est altea: et est olus iudaicũ et nõ est lõgũ qn sit spẽs eius et est melior q fit in ipsa. Electio. Silue stris est subtilior et siccior et fortitudo aqitatis dome stice minorat ex vtute ei. Nã. Est frã et humida i pino. dr q domestica est calda et sicca. et hui qdẽ vbi dictor fuit. Paulus. et videt q fuit ei itẽtio ad olus iudaicũ: qm ipm noiat almuluchia. Opa. pro. In ipa est lenificatio et ẽ subtilior q attriplex. et grossior sicla siluestri. et subtilior et siccior: et dr q dõestica ca lefacit parũp et descẽdit velocit ppt hũiditatẽ et visco sitatẽ suã. et ppue cũ almuri. et oleo: et est eqlis dige stiõis et ei hũiditas fz qd dr est grossior humiditate lactuce. Inqt Paulus. et ipsa cõstringit et carminat et resoluit sine mordicatiõe. et videt q ipse voluit per illud olus iudaicũ. Apo. bot. Ipsa cõfert formice et herisipille. et folia siluestris cũ oliuis cõferũt adu stioni ignis Et silr ei decoctio embrocata. Et dõe stica qd ɔfert inceptioni apatis cali et additioni ei Uul. vl. Quãdo masticat cũ sale cruda et ponit sup fistulas cõfert eis et ppue paruis et in oculo Egritu. capi. Fit ex ea emplm vlceribus capitis cũ vrina et cõfert eis valde et masticatur ad cola Egritu. ocli. Qñ masticantur folia eius et administrãtur ex eis cũ pauco sale mundificat fistulas oculi et facit nasci carnẽ. Egri. pec. Folia et flos eius leniũt pectus. et faciũt exuberare lac et sedant tussim euenietẽ a cali tate et siccitate et semẽ est illud qd de ea est melius i remouẽdo aspitatẽ pectoris i alio gutturis. Egritu. nut. Domestica est mala stomaco. et in ipsa est ap tio ep atis. Egri. expul. Flos eius cõfert vlceribus renũ et vesice bibitũ cũ oleo et linitũ. Et semẽ malua chie cõfert rasure et vlceribus intestinoꝝ. et rami cubeze domestice cõferunt intestinis et vesice leniendo naturã et dolorib coꝝ. et illud qñ bibit aqua eo rũ: et fit ex ea syrupus et eius decoctio cõfert durities bus matricis sedẽdo in ea et faciẽdo cũ ea encenẽ in ipsa est virtus puocans vrinã: Et de alcubeze dem siluestri que cũ sole reuertit est que soluit moꝝ morẽ crudũ et colerã. et quãdoq supfluit et soluit educit sanguinẽ. Uenena. Folia ei sedãt punctu ram vespe more empli supposita et ppue cum et similiter bibit semen eius et vomitur semper cõfert morsui rutele.

¶ De chaucho. Cap. cc.

Chauchũ qd est. Dixerũt qdã q in vene. qd dr menure. et dixerũt alij q de ea pua rẽ. et q magna est alguardaione. i. celidonia. Opa. pro. Est quoddã eius genus paruũ calidũ tiuum. Apo. bot. Ponit cum vino super et confert. Uul. vlce. Que parua eradicat Egri. capi. Masticat eius radis et sedat dolorẽ tis. Egri. oculi. Qñ bullit succus eius sup donec ad medietatẽ deueniat acuit visum: et qñ catur pullus hirundinis affert ei mater hãc et reddit ad ipsũ visus: et additur visus eius et hoc nominat hirundina.

¶ De cãderos. Cap.

Canderos qd est. Est triticũ romanũ. Nã. nutrimẽtũ est fridius nutrimẽto tritici et nis nutrimẽti: et est cũ hoc bone digõnis pl mẽti fortis grossi. ¶ De cameleõ. Cap.

Cameleõ. Opera. pro. Non bibit in aliquo administrat exteri et ẽ in sũma abstergẽtiũ rius: et in emplis lenificãtiũ et resoluẽtiũ. Decora. Linit sup morpheã. Uul. vl. Linit super et impetiginẽ: et fit ex eo emplm vlceribus Egri. nut. Dat in potu de radicibus albi sin in vino: et iuuat inde hõs hydropisim. Egri. ex pul. Radices albi interficiũt vmes. Uenena. nigrum est interficit

¶ De charatin. Cap.

Charatin. Nã. Opz fmq existimo q Uul. vl. Ex eo q contritum est fit empl neribus neruorum et non dissoluitur ab dios et est iuuatiuum valde. Egri. capi. Eius deco ctio cum adipe anseris confert dolori aurium distillatur cum oleo super latus diuersuz a dol loroso. Egri. nut. Sanat quando bibitur cum vi no ab icteritia. Egri. expul. Teritur multum tur ad bibendũ cum vino et prouocat vrinam fert lapidi illud etiam.

¶ De cobzhague. Cap.

Cobzhague qd ẽ. Est granũ pub sile cardamo mo qd affert d sclauonia. Nã. Est calidũ cũ in 3°. Opera. pro. Ei vtus est vtus abstergit et subtiliat: et est subtili cardamomo. Egri. nut. Est bonũ stomaco et epati frigidis stomaco q cardamomum et retinet vomitum.

¶ De cauda equi. Cap.

Cauda equi

Cauda equi q̄d est. Est plāta nascēs in locis cō cauis ⁊ in vallib⁹ hñs stipites concauos ad ru bedinē declinātes asperos duros nodosos cum no dis intrātibus ⁊ apud nodos sunt sicut folia squinā minuta spissa ⁊ adheret arbori cui appropinquat deinde generant̄ ex ea extremitates plures sic cau da equi ⁊ habet radicem duram. Natura. ¶ Est frā in primo sicca in secundo. Opa. pro. ¶ Est stiptica et ppter succus eius ⁊ ē vehementis exiccationis sine mordicatiōe ⁊ ē valde iuuatiua ad fluxū sanguinis. Uul. vl. ¶ Cōsolidat vlcera ⁊ vulnera mirabiliter et si in eis sunt nerui cōsolidat ēt. Egri. iunc. ¶ Confor tat eā linit̄: aut fit ex ea emplm attritioni mediū la certor. ⁊ fit ex ea emplm icisis. Egri. nu. ¶ Confert opatib⁹ stōi ⁊ epatis ⁊ hydropisi.

¶ De cantarīdibus. Cap. ccvj.

Cantaris. Natura. Dixerūt q̄dam q̄ ē supfine caliditatis: ⁊ dixerūt alij q̄ est calida ⁊ sicca in 3° sed primum est verius. Opa. pro. ¶ Est acris acu ta putrefactiua adustiua. Decora. ¶ Eradicat verru cas linita. ⁊ fit ex ea ceratū ⁊ linit̄ ex eo albedo vn guis ⁊ cōfert ei ⁊ eradicat vnguē mollificatā velo ci ter qñ fit ex ea emplm ⁊ remouet morpheaz. ⁊ alba ras linita cū aceto ⁊ qñ ex ea trita cū sinapi fit lini mentū facit nasci capillos ⁊ silr qñ coquit̄ cum oleo donec inspissetur. Apo. bot. ¶ Linitur sup apostema ta cācrosa ⁊ resoluit ea. Uul. vl. ¶ Linitur sup sca biem ⁊ impetiginē. Egri. oculi. Inquit fili⁹ Mesau gue. Ipsa incidit vngulā valde. Egri. nu. ¶ Parū de ea puocat vrinam valde adeo q̄ valet ēt hydropisi. Egri. expul. ¶ Parū de ea puocat vrinam valde: et parū de ea ēt adiuuat medicinas puocatiuas ad p uocandū absq̄ nocumento ⁊ prouocat menstrua et facit abortū. Dixerūt q̄dā dat̄ in potu vna earum ei q̄ cōqueritur de vesica sua ⁊ nō cōfert in ea cura ⁊ con fert: ⁊ dant̄ in potu tres tasanagi de ea ⁊ exulcerant vesicā. ¶ Inquit Ga. q̄ ipsa exulcerat vesicā ppter ea q̄: facit mās acutas declinare ad eā a q̄bus cor pus nō euacuatur. cū ppzietate. q̄ est in ipsa.

¶ De cola. Cap. ccvij.

Cola. Natura. ¶ Cola cutium. calida est sicca i p° et cola pisciū minoris ē caliditatis verū ē sic ca. Opa. pro. ¶ Oī cole iest virt⁹ glutinatiua exicca tiua. Decora. ¶ Cola de piscib⁹ ponit̄ i sispasmatib⁹ ⁊ ponit̄ in medicinis albaras ⁊ qñ aduri̇t̄ cola de co rijs ⁊ cola corij vaccini ⁊ lauat̄ stat loco tucie in cu ratione lendinū. Apo. bot. ¶ Cola de corijs linit̄ su per sahafati: ⁊ cōfert vesicis adustiōis: ⁊ silr cola de piscibus. ⁊ cola de corijs vaccinis qñ linit̄ cuz aceto sup impetiginē ⁊ scabiē excoriabilē. cū nō ē vehemē tis profunditatis cōfert: ⁊ qñ linit̄ cuz melle ⁊ aceto super vulnera cōfert eis ⁊ ponitur cola de piscibus in ēplis scabiei vlcerose ⁊ confert. Egri. capi. ¶ Cola de piscib⁹ ponit̄ in emplis vlcerum capitis ⁊ confert. Egri. pec. ¶ Cola. de piscibus datur in potu cū ace to ad sputum sanguinis ⁊ ingredit̄ in sorbitionibus que fiunt ad sputum sanguinis.

¶ Capi. de littera. D.

¶ De digitis citrinis. Cap. ccviij.

Digiti citrini q̄d ē. Ei⁹ figura ē sicut vola man⁹ cōmista ex citrinitate ⁊ albedine. ⁊ est dura in q̄ ē pa rū dlcedīs ⁊ ex ea ē citria cū pua alteratiōe absq̄ al bedine. Nā. Est cala ⁊ sicca i secūdo fere. Opa. pro. ¶ Resoluit supfluitates grossas valde. Decora. ¶ In est ppzietas mūdificandi cutē. Egri. iūc. ¶ Confert membris neruosis ⁊ ipedimētis suis. Egri. capi. Cō fert māie ppuc. Permuta. ¶ Loco eius in iuuamēto manie ponit̄ quātū ipa ēt medietas eius ex hezeria seen cū duab⁹ tertijs ipsius de sod.

¶ De digitis hermetis. Cap. ccix.

Digiti hermetis q̄d ē: flos hermodactili: ⁊ ei⁹ virtus est virtus hermodactili.

¶ De durungi. Cap. ccx.

Durūgi q̄d ē. herba lignea radicalis. cui⁹ q̄ntitas ē nod⁹ pollicis vsq̄ ad extremū vnguis et mi⁹. hñs q̄d ē iteri⁹ albū: ⁊ q̄d ē exteri⁹ cineritiū de clinās ad duritiē ⁊ āguitatē. Nā. ¶ Est calida et sicca i 3°. Opa. pro. ¶ Extēuat vētositates. Egri. pec. ¶ Cō fortat cor ⁊ cōfert tremori ei⁹ valdē. Egri. expl. ¶ Dis soluit vētositates q̄ st̄ in matrice. Uenena. ¶ Cōfert venenis ⁊ pūcture vermiū venenosor ⁊ scorpionuz ⁊ rutele bibita. ⁊ emplo facto ex ea cū ficub⁹. Permu tatio. ¶ Loco ei⁹ ponit̄ zurūbz eq̄le pōdus: aut due tertie pōderis ipsi⁹ de gariofilis.

¶ De darsciscahan. Cap. ccxj.

Darsciscahā q̄d ē. Est arbor grossa hñs spinam grādē q̄ vēditores medicinar sua vnguēta ex periunt̄ ⁊ ē cōposita ex partib⁹ dissimilibus. Cortex nāq̄ ē acut⁹ ⁊ ei⁹ flos ē calid⁹ ⁊ lignū ei⁹ est pōticū i quo ē frigiditas q̄dā: in ipso ēt ē virt⁹ cōposita: ⁊ in ipso ē acuitas ⁊ stipticitas. Acuitate ergo sua calefa cit ⁊ sua stipticitate infrigidat. ¶ Sūt aūt q̄dā q̄ di cūt q̄ ipa ē radix spice idice. sz nō affirmat̄. Electio. ¶ Illa q̄ ē bona ē grauis sub cui⁹ cortice egredit̄ ru beū ad purpureitatē tēdēs bōi odoris ⁊ saporis. sed alba puata odore ē mala. Nā. ¶ Calida ē in p̄mo sic ca in fine secūdi vsq̄ ad tertiū. ⁊ dicit̄ in p̄mo sed ip sa est fortioris siccitatis q̄z illō. q̄dā vo dicūt q̄ ē fri gida. Opa. pro. ¶ In ipsa ē resolutio ⁊ stipticitas. re soluit. n. vētositates ⁊ retinet cursus ⁊ flux⁹ sanguis ⁊ rectificat putrefactionē. Uul. vl. ¶ Cōfert vlceribus ābulatiuis ⁊ putrefactiuis. Egri. iūc. ¶ Cōfert ppzie mollificatiōi neruor. Egri. capi. ¶ Aldarsciscahā est bona fetori narū ⁊ fit ex ea licinium: ⁊ ex decoctiōe ei⁹ collui̇t̄ os pp cola: ⁊ 9seruat dētes ⁊ 9fert valde. Egri. pec. ¶ Aq̄ decoctiōis ei⁹ phibet sputū sanguis ex pectore. Egri. nu. ¶ Cōfert isiatiōi stōi. Egri. expl. ¶ Ei⁹ decoctio 9stringit vētrē ⁊ cōfert isiōni ⁊ difficul tati vrine ⁊ supponit̄ ⁊ exhit fetū: ⁊ puluerizȧt̄ super vlcera caude et testiculorum: ⁊ 9fert duritiei ipsorū: et ābulatiōi eor. Permuta. ¶ Loco ei⁹ ponunt̄ fruct⁹ aliēbut due tertie pōderis ipsi⁹ ⁊ in iuuamento ner uor pōd⁹ ei⁹ de assaro ⁊ medietas eius ponderis d durungi.

¶ De dethin. Cap. ccxij.

Dethin q̄d ē. Est granū silē ordeo ⁊ lōgi⁹ ⁊ stri cti⁹ ⁊ magis solidū amar. Nā. ¶ Inq̄t fili⁹ Me sangue q̄ ē frīn et sani⁹ ē q̄ ipm declinet ad caliditatez et ē siccū i 3°. Opa. pro. ¶ Est stipticū 9stringēs ven trē: et cū eo q̄d ē i ipso de stipticitate 9seruat vinū de dactilis ab acetositate. Apo. bot. ¶ In ipso est lenifi

catio bōa duritiebꝰ. Egri. cap. Est faciēs scotomiam Egri. expl. ℣ Cōstringit ⁊ valde cōfert dolorībꝰ ani. ⁊ mollificatiōi eiꝰ sedēdo ī eiꝰ decoctiōe. Et qñ ex eo ꝯficit pōdꝰ. ʒ. ij. cū oleo ⁊ trāsglutit ꝯfert emorroydibus. Uenena. ℣ Cōfert venenis. Permutaꝰ. ℣ Loco eiꝰ ponunt ī resolōne duritiei dne tertie ponderis sui de lxur ⁊ medietas ponderis ipsiꝰ de abhel. Verūtñ in impregnatiōe nō administret abhel.

¶ De dulb. Cap. ccxij.

Dulb. Nā. ℣ Cortex ⁊ nux eiꝰ sūt vehemētis siccitatis ⁊ ē fridꝰ in pꝰ. Opa. p. ℣ Cortex ⁊ abrasio ipsiꝰ sūt vehemēt; abstersiōis ⁊ desiccatiōis: ⁊ fenibꝰ ē desiccatiuꝰ: scarabei moriunt ex folijs eiꝰ ⁊ abrasiōe eiꝰ: ⁊ cortex eiꝰ ē vehemētis exiccatiōis. Puluis vo folioꝝ eiꝰ ē fenibꝰ ⁊ reliqs desiccatiuꝰ valde ⁊ malus eis. Decora. ℣ In cortice ē vtꝰ abstersiōis ⁊ exiccatiōis: ⁊ quoqꝫ ꝯfert albaras. Apz. bot. Cōferūt folia eiꝰ apatibꝰ flegmaticis: ⁊ apatibꝰ iūcturaꝝ ⁊ genuū. Uul. vl. ℣ Cinis ipsiꝰ ponit sup excoriatiōem et sup vulnera putrida ⁊ sanant: ⁊ cortex eiꝰ coctꝰ cum aceto cōfert adustiōi ignis. Egri. iūc. ℣ Eiꝰ folia dolorībꝰ iūcturaꝝ sūt vtilia ⁊ apatibꝰ calidis ī eis ⁊ ꝓpe gēiculoꝝ. Egri. cap. ℣ Eiꝰ cortex decoctꝰ cū aceto est bonꝰ dolori dētiū ⁊ puluis eiꝰ ē malꝰ auditui ⁊ auri. Egri. ocli. ℣ Puluis folioꝝ eiꝰ nocet oculo. Uerꝫ ipsiꝰ folia hūida cū lauant ⁊ decoquunt: ⁊ fit ex eis emplm retinēt fluxū ab oculo ⁊ ꝯferūt inflōni ⁊ obthalmie. Egri. pec. ℣ Puluis eiꝰ nociuꝰ ē pulmoni ⁊ voci. Uenena. ℣ Fructꝰ eiꝰ recēs cū vino cōfert puncture aīaliū venenosoꝝ. Et ex nuce eiꝰ cū adipe fit emplm pūcture ⁊ morsui. ⁊ iā qdē diximꝰ qꝫ ipse ē venenum scarabeis. ⁊ scarabei moriunt ex folijs eiꝰ ⁊ ex corticibus eius.

¶ De demest. Cap. ccxiiij.

Demest qd ē. Est arbor lauri ⁊ eiꝰ grana administrant ⁊ folia. sꝫ grana sūt meliora ⁊ fortiora eis q̄ sūt ī ipsa. Deīn cortex radicis ð cꝰ opibꝰ aliqd dicemꝰ h: sꝫ cōplemētū eoꝝ erit ī caplo ð gara: vbi loqmur de lauro. Nā. ℣ Est ca. ī 3° sicca. ī 2°. Egri. iunc. Est bōa mollificatiōi neruoꝝ ⁊ paralysi ⁊ torture. Egritu. cap. ℣ Qð ex ea tritū ē bonū ē sternutatiōi. Egri. nu. ℣ Cōfert apatibꝰ epatis ⁊ splēis. Egri. expul. ℣ Cōfert colicis.

¶ De deuser. Cap. ccxv.

Deuser vl dumdser qd ē. Est herba cꝰ folia sūt similia folijs tritici: sꝫ sūt leniora: ⁊ fructꝰ eiꝰ hūt velamina duo aut tria: ⁊ sup ipa sūt qdā silia pilis. et sumit succꝰ eiꝰ ⁊ seruat ⁊ ē melior herba. Nā. ℣ Calida ē ī pꝰ sicca ī 2°. Opa. p. ℣ In ea sūt exiccatio ⁊ resolutio. Apo. bot. ℣ Lenit apata q̄ indurari īcipiūt ⁊ prohibet ipoꝝ duritiē. Decora. ℣ De ꝓprietatibꝰ ē vt deleat alopitiā. Egri. ocli. ℣ Cōfert algarab.

¶ De dirdar. Cap. ccxvj.

Dirdar qd ē. Est arbor cimicum ex q̄ egrediunt capita iflata sic̄ granata ī qbꝰ ē hūiditas q̄ fiunt cimices. Cū. n. apiūt egrediunt cimices. et eiꝰ folia comedūt viridia sic̄ olera. Opa. p. In ipa sūt stipticitas ⁊ abstersio ⁊ cortex ē stipticꝰ. ⁊ radix ē ei ꝓpinq̄. Decora. Hūiditas capitū eiꝰ abstergit faciē. ⁊ cortex eiꝰ cū aceto cū adhuc ē hūidum abstergit albaras. Ul. vl. ℣ Inuoluit cortex eiꝰ sic̄ ligamētū sup pcussiones: ⁊ vulnera: ⁊ ꝯsolidat ea: ⁊ silr folia eiꝰ ⁊ cortex ⁊ flos ipiꝰ ꝯueniūt vulneribꝰ: et silr illð qð cadit ð [...] tice eiꝰ. ⁊ res q̄ ex ea cadit sic̄ farina ꝓhibet am[...] tionē vlceri fraudulēti ⁊ ꝓpe cū eqli pōdere [...] so ꝯfecta cū decocto. Egri. iūc. ℣ Ex decoctiōe [...] et folioꝝ ipiꝰ ēbrocant ossa fracta. Egri. expl. ℣ [...] ex eiꝰ cortice grosso bibit aureus cū decocto [...] frigida expellit flegma.

¶ De deindar. Cap. [...]

Deindar qd ē. Est ex gñe abhel q̄ dr [...] eiꝰ lignū silat ligno zurūbet. In quo ē [...] pua. ⁊ ferū. deindar ē eiꝰ lac qð ē calidū acuti [...] sitim. Nā. ℣ Eiꝰ siccitas est in tertio maior calid[...] eiꝰ. Opa. p. ℣ In eiꝰ lacte ē acuitas adherēs ⁊ [...] eiꝰ ē stipticitas. Egri. iūc. ℣ Bona ē mollificati[...] uorū ⁊ paralysi ⁊ torture vltie: ⁊ neqꝫ ē aliqd [...] Egri. capi. ℣ Cōfert apatibꝰ frigidis ī cerebro et [...] plesie et epilepsie. Egri. nu. ℣ Lac eiꝰ facit [...] expul. ℣ Frāgit lapidē renū et vesice et [...] et remouet mollificationē ani sedēdo ī eiꝰ decoctiō[...]

¶ De dauco. Cap. [...]

Daucꝰ qd ē. Est semē daucie siluestris [...] vo eē eiꝰ dicet ī caplo daucie siluestris. Nātura. ℣ Calidꝰ in 3° siccꝰ ī pnꝰ eiꝰ. Opa. p. ℣ [...] valde. Egri. expl. ℣ Prouocat vrinā et menstrua.

¶ De dende. Cap. [...]

Dende qd ē. Que ē sceni ex ea ē sic̄ [...] trie ē silis alzerna: rubeo [...] pcta [...] da ē minor alsceni et maior alsetrie. eiꝰ medulla [...] neritia declinās ad citrinitatē: et de ꝓprietate eiꝰ [...] ipsiꝰ medulla minorat cū tpe dōec ꝯsumat. In [...] vo sua magis remanet. Electio. ℣ Alsceni melior [...] fortior ⁊ ida alsetrie ē mala tarde opantis: faciens turbationē ⁊ dolorē ꝓpe stomachū: ⁊ oꝫ vt excorticet [...] cū ferro et nō tāgat labia qm ipsa dlet eoꝝ [...] facit q̄si albaras: et cū excorticat egrediēs et [...] eiꝰ lingua pua prima medietati gñi. oꝫ ē vt [...] illa ligua et accipiat medulla. Nā. ℣ Est cala valde. Decora. ℣ Cūatio facta deinde mixta cū eo qð ꝑtinet ꝯseruat nigredinē capilloꝝ. Egri. expl. ℣ [...] uit. cū superfluitate: et potio q̄ dāt eiꝰ ē [...] soluēdo n̄ educit nisi hūiditates et melā et flegma q̄ sūt ī iūcturis: neqꝫ bibit nisi ī regiōe frida et [...] bitur sola: qñqꝫ vo ꝓsumit aliqs dās ad bibēdū [...] ea q̄ ꝓparata est duos danich. s. ei q̄ ē fortis [...] nis tolerās fluxū. Opꝫ ē vt terat et ꝑmisceat cū [...] scenegi et aliquāto croco. Et si misceat cum medicinis solutiuis nō oꝫ vt cū eis misceat opiū neqꝫ [...] medicina. imo oꝫ vt misceat cū tali q̄lis ē [...] lac ficus et succus absinthij et semen [...] quintis diebus.

¶ De dinalaguadi. Cap. [...]

Dinalaguadi qd ē. Est plāta albasce et [...] et dicemꝰ ipm in capitulo de. ʒ.

¶ De duragi. Cap. [...]

Duragi qd ē. Nota ē. caro eius est melior [...] pulloꝝ et alfaguahir et magis tempata [...] rilior et siccior carne atadrogi et minoris caliditatis q̄ ipsa. Egri. capi. ℣ Caro duragi in cerebro et intellectu augmētū efficit. Egri. expul. Caro [...] gi auget sperma et coitum.

¶ De chichisa. Cap. [...]

DEchichisa q̄d est. Cortex indus stiptic⁹ valde. Opa. pro. ꝼ Est stiptic⁹. Egri. pec. ꝼ Bonus est sputo sanguinis ex pectore ⁊ pleuresi ⁊ clarificat vocem. Egri. expul. ꝼ Confert vlceribus intestinorū.

¶ De durusatario. Capi. ccxxiij.

DUrusatario q̄d est. Res q̄ voluit sup arborem antiq̄ q̄ fert glādes. ⁊ filio ē asarach: in ioz tn̄ ea ⁊ min⁹ frustulosa: ⁊ hz radicē itextā vt rete i q̄ est dulcedo cū acuitate ⁊ amaritudo ⁊ stipticitas cū ꝟtute putrefactiua. Natu. ꝼ Est cala forte hn̄s calitatē ⁊ siccitatē. Decora. ꝼ Subtiliat capillos ⁊ abradit eos: ⁊ dlet eos pp̄ suā putrefactōez ⁊ acuitatē. Egri. iūc. ꝼ Cōfert palysi ⁊ torture. De dragāto. ccxxiiij.

DRagātuz q̄d ē. Est gūma dclinās. Natu. ꝼ Est frigidū ad siccitatē abeuset. Opa. pro. ꝼ Eius virtus est sicut ꝟtus gūmi: ⁊ in ipso est exiccatio pauca que est sicut illa q̄ est in gūmi. Egri. oculi. ꝼ Ponitur in alcofol eo modo quo ponitur gumi.

¶ De dracone marino. Cap. ccxxv.

DRaco marinus. Opa. pro. ꝼ Inq̄t Gal. scindit ⁊ ponitur sup morsum suū ⁊ confert.

¶ De dhab. Cap. ccxxvi.

Dhab vel daham q̄d est: dhab aliō ē a lacerto iuento in regiōe nr̄a: c̄puus sit ei silio: ⁊ hēat dispōnes ⁊ ꝟtutes ei ꝓrias: et aldhab q̄d raro est nisi in regionibus arabū. Decora. ꝼ Linit stercus eius sup pānū ⁊ lentigines ⁊ et cōfert. Egri. ocli. ꝼ Stercus ei⁹ cōfert albugini oculi: ⁊ cōfert descēsioni aq̄.

¶ De dhoboha. Cap. ccxxvij.

Dhoboha iā dixim⁹ in ca⁰ d. li. sūma iuuamēti ipsius q̄d facit ē in podagra et dolore iūctura rū. ¶ De lr̄a. E. ¶ De emblico. Cap. ccxxviij.

EMblic⁹ q̄d ē. Est not⁹. ⁊ est debilioꝛ mirabo. nutritis. ⁊ est i coꝝ seiunita. cūq̄ i lacte infunditur nolat sirebilē. Natu. ꝼ Apd iudeū est calus ⁊ apud plures alioꝝ ē frigid⁹ in 3⁰. ⁊ apd sarelz idū i ipo est calefactio: ⁊ forsitā ꝟitas est q̄ ipse sicc⁹ ē paꝝ hn̄s frigiditatis. Opa. pro. ꝼ Extinguit calitatē sanguis. Decora. ꝼ Fortes efficit radices capillorum ⁊ denigrat capillos. Egri. iunct. ꝼ Confert neruis valde. Egri. oculi. ꝼ Confortat oculum. Egri. pec. ꝼ Confortat cor et subtiliat ipsum et intellectui prebet augmentum. Egri. nut. ꝼ Confortat stōm et pparat ipsum. sedat sitim et vomituz: et facit appetitum cibi. Egri. expul. ꝼ Confortat anum et excitat coitum: et apud quosdā in stringit ventrem. Veꝝ q̄d ex ipo nutritum est lenit ventrem absq̄ labore et ꝯfert emoroydibus ⁊ soluit flegma ⁊ melancoliam.

¶ De epithimo. Cap. ccxxix.

EPithimū q̄d ē. Est semē ⁊ flos ⁊ stipites pul cōfracti. ⁊ est acutuz cal'm pūgitiui saporis. semina hn̄s rubea cui⁹ plāte ꝟt⁹ ē sic ꝟt⁹ ahasce. vel alhasce. veꝝ tn̄ ahasce est debilioꝛ eo: ⁊ dr̄ q̄ ē de ghe alhasce. Elec. ꝼ Q̄d ex eo bonū ē: ē cretēse ⁊ hierosolymitanū ⁊ ē dcliue ad rubedinē: ⁊ q̄d ē vehemēti⁹ rubeū ⁊ acutioꝛ odoꝛ ē meli⁹. Et meli⁹ ē illō q̄d affertur d insula crete. ⁊ affert̄ ēt ex hort' dom⁹ scte hierlz ⁊ ex aliis vicis sibi: sz rubedo pīmi ē fortioꝛ ⁊ silat̄ sei cuscute. Natu. ꝼ Est cal'm ⁊ siccū in 3⁰. sz Ga. ⁊ dixit humai q̄ est calz i 3⁰ siccū i fine pīmi. Opa. pro. ꝼ Sedat isatiōez ⁊ ꝯducit ꝯsistētib⁹ ⁊ renib⁹ ⁊ remouet egritudies opilationuz. Egr. iun. ꝼ Cōfert spasmo. Egr. cap. ꝼ Cōfert melie ⁊ epilepsie. Egr. nu. ꝼ Cōturbat eos in quoꝝ cōplonib⁹ colera rubea vicit ⁊ facit eis nauseā ⁊ ē ex eis q̄ sitire faciunt. Egri. expl. ꝼ Potio epithimi sit. iiij. aur. bibat cū melle ⁊ sale ⁊ soluēdo educit meliam fortit̄ ⁊ educit flegma. ¶ Quidā ꝟo dixerunt q̄d ex eo bibit̄ sit vsq̄ ad. ʒ. ij. ⁊ decoctuz sit vsq̄ ad. iiij. aur. ⁊ opꝫ vt voluat̄ q̄d ex eo bibit̄ cum oleo amigdalino. ⁊ nō oꝫ vt in dcoquēdo ipꝫ multū elaboret̄. ¶ De ebeno. Ca. ccxxx.

EBen⁹ q̄d ē. Est nota. Electio. ꝼ Que ex ea melioꝛ ē: ē nigra eq̄lis i q̄ n̄ sūt liee. ⁊ silat̄ i suo tactu cornu tornatilis ⁊ valde ꝯpacta ⁊ solida i c⁹ sapore ē mordicatio: ⁊ cū pōit̄ sup carbonē odorat̄ ex eo odoꝛ bon⁹ acut⁹. Nā. ꝼ Cala ē ⁊ sicca i 2⁰. Et existimāt q̄dā q̄ ipsa cuz calitate extiguit calitatē sanguinis. Opa. pro. ꝼ Fricat̄ i aq̄ sic ples lapiduz ⁊ ē subtiliatiua ⁊ abstersiua. Egri. oculi. ꝼ Abstergit pānum oculi ⁊ albuginē: ⁊ ex ipi⁹ fricatiōe fiunt collyria: et fit ex ea alcofol ad medicias oculi ꝓpt̄ vehemētiam ꝯueniētie ei⁹. ⁊ cuz adurit̄ ei⁹ serratura sup sartaginē: deiñ abluit̄ ꝯfert vlcerib⁹ ātiq̄s ⁊ obthalmie sicce ⁊ scabiei ocli. Egri. expl. ꝼ Dixit alcāzi q̄ ipsa frāgit lapidē i renib⁹ ⁊ dr̄ q̄ i ipa ē resolo isiatiōis vētris.

¶ De eruca. Ca. ccxxxi.

ERuca q̄d ē. Ex ea alia ē siluestris: ⁊ alia hortulana. Semē autē eruce ē illō q̄d i dcoctiōe ponit̄ loco sinapis. Natu. ꝼ Calida ē i scd̄o sicca in primo ⁊ i humida q̄d ē hūiditas i pīmo. Opa. pro. ꝼ Est apertiua leniua. Deco. ꝼ Aq̄ eruce cuz felle vaccino vestigia vlceꝝ ꝯfert ⁊ semē ei⁹ aut aq̄ ipi⁹ cuz melle lentiginib⁹. Egr. ca. ꝼ Fac̄ sodā ⁊ ꝓpē si comedat̄ sola. lactuca ꝟo remouet nocumētuz ab eo. ⁊ silr̄ ēdiuia ⁊ portulaca. Egri. pec. ꝼ Fac̄ lac abundare. Egr. nu. ꝼ In ipa est digō cibi. Egri. expul. ꝼ Siluestris facit abundare vrinā virge mouens coituz: ⁊ faciens erectionem ⁊ ꝓpē semen ei⁹. Venena. ꝼ Q̄n comedit̄ et bibit̄ post eā vinum odoriferū est tyriaca morsui mustelle. ¶ De elbuc. Ca. ccxxxij.

ELbuc q̄d ē. Est vizbuc: ⁊ est subtilioꝛ q̄ izacula. Nā. ꝼ Cala est in pīmo sicca in scd̄o. Opa. pro. ꝼ Est subtilis. Egri. nu. ꝼ Cōfortat epar ⁊ stōz frā: et digerit cibum. ¶ De endiuia. Cap. ccxxxiij.

ENdiuia q̄d est. Alia est siluestris: et alia hortulana: et est duaꝝ specieꝝ. hn̄s lata folia. et hn̄s stricta folia. et ipa pcedit cursu lactuce. verūtn̄ sicut dixerunt est minoꝛ ea in suis opatiōib⁹: apud me ꝟo āvicēna vincunt eā in opando et in ꝓstādo iuuamētum opilatiōi epat̄. c̄puis minoret̄ ab ea in extinguendo et ꝯfortādo. Electio. ꝼ Magis iuuatiua ex eis epati est q̄ est magis amara. Nā. ꝼ Endiuia frā est i pīmo ⁊ siccitas sicce est in pīmo et humiditas humide est i fine pīmi. et hortulana q̄dē est frigidioꝛ et humidioꝛ et ei⁹ q̄dem amaritudo in estate fit fortis et declinat ad puam caliditatem q̄ nō efficit impressionez. Siluestris ꝟo est minoris humiditatis: et est taraxacō. Opera. pro. ꝼ Aperit opilationes viscerum et venarum. et in ipsa q̄dem est stipticitas aliquātula: sz nō est vehemens: et eius aqua cum cerusa et aceto est

mirabile epithima in ifrãndo illõ cuꝰ ifrãtio q̃rit. Egri.iunc. F Fit ex ea emplm̃ podagre. Egri.oculi. F Confert obthalmie cal'e. et lac q̃dẽ endiuie silue-stris abstergit albuginẽ oculi. Egri.pec. F Fit ex ea cum farina ordei emplm̃ tremori cordis et cõfortat cor. Et qñ dissoluit cassia fistula in aq̃ eiꝰ et ex ea fit gargarismꝰ cõfert apatibꝰ gutturis. Egri.nut. F Se-dat nauseã excitationẽ cole. Et ꝯfortat stõm. Et est de melioribꝰ medicis stõi cuiꝰ ꝯplo est cal'a. et silue-stris q̃dez est melior stõ q̃ hortulana. et dr̃ q̄ ẽ ꝯue-niẽs emplm̃ opilatiõi epat q̃cũq mõ sit. Calide q̃dẽ est vehemẽter ꝯueniẽs. et nõ est nocumẽtũ ipsiꝰ: fride no cumẽtũ reliq̃rũ spẽꝝ oleꝝ frigidoꝝ. Egri.expul. F Qñ comedit cũ aceto strigit ventrez ꝓpe siluestrẽ. Febres. F Cõfert q̃rtane ⁊ febribꝰ frigidis. Uenena F Qñ ponitur emplm̃ cũ radice sua sup puncturaz scorpiõis ⁊ s̃miũ paruoꝝ venenosoꝝ: ⁊ vespe et ser-pentis guasse vab:as confert. et silr̃ cum sanich.

De epate. Cap. cccxxiiij.

Epar. Opa.pro. F Humor gñatus ab epatibus est grossus. Et sanꝰ ex eis est epar anatis pin-guis ⁊ gallinarũ pinguiũ. Egri.capi. F Epar capra-rũ et ꝓpe hircoꝝ detegit esse epileptici. et qñ epile-pticꝰ ipm̃ comedit icurrit epilepsiã. Epar stellionis sup molares corrosos positũ sedat dolores eorum. Egri.oculi. F Aq̃ epatis caprini ꝯfert panno come-sta et in alcosol posita. et inclinatio sup vaporez eiꝰ. Egri.nut. F Epar adhib ꝯfert doloribꝰ epatis olbꝰ. Inq̃t Gal. Ego q̃õ posui ipm̃ i medicamẽto eupato-rij. et nõ repi ipm̃ augẽ iuuamẽtum vltra illud qõ ex eo solet ꝓuenire. F Amplꝰ epar est tardi icessus in venis nisi epar anatꝭ pīguis. Uenena. F Epar canis rabidi si detr̃ in potu morso ab ipo ꝯfert. ⁊ iã dictum est qõ ipm̃ ꝓhibet metũ aque. et iã vixerũt ꝑ illõ q̃-dam eoꝝ et fuerunt curati etiã curationibus alijs.

De ere. Ca. cccxxv.

Es q̃d est. Es aliõ est rubeũ ad citrinitatem de-clinãs. et ẽ alcabruſi qõ ẽ meliꝰ. et aliõ ẽ rubeũ clarũ. et aliõ rubeũ ad nigredinez declinãs: et ẽ ge-nus eris qõ dr̃ talacõ. Et es q̃dẽ adustũ ẽ acre i q̃ ẽt est stipticitas. Cũq abluit ẽ medicamẽ bonũ ad si-gillãdũ i corpibꝰ lenibꝰ et sine ablutiõe ẽ meliꝰ. Ele-ctio. F Flos eris subtiliꝰ ẽ ipso. Natu. F Calidus est siccus in tertio. Opa.pro. F In ere adusto est stipti-citas ⁊ acuitas et ꝯsolidatio. et ex eis q̃ de ipo dñr ẽ q̄ si cum forpicibꝰ ꝟ talacõ fiat pilloꝝ euulsio ꝓhi-bet ortũ eoꝝ. Decora. F Denigrat capillos. Uul. vl. F Ipm̃ ꝯsolidat vlcera maligna ãbulatiua: et ꝓ-hibet ea ab ambulatiõe. et corrodit carnẽ augmẽta-tã. et ablutũ ꝯsolidat vulnera. et dr̃ q̄ si linit cum mel-le ꝯueniẽs est vlceribꝰ duris adustis i corpibꝰ durꝭ. Egri.oculi. F Acuit visũ et ꝯfert duritiei palpebra-rũ. Egri.expul. F Soluit aquã citrinam qñ bibit cũ melle. et si ex eo liniat palatũ excitat vomitũ. et po-tio q̃dẽ eiꝰ sit aure .i. ꝫ. et ẽbit aquositatẽ absq no-cumẽto. Uenena. F Oportet q̃dẽ vt caueat vsus de-mittẽdi i eo illõ in quo ẽ salsedo. et amaritudo aut pinguedo sicut sunt olea et carnes: aut acetositas aut dulcedo in vasibus eris et bibẽdi ex eis ip̃a eñ trãsmittũt ꝓculdubio ziniari ⁊ ziniar est venenum.

De euforbio. Cap. cccxxvi.

Euforbiũ q̃d ẽ. Est gũmi cal'm cuiꝰ ꝟtus alterat post tres aut q̃tuor annos. et qõ antiq̃at ten-dit ad palliditatẽ et citrinitatẽ ⁊ nõ dissoluit in ole-nisi cũ difficultate: ⁊ recẽs ẽ ecõtrario illiꝰ: ꝫ dicunt q̃dã seruat ꝟtutẽ suã qñ ponit cũ fabis excorticatis in vase. Electio. F Qõ de eo bonũ ẽ recẽs ẽ clarũ ci-trinũ ad pallorẽ declinãs acuti odoris vehementis acredis. Aliõ ꝟo ab hꝰ ẽ adulteratũ cũ sarcocolla et gũmi. Opa.pro. F Est abstersiuũ et hꝫ ꝟtutẽ subtili adustiuã abstersiuã. ⁊ qõ ẽ recẽs ẽ vehemẽtioris c-lefactiõis q̃ assa. cũ tñ nõ sit gũma sicut assa in cale-factiõe sua. Egri.iunc. F Miscet cũ q̃busdã pendis factis cũ spẽbꝰ q̃ sunt sicut piper et cinamomũ et silia et cõfert sciatice ⁊ eijcit cortices ossiũ in die vna ve-rũ opꝫ vt muniat caro q̃ ẽ i circuitu ossiũ cũ cerato ⁊-pefactio i vnguẽto: et cõprimẽdo iũgit et eo paralisis et stupor: et ꝯfert valõ. Egri.oculi. F Qñ ex eo fit col-liriũ ẽ abstersiuũ: ꝫ ꝑdurat eiꝰ mordicatio tota die ꝑp hoc miscet cũ melle et reliq̃s collirijs. Egri.nut. F Cõfert aq̃ citrine et frigori renũ et ꝯfert hidropisi a-licã: ⁊ potio de eo cũ q̃busdã seminibꝰ boni odoris ⁊ aq̃ mellis ẽ triũ anulasat: dixit alcãzi q̄ corrũpit o-rificis vehemẽter: adeo vt ꝓhibeat medicinas abhor-tũ faciẽtes eijcere fetũ. Egri.expul. F Soluẽdo edu-cit flegma viscosum retentũ in vtrisq anchis et dor-so et intestis ſm q̄ dixerũt: Uenena. F Dixerunt q̃-dã q̄ si illius quẽ aliq̃s ꝟmiũ venenosoꝝ pupugit cutis capitis scindat: et q̄ eã sequit vsq quo cranei appareat et ponat in ea hoc gũmi tritũ et suat ñ ad-uenit ei nocumẽtũ illiꝰ. et ẽt interficiunt tres .ꝫ. eius in diebus tribꝰ exulcerãdo stõm et itestina.

De equo. Cap. cccxxvii.

Equus. Opa.pro. F Facit stercus eius opera-tionem stercoris asini. Apo.bot. F Coitum pal-li si aduratur et liniatur ex eo cum aqua super be-thoꝛ infrigidat ea. Egr.cap. F Dr̃ q̄ addinões q̃ sunt in genu eq̃ qñ terunt et bibunt cuz aceto sana-sodã. Egri.expl. F Coagulũ eq̃ ꝓpe ꝯueniẽs ẽ fluxui antiq̃ ⁊ vlceribꝰ visceꝝ ⁊ fluxui ꝓpe.

De erugine ferri. Cap. cccxxviii.

Erugo ferri. Opa.pro. F In ipa est frigiditas et stipticitas. Egri.expul. F Confert fluxui partu-rientium.

De ericio. Cap. cccxxix.

Ericius q̃d est. Siluestris est notus. ⁊ marinus est adulali habens spinas sagittales prope-quas nature siluestris vel terreni. Ille vero qui dr̃ marinus est species piscium habentium ostracum. Opa.pro. F Eius adeps prohibet effusiones mate-rierũ ad viscera. et silr̃ eiꝰ epar. et in cinere q̃õ terreni ⁊ marini sunt abstersio et resolo et acuitas et cnta-tio. Decora. F Qõ de ericio terreno salitum est cõ-fert elephãtie: et caro eiꝰ q̃ terrenus ẽ cõfert lepre et illud ꝓpter vehemẽtiã resolutionis et exsiccationis quod adustum ẽ de cute ericij confert alopicie mix-tum cum pice in alio. cũ olo. Apo.bot. F Cutis eri-marini ponit i medicinis scabiei: ⁊ caro eiꝰ ꝯfert val-de scrofulis. Uul.vl. F Cutis eius confert vlce-ribus sordidis: et mundificat carnem additam: ⁊ ca-ro eius cõfert scrofulis valde et nodis ꝑuis ⁊ duris

Egri.iñc. Caro terreni salita ꝯfert paralysi ⁊ spasmo ⁊ egritudinib⁹ neruoꝝ olbus ⁊ elephantie. Egri.pec. F Caro ericij ꝯfert extenuatiõi. Egri.nu. F Confert malitie cõplonis. ⁊ qđ de eo salitũ ẽ cũ oxymelle cõfert dolori renũ ⁊ est bonũ hydropisi: ⁊ similiter ei⁹ epar exiccatũ i sole sup pãnũ. Egri expl. F Erici⁹ terrenus ẽ bon⁹ stõ ⁊ lenit vẽtrẽ ⁊ ꝓuocat. Et caro ericij terreni saliti cũ oxymelle ꝯfert dolori renũ. Et caro ericij terreni ꝯfert ei qui mingit i lecto de pueris adeo q̃ assiduatio comestionis ei⁹ fortasse faciet vt vrina cũ difficultate egrediat᷑. Febres. F Cõfert caro eius q̃ terren⁹ ẽ febrib⁹ antiq̃s. Uenena. F Ericij caro cõfert morsui vermiũ venenosorũ.

¶ De enula. Cap. ccxl.

Enula q̃d ẽ. Ei⁹ q̃dã ẽ hortulana: ⁊ est q̃dã non hortulana ⁊ ẽ spẽs ei⁹ cui⁹ folia st ab vno palmo vsq̃ ad cubitũ vnũ expãsa sup terrã sic serpillũ ⁊ folia lẽt. Et qđ i ipa magis ẽ iuuatiuũ ẽ radix eius. Electio. Uirt⁹ sirupi ei⁹ ẽ fortis in opõnib⁹ suis: ⁊ melior nutritura ei⁹ ẽ cũ aceto fracte caliditatis. Nã. Est calida ⁊ sicca i 2°. ⁊ in ipsa ẽ hũiditas supflua. ⁊ ꝑpter illõ nõ calefacit corp⁹ statim cũ ei occurrit. Opa. p. F Cõfert oib⁹ lesionib⁹ ⁊ dolorib⁹ frigidis ⁊ cõmotionib⁹ vẽtositatũ ⁊ inflatiõi. Et i ipsa ẽ ṽtus rubificatiua: ⁊ ẽ in ea abstersio vltima. Egri.iũc. F Cõfert sciatice ⁊ dolori iũcturaꝝ ⁊ emplm fcm̃ ex radice ei⁹ ⁊ ex folijs ipsi⁹ ꝯfert dolorib⁹ frigidis et ꝯtusioni lacertorum. Egri.capi. F Facit sodã. verũtñ soluit emigraneã flegmaticã ⁊ ꝑpe ẽbrocata. Egri.pec. F Adiuuat ad expuẽdum deglutita cũ melle ⁊ ẽ bõe opõ nis qñ admiscet᷑ cũ electuarijs mũdificãtib⁹ pectus Et ẽ ex eis q̃ letificãt ⁊ cõfortant cor: ⁊ qñq̃ fit ex ea vinũ hoc mõ. Sumũt᷑ de ea auř. l. ⁊ ponunt᷑ i. vi. anu lusatmusti ⁊ bibit᷑ post tres mẽses: ⁊ mũdificat pectus ⁊ pulmonẽ. Egri.expul. F Decoctio radicis ei⁹ ꝓuocat vtrũq̃ ⁊ ꝑpe sirupus eius. Et q̃ assuete vtit᷑ enula nõ idiget vt mĩgat oi hora. Uenena. F Confert morsui venenosoꝝ ãīaliũ ⁊ ꝑprie egyptia.

¶ De ematice. Cap. ccxli.

Emaítes q̃d est. qñq̃ inueni᷑ in mineris. ⁊ qñq̃ subtiliant᷑ aliq̃ i adurẽdo magnetẽ. ⁊ qđ ꝓuenit inde est ematites in opationibus suis. Electio. Melior alscedenigi ẽ ille q̃ est velociter frãgibilis eq̃lis duritiei cui nõ admiscet᷑ sordes ⁊ in quo sunt vene. Nã. F Nõ ablutus est calidus i pmo sicc⁹ in scđo: et ablut⁹ est frigidus ad 2ᵐ pp ablutionez sicc⁹ in 3°. Opa. p. F In ipso est stipticitas vehemẽs ⁊ apparet qñ fricat᷑ i aq̃ donec i ipa resoluat᷑ eius sordities. Et ei⁹ ṽtus ẽ ꝓhibẽs ⁊ i ipo ẽ calefactio q̃dã ⁊ subtiliatio ⁊ exiccatio vitia ⁊ dixerũt q̃dam q̃ ipse ẽ i ṽtute marchasite. sz ẽ siccior ⁊ minoris caliditatis propter subtiliatione ⁊ abstersionẽ. Ul. vl. F Administrat᷑ sic pulueriza t᷑ ⁊ aspgitur sup carnẽ additã ⁊ extẽuat eã. Egri.oculi. F Abstergit vlcera oculi ⁊ ꝯsolidat ea qñ administrat᷑ cũ albugine oui. Et qñq̃ ꝯfert sol⁹ asperitati palpebraꝝ: ⁊ si fuerit illic aspa calin abluatur pul⁹ cũ aq̃: deinde ispisset᷑ gradatim: aut spargat᷑ sic puluis sup carnẽ additã et qñq̃ ꝯfert vlcerib⁹ oculi sol⁹. Egri.expl. F Dat᷑ i potu cũ vino ad difficultatẽ vrine ⁊ ad fluxũ mẽstruoꝝ. Et i ematite ẽ ꝓpetas rectificãdi gonorreã.

¶ De ellleboro. Ca. ccxlij.

Ellebor⁹ q̃d ẽ. Ille q̃ niger ẽ est frustra. aľs hz folia scisa: ⁊ ei⁹ acuitas ẽ fortior acuitate albi: ⁊ illi q̃ ipm colligũt seruant᷑ ab ei⁹ nocumẽto cõmedẽdo allea ⁊ bibẽdo vinũ: ⁊ folia q̃dẽ plãte ei⁹ st silia plus folijs alchulb: sz st vehemẽtioris nigredinis q̃ ipa: ⁊ hz ei⁹ breue ad purpureitatẽ declinãs ⁊ ei⁹ figura ẽ sic figura racẽi: ⁊ i ipa ẽ fruct⁹ ⁊ hz venas subtiles nigras ex cuiusq̃: q̃rũ radice sic duo capita cepaꝝ egrediunt᷑: ⁊ qđ de ea administrat᷑ st vene iste ⁊ orit᷑ i siccis. Electio. F Melior ẽ ille q̃ ẽ medi⁹ int᷑ veterẽ ⁊ nouũ ⁊ grossuz ⁊ extẽuatũ hñs colorẽ cineritiũ velocit᷑ frãgibil: ñ põderosus icui⁹ vacuitate ẽ q̃dã sil'e tele aranee saporẽ hñs acutũ ⁊ mordicãs liguã ⁊ bonũ qđ de eo administrat᷑ ẽ vt assumat᷑ lignũ puz qđ ẽ apđ radicẽ ei⁹ ⁊ ifundat᷑ i pua aq̃ ⁊ excorticet᷑ ⁊ assumant᷑ cortices illi ⁊ exiccent᷑ i vmbra ⁊ administret᷑ triti ⁊ cribellati. ⁊ potio ei⁹ sit tres kerimet: ⁊ meli⁹ ẽ vt i potu det᷑ cũ petroselino ⁊ dauco: ⁊ qñz dat᷑ ex eo vsq̃ ad auř. ij. Nã. F Calid⁹ ẽ ⁊ sicc⁹ vsq̃ ad 2ᵐ. Opa pro. F Est resolutiu⁹ subtiliatiu⁹: ⁊ ẽ fortis abstersionis adeo q̃ corrodit carnẽ mortuã: ⁊ qñ nascit᷑ apud radicẽ vitis fit virt⁹ vini ei⁹ solutiua. Et de ꝓpetatibus q̃dẽ ellebori ẽ q̃ ipe pmutat corp⁹ a sua cõplone ⁊ fac ipz ꝯplonẽ bonã iuuenilẽ acq̃ret: ⁊ multi st q̃ ellleboꝝ albũ sumũt ad vomẽdũ ⁊ ñ fac vomet ⁊ ñ soluit sz fac illõ qđ fac vomit⁹ ⁊ solutio: et ꝯueniẽtia ei⁹ ad viros ⁊ viragines mulieres ⁊ fortiores et adolescẽtes et eos qui hñt carnes teneras in corpore. et multitudinẽ sanguinis ẽ plurima. et nõ est cõueniẽs castratis neq̃ mollib⁹: et ipe q̃dẽ ẽ cõueniẽs in martio. deinde in septẽbri. verũtñ oz vt añ ipm ꝑcedant tres dies penit⁹ i quib⁹ abstineat᷑ a cõestiõe ⁊ potatiõe grossoꝝ: et vt administrent᷑ ea que gaudere faciant et delectari: et vt euomat. et vt eiiciat post cenã duab⁹ vicib⁹ aut trib⁹ deide assumat᷑. Decora. F Linit᷑ sup morpheã cũ aceto. et silr sup loca i q̃b⁹ sunt sordes: et silr sup albã morpheã: et eradicat ṽrucas et cũo q̃ fit cũ eo ꝯfert albaras et silr alb⁹. Ul. vl. F Linit᷑ niger ⁊ albus cũ lacte sup scabiẽ et ipetiginẽ cũ aceto: et ad excoriationẽ linit⁹ vz: et fit cũ eo ꝯfricatio cũ aceto ad excoriationẽ ⁊ ad fistulas duras ⁊ ꝯfert duritiei eaꝝ et fiunt ex eo sicut licinia et immittunt᷑ fistulis et dimittunt᷑ p diem. et qñ extrahunt᷑ ex eis eradicant corpa eaꝝ. Egri.iunc. F Cõfert paralysi et dolori iũcturaꝝ et cũo facta p ipm est medicamẽ coꝝ olim forte. Egri.capi. F Qñ decoquit᷑ cũ aceto et distillat᷑ in aurẽ sedat sonitũ. et quos colluit᷑ ex illo aceto sedat dolorẽ dẽtiũ: et qñ distillat᷑ decoctio ei⁹ in aurẽ debilis auditus cõfortat ipm: et cõfert melie que ẽ cũ aliq̃s sol⁹ aliena loq̃tur: et emigranee antique et egritudinib⁹ capit'. s. epilepsie ⁊ melie. Egri. oculi. F Cõfortat visum qñ ponit᷑ in alcofol. Egri.expul. F Cõfert melie et dñio eius: et soluendo educit ex toto corpe absq̃ horribilitate: et extrahit colerã ẽt et flegma. et extrahit oẽm supfluitatẽ mixtã sanguini ita q̃ ab extremitatib⁹ corpis et acute. et oz vt fiat velocis solonis cũ scamonea: et misceat᷑ ei petroselinũ et daucus. Et qñq̃ dat᷑ in potu hoc mõ ifundit᷑ i oxymelle aut vino dulci. et dimittit᷑ in ipso ali-

quo spacio. deide coquit vinũ illud cũ lentib⁹ aut cũ or
deo: aut gallina. & ad sorbẽdũ dat' vino ei⁹. & q̃nq3 ad-
miscet' duob⁹ aureis de eo q̃titas triuz anulusat de
scamonea. et q̃nq3 decoq̃t cũ lentib⁹. Et iã q̃d ẽ dictũ est
i tabul' p̄pcetatũ d regimie ei⁹ q̃d oz fieri i h⁹ loco ẽt
Et ipse valde ↄfert apatib⁹ i intestis & vesica. & puo-
cat vrinã & mẽstrua. Permuta. ¶ Loco nigri põit me
diũ põd⁹ ipi⁹ de mezereõ & due tertie põderis ei⁹ de
agarico. Fili⁹ ãt Mesaugue dixit q̃ loco ei⁹ põit cõ
des ¶De elleboro albo. Cap. cexliij.

Elleboro⁹ alb⁹ q̃d ẽ. Cortex corticũ ramoꝶ diuer
se figure silvarci veteri albe i q̃ n̄ ẽ q̃uitas. assi-
milat' aũt radicib⁹ altee cui⁹ amaritudo ẽ vehemen
tior amaritudie nigri. Et ei⁹ plãta ẽ sic arnoglossa.
aut sicla siluestris. s3 ẽ breuior ea rubei coloris. & lõ
gitudo cruris ei⁹ ẽ vsq3 ad. iiij. digitos ↄiunctos i la-
titudie ↄcauũ & h3 venas plimas a radice vna pce-
dẽtes sic cepe & nascit' i locis mõtuosis. & colligit' tẽ
pore messis & exiccat'. Electio. ¶ Ille q̃ ẽ elect⁹. ẽ pla-
nã h̃ns supficiẽ cũ eq̃litate alb⁹ velociter frãgibilis
plima h̃ns g̃na minuta: nõ mordicãs liguã stati ve-
hemẽter: & attrahit salivã. Qui ãt vehemẽter mor-
dicat stati ẽ p̄focatiu⁹. s3 opatiões regiminũ in ipso
p̄dicte st i caplo p̄pcetatũ. Nã. ¶ Calid⁹ ẽ & sicc⁹ i me
dio scdi. Opa. p. ¶ Alb⁹ ẽ vehemẽtioris amaritudis
& niger ẽ vehemẽtioris calitatis: & cũ mus comedit
ipm mouit': & ex idustria pbat' illõ & comedit de ipso
mus i sauich & melle: & q̃n coq̃t cũ carne. dissoluit eã
& debilitat eã de ipo vo iciso sumunt' q̃nq3 aur. & po
nunt' i noue. 3. aq̃ pluuialis & dimittũt' i ea trib⁹ die-
bus & colat' & fit tepida & bibit': et h̃ ẽ ifusio deinde
ẽ ille q̃ ẽ decoct⁹: q̃ hoc mõ p̄parat' libra vna de eo in-
ciso i duob⁹ lrist aq̃ pluuialis posita trib⁹ dieb⁹ ifun
dat' & decoq̃t' donec ei⁹ tertia ps remãeat: deiñ exhit
ab ea ellebor⁹: et pijcit' sup aq̃ mellis boi colati q̃nti
tas duaꝶ. lb. & ispissat': & sumit' ex eo coclearium ma-
gnũ sic ẽ. aut cũ aq̃ calida. et hoc ẽ sanũ & tutũ: deiñ
ẽ cortex icisus post ↄfract⁹ i eo posit⁹ q̃d sit sicut aq̃
ordei vt nihil remaneat in gutture & stõ: deide ẽ ille
q̃ ẽ puluerizat⁹ p̄parat⁹ cũ aq̃ mellis. & iste ẽ ille qui
plurimũ nocet: pptcrea q̃ remanet in meatib⁹: q̃re
oz bibẽtẽ ips3 p̄parare res q̃b⁹ medicat' ille q̃ forsitaz
icidit i spasmũ: sic ius galline. & sirupũ de ysopo cuz
mẽtastro & ruta: & lẽtes & oleũ boni odoris: sic factũ
ẽ de cipis & lilio & narcisco: & vt sint apd cũ acetũ acu
ti odoris & poma cydonia et panis calid⁹ et vinum
odoriferũ & medicamẽ sternutatoriũ. & pẽna & ↄdisi
& anetũ: & lect⁹ strat⁹: et vẽtose diuerse: et q̃n ascellat
cũ facilitate sorbeat aq̃ frigidã: et odoret odores bo
nos. cibet' et eis quoꝶ chim⁹ bon⁹ ẽ. Et si iã accidit
ei spasm⁹ et debilitas: tũc det' ei panis fract⁹ i vio aut
aq̃ mellis et q̃n3 oz vt reiteret' et cibet' pane ifuso. in
aq̃ frida: et si accidat ei singult⁹ i medio opatiõis d
tur ei aq̃ mellis i q̃ decoct⁹ sit raphan⁹ & si medicina
i ipso nõ mouet' post aliquãtulũ spacium bibat aq̃
mell' cũ aq̃ calida i q̃ decocta sit ruta: aut det' ei i potu
aq̃ et oleũ & vomat cũ pẽna itincta i oleo d ciperi et d
lilio et eleuet' i suspẽsorio: q̃ si acciderit ei sic p̄foca-
tio sum. et i potu d decoctiõe ellebori q̃titatẽ triũ. 3.
illõ. n. adiuuat medicinã et remouet acciñs. Si vo

nõ inuenit faciat clystere acutũ: et in potu det' ei
anulusat de eo: nõ vt euomere faciat: s3 vt expellat
p̄focatões et fiat vt sternutet cũ sternutatorije q̃
singult⁹ vomitu nõ remouet' administret' ventosas
sas sup spõdiles magnas q̃ st int' spatulas et sup
liq̃s dorsi spõdiles. Vẽtose ei equãt ↄtorsione ac
tẽ post singltũ. et mũge mẽbra spasmata cũ ole ve
hemẽti calefactiõis et cũ aq̃ balnei et nũa: ogd
in isto caplo opõnẽ nigri. Egri. capi. ¶ Cũ odorat
ille q̃ puluerizat⁹ ẽ exiccat sternutatioẽ. Egri. oc.
¶ Acuit visuz. Egri. nu. ¶ Ellebor⁹ alb⁹ ↄfortat in
ter: s3 i ipo ẽ timor q̃m p̄focat. q̃nq3 vo ponit ipse
vt vomere faciat et oz vt illi i quo timet' p̄focatio
i potu tribuat' stõ exñte vacuo. hmõi eñ debilitat.
Venena. ¶ Interficit q̃d de eo supfluũ ẽ boiem et
venenũ canibus et porcis et stercus bibentis ipsum
interficit gallinas.

De eupatorio. Cap. cexliiij.

Eupatoriuz q̃d est. Est ex herbis aromaticis et
habet folia sicut folia canabis: et flos ei⁹ sicut
nenufar. et est illud quod administratur et loco
eius. Natura. ¶ Est calidum in prima siccum in scd
do. Opa. pro. ¶ Et subtiliatiuuz incisiuum valde &
abstersiuum sine attractione: et sine caliditate ma
nifesta in ipso est stipticitas pauca et ponticitas et
amaritudo fortis sicut est amaritudo aloes. Decora
ra. ¶ Est bonum initio alopitie et tyne. Vul. ¶ Li
nitur. cum adipe veteri super vlcera difficile cõsoli
dationis: et ei⁹ succus cõfert scabiei et pruritui q̃n bi
bitur cũ aq̃ fumiterre et oxymelle. et silr flos eius
et succ⁹ ipsi⁹ est fortior. Egri. nu. ¶ Confert debilitati
epis et opilatiõibus eius et cõfortat ipm et confert
duritiei splenis et apatibus epis: et apatibus stomachi
eius herba et succus cõferũt malitiei formentatis ac
tibus hydropisis. Egri. expul. ¶ Dat' i potu cũ vino
et ↄfert vlceribus intestinorũ. Febres. ¶ Cõfert feb
bus chronicis et antiq̃s pprie succus ei⁹: et ↄfert cũ
succo absinthij. Permu. ¶ Loco eius ponit' p̄ eius
assaro et medietas ponderis ipsius de absinth.

¶ Ca. de lra. F. ¶ De fabis. Cap. cexlv.

Fabe q̃d sunt. Note sunt: et alie sunt egyptie
et alie nabathie et nabathie q̃dẽ sunt vehemẽ
tius stiptice: & egyptie sunt hũidiores et minoris nu
trimẽti. virides vero sunt plurime superfluitatis et
si nõ esset tarditas sue digestiõis: et multitudo ven
tositatis eaꝶ nõ essent minores in nutriẽdo bene q̃ pul
tes ordei: sed sanguis earum est grossior et fabis.
Electio. ¶ Meliores ex eis sunt grosse albe q̃ a gur
gulionibus nõ perforantur: et deteriores earũ sunt
recẽtes: et earũ quidẽ rectificatio est prolongatio i
fusiõis earũ et bonitas decoctiõis: et comedere eas
cuz pipere sale & hasce et origano et similibus cum
oleis. Natura. ¶ Proxime sunt equalitati si sunt de
clives ad frigiditatẽ et siccitatẽ plus et in q̃bus hu
miditas supflua et proprie i viridibus. De ventis
vero viridiũ est vt iudicent' frigide et humide. Qui
dam autem qui ponunt frigiditatem fabarum i gra
du scdo modum excedũt. Opa. pro. ¶ Abstergit
parũper et inflant valde. et si earũ decoctio bibit
et liniant' sic pultes ordei tunc decoctio vehemẽter

terata cũ aq̃ remouet eaꝝ iflationẽ: verũ cũ3 fabe excorticanꝫ ⁊ molunꝫ: et decoquunꝫ in vase sine mora minoraꝫ eaꝝ iflatio: Et q̃ ex eis frixe sũt pauce sũt inflatiõis: s3 sũt tardioris digõnis: Et cocte cũ3 suis corticib⁹ sũt plus iflatiue. Fortasse eaꝝ farina ē mīo ris iflatiõis: s3 eaꝝ q̃ sũt nabathie ĩ ꝟt⁹ stiptica: ⁊ earũ3 cortex est fortioris stipticitatꝭ: ⁊ nõ abstergit. Et egyptiaca ē stiptitior oĩb⁹. ⁊ ĩ ipa ē abstersio ⁊ gñaꝫ ex ea caro mollis ⁊ gñant hũores grossos. ¶ Hyp. q̃3 testificat⁹ est bonitatẽ nutrimẽti eaꝝ. ⁊ ↄseruationẽ sanitatꝭ ab eis. ⁊ qñ scidunꝫ in duo media ⁊ ponunꝫ sup fluxũ sanguis icisiõis valẽt. ¶ Et de ꝓꝑetatibus q̃s eaꝝ est q̄ abscidũt oua gallinaꝝ cũ nutriunꝫ ex eis ⁊ q̄ faciũt videre sõnia cũ alienatiõe ꝑturbata. ⁊ q̄ faciũt accidere pruritũ ꝓꝑe recẽtes. Decor. ¶ Qñ ex corticib⁹ eaꝝ fit empl3 capillis subtiliat eos. ⁊ qñ fit ex eis emplm sup femur ifantis ꝓhibet ortũ pilorũ. et silr qñ sepe iteraꝫ sup locũ rasũ3. et abstergũt morpheã ĩ facie ꝑcipue cũ cortice: ⁊ pãnũ ⁊ lẽtigines ⁊ faciũt colorẽ bonũ3. Apo. bot. ¶ Fit ex eis ẽplm cũ vino sup apata testiculi. Uul. vl. ¶ Cõfert vlceribus lacertorũ. Egri. iunc. ¶ Conferunt spasmo lacertoꝝ ⁊ more empli supponunꝫ cũ decoctiõe sua podagre cũ adipe porci. Egri. capi. ¶ Faciũt soda ⁊ nocẽt oĩbus q̃bus accĩt soda. et res ꝟidis q̃ ē in cõcauitate eaꝝ q̃ sunt egyptiace ei⁹ sapor ē amar⁹ cũ teriꝫ ⁊ miscetꝫ cũ olo ro. ⁊ distillaꝫ ĩ aurẽ ↄfert dolori ei⁹. Egri. ocul. ¶ Ipe cũ3 melle ⁊ fenugreco more ẽpli supposite ↄferũt obfuscatiõi oculi ⁊ palpitatiõi: ⁊ ex eis cũ ture ⁊ rosis ⁊ albugine oui fit empl3 exitui oculi ꝑ ꝑte q̃ est pupille. Egri. pec. ¶ Bõe sunt pectori ⁊ sputo sanguis: ↄferũt etiã tussi. et si misceanꝫ cũ3 melle ⁊ farina fenugreci cõferũt apatib⁹ gutturis calidis ⁊ vuaꝝ amigdalaꝝ. ⁊ eaꝝ ẽplm ē bonũ apatib⁹ mamille et caseitati lactis ĩ ea. Egri. nut. ¶ Sunt difficiles digõnis: et tarde descẽsiõis: ⁊ nõ sũt gñatiue opilationũ. et decocte corticib⁹ suis in aceto ꝓhibent vomitũ. Egri. expul. ¶ Que ex eis decocte sũt ĩ aceto ⁊ aq̃ cõferunt solꝫoni ãtiq̃. ⁊ ꝓꝑe cũ fuerit cũ corticibus suis et cõferũt dissinterie et ꝓꝑe nabathie. et eaꝝ sanich ↄfert ad illꝺ sic ẽt eaꝝ sorbitio. ⁊ eaꝝ sorbitio ↄfert apati testiculoꝝ ꝓꝑe decoctaꝝ cũ3 vino.

¶ De fece. Capi. ccxlvj.

FEx. Electio. ¶ Melior fex ⁊ sanior ē fex vini veteris: deĩ q̃ silis est ei: et fex q̃dẽ aceti est vehementis ꝟtutis. Et o3 vt aduraꝫ post ipsi⁹ exiccationẽ bñ sicut aduriꝫ spuma maris inuitreata linita ex luto aut olla. et finis adustiõis ei⁹ est vt albescat et puluerizeꝫ. silr ois fex. ¶ Et o3 q̃ꝺ vt ois fex administreꝫ dũ est recẽs. et fiat qꝺ neciũ ē de adustiõe ei⁹: ⁊ tũc administreꝫ. q̃ eni ex ea vet⁹ ē: ẽ debilis ꝟtutꝭ. Et o3 qꝺ vt coopiaꝫ ĩ vase ⁊ ñ appeat aeri: ⁊ qñ3 abluiꝫ sic lauaꝫ tucia. Opa. pro. ¶ Fex aceti fortior est aliis fecib⁹. et ꝟtus abstersiõis eius est stiptica. ⁊ adusti na ⁊ putrefactiua ꝟtute alia. Decora. ¶ Que adusta ē administreꝫ in vngue albificato cũ3 gũmia pini ⁊ rectificat ip̃3. Apo. bot. ¶ Fex nõ adusta est bona in ĩflatiõi sola. et cũ mirto ẽt. ⁊ exiccat bothor cũ q̃ sũt vlcera. Egri. pec. ¶ Fex non adusta extinguit inflationẽ capitis mamillaꝝ in quo cõstrictus ē sanguis. Egri. nut. ¶ Fex nõ adusta ꝓhibet fluxum materierum ad stomacum. Egr. expul. ¶ Qñ exterius apponitur infrict emplm ex fece nõ adusta cõfert fluxui sanguinis mẽstrui.

¶ De fumo. Cap. ccxlvij.

FUmus q̃d est. Est terre subtilis. et diuersificaꝫ eius suba. et oẽs ei⁹ spẽs sũt exiccãtes suba sua terrea: et est ĩ eis igneitas parua. Electio. ¶ Fortior coꝝ est fumus alchitrã: deinde fumus picis humide: deinde fumus storacꝭ: postea myrre: deinde thuris: postea terbenthine. et vꝭ q̄ fumus napte sit fortior oĩbus. Opa. pro. ¶ Fumus est suba terrea subtilis digestiuus resolutiuus. Egr. ocul. ¶ Fumus thuris et fumus terbenthine etiã ponitur in medicamẽtis vlceꝝ oculi. et ꝓhibẽt ortum illoꝝ additoꝝ et cursum et corrosionẽ et humiditates cum quibus non est obthalmia: et vlcera lachrymalium.

¶ De flore eris. Cap. ccxlviij.

FLos eris. Opa. pro. ¶ Est stipticus corrosiuus mordicatiuus. Uul. vl. ¶ Corrodit carnẽ additam. Egri. capi. ¶ Ponitur in desiccatiuis vlceꝝ auris: et qñ illud qꝺ ex eo albũ est teritur et sufflatur ĩ aure delet surditatem antiquã. et ex eo tãgitur palatum cum melle ꝓpter apata gule et vue. Egri. expl. ¶ Quatuor anulusat eius soluunt humorẽ grossum et soluũt aquã citrinã: et poniꝫ in exiccatiuis emorroydaꝝ et exituram ani.

¶ De fistula pastoris. Ca. ccxlix.

FIstula pastoris. Nã. ¶ Calida est et sicca et fortitã in ꝑncipio secũdi: et ꝺꝫ qm̃ resoluit augmẽtationem. Egri. expul. ¶ Expertus est Gal. q̄ succus eius frãgit lapidem in renibus: et dixerunt quidam q̄ confert vlceribus intestinoꝝ et pungitiuo dolori et infirmitatibus iuncturis et facit ꝓuocationẽ vtriusq3 et cõfert fissuris. Uenena. ¶ Et aureus vnus aut duo aurei in potu accepti cõferunt ei q̃ bibit leporẽ marinum et opium et reliqua.

¶ De frumento. Cap. ccl.

FRumentũ. Electio. ¶ Meli⁹ est illꝺ qꝺ est mediũ inter duritiẽ et raritatẽ: magnũ pingue recens planũ qꝺ ē iter rubedinem et albedinẽ. Frumentũ ꝟo nigrũ est mali nutrimenti. Nã. ¶ Est calidũ et tpatũ in humiditate et siccitate: et ipsi⁹ sanich. declinat ad siccitatem. Opa. pro. ¶ Triticum plurimi est nutrimenti. ¶ Et frumentũ elixatũ est tarde digõnis iflatiuũ. veꝝ ei⁹ nutri^m qñ digeriꝫ est plm. ¶ Et ad amidã q̃ dꝫ est ꝓxima amilo: sed est calidior: et farina viscosa ꝑ nãm est nõ viscosa arte. Et neq3 est viscosũ3 nã sicut viscosum arte. ¶ Sanich ꝑterea tritici ē tarde descẽsiõis et plurimũ iflatiuũ: idigẽs dulcedine faciente ipm descendere velociꝫ: et ablutiõe cũ aq̃ calida ita vt remoueatur iflatio ei⁹: et humor sanich ē pu⁹. ¶ Amilũ ꝟo est friũ et humidũ viscosum. et frumentũ est magis nutritiuũ corpis oĩbus g̃nis. Decora. ¶ Triticũ mundificat faciẽ et eius farina et amilũ ꝑ pe cum croco est medicamẽ pãni. Egri. nut. ¶ Sanich tritici et ordei g̃uat. Egri. expl. ¶ Triticum crudum ẽt decoctũ elixatũ nõ mollitum. neq3 fractum: neq3 coctum ita vt sit puls. et fractum ẽt silr qñ comeditur gñat ꝟmes. Uenena. ¶ Triticum tritũ pulverizatum supinorsum canis rabidi est iuuatiuum.

¶ De fenugreco. Ca. ccli.

FEnugrecū qd est. Notū est. Natu. ꝑ Calidum est in fine pmi siccuȝ i pmo. Et nō euacuaẗ ex hūiditate extranea. Opa. pro. ꝑ Eius ꝟtus ē digesti na lenitiua. ꝛ illō pp illō qḋ i ipso aggregaẗ de calitate cum viscositate. et ipsiꝰ viscositas phibet dānuȝ nocumenti calitatis eius. et eiꝰ calitas operaẗ cū fa cilitate. et eius humor est malus ȝ non sit paucus. Decora. ꝑ Eius oleū quod fit cum myrto cōfert ca pillis ꝛ vestigijs vlcerū ꝛ ꝯfert fissuris frigoris p muci laginositatē suā. ꝓpē cuȝ oleo rosaceo. et igrediẗ in medicinis pāni. et faẗ colorē bonū. et alterat odorē oris. et facit fetere odorē corporis ꝛ sudoris. Aposte. bot. ꝑ Resoluit apāta flegmatica ꝛ dura. et eius farina vȝ ad apāta cal'a appentia ꝛ occulta cū nō sunt inflāmata: ȝ sunt declinantia ad duritiē quādaȝ. Et lenit dubellet ꝛ maturat ea. Vul. vl. ꝑ Cōfert cū oleo ro. adustioni ignis. Egri. capi. ꝑ Mundat furfures ablutiōe capitis fcā ex eo. facit soda capiti ꝛ ꝓpṫe cum comediẗ cum muri: qūis sit cum almuri minꝰ nociuum fit. Egri. oculi. ꝑ Decoctio fenugreci sanat atarafa. Egri. pec. ꝑ Clarificat vocem ꝛ pulmoni tribuit aliquod nutrimentum. et lenit pectus et guttur. et sedat tussim ꝛ disniā et ꝓpṫe qn̄ coquiẗ cū melle aut dactilis: aut ficubus. et melius ē vt cōmungaẗ cum dactilis carnosis ꝛ sumaẗ succus amboruȝ ꝛ misceatur cum melle plimo ꝛ sup prunas tpate calefiat: et assumaẗ ante cibū tpe longo. Egri. nutri. ꝑ Cum nitro emplm fcm̄ ex eo ꝯfert spleni: et eius decoctio cum aceto debilitati stōi ꝛ ꝓpṫe qḋ ex eo recēs est. Et eiꝰ electuariū facit nauseam ȝ acetū ꝛ muri expellunt nocumentum: cōmixtiōis eiꝰ. Egri. expul. ꝑ Fit encatisma in decoctione eius ad apāta mricis et dolorem eius et coartationē ipsius et eiꝰ decoctio cū aceto cōuenit vlceribꝰ itestinoꝝ: et silr recēs cū aceto qn̄ comediẗ fractū et decoctio eiꝰ cuȝ aqua cal'a est bona tenasmoni et solutioni: et eius oleū ē bonū apātibꝰ ani et clysterizaẗ etiā ad tenasmon et dolorē vētris pūgitiuū ꝓpē cuȝ almuri añ cibū: et nō mouet ad expellēdā fecē nisi pp suā actionā. et ꝓpē cū melle ñ plimo vt nō mordicet fortiter. et eiꝰ decoctio cum melle facit descēdere hūiditates grossas ab intestinis. et ꝓuocat vrinā. et mēstrua. et supponiẗ cū adipe anatis et cōfert duritiei mricis. et facit gn̄ationē mricis facileȝ ei cuiꝰ gn̄atio est difficilis ꝓpter dsiccationē. et ē bonū hn̄tibꝰ emorroydas. facit stercus bonis odoris. et facit fetere vrinā et sudorē: et non est sicut lupini in difficultate sui exitus.

¶ De ferro. Ca. cclij.

FErrū qd ē. Est tres spēs senebarucā: ꝛ lieremehē: ꝛ suluḋeth. ꝑ Senebarucā ꝙ ē alsuledh nāle ꝛ alsuledh artificiale ē pup ex lieremehē scoria. ꝑ Senebarucā ꝓpliꝰ ē scorie eris. Et ego ꝗdē scorie singulare faciā caplȝ i caplo de. S. Opa. pro. ꝑ Eiꝰ ziniar stipticum est corrosiuum ꝛ est scoria ipius ē debilior ziniar eius et ipsa est fortioris exiccatiōis omni scoria. Decora. ꝑ Erugo eius superposita panaritis cum vino est bona. Apostemata. bothor. ꝑ Erugo ferri cum vino super herisipillaȝ ꝛ bothor vtilis est. Egritud. iunctu. ꝑ Erugo eius cum vino super podagrā cōfert ei. Egri. capi. Quando teritur cuȝ aceto forti ꝛ coqtur in ipsa est illud acetum medicamen saniei antique currenti ex aure. Egri. oculi. ꝑ Est bona aspitati palpebrarum et vngule. Egri. nu. ꝑ Vinum ꝛ aqua in quibus extinguiẗ ferrum confert apostemati splenis ꝛ mollificationi sui et debilitati eius. Egri. expul. ꝑ In eius scoria est virtus solués aliqua: debilior ea que est in scoria eris ꝛ eius erugo ē stiptica: qre supposita abscidit fluxū sanguinis ex mrice ꝛ eius erugo stiptica exiccat emorroydas: ꝛ vinū in q̄ extinguiẗ ferrū retinet solutionē antiquā ꝛ dissinteriam ꝛ confert mollificatiōi ani et in sensibilitati vrine ꝛ fluxui menstruoꝝ ꝯfortatorum.

¶ De faseolis. Cap. ccliij.

FAseoli. Nā. ꝑ Rubei calidiores sunt eoꝝ. Filius Mesangue ꝛ Arsaianis dixerūt ꝙ sunt frigidi sicci ꝛ apud me suba eoꝝ est sicca in q̄ ē humiditas supflua ꝛ ipsi ad calitatē declināt. sed rubei sunt calidiores. Opa. p. Sunt velocioris digestiōis ꝛ expulsionis ꝗ̄ mes: ꝛ nō sunt minus nutritiui eis. Et dixerunt ꝙ sunt minoris inflatiōis ꝛ est in eo ꝯsideratio ꝛ verius ē ꝙ ipsi sunt magis inflatiui ꝗ̄ est mes verum fabe sunt magis inflatiue eis: ꝛ humor faseolorum ē humidus flegmaticus ꝛ faciunt videre somnia mala. Egrit. pec. ꝑ Sunt bōi pectori ꝛ pulmoni. Egri. nu. ꝑ Generāt hūorē grossuȝ: ȝ sinapis prohibet nocumentū eoꝝ ꝛ silr acetū cū sale ꝛ pipe et origano: ꝛ vt bibaẗ sup eos vinū passuȝ purū. ꝛ q̄ cū aceto sunt nutriti pauce sunt hūiditatis. Egri. expl. prouocant mēstrua ꝓpṫe rubei ꝛ ꝓpṫe cū oleo de eisdem.

¶ De fistula pastoris. Cap. ccliiij.

FIstula pastoris. Opa. p. Virtus eiꝰ ē virtus abstersiua. Apo. bot. ꝑ Resoluit apāta fluxa ꝛ bothor grauia in visceribus. Egri. expul. ꝑ Cōfert lapidi renū ꝛ frāgit ipm decoctio eiꝰ ꝛ radix ipiꝰ cōfert vlceribus intestinoꝝ.

¶ De felle. Cap. cclv.

FEl. Electio ꝑ Fortiora fella q̄drupedū sunt fel vaccinū. deinde fel aduba ꝛ vrsi: deinde capinū post ouinū: ꝛ magis icolume felliū auiū ē fel galli ꝛ duragi ꝛ cubugi. Reliq̄ autē fella auiū sunt fortiora fellibus q̄drupedem qn̄ comparantur rapacicarum cū pascentibus ꝛ venātes cū feris siluestribꝰ ꝛ fel quidem forte valde viscosum est fel rapaciū ꝛ proprie magnorum. ꝛ de eis electum est illud cuius color est citrinus naturaliter. Illud vero qḋ est eruginar ꝛ quod est vt azul sunt mala: ꝛ similiter quod ē pure rubeum. Debilius autem fellium est fel porcinum: ꝛ fel quidē afabut ꝛ piscis qui nominatur scorpio ꝛ testudinis est fortius fellibus quadrupedum. ꝑ Inquit Dia. stringatur extremitas fellis ꝛ baliet in aqua secundum q̄ntitatem ꝗ̄ homo tres eius fervores computet. deinde extrahatur ꝛ exiccetur in vmbra in qua non sit ros ꝛ reseruetur. Natura. Omnia calida sunt ꝛ sicca i quarto. Opa. pro. ꝑ Fel omne est calidum abstersiuum ꝛ diuersificatur fm masculum ꝛ femininam: ꝛ fm dispositionem suā ꝛ fm ꝛ dispositiōem saturitatis ꝛ dispositionem dietæ et exercitij. Decora. ꝑ Fel asini silvestris eradicat narum: ꝛ confert linitum super vestigia apostematum ꝛ ponitur in emplis herisipille ꝛ phibet ipaȝ. Vl...

¶Qñ fel miscet cũ nitro ꝛ gũma pini ꝛ chimolea cõfert scabiei vlcerose. Et fel vaccinũ põit i emplis ↄferentib⁹ vulnerib⁹ q̃ fit ab herisipilla ꝛ dolorib⁹ vehemẽtib⁹: et fel hyrcinũ eradicat carnẽ malã. et necitas q̃dẽ vlcerũ vt eis adhibeat fel forte ꝛ debile diuersificat fʒ suas horas ꝛ fʒ mũdificatiões ꝛ sordidatiões eorũ. ꝛ fel q̃dẽ adib ẽ bonũ vulnerib⁹ neruosis et i tpe frigoris ꝓhibet spasmũ ꝛ alcuzez q̃ timet in eis eorũ. Egri.iunc. ¶Fel hyrcinũ sup elephantiã et varices ↄfert ꝛ silr fel asini siluestris ꝓpe ꝛ fel adib ꝓhibet spasmum ꝛ alcuzez q̃ sequunt vulnera neruorũ ꝓptie ex frigore ꝛc. Egri.capi. ¶Fel hyrcinuʒ et taurinum cõferunt vlcerib⁹ recẽtib⁹ in aure. Fel grachã cũ olo distillat i aurẽ grauẽ: ꝛ cum q̃ ẽ surditas: ꝛ cũ succo porri nabathi et ad tinitũ ꝛ ad q̃uitatẽ audit⁹. et fel bouinũ cũ nitro et chimolea ad furfures valet cũ lauat ipso caput. Et dictũ est iã ꝙ qñ fel adib lãbẽdo sumit ꝓhibet epilepsiã: et fel testudis ↄfert alcola frandulẽto i orib⁹ puerorũ fʒ ꝙ dr. Et ↄfert atẽctio odoris ei⁹ cũ narib⁹ epileptico. ¶Et oẽ q̃d fel ↄfert stricture nariũ apiẽdo valde opilationes q̃ sũt in colatorio. Egri.oculi. ¶Oẽ fel ↄfert obscuritati visus. Et fel q̃dẽ rapaciũ ꝓpe siccũ cõfert initio aq̃ ꝛ dilatatiõi pupille. et nõ ↄcedit vt administret nisi post mũdificatiõeʒ corpis ꝛ capitis. Et fel magis ↄferẽs oclo ex q̃drupedib⁹ q̃d ẽ fel gazel. Et sunt q̃dem fel alcubugi. et ex piscibus fel asabut. et fel capnũ cõfert cecitati ꝛ ꝓpe mõtani. Egri. pec. Ex felle bouis linit palatũ cũ melle ad ꝓuocationẽ ꝛ silr ex felle testudis. Egri.expul. ¶Fel bouis vl tauri apit orificia emorroydarũ. et oẽ q̃d fel est solutiuũ ita etiã ꝙ fel porcinũ. ꝛ qñ cũ eo linit sumen ꝛ supponitur. Et fel tauri cum melle linitur ad vlcera que sunt in ano: ꝛ fit ex eo linimẽtũ ad dolorẽ inficis ꝛ testiculorũ. et põit sup apata osci. Uenena. ¶Fel hyrci siluestris ẽ tyriaca morsib⁹ venẽosis: et silr fel tauri.

¶De fuligine. Cap.cclvi.

Fuligo. Electio. ¶Melior est illa q̃ est leuioris ponderis. ꝛ magis intense nigredinis. Natu. ¶Ois est cal'a exiccatiua nisi ida q̃m indi. et Paul⁹ numerãt eã inter infrigidãtia. Opa.pro. ¶Ois est exiccatiua. Apo.bot. ¶Existimãt q̃dã ꝙ inda ponit sup apata cal'a ꝛ cõfert eis. Uul.vl. ¶Illa que assumitur ex fumo ligni pini cum gumma ꝛ bdellio ponitur sup adustionẽ ignis et dimittit donec cadat.

¶De fistula. Capi.cclvii.

Fistula q̃d ẽ. Stipites albi pilosi silẽs polio: fʒ sũt plꝰ pilosi: imo sunt toti q̃si pili: ꝛ odor eius sic odor myrrhe. Nã. ¶Est cal'a declinãs ad aliquãtulũ aromaticitatis.

¶De surfure. Ca.cclviii.

Furfur. Natu. ¶Calidus est ꝛ sicc⁹ in p°. Opa.pro. ¶In ipso est absterſio ꝛ lenificatio ꝛ mundificatio plima. et herbus q̃d ipsius finẽ nõ ↄsequit ꝛ resoluit ventositates ꝛ flegma. Apo.bot. ¶Est bonus cũ aceto forti in initio apatis cali: ꝛ madefit cũ vino: ꝛ fit ex eo emplm ad apa q̃d ẽ in mãmilla calʒ Et rarificat mãm apatis ꝛ flegmatis ꝛ ventositatis. Uul.vl. ¶Cũ aceto forti ponit sup vlceratiões scabiei facto emplo ex eo cal'o. Egri. pec. ¶Lenit pect⁹ sua absterſiõe ꝛ ꝓprie sorbitio aqueitatis ei⁹ cum zucaro ꝛ oleo amigd. ꝛ ifundit cũ vino ꝛ ↄfert apatib⁹ mãmille. Egri.expul. ¶Mouet itestina ad expellendũ q̃d in eis ẽ: et ei⁹ sorbitio cũ sorbet lenit ventreʒ. Uenena. ¶Cõfert pũcture scorpiõis ꝛ serpẽtis morsu emplr suppositꝰ.

¶De folio. Cap.cclix.

Foliũ q̃d est. Est ꝓximũ ↄtuti spice. ẽ tñ leui⁹. ꝛ ei⁹ folia ꝛ rami sũt sic schesabrã. ꝛ hʒ florẽ frãgibilẽ q̃d nascit i terra idie: ꝛ sũt ei aq̃ isule in terris lacualib⁹: et erigit sup faciẽ aq̃ sic plãta q̃ noiat lẽticula aq̃ absq̃ suspẽsiõe radicis. ꝛ qñʒ ligat in loco cũ filo ꝛ exiccat: et fortasse existimauerũt q̃dã ꝙ est folia nereidẽ ide ꝓp silitudinẽ quã cũ ea hʒ i ↄtute sua. oleũ ↄo ei⁹ ↄtutẽ hʒ olei alachuẽ ꝛ olei de croco: fʒ est forti⁹. Elec. ¶Meli⁹ ẽ recens ad albedinẽ declinãs q̃d nõ frãgit i minima: ꝛ ẽ ei⁹ odor mãifest⁹ vt nereidẽ odor ꝛ nõ est limosũ neq̃ salitũ neq̃ mollificatũ. Natu. ¶Calʒ est ꝛ siccũ i scđo. Opa.pro. ¶Qñ in pannis spargit conseruat eos a tineis. Decora. ¶Odorẽ oris efficit bonũ retẽtũ sub ligua. Apo.bo. ¶Decoquit in aq̃ ros. et fit ex eo emplm super apa calin post ↄtritionẽ ꝛ ẽ medicam bonũ apatib⁹ oclicalis. Egri.nut. ¶Est magis ↄferens stõ ꝛ epi q̃ nereiden. Egri.expul. ¶Ipsum vehementius ꝓuocat vrinã q̃ nereiden. Permu. ¶Loco eius ponitur põdus ipsius de mace aut etiam spica.

¶De salamamisti. Ca.cclx.

Salamamisti q̃d ẽ. Dr ꝙ salamamisti est origanũ gariofilatũ: nã ipʒ ẽ odoris silis gariofilo et est magis tpatũ q̃ maiorana ꝛ silimbriũ ꝛ minus siccũ. Egri.capi. ¶Aperit opilões accñtes in cerebro ꝛ ambab⁹ narib⁹ comestũ et odoratum. Egrit.pec. ¶Cõfert tremori cordis accñti ex flegmate ꝛ melia in corde comestum. Egri.expul. ¶Est bonum emorroydibus.

De fu. Cap.cclxi.

Fu q̃d est. Folia ei⁹ sunt sicut folia apij magna hñtis folia ꝛ stipites: ꝛ ei⁹ crus est vnius cubiti aut parũ plꝰ: planũ tenerũ cui⁹ sũmũ est grossũ ꝓximũ grossitudini digiti purpureũ hñs nodos. ꝛ hʒ florẽ sicut narcisus: aut maiorẽ narcisco. ꝛ i albo ipsius est q̃si purpureũ: ꝛ iferi⁹ i radice sua emittit ramos. Et i radice sua ẽ aromatic⁹ odor ꝛ ↄt⁹ eius est silis spice in reb⁹ plimis. Nã. ¶Uirt⁹ radicis ei⁹ est aromatica: ꝛ ↄt⁹ ei⁹ est silis spice calefaciens. Egri. pec. ¶Confert dolori lateris. Egri.expul. ¶Prouocat vrinam si bibat sicca: et eius decoctio prouocat menstrua. Et eius ꝓuocatio maior est ꝓuocatione spice inde et romane. et est sicut almẽtasina in illo.

¶De fusel. Cap.cclxii.

Fusel q̃d ẽ. Uirt⁹ eius est ꝓpinq̃. ↄtuti sandali. Opa.pro. ¶Est ifrigidatiuũ cũ ↄtuti stiptica. Apo.bot. ¶Est bonum apatib⁹ calis grossis. Egri. oculi. ¶Est ↄueniẽs ei q̃ hʒ iflationem in oculo suo.

¶De fangenkest. Capi.cclxiii.

Fangenkest q̃d est. Dcm̃ est de eo in caplo de be.

¶De fael. Ca.cclxiiii.

Fael q̃d est. Est fructus sup quẽ est cortex silis in colore corticibus auellanarũ: et figura eius est sic fistici. et intra ipʒ est granũ pingue sile grano pini q̃d noiatur granũ regiũ eius color est inter albũ ꝛ nigrũ et citrinũ. Et est illud q̃d administratur

Liber. II.

⁊ asportat̃ de terra ĩdie. ⁊ albel ⁊ alsel oẽs calidi sũt et cõferunt mollificatiõi neruoꝝ et ventositatibus emorroydaꝝ ⁊ sanat eas. et est medicia inda nota ꝟtus est sicut ꝟtus mãdragore ⁊ pomoꝝ ei⁹. Egri. capi. ℱ Si fiat emplm ex ea confert soda.

¶ De sal. Cap. cclxv.

Al. Natura. ℱ Calidus est in scdo ⁊ siccus.

¶ De fagara. Ca. cclxvj.

Agara qd est. Granuz silẽ ciceri hñs granum sicut mahaleb: ⁊ in ↄcauitate ei⁹ est granũ nigruz sicut scehedenigi ⁊ asportat̃ de asseltelati. Natura. Calm est ⁊ siccum in tertio. Opa. pro. ℱ In eis est resolutio ⁊ stipticitas. Egri. nut. ℱ Ponitur ĩ medicinis rectificãtibus stõm ⁊ est frã: et expellit in eis malitiã digõnis frãm. Egri. expl. ℱ Confert solõni frẽ ⁊ cõstringit vẽtrẽ.

¶ De fulfulminue. Ca. cclxvij.

Ulfulminue qd est. Est radix pipis. Opa. pro. ℱ Dicit̃ ꝙ ꝓprietas ei⁹ ẽ ↄferre doloribus frigidis ⁊ spasmo valde. Egri. iunc. ℱ Cõfert podagre Egri. expul. ℱ Est ei proprietas vt iuuamen afferat colice ⁊ ventositatibus frigidis.

¶ De fesurigo. Ca. cclxviij.

Esurigum. Opa. pro. ℱ Est vehementioris exiccationis ꝗ̃ alcolcotar: cum hoc ꝙ est minoris mordicationis ⁊ est subtilius. Uul. vlce. ℱ Remouet scabiem.

¶ De fesire. Cap. cclxix.

Esire qd est. Est alhazarasen ⁊ est vitis alba. Natu. Est calda et sicca in tertio. Opera. pro. ℱ Est acris mordicatiua abstergit ⁊ exiccat et subtiliat et calefacit temperate. Deco. ℱ Radix eius cum herbo ⁊ fenugreco abstergit pãnum et vestigia nigra remanentia post vlcera: et silr qñ coqt̃ cuz oleo dõec dissoluat̃ ⁊ auferat occultatiõez sãguis ab oculo. Apo. bot. ℱ Eius radix abscindit verrucas ⁊ bothor leuta: ⁊ cũ vio sedat panariciuz ⁊ resoluit apãta dura disrumpit aldubellet: ⁊ si vnaqꝫ ⁊ triginta dieꝝ bibãt̃ ex ea tres annulsat cũ aceto rsoluit apãta splẽis: ⁊ ẽplz fcm̃ d ea cũ ficub⁹ ẽt ẽ ↄueniẽs splẽi ⁊ sedat panariciũ qñ ex ea fit emplz cũ vino. Uul. vl. ℱ Ex radice ei⁹ fit emplz cũ sale sup vlcera mala et põit̃ in emplis corrosiuis carnis: ⁊ ex fructu ei⁹ delinit̃ scabies vlcerosa ⁊ nõ vlcerosa. Egri. iũ. ℱ Emplz factũ ex radice ei⁹ cũ vio extbit ossa: ⁊ bibit̃ de ea ꝗ̃ꝗ̃ die aur̃. i. ad remediũ palisie: ⁊ ad attritõez lacertoꝝ valet liuita ⁊ bibita. Egri. cap. ℱ Bibit̃ de ea ol die aur̃. ⁊ ↄfert epilepsie ⁊ ꝟtigini. ⁊ fac̃ qñz in rõne accidere punitionem. Egri. pec. ℱ Qñꝗ assumit̃ de ea cũ melle deluiẽda ad ꝑlocatos ⁊ ad corruptionẽ anhelit⁹ ⁊ ad tussim et ad dolorẽ lateris. ⁊ qñ bibit̃ succ⁹ eius cũ frumento decocto facit exuberare lac. Egri. nut. ℱ Inqt Gal. comestio extremitatũ ei⁹ i ꝑmis cũ eleuat̃ ↄfert stõ cũ sua stipticitate: ⁊ gustus ei⁹ est inter paucã amaritudinez ⁊ acredinẽ. Egrit. expul. ℱ Cor hui⁹ plãte in ꝑmis qñ eleuat̃ comedit̃ ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ soluit vẽtrez. et d radice ei⁹ aur̃. interfic̃ fetũ. Cũ ꝗ supponitur extbit fetuz ⁊ mundificat mñice sedẽdo in decoctiõe ei⁹: ⁊ succ⁹ ei⁹ solõne educit flegma: ⁊ est ex medicinis bonis spleni. Uenena. ℱ De radice ei⁹ aur̃. i. ↄfert morsui vipe. ⁊ silr pũcture oĩuz ꝟmium venenoso. Permu. ℱ Loco ei⁹ põit̃ põdus ipsius de durũgi ⁊ due tertie ponderis ipsi⁹ de macis.

¶ De fesiresin. Ca. cclxx.

Esiresin qd est. Est de gñe alfesire habens folia: sicut volubilis maior: ⁊ radix eius est nigra exterius ⁊ citrina interius. Opa. pro. ℱ Est silis alfesire ĩ opatiõib⁹ suis: sꝫ est debilioris resolõnis parũ per. Egri. iun. ℱ Cõfert palysi etiã. Egri. cap. ℱ Cor eius in ꝑmis cũ eleuatur comedit̃ ⁊ ↄfert epilepsie. Egri. pec. ℱ Mundificatiuus pect⁹. Egri. expul. ℱ Cor alfesiresin si comedit̃ cuz eleuatur ꝓuocat vrinam.

¶ De fagama. Ca. cclxxj.

Agama dictum est in capitulo ha.

¶ De feluzeharagi. Cap. cclxxij.

Eluzeharagi qd est. Est arbor licij ꝗ̃ hꝫ fructũ sicut pip. et licium qñꝗ sumit̃ ex eo ⁊ qñꝗ sumit̃ ex aderesceb. ⁊ arabicũ est spẽs altera. et fructus alfesuzeharagi ꝓpinꝗ̃ est ꝟtuti licij qd ex ea fit: sꝫ debilior parũ. Decora. ℱ Confortat capillos inst. Egri. nu. Decoquuntur rami eius cum aceto ⁊ bibitur ad splenem ⁊ ↄfert vlcume: et silr icteritie. Egri. expul. Decoctio ramoꝝ eius ꝓuocat menstrua et silr ipsa. et si de fructu eius bibatur põdus matiꝗ̃ soluendo educit humorem flegmaticum ꝑm.

¶ De fath. Ca. cclxxiij.

Ath qd est. Est medi⁹ turchia. Uenena. ℱ Est bona ad potum iusquiami: et puncturã serpẽtũ venenosorum data in potu cum aq̃ frã: ⁊ silr mezmethel confert et omnibus venenis.

¶ De farsag. Ca. cclxxiiij.

Arsag qd est. Est portulaca.

¶ De fungis. Cap. cclxxv.

Ungi. Electio. ℱ Melior spẽs est nota ꝗ̃ vocat̃ alchalahie. nemmez. n. interficit. sꝫ adueniẽt ex ea colerica passio: et illi q̃dem ꝗ̃ sunt licumus sunt mali. Nã. ℱ Fri sunt in fine tertij: humidi in p⁹ ei⁹. Opa. pro. ℱ Gñant humorem grossũz malum. Eoꝝ aũt rectificatio est vt elixent̃ et ponatur cuz eis pira humida et sicca et ozimũ mõtanũ: ⁊ bibat̃ sup eos vinuz puruz. Egri. ca. ℱ Gñant stuporẽ et apoplexiã. Egri. pec. ℱ Accidit ex illis ꝗ̃ nõ interficiunt ↄstrictio. et ꝓpue ex interficientibus. Egri. nut. ℱ Accidit ex illis ꝗ̃ nõ interficiunt colica passio qñ multiplicatur et sunt difficilis digestionis ⁊ multi nutrimenti. et accidit ex mortiferis sincopis et sudor frigidus. Egritu. expul. ℱ Faciunt difficultatem vrine. Uenena. ℱ De eis sunt qui sunt mortiferi et sunt illi ꝗ̃ nascunt̃ in vicinitate ferri eruginosi et reꝝ putridaꝝ aliaꝝ: aut in ꝓpinꝗtate mãsionis reptiliuz venenosoꝝ: aut apud aliquã arboꝝ: quaꝝ ꝓpriũ est: vt corrũpãt fungos ꝗ̃ apd eas nascũt̃ sicut oliue. Et signũ qd eoꝝ ẽ ꝙ sup eas hũiditas ẽ viscosa putrefactiua: et cito aduẽit eis alteratio et putrefactio: ⁊ puenit ex ipsis cõstrictio anhelit⁹ et sincopis: et cura eoꝝ ẽ cũ leissiuis vt oxymelle cuz calamẽto: et qꝫ liter fiant statim.

¶ De fistico. Ca. cclxxvj.

Isticũ. Nã. ℱ Dr̃ ꝙ est vehemẽtioris caliditatis ꝗ̃ nux et amigdala: et est calm ĩ fine scdi: ⁊ est in ipso humiditas et existimauerunt q̃dã ꝙ est frigidũ sꝫ errauerunt. Opa. pro. ℱ Aperit opilõnes epatis ꝓpter suã amaritudinez aromaticã ꝟtutez suã

ipso est pōticitas: et nutrimentū eius est parū valde. Egri.nut. ¶ Est bonū stō. ppē ascemiū siue grano pini. ppē illud qđ est in ipso de amaritudine cū ponticitate. et apit opilōnes epatis ppē amaritudinem et aromaticitatē suā cū pōticitate: et mūdificat ipz ppē et apit meat⁹ nutrimēti: et oleū ei⁹ ɔfert dolori epatis eueniēti ex humiditate grossa. ¶ Inqt qdā. Nō inueni ipz faciēs in stō nocu^m multū: nz iuuamētū. Ego ât dico. imo phibet nauseā et subuersionē stōi et ɔfortat os ei⁹. Egr.expul. ¶ Nō lenit vētrē nz ɔstrigit. Venena. ¶ Cōfert morsui ꝟmiū venenosoꝝ. ppē decoctū cū vino forti.

¶ De fesefilio. Cap.cclxxvij.

Esefilio qđ ē. Est aīal sic alcorat notū in scemu heriis blectis: et vr̄ q̄ sit illđ qđ dr̄ apud nos igil. Egri.cap. ¶ Qñ bibit cū aceto cū vino exhit sanguis nasi et gutture. Egrit.expul. ¶ Qñ odorat vz pforatiōi mēcis et facit perere: et cū terit et ponit in foramine ꝟge sanat difficultatē vrine. Febres. ¶ Qñ de eis assumunt.vij. numero et ponunt in faba et deglutiunt antēq̄ inuadat febris q̄rtana ɔferūt. Venena. ¶ Qñ deglutiunt absq̄ faba valēt ad puncturā ꝟmiū venenosorum.

¶ De facalesfo. Cap.cclxxviij.

Acalesus qđ ē. Dr̄ q̄ ē spēs buchormanie: et ē gen⁹ hartanite. Opa.pro. Virt⁹ ei⁹ est mūdificatiua cū absterliōe et icisiōe: et est calefactiua resolutiua: et ē sudorē faciēs valde qñ bibit ei⁹ radix et vigorat. Decora. ¶ Si bibant de eo tres aur. nō ptrāseūtes illud cū vino aut mellicrato pmixto aqua sanat icterinā: et oz tūc vt iaceat et coopiat pānis pluribus vt sudet vehemēter et fit sudor colori coloꝝ: et ei⁹ radix mūdificat cutē et delet pānū et ɔfert ei⁹ decoctio illius re acetū et frigore: et fit oleū qđ calefit i ei⁹ radice tepefactū sup cinerē calz. Apa.bot. ¶ Radix ei⁹ delet bothor: et succ⁹ ei⁹ resoluit duritiē apata spleīs et scrofulas et vulnera recētia: aut sicc⁹ et auferi sahafati et Vul.vl. ¶ Qñ pmiscet radix ei⁹ cū aceto aut melle āt sola et admistrat sanat vulnera iā ĝs antiq̄at et qñ effūdit decoctio ei⁹ sup caput ē ɔueniēs vlceribus q̄ sūt in ipso. Egr.iun. ¶ Cōfert torsiōi neruoꝝ et podagre et totum illud operat suppositū vt emplm. Egri.capi. ¶ Qñ pmiscet cū vino inebriat magnifice. et qñq̄ fit ex aqua eius caputpurgium ad caput cōfortādū et qñ effundit decoctio eius super caput est ɔueniēs vlceribus que sunt in ipō et sedat soda frigidā. Egr. oculi. ¶ Aqua eius cum melle est cōueniens ad accidenti in oculo et debilitati visus: et fit caputpurgiū et ea factū. Egri.pect. ¶ Sunt qdā hoīum q̄ in potu dāt radicē eius patientib⁹ asma. Egri.nut. ¶ Fit empl̄m ex eo splenī cum aceto. Egri.expul. ¶ Qñ bibit cum hydromelle soluendo educit flegma aquosum et pūocat menstrua bibitum et suppositum. et existimauerunt qdā q̄ ābulatio p ipm facit abortū et qñ ligat in collo aut in adiutorio phibet ipregnatiōez. et supponit cum lana vt soluat vētrē. et fit qñ liniuntur ex eo sumē et mirach et ilia lenit ventrē. et eijcit fetum et iterficit fetū fortiter. et ei⁹ succ⁹ est fortior i h⁹. et si misceat ei⁹ aqua cū aceto et liniat sup anuz extra egrediētē reducit ipm ad interiora. et succ⁹ ei⁹: apit ostia venaꝝ q̄ sunt in ipso ano. et radix ei⁹ pūocat mēstrua bibita et supposita: et si de radice ei⁹ bibant.

ʒ.v. cū melle soluūt fortit. Sitq̄ potio ei⁹ vsq̄ ad.4. aur. Venena. ¶ Bibit cum vino ad medicinas mortiferas: et venena pprie ad lepus marinum.

¶ De fuca. Ca.cclxxix.

Uca. Electio cōuenientius est illud qđ fit de pane adarmachino et mētat apio: nō enī est sicut illud qđ fit de pane cotto et sicut illud qđ fit de massa azima. Opera.pro. ¶ Alfuca gñat humorē malū et est mali nutrimēti et nocumētum eius mēbris alalis est ita q̄ si in ipso infundit os elephātis lenit ipz et fit facile opari in ipa: et illđ qđ fit ex pane adaramache et apio et mēta est bonū chimi et est ɔueniens calefactio. Egri.iunc. ¶ Nocet neruis valde. Egrit.capi. ¶ Nocet velaminī cerebri. Egri.nut. ¶ Illud qđ semēst adarmacha est bonū stō cālo. Egri.expul. ¶ Factum cū ordeo pūocat vrinā et nocet renib⁹ et vesice.

¶ De fasuricon. Ca.cclxxx.

Asuricō qđ ē. Est medicamē ad scabiē factū ex merda asengi et duplo ipi⁹ de calcadis trit̄ cum aceto vehemēter forti: et ponit in vase nouo linito ex luto et sepelit in fimo.xl. diebus in tpe estiuo.

¶ De feniculo. Cap.cclxxxj.

Eniculū et ē pfice baraline qđ ē. Illi⁹ ꝟo cuius semē similat semini coriādri ē ppinq̄ siluestri: sed est debili⁹: verūtñ est forti⁹ siluestri magno. Nā. ¶ Siluestre est vehemētior caliditatis et siccitatis: et ē dignius tertio. Hortulani aūt caliditas est in secūdo. Opa.pro. ¶ Apit opilatiōes. Egri.oculi. ¶ Acuit visum et pprie gūma eius et cōfert in initio aq̄ et apud ipsius descēsuz: et democritus qdē existimauit q̄ venenosi vermes pascūt feniculi recētis semē vt eoꝝ visus cōfortet et vipe et serpētes fricāt oculos suos cū egrediunt de cauernis suis post hyemē sup ipm vt illuminet oculi. Egri.pec. ¶ Qđ humiduz lac exuberare facit et pprie hortalanuz. Egri.nut. ¶ Qñ bibit cum aq̄ frā cōfert nausee et īflatiōi stōi: et ei⁹ digestio est tarda. et eius nutrimentū est malū. Egrit. expul. ¶ Prouocat vrinā et mēstrua et siluestre pro pue frāgit lapidē: et in terreno qdē et fluuiali est iuuamentū ad renes et vesicā: et ɔfert pprie illud qđ est siluestre distillatiōi vrine et mundificat fetas et qñ comedit eius radix cū semine suo strigit. Febres ¶ Confert febribus antiq̄s et datur in potu cum aq̄ frigida et cōfert nausee in febribus et inflationi stōi et eis. Venena. ¶ Cōfert eius decoctio cuz vino morsui ꝟmium venenosoꝝ: et cum aq̄ teritur eius radix et ponitur super morsum canis rabidi et confert.

¶ De fumo terre. Cap.cclxxxij.

Umus terre. Electio. ¶ Melior est ille q̄ est viridis recens acutus amarus. Nā. ¶ Dr̄ q̄ ē frigidus in primo siccus in secūdo. Opera.pro. ¶ Purificat sanguinem et aperit: et in ipso est frigus propter illud quod in ipso est de sapore stipticitas et calor ppter illud qđ in ipō ē de sapore amaritudinis: sed quasi frigus eius est fortius. Vul. vlc. ¶ Bibitur ad pruritum et scabiem. Egrit.capi. ¶ Stringit linguam. Egri.nutri. ¶ Confortat stomacum et aperit opilationes epatis. Egri.expul. ¶ Lenit naturam et prouocat vrinā: et potio eius sit a pondere.ʒ.3. vsq̄ ad libr.5. et vsq̄ ad duas tertias libre cum zuccaro:

τ de eo q̄ succ⁹ ē cū medicīs ī decoctiōe vsq̄ ad .ʒ.x. et de trito sic ē a trib⁹ vsq̄ ad .vij. Permu. ꝑ In scabie τ febrib⁹ antiq̄s ꝯtū ē mediū pōderꝫ ip̄i⁹ de sene d̄ me-cha.

¶ De ficub⁹. Ca. cccxxiij.

Hic⁹ q̄d est. Fic⁹ in seip̄a nām hꝫ: τ folijs τ lacti ei⁹ iest v̄t⁹ lacticinīj: τ cū n̄ repiūt̄ folia ei⁹ rami ei⁹ q̄ silvestrꝫ est decoquūt̄ ꝯfracti τ ꝯtriti: τ assumit̄ eoꝝ aq̄: τ d̄ ea accipit̄ succ⁹ sic accipit̄ ī reliq̄s herbis τ gūme q̄d fic⁹ nulli silēs erūt in opōnib⁹ suis. Elec. ꝑ Melior est alba: deiñ rubea: deīde nigra. τ q̄ vehe mēter matura ē: ē melior ꝑ p̄xia ad h⁹ vt nō noceat. Et sicca q̄dē ī suis opōnib⁹ ē laudabilis. verūtñ san guis ex ea gñat⁹ ñ ē bon⁹ τ ꝓpt̄ hoc fac̄ pediculos vetū si sit cū nuce: tūc ei⁹ chim⁹ sit bon⁹: τ post nucē cū amigdala τ lenior oib⁹ ē alba. Nā. ꝑ Illa q̄ ē humi-da ē calīa parūp: τ q̄ ē hūida plime ē aq̄itatꝫ: τ paꝝ ē medicīalis. Que v̄o imatura ē: ē abstersiua: ad frita tē aliquātulū d̄clināς nisi lac ei⁹: τ q̄ ē sicca ē calīa in p̄mo τ ī fine ip̄i⁹: τ ē subtil̄. Opa. pro. ꝑ Que ē sicca τ ꝓp̄e acrꝫ fortꝫ ē abstersiōis maturatiua resolutiua τ carnosa ē plime maturatiōis: τ ī ip̄a ſſ glutiato τ ici sio τ subtiliatio: τ silvestrꝫ ē acutior τ fortior ī hoc: et fic⁹ q̄d nutribilior ē reliq̄s fructib⁹: τ q̄ vehemētꝫ est maturatiōis ꝓpinq̄ ē ad hoc vt ñ noceat τ ī ip̄a ē in-flatio. Et q̄ñ egredit̄ q̄ acrꝫ ē τ sicca de abstersione ad vlceratiōnē: τ adeo vt sicca τ folia ei⁹ cū d̄coquūt̄ cū radice almezeriō nigri fit cura scabiei aīalium: τ succ⁹ folioꝝ ei⁹ vehemētꝫ est calefactiōis τ abstersio nis. Et ī ip̄a q̄d ē lenificatio vlcia τ expellit sup̄fluita-tes ad cutē τ fac̄ sudare: τ ī ei⁹ acceptiōe ē sedatio ca liditatꝫ: τ silr̄ s̄ꝫ q̄ ego existio sicca ēt expellit ad exte-riora τ fac̄ sudare. Et lac q̄d ei⁹ coagulat liq̄factiōeꝫ sanguis τ lactꝫ τ liq̄fac̄ ꝯgelatū. Et illa q̄d q̄ hūida ē velocꝫ est nutrimentꝫ τ penetratiōis in st̄ō τ corpe to to. Nutrimentū v̄o fic⁹ lꝫ nō existat in robore nutri menti carnis τ gñoꝝ. est tñ vehemētiorꝫ roborꝫ ꝯ̄nu tri^m oim fructuū. Et v̄t⁹ ramoꝝ fic⁹ anq̄ frōdescāt ꝓpinq̄ est v̄tuti lacti eius. Et aq̄ q̄d cinerꝫ ligni eius iterata in potu dat̄ ad coagulatiōeꝫ lactꝫ in ventre τ aq̄ cinerꝫ ligni q̄rc⁹ ꝓpinq̄ est ei in intentiōe. Uinū v̄o ficus est subtile mali hūorꝫ τ ramꝫ q̄dē fici inest tm̄ subtiliatiōis q̄ q̄ñ caro coq̄t̄ cū eis dissoluit̄. τ in tumeiꝫ q̄d est v̄tus attractiua ex ꝓfūdo corpis τ re soluēdi illud q̄d attractū est. Deco. ꝑ Illa q̄ est ima tura linit̄ τ fit ex ea emplꝫ sup̄ hallez τ v̄ucas τ sp̄ēs ip̄aꝝ: τ morpheā τ silr̄ folia ei⁹. Et acceptio ei⁹ recti ficat colorē corruptū cā egritudinū τ ap̄atū caloꝝ molliū: τ maturat carbūculos τ ꝓp̄e cū ireos τ nitro aut calce. Et cū cortice ḡnati ponit̄ sup̄ panaritiū. τ lac q̄dē alumeiꝫ ꝯfert ap̄atibus difficilis resolōnis τ scrofulꝫ. τ lacertꝫ: τ silr̄ decoctio alumeiꝫ: τ confert moro τ ꝓp̄e alumeiꝫ. Et succ⁹ folioꝝ eius abscindit vestigia alguassen τ cū cerato pōit̄ sup̄ fissurā ī frigo rio. τ silr̄ lac eius in oibus illis τ ē ip̄inguatiua. Ei⁹ tñ ip̄inguatio facile resoluit̄ τ ē faciēs pediculos. et illud q̄dē ꝯtingit ab ea ꝓpt̄ corruptionē hūorꝫ eius τ d̄r q̄ ip̄a ē velocꝫ explsiōis ad exteriora: τ ē ꝯueniē tis hūorꝫ aīalibus. Apo. bot. ꝑ Fit ex ea emplꝫ ap̄a-tibus durꝫ τ herisipille decocta cū farīa ordei. Et q̄ imatura est pōit̄ sup̄ morpheā. Et ip̄a maturat car-būculos: τ fac̄ accidere q̄ hūida est alhasaf q̄ñ admi nistrat̄: τ ꝯfert eius decoctio ap̄atibus gutturꝫ τ ap̄a tibus radicū auriuꝫ gargarizata ad illud cū corti ce ḡnati τ panaritio cū penith. Et sicca q̄dē nocet ap̄a tibus epatꝫ τ splēis ꝓpt̄ suā dulcedinē: τ q̄ñ ap̄a ē durū nō nocet neq̄ ꝯfert verūtñ si ꝯiūgat̄ cum salsi litatis τ resolūtiuꝭ ꝯfert valde. Et alumeiꝫ q̄dē ve hemēter resoluit ap̄ata difficilia. Uul. vl. ꝑ Succ⁹ fo lioꝝ eius exulcerat. τ linit̄ decoctio eius cuꝫ spuma sinapis sup̄ scabiē: τ folia eius ꝯferūt ip̄etigini: τ fo lia eius ponūt̄ sup̄ essere τ sup̄ vlcera ḡssaꝝ hūidi tū. Et aq̄ q̄dē ī q̄ iterat̄ cinis ligni eius est corrosiua mūdificatiua vlceꝝ putridoꝝ āt̄iquoꝝ: τ si admiscet̄ cū cortice ḡnati sanat panaritiū: τ cū calcāto vī al vlcera crurū fraudulēta: τ lac alumeiꝫ fac̄ adhere re vulnera. Egri. iunc. ꝑ Ponunt̄ cū imaturo ex eoꝝ folijs folia papauerꝫ: τ ponunt̄ super cortices ossiꝫ τ aq̄ cinerꝫ ligni eius iterata effundit̄ sup̄ neruos do lorosos: τ q̄n̄q̄ dat̄ d̄ ea in potu ꝯ̄titas vniꝰ ꝯ.ʒ.ꝯ.ʒ. Egri. cap. ꝑ Cōfert q̄ hūida ē: τ q̄ sicca epilēt: τ il lat̄ eius decoctio cuꝫ spuma sinapis in aurē q̄ dei tinit⁹. τ ꝯferunt lac eius τ succus ramoꝝ ip̄ius anq̄ frōdescāt cuꝫ ponunt̄ ī dēte corroso: τ ꝯfert eius ad ministratio sup̄ ap̄ata q̄ sunt sub aure q̄ñ fit ex ea ꝯp̄ τ illa q̄ est imatura sanat vlcera capitꝫ pulueriꝫata. Egri. ocul. ꝑ Lac eius cum melle ꝯfert p̄ñe humi do τ ī ceptiōi aq̄ descēdētꝫ τ ḡssitudini palpebraꝝ τ scabiei eaꝝ: τ cū folijs ei⁹ fricat̄ asp̄itas palpebraꝝ τ scabies eaꝝ. Egri. pec. ꝑ Cōfert q̄ hūida est τ si-ca asp̄itati gutturꝫ. τ est ꝯueniēs pectori τ cāne pul mōis: et vinū fic⁹ ꝓuocat mēstrua τ vrinā: τ silr̄ vinū ei⁹ ꝯfert tussi antiq̄ τ doloub⁹ pectorꝫ: τ ꝯfert ap̄atib⁹ cāne pulmōis. Egr. nu. ꝑ Apit opilōnes epatꝫ τ sple nis. Inq̄t Ga. Que humida ē mala est st̄ō q̄ sicca ē nō est mala. Et q̄ñ comedit̄ cum alimēti mundificat sup̄fluitates st̄ōi: τ ē ex eis q̄ itersecāt sitiꝫ q̄ ē ex fleg mate salso: τ excitat siti q̄ ē ex hydropisi ꝓp̄e cū ab sinthio: τ silr̄ bibere vinū ei⁹ ꝯfert st̄ō τ laudat appeti tū cibi. Et fic⁹ q̄d ē velocꝫ d̄scēsiōis: et velocꝫ penetra tiōis pp̄ suā abstersionē: τ sicca nocet epati τ sple ni ap̄atꝫ pp̄ suā dulcedinē: lꝫ si ap̄a ē duꝝ ñ nocet ī iu uat: τ admistratio ip̄i⁹ cū ieiuniū adest ē mirabilis iu uamti ī apiēdo vias cibi τ ꝓp̄e cuꝫ nuce τ amigdala cū tñ ei⁹ nutrimētū cuꝫ nuce fit plusq̄ cū amigdala. Si aūt comedat̄ cū igrossatiuis fit tūc nocumētū maximū. Et alumeiꝫ ē mala st̄ō pui nutrimēti. τ ē ꝯferēs duritiei ī splene fcō ēpl̄o ex ea cū ammoniaco τ ol̄o q̄dē sp̄ēs fic⁹ sunt icōuenietes cursui māꝫ ad st̄ōꝫ. Egri. expl. ꝑ Cōfert renib⁹ τ vesice q̄ humida ē τ q̄ sicca: et iuuat ad tolerādū retētionē vrine: et est ꝯueniēs cursui mēteꝝ ad itestina: et succ⁹ foliorꝫ ei⁹ apit orificia venaꝝ ani: et q̄ humida ē lenit ēsti uit parump: et ꝓp̄e q̄ñ assumit̄ de ea cuꝫ amigdali ꝯtrita: et silr̄ duritiei m̄ricꝫ: et silr̄ si misceat̄ cū nitro et cartamo et assumat̄ añ cibuꝫ: et supponit̄ lac eius cuꝫ vitello oui: et mundificat m̄ricem: et ꝓuocat mē strua: et fit ex ea emplastrū ad m̄rices cū fenugreco et in clysteri ad dolorem ventris pungitiuum ꝓpter cum rutha: et ficus q̄dem et ꝓp̄ie lac ipsius trahit a renib⁹ arenā q̄ñ administrat cum aq̄ casei: et q̄ ē ab

sumit cū lacte ei⁹ distillata sup lac motū cum ramo
ei⁹ parūp erit fortiori i soluēdo vētrē:et i mūdifican
do renes.et daī i potu de aq̄ cineris ligni ei⁹ itera=
ta ei q̄ hz solonē et dissinteriā.ʒ.i.s.et clisterizat ex
ea.et i virisq3 dispōnib⁹ miscet cū oleo: vinū āt sic⁹
pnocat ⁊ lenit:et ē pp suā abstersiōez veloc; dscē=
siōis ex vētre et veloc; penetratiōis. Uenena. ℱ Lac
ei⁹ ɔfert pūcture scorpiōis iuctū:et silr rutele.et silr
pōit illa q̄ ē limatura aut folia recētia sup morsū ca
nis rabidi et ɔfert et fit ex ea ēpl3 cū herbo sup mor
sū mustelle et ɔfert.et aq̄ ciner; ei⁹ iterata ɔfert mor
sui rutele in potu data.et fcā iunctiōe ex ea.et aliu
mēt3 ɔfert pūcturis venenosis bibita et linita.

¶ De fece. Ca.cclxxxiiij.

Fex. Electio. ℱ Melior ē fex olei de croco gra=
nis. Natu. ℱ Fex expssiōis olei ē i p⁹ calitatis.
Opa.pro. Jā dixim⁹ q̄ fex olei de croco tīgit lignā
et dētes talr q̄ pdurat sic tinctura sex hor;. Uul. vl.
ℱ Fex expssiōis olei ē ex ɔsolidatiuis vlcez accidē=
tiū i corpib⁹ siccis. ¶ De fermēto. Capi.cclxxxv.

Fermētū. Natura. Jn ipso est calitas.humidi=
tas vō ei⁹ et siccitas sūt fm q̄titatē mltitudi=
nis salsedinis ⁊ nitrositatis eius ⁊ paucitatis eorū.
Opa.pro. ℱ Jn ipō est vt⁹ abstersiua pp salē ⁊ nitro
sitatē ⁊ frumētitatē.et in ipō ē vt⁹ ifrātiua pp suam
acetositatē attrahētem māa pfundas ad exteriora
corpis ⁊ resoluit. Egrit.iunc. ℱ Fit ex ea emplm ad
dolorē q̄ est in inferiore parte pedis.

¶ Caplm de lrā. G. ¶ De glāde. Cap.cclxxxvj.

Glans q̄d est. Nota est ⁊ ē stiptica:s3 castanea
minus ea est stiptica. Qd vō in glāde vehemē
tius est stipticum ē cortex ei⁹ q̄ ē cortex ei⁹ interior.
Natu. ℱ Glans frā est sicca.et siccitas ipsi⁹ est in 2⁰
fritas vō i pmo. Jn castanea aūt est parū calitatis
ppter sui dulcedinē.et folia q̄d glandis sunt vehe=
mētioris stipticitatis ⁊ minoris exiccatiōis. Opera.
pro. ℱ Jn castanea est abstersio:et in eis oib⁹ ē infla
tio in ventre inferiore:⁊ stipticitas. et prohibet flu=
xū sanguis ⁊ pptie cortex ei⁹ iterior: et eēs cōfortāt
mēbra:et castanea q̄dē est tarde digōnis.s3 est boni
nutrimēti. Si ergo cū zuccaro misceat eius nutri^m.
fit bonū. ℱ Gal. q̄3 dixit q̄ ē nutribilior oibus granis
adeo q̄ ē ptia granis:pāis ⁊ verūtm castāea pp illd
quod in ipsa est ex dulcedine nutribilior est ea:cum
tn̄ nutrimētū oiu3 sit hoībus illaudabile: sed fortas
se eaz nutrimentū porcis laudaī. Apo.bot. ℱ Jpsa
cum adepe hedi ⁊ porci salita ɔfert duritieb⁹: ⁊ fru=
ctus q̄dē glādis cōfert in pncipio apātibus calidis.
Uul.vl. ℱ Prohibet ambulationem alcula ⁊ vlcera
ambulatiua q̄n aduriī ⁊ administraī. Folia preterea
glādis coherere faciūt plagas cū teruntur ⁊ puluē=
rizantur desup. Egri.capi. ℱ Facit sodā ppea q̄ co=
artat vaporem ɔstringendo nām. Egri.pec. ℱ Con
fert sputo sanguis. Egri.nut. ℱ Confert humiditati
stomaci. Egri.expul. ℱ Constringit ⁊ confert dissin=
terie ⁊ vlceribus intestinoz ⁊ fluxui sanguinis ⁊ mł=
tiplicat vrinam. Uenena. ℱ Confert venenis veneno
sorum. Et decoctio q̄dē corticū eius cū lacte vaccino
cōfert veneno sagittaz armeniaz. et caro q̄d castā=
nee est bōa venenis. ¶ De gelou̅. Cap.cclxxxvij.

Gelou̅ q̄d est. Notū ē.⁊ est granū pini maioris.
Et est melioris nutrimēti q̄ nux: s3 est tardio=
ris digōnis. Et est cōpositū ex suba aq̄a ⁊ terrea: et
aeritas in ipso est pauca.et oz q̄d vt ɔplementū ser
monis in ipso reqrat in caplo de pino. Natu. ℱ Est
tpatū cu3 ipso tn̄ est calitas parua. Opa.pro. ℱ Nu
trimentū pbet forte non malum ⁊ rectificat humidi
tates corruptas in intestinis ⁊ est tarde digestionis
Ei⁹ vō digō rectificaī i ifridatis q̄d cū melle ⁊ in ca
lefact; cū tabarzeth ex zuccaro:⁊ pp hoc augeī bōi
tas nutrimēti ei⁹. Ei⁹ vō q̄z i aq̄ ifusu3 ē deleī acui
tas ⁊ acrimonia ⁊ mordicatio.et fit in vitia vtute nu
triēdi:ita vt paruū in quo nō est nutri^m pueniat ad
nutrimētu3 a meditatiōe.hoc āt paruū est granū pi
ni pue repte in oi regione. Egri.iunc. ℱ Sanat dolo
res neruorum ⁊ dorsi ⁊ sciatice.et valet mollificatio
ni. Egri.pec. ℱ Magnu3 mundificat pulmonem val
de.et extrahit q̄d in ipso est de sanie ⁊ hūorib⁹ gros=
sis. Egri.expul. ℱ Excitat coitū ⁊ pprie q̄d ex eo nu=
tritu3 est. Et ɔfert sanici ⁊ lapidi in vesica. Uenena.
ℱ Cū ficubus ⁊ dactilis cōfert puncture scorpionis.

¶ De gentiana. Cap.cclxxxviij.

Gentiana q̄d est. Eius folia q̄ sunt iuxta radicē
ipsius sunt silia foliis nucis:⁊ foliis arnoglos
se ⁊ eius color est rube⁹:⁊ ipsi⁹ mediū ⁊ extrema sūt
imbibita. Et eius crus est cōcauū planū i grossitu=
dine digiti ⁊ lōgitudine duoz cubitoz: ⁊ ipsi⁹ folia
adiuicez sunt elōgata:⁊ fruct⁹ ei⁹ est in suis capiti=
bus:⁊ radix ipsi⁹ est lōga silis radici aristo.q̄ oriī in
montibus ⁊ in vmbra:⁊ in locis hūidis eoz. Et dī q̄
non noiaī gētiana nisi q̄ pmus q̄ eam agnouit fuit
gentian⁹ rex.et ipsa q̄dem crescit in mōtibus altis.
Ex ea vō assumiī succ⁹.qm̄ ipa infunditur in aq̄ vs=
q̄ ad q̄nq3 dies.deinde coq̄tur postea trāsmutādo
desiccaī.deinde congelatur postea inspissatur sicut
mel. Electio. ℱ Melior est romana.⁊ ipa est vehem
tius rubea ⁊ durior ⁊ ē lignū:⁊ vene sic q̄titudo di=
giti.⁊ ē maius ⁊ min⁹.et ei⁹ color ē citrin⁹ declināš
ad nigredinē.et q̄d ex ea fractū ē.est vehemēt⁹ citri
nū ppiquū reubarbaro. Natu. ℱ Cala ē i 3⁰ sicca in
2⁰. Opa.pro. ℱ Est apitiua ⁊ in ipa est stipticitas. et
ei⁹ radix vitia est i apitiōe ⁊ subtiliatiōe ⁊ abstersio
ne. Decora. ℱ Radix ei⁹ abstergit morphea͂ pcipue
succus ei⁹ pdictus. Uul.vl. ℱ Sanat plagas ⁊ vlcera
corrosiua ⁊ pcipue succus ei⁹ pdictus. Egritu.iunc.
ℱ Bibuntur ex ea.ʒ.2.cum vino propter torsionem
neruorum.et est iuuatiua ei qui; cadit ex loco alto.
Egri.oculi. ℱ Fit ex ea linimentu3 obthalmie. Egri.
pec. ℱ Due.ʒ.succi eius sunt bone pleuresi. Egritu.
nut. ℱ Apitiua est opilationum epis et splenis ⁊ pō=
dus.ʒ.2.ex ea cum vino valet dolori epis ⁊ splenis
et fritati amborum ⁊ apātibus eorū.et siruptus ra=
dicum eius conueniens est stō: infirmo ex frigore.
Egri.expul. ℱ Prouocat vrinam ⁊ menstrua. et sup
poniī radix eius sicut colliriū ⁊ extrahit fetū ⁊ facit
ipsum abortiri. Uenena. ℱ Est vltima medicina pun
cture scorpionis. Et pōdus.ʒ.2.ex ea cū vino cōfert
puncture omnium vermiū venenosoz:⁊ morsui ca=
nis rabidi:⁊ morsui omnium luporum. Permuta.
ℱ Quantum ipsu3 est medietas ei⁹ ex assaro:⁊ q̄tū

medictas eius de radice capparis.

¶ De gilbenec. Cap. cclxxxix.

Gilbenec qd ē. Eius opō est prima opōni elle=
bori. qdā aūt dixerūt est semen turbit nigri: et
cortex radicis ei⁹ ē turbit citrinū ⁊ orit in said. verū=
tū qd ex eo bonū ē: ē indūe ē sile papyro. Egri. iūct.
¶ Quidā iā dederunt ex eo i potu palytico vsq ad
pōdus. ʒ. i. ⁊ vomuit ⁊ sanat⁹ est. Egri. nut. ¶ Est vo
mitiuum. et qñq est mortificatiuū pp fortitudinem
vomitus. Egri. expul. ¶ Soluit ⁊ potus ex ipō est me
dietas. ʒ. ß. ʒ. ē timorosa. Venena. ¶ In ipō ē vt⁹ ve=
nenosa. ¶ De geserefrend. Cap. ccxc.

Geserefrend qd est. Res pinealis figure in cui⁹
capite sunt sic due spine: ⁊ dr ēt q ē silis amig
dale: ⁊ qñ sindit et apit. Egri. expul. ¶ Facit aug=
mētū in coitu valde. ¶ De gepsin. Ca. ccxci.

Gepsin quid est. Est lapis gypsi laminosus alb⁹
purus cui⁹ subtilitas augmentat cuz aduritur.
Natu. ¶ Frigidus est ⁊ siccus. Opa. pro. ¶ Est gluti
natiuus. Et ponit sup ptem fluxuuz sanguis ⁊ strin
git sm q i suo dr capitulo: qm in ipō est stipticitas
cuz glutinatiōe ⁊ vt⁹ faciēs adherere. et i ipō est sti
pticitas cū viscositate. ⁊ qñ adurit subtiliat ⁊ addit
eius exiccatio. Egri. capi. ¶ Linit ex eo frons aut co
opit ex eo caput vt pileo ⁊ retinet fluxuz sanguis ex
naribus. et qd ex eo gypsatuz ē etiā pcipue cū bolo
armeno frixo ⁊ lenibus mixtū. ⁊ ipm distillat cū aq
myrti ⁊ pauco aceto. Egri. oculi. Miscet cum albu=
gine oui vt non fiat lapis. et ponit sup obthalmiaz
sanguineam. Venena. ¶ Est ex summa venenorum
prefocantium. ¶ De gyps. Cap. ccxcii.

Gyps quid est. Est sicut gypsum.

¶ De gemisfesimi. Cap. ccxciii.

Gemisfesimi qd est. Eius virtus est silis virtuti
secha cum vua lupina. Opa. pro. ¶ Est mundi
ficatiuum apituū sedatiuum inflationis ⁊ ventosi
tatum propue. Egri. nut. ¶ Resoluit humiditates vi
scosas in stomaco et ɔfert stomacis infantiū. Egri.
expul. ¶ Confert ventositatibus matricum.

¶ De gezar. Ca. ccxciiii.

Gezar qd est. Nota est. Forti⁹ semen ei⁹ ē semē
siluestris. Inqt Dia. Est vna spēs eius cuius
folia sunt minora foliis feniculi. ⁊ est i ei⁹ forma: et
eius crus puenit vsq ad qntitatem palmi ⁊ qd est su
pius ei⁹ est citri⁹. ⁊ hz sūmitatē sic coriādrū ⁊ anetū
⁊ hz fructū acutū albuz boni odoris ⁊ masticatiōis:
⁊ nascit in locis spatiosis solitariis lapidosis: et q̄ ex
ea est hortulana silatur apio romano acuta adusti
ua ⁊ boni odoris. Eius folia sunt sic folia coriādri
cuius supi⁹ ē albuz. ⁊ aneto sileo sunt sumitas ⁊ fru
ctus eius: ⁊ hz sicut capita nucis plenas semine qd
est sic cyminuz i forma ⁊ acuitate sua. Natu. ¶ Calida
est in fine scdi hūida in p⁹. Vul. vl. ¶ Semen ⁊ folia
ipsius cum terunt ⁊ ponunt sup vlcera corrosiua cō
ferunt. Egri. pec. ¶ Confert pleuresi ⁊ tussi antique
Egri. nut. ¶ Est difficilis digōnis et nutrita facilio=
ris est digōnis ⁊ confert hydropisi. Egri. expl. ¶ Se
dat dolorem ventris pungitiuum ⁊ ppue daucus. ⁊
puocat vehementer ⁊ ppue siluestris ⁊ ppue semē
eius et silr ei⁹ folia. et excitat coitū ⁊ ppe semen do

mestice. ē. n. vehemētis inflatiōis. ⁊ semē siluestris
nō ē illi⁹ opōnis. ¶ Si aūt secacul ⁊ baucia siluestris
nuerent i baucia tūc ipsa magis excitat coitū q̄ hor
tulana. ⁊ puocat mēstrua ⁊ vrinā ppe siluestris bi
bita ⁊ supposita. ⁊ ɔferūt semē ei⁹ ⁊ radix ei⁹ difficul
tati ipregnatiōis. ¶ De geguero. Ca. ccxcv.

Geguero qd ē. Tres hz spēs ⁊ silat rizi in forma
sua. verūtā rizi nutribili⁹ ē: ⁊ panicū meli⁹ est
in oibus dispōnib⁹ suis q̄ miliū: sz tū est fortius cō
strictiuū. Elec. ¶ Coqt cū lacte aut aq furfuris sic
⁊ oleo amigdalino ⁊ pbet nutri^m bonū. Natu. ¶ Fri
gidum ē ⁊ siccuz i fine scdi. qdā āt dixit ipm calm i p
mo: ⁊ pmuz sani⁹ est. Opa. pro. ¶ In ipso est stipti
tas ⁊ excitat sine mordicatiōe. ⁊ eius vaporatio se
dans dolores. Cum vo nō digerit gñat sanguinem
maluz ⁊ nutrit min⁹ q̄ grana reliq ex qb⁹ fit panis
et eius nutrimētū ē puuz viscosuz. Et in ipso ē stipti
citas qdā sic existimāt qdā. Verūtā cuz coqt aq la
cte: aut furfure sic fit eius nutri^m bonuz pcipue cū
butyro aut oleo amigdalino. Egri. nut. ¶ Est tarde
digōnis in stō in sua suba ⁊ in suo pane. Egri. expl.
¶ Cum eo vaporat dolor ventris pungitiuus vel
puocatiuus. ¶ De gallinis ⁊ gallo. Ca. ccxcvi.

Gallina ⁊ gallus qd est. Ius gallorū veterū pro
tatē hz quā dicem⁹. Mod⁹ vo quē Ga. narra
uit in decoctiōe eorum ē. decolent postq̄ abiicit
⁊ nutriunt: fatigentur. n. faciendo eos currere: q
dāt ⁊ decolent. deide exhat qd in ventrib⁹ eorū est
⁊ ipleant ventres eorū sale et sumātur ⁊ coquant cū
xx. librī. aq vsq quo perueniat ad tres conlas: ⁊ bibit
totum in loco vno. postea addat illud qd diximus
mus in oi loco. Elec. ¶ Ruffus gallorū melior ē illo q
nō cātat adhuc. et gallinarū melior ē q nōdum pepit
oua. āntiq vo sunt mali. Natu. ¶ Adeps gallorū ca
lidior ē adipe gallinarū magnarū. Opa. pro. ¶ Testi
culi gallorū laudabiles sunt velocis digōnis. Egri.
¶ Ius gallorum predictuz cōuenit tremori ⁊ dolori
iuncturarū: sed oz vt coqtur cū polypodio ⁊ aneto ⁊
sale. in. xx. cotilis. aque donec remaneant tres aut
quatuor. Egri. capi. ¶ Caro gallinarū que sunt pul
le i intellectu augmētum efficit. cerebrum gallinarū
phibet fluxum sanguis nariuz accidētem ex velami
nibus cerebri. Egri. pec. ¶ Ius gallorū pdictum con
fert asmati. Caro gallinaruz clarificat vocē. ius gal
li vetustissimi cum aneto ⁊ cartamo confert cibus
illis ⁊ issidebegi pulloruz sedat inflōnem stō. Egri.
nut. ¶ Ius gallorū cōfert dolori stōi ex ventositate.
Egri. expul. ¶ Ius galli veteris cum polypodio et
aneto ɔfert colice valde. Caro gallinarum que pul
le sunt augmentat sp̄ma. Et ius pdictuz cū polypo
dio soluit melias. et cuz cartamo soluit flegma. Ca
q vo decoquit cum medicinis stipticis ad dissinte
riā ⁊ cum lacte ad vlcera vesice. Venena. ¶ Galline
scisse sup cor suum aut gallus ponuntur sup locum
lesuz a vermib⁹ venenosis ⁊ pmutat p horā ⁊ phi
bet nocumentuz venenorū. et in venis bibitus cum
sorbet eorū decoctio cum aneto ⁊ sale ⁊ euomit.

¶ De guasmen. Capi. ccxcvii.

Guasmen quid est. Est folium nil. Natu.
¶ Est in fine primi calidū ⁊ i secundo siccum.

Opa.pro. F In ipo e stipticitas et abstersio. Deco. F Tigit capillos. ¶ De guero. Cap.cccxcviij.

Guero qd est. Res rubea declinās ad pallorem filio tincture croci et asportat de iamēet dr q̄ abradit de arbore sua. Nā. F Cal'a ē et sicca in scdo Opa.pro. F Est stiptica. Decoratio. F Cōfert pāno et lenginibus. Cū ergo bibit confert sorditiei. Apo. bot. F Cōfert bothor. Aul.vl. F Cōfert scabiei et pru ritui et sahasati et impetigini.

¶ De guaresce. Ca.cccxix.

Guaresce. Egri.oculi. F Sanguis alguaresceen est bonus vlceribꝰ oculi. Egri.nut. F Caro eiꝰ difficilis est digōnis. Egri.expul. F Caro eius ꝯstrin git ventrem.

¶ De guaril. Cap.ccc.

Guaril qd est. Est stelio ē maria figurap algaf son et famābras longā hñs caudā: et paruū ca put et nō est lacertꝰ. lacertꝰ em̄ nō est aut raro est ni si in turibꝰ: et caput et corpꝰ ipsiꝰ diuersa sunt alguaril: s; fortasse ꝓximꝰ ē ei in naturis suis. Nā. F Caro eius calida est multū. Decoratio. F Cōfert stercꝰ eiꝰ pāno et lenginibꝰ et ipiguāt fortiter adeps et caro eiꝰ et ꝓpter quasdā mulieres. Opa.pro. F In ipso ē vir tus extrahēs surculos et spinas. Apo.bot. F Tritu; stercꝰ eiꝰ eradicat verrucas. Egri.oculi. F Stercꝰ eiꝰ sile est stercori lacerti. v; em̄ ad albuginē oculi.

¶ De guadai. Cap.ccci.

Guadai qd est. Est ostracum. Opera.pro. F Ex trahit surculos et spinas. Decoratio. F Qđ ex eo triū ē abscidit verrucas ifusas et pēdētes ꝯtritū.

¶ De grano ben. Cap.cccij.

Granum ben. Jam diximus operationes eiꝰ in caplo ben. cum diximus ben.

¶ De grano lauri. Cap.ccciij.

Granū lauri. Ip; est granū ademesi et ē sicē auel lana pua: et cortex eiꝰ ad nigredinē tendit subti lis qđ cū ꝓuīt in duas separat ptes duras declines ad citrinitatē in qbus est parū boni odoris et nos di cemus opatiōes eius in caplo de gain.

¶ De grano azelem. Cap.cccciiij.

Granū azelē qd est. Dr pip nigrū et est granum boni odoris et saporis valde: et orit in partibus seberazura. Nā. F Est calm in scdo. humidū in pri mo. Decoratio. F Est ipinguatiuū. Egr.expul. F Au gmentat sperma.

De grano anescen. Ca.cccv.

Granū anescē qd est. Est granū exns in q̄titate pipis et i colore eiꝰ. verūm est faciꝰ frāgibile. scidit a medulla vehemētis albedis: cuꝰ odor ē bo nus. Nā. F Est calm et siccū in scdo. Egri.nut. F Est bonum stomaco frigido valde.

¶ De grano nil. Cap.cccvj.

Granū nil q̄d ē. Est cartamū idū. Electio. F Me lius ē eiꝰ pōderosum planū recēs. Nā. F Dixe rūt qdā. Est cal; et siccū peruniēs ad 3^{m}. Decoratio. F Cōfert albaras et morphee albe. Egr.nu. F Est cō turbatiuū faciēs nauseā. Egr.expul. F Solōne edu cit humores grossos. f. meliā et flegma fortiter et ver mes et ascarides. permu. F Loco eiꝰ i solone et inua ctio in melia ponit medietas pōderis ð pulpa col loq̄n. cū sexta pōderis sui de lapide armeno.

¶ De granno asumme. Ca.cccvij.

Granū asumme qd est. Est arbor siluestris sm q̄titatē brachū hñs alba folia: nō tñ vehemē tis albedis: cuiꝰ fructꝰ est sicē pip vnctuosus lacteus. et dixerūt q̄dā. Est semē sameriona. Nā. F Est calidū parū hñs humiditatis. Decoratio. F Est impingua tiuū. Egri.nut. F Tardat eiꝰ digō in stō et cū digerit multiplicat eius nutrimētū. Egri.expul. F Augmen tat sperma et excitat coitum.

¶ De grano pini. Cap.cccviij.

Granū pini qd est. Granū pini ē minꝰ fistico cor ticē hñs minutū frangibilē rubeū findit a me dulla alba vnctuosa suaui: et hec sunt magna q̄ sunt pini q̄ noiant bisus: puū ŷo est granū triāgulatū du rioris cortic; et acutior; medulle. et i ipso ē acrimonia et pōticitas puū ē meliꝰ ad medicinā q̄ ad cibū. Nā. F Magnū ē sicē eq̄lē ad calitatē delināſ: et augmētat hūiditas ipiꝰ. Et puū ē calm et hūidū i 3°. Opa.pro. F In ipo ē maturatio et lenificatio et resolō et mordi catio et ꝓpe i recēte: s; eiꝰ mordicatio dlet si ifundat i aq̄ et cōplet tūc eiꝰ applanatio et glutiatio q̄uis sint gn illō abo repta i ipo itegre: et eiꝰ sba ē terrea aq̄a l q̄ ē puū acritat;. Deco. F Est ipinguatiuū. Egr.iūc. F Granū pini magnū ꝯfert mollificatiōi et debilitati corpis comestū et exiccat hūiditatē corruptā q̄ ē i eo. Egri.pec. F Paruū et magnū ꝯfert mollificatiōi hūi ditatibꝰ pulmōis putrefact; et fluxui puri sanguis et tussi: et ꝓpe cū rob recēte ꝓpt amaritudinē paucā q̄ est i ipso. Et qñ coq̄t cū vino dulci est ad mūdādum pus pulmōis bonū valde: et silr eiꝰ cortex et lignū qñ ponunt in clijs. Egri.nu. F Qñ ex eo fit emplm cu; absinthio sup stō; ꝯfortat ip;. Et ē difficilis digōnis linēs cibū vt eiꝰ mordicat stō; nisi ifūdat i aq̄ cal'a. Comedāt g̃ ip; calefacti cū tabarzet et ifrāti cū mel le: et tūc digerit et fit bonū stō. Inq̄t Dia. ē malū stō: s; vꝫ q̄ nō sit ita nisi qñ adurit aut rācidat. et q̄ sit in fusum bonū qm̄ rectificat eiꝰ corruptio. et frāgit eiꝰ vētositas: et qñ bibit cū portulaca sedat eiꝰ mordica tio oīno. ita vt nō sit mordicāſ. Egri.expul. F Aug mētū facit i coitu pl; cū cōedit cū sisamo et tabarzet et melle et penidijs: et saturati ex eo puū faciūt dolorē ve trīs pūgitiuū: s; eiꝰ tyriaca ē granū q̄nati amar: qđ fugit pꝰ ip;: et ip; vehemēt abstergit hūiditates renū et vesice: et ꝯfortat eos ad retentionē vrine: et sanat di stillationē: et ꝓhibet vlcera vesice et frāgit lapidē: et ꝓuocat et ꝯfert ex eo cum absinthio facto emplo.

¶ De grano allulul. Cap.cccix.

Granū allulul qd est. Est sicut pip albū maius cartamo nō pure rotundu; et frāgit a medulla vnctuosa boni saporis. Quidā autē dixerunt ē semē granati siluestris. et dixerunt isti. eiꝰ radix est alinu sa. Egri.iunc. F Cōforta corpa mollificata. Opera. pro. F Qđ ex eo frixu; est: est siccꝰ. Deco. F Est ipin guatiuū. Egri.cap. F Facit soda. et ꝓpe qñ in 2^{a} mē sa comedit sup vinū. Egri.nut. F Plurimus vsus eius facit fastidiu; et colicā passionē: et cu; comedit cū ta barzet et zuccaro et melle digerit: et qđ ex eo frixu; ē: est meliꝰ: et nō est eiꝰ humor malꝰ et parum vehemē ter mollificat stō;. ¶ De g̃no viridi. Ca.cccx.

GRanũ viride q̃d ẽ. In fructu ei⁹ ẽ stipticitas et ipsi⁹ innamẽtũ sile ẽ iuuat⁹ masticis: ⁊ ei⁹ gumma ẽ melior gũmis p⁹ masticẽ: ⁊ q̃ ex ea magna ẽ dr artharo: et ei⁹ q̃dẽ arbor noiat alboti. Nã. ¶ Dixerũt q̃da q̃ in ei⁹ oleo ẽ lenificatio et stipticitas sic̃ ẽ i oleo rosa. et v̄itas ẽ calefactio grani viridis est calefactio nõ minor ei⁹ v̄o exiccatio dũ pseuerat hũida ẽ pua: ⁊ cum exiccat̃ est in 3°: ⁊ ei⁹ gumma est cala in q̃ est siccitas pauca. Opa. pro. ¶ Est calfactiuum lenificatiuum: mundificatiuũ: ⁊ in ipõ est stipticitas: ⁊ eius gumma est plurime resolõis q̃ mastix: q̃m ẽ amarior: ⁊ in ipsa est paꝝ stipticitatis: ⁊ est fortis abstersionis: ⁊ in ipsa est aptio bona ⁊ maturatio ⁊ lenificatio: ⁊ eẽhit ex p̃fundo: ⁊ i plib⁹ v̄otis põit loco masticis: ⁊ suffumigatio alboti elõgat̃ a nocut⁹ sic̃ suffumigatio thuris ⁊ ei⁹ oleũ est cõpositũ ex v̄tutib⁹ tribus cũ v̄tute ꝯstrictiua: ⁊ existimauerũt q̃dã q̃ i ei⁹ oleo est lenificatio q̃dã. Decoratio. ¶ Abstergit pãnum: faciem: ⁊ viscus albotin cõfert scissurio faciei. Apo. bot. ¶ Eius gumma maturat exituras duras. Uul. vlc. ¶ Abstergit scabiẽ ⁊ impetiginẽ. ⁊ ingredit̃ ei⁹ gumma in emplis ad purgãda vlcera: ⁊ exiccat saniẽ ⁊ sanat vlcera manifesta: ⁊ cõfert pruritui vlcerum ⁊ scabiei vlcerose ⁊ scabiei: ⁊ bothor flegmatice. Egri. iunc. ¶ Ponit̃ ei⁹ oleum in oleis que sunt ad lassitudinẽ ⁊ emplis ad palysim ⁊ torturã. Egri. capi. ¶ Eius gumma cum melle ⁊ oleo est bona humiditati auris. Egri. oculi. ¶ Ei⁹ fum⁹ igredit̃ in alcosol oculi ⁊ cõseruatiõe capilloꝝ ⁊ medicamento corrosionis palpebraꝝ. Egri. pec. ¶ Cõfert dolorib⁹ pectoris more empli suppositũ ⁊ inunctũ: ⁊ ei⁹ gumma est bona vlcerib⁹ pulmonis ⁊ tussi antique: ꝯglutita sola aut cũ dulcib⁹. Egri. nut. Iuuatiua est splenis ⁊ p̃prie ex alboti: s; ipsa delet appetitũ cibi: ⁊ silr mũdificat epar. Egri. expul. ¶ Prouocat ⁊ excitat coitũ ⁊ gũma ei⁹ etiã p̃uocat ⁊ lenit ventrẽ cum accipit̃ ex ea auellana vna aut nux in ieiuno absq; nocumẽto ⁊ mũdificat viscera ⁊ abstergit renes. Uenena. ¶ Bibitur gumma eius ⁊ fructus eius cum vino ad morsum rutele.

¶ De gento. Cap. cccxi.

GEntũ q̃d ẽ. Est tesisic. s. gumma ruthe mõtane.

¶ De gembut. Ca. cccxij.

GEmbut q̃d ẽ. Est rosa vince sic̃ q̃dã sapiẽtes dixerũt. ⁊ ẽ alkarnub anabathiũ: ⁊ de ipso q̃dem iã dictum est in caplo de cha. Nã. ¶ Ei⁹ frigus ⁊ caliditas sunt parua: ⁊ est siccũ in scđo. Opa. pro. ¶ Ei⁹ fructus vomitũ facit sine mordicatiõe. Egri. expul. ¶ Prohibet fluxũ vẽtris. Uenena. ¶ Decoctio algẽbut interficit pulices.

¶ De gramine Ca. ccc xiij.

GRaminẽ. Uul. vl. ¶ Facit coherere plagas sanguineas. Egr. expul. ¶ Eius decoctio extrahit lapidẽ ⁊ semẽ ipsius p̃uocat ⁊ cõstringit.

¶ De glutine. Cap. cccxiiij.

GLuten q̃d est. Iã locuti fuim⁹ de glutine almbat ⁊ resina pini: ⁊ reliq̃s i suo loco. Nã. ¶ Gluten albbat est calidũ. deinde glutẽ cypsi. deinde gũma pini. Opa. pro. ¶ Est resolutiuũ. Sed gũma pini ⁊ glutẽ cypsi nõ sunt vehemẽtioris resolutiõis q̃ gluten almbat q̃uis sint calidiora eo.

¶ De gallis. Cap. cccx[v]

GAlle. Electio. ¶ Meliores sunt imature: ⁊ ponderose dure. glauce v̄o molles sunt p̃ue [...] ⁊ adurunt̃ sup prunas. Nã. ¶ Sũt fride in p̃mo [...] mide in scđo. Opa. pro. ¶ Cõstrictio eaꝝ ẽ vehem[ens] ⁊ p̃hibet humiditates a cursu: ⁊ silr eaꝝ est frig[ida] sicca. Decoratio. ¶ Denigrat aq̃ eaꝝ capillos. Uul. vl. ¶ Liniunt̃ cum aceto sup impetiginẽ ⁊ au[fert] eã: ⁊ si puluis eaꝝ sternat̃ sup carnẽ addita[m] [remo]uet eã. Egri. cap. ¶ Prohibent cursum humidita[tum] corruptarũ ad linguã ⁊ gingiuã ⁊ ꝯfersit colla [...] pue infantib⁹: ⁊ p̃prie cũ aceto ⁊ cõferũt cum ponũtur in corrosiõe dẽtiũ. Egri. expul. ¶ Spargit [pulu]is earum sup aquã: ⁊ bibit̃ ad vulnera intestinoꝝ ⁊ fluxũ antiquũ: ⁊ silr q̃n ponit̃ in medicinis ꝯtra[...] est ad hanc operationem.

¶ De galia. Cap. cccx[vi].

GAlia q̃d ẽ. Galia v̄a ẽ simia facta ex embliis ⁊ [...] nũc aũt q̃m illõ est difficile sumit̃ põd⁹ [...] galli. ⁊ albella ⁊ fit sim q̃ fit alrimek. Nã. ¶ [...]ra est: ẽ cala in p̃mo sicca in scđo ⁊ aromatica [...] in scđo. Opa. pro. ¶ Est stiptica ꝯfortãs viscera [...] aromatizata sunt aptio ⁊ resolo. Egri. iunc. ¶ [...]na dolori neruorum. Egri. expul. ¶ Existimauerũt q̃dam q̃ galia aromatica augmentum efficit [...]tu ⁊ stringit ventrem ⁊ confert fluxui.

¶ De gummi. Cap. cccxvij.

GUmmi. Electio. ¶ Qđ meli⁹ ẽ: est arabicũ [...] pum h̃ns ligni. Nã. ¶ Spẽs gũmi oẽs cal[...] Opa. pro. ¶ Est stipticũ ⁊ glutinatiuũ cũ exiccatiõe ⁊ glutinatiõe. ⁊ gũmi q̃d ẽ acatie est fortius valde ⁊ ponitur p̃pter hoc in medicinis tyriace. Egri. pec. ¶ Lenit tussim calidã ⁊ expellit nocumẽtum [...] pulmonis ⁊ clarificat vocem. Egri. nut. ¶ Confortat stomacum.

¶ De gariofilo. Cap. cccxviij.

GAriofil⁹ q̃d est. Est sic̃ sambuc⁹: s; ẽ nigrior [...] q̃ mascul⁹ ẽ: ẽ sic̃ nucle⁹ oliue et lõgior et [...]mẽti⁹ niger: et est fruct⁹ arboris in isula [...] ipsi⁹ erit in v̄tute glutinis alboti. Electio. ¶ Ille q̃ ẽ melior ẽ silis nucleo sicco suauis odoris et [...]. Nã. ¶ Calid⁹ est et sicc⁹ in tertio. Decoratio. ¶ Corporis odorẽ bonum efficit. Egri. oculi. ¶ Abstergit visum et confert panno. Egri. nut. ¶ Confortat stomacum et epar et confert vomitui et nausee.

¶ De galbano. Cap. cccxix.

GAlbanũ q̃d est. Est duarum sp̃erum: vna [...] eius est q̃ est spumosum leuis ponderis vehemẽtioris albedinis: et altera est ei⁹ q̃d ẽ spissi⁹ et grauis. Electio. Melius amboꝝ est illud q̃d ẽ spu[mosum]. Nã. ¶ Est calidum in scđo. et exiccatiuum in tertio. Opera. pro. ¶ Uirt⁹ ei⁹ est lenitiua resolutiua [...]natiua vẽtositatum: ⁊ est ex eis que corrũpunt [car]nem. et in ipso sunt calefactio et inflãmatio et attractio et resolutio. Decoratio. ¶ Eradicat lentigines. Apo. bot. ¶ Confert apostematib⁹ bothor et scrofulis. Uul. vl. ¶ Linitur super vlcera lenia cum aceto. Egritu. iunc. ¶ Confert lassitudini et alcuzet et spasmo lacertoꝝ. Egri. cap. ¶ Cõfert sode et epilepsie [...] q̃ñ epilepticus

q̄n epilepticus ip̄m odorat reuiuiscit: et cōfert scotomie et cōfert dolori molaris et dēti corroso subito. Et ɔfert doloribus frīs i aure: et resoluit ap̄ara eius et dolores ipsius sine ipedimēto: et illō q̄n soluit i oleo d̄ lilio et tepidū fit et distillat in aurē. Egri. pec. ❡ Cōfert asmati et tussi antiq̄. Egri. expl. ❡ Prouocat mēstrua fortiter et expellit fetus et fac̄ eos abortiri suppositum. et ɔfert p̄focatiōi mr̄icis bibitū cū vino: et remouet difficultatē vrine. Uenena. ❡ Est tyriaca venenis que ibi hunt sagittas q̄n bibit cū vino: et veneno serpētiū et scorpionū: et fumus eius fugat venenosa ōnia: et cum fit ex eo linimētū nō approximāt ei q̄ linitus ē et q̄n ex eo fit linimētū cū sacudulion et oleo iterficit ille q̄ d̄ vermibus venenosis ei q̄ linitus ē appropinq̄t. Et ip̄m q̄ dē oī veneno resistit minus tn̄ q̄z sit resistētia serapini. permu. ❡ Loco eius serapinū ponit.

❡ De granato. Cap. cccxx.

Granatū. Nā. ❡ Illō qd̄ ē dulce ē frigidū i p̄mo et hūidū in ipso. et acetosum ē frigidum et siccum in secundo. Opa. pro. ❡ Acetosum reprimit coleram et p̄hibet cursum superfluitat̄ ad viscera et p̄p̄e vinū eius et in oībus sp̄ebus eius vsq̄ ad acetosum est abstersio cū stipticitate. Apo. bot. ❡ Grana granati cū melle linunt ad panaritiū. Uul. vl. ❡ Grana granati cū melle linunt ad vlcera fraudulēta. et eius capita ad vulnera cū calitate et precipue adusta. et balaustie q̄dem cū calitate sua faciūt adherere vulnera. Et dulce qd̄ ē lenificat et totū ipsius ē pui nutrimēti et est bonū. Muzū v̄o q̄nq̄ ē magis iuuatiuū stō q̄z poma et cydonia. s3 eius granū ē malū et qd̄ de ptibus eius est magis stipticum sunt capita. et grana eius stiptica sunt siue sint grana dulciū aut nō dulciū. Egri. capi. Grana granati cū melle cōferūt dolori auris. et sunt linimētū interioris nariū et ɔferūt grana granati cū melle trita et cōmista cola linita. Et si grana dulcia decoquūtur cū vino deinde terant̄ sic sunt et fiat ex eis emplm̄ auri cōfert ap̄ati eius bene. Et vinū granati et rob eius cōferūt ebrietati et rob acetosi p̄p̄ie. et cōfert colere. Egri. ocli. ❡ Succus acetosi confert vngule. Egri. pec. ❡ Acetosum exasperat pectus et dulce lenit ip̄m et cōfortat pectus et q̄n dant̄ in potu grana granatorū in aqua pluuiali valent ad sputum sanguinis. et ip̄m totum cōfert tremori cordis et abstergit os stomaci. Egri. nu. ❡ Granatū muzum cōfert inflāmatiōi stōi. et dulce ē ɔueniēs stō pp̄ illō qd̄ est in ipso de stipticitate subtili. et acetosum nocet stō. Et cum h' grana granati sunt mala stō. Et eius sauich est cōueniēs desiderio p̄gnantiū et silr̄ rob eius et p̄p̄ie acetosi et vt fugat febriēs de ipso post cibum suū et prohibeat eleuationē vapor̄ ē meliꝰ q̄z vt p̄mittat ip̄m et sublineutur materie ab inferioribus. Egri. expl. ❡ Acetosum ē plime p̄uocās vrinā q̄z dulce et ambo sunt prouocatiua. et grana granati cū melle ɔferūt vlceribus ani. Et qd̄ acetosum ē nocet stō et intestis. Et eius sauich ɔfert doloni colerice et cōfortat stōm. Et cortex radicis granati cū vino extrahit vermes et ascarides et assumit̄ cum sua dispositione aut sumit̄ eius decoctio. Febres. ❡ Granatū muzū cōfert febribus acutis et iflāmatiōi stomaci: sed dulce multotiēs nocet acutas habētibus febres.

❡ De galanga. Cap. cccxxi.

Galanga q̄d ē. Frusta inoluta rubea et nigra me s̄ir: obe et ē casurudaru ip̄m. Nā. ❡ Est calidum et siccum i scd̄o. Opa. p. ❡ Est subtile resolutiuū ventositatum. Decora. ❡ Odorē oris efficit bonū. Egri. nu. ❡ Est bonū stō: et est digestiuū cibi. Egrit. expul. ❡ Cōfert colice et dolori renū et adiuuat ad coitum. permuta. ❡ Loco eius ponit̄ hersat gariofilatum.

❡ De gubera. Cap. cccxxii.

Gubera. Natura. ❡ Frigida est in primo sicca in fine scd̄i. Opa. p. Retinet oēm fluxum. Et ē minoris ɔstrictionis et stipticitatis q̄z zarur et repugnat cole effuse ad viscera. et q̄n ipa administrat̄ in scd̄a mēsa retardat ebrietatē. Egri. pec. ❡ Cōfert tussi calide. Egri. nu. ❡ Retinet vomitū. Egri. expul. ❡ Confert rasure colerice et retinet ventrē et vomitū: et silr̄ zarur et cōfert multitudini vrine.

❡ De guasineo. Cap. cccxxiii.

Guasineū q̄d ē. Est foliū nil. Natura. ❡ Est calidum in fine p̄mi siccū in secundo. Opa. pro. ❡ In ipso sunt stipticitas et abstersio. Decora. ❡ Tingit capillos.

❡ De gagate. Cap. cccxxiiii.

Gagates q̄d ē. Lapis leuis h̄ns odorē aspalti. Egri. iunc. ❡ Cōfert podagre. Egri. capi. ❡ Qn̄ suffumigat̄ ex ipso epilepticus ɔfert ei. Egrit. expul. ❡ Confert p̄focationi matricis. Uenena. ❡ Effugat fumus eius vermes venenosos.

❡ De gailun. Cap. cccxxv.

Gailun. Decora. ❡ Est boni odoris. Opera. pro. ❡ Est exiccatiuū ɔgelatiuū lactis et in ipso ē parū acuitatis et p̄hibet eruptionē sanguis. Uul. vl. Cōfert adustioni ignis.

❡ De gusune. Cap. cccxxvi.

Gusune q̄d ē. Est quoddā genus tuber̄ et fungorum qd̄ exiccat̄ et coartat̄ sic cartilago cuius figura ē sic figura vasis. alē. nasi pui ɔcti q̄ p̄ani lauantur: et ingredit̄ i acetosis: et inest ei suauitas sicut ē suauitas cartilaginū et plus. Nā. ❡ Nō existit in frigore reliquor̄ tuber̄ neq̄ ē mali h̄oris sicut tubera et existit in sapore eius carnositas q̄dā et aquositas

❡ De garab. Cap. cccxxvii.

Garab q̄d ē. Administrat̄ cortex eius: et admistratur gūma eius et egredit̄ cū icisiōe et generat̄ sup̄ ip̄am borax bonum. Et ē de melioribus sp̄ebus borax ad comedēdum. Opa. pro. ❡ Flos eius et folia ipsius et ambor̄ succus sunt exiccatiuis sine mordicatione: et in ipsa ē stipticitas. et eius cortex est in virtute eius sedē siccior. Et ex folijs q̄dā eius sumit̄ succus et reseruatur et exiccat sine mordicatiōe. Decora. ❡ Cinis arboris eius cum aceto exiccat verrucas et incidit eas siue sint inerse siue nō inuerse: et cortex radicis eius ingredit̄ ad linimētum capillor̄. Uul. vl. ❡ Cortex et folia eius trita q̄n ponunt̄ sup̄ incisionē et vulnera recentia conferunt. Egri. iunc. ❡ Decoctio eius est embroca bonum podagre. Egritu. capi. ❡ Qn̄ distillatur succus foliorum eius cum oleo rosaceo bullito in cortice granati in aurem cōfert dolori auris: Et silr̄ cortex eius humidus quando fit ex eo illud et eius decoctio est ablutio surfurum. Egri. oculi. Abstergūt gumma et flos eius obscuritatē visus. Egri. pec. ❡ Fructus eius confert sputo sanguinis: et corti

ces eius ẽt. Egri.nu. ¶ Succ⁹ ei⁹ extrahit sanguisu
gas. ¶ De gallia. Cap. cccxxviij.

Galia. Apo.bot. ¶ Galia lenit apãata dura. Egr.
capi. ¶ Dissolut̃ i oleo de ben aut keiri: distil
laẽ in aurẽ dolorosam. Et eius odoramẽtũ confert
epilectico et apopletico et vivificat eos: et sedat soda
frigida: et qñ daẽ de ea i vio iebriat. Egri.pec. ¶ Odor
galie cõfortat cor. Egri.expl. ¶ Algalia cõfert dolo
ribus matricis frigidis supposita et apãatib⁹ eius du
ris et flegmaticis et provocat menstrua et facit matri
cem descẽdere prefocatã et inclinatã et mũdificat eã:
et preparat ipsam ad impregnationem.

¶ Ca. de lr̃a. h. ¶ De hoie. Cap. cccxxix.

Homo. Decora. ¶ Dr̃ q̃ sperma hois abstergit
morphea: et silr̃ sal urinarũ ifantiũ assumptus i
ore vel vere abstergit pãnũ et fortitũ ei⁹ stercus con
fert sorditiei. Apo.bot. ¶ Fex urine hois sedat herisi
pillã: Fui q̃ dr̃ et silr̃ eius stercus calidum et cinis ca
pillorum ipsi⁹ sanat bothor: et qñ pmiscet cũ butyro: p
hibet apãata ambulativa. Uul.vl. ¶ Ei⁹ urina abster
git scabiẽ ulcerosam et pruritũ et phibet serpiginem
et impetiginẽ et ppue sperma eius cõfert impetigi
ni. Egri iunc. ¶ Dr̃ q̃ sanguis menstruus sedat do
lorem podagre et similiter sperma hois: et lac ei⁹ cũ
opio et cũ cera et oleo. Egri.capi. ¶ Adustio capillo
rũ eius cum oleo rosaceo distillatur in aurẽ et dens
dolens sedaẽ. Fui q̃ dixerunt et saliva ieiuni extrahit
vermes et aure: et os hois adustum daẽ i potu epi
leptico. Et sordicies auris hois confert emigranee.
Egri.oculi. ¶ Urina eius qñ coquitur cũ melle iuva
se eneo abstergit albuginẽ oculi: et cõfert palpitatio
ni et adustio capillorum eius cum litharyrio phibet
scabiẽ et pruritum in oculo. Egri.pec. ¶ Dicitur q̃ uri
na infantiũ cum bibiẽ cõfert difficultati anhelitus et
dilationi ei⁹ et est curatio mala et lac mulieris cõfert
valde in cõsumptione vel ethica et ẽ cura leporis ma
rini. Egri.nu. ¶ Dicũt q̃ lac mulieris sedat mordica
tionẽ stomaci: et q̃ ascariatu urine eius cõfert icteri
tie ppue cũ aq̃ mellis et aq̃ ciceris et similiter sterc⁹
eius. Egri.expul. ¶ Lac hois provocat urinam: et dr̃ si
supponaẽ sanguis mẽstruus purus phibet impre
gnationẽ. Lac mulieris cõfert ulcerib⁹ matricis et vl
neribus ei⁹ embrocatũ et suppositum. Et urina ho
minis dr̃ abscidere sodonẽ et purgare, infricẽ. Fui quã
titatem duarũ tertiarum libre decocta cum porris. Fe
bres. ¶ Stercus siccũ cũ melle aut vino qñ bibitur
febribus prodicis phibet earum periodos. Venena.
¶ Lac mulieris est tyriaca leporis marini. Et dẽtes
hois triti et pulverizati sup morsurã vipere aut adu
sti et pulverizati: et stercus ei⁹ pulverizatũ sup mor
suram hois et eius sputũ dũ ẽ ieiunus interficit scor
piones et serpentes.

¶ De holere aliameni. Cap. cccxxx.

Holus aliameni q̃d ẽ. Scdm dia. In ipo nõ ẽ vir
tus me⁹ oio. Et ẽ aquosum sicut atriplex qõ sa
porẽ nõ hz: et i hoc pl⁹ abũdat oib⁹ oleribus: et ẽ vehe
mẽtioris hũiditatis q̃ lactuca: et cucurbita. Et ei⁹ nu
trimẽtũ ẽ paucũ. Et ei⁹ penetratio nõ ẽ velox, pter
ea q̃ penit⁹ nitrositate p̃uatũ ẽ. Nã. ¶ Inquit Gal.
Frigidũ et hũidũ est i scdo. Apo.bot. ¶ Fit ex eo em

plastra apãatib⁹ calidis. Uul.vl. ¶ Fit ex eo emplz cu
dice eius melino ulceri. Egri.capi. ¶ Permiscet cum
succus cum oleo rosaceo et cõfert soda acuta et ad a
stione solis. Egri.pec. ¶ Confert tussi et sedat eã et p
ptie decoctũ cũ oleo amygdalino et aq̃ granatorum dia
Et similiter sedam tussim calidam.

¶ De herba iudaica. Cap. cccxxxi.

Herba iudaica. Nã. ¶ Caliditas ei⁹ est supra q̃
litate: et ẽ herbũ. S. dixit q̃ calidã in principio p
mi siccum in secundo.

¶ De hezeriasen. Cap. cccxxxij.

Hezeriasen q̃d ẽ. Fruct⁹ ei⁹ ẽ similis elhanasal
et utunẽ ipso preparatores coriorum: et q̃ncq̃ sunt
apud eos q̃ faciũt sirupũ: ex ipso frusta grossa sicut
frustis psici sicci. Et ẽ in principio sue masticatiõis a
cidũ deinde apparet ei amaritudo: et loq̃mur de com
quisite in capitulo de sesire.

¶ De hareoman. Cap. cccxxxiij.

Hareoman q̃d ẽ. Est gñũ c⁹ fr̃c⁹ ẽ silr̃ fr̃c⁹ ordei h
mo ipe ẽ mediũ int̃ triticũ et ordeũ et ipe⁹ sanch
et pultes ei⁹ mag' sũ stiptice q̃ sanich ordei et ei⁹ pul
tes. Nã. ¶ Est eq̃le declinãs ad hũiditatẽ. Opa.p.
¶ Exiccat sine mordicatiõe: et in ipso est resolutio et
stipticitas simul.

¶ De hensistides. Cap. cccxxxiiij.

Hensistides q̃d est. Succ⁹ plãtẽ q̃ dr̃ barba hir
cina. Et ei⁹ succ⁹ ẽ frigid⁹ et stiptic⁹: et dr̃ i ea barba
be hircine. Nã. Declinat ad siccitatẽ.

¶ De hernue. Cap. cccxxxv.

Hernue q̃d ẽ. Est silr̃ piperi nisi q̃ citrinitati ap
propinq̃t hñt odoris silr̃ xiloaloes q̃d sert de re
giõe sclavorum. Nã. ¶ Est eq̃le. Egrit.nu. ¶ Cõfortat
stomacũ et digestionem.

De hearfelo. Cap. cccxxxvi.

Hearfel⁹ q̃d ẽ. Est lactuca asinina dr̃ in capite de
cha. Nã. ¶ Est frã: et hũida et i ipa ẽ eiccatio et
calefactio pua. Opa.p. ¶ In ipa ẽ stipticitas.

¶ De hestedeen. Cap. cccxxxvij.

Hestedeẽ q̃d ẽ. Lignũ lãu notũ. Egri.iunc. Ei⁹ po
ẽtas ẽ iuvamẽtũ forte podagre.

¶ De haasce. Ca. cccxxxviij.

Haasce q̃d ẽ. Est herba hñs florẽ albũ declinan
tẽ ad rubedinẽ hñs cãnas subtiles plannas si
miles cãne squinanti aut cane calami aromatici. et
flos ei⁹ ẽ flos rotũdus. Et folia ei⁹ pua subtilia plu
rima. ¶ Et sup ipi⁹ extremitatẽ sũ capita pua perpu
rea. ¶ Dia. dicit ẽ arbor c⁹ spine sũ pue i q̃rũ circuitu
sunt folia pua subtilia q̃ plurimũ nascũẽ sup lapides
Nã. ¶ Calida ẽ et sicca pueniẽs usq̃ ad tertiũ. Rasis
vo inq̃t. ẽ siccior calamẽto. Opa.p. Est resolutiua i
cisiua ita ut ẽt sanguinẽ cogelatũ icidat et resolvat et
ẽ calefactiva ita ut ei⁹ sirup⁹ phibeat horripilatiõs
hyemis. Decora. ¶ Resolvit uucas. Apo.bot. ¶ Fit
ex ea ẽplz cũ aceto apãatib⁹ flegmaticis recentib⁹. Egr.
iunc. Bibiẽ ad debilitatẽ nervorum: Et cũ sanich ro fit
ex ea ẽplz sup sciaticã et sirup⁹ ei⁹ cõfert dolorib⁹ cui
sũ sub hypocõdriis. Egr.ocli. ¶ Miscet cũ cibis et iu
vat virtutẽ visi⁹: et remouet ei⁹ debilitatẽ. Egr.pec. mũ
dificat pect⁹ et pulmonẽ et adiuvat ad spuẽdũ: et sedat
dolores hipocũdriorum: et pulmõis cocta et coglutina ea

melle ⁊ pp suã exiccationẽ ꝓhibꝫ sputũ sãguis. Egri. na. ¶ Adiuuat digõnẽ. ⁊ eiꝰ sirupꝰ remouet maliciã digõnis ⁊ paucitatẽ appetiꝰ. Egr. expl. ¶ Prouocat vrinã ⁊ menstrua: et solone educit vmes. et cũ bibit ex ea qð ẽ iter. ʒ. ij. vsq ad. iiij. soluẽdo educ fla abs q ipedimẽto sufficienter. ꝑ eruus. ¶ Ponitur loco eiꝰ origanũ mõtanũ. et df epithymũ ⁊ basce loco eiꝰ.

¶ De halelt. Ca. cccxxxix.

Haselt qd est. Qui siluestris est terrestat; ẽ plurime ⁊ domesticꝰ ẽ plime aquitatis. et vir ẽ iube huide. et eius frãs nõ est plima. et iube sicce eius frãs nõ ẽ frãs pauca. Nã. ¶ Haselt ꝫ Dia. duas hꝫ spẽs q̃ sũt frige ⁊ sicce. Alij aũt dixerũt q ẽ calꝰ i pmꝰ gmi ⁊ siccꝰ i pº. ⁊ ẽ magis sile haselt nr̃e terre. Opa. pro. ¶ In ipo ẽ ꝓhibitio effusiõis mẽsiũ pp suã stipticitatẽ ⁊ maturatio ⁊ lenificatio. Apo. bot. ¶ Prohibet accidere apãta cala ⁊ effusionẽ mẽsiũ. ⁊ ẽ bonus apãtibus gutturis. Uul. vl. ¶ Cõfert vlceribꝰ antiq̃s ⁊ putridis i carne cũ melle. Egri. cap. ¶ Est bonꝰ vlcenbus gingiue putridis. Egri. oculi. ¶ Intrat succus eius in alcofol. Egri. pec. ¶ Cõfert apãtibus circundantibus lacertos gutturis. Egrit. expul. ¶ Augmẽtũ efficit i coitu. et frãgit lapidẽ renũ ⁊ vesice. ⁊ sileꝰ succus ⁊ ꝯfert difficultati vrine ⁊ colice. Uenena ¶ Due. ʒ. fructꝰ siluestr ꝯferũt morsui vipe. ⁊ due. ʒ. eiꝰ cũ vio venenis pnicioꝰ ꝯferũt. ⁊ ex decoctiõe eiꝰ aspgit loc ⁊ iterfic pulices.

¶ De harmel. cccxl.

Harmel qd est. Nota ẽ. Opa. pro. Est incisiua ⁊ subtiliatiua. Egri. iunc. ¶ Est bona dolori iunctura ⁊ sciatice cum desup linitur. Egri. ca. ¶ In ipsa est xtus faciẽs ebrietatẽ q̃ est sic ebrietas vini. Egri. oculi. ¶ Dia. dixit q ipsa trita cũ melle ⁊ vino ⁊ felle alcubugi. ⁊ gallinarũ: ⁊ aq̃ feniculi est cõueniẽs debilitati visus. Egri. nut. ¶ Facit nauseã fortiter. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinã ⁊ menstrua cũ xtute bibita ⁊ linita. et cõfert etiã colice ventose bibita ⁊ linita.

¶ De haltit. Capi. cccxlj.

Haltit qd est. Est medicia inda filio hermodactilo albo. Natu. ¶ Cala est sicca in tertio. Egrit. iun. ¶ Potus ꝯfert podagre ⁊ doloribus iuncturarũ. Egri. expul. ¶ Solone educit flegma ⁊ hũorem crudum ⁊ xmes ⁊ ascariades ⁊ humores grossos.

¶ De harsafo. Capi. cccxlij.

Harsafuꝫ qd est. Est q̃dam ex spẽbus alcilear. Nã. Est tpata ad caliditatẽ declinãs hũida ad 1m. pcmiẽs. Alcãzi inq̃t. ẽ frã ⁊ humida. Inq̃t musua. Est sic aspagꝰ i opõibꝰ suis cala ⁊ hũida i pº. Alij xo dixerũt q ẽ cala i pmo hũida i 2º. ⁊ tã cõpata fuit. S. q ipa ẽ apð eũ cala i scðo. Apud me xo ẽ diuersarum naturarũ. Opa. pro. ¶ Mundificat pãnum ⁊ exiccat ⁊ i ipa est subtilitas. Alcãzi dixit q ipse gñat melãiam: ⁊ elõgatus est. Decora. ¶ Cõfert linita alopitie: ⁊ aq̃ eiꝰ necat pediculos i capite ablu to ex ea: ⁊ remouet fetorẽ ascellaꝝ ⁊ p pnocatiõem suã vrinã fetidã ⁊ cũ suã ꝓprietate quã hꝫ i se. Apo. bot. ¶ Resoluit apãta dura. Uul. vl. ¶ Aqua eius cõfert pruritui duro sicco. Egrit. capi. ¶ Aqua eius delet furfures. Egri. nut. ¶ Facit nauseã ⁊ ꝓpue mõtana ⁊ pcipue radix eius: et eius gũma est alcilear. ⁊ de ipso loquar postea in caº. de lzef. Egritu. expl. ¶ Addit in coitu ⁊ addit in ꝓuocatione vrine ⁊ expellit vrinã fetidã ⁊ lenit naturã ⁊ educit flegma ⁊ multotiẽs cõstringit vẽtrẽ qñ bibit cũ vino.

¶ De handachocha. Ca. cccxliij.

Handacocha qd ẽ. Ex ea alia ẽ siluestris ⁊ alia ẽ domestica ⁊ alia ẽ egyptiaca: ⁊ fit ex eius semine panis. Nã. ¶ Inq̃t filꝰ iuragi. Calida est ⁊ sicca in fine secundi. Inq̃t filius zꝰ: sangue cala: ⁊ est i medio secundi. Et videtur q domestice caliditas sit ꝓpinq in fine pmi. Opera. pro. ¶ Domestica est equalis abstersionis ⁊ exiccationis: sed in siluestri est stipticitas cum calefactione: ⁊ eius oleum valet ad ventositates grossas. Decoratio. ¶ Siluestris cõfert panno. ⁊ similiter domestica. Uul. vl. ¶ Succꝰ domestice cum melle mundificat vlcera. Egr. iunc. ¶ Eius oleũ est bonum doloribus iuncturarum ex vẽtositate: ⁊ apð timorem contractionis ⁊ iam sanati sunt eo quidã. Egri. capi. ¶ Facit soda. Et quando fit caputpurgiũ ex succo eius confert ei qui cadit ex epilepsia. Egri. oculi. ¶ Succus domestice confert albugini oculi: ⁊ panno ipsius ⁊ ꝓprie cum melle. Egri. pec. ¶ Confert dolori laterũ ex flegmate. ⁊ ꝓprie siluestris: et facit accidere dolorẽ gutturis ⁊ pfocatiões. ꝫ nocumẽto eius succurit cũ coriãdro ⁊ lactuca ⁊ endiuia. Egri. nut. ¶ Confert dolori stomaci frigidi ⁊ ventositati ⁊ eius oleum cõfert pncipio hydropisis. Egritu. expul. ¶ Prouocat vrinã ⁊ menstrua ⁊ siluestris cum vino ⁊ semine molochie est bona dolori vesice: ⁊ eiꝰ oleum vtile est dolori intestinoꝝ ⁊ dolori matricum ⁊ siluestris cõfert colerice passiõi ⁊ cõstringit vẽtrem ⁊ ipsa ⁊ semen eius excitat coitũ. Febres. ¶ Dicit q habẽs tertianã in potu sumat tria ex folijs eius aut tria ex granis ipsius ⁊ alterabunt circuitus febris. ⁊ quartane quatuor ex q̃bus illoꝝ duorum voluerit. Uenena. ¶ Qñ aspgit aq̃ eiꝰ sup pũcturã scorpionis sedat dolorẽ statim. ⁊ si aspgit sup mẽbrũ sanũ excitat mordicationẽ ⁊ dolorẽ: ⁊ eius semẽ est fortius in curatione puncture scorpionis.

¶ De hauro romano. Ca. cccxliiij.

Haurũ romanũ qd ẽ. Nolat achirosa. Natura. ¶ Calefacit vehemẽter in tertio ⁊ exiccat i pmo. ⁊ eius flos est vehementioris calefactionis: ⁊ ipsius gumma est vltima in calefactione. Egri. cap. ¶ Eius fructus cum aceto confert epilepsie.

¶ De hasecch. Cap. cccxlv.

Hasecch qd est. Dixerunt q̃dam q est balaustia alh aure. Egri. iunc. ¶ Nocet neruis ⁊ facit euenire spasmum.

¶ De herba vitri. Cap. cccxlvj.

Herbavitri qd ẽ. Est herba q̃ vitrũ abluit. Opera. pro. ¶ In ipsa est stipticitas cum humiditate. ⁊ faciẽs adherere lẽificatiua mũdificatiua. Apo. bot. ¶ Sedatiua est apãtum ⁊ dantur in potu folia eius ad herisipillam ⁊ adustionẽ ignis. ⁊ precipue apãta flegmatica: ⁊ eius succus cum cerusa de plumbo ponit super herisipillã ⁊ formicã: ⁊ fit ex ea gargarismus ad apãta ambaꝝ amigdalarũ. Egri. isc. ¶ Cũ aceto sup podagrã ponit. Egri. capi. ¶ Eiꝰ succus cum oleo rosaceo confert dolori auris ⁊ ex succo eius cum pollice ponitur in palato ad apãta am

barũ amigdalarũ. Egri. pec. F Sorbet succus eius ad tussim antiquã. Egri. expl. F Remouet emorroydas.

¶ De harbato. Capi. ccclvij.

Harbatũ q̃d ẽ. Et dr̃ ãgustuovl ĩgat⁹. semẽ cui⁹ triãgulatũ ẽ sic lãcea. et ei⁹ folia sũt triãgulata: et silia folijs scolopẽdrie. Natu. F Domestice caliditas est pauca. et siluestris calitas ẽ in scd̃o. Uul. vl. F Consolidat recens vulnera. Egri. nut. F Eius cortex cum aceto sup splenez cõfert et eius folia sicca qñ in potu sumunt sanant splenem. Egri. expul. F Prouocat ,ppĩe folia illius cuius folia sunt similia folijs scolopendrie.

¶ De halibio. Capi. ccclviij.

Halibiuz q̃d est. plãta q̃ noiat albien: qm̃ ei inest ,pprietas sanandi a͡pata emunctoꝝ more empli. supposita et suspẽsa: et pp h⁹ noiat albiẽ. Et est ꝯpositaꝝ ṽtutuz sic rosa. Natu. F In ipsa est ṽt⁹ infrãtiua cum acrimonia q̃ est in ea. Opa. pro. F Est resolutiua: et in ipsa est ṽtus infrigidatiua ꝑpatiua Apo. bot. F Sanat a͡pata accidẽtia i emũctorio cum suspendit sup ipsa neduz si more empli supponat.

¶ De haze. Capi. ccclix.

Haze q̃d est. Est zusure. et est aldinarugina. Et iã diximus de ipsa in his que preterierunt.

¶ De hasaso. Ca. cccl.

Hasasum q̃d est. Est medicĩa armena: r dr̃ ẽt psilca. et dixerũt alchũ q̃ est fortior euforbio. et cũ ei⁹ potio augmẽtat supra. ʒ. interficit. Nã. F Calida est et sicca in quarto. Opa. pro. F Est adustiua saporis mali. Egri. nu. F Est adurẽs stõm: et faciens vomitum.

¶ De hauro. Ca. cccli.

Haurũ q̃d ẽ. Dr̃ q̃ gũma ei⁹ q̃ ex hac arbore est romana. ẽ karabe. Et nos q̃dẽ de karabe singulare faciemus capitulũ. Nã. F Est cũ̃lis ad siccitatem declinãs paucam. Opa. pro. F Est subtilis. et eius semẽ subtil⁹ est. et nõ est vehementis calitatis Egri. iunc. F Aure. ex fructu ipsi⁹ arboris ꝯfert sciatice. et emplm̃ factũ ex folijs romane cũ aceto ꝯfert dolori podagre. Egri. cap. F Tepesit succus folioꝝ eius et distillat in aurẽ et sedat dolorẽ ei⁹. et fruct⁹ eius cõfert epilepsie. Egritu. oculi. F Ex eius fructu cũ melle fit alcohol et ẽ cõfortatiuuz oculi. Egri. expul. F Aure. ex fructu eius ꝯfert distillatiõi vrine. et aure. ex fructu eius cum aceto post purgationẽ mẽstruoꝝ ,phibet impregnationẽ. et silr̃ folia eius.

¶ De harbe. Ca. ccclij.

Harbe q̃d ẽ. Nota ẽ. Egri. oculi. F Dicitur q̃ ei⁹ sanguis ,phibet pilos oculi euulsos oriri. Venena. F Dicitur q̃ eius ouum est venenum pniciosum: r nos dicturi sumus illud in libro. 4.

¶ De herbo. Ca. cccliij.

Herbũ q̃d est. Dixerũt q̃dã q̃ ẽ granũ min⁹ q̃ž almelic i magnitudine lẽtis nõ cũ cõpsitiõe rotũdũ s̄ʒ lateratũ. Et ei⁹ color ẽ iter cineritiũ et citrinũ: et ipsius sapor ẽ iter saporẽ almeo et lẽtis q̃ꝺ comedũt boues et nutriunt ipõ. ¶ Alchazi ṽo existimauit q̃ ẽ gñũ sile gño cydonij apd̃ me ṽo ẽ almelic. et ,ppẽ illũ q̃ꝺ ẽ siluestre. ¶ Ipz pterea qñz ẽ albũ ꝺclinãs ad citrinũ sic dr̃. et qñz ẽ rubeũ. Inũt. Dia. herba ei⁹ ẽ pua minuta hñs folia et semẽ ei⁹ est interius

Natura. F Est calim i p̃mo vsq3 ad scd̃z r siccũ i tercio Opa. p. F Est abstersiuũ aperitiuuz. Et inest ei humor mal⁹: et ipsi⁹ rectificatio est sicut rectificatio lupinoꝝ. Qd̃ autẽ de ipõ declinat ad albedinẽ magis est medicinale q̃ž rubeũ. Cum ergo decoquit bis destruit eius abstersio et remanet terreitas ipsius q̃ž nutrimẽtũ pbet siccuz. Decora. F Linitum sup morphea pãnũ r lẽtigines et cicatrices ẽ bonum: r colorẽ efficit bonũ: r fit ex eo sauich r dat de eo extenuatis sic nuc. r remouet extenuatio. et ei⁹ decoctio ponitur sup fituras frigoris et pruritũ ei⁹ accidẽtib⁹ manibus et ꝯfert lactee. Apo. bot. F Lenit duritiẽ mamillarũ duritiẽ ,ppẽ. Uul. vl. F Mundificat vlcera cũ melle. Et ꝯfert sahafati: et leit durities vlceꝝ mortificãtiũ carnẽ r mẽbruz et ꝯfert igni psico r melano Egri. pec. F Cõfert duritiei mãmillaꝝ: et sanie cũ sputũ saniei grosse. Egri. expl. F plurim⁹ vsus ipsi facit mingere sanguinẽ pp fortitudinẽ sue prouocationis et soluit vrinã. Et qñ cũ aceto miscet et bibit confert difficultati vrine: r sedat tenasmõ: et dolorẽ pungitiuuz vẽtris. Venena. F Fit ex eo emplm̃ cũ vino p morsuz vipe et morsuz canis rabidi r hois ieiuni.

¶ De hermodactilo. Cap. cccliiij.

Hermodactilis q̃d ẽ. Est radix plãte habẽtis rosas albas r citrinas. Et apit in p̃mis cũ aperiũtur flores r existit in planicieb⁹ mõtiũ et i angulis agrorum. et folia ei⁹ expãsa sunt sup terrã. Electio. Melior ẽ alb⁹ i introitu: et interi⁹ dur⁹ ad frãgendũ. Et niger et rube⁹ sunt mali ambo. Natura. F Calidus ẽ et sicc⁹ pueniẽs ad 2ᵐ. r i ipõ ẽ hũiditas superflua Et existimauerũt q̃dã q̃ i albo ẽ calitas subtilis et in alijs ṽt⁹ fricatis nõ forte: q: sic nõ soluerẽt. Existimauerũt alij q̃ si eẽt calidus mordicaret viscera penitus: s̄ʒ i ipõ nõ ẽ mordicatio penit⁹. Et existimauerũt alij q̃ ẽ calid⁹ valde. Opa. p. F Cũ ipõ ẽ ṽt⁹ solutiua. r si sit in ipso stipticitas. Uul. vl. F Alb⁹ ẽ bon⁹ vlceribus antiq̃s. Egri. iunc. F Cõfert podagre et sedat dolorẽ statim more empli supposit⁹ et cũ ex eo multotiẽs fit emplm̃ idurat a͡pa et in lapidẽã nãm conuertit: et ẽ ꝯferẽs tyriaca oib⁹ dolorib⁹ iuncturarũ r ,ppẽ i horis fluxuũ. Egri. nu. F Est mal⁹ stõ debilitãs eũ: et rube⁹ r niger retinẽt medicinas solutiuas in stõ: et attrahũt nocumẽtũ maximũ. Egri. expl. In ipõ ẽ ṽt⁹ solutiua: r efficit augmẽtũ i coitu ,ppẽ cũ quo bene et mẽtastro et cymino. Venena. F Rube⁹ et niger sunt venenũ. Permuta. F Loco ei⁹ põl i dolorib⁹ iuncturaꝝ põd⁹ ei⁹ de folijs alcanne: r medietas põderis ipsi⁹ de bdellio vario

¶ De heiren. Cap. ccclv.

Heiren. Operationes et proprie. F Est resolutiuum. Egri. capi. F Confert egritudinibus frigidis in cerebro. et prohibet corizam frigiditatis. Egri. oculi. F Aqua eius acuit visum.

¶ De hausegi. Cap. ccclvi.

Hausegi q̃d ẽ. Est rube⁹: r in cõcauitatib⁹ fructa q̃b⁹ ,pcedit stipes q̃ tenet sũt folia. Apo. bot. F Folia omnium specierum eius cõferũt herisipile supposita vt emplm̃.

¶ De hausuro. Cap. ccclvii.

Hausurũ quid est. Arbor arabica iamenaxt et

vnā de lacticinijs. Et qdā dixerūt q desursum est q̄dā species interficiēs sedentē in vmbra eius. Natura. Est calida ⁊ sicca ad tertiū: ⁊ siccitas ipsiꝰ est in quarto. Opa. pro. Et in ipsa est stipticitas temperata. Apo. bot. Cōferūt sahafati linita ⁊ impetigini. Uul. vlc. Linitur cum melle super alcola in ore infantū ⁊ remouetur. Egri. expul. Soluit ventrē ⁊ debilitat viscera. Uenena. Quedā spēs eiꝰ ē que nocet sedēti i vmbra eiꝰ ⁊ qñq3 iterficit eū. Caueat ḡ ab eo ⁊ lactis eiꝰ tres. ʒ. iterficiūt i duobꝰ diebꝰ frangendo epar ⁊ pulmonem.

De hirundine. Cap. ccclviij.

Hirundo. Egri. capi. Dixit Dia. q qñ pmꝰ venter hirūdinis scindit inueniunt in ipso duo lapides. quoꝝ vnꝰ h3 vnū colorē ⁊ alter h3 colores plurimos: ⁊ qñ ponunt in pelle vituli añq3 ei accidat vt terre appetat ad coitū lctat ⁊ si ponunt sup adiutoriū epileptici aut collū eiꝰ innat ide. Inqt iā exptus illud sui: ⁊ sanatꝰ ē epilepticꝰ. Egri. ocli. Comedere hirūdinē acuit visum qñ exiccat ⁊ dat in potu de ea quaq3 die. ⁊ ē potio eiꝰ aur. i. ⁊ ppue adustū mīris ⁊ filij in vitro qñ ex eo fit alcofol cū melle ɔfert. ⁊ d q cerebrū eiꝰ cū melle ɔfert pncipio aque ⁊ silr cerebrū vespertiliōis. Egri. pec. Tāgit palatū cū cinere eiꝰ ad squinātiā ⁊ ɔfert: ⁊ silr qñ salit ⁊ exiccat: et bibit de ea pōdus aur. confert squināti.

De ireos. Cap. ccclix.

Capitulum de litera. I.

Ireos qd ē. Est radix lilij. celestis: ⁊ ē ex herbis hñtibꝰ stipitē ⁊ sup ipm sunt flores diuersi compositi ex albo ⁊ citrino ⁊ celesti: ⁊ purpureo ⁊ pp hoc noiat ireos. i. arcꝰ cusa. ⁊ iste radices sunt nodiose ⁊ folia eiꝰ sunt ... ⁊ qñ veterascit a vermibꝰ perforatur. Electio. Quod ex ea bonū ē: ē durū spissum cōpactum breue declinās ad rubedinē aliquātulā bo modoris nō odorat ex ea odor lini. ⁊ est mordicatiua lingue: remouet sternutationē cū fortitudine. Natura. Est cal'a ⁊ sicca in fine tertij. Opa. p. Est digestiua aptitiua abstersiua mūdificatiua: Et eiꝰ succus resoluit cū aq̄ mellis ⁊ purgat flegma grossum: ⁊ educit ipm. Decora. Cū eq̄li quantitate ellebori purgat pānū ⁊ lentigines: ⁊ efficiet illud sola. Apo. bot. Que ex ea elixata est lenificat durities ⁊ apata grossa ⁊ scrofulas: ⁊ bothor lenes. Uul. vl. Confert vlceribꝰ sordidis et facit carnem nasci in fistulis et si puluerizet ⁊ vestit os carne. Egri. iunc. Eiꝰ oleū resoluit latitudinē. ⁊ cū bibit cū aceto aut vino confert spasmo ⁊ contritioni lacertoꝝ. ⁊ clystericatio ei cōfert sciatice. Egrit. capi. Facit dormire et remouet soda antiquā. ⁊ qñ permiscet cū oleo rosaceo et aceto vini phibet soda sola. ⁊ facit sternutationem ⁊ collutio oris ex decoctiōe ipsiꝰ sedat dolorē dētiū ⁊ sedat oleū eiꝰ cū aceto sonitū auris: ⁊ phibet rheumatismos antiquos ⁊ aufert oleū eiꝰ fetorē narium ⁊ eius decoctio ēt cōfert tremori. Egri. oculi. Attrahit lachrymas. Egr. pec. Sedat dolorē later' pleuresis: Et ɔfert tussi ⁊ pcipue ab hūiditate grossa ⁊ pleumonie ⁊ difficultati anhelitꝰ ⁊ squinātie ⁊ expellit supfluitates i pectore retētas q̄rū expulsio est difficilis cū subtiliatiōe sua vltia cū agitiōe et bibit in egritudinibꝰ pectoris cū rob ⁊ collutio oris ex eo facta nocet vulue. Egri. nu. Sedat dolorē epiatꝰ splenis frigidoꝝ qñ bibit cū aceto ⁊ ppue splenis ⁊ confert hydropisi. Egri. expl. Apit orificia vēaꝝ emoroydaꝝ ⁊ remouet dolorē pūgitiuū et aufert gonoreā ⁊ plurimā pollutionē: ⁊ puocat mēstrua cū vino ⁊ fit encatisma in decoctiōe eiꝰ pp duriciē matricis ⁊ dolores eiꝰ frigidos. ⁊ administratio suppositoꝝ eiꝰ cū melle facit abortiri. eiꝰ oleum iuuatiuū ē matricis ⁊ soluēdo educit aquā citrinā ⁊ colerā ⁊ flegma cū bibitur ex veteri eiꝰ ɔfracto ⁊ eiꝰ qdē potio dz eē ab. ʒ. 5. vsq3 ad aur. vij. Febres. Eius oleū remouet frigꝰ ⁊ tremorē. Uenena. Cū bibitur cū aceto cōfert venenis omnibꝰ.

De iusquiamo. Cap. ccclx.

Iusquiamū qd est. Ex eo deteriꝰ ⁊ fraudulentiꝰ est nigrū. deinde rubeū sed albū ē magis incolume: ⁊ est illud qđ administrat. ⁊ melius est vt non administret ⁊ flos qdē nigri est armēi coloris. ⁊ flos rubei est citrinꝰ ⁊ flos albi est albus ⁊ declinat ad citrinitatē. In eo vero quo vtunt ē vnctuosa hūiditas. Electio. Ex eo meliꝰ est albū. Si ḡ nō repent administret rubeū ⁊ alienet nigrū semp versiū succus thyrsoꝝ eius qñq3 administrat loco opij. Nā. Nigrū frigidū est ⁊ siccum in fine tertij ⁊ album in principio ipsiꝰ. Opera. pro. Est stupefactiuū ⁊ abscindit fluxū sanguinis et sedat sua stupefactione dolores pcussiuos. Decora. Ingredit in pinguādo ppterea q coagulat sanguinem ⁊ cōgelat ipm. Apo. bot. Sedat dolores eorum ⁊ resoluit duritiē testiculoꝝ ⁊ cōfert herisipille. Egri. iūc. Sedat dolorē podagre epithimatū: ⁊ bibunt tres kirat ex eo cū hydromelle ante. ⁊ si bibant ex folijs eiꝰ tria aut quatuor cum vino sanat torrosionē ossium. Egr. capi. Succus cuiuslibet generis ipsius acceptus sedat dolorē auris: ⁊ cū aceto ⁊ oleo rosaceo dolorē dentium. Et silr eiꝰ semē ⁊ radix ipsiꝰ decocta in aceto ⁊ eiꝰ oleū in oībꝰ illis ⁊ ē faciēs subeth ⁊ fac dormire ⁊ si ex folijs ipsiꝰ comedat aliqđ quātitatē hñs ɔturbat rōnē. Et silr si fiat clystere ex decoctione folioꝝ eiꝰ ⁊ ex oleo ipiꝰ ⁊ distillet i aurē sedat dolorē eiꝰ. Egri. ocli. Linit sup oculū semē eiꝰ aut succꝰ folioꝝ ipiꝰ ⁊ tūc sedabunt dolores oculi praui ⁊ administret rob eiꝰ aut succꝰ folioꝝ ipsiꝰ: aut semen eiꝰ linitū ⁊ phibēt fluxꝰ ad ipm. Egri. pec. Cū bibitur ex semine eius duo anulusat ɔferūt sputo sanguis supfluo. ⁊ fit ex folijs eiꝰ ēplm apatibꝰ māmille ⁊ qñ3 ponit in medicinis q̄ sunt ad sedādā tussim et linit sup apata māmillarū post pgnationē ⁊ phibet ⁊ delet ipa. Egri. expul. Eiꝰ succꝰ v3 doloꝝ matricis ⁊ abscindit fluxū sanguinis eiꝰ ⁊ fit ēplz cū folijs ipsiꝰ sup apata testiculi. Uenena. Est venenū quo rō pmiscet et destruit memoriā et facit puenire pfocationē et maniā.

De iunar. Cap. ccclxi.

Iunar quid est. Notum est. Natura est frigidū in secundo siccum in primo. Opera. pro. Est stipticum. Egr. pec. Cōfert asperitati gutturis. Egr. expul. Cōstringit solutionē: ⁊ fluxū sanguis. Uenena. Est bonū pūcture vespe more ēpli suppositum.

De Iumeim. Cap. ccclxij.

Iumei3 qd ē. Inuenitur i egypto ⁊ syria similis

ficui: et dicetur de ipso in capitulo de ficubus.

¶ De iar fluminis. Cap. ccclxiij.

Iar fluminis quid est. Est plāta floris filis nenufari: et est submersa in aq̄ et ex aq̄ parū apparet. et ipsa quidē est ppinqua virtuti albithat. Na. ¶ Frā est stiptica. Uul. vl. ¶ Cōueniēs est vlceribus fraudulētis et pruritui.

¶ De iesu. Cap. ccclxiiij.

Iesus. Proprietates. ppria nāe et virtuti gilbenceh Et eius quidē potio est pōdus .ʒ.5.

¶ De ipericon. Cap. ccclxv.

Ipericon et noiatur arabice alharib. et noiatur syriace vua demonis: quid est. Thyrsi flos est pulnerulētus: et eius granū est citrinū ad rubedinē declinās et est silis figure sumach. verūtñ nō est in eius rubedine. Electio. ¶ Gal. dicit. detur in potu ex semine eius et nō sit cōtentus aliquis flore eius solo. Nā. ¶ Calidus est in scdo siccus in fine eius. Opa. p. ¶ Est subtiliatiuū apritiuum liquefactiuū resolutiuū. Apo. bot. ¶ Cōfert apātibus frigidis et duris magnis. Uul. vl. ¶ Emplm foliorum eius cōfert adustioni ignis et cōsolidat plagas et vlcera mala: et qñ teritur et pulnerizatur sup vlcera tremula et putrida cōfert. Egri. iūc. ¶ Cōfert dolori anche. et sciatice decoctū cū vino pprie cū bibitur .xl. diebus cōtinuis. Ipm enī sanat sciaticā. Egri. expl. ¶ Prouocat vrinam et puocare mēstrua est eius pprietas: et eius succus soluēdo educit coleraz. Permuta. ¶ Loco eius ponitur pōdus ipsius de squinanto et pondus ipsius de radice capparis. ¶ De ysopo humida. Cap. ccclxvj.

Ysopus humida quid est: est sordicies aggregata sup lanā pilorū ouiū in armenia et sternitur sup herbas titimalorū: et accipit virtutes et lac eaz et fortasse est currēs. ergo coquitur et pparatur ibi. Nā. ¶ Calida est in 3° humida in pāo. Opera. p. ¶ Est maturatiua resolutiua. Apo. bot. ¶ Resoluit apāta dura cuz ex ea fit emplm. Egri. oculi. ¶ Cōfert apātibus oculi linita et bibita. Egri. nu. ¶ Cōfert frigiditati epatis linita et bibita. Egrit. expul. ¶ Resoluit durities que sunt in partibus vesice: et matricis: et cōfert frigiditati earum et frigiditati renum.

¶ De ysopo sicca. Cap. ccclxvij.

Ysopus sicca quid est. Alia est mōtana. alia est hortina. Nā. ¶ Calida est sicca in 3°. et est subtilis sicut origanū. Decora. ¶ Eius potus colorē efficit bonuz et eius gūma abstergit vestigia in facie. Apo. bot. ¶ Resoluit apāta dura bibita cū vino. Egri. capi. ¶ Eius decoctio cū aceto et oxymelle sedat dolorē dentis et vapor decoctiōis eius cū ficubus cōfert sonitui in aure cū traiectorio sumptus. Egri. ocli. ¶ Coquitur deinde fit ex ea emplz trasati et sanguini mortuo sub palpebra. Egri. pec. ¶ Cōfert pectori et pulmoni patiētibus a disnia et tussi antiquā et eius decoctio cū ficubus et melle silr: et apātibus duris et anhelitus dilatatiōi et gargarismus ex ea cōfert ēt sfocatiōi Itrinsece. Egr. nu. Emplz factū ex ea cū ficubus et baurach cōfert spleni: et infusio eius bibita cōfert hydropisi. Egri. expul. ¶ Soluēdo educit flegma et ascarides et vermes: et qñ miscetur cū cordumeni et yreos cōfortatur eius solo. Permu. ¶ Loco eius ponitur sansuci tātūdē et mediū.

¶ De iabrol. Cap. ccclxviij.

Iabrol quid est. Radix mādragore siluestris et est radis ois mandragore magna similis forme hois et hoc nō noiatur mādragora. Mandragora .n. est nomē imaginis naturalis. s. sicut plāta existēs in forma hois. Eq̄ītem est sine sit itētio huius nominis inuenta: an nō inuenta: multa nāq3 noīa significāt fm intentiōes nō inuentas. formā aūt mādragore inuenta est ligni cinericiū declinās ad cōtritionē magnā sicut cortex magnus. Nā. ¶ Est frida in tertio sicca in ipso et in ipso est aliquātulū caliditatis fm q3 existimauit quidam Radix vero est fortis desiccatiua et cortex radicis fortior: folia aūt administrantur exiccata et humida et cōferunt: et in mādragora ipsa est humiditas. Opa. p. ¶ Est narcotica et hz lachrymā: et hz succū sed eius succus est fortior lachrima ipsius. Qui aūt vult vt aliqd ex mēbris suis secetur bibat tres anulusat et ea in vino et facit subeth. et dr q3 qñ cū radice eius coquitur ebur elephātis .vj. horis lenit ipm et fit facilis obediētia eius. Decora. ¶ Fricatur cū foliis eius albaras per hebdomadā et delet absq3 vlceratiōe. et pprie si inueniatur humida et lenia. et lac mādragore euellit lētigines et pānū sine mordicatiōe. Apo. bot. ¶ Administratur sup apāta et bothor dura: et dubelet et scrofulas et cōfert. et qñ teritur radix eius multū: et ponitur cū aceto sup herisipillā sanat eā. Egri. iūc. ¶ Ex radice eius cū sauich fit emplm ad dolorē iūcturaz. Egri. ca. ¶ Facit subeth et facit somnū. et qñ ponitur in vino inebriat vehemēter. et qñq3 supponitur in ano et facit subeth et odoratio eius facit subeth vehemēter. et hec est hñs folia alba q̄ eius nō hz et dr masculus. et qñq3 fit ex ea ad expellēdas vigilias. et ad attrahendum somnū syrupus et remouet vigilias. et est vt ponatur ex corticibus radicum eius tres emine in metrobis vini dulcis et bibūtur ex eo tres anulusat. et qñq3 decoquitur cortices ēt in vino donec assumat vinū fortitudinē eius et administratur eo ad hoc vt faciat subeth q̄ et ad hoc vt dormire faciat minus et quidā medicos faciūt vtētē eo sederi in aq̄ vehemēter frā donec sanet et existio q3 itētio in hoc est aggregatio caliditat. Egri ocli. ¶ Eius lachryma in medicis ocli sedat dolorē fugitiui et fit ex foliis eius ēt emplm. Egri. nu. ¶ Sumitur ex lachryma eius .ʒ.i. cū mellicrato. et vomitu educit colerā et flegmā sicut ellebor. Egritu. expul. ¶ Supponitur medietas anulus ex lachryma eius et prouocat et extrahit fetū et semē mādragore mūdificat matricē qñ bibitur. et si misceatur cū furfure qd ignis nō tangit et supponat ipm mulier abscindet fluxū mēstruorū. Lac mādragore soluendo educit flegma et colerā. Et cū paruus puer mādragorā errādo assumit accidit ei vomitus et solutio ventris et fortasse moritur. Uenena. ¶ Cū melle. et oleo ponitur sup puncturas. Et narrāt q3 pbe species que videtur habere folia alba. verūtamen folia eius pua sunt bezahar vue lupine preciose et illa q̄ ex eā pniciosa est antecedūt accidēta sfocatiōis matricis: et rubedo faciei. et exitus oculorū et tumor faciei ēt ac si eēt ebrius. Cuius quidem cura sunt butyrū mel et vomitus.

¶ De eo quo aurū adheret. Cap. ccclxix.

Id quo aurū adheret quid est: hoc nomen cōuenit ammoniaco. de quo iam nos locuti fuimus. et quādoq3 cōuenit cuidā rei q̄ fit ex vrina sim

nū mota ī mortario ereo cū aceto ī sole donec coagu let. Et quāuis ē ex minera. ſiāl eiū mā ex vapore ⁊ re solutū in aq̄ cal'a: vnde coagulet. ⁊ hoc ē illd ō quo nūc loquimur. Elec. ¶ Clar mūdū ⁊ ppe tertiū. ⁊ artis ficiale est forti⁹ ⁊ subtili⁹: deīde minerale adustuz. Natu. ¶ Calm est valde. Opa. pro. ¶ Est abstersiuū cōtrictiuū calefactiuū putrefactiuum subtiliatiuuz mordicatiuū paꝝ resolutiuū cū fortitudine. Et eius resolutio est vehemētius mordicatiōe ei⁹. ⁊ silr ei⁹ de siccatio. Et ipm dissoluit absq̄ mordicatione pluri ma. ⁊ qḋ de eo est artificiale est vehemētius exiccatio nis: ⁊ minoris mordicatiōis pp subtilitatē suā addi tā. Cūq̄ minerale aduritur augmētat eius subtilitas ⁊ eit pueniēs ad summū in his caplis. Uul. vl. ¶ Eli quat carnē: ⁊ est medicamē optimū vlceribus diffici lis ꝯsolidatiōis. Egri. nut. ¶ Est desiccatiuum cōstri ctiuum.

¶ De iunipero. Ca. cccl xx.

IUniper⁹ qd est. Est cupressus siluestris. ⁊ ei⁹ qdē alia est pua: alia magna. Et h̄ arbor multipli cat in terris romanoꝝ ⁊ in occidēte: ⁊ assumunt ex ea ligna ad fabricas magnas. Nā. ¶ Est declinans ad calitatē ⁊ siccitatē. ⁊ semē ei⁹ est calm in pmo sic cū in 2⁰. Opa. pro. ¶ Est calefactiua subtiliatiua car minatiua ⁊ ī fructu ei⁹ cū hoc ē stipticitas. ⁊ nō ē in ipa stipticitas ī reliq̄s ptibus arboris ei⁹. Egri. iun. ¶ Est bona attritiōi lacertoꝝ. Egr. pect. ¶ Est bona doloribus pectoris ⁊ tussi. Egri. nut. ¶ Mūdificat ⁊ aperit opilatiōes in eis: ⁊ ē bona stō bibita ⁊ ad inflō nem in ipso. Egri. expul. ¶ Prouocat ambo ⁊ est bona pfocatiōi mr̄icis ⁊ dolorib⁹ ei⁹. Uenena. ¶ Expellit nocumentuz puncture ōnīū venenosoꝝ. ⁊ suffumi gatio ex q̄libet eaꝝ ⁊ ex q̄libet pte arboris eius fa cta effugat vermes venenosos.

¶ De iuiubis. Cap. cccl xxi.

IUiube. Elec. ¶ Meliores sunt maiores earum. Nā. ¶ Frigide sunt in primo eq̄les ī siccitate et humiditate: ⁊ sunt declinātes paꝝ ad humiditatez. Opa. pro. ¶ Cōfert acuitati sanguis calidi: ⁊ existi mo q illud ē propterea q ingrossant sanguinē ⁊ vis cosuz faciūt ipm: ⁊ illoꝝ existiatio q̄ putāt q ipe cla rificet sanguinē ⁊ lauet eū est existiatio corrupta ad quā ego nō declino: ⁊ nutrimētū earū ⁊ digō sūt diffi cilia. ⁊ sermo q̄d in eis bonus est ille quē dixit Gal. Nō repi eum bas in ꝯseruā da sanitate ⁊ remouēda egritudine aliq̄d opantes. s; repi eas difficilis digō nis ⁊ pauci nutrimēti. Egri. pec. ¶ Conferunt pecto ri ⁊ pulmoni. Egri. nut. ¶ Sunt male stomaco diffi cilis digōnis. Egri. expul. ¶ Existimāt quidam q cō ferunt dolori renum ⁊ vesice.

¶ De interfectore adib. Ca. cccl xxii.

INterfector adib. Opa. pro. ¶ Uirtus eius est vir tus strangulatoris leopardi nisi quia eius pro prietas in adib est.

¶ De interfectore canis. Capi. cccl xxiii.

INterfector canis. Egrit. capi. ¶ Facit accidere fluxum sanguinis narium. Egritu. pec. ¶ Facit accidere sputum sanguinis. Uenena. ¶ Interficit ca nes velociter: ⁊ facit euenire in hominibus fluxum san. narium ⁊ sputum sanguinis.

¶ Capitulum de littera. k.

¶ De karabe. Ca. cccl xxiiii.

KArabe qd est. Gūma sicē sandaraca tēdēs ad ci trinitatē ⁊ albedinē ⁊ puritatez: ⁊ q̄nq̄ declinat ad rubedinē q̄ attrahit paleas ⁊ fracturas plātaruz ad se. ⁊ pp h⁹ noiat karabe. i. rapiēs paleas psice. Et ipa q̄dē ꝯposita ē ex aq̄tate tepida ⁊ terreitate iam subtiliata. ⁊ est gūma arboꝝ q̄ dr nux romana q̄ ē cō posita ex terreitate subtili ⁊ aq̄tate sicca. Nā. ¶ Est cal'a parū p sicca ī 2⁰. Opa. pro. ¶ Est restrictiua ⁊ p prie sanguis cuiuscūq̄ loci fuerit: ⁊ ei⁹ x⁹ ē silis x tu ti floꝝ sue arboꝝ. i. floꝝ nucis: s; ē frigidior. Apo. bot. ¶ Dixerūt q̄dā q suspēdit sup apata cal'a ⁊ ꝯfert eis. Egri. cap. ¶ Retinet fluxū sanguis nariū ⁊ descēdētē a capite ad pulmonē. Egri. pec. ¶ Karabe cōfert tre mori cordis cū bibit ex eo medietas aur. cum aqua frigida: et ꝓhibet sputum sanguinis valde. Egr. nu tri. ¶ Retinet vomitum ⁊ ꝓhibet mās malas a stō: ⁊ cum mastice cōfortat stōm. Egr. expul. ¶ Retinet flu xum sanguinis ex mr̄ice et ano et fluxum ventris et confert tenasmoni.

¶ De karmezilz. Ca. cccl xxv.

KArmezilz qd ē. Est fruct⁹ tamarasci de quo iaz locuti fuim⁹ in caplo de tamarisco. Nā. ¶ Est frigidus in pmo siccus in scdo.

¶ De kusele. Ca. cccl xxvi.

KUsele qd est. Est lignū sicut rubea qḋ nigredo coopit. Nā. ¶ Est calm ⁊ humidū in terminis pmi. Opa. pro. ¶ Est glutinatiuū ⁊ frāgit ꝟtutez me dicinarum acutaruz sicut gummi. Decoratio. ¶ Est impinguatiuum.

¶ De kemelio. Ca. cccl xxvii.

KEmeliū qd ē. Est spēs mezeriō nigra mortifera et est ēt notum noīe hamelium. et nos quidez iam diximus ipsum in caplo de ha.

¶ De kebilkengi. Ca. cccl xxviii.

KEbilkēgi qd ē. Ei⁹ spēs sūt q̄tuor. dixit Dia. vna spēs ei⁹ ē cui⁹ folia sunt silia folijs coriādri: s; sūt latiora folijs ei⁹ ad albedinē d'clināntia. ⁊ flos ei⁹ est citrin⁹: ⁊ q̄n̄ ē purpure⁹ cui⁹ lōgitudo puenit vsq̄ ad duos cubitos: ⁊ ei⁹ radix ē nō grossa. et ipsi⁹ radix est alba ⁊ h; ꝟgulta silia ꝟgultis elebori. ⁊ oriť ī ri pis cursus aq̄rū. ⁊ ē spēs ei⁹ alia forti⁹ cinericia q̄ illa lōgior ē h̄ns radicē folia h̄ns regulata q̄ noiat lupi nus siluestris. ⁊ est alia pua valde aurei coloris: ⁊ q̄r ta est silis tertie. verūtn̄ flos ei⁹ est alb⁹ lacte⁹. Nā. ¶ Est calida et sicca in tertio. Opera. pro. ¶ Oēs sūt calide acute vlceratiue abstersiue excoriatiue mor dicatiue cutis facientes pruritum. Decoratio. ¶ Fo lia et stipes eius antequā desiccentur eradicant albo ras et albedinem vnguiuz. Apo. bot. ¶ Eradicat sca biem et sanat verucas et que sunt vt claui et glandu las pendentes quibus nocet frigus. Uul. vl. ¶ Deco quitur et embrocat sahat cuz aqua eius tepida et cō fert. Egri. ocul. ¶ Eius radices sunt exiccantes ster nutationibus fortibus. ⁊ qḋ ex eis tritū est confert percussionibus dentium.

¶ De kekengi. Ca. cccl xxix.

KEkengi quid est. Uirtus eius est proxima virtu ti vue lupine. et proprie virtus foliorum eius. Natura. ¶ Est frigida et sicca ad scdm perueniens

Unl.vl.¶ Suo succo cōserua vlcera ⁊ delet duritiez fistularum ⁊ vlcera auris antiq̄.Egri.pec.¶ Cōfert asmati ⁊ inflōni ⁊ difficultati anhelitus.Egri.nutri. ¶ Confert ictericie. Egritu.expul.¶ Confert vlceribus viarum vrine.

¶ De kenkezred. Ca.cccclxxx.

Henkezred q̄d ē.Est gūma alcosof. ⁊ iā dictum est de eo ꝙ est kurkect.Natura. ¶ Est calidum ⁊ siccum in secundo.

¶ De kusberkusti. Capi.cccclxxxi.

Kusberkusti q̄d ē.Est filis folijs inolutis adinuicem quorū numerus fm plm est.v.⁊ inoluūtur sup radicē vnā.⁊ ei⁹ color ad nigredinē declinat ⁊ citrinitatē:⁊ nō hʒ plm saporē:⁊ dixerūt q̄dā ꝙ est albarseltar.Alij ꝟo dixerunt ꝙ ꝟt⁹ eius ē sic ꝟtus albarseltar ⁊ hoc ē sanius.Nā.¶ Est calidus ⁊ sicc⁹ in scdo.Opa.pro.¶ Est subtilis.

¶ De kildaru. Cap.cccclxxxij.

Kildaru q̄d ē.Est asaraxi:⁊ nos q̄dem loq̄mur de ipso in sequentibus in capitulo de sin.

¶ De kemescir. Ca.cccclxxxiij.

Kemescir q̄d est.Est in dispōnibus alieusir: sed ipm est forti⁹ plm.Nā.¶ Est calm ⁊ siccum in tertio ꝟtuose.Opa.pro.¶ Est liquefactiuum resolutiuum.Egri.expul.¶ Prouocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ eijcit fetum virtuose:ꝟtus eius in hoc cōparez non habet.et neq3 habet cōparē in soluēdo aquositatē.

¶ De kornidenen. Cap.cccclxxxiiij.

Kornidenen q̄d est.Est granum q̄d medici laudant.Egri.epul.¶ Prouocat vrinaʒ ⁊ mēstrua ⁊ calefacit vuluam valde.⁊ soluit saniem ⁊ aquam.

¶ De keuzanguen. Capi.cccclxxxv.

Keuzanguen q̄d est.Est nomē herbe:⁊ existimo ꝙ keuzanguen est lingua bouis psice.Egritu. pecto.¶ Proprietas eius est letificare et tristiciam remouere.

¶ De karon. Capi.cccclxxxvi.

Karon q̄d est.Est lignuʒ indum cui⁹ allatio ad terrā nr̄am multiplicaᷓ.nō ergo elōgaᷓ q̄n sit almugat indum.Egri.iunc.¶ Est magni iuuamenti in negocio fracture ⁊ torsionis et dislocationis.

¶ De keisin. Capi. cccclxxxvij.

Kesin.Natura.¶ Semē ⁊ radix eius calefactiua sunt.Et semen ipsius est calefactiuū ⁊ exiccatiuū in 2°.Opa.pro.¶ Expellit ventositates ⁊ aperit.Egritu.nut.¶ Est maturatiuum digestiuum: resolutiuum ventositatis precipue in stō et confortat ipsuʒ.Egri.expul.¶ Pondus.ʒ.i.ex eo solutiōe educit ꝟmes et ascarides et ꝓuocat menstrua virtuose secʒ semen eius. Venena. ¶ Confert puncture vermium venenosorum.

¶ De kuzkenden. Cap.cccclxxxviij.

Kuzkendē q̄d est.Est res leuis sic albusnati in thea:⁊ i ralia nolaᷓ sterc⁹ colūbarum:et i baldach:et in egypto noiaᷓ kenden.Elec.¶ Que ex ea melior ē barbarica ē3 ralia est debilis. Nā. ¶ Est calā et humida in primo et dr̄ ꝙ infrigidat parūp: sed nō est firmatuʒ.¶ Opa.pro.¶ Exiccat et ipsa est extinctio .et dixerūt q̄dā ꝙ ipa ledit sanguinē: et ex ꝓprietatibus q̄dem eius ē ꝙ assumūᷓ.x.lib. mellis. ⁊.xx.lib.aq̄.⁊ kisele ex ea et ꝯcutiūtur bn̄ ⁊ cooꝑiūtur os vasis et fit vinum statim.Decora.¶ Impinguat. Egri.expul.¶ Augmentū efficit in coitu.

¶ De kebenzkesenz. Cap.cccclxxxix.

Kebenzkesenz q̄d est. Quidā de gn̄e tuberū soldū adunatuʒ in magnitudine testiculi.ver.īm est verucatum habēs verucas profundas quod nascitur in arena sicut nascitur tubera ⁊ fungi: sunt valde:q̄d in nr̄a terra multiplicaᷓ in locis q̄ sunt cōtra fluuiū: in coraseeni ē:⁊ nos q̄dē n̄ audiuim⁹ ab aliquo vnquā ꝙ tm̄ inferat nocumentū q̄ntū fungi ⁊ tubera.Cumq3 ipsorum sapor tuberum sapori cōparatur.est parumper declinās ad dulcedinem.Natura.hʒ frigiditatē maiorem frigiditate reliquorum tuberum:et fungorum:⁊ neq3 est vacuum ab humiditate extranea cum siccitate substantie.Opa.p.¶ Est extinguēs grossuʒ.

¶ De kerse aromaticuʒ. Ca.ccccxc.

Kerse aromaticū q̄d est.Est cortex grossus colorem habens purpureum quod habet saporē gariofili absq3 dulcedine cinamomi:ꝟtus sit valde q̄ gariofilus.et est debilius in operationib⁹ suis q̄ gariofilus.Nā.¶ Est calm siccū in scdo.

¶ De kerse cinamomi. Cap.ccccxci.

Kerse cinamomi quid est.Dicitur ꝙ est de cinamomo.⁊ dicitur ꝙ est alterius generis.⁊ ipsum quidem est durum sicut cinamomum:de ipso tamē est quoddam quod non durescit ⁊ de ipso quod est lineatum:et aliud est album frangibile velociter et ipsum quidem cinamomo est debilius ⁊ dictum est de ipso in capitulo cinamomi.

¶ De keilten. Ca.ccccxcij.

Keilten quid est.Est summa horribilis saporis et defertur ab occidente et existimauerūt quidam ꝙ est sandaraca.sed non est firmum.Et quandoq3 quidem suffumigatur ex eo cum mirrha sicca Opera.pro. ¶ In ipsa est nutrimentum paruum. Decora°.¶ Mundificat vlcerum vestigia velociter et in ipsa est extenuatiua virtus quando quaq3 de bibuntur de ea tres quarte.ʒ.i.cum oxymelle: aut aqua.Egritu.capi.¶ Nihil equiparatur ei in remouendo dolorem dentium et casum gingiue.Egritu. oculi.¶ Acuit visum.Egritu.pec.Confert asmati cū melle et vtuntur ea lactantes .Egritu.nutri.¶ Cal do de eo bibitur tribus diebus cum oxymelle extenuat splenem valde.Egritu.expul.¶ Prouocat menstrua cum aqua mellis.

¶ De kotto. Cap.ccccxciij.

Kottum.Natura.Semen eius est calefactiuuʒ lenitiuum.Egritu.pect.¶ Grana eius sunt bona pectori et tussi.Egritu.expul.¶ Semina ei⁹ sunt lenitiua ventris et succus foliorum eius confert solutioni puerorum.

¶ De keted. Cap. ccccxciiij.

Keted q̄d est.De gūma ei⁹ dcm̄ est in caplo de kesf.cui⁹ q̄d ē gūma ē dragagātū.Natura.¶ Est frigidum et siccuʒ.

¶ De kali. Cap.ccccxcv.

Kali.Operationes et proprietates.¶ Est calidū adustiuum :abstersiuum : corrosiuum fortius

ƺ sal. Decora. ⁋ Confert morphee. Uul. vl. ⁋ Confert scabiei et corrodit carnem additam.

¶ De kimolea. Cap. ccccxcvj.

Kimolea q̃d est. Laminosa ē sicut marmor alba splēdida. bona in sapore suo cuꝰ cā ē ferreitas et de ipsa est quedā que splēdorē nō hȝ oīs velociter est frangibilis. Uul. vlc. ⁋ Confert adustioni ignis ꝑpē cū aq̃ et aceto. Et qḋ ex ea ē adustū et lauatum cōfert vlceribus difficilibus ad incarnādū.

¶ De lepore siluestri. Ca. ccccxcvij.

¶ Capitulum de littera. L.

Lepus siluestris q̃d ē. Coagulum huiꝰ leporis facit omnia que diximꝰ in capitulo de coagulis subtilius et melius. ⁊ inest operationis additio. Nā. ⁋ Frigidus est et siccꝰ: et eiꝰ rectificatio ē cum melle. Elec. ⁋ De eo q̃ i domibꝰ nutrit̃ adusto sumitur in potu medietas. ʒ. Deco. ⁋ Eius sanguis mundificat pānū. Et cinis capitis eiꝰ etiā ē medicamen bonū hñti alopitiā et ꝑpē marini. Qñ vēter lepor̄ sumitur sicut ē cū visceribꝰ et frigēdo sup sartaginē adúritur. ē medicamen originis piloꝝ sup caput cū ōtentur et administrat̃ cū oleo rosaceo. Egri. iun. ⁋ Eius cerebrum assatum ꝯfert tremori accidēti ex successione egritudinis. Egrit. capi. ⁋ Cū inungunt̃ gingiue infantis ex cerebro ipsius ꝑpetate q̃ est in ipso velocit̃ oriunt̃ dētes. ⁊ facile exeūt sine dolore. ⁊ silr cū soluit̃ cū butyro veteri aut recēti aut melle. ⁊ cū bibit̃ eius coagulū cum aceto confert epilepsie. Egri. nut. ⁋ Mundificat stōm. Egritu. expul. ⁋ Coagulum eius cū bibit̃ tribus diebus cum aceto post purgatiōē mēstruoꝝ ꝓhibet ipregnatiōē. Et mūdificat humiditatē currētē ex matrice. ⁊ sanguis q̃dē leporis frictus cōfert dissinterie ⁊ apati itestinoꝝ ⁊ soloni antiq̃. Uenena. ⁋ Coagulū leporis cū aceto est tyriaca ⁊ bezahar venenis ⁊ sanguis leporis frixus aufert venenum sagitte armene.

¶ De locustis. Capi. ccccxcviij.

Locuste q̃d sunt. Note sunt. Elec. ⁋ Ex eis sunt meliores grosse q̃ alas nō hñt. Decora. ⁋ Pedes earum eradicant verrucas fm q̃ dicit̃. Egritu. nut. ⁋ Sumunt̃ ex rotūdis eaꝝ. xij. grana ⁊ abijciūtur capita ⁊ extremitates eaꝝ ⁊ pōit̃ cū eis paꝝ myrti sicce et bibunt̃ ꝑpter hydropisiȝ sic sunt. Egri. expul. ⁋ Cōferūt guttatiōi vrine. et qñ cū eis fit suffumigatio ꝯferunt difficultatē eiꝰ ⁊ ꝑcipue in mulieribus ⁊ fit cū eis euaporatio emorroydibus. Uenena ⁋ Grosse que alas non habent assantur ⁊ comeduntur propter pūcturam scorpionis.

¶ De lepore marino. Cap. ccccxcix.

Lepus marinꝰ quid est. Est aīal ostracosum lutosum declināš ad rubedinē aliquātulā interpres cuius sunt q̃dā silia folijs alūinē. Deco. ⁋ Eiꝰ sanguis est calīs mūdificans morpheā ⁊ pannū. Et eiꝰ caput adustū gñat pilos in alopitia ꝑprie cum adipe vrsi ⁊ i tyriaca valde. Cū ergo ex eo fit emplȝ sic est abradit pilos. Egri. ocli. ⁋ Abstergit visū morē ēpli suppositūs sic collirīū. Uene. ⁋ Nūerat̃ inter venenosas medicias q̃ iterficit vlceratiōē pulmōis.

¶ De longo pipere. Ca. cccc.

Longū pip q̃d est. Res pue sic digiti in figura floris salicis q̃ cecidit: sȝ ipsū est minus ⁊ est durū solidū. ⁊ sapor eiꝰ in acuitate ꝓximus est sapori piperis ⁊ est ꝑimꝰ fructꝰ piperis. q̃ꝑ est humidꝰ ⁊ comedit̃ ⁊ nō mordicat in ꝑimis gustū. Elec. ⁋ Bonū est illḋ qḋ nō est fractū: ⁊ nō dissoluit̃ i aq̃ tepida etiā si in ipsa remaneat tota die. ⁊ est silr piperi in sapore suo. Nā. ⁋ Calīn est i tertio: siccū in 2ᵒ. Opa. pro. ⁋ Est resolutiuum ⁊ remouet egritudines frās. Egritu. oculi. ⁋ Cū aq̃ epatꝭ capreni assati ꝯfert pāno oculi. Egri. nutri. ⁋ Digerit ⁊ facit appetitū ⁊ confortat stōm. Egri. expul. ⁋ In spermate facit augmētū ⁊ valet vt zinziber.

¶ De licio. Cap. cccci.

Liciū q̃d est. Magis vincēs fm existimationem est qḋ indū ē: ⁊ est succus alpheluzaharagi: ⁊ falsificat̃ ita q̃ latet ꝓbos medicos: ⁊ illud fit cū succo alzerese. coquit̃ em̄ in aq̃ donec coaguletur ⁊ s̃tura eiꝰ est ꝓpinq̄ subē ignee subtili ⁊ terree frigide. Qḋ aūt de mecha est. ē res artificialis. Elec. ⁋ Indū est fortiꝰ q̃ illud de mecha in re capilloꝝ ⁊ ꝯfortatiōe eoꝝ ⁊ illud de mecha in apatibꝰ ē fortiꝰ. Nā. ⁋ Est tēperatū in calitate ⁊ frigiditate: ⁊ siccū in 2ᵒ. Opa. pro. ⁋ In indo ē resolōr stipticitas parua. ⁊ ꝯfert ol fluxui sanguinis. ⁊ eiꝰ resolutio est plurima stipticitate ipsius ⁊ est in scđo in resolōne. et est stipticitas eius minor exiccatiōe ipsius. et in ipso est virtus subtilis. Decor. ⁋ Rubificat capillos ⁊ ꝯfortat os ⁊ ꝓprie indum ⁊ sanat pānum. ⁊ ꝯfert omne licium panaritio. Apo. bot. ⁋ Cōfert apatibus fluxis ⁊ forulice. Uul. vl. ⁋ Confert vtrunq̃ vlceribus fraudulētis Egrit. iunc. ⁋ Constringit hec membra. Egrit. capi. ⁋ Indum cōfert fluxui saniei ab aure ⁊ vlceribꝰ eiꝰ: ⁊ cum eo tangitur palatum ꝑpter alcola ⁊ sanatur ⁊ vlcera gingiue. ⁊ egritudines eius curat. Egritu. oculi. ⁋ Confert obthalmie ⁊ abstergit corneā. ⁊ remouet pānū eiꝰ ⁊ sanat scabiē oculi. Egri. pec. ⁋ Indum in potu datur ad sputū sanguinis ⁊ ad tussiȝ. Egri. nut. ⁋ Bibit̃ indum ⁊ ꝓhibet icterinā nigram ⁊ splenē: ⁊ silr limitū ⁊ ipsius arbor operatur illud et ꝯfert fluxi stōatico. Egri. expu. ⁋ Confert fissure ⁊ bibit̃ aut supponit̃ soloni antique. ⁊ ei q̃ est ex debilitate stōi ⁊ dissinterie. ⁊ ꝓuocat mēstrua. ⁊ eius fructus recēs soluēdo educit flegma aquosū ⁊ ꝯfert vlceribus ani: ⁊ ꝓhibet sciaticā. ⁊ ꝯfert emorroydibꝰ Uenena. ⁋ Eius fructus ꝯfert ꝑniciosis. ⁊ indū datur in potu ad morsum canis rabidi. Permu. ⁋ Loco eius seluzaharagi eq̄le pōdus. ⁊ aggregatio saufel ⁊ sandalo equaliter eq̄le pōdus ipsius.

¶ De lacerto. Capi. ccccij.

Lacertus q̃d est. Est athab ⁊ eius nā vicina est nature stellionis: sed est melius stellione propter illud quo nutritur. Egri. oculi. ⁋ Eius stercus albugini ⁊ pruritui confert ⁊ acuit visum.

¶ De limacia. Ca. cccciij.

Limacia quid est. Est ex summa ostracorum. Opa. pro. ⁋ Extinguit sanguinem. Egri. oculi. ⁋ Eius stercus adustum cōfert vlceribus oculi.

¶ De lapide iudaico. Cap. cccciiij.

Lapis iudaicꝰ q̃d est. Est lapis sicut nux parua ad longitudinē paucā declinans ꝓximus figure amigdale aut dactili quē secāt linee in suis extre

mitatib⁹ ⁊ lince alie latitudinales ⁊ q̄dratae q̄re se secāt ⁊ remanēt ex eis sicut squāme parue lucide. Egri.nut. F Debilitat stōm ⁊ nō cōuenit ei ⁊ deijcit appetitū. Egri.expl. F Confert lapidi renū ⁊ extra hit ipsū: ⁊ potio ei⁹ ē ut dece annulat cū aq̄ calida. Et ⁊ dixerunt quidā q̄ ipse cōfert lapidi vesice. sʒ non est ita. ⁊ ipse ē ex eis q̄ abscindūt sanguinē ani.

De lapide vesice. Capi.ccccv.

Lapis vesice. Egri.expul. F Dicitur q̄ ipse frangit lapidē renū ⁊ vesice. G. nō dixit q̄ nihil horū est.

De lapide spongie. Ca.ccccvj.

Lapis spōgie q̄d est. Est lapis inēt⁹ in corpore spōgie. Egri.expul. F Frāgit lapidē renum.

De lapide latteo. Ca.ccccvij.

Lapis latteus q̄d ē. Cū iste lapis fricaẗ cum aq̄ egrediẗ ex eo quoddā q̄d est sicut lac. hic q̄dē lapis est cinericij coloris dulcis saporis. ⁊ teriẗ cum aqua ⁊ seruaẗ q̄d resolueẗ ex eo i pyxide plūbi. Nā. F Est tēpatus. Apo.bot. F Confert initio apātum calidoꝝ. sed non peruenit ad hoc vt tale iuuamētū cōferat apud statū ipsorum: quo cōsequaẗ sanitas. Egri.ocu. F Ex fricatiōe ei⁹ cū aq̄ fit alcofol ⁊ ꝓhibʒ cursū supfluitatū ad ocl'ʒ ⁊ vlcera accītia i ipo.

De lapide molari. Ca.ccccviij.

Lapis molaris. Apo.bot. F Vapor aceti ab eo ꝓhibet fluxum sanguinis ⁊ apostemata calā.

De lapide in quo acuit. Capi.ccccix.

Lapis in quo acuitur. Decora. F Fricatio eius super māmillam ⁊ testiculum ponitur vt non magnificentur. Apo.bot. F Fricatio eius bona est apātibus māmille calidis.

De lapide alagi. Capi.ccccx.

Lapis alagi. Opa.pro. F Exiccat ⁊ abstergit ⁊ retinet sanguinem. Vul.vl. F Prohibet fluxum sanguinis ex vulneribus ⁊ vlceribus.

De lapide alkali. Cap.ccccxj.

Lapis alkali q̄d est. Est lapis q̄ hʒ fricationē sup̄ficie dulcedinis. verū est sicut lapis latteus in oībus suis opationibus. Natura. F In ipso est caliditas quedam ⁊ hʒ virtutem alscedenigi.

De lapide lune. Capi.ccccxij.

Lapis lune q̄d ē. Ipse dr̄ splēdor lune ⁊ inueniẗ apud augmētū lune. ⁊ inueniẗ in terra arabum lenis. Opa.pro. F Suspēdiẗ sm̄ q̄ dr̄ super arborē ⁊ fructificat. Egri.cap. F Sanat epilepsiā ⁊ suspendiẗ super epilepticū qui sm̄ terminū assumiẗ ab ea.

De lapide semetto. Cap.ccccxiij.

Lapis semettus q̄d est. Iste lapis in opationibus suis est sicut ematites: sed est minor.

De lapide nigroꝝ. Capi.ccccxiiij.

Lapis nigroꝝ q̄d est. Lapis q̄ deferẗ ex nigris declinās ad citrinitatē fricatur ⁊ egrediẗ ex eo fricatio mordicans linguam similis lacti. Egri.oculi. F Mundificat pannum oculi cum non est cū apostemate ⁊ obthalmia. Confert vistigijs vlcerum in eo ⁊ eradicat vngulam lenem.

De lapide afrogion. Cap.ccccxv.

Lapis afrogiō. Opa.pro. F Exiccat cum stipticitate ⁊ mordicatione ⁊ resolutione.

De lapide serpentis. Cap.ccccxvj.

Lapis serpētis: Egri.expul. F Dr̄ q̄ ipse frāgit lapidē in vesica. Sed Gal. negat illū. Venena. F Diciẗ q̄ ipse cōfert sua suppositione morsui serpentis. Inq̄t Gal. Retulit illud q̄dā homo verax.

De lapide q̄ extiguit in oleo. Ca.ccccxvij.

Lapis q̄ extinguiẗ oleo. Opa.pro. F Lapis iste extinguiẗ oleo ⁊ inflammaẗ aq̄. Venena. F Ex lapide isto fugiunt reptilia venenosa.

De lapide anesch. Capi.ccccxviij.

Lapis anesch. Egri.nut. F Est iuuatiuus stōmachi de. Et G. q̄d ē dixit q̄ qū fit ex eo suspensorium distēs stō. ⁊ suspēdiẗ cōfert meri ⁊ stō.

De lapide alesclusa. Cap.ccccxix.

Lapis alesclusa. Egri.pec. F Confert apātibus ⁊ vlceribus que sunt in vua valde.

De lapide armeno. Cap.ccccxx.

Lapis armenus q̄d est. In ipso est aliquātulum azuli coloris. nō tn̄ est in colore azuli: ⁊ nec ei in eius soliditate: sʒ est in eo arenositas q̄dā ⁊ cōtingunt eo tinctores ⁊ pictores loco azuli ⁊ ē lenis tactus. Egri.nu. F Est malus stō. ⁊ ille qui est ablutus nō facit nauseā: ⁊ in dispōnibus est malus stō. Egri.expul. F Soluēdo educit meliam forti⁹ q̄ lapis azuli. ⁊ iā cōtēti sunt eo ⁊ dimittūt elleboꝝ nigrū ꝓpter quod inueniunt in eo ad egritudines melicas.

De luto sigillato. Ca.ccccxxj.

Lutū sigillatū q̄d est. hoc lutū affert de terra rubeo q̄ nolaẗ lacuna. ⁊ nō nolaẗ lacuna: nisi q̄ ipsa est terra plana, pfunda in q̄ nō ē herba vel neq̄ lapis. ⁊ iā retulit mihi q̄dā ꝓpo orē q̄ vidit ei. hoc āt lutū dr̄ lutū diuinū. ⁊ illud io. qm̄ p̄m⁹ q̄ ibi accepit fuit mulier diuia l dieb⁹. s. ꝑterine: ⁊ ipsa q̄ dr̄ magra dina: qm̄ ipsa vere est magra quā deus nolabaẗ bartamise accipiebat ⁊ ad ciuitatē deferebat ⁊ ponebat i aq̄ ⁊ fiebat sic plus ⁊ dimittebat ipsā post motiōnē forte descere donec residebat: ⁊ eijciebat ab ea illā aquā: ⁊ accipiebat re q̄ sitā ⁊ ponebat eā. ⁊ vtebaẗ q̄d ex ea pingue erat ⁊ viscosum. ⁊ faciebat ex eo lutū sic cera. Apō Dia. Nō ē lotū specie est l⁹ loci cōfectū cū sanguine hircoꝝ. ⁊ ipsū ēdē q̄i adulteraẗ: ita vt penit⁹ nō cognoscaẗ. Elec. F Verū lutū q̄d nō hʒ odorē nisi odorē aluminis ⁊ retineẗ linguā cū currit ex ore ⁊ annectiẗ lingue. ⁊ pendet ex ea. Opa.pro. F Inq̄t Paul⁹. Nō ē medi^a magis abscidēs sanguinē q̄ ipsū. ⁊ ē forti⁹ q̄ lutū sem⁹ itaq̄ membra nō tolerāt fortitudinē ei⁹ cū hn̄t apa calida ꝑ tenera: imo sentiūt ex eo asperitatē quādā ⁊ est stipticum glutinosum. Apo.bot. F Cōfert in ꝑncipio apātū calidoꝝ. Vul.vl. F Consolidat vulnera recentia ⁊ vlcera difficilia: ⁊ ꝓhibet vlcerationē adustionis ⁊ sanat vlcerationē eius. Egri.iunc. F Cōseruat membra apud casuʒ ⁊ restaurat. ⁊ ꝓhibet effusionē materiarū ad manus ⁊ pedes. ⁊ ꝓhibet corrosionē. Egri.capi. F Prohibet catarrū ⁊ ꝓhibet cursū oris ⁊ sanguine. Egri.pec. F Conseruat viscera apud casum ⁊ cōfert extenuatiōi. ⁊ etiā sputo sanguinis: ꝓpterea q̄ exiccat vlcera pulmōis. Egri.expul. F Cōfert vulnere itestinoꝝ maligne bibitum ⁊ clysterizatum ꝓpriē post clysterizationem cum hydromelle deductum ad puritatem. deinde aqua salis. Venena.

Resistit venenis et morsib⁹ bibitū cum vino. et linitū cū aceto. Et qd ex eo purū est cū bibit nō cessat facere nauseā et faciat venenū vomitu exire. et ppe cū ab ipso bibit. Inquit Gal. medicamē gargarismatis factis ex eo exptus sum in lepore marino et cataridib⁹. et inveni ipm vomitu educēs ea statim. et iā quidē exptus sum ipm in morsu canis rabidi cū vino et lini vi ipm sup morsum vipe cum aceto: et posui sup ipm post linimentum folia scordeon aut centaurea.

¶ De luto absolute. Cap. cccc.xxij.

Lutū absolute. Nā Lutū oē infrigidativum est. Opa. pro. Est desiccatiuū absterfiuū: et lutū qd e calm terre solaris est desiccativum corporum laxorū absq mordicatiōe ppter suā glutinositatē: et cū eā nō admiscet nisi adustū qd est sicut testa et pictes adusti in sole: tūc in ipso est virtus resolutiua. q si vice alia lauet: fit desiccatiuū cū equalitate in caliditate et frigiditate subtile. Decoratio. Cōstringit carnem latam. Apo. bot. In cerato ponitur sup scrofulas et duricies. Egri. nut. Ex luto terre solaris liniuntur hydropisi et splenetici et iuuātur manifeste et sanat carnem multotiens.

¶ De luto armeno. Ca. cccc.xxiij.

Lutū armenū qd est. Est lutū rubeū declinans ad citrinitū notū et alemū ē ei ppinquū in opatione. Natura. Frigidū est in pmo siccū in secūdo. Opera. pro. Retinet sanguinē: qm eius exiccatio ē in vltimo. Apo. bot. Cōfert apatibus pestilētialibus bibitū et linitū et phibet ambulationem putredinis mēbrorū. Uul. vl. Mirabile est in revulnerum. Egri. capi. Prohibet catarrū et cōfert colla. Egrit. pec. Est bonū sputo sanguinis et ptisim phibet propterea q: exiccat vlc⁹ pulmonis: et est cura stricture anhelit⁹ ex catarris. Egri. expul. Est bonū vlcerib⁹ intestinorū et solutioni et fluxui sanguinis matricis. Febres. Confert Febribus ethicis et pestilētialib⁹ ppter: et plures qdem iam sanati sunt ex pestilentia magna propter consuetudinem bibendi ipsum in vino subtili et si bibitur in febre pestilentie necessariū est vt vinum perducat ipsum ad cor: et misceat vinū illud cum aqua rosacea.

¶ De luto samio. Ca. cccc.xxiiij.

Lutū samiū qd est. Inquit Gal. nos vtimur eo ex hoc q noiat stella samia. Ego autē dico q hominib⁹ vt q illud sit talk: vel de tallkā. dixerūt vidi a q ipm inuenit in terra grecorū in isula cypri. Opa. pro. Lutū samiū. dixit. G. eē sicut sigillatū in retentione sanguinis et rebus aliis et est pluris acritat q sigillatum. Quapropter est lenius. imo est vehemetis lenitatis: et est tenacius et viscosius q sigillatū: sz sigillatū est fortius eo. Natura. Hoc est viscosū tenax glutinativum non indigens ablutione et infrigidatio est parua. et sedatio plima. Apo. bot. Prohibet apata calida in iceptione: et bothor vehemētius q reliqua luta: et ofert apatib⁹ mānillarū: et si infundatur nō sentit in eo aspitas calefaciens sicut sentit et sigillato. Uul. vl. Et ppter vehemētiā sue tenacitatis nō cōfert vlceribus adustionis ignis sicut sigillatum. Egr. iunc. Confert in principio podagre liniitum. Egri. capi. Cōfert apatibus que sunt post aures. Egri. expl. Cōfert eruptiōi sanguinis a matrice. et egressioni sanguinis cū egestione.

¶ De luto q comedit. Ca. cccc.xxv.

Lutū qd comedit. Opa. pro. Est opilatiuū corruptiuū cōplonis. vel ipsum ofortat os stōi: et delet elevatione cibi: et cum hoc ego nō diligo vt administret. et hz ppietatē in phibēdo vomitū. Qd aūt in ipso dr de bonitate anhelitus est fm cōparationē desiderantiū ipsum et delectantium in ipso ppter illud qd accidit de gaudio per acquisitionē ei⁹ quod desiderat.

¶ De luto terre masticis. Cap. cccc.xxvj.

Lutū terre masticis. Opa. pro. Est absterfiuū lauatiuū generatiuū carnis.

¶ De luto cretico. Ca. cccc.xxvij.

Lutū creticū. Opa. pro. Est plurime acritatis. et est sile reliqs lutis pdictis verū est debilius reliqs et abstergit absq mordicatiōe et debilitate sensus. Egri. ocul. Cōfert vlcerib⁹ eorū et inflationi eorum. Egri. expul. Alleuiat pruritionē fm q dr et cōfortat pgnātes suspectum super eas.

¶ De luto limolea. Ca. cccc.xxviij.

Lutū limolea. Opa. pro. Qd de eo purū est plurimi existit iuuamēti et in ipo est infrigidatio et resolutio: sed cū lauat destruit ei⁹ resolutio. Apo. bot. Cum aceto ponit super apata que sub stomaco sunt. Uul. vl. Prohibet initium adustionis abvlceratione.

¶ De luto vitis. Ca. cccc.xxix.

Lutū vitis. Opa. pro. Exiccat nō lōge a mordicatiōe: et in ipso est aliquātulū resolutionis.

¶ De luto magra. Cap. cccc.xxx.

Lutū magra. Electio. Meli⁹ est baldagdiū purū nō pmixtū: brunū declinans ad rubedinē: et illud est qd dr gsice cullara. Opa. pro. Existimauit paulus q ipsum est in opationib⁹ stipticitatis et exiccatiōis meli⁹ q sigillatū. Uul. vl. Cōsolidat vlcera Egr. expul. Interficit vermes et sorbet sup oua sorbilia. et retinet naturā et cōfert valde.

¶ De lacticinio. Ca. cccc.xxxj.

Lacticiniū qd est. Est ois plāta que lac acutum solutiuum incisiuum adustiuum hz ex eo antē famosa sunt septē alhasir: et alscebrā et alcibe et hartanite almemethena et almezeriō et pētaphili qd est habēs folia qnq: ola vero sunt mortifera. Plurima vero intētio in eis est in lacte ipsorum. Et inueniuntur quidem lacticiniorū species q sunt pter hec famosa sicut quedā species auricule muris. et quedā species volubilis et portulaca agrestis et reliqua: lac aūt lacticinij absolute est lac alcibe. Et videt q sit illud qd noiat tytiaca alliarnem et albuseugi. Et dixerunt etiā q lacticinia sunt septē genera. Ad vltimū lacticinium qd dicitur masculus. et nomē eius est liaralilus: et post ipsum omnes sunt femine: et eorum forti⁹ est qd similat myrto et nominat burasti⁹: deinde est arboreum generatum inter lapides: deinde illud quod assimilatur citrolo et nominatur caurapescias sez scirum: deinde albas littoreum qd noiatur marinum: qm nascit in ipso. Et dixerunt vice alia lacticiniorum fortius est masculus predictus et radix

ei⁹ lõgioꝛ ē cubito ad rubedinē declinãs plena lacte
⁊ ei⁹ rami sũt siles ramis oliue. ſʒ sunt lõgioꝛes⁊ stri
ctioꝛes ⁊ radix in alio ouganũ mõtana ⁊ oꝛit in alijs
locis aſpis mõtanis. Femine aũt q̄ ē noiatᷣ nucalis.
plãta ei⁹ est sicut plãta herbe muris: ſʒ ē maioꝛ ⁊ foꝛ-
tioꝛ ⁊ capita foliozũ sunt spinoſa: ⁊ egrediuntᷣ ex ra-
dice ei⁹ stipites lõgitudine palmi hñtes. ⁊ fructificat
vno anno ⁊ nõ fructificat alio et fruct⁹ iste moꝛdica-
tiu⁹ ē lingue sicut nuci: ⁊ ē iuuati⁹ pmo in faciẽdo vomi
tũ in alio in purgãdo ⁊ oꝛigo est oꝛigo muſculi. Ma
rinũ aũt qđ đr panaritiũ hʒ stipites palmoꝝ dclinã
tes ad rubedinē ꝑparãdo sup q̄s sunt quinq̄ aut sex
folia subtilia pua lõga parũp. ⁊ ei⁹ fruct⁹ ē sicut her
bũ. ⁊ sunt ei⁹ folia silia folijs lini ⁊ ei⁹ capita sunt du
pla rotũda ⁊ floꝛes ipi⁹ albi: diuerũt hoc ē lacticiniũ
qđ đr almeſenis qđ ē poꝛtulaca: ſʒ ei⁹ folia sꝛ plima
ſʒ sunt strictioꝛa ⁊ vehemẽti⁹ rotunda ex cui⁹ radice
egrediuntᷣ stipites rubei pleni lacte q̄x numer⁹ ē. 4.
aut. 5. ⁊ ipſi⁹ stipites hñt comas sicut anetũ. ⁊ in ipſis ē
fruct⁹ ei⁹: ⁊ ei⁹ oꝛigo sunt dom⁹ deserte ⁊ circuit⁹ ciui-
tatũ ſʒ plʒ. Secũ ãt hʒ stipitē i mẽſura vni⁹ palmi et
maioꝛē. ⁊ sunt folia ei⁹ silia folijs cypſſi ⁊ pini: ſʒ sũt
subtilioꝛa ⁊ hũidioꝛa. Petroſũ aũt qđ noiatᷣ arboꝛeũ
hʒ folia sicut folia myꝛti pua. ⁊ sicut folia lacticinij ma-
ſculi ⁊ ipʒ supma hʒ hũida ⁊ plimas hʒ comas. ⁊ h⁹
ē spēs lacticinij. alia silis citrolo ⁊ radix ei⁹ ⁊ folia ip
ſi⁹ soluũt oēm aq̄tatē. Electio. ℣ Foꝛti⁹ qđ ē in lacti-
cinijs ē eoꝝ lac: deide semē: postea radix: deide fo-
lia q̄nq̄ dicit lac lacticinij absolute ē lac alcibe. Nã
℣ Ei⁹ lac est calʒ ⁊ siccũ in 4°. Reliq̄ ṽo ipſi⁹ sunt in
ſcđo vſq̄ ad tertiũ. Opa. pro. ℣ Est vlceratiuũ iterfe
ctiuũ. Cũq̄ in lacunã ponitᷣ pisces oēs eleuantᷣ sup
aquã. Deco. ℣ Eradicat moꝛa ⁊ verucas ⁊ alchane-
lim. ⁊ carnes augmẽtatas in laterib⁹ vnguis. Et ei⁹
lac abradit pilos cũ liniuntᷣ ex eo: ⁊ ꝓpue in sole. et
q̄ naſcuntᷣ post illđ sunt debiles: ⁊ cum iteratᷣ nõ na
ſcuntᷣ olo: ⁊ q̄n ꝓuiſceᷣ cũ oleo frãgatᷣ ei⁹ malitia ⁊
administratᷣ ad abradẽdũ. Vul. vl. ℣ Et ei⁹ radice cum
aceto liuitᷣ durities q̄ est in circuitu fistularũ ⁊ resol
uit eã: ⁊ eradicat ipetiginē ⁊ ē ꝯueniẽs vlcerib⁹ pu-
tridis ⁊ coꝛroſiuis cũ ponitᷣ in aceto ⁊ ſcabiei melice
rũ pſico ⁊ herpeti eſthiomeno ⁊ cãcrenis. Egri. cap.
℣ Ei⁹ lac distillatũ sup dētē coꝛroſum frãgit ipʒ ⁊ dij
cit ipʒ: ⁊ q̄n ponitᷣ cũ aliq̄trã vt sit mag⁹ frãgẽs ṽtu
tē eius: ſʒ meli⁹ est vt ſani⁹ loc⁹ muniatᷣ cera. deide di-
stilletᷣ i ipm post illud lac ⁊ q̄n ei⁹ radix in aceto đco
quitᷣ. ⁊ ex eo os colluitᷣ sedatᷣ doloꝛ dētiũ. Egri. oculi
℣ Lac ei⁹ eradicat vngulã. Egrit. expul. ℣ Eradicat
emoꝛroydas ⁊ soluit flegma ⁊ aquoſitatē ⁊ si distillē
tur ex lacte ei⁹ due gutte aut tres sup ficũ ⁊ desiccetᷣ ⁊
aſſumatᷣ soluit sufficiẽter. Et silr in ſauich ⁊ pane: ⁊
q̄n bibitᷣ ⁊ est purũ tũc est meli⁹ vt aſſumatᷣ in cerato
aut in cera ⁊ fauo: vt nõ vlceret os ⁊ guttᷣ. q̄nq̄ autē
aſſumuntᷣ stipites lacticinij hũidi ⁊ toꝛrefiũt sup cõ-
chã ostraci paulatī ⁊ teruntᷣ ⁊ datᷣ ex eis q̄ntitas duo
rũ kirmet cũ ſauich ⁊ effunditᷣ desup aq̄ ⁊ bibitᷣ. Ei⁹
nãq̄ stipites sicci debiles valde sunt: ⁊ ipſi q̄dē que
noiatᷣ carupeiđ stipites aſſumuntᷣ ⁊ i vmbra siccantᷣ
de q̄b⁹ coꝛtices aſſumuntᷣ ⁊ accipiũtᷣ ex eis nonē kir
met: ⁊ īfunduntᷣ i vino veteri die ⁊ nocte: deide colatᷣ

⁊ fit tepidũ. postea bibitᷣ ⁊ soluit absq̄ impedimento
ꝑmutatio. ℣ Loco ei⁹ ponitᷣ in euacuãdo aquoſi
tatem ⁊ flegma triplũ ponderis eius de ... ⁊ de
tertie ponderis sui.

❡ De laudano. Ca. ...

Laudanũ qđ ē. Est hũiditas pẽdēs i pilis capra
rũ paſcẽtiũ ⁊ barbis earũ cũ paſcũt plãtã que
noiatᷣ ciſſus. Cadit. n. sup eã ros ⁊ aggregatᷣ i ea hu
miditas. ⁊ ꝓmiſcetᷣ ille ros reſudationi foliorũ illi⁹ plã
te. Cũ g̃ iſciũt eo pili caprarũ. ⁊ suſpẽditᷣ in eis: ſep
mitᷣ ab eis laudanũ: ⁊ illđ q̄dē qđ purũ ē ē qđ pẽdet
i barbis earũ i pilis earũ: q̄ a terra eleuati sũt: ⁊ ...
lũ erit qđ pẽdet i ptib⁹ iferioꝛib⁹ earũ: q̄m ꝯmiſcetᷣ
cũ arena ⁊ terra. Elec. ℣ Meli⁹ est illđ qđ est pingue
põderoſum ⁊ cabroſi boni odoꝛis qđ ad citrinitatem
declinat ⁊ in q̄ nõ est arenoſitas ⁊ resoluitᷣ tocũ cito
⁊ ex q̄ nõ remanet fex. Nigrũ ṽo piceũ est nõ bonũ
Nã. ℣ Est calʒ i fine pmi: siccũ i ſcđo. ⁊ dicit alij q̄
ē friũ ⁊ stipticũ: ſʒ nõ ē ita. Qđ aũt ē in regionib⁹ me
diolanib⁹ est calidi⁹. Opa. pro. ℣ Est subtile valde et
est in ipſo pauca stipticitas. ⁊ maturatiuũ humidita
tũ groſſarũ viſcoſarũ q̄s cũ calitate resoluit in q̄ est
ṽt⁹ attractiua ⁊ est calefactiuũ apitiuũ oꝛificioꝝ
venarum ⁊ igreditᷣ i sedatiõe doloꝝ. Deco. ℣ Facit
naſci pilos ⁊ iſpiſſat eos ⁊ ꝓlõgat eos: ⁊ ꝯſeruat ꝓ
pue cũ oleo myꝛtino ⁊ cum vino: ⁊ nõ facit hoc niſi
q̄m ipʒ ē subtile ⁊ ꝓfundatᷣ resolutiuũq̄ ⁊ ...
coꝛruptionē coꝛrodẽtē carnē ⁊ attractiuũ attrahit ...
mã bonã ad pilos verum ipʒ nõ vʒ ꝯferre ...
cũ icipit ⁊ caſui piloꝛum cum appet ... ⁊ ...
pilloꝝ ⁊ nõ ꝑuenit ad hoc vt ſanet alopiciã q̄m ...
alopicie nõ resoluitᷣ niſi ṽtute q̄ est supra ṽtutē re
lutiõis ei⁹ ⁊ ṽtute subtilioꝛe magis ⁊ ... stipticita
te ei⁹. Vul. vlc. ℣ In cathagenis laudanum ꝯsolidat
vlcera dure ꝯsolidatiõis. Egri. capi. ℣ Distillat cum
oleo ro. in aurē doloꝛoſã ⁊ igreditᷣ in medicinis ...
⁊ pulſatiõis. Egri. pec. ℣ Cõfert tuſſi. Egr. expl. ℣ Re
soluit apata mãricis suppoſitum in peſſario. ⁊ ...
fetum moꝛtuum ⁊ ſecundinã suffumigatiõe facta ex
eo in traiectoꝛio: ⁊ cum bibitur cum vino antiquo ꝯ
stringit ventrem ⁊ ꝓuocat vrinam.

❡ De lubue. Cap. ...

Lubue q̄d ē. Est arboꝛ figie. Arboꝛ lubue ē ma
gna cui⁹ folia ⁊ ligniũ sũt silia arboꝛi cydonioꝝ
et hʒ fructũ albũ siliʒ galle: et i ipo est gñus pingue
et illđ qđ est i ipſa ē meli⁹ ex q̄ exp̄mitᷣ oleũ et cortex
hui⁹ arboꝛis est stoꝛax sicca: et ei⁹ aq̄ accipitᷣ cum ...
ita vt excat: et ē mel lubue: ⁊ illđ qđ egredit ex gu
mis ei⁹ đr ſeirogi stoꝛacis sicce: et gũma ei⁹ ſtoꝛax ...
remitarũ. ⁊ ē gũma alba. ℣ Quid ē lubue ē stoꝛax
đr illa q̄ liq̄da ē vel allubue et stoꝛax et ē lachryma
arboꝛis q̄ est sicut cydonioꝝ. ℣ Et nos q̄dē iã diximus
in capl'o stoꝛacis illud qđ diximus. et nos reiterauimus
ſermonē illum: q̄uis in eo sit iteratio. Et iã dictum
q̄ est oleũ arboꝛis alteri⁹ romane. Electio. ℣ Meliꝰ
specierũ stoꝛacis est illa liq̄da ꝑ ſeipã currēs ...
gummoſa boni odoꝛis ꝑueniens ad citrinitatem ...
nõ est nigra furfurea. Et quandoq̄ inuenitur ...
liquida similis ſaniei: et quandoq̄ adulteratur cum
oliuis et melle: proijcitur enī in eis in sole. Deinde

expimit. Natu. ¶ Cal'a est in p'mo sicca in scdo. Opa.
pro. ¶ Inest ei ṽtus maturatiua lenitiua valde cale
factiua resolutiua. et eius fum⁹ ē silis fumo olibani
et in ipo ē stupefactio nature. et eius oleū qđ ex ea
fit viscera lenificat fortiter. et eius fum⁹ est sic fum⁹
olibani. Apo. bot. ¶ Confert duritijs in carne et lini
tur sup bothor humiduz et siccum cum oleis. Uul.
vi. ¶ Linit sup scabiē siccā et humidā. et est epithi-
ma bonū sup eā. Egri. iunc. ¶ Cōfortat mēbra et p-
hibet spasmū et cōtractionē iūcturaꝝ bibita ꝗ linita
et ponit in oleis latitudinis. Egri. ca. ¶ Retinet qđ
ex ea hūidū ē et qđ ex ea siccū ē catarrū suffūigatū. ꝛ
ad corizā ē vtilis: et in ipa est ṽt⁹ faciēs subet et pe-
gucioleo ei⁹. Egri. pec. ¶ Confert tussi antiq̃ et fle
gmati et dolori gutturis et clarificat vocē arteriaꝝ-
cū lenitate vehemēti. Egri. nut. ¶ Digerit. Egritu.
expu. ¶ Lenit subtilr et pūocat vrinā. et pūocat mē
strua ꝯuenienter bibita et supposita. et lenit duritiez
mēcis. et qđ ex ea siccū ē strigit vētrē: et cū ex stora
ce liq̄da bibit aur. cū eq̄li pōdere de gūma amigda
laꝝ soluit flegma viscosuz absq ipedimēto. Permu.
¶ Loco eius ponit eq̄li pōdere castoreū ꝛ duplū ei⁹
de oleo sisamino.

¶ De lacca. Ca. cccccxxxiij.

Lacca q̄d est. Dixerunt q̄dā de q̄b⁹ est. Paulus
est gūma herbe silis myrthe boni odoris: et oꝫ
q̄dem vt administret cū cautela. Alij vero errauerūt
et dixerunt hoc est karabe. Et dixerunt q̄dā ꝙ non
est lacca veꝛ lacca in plerisq ꝑꝑetatibus est in ṽtu
te karabe. Deco. ¶ Est extenuatiua ṽtute vehemē
ti. Egri. pec. ¶ Cōfert tremori cordis. Egritudi. nut.
¶ Cōfert epi ꝛ cōfortat ipsum. et confert ictericie: et
hydropisi: et doloribus epatis.

¶ De lethibach. Capi. cccccxxxv.

Lethibach q̄d est. Est arbor rara hñs rosas bōi
odoris paꝝ quā apes pascuntur: ꝛ vr ꝙ sit arbor
q̄ noiat farrara q̄uis illud nōvere scio. Et eius q̄dē
ṽtus est ꝓportionalis ꝓpasio. verūtñ ē debilior ipo
ꝛ est lacticinium. Nā. ¶ Est cal'a in scdo. Et vr ꝙ est
cal'a ꝛ sicca vsq ad q̄rtum. Opa. pro. ¶ Cū ꝓijcit ex
lacte eius in gurgite piscium aliq̄d sup aquā eleuat
eos. Egri. nut. ¶ Facit virtuose vomere. Egri. expl.
¶ Soluendo educit aquam.

¶ De lahabat barbarica. Ca. cccccxxxvi.

Luhabat barbarica q̄d est. Dixit q̄dā qđ est sic
est hermodactili: ꝛ affert de ptib⁹ aphuce. Et
adulterant cuz eo hermodactili. Nā. ¶ Calidū est
ꝛ siccum in scdo. Egri. expul. ¶ Mouet coituz.

¶ De lingua auis. Cap. cccccxxxvij.

Lingua auis. Natu. ¶ Est calida in tertio humi
da in primo. Opa. pro. ¶ Est in folijs eius con
strictio et mundificatio et vis consolidandi. Uul. vl.
¶ Folia eius consolidant ꝛ vlcera humida carne re
plent. Egri. iunc. ¶ Cortices eius cum aceto sup cō
strictionem lacertorum positi conferūt. Egrit. pect.
¶ Confert tremori cordis. Egri. expulsi. ¶ Addit in
coitu. Permu. ¶ Loco eius in mouendo coitū poni
tur equale pondus de nuce excorticata et pondus
eius de tuberi rubeo.

¶ De lingua bouis. Ca. cccccxxxviij.

Lingua bouis q̄d est. Herba lata hñs folia sic
alarum ꝛ cāna ei⁹ est plēa ꝛ cāne rami ei⁹ sunt sic pe
des locustaꝝ ꝛ color eius ē ex viridi ꝛ citrio. Elec.
¶ Oꝫ vt administret illa q̄ est corascenti grossa hñs fo
lia sup q̄rū faciē sūt pūcta q̄ sunt radices spinaꝝ et
piloꝝ exeūtiū ab ea. Que aūt in hac terra repit ꝛ q̄
vtūtur medici plimū ei⁹ ē gen⁹ almaru. ꝛ nō ē ligua
bouis: ꝛ neq ꝯfert vt iuuamētū illi⁹ ē. Nā. ¶ Proxi
ma est eq̄litati in calore: ad calitatez em̄ declinat p-
uū ꝛ est in fine p̄mi in hūiditate ꝛ q̄ sicca est. est mio
ris hūiditatis. Et dixerūt aliq̄ ꝙ ē frā ꝛ humida i fi
ne scdi. Sed illud est lōginquuz. Opa. pro. ¶ Uirt⁹
eius q̄ adusta est remouet alcula q̄ sunt in infantib⁹
et sedat inflationē oris ꝛ sitr ipsamet. sꝫ ipsa est de-
bilior. Egri. pec. ¶ Est lenitiua confortatiua cordis:
bona melie ex sollicitudie ꝛ tremori cordis in vino:
ꝛ dispōnibus melicis. Et q̄dā in potu eā tribuūt ad
tremorē cordis calin cuz luti armeni pōdere. ij. ʒ. et
cōfert tussi ꝛ aspitati cāne ꝛ ꝓpe cū coq̄tur cum hy-
dromelle ꝛ zuccaro.

¶ De lingua arietis. cccccxxxix.

Lingua arietis q̄d est. Est duoꝝ generꝝ. s. pua ꝛ
magna. Inq̄t Dia. ipa noiat plurium costaꝝ ꝛ
hꝫ. 7. costas. Et folia q̄dē magne maiora sunt folijs
pue. ꝛ eius subā est ꝯposita ex aquositate ꝛ terreita-
te. ꝛ aq̄itate q̄dem infridat. terreitate cōstringit. Ele
ctio. ¶ Eaꝝ magis iuuatiua est maior ꝛ fructus q̄-
dē ꝛ radix sunt ꝓpinqui natura folijs. Uerum sunt
magis sicci ꝛ minus fri. Nā. ¶ Est radix eius siccior
ꝛ minus humida. ꝛ frigus eius est min⁹ stupefactio
ne ipsi⁹. et siccitas ei⁹ est ifra ipsi⁹ mordicationē ꝓp
illud est vltima ad vlcera: et est subtilis. ꝛ ꝓpe cum
siccat. Inq̄t Gal. Est frā ꝛ sicca in tertio. Opa. pro.
¶ Folia ipsi⁹ sunt ꝯstrictiua repercussiua cuz aq̄itate
frigida. ꝛ ꝓpter illō sunt vincētia cursum sanguis ꝛ
siccit as eius nō ē mordicatiua: et ꝓpter illō ē iuuati
ua ad cōsolidādā vlcera antiq̄ ꝛ recentia: ꝛ neq est
aliq̄d meli⁹ ea. et i ea est aptis ꝓpter abstersionē q̄
est in ea. Sꝫ ꝛ radix eius suspēdit sup collū habētis
scrofulas. Apo. bot. ¶ Est bona apātibus calidis et
adustiōi ignis. ꝛ formice. ꝛ scere ꝛ herisipille. ꝛ apā-
tibus radicum auris ꝛ scrofulis. Uul. vlc. ¶ Est bona
vlceribus fraudulentis ꝛ igni psico ambulatiuo et
vlceribus antiq̄s ꝛ vulneribus profundis ꝛ est sub-
limis vlr in his capitulis: ꝛ confert cuz kimolea ꝛ ce
rusa q̄n ponitur sup herisipillaz. Egri. iunc. ¶ Fit ex
ea emplm ad elephantiam ꝛ prohibet augmentuz
eius ꝛ ipsam detumescere facit. Egri. capi. ¶ Cōfert
dolori auris ex caliditate. et decoctio radicis ore ea
colluto cōfert dolori dentis. Et pulmentum lentium
in quo ponitur ipsa loco sicle cōfert epilepsie. et q̄n
distillatur succus foliorum eius in aurē illius q̄ do
lorem patitur auris sedat dolorem. et quando ma-
sticatur radix eius aut colluitur os ex succo ipsius
sedat dolorem dentium. et similiter aqua foliorum
eius sanat alcula. Egri. oculi. ¶ Confert obthalmie
et dissoluuntur collyria obthalmie cum succo ei⁹ et
conferunt. Egri. pecto. ¶ Semen eius confert sputo
sanguineo et pulmentum. lentium in quo ponitur
ipsa loco sicle confert asmati. Egritudi. nutrimen.
¶ Radix et semen et folia ipsius sunt bona in cura
opilationum epatis et renum. Et ex ea quidem

decoquitur pulmentum lentium ⁊ ponitur in ipsa loco siliquae ⁊ confert hydropisi. Egri. expul. ¶ Confert ulceribus intestinorum ⁊ solutioni aquose potatus seminis eius: et dysenteriam cum succo ipsius fluxum sanguinis emorroydarum retinet. et bibuntur folia eius cum vino ad dolorem vesice ⁊ renum: Febres. ¶ Dicitur quod confert febri triangulari scilicet tertiane. et quod oportet ut ad tertianam bibantur tres radices eius i. ℥. iiij. ⁊ 5. vini cum aqua. ⁊ ad quartanam quattuor radices eius similiter. Venena. ¶ Ponitur cum sale super morsum canis rabidi.

¶ De lingua. Cap. cccexl.

Lingua quid est. Substantia composita ex carne laxa in qua penetrant vene ⁊ nervi ⁊ lacerti ⁊ humor eius est humidus.

¶ De lucharidis. Capi. cccexlj.

Lucharidis quid est. Est lapis egyptius quo fullones utuntur in dealbatione pannorum lanae: qui in aqua velociter solvitur. Opa. pro. ¶ Est glutinativus exiccativus absque mordicatione stipticus prohibens fluxum materierum ad membrum. Vul. vl. ¶ Est iuvativum vulnerum ⁊ ulcerum ⁊ proprie in membris lenibus. Egrit. oculi. ¶ Confert fistulis et ingreditur in medicis ulcerum oculi. Egri. pecto. ¶ Est bonus sputo sanguinis. Egri. expul. ¶ Confert dolori antiquo et dolori vesice ⁊ supponitur ad abscindendum fluxum sanguinis.

¶ De luf. Ca. cccexlij.

Luf quid est. Alia est plana ⁊ alia est crispa sed crispa est calidior ea que dicitur luf serpentis ⁊ plana. Et in plana quidem est terreitas plurima. quapropter minoratur eius abstersio ab abstersione crispe ⁊ si ambe sint abstergentes. ¶ Inquit Dia. Folia eius sunt similia foliis dragontee ⁊ minora ⁊ propter diversitatem vestigiorum in eis ⁊ radix eius est unius palmi ⁊ eius radix est sicut radix medicine predicte. similis pistello mortarii ⁊ fructus eius est citrinus. Crispa autem est sicut oliva. Na. ¶ Plana est calida in fine primi ⁊ sicca. et crispa in fine secundi in calefactione. et fortius quod est in ipsa est semen eius. et iuvativus quod est in ipsa est radix eius. Opa. pro. ¶ Est apertiva opilationum incisiva humorum grossorum. viscosorum. cum equalitate ⁊ in ipsa est abstersio. et crispe quidem in omnibus istis est fortior quam alie ⁊ proprie plana terrea. Decora. ¶ Radix crispe abstergit pannum ⁊ morpheam ⁊ lentigines parvas ⁊ magnas ⁊ proprie cum melle. et linitur cum vino super fissuras frigoris. Aposte. bot. ¶ Confert apostematibus indigentibus abstersione. Vul. vl. ¶ Permiscetur radix eius ⁊ proprie radix crispe cum vite alba et ponitur in emplastris fraudulentis. Et illa in qua est humiditas est convenientior vulneribus quam sicca que acutior est quam illud quo indigetur in vulneribus. Et quandoque cum cisa sumitur loco licini emplastratur ad omnia ulcera in fistulas conversa. et fiunt ex radice eius glandes ad fistulas. Et folia eius sunt bona vulneribus malis. Egritu. iunc. ¶ Radix aluf cum stercore vaccino valet super podagram ⁊ contusionem lacertorum. Egri. capi. ¶ Succus uve eius que est domestica confert dolori auris. Et quandoque ponitur in aures cum oleo rosaceo ⁊ prohibet corrosiones ⁊ cancrum factum in eis. Et cum accipitur succus uve luf serpentis que est super eius extremitatem. et quando miscetur succus eius cum oleo et distillatur in aurem sedat dolorem. et radix quidem eius est ex medicinis abstergentibus sordes auris ⁊ exiccantibus ulcus eius ⁊ conferentibus auditui. et semen luf sanat emorroydas que sunt in naribus. ita quod cancrositatem curat immo cancrum ipsum: ⁊ consuetum est ut ponatur in naribus cum lana. Egri. oculi. ¶ Confert radix eius ulceribus oculi. Egri. pecto. ¶ Facit spuere ⁊ confert asmati ⁊ dilatationi anhelitus ⁊ coquitur in aqua a qua tiens donec removeatur medicinalis vis eius. deinde comeditur in dilatione anhelitus ⁊ in asmate antiquo: et radix eius facit illud: sed in crispa fortius. Egri. nut. ¶ Ex eius comestione generatur humor grossus. Egri. expul. ¶ Crispa movet coitum immo ⁊ mundificat renes ⁊ confert emorroydibus. et dicitur quod cum ex fructu crispe sumuntur triginta numero cum aceto mixto aut vino eiicit fetum. et quandoque supponitur glans ex ea facta ⁊ facit abortum. Et quandoque facit abortum odoramentum huius plante apud arefactionem floris eius. et quandoque provocat urinam. Venena. ¶ Cum fricatur radix eius super corpus non nocebit ipsum vipera.

¶ De liminio. Capi. cccexliij.

Liminium quid est. Fructus eius in sipliones. Egri. expul. ¶ Confert solutioni ventris ⁊ sanguinis ⁊ datur ad hoc in vino. ⁊ similiter fluxui sanguinis ⁊ potus eius est ⁊ funeh.

¶ De lacte. Capi. cccexliiij.

Lac quid est. Lac ex tribus compositum est substantiis aquositate ⁊ caseitate ⁊ butyrositate: et in vaccino quidem multiplicatur butyrositas. Lac vero camelarum primum vicinarum minus habet butyrositatis ⁊ caseitatis ⁊ est subtile valde: ⁊ lac asinarum etiam minus est butyrosum est subtile. Caprarum vero lac est temperatum ⁊ lac ovium est grossum valde: et lac vaccinum est pinguius et grossius. Equarum vero lac est sicut lac camelarum primum natarum subtile aquosum. Elec. ¶ Lac quod melius est omnibus est lac muliebre: et lac melius est quod ex mamma sugendo bibitur. aut sicut mulgetur: et melius ipsius est quod est vehementia albedinis equalis essentie quod in unguem distillatum figitur. et non currit: ⁊ est pastus animalis ipsius planta bona: ⁊ non est in ipso sapor extraneus declinans ad acetositatem aut amaritudinem aut acredinem: aut odor extraneus horribilis. Et oportet ut administretur statim ut mulgetur antequam convertatur. ¶ Et lac quidem animalis cuius pregnatio est prolixior pregnatione mulierum est malum: quapropter proportionale est illud quod est primum sicut vaccinum. Na. ¶ Aquositas eius calida butyrositas ad equalitatem tendit: licet ad caliditatem declinet. ⁊ lac acetosum est frigidum ⁊ siccum. Opa. pro. ¶ Aquositas eius est subtiliativa lavativa solutiva. Et in ipsa non est mordicatio: et lac quidem est nutrimentum: ⁊ equalis chimos: ⁊ confortat corpus. et ablutio eius cum bibitur cum melle mundat ulcera interiora ab humoribus grossis ⁊ maturat ea ⁊ lavat. ⁊ est bonum chimum ⁊ facit exuberare sanguinem: augmentum faciens in cerebro ⁊ proprie lac muliebre: et lac quidem est proprium digestionibus non cum sit generatum ex sanguine quod est in summo digestionis: cui supervenit digestio quedam alia quando fit ex membro quod ad frigus declinat non enim mutatur ab eo donec fiat in dispositione cibi qui indiget dispositione plurima ⁊ clarificatione post clarificationem: immo quando dominatur ei caliditas reducit ipsum ad naturam sanguinis equalem velociter

F O ꝗ̃ bonū ē qð ruffus dixit ꝺ eo. et si nō ei ꝯdicat
ꝺ alio et nō ei ꝯdicit: ⁊ ꝓꝑ declinationē suā ad frigꝰ ali
qð nocet flegmaticꝰ qm̄ calitas eorū nō ꝯuertit ipm̄
ad sanguinē sicͭ opꝫ. et corpꝰ vincit ipso asi cōuersionē
eiꝰ ꝓpterea q̄ ē ei ꝓpinquū: et ꝓꝑ hec ꝯfert hn̄tibꝰ cō=
plonē calidam et siccā cum in ipsorū stōis nō est colrā.
F Amplꝰ lac cū corpibꝰ ꝓportionalitatē hꝫ q̄rū cāe
nō cōprehendunt. F Illuꝫ aūt q̄ bibit lac post ipꝫ q̄e
scere opꝫ: vt nō corrūpat et nō acescat. verū opꝫ vt
nō sup ipm̄ dormiat neq̄ꝫ suscipiat sup ipꝫ cibū aliū
donec descēdat: et est magis ꝯueniens ꝯsistentibꝰ q̄ꝫ
adolescētibꝰ calaꝫ hn̄tibꝰ cōplonem. Nā ꝯuertit ī ip
sis ad colerā. Et ꝯfert senibꝰ et ꝓpterea q̄ huectat
et remouet pruritum q̄ eis est ꝓpiꝰ. Sed opꝫ vt in
ueniat ad ipsum digerendū cū melle. F Et multotiens
q̄ndam icipit lac soluere et ex̄here superfluitates q̄ sunt
in ꝑtibꝰ itestinorū: deinde icipit nutrire et expādit in
corpꝰ et retinet nām. et est istatiuū q̄usq̄ꝫ feruere lci
piat: ei est cōpositum ex soluente qð est eiꝰ aq̄itas et
ꝯstringente qð est caseitas ipsiꝰ. Et colostra ē tarde
digōnis et grossi humoris et tarde descēsiōis. Vel
vero ipsam rectificat et acq̄rit ex ea corpꝰ nutrimen
tum plurimum et acetosum est crudi humoris: et qð
decoctum ē et ꝓpter q̄ ē grossiꝰ ē magis ꝯstrictiuum
F Et omne q̄dē lac facit possidere opilatiōes: et pro
pter in epate: nisi lac camelarum fetarū et siliuum:
ꝓpter paucitateꝫ caseitatis eiꝰ et abstersionem aq̄ta=
tis ipsius: et ꝯfert in mācbris q̄ effundunt ad mem
bra iteriora: et ledunt ea sua acuitate et mordicatio
ne. debilitat enī eas qm̄ lauat ipsas vltra ablutio=
nem aq̄ ꝓpter abstersionem que ē in aq̄itate sua. et nō
est in aqua: ⁊ equat q̄litatē eaꝝ ita vt conuertant et
fiāt siles mēbro: deinde glutinat eas super ipsum. s.
inter mēbrum ⁊ inter humorē malū. nō ergo obuiet
ei humor nudo. Et ipm̄ nocet habētibus fluxū san
guinis. F Lac ꝓterea nō est bonū visceribꝰ: ⁊ lac ca=
praꝝ est minus nocēs visceribꝰ q̄ꝫ aliud. Nā plꝫ eiꝰ
quo pascit ē ꝯstrictiuū. F Ouinū ꝟo lac acetosum ē
eq̄nū: ⁊ nō ē laudabile: ⁊ in tpō ē istatio. ⁊ lac q̄dē in
sua sōa est velocis ꝯuersiōis: ⁊ ꝓpter ad calitatem ⁊
neq̄ꝫ est aliq̄d nociuiꝰ corpi q̄ꝫ lac maluꝫ lac q̄dē asi
naꝝ est aq̄suꝫ ⁊ lac serosū aquosuꝫ est nō maturꝫ.
F Et lac ꝟnale est aquosum cōparatū ad estiuuꝫ. et
silr lac aīalis cuiꝰ pascꝰ est ripa aut terra limosa: qm̄
plāte veris sunt aquose cōparate ad plātas estatis
⁊ q̄nto magis igredit vel accedit estas ad autūnum
tāto lac fit magis grossuꝫ: ⁊ qð meliꝰ eis: ē illud qð ē
in medio estatis: verūtn̄ timet in ipso q̄ calor ipꝫ cō
uertat postq̄ꝫ potatū fuerit. Illð ꝟo nō timet ī vere
F Vaccinū ꝓterea ē pliui butyri: ⁊ ouinū plimi ē ca=
seitatis ⁊ butyrositatis: sꝫ caseitas in lacte camellino
ē pauca postea i lacte eq̄no: deīde asinino: ⁊ ꝓpter hꝰ
raro caseat ī stō ⁊ supioribꝰ vētris pluseq̄ꝫ aliā. Et in
lacte q̄dē camellino ē salsedo: ꝓpterea q̄ diligūt aceto
sum. ⁊ hoc est meliꝰ lac: ⁊ cū hoc dr̄ q̄ est vehemētis
tarditatis in stō ⁊ supioribꝰ vētris. F Et scias q̄ lac
diuersificat sꝫ spēs aīaliū ⁊ sꝫ etatē si ē ꝑuū: aut ma
gnū aut mediocre: ⁊ sꝫ formā si ē lēis carnis aut du
re pingue aut extenuatū albū aut aliū hn̄s colorē: ⁊
debilius q̄dē lac sm̄ q̄ dr̄ est lac albi coloris ⁊ est ve

locioris descēsiōis. Deco. F Plurimꝰ vsus lactꝭ gn̄at
pediculos sm̄ q̄ q̄dā existimauerūt ⁊ nō elōgat: ve=
rū ipm̄ abstergit cicatrices fedas in cute linitū: ⁊ co=
lorē efficit valde bonū bibitum. veꝝ ipm̄ facit multo
tiēs accidere sordes nisi lac camellaꝝ recēter fetarū
ex ipso enī raro timent sordities: ⁊ qn̄ bibit cū zucca
ro colorē efficit valde bonū ⁊ ꝓpter mulieꝝ: ⁊ ipīgnat
ēt ita q̄ aq̄ casei ipingnat hn̄tes complones calas ⁊
siccas cū soluunt in alio cū ipinguet potu eiꝰ ꝓpter
suā cām: ⁊ nō ipingnat eos nisi ꝓpterea q̄ huectat
⁊ ex̄hit humorē malū q̄re rectificat nutrimentū: ⁊ lac
q̄dē alraib cū scoria ipingnat illos velocit. F Aq̄ ꝟo
casei delet pannū ⁊ cicatrices linitū: ⁊ q̄nq̄ꝫ ꝯfert eis
bibitū. Apo. bot. F Multotiēs sanātur illi q̄bꝰ accūt
apāta mala ⁊ carbūculi ⁊ almesere ⁊ scabies ⁊ pru
ritus bibitiōe lactis cū in cōplonibꝰ eoꝝ nō fuit qð
corrūpat ipm̄ ⁊ ꝯuertat ad colerā: ⁊ lac q̄dē nociuuꝫ
est hn̄tibꝰ apāta itrinseca. Vul. vl. F Lac rectificat vl
cera itrinseca ꝑ hoc q̄ lauat ⁊ glutinat ⁊ mundificat:
⁊ cū nō est in cōplone qð corrūpat ipm̄ ⁊ ad coleraꝫ
ꝯuertat ꝯfert habētibꝰ vlcera: ⁊ aq̄ q̄dē casei cū mira
bolanis scabiei est ꝯueniēs. Egri. iūc. F Lac malum
est neruis ⁊ hn̄tibꝰ egritudines neruoꝝ ꝓpter frās ⁊
flegmaticas. Egri. ca. F Lac caprinū ꝯfert catarris ⁊
retinet eos ⁊ ipsoꝝ acredinē meliorat: ⁊ ꝯfert vlceri
bus palati ⁊ lac est cura obliuionis sicce ⁊ tristitie ⁊
alienatiōis: ⁊ lac q̄dē nocet dētibꝰ ⁊ corrodit eos: ⁊ p
uocat ⁊ ꝯsumit eos: ⁊ ꝓpter cū dēs est frīde cōplonis ⁊
laxā efficit gingiuā: imo opꝫ vt post ipm̄ colluat os
cum melle ⁊ vino ⁊ oxymelle. Lac asininuꝫ sm̄ q̄ dr̄
cū colluit ex eo os ꝯfirmat dētes ⁊ gingiuā ⁊ nō est
ꝯueniēs hn̄tibꝰ soda ⁊ ꝟtiginē ⁊ tinnitū ⁊ ꝓpter dormi
re sup ipm̄: ⁊ silr nocet debilia hn̄tia epata ⁊ capita.
Egri. oculi. F Lac facit euenire tenebrositatē visus
⁊ caliginē. verūtn̄ cum mulget in oculo ꝯfert obthal
mie ⁊ nocumēto materiꝝ calidarū effusaꝝ ad oculū
⁊ aspitati: ⁊ silr qn̄ ꝑmiscet cum albumine oui ⁊ oleo
ro. crudo ⁊ ponit sup oculū: ⁊ cōfert emulsio eiꝰ i ipo
tarfacti. Egri. pec. F Lac asininū ⁊ caprinū bōa sunt
tussi ⁊ extenuatiōi ⁊ sputo san. sꝫ q̄ sight locꝰ eius: et
lac ouinū iuuatiuū est sputo san. ⁊ iteꝝ lac est ex me
dicinis vlceꝝ pulmōis ⁊ extenuatiōis: ⁊ ꝯfert ore col
luto ex ipso ⁊ gargarizato ꝓfocatiōi ⁊ sq̄nātie: ⁊ apa
tibꝰ vue ⁊ amigdalaꝝ: verūtn̄ est nociuū hn̄tibꝰ tre
morē cordis huiduꝫ quocūq̄ꝫ mō fit ex sanguie aut
flegmate. ⁊ lac q̄dē camelaꝝ nouiter fetaꝝ ꝯfert as=
mati ⁊ frequētie spūs: et lac est ꝯuenientiꝰ pectori q̄ꝫ
capiti ⁊ stō. Egri. nu. F Lac fac̄ possidere opilatiōes
in miseraicis: ⁊ aq̄ casei ꝯfert icteritie: ⁊ lac caprinuꝫ
⁊ lac camelaꝝ recēter fetaꝝ ambulātū ⁊ lac asinaꝝ
ꝯfert hydropisi: ⁊ ꝯferūt oīa illa duritiei splēis. Lac
camelaꝝ nouit fetarū cū oleo de alcāna est ꝯueniēs
duritiebꝰ itrinsecis ⁊ facit euenire inflōnē in stō ⁊ do
lorē ⁊ ꝓpter colostra: ⁊ ꝟbo cōmouet singultū ⁊ eru=
ctuationē fumosam ⁊ ꝓpter lac: ⁊ nocet splenetico et
epatico ⁊ idigētibꝰ regimine subtiliatiuo nisi lac ca=
melaꝝ fetaꝝ. ipꝫ. n. ꝯfert egritudibꝰ plimis splenis ⁊
epatis ⁊ renouat in alio remouet epar. ⁊ lac q̄dē ca=
melarū nouiter fetarū ꝯfert hydropisi valde ⁊ ꝓpter
quando bibitur cum vrina camelarū nouiter fetarū

arabicarum et excitat desideriū cibi et facit tussim. Et lac qđē acetosum est tarde digestionis valde et est crudi humoris: verū istos casus nō habet: aut accidit: aut digerit ipm̄ et iungit cū ipso. et nō eructuat fumose ꝓpter ablationem butyri ab ipso. Egri. expul. F Aq̄ casei soluendo educit colerā adustā. et cū epithimo soluit meliam adustā. Et lac facit euenire lapidē: et lac qđē decoctū donec ꝯsumat eius aqueitas ꝯstringit ventrē et retinet fluxū sanguinis ꝑ inferiora. Et lac qđē camelarum nouiter fetarū ꝓuocat mēstrua. Et illud de quo extractū est butyrum est bonū solutiōi colerice: et fit clystere ex lacte nouiter mulcto ad vlcera intestinorum et mēficis.

Lac caprinū vero vlceribus vesice: et lac succurrit nocumēto coitus: et vigorē fert ad coitū et facit ꝓuenire inflationē in visceribus. Omne ꝑterea lac grossum excitat colerā et gñat lapidē et colostra ꝓprie: et lac quidem excitat coitū: ita q etiā lac acetosum et mesir in corporibus calide cōplexionis hoc facit. ꝓpterea q humectat et q inflat et sepe lenit vētrē: et ꝓprie lac equinū camellinū et asininū. deinde lac vaccinum. postea lac caprinū. et quāto plus minuit aq̄itas: et quicq̄ soluit vētrē multitudo ipsius: qm̄ nō digerit. Et sal qđē iuuat ad solutionē ipsius et ad solutionē aq̄ lactis. Decoctum vero et in quo extincti sunt carbones et calefactū cū lapidibus ignitis et laminis ferri ꝓculdubio vētrem ꝯstringit et lac qđem cōfert rasure itestinorum. et lac acetosum ꝯstringit fluxū colericū et sanguineū. et lac qđē camelarū recēter fetarū cōfert emorroydibus. et qn̄ lac ponit super apata ani et vlcera eius et apata femoris et vlcera ipsius cōfert et sedat dolorē accidētem in his mēbris. Febres. F Lac caprinū et lac asininum sunt bona ethice fm̄ q determinat in loco suo et lac acetosum multotiēs expellit febres ethicas qn̄ aufert eius butyrū et fuerit ita q bene digerat. Lac vero recēter mulctū grossum multotiēs facit icurrere febres et nō opz approximare ei patientē febrē penitus. Venena. F Lac cōfert potui medicinarū mortaliū et ei q̄ sumpsit in potu leporē marinū: et gūmā ruthe agrestis et iusq̄ amum: et benz et ꝓprie qui in potu sumpsit cantarides et leporē marinū et gūmam ruthe agrestis et ellebororum et strāgulatorē adib et leopardi et oēs medicinas putrefactiuas: et est cura eius q in potu sumpsit benz. reducit eū ipsum ad rōnē suā.

De lāpade alcutrub. Ca. cccclxvi.

Lampas alcutrub qđ est. Est plāta ꝓxima ypopo. Electio. F Qđ de ea administrat est semē ipsius. Na. F Est calida in ꝑmo: sicca in secūdo: et est in fine scđi. Opera. pro. F Est apertiua et magis dñans in ea est stipticitas et abscindit fluxū quocūq̄ mō fit. Vul. vl. F Consolidat. Egri. capi. F Fit ex ea emplm̄ et abscindit fluxū sanguinis. Egr. pec. F Prohibet fluxum sanguinis. Egri. expul. F Cōfert vlceribus intestinorum clysteri facto ex ea.

De lilio. Ca. cccclxvii.

Lilium quid est. De ireos qđem iam diximus. Et in lilio qđem hortulano est terreitas subtilis acquirens amaritudinem et in ipso est aqueitas equalis complexiōis. Natura. F Album hortulanū qđ noiatur lilium azet est calidum et siccum in secūdo. Ireos vero siluestris est vehementioris exiccationis. Opa. pro. F Radix eius est abstersiua ꝯstrictiua eq̄lis: radix eius est magis abstersiua. Et oleū eius est vehemētioris resolutionis et lenificatiōis siue sit aromatizatum siue nō sit aromatizatū: et ireos qđem in oibus illis est fortior: et est stipticus cum hoc et ipso est ꝟtus sanādi dolores et putrefactiōes. Decora. F Cōfert pānis et lentiginibus et ꝓprie radix eius mūdat faciē abluēdo et redēdo tersam et remouet ꝑnē eius. Apo. bot. F Si terant folia et semina eius et fiat ex eis emplm̄ super herisipillā cum vino ꝓdest ei valde: et silr super apata flegmatica immatura et sibiem vlcerosam et escaras et sahaf. et ꝓprie cum ꝑmiscemus ea aliis medicinis. Vul. vl. F Radix eius cōfert adustiōi aque calide: qm̄ exiccatiua est mollificatiua abstersiua cū eq̄litate: et silr folia eius decocta cōsolidat: et meli⁹ qđē est vt fit administratio eius cū oleo rosaceo. Succ⁹ vero ireos et reliquorum decoq̄tur in aceto et melle et in vase ereo et vz ad vlcera antiq̄ et vulnera: et domesticū qđē est meli⁹ medicinarum q̄ sunt adustionē aque calide. Egri. iūc. F Est bonū inulsionibus neruorū. Egri. capi. F Ex decoctiōe radicis eius sit collutio ad dolorē dentiū et ꝓprie eius qđ siluestre est. Et oleū qđem eius est ꝯueniēs vlceribus capitis et furfuris eius: et qn̄ distillat in aurē sedat dolorē eius et sonitū. Egri. pec. F Cōfert radix eius anhelitui strictiōi et ꝓprie ireos. Egritu. nut. F Cōfert spleni et stomachi malum istō ꝓprie oleū eius. Egr. expul. F Oleū eius est resolutiuū aperitiuum lenitiuū duriciei matricis bibitum et inunctū: et silr qn̄ decoquit radix eius cum oleo rosaceo: et nō est ei par in egritudinibus matricis et silr oleū irinū et extrahit fetū: et cōfert dolori matricis pungitiuo: et si decoquat radix eius sola cum aceto aut cū semine iusquiami et farina tritici sedat apostemata calida accidentia testiculis: et qn̄ bibit ex oleo eius ℥. ß. soluit et est cōueniens habenti ileos colericam. Oleum vero irinum aperit orificia venarum emorroydarum: et silr radix lilii quocūq̄ modo fit. Venena. F Confert puncture ꝟminum venenosorum et ꝓprie scorpionis ipsum et succus eius et syrupus eius: et semen ipsius bibita ꝯferunt oibus puncturis: et oleū eius est tyriaca benz coriādri et fungorum.

De liqritia. Cap. cccclxviii.

Liquiritia. Natura. F Radix eius temperata est et si declinat ad aliquid declinat ad caliditatem et humiditatem. Apo. bot. F Succus eius cōfert per panaritium: et similiter radix eius. Vulne. vlc. F Eius succus valet ad vulnera. Egr. ocul. F Radix eius cōfert vngule et succus eius est fortior. Egri. pec. F Lenit cānā pulmōis et mundificat eā et cōfert pulmoni et gutturi et clarificat vocē. Egri. nut. F Sedat sitim ꝑpter humiditatē suā et silr ꝯfert inflationi stomaci. Egri. expul. F Cōfert ardori vrine et valet ad vlcera renum et vesice et scabiei ipsius. Febres. F Confert febribus antiquis.

De lente. Cap. cccclx.

Lens qđ est. Lētis est qđdā genus qđ comeditur et est notū: et est aliud gen⁹ siluestre mali cibi lens amara: et manifeste calitatis in qua est siccitas et parū stipticitatis: et ē fm̄ q dicit Dia. herba lignosa plurimū stipitū subtiliū ramorum colorem habentium cyminii longiorum

ꝑ lōgioꝝ ⁊ strictioꝝ in qb⁹ ē asꝑitas qdā ⁊ sunt de-
clines ad albedinē. Electio. F. Melior ē illa q̄ est ve-
locius matura ⁊ ē alba lata ⁊ qn̄ cadit in aq̄ nō veni
grat cā:⁊ opꝫ vt bene maturet in decoctiōe. Natura
F. Gal. visum ē q̄ ipsa aut est eq̄lis in caliditate ⁊ sic-
citate: aut ē declinis paꝝ ad caliditatē:⁊ pp̄ illud nō
infridat apꝰ comestionē sui neqꝫ cū ē in itō neqꝫ de-
scendēs. Opa. p. F. Est inflatiua ⁊ ē cōposita ex ꝟtu-
te ꝯstrictiua:⁊ abstersiua ⁊ facit videre somnia mala
Et stipticitas corticis ei⁹ ē plurima. Et in ipa tota ē
inflatio plurima:⁊ inspissat sanguinē:⁊ nō currit ive
mox ipa mioꝛat vrinā ⁊ mēstrua pp̄ illō:⁊ gn̄ant ex
ea humoꝛ melic⁹ ⁊ egritudies melice:⁊ fortasse sufft
ordei ē ei ꝯriū:⁊ qsi aggregat ex cōmistiōe eoꝝ nutri
mentū valde bonū et fortasse erit ex summa melioꝝ
nutrimētoꝝ et oꝫ qdē vt sit sufft ordei minus q̄titate
lētis:⁊ lentis ēt cū sicla nutrimētū ē laudabile: quo-
niā sunt ꝯriaꝝ dispositionū: q̄ ābe sunt tēperate: et
ponūtur in ipsa ordeū ⁊ mētastrū ⁊ deteri⁹ qđ deco-
quit cū lēte ē nēkesut. Et opꝫ qdē vt ꝓiciant super
vnā eminā lētis nouē emine aq̄ ⁊ decoquant valde.
Apo. bot. F. Qn̄ decoq̄tur cū aceto et fit ex ea emplꝫ
resoluit scrofulas ⁊ apāta dura:⁊ in ipsa qdē, cū rep
cussiōe ē aggregatio sanie ⁊ ipsius multitudo gn̄at
clerū:⁊ apata dura q̄ noiat sufidus. Uul. vl. F. Quā
do coquit cū aceto replet vlcera ꝓfunda ⁊ eradicat
sordes vlceꝝ ⁊ minorat sordities eoꝝ:⁊ si fuerit ma-
gnatiē apponat cū eis q̄ sunt magis stiptica sicut
sunt cortices granatoꝝ ⁊ reliq̄. et cū aq̄ marina ad
herpetē estiomenū et formicā ⁊ fissuras accn̄tes ex
frigore. Egri. tūc. F. Est mala neruis sꝫ si ex ea cū sa-
uich ponit emplm sup podagrā cōfert:⁊ multitudo
ei⁹ facit possidere leprā. Egri. ocli. F. Illi⁹ q̄ plurimū
ei⁹ comestiōe vtit visus obtenebrat: pp̄ vehemētiā
exiccatiōis ei⁹. Et qn̄ ex ea fit emplꝫ cū corona regia
⁊ cidonio ⁊ oleo rosaceo sanat apāta oculi calida.
Egri. pec. F. Fit ex ea emplm decocta in aqua maris
sup apāta māmille facta ex ꝯstrictiōe sanguinis ⁊ la
ctis. Egri. nu. F. Est difficilis digestionis mala sicō: et
generat inflationē:⁊ grauat:⁊ qn̄ excoꝛticātur de ea
ꝑt. gra. ⁊ degluttiunt cōferūt fm̄ q̄ dr̄ mollificatiōi
stōi ⁊ nō opꝫ qdē vt lenti admisceatur dulcedo. Ipa
eñ tūc faciet possidere opilatiōes plurimas in epa-
te et eis que sunt necessaria in esse lentis est q̄ ip
sa est iuuatiua hydropisis ⁊ videtur hoc pp̄ exicca-
tionē eius. Egr. expl. F. Qn̄ decoquitur absqꝫ cortice
suo stringit vētrē: aut cū cortice suo qn̄ decoquit cū
aqua ⁊ expellit ab ea aq̄ pma. illa nāqꝫ pma aq̄ sol-
uit vētrē. et decocta qdē cū cortice ꝓiecta aq̄ magis
ē ꝯstrictiua q̄ excorticata: qm̄ in coctiōe ipsi⁹ ē virt⁹
stipticitatis valde vehemēs: Et ē fortior strictura
eius vētris quādo decoquitur cū endiuia ⁊ lingua
arietis ⁊ portulaca:⁊ cū sicla que nominatur nigra:
ppter vehemētiā sue virtutis: aut cum rosa aut cū
aliquo stipticoꝝ postqꝫ bene sit elixata ante illud et
si nō mouebit vētrē. Et ex ea fit emplm cum melllo
to ⁊ cydonio ⁊ oleo rosaceo ad apā ani. Et si fuerit
maximū cū eo qđ est magis stipticū. Et lens qdē sil
uestris ⁊ ē lēs amara soluit sanguinē. Et lēs mioꝛat
vrinā ⁊ mēstrua, ppterea quia ipsa ispissat sanguinē

⁊ nō ꝓuocat penit⁹. Nō ḡ approximet ei hn̄s lesio-
nē in vrina ex pte distillationis. Sꝫ amara facit am
bo descendere ⁊ ꝓuocat vrinam.

¶ De Lana. Cap. ccccl.

Lana. Uulne. vlce. F. Adusta confert vlceribus ⁊
carni addite.

¶ De lupino. Cap. cccclj.

Lupin⁹ qd ē. Est gn̄ū cōpresse figure amari sapo
ris ꝑcussuꝫ i medio ⁊ ē faba egiptiaca. Electio.
F. Siluestris ē fortior in oib⁹ q̄ narrantur de operi-
bus ei⁹ sed est minor. Natura. F. Est calid⁹ in pmo
sicc⁹ in scđo. Opa. p. F. Est stipticus cū ꝟtute:⁊ lupi-
nus in q̄ ē amaritudo abstergit ⁊ resoluit sine mor-
dicatione. de quo inquit. G. lupin⁹ a quo ablata est
amaritudo ē grossus:⁊ nō ē lōgū quin sit glutinati-
uus. ⁊ nō remanet in eo abstersio ei⁹:⁊ ex toto qdē
est malus difficilis digestiōis generās hūorē crudū
in venis qn̄ nō digerūt ipm bn̄. Ille ꝟo q̄ cū bōis cō
ditur est plurimi nutrimēti ⁊ qn̄ eius decoctio fit bo
na ⁊ digerit ē nō mali hūoris. in ipso sunt siccitas et
viscositas. ⁊ ipē qdē īfundit vt ei⁹ amaritudo remo
neat deinde decoquit ⁊ penit⁹ ē medicine ꝓpinqoꝛ
q̄ cibo. Decora. F. Subtiliat capillos ⁊ abstergit pā
nū ⁊ morpheā ⁊ vestigia ⁊ occultationē sanguinis ⁊
bothor et abstergit faciem ⁊ ꝓpē qn̄ decoquit cū aq̄
pluuiali donec dissoluat ⁊ confert administratio li-
bre de decoctione ei⁹ ad albaras. Apo. bot. F. Con-
fert bothor in facie ⁊ vlcerib⁹ ⁊ apātib⁹ calidis ⁊ scro
fulis ⁊ duritieb⁹ aut cū aceto ⁊ melle: aut sicut oꝫ in
vno quoqꝫ corpe. ⁊ eius decoctio qn̄ infundit sup cā
crenas cōfert corruptioni eaꝝ. Uul. vl. F. Cōfert sca-
biei ita q̄ ipse cū radice almezerion nigri remouet
scabiē bestiaꝝ ⁊ ꝯfert herpeti estiomeno ⁊ alhasaf ⁊
vlcerib⁹ malis ⁊ fraudulētis:⁊ sedat farina ei⁹ cū fa
rina ordei dolorē vulneꝝ ⁊ cōfert igni persico. Egri.
iunc. F. Fit ex eo emplastrum sup sciaticam ⁊ cōfert.
Egri. capi. F. Farina eius confert vlcerib⁹ capit' hu
midis. Egri. nu. F. Aperit opilationes epatis ⁊ sple-
nis ⁊ ꝓpē qn̄ decoquit cū aceto ⁊ melle ⁊ ruta ⁊ pipe
re:⁊ ille q̄ amaritudinē nō hꝫ sedat nauseā ⁊ destruit
pit appetitū: sed ille cui⁹ amaritudo egreditur ē dif
ficilis penetrationis. Egri. expul. F. Extrahit ꝟmes ⁊
ascarides decoct⁹ ⁊ linit⁹ super sumen ⁊ deglutitus
cum melle aut potatus cum aceto cōmixto. Et con-
fert doloub⁹ mulieꝝ ⁊ ꝓuocat menstrua. Et extra-
hit fetus cū ruta ⁊ pipere suppositus ⁊ bibitus ⁊ qn̄
qꝫ supponit cū ruta et melle ⁊ aceto. ⁊ silr ꝓuocat
vrinā ⁊ in ipso ē ꝯstrictio vētris dulcorat⁹ ꝟo fm̄ q̄
dā dicūt neqꝫ soluit neqꝫ stringit.

¶ De lactuca. Cap. ccccliij.

Lactuca qd ē. Illa q̄ est siluestris in virtute exi-
stit papaueris nigri. Natura. F. Inquit. G. non
est in frigiditate eius que hortulana ē applicatio ad
vltimū: sꝫ ē sicut frigus aque lacūe. et humiditas ei⁹
est grossioꝛ humiditate sicle ⁊ attriplicis et subtilioꝛ
humiditate malue. Et dicitur q̄ ipsa est in humecta
tione ⁊ exiccatiōe inter caules ⁊ attriplices ⁊ blites.
dico autem q̄ ille qui dixit q̄ est frigida in tertio in
dicauit de ipsa q̄ est mali nutrimenti ⁊ pauci et non
est ita. ⁊ videtur q̄ ipsa sit in secundo. Opa. p. F. Nō

est in ipsa abstersio neq̧ stipticitas neq̧ solutio pp eũationẽ suã a salsedie ⁊ ponticitate ⁊ reliq̃o. Sanguis ṽo ex ea gñat⁹ ẽ melior sanguine gñato ex oleribus:⁊ nutribilior ẽ illa q̃ ẽ elixata.⁊ipa ↄfert diuersitati aq̃rũ ⁊ illa q̃dẽ q̃ nõ ẽ ablata ẽ melior. Ablutio eñ addit ei iflatiõez: Et silr oib⁹ olerib⁹ fridis ⁊ est velocis digestiõis. Et qñ admistrał i medio vini ꝓhibet egritudies ebrietatꝫ. Et illa q̃dẽ q̃ ẽ siluestris i ꝟtute exist papauerꝫ nigri. Apo.bot. ¶ Cõfert apa̅ibus calidis ⁊ herisipille linita qñ vtraq̧ nõ fuerit magna ⁊ vehemẽtia. Uul.vl. ¶ Est emplm cõueniẽs sup ↄtorsionẽ. Egri.capi. ¶ Facit somnũ ⁊ remouet vigilias elixata:et cruda cõfert alienatiõi ⁊ adustioni solis i capite:et est medicamẽ opilationis in naribus facte. Egr.ocli. ¶ Lac ei⁹ q̃ siluestris ẽ abstergit vlcera cornee. Et lac domestice ꝓpinquũ est ei et ex ea fit emplm obthalmie calẽ. Et lac siluestris ↄfert fistulis lachrymaliũ ⁊ assiduatio comestiõis eius obtenebrat oculũ. Egri.pec. ¶ Addidit lacte. Egri.nu. ¶ Cõfert tussi ⁊ caliditati stõi ⁊ iflationi ei⁹ ⁊ hortulana q̃dẽ ẽ bona stõ ⁊ est velocis digestionis ⁊ acceptio ei⁹ cũ aceto facit appetitũ et cõfert ei⁹ cõmestio ictericie. Egri.expl. ¶ Ei⁹ semẽ exiccat spma ⁊ sedat desideriũ coitus et cõfert multitudini pollutiõis. Et olus ei⁹ min⁹ ẽ in illo q̃s semẽ ei⁹. Et de lacte q̃dẽ lactuce cũ in potu daꝛ medietas.ʒ.cũ aq̃ ⁊ melle solutione educit chimũ aquosum. et lac hortulane ꝓpinquũ est lacti siluestris. Ipsa ṽo lactuca non stringit neq̧ soluit qm̃ ñ ẽ salsa neq̧ põtica neq̧ abstersiua sed est ꝓuocatiua ⁊ siluestris quidez lac ꝓuocat mẽstrua. Uenena. Lac siluestris in potu datur morsui rutele ⁊ scorpionis.

¶ De lactuca asini. Cap.cccclii.

Lactuca asini q̃d ẽ. Est sic̃ folia lactuce subtilia plurimũ ad nigredinẽ declinans pluꝫ pilosa ⁊ folia ei⁹ radici adherẽt nata ab ea grauia:⁊ color radicis ei⁹ ad rubedinẽ ẽ dcliuis ⁊ tingit terrã ⁊ manũ colore rubeo.⁊ oriꝛ in terra rubea bona ⁊ ẽ ex suba aquea ⁊ terrea:et ẽ asiniar:et iã dictũ est de ea. Electio. ¶ Citrina ẽ fortior ⁊ alba ẽ aquea debilis. Natura. ¶ Cal̃a ẽ ⁊ sicca i ꝑncipio secũdi. Opa.p. ¶ Est abstersiua aperitiua:et q̃d de flore ei⁹ ẽ siccũ ẽ forti⁹ in illo extiã quidẽ radicis eius est ꝑxima nature seminis eius:sed radix est fortior et ꝓpe sicca. Inquit paulus ⁊ in ipsa est virt⁹ attractiua et ꝓfundo adeo q̧ extrahit surculos. Apo.bot. ¶ Cõfert apostematibus duris vbicũq̧ sint. Uul.vlc. ¶ Quando ex ea fit ceratum consolidat ⁊ silr aqua eius in cerato. Egri.iunc. ¶ Est notũ emplm sup podagrã et silr cũ aceto sup sciaticã. Egri.capi. ¶ Succ⁹ ei⁹ est mundificatiuus capitis scđ caputpurgio ex eo administraꝛ cũ melle i cola ⁊ ↄfert linitũ. Egri.ocli. ¶ Q̃d de ea siccũ est mũdificat vestigia remanẽtia in oculo ⁊ grossitudinẽ extremitatũ palpebraꝝ. Egri.nu. ¶ Mundificat epar ⁊ q̃ cũ aceto ↄdita ẽ valet ad splenẽ comesta et vt ẽ emplm supposita. Egr.expul. ¶ Prouocat menstrua fortiter et īterficit embrionẽ viuũ et ex̃hit fetũ mortuũ:et cõfert apatib⁹ duris in matrice supposita:et sedẽdo in aquã eius:⁊ est tres magis ꝓuocãs mẽstrua et magis ↄueniẽs. et q̃d de ea in vltimo administraꝛ ẽ aure⁹ bibit⁹ et supposit⁹ et administraꝛ cũ cerato sup ragadias ani.

¶ De lentisco. Cap.cccclix.

Lentiscus q̃d ẽ. Est nota. Et rob q̃dẽ lentisci et gũma ei⁹ deferꝛ ad mechã ⁊ noiaꝛ hoc nomie. Natura. ¶ Calida ẽ in tertio hũida in ꝑmo. Opa.p. ¶ Est abstersiua resolutiua attractiua et ꝓfũdo corporis. et gũma ei⁹ ẽ gũma i arbore alzenbe et ẽ sicut laudanũ i potẽtia et ẽ boni odoris:et igrediꝛ i odoramẽtis mulierũ i halep. Egri.capi. ¶ Rob lẽtisci cõfert valde fluxi oris et vlcerib⁹ ei⁹. Egri.expl. ¶ In ipsa est virt⁹ ↄstringẽdi vẽtrẽ.

¶ De lauro. Cap.cccclx.

Laurus q̃d est. Granum eius ẽ fm figurã auellane parue sup quod sunt cortices nigri subtiles:quod compressione frangitur in duas ptes que sunt grani nigri parui declines ad citrinitatẽ boni saporis:et eius odor ẽ redolens et ei⁹ folia sunt sicut folia mirti ꝑter q̧ sunt maiora. et eius fructus ẽ rubeus. Ipsa ṽo oritur in locis mõtuosis et virt⁹ eius ẽ in folijs et fructu. Nã. ¶ Grana ei⁹ sunt calidiora cortices ei⁹ sunt minoris caliditatis et est oins calida et sicca in scđo. Opera.p. ¶ In granis ei⁹ ẽ mollificatio et in ipsa tota est calefactio. Et grana ei⁹ sunt calidiora folijs ipsius et calefactio partium ipsius et exiccatio eaꝝ ẽ fortis sed grana sunt vltima ꝑter est debilior et minoris caliditatis et eius oleum est calidius oleo nucis. Decora. ¶ Linitur sup nasphcam cuꝫ vino. Apo.bot. Cõfert cũ pane ⁊ sauch apostematibus calidis. Egri.iunc. ¶ Cõfert dolorib⁹ neruoꝝ oib⁹ et eius oleum resoluit lassitudinẽ. Egri.capi. Resoluit soda:⁊ eius oleũ etiã ⁊ similiter ambo faciũt ad dolores auris frigidos:et elõgatiõnẽ audit⁹ et conferunt tinitui et catarro. Egri.pen. ¶ Confert stricture anhelitus et difficultati dilatationis. deglutita cum melle aut cum rob:et similiter cursui superfluitatũ ad pulmonẽ:et fiunt ex ea lech cũ melle ad vlcera pulmonis et anhelitu dilatanꝫ et ꝓpue ex granis eius. Egri.nu. ¶ Oleũ ei⁹ confert dolori epatis qñ bibiꝛ cum vino odorifero:et similiter cortex eius:verũ ipsa grana sunt mollificãtia stõm ⁊ cõmouentia vomitũ. Egri.expul. ¶ Eius oleum facit nauseã et facit vomitũ. et in ipsa ẽ ꝓuocatio menstruoꝝ et vrine ⁊ decoctio foliorũ eius cõfert egritudinibus vesice et matricis adeo q̧ sedẽdo in ea:et potio ei⁹ ad solutionẽ sit.ʒ.ij. cũ aq̃ mellis et oximel le. Et qñ de cortice ei⁹ bibiꝛ auꝛ. frangit lapidẽ et interficit fetũ pp suã amaritudinẽ additã sup amaritudinẽ additã alioꝝ. et sit potio.ix.keratos et grana ei⁹ frãgũt lapidẽ et. Febres. ¶ Oleũ ei⁹ ↄfert horripilatiõi.iũ. Uenena. ¶ Cõfert mordicatiõi scorpiõis cũ vino et rob et est bõa vespe et api qñ pũgit ⁊ ipsa ẽ tyriaca venenis bibitis oib⁹. Permu. ¶ Loco eius ponunꝛ folia sisimbrij.

¶ De Meliloto. Cap.cccclxi.

¶ Capitulũ de litera. M.

Melilotum quid est. Flos plante coloris pallee in quo est lunaris figura. cum rantate sua quandam habens duritiem. Et ex eo quidem aliud est album:et aliud citrinum. Electio. ¶ Etos

meli⁹ ē qd̄ ē duri⁹: et cui⁹ color d̄clinat ad albedinē parũ: et sapor ipsi⁹ amarior sentit̄: et cui⁹ odor est manifestior. Inq̄t Dia. Mali⁹ ex eo ē illd̄ i q̄ ē croce⁹ color et ē acutioris odor: q̄uis odor sp̄ei ipsi⁹ in pn̄⁹ sit paru⁹ et debilis et sit in colore ei⁹ color fenugrec i. Nā. ¶ Est calor in p̄lo siccū i eodē: et ad vltimū ē cōpositū: et calitas ipsi⁹ ē d̄natior frigiditate ipsi⁹. ¶ Inq̄t Dia. Est eq̄le i frigitate et calitate. Opa. pro. ¶ In ipso ē stipticitas pauca cū resolōne: et pp̄ illd̄ diges̄it. ¶ Inq̄t Dia. Est liq̄factiuū sup̄fluitatū. Et dixerunt alij ei⁹ succ⁹ cū careno sedat dolores et ē resolutiuū subtiliatiuū et ɔfortatiuū mēbroꝝ. Apo. bot. ¶ Confert apātib⁹ calis et duris ꝓꝑe cū careno: et ēt pinit̄ū cū vitello oui et farina fenugreci et seie lini et papauens s̄z locū. Uul. vl. ¶ Cōfert vlcerib⁹ hūidis et ꝓꝑe cū mellio linitū cū aq̄ et cū aliq̄ d̄siccatiuoꝝ appositū cū eo qd̄ fit sic galle et lutū lene ⁊ lētes. Egr. cap. ¶ Cōfert apātib⁹ auriū et dolori aūaꝝ supposito ēplo ex eo cū careō et reliq̄s q̄ dicta sūt: et distillato scd̄ī eis ex succo ei⁹. et ei⁹ inuamētū i dolorib⁹ ēre locī⁹: ex ipo q̄ʒ fiūt ēbroce: et sedāt soda. Egri. oculi. ¶ Cōfert apātib⁹ ocli scd̄ ēplo ex eo: cū careō ⁊ cū eis q̄ dicta sunt. Egri. expul. ¶ Cōfert apātib⁹ ani ⁊ testiculoꝝ scd̄ ēplo ex eo cū careno: ⁊ cum eis q̄ dcā sunt decocto cū vino.

¶ De myrto. Capi. cccclvij.

Myrtus q̄d ē. Nota ē. Et ipa ē amaritudo cū stipticitate ⁊ dulcedie ⁊ frigitate pp̄ pōticitatē suā ⁊ ipsi⁹ būchū ē forti⁹ ⁊ fiūt ex eo trocisci cū sirupo stiptico. Et in ipsā q̄dē est suba terrea ⁊ suba subtilis pauca: ⁊ ipsi⁹ q̄dē būchū ē q̄dā sup̄ v̄gultū ei⁹ i colore v̄gulti ei⁹ hñs formā plāte vl' vole man⁹ ⁊ figurā ei⁹. ⁊ i oleo ipsi⁹ sūt oīa iuuamēta q̄ dn̄r. Elec. ¶ Fortior ē q̄ ad nigredinē d̄clinat: ⁊ ꝓꝑe rotūda hñs folia ⁊ p̄cipue mōtana ex ea tota. Et flos ei⁹ melior ē albus ⁊ succ⁹ fruct⁹ ei⁹ ē melior. ⁊ ei⁹ q̄dē succ⁹ cū veterascit d̄bilitat̄ ⁊ fit cortex. iōq̄ʒ oʒ vt ex eo trocisci fiāt. Nā. ¶ In ipa est calitas subtil̄. ⁊ magis dominās in ipsā ē frigitas: ⁊ ei⁹ q̄dē stipticitas ē maior frigitate ei⁹. Et vl̄ q̄ ei⁹ frigitas sit i p̄io ⁊ siccitas ipsi⁹ in termino scd̄i. Opa. pro. ¶ Retinet solonē ⁊ sudorē: ⁊ oēʒ fluxū sanguīs: ⁊ omnē cursuʒ ad mēbrū: ⁊ q̄n cū eo fit fricatio i balneo ɔfortat̄ corp⁹ ⁊ desiccant̄ hūiditates q̄ sunt sub cute. ⁊ ēbroce q̄ d̄ decoctiōis ei⁹ cū sup̄ ossā effundunt̄ velocius fit ipoꝝ restauratio. ⁊ qd̄ ex ea adustū est loco tucie ponit̄ ad hoc vt bon⁹ fiat odor corp̄is: ⁊ ɔfert oī fluxui sanguis linitū ⁊ loco emplī suppositū ⁊ bibitū: ⁊ silr̄ ei⁹ rob. ⁊ rob fruct⁹. ⁊ ei⁹ cōtractio fortior ē in fridatiōe ei⁹. Et ipsius q̄dē nutrimētū est paruū. ⁊ in sirupis q̄ nē ē q̄ ɔstringat ⁊ ꝓhibeat dolores pulmonis ⁊ tussim p̄ter sirupū ei⁹. Decora. ¶ Ei⁹ oleū ⁊ succ⁹ ⁊ decoctio ipsius ɔfortāt radices capilloꝝ ⁊ ꝓhib ēt casū ⁊ plōgāt eos ⁊ d̄nigrāt ⁊ ꝓꝑe ipsi⁹ semina. Et decoctio seminū ei⁹ i butyro ꝓhibet sudorē ⁊ rectificat rasurā venarū. ⁊ folia ei⁹ sicca ꝓhibēt fetorē ascellaꝝ. Ipsi⁹ cinis loco tucie ponit̄ ⁊ cōfert pāno. Apo. bot. ¶ Sedat apāta calia ⁊ herisipillā ⁊ formicam ⁊ bothor ⁊ vlcera ⁊ qd̄ est sup̄ ābas volas: ⁊ adustionē ignis cū oleo: ⁊ silr̄ ei⁹ sirup⁹. ⁊ ēplm factū cū oleo ⁊ cū vino post ipi⁹ cōmixtionē cū eis: ⁊ silr̄ ei⁹ oleū ⁊ vnguētū factū ex ipsi⁹ oleo: et ɔfert ipsi⁹ succ⁹ cū ꝓijcit̄ sup̄ panaritiū ⁊ silr̄ ceratū ex eo. Et cū decoquit̄ ēt ei⁹ fruct⁹ cū vino ⁊ fit ex eo emplm ⁊ sanat vlcera q̄ sunt in ambabus volis manuū ⁊ in vtrisq̄ pedib⁹ ⁊ adustionē ignis ⁊ prohibet eos a vesicatiōe: ⁊ silr̄ ei⁹ cinis cū cerato. Egri. iunc. ¶ Emplm factū ex fructib⁹ ei⁹ decoctis cū vino est cōueniēs mollificatiōi iuncturarū. Egr. cap. ¶ Retinet fluxū sanguinis ex narib⁹ ⁊ abstergit furfures ⁊ exiccat vlcera capitis: ⁊ vlcera auris ⁊ ipsi⁹ pus cuʒ ex ipsi⁹ aq̄ in ipsam distillat̄: ⁊ cōfert ipsius sirupus mollificatiōi gingiue: et eius folia cum in vino decoquunt̄: ⁊ fit inde emplʒ sedat sodā vehemēter. Egr. oculi. Sedat obthalmiā ⁊ exitum oculi: ⁊ cum coq̄tur cū ordeo sanat eorū apāta ⁊ ipsi⁹ cinis igredit̄ in medicinis vngule. Egri. pec. ¶ Cōfortat cor ⁊ aufert tremorē cordis ⁊ cōfert fructus ipsius tussi propter dulcedinē suā ⁊ retinet ventrē vtentis eo si est solutus sua stipticitate ⁊ cōfert fructus ipsius sputo sanguinis ⁊ ēt ipsi⁹ rob silr̄. Egri. nut. ¶ Cōfortat stōʒ ꝓprie rob ei⁹: ⁊ semina ꝓhibēt cursum sup̄fluitatū ad stōm. Egri. expul. ¶ Succ⁹ fructuū eius est ꝓuocatiu⁹ ⁊ ipsemet cōfert ardori vrine ⁊ vesice: et est bonū in ꝓhibēdo ꝓuocationē mēstruorū et ei⁹ aq̄ ɔstringit naturā et retinet solutionē colericā et melicā linita et ipsa cū oleo sisamino expuinit flegma et cū solutiōe emittit ipm. Et decoctio fructuū eius ɔfert fluxui humiditatū mr̄icis et ɔfert ēplo inde facto emoroydib⁹ ⁊ cōfert apāti testiculi: ⁊ eius decoctio cōfert exitui āni ⁊ mr̄icis. Uenena. ¶ Cōfert morsui rutele ⁊ silr̄ fructus eius cū potat̄ cum vino ⁊ similiter puncture scorpionis.

¶ De melongena. Ca. cccclviij.

Melōgena q̄d est. Nota est. Elec. ¶ Que ex ea ē antiq̄ est mala. Et ei⁹ nā est sicut frixi ei⁹. recēs ꝟo est sanior. Nā. ¶ Scd̄m filiū mesaugue est frigida. verūtn̄ verū est q̄ ꝟtus in ipsa dominās est caliditas et siccitas in scd̄o ꝓpter amaritudinē ⁊ acuitatē ipsi⁹. Opa. pro. ¶ Gn̄at melācolicā ⁊ generat opilatiōes. Decoratio. ¶ Corrūpit colorē: ⁊ denigrat superficiē corpis: et citrinat colorē: q̄ ex melōgenis sunt parue comedunt̄ excorticate. ⁊ ipse quidē faciūt possidere pannū. Apo. bot. ¶ Generat cancros et duritiem et leprā. Egr. cap. ¶ Gn̄at sodā et facit multiplicare tristitiā. Egr. nu. ¶ Gn̄at opilatiōes epatiʒ ⁊ splenis nisi illa que cocta est in aceto ipsa eīn aperit opilationes epatis fortasse. Egri. expl. ¶ Generat emorroydas. veruntamen si ex capitibus eius in vmbra siccis et cōtritis fiat epithyma cōfert emorroydibus Et melōgena q̄dem nō hʒ ꝓportionē ad stringēdū aut soluendū verūtñ cum coquitur in oleo soluit: et in aceto stringit.

¶ De mace. Cap. cccclix.

Macis q̄d ē. Est silis ꝓfolijs ɔpositiʒ venenosis siccis vel stipticis declinās ad rubedinē et citrinitatem sicut cortex et ligna et folia mordicās linguā sicut cubebe. Dixit filius mesaugue est cortex nucis muschate. Et est similis virtuti neremisi: sed est subtilior eo. Natura. ¶ Inquit. Paulus est equalis. Et dixerunt alij est calida et sicca in secundo. ¶ Et non est dubitatio quidem in caliditate: et sicci-

tate ipsius. Opera. pro. ¶ Resoluit inflationem et in ipsa est stipticitas. Apost. both. ¶ Resoluit durities grossas cum ponunt in cerato. Decora. ¶ Oris odo rem bonum efficit. Egri. capi. ¶ Ex eo cum oleo vio laceo fit caputpurgiũ ad soda factã ex ventositati bus grossis i capite et ad emigraneã. Egri. nu. ¶ Cõ fortat epar et stomacum. Egri. expul. ¶ Constringit iliacam. et cõfert dissinterie. et est bona matrici.

¶ De myrabolanis. Cap. cccclxi.

Myrabolani q̃d sunt. Eorũ alij sunt citrini imaturi. et alij sunt nigri indi: et sunt illi q̃ vltimi sunt in maturitate et sunt pinguiores. et alij sunt kebuli q̃ sunt maiores oium. Et alij sunt sinij q̃ sunt minuti et leuiores. Elec. ¶ Meliores sunt citrini vehemẽtis citrinitatis et decliues ad viriditatẽ graues grossi duri. kebuli autez sunt meliores qui sunt grauiores et submerguntur in aqua et sunt decliues ad rubedinẽ et sinij meliores sunt illi q̃ rostrũ habẽt. Natu. ¶ Dr̃ q̃ citrini calidiores sunt nigris: et dr̃ q̃ indi sunt minoris frigiditatis q̃ kebuli. et oẽs q̃dẽ sunt fridi in p̃mo sicci in secundo. Opa. pro. ¶ Oẽs extinguũt colerã et cõferunt ei. Decora. ¶ Nigri clarificãt colorẽ. Apo. bot. ¶ Myrabolani oẽs cõferunt lepre. Egrit. capi. ¶ Kebuli cõferunt sensibus et seruationi. et rationi et conferunt etiã soda. Egri. oculi. ¶ Citrini valent oculo mollificato. et conferũt materiebus que currunt facto ex eis alcofol. Egri. pec. ¶ Conferunt tremori cordis et tristitie ex amore bibiti. Egri. nut. ¶ Conferunt dolori splenis. et cõferunt nutrimenti instrũs omnibus ꝓpter ambo nigri. Ambo eñ mundificant stõm totaliter ꝑparãdo ipm mũdificãdo et exiccãdo. Et citrini q̃dez optime ꝑparãt stomacũ. et similiter nigri. et sinij sunt debiles in eo qd̃ agunt et kebuli. Et in kebulis q̃dem est vis faciẽdi nauseã. et kebuli cõferunt hydropisi. Egri. expul. ¶ Kebuli et indi frixi cũ oleo stringunt et citrini soluunt coleraz et par flegmatis et nigri soluunt melãcoliã et conferũt emotroydibus. et kebuli soluũt melancoliã et flegma. Et dr̃ q̃ kebuli cõferũt colice. Kebulorũ autem potio ad soluenduz infusorũ sit a. v. ʒ. vsq̃ ad. ʒ. xi. et non infusorum vsq̃ ad. ʒ. ij. et dico q̃ sit vsq̃ ad plus. ¶ De citrinis vero q̃n sumitur in potu vsq̃ ad. x. et plus tritis et fusis in aq̃. Febres. ¶ Conferunt kebuli febribus antiquis.

¶ De muscho. Ca. cccclxij.

Muschũ q̃d est. Fluuiale est aqueũ terreũ. et marinũ est vehemẽtioris stipticitatis: sz muschuz petrosuz est fursur lapidũ: et nos iaz diximus. Natu. ¶ Est friũ. Opa. pro. ¶ Retinet sanguinez in ol loco liniti et marinũ vehementius. Apo. bot. ¶ Ponit sup apãta cal'a et herisipillã et formicã et similiter qd̃ est vt lentes muschũ cum sanich. Egri. iunc. ¶ Sup podagrã calidam et dolores iuncturarum calidos valet. et q̃n feruet in oleo antiquo lenit neruos. Egri. expul. ¶ Fit ex eo emplm̃ ramici intestinorũ et detumescere facit eam et glutinat.

¶ De mandragora. Capi. cccclxiij.

Mandragora quid est. Nota est. Nos iam perscrutati fuimus eius narrationem in ca° de iabrol. Nã. ¶ Secũdũ me ē frãvsq̃ ad tertiũ et hũida.

¶ De muscho. Cap. cccclxiiij.

Muschus q̃d ē. Muschus ē folliculus animalis sicut gazel ipẽ. nisi q: hz duos dentes albos versus ad iteriora sicut duo cornua. Electio. ¶ Melior ē s̃m suã minerã añbiũ. i. q̃ hz colorẽ palee et ẽ moris asciltie. õinde turgiũ: õinde idus marinus et ꝓ te pasto q̃ pascit vtrũq̃ beẽ et spicã: deinde album. Et melior ex pte coloris et odoris ē pomal citrinus. Nã. ¶ Est calid° et sicc° i scdo. et qd̃ ex ea siccũ ē ipsũ q̃sdã ē mai°. Opa. p. ¶ Est subtilis ꝯfortatiu°. Decora. ¶ Vaporat q̃n ponit i cibo. Egrit. capi. ¶ Cũ fit caputpurgiũ ex muscho cũ croco et pauca cãphora cõfert soda frigide et sol° ẽt pp illd̃ qd̃ ē in ipõ de resolutiõe et v̓tute et ipse ꝯfortat cerebrũ ꝑpatũ. Egri. ocli. ¶ Cõfortat oculũ et exiccat hũiditatẽ ei° et abstergit albuginẽ subtilẽ. Egri. pec. ¶ Cõfortat cor et facit tremorẽ cordis et meliũ ex sollicitudine. Venena. ¶ Est tyriaca venenorũ et ꝓpe napelli.

¶ De mastice. Cap. cccclxv.

Mastix q̃d ē. Ali° ē roman° alb°. Et ali° ē nabathi ad nigredinẽ declinãs. Et arbor q̃dẽ ei° est ꝯposita ex aq̃tate pauca et terreitate plura et ē subtilior et magis iuuãs q̃ olibanũ. Electio. ¶ Melior est ille q̃ ē albus magn° mũdus. Et ei° rectificatio ē resolutio ipsi° et dimissio in aceto p aliquos dies et inde exiccat. Nã. ¶ Calid° ē et sicc° i scdo et ē minoris calefactiõis et exiccatiõis q̃ olibanũ. Et i arbore q̃dẽ ei° nõ ē ifrigidatio et calefactio vehemẽs et in ipso ē calefactio maior q̃ ea q̃ ē in arbore eius. Opa. p. ¶ Est stipticus resolutiuus et oẽs ptes ei° et arboris sue sunt stiptice. Et eius q̃dẽ ꝯpositio est ex substã aquea tepida et subã terrea. et radices ei° et cortex radicũ ei° ponunt loco acatie et hẽtistides et loco ei° et silr̃ succus foliorũ ei°. Et ex fructu q̃dẽ ei° fit oleũ vehemẽtis stipticitatis. Gal. aũt vr̃ videre in oibus ptibus ei° cũ stipticitate lenificationẽ silr̃ sunt olea ei°. Nabathi v̓o q̃ trahit ad nigredinez stipticitas ē minor et exiccatio ē maior et ē magis ꝯueniẽs i eo qd̃ necesse ē resolui fortiter et totũ qd̃ i ipso est de stipticitate et lenificatiõe et exiccatione est sine impedimento: et est subtile valde et liquefacit pp suã subtilitatẽ et lenificationẽ et caliditatẽ suã subtilẽ flegma et est cũ hic minoris acuitatis et spissitudinis q̃ relique gumme. Decora. ¶ Ponitur in dentifricijs et in gomaris: et facit possidere pulchritudinem. Apo. bot. ¶ Cõfert pp illud q̃ in ipõ est de stipticitate et lenificatiõe apãtib° viscerũ et nigrũ nabathi ē cõueniẽs duritieb° intrinsecis et nigrũ confert apãtibus formicalibus. Vul. vl. ¶ Prohibet succus eius et decoctio foliorũ ipsi° ambulatiua vlcera: et oleũ arboris huius cõfert scabiei ita q̃ scabiei pecudũ et cum ex effundit decoctio foliorũ et succus sup vlcera et generat carnem: et silr̃ super ossa fracta et restaurat. Egri. capi. ¶ Masticatio ipsius extrahit flegma et capite et mundificat ipsum et similiter collutio oris et ex eo facta confirmat dẽtes et gingiuas. Egri. oculi. ¶ Adherent eo pili inuersati. Egri. pec. ¶ Confert tussi et sputo sanguinis et ꝓpter decoctio radicis eius et cortticis eius. Egri. nu. ¶ Confortat stomacũ et epar et intestina. Et cõfert apãtibus intestiorũ et decoctio

radicis ei⁹ ⁊ corticis ipsi⁹ cōfert fluxui sanguinis sto
maci ⁊ aperit appetitum ⁊ stōm efficit bonum: ⁊ mo
uet eructuationē: ⁊ liquefacit flegma ei⁹: ⁊ ꝯfert apa
tibus stomaci ⁊ epatis statim. Egri. expul. ℱ Confor
tat epar ⁊ intestina ⁊ cōfert apātib⁹ eoꝝ et decoctio
radicis ei⁹ ⁊ corticis ipsi⁹ cōfert fluxui sanguinis p in
feriora ⁊ dissinterie ⁊ rasure ⁊ silr ipa folia fluxui sā
guinis matricis ⁊ oib⁹ doloribus mēricis ⁊ cursui hūi
ditatis eaꝝ malo. ⁊ augmēto mēricis ⁊ ani: ⁊ silr oleū
arboris ei⁹ ⁊ seminis ei⁹ ꝓuocat mēstrua.

¶ De mu. Cap. cccclxvi.

Mu qd ē. Est frustra diuerse figure i colore aga
rici ⁊ hȝ puluerē trahēs ad stipticitatē ⁊ amari
tudinē ⁊ est boni odoris pūgēs linguā ⁊ ē radix plā
te. nō em̄ administratur de eo nisi radix ei⁹ ⁊ multi
plicaꝶ in terra megduna. Electio. ℱ Melius est illud
qd est albū magnū mūdū. Et ipsi⁹ quidē rectificatio
est resolutio ipsius et dimissio eius in aceto per ali
quot dies deinde exiccatio ipsius. Natura. ℱ Est ca
lidum ⁊ siccum in tertio et in ipso est hūiditas extra
nea non matura inflatiua. Opa. p. ℱ Est subtile ab
stersiuum aperitiuum simile spice in virtute verum
ipm est fortioris calefactionis ⁊ stipticitatis. Egrit.
inte. ℱ Confert bibitum et linitum doloribus ictu
raꝝ um. Egri. capi. ℱ Facit soda plurimus vsus eius
et illud ꝓpter superfluitatē humiditatis eius conge
late in ipso. Egritu. expul. ℱ Confert difficultati vri
ne bibitum ⁊ more emplastri suppositū ⁊ silr dolori
bus vesice ⁊ constrictioni superfluitatū in ea. Et ꝓ
uocat mēstrua ⁊ confert doloribus matricū ita q fiat
exiccatissima in aqua eius ⁊ confert dolori pūgitiuo vē
tris ⁊ rugitui ei inflationi.

¶ De mezerion. Cap. cccclxvii.

Mezerion qd ē. Est lacticiniū magnū qd ē duo
rū modoꝝ. vnaȝ eoꝝ est magna habens folia
subtilia: Et alterū est parua hn̄s folia spissa: ⁊ hoc ē
deterius amboꝝ et qd nigrum est: est perniciosum:
Electio. ℱ Melius mezerion est i quo sunt folia plu
rima ⁊ similia folijs oliue et subtiliora. ¶ Quod ve
ro folia parua hȝ ñ sunt crispa est malū. ſȝ qn̄qȝ ma
litia almezerion frāgitur cū resolutione. Nā. ℱ Est
calidū ⁊ siccū in quarto. Opera. p. Est acutum mun
dificatiuum excoriatiuum ⁊ eius acrimonia est ve
hemens. Decora. ℱ Omnes species administrātur
ad morpheam et ad albaras et ad lentigines linite
exterius et quandoqȝ admiscetur ei sulfur in ipso.
Vul. vl. ℱ Omnes species eius administrātur ad im
petiginem et vlcera sordida cum melle et eradicant
cortices: pp illō qd est in eis de substantia resoluti
ua corrosiua et similiter exiccant scabiē. Egri. capi.
ℱ Colluitur os cū decoctione eius ⁊ ꝓprie decoctio
ne nigri: ⁊ sedatur dolor dentis. Et quandoqȝ aliqd
eis adheret cum pipere et frusto faui sup dentē cor
rosum ꝓpter dolorem. Egri. nu. ℱ Nocet epati val
de. Egri. expul. ℱ Soluendo educit aquam: ⁊ ꝓprie
quod accipitur humidum hora sui floris. Eius au
tem acuitas frangitur si infundatur in aceto deide
exiccetur. Et ex eo quidem infuso in potu sumitur
ser aur. decoctio in lb. j. ⁊. s. aque donec de ea rema
neat medietas et quarta: ⁊ bibiꝶ ⁊ solutione educit lū

bricos ⁊ ascarides ⁊ ꝓprie acfaneses: ⁊ in decoctione
calamenti montani. Et qn̄qȝ sumunꝶ. ʒ. xxij. de eo: et
posite in duobus vrceis vini dimittunꝶ sic duob⁹ mē
sibus: deinde colātur ⁊ post dimittunꝶ duob⁹ mensi
bus deinde danꝶ in potu ad hydropisiȝ ⁊ ad purga
tionē mulieꝝ que peperūt ⁊ conferunt et eius deco
ctio confert difficultati vrine vehementi ⁊ dixerūt q
ipm ē solutione educit melancoliaȝ ⁊ humores fle
gmaticos ⁊ ꝓprie quando miscetur cū duplo absin
thij ⁊ quidā quātū ipsum est. Et quidam eoꝝ sunt q
assumūt de eo aur. cū duplo ipsi⁹ de absinthio con
fecto cū melle decocto ⁊ faciūt ex eo colliria. ⁊ opȝ q
dē vt si sit ad soluēdū aquā citrinā admisceantur ei
alia solutiua que ipaȝ soluūt. Et si qritur. vt eo sol
uatur melancolia fiat ex eo similiter ⁊ misceaꝶ ei qd
soluat melancoliā. Venena. ℱ Mezerion bibiꝶ cū vi
no ad morsum vermiū venenosoꝝ ⁊ est ꝓpe nigruȝ
venenū mortiferū ⁊ qn̄ misceꝶ cū sauich ⁊ coniungi
tur cū aq̄ ⁊ oleo iterficit mures ⁊ canes ⁊ porcos et
qd de eo iterficit hoīes ē pōdus. ʒ. ij. iterficit em̄ cuȝ
turbatione ⁊ vomitu ⁊ solutione.

¶ De maru. Cap. cccclxviij.

Maru qd ē. Dicūt indi q ē spēs plures ē em̄ q
dā spēs ei⁹ q̄ ē boni odoris. ⁊ est marmacor: et
calidior: ⁊ siccior: est spēs alia q̄ est minoris odoris ⁊
dꝶ fumuse ⁊ ē calida ⁊ lenis ⁊ tertia spēs notaꝶ alma
ru albū q̄ est tēperata ⁊ in ipsa est virtus lenificati
ua ⁊ existimo quod aīa in qua est virtus lenificati
ua est lingua bouis. ⁊ est illa spēs q̄ nominatur ma
rume⁹: ⁊ est calida ⁊ sicca ⁊ subtiliatiua: et est spēs q
nominaꝶ merscebar ⁊ est frigida fȝ q dicit narrator
ei⁹. Nā. ℱ Est calidū et siccū in scdo deinde diuersifi
catur. Opa. p. ℱ Oēs spēs sunt rarificatiue subtiles
resolutiue inflationū ⁊ flegmatis aperitiue opilatio
num vbi sunt. Egritu. capi. ℱ Distillaꝶ cum aqua la
ctis in aurē dolorosam. Et merscebar qdē confert so
da frigida ⁊ relique spēs almaru conferūt soda fri
gide: sed qd de eo odoriferū est facit soda ꝓpe quā
do odoratur super vinū. Egr. nu. ℱ Resoluit flegma
ex stō ⁊ cōfert dolori stōi ⁊ cōfortat ipm. Egri. expul.
ℱ Confortat intestina et semen eius cum frigiꝶ con
fert rasure intestinorum. ⁊ dissinterie et si non frigiꝶ
solutione educit flegma.

¶ De marmacora. Cap. cccclxix.

Marmacora qd ē. Nota est. ⁊ flos qdē ei⁹ est ci
nerit⁹ ad duritiē declināns ⁊ est boni odoris q
de eo ē aromatic⁹. Nā. ℱ Inquit. Dia. Almarmaco
ra ē calidior maiorana ⁊ fortior ⁊ est calida in tertio
sicca in scdo. Opa. p. ℱ Est subtilis resolutiua sedati
ua vētositatū aperitiua oppilationū flegmaticaruȝ
vbi sunt. Egritu. cap. ℱ Inebriat velociter cū poniꝶ
in vino: ⁊ facit soda odorat⁹ ei⁹ vltime vex resoluūt
odorat⁹ ei⁹ ⁊ multitudo ipsi⁹ ⁊ declinatio sup ēbrio
cā ipsius oēs vapores ⁊ soda frigidos ⁊ est similis se
cha in illo. Egr. nu. ℱ Cōfortat stōm et aperit opila
tiones viscerum et exiccat humiditatē stōi. Egri. ex
pul. ℱ Confortat intestina.

¶ De mugath. Cap. cccclxx.

Mugath qd ē. Dixerūt qdā q ē vene granati si
luestris. Sȝ nō est cōueniēs hoc q dixerūt qm̄

semen ei⁹ est ꝯueniens coitui ⁊ mouet ipm fortiter.
Nā. ℉ Est calidū ꝯueniēs ad 3m ⁊ hūidū in 2°. Opa
p. ℉ Est confortatiuū membroꝝ. Decora. ℉ Est in
pignatiuum. Egri. iunc. ℉ Confert cum ex eo fit em
plm torsioni ⁊ fracture ⁊ attritioni lacertoꝝ ⁊ dislo
cationi ⁊ confert podagre ⁊ spasmo ⁊ est bonum te-
sabuch. i. cū vn⁹ pes offendit aliū: ⁊ duritiei iunctu-
rarum. Egri. pec. ℉ Lenificatiuū ē duritieꝝ que sunt
in gutture ⁊ pulmone. Egri. expul. ℉ Mouet coitum
⁊ ꝓuocat semen eius.

¶ De merdesen. Cap. cccclxxi.

Merdesengi qd ē. Merdesen ē plūbū adustū: et
qñqꝫ fit absqꝫ plūbo: ⁊ ꝓuenit ad summū ꝓ recti
ficatiōis ipi⁹: aut qꝛ decoquit̃ i aceto: aut vino paro:
deinde adurit̃ vice vna aut duab⁹: aut adurit̃ super
prunas: ⁊ auferẽ ab eo qḋ sup ipm eleuat̃: aut deco-
quit̃ cū aq̄ ⁊ frumēto ⁊ cū ordeo dōec findat̃ ⁊ remo
ueat̃ ab eo frumētū: ⁊ illa aq̄ deinde decoqtur cū aq̄
recēti dōec purificet̃: deinde submergit̃ ab illa aq̄.
Fit hoc de eo multotiēs deinde mūdificat̃ cum sale
multotiēs sicut scis ⁊ qñqꝫ fit aliḋ. Natura. ℉ Indt.
G. Decliue est ad exicca tionē sed est debilis exicca
tiōis ⁊ frigid. Apud aliosvero est decliue ad aliquā
tulū frigoris ⁊ est abstersiuū. Et illud qḋ est ablutū
ē pculdubio ē frigidū. Opa pro. ℉ Est cōstrictiuum
et exiccatiuū. Et abstergit parūp cum stipticitate et
glutinatione ⁊ subtilia grossuꝫ et stipticitas ⁊ abster
sio ipsius sunt pue. Et ipm qdē est mā emplastroꝝ.
Aggregat eñ medicinas: ⁊ frāgit supfluitatē resolu
tiōis ⁊ corrosionis: ⁊ stipticitatis ēt. Decora. ℉ Efficit
odorē corporis bonū ⁊ ascellaꝝ. ⁊ ꝓhibet rasurā co
parū. Et abstergit pānū et cicatrices vnguis nigras
⁊ sanguinē mortuū ⁊ ꝓpꝛie illḋ qḋ est ablutū. Et de
let vestigia variolarum. et ꝓhibet sudorem. Uul. vl.
℉ Creat carnē in vlcerib⁹ p accñs. Sed. G. est ex eis
qui dicūt q ipm nō mūdificat: ⁊ nō sordidat. et non
generat: ⁊ nō cōtrahit. sed est materia ēplastroꝝ. et
cōfert rasure itestinoꝝ ⁊ casure almagabi ⁊ coxaruꝫ
Egri. ocli. ℉ Illḋ qḋ de ea est albū ablutū pōitur in
alcofol: abstergit oculū. Egri. expul. ℉ Si bibat̃ ꝓ-
hibet vrinā ⁊ multotiēs qdē in regiōe nr̄a dāt ipm in
potu ꝓpter fluxū vētris ⁊ vlcera intestinoꝝ. Et qñqꝫ
ꝓiciūt ipm in vasis aq̄ ⁊ minuit̃ ei⁹ nocumētū. Ue-
nena. ℉ Est pniciosuꝫ retinēs vrinā. et inflat ventrē ⁊
duo emūctoria ⁊ cōstringit linguā. et pfocat ⁊ strigit
anhelitū.

¶ De mescatramescir. Ca. cccclxxij.

Mescatramescir qd est. Stipites silcealsechesce
brā sicco: eo ex quo nō assumit̃ in principio ci-
bi sapor plurim⁹ neqꝫ odor deinde succedūt amari-
tudo ⁊ acuitas. ⁊ qñ pascunt ipm pecudes fac̄ emul
gere sanguinē et excusat a calamento. Imo ē eo for
tius plurimū ⁊ est duaꝝ spēꝝ quaꝝ vna ē mescatra-
mesar verū: ⁊ altera ē mendosum falsum et ē ei sile:
verū hꝫ dispositiōes debiliores dispōnis illi⁹. Natu
ra. ℉ Est calidū ⁊ siccū ad tertiū ꝓueniēs. Egri. pect.
℉ Ipsum extrahit humiditates viscosas et pectore ⁊
pulmone. Egritu. nu. ℉ Sirupus eius confert cōtur
bationi et nausee. Egritu. expul. ℉ Prouocat men-
strua fortiter ⁊ vrinā ita q facit mingere sanguineꝫ
⁊ extrahit fetum bibitum ⁊ suffumigatum ⁊ supposi-
tū ⁊ ei⁹ syrup⁹ ꝓuocat sanguinem partus.

¶ De mum. Cap. cccclxxiij.

Mum qd ē. Mū purū ē parietes domorum apum
in qb⁹ faciūt oua ⁊ pullos ⁊ adducūt eis mel. Et
mū qdem nigrū ē sordes fenestraꝝ intrinsecarum ⁊
forinsecaꝝ. Nā. ℉ Est eqle. Opera. p. ℉ Est lenitiuū
et replet vlcera sordite ⁊ humectat per accidēs qꝛ
cōglutinat et opilat poros ⁊ ē mā emplastroꝝ mo-
dificantiū ⁊ calefacientiū oim ⁊ nō ē dubitatio qꝛ a
eo fit maturatio pua ⁊ aliquātulū resolutiōis et ul
titudine resolutiōis melius ⁊ in mū quidē nigro qꝛ ē
sordes fenestraꝝ forinsec⁹ ē attractio vehemens ex
fundo. Attrahit eñ astellas q carni infixe sunt ⁊ spi
nas. ⁊ in ipso sunt subtilitas ⁊ mundificatio parū ⁊
lenitas vltima. Apo. bot. ℉ Lenit duritiē apatū. Ul.
vl. ℉ Lenit escaras ⁊ implet vlcera sordite ⁊ nigrum
extrahit surculos ⁊ spinas. Egrit. iunc. ℉ Lenit ner-
uos. Egri. cap. ℉ Mū nigrū sui odoris fortitudie fa-
cit sternutationem. Egritu. pec. ℉ Confert asperita
ti pectoris linitū ꝓpe ⁊ qñ cōcutit̃ cū oleo violaceo
⁊ ꝓhibet lac coagulari in mammillis ablactantiū.
Egr. expul. ℉ Bibunt̃ de eo. x. rosetin i abundā̃ sessi
tionib⁹ de milio ⁊ rizi ad vlcera intestinoꝝ. Uenena.
℉ Dr̄ q ipm extrahit venena et ponit̃ sup vulnera sa
gittaꝝ venenosaꝝ linita: ⁊ nō nocet.

¶ De magnete. Cap. cccclxxiiij.

Magnes qd ē. Est lapis q attrahit ferrum. qñ
adurit̃ fit emathites ⁊ virt⁹ ei⁹ sicut virt⁹ illi⁹.
Electio. ℉ Melior est niger ibibitus rubedine par⁹
in quo nō ē pmistio. Opa. p. ℉ Est abstersiuus mun
dificatiuus. Egri. expul. ℉ Dat̃ in potu ad bibentē
limature ferri cū retinetur in ventre socia ferri. Ipa
eñ extrahit ipam ⁊ associat̃ ei apud exitū: ⁊ dr̄ q qñ
in potu sumunt̃ ex eo tres anulusit cum melicrato
educit sofone hūorē grossum malū.

¶ De marchasita. Cap. cccclxxv.

Marchasita qd ē. ē plurium spēꝝ: alia. n. ē aurea
⁊ alia argētea: ⁊ alia erea: ⁊ alia ferrea. ⁊ om-
nis spēs similat̃ subē cui cōparat̃ in colore suo. ⁊ per
se qdā nominat eā lapidē adesteni. s. lapidē luminis
pp iuuamētū qḋ visui affert. Nā. ℉ Cala ē i. scdo sic
ca in tertio. Opa. p. ℉ In ipsa ē ꝯstrictio ⁊ calefactio
⁊ maturatio ⁊ resolutio ⁊ abstersio ⁊ ēxt⁹ eis ostē. re
rūtū dū ei⁹ ꝯtritio nō bñ fit nō appet ei⁹ iuuamentū
Decora. ℉ Cōfert qñ linit̃ cū aceto sup morpheā et
baras ⁊ lentigines ⁊ resoluit hūiditates ꝯtētas sub
cute: ⁊ subtiliat capillos ⁊ crispat eos. Apo. bot. Cū
pmiscet̃ cū gūma pini cōfert apatib⁹ duris ⁊ resoluit
ea ⁊ ponit̃ in emplis resolutiuis pp illḋ qḋ i ipa ē de
resolutiōe ⁊ maturatiōe. Uul. vl. ℉ Cū gūma pini ꝯ
solidat vlcera ⁊ eradicat carnē augmētatā. Egritu.
iūc. ℉ Resoluit qḋ aggregat̃ in ꝯtib⁹ lacerti de mā si
mili sanici. Egri. cap. ℉ Dr̄ q si suspēdat̃ sup collū i-
fantis nō timebit. Egri ocli. ℉ Abstergit oculū cō-
fortat ipm adusta. ⁊ nō adusta.

¶ De magnesia. Cap. cccclxxvi.

Magnesia qd ē i dispōib⁹ marchasite ⁊ ē melior
ea.

¶ De maiorana. Cap. cccclxxvij.

Maiorana. Natura. ℉ Est calida ⁊ sicca in ter
tio. Operatio. proprieta. ℉ Est subtilis relax

ptina apitiua cū fortitudine. ⁊ ꝟtꝰ olei eiꝰ calefacti
ua subtiliatiua acuta. Deco. ¶ Aq̄ eius ponit in vē
tosis ⁊ ponit sup mēbrū post ceptionē vētosatiōis
phibet eīā albedinē q̄ accidit a carassatiōibus post
vētosationē: ⁊ qḋ ex ea siccū ē linit cū melle sup ni=
gredinē sanguis ⁊ viriditatem eiꝰ ⁊ ꝓpe sub oculo.
Apo.bot. ¶ Est epithima super apāta flegmatica.
Egri.iūc. ¶ Ponit i ceratis ⁊ linit sup torsionem ner
uoꝝ. ⁊ ꝯfert dolori iguinū. ⁊ silr cū melle ad laxitu=
dinē: et oleū eiꝰ etiā ē medicamē palysis ḋclinantis
collū ad posteriora ⁊ reliq̄ palysi. Egrit.ca. ¶ Apit
opilationes cerebri. ⁊ ꝯfert emigranee ⁊ soda ⁊ hūi
ditati: et soda melice. ⁊ vētositatibꝰ grossis: ⁊ dolo=
ri auris embrocata et distillata et ponit in ipa coicū
infusū in oleo maiorane et confert opilationi eiꝰ.
Egri.nut. ¶ Cōfert decoctio eius initio hydropisis.
Egri.expul. ¶ Cōfert decoctio eius difficultati vrine
et dolori vētris pungitiuo: et oleū eius calefacit et
subtiliat. et confert coartationi mīricis deducenti ad
pfocationem ipsius. Uenena. ¶ Ex ea cum aceto
fit empl'm ad puncturam scorpionis.

¶ De mumia. Ca.cccclxxviij.

Mumia q̄d ē. Ipa est in ꝟtute picis et aspalti cō
mixtoꝝ: et naturis vtrorūq;. verūtn̄ est vltia et
amplū est eiꝰ iuuamētū. Natu. ¶ Est calida in scḋo.
Opa.pro. ¶ Est subtilis ⁊ resolutiua. Apo.bo. ¶ Cō
fert apātibus flegmaticis. Egri.iunc. ¶ Est bona do
loribus desiccatiōis et fracture et casus ⁊ pcussiōis
et palysi et torture bibita et cū cōpressione iuncta.
Egri.capi. ¶ Cōfert emigranee et soda frigide ⁊ epi
lepsie et ꝟtigini et fit caputpurgiū ex ea fm quāti=
tatē viiꝰ grani cū aq̄ maiorane: et in aurē ponit do
lorosā vnū granū cū sambacino: et ad fluxū saniei
ex aure ponit de ea quātū est vnū granū ordei cum
oleo rosaceo et aq̄ acreste cum licinio. et ad ꝑuitatē
lingue curat vnū cū decoctiōe origani psici. et ad ga
leatā passionē et ad sodā antiquā granum vnum cum
grano vno castorei cū oleo de ben facto caputpur=
gio. Egri.pec. ¶ Prohibet sputū sanguis ex pulmo=
ne. Siq̄ḋ de eo i potu sumit quātū sunt tria gra=
na ordei in vino cōi. Et iā q̄ḋ ē expta ē curat ad pso
cantēs cū oxymelle. et ad dolorē gutturis curat cum
rob de moris aut de decoctiōe lēticule. et ad tussim
tisugi cū aq̄ iuiubaꝝ ⁊ aq̄ ordei ⁊ sebestē tribꝰ diebꝰ
cōtinuis cū ē ieiunus. et ad tremorē cordis curat cū
aq̄ cymini et aniso et carui. Egri.nu. ¶ Et ad debi=
litatē stōi curatꝰ cū aq̄ cymini et aniso et carui et
silr ad nauseā flegmaticā si ad casū sup pectꝰ stōꝫ
et epar curat cū duobꝰ danich de luto armeno ⁊ da
nich vno croci i aq̄ solatri aut cassie fistule. et ad sin
gultū q̄ñ vnū cū decoctiōe feis apij: ⁊ ad dolorē sple
nis curat cū aq̄ zuccari. Egri.expul. ¶ Est bōa ad vl
cera q̄ sūt i foramie ꝟge et vesica et bibit ḋ ea q̄ntitas
curat cū lacte. et si aliq̄d ḋ ea misceat cū faria et sup
ponit ꝯfert paucitati tolerantie ad retētiōes vrine.
Uenena. ¶ Et ad venena duo q̄na cū decoctiōe ba
ste et alaniudē. et ad scorpionē curat cū vino puro.
⁊ ad puncturā eius curat cū butyro cū vaccino.

¶ De myrrha. Capi.cccclxxix.

Myrrha q̄d est. Est gūma currens sup arborem
in iamen que dimittit donec ꝯgelet: deide colligit si=
cut galbanū ⁊ oppoponacū i terra nr̄a. ⁊ eiꝰ q̄dē alia
ē pura: ⁊ alia ē adulterata. Elec. ¶ Melior ē illa q̄ ad
albedinē declinat ⁊ rubedinē nō cōmixta ligno: ⁊ cu
ius arbor ē boni odoris. Qn̄q; ꝟo adulterat cū q̄dā
lacticinio pnicioso ⁊ fit ipa pniciosa. ⁊ hoc q̄ḋ lacti ci
niū nolat alferisiꝰ: ⁊ēt ē arbor pniciosa. Nā. ¶ Est ca
lida ⁊ sicca i scḋo. Opa.pro. ¶ Est apitiua resolutiua
vētositatū et in ipsa sunt stypticitas ⁊ adherētia ⁊ le=
nificatio et eiꝰ fumꝰ ē ꝯueniēs ei cui ipsa ꝯuenit: sꝫ est
vehemētioris exiccatiōis ⁊ ē subtilis absq; mordica
tione ⁊ ē in homogeneositate fumi olibani ⁊ ponit i
medicis magnis ꝓpt multitudinē sui iuuamēti: ⁊ ꝓ
hibet putrefactionē: ita q̄ ipa retinet mortuū: ⁊ ꝯser
uat ipꝫ ab alteratiōe ⁊ fetore: ⁊ extrahit supfluitates
crudas. Illa ꝟo q̄ asportat de citra ē vehementioris
calefactiōis ⁊ maturationis ⁊ lenificatiōis. Decora.
¶ Qn̄ miscet cum oleo myrtino ⁊ laudano iuuat ad
ꝯfortādū capillos: ⁊ ad īspissandū eos ⁊ abstergit ve
stigia vlceꝝ: ⁊ oris odorē bonū efficit qn̄ in ipo retinet
et remouet fetorē oris ⁊ illinit. pmixta cū vino ⁊ alu
mine sup ascellas ⁊ remouet fetorē eaꝝ ⁊ pmixta cū
melle et cassia lig. illinitur super verucas. Apo.bot.
¶ Cōfert apātibus flegmaticis. Uul.vlce. ¶ Consoli=
dat et cooperit ossa nuda ⁊ administrat cū aceto su
per impetiginem ⁊ sanat vulnera putrefacta. Egrit.
iunc. ¶ Ipsa permixta cum carne ostracorū illinit su
per cartilagines lesas sicut est auris ⁊ reliqua. Egr.
capi. ¶ Inq̄t Sa. odor myrrhe sanis facit soda ne dū
patientibus soda: et ipsa est ex medicinis ꝓpriis cū
memithe ⁊ opio ⁊ castoreo que ꝯferūt ꝯtusioni aurꝫ
et facit scotomiā: et somniū et colluitur ex ea os cū
vino et oleo et cōfirmat dētes valde: et ꝯfortat eos:
et ꝓhibet corrosionē eoꝝ: ⁊ ꝯstringit eos: ⁊ remouet
humiditatē eoꝝ: ⁊ spargit super vlcera capitis: ⁊ exic
cat ea: et administrat cū castoreo et memithe ⁊ opio
ad vlcera auris dolorose: et ad saniē: et liniunt ex ea
nares ambe: ad fluxus antiquos ⁊ cōstringit eos: et
qn̄q; fit caputpurgiū cū pōdere danich de ea: ⁊ mū=
dificat cerebrū. Egri.ocul. ¶ Abstergit albuginē ip
sius et cōfert asperitati palpebraꝝ et resoluit saniem
in oculo absq; mordicatiōe. et qn̄q; resoluit aquam
in pncipio sui descensus cum est subtilis. que autem
fortior est in alcofol est illa que ē adulterata cum la
cticinio. Egri.pec. ¶ Est bona tussi antique humide
et asmati et anhelitu dilatationibus et doloribꝰ la=
teris: et clarificat vocem: et totū illud propter suam
abstersionem subtilem absq; asperitate et ponit sub
lingua et tranglutitur aqua eius ad asperitatē gut=
turis. Egri.nut. ¶ Confert myrrha pura mollifica=
tioni stomaci: et aque citrine: et inflationi in stoma=
co. Egri.expul. ¶ Prouocat menstrua: et proprie cly=
sterizata cum aqua ruthe et aqua absinthij aut aq̄
lupinoꝝ: et extrahit fetum et vermes et ascarides ꝓ
pter suam amaritudinem: et lenit coartationē oris
mīricis sumit in potu quātitatis fabe de ea ad vlce=
ra intestinorū et rasurā et solutionē. Febres. ¶ Fa=
ba de ea accepta cū pipere et aqua ad initiū rigoris
ꝓhibet ipsum. Uenena. ¶ Datur ad bibendū ad pū=
cturas scorpionum cum vino. Permutatio. ¶ Lo=

co eius ponit̄ medietas ponderis sui de pipere nigro ſm ꝙ dicitur. sed nihil est vel non est ita.

¶ De muram. Ca.cccclxxx.

Muram q̄d est. Est fruct⁹ arboris q̄ comedit̄ cū tamen sit vehemēs pōticitas in ipso ⁊ sup̄fina. Opa.pro. ꝶ In ipso est stipticitas ⁊ exiccatio. Uul. vl. ꝶ Q̄ȯ de cortice ei⁹ adustum est cū aqua sup̄ scabiem vlcerosam ponitur. Et ipsa penit⁹ stipticitatis vehemētia cōsecuta est ꝙ fruct⁹ ei⁹ cōsolidat vulnera grossa. Uenena. ꝶ Si succus almurā cū vino bibatur aut ex eo fiat empl̄r cōfert morsui vipere. ⁊ d̄r ꝙ serratura ligni ei⁹ interficit q̄n bibitur.

¶ De memithe. Ca.cccclxxxi.

Memithe q̄d est. Est simile glandibus citrini coloris ad nigredinē declināſ: facile frangibile ⁊ in ip̄o est amaritudo ⁊ substantia aquea ⁊ terrea ⁊ nō est vehemēs: s; sicut lacuna ꝛc: et ei⁹ p̄ncipiū est herba q̄ est in mēbis ⁊ in littorib⁹ sceni ⁊ est manifesti odoris ⁊ amari saporis et crocei succi. Natura. ꝶ Est frā et sicca in p̄mo. Opa.pro. ꝶ Stipticitatem h; mltā. Apo.bot. ꝶ Cōfert apātibus calidis grossis. et sanat herisipilā nō fortē magnā in corpibus duris: nō p̄uā i corpib⁹ teneris q̄m i eis est sup̄flue exiccationis. Egri.oculi. ꝶ Cōfert in medicinis obthalmie in p̄n°.

¶ De mahaleb. Cap.cccclxxxij.

Mahaleb. Elec. ꝶ Melior ē q̄ est albi coloris purus. Natu. ꝶ Est calid⁹ in p̄mo et nō est vehemētis siccitat'. Opa.p. ꝶ Est abstersiu⁹ subtilis resolutiuus sedatiu⁹ dolor̄. Egr.iunc. ꝶ Est bonus doloribus q̄ sunt in illis et dorso. Egri.pect. ꝶ Confert sincopi bibitus cum aqua mellis. Egri.expul. ꝶ Cōfert colice et lapidi in renibus et vesica.

¶ De magra. Cap.cccclxxxiij.

Magra. Elec. ꝶ Melior est munda ⁊ que crescit et augmentatur in aqua. Natura. ꝶ Est frā in primo sicca in sc̄do. Opera.pro. ꝶ In ipsa est glutinatio et stipticitas. Egritud.nutri. ꝶ Confert doloribus epatis. Egritudi.expulsio. ꝶ Est fortior in constrictione ventris q̄ȝ lutum sigillatum. Et interficit vermes.

¶ De mehembethene. Ca.cccclxxxiiij.

Mehembethene q̄d est. Est illud q̄ȯ dicitur granū regum et arbor eius nominat̄ in terra n̄ra asubet et folia eius sunt similia pisci in longitudine vnius digiti. fructus est similis auellane maior: et quandoq; est minor et habet in flore cuiusq; fructus tria grana. Natura. ꝶ Est calida et sicca in tertio. Egritudi.iunctu. ꝶ Sua solutione confert doloribus iuncturarum et padagre ⁊ sciatice. Egritu.nu. ꝶ Confert hydropisi et facit vomere fortiter. Et neq; conuenit stomaco. Egri.expul. ꝶ Soluit sicut lacticinia. Et decoquuntur folia eius in iure galli decrepiti et confert colice. Et prouocat vrinam et mēstrua q̄n sumunt̄. 7. aut. 6. ex granis eius: et fiūt pillule: aut bib̄ƭ tur: ita ꝙ inde nō fiunt pillule: deinde postea potat̄ aqua frā: solutione educit colām et flegma. ¶ Et sepe quidem sumunt̄ in potu de eis. x. grana ex suis granis magnis et. xx. grana ex suis granis paruis. ¶ Cūq; volūtas adest vt sit eius solutio magis ad summū p̄uenicȯ fit bona eius masticatio. Et q̄n ē volūtas vt fit ei⁹ solutio leuior deglutiat̄ cū sua dispositione.

¶ De maroth. Cap.cccclxxxv.

Maroth q̄d ē. Est radix anīuden ⁊ ē min⁹ aliis in virtute ⁊ iuuamēto. ⁊ iā quidem dictum ē i capitulo anīudē illō q̄ȯ oꝫ p̄mutari ad maroth. Opa.p. ꝶ Est lenificatiua maturatiua. Egri.nu. ꝶ In ipsa est difficultas digestionis ⁊ nocet stō nisi sit frā: q̄r tunc ꝯfortatur ipsa.

¶ De mescim. Cap.cccclxxxvj.

Mescim q̄d est. Est silis in oī re albotin margaritate forme ad citrinitatē declinans boni odoris. Arboris eius alia est domestica tria hn̄s folia ⁊ elia est siluestris ⁊ egyptia: ⁊ ex ea fit panis ⁊ v̄r q̄ est ipsa alharba. Nā. ꝶ Domestica est temperata et siluestris est in sc̄do in calitate et siccitate. Opa.p. Domestica q̄ habet tria folia est fortis exiccatiua pariter et siluestris est fortior.

¶ De melguab. Cap.cccclxxxvij.

Melguab q̄d ē. Est medicina de sceni cognoscitur illic hoc nomine et est lignum sicut nodi pinceati et est decliue ad nigredinem parumper. Egri.iunc. ꝶ Aure.i. de eo cū mellicrato acceptus confert attritioni lacertorum.

¶ De muredascō. Cap.cccclxxxviij.

Muredascō q̄d ē. Est flos ⁊ stipites subtiles frangibiles ad citrinitatē declināſ. ⁊ ei⁹ vut' est sicut bedeoard apud quosdam. Et est de eo qui ē vehementi⁹ decliuis ad albedinē. ⁊ est de eo qui magis est decliuis ad citrinitatem. ¶ Inquit filius mesaugne est sicut bedeoar: et dicit ꝙ est myrtus siluestris: et dixerunt alij ꝙ est species romana. Et dicit alcanzi est in virtute absinthij romani ⁊ vehemēt' stipticus. Natura. ꝶ Est calidus ⁊ siccus in secunda. Egritu.capi. ꝶ Confert ad soda ⁊ humiditates in cerebro. Egri.nu. ꝶ Confortat stomacum et epar ⁊ cōfert casui super viscera. Egritu. expul. ꝶ Supponitur ad vermes ani.

¶ De melha. Cap.cccclxxxix.

Melha quid est. Est sicut ramus et folia ei⁹ sunt sicut folia oliue ⁊ latiora ⁊ comeduntur sicut olera. Operatio. ⁊ proprie. ꝶ In ipso sunt salsedo et stipticitas et humiditas cruda qua inflat. Egri.pect. ꝶ Auī. cū mellicrato exuberare facit lac. Egri.iunt. ꝶ Auī. cum mellicrato sedat dolorem ventris pungitiuum.

¶ De memirē. Cap.ccccxc.

Memirē q̄d est. Est lignum sicut nodi declinans ad nigredinem in quo est reflexio p̄ua ⁊ est calidius q̄ȝ vene tinctor̄. Nā. ꝶ Est cal; ⁊ sicc; i fine scd̄i. Opera.p. ꝶ Est abstersiuum mundificatiuum decora. ꝶ Abstergit albedinem vnguium. Egritu.capi. ꝶ Eius succus extrahit hūmiditatem grossam ex capite: et mundificat superfluitates cerebri et radix eius confert dolori dentium. Egri.oculi. ꝶ Mundificat albuginem in oculo et acuit visum cum ex eo fit alcofol et abstergit humiditatem grossam et proprie succus eius. Egri.nu. ꝶ Radix eius confert icteritie. Egri.expul. ꝶ Confert dolori ventris pungitiuo et in ipsa est prouocatio,

¶ De mezeheregi. Capi. cccccxcj.

Mezeheregi q̄d est. Est arbor sic̄ arbor scebram verum̄ ē lōgior in cui⁹ colore ē cinereitas ad citrinitatē declinās. Quidā v̄o hoies numerauerūt ipam iter lacticinia. Nā. ¶ Cala est in tertio sicca in eodē. Opa. pro. ¶ Qn̄ de ea aliqd' ꝓijcit in gurgitez inebriat pisces ⁊ eleuat eos. Egri. iunc. ¶ Cōfert podagre ⁊ dolori scie ⁊ iuncturarū et dorsi ⁊ anche. Et destruit ventositates qn̄ ponit in medicinis solutiuis. Egrit. expul. ¶ Solōne educit humores grossos ⁊ flegma.

¶ De meisce. Cap. cccccxcij.

Meisce q̄d est. Est ꝑmmus sube fabarū: ⁊ melior horarū vsus eius est estas. Natu. ¶ Est tēperatus i hūiditate ⁊ siccitate. ille q̄ ē excorticatus est tēpat⁹: ⁊ nō excorticat⁹ ad siccitatem declinat qm̄ in cortice ei⁹ ē pōticitas. Opa. pro. ¶ Nō iest ei isflatio fabarū q̄uis sit i ipso isflatio q̄dā imo est in ipso minor q̄ i eis: ⁊ nō ē abstersio fabarū in ipo. ⁊ neq̄ ē in ipso frig⁹ lēnēte. Et qn̄ cū eo pōnit parū cartami recti ficat eo. Egri. iunc. ¶ Est empl'm iuuatiuum ad dolorē mēbrorū. Iuncturarū ꝓpe cuz vino vue: ⁊ vino decocto cū croco: ⁊ sup ↄtusionē ⁊ itrinsecā carnis rupturā. Egri. nut. ¶ Chimus ei⁹ ē laudabilis ⁊ ꝓpe excorticatū: ⁊ nō est in ipo tarditas descēsionis fabarū. Et qn̄ decoq̄tur cū oleo amigdalino dulci ē laudabilioris hūoris. Egri. expl'. ¶ Qn̄ decoq̄tur in aq̄ post aquā in qua decoct⁹ est expulsaz ab eo stringit naturā ꝓprie cū sit acetosa cū granis granati ⁊ sumach: ⁊ in ipo ē nocumētū coitus s̄m q̄ dixerūt q̄dā.

¶ De manna. Capi. cccccxciij.

Manna q̄d ē. Est ois ros cadēs sup lapidez aut arborem ⁊ fit dulcis. ⁊ coagulatur sicut mel: et exiccatur sicut gūme: quēadmodū terenjabin ⁊ alsecosti: ⁊ mel asportatum de terra cursurā siluestri: ⁊ nos quidē iam diximus vnūquodq̄ in suo caplo: ⁊ ipsum assumit de natura eius sup q̄d cadit v̄tutē: ⁊ adiungit illa ad id q̄d exigit lenitas ⁊ dulcedo sui.

¶ De muluchia. Cap. cccccxciiij.

Muluchia q̄d est. Est malua. ⁊ nos q̄dē ꝑscrutabimur eius rememorationē in capitulis de k. Natura. ¶ Frigida est in p̄mo: humida in 2°. Egri. nut. ¶ Aperit opilationem epatis.

¶ De musa. Ca. cccccxcv.

Musa q̄d est. nota est. Opa. pro. ¶ Nutrit velociter ⁊ est lenificatiua: ⁊ mltitudo ei⁹ gn̄at opilatiōes. ⁊ addit i cola ⁊ flegmate s̄m cōplonē. Egr. pec. ¶ Cōfert adustioni gutturis ⁊ pectoris. Egrit. nut. ¶ Stō cōueniēs est ⁊ multitudo eius stomaco est grauis valde: ⁊ opz q̄dē vt sumant post ipsaz calefactus oxymel cum seminib⁹ et infrigidatus mel. Egri. expul. ¶ Augmentum efficit in spermate ⁊ conuenit renibus ⁊ prouocat vrinam.

¶ De medulla. Capi. cccccxcvj.

Medulla. Elec. ¶ Cōueniētior est medulla vitulorū ⁊ ceruorū: deīde tauri: ⁊ postea capraruz deinde ouiū: ⁊ medulla q̄dē hircorū cū testicul' ⁊ taurorū ꝓpe nō castratorū est magis sicca. ⁊ medulla extremitatū ē magis pinguis. Opa. pro. ¶ Est caletactiua lenitiua abstersiua mlti nutrimēti si digerat. Apo. bo. ¶ Est bōa duritieb⁹ ⁊ lapidositati q̄ est sic̄ medulla vitulorū ⁊ cerui nō sic̄ medulla hircorū ⁊ siluestriū hircorū illorū em̄ sicca ē ⁊ neq̄ est bonū i ea. Egri. nu. ¶ Cōturbat stōz ⁊ delet appetitū. ⁊ opz vt comedat cū pipib⁹ ⁊ seib⁹. Egri. expul. ¶ Supponit ex medullis laudabilib⁹ pessariū in mrice ⁊ confert duritiei eius. Venena. ¶ Dr̄ q̄ linimentum ex ea et ꝓprie ex medulla cerui fugat vermes venenosos.

¶ De muri. Cap. cccccxcvij.

Muri. Nā. ¶ Est calm ⁊ siccū pueniēs ad tertiū. Filius mesaugue. Inq̄t ex piscib⁹ factū est minoris calitatis ⁊ siccitatis q̄ q̄d ex ordeo: s̄z ego illd nō credo. Opa. pro. ¶ Abstergit humores grossos ⁊ lēit ⁊ exiccat ⁊ i ipo ē stipticitas: ⁊ mūdificatio flegmatis. Decor. ¶ Oris odorē bonū efficit. Vnl. vlc. ¶ Est bonum vlceribus putridis ⁊ factū ex piscibus ⁊ carnibus salitis ꝓhibet ambulationem fraudulētijs. Egri. iunc. ¶ Cōfert dolori anche ⁊ sciatice. Egritu. oculi. ¶ Fit ex eo alcofol in p̄ncipio variolarū ⁊ ꝓhibet botbor ab oculo. Egri. nut. ¶ Confert ad humiditatem stomaci. Et abstergit humiditates a visceribus. Egri. expul. ¶ Ponit in enemate colice: ⁊ enemate mūdificationis vlcerum abrasionis proprie. Venena. ¶ Confert morsui canis rabidi.

¶ De masal. Capi. cccccxcviij.

Masal. Opa. pro. ¶ Est malum hn̄tibus meliam valde. ⁊ cū decoquit cū carne pingui rectificat parumper. Egritu. nutri. ¶ Est nocituum stomaco. Egri. expul. ¶ Nocituum est ano.

¶ De menta. Capi. cccccxcix.

Menta. Nā. ¶ Est cal'a ⁊ sicca in scd'o. ⁊ in ipsa ē humiditas sup̄flua. Opa. pro. ¶ In in ipsa est v̄tus calefactiua stiptica ꝓhibēs: ⁊ ē subtilioris sbe olerū q̄ comedunt. Cūq̄ frusta ipsius in lacte dimittunt nō caseat. ⁊ cū bibit ex ea eius succus cū aceto abscindit cursuz sanguinis ab interiorib⁹. Apo. bo. ¶ Fit ex ea cū sauich emplin ad dubellet ⁊ ipsa q̄dē nō est sīlis mētastro: qm̄ in mētastro nō est ponticitas ⁊ sūt in ipso resolutio ⁊ calefactio ⁊ exiccatio sup̄flua ipediens. Egri. cap. ¶ Ex ea fit emplz fronti ad soda: ⁊ ꝓprie cū sauich de ordeo. ⁊ fricat cū illo asperitas lingue ⁊ remouet: ⁊ succus ei⁹ miscet cū mellicrato ⁊ distallat in aurē dolorosam. Egri. pec. ¶ Prohibet fluxū sanguinis ⁊ sputū ei⁹ ⁊ coagulationē lactis in mamillis more empli supposita ⁊ sedat coīq̄ apata. Egri. nut. ¶ Cōfortat stōm ⁊ calefacit ipm: et sedat singultū: ⁊ digerit et ꝓhibet vomitum flegmaticum ⁊ sanguineū. ⁊ ↄfert ictericie: ⁊ ꝓprie syrupus eius. Egri. expul. ¶ Adiuuat ad coitū ꝓpter inflationē que est in ipsa: ⁊ humiditatē hortulanā que non est in mētastro: ⁊ opilat vasa spermatis: ⁊ interficit v̄mes: ⁊ qn̄ supponit ante horā coitus ꝓhibet ipregnationē: ⁊ qn̄ bibunt de ea frusta cū granis granati sedat colericam passionē. Venena. ¶ Confert morsui canis rabidi ⁊ est propria ad illud.

¶ De melle. Capi. ccccc.

Mel q̄d est. Mel est ros occult⁹ cadēs sup flores ⁊ sup reliqua q̄ colligūt apes. et est vapor q̄ eleuat ⁊ cōuertitur ⁊ maturat in aere ⁊ ↄuertit ⁊ ingrossat in nocte: ⁊ mel factū cadit: quandoq̄ cadit mel sicut est circa casurā. diuersificatur autē s̄m ca

super q̄ cadit q̄ sunt arbor et lapis ⁊ manifestū ipsi⁹ colligūt hoies. Qd̄ ṽo occultū ē colligūt apes: et existimo q̄ apū labor in ipso aliquā hȝ impssionē q̄ q̄dē ipm nō colligunt nisi vt eo nutriant: et ipm reponāt. et melius ē gen⁹ acre venenosū. Elec. ℉ Melius mel est illud qd̄ est vere dulcedinis bōi odoꝝ declinās ad acredinē et ad rubedinem. et qd̄ ē vt palea i colore qd̄ nō est subtile et viscosum qd̄ nō abscidit ⁊ meli⁹ ē ṽnale. deinde estiuum. hyemale autē est maluȝ. Natu. ℉ Mel apū est calidum ⁊ siccū in scd̄o et mel tabarzet ⁊ de canis est calidū in p̄mo sed nō est siccum: ⁊ potest eē vt sit humidū in primo. Opa. pro. ℉ Uirtus ei⁹ est abstersiua: apitiua orificiorum venaꝝ resolutiua humiditatum et expellit humiditates ex pfundo corpis ⁊ phibet putrefactionem ⁊ corruptionē carnis. Deco. ℉ Linimētuȝ factum ex eo phibet pediculos ⁊ lendines ⁊ interficit ambos. et cum costo est linimentuȝ pāno pp̄e antiquū: ⁊ mel cū sale est ɔueniēs vestigijs pcussiōis melongenicis Uul. vl. ℉ Mundificat vulnera sordida pfunda. ⁊ qd̄ coctuȝ est donec ingrossef facit adherere vlcera recentia: ⁊ quādo coquit cuȝ aceto sanat ipetiginem. Egri. capi. Admisceꝭ ei sal gēma ⁊ distillat tepidum in aurē ⁊ mūdificat eā: ⁊ exiccat eā ⁊ confortat auditū: et olfatus ei⁹ quod ē acre ⁊ venenosuȝ aufert rōnem quomodo ergo eius comestio. Egritud. oculi. ℉ Mel abstergit tenebrositatem visus. Egritu. pec. ℉ Tangere cum ipso palatum ⁊ gargarismum facere sanat ꝓfocationem ⁊ ambas amigdalas. Egri. nut. ℉ Aqua mellis cōfortat stomacum ⁊ facit appetere cibum. Egri. expul. ℉ Mel cānarum lenit ventreȝ: ⁊ mel tabarzet. ⁊ mel cui⁹ spuma nō ē eiecta inflat ⁊ soluit ventrē: ⁊ si auferatur spuma ipsius minorat illud. ⁊ decoctum nō mouet ventrem. imo qn̄ q̄ stringit flegmaticos hūo. et nutrit pluriṁū: et decoctuȝ cū aq̄ ꝓuocat vrinam plurimuȝ. ℉ Et dico q̄ mel ⁊ ei⁹ aq̄ si inuenerint p̄parationeȝ cibi vt penetret stringūt: ⁊ si viderint motū ⁊ paucitatē p̄pationis cibi ad penetrādū soluunt. Uenena. ℉ Si bibat mel calefactuȝ cū oleo rosaceo cōfert morsui ṽmiū venenosoꝝ: ⁊ ei q̄ bibit opium: ⁊ deglutitio ipi⁹ est cura morsus canis rabidi. ⁊ radici fungi pnecātis: ⁊ illud qd̄ est decoctuȝ cōfert venenis: ⁊ q̄ p ipsum vomit sanat. ⁊ est mel acre cuius odor facit sitire: ⁊ isti⁹ comestio facit possidere ablationē rōnis subito: ⁊ sudorē frigidum. ⁊ eius cura est comestio piscis saliti: ⁊ bibere aquam mellis: ⁊ vomere cum eo.

¶ De mure. Cap. vi.

MUs. Decora. ℉ Sanguis ei⁹ eradicat verrucas et stercus muris sup alopitiā cōfert. ⁊ ppue linitū cum cepe: ⁊ ppue illud qd̄ est adustuȝ. Egritu. capi. ℉ Qn̄ assat ⁊ siccat ⁊ datur ad comedēduȝ ifanti abscindit fluxū saliue ab ore eius. Egri. expl. ℉ Si bibat stercus muris cū thure ⁊ aqua mellis frāgit lapidē. et si supponatur collyriuȝ eius soluit ventrē pueri. et qn̄ decoquit cum aq̄ ⁊ sedet in ea qui difficultatem patitur vrine confert ei. Uenena. ℉ Conuenerunt homines in hoc q̄ quando finditur ⁊ ponitur super puncturam scorpionis sanat eam.

¶ De moris. Capi. vij.

MOrū qd̄ ē. Mori sunt due spēs. vna earum est alfir sedu qd̄ ē dulce: ⁊ eius fm̄ semitā sic in maturatiōe: sȝ ē deterioris nutrimenti ⁊ minoris et siccioris ⁊ magis d̄struēs sanguinē ⁊ deteri⁹ stō. Reliquas ṽo sic⁹ dispōnes hȝ ē tn̄ leni⁹ ea. Amaritudo qd̄ noiat moꝝ de sceni sit tunc illd̄ de quo pim loquitur. Qd̄ igit imaturū ē cuȝ exiccat stat loco sumach. Na. ℉ Dulce ē calȝ ⁊ hūidū ⁊ acetosū alsceni ē ad frigiditatē ⁊ humiditatē decline. Opa. pro. ℉ In hoc ē stipticitas ⁊ infrātio. ⁊ succus mori est stiptic⁹ ⁊ ppue qn̄ decoquit in vase ereo: ⁊ phibet fluxuȝ māꝫ ad mēbra. et qd̄ imaturuȝ est ppue ⁊ imaturꝫ ē sicut sumach. Deco. ℉ Qn̄ coquunt folia ei⁹ ⁊ folia vitis q̄ folia ficus nigre cuȝ aq̄ pluuie denigrant capillos. Apo. bo. ℉ Acetosum retinet apa oris ⁊ gumminis et folia ei⁹ sunt vltima ad squināciā ⁊ pfocationē. Uul. vl. ℉ Qd̄ acetosuȝ est ɔfert vlceribꝫ frandulēs licet cuȝ ipsius ⁊ succus eius. Egri. cap. ℉ Rob eius acetosuȝ est ɔferēs bothor oris. ⁊ decoctio radicis eius mollificationi dentium. Et collutio oris ex succo foliorum acetosi. ⁊ decoctio radicis ei⁹ est bona dēti doloroso. Egri. nu. Moꝝ est malū stō. corrūpit enī copue alfirsedu. et qn̄ nō corrumpit i stō alfirsedu velociter nō nocet: ⁊ oȝ q̄dē vt comedant ora ipsius an̄ cibuȝ ⁊ recipiātur i stō q̄ nō sit corruptio. Illud ṽo de sceni nō nocet stō colico: ⁊ nō est i ipso demala ɔueniētia stō qd̄ est in firsedu: q̄uis sit in ipo malitia: ⁊ nō est nausea in ipso: ⁊ nutrimētuȝ ei⁹ est paruum: ⁊ facit appetituȝ cibi: ⁊ facit ipȝ lubricuȝ ⁊ extrahit ipm velociter: ⁊ oino descēsus ei⁹ a stō sit velociter: sȝ ei⁹ descēsus ex itestinis est tard⁹. Egri. expul. ℉ Moꝝ qd̄ salitū est ⁊ exiccatuȝ retinet ventrē vehemēter: ⁊ ɔfert dissinterie: ⁊ lachryma q̄dē mori soluit: ⁊ in cortice ei⁹ sunt mundificatio ⁊ solutio: ⁊ solutio ei⁹ est plima. ⁊ in moro q̄dē dulci est velocitate secessiōis: aut ppter suā humiditatē: aut pp acidinē ei admistaȝ. ¶ Inquit Archigenes est tarde egressionis ⁊ est ꝓuocatiuȝ. Existimo autē acetosuȝ eē ⁊ cū hoc qd̄ ē in ipso de nā solutiua phibet q̄ndoq; solutionē antiquā: ⁊ vlcera intestinoruȝ: ⁊ ppter quod exiccatum est: ⁊ in omnibus quidē speciebus mori est prouocatio vrine. Et morum de sceni q̄uis velociter a stomaco egrediatur ipsuȝ: tn̄ est in intestinis tardum. Uenena. ℉ Cortex arboris mori est tyriaca iusquiami: ⁊ quando bibitur de succo foliorum eius. ȝ. ij. s. confert morsui rutele: ⁊ lenit asperam lubricitate sua ⁊ inflatione.

¶ De napello. Capi. viij.

¶ Capitulum de littera. N.

NApellus quid est. Uenenū perniciosuȝ. Natu. ℉ Est in summo caliditatis ⁊ siccitatis. Deco. ℉ Delet albaras linitum ⁊ bibitum etiaȝ cum eo si geguerisset in potu sumitur. Et similiter confert lepre. Opera. pro. ℉ Est venenum destruens bibentem se. Maior vero potio ipsius est medietas ȝ. Et secundum me minus hoc interficit. ℉ Tyriaca vero eius est mus napelli. Et ipse quidem est mus qui eo nutritur. Coturnices vero et eo cibantur et non moriuntur. Et ex omnibus cōfectionibus tyriaca muscum ei resistit.

¶ De napello moysi. Ca.viij.

Napellus moysi qd ẽ. Inqt Joãnes. Est herba nascẽs cũ napello: et quecũqz ei appropinquat nõ crescit arbor ei⁹: et ẽ maior tyriaca napello et i ipso sunt oĩa iuuamenta que sunt in napello et in albaras et lepra. Napell⁹ vo moysi ẽ aĩal et silat illi qd morat in radice napelli sicut mus. Decora. F Cõfert albaras. Egri.iũc. F Cõfert lepre. Venena. F Est tyriaca omni veneno et vipere.

¶ De nuce. Ca.ix.

Nux qd ẽ. nota ẽ. Etẽ cal'a cui⁹ tyriaca ẽ cuz dat calefactis oxymel et hñtib⁹ debilẽ stõm mixta cũ aceto. Nã. F Cala est in tertio: sicca in pn⁹ scdi: et eius siccitas est minor caliditate ipsi⁹. et in ipsa est humiditas grossa q deleť cũ antiquať. Opa.pro. F In ipa ẽ stypticitas plima et folia et cortex ipsi⁹ oĩa sunt stringẽtia fluxũ sanguis. Et cortex ei⁹ adust⁹ est desiccatiu⁹ sine mordicatiõe. Oleũ vo vetuste est sicut oleũ ver⁹ et abstersio antiq est fortis. Decora. F Ex recentibus fit ẽplm sup vestigia pcussiõis. Apo.bot. F Masticata medulla ei⁹ ponit sup apã melancolicũ vlcerosum et cõfert. Vul.vl. F Eius gũma ɔfert vlceribus calidis sparsa sup ea in emplis. Egri.iũc. F Cũ melle et rutha ɔfert torsiõi neruoꝝ. Egri.cap. F Facit soda et distillat succ⁹ folioꝝ in aurem et ɔfert sanel in auř. Dixit alcãzi q ipsa grauat linguã et est faciens bothor in aure. Egri.ocu. F Ex oleũ ɔfert herpeti estiomeno: et herisipille: et fistulis in ptib⁹ oculi. Egr.pec. F Succus corticũ eius et rob ipsi⁹ phibet pfocationẽ et nocẽt tussi et oleum antiquarũ facit euenire dolorem gutturis: et ex oibus qdẽ spẽbus nucis dixit alcã q fieri emplm mãmille apose et pprie ex regali magna. Egri.nut. F Est difficilis digõnis et mala stõ. Sz nutrita et recẽs est melior stõ et minoris nocumẽti et illud est qñ frãgiť a duob⁹ corticib⁹ suis. et nux qdem nutrita cũ melle confert stõ frigido. Dico aũt q nux nõ est nõ ɔueniẽs nisi stõ calido tñ. Egr.expul. F Facit bothor et sedat dolorẽ vẽtris pungitiuũ et retinet sepue friza: et eius cortex retinet fluxũ sanguis mẽstrui et que nutrita est cõfert renib⁹ frigidis valde et eius corticis ei⁹ phibet mẽstrua bibit⁹ cũ vino et suppositi⁹: et qñ comediť cũ muri soluit. Mult⁹ vo vsus eius educit vermes paruos et ascarides: et est ex eis que cõferunt orbo. Venena. F Est cũ ficub⁹ et rutha medicina oibus venenis: et ex ea cum cepe et sale fit emplm sup morsum canis rabidi et reliquoꝝ.

¶ De nuce muscata. Ca.xvi.

Nux muscata qd est. Est nux qtitat⁹ galle facile frãgibilis subtilis corticis bonuz hñs odorem anisi. Nã. F Dixit musa est calida et sicca in fine secũdi. Opa.pro. F In ipsa est stipticitas. Deco. F Cõfert lẽtiginibus et odorẽ oris bonum efficit. Egr.ocu li. F Cõfert alsebel et ɔfortat visum. Egri.nut. F Confortat epar et splenẽ et stõm pprie oa ei⁹. Egri.expul. F Cõstringit et pnocat et ɔfert difficultati vrine et cũ i oleis poniť ɔfert doloribus et similiter in pessarijs prohibet vomitum. Permutatio. F Loco eius poniť spice equale pondus.

¶ De nuce hẽden. Cap.xvij.

Nux hẽden qd est. Est terra granosa sicut cicer alba declinãs ad citrinitatez que exportatur de barcha et ex corasceni ex qua cuz melle fit vinũ. Natura. F Inqt Paulus hz vtutẽ infrigidatiuã extinctiuam exiccatiuã parũper. Opa.pro. F Abscindit fluxũ sanguinis. Decoratio. F Impinguat. Vul.vlc. F Sanat ipetigines. Egri.expul. F Excitat coitũ.

De nuce cupressi. Cap.xviij.

Nux cupressi. Vulne.vlce. F Est emplastrum rupture.

¶ De nuce indica. Ca.xix.

Nux indica qd est. Est neregil. Electio. F Que ex ea bona est. est recens vehementis albedinis et aqua que est in ipsa est suauis. et cum ipsa non inuenitur aqua significatur q est antiqua. et oportet quidem vt ab eo tollatur cortex medulle eius. Natura. F Calida est in pncipio secundi: sicca in primo. et in ipsa quidem est humiditas supflua de qua curatur Immo que ex ea viridis est. ẽ humida in pmo. Opera.pro. F Est generatiua non mali nutrimenti. Egri.iunc. F Oleũ veteris neregil confert doloribus dorsi et geniculorum. Egri.nut. F Grauis est stomaco sed cum pauco nocumento suo est boni nutrimẽti: cortex medulle eius non digeritur: ergo auferať et opz vt post ipsum non sumatur cibus nisi post horã: ei⁹ aut oleũ recẽs melioris chimi est q butyrũ: non eni lubricat stomacum neqz mollificat ipsum. Egri.expul. F Augmentat in coitu: et ei⁹ oleũ est bonũ emorroydibus et pprie oleũ antiquũ pcipue cum oleo de chrysomilis cũ in potu sumiť ex vnoquoqz eorum auť. et cũ antiquať iterficit ascarides et vermes et solutione educit eos comesta.

¶ De nuce romana. Ca.xx.

Nux romana quid est nominatur acruser. Natura. F Calefacit vehemẽter in tertio et desiccat in primo. et eius gumma est vltima in calefaciendo. Egritu.capi. F Eius fructus cum aceto confert epilepsie.

¶ De nuce tamarisci. Ca.xxi.

Nux tamarisci quid est. Est alcharmezith. Natura. F In caliditate est quasi equalis aut in principio primi. Et eius exiccatio est in fine primi aut vltra ipsum et apud quosdam eorum est frigida in primo. Operatio.proprie. F Est bona ad abscindendũ fluxum sanguinis. Egritu.capi. F Colluitur cum ea os cum aceto ad dolorem dentium. Egritudi.nutri. F Decoctio eius cuz aqua et aceto valet duritiei splenis.

¶ De nuce methel. Cap.xxij.

Nux methel quid est. Est venenum et est stupefactiua similis nuci super quam sunt spine grosse breues et est similis nuci vomice et eius semen est simile semini citri. Operationes proprietates. F Est stupefactiua. Egritu.capi. F Facit subeth et est mala cerebro. et pondus danich vnius ex ea inebriat. Venena. F Est inimica cordi. Et.ʒ.j. ex ea sumpta est venenum dici sue.

¶ De nasturtio. Ca.xxiij.

Nasturtium quid est notum est. Et virt⁹ ei⁹ similis est virtuti sinapis et seminis raffani ɔiunctarum et dicitur q sinapis et semen eruce coniuncta et folia

ei⁹ minorant̃ in opatiõib⁹ suis ab eo ꝑpt suã humiditatẽ ⁊ cũ desiccant̃ sũt ꝓpinq̃ silitudini ei⁹ ⁊ fortas se ꝯsequit̃ ipsum. Nã. ¶ Calidũ est ⁊ siccũ ad tertium puenieñs. Opa. pro. ¶ Est resolutiuũ maturatiuũ cuz lenitate ⁊ exiccat putredinẽ vacuitatis vẽtris. Decoratio. ¶ Retinet capillos cadẽtes bibitum ⁊ linitum. Apo. bot. ¶ Est bonũ apatibus flegmaticis ⁊ carbũculis emplastro facto ex eo cum aqua ⁊ sale. Uulne. vl. ¶ Cõfert scabiei vlcerose ⁊ impetigini ⁊ cum melle mellino eradicat ignẽ persicum. Egri. iunc. ¶ Confert sciatice bibitum ⁊ emplastro facto ex eo cuz aceto ⁊ sauich de ordeo. ⁊ ꝗcq̃ fit clystere ex eo sciatice ꝯfert ꝓprie cum soluẽdo educit aliq̃d cui admixt⁹ sit sanguis: ⁊ ꝯfert oĩ mollificatiõi neruoꝝ. Egr. pec. ¶ Mundificat pulmonẽ ⁊ cõfert asmati: ⁊ ponitur in medicinis asmatis ⁊ in sorbitionibus que fiunt asmati ꝓpter illud qđ est in ipso de incisione ⁊ subtiliatione. Egri. nut. ¶ Calefacit stõm ⁊ epar et ꝯfert grossitiei splenis: ⁊ ꝓprie qñ ex eo fit empl̃m cum melle ⁊ est malum stõ: ⁊ videt̃ q̃ sit ꝓpter vehementiã mordicationis sue ⁊ ipsum facit cibi appetitum. Et qñ bibitur ex eo hecsunẽsi facit facit vomere coleram rubeam ⁊ educit eam solutiõe: ⁊ faciunt illud tres q̃rte ʒ. j. Egri. expul. ¶ Augmẽtum efficit in coitu ⁊ soluendo educit vermes ⁊ ꝓuocat mẽstrua ⁊ eijcit fetũ: et qđ ex eo frixũ est retinet: et ꝓprie cũ nõ terit̃. ꝯstruetur eñi eius viscositas ꝯtritione: et ꝯfert colice. Et cũ bibuntur ex eo trito ʒ. iiij. vel. v. cuz aq̃ calida soluũt naturã et resoluunt vẽtositates intestinoꝝ: ⁊ dicunt quidã q̃ babylonicũ cum ex eo bibit̃ hecsunensi soluendo educit colerã: ⁊ facit vomitu eã exire: ⁊ facit illud vsq̃ ad tres quartas ʒ. Uenena. ¶ Confert puncture venenosorum vermium bibitũ ⁊ more emplastri superpositum cum melle: ⁊ cum ex eo suffumigatur effugat eos.

¶ De narcisco. Cap. dxiiij.

Narciscus q̃d est. Est not⁹. Opa. pro. ¶ Ei⁹ radix extrahit ex ꝓfundo et abstergit eleuat et exiccat: et ei⁹ oleum est in dispõnib⁹ olei sambacini: sed est debilius. Decoratio. ¶ Radix ei⁹ extrahit spinas et stipites et ꝓprie cum farina lolij et melle et narciscus q̃dẽ abstergit pãnũ ⁊ morpheã et ꝓpe radix ei⁹ cum aceto et ꝯfert radix ei⁹ alopitie. Apo. bot. ¶ Radix ei⁹ cõficit̃ cũ melle ⁊ herbo ⁊ rũpit aldubellet difficilis maturatiõis ⁊ ex radice ei⁹ fit empl̃m apatib⁹ neruorũ. Uul. vlc. ¶ Desiccat vulnera: et facit ea cohere vehemẽter. ita q̃ sectionẽ corde. alð cordis. ⁊ trita cum melle confert adustioni ignis ⁊ vulnerib⁹ neruorum ⁊ vlceribus profundis: et si misceatur cũ herbo et melle mundificat sordes vlcerum. Egritu. iũc. ¶ Confert oleum eius neruis: ⁊ ex radice eius fit empl̃m apatibus neruorũ ⁊ duritiei sine cõtractioni et nodationi ipsorum ⁊ doloribus iuncturarũ. Egr. capi. ¶ Aperit opilationẽ cerebri. etiaz confert soda humide et melice. ⁊ similiter eius oleum et est magis conueniẽs et facit soda capitibus calidis. Egri. pec. ¶ Eius oleum resoluit apata dura et frigida in velamine quãdo cõprimẽdo vngitur super pectus. Egri. nut. ¶ Radix eius quãdo comedit̃ sicut est: excitat vomitum et similiter succus eius. Egrit. expul. ¶ Confert dolorib⁹ intestinis ⁊ vesice et quãdo bibunt̃ ex eo. iiij. ʒ. cũ aq̃ mellis eijcit fet⁹ viuos ⁊ mortuos et oleum eius aperit coartationem oris matricis ⁊ cõfert doloribus eius.

¶ De nereiden. Ca. dx[illegible]

Nereiden dicit̃ i ca⁹ đ spica. et ipa ẽ spica romana.

¶ De nil. Ca. dx[illegible]

Nil q̃d est. Ei⁹ aliud est domesticũ ⁊ aliud siluestre: cui⁹ opatio est opatio domestici. Nã. ¶ Calidũ est in p⁹: siccũ in scđo. Opa. pro. ¶ Est stipticũ et ꝓhibet fluxũ sanguinis: et qđ ẽ dõesticũ cũ exiccat [illegible]titer sine mordicatiõe et in siluestri. est acuitas [illegible] vehemẽtioris exiccatiõis et extrahit materiã ex ꝓfundo. Decoratio. ¶ Abstergit pãnũ et morpheã et ꝯfert alopitie. Apo. bot. ¶ Nil õtumescere facit [illegible] et ꝯfert exituris malis in mẽbris duris: ⁊ [illegible] oĩ apati in pñcipio et formice et herisipille [illegible] strat̃ cũ farina ordei sup ea. Uul. vl. ¶ Cõsolidat vulnera cala in corpib⁹ duris, ꝓpter fortitudinẽ sue exiccatiõis: hoc q̃dẽ fruct⁹ domestici efficit et in siluestri q̃dẽ est acuitas et est bonũ vlcerib⁹ putridis et mirabilis opatiõis in eis: sed domesticũ est meli⁹ in cura vlceꝝ ꝑpt paucitatẽ sue acuitatis: ⁊ ꝯfert vlceribus putridis ⁊ est mirabilis opatiõis cũ melle [illegible] sup adustionẽ ignis ⁊ vlcera neruoꝝ: et [illegible] et furculos ꝓprie cũ farina lolij. Egri. pec. ¶ Cõfert tussi pueroꝝ vehemẽti q̃ facit eos vomere: et [illegible] eius etiã vlceribus pulmonis ⁊ confert succus eius etiã pleuresi melãcolice. Egri. nut. ¶ Cõfert splenis ꝓprie siluestre.

¶ De nefrin. Ca. dx[illegible]

Nefrin q̃d est. Est sicut sambach⁹ in [illegible] debilior eo: et sicut narcis⁹: et oleũ ei⁹ [illegible] ꝯtuti olei sambaci: sed est debilius. Nã. ¶ Calidũ et siccus in tertio. Opa. pro. ¶ Olis spẽs eius est mũdificatiua subtiliatiua. et flos eius est magis appropriatus in hoc. Egri. iunc. ¶ Cõfert frigori neruorũ. Egri. capi. ¶ Interficit vermes in aure et ꝯfert [illegible]tui et sonitui ⁊ ꝯfert dolori dẽtium et ex siluestri quidem linit̃ frons et sedat soda: et spẽs ipsius aperit opilatiões nariũ. Egri. pec. ¶ Confert apatibus gutturis et amigdalarũ. Egrit. nut. ¶ Qñ de eo bibunt̃ iiij. aur̃. sedat vomitum et sedat singultuz et ꝓprie siluestre.

¶ De nemen. Ca. dx[illegible]

Nemẽ q̃d est. Est sisimbriũ. Nã. ¶ Calidũ ẽ in scđo siccũ in pmo resistẽs putrefactiõib⁹. Opa. pro. ¶ Interficit pediculos. Apo. bot. ¶ Cõfert apatibus frigidis et flegmoni vehemẽtis duritiei. Egri. capi. ¶ Decoquitur cum aceto et miscetur cum oleo rosaceo et confert obliuiõi quãdo linit̃ ex eo caput et similiter cõmixtioni sensus et lethargie et litargito: et decoquit̃ cum aceto: et ponitur cum oleo rosaceo super tẽpora: et confert: et fit emplastrum ex folijs siluestris super caput et frontem ad soda confert. Egri. nut. ¶ Confert singultui cum ex eo bibit̃ cum vino et semẽ ei⁹ est fortius et ꝯfert apatib⁹ [illegible]tis frigidis. ¶ Egritu. expul. ¶ Confert vermibus et ascaridibus et extrahit fetum mortuum ⁊ ꝓuocat vtrũq̃ et ꝓprie petrosiuũ: et illud quod est siluestre

q̄n bibit̄ cū vino ꝓhibet distillationē vrine: et extra-
hit lapidē: et ꝯfert dolori vētris pungitiuo cū vino.
Venena. ¶ Cōfert pūcturis: et ex eo fit empl꞉ pūctu
re vespe. et bibit̄ ad pūcturā ei᷒ pōdus. ʒ. ij. de eo cū
oxymelle. ¶ De nenufare. Cap. xix.

Nenufar q̄d est. Quidā vocant ipm̄ Gal. caulez
aque: et noīat granū ei᷒ granū ipēsi fm̄ ꝙ dr̄
sed in ipo est ꝯtrarietas. Et radix q̄de nenufaris in
dr̄ etit in iudicio mādragore. Elec. ¶ Fortius est illd̄
qd̄ hꝫ albā radicē. ē eīn forti᷒ eo qd̄ hꝫ radicē nigrā.
et eius semē est fortius semie ipsius. Natu. ¶ Flos
eius est frigid᷒ et humidus in scdō: et sirupus ei᷒ ē
vehemētis extīctiōis: et nā indi est natura mādrago
re. Opa. pro. ¶ Eius sirup᷒ est subtiliatiuus valde.
Decora. ¶ Radix ei᷒ supposita morphee cum aq̄ cō
fert: et ꝓprie nigre. et radix ei᷒ cū pice sup alopitiā
vtilis est ꝓprie nigrū radicis eius Apo. bot. ¶ Ra-
dix eius cōfert bothor ꝛ apātibus calidis et aposte
mati splenis. Vul. vl. ¶ Semē et radix ipsi᷒ ꝯferunt
vlceribus. Egri. capi. ¶ Facit somniū et sedat sodaꝫ
calāꝫ collicā lꝫ tn̄ debilitat. Egr. pec. ¶ Sirup᷒ ei᷒ est
bonus tussi ꝛ pleuresi. Egri. nut. ¶ Cōfert radix ei᷒
apāmb᷒ splenis bibita ꝛ vt empl̄m supposita. Egri.
expul. ¶ Minuit pollutionē: ꝛ frāgit desideriū coit᷒
cū de eo bibit̄. ʒ. i. cū sirupo de papauere. ꝛ cōgelat
spma cū ꝓprietate que est in ipso: ꝛ ꝓprie radix ei᷒
ꝛ ꝯfert radix eius soloni antiq̄ ꝛ vlcerib᷒ intestinoꝝ.
ꝛ ꝯfert radix eius dolorib᷒ vesice i modū empli sup
posita. Semē vo ei᷒ ē forti᷒ i oi re ita ꝙ ꝓhibet dolo
res vesice ꝛ fluxū mēstruoꝝ: ꝛ radix ei᷒ qd̄ citrinuꝫ
est ꝛ semē ei᷒ q̄n bibunt̄ cū lacte miltotiēs ꝯferūt cur
su vīdītatis antiq̄ et mīrice: ꝛ sirup᷒ ei᷒ lenit vētrē
Febres. ¶ Sirupus ei᷒ ꝯfert febrib᷒ acutis. ꝛ est ve-
hementis extīctiōis. ¶ De neremisch. Ca. xx.

Neremisch q̄d est. Est flos ꝛ cortex ꝛ capita silā
tur macis: sed est min᷒ rube᷒ ad citrinitatē de
dināis ꝛ ē aromatic᷒ ꝛ hꝫ parꝫ pōticitatis ꝛ appropi
q̄t neridez in ꝟtute. Natu. ¶ Est calidus ꝛ siccus in
tertio. Opa. pro. ¶ Est subtilis resolutiuus. Egritu.
nut. ¶ Est bonus stomaco ꝛ apati frig ꝛ ꝯfert sic est
iuuamentum spice. Permu. ¶ Loco eius ponit̄ q̄r-
ta pōderis ipsius de zinzibere: ꝛ medietas pōderis
eius de fisticis: ꝛ sexta pōderis ipsius de spica.

¶ De narilkas. Cap. xxi.

Narilkas q̄d est. Est medicina acuta ꝛ in ventre
ei᷒ est pulpa viridis stiptica ꝛ cū oleo ꝓuocat
sudorem. Opa. pro. ¶ Insufflat̄ in nares ꝛ abscindit
fluxū sanguinis nariū. Egri. pec. ¶ Medulla ei᷒ re-
cens valet ad spuēdum qd̄ aggregat̄ in pectore de
sanguine. Egri. ex. ¶ Medulla eius ꝓhibet fluxum
antiquū. Venena. ¶ Qn̄ linit̄ cū vīno cōfert morsui
vipe. ¶ De nitro. Capi. xxij.

Nitrum q̄d ē. Est baurach armenum ꝛ de ipso q̄
dem iam dictum est.

¶ De nersceescendaru. Cap. xxiij.

Nersceescendaru quid est. Existimo ꝙ in ipso est
permutatio in arabico ꝛ est bersceescendaru p
benon per niꝫ et est virga pastoris.

¶ De nabach. Cap. xxiiij.

Nabach. Natu. ¶ In ea q̄ est hūida ꝛ que est sic
ca exiccatio ē ꝛ subtiliatio. Et illd̄ ē i oib᷒ ptib᷒ sue
arboris ꝛ suffumigatio q̄dē alsadar ē vehemētis sti
pticitatis. Opa. pro. ¶ Est stiptica ꝛ proprie eius sa-
uich. Deco. ¶ Prohibet casum capilloꝝ ꝛ ꝓlongat
eos ꝛ confortat ꝛ lenit ipsos: ꝛ gūma q̄dē sadar de-
let furfures ꝛ sup̄fluitates minutas q̄ sunt cuꝫ eis ꝛ
bonificat capillos. Apo. bot. ¶ Folia alsadar leniūt
apā calīn ꝛ resoluūt ipꝫ. Egri. pec. ¶ Gūma alsadar
delet furfures ablutiōe facta cū ea. Egri. pec. ¶ Fo-
lia eius conferūt asmati ꝛ egritudinibus pulmōis.
Egri. nut. ¶ Confortat stōm. Egri. expul. ¶ Stringit
naturā: ꝛ ꝯfert fluxui sanguis ꝛ mēstrui ꝛ non mens-
strui: ꝛ vlcerib᷒ intestinoꝝ ꝛ ꝓpe ei᷒ sauich. ꝛ cōfert
solutiōi facte pp debilitatē stōi: ꝛ fit clystere ex deco
ctiōe alsadar ꝛ bibit̄ ad has egritudines: ꝛ fluxum
mēicis: ꝛ iudiciū ei᷒ q̄ recēs est: est iudiciū ei᷒ qd̄ est
hōgeneū cū ea de cydonijs ꝛ zarur ꝛ pomis ꝛ piris
nā qd̄ de ea est equale stringit ꝛ q̄ nō est matura ꝓ-
pterea ꝙ non digeretur ꝛ ꝙ expellit eā nam excitat
colericam passionem.

¶ De nucleis. Capi. xxv.

Nucleus. Opa. pro. ¶ In ipso est stipticitas ꝛ glu
tinatio. Vul. vl. ¶ Quod ex eo adustum est cō-
fert vlceribus fraudulentis. Egri. oculi. ¶ Adurit̄ ꝛ
extinguit̄ ꝛ abluit̄ ꝛ stat in alcofol loco tucie ꝛ reti-
net pilos palpebrarum ꝛ facit eos nasci cum neridē
ꝛ est bonum vlceribus oculi ꝛ ortui pilorum.

¶ De naham. Ca. xxvj.

Naham q̄d est. Quidā medicoꝝ magnifice lau
dauerunt carnē eius. Natu. ¶ Dixerūt q̄dam
medicoꝝ: ꝙ caro ei᷒ est cal'a pinguis facit ꝯsiderare
cibū: ꝛ ꝯfortat corp᷒: ꝛ ē ei ꝯueniēs q̄n digerit̄: verū-
tn̄ ipsa est debilis ꝛ vacua grossa nō digerit̄. Egrit.
expul. ¶ Augmentum efficit in coitu.

¶ De nigella. Ca. xxvij.

Nigella. Natura. Est cal'a. ꝛ sicca i tertio. Opa.
pro. ¶ Est acris incisiua flegmatis: abstersiua
ꝛ resoluit vētositates ꝛ inflationem ꝛ eius mūdifica
tio est vltima. Decora. ¶ Abscindit verrucas inuer
sas ꝛ colorem pallidum ꝛ morpheam ꝛ baras pro-
prie. Apo. both. ¶ Ponitur cum aceto super bothor
lenes: et resoluit apostemata flegmatica et dura.
Vul. vlce. ¶ Ponitur cum aceto super vlcera flegma
tica ꝛ scabiem vlceratā. Egri. cap. ¶ Confert corize
ꝓprie torrefacta ꝛ posita in pāno lineo ꝛ ligata lini
tur super frōtem illius qui habet sodam frigidam
ꝛ quando infunditur in aceto per noctem. deinde
teritur in mane ꝛ fit ex ea caputpurgium ꝛ ante in-
firmum adeo fit proxima vt ipā in narib᷒ attrahēdo
odorem: cōfert doloribus antiq̄s in capite ꝛ torture.
et est ex medicinis aperientibus valde opilationeꝫ
que est in colatorio. et decoctio eius cum aceto con
fert dolori dentium ore ex eo colluto ꝛ proprie cum
ligno pini. Egri. ocu. ¶ Quādo ex ea trita fit caput-
purgium cum oleo irino prohibet initium aque.
Egritudi. pecto. ¶ Confert etiam dilatationi anhe-
litus quando bibitur cum nitro. Egrit. expul. ¶ In-
terficit vermes ꝛ ascarides etiaꝫ si liniatur super su
men ꝛ prouocat menstrua. Et quando administra-
tur aliquantis diebus ꝛ datur in pota cum melle ꝛ

aqua calida ad lapidem in vesica ⁊ in renib⁹ cōfert
Febres. ¶ Resoluit febres flegmaticas ⁊ melancoli
cas proprie ⁊ remouet eas. Venena. ¶ Eius suffu=
migatio fugat vermes venenosos. ⁊ existimauerūt
quidam q̄ de ea multitudo interficit ⁊ est ex eis q̄
cōferunt ad morsum rutele qū de ea bibit aure.

¶ De niue. Cap. xxxviij.

Nix. Opa. pro. ¶ Est mala senibus: ⁊ eis in qui=
bus generantur humores fri. Egri. capi. ¶ Aq̄
niuis sedat dolorem dentium calidus. Egri. iunctu.
¶ Nix est nociua neruis propterea q̄ coartat vapo
res calidos currentes in eis: ⁊ retinet eos ne soluā
tur. Egri iud. nutri. ¶ Est nociuua stomaco proprie
illi in quo generantur humores frigidi. ⁊ aqua ni=
uis quandoq̄ facit sitim propterea. quia coadu=
nat caliditatem.

¶ De opio. Ca. xxxix.

¶ Capitulum de littera. O.

Opiū qd est. Est succ⁹ papaueris nigri. ⁊ egypty
ipm semināt: ⁊ ei⁹ qd ē potio nō additur supra
duos dauich. Aliq̄ vero fit opiū etiā ex semine la=
ctuce agrestis: ⁊ ē stupefactiuū debile subtile. Opiū
preterea assatur super laminam ferream ignitam ⁊
fit rubeum. Elec. ¶ Quod ex eo electum est. est gra=
uius acuti odoris frāgibile ⁊ facile resoluit in aqua
⁊ non congelatur in liquefactione: ⁊ resoluitur in so
le: ⁊ non extinguit candelam cum ex eo inflamatur.
Citrinum autem tingens aquam asperum debilis
odoris clari coloris hoc tale est falsificatum cū me=
mithe: ⁊ quādoq̄ adulteratur cum lacte lactuce sil
uestris. ⁊ ē debilis odoris: ⁊ adulteratur cū gūmi: ⁊
est splendidum clarum valde. Natu. ¶ Frigiduz est
⁊ siccum in quarto. Opa. pro. ¶ Est nar coticum se=
datiuum omnis doloris siue sit bibitum siue lini=
tum. Et potio ipsius sit quantitas lenticule magne.
Apo. bot. ¶ Confert apostematibus ⁊ precipue cali
dis. Vul. vl. ¶ In ipso est exiccatio vlcerum. Egritu.
iunctu. ¶ Permisceatur cum vitello oui assati ⁊ linia
tur ex eo podagra: ⁊ tunc sedatur dolor ⁊ proprie
cum lacte. Egritudi. capi. ¶ Facit dormire etiam si
supponatur cum licinio aut absq̄ licinio. Et sedat
etiam cum distillatur contritum in oleo rosaceo in
aurem infirmam cum myrrha ⁊ croco: ⁊ sedat soda
antiq̄ et sanat ex ea. Et ipsum est ex eis q̄ destruunt
intellectum et sensum. Egri. ocul. ¶ Sedat dolores
obthalmie et apata eius cum lacte mulieris. Plu=
res autem antiquorum fuerunt qui non fuerūt eo
vsi in obthalmia propter nocumentum qđ visui in
fert. Egrit. pec. ¶ Sedat tussim continuam et pluri=
mum sedatur eo illa que ex ea clamosa est. Egritu.
nut. ¶ Stomacus quoq̄ iuuatur eo et aggregatur ⁊
illud cum est laxus ex calore et humiditate. Et in
pluribus dispositionibus cum bibitur solus absq̄
castoreo destruit digestionem aut diminuit eā val=
de. Egri. expul. ¶ Retinet solutionem et confert dis=
senterie et vlceribus intestinorum. Venena. ¶ Inter
ficit cōgelando virtutes et extinguendo calorem in=
natum et eius qdem tyriaca est castoreum. Permu.
¶ Loco ipsius ponitur triplum seminis iusquiami:
et duplum eius de semine mandragore.

¶ De ouis. Cap. xl.

Oua nota sunt. Elec. ¶ Meliora ex eis sunt oua
galline recentia. Et melius qđ est in eis est re
centius. ⁊ meli⁹ e eorū artificiū ē vt nō cū alio cōgelent.
Post aūt oua galline sunt oua auiū que cursu ova
pcedūt sicut attēderā ⁊ adorā ⁊ alcabegi ⁊ ...
gi. oua vero anatis ⁊ similiū sunt mali humoris. ...
¶ Sunt ad eq̄litatē tēdētia: ſ; eorū albumē ad fri...
tē: ⁊ vitellus ad calitatē: ⁊ ambo sunt hūida ...
albumē. ⁊ ex eisicciora sunt oua anseris ⁊ ...
Opa. pro. In ipis est stipticitas ⁊ proprie in ...
eorū assato. eorū aūt albumē sedat dolores ...
tiuos pp sui glutinationē: ⁊ qm ipm tenet ⁊ ...
q̄re nō remouet velociter sic lac. Magis congela...
vero sunt tardioris digōnis. ⁊ plurimi nutrimēti ...
liora eorū sunt sorbilia cocta i aq̄ ⁊ sunt meliores pe
netrationis. Deco. ¶ Fiat epithima ex albumine eo
rū: ⁊ tūc phibebit corruptionē coloris a sole ⁊ remo
uet eā: ⁊ cū vitellus assat ⁊ terit ē epithime ...
no ⁊ nigredini. Oua aūt auis tarde sunt tincturā bo
na fm q̄ dicit ⁊ expit hora qua pparata sunt ad il
lud cū filo lane penetrāte i eis ⁊ dimittit donec ...
deret an nigrescat: ⁊ silr oua alocloe ſ; q̄ di. Apo.
bot. ¶ Ponunt in emplis apostematum ⁊ in ...
bus ppter vlcera ⁊ apata: ⁊ liniunt sup ...
cū oleo. Vul. vl. ¶ Cōferunt exituris ani et pectinis
adustioni ignis vtere eis cū lana: ⁊ cōferunt ad ...
ra. ⁊ silr in adustione aq̄ etiā. Egri. iunc. ¶ Mollifi...
niūt neruos et cōferūt oibus dolorib⁹ ...
Egri. capi. ¶ Ponunt in medicamētis abscindentibus
fluxū sanguis pāniculi cerebri: ⁊ cōferūt ...
vitellus oui galline cōfert apatib⁹ calis in aure. Et
dr̄ q̄ oua testudis siluestris cōferūt epilepsie. Egri. ocu
li. ¶ Iosor albumē sedat dolorē oculi. ⁊ vitellus ...
croco ⁊ oleo rosaceo cōfert percussioni oculi valde.
Et cū ex eo fit emplm cuz farina ordei prohibet flu
xum ab oculo ⁊ similiter linitur cū thure sup fronte
ppter fluxum oculi. Egri. pec. ¶ Cōferūt aspitati pe
ctoris ⁊ gutturis sorbilia ex eis ⁊ tussi ⁊ pleuresi ...
ethice ⁊ raucedini vocis ex caliditate: ⁊ ...
helitus ⁊ sputo sanguinis ppe cum sorbet vitellus
eorū tepidus. Et oua qdem testudinis siluestris ...
pta sunt tussi infantiū. Egri. nut. ¶ Cocta sic ...
aceto phibēt effusionē materierū ad stōm ⁊ intesti
na. Et phibēt aspitatē meri ⁊ stōi. Et que ex eis ...
assata permutant ad fumositatē. Egri. expul. ¶ Co
cta sicut sunt i aceto phibent fluxū ventris ⁊ disse
teriam. ⁊ ipsorū vitellus cōfert vlceri renū ⁊ vesice: ⁊
precipue si sorbeat crudus. Et que ex eis sunt ...
ta sup cinerē sine fumo conferūt solutioni ventris ⁊
dissinterie qū comedunt cuz aliqbus stipticis ⁊ ...
agreste. ⁊ cōferūt aspitati itestinorū et vesice. Et ...
albumine qdem ipsorū fit clystere cum mellilo ...
vlcera intestinorū ⁊ putrefactionē eorū: ⁊ cōferūt ...
turis ani ⁊ pectinis. ¶ Et supponit licinium ...
in eis ⁊ in oleo rosaceo pp apata ani ⁊ ...
Ex albumine preterea ouorū fit pessariū cū oleo ...
cāna ⁊ cōfert vlcerib⁹ matricū ⁊ lenit matricē: ⁊ qū sorbet
sic ē crudū cōfert fluxui sanguis ⁊ mictui er⁹. ...
omnia oua precipue oua passerum augment ...

cũt i coitu. ¶ Et dr q̃ cũ oua aserꝫ miscent cuꝫ oleo ⁊ distillant tepida i mrice. puocãt mẽstrua p⁹. 4. dies

¶ De opoponaco. Ca. dxxxj.

Opoponacuꝫ q̃d est. Arbor est q̃ nõ eleuat a terra ⁊ sitant ipsi⁹ folia folijs fic⁹ vehemẽtis viriditatis rubea. icisas habẽtia ptes rotũdas. Et eius crus est sicut cucumeris: sup qd̃ sunt pili puluerulẽtı et ei⁹ folia sunt parua valde: sup cui⁹ extremitateꝫ est corona silis corone aneti et ei⁹ flos est citrin⁹: et folia floris sunt boni odoꝛ: et vene ipsi⁹ sunt plime q̃ ramificant a radice vna grossum hñte corticem et mel⁹ odoꝛ est grauitas. ei⁹ autẽ gumma extrahit cum incisiõe sue radicis in pmo cum appet: et q̃n fricatur est ex ictisio sn̄ colorẽ croceum. Que autẽ huic spẽi silr numerat de spẽbus opoponaci. Sꝫ crus ẽ minus qd̃ eleuat vno cubito. deide ramificat sicut folia feniculi: sꝫ est debili⁹: et ẽt muchais chubur: cuius folia sunt sicut folia camomille albe: et qd̃ ẽ supra ipꝫ est aureũ. Elec. ¶ Qd̃ in radice ei⁹ meli⁹ est: ẽ illud qd̃ est albũ moꝛdicãs linguã in quo nõ ẽ fetio boni odꝛs: ⁊ ex fructu ei⁹ meli⁹ est illud qd̃ est sup crus ⁊ terminũ mediũ: ⁊ qd̃ ex gũma ei⁹ est meli⁹ est illud qd̃ est valde amarũ itrinsec⁹ albũ ⁊ extrinsec⁹ croceũ frãgibile qd̃ dissoluit in aqua. Nigrũ vo lene est adulteratũ cũ ãmoniaco. Nã. ¶ Calidũ est et siccũ in 3⁰. Opa. pro. ¶ Est resolutiuũ vẽtositatũ lenificatiuum abstersiuũ. Apo. bo. ¶ Lenificat durities et qd̃ sup ipm est lẽificat valde bothoꝛ. Uul. vl. ¶ Ei⁹ radix est ad medicãdũ ossa fracta: ⁊ cum melle ẽ cõueniẽs vlceribꝰ antiq̃s ⁊ igni psico ⁊ qd̃ sup ipsuꝫ est etiã vulnerib⁹ ⁊ bothoꝛ: ⁊ ad summũ oẽs ptes eius 9ferunt vlcerib⁹ frandulẽtis. Egri. iunc. ¶ Bibit cum aqua alharatin: ⁊ cum vino ppter attritionẽ lacertoꝝ ex pcussiõe. Quidã vo dixerunt q̃ est malũ neruis videt q̃ sit malũ neruis sanis ⁊ humectatis. Et est 9ferẽs sciatice ⁊ bibit ad ipsum succ⁹ ei⁹ etiã ⁊ remouet lassitudinẽ ⁊ 9fert doloꝛib⁹ iuncturaꝝ olm ⁊ podagre more emplastri suppositũ. Egri. cap. ¶ Cõfert corrosiõi dẽtium cum eo iplent ⁊ sedat dolores eoꝝ et 9fert soda ⁊ epilepsie: ⁊ matri infantũ. Egri. ocul. Acuit visum q̃n ex eo fit collirium. Egrit. pec. ¶ Ex folijs eius fit empl̃ꝫ super dolores laterꝭ. Opoponacum quoqꝫ cõfert doloꝛi vtroꝛũqꝫ laterũ ⁊ tussi cum sunt frigidi. Egri. nut. ¶ Eius succus confert duritiei splenis more emplastri superpositus ⁊ bibitus cum aceto. ponunt eni ex eo. x. aur. in duob⁹ vasculis musti ⁊ clarificat post duos menses ⁊ confert splenem valde ⁊ mustum hoc cõfert hydropisi. Egrit. expul. ¶ Lenit duritiẽ matricum ⁊ confert guttatiõi vrine: et auellana vna ex eo bibit cum aqua calida ad prouocandum vrinam ⁊ menstrua ad matricem frigidã: ⁊ eius etiã fructus abundare facit mẽstrua: ⁊ proprie cum absinthio: et interficit fetum ⁊ proprie radix eius. Ipsa nãqꝫ aboꝛtum facit supposita ⁊ bibita. Et confert pfocationi matricis: ⁊ extenuat ventositatem ⁊ duritiẽ eius. Et 9fert colice ⁊ soluendo educit humorem crudum ⁊ confert pruritui vesice. Febres. ¶ Bibitur cum aqua alharatin ad rigores ⁊ febres periodicas. Uenena. ¶ Ex eo cum pice fit emplastrum ⁊ adhereinẽtum bonum morsui canis rabidi ⁊ cum aristol. ad puncturas bibitum est tyriaca: ⁊ silr eius succus. Permutatio. ¶ Loco eius ponitur ficus ⁊ estimo q̃ ammoniacum est ei propinquum.

¶ De oleandro. Ca. dxxxij.

Oleãder q̃d est. Eius alia est siluestris: ⁊ alia fluuialis. Siluestris vo folia sunt sicut folia portulace. sed sunt strictiora: ⁊ eius thyrsi sunt longi expansi super terrã ⁊ apud folia sunt spine ⁊ nascit in domibus desertis. Fluuialis autem orit in ripis fluuioꝛuꝫ cuius thyrsi a terra eleuant: ⁊ spine eius sunt occulte: et ipsius folia sunt sicut folia salicis et folia amigdali lata ⁊ sapoꝛi valde amari: ⁊ superiora cruris eius sunt grossiora iferioꝛib⁹ ipsius. ⁊ ei⁹ flos est sicut rosa rubea bonus valde: ⁊ super ipsum egreditur quidã silẽ pilis: ⁊ eius fruct⁹ est durus apert⁹ plenus re que est sicut lana. Natura. ¶ Calida ẽ in tertio. sicca in secundo. Opera. pro. ¶ Est resolutiua valde: ⁊ eius decoctione sternuntur domus ⁊ interficit pulices ⁊ vermes terraneos. Apo. bot. ¶ Ponuntur folia eius super apostemata dura sunt in eis iuuamenti valde magni. Uul. vlc. ¶ Bona est pruritui et scabiei ⁊ excoꝛiationi ⁊ proprie succus folioꝛuꝫ eius. Egri. iunc. ¶ Doloꝛi dorsi antiquo ⁊ geniculi. vꝫ more emplastri superposita. Egri. capi. ¶ Flos eius facit sternutationem. Uenena. ¶ Est venenum et quãdoqꝫ miscetur cum vino ⁊ rutha et potatur ⁊ liberat a venenis vermium venenosoꝛum. ¶ Ego tamen dico q̃ est in hoc timoꝛosum et ipsa ⁊ eius flos sunt venenum hominibus ⁊ bestijs ⁊ canibus. veruntamẽ confert cum bibitur cum vino decocta cũ rutha fm q̃ dicitur.

¶ De oleo. Ca. dxxxiij.

Oleum. ¶ Oleum de balsamo iam dictum est. ¶ Oleum vero de keruá: et oleum de raffano sunt similis virtutis. Sunt enim ambo resolutiua. sed ipsoꝛum fortius est oleum de keruá: ⁊ oleum de raffano est calidum: ⁊ est simile oleo antiquo. Natura. ¶ Calidum est ⁊ siccum in tertio. ¶ Oleum de lilio ⁊ oleum sambacinum calida sunt in 3⁰. ¶ Oleũ de vrtica ⁊ oleum de cartamo calida sunt in primo: humida in secundo. ¶ Oleum autem de narcisco calidum in secundo humidum in primo. ¶ Oleum de keri est calidum ⁊ humidum in secundo: et similiter oleum de ben: ⁊ similiter oleum amigdalinum amarum. ¶ Oleum de extremitatibus vitium ⁊ almahuꝫ ⁊ mãdragoꝛarum prima sunt in infrigidatione ⁊ stipticitate: ⁊ oleum de cydonijs etiam. ¶ Et oleum camomillinum calidum est cum equalitate ⁊ oleũ anetinum simile est ei: sed est eo calidius ⁊ oleum narcissinum primum est in virtute ⁊ opatione oleo anetino: sed est acuti odoꝛis: ⁊ nõ est cõueniẽs hoib⁹ eo modo quo oleum anetinũ. ¶ In oleo vero violaceo non est stipticitas: sed est in ipso infrigidatio quedã ¶ Oleum vero ruthaceum est resolutiuũ. Nos autẽ non dicemus hic artificium oleoꝛum. immo dicem⁹ ea in antidotario. ⁊ nos etiã nõ dicemus olea cõposita ex medicinis pluribus: sicut oleũ costinũ: ⁊ oleũ de darsisahan. s. eoꝛum cõpositionẽ ⁊ eoꝛum iuuamenta nisi in antidotario. Opera. proprie. ¶ Oleum

amigdalinū ꝛ ꝓprie amaꝝ est aptiuū: ꝛ in oleo de pomis ꝛ cydonijs ꝓpē ē stipticitas ꝛ ifrāio. ¶ Oleū vero camomillinū sedatiuū ē doloꝝ: ablatiuū spissitudinū resolutiuū vapoꝝ. ¶ Et oleū de lilio ē lenitiuū ꝯfortās mēbra: ꝛ ꝯfortat ea: ꝛ infrigidat ea plusq̄ illō de cydonijs: ꝛ ꝓhibet māos aduenientes. ¶ Et oleum de rutha est resolutiuū īflatiōis valde: ꝛ ē sic olꝫ laurinū: sꝫ ē calidi⁹ eo ꝛ ambo sunt sedatiua doloꝝ antiquoꝝ ꝛ resolutiua vētositatū. ¶ Oleū de costo iuuat in diuersitatib⁹ dispōnū pestilētie: ꝛ efficit odorē nasi ꝛ aeris bonū. Deco. ¶ Oleū laurinū alopitie ē vtile. ¶ Oleū myrtinū ꝯstringit origines capilloꝝ ꝛ ꝯfortat eos ꝛ denigrat. ¶ Oleū costinū ꝯseruat iuuētutē i capillis. ¶ Oleū amigdalinū cū melle ꝓpē amaꝝ ꝛ ꝛ radix lilij ꝛ cera liq̄facta ꝯferūt arasdani in facie ꝛ pāno ꝛ vestigijs ꝛ filib⁹ ꝛ ꝯfert qn̄ linit̄ cuꝫ decocto sup squāmas ꝛ furfures. ¶ Oleū de keyri ē bonū lentiginib⁹ ꝛ pāno. ¶ Oleū de fenugreco est bonū colori corrupto ꝓprie in albis oculoꝝ. Apo.bot. ¶ Oleū amigdalinū ꝯfert apati māmille. ¶ Oleū de lilio duritiē antiquā resoluit. Uul.vlc. ¶ Oleū de keyri valet bothor grosso ꝛ scabiei: ꝛ de fenugreco sahafati. ¶ Oleū myrtinū ꝯfert vlcerib⁹. ¶ Oleū de costo remouet scabiē ꝛ pruritū velociter. Egr.inc. ¶ Oleū amigdalinū cōfert lisgueti. ¶ Oleū camomillinū ꝯfert lassitudini: ꝛ oleū de lilio etiā. ꝛ oleū de aneto: ꝛ etiā ei quē frig⁹ lesit. Egri.capi. ¶ Oleū amigdalinum confert soda ꝛ pulsatiōi auris ꝛ tinnitui ꝛ sibilationi in aure. ¶ Oleū amigdalinū amaꝝ plurimi est iuuamenti subtile ꝛ plin iuuamēti ipsi⁹ est in aure ꝛ opilatiōibus ei⁹ ꝛ tinnitui ipsi⁹: ꝛ vētositatib⁹ factis in ea. ¶ Oleum ro. est valde bonū īflāmatiōi cerebri ꝛ pncipio apparitionis apatū: ꝛ augmētū efficit in ꝟtutib⁹ cerebri: ꝛ in intellectu: ꝛ est decline ad equalitatē: ꝛ propter hoc dixit Gal. q ipm calefacit corpus vehementis fricatio. ꝛ īfrigidat calīn. Et magis vincēs ex iudicio ei⁹ apō me est q corpa calīa q̄ ipm tēperat sunt plura corporib⁹ frigidis q̄ ipm calefacit. ¶ Oleū laurinum: ꝛ oleū ruthaceuꝫ sunt bona dolorib⁹ capitis antiq̄s. ¶ Oleū de fenugreco ꝯfert furfurib⁹. ¶ Oleū de keyri ꝯfert alopitie ꝛ vlcerib⁹ in capite ꝛ apatib⁹ factis in eo ꝛ dolori auris. Egri.nut. ¶ Oleum amigdalinū est bonū splenti: sꝫ grauat stōm. Egri.expul. ¶ Oleū de vrtica: ꝛ oleū de semie croci hortēsis soluūt vētrē. ¶ Oleū ros. q̄nq̄ soluit. s. qn̄ inuenit māin q idiget lubricatiōe: ꝛ q̄nq̄ retinet solutionē colericā ¶ Oleū de keyri soluit ꝛ educit ascarides. ¶ Oleuꝫ amigdalinū est bonū dolorib⁹ renū ꝛ difficultati vrine ꝛ lapidi ꝛ dolorib⁹ vesice ꝛ matricis ꝛ pfocatiōi matricis. ¶ Oleū de lilio ptuꝫ efficit facilē ꝛ sedat dolores matricis bibitū ꝛ pessarizatū: et in oīb⁹ illis oleis oleū de fenugreco iuuatiuū est: ꝛ etiaꝫ duritiei matricis: et dubelleti eius: ꝛ difficultati ptus. ¶ Oleū de keyri cōfert apatib⁹ ani ꝛ pūgitiuo dolori matricis ꝛ ei⁹ ꝯuersioni. Febres. ¶ Oleū camomillinum in febrib⁹ ꝓlixis meli⁹ est oleo ro. ¶ Oleū anetinum bonum est rigori. Permutatio. ¶ Ponit̄ loco olei de balsamo myrrha liquida aut equale pondus olei adedhij cum medio pondere sui de oleo alkeregil ꝛ quarta ponderis sui de oleo antiquo: ꝛ pmutatio olei laurini ē pix humida: ꝛ pmutatio olei de vrtica est oleū de castoreo: sꝫ est debili⁹ eo: ꝛ loco olei de alcāna ponit̄ oleū sansucinū: ꝛ loco olei ros. oleum nenufarinū: ꝛ oleū violaceū: ꝛ loco olei de keyri oleū raffaninū: ꝛ oleū lini pter cōmixtionē i oleo de lino.

¶ De oliuis. Ca. [illegible]

Oliua q̄d est. Oleum q̄nq̄ exprimit̄ ex oliuis maturis ꝛ q̄nq̄ exprimit̄ ex oliuis vltime maturis. ¶ Et oleū omphacinū ē illū qd̄ expssuꝫ ē ex immaturis ꝛ q̄nq̄ exprimit̄ ex oliuis rubeis medijs iter immaturas ꝛ vltie maturas: c⁹ opō ē iter illas duas res. ¶ Oleū ꝑterea q̄nq̄ fit ex oliuis domesticis: ꝛ q̄nq̄ ex oliuis siluestrib⁹. Oleū vero vet⁹ in ꝑplis in ꝟtute ē ꝓpe olei keyri ꝛ olei de raffano ꝛ de lilio: sꝫ est calidi⁹ ꝛ ꝑpinquū opatiōi ipoꝝ. Quinq̄ aliq̄ eruūt adīuenimos oliuaꝝ ꝛ folia eaꝝ oꝫ vt liniant̄ cū melle. Ele. ¶ Oleū sanis meli⁹ ē omphacinū: ꝛ melior gūma ꝯsi⁹ ē gūma siluestris q̄ mordicat linguā: si eñ nō mordicat linguā tūc nō ē ꝓficuū in ipa. Nā. ¶ Omphacinū frm̄ ē ꝛ siccū in p°. Ruffus vero in ipo dixit ex humiditatē ꝛ oleū de oliuis vltime maturis est calidi⁹ [illegible] furate: ꝛ declinat ad humiditatē. Qd̄ si laudat̄ ē temperatū in hūiditate ꝛ siccitate ꝛ mini⁹ calin: ꝛ oliue mature sunt cale: ꝛ eaꝝ oleū ad humiditatē declinat tēperatā ꝛ imature sunt frē ꝛ ligniat [illegible] sunt frā. Cū āt āntiquat̄ oleū omphacinum valde [illegible] i nā olei de oliuis dulcib⁹. Opa.p. ¶ Oleū olei [illegible] corpa ꝯfortāt motū alleuiāt: ꝛ sunt [illegible] q̄dē de oliuis siluestrib⁹ decoquit̄ in vase [illegible] coaguletur ꝛ fit ꝓximum ꝟtuti licij: ꝛ aq̄ de oliuis [illegible] fortior est aq̄ oliuaꝝ in mundificatiōe: ꝛ oleum [illegible] sanis meli⁹ est oleuꝫ omphacinū. Oleū vero [illegible] tas nō ꝯsequit̄ mordicationē: et oliue q̄dē sunt [illegible] q̄ nutriunt parumper. Deco. ¶ Folia oliuaꝝ siluestrium bona sunt panaritijs: ꝛ ꝓhibēt sudorē [illegible] cta. Oleum de oliuis siluestrib⁹ ē sicut oleū [illegible] mus itētiōib⁹: ꝛ ꝯseruat capillos: ꝛ ꝓhibet velocitatē caniciei cum admīstrat̄ oī die: ꝛ folia q̄dē [illegible] coquunt̄ in aq̄ acreste donec fiat sicut mel ꝛ linit̄ [illegible] dētes corrosos ꝛ euellit eos. Apo.bo. ¶ Et siluestris herisipillā formicā ꝛ scere ꝛ apata calā soluunt [illegible] miditas currēs a signis eaꝝ cum inflāmat̄ [illegible] biei et ipetigini. et fex olei est medicamē [illegible] lidoꝝ i glādulis. et ꝓpe cū folijs suis. Uul.vl. ¶ Oleū de oliuis siluestrib⁹ expssum de imaturis ꝯfert [illegible] rib⁹ humidis et siccis et scabiei: et folia oliuaꝝ siluestrium herisipille vlcerib⁹ ambulatiuis ꝛ [illegible] tis et sordidis et formice et scere: et cum [illegible] olei cum cameleunta sanat scabiē [illegible] scabiei ꝯuenit ꝓprie in īfusiōe lupinoꝝ. Cū [illegible] uis de aq̄ ꝯdit̄ cum aqua et sale fit emplm̄ [illegible] stionē ignis nō vesiccat̄ ꝛ purgat vlcera [illegible] gumma oliuaꝝ siluestrium ꝯfert scabiei: et [illegible] et ipetigini et ponit̄ in ēplis vulneꝝ. Egri.an. ¶ [illegible] oliuaꝝ salitaꝝ clysterizat̄ ad sciaticā: et oleum [illegible] tum est ꝯueniēs dolorib⁹ neruoꝝ et sciatice. Et [illegible] vetus cōfert podagricis cum liniunt̄ ex eo. Egri.co pi. ¶ Oleum oliuaꝝ siluestrium est sicut oleum [illegible] saceum in iuuamento suo soda. et alluunt̄ [illegible] uestrium et exiccat̄ et fiūt ex eo trocisci et reseruat̄ ad oculos.

ad curādū fluxū auris. ⁊ oleū d̄ oliuis siluestribꝰ cō
fert gigiue sanguinee colluēdo os ex eo: ⁊ cōfirmat
dētes motos ⁊ gūma siluestriū ꝯfert dolori dētium
corrosoꝝ qñ iplent̄ ea. Et oleū d̄ scorpiōibꝰ ē ex su=
blimiorībꝰ medicis dolori auriū distillatū ⁊ oliuaꝝ
siluestriū folia bōa sīt cula masticata. Egri.ocli. Fit
collyriū ex āttiq̄ tenebrositati ocli ⁊ fex eiꝰ ponit̄ in
medicis ocli ⁊ folia eaꝝ adusta ponūt̄ loco tutie in
oclo ⁊ gūma eaꝝ āttiq̄ ꝯfert pāno ⁊ albugini ⁊ grossi
tudini eiꝰ ⁊ grossitudini cornee ⁊ succꝰ folioꝝ earuꝫ
egressiōi oculoꝝ ⁊ vlceribꝰ cornee ⁊ fluxibꝰ sꝫ dome
stica sīt ꝯueniētiora oculo q̄ꝫ siluestria ⁊ gūma eaꝝ ēt
abstergit oculū: ⁊ sordes vlceꝝ eiꝰ: ⁊ abstergit aquā
⁊ albuginē. Egri.pec. ⁋ Oliue nigre cū flore suo sunt
ex summa vapoꝝ q̄ sūt asmati ⁊ egritudinibꝰ pulmo
nis. Egr.nu. ⁋ Fex olei vtilis ē sup vētrē hydropici:
soluc q̄dē cū dispositiōe sua sꝫ difficilis digōnis. Et
grosse eaꝝ salite sbleuāt appetitū ⁊ cōfortāt stō. Et
gñant hūorē stipticū. Et acetose magis receptibiles
sunt digōnis q̄ꝫ oēs ⁊ velociꝰ. Et ēt oleū omphacinū
bonū est stō. Egri.expul. ⁋ Comedūtur cū muri aū
cibū ⁊ leniūt et assumunt̄. ℥.ix. cuꝫ aq̄ calida aut aq̄
ordei ⁊ soluūt: ⁊ coquunt̄ cū ruta ad dolorē ventris
pūgitiū ⁊ vermes ⁊ cōferūt colice apose: ⁊ fit ex eo
clystere colice facte ex fece: ⁊ sup ponit̄ succꝰ eaꝝ flu
xui m̄ricis: ⁊ fluxui sanguinis eiꝰ ⁊ fit ex eis ēplm̄ cū
farina ordei ad cursum āttiquū. Et oleū verꝰ ꝑpara=
tū cū aq̄ acrestē ꝯfert cuꝫ ex eo fit clystere vlceribus
ani intrinsecis: ⁊ silr̄ m̄ricis. Et eaꝝ gumma ꝓuocat
vtrūq̄ ⁊ extrahit fetū. Venena. ⁋ Cū oleo ⁊ aq̄ calida
fiat nausea: ⁊ rūpit virtutē venenoꝝ. Gūma oliuarū
siluestriū numerat̄ īter medicinas mortiferas.

⁋ De olibano. Capi.d.xxxv.

OLibanū q̄d ē. Notū ē. Et ipꝫ q̄dē alterat̄ cū gū=
mi ⁊ gūma pini: sꝫ olibanū īflāmat̄. gūma vero
pini fumat ⁊ nō īflāmat̄: ⁊ silr̄ oē adulteratū nō īflā
mat: ⁊ olibanū q̄dē quoddā ē qđ ē idū ad viriditatē
declinē: ⁊ quoddā ē rotūdū qđ colligit̄ q̄dratū deinde
cōdit̄ ī vase donec rotūdū fiat ⁊ volubile. ⁊ hꝰ qñ ī
ueterat̄ fit rubeū: ⁊ de eo ē albū leue hūidū sīc ma=
stix: qñꝫ vo ex olibano administrant̄ in medicinis in=
tūbi ⁊ cortex ⁊ fumꝰ ⁊ ptes arboris eiꝰ oēs ⁊ ꝓpe fo=
lia. Electio. ⁋ Meliꝰ ē masculū albū rotundū interiꝰ
tenax ⁊ aureū cū frāgit̄. Nā. ⁋ Cortices eiꝰ sīt exicca=
tiui in scđo: ⁊ sunt parū frigidiores olibano. Et oli=
banū calm̄ ē ī scđo exiccatiuū in pͦ ⁊ cortex eiꝰ exic=
catiuꝰ ē in termino scđi. Opa.ꝑ. ⁋ Nō iest ei exicca=
tio fortis: neq̄ stipticitas nisi debilis ⁊ exiccatio cor
ticibꝰ eiꝰ inest: et in ipso q̄dē ē maturatio: ⁊ nō ē ī cor
tice eiꝰ acuitas: et neq̄ corrodit carnē: ⁊ retinet san=
guinē. plurimꝰ vo vsus eiꝰ aduris sanguinē ⁊ fumus
eiꝰ ē vehemētioris exiccatiōis ⁊ stipticitatis. Quidā
autē dixerūt rubeū ē magis abstersiuū albo. ⁊ virtꝰ
minuti ē debilior v̄tute olibani. Decora. ⁋ Ponitur
cū melle sup panariciū ⁊ delet ipm̄ et eiꝰ cortices sūt
boni vestigijs vlceꝝ: ⁊ ꝯfert cū aceto ⁊ oleo liniti do
lori qui nolat̄ cōpositꝰ: et ē dolor ex quo ꝓueniūt in
corpore sicut veruce cum quadā re que ē sīc ambula=
tio formice. Apo.bot. ⁋ Cū chimolea ⁊ oleo rosaceo
ponitur sup apostemata calida in māmillis. ⁊ ingre
dit̄ ī ēplastris remouētibꝰ apāta viscerū. Vul.vl. Cō
solidat valde ⁊ ꝓpe vulnera recētia ⁊ ꝓhibet frau=
dulētia dilatari: ⁊ sup ipetiginē ponit̄ cū adipe ana=
tis ⁊ cū adipe porci sup vulnera ostracata ⁊ sup fis=
suras frigoris ⁊ ē cōueniēs vlceribꝰ factis ex adustio
ne. Egri.capi. ⁋ Cōfert sensui ⁊ ꝯfortat ipm̄ ⁊ quidā
hoim̄ sunt q̄bꝰ ꝑcipit̄ vt ex īfusiōe eiꝰ ieiuni assuete
in potu sumāt. Sꝫ eiꝰ plurimꝰ vsus facit sodā ⁊ laua
tur ex eo caput: ⁊ qñꝫ miscet̄ cū nitro ⁊ mōdificat fur
fures: ⁊ exiccat vlcera eiꝰ: ⁊ distillat̄ ī aurē dolorosā
cū vino ⁊ qñ pmiscet̄ cū oleo aut pice aut vio d̄ vuis
passis cōfert ꝯtritiōi circuitꝰ auris linitū ⁊ abscindit
fluxū sanguis nariū: ⁊ cū q̄ ē ex velamie: et ē ex me=
dicis ꝯferētibꝰ ꝯtritioni aurī. Egri.ocli. ⁋ Cōsolidat
vlcera ocli: et replet ea ⁊ maturat apāta antiq̄ in co=
et iterū fumꝰ eiꝰ ꝯfert apāti calido et abscidit cursuꝫ
hūiditatū q̄ sīt ī oclo et ꝯsolidat vlcera mala et ꝓhi=
bet cācrū ī oclo. Egr.pe. ⁋ Qñ pmiscet̄ cū chimolea ⁊
oleo rosaceo ꝓhibet apāta calīa q̄ accidūt ī māmillis
mulierū et igredit̄ ī medicamēt̄ cāne pulmōis. Egri.
nu. ⁋ Retinet vomitū. Et cortices eiꝰ ꝯfortant stōm et
strigūt eū ⁊ ē magis calefaciēs stō. et digōne magis
iuuās ⁊ cortices magꝭ colligūt stōꝫ mollificatū. Egr.
expl. ⁋ Retinet fluxū vētrꝭ cū sangue et fluxū sanguis
ex m̄rice et ano. Et ꝯfert dissinterie et ꝓhibet expan
sionē vlcerū malignoꝝ ī ano cū ex eo fit liciniū. Fe=
bres. ⁋ Cōfert febribꝰ āttiq̄s flegmaticis sī eiꝰ vsꝰ cuꝫ
vio plurimꝰ fuitersiciat et silr̄ cuꝫ aceto.

⁋ De origano. Capi.d.xxxvi.

ORiganū q̄d ē. Est ī potētia sicut hasce et syrupꝰ
eiꝰ ē sīc syrupꝰ alhasce. Electio. ⁋ Qđ fortꝰ eri
sūt siluestre ē. Nā. ⁋ Est calidū et siccū ī scđo. Opa.
ꝑ. ⁋ Est resolutiuū carminatiuū subtiliatiū et ē vehe=
mētis abstersiōis et in ipso ē acuitas et illō ꝓp illud
qđ ē in ipso de v̄tute adurēte. Decora. ⁋ Est bonuꝫ
cōcauatiōi dētiū. Egri.iūc. ⁋ Cōfert doloribꝰ vtriuſ=
q̄ anche. Egri.capi. ⁋ Masticat̄ et sedat dolorē dētꝭ
et sanat gingiuā fluxā ꝓp v̄tutē suā adurētē. Egrit.
pec. ⁋ Oleū eiꝰ ꝯfert pectori ⁊ pulmōi. Egri.nu. Cō=
fert epati et stō. Egr.expl. ⁋ Prouocat vtrūq̄ et ex=
trahit vermes et ascarides.

⁋ De ossibus. Cap.d.xxxvij.

OSsa. Opa.ꝑ. ⁋ Ossa adusta sunt exiccatiua re=
solutiua. Decora. ⁋ Dr̄ q̄ calcaneꝰ porci quan
do ex eo fit linimētū sup albaras cōfert. Egrit.iunc.
⁋ Dr̄ q̄ ossa hois ꝯferūt ī potu data dolori iūcturā=
rum. Egri.capi. ⁋ Dr̄ q̄ hois ossa ī potu dantur ad
epilepsiā. Inq̄t Ga. Fuit hō q̄ secrete dabat hoc in
potu et auferebat̄ eoꝝ epilepsia et est existimatio il
lius hois. Egri.nu. ⁋ Dr̄ q̄ calcaneꝰ hirci cū oxymel
le aufert splenē. Egri.expul. ⁋ Dr̄ q̄ calcaneꝰ hirci=
nus excitat coitū et crura vaccina adusta abscindūt
fluxū sanguinis: et solutionē ventris.

⁋ De ostraco. Capi.d.xxxviij.

OStracuꝫ. Opa.ꝑ. ⁋ Caro ostraci siluestris cuꝫ
terit̄ et linit̄ ex ea corpus desiccat fortiter et qđ
de ostraco purpureo adustum est virtutem hꝫ car=
minatiuam abstersiuam et virtus eius est virtus ca
lēs cito et ī toto ipsꝰ ē attractio eoꝝ q̄ carni infra
sunt et ossium quando administratur cum disposi=

tione sua. Decora. ¶ Omnes tunice ostracii ꝛ corti-
ces ipsius cum aduruntur abstergunt morpheam:
et similiter ostraceum cum dispositione sua extrahit
astellas magnas carni infixas. Et ostraceũ purpureũ
cũ decoq̃tur cũ oleo ꝛ inungunt capilli ex eo retiet ca
suũ coꝝ. Apo. bot. ¶ Uiscositas limaciaꝝ q̃ nolat vir
tus eaꝝ cũ olibano ꝛ oleo ꝛ myrrha ꝯquassata donec
fiat i spissitudie mell' exiccat apata accñtia i radice
auris ꝛ si inuenit hũiditatẽ ꝓfundã i ea exhit eã ꝛ sa-
nat ab ea. Uul. vl. ¶ Qđ ð ostraco purpureo adustũ
ẽ abstergit vlcera ꝛ ꝯsol●at ea: ꝛ mũdificat ea. et qđ
de eo adustũ ẽ cũ sale ꝯfert adustiõi ignis pulueriza
tum desup ꝛ dimissum donec exiccet et totũ qđ adu
stum ẽ ð ostraco ꝯfert scabiei. et ostraceũ q̃dẽ cũ car
ne sua ꝯfert vulnerib⁹: et ꝓpe illis q̃ sunt sup neruos
ꝯtritũ cum thure ꝛ myrrha ꝛ positũ sup ea: ꝛ sil'r cũ
puluere molẽdini. Et Galien⁹ q̃dem expert⁹ ẽ lima
cias sicut sunt. Egri. iunc. ¶ Sedat dolorẽ colice po
dagre ꝛ apatũ ei⁹: ꝛ fit emplm ex eo sicut ẽ sup oĩa
apata iũcturaꝝ. Egri. capi. ¶ Qđ adustũ ẽ ð ostraco
purpurea abstergit dẽtes ꝛ p̃cipue qđ adurit cũ sa-
le. ꝛ q̄ si obstracũ terat̃ sic ẽ cum aceto abscindit flu
xũ sanguis narũ. Egri. ocli. ¶ Qñ abluit̃ q̄ adustũ
ẽ de oĩ obstraco cum carne sua ꝛ ponit̃ i alcosol de-
let grossitudinẽ palpebraꝝ: ꝛ albuginẽ i oculo: ꝛ pã
num et qñ adurit̃ caro ei⁹ qđ nolat̃ latalis vel nata
lis antiq̃ ꝛ miscet̃ cũ albũtrã ꝛ terit̃ ꝛ distillat̃ sup pal
pebrã nõ ꝑmittit pilos nasci ꝛ viscositas q̃ ẽ sup illõ
qđ siluestre ẽ facit coheret̃ pilos ꝑmutatos sup pal
pebras. Et viscositas limaciaꝝ q̃ dicta ẽ añ cũ ex eo
linit̃ frõs ꝓhibet mãõ ad oculũ effusas: et fac̃ pilos
ẽt adherere sup palpebrã. Egrit. nu. ¶ Caro ostraci
qđ nolat̃ carnifiẽ est bona stõ ꝛ carnes ostracoꝝ nõ
ðcocte aq̃ neq3 assate sedãt dolorẽ stõi. Ostracũ pur
pureum qñ bibit̃ cum aceto extenuat spl●ẽ: et qñ
fit emplm ad hydropisim ex ostraco nõ sepet̃ donec
moret eã. ꝛ oꝫ vt dimittat̃ donec cadat ꝑ se ꝛ obstra
cũ siluestre est forti⁹ in illo ꝑꝑ vehemẽtiã exiccatio-
nis. Egri. expul. ¶ Caro purpurei nõ lenit nãm ꝛ ca
ro ostraci nolati sentalis cum ẽ recẽs lenit ventrẽ et
ꝓpe ius ei⁹. ꝛ sil'r ius puoꝝ ostracoꝝ: ꝛ qñ mñcis ꝓuo
cationẽ hñtes ex ostraco suffumigant̃ purpureo iu-
uant̃. ꝛ hoc suffumigatum exhit secundinã. Et suffu
migatio ei⁹ qđ ẽ aromatici odoris ꝛ albelili ꝛ persici
qđ ẽ sup littora ẽt ꝯfert i ꝓuocatione mñcis ꝛ excitat
epilepticos ẽt: ꝛ in ipso est castoreitas in odore: ꝛ est
ostracũ ꝓuocat mẽstrua suppositũ ꝛ illud qđ nolat̃
cangilel ẽ abstersiuum cum adurit̃ sicut ẽ: et est per
mixtum cum cinere galloꝝ viridũ ꝛ pipere albo cõ
fert vlcerib⁹ accñtibus in intestinis dum recẽtia re-
manẽt ꝛ nõ putrescunt magnifice. ꝛ põd⁹ q̃dẽ cinerũ
ostraci sit q̃tuor ptes ꝛ gallarũ due ꝛ piperis pa. i.
puluerizet̃ sup cibũ ꝛ inuio det̃ ad potãdũ. Uenena.
¶ Cõfert caro ei⁹ morsui canis rabidi.

¶ De ordeo. Cap. dxxxix.

ORdeũ q̃d ẽ. Est notũ. Et siligo ẽ spẽs sine cor
tice. et ei⁹ opũ ẽ ꝓpinq̃ opõni ipsius. Nã. ¶ Est
frigidũ ꝛ siccũ in ꝑmo. Opa. ꝓ. ¶ In ipõ ẽ abstersio
ex eius nutrimẽtum min⁹ ẽ nutrimento tritici. Et aq̃
ordei est nutribilioꝛ sauich ipsi⁹. ꝛ ãbo frãgunt acui
tatẽ hũoꝝ: ꝛ aq̃ ordei alselech ẽ humidior et oĩa q̃
ordei ẽ inflatiua. Decora. ¶ Sup pãnũ administrat̃ ð
eo epithima calm. Apo. bot. ¶ Fit ex eo decoctio q̃
aq̃ sic sorbitiões: cũ pice ꝛ colophonia emplũ sup
apata dura ꝛ solo: ꝛ cũ furfure suo sup apata calida
Uul. vl. ¶ Qñ fit linimẽtum ex eo cum aceto forti et
ponit̃ more ẽpli sup scabiẽ vlceratã sanat eã. Egri.
iunc. ¶ Fit ex eo ẽplm cũ cidoniis et aceto sup poda
grã et ꝓhibet fluxũ hũiditatũ ad iũcturas. Egri. pe.
¶ Aq̃ ei⁹ ꝯfert egritudinib⁹ pectoris: et qñ bibit̃ cũ
semine feniculi facit abũdare lac et fit emplm ex fa
rina ei⁹ ꝛ melliloto ꝛ cortice papaveris ad dolorẽ la
teris et aq̃ ei⁹ ẽ mala stõ. Egri. expul. ¶ Ei⁹ sauich re
tinet vẽtrẽ: ꝛ sil'r decoctio sauich ei⁹ et furfur ei⁹ ꝓ
uocãt vrinã. Sꝫ aq̃ furfuris tritici: qñ bibit̃ est vehe
mẽtioris ꝓuocatiõis. Febres. Aq̃ ei⁹ est infrigidati
ua humectatiua febriũ. in calidis q̃dẽ pura: et in fri
gidis cum apio et feniculo. Et dat̃ in potu ẽt illis cũ
coctum est cum ficubus permixtum cũ mellicrato
ad febres flegmaticas.

¶ De ohalmaram. Cap. dxl.

OHalmarã q̃d est. Est secechesabrã albũci. Na-
tura. Inquit filius mesaugue. In ipõ est calidi
tas: et est siccum in secundo. et plures hoĩum dicũt
q̄ est frigidũ cũ ei⁹ caliditate calefac̃t⁹ nõ ledat̃ sed
iudicium frigoris eius est in primo. Sed qđ ver⁹ ẽ
est q̄ virtus eius est cõposita ex caliditate cum frigi
ditate et poss̃e est vt sit frigiditas i ipso vincẽs. Opa.
ꝓ. ¶ Cõfert calefactis: et ꝓpue qñ moratur super ipsã
aqua ro. Uul. vl. ¶ Fit ex eo emplm adustioni. Egri.
cap. ¶ Cõfert valde ad cola alumeimi ꝛ apit opila
tiones cerebri. Egri. expul. ¶ Alumeimi dat̃ in po
tu semen frixũ ad fluxum ventris antiquum cũ oleo
rosaceo et aqua frigida.

¶ De prunis. Cap. dxli.

¶ Capitulum de incipientibus a litera. P.

PRuna quid sunt. Nota sunt. Electio. ¶ Illa q̃
habent colorem palee sunt fortiora nigris cũ
trina fortiora rubeis. et alba sunt magis grauia pu
ne solutionis. et armena sunt meliora omnib⁹ ve-
hementius soluentia. Et meliora sunt magna pin
guia. Natura. ¶ Frigida sunt in principio secundi
humida in fine tertij. Opera. propie. ¶ Eius gum
ma est subtiliatiua incisiua et glutinatiua et in da
mascenis est constrictio ꝛ stipticitas: apud Dias.
apud. Galie. Et in crudis que non sunt matura ẽ
stipticitas et eorum nutrimentum est paucum. Co
medantur autem ante cibum. Et bibat qui hume
ctatus est postea aquam mellis ꝛ vinum. de passis.
Uul. vl. ¶ Eius g●na cõsolidat vlcera: ꝛ cum aceto
abscindit ipetiginẽ et ꝓpe si fuerit cum ea nel ar
zuccaꝝ: ꝛ p̃cipue i puerĩ. Egr. cap. ¶ Cũ ex foliis pru
norum colluitur os ꝓhibet fluxum fieri ad virga
amigdalam et vuam. Egritu. oculi. ¶ Eius gumma
confortat visum cuꝫ fit ex eo collyrium. Egritu. pec.
¶ Muza ex eis sedant inflãmationẽ cordis. Egrit.
nu. ¶ Que dulcia sunt ex eis mollificant stõm hũidi
tate: et infrigidant eum: ꝛ penitus nõ sunt ei conue
nientia. Muza vo ex eis forti⁹ resistũt colere ipsi illa.
Egri. expul. ¶ Que ex eis sunt dulcia vehementius

solvēdo educunt colerā: ⁊ humida ēt sūt vehemētio res solutiōis q̄ sicca ⁊ coꝝ solutio pp viscositatē eo rū. Damascena aūt strigunt vētrē fm quosdā: ⁊ sil uestrib⁹ cū nōdū sunt decocta valde est stipticitas ab oib⁹ concessa. ¶ Inq̄t Gal. Errauit Dia. in v̄bis suis cum dixit. damascena ↄstringūt: imo soluunt. ⁊ gūma coꝝ frāgit lapidē vesice. ⁊ coꝝ aqua ꝓuocat mēstrua: et q̄toplus sunt minora: tātoplus est coꝝ solutio minor.

¶ De psilio. Cap. dxliij.

Psiliū q̄d ē. Est duoꝝ coloꝝ hyemale: ⁊ estiuuz ⁊ potio cuiuslibet illoꝝ sit pondus. ʒ. ij. Elec. Melius est illō qd̄ est magis grossuz qd̄ submergit in aq̄. Nā. Est frīm ⁊ humidum in scđo. Opa. pro. Qd̄ ex eo frixū est inuolutū i oleo rosaceo stipti cū ē: ⁊ sedat dolores more empli suppositū cū aceto. Apo. bot. Administraf cōquassatū cuz aceto super apata cal'a ⁊ formicā ⁊ herisipillā: ⁊ ꝓprie que sunt sub aure ⁊ sunt flegmatica. Egri. iūc. Fit ex eo em plm torsiōi neruoꝝ ⁊ ipoꝝ spasmo: ⁊ podagre ⁊ do lorib⁹ iuncturaꝝ calis cū aceto ⁊ oleo ro. Egri. cap. Qui ex eo supponit suo capiti emplm ↄfert soda eius calide. Egri. pec. Lenit pect⁹. Egri. nut. Ei⁹ mucilago cum oleo rosaceo ↄfert siti vehemēti cole ree. Egri. expul. Eius qd̄ frixū est pōdus. ʒ. ß. inuo lutū in oleo ro. stringit. ⁊ ↄfert dissinterie ⁊ ꝓpe in fantiū: et qd̄ ex eo mucilaginosuz est: ⁊ ipsa mucila go eius cū oleo violaceo soluunt. Febres. Bibat ⁊ tūc sedabit inflāmationē febrium acutarum.

¶ De portulaca. Ca. dxliiij.

Portulaca q̄d ē. Nota est. Elec. Succus eius est illō qd̄ i ea ē magis virtūe opatiōis. Natura. Frā est in tertio humida in fine scđi. Opera. pro. In ea est stipticitas et ꝓhibet fluxū sanguis ⁊ flu xus antiquos. Et ipsi⁹ nutrimētū ē paꝝ illaudabile ⁊ est resistēs cole valde. Deco. Ex ea fricanf veru ce: et eradicat eas ꝓprietate sua nō q̄litate. Apo. bo. Fit ex ea emplz apatib⁹ calis i q̄bus timef putre factio et herisipilla. Egri. capi. Confert bothoz in capite. ablluto ex ea capite cōmixta cū vino et delet stuporē dentiū ꝓpterea q̄ lenit aspitatē: et sedat so da calam pulsatiuā. Egri. ocu. Cōfert obthalmie et ingredif in alcofol et nime⁹ vsus ei⁹ fac̄ accidere pānū in oculo. Egri. pec. Ei⁹ succ⁹ ꝓhibet fluxum sanguis pp v̄tutē suā pōticā. Egri. nu. Cōfert istā matiōi stōi bibita et more empli supposita: et ↄfert epati iflāmato et ꝓhibet vomitū colicū: et debilitat appetitū. Eg. exp. Fit ex ea clystere dissinterie ite stioꝝ: et coloni colice et ↄfert dolorib⁹ renū: et vesi ce: et vlcerib⁹ coꝝ et abscidit fz plm ↄsideriū coit⁹. et existimauit fili⁹ mesangue q̄ aug̃m̃ fac̄ i coitu et v̄r q̄ sit illō i ↄplone cal'a et sicca. Et ipa retinet fluxuz mēstruoꝝ. ⁊ ↄfert vlcerib⁹ uisic'. ⁊ ↄfert aq̄ ei⁹ emor roydib⁹ sāguis: ⁊ ei⁹ succ⁹ ē h̄it ascarides. et si assef portulaca ⁊ comedaf abscidit solonē. Febres. Cō fert febrib⁹ acutis.

¶ De polypodio. Ca. dxlv.

Polypodiū q̄d est. Est lignū cinericiū nodosum declinās ad rubedinē ⁊ nigredinez parūp: mi nutos h̄ns ramos sicut v̄mis plimoꝝ pedū. et i sa pore ipi⁹ ē dulcedo cū stipticitate. Dixerūt q̄dā q̄ nascif sup arborē i nemore ⁊ dixerūt q̄ nascat sup la pidē. Electio. Meli⁹ ex eo ē qd̄ ē fissicuz iteri⁹ gros suz sic ānular; ⁊ ↄclināś ad rubedinē ⁊ citrinitatem solidūz recēs i q̄ ē amaritudo occulta et bon⁹ sapor cū pōticitate. ⁊ i ei⁹ sapore ē sapor garioſil. Nā. Ca lidūz ē i scđo siccū i 3⁰ vltimū i exiccatiōe. Opa. pro. Est resolutiuuz vētositatuz ⁊ humiditatuz. Egrit. iunc. Emplm factuz ex eo ↄfert torsiōi neruorum. Egri. expl'. Soluēdo educit meliam sine punctio ne: ⁊ soluit flegma ⁊ chimuz aquosuz: ⁊ decoquif in iure galloꝝ ⁊ iure piscīuz pp colicā aut i iure olerū. Si ḡ spgif radix ei⁹ sup aq̄ā alkarati ⁊ bibif soluit colerā ⁊ flegma. Et potio q̄dē ei⁹ fit. vj. kermet. ker met et ē. vj. karates imo fit vsq̄ ad. ij. ʒ. ⁊ oz vt bibat cū syrupo ↄ melle mixto cuz aq̄: ⁊ aū ipz aliq̄d ↄ tha rachis i ↄcoctiōe vsq̄ ad. iiij. Permu. Loco ei⁹ po nif epithymū ⁊ mediuz pōderꝫ ipi⁹ ↄ sale indo.

¶ De papyro. Cap. dxlvj.

Papyr⁹ q̄d ē. Not⁹ ē. Et ex ipa q̄dē fiunt charte ⁊ ipa q̄dē i po⁹ ē charta: ⁊ qd̄ ex ea adustuz est vehemētior ē exiccatiōis. Nā. Est frāt sicca. Opa p. Cōfert fluxui sanguis ⁊ ꝓhibet eum ipi⁹ cinis. Uul. vl. Puluerizaf sup vlcera recētia ⁊ ↄsolidat ea. qñz v̄o īfundif i aceto ⁊ exiccaf ⁊ itromittif fistulis: ⁊ oib⁹ vlcerib⁹ ↄbulatiuis ⁊ vulnerib⁹. Egritu. capi. Ei⁹ cinis confert corrosioni oris. Egri. pec. Eius cinis retinet sputum sanguinis. Egritu. expul. Su maf ⁊ inuoluaf lino ⁊ dimittaf donec exiccef deinde ponaf sup emorroydas ⁊ ↄfert eis.

¶ De polio. Cap. dxlvij.

Poliuz q̄d ē. ē spēs ↄ scecha i q̄ ē calitas ⁊ acuitas pauca. ⁊ qd̄ ex eo min⁹ ē: ē acuti⁹ ⁊ amari⁹ ⁊ sūt in eo thyrsi ⁊ flores ⁊ ipsum est pilosum albm de cline ad citrinitatem vsq̄ ad mensuram palmi ple num semine: ⁊ eius caput est sicut sphera i quo sunt sicut pili: ibi grauis odoris cum quadam aromati citate: Mai⁹ āt ē debili⁹ qd̄ ēt ē amar⁹: ⁊ i ipso ē acui tas q̄dā et mōtanuz ē min⁹. Nā. Min⁹ est calīm in tertio siccuz i scđo ⁊ mai⁹ ē calm et siccum in scđo. Opa. p. Est apitiuū subtiliatiuum ⁊ ꝓpe min⁹ est ad apiēdum opilatiōes itrinsecas. Uul. vl. Cōsoli dat. qd̄ ex eo viride ē plagas recētes et ꝓpe mai⁹ et qd̄ ex eo ē siccum vlcera fraudulēta p̄cipue min⁹ sic cum. Egri. capi. Facit soda capitis. Egri. nu. Ipz cum aceto ē epithyma ↄueniēs apatib⁹ splenis ⁊ du riciei ipi⁹ ⁊ nocet stō ⁊ ↄfert icteritie nigre ⁊ ꝓpe de coctio ei⁹ qd̄ ex ipo mai⁹ ē ⁊ ↄfert hydropisi et ē vir malū stō. Egri. expl'. Prouocat vrinā ⁊ mēstrua et soluit vētrē ⁊ ↄfert ascaridib⁹ valde. Febres. Con fert febrib⁹ antiq̄s. Uenena. Cōfert puncture scor pionis ⁊ decoctio maioris morsui vermiū venenoso rum oium ⁊ eo suffumigaf ⁊ sternif ⁊ fugat veneno sa minora. Permutatio. Loco ei⁹ ponunf i extra ctione v̄miū ⁊ ꝓuocatiōe vrine et mēstruoꝝ pōdus eq̄le de lignis granati viridib⁹: ⁊ tertie due pōderis ipsi⁹ de corticib⁹ lignoꝝ cassie lignee.

¶ De pellibus. Cap. dxlviij.

Pelles. Electio. Meliores ex eis sunt pelles la ctentium propter humiditatem ipsorum. Nu trimentum earum est paruum viscosum ↄ ꝓpinquū est in viscositate ex dispositionib⁹ suis nutrimēto pe

dum:et rasura q̄dē pellis caprine cū ponit̄ sup cur=
sū sanguis retinet eū. Deco. ℱ Pellis vipe adusta ꝛ
linita sup alopiciā ꝯfert. Apo. bo. ℱ Dr̄ q̄ pellis eq̄
q̄ ē i aq̄ cū ponit̄ sup bothoꝛ ifridat ipsū. Uul. vlce.
ℱ Ponit̄ cinis pellis mulaꝝ ꝛ similiū sup adustionē
ignis ꝛ vlcera cal'a cū nō sūt cū apate. Et ē medica=
mē excoriatiōi peduz ex calciamēto ꝛ coraꝝ ꝛ fistu=
lis. et pellis recēs ouis sup pcussionē ponit̄ i hora ꝛ
ꝓhibet nocumētū ex ea. Et ē ꝯueniēs vlcerib⁹ frau
dulētis:et scabiei:ꝛ pruritui. Egri. nu. ℱ Pellis itrin
secaq̄ ē in stōis auiuz ꝛ gutture eaꝝ ꝑcipue galloꝝ
qn̄ siccat̄ ꝛ terit̄ ꝛ bibit̄ cuz vino confert doloꝛi stōi.
Uenena. ℱ Dicit̄ q̄ recēs pellis calida capꝛe qn̄ po=
nit̄ sup morsū vipe attrahit venenum.

De pice. Capi. dxlviii.

PIx q̄d ē. Est duaꝝ spēꝝ. vna ē marina nigra li
q̄da q̄ ponit̄ in emplis ꝛ ē de gnē picisꝛ: alia ē
mōtana siluestris:ꝛ siluestris alia ē liq̄da:ꝛ est ex ar
boꝛe aliēbut et modis aliis pini. i pꝛia vo ē spēs hu
mida: deide desiccat̄ cū decoctiōe. ꝛ plim q̄d ipsi⁹ est
ex teinbut ꝛ est arboꝛ cadim. Horasc. Oleū vo pi=
cis primū ē alchitrā. ꝛ ei⁹ oleū fit vt distillet̄ ei⁹ hūi
dū vbi decoq̄tur: aut suspendat̄ supra ipsum lana et
madefiat ex vapore ei⁹. ꝛ cuz madefacta fuerit exp=
mat̄ in vase alio. Cū tn̄ sit possibile vt distillet̄ in cu
curbita ꝛ alembico meli⁹ q̄ illo mō ꝛ magis seruat̄
illud q̄d sublimat̄. Opa. pro. ℱ Est maturatiua hu=
morum grossorum abstersiua calefactiua: ꝛ humi=
da est vehementi⁹ maturatiua:ꝛ sicca fortius est de
siccatiua ꝛ ponit̄ i emplis. Deco. ℱ Extirpat albedi
nē vnguis:et attrahit sanguinē ad mēbra: et impin
guat ea: ꝓpe cum iterat̄ ei⁹ adherētia:et euulsio su
bita cū violentia:et linit̄ sup fissuras pedū et reliq̄ꝝ
mēbroꝝ vt sanet eas:et emplm̄ fcm̄ ex ea facit nasci
pilos in alopitia. Apo. bot. ℱ Lenit apostemata du=
ra et ꝓpꝛie humida:et admiscet̄ cum farina oꝛdei
sup scrofulas. Et ꝓhibet cuz pmiscet̄ sulfuri aut coꝛ
tici arboꝛis aliembut ambulationez formice: et ꝓ=
hibet exituras glādulaꝝ omniū. Uul. vl. ℱ Delet im
petiginē:et generat carnē i vulnerib⁹ ꝓfundis ꝓpe
cū puluere thuris:et cū melle:et mundificat vlcera
corruptaꝝ hūiditatum:et sicca in hoc et in vulneri=
bus est vehemētioꝛis exiccatiōis. Egri. iunc. ℱ Con
fert apostematibus in lacertis. Egrit. cap. ℱ Sicca
et humida bona est vlceribus capitis. Egrit. oculi.
ℱ Fumus picis bonum efficit marginē oculi:et facit
oriri pilos palpebraꝝ et ꝓhibet lachrymas ei⁹. Et
implet vlcera in oculo. et ꝯfortat visuz. Egritu. pec.
ℱ Confert tussi frigide et sicce et ꝓpꝛie cuz amigda
lis ꝛ zuccaro in pleuresi et peripluemōia:et fac̄ spu
tum facile et maturat. et similiter cū oleo amigdali
no est eius maturatio plurima. Sola vo cū est:tunc
ei⁹ mūdificatio ē minoꝛ maturatiōe ei⁹:et cū zucca=
ro ē ecōtra. Et ꝓhibet sputū sanguīs. et ꝓhibet spu
tū sanici cū lambit̄ ex ea quātitas. ℥. et. ʒ. cuz melle.
Ex pice aūt humida qn̄ linit̄ palatū est vtilis ꝓfoca
tiōi. Egri. expul. ℱ Lenificatiua ē. et plurimus vsus
eius soluit:et fit ex ea enema ad apata calida et du
ra in intestinis et matrice et testiculis. et ponitur in
medicinis vulnerū orificij vesice. et qn̄ linit̄ pix sup

fissuras ani sanat eas. Uenena. ℱ Resistit venenis et
cōfert cum linitur super morsum vipere.

De porro. Cap. dxlix.

POrruz q̄d est. Porri aliud ē scemiuz:et aliud ē
nabathiuz:et aliō ē q̄d dr̄ porrum siluestre. Et
ē illō q̄d ē inter porrū et alleum: q̄d ē melius in me
dicina q̄ i cibo. Sz nabathiū magis igredit̄ in cura
tionib⁹ q̄ scemiuz. Nā. ℱ Nabathicum ē calidum in
tertio siccum i scdō et siluestre ē calidi⁹ et siccius. et
ꝑp illō ē deteri⁹. Decora. ℱ Scemiū cuz sumach ꝯ=
fert verrucis. Apa. bot. ℱ Scemium cuz sumach de
let zessere. Uul. vl. ℱ Scemiuz cū sale cōfert vlceribus
fraudulentis. et q̄d ex eo ē siluestre vlcerat corpus.
Egri. capi. ℱ Abscindit fluxū sanguis ex naribus et
suffumigat̄ ex semine ei⁹ cum alchitran dēt i quo
ē vermis et interficit vermē:et eijcit illum:et ipsi⁹ co
mestio facit soda et facit imaginari ꝛ videre somnia
mala et ipsi⁹ cinis cum oleo rosaceo et acetoni cō
ꝯueniēs auri doloꝛose et ē ex eis q̄ corrumpunt gin
giuā et dentes:et findit eos:et ꝓpꝛie scemium. Egr.
oculi. ℱ Nocet visui. Egri. pect. ℱ Cū aq̄ ordei ꝯfert
asmati facto ex mā grossa et ꝓpꝛie nabathium et ꝓ
pꝛie cum melle:et cōfert ad apata pulmonis et ma
turat ea et datur ex semine ei⁹. ʒ. ij. cum equali pon=
dere sui de granis myrti ad sputum sanguis. Egri.
nu. ℱ Est maluz stō et siluestre ē deterius domestico
qm̄ est amarius et acutius et magis moꝛdicatiuum
ipso:et porruz q̄dē totum ē inflatiuum: opz ergo vt
elixetur in duab⁹ aq̄s: q̄ alleuiant̄ inflatio et nocu=
mētum ipsius. Ruffus vo dixit q̄d ipm̄ abscindit eru
ctuationē acetosam et est vir tarde digestiōis. Egri.
expl'. ℱ Prouocat vrinā et mēstrua ꝓpꝛie nabathiuz
et siluestre et nocent ambo vesice et renibus vlcera
tis et cōfert emoꝛroydib⁹ q̄d ex eo elixum est come
stum et moꝛe emplastri superpositū et comestum
coctum:et sir eius semen torrefactum. Et semen q̄=
dem eius torrefit cum granis myrti ad tenasmon et
sanguinē ani et sedet in decoctiōe foliorū eius aq̄
aqua et confert coartationi matricis et dunnci que
est in ipsa decoctio radicis eius cum isthdeberet cū
oleo de cartamo aut oleo amigdalino aut sisamino
cōfert colice et eius succus siccus est ex fumiz ꝯ
q̄ soluunt sanguinē. Uenena. ℱ Succus ei⁹ cuz mel=
licrato est conueniēs morsibus.

De piris. Capi. dl.

PIra quid sunt. In ipsis sunt terreitas et aq̄itas
et in nostra quidē terra ē spēs q̄ dr̄ senabrud:
et hz magnā capacitatē:et est vehemētis rotundita
tis:et subtilis corticis boni coloꝛis q̄si permixtū ac q̄
si ipsum sit aqua zuccari coagulata:et cōgelata pla
rimum sed nō ꝑp spissitudinem substātie bōe eius
valde q̄d cum ab arboꝛe sua cadit sup terrā dissol
uitur et. ista sunt in q̄b⁹ nō ē nocumētum de spēbus pi
rorum. Nā. Pira q̄ nolant̄ semi: sunt frigida i pma
sicca in scdō Senabrud vo tēperate humida. Opa.
p. ℱ Omnes species eius sunt stipticae intrātes i em
plastris retētiōis materierum. Et q̄dā abstergunt
parumper et coꝝ humoꝛ est plurim⁹ et laudabilis
humoꝛe pomorum fm̄ q̄ dixit ruffus. Ea aūt que
dicta sunt senabrud i terra coꝛasceni absq̄ aliq̄ sum

lenitiua nature ⁊ boni chimi valde. Uul.vl. F Cõsoli dãt vulnera ꝓpe siluestria exiccata. Egri.nu. F Sũt ꝑparãtia stõm ⁊ abscindunt tussim ⁊ sedãt colicam. Egri.expul. F Cõstringunt ventrẽ ꝓpe que sunt exic cata ⁊ in piris quidẽ est ꝓpetas faciendi euenire: co lic̄ã qre oꝫ vt bibaŕ post ipsa hydromel cum spẽb⁹ q̃ sunt vt piper ⁊ cinamomũ ⁊ his silia. ⁊ coꝝ rob con fert fluxui vẽtris colerico. Uenena. F Cinis spẽi coꝝ vehemẽtis stipticitatis ⁊ tarde maturatiõis ⁊ digõ nis ẽ cura fungoꝝ mortificãtium: ⁊ qñ coquunŕ isti fungi cum piris minoratur nocumentum ipsorum.

¶ De pedibus. Cap.dlj.

Pedes. Opa.p. F Generãt humorẽ viscosum nõ grossum: sed ipse ẽ laudabilis ⁊ paucaꝝ super fluitatum. Egri pec. F Cõfert tussi calide ꝓpe cũ pul ribus ordei. Egri.nu. F Bone sunt digõnis bõi chi mi viscosi nõ grossi. ⁊ significatio bonitatis digõnis coꝝ ẽ velocitas inflatiõis ipoꝝ ⁊ dissolutiõis i deco ctione. veꝝ coꝝ nutrimẽtũ nõ ẽ multũ. Egri.expul. F Soluunt cum viscositate q̃ est in eis.

¶ De palma. Cap.dlij.

Palma q̃d ẽ. Est arbor datiloꝝ nota ⁊ oẽs par tes ei⁹ sunt stiptice ⁊ fino dactiloꝝ iã ꝑterijt.

¶ De petroleo. Cap.dliij.

Petroleũ q̃d ẽ. Albũ note spẽi ẽ ⁊ nigrũ ẽ cola mẽtũ picis babylonyce ⁊ reliquaꝝ. Nã. F Cali dum ẽ siccũ vsq̃ ad q̃rtum. Opa.p. F Est subtile et ꝓprie albũ resolutiuũ liq̃factiuum aperitiuũ. Egri. iunc. Cõfert doloꝛib⁹ anchaꝝ ambaꝝ: ⁊ doloꝛibus iuncturaꝝ ⁊ ꝓprie album. Egri.capi. F Petroleũ va rũ cõfert doloꝛib⁹ auris frigidis. Egri.oculi. F Con fert albugini oculi. et aque descẽdenti ⁊ nigrum ex eo ẽ. Egri.pec. Confert asmati ⁊ tussi antiq̃ bibitur cũ paꝝ ex eo cũ aq̃ calida. Egri.expul. F Sedat do lorẽ vẽtris pungitiuũ et ventositates. ⁊ qñ fit ex eo linimentum interficit vermes. et proprie nigrum. et comedere pondus .ʒ.i. de eo frangit ventositatẽ ve sice ⁊ frigus matricis. Uenena. Cõfert puncture epi thimatum.

¶ De pentaphilone. Cap.dliiij.

Pentaphilõ q̃d ẽ. Est noiat⁹ quinq̃ folia. Opa. p. F Est fortis exiccatiõis sine acuitate ⁊ adu stiõe ⁊ mordicatiõe ⁊ fit ex eo ẽplm ad fluxũ ⁊ sedat ꝑm. Apo.bot. F Fit ex eo emplm ad dubellet ⁊ scro fulas ⁊ durities flegmaticas ⁊ panaritios. Uul.vlc. F Decoctio radicis eis vꝫ ad vlcera ãbulatiua ⁊ qd̃ de eo decoctum ẽ cum aceto ad formicã: ⁊ confert i herisipilla ⁊ panaricijs ⁊ scabie. Egri.iunc. F Con fert doloribus iuncturaꝝ ⁊ sciatice et ꝯfert ramici bi bitus: et more empli suppositus. Egri.capi. F Deco ctio radicis ei⁹ vꝫ ad linguã doloꝛosam cuꝫ fit ex ea emplm ad cola et folia ei⁹ cum vino ad epilepsiam valet bibita .xxx. diebus. Egr.pec. F Fit gargarisma cum decoctione ei⁹ ad aspitatẽ gutturis. et succ⁹ ra dicis ei⁹ ad dolorẽ pulmonis. Egri.nu. F Succ⁹ ra dicis ei⁹ valet ad dolorẽ epatis et ictericiã cũ bibiŕ p aliquot dies cũ sale ⁊ melle ⁊ potio ei⁹ sit tres anulu li. Egri.expul. F Cõfert radix ei⁹ solutiõi et vlceri bus intestinoꝝ: et emoꝛroydib⁹ et silr decoctio radi cis ei⁹. Febres. F Folia ei⁹ cuꝫ aumeli aut cũ vio cõ ferunt quartane et quotidiane. Uenena. F Succ⁹ ra dicis eius est medicina perniciosa.

¶ De piscibus. Cap.dlv.

Piscis. Electio. F Meliores pisces sunt illi q̃ nõ sunt magni valde neq̃ hñt carnẽ durã neq̃ sic cã: et in q̃b⁹ nõ ẽ pinguedo: ita ꝙ q̃si frãgaŕ neq̃ mu cilago: ⁊ in q̃b⁹ nõ est malus sapor vel odor et q̃r sa por ẽ suauis: suauis. n. saporis sũt ꝯuenietes ⁊ q̃ sunt pingues nõ supfluã pinguedinẽ hñtes nꝫ grossã nꝫ vt sepũ nꝫ acr. ⁊ illi q̃b⁹ nõ cito aduẽit fetor cũ ab aq̃ separaŕ ⁊ eligiŕ q̃d ẽ ex piscib⁹ durã carnẽ hñtib⁹ ille q̃ ẽ minor. Et ex hñtib⁹ mollẽ carnẽ ille q̃ ẽ maior ad terminũ aliquẽ. Et ille q̃ hꝫ durã carnẽ salit⁹ melior ẽ eo q̃ ẽ recẽs. In generib⁹ aũt alabor sunt meliores deinde alebani postea almerenuse et alsceba. Ma rini nõ sunt mali ſꝫ molles ⁊ pingues ãbo sunt gros si: alchanahab aũt et almerenuse ⁊ alcusal sunt bõi valde. ¶ In locis aũt i q̃b⁹ moranŕ ẽ electio. qm̃ illi q̃ morantur i locis petrosis sunt meliores: deide in arenosis et aq̃s dulcib⁹ currẽtib⁹ i q̃b⁹ nõ sũt sordes: ⁊ nõ sũt limose nꝫ laciales nꝫ cãpestres: ⁊ nõ sũt d̃ lacu nis puis q̃ flumia ñ bibũt: ⁊ i q̃b⁹ nõ sũt fõtes: ⁊ pisces q̃d ẽ laudabiles sũt marini subtiles. ¶ Et melior spẽs coꝝ ẽ illoꝝ q̃ nõ sũt nisi i mari ⁊ pelago et illi q̃ morã tur in aq̃s discooptis flatui vẽtoꝝ sup se sũt meliores eis q̃ sũt ꝯ̃rio ⁊ illi q̃ moranŕ i aq̃s multaꝝ agitatio nũ ⁊ vndaꝝ sũt meliores ⁊ vehemẽtioꝛ idigẽt exerci tio q̃ illi q̃ habitãt i aq̃s stãtib⁹. ¶ Et pisces q̃ß ma rini sũt optimi sbtilis carnis ꝑcipue cũ ipsoꝝ hitatio ẽ i littoꝛib⁹ petrosis: aut arẽos: ⁊ pelagi q̃ß q̃ sũt d̃ ma ri plimi sũt exercitij. ¶ Et illi q̃ vadũt d̃ mari ad flumi na dulcia q̃ꝝ cursui ꝯ̃ria exit aq̃ nã ẽt sunt subtiles ⁊ plimi exercitij. ¶ Scꝫ cibũ ãt illi q̃ cibanŕ herb̃ bo nis ⁊ radicib⁹ plãtaꝝ sũt meliores his q̃ comedũt sor des q̃ ꝓijciũŕ i ciuitatib⁹ ad loca ifusionũ ⁊ radices plãtaꝝ malaꝝ ꝯ̃puis sint i vitio bõi sapoꝛis. Mod⁹ ṽo melior i q̃ pisces cõedũŕ ẽ alisfidibegi. deide illoꝝ q̃ sũt assati sup testã. Friti ṽo sũt ꝯueniẽtes hñtib⁹ fortẽ stõm ⁊ cũ semib⁹ ⁊ assati q̃ß sũt nutribiliores ⁊ tardio ris descẽsiõis ⁊ elixati sunt ꝯ̃rio. ¶ Et melior ipsoꝝ decoctio ẽ vt coq̃ŕ aq̃ dõec feruerat: deide ꝓijciaŕ i eã. ¶ Saliti ãt sũt meliores q̃ sũt recẽtes. deiñ illi q̃ sũt ꝓpi q̃ĩ anno q̃ sũt saliti ⁊ meliores istoꝝ sũt illi q̃ sũt ꝯditi cũ aceto ⁊ cũ reb⁹ ꝯdictib⁹ cibaria et aq̃ q̃ß i q̃ elixanŕ pisces saliti ⁊ ꝓpe alierni sũt vehemẽtis mũdificatio nis et põiŕ i clysterib⁹ exiccatiuis. Nã. F Ois piscis frũs ẽ et hũid⁹. veꝝ q̃dã pisces sunt calidiores ſꝫ cõ pationẽ ad cõplonẽ piscĩ sicut alcufeigi ⁊ alierni ⁊ almerẽnigi. et saliti q̃ß sũt calidi et sicci. et quãto plus antiquanŕ tãto pl⁹ i ãbab⁹ q̃litatib⁹ augmẽtanŕ. et aq̃ q̃ß piscĩ solutoꝝ silis ẽ almuri in dispõnib⁹ suis. Opa.p. F Qui sunt recẽtes gñant flegma aq̃sum et mollificãt neruos ⁊ nõ sunt conueniẽtes nisi stõ ca lido valde: ⁊ sanguis coꝝ ad subtilitatẽ declinat ⁊ cu tis piscis q̃ noiaŕ salsiason et ẽ i ptib⁹ dom⁹ oratoris cũ cinis pulueriᷓaŕ i oculos aialium delet coꝝ albu ginẽ: et spẽs q̃dẽ piscĩ salitorum extrahũt ea q̃ infix a sunt in carne ex locis i quib⁹ tenenŕ et ꝓprie alia rie. Uul.vl. F Capita semeros adusta eradicant car nem additã in vlcerib⁹: et ꝓhibent carum ambala

tionē: ⁊ eradicant verucas ⁊ morum ⁊ aq̄ pisciū salitorꝫ cōfert vlcerib⁹ putridis: ⁊ abluit ea sanich ⁊ pisciculi sunt boni i curis vlcerꝫ putridorꝫ. Egri. iunc. ¶ Cū clysterizat̄ cū succo salitorꝫ multotiens cōfert valde dolori anche et q̄ recētes sunt mollificāt neruos. Egr. capi. ¶ pisces qui quos illi de sceni nominant asir cū colliꝰt os hn̄tes alcola fraudulentas ex almari qd fit ex eis cōferūt: ⁊ cū alredradu viuus approximat̄ capiti patiētis soda stupefacit ipsū ne sentiat soda. Egri. oculi. ¶ Cū cuti sua cōfricant̄ palpebre scabiose cōfert. ⁊ cutis ei⁹ adusta et igreditur in medicinis oculi. et alcofol facto ex eo cū sale delet ungulā: ⁊ comestio thure sule cū ē recēs acq̄rit cecitatē oculo imo oēs pisces. Egri. pec. ¶ Aliarie recēs mūdificat cānā pulmonis. ⁊ clarificat vocē: ⁊ sılr salitus. Et capita pisciū salitorꝫ exiccatorꝫ cōferūt vue apate. ⁊ glutē q̄dē pisciū ponit̄ i sorbitionib⁹ ⁊ phibꝫ sputū sanguinis. Egri. expul. ¶ Uenter sacaidicon lenit ventrē cuꝫ difficultate sue digōnis ⁊ caro aliarie lenit vētrē. ⁊ oīa iura pisciū leniūt vētrē: ⁊ capita pisciculorꝫ salitorꝫ recōditorꝫ sunt medicamē bonum fisure ani: ⁊ causigi. ppie ⁊ teheul ⁊ almerenegi. ⁊ alcausigi ⁊ aliarie oēs augmentāt coitū. Et ois piscis recens comestus duꝫ est calidus auget in coitu. Uenena. ¶ Capita sumeros salitorꝫ adusta ponūtur super morsum canis rabidi ⁊ puncturā scorpionis et ꝯferūt: ⁊ similiter oēs pisces ⁊ iura eorꝫ ⁊ ius ois piscis cōfer in venenis bibitis ⁊ pūcturis ⁊ piscis q̄ nominat̄ cutaras ius bibitū ⁊ vomit⁹ post ipm multotiens ꝓuocatus fm continuationem cōfert morsui serpentis cornuti ⁊ canis rabidi.

De piretro. Cap. xlvi.

Piretrū. q̄d ē. Plm qd de hac plāta administrat̄ ē radix ei⁹. Electio. ¶ Meli⁹ est illd qd acutuꝫ ē mordicatiuū lingue ⁊ magnitudo ei⁹ ē fm q̄ntitatē digiti. Natura. ¶ Existimauit quidā eorꝫ in q̄bus nō est visus q̄ est frā subtile: sed ipsum nō est nisi calm ⁊ siccū in tertio. Opera. p. ¶ Extrahit flegma masticatū ⁊ virt⁹ ei⁹ est adustiua: et ꝓuocat sudorē cuꝫ ex eo cū oleo absterḡdo inūgitur corp⁹. Decora. ¶ Si misceat̄ cū oleo abstergendo inungit̄ ex eo ⁊ ꝓuocat sudorē. Egri. iunc. Fricatio facta ex eo ⁊ decoctione ipsius ⁊ oleo ei⁹ cōfert mollificandi neruorꝫ anti q̄ ⁊ stupori eorꝫ ⁊ ꝓhibet gnationē alcuzez ab eo a q̄ gnatur alcazez. Egri. cap. ¶ Uehemēter aperit opilatiōes colatorij ⁊ cōstrictionē nariū ⁊ eius decoctio cōfert dolori dētiū ⁊ ꝓpue frigido ⁊ ei⁹ acetū cōfirmat dentes motos si decoquat̄ cū aceto ⁊ teneat̄ in ore. Febres. ¶ Cū fricatur cum eo corpus ante paroxismum rigoris cum oleo confert rigori facto cū febre ⁊ absq̄ febre.

¶ De penidijs. Cap. xlvij.

Penidij. Natura. ¶ Calidi sunt. ⁊ humidi in pmo ⁊ ꝓpue albi ⁊ sunt hūidiores alijs. Opa. p. ¶ Sunt grossiores zuccaro. Egri. pec. Sūt boni tussi. Egri. expul. ¶ Sunt lenitiui ventris.

¶ De pipere. Cap. xlviij.

Piper q̄d ē. Inq̄t. S. pm⁹ cū eleuat̄ fruct⁹ ē lōgū piper: deinde separatur in grana piperis: et ꝓpter hoc est lōgum piper humidius: ⁊ id corrodit et mordicat parū post pncipiū sui gust⁹. ¶ Et nigrum est filius eius nigro sed ē vehemēti⁹ acris. Et album est debilioris caliditatis ⁊ humiditatis. Quidam vero dixerūt q̄ nigrū iā exiccatū ē ⁊ cecidit fetus humiditatis eius ⁊ remāsit in albo qd nō peruenit ad vehementiā exiccationis. Nā. ¶ Est calidū et siccū vsq̄ ad q̄rtū. Opa. p. ¶ In ipso est attractio ⁊ resolutio ⁊ abstersio ⁊ masticat̄ cū vua passa ⁊ eradicat flegma viscosum ⁊ est ex sedatiuis dolorꝫ ⁊ calefacit neruos ⁊ ē ꝯuenies sanis. Decora. ¶ Ipm cū nitro abstergit morpheā ⁊ extēuat cū nitro. Apo. ⁊ bot. ¶ Ipm cum pice resoluit scrofulas. Egri. iunc. ¶ Calefacit neruos ⁊ lacertos adeo q̄ in hoc aliud nō ē ei par. Egr. cap. ¶ Cū aceto ꝯfert dentib⁹. Egri. ocu. ¶ Cōfert albugini positū i alcofol ⁊ abstergit. Egri. pect. ¶ Cū admistrat̄ in electuarijs ē ꝯueniēs tussi ⁊ doloribus pectoris ⁊ ē ꝯueniēs cū melle positū in palato ad squināciā ⁊ mūdificat pulmonē. Egr. nu. ¶ Est digestiuū faciēs appetitū ⁊ bibit̄ cū folijs lauri recētib⁹ ⁊ confert dolori vētris pūgitiuo ⁊ inflationi: ⁊ ē cuꝫ aceto bibitū ⁊ linitum bonū apatibus splenis. ⁊ albugini ⁊ gis ꝯueniēs ē stō ⁊ vehemētius ꝯfortat ipm. Et lōgū piper facit cibū descēdere facile. Egri. expul. ¶ prouocat vrinā ⁊ ejicit fetū: ⁊ post coitū corrumpit sperma cū fortitudine ⁊ paucū ei⁹ ꝓuocat vrinā ⁊ multū ei⁹ soluit vētrē fm ꝯrūū scamonee ⁊ est exiccatiuū ⁊ consumit spma. Lōgū vo pip ⁊ albū augmentū efficit in coitu pp hūiditatē suā sup̄fluā. Et q̄n bibit̄ cū melle ⁊ folijs lauri recētib⁹ cōfert dolori vētris pūgitiuo. Febres. ¶ Fricādo fit inunctio ex ipso cū vnguēto ⁊ cōfert rigori. Uenena. ¶ Ponit̄ illud qd ex albo ē i tyriacis: ⁊ similiter longuꝫ pip ⁊ cōfert morsui venenosorum vermium linitum cum oleo.

¶ De pipere aque. Cap. xlix.

Piper aque quid ē. Est herba q̄ ē vt olus nascēs in aq̄ ⁊ approximat̄ ei in gusto suo sapor piperis sed nō ē ei acuitas piperis. Opa. p. ¶ Calefacit sufficienter sed minus q̄s piper.

¶ De petroselino. Ca. l.

Petroselinū. Dictū est in capitulo de apio.

¶ De prassio. Ca. li.

Prassium q̄d ē. Est herba amari saporis. Natura. ¶ Inq̄t Oribasius. Nō sunt calefactio ei⁹ ⁊ exiccatio ipsius fortes. Alij aūt dixerunt q̄ est calm in tertio siccū in secundo. Opa. p. ¶ Est apertiuū: abstergit: ⁊ liquefacit: ⁊ resoluit ⁊ incidit. Egri. cap. Eius succus confert dolori auriū antiquo: ⁊ mundificat ⁊ aperit meatus auditus ⁊ remouet antiquū dolorē eius. Egri. ocli. ¶ Succ⁹ eius cū melle est conueniens ad acuēdū visum. Egri. pec. ¶ Mundificat pectus ⁊ pulmonem ꝓductiōe sputi. Egr. nu. ¶ Est apertiuū opilationū in epe. ⁊ splene ⁊ renib⁹. Egri. expul. ¶ Prouocat mēstrua ⁊ mūdificat matricē. Uenena. ¶ Fit ex eo eplm cū sale ad morsum canis rabidi.

¶ De peonia. Ca. lij.

Peonia quid est. Eius alia est masculina et alia est femina. Masculus quidem radices habet albas grossas vt digitus stipticum habentes gustū ⁊ femina habet radicē in plurimas partes diuisam ⁊ ramos. Natura. ¶ Est calida et sicca vehementer.

Opa.pro.¶In ipa sunt exiccatio ⁊ stipticitas cuȝ re
solone ⁊ aptiōe et subtiliatiōe ⁊ icisiōe et abstersiōe
⁊ qñ masticat vna hora apparet post eā i ipa acui-
tas ad stipticitatē declinās.Deco.¶Abstergit vesti
gia nigra in cute.Egri.iū.¶Cōfert podagre.Egri.
capi.¶Cōfert epilepsie adeo ꝙ etiā suspensa.⁊ iam
ꝗdcerpta est eius appensio ⁊ inuenta est ꝓhibere
epilepsiaȝ:ꝗdiu remanet.⁊ cuȝ eius ablatione cō-
pertū est redire epilepsiā.¶Et inde⁹ ꝗdē inqt.Suf
fumigatio facta cum semine eius ꝯfert demoniacꝭ
⁊ epilepticis:et sanat eos:et silr si sumat fruct⁹ ei⁹:
⁊ bibatur cum melle ro.cōfert vehementer.¶Ego
autem dico ꝙ forsitan hec est spēs peonie romane:
nā illa que ex india fert ad nos nō hȝ magnū effe-
ctum in hoc capitulo.Et bibunt ex semine eius.xv.
grana cuȝ mellicrato:aut vīo:⁊ ꝯferūt icubo valde.
Egri.nu.¶Retinet nāȝ qñ decoqt cū sirupis pōti-
cis:et ꝓhibet mās effusās ad stōȝ:et semen ei⁹ ꝯfor
tat stōm.et sedat dolores ei⁹ ⁊ mordicationē ei⁹.Et
ꝯfortat radix ei⁹ icteritiā ⁊ apit opilationē q̄ est in
epate.Egri.expul.¶Prouocat vrinā.et qñ bibit cū
vino et ꝓuocatiuis mouet mēstrua:⁊ pot⁹ eius pro
uocat vrinā etiaȝ.¶Et qñ sumunt de sele eius.xv.
grana cū mellicrato ꝯferūt ꝓuocatiōi mēstruo. ⁊ si bi-
bant.xij.grana ei⁹ cū vino abscidūt fluxū sanguis.
Et qñ i potu dat sele de radice ei⁹ quātitas amig-
dale mūdificat eas a supfluitatib⁹ ptus ꝓuocatiue
cāccēre supfluitates.et ꝯfert de radice eius ꝗtitas
auellane dolori renū ⁊ vesice.et decoctio ei⁹ cū vino
stringit vētreȝ:et ꝓuocat. ¶De pino. Ca.dxliij.
Pinus ꝗd ē.De grano aūt pini iā diximus i ca
pl'o de ha.et nos nolum⁹ nisi vt loq̄mur de re
liq̄s ptibus arboris pini.Elec.¶Uirtus corticis ma
ioris fortior ē et cortex ei⁹ q̄ noiat fusi est debilior.
Opa.pro.¶In cortice eius est stipticitas plima.Et
ꝗnis q̄ ē in ipa erit i ꝟtute cātaridis.Uul.vl.¶Cor
tex eius ꝯfert vlceribus corticalib⁹.Et in ipso ē ꝟt⁹
ꝯsolidatiua.et i cortice ipsi⁹ ē de stipticitate q̄ pue
nit ad hoc vt sanet abrasionē qñ sup eā ponit vt em
plm.et puluerizatio corticis ꝯfert adustioni aq̄ cale
et folia ei⁹ faciunt coherere vulnera puluerizata.⁊
cortex ei⁹ ē ꝯueniēs locis pcussiōis et ꝯsolidat:lȝ fo
lia ei⁹ sunt ꝯuenictiora ad illud:qm̄ sunt hūidiora.
Egri.capi.¶Gargarism⁹ fact⁹ ex decoctiōe radicis
eius attrahit flegma plurimū.¶Decoctio corticis
ei⁹ cū aceto est cōueniēs qñ coluit ex ea os ad do-
lorē dentiū.et qñ ponit i eo acetū:et ex eo fit garga
rismus attrahit flegma plurimū.Egri.ocul.¶Fu-
mus ei⁹ ꝯfert casui palpebrarū:et corrosiōi anguli
lachrymalis.Egri.pec.¶Granū ei⁹ cōfert tussi anti
que.Egri.nu.¶Cortices folioȝ eius qñ bibunt cō-
ferunt dolori epatis.Egri.expul.¶Granū eius reti
net mēstrua.Et frūs ei⁹ cū sele cucumeris in vino ꝓ
uocat ⁊ cōfert vlceribus ⁊ renibus ⁊ vesice.Et cortex
eius retinet ventreȝ etiā.Uenena.¶Uermis viridis
q̄ est in pino est in natura cantaridis.

¶De pupilla oculi. Capi.dxliiij.
Pupilla oculi ꝗd est.Est eruca aque.Et dicitur
etiaȝ apiū aque.Et est boni odoris:⁊ ortus ei⁹
est i aq̄s stātib⁹.Opa.pro.¶Est calefactiua resoluti
ua.Egri.expul.¶Prouocat mēstrua ⁊ vrinā et fran-
git lapidem in renib⁹ ⁊ vesica si comedat cruda aut
elixata ⁊ cōfert vlcerib⁹ intestinoȝ.

¶De pasto colūbaȝ ⁊ cameloȝ. Ca.dxlv.
Pastus columbaȝ ⁊ cameloȝ ꝗd est.Est herba
hñs granū sicut granū myrti ⁊:ē ei ꝓximū.verun
tñ ē minoris caliditatis vehementioris énercitatis ip
so ⁊ silatur medulla ei⁹ i colore ⁊ gustu lenti excorti
cate in qua est aliquātulū dulcedis.Natura.¶Est
calida in primo humida in scdo.Opa.p.¶Est subti
lis et nō nocet camellis q̄ pascūt ipam.Uenena.Est
venenū vermibus venenosis.Decora.¶Eius deco
ctio denigrat capillos.

¶De pede locuste. Ca.dxlvj.
Pes locuste ꝗd est Currit cursu oleris iamen.
Egrit.pect.¶Datur cib⁹ ex eo ⁊ ꝯfert extenua
tioni.Febres.¶Iuuamentuȝ decoctionis ei⁹ ē sicut
iuuamētū chrysolocāne ⁊ reliquoȝ in febrib⁹ q̄rta-
an sinocho ⁊ hemitriteo.

¶De pede coruino. Ca.dxlvij.
Pes coruinus.Egri.expul.¶Radix hui⁹ herbe
cū decoquit ꝯfert solutioni antiq̄.Et dixerunt.
Paul⁹ ⁊ alij ꝙ ꝯfert colice ⁊ efficit opationē hermo
dactiloȝ absq̄ nocumēto.

¶De pulmone. Ca.dxlviij.
Pulmo.Opa.p.¶Ei⁹ nutrimētū ē paruū decli-
nās ad flegmaticū ⁊ in hoc est ꝯsideratio.Uul.
vl.¶Pulmo arietis sanat excoriationē calcanei ex cal
ciamēto qñ sup ipam ponit calid⁹.Egri.nu.¶Ei⁹ di
gestio est facilis.Egritu.expul.¶In ipso est constri-
ctio ventris.

¶De pomis Ca.dxlix.
Poma.Electio.¶Magis tempata sunt alcemia
⁊ illa q̄ sunt insipida sunt mala:⁊ pui iuuamen
ti:⁊ nō a[gunt] aliqd:⁊ silr imatura.Natura.¶Illa q̄
sunt ꝯtracta sunt frigidiora hūidiora ꝓp illd q̄ ē in
eis de aquositate:⁊ pontica ⁊ stiptica ⁊ acetosa sūt fri-
gida grossa ⁊ dulcia sunt aq̄a:⁊ sūt decliuiora ad ca
liditatē ꝗ alia:ꝗbus magis dñans i eis sit frigus.et
sunt diuersa:⁊ silr folia eoȝ ⁊ arbores sunt diuersa.
Et oīno illud qd̄ in sūba dñat ē humiditas supflua
frā ⁊ fortasse illa q̄ sunt vehemētis dulcedinis in ca
liditate tñ sunt tpata aut declināt ad eā.Opa.p.In
ipsis ē ꝓhibitio supfluitatū.⁊ ꝓpe in foliis eoȝ:⁊ in
pomis qd̄ ē inflatio ⁊ ꝓpe i eis q̄ nō sunt dulcia:⁊ il-
la que sunt pōtica ⁊ stiptica sunt aq̄a terrea:⁊ dul-
cia sunt aquea ⁊ isipida sunt aquea valde ad ptem
hūiditatis supflue decliuia:⁊ ꝓpter hoc feruet eoȝ
succus velociter ⁊ mel conseruat siccū eoȝ.¶Et ge
nerat ꝗdē ex pōticis.⁊ ex eis que sunt stiptica hūor
terreus.et acetosa ⁊ imatura generāt flegma et pu-
tredines et febres ꝓprietate sui humoris et sue cru
ditatis:⁊ q: recipiūt putrefactionē.humor ꝟo aceto
sorū est subtilior hūore stipticoȝ ⁊ vinū ꝗdem pomo
rum ⁊ reliquorū anquū meli⁹ ē ꝗ recens ꝓpter solo
nē vaporū malorum ab eo.Apo.bot.¶Cōferunt fo
lia eorum et succus eorū inceptioni apostematū ca-
lidiorum.Uul.vl.¶Folia et cortices eorum consoli
dant.⁊ similiter succus eorū q̄ sunt stiptica.Egr.iūc.
¶Assiduatio cōestiōis pomorū facit euenire dolorē

nernoꝝ ꝛ ꝓpe vernalia. Egri. pec. ⁋ Cõfortat coꝛ ꝓ
pue odoꝛifera de ſcemi ꝛ odoꝛifera dulcia. ꝛ accetoſa
ꝛ ſi ſit illic anguſtia ex calitate ſunt magni iuuamen
ti. ꝛ eoꝝ ſanich etiã. Egri. nut. ⁋ Cõfortat debilitatẽ
ſtõi ꝛ q̄ ſtiptica ſũt ↄferũt ſtõ ſi ẽ cuꝫ calitate aut hũi
ditate. ꝛ ſilr põtica ꝛ accetoſa cõferũt debilitati ſtõi ſi
eſt i eo hũoꝛ ꝯſſus frũs valde ꝑꝑ ſuã groſſitudinẽ.
ꝛ aſſant̄ q̄ꝺ i paſta ꝛ ↄferunt paucitati appetit⁹. ꝛ ſa
nich pomoꝝ ↄfortat ſtõm ꝛ ꝓhibet vomitũ. Egri. ex
pul. ⁋ Dulcia et accetoſa q̄n in ſtõ iueniũt hũoꝛẽ ꝯſ-
ſuꝫ q̄nqꜫ deponũt ipꝫ i eſtõne ꝛ ſi ẽ vacu⁹ retinẽt. et
ea q̄ i maſſa aſſata ſunt ↄfert ad v̓mes et diſſinteriã
et q̄ ex eis ſũt ↄueniẽtioꝛa diſſinterie ſunt põtica ꝛ eo
rũ ſanich: niſi ↄuertat ipſa lenitas zuccari. Febres.
⁋ Q̄nqꜫ ꝯ̄nant̄ ab illis q̄ ſũt imatura febꝛe optime ꝓ
pꝛietate ſui hũoꝛis. Uenena. ⁋ Cõferunt venenis: et
ſilr ſucc⁹ et folia ipoꝝ.

⁋ De papauere. Ca. dlxx.

PApauer q̄d eſt. Papaueris ſunt ſpẽs: hoꝛtula
na: et cãpeſtris. et ſilr ẽ nigruꝫ. et ſpẽs coꝛnuti
q̄ꝺ eſt marinũ: et fruct⁹ ei⁹ ẽ curuus. et ſpẽs ſpumo-
ſi heracłienſis. Elec. ⁋ Q̄ꝺ meli⁹ et ſani⁹ ẽ. ẽ albũ. et
opꝫ q̄ꝺ vt terant̄ capita papaueris cuiuſqꜫ ſpẽi recẽ
tia. et fiãt ex eis trociſci et reſuent̄ et adminiſtrent̄.
Natu. ⁋ Hoꝛtulanũ ẽ frm̃ et ſiccũ in ſcꝺo: et nigꝝ in
tertio. et dr̄ ꝙ vſqꜫ ad q̄rtũ. Opa. pro. ⁋ Spẽs papa
ueris ſũt infrãtiue. et nõ ẽ in ipo glutinatio de q̄ ſit
curãdũ: et illꝺ q̄ꝺ eſt nigꝝ ẽ igroſſatiuũ ifrãtiuũ exic
catiuũ: papauer marinũ coꝛnutũ cui⁹ fruct⁹ ẽ curua
tus ẽ ſic coꝛnua tauri ẽ abſterſiuũ leſiuũ et ẽvehẽ
tis abſterſiõis. Et flos q̄ꝺ cãpeſtꝛ̄ mundificat veſti
gia vlceꝝ i oculis aialium. Apo. bo. ⁋ Liniunt̄ ſpẽs
ei⁹ ꝑter marinũ ſup heriſipilla. Uul. vl. ⁋ Folia coꝛ-
nuti valẽt ad vlcera ſoꝛdida: et coꝛrodũt carnẽ ad-
ditã ꝑꝑ ſuã abſterſioneꝫ: et eradicãt eſcaras. et ſilr
flos ei⁹. et nõ ẽ ↄueniẽs vlcerib⁹ manifeſtis ꝑꝑ ſup-
fluitatẽ ſue abſterſiõis: et ex cãpeſtri q̄ꝺ ſit ẽplm cũ
olꝺ ſup vlcera et eradicat ea. Egri. iun. ⁋ Linit̄ cuꝫ
ſale ſup podagrã et ↄfert ei et q̄n decoq̄t radix pa-
pauerís cãpeſtris i aq̄ donec cõſumat̄ medietas et
dat̄ i potu ↄfert ſciatice. Egri. cap. ⁋ Facit ſomnũ et
ꝓpe illꝺ q̄ꝺ nigꝝ ẽ. et eſt ſtupefactiuuꝫ: et in licinio
ſupponit̄ et facit doꝛmire: et ꝓhibet catarrũ: et cum
hñti vigilas frõti ex eo emplm ſupponit̄ iuuat̄ val-
de: et ſilr q̄n ẽvocat̄ decoctio ei⁹. ꝛ cũ ex ſpũoſo ſit
vomit⁹ bibito ſꝫ quãtitatẽ exhute i mellicrato iuuã
tur ipo epileptici. Et oleũ ei⁹ cuꝫ oleo ro. ẽ ↄueniẽs
ſoda q̄n ex eo iungit̄ caput. cũ tñ ab eo abſtinere q̄̃
tũ plus poſſe ẽ ſit meli⁹. et q̄nꝫ diſtillat̄ ei⁹ ꝺcoctio in
aurẽ foꝛt̄ doloꝛis ꝛ ſedat doloꝛẽ ei⁹. Egri. ocu. ⁋ Ad
miſtrat̄ illꝺ frm̃ ẽ in doloꝛib⁹ oculi vehemẽtib⁹ apꝺ
neceſſitateꝫ. Sꝫ in ipſo eſt cautela obſuãda: ſic̄ viri
tus i opio. Egri. pec. ⁋ Cõfert tuſſi calide: ꝛ fluxib⁹
ad pectus: et ad ſputũ ſanguis. Et ſumit̄ ex eo loch
cõferẽs tuſſi calide valde: et ꝓpe quãdo miſcet̄ cuꝫ
acatatia et ſucco barbe hircine. ⁋ Fili⁹ vero maſau
gue inq̄t. Semẽ nigri mundificat pect⁹. Coꝛticis au
tẽ manifeſtioꝛ diſpõnũ ẽ ꝙ adiuuat ad ſpuendũ. et
in toto ſele eſt mundificatio. Egri. nu. ⁋ Cõfert hũi
ditatib⁹ ſtõi: et q̄n redic ei⁹ ꝙ marinum eſt. ſ. coꝛnu
tum decoq̄t in aq̄ donec mediet̄ aqua confert egri-

tudinib⁹ epatꝭ: ꝛ ſꝑm i cui⁹ vẽtre ẽ hũoꝛ groſſus: ꝛ ſemẽ
ſpumoſi facit vomere: ꝛ dꝛ ſilr ẽt hutc in campeſtri.
Egri. expul. ⁋ Albũ ꝛ nigrũ q̄n terunt̄ multũ ꝛ dat̄
in potu cũ vino nigro ꝛ põtico ſedãt fluxũ vẽtris an
tiquũ: et nã q̄ꝺ ei⁹ nõ ẽ vacua a v̓tute ſolutiua ꝛ cuꝫ
hoc reſolutiua reſoluit̄ ẽt aq̄ ꝛ ex decoctiõe ei⁹ vehe
mẽti q̄n ſit clyſtere ↄfert diſſinterie: et q̄n bibit̄ ſemẽ
ei⁹ cũ ſirupo cartami lenit vẽtrẽ: et q̄n i potu dat̄ de
ſpumoſo q̄ntitas exuthe vni⁹ i mellicrato facit vomere
re et ſoluit ſemẽ ſpumoſi flegma et humoꝛẽ crudũ
et ſilr ſemẽ ſpẽi egyptij dat̄ ad bibẽdũ in nau. et ſe
mẽ ei⁹ q̄ꝺ domeſticũ eſt cũ melle augmentat ſpma.

⁋ De perſicis. Ca. dlxxi.

PErſica. Nã. Sũt frã in fine ſcꝺi hũida in p̄mi
ſra tñ ſinẽei⁹. Opa. pro. ⁋ Que ſũt hũida velocꝭ
ſunt putrefactionis lenitiua et in ipſis eſt ſtipticitas
aliquãtula: ſꝫ eis ſtipticioꝛa ſunt ea q̄ ſunt ſicca ↄ̄i
cata: et tamẽ ipſis eſt. pꝛohibitio, curſus et immatura
ſunt ſtiptica ẽt. Decoꝛatio. ⁋ Abſcondũt folia ei⁹ et
ex eis ſit linimẽtũ odoꝛẽ pſilotri. Egri. capi. ⁋ Diſti
lat̄ ſucc⁹ foliorũ ei⁹ in aurem et iterficit v̓mes ꝛ ↄfert
oleũ coꝛum emigranee et doloꝛib⁹ auris calis ꝛ frĩs.
Egri. nut. ⁋ Matura ſunt bona ſtõ et in eis eſt v̓tus
faciẽdi appetitũ cibi. et opꝫ q̄ꝺ ẽ vt nõ comedãt̄ poſt
aliuꝫ cibũ q̄m coꝛrũpunt̄ poſt eum et coꝛrũpunt ipm
ſed ꝑcedãt añ cibũ et q̄ ſicca ſunt: ſunt tarde digeſtio
et nõ ſũt bõi nutrimẽti: ↄ̄pius ſũt plimi nutrimẽti. Egr.
expul. ⁋ Fit ex eis et folijs ipoꝛũ emplm ſummitates
terficit v̓mes vẽtris: et ſilr ſi bibãt̄ ſucc⁹ eoꝛũ et q̄ ſũt
eoꝛũ ſupioꝛa et foliorũ ipoꝛuꝫ et illa q̄ matura ſũt le
niũt vẽtrẽ et imatura ſtrigunt. et dixerunt q̄dã q̄ ipa
addunt in coitu et v̓r ꝙ illꝺ ſit i coꝛpib⁹ ſiccis ꝛ calis.

⁋ De pane. Cap. dlxxii.

PAnis q̄d ẽ. ⁋ Opꝫ vt ſit panis mũd⁹ ſalit⁹ naſi
hñs ↄfectã fermẽtat⁹ coct⁹ bñ i tanoꝛ: vltimẽ vna
nocte ꝑmanẽs. Et nõ comedat̄ calid⁹ ſicut ẽ. pãis a.
calid⁹ nõ ẽ apud nãm receptibile: et acceptio ei⁹ q̄ ẽ
de furno reliq̄rũ ſibi ſimilium ẽ mala ꝛ panis de ſi-
mula ẽ melioꝛ eo q̄ ẽ de farina: et q̄̃to pl⁹ fuerit mã
dioꝛ opꝫ vt fermẽtet̄ et dimittat̄ donec ↄſequat̄ plm.
Et ↄficiat̄ maſſa ipſi⁹ plm: et panis q̄ꝺ ẽ furni nõ eſt
ſicut panis altanoꝛ: ſi ſuſcipiet decoctionẽ ab vtroqꜫ
latere. Et panis de patella ẽ crud⁹ iteri⁹: et ablutus
q̄ꝺ ẽ eſt infriatiu⁹ et eſt pauci nutrimẽti: et natũ i ſtõ
et eſt ↄueniẽs calefactio: et nõ ꝯ̄nat opilones: et nõ
calefacit. ⁋ Mod⁹ v̓o ablutiõis ei⁹ ẽ vt ſumat̄ medul
la panis q̄ iaceat vna nocte et ifundat̄ in aq̄ calida dei
de effundatur ab eo aq̄ q̄ ſup ipm natat et renouet̄
ſup ipm aq̄ donec ab eo remoueatur v̓t⁹ fermẽti et
reliquoꝛum et cõſequatur finẽ ſue inflationis. Ele-
ctio. ⁋ Panis de ſimula nutribilioꝛ eſt q̄̃ alius et ei⁹
nutrimentum eſt melius ſed tardioꝛis penetratio-
nis et aldarmach ſequitur ipſum in pluribus diſpo
ſitionibus. Opirus vero qui eſt plurimi furfuris ve
locis eſt penetrationis: ſed eſt minoꝛis nutrimenti ꝛ
deterioꝛis. Et ille qui non decoquitur bene eſt plu
rimi nutrimenti: et ſimiliter: parum habens fermẽ
ti: ſꝫ ei⁹ nutrimẽtũ opilat niſi illos q̄ ſũt plurimi exer
citij: ꝛ panis de patella eſt hui⁹ ꝯ̄nis. cuius nãqꜫ pars
interioꝛ raro decoquitur bene. Et panis quidam

diatus qui est nutrimēti elongat⁹ a silagino leuis
digōnis ⁊ pōderis.⁊ panis frumēti raro in iudicio
exiuit opiri.⁊ pāis alcataif gñat hūorē grossūꝫ alfa
nū ē istatiu⁹ tarde digōnis:⁊ q̄ melioꝛ de eo ē.ē ille
q̄ ē mitt⁹ cū oleo amigdalino.⁊ oꝫ q̄dez vt ei⁹ exic=
catio sit i vmbra.⁊ pāis fact⁹ cū lacte plimi ē nutri=
mēti ⁊ tarde descēsiōis ⁊ ē opilatiuus. ⁊ emplm q̄=
dē fcm̄ ex pane calius ē ēpl̄o facto ex frumēto. De=
cora. F panis q̄ est de frumēto nouo ipiguat veloci
ter. Apo.bo. F Panis de frumēto cū mellicrato ⁊ suc
cis cōuenientib⁹ bonus est apatib⁹ calis.lenit eni
ea ⁊ infrigidat. Uul.vl. F Qñ pāis decoquit cuꝫ aq̄
⁊ sale ⁊ infundit ex eo ipertgo cōfert. Egritu.nutri.
F panis calidus facit siti sua calitate. Et nata ꝑpt
suā humiditatē vaporosaꝫ.et satiat velociter ꝑꝑ il=
lud et calidus q̄dē est velocis digōnis ⁊ tarde descē
sionis. Egri.expul. F panis opir⁹ est lenitiu⁹ natu=
re.⁊ aldarmach strigit ⁊ fermētatus lenit et azym⁹
stringit ventrē.⁊ ille q̄ ē in patella coct⁹ est ex eis q̄
stringunt.⁊ panis antiqu⁹ sicc⁹ strigit si non admi=
sceᷓ ei aliō ⁊ panis alcataif ventrem stringit:⁊ plus=
q̄ ille qui est de simula.

De quinq̄ folio. Cap.dlxxiij.

Capitulum de litera. Q.

Quinq̄ folia quid est. Est pentaphilon. Et iam
dictum est de ipso.

De rizo. Cap.dlxxiiij.

Capitulum de litera. R.

Rizon q̄d est. Natu. F Est calīn ⁊ siccum ⁊ sicci=
tas ipsius est manifestioꝛ calitate sua.verūtn̄ q̄
dā dicūt q̄ ē calius frumento. Opa.pro. F Nutrimē
tū ꝑbet mltū ad quādā siccitatē declināē:⁊ cū decoqᷓ
cū lacte ⁊ olo amigdalino mai⁹ dat nutri^m:⁊ meli⁹:
⁊ remoueᷓ ab eo exiccatio ⁊ ꝯstrictio quā facit:⁊ ꝑ=
pter cū īfundiᷓ nocte vna in aq̄ fursurio:⁊ ipm est ex
eis q̄ tarde infridanᷓ ⁊ in ipso est ꝯstrictio. Egri.ex=
pul. F Decoctū cū aq̄ strigit vsq̄ ad terminū.⁊ decoc=
tū cū aq̄ i spmate efficit augmētuꝫ: ⁊ nꝫ strigit nisi
ꝑareᷓ fritione in cortice suo:⁊ studeaᷓ i destruēdo
aquositatē ei⁹:ꝑp̄e eius qd̄ infusum est in aq̄ fursu
ris:ꝑpter quam destruitur eius siccitas.

De rosis. Capi.dlxxv.

Rosa q̄d est. Est ꝟtutis ꝯposite ex suba aquea ⁊
terrea.⁊ i ip̄a sunt acuitas ⁊ stipticitas ⁊ amari
tudo cū stipticitate ⁊ pauca dulcedine:⁊in aqueita=
te ꝑaꝝ calitatis cū rei ꝑꝑ quā ē dulcis ⁊ amara ⁊ in
ip̄a est subtilitas faciēs ipsi⁹ stipticitatē penetrare
⁊ ꝑre accidere faē corꝑā.⁊ ꝟt⁹ q̄dē amara in ip̄a rema
net dū est recēs:cū aūt siccaᷓ minoraᷓ ei⁹ amaritudo
⁊ ꝑꝑ hoc q̄ recēs est soluit cū pōdus.ʒ.x. ex ea in po
tu sumiᷓ. Illa ꝟo q̄ noiaᷓ rosa fetida est cal̄a ⁊ ē ra=
dix ei⁹ sic piretrū adustiua. Nā. F Dixit. G. q̄ rosa
nō ē vehemtis fritatis cōparatiōe sui fcā ad nos. Et
dixit oꝫ vt sit frā i ꝑmo. Ego āt dico q̄ ei⁹ siccitas est
in ꝑn⁹ scdi ꝑcipue in desiccata. Opa.pro. F Ei⁹ exic
catio i fortis sua stipticitate:qm̄ ei⁹ amaritudo ē foꝛ
tioꝛ stipticitate sui saporꝫ ⁊ ē apitiua valde. ⁊ sedat
motū cole ⁊ ē semē ei⁹ forti⁹ stipticū qd̄ ē i ip̄a:⁊ silr
pili q̄ sunt in medio ei⁹.⁊ i toto ipsi⁹ ē ꝯfortatio mē=
broꝝ iterioꝝ.⁊ ei⁹ stipticitas nō ꝑtrāsit cū resolōne:
Et sicca q̄dē ē magis stiptica ⁊ fridioꝛ: ⁊ iā dᷓ q̄ in
ea ē ꝟt⁹ extrahēs surculos ⁊ spinas ⁊ reliq̄ carni ifixa.
⁊ ei⁹ succ⁹ bon⁹ ē exūgulate.s. albi abscissi vnguib⁹
⁊ exiccaᷓ i vmbra. Deco. F Rectificat fetorē sudoris
qñ in balneo admistraᷓ. Ex ea q̄ꝫ fiūt ablutiōes fm
hunc moduꝫ. Sumiᷓ rosa cui ros nō aduenit ⁊ di
mittiᷓ donec extenueᷓ:deinde sumunᷓ ex ea.xl.auᷓ.
⁊ ex spica boni odoris.l.auᷓ.⁊ ex myrrha.vi.auᷓ.et
fiūt inde trocisci pul.qñq̄ ꝟo addūt in eis costi ⁊ li
lij amboꝝ.añ.ʒ.ij.⁊ qñq̄ ponūt eos mulieres i ma=
nib;⁊ albuñt malū odorē sudoris. Apo.bo. F Dixe
runt q̄dā q̄ ip̄a abscidit ꝟrucas oēs qñ administra
tur trita:⁊ qñ rosa coquiᷓ ⁊ teriᷓ ⁊ nō exp̄miᷓ ⁊ fit ex
ea emplꝫ apatib⁹ calis soluit ea ⁊ silr ꝯfert herisipil
le. Uul.vl. F Cōfert vlcerib⁹ ꝑcipue abrasiōib⁹ i co=
rio ⁊ in ancha ⁊ gñat carnē in ꝑfundis.⁊ dixerūt q̄=
dā q̄ ipsa extrahit ea q̄ ifixa sunt in carne ⁊ spinas mi=
ta. Egri.ca. F Sedat soda qd̄ ex ea hūiduꝫ ē.⁊ deco=
ctio aq̄ ei⁹ ⁊ oleū ei⁹ faciūt sternutationē cuꝫ odora
tur:⁊ dixerūt q̄dā sternutatio ex ipsa fit ꝑpterea:q̄
retinet vaporē:⁊ foꝛtasse illō etiā ē ꝑꝑ ꝟtuteꝫ suam
abstersiuā:⁊ ꝑ ꝑhibitionē in cerebris hñtib⁹ subti=
les supfluitates. Et ipsamet facit sternutare illuꝫ
cui⁹ cerebrū ē calꝫ.⁊ ei⁹ semē stringit gigiuas. ⁊ silr
succ⁹ ei⁹ cū decoctio.⁊ ꝯfert etiā doloꝛi auriuꝫ. Egr.
ocul. F Sedat dolorē in oculo ex calitate:⁊ silr de=
coctio:⁊ sicca ē ꝯueniēs grossitiei palpebraꝝ cuꝫ ex
ea fit alcofol.⁊ silr ei⁹ oleū ⁊ succ⁹ ipsi⁹:⁊ ip̄a q̄dē nō
ꝯfert obthalmie:nisi cū ex ea abscindunᷓ additamē
ta ipsi⁹ alba. Egri.pec. F Cuꝫ aq̄ rosacea bibiᷓ ꝯfert
sincopi.⁊ ei⁹ succ⁹:ꝫ ei⁹ ꝟgulta sunt bōa sputo san=
guis:⁊ silr capita ipsi⁹. Egri.nu. F Aq̄ ro. est bōa ca=
piti ⁊ stō:⁊ ꝯfortat q̄ ex ea nutrita ē cuꝫ melle: stōꝫ ⁊
est geleniabin:⁊ iuuat ad digerēdū:⁊ rosa qd̄ ⁊ eius
succ⁹ ꝯfert hūorositati stōi. Oleū ꝟo ro. extiguit iflā
matiōeꝫ stōi. Et silr epithima fcm̄ stō ex rosa ip̄a .et
ei⁹ syrup⁹ ꝯfert ei q̄ i stō mollificationē hꝫ. Egri.ex
pul. F Sedat dolorē ani linita sup eū cū pēna:⁊ do=
lorē mīcis ex calitate:⁊ silr decoctio q̄ fit ex sicca: ⁊
ꝯfert doloꝛib⁹ recti itestini.⁊ fit clystere ex decoctiōe
ei⁹ vlcerib⁹ itestinoꝝ.⁊ silr syrup⁹ ei⁹ bibiᷓ ad illō.
Dormire ꝟo sup locū ex ea stratū abscindit desidee
rium. Et si recēs est fortasse soluit si sumaᷓ pōdus.
x.ʒ. ex ea decies. Sicca ꝟo nō soluit.⁊ oleum ro. sol
uit ventrem.

De renibus. Capi.dlxxvj.

Renes quid sunt. Noti sunt. laudabilioꝛes ex
eis sunt renes hedi lactentis. Natu. F Sunt cā
les ad siccitatem declinantem. Opera.pro. F Par=
ui sunt nutrimenti. Et humoꝛ coꝛuꝫ est malus ⁊ lau
dabilioꝛes coꝛum sunt renes hedi. Egri.nut. F Sūt
difficilis digestionis:⁊ hoꝛridi saporis.

De rob. Ca.dlxxvij.

Rob. Egrit.pec. F Iuuat ad spuendum ⁊ poni=
tur in syrupo de papauere noto. Egrit.expul.
F Confert dolori renum et vesice.

De rutha. Ca.dlxxviij.

Rutha q̄d est. Siluestris vehementioꝛ est ni=
gredinis q̄ armel. Elec. F Conuenientioꝛ ru=
tha est domestica que nascitur apud arboꝛem fici.
Natura. F Humida calida est et sicca in secundo

Et sicca ē cal'a ⁊ sicca i tertio:sicca ſ̃o siluestris ē ca
lida ⁊ sicca in q̃rto.Opa.pro.¶ Est icisiua ⁊ resolu-
tiua carminatiua valde mundificatiua venaꝝ vlce
ratiua stiptica.Deco.¶ Cū nitro pōit sup morpheā
albā ⁊ sup verrucas ⁊ moꝝ.et remouet odorē alleo
ruꝫ et cepaꝝ:⁊ ꝯfert alopitie.Apo.bo.¶ Siluestris
qñ terit̃ ⁊ fit ex ea emplꝫ mēbro sup qđ est apā calꝫ
cōfert.et qñ ponit̃ sup scrofulas gutturis ⁊ ascelle re
soluit eas:⁊ gūma eiꝰ ē fortior in omnibꝰ illis.Ul.
vi.¶ Ponit̃ cū butyro ⁊ melle sup ipetiginē.et cum
aceto ⁊ cerusa sup formicā ⁊ herisipillā sanat ātiq̃.
Egri.iun.¶ Cōfert palysi:⁊ sciatice:⁊ dolorib9 iun-
cturaꝝ bibita ⁊ more empli supposita cum melle.
Egri.ca.¶ Aufert odorē alleoꝝ ⁊ cepaꝝ:⁊ fit ex ea
emplꝫ cū sauich ad sodā ātiq̃:⁊qñꝫ fit ex ea ēplꝫ cū
aceto i naso ad fluxū sanguis narium ⁊ retinet ipꝫ.
⁊ succꝰ eiꝰ calefactꝰ i cortice granati distillat̃ i aurē:
⁊ mūdificat eā:⁊ sedat dolorē ⁊ tinitū ⁊ sonitū.⁊ iter
ficit ṽmes ⁊ liniunt̃ cuꝫ ea vlcera capitis . Egri.ocu.
¶ Ipā acuit visū.⁊ ꝓpē succꝰ eiꝰ cū succo feniculi et
melle collyrio fcō ex ea aut comesta.et qñꝫ fit ex ea
emplꝫ sup pulsationē oculi.Egri. pect. ¶ Decoctio
eiꝰ q̄ hūida ē cū aneto sicco ꝯfert dolori pectoris:et
difficultati ālhelitus s̄m testimoniuꝫ ruffi.Egri.nu.
¶ Fit ex ea emplm cū ficubus ad hydropisiꝫ: hypo
sarchā:⁊ daẗ in potu vinū i q̄ decoq̃tur rutha ēt qñ
de semie eiꝰ bibit̃ ab vna.ʒ.vsq̃ ad.ʒ.ij. ad singultū
flegmaticū sedat ipꝫ:⁊ ipā q̄dē digerit ⁊ fac̄ appeti-
tuꝫ cibi.⁊ ꝯfortat stōꝫ:⁊ splenē.Egri.expul. ¶ Exic-
cat spma:et abscindit ipꝫ:et deijcit đsideriū coitꝰ:⁊
cōcubitꝰ:⁊ vtraq̃ spēs eius strigit ⁊ sedat dolorē pū
gituū.⁊ fit ex ea clystere cū olo ad dolores colice.⁊
ponit̃ cū melle sup vlcera ani.⁊ bibit̃ cū olo ⁊ bibit̃
ꝑꝑ ṽmes:⁊ ambe spēs expellūt supfluitates corpis
cū ꝓuocatiōe.⁊ silr retinet ꝯgōnē.et fit ex ea ēplꝫ cū
folijs lauri sup testiclos ad apā ipsoꝝ.Febres.¶ Et
silr ꝯfert rigori comestio ipsiꝰ:⁊ inūctio ex oleo eiꝰ.
Uenena.¶ Resisti venenis.⁊ bibat q̄ sibi timet ne in
potu sumat venenū ⁊ ꝑiāgi a venenos de sele eiꝰ pō
dus.ʒ.i.cū folijs suis cū vio:⁊ ꝓpē si bibit̃ cū nuce ⁊
bolo oībꝰ ꝯtritis ⁊ comestis:⁊ plꝫ ipiꝰ sumere de sil
uestri ē pciosuꝫ. ¶ De rubo. Ca.dlxxix.

Rubꝰ q̄d ē.Dixerūt q̄dā q̄ ē alhausegi ⁊ ē q̄daꝫ
spēs eiꝰ q̄ noiat̃ rubus canis:⁊ hꝫ fructū q̄ ē sic
oliua hñtem iterꝰ lanā.Elec.¶ Meliorē succus eiꝰ
coagulatꝰ cuꝫ exiccatiōe in sole forti.Na.¶ Est fri-
dus ⁊ siccus in fructu eius maturo est calitas q̄dā.
Opa.p.¶ Est stipticꝰ:desiccatiuꝰ cū oībꝰ ptibꝰ suis
⁊ folia eiꝰ sunt infora in hoc ꝑꝑ suā aqueitatē. De-
cora.¶ Decoctio stipitū ⁊ folioꝝ eiꝰ tingit capillos.
Apo.bo.¶ Prohibꝫ ex folijs eiꝰ emplꝫ āmbulatiōem
fraudulētis ⁊ formice:⁊ ē bonū sup herisipillā ēt: et
eiꝰ hūor ē q̄sius.Illō.n.qđ đ eo exiccatū ē strigit ma
nifeste.⁊ silr flos eiꝰ.⁊ i radice q̄dē rubi ē subtilitas
cū stipticitate.⁊ꝑꝑ hꝰ frāgit lapidē.Uul.vl.¶ Cōfert
vlceribꝰ q̄ sunt sup caput ⁊ ꝯsolidat vulnera.Egrit.
ca.¶ Qñ masticant̃ folia eiꝰ stringūt gigiuā:⁊ sanāt
alcola:⁊ silr frūs eiꝰ maturꝰ:⁊ succꝰ frūs eiꝰ ⁊ folioꝝ
ipiꝰ sanat dolores gigine:⁊ succꝰ folioꝝ eiꝰ sanat eos
calꝫ.et folia eiꝰ sonāt vlcera capitꝫ. et multitudo fru

ctus alhausegi fac̄ dat.Egri.ocu.¶ Cōfert extin-
re oculi.Egri.pec.¶ Cōferūt ptes eiꝰ sputo sanguis.
Egri.nu.Ex folijs eiꝰ fit emplꝫ stō debili recipienti
māis ⁊ ꝯfortat eū.Egri.expul.¶ Stringit vētrē ⁊ nu-
bus q̄dē canis cū accipit̃ a fructu eiꝰ lana q̄ est i eo
et decoq̄t̃ in lꝫit eiꝰ decoctio vētrē ⁊ abscindit cursuꝫ
humiditatis antiq̄ ex mñice:⁊ cōfert emorroydibus
natis in ano ex q̄bus currit sanguis facto ex eo em
plo.⁊ ipē ⁊ flos eius ꝯferūt vlceribꝰ intestinoꝝ: solu
ti:⁊ frāgūt lapidē subtilē in eis.Uenena.¶ Est ꝯue-
niens morsui alalis qđ noiat̃ keritos.

¶ De rubea tinctorum. Ca.dlxxx.

Rubea tinctoꝝ q̄d est.Est pōtici saporis.Opa.
pro.¶ Abstergit cū aq̄litate ⁊ ponit̃ sup ipetigi
nē.cū aceto ⁊ sanat eā.⁊ linit̃ etiā cuꝫ aceto sup mor
pheā albā ⁊ sanat eā:⁊ mundificat cutem ab omni
vestigio.Egri.iunc.¶ Datur in potu cuꝫ melicrato
⁊ ꝯfert sciatice et paralysi quen est cuꝫ nocumēto in
vtrisq̃ lateribus ⁊ in sensu:et daẗ in potu de ea.ʒ.j.
cum duabus.ʒ.rauedsceni ad pennonē ⁊ casiꝫ cum
vase vno terreo de vino passulatum.Egr.iun.¶ Daẗ
in potu fructus eius cum oxymelle ad apāta sple-
nis:⁊ mundificat epar:⁊ splenem:et apit opilatiōes
eoꝝ:⁊ est ei ꝓprietas in hoc.Egri. expul. ¶ Prouo-
cat vrinam adeo vehemēter q̄ qñꝫ fac̄ mingere san
guinem:⁊ opꝫ vt qui eam bibit quaq̃ die balneet̃.⁊
qñ supponit̃ ꝓuocat menstrua ⁊ extrahit fetuꝫ.Ue
nena.¶ Stipites eiꝰ cum folijs suis ꝯferunt morsui
venenosorum vermium.

¶ De raffano. Ca.dlxxxi.

Raffanus q̄d est.Fortius qđ est in ipso est semē
ipsius deinde cortex eius:postea folia ei9:de
inde caro eius:et oleū q̄dē eius existit in ṽtute ola
de keruia:nisi q̄ est vehemētioris caliditatis ipē silu-
estre in oībus narrationibus cōicat ei: ꝓẗ q̄ sequit̃
eo.Elec.¶ Fortius qđ est in ipso est semē eius:⁊ ille
q̄ est magis tperatus est ille qui est citratus.Natu.
¶ Lignuꝫ eius est calm in p̄mo ⁊ hūiduꝫ:⁊ semē eiꝰ
est calm in tertio.Opa.pro.¶ Generat ventositatē
sed semen eius ipsas resoluit.Et in ipso est subtilia
tio fortior:⁊ ꝓpterea in semine eius:⁊ q̄ est siluestris est
insiatiuus:⁊ ille q̄ est citratus est nutribilior ꝓpter
separatiōeꝫ illiꝰ ab eo qđ est medicinale:⁊ nutrimē
tū quidē eius est flegmaticū ⁊ paucū cuꝫ hoc.Et in
ipso est sub̃a que velox ad est putrefiēdū:⁊ aliud ꝓ
illō qđ in ipso est de nocumētis:folia aūt ṽnalia q̄
elixant̃ ⁊ comedunt̃ cū olo ⁊ almuri nutriūt plꝰ q̄
radix.Deco.¶ Si miscet̃ cum oleo farina lolij fac̄
nasci pilos in alopitia.Et qñ fit ex eo emplm cū mel
le eradicat vestigia accidētia sub oculo que sunt cū
occultatione.et cōfert semen eius lentiginibus fa-
ciei in mēbris ⁊ reliquis coloribus extraneis ⁊ vesti
gijs ⁊ pcussionibus ⁊ pāno ⁊ ipsuꝫ cū cōdisi lintum
remouet morpheā nigrā ꝓpē in balneo.Et ipē mul
tiplicat pediculos in corporibus.Apo.bot.¶ Cū fa-
rina lolij adhibitꝰ bothor lenibꝰ abstergit eas.Uul.
vl.¶ Qñ ex eo fit emplm cum melle eradicat vlcera
fraudulētia ⁊ vlcera lenia:⁊ semē eiꝰ cū aceto eradicat
vlcus cacrenarum integre silr operatur sup impeti
ginem.Egrit.iunc.¶ Semen eius expellit pulsatio-

nē que est in iūcturis ⁊ est bonū dolori iūcturarū val
de. Egri. capi. ¶ Nocet capiti: ⁊ dētib⁹ ⁊ palato ⁊ suc
cus ei⁹ ⁊ oleū ip̄ius ꝯferūt vētositatib⁹ i aure valde.
Egri. ocu. ¶ Nocui⁹ ē oculo. verūtñ abstergit ip̄z qñ
in eo distillaẗ aq̄ ei⁹: ⁊ delet vestigia q̄ sūt i oculo sub
lachrymali. Inq̄t filꝰ mesangue: folia ei⁹ acuūt visū.
Egri. pec. ¶ Qui ē elixat⁹ ē ꝯueniēs tussi ātiq̄ vetuste
in chimo grosso ḡñato in pectore ⁊ ipse ꝯfert p̄fo
catiōi accītī ex fungio mortifero: ⁊ si decoquaẗ cuz
oxymelle: deinde fiat ex eo gargarism⁹ ꝯfert p̄foca
tiōi accīti ex fungis mortiferis. Et i ip̄so cū hoc ē no
cumētū gutturis: ⁊ ē addēs in lacte. Egri. nut. Est ma
lus stō faciēs eructuare. Et post cibū lenit vētrē: ⁊ fa
cit cibū penetrare: ⁊ añ cibū facit natare cibū: ⁊ non
descēdat: ⁊ ppt̄ hoc facilē efficit vomitū: ⁊ ꝓpter cortex
ei⁹ cū oxymelle: ⁊ ē ꝯueniēs lateri ⁊ spleni supposit⁹
et emplz: ⁊ semē ei⁹ cū aceto facit nauseā valde ⁊ re
solūit apa splenis. ¶ Filꝰ vo mesangue dixit. Si co
medaẗ post cibū digerit: ⁊ ꝓpter folia ei⁹: ⁊ aq̄ folio
rū ei⁹ apit opilones epatis: ⁊ remouet icterinā. ¶ Et
dixerūt q̄dā folia ei⁹ digerūt: ⁊ corp⁹ facit ei⁹ nauseā
⁊ semē ip̄si⁹ resoluit iflationē in vētre: ⁊ facit facilem
egressionē cibi: ⁊ facit appetitū: ⁊ aufert dolorē epa
tis: ⁊ aqua ei⁹ est bona ydropisi. Venena. ¶ Confert
morsui vipere ⁊ cum vino morsui cornute etiā. Et se
mē ei⁹ ꝯfert venenis: ⁊ oīb⁹ venenosis. Et si ponaẗ
fructū ei⁹ sup scorpionē moriẗ: ⁊ aq̄ ei⁹ expta est i h⁹
⁊ est fortior. Et si momorderit aliquē scorpio q̄ raffa
num comedit nō nocebit ei.

¶ De rehan. Ca. clxxxij.

Rehan. Egri. expul. ¶ Cōfert emorroydib⁹.

¶ De rehā salamonica. Ca. dlxxxiij.

Rehan salamonica q̄d est. Inueniẗ in mōtibus
Spahū: ⁊ ē silis aneto humido. Et d̄r q̄ folia ei⁹
sunt sicut malua: ⁊ poma eius sunt parua: ⁊ inuolniẗ
sup arborē sicut volubilis. ⁊ vr̄ q̄ sit in ip̄so diuersi
tas: ⁊ vr̄ q̄ sermo scōs sit innuēs ad hoc q̄ ip̄sa ē plā
ta q̄ noiaẗ hasax. Vulg⁹ eñ existimat q̄ est rehā sa
lamonica. Opa. pro. ¶ Est subtilis exiccatiua resolu
tiua. Apo. bo. ¶ Cōfert posita cū aceto sup herisipil
la: ⁊ liniẗ sup apata flegmatica. Vul. vl. ¶ Liniẗ cum
aceto sup vlcera ambulatiua. Egri. iunc. ¶ Liniẗ su
per podagrā ⁊ cōfert ei ⁊ est eius proprietas. Egri.
capi. ¶ Confert torture. Egri. expul. ¶ Supponiẗ cū
oleo ro. ad dolorē mrīcis. Venena. ¶ Liniẗ sup mor
dicationem scorpionis.

¶ De roba. Cap. dlxxxiiij.

Roba q̄d est. Est auellana indica: ⁊ est fructus
magnus in magnitudine auellane: silis papa
ueri: ⁊ separaẗ a grano sicut neregil. Nā. ¶ Est cal'a
⁊ sicca. Apo. bot. ¶ Est epithimia sup scrofulas cum
aceto cōueniēs. Vul. vl. ¶ Confert scabiei ⁊ pruritui.
Egri. iunc. ¶ Disrūpit vētositates ip̄edientes in dor
so. Egri. capi. ¶ Fit ex ea caputpurgium ad torturā
⁊ plurimum confert ei. Silr̄ ꝯfert emigranee ⁊ soda.
Et est caputpurgiū ꝯferens epilepsie: ⁊ scotomie: et
manie: ⁊ melēce. Et iam quidē expertū est caputpur
gium eius in tortura tribus diebus: et fecit currere
humiditatē ex naribus: ⁊ fecit fluere flegma plīm et
remouit egritudinē in trib⁹ dieb⁹. Et opz vt patiens
torturā moreẗ in domo tenebrosa: ⁊ ꝯfert vētositati
bus crudis. Egr. oculi. ¶ Cōfert aq̄ in oculo alcofol
facto ex ea ⁊ ꝓpter succ⁹ minoris ei⁹: ⁊ vētositati alse
bel: ⁊ pāno ⁊ caputpurgio facto ex ea cū aq̄ amaraci
⁊ fit ea alcofol cuz antimonio tortos hñtib⁹ oculos.
Egri. pec. ¶ Daẗ in potu de radice ei⁹ pō. ℥. 2. cū vino
ad pleuresim frām: ⁊ asma: et tussim antiquā: ⁊ spu
tum sanguinis ex pectore ꝓpter illud q̄d in ip̄sa est d̄
stipticitate. Egri. expul. ¶ Cōfert colice passiōi: ⁊ daẗ
de eo in potu pō. ℥. 2. ad anū ⁊ dolorē mrīcis: ⁊ pessa
rium suppositum de eo q̃[•]x ip̄sa fricatiōe dissolu
tum est ꝓuocat mēstrua: ⁊ extrahit fetū: ⁊ silr̄ succus
ei⁹ ⁊ solōne educit colam ni. ⁊ flegma: ⁊ aquositatez
ē ⁊ colerā ex corpe toto absq̄ difficultate. Ita q̄ sa
nat albaras ⁊ rēouet eā ⁊ icterentiā ⁊ pānū ⁊ silia ⁊ re
soluit colicā et ei⁹ potio ē triū kermet: et kermet est
sex kerates: et bibiẗ cū vīo dulci aut oxymelle: ⁊ daẗ
cū petroselino et dauco: et scamōea mouet ei⁹ solo
nē qñ ip̄a admisceẗ ⁊ ꝯfortat ip̄az et q̄litas ei⁹ ē cum
vnoquoq̄ auẗ. ip̄si⁹ ponanẗ tres annulus at de scamo
nea: et q̄nq̄ assumiẗ d̄ ea pō. ℥. 2 et teriẗ et pōiẗ cum
vīo dulci aut i oxymelle. et dimittiẗ aliquāto spacio
deiñ coq̄ẗ vinū illū cū lētib⁹: aut ordeo cū carne gal
line et daẗ ad sorbēdū mo ei⁹ et misceẗ ei d̄ scamōea.
Feb. ¶ Cōfert febrib⁹ q̄rtanis. Ven. ¶ Est tyriaca mor
sui scorpiōis et rutele et q̄dā studēt ad h⁹ vt sumāt d̄
cortice ei⁹ supiore sicc̄ lēō et ꝓijciāt i fissurā pūcture.

¶ De reubarbaro. Ca. dlxxxv.

Reubarbax. Elec. ¶ Qñq̄ adulteraẗ hoc mō. de
coq̄ẗ: et assumiẗ ei⁹ aq̄sitas et desiccaẗ succ⁹ ei⁹:
deide exiccaẗ suba ei⁹ post illō et vēdiẗ sicut ē verum
ip̄z ē tūc spissi⁹ et vehemēti⁹ stipticū ⁊ purꝝ ē vehemē
tius rarꝝ et min⁹ stipticū et ē crocee ticture. Opa. p.
¶ Suba arboris ei⁹ ē cōmixta ex aq̄itate: et aereitate
et in ip̄o [•]terreitas amara ꝓpter actionē igneitatis in
ip̄z et silr̄ ei⁹ mollities et stipticitas sūt ex terreitate
ei⁹ ⁊ seq̄ẗ ip̄z i stipticitate ei⁹ terreitas: imo ē iuuamē
tū i ea: et ꝯpleẗ ei⁹ opō cū q̄litate sue terreitatis: et q̄d
de ip̄o purꝝ ē. ē min⁹ stipticū. Deco. ¶ Cōfert pāno et
vestigijs remanētib⁹ sup cutes qñ liniẗ cū aceto: ⁊ fit
ex eo cū eo. Apo. bot. ¶ Fit ex ea ēplz cū q̄busdā hūidi
tatib⁹ ad apata cal'a. Vul. vl. ¶ Cōfert ipetigini epi
thimatū cū aceto. Egri. iūc. ¶ Confert valde casui et
ꝑcussiōi. Et inq̄t alrāzi potio ei⁹ sit. ℥. 2. in vino pmi
xto et cōtusionib⁹ qñ daẗ in potu cū vino odorifero:
et silr̄ qñ inūgiẗ ex oleo ei⁹ ad cōtusionē lacertorꝝ et
dolorē costꝝ: et extēsiōe et cōfert rupture. Egri. pec.
¶ Cōfer asmati et sputo sanguinis. Egri. nutri. ¶ Est
conferens epati. et stō: et debilitati amborum dolo
rib⁹ eorꝝ: et dolorib⁹ intrinsecis: et singultui: et ruptu
re: et extenuat splenē. Egri. expul. ¶ Cōfert adereb:
et dolori p̄ignitiuo vētris: et dissinterie: et dolori renū
et vesice et dolorib⁹ mrīcis: et fluxui sanguinis. Feb.
¶ Confert febrib⁹ antiq̄s: et hñtib⁹ piodos. Venena.
¶ Cōfert morsui oīm venenosorꝝ et serpētis: et q̄nti
tas pot⁹ ei⁹ est sicut q̄ntitas potus agarici.

¶ De rameh. Ca. dlxxxvi.

Rameh. Natura. Est frā et sicca. Opa. pro. ¶ Est
stiptica: exiccatiua: subtiliatiua: constrictiua: ꝓ
hibet effusiones materierum: et sedat caliditatem.

Egri. gut. ¶ Cōfortat stomacū qñ in potu daꝛ cū aq̄ myrti. Egri. expul. ¶ Cōstringit vētrē.

¶ De ratinigi. Cap. dlxxxvij.

Ratinigi qd ē. Noiaꝛ colofonia: ꝛ ē gūma pini ꝛ noiaꝛ arbor ei⁹ i scemi alherē. Nā. ¶ Est calida ad 3^m ꝛ sicca in pmo. Opa. pro. ¶ Gñat carnē corporum tenerorum. Sꝫ mouet dolores i corpib⁹ tenerꝫ. ꝛ qñqꝫ sanat ea vlcera cū balaustijs ꝛ venis ꝛ silib⁹.

¶ De ribea. Ca. dlxxxviij.

Ribes qd ē. Inest ei⁹ v⁹ acetositatꝫ citrin acreste. Nā. ¶ Est frā ꝛ sicca in tertio. Opa. p. ¶ Est extinctiua: ꝛ abscidit sanguinē. sedatiua caliditatꝫ ꝛ ꝯfert apatib⁹ pestilētie q̄ subito iterficiūt. Egr. ocl. ¶ Acuit visum qñ fit alcosol ex succo ei⁹. Egr. expu. ¶ Cōfert solutiōni colerice. Apo. bot. ¶ Cōfert variolis ꝛ morbillis et apatibus pestilētalib⁹ ꝛ pestilētie.

¶ De rachamat. Cap. dlxxxix.

Rachamat. Egri. capi. ¶ Distillaꝛ fel ei⁹ cū oleo viol. in latere diuerso ad emigraneaꝫ ꝛ diuerso ad dolores auris. ꝛ fit ex eo caputpurgiū i sāūb⁹ aut distillaꝛ in aurib⁹ ipoꝝ ꝑpꝛ illud qd in eis ē de vēto sitatib⁹ pueroꝝ. Egri. oculi. ¶ Fit alcosol ex felle ei⁹ ad albedinē oculi cum frā. Egri. expul. ¶ Dꝛ q' stercus ei⁹ eijcit fetū vaporatū. Venena. ¶ Indꝫ fili⁹ alpatrich. Ei⁹ fel exiccaꝛ in vase vitri in vmbra: ꝛ fit ex ea alcosol in latere morsus vipere. Sꝫ nō credo illud ꝛ qdā dixerunt q' exptum fuit ad venenū scorpiōis et serpētis ꝛ vipe maioris ꝛ iuuat: ꝛ videꝛ mihi q' liniēdo factum est.

¶ De rasas. Ca. dxc.

Rasas qd ē. Iā deiñ ē in ca⁹ de plūbo: ꝛ hoc ē stānū: ei⁹ aūt cerusaꝫ ꝛ spēs faciēdi eā dicem⁹ i antidotario. Electio. ¶ Qd in eo subtile ē: ē qd ē adustū ꝛ cerusa et oꝫ vt timeaꝛ odorē ei⁹ cū aduriꝛ. Nā. ¶ Est friñ et humidū. Opa. pro. ¶ In eo qd ē adustum ē lenificatio subtiliatio ꝛ resolutio ꝛ iterfectio sanguis. Et ei⁹ cerusa ē glutinatiua: ifrātiuacu⁹ v⁹ ē v⁹ tucie adustie: ꝛ scoria qd ē rasas est in silitudine ꝟtutis rasas adusti. Apo. bot. ¶ Qñ fricaꝛ cum vino aut oleo aut aliquo succorū frigidorū ꝯfert apatib⁹. Vul. vlc. ¶ Cōfert vlcerib⁹ fraudulētis et ābulatiuis et cerusa replet vlcera ꝛ glutiat ea venēa. Qñ fricaꝛ ei⁹ cerusa sup puncturā scorpiōis marini ꝛ draconis marini ꝯfert et opꝫ vt timeaꝛ ei⁹ odor apud adustionē.

¶ De rahadar. Ca. dxcj.

Rahadar. Egri. capi. ¶ Dꝛ q' rahadar posit⁹ sup caput patiētis soda remouet soda. Gal. ꝟo inquit. Existimo q' ipsa facit illud dum est viua. mortua eñ iā exptus fui ꝛ nihil inueni.

¶ De rejeben. Ca. dxcij.

Reiebē qd ē. Est lapis q̄ ē sicut cācer. Nā. ¶ Est frigid⁹ ꝛ humidus in scdo. Opa. pro. ¶ Exiccat ꝛ abstergit eius ꝟtus est ꝓxima ꝟtuti cācri. Egri. oculi. ¶ Acuit visum.

¶ De rubien. Ca. dxciij.

Rubien. Opa. pro. ¶ Est ꝯueniēs cib⁹ sꝫ salit⁹ anti qu⁹ gñat meliā. Egr. ex. ¶ Augmētū efficit i coitu

¶ De rebithe. Ca. dxciiij.

Rebithe. Nā. ¶ Fili⁹ mesaugue indꝫ. Est calidior q̄ rubien. Egri. expul. ¶ Excitat coitum.

¶ De ratuba. Ca. dxcv.

Ratuba qd est. Est alcot ꝛ iā diximus de ea.

¶ De ranis. Ca. dxcvj.

Rana. Opa. pro. ¶ Cinis ranis qñ ponꝛ sup locum sanguinis retinet eū. Decora. ¶ Ex ipsa q̄ decoquiꝛ cum sale ꝛ oleo est sꝫ qd dꝛ bezahar lepre ꝛ venenosoꝝ ꝟmium comesta. Egr. iunc. ¶ Eius ius ꝯfert apatib⁹ chordarū qñ sup ea effundiꝛ. Egri. capi. ¶ Dꝛ q' ex succo rane fluuialis colluiꝛ os ad dolorē dētiū ꝛ sedaꝛ si est in ea qd est in ea: ꝛ corp⁹ eius ꝛ ꝓprie pinguedo ei⁹ ex eis q̄ facilē dētiū eradicationē faciūt. Et existimo q' hec ex petrosa nō domestica hec eñ spēs est ex eis q̄ testātur medici ꝛ experimētatores cōitatis. eijcere dētes aialium qñ ipsam sumunt in cibo ꝛ in pastu. Venena. ¶ Si quis comedit sanguinē ei⁹ aut corpus ipsi⁹ apaꝛ corp⁹ ei⁹: ꝛ fit ipsi⁹ color plūbeus: ꝛ expellit spma donec moriꝛ. Et de q̄ qñ coquiꝛ cum sale ꝛ oleo ꝛ comediꝛ est bezahar lepre ꝛ verinib⁹ venenosis.

¶ Capitulum de litera S.

¶ De squilla. Ca. dxcvij.

Squilla qd ē. Est cepe murꝫ q̄ sic noiaꝛ ꝓpterea q' ipsa iterficit mure. ꝛ ē pūgitiua acuta fortꝫ sꝫ decoctio et assatio frāgūt ei⁹ fortitudinem. Et forma ipsius cum assata est. est fora psici desiccati et color eius est citrinus declinās ad albedinē et ex ea est genus venenosum mortale. ¶ Et existimauerunt qdāꝫ q' ipsa sit napell⁹ ꝓpter quoddā signum qd in ea reperiꝛ. Sed errauerunt. Electio. ¶ Que ex ea bona est: est fortis coloris splēdida in cui⁹ sapore est dulcedo cum acuitate et amaritudine. Natura. ¶ Calida est in tertio sicca in terminis scdi. Opa. pro. ¶ Est resolutiua: attractiua sanguis ad exteriora: ꝛ suꝑfluitatū adustiua: vlceratiua subtiliatiua valde chimorū grossorū: incisiua cum ꝟtute vltra ꝟtutē sue calefactiōis. Et ipsius acetum confortat corpus debile et acquirit ei sanitatē. Decora. ¶ Eradicat verrucas illinita cū oleo ꝛ gummi pini: et facit pilos nasci in alopicia ꝛ tyria illinita ꝛ fricata ꝛ fixuris calcanei ꝓprie. Et sirupus eius et ipsius acetum bonum efficiunt colorem. Vul. vl. ¶ Desiccat vlcera exteriora et nocet vlceribus viscerum comesta: et exulcerat fricata. Egr. iunct. ¶ Nocet neruis sanis paruniper confert de doloribus neruorum et iuncturarum: et paralysi: sciatice proprie: ꝛ similiter eius acetum: et sirupus ipsius. Egri. capi. ¶ Confert soda: ꝛ melius ꝯstringit eius acetum gingiuas: ꝛ cōfortat dentes motos. Et cōfert fetori oris. Egri. oculi. ¶ Eius comestio acuit visum. Egri. pec. ¶ Confert asmati valde: et tussi antique: et asperitati vocis cum potaꝛ et ea tres annulsat cum melle confortat guttur eius acetum et cepe ipsius. Egri. iunc. ¶ Confert duritiei splenis: et cōfortat stomacum: et digestionem: et confert sublenationi et cibi: ꝛ similiter acetum eius et succus ipsius bibitum propter splenem diebus quadraginta. Et dicitur q' si suspendatur super illum qui hꝫ splenem dieb⁹. xl. liquefacit ipsius splenē ꝛ cōfert hydropisi ꝛ ictericie. Egri. expul. ¶ Prouocat vrinam fortiter. Et similiter eius acetum: et sirupus ipsius confert difficultati vrine. Et prouocat mēstrua: donec etiam

faciāt abortū. et silr acetū et sirup⁹ ei⁹. ꝯferūt p̄foca
nāt mīrcis. et soluit grossos hūores p̄cipue qđ ex ea as
satū ē aggregata cū sexcuplo sal: ꝛ ei⁹ potio sit duo
rū muharaḫeni cū ē ieiun⁹. et silr qđ ex eo ē elixatū:
ꝛ ei⁹ semē bn̄ tritū ꝛ ppositū i vase sicco ꝛ pmixtū cuz
melle ꝛ comestū lenit nām. et ꝯfert dolori ani. ꝛ infri
cat: ꝛ stōret ꝯfert dolori pūgitiuo. Febres. ¶ Acetuz
ei⁹ ꝯfert tremori āntq. Venena. ¶ Cū suspēdit ei⁹ to
tū sup portas sz q̄ dr ꝓhibet venenosa ab eis ꝛ ē ty
riaca venenosis. Et iterfic̄ mures. Peritu. ¶ Tm̄ q̄
tū ip̄a ē de cordumeni: ꝛ tm̄ q̄stū ip̄a ē ꝛ z^a ipsi⁹ aco
ris z^a ip̄i⁹ amōi. ¶ De squināto ꝛ flore ei⁹. lxxxviij.

Squināntū ꝛ flos ei⁹ qđ ē. Et eo aliđ ē arabicū ꝛ
boni odoris: ꝛ aliđ ē agrimū qđ ē minutū ꝛ est
dur⁹: ꝛ ē grossuz: ꝛ est terreū: ꝛ nō hz odorem. Inqt
Dia. Sq̄nātū est duarū speciēz: vna eaz ē q̄ nō hz fru
ctū: ꝛ altera q̄ hz fructū nigrū. Elec. ¶ Meli⁹ ex eo ē
arabicuz rubeuz fortioris odoris: sz illđ qđ ē supra
ipm ad aliquātulā declinat rubedinē: ꝛ cū findit frā
git fit purpureū mordicās linguā ꝛ adurens eā sua
acuitate. Natu. ¶ In agrinio est v̄tus infrīdatiua ꝛ
apud illū virezg: totū ē frīm. ꝛ ei⁹ radix ē vehemētio
ris stipticitatis. et ei⁹ flos calefac̄ parūp. Et ei⁹ sti
pticitas est mior calefactiōe ei⁹ ꝛ fortasse ē arabicū
hui⁹ sua nā ē calin ꝛ siccū i 2°. Opa. pro. ¶ In ipso ē
stipticitas. q̄pp ꝯfert ei⁹ flos fluxui sanguis vñcūq3
ꝛ in ei⁹ oleo sunt resolo ꝛ ꝯctio: sz ipsi⁹ radix ē for
tior i hoc: ꝛ ꝯstrigit nāz: ꝛ i ip̄o sūt digō ꝛ lenificatio
ꝛ oulcia renaz apit. et sedat intrīsecos dolores ꝛ p
pue i mrīce: ꝛ resoluit v̄tositates. Vul. vl. ¶ Ei⁹ oleū
ꝯfert pruritui ita vt illđ ēt agat i alalib⁹. Apo. bot.
¶ Ꝯfert apātib⁹ calis ei⁹ decoctio ꝛ duritieb⁹ intri
secis bibitū: ꝛ suppositū p emplo: ꝛ decoctū in apa
tibus frīs i visceib⁹. Egri. iun. ¶ Cōfert lacertis. Et
ꝯfert spasmo cuz ex eo bibit q̄rta aurei cū pipe. ꝛ p3
remouet lassitudinem. Egrit. capi. ¶ Grauat caput
p̄cipue illđ qđ ex eo ē agrinū. Sz minutū ei⁹ facit so
dā ꝛ grossioris semē fac̄ dormire: ꝛ stupefacit: ꝛ to
tū ipsi⁹ ꝯfortat carnē rubeā q̄ est iter gigiuas: ꝛ de
siccat hūiditatē capit: ꝛ ei⁹ flos purgat caput. Egrit.
pec. ¶ Cōfert dolori pulmonis ꝛ ei⁹ flos sedat dolo
res purgat caput: ꝯfert sputo sanguis. Egrit. nutri.
¶ Eius radix cōfortat stōm ꝛ fac̄ appetituz: ꝛ sedat
nauseā acepto aureo ex ea ꝛ p̄pe cuz pōdere sui ex
pipe. ꝛ ipsi⁹ flos sedat dolorem stōi: ꝛ ꝯfert apātib⁹
calis: ꝛ apātib⁹ epis. Egri. expul. ¶ Cōfert dolorib⁹
mīrcis p̄pe ꝛ encatisma i decoctiōe ei⁹ apātib⁹ mrīc
is calis ꝛ silr cū distillat in eā aut vaporat aq̄ ei⁹: ꝛ
frāgit lapidē. ꝛ stringit nāz p̄pe qđ ex eo ē agrinū. ꝛ
abscindūt fluxū sanguis nariū mrīcis ꝛ p̄pe ei⁹ flos
ꝛ ꝯfert dolori renū: ꝛ fluxui sanguis ip̄oz: ꝛ cū bibi
tur ex radice ei⁹ aur. cū pipe ꝯfert hydropisi. ꝛ ipsi⁹
flos ꝯfert apātib⁹ ani. Venena. ¶ Spēs eius grossa
q̄ ex folijs ei⁹ recētib⁹ q̄ sunt iuxta radicem fit em
plastrum est iuuatiua morsure venenosorum.

¶ De sarcocolla. Capi. lxxxix.

Sarcocolla qđ est. Est gūma arboris spinose ꝛ
in ip̄a ē amaritudo. Elec. ¶ Que ex ea bona ē
est illa q̄ ad citrinitatez declinat: ꝛ est silis olibano.
Natu. ¶ Dicūt q̄dā q̄ est cal'a i scđo sicca in primo.
Inq̄t filius mregi est cal'a valde. Opa. pro. ¶ Est glu
tinatiua. ꝛ pp hoc ꝯsolidat: ꝛ creat carnez: ꝛ admini
strat in emplis. ꝛ in ip̄a q̄dē est v̄tus adhere faciēs
opilatiua ꝛ alia amara. ꝛ pp hoc i ip̄a ē digō ꝛ reso
lutio. Deco. ¶ Caluiciū facit pot⁹ ei⁹ frequēs: ꝛ pro
prie senibus. Apo. bo. ¶ Sedat apāta oīa more em
pli supposita. Vul. vl. ¶ Corrodit carnez mortuā: et
cōsolidat plagas recentes: ꝛ restaurat cōtorsionē: ꝛ
administrat reso'lo ei⁹: ꝛ resolutio radicis eius desic
cata ꝯfert ad illud silr. Egr. cap. ¶ Si licniū sumat
ꝛ melle illinitū voluat in sarcocolla puluerizata: et
mittat in aurē ex q̄ egredit v̄tus sanat h̄ facto p ali
quot dies. Egrit. oculi. ¶ Cōfert obthalmie ꝛ lippi
tudini p̄pe ꝛ fluxui oculi: ꝛ p̄pe nutrita cū lacte asi
ne ꝛ educit lippitudinē ex oleo. Egri. expul. ¶ Sol
uit humorem crudum ꝛ flegma grossum ꝛ proprie
ex ancha ꝛ iuncturis.

¶ De storace. Capi. xc.

Storach qđ ē. Dixit Dia. q̄ ip̄a ē spēs storacis
ꝛ apđ q̄sdā est gūma oliue: ꝛ ipsi⁹ q̄dē suffūiga
tio ponit loco suffumigationis thuris in omni re.
Elec. ¶ Melior ex ea est q̄ ē acutioris odoris. Natu.
¶ Est cal'a in tertio sicca in p̄mo. Opa. pro. ¶ Lenifi
catiua est valde. Egri. iunc. ¶ Permiscet cuz medici
nis lacitudinis. Egri. cap. ¶ In ip̄a est virtus faciē
di subeth: ꝛ grauat caput: ꝛ facit sodā. ꝛ ꝯfert corize
et catarro. Egri. pec. ¶ Confert tussi ꝛ raucedini vo
cis. Egri. expul. ¶ Eius oleuz cōfert duritiei mrīcis.
ꝛ prouocat menstrua: ꝛ aperit matricem ꝛ cum trā
glutitur cum aliquāta terbinthina lenit naturam.

¶ De sticados. Ca. xci.

Sticados qđ est. Est plāta hñs spicā sicut spica
grani ordei: sz ei⁹ folia sunt lōgiora. Et in ipso
sunt stipites cineritij sicut in epithimo: ꝛ ē sine seie
acut⁹ cuz amaritudine pauca: cōpositus ex suba ter
rea frā ꝛ ignea subtili. Natu. ¶ Est calidus in p̄mo
siccus in scđo. Opa. pro. ¶ Resoluit ꝛ subtiliat ama
ritudine sua. et silr ei⁹ sirupus: ꝛ aperit opilatiōes:
ꝛ abstergit ꝛ in ip̄o q̄dem est stipticitas pauca: ꝛ cō
fortat corp⁹ ꝛ viscera ꝛ ꝓhibet putrefactionē. Egri
tudi. iunc. ¶ Eius decoctio sedat dolores neruoruz
ꝛ iūcturaz ꝛ laterz. ꝛ ipsi⁹ sirupus ē res magis iuua
tiua egritudinuz frāz i neruis. q̄re oz assidue vtat
eo q̄ debiles hz neruos ꝛ q̄ ex fritate in ipsis patit.
Egri. ca. ¶ Cōfert melie ꝛ epilepsie. Egri. nut. ¶ Cō
turbat illū in cui⁹ cōplone col'a dn̄at. Et facit eū vo
mere. ꝛ est ex eis q̄ faciūt sitim. Egri. expul. ¶ Con
fortat instrā vrine ꝛ soluendo educit flegma ꝛ meliā
Gal. vo nō dixit hoc esse eius ꝛ vltima q̄dem potio
ipsius est. xij. iiesumen cum vino puro ꝛ oxymelle ꝛ
modico sale.

¶ De spongia maris. Ca. xcij.

Spongia maris qđ est. Corp⁹ marinū laxuz ra
rū sicut filtrū. ꝛ dr̄ q̄ hz alal motū i eo cui ad
heret. ꝛ nō sepat ab eo. Elec. ¶ Illa q̄ est recens est
fortior: ꝛ vehemētioris exiccatiōis ꝓpter fortitudi
nē nature maris. Natu. ¶ Est cal'a in p̄mo sicca in
scđo: ꝛ ipsius lapis est ei ꝓpinquus ꝛ min⁹ calidus.
Opa. pro. ¶ Fortis est exiccatiōis. ꝓprie quod ex ea
est recens q̄n adurit cuz oleo. ꝛ similiter eius cinis

cōfert disruptiōi sanguis pp incisionē aut aptionē. inflāmaf cū ex ea ignis sup locū et cauterizat cum hoc q ipa ē sba retinēs sanguinē: et cū fiūt ex ea lucinia et i orificijs venaꝝ ponūf et retinēt sāguinē ɀ fluxū sāguis. ɀ ei' lapis subtiliat absq calefactōe et exiccat ɀ abstergit. Apo. bot. ¶ Exiccat apāta flegmatica. Uul. vl. ¶ Infundif i aceto ɀ pōif sup plagas rcō solidat et decoqf cū melle ɀ consolidat vlcera profunda: ɀ silr pōif sicca sup ipa: aut īfusa in aqua aut in vino ɀ exiccat humida antiq. Egri. pec. ¶ Cū spōgia adurif cum oleo est cōueniēs curatiōi sputi sanguis. Egri. expul. ¶ Lapis i ea iuentus frāgit lapidē vesice apud alios a Ga. Gal. eñ ab hoc elongaf vt vtus eius ad vesicā penetret. sed ad lapidē renū.

¶ De stinco. Ca. dciij.

Stincus qd ē. Est guaril aqticus q in ripis nili egypti capif: ɀ df q ē de nā altinsa: qm cū appet extra aquā ɀ creaf ex est fm formā altinsa. Elec. ¶ Qui ex eo ē melior est ille q in vere capif: ɀ i hora qua feruet ad coitū: ɀ q ex eo ē maior ē melior. ɀ magis pinguis ē melior: ɀ ex mēbris eius meli' est sumē. Egr. iunc. ¶ Cōfert egritudinibus frigi' neruis. Egri. expul. ¶ Eius sal excitat coitum q̄ptoplus caro eius: ɀ ꝓpue caro summis: ɀ que sequif renes: ɀ propue adeps eorum.

¶ De spinachijs. Ca. dciiij.

Spinachia. Natu. ¶ Frā. sunt ɀ humida i fine pmi. Opa. pro. ¶ Sunt lenificatiua ɀ ipsius nutrimentū melius est nutrimēto chrysolocāne: ɀ dico q in ipsis ē vtus abstersiua lauatiua. ɀ vincūt colerā. ɀ fortasse refugit stōus a iure eoꝝ. ergo auferāf a iure suo ɀ comedaf. Egri. pec. ¶ Conferunt an. et pectori ɀ pulmoni calido. Egritu. iunc. ¶ Conferunt doloribus dorsi sanguineis. Egri. expul. ¶ Lenificatiua sunt ventris.

¶ De scolopendria. Ca. dcv.

Scolopēdria dicef in ca. de sin. si de' voluerit.

¶ De semine lini. Ca. dcvj.

Semen lini qd est. Uirt' ei' ē ꝓxima virtuti fenugreci. Natu. ¶ Calm est in pmo: cōmensuratum in humiditate ɀ siccitate: ɀ df qđ q decoctio lini est decoctio recentis eius: in ipso: eñ est humiditas supflua. Opa. pro. ¶ Est maturatiuum: abstergit ɀ inflat ꝓpter humiditatē suā supfluā: ita q illud qđ ex eo frixum est etiā hoc agit cum supfici[illegible]ate in frixo manifesta ɀ cōmēsurata: ɀ in nō frixo manifesta pinitta cum lenificatione. ɀ est sedatiuū dolorū minus q̄ camomilla. Deco. ¶ Ex ipso fit emplm cū nitro ɀ bolo pāno ɀ bothoz leni: ɀ cōfert ɀtritiōi vnguium ɀ fixuris ɀ fracturis eoꝝ cū pmiscef cum equali mensura nasturtij ɀ ɀficif cum melle. Apo. both. ¶ Lenit apāta calida exteriora ɀ interiora: et apā quod est post aures cum aqua cineris: ɀ apāta dura. Egri. iunc. ¶ Prohibet spasmum: ɀ ꝓpue contractionem vnguium cum permiscetur cum cera et melle. Egri. capi. ¶ Eius suffumigatio cōfert coriz: ɀ silr suffumigatio ipsius lini. Egri. pec. ¶ Cōfert tussi flegmatice ɀ ꝓpue quod ex eo assatum est. Egri. nut. ¶ Malum est stō: ɀ difficilis digōnis: ɀ pauci nutrimenti. Egri. expul. ¶ Quod ex eo frixū est ɀstringit ventrē: ɀ nō frixū ē cōmensuratum: ɀ ei' putrefactio est debilis: sz cōfortaf cum assatione: ɀ cū sumif cū melle ɀ pipe mouet coitū: ɀ ex decoctiōe ipsi' fit pessariū iniici ɀ sedaf i ea: ɀ iuuaf ea a mordicatiōe q ē i ipa ɀ apātib': ɀ silr i testis: ɀ ab ea fit iniectiō ad vlcera vesice: ɀ renū: ɀ ex decoctiōe qđ scis lini cū fit clystere cū olo ro. mūdificaf iuuamētū ei' in vlceribus intestinoꝝ.

¶ De saluia. Ca. dcvij.

Saluia. Elec. ¶ Fortis opatiōis est illa q ē ci famelici ɀ ieiuni: ɀ ꝓpe cuius complo est cal. Deco. ¶ Ualet ad impetiginē. Egri. ocul. ¶ Confert palpitationi palpebre ɀ albugini. Uenena. ¶ Interficit venenosa oia ɀ serpentem ɀ scorpiones.

¶ De stercore animalium. Cap. dcviij.

Stercus animaliū. Decora. ¶ Sterc' adib ɀfert lentiginib' magnis ɀ pāno pp suā abstersionē. ɀ stercus camelli mūdificat ɀ destruit verrucas etiā que magne fiunt. Egri. capi. ¶ Sterc' adib confert furfuribus ꝓpter suam abstersiōem ɀ stercus camelli abscindit fluxū sanguis ex narib': ɀ qū bibitur cum medicinis epilepsie confert. Egri. ocu. ¶ Stercus adib abstergit albuginē oculi. Uul. vlc. ¶ Stercus camelli resoluit bothoz et vlcera: et silr stercus pecudis super mellinum. Apo. bot. ¶ Stercus caprarum resoluit scrofulas fortiter. Et silr stercus camelli: ɀ stercus pecudis herisipille. Egri. iu. ¶ Stercus camelli sedat dolores iuncturaꝝ ɀ apāta earum. Egri. expul. ¶ Stercus caprarum siccum cum lana ꝓhibet fluxum matricis. Uenena. ¶ Necificaf stercus caprarum decoquēdo. ℥. ex eo cum vi sacraiati vini nigri ɀ recēs ex eo etiā. Et fit ex eo emplm morsui vipere facientis sitim: et stercus pecudis adustum precipue cōfectum cum aceto ligaf sup morsum canis rabidi.

¶ De sanguine draconis. Ca. dcix.

Sanguis draconis ɀ est scem qđ est. Est succus rube' notus. Natura. ¶ Nō est eius caliditas multa. Et dicunt qdam q est frigidus. eius vo siccitas est in scđo. Opa. pro. ¶ Est constrictiuus ɀ ꝓhibet fluxum sanguinis. Uul. vl. ¶ Glutinat vlcera et plagas recentes. Egri. nut. ¶ Confortat stomachū. Egri. expul. ¶ Constringit ɀ confert dissinterie: et fissuris ani. permuta. ¶ Loco eius fm q cōsiliant quidam ponitur lactuca in omnibus opibus eius.

¶ De sanguine. Ca. dcx.

Sanguis qđ est. ¶ Sanguis hoīs ɀ sanguis porci sūt similes in omni re: ɀ carnes amboꝝ sunt ꝓxime in oi re: ita q qdā fuerunt q vendebāt carnē hoīs ac si esset caro porci. ɀ occultatū fuit illō vsq quo inuenti fuerunt digiti hoīs in ea. ¶ Et dixerunt qdaꝫ q q expti volunt aliqđ in sanguine hoīs expiātur illō in sanguine porci: nā lz sit debilior virtus sanguine hoīs: tn̄ est ei silis. ɀ nos qdē iā scribemus nunc q dicta sunt de sanguine: Sz plima eoꝝ sunt de qb' nō curaf: ɀ sunt qdā de qbus curaf. Elec. ¶ Os vt sanguis q i medicis admistraf sit assumpt' ex alib' sanis i qu' colore nō dnčf hōor neq putrefactio. Opa. pro. ¶ Sāguis eoꝝ ē adustiu' ɀ putrefacti' et tor' ē debilis digōnis pcipue q̄ grossus ē. Deco. ¶ Sanguis leporis calius supponif morphee ɀ panno ɀ [illegible]

fert eis. Sanguis vespertilionis fm q' dr prohibet ortum
pilorum et nõ ẽ ei veritas. Sãguis vero ranarũ viridiũ et sã-
guis alhelc ẽ magis prohibẽs. Et sanguis vespertilionis
fm q' dr cõseruat mãmillã fm dispõnẽ suã: sz nõ veri
ficat. Apo. bot. ¶ Sãguis leporis maturat apata ca
lida cito: et silr sanguis hirci et administrat post con-
gelationẽ. Et sanguis mẽstruus fm q' dr linit sup heri
nipulã. Et sanguis tauri calidus sup apata dura. Et
sanguis leporis calidus sup apata calida lenia. Egrit.
inc. ¶ Dicit q' sanguis mẽstruus distillat super poda
grã calidus. Et cõfert ei sanguis colũbe et guarascen et
turturis distillat calidus sup excoriationẽ cõtritã et dos-
losam et prohibet gñari apa qd prouenit a casu cum
cõmiscet cũ oleo ro. tepido. Dixit Gal. illud est pro-
pter spem qlitatis sue nõ propter rẽ aliã et si dimittat
et administret loco eius oleũ ros. efficit opationẽ eius
et silr dr in sanguine colũbarũ et gallinarũ. Sãguis
vero asini prohibet fluxũ sanguinis narũ ex velamine
cerebri. Et sanguis testudinis siluestris sanat epile-
psiaz cum vino. Et silr sanguis agni: et dr q' sanguis
cameli confert epilepsie. Illud vero nõ est verũ: dixit
Gal. qñ ipe nõ est cum lesiõe forti. Ego aũt dico for
sitã si illud verificat cũ experimẽto nõ cõparat ad vtu-
tẽ apparẽtẽ: imo ad proprietatẽ q̃ est in ipso. Egritu.
ocu. ¶ Sãguis guaril et lacerti cõfortat visuz. Sãguis
alharbe prohibet oriri pilos in palpebris. Et silr san-
guis ranarum viridiũ fm q' dr: sz experimẽtum nõ verifica
uit illud. Sanguis colũbe et alguarascen et turturuz
et proprie sanguis venarũ ale distillat sup tarfati: et si-
militer sanguis alfahalkit. Et silr si distillet radices
pennarũ sanguinee harũ auiũ sup eã. Et dixit Gal.
in illo ẽ excusatio. Egri. pec. ¶ Sãguis bubonis val
de cõfert asmati: et silr ius eius et caro ipsius. Et dixerũt
qdã q' sanguis vespertilionis cõseruat mammillã: ita vt
remaneat stãs: et nõ est ei radix. Ex sanguine asini he
dirrecte anteq̃ congelet si accipiat ℥. i. et cõmisceat
cum aceto et bibat in tribus dieb9 calefactũ qdã testifi
cati sunt q' cõfert etiã ad hoc. Egr. expul. ¶ Sanguis
mẽstruus suppositus prohibet ipregationẽ fm q' qdã exi-
stimauerũt. Sãguis hirci et capre et cameli exiccatus
et tritus retinet fluxũ sanguinis. Et sanguis capre qñ
bibit cũ melle cõfert dissinterie. Et sanguis hirci exic-
catus frãgit lapidẽ renũ. Venena. ¶ Sãguis hirci et ca
meli et leporis frixus cõfert nocumento sagitte arme
nie qñ bibit cũ vino. Et silr sanguis canis. Et ẽt san-
guis canis rabidi sz q' dr vulgariter cõfert morsui ca
nis rabidi et proprie diascarides.

¶ De sparago. Ca. dcxi.

Sparagus qd ẽ. Nã. ¶ Est eqlis apud. G. Dixit ei
q' in ipso nõ est calefactio neq; frĩgidatio apparẽs
nisi in petroso. Ego aũt dico nõ elõgat a caliditate:
ideo plus incipit idurari roborat calas et appet super
ipm vestigium titimalorũ mordicãs valde. Opa. p.
¶ Virtus eius abstersiua: opit opilatiões oĩm viscerũ pro-
prie epatis et renũ et in ipso est resolutio proprie in pe-
ctoso. Egri. iunc. ¶ Bibit eius decoctio propter dolorem
dorsi et sciatice. Egri. capi. ¶ Decoctio eius et proprie ra-
dicis eius qñ coquit cum aceto: et silr ipsa radix: et se
mẽ eius bona sunt oĩa dolori dẽtiũ. Egri. nut. ¶ Apit
opilões epatis et cõfert ictericie et in ipso ẽ vtus faciẽ

di nauseã. Egrit. expul. ¶ Existimauit ruffus q' ipse
stringit et forsitã illud ẽ propter eius prouocationẽ. Alij vero
dixerunt q' eius lenit. Plures vero dixerũt q' ipe cõfert
colice flegmatice: et vẽtose et decoctio radicis eius pro-
uocat vrinã: et cõfert difficultati vrine: et augmentat in
spmate et coitu et cõfert difficultati ipregnatiõis silr se
mẽ eius qñ supponit prouocat mẽstrua: et apit opilões
splenis. Venena. ¶ Qñ coquit cũ vino cõfert punctu-
re rutele et eius decoctio fm q' dr iterficit canes.

¶ De sorditie. Ca. dcxij.

Sordities. Nã. ¶ Sordities aluearii calefactiua
est i fine scdi et melior ex ea ẽ viridis et sordities
balnei q̃ ẽ in parietibus eius ẽ calefactiua cũ eqlitate et
sordities luctantiũ ẽt prima est sorditie balnei. Lu-
ctãtiũ vero sordities duas hz spẽs: vna earum ẽ q̃ aggre
gat i corpibus eorũ: qñq; eñi iungit oleo et pmiscet pul
ueri. et scda ẽ illa q̃ cõgregat sup parietes ex vaporibus
et sudoribus eorũ et q̃ cõgregat sup terrã ludi. Opa. pro.
¶ Ambe sũt resolutiue maturatiue cũ eqlitate. Sor-
dities vero aluearia abstergit cum eqlitate et attrahit
valde. et oẽs extrahunt surculos et spinas. Deco. ¶ Sor-
dities auris cõfert panaritio et linit sup fixurum labij.
Apo. bot. ¶ Resoluit exituras. sordities luctãtiuz est
bõa apatibus mãmille et sordities balnei vesicis. Vul.
vl. ¶ Sordities parietũ luctãtiũ est vtilis vlceribus se
num et rasurio. Sordities aluearis abstergit ipetigi
nem valde. Egri. iunc. ¶ Sordities corporum luctãtiũ
vtilis est sciatice cum ponit sup eã spissa sicut emplz
et cõfert duritiebus matricis.

¶ De spuma maris. Ca. dcxiij.

Spuma maris qd ẽ. Spẽ eius sunt. v. Spõgiosa in
figura sua: rãcida i odore suo silis odori pisciũ
salitorũ graui et ẽ spissa: littorosa maris: et spõgiosa le-
nis: lõga lenis teololij odoris: et rosea et purpurea si-
milis lane sordide lenis: et quinta hz formã fungi exte
rius plana interius aspa q̃ nõ hz odorẽ. Nã. ¶ Cala ẽ et
sicca in 3°. Opa. pro. ¶ Mundificatiua ẽ sorditiei ab
stersiua adustiua et 3a ẽ subtilior alijs. Deco. ¶ Adu
sta et proprie 3a facit alopitie. et fungalis admistrat in
abrasiõe pilorum et cõfert morphee. et due qdẽ spongio
se igrediunt in ablutiõibus: et in medicinis bothor la-
ctei et pãni et vestigiorum in facie: et reliq̃ in abrasiõe pi
lorum. Egri. capi. ¶ Et plana est magis cõueniẽs ab
stersiõi dẽtiũ: et est vlr vehemẽtis abstersiõis dẽtium
Apo. bo. ¶ Plana ẽ cõueniẽs apatibus q̃ sunt vt claui
supposita et rosea scrofulis. Vul. vl. ¶ Cõferũt scabiei
vlcerose: et ipetigini et proprie spõgiosa. Egritu. iunc.
¶ Rosea vz podagre cũ cera et oleo ro. Egr. nu. ¶ Ro
sea cõfert difficultati vrine et ad purgãdũ arenã q̃ ẽ
in vesica et dolori renum.

¶ De stercore. Ca. dcxiiij.

Stercus. Stercora diuersificant sz diuersitates
spẽrum alaliũ. imo qñq; diuersificant fm diuersi-
tatẽ idiuiduorũ spẽi vnius et proprie holum. ¶ Stercus an
tis ñ administrat pp supfluitatẽ calitatis sue. Et ster-
cus accipitris et cristatele et basiliscus et reliq̃rũ rapaciũ
raro administrat: q2 supflua sunt valde. Nã. ¶ Nullũ
ex stercoribus ẽ ifrĩgidatiuũ nz humectatiuũ et stercus colũ-
barũ ẽ calidissimũ stercorũ q̃ administrãt: et eorũ q̃ in
domibus nutriunt minorat a stercore earũ q̃ pascunt.

Op̃a.pro.℣ Sterc⁹ capraꝝ ⁊ ꝓpe mõtanaꝝ admini-strat̃ i cursu sãguis. Sterc⁹ asini adustũ ⁊ nõ adustũ i oĩ cursu sanguis. Sterc⁹ colũbaꝝ ẽ ex rubificãtib⁹ ⁊ cũ farina ordei ẽ ꝯsolutiuũ. sterc⁹ capraꝝ adustũ fit subtili⁹ ⁊ nõ fit calidi⁹. Decora.℣ Sterc⁹ ouiũ cũ aceto ẽ ꝯueniẽs ꝯ̃trucis formicalib⁹: ⁊ q̃ sunt vt claui ⁊ vt mora. Et sterc⁹ locustaꝝ ꝯfert pãno ⁊ morphee ⁊ silr sterc⁹ turdoꝝ comedẽtũ rizi: ⁊ silr sterc⁹ lacerti ⁊ stellionis: ⁊ facit colorẽ bonũ. Sterc⁹ capraꝝ ⁊ ꝓpe mõtanaꝝ adustũ ꝯueniẽs ẽ alopitie: et silr sterc⁹ talpe est magni iuuamẽti. Sterc⁹ colũbaꝝ ẽ ex medicis bonũ facientib⁹ colorẽ sterc⁹ lacerti abstergit pãnũ ⁊ exptũ est. Apo.hot.℣ Sterc⁹ vaccin⁹ cũ aceto sup exituras calidas positũ sedat eas: sterc⁹ capraꝝ ⁊ sterc⁹ ouiũ cũ aceto sup adustionẽ ignis cũ cera ⁊ oleo ro. ꝯueniẽs ẽ: sterc⁹ colũbaꝝ cũ melle ⁊ semine lini vtile ẽ escare ignis ꝓfici ⁊ adustiõi ignis sterc⁹ capraꝝ vꝫ excoriatiõi: sterc⁹ colũbaꝝ ⁊ sterc⁹ auis turdi vꝫ ipetigini: et silr turdorũ comedẽtiũ rizi. Vul.vl.℣ Stercus canis ab ossibus cum melle ꝯfert vlcerib⁹ antiquis. Egri. iunc.℣ Et stercore vaccarũ fit emplm sup sciaticam: sterc⁹ capraꝝ ꝓprie mõtanaꝝ cũ adipe porci podagre suppositũ ꝯueniẽs ẽ ⁊ sup sciaticã: sterc⁹ porci siccum cũ aceto bibit̃ ad ĩfirmitatẽ lacertoꝝ ⁊ cũ cerato ponit̃ sup torsionẽ in neruis ⁊ super durities oẽs sterc⁹ colũbaꝝ sup dolores iũcturaꝝ ꝯueniẽs ẽ stercus capraꝝ est ex eis q̃ sunt expta duritieb⁹ iũcturarum et apatibus eaꝝ ꝓprie cũ aceto cõmixtũ: ⁊ ẽ ex expimẽtis Gal. ⁊ silr cũ farina ordei: ⁊ ẽ ei cui⁹ caro ẽ durior ⁊ spissior magis cõueniẽs. Egr.cap.℣ Sterc⁹ asini odorat̃ ad fluxũ sanguinis nariũ forte: aut exprimit̃ humiditas ei⁹ in narẽ ⁊ retinet̃: et sterc⁹ colũbarũ ꝯfert sahasati. Inq̃t Gal. Cũ administrat̃ stercus colũbaꝝ nutritarũ in domo cũ semine eruce in soda q̃ noiat̃ galea est vtile. Sterc⁹ vaccinũ apatib⁹ q̃ sunt post aures cõuenit. Egrit.oculi.℣ Sterc⁹ stellionis ⁊ lacerti ⁊ crocodilli vꝫ albugini oculi. stercus hirũdinũ mirabile est in hac. iã expt⁹ sum ipm. Egr. pec.℣ Stercus porcinũ cũ aqua ⁊ vino cõfert sputo sanguinis ⁊ dolori lateris stercus canũ ossa comedẽtium cũ digito in palato ponit̃ ad squinãtiã: ⁊ similiter sterc⁹ infantiũ ita vt q̃nqꝫ excuset a sõnia. Sed opꝫ vt ĩfans cibet̃ pane cũ lupinis: vt minoret̃ fetor: sterc⁹ vaccinũ est ex eis q̃ dant̃ pulmoni in ptisi ⁊ similib⁹. Egri.nu.℣ Sterc⁹ caprarũ ⁊ ꝓprie mõtanarũ ad ictericiã bibit̃ cũ q̃busdã spẽbus: q̃ sunt vt piper ⁊ cyminũ ⁊ silia: et est exptũ et cõfert hydropisi more empli suppositũ ⁊ bibitũ. Sed emplm ex eo ⁊ epithima fiant in sole. Egrit.expul.℣ Ex stercore tauri fit suffumigatio eminẽtie matricis. Sterc⁹ caprarũ ⁊ proprie mõtanarũ bibit̃ cũ aliq̃bus spẽbus: q̃ sunt vt piper et cinamomũ et ꝓuocat mẽstrua: et facit abortũ et resoluit duritiẽ splenis: et qñ siccũ est terit̃ ⁊ sup ponit̃ fluxui sanguinis ex matrice ꝓprie cũ thure et est expertũ. Sterc⁹ gallinarũ vꝫ colice: et sterc⁹ adib: cõuenit etiã colice que nõ est ex apate bibituꝫ in aq̃ aut decoctio aut in decoctione spẽrum: q̃ sunt vt piper ⁊ cinamomũ: ⁊ reliqua q̃ assumunt̃ ex spinis: aut ex plãta eleuata a terra. Album in quo sunt ossa ita vt suspendat̃ in pelle athib salita: aut in licinio de lana onis euadẽtis athib: aut cute camelli: aut sicut fecit Gal. cum posuit ipꝫ in vase argẽto: ⁊ opꝫ q̃dẽ vt aq̃ illũ suspẽdat̃ ⁊ cõfert colice et cũ bibit̃ ⁊ administrat̃ in hora q̃etis eius ꝓhibet ipam fm q̃ testificat̃ eũ Gal. oino aũt gradatim ordinat⁹ cũ lenitate ꝓhibendo. Sterc⁹ arachaniati facit abortum suffumigãdo. Sterc⁹ muris cũ thure bibitũ frãgit lapidẽ ⁊ supponit̃ et soluit vẽtrẽ infantiũ. Et stercus colũbaꝝ ꝯfert dolori colice cum administrat̃ in clysteri et sterc⁹ canis comedẽtis ossa ꝯfert solutiõi ⁊ vlcerib⁹ intestinaꝝ clysterizatũ aut bibitũ in lacte decocto cũ ferreis lapidib⁹ suppositũ. Stercus elephãtis fm q̃ dr ꝓhibet ipregnationẽ. Venena.℣ Sterc⁹ capraꝝ et ꝓprie mõtanaꝝ decoctũ cũ aceto ⁊ bibitum ꝯfert pũcture ꝯ̃miũ venenosoꝝ: imo ꝯfert teste Ga. morsui vipere. Et sterc⁹ asini pascẽtis siccũ cũ vino pũcture scorpionis est valde bonũ. Sterc⁹ gallinarũ tyriaca est fungis strãgulãtib⁹ exptum est. Et facit spuere humorẽ viscosum grossum: et in stercore caprarũ est virt⁹ attractiua: attrahit enim venenum vespe. Sterc⁹ tauri ꝓprie effugat vermes venenosos ⁊ cimices: qñ cũ eo fit suffumigatio.

℣ De sempuiua. Cap. xcv.

Sempuiua q̃d ẽ. Est suchurtũ: ⁊ dicit̃ l ei⁹ sũ.

℣ De serpẽte. Cap. xcvi.

Serpẽs q̃d ẽ. Qñ ex serpẽte coctũ ẽ cũ aq̃ ⁊ sale ⁊ aneto admistrat̃: ⁊ addit̃ ei q̃nqꝫ oleũ ⁊ administrat̃ ei⁹ sal q̃ est in ꝯ̃tute carnis. ⁊ administrat̃ caro ei⁹. Nos ṽo serpentũ spẽs in li⁹. 4⁹. dicem⁹. Electio.℣ Ei⁹ caro melior ẽ caro feminine ⁊ melior cui⁹ cutis masculi. Nã.℣ Exiccatio i carne ei⁹ ẽ fortis sꝫ calefactio nõ ẽ vehemẽs. Et eius cutis ẽ vehemẽtis exiccatiõis ẽt. Op̃a.pro.℣ Proprietas carnis ei⁹ ẽ q̃ ipsa facit penetrare supfluitates ad cutẽ ⁊ ꝓpe cum homo nõ ẽ mũdificatiuis. Cuidã enĩ accidit ex comestiõe ei⁹ exitura in collo ei⁹ magna quã [illegible] caro ei⁹ tota ꝯuersa in pediculos et caro [illegible] vsu habet̃ ꝓlõgat vitã ⁊ ꝯfortat ꝯ̃tutẽ ⁊ ꝯseruat sensus: et iuuẽtã. Decora.℣ Comestio ei⁹ facit pediculos et corrũpit ꝓpterea q̃ expellit superfluitates ad cutẽ et ꝯfert lepre magnifice: ⁊ cũ administrat̃ in alopitia magnũ affert iuuamẽtũ. Apo.ho.℣ Caro ⁊ ius eius post ꝓiectionẽ extremitatũ suaꝝ ꝓhibet augmẽtationẽ scrofularũ: et silr ei⁹ cutis. Egri.iuc.℣ Et ius postq̃ ex capite ⁊ cauda ipsi⁹ ꝓpe mensurã quatuor digitorũ abscissum fuerit: ⁊ decoquit̃ fm q̃ [illegible] cũ sorbet̃ ⁊ silr eius caro cũ comedit̃ ꝯferũt dolorib⁹ iũcturarũ neruorũ: ⁊ silr ei⁹ cutis. Egri.capi.℣ Cum cutis eius coquit̃ in vino distillat̃ in aurem sedat dolorẽ ei⁹ ⁊ colluit̃ os ex aceto i q̃ cut̃ ei⁹ decoq̃t̃ ad dolorẽ dentis. Cutis aũt eius melior est cutis masculi. ℣ Et Gal. quidẽ existimauit q̃ qñ accipiunt̃ fila plurima ⁊ ꝓprie tincta ex sanguine muricis ⁊ strãgulat̃ eis vipera ⁊ inuoluitur vnum eorum in circuitu colli habẽtis apata vue ⁊ gutturis appet ex eo iuuamentum maximum ⁊ mirabile. Egri.ocul.℣ Ius serpentis et caro eius predicta confortant visum. Et cõuenerunt quidam q̃ adeps vipere ꝓhibet descẽsũ aq̃ in oculum: sꝫ homo non audet facere illud. Vul.vl. ℣ Finditur et ponitur super morsum vipere ipsius ⁊ sedat

⁊ sedat dolorē.

¶ De spodio. Ca.dcxvij.

Spodium qd ē. Radices cānarꝫ aduste. Dr̄ eīm ꝙ
ipe adurunt ꝑpt fricationē suarꝫ extremitatum
cū vētēas pñat. Nā. ¶ Frīm ē in scōo ⁊ siccū in tertio
Opa.pro. ¶ In ipo est stipticitas pauca ⁊ ꝑparatio ⁊
parꝫ resolutiōis et ei⁹ īfrigidatio ē plima et ei⁹ reso=
lutio ē ꝑpt amaritudinē paucā in ipso. Ex resolone
igit ei⁹ et stipticitate fit exiccatio fortꝭ et ē ꝯpositarū
virtutū sicut rosa. Egr.ca. ¶ Confert alcolla et melie
pueniēs ex solitudine. Egri.oculi. ¶ Spodiū cōfert
apāud⁹ oculi calidis. Egri.pec. ¶ Cōfortat cor ⁊ con
fert tremori ei⁹ calido ⁊ sincopi facte ex effusiōe co=
lere ad stōm bibitū ⁊ linitū et ꝯfert melie ex solitudi
ne: terrori de p̄teritis: ⁊ timori de futuris. Egr.nut.
¶ Cōfert tussi et iflāmationi stōi ⁊ debilitati ei⁹ ⁊ pro
hibet effusionē colere ad ipz ⁊ ꝯfert ꝯturbatiōi. Egr.
expul. ¶ prohibet solutionē colericā. Febres. ¶ Con
fert febribus acutis.

¶ De splene. Cap.dcxviij.

Splē. Elec. ¶ Melior splenū ē splē porci: cuz hoc
tn̄ ē mali chimi. Opa.pro. ¶ In ipo ē stipticitas
q̄dā et gn̄at sanguinē melācolicū. Egr.nu. ¶ Est tar
de digestiōis ꝑpter suā stipticitatē.

¶ De sambuco. Cap.dcxix.

Sambuc⁹. Nā. ¶ Alba ē calior citrina et citrina
purpurea: et ē vir calā ⁊ sicca in tertio. Opera.
pro. ¶ Est subtiliatiua humiditatū et ꝯfert senib⁹ ei⁹
oleū. Deco. ¶ Delet pannū qd̄ ex ea humidū est ⁊ qd̄
siccū et facit possidere rubedinē mixtitudo odoramē
ti ei⁹. Egri.iunc. ¶ Eius oleū cōfert egritudinib⁹ frig
in neruis ⁊ senib⁹. Egri.cap. ¶ Ei⁹ odor facit soda ve
ntamē cū hoc resoluit sodā factā a flegmate cū odo
rat: et purū oleū ei⁹ facit fluere sanguinē ex naribus
calefacti cū ipsum odorat.

¶ De sulfure. Ca.dcxx.

Sulfur qd̄ ē. Notū ē. Nā. ¶ Calidū est et siccum
ad q̄rtū pueniēs. Opa.pro. ¶ Est subtiliatiuum
attractiuū. Deco. ¶ Est ex medicinis albaras ꝑpue
rū nō tāgit ipm ignis ⁊ cū miscet cū gūma albotim
eradicat vestigia q̄ sunt in vnguib⁹. Et cū aceto po=
nit sup morpheā. Apo.bot. ¶ Ponit sup adustionez
et vlcerationē et abstergit īpetiginē et ꝑpe cū visco
albibat: et ꝑpe et cū aceto et cū nitro: ꝑp pruritū la=
uat ex eo corp⁹. Egr.iū. ¶ Ipz ē cū nitro et aq̄ sup po
dagrā linimētū ꝯueniēs. Egr.cap. ¶ Restrigit coriza
suffumigatū et admistrat cū aceto et melle sup ꝯtri=
tionē auris. ¶ De salina. Ca.dcxxj.

Saluia qd̄ ē. Diuersificat ꝭm spēs et ꝭz ꝯplexio
nes singularū et ꝭr⁹ ei⁹ olo ē maturatiua reso
lutiua. Deco. ¶ Abstergit pānum et lētigines: et san
guinē mortuū. Uul.vl. ¶ Fricat ipetigo cū saluia ho
minis ieiuni et cāphora. Egri. capi. ¶ Saluia ieiuni
cū distillat in aurē lesaz a v̄mib⁹ iterficit eos et edu
cit eos statim. Uenena. ¶ Saluia resistit venenis. Et
cū ieiun⁹ expuit sup scorpionē multotiēs morit.

¶ De staphisagria. Cap.dcxxij.

Staphisagria qd̄ ē. Est vua passa mōtana: et ē
granum capitis: et in mōte libano inenit de ea
plurimū et ē granū nigrū sicut cicer nigrū. Natura.
¶ Est calida et sicca in tertio. Opa.pro. ¶ Est adusti
ua corrosiua acuta et acris. Deco. ¶ Interficit pedi=
culos ⁊ ꝑpe cū arsenico ⁊ ꝯfert alopitie antiq̄ linita.
Uuln.vl. ¶ Staphisagria cū arsenico aut sola ponit
sup scabiē et excoriationē. Egri.capi. ¶ Masticat ad
extheū. flegma et hūiditatē ex cerebro ⁊ coqtur i ace
to: et colluit ex ea os ad dolorē dētiū et humiditatē
gingiue et sanat cū melle alcula. Egri.nutr. ¶ Bibūt
de ea .x. g̃na cū mellicrato et facit vomere chimū vi=
scosum. Egr.expl. ¶ In bibitiōe ipi⁹ ē timor ipa ei vl
cerat vesicā. Sz qñ fuerit cū rectificātib⁹ et cū q̄tita=
te ꝑpata mūdificat eā. ¶ De storace. Ca.dcxxiij.

Storax qd̄ est. Diverūt storax hūida. Alia est q̄
exhit ꝑ seipaz gūma: et alia est q̄ exhit cū deco
ctiōe ꝑ se aūt exēcta est citrina et qñ antiquat declīat
ad aureū colorē: et est abūdās: sed q̄ exhit ex cortice
est nigra: et illā iō qñ exhit cū decoctiōe corticis illi⁹
arboris et qd̄ exhit est storax humida ⁊ qd̄ remanet
sicut fex: et vinacia est sicca. Opa.pro. ¶ Iā dixim⁹ de
v̄tute humide et sicce ꝙ in eis est stipticitas et exicca
tio et dixerunt q̄dā ꝙ est calā et sicca et remouet hu
miditatē ex cerebro et mūdificat ipm. Sz hoc ē ꝯtrā
ei qd̄ credit i ipsa qm̄ ipsa facit soda. Egri.nu. ¶ Sic
ca ꝯfert humorositatib⁹ stōi. Egri.expl. ¶ Storax sic
ca retinet ventrem.

¶ De sale. Cap.dcxxiiij.

Sal qd̄ est. In sale sunt amaritudo et stipticitas
et sal q̄dē est ꝑrim⁹ baurach. Ali⁹ est rar⁹ frāgi
bilis: et alius est cauat⁹: et ali⁹ ē sal gēma q̄ ē sic chry
stallus: et alius est naptic⁹ niger: cui⁹ nigredo ē ex pa=
te napticitatꝭ q̄ est in ipo q̄ cū tādiu suffumigat dōec
ab eo napticitas remoueat remanet sicut sal gēma:
et alius est idus q̄ ē niger nō nigredinē napticitatis
q̄ sit in ipo: sz ꝑp subaz ipsi⁹: et marin⁹ q̄dē cū aq̄ ob=
uiat: ilico liq̄fit et nō est ita terren⁹. Nā. ¶ Est calid⁹
et sicc⁹ in scōo: ⁊ q̄to plus est amarior tāto plus ē ca=
lidior. Opa.pro. ¶ Est abstersiuus resolutiuus ꝯstri
ctiu⁹ exiccatiuus: cuius fortitudo opōnū ē ꝑpt reso=
lutionē et stipticitatē suā: et est disruptiuus vētosita
tum: et ille q̄ est adustus vehemētiorꝭ ē desiccatiōis
et resolutiōis: et ipse ꝯfert putrefactioni et ꝯfert hu=
morꝫ grossitiei. Ipsius autē flos eo est subtilior: ⁊ ille
q̄ ē adustus: et puluis eius est ipsi ꝑpinquus et ābo
resoluūt plusq̄ sal: et sunt ꝯstrigētes min⁹ et cauat⁹
ē minoris resolutiōis: et ē min⁹ subtilis nisi sit pau=
ci saporꝭ sicut aluminosus. ipe eīm ē stiptic⁹ resoluti=
uus: et cauatus qñ lauat multotiēs exiccat sine mor
dicatiōe: et frāgibil̄ ē magis abstersiuus et qñ admi
scet cibis frīs dissoluit eos. Sal gēma v̄o effugat vē
tositates et niger ē fortiorꝭ resolōnis et odo isti liq̄fa
ciūt hūores ꝯgelatos et amari⁹ ē vehemētioris reso
lutiōis ⁊ calefactiōis. Deco. ¶ Sal adust⁹ mūdificat
dētes a lapidib⁹: et remouet nigredinē sanguis vbi=
cūq̄ est linit⁹ et eius vsus cuz melle bonū efficit odo
rem. Apo.bot. ¶ Ex ipso cum melle ⁊ passis fit ēplz
cōueniens carbūculis ⁊ cum mētastro ⁊ melle apati
bus flegmaticis ⁊ ꝑhibet formicā a dilatatiōe. Uul.
vl. ¶ Corrodit carnē additā ⁊ humorosam. Confert
scabiei vlcerose ⁊ impetigini: ⁊ ex ipso cum aceto et
oleo fit delinitio iuxta ignē vt sudare faciat ⁊ sedat

pruritū ꝛ ꝓprie flegmaticū ꝛ cū oleo sup adustionē ignis ꝛ ꝓhibet vesiccationē ꝛ ꝓpe ille q̄ ē baurach⁹ ꝛ aphrucan⁹. Baurachꝫ vo nō ꝯsequunt aliquē salē in adunādo ꝛ exiccādo: sal eni vehemēt⁹ resoluit et exiccat illō qd̄ ē ex humiditate: deīde forti⁹ adunat ꝛ forti⁹ ꝯstrīgit illō qd̄ remanet in ptib⁹ mēbri. Egri. iunc. ¶ Cum farina ꝛ melle ponit sup torsionē neruorum ꝛ fit ēplm ex eo podagre: ꝛ miscet cuꝫ oleo ꝛ fit ex ipō inunctio ꝯprimēdo ad lassitudinē. Egri. cap. ¶ Linit ex eo cū pulpa colloq̄ntide bothor capit̄: et salgēma q̄d d̄r acuit sensuꝫ et sal ꝯstringit gingiuam mollificatā ꝛ ꝓpe salgēmā: ꝛ cum aceto ꝯfert dolori auris more ēpli supposit⁹. Egr. ocu. ¶ Corrodit carnē additā in palpebris ꝛ vngula ꝛ flos ei⁹ ꝓpe ꝯfert pāno ꝛ albugini oculi: ꝛ ex sale q̄d d̄r cum oleo ꝛ melle fit emplm sup oculum ꝛ resoluit offuscationē sanguinis ꝯgelati in ipso. Egri. pec. ¶ Ex eo q̄ ē naptic⁹ linit palatū cum melle ꝛ aceto ꝛ ꝯfert sq̄nātie ꝛ apatib⁹ vue ꝛ gauōr: ꝛ salgēma q̄d d̄r ꝛ naptic⁹ ꝛ reliq̄ spēs salis incidunt flegma vitreum ꝛ viscosum in pectore. Egri. nut. ¶ Sal iuuat ad vomituꝫ ꝛ ꝓprie napticus ꝛ salgēma ei⁹ ꝓprie ꝛ ꝯfert dolorib⁹ stō i fris. Egri. expul. ¶ Sal ois faciē efficit supfluitat̄ egressionem ꝛ descēsionē cibi: et naptic⁹ expellit flegma putridum ꝛ aquā ꝛ colerā ꝛ melācoliā ꝛ ponit in enematib⁹: ꝛ niger q̄ est vehemētis nigredinis q̄ nō ē ꝓpe naptic⁹ solone educit flegma ꝛ meliam. et sal amar⁹ ē solutiōe educit melācoliā fortit. Et salgēma educit flegma crudū fortiter ꝛ soluit meliam et sal q̄d d̄r ipe vltimus est ad dissinteriam: et adiuuat medicinas solutiuas ad eradicādū meliā: ꝛ hūiditates viscosas ō ptibus mēbri: et cum mētastro mōtano ꝛ butiro et fermēto ꝯfert apatib⁹ testiculoꝝ flegmaticis: ꝛ silr cum mētastro ꝛ melle ꝯfert vlcerib⁹ virge. Venena. ¶ Fit ex eo emplm cum semine lini ad pūcturā scorpionū ꝛ cum mētastro mōtano ꝛ ysopo ꝛ melle ad morsum cornute: ꝛ aceto et melle ad morsuꝫ hūīs. xliij. ꝛ vespe. ꝛ cū oxymelle nocumēto opij ꝛ fungoꝝ mortiferorum.

¶ De serratura. Ca. dcxxv.

Serratura. Nā ei⁹ est sicut arbor̄ ipsi⁹. Opa. pro. ¶ Serratura corrosionis est mundificatiua. Et inest ei resolutio et exiccatio si fuerit in arbore ipe⁹. Vul. vl. ¶ Serratura ligni corrosi ꝯsolidat ꝛ ꝓprie q̄ est accepta ex arborib⁹ stipticis sicut q̄dā gnā spinarū. et deinde aggregat cū tāto aniso q̄tū ipsa ē cū vino ꝛ adurit: deinde terit. nā cum spargit sup vlcera formicalia cōfert eis.

¶ De sale āmoniaco. Cap. dcxxvi.

Sal āmoniac⁹. Electio. ¶ Ille est melior q̄ est vt borax clar⁹ cristallin⁹. Nā. ¶ Calid⁹ est ꝛ sicc⁹ in fine tertij. Opa. pro. ¶ Est subtiliatiu⁹ liquefactiuus. Egri. oculi. ¶ Cōfert albugini oculi. Egri. cap. ¶ Cōstringit vuā q̄ casum patit ꝛ ꝯfert squināntie.

¶ De sandaraca. Ca. dcxxvij.

Sandaraca. Nā. ¶ Cal'a est ꝛ sicca in scdo. Opa. pro. ¶ In ipa est stipticitas ꝛ ꝓpetas retinendi sanguinē et luctatores: ipa vtuntur vt leues ꝛ fortes fiāt: et nō incurrāt difficultatē anhelit⁹. Decora. ¶ In ipa est vt⁹ macredinē faciēdi valde qñ bibunt de ea q̄b die tres q̄rte. ʒ. j. in aq̄ ꝛ oxymelle. Vul. vl. ¶ Desiccat fistulas qñ ꝯ ea suffumigat. Egr. cap. ¶ Eius fum⁹ ꝓhibet catarros ꝛ ipsi⁹ inunctio in sedādo dolorē dētiū vehemēs ē et magnū valde neq̄ aliq̄d inuenit cōpar ei i hoc ꝛ rectificat gingiuam. Egri. pec. ¶ Prohibet tremorē cord̄ sicut karabe ꝛ ꝓhibet sputū sanguis et ꝓhibet asma hūidū sua exiccatione et silr vtunt ea luctatores vt difficultatē āhelit⁹ nō incurrāt. Egr. ca. ¶ Dat ꝯ ea i potu spleneticꝭ ꝛ ꝯfert. Eg. expl. ¶ Est bōa soloni āt̄q̄ ꝛ fum⁹ ei⁹ ꝯfert emorroydibus.

¶ De sarace. Ca. dcxxviij.

Sarac q̄d ē. Est illud qd̄ pstec noiat childanes ꝛ frusta radic̄ ei⁹ sunt ꝯpolita ex ptib⁹ sup q̄s sūt cortices q̄ velocit ab eis tollunt: ꝛ ei⁹ q̄d ē ali⁹ ei⁹ masculus: et ali⁹ femina. sꝫ mascul⁹ ē fortior. Nā. ¶ Calidus est sicc⁹ in scdo. Opa. pro. ¶ Exiccat sine mordicatiōe et in ipō est amaritudo et stipticitas. Vul. vl. ¶ Cōsolidat vulnera. Egri. expul. ¶ Interficit lūbricos ꝛ ascarides ꝛ ꝓpe cū sirupo mellis. Sitq̄ potio ei⁹ pō ari. iiij. ꝛ ꝓpe cū scamōea aut ellebore: et opꝫ q̄d ē vt comedant añ ipi⁹ potionē allea: ꝛ silr interficit fetum.

¶ De sulem. Ca. dcxxix.

Sulē q̄d ē. Est ine⁹ romana. Nā. ¶ Cala ē ꝛ sicca apud q̄rtū. Opa. pro. ¶ Adurit cutē. Egr. cap. ¶ Cōfert torture cū fit caputpurgiū ex vno gno ei⁹ cū aq̄ sicie. Egri. oculi. ¶ Ratificat apata palpebrar̄ et inflat ea et apata accidētia sub oculo.

¶ De scordeon. Ca. dcxxx.

Scordeū q̄d ē. alleū agreste min⁹ plis q̄ hortulanū. et hꝫ folia: ꝛ crus longū: et sup qd̄ est flos albus: et ipsi⁹ q̄d ē rememoratio iā antecessit i ca. ñ. Nā. ¶ Calidū ē ꝛ siccū ad quartū puemēs. Opa. pro. ¶ Est subtile apitiuum abstersiuū. Vul. vl. ¶ Cōsolidat vulnera magna ꝛ fraudulēta. Egr. iun. ¶ Est bōa attritioni neruorum.

¶ De sadar. Ca. dcxxxi.

Sadar q̄d est. Diximus dispositōes ei⁹ in capitulo rutunis nabach.

¶ De spolio serpētis. Ca. dcxxxij.

Spoliū serpētis. dcm ē de eo in ca⁹ de serpente.

¶ De sedeguarā. Cap. dcxxxiij.

Sedeguarā. Natura. ¶ Frigidū est in scdo siccū in tertio. Opa. pro. Retinet sanguinē. Decora. ¶ Prohibet casum capilloꝝ. permuta. ¶ Loco eius ponit pōdus eius de feluzaharā ꝛ tertia pōder̄ ipsius de radice canne.

¶ De siseleos. Ca. dcxxxiiij.

Siseleos q̄d ē. est alanindē romanū: ꝛ ē silealā indē: verūtñ ē lōgius eo parūp: et vehemēti⁹ albū. Nā. ¶ Calidū est ꝛ siccū i scdo. Opa. pro. ¶ Est subtiliatiuum resolutiuum mundificatiuum carminatiuum: et silr radix eius et semē ipsius sunt sedatiua dolorū iteriorum et liquefacit flegma ꝯgelatū et de ipō q̄d ē dat in potu aialib⁹ et multiplicat ge⁹ ipsorum et bibitur in vino et ꝓhibet frigus ꝛ nocumētum ipsius in itinere: et ꝓprie cum pipere. Egri. iun. ¶ Cōfert dolorib⁹ dorsi. Egri. cap. ¶ Cōfert valde soda. Egri. pec. ¶ Confert asmati et difficultati anhelitus et anhelitui dilatationis ꝛ tussi antique ꝓpter et radix ipsius et semē ei⁹ simul: et qñ ꝯficit radix ei⁹ cum melle deglutitur mundat pectus ab humidita

bus viscosis. Eg.nu. ℣ Resoluit inflationē: ⁊ sedat to
rsiones viscerū. ⁊ digerit radix ei᷒ ꝓpe cibū: ⁊ ē bonum
stō. Egri.expl. ℣ Resoluit dolorē pūgitiuū vētosuz. et
facilē efficit ptū i oīb᷒ aīalib᷒: ⁊ remouet difficultatez
vrine ⁊ resoluit dolores iūcis ⁊ ꝓuocatiōez ei᷒: ⁊ cō-
fert dolorib᷒ viscerū: ⁊ succ᷒ cruris hui᷒ plāte ⁊ sem
ipsi᷒ cū sūt recētia ⁊ bibūt ex eis tres anulusat cum
aq̄ r. dieb᷒ sanāt dolorē renū: ⁊ ē iuuatiuū penit᷒
renum.

Ⅽ De sirengi. Ca.dcccxxxv

Sirēgi qd̄ ē. Ex ꝑmi᷒ ītuti alfedengi: ⁊ imo ē
ipsi forior. ꝫratu. ℣ Frigidus ē ⁊ siccus. Opa.pro.
℣ Est stipticus ⁊ i ipso ē ex cerusa frigus: vex subti-
lior plīm eius ꝓhibet fluxus. Uul.vl. ℣ Ponit in ce-
rato sup adustionē ignis. Egri.expl. ℣ Prohibet flu
xū sanguis.

Ⅽ De scamōea. Capi.dcccxxxvj.

Scamonea qd̄ ē. Succ᷒ volubil' cuiusdā cuius
vi᷒ viq̄ ad. xxx. ꝑdurat ānos. Ele. ℣ Melioris
ꝓprietatis est illa que est varia ad albedinem de
clinans: et est q̄n sit fragmētū ostraci: ⁊ ē pulverizabi
lis: ⁊ velocit̄ solubil' varia: q̄ cū resoluit̄ i aq̄ fac̄ ipsam
sicut lac. ⁊ melior q̄dē q̄ ē vēdū ē q̄ assat̄ i pomo ⁊ cū q̄
admiscet̄ aq̄ apii: qm̄ remouet̄ ei᷒ malitia: et alia
malitiā q̄dē ē mala: q̄ñz ꝰo rectificat̄ scamōea cū as-
sat̄ i pomo ꝑpato i massa ⁊ piniscet̄ cū aniso ⁊ dauco
⁊ soluit̄ cū olō amigdallo. Nā. ℣ Cal'a ē ⁊ sicca i 3°. ⁊
ei᷒ calitas maior ē siccitate ipsi᷒. Opa.p. ℣ In ipsa
sūt resolō ⁊ abstersio et ē inimica stō ⁊ epati. Deco.
℣ Mūdificat morpheā ⁊ albaras et pānū. Uul.vlce.
℣ Qū decoq̄t̄ cū melle et passis fit ex ea emplr̄m sup
vulnera resoluit ea. Apo.bot. ℣ Ponit̄ cū aceto sup
scabiē vlceratā. Egri.iūc. ℣ Cū aceto ⁊ sanich ponit̄
sup dolores iūcturarum et anche more emplastri.
Egri.ca. ℣ Radix ei᷒ ⁊ succ᷒ radicis ipsi᷒ ponit̄ sup so
dā antiquā cū aceto ⁊ olō ro. ⁊ q̄n ipsa scamonea ad
miscet̄ eis ambob᷒ ⁊ ponit̄ sup caput eius q̄ hz soda
antiq̄ sanat eū. Egri.pec. ℣ Est ex eis q̄ nocent cor-
di. Egri.nu. ℣ Nocet stō ⁊ epati valde: sz ei᷒ malitia
frāgit̄ cū assatiōe ⁊ scie apii. ⁊ ipa q̄dē ē ꝯturbatiua:
⁊ facit nauseā: et dīstruit appetitū cibi: et facit sitim:
Egri.expl. ℣ Solōne educit colerā fortit̄: Ipa ꝰo i re
giōib᷒ diuersificat̄ adeo q̄ ego vidi i q̄busdā libris
medicoꝝ dosim ei᷒ plimi pōderis. Ⅽ Et ēt ipa nocet
intestinis. ⁊ suppōit̄ ad abortū. ⁊ cū ex radice arboꝝ
ei᷒ bibit̄ pōdus aurei soluit coleram citrinaz ⁊ fla.
Ⅽ Et dixerūt q̄dā q̄n ex scamōea bibit̄ pluria quāti
tas ⁊ supflua ⁊ ē medietas. ʒ. retiet. pᵐ: deide ꝯtur-
bat ⁊ fac̄ nauseā ⁊ ꝓuocat sudorē frīm: deide q̄ñz ad
uit ei᷒ solō cū supfluitate ⁊ ē iterficiēs: ⁊ dixerūt q̄dā
q̄ q̄n ex ānq̄ sumit̄ q̄ntitas pua ꝓuocat ⁊ n̄ soluit: et
pot᷒ ipsi᷒ cū aloe ē mior ad ista: ⁊ sīr cū lupinis sali
nis et semib᷒ redolētib᷒: et q̄n suppōit̄ i lana iterfic̄
fetū. Ⅽ Et cū ei᷒ timem᷒ malitiā rectificam᷒ eā: q̄m
ꝯfiam᷒ ipam cū aq̄ cydonioꝝ acetosoꝝ ⁊ pomoꝝ
aut aq̄ ro. ⁊ q̄ñz ponit̄ i ipa sumach sz q̄ntitatē q̄ pos
sibilis et fiūt idē trocisci subtiles et exiccāt i vmbra
et administrant̄ fm quātitatem necessariā. Uenena.
℣ Cōfert pūcture scorpionū ⁊ bibitā et linita.

Ⅽ De serapino. Ca.dcccxxxvij.

Serapinū qd̄ ē. Serapinū ē gūma arboris in q̄
nō ē iuuamētū sed i gūma ei᷒: et dr̄ q̄ ē q̄dā species
galbani q̄ resoluit̄ ⁊ fit serapinū. Electio. ℣ Melior
duaꝝ speꝝ ei᷒ ē illa q̄ ē spissior ⁊ clara: cui᷒ ps iterior
ad rubedinē declinat: ⁊ exterior ad albedinē: ⁊ resol
uit̄ velocit̄ i aq̄ ⁊ n̄ sicut adulteratū cū galbano q̄uis
galbano albo sit sile ⁊ qd̄ meli᷒ ē de eo ē illud de sa
phano. Nā. ℣ Calm ē i tertio siccū i scdō. Opa.pro.
℣ Est resolutiuū subtiliatiuū carminatiuū calefactiuū
abstersiuū. Egri.iūc. ℣ Cōfert palysi ⁊ rupture lacer
toꝝ ⁊ chordaꝝ eoꝝ: ⁊ soluit mās q̄ sunt in vtrisq̄ an
chis clisterizatū ⁊ bibitū. ⁊ sīr dolorib᷒ iūcturarum
malis. Egri.cap. ℣ Resoluit soda frīz ⁊ vētosaz ⁊ cō
fert epilepsie. Egri.ocu. ℣ Cōfert obscuritati oculi i
alcohol: ⁊ grossitudini palpebrarū ⁊ vestigiis i oculo
⁊ ē ex melioꝝ᷒ medicis q̄ sunt ad aquā descēdētē in
oculuz ⁊ si terat̄ cū aceto ⁊ ponat̄ sup ordeolū delet
ipm. Egri.pec. ℣ Confert dolori pectoris ⁊ lateris et
tussi antiq̄ ⁊ bibunt̄ cuz aq̄ rute expelle tres q̄rte. ʒ. i.
ad malitiā anhelit᷒: ⁊ ipm mūdificat pect᷒ fortiter ⁊
extrahit hūores crudos. Egri.nu. ℣ Cōfert hydro-
pisi ⁊ ex̄ahit aquā citrinā. Egri.expl. ℣ Cōfert colice
bibitū ⁊ clisterizatū: ⁊ dolori vētris pūgitiuo. ⁊ ex̄hit
lapidē ex ambob᷒: ⁊ augmētū efficit i coitu: ⁊ cōfert
dolorib᷒ iūcturū: ⁊ q̄n bibit̄ cū oxymelle ꝓuocat men-
strua: ⁊ iterficit fetū. et ipm q̄dē lenit vētrē cū facilita
te et extrahit humorē viscosuz et aquā citrinaz. Fe-
bres. ℣ Cōfert febrib᷒ piodicis. Uenena. ℣ In vio da
tur ad bibēdū ad pūcturā ꝯmiū venenosorum: ⁊ ad
oia venena mortifera. Et ei᷒ opatio ē fortior opatio
ne galbani ⁊ q̄ñq̄ ꝯfert delinitū i oīb᷒ locis. ℣ Per-
muta. ℣ Loco ei᷒ ponit̄ gūma cedri ⁊ dixerūt gūma
pini masculi ⁊ dixerūt pōd᷒ ipsi᷒ ⁊ mediū de opopo
naco.

Ⅽ De scolopendria. Capi.dcccxxxviij.

Scolopēdria qd̄ ē. Dr̄ q̄ ē plāta petrosa q̄ nasci
tur i loco plurimoꝝ fontiū: ⁊ dixerūt q̄dā q̄ est
spēs filiq̄ ⁊ dr̄ alis. Nā. ℣ Calida ē i pmo sicca i scdō.
Opa.p. ℣ Est subtilis resolutiua et i ipa nō ē plima
caliditas. Egri.nu. ℣ Cōfert spleni magnifice: q̄n. n.
sumit̄ cū oxymelle facto ex aceto i q̄ decocta sunt fo
lia ei᷒. xl. dieb᷒ delet splenē. ⁊ cōfert singultui et icte
ritie. Egri.expul. ℣ Frangit lapidē in renib᷒ ⁊ vesica
et dr̄ q̄ suspēsa ad collū ꝓhibet ipregnationē.

Ⅽ De suhal. Cap.dcccxxxix.

Suhal qd̄ est. Est ex subā cal'a acri. Nā. ℣ Est ca
lida et acris cū eq̄litate. Apa.bot. ℣ Folia eius
rūpūt ardubellet ⁊ resoluūt ea i dispōne pncipiꝯ eoꝝ
et q̄ recēs ē maturat apata i obediētia maturationi
Uul.vl. ℣ Que recēs ē eradicat scabiē vlceratā. Egr.
ocul. ℣ Ponit̄ i medicis acuētib᷒ visuz. Egr.pec. Dr̄
q̄ est optima medicia tussi ⁊ āhelitui dilatōis adeo
q̄ ex ea fit suffumigatio et confert.

Ⅽ De seisaron. Ca.dcccxl.

Seisaron quid est. Est lignum visus et est in ipso
amaritudo et stipticitas. Natura. ℣ Calidum
est et siccum in secundo. Operatio.pro. ℣ In ipso est
resolutio et stipticitas pauca. Egrit.nut. ℣ Decoctio
radicis eius confert dolori stomaci. Egr.inu. ℣ De-
coctio radicis eius prouocat.

Ⅽ De sumo. Ca.dcccxlj.

Suminum q̄d ē. Est curati albani ctn̄s i aq̄s sīā sub⁹: ⁊ i ipso est bon⁹ odor: ⁊ dicit̄ i ca⁹. de caf. Egri.expul. ¶ Medulla eius decocta ⁊ nō decocta cōfert lapidi ⁊ ꝓuocat ⁊ ꝯfert disinterie.

¶ De sucuto. Cap.dcxlij.

Sucutū q̄d ē. Dr̄ q̄ ē sempiuiua. ⁊ dr̄ q̄ ē ip̄ēs se minis mādragore: ⁊ dr̄ aliud. ⁊ ē duaꝝ sp̄ēꝝ: quaꝝ vna ē petrosa ⁊ alia nō ē petrosa. Na. ¶ Qd̄ in ea magis dn̄at̄ ē frigus: ⁊ siccitas. ⁊ i in ipsa hūiditas calat̄pata ⁊ subtilitas ⁊ incisio: ⁊ viscositas: ⁊ neq̄ hʒ odorē: ⁊ hʒ dulcedinē quādā ⁊ aq̄ ei⁹ attrahit sputū: ⁊ aggregādo p̄tes carnis in vase facit reʒ vnā. Opa.pro. ¶ Est aq̄lis ⁊ subtilis ⁊ icidit: ⁊ viscositatē cepaꝝ resoluit et aliq̄d ē in ip̄o ꝑ q̄d aggregat ⁊ ꝯstrigit. Egri.iūc. ¶ Decoctio ei⁹ ꝯfert attritiōi neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ i medio coꝝ ⁊ i extremitatib⁹ ip̄oꝝ. ⁊ recēs ꝯsolidat. Egr.pec. ¶ Sanat asperitatē pectoris: ⁊ gutturis ⁊ ꝓhibet sputū sanguis ⁊ cum aq̄ mellis mūdificat pulmonē. Egri.expul. ¶ Cōfert vlceribus intestinoꝝ ⁊ abrasiōi ⁊ rupture iguis aq̄ses: ⁊ doloribus renū ⁊ retinet fluxum sanguis menstrui. Permu. ¶ Loco ei⁹ ponit̄ succus folioꝝ lactuce. aut aq̄ solatri.

¶ De sumach. Ca.dcxliij.

Sumach q̄d ē. Aliud ē corasceni. ⁊ aliō est semi min⁹ corasceno rubeū: lētis similitudinē h̄ns: ⁊ ē ꝯueniēs ei cui ꝯueniūt acatia ⁊ rosa. ⁊ qn̄ decoq̄t cū aq̄: deiñ ei⁹ decoctio ispissat̄. sic̄ mel cōuenit ei cui cōuenit liciū. Natu. ¶ Est frīm in 2⁰ siccum in tertio. Opa.pro. ¶ Est stipticū ꝯstrictiuū ꝯfortatiuū: et acetū ei⁹ est subtil⁹ eo et ꝓhibet fluxū: ita q̄ q̄dā dn̄t q̄ appēsuʒ retinet illud: ⁊ ꝓhibet attractiōem cole ad viscera. Deco. ¶ Decoctio sumach q̄ tinctores vtuntur ⁊ colloꝝ p̄patores d̄nigrat capillos. Apo.both. ¶ Fit ex eo empl̄m sup ꝑcussionem ⁊ ꝓhibʒ apāta ⁊ ꝟiditatē: ⁊ ꝯfert panaritio ⁊ ꝓhibet additiōeʒ apatū. Uul.vi. ¶ Prohibet ambulatiōem fraudulentiarum. Egri.iūc. ¶ Embrocat̄ ex decoctiōe ei⁹ torsio et non apat̄. Egri.ca. ¶ Prohibet sanieʒ auris: et gūma ei⁹ qn̄ ponit̄ i corrosionē dētiū sedat dolorē coꝝ. Egri.nu. ¶ Prepat stōm ꝯfortās ip̄m: et sedat sitī. et fac appetitū acetositate sua et sedat nauseam colericam. Egri.expl. ¶ Cōstrigit et retinet mēstrua et fluxū: et ꝓhibet rasurā clysterizat̄ ad dissinteriā ⁊ cursū mēricis et emorroydas.

¶ De sicla. Ca.dcxliiij.

Sicla q̄d ē. Est duaꝝ sp̄ēꝝ. vna ē nigra ꝑp vehemētiā viriditat̄. altera est illa q̄ est nota. Nā. ¶ Apud quosdā est cala et sicca i p̄mo. et f̄m veritatē est cōpositaꝝ ꝟtutū: et apud quosdā ē frā et nō ē dubiū qn̄ i ei⁹ radice sit hūiditas. Opa.pro. ¶ In sicla ē ꝟt⁹ baurach subtiliatiua. et i ip̄a ē resolutio et aptio fortis: resolōne attrip̄licū et lēificatio: et in ea q̄ ē nigra ē stipticitas, ꝓp̄e cū lētib⁹: et bauracitas q̄ ē i ip̄a ē solutiua et terreitas ē ꝯtētiua: ⁊ totū elixa cū est mali chimi et totū ei⁹ ē pui nutrimēti sic̄ reliq̄ olera. Deco. ¶ Prohibet succ⁹ ei⁹ et d̄coctio folioꝝ ei⁹ fissuras frigoris: et ꝯfert alopitie et cōfert pāno cū ex foliis ei⁹ admistrāt̄ ēplʒ post ablutōeʒ loci cū nitro et q̄nʒ abscidit ꝟrucas succ⁹ ei⁹ et iterficit pediculos. Apo.bo. ¶ Ex ea elixata fit emplʒ apātibus et resoluit et maturat ea. et ꝯfert moro emplastro facto ex ea resolōne sua. Uul.vl. ¶ Folia ei⁹ bōa sunt decocta adustiōi ignis ⁊ ꝯferūt ip̄etigini lenita cū melle. Eg.capi. ¶ Ex aq̄ ei⁹ cū felle gruis fit caputpurgiū ⁊ delet torturā ⁊ vʒ ad vlcera nariū et ei⁹ aq̄ tepida distillat̄ i aurē ⁊ sedat dolorē et lauat̄ caput cū aq̄ eius ⁊ aufert furfures. Egri.nut. ¶ Radix eius est mala sto facies nauseā: ⁊ plm illi⁹ ē ꝓp̄i bauracitatē ei⁹ mordicatiuam: ⁊ est mali chimi: ⁊ lauat bauracitate sua adeo ꝙ ꝟt mordicet stōm fort⁹ sensus: ⁊ ei⁹ nutrimentū ē paucū ⁊ aptio ei⁹ ē pua ⁊ ad opilōnes epat̄ fortior ē aptiōe malue, ꝓp̄e cū sinapi ⁊ aceto: ⁊ sil̄r et sp̄ciem ⁊ oʒ vt comedat̄ cū muri ⁊ cū sp̄ēb⁹ q̄ sūt ad cōditū cibaria. Egri.expul. ¶ Dr̄ q̄ illa q̄ ē nigra stringit ꝓp̄e cū lētib⁹: sʒ nō est dubiū qn̄ elixata, pista ei⁹ aq̄ cū in patella in furno ponit̄ ꝯstrigat: sūt cū ea disse re ad expēdū fecē: ⁊ totū ei⁹ sanat isl̄atiōnē ⁊ rugitū ⁊ dolorē vētris pūgitiuū: ⁊ ē bona colice cū assumit̄ cū sp̄ēbus cōdiētibus ⁊ muri.

¶ De stinco. Ca.dcxlv.

Stinc⁹ q̄d est. Est guaril de nilo q̄ capit̄ in egypto. ⁊ existimauerūt q̄dā q̄ sit de ptē crocodili in cāpos. Elec. ¶ Meli⁹ q̄ ē i ip̄o ē illō q̄ ē i ꝑte renū. Egri.expul. ¶ Aūq̄ auget coitū adeo vt nō sedatur nisi sorbitiōe iuris lactucarū ⁊ lētiū.

¶ De seuesten. Ca.dcxlvj.

Sebeste ē ⁊ noiat̄ multeita. Nā. ¶ Sūt q̄sipar. Opa.pro. ¶ Sūt lenitiue. Egr.pec. ¶ Leniūt pectus ⁊ gutt̄. Egri.nutri. ¶ Sedāt sitim ⁊ ꝓprie semen ei⁹ cū sagzenca. Egri.expul. ¶ Leniūt vētrē.

¶ De semebras. Ca.dcxlvij.

Semabras. Decora. ¶ Fit ex eo emplm̄ sup sp̄inas: ⁊ ea q̄ carni sunt infra: ⁊ sup verrucas ꝟmto: ⁊ extrahit eas ⁊ sup ea q̄ sunt vt claui: ⁊ euellit: ⁊ et q̄ illud q̄d de eo siccū ē cū cōmiscet̄ cū oleo faut na sci capillos sup tineā. Egri.capi. ¶ Dr̄ q̄ epar ip̄i sedat dolorē molaris dētis. Egr.expul. ¶ Urina eius ⁊ sanguis ipsi⁹ mirabilis iuuamēti sunt in ruptura infantiū cū sedēt in decoctiōe ei⁹ ⁊ q̄nq̄ ponit̄ in vena ei⁹ ⁊ in sanguine ip̄i⁹ aliq̄d d̄ muscho et ponit̄ i ꝑga isātis ⁊ fit vltimi iuuamēti i ruptura. Uenena. ¶ Funditur ⁊ ponit̄ sup pūcturā scorpiōis.

¶ De spica. Cap.dcxlviij.

Spica q̄d ē. Spica due sunt sp̄ēs: q̄ꝝ vna ē spica aromatica: ⁊ est spica auri. ⁊ altera ē rotūdenta: ⁊ est spica romana. et alithitia: debilior cū sit et syria: et in oibus ꝓp̄ietatib⁹ suis nisi in ꝓuocatione: et alithitia est in ꝟtute ꝓxima syrie: ⁊ ei⁹ q̄dez arbor pua est ⁊ euellit̄ cum luto suo: et egredit̄: ⁊ q̄nq̄ adulterat̄ cū plātaḡ ē sibi silis. Inter eas ꝟo differūt: qm̄ plāta illa est horribilis odoris: ⁊ nec reliq̄ preterea q̄dā est mōtana cui⁹ folia sunt sicut folia eruca hortulani: ⁊ sil̄r stipites ei⁹ sʒ sunt citrini plani nō in moduʒ retis inuoluit plures hʒ radices. s. duas aut plures: ⁊ nō hʒ crus neq̄ fructū neq̄ flores. Electa. ¶ Inquit Dia. Melior est cui⁹ pili sunt plures ⁊ declināt ad ruffedinē: et est boni odoris sicut ciperi ⁊ parua spica mordicās linguā. ⁊ hec est syria. inda ꝟo est debilior et lōgior: et plus oī spica inuoluta. horribilis odoris: ⁊ rūpit̄ velocit̄ cū summa suoꝝ villoꝝ ⁊ cadit ex ea puluis niger magnus ⁊ adulterat̄: q̄ deco

quit post Isfusionē cū aq̄ calida deinde fit granus cū ammonio postea rēdit. ipīn vero signāt ei⁹ albedo ⁊ color ammonij ⁊ debilitas v̄tutis ei⁹ et debilitas saporis ipsi⁹ ⁊ odoris. Nigra v̄o ida melior ē rubea ⁊ acceidē q̄dē melior ē illa q̄ ē recēs boni odorꝫ plu res hñs radices grossas q̄ nō frāgit. Jlla vero q̄ hȝ eius declinās ad albedinē ⁊ ꝓp̄e in medio sui nō ē aliq̄d ꝓp̄e q̄ ē horribilis odoris. Nā. ℉ Cal⁊ sic i p⁹ sicca in scd̄o. Opa. pro. ℉ Est apitiua resolutiua: ⁊ in inda q̄dē est stipticitas plurima ⁊ caliditas ei⁹ mior ē ħ elenis: ⁊ in p̄mis qn̄ gustat est rācida: deinde ꝓ cedit et ea caliditas ⁊ acuitas: ⁊ ex spica aromati ca sit pulmo ꝓhibēs sudorē plin: ⁊ lutū q̄dē spice est abluēs corp⁹ et est bonū ad bonū odorē faciēdum. Apo. bo. ℉ Resoluit apāta ⁊ bothor. Egr. cap. ℉ Pro hibet reumatismos ⁊ ꝯfortat cerebrū. Egr. ocli. ℉ Fa cit nasci pilos in palpebris qn̄ ponitur in alcofol: et trahit radius inuolutus in puluere sup palpebras et acceidē est fortior in hoc fm̄ ꝙ existimo. Egr. pec. ℉ Cōfert tota tremori cordis: et mundificat pectus ⁊ pulmonē et ꝓhibet effusionē materieꝝ ad ea ⁊ flu pis. ℉ Egri. nut. ℉ Aflit opilones epatis ⁊ stōi ⁊ ꝯfor tat ea: ⁊ cōferūt oēs icteritie: ⁊ ꝓhibēt effusiōes ma teriep ad stōm sedāt mordicationū ei⁹: ⁊ qn̄ bibitur quecūq̧ spēs ipsi⁹ fuerit cū vino cōfert spleni. Egri. expl. ℉ Oēs ꝓuocāt ⁊ althitia est fortior qm̄ est ca lidior ⁊ minoris stipticitatis: ⁊ ꝓhibet apāta mrīcis oīa sedēdo in ea: ⁊ ꝯfert dolorib⁹ renū ⁊ ꝓhibet cur sum materieꝝ ad intestina: ⁊ hȝ ꝓprietatē in retinē do fluxū sup̄fluū a matrice.

¶ De sauich. Cap. dcxlix.

Sauich q̄d est. Jā dictū est in caplo tritici ⁊ or dei. Egri. pec. ℉ Confert pectori ⁊ pulmoni.

¶ De sisamo. Cap. dcl.

Sisamū q̄d est. Est semē pluris vnctuositatꝫ q̄ reliqua semina. ⁊ ꝓpter hoc rancidū fit facile. Quidā aūt dixerunt ꝙ ei⁹ oleū nō ꝯfert nisi melāco licis vt eos īpinguet ⁊ humectet: et arsinū q̄dē ē ge nus qodā sisami abholabilis saporis. Elec. ℉ Cor pus eius est fortior oleo ipsi⁹. Natura. ℉ Calidū est in medio p̄mi humidū in fine eius. Opa. pro. ℉ Est glutinatiuū lenificatiuū equalis calefactiōis: et sil'r oleū ei⁹ ⁊ decoctio ipsi⁹: ⁊ est mollificatiuū: ⁊ in oleo eius est grossitudo ⁊ qd̄ torrefactū est minorꝫ est no cumēti. Deco. ℉ Resoluit viriditatē ꝑcussiōis ⁊ san guinē ꝯgelatū ⁊ ꝯfert fissure ⁊ asperitati melicoꝝ bi bitū ⁊ linitū: et est īpinguatiuū ⁊ ꝓprie excoriatiuz ⁊ ꝓlōgat capillos: ⁊ ꝓprie succ⁹ arboris ei⁹ et folio rū ipsius: ⁊ lenit eos: ⁊ remouet furfures ⁊ oleuz ei⁹ quo decoquit myrt⁹ ꝯseruat capillos: ⁊ facit eos for tes ⁊ duros. Apo. bot. ℉ Resoluit apāta cal'a. Vul. ℉ Ponit sup adustionē ignis ⁊ oleū eius bibitum aufert pruritū flegmaticū ⁊ sanguinē ꝓprie cum in fusiōe aloes ⁊ aqua vue passe. Egri. iunc. ℉ Ex eo fit emplm ad grossitudinē neruoꝝ. Egrit. capi. ℉ Con fert oleū ei⁹ cū virtute rose soda adustiue ⁊ succ⁹ ar boris eius sanat furfures. Egr. oculi. ℉ Confert sup positum pulsatiōi oculi ⁊ apāti eius. Egr. pec. ℉ Est bonū cōstrictiōi anhelitus et asmati. Egri. nu. ℉ Est malū stō faciēs nauseā ꝓsternēs desideriū sanāsq̧ ve lociter. Sȝ qn̄ comedit cū melle remouet ei⁹ malitia ⁊ tardat ei⁹ digō ⁊ mollificat viscera: ⁊ qd̄ torrefactū est: ē minorꝫ nocumēti ⁊ ei⁹ nutrimētū est vnctuosuz valde ⁊ in ip̄o est v̄t⁹ faciēdi sitiz ⁊ fit velox ei⁹ descē sio cū cortice suo. cū aūt excorticat tardat ei⁹ descen sus. Egri. expul. ℉ Cōfert itestino colon: ⁊ isusio q̄dē sisami ē vehemēs in ꝓuocatione mēstruoꝝ adeo ꝙ ip̄a eijcit fetū: ⁊ qn̄ frāgit ⁊ comedit cū semine papa uerꝫ ⁊ semie lini cū eq̄litate augmētat spma ⁊ coitū. Venena. ℉ Cōfert morsui canis rabidi ⁊ serpētꝫ len ticularis. ¶ De sacōdylion. Cap. dcli.

Sacondyliō. Apo. bo. ℉ Ponit cū rutha sup for micā ⁊ ad fistulas. Egr. cap. ℉ Suffumigat cū eo patiēs subeth. ⁊ ꝯprimēdo inungit ex ip̄so cū ace tosa hñs karabitū ⁊ letargiā ⁊ distillat succ⁹ hūidi i aurē saniosaz: ⁊ ꝯfert valde soda. Egr. pec. ℉ Cōfert difficultati ālelit⁹ ⁊ asmati. Egri. nu. ℉ Cōfert radix ei⁹ dolorib⁹ epatꝫ ⁊ ꝯfert icteric. Egri. expul. ℉ Solu tiōe educit flegma: ⁊ ꝯfert ꝓfocatiōi mrīcis.

¶ De safid. Ca. dclij.

Safid. Nā. ℉ Cal'm ē ⁊ siccū i 3⁰. Opa. pro. ℉ Est mordicatiuū acre. Vene. ℉ Cōfert venēis oib⁹.

¶ De semurion. Cap. dcliij.

Semuriō q̄d ē. Est apiū siluestre ⁊ dcm̄ est ō eo.

¶ De squilla. Cap. dcliiij.

Squilla q̄d ē. Est cepe murꝫ ⁊ ei⁹ folia sunt sicut folia lilij: ⁊ hȝ oleū ad nigredinē declināns. Nā ℉ Est cal'm et siccū in scd̄o. Opa. pro. ℉ Est icisiuū et in ip̄o est viscositas adustiua. Deco. ℉ Ponit ꝯfectū cū melle sup alopitiā ⁊ serpiginē. Egrit. pec. ℉ Eius acetū exaspat gutt ⁊ idurat carnē ipsi⁹: ⁊ ē bonū as mati et orthomoni ⁊ tussi antique.

¶ De solatro. Ca. dclv.

Solatrū. Electio. ℉ Meli⁹ qd̄ de ip̄o adiministrat ē hñs folia viridia ⁊ citrinū semē: ⁊ ē q̄nq̧ spēꝝ. Nā. ℉ Frm̄ est in p̄mo siccū i scd̄o: et stupefactiuū ē frm̄ et siccū in 3⁰. Opa. pro. ℉ Hortulanū ē infrātiuū ꝯstrictiuū et est qodā gen⁹ ip̄ius stupefactiuū faciēs somnū sic̄ opio in ꝓprietatib⁹ suis nisi qr est debi lius eo et est qodā genu⁹ ei⁹ qd̄ ē mortale. Apo. bot. ℉ Est emplm bonū apātibus calidis oibus itrinse cis et extrinsecis et bibit aqua ei⁹ ad apāta cal'a in trinseca: et ponit aqua ei⁹ cū cerusa et oleo ro. super herisipillā et formicā more empli et cortex radicis eius est vehemētis exiccatiōis. Egr. cap. ℉ Si bibat ex eo qd̄ ē stupefactiuū vltra. xij. ḡna facit euenire māiā: et qn̄ ex aq̄ ei⁹ fit gargarisma ꝯfert apātib⁹ lin gue. et si bibat ex cortice radicis pōd⁹ aurei: cū vino attrahit somnū: et cū solatrū optime terit et fit ex eo emplm capiti sanat soda ⁊ resoluit apāta radicꝫ au ris: et apāta velaminis cerebri: ⁊ ꝯfert distillatū do lori auris. Egri. oculi. ℉ Sanat fistulas oculi lachry malis fruct⁹ et succ⁹ spērum ei⁹ vsq̧ ad illam q̄ facit somnū: cum fit ex ea alcofol ꝯfortat visum. Egri. ex pul. ℉ Semē stupefactiui est ꝓuocatiuū vrine mun dificatiuum renū et vesice: et oēs spēs euz supponū tur abscindunt fluxū mēstruoꝝ et est ex eis q̄ ītrānt ⁊ ꝓhibēt pollutionē et ē spēs solatri p̄ter alkekēgie p̄ter hortulanū et p̄ter stupefactiuū p̄dictū qn̄ come dunt ex eo. iiij. aur. iterficiūt ⁊ aq̄ folioꝝ ei⁹ fac̄ posi

dere maniā: ⁊ nō ē ī eo iuuamētū solatri nisi ad emplm faciēdū.

¶ De scorpiōib⁹. Cap. dclvj.

Scorpiōes. Egri. capi. ¶ Oleū scorpionū cōfert dolorib⁹ auris valde.

¶ De sudore. Ca. dclvij.

Sudor qd est. Est aqtas sanguis cui pus coleri cū ē admixtuz: ⁊ opz vt admistret dū nōdum ē exiccat⁹ imo dū ī eo ē hūiditas: ⁊ ipē qdē magis ē digest⁹ ꝙ̄ vrina. ē eni supfluitas vnctuositatis ⁊ humiditatꝫ post digōnē vltimā ⁊ ꝙ̄ vrina scđe digōnis supfluitas. Opa. pro. ¶ Est mag' digest⁹ ꝙ̄ vrinas diuersificat ꝫ aialia: ⁊ ī ipō ē resolō nō pauca. Apo. bot. ¶ Sudor athletaꝝ ꝯfert apātib⁹ inguis: imo resoluit ea. Egr. pec. ¶ Sudor sicc⁹ luctātiū cū oleo ď alcāna ponit sup apata māmille ⁊ resoluit ea ⁊ cū oleo ro. ad ꝯgelationē lactꝫ ī māmilla. Alteratio ꝓo magne ⁊ alteratio pue fiūt cū centaurea maiore et minore.

¶ De sandalo. Ca. dclviij.

Sandal⁹. Elec. ¶ Dixerunt. S. et fili⁹ mesauge rube⁹ ē fortior: ⁊ dixerūt aliij alb⁹ ē fortior. Nā. ¶ Est frigid⁹ in fine scđi vsqꝫ ad tertiū pueniēs sicc⁹ ī scđo. Opa. pro. ¶ Prohibet attractionē ⁊ ꝓpē rube⁹. Apo. bot. ¶ Resoluit apata acuta et ꝓpue rube⁹ ⁊ linit ex eo herisipilla. Egri. cap. ¶ Cōfert soda. Egri. pec. ¶ Cōfert tremori cordis accidēti in febre linit⁹ ⁊ bibit⁹. Egr. nut. ¶ Cōfert debilitati stōi calidi bibit⁹ ⁊ linit⁹. Febres. ¶ Cōfert febrib⁹ calis et ꝓpē albus.

¶ De sapone. Ca. dclix.

Sapo. Opa. pro. ¶ Est vlceratiu⁹: putrefactiu⁹. Egr. expl. ¶ Resoluit colicā et soluit hūorē crudum.

¶ De sahane. Ca. dclx.

Sahane. Opa. pro. ¶ Est abstersiuū exiccatiuūz mali humoris. Uul. vlc. ¶ Facit possidere scabiē ⁊ pruritum. Egrit. iunct. ¶ Confert dolori anche flegmatico. ¶ Egri. cap. ¶ Remouet fetorē oris factū ex stō et corruptionē eius et abstergit humiditatem stōi ⁊ exiccat eam.

¶ De saturuhum. Cap. dclxj.

Saturuhū qd ē. Est auis cui⁹ nomē ē h⁹ nomē ī frācia.

¶ De sarsar. Ca. dclxij.

Sarsar qd ē. Est ferrū calidū. Egrit. capi. ¶ Qñ coquit cū oleo aut ifundit ī ipso: deide coquit et distillat in aurē remouet dolorē ei⁹ ⁊ pulsationez ipsius.

¶ De sasaf. Ca. dclxiij.

Sasaf qd est. Est salix.

¶ De salzailz. Ca. dclxiiij.

Salzailz qd ē. Noiat salzailz anchamē: ⁊ est rosa rubea vehemēter. Nā. ¶ Est cala in scđo humida in ipso. Opa. pro. ¶ Est abstersiua resolutiua. Inquit Ga. Est abstersiua lauatiua attractiua apitiua resolutiua. Decora. ¶ Denigrat capillos iuxta cuz corticib⁹ nucis: ⁊ qñ administrāt folia ei⁹ et stipites ipsius sicut sunt aut decocta cum sorbitiōe ordei ⁊ decoquunt ꝓuocāt lac. Apo. bot. ¶ Linit ex decoctiōe ei⁹ sup apata q̄ nō sunt dura et fit eūs p eā sup carbūculos ⁊ bothor calās. Uul. vl. ¶ Illud qđ ď ea siccū est cōfert vlcerib⁹ sordidis ⁊ icarnat ex ea excoriatiōe ⁊ in ipsa mūdificat vlcera ꝯferēs excoriatiōib⁹ ⁊ scabiei vlcerose. Egri. capi. ¶ De ei⁹ succo fit caputpurgiū ad purgādū caput ⁊ cerebrū et ei⁹ radix masticat ad expellēdas humiditates a capite. Egr. ocul. ¶ Succ⁹ ei⁹ ꝯfert tenebrositati oculi et visus et albugini ei⁹ et vestigijs vlcerꝝ. et qñ decoquit cū vino: et fit inde emplm sanat apata dura in apātibus oculi. Egri. pec. ¶ Si coquant folia ei⁹ cum suis stipitib⁹ ⁊ cū succis ordei sorbilib⁹ et comedat facit abundare lac. Egri. expul. ¶ Prouocat mēstrua.

¶ De schedenigi. Cap. dclxv.

Schedenigi qd ē. Est semē arborꝫ canabis: ⁊ nos iā locuti fuim⁹ de canabe. Opz ergo vt ꝯiūgamus iter ꝯsiderationē q̄ est in vtrisqꝫ capls simul: ⁊ de schedenigi qdē aliud est hortulanū nostrū: ⁊ aliud ē cāpestre. Humaiz ꝟo dixit q̄ arbor cāpestris egredit in desertis ꝯm quātitatē cubiti: et sup folia eius dñat albedo: et ei⁹ fruct⁹ est sicut pip et similat eius granū grano assumati qđ est granū de quo exprimit oleū et nos iā locuti fuim⁹ de grano assumati. Nā. ¶ Est calidū et siccuz in tertio. Opa. pro. ¶ Canabis cāpestris resoluit vētositates et exiccat fortiter ⁊ humor ei⁹ est pauc⁹ mal⁹. Apo. bo. ¶ Canabis cāpestrꝫ qñ ei⁹ radix decoquit et fit ex ea ēplz apātib⁹ calis ī locis duris in q̄b⁹ sunt chimi viscosi sedat calitatē et resoluit duritiē. Egri. cap. ¶ Facit soda sua calate et ei⁹ succ⁹ distillat ad dolorē auris opilatiuū et ad humiditatē auris: et silr oleū ei⁹ et folia ei⁹ eradicāt furfures in capite. Egri. ocu. ¶ Obtenebrat visuz. Egr. nut. ¶ Nocet stō. ¶ Egr. expl. ¶ Exiccat spma et lacq dē alschedenigi cāpestrꝫ soluit cū facultate et medietas lib. de succo ei⁹ resoluit duritiē. ꝯstrictiōe et solutione educit flegma et colerā: et ꝓcedit ꝯm semitaz seminis croci hortulani in cōstrictione.

¶ De seitaragi. Cap. dclxvj.

Seitaragi qd est. Est ille q̄ est idus est frusta ligni pua subtilia et cortices sicut gariofi. et ille q̄ est fruct⁹ declinat ad rubedinē et nigredinē: et alseitaragi qdē oūt in pietib⁹ antiqs et vbi nō mingit: et hꝫ folia sic̄ sūt folia nasturtij: et in estate sūt folia plūia: et minorant et augmētat minoratio: adeo forsitā nō appeat et nō sit in eo odor: et est sicut nasturtiū cui⁹ sapor et odor similant cordumeni et folia ei⁹ sunt ipi silia. Nā. ¶ Est calid⁹ ⁊ sicc⁹ in fine scđi. Opa. pro. ¶ Est acut⁹ apitiu⁹: similat enim sapor et odor cordumeni. et silr virt⁹ ei⁹. Deco. ¶ Cōfert linitus cū aceto sup morpheā albā et albaras. Uul. vl. ¶ Linit sup excoriationē et scabiē cū aceto et eradicat eam. Egri. iūc. ¶ Bibit ad dolorē iūcturaꝝ et cōfert. Egri. nut. ¶ Linit sup splenē et extenuat ipsuz. Egri. expul. ¶ Suspēdit ei⁹ radis sup aurē ei⁹ q̄ hꝫ dolorē vesice et sedat ipz ꝫ q̄ dr. Permutatio. ¶ Lococius ponitur rubea.

¶ De sceilem. Ca. dclxvij.

Sceilem. Natura. ¶ Sa. ponit q̄ est in ꝓpꝓo calefactiōis. Opera. pro. ¶ Est subtile abstersiuū resolutiuū. Decora. ¶ Linit super morpheam cum sulfure et confert. Apa. bo. ¶ Resoluit apata ⁊ scrofulas cū semine lini et disrūpit ea cum stercore colūbino et semine lini. Uul. vl. ¶ Linit illđ qđ est cum tritico sup vlcera et pulueriza sup ea: et cōfert et linit sup ipetiginē: et qñ ꝙ ponit sup vlcera cū corticibus raphani vt emplastrū et confert. Egri. iunc.

¶ Decoquiť cū mellicrato ⁊ fit inde emplȝ sciatice. Egri.capi. ¶ Sedat scotomiā. Egri.expul. ¶ Qñ fit ex eo euaporatio adiuuat ad impgnandum ⁊ ppriecum odore.

¶ De secha. Ca.dclxvij.

Secha qd ē. Secha sunt due spēs: vna earū est spinosa hñs folia sedreia cōcauū lignuȝ ⁊ non administrať nisi i suffumigatione: ⁊ alia hȝ folia vt tamariscus: ⁊ reperiť ei spēs tertia: q̄ noiatur serbun armena citrina ⁊ noiať absinthium marinum. Elec. ¶ Melior est armena. Natura. ¶ Est cal'a in scdo sicca in tertio. Opera.pro. ¶ Oēs spēs eius sunt incisiue resolutiue vētositatū: ⁊ i ipa est stipticitas minor stipticitate absinthij: ⁊ eiꝰ calefactio mior ē caliditate ipsiꝰ ⁊ amaritudo est maior ⁊ i ipsa ē salsedo. Decora. ¶ Eius cinis cū oleo aut oleo amigdalino linita ꝯfert alopitie: ⁊ eiꝰ cinis cū oleo facit nasci barbā q̄ tardať. Apo.bo. ¶ Sedat apata: ⁊ carbūculos. Uul.vi. ¶ Prohibet herpetē esthiomenum. Egri.cap. ¶ Facit soda. Egri.ocu. ¶ Fit vaporatio ex aq̄ eius inclinādo caput ad obthalmiā ⁊ resoluit eā. Egrit.pec. ¶ Cōfert difficultati anhelitꝰ. Egri.nut. ¶ Nocet stō ⁊ ppe tertia. Egri.expul. ¶ Extrahit ꝟmes et ascarides: ⁊ interficit eos ⁊ puocat mēstrua ⁊ vrina ⁊ est fortior absinthio in illo. Febres. ¶ Eius oleū cōfert frigori rigoris. Uenena. ¶ Confert puncture scorpionum ⁊ rutele ⁊ venenis.

¶ De sciniar. Cap.dclxix.

Sciniar qd est. Est lactuca asini hñs folia q̄ sūt sicut folia lactuce acuta: ⁊ est spinosa ad nigredinē declinās: ⁊ i estate rubesit eius lignū sicut sanguineta q̄ tingit manuȝ. Elec. ¶ Folia eius sunt debiliora q̄ sunt in ipsa. Natu. ¶ Frigida est ⁊ sicca in primo vsq; ad 2ᵐ. Opa.pro. ¶ Illa que noiať acuthia est stiptica: ⁊ in ipsa ē amaritudo: ⁊ illa q̄ noiať fulafia est vehemētioris stipticitatis: ⁊ illa que noiatur anulus vehemētioris ē q̄ albe ⁊ est acrior: ⁊ illa que nomen nō hȝ ppinqua est ei: et in omnibꝰ eis ē stipticitas ⁊ exiccatio ⁊ qñ misceť cū oleo: ⁊ fit inunctio et ipa ꝯprimēdo facit sudare. Deco. ¶ Linita cōfert morphee ⁊ icteritie. Apo.bo. ¶ Fit ex ea emplm scrofulis ⁊ cū adipe ⁊ liniť sup excoriationē ⁊ cū farina ordei sup herisipillā: ⁊ ppe spēs q̄ noiantur anulus. Uul.vi. ¶ Incarnat vlcera qñ in cerato administratur. Egri.cap. ¶ Est res que magis cōfert dolori aurine. Egri.nu. ¶ Cōfert icteritie bibita ppriē acuthia ⁊ ppriē dolorībꝰ splenis: ⁊ cortices eiꝰ preparāt stōȝ. Egri.expul. ¶ Qñ in potu datur d̄ ea que nomē nō hȝ aure .4.5. cū cordumeni: aut ysopo et nasturtio extrahit ver mes ⁊ ascerides: ⁊ illa que nominať acuthia cōfert dolori renū. Uenena. ¶ Illa que noiatur anulus confert morsui vipe valde qñ administrať vt emplm ⁊ bibita. ⁊ illa q̄ nomē nō hȝ est illi ppinqua.

¶ De scel. Ca.dclxx.

Scel qd est. Est medicina īda silis .33. Natura. ¶ Cal'a est ⁊ sicca in tertio. Opa.pro. ¶ Est amara stiptica acuta disrūpit vētositates ⁊ est in virtute melior: ⁊ inest ei resolo mirabilis ⁊ subtiliatio. Egri.iun. ¶ Cōfert venenis ⁊ cōtritionibus.

¶ De sucaram. Cap.dclxxj.

Sucaram quid est. Inquit Dia. Crus huius plāte ē sicut crus ferule: ⁊ folia eiꝰ sunt sicut folia cucumeris: ⁊ hȝ florē albū: ⁊ semē sicut anisum. ¶ Rufus ꝟo dixit folia eiꝰ sunt sicut folia mādragore ⁊ minora ⁊ vehemētioris citrinitatis: ⁊ radix eiꝰ est minuta fructū nō hñs ⁊ semē eiꝰ existit i colore amcos sed est maiꝰ co: sine sapore ⁊ sine odore: ⁊ hȝ mucilaginē. ¶ Inqt mesaia. ē qdā spēs albes ⁊ nō benedixit ego aūt dico q̄ i libris iuētū fuit q̄ ē euforbiū i greco et trāslatū fuit sucarā ⁊ iā trāslatū fuit albes: ⁊ qñq; n. pportionātur ad euforbiū accñtia albes ⁊ hoies diuersificanť i eis. Nā. ¶ Frigidū ē ⁊ siccū i tertio vsq; ad q̄rtū. Opa.p. ¶ Prohibet fluxū et ꝯgelat sanguinē ⁊ stupefacit. Deco. ¶ Qñ liniť ex eo sup locū euulsionis pilor̄ phibet frigiditate sua nasci pilos et fit ex eo emplm māmille ⁊ nō magnificatur. Apo.bot. ¶ Succꝰ eiꝰ sedat herisipillā et formicā. Egritu.iūc. ¶ Liniť sup podagrā calidā. Egri.oculi. ¶ Succꝰ eiꝰ administrať i dolorībꝰ ocli. Egri.cap. ¶ Succꝰ eiꝰ ē bonus hūiditatībꝰ q̄ accñt i aure. Egri.pec. ¶ Fit ex eo emplm māmille ⁊ nō magnificať ⁊ phibet exuberationē lactis. Egri.expul. ¶ Retinet mēstrua: et cōfert dolori mr̄icū: ⁊ fit ex eo emplm testiculo ⁊ nō magnificať: ⁊ inūguntur ex eo mēbra spmatis ⁊ phibet pollutionē. Uenena. ¶ Est venenum mortale. Et eius cura est vinum purum.

¶ De secacul. Ca.dclxxij.

Secacul. Nā. ¶ Est calȝ i scdo ad hūiditatē quā dā tēdēs. Opa.p. ¶ In ipo ē lenitas et ꝟtus eiꝰ qd nutritiū ē: ē sicut ꝟtꝰ baucie. Egrit.expl. ¶ Excitat appetituȝ coitꝰ. Permu. ¶ Loco eiꝰ poniť buzeiden.

¶ De sechemenigi. Ca.dclxxiij.

Sechemenigi qd ē. ē iuasabrā cāpestre. Nā. Calidū ē et siccuȝ i 3ᵒ. Opa.p. ¶ Est resolutiuuȝ et subtiliatiuuȝ valde et qñ poniť sub ceruicali īfantiuȝ ꝯfert fluxui oris eor̄. Egri.iunc. ¶ Cōfert palysi liniꝰtum et caputpurgio ex eo scō cuȝ vio. Egri.ca. ¶ Qñ fit caputpurgiuȝ ex aq̄ eiꝰ mundificat cerebruȝ et cōfert ēt torture et epilepsie bibituȝ cuȝ vio. Egrit.nu. ¶ Cōfert humiditatībꝰ stōi et fluxui oris īfantiū qñ poniť sup capita eor̄ fm ꝯextimauerunt quidam. Egri.expl. ¶ Cōfert ventositatibus.

¶ De suchaha. Ca.dclxxiiij.

Suchaha. Egr.ca. Cōfert ipa et radix eiꝰ et fructus ipsiꝰ dolori vue. Egrit.nut. ¶ Cōfert stō et epati. Egr.expl. ¶ Decoctio radicis eiꝰ phibet fluxū mulier̄ et ipa supposita et encatismate facto i ea cōfert apatībꝰ ani. Febres. Cōfert febrībꝰ antiqs et ppriē īfantiuȝ.

¶ De scebrā. Ca.dclxxv.

Scebrā qd ē. Orit i hortis hñs cānā subtilē equalē: et hȝ pilos: et folia sunt sicut tarcō fm ꝯexistimo et hȝ lac. Electio. ¶ Illud qd meliꝰ est: est leue ad rubedinē declinās sicut cutis inoluta subtilē habēs corticē: et illd qd ē cum duabꝰ cānis et est plenis carnis et grossum pue rubedis et dur̄. et qd ē vt fistulanē malum: et pscium ē maluȝ. et nō oȝ vt aliqd d̄ eo administreť. Nā. ¶ Inqt humaiȝ ē calidum in pñcipio i siccum in fine tertij. lac ꝟo eius est vltimum in ambobus simul: imo i quarto gradu. Opa.p. ¶ In ipso sunt stipticitas et acuitas et disruptio orificior̄ venar̄: et illud est vnum ppter quod repelliť: et qñ

rectificat nō ē iuuamētū i eo i suo loco pp illō qd dixim⁹ & ē ex toto nociuū & ppē ↄplonib⁹ calis. Egri. capi. F Lac ei⁹ adiuuat i eradicādo dētes. Egr. nu. F No cet stō & epati & dat ad bibēdū i curatiōe hydropesis. & oz qdē vt pus ifundat in succo endiuie & fenicul & solatri trib⁹ dieb⁹: deīde exiccet: & fiāt īde trocisci cuz modico salis indi & turbith & myrobal. aut aleos & erit fortis iuuamenti. Egri. expl. F Solone educ melā & flegma & aquā & ātiq̄⁹ qd fuit ei⁹ administratio ↄsueta i solutiuis: deīn fuit dimiss⁹: ppea qr nocet coitui & spmati: & qr disrūpit venas ani: & qn rectificat nō ē iuuamētū i ipo. & illō iō: qm ei⁹ rectificatio fit h⁹ mō: ifundit nō ↄtritū i lacte recent mulcto die & nocte: & renouat illō mltotiēs: & illō ē ex eis q̄ debilitāt ipz & destruūt opōnē ei⁹ i hūoribus malis. Qui v̄o excusatiōez n̄ iuenit q̄n ipo vtat pmisceat ipi anisū & feniclū & cyminū. & qd de eo i potu sumit sit ab vno dauich vsq ad q̄tuor. & h⁹ qd ↄ herba ei⁹. In lacte v̄o ipi⁹ nō ē bōitas & nō vr mihi q sit i potu dādū & cū ei⁹ solo supfluit ex eis q̄ ipa abscidūt ē sedere i aq̄ frā: & qn i potu dat colice bibit cū āmoniaco & bdellio & serapino & modico stercoris adib narrato in ca⁰ colice. Febres. F Repellit ppea: qr gnat febres. Uenena. F pōdus. ʒ. ij. de ea interficit.

¶ De scelgen. Ca. dclxxvi.

SCelgen. qd est. Est nap⁹ q̄ iā dict⁹ est aā in ca⁰ delem.

¶ De scerbiu. Capi. dclxxvij.

SCerbiu qd ē. Est arbor allutrā & nos qdē iā locuti fuim⁹ de allutrā. F Nūc v̄o narrem⁹ opōnes q̄ sunt ppē arbori ipi⁹ & hec qdē arbor ē de gnē arboris pini: & hz frm silem fructui cupsi: sz est minor eo & hz spinas & ē duaꝝ speꝝ: q̄rū vna ē lōga: et altera curta. Opa. pro. F In cortice hui⁹ arboꝝ ē stipticitas. Egri. ca. F Si q̄s de fructu hui⁹ arboꝝ plm assumit facit soda pp calefactionē. & ppea qr cōicat stō i mordicatiōe quā ei fac: et qn colluit os ex aceto i q̄ decoquunt folia ei⁹ sedat dolorē dētiū. Egrit. pec. F Fruct⁹ ei⁹ ↄfert tussi. Egri. nut. F Fructus ei⁹ est malus stō mordicās ipsum: sed ipse ↄfert epati. Egri. expul. F Eius fruct⁹ cōfert distillationi vrine: & si bibat cū pipe puocat vrinā: & qn ex cortice ei⁹ fit suffūigato extrahit fetū & scdinā: & qn bibit strigit vētrē. & q̄nq stringit vrinā. Uenena. F Dat in potu fructus eius cum vino ad potum leporis marini: et si misceatur cum adipe cerui & inungatur ex eo corpus nō approximāt ei vermes venenosi.

¶ De scenechic. Ca. dclxxviij.

SCenechic qd est. Est silis abrotano in v̄tute. Nā. F Est calm & siccū in scdo. Egri. ca. F Confert epilepsie & abscindit fluxē saliue currētis & ppue ex oribus pueroꝝ. Permut. F Loco ei⁹ est iuuamento qd fit epilepsie & alijs ponit sansucus.

¶ De sucudo. Ca. dclxxix.

SUcudus. Nā. F Uirt⁹ eius est calā. Opa. pro. F Bibit eius succ⁹ ad dolores. Decor. F Recēs cū vino linit sup morpheā. Uul. vl. F Facit coherere vlcera antiq̄ & pulueriżat sup carnem additā. Egr. iunc. F Linitur cum aceto sup podagram & fit ex eo ceratum ad dolorem dorsi. Egritu. pect. F Fiunt ex eo cum dulcibus buccelle ad tussim. Egri. nu. F Bibunt ex eo. ʒ. ij. cū hydromelle ad mordicatiōez stō. Egri. expul. F Due. ʒ. cum hydromelle valēt ad dissinteriā et difficultati vrine: & qn mulier subijcit sibi ipsum puocat menstrua.

¶ De spina alba. Ca. dclxx.

SPina alba qd est. Bedeoard. Natura. F Frā ē et sicca i pmo. Egr. iunc. F Ei⁹ decoctio ↄfertur stris iuncturaꝝ et podagre. Egri. nut. F Cōfert mollificationi stomaci.

¶ De spina indica. Ca. dclxxi.

SPina indica. Nā. F Est calā. Opa. p. F Est subtiliatiua resolutiua. F Egri. iunc. F Cōfert siazez. Egri. capi. F Colluit os ex decoctiōe ei⁹ ad dolorē molariū. Egri. pec. F Cōfert sputo sanguinis.

¶ De spina egyptia. Ca. dclxxij.

SPina egyptia. Natura. F Est frā in pmo & sicca i scdo. Opa. pro. F Est abstersiua abscindēs catarros. Uul. vl. F Radix ei⁹ et ppē semē vehementis sunt ↄsolidatiōis. Egri. pec. F Cōfert apati guttaris. Egrit. nut. F Cōfert apati stōi.

¶ De sinapi. Ca. dclxxiij.

SInapis. Natura. F Calā ē et siccat vsq ad q̄rtū. Opa. pro. F Incidit flegma et oleuz ei⁹ ē calidi⁹ oleo raphani: et fugiunt ex fumo ei⁹ v̄mes venenosi: et illa q̄ est siluestris gnat humorē malū et in ipsa sunt abstersio et resolo: et holes qdā comedunt folia ei⁹ et radicē ipsi⁹ elixata. Deco. F Mūdificat faciē et aufert occultationē et vestigia sanguinis mortui et siluestris ē eplz bonū sordities: et mūdicat linguā & ↄfert alopitie. Apo. vo. F Resoluit apata calā et oē apa antiquū et ponit cū caulib⁹ sup scrofulas. Uul. vl. F Cōfert scabiei et ipetigini. Egr. iūc. F Cōfert dolori iūcturaꝝ: et sciatice. Egr. cap. F Mūdificat humiditates q̄ sunt in capite et fit ex ea eplz capiti ei⁹ q̄ patit lethargiā: et aq̄ ei⁹ distillat ad oꝝ dolorē auꝝ et molaꝝ et sil'r ei⁹ oleū et ppē qn decoquit in ea assa et est de medicis apientib⁹ collatoꝝ opilationē: et dixerunt qdā q si bibat a ieiuno intellectuz efficit bonuz. Egr. oculi. F Administrat in albo sol oculi ad pānuz et aspitatē. Egri. pect. F Siccat & bibat cū aq̄ mellis aufert aspitatē ātiquā in cana pulmōis. Egri. nut. F Extenuat splenē et facit stom. Egri. expul. F Cōfert pfocatiōi mricis et facit desiderium coit⁹. Febres. F Cōfert febrib⁹ periodicis et antiquis.

¶ De strāgulatore adib. Ca. dclxxiiij.

STrāgulator adib qd est. prefocat adib et porcos et canes et est pfocatiu⁹ et nō administratur interius neq exterius.

¶ De strāgulatore leopardi. Ca. dclxxv.

STrāgulator leopdi qd ē. Suffocat leopdos & lynces et reliq̄ et nō administrat int⁹ neq ext⁹ et qn appropinq̄t scorpiōi ↄgelat eū. Uenena. F Ipse iterficit adib: et iam dictum est de eo.

¶ De salice. Ca. dclxxvi.

SAlix qd ē. Q̄nq egreditur ex folijs ei⁹ qn findunt gūmia fortis. Opa. pro. F Fructus et folia ei⁹ sunt stiptica sine mordicatiōe: et lesi eis exiccatio sufficiēs. Et cinis ei⁹ ē vehemētis exiccatiōis: & aq̄ ex ea fit eplm retinet fluxū sanguinis: & q̄nq findunt fo

la eius ⁊ egredit̃ gummā ab ea vehementis absterſionis ſubtiliatiua. Deco. ⁋ Eius cinis eradicat verrucas linitus cum aceto. Ul. vlce. ⁋ Fit ex eo emplm ad vulnera magna: ⁊ ꝓprie ex fructu eius ⁊ folijs eius et cinis eius remouēt formicā qñ linit̃ cū ea cum aceto. Egri. capi. ⁋ Qđ eſt eius ſuperius ⁊ aqua eius ſunt ſedantia ſodā: ⁊ nõ ē aliq̄d magis vltimum q̄ ſuccus foliorum eius in cura ſaniei q̄ currit ex aure. Egritu. oculi. ⁋ Ponuntur fructus ⁊ aqua eius ſuper percuſſionem pupille. ⁊ eius gūma confert valde viſui debili. Egri. nu. ⁋ Aqua eius confert opilationi epatis ⁊ ictericie. Egri. expul. ⁋ Fructus eius confert habentibus fluxum ſanguinis.

⁋ De ſcarabeo. Ca. dclxxxvij.

SCarabeus. Egri. capi. ⁋ Oleum in quo frigitur valet ad dolorē auris quādo in eam effundit̃: ⁊ ſimiliter corpus eius quod optime contritum eſt.

⁋ De ſcoria. Ca. dclxxxviij.

SCoria. Electio. Scoria fortioris exiccationis ē ſcoria ferri. Natura. ⁋ Scoria ferri ē ſicca i 3°: ⁊ ſcoria eius ē ei ꝓpinq̄ reliq̄ ṽo ſcorie ſunt minus calide. Opa. ⁊ pro. ⁋ Oēs ſunt exiccatiue. ⁊ q̄ fortioris eſt exiccationis eis omnib⁹ eſt ſcoria ferri: ⁊ oēs exiccāt hūiditates. Apoſte. ⁊ bo. ⁋ Scoria ferri reſoluit apa ta calida. Ul. ⁊ vlce. ⁋ Scoria argēti cōfert ſcabiei ⁊ ſaphati: ⁊ conſolidat vlcera: ⁊ ꝓhibet fluxū emorroydarū ⁊ fiſtularū. Egrit. oculi. ⁋ Scoria ferri confert aſperitati palpebrarū: ⁊ ſcoria ſtāni cōfert vlceribus oculi ⁊ ē in hoc loco merda ſengi. Egritu. nut. ⁋ Scoria ferri confortat ſtomacum: ⁊ exiccat ſupfluitates ei⁹ vt ſpōgia: ⁊ remouet mollificatiōez eius qñ in potu dat̃ i vino antiquo: aut bibit̃ cū vino. Egri. expul. ⁋ Scoria ferri ꝓhibet fluxū emorroydaꝝ: ⁊ ꝓpe qñ ſedet̃ i vino antiquo ei admixto. ⁊ ꝓhibet īpregnatiōez ⁊ abſcidit fluxū ſangīs mēſtrui ⁊ ē i eo virtus. Et ſtr i runa. ⁊ coartat anū linita. Uene. ⁋ Scoria ferri cū oxymelle ꝯfert nocumēto medicīe q̄ noiat̃ coitus.

⁋ Ca. de ſꝑa. T. ⁋ De tri. Ca. dclxxxix.

TRi q̄d eſt. Eſt ſicut corrigie factā ex azymo qđ coquit̃ i aq̄ cū carne ⁊ ſine carne ⁊ noiat̃ i terra nr̃a raſine. Natura. ⁋ Eſt calidū ⁊ humiditas ei⁹ eſt ſupflua. Opera. ⁊ pro. ⁋ Non eſt dubium q̄n ſit tarde digeſtiōis ⁊ deſcenſiōis a ſtō: q̄ñ eſt azymū non fermentatū. Et coctū ſine carne eſt leni⁹ apud quoſdā: ſed fortaſſe res nõ ē ſm q̄ dñt. ⁊ qñ cū eo pmiſcet̃ piperis pax ⁊ oleū amigdalinū: rectificat̃ ei⁹ diſpō paſti cū digerit̃ multiplicat̃ ei⁹ nutrimētū valde. Egri. ⁊ pec. ⁋ Cōfert pulmoni remouēdo tuſſim ⁊ ſputum ſanguinis: ⁊ proprie cū decoquitur cum portulaca. Egri. expul. ⁋ Eſt lenificatiuum ventris.

⁋ De terbenthina. Cap. dccc.

TErbenthima. Dicitur i capi. de grāo viridi.

⁋ De tarcon. Capi. dccci.

TArcon q̄d eſt. Eſt notū. Et dixerunt q̄ piretrum eſt radix altalcō mōtani. Natura. ⁋ Manifeſtū eſt q̄ eſt calū ⁊ ſiccū in 2°: q̄uis ſit in ipſo ṽtus ſtupefatiua: q̄dā ṽo dixerūt de q̄b⁹ nõ ē curādū q̄ ipz eſt frīn ⁊ ſiccū. Opa. ⁊ p. ⁋ Eſt deſiccatiuū hūiditatū ⁊ exiccatiuū eaꝝ. ⁊ in ipſo ē infrigidatio q̄dā. Egri. capi. ⁋ Cōfert cola cū maſticat̃. ⁊ tenetur in ore. Egritu. pec. Facit accidere dolorē gutturis. Egr. nu. Eſt difficilis digeſtionis. Egri. expl. Abſcindit deſiderium coeundi.

⁋ De taraxacon. Cap. Dcccij.

t Araxacon q̄d ē. Notū ē: ē ſpēs endiuie. Nā frigus ei⁹ ē plus hūiditate ipſi⁹ cū hoc q̄m ipſa eſt hūiditas. Opa. p. Eſt infrātiua apitiua. Egri. ocli. Ei⁹ lac abſtergit albuginē. Egrit. nut. Ei⁹ ſucc⁹ ꝯfert hydropiſi valde ⁊ apit opilationes epis. Uenena. Reſiſtit venenis: ⁊ ex ea fit emplz ad pūcturas ⁊ ꝓpe ad pūcturā ſcorpiōis.

⁋ De tamariſco. Ca. dccciij.

t Amariſc⁹. Opa. p. In ipa ē ſtipticitas: ⁊ abſterſio: ⁊ mūdificatio abſq̄ exiccatiōe vehemēti: ⁊ ei⁹ aq̄ ē abſterſiua deſiccatiua: cuius abſterſio ē plus exiccatōe ei⁹: ⁊ ipſi⁹ exiccatio ē cum ſtipticitate: ſ3 ē fruct⁹ ei⁹ vehemētioris ſtipticitatis. ⁊ in tamariſco q̄ð ē ſubtilitas pauca ⁊ in reliq̄s rebus alijs admiſtrat̃ loco galle viridis. Deco. Ei⁹ decoctio adminiſtratur in embroca ad pediculos ⁊ interficit eos. Apa. Ex ei⁹ folijs fit emplm ſup apata flura. Ul. vl. Ei⁹ fum⁹ exiccat vlcera humida ⁊ variolas ⁊ ſpargit̃ q̄ð ex ea tritū eſt ⁊ cinis eius ſuper aduſtionem ignis ⁊ vlcera hūida: ⁊ fructus eius ⁊ cinis ipſius exiccāt vlcera difficilia ⁊ corrodūt carnē additā. Egri. capi. Decoctio foliorum eius cum vino cōfert dolori dentium colluto ore ex ea ⁊ ꝓhibet corroſionē eorum proprie fructus eius. Egri. ocli. Eius fructus ſtat loco licij ⁊ galle in egritudinibus oculi. Egri. pec. Confert ſputo antiquo ⁊ proprie fructus eius. Egri. nu. Eius rami diſſoluti in aceto conferūt ſpleni emplaſtro ex eis facto: ⁊ ad ſplenem bibitur vinū in quo decocta ſunt folia eius ⁊ ipſius virgulta. et faciunt ſpleneticí ex ligno eius vaſa. Membra expul. Cōfert ſolutioni antique et ſedēt in decoctione eius ad curſum matricis: et ſupponitur granum eius ei et bibitur fructus eius etiam. Uenenea. Cōfert fructus eius morſui vipere.

⁋ De tarathit. Capit. dccciiij.

t Arathit quid eſt. Fruſtra ligni nodoſi groſſitudinē digiti habentis et eius longitudo eſt minor et plurimū ei⁹ eſt ſtiptici ſaporis. ⁊ eſt ciericij coloris. Et ṽr⁹ ei⁹ ē ſicut ṽr⁹ balauſtie. et dicit̃ q̄ ipſe affert̃ ex rurib⁹. Opa et p. Eſt ſtiptic⁹ et ꝓhibēs motū ſangīs i mēbris olb⁹. Egri iūctu. Cōfortat iūcturas mollificatas. Egri nutri. Cōfert mollificatiōi ſtomaci ⁊ epatis. Egri. expul. Stringit ⁊ retinet fluxū ſāguīs ⁊ deſcēſionē ſanguīs i egeſtiōe ⁊ diſſuteria bibitum in lacte caprarum decocto. Permuta. Medietas pōderis eius de cortice aut aduſto abluto et ſexta pōderis ei⁹ de gallis et decima ponderis de gummi arabico.

De talk. Capitu. dcccv.

t Alk quid eſt. Dixerunt quidam q̄ in bibitione eius eſt timor propter illud quod in ipo ē ex retentione ſui cum partibus ſtomaci et villoſitate eius et cū gutture ⁊ meri: et quando neceſſarium eſt vt et ſoluat̃. ſoluat̃ in pāno in quo ponant̃ fruſta glaciei aut lapides et percutiat̃ donec reſoluat̃. et ſi fuerint lapides neceſſariū ē vt ſubmergant̃ i aq̄ et ſi voluerit hō dimittat ipz i pāno: dein excutiat ipz i vaſe

⁊ accipiat qđ ex ipso excussũ ē: ⁊ vtaꝛ eo cũ aq̃ gũme
⁊ reliq̃s ⁊ erit bonũ sue itẽtiōi. Elec. ¶ Qđ ex eo calci
natũ ē: ē forti⁹ ⁊ subtili⁹. Nã. ¶ Frig̃ ē i p̃mo: siccũ in
scđo. Opa. ⁊ p. ¶ Stipticũ ē ⁊ retinẽs sanguinem. Et
admistraꝛ i psilotro sic̃ existimauit paulus ⁊ alij: vt
sit ei⁹ desiccatio maioꝛ: ipm eni non adurit ignis nisi
cũ arte. Apo. ⁊ bo. ¶ Prohibet apãta mãmillaꝝ ⁊ te-
sticuloꝝ ⁊ q̃ post aures sũt ⁊ reliq̃rũ carniũ laxarũ in
p̃ncipio. Egri. ⁊ pec. ¶ Retinet sputũ sanguinis cum
aq̃ plãtaginis. Egritu. expul. ¶ Retinet sanguinem
mricis ⁊ ani bibitũ: ⁊ qđ ex eo ablutũ ē ⁊ linitũ ꝯfert
dissinterie. ¶ De talisafar. Capi. dcccvj.

Alisafar qđ ē. Est cortices idi in qb⁹ ē stiptici-
t tas ⁊ acuitas ⁊ odoris bõi paꝝ ⁊ i ipis est suba
terrea plima ⁊ subtilitas pauca. Nã. ¶ Apud
Galie. nõ est ostensum ipsos habere caliditatẽ neq̃
frigitatẽ de q̃ sit curãdũ. Quidã aũt dixerunt ꝙ sũt ca-
lidi ⁊ sicci in scđo. Opa. ⁊ pro. ¶ In ipsis sunt stiptici-
tas: ⁊ exiccatio fortes: ⁊ resolo. ⁊ sũt ꝯpositi ex substã
tijs plurib⁹: ⁊ terreitas i eis ē plus. Egri. expl. ¶ Cõ-
fert dissinterie ⁊ vlcerib⁹ itestinoꝝ ⁊ fluxui sanguinis
mricis ⁊ ani. ⁊ conferunt emorroydibus.

¶ De tarishon. Capi. dcccvij.
t Arishon qđ est. plãta nascẽs in vere ⁊ flos ei⁹
est silis croco hortulão. Venena. ¶ Decoctio
eius cũ effundiꝛ sup morsum vipe sedat dolorẽ eius.
Et si effundiꝛ sup mẽbrum sanum facit in ipso contin
gere simile illi qđ cõtingit ex morsui vipe de dolore.

¶ De tuberibus. Capi. dcccviij.
t Ubera quid sunt. Sunt ex suba terrea plus ⁊
aquea minus: ⁊ in ipsis ē aereitas ⁊ subtilitas
pauca: ⁊ sunt p̃uata sapore. Electio. ¶ Meliora eorũ
arenosa alba in quibus nõ est odoꝛ malus: ⁊ q̃ ex eis
sunt sicca deterioꝛa sunt humidis. Et illa quidẽ que
elixantur post excoriationem ⁊ scissionem cuz cultel-
lo cuz aqua ⁊ sale: deide coquũꝛ cuz oleo ⁊ almuri ⁊
speciebꝰ ꝯdientib⁹ aut aliis sunt melioꝛa. Et deterio
ra eorũ genera sunt fungi ⁊ ꝓpꝛie cũ nascũtur sub
arboꝛibus ⁊ in terra mala. Opa. ⁊ p. ¶ Sunt grossa
valde ⁊ p̄bẽt nutrimentum grossum melancolicũ.
Et nõ appropinquat eis in hoc aliquid: ⁊ eorum q̃-
dem tyriaca sunt vinum purum ⁊ condientes spẽs:
⁊ si elixentur deinde coquantur cum eis generatur
nutrimẽtum grossũ nõ malũ: verũtñ saporẽ nõ ha-
bent. Egri. iunc. ¶ Timetur ex eis paralysis. Egritu.
capi. ¶ Timeꝛ ex eis apoplexia. Egrit. oculi. ¶ Eorũ
aqua sic̃ ē abstergit oculum. ⁊ hoc q̃daz laudauerũt
⁊ concessit illud musaia medicus ⁊ alij. Egrit. nutri.
¶ Sunt tarde digõis ipedictiua grauãtia stõm grossi
chimi. Gal. ṽo in q̃dã loco ait non sunt mali chimi.
Egri. expul. ¶ Faciũt incurrere colicã ⁊ difficultatẽ
vrine. ¶ De tinctura. Ca. dcccix.

Inctura qđ est. Electio. ¶ Melioꝛ ē illa que est
t leuioris ponderis ⁊ magis intẽse nigredinis.
Natura. ¶ Ois est calida exiccatiua: nisi inda
qm̃ indi Et paulus numerant eaz int̃ infrigidantia.
Opera. ⁊ pro. ¶ Omnis est exiccatiua. Aposte. ⁊ bo.
¶ Existimauit quidam ꝙ inda ponitur sup apãta ca-
lida ⁊ confert eis. Vulne. ⁊ vlce. ¶ Illa que assumitur
ex fumo ligni pini cum gũma ⁊ bdellio põiꝛ sup adu
stionẽ ignis donec sãdat. ¶ De testudine. Ca. dccc.

Estudo. Egr. ca. ¶ Sãguis ei⁹ q̃ siluestris ē iaz
t dictũ est ꝙ ꝯfert epilepsie adherẽs: ⁊ fel testu-
dinis vz ad cola: ⁊ distillaꝛ in nares epilepticoꝝ
rũ. Egr. pe. ¶ Ouũ eius vz ad tussim ifantiũ ⁊ fel ip-
si⁹ illinitũ ad scrofulas. Vene. ¶ Illa q̃ est marina cũ
coagulo est bona morsui vermiũ venenosoꝝ: ⁊ eiꝰ q̃
bibit lacticinium.

¶ De tamarindis. Ca. dcccj.
TAmarindi. Electio. Meliores sunt teneri rece-
tes q̃ nõdũ senescũt: ⁊ nõ exiccãtur: ⁊ qꝝ acceto-
sitas est vera. Natura. ¶ Frigidi sunt ⁊ sicci i 2⁰. Opa.
pro. ¶ Sunt solutiui ⁊ sunt meliores prunis ⁊ mino
ris humiditatis. Egri. nutri. ¶ Cõferũt multitudini
vomitus ⁊ siti ⁊ febribus ⁊ stringũt stõm mollificatũ
ex multitudine vomitus. Egri. expul. ¶ Soluunt colẽ-
cũt colaz ⁊ potio ex decoctiõe eoꝝ sit ꝓpinq̃ mede
libre. Febres. ¶ Cõferũt febrib⁹ hñtiũ sincopi ⁊ ꝯtur
bationẽ ⁊ ꝓp̃e cũ necẽ est nãm linire.

¶ De tuderi. Ca. dcccij.
Uderi qđ ē. Inq̃t Dia. ē herba hñs folia silia
t folijs prassij ⁊ radicẽ q̃dratã ⁊ ei⁹ radix mẽsu-
rã hz mediũ cubiti ⁊ hz capita i q̃b⁹ sũt scla lõga
nig̃: ⁊ hec ē vsitata tuderi. Siluestris ṽo semẽ ē ro-
tũdũ. Natura. ¶ Calĩa ē i 2⁰ hũida i p̃mo. Opa. pro.
¶ Inest ei acredo nasturtij: ⁊ i ipa ē vlceratio. Apa. ⁊
bo. ¶ Cõfert cãcris q̃ nõ sũ vlcerati linita cũ aq̃ mel-
lis: ⁊ ꝯfert oib⁹ apãtib⁹ duris ⁊ fit ex ea ẽplm sup tu-
morẽ. Egri. iũc. ¶ Fit ex ea emplm sup duriciẽ poda-
gre. Egri. capi. ¶ Cõfert apãtib⁹ radicũ auriũ. Egri.
ocu. ¶ Cum ex ea fit colliriũ cũ melle mũdificat vl-
cera oculi. Egri. pec. ¶ Adiuuat qñ poniꝛ in electua
rijs in expuẽdo hũores postq̃ infundiꝛ ⁊ bulliꝛ i aq̃
deinde poniꝛ in vase ⁊ assaꝛ. Egri. expul. ¶ Adiuuat
in coitu ⁊ ꝓp̃e in decocto qđ est ex vino.

¶ De tenub. Ca. dccciij.
Enub qđ ē. Arbor nota ⁊ causũ est spẽs eius ⁊
t casmecoras ē semẽ arboꝛ; ei⁹ ⁊ pix siluestri; ea
assumiꝛ. Opa. pro. ¶ Semẽ aũt ei⁹ casmecoras
⁊ fruct⁹ ipsi⁹ est stiptica: ⁊ subtilis calefactiõis Apa. ⁊
bo. ¶ Ex folijs hui⁹ arboris fit emplm apãtib⁹ calis.
Vul. vl. ¶ Folia ⁊ semẽ ei⁹ qñ misceñꝛ cũ adipe anse-
ris ⁊ merda sengi ⁊ cũ faria thuris ꝯferũt vlcerib⁹
mãifestis: ⁊ cũ p̃misceꝛ cũ cera ⁊ oleo myrtino ꝯfert
vlcerib⁹ teneroꝝ corpoꝝ: ⁊ oib⁹ vlcerib⁹ recẽtib⁹ calis
⁊ cortex ei⁹ ē ꝯueniẽs vlcerib⁹ pulueriżat⁹: ⁊ qñ admi
straꝛ folia ei⁹ sup vlcera recẽtia p̄hibẽt corruptionẽ
eoꝝ. Egri. ca. ¶ Colluiꝛ os ex ea ⁊ decoctiõe ei⁹ ⁊ ꝓ-
p̄ie cũ aceto ad dolorẽ dẽtiũ ⁊ qñ scindiꝛ lignũ eius
⁊ coq̃tur in aceto ad illud. Egri. ocu. ¶ Fum⁹ eius in
alcofol ꝯfert ocul. Egri. pec. ¶ Semẽ eius qđ ē cas
mecoras adiuuat ad spuẽdũ ex pectore: ⁊ gumma q̃
dẽ tenub maximi est iuuamẽti ad tussim ãtiquã val
de: ⁊ est spẽs picis. Egri. nutri. ¶ Cõfert ad ea p̃d⁹
auꝛ. cum aq̃ mellis ad epar lesum. Egri. expul. ¶ Si
bibaꝛ stringit ⁊ retinet vẽtrẽ.

¶ De terenïabin. Ca. dcccīij.
Erenïabin qđ est. hoc est ros q̃ plm cadit in
t coꝛasceni ⁊ in locis q̃ sunt vltra fluuium. ⁊ plꝫ
casus eius i regiõe nr̃a ē sup lapide. Electio.

¶ Melior est recēs album. Nā. ¶ Est eq̄le ad calitatē ꝯuenictē. Opa. ⁊ pro. ¶ Est lenitiuū ꝯueniens ad abstergendū. Egritu. pec. ¶ Cōfert tussi ⁊ lenit pectus. Egri. nu. ¶ Sedat sitim. Egri. expl. ¶ Solone educit colerā facilē. ⁊ eiꝰ solutio cū ꝓprietate q̄ est in ipso. ⁊ ē eius q̄dē potio est ab aure. x. vsq̄ ad. xx. aur.

¶ De tucia. Ca. dccv.

t Ucia q̄d ē. Origo tucie ē fumꝰ q̄ eleuat̄ vbi purificat̄ ex a lapidibꝰ q̄ ei admiscent̄: ⁊ a stāno q̄ ei admiscet̄ ⁊ q̄n sublimat̄ climiat illō quod sublimat̄ ē tucia bona. ⁊ qđ residet inferiꝰ ē climia q̄ noiat̄ succudꝰ. tucia vero alia ē alba: ⁊ alia est citrina: ⁊ alia ad rubedinē declinās. ⁊ inda qđ ē illō qđ i ablutione tucie aggregat̄ sicē fex sub aq̄ q̄ ipā abluit̄. ⁊ illō est succudus. Dr̄ia vero iter succudū ⁊ tuciā ē q̄ tucia sublimat̄: ⁊ illō nō sublimat̄: s₃ remanet iferiꝰ i cānalibꝰ p qđ currit eo ⁊ hoc ē sicē climia erio: ⁊ q̄n hꝰ sublimat̄ sublimat̄ ex eo tucia. Elec. ¶ Melior ē alba volatilis: deīn citria: deīn q̄ h₃ colorē fisticoꝝ alcarmē: ⁊ illa q̄ ē minꝰ vetusta oībꝰ ē melior. Nā. ¶ Frā ē in pꝰ sicca in 2°. Opa. p. ¶ Est desiccatiua sine mordicatione. ⁊ illa q̄ est abluta ē melior desiccātiū. Decora. ¶ Confert lēdinibꝰ. Uul. ⁊ vl. ¶ Illa q̄ est abluta confert vlceribꝰ: ita q̄ vlceribꝰ cācerosis. Egritu. oculi. ¶ Cōfert dolori oculi: ⁊ ꝓhibet sup̄fluitates fraudulētas coartatas in venis oculi penetrare in tunicas ꝓpē illa q̄ est abluta. Egri. expul. ¶ Confert vlceribus ani ⁊ testiculorum ⁊ apostematibus eoꝝ.

¶ De tincar. Cap. dccvj.

t Incar q̄d ē. Aliud est minerale: ⁊ aliō ē artificiale q̄ď capistrū auri. Egri. capi. ¶ Cōfert dolori molaris ⁊ corrosioni dentium sua ꝓprietate.

¶ De tasmarach. Ca. dccvij.

t Asmarach. ¶ Nā. Calidu₃ ē ⁊ siccū. Opa. ⁊ p.

¶ De tinsa. Cap. dccviij.

t Insa. Egri. oculi. ¶ Stercꝰ eius ꝯfert albugini oculi. Uenena. ¶ Fit emplm̄ ex adipe eius sup morsum ipsiꝰ: ⁊ sedat̄ dolor eius statim.

¶ De tembul. Cap. dccix.

t Embul. Nā. ¶ Frīn ē in pꝰ: ⁊ siccū i 2°. Opa. ⁊ pro. ¶ Est stipticū exiccatiuū. Egri. capi. ¶ Cōfortat carnē que est inter dētes ⁊ masticāt ipm indi ed illō semp. Egri. nu. ¶ Cōfortat stō₃ ⁊ pp illō masticāt semp indi.

¶ De tehsic. Cap. dccx.

t Ehsic q̄d ē. Est gūma ruthe agrestis ⁊ iā dictū fuit in the. Elec. ¶ Nō cōfert nisi que est recēs ⁊ cū sup ipsam ptrāsit annus debilitat̄: ⁊ nō est in ipā iuuamētū pp rōnē hūiditatu₃ q̄ sunt in ipa sup̄fluaꝝ. Nā. ¶ Est calida valde adustiua fortis calefactiōs ⁊ exiccatiōis. ⁊ i ipā ē hūid. sup̄flua ē nea cū cuiꝰ nō mordicat stati. Opa. ⁊ p. ¶ Est mundificatiua solutiua maturatiua disruptiua. ⁊ pp hūiditatē suā sup̄fluā nō adurit nisi post horā: ⁊ ē ex eis q̄ attrahunt vehementer ⁊ violēter ex ꝓfundo corpis. s₃ pꝰ spasmū pp hūiditatē suā sup̄fluā: ⁊ nō ē ei par in altetādo cōplonē ad calitatē. Deco. ¶ Facit nasci pilos ⁊ ꝯfert alopitie valde: ⁊ raro iuenit̄ par ei in illo: ⁊ tā diuinꝰ administrationē eiꝰ i ca. ipsiꝰ. ⁊ ꝯfert occultatio ni sanguinis: s₃ nō dimittit̄ sup ipsa₃ pter horā. ⁊ sīr cōfert vestigijs expāno ⁊ albaras. Egri. iunc. ¶ Inūgitur cu₃ ꝯpressiōe sup mollificatiōe₃ neruoꝝ ⁊ sup podagrā ⁊ sup iscturas frāo. ⁊ clysterizat̄ cū ea artetiscam. Egrit. ⁊ pect. ¶ Cōfert sputo saniei ⁊ difficultati anhelitꝰ. ⁊ ꝯfert dolori āboꝝ lateꝝ: ⁊ ꝓpē dolori ipōrū vel cū oleo antiq̄ linita: ⁊ vt empl₃ supposita. ⁊ cū ea cūando. ⁊ adiuuat ad expuēdas sup̄fluitas linita ⁊ subtilitate repta i ea i admistrādo eā in clisis. Egri. expl. ¶ In radice eiꝰ ⁊ corticibꝰ ipiꝰ ⁊ lachryma eiꝰ ē solutio. Febres. ¶ Sumant̄ de corticibꝰ eiꝰ tres aur. ⁊ de succis tres anulusat. ⁊ de lachryma eiꝰ aur. ij. ⁊ cū mltiplicat̄ eiꝰ vsus nocet. Perimu. ¶ Loco eiꝰ ponunt̄ due tertie pōdeř eiꝰ de dragāto ⁊ tertia eiꝰ de eufor bio.

¶ De turbith. Capi. dccxj.

t Urbith. Electio. ¶ Meliꝰ est albū visibile ⁊ cōtritum hñs foramia q̄ sunt sicē cāne subtilis foramina: ⁊ planū velocit̄ frāgibile. ⁊ nō ē ꝯfsu₃: ⁊ ip₃ corrodit̄ ⁊ debilitat̄: ⁊ leue valde. ⁊ pforatū ē debile: s₃ eiꝰ rectificatio ē vt fricet̄ cortex eiꝰ cineritiꝰ donec remaneat albꝰ ⁊ ꝯiūgat̄ qđ ď eo ꝯtritū est cū oleo amigdal. Opa. ⁊ p. ¶ Acq̄rit vsus eiꝰ siccitatē ⁊ exiccatiōe₃ in corpe: q̄m extrahit humiditates subtiles ⁊ pp hoc administrat̄ cū oleo amigđ. Egri. iūc. ¶ Confert egritudinibꝰ neruoꝝ. Egri. expul. ¶ Solone educit flegma pl₃. ⁊ soluit aliq̄d ex humoribꝰ adustis parūper. ⁊ hoc q̄n assumit̄ tritū. decoctū vero ecōtrario. Inquit mesaugue. Solonem educit humores viscosos grossos. Et dixerūt q̄dā solone educit humorem crudum ex anchis. ⁊ qđ veriꝰ est: est q̄ solone educit flegma subtile: ⁊ si ꝯiūget̄ cum zinzibere ⁊ eo qđ h₃ acuitatē v̄tutis educit ꝯfsu₃ ⁊ crudū hūorē. Solū vero nō soluit ꝯfsu₃ nisi iueniat i stō fixū ⁊ i itestinis. sitq̄ potio eiꝰ vsq̄ ad. ʒ. ij. ⁊ in decoctiōibꝰ vsq̄ ad. iiij.

¶ De tursic. Capi. dccxij.

t Ursic q̄d est. Est ammoniacum ⁊ iam dictum est de eo in capitulo alif.

¶ De tubel. Cap. dccxiij.

t Ubel q̄d est. Fortiꝰ tubel ē tubel ferri: deinde eris: ⁊ ē illud qđ cadit ex ꝑcussiōe sup ea. ⁊ oē q̄dē est exiccatiuū. ⁊ iā q̄dā dictū est de eo.

¶ De thymo. Cap. dccxiiij.

t Hymum. Nā. ¶ Semen eiꝰ est fortis calitatis. Egri. expul. ¶ Prouocat ⁊ extrahit embryonē mortuū ⁊ solone educit sanguinē ⁊ humorē colericū. Et potio eiꝰ sit medietas. ʒ. ⁊ extrahit vermes.

¶ De theil. Ca. dccxv.

t Heil q̄d ē. Dr̄ q̄ est theildelten. Nā. ¶ Frigida est ⁊ sicca in primo. ⁊ ꝓprie radix eiꝰ recens. Opa. ⁊ p. ¶ Uirtꝰ eiꝰ est stiptica. ⁊ in ipsa ē mordicatio. ⁊ ꝓhibet eiꝰ succꝰ attractionē māeru₃ ad viscera. Uul. ⁊ vl. ¶ Cōfert vulneribꝰ recētibꝰ q̄n ponit̄ super ea ⁊ ꝓprie radix eiꝰ ⁊ i ipsa ē ꝯsolidatio. Egritu. capi. ¶ Prohibet catarros oēs. Egri. oculi. ¶ De succo eiꝰ ⁊ ipsa decocta in vino. ⁊ melle in pondere equaliter sumptū ponit̄ i medicamīe qđ ad oculū est bonū. Et illius q̄dē medicaminis cōpō est hec. ¶ Sumit̄ succꝰ ⁊ q̄ntū est medietas eiꝰ de myrrha ⁊ tertia eiꝰ ď pipe ⁊ tertia ipsius de olibano ⁊ pmiscent̄ ⁊ ē medicamen bonū. ⁊ o₃ q̄dem vt reponat̄ i vase ereo. Egrit. nutri. ¶ Abscindūt semē ⁊ radix eiꝰ vomitū. ⁊ ꝓhibet attra

ctionē fieri ad stōm ⁊ semē ei⁹ oino est cōueniēs stō.
Egri.expul.¶ Semen eius ꝯglutitū est puocatiuū
⁊ disruptiuū lapidis ꝑꝑ illō qō in ipo est de siccitate
aut amaritudine. Et silr radix ei⁹ ⁊ decoctio ei⁹ con-
fert vlcerib⁹ vesice. ¶ De thesisie. Ca.dccxvj.
hesisie qd est. Jam dictum est in the. ⁊ iaz di-
t ximus eam. ¶ De testicu
lo vulpis. Cap. dccxvij.
Esticulus vulpis qd est. Est quoddā bonum
t dulce. Natura. ¶ Est calidus in pmo hūidus
in ipso: ⁊ in ipo est hūiditas supflua. Egri. iū.
¶ Cōfert spasmo ⁊ tetano q sūt i posteriorib⁹ ⁊ paly-
si. Egri.expul.¶ Facit appetitū coitus: ⁊ adiuuat ad
ipm. ⁊ pcipue cum vino. ⁊ stat loco siinci.
¶ De testiculo canis. Cap.dccxviij.
Esticulus canis qd est. Est sicut testiculus vul
t pis ⁊ est duaꝝ spēꝝ. vna eaꝝ ē minor: ⁊ ē hñs
mollitiē: ⁊ ē duoꝝ pariū: quoꝝ vnū par est īfe
rius: ⁊ aliō par ē sursuz. ⁊ vnū eoꝝ ē molle: ⁊ alteꝝ ē
plenū. ⁊ ē spēs maior. ⁊ in spē maiore est hūiditas su
perflua. Apo. ⁊ bo. ¶ Resoluit apāta flegmata. Uul.
⁊ vlce. ¶ Mundificat vlcera: ⁊ ꝓhibet formicam dila
tari. ⁊ apit fistulas ⁊ ꝯicarnat vlcera fraudulenta cor
rosiua. Egri.capi. ¶ Cōfert alcola. Egri.expul.¶ Qñ
vir maiorem āborum sumit fit masculus fortior: ⁊ si
mulier sumat debiliorē fit magis femia. ⁊ dr ꝙ ille q
est humidus facit augmētum in coitu. ⁊ sicc⁹ abscin-
dit ipm ⁊ vnusqsqꝫ āboꝝ destruit alterius opationē
⁊ iā dictuz est totū illō; in maiore ⁊ minore.
¶ De testiculo. Cap.dccxix.
Esticulus qd est. Est de genere carnis mollis
t Electio. ¶ Melior testiculus est illi⁹ cuius bo-
nus est testiculus: ⁊ q est adolescētiū. ⁊ testicu
lus qui est magnorū hircoꝝ: ⁊ q eis similant. de arie
tib⁹ ⁊ thauris nō digerit. ⁊ nō ē sicut testiculus gallo
rū pcipue impinguatoꝝ. nam ipse est bonus valde.
Opa. ⁊ p. ¶ Nō hꝫ bonitatē nutrimēti māmillaꝝ nisi
testiculus galloꝝ impinguatoꝝ. ipe nāqꝫ ē boni nu-
trimenti plim. ⁊ oēs spēs testiculi qñ digeruntur ꝓpē qꝛ
nō sunt difficilis digōnis plim nutriunt. Egrit.nutri.
¶ plurimi ipsoꝝ sunt difficilis digōnis plurimi nutri
mēti. ⁊ ꝓpē q sunt de aialib⁹ magnis grosse carnis.
¶ De testa. Cap. dccxx.
Esta. Opa. ⁊ pro. ¶ Est exiccatiua abstersiua:
t ⁊ ꝓpue testa olibani: ⁊ subtilior qdem testa est
testa cancri marini. ⁊ tegula qdē est in ꝟtute
folij. Decora. ¶ Testa cancri marini est exiccatiua: ⁊
abstergit pannum ⁊ lentigines. Apo. ⁊ bo. ¶ Fit ex te
sta ceratum super scrofulas. Uul. ⁊ vlcera. ¶ Empla-
strum factum ex testa est fortis ꝯsolidatiōis: ⁊ cōfert
vlceribus ⁊ ipsa abstergit scabiem ⁊ ꝓpē testa cancri
marini. Egri.iūc. ¶ Testa olibani. Linit sup poda-
grā. Egri.oculi. ¶ Cōfert cū sale metallino vngule.
¶ De thalio. Capi.dccxxi.
halium qd est. Dictum est de eo in capitulo
t destructione. ¶ De littera. U.
¶ De vsnee. Capi.dccxxij.
Usnee qd est. Cortices tenues subtiles circūno
luti super arborem ferentem glandes ⁊ pinuz
⁊ nucem. ⁊ habet odorem bonum. Elec. ¶ Que ex ea
bona est: est alba: ⁊ nigra mala est. Natura. ¶ In hac
est fritas pauca ⁊ ad debilitatē declinās ⁊ stipticitas
equalis existimauerunt qdam ꝙ est calida in pmo
⁊ sicca in secūdo. Inqt Alcāzi. Est frigida vehemen-
tis siccitatis Opera. ⁊ pro. ¶ Inest ei virtus stiptica ⁊
resolutio similis: ⁊ lenificatio; ⁊ pcipue que est de pi
no: ⁊ eius stipticitas est equalis. ⁊ aromaticum eius
apit opilatiōes ⁊ stringit carnes mollificatas. Apo.
⁊ bo. ¶ Linitur sup apāta calida: ⁊ sedat ea ⁊ resoluit
durities. ⁊ sedat apāta carnosa fluxa. Egri.iun. ¶ Ca
dit iuncturarum lassitudinis ⁊ resoluit duritiē iūctu-
rarum. ⁊ silr eius decoctio. Egri.capi. ¶ Cum infun
ditur in vino facit dormire potātez ipm. Egrit.ocu.
¶ Abstergit visum. Egritu. ⁊ pecto. ¶ Confert tremo
ri cordis. Egrit.nut. ¶ Retinet vomitum: ⁊ confortat
stōm. ⁊ remouet inflationem eius pcipue ei⁹ infusio
in vino stiptico. ⁊ cōfert dolori epatis debilis. Egrit.
expul. ¶ Aperit opilationem epatis ⁊ mītis ⁊ qñ se
detur in aq eius ꝯfert dolori mītio. ⁊ puocat men-
strua. Permu. ¶ Pōdus ipsi⁹ de condimenti.
¶ De vehuen. Cap.dccxxiij.
Uehuen qd est. Ex ea alia est alba: ⁊ alia citri-
na: sed alba ē fortior. ⁊ est ꝟge minute sup quas
sunt flores minuti alba habētes folia similes flori⁹
maro. acuti odoris ⁊ saporis. Natura. ¶ Est calida
in tertio ⁊ sicca in 2°. Opera. ⁊ pro. ¶ Est digestiua ⁊
apitiua opilationum. ⁊ in ea q est rubea est stiptici
tas ⁊ ꝓhibitio spērū solutiōis cuz eo qō in ipsa est de
resolutiōe: sed ei⁹ stipticitas est ꝑꝑ ipsius exiccationē
⁊ est puocatiua sudoris: ⁊ silr ei⁹ oleū inunctuz apit
orificia venaꝝ ⁊ est resolutiuū subtiliatiuum. Elec.
¶ Recēs viridis. Apo. ⁊ bo. ¶ Resoluit apāta calida
in stō ⁊ sanguinē ꝯgelatū in ipo. ⁊ ꝯfert apātib⁹ frigi
da. Uul. ⁊ vlce. ¶ Confert fistulis ⁊ excoriat cortices
⁊ vlcera ⁊ confert vulneribus neruorum. Egri.iunc.
¶ Confert torsioni neruoꝝ cuz in decoctione ipsius
infundit spōgia ⁊ ponit sup eos. Egrit.capi. ¶ Facit
subeth ⁊ cū odorat humidum eius facit dormire. Et
ei⁹ oleum ꝯfert dolorib⁹ auris. Egri. ⁊ pect. ¶ Cōfert
asmati cum bibit sicca sicut bibitur epithimū. Egrit.
nut. ¶ Mala est ori stōi: verūtm resoluit ⁊ exiccat qō
ad ipm attrahitur. ⁊ resoluit sanguinē ꝯgelatū in eo.
Egri.expul. ¶ Prouocat fortiter ⁊ resoluit sanguinē
cōgelatū in vesica cū aq mellis: ⁊ frāgit lapidē. ⁊ qñ
bibit cū flore suo: ⁊ cū eo qō ē sup ipm in vino puo-
cat mēstrua. ⁊ silr suppositoriū olei ei⁹. ipm enim fit
sit puocat ⁊ suppositoriū olei ei⁹ ēt resoluit duritieꝫ
mītiis ⁊ apit opilationē mītio: ⁊ ipsa qdē bibit sicca
in oxymelle sicut epithimū: ⁊ soluit meliaz. ⁊ flegma
⁊ confert apātibus ani calidis. ⁊ apit emorroydas
ipsa ⁊ eius oleū. Et ꝯfert ramici ex aq postqꝫ scindit.
Et ꝯfert colice ⁊ dolori vesice ⁊ duritiei splenis.
¶ De vsnē. Capi.dccxxiiij.
Usnē qd est. Est plurimū specieꝝ. subtilior eaꝝ
est alba ⁊ nominatur stercus passerum: ⁊ cali-
dior earum est viridis. Operationes ⁊ ꝓprietates.
¶ Est abstersiua mundificatiua aperitiua. Egritudi.
expulsio. ¶ Pondus. ʒ. ß. ipsius resoluit difficulta-
tem vrine. Et pondus. ʒ. v. deijcit partum viuum et
mortuū. Et. ʒ. ß. ꝓlice vsqꝫ ad. ʒ. i. puocat menstrua ⁊

pōdus.ʒ.iij.soluēdo educit aquositatē hydropisis.
Uenena.¶ Pōdus.ʒ.x.ei⁹ ē venenū pniciosum: ⁊ ex
suffumigatiōe ei⁹ q̄ ex ipsa ē viridis effugiūt veneno
sa parua. ¶ De vritica. Ca.dcccxxv.

Urtica qd est. Color seīs ei⁹ ē silis colori porri.
Uꝫ tn̄ est mīo⁹ ⁊ subtili⁹: ⁊ nō ē i ei⁹ lōgitudine
⁊ mordicat qd̄ ei obuiat ita q̄ ēt intestina. Nā. ¶ Urti
ca ⁊ semē ei⁹ sunt cal'a in pncipio tertij: ⁊ sicca i scdo
sed semē ē minoris siccitatis q̄ ipsa. Opa.pro. ¶ Est
attractiua vlceratiua resolutiua ⁊ in ṽtute adusti=
ua. ⁊ sūt qdā q̄ dicūt calefactiōēꝫ ei⁹ nō eē fortē. sꝫ in
ipsa qdē ē ṽt⁹ apitiua: ⁊ in ipsa est abstersio fort': ⁊ in
ipsa nō est mordicatio vlcerꝫ: ⁊ qn̄ cū carne coq̄t: ca=
ro soluit iter vrticā ⁊ opationem ei⁹. Apo.bo. ¶ Em
plm ei⁹ cū raphano disrūpit dubeller ⁊ ꝯfert eis: et
cōfert dunaceb⁹ ⁊ ꝯfert semē ei⁹ cācro i emplo: ⁊ silr
ei⁹ cinis. Uul.vl. ¶ Ei⁹ cinis cū sale cōfert vlcerib⁹ q̄
ꝯingūt a morsura canū ⁊ vlcerib⁹ malignis ⁊ cācro
Egri.ian. ¶ Emplm ex ea cū sale cōfert torsioni ner
uorꝫ. Egri.capi. ¶ Ei⁹ folia ꝯtrita abscidunt fluxum
sanguis ex narib⁹: ⁊ semē ei⁹ ꝯfert stricture narium
⁊ apit opilatiōes colatorij fortit: ⁊ ex scie ei⁹ fcm̄ em
plm facit eradicationē dentiū facilē: ⁊ emplm ex ea
cōfert apanib⁹ q̄ sūt post aurē ⁊ ē abstersiuū. Egrit.
pec. ¶ Qn̄ bibit cū aq̄ ordei mūdificat pectus: ⁊ cū
decoquunt folia ei⁹ in aq̄ ordei educit hūores grossos
q̄ sūt in pectore: sꝫ ei⁹ semē ē forti⁹: ⁊ ipꝫ remouet as=
ma: ⁊ ipam dilatatiōem ⁊ frām pleuresim. Egri.exp.
¶ Excitat coitū pp̄e semē ei⁹ cū vino: ⁊ apit orificiū
mrīos: quare matrix recipit spma: ⁊ silr si comedat
cū cepis ⁊ ouis: ⁊ qn̄ supponit cum myrrha puocat
mēstrua ⁊ apit mrīcē: ⁊ silr si bibit ei⁹ decoctio cum
myrrha: ⁊ folia ei⁹ recentia reducunt mrīcē exeūteꝫ
loco empli posita: ⁊ soluēdo educit flegma: ⁊ hūorē
crudū sua abstersiōe: nō cū ṽtute solutiua que sit in
ipsa: ⁊ oleū ei⁹ plus soluit flegma q̄ oleū cartami: ⁊
decoctio foliorꝫ cū ostracis lenit vētrē: ⁊ si vis vt ipsa
facili⁹ soluat accipe medullā seīs ei⁹ ⁊ ꝯtere ipaꝫ cū
sanich ⁊ pōce eā i vio ⁊ bibe eā: ⁊ oꝫ vt post ei⁹ hau
stū bibat aliqd d̄ oleo ro. ne aduratur gutt bibētis: ⁊ qn̄
ꝯficiunt ex ipsa collyria cū melle ⁊ supponuntur ⁊
soluit. ¶ De viola. Cap.dcccxxvi.

Uiola qd est. Nota ē ei⁹ eēntia et opatio radicꝫ
ei⁹ ē vicina opatiōi ipsi⁹. Nā. ¶ Frā est ⁊ hūida
in p⁰: ⁊ dicūt qdā q̄ ē cal'a i p⁰: sed i fritate foliorꝫ ei⁹
nō est dubitatio. Opa.pro. ¶ Dr̄ q̄ ipsa gn̄at sangui
nē eq̄lem. Apo.both. ¶ Sedat apata cal'a more ēpli
supposita cū sanich de ordeo ⁊ silr ei⁹ folia. Uul.vl.
¶ Uiola epithimata bona est scabiei. Egri.ca. ¶ Se
dat soda sanguineā odorata ⁊ illita. Egritu. oculi.
¶ Cōfert obthalmie calide. Egri.pec. ¶ Confert tussi
calide ⁊ lenit pectus ⁊ pptie q̄ ex ea contrita ē cū
zuccaro: ⁊ ipsius sirupus cōfert pleuresi ⁊ pulmo=
ni: ⁊ est melior q̄ iulep in hoc ca. Egrit.nut. ¶ Ualet
inflāmatiōi. Egri.expul. ¶ Sirupus eius cōfert dolo
ri renum: puocat vrinam: ⁊ que ex ea sicca est soluē
do educit colerā: ⁊ ipsius etiā sirup⁹ lenit naturam
cum facilitate ⁊ cōfert eminentie ani.

¶ De vrina. Ca.dcccxxvij.

Urina qd est. Nota est. Elec. ¶ Ex vrinis iuuas
tinis magis est vrina camelli arabici q̄ ē anheglib.
Et vrina hois est debilior vrinis. Tn̄ ea sūt debilio
res vrine porcorꝫ domesticorꝫ castratorꝫ: ⁊ eis fortio
res sunt antiq̄: ⁊ vrina qdā castrati omnis generis ē
debilior: ⁊ ex vrinis magis abstersiua est vrina hois
Natura. ¶ Est cal'a ⁊ sicca. Opa.pro. ¶ Oēs abster=
gunt: ⁊ vrina qdem hois ponitur cū cinere vitis sup
locū fluxus sanguis ⁊ sistit. Urina ṽo camelli ꝯfert
furfuribus ablutione fcā ex ea: ⁊ silr vrina thauri.
Deco. ¶ Abstergit morpheā. Uul.vlc. ¶ Urina asini
cōfert vlceribus ābulatiuis ⁊ hūidis: ⁊ vrina hois
etiā pp̄e antiq̄: ⁊ ꝯfert excoriatiōi ⁊ pruritui ⁊ alba=
ras: ⁊ pcipue cū nitro ⁊ aq̄ acetose: ⁊ fex vrine ponit
sup herisipillā ⁊ cōfert: ⁊ cōfert linita scabiei ⁊ saha
fat ⁊ vlcerib⁹ ṽminosis ⁊ vlcerib⁹ pedum supmigit
⁊ dimittit donec sanent. Egri.iunc. ¶ Cōfert dolori=
bus neruosis ⁊ pcipue vrine caprarꝫ domesticarū ⁊
montanarꝫ ⁊ pp̄e spasmo ⁊ extēsiōi vel tetano. Egr.
capi. ¶ In vrina thauri qn̄ dissoluit myrrha ⁊ distil
lat in aurē subtiliter sedat dolorē ei⁹: ⁊ silr vrina ca=
prarū sola ⁊ cū myrrha: ⁊ vrina hois antiqua phi=
bet fluxū putredinis ab aure: et vrina camelli ꝯfert
fetori narium ⁊ apit opilatiōes colatorij cū vehemē
ti ṽtute. Egri.ocu. ¶ Coagulatur in vase ereo ⁊ con
fert albugini ⁊ scabiei ⁊ pp̄e vrina puerorū ⁊ silr co
cta cum porris. Egri.pec. ¶ Urina infantium lacten
tiū ꝯfert dilatatiōi anhelitus. Egrit.nut. ¶ Quidam
hō spleneticus somniauit q̄ pcipiebat ei in somno
vt vrinā suā biberet oi die ter ⁊ sanaret q̄ expt⁹ est
illō ⁊ inuenit mirabile: ⁊ vrina qdem hois ⁊ vrina ca
melli ꝯferunt hydropisi: ⁊ ea linit splen precipue cū
lacte camelli: ⁊ vrina caprarūꝫ valet hyposarche ea
rum pcipue q̄ sunt montane ⁊ pcipue cū spica boni
odoris: ⁊ silr vrina ātiq̄ porcorꝫ i hmōi est bōa cū vi
no forti. Egri. expul. ¶ Urina porci frāgit lapidē in
renib⁹ ⁊ vesica: ⁊ puocādo educit ex ābob⁹: ⁊ vrina
asini ꝯfert dolori renū: ⁊ vrina hois decocta cū porrꝫ
cōfert dolorib⁹ mrīcis qn̄ sedēt i ea mlieres vnaq̄q̄
qnq̄ dierū semel. Uenena. ¶ Urina hois ꝯfert mor=
sui vipe bibita ⁊ effūdit sup eū ⁊ pp̄e vipe petrose: ⁊
cū nitro sup morsuꝫ canis rabidi: ⁊ oi morsui ⁊ pun
cture valet: ⁊ q̄ ex ea antiq̄ ē ꝯfert venenis oib⁹ ⁊ le=
pori marino. ¶ De visco. Ca.dcccxxviij.

Uiscus qd est. Est noti⁹ ⁊ ei⁹ qd̄ fruct⁹ ē silis cice
ri nigro nō sincere vel pure rotūditatis ṽgulari⁹
frāgibilis ex q̄ man⁹ inuiscant. ei⁹ aūt minera ē arbor
ferēs glādes ⁊ mal⁹ ⁊ pir⁹ in q̄ sūt ṽt⁹ aerea ⁊ aq̄ mlt
tiplicāt valde. Elec. ¶ Qua ex eo bon⁹ est: ē recens
plan⁹ color⁹ porri iteri⁹ viridis exteri⁹ terit ⁊ lauat.
deinde coq̄tur. Nā. ¶ Nō calefacit nisi post morā
lōgā sicꝫ gūma ruthe agrestis: ⁊ ē debilior ea i hoc ⁊
in ipso qd̄ ē hūiditas supfluēs nō digesta: est calis
⁊ sicc⁹ i 3⁰. Opa.pro. ¶ Est resolutiu⁹ resoluit eū hu
miditates grossas ex pfūdo pp̄ fortitudinē ṽtutis
attractiue ⁊ lenit: et dixerūt qdā nō ieit ei opatio
in hūiditatib⁹ tenuib⁹. Decor. ¶ Eradicat vngues
malos cū sup eos pōit cū arsenico. Apo.bo. ¶ Resol
uit apata frāx pp̄e cōfortat⁹ cū calce: et cōfert syrie
⁊ filiabus noctis. Uul.vlce. ¶ Lenit vlcera antiqua
et vlcera mala. Egri.iunctu. ¶ Lenit iuncturas cuꝫ

tanta cera q̄nta ipse est ⁊ suo eq̄li pondere de resina
pini. Egri. capi. F Cōfert apativ⁹ iris post aures mi
xt⁹ cū gūma pini ⁊ cera. Egri. nu. F Extenuat splenē
cū ponit sup ipm cū aliquibus reb⁹ ipm ɔfortātib⁹ sic
est ca. x.

¶ De verme. Ca. dcccxix.

Ermis q̄d est. Est vermis grane: ⁊ ē vermis tincto
rū cui⁹ vt⁹ ē sicut virt⁹ ceruse. verūtā est subti-
lior: ⁊ magis vadēs in pfundum: quidam aūt dixe-
runt q̄ colligitur hic vermiculus ex reb⁹ plurib⁹: ita
q̄ colligitur ex arboribus glandes ferentibus. Nā.
F Vermiculus grane recēs infrativus ē: ⁊ in ipso sic
citas est q̄ntitate hñs. Opa. pro. F Vermiculus gra-
ne qui ē vermis tinctorū est purpureus ⁊ exiccat sine
mordicatiōe. Et Gal. q̄d dicit q̄ in ipso est stipticitas
tpata. Vul. vl. F Vermiculus grane ɔfert vulnerib⁹
neruorū tritus cum vino aut aceto cū melle. ¶ Dici
tur aūt q̄ vermis plurium pedū qui morat̄ sub lage-
nis sm q̄ d̄r cū bibit̄ ex eo aur. remouet spasmū et
alcuzez nocētes. Egri. cap. F Vermis plurū pedū
qui est sub amphoris q̄n terit̄ cū cortice granati: et
cum oleo ro. ⁊ distillatur in aurē sedat dolorē. Egri.
pec. F Vermis rubeus qui est sub vreeis aq̄ qui hz
pedes plimos: ⁊ cū tangit̄ rotūdat: q̄n cū eo tangit̄
palatū cū melle valet pfocationib⁹: ⁊ silr cū come-
ditur cōfert asmati ⁊ dilatatiōi anhelitus sm q̄ d̄r.
Egri. nut. F Predictus hñs plures pedes cōfert icte
ritie bibitus cum vino. Egri. expul. F Vermis plurū
pedum qui est sub cisternis ⁊ vreeis bibitus cum vi
no est bonus difficultati vrine. Venena. F Vermis
oleoꝝ cōtritus linit̄ sup pūcturā vermiū venenosorū
⁊ cōfert ei.

¶ De vzifur. Ca. dcccxx.

Vzifur q̄d est. Dixerūt q̄dā q̄ ei⁹ vt⁹ ē vt⁹ ceru-
se. ⁊ dixerūt alij vt⁹ ei⁹ est vtus alsedenegi.
Nā. F Verius ē vt sit calīn ⁊ siccū: ⁊ vt q̄si sunt ambo
in fine scdi: q̄ aūt d̄r pter hoc: ē deū p ignorantiā.
Opa. pro. F Apud q̄sdam eius stipticitas est fortior
q̄s ipsi⁹ acuitas: ⁊ apud alios ei⁹ acuitas est fortior
stipticitate ipsius. Vul. vl. F Cōsolidat vulnera gñat
carnē in vlceribus ⁊ phibet adustionē ignis ⁊ ostra
cositatē. Egri. capi. F Prohibet corrosionē dētium.

¶ De vitro. Capi. dcccxxi.

Vitrū q̄d est. Vitrū iter lapides ē sic stult⁹ iter
homines: declinat enī ad oēz tincturā ⁊ tingit̄ ea ⁊
frangit̄ ⁊ abscindit̄ cum eo. Nā. F Calīn est in p̄mo
siccū in scdo. Deco. F Abstergit dentes ⁊ facit oriri
pilos q̄n cum oleo sambacino inungitur. Opa. pro.
F In ipso est stipticitas ⁊ subtilitas. Egri. ca. F Mū
dat furfures q̄n cum eo fit ablutio. ⁊ abstergit den-
tes. Egri. oculi. F Abstergit oculum ⁊ delet eius al-
buginē ⁊ adustū est fortius. Egri. expul. F Qd̄ ex eo
tritū est ⁊ adustū ɔfert valde lapidi vesice ⁊ renum
q̄n bibit̄ cū vino.

¶ De vua passa. Ca. dcccxxij.

Vua passa dicetur in capitulo de vua.

¶ De ventre. Ca. dcccxxiij.

Venter. Opa pro. F Parui est nutrimenti mali
chimi: ⁊ silr q̄d sitatur ei ex viscerib⁹: q̄nuis ei⁹
bona fiat digō: verūtā pluris est nutrimenti q̄s pul-
mo. Ventres autem auiū q̄n digeruntur sunt melio
ris nutrimenti ⁊ plurimi: ⁊ pcipue gallinarum ⁊ an-
serum. Egri. nut. F Est tarde digōnis.

¶ De vite. Capi. dcccxxiiij.

Vinis q̄d ē. Inq̄t Dia. vitis silvestris ⁊ mōtana
hz ramos lōgos sīles illis q̄s fac̄ vitis: ⁊ earū
folia sunt sicut folia vue lupine domestice: sed sunt
latiora: ⁊ flos ei⁹ pilosus est: ⁊ fruct⁹ ei⁹ ē sil̄ vua q̄ fit
rubeus apō maturatiōez: ⁊ granū ei⁹ ē rotūdū ⁊ co
medūt̄ folia ei⁹ statī cū nascūt̄. Opa. pro. F Cinis ra
moꝝ eius ponit̄ in medicinis cauterizantib⁹ ⁊ oleū
vitis est sicut oleum rof. verūtā nō est in eo illi⁹ sub
tilitas: ⁊ oleū q̄d ē musti ē sedatiuū ⁊ calefactiuū: et
flos silvestris est vehemētis stipticitatis. Decor.
F Lachryma ei⁹ valet sup verrucas formicales: ⁊ vi
tis q̄ dē silvestris abstergit pānū ⁊ lētiginés: sz dome
stica est debilis: ⁊ lachryma silvestri; forsitā eradi-
cat pilos cū oleo: ⁊ ppe que assumitur ex ramis ei⁹
recētib⁹ cū iflamant̄: ⁊ oleū ei⁹ ē forti⁹ oibus oleis.
Vul. vl. F Lachryma vitis est bona scabiei ⁊ impeti
gini: ⁊ fructus vitis silvestris prohibet apari vulne-
ra. Egri. iunc. F Cinis vinacie eius q̄d remanet cū
aceto confert torsioni neruoꝝ: ⁊ cinis ramorū eius
cum oleo ponitur sup contusionē lacertoꝝ ⁊ molli
ficationem iuncturaꝝ: ⁊ q̄nq̄z bibit̄ cinis ei⁹ pp̄ter
casum: ⁊ oleum musti est bonū dolorib⁹ lacertorum
⁊ neruoꝝ lassitudini. Egri. cap. F Folia ei⁹ ponūtur
in emplō ad soda calidam. ⁊ radix vitis nigre ⁊ al-
be et silvestris est ex summa medicinarū absterge
tiū sordes auris: ⁊ est ex medicinis ɔferētib⁹ surdi-
tati: ⁊ cortex ei⁹ q̄ silvestris ē cū melle sanat singuā
sanguineā. Egri. ocu. F Folia vitis cum sauich ordei
more empli supposita oculo phibēt fluxus ad ip̄z.
Egri. pec. F Succus folioꝝ domestice confert sputo
sanguinis: ⁊ silr fruct⁹ silvestris bibitus. Egri. nut.
F Emplm̄ fcm̄ ex folijs ⁊ filis ei⁹ cū sauich ordei va-
let sup apata stōi ⁊ iflationē ei⁹: ⁊ succus folioꝝ ei⁹
cōfert dolori stomaci ex calitate: ⁊ quādo bibit̄ ra-
dix silvestris cum aqua: aut vino ɔfert hydropisi
solutiōe educit aquā ⁊ fructus vitis silvestris est bo
nus stō et nausee ⁊ conturbationi ⁊ acetositati cibi.
Egri. expu. F Succus folioꝝ ei⁹ ē ɔueniēs dissinte-
rie. ⁊ dolori ani ex calitate: ⁊ ei⁹ lachryma q̄ ē sic gū
ma bibit̄ cū vino et frāgit lapidē ⁊ cinis ei⁹ q̄d rema
net post expssionē cū aceto ponit̄ sup emorroidas
⁊ mora: ⁊ frūs ei⁹ bon⁹ est ano puocat enī ⁊ stringit.
Venena. F Cinis ei⁹ q̄d remanet est tyriaca morsui
vipere.

¶ De volubili. Cap. dcccxxv.

Volubilis. Natu. F Est eq̄lis: ad calitatē quā-
dā declināns: ⁊ siccitatē plimaz. ⁊ est lenifican
na ⁊ apō alcāzi ē frā. Opa. pro. F Est resolutiua ag-
tiua: ⁊ nota q̄ noiat̄ funis pauperū: cōstat ex terre
tate ɔstrictiua ⁊ aq̄itate lenitiua ⁊ acredine ignea: sz
exiccatio destruit aqueitatem ei⁹ ⁊ in ipsa est mūdi
ficatio. Deco. F Lac volubilis magne abradit pilos
et interficit pediculos. Vul. vl. F Folia funis paupe
ri recētia ɔuenientia sunt vlcerib⁹ magnis. et ɔsoli-
dant ea decocta in vino: et ex eis emplm̄ fcm̄ suppo
situ adustioni ignis ppie cū cerato: et ad h⁹ nō est
ei par. Egri. ca. F Distillat̄ succ⁹ ei⁹ i aurē dolorosā
cū cocto pp̄e cū oleo rof. et pp̄e cū est apa calidū: et
cōfert soda antiq̄: et succus ei⁹ ɔfert materiei attra-
cte ad aurez si est āntiqua ⁊ vlceribus antiquis in ea

Egri.pec. Est bona pectori et pulmoni et mundificat asma. Egri.nut. Aperit opilationes epatis: et folia eius cum aceto sunt bona spleni. Egri.expul. Aqua eius soluendo educit coleram adustam et quando non decoquitur est fortior: et est quedam species volubilis mala solutione educens sanguinem.

De virga pastoris. Ca.dcccxxxvi.

Virga pastoris quid est. Est albathat et est masculus et femina: sed masculus est fortior. Opa.pro. In ipsa est stipticitas. sed pars aquea in ipsa est plurima. et propter multitudinem repulsionis materiarum effusarum estimant quod est exiccatiua: et similiter prohibet fluxum. Apo.bet. Fit ex ea emplastrum flegmoni et herisipille et formice et est valde conferens apatibus vlceratis. Vul.vl. Consolidat vulnera recentia. Egri.capi. Succus eius interficit vermes auris et exiccat vulnera eius. Egrit.pec. Aqua eius confert sputo sanguinis. Egrit.nu. Fit ex ea emplastrum ad inflamationem stomaci infrigidata. Egri.expul. Prohibet fluxum sanguinis ex matrice et sanat vlcera intestinorum. et Dia. quidem existimauit quod ipsa prouocat vrinam et sanat illum qui retinet eam et non potest mingere.

De vua. Cap.dcccxxxvii.

Vua. Electio. Alba laudabilior est quam nigra cum equantur in reliquis proprietatibus suis. s. spissitudinis subtilitatis et dulcedinis et reliquorum: Et dimissa post collectionem duobus diebus aut tribus melior est collecta in eadem hora. Na. Cortex vue frigidus est et siccus. Opera.pro. Collecta in eadem hora est inflatiua et suspensa donec detumescat cortex: est boni nutrimenti et est confortans corpus et eius nutrimentum est simile nutrimento ficuum in paucitate malitie et est plurimi nutrimenti: quamuis sit minus nutrimento ficuum. et matura minoris est nocumenti quam non matura: et quando non digeritur vua eius nutrimentum est crudum et nutrimentum quidem vue cum sua dispositione plus est nutrimento succi eius. Sed succus eius est velocioris penetrationis et descensionis: et vuam stipticam sepatur quod resoluat appetitio. Acetosa vero non est ita. Egr.nu. Vua passa est amica epati et stomacho. Egr.expul. Vua et vua passa cum suis interioribus bone sunt doloribus intestinorum: et vua passa confert renibus et vesice. et vua quidem in eadem hora collecta mouet ventrem et inflat et omnis vua nocet vesice.

De venis tinctorum. Ca.dcccxxxviii.

Vene tinctorum. Na. Sunt calide et sicce declinantes ad 2m. Opa.p. In ipsis est abstersio fortis. Egri.cap. Confert earum masticatio dolori dentium. Egri.oculi. Succus earum est bonus in acuendo visum et abstergendo quod est coram pupilla de aqua et albugine. Egr.nu. Confert icteritie facte ex opilationibus et propter cum aniso et vino albo.

De ventribus. Cap.dcccxxxix.

Ventres. Opa.p. Ventres auium pluris sunt nutrimenti: et illi qui sunt gallinarum non digeruntur velociter. Egri.nu. Existimauerunt quod tunica interior ventrium exiccata confert oris stomaci et dolori eius. Filius mesangue: et propter ventris galli.

De vulpibus. Cap.dcccxl.

Vulpes. Opa.p. In ipsa est resolutio et eius pellis est calidior pellium: et eius quidem pelle iuuantur humectari propter ipsius resolutionem. Egri.iunc. Quando vulpes coquuntur in aqua et embrocantur iuncture dolorose ex ea confert vehementer. et similiter oleum quando viua decoquitur in ipso imo hoc est valde fortius et oportet quidem vt prolongetur eius sessio in ipso: et melius est vt sit post euacuationem et purgationem vt non attrahat cum fortitudine sue acuitatis et resolutionis humores ad iuncturas: et quando euacuatur corpus post illud non attrahitur ad iuncturas aliquid quod si resideat erit leue. et similiter adeps vulpis quoniam attrahit aliquid plus eo quod resoluit. et quandoque decoquitur in ipso decolata et quecunque ambarum administretur resoluit illud quod est in iuncturis. Egri.ca. Eius adeps sedat dolorem auris quando in ea distillatur. Egrit.pec. Eius pulmo siccus confert asmaticis valde. eius potio est pondus.3.

De vespertilione. Ca.dcccxli.

Vespertilio quid est. Dicitur quod sceirazirac est lac eius et dicitur quod est vrina ipsius. Na. In sceirazirac est abstersio et vehemens calefactio. Opa.p. Vnguentum vespertilionis prohibet mamillas puellarum a magnificatione: et prohibet ortum pilorum secundum quod dicitur: sed non est verum. Egri.oculi. Cerebrum eius cum melle confert principio aque descendentis in oculum et eius cinis acuit visum et sceirazirac confert vngule.

De vbere. Ca.dcccxlii.

Vber. Na. Est frigidum et siccum propter neruos plures qui sunt in ipso. Electio. Nutrimentum vberis pleni lacte quando digeritur propinquum est nutrimento carnis et illud est melius in quo est lac et quod est alasegueati: quoniam ipse velociter faciunt descendere ipsum et est animali bone carnis boni humoris grossi fortis.

De vngula. Ca.dcccxliii.

Vngula quid est. Deco. Cum ex cinere vngule capre cum aceto linitur alopitia confert valde.

De littera X. De xiloaloe. Ca.dcccxliiii.

x Xiloaloes. Electio. Melior species xiloaloes est almundilium. et asportatur de medio regionis indie secundum quosdam. Deinde est illud quod dicitur indum. et est montanum et superfluit super almundilium: quoniam non generat pediculos: et est magis dans odorem pannis: Quidam tamen homines sunt qui non discernunt inter mundilium et indum bonum et de meliori xiloaloe est alsemendri quod est de abstersione indi. deinde alcumari quod est de abstersione indi. postea alsenasim. et est species tersi et post illud est athetilium alsebrium et allradium et alsinium et nominatur alcasumurum: et est bonum dulce. et inferius illo est algelium et almentali et alguasi: et alratac: sed almundilium totum est bonum. deinde melius de alsemenduri est varium ponderosum et durum plurime aque grossum in quo non est albedo et remanens super ignem: quidam vero extollunt nigrum super varium. et melius alcumari est nigrum nisi dum ab albo ponderosum remanens super ignem grossum plurime aque et vir melius xiloaloes est illud quod magis summergitur in aqua. natans vero est priuatum vita et spiritu et malum. Et xiloaloes quidem est vene arboris que eradicantur et sepeliuntur in terra donec earum lignum et cortex putrefiant et remanent xiloaloes purum. Na. Calidum est et siccum in secundo sicut existimo. Opa.pro. Est subtile: aperitiuum opilationum transitiuum ventositatum remouens superfluitates humiditatum et confortat viscera et prohibet iram.

Decora. ℱ Masticatio eius facit oris odorē bonū.
Egri. iunc. ℱ Cōfortat neruos ⁊ aquirit eis vnctuosi
tatē ⁊ viscositatē subtilē. Egri. capi. ℱ Xiloaloes con
fert cerebro valde ⁊ ꝯfortat sensus. Egri. pec. ℱ Con
fortat cor ⁊ letificat ipm. Egri. nu. ℱ Si bibat de xilo
aloe pondus. ʒ. i. ß. remouet hūiditatē putrefactam
stōi: ⁊ cōfortat ipz: ⁊ epar. Egri. expl. ℱ In ipso ē vir
tus ꝯstringēs nām. ⁊ ꝯfert dissinterie melancolice.

¶ De litera. z.

¶ De zedoaria. Cap. dcclxv.

Edoaria qd ē. Portiōes sūt aristol. minores
ʒ tñ ea ⁊ ē i sua ꝟtute: ⁊ melior qd ē illa q̄ cum
napello crescit: ⁊ ei⁹ vicinitas debilitat plātā
napelli. ¶ Filⁱ⁹ masangue dixit: ꝙ ipa in opōne sua
ē sicut durūgi. verūtñ ē debilior ea. Dico aūt ꝙ si ipe
voluit ꝑ hoc ꝙ zedoaria ē debilior ea. tūc iā errauit
fm ꝙ extimauit. ⁊ si voluit ꝑ hoc ꝙ durūgi ē durior
tūc nō elōgat illud. ¶ Apud me vero ꝯstat ꝙ fili⁹ me
sangue cū hmōi i discretionē exptus ē habuit in hac
ꝯsideratiōe electionē ptinētē pectori firmo ꝑꝑ fmo
nē ei⁹. ¶ Et iā sciuerunt ꝙ zedoaria resistit napello:
quo ꝗ ē debilior durūgi. Venena. ℱ Est tyriaca vene
nosoꝝ oīuz vipere napelli ⁊ alioꝝ. Permu. ℱ Triplū
ponderis zurūbet ꝑ vno. tyriace.

¶ De zinzibere. Ca. dcclxvi.

Inziber qd ē: notū ē: ⁊ sile ē piperi i naturis
ʒ suis. Sz nō inest ei in naturis suis ipsi⁹ subti
litas: ⁊ accidit ei vt corrodat ꝑꝑ hūiditatem
suā supfluā: ⁊ ꝑꝑ illō ꝙ calefactio ei⁹ durabilior ē ca
lefactiōe pipis ⁊ illud est ꝑꝑ spissitudinē suā ex sicut
masturtio ⁊ sinapis gūma ruthe agrestis. Nā. ℱ Ca
lidū ē i fine tertij siccū in scdo: ⁊ in ipso ē hūiditas su
pflua: nutritū calm ē ⁊ siccū ⁊ nō ē in ipso multitudo
hūiditatis supflue. Opa. p. ℱ Ei⁹ calitas ē fortis sed
nō calefacit nisi post tps ꝑꝑ illō qd in ipso ē de hūi
ditate supflua. Sz ei⁹ calefactio est fortis [illegible]nitiuuz
resolutiuū istatōis. cū ꝗ nutrit cū melle accipit, q̄dā
hūiditatis ei⁹ supflue ⁊ exiccat plm ei⁹. Egri. ca. Au
gmētum efficit in seruatiōe et abstergit humiditatez
oris: ⁊ ꝯfert apostematibus gutturis et capitis. Egr.
oculi. ℱ Abstergit tenebrositatem oculi ꝑpter humi
ditatē suam facto ex eo alcofol ⁊ bibitum. Egri. nu.
ℱ Digerit ⁊ ꝯuenit frigiditati epatis ⁊ stomaci ⁊ exic
cat humorositatez stomaci ⁊ qd accidit in eo ex hūi
ditatibus ex comestione fructuū. Egri. expul. ℱ Exci
tat coitum nutritū ⁊ nō nutritum ⁊ lenit ventrem le
uiter. Dixit alcanzi. immo retinet. Ego aūt dico cum
fuerit a malitia digōnis et lubricitate humoris visco
si. Venena. ℱ Confert veneuis vermiū venenosoruz.

¶ De zurumbet. Cap. dcclxvij.

Urūbet qd ē. Est herba silis cipo: sz ē maior
ʒ ⁊ mīn⁹ odorifera. Nā. ℱ Est cal'a ⁊ sicca i ter
tio. Opera. pro. Resoluit ventositates. De
cora. ℱ Est impinguatiua ⁊ abscindit odorē vini ⁊ al
leoꝝ ⁊ ceparū. Egrit. pec. ℱ Letificatiua est cordis.
Egri. nu. ℱ Retinet vomitum. Egrit. expul. ℱ Strin
git naturam ⁊ confert ventositatibus matricū. Ve
nena. ℱ Confert mordicationi venenosoruz vermiū
valde: ita vt ꝓpinqua sit zedoarie. Permu. ℱ Ponit
loco eius in venenosis q̄ntum ipsa ⁊ medietas ei⁹ de
durūgi et du e tertie pōderis eius de tarasacon si
uestri ⁊ medietas ponderis ei⁹ de granis citri.

¶ De. zz. canino. Cap. dcclxviij.

Inziber caninū qd ē. Est olus notū: ⁊ ē sicut
ʒ piper aq̄: ⁊ ei⁹ folia sunt sicut folia salicis: ne
si q2 sunt magis citrina: et ei⁹ ꝟgulta sunt ru
bea hñtia saporez zinziberis. ⁊ ipm interficit canes.
Nā. Calm est i 2° siccū in pmo. Decora. ℱ Recēs cō
tritū cum semine suo abstergit vestigia q̄ sunt in fa
cie ⁊ pānū ⁊ lētigines antiquas. Apo. hot. ℱ Recens
resoluit apostemata dura qñ teritur ⁊ semen eius cū
fit ex eo emplastrū similiter.

¶ De zarnabo. Ca. dcclx.

Arnabū qd ē. Arbor magna: ⁊ nō fructificans
ʒ crēs i mōte libano de semi: cui⁹ folia admi
strant et ei⁹ ꝟgulta sunt ꝟgulta ꝑua rotūde
figure iter grossitiē magne ac⁹ aq̄ subsellia [illegible]
grossitiē calami cū q̄ scribit: nigra ad citrinitatē decli
nātia q̄ nō hz multū saporē neq3 odorē: ⁊ paꝝ odoris
quē hz ē bonū: ⁊ est odor citri: ⁊ ꝟt⁹ ei⁹ ē ꝟtus nuos
mus. hz ē subtilior ea parumper: ⁊ q̄nq3 stat loco cinā
momi. Nā. ℱ Cal'a ē ⁊ sicca i scdo. Opa. p. ℱ In ipsa
est stipticitas ⁊ resolutio ventositatū. Egrit. ca. ℱ Fit
ex ea caputpurgiū cū aq̄ ⁊ oleo ro. ad soda frigidam
Egri. nu. ℱ Confert epati et stō in frigiditatis. Egrit.
expul. ℱ Stringit ventrem.

¶ De zinziar. Cap. dccl.

ʒ Iniar qd ē. Spēs faciēdi ziniar sunt cū extra
peratiōe eris in fece aceti ⁊ rotatiōe lunatu
re ei⁹ cū aceto: ⁊ sepultura ipsi⁹ i loco hūoroso ⁊ icli
nat vas ereū sup vas in quo est acetū ⁊ dimittat quo
usq3 in ipso fiat ziniar. deinde fricat ziniar ex eo et per
misceat cū sale ammoniaco: et sepultura ei⁹ in loco
humoroso ē nota. ⁊ fit ex ea ziniar spēs subtilis val
de. Assumit. n. acetū sublimatū ⁊ ponit i mortario ereo
cū pistello ex ere: ⁊ sine itermissiōe terit i sole calo esti
uo donec exasperet. deide ponitur in ipso alumen et
sal cū mensura et sine itermissiōe terit: cūq3 exsiccat illō
qd terit ⁊ exiccat aspergunt sup ipz acetuz ⁊ viā istā
tuz et terit et dimittit i loco humoroso deide aggre
gat et exiccat. et q̄nq3 inenit ziniar qd gnat sup lapi
dē i mineris eris. et q̄nq3 inuenit alqd ex eo i mineris
Electio. ℱ Illō qd ē meli⁹ ē minerale eū fouē⁹ qd est
assumptum ex corijs et ere adusto: et acetosum ē le
uius eo qd factuz ē cuz sale ammoniaco. Nā. ℱ Ca
lidū ē et siccum ad q̄rtum ꝑueniēs. Opa. p. ℱ Est ab
stersiuum corrosiuum carnis dure: et leuius illr ace
tum: sz ceratum temperat ipm: et facit ipm desiccati
uum sine mordicatione. Vul. vlc. ℱ Prohibet vlcera
ābulatiua et ꝯsolidat cum cerato. et mundat vlcera
sordida: et ipm cū [illegible]elch albati et aceto ē medicamē
scabiei vlcerose et albaras et morphee. Egrit. capi.
ℱ Alziniar assumptuz cum sale ammoniaco et alu
mine et aceto cum terit et sufflatur i narib⁹ et iplet
os aqua vt non perueniat ad guttur prohibet scissurē
narium et vlcera mala in ipsis: et ziniar ferreuz cum
aceto stringit gingiuas ⁊ fit ex ipso ceratuz ad ꝯsta
gingiuaꝝ et silr ziniar ereuz. Egritu. oculi. ℱ Prohi
bet grossitudinem palpebrarum et earum inflatio
nem et abstergit oculuz et ponitur in medicinis gla

erum oculi: ꝓuocat lachrymas valde. cũq; ziniar alzamuscal in alcolfol. rectius ẽ vt oculus vaporet̃ spõgia infusa in aqua calida. Egri. cap. ¶ Põit̃ i medicinis emorroydarũ: ꝛ fit ex ipso ꝛ ãmoniaco liciniũ ꝛ applicat̃ eo emorroydes. ¶ De zufere. dccli.

z Ufere qd est. Arboꝛ cuiꝰ granũ sile ẽ alantuden q̃ dr̃ alhaze: ꝛ est sili ruthe: ꝛ dr̃ diarugina. Natura. ❡ Calida est et sicca. Opa. pro. ❡ Resoluit inflationem. Egri. expul. ❡ Radix eius ꝛ semen in exiccatione spermatis sunt sili virtutis cũ ruta. Vene. ❡ Cõfert puncture scorpionis bibita ꝛ linita. ¶ De zenderaret. Ca. dcclij.

z Enderaret. Egri. iũc. ❡ Confert sciatice. Egr. expul. ❡ Aqua foliorum eius cum rob cõfert difficultati vrine ꝛ menstruorũ: ꝛ extrahit sanguinem congelatum i vesica. Venena. ❡ Cõfert morsui venenosorum vermium.

¶ De zarur. Ca. dccliij.

z Arur qd ẽ. Alzarur alia ẽ nota ꝛ nominatur triangulus latinorũ. ꝛ zarur ẽ species quã nominãt greci teselinõ ꝛ sentabinũ: ꝛ quãdoq; nominãt eã malum silvestrem. Arboꝛ enim eius similis est arbori malorum: ita q etiam in foliis suis: nisi quia minor ꝛ est saporis pontici. Opa. pro. ❡ Est stiptica que est magis stiptica q̃ algobera vincẽs colerã ꝛ retinet cursum plus omni fructu. Egri. capi. ❡ Teselimon est faciens soda. Egritud. nut. ❡ Teselimon est mala stõ. Egri. expul. ❡ Stringit ꝛ retinet vrinã.

¶ De zeduar. Cap. dccliiij.

z Eduar qd ẽ. Indi dĩa. ẽ algeduar s3 q existimo. ¶ De zaharat. Ca. dcclv.

z Aharat qd est. Est planta cuiꝰ vna spẽs folia habet vt lenticula ꝛ tyrsos erectos ꝛ lenia folia parua ꝛ radices: ꝛ nascit̃ in terra salita exposita soli: ꝛ i ipsiꝰ sapore ẽ salsedo: ꝛ altera ẽ silis elepitheos: ꝛ ẽ melioꝛ coloris ꝛ purpureitatis. Vul. ❡ Est consolidatiua coꝛ. Egr. ca. ❡ Stillat supfluitatem ita q scda ꝯfert epilepsie bibita cũ oxymelle.

¶ De zinzania. Cap. dcclvi.

z Inzania qd ẽ. Dico q zinzania ab oibꝰ dr̃ sm duas res. vna earũ est granũ sile frumẽto ex quo holes faciant panẽ: ꝛ dicũt q zinzania est plurima. ¶ Et qdã alij nominant rẽ quãdã inebriantem malã q̃ in granis ꝓuenit. s3 loq̃ de hoc ẽ pter illã in quo sumus. Elec. ❡ Melioꝛ est illa q̃ est leuis põdens nõ vetus neq; frãgibilis: sed est viscosa cũ manifesta declinãs ad rubedinẽ. ꝛ in ipsa est põticitas parua. ¶ De zuccaro. Ca. dcclvij.

z Uccar qd est. Arũdo i nã zuccari existit: ꝛ est vehemẽtioris lenificationis q̃ ipm. Natura. ❡ Frius ẽ tabarzed: ꝛ ẽ subtilioꝛ: ꝛ vniuersalr ẽ calidum in fine pmi: ꝛ antiquũ declinat ad siccitatẽ i pꝰ ꝛ ẽ humidũ i ipso: ꝛ q̃to magis antiquat̃ tãtoplus exiccat. Opa. pro. ❡ Est lenificatiuũ abstersiuũ lauatiuum ꝛ solutiuũ est magis lenitiuũ ꝛ proprie alsenid: ꝛ mel arũdinis ꝛ zuccarũ nõ sunt iferioꝛa melle i abstergẽdo ꝛ mũdificãdo ꝛ q̃toplus ãtiquat̃ zuccarũ tãto fit subtiliꝰ. Egri. ocu. ❡ Assũptũ sicũ gõma ab arũdine abstergit oculum. Egr. pec. ❡ Lenit pectus ꝛ remouet ipsius asptatẽ. Egri. nu. ❡ Est bonum stõ i quo nõ generat̃ colera. ipm. n. ledit ppea q: ad colerã cõuertit̃: ꝛ ẽ apitiuum opilationũ: ꝛ in ipso ẽ virtꝰ faciẽs siti minorẽ tñ siti quã facit mel ꝓpe antiquũ: ꝛ ẽt antiquũ gñat sanguinẽ feculẽtum ꝛ abstergit flegma stõi ꝛ in arũdine qdẽ zuccari ẽ inuamẽtũ ad vomitũ. Egri. expl. ❡ Soluit ꝛ ppe illud qd sup arũdinẽ inuenit̃ sicut sal: ꝛ solutiuum qdẽ ꝛ rubeũ vehemẽtioris sũt lenificatiõis: ꝛ qñ3 inflat: ꝛ qñq; sedat inflationẽ. ꝛ ipm qdẽ cũ oleo amigdalis confert colice. ¶ De zuccaro alhusar. Cap. dcclviij.

z Uccar alhusar qd est. Mãna cadẽs sup alhusar: ꝛ est sicut frusta salis: ꝛ in ipso quidem est cũ abstersione ꝛ resolutiõe põticitas ꝛ amaritudo: ꝛ de ipso aliud est tamenũ albũ: ꝛ aliud ẽ agizũ ad nigredinẽ declinãs. Opa. pro. ❡ Est abstersiuũ cũ põticitate i ipso. Egri. ocu. ❡ zuccarũ alhusar acuit visũ. Egri. pe. ❡ Cõfert pulmõi. Egrit. nut. ❡ Cõfert hydropisi cũ lacte camele nouit̃ fete ꝛ non fac̃ siti sicut reliq̃ spẽs zuccari qm̃ eiꝰ dulcedo ẽ parua. ꝛ est bonũ stõ ꝛ epi. Egri. ex. ❡ Cõfert renibꝰ ꝛ vesice.

¶ Expletus est liber secũdus canonis quẽ princeps Auicenna de medicinis simplicibus edidit.

Liber. II.

FINIS.

¶ Incipit liber quintus canonis Auicēne: de medicinis ꝛ est antidotarium.

Agitur expediti sumus i libris q̄tuor a relatiōe summe scie speculatiue ꝛ opatiue artis medicine ꝯseruātis sanitatē ꝛ faciētis ac q̄sitionē sanitatis: adest nobis tēpus sigillādi librū cāonis p librū q̄ntum variatū in medicis cōpositis vt sit sicut ātidotariuz libri. ¶ Et hūc q̄dē libꝝ diuisim⁹ i tractatū scialez in quo innuimus ad radices scientie compositionis in duas summas.

¶ Summa prima est de compositis essentialibus q̄ est. xij. tractatus.

Pūm⁹ ē de tyriacis ꝛ de cōfectiōibus magnis.

Secūdus de hieris solutiuis ꝛ nō solutiuis

Tercius est de electuarijs nutritiuorum solutiuis ꝛ non solutiuis.

Quart⁹ de suffufet ꝛ alchamaia ꝛ muret infantium.

Quintus de lohocat ad spūalia.

Sextus de sirupis ꝛ rob.

Septimus de cōditis ꝛ alingibet.

Octauus de trocisci.

Nonus: de decoctionibus ꝛ pillulis.

Decimus de oleis.

Undecimus de vnguentis ꝛ emplastris.

Duodecimus de iuuamento dictoꝝ appropriato vnicuiqꝫ membro.

¶ Et summa scd̄a est de medicis cōpositis exptis in vnaquaqꝫ egritudine q̄ est octo tractatus.

Tractat⁹ pm⁹ est de medicinis cōpositis cōferētib⁹ egritudinib⁹ capitis ꝛ eis q̄ sunt in ipso.

Secūdus: de medicinis oculi.

Terti⁹ est de medicinis doloris auris ꝛ apatis eius ꝛ puris ipsi⁹ ꝛ grauitate eius.

Quart⁹ de medicis dētiū ꝛ dolorib⁹ ipoꝝ.

Quint⁹ de medicis oris ꝛ gutturis ꝛ vētris iferioris

Sextus de medicinis ventris inferioris.

Septim⁹ de medicis doloris iūcturaꝝ ꝛ sciatice.

Octauus de medicinis alopitie.

¶ Cum ergo attulerimus hos nostros modos sigillabimus librum.

¶ Tractatus scientialis in quo innuimus ad radices scientie cōpositionis de necessitate compositarum medicinarum.

Quādoqꝫ nō inuenimus in egritudine ꝓꝓe cōposita medicinā oppositā ei de singularib⁹. ꝛ si inuenirem⁹ nō eligerem⁹ ꝯpta eā: imo forsitā nō inuenirem⁹ de cōpositis quā oppōam⁹ cōposite. Aut inuenim⁹ eā: verūtn̄ idigem⁹ ꝟtute addente in vno simpliciū ei⁹: q̄re ē nobis necīu vt adiūgam⁹ ei simplicē ꝯfortātē ꝟtutē ei⁹: sicͭ ē camomilla: i ea ei ē ꝟtꝰ resolōnis pl⁹ ꝛ ꝟt⁹ stipticitatꝫ min⁹: qͣ cōfortam⁹ ꝟtutē stipticitatꝫ cū meͣ simplici stiptica adiūgētes eā ipsi. ¶ Et q̄ñz inuenim⁹ medicinā singularem calefacietē: veꝝ nobis ē necīu calefacere min⁹ q̄ ipsa qͣ ē nobis necīu vt adiūgam⁹ ei ifrīdātia aut pl⁹ q̄ ipsa: q̄obrē ē necīu nobis vt adiūgam⁹ ei calefaciētē aliā. Et q̄ñz idigem⁹ meͣ calefaciēte q̄tuor ptibus: ꝛ nō inuēim⁹ nisi q̄ calefaciat trib⁹ ptib⁹: ꝛ aliā calefaciētē q̄nqꝫ ptib⁹: q̄re aggregam⁹ int eas: ꝯsidēdo q ꝓuēiat ex toto calefaciēs q̄tuor ptib⁹. Et q̄ñz ē meͣ quā addim⁹ innatiua i eo qd̄ volum⁹: sꝫ ē nociua i re alia: q̄re ē necīu vt ꝓmisceam⁹ cū ea qd̄ frāgit ptē nocumēti ei⁹. ¶ Et q̄ñz ē abhoiabilis horribilis cuz gustat quā abhorret stōus ꝛ expellit: q̄re adiūgim⁹ ei qd̄ eā bonā faciat. ¶ Et q̄ñz ē itētio in ea vt agat i mēbro lōginq̄ quāobrē timem⁹ q frāgat ei⁹ ꝟtutē digō pma ꝛ digō scd̄a: q̄re ꝯsociam⁹ eā cū ꝯseruāte nō patiēte ꝯuertere ab ea audaciā duaꝝ digōnū ita vt ꝓuēiat ad mēbꝝ de quo itendit sanatio: sicͭ ponimus opiū i medicis tyriace. ¶ Et q̄ñz ē itētio i ea penetratio: sicͭ ꝓꝓcim⁹ crocū in trocisci cāphore vt faciat eos penetrare ad cor: veꝝ cū ipi ꝓuenerit ad cor isurgit ꝟt⁹ discretiua: ꝛ denudat ab eis crocū: ꝛ dēstruit ipꝫ: ꝛ opant ifrīdatiua extiguētia i corde: sicͭ fac ꝟt⁹ discretiua sepādo ꝟtutes resolōnis ꝛ stipticitatis: siue meͣ sit nālis: siue facta: q̄re ꝓcedit resolutiua ad ipꝫ mēbꝝ lesū: q̄re resoluit māz ꝛ refrēatiua ad vias māei ad ipꝫ q̄re ꝓhibet māz. Et q̄ñz volum⁹ medicinā q̄ moret i trāsitu suo paꝝ dōec opet illic actionē nobilē plimā: deiñ sit meͣ illa velocis penetratōis. q̄obrē ꝓmiscem⁹ eā cū retardāte: sicͭ sunt plēs meͣꝝ apitiuaꝝ: ipē eñ sūt velocꝫ penetratōis ab epe: ꝛ fortasse ē necīa mora eaꝝ i epe q̄re ꝓmiscem⁹ cū eis medicīas attractiuas ad ꝯuū epis: sicͭ semē raphāi attrahēs ad os stōi: q̄obrē hesitat meͣ i q̄titate q̄ ꝓuēiat ei⁹ iuuamͫ ad epar deide penetrat ¶ Et q̄ñz ē meͣ quā inuenim⁹ cōis duab⁹ vijs ꝛ itentio nr̄a ē in via vna. q̄obrē associam⁹ cū ea qd̄ deferat eā ad illā: sicͭ cū pōim⁹ cātarides in medicis apitiuis vt ꝯuertāt eas a pte vēaꝝ ad ptē renū ꝛ vesice. ¶ Et scias q plimis meͣꝝ insūt opō ꝛ statio. Et q̄ñz intēdit cū ea opō lōginq̄or statiōe ei⁹: q̄re idiget faciēte viā. Et q̄ñz intēdit cū ea opō ꝓpinq̄or statione ei⁹ q̄re idiget figēte vel tardāte. ¶ Et scias q medicina expta melior ē nō expta. ¶ Et paꝝ meͣꝝ meli⁹ ē plimo eaꝝ intētiōe vna. Cā aūt i hoc q paꝝ meͣꝝ ē meli⁹ plimo eaꝝ iā exposita ē in pm⁹ libri secundi. At ꝟo in hoc q expta melior ē nō expta: ē q omnis meͣ cōposita hꝫ indiciū ex simplicib⁹ suis ꝛ indiciū ex tota forma sua: ꝛ nō expta nō indicat nisi ex enūciatōe suoꝝ simpliciū tm̄ ꝛ nō scim⁹ illud qd̄ facit ei necīu cōplō ei⁹ facta ab eis: an est addēs in intētione eaꝝ an nō addēs an ē ꝯtra agēs in sua forma. Et experte quidē iā verificate sunt vtreqꝫ res. ꝛ fortasse est vtilitas in forma cōplexionali maior q̄ ista q̄ accidit ex simplicib⁹ eius.

¶ De qualitate compositionis.

Scias q q̄ñ accidūt tibi q̄tuor necessitates voluntarie: ꝛ nō inuēis ad eas medicinā i nā nisi artificialē: sicͭ si idiges eḡone cū scamonea: ꝛ pulpa coloq̄ntide: ꝛ aloe: ꝛ turbith: ꝛ vis aggregare ista vt sit tibi meͣ aggregata: tūc ꝯsidera: si necīitas earum ꝛ opōnes ipsaꝝ fuerit eq̄les cū ipē sint q̄tuor medicie tunc accipe de vnaquaque eaꝝ quartam portionis

bb

ꝛ cōpone. ❡ Et si nō fuerit necessitas eaꝝ eq̄lis: imo q̄rūdā eaꝝ magis ꝛ q̄rūdā ipsaꝝ minus: tūc existia existiatiōe artificiali: ꝛ mēsura sūmā necessitatis: et pone ꝓportionē necessitatis adiuicē canonē: ꝛ adde supra illā potionē aggregatā quātitatē cuiusdā: et minue quātitatē cuiusdā sꝫ ꝓportionē necessitatis ꝛ cōpone. ❡ Et scias ꝙ medicine cōposite ꝯferenti vt tyriaca insunt sꝫ simplicia ei⁹ vestigia ꝛ virtutes s̄m formā ipsi⁹ q̄ nō seruētaꝛ in spacio nisi vt faciat accidere cōplexio ei⁹ vestigia ꝛ virtutes: ꝛ fortasse sūt meliora q̄ simpliciū. Nō ḡ respicias ad illud qḋ dicunt medici ꝙ cōfert tyriaca ad hoc ꝓp spicā ꝛ cōfert ad hoc ꝓp myrrhā imo ꝯfert illud ita verū illud cui innitendū ē: ē forma ei⁹. Et iā aduēit per accñs sublimitas iuuatiua ꝛ nō possum⁹ innuere ad eā ꝛ ad ꝓportionalitatē ei⁹ ad opōnes ipsi⁹ innuitiōe nobili. ❡ Et scias ꝙ in cōpositis sunt medicine que sūt quibus innitēdū ē vt radix q̄ cū ꝓuanꝛ destruiꝛ basis: sicut caro vipere in tyriaca ꝛ aloes in hierapigra ꝛ ellebor⁹ in hieralogodion: ꝛ medicine ꝯuenientes ad hoc vt deficianꝛ ꝛ ꝑmutentur ꝛ vt addaꝛ in eis aut minuaꝛ: sunt medicine q̄ si adderenꝛ nocerēt: naꝫ si ponerenꝛ in tyriaca anacardi corrūperēt medicinas: ꝛ ꝓpe carnē vipe. Et medicīe q̄ si adderēt nō nocerēt sicut si adderes in tyriaca nucē muschatā nō veires cū īpietate magna. ❡ Et scias ꝙ plimū cōpōnis ꝓducit ad corruptionē ꝛ plimū ei⁹ ꝓducit ad ꝑfectōnē ꝛ opōnē ei⁹ ꝛ ꝙ plimū cōpōnis fit a singularib⁹ ꝛ ꝯpositꝭ sic tyriaca a singularib⁹ suis ꝛ a trociscis tribus: nā vnicuiq̄ꝫ trocisco eā cōpōnis iest ꝓpetas q̄ nō reꝑiꝛ i singularib⁹. ꝛ q̄ñ ē me^a ꝯposita ex ꝯpositꝭ

❡ Summa prima de compositis essentialibus.

❡ Tractatus primus de tyriacis ꝛ cōfectionib⁹ magnis. Tyriaca alpharoch.

Hec tyriaca ē sublimior me^a ꝝ cōpositaꝝ ꝛ melior eaꝝ ꝓp multitudinē sui iuuamēti ꝛ ꝓpe in venenis q̄ sūt ex puncturis sicut serpētū ꝛ scorpiōis ꝛ canis rabiosi: ꝛ venenis exhibitis interficiētibus. ❡ Et ad egritudīes flegmaticas ꝛ melācolicas et febres eaꝝ ꝛ ad vētositates malignas ꝛ paralysiꝫ ꝛ apoplexiā ꝛ epilepsiā ꝛ torturā ꝛ tremorē ꝛ ad eū q̄ secū loqtur ꝛ maniā ꝛ ad leprā ꝓpe ꝛ albaras. ꝛ cōfortat cor ꝛ acuit sensus ꝛ appetit⁹: ꝛ ꝯfortat stōꝫ ꝛ alleuiat ꝯhelitū ꝛ delet pulsum cordis ꝛ retinet sputū sanguinis ꝛ ꝯfert ad plures dolores renū ꝛ vesice ex q̄cūq̄ꝫ cā sint. ꝛ frāgit lapidē ꝓpe in vesica ꝛ cōfert ad vlcera intestinoꝝ ꝛ duritīes intrīsecas in epe ꝛ splene ꝛ in aliis ab eis vtrisq̄ꝫ ꝛ ad periodos āboꝝ. ꝛ non efficit has opōnes nisi ꝓp ꝓpetatē forme ei⁹ sequētē cōplexionē simpliciū ipsi⁹. ita vt ꝯfortet spūꝫ ꝛ calorē innatū. q̄re iuuanꝛ nā p illō supra ꝯrietatē faciētia frigida ꝛ calida ꝛ vincit ꝟtutes eaꝝ. ❡ Et melior descriptionū hui⁹ medicine est descriptio radicalis Andromachi. Et iā nixi sunt ples medicoꝝ sicē Gal. ꝛ aliū vt adderēt ꝛ minuerent in ea nō ꝓp necessitatē faciētē necū illō eis neq̄ꝫ ꝓp aliq̄d forte vocās eos ad illō sꝫ q̄rētes vt rememorarenꝛ ꝛ vt remaneret ab eis in ipsa vestigiū sicē remāsit andromacho. ❡ Et meū q̄dē ꝯsiliū ē vt nō remoueāt aliq̄d qḋ expimētū iuuatiuū inēit. fortasse eīm illa cōplexio cū illo pōdere ē signisicās illō cui⁹ iuua^m inēit expimentū. qḋ q̄n ipsa mouetꝛ a suo pōdere nō ꝯsequiꝛ illā ꝓpetatē. ❡ Cūs si aliq̄s eoꝝ dicat ꝙ scit cām facientē illa pōdera facere aliā ꝓpetatē tūc dicet mēdaciū in eo cui ꝯdicit sup illō sic si dicat aliq̄s sciaꝫ pōderꝫ elemētoꝝ i cōis ꝛ hōis ꝛ aliis. ❡ Et tyriace q̄dē adsūt īfantia ꝛ pubertas ꝛ adolescētia ꝛ senect⁹ ꝛ mors. et fit infans post sex mēses. deīn icipit i pubertate et augmīto vsq̄ ad tpa i q̄ stat p. x. ānos i regiōib⁹ calidis ꝛ. xx. ānos in regiōib⁹ fridis. deīde stat aut. x. ānis aut. xx. deinde declinat aut p⁹. xx. ānos aut post. xl. ānos. deīn exspoliaꝛ ꝟtute tyriace aut p⁹. xl. ānos aut p⁹. lx. et fit via ꝯfectionū declinata a gustu tyriace. ❡ Et opꝫ vt det in potu morso de illa q̄ ē recēs et fortꝭ et reliq̄s dꝫ i potu daꝛ de illa q̄ ē debilior. ❡ Et fortasse ē necē vt i potu detꝛ morso ō recēti ex medio aureo vsq̄ ad au. i. Et ex eis q̄b⁹ distiguiꝛ inꝛ illā q̄ ē recēs et fortꝭ et inter āntiq̄ꝫ et debilē et malā et de expimētꝭ ē qḋ vt i potu sumat hō catharticū et ꝯsidereꝛ tūc si soluēnt eaꝫ sumat i potu tyriacā tūc si retiñet eā ē recēs bōa et si nō ē mala. ❡ Et ex expimētis ē illō qḋ dixit. G. q̄ꝫ vt capiaꝛ gall⁹ siluestꝛ: q̄m ipse ē siccioris cōplexiōis q̄ ille q̄ nutriꝛ i domib⁹ et existis ipꝫ ee sanū masculū et mittaꝛ sup ipꝫ aīal venenosuꝫ deīn detꝛ ei in potu tyriaca si ḡ vixerit tyriaca ē bōa. ❡ Et iterꝫ expīt illo q̄ i potu sumit opiū et iusq̄amū nigrū et albū. In napello āt iuua^m tyriace ē ꝑuū et q̄ntitas eius vt expellat mortē ē mora ꝑua. et forsitā medicamēta mascho sicē existimāt q̄dā ē magis iuuatiuū in eo q̄ eā.

❡ Quātitates āt q̄ i potu danꝛ de tyriaca in vnaq̄ꝫ egritudie sꝫ iste. ❡ In tussi q̄ā āntiq̄ et dolore pectorꝭ et laterꝭ daꝛ i potu lupin⁹ vn⁹ i aq̄ mell aut mlep si fuerit febrꝭ. ❡ In rigore āūt piodico et frigore eius tu i initio piodi detꝛ i potu lupin⁹ vn⁹ cū aq̄ aut eī vino qḋ nō sit min⁹ trib⁹. ℥. nꝫ pl⁹ q̄tuor. ℥. et. ß. ❡ Et sumat i potu ille q̄ hꝫ colicā et iflationē i stō et ꝯsimerā q̄ntitatē lupini cū aq̄ mellis aut mlep sicē sicē. ❡ Et patiēs caluꝫ appetit⁹ silr i aq̄ aut vīo sicē scis. ꝛ tyriaca lupinū i ꝺcoctōe assari et detꝛ i potu i hydropisim cibū lupin⁹ vn⁹ ō ea ꝺglutiēdo aut cū q̄ñ ℥. i. a... ti cōmixti. Et sumat i potu patiēs sputū sāguīs si fuerit tpūs ei⁹ i egritudie ꝓpiquū vsq̄ ad aur. cū ... to cōmixto et si fuerit spaciū cū eo āntiquū detꝛ i potu vltimū i decoctōe semꝑuiue mane et sero. ❡ Ille vo q̄ patiꝛ abscisiōnē vocis sumat i potu ō ea fabā vna i aq̄ mellis aut rob vue aut teneat eā sub lingua. Et detꝛ i potu ad vlcera itestioꝝ et solutionē vētrꝭ cū sāguine in aq̄ sumac. ❡ Et ad ꝯstrictionē anhelit⁹ cū oxymelle sillitico qḋ sit min⁹. ℥. i. et fiat gargarism⁹ ad epilepsiā i ꝑmis deīn detꝛ i potu ō ea q̄ntitas q̄ntē aur. i. vsq̄ ad mediū aur. in aq̄ aut oxymelle sillitico et silr in dolore capitꝭ et emigranea. ❡ Amplꝭ ipsa frāgit lapidē in vesica et renib⁹ q̄n potaꝛ i decoctiōe apii et ꝓhibet colericā passionē et retinet nās. Et illi qui vtūꝛ ea in hora sanitatis nō nocēt venena et non inpendunt in eo nocumenta et fit securus ab egritudinib⁹ pestilētie. ❡ Descriptio. Re. trociscoꝝ squille aur. xlviii. trociscoꝝ vipere aure. xxiiii. trociscorum alindaracaron et piperis nigri et opii omniū

ān.indē ꝛ cynamomi i descriptiōe aur.xij.ꝛ i descriptiōe aur.xxiiij.ro.aur.xij.ꝛ i descriptiōe aur.xxiiij.ꝛ feis napi silvestris rotundi ꝛ scordeon ꝛ radicis lilij celestis ꝛ agarici ꝛ succi liq̄ritie ꝛ olei balsami oium ān.quātū ē hoc pond.ꝛ myrrhe ꝛ croci ꝛ zinziberis ꝛ reubarbari ꝛ cētauree ꝛ calamēti mōtani ꝛ prassij ꝛ petroselini ꝛ sticados ꝛ costi ꝛ piperis albi ꝛ macropiperis ꝛ pulegij indi ꝛ olibani et floris sq̄nāti et gūmi albori ꝛ cassielignee nigre ꝛ spice ꝛ polij oim ān.aur.vj.ꝛ storacis liquide ꝛ feis apij ꝛ sileleos ꝛ ameos ꝛ camedreos ꝛ camepitheos ꝛ succi hypoq̄stidos ꝛ spice celtice ꝛ sehee mōtane ꝛ folij gētiane ꝛ se. feniculi ꝛ terre sigillate ꝛ colcotar adusti ꝛ amōi ꝛ acori ꝛ nasturtij albi ꝛ carpobalsami ꝛ ipericon ꝛ su et gūmi et cordumeni ꝛ anisi et acatie oim ān.aur.iiij. dauci et bdellij subalbidi oim ān.aur.iiij.bezard ꝛ aspalti et opoponacis ꝛ cētauree mioris ꝛ aristologie ro. oim ān.aur.ij.et in alia descriptiōe cētauree aristologie ro.loco lōge.castorei vo in descriptōe quadā aur.ij. et in descriptiōe aur.iiij.ꝛ silr est smo in serapino et mellis lib.x.ꝛ vini antiq̄ odoriferi lib. ij.liquefiant que de eis liquescūt ꝛ infundanꝭ q̄ ifundūꝭ et teranꝭ sicca ꝛ cribellenꝭ ꝛ cōficianꝭ cū melle: ꝛ ponaꝭ i vase vitreo aut plūbeo aut argēteo:ꝛ n̄ ipleaꝭ vas:imo sit in eo superfluitas vt respiret medicina:ꝛ oēs medicine preter mel et vinum sunt.lxiiij.medicine.

Descriptio alia. ℞.trociscoꝝ sq̄lli aur.xxviij.trociscorū vipe ꝛ trociscoꝝ alidaracaron et piperis nigri et opij boni oium ān.aur.xxiiij.ꝛ allei silvestris ꝛ rosaꝝ siccarū rx.feis napi silvestris ꝛ yreos ꝛ agarici et succi liq̄ritie ꝛ olei balsami ꝛ cynamomi oium ān.aur.xij.myrrhe et prassi ꝛ croci et macropiperis et zinziberis et ozimi mōtani ꝛ petroselini et pentaphilō silvestris ꝛ reusim ꝛ costi amari albi ꝛ sticados ꝛ piperis albi ꝛ muschi ꝛ pulegij ꝛ supioris sq̄nāti ꝛ syluestris aldat ꝛ olibāi ꝛ cassie ꝛ spice oium ān. aur.vi. et gētiane ꝛ alme alessis ꝛ ē nasturtiū albū ꝛ storacis liq̄de et sileleos ꝛ spice celtice ꝛ ē neremid ꝛ feis ameos ꝛ camedreos ꝛ camepitheos ꝛ hypoq̄stidos et folij ꝛ epithymi et su et meu ꝛ se.apij ꝛ se.feni.ꝛ boli larmeni ꝛ colcotar assati et amōi ꝛ ipicō et acori et carpobalsami ꝛ acatie ꝛ gūmi arabici et cordūeni oium ān.aur.iiij.ꝛ alzufera ꝛ galbāi et oponacꝭ ꝛ sapini et bitumis iudaici ꝛ cētauree et ari.ro.et castorei oium ān.pōd.aur.ij. ¶ Et addite sūt i hac descriptiōe iste medicīe et sūt firmate i descriptōe aliaꝝ linguaꝝ: ꝛ sūt ozimi fluuialꝭ et galbāi et dragaganti et ciclamis et ari.lō.et se.iusq̄ami albi oim ān.aur. ij iste ēt sꝭ spēs lēi i cōmixtiōe excepto melle.et mel sit duplū medicinaꝝ: ꝙꝛ sit sūma eiꝰ qḋ ē i tyriaca melle et q̄dragīta et triginta quatuor.aur.et teraꝭ crocꝰ p se et teraꝭ myrrha et opiū et olibanū p se : et infundaꝭ illud in vino decocto nocte et lōāī aut gintinū et galbanū cū oleo balsami et teraꝭ colcotar solū: deinde terāꝭ reliq̄ue medicine ꝛ cribellenꝭ et ɔficiaꝭ summa earum cū melle despumato:ꝛ contereꝭ cum sit aggregatio in mortario cōtritiōe bona vōec cōmisceanꝭ: deinde ponaꝭ in vase vitri qḋ sit sicut vrinale aut testeo vitreato ꝛ admisireꝭ post quatuor annos. Et sit dosis integra pondus.ʒ.i.cum aqua tepida in ieiuno.

Descriptio alia. ℞.tro.sq̄lle aur.xlviij.et troci.tyri.aur.xxiiij.pipiolō.aur.xxiiij.tro.alidaracarō pōd.aur.xxiiij.ro.rubeaꝝ siccaꝝ ablatꝭ capitibꝰ aur.xij.radicꝭ lilij celestꝭ aur.xij.ꝛ radicꝭ liq̄ritie au.xij.se.napi silvestris aur.xij.et scordeō aur.xij. xylobalsami aur.x.opij.aur.xij.agarici aur.xij.piperis albi aur.vj.reusiz.se.apij aur.iiij.myrrhe pure au.vj. costi amari aur.vj.croci aur.vj.cassie aur.vj. spice inde aur.vj.melāopiperis aur.xviij.et tuctamis et ē pulegiū aur.vj.et prassij aur.vj.et sticados aur.vj.ꝛ petroselini ꝛ ē semē apij mōtani aur.vj.macedōici au.vj.et quiꝗ folij aur.vj.camepitheos aur.iiij.ꝛ amomi aur.iiij.et meu aur.iiij.et neridē et ē spica romana aur.iiij.et silr cāedreos aur.iiij. gētiane romāe aur.iiij.anisi aur.iiij.gūmi aur.iiij.feis feniculi aur.iiij.cordumeni aur.iiij.sileleos aur.iiij.ameos aur.iiij.sapini aur.iiij.castorei aur.ij.aristo.lō.aur.ij.cētauree minoris aur.ij.bezarat ꝛ ē galbanū aur.ij.et fiat de ea qḋ diximꝰ de cōtritiōe cribellatiōe ꝛ confectione cum melle.

Aro trociscoꝝ de viperis. Accipianꝭ vipe cuz ē finis verꝭ et icipit estas.et si fuerit ver hyemale dimittanꝭ vsqꝫ ɔsequaꝭ estꝰ. Et vipe q̄s sꝭ serpētes capita hn̄tes plana q̄ sꝭ lata ꝓpe apō ꝓpinq̄tatē colli minuti subtilis valō ꝙꝛ caude sꝭ curte strepitū facientes et sonitū i icessu. Et istis qḋ trociscis nō ɔueniūt oēs vipe:imo flaue et de flauis femlee:et eoꝝ signū ē ꝙ masculi i ol latere hn̄t vnū dētē ꝛ feie ples vno. et oꝫ vt alienenꝭ cornute et varie et aspides declineo ad albedinē:et nō capianꝭ ex piscinis et littoribꝰ fluuioꝝ et aq̄ꝝ et mariū:neqꝫ petrose:q̄m i eis sꝭ q̄rcie facientes siti:imo capiāꝭ i loco lōgiq̄ ab hūiditate. et nō capiāꝭ ille q̄ sūt debilis motꝰ.imo eligāꝭ ille q̄ sꝭ velocis motꝰ hn̄tes caput eleuatū. Et oꝫ vt nō morenꝭ cū capiūꝭ si pole ē:ꝛ abijciāꝭ a pte capitis eius q̄tuor digiti:et silr a pte caude ipiꝰ et ani eiꝰ.q̄ si cucurrerit ex ea sanguis plurimꝰ ꝛ fuerit motꝰ eiꝰ i illa dispōne plurimꝰ et mora ipiꝰ tarda tūc erit electa.ꝛ si fuerit paꝛ motꝰ et pauci sanguis velocꝭ mortis : tūc erit mala. ¶ Et de signis eiꝰ itēꝝ ē vt sit motꝰ eiꝰ velox ꝛ aspectꝰ eiꝰ aspectꝰ audacie ꝛ p̄sumptiōis:et sit egressio fecꝭ eiꝰ ex postrēo caude eiꝰ cūqꝫ mortua est extrahāꝭ viscera eiꝰ ꝛ ꝓpe fel ipiꝰ ꝛ abluaꝭ cū aq̄ ꝛ sale ablutiōe exq̄sitissime fcā:deīn decoq̄tur in aq̄ ꝛ sale ꝛ si cū ea fuerit anetū nō erit malū i eo dcoctiōe vi scoquēte cū q̄ leuis fiat collectio carnis eiꝰ ab osse ipsius. Mūdificeꝭ ḡ caro eiꝰ ab osse ꝛ ꝓiciaꝭ i mortario ꝛ teraꝭ bn̄:ꝛ pcipiaꝭ illi q̄ facit illō vt odoret oleū balsami:ꝛ iūgat ipꝫ sup digitos.cū ḡ ɔtrita ē miscea tur cū tortellis sꝫ descriptiones diuersas:ꝛ nō erigatur supra descriptionē Andromachi:deīn fiāt ex ea trocisci minuti subtiles ꝛ exiccēꝭ i vmbra ꝛ reponanꝭ i repositorio.ꝛ oꝫ vt nō cadat sup eos radiꝰ solis oīno:neqꝫ ān exiccationē:neqꝫ pꝰ ipaꝫ.sol n̄qꝫ destruit ꝛ expoliat eos a v̄tute appropriata carnibꝰ viparū iterficiēte venena q̄ sunt ex morsiōe ꝛ ebibita.

Aro trociscoꝝ sq̄lle. ¶ Opꝫ vt eligaꝭ de sq̄llis albis:illa q̄ ē grauis et nō est magna:ꝛ non liniaꝭ ipaꝫ cum luto:quoniā illud facit eā rancidā et corrūpit ipaꝫ:imo line eā cū fermēto ꝛ assa eā i olla

donec coquat: aut i furno iā calefacto ⁊ extracto cinere ei⁹ aut i patella de t̃ra: sup quā coq̃t panis ei⁹. Cū ḡ extrxit inde tūc sumat interi⁹ ei⁹ lene ⁊ terat op time: ⁊ misceat cū eo faria orobi recēs s̄m q̄tituē sq̄lle ⁊ exti⁹ ei⁹. Andromachus v̄o miscebat cum pte vna sq̄lle duas ptes farie ⁊ alij equali mēsura. Cū ergo p mixta est sq̄la cū faria orobi tunc fac ex ea trociscos subtiles. ⁊ inunge manus tuas cum facis ex ea trociscos cū oleo rosaceo ⁊ extcca eos ⁊ s̄ua eos sic ↄser uas trociscos de vipis. Medici aūt nostri tpis accipiunt squille partes .ij. ⁊ farine herbi partem .i.

DEscriptio trociscoꝝ [.]lidaracarō. ℞. corticū radicis darsilahan aur. vi. supioris squinanti au. xij. calami aromatici ⁊ costi ⁊ xylobalsami et assari ⁊ myrrhe ⁊ amomi ⁊ polij oīum añ. au. xxiij. masticis ⁊ cinerulit ⁊ ē alacohen alba ⁊ su oīum añ. aur. vj. aristol. rot. aur. xx. reubarbari silique cinanii. Ana. aure. x. spice inde aur. xvj. folij. tantundem croci aur. xij. teratur. totū ⁊ cribellet per se. Et cōficiant cum vino odorifero antiquo declināte ad dulcedinem. Et fiant trocisci ⁊ exiccentur in vmbra. ⁊ ↄseruent sic cō seruantur trocisci de vipis.

DEscriptio alia hoꝝ trociscoꝝ. Reci. ligni aldarsisahan ⁊ calami aromatici ⁊ costi et assari ⁊ xylobalsami ⁊ amomi ⁊ myrrhe chye ⁊ su et alacohen oīum aur. xviij. ⁊ croci aur. xij. ⁊ spice ide ⁊ folij ābo rū Añ. aur. xij. ⁊ myrrhe aur. xxiiij. terat totū ⁊ fiant trocisci sic dixim⁹ i vnaq̄q3 d̄scriptionū q̄ sūt añ istaz.

DEscriptio alia hoꝝ trociscoꝝ. ℞. alselibet ⁊ est darsisahā aur. vj. flōris squināti aur. xij. calami aromatici aur. vj. myrrhe ⁊ assari et xylobalsami oīum añ. aur. vj. cinamomi aur. xxiiij. amomi aur. xxiiij. cassie aur. vj. ⁊ amaracō ⁊ est alacohē alba. aur. xx. spice inde aur. xvj. polij aur. vj. in alio myrrhe au. xxiiij. masticis aur. vj. croci. aur. xij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ pulverizatas. ⁊ ↄfice cū vi[no] puro. ⁊ fac trociscos sicut diximus ⁊ conserua.

COnfectio mytridati nobilis: ē ↄfectio quā fecit mytridates rex pōti ⁊ noīauit suo noīe ⁊ cōposuit ipaz ⁊ ē ex medicis expt⁹ sup venēa ↄpe ⁊ sup eḡtudies alīs vt eēt aggregatiuū iuuamēti venenoꝝ diuersoꝝ ⁊ egritudinū diuersaꝝ. fuit ḡ ipz tyriaca i illo tpe: deinde postq̄ accidit andromacho illud qd̄ expertus fuit ipz sup iuua^m carniū serpētū ⁊ alioꝝ addidit in eo trociscos de vipis ⁊ alteratū ē paꝝ p additionē ⁊ diminutionem. Fuit ḡ tyriaca magna in multitudine iuuamēti: verūtñ tyriaca magna ē magis iuuatiua ipō in re vna: ⁊ ē venenū serpentū. In relids v̄o reb⁹ nō diminuit mytridatū a tyriaca diminutiōe d̄ q̄ sit curādū: imo est magis additi i plurib⁹ eaꝝ iuuamēti ⁊ ↄfidētioris vtilitati: ⁊ nō ꝓlogem⁹ s̄monē3 i numero illoꝝ iuuamētoꝝ: qm̄ ipa sunt illa p̄dicta q̄ sūt tyriace: ⁊ sit dosis copiosior parumper.

COnfectio mytridati ex descriptione cōi oīum. ℞. myrrhe ⁊ croci ⁊ agarici et zinziberis ⁊ cinamōi ⁊ dragagāti oīu3 añ. ʒ. x. spice ⁊ olibani alseis et est nasturtiū babylonicū: sq̄nanti xylobalsami sticados assileos ⁊ costi ⁊ camepitheos ⁊ galbāi ⁊ nebescet ⁊ macropipis ⁊ succi barbe hircie ⁊ castorei ⁊ melaluō ⁊ ē opiū ⁊ folij idi ⁊ storacis ⁊ opponacis oīum añ. ʒ. viij. cassie leucopipis ⁊ melāopipis ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ polij ⁊ scordeō ⁊ dauci ⁊ mellilotí ⁊ gētiāe ⁊ olei balsami carpobalsami ⁊ trociscoꝝ ⁊ colxiō bdelli oīz añ. ʒ. vij. ruthe. ʒ. ij. āmōiaci ⁊ spice romāe cinafisticis ⁊ gūmi ⁊ petroselini ⁊ cordumēi ⁊ seis feniculi oīz añ. ʒ. v. anisi ⁊ acori ⁊ meu ⁊ serapini ⁊ assari oīz añ. ʒ. iij. apij ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ pulegij oīu3 añ. ʒ. v. su ⁊ acatie ⁊ vinblicasiai ⁊ seis ipici oīu3 añ. ʒ. xiv. vini odoriferi ātiq̄ in q̄ isundant ea q̄ oz isundi: mellis despumati qd̄ suffic. Misceat ⁊ seruet ⁊ admistret post sex mēses ⁊ sit dosis sicut auellana cū eo qd̄ ē cōueniēs de potib⁹. ¶ Et in hac q̄dē descriptōe sūt medicine q̄ nō sūt in descriptōe Gal. tredeci ⁊ sūt agarici ⁊ hermodactili ⁊ rutha ⁊ āmoniacū ⁊ dicates ⁊ assarū ⁊ dragagātū ⁊ sticados ⁊ camepitheos ⁊ mellilotū ⁊ xylobalsamū ⁊ melāopip ⁊ bdelliū. ¶ Et in descriptōe Gal. sē due medicine q̄ nō sūt i hac d̄scriptiōe: ⁊ sūt radix lilij ⁊ sal. ⁊ i descriptiōe alia ē medicina vna q̄ nō ē i hac descriptiōe ⁊ est semen ruthe.

ARs colxion admistrati i mytridato. ℞. passularū rubeaꝝ enucleataꝝ pond. ʒ. iiij. glutinis albotin pond. ʒ. xxiiij. sq̄nāti ⁊ mirrhe amboꝝ añ. ʒ. xij cinamōi ⁊ bdellij subalbidi ⁊ blacte bizātie ⁊ spice romane ⁊ cassie ⁊ mellilotí ⁊ cipi ⁊ baccaꝝ lauri oīum añ. ʒ. iij. calami aromatici pod. ʒ. ix. croci. ʒ. i. bituminis iudaici. ʒ. ij. ʒ. ¶ Et h̄ d̄scriptio ē sabor filij schel q̄ est additū bitumē iudaicū. Et i descriptōe alia ē additū darsisahā pōd. ʒ. ij. ʒ. Et in descriptōe alia sunt addite assari. ʒ. ij. ʒ.

TYriaca esdre. ℞. amomi pond. aur. xij. supioris squināti aur. viij. piretri aur. vj. croci aur. xxvi. cinamōi aur. vj. ⁊ myrrhe aur. xij. petroselini ⁊ est semen apij mōtani ⁊ dauci ⁊ ē semē daucie silvestris mōtane cretēsis oīu3 añ. aur. iij. dragagāti aur. xx. succi hypoq̄stidos aur. viij. radicis lilij celestie au. xv. se. feniculi aur. vj. bdelli subalbidi aur. viij. se. iusq̄ami albi aur. viij. cassie lignee aur. ix. se. papaueris albi aur. xxx. spice ide aur. xij. seis ruthe aur. i. ḡnoꝝ citri excorticatoꝝ sumach semij amboꝝ añ. aur. ij. se. aneti ⁊ epati⁹ almelilti ⁊ assari ⁊ cordumeni ⁊ eufo: bij et opij oīu3. añ. aur. vj. melāopipis aur. xxx. rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ ablat⁹ capitib⁹ aur. ix. folij indi aur. xij. olei balsami aur. iij. nereidē cretēsis ⁊ ē spica romana: ameos ⁊ ē sup⁹ vitis āboꝝ añ. aur. vj. rosaꝝ oleādri ⁊ supioris almaru āboꝝ añ. aur. iiij. lacce mūdate aur. xij. menthe gariofiloꝝ āboꝝ añ. aur. xij. supioris spice rōane aur. iij. reusini aur. xij. succi alule ⁊ ē alselengesis ⁊ d̄r abrotanū silvestre au. xx. radi cū endiuie aur. xx. ⁊ costi ei gētiane romane āboꝝ añ. aur. xij. folioꝝ citri aur. xiij. trociscoꝝ [a]lidaracaron au. vij. anisi aur. vj. sq̄nāti au. xij. Aggrega has medicinas terēd[o] ⁊ cribellādo isundēdoq̄ de eis isundunt in vino clare subē ⁊ ē radix aut cōi aut i triplicato aut olo passo aut mellis ⁊ ↄfice cū melle despumato s̄m quātitatē q̄ necīa ē ⁊ reponat i vase ⁊ admistret sic admistrat tyriaca maior. Et de medic⁹ sūt q̄dā q̄ ponūt i ea de āmoniaco: ⁊ de eis sūt q̄b⁹ illud nō v̄r: qm̄ āmoniacū nocet stomaco.

DEscriptio tyriace esdre. ℞. āmōi ⁊ myrrhe amborum ana. ℥. v. piretri. ℥. ij. ʒ. squinanti. ℥. iiij.

cassie lignee.ʒ.vij.ß.storacis liq̄de.ʒ.vj.ß. dauci.ʒ.i. croci.ʒ.vij.petroselini.ʒ i.⁊.ʒ.ij.ireos.ʒ.ij.ß.se. feicu ledaciĳ āboꝝ añ.ʒ.4.ß.olibāi.ʒ.ix. dragagāti .ʒ. x.succi hypoq̄stidos.ʒ.iij. gnoꝝ citri excorticatoꝝ auř.i.se.aneti ⁊ cēpis almeiliti ⁊ lignoꝝ citrinoꝝ oīuꝫ añ.auř.2.se.iusq̄ami albi libr.i.se. papaueris al.lb. ij.spice.ʒ.ix.⁊.ʒ.i.ruthe sicce.ʒ.i.⁊.ʒ.2. sumach.ʒ.iij. aūi ⁊ assari ⁊ cordumēi oīum.ʒ.4. opij.ʒ.2.⁊.ʒ.i.ß. eufoꝛbij.ʒ.2.ß pipis.ʒ.i.ß.rosaꝝ.ʒ.4.folij idi ⁊ carpobalsami āboꝝ añ.ʒ.iij.anacardi.ʒ.2.ß.lacce mundate.ʒ.v.cinamōi.ʒ.4.meu.ʒ.2.spice cretensis.ʒ.ix. salfur.ʒ.4.memithe ⁊ reu siiii ⁊ costi amari oīuꝫ añ auř.4.folioꝝ citri auř.v.trocisco. alidaracarū au. 4.olei balsami auř.vij.succi abrotāi lb.i. galāge.ʒ. vij.liiij.ʒ.vi.gariofi.ʒ.v.mellis q̄ītū sufficit.

Confectio tro.alidaracarō admistratoꝝ i ea. ℞ cāomil.ru.cāomille albe ⁊ sumach ⁊ su.⁊ anisi ⁊ assari visnee ⁊ calami arōatici ⁊ xilobalsami oīm ptes eq̄les pōderis.aggrega has medicias ɔtritas ⁊ cribellatas ⁊ ɔfice cū vino puro bōe subc ⁊ est radix sat cōe tribꝰ diebꝰ ɔtinuis ⁊ moueař in oī die semel ⁊ adde sup illud de vno hoꝝ vinoꝝ si indiget illo et fac troscos ponderis auř.i.⁊ exicca in vmbra hanc tyriacam fecit esdras ⁊ est vicaria tyriace alsaroch in rebus omnibus.

Tyriaca diatesserō. ℞.gētiāe romāe baccaꝝ lauri aristologie lōge ⁊ myrrhe oīuꝫ ptes eq̄les:terāř ⁊ ɔficiāř cū melle dispumato scd'ꝫ q̄ītitatē sufficientē.cuꝰ dos.sit auř.i.cū aq̄ cala. ¶Et dř q̄ d me dicis q̄dā sūt q̄ ponūt loco myrrhe costū amaꝝ ⁊ refert Seruaget q̄ iuēt i dscriptōe q̄dā additionē cro ci pis.i.hec tyriaca d q̄tuoꝛ spēbꝰ ɔfert pūcture scorpionū ⁊ arancaꝝ ⁊ egritudinibꝰ fridis ppe epilepsie q̄ subito accit ⁊ tremori oris stomaci.

Sotira liberāis magna.hec meᵃ ē aggregatiuia iuuamēti ɔferēs epilepsie ⁊ vertigini ⁊ dolori capit; antiq̄ ⁊ tremori ⁊ phibet māꝫ attrahi ad oculis ⁊ cūꝫ fit cū ea alcohol post abstractionēꝫ aq̄:q̄re phibet sanie ⁊ phibet euētū nocumēti ad oculum:⁊ abscissionē vocis ⁊ paralysiꝫ ⁊ alguesgues ⁊ dolorē dētiū ⁊ dolorē oculi.⁊ dolores pulmōis ⁊ later; ⁊ pectoris ⁊ hypocōdrioꝝ bibita i aq̄ mellis:⁊ vꝫ ad expulsionē sanguis potata in aq̄ arnoglosse ⁊ ɔ̄ge pa ssionis vētositatibꝰ i stō ⁊ doloribꝰ eiꝰ ⁊ icteritie ⁊ ad passiōes fridas ⁊ clarificat colorē ⁊ delet cogitationes ⁊ remouet eructuationē.⁊ sanat vesicā ⁊ egritudines vesicoꝝ ⁊ pūcturā eoꝝ.⁊ clysterizař cū ea.q̄re eradicař apata eoꝝ ⁊ apata splēis ⁊ puocat supfluitates renū ⁊ vesice ⁊ ɔfoꝛtat testiculos ⁊ liniř super eos ⁊ addiř desideriū ⁊ ɔfert doloribꝰ iūcturaruꝫ et spasmo ⁊ podagre ⁊ ɔfert ad venena ex moꝛsionibꝰ ⁊ ebibita ɔfert febribꝰ āticis ⁊ pio[...]o rigor; ⁊ resolui apata.Cuiꝰ pmixtio.¶℞.myrrhe ⁊ cassie ⁊ scināti oīuꝫ añ.ʒ.i.ß.castorei ⁊ petroselini ⁊ ē semē apij silvestris mōtāi āboꝝ añ.auř.xv.se.apij.ʒ.ij. siseleos auř.i.costi amari ⁊ ciamōi ⁊ trociscoꝝ aladarmeu ⁊ storac' liq̄de ⁊ assari oīuꝫ añ.auř.vj.anisi au.x.pipis al.auř.vij.pipis lō.auř.iij.spice auř.iij.amōi ⁊ croci āboꝝ añ.auř.iiij.opij auř.x.Aggrega has medicias ɔtritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ɔfice cū melle dispumato ⁊ repōe i vase ⁊ vtere post sex mēses.

Ars trocisco. aladarmeu admistratoꝝ i liberāte magna.℞.amōi ⁊ darsisahā ⁊ costi amari ⁊ calami arōatici ⁊ gariofiloꝝ ⁊ pipis al.⁊ ameos oīꝫ añ.auř.iij.cinamōi ⁊ masticis ⁊ croci oīuꝫ añ.au.vj. su.auř.i.spice arōatice ⁊ folij idi amboꝝ añ.auř.vij. myrrhe au.vi.Aggregas has medicias ɔtritas ⁊ cicotrigōizatas ⁊ ɔfice cū vio claro aut alio ⁊ fac trociscos puos pōderātes au.i.⁊ exicca i vmbra ⁊ vteř.

Nedrech Darij:Nedrech darij ē vna de medicinis psicis magnis elect; q̄ pcedit icesfiōe filōȳ ⁊ tyriace ⁊ scelithe.⁊ ipsiꝰ iuuaᵐ ē magnū in colica. ¶Cuiꝰ hec ē pmixtio.Accipe croci ⁊ se.iusq̄ami albi. āboꝝ añ.sextariū.i.opij ⁊ eufoꝛbij āboꝝ añ.ʒ xx.et spice ⁊ storac' liq̄de āboꝝ añ.sextaria duo.⁊ folij indi ⁊ gariofiloꝝ āboꝝ añ.ʒ.4.⁊ pipis al.ʒ.2.⁊ margaritaꝝ nō pforataꝝ ⁊ sal āmōiaci ⁊ se.ruthe silustris ⁊ muschi ⁊ cāphore ⁊ cardamōi ⁊ ciamōi ⁊ cassie oīū añ.pōdꝰ.ʒ.i.⁊ costi.ʒ 8.⁊ se.alharmel ⁊ piretri ⁊ macropipis oīm añ.ʒ.4.serapini ⁊ castorei ⁊ opopōaci oīuꝫ añ pōdꝰ.ʒ.ij.⁊ zedoarie ⁊ doroīci ⁊ olei balsami oīuꝫ añ.auř.viij.⁊ i descriptiōe syra ⁊ greca.myrrhe.ʒ.4.⁊ cāphore.ʒ.4.tere ⁊ sicca ⁊ cicotrigōiza et infunde ea q̄ liq̄scūt in vino decocto.deīde aggrega oīa ⁊ ɔfice cū melle ⁊ antiq̄ sex mēsibꝰ.cuiꝰ dosis sit sicut nux cū aq̄ tepida.

Confectio philosophoꝝ ⁊ ē illa q̄ nomiař medicine vite.Vꝫ ad supfluitates stat; ɔfoꝛtat aīam letificat digerit fac eructuare assimilata vt sit sic viaticū adolescētie ⁊ addit i ɔseruatiōe ⁊ memoria ⁊ rōnē efficiē bonā ⁊ absoluit liguā ⁊ dstruit frigoꝛa. abscidit fluxū vrie ⁊ sedat vētositates additi spmate et ɔfoꝛtat mēoriā ⁊ detumescere facit carnē gingiuaꝝ ⁊ strigit dētes ⁊ remouet dolores dorsi ⁊ iūcturaꝝ ⁊ ilioꝝ ⁊ emūctorioꝝ cꝰ pmixtio.¶℞. pipis ⁊ macropipis ⁊ zi[...]ber; ⁊ cinamōi ēblicoꝝ ⁊ bellíricoꝝ ⁊ capsie ⁊ aristologie rotūde de scēi ⁊ vēaꝝ citrinaꝝ ⁊ vētris gnoꝝ pinee maioꝛ;.Et in descriptiōe alia. nucis nō sucentiū ⁊ ē testiculꝰ vulpis oīuꝫ añ.ʒ.i.ß.cāomil.ʒ.ß. ⁊ plāte gnoꝝ prue.ʒ.iij.auferař iteriꝰ pellulaꝝ rubearū.deīde terātur bñ ⁊ sumař q̄ītū sūt oēs meᵉ mellis ⁊ coaguleř.deīde cōficiāř cū eo spēs q̄s diximꝰ ⁊ sumař de ea fm oēm dispōnē q̄ītū ē nux pua i oleo nucis inde mēsura cū q̄ inuoluatur.

Scelite.In hac meᵃ sub fideiussiōe affirmāt oēs iuuaᵐ existere ⁊ in cōpositōe eiꝰ esse mirabile. Nos ꝟo nō inuenimꝰ ei ipressionē plurimā nisi i asptate accēte ligue ⁊ mollificatiōi eiꝰ.Et ꝟo medici dicūt q̄ scelite magnū cōfert iuuaᵐ manie ⁊ egritudinibus fris melācolic; ⁊ flegmatic; ⁊ palysi ⁊ epilepsie ⁊ apoplexie ⁊ torture ⁊ alguesgues ⁊ locutōi ale ⁊ dolori capit; ⁊ emigrāee ⁊ obliuiōi ⁊ melie ⁊ frigori cerebri ⁊ tremori ⁊ pulsui coꝛdis ⁊ ɔseruat ēbryonē et ɔfert aboꝛsui ⁊ ɔfert distillationi vrine ⁊ doloribꝰ matricis ⁊ vētositati eiꝰ ⁊ mollificatōi ligue ⁊ vertigini ⁊ tristitie ⁊ nocumēto fungoꝛum et venenis et lacti qđ coagulatur in stō et alijs.et ɔfert doloribus iuncturarū ⁊ oībꝰ doloribꝰ antiq̄s frigidis et dař in potu ad oēꝫ rē ad quā ptiet sic ad frigꝰ vehemēs in aq̄ cassiefistule.⁊ dr q̄ i vino ē magꝫ iuuamētū ⁊ ad opi

latõres strisceas cũ aꝗ radicũ ꝛ ad dolores inficis ;cũ aꝗ anisi ꝛ ad dolores supiores cũ aꝗ sansuci aut cũ aꝗ radicũ sicle ꝛ pueris cũ oleo vio.hec ꝗ sit ea ꝗ dixit medici.Et illð qð ẽ apð me ẽ qð ẽ me⁹ lordiata nõ ordiate ꝯpõnis adurẽs sãguinẽ ꝛ hũores deficiẽs a trociscis.c⁹ꝯmixtio.¶ ℞.muschi ꝛ cãphore ꝛ ãbre oium añ.põd⁹.ʒ.ij.margaritaꝝ nõ pforataꝝ ꝛ croci ãboꝝ añ.ʒ.x.auri ꝯtriti ꝛ argenti ꝯtriti ãboꝝ añ.ʒ.5. amõi ꝛ seis harmel ꝛ euforbij ꝛ vinẽ nabati ꝛ vsnee ꝛ seis apij ꝛ se.ruthe ꝛ stercoꝝ vacce mõtãe ꝛ sulfuris rubei ꝛ citrini ꝛ ellebori al.ꝛ storacꝭ liqde ꝛ cipi ꝛ merisulẽ ꝛ sẽ ligna aspagi ꝛ vẽaꝝ alessind ꝛ ẽ alharinel laba ꝛ chelidõie ꝛ ǵnoꝝ almahaleb ꝛ xylobalsami ꝛ hezerasen ꝛ ẽ vitꝭ alba ꝛ simsindar oiꝫ añ.põd⁹.ʒ.ij.ꝛ floꝝ sqnãti ꝛ folij ꝛ nucꝭ mus.ꝛ castorei ꝛ se. eruce ꝛ seis baucie oiꝫ añ.põd⁹.ʒ.x.ꝛ alzarub et azlrei ꝛ dragagãti magisterij ꝛ nigelle ꝛ stercoꝝ vlpis ꝛ radicꝭ caparꝭ oiuꝫ.ʒ.5.ꝛ serici crudi ꝛ se.aneti ꝛ radicũ ei⁹ ꝛ zedoarie ꝛ doronici ꝛ zinziberꝭ ꝛ gẽtiãe et ligue auis ꝛ sal'indi ꝛ piretri ꝛ coralli ꝛ bitumis iudaici ꝛ fu ꝛ psilij oiuꝫ añ.ʒ.iiij.gariofi.ꝛ spice ꝛ assari ꝛ costi ꝛ cassie ꝛ cardamõi ꝛ capilli veneris oiꝫ añ ʒ.viij.ꝛ macis ꝛ ireos ãboꝝ añ.põd.ʒ.i.fructuũ mãdragore siccoꝝ nũero.xx.ꝛ cassie mũdate ꝛ lignoruꝫ cassie ãboꝝ añ põd.ʒ.5.ꝛ floꝝ sqnãti põd⁹.ʒ.v.ꝛ se. fen.ꝛ ysopi sicce ãboꝝ añ.ʒ.x.ꝛ origãi psici ꝛ origani alici ãboꝝ añ.ʒ.iiij.ꝛ bedeoard ꝛ nodoꝝ pale veteris i parietib⁹ ꝛ reusini oiuꝫ añ.ʒ.vij.ꝛ pipis al.ꝛ nigri ꝛ macropipis ꝛ opij ꝛ aristologie lõge ꝛ ro.ꝛ granoꝝ almahaleb oiuꝫ añ.ʒ.xx.ꝛ auellãe ide põd⁹.ʒ. ij.ꝛ duas tertias.ʒ.i.supioris salicis ꝛ vẽaꝝ idaꝝ siccaꝝ ꝛ ẽ almei⁹ ꝛ polij ꝛ succi ireos ꝛ darsisahã ꝛ abrotãi oiuꝫ añ põd.ʒ.i.ꝛ ãindẽ nigre põd.ʒ.iiij.ꝛ qrte.ꝛ meliloti põd.ʒ.iiij.ꝛ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.i.ꝛ capilloꝝ algol ꝛ digitoꝝ citrioꝝ ꝛ gũme baracost ꝛ altit bõi odoris ꝛ sapini ꝛ opopõaci oiuꝫ añ.põd.ʒ.ij.ꝛ terre viarũ qdrataꝝ põd.ʒ.iiij.Et illð qð iucit ð medicis ꝗ intrãt i scelithe i codicib⁹ grecis additũ supra illð qð ẽ i hac ðscriptiõe ẽ istð alzurub ꝛ alesfis albe añ.ʒ.ij. radicis alkeiri rubee pondus.ʒ.iiij.superioris alcãne.ʒ.ij.agnicasti.ʒ.iiij.cordumeni pondus.ʒ.i. reusini ꝛ carpobalsami ꝛ xylobalsami ꝛ granoruꝫ myrthi egyptie ꝛ sigillati regis et asse fetide oiꝫ añ.ʒ.ij. nucis muschate.ʒ.iij.ǵnoꝝ albẽ excorticatoꝝ.ʒ.iiij. spodij.ʒ.i.cuscute et kirabe et mudascoriõ et gestafrid et nucis saule et mugath et marmacor et virius ꝯbecẽ rubei et albi oiꝫ añ.ʒ.ij.anisi.ʒ.iij.secha.ʒ.i.salis tabarzet sal'idi et sal'pãis et dauci et petroseli et succi liqritie et succi eupatorij oiꝫ añ.ʒ.ij.et corticuꝫ citri siccoꝝ et fustiũ peõie oiꝫ añ.põd.ʒ.iiij.churudẽ ʒ.v.magnetis.ʒ.vi .calcanti et ẽ ozimũ mõtanum et amigdalaꝝ amaraꝝ oim añ.ʒ.vij.Tere sicca et ciconigoniza et infunde ea ꝗ liqfiũt in vino bono et ꝯfice cũ melle qð sit triplũ põderis medicinaꝝ:et repone in vase vitreo qð sit sicẽ vitale et ãtiquet sex mensibus:cui⁹ doß sit ꝗtũ est cicer cũ aqua tepida.

COmmixtio ei⁹ ꝯm aliã descriptiõeꝫ.℞.muschi bõi põd.ʒ.ij.margaritarũ nõ pforataꝝ põdus ʒ.x.auri fusi et argẽti fusi ãboꝝ añ.põdus.ʒ.5. ãbre põd⁹.ʒ.iiij.zarub põd⁹.ʒ.i.serici adusti aut nõ adusti põd⁹.ʒ.iiij.myrrhe garioffiloꝝ et spice bõi odoris ãboꝝ añ.ʒ.iiij.croci põdus.ʒ.x.zedoarie et doronici ãboꝝ añ.ʒ.iiij.radicis lilij celestis põd.ʒ.i.amõi põd⁹.ʒ.ij.masticis põd.ʒ.5.folij idi põd⁹.ʒ.x.carpobalsami põd⁹.ʒ.5.macis põd⁹.ʒ.i. fructuũ mãdragore nũero.x.lignoꝝ cassie et cassie ãboꝝ añ.ʒ.v.leucopiperis et zizziberis et radicũ aneti oim añ.ʒ.iiij.costi amari põd.ʒ.viij. nucis muschate põd.ʒ.x.castorei põd⁹.ʒ.x.euforbij põd.ʒ.ij.floris sqnãti põd.ʒ.ix.se. aneti et gẽtiãe romãe et supioris ligue auis oiuꝫ añ põd⁹.ʒ.iiij.cardamõi põd.ʒ.viij.se.harmel.ʒ.viij.se. feni põd⁹.ʒ.vi.fustium capilloꝝ veneris.ʒ.viij.folij idi põd.ʒ.iiij.nigelle et ẽ ǵnũ nigrũ põd.ʒ.5.origani psici põd.ʒ.iiij.fu põd.ʒ.vi.dragagãti artificũ põd. ʒ.5.vinẽ nabati põd.ʒ.ij.se.apij.se.ruthe et vsnee et sulfuris citrini oiuꝫ añ.ʒ.ij. stercoris vacce mõtane aut capre mõtãe põd.ʒ.ij. bedeguard põd.ʒ.viij.se. eruce põd⁹.ʒ.x.sauine põd.ʒ.iiij.meliãopipis et macropipis et se.iusqami albi oium añ.ʒ.xx.terre viaꝝ qdrataꝝ põd⁹.ʒ.i.aristologie lõge põd⁹.ʒ.x.aristologie rotũde põd.ʒ.iiij.reusini põd⁹.ʒ.vij.seis alusfere põd⁹.ʒ.x.se.endiuie põd⁹.ʒ.iiij.seis alindẽ põdus.ʒ.iiij.et sexta.ʒ.i.melliloti põd⁹.ʒ.iiij.5.psilij et ilsidis oium añ.põdus.ʒ.iiij.ǵnoꝝ cucumeris excorticatoꝝ.ʒ.iiij.et tertiã.ʒ.i.bitumis iudaici põd.ʒ.iij. cãphore ꝛ ellebori albi et nigri et cipi et storacis liqde et chelidõie ꝛ semis asparagi oim añ.põd⁹.ʒ.ij.ꝛ digitoꝝ citrinoꝝ ꝛ capilloꝝ algol ꝛ radicis endiuie ꝛ cassie et baracost oiuꝫ añ.pond⁹.ʒ.ij.xylobalsami põd⁹.ʒ.ij.aꝗ nigelle ꝛ aꝗ spine mõtãe:alcãna añ.põdus.ʒ.i.ꝛ ǵnoꝝ almahaleb põdus.ʒ.i.radicũ alsire ꝛ ẽ synapis albi põd⁹.ʒ.ij.nodoꝝ palee ꝗ ẽ in parietibus.ʒ.vij.stercoris vulpie põd⁹.ʒ.5.corticũ radicis capparis põd⁹.ʒ.5.hezeriasen ꝛ isfindi ãboꝝ añ.põdus.ʒ.iiij.Aggrega has medicias ꝯtritas ꝛ cicongonizatas:ꝛ infunde ꝗ ifundenda sunt de eis in vino odorifero ꝛ ꝯfice cum melle dispumato ꝛ repone in vasis:ꝛ administra post sex mẽses sicut cicer cum aꝗ corticum radicis feniculi et apij ꝛ fac caputpurgiũ ex ea quãtitate vnius grani frumẽti cũ aꝗ canabis.

ARius Darij:et est medicina inda que letificat ꝛ confortat cor ꝛ corpus et colorem efficit bonũ ꝛ aufert lumbricos ꝛ facit odorem oris bonum ꝛ sudoris et iuuamentũ eius ad epar est magnũ et non est in ea nocumentũ apparens ꝛ sumitur añ cibum ꝛ post ipm:cuius cõmixtio.¶ ℞.rosaꝝ rubeaꝝ pondus.ʒ.vi cipi põd⁹.ʒ.viij.gariofiloꝝ ꝛ masticis ꝛ spice et assari oiuꝫ añ.ʒ.iij.cinami et alzarub et croci et macis et cardamomi et heil bace et nucis muschate olum añ.põdus.ʒ.i.Sume has spẽs post cicongonizationẽ cũ orali et pmisce pmixtione decenti cõterẽdo:deinde accipe ẽbulcoꝝ mũdatoꝝ bonoꝝ recentiũ lb.i.et decoquãtur in lb.ix.aꝗ dulcis dõec remaneat tertia:deide colet et iteret illa aꝗ in olla super quã piciãtur de pẽidijs sahari lb.ij.deinde bulliat cũ facilitate dõec ingrosset et fiat spissitudine loboc ad pect⁹ grossi:deide auferat olla ab igne et puluerizent in ea medicine et moueat cũ ligno salino donec pmisceatur cõmixtiõe eqli.Cũq3 infrigidat reponãt i vase fcidi c⁹ dosis sit qð ẽ ab vno au.ad duos.

Confectio alia indā. Reci. piperis ⁊ macropipis et myrabolanoꝝ nigroꝝ et belliricorū ⁊ embli coꝝ ablatis nucleis ipsoꝝ et centauree oīm añ sextaria. iiij. et mellis et butyri vaccini quātū conficiat ipsas: cuius dosis sit aur. i. aut plus vnicuiqꝫ homini ſm quātitatem sue virtutis.

Confectio noīata algere: q̄ ꝯfert vtriqꝫ colere ⁊ ꝓruritui et frigoribus et ꝯfortat stōm et valet ad colicā et vētositates ⁊ facit appetere cibū ⁊ cōfert ad coitū: cuius ꝯmitio. Reci. scamonee et medulle turbith ⁊ macropipis oīm añ. ʒ. v. et piretri et seis apij ⁊ ameos ⁊ zinziberis et salis indi oium ana ponđ. ʒ. i. garofiloꝝ et zarub ābo. ʒ. ß. alēgeti au. i. mahaleb excorticati añ. ʒ. ij. zuccari tabarzet et croci āborum ana. ʒ. iij. Accipe has medicīas post cicotrigonizatione excepto scamonea et croco: q̄m ipsi simul terūtur: deide ꝯmisce medicīas cōmixtōe decēti et cōfice cū melle dispumato ſm et pōdus eaꝝ bis semis: cuius dosis sit ab eo qđ ē inter. ʒ. ij. et. ß. vsqꝫ ad. iij.

Confectio alia aīam ꝯfortās dilatās et letificās cōfortās corpꝰ colorē faciēs bonū destruēs lumbricos odorē oris faciēs odoriferū ⁊ sudorē et cōfert stō et epati ⁊ nō ē i ea nocum͞m et recipit añ cibū ⁊ post ipm: cuius cōmixtio. Reci. rosaꝝ rubearū ptes. vj. cipi pte. viij. gariofiloꝝ et masticis et spice et assari oīm ptes. iij. cinami et zarub ⁊ croci añ. ptes. ij. macis ⁊ cardamomi et heil bauce ⁊ nucismuschate oim añ ptem: terant et cribellent et sumat ad oē pōđ. ʒ. xxxiij. de oībus medicis lb. i. emblicoꝝ recentium ⁊ decoquat oia lb. cū. x. lb. aq̄ vsqꝫ quo remāeāt lb. iij. deide colet et ꝓiciat sup illā aquā ꝓ oī lib. emblicoꝝ lb. i. penidioꝝ sahari ⁊ decoq̄nt donec fiat ispissitudine electuarij grossi: deinde pulverizent desup medicine: et cōueniēt fiat eius ꝯmixtio ⁊ reponat in vase vitreo viridi: cuius dosis sit ab aur. i. vsqꝫ ad aur. i. ⁊. ß.

Confectio tyriacalis magna et nr̄a arte exptoꝝ medicamētoꝝ ꝓdictoꝝ i cōfectōibꝰ q̄ sūt añ eā. R. corticū citri ⁊ gentiāe et myrrhe ⁊ carpobalsami ⁊ foliorū ozimi et citri et seis eius et seis alfeleugemisch ⁊ zedoarie et doronigi oium ana. ʒ. iiij. et muschi ⁊ ambre amboꝝ ana aur. i. et xyloaloes indi aur. ij. et cāphore aur. ß. et costi et cinamomi et acori et croci et spice celtice et absynthij oim ana. ʒ. iij. et fu et meu ⁊ petroselini oīm añ. ʒ. ij. ß. et seis eruce et seis napi et seis porri et lingue auis et ḡnoꝝ pipis oim ana pō. ʒ. ij. et opij ponđ. ʒ. iij. cōficiantur ſm descriptionē et fermentet ieꝫ mēlibus: deinde bibat.

Confectio tyriacalis minoris et arte nr̄a. Reci. carpobalsami et costi et myrrhe et gentiane et cinamomi et leucopiperis et xyloaloes indi et petroselini oīm ana ptē. i. muschi tertiā partis: castorei q̄rtā ptē: ꝯficiant cū melle ⁊ administrent.

Confectio cesaris valēs ad pulsum cordis ⁊ epilepsiaꝫ et dolores stōi frī et itestinoꝝ et opilōnes et putrefactionē sanguis longam ⁊ difficultatē digōnis et difficultatē anhelitus et singultū vehemētē: cuius ꝯmixtio. Reci. castorei et succi liq̄ritie et cassie ⁊ costi amari et melāopiperis macropiperis et storacis et opij ⁊ croci et spice aromatice oīm añ pondus ʒ. ij. opoponacis pondus. ʒ. i. muschi pondus sexte ʒ. i. zedoarie ⁊ dorenigi ⁊ margaritaꝝ nō ꝑforatarū oium añ. ʒ. ß. myrrhe pōđꝰ. ʒ. ix. Aggrega has medicīas tritas et cribellatas ⁊ ꝯfice cū melle dispūato: et vtere cū neçe ē q̄ntitate ciceris.

t Rifera magna valēs ad malitiā digōnis ⁊ frigus stōi ꝓpter ⁊ itestinoꝝ et mollificationē in stō et vesica et addit i desiderio coeūdi: cuius ꝯmixtio. Reci. myrabolanoꝝ nigroꝝ excorticatorū pōdꝰ. ʒ. vj. bellirico. et ēbli. et seis apij mōtāi et cassie ide et ameos et origāi ꝑsici oiꝫ añ. ℥. i. spice et amōi et heil et acori añ. pōđ. ʒ. iij. cynamōi pōđ. ʒ. iiij. leucopipis et melāopipis et [illegible]eremisch et salis idi oim añ. ʒ. ß. scorie ferri ℥. iij. sinapis. ℥. i. ß. et salis āmōiaci. ʒ. ß. tere et cicotrigoniza et iuolue cū olo amigdalino et ꝯfice cū melle dispumato ð quo sit triplū pōderis speciēꝝ: et vtere cū neçe fuerit.

Descriptio alia. R. myrabolanoꝝ kebulorum et belliricoꝝ et schedenegi et buzeidē et macis ⁊ capsie ide ⁊ secacul oium añ. ptē vnā bedarūgi rubei ⁊ bedarūgi albi ⁊ lingue auis ⁊ beē albi ⁊ beē rubei oium añ. ptē mediā. Aggrega has medicīas cōtritas ⁊ cribellatas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ butyro ⁊ vtere cum necesse fuerit.

ʒ Chemirē magnū. Est meᵃ ida ꝯferēs malitie ꝯplonis fride ⁊ debilitati stōi ⁊ addit i desiderio coeūdi ⁊ ꝯfert alguelgues ⁊ melie ⁊ rectificat motꝰ corpis ⁊ ꝯseruat ēbryonē ⁊ ꝯseruat renes ⁊ vesicā ⁊ frāgit lapidē cuiꝰ ꝯmixtio. R. acori ⁊ costi amari ⁊ aristologie lōge ⁊ aristologie rotūde oium añ. sextaria. iiij. macropipis ⁊ zinziberis āboꝝ añ. pōđꝰ sextarioꝝ. v. semis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ seis feniculi ⁊ se. altrachāti ⁊ se. portulace ⁊ seis eruce et tuderi albi ⁊ rubei: ⁊ auricule muris ⁊ cymini carmeni ⁊ semis aneti oiꝫ añ. pōđ. sextarioꝝ. vj. gariofiloꝝ ⁊ vsnee ⁊ calami arōatici ⁊ xylobalsami oium añ. sextaria tria mellilotī ⁊ sceha ⁊ zarub ⁊ carpobalsami oium añ. sextaria tria ⁊ cassie ⁊ macis ⁊ cardamōi et cynamōi oium añ. sextaria. iiij. myrabolanoꝝ citrioꝝ et serēblegi et belliricoꝝ ablatꝭ nucleis oium añ. sextaria. viij. pomoꝝ mādragore siccoꝝ et ellebori al. et marmacore et seis iusq̄ami albi silue stris et seis iusq̄ami albi hortulani et asech hortulani et capsie inde et zeresch et ḡnoꝝ citri excorticatoꝝ et venaꝝ et siren idi et beē rubei et beē albi et lingue auis oim añ. aur. xiiij. nucismuscate. xxx. numero radicū cucumeris siluestris et seis agnicasti oium añ. sextaria. iij. semis baucie et amomi amborū. añ. ʒ. vj. opij euforbij et castorei olm añ. ʒ. iij. myrabolanoꝝ nigroꝝ ablatis nucleis pōdere. ʒ. iiij. folij idi et fenugreci et meu et petroselini et dauci et reusini omnium añ. ʒ. vj. aggregent meᶜ iste trite et cribellate. Et sumant penidij al. pōdere medicinarū dictaꝝ olm: et butyꝝ vaccinū pōdere medicīarū et penidioꝝ sil: et mellis dispūati pōdere medicīaꝝ et penidioꝝ et butyri sil. et ꝯficiat ſm hūc modum. Sumāt penidij et icidāt et ꝓiciāt sup eos tres lb. aq̄ et decoq̄nt donec liq̄fiāt et igrossent et fiāt sic mel deide ꝓiciat sup eos mel. fiat tepidū butyꝝ vaccinū: inoluāt et cū eo meᶜ trite et cribellate: deiñ ꝓiciantur penidij et mel cocta sil' in mortario magno

⁊ paluerizēt desup medicīe inolute ī butyro ⁊ cōficiā tur dōec equēt ⁊ reponāt ī vase ī q̄ fuit mel tpe lōgo ⁊ repōat sex mēsib⁹: ⁊ admistret post illō c⁹ doš sit sicut galla ī pn̄ diei ⁊ fine ei⁹ trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus cum aq̄ calida aut cū aliquo de vinis.

PErmixtio ei⁹ ex descriptione alia. ℞ Reci. acori ⁊ costi amari ⁊ aristo. lon. ⁊ rotūde oim an̄. sextaria tria: macropipis ⁊ zinziberis ana sextaria. v. ⁊ in descriptione alia ābor an̄. sextaria duo loco quinqȝ seis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ se. feniculi ⁊ se. alrotab ⁊ se. portulace ⁊ se. eruce ⁊ se. sansuci ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ cymini carmeni ⁊ se. aneti oium an̄. sextaria sex: gariofilor visnee calami aromatici carpobalsami olȝ an̄ sextaria. iij. melliloti ⁊ secha ⁊ zarub ⁊ carpobalsami ⁊ cassie ⁊ mac ⁊ cardamōi ⁊ cynami oim an̄ sextaria. 4. myrabol. citrinor ⁊ belliricorū et emblicorum oim an̄ sextaria. 8. pomor mādragore siccor ⁊ myrthi sicce ⁊ ellebori albi ⁊ marmacor ⁊ se. iusq̄ami albi silvestr ⁊ se. iusq̄ami al. hortulani ⁊ ascch ⁊ capsie inde ⁊ zeresch et granorum citri excorticatorum ⁊ sireos indi ⁊ zaror ⁊ been albi ⁊ rubei ⁊ lingue auis olȝ ana aur. 24. nucismuscate. xxx. numero radicum cucumeris silvestris ⁊ se. agnicasti āborū an̄. sextaria tria se. baucie ⁊ amomi āborū an̄. ʒ. 6. opij euforbij ⁊ castorei oium an̄. ʒ. iij. myrabolāorū nigrorū pond. ʒ. 4. folij indi fenugreci ⁊ meu idi ⁊ petroselini ⁊ dauci ⁊ reusini oium an̄. ʒ. 6. Aggrega has medicīas p⁹ cicotrigonizationē ⁊ pone cum eis penidios s̄m pondus mediciar oium ⁊ inuolue cū butyro ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase cui⁹ dosis sit. ʒ. ij. s. forti ⁊ debili minus hoc.

AZchemirē puū iuuamētor primor est ei. ℞. acori ⁊ costi ⁊ aristol. ro. ⁊ lōge oim an̄. sextaria tria ḡnorū arascet ⁊ seīs harmel ābor an̄. sextaria 2. ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ zinziberis oim an̄. sextaria v. ⁊ se. apij ⁊ carui ⁊ ciperi ⁊ seminis napi ⁊ se. alrotab ⁊ se. cepe ⁊ se. eruce ⁊ zaror ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ se. porri ⁊ se. lini sit semen andacoche ⁊ se. feniculi ⁊ ameos ⁊ se. citri excorticati ⁊ seminis portulace ⁊ calamenti ⁊ bechir ⁊ fenugreci ⁊ seīs sansuci ⁊ cymini carmeni ⁊ se. aneti ⁊ se. baucie oium an̄. ʒ. x. gariofilor ⁊ heile visnee ⁊ folij indi ⁊ cardamomi ⁊ cynami ⁊ enule ⁊ ciperi ⁊ nucismuscate ⁊ calami aromatici ⁊ zarub ⁊ melliloti ⁊ marmacor ⁊ carpobalsami oium an̄. ʒ. xx. ⁊ cassie ⁊ macis ⁊ granorū myrthi ⁊ zeresch ⁊ lingue auis ⁊ spice oium an̄. pond. ʒ. 24. ⁊ ro. siccarū pond. ʒ. v. ⁊ myrabolāor nigror ⁊ kebulor ⁊ belliricor ⁊ emblicor oim ana sextaria. iij. seīs iusq̄ami albi ⁊ euforbij ⁊ opij oium an̄. ʒ. iij. castorei sextarium. i. ⁊ cassie inde ⁊ alasech ⁊ zedoarie ⁊ beē rubei ⁊ albi ⁊ reusini ⁊ darsigi ⁊ seminis portulace ⁊ galāge ⁊ storacis oium an̄. sextaria. iij. ⁊ penidior cū pōdere oium harum medicinarum ⁊ commisce ⁊ inuolue butyro vaccino ⁊ confice cum melle dispumato: cui⁹ dosis sit aur. i. cum aqua tepida.

COnfectio. G. hec cōfectio calefacit ista vale ex renibus ⁊ vesica ⁊ apit opilatiōes ⁊ retificat corpus: cuius pmixtio. Reci. leucopiper melāopipis et amōi ⁊ costi amari ⁊ spice arōatice ⁊ folij indi ⁊ croci ⁊ se. apij ⁊ anisi et piretri et se. vrtice ⁊ se. ruthe montane oim an̄. ptes eq̄les. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ vtere. cui⁹ doš sit pōd⁹. ʒ. i. cū aq̄ corticū radicū feniculi ⁊ corticū radicis opij. cui⁹ pmixtio ex descriptiōe alia. ℞. pipis nigri ⁊ albi ⁊ amomi ⁊ costi ⁊ spice ⁊ calami aromatici folij indi ⁊ seis apij ⁊ croci ⁊ anisi ⁊ se. vrtice piretri seis ruthe mōtane oim an̄. ptes eq̄les cōficiāt cū melle. ⁊ sit doš pōd⁹. ʒ. i. cū aq̄ radicū feniculi et apij.

COnfectio alia. G. valēs ad dolorē ebis ⁊ tussi ⁊ expulsionē sanguis. q̄ fit cū vomitu. cuius pmixtio. ℞. croci. cynamomi ambor an̄. pondus. ʒ. 4. bdelli. ʒ. 4. alrebȝ duas tertias. ℥. i. squināti. ʒ. ij. calami arōa. ʒ. ij. cassie spice celtice myrrhe oiuȝ an̄. ʒ. 2. gūmi cupisi sextaria. iij. et mellis. ℥. iij. passularū enucleatar pond. ʒ. 40. ⁊ vini boni q̄d sufficit. et teratur ⁊ cicotrigonizent et cōficiant cum melle.

COnfectio hermeti cōferēs podagre valde ⁊ doloribus iūcturar ⁊ dolorib⁹ renū ⁊ stōi et vētositatib⁹ ⁊ vlcerib⁹ intestinor ⁊ hydropisi ⁊ icteritie. ⁊ vertigini. ⁊ ei⁹ q̄d pprie est in iūcturis ⁊ podagra. ⁊ sit doš au. i. aut. ʒ. 2. cui⁹ pmixtio. ℞. agarici ⁊ assari et acori ⁊ cordumēi ⁊ se. ruthe ⁊ euforbij et fu. ⁊ ysopi sicce oim. an̄. ℥. i. aristo. lō. ⁊ radicū siclamis ābor an̄. ℥. 2. ameos ⁊ gariofilor ābor an̄. ℥. 2. gētiane romāe. ℥. 6. hasce ⁊ se. apij. ābor an̄. ℥. 2. cētauree mīoris ⁊ calhalȝiȝ. ʒ. 8. cassie ⁊ costi amari ⁊ myrrhe olȝ an̄. ℥. ij. spice arōatice ⁊ secha mōtani ⁊ petroselini. oim. an̄. ℥. 2. polij ⁊ prassij ābor an̄. ℥. 8. camepitheos ⁊ camedreos ⁊ scordeō olȝ an̄. ℥. 8. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ cōfice cū melle dispumator ⁊ repōe ī vase ⁊ bibat ī dieb⁹ ꝑis. Cōmixtio ei⁹ ex descriptiōe alia. ℞. agarici ⁊ acori et assari ⁊ cordumeni ⁊ seīs ruthe ⁊ euforbij ⁊ fu ⁊ ysopi sicce oiuȝ an̄. ℥. i. ameos ⁊ gariofilor ābor an̄. ℥. 2. gētiane. ℥. 6. hasce ⁊ seis apij ābor an̄. ℥. 2. cētauree minoris. ℥. 8. cassie ⁊ costi ⁊ aristologie lōge oiuȝ an̄. ℥. iij. myrrhe ⁊ spice ⁊ calamēti mōtani ⁊ petroselini olȝ an̄. ℥. 2. prassij ⁊ polij ambor an̄. ℥. iij. camedreos ⁊ camepitheos ⁊ scodeō oiuȝ an̄. ℥. 8. mellis q̄ntū sufficit cuius doš sit. ʒ. 2. aut aur. i. in hora ꝑis.

COnfectio hermetis valēs ad tenasmonē cū decoctio sumit in potu pōd. ʒ. xxx. cū aq̄ frā ⁊ ad dolorē ebis cū aq̄ mellis ro. ⁊ ad febrē cū aq̄ tepida et ad dolorē stōi cū aceto cōmixto ⁊ ad dolorē renū cū vino cōmixto ⁊ ad reliquos dolores ⁊ ꝑfocationē cū aq̄ tepida. Et si nō fuerit cū eis febris cū vino cōmixto et ad expulsionē sanguinis cū aceto cōmixto in q̄ntitate fabe. ⁊ ad dolorē illi sicut q̄ntitas illa. ⁊ ad retētionē mēstruor ⁊ vētositates cū vino āliquo cōmixto ⁊ ē cōueniēs ad dolorē capitis ⁊ alguesgues ⁊ maniā cū in potu sumit in nocte ⁊ ad tussim siccā potata in pncipio noctis cū vino cōmixto ⁊ ad morsum serpētiū cū aq̄ alterenjabi ⁊ liniat sup locū morsū ⁊ cōfert ad venena mortalia qn̄ ī potu sumit cū aq̄ gētiane ⁊ ad morsuȝ cāis rabiosi qn̄ in potu dat cū lacte.

DEldaru. Existimauit ille q̄ ipȝ edidit q̄ ē expta cui⁹ pmixtio. ℞. pipis albi ⁊ seis iusq̄ami albi ābor an̄ sextaria. v. croci ⁊ lumō ambor an̄. sextaria. x. ⁊ opij ⁊ ammoniaci et folij et piretri et radicum mandragore et alhomoniati et cassie et spice

ę seis apij olium añ sextaria.vi.⁊ xylobalsami sextaria.iij.⁊ mellis dispumati q̄ntū sufficit: conficiant et administret sicut narrauimus.

AZheshimengi est cōfectio plimoꝝ iuuamētoꝝ valēs ad egritudines infantiū ⁊ pueroꝝ ⁊ ad epilam ipsoꝝ ⁊ torturā eoꝝ ⁊ spasmū ipoꝝ ⁊ colicā eoꝝ ⁊ ꝯfert ꝓuocatōi mẜic; ⁊ tēpat additōni mēstruo rū ⁊ sedat vētositates mẜicio: cuꝰ ꝯmixtio. ꝶ. cassie ⁊ gesiafrid ⁊ radic; mādragore ⁊ se.harmel ⁊ se.feniculi ⁊ carpobalsami ⁊ aristo.lō. ⁊ rotūde ⁊ muschi ⁊ gidor oim añ.ʒ.4.heil.ʒ.24.opij ⁊ costi ⁊ nucismuscate ⁊ myrabolanoꝝ citrinoꝝ oim añ.ʒ.12.gariofilo rū.ʒ.24.cynami ⁊ ꝯfectiōis alltesire ⁊ arsenici citrini ⁊ se.lilij oim añ.ʒ.2.acori.ʒ.8.sapini ⁊ doronigi ⁊ myrrhe ⁊ olei de sieragē oim añ.ʒ.vi.legast ⁊ macis ceꝑe ⁊ croci oim añ.ʒ.x.mugath.ʒ.xv. storacis liq̄de.ʒ.xv murdasacaron ⁊ folioꝝ myrthi ⁊ nucismuscate ⁊ se.sauine oim añ.ʒ.iij.terāt ⁊ cribellētur ⁊ conficiatur cū melle dispumato ⁊ administret.

COnfectio altesire administrati ī ea. ꝶ. calami arōatici ⁊ blacte bisā.⁊ olibāi olꝫ añ.ʒ.4.vsnee ꝯgidi ⁊ croci oim añ.ʒ.i.storacis.ʒ.4.muschi ⁊ xyloaloes āboꝝ ana.ʒ.5.ꝯficiat cū vino āntiq̄ odorifero ⁊ dimittat dōec fermētet ⁊ administret.

COnfectio de muscho faciēs ad pulsum cordis ⁊ ad oēs īfirmitates melic ⁊ ad difficultatē anhelitus ⁊ est medicaꝰ cōfortans aīam: cuius ꝯmixtio. ꝶ. zedoarie ⁊ doronigi ⁊ margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ ⁊ karabe et coralli oim añ.ʒ.i.serici crudi.ʒ.i.5.beē rubei ⁊ albi ⁊ folij indi ⁊ spice ⁊ cardamōi et gariofiloꝝ et castorei oim añ.ʒ.i.5.zinziberis et macropipis oim ana tertiā.ʒ.i.muschi octauā.ʒ.i. Terātur oīa ⁊ conficiātur cū melle crudo: cuiꝰ doš sit sicut cicer cū vino odorifero.

COnfectio de muscho alia q̄ valet ad dolorem epatis ⁊ stōi ⁊ debilitatē eoꝝ ⁊ resoluit vētositates ⁊ inflāmationē: cuiꝰ ꝯmixtio. ꝶ. pondus tertie ʒ.i.de muscho ⁊ spice aromatice ⁊ cassie ⁊ folij indi ⁊ lacce mundate ⁊ reubarbi oim añ.pond.ʒ.2. gentiane romane pondus.ʒ.ij.croci ⁊ ameos ⁊ seminis apij ⁊ mastic; oim añ.ʒ.4.cinamōi ⁊ pipis ⁊ aristologie rotūde oim añ.pō.ʒ.iij.xyloaloes idi ⁊ garifiloꝝ ⁊ myrrhe oim ana pō.ʒ.i.5.ꝯfice has medicinas tritas ⁊ cribratas cū melle dispumato ⁊ repōe ī vase ⁊ vtere: cuiꝰ doš sit sicut faba cū aq̄ calida.

MEdicina de muscho cū absinthio q̄ valet ad pulsum cordis ⁊ alguesgues ⁊ apata epiglotio et siccat hūiditatē stōi: cuiꝰ ꝯmixtio. Reci. absinthij ⁊ aloes āboꝝ añ.ʒ.8.reubarbi.ʒ.8.ameos.ʒ.8.⁊ croci ⁊ se.apij āboꝝ añ.ʒ.4.muschi cineridē ⁊ folij ⁊ myrrhe oim añ.ʒ.2.castorei.ʒ.i.5. cōmisce ⁊ ꝯfice cū melle. ¶ Medicina de muscho alia ꝯferēs ad meliā colericā. ꝶ. mastic; ⁊ croci āboꝝ añ.ʒ.i.5.supioris absinthij ⁊ ozimi citrati ⁊ epithimi oim añ.ʒ.i.xyloaloes ⁊ galie āboꝝ añ.ʒ.i.5.muschi.ʒ.5.zedoarie ⁊ doronigi āboꝝ añ.ʒ.2.margaritaꝝ ⁊ karabe ⁊ coralli ⁊ serici oim añ.ʒ.iij. aloes.ʒ.24.mellis q̄ntū suffic: doš eius integra pōdus.ʒ.2.cū aq̄ tepida.

MEdicina de muscho dulcis valens ad pulsum cordis ⁊ egritudies melicas ⁊ difficultates anhelitus ⁊ ad epilepsiā ⁊ paralysim ⁊ torturā ⁊ ꝗrtanā: cuiꝰ ꝯmixtio. ꝶ. zedoarie ⁊ dorōigi āboꝝ añ.pō.ʒ.i.margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ ⁊ coralli ⁊ karabe ⁊ serici crudi adusti oim ana pō.ʒ.i.5.been albi ⁊ rubei et folij idi ⁊ spice cardamōi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ castorei oim añ.pō. duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.i.⁊ zīziberi; ⁊ macropipis āboꝝ añ.tertias duas.ʒ.i.muschi pon.sexte.⁊.5.ʒ.i. Tere medicinas ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū melle qđ ē sic̄ exhit ɓ saus; qđ ñ incēt ignis crudū ad vnū tria ⁊ repōe ī vase ⁊ vtere.

MEdicina de muscho alia efficiens illa iuuamēta: ꝶ. zedoarie ⁊ doronigi ⁊ margaritaꝝ ꝑuarū ⁊ karabe ⁊ coralli oim añ.ʒ.ij.⁊ tertia.ʒ.i.⁊ serici crudi pōdus.ʒ.ij.⁊ beē albi et rubei ⁊ spice et folij ⁊ cardamōi et gariofiloꝝ oim añ.ʒ.4. et duas tertias.ʒ.i. et vsnee ⁊ macropipes ⁊ zinziberis oim añ.pō.ʒ.i.⁊ tertie.ʒ.i.castorei pō.tertie.ʒ.i.⁊ muschi boni pōdꝰ au.i.incidat sericū scissione ꝑua donec fiat sicut puluis: deinde aggreget ī mortario cū margarit; ⁊ corallo ⁊ karabe ⁊ terant optime: ⁊ terāt alie medicine et ꝯficiātur cū melle crudo: cuiꝰ dosis sit pōdꝰ medij aur. cū aqua tepida.

MEdicina de muscho alia filia illi: cuius ꝯmixtio. ꝶ. absinthij ⁊ aloes āboꝝ añ.ʒ.8. spice ⁊ muschi et folij ⁊ myrrhe oim añ pōdꝰ.ʒ.2. reubarbi pōdꝰ ʒ.vi.ameos et croci ⁊ seis apij oium añ. pōdus.ʒ.4. castorei.ʒ.i.5. Tere ⁊ confice cū melle: cuiꝰ dosis integra sit aur.i.

SAgzenea magna. hec medicina est expta valēs ad oēs passiōes frās ⁊ vētositates grossas ⁊ dolorē dentiū et corrosionē eoꝝ et ad frigꝰ stōi ⁊ tarditatē digōnis etꝰ colicā et difficultatē vrie et ad frigꝰ et flegma ⁊ ad retētionē vrine: cuiꝰ ꝯmixtio. ꝶ. castorei ⁊ opij ⁊ cinamomi ⁊ assari et fu et meu et dauci oium añ.ʒ.i.pipis ⁊ macropipis et galbāi et costi oim añ. ʒ.vi.croci.ʒ.5.liq̄fiāt cū aq̄ mellis ⁊ terant sicca: ⁊ resoluat galbanū cū melle ⁊ ꝯficiant ⁊ administret post sex mēses: cuiꝰ ꝯmixtio et descriptiōe alia. ꝶ. castorei ⁊ melanopipis ⁊ croci ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ opij ⁊ leucopipis ⁊ bezard oim añ.pōdus.ʒ.2.costi pōdꝰ.ʒ.i.cinamomi.ʒ.2.terāt et cribellent ⁊ ꝯficiātur cū melle dispumatio.

SAgzenea minor q̄ ē in intētione eiꝰ. Reci. castorei et opij āboꝝ añ.ʒ.x.pipis et macropipis et galbani ⁊ myrrhe ⁊ costi olium añ.℥.ix. et cinamōi et meu et fu et dauci ⁊ assari oim añ.ʒ.x. ⁊ croci pōdus q̄rte.℥.i. Et in descriptōe alia zinziberis.℥.i.et storac; liq̄de.℥.iij. Et in descriptiōe alia castorei ⁊ melanopipis ⁊ croci et meu et fu et dauci et assari et opij ⁊ cinamomi ⁊ leucopipis oim añ.ʒ.i.costi pōdꝰ.ʒ.i. Tere oīa et ꝯfice cū melle et āntiquet sex mēsibus: cuiꝰ dosis sit aur.5.cū aq̄ tepida ī ieiuno. ¶ Et in descriptione doš qđ ē inter sextā.ʒ.i.vsq; ad duos aur. ⁊ in descriptōe doš q̄ntū ē ḡnū pipis ⁊ dr̄ q̄ terat siliq̄ ⁊ liniatur ad venena et ad vētositates ī mẜicibꝰ et paucitatē cōceptōis et vt mēstrua soluāt. Soluat de ea q̄ntū est faba cū oleo de lilio ⁊ supponat cū lana et liq̄fiat de ea cū oleo sambacino et odoret de ea mulier ⁊ suffumigetur cū ea etiā. ¶ Et ad dolorē pectoris ⁊ tussis et renes et difficultatē vrine ex frigoribus: ⁊ bibat de ea mulier q̄ntū est cicer cum vīo puro et ad nauseam

nā falietatem aur.i.cum vino puro.

Homoiasia q̄ cōfert ad debilitatē epatꝭ et splēis et duritiē eoꝝ et apit opilatōm et ꝓuocat vrinā et frāgit lapidē i renib⁹ et iuua^m ei⁹ in īceptiōe hydropisis ē magnū cui⁹ ꝑmixtio. ℞. dauci et est semē dancie siluestrꝭ et cymini carmēi xylobalsami cassie cordumeni floris sq̄nāti:se.apij oim añ.pondus.ʒ.i. macropipis ⁊ costi āboꝝ añ.ʒ.5.leucopipis.ʒ.5.myrrhe pōd⁹.ʒ.iij.baccaꝝ lauri.x.numero acori et croci amboꝝ añ.pond⁹.ʒ.2.Aggrega has medicīas tritas et cribellatas et confice cum melle dispumato: cui⁹ dosis sit fm q̄titatem au●lane cum aqua tepida.

Anacardinū et est alveladorium qđ est iuuatiuum ad ʒctionē.i. eos q̄ se mouere non possūt: cui⁹ ꝑmixtio.Reci.myrabolanoꝝ nigrorū et bellicorum et emblicorum oium añ.ʒ.xxxvi .nigelle pōđ.ʒ. 24.spodij pon.ʒ.vi.heil pōd⁹ .ʒ.viij.ciperi.ʒ.vi.ana cardi.ʒ.vi .piperis et macropiperis et zinziberis et balsamite et anisi omnium añ.ʒ.xij.tere et cribella ⁊ permisce cum eo penidiorum pondus.ʒ.dc. resoluātur cum aq̄ fm q̄titatē q̄ sufficit:et cōfice medicinas et sepeli vas in quo est medicina in ordeo sex mensibus:deinde vtere.

Confectio anacardi q̄ cōfert ad oēs spēs dolorū stōi et cōfert ad dolorē capitis antiquum et ad ꝟtiginē stōicā et ad maniā et alienatiōem et dolorē pectoris et epis et splenis et renū ⁊ cōplonem frām ⁊ dolores mācuꝫ et podagrā et leprā et egritudines melic:cui⁹ ꝑmixtio.Reci.spice et meu et croci:et cassie et folij et epithimi et sq̄nanti et carpobalsami: et aristo.lō. et gariofiloꝝ et ḡnoꝝ alben et zinziberis ⁊ aloes et bdelli et myrrhe et olei balsami oium añ.℥. i.masticis et mellis anacardi et agarici oim añ ꝑtes 8.radicis lilij celestis.℥.2.corticum radicis feniculi. lib.iij.aceti asceri.iij.infunde cortices feniculi in aceto trib⁹ dieb⁹ et ꝓijciātur i ollā et feruea●bullitione leui et colet et exp̄mant radices:et adiūgatur illi aceto mellis lib.i.5.⁊ bulliat ad ignē leuē sup carbones donec ingrossetur parump et ꝑmisceant cū eo medicine et sit dosis pondus.ʒ.2.cum eo quod conuenit de potibus.

Confectio alia anacardina faciens ad paralysiꝫ et ei similia et ad torturā et mollificationē trab stergit cerebrū et facit ipsuꝫ bonū:cui⁹permixtio.℞. spice cassie folij indi et myrrhe croci schea armēi epithimi superioris aladrion:reusini carpobalsami gariofilorū oium añ.pōdus.ʒ.2.granorū albē excorticatorū et zinziberis āboꝝ añ. ℥.i.et allij et mellis ana. cardi ⁊ herbel oim añ.℥.iij.agarici pōdus.ʒ.2. Et in descriptiōe alia pōdus.ʒ.8.aloes scotrēsis.℥.i.ireos ℥.ij.corticū venaꝝ feniculi lib.iij.aceti fortis lb.ix.lsū dant cortices in aceto tribus dieb⁹ ꝯtinuis et ꝓijciant tūc in vase ⁊ ferueat trib⁹ ebullitōib⁹ cū igne medio: deide colet ⁊ ꝓijciant cortices ⁊ iteꝝ reponat acetū i ollā ⁊ offundant sup ipm de melle lb.x. 5. decoq̄t cū igne leui donec ingrosset ⁊ pulucrizētur desuper tūc medicine trite ṗdicte ⁊ ꝑmisce eas ⁊ vtere hac confectione post sex menses:cuius dosis integra sit pond⁹ ʒ.i.cum aqua tepida.

Araston magnum.Et ei⁹ expositio ē bonū conferens ad frigus capitis ⁊ ad ptisim ⁊ dolorē ventris et febrē cōmixtā et ad quartanā et ad colicā et dolorē mācis:cui⁹ ꝑmixtio.℞ Reci.opij ⁊ croci et cassie et amomi ⁊.euforbi et acatie et costi ⁊ myrrhe et spice ⁊ gūmi arabici et seis allterna et se.alād.tocha ⁊ gnorū vitice ⁊bdellij et olibāi et adiwich et sumach ⁊ sulfurꝭ citrini et storacꝭ liq̄de ⁊ leucopipis oim añ.ʒ.v.piretri ⁊ seis artāthe et ē adranoch et rosaꝝ siccaꝝ et seis raphāi et seis apij et seis citri oim añ.ʒ.4.ameos et seis altarаracō siluestris oiꝫ añ.ʒ.4.seis singꝫ ʒ.i.seis iusquiami albi pōdus.ʒ.x.cartami ⁊ zinziberis āboꝝ ana pondus.ʒ.2.et de eis qđ sunt q̄ nō ponūt in ea piper.Tere sicca et infunde reliqua i vino odorifero trib⁹ dieb⁹ donec resoluātur et ponant cū melle:et tūc effundant desup olei balsami boni.℥.i. et ponat sup ignē i vase lapideo et accēde sub eo et ferueat duab⁹ ebullitōib⁹:deide remoueat ab igne et:antiquet sex mēsibus:cui⁹ dosis īegra sit pōdus aur.i.et quāto plus antiquat est melius.

Araston minus conferens ad omnia quib⁹ confert mai⁹.Reci.opij pōdus.ʒ.4.acatie et piperis amborū añ.℥.i.piretri pondus.ʒ.iij. amomi.ʒ.v. cassie.ʒ.4.croci.ʒ.iij.et sulfuris citrini.℥.i.⁊ euforbij ʒ.iij.spice.℥.i.terantur ⁊ cribellentur et conficiantur cum melle.

Diamarte quod est iuuatiuū ad opilatiōes epatis et splenis et frigus mācū et tussim hūidā et q̄rtanā et constrictionē anhelit⁹ et icteritiā opilatiuā et mollificationē: cui⁹ ꝑmixtio. Reci.seis harmel eminam.i.5.olibani.ʒ.x.aristologie longe et reusini amboꝝ añ.ʒ.xx.zedoarie et doronici amborū añ pōdus.ʒ.4.masticis et carpobalsami et croci et melliloti et spice aromatice oim ana pōdus.ʒ.x.opij.et zinziberis et costi et cassie omniū ana sextaria.iij.et istaꝝ medicinaꝝ trium in descriptiōe alia.ʒ.xij.ciperi sextaria.x.aloes scotrensis pondus.ʒ.14.gariofiloꝝ pōdus.ʒ.vi.ellebori albi rosarū rubearū siccaꝝ nigelle omniū añ sextaria.vi.pipi pōdus.ʒ.x. Aggrega has medicinas contritas et cicotrigonizatas et confice cū melle dispumato et vtere.

Bedemeregi:eius iuuamēta sunt sic iuuamenta diamarte:cui⁹ ꝑmixtio.Reci.zedoarie et doronigi et opij et castorei et piretri et piperis et macropipis et cassie et ē ex almasus et seis iusq̄ami albi et storacis liq̄de et opopōaci et croci oim añ ʒ.vi.sing.ʒ. 8.margaritaꝝ pondus.ʒ.2.galbani et myrrhe āborū añ.ʒ xij.tere et cribella:et cōfice cū melle.

Confectio algarithi conferens ad dolorē capitis antiquū et dat i potu cū vino calido cōmixto cum melle et aqua tepida et confert illis q̄ epilepsiā patiuntur cū bibunt de ea:et est iuuatiua ad obliuionem et ad apoplexiā duꝫ et abscindit supfluitates q̄ attrahunt ad oculos:cuius permixtio. ❡Reci.myrrhe et cassie et macropiperis ⁊ cynamomi et siseleos et amomi oium añ pondus.ʒ.4.. spice et floris squinanti amboꝝ añ.ʒ.4.et croci pondus.ʒ.vi.et opij pōdus.ʒ v.et seminis apij montani pondus.ʒ.xv.anisi et seminis apij hortulani amborum ana.ʒ.xx.et piperis pondus . ʒ.xxviij. storacis liquide Et costi et rubee ⁊ assari omniuꝫ Ana..ʒ.i.Tere et cribella

sicca ꝛ isunde humoroso in vino odorifero: deinde cõfice totum cum melle: cuius dosis sit pondus.ʒ.i. cum aq̃ tepida in ieiuno.

Confectio citrina celini valẽs ad egritudies colere nigre ꝛ vẽtositates ꝛ pulsuz cordꝭ ꝛ dolores isantiũ ꝛ dolores mẽstruũ: cuiꝰ ꝑmixtio. ℂ℞.pipis albi zinziberis ꝛ salis idi oium añ.põdꝰ.ʒ.6.opij et eusorbij ꝛ castorei ꝛ gariofiloꝝ ꝛ croci ꝛ masticꝭ ꝛ piretri oiꝫ añ.ʒ.v.costi.ʒ.6.fesire ꝛ fesiresim ꝛ cipi ꝛ zedoarie ꝛ doronigi ꝛ aristologie lõge oim añ.ʒ.2.olei balsami ꝛ aq̃ cãphore ãbaꝝ añ.ʒ.4.tere sicca ꝛ isunde gũmas i vio ꝛ ɔfice cum melle dispũato: cuiꝰ dosis sit vnicuiqꝫ homini ſm mẽsurã sue ɔplonis.

Confectio nigra selini q̃ ɔfert ad meliã ꝛ galysim ꝛ ad gnale ꝛ ad colaz nigrã ꝛ oẽs egritudines fridas: cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.se.harmel.ʒ.cẽtũ ꝛ viginti oppopõacis.ʒ.80.nigelle ꝛ bezard ꝛ cucumerꝭ silvestris oium añ.põdus.ʒ.60.acori ꝛ serapini ꝛ ãmomi ꝛ aristologie lõge ꝛ sinapis ꝛ bdellij subalbidi elebori ꝛ radicis ẽdiuie ꝛ castorei ꝛ radicꝭ colloq̃ntidos ꝛ sulfuris citrini ꝛ se.eruce ꝛ agnicasti et ruthe mõtane olum añ.põdꝰ.ʒ.40.opij ꝛ eusorbij ꝛ iusq̃ami al.ꝛ pipis albi ꝛ ɔdisi ꝛ salis idi ꝛ rubei ꝛ salis napũtini nigri ꝛ radicis assehebeza ꝛ ẽ radix sebisech et ẽ mãdragore ꝛ radicꝭ iusq̃ami albi et piretri et myrrhe ꝛ aloes ꝛ olibãi ꝛ capsie oim añ.ʒ.xx.spice ꝛ mastices ꝛ zedoarie ꝛ doronigi oium añ.ʒ.8.croci.ʒ.iij. tere sicca ꝛ isunde gũmas i lutrã de sceni ſm q̃ntitatẽ q̃ sufficit: deide tere ꝛ ɔmisce medicias oẽs: deide sepelianᷣ in cinere duobꝰ mẽsibꝰ: deinde administreᷣ pastillis õ qua deneᷣ forti auᷣ.iij.ꝛ medio.2.ꝛ debili.i. et infanti q̃ntũ est granũ piperis.

Confectio albumeselin ꝛ est ista qua noiata est incurrẽs et ẽ õ stupefactiuis sedatiua dolorũ et ei vẽtositate et ex oi egritudie dñante sicut incubo et ex alguesgues et ad oẽz dolorẽ ẽ iuuatiua et sedatiua: cuiꝰ ꝑmixtio. ℂ℞.opij et iusq̃ami al.ãborũz añ au.x.eusorbij et croci et spice et piretri et hermodaciloꝝ et cardamõi et macropipis oim añ.ʒ.v.tere et cribella et ɔfice cũ melle dispũato: õ q̃ deᷣ auᷣ.5.forti et magno et pũo et debili põdus sexte.ʒ.i.

Confectio de alleis faciẽs ad morpheã et frigora et hũorẽ crudũ et sta et addit in ꝟtute et clarificat colorẽ et ɔuertit vẽtrẽ se quasi ad formã adolescẽtie ɔferẽs oi egritudini potaᷣ i hyeme: calefacit corpꝰ et alleuiat corpꝰ et erigit naturã cuiꝰ ꝑmixtio. ℂ℞.caficies.2.ciceris de sceni q̃ isundanᷣ i nocte i scutula. deide cũ igne leni coquaᷣ dõec aqua deniᷣ et ɔfrangaᷣ cicer: deinde coleᷣ aqua postea sumanᷣ allea et findaᷣ vnũqđqꝫ granũ coꝝ: deide coquanᷣ cũ ea donec discorta sint allea et fiãt sicut cerebrum postea fundaᷣ desup lac vaccinũ dulce in tãta q̃ntitate q̃ submergat ipa quatuor digitis: deiđe coquanᷣ lẽto igne sicut cãdele donec exiccenᷣ lac aut q̃si deinde fundaᷣ desup butyꝝ vaccinũ recẽs cũ mensura: postea decoquaᷣ cũ igne leni sicut cãdelle dõec exiccet ipm: deinde ɔfice ipm in vase eneo dõec fiat sicut massa: postea effunde sup mellis albi clari q̃ntitatẽ q̃ supemineat et quatuor digitis et decoq̃ ipm dõec coaguleᷣ aut quasi: deinde pone sup vnãsquãsqꝫ lib.alleoꝝ auᷣ.12.de tuderi rubeo et albo et au.iij.pipis et au.x.portulace et au.x.cymini carmeni et auᷣ.x.galãge et tñ đẽ cinamõi tere has medicias et ɔijce desup et ꝑmisce ea et põe i vase viridi et sumaᷣ de ea q̃ntũ est nux ſm oẽm dispõnem.

Athanasia magna q̃ est cũ epate adib ɔferens doloribꝰ epatis et splenis et stõi et vẽtositatibꝰ et dissynterie et tussi antiq̃ et eis q̃ euomũt sanguinẽ et est sedatiua doloꝝ sicut ɔfectio filonis.i.filoniũ romanũ et ad stuporẽ et fluxũ vẽtris et sanguinis expulsionẽ et dolorẽ renũ et vẽtositatẽ renũ et vesice et asma et tussim et mũdificat pectꝰ et ɔfert sicut ẽplm sup emorroydas posita: et eiꝰ dosis ẽ q̃rta aurei vsqꝫ ad au.5.cuiꝰ ꝑmixtio. ℂ℞.croci et myrrhe et opij et castorei et semis iusq̃ami albi et costi et cordumeni et papaueris et spice et eupatorij et epatis adib et cornu dextri de cornibus capre adusti omnium partes equales. Tere que de eis teruntur et liquefac q̃ liquescunt cum vino et ɔfice cum melle dispumato et vtere post sex menses.

Athanasia minor iuuamẽta cuiꝰ sunt illa eadẽ cuiꝰ ꝑmixtio. ℂ℞.storacꝭ et croci et costi et spice opij et cassie oim añ.ʒ.4.succi eupatorij.ʒ.8.radicis lilij.ʒ.12.mellis q̃ntũ sufficit: dosis eiꝰ sit sicut anellana cũ eo qđ ɔuenit de potibꝰ ꝛ in descriptiõe alia addite sunt due medicine q̃ sunt myrrha et xylobalsamũ de vnaquaqꝫ quaꝝ ponunᷣ.ʒ.4.

Diacurcuma minꝰ ɔferẽs ad debilitatẽ epatis ꝛ splenis ꝛ stõi ꝛ ad duritiẽ coꝝ ꝛ ad iceptionem hydropisis ꝓhibẽs eiꝰ ɔfirmationẽ ꝛ colorẽ efficit bonũ valde et ɔfert ad plurimas egritudines ãtiquas cuius ꝑmixtio. ℂ℞.spice aromatice ꝛ myrrhe ꝛ cassie ꝛ costi ꝛ floris sq̃nanti ꝛ cinamomi ꝛ croci oim ptes equales. teranᷣ ꝛ cribellenᷣ ꝛ isundaᷣ myrrha die ꝛ nocte in triplicato ꝛ ꝑmisceanᷣ oia ꝛ ɔficiaᷣ cũ melle dispumato ꝛ reponaᷣ in vase et administreᷣ et i descriptiõe alia loco spice meriden.

Ars diacurcume maioris ex arte.G.qđ ɔfert ad dolores ãtiquos existẽtes in epe ꝛ splene ex frigore ꝛ grossitudine ꝛ apit opilationes accidẽtes in oibus instris nutrimẽti ꝛ fugat vẽtositates grossas ab eis ꝛ prouocat vrinã ꝛ ɔfert oibus doloribus renum vesice et matricis accidentibus ex materijs grossis et duritie que est in eis et hydropicis: cuius permixtio est hec. ℂCroci pondꝰ.ʒ.xij.et meu et squinantum añ.pondus.ʒ.4.et spice pondus.c.6.ꝛ anisi et dauci assari et reubarbi et petrosilini omnium ana pondus.ʒ.4.costi et cassie et floris squinanti olum añ.pondus.ʒ.i.et rubee pondus.ʒ.2.et succi lilij et eupatorij et polij et scolopendrie añ. pondus.ʒ.iij. et olei balsami.℥.5.et myrrhe.ʒ.4.et in descriptione alia loco spice carpobalsami.ʒ.i.capparis romane ʒ.iij. Tere et cribella et confice cum melle postq̃ inuoluuntur cuz oleo balsami: cuius dosis sit pondꝰ ʒ.i.cum sirupo de melle.

Dialacca magna ɔferẽs iuuamẽta diacurcuma et frangit lapidẽ: cuiꝰ ꝑmixtio. ℂ℞.lacce.ʒ.8. amigdale excorticate et cinamomi aliis amomi et folij et gariofilorum omniũ añ.ʒ.v.camepitheos et meu et squinantum et myrrhe et ysopi et sicce oiꝫ añ.ʒ.4.spice

ʒ.xij.dauci ⁊ se.apij ⁊ bdellij oīuꝫ an̄.ʒ.vij.ß.croci.ʒ.iij.asari.ʒ.vij.carpobalsami ⁊ cassie ⁊ mastic̄ ⁊ calami aromatici oīum an̄.ʒ.iiij.gētiāe ⁊ aristol.rotūde oīm an̄.ʒ.vij.⁊ succi liq̄ritie.ʒ.xij.ß.reubarbari.ʒ.xv.ß.polij.⁊ sq̄nāti oīum an̄.ʒ.iij.pipis nigri ⁊ costi āborū an̄.ʒ.x.ß.siseleos ⁊ olei balsami āboꝝ an̄.ʒ.iij.ß. Tere sicca ⁊ cribella ⁊ solue q̄ liquefiunt cum vino odorifero ⁊ ɔfice cū melle quātū sufficit: ⁊ dosis eiꝰ sit sicut auellana cum eo qđ cōuenit ei de potibus ⁊ addit̄ in ea.℥.i.aloes ⁊ piperis nigri ⁊ aristol.longe ⁊ coriādri omnium an̄.ʒ.iij.

Dialacca minor q̄ ɔfert ad d̄bilitatē epatꝭ ⁊ stōi ⁊ frigus āboꝝ ⁊ duritiē eoꝝ ⁊ ad duritiē splēis ⁊ apit opilatiōes: cuius pmixtio. ¶ ℞.lacce ⁊ costie baccaꝝ lauri ⁊ lupinoꝝ fenugreci ⁊ pipis omnium an̄.ʒ.ij.reusini.ʒ.iiij.mellis quātū sufficit cuiꝰ dosis sit pōdꝰ.ʒ.i.cū aq̄ decoctiōis absinthij: ⁊ in d̄scriptione alia loco baccaꝝ lauri ponit̄ flos sq̄nāti.

Aro alkolzin qđ cōfert ad tussim ⁊ duritiē epatis ⁊ pleuresim: cuiꝰ pmixtio. ℞.myrrhe ⁊ meisfu āboꝝ an̄.ʒ.iiij.spice ⁊ croci ⁊ cinamōi ⁊ cassie oīm an̄.pōdꝰ.ʒ.i.flores sq̄nāti ⁊ calami aromatici ⁊ bdellij subalbidi oīum an̄.pōdus.ʒ.ij.ß.⁊ in q̄busdā descriptiōibꝰ loco bdellij mucalibꝰ passullaꝝ magnaꝝ enucleataꝝ ⁊ ablatis corticibꝰ.ʒ.xv.mellis q̄tū sufficit: cuiꝰ dosꝭ sit pōdꝰ.ʒ.i.cū decoctiōe ysopi infundāt̄ q̄ īfundēda sunt de medicinis cū passulis in vio odorifero: ⁊ terātur sicca ⁊ cribellent̄ ⁊ resoluāt̄ sicca cū melle ⁊ misceātur oīa ⁊ conquassentur.

Hiloniū romanū tarsense qđ facit ad egritudines plimas ⁊ ppue ad dolores colice ⁊ ipꝫ est sedatiuū doloꝝ. Inq̄t Gal. in libro decē tractatuū in quo narrauit narrationē filōis. Inq̄t enī v̄ba medicine. Ego sum de expositiōe filōis medici tarsensis. Et meū qđ iuuamētū ad eū cui dimissa est mors est iuuamētū maximū: ⁊ rectifico dolores accedētes in egritudinibꝰ pluribꝰ: ⁊ illđ est: qm̄ si accidat intestino nolato colō ⁊ est dolor colice ⁊ sumit in potu paciēs dolorē de me vice vna sedo dolorē eius. ¶ Et si data fuero in potu ei q̄ patit̄ difficultatē vrine aut ei qui patit̄ lapidē ledētē ipm cōfero ei ⁊ sano splenē ⁊ anhelitū p̄parationis ledētē ⁊ ptisim ⁊ spasmū et dolorē amboꝝ lateꝝ timorosum. ¶ Et si data fuero in potu ei q̄ spuit sanguinē aut euomit sanguinē separo inter ipm ⁊ mortē ⁊ separo eā ab eo ⁊ sedo oēꝫ dolorē accidētē in intestinis ⁊ visceribꝰ ⁊ tussim ⁊ p̄focatiōes ⁊ singultū ⁊ catarros descēdētes a capite: cuius pmixtio. ¶ ℞.leucopipis ⁊ seminis iusq̄ami albi amboꝝ an̄.aur̄.xx.opij aur̄.x.croci aur̄.v.euforbij ⁊ spice ⁊ piretri oīum an̄.aur̄.i.castorei ⁊ zedoarie et doronigi ⁊ margaritaꝝ non pforatarum ⁊ seil oīum an̄.ʒ.i.mellis dispumati quantū sufficit: dosis eius sicut cicer cum aqua tepida.

Hiloniū psici valēs ad fluxū mēstruoꝝ ⁊ emorroidaꝝ ⁊ solutiōeꝫ nāe ⁊ pcessionē sanguinis ꝑ illas que de p̄gnantibus mēstruāt̄ ⁊ ad vētositates accidētes in matricibꝰ ⁊ ɔseruat embriones: cuiꝰ permixtio. ¶ ℞.pipis albi ⁊ semis iusq̄ami albi amborum an̄.ʒ.xx.opij ⁊ terre sigillate amboꝝ an̄.pōdus ʒ.x.croci.ʒ.v.euforbij ⁊ spice ⁊ piretri oīuꝫ an̄.pondus.ʒ.ij.castorei pondꝰ.ʒ.i.zedoarie ⁊ doronigi et margaritarum non perforatarum ⁊ muschi oīꝫ an̄.ʒ.ß.cāphore sextā ⁊ semis.ʒ.i.mellis dispumati colati quātum sufficit: dosis eius pondus.ʒ.i.cuꝫ eo qđ conuenit de potibus.

Confectio alkelcēgi cōferēs ad vlcera in vesica ⁊ renibꝰ ⁊ ad eos qui mingūt sanguinē expta: cuiꝰ pmixtio. ¶ ℞.semis iusq̄ami albi ⁊ semis apij ⁊ semis feniculi oīum an̄.ʒ.vij.g̃noꝝ cucumeris.ʒ.x. Et in descriptiōe alia: g̃noꝝ cucumeris.ʒ.ij.iusq̄ami nigri ⁊ se.acetose ⁊ opij ⁊ g̃noꝝ pinee fritoꝝ ⁊ cicer ⁊ auellanaꝝ assataꝝ ⁊ amigdalarum amaraꝝ fritarum oīum an̄.ʒ.iij.g̃na alkelcēgi numero.xxv.dragagāti.ʒ.iiij. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum vino cocto: cuius dosis sit pondus.ʒ.i.cum cādidicon aut cum aqua mellis post sex menses.

Diahirundinis valens ad dolorem gutturis et sq̄uinātiā ⁊ dolores qui sunt supra hypocondria: cuiꝰ pmixtio. ¶ ℞.anisi ⁊ semis apij ⁊ ameos floris sq̄uināti ⁊ radicis lilij ⁊ cinamomi ⁊ amomi ⁊ aristologie lōge ⁊ aluminis iameni ⁊ seminis harmel ⁊ myrrhe ⁊ cassie ⁊ croci oīum an̄.℥.i.confectionis crocomagnetis ⁊ se.rosaꝝ sicci ⁊ rosaꝝ sic.℥.oīꝫ an̄.℥.ij.costi ⁊ cineris hirūdinū recētis oīum an̄.℥.iij.spice ⁊ amili de tritico oīum an̄.℥.ß.galle immature medie in q̄titate numero.viij. Tere cribella ɔfice cum melle dispumato ⁊ vtere et sumatur de eo quātitas galle illius: ⁊ dissoluatur cum aqua mellis: aut cum aq̄ ordei aut cum decoctione rosarum ⁊ lentium ⁊ radicis liquiritie ⁊ gargarizet cum ea ⁊ administretur iterum cum vino tribus aut quattuor vicibus in die.

Aris crocomagnetis āministrati in diahirūdine. ¶ ℞.croci ⁊ cinamomi āboꝝ an̄.ʒ.ij.rosarum siccarum amomi costi omnium an̄.ʒ.i.myrrhe ʒ.iiij.radicis liquiritie ⁊ folij indi āborum an̄.ʒ.ij.ß. terātur ⁊ conficiātur cum vino ⁊ fiāt trocisci ⁊ exsiccentur in vmbra.

Diasulfur: fortasse medicina hec cōptur teriace: q̄re confert ad febres periodicas frigidas ⁊ ad febrē q̄rtanā ⁊ febrē flegmaticā ⁊ tussim propter antiquā ⁊ sputū saniei ⁊ constrictionē ānhelitus ⁊ confert spasmo ⁊ valet ad hydropisim ⁊ splenē ⁊ prouocat vrinā ⁊ extrahit lapidē. ¶ Amplius confert ad puncturā serpentū ⁊ scorpionum iuuamentū manifestū ⁊ liberat ex nocumento medicinarū perimentiū: cuius permixtio. ¶ ℞.sulfuris citrini ⁊ seminis iusquiami albi ⁊ cordumeni ⁊ storacis ⁊ myrrhe oīꝫ an̄.ʒ.viij.ruthe ⁊ costi amborum an̄.ʒ.x.opij ⁊ croci āboꝝ an̄.ʒ.ij.cassie.ʒ.xij.leucopipis.ʒ.xiij. Tere medicinas ⁊ confice cum melle ⁊ vtere post sex menses ⁊ sumat in potu ex de eo ante periodum febris fm mensurā sue etatis.

Confectio de assa q̄ ɔfert ad periodos febriū ⁊ confert febrē q̄rtanā apđ digōnem ⁊ expellit nocumentū puncture ppue scorpionis ⁊ rutele ⁊ q̄ sunt sicut illa duo: cuiꝰ pmixtio. ¶ ℞.asse ⁊ pipis ⁊ myrrhe ⁊ folioꝝ ruthe ptes eq̄les: ɔficiat̄ cū melle: cuiꝰ dosis sit pōdus.ʒ.i.in punctura scorpionū cū vino ⁊ in febre cum oxymelle ante periodū per horā vnā.

Confectio salis indi mūdificāstōm ꝛ retinens vomitū flegmaticū ꝛ melicū sanat frigidinē scām et flegmate ꝛ melia. cui⁹ ꝑmixtio. Reci. myrabolano rū nigroꝝ ꝛ bellircoꝝ et emblicorū ꝛ myrabolanoꝝ kebuloꝝ ꝛ sticados olium añ. ʒ. iij. epithymi. ʒ. iiij. sa lis indi. ʒ. ij. hierepigre. ʒ. x. agarici. ʒ. iiij. Terantur ꝛ cribellentur ꝛ ꝯficiant̄ cū sirupo acetoso dosis ei⁹ pō dus. ʒ. iij. in mane in ieiunio cū aq̄ tepida.

Diacostū valens ad dolores epatis ꝛ stō. cui⁹ ꝑ mixtio. ℞. cinamomi cassie costi olium. Añ. pō dus. ʒ. xxx. anisi ꝛ semen apij amborū Añ. pōdus. ʒ. asari. ʒ. xix. croci pond. ʒ. viij. reubarbi pondus. ʒ. x. spice squināti ꝛ myrrhe amboꝝ añ. ʒ. xxiiij. Infundat̄ mentha in vino ꝛ colet̄ ꝛ ꝓijciant̄ desup medicine ꝛ ꝯficiant̄ cū melle dispumato. cui⁹ dosis sit tripium ... ʒ. i. ꝛ administretur.

Confectio habith regis faciēs ad dolorem iun cturaꝝ ꝛ podagrā sedēs dolorē ei⁹ ꝛ ꝓhibens eam accadere ꝛ ad febrē antiquā ꝛ dolorē splenis et ventositatē grossam ꝛ difficultatē anhelit⁹ ꝛ tussim ꝛ vlcera intestinoꝝ ꝛ sincopi ꝛ dolores oculi ꝛ gutturꝫ cum bibit duob⁹ dieb⁹ ꝛ ꝯseruat corp⁹ cum eā sumit ꝯ̄a passiōib⁹ ꝛ egritudinib⁹. cui⁹ ꝑmixtio. ℞. seis ru the ꝛ piasij ꝛ scordeon ꝛ camepitheos ꝛ opoponacꝫ ꝛ gūme romane ꝛ sticados ꝛ cordumeni ꝛ storacis liquide olm añ. pōdus aur̄. v. myrrhe ꝛ croci ꝛ costi amari ꝛ pipis albi ꝛ squināti ꝛ spice nardi ꝛ euforbij corticū radicis mādragore ꝛ āmonaci ꝛ calamēti ꝛ seis feniculi ꝛ se. daucie siluestris cretice: ro. ru. sicca rū ablatis capitib⁹ ꝛ carpobalsami olm añ. aur̄. iij. ci namomi aur. viij. cassie. ʒ. i. succi eupatorij ꝛ heisizꝛ seis ādacoche ꝛ gūmi amigdale oiꝫ añ. aur. iiij. opij ꝛ seis iusqāmi albi amboꝝ añ. aur. vi. aggrega has medicinas tritas ꝛ cribellatas ꝛ ifunde ex eis illas q̄ ... aut in vino bono claro ꝛ est radix aut alio. Et ꝯfice cū melle dispumato ꝛ repōe i vase ꝛ vtere.

Alchatarabam magnū qd̄ ꝯfert ad abortum embryonū ꝛ dolores mulieꝝ ꝛ ad oēs egritudi nes ꝛ est medi² indica. cui⁹ ꝑmixtio. ℞. opij pōd⁹ sex tariorū. iiij. et duaꝝ tertiaꝝ. ʒ. i. euforbij. ʒ. vi. acatie pōdus sextariorū. v. ꝛ pōdus. ʒ. ij. ꝛ duaꝝ tertiaꝝ. ʒ. i. ameni pondus sextariorū. iij. ꝛ duas tertias. ʒ. i. co sti amari sextaria. ij. pipis sextaria. ij. ꝛ duas tias. ʒ. ... pondus. ʒ. vi. ꝛ alfesira ꝛ ē hazarasen alias ... ꝛ sesire setara ꝛ ē mefeadar amboꝝ añ. pō dus. ʒ. iiij. serici crudi sextaria. ij. argēti ꝯbusti pōd⁹ ʒ. vi. rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ ablatis capitib⁹. ʒ. vi. ameos pōdus. ʒ. iiij. seis iusqāmi albi pōdus sextarioꝝ. ix. et ʒ. ij. ... vite pōd⁹. ʒ. iiij. corticū radicis apij pon dus sextarioꝝ. iij. ꝛ. ʒ. ij. seis portulace sextaria. x. gra noꝝ alkecrua excorticatorū sextaria. xix. sulfuris citri ni sextaria. v. gūmi pō. sextarioꝝ. iij. ꝛ pō. ʒ. ij. storacis lide pōd⁹ sextarioꝝ. iij. ꝛ pōd⁹. ʒ. ij. ꝛ duarū tertiarū ʒ. i. bdellij subalbidi sextaria duo thuris masculi sex taria. v. ꝛ. ʒ. ij. galbani sextaria. xx. ꝛ. ʒ. ij. ꝛ duas terti as. ʒ. i. dibic mundati ꝛ sextaria. v. ꝛ duas tertias. ʒ. i. myrrhe sextaria. ij. masticis sextaria. iij. ꝛ duas tias ʒ. i. aristolo. rotū de sextaria. iij. ꝛ duas tias. ʒ. i. radi cis lilij celestꝭ sextaria. iij. ꝛ. ʒ. ij. cordumeni sextaria ij. radicū alhelēgi. ʒ. vi. folij indi sextaria. iij. ꝛ duas tertias. ʒ. i. carpobalsami ꝛ calami aromatici ꝛ cassie ꝛ zedoarie ꝛ doronigi olm añ. sextaria. ij. seis mādra gore pōdus. ʒ. iiij. cinamomi pōdus. ʒ. vi. asari pon dus. ʒ. iiij. cardamomi grana itegra. l. gariofiloꝝ ma sculoꝝ sextaria. v. gariofiloꝝ semiaꝝ sextaria. iij. be rodoā sextaria. ij. ꝛ. ʒ. ij. cinamomi sextaria. ij. galāge pōdus. ʒ. iiij. margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ pōdus. ʒ. 2. co ralli sextaria. 2. ꝛ. ʒ. i. aristo. lōge pōdus sextarioꝝ. ix. zufere pōdus. ʒ. 2. acori albi sextaria. 2. ꝛ. ʒ. 2. capsie i de pōd⁹ sextarioꝝ. 2. zinziberꝫ ꝛ pipis albi āborū añ. sextaria. v. atmot ꝛ inzerit āboꝝ añ. ʒ. 2. sufenidi sex taria. 2. ꝛ. ʒ. 2. ꝛ duas tertias. ʒ. i. been albi ꝛ ru. āboꝝ añ. sextaria duo ꝛ duas tertias. ʒ. i. fellis vaccini pon dus. ʒ. 2. fellis adib ꝛ fellis vili ꝛ fellis corui olm añ. pōdus. ʒ. i. ¶ Aggrega has medicinas tritas cribel latas ifusis q̄ ex eis ifundunt̄ in vino septē diebus ꝛ post illud ꝓijce sup eas medicinas cōtritas ꝛ ꝯfice cū melle dispumato ꝛ olei balsami sextarijs. 4. ꝛ sit q̄ti tas vini in quo ifuse sūt medi^c q̄ntitas in q̄ soluātur medi^c ꝛ fiāt sicut electuariū ꝛ pōat̄ i vase figuli aut lapidis mūdo: ꝛ seruetur. v. aut sex ebullitōib⁹ ꝛ aufe rat̄ ab igne ꝛ ifrigidet̄. ꝛ repōat̄ i vase vitri. ꝛ p⁹ illd̄ sumat deboathō claudā feminā decrepitā ꝛ ligētur man⁹ ꝛ pedes ei⁹ adinuicē ꝛ pōat̄ i vase eris ꝛ ꝓijciat̄ desup lupinoꝝ alboꝝ ꝛ aneti ꝛ myrtoꝝ ana pugill⁹ i. ꝛ ꝓijciat̄ desup aq̄ dulcis q̄ntū necē ē ꝛ cooperiat̄ os vasis ꝛ decoquat̄ cū leui igne donec discoquat̄ ꝛ post illd̄ auferat̄ ab igne ꝛ colet̄ ius: ꝛ sumat̄ ꝛ mūdificen tur cutis ei⁹ ꝛ ossa ip̄i⁹ ꝛ pili ei⁹ ꝛ reducat̄ ius ad vas mūdū ꝛ ꝓijciat̄ sup ipꝫ olei balsami ꝛ olei nardini q̄ titas sacralati. vni⁹ de vnoq̄ꝫ ꝛ decoquat̄ lēto igne do nec remāeat ei⁹ tertia: deiñ ꝓijciat̄ sup ipꝫ mei sꝫ q̄ titatē iuris ꝛ decoq̄t̄ dōec igrosset̄ ꝛ cōuertat̄ i spissitu dinē mellis grossi: deide ꝓijciāt desup medicīe ꝯfe cte p̄dcē i pn⁹ ꝯfectōis ꝛ infridet̄ et repōat̄ in vase vi tri et dimittat̄ sex mēsib⁹ et admistret̄ post illd̄ et nō administretur ante illud q̄m interficiet.

Alcalchatarabā minus. ℞. carpobalsami pon dus. ʒ. iij. croci pōd⁹. ʒ. x. muschi pōdus tertie. ʒ. i. elleboꝛi albi. ʒ. iiij. opij pōdus. ʒ. vx. condisi pōd⁹ ʒ. ij. pipis pōd⁹. ʒ. x. serici crudi pōdus. ʒ. ij. semis iusqāmi albi pondus. ʒ. x. euforbij pōdus. ʒ. vij. amōi ꝛ corticum radicis mādragore oiꝫ añ. pōd⁹. ʒ. ij. vince et cassie et āmoniaci ꝛ olibani ꝛ radicis lilij ꝛ xylobal sami et pulpe colloq̄ntide et zinziberis ꝛ serapini et opoponacis ꝛ cinamomi et castorei ꝛ hezerihasen et mesesdar ꝛ capsie ide olum añ. ʒ. ij. seis atharmel et gariofiloꝝ ꝛ folij indi ꝛ adipis gruis ꝛ fellis elephā tis olum añ. ʒ. iiij. auri ꝛ argēti amboꝝ añ. pōd⁹ ser te. ʒ. i. tritoꝝ et cribellatoꝝ ꝛ zedoarie ꝛ doronigi et cāphore oiꝫ añ. ʒ. iij. spice aromatice pōd⁹. ʒ. iij. costi amari pondus. ʒ. iiij. carui pondus. ʒ. ij. aristol. rotū de pōdus. ʒ. i. ameos ꝛ origani ꝑsici ꝛ radicis alzufe re ꝛ granoꝝ capparis omnium ana pondus. ʒ. i. in terfectoris p̄ris sui ꝛ zuccari ꝛ baccarum lauri ꝛ san guinis draconis olm añ. pōd⁹. ʒ. ij. salis indi ꝛ vsnem masculi amboꝝ añ. pōdus. ʒ. ij. sulfuris marini pon dus. ʒ. i. bursigi ꝛ pipis āboꝝ añ. pōd⁹. ʒ. ij. cassie fistu le mūdate a cāna ꝛ granis suis ꝛ chir ꝛ vananeul et radicum canabis ꝛ rizi olum ana pōdus. ʒ. i. Aggre

ga has medicinas tritas ꝛ cribellatas ꝛ infunde que
ex eis infunduntur in vino ꝛ confice cū melle dispu=
mato ꝛ vtere post sex menses.

Alhelhelēgi magni qđ confert ad mollificatio=
nē stōi et frigus ei⁹ ꝛ ad febres ātiq̄s ꝛ sincopiz
et difficultatē vrine ꝛ albaras et morpheam et vigi=
lias et fracturā ossiū ꝛ tussiz hūidā ꝛ ptisicos: qñ nō
adest febris: ꝛ ad illū c⁹ iā ifrātū ē corp⁹ ꝛ ad emorroy
das et spleneticos: ꝛ ad dubellati ꝛ collicā ꝛ hydropi
cos: ꝛ ad mulierē q̄ egrotat i p̄gnatōe sua ꝛ ad p̄foca
tiōez mficis et vētositates q̄ sūt i iuncturis: et isflāma
tōez ꝛ ad dolores gēu et dorsi ꝛ lacerti. ℭ Cui⁹ pmix
tio. ℞. myrabolāorū ni. ꝛ belliricoꝝ scirēblegi: et pi=
peris ꝛ macropiperis ꝫ3. sini ꝛ spice et capsie ꝛ fulfū=
nie ꝛ salis idi et sal ruber: et salis naptici: ꝛ sal mas=
se. et ligne auis et cipi et heil et cinami ꝛ burūgi ꝛ ori
gani p̄sici et nigelle ꝛ ḡnoꝝ nil et cimini et foliꝫ idi ꝛ
seis apiꝫ et coriādri sicci. et iuenim⁹ i q̄busdā descri=
ptōib⁹ has medicias iteꝝ sausel et est iasel: et alma=
muth et ē costbaracost oim añ. ʒ. 4. opoponaci. ʒ. 8.
turbith lb. i. et sextaria. 4. et passulaꝝ enucleatarum
aur. c. ēbilicoꝝ. aur. cc. pēidioꝝ lib. vi. ℥. olei sisami lb.
iij. et i d̄scriptōe alia lb. i. ℭ Tere medicias et cicotri=
goniza et cribella et decoq̄ passulas p se cū aq̄ ꝛ cola
et ifūde cassiāfistulā i ea: et ifūde ēbilicos i aq̄ lb. 24.
die et nocte et d̄coq̄ vsq̄ q̄ remaneat lb. 8. et p̄iice em
blicos et reduc aquā: ēbilicoꝝ ad vas so et ꝯfrica i eā
cassiāfistulā isusā i eā passulaꝝ fricatōe bōa: aut ad
iūge ad aq̄ ēbilicoꝝ q̄ ē i vase et p̄iice desup pēidios
et decoq̄ cū leni igne vsq̄ q̄ resoluāt penidij et ꝯuer=
tat aq̄ i spissitudie mellis et p⁹ illō p̄iice sup eā oleū
sisaminū ꝛ cōmoue vsq̄ q̄ cōmisceat cū aq̄: et an ad=
hereat manui aut pāno et remoue ab igne et pulue
riza d̄sup medicinas ꝯtritas et vtere: cui⁹ dos sit au.
iij. aut. 4. vnicuiq̄ hōi s̄m mēsurā sue ꝟtutis.

Alhelhelēgi min⁹ valēs ad hydropicos et dolo
res epatis et splenis et ictericiā et opilationē et
carbūculos ꝛ ē sanū et expꝑtū. c⁹ pmixtio. ℞. myrabo
lāoꝝ et citrinoꝝ. ʒ. xx. myra. nigrorū et belliricoꝝ oiz
añ. ʒ. xv. ēbilicoꝝ lib. iij. tamaridoꝝ. ʒ. l. passularū enu
cleatarū lib. i. aggrega has medicias et p̄iice super
eas aq̄ lib. xxx. et bulliat vsq̄ q̄ remaneāt d̄ ea lb. 8. ꝛ
colet et accipe cassiefistule mūdate a cāna et ḡnis suꝫ
lb. i. et p̄iice sup eā aquā colatā et ferueat ebullitio
ne vna et ꝯfrica bñ et cola p colatoriū et accipe lb. 4.
pēidioꝝ et p̄iice sup eā cū aq̄ et bulliat vsq̄ q̄ resoluā
tur pēidij ꝛ fiat eis spissitudo mellis: deiñ p̄iice d̄sup
olei sisami recētis lb. i. ℥. et ꝯfrice cū eis bñ et ferueat
duob⁹ ebullitōib⁹ et remoueat ab igne et accepe lac
ce ablute et spice et rof. et petroselini ꝛ dauci ꝛ su et
reusini et salis idi radicis liliꝫ celestis et agarici oim
añ. ʒ. vi. camedreos et sisceleos et aristologi. lōge et as
sari et xylobalsami et gētiāe et dorōgi excorticati ꝛ
cassie oiz añ. ʒ. 4. succi eupatoriꝫ et succi absynthiꝫ ꝛ
cipi et floris sq̄nāti oiz. ʒ. v. se. cuscute ꝛ se. attriplicis ꝛ
radicis liq̄ritie et succi liq̄ritie et scamōee oim. ʒ. x. se.
apiꝫ ꝛ costi acori et seis feniculi ꝛ anisi oium. ʒ. iij. tur
bith albi. ʒ. cl. cymini carmēi nigri. ʒ. 4. Tere ꝛ cribel
la has medicias et accipe mezeriō. ʒ. xx. et funde sup
eis aq̄ lb. i. et olei sisami. ℥. iij. ferueat donec ꝯsumat

aq̄ et cola oleū: deinde inuolue cum eo medicinas et
p̄iice sup eas penidios d̄coctos et cōmisce bñ. et po
ne i vase vitreato ꝛ sit dosis. ʒ. 4. cū lacte camelle: aut
cū aq̄ casei: aut cū aq̄ vue vulpis ꝛ alhelhengi. ꝛ ego
dicā in descriptione alia in summa secūda.

Confectio cādori⁹ valēs ad ventositates ḡsas
ꝛ pūcturā et colicā et obliuionē et dalzin potu
mulierib⁹ p̄gnātib⁹ pp illō qđ accidit eis de egritu
dinibus friis: c⁹ pmixtio. ℭ ℞. seis iusq̄ami albi ꝛ opij
āborumsañ. ʒ. xx. euforbiꝫ et piretri et spice et croci
olium añ. ʒ. 7. terant et cribellent et conficiātur cum
melle et administretur post sex menses.

Confectio cognominata condari p̄ciosa valde.
℞. croci aure. 2. myrrhe ꝛ assari et su et reusini
et dauci et petroselini ꝛ meu olum añ. aur. 4. spice
inde et romane amboꝝ añ. au. vi. costi et cassie et flo
ris sq̄nāti oim añ. au. i. carpobalsami. aur. iij. ꝛ rubee
au. 8. succi liq̄ritie et scolopēdrie et poliꝫ ꝛ succi eupa
toriꝫ oim añ. aur. iij. olei balsami au. vi. pmixtōis as
daracaron aur. v. mellis q̄ntū sufficit. Cui⁹ dosis sit si
cut auellana non cum zeleniabin de melle. ℥. i.

Confectio de calamēto q̄ confert dolorib⁹ stōi et
cepis friis ꝛ horripilatiōi vehemēti et febrib⁹ hi
tibus priodos: cui⁹ pmixtio. ℞. calamēti fluuialis ꝛ m̄
tani ꝛ petroselini et sileris olum añ. ʒ. xx. seis apij et
cāomille et asse oim añ. ʒ. 4. reusini. ʒ. xx. pipis. ʒ. 44
ꝛ i descriptōe alia. ʒ. 24. ꝯficiāt cū melle ꝛ administret.

Confectio de seib⁹ faciēs ad dolores epis ꝛ sple
nis et stōi et vētositates ḡhatas i vētre: c⁹ pmix
tio. ℞. cassie et amomi et spice et amcos et seis feni
culi et seminis apij et anisi et sisceleos et cassien et
se. aneti et aristologie lōge et galbāi et assari et car
ui oim ptes equales et mellis dispumati q̄ntū sufficit
et p misceatur: ꝛ administretur.

Confectio d̄ hiacyntho nr̄a. hec est cōfectio nr̄a
quā expti sum⁹ i regib⁹ et coꝝ filibus et cogni
mus in ea iuua^m maximū p̄p̄c in egritudib⁹ algue=
gues ꝛ alguessēt et pulsu cordis ꝛ d̄bilitate cordis et
iā eradicauit d̄ eis egritudies ātiq̄s i q̄b⁹ ñ ꝯferit mi
ratōes ꝛ inēim⁹ i ea iuua^m maximū i egritudib⁹ ce
rebri ꝛ stōi et epis et p̄p̄c splenis et colica: ꝛ vz ad do
lores iūcturaꝝ et febres ātiq̄s: c⁹ d̄scriptō. ℞. iracinti
hiacynthi ꝛ p̄p̄c rubee ḡnate et ei simi pō. au. i. q̄po
nāt i instro terēdi ꝛ icipiat ei⁹ ꝯtritio cū facultate lab=
tilit vt alterēt: deiñ ponat in tabula ꝛ p̄pet sup eā ad
terēdū ꝛ sumat lapidis aluis pō. ʒ. i. halaltiq alias al
chie pō. ʒ. i. ꝛ aur. liq̄ti i crucibulo suo linito cū iniper
gyrio dōec auꝝ fiat lēuius ꝛ tera pō. sue. ʒ. i. et arge
ti vitreati cū odore stāni pō. sexte. ʒ. i. et fiat cū medi
coꝝ d̄ ꝯtritōe et puluerizatōe illō qđ fit i hiacyntho:
deiñ sumat sūma coꝝ et p̄iciat in tabulā vitreaꝫ et
inoluat i vio odorifero et terat donec exiccet: terat
dōec fiat puluis sbtilissim⁹: deiñ siat ꝛ reponat sm
q̄ sūma pō. i. deiñ siat agarici ꝛ epithimi ꝛ pipis et zin
ziberis et gariofiloꝝ ꝛ sāsuci oiz añ. po. 5. ꝛ sumat lapi
dis armēi ꝛ lapidis azuli et salis naptici et zedoarie
et doronigi et beē ꝛ ligue bouis oiz añ. siia p. i. deiñ
sumat spice celtice et ē nereidē: et amomi et acori et
folij et cinamomi et origāi et asse et ysopi ꝛ cypi oiz
Añ. 4. pti. i. deiñ siat pulegij et petroseli ꝛ lapidis a

dani ⁊ feis apij ⁊ myrrhe ⁊ olibāi ⁊ croci ⁊ pipis albi oīz aā.vi.gr̄.4.⁊ sumaꝛ ossiū elephātꝭ 3ᵃ gr̄.1.tere ḡ oēs has medicinas et ꝓiice sup has calcē lapidum crure et ꝯfice cū melle ēblicoꝝ qđ sit pōdꝰ dupli eorum et fac trociscos aur̄.1.et da: in potu.

Confectio alia meᵉ.S.q̄ ꝯfert egritudibꝰ cāne pulmōis et vlceribꝰ pulmōis et sputo sāguis et puris et saniei attracte ad pectꝰ et difficultati sputi. Cuꝰ ꝑmixtio. F R. gūmi albotī aur̄.iij. croci aur̄.4. galbani aur̄.4.myrrhe aur̄.4.radicū lilij excorticata rū aur̄.4.granoꝝ pini magni au.4.spice sceīni aur̄.ij. cassie nigre aur̄.ij.dragagāti aur̄.iij.carnꝭ dactiloꝝ sceīni aur̄.iij.crete seīmꝰ q̄ dr̄ stella aur̄.4. galbāi dimīdi au.xxx.costi aur̄.4.et in eīmꝰ i dscriptiōe sua aur̄.1.mellis bōi cotilas.4.decoq̄nꝛ mel et gūmi albotī i vase duplici.cūq; ꝑuēit ad terminū spissitu‑dinis tunc ꝑmisce cū eo galbanū et decoq̄ ipm dōec ꝑueniat ad terminū:vꝫ vt cū de eo distillaꝛ stilla vna nō dilatetur et ꝑmisce ipm et vtere.

Confectio q̄ ꝓfiet arostōaco mirabiꝛ ad tussiꝫ ⁊ sputū sāguis et vlcꝰ pulmōis et saniē eiꝰ colle‑ctiō et ꝯtra ipiꝰ et corruptionē lacerti et vōitū cibi et iliacā passionē ⁊ fluxū vētrꝭ ⁊ lacertū vesice ⁊ ꝓfo catiōē mr̄icꝭ et febres hn̄tes poxismos data i potu iā horā ꝑ horā vnā et extenuationē et malitiā ꝯplo nis et venēa ebibita et ex ꝑcussiōe enemictia.cꝰ ꝑmix tio.R.nercidē costi galbāi castorei opij melāopipe ris et macropipis et storacꝭ oīz aā.℥.1.mellis luit.1. tere medicias siccas et cribella galbanū vo decoq̄ cū melle dōec liq̄fiat et cū liq̄scit tunc cola ipm et fūde sup ipꝭ medicīas et pōe i vase vitri aut vase argēti et deīa da i potu q̄ntū ē faba egyptiaca cū aq̄ mellis q̄n titate duoꝝ cadoꝝ et distilla sup ipāꝫ digitis tuis de oleo sisamino guttas tres.

Confectio q̄ ꝯpaꝛ ad canabitꝭ exhēs arenā i vri na ⁊ reliq̄s mās vlceꝝ:cuꝰ ꝑmixtio. F R.radicū aur̄.4.sisileos camedreos senichia ipicō et ē foliū alzemeleō hayf et ē semē allzanabotꝭ oīz aā.au. 4. amomi aur̄.viij.cinamōi aur̄.xij.silerꝭ montāi spice silecroci fanalāsin seis apij mōtāi polij se.ruthe sil‑uestrꝭ pullegij cretēsis oīz aā.pōdꝰ illō idē:radices saxifrage lapidꝭ sceīni masculi et feie oīuꝫ aā.aur̄.xvi. asarum babylōici aur̄.xxxiij.se. agnicasti saradic oꝝ aā.aur̄.4.cordumēi aur̄.48.ꝯficianꝛ cū mel‑le decoctio ⁊ detꝛ de ea in potu q̄ntitas auellāe cū siru po mellino cōmixto q̄ntitate q̄tuor cadoꝝ.

Aꝛis meᵉ ḋ gētiana valēs ad duritiē ⁊ opilatio‑nē ⁊ dolorē epatꝭ ⁊ splēis ⁊ febrē āntiq̄. F Cuiꝰ ꝑmixtio ē vt sumaꝛ gētiāe ⁊ pipis āboꝝ aā.pō.ʒ.x.⁊ dactiloꝝ alborū siccoruꝫ ⁊ folij ⁊ spice ⁊ aristologie rotūdi aā.℥.1.tere ⁊ pulueriza ipā:⁊ ꝯfice ea cū melle despumato ita vt fiat in loco mellis spissi:cuiꝰ dosis sit pondus.ʒ.i.cum aqua ruthe decocte.

Aꝛis meᵉ q̄ nolaꝛ donū deis fuit inētal thesau‑ro regis ⁊ dixerūt q; ꝯfert podagre et emorroi dibꝰ et corruptiōi ani et frigoribꝰ et faꝛ appetere ci‑bi et coitū et ꝓuocat et ꝯseruat sanitatē q̄n bibiꝛ in tpe fīe:aut hyemis tribꝰ mēsibꝰ i oī die venerꝭ ois mēsis.Cuꝰ ꝑmixtio ē vt sumaꝛ myrabolāoꝝ nigro rū et bellitricoꝝ et ēblicoꝝ ⁊ acori et aristologie lō‑ge ⁊ rotūde ⁊ secacul ⁊ heil ⁊ cordomōi ⁊ gariofilo rū ⁊ camōille ⁊ ziziberis ⁊ usari nō excorticati oīꝫ aā.pōdꝰ.℥.vi.⁊ nucꝭ muschate ⁊ spice ⁊ turbith albi ⁊ meu ⁊ fū ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ seis apij mōtāi ⁊ eufor bij oīꝫ aā.pōdꝰ.℥.ij.⁊ almene ⁊ ē ameos ⁊ medulle curi ⁊ semē porri.⁊ tuderi albi ⁊ papaueris albi ⁊ ze doarie ⁊ doronigi ⁊ venaꝝ liq̄ritie ⁊ amomi ⁊ piretri ⁊ spodij ⁊ sisileos ⁊ asse fetide ⁊ cimini ⁊ cinamōi et cassie lde ⁊ tapsie ꝓfice ⁊ alchatamō ⁊ vsnee ⁊ cipi ⁊ radicis nenufaris ⁊ macropipis ⁊ calami aromatici ⁊ castorei oīꝫ aā.℥.4.⁊ corticū radicis apij.℥.8.⁊sco rie ferri mūdate trite nutritā tribꝰ hebdomadis scꝫ hebdomada vna cū zuccaro ⁊ hebdomada cū aq̄ ⁊ melle:⁊ hebdōada cū aceto:deiñ lcipe ⁊ īfunde eaꝫ vno die i aceto:deiñ ꝯuerte eā i mēe ad zuccaꝝ ⁊ ter tia die ꝯuerte eā ad aquā mellis:⁊ ita ac illō ḋ cętri bus hebdōadis fꝫ hūc modū:deiñ sicca eā i vmbra ⁊ tere eā dōec fiat sicē alcohol ⁊ tere reliq̄s medicīas ⁊ pulueriza eas ⁊ cribella ipas deiñ pōdera de medi cis ꝑtes.iij.⁊ ḋ scoria ꝑtē vnā.deiñ iuolue eas ex bu tyro vaccio bono ⁊ ꝯfice cū melle bono ⁊ pōe cū eo penidijs pōdꝰ scorie deiñ liq̄fac penidios ⁊ fūde eos desup cū melle dōec fiat i loco mellis spissi:deiñ pōe eā i vase viridi nouo mūdo ⁊ liga caput eiꝰ ⁊ sepelli ipꝫ i ordeo sex mēsibꝰ.⁊ da ipāꝫ i potu.cuiꝰ dosis sit sicē galla i māe i ieiuno ⁊ nō cōedat aliq̄d dōec tres hore diei ꝓtereāt:deiñ comedat ⁊ rege ipꝫ regie eq̄li ⁊ fugiat ab eo nauseatiua sanetas ⁊ ꝓparatio ⁊ reli qua ex q̄bꝰ timeꝛ ei nocumētū. Quidā aūt medicoꝝ existimauerūt q; hec meᵃ effugat malitiā veneni ꝑni ciosi:⁊ facit possidere sanitatem.

Medicia ꝯfecta q̄ ꝯfert dbilitati epatꝭ ⁊ torsiōi ⁊ sputo sāguis. R.balaustiaꝝ ⁊ sāguis draco nis ⁊ folioꝝ alasil ⁊ alumis iamēi aā.ꝑtē vnā:tere ea ⁊ pulueriza:⁊ decoq̄ ipa ⁊ cola aquā eiꝰ: ⁊ da ipam ad potādū tepidā q̄m bona est.

Confectio kinine medici q̄ faꝛ ad corruptioneꝫ ꝯplōnis ⁊ apata epatꝭ ⁊ ꝯfortat stōꝫ ⁊ clarificat colorē. F Cuꝰ ꝑmixtio ē vt sumanꝛ myrabolāoꝝ et allzegi āboꝝ aā pōdꝰ.ʒ.xxv.ʒʒ.cinamōi aā.ʒ.x.pipe ris al.pōdꝰ.ʒ.24.⁊ altalasir pondꝰ.ʒ.iij.⁊ galāge pō duo.ʒ.x.⁊ neremisch pōdꝰ.ʒ.6.⁊ succi absinthij.ʒ. v.⁊ vini coci ⁊ armeisus q̄ntitas q̄ ꝯficianꝛ meᵉ: tere medicīas:⁊ pulueriza eas ⁊ ꝯfice eas cū vio ⁊ almei sus ⁊ fac de eis pillulas siles pipi:⁊ sit dosis eiꝰ.ʒ.2. cum aqua tepida.

Confectio cognolata ipialis q̄ ꝯfert ad difficul‑tatē vrie ⁊ dolorē dorsi ⁊ dbilitatē renū ⁊ frāgit lapidē.cuꝰ ꝑmixtio. R.se.papaueris ⁊ se.porri ⁊ se. aneti ⁊ se.apij.⁊ se.lilij ⁊ se.lactuce ⁊ se. ēdiuie et se. portulace ⁊ beē albi ⁊ rubei ⁊ ligne auis ⁊ se.alkerua ⁊ hesilet se.alschesabrē ⁊ se.sāsuci ⁊ se.kelkilie ⁊ pipꝭ ⁊ turbith ⁊ granoꝝ nasturtij ⁊ se.maru ⁊ vsnee ⁊ āmo niaci ⁊ florꝭ sdināti ⁊ se.napi ⁊ dragagāti ⁊ se.iusq̄a. al.⁊ origāi ⁊ zarubꝰ ⁊ selemati ⁊ granoꝝ nil ⁊ costi ⁊ car ui ⁊ psilij ⁊ sauie ⁊ enule ⁊ olibāi et se.mersilē et cas sie et se.lini et sal.idi et se.ruthe et se. allzchēgi ru‑bei et albi et cymini carmēi et cinamōi et se. selēge‑misi: et musath et sene ḋ mecha et hermodactiloꝝ et epithymi et anisi et se.silile siracho granoꝝ sol oīꝫ

añ.ʒ.4.tuderi albi ⁊ rubei ⁊ ameos ⁊ zedoarie. ⁊ lu itau ⁊ se.feniculi ⁊ cinamomi ⁊ myrabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebuloꝝ ⁊ se.harmel ⁊ g̃noꝝ myrti ⁊ synapis ⁊ canabis ⁊ sisami excorticati ⁊ fenu. ⁊ se.baucie olꝫ añ.ʒ.v.secacul ⁊ zinziberis ãboꝝ añ.ʒ.4.lrie ⁊ piperis al. ⁊ gariofili ⁊ spice ⁊ florũ alcãne ⁊ piretri olꝫ ʒ.i.ß.scamõee põdꝰ tertie.ʒ.i.se.melonis ⁊ se.melonis lõgi ãborũ añ.ʒ.x.olei sisami.ʒ.xi.mellis lb.2.dosis integra.ʒ.2.cum aqua tepida.

CONfectio quã narrauit asaimeri ⁊ dixit ꝙ est experta q̃ est ꝯueniẽs palysi ⁊ torture ⁊ mollificatiõi ⁊ reliq̃s egritudi[illegible]ꝰ q̃rũ radix ẽ ista de q̃ sumaẽ fm q̃titatẽ quã tolerat eger: ⁊ si liniaẽ ex ea mẽbrũ mollificatũ iuuat. Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.opij ⁊ euforbij et castorei ⁊ cinamomi ⁊ macropipiis ⁊ iusq̃ami albi et spice ⁊ zinziberis ⁊ croci olꝫ añ.ptes eq̃les tere ⁊ cribella ⁊ confice cũ melle dispumato ⁊ pone in vase vitreo ⁊ vtere cum necesse fuerit.

CONfectio ipignatina nr̃a expta. F. ℞.mugath ⁊ nucis endẽ ⁊ beẽ ⁊ zedoarie ⁊ dragagãti ⁊ seminis papaueris ⁊ harabe olꝫ añ.põdꝰ.ʒ.iij. tere ⁊ puluerisa ⁊ frige cũ butyro fririõe leui ⁊ ꝓmisce cuꝫ duabꝰ emis puis sauich triti ⁊ emi ⁊ ana zuccari mẽsurata cũ emia pua. deiñ sumaẽ oi die põdꝰ.ʒ.xx. ⁊ decoquaẽ cũ duabꝰ libris lactis ⁊ ꝓijciaẽ desup ꝺ butyro q̃tũ necẽ ẽ ⁊ sorbeaẽ. q̃m bonũ est.

Explicit tractatꝰ p̃mꝰ. Incipit scd̃s de hieris.

HJera ẽ nomẽ solutiui rectificãtis ⁊ huiꝰ q̃d interp̃tatio ⁊ expositio ẽ meꝰ diuina. Et p̃mũ q̃d solutiuum ꝺ cognitꝰ fuit hiera ruffi ⁊ ãtiq̃ꝰ nõ cadebat nomẽ hiere nisi sup hãc. deiñ nouate sunt alie. ⁊ nõ ꝺr meᵃ diuina nisi q: actio solutiui ẽ res diuina saluãs ex v̄tutibꝰ sue nãe. Et ãtiq̃tus q̃s nõ fuerũt date in potu hiere nisi q̃m medici timebãt ex maliti̇a solutiuoꝝ simpliciũ sic̃ pulpe colloquintide ⁊ ellebori ⁊ alioꝝ. Et cũ vole[illegible]t vti eis ꝓmiscebãt ea cũ faciẽtibꝰ penetrare ⁊ rectificãtibus ⁊ bezahard donec ausi facti sunt in vsu eoꝝ. Postea edomiti sunt in eis ⁊ acceperunt succũ eoꝝ. deiñ ausi sunt in eis adeo donec acceperunt ea sic̃ sunt i pillis. Sciat ꝙ medicꝰ ꝙ hiere magis sunt salue q̃ decoctiões ⁊ pille. Et nõ dimittunẽ ꝓp malitiã suã imme ꝓp ea q̃ excusant ab eis ⁊ ꝓp ꝯsuetudinẽ malã. ⁊ q̃m ip̃e nõ trahũt ex lõginquo sicut decoctiões ⁊ pille. Et dosis ꝺ hieris ẽ vsq ad.4. au. Et q̃nq ꝓijciũt sup eas salẽ masse. Et magis ꝯueniẽs cũ quo i potu danẽ ẽ aq̃ epithimi cũ passulis mũdatis ꝓpe scd̃ꝫ descriptionẽ quotidiã eoꝝ. Q̃s. ℞.epithimi.ʒ.4. passularꝫ mũdataꝝ.ʒ.x.myrabolanorũ nigrorũ mũdatorum.ʒ.i.sticados.ʒ.iij.aq̃ lb.4.animdẽ mũdati lib.ß.deẽ ad potãdum in ieiuno. ⁊ ꝯsequẽter deẽ seminis altee.ʒ.i.seminis citroli.ʒ.ß.cũ pauco oleo nucis ⁊ aqua tepida. Et cibus tribus diebus sit zirbat egi cum aqua commixta.

HJerapigra scꝫ amara. hec ẽ hiera de aloes ⁊ associaẽ ei cinamomũ ꝓp subtilitatẽ suã et iuuamẽtũ q̃d facit visceribꝰ et stõ. F. Et mastix silr ei vt cõseruet. F. Et silr cassia et crocꝰ ꝓp digõnẽ et ꝯfortationẽ cordis et stõi et fortasse crocꝰ facit currere in ea dolorẽ capitꝭ. q̃re ꝯ[illegible]yt minorẽ põdꝰ eiꝰ aut expellat. F. Et asarũ q̃m inest ei adiutoriũ ad solonẽ faciẽdã et ꝑcipitationẽ humiditatũ. Et q̃nꝫ ponunẽ loco eiꝰ cubebe et sunt subtiles et carpobalsamꝰ et xylobalsamus ꝓp ꝯfortationẽ stõi ⁊ resolonẽ albezaharat. F. Et de hoibus sunt q̃dã q̃ ponũt in ea florẽ [illegible] q: ꝓhibet rasurã q̃ timeẽ ex aloe. Et rosas vt expellãt malitiã calitatis aloes a stõ ⁊ capite. Et q̃nq fermẽtaẽ cũ tãto melle q̃tum ẽ ⁊ q̃nq ẽ sicca nõ fermẽtata. Ego v̄o informo de ip̃a puluerizata mossos cũ aqua bdellij: ⁊ exicco eos i vmbra ⁊ vtor eis nã inuenio illud magis vltimũ q̃ aliã ⁊ fortasse bdellũ ẽ fere ꝑs.i. Et antiq̃ q̃s diuersificati sũt i q̃ntitate rectificantis aloes. Sunt.n. de eis q̃dã q̃ ponũt pondꝰ medicinaꝝ sexcuplũ põderis aloes: ⁊ de eis sunt q̃ octuplũ addũt ⁊ minuũt. Et iteꝝ q̃nq accipiũt ip̃m ex abluto q̃d ẽ debilꝰ soluẽs ⁊ magꝰ ꝯueniẽs calefacto ⁊ febriẽti. ⁊ nõ dant ip̃m in potu olꝭ febriẽti: imo ei cuiꝰ febris ẽ leuis. F. Et de eis sunt q̃ accipiũt de aloe nõ abluto: ⁊ ẽ fortiꝰ soluẽs: sꝫ ẽ magꝭ nocivum febriẽtibus: q̃uis de eo sumãt in potu q̃dã ⁊ non noceat eis. Et hiera q̃dẽ non ẽ res festinans in solutione: imo eius solutio fit cũ facilitate paulatim: ⁊ cum tarditate: ⁊ fortasse efficit operationẽ suã in die scd̃o: ⁊ nõ ẽ iteꝝ eius solutio cũ attractione ex longinquo: imo non soluit nisi illũ qui obuiat ⁊ cui cõmisceẽ ex stõ ⁊ intestinis. ⁊ longinquior terminus sue attractionis ẽ ꝑ epatis absq vẽis. Descriptio aũt cognita ⁊ vniuersitatis ẽ hec descriptio q̃ confert ad humiditates ꝯ̃natas in capite ⁊ stomaco: ⁊ dolores iuncturaꝝ: ⁊ colicam: ⁊ torturam grauitatẽ lingue ⁊ mollificationẽ mẽbroꝝ cuius hec est permixtio. ℞.masticis ⁊ cinamomi ⁊ asari et spice ⁊ carpobalsami ⁊ croci ⁊ xylobalsami ⁊ cassie omnium añ.pondus.ʒ.i.aloes sublimis duplũ medicinarum. Tere ⁊ cribella ⁊ fit dosis integra.ʒ.i.cũ melle ⁊ aqua tepida.

HJeralogodion. hec ꝯfectio ẽ bñdicta plurimi iuuamẽti mũdificãs corpꝰ ab vltimis extremitatibus suis cũ solone in qua nõ est labor olum [illegible]rum ⁊ supfluitatũ ⁊ cõfert ad egritudines capitis dolorẽ: ⁊ emigraneã: ⁊ cephaleã: ⁊ ouũ: ⁊ galeã. ⁊ scotiginẽ: ⁊ alguesgnes: ⁊ maniã: ⁊ epilẽ: ⁊ timorem ⁊ palysim ⁊ mollificationẽ: imo ad apoplexiã: ⁊ totum illud accepta in puluere sicut dictum est de sectihe ⁊ est melior illo plim: ⁊ ꝯfert ad dolores auris ⁊ oculi: ⁊ confortat stõm: ⁊ apit opilatiões epatis ⁊ purgat mẽstrua ⁊ remouet difficultatẽ anhelitus: ⁊ cõfert ad quartanã ⁊ omnes passiones flegmaticas crudas ⁊ febres ãtiquas ⁊ valet ad dolores iuncturarum ⁊ podagram ⁊ venam sciaticaꝫ. ⁊ est vtilis ad tiriam ⁊ alopi[illegible]in ⁊ vlcera antiqua in capite ⁊ alia et ad baras ⁊ morpheam et impetiginem et excoriationem et lepram et ad scrofulas et apata [illegible]das ⁊ cancros. cuius hec ꝑmixtio. ℞.pulpe collo.ʒ.v.cepe squille assate ⁊ agarici ⁊ scamonee ⁊ ellebori nigri ⁊ ammoniaci ⁊ scordeon omnium añ.ʒ.iij.et ß. ⁊ in descriptione alia olm añ.ʒ.ij.se.epithimi ⁊ camedreos: et bdellij et aloes olm añ.ʒ.iij.basilicõ ipericõ et folij indi et prassij et polij et cassie et melanis

piperis ⁊ leucopi.⁊ macropipis ⁊ croci ⁊ cinamomi ⁊ opopōaci ⁊ polypodij ⁊ serapini ⁊ castorei ⁊ mirrhe ⁊ petroselini ⁊ aristologie lōge ⁊ succi absinthij ⁊ euforbij ⁊ spice ⁊ amomi ⁊ zinziberis oium.ań.pōdus ʒ.i.gētiane ⁊ sticados ań.ʒ.i.ß.mellis q̄tum sufficit dosis integra aur.4.cū aq̄ tepida ⁊ melle aut cum decoctōe epithimi ⁊ passulaꝝ enucleataꝝ.

Hiera logodion s3 d'scriptionē filagrij.℞.pulpe collоq̄ntide ⁊ croci ⁊ āmoniaci ⁊ corticū ellebori albi.⁊ scamonee ⁊ hipericon oiu3 ań.aur.x.epithimi ⁊ polypodij ⁊ bdellij ⁊ aloes ⁊ camedreos et prassij ⁊ cassie oium ań.aur.8.macropiperis ⁊ leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ cinamomi ⁊ croci ⁊ opoponaci ⁊ serapini ⁊ castorei ⁊ petroselini ⁊ aristolo.longe oium ań.aur.4.ↄficiat cū melle dispumato: ⁊ sit dosis aur.4.aut.iij.s'cd3 virtutē cuiusq3 hominis cū aqua mellis ⁊ sale.

Hieralogodiō s3 d'scriptionē Pauli.℞.pulpe colloq̄ntide aur.xx.cepe muris assate ⁊ agarici ⁊ āmoniaci ⁊ corticū ellebori nigri ⁊ scamonee ⁊ hipericon oiu3 ań.aur.x.polypodij ⁊ epithimi ⁊ bdellij ⁊ aloes ⁊ camedreos ⁊ prassij ⁊ cassie oiu3 aur.8.mirrhe ⁊ opoponaci ⁊ serapini ⁊ petroselini:⁊ triu3 piperū ⁊ cinamomi ⁊ croci ⁊ castorei ⁊ arist.lōge oiu3 ań.aur.4.mellis q̄tū sufficit.

Hiera ruffi faciēs ad colerā nigrā ⁊ flegma ⁊ alopiciā.℞.pulpe colloq̄ntide aur.xx.camedreos aur.x.serapini ⁊ opopōaci āboꝝ ań.aur.8.semis api mōtani aur.v.aristo.rotūde aur.v.pipis albi ⁊ nigri āboꝝ ań.aur.v.cinamomi aure.4.cassie aure.iij.sticados ⁊ croci ⁊ polypodij ⁊ polij ⁊ mirrhe oium ań.aur.iij.infunde myrrhā cū vino ⁊ tere medicinas ⁊ ↄfice cū melle dispumato:⁊ pōe in vase ⁊ vtere cū necesse fuerit.Et in descriptiōe alia.℞.pulpe colloq̄ntide.ʒ.xx.aloes scotrensis pondus.ʒ.v.galāge.ʒ.x.camedreos.ʒ.xx.serapini ⁊ opopōaci āboꝝ ań.ʒ.viij.aristo.rotūde ⁊ petroselini ⁊ piperis al.et nigri oium ań.ʒ.v.spice ⁊ cassie ⁊ cinnamomi ⁊ croci ⁊ zinziberis ⁊ myrrhe ⁊ polij omniū ań.aur.ii.Et inuenim' additū in descriptiōe alia relatū ad hoc q̄d est in suriamati de medicis camepitheos ⁊ agarici ⁊ prassij oium ań.ʒ.x.⁊ ↄficiat cū melle ⁊ sit dosis ei' pōd'.ʒ.iij.cum aqua calida ⁊ melle ⁊ sale in ieiuno post abstinentiam.

Descriptio vniuersitatis hiere archigenis.q̄ cōfert oī egritudini gñate ex flegmate crudo ⁊ ñ crudo ⁊ melācolie.⁊ vitio aq̄ in oculoꝝ:⁊ dolori capitis:⁊ facit advertiginē ⁊ epilepsiā:⁊ valet ad īceptionē egritudinū visus:⁊ raucedinem hūidā ⁊ dolores gutturis ⁊ difficultatē anhelit' ⁊ spasmū ⁊ exituras ex materijs grossis ⁊ ↄfert ad aq̄s citrinā ⁊ scabiē.et q̄n3 daṫ in potu parūp ꝑꝑ dolorē stōaci ⁊ vētris et inficis cū d'coctiōe ruthe:⁊ q̄n3 pōniṫ in ea castorei pau.s.vsq3 ad siliq̄s.iij.⁊ ad dolorē dorsi:⁊ matris ⁊ ad venā sciaticā ⁊ ei similia cū aq̄ cētauree:⁊ p̄miscenṫ cū ea q̄ sicc' cucūeris asinini ⁊ colloq̄ntide siliq̄.iij.i aq̄ abrotāi ⁊ daṫ i potu ad morsū canis rabiosi:⁊ facit securitatē a timore aq̄ p̄cipue cū pōdeṫ.ʒ.i.ß adiūctōe cācri fluuialis.cui' hec ē p̄mixtio.℞.pulpe colloq̄ntide.ʒ.xvj.prassij ⁊ sticados ⁊ ellebori nigri

⁊ camedreos ⁊ scamonee ⁊ leucopipis ⁊ macropiperis oiu3 ań.ʒ.ij.cepe muris assate ⁊ euforbij ⁊ aloes ⁊ croci ⁊ gētiane ⁊ petroselini ⁊ āmoniaci opopōaci oium ań.ʒ.i.polij ⁊ cinamomi ⁊ sapini ⁊ myrrhe et spice ⁊ sq̄nāti ⁊ calamēti mōtani ⁊ aristologie rotunde oiu3 ań.ʒ.ij.mellis q̄tū sufficit ⁊ sit dosis aur.iiij.cū decoctiōe epithymi ⁊ passulaꝝ mundataꝝ.

Hiera archigenis descriptōe pauli.℞.prassij ⁊ agarici ⁊ camedreos ⁊ pulpe colloq̄ntide ⁊ sticados oiu3 ana pōd' aur.xx.opoponaci ⁊ serapini ⁊ petroselini ⁊ aristologie rotunde ⁊ pipis albi oiu3 ań.aur.v.cinamomi ⁊ spice ⁊ polij ⁊ croci oium ań.aur.iiij.Tere ex medicis q̄ sicca sunt ⁊ ↄquassa gummas ⁊ īfunde ī melle ⁊ p̄misce:⁊ sit dosis aur.iiij.cū salis triti pōdere.ʒ.i.cū aq̄ mellis.

t heodoricō magnū:q̄d valet ad corruptionē cōplonis frīde ⁊ repletionē.⁊ sup̄fluitates viscosas grossas:⁊ obliuionē ⁊ tenebrositatē visus:⁊ difficultatē āhelit':⁊ stuporē:⁊ dolores ep̄tis ⁊ stōi ⁊ splenis ⁊ renū ⁊ ↄnficū ⁊ p̄hibitionē mēstruorū:et colicā:⁊ ē solutiuū absq3 labore:cui' dosis sit pōdus aur.iiij.cū decoctiōe epithymi ⁊ agarici aut cū aq̄ calida.cui' hec ē p̄mixtio.℞.aloes scotrēsis pōdus.ʒ.x.agarici albi pōd'.ʒ.xx.croci ⁊ cinamomi ⁊ acori ⁊ masticis ⁊ xylobalsami ⁊ olei balsami oiu3 ana pondus.ʒ.iiij.reubarbi.ʒ.i.ß.⁊ carpobalsami ⁊ euforbij ⁊ macropipis ⁊ pipis albi ⁊ nigri ⁊ gentiane romane ⁊ floris sq̄nāti oium ana pondus.ʒ.ij.costi amari camedreos epithymi oium ana.ʒ.iiij.assari ⁊ cassie ⁊ scamōee omniū ana pōdus.ʒ.vj.spice odorifere pōdus.ʒ.iij.ß.meu ⁊ amomi āboꝝ ana pond' ʒ.i.aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas:⁊ cōfice cum melle dispumato ⁊ repone in vase:⁊ vtere post sex menses.

t heodoricon aliū q̄d ↄfert oīb' egritudīb' excitatis ex frigore et flegmate.℞.aloes pōdus.ʒ.xxx.agarici pōd'.ʒ.xij.acori et croci et cinamomi et alteia et hermodactiloꝝ et cassie oiu3 ań.ʒ.iij.camedreos et leucopipis ⁊ assari ⁊ xilobalsami oiu3 ań.pōd'.ʒ.ij.melanopipis ⁊ castorei āborū ań.ʒ.iiij.reubarbi et myrrhe et spice oiu3 ana pōd' ʒ.i.mellis q̄tū sufficit dosis ei' pōd'.ʒ.iiij.cū aq̄ calida et antiqueṫ sex mēsibus.

t heodoricon aliū faciēs ad illas passiōes.cuius hec ē p̄mixtio.℞.acori pōd'.ʒ.viij.nucis muschate.ʒ.xij.aloes scotrēsis.ʒ.xl.agarici pōd'.ʒ.xliiij.reubarbi.ʒ.iij.pipis al.⁊ gētiane āboꝝ ań.pōd'.ʒ.iiij.croci et gariofiloꝝ:et acori et galbani.in alio et lxeiati.et cinamomi oiu3 ań.ʒ.vj.assari:et xilobalsami āboꝝ ań.pōd'.ʒ.iiij.cassie et scamōee oiu3 ań.pōd'.ʒ.xij.spice.ʒ.viij.scordeon pōd'.ʒ.ix.amomi et rubee et pipis nigri et pipis lōgi et sq̄nāti oiu3 ań.pōd'.ʒ.ij.ireos pōd'.ʒ.viij.tere et cribella.et cū melle q̄stū sufficit ↄfice et antiqueṫ sex mēsibus et sit dosis pōd'.ʒ.iiij.cū aq̄ cal'a.

t heodoricō cum nuce muscata faciēs ad oēs egritudies antiq̄s capitis.et ad maniā.et algueśgueś.et dolorē capitis.et vertiginē et ad epilepsiā.et ad debilitatē visus.et ad dolorē epatis et splenis et renū et colicam.prouocat menstrua re

tenta: ꝛ ad leprã ꝛ baras: ꝛ ad dolorẽ podagre ꝛ iũ-
cturaꝝ ꝛ anchaꝝ. ꝛ ad febres chrõicas ꝛ añcedẽtes
ꝛ eiꝰ solo ẽ sine nocumẽto. cuiꝰ. hec est pmixtio. ℭ℞.
aloes. ʒ. lx. i alio. xl. agarici. ʒ. xxiiij. scordeõ ꝛ xilobal
sami ãboꝝ añ. ʒ. 4. costi. ʒ. viij. acori ꝛ masticis ꝛ cina
mõi ꝛ gariofiloꝝ oiuꝫ añ. ʒ. vj. cassie ꝛ nucis muscha
te ãboꝝ añ. ʒ. xij. epithymi. ʒ. xviij. spice. ʒ. vj. cãedre
os. ʒ. viij. mirrhe. ʒ. ij. triũ pipeꝝ ꝛ eufor biij añ. ʒ. iiij.
floris sq̃nãti. ʒ. ij. gẽtiane. ʒ. iiij. amomi. ʒ. ij. scamõee
ʒ. xviij. mellis dispumati q̃ntũ sufficit: cuiꝰ dosis sit. ʒ.
iiij. cũ decoctiõe epithimi.

t Theodoricõ aliõ ṽsitatũ. ℭ℞. aloes. ʒ. lx. aga-
rici. ʒ. xxiiij. masticis ꝛ croci ꝛ acori ꝛ ciamo-
mi ꝛ spice oiuꝫ añ. ʒ. vj. aristo. ꝛ carpobalsami
ꝛ eufor biij ꝛ triũ pipeꝝ ꝛ gẽtiane oiuꝫ añ. ʒ. 4. came-
dreos ꝛ costi ãboꝝ añ. ʒ. v. cassie et epithymi ãborũ
añ. ʒ. xij. myrrhe ꝛ floris sq̃nãti ꝛ amomi oium añ. ʒ.
ij. scamõee. ʒ. xx. mellis quãtũ sufficit: cuiꝰ dosis ꝛ ad
ministratio ꝛ iuuamenta sunt sicut primi.

Hiera Ga. descriptõe vniuersitatꝫ: ꝛ de iuuamẽ-
tis eiꝰ ẽ ꝙ ipsa ẽ subtilior ꝛ efficacior q̃ȝ theodo-
ricõ ꝛ logodiõ. faciẽs ad paralysim ꝛ torturã ꝛ spas-
mũ ꝛ mollificationẽ ꝛ purgat a corpe superfluitates vi
scosas grossas ꝛ diuersas ꝛ stringit mollificationeꝫ
vesice et exitũ vrĩe absq̃ volũtate. cuiꝰ hec ẽ pmixtio
ℭ℞. pulpe colloq̃ntide et agarici et cepe muriꝫ assa
te et ãmõiaci et scamõee et ellebori nigri et hipicõ ꝛ
euforbij omniuꝫ. añ. ʒ. xvi. polypodij et epithymi et
bdellij subalbidi et camedreos et prassij et cassie oi
um añ. põdꝰ. ʒ. vij. myrrhe et serapini et aristologie
lõge et triũ pipeꝝ et cinamõi et opopõaci et casto-
rei et petroselini oiuꝫ añ. ʒ. 4. et ĩ hoibꝰ sũt q̃dam q̃
ponũt i ea croci põdꝰ. ʒ. 4. aggrega has medicinas
tritas et cribellatas isusio eis q̃ ex ipsis infunduntur
in triplicato et ꝯfice cũ melle dispumato et vtere cuꝫ
necesse fuerit post sex menses.

Hiera G. ꝺscriptõe pauli. ℭ℞. camedreos et leu
copipis et macropipis et agarici et sticados et
ellebori nigri et scamonee spice et epithymi et cepe
muris assate oium añ. aurꝭ. vj. myrrhe et croci et am
mõiaci et hipicõ oium añ. aurꝭ. 8. mel q̃ntũ sufficit.

Hiera. G. ℞ pulpe colloq̃ntide. ʒ. 4. camedreos
et cepe muris assate et croci et agarici et scamo
nee et ellebori nigri et sticados et ãmõiaci et hipicõ
oium añ. ʒ. iij. et tertiã. ʒ. i. epithymi et polij et bdel-
lij et camepitheos ꝛ prassii et aloes et cassie ꝛ poly-
podiũ oiuꝫ añ. ʒ. i. ʃ. et triũ piperũ ꝛ myrrhe ꝛ cina-
momi et croci ꝛ opoponaci et serapini et castorei et
petroselini et aristo. rotũde gẽtiãe ꝛ eufor bij oium
añ. medietatẽ et tertiã. ʒ. i. et mellis q̃ntũ sufficit. do-
sis sicut logodiõ et iuuamẽta eius sicut illius.

Hiera eufacaritis ꝛ ẽ hyp. medici ꝯferẽs ad hu
miditatẽ stõi et ad dolores capitꝫ gñatos ex va
poribꝰ corruptꝫ et ex tristitia timere faciẽte: cuiꝰ hec
ẽ pmixtio. ℞. gẽtiane et spice et aristologie rotũde
et cassie et cinamomi oium añ. põdus. ʒ. i. petroseli
ni et camedreos et sticados et sulfulimõ et est ozi-
mũ mõtanũ ꝛ keiati oiuꝫ añ. ʒ. i. myrrhe põdꝰ. ʒ. 4.
ʒnoꝝ albẽ et croci ãboꝝ añ. ʒ. i. ʃ. aloes ru. põdꝰ. ʒ.
8. pulpe colloq̃ntide põdꝰ. ʒ. vj. ꝯficiatꝭ cũ melle: ꝛ ad
ministretꝭ post sex mẽses: dosis eiꝰ pondꝰ. ʒ. 4.

Hiera alia. hyp. q̃ facit ad meliã ad maniã et al
guesguos et frigidẽ i capite et dolorẽ capitꝫ ve
hemẽtẽ et spasmũ et scissurã manuũ et dolorẽ iun-
cturarũ et ad pmixtionẽ rõnis et corruptionẽ intel-
lectꝰ: et dilatatiões pupille et lesptiões añ fortis. et
ad leprã et albaras et ad palysiꝫ et torturã. cuiꝰ hᵉ
ẽ pmixtio. ℞. cucũeris asinini et triũ piperũ et came
dreos oiuꝫ añ. põdꝰ aur. v. croci et myrrhe et scamo
nee oiuꝫ añ. põdꝰ. ʒ. x. ãmoniaci põdꝰ. ʒ. i. mell q̃ntũ
suffici: dosis eiꝰ medietas. ℥. i. cũ aqua calida.

Hiera Andromachi q̃ cõfert ad dolorẽ stõi ven
tris. cuiꝰ hec ẽ pmixtio. ℞. cinamomi et cassie
nigre et calami aromatici et xilobalsami et floris sq̃
nãti et hemiꝰ oium. añ. ℥. iiij. ʃ. Tere medicinas et
ꝯpõe i vase figuli nouo: et funde supra eas aq̃ plu-
uialis daunatik. vi. et decoq̃ ad medietatẽ et cola:
deĩn accipe aloes rubei lib. i. ʃ. et põe sup q̃ȝ aq̃ plu
uialis q̃ntũ sufficit: et tere i meridie et ablue donec ab-
stergatꝭ et funde supra ipm aquã spẽꝝ: et tere i sole
donec exiccetꝭ: deĩn tere et ꝯpõe i ipõ croci et myrrhe
et alkeiati oim añ. ℥. 4. et i descriptiõe ãntiq̃ oiuꝫ añ.
℥. i. deĩn tere ola et põe i vase vitri aut vitreato et ter
re. ẽ. n. iuuatiua ad spasmũ et ad repcussiõeꝫ q̃ fit co
uiãdo et pcussiõeꝫ et fracturã: et ad dolorẽ lateris et
apit stõꝫ et dolores eiꝰ et ad sputũ sanguinis et dolo-
rẽ illi: dosꝭ eiꝰ itegra põdꝰ. ʒ. i. cũ aq̃ tepida. et oi hoi
fm q̃ntitatẽ suę vrtutꝫ: et ad apata dura cũ sirupo ace
toso: et fit ex ea ẽplm ad apa oculi cũ succo mẽte aut
vue vulpis et apata ani cũ oleo rosꝭ. et vino bono et
ꝯfert ad vlcera q̃ accñt vnguibꝰ q̃ñ liniũt cũ aceto vi
ni et ad adustionẽ oris gargarizata.

Hiera Andromachi faciẽs ad retẽtiõeꝫ mẽstruo
rũ et ad leprã et timorẽ: cuiꝰ hec ẽ pmixtio. ℞. sti-
cados et camedreos et agarici et ellebori nigri et pi
peris nigri et al. et mezeriõ et scõonee et squille assa
te oim añ. põdꝰ. ʒ. xviij. croci et eufor bij et ãmõiaci
oiuꝫ. añ. ʒ. 8. mirrhe. ʒ. 4. storꝫ cucũerꝫ asinini. ʒ. iiij.
mell lib. v. dosꝭ eiꝰ põdꝰ. ʒ. ij. cũ melle et aq̃ et sale.

Hiera fanciligotꝫ faciẽs ad meliã et mũdificatiue
flamma cerebri et aufert chimos grossos visco-
sos terrestres: cuiꝰ hec ẽ pmixtio. ℞. prassij et stica
dos et ellebori nigri et camepitheos et cãedreos et
petroselini et polli et ẽ allahada et aristologie rotũ
de et croci et gẽtiane et keiati et dragaganti et folij
egiptij et assari et amomi et costi et cinamõi et fuci
men et pipis et carpobalsemi et allei silũestrꝫ et cas-
sie et ipicõ et florꝫ sq̃nãti et spice oiuꝫ añ. põdꝰ. ʒ. ʒ.
epithimi et agarici et polipodij et pulpe colloq̃nti
de oiꝫ añ. ʒ. iij. aloes scotrẽsꝭ. ℥. vj. Tere et ꝯfice et ũti
q̃ sex mẽsibꝰ. dosis eiꝰ tertia. ʒ. i. cũ aqua calida.

Hiera busurꝰ ꝯferẽs ad visum et ꝯfortãs eũ et se
dat dolorẽ capitꝫ assiduũ et confert ad dolores
stõi et splẽis et epatis et ad dolores melicos et frẽti
cos et ad frigidinẽ et dolorẽ q̃ nolatꝭ corona cuiꝰ hec ẽ
pmixtio. ℞. camedreos põdus. ℥. xij agarici põdus
℥. xvi. et in descriptiõe alia agarici. ℥. x. pulpe collo-
q̃ntide. ℥. ij. sticados et piperis albi et nigri omni-
um ana. ℥. xij. meu. ℥. iij. croci. ℥. xviij. ellebori nigri
et scamonee et aloes scotrensis omnium ana. ℥. vj.

Tere ꝛ cribella ꝛ cōfice cū melle:dosis ei⁹.ʒ.iiij.post sex mēses. Et ĩ descriptiōe alia:spice ꝛ cassie amboꝝ aā.ʒ.x.ij.bibat cū infusiōe epithimi post abstinētiā.

Hiera catagini anthiocheni q̄ cōfert ad spasmū: ad dolorē capitꝫ et dolorē capitis antiquū:ꝛ ad tineā acutē et melia,ꝛ ad tremorē iuncturaꝝ: cuius hec ē ꝯmixtio. ℞.pillule colloqn. pondus.ʒ.xx.camedreos ꝛ prassij ꝛ agarici oium aā.ʒ.x.aristologie long.ꝛ petroselini ꝛ piperis albi et serapini et opoponacis oium aā.ʒ.v.myrrhe ꝛ spice et polij ꝛ croci et cynamomi oium aā.ʒ.iij. īfundātur humida cum melle: deīn decaquātur sup ignē parūp ꝛ terant̄ sicca et ꝓijciātur sup ea et misceāt̄ et admistret̄ post sex mēses.

Descriptio alia hyere q̄ addit ĩ visu ꝛ ꝯfortat ipꝫ: et ꝯfert ad dolorē capitis et passiōes stōi et capitis et splenis:cui⁹ hec est cōmixtio. ℞.pillule colloquide.ʒ.x.camedreos et cassie et triū piperū oium aā.ʒ.ij.aloes et myrrhe et thuris masculi et croci oiꝫ aā.ʒ.i.scamone.ʒ.vi.succi absinthij pondus.ʒ.ij.mellis quantum sufficit dosis eius pondus.ʒ.iiij. cum aqua calida.

Hiera nr̄a experta. ℞. ellebori pond⁹.ʒ.i.pulpe colloquintide aur.i.alias.xij.ꝛ aloes aur.v.ꝛ salis indi.ʒ.i.ꝛ.ij.ꝛ agarici pōdus aur.ij. ꝛ lapidis armeni aur.s.et rosaꝝ pond.ʒ.i.et piperis albi pōdus aur.i.ꝛ zinziberis pōdus aur.ij.et acori et amomi et assari ꝛ carpobalsami et alhasce et origani et se.apij et dauci et ē semen daucie oium aā.ʒ.iij. et buglosse pond.ʒ.s.se.allcheserban et se.alselēgemisch et seis ozimi citrati et seis citri et mēte sicce oium aā.ʒ.ij. ꝛ epithimi pōdus.ʒ.ij.s.ꝯficiātur oia cū duplo sui mellis et reponatur sex mensibus:deinde administretur.

¶Tractat⁹ terti⁹ de electuarijs solutis et n̄ solutis.

Nos dicere volumus in hac sūma de electuarijs famosis et q̄ sunt similia vniuersalibus. Illa vero quoꝝ iuuamenta sūt particularia digniora loca dicenda sunt in summa secunda.

Electuariū diacyminum faciens ad dolores viscerū q̄s ꝯsituit fritas:ꝛ ad egritudinē flegmaticā: iuuet ꝯfortat stōm.et digerit cibum et aufert appetitū caninū et eructuationē acetosaꝫ: et sit dosis magnitudo galle cū aqua calida et ꝯfert iteꝝ ad febres frās melicas et flegmaticas : cui⁹ hᶜ est ꝯmixtio. ℞. cymini carmini īfusi ĩ aceto vini die et nocte exiccati et torrefacti et folioꝝ ruthe exiccatoꝝ ĩ vmbra et torrefactorū et piperis et zinziberis oium aā. sextaria.v. baurach armēi pond⁹.ʒ.x. Aggrega has medicinas tritas cribellatas et ꝯfice cū melle dispumato et reponatur in vase et administretur.

Diacyminū.G.q̄d facit ad vētositates frās et sa[...]ietatē nauseatiuā et resol[...]t vētositates ꝛ cōfert ei q̄ nō digerit cibū:c⁹ hᶜ ē ꝯmixtio .℞. baurach medietatē ptis.cymi carmēi īfusi in aceto torrefacti piperis albi et piperis lōgi folioꝝ ruthe oiꝫ aā.ptē vnā. ¶Et hoc q̄d fit ꝫ duas descriptiōes:qr̄ꝫ.n.fit ex ptibus eq̄lib⁹ ĩ oib⁹ suis cōmixtiōib⁹.s. cymini piperis et ruthe et baurach:ꝛ iste modus soluit nāꝫ valde ꝛ q̄n ꝯmiscet̄ de spēbus reliq̄s quantitas equalis:et de baurach medietas h⁹ quātitatis: et eligat̄ de cymino carmenū ꝛ īfundit̄ ĩ aceto forti:deīn torrefit et ꝫ pip albū:ꝛ illud iō q̄m ipm ꝯfortat stōm plusꝙ due alie due spēs.s.pip lōgū ꝛ pip nigꝝ:ꝛ h⁹ ē illō q̄d nō ē ꝓnū nꝫ ꝯcttū ꝛ nꝫ ē cortex ei⁹ grossus: imo ē ex illo q̄d dr̄ ꝯuis pōderꝫ ꝛ eligat̄ d̄ eo magnū ꝛ sanū ꝛ baurach. ¶Fiat ꝫ me⁸ ad illū cui⁹ nā retinet̄ cū baurach dicto nitrū naurnacō ꝛ ē rubeū:ꝛ cū feceꝛ ipam ad illū cui⁹ nā ē soluta admistrabis baurach aliō: ꝛ sit illō q̄d de eo ꝓijcies:medietas q̄titatꝫ vniuscuiusꝙ medicinaꝝ q̄s diximꝰ ꝛ folia ruthe iteꝝ. Sint ꝫ sicca cū mēsura:ꝛ illō iō q̄m si exiccētur vehemēter sūt calide ꝯplonis:ꝛ ē calefactio eoꝝ vltra mēsurā:ꝛ si nō exiccātur vehemēter remāet ĩ eis hūiditas supflua q̄ nō ꝯseq̄tur vltimationē digōnis:q̄pp n̄ d̄struit ei⁹ īflatio ĩ aliq̄. ¶Et iste q̄tuor spēs q̄rꝫ ꝯmiscētur cuꝫ melle dispumato:ꝛ q̄rꝫ nō ꝯmiscent̄ cū aliq̄ ꝛ reseruant̄ p se absq melle. Cū ꝫ ipe sunt necie ꝓijciunt̄ ĩ aquā ordei aut ĩ cibo alio ꝯueniēte. ¶Et hec me⁸ sumit̄ sola aā cibū ꝛ post cibuꝫ:ꝛ illa q̄ ꝯmiscet̄ cum melle dispumato ē magis ꝯueniēs ĩ hac dispōne:et illō iō q̄m ipa destruit īflāmationē oino. ¶Et oꝫ iterū vt sit mel bonū cū nō sit necīū vt sit hec me⁸ nisi fortis ĩ resoluēdo vētositateꝫ ꝛ euet cū fortitudine. ¶Et oꝫ vt scias iteꝝ ꝙ q̄n vis vt sit ei⁹ eūo pl⁹ sit ꝯtritio medicinaꝝ nō subtilis:ꝫ grossa.ꝛ illō iō q̄m scio holem q̄ cōtriuit hāc me⁸ᵃᵐ ꝯtritiōe vltima:q̄m non sciuit illō q̄d ego dixi:q̄re nō soluit nām oino:immo ꝓuocauit fortiter ꝛ venit ad nos mirās ꝛ q̄rēs d̄ cā in hoc:ꝛ illō iō q̄m ipe existimabat quā corpe illius viri eēt ꝓprietas q̄ eēt cā in hoc q̄d accīt. Postq̄ ergo feci scire eū ꝙ cā in illo eēt dispō ꝯpositiōis eius tūc ꝯposuit eā scd̄o sicut p̄cepi ei:ꝛ ꝯpleta est ei⁹ opatio:ꝛ opꝫ vt seruetur hic determinatio in ꝯpositione reliquarum medicinarum.

Electuariū ad subulitisset ē aggregatiōis q̄d ē ꝯueniēs ad frigiditatē stōi vehemētis frigoris ꝛ eructuationē acetosam ꝛ appetitū caninū ꝛ singultū qui fit ex replone chimoꝝ grossoꝝ ꝛ flegmaticoꝝ ꝛ febres āntiquas q̄ fiūt pp frigus ꝛ malitiā digestionis:cui⁹ ꝯmixtio hec ē. ℞. cymini īfusi ĩ aceto exiccati sextaria.xv.piperis ʒ.ʒʒ.ꝛ ruthe sicce ꝛ baurach.oium aā.ʒ.xx.terantur ꝛ conficiantur cuꝫ melle dispumato ꝛ administretur.

Electuariū de calamēto fluuiali descriptione G.F ℞.calamēti fluuialis ꝛ campestris ꝛ petroselini oiuꝫ aā.ʒ.xij.zinziberis aur̄.vi.seminis apij ꝛ capituꝫ alhasce āboꝝ aā.aur̄.iiij.keisim aur̄.xv.piperis aur̄.xlviij.siseleos aur̄.v. Tere ꝛ confice cum melle dispumato.

Electuariū de myrto conferens ad solutionē nāe ꝛ vomitū stōi ꝛ humiditatis ꝛ malitiam digōnis q̄ est ex stō.cui⁹ ꝯmixtio h̄ est. ℞. granorum myrti bonoꝝ siccoꝝ emināa.i. myrabolanoꝝ nigroꝝ ꝛ belliricoꝝ ꝛ emblicoꝝ ꝛ talassir oium aā.ʒ.xx.leucopiperis ꝛ macropiperis ꝛ zinziberis oiꝫ aā.ʒ.x.masticis ꝛ cordumeni ꝛ carui ꝛ anisi ꝛ cymini et spice ꝛ cassie ꝛ cardamomi ꝛ costi oium aā.ʒ.vi. nuscismuschate ꝛ seminis apij ꝛ ameos oium aā.ʒ.v.folij indi ꝛ amomi āboꝝ aā.ʒ.iiij.tere ꝛ confice cū melle dispumato ꝛ dosis sit.ʒ.i.

E Lectuariũ sic alcãzi ẽ bonũ. Cui⁹ hᶜ est pmixtio ℞. granoꝝ myrti leuiati .ʒ.ß.spice.℥.iij.nucis muscate cũ cortice sub lb.ß.gariofilorum ⁊ cardamomi ⁊ anisi torrefacti ⁊ seis apij torrefacti ⁊ vsnee oĩuz añ.ʒ.ij.maciꝫ.℥.i.ß.cassie.℥.iiij.myrabolãoꝝ kebulorum ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicorum oĩum añ.℥.iij.macis ʒ.i ß.bulliant medicĩe cũ vino odorifero feruore vno deinde exiccentur ⁊ bulliãt ebullitiõe cum aq̃ cydonioꝝ ⁊ exiccent̃ super fritorium calidum ⁊ terantur ⁊ inuoluantur mina:⁊ sit dosis aur.iij.aut.ʒ.iij. cum sirupo cydoniorum.

E Lectuariũ,almutag[illegible]achil relatũ salomoni qḋ ꝯfortat stõm ⁊ ꝯfert ad malitiã digõnis:⁊ ẽ illḋ qḋ in potu dabat israhelita mutaguachil:qḋ est bonum ⁊ exptũ:cui⁹ hᶜ ẽ pmixtio.℞.spice ⁊ gariofilorũ cynamomi ⁊ nucismuschate ⁊ cardamõi ⁊ galle bone añ.aur.i.pipis albi ⁊ zinziberis ⁊ castorei oĩz añ. ʒ.ij.thuris albi masculi aur.iiij.zuccari tabarzet q̃tũ sunt medicine cõmisceant̃ medicine cũ zuccaro ⁊ cõficiant̃ cũ melle dispumato ⁊ sit dosis eius aur.iij.

D Iacyminũ aliud cõferẽs ad dolores vẽtris cõmotos a frigitate ⁊ ad febrẽ quartanã ⁊ ad appetituz caninũ ⁊ febres flegmaticas ⁊ melicas ⁊ ad flegma pṡm qḋ accit senibus ⁊ ad vehemẽtiã frigoris qḋ accidit in stõ:⁊ ad eructuationẽ acetosam ⁊ ad sputũ qḋ fit ex multitudine sup̃fluitatum flegmaticaꝝ:cui⁹ dosis sit sicut galla cũ aq̃ cal'a:cui⁹ pmixtio.℞.cymini infusi in aceto die ⁊ nocte torrefacti ⁊ ruthe sicce ⁊ ʒʒ.⁊ pipis oĩum ana sextaria decem ⁊ baurach armeni.ʒ.x.cõficiantur cum melle dispumato.

E Lectuariũ diacyminũ aliud.℞.cymini recẽtis boni.℥.vij.ĩfundat̃ ĩ aceto vino die ⁊ nocte:deĩ extrahatur ⁊ ꝓijciat̃ sup coriũ rubeũ ⁊ moueat̃ ⁊ qñ exiccat̃ torrefiat torrefactione leui cũ igne leui ⁊ piperis.℥.iij.zinziberis ⁊ sini.ʒ.iiij.baurach armeni.ʒ.ij. cõmisceant̃ ⁊ cõficiant̃ cum melle.

D Iapipercon faciẽs ad frigora ⁊ hũorẽ crudum ⁊ dolorẽ stõi ⁊ malitiã digõnis ⁊ ventositates grossas eructuatõez acetosaz ⁊ appetitũ caninũ:cui⁹ pmixtio est vt sumant̃ leucopipis ⁊ melanopiperis ⁊ macropiperis oĩum añ.℥.iij.⁊ in descriptõe elia.℥.ij. ⁊ xylobalsami.℥.i.⁊ amõi ⁊ spice ãboꝝ añ.ʒ.iiij.⁊.ʒʒ. ⁊ se.apij ⁊ siseleos ⁊ cassie ⁊ assari ⁊ enule oĩum añ.ʒ. i.Tere ⁊ cribella ⁊ cõfice cũ melle dispumato : dosis ei⁹ ponḋ.ʒ.ij.cũ aq̃ tepida in ieiuno.

E Lectuariũ alkẽdedicõ valẽs ad dolores stõi et epis fri ⁊ debilis generãtis vẽtositates grossas cui⁹ pmixtio.℞.ʒʒ.⁊ pipis ⁊ spice odorifere oĩuz añ. ʒ.vi.masticis ⁊ ameos amboꝝ añ. pondus.ʒ.iiij.se. apij ⁊ meu ⁊ su oĩum añ.ʒ.v.cymini carmeni ⁊ cassie ⁊ carpobalsami ⁊ piretri oĩum añ.põdus.ʒ.ij.folij indi ponḋ.ʒ.i.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ cõfice cum melle dispumato ꝑ repone ĩ vase ꝑ vtere cum necesse fuerit.

E Lectuariũ alcãzi faciẽs ad solutionem vẽtris.⁊ ad malitiã digõnis ⁊ dbilitatẽ stõi ⁊ frig⁹ eius cuius hec est pmixtio.¶ Sumãt̃ costi ⁊ cynami ⁊ spice odorifere ⁊ carpobalsami et cassie omnium. añ.ʒ. x.nucismuscate.v.numero cardamõi ⁊ gariofilorum ⁊ anisi ⁊ melliloti ⁊ cassie inde oĩum ana ponḋ.ʒ.iiij arist.et vsnee amb[illegible]ꝝ ana.ʒ.ij.cipi et zinziberis amboꝝ ana põdus sextarioꝝ.x.calami aromati et piperis et macropipis oĩum ana põdus.ʒ.v. myrabolanoꝝ nigroꝝ enucleatoꝝ sextaria.ij.bellirici enucleati.x.numero.granoꝝ myrti leuiati⁹ seis bonoꝝ sebesti.Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et ꝯfice cũ melle de arũdinib⁹ zuccari ⁊ repone in vase et vtere cũ necesse fuerit post duos menses.

D Escriptio eliȷ alcãzi alia ꝯferẽs ad debilitatez epatis et stõi et frig⁹ ãboꝝ et ad solonẽ vẽtris et malitiã digõnis et cõfert illis sup quos tunet aq̃ citrina.et est bonũ speni ꝓuocãs vrinã:cuius hec ẽ pmixtio.℞.costi et cynami et spice et carpobalsami et cassie oĩuz añ.ʒ.x.et de nucibusmuscatis nuces.x. et cardamomi et gariofilo.et anisi et melliloti et capsie et neremisch oĩuz añ.ʒ.iiij.macis põd⁹.ʒ.ij. et berĩgi kebuli.ʒ.viij.et reusini et aristol.lõ.et vsnee oĩum añ.põd⁹.ʒ.v.myrabolanoꝝ nigroꝝ et kebulorũ añ.sextaria.ij.et de belliricis bellirici.x.et granorũ mirti quãtũ est põdus medicinaꝝ oĩum.Terant̃ sicut alcohol et ꝯficiant̃ cũ melle tabarzet.dosis eius sicut galla cũ aq̃ frigida et in descriptione alia zinziberis sextaria.x.

E Lectuariũ allzeisim dictũ eliuz ambre.⁊ hᶜ electuario vsi fuerũt reges grecie et hoc cõfert ad egritudines frigoris.et ꝓpue renũ.et addit in desiderio coitus.et valet ad paralysim et torturã et memorẽ et pulsum cordis.et addit in recordatiõe et sensu et exiccat hũiditatẽ stõi et facit digõnẽ cẽ bonã et ẽ ex eis q̃ ꝯuenĩũt senib⁹.cui⁹ pmixtio ẽ hec.℞. cardamomi maioris et minoris et macis oĩuz añ.pondus.ʒ.iiij.ʒʒ.macropipis amboꝝ ana sextaria.ij.cynamomi.ʒ.iiij.vsnee põd⁹.ʒ.ij.cynami.ʒ.i. gariofilorũ et croci oĩum añ.põd⁹.ʒ.x.nucismuscate ponḋ.ʒ. v.Et ĩ q̃busdã descriptionib⁹ nuces.v.spice odorifere et masticis et ãbre oĩuz añ.ponḋ.ʒ.ij.muschi pondus.ʒ.i.seis iusq̃ami albi et opij ãboꝝ añ.ponḋ.ʒ.i. olei balsami põd⁹.ʒ.vj.Aggrega has medicĩas tritas et cribellatas et ĩfunde opiũ in mẽsura sacriatri.i.de vino bono et ꝯfice cũ melle dispumato et vtere post sex mẽses et liquefac ambrã cũ oleo balsami et adhibeat̃ de oleo quãtitas q̃ oĩa soluãtur.

E Lectuariũ alseherebẽ ꝯferẽs ad frig⁹ epatꝫ.et stõi et aquã citrinã et colerã nigrã et ẽ soluẽs vẽtrẽ.cui⁹ hec ẽ pmixtio.℟ Sumãt̃ capsie ide et zinziberis et pipis et cynami et cardamomi minoris et gariofiloꝝ et piretri et folij ĩdi et amili de tritico et masticis et cardamomi maioꝝ et cynamõi et spice ⁊ cassie et seis apij et aneti et ameos et se.fẽicli et anisi oĩuz añ.ʒ.vj.epithimi cretẽsis et turbith ãboꝝ añ ʒ.xij.scamonee.ʒ.x.zuccari tabarzet põd⁹.ʒ.xx. Aggrega has medic[illegible]s tritas et cicotrigonizatas et ꝯfice cũ melle tabarzet dispũato et vtet̃ cũ neccẽ fuerit.

E Lectuariũ diaphinicõ ẽ eliũ ꝓpriȷ iuuamenti colica resoluẽs eã.et ꝯfert.ad hũorẽ crudũz et frigora et ad difficultatẽ vrine.cui⁹ hec est pmixtio. ℟ Sumat̃ baurach armeni cymini carmeni et petroselini et.ʒʒ.et piperis albi oĩum ana pondus.ʒ.xvj. scamonee pondus.ʒ.v.dactiloꝝ heiron mũdatoꝝ ex nucleis et amigdalarum excorticatarum ex duo

bus corticib⁹ ⁊ foliorū ruthe oīm añ.pond⁹.ʒ.x. Aggrega has medicīas oēs tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ infunde dactilos in aceto vini die ac nocte ⁊ tere bñ ⁊ pmisce cū medicinis ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ vtere cū necesse fuerit.

Diaphinicō aliō. ℞. dactilorū heirō ablationu decis.c.nūero ⁊ īfunde eos ī aceto die ⁊ nocte ⁊ ɔfrica māib⁹ ⁊ cola. ⁊ ruthe sicce ⁊ zinziberis āborū añ.ʒ.viij. ⁊ pipis al.xiij.nūero ⁊ baurach armēi pondus.ʒ.v. ⁊ de amigdalis excorticatis ex duab⁹ corticibus.cl.nūero ⁊ scamonee pōd⁹.ʒ.xv. ⁊ turbith pondus.ʒ.xx.tere et cribella ⁊ pmisce cū melle.

Diaphinicō aliud qd ɔfert ad febres ⁊ alia ⁊ potat in estate ⁊ hyeme ⁊ soluit sine inq̄etudine: cuius hec ē pmixtio. ℞. zinziberis pipis al. āborum añ.℥.i.scamōee.℥.ij.ß tamarindi heirō mūdatorum et nucleis aut sire ⁊ amigdalarū dulciū excorticata rū a duab⁹ corticib⁹ ⁊ foliorū ruthe oium añ.℥.4.tere medicinas scdm singularitatē suā ⁊ et infunde dactilos in aceto vini ⁊ terant̄ p se ⁊ colent̄ ⁊ terantur amigdale iterū p se et misceant̄ oīa post illud ⁊ conficiant̄ cū melle dispumato et sit dosis.ʒ.ij.

Electuariū cabrosi⁹ muscatū faciēs ad ventositatē et emotroydas ⁊ hūorē crudū ⁊ confortat stōm et adiuuat ad desideriū coit⁹ et clarificat colorē et calefacit renes ⁊ confert ad vētositates mr̄icis ⁊ fluxū q̄ sit ex emorroydib⁹: Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. myrabolanorū citrinorū myrab.kebulorū ⁊ cassie et seis apij oium añ.ʒ.vj. belliricorū ⁊ ēblicorū ⁊ ameos ⁊ mādere rubei ⁊ albi ⁊ macropipis ⁊ sisami excorticati oīz añ.pōd.ʒ.4.cinami ⁊ spice ⁊ nuc̄ muscate ⁊ ʒʒ. ⁊ alfulfulimō oim añ.ʒ.viij.girbue et costi ⁊ cassie ⁊ gariofilorū ⁊ mac̄ ⁊ galāge ⁊ neremisch oīz añ.ʒ.vj.cipi pōd⁹.ʒ.x. ⁊ muschi pōd⁹ aur.ij.ābre au.i. ⁊ scorie ferri nutrite q̄tū est pōd⁹ medicinarū oium et butyri sextaria.x.ɔficiant̄ cum melle dispumato ⁊ sit dosis pōd⁹.ʒ.ij.cū lacte vaccio ɔcusso ⁊ sublato butyro aut cū vino passo bono duab⁹ hebdomadis.

Electuariū de thure. ℞. thuris pōd.ʒ.lx.pipis ⁊ macropipis āborū añ.ʒ.x.zuccari.ʒ.lx.ʒʒ.et galāge amborū añ.ʒ.xij.nucis muscate ⁊ gariofi. ⁊ girbue oim añ.ʒ.v.muschi boni.ʒ.i.terat̄ vnūquodq3 corpus p se et cribelletur et ɔficiant̄ cum melle.

Electuariū altalisafar faciēs ad frig⁹ stōi ⁊ ventositates grossas ī stō ⁊ epate: cui⁹ pmixtio. ℞. talisafar pōd⁹.ʒ.v.zinziberis pōd⁹.ʒ.xx.piperi pōd⁹ ʒ.vij.heil. ⁊ cinnami āborū añ.pōd⁹.ʒ.vij.zuccari tabarzet.lib.v. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et repone in vase et vtere.

Electuariū epi. ℞. scamonee antiochene ⁊ turbith ɔcaui albi āborū añ.aur.v.pipis ⁊ cardamomi āborū añ.aur.iij.zinziberis et cinamomi ⁊ emblicorum et gariofi.et polypodij et nucis muschate oim añ.aur.ij.ß. Et in descriptione alia scamonee ⁊ turbith amborū añ.aur.iij. Tere ⁊ cicotrigoniza et pōe sup ea.lib.zuccari ɔtriti ⁊ ɔfice cū melle. Cui⁹ dosis integra sit aure.4.

Trifera de scoria ferri magna faciēs ad ventositates emotroydarū. ⁊ mollificationē in vesice et stōi et addit in desiderio coitus et calefacit stōm: cuius hec ē pmixtio. Sumat̄ myrabolanorū nigrorū ⁊ bellyricorū ⁊ scirēblegi ablatis nucleis ⁊ capsie inde ⁊ se.apij ⁊ ameos ⁊ origāi pilci oim añ.℥.i.spice odorifere ⁊ amōi ⁊ heil ⁊ acori oim.añ.ʒ.iij.cinamōi pōd⁹.ʒ.4.pipis ⁊ macropipis ⁊ piretri ⁊ sal' īdi oim añ.℥.ß.synapis.℥.i. ⁊ .ß. salis āmōiaci pōd⁹.ʒ.ß.scorie ferri pōd⁹.ʒ.iij. Aggrega hās medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ɔfice cum melle dispumato ⁊ butyro vaccino quātū sufficit ⁊ vtere.

Trifera minor faciēs ad mollificationē stōi ⁊ hūiditatē ei⁹ ⁊ vētositates emorroydarū ⁊ colorē effic̄ bonū. c⁹ hec ē pmixtio. Sumant̄ myrabolāorū kebulorū ⁊ scirēblegi ⁊ belliricorū ablatis nucleis oim ptes eq̄les.īuolue cū butyro vaccio ⁊ ɔfice cū melle dispumato ⁊ repōe ī vase ⁊ vtere.

Electuariū anacardinū ɔueniēs ad dolorē stōi antiquū ⁊ frig⁹ ⁊ obliuionē ⁊ fac̄ bonū eē colorē ⁊ subtiliat cogitationē ⁊ sensum et ē etiam sapiētū et dr̄ q̄ ē salomōis: cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. pipis ⁊ macropipis myrabolanorū nigrorū et belliricorū ⁊ ēblicorū ⁊ castorei oim añ.ʒ.4.costi ⁊ anacardi ⁊ berūgi ⁊ zuccari tabarzet ⁊ baccarū lauri oim añ.ʒ.xij.cipi.ʒ.viij. Tere anacardos solos bñ ⁊ tere medicinas ⁊ cribella ⁊ bulli butyrū vaccinū et mel cū eq̄litate ⁊ pijce sup ea medicīas ⁊ coagula ⁊ vtere p⁹ sex mēses dosis ei⁹.ʒ.ij.cū aq̄ decoctōis apij ⁊ feniculi ⁊ seruet se a labore ⁊ angustia ⁊ ira ⁊ vio plimo ⁊ coitu ⁊ comedat ius isfidebegi subtile.

Electuariū alsangi⁹ qd ē iuuamētū ad mollificationē stōi ⁊ vētositates emotroydarū ⁊ corruptionē cōplonis ⁊ feditatē coloris ⁊ addit in coitu. Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. myrabolāorū belliricorū et scirēblegi ablatis nucleis ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ ʒʒ. ⁊ cipi ⁊ capsie īde ⁊ spice oim añ.ʒ.x.semīs aneti ⁊ seminis porri āborū añ pōd⁹.ʒ.4.scorie ferri trite īfuse in aceto vini.viiij.diebus exiccate torrefacte.ʒ.c. Aggrega has medicīas tritas ⁊ cicotrigōizatas ⁊ cōfice cū melle dispūato ⁊ butyro vaccino q̄tū necesse ē ⁊ repōe ī vase ⁊ vtere post sex mēses. ⁊ sit dosis ei⁹ pōd⁹.ʒ.ij. ⁊ ponant̄ in eo iterū de muscho .ʒ.ij.

Hangi⁹ aliō cū musco ē qd ɔfortat stōm ⁊ calefacit ipm. ⁊ ɔfert ad emotroydas ⁊ addit in coitu ⁊ ē exptū. c⁹ hec est pmixtio. ℞. myrabolanorū kebulorū et belliricorū et ēblicorū et pipis et macropipis et.ʒʒ.et cymi et seis aneti ⁊ se.apij et seis porri et seis erute et seis napi et seis baucie et alselēniati et rosarū rubearū et cassie et cipi et ciamomi ⁊ gariofilorū et nucis muschate oim añ.ʒ.i.macis ⁊ heil ⁊ cardamōi et galie ⁊ xiloaloes crudi ⁊ muschi oim añ.ʒ.ij.granorū nasturtij albi.℥.iij.scorie ferri quātum sunt medicine.teratur ⁊ conficiatur cum melle dispumato.

Hangius aliud. ℞. cassie inde et zarub et talisafar et heil et myrabolanorum nigrorū ⁊ belliricorum et myrabolanorū citrinorū et cassie et gariofilorū et carpobalsami et granorum almahaleb oium añ.aur.vj.mēte el seleniati et zedoarie et doronigi et pipis longi et emblicorum omniū ana au.iiij.cinamomi et cynami et spice et nucis muschate et costi et.ʒʒ.et fulfulimon omnium añ.aur.viij.cipi

aur. x. zuccari aur. xvj. scorie ferri emina. i. muschi. ʒ. ß. confician̄t cū melle dispumato.

Ara scorie decocte que confert ad frigora ⁊ dolorē dorsi ⁊ corruptionē mēstruorū ⁊ emorroydarū ⁊ clarificat colorē ⁊ facit appetere cibū ⁊ destruit hūorē crudū ⁊ infridatiōes ⁊ confortat stōm ⁊ renes ⁊ vesicā: cuius hec ē permixtio. ℞. seīs apij ⁊ se. feniculi ⁊ anisi ⁊ petroselini ⁊ dauci ⁊ se. baucie ⁊ semē porri ⁊ se. cepe ⁊ se. napi ⁊ se. raphāi ⁊ se. alrotab ⁊ ameos ⁊ se. vrtice ⁊ ġnorū viridiū ⁊ anindē ⁊ se. aneti ⁊ piperis ⁊ se. lini ⁊ cymini ⁊ coriādri: oium ana pōdus. ʒ. iij. ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ bec̄ albi ⁊ rubei ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ nucis muscate ⁊ macis ⁊ clamomi ⁊ galāge ⁊. ʒʒ. ⁊ piperis ⁊ ciperi ⁊ spice ⁊ sisimbrij oium añ. ʒ. 4. ⁊ myrabolanorū belliricorū ⁊ emblicorū et gest glandiū ⁊ corticū radicis capparis oium añ. ʒ. x. caspie ⁊ vsnee ⁊ assari ⁊ blacte bizancie ⁊. calami aromatici ⁊ lingue auis ⁊ neremisir. ,pūci ⁊. cardamomi ⁊ girboe ⁊ sandali ⁊ cynami ⁊ nucis muscate omniū añ. ʒ. v. et nucis enden ⁊ nasturtij ⁊ kciati ⁊ rosarum siccarū et marinacoz et corticū thuris et mēte et calamēti oium añ. ʒ. vij. et scorie albassari calefacte ⁊ extincte in vino odorifero multotiēs ſm mensurā medicinarum omnium. decoquatur cum vino pontico donec ingrossetur et auferat̄ ab igne et colet̄ ⁊ det̄ de eo in potu quantitas. ʒ. i. in ieiunio dum est tepidū et comedat post medium diem issidebegiati cū carne caprina et bibat vinū purum ebdomoda vna aut duabus hebdomadis.

Descriptio alia de scoria ferri cōueniēs ad frig⁹ stomaci ⁊ emorroydas: cuius permistio. ℞ Recipe myrabolanorū kebulorū et belliricorū et emblicorum et radicum lilij et. ʒʒ. xyloaloes crudi et nucis muschate et galie et rosarū et spice et squināti et macis oium añ. ʒ. x. muschi. ʒ. i. limature acuū infuse in vino odorifero. vij. diebus et sumat̄ ⁊ teratur et torrefiat super frixorium ferri ⁊ misceatur cum medicinis et inuoluatur oleo de amigdalis dulcibus ⁊ conficiatur cum melle dispumato: eius dosis sit aur. ij. cum vino odorifero.

Descriptio alia de scoria ferri conueniens ad debilitatē stōi calidi ꝗ. ℞. myrabolanorū kebulorū et belliricorū et emblicorū ⁊ radicū lilij ⁊ rosarum rubearū ⁊ sq̄nāti oium añ. ʒ. x. scorie ferri q̄ntū oēs medicine: īfundat̄ scoria septē dieb⁹ in aceto et coletur ab eo et frigat̄ sup frixoriū ⁊ conficiat̄ cū melle tabarzet et sit dosis. ʒ. ij. ß. cū sirupo de malis.

Scoria ferri decocta conueniēs ad debilitatē stōi et caliditatē cōplexiōis: cui⁹ mixtio hec ē. ℞. scorie ferri de bassari et myrabolanorū nigrorū et belliricorū et emblicorū et rosarū et balaustiarū et squināti omnium partes equales. bulliant cum vino ⁊ detur in potu de eo. ℥. 4.

Electuariū diacydonitē retinēs naturā ex solutiōe ventris ex debilitate stōi et vomitu et mastitia digōnis: et facit colorē eē bonū: cui⁹ hec ē. permixtio. ℞ Sumant̄ cydoniorū excorticatarū mūdatis interioribus ⁊ mellis dispumati amborū añ. lb. ij. piperis ⁊ macropiperis. ʒʒ. oium añ. ʒ. v. heil pōdus. ʒ. viij. cardamomi ⁊ gariofilorū ⁊ spice odorifere ⁊ cinamomi et croci omniū añ pōdus. ʒ. ij. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et sume cydonia et decoq̄ cum aceto vini boni. ℞ Et de medicis sunt quidam qui decoquūt ea cum vino et ipsum est radix: deide remoue ab igne et cola ⁊ dimitte dōec currat ab eis aquositas hūiditatis: et tere bene et sume mel et cōmisce cū eis et decoque cum igne leui et moue paulatim dōec fere coaguletur: et commoue dōec equetur et destruat̄ aquositas cydoniorū ab eis deide remoue ab igne et pulueriza supra ea medicinas et cōcute donec equent̄: et ,pijce super tabulā marmoris aut mensam planam inunctam oleo ros. aut oleo sisamino et dilata supra eam dilatatione equali et dimitte duob⁹ diebus aut tribus dōec exiccet̄ et indurretur et icide cum cultello in frustra quadrata et sit frustum pōd⁹ aur. iij. et ponatur gradatim in folijs citri et ligetur et reponatur et administretur cū necesse fuerit. ℞ Et de medicis sunt quidam qui ponūt in ipso pondus. ʒ. ij. muschi.

Electuariū diacydonitē solutiuū vētris qd̄ confert ad colicā et exiccat superfluitates corporis. ¶ ℞. cydoniorū excorticatorū mūdatis interioribus lb. i. et mellis dispumati lb. ij. ʒʒ. et macropiperis amborum añ. ʒ. 4. cinamomi pōdus. ʒ. iij. heil et cardamomi et croci oium añ. ʒ. iij. masticis pōdus. ʒ. v. scamonee pōdus. ʒ. x. turbith albi boni pōdus. ʒ. xx. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas: et decoq̄ cydonia cū vino et fac de eo sicut factum ē de diacydoniten retētiuo et preparetur sicut est illi⁹ preparatio et repōatur in vase et administretur: cuius dosis sit aur. 4. cum aqua calida.

Descriptio alia diacidōitē laxatiui. Sumat̄ cydoniū bōi odoris et induat̄ sup ipm̄ ꝺ fonus fermētū et asset̄ et sumat̄ de carne ei⁹. ʒ. iij. piperis et. ʒʒ. āborū añ. ʒ. ij. scamōee pōd⁹. ʒ. i. Terat̄ et conficiat̄ cū melle: c⁹ dos. sit pōdus. ʒ. i. cū vino.

Electuariū diacydonitatē factū cū succo cidoniorū qd̄ confert ad destructionē appetitus et ad eū qui nō digerit cibū suū: faciēs ad illū: cui⁹ epar ē debile et stringit stōm. ¶ Sumant̄ cydonia magna mūdata intus et foris. et terant̄ et exprimant̄ et sumant̄ de aq̄ eorū sust. ij. romani et miscet̄ cū ea mellis dispumati q̄ntum ipsa est et aceti de vino sust. i. ß. et ꝺcoquat̄ sup ignē leuē et auferat̄ spuma ei⁹: et sumant̄. ʒʒ. ℥. iij. piperis albi. ℥. ij. terant̄ et ,pijciant̄ desup et coagulet̄ sicut conueniēs ē electuario: hoc nāq̄ confert ei cuius epar ē debile. ¶ Et oportet vt sumat̄ scdm plimū añ cibū duab⁹ horis aut tribus. et non nocet si accipiatur post cibū. ¶ Qd̄ si tu feceris hāc medicinā ei in cui⁹ stō ē caliditas aut in cui⁹ stō ē colera. aut quocūq̄ mō sit oportet. vt ,pijcias ab ea piper et. ʒʒ. et administres aquā cydoniorū et mel et acetū tm̄. ſm quātitatē mēsure quā diximus. ¶ Et si feceris eā illis quorū cōplōnes sunt medie ita vt nō aggreget̄ in eis superfluitas colere neq̄ superfluitas flātis ,pijce i eā medietatē q̄ntitatis quā diximus ꝺ zinziberi et pipe. s. vt ,pijcias in eā piperis. ℥. i. et. ʒʒ. ℥. i. ß. Et si feceris eā illis in quorū stōis aggregat̄ flegma: pone duplū quātitatis quā diximus pōes eni in ea. ʒʒ. ℥. vi. et piperis. ℥. 4. cuius dosis sit. ℥. i. ß.

Electuariū diacydonitē qđ facit appetere cibū ⁊ cōfortat stōm. ¶ Sumāt succi cidōiorū lib. iij. mellis lib. iij. aceti fortis lib. ij. decoquāt sup prunas et auferāt spumā ei⁹ ⁊ sumāt .33.ʒ.v. pipis albis ⁊ nigri ⁊ macropipis ana. ʒ.iij. cynamōi. ʒ.ij. xyloaloes crudi ʒ.ij. Terant ⁊ cōmisceantur cum melle ⁊ aqua cydoniorum ⁊ aceto et coquantur donec coagulentur cuius dosis sit coclearum .i. ante cibum ⁊ expectet sup ipsum duabus horis.

e Electuariū indū faciēs ad colicā ⁊ dolorē iuncturarū ⁊ podagrā ⁊ dolorē dorsi: cui⁹ hec ē ꝓmixtio. ¶ Rx. scamōee aur. x. girboe ⁊ cardamomi ⁊ 33. ⁊ cynamōi ⁊ cynami ⁊ neremisch ⁊ gariofilorum ⁊ pipis oium aā. aur. v. ⁊ turbith aure. c. zuccari aur. c. Tere has medicīas sil' ⁊ cribella ⁊ cōfice cū melle.

e Electuariū regū ⁊ ē medicīa āni q̄ sumit āno integro oi die. Ei⁹ igr̄ acceptio rectificat suscipiētē se vsq; ad finē vite sue ꝓcepto dei. ⁊ q̄ assidu at q̄iam nō videt egritudinē i corpe suo q̄ nō sanet ⁊ neq; canescit nisi q̄tū fact⁹ ē can⁹ āte ei⁹ acceptiōm ⁊ ī medicīs regū q̄ fm ꝙ narrat cū ea medicati fuerūt valēs ad fistulas nigras ⁊ albas ⁊ rubeas: ⁊ ad cursū calmiū ⁊ frigora ⁊ pulsatōz cordis ⁊ iuncturarū ⁊ abstergit visum ⁊ colorē: ⁊ mltiplicat coitū ⁊ nō ē ei malitia ⁊ nō abstīet sup eā vtēs ea: c⁹ ꝓmixtio hᶜ ē. ℞ Sumāt myrabolanoꝝ ni. ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oium aā. aur. vj. nigelle aur. xxxiij. leucopipis ⁊ āmōiaci ⁊ macropipis ⁊ .33. ⁊ fulfulmiriue oim ana. aur. ij. cubebes ⁊ anacardi āboꝝ ana. aur. vj. tere vnūqđq; p se ⁊ cribella: ita vt nihil remaneat ⁊ ꝑueniat fm suam diuisionē: ⁊ qđ narrauim⁹ de pōderib⁹ ꝑmisce ḡ ea: deinde accipe aur. dc. penidioꝝ sahaluri: ⁊ pōe i patella aut vase mūdo ereo ⁊ accēde sub ea ignē lenē ⁊ asperge sup ipas aliq̄d aq̄: ita vt liq̄fiāt penidij. Cū ḡ liq̄facti sunt ⁊ bulliūt. tūc ꝓijce eos hec cōmixta ⁊ moue ea tādiu donec optime cōmisceant ⁊ aufer ea ab igne et dimitte ea donec tepescāt: deide fac ex eis formas auellanis siles: q̄ꝝ vnaqueq; sit aur. ij. ⁊ q̄re: ⁊ inunge manū tuā oleo aut butyro vaccino: deide bibe de eo oī die formā vnā similē auellane cū aqua frā ⁊ ipsum est dominus medicinarum.

e Electuariū masuachoien faciēs ad podagrā ⁊ dolorē dorsi ⁊ oēs egritudines frās: cui⁹ hec ē ꝓmixtio. ¶ Rx. scamōee et cynamōi ⁊ cassie .33. oiz aā. ʒ.viij. pipis. ʒ.vj. cardamōi gariofi. ⁊ se. apij ⁊ ameos oium aā. ʒ.ij. ſ. masuachoien. ʒ.iij. tere ⁊ cōfice cū melle. cui⁹ dosis sit. ʒ.iiij. aur. ʒ.ij. cum aqua tepida.

e Electuariū de sisamo. ℞ Rx. sisami excorticati ⁊ cymini carmeni ⁊ .33. oium aā. ʒ.x. macropiperis ⁊ pipis āboꝝ ana pond. ʒ.v. cynamōi pondus. ʒ.ij. cardamomi ⁊ heil amborum aā. ʒ.iij. ⁊ zuccari tabarzet. ʒ.xl. Aggrega has medicīas tritas et reponit in vase et vtere.

e Electuariū de ḡnis viridib⁹ qđ facit ad emorroydas et frig⁹ stōi ⁊ malitiā digōnis ⁊ solonē virī: c⁹ ꝓmixtio. ¶ Rx. granoꝝ viridū ⁊ mellis ana cardi ⁊ sisami excorticati oium aā. sextaria. vj. zuccari tabarzet sextaria. xxiiij. myrabo. kebulorū ⁊ belliricorū ⁊ emblicorū ablatis nucleis et .33. ⁊ macropipis ⁊ berūgi et folij idi et capsie oium aā. pond. ʒ.iiij. piperis sāsuci aā. ʒ.ij. cōfice has medicīas cū melle dispumato ⁊ butyro vaccino ⁊ vtere p⁹ sex mēses: dos ei⁹ pond. ʒ.ij. cū lacte vaccino cōcusso. In cibo āt sit rizi decoctum cum lacte dum ꝑseuerat accipiens ipm.

e Electuariū de aniudē faciēs ad īflationē vētris ⁊ stōi ⁊ rugitū ⁊ vētositatē grossā: cui⁹ hec ē ꝓmixtio. ℞ Sumant pipis ⁊ se. apij āboꝝ aā. ʒ.xij. aniudē nigri pond. ʒ.xiiij. petroselini ⁊ celidōie ⁊ calamēti ⁊ haske ⁊ siseleos oium aā. ʒ.viij. heisim. ʒ.xij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas et cōfice cum melle dispumato ⁊ repone in vase et vtere cum necesse fuerit.

d Descriptio alia de aniudē faciēs ad magnitudinē vel egritudinē cp̄is ⁊ frig⁹ ei⁹ ⁊ aquā citrinā ⁊ frig⁹ stōi ⁊ renū. ℞ Rx. aniudē nigri pōd. ʒ.x. se. eruce et se. porri oium aā. pod. ʒ.vj. 33. et belliricorū ⁊ ēblicoꝝ ablatꝭ nucleis olm aā. pōd. ʒ.vij. ameos ⁊ se. apij et anisi ⁊ cardamōi minoris et cymini et carmeni ⁊ cynamomi oim aā. pōd. ʒ.v. myrabol. nigrorū sublatis nucleis pond. ʒ.vij. anāti pond. ʒ.i. pipis ⁊ macropiperis āboꝝ aā. pond. ʒ.4. spice odorifere pond. ʒ.ij. penidioꝝ alboꝝ pond. ʒ.xx. Aggrega has medicinas tritas et cōfice cū melle dispumato et repone in vase et vtere cū necesse fuerit dosis ei⁹ pōd. ʒ.ij. cū aq̄ anisi et masticis et spice.

e Electuariū de cāphora valēs ad dbilitatē stōi et cp̄is et fugat vētositates grossas et adiuuat ad digōnē: cui⁹ hec ē ꝓmixtio. ℞ Rx. cāphore et croci et xyloaloes et cardamōi et girboe et cubebe et heisim et cynami et gariofiloꝝ et vsnee et spice et macis et sandali albi et macropipis et cynamomi ⁊ capsie et neremisch et secacul et galāge et nucismuscate et .33. ⁊ cipi et fulfulmiriue oiuz ptes eq̄les zuccari q̄tū est pōd⁹ medicinaꝝ oium.

e Electuariū de cāphora descriptiōe alia faciēs ad malitiā digōnis ⁊ dbilitatē stōi et fla grossū: cui⁹ hec ē ꝓmixtio. ℞ Rx. pipis et nucismuscate et .33. et gariofiloꝝ et macꝭ et cynamōi et cynami et piretri et fulfulmiriue et gariofiloꝝ hortulanoꝝ ⁊ cāphore et croci oim aā. pōd. ʒ.ij. Tere has medicinas tritas et cribellatas et cōfice cū melle dispumato et repone in vase et vtere cum necesse fuerit.

e Electuariū d cāphora forti⁹ p⁹: cui⁹ hᶜ ē ꝓmixtio. ℞ Rx. 33. et pipis ⁊ macropipis et cynamōi ⁊ cynami ⁊ folijidi ⁊ spice odorifere ⁊ capsie ide ⁊ nucismuscate ⁊ sādali ⁊ citrini ⁊ carpobalsami ⁊ cardamōi ⁊ macꝭ ⁊ gariofiloꝝ ⁊ piretri ⁊ talisafar ⁊ cipi ⁊ spodij ⁊ xyloaloes idi puri olm aā. pond. ℥. ſ. cāphore ⁊ muschi amboꝝ aā. ʒ.ij. ⁊ ſ. zuccari tabarzet. ℥.x. ſ. cōficiat cū melle dispumato ⁊ reponat in vase ⁊ admīstret cū necesse fuerit.

e Electuariū de xyloaloe qđ cōfortat stōz ⁊ calefacit eū absq; sup fluitate ⁊ digerit cibū ⁊ excicat fla: cui⁹ ꝓmixtio hᶜ ē. ℞ Rx. spice odorifere ⁊ spice romāe ⁊ se. apij ⁊ anisi ⁊ masticꝭ olm aā. ʒ.i. xyloaloes. ʒ.iij. gariofil. ʒ.ij. macis. ʒ.ij. ſ. cynami et gallie āboꝝ aā. ʒ.ij. myrabo. kebuloꝝ īfusoꝝ i vino ⁊ torrefactoꝝ ⁊ selēgimist amboꝝ ana. ʒ.ij. ſ. nucismusc. ʒ.i. ⁊ ſ. marmacor. ʒ.iij. ro. ⁊ calami aromatici amboꝝ aā. ʒ.ij. cōficiant cū mina. dosis eius aur. ij.

Electuariũ de cynamomo valẽs ad debilitatem epis ⁊ stõi ⁊ renũ ⁊ mũdificat hũores grossos et fugat vẽtositates: cuiꝰ hᵉ ẽ ꝑmixtio. ℞. cynamomi ⁊ xyloaloes ⁊ enule oĩuʒ añ. ʒ. vi. gariofiloꝝ ⁊ pipis nigri ⁊ macropipis ⁊ spice ⁊ assari oĩuʒ añ. põdus. ʒ. v. ꝫꝫ. ℥. i. mẽthe. ʒ. 8. girboe ⁊ cynami amboꝝ añ. ʒ. 2. betati ⁊ anisi ⁊ se. feniculi ⁊ cassie oĩuʒ añ. põdus. ʒ. iij. cõficiãtur cũ melle dispumato ⁊ administretur.

Electuariũ indũ faciẽs ad colicã ⁊ frigꝰ stõi ⁊ dolorẽ iuncturaꝝ ⁊ podagrã: cuiꝰ ꝑmixtio hec est. ℞. capsie ⁊ foliȷ indi ãboꝝ añ. põd. ʒ. 4. nucismuschate ⁊ ameos ãboꝝ añ. sextaria. 2. pipꝭ ⁊ macropipis ãboꝝ añ. sextaria. v. ꝫꝫ. sextaria. v. myrabolanoꝝ nigroꝝ sextaria. xx. neremisch sextaria. 2. gariofiloꝝ ʒ. v. nucismuscate. sextaria. 2. macꝭ. ʒ. 4. ꝑẽdioꝝ sextaria. x. sumãtur de puluere eiꝰ cum necesse fuerit. ʒ. 2. cum vino antiquo.

Electuariũ de. ꝫꝫ. conferẽs ad debilitatẽ stõi et intestinoꝝ ⁊ digerit cibũ ⁊ fugat vẽtositates ⁊ valet ad colericã passionẽ ⁊ retinet vẽtrẽ. cuiꝰ ꝑmixtio hec ẽ. ℞. ꝫꝫ. ʒ. xx. gũmi arabici ⁊ girboe ãboꝝ ana. põd. ʒ. x. gariofiloꝝ ⁊ cynamomi oĩuʒ añ. ʒ. v. de nucibusmuschatis nux. i. croci pondus. ʒ. i. amilli. ʒ. 42. zuccari tabarzet lb. i.

Electuariũ de muscho ꝯferẽs ad debilitatẽ stõi ⁊ inflatõm eiꝰ ⁊ vẽtositates ⁊ emorroydaꝝ ⁊ pulsuʒ oris stõi: cuiꝰ hᵉ ẽ ꝑmixtio. ℞. muschi. aur. v. girboe ⁊ cardamomi ⁊ gariofiloꝝ. ⁊. ꝫꝫ. ⁊ macropiperis oĩum añ. pond. ʒ. x. cynamomi pond. ʒ. iij. xyloaloes indi. ℥. i. croci. ʒ. 2. zuccari quantũ pond. medicinarum oĩum deinde cõficiatur cum melle.

Electuariũ de citro quod fugat vẽtositates ⁊ digerit cibũ ⁊ odorẽ oris efficit bonũ cuiꝰ hᵉ ẽ ꝑmixtio. ℞. corticũ citri citrinoꝝ siccoꝝ pond. ʒ. xxx. gariofiloꝝ ⁊ nucismuscha. ⁊ macropipis ⁊ pipis ⁊ girboe ⁊ cynamomi ⁊ galange ⁊. ꝫꝫ. oĩum añ. pond. ʒ. i. ⁊ muschi pondus sexte ⁊. 5. ʒ. i. cõficiãtur cũ melle ⁊ administretur.

Electuariũ cesaris cõferẽs ad colicã ⁊ frigora et humorẽ crudũ ⁊ extrahit supfluitates grossas viscosas ⁊ valet ad podagrã: cuiꝰ hᵉ est ꝑmixtio. ℞. macropipis. ꝫꝫ. ⁊ myrabol. citrinoꝝ scamonee ⁊ turbith oĩm añ. ʒ. xij. se. apij ⁊ ameos ⁊ piretri et salis tabarzet oĩum añ. ʒ. vj. zuccari. ʒ. xvj. ꝯficiatur cũ melle et administretur.

Electuariũ de stinco addẽs i coitu: cuiꝰ hᵉ est ꝑmixtio. ℞. se. aspagi. et se. cepe et se. alrotab ⁊ se. porri ⁊ se baucie ⁊ seis eruce ⁊ se. vitice ⁊ granoꝝ viridium et lingue auis et sisami excorticati et se. raphãi ⁊ tuderi vtriusqꝫ et amigdalaꝝ et pinee et granorũ nasturtij oĩum añ. ʒ. iij. ꝫꝫ. et secacul et galange: et macropipis oĩum ana pond. ʒ. v. cynamomi ⁊ nucismuschate et beẽ vtriusqꝫ oĩum. ʒ. 2. sumis. stinci. ʒ. v. squille assate pond. ʒ. iij. penidioꝝ quãto pond. harũ oĩum medicinaꝝ. Tere et cribella et confice cũ melle dispumato. dos eiꝰ pond. ʒ. 2. cũ triplicato: aut cuȝ lacte dulci: aut cũ aqua mellis in ieiuno.

Electuarium aliud cõferens ad pulsum cordis ⁊ confortat stõm et digerit cibum et soluit ventrẽ cuius hec est ꝑmixtio. ℞. myrabol. kebulorum. ʒ. xv. talisafar. ʒ. x. zedoarie ⁊ doronigi ⁊ cassie oĩm añ. ʒ. iij. turbith. ʒ. xx. scamõee. ʒ. iij. penidioꝝ. ʒ. xx. cõficiant cũ melle. dosis eiꝰ. ʒ. iij.

Electuariũ exptũ nr̃m. ℞. xyloaloes. ʒ. 4. camphore q̃rtã. ʒ. i. muschi. ʒ. iij. macis neremisch cipi selẽgemisk: zurũb ⁊ zedoarie oĩm añ. au. i. cynamomi ⁊ mastic ⁊. ꝫꝫ. pipis ⁊ gariofiloꝝ. oĩm añ. ʒ. 2. buglosse. ʒ. v. se. feniculi ⁊ seis apij ⁊ acori ⁊ spice oĩm añ. ʒ. iij. aggreget cũ melle.

Trifera maior q̃ facit ad mollificatõm stõi et vẽtositates emorroydaꝝ itrinsecaꝝ ⁊ addit i coitu: cuiꝰ hec ẽ ꝑmixtio. ℞. myrabol. ni. ⁊ bellircoꝝ ⁊ ẽblicoꝝ ⁊ macropipis ⁊ pipis oĩm añ. ptes. ij. ꝫꝫ. ⁊ buzeidẽ ⁊ sceẽblegi ⁊ capsie: i de: ⁊ i descriptiõe alia masticis oĩm añ. p9. i. tuderi albi ⁊ tuderi rubei ⁊ lingue auis ⁊ se. granati siluestris ⁊ ẽ asse hedenegi ⁊ granoꝝ allullul ⁊ est persice darsisahã ⁊ sisami excorticati ⁊ zuccari tabarzet oĩm ana ptes. 2. been albi ⁊ rubei ãboꝝ ana pe. 5. Tere sicca ꝑ se ⁊ sisamũ ꝑ se ⁊ inolue cũ butyro ⁊ ꝯfice cũ melle dispumato.

Electuariũ de xiloaloe nr̃m. ℞. heil. ⁊. ꝫꝫ. ⁊ cynamõi ⁊ cassie ⁊ croci pipis ⁊ selengemisk ⁊ zedoarie oĩuȝ añ. ʒ. v. cipi zarub foliȷ indi et garofi. oĩum añ. ʒ. iij. xyloaloes crudi põd. ʒ. vij. ãbre aur. i. lapidis lazuli ⁊ cãphore añ. tertia. ʒ. i. turbith. ʒ. iij. salis indi pond. ʒ. i. conterãt oĩa ⁊ fiat ex eis electuarium cum melle aut zuccaro.

Summe prime. Tractatus quartus De suffofet: ⁊ alcha mala: ⁊ muret infantium.

Nos nõ afferemꝰ de suffofet nisi ille illi qd̃ attulimus de eliȷs: ⁊ post ponemꝰ reliquum vsqꝫ ad locum suum.

Mielete ꝯferens ad tenasmonẽ ⁊ punctionẽ et solutionẽ ventris ⁊ emorroydas. cuiꝰ hec ẽ ꝑmixtio. ℞. granoꝝ nasturtij torrefactorũ lib. i. 5. cymini carmeni ĩfusi i aceto diex nocte ⁊ se. porri torrefacti ãboꝝ añ. sextaria. x. se. lini torrefacti. ℥. 4. beiasti. ℥. i. myrabo. kebuloꝝ mollitoꝝ cũ butyro ⁊ tantũ ℥. iij. dosis eiꝰ. ʒ. i. cũ rob de cydoniis ⁊ aq̃ frigida.

Sufuf ꝯferens ad vẽtositates emorroydarũ et solutionẽ vẽtris ⁊ tenasmonẽ ⁊ pũcturam. ℞. granoꝝ nasturtij torrefactoꝝ lib. i. se. lini torrefacti ⁊ psilij oĩum añ. pond. ʒ. ij. seminis apij torrefacti ⁊ boli armeni ⁊ seminis maru omniũ añ. pond. ʒ. 2. 5. gummi arabici. ʒ. i.

Sufuf qd̃ nominat kessile retinẽs vẽtrẽ: cuiꝰ hec est ꝑmixtio. ℞. kessile ⁊ granoꝝ ellebori albi zedoarie ⁊ nucis endẽ et dragagãti ⁊ mugath ⁊ licij. et auellanarũ et fisticoꝝ oĩm añ. pe. i. ⁊ amigdalarũ dulcium excorticataꝝ ex cortice suo pond. ʒ. x. ⁊ farine aldarmarche. ℥. xx. ꝑmisceat et administretur.

Sufuf hobede qd̃ ꝯfert ꝑgnantibus ⁊ fugat vẽtositates ⁊ ꝯfortat epar ⁊ stõm. ℞. margaritarũ paruarũ et piretri oĩum añ. ʒ. i. zinziberis ⁊ vidrãni amborum ana pondus. ʒ. 4. zedoarie ⁊ doronigi et seminis apij et acori et girboe et nucismuschate ⁊ piperis et cynamomi oĩum ana. aur. 2. et tuderungi et semis feniculi oĩum ana aur. i. zuccari quantum pondus medicinarum omnium.

Siruppus hobede qd̄ cōfert ad extenuatiōem epis et mollificatione stōi et humiditatē ei⁹. ℞. lacce lignoꝝ et granoꝝ myrthi et glādi pšicarū et zuccari tabarzet et masticis et corticum granatorū et gallarū oīum añ. ptē vnā. olibani et zinziberis āboꝝ ana q̄rtā ptis misceant post eicotrigonizationē et sumat pulueris eius mane et cū est hora dormiēdi ab aur. i. vsq ad. 2. hebdomada vna et non gustet carnē.

Siruppus qd̄ facit ad calitatē i corpe et febrē et herisipillā et alsahara et sternutatōm et retentionem lingue bursen et fricat cū eo lingua: cui⁹ hᶜ est pmixtio. ℞. muschi pōd. ttie. ʒ. i. galie et licij āboꝝ añ. ʒ. i. c̄a phore. ʒ. i. et ttia. ʒ. i. croci pond. ʒ. 2. cardamomi et gariofiloꝝ et nucismuscahte oium añ. pōd. aur. 4. rosarū rubeaꝝ et balaustiaꝝ et spodij oium añ. aur. 6. zuccari tabarzet albi. lx. cōmisceant medicie iste post eicotrigonizationē. Et si dñans fuerit sit ipm calitas extrahatur ex eo quo medicatur nuxmuschata et ē in parū. dos ei⁹ magno sit meditas aur. et paruo qd̄ ē a duob⁹ granis vsq ad siliquam vnā.

Hamiati melonis lōgi qd̄ ē ad stōm mollē et retinet vētrē ex dñio mollificatiōis stōi et confortat etiam debilē: cui⁹ hec ē pmixtio. ℭ Sumat melon lōgus et extrahatur qd̄ ē in cōcauitate ei⁹ de granis et aliis: deīde spleat saniē nabach et saniē de bdellio et hypoquistidos et glutino medēio trito et rizi torrefacto acceptis equali mensura et dimittatur donec melōis humiditas exiccetur: deinde extrahatur quod intus est et exiccet et teratur et sumatur de eo vola magna. s. q̄titas que fit. ʒ. 4. est enim bonum et expertum.

Siruppus qd̄ fit pueris q̄bus dominat humiditas. ℭ Sumātur myrabolanoꝝ nigrorum et cymini carmeni āboꝝ ana. ʒ. v. masticis. ʒ. ex. ʒʒ. ʒ. 2. Teratur vnūquodq eoꝝ per se et cribellet. deīde fiat eoꝝ pmixtio et inuoluatur in estate cum oleo sisamino et in hyeme cū oleo oliue et zuccaꝝ ei⁹ i estate tabarzet et extrahatur ex eo zinziber: et hoc q̄dē nō cōuenit nisi illis pueris in q̄b⁹ dominat humiditas.

Siruppus Aristo. qd̄ ipse scripsit Alexādro ad diariā et corruptionē stōi et citrinitatē coloris et sertionis et obliuionē et digerit et letificat: cui⁹ hec est pmixtio. ℭ Sumāt cynami et folij idi et heil et xyloaloes idi et assari et kelan et myrabolanoꝝ kebuloꝝ enucleatoꝝ et melliloti et eristio ipm eē felēgemisch et nenufar et narkeilar et cymini et cynamomi et vsnee et piperis et macropiperis. ʒʒ. et gariofil. et granoꝝ granatoꝝ et nucis mus. et cardamomi oium añ. ptes. 2. muschi et ambre et cāphore oium añ. ps. i. zuccari tabarzet secūdū pliū medicine toti⁹. dos ei⁹ qd̄ ē inter pondus. ʒ. i. vsq ad. iij. cū aq̄ frigida in ieiuno: et post cibū est maximū iuuamēti in eo qd̄ narraui.

Siruppus albarnachi qd̄ est iuuatiuū ad fames et debilitatē stōi. cui⁹ pmixtio hec est. ℭ ℞. myrabol. kebul. et emblicoꝝ et citrinoꝝ oium añ. ptem. i. et medulle turbith q̄ntū illud totū et penidioꝝ tabarzet duplū illius totius. dos eius. ʒ. x.

Siruppus de squilla qd̄ est viuit pueroꝝ expertū faciēs ambulare et facit currere vētrē et ascindit ab eis nocum̄ colere et flegmatis. ℭ ℞. myrabol. belliricoꝝ et emblicorum et piretri et rosarū rubearū et balaustiarū et sumach et keimuradat et venaꝝ et nucis vomice et granoꝝ myrti et gallaꝝ et ozimi et cardamōi et gariofi. oim añ. ptes eq̄les: tere et cribella et vtere. ē. n. iuuatiuū.

Vnguentum ad pueros mūdificās corpa eoꝝ a flāte et colera: cui⁹ pmixtio. ℭ ℞. adebe et spodij et ambre et asseidenē et celidōie et ozimi et balaustiaꝝ et myrabolāoꝝ citrinoꝝ. v. et licij et gallie et croci et cardamomi et gallaꝝ et zuccari et tabarzat oim ana. q̄ntū est pondus myrabol. et sumat de eo scdm̄ q̄ntitatem sue magnitudinis et paruitatis.

Vnguentum aliud ad pueros. ℭ ℞. ros. et balaustiaꝝ et climie et piretri et sumac et succi liq̄ritie et adebe et myrabolāoꝝ et belliricoꝝ et gallarū et macis et granoꝝ myrti et spodij et cubebe et cardamomi et licij et croci et galie et venaꝝ et cassie et ambre et asseiden et ozimi et corticū rizi omnium ptes equales: cōmisceātur post cribellationem.

Vnguentum aliud ad pueros. ℭ ℞. zuccari tabarzet et ros. ru. siccaꝝ et licij et croci et sumac et spodij et celidōie et ozimi et balaustie et acatie et hadati oim ana. partem. i. dosis kirat paruo et magno sm̄ quantitatem illius.

Vnguentum ad pueros. ℭ ℞. ros. balaustiarum climie piretri sumach succi liq̄ritie et adhabe myrabola. belliricoꝝ et gallarū enucleataꝝ et granoꝝ myrti et spodij et cubebe et cardamomi et licij crocis et galie et venarum cassie et ambe et assidimie et ozimi et corticum rizi omnium añ. partes equales: conficiātur post cribellationem.

Hamiati ad rasurā et solutiōem vētris supfluā et corruptionē stōi et debilitatē ei⁹. ℭ ℞. corti. et hipoquistidos āboꝝ añ. ptes. v. galie ptē. i. terat vnūq̄dq per se et misceatur et sumat d̄ eo omni mūe pōdus. ʒ. 2. et in sero tātūdē: est enim iuuatiuū.

Siruppus ad splenē et malitiam digōnis et coloris. ℭ ℞. ellebori albi q̄rtā keleiati sup quē fundatur qd̄ submergat ipm d̄ oleo sisamio et accēdat sub eo ignis lenis dōec coagulet: dīn. pōce sup ipm almugat ɔtriti pōd⁹. ʒ. lxxiiij. cymini carmēi. ʒ. 4. ameos d̄ scemi pōd⁹. ʒ. 2. sumat de eo in mane volā vnā cū aq̄ frā et abstineat sup ipm ab aceto et piscib⁹ salitꝭ et recētib⁹ et ab oi qd̄ ē ex lacte et olerib⁹ et fructib⁹.

Siruppus ɔueniēs ei q̄ habet icteritiā et dolorē epatis et vomitum colere citrine. ℭ ℞. lacce ablute auf. i. spodij. ʒ. ij. croci. ʒ. i. reusini sexta et medietas sexte. ʒ. i. cāphore sexta. ʒ. i. dos eius. ʒ. ij. cū decoctiōe prunoꝝ et aq̄ tamarindoꝝ quātitate lib. 5.

s Siruppus ɔueniēs illi q̄ habet dolorē epatꝭ et splenis et solonē vētris pp colericā: cui⁹ hᶜ ē pmixtio. ℭ ℞. fecis vini et reubarbari et spice et lacce ablute olm añ. auf. i. scorie ferri bassari. ʒ. vij. tere. dos ei⁹ auf. i. cū aq̄ coriādri sicci quātitate. ℥. i.

s Siruppus qd̄ ɔfert ad epar et icteritiā et opilatiōes et sputum sanguis. ℭ ℞. granoꝝ cydonioꝝ excorticatorum et amili et se. citroli excorticati oium añ. ʒ. iiij. boli armeni et lacce et rosaꝝ et spice et liq̄ritie olm añ. ʒ. i. spodij. ʒ. 5. masticis. ʒ. i. tertiā dosis ei⁹ ʒ. i. cum aqua frigida.

s Al ɔueniēs calefactꝭ ad resolutiōem vtriusq colere et fac appetere cibum. ℭ Sumat falgēs

na et disrumpatur i frusta parua et torrefiat sup sartaginē ferri: aut sup lapidē aut vas figuli: deīn aspgatur sup ipz acetū vini forte mltotiēs: deīn teratur et cicotrigōizetur et misceatur cū eo de gnis granatoꝝ torrefactoꝝ parūp et sūach mūdati ex gnꝫ suꝫ qrᵐ ē tria salis. coriādri sicci torrefci et succi amirbꝫ ptriti: pmisceat et administretur.

Al alid faciēs stō et epati et ad dolorē iūctura
6 rū et ad oēs passiōes q̄ fiunt pp supfluitates.

℞. salis cibi pōd. lb. i. salis amōiaci pond. ℥. 2. et pipis albi pond. ℥. iij. et. ʒʒ. et pipis nigri āboꝝ aā. pōd. ℥. 2. et anisi et granoꝝ pini et granoꝝ eruce et ameos et spice oium ana ℥. i. et ozimi. ℥. 2. et granoꝝ apij siluestris. ℥. i. 5. Tere et pulueriza et sit dos pondus aur. 2. cum aqua tepida.

¶ Tractatꝰ qntꝰ de allohocat ad spiritualia.

SErmo nr̄ i allohocat ē fm modū nr̄i sermonꝫ i capitlis q̄ sūt ante ipm. et allohocat qd nō sumitur fm plm ni si vt teneātur i ore: et currat ex eis aliqd pꝰ aliqd ad pulmonē et nō ipleātur subito ad stōm: qr plonget spatiū eoꝝ et stō ad pulmonem.

LOhoc ad tussim siccā. ¶ Sumatur semen lini torrefcm et cōficiatur cū melle et reponatur i vase et administret cum necesse fuerit.

LOhoc alid ad tussim ex caliditate et sic. ℞. se. citroli excorticati. ʒ. v. amigdal. dulciū excorticataꝝ. ʒ. vi. se. altee et se. malue āborum aā. ʒ. v. gūmi. et dragagāti et amili et gnoꝝ cydōiorū excorticatorum oim aā. ʒ. 4. succi liq. et pēdioꝝ āboꝝ. ʒ. 4. 5. terantur et cicotrigōizētur et sūātur radices liq. mūdate et fenestē et passule dlces mūdate et decoqnt cū aq̄ dōec aq̄ igssetur dinde pūciat cū ea rob et coaguletur cū ea meꝰ et detur i potu cū plibꝰ scis ex aq̄ furfurꝫ et faria fabaꝝ et pēdijs et oleo amigdalꝫ dulci et potetur pꝰ ipz aq̄ ordei.

LOhoc ad tussim ex calitate. ℞. fenestē pugillos tres minbas magnas nūero. l. radicū liq. excorticataꝝ. ʒ. xxx. et tria licitinei dulciū mūdataꝝ. ʒ. xl. cassiefi. mūdate ex arundie sua. ʒ. xx. decoqnt cum lib. 7. aq̄ donec remaneat lib. i. deide coletur et pūciatur desup rob lib. 5. penidioꝝ. tria lib. i. et decoqt donec ingrossetur sicut mel: deide misceatur cū ea farina fabarū cicotrigonizate cū ozalꝫ qntū sufficit.

LOhoc d papauere pferēs ad expulsionē sāguinis p vōitū et se. calaꝫ et tussim et dolorē pectoris et pleuresim: et hc ē pmixtio. ℞. ro. rubeaꝝ ablatꝫ capitibꝰ et gūmi arabici āboꝝ aā. ʒ. 5. amili d frumto et dragāti et gnoꝝ papauerꝫ oiꝫ aā. ʒ. 2. spodij et croci āboꝝ aā. ʒ. 5. succi liqritie pō. ʒ. 2. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas q ex eis cribellātur et pfice cū triplicato et repōe in vase et vtere cū necē fuerit et bibatur cū tereniabin aut decoctione ysopi.

LOhoc d spodio pferēs ad tussim et vomitū sanguis et supfluitates grossas et dolorē pectoris et vlcera pulmōis. ℞. cardamōi pōdus. ʒ. 4. gūmi pōdꝰ. ʒ. 8. amili de tritico et gnoꝝ papauerꝫ albi et. ʒʒ. oiꝫ aā. ʒ. x. spodij pōdꝰ. ʒ. 4. zuccari tabarzet pō. ʒ. xl. gnoꝝ cucu. excorticataꝝ amigdalarū excorticatarū et amigdalarū pini oim aā. pōdꝰ. ʒ. 8. amigda. amararū excorticatarū ex duabꝰ corticibꝰ suis et succi liquiritie et dragagāti oium ana pōdus. v. se. feni. pondus. ʒ. 2. gnorū papauerꝫ nigri pōdꝰ. ʒ. 2. Terātur et aggregentur medicine iste trite et cicotrigōizate de eis q̄ cribellāt et pficiātur cū melle dispūato et butyro vaccino pfectiōe lēi et ponatur i vase et admistretur cū necē fuerit.

LOhoc aliud de spodio pferēs ad se. ptisicas et vlcera pulmōis. ℞. gūmi et cardamomi āborū ana. ʒ. 6. ʒʒ. et amili de tritico āborū ana pōdus. ʒ. xij. spodij pōdꝰ. ʒ. 4. zuccari pōdꝰ. ʒ. 9. gnorū cucu. excorticatoꝝ et gnorū pini excorticatorū āborū aā. ʒ. 7. Aggrega has medicias tritas et cicotrigōizatas q̄ cicotrigōizantur de eis et pfice butyro et melle dispūato pfectiōe leni et repōe in vase vitri et lābat de eo et bibat cū aq̄ calida aut cū lacte asine.

LOhoc de sqlla pferēs ad difficultatē anhelitꝰ et sputi et dolorē lateꝝ et pectoris. ¶ Sumātur succꝰ sqlle et mel dispūatū et coagulētur siml et lābat d eo aā.

LOhoc d alleis faciēs ad tussim ꝗ cibū et pꝰ ipm. exiccatū a flāte et mundificat pectus et digerit mās subtiles. ¶ Sumātur alleorū mūdatorū lb. i. decoqnt cū lb. i. butyri dōec dissoluta sint i decoctiōe et coletur et terātur allea optie et sūdatur sup ea melle dispūati lb. i. et decoqt lēto igne dōec igssetur et rmoueatur ab igne.

LOhoc alid. ℞. gnorū cydōioꝝ et psilij āborū ana. ʒ. v. se. papauerꝫ pō. ʒ. x. radicū liqritie et fenestē āborū aā. 7. decoqnt cū aq̄ lb. iij. et decoqtur cū lēto igne dōec igrossetur et sūdatur dsup de rob pōdus. ʒ. xij. et dragagāti gūmi arabici āborū aā. pondꝰ. ʒ. 7. et penidiorum sextarium vnum.

LOhoc alboti ad raucedinē vocis et vlcꝰ pectoꝛꝫ et ad illū q̄ spuit sāguinē et apit opilatōes: et hꝰ est pmixtio. ℞. se. lini torrefacti et passꝫ. mūdatarū āboꝝ aā. lb. i. amigdalarū pini et amigdal. dulcium et amig. amararū mūdataꝝ oim aā. ʒ. 6. auellanarū torrefactaꝝ et glutis alboti et radicū liliū celestꝫ oim aā. ℥. i. myrrhe et croci et thurꝫ masculi oim aā. ℥. 5. Terātur et cribellētur et inuoluātur cū lacte asine et pficiātur cū eo et fiāt trocisci et exiccētur ē vmbra dinde fiant et pficiātur cū melle et sūatur d eo coclearium. i. i mane et coclearium. i. i se. ro. deīn fiāt ex eo collyria: et pillule et ponatur d eis i nocte sub lingua.

¶ Tracta. 6. de sirupis et robub.

NOstra narratio i sirupis et robub ē 2ᵐ mōm ad quē inuimꝰ in eis q̄ sūt aā et dr̄ia qd sirupus et robub ē q robub sūt succi ispissati p seipsos et sirupi sūt decoctiōes et succi ispissati cū dulcedine.

SIrupꝰ acetosus cōtrarꝫ cū febꝰ q̄ extiguit se. et opilatōm stōi et incidit flegma et abstergit ipm et vicit colerā et apit opilōes in epe et splene et pruocat vrinā: et hc ē pmixtio. ¶ Sumātur aceti ātiq̄ bōi lb. x. et pūciatur sup ipm aq̄ dulcꝫ clare lb. xx. aut plꝰ aut minꝰ fm qntitatē acetositatꝫ aceti et bōitatꝫ eiꝰ et ponatur in eo corticū radicū fenicli et corticū radicū apij oim aā. ℥. iij. se. feniculi et se. apij āboꝝ aā. ℥. i. et dimittatur die et nocte et post hꝰ decoquatur lēto igne donec psumatur eiꝰ sexta: deīn auferatur ab igne et dimittatur donec isrigidetur postea coletur et pūciatur sup ipm p olbꝰ duabꝰ ptibꝰ hꝰ aq̄ et aceti decoctoꝝ cū radicibꝰ et se. po. i. zuc. tabarzet aut melle p olbꝰ duabꝰ ptibꝰ et. 5. aceti et aq̄ decoctoꝝ cū radicibꝰ et se. po. i. et decoqt lēto igne dōec remaneat medietas eiꝰ et remoueatur ab igne et isrigidetur et coletur et ad

misſrek ſpuma ei⁹ iā collecta i hora ebullitiōis eius. Et q̄ vult ponat i eo p⁹ ablatione ſpume ei⁹ ⁊ poſtq̄ bulierit ebullitiōe vna aut duab⁹ croci non molliti pōd⁹.ʒ.iij.i pāno ⁊ ſuſpēdat i vaſe ⁊ fricet māib⁹ aut mixto aliq̄ hora poſt horam dōec egrediat̄ vir⁹ eius i eo. ℣ Et ſūt d̄ hoīb⁹ q̄ fricāt i eo poſt expletionē ei⁹ croci molliti pōd⁹.ʒ.ij.⁊ nō coquunt ipm.

Modꝰ ſirupi acetoſi. Sal. mel bonū pōe ſr lenes prunas ⁊ aufer ſpumā ei⁹ ⁊ pijce ſup ipm aceti qd̄ nō ſit apparēs acetoſitas nȝ debil̄ ⁊ bulliāt ad ignē paulatī dōec ꝯmiſceāt̄ bn̄ ⁊ nō ſit acetū crudū deiñ remoueāt̄ ab igne ⁊ ſua ipȝ. Si ḡ voluer̄ vti eo cōmiſce ipm aq̄ tāta q̄ſt⁹ ē ſirup⁹. Et ſi ille q̄ bibet ipȝ abhorret ipm pp̄ acetoſitatē ei⁹ aut dulcedine ipius ſic vtat̄ eo aſſidue. q̄ ſi voluerit bibere ipm ita vt ſit māifeſta acetoſitas tūc addat̄ i aceto ei⁹ ⁊ illō ē q̄ñ nō ē laudabile vt fiat ſcdm q̄ntitatē vnā. ℂ Et vr̄ mihi q̄ h̄ ille ſit ei qd̄ fac hō q̄n p̄cipit hoīb⁹ q̄ bibūt vinū vt cōmiſceāt ipm cū aq̄ pter q̄ ſciat q̄ i eis ſt̄ q̄dā q̄ ꝯſueuerūt bibere ipm ſic: cū ḡ bibūt ipm forte purū leduntur ſtatī ⁊ illi q̄ cōſueti ſunt bibere ipm forte cū bibūt ipm plurime comeſtiōis patiūtur nauſeā. Cū ḡ h⁹ i accīs ꝯtingat i potu vini ⁊ ſit d̄ ꝯſuetudine hoīū vt bibāt ipm plm q̄uo nō ꝯtingit in potu ſirupi acetoſi pl⁹. ⁊ ſit ꝯſuetudo nr̄a vt bibam⁹ ipm min⁹ q̄ bibam⁹ vinū valde ⁊ ſit eo fortior: q̄r oȝ vt ei⁹ eq̄litas ſparem⁹ ſm eū q̄ ipm bibit ⁊ non ſm nos. ℂ Et ego qd̄ diligo vt ſcias q̄ mag̃ ꝯueniēs ei q̄ ipȝ ſūit ē ille q̄ apd̄ eū ē mag̃ delectabilis ⁊ pp̄ h⁹ ipe pl⁹ ꝯfert ei ⁊ q̄ ab eo ledit̄ ē ille q̄ abhorret ipm ⁊ eq̄tio harū ſpērū ē vt fiat ſm q̄ ꝯuenit plib⁹ hoīum: ⁊ ita opȝ vt fiat ſm oēȝ diſpōnē. Sumat̄ aceti ps.i.⁊ miſceant̄ cū ea mellis diſpumati ptes.2.⁊ decoq̄nt̄ ſup ignē lenē dōec cōmiſceant̄ ſapores eoꝝ. Silr ſapor aceti iteꝝ nō remāeat crud⁹ a p̄n⁹ ſui. ⁊ ſilr oȝ vt fiat i melle de q̄ fit ſirup⁹ acetoſus. ſ. ponant̄ ſup oēȝ ptē mellis q̄tuor ptes aq̄ pure: deiñ decoq̄tur lēto igne cū eq̄litate dōec eleuet̄ ſpūa mellis mali: q̄ñ malo melli ſpuma eleuat̄ q̄pp̄ nō ē neceſſū vt decoq̄tur plm ſic eget illō qd̄ ē aſi ipm. ℂ Et plm q̄d qd̄ remanet d̄ p̄mo q̄ ꝯmiſcet̄ hac q̄ntitate ē medietas ei⁹ ⁊ iterat̄ ei⁹ decoctio dōec cōmiſceat̄ bn̄ ⁊ nō remaneat acetū crudū.
ℂ Et ſit ſirup⁹ acetoſus q̄ñ ꝯmiſcet̄ ſpēs tres a p̄n⁹. Funduntur aceti ps.i. mellis ptes.ij.⁊ aq̄ ptes.4. et decoquunt̄ donec remaneat q̄rta ⁊ auferatur ſpuma ei⁹. Cū ḡ vis ipm facere fortiorē pone tm̄ aceti q̄ntū mellis ⁊ bibat̄ ſic bibit̄ vinū cōmixtū ⁊ nō bibat ipm aſſidue: imo die ⁊ die: q̄ñ ipe ſubmergit̄ in iſicturis ⁊ attrahit chimū ex iteſtinis iferiorib⁹ ⁊ reſoluit humiditatē corpis. ℂ Et de hoīb⁹ ſunt q̄ bibūt ipm ſine aqua q̄ ſit q̄ntū eſt ſirup⁹ acetoſus ſic bibunt.ʒ.i.⁊ poſt ipm illō quo vult hēre egritudinē vt extrahatur humiditas ex ore ſtōi ⁊ trahat ipaȝ ad iferiora. et q̄ bibit ipm expectet ſup ipm vſq̄ ad mediū diē: deinde vtatur pullis ⁊ alzirabegi.

Sirupus acetoſus nr̄. ℂ Accipe zuccaꝝ bonū ⁊ aſſa ipm i patella: ⁊ funde ſup ipȝ aceti fortis. ſ. aceti vini tm̄ q̄ appeat ſubmerſio ei⁹ ſb̄ zuccaro ⁊ nō cooꝑiat zuccaꝝ. Et ſi vis ne acetet minue de hac q̄ntitate: deiñ pone ipm ſup prunas: aut ignē lenē dōec liq̄ fiat ⁊ aufer ſpumā ei⁹ cū radicib⁹ ſimilaꝝ ⁊ accipe eā cū pāno ⁊ nō expumes ipm niſi cū eleuatiōe ⁊ poſitiōe abſq̄ collectiōe vt fit cū coclear. cū ḡ mūdificatum fuerit fundes ſup ipm aquā donec ſubtilietur: deiñ decoque ipſum ⁊ inſpiſſabis eum.

Sirup⁹ acetoſus ſolone educēs colāz. ℣ Sumat̄ mel diſpumatū: aut zuccaꝝ ⁊ acetū forte ſic narrauim⁹ p̄us ⁊ decoq̄ lēto igne ⁊ accipe ſucci cucu. aſini. ⁊ ſcamonee ābo2 aā.ʒ.i. aut pl⁹ aut min⁹ ſm q̄ntitatē neceſſitatis ⁊ ſm mēſurā quā vis: ⁊ tere ipa ⁊ pōe in pāno lini ⁊ ſuſpēde ipȝ in vaſe ⁊ ꝯfrica oī hora donec ꝯſumat̄ ⁊ nō remaneat i pāno aliq̄d. Cū ḡ coagulat̄ remoue ipm ab igne: ⁊ q̄dā p̄jciunt loco ſcamonee radicē ſcamonee cū radice apij ⁊ radicibus feniculi in p̄ncipio decoctionis.

s Irup⁹ acetoſus alr̄ educēs ſſa. ℣ Sumant̄ mel ⁊ acetū ſq̄lle cū radicib⁹ p̄dictis ⁊ decoquant̄.
Et accipe medulle cartami qd̄ ſcis eē ꝯueniēs ſtuti hoīs ⁊ tere ipam ⁊ pone in pāno ⁊ ſuſpēde in vaſe ſicut primū ⁊ vtere ipſo.

s Irup⁹ acetoſus alr̄ expellēs melā. ℣ Sumat̄ mel: aut zuccaꝝ ⁊ acetū ⁊ decoq̄tur ſic decoq̄tur p̄m⁹: deiñ epithimi q̄ntū vis ⁊ polipodij et ellebori nigri ⁊ tere ipa ⁊ pone in pāno ⁊ ſuſpēde in vaſe ⁊ decoque ipm ſicut primū.

Operatio aceti ſq̄llitici. ℣ Accipe ſq̄llā albā mundatā ⁊ ſcide ipaȝ cū cultello d̄ ligno ⁊ iſila ipaȝ cū filo ita vt fruſta adinicē nō adhereāt ⁊ mūda ea ⁊ pōe i filis ⁊ nō ſit vnū vbi ē aliō ⁊ exicca i vmbra.xl. dieb⁹: deiñ accipe de ea eminā.i.⁊ pijce ſup eā aceti boni lib.18.⁊ pōe ipm i ſole.xl.dieb⁹ ⁊ opila vas bn̄ deiñ extrhe extra ſq̄llā ⁊ exp̄me ipam ⁊ cola ipam cum pāno. Quidā ṽo accipiūt ad vnāquāq̄ eminā ſq̄lle aceti lib.vij.ʒ.⁊ alij nō exiccāt ſq̄llā i vmbra ſȝ mundāt eā ⁊ ponūt de ea illō idē pōd⁹ ⁊ dimittūt eā ſex mēſib⁹. q̄ ē illō qd̄ fit ſȝ hūc modū mag̃ ſoluēs. Et ꝯfert q̄ñ colluit̄ cū eo os oī canis gingiuaꝝ ⁊ ſāguinē currētē ex eis abſcidit: q̄ñ ꝯſtringit ipm ⁊ exiccat hūiditatē carnis gingiuaꝝ ⁊ dētiū ⁊ idurat dētes q̄ mouēt̄ ⁊ facit os odoriferꝝ ⁊ odorē oris ⁊ vȝ ad fetorē oris nā ſi de eo det̄ i potu abſtergit cānā plmōis ⁊ idurat eā ⁊ clarificat vocē ⁊ ꝯfortat eā ⁊ ē ꝯueniēs iteꝝ ei q̄ hȝ dolorē ſtōi ⁊ ei q̄ nō digerit cibū ⁊ ei q̄ patit̄ epilāȝ ⁊ ad ſcotomiā ⁊ ei cui dn̄at̄ colā nigra ⁊ almatuine ⁊ alguesgues ⁊ iteꝝ ei q̄ hȝ p̄focationē mſ̄icis ⁊ ei q̄ hȝ ſplenē groſſum ⁊ ad venā ſciaticā ⁊ confortat corp⁹ mollificatū arefactū: ⁊ colorē corporis efficit bonū ⁊ acuit viſum ⁊ ꝯfert ad ſtricturā pectoris ⁊ anhelitus ⁊ ſi adminiſtretur in dolore auris cum funditur in eam ſedat ipſum ⁊ ꝯuenit ad omne qd̄ dixi ſi non fuerit intus in aure vlcus ⁊ ſumatur i potu omni die de eo in ieiunio parūper ⁊ gradatī donec perueniat ad.ʒ.i.5.

Sirup⁹ acetoſus ſolutiu⁹ ſq̄llitic⁹ ꝯferēs ad difficultatē vrine ⁊ dolorē lateꝝ ⁊ ſtōi ⁊ malitiam vigōnis ⁊ eructuationē acetoſam. ℂ R. iterioris cepe ſq̄lle lib.2. R.ʒ.i.ſe. apū.ʒ.2.ſe. baucie ſilueſtris.ʒ.5.ſe. feniculi ⁊ aniſi ābo2 aā.ʒ.i. ameos.ʒ.5. cymini carmeni.ʒ.i. radicū anindē ⁊ piretri ābo2 ana.ʒ.i. ſuperioris yſopi.ʒ.i. calamenti ⁊ mēte ambo2 aā.

ʒ.i.bdellij.℥.ß.cordumeni põd'.ʒ.ij.myrrhe.℥.ß.se. ruthe.℥.ß.folij indi.℥.ß.trita ɔtritiõe grossa isundãt in acetũ squilitici lib.vi.et mell' dispũati lib.ij.et ponat i vase vitri et administret et bibat añ cibũ et p⁹ cibuz.

MOdus faciẽdi iulep. ℞ Sumat emina.i.zuccari et fundant sup ipz aq̃.℥.iiij.et decoq̃tur lẽto igne et fundãtur desup aq̃ ros.℥.ij.et auferatur ab igne et coletur et administretur.

AQua mellis et zuccari faciẽs ad egritudies fri das et dolorẽ epatis et pectoris. Mellis po.i. aq̃ ptes.ij.sumãtur et dcoq̃nt lẽto igne et auferatur spuma ei⁹ferueat dõec remãeat ʒᵃ ei⁹ ⁊ auferat ab igne et colet sitr aq̃ zuccari ẽt:cũ ǵ volum⁹ calefacere ipam et fortiorẽ facere ponim⁹ in ipa post ablationẽ spume masticis et croci et aliaꝝ spẽꝝ sicẽ cinamõi et galãgi et aliaꝝ aliq̃d.

DEscriptio aq̃ mellis alia q̃ ɔfert ad febrẽ et isflationẽ et multitudinẽ sitꝫ i stõ et tussizer calitate ⁊ ɔfert ad pleuresiz. Sume ro.rubeaꝝ mũdataꝝ lib.iiij.et pone eas i vase vitri et ꝓijce sup eas aq̃ cal'e lib.x.et strige caput vasis sup eas opilãdo bñ et dimitte eas die et nocte:deiñ extrhe eas et exprime valde et cola ipaz et ꝓijce sup eã zuccari lib.x.et coq̃ ipsaz lẽto igne donec igrosset et cola et vtere.

IUlep cũ aq̃ ro. ℞ Sumat zuccaꝝ tabarzet tritũ et mẽsuret et ꝓijciat sup oẽz mẽsuram zuccari tres mẽsure aq̃ ro.clare dõec sbẽ et dcoq̃nt lẽto igne donec remãeat ei⁹ ʒᵃ et auferatur spuma. Et q̃ vult ponere in ipo crocũ dũ coq̃tur:tunc cuz sublata est spuma ei⁹ ꝓijciat in ipo d croco nõ trito in panno et exp̃mat hora post horã vsq ad ɔplemẽtũ ipi⁹ et qui vult ponere in ipo crocũ post dcoctionẽ tũc cũ dposuit ipz ab igne ɔfricet in eo crocũ tritũ añq̃ ifrideat ⁊ reponat in vase vitri et administretur.

SIrup⁹ d cydonijs et ẽ minatiq̃ ɔfortat stõz et cõstrigit vẽtrẽ et ɔfert ad dolorẽ epatis et vomitũ et nauseã et singultũ:cui⁹ hᶜ ẽ ꝑmixtio. ℞ succi cydonioꝝ acetosoꝝ lib.xxx.vini boni ãtiq.lib.xxv.dcoq̃tur lẽi igne donec ɔsumat medietas:diñ tollat spuma ei⁹ et colet et auferat ab igne dõec clarificetur ⁊ reducat ad vas 2ᵒ et ꝓijciãtur sup ipz mellis clari dispũati lib.x.et bulli ipz lẽto igne:diñ sumãt.ʒʒ.⁊ mastic' ãboꝝ añ.ʒ.ij.cardamõi maioꝝ et minoris et cynamõi et heil olz añ.ʒ.iiij.gariofiloꝝ.ʒ.iij.croci ñ triti.ʒ.iiij. Tere ɔtritiõe grossa et põe i pãno lini et ꝓijce i vase et ɔfrica oi hora et bulliat sup ignẽ dõec ispissef:diñ põe ab igne et colla ipz:diñ accipe muschi.ʒ.ß.et põe ipz i vio ãtiq̃ et ꝓijce ipz dsup et ꝑmisce ipz bñ et repõe ipz vsq ad horã administratiõis ꝙ si volueris facere ipz sine spẽb⁹:tũc fac ipz cũ succo cydoniorũ muzoꝝ et dcoq̃ ipz vsq ad mediũ et cola eũ et accipe d eo lib.ij.et succi maloꝝ mõtanoꝝ muzoꝝ dcoctivsq ad mediũ colati lib.i.vini antiq̃ boni lib.i.mellis boni aut zuccari lib.i.dcoq̃tur leni igne donec ingrossetur et aufer spumã ei⁹:deiñ accipe xyloaloes crudi.ʒ.ij.masticis et galie croci capilloꝝ vener' olz añ.ʒ.i.macis.ʒ.i.ß.spice et gariofil.et nuc' muschate et heil et cardamomi et cinamomi et.ʒʒ.olz añ.ʒ.ß.muschi.tertiã.ʒ.i.tere oĩa ꝑter muschũ et galiã et liga i pãno lini et ꝓijce i vase i q̃ ẽ succ⁹ et tere muschũ et galiã ꝑ se et ꝑmisce ipa cum vino et ꝑmisce cũ medicinis et vtere.

COnditũ ɔuẽiẽs ad frig⁹ stõi et diminutionẽ digestionis et dbilitatẽ epat' ex frigore et ɔtrariã et ad senes. ℞ vini veteris lib.v.mellis clari lib.i.ß.ʒʒ.ʒ.v.cardamõi et heil ãboꝝ añ.ʒ.ß.gariof.sextã.ʒ.i.croci sextã.ʒ.i.cinamõi sextã et medietatẽ sexte.ʒ.i.piperis ni.et muschi ãboꝝ añ.sextã et medietatẽ sexte ʒ.i. Terãt me⁹ ɔtritiõe grossa ꝑter muschũ et crocuz et ligẽtur i pãno lini cũ croco et dcoq̃tur dõec igrossef et añq̃ dpõatur ab igne ꝓijciatur i eo musch⁹ et dpõatur ab igne et repõatur i vase et administretur.

COnditũ aliud. ℞ spice et gariofiloꝝ et cardamomi et xyloaloes crudi oluz añ.auf.ij.croci au.i.cinamomi et.ʒʒ.et piperis olum añ.auf.iij.galie auf.ß.muschi q̃rtã au.i.tere medicias ɔtritiõe grossa et liga i pãno lini ꝑter muschũ et galiã et ꝓijce sup eas vini odoriferi antiq̃.lib.xij.et dimitte duob⁹ diebus et duab⁹ noctib⁹:deinde redi ad vas et ꝓijce desuper mellis clari.lib.iij.⁊ zuccari tabarzet lib.ij.et decoquat dõec fiat ei spissitudo ⁊ auferat ab igne ⁊ ꝓijciat sup ipz musc⁹ ⁊ galia ⁊ reponat ⁊ administret.

SIrup⁹ salnuminiu qui ɔfortat stõm ⁊ facit appetere cibũ ⁊ destruit pulsuz cordis. ℞ lib.i.corticum citri.℥.i.marmacor.auf.ij.gariofi.auf.i.xyloaloes crudi ɔterant ⁊ ꝓijciant super ea lib.v.vini ⁊ dimittant tribus diebus cum noctibus suis:deinde proijciantur super ea lib.iij.zuccari albi tabarzet et auf.i.masticis ⁊.ʒ.ß.croci et tertia.ʒ.i.galie donec dcoquatur lento igne donec compleatur et coletur ⁊ recodatur in vase ⁊ administret sicut iulep.

SIrup⁹ de granis myrti ɔferẽs ad debilitatẽ stõi ⁊ solonẽ vẽtris supfluã ⁊ retinet mẽstrua ⁊ ɔfortat viscera:cuius hec est ꝑmixtio. ℞ succi granoꝝ myrti decocti colati danich.x.mellis colati danich i.permisceantur ambo ⁊ decoquãtur donec ingrossentur ⁊ administretur.

ROb de myrto. decoq̃tur succus myrti solus donec ingrossetur ⁊ administretur.

Irupus de mẽta faciẽs ad vomitũ ⁊ satietatẽ

s nauseatiuã ⁊ nauseã ⁊ singultũ ⁊ fluxũ vẽtris cuius hec est ꝑmixtio. ℞ Terant granata dulcia ⁊ acetosa cum pulpis suis ⁊ decoquatur succ⁹ dõec medietur:deinde sumãtur de eo lib.ij.⁊ succi mente lib.i.mellis lib.i.aut zuccari lib.i.⁊ decoquatur donec ingrossetur ⁊ coletur.

Irup⁹ de piris faciẽs ad fluxum vẽtr' ɔfortat

s stõz. ℞ Sumant pira nõ matura ⁊ decoquant dõec dissoluta sint ⁊ colent ⁊ reducant ad vas scdo:⁊ decoquãtur donec ingrossentur ⁊ administret.

Irup⁹ de malis faciẽs ad debilitatẽ stõi ⁊ pul

s suz oris stõi ex calitate ⁊ abscidit vomitũ colericũ ⁊ sitiz. ℞ Sumat maloꝝ muzoꝝ emina ⁊ terant et exp̃mant ⁊ dcoq̃tur succ⁹ dõec mediet ⁊ colet ⁊ dimittat i nocte ⁊ reducat ad vas ⁊ decoquat lẽto igne donec igrosset et colet ⁊ ponat in vase vitri. Si aũt fuerit estas tũc dimitte ipz i sole dieb⁹ aliq̃t donec ɔsumat eius aquositas ⁊ seruet ⁊ administretur. Qd si volueris ipm dulcorare pone ad oẽm eminã succi.lib.i.zuccari ⁊ coque ipsum ⁊ vtere.

SIrup⁹ de agresta faciēs ad cōplitatē stōi ⁊ solu- tionē ventris colericā ⁊ dolores caliratis ⁊ ve- rena ⁊ abscindit siti ⁊ ꝯfortat stōs ꝑgnantiū vt nō re cipiāt humores malos. ¶ Sumat succ⁹ agreste ⁊ de coquat donec remāeat medietas ⁊ colet ⁊ dimittat in nocte: deiñ reducat ad vas ⁊ ꝓijciāt sup ipz.ʒ.2. garofilor̄ ⁊ decoq̄t donec auferat ab eo odor ⁊ in- grosset ⁊ colet ⁊ administret. Si aūt volueris ipz dul corare ꝓijce sup ipm zuccarū post decoctionē cū len to igne donec ingrossetur ſm quātitatem subtilita- tis succi ⁊ inspissa ipsum ⁊ vtere.

SIrup⁹ de fructib⁹ ꝯfortās stōm ⁊ viscera ⁊ absci dit vōitū ⁊ solonē ventris ⁊ colerā ⁊ ꝯfert ꝑgnā tibus cū vomit⁹ aduenit eis: cui⁹ ꝑmixtio. ¶ Sumat succ⁹ cydonior̄ ⁊ malor̄ piror̄ ⁊ granator̄ muzorū ⁊ sumach ⁊ zarur ⁊ decoq̄tur leni igne donec igrosse tur. Si aūt vis dulcorare ipz ꝓijce sup ipm zuccari quātum vis ⁊ bulli ipsum ⁊ cola ⁊ vtere.

SIrup⁹ delectabilis ꝯferēs stō. cui⁹ hec ē ꝑmix- tio. ¶ Sume de corticib⁹ citri recētib⁹ lb.i. ⁊ de coq̄ eos cū aq̄ lust.i.5. donec remaneat tertia ⁊ cola ipsum ⁊ ꝓijce sup eā mel ⁊ decoque ipsuz lento igne donec ingrosset ⁊ vtere sicut iulep.

SIrup⁹ de papauere. ¶ Oz vt sumāt cētū papa- uera media in q̄titate postq̄ exiccāt sup arbo re ita nō q̄ hēant succū ⁊ neq̄ sint multū imatura et nō exꝑmat ab eis nisi subtile ⁊ nō sit subtile ei⁹ cur- ris subtilis exꝑssiōis multar̄ supfluitatū: deiñ ꝓijciā tur sup ea lust.x. aq̄ pluuialis si iuenit ꝑp ei⁹ elonga tionē a putrefactiōe. aut aq̄ fontiuz ⁊ infundat in ea die ⁊ nocte donec leniant. Si aūt nō leniant dimittā tur plus h⁹: deiñ decoq̄nt vsq̄ q̄ dissoluāt cū facilita te ⁊ ñ exꝑmāt: deiñ ispissent cū medietate sue mēsure de dulcedine. q̄ si fuerit ad mollificāduz illō quod ē in pectore ⁊ subtilia nō sup ipm ponat mel. ⁊ rob vue est magis aggregans iuuamentum.

DEscriptio sirupi de papauere alia ꝯferēs ad eos q̄bus māe descendūt ⁊ ꝓhibet illos q̄ euomūt sanguinē. ¶ Sumāt de papauerib⁹ mūdatis. cc. nu mero ⁊ aq̄ pluuialis lb.xv. ⁊ ifundāt i ea trib⁹ dieb⁹ ⁊ decoq̄nt donec dissoluant ⁊ cōsumat ei⁹ medietas ⁊ exꝑmant papauera ⁊ ꝓijciant ⁊ colet aq̄ bñ et mēsu retur de ea. lb.iiij.5. ⁊ mellis ⁊ decoctiōis ābor̄ añ. lb.i.5. ⁊ decoq̄nt donec fiat ei spissitudo: deiñ terant acatie rubee ⁊ croci ⁊ myrrhe ⁊ balaustie ⁊ succi bar be hircine oīum añ.ʒ.i. inspissetur bene ⁊ reponat in vase ⁊ administretur.

DEscriptio sirupi q̄ ꝯfert ad tussiz ⁊ pleuresim et ꝯfortat stōm. ℞. aq̄ granator̄ dulciū lb.4. aque malor̄ ō fcti lb.i. aq̄ cānar̄ zuccari tabarzet aut pēi dior̄ lb.i. decoq̄t dōec hēat spissitudinē ⁊ admistret.

SIrup⁹ de fauis mellis ex sermone Gal. ⁊ ipse bi bit iter̄ sic bibūt res istantes: qm̄ ipe destruit sitim i estate cū miscet cū aq̄ frā ⁊ ꝯfert iter̄ ei in q̄ sūt humores viscosi qui nō digerunt ⁊ ꝓpe q̄ accessit: ⁊ illud est qm̄ leditur ex isto q̄ suscipit ipm ꝑp multitu dinē ei⁹ ⁊ paucitatē: ⁊ q̄nq̄ fit cū q̄libet aq̄ pħti ⁊ ñ sit cū aqua pluuiali sic fit sirup⁹ de melle. Et h⁹ ē mo- dus ei⁹. ¶ Extrahat mel bonū ⁊ fauis: deiñ fundat in patella in qua est aqua fontiū clara dulcis ⁊ deco quat cū ea donec cōsumat reliq̄ aquositas in eo: de inde reponat aqua ⁊ seruetur et administretur.

SIrup⁹ de fauis mellis aliud. ¶ Proijciāt super ptē.i. mellis ptes.2. aq̄ pluuial antiq̄ ⁊ ponat i sole ⁊ q̄dā fundūt sup ipm aquā fontiū et decoquūt ipm donec remāeat tertia ⁊ seruāt ipsum.

SIrup⁹ de absynthio cōferēs ad casum appetit⁹ ⁊ debilitatē stōi. ¶ Sumātur vini antiq̄ lust.4. mellis dispumati lust.2. ꝓijciāt sup ipm mastici.ʒ.4. sq̄nāti ⁊ folij idi ⁊ spice ⁊ rosar̄ rubear̄ siccar̄ ⁊ aloes scotrēsis oīum añ.ʒ.2. costi.ʒ.4. herbe absynthij ro- māi.ʒ.7. agarici.ʒ.2. croci.ʒ.i. Tere medicias gsse ⁊ li ga eas i pāno linie ifunde i vino septē dieb⁹ in sole i estate et cōfrica pānū omni die multotiēs deinde vte re. Sitq̄ dosis eius.ʒ.i. in ieiuno.

SIrupus de absynthio ex cōpōne nr̄a ⁊ expti su- mus ipm ⁊ ꝯfert plus illo. ¶ Sumāt absynthij romāni pōd⁹.ʒ.c. et coq̄ntur i tribus eminis aq̄ pluis dōec remāeat q̄rta et illō cū igne lini valde et ꝯfrice tur māib⁹ et colet ⁊ sumat de succo ei⁹ tertia illi⁹ aq̄ et mellis quarta ei⁹ et vini medietas ei⁹ et decoq̄tur totū et inspissetur.

SIrup⁹ extinguēs ꝯferēs ad siti. ¶ Sumant aq̄ granator̄ acetosor̄ lib. vna et aq̄ acetositatis ci- tri. lb. et aque piror̄. lb.i. et aq̄ tamarindor̄. lb.i. deco q̄tur lēto igne donec ingrosset et detur de eo i potu cū aqua frida aut cū aqua niuis.

SIrupus de fructib⁹ cōferēs ad vomituz q̄ accit ex colera citrina et facit calefactos appetere ci bū et ꝯfortat stōz. cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶ Sumāt cydo nia et mala ⁊ acetositas citri et pira et granata ⁊ agre sta et exꝑmat aq̄ eor̄ oīz et ifūdat in ea aliq̄d de su- mach et zarur et alnabach et granis myrti et almirbe ris et dimittat die et nocte et exꝑmatur ex coletur et ꝓijciatur desup mel et decoquatur donec fiat ei spis situdo et administretur.

SIrupus de prunis ꝯferēs ad siti et resoluit na- turā. ¶ Et sumat de prūis dulcib⁹ q̄ītū necē ē ⁊ extrahātur nuclei eor̄ et ponāt i vase lapidis mūdi et fundat sup ea de aq̄ q̄ coopiat ipsa et decoq̄ntur bñ donec resoluatur: deinde coletur ⁊ reducatur ad ignē lēto et ponatur sup ipaz zuccari tabarzet q̄ituz necesse est et decoquatur donec inspissetur et ꝯuerta tur ad spissitudinem mellis.

SIrup⁹ democriti q̄ ꝯseruauit eū ab īfirmitatib⁹ oībus dieb⁹ vite sue et ē ꝯferēs ad debilitatem stōi et splenis et corruptōz ꝯplonis: cui⁹ hec ē ꝑmix- tio. ¶ ℞. ireos et semis feniculi et pipis albi oīz añ. pōd⁹.ʒ.i. et cassie.ʒ.4. et myrehe et se. absynthij ābo rū añ. pōd⁹.ʒ.2. terātur et ponātur i vase vitri et fun dāt sup ea vini albi q̄titas q̄ submergat ea additiōe digitor̄.4. et strigat ex capite suo et admistretur p⁹ sex mēses et in q̄busdā descriptōib⁹ dauich vnū.

SIrup⁹ de vua cōferens ad dolores gutturis et aspa q̄ fit i eo ex vlcerib⁹ factis in stō. ¶ Cuius hec est ꝑmixtio: sumātur succi vue pōtice stiptici. lb. vi. et decoquatur vsq̄ ad tertiā et fundatur sup ipm mellis lb.i. et sumach et radicis liq̄ritiei et gallar̄ et balaustiar̄ et sugiois rosarū oīum añ. sextarium.i. et croci pondus.ʒ.2. ⁊ myrrhe ⁊ aluis iameni āborū

añ. ℥. i. et decoquatur et coletur et potetur.

Rasaton sumit de eo in hyeme senib⁹. ¶ Sumã-tur succi vue bõe sube daugnaric. x. et daurach lb. iiij. ß. et decoq̃t lẽto igne dõec auferatur spũa ei⁹: deiñ p̃ijciat sup ip̃z mellis bõi spissi ad o&. 4. lb. lb. i. ⁊ bulliat lẽto igne donec auferat spũa ei⁹ iterũ ⁊ cõsumat ei⁹ medietas. deiñ sumat heil et cardamõi et cynami et gariofiloꝝ et macropipis oiz añ. põd⁹. ℥. i. terãt ꝯtritiõe subtili et ponãtur in panno lini subtili et p̃ijciãt cũ eo in decoctiõe post ablatiõez spũe. Cũqꝫ ꝯplet e⁹ dcoctio et poss̃ ĩtromittere manũ in eo cõfricet pãn⁹ i eo vehementer dõec egrediat et ponat in eo croci ponđ. ℥. iij. ponat i ãpullis et stringat ex capitib⁹ suis. Et si fuerit i eo subtilitas ponat i sole: deiñ tollat ab eo. et q̃tõ plus antiq̃tur ẽ melius.

Sirup⁹ de absinthio q̃ ꝯfortat stõz et apit opilõnes et solutione educit colerã. ¶ R. ponđ. ℥. 8. agarici. ℥. 4. aloes. ℥. 2. mastic. et seminis apij et sq̃nãti et anisi oium añ. ℥. i. mẽthe. ℥. iij. calamẽti. ℥. i. et. ß. croci. ℥. 2. radicũ ãboꝝ añ. ℥. ij. absinthij. ℥. iij. radicis liq̃ritie. ℥. iij. asse tãtũdẽ spice et assari folij oiz añ. ℥. i. decoq̃ntur cũ. 8. lb. vini donec remãeat medietas ⁊ coletur et coaguletur cum lb. i. ß. mellis.

Rob de cydõijs ⁊ g̃natis et mal' alijs. ¶ Ista oia sũt sicut sirupi eoꝝ: nisi q2 ip̃i succi eoꝝ ispissan-tur cũ facilitate absqꝫ dulcedine.

Sirupus alkedre et cõpositiõe nostra. ¶ Sumã-tur đ succo alkedre partes due. si nõ e͏̃e p̃sens sumatur ipsuz et alkedre et serertur et sumatur eius serratura et tere ⁊ accipe cõtritum eius et adiunge cuz medietate sui de sandalis in aceto distillato: aut in aqua agreste pure aliquot diebus: deinde decoq̃-tur in eo decoctione facili cum longitudie donec dissoluatur: deinde exprimatur et sumatur de expsiõe ⁊ quãto est acetum plus aut aqua agreste est meli⁹: deide sumat aq̃ aldog acetosi ablati ex caseo aldog aut dimittẽdo residere vltime et mutãdo de vase in vas aut cũ decoctiõe sicut est decoctio aque casei dõec auferatur aquositas: deinde sumatur farina ordei et fiat ex ea et ex aq̃ alraib focha et fiat acetosum illud focha deiñ residat postea renouetur acceptio alsocha ei⁹ et farina ordei et q̃tõ plus iteratur est meli⁹ et sumãtur de eo ptes. v. et sumãt aq̃ piroꝝ descemi et aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ plime aq̃ et aq̃ alzarur ⁊ aq̃ prunoꝝ acetosoꝝ ⁊ aq̃ altala et aq̃ alcõdisi recẽtis et aq̃ moroꝝ đ scemi q̃ ñ itegre sũt matura ⁊ aq̃ chrysomilloꝝ imaturatoꝝ acetosoꝝ ⁊ succi agreste et succi ribes et succi p̃putioꝝ viti et succi rosaꝝ psicaꝝ ⁊ succi nenufar et succi violaꝝ oiuz añ. t̃tia pt. i. et succi acetositat citri ⁊ succi acetositat citrõguli ãboꝝ añ. t̃tia pt. i. et succi coriãdri et lactuce ⁊ folioꝝ papaueris humidi et endiuie et portulace oiuz añ. q̃rta ptis vni⁹. et succi folioꝝ salicis et folioꝝ maloꝝ et folioꝝ piroꝝ et folioꝝ alzarur et folioꝝ rosaꝝ et folioꝝ virge pastoris oium añ. quartã pt. vnius ⁊ succi barbe hyrci et rosaꝝ siccaꝝ et nenufaris et se. almirbe et se. endiuie. et se. lactuce et balaustie oiuz añ. medietas ptis. i. et succi mẽte hũide sexta ptis vni⁹ et succi almirber hũidi medietas ptis. aggrega medicinas ista ⁊ succos et ꝯpone sup ignẽ et p̃ijce i eo lẽtiũ ptes 4. ordei excorticati ptes. 2. ⁊ sumach ptes. iij. ⁊ g̃norũ g̃natorũ ptes. iij. ⁊ decoquãt oia sup ignẽ donec remãeat medietas. deiñ depõat ab igne ⁊ dimittat dõec i frigidetur ⁊ ꝯfricetur fortiter ⁊ coletur. ⁊ sumat cãphore ad oẽ põd⁹. ℥. xxx. auř. i. ⁊ teratur cãphora ⁊ pulueriɀet sup radicẽ cucurbite aut lumie ⁊ fundat sup eã medicamĩa cũ facilitate: deiñ obstruatur caput ei⁹ cũ re vehemẽtis ꝯstrutiõis: deiñ põat sup prunas dõec sciat q̃ forsitã bullit. postea sumat ⁊ ꝯonatur ⁊ põat in bustuca ⁊ stringat caput eius vt nõ euaporet cãphora ⁊ euolet dosis ei⁹ vs3 ad. ℥. x. Et ꝺ hoibus sunt q̃ ponũt in eo spice ⁊. ℥3. ⁊ se. feniculi ⁊ anisi ⁊ ciperi ⁊ piperis ptes equales s̃m qđ videtur.

Descriptio focha nr̃a qđ ẽ inuatiuũ ⁊ addit ĩcoitu. ¶ R. pipis ⁊. ℥3. ⁊ spice ⁊ nucis muschate oiz añ. ℥. v. scorie ferri trite. ℥. x. seminis porri. ℥. xx. se. eruce ⁊ se. napi ⁊ se. vritice ⁊ synapis oium añ. ℥. 4. lingue auis ⁊ granoꝝ alkakẽgi granoꝝ ⁊ alkele ⁊ g̃noꝝ viridiũ oiuz añ. ℥. iij. terãtur ⁊ ponãtur in pãno sicut scis: deiñ põat hoc i dog. xi. dieb⁹ ⁊ moueatur i eo ⁊ misceat illđ aldog cũ focha pãis: ⁊ fiat focha.

Descriptio sirupi de absinthio nr̃a. R. absinthij põdera. c. ⁊ vini. ccc. ⁊ succi cydõioꝝ. ccc. isũdãtur in eis. iij. dieb⁹ ⁊ ponantur sup ip̃m mellis. c. ⁊ inspissetur super ignem.

Medicina nr̃a cõueniẽs ad vlcus vesice ⁊ vlcus vie v̓ge iniecta i foramẽ v̓ge. ¶ R. plũbi vsti et medulle se. meloñis oium añ. ℥. v. spodij. ℥. 2. g̃mi arabici ⁊ se. papaueris ⁊ cornu cerui adusti oiz añ. ℥. iij. opij. ℥. ß. iusq̃ami albi tertia. ℥. i. myrrhe. ℥. 2. terantur oia bñ ⁊ fiat ex eis collyriũ cũ aq̃ endiuie sic collyria oculi ⁊ admistretur cũ iniectorio resolutum in lacte aut in oleo de granis melonis.

¶ Tractat⁹. viij. de ꝯditis ⁊ alingibet.

Geleniabin inuatiuũ ad sedãdũ dolorẽ stõi. ¶ Sumant rose rubee ablati capitib⁹ leue mũdate ex vñs suis albis duris ⁊ expãdant sup pãnũ mũdũ dõec exiccet hũiditas eaꝝ ⁊ põat in liurello ⁊ fricẽt dõec dissolute sint ⁊ p̃ijciatur sup eas mellis dispũati q̃titas q̃ ꝯficiatur ꝯfectiõe leui ⁊ ponat i vase vitri aut vitreato. ⁊ ponãt i sole. xl. dieb⁹ ⁊ moueatur i mane ⁊ vesp̃a. Et si idiget melle addatur i eo et reponat et admistretur p⁹ sex meses: et silr̃ fit cũ violis. q̃ si fiat cum zuccaro geleniabin aut viole soluatur zuccaꝝ cũ modico aq̃ dulcis dõec fiat sicut mel ⁊ fiat sicut fit alGeleniabin.

Citrũ ꝯditũ ꝯueniẽs ad debilitatẽ stõi ⁊ digerẽtibus. ¶ Sumatur citrũ recẽs ⁊ icidatur s3 longitudinẽ in q̃ttuor ptes totũ citrũ et mũdetur iteru⁹ totũ acetosuz ⁊ p̃ijciatur i liurello ictestino ⁊ isũdatur et aq̃ dulci clara cũ sale grosso albo septẽ dieb⁹ donec stringatur: dẽn septẽ dieb⁹ alijs sine sale: imo cũ aq̃ donec alteretur color ei⁹: ⁊ sit albũ illđ qđ ẽ exterius sic qđ ẽ interi⁹. ⁊ gustetur aqua tãdiu donec nõ sit in eo salsedo: ⁊ sumãtur mellis boni ps. i. aq̃ ptes. ij. s3 q̃titatẽ q̃ cooperiat citrũ ⁊ p̃ijciatur i vase et decoq̃tur lẽni igne duab⁹ horis: deiñ tollatur ab aq̃ et melle et i mane sumatur mel ⁊ feruẽat ⁊ tollatur spuma ei⁹ ⁊ p̃ijciat in eo citrũ ⁊ feruẽat bulliiõe vna ⁊ tollatur ⁊

reducaꝛ citrũ ĩ liurello ⁊ puluerizeꝛ sup ipʒ iste medi
cĩe ad oĩs vnas cĩnas citri crocitheil et cardamo
ni oĩm añ.au.i.gariofiloꝝ et cinamomi ãboꝝ ana.
au.s.musci sexta ⁊ medietas sexte.ʒ.i. Tere has me
dicinas ⁊ pulueriza sup citrũ ex vtroqꝫ latere ei⁹ ⁊ pij
ce in vase et pijciaꝛ sup ipm mel et administretur.

DEscriptio alia. Sumanꝛ de citris media matu-
ra equalis superficiei lõga et scindanꝛ in lõgũ et
sit ỽ vnoquoqꝫ citro .4. frusta ⁊ ĩfundãꝛ ĩ liurello
fictili nouo et illud fit ĩ hemini pͥmo cũ sol ingrediꝛ
capricornũ. Et meli⁹ qd̃ fit de eis ẽ in ãno vehementis
frigoris qm̃ cõtopl⁹ cõgelaꝛ sup ea aq̃ ẽ magis idu-
rãt ea et sũt magis remanẽtia. deĩde abluãꝛ ĩ oĩ die
hᵉ postq̃ fricata sũt cũ sale grosso et mũdificẽꝛ et re
ducanꝛ ad aquã frãm vsqꝫ quo trãseãt super ea tres
hebdomade: deĩde extrahãꝛ ex aq̃ et fundanꝛ sup
planũ aliqd̃ vt tabula et mundificẽꝛ cũ cultello si ia
aliqd̃ cõputruit ex eis et reducanꝛ ad aquã dulcẽ et
abluãꝛ in extremitatib⁹ diei cũ facilitate donec ptẽ-
reãt super ea. xl. dies. deĩde extrahanꝛ ab aq̃ ⁊ abluãꝛ
ab eis⁹ q̃ aduenĩũt eis ex putrefactiõe et corrosiõe
⁊ dimittanꝛ die et nocte donec auferaꝛ ab eis hũoro
sitas. deĩde ponãꝛ q̃ñ in mane in vase hñte latũ ca-
put aut patella mũda ⁊ effundaꝛ sup ea tm̃ aq̃ q͂ ipa
cooperiat et pulverizetur sup ea de zuccaro contrito
q̃ntitas est tertia põdus citroꝝ et decoquãtur igne le
ni et misceãꝛ cũ spatula. deĩde extrahãtur. et abster
gatur et mũdificẽtur et ponãꝛ sup planũ vt ẽ tabula
⁊ dimittãtur duob⁹ dieb⁹ cõtinuis. deĩde reducãꝛ
ad patellã et pijciatur sup ea de zuccaro q̃ntũ ẽ me
dietas põderis citroꝝ et aq̃ q̃ cooperiat ea. et si supflu
at .4. digitis cõiũctis decoquãtur lẽto igne sicut cori
andri cõditi et caue in hoc ne corrũpanꝛ ĩ igne: qm̃ sũt
debiliora corũ q̃ cõdiũꝛ. et sit mẽs tua et itellect⁹ tu⁹
et ad ea cũ ignẽ accẽdis sub eis vt sit ignis lenis et
lẽtus: deĩde extrahãtur ⁊ expãdãtur sup tabulã ⁊
dimittãꝛ trib⁹ dieb⁹ cõtinuis et noctib⁹ suis: et a die
tertia mũdẽtur et mũdificẽtur cũ capite cultelli et re
ducãtur ad vas et fundatur sup ea mellis colati q̃nti
tas q̃ cooperiat ea et supfluat .4. digitis ⁊ decoquãtur
leni igne .v. horis aut .vi. donec videatur mel egredi
ab illud qd̃ appet de citro sicut silitudo margarita
rũ ĩgrossetur mel ĩgrossatiõe aliq̃: deĩde auferãtur
ab igne et ĩfrigidẽtur et sumãtur spice et gariofili et
cinamomi. et. ʒʒ. et cardamõi et macropiperis et gĩ-
beris oĩm añ. po. i. et sit põd⁹ oĩuʒ q̃ntitas medietatis
decime põderis citroꝝ. Et ẽ vt sint duo sextaria pro
mẽsura emina citroꝝ ⁊ terãꝛ grosse ⁊ ponãꝛ ĩ vase vi
treo viridi vitreato ⁊ pulverizeꝛ ĩ eo res pua de me⁹ ⁊ fun
danꝛ desup citra q̃ntitate tunice vni⁹: deĩ pulueri-
zenꝛ sup ea me⁹ ⁊ fiat cũ eis ita donec cõpleanꝛ ãbo
rũ: deĩ fundanꝛ sup ea ĩ patella de reliq̃s mellis do
nec cooperiat ea ⁊ supfluat .4. digitis ⁊ strigaꝛ caput
vasis ⁊ ponaꝛ in loco in quo nõ adueniat ei frigus
neq̃ humorositas. Et scias q͂ signũ maturitatis ci-
tri est ei⁹ submersio in liurello sub aqua.

CIdonia cõdita q̃ cõueniunt ad cõfortãdum stõm
⁊ stringũt nãm ⁊ ad malitiã digẽstionis ⁊ vomitũ
ꝑter cãm oris stõi. ¶ Sumanꝛ cydonia bona ma-
tura ⁊ mundẽtur interi⁹ ⁊ excorticẽtur ⁊ scidanꝛ ĩ fru
sta ⁊ decoquanꝛ cũ aq̃: ⁊ melle ⁊ sint aq̃ ptes. 2. ⁊ mel
lis ps. i. Quidã ṽo decoquũt ea cuʒ vino ⁊ melle ⁊ ẽ
melior opatio ⁊ infrigidẽtur in die scd̃o decoquanꝛ
cuʒ melle solo: deĩde expãdanꝛ in liurello ⁊ pulue
rizẽtur sup ea medicine p̃dicte in citris: ⁊ fundaꝛ sup
ea mel ⁊ seruetur.

DEscriptio alia cydonioꝝ cõditoꝝ que cõferũt ad
debilitatẽ stõi ⁊ solonẽ vẽtris. ¶ Sumantur de
cydonijs matura ⁊ incidãtur in .4. frusta ⁊ mundeꝛ
qd̃ est in interiore pte coꝝ ex granis: ⁊ abstergãtur
interiora coꝝ cũ mãdili ⁊ lino ⁊ fundãtur super ea
mellis po. i. ⁊ aq̃ ptes .4. cuʒ q̃ntitate q̃ cooperiat cydo
nia ⁊ ferueãt duabus ebullitionib⁹ aut trib⁹. deĩde
colẽtur ⁊ reducãtur ad vas ⁊ fundãtur sup ea mel-
lis dispumati po. i. ⁊ aq̃ po. i. ⁊ bulliãt ebullitionib⁹
duabus aut tribus: deĩde colẽtur ⁊ expãdãtur sup
planũ aliqd̃ vt ẽ tabula ⁊ dimittãtur donec exiccen
tur qd̃ in eis ẽ de humorositate: deĩ abstergãtur ⁊
reducãtur ad vas ⁊ fundaꝛ sup ea mellis q̃ntitas q̃
submergat ea ⁊ emineat .4. digitꝭ cõiũctis: ⁊ ebulliãt
ebullitiõe vna ⁊ pulverizẽtur sup ea spẽs quas dixi
mus in opatione citroꝝ ⁊ ponãtur in vase vitreato
viridi ⁊ opilẽtur stricte caput eius. quidã ṽo medici
non proijciunt super ea de spẽbus nisi cardamo. et
gario. ⁊ crocum.

BAucie cõdite q̃ cõferunt ad frigora ⁊ debilitateʒ
renũ ⁊ dolorẽ dorsi ⁊ adiuuãt ad volũtatẽ coeũ
di. ¶ Sumãꝛ ỽ baucijs dure clari coloris mũde ⁊ ab
scindãtur due eaꝝ extremitates deĩde pijciaꝛ sup
eas penidioꝝ: aut zuccari põd⁹ ipsaꝝ ⁊ fundaꝛ sup
eas de aq̃ qd̃ cooperiat eas: decoquãtur leni igne do
nec liniãtur ⁊ auferãtur ab igne ⁊ expãdãtur super
planuʒ aliqd̃ vt tabula donec exiccẽtur ⁊ abstergaꝛ
ex eis qd̃ supeminet eis ex malo ⁊ reducãtur ad vas
⁊ fundaꝛ sup eas mellis dispumati q̃ntitas cooperiens
eas ⁊ supeminẽs eis q̃tuor digitis ⁊ decoquãtur lẽto
igne donec videatur penetrare ex oĩbus ptibus ea
rum: ⁊ auferatur ab igne ⁊ ponaꝛ tunica vna ex eis
in vase vitreato ⁊ pulverizẽtur sup eas spẽs ⁊ fiat de
eis ita vsqꝫ ad finẽ ipsarum.

MIrabolani cõditi fiunt ex recẽtibus in Yndia
⁊ q̃ afferũtur hĩc sunt boni valde ⁊ fiunt apud
nos hic fm̃ hunc modũ. ¶ Sumuntur myrabolani
kebuli ⁊ fiat fouea in terra in loco humoroso arene
dulcis nõ salse ⁊ ponĩꝛ de myrabolanis tunica. i. ⁊ su
pra eos de arena humida tunica vna ⁊ sub eis are-
na tunica. i. ⁊ aspgitur sup eas de aqua ⁊ post duos
dies accipiuntur myrabolãi ⁊ pijcitur sup eos ỽ are
na alia recens non prima et demittuntur duobus
diebus donec humectantur. Fit illd̃ decẽ diebus
donec intumescãt myrabolani ⁊ humectẽtur ⁊ infiꝛ
tur: tunc ergo ablue eos cuʒ aq̃ dulciter aut quater
⁊ accipe dactilos ⁊ cipeꝝ et decoq̃ eos cuʒ aqua plu
rima et pijce myrabolanos in illã aquã decoctã et
decoque eos paulatim sup ignẽ leuẽ. Cum ergo de
cocti sunt ablue eos ablutiõe mundãte. deĩde acci
pe mel et bulli ipsum et aufer spumã ei⁹ et coq̃ eos
cum eo et accipe medicinas quas diximus in citris
conditis et pone eas in panno lini mundo subtili et
suspende ipm in vase et confrica ipsum omni hora

donec egrediat̄ virtus spēꝝ cū myrabo.cū q̄ decocti
sūt:tūc ꝓijce eos in casio vitreato ⁊ dimitte eos duo
sūt dieb⁹ aut trib⁹ donec recipiāt myrabolāi ꝯtinē
bus dieb⁹ aut trib⁹ donec recipiāt myrabolāi ꝯtinē
medicinaꝝ ⁊ ꝓijce eos in vase vitri ⁊ ꝓijce i eo mel
dispumatū ⁊ ꝓijce sup̱ eos muschi ⁊ croci ⁊ paꝝam
bre q̄ntitatem quā vis ⁊ stringe os vasis ⁊ vtere eis ⁊
q̄nto plus antiquat̄ sunt meliores.

Descriptio alia myrabolanoꝝ ꝯditoꝝ. ℟ Sumā
tur de myrabol.magnis kebulis.c.numero et
infundāt̄ in aq̄ ⁊ ponant̄ ad solē.v.dieb⁹ deīde ext̄hā
tur ex aq̄ ⁊ ponātur i fimo humido.v.dieb⁹ in oi die
ext̄hātur ⁊ abluātur ablutiōe mūdāte ⁊ reducant ad
fimū humidū ⁊ sepeliātur in eo.ita fiat trib⁹ vicibus
deiñ ext̄hātur ⁊ lauent̄ ablutiōe mūdāte ⁊ ꝓijciātur
in aq̄ rizi et zuccari.ʒ.xxx.et dactiloꝝ q̄ntitate coopiē
te ipos ⁊ decoquātur leni igne donec ꝯsumat̄ aq̄ ⁊
ext̄hātur ⁊ abstergātur cū pāno lini ⁊ pungant̄ cum
acub⁹ ⁊ fundat̄ sup̱ eos mellis arundinum q̄ntitas
coopiens eos ⁊ supeminēs.4.digitis ⁊ decoquant̄
donec ingrossent̄ ⁊ administrent̄.

Species eoꝝ alia. ℟ Sumant̄ ex myrabolanis
kebulis bonis.c.myrabol.⁊ lauent̄ ablutione
mūdāte ⁊ dimittātur nocte donec exiccetur paulati
⁊ fundat̄ sup̱ eos aq̄ aut allusch ordei cū q̄ntitate q̄
coopiat eos ⁊ supemineat.4.digitis ⁊ decoquātur
leni igne donec ꝯsumat̄ aq̄ ⁊ ponant̄ in furno:⁊ q̄n
mane ext̄hātur ⁊ expādātur sup̱ vas planū vt tabu
la ⁊ abstergant̄ cū pāno ⁊ pungātur cū acub⁹: deiñ
fundat̄ sup̱ eos de rob ⁊ decoquant̄ donec leniant̄ ⁊
deponant̄ ab igne ⁊ puluerizent̄ sup̱ eos spēs ⁊ re
ponant̄ ⁊ administrent̄.

Secacul ꝯditū. ℟ Secacul est vene sic̄.ʒʒ.⁊ affert̄
ex idia ⁊ fit de eo cū teneritudine sua ꝯditū in
loco suo ⁊ ē nobile valde. Apd̄ nos aūt fit ſm hunc
modū. ℟ Humectat̄ in p̄mis cū aq̄ cal'a donec molli
ficet̄ cortex ei⁹ exterior.deiñ excorticatur cū cultello
postea ifundit̄ i aq̄ frā septē dieb⁹ ⁊ oi die alteratur
aq̄:⁊ fit illō de eo donec humectet̄ iteri⁹ ei⁹ ⁊ ipsi⁹ ex
teri⁹ ⁊ leniat̄:deiñ decoq̄tur cū aq̄ ⁊ melle postq̄ hu
mectat̄ ⁊ sunt aq̄ ptes.2.⁊ mellis pars.1. deiñ ponit̄
mel solū ⁊ bullit ebullitiōe vna:⁊ ꝓijcit̄ in vase vitri
⁊ cum subtilat̄ mel ex humiditate ei⁹ ext̄hit̄ ab illo
melle ⁊ ponit̄ in vase alio dispumato cum speciēb⁹
quas diximus.

z Zinziber ꝯditū. ¶ Zinziber est vene de ventre
terre sic̄ vene tinctoꝝ ⁊ fit de eo ꝯditū in sce
ni ⁊ teneritudine sua. Apud nos aūt affertur
ꝯditū cū melle:aut cū aq̄ rizi:⁊ fit apd̄ nos cū melle
⁊ spēb⁹ cū siccitate sua postq̄ ifundit̄ mēse vno absq̄
sale. Quidā vō alij sepeliunt ipsum in arena sicut
myrabol.deinde decoquuntur ⁊ fit ſm modū quez
diximus in myrabol.

Pruna ꝯdita si sunt humida decoquunt̄ postq̄
tollunt̄ interiora eoꝝ cū melle ⁊ aq̄:deinde cuz
melle solo:⁊ ꝓijciūtur sup̱ ea spēs ſm q̄ dixim⁹ ante
⁊ si sunt sicca:tunc infundantur in aqua.iij.diebus
deinde decoquātur.

Napi conditi. ℟ Sumant̄ napi boni ⁊ scidātur in
q̄tuor ptes ⁊ ſm q̄ntitatē magnitudīs ⁊ putatis
eoꝝ excorticētur ex cortice suo exteriore ⁊ infundan
tur in aq̄ ⁊ sale.4.dieb⁹ deinde trib⁹ diebus cum aq̄
cal'a ⁊ decoquātur cū aq̄ ⁊ melle:deinde cū melle so
lo ⁊ fiant odoriferi.

Amigdale ꝯdite. ℟ Eligant̄ de eis dulces cū te
neritate sua ⁊ corticib⁹ suis ⁊ coq̄nt̄ ita vt nō in
fundant̄ ⁊ ꝓforent̄ ⁊ ponant̄ in spēbus boni odoris.

Signa balsami ꝯdita. ℟ Et fit ex lignis balsami
recētib⁹ q̄ñ decoquunt̄ duab⁹ vicib⁹ ⁊ ꝓijciātur
sup̱ ea spēs sicut diximus.

Emblici conditi. Eligant̄ ex emplicis meliores
qui nō sunt fracti ⁊ infundant̄.vij.dieb⁹ i aqua
frā donec leniant̄ et insient ⁊ hūectētur: deinde de
coquātur bis ſm q̄ dixim⁹ et ꝓijciātur sup̱ eas spe
cies:deīde ferueāt duab⁹ ebullitiōib⁹ cū aq̄ et ꝓijciā
tur sup̱ eos mel dispumatū ⁊ spēs et administrētur.

Mala cōdita cōuenientia ad vomitū: decoquant̄
poma dulcia de scemi cū duab⁹ ptib⁹ aq̄ et par
te.1.mellis:deīde decoquātur 2° cū melle solo et po
nātur in vase vitri et ꝓijciatur sup̱ ea mel spumatū
et ꝓijciantur sup̱ ea spēs p̄dicte in operatiōe earū.

¶ Tractatus octauus de trociscis.

¶ Sermo noster in hac summa ē sicut ſmo ſcemīs.

Trocisci stelle. Jā cōsecuti ē ex magnificatiōe antiquo
rū medicorū q̄ noiauerīt trociscos stelle
almardacanee.s.trociscos stelle q̄ nō p̄
mittūt vitā recedere. ¶ Et isti ꝙdē troci
sci cōueniūt istō recipiētī supfluitates expulsas ex re
liq̄s mēbris ⁊ auferūt eructuationē acetosaꝫ et linū
tur sup̱ frōtē et sedāt dolorē capitis et ꝯferūt ad ca
tarros et dolorē dētiū positi cū galbano i cortice ex
eis ⁊ ꝯferūt ad dolorē auris et ꝯferūt ad spūtū sangui
nis ⁊ cursū ei⁹ ex oi mēbro ⁊ ad tussim chronicā et cō
ferūt ad febres piodicas sumpti in potu cū aqua sā
suci et ad venena ex pcussiōe ebibita cū aqua rathe
et ponatur i eis stella terre. Et dixerūt plurimi eorū
q̄ ē talk:et q̄dā eorū q̄ ē lutū scemiū ⁊ forsitan talk
lenit aspitatē stōi ⁊ insidet ei ⁊ nō patit̄ a calore ina
to donec agat ipm in alio. Et nos dicemus eorū per
mixtionē sicut ipsi dixerūt.quorum hec est pmixtio.

¶ Myrrhe et castorei et spice et cassie ⁊ terre sigilla
te ⁊ corticū mādragore oīꝫ añ.ʒ.4.opij et croci stelli
⁊ stelle terre:⁊ē talk oīꝫ.añ.ʒ.v.papaueris albi.ʒ.vj.
dauci ⁊ anisi ⁊ siseleos ⁊ se.iusq̄ami albi ⁊ storacis li
quide et se.apij oim añ.ʒ.8.isūde gūmas i vino odo
rifero:et tere medicinas et confice cū eo et fac troci
scos ponderantes.ʒ.5.exiccentur in vmbra.

t Trocisci de rosis vniuersitatis qui ꝯferūt ad
dolorē stomaci et abstergunt humiditates sto
maci et auferūt febres flegmaticas et chroni
cas quorū hec ē pmixtio. Sumant̄ rosarū rubearū
ablatis capitib⁹.ʒ.xx.spice odorifere et radicū liq̄ri
titie oim añ.pondus.ʒ.x. Et sunt quidā medicorum
qui ponunt loco radicū liq̄ritie succū liq̄ritie. aggre
ga has medicinas tritas et cribellatas:et cōfice cū
triplicato et fac trociscos et exicca in vmbra.

Descriptio trociscorū de rosis asclepiadis qui ex
tinguunt et cōferūt ad dolorē stomaci et confor
tant ipsum et ad disinā et caliditatē et inflammatio
nē et humiditatē et subuersionē stōi et adustionem
quorum hec

quoꝝ hec ē pmixtio. ℞. rosaꝝ recētiū au.vj. radi cis liqritie aur.4. spice ide aur.2. ↄficiant cū rob ⁊ in formentur tro. pōderis.ʒ.i. ⁊ exiccent in vmbra.

t Rocisci de rosis cū scamonea qui ↄferunt ad febres ⁊ ad difficultatē. ℞. rosaꝝ rubearū ablatis capitib⁹.ʒ.vij. spice odorifere ⁊ radi cis liqritie oium añ.ʒ.viij. scamonee pōdus.ʒ.iij. ag grega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ cōfice ⁊ fac troniscos ⁊ exicca in vmbra ⁊ bibātur cū aq̄ frigi da simplex ⁊ sirupo acetoso.

t Rocisci ꝺ rosis cū spodio q̄ ↄferūt ad febres cōtinuas et flegmate ⁊ colera antiq̄s. ℞. rosaꝝ rubearū ablatis capitib⁹ pōdus.ʒ.v. spice odori fere pōdus.ʒ.ij. spodij pōdus.ʒ.i. succi eupatorij pō dus.ʒ.viij. aggrega has medicinas tritas et cribel latas ⁊ fac tro. ⁊ exicca ⁊ vtere qñ necē fuerit.

t Rocisci de rosis nolati diarodon q̄ ↄferūt ad opilatiōes splenis ⁊ epatis ⁊ febres melāco licas ⁊ flegmaticas: quoꝝ hec est permixtio. ℞. rosaꝝ.ʒ.x. ⁊ succi liquiritie.ʒ.v. ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ lignea squinanti ⁊ croci ⁊ myrrhe ⁊ masticis oium ana pōdus.ʒ.ij. terantur ⁊ cribellent ⁊ infundant myr rha ⁊ crocus in aceto: ⁊ conficiantur cum eo ⁊ fiant tro. ⁊ si vis confice cum melle.

t Rocisci de rosis cōferētes ad febrē tertianā. Recipe rosarū rubeaꝝ ptes.v. spice et croci ⁊ masticis et anisi et lacce absq̄ lignis oiū añ. ptes.x. succi eupatorij et absinthij āboꝝ añ. ptes.ij. floris squinanti ⁊ myrabo. citrinoꝝ āboꝝ añ. ptē.i. ⁊ in descriptiōe alia: roꝝ. cōtū spice ⁊ masticis: tere ⁊ ↄfi ce cū aq̄ apij ⁊ fac tro. quoꝝ vnusquisq̄ sit aur.5.

t Rocisci de rosis cū spica faciētes ad dolorē epis. Recipe spice ⁊ lacce ablute ⁊ radicum li qritie oium añ.ʒ.4. absinthij ⁊ reia et croci ⁊ succi eupatorij et reusini oium añ. pōꝺ.ʒ.iij. rosarū. ʒ.vij. tere et cribella et confice cū aqua et fac. tro.

t Rocisci de cāphora extinguētes inflāmationē febriū ↄferētes ad ethicā et ptisim ⁊ auferūt sitim et angustiā ⁊ vomitū sanguis: quorum hec ē pmixtio. Recipe spodij.ʒ.4. ro.ʒ.vij. se. malue ⁊ sēis portulace ⁊ se. dulcis cucurbite et dragagātie mūdē et gūmi ⁊ liqritie ⁊ xyloaloes crudi et carda momi oim añ.ʒ.iij. croci.ʒ.i. zuccari tabarzet ⁊ tere niabin oium añ.ʒ.vij. cāphore.ʒ.i.5. terant et ↄficiā tur cū mucillagine psilij ⁊ informent trocisci.

Descriptio alia trociscoꝝ de cāphora q̄ ↄferunt ad inflāmationē q̄ fit in stō et epate et vomitū sanguis et sitim et febres acutas: quoꝝ hec est per mixtio. Sumant spodij pond⁹.ʒ.4. rosaꝝ rubearū ablatis capitib⁹ pō.ʒ.x. xyloaloes puri boni ⁊ carda momi ⁊ succi liqritie oium añ. pōꝺ.ʒ.iij. zuccari ta bar. et tereniabin et granorum cucu. excorticatorum oim ana pondus.ʒ.ij. croci ⁊ camphore amborum añ. pondus.ʒ.i. aggrega has medicinas tritas ⁊ cri bellatas et confice cum mucillagine psilij ⁊ informa troc. drachmeos ⁊ exicca in vmbra et vtere.

t Rocisci de cāphora ꝺm descriptionē aliā qui ↄferūt ad febres acutas ⁊ apiunt opilationē epis vehemētē: quoꝝ pmixtio hec ē. Recipe vio larū siccaꝝ et neniufaris āboꝝ añ.ʒ.iij. ⁊ se. cucu. et spodij et croci oim añ. pō.ʒ.ij. rosaꝝ.ʒ.v. et reusini ⁊ lacce āboꝝ añ. pōꝺ.ʒ.i. ⁊ dragagāti et gūmi arabici et succi liqritie oim añ. pōdus.ʒ.ij. cāphore aure.5. Et in descriptiōe alia: cāphore au.i. tereniabin ⁊ zuc cari āboꝝ añ. pōdus.ʒ.x. terant et fiant trocisci.

Descriptio alia. Cāphore ⁊ xyloaloes crudi am boꝝ añ. pōꝺ.ʒ.5. croci et spodij āboꝝ añ. pōd⁹ aur.ij. se. cucumeris et se. alcond ⁊ dragagāti et lac ce et succi liqritie et cardamomi oium añ.ʒ.ij. et ro saꝝ.ʒ.vij. et zuccari et tereniabin āboꝝ ana pond⁹ ʒ.x. terant et conficiant et informent trocisci.

t Rocisci cāphore nr̄i. Recipe se. ēdiuie ⁊ lactu ce ⁊ portulace oim añ.ʒ.ij. et gnoꝝ cucurbi te excorticatoꝝ oim añ. pōd⁹.ʒ.ij. et tertiam ⁊ semis alliedre si inuenitur. et si nō sandali.ʒ.iij. ⁊ can cri cōbusti ⁊ croci et succi liqritie et cāphore oim añ. pōd⁹.ʒ.i. rosaꝝ.ʒ.4. et informentur trocisci.

t Rocisci de spodio cū tereniabin q̄ psunt ad febrē acutā ⁊ extingūt. Recipe rosaꝝ.ʒ.vj. te reniabin.ʒ.4. amili.ʒ.ij. gūmi arabici ⁊ dra gagāti ⁊ spodij et croci oim añ.ʒ ij. ↄficiant cū aq̄ tereniabi ⁊ mucillagie psilij. Quidā aūt addūt i eis se. citroli et se. cucu. et se. portulace et se. cucurbite dulcis oim añ.ʒ.ij. terāt et ↄficiant et informēt troc.

t Rocisci de spodio cū seie acetose faciētes ad febres colicas ⁊ tertianā et pcipue qñ est il lic solutio nāe: cuius hec est pmixtio. Recipe ro.ʒ.viij. gūmi et se. acetose excorticati et amili torre facti paꝝ oim añ.ʒ.4. spodij.ʒ.iij. croci.ʒ.ij. tere ⁊ cō fice cū aq̄ granati acetosi aut cū aq̄ acreste: et infor ma trociscos: et dent i potu cū rob de acresta puro aut cū sirupo de ribes. Quidā ṽo addūt i eis boar. ⁊ succi berberꝫ āboꝝ añ.ʒ.2. castāeaꝝ torrefcāꝝ.ʒ.iij.

t Rocisci ꝺ berberis faciētes ad fe. acutam et apata i epe et siti vehemtē. Recipe succi ber berꝫ.ʒ.4. se. citroli et masticis et spodij oim añ.ʒ.ij. lacce ⁊ reusini āboꝝ añ.ʒ.i. rosa.ʒ.xij. croci. ʒ.i. spice et succi eupatorij ⁊ radicū liqritie ⁊ terenia bin oim añ.ʒ.ij. informent trocisci pōderis.ʒ.i. ⁊ dēt in potu cū eo qḋ ↄuenit ex potibus. Quidā aūt ad dūt in eis succi absinthij.ʒ.2. assari et se. apij. et semi nis feni. oium ana.ʒ.i. rubee tinctorum.ʒ.i.5.

t Rocisci de berberis descriptiōe alia q̄ ↄferūt febrib⁹ inflāmatiuis ⁊ apatibus epis. ⁊ stōi. Recipe berberꝫ et succi liqritie et rosarum et se. cucumeris et se. melonis excorticati contriti et cri bellati oim añ. pōdus.ʒ.iij. masticis et spice et odo rifere et succi eupatorij oim añ. ponꝺ.ʒ.ij. rubee et reusini et croci oim añ. pōd⁹.ʒ.i. se. cuscute ⁊ se. endi uie oim añ. pōd⁹.ʒ.iij. spodij pōdus.ʒ.i.5. tereniabi pond⁹.ʒ.vi. tere ⁊ ↄfice cū aqua tereniabin et infor ma tro. quorū vnusquisq̄ sit aur.i. et potentur.

t Rocisci de berberis qui ↄueniūt ad dolores epis cū febre et siti ⁊ icteritia. Recipe rosarū recētiū.ʒ.vij. succi berberꝫ ⁊ tereniabi āborū añ.ʒ.iij. cuscute sicci aut se. ei⁹.ʒ.i.5. nenidē et spodij āboꝝ añ.ʒ.i.5. croci ⁊ lacce ⁊ reubarbari oim.ʒ.i. suc ci liq.ʒ.2.5. ter ⁊ ↄfice cū aq̄ teniabi aut cū aq̄ ēdiuie.

Descriptio alia trociscoꝝ ꝺ berberis q̄ cōueniūt ad febres inflāmatiuas et sitim et angustiam

⁊ extinguūt valde. ℞. berberis aut succi ei⁹ ⁊ succi
liq̄ritie aut spodij olum ana. ʒ. iij. spice. ʒ. i. se. citroli
pōd⁹. ʒ. iij. ß. ro. ʒ. vj. ß. se. portulace ⁊ croci amili dia
gagāti olum an̄. ʒ. ij. cāphore. ʒ. ß. ꝯficiant̄ cū aq̄ tere
niabin ⁊ informent̄ trocisci.

Descriptio alia trociscoꝝ de berberis q̄ faciunt
ad febrē ⁊ tussim ⁊ dolorē epatis ⁊ sedāt sitim.
℞. berberꝫ pōd⁹. ʒ. xij. ⁊ se. cucumeris ⁊ alcond et
masticis ⁊ spodij olum ana pōd⁹. ʒ. vj. lacce ⁊ reusi=
ni āboꝝ an̄. ʒ. iij. ⁊ rosaꝝ. ʒ. xl. croci ⁊ spice ⁊ succi eu
patorij ⁊ succi liquiritie ⁊ terēiabin olūꝫ an̄. ʒ. vj. te=
re ⁊ fac trociscos.

Rocisci de berberis descriptōe alia. ℞. ber
t beris ⁊ spice ⁊ selis portulace ⁊ succi liq̄ritie ⁊
diagagāti ⁊ gūmi arabici ⁊ amili oīm ana. ʒ.
iij. ß. spodij ⁊ cāphore ⁊ croci oīm ana. pōd⁹. ʒ. i. tere
⁊ ꝯfice cū aq̄ ⁊ informa trociscos.

Rocisci de berberis. ℞. succi berberis. ʒ. v.
t eupatorij ⁊ spodij āboꝝ an̄. ʒ. ij. lacce ablute
⁊ croci et keder ⁊ spice ⁊ succi absinthij ⁊ reu
barbari ⁊ buglose oīm an̄. ʒ. ij. ß. se. endiuie ⁊ selis cu
scute oīm an̄. pōd⁹. ʒ. iij. seīs portulace. ʒ. i. ß. croci pō
dus. ʒ. i. īforma trociscos cū aq̄ endiuie.

Rocisc⁹ de absinthio ꝯferēs ad febres anti=
t quas apititiuus valde ꝓuocatiu⁹ faciēs appe
tere. ℞. anisi ⁊ absinthij ⁊ assari ⁊ se. apij. ⁊
amigdalaꝝ excorticataꝝ oīm ptes eq̄les ꝯficiant̄ cū
aq̄ frigida ⁊ fiāt trocisci ⁊ dent̄ in potu.

Rocisci de absinthio alij faciētes ad epar et
t splenē ⁊ stōm ⁊ febrē tertianā ⁊ triāgulā. ℞.
anisi aure. ij. assari ⁊ absinthij romani ⁊ selis apij et
amigdalaꝝ excorticataꝝ ex cortice suo ⁊ masticis et
spice oīm an̄. aur. i. aloes scotrēsis ⁊ folij indi āboꝝ
an̄. aur. i. ß. succi eupatorij aur̄. i. terant̄ et ꝯficiantur
⁊ informentur trocisci.

Rocisci de eupatorio q̄ ꝯferūt ad febres īflā=
t matiuas antiq̄s ⁊ ad sitim ⁊ opilatōes ⁊ apa
ta epatis ⁊ splenis ⁊ ictericiā. ℞. succi eupa
torij sextaria. vj. rosaꝝ rubeaꝝ ablatis capitib⁹ ⁊ spi
ce odorifere oīm an̄. sextaria. ij. tereniabin mūdate
sextaria. vj. spodij pōd⁹. ʒ. 4. aggresa has medicias
tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice ⁊ fac troci.

Rocisci de cappare q̄ ꝯferūt ad dolores sple
t nis. ℞. corticū radicis capparꝫ sextaria. 4.
āmoniaci sex. 4. reubarbari sext. ij. se. agnica
sti ⁊ pipis oīm an̄. pōd⁹ sextarioꝝ. vj. Aggresa has
medicinas tritas ⁊ ꝯfice āmoniacū cū aceto vini et
aggrega cū eo medicinas ⁊ fac trociscos.

Rocisci de lacca. ℞. lacce lignoꝝ ⁊ rubee ⁊
t anisi ⁊ se. apij. ⁊ absinthij ⁊ assari ⁊ amigdala
rū amaraꝝ mūdataꝝ ⁊ costi ⁊ cinamomi et
aristo. lō. ⁊ succi eupato. oīuꝫ an̄. vj. tere et ꝯfice tro.

Rocisci alkekēgi ꝯferētes ad dolores renū et
t vesice ⁊ mictū sanguis ⁊ saniei ⁊ ad vrinā mu
cosam ⁊ ꝯfert ad scabiē vesice: quoꝝ hec est
ꝑmixtio. ℞. se. melōis aur̄. xxxvj. opij aur̄. vj. se. iusq̄
ami albi ⁊ selis apij. ⁊ se. acetose oīm an̄. aur. vj. se=
mis iusq̄ami nigri ⁊ se. coriādri āboꝝ an̄. au. xviij. se
mis feniculi ⁊ ḡnoꝝ pini torrefactoꝝ ⁊ croci ⁊ amig
dalaꝝ amaraꝝ oīm an̄. aur̄. ix. ⁊ ḡnoꝝ alkekēgi nū

tani ḡna. xxv. ⁊ ꝯfice cū coagulo vue. ⁊ fac trociscos
dosis sit a. ij. aureis vsq̄ ad tres.

Rocisci alkekēgi i descriptōe alia q̄ ꝯferunt
t ad vlc⁹ renū ⁊ vesice ⁊ ad distillationē vrine.
℞. selis apij ⁊ selis iusq̄ami albi ⁊ scebedeni
gi oīꝫ an̄. pōd. ʒ. vj. selis feni. ʒ. ij. croci ⁊ se. acetose si
luestris ⁊ amigdalaꝝ ⁊ pini ⁊ opij ⁊ amigdalaꝝ ama
raꝝ excorticataꝝ olum an̄. ʒ. iij. ⁊ ḡnoꝝ alkekengi
magnoꝝ nūero. xxv. ⁊ seminis cucumeris. ʒ. vij. tere
⁊ ꝯfice ⁊ fac trociscos.

Rocisci d̄ reubarbaro ꝯferētes ad egritudines
t āntiq̄s ⁊ duritiē epis ⁊ ꝯtumatē ei⁹ ⁊ apata ei⁹
⁊ dolores splēis ⁊ ꝑcussionē eueniētē i corpe.
℞. reusini pō. ʒ. viij. rubee lignoꝝ lacce mūdate oīm
an̄. pōd⁹. ʒ. 4. selis apij ⁊ eupatorij ⁊ anisi oīm an̄. pō
dus. ʒ. iij. Aggrega has medicias tritas ⁊ cribella=
tas ⁊ fac trociscos scdm descriptionē.

Rocisci q̄s cōposuit aminul⁹ q̄ ꝯferūt ad cali
t tatē ⁊ solonē vētris ⁊ dolorē epatis quoꝝ hec
est ꝑmixtio. ℞. spodij et berberꝫ ⁊ xiloaloes
⁊ selis acetose ⁊ masticis ⁊ galie ⁊ spice oīm an̄. aur̄.
i. gūmi aur. iij. rosaꝝ aure. v. ꝯficiant̄ cū aq̄ ro. ⁊ in=
formentur trocisci.

Rocisci alij anisi ⁊ selis apij āboꝝ an̄. pōdus
t ʒ. i. amili ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ masticis et
spice ⁊ folij indi omniū ana pōdus. ʒ. i. ⁊ suc
ci eupatorij ⁊ aloes amborūꝫ ana. ʒ. ij. assari. ʒ. i. tere
⁊ ꝯfice ⁊ fac trociscos.

Rocisci alij amigdalarum amaraꝝ ⁊ anisi et
t absinthij omniū an̄. ʒ. ij. assari. ʒ. i. ⁊ tere ⁊ ꝯ
fice et fac trociscos.

Rocisci merō ⁊ sūt cogniti betricō. ℞. cro=
t ci ⁊ opij ⁊ myrrhe ⁊ se. iusq̄ami albi ⁊ cortici
radicis mādragore ptes eq̄les: ꝯficiāt̄ cū suc
co lactuce: ⁊ fiāt trocisci: ⁊ cū necē fuerit tere ⁊ dissol
ue cū aq̄ ⁊ line sup tēpora.

Permixtio trociscoꝝ. ℞. calami aromatici ⁊ me
liloti āboꝝ an̄. ʒ. iij. cardamomi. ℥. i. ⁊. ß. folioꝝ
anesri. ℥. i. rosaꝝ rubeaꝝ. ℥. ß. muschi aur̄. i. tere ⁊ cri
bella ⁊ fac trociscos.

Rocisci valētes ad vlc⁹ itestioꝝ ⁊ expulsionē
t sanguis vñcūq̄ sit. ℞. suprioris rof. opij taca
tie ⁊ gūmi oīm an̄. ℥. i. gallaꝝ. ℥. ß. se. luzaharagi. ℥. i.
⁊. ß. ꝯficiāt̄ cū succo alcarcos et fiāt tro.

Rocisci ādrōachi ꝯferētes ad expulsionē san
t guis. ℞. arsenici ⁊ opij ⁊ coral. oīꝫ an̄. ʒ. 4. oli
bāi. ʒ. 8. stelle ēre ⁊ amili ⁊ boli armēi oīꝫ an̄.
ʒ. iij. se. papauē. ʒ. 2. balaustie. ʒ. ß. ēe ⁊ ꝯfice ⁊ fac tro.

Rocisci ādrōachi descriptōe alia facietes ad
t dolorē stōi ⁊ ad difficultatē vētrꝫ ⁊ difficulta=
tē vrie. ℞. selis apij. ʒ. vj. anisi. ʒ. iij. reusini et
pipis albi ⁊ floris ꝯnāti et castorei ⁊ spice ⁊ ciamō
⁊ opij oīm an̄. ʒ. i. ⁊. ß. absinthij. ʒ. iij. aloes scotrēsis
⁊ masticis ⁊ croci oīm an̄. pōd⁹. ʒ. i. tere ⁊ cribella et
ꝯfice et informa trociscos.

Rocisci alkidi q̄ ꝯferūt epi qđ debilitatū ē in
t gñando sanguinē adeo q̄ debilitat⁹ est appe
tit⁹ cibi ⁊ appetit⁹ coit⁹. ℞. lacce lignorum
ptes. v. berberꝫ ptes. iij. reusini ro. ru. ⁊ xyloaloes in
di oīuꝫ an̄. tciā ptē. i. sticados ⁊ venaꝝ lilij subalbidi

ambo℞ añ.ptē.5.croci ꝛ anisi ꝛ se.apij ꝛ keiisim ro=
mani ꝛ petroselini olm añ.q̄rtā ptis.i.tere ꝛ fac tro.
Trocisci andromachi abstersiui ꝯferētes ad hūo
rē crudū ꝯ colerā fortes valde.℞.myra.ꝛ bel
liricoꝝ ꝛ emblicoꝝ ꝛ durūgi olm ptē.i.pᵒ cicotrogo=
mōm ꝛ medulle turbith al.q̄rtū ē illd totū ꝛ penis
dioꝝ q̄rtā oia:ponāt pciduj i patella ꝛ fundatur sup
eos aliq̄d aq̄.Cū ḡ bulierit auferāt ꝛ pulueriƷētur
sup eos meᶜ pᵒ cōmittōm ꝛ pmisceāt ꝯmixtiōe decēti
deiñ fiāt tro.ꝛ sit q̄lꝫ tro.ponderis.ʒ.x.dosis sit tro.i.
cū aq̄ i q̄ ifusū ē coriādrū siccū a pñᵒ noctꝫ:deiñ cole
tur hora q̄ potat mediᵘ l mane:ipe eni faciūt ascella
tes decē scellis vl ꝯ.xx.ꝛ sit cibᵒ eiᵒ sup ipsos cū sue
ce vespe mice l aq̄ cinerꝫ cū oleo abluto.Et si ē necīū
reducat flegma vitreū viscosum addat in eis quā=
tum q̄rta ps myrabo.de pulpa colloquintide.
Trocisci almezerion ꝯferentes ad nauseā ꝛ sin
t gultū ꝛ tenasmō.℞.anisi ꝛ se.apij ꝛ calamē
ti hortulani ꝛ mēte ꝛ petroselini ꝛ ameos olm
añ.ʒ.vi.ꝛ opij et castorei et piperis albi ꝛ macropiperis ꝛ
slimbuij ꝛ myrrhe ꝛ absin.olm añ.pond.ʒ.iiij.ꝛ cor=
ticis cassie.ʒ.xij.conficiātur cum melle et fiāt tro.
Trocisci mezerion aliꝫ.℞.se.apij et anisi et
t cynamomi olm añ.ʒ.vi.absinthij romani.ʒ.
4.myrrhe ꝛ piperis et opij et castorei olm ana.
ʒ.ij.Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et
fac trociscum cum triplicato et vtere ad debilitatem
stō et fluxum ventris et vomitum.
Trocisci altondion conferentes ad febres isiā
t matinas et apātā epatis et febres cōpositas
ex colera et flāte et sanguine ꝛ hūiditate.℞.
rosaꝝ rū.ablatis capitibᵒ pōd.ʒ.vi.spice odorifere ꝛ
croci amboꝝ añ ʒ.ij.succi liq̄ritie ꝛ radicuꝫ liq̄ritie ꝛ
granoꝝ cucumeris excorticatorum terenīabin mun=
dati olm añ.ʒ.iij.dragagāti ꝛ gūmi amboꝝ añ.pon=
dus.ʒ.i.Aggrega has medicinas tritas ꝛ cribellatas
ꝛ cōfice cum aqua dulci ꝛ fac trociscos.
Trocisci altrōdinō descriptōe alia.℞.grano
t rū melōis ꝛ granoꝝ citroli ꝛ granorū cucume
ris ꝛ cucurbite dulcis excorticatorū olm ana.
pond.ʒ.x.succi liq̄ritie pond.ʒ.vi.dragagāti pond.ʒ.
4.se.feni.ꝛ rosaꝝ amboꝝ añ.ʒ.ij.croci pond.ʒ.i.tere
ꝛ cōfice cū aqua psilij.ꝛ fac tro.ꝛ vtere.
Trocisci marini cōferētes cū approximat eger
t illos:valētes ad iflāmatōm ꝛ ꝯferētes ad vōi=
tū:q̄ꝝ pmixtio.℞.se.apij ꝛ anisi āborū ana.
pōd.ʒ.vi.absinthij romani mastic̄ añ pōd.ʒ.4.pipe
ris ꝛ myrrhe ana pond.ʒ.ij.cynamomi pōdus.ʒ.vi.
apij.ʒ.ij.tere ꝛ cribella ꝛ cōfice ꝛ fac tro.
Trocisci de papauere ꝯferētes ad fluxū sāguis
t ꝛ tussiꝫ ꝛ se.ꝛ dolorē pectorꝭ.Reci.rosꝭ.ꝛ gūmi
ara.āboꝝ añ.pōd.ʒ.4.psyllij ꝛ dragagāti am
boꝝ añ.pōd.ʒ.ij.papauerꝭ al.ꝛ ni.amboꝝ ana pon=
dus.ʒ.iij.spodij pōdus.ʒ.i.succi liq̄ri.pōdus.ʒ.ij.cro
ci pōdus tertie.ʒ.i.tere ꝛ aggrega ꝛ fac tro.
Trocisci de balaustijs ꝯuenietes eis q̄ hñt fluxū
t vētris ꝛ egōnē emittūt sanguinē:ꝛ saniē:ꝛ hñt
tenasmō.Reci.balaustiaꝝ ꝛ sumach ꝛ corticū
gilādiū torrefactarum ꝛ sanie nabat ꝛ granoꝝ myrti
olm añ.ʒ.8.ꝛ gallaꝝ torrefactarū extinctaꝝ cū aceto

cymini ifusi i aceto torrefci olm añ.ʒ.4.tere ꝛ ꝯfice
cū aq̄ ro.aut succo maloꝝ ꝛ iforma tro.drachmeos.
Trocisci disuliidis ꝯferētes ad vlcera renū ꝛ ve
t sice ꝛ mictū sanguis ꝛ difficultatē vrine q̄ꝝ hᶜ
ē pmixtio.℞.se.apij ꝛ se.iusq̄ami albi ꝛ sce=
hedenegi oiꝫ añ.pōdᵒ.ʒ.vi.se.feniculi pōdᵒ.ʒ.ij.croci
ꝛ granoꝝ pini et seis acetose ꝛ opij ꝛ amigdalaꝝ ama
raꝝ excorticataꝝ olum añ.ʒ.iij.granoꝝ alkekēgi mō
tani.xv.numero.semis cucume.excorticati.ʒ.xij.tere
ꝛ ꝯfice ꝛ informa trocis.
Trocisci alādarō ꝺscriptiōe ascelēidis.℞.ca
t pitū granatoꝝ.ʒ.x.gummis tamō.ʒ.4.calcadis
ʒ.xij.dragagāti.ʒ.xij.myrrhe.ʒ.4.olibani.ʒ.8
aristo.ʒ.xij.ꝯfice cum aqua mellis ꝛ fac tro.
Descriptio alia.℞.arist.ꝛ gallaꝝ viridiū olm
añ.ʒ.8.ꝛ reliq̄ meᶜ sunt ꝺm q̄ntitatē zuccari et
informentur troci.
Trociscꝰ aliᵒ q̄ ꝯfert ad vlcera itestinoꝝ ꝛ sputū
t sāguis ex pectore ꝛ ꝯseruat fetū.℞.āthimonij
ꝛ scehedemigi ꝛ sāguis dra.olum añ.sextaria.
sedarā sextariū.i.laudani ꝛ zuccari ꝛ croci olum añ.
ʒ.4.balaustiaꝝ ꝛ gallaꝝ olum añ.ʒ.xx.litij ꝛ cornu
cerui adusti ꝛ acatie olm añ.ʒ.x.ꝯficiātur cū aq̄ ar=
noglosse aut cū aq̄ v̄ge pastoris:ꝛ admistret ꝺꝫ tres
modos.Ad cursum ex iferioribᵒ cū clisteri in rece
ptrice.Et mō 2ᵒ supponat cū lana.Et mō tertio det
in potu cū succo citri ꝛ cū aq̄ virge pastoris.Et ad
sputū sāguis ex pectore cū aq̄ portulace ꝛ dissynte=
rie cum rob cydonioꝝ puro.
Trocisci de aniso apiētes opilones rectifican=
t tes epar lenificātes nām auferētes febres an
tiq̄s:q̄ꝝ hᶜ ē pmixtio.℞.anisi.ʒ.iij.absinthij
ꝛ assari ꝛ se.apij ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ
ꝛ spice ꝛ masticis ꝛ folij:ꝛ seis aneti olum añ.ʒ.i.eu
patorij.ʒ.iij.aloes.ʒ.4.ꝛ.5.ꝯficiātur cū aq̄ absinthij
ꝛ fiant troc.drachmei:ꝛ dentur in potu cum sirupo
acetoso.
t Trocisci lenietes nām auferētes āgustiā ꝯferē
tes ad stricturā āhelitᵒ phibētes vōitū q̄ꝝ hᶜ
est pmixtio.℞.turbith.ʒ.v.violaꝝ siccaꝝ.ʒ.x.succi
liq̄ritie.ʒ.ij.ꝛ.5.ꝯficiant cū aq̄ ꝛ fiāt trocisci:dosis eo
rum.ʒ.iij.aut.iiij.ꝛ bibant cū.ʒ.x.zuccari.
Trocisci de seibᵒ q̄ ꝯferūt ad resolōnē nīe ꝛ vl=
t cera q̄ sūt in itestis ꝛ ad illū q̄ nō digerit cibos
ꝛ pūctionē vehemetē ꝛ tenasmō ꝛ fluxū sāgui
nis mulieꝝ freq̄ntē:q̄ꝝ hᶜ ē pmixtio.℞.granoꝝ myr
ti.ʒ.i.seis feniculi anisi ameos se.apij seis iusq̄ami
albi ꝛ dauci olum añ.ʒ.i.opij.ʒ.vi.ꝯficiātur cū vino
ꝛ fiāt trocisci pōderis.ʒ.5.ꝛ admistrēt pᵒ sex menses.
Trocisci ad inceptionē aque ꝛ ad duritiē epꝭs
t ℞.rosꝭ.ʒ.iiij.berberis.ʒ.ij.spice tantumdem
masticis ꝛ succi eupatorij ꝛ absinthij ꝛ sq̄nāti
ꝛ assari ꝛ ani.ꝛ se.apij ꝛ se.feni.ꝛ scolopēdrie ꝛ fru=
ctus tamarisci ꝛ radicum capparis omniuꝫ añ.ʒ.i.
reubar.ꝛ lacce ꝛ succi liquiri.omnium añ.ʒ.i.ꝛ.5.cro
ci.ʒ.5.informentur trocisci.
Trocisci de rosꝭ.q̄ ꝯferūt ad dolorē stōi et febrē
ꝯ flaticā.℞.rosaꝝ siccaꝝ.ʒ.ij.spice ꝛ radicis liq̄
ritie olum añ.ʒ.i.karabe ꝛ masti.āborū añ.ʒ.vij.car
pobal.ʒ.v.tere ꝛ ꝯfice cum rob et fac troc.

Trocisci ꝺ rosis lenitiui q̄ i estate i potu sumunt. ℞. ro. ponꝺ. ℨ. x. spice radicū liq̄ritie olm an̄. ℨ. v. scamonee. ℨ. iij. terant ⁊ conficiant cum aqua frigida ⁊ informentur troc.

Trocisci de rosi. et eupatorio conuenientes ad febres antiquas ⁊ dolorē epatis ⁊ ictericiā. ℞. ro. ℨ. v. spice. ℨ. ij. spodij. ℨ. i. succi eupatorij. ℨ. viij. tere. et confice cum aqua terenіabin ⁊ fac tro. ⁊ da in potu cum aliquo siruporum.

Trocisci de lacca ꝯuenientes ad opilatōes epatis ⁊ splenis et febrē assiduā et ꝓuocatvrinā: q̄ꝝ hᵒ est ꝑmixtio. ℞. lacce et rube et anisi. se. apij et absinthij romani ⁊ assari ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ: excorticatarū ⁊ costi ⁊ aristo. lō. ⁊ succi eupatorij ⁊ succi liq̄ritie ⁊ succi berberꝫ olm an̄. ps. i. informentur trocisci drachmei: ⁊ dent i potu cū eo q̄ꝺ cōuenit de siruрis.

Trocisci de rubea qui ꝯueniūt ad grauedinē
t splenis ⁊ dolorē epatis ⁊ febrē cronicā: quorū hec ē ꝑmixtio. ℞. rubee. ℨ. xij. corticū radicū capparꝫ ⁊ aristo. lō. ⁊ radicū liq̄ritie olum ana. ℨ. i. cōficiant cū sirupo acetoso: ⁊ informent trocisci ponderātes. ℨ. i. dosis sit. i. cum decoctiōe absinthij.

Trocisci de cuscute cōuenientes ad fe. cronicas
t ⁊ extinguūt eas. q̄ꝝ hec est ꝑmixtio. ℞. se. citroli ⁊ se. portlace ⁊ seis alschesabrē olꝫ an̄. ℨ. iij. sucaha ⁊ bedeoard ⁊ fumiterre olm an̄. ℨ. iiij. dragaganti ⁊ amili ⁊ gūmi olm an̄. ℨ. i. ⁊. ß. spodij ⁊ turbith et seis cuscute olm an̄. ℨ. iiij. terenіabin. ℨ. xxx. zuccari alhasir. ℨ. xxx. croci. ℨ. iij. conficiant cum aq̄ ⁊ melle et fiant trocisci ⁊ administrentur.

Trocisci de decē medicis q̄ cōueniūt ad quar-
t tanā antiquā et dolorē ep̄is et mollitiē. ℞. anisi. ℨ. iiij. assari et folij indi absinthij ⁊ seminis apij et spice et amigdal. amar. excorticataꝝ et masticis olm ana pōꝺ. ℨ. i. aloes. ℨ. ij. succi eupatorij. ℨ. iiij. tere et ꝯfice cū decoctione absinthij: ⁊ informa troc. drachmeos: et da in potu cum aqua tepida.

Trocisci cōferentes ad febres antiq̄s et inflamma-
t tionē ⁊ vomitū et leniūt naꝫ. ℞. ro. saꝝ ru. ablatis capitibᵒ ponꝺ. ℨ. vj. granoꝝ cucumerꝫ excorticatoꝝ et masticꝫ et reusini ⁊ succi eupatorij olm ana ponꝺ. ℨ. iij. croci pōdus. ℨ. ij. aloes scotrensis pondus. ℨ. i. Aggrega has medicias tritas ⁊ cicotrigōizatas: et confice cum aqua dulci et fac tro. et vtere cum aq̄ frā aut citroli aut cum sirupo acetoso.

Tractatus nonus de decoctionibus et pillulis.

Nos postponemus ſmonē de catarticis quoꝝ q̄dā sūt apozimata: ⁊ q̄dā pillę et sermonē de gargarismis et obtarmacꝫ ⁊ emplis et epithimatibᵒ et medicis oculi et dētis et alioꝝ vsq̄ ad sūmā secūam: ⁊ sigillabimus hāc sūmā loquēdo de oleis ⁊ vnguētis: ⁊ an̄ illud afferemus descriptiōes apozimatū et pillulaꝝ quorū narrationē vidimus eē ān̄te hanc summā secundam.

Decoctio aque de radicibᵒ cōferens ad opilōnes et difficultatē vrine ⁊ dolorē epatis ⁊ stōi et administrat cū oleis ⁊ aliīs. ℞. corticū radicum se. ⁊ corticū radicū apij ⁊ radicū sq̄nā. et se. feni. et apij et anisi et spice odorifere et ca. ve. ⁊ masti. ⁊ passu. enucleataꝝ q̄ꝝ nece que decoq̄nt ⁊ det in potu q̄ntū ē nece.

Decoctio aq̄ de radicibᵒ ad dolorē ep̄is alhindi. ℞. corticū radicꝫ se. ⁊ apij āboꝝ an̄. pōdᵒ. ℨ. i. se. se. se. apij āboꝝ an̄. pōꝺ. ℨ. ß. ro. ru. mollitaꝝ ⁊ calamēti ⁊ sq̄nāti olum an̄. ℨ. ß. ⁊ passulaꝝ enucleatarū pōꝺ. ℨ. ij. ⁊ assari pōꝺ. tertie. ℨ. i. ⁊ spice pōdᵒ tertie. ℨ. i. īfūdant sup ea aq̄ tertie. ij. lb. i. ⁊ decoq̄ntur donec maneāt. ℥. ij. ⁊ plus paꝝ deiñ colet ⁊ fundat sup eā ex oleo amigdalino dulci pōꝺ. ℨ. i. deīde potetur.

Apozima ꝺ absinthio ꝯferens ad dolorē ep̄is et stōi ⁊ febres cōmixtas frās flegmaticas ⁊ melicas cᵒ hec ē ꝑmixtio. ℞. anisi ⁊ se. apij ⁊ absinthij romani ⁊ assari ⁊ se. fe. ⁊ radicū sq̄nāti olum q̄ntū nece est: decoquāt ⁊ extrahat aq̄ eoꝝ ⁊ det in potu.

Decoctio eupatorij ꝯueniēs ei q̄ hꝫ febrē q̄rtanā ⁊ febrē flegmaticā ⁊ febrē diuersaꝫ ⁊ lenit naꝫ. ℞. myrabo. ni. ⁊ passulaꝝ mūdataꝝ ⁊ fumiterre ⁊ bedeoard ⁊ eupatorij ⁊ sucaha olm eq̄liter decoq̄ntur ⁊ colentur.

Ca. de pillulis.

Pillule q̄ ꝯueniūt illi q̄ hꝫ vētositatē grossam et inflāmationē ⁊ spasmū neruoꝝ ⁊ inflationē testiculoꝝ. ℞. se. apij ⁊ seis harmel ⁊ anisi ⁊ masticis ⁊ croci olum an̄. ℨ. ij. myra. ni. ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ olum an̄. ℨ. ij. serapini ⁊ bdellij subalbidi olum an̄. ℨ. i. ⁊. ß. calamēti ⁊ petroselini ⁊ floris sq̄nanti ⁊ assari ⁊ costi ⁊ zedoarie ⁊ ligni acori olum an̄. ℨ. ß. ⁊ informentur pillule.

Pillule feti. magne q̄ expelliūt humores grossos ⁊ aperiūt opilatiōes ⁊ ꝯferūt ad dolores iūcturarū ⁊ iliorū ⁊ albaras ⁊ morpheā ⁊ leprā ⁊ elephātiā: et sunt pillule cognite almheru. ℞. āmoniaci et serapini et opopōaci et bdellij et aloes et harmel et myrabolāorū et pulpe colloq̄ntide olm an̄. ℨ. nij. et alfabrā et epithymi et euforbij et capsicet hermodactilorū olm an̄ pōꝺ. ℨ. iiij. et turbith. ℨ. x. et castorei pōꝺ. ℨ. ij. et scamōee pōꝺ. ℨ. iij. agarici. ℨ. ij. et croci et spice et cardamomi et radicis altee albe et alkeia et cynamomū et galāge olm an̄. pōdᵒ. ℨ. i.

Pillule fetide maiores ꝯferētes ad dolorē colice et podagre et dorsi et genuū et resoluūt h̄ūorē grossuꝫ viscosū in corpe: q̄rū hec ē ꝑmixtio. ℞. recipe. bdellij serapini āmoniaci opopōaci se. harmel et pulpe colloq̄ntide et aloes scotrensis et epithymi oluꝫ an̄. ℨ. x. scamōee. ℨ. vj. cynamōi spice croci et castorei olum an̄. ℨ. ij. euforbij. ℨ. i. infundātur gūme in aq̄ porri et fiāt pillule: dosis. ℨ. ij.

Pillule fetide minores mūdificātes humorem grossū viscosū ex dorso et genibᵒ. ℞. serapini de spahā et āmoniaci et opoponaci et bdellij olum an̄. ℨ. x. turbith. ℨ. xx. pulpe collo. ℨ. xij. infūdant gūme et ꝯficiant cū eis medicine. dos. ℨ. i. cum aq̄ tepi.

Pillule fetide Alhindi q̄ ꝯferūt ad dolorē iūcturarū et podagre et oēm dolorē ex h̄ūore crudo et colera et melā et palysim: q̄rū ꝑmixtio hec ē. ℞. aloes et myrabo. citri. enucleatorū et harmel et epithymi cretensis et medulle turbith et ammoniaci et opoponaci et serapini et bdelli iudaici omniū ana. partes. iiij. pulpe colloq̄ntide partes tres. scamōee ptes. ij. euforbij et castorei et cynamōi et croci oluꝫ an̄. ptē. i. īfūde gūmas in aq̄ porri aut aq̄ cauli die et

nocte:deide tere medicinas ꝛ tere gũmas dõec fiat
sicut vnguētũ:deinde pulueriza medicinas sup eas
tere donec ꝯmisceāt:ꝛfac pillulas siles piperi ꝛ exic
ca in vmbra:dos eaꝝ pondus.ʒ.ij.in pncipio noctis
cũ aq̃ tepida.ꝛ sit cibus sup eas pullus ꝯditus in zi
brabegi.ꝛ vinũ eius sit vinũ mellis aut de passis.

Pillule de capsia maiores q̃ sunt ꝯferētes ad do
lores hũeroꝝ ꝛ anchaꝝ ꝛ vene sciatice ꝛ solu
tione educũt hũorē grossum viscosuȝ. ℂRecipe sera
pini ꝛ ammoniaci ꝛ bdellij ꝛ euforbij et oppopõaci
oĩm añ.ʒ.i.aloes et epithymi ꝛ agarici oĩm añ.ʒ.i.ꝛ
ʒ.anisi.ro.ꝛ cētaureeꝛ castorei oĩm añ.ʒ.ij.macropi
peris ꝛ zinziberꝭ ꝛ cymini ꝛ ameos ꝛ seis apijꝛ anisi
ꝛ myrrhe ꝛ croci oĩm añ.iij.ij.ʒ.i.myrabo.citrino.et
hermodactiloꝝ et radicis almeheizaheregi oium
añ.ʒ.ij.et.ʒ.synapis ꝛ capsie ꝛ pulpe colloq̃ntide et
ligni acori ꝛ salis idi oium añ.tertias.ij.ʒ.i.ꝯfice cũ
aq̃ allzeliengi: ꝛ fiāt ide pillule. dosis pondus.ʒ.ij.

Pillule de capsia mïores ꝯferētes ad mollifica
tionē ꝑtis ꝛ palysim ꝛ dolorē ancharũꝛ genuũ
ꝛ iuncturaꝝ ꝛ podagrã frigidã et solutione educũt
hũorem crudũ grossum. ℂRecipe myrabo.citri.ʒ.x.
aloes.ʒ.xx.ʒʒ.ʒ.ij.piperis ꝛ macropiperis oĩm añ.ʒ.
ꝛ synapis.ʒ.4.capsie inde et salis indi ꝛ pulpe collo
q̃ntide oĩm.añ.ʒ.ij.penidiaꝝ.ʒ.4.ꝯficiāt cũ aq̃ por
ri et informent pillule.dos.ʒ.ij.cũ aqua tepida.

Pillule de capsia descriptione alia.Recipe alo
es et turbith ꝛ hermodactiloruȝ oium añ.ʒ.x.
capsie et acori ꝛ salis naptici ꝛ pulpe colloq̃ntide et
agariciꝛ ĝnoꝝ harmel ꝛ bdellij et serapini oĩm añ.
ʒ.ij.ʒʒ.ꝛ macropiperis ꝛ pipis et masticis et sinapis
ꝛ anisi et costi ꝛ ameos oĩm añ.ʒ.ij.epithymi ꝛ my
rabo.m.ãboꝝ añ.ʒ.v.ꝯficiant cũ aq̃ caulisꝛ allzelīē
ꝯ:ꝯñ dos sit.ʒ.ij.aut tres cũ aq̃ calida.

Pillule de eupatorio faciētes ad dolorē epis et
hictericiã et ad febres.Recipe aloes et succi eu
patorij et myra.citri.oium.equalr tere ꝛ cribella: ꝛ
ꝯfice cũ aq̃ apij et fac pillulas.dosis pond⁹.ʒ.ij.

Pillule ꝑficue ꝯferētes ad palysim et torturã ꝛ
dolorē genuũ et dolores iuncturarũ ex flegma
te.ℂRecipe albzedumaru et est medicina inda ꝛ sa
al et amag.ꝛ ē medicia alia ida et turbith ꝛ ĝnoruȝ
anil indi ꝛ herbe eupatorij oium ana.aur.xx. deco
q̃tur cũ lib.i.aq̃ dõec remãeat medietas:deide co
letꝛ reducat aq̃ coꝝ ad ignē ꝛ bulliat dõec coagu
let et ꝑijciat sup eã dēde de sceni mundati a cortice
suo exteriore. ꝛ est sile lingue auis posite in medio
sui.Et sumant cynami ꝛ agarici et masticis ꝛ aloes
scotrĩs ꝛ albzēgi excorticati ꝛ succi liq̃ritie oĩm añ.
aur.xx.tere ꝛ cribella cũ oꝛali ꝑter dēde: deide tere
dēde solũ ꝛ misceat cũ medicis:qm nõ cribellat ꝑp
ꝑuiuositatē suã.deide ꝑijciat sup illã aquã deco
ctã coagulatã ꝛ scã est ei spissitudo mellisꝛ ꝯficiant
cũ ea iste medicine ꝛ informent pillule.et sumat de
eis põdus tertie.ʒ.i.vsq ad.ʒ.ʒ.ꝛ qñ multiplicas da
duas tertias.ʒ.i.cũ aqua calida in nocte.

Pillule alkathelic ꝛ sunt pillule abstergētes fleg
ma ꝛ meliaȝꝛ educētes ea ãboꝝ frãgũt vētosi
tatē debilitatꝭ digestiõis:et dant in potu hyemeꝛ esta
te.q̃rũ hec ē ꝑmixtio.ℂR.cinnamomi ꝛ costi et spi
ce ꝛ amomi ꝛ camedreos ꝛ ĝnoꝝ albē ꝛ mahalech et
ciamõiꝛ agarici oluȝ añ.põd⁹.ʒ.ii.myrrhe ꝛ croci.ʒ.ꝛ
garioſi.olȝañ.põ.ʒ.iii.aloes.ʒ.xvi.fiāt pillule i estate
cũ succo ro.ꝛ i hyeme cũ succo caul.dos eaꝝ põd⁹.ʒ.
ii.cũ vis añ cibũ.ꝛ cibet in hora sua cũ aq̃ ciceris.

Pillule aldurie ex li.alcalamet q̃ odoriferꝝ effi
ciũt oĩs odorē ꝛ abstergũt visuȝ ꝛ cõsumũt fle
gma ꝛ faciũt appetere cibũ ꝛ cõfortãt dētes mastica
tes.R.cynami ꝛ pipis rubee ꝛ coriãdri ꝛ helbace et
cõdeiati ꝛ tausei ꝛ cabre⁹ olȝ añ.põd⁹.ʒ.ii.ꝛ kirat.i.
muschi.tere ꝛ cribella ꝛ cõfice cum aq̃ gũmi soluti.

Pillule q̃ cõferũt ad vētositatē ꝛ debilitatē stõi ꝛ
ad emorroydas:q̃rũ hec est ꝑmixtio. R.scorie
ferri au.c.q̃ infundāt i aq̃ porri septē dieb⁹ cõtinuisꝛ
remoueat aq̃ l ea oĩ die semel ꝛ granoꝝ nasturtij.ʒ.
cc.se.porri ꝛ se.eruce ꝛ seis alfesul ꝛ se.apij.ꝛ se.dau
cie et se.raphãi et fenugreci et se.cepe olȝ añ.ʒ.xxv.
tere et cõfice cũ aq̃ porri et iforma pillas sicut cicer.

Pillule de dēde cõferētes ad torturã et colicã et
dolores dorsi et genuũ ꝛ oĩȝ dolorē:cui⁹ cã est
flegma grossuȝ viscosuȝ et oĩm vētositatē grossam.
R.cynamõi excorticati a cortice suo supiore de quo
ꝑijciat lingue repte iter duo frusta : et ĝnoꝝ dende
ꝛ succi liq̃ritieꝛ agarici al.ꝛ allzeiati ꝛ herbe eupato
rij ꝛ absinthi aloes ꝑtes eq̃les.tereꝛ ꝯfice cũ aq̃ apij
et iformet pillule pue.Et ille q̃ d eis facit pillas iun
gat manũ suã oleo balsami odorifero.dosis eaꝝ est
qd ē a.ʒ.i.vsq ad.ʒ.ii.et sit cibus sup eas zibrabegi.

Sal solutiuus cõferēs ad torturã et abstergitiui
sum et acuit auditũ:et ad dolores splenis et ad
podagrãꝛ dolores iuncturaꝝ ꝛ mollificationũ lacerti
et nocumēta frigoris et hũiditatis:c⁹ hec ē ꝑmixtio.
ℂSal gēme.ʒ.vi.pipis.ʒ.vii.ʒʒ. et se. apij et ysopi
et aniuden.et petrosilini et semē feniculi et anisi et
folii indi et agarici et scamõee et nasturtij et gariofi
loꝝ oium.añ.ʒ.4.Aggregētur post cribellationem
et reponatur in vase et administrentur.

Pillule stõatice allzindi q̃ cõfortãt stõm et fa
ciũt appetere cibum et sunt valētes ad stõm et
epar et splenē et mũdificãt sensus et itestina ꝛ edu
cunt supfluitates ex toto corpe et flegma. R.my
rab.kebuloꝝ ꝑtes.vi.sal idi et absinthii romani et
agarici leuis scamõee subalbide oluȝ añ. ꝑtes.iii.as
sari et anisi et se.apii:olȝ añ.ꝑtes.ii.medulle turbith
al.ꝑtes.xvii.epithymi cretēsis rubei mundi recētis
ꝑtes.v.hirepi.ꝑtes.vii.gariofi.ꝑteȝ.i.cõmisceāt me
dicie iste post cribellationē:dein ponat sup eas pau
latiȝ:et ipe ꝯterãt aq̃ i q̃ bullite sũt ꝑtes.4. ꝑūdioꝝ
fahari dõec ꝯuersa sit i substãtia succi dactiloꝝ:dei
de iformēt pillule siles piperi:dosis sit põd⁹ aur.ii.

Pillule albaramalzi mũdificãtes caput et extre
mitates et cõferũt ad spata:bibāt et dormiat
sup eas ꝓterea q̃ sũt vtilie i attractiõe:quoꝝ ꝑmixtio
hec est. R.aloes scotrēsis et pulpe colloquintide
ãboꝝ aur.vii.croci et spice et cynamõi et granoruȝ
balsami et assari et masticis et absinthii romani et
scamõee et turbith olȝ añ.aur.ii.cassie.au.ʒ.tere bñ
et cribella et cõfice cũ aq̃ tepida et fac pillas et iun
gat manũ suã oleo amigdalio dulci et sumat de eis
ꝯm quantitatem lenitatis nature et siccitatis eius

minus pillule.iij.⁊ plus de eis pillule.ix. dosis inte gra.ʒ.iii.cum vadit ad lectum suum.

Pillule filij alhair ex parte ad morpheā sedaz an ferūt eā ī trib⁹ dieb⁹ ⁊ cōferūt ad febrē ⁊ vē tositatē ⁊ dolores iūcturarū ⁊ oēm passionē flegma ticā ⁊ melācolicā. ℞.myrabo.ni.⁊ citrinoꝝ ⁊ aloes scotrēsis ⁊ sarcocolle ⁊ bdelij rubei sapini de spahāi ⁊ pulpe colloqntide oium añ.ptes.v.nasturtij al.⁊ origāi psici ⁊ nigelle ⁊ cymini carmeni ⁊ sal gēme ⁊ pisci romāi oiꝫ añ.ptē.i. Recipe has medicias post ɔtritionē ⁊ cribellationē ⁊ ɔmisce pfecte ⁊ īfūde gū mas ī aq̄ porri ī vase cris tāte q̄titatꝭ q̄ ɔficiāt me dicie:⁊ pōat ī sole dōec resoluāt gūme:deīn pijciāt medicine cribellate desup:⁊ ɔficiāt bn̄ vehementer,cō terēdo dōec sit poke: vt fiāt pillule sicꝰ pipi ⁊ exic cēt ī vmbra:dos:eaꝝ auī.i.cū aq̄ tepida ⁊ abilicat añ ipas duob⁹ dieb⁹ ab oib⁹ reb⁹ nisi pane ⁊ alzibrabege

Pillule filij hubeire sup q̄b⁹ ē ɔueniētia manife sti iuuamēti ī vētositatib⁹ ⁊ colera ⁊ vētositati bus emorroydaꝝ ex hūore crudo ⁊ morphea ⁊ pru ritu:⁊ bibūt ī oī die ⁊ nocte hyeme ⁊ estate: q̄rū per mixtio hec ē. ℞.myra.citri.⁊ ni.⁊ belliricoꝝ ablatꝭ nucleis oiꝫ añ.auī.xii.ēblicoꝝ auī.vj. capsie ide et macropipis āboꝝ añ.au.v.nucis muschate ⁊ sal gē me oiꝫ añ.auī.ii.turbith.al.aloes āboꝝ auī.iii.fe ⁊ cribella oia:⁊ fac ɔfectionē cū oleo vio. ⁊ fac pillas ⁊ exicca in vmbra:dos eaꝝ auī.vi. apud mediā noc tē cū aq̄ calida:videbis eī mirabilia ex iuuamēto.

Pillule aggregatiue filij hilgebē q̄ ɔferūt ad su pfluitatē exītē ī corpe ex flegmate ⁊ colera ru bea ⁊ colera ni. Et sīlr ɔferūt capiti cū ī ipso est sup fluitas ex istis hūorib⁹: aut ex vno coꝝ ⁊ resoluunt surditatē accītē īde:⁊ ɔferūt stō ⁊ epi ⁊ cōfortāt ea ⁊ cōferūt ad oēm febrē āntiquā:⁊ sedāt hūores oēs ⁊ se dāt sanguinē ⁊ sanāt spēs vlceꝝ ⁊ pruritū. ¶ Et ille q̄ hꝫ emorroydas:⁊ īdiget potu eaꝝ tāgat īdicem ⁊ pollicē suū cū aliq̄tro oleo amigdalino: deīde tāgat illas pillas digitꝭ suis q̄titate q̄ fluāt cū oleo:deīde bibat eas nō eī nocebūt ei cū fecerit illō q̄ꝝ pmix tio hec ē.℞.hierepigre.ʒ.xxiiij. myra.ni.⁊ citrinoꝝ amboꝝ añ.ʒ.vi.masticis ⁊ anisi ⁊ succi eupatorij et succi absinthij oiꝫ añ.ʒ.ii.ro.ru.ʒ.4.terāī ⁊ cribellē tur ⁊ ɔficiāī cū aq̄ ⁊ īformēī pille sicꝰ pipi: dosis.ʒ. ij.vsq̄ ad.ʒ.ii.⁊.ʒ.⁊ bibāī p⁹.ii.horas a p̄n⁹ noctꝭ añ q̄ꝫ dormiat vīcē eis:deinde surgat ⁊ faciēt ascellare a duab⁹ scellis vsq̄ ad.4.⁊ erit earū opatio in die.

Pillule facte cū euforbio ɔferētes ad aquā citri nā ⁊ ad dolorē dorsi ⁊ anche ⁊ podagrā ⁊ mol lificationē mēbroꝝ:q̄ꝝ pmixtio hec est. ℞.euforbij ⁊ masticis āboꝝ añ.ʒ.4.scamōee ⁊ agarici amboꝝ añ.ʒ.v.pulpe colloqntide.ʒ.iii.aloes ⁊ epithimi am boꝝ añ.pōd⁹.ʒ.xx.succi absinthij pōd⁹.ʒ.v. saī indi pōd⁹.ʒ.i.⁊.ʒ.macropipis pōd⁹.ʒ.ij. anisi pōd⁹.ʒ.4. spice.pōdus.ʒ.x.tere medicinas ⁊ cribella ⁊ cōfice cū aq̄ caulis:⁊ informa pillulas sicut piper dosis hui⁹ medicine est.xi.pillule vsq̄ ad quātitatē.ʒ ʒ. ante ci bum ⁊ post ipsum:⁊ bibatur sup eis aq̄ calida.

Pillule alie cōferētes ad febrē chronicā ⁊ debili tatē splenis ⁊ epis ⁊ īceptionē aq̄. ℞.camepi theos ⁊ camedreos ⁊ radicū liq̄ritie et croci et lacce et absinthij oīm añ.ʒ.x.se.apij et anisi et se.ſc. oīm añ.ʒ.⁊ succi eupatorij et reusini ⁊ ros oīm añ.ʒ.viij. se.cuscute.ʒ.xv. polij:⁊ si habuerit splenē adde in eis scolopendrie.ʒ.x. radicis capparis et fruct⁹ ta marisci amborum añ.ʒ.viij.

Pillule alie ad febrē chronicā ex hūorib⁹ com mixtis et dolorē epis et inceptionē aq̄. ℞.ab sinthij et succi eupatorij et myra.citri,et aloes ⁊ ma sticis et croci et aristo.⁊ lacce et anisi et capsie et hie re oīum añ.partē vnā terātur et informētur pillule.

Pillule cōferētes ad febrē chronicā accidentem ab hūorib⁹ ɔmixtis et ad dolorē epis ⁊ inceptionē hydropisis. ℞.absinthij aut succi ei⁹ ⁊ succi eupa torij et mira.citri.⁊ aloes et masticꝭ ⁊ croci et reubar bari ⁊ lacce ablute ⁊ anisi et folij sicci ⁊ hierepigre oīm añ.ps.i.terāī et cōficiāī cū succo solatri et īfor menī pillule:dosis pōdus auī.i.cū aq̄ tepida ī nocte Q̄ si fuerit tussis pmisce cū medicinis succi liq̄ritie quātū est medietas pōderis oīm medicinarum.

Pillule q̄ apiūt opilatiōes et subtiliāt humores grossos et faciūt descēdere hūores:et hūidita tes viscosas et mucillaginosas: q̄ꝝ hec est pmixtio. ℞.folij indi et myrrhe et floris iq̄nāti floris absin thij romāi et masticis et croci oiuꝫ añ.ʒ.ʒ.se.apij et anisi et bdellij et serapini et opoponaci oīm añ.ʒ.i. aloes.ʒ.vij.turbith.aga.āboꝝ añ.ʒ.iij.ʒ.⁊ fiāt pille.

Pillule de serapino que cōueniūt ad dolorē ge nuum et ancharū et laterū:q̄ꝝ hec est pmixtio. ℞ Recipe se.apij et se.harmel amboꝝ añ.ʒ.i. sapini et bdellij amboꝝ añ.ʒ.ii.hiere.ʒ.ii.pulpe colloquin tide et agarici amboꝝ añ.ʒ.i.turbith.ʒ.vj. fiant pil lule:dosis.ʒ.ii.cum aqua tepida.

Pillule de opoponaco ī salomōi cōuenietes ad dolorē genuū et dorsi et paralysim et torturā. ℞.ʒʒ.et piperis et macropiperis et capsie inde et myra.citri.belliricoꝝ et emblicoꝝ et myrrhe et tur bith et scamōee et croci et castorei oīm añ.ʒ.ii. opo ponaci et hermodactiloꝝ et serapini et bdelli ⁊ am moniaci et pulpe colloquintide oīm añ.ʒ.x.aloes.ʒ. xx.infundanī gūme in aq̄ caulis et conficiantur cū eis medicine et informentur pillule dosis.ʒ.ij.

Pillule de euforbio cōferētes ad paralysim et mollificationē et hūores crudos descendētes ad neruos. Recipe agarici pulpe colloquintide eu forbij serapini bdellij oium añ.ʒ.i.aloes.ʒ.ii.terāī et conficiantur cū aqua caulis et fiāt pillule.

Pillule inde facte cū muscho cōferētes ad dolo rē stōi et auferūt fetorē oris et malū odorē po tus vini et exiccāt hūiditates coꝝ. ℞.remisi et cap paris āboꝝ añ.lib.i.ɔterāī et abluāī cū aq̄ et pōāī tur ī vase ⁊ pijciāī sup ea aq̄ lib.xl.et decoquāī dōec remaneāt lib.v.⁊ colēī:deīde reducāī ad vas mūdū ⁊ decoquāī cū aq̄ stōo sola dōec coaguleī:et in remo uebis eā cū coclearijo ita vt nō adhereat et aduraī deīde pijciāī ī catio viridi ⁊ exiccēī sicꝰ exiccāī aloes ablutū. Cū q̄ volueris facere ex eis pillulas sume,de eis auī.xx.⁊ tere et cribella:deīde accipe heil et ga riofi.et nucis mus.et macis et xiloaloes idꝭ ⁊ folij et cētauree ⁊ sādali albi ⁊ girbangue ⁊ cubebe oiꝫ añ. auī.i.muschi au.v.cāphore au.x. tere vnūq̄dq̄ p se

teridella: deinde pmisce postea accipe remisit sebo
ur. v. ⁊ pijce sup eā aq̄. ℥. vi. et decoq̄ eā donec rema
neat. ℥. ij. ⁊ cola eā ⁊ ꝯfice cū ea medicinas et informa
pilulas sicut cicer ⁊ exicca eas ⁊ utere eis cū necē fuerit.

¶ Tractatus decimus de oleis.

Sermo nr̄. in hac sūma de oleis est fm nr̄az ꝯditōm. ¶ Oleū nardinū. Ei⁹ q̄ō iuuamēta sunt multa ⁊ ē de nobilioribus oleis cōferēs ad dolorē q̄ fit ex fritate i vētre ⁊ vētositatē intestinoꝝ ⁊ sedat dolores auris frōs ⁊ remouet eos et aufert dolorē capitis ⁊ emigraneā fcō caputpur. et eo colorē effic̄ bonū ⁊ aufert colicā ⁊ pūctionē vētosā ꝯfert ad dolores capitis et sedat dolorē epatis ⁊ vētris ⁊ calefacit inficē ⁊ inijcit i foramē v̄ge ⁊ ꝯfert renib⁹ et vesice et ad mollificationē vesice: c⁹ hec ē pmixtio. ¶ Sumāt calami arōatici ⁊ cipi ⁊ folia lauri ⁊ xylo balsami ⁊ folij idi ⁊ enule et sauie et sq̄nāti et myrti ⁊ ciclaminis ⁊ sāsuci olm aā. ℥. ij. terāt ꝯtritiōe grossa et ꝓiciāt i vase ⁊ pūciāt sup ea vinū ⁊ aq̄ ⁊ īfūdāt sup ea olei sisamini lust. v. ⁊ decoq̄nt lēto igne i vase ⁊ pūciāt i vase duplici sex horis ⁊ moueat ol hora: deinde auferāt ab igne: ⁊ dimittat donec infrīt ⁊ colet oleū. ¶ Decoctio 2a: cui⁹ hec ē pmixtio. R. ro. ru. ⁊ cassie ⁊ succi myrti hūide ⁊ myrrhe olm aā. ℥. ij. terāt grosse et ꝓiciāt sup ea aq̄ aut vinū dōec hūectēt ⁊ oleū decoctū ⁊ decoq̄nt leni igne trib⁹ horis ⁊ ifrīt ⁊ colet. Decoctio 3a: c⁹ hec ē pmixtio. ¶ Spice ⁊ gariofi. ⁊ storacis olm aā. ℥. iij. nucismuscate. ℥. v. olei balsamini. ℥. vi. tere medicinas grosse ⁊ pijce sup eas aquā. Cū ḡ calefit pijce desup oleū q̄ō decoctū est ⁊ oleū balsami ⁊ storacis liquidā et moue donec misceantur ⁊ feruant done consumat aq̄ et remaneat oleum.

Oleū de storace ꝯueniens iūcturis ad q̄s effūdit omā et calefacit lacertos ⁊ apāta frā ⁊ matricem frāz ⁊ calefacit renes et vesicā ex fritate. ¶ Reci. olei sisamini lust. i. storacis sicce. ℥. iij. decoq̄nt lento igne dōec sumat oleū v̄tutē storacis ⁊ reponat.

Oleū de camomilla. ¶ Reci. olei sisamini lust. i. fenugreci supioris camomille abluti ⁊ exiccati in vmbra āboꝝ aā. ℥. ij. ⁊ reponat i vase vitri ⁊ ponatur in sole. xl. dieb⁹ ⁊ administra.

Oleū de mastice ꝯueniens ad debilitatem stōi et apāta eius ⁊ lenit duritiē. ¶ Reci. olei sisamini lust ij. masticis. ℥. vi. teratur mastix et proijciatur sup oleum in vase duplici.

Oleū de absinthio factū in sole calefaciēs ⁊ ꝯfortans mēbra fra. ¶ Reci. olei sisamini dauic. i. pijce ipm in vase vitri ⁊ absinthij. ℥. ij. ⁊ ponat in sole. xl. diebus ⁊ administretur.

Oleū d aneto. ¶ Reci. olei sisami lust. i. se. aneti exiccati i vmbra. ℥. i. pūciant i vase vitri ⁊ ponātur in sole. xx. diebus ⁊ administret.

Oleū de lilio q̄ō ꝯfert ad frigus matricis ⁊ pfocationē matricis ⁊ ad colicā ⁊ calefac̄ renes ⁊ vesicā. ¶ Reci. cassielignee ⁊ carpobalsami ⁊ masticis oīz aā. ℥. i. gariofil. ⁊ cynamomi amborum aā. ℥. ß. croci. ℥. i. tere ⁊ proijce in vase vitri cum lib i. ß. olei sisamini ⁊ lilijs. xxx. numero postq̄ proieceris illud q̄ō in eis est d citrinitate ⁊ radices foliorum eorum ⁊ ponatur in vmbra in loco itemperato vsq̄quo sumat oleum virtutē eius ⁊ administretur.

Oleū d hasce q̄ō ꝯfert ad difficultatē vrie. ℞. olei sisamini. ℥. i. aq̄ lb. i. ⁊ q̄rtā zinziberis. ℥. iiij. hasce. ℥. x. tere medicinas grosse ⁊ pijce in vase cū aq̄ ⁊ oleo sisamino ⁊ decoq̄tur dōec ꝯsumat aq̄ ⁊ remaneat oleū ⁊ distillet de eo in foramē v̄ge.

Oleū de hasce aliud ad iūcturas ⁊ colorē effic̄ bonū ⁊ addit i desiderio coeūdi ⁊ ꝯmouet sup coitū ⁊ rectificat renes ⁊ vesicā ⁊ dorsum cū de eo bibitur q̄ntitas. ß. i. ol die cū rob aut cū vino ⁊ administrat ēt i clisterib⁹: cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. olei sisamini ⁊ lactis vaccini dulcis ⁊ succi hasce hūidi oīz aā. lb. x. penidioꝝ alboꝝ lb. v. zinziberis lb. ij. ß. Terātur penidij ⁊ cribellent ⁊ pūciant oīa i vase figuli ⁊ accēdat sub eo ignis lenis donec ꝯsumant aq̄ hasce ⁊ lac ⁊ remaneat oleū solū ⁊ bibat de eo sic diximus. Est enim iuuatiuum ad debilitatē renū ⁊ addit in desiderio coeundi ⁊ spermate.

Oleū hasce aliud ꝯueniēs ad difficultatē vētris ⁊ dolorē ilioꝝ ⁊ renū vesice: cui⁹ hec ē permixtio ℞. aq̄ dulcis sacraiati. x. v. ℥. pōd. ℥. iiij. ꝯtriti hasce pōd. ℥. x. olei sisamini sacraiati. i. decoq̄nt in vase mūdo igne leni dōec ꝯsumat aq̄ ⁊ remāeat oīz ⁊ auferat ⁊ dimittat dōec ifridet ⁊ colet ⁊ fiat clystere ex eo posterius ⁊ ante īfundēdo in foramē v̄ge.

Oleū de s̄pētib⁹ ꝯferēs ad ipetiginē ⁊ mollificationē stōi. ℞. Sumant olei sisamini lust. iij. ⁊ ponātur i vase figuli ⁊ ponātur i eo de serpētib⁹ nigris a. v. vsq̄ ad. x. ⁊ strigat sup caput vasis ⁊ decoq̄nt lēto igne dōec in decoctiōe dissoluātur ⁊ auferantur ab igne ⁊ dimittat dōec ifrīt ⁊ apiat caput ei⁹ ⁊ caueat a vapore ei⁹: q̄t dimittat dōec ifridet ⁊ respiret ⁊ auferat ab eo vapor ⁊ ponat i vase ⁊ administret in epithymate cū ipm est nocinum cū pena innnctum.

Oleū regis dauid q̄ō est iuuatiuū ad palysim ⁊ torturā ⁊ podagrā ⁊ tremorē ⁊ ad dolores iuncturaꝝ ⁊ dorsi ⁊ ad fistulas ⁊ emorroydas ⁊ ad colicā ⁊ elephātiā: cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. bdellij. ℥. x. āmoniaci ⁊ serapini ⁊ oppoponaci ⁊ carpobalsami ⁊ opij ⁊ polipodij ⁊ ellebori albi ⁊ zarur ⁊ seleniatie capsie ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ oīz aā. ℥. vj. gariofiloꝝ ⁊ nucismuscate ⁊ zinziberis ⁊ galāge et cynamomi ⁊ laudāi ⁊ castorei olum aā. ℥. iij. lasile ⁊ sebi iusq̄ami albi ⁊ siseleos ⁊ olibani ⁊ nigelle et se. eruce ⁊ se. porri ⁊ ameos ⁊ costi oīz aā. ℥. v. cipi ⁊ granoꝝ harmel ⁊ myrti ⁊ granoꝝ viridium ⁊ ḡnorum alkerua ⁊ sansuci olm aā. ℥. iij. folioꝝ eupatoriū ⁊ vsnee amboꝝ aā. ℥. v. terant medicie iste ꝯtritiōe grossa ⁊ pūciāt i vase ⁊ fundāt sup eas lb. vj. succi caulis ⁊ decoq̄tur igne leni donec redeat ad lb. ij. ⁊ remoueat ab igne ⁊ colet ⁊ exp̄mat ita vt nō remāeat in eo aliq̄d de virtutib⁹ haꝝ medicinaꝝ ⁊ reducat ad vas ⁊ fundant sup ipm de oleo oliue lb. vj. ⁊ butyri vaccini ⁊ olei alrazaki ex olei de kerua et olei aldemest decocti cū s̄pēb⁹ ⁊ affert hoc oleū egypto olum aā. ℥. x. ⁊ farie amigdalaꝝ amaraꝝ. ℥. ij. granoꝝ lauri ⁊ pini amboꝝ aā. ℥. vj. olei de lilio ⁊ olei de eruca amboꝝ aā. ℥. v. granoꝝ viridiū pōd⁹. ℥. x. olei sisamini aut alrazaki in q̄ decocte sunt ruthe. ℥. iij. vsnee

ʒ.iij.olei de alcāna.ʒ.v.mellis anacardi.ʒ.iij.ꝛ addātur sup oleũ i vase ꝛ dissoluat cũ pauco illi⁹ aq̄ de saggenea pōd.ʒ.x.decoq̄nt lēto igne ſm facilitatē donec remaneat aq̄ q̄titas sacraiati.i. ꝛ auferat ab igne et colet cũ mādili spisso ꝛ reducat ad vas: ꝛ ꝓijciantur āmoniaci.ʒ.x.ꝛ mellis.ʒ.x.ꝛ ponat sup prunas dōec liq̄fiat et misceāt cũ eo de storace liquida ꝛ napta alba ꝛ olei balsami oĩm aā.ʒ.x.ꝛ ponat in ampulla et claudat stricte caput eius: dosis ei⁹ a quarta.ʒ.i.vsq̧ ad aur.i.cum qua ciceris tepida.

OLeũ de costo dat i potu ꝛ ꝯfert ad frigus lacertoꝝ ꝛ ꝓprie epatis ꝛ stōi ꝛ apit opilatōes lacertoꝝ ꝯfortās eos faciēs colorē esse bonũ ꝯseruās nigredinē capilloꝝ. ℞.costi amari.ʒ.x.cassie.ʒ.vi.foliorum almarmacor sextaria.x.terantur grosse ꝛ ifundantur i vino in nocte ꝛ ꝓijciantur sup eas olei sisamini lib.i.ſ.ꝛ decoquatur in vase duplici donec consumatur vinum vt remaneat oleum.

OLeũ de costo aliud ad dolorē epatis ꝛ stōi: ꝛ dolorē iuncturarũ ex fritate ꝛ mollificatiōe lateris ℞.gariofil.℥.i.calami aromatici ꝛ spice et folij idi ꝛ storacis radicis lilij celestis ꝛ cynami ꝛ vsnee ꝛ costi oĩm aā.℥.ij.enule ꝛ cassie aā.℥.i.myrrhe.℥.ſ.tere medicinas grosse ꝛ ifunde in aceto in nocte ꝛ effunde sup eas olei ꝛ aque amboꝝ aā.lib.v.ꝛ decoq̄ntur lento igne donec consumatur aq̄ ꝛ remaneat oleū: ꝛ coletur ꝛ misceatur cum primo.

OLeum ierbuet ꝛ est medicia inda faciēs ad vētositates grossas ꝛ ad dolorē mricis friū. ℞.serapini ꝛ galbani et ciperi et sinapis ellebori oĩum aā.ʒ.xv.glutis albat.ʒ.8.opoponaci.ʒ.iiij.cynami ꝛ costi ꝛ aristo.lō.ꝛ rotūde oĩm aā.pondus.ʒ.ij.acori ꝛ āmoniaci ꝛ sir et ē medicia ida et sel ꝛ piretri oĩum aā.ʒ.2.ſ.zedorie ꝛ doronigi ꝛ castorei ꝛ ruthe ꝛ hasce ꝛ abrotani ꝛ radicis liq̄ritie ꝛ ruthe montane et marnas de sirem ꝛ caulis ꝛ sansuci ꝛ sisimbrij.ꝛ gariofilorũ hortulanorũ oĩum aā.ʒ.ſ.myrrhe ꝛ assa dorifere ꝛ fetide ꝛ alaniudē oĩum aā.q̄rta.ʒ.i.olei oliue lib.ix.ꝛ aque lib.18.decoquant lēto igne: donec consumatur aq̄ ꝛ remaneat oleũ.dosis ei⁹ a media.ʒ.vsq̧ ad duas cum aqua aneti.

OLeũ sindin q̄d nolat abtusened cōferēs ad tussim ꝛ ventositates grossas ꝛ attrahit humores grossos ꝛ cōfert ad emorroydas: c⁹ hec est ꝯmixtio. ℞.sauine ꝛ pipis ꝛ macropipis ꝛ heisim ꝛ.33.et capsie ide ꝛ salis rubei ꝛ cymini oĩm aā.ʒ.6.sauic nasbachrafici⁹.i.in aq̄ colet super medicinas.

OLeũ de herua q̄d cōfert ad mollificatiōem ꝛ paralisim ꝛ torturā ꝛ apit opilatiōes epatis ꝛ splēis ꝛ ꝯfert ad colicā: c⁹ hec ē ꝯmixtio. ℞.ameos ꝛ origani ꝛ calamēti mōtani ꝛ myrrhe: ꝛ marmacor ꝛ se.apij.ꝛ se.feni.ꝛ anisi ꝛ seis alādacocha ꝛ masticis et assari ꝛ fenugrici oĩum aā.ʒ.vij.ꝛ alsel ꝛ albel ꝛ alsel ꝛ acori ꝛ capsie inde et bdellij oĩum aā.ʒ.v.serapini et āmoniaci et opoponaci oĩum aā.ʒ.iij.et radicum apij et corticum radicum feniculi et sanāti ꝛ radicũ liq̄ritie et enule sicce ꝛ hasse oĩum ana.ʒ.x.ꝛ hezeribasen ꝛ sinsider amboꝝ aā.ʒ.iij.zinziberis cynamōi ꝛ gariofiloꝝ ꝛ cardamomi ꝛ girbaugue ꝛ cubebe et macropipis ꝛ pipis ꝛ nucismuscate ꝛ macis ꝛ nigelle ꝛ costi ꝛ carui oĩz aā.ʒ.4.zedoarie ꝛ doronigi amboꝝ aā.ʒ.v.Tere medicias grosse ꝛ funde sup eas i aq̄ q̄d submergat eas ꝛ decoquant dōec dissoluant ꝛ colet ꝛ fūdant sup ea olei de herua recēt; lb.vij.decoquant lēto igne dōec ꝯsumat aq̄ ꝛ remaneat oleũ ꝛ administret cũ nece fuerit pōdus aur.2.aut.iij.cum aqua de radicibus.

OLeũ de herua simplex. F℞ decoquat cũ aq̄ sola ꝛ minoret a calitate sua cũ decoquit cũ aq̄ sola ꝛ ē in loco olei alrazalri cũ abluit cũ aq̄ sola.

OLeũ de cucurbita q̄d ꝯfert ad oēz calitatē ꝛ ad acuitatē in toto corpe si fuerit mēbꝝ inunctũ cũ eo: ꝛ si fuerit in vesica: aut renib⁹ inungat cũ eo ꝛ ol faciat ex eo ꝛ iungat cũ eo. Et si fuerit in capite fiat caputpurgiũ ex eo. ꝛ si fuerit in intestinis acuitas colerica sumere in potu ex eo ē innatiuũ ad oia illa. c⁹ hec est ꝯmixtio. Sumat cucurbita magna integra ꝛ excorticet ꝛ terat ꝛ exp̄mat ꝛ sumant de aq̄ eius p̄ 4.ꝛ olei sisamini recētis ꝑs.i.decoquat lēto igne donec ꝯsumatur aq̄ ꝛ remaneat oĩm deide colet in vase vitreato ꝛ administretur.

OLeũ alsehesabrē q̄d ꝯfert ad vētositatē igenib⁹ ꝛ iūcturis ꝛ toto corpe. F Sumat aq̄ alsehesabrē ꝑs.i.ꝛ olei sisami ꝑs.i.ꝛ decoq̄nt dōec ꝯsumatur aq̄ tota ꝛ remaneat oleũ: colet ꝗ ꝛ reponat in vase vitri et claudat stricte os ei⁹ dos sit ab aur.i.vsq̧ ad ʒ.ſ.sic diximus et bibat sup mēsurā.℥.2.aque ciceris in qua cũ cicere decoctũ sit aliquid cymini et sit cib⁹ super ip̄m zibrabegi. et si fiat ex eo inunctio super membra ꝯfert.

OLeũ aur; ℞.olei sisami lb.2.origāi.ʒ.xv.rubee ℥.2.opopōaci et serapi et myrrhe bdellij et amōiaci et aloes et olibāi oĩuz aā.ʒ.2.tere medicias et ꝓijce sup eas paꝝ aq̄ et ꝯfricēt cũ manu bñ et ꝓijciat sup eas oleũ et decoquat lēto igne dōec ispissēt et colet et administret.

OLeũ auris descriptiōe alia. ℞.secha.℥.2.q̄ ꝯmisceant cũ olei lb.i.et aq̄ sansuci.lb.ſ.decoq̄ oia lento igne in coclearío ferreo ꝛ cola ip̄m ꝛ distilla de ipso in aurem.

OLeũ alfalfelud ꝯueniēs ad dolorē iūcturaꝝ et spasmũ ꝛ mollificatōm mēbroꝝ. F℞.sel et bel et sel et acori et capsie et enule et macropiperis et nucis vōice et radic; lilij et se.fe.et costi et myrrhe et zedoarie et dorōigi oĩz aā.ʒ.v.terant ꝗsse et ꝓijciant i ollā et ꝓijciāt sup eo olei sisamini et lactis et aq̄ oĩz aā.emie.2.decoquant i vase duplici dōec ꝯsumatur aq̄ et lac et remaneat oleũ et colet et administret.

DEscriptio alia q̄ ꝯfert ad dolores vesice et matricis fraꝝ et ad venā sciaticā et frig⁹ renũ et mollificatōm mēbroꝝ et colicā et torturā et paralisim et ad vētositates fraꝝ grossas que accīt i neruis: et dolorē dorsi et oēz dolorē q̄ fit ex frigore et grossitudie et est oleũ indũ. F℞.sel et bel et sel: et acori et capsie radicis lilij celestis et enule et macropipis et nucis vōice et nucis cupressi et pini et costi et se.feni.et zedoarie et buzed et doronigi oĩum aā.ʒ.x.terātur oia grosse et sumant lactis dulcis et aq̄ āboꝝ aā.lb.x.et olei sisamini lib.v.decoquant in vase duplici donec cōsumat aqua et remaneat oleum.

Oleum de ouis fit aut mollendo vitellos elixatorum aut distillẽdo in vase vitreo composito aut cum distillatione sublimata.

Oleũ alkelkẽgi qđ ẽ ꝯueniẽs ad epilepsiã ⁊ paralysim ⁊ mollificationẽ ⁊ fricatẽ ⁊ spasmũ ⁊ debilitatẽ stõi ⁊ venã sciaticã ⁊ dolores iũcturarũ ⁊ dorsi et ꝯfert ad colicã ⁊ ꝓuocat mẽstrua ⁊ calefaĉ mr̃icẽ et frãgit lapidẽ ⁊ sedat dolorẽ ani apit opilationes corporis. ¶℞. myra. kebuloꝝ ⁊ bellirikorũ ⁊ myrabol. nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ oim añ. ʒ. x. radicis apij ⁊ radicis feniculi amboꝝ añ. ʒ. 7. macropipis ⁊ pipis ⁊. ʒʒ. olz ʒ. 4. ⁊. opoponaci iusqᷓmi: ⁊ serapini oium añ. ʒ. v. urtiũ sextaria. 4. caulis recentis ⁊ ruthe. recẽtis et basilicõ hũidi oim añ. M. i. terãt sicca grosse ⁊ incidãtur olera ⁊ ꝓijciantur in vas ⁊ ꝓijciãt sup ea aq̄ lib. xiiij. decoquãtur donec remaneat medietas ⁊ coletur ⁊ ꝓijciant sup ea olei de keruã emine. iiij. ⁊ decoquant dõec ꝯsumat aq̄ ⁊ remaneat oleũ. q̄dã ꝟo addũt in eo radicũ lilij sextaria. ij. ⁊ capsic. ʒ. iiij. ⁊ ani sicedebes ⁊ añd ⁊ cordumeni oium añ. ʒ. ij.

Oleũ de croco qđ lenit neruos ⁊ aufert spasmũ ⁊ ꝯfert ad duritiẽ mr̃icis ⁊ colorẽ efficit bonum. ¶℞. croci. ʒ. vi. calami aromatici. ʒ. v. myrrhe. ʒ. 5. cordumeni. ʒ. 6. ifondãtur medicie ꝑ se ⁊ myrrha ꝑ se in aceto pᵗer cordumẽi ⁊ dimittãt dieb᷒. v. ⁊ i sexto die infundant cordumeni i aceto ⁊ dimittat die vno ⁊ infundãtur sup ea in die septio olei sextaria. v. ⁊ decoquãtur lẽto igne dõec ꝯsumat aq̄ ⁊ remaneat oleum.

Oleum de vsnee. ¶℞. vsnee sextaria. v. costi. ʒ. x. cassie ⁊ calami aromatici ãboꝝ añ. ʒ. iij. marmatici. ʒ. 4. storacis. ʒ. v. olei myrtini lib. i. 5. terant medicĩe ⁊ infundant i aceto ⁊ dimittãtur trib᷒ diebus cõtinuis decoquãtur cum oleo donec consumatur acetum ⁊ remaneat oleũ ⁊ coletur ⁊ recõdatur.

Oleũ de euforbio nr̃m cõferens ad dolores frõtis ꝓprie in neruis ⁊ ad venã sciaticã ⁊ dolorẽ dorsi ⁊ pedis cui᷒ hec ẽ ꝑmixtio. ¶℞. costi amari pond. ʒ. x. castorei pond. ʒ. v. ⁊ calamẽti sicci pond. ʒ. xi. ⁊ piretri pñd. ʒ. iij. terant oia ⁊ decoq̄nt in vase cum. xl. ʒ. vini odoriferi postq̄ ifusa sunt in eo diẽ ⁊ noctẽ vsq̄ q̄ ꝑueniat ad id qđ ẽ min᷒ tr̃ia: deiñ infrẽnt ⁊ ꝯfricẽtur vehemẽter ⁊ colent ⁊ fundat sup ip̄z q̄ñtũ est medietas põderis ei᷒ olei sisamini aut olei sambacini aut olei alkeiri ⁊ decoquat vsq̄quo ꝯsumat vinũ ⁊ remaneat oleum: deinde sumat ad oia. x. pondera olei euforbij albi recẽtis. ʒ. 2. ⁊ terat sic pulvis ⁊ misceat cũ olo ⁊ ponatur sup ignẽ donec bulliat et recondatur.

Oleũ qđ romane dr̃ demanũ ⁊ ei᷒ expositio ẽ medicia. x. spẽꝝ ꝯferẽs ad frig᷒ neruoꝝ ⁊ stõi ꝯfortãs mẽbra repellẽs supfluitates lenificans neruos. ¶℞. storacis. ℥. 4. et masticis pondus. ℥. xij. ⁊ folij indi ⁊ spice ãboꝝ añ. 4. et euforbij. ℥. iij. cinamõi. ℥. vi. cere albe. ℥. xij. olei de ben. ℥. 48. olĩ balsami. ℥. xij. pireti. ℥. i. terant sicca ⁊ soluãt q̄ sũt pᵗer illa ⁊ repõat.

Oleũ de floribus papaueris rubri calefaciens stõm frm et resoluit cõmotionẽ ⁊ apationẽ qñ cõmiscet cũ adipe anseris aut galline. ¶Sumatur olei boni lib. i. ⁊ ro. papaueris rubri. ℥. ij. ponat illđ i vase ⁊ ponatur in sole. x. diebus et reponatur. verũtñ non habet illud oleum odorem.

Lea pura de lilio et cydonijs ⁊ malis et synapi ⁊ cucumere asinio fiũt ita vt sint olei sisami p᷒. i. ⁊ aq̄ ptes. iij. et stet in sole q̄draginta dieb᷒ ⁊ reponat.

¶Tractatus. xi. de vnguentis et emplastris.

Vnguentum de cerusa qđ cõfert ad adustionẽ ignis ⁊ excoriatiõem. ¶℞. lithargyrij ʒ. i. ceruse. ʒ. v. cere albe. ʒ. 7. olei ro. ℥. ij. liq̄fiãt cera ⁊ oleũ et ꝓijciãt sup ea cerusa. ⁊ lithargyriũ i mortario et misceãt sil' anq̄ ifrẽnt et misceant cũ eo albugo oui vni᷒ et administret.

Vnguẽtũ aliđ. ¶℞. ceruse. ʒ. 4. lithargirij. ʒ. ij. scorie argẽti au. i. dragagãt. ʒ. i. terant ⁊ cribellent cũ orali et sumat cere albe. ℥. i. q̄ liq̄fiat cũ. ℥. iij. olei ro. et ꝓijciãt sup ea mec̃ i mortario et cõterant.

Vnguẽtũ basilicõ magnũ ꝯferẽs ad vlcera ⁊ cõuenit locis neruosis ⁊ vlcerib᷒ in q̄b᷒ nõ ẽ calistas. ¶℞. cere lib. i. picis. ℥. 8. myrrhe et resine oium añ. ʒ. 4. glutinis alimbat. ℥. 4. olei lib. vj.

Vnguẽtũ basilicõ min᷒. ¶℞. resine ⁊ picis et cere eq̄les partes et administret cũ oleo oliue.

Vnguẽtũ đ cerusa cũ aceto. ¶Sume lithargirij q̄ñtũ vis et cribella et ꝓijce i cuminili et ꝓijce sup ip̄m acetũ et olꝫ et ꝯmisce bñ cũ mãu et vtere.

Vnguẽtũ de flore erꝫ ad vlcera antiq̄. ¶Floris eris. ʒ. ij. cere ⁊ resine ãborũ añ. ʒ. v. terat flos eris et liq̄fiãt reliq̄ medicine cũ oleo mensa q̄ ẽ nec̃ia et ꝓijciatur desuper flos eris et commoueatur dõec equetur et administretur.

Vnguẽtũ de calcadis qđ nolauit G. mutkin cõferẽs ad apata pestilẽtie et ꝯsolidat vulnere q̄ difficile ꝯsolidant ⁊ sanguinea et ꝯfert ad difficultatẽ vrie ⁊ difficltatẽ egõis ⁊ oia apata. ¶℞. adipis yrbi ãtiq̄ lb. iij. olei antiqui lib. iii. calcadis. ℥. 4. liq̄fiat adeps ⁊ terat calcadis ⁊ misceat cũ. iii. lb. olei ⁊ terãt lib. iii. lithargirij ⁊ misceat cũ eis ⁊ cũ adipe i mortario: deiñ ponat i frixorio mũdo ⁊ ꝑmisce ea cũ spatula q̄ sit abscissa ex palma dõec equet ⁊ administret.

Vnguẽtũ nigꝝ lithargirij. ℥. i. aceti fortis. ℥. iii. olei. ℥. ii. decoquant oia cũ studio ne adurat ⁊ cõmoueatur donec coaguletur.

Vnguẽtũ dialodilon ꝯferẽs ad nodos et scrofulas ⁊ apata dura: c᷒ hᶜ ẽ ꝑmixtio. ¶Fenugreci ⁊ se. lini et altee albe oium añ. keleiati. i. infundatur vnũq̄dq̄ eoꝝ ꝑ se die et nocte: deiñ sumant de mucillagine vniuscuiusq̄ eoꝝ lib. i. et q̄rta. ⁊ lithargirij lb. i. 5. et olei lb. ii. bulliãt mucillagines ebullitiõe vna: deinde auferat ab igne postea bulliat oleũ cũ lithargirio trito donec coagulet ⁊ alteret color eius: deiñ ꝓijciantur ipsum mucillagines vna post aliã: et coaguletur igne leni.

Vnguẽtũ rubeũ. ¶℞ lithargirij eminã. i. cõtriti cribellati. olei oliue lib. 2. aceti lib. x. cõcutiatur donec coaguletur et ponat sup ipsum postq̄ coagulatur lib. i. de venis tinctorum.

Vnguẽtũ apostoloꝝ ⁊ ẽ apostolicon etnolat vnguẽtum veneris et est vnguẽtũ rectificans cuꝫ facilitate fistulas difficiles et scrofulas puas nec est aliq̄đ sile ei ⁊ mũdificat vulnera et carne mortua et pus ⁊ ꝯsolidat. Et dr̃ q̄ ẽ meᵃ. xii. apostoloꝝ: cui᷒ hᶜ ẽ ꝑmixtio. ¶℞. terbinthine cere albe ⁊ albe resine olꝫ añ. ʒ. i4. oppoponaci ⁊ floris eris amboꝝ añ. 2. ammo

niaci ponđ.ʒ.14.aristo.lon.⁊ thuris masculi amb o-
rū añ.ʒ.vi.myrrhe ⁊ galbani amboꝝ añ.ʒ.4.bdelli
pondus.ʒ.vi.lithargirii ponđ.ʒ.ix.īfundat bdellium
in aceto vini ⁊ decoquatur in estate cum duabus lb.
olei et in hyeme cum lib.iii.

Unguētū de vzifur cōferēs ad scrofulas ⁊ can-
crum et apata testiculoꝝ.℞ Reci.lithargyrij et
galbani amboꝝ añ.ʒ.v.olibani ⁊ āmoniaci āborum
añ.ponđ.ʒ.x.glutin; alimbat.ʒ.vi.cere sext.x.vzifur
ʒ.8.et olei quantum sufficit.

Unguentū liarmē ⁊ allteramū cōferēs ad dolo-
rē ani ⁊ ignē psicū.℞ Reci. pulpe collocīntide
⁊ ɔdisi ⁊ vsnē et sulfur; olʒ.añ.ʒ.iij.lithargirij et scief
memithe āboꝝ añ.ʒ.vi.liarmel et marcor et est ver-
mis alliarmē oim añ.ʒ.xij.sambaci.ʒ.ij. picis.ʒ.x.li-
quefiat almarcor cū oleo et administretur.

Unguentū cauterij.℞ Reci.colcotar assati pōđ.
ʒ.x.calcis nō extincte ⁊ storac; liq̄de oim añ.ʒ.ij.

Unguentū gererati.℞ Reci.celidonie ⁊ venarū
citrinaꝝ et galbani et āmoniaci et sarcocolle ⁊
gūmi ⁊ sanguinis draconis oim añ.ptē.i.lithargirij
q̄tū est ponđ.medicīaꝝ omniū et olei sisamini et oli
oliue q̄tū est ponđ.medicinarū oium liquefiat cera
cum oleo in vase testeo nouo et puluerizent de sup
medi᷒ trite et cribellate ⁊ misceat et administretur.

℞ Capitulum de emplastris.

Emplm andromachi qđ cōfert spleneticis ⁊ hy-
dropicis ⁊ q̄ patit tensionē laterū ⁊ ad doloꝛez
iuncturaꝝ ⁊ ad venā sciaticā ⁊ ad egritudines chro-
nicas antiq̄s:cui᷒ ɔmixtio hec est. ℞. cere ⁊ picis
oium añ.lib.i.gūmi pini lib.i. olei cyathi.8. arsenici
rubei vel aurei aluis iameni calcis quā aq̄ nō tetigit
oim añ.℥.2.ɔpara ipm ſm ꝙ narratur.

Emplꝫ mirabile relatū ad ādromacū qđ ɔuenit
vbi vult aliq̄s vt fugat ex eo aliq̄d:frāgit enim
ipm ⁊ extrahet ossa corrupta:et furūculos et spinas:
⁊ ɔfert ad venā sciaticā ⁊ sputū saniei ⁊ duritiē visceꝝ
et torsionē mēbri sup mēbrū ⁊ sigillationē vulneruꝫ.
℞.granoꝝ q̄ inueniunt ī fructu plāte q̄ dr̄ anmeli
et baurac rubei ⁊ salis āmoniaci et aristo.cretice et
radicis cucumeris asinini ⁊ gūmi alboti oim añ.pon
dus aur.xx.pipis et macropipis āmoniaci et amōi:⁊
xylobalsami oim añ.aur.x.thuris masculi et myrrhe
et resine sicce et aldabac frā oim añ.aur.x.lact; ar-
boris mori au.x.cere aur.xxx.et adipis capre au.xv.⁊
fec;olei de lilio q̄tū sufficit ad ɔficiēdū medicinā.Te
rantur me᷒ sicce:et fricentur etiā et inungat q̄ fricat
eas manus suas cū fece olei de lilio ita vt cum ɔmix
ta fuerin᷒ oīa bene reponatur et seruet:et cum neces
se fuerit vti eo ad auferendā latitudinē tunc sumāt
de eo.℥.iij.et adipis anatis.℥.iij.et olei de alcāna.℥.
iij.et ɔmisceatur et administret.

Emplm ad dolorē iuncturaꝝ et podagre : et est
medicamē expertum vtile.℞ Seminis iusquiami
list.i.agarici et fenugreci añ.list.i.baurach.℥.i.cere
lib.i.reusini decocte lib.i.olei antiq̄ lib.i.medulle os
siū cerui.℥.4.radicis lilij.℥.4.Terantur me᷒ sicce ⁊
cribellent et liq̄fiāt ea q̄ liquefiunt et dimittant dōec
infrēnt et ɔiiciātur sup medicinas siccas et ɔmisceā
tur et reponat et administret.

Emplastrum filagrius ad dolorem stomaci ⁊
epatis et dolorē matricū et apostemata cum linitur
exteri᷒ et administratur mulieribus in lana liniendo
cū eo niticē.℞ Reci.croci.ʒ.2.et in descriptiōe alia.ʒ.
xij.bdellij et masticis ⁊ ammoniaci et aloes et stora
cis humide oim añ.ʒ.8.cere sextaria.iij.adipis ane
ris.ʒ.xij.ysopi sicce: aut humide.ʒ.xxx.olei nardini
quantum sufficit.

Unguentū qđ confert ad vehementā debilitat;
epis ⁊ stōi et lenit duritiē et retinet ascellatio-
nē epithimatū.℞ Reci.tortellarū de scemi pondus
ʒ.4.allieia et absinthij et olibāi oim añ.pondus.ʒ.
2.et myrrhe et aloes ⁊ aderiran et xiloaloes et aca
tie oim añ.pōdus.ʒ.i.et laudāi pōdus.℥.2.et cydo-
rū excorticatorū decoctorum mundatoꝝ a ſ̄mis suis
pōdus.ʒ.vi.et dactiloꝝ alcabis dactilos.4.numero ⁊
cere et olei nardini et olei ro.q̄titate cū quafiat vn-
guentū.Infunde dactilos et tortellas in vio:et acci-
pe cydonia et mūda ea ex cortice et ſ̄mis suis:deinde
coque ea in vino donec mollia sint ⁊ cū decocta sunt
tere ea bene et ɔmisce ipsa cū dactilis et tortellis:dei
de contere ea cū tortellis donec misceantur et liq̄fac
cerā cū oleo et tere reliq̄s medicinas:et cribella eas
et puluerizа eas super cerā liquefactā cū oleo:deide
aggrega ea simul in mortario et ɔmisce ea ī eo dōec
ɔmisceātur bene.deide line ex eo sup lanā.i.pānū et
pone ipsum supe epar et stomacum.

Unguentū factū cū pulpa collocīntide qđ ɔfert
ad illud qđ dictū ē:cui᷒ hec ē ɔmixtio.℞ pulpe
collocīntide pōd᷒.ʒ.xij.turbith ⁊ scamōee et euforbij
oim añ.ʒ.8.se.aneti ⁊ sal et myrrhe et aloes et fellis
vaccini et salis idi et nigelle ⁊ staphisagrie mōtanee
et pipis et.ʒʒ.et myrabo.citrinoꝝ et mezereon et bel
liricoꝝ oim añ.pōd᷒.ʒ.xij.⁊ amigdalaꝝ ⁊ āmeau ⁊
opoponaci et serapini oim añ.ʒ.vij.baurac et sulfu-
ris citri amboꝝ añ.ʒ.xv.fenugre. et camōille et se.li-
ni oim añ.pondus.ʒ.x.storacis et cere āboꝝ ana sex
taria.x.liq̄fac ea q̄ liq̄fiunt de istis medicinis cū butȳ
ro vaccino et īfunde q̄ ex eis īfundunt in vino et te-
re q̄ ex eis sicca sūt et cribella ea:deiñ tere īfusa et ɔ-
misce ea sil donec fiat vnguentū:deide lini ex eo stōꝫ
et epar:ipm.n.fac descēdere aq̄ꝫ citrinā : ⁊ q̄ indiget
ascellatiōe et nō pōt bibere medicinā liniat q̄m sup
stōm qm̄ soluat eum.

Emplm fcm̄ cū cordumeni qđ ɔfert ad doloꝛes
antiquos q̄ sunt ī epate et stō et splene et duri
tiē accītē in eis et frigus.℞ Reci.cordumeni et spice
⁊ amomi et pipis et macropipis et costi et casie ml-
date et thur; et piretri ⁊ amigdalaꝝ ⁊ āmōiaci ⁊ ab
lacia:et myrrhe et storacis ⁊ carpobalsami ⁊ aristol.
lōge et rotūde ⁊ cipi ⁊ melliloti ⁊ laudāi ⁊ gariofiloꝝ
oim añ.pōd᷒.ʒ.4.croci pō.ʒ.2.⁊ ireos et opobalsa-
mi et adipis vacce [illegible] anatis oim añ.pōđ.ʒ.v.ſ̄mi
amigdale amare pōdus.ʒ.v.liq̄fac cerā cū oleo nar
dino:et fac ipm sicut narraui tibi.

℞ Tractatus.xij.de iuuamento haꝝ medicinaꝝ ap-
propriato vnicuiq; membro.

D frigus capitis ɔferunt sceli the et anacardinū et diacyminū caputpurgio facto.℞ Grauitati capitis cōfert infusio de hiera ⁊ pillule alboronal que mundificat caput.

Ad dolorē capit; frm̄ āntiquū sotira scelithe ß3 q̄ dr hiera eufratis: hierapicra hiera archige nis. Teodoricō. hieracatā trocisci stelle ille epithyma sup frōte. ¶Et ad cephaleā itez ol3 nardinū. Ad emigraneā trocisci stelle liniti sup frōte: ol3 nardinū suffuf infusiōis hiere: ↄfectio hermetis facto caputpurgio. ¶Ad ↄtiginē sotira pura ↄfectio hermetis anacardinum: hiera archigenis theodoricon electuarium de magnum.

Ad obliuionē & recordationē & mētē anacardinū: eliū de anacardis: scelithe ß3 q̄ dr facto caputpurgio ex ea suffuf aristotelis: eliū de ābra siri nae: hierapicra. ¶Ad alguesgues & māiā) tyriaca & mytridatū: tyriaca esdre: scelithe. 1m q̄ dr. Tyriaca alberamagn ē: hiera catagini: meª ð musicho & ↄpie dscriptio scā ad meliā colicā. Anacardinū qst efficiat receptiōe: ↄfectio ð hiacynthio nr̄a. ¶Que ↄfortāt sensus sr tyriaca mytridatū: pille stomatice alkidi. ¶Ad epiliā tyriaca mytridatū tyriaca esdre tyriaca diatesserō: & sotira: scelithe. Tyriaca nr̄a cō fectio cesar;: alkestinēgi ↄpe ad pueros. Theodoricō: hieragarios: hiera nr̄a meª ð musicho dulcis et amara: hierapicra: acetuz sqlle: & oximel ei9. ¶Ad apoplexiā:) Tyriaca mytridatū: tyriaca: esdre ol3 al kelēgi. ¶Ad paralysiz & mollificatōz lmbr;.) Tyriaca mytridatū: tyriaca esdre: tyriaca diatesserō meª ð musicho dulc; & amara anacardinū: diamarte: bedeneregi: hiera nr̄a: elm de vua: pille vtilitat;: ol3 barased. hiera Ga. ephalis pille de euforbio: ↄfectio alkinen: caputpurgiū alhabie: hierapicra disteri3a. ¶Ad torturā: scelithe. Meª de musicho dulcis et amara: anacardinū: elm de vua: pillule pficut: pillule de dēde sal. ¶Ad tremorē tyriaca mitridatū. tyriaca esdre. sotira elm nostrū: hiera catagini. ¶Ad spasmum sotira oleum alkeizengi: oleum de croco hiera Gal. hiera catagini.

Ad dolorē oculi sotira: hierapicra: meª keted regio. ¶Ad cecitatem & aquam que fit in oculo hiera archigenis in p̄n°.

Ad dolorē aur; trocisci stelle ol3 nardinū. Ad; it3 acetū sqlliticū & oximel ei9 ad illā i q̄ fi ē vic°.

Ad dolorē dētiū sotira sagzenea : ↄfectio ð scoria trocisci stelle. ¶In corosō. Cōfectio phorz eunci squilliticum: acetum eius restringit sāguinē & detumescere fac carnem gingiuarum.

Rectificatio nodatiōis lingue & mollificatiōis ei9: scelithe ē electū lib; ↄfectio phoz. hierapicra. ¶Ad apata cordis & dolores eius. Confectio de musicho meª keted reg; meª Gal. que ↄfert ad egritudines cāne.

Ea q̄ ↄfortāt cor sr tyriaca mytridatū tyriaca esdre tyriaca diatesserō: ne3rech darū: reseus darū ↄfectio alkidi: tyriaca nr̄a ↄfectio de hiacyntho ↄfectio Ga. eliū de ābra eliū aliō. ¶Ad pulsum cordis. Tyriaca mytridatū scelithe tyriaca nr̄a: ↄfectio cesaris mina sir9 de malis calid9 ↄfectio de musicho: meª de musicho dulcis & amara. ¶Ad sincopi meª de musicho mytridatum kelkelengi.

Ea q̄ mūdificāt cānā pulmōis & pect9 meª. G. et pillule q̄ sūt i. x. tractatib9 & mec loch de aliis trocisci ð stōaticis sunt mirabiles sirup9 de ysopo.

¶Ad raucedinē vocis & abscissionē ei9. Loch ð melōe acetū sqlliticū & oximel ei9 pillule q̄ sūt i. x. tractatus. ¶Ad abscissionē vocis tyriaca mytridatū. Ad difficultatē āhelit9 ↄfectio cesaris mec de muscho pillule dicte i. x. tractatib9. meª diamarte de curcuma diasulfur filoniū meª keted reg;. ¶Ad asma & āhelitū ꝑparatiōis) loch de sqlla & ei9 oximel. ¶Ad difficultatem & ↄstrictionē) trocisci de papauere. ¶Ad dolores pulmōis & pectoris & hypocondrioz sotira kalkiū tyriaca marduruchos tyriaca esdre cōfecta. ¶Ad tussi āntiquā tyriaca & mytridatū & scelithe sm q̄ dr & diasulfur oleū asindin & loch ð papauere trocisci de papauere. ¶Ad sputum sāguinis & fluxū ei9 & ipsius vomitū & saniei.) Troci. G. ꝑpue ↄferentes saniei. troci. aro stōachis mirabiles loch de papauere. ¶Ad vomitum sanguinis & sputum eius meª alcheirō loch de melone loch de spodio.

Ad frig9 epis ol3 ð aneto alchāzi sehe retiarā ol3 de hasce pillule q̄ sunt i. x. tractatibus. ¶Ad dolorē epis ↄfectio ð seib9 mec ð gētiana onguētuz ð cordumēi troci. ð eupatorio aq̄ de radicib9 troci. ð x. tractatib9 ↄfectio ð muscho ↄfectio ð calamēto atshanasia ↄfectio hermet; cū aq̄ algeleniabi diacurcuma diacostū filoniū kelkelēgi suffusō acoro scō trocisco pille ð eupatorio theodoricō sal acetū sqlle. Debilitas epis & q̄ ↄfortāt ip3 dialacca & pillule stōatice alkidi & vng m cū pulpa colloq̄ntide sal ēplm & meª alidriō diacurcuma meª quā alkid9 & alij dixerūt eē Gal. alchāzi ↄfectio de scoria elm. Gal. oleū ð clamomo. suffuf. hubede. ¶Ad esituationē epat; resus darū ē ↄfortatiuū valde. tyriaca nr̄a ↄfectio alkidi ↄfectio ð muscho sagzenea singularia fecim9 oia q̄ ↄferūt ad dolorē ei9. ¶Ad apa epat; meª kiume medici. trocisci de berber; trocisci de reubarbaro trocisci alzedarsiō trocisci ð eupatorio. ¶Ad duritiē epatis & splēis trocisci ð reub9 ei3 ð āindē. Ad dolorē epat; & splēis. Tyriaca esdre mytridatū diacurcuma dialacca. ¶Ad hydropisi3 & initiū ei9. tyriaca mytridatū ↄfectio hermet; meª kiume hiera archigenis. Ad malitiā ↄplonis olm de euforbio suffuf alkelēgi baetisfucha diasulfur. Ad iceptionē malie ↄplonis) hotmorusia diacurcuma dialacca trocisci de berberis meª kiume aq̄ de radicib9 pille alkelēgi. & ad fortē itez alchāzi sehereaēfanaios. & rectificat sāguinem elm aliō. ¶Ad debilitatē stōi meª kiume. ¶Vng m elm aliō. ¶Ad debilitatez epis & stōi elm de xyloaloes & sagzenea sal fact9 suffuf donū di. & ad ðbilitatē & corruptionē suā ei3 alchāzi ei3 kāeati rectificat corruptionē e9.

Ad corruptionē & mollificationē ei9 ol3 afusume ↄfectio hermet; diacurcuma olm aliō aq̄ de radicib9 tyriaca mytridatū alkerme tyriaca nr̄a ei3 de ābra troc. stelle. & expellūt ab eo supfluitates pillule alkelēgi hierapi. diacyminū ↄfectio alkidi sfusio picre mūdificat cū suffuf aburm alai acetū sqlle & oximel ei9 mina sirup9 de malis calius & sir9 ð pir; et citrū ↄditū & cydōia ↄdita & de cis q̄ mūdificāt ipsū sūt elm Gal. pillule stōatice sil trifera ð scoria & alia. ¶Et ad mollificationē ei9 trifera maior trifera ð scoria suffuf hebede ol3 ð ꝑpetib9. ¶Ad calitatē stōi cōria suffuf hebede ol3 ð ꝑpetib9 ... ¶Ad frigus stōi elm ð xyloaloe fert sirupō acresta. ¶Ad frigus stōi elm ð xyloaloe & ēperatū oleū meuū oleum de costo oleū de papa

nere ruffo eliu ꝺ anindē eliū alfangi⁹ fendelicō alcā
zi sehereaten trifera ꝺ scotia eliū talisafar. ¶ Ad isu
sionē stōi hierapigra pillule ide hiera hypo. trifera
suffuf hebede. ¶ Ad dolorē stōi cōfectio ꝺ seib⁹ dacti
licō meᵃ ꝺ gētiana aq̄ ꝺ radicib⁹ hiera andromachi
elium diapipeon sebercarē. Unguētū de cordumēi
pille ide oleū ro. olꝫ ꝺ costo eliū. G. cōfectio hermetꝫ
pillule bone ad dolorē vētris emplm filagri⁹ arastō
diacurcuma filoniū cōfectio de calamēto. ¶ Ad ven
tositatem stōi sotira nedrech darū alharmiu trifera
magna oleū nardinū. ¶ Ad apa stōi cōferūt trocisci
de berberꝫ ꝛ eupatorio. ¶ Ad duritiē stōi olm ꝺ ma
stice. ¶ Ad appetitū eliū alkelēgi cōfortāt appe-
titū. ¶ Ad appetitū caninū ꝺ curatiōe ei⁹ ē diacymi
nū. ¶ Ad digōnē tyriaca mytridatū confectio phoꝝ
cōfectio cesarꝫ alcāzi diacydonitē ꝓpe muschatū tri
fera magna confectio ꝺ muscho sazzenea diacimy-
nū eliū ꝺ ābra suffuf arist. eliū suffuf eliū ꝺ ḡnis viri
dib⁹ cōfectio ꝺ hiacynto nr̄a. eliū aliō citꝛ cōditum
eliū. ¶ Ad singultū cōfectio cesarꝫ ē bōa i eo valde
mina sirup⁹ ꝺ mēta trocisci ꝺ mezeriō. ¶ Ad vōitū et
nauseā trocisci aristōaci cōfectio ꝺ sale indo ꝓpe ad
staticūꝛ melicū. sirup⁹ ꝺ fructib⁹ ꝛ ꝓpe ad colicū tro
cisci mine sirup⁹ ꝺ mēta sirup⁹ ꝺ prunis et cōfert ad
sincopi. ¶ Ad siti sirup⁹ ꝺ agresta cāphora trocisci ꝺ
spodio et si fuerit cū resolōne nāe. ¶ Ad eructuatio
nē acidā diacyminū trocisci stelle diapipeon. ¶ Ad
splenē sotira hōtusia kelkelēgi ꝯfectio ꝺ semib⁹ ana
cardinū alcāzi diamarte et apit opilōnē ei⁹ hedeme
regi diacurcuma diasulfur oleū abusume cōfectio ꝺ
hiacyntho nr̄a theodoricon hiera nr̄a sal. ¶ Ungᵐ
cordumeni suffuf de trocisci de. x. tractatibus.

Ad frig⁹ itestinoꝝ pillule que mūdificāt itestia
pille stōatice allundi pille aburmalu. ¶ Ad
colicā ꝛ siccitatē nāe arastō kelkelēgi oleū ꝺ nastur
tio oleū ꝺ keiria sermos sehereanē basilicon. Et ad
dolorē ei⁹ filoniū cp̄ale diacydonitē solu[illegible]ū eliū in
dū eliū cesarꝫ. ¶ Ea q̄ leniūt nām sꝫ hierapicra ꝯfe-
ctio ida sirup⁹ ꝺ prunꝫ paꝝ ꝺ bdellio pille ꝺ tapsia
trocisci ꝛ ꝯfectio ꝺ alleis. ¶ Solutiua ḡsa pille stōa
tice allundi pille alie ad meliā pille ꝺ capsia hiera
Ga. pille ꝺ euforbio attrahūt ex lōginq̄ ꝛ ex neruis
hiera filagri⁹ eliū cesaris sehereanē pille filii alha-
rith. ¶ Ad retētionē solōnis vētrꝫ tyriaca mytridatū
diacydonitē muschatū vngᵐ alkidi sirup⁹ ꝺ agresta
ad colicos suffuf ꝯueniēs colicis camehatu. Descri
ptio ex selāgios suffuf aristotel' mina sirup⁹ ꝺ malis
sirup⁹ ꝺ mēta sirup⁹ ꝺ pirꝫ cydonia ꝯdita trocisci de
balaustijs trocisci ꝺ spodio trocisci ꝺ seib⁹ trocisci ꝺ
diasacro. ¶ Ad solōnē ventrꝫ cū sanguleꝛ fante tro-
cisci diasacron. ¶ Ad difficultatē vrie trocisci ꝺ lac-
ca. ¶ Ad vlcera itestinorū ꝛ rasurā tyriaca esdre ꝯfe
ctio hermetꝫ trocisci nr̄i trocisci alij athanasia meᵃ
keted regꝫ trocisci ꝺ balaustijs trocisci diascō troci
sci ꝺ semib⁹. ¶ Ad pūctionē tro. ꝺ semib⁹. ¶ Ad vehe
mētē pūctionē micleta sirdurios oleū nardinū suffuf.
¶ Ad tēasmō miclete ꝯfectio hermetꝫ tro. ꝺ mezeriō
tro. ꝺ balaustijs suffuf. ¶ Ad colicā passionē tyriaca
elium filij messemiah: electuriū de ḡnis viridibus.

Ad dolorē ani olꝫ alkelēgi. Et ad ēmoroidas eliū
ꝺ muscho donū dei suffuf miclete olꝫ alsundi.

Et ad dolorē renū ꝛ vesice: tyriaca mytridatū: ty
riaca esdre [illegible]riaca nr̄a ꝯfectio alkelēgi eliū
ꝺ āindē ad frig⁹ āboꝝ. Cōferūt reib⁹ ꝛ vesice ea que
ꝯfortāt ea trocisci alkelēgi oleū ꝺ keiria. ¶ pillule
ad frig⁹ renū trocisci regales eliū ad dolores āboꝝ
ꝯfectio hermetꝫ diacurcuma. Et ad dolorē āboꝝ ꝯ
fectio alkelēgi: nux ꝯdita: oleū de storace. ¶ Que
mūdificāt renes ꝛ vesicā mytridatū theodoricō ana
cardinū hiera nostra elium de ābra. ¶ Et ꝯferūt ad
frigus amboꝝ trocisci alkelengi.

Et ad mollificationē vesice hiera. G. trifera ꝺ sco
ria trifere alie. ¶ Et ad admictū sāguinꝭ pu-
ris cōfectio ꝺ pilus alkelēgi ꝛ trocisci alkelēgi. Et
ad inolūtariā emissionē vrie ꝛ distillatōꝫ ei⁹ cōfectio
phoꝝ scelite ſm q̄ dr̄ hiera Sal. ¶ Et ad lapidē ty-
riaca mytridatū tyriaca esdre homotusia dialacca
diasulfur pillule in. x. tractatibus. ¶ Educētes are-
nam in vrina trocisci arcomacris.

Ad frig⁹ mātricꝫ olꝫ de storace oleū de beiitur olꝫ
nardinū alkelēgi. ¶ Ad vētositatē mātricis al
kelēgi. ¶ Et ad dolores mātricꝫ scelite ſm q̄ dr̄ ana-
cardinū diamarte bedemeregi filoniū ꝓpe ꝯgnānū
sermos archigēis ēplꝫ filagri⁹ diacurcuma. ¶ Ad ꝑ
focationē alkelēgi acetū sq̄lle ꝛ oximel ei⁹. ¶ Et ad
duritiē mātricꝫ pille memithdie diacurcuma olꝫ ꝺ cro
co. ¶ Ad rectificationē mēstruoꝝ rectificāt ea theo-
doricō kelkelēgi trocisci de seibus ꝯfectio de scoria.
¶ Ad ꝑgnātes ꝛ ꝯseruāte fet⁹ suffuf tyriaca ꝯfuat fe
tū mitridatū scelite ſꝫ q̄ dr̄ ꝛ alcalcatarahā sermos.

Ad dolorē iūcturaꝝ ꝛ podagrā ꝛ venā sciaticā
sotira scelithe ſꝫ q̄ dr̄ ꝯfectio phoꝝ cōfectio
hermetꝫ anacardinū cōfectio hiere archigēis theo
doricō eliu ꝺ massacūa ēplm eliū idū: elm cesarꝫ ꝓ
prie ad podagrā: oleū de storace calefaē iūcturas ꝛ
expellit ab eis supfluitates clisterizatū. ¶ Et ad ve-
nā sciaticā elium staticū meᵃ hebeth regꝫ hierapi-
cra oleū asseled ramu ſꝫ oleū alaised oleū alkelēgi ꝛ
ꝓpe ad venā sciaticā kelkelēgi ꝛ ꝓpe ad vētositates
iūcturaꝝ hiera cartagini ꝛ ꝓpe ad tremorē eaꝝ pil
lule de tapsia sal. ¶ Ad dolorē dorsi hiera archige
nis pille iuuamēti pille de bēde oleū hemissed oleū
kelkelēgi oleū de euforbio pille de tapsia pille alie
de kelkelēgi eliū idū: ꝯfectio de scoria nuces ꝯdite.
¶ Et ad dolorē dorsi clisterizatio. ¶ Et ad dolorem
āchaꝝ pille de tapsia ꝺscriptiōe nr̄a olꝫ ꝺ euforbio
ꝯfectio hermetꝫ. ¶ Expleta ē sūma pᵃ ātidotarij.
¶ Summa scd̄a incipit.

In hac sūma afferem⁹ de medicis
ꝯpositꝫ illas q̄ sꝫ magꝭ ꝓpe
vnicuiq; egritudini postq̄ reiterabim⁹
rememorationē eoꝝ q̄ dcā sꝫ i sūma pᵃ.
vt sit [illegible] legit hūc librū ꝯphēsio oīuꝫ cu
rationē aut pluri[illegible] eaꝝ valde. ¶ Et illō ē qm̄ ꝗ [illegible]
cū ꝯphēdit curatiōes scabiei eat ad libꝝ 1ᵐ ꝛ ē liber
medicinaꝝ simpliciū ꝛ sciet i hora vna cōprehēsionē
oīum medicinaꝝ pticulariū ex tabulis. dein cū ꝑmu
tat ad capla libri tertij ꝛ q̄rit q̄rat caplm scabiei: cō
prehēdat curatiōes pdictas: deiñ cū ꝑmutat ad an
tidotariū cōprehēdet reliq̄s curatiōes compositas.
Erit ḡ ei via ad cōprehēdēdū curatiōes pticulares
oēs aut plim eaꝝ: ꝛ diuisi hanc summā in tractatus.

¶ Tractatus primus de dispositionibus capitis: et de his que sunt in eo vt cerebrum.

STupefactiuum doloris capitis santilis: cuius hec est ꝑmixtio: lactis alsarfandii aur. xvj. lactis papaueris: et est opium aur. 4. anisi croci sem. iusquiami albi scamonee om. an. aur. 4. conficiant oīa cū aceto: deinde fiant ex eis tro. et exiccent in vmbra. cūq̄ indiges eis liquefac et lini sup frontem tēpore ad aliud: q̄ si infirmus fuerit febricitans solue eos cum aqua et lini eos.

Trocisci quibus vtebatur santilis. ¶ R. baccarum lauri au. 4. scamonee et opij et myrrhe et succi aq̄ agreste om. an. aur. 4. se. apij et croci et amoni oim an. aur. 8. conficiant illud cū aceto q̄titate q̄ sufficit et fiant ex eo tro. et (admistrent liniendo.

Caputpurgiū qd mūdificat caput et confert patienti opthalmiā longam et cui adueniat dolor capitis et facit discēdere ex capite humidi tatē plurimā. ¶ R. nigelle aur. 2. salis amoniaci aur. 2. succi cucu. asi. aur. i. terant illud bn̄ et conficiant cū oleo qd fit ex oleo qd dr sicioniū aut cū oleo de nigella aut cū oleo de alcāna donec perueniat ad spissitudinē cere liquefacti cū oleo liq̄factione humida et pone ipm i vase et vte re ipo ita vt linias ex ipso i cōcauitate nariū et precipe infirmo vt naribus attrahat aerem.

Caputpurgiū aliud qd purgat sine nocumento et sedat dolorē capitis statim. ¶ Sumant bucormarum 8 radicū lilij au. ij. baurach rubei au. i. misceātur et admistrent.

Caputpurgiū aliud. Bucorma (tur et admistrent. an. ℥. iij. succi foliorum lebleb. ℥. i. 5. alfedi nō sertā aur. i. succi cu. asi. sertā aur. i. ꝑmisce ea et conserua ipm in vase vitri i cū q̄ indiges eo fac de ipo collyriū et liquefac ipm cū lacte mulieris et fac caputpur. cum eo.

Caputpurgium qd confert ad palysim et torturā et mollificationē mēbrorum et tremorē et ad oēs dolores frīos et hu. et opilatiōes q̄ accidunt ex frigiditate et humi lacertis et neruis: cuius ꝑmixtio hec est. ¶ Sumantur succi radicis colloq̄n. hu. et succi radicis sicle et succi radicis ratha oium ana coclearium. i. et nigelle et grana harmel et terantur ābo bn̄: deinde confice ea cū his succis ita vt cōmisceant: deinde repone ea cū q̄ indiges eo sume de ipo pō. sexte. ʒ. i. et solue caputpurgiū cū lacte mlieris lactātis puellā et fac caputpur giū infirmo et corpus ipm. n. apit opilatōes et calefac et cō fert cerebro et capiti et ad illud qd est i ipo de supfluitatibus.

Caputpurgiū aliud conferēs ad dolores capitis (ibus. antecedētes. ¶ R. mumie et nucis muschate et ambre et caphō. muschi oīz an. pō. ʒ. i. terat vnūquodq̄ eorum per se: deinde misceant et conficiant cū oleo sisamio et aliquā tulū de balsamo. et sumat de eo pōd⁹ gra. vj. et soluantur cū aliq̄ aq̄rū et fiat caputpurgiū cum eo.

Confectio hiere mundificātis ex pte q̄ mūdificat caput et expellit et eo illud qd est i ipo de supfluitatibus et egritudines malas. ℞ pulpe colloq̄ntide mūdate ex granis et corticib⁹ suis pō. auri. x. thuris et pipis albi et nigri et macropipis oim an. au. 4. et croci aur. i. et aloes et myrrhe et amōiaci et asse oim an. pō. aur. i. sandece asse pōd⁹ aur. 6. et succi absinthij aur. ij. terātur et cribellent et conficiat dosis ei⁹ sit aur. 4.

Hiera relata ad busicos q̄ cōfert ad dolorē capitis et tenebrositatē et dolorē stōi et splenis et epis: cui⁹ hec est ꝑmixtio. ¶ Sumant thuris mundati et agarici ābo an au. xvj. et pulpe collo. mūdate excortice et granis suis pōdus au. 2. et sticados et pipis albi et nigri oim aur. xvj. et myrrhe aur. iij. et croci aur. vj. et corticū elebori nigri et aloes et scamōee et squille assate et spice et cassie oīz an. au. xvj. et sandarace et euforbij oīz an. au. 8. terant medicine sicce et infundāt gūmi et misceantur et conficiantur et sit dosis eius aur. 4.

Confectio hiere relate ad duos. ℞ pulpe colloq̄ntide mūdate et excorticate a granis suis et thuris ābo an. ʒ. xx. et aristo. rotūde et se. apij mōtāi et pipis albi oim an. ʒ. v. serapini et opopōaci ābo an. pō. ʒ. 8. et spice odorifere et ligne aloes et cinamōi et cassie et croci et ʒʒ. et polij oim an. ʒ. iij. terātur medicine sicce et infundantur gummi et misceantur.

Pillule salue mūdificātes caput. ¶ R. turbith et aloes ābo an. ʒ. x. colloq̄ntide et scamone oīz an. ʒ. iij. anisi et salis amborum an. ʒ. 2. dosis ei⁹ fortis. ʒ. 2. et debilis aureus. i.

Pillule conferentes ad dolorem capitis ex melia. ¶ Epithymi et agarici ābo an. ʒ. 4. polypodij ʒ. iij. hiere. ʒ. 7. salis. ʒ. 2. 5. myrabolanorum nigrorū. ʒ. v. lapidis lazuli. ʒ. 2. dosis. ʒ. 2. 5.

Pillule cōferētes ad dolorē capitis ex flegmate et melia. ℞ R. myrabolāorum kebulorum et belliricorū et emblicorum oium an. pōdus. ʒ. iij. salis. ʒ. 4. sticados. ʒ. 2. hierepigre. ʒ. 8. pulpe colloq̄ntide. ʒ. 4. absinthij. ʒ. 2. agarici. ʒ. 8. turbith et epithimi amborum an. ʒ. xv. ellebori nigri. ʒ. v. dosis earū. ʒ. ij. 5.

Decoctio aq̄ de radicib⁹ cū q̄ sumit i potu oleum de kerua ad dolorē capitis ex flegmate et vertiginē et epilepsiā. ¶ R. corticū radicum apij et feniculi oim an. ʒ. x. et radicū squāti et calamēti mōtāi et spice odorifere et aristo. rotūde oium an. ʒ. 8. fumi terre. ʒ. 7. myrabo. citrinorum pōd⁹. ʒ. 8. epithimi. ʒ. 4. masticis ʒ. iij. 5. pomorum. ʒ. 4. decoq̄nt cū. 4. lib. aq̄ donec remaneat lib. i. et infundāt i ea hierepigre. ʒ. 4. et sumātur de ea oi die. ℥. iij. cum pondere. ʒ. i. olei de kerua.

Decoctio collecta que solone educit hūores. ℞. myrabo. nigrorum et citri. et kebulorum oium an. ʒ. x. pruna. xxx. numero tamarindorum. ʒ. xv. fumi terre. ʒ. vij. absinthij. ʒ. iij. decoquāt cū trib⁹ lib. aq̄ donec remaneat lb. i. 5. et sumant de ea due tertie lb. 5. et conficiātur in ea. ʒ. i. turbith et aloes due tertie. ʒ. i. agarici tertia. ʒ. i. et bibat: et si voluerit eā debilē nō ꝓiciant illa tria: sȝ fricet in ea cassiefi. mūdate a granis suis. ʒ. x.

Emigranea. ¶ Trocisci q̄ conferūt et efficiunt operationē cū linit ex eis bis aut ter ex tpe ad tpꝰ: quorum hec est ꝑmixtio. ¶ R. croci aur. xv. et calcadis aur. x. et myrrhe et aluminis et opij et succi et agreste sicci et colcotar oim an. aur. iij. et gūmi aur. xv. terā illa et ꝓiciant desup vini stiptici q̄ntū sufficit et terat sic terit collyriū et fiāt ex eo trocisci. Cūq̄ indigebis eis liquefac eos cū aceto ꝑmixtio et vtere eis.

Medicamē ad emigraneā antiq̄. ¶ piperis albi aur. ij. cōmixtionis croci aur. ij. euforbij aur. 5. fimi colubini aur. 5. encaustri scriptorum aur. 5. tere has medicinas et permisce et confice et line cum eo lacertū tēporis et annecte fronti illius partis.

¶ Tractatus secundus de oculo obthalmia et attractione materierum ad oculum.

Collirium qd̄ cōposuit vir faciens alcohol d̄ terra qsarū. F R. sciei memithe aur. 48. sarcocol. aur. 24. sedēgi aur. xij. opij aur. xij. succi mādragore. au. viij. gūi au. xvj. cōficiātur aq̄ pluuiali et admīstrētur cū albumie oui.

Confectio me⁹ aristrans faciēs ad scabiē et obthalmiā antiq̄ et cōfert auri et q̄ currit pus et vlcerib⁹ q̄ꝝ cōsolidatio ē difficilis: et corrosioni q̄ accit in ore. Reci. vitri cōbusti aur. 2. myrrhe au. 2. dragaganti adusti aur. 1. pipis aur. iij. croci au. 5. vini. ℥. ix. coagulati vue. ℥. xlv. Tere medicinas siccas et aspge sup eas in trituratione vinū. Et cū exiccāt̄ pijce sup eas coagulatū vue et terantur cum eo et ponat̄ i vase et decoquat̄ lento igne et seruetur in vase eris.

Epithima qd̄ composuit filodesifis conferēs ad emām plurimā et dolorē vehemētē. Reci. ro. recētium aur. 2. se. iusq̄ami albi aur. 8. thuris au. 6. myrrhe aur. 4. farine ordei. ʒ. 18. vitellū oui. 1. assatum succi mandragore aur. 4. croci aur. 2. opij aur. 4. conficiantur cum vini simplici q̄titate que sufficiat et fiant ex eis trocisci et administretur.

Aliud quod dicit̄ vnula eris. Reci. eris vsti abluti aur. xij. croci aur. 6. piperis albi aur. 4. myrrhe et opij amboꝝ ana aur. 4. gūmi aur. xij. teratur cum vino et administretur.

Collyriū aliō qd̄ admistratur an̄ balneū conferens ad cursum mātērū plurimarū et ppe quando oculus est difficilis ꝯsectatiōis: et ē apa ei⁹ ad albedinē decline i colore suo ita vt sit in eo aliqd̄ d̄ vestigijs obtholmie vehemēs i q̄ eleuat̄ albedo ocli super nigredinē ei⁹. Et nō ē nob necēū vt vtamur eo nisi in hora q̄ ꝑcipim⁹ ifirmo vt igrediat̄ i balneū i successiōe ei⁹. Reci. lapidis qd̄ d̄r sahasatos au. 8. thu. au. 7. eris vsti abluti et opij et gūmi oiꝫ an̄ au. 8. myrrhe aur. 4. ꝯficiāt̄ cū vini q̄titate q̄ suffic̄ et admistret̄ cū albumie oui subtilit ita vt distillet̄ d̄ eo i oclo mul

Collyriū aliō qd̄ admistrat̄ an̄ balneū qd̄ totiēs. cōposuit hermes factor alcohol faciēs ad dolores vehemētes et sedat i die suo sedatiōe plurima et cōfert ad obtholmiā antiq̄ etiā. ¶ Aloes au. 8. er̄ vsti abluti opij oim an̄. au. xvj. myrrhe aur. xij. croci au. 8. climie aur. 4. thuris aur. iij. ꝯficiāt̄ cū vino vel sirupo q̄ d̄r cādimson et admīstret̄ cū albumine oui et soluat̄ subtile: et oꝫ vt oculo fiat alcohol ex eo i horis sepatis i eo qd̄ ē iter oēs tres horas: aut q̄tuor: deiñ dimittatur oculus q̄escere et pausare et ꝑcipiat̄ infirmo post illud vt ingrediat̄ balneū.

Collyriū valens qd̄ sedat dolorē in die suo et d̄r rabiosum et soluit apata et carminat ipm in hora sua. Reci. antimōij et acatie āboꝝ an̄. aur. xl. climie aur. 6. eris vsti abluti aur. 14. ceruse d̄ plūbo au. 7. spice et lilij amboꝝ an̄. aur. 4. castorei et aloes et apij et colcotar adusti oim an̄. aur. 2. gūmi aur. xl. ꝯficiant̄ cū aq̄ in q̄ decocte sunt rose et admīstrent̄ cū albumie oui et liq̄fiat declināo ad spissitudinē quādā.

Collyriū qd̄ cōposuit Ga. et cognomiat̄ cōpositū ppriū ꝑficiens ad dolores vehemētes et egritudines cū sunt i declinatōe sua. Reci. climie ablute aur. xvj. acatie aur. xl. eris vsti abluti aur. xiiij. opij et licij et folij et spice odorifere et croci et aloes et castorei oim aur. 2. myrrhe aur. 4. ceruse de plūbo et antimonij abluti āboꝝ an̄. aur. 8. gūmi aur. xl. cōficiatur cū aqua et administret̄ in icepriōe egritudis.

Collyriū qd̄ d̄r salus et cōposuit ipsum mulier regina faciēs ad dolores vehemētes: c⁹ hec est ꝑmixtio. ¶ Climie aur. xvj. ceruse ablute aur. xl. amili dragagāti et acatie et opij oim an̄. au. 2. gūmi aur. vj. cōficiāt̄ cū aq̄ pluuiali si āt aduenit hora in q̄ faties eo collyriū ꝓijce sup albume oui recēt̄ et vtere eo.

Collyriū qd̄ noiat̄ estiuū. ¶ Climie aduste ablute et boli semios ceruse de plūbo oim an̄. aur. xx. corticū eris ablutoꝝ et acatie et corticū thuris oim an̄. aur. 2. dragagāti aur. v. gūmi aur. xv. ꝯficiāt̄ cum aq̄ et administretur cum albumine oui.

Collyriū qd̄ d̄r stella qd̄ nō vincit̄ ꝯferēs ad dolores vehemētes et bothor et apriōem pupille et vlcera sordida et vlcera corrosa: et egritudines antiquas et abstergit et aufert vestigia. Reci. climie aduste ablute et ceruse de plūbo ablute oim an̄. aur. xv. amili et antimōij āboꝝ an̄. aur. xij. cineris de fornace i qua purgat̄ es stāni adusti abluti boli semios oim an̄. aur. 8. myrrhe opij amboꝝ an̄ aur. 2. dragagāti aur. 8. conficiantur cum aqua pluuiali.

Collyriū theocrati ē medicamē valēs. Reci. climie croci āboꝝ an̄. aur. xij. opij et corticū eris āboꝝ an̄. aur. 6. corticū sabro cū mundatoꝝ et plūbi adusti abluti āboꝝ ana aur. v. myrrhe aur. iij. spice odorifere aur. 2. acatie aur. 2. succi ro. et gūmi oiꝫ an̄. aur. xij. conficiantur cum aqua pluuiali.

c Ollyriū qd̄ noiat̄ rosaceum et ꝯposuit ipm̄ bl ... blis faciēs ad dolorē vehemētē et ad attractionē mātēꝝ subtiliū plurimaꝝ et bothor et distillationē pupille: c⁹ hec ē ꝑmixtio. ¶ Rosaꝝ recētiū ablatis capitib⁹ aur. 4. croci aur. 4. opij sextā au. 1. spice odorifere sextā aur. 1. gūmi aur. iij. cōficiant̄ cū aq̄ pluuiali et admistretur cum albumine oui.

c Ollyriū aliud rosaceum qd̄ noiatur bonū ꝯferens ad has egritudies ꝑdictas. Reci. ro. mandatarū aur. xxiiij. croci aur. xij. amili aur. 6. balaustiarū aur. iiij. opij aur. iiij. dragagāti aur. 8. cōficiātur cum succo folioꝝ cupressi.

c Ollyriū rosaceū qd̄ ꝯposuit tarētios. Reci. rosarū recētiū aur. xij. cineris de fornace i q̄ purificatur es et spice odorifere et croci et opij et gūmi oim ana aur. iiij. ꝯficiātur cū aqua pluuie.

c Ollyriū rosaceū qd̄ ꝯposuit debigorus et noiatur collyriū magnū ꝯferens ad dolorē vehemētē in locis bothor et vlcera ꝓfunda saniosa accidētia in tunica cornea et dilatationem pupille et materiam que attrahitur tpe lōgo et obthalmiā antiq̄: cui⁹ sanatio ē difficilis. Reci. rosaꝝ recētiū ablatis capitib⁹ aur. lxxij. climie aduste ablute aur. 6. opij aur. iij. antimonij aur. ij. et quidaꝫ ponunt de eo aur. 6. corticū eris spice odorifere ana aur. 4. myrrhe aur. ¶ Et q̄dam homines ponunt de ea aur. sex: floris eris aur. ij. et quidā ponūt de eo aur. iij. gūmi aur. xxiiij. conficiantur cum aqua pluuiali et administrent̄ cum lacte

Ollyriũ innatiuũ fcm̃ cũ iꝫufemin ꝯferẽs ad c attractionẽ mãcꝫ. ℞. acatie ꝛ ſucci ſambac ãboꝝ añ. auř. xliij. cineris fornacis i q̃ purgatur es ꝛ croci amboꝝ añ. auř. 24. opij auř. 4. ꝛ i deſcriptioe alia auř. 6. myrrhe auř. 4. ſucci iuſq̃ami albi auř. 4. eris vſti abluti auř. 4. gummi auř. xl. conficiantur cum vino.

Ollyriũ qḋ ḋr pomale ꝯueniẽs ei cui⁹ nõ tole c rat ocul⁹ tactũ medicinaꝝ ꝛ ꝯfert ad bothor ꝛ vlcera ꝓfunda ꝛ ſordida accĩtia i tunica cornea ꝛ ad dilatationẽ pupille ꝛ ad mãꝫ plimã ꝛ egritudines ꝓmi tpis. ℞. climie aduſte extincte in lacte auř. xvj. ceruſe de plũbo ablute auř. 8. croci auř. iij. dragaganti auř. 2. conficiantur cũ aq̃ pluuiali ꝛ adminiſtretur cum albumine oui.

Ollyriũ qḋ noiaṫ noie d̃riuato a noie illius q̃ c ꝯpoſuit ipꝫ ſuribes ꝛ ẽ collyrium vtile ꝯferẽs ad dolores ãtiq̃s ꝛ ꝯſumit carnẽ additã q̃ ẽ i ãgulo maiore de ãgulis oculi: ꝛ ẽ egritudo q̃ ḋr lacrymа ꝛ advulnera q̃ exeũt in h⁹ ãgulo ꝛ ſunt fiſtule. ℞. climie ablute ꝛ ſedenegi aduſti abluti oium añ. auř. xxviij. cinerꝫ ḋ fornace i q̃ purgaṫ es au. 14. myrrhe auř. xix. croci auř. iiij. opij au. 8. pipis al. g̃. xx. numero: gũmi auř. vj. ꝯficianṫ cũ vino ꝛ adminiſtreṫ cũ albumie oui i locis ꝓpinq̃ tpis ꝛ ſit ſubtile. ꝛ quidã holes ſunt q̃ ponũt in eo croci auř. xij.

Ollyriũ aereũ qḋ noiaṫ idũ: ḋ ꝓprietate cui⁹ eſt vt ꝓhibeat gñationẽ ois ſpẽi obthalmie ꝛ ꝯfert ad corruptionẽ ꝛ pruritũ ꝛ corroſionẽ ãguli maiorꝫ oculi ꝛ diei ꝛ ꝯſeruat oculũ cui ex eo fit alcohol: ita vt nõ ꝯturbeṫ cũ eo poſt ipm̃. ℞. ceruſe de plũbo auř. xviij. climie cabruſie auř. 24. encauſtri idi auř. v. armenios ꝛ cõmixtiõis q̃ ḋr lecſuricõ ꝛ ei⁹ expoſitio ched⁹ ꝛ ſucci agreſte ſicci ꝛ opij oiuꝫ añ. auř. v. pipis al. auř. vj. olei balſami auř. 8. Et i deſcriptiõe alia auř. vj. gũmi arabici auř. xvj. cinamõi auř. 2. cõficianṫ cũ aqua pluuiali ꝛ adminiſtretur.

Medicamẽ ꝯferẽs ad apã vehemẽs ꝛ apã oculi qḋ excitaṫ ex attractione caliditatis. ℞. opij et dragagãti ꝛ ſeiuzeharagi ꝛ ceruſe oiuꝫ añ. ʒ. vj. gũmi arabici ʒ. xij. tere oia ꝛ ꝯtere: deiñ accipe ſeheſabẽrecis ꝛ decoq̃ ipm̃ cũ lib. i. aq̃ pluuialis donec perueniat ad tertiã: deiñ cola aquã ei⁹ ꝛ ꝯfice cũ ea medicamẽ. deiñ fac ipm̃ in pillulas ſiles ciceri ꝛ exicca eas in vmbra. Cũq; volueris facere oculo alcohol ex ipſis frica eas cũ aq̃ frida: aut cũ lacte mulieris: aut cũ albumie oui: aut cũ aq̃ fenugreci decocti ſup fruſtũ oſtraci: aut ſup cottẽ viridẽ: deiñ fac oculo alcohol ex eo in mane duodecies imponẽdo cum radio aut ſepties: ꝛ in veſperis totidẽ: ipm̃ enim tranſit caliditatẽ ꝛ abſcindit infuſionẽ q̃ attrahiṫ ad ipm̃ ꝛ ꝯfortat oculum ꝛ delet apoſtema.

Medicamẽ ꝯferẽs ad obthalmiã vehemẽtem ſedãs apã ꝛ remouet iſuſionẽ ꝛ ſedat caliditatem. ℞. ſief memithe. ʒ. xlviij. croci põ. ʒ. 24. ꝛ opij põd⁹ ʒ xij. ꝛ ſeiuzeharagi ꝛ trociſcoꝝ ſucci iuſq̃ami al. ſicci oium añ. ʒ. vj. ꝛ folioꝝ roſaꝝ humidaꝝ quoꝝ foliorum radices albe abſciſſe ſunt põ. ʒ. xl. ꝛ gũmi arabici põd⁹. ʒ. xlviij. tere totũ illud ꝛ ꝯtere ipm̃ cũ aq̃ pluuiali ꝛ aq̃ melliloti. ſi fuerit humidũ ꝛ exp̃me ipſum Si ṽo fuerit ſiccũ decoq̃ ipm̃: deiñ cola aquã eius ꝛ ꝯtere medicinas ꝛ ꝯfice eas cũ aq̃ ei⁹: deiñ fac de eo pillulas ſiles ciceri ꝛ exicca eas: deiñ frica ipas ſup cottẽ: aut oſtracũ cũ aq̃ frida aut cũ lacte mulieris: aut cum albumine oui: deinde fac oculo cum eo alcohol mane et in ſero.

Medicamẽ qḋ noiaṫ duo maiora rubeũ faciens ad vlcera q̃ ſunt in oculo ꝛ ad ardorẽ vehemẽtẽ et mũdificat oculũ ex humoroſitate q̃ attrahit in eo ex multitudine hũiditatꝫ et ſupfluitatũ et ꝯfortat tegmẽtũ oculoꝝ. ℞. opij ꝛ ſedenegi erꝫ vſti ꝛ oſtracoꝝ aduſtoꝝ et medulle tritici oiꝫ añ. põd⁹. ʒ. 8. gũmi arabici põd⁹. ʒ. xlviij. ceruſe põd⁹. ʒ. 64. climie. ʒ. 28. tere ſedenigi et eꝯ vſtũ ꝑ ſe cũ aq̃ ꝯtritione bona deiñ ꝯmiſce oia et ꝯtere ea q̃ ſunt ſicca: dĩn fac ex eo alcohol oculo ſic̃ fit alcohol ẽ cũ antimonio.

Confectio empli qḋ poniṫ ſup oculũ ꝯferẽs ad vehemẽtẽ calorẽ ꝛ exiccationẽ oculi et abſcindit ab eo hũiditatẽ q̃ attrahiṫ ad ipm̃ et ꝯfortat oculũ et ſedat dolorẽ. ℞. folioꝝ roſ. ſiccaꝝ et corticꝫ g̃natoꝝ dulciũ hũidoꝝ et lẽtiũ oium añ. põd⁹. ʒ. v. ꝛ funde ſup ea lb. i. aq̃ et decoq̃ ea bñ et cola ipa ex aq̃ et ꝯtere ea bñ et ꝯfice ea cũ aliquãtulo aq̃ roſacee ꝛ olei roſacei: deiñ pone ea ſup oculum.

Medicamẽ ꝯferẽs ad dolores oculi calos. Reci. croci et olibãi et aloes et myrrhe et opij et ſarcocolle oiꝫ añ. ʒ. v. diſrũpe et ꝯtere ea et lini ſup oculũ in ꝑn⁹ doloris cũ aceto et aq̃ ẽdiuie: aut aq̃ portulace: aut aq̃ iuſq̃amĩ albi aut aq̃ coriãdri hũidi. Cũ aũt porrẽdiṫ dolor lini ex eo ſup oculũ et frõtẽ et cornua frõtis cũ vino et calefac ipm̃ aliquãtulũ: aut ſume de ſauich ordei põd⁹. ʒ. 4. et croci hortulani ꝛ ſilueſtris põd. ʒ. ij. et opij põd⁹. ʒ. i. tere ipa bñ et ꝯfice ea cũ oleo roſ. et pone ipm̃ ſuper oculum patientẽ obthalmiã et apoſtema calidum.

Ohol qḋ noiaṫ aſtaliticõ ꝯferẽs ad ꝯturbationẽ oculi et rubificationem ei⁹ cũ diſtillaṫ et cũ fit ex eo alcohol ad iceptionẽ catarroꝝ. Et qñ miſcetur cũ eo alcohol. ℞. tutie et eris vſti et aloes oim añ. ptẽ. i. et myrrhe et ſpice oium añ. q̃ntã ptis. i. et croci et opij ãboꝝ añ. ptẽ. i. et acatie pure ptes. 4. et licij q̃ntã ptis. i. et gũmi arabici ptes. iiij. tere tutiam et es et aloẽ et acatiã cum aque dulcis ſextariũs. iiij. deinde tere liciũ et crocũ et opium in tabula alia. v. diebus: deinde ꝯmiſce cũ eis et infunde aloen in aq̃ ita vt liqueſiat et funde ſuper medicinas et permiſce cõterendo: deinde fac trociſcos aut pillulas: fac cum eis alcohol.

Ohol cõferẽs ad oẽs dolores oculi accĩtes et catarris. ℞. Sumanṫ folia rubi et exp̃maṫ aqua eoꝝ et coleṫ et teraṫ i tabula donec igroſſeṫ et teraṫ paulati: deiñ ſumaṫ q̃tũ ipa ẽ de gũmi arabico et ſũdaṫ cũ aq̃ pauca ita vt liq̃fiat et fiat ſicẽ mel. deiñ miſceaṫ cũ aq̃ rubi et conficiatur cũ ea aliq̃t dieb⁹ ita vt ſit poſſe fieri ex eis pillulas: deiñ fiãt pillule: et exiccentur in vmbra et fiat cum eis alcohol.

Lcera oculi et bothor eius et pus in eo. Scias q̃ collyrium ſtelle predictum eſt vehementis iuuamenti in eis et ſimiliter collyrium innatiuum ꝛ collyrium pomale eſt vltimum.

Collyriū qđ refert ad macur faciēs ad egritudies: tpus q̄ sūt i ocłō. ℞. tutie auř. xxxij. eris vsti auř. 22. croci auř. xvj. myrrhe au. xvj. sedie au. x. pipꝭ al. gra. xl. nūero gūmi auř. xl. ꝯficiant cū vio. ⁊ in descriptiōe alia ponunt in eo opij. auř. x.

Disruptio corneę. Collyriū ro. ꝯfert ad ocłs egri tudies ⁊ spēs dilatatiōis pupille.

Puluis replēs foueas corneę. ℞. ostracoꝝ magnoꝝ adustoꝝ ⁊ scedenegi āboꝝ añ. ʒ. i. terant ⁊ puluerizetur cum eo oculus.

Algarab. ℭ Collyriū qđ cōposuit suribes ē iuuatiuum ad algarab.

Albedo vestigioꝝ vlceꝝ ꝯferunt ad albedinem medicamē egyptiū et collyriū i dū: ⁊ alcohol cū stercore stellionis eit iuuatiuū.

Collyriū citrinū aliđ scił luleo almatrā ꝯferēs ad caliginē ⁊ tenebrositatē visus ⁊ ad egritudines acutas ⁊ delet vestigia ⁊ duritieo. ℞. climie au. 24. succi acreste sicci auř. xij. salis āmoniaci tm̄dem opij auř. 8. gūmi auř. 24. ceruse ð plūbo tm̄dē croci auř. xvj. pipis al. auř. 24. ꝯfice cū aq̄ pluuiali.

Cohol aliđ mirabile qđ exptū ē ⁊ laudaŧ i albedine ⁊ lachryma ⁊ est melie ⁊ abstergit caliginē ⁊ oēm grossitudinē q̄ est i palpebra ⁊ acuit visum valde. ℭ ℞. tutie idē. ʒ. ij. ʃ. antimonij de spahani. ʒ. 4. marchasite pō. ʒ. ij. ʃ. eris vsti pō. ʒ. ij. ⁊ duaꝝ tertiaꝝ. ʒ. i. climie aurei ⁊ climie argēti āboꝝ añ. auř. i. scedenegi pō. ʒ. i. coralli ⁊ margaritaꝝ puaꝝ ⁊ corticū eris oium añ. pōdꝰ. ʒ. ij. sceha armene pō. ʒ. ij. ⁊ duaꝝ tertiaꝝ. ʒ. i. aq̄ distillatiōis nitri pō. ʒ. ʃ. ⁊ nitri pharaōis pon. ʒ. ʃ. tere has medicinas cū aq̄ pluuiali: ⁊ qñ ꝯtrite sunt, ꝓiice sup eas cāphore trite pōdꝰ 6ᶜ. ʒ. i. muschi pōdꝰ siliq̄. i. ⁊ misce côterēdo ⁊ fac pillulas ⁊ exicca in vmbra ⁊ frica in ostraco cū aq̄ ⁊ fac alcohol cum eo.

Aliđ iuuatiuū ad albedinē exptum mirabile. ℞ Sumaŧ limature acus pōdꝰ. ʒ. 2. ⁊ sābaci pō. ʒ. i. deiñ teranŧ ābo simul ⁊ ponanŧ in ꝯcauitate arūdinis ⁊ stringaŧ os cānule opilādo cū massaꝝ cooperiaŧ arūdo tota cū massa ⁊ desup iuoluaŧ luto ꝯfecto cū capillis ⁊ iuoluanŧ sup ipm ⁊ cooperiaŧ post illud cū luto alio: deiñ apponaŧ carbonibꝰ dōec vertaŧ in lapidē ⁊ fit sic testa ⁊ exhaŧ: ⁊ auferaŧ meᵃ illa ⁊ accipiaŧ climie albe trite pōdꝰ. ʒ. iij. ⁊ misceaŧ cum hac medicina ⁊ reducaŧ ad cānulā aliā: deiñ fiat ex ea sicut factum est ex p̄ma. Cū ergo in lapidē ꝯuertitur extrahaŧ ⁊ intendaŧ ad folia lini collecta añq̄ȝ aduenerit eis pluuia ⁊ exiccata ⁊ sumaŧ de eis pondus. ʒ. i. ⁊ margaritaꝝ nō perforataꝝ pōdꝰ. ʒ. v. ⁊ teranŧ bene cū reliq̄s medicinis ⁊ terantur oīa simul ꝯtritiōe vltima donec fiant sicut puluis. Cum ergo volueris curationē facere cum eo tunc fac oculo alcohol cū succo radicis lilij tribus diebus continuis deinde fac ei alcohol post cum hac medicina et fac alcohol post illđ vno de ex hac medicina et vno die ex succo lilij.

Puluis ad albedinē. ℞. floꝝ eris ⁊ āmoniaci ⁊ cācri marini adusti oim añ. ʒ. v. pulpe colloq̄ntide. ʒ. ij. ʃ. fellis tauri et baurach armeni oium añ. ʒ. 2. salis gēme. ʒ. iij. pipis albi. ʒ. xx. spume maris. ʒ. 4. corticū ouoꝝ ex q̄bus egressi sunt pulli sub gallina. ʒ. iij. limature cotis. ʒ. v. stercoꝝ lacerti. ʒ. x. margaritarum. ʒ. 4.

Sebel. ℭ Cohol bonum ad sebel de eisq̄ exptasunt et laudata. Sumātur cortices ouoꝝ hoꝝ q̄ apiunŧ sub gallina et bulliāt cū aceto forti. x. diebꝰ ꝯtinuis: deiñ colenŧ et ponanŧ in āpula vitri: aut in vase vitreato et ponaŧ vas in loco q̄ sit vt nidꝰ sub sole donec exiccetŧ qđ in ipo est: deiñ sumaŧ et teratur et fiat alcohol cum eo.

Lachryma. ℭ Collyrium qđ dixit mesias ad albuginē factū ex tutia ꝯfert ad eas.

Grossitudo palpebraꝝ ⁊ scabies earū ꝯfert ad eā alcohol cognominatū missandros et dicā ipm in caᵒ scabiei et ꝯfert medicamē aristratis p̄dictum ⁊ colliriū de tutia qđ dixit mesias ad albedinē.

Collyriū exptū licbime egyptiū cōferēs ad duritiez et albedinē et abscindit corticē durū statim. ℞. floris eris et āmoniaci āboꝝ añ. ʒ. vj. salis de fossi auř. iij. pulpe collo. auř. iij. et duas tertias au. i. fellis vaccini auř. ij. baurach nigri au. i. ʃ. pipis al. gra. xl. numero. mellis boni cyathos. vi. al. ℥. ix. ꝯficiaŧ et ponaŧ in vase et recondatur.

Collyriū qđ dr arastusemō cōferēs ad attractionem materierū chronicā et ad grauitatē palpebrarum et asperitatem earū et liquefactionem lachrymalis oculi et scinnctionē eiꝰ et corrosionē ipsius et ad humiditatē plurimā q̄ ē in oculo ⁊ ad augmentū pāniculi et aufert vestigia et durities. ℭ ℞. antimonij auř. 4. eris vsti et ceruse de plūbo āboꝝ añ. auř. 2. croci et myrrhe et corticū thuris et floris eris et lentium rubearum omnium añ. auř. i. pipis albi auř. ʃ. gummi auř. 2. conficiatur cum vino et administretur dissolutum cum eo.

C Ollyriū citrinū qđ dr fanaratis et est collyriū iuuatiuū cōferēs ad scabiē et corrosionem in vtrisq̄ lachrymalibꝰ et pruritū vehemēte ⁊ grossitudinem palpebraꝝ. ℞. climie auř. lxx. colcotar albi auř. xxx. cōficiatur cum aq̄ pluuiali.

Scabies oculi et pruritus eius. ℭ Collyriū rubdum confert ad pruritum.

Cohol nō errāo qđ cōposuit cesar factor alcohol faciēs ad pruritum et ad grossitudinē palpebraꝝ. ℞. climie cabrusie. auř. 24. sedimie au. vi. Et in descriptiōe alia auř. xvj. teranŧ dōec fiat i loco sauich ⁊ ꝯficiantur melle et aduratur et infundatur vinū qđ extinguat ipsum ⁊ exiccetur: deinde teraŧ ⁊ fiat cum eo alcohol.

Cohol mesitō ad pruritum ⁊ humiditatē oculi ⁊ corrosionē lachrymaliū ⁊ scabiē vehementem i palpebris climia frāgaŧ in frusta pua ⁊ ꝯficiaŧ cū melle ⁊ ponaŧ i vaseolo figuli ⁊ opileŧ os eiꝰ luto liniaŧ ⁊ fiat foramē i medio coopertorij vt sit fumo eleuato ex adustiōe medicie spiraculū p qđ egrediaŧ: deiñ ponaŧ vaseolꝰ p̄paratus i medio carbonū ardētiū. Cūq̄ icepit climia aduri tūc ꝯsidera fumū ascēdētē: tūc si videris eū declinē adhuc ad nigredinē dimitte medicinā ꝯburi donec videas illū fumum fieri albū: tūc. n. scias q᷑ medicine iā confirmata est ꝯbustio. tūc ergo remoue vaseolū ab igne ⁊ extrahe climiā

dinisā ꝛ funde sup eā vini q̃titatē q̃ isrigidet: deinde pōe eā i mortario ꝛ ꝯtere eā bñ ꝛ exicca ꝛ serua eam donec cōmisceas ipsam in alcohol cū q̃ ꝯmiscet. et hec est descriptio alcohol. Recipe climie hui⁹ au.vij. et antimonij tātūdē: tere omnia et cōserua ꝛ fac ire ex eo super palpebras mane et sero.

Collyriū apolonij ad scabiē ꝛ casuz palpebrarū et egritudines antiquas. ℭ Sedenegi adusti ablutū au.xxxij. eris adusti abluti au.xvj. lapidis fatali fos adusti abluti au.xxxij. floris eris fricati aur. xvi. opij au.iij. Et i descriptiōe alia au.vi. climie au.4. col cotar adusti au.4. gūmi au.xvi. ꝯficiat cū aq̃ pluuia.

Medicamē qđ cōposuit cassios ad aquā q̃ descēdit i oculū. ℭ Sumat fel tauri ꝛ eūa ipm i vase eris ꝛ dimitte ipm.x. dieb⁹: deinde sume ab ipo aur. ij. croci ꝛ olei balsami ꝛ opopōaci oim añ.au.ij. piperis gra.xij. numero: mellis boni duplū quātitatis fel. misce omnia et decoque in vase eris: deinde pone ipsum in pyxide eris ꝛ conserua ipsum.

Medicamē aliđ qđ cōposuit polonisos. ℞ Sume spumā maris ꝛ adure ipsam sup testā ꝛ tere ei ꝯtere eā ꝛ cōfice ipsum cū sanguine tince ꝛ pone in vase de cornu. Cūq̃ euellūtur pilli tunc lini supra locum eorum de hoc medicamine.

Epithyma qđ cōposuit fululzesanis cōferēs ad inflāmātiōnē plurimā ꝛ dolorē vehemētē. ℞ ro. recē tū aur.ij. se.iusq̃ami al.au.viij. thuris au.6. myrrhe au.4. farine de ordeo aur.xviij. vitellum oui.i. assatū fem mādragore aur.4. croci aur.ii. opij. aur.4. cōficiātur cū vini stiptici puri quātate q̃ sufficit ꝛ fiant ex eo trocisci ꝛ administrentur.

Collyriū qđ dr̃ idū ꝛ regiū cōferēs ad inceptionē descēsus aq̃ ꝛ ad oēm caliginē hūidā exñtē in oculo: ꝛ aufert vestigia vlcerū in oculo. ℞ Climie auree adustē ablute.ℨ.xvi. encaustri idi.ʒ.vj. ceruse de plūbo.ℨ.4. piperis al.ℨ.vj. fel. ℨboha.i. fell. safer: ꝛ cū iam auerūt qđ est subot.vii. felliū elcubugi.4. lacrime papaueris.ʒ.i. olei balsami.ℨ.ii. opoponaci ꝛ serapini ābor̃ añ.ℨ.ii. gūmi.ℨ.xii. cōfice cuz succo feniculi aut cū succo plāte que dicitur abradice.

Alcohol ꝯferēs ad tenebrositatē ꝛ inceptionē aq̃ in oculo. ℭ Fel. visi.ʒ.4. oppopōaci ꝛ piperis ambar̃ añ.ʒ.iij. olei antiq̃ ꝛ oppobalsami ꝛ succi feniculi hūidi oium. añ.ʒ.ij. climie pōdus.ʒ.i. mell.ℨ. tere ipm et misce et pōe ipm i ampulla vitri mūda ꝛ pone ipm in sole dieb⁹.vij. deinde fac oculo: alcohol ex ipso cum extremitate radij mane et sero.

Medicamē qđ ꝯfert ad tenebrositatē et ad illuz qui videt rē ex longinquo et non videt eam ex ꝓximo ꝛ ad aggregationē aq̃ i oculos: cui⁹ hec est ꝯpositio. ℭ Fell. corui nigri et fel. ꝑdicis ꝛ fell. gruis ꝛ fell. adhoba et fell. caꝑ. oim. añ. pōd⁹.ʒ.ij. mell. colati pōd⁹.ʒ.iij. ꝛ olei balsami.ʒ.i.ꝛ.ß. tere ea simul et ꝯmisce ipa ꝛ fac oculo alcohol cū eo mane et sero.

Destructio visus: collyriū citrinū est iuuatiuum ad debilitatem supfluā in visu et collyriū d̃ tutia quod dixit mesias in albedine.

Collyriū q̃ vtebat̃ floris. ℭ ℞. acatie et rosarū siccar̃ et melliloti oium añ. aur. xlviij. cineris fornacis in qua purgatur es aur.xxiiij. mādragore aur.xii. se.iusq̃ami al.aur.xviij. opij aure.vi. gummi au.xl. vini.ℨ.ix. aque pluuialis.ℨ.ix. cōmisceat aqua cū vino ꝛ ꝓiciātur sup ea rose et mellilotū ꝛ iusq̃amum ꝛ postea mādragore aut cortices mādragore ꝛ dimitte ea donec infundāt trib⁹ dieb⁹ aut quinq̃ et exprime ea ꝛ accipe expressionē eor̃ ꝛ cōfice cum ea medicamē ꝛ fac ex eo collyria ꝛ vtere eis.

Medicamē basilicō regū ꝛ ipm ē abstersiuū oculi ex q̃ fit alcohol i dispōne sanitatis in oi die semel aut in oib⁹ dieb⁹ semel: ꝛ abstergit visum ꝛ ꝯseruat visum sanū sm̄ dispōnē suā. ℞. climie ꝛ spume maris oim añ.ʒ.x. eris vsti.ʒ.v. ceruse ꝛ salis gemme oim añ.ʒ.iij. salis āmoniaci ꝛ macropipis oium añ.ʒ.ii. gariofi. ꝛ vinee ābor̃ añ.ʒ.i. piperis.ʒ.4. camphore.ʒ.ß. tere optime ꝛ fac oculo alcohol cū eo.

Basilicon aliud cōferēs ad oia q̃ diximus. ℞. climie.ʒ.vii. sedenegi ꝛ macropiperis ābor̃ añ. ʒ.ii. salis ammoniaci.ʒ.ii. eris vsti et ceruse ꝛ salis gēme oim añ.ʒ.4. spume maris.ʒ.4. salis indi ꝛ gariofi. ꝛ heil ꝛ vinee ꝛ spice oim añ.ʒ.i. cōfringe ꝛ contere ipsum ꝛ fac ex ipso oculo alcohol.

Medicamē qđ cōfortat visum ꝛ cōseruat ipsum sm̄ sanitatē suā ꝛ aufert multitudinē lachrymē q̃ currit ex oculo. ℭ Sume de antimonio ꝛ infunde ipm.xxi. nocte i aq̃ pluuiali aut i aq̃ q̃ distillat ex cisterna deinde accipe de eo pōd⁹.ʒ.xii. ꝛ marchasite. ʒ.8. ꝛ tutie ꝛ climie oim añ.ʒ.xii. ꝛ margaritarū ꝑuarū nō ꝑforatar̃.ʒ.ii. ꝛ muschi tertiā.ʒ.i. ꝛ cāphore tertiā.ʒ.i. ꝛ croci ꝛ sedenegi ābor̃ añ.ʒ.i. tere vnūquodq̃ ꝑ se deinde aggrega ātimoniū ꝛ marchasitā ꝛ climiā ꝛ tutiā ꝛ margaritas ꝛ tere bñ ea oi die cū aq̃ multotiēs donec exiccet aq̃ eor̃: deinde accipe sedenegi et crocū ꝛ ꝓice ipa sil' i mortario ꝛ tere ea bñ: deinde tere cū eis muschū ꝛ camphorā: deinde repone ipm in vitreata ꝛ fac ex eo alcohol mane ꝛ sero i dispōnib⁹ sanitatis: ipa eñ ꝯfortat visuz debilē ꝛ ꝯseruat eum.

Buruđ fugitiuū abstersiuū ꝛ cōfortatiuū. ℞. sedenegi ꝛ eris vsti ābor̃ añ.ʒ.v. aloes scotrēsis ꝛ baurach armeni ābor̃ añ.ʒ.i. floris eris ꝛ piperis al. ꝛ macropiperis ꝛ pulpe colloquintide ꝛ croci et ameos oim añ.ʒ.ß. cōfringe ꝛ cōtere ꝛ vtere.

ℭ Tractatus tertius de aure. dolor auris: ꝛ apostema eius. et pus et grauitas eius.

m Edicamē Aristotelis predictum in capitulo oculi est iuuatiuum ad aurē ex qua currit pus.

Medicamē ꝯferēs ad oēs dolores i aure ꝛ olaul cera accñtia i ea. ℞. myrrhe aur.i. olibāi au.iij. nitri. aur.iij. croci au.4. succi papaueris au.ij. galbāi aur.ij. amigdalar̃ excorticatar̃.xx. nūero terat illđ totū ꝛ ꝯficiat cū aceto ꝛ fiāt ex eo trocisci. Cuz ḡ fuerit ipz necēē soluat si fuerit i aure dolor vehemēs cū oleo ro. ꝛ distillet i aure: et si fuerit in ea grauitas in auditu soluatur cum aceto et distilletur.

Confectio medicamīs quā narrauit Gal. ℞. myrrhe aur.4. aloes aur.4. olibāi. aur.iij. Et in descriptiōe alia aur.ij. croci aure.iij. nitri aur.iij. succi papaueris aur.iij. amigdalar̃ amarar̃.xxx. numero galbani aure.ij. aceti boni q̃tum suffi.

Medicamen ad aurē ex medicis Gale. cōferens

ad apata ⁊ dolores vehemētes clāosos.cº hec est p̄mixtio. ℞.galbāi q̄ ē albezar aur.ii.cinamōi au.ii. myrrhe au.8.croci aur.8.olibāi au.4.nitri aureos iii.aceti q̄titatē sufficit ad hoc vt fiat ī spissitudie mell'.

Medicamē aliō ad apata auris ⁊ ad sanitatem ⁊ ad pus veniētia ex aure ⁊ ad dolores auris āticos cº hec ē p̄mixtio. ℞.vētris fabe egyptie amari saporis ⁊ aluminis iamēi ⁊ pipis al.⁊ nitri ⁊ croci ⁊ opij ⁊ corticū granatoꝝ ⁊ olibani ⁊ spice oīuz añ. aur.ii.castorei au.i.mellis ⁊ aceti q̄titatē q̄ cōficiat medicamē:⁊ q̄dā hoīes ponūt ī eo mell.aur.vj.

Medicamē aliud de medicinis berotas.℞.croci ⁊ myrrhe ⁊ spice oīm añ.aur.5.eris vsti medietatē ⁊ tertiā au.i.opij aur.5. castorei tertiā aur. i.alumīs iamēi au.i.aluminis rotūdi au.i. Si ergo fuerit in aure vir' cura eā cū hoc medicamine cum decoctione triplicati. Et si in ea fuerit dolor vehemēs cura eā cū oleo ro.⁊ si generaꝰ in ea vermes p̄misce cū hoc medicamine ellebori nigri aur. ii.

Medicamē auris ex q̄ currit pus. ℞.capitum granatoꝝ ⁊ aristologie ⁊ colcotar ⁊ dragāti cabrusij ⁊ gallaꝝ ⁊ corticū eris:oīz añ.au.i.myrrhe olibani ⁊ calcāti assati ⁊ aluminis iamēi oīz añ. aur.5. teraꝰ cū aceto.⁊ fiāt trocisci ⁊ administretur.

Medicamē anticates ad dolorē difficilē vehemētē.¶Croci.ʒ.ii.⁊ q̄dā hoīes ponūt de eo.ʒ.i. myrrhe ⁊ salꝰāmoniaci āboꝝ añ.ʒ.i. alumīs iamēi āmoniaci añ.ʒ.5.sedimis olei de lilio aut fecis olei aluisci.ʒ.ii.teraꝰ cū vino mellito aut vino dulci q̄titate q̄ fiat in spissitudine mellis ⁊ administretur.

Medicamē ad grauitatē audit' ⁊ sonitū ⁊ tinitū cristētē in aure.℞.elleborū al.au.i.castorei au.5.nitri aur.q̄rtā:misceaꝰ ⁊ administreꝰ cū aceto ⁊ cōsidat in eo vtēs ipso q̄m est medicamē vtile.

Medicamē aliud est qō dr algelarij ad egritudines antiq̄s q̄ sūt de egritudinibꝰ auri.¶Ellebori albi ⁊ myrrhe ⁊ olibāi ⁊ croci ⁊ castorei ⁊ opij oīz añ.au.4.calcāti au.vi.pip aur.ii. īfūdāꝰ myrrha et opiū ⁊ castoreū ⁊ olibanū ī aceto ī q̄ decocti fuerint cortices granatoꝝ donec dissoluti fuerit:deide ponātur ellebor' ⁊ croc' ⁊ piper ⁊ calamētū trita ⁊ cōterātur oīa bñ.Cū ḡ cōpleꝰ p̄iciaꝰ sup ipm de vino mellito q̄titas qua fiat in spissitudine mellis subtilis. Cūq̄ ipm est necessariū tunc tepideꝰ ⁊ distilleꝰ ī aurem est enim medicamē mirabile.

Confectio medicaminis qō cōfert ad oēs dolores auris ⁊ oīa vlcera eueniētia in ea.℞.myrrhe au.i.olibāi au.iii.⁊ q̄dā hoīes ponūt in eo aur. vii.nitri.au.iii.croci aur.4.⁊ q̄dā hoīes ponūt in eo au.i.papaueris au.ii.galbani aur.ii. amigdalaruz excorticatarū.xx.numero.Teraꝰ illud totū ⁊ cōficiatur cū aceto ⁊ fiāt ex eo trocisci. Cūq̄ necessarij fuerint soluātur si fuerit ī aure dolor vehemēs cū oleo ros.⁊ distillētur ī aurē:⁊ si fuerit in ea grauitas ī auditu soluātur cum aceto ⁊ distillentur.

Confectio scorie ferri ⁊ est medicamē forte.Sumatur scoria ferri ⁊ cōteraꝰ ⁊ abluaꝰ cū aceto: deide p̄iciaꝰ supra testā ⁊ exiccetꝰ:deide p̄iciaꝰ 2º ⁊ 3º ⁊ fiat illud septies:deide decoq̄ꝰ cū aceto forti decoctione vehemēti donec fiat sicut mel ⁊ auferatur ⁊ distilleꝰ de eo in aurē cum indigetur eo.

Ulcera nasi.¶Cōfectio ferā mosos ⁊ est medicamē eradicās oēm additionē q̄ oriꝰ ī eo.℞. dragāti adusti ⁊ colcotar adusti aut calcāti adusti aut dragāti rubei ⁊ corticū eris oīz p̄tes eq̄les.Tere ḡ ea ⁊ cura cū eis siccis ⁊ oz vt frices additionē añq̄ medices eā cū hꝰ medicamie p̄ dictō:ꝑ medica cū eo ī mane pꝰq̄ patiēs egritudinē cōcederit cibū suū. et cū tu curas cū eo fistulas nasi tēlini añ curatōez vlcera nasi aspalto aut pice hūida aut pinguedie mirrhe.

¶Tractatꝰ quartꝰ de dentibꝰ ⁊ doloribus eorum.

Conueniēs est ad dolorē difficiles vehementes ⁊ ad corrosionē dētiū ⁊ cōfert iterum ad tussim medicamē qō.℞.opij aur.i. myrrhe tm̄dē hascee tm̄dē pipis al.galbani añ.tm̄dē cōficiaꝰ cū coagulati vue q̄titate que sufficit ⁊ teraꝰ sic ⁊ fiāt ex eis collyria ⁊ liniaꝰ ex eis supra dētes ⁊ ponaꝰ de eis supra locū corrosum.

Medicamē qō narrauit ādromachꝰ ad eēm dolorē dētiū ⁊ ad oēs egritudines accidētes ex eo ⁊ ad stuporē.℞.pipis ⁊ piretri ⁊ lactis titimali ⁊ galbani oīm añ.ptē.i.terātur ⁊ cōficiātur cū storace et ponatur super locum corrosum.

Medicamē iuuatiuū ad pulsationē dētiū.℞.pulpe colloquintide ptē.i.⁊ aloes ptē.i.⁊ bulliāt in pixide lapidis aut coclearij de ferro ebullitione vehemēti cū oleo ⁊ aceto vini:deinde auferatur ab igne ⁊ distilleꝰ de eo in aurem que sequitur molarē dolentem distillatione post distillationem.

Cauteriū molaris.Intēde ad molarē ī q̄ nō valet medicamē vehemētis pulsatiōis.¶Et assume ex oleo q̄titatem.ʒ.i.⁊ aq̄ sansuci sicci ⁊ harmel oīz añ.ʒ.5.teraꝰ bñ.deide p̄iciaꝰ ī oleo:deide itēde ad duas acꝰ magnas q̄bꝰ vtūꝰ sellarij ⁊ igni eas in loco foraminis eaꝝ:deide api os egri:⁊sidera dētē quē vis cauterizare:⁊ tūc si fuerit ī eo aliq̄d munda ipz ⁊ pone supra ipz cānulā ferri aut arūdīs aut argēti ⁊ submerge vnā duaꝝ acuū ī oleo illo:deide intromitte eā ī cānulā ⁊ pone eā supra molarē. Cūq̄ īfrīdaꝰ illa accipe aliā. Fac illō septē vicibꝰ nisi cessauerit dolor eꝰ sedaꝰ ⁊ egrediꝰ ex molari aq̄ color dētiū.

Dentifriciū q̄ fricāꝰ dētes qō narrauit democritus ī liꝰ suo.℞.cornu cerui adusti q̄rtā li.ni. sal.ʒ.ii.āmoniaci sicci qō nō ē amari saporis frustū i.magnū vel masticis lib.iii.aut plꝰ paꝝ sōnanti al. tm̄dē pipis al.ʒ.i.folij.ʒ.ii.teraꝰ oīa ⁊ administreꝰ.

Medicamē qō noiaꝰ surmalē ⁊ferens ad apata gīgiue ⁊ mollificationē eiꝰ ⁊ mūdificat dētes. ℞.corticū ḡnatoꝝ pon.ʒ.ii.⁊ vēaꝝ ⁊ balanstie ⁊ sumac oīz añ.ʒ.i.⁊frīge ⁊ cōtere illud: deide affer ex eo cū digitis tuis ⁊ frica cū eo locū doloris:deide accipe ex eo cū pāno lini ⁊ pone ipsum supra eum.

Dentifriciū mūdificās dētes ⁊ strigit gigiuā ⁊ efficit bonū oris odorē.¶Sumaꝰ sal gēma ⁊ teraꝰ ⁊ ⁊ficiaꝰ cū melle ⁊ ligeꝰ ī charta ⁊ p̄iciaꝰ ī pannis ⁊ dimittaꝰ ibi donec fiat sic prune:deiñ auferaꝰ ab igne ⁊ extinguaꝰ cū lutrā ⁊ p̄iciaꝰ ī vino bono aut nebisuo ⁊ dimittaꝰ donec ifreꝰ ⁊ frāgaꝰ ⁊ sumaꝰ de eo po.i.⁊ spume maris po.i.⁊ ponaꝰ cū illo cinamōi po.i.⁊ myrrhe po

h. ⁊ ciceris scelza ⁊ cipi ⁊ floris sq̄nāti olim aā. sexta ptis .i. fragmentoꝝ xyloaloes medietas ptis .i. ⁊ zuccari ptes .iij. ⁊ cāphore decima ptis vni⁹ terāt illa et misceatur ⁊ fiat dentifricium in omni mane.

MEdicamē qd cōfortat dētes ⁊ molares cū ē i eis debilitas. ℞ Reci. cere ⁊ mellis āboꝝ aā. ptes. q liq̄fiāt in sole aut cū aq̄ cala ⁊ cōmisceatur cuz eis pond ps .i. ⁊ ponat in termino vnguēti ⁊ ꝑcipiat vtendo vt masticet ipm. Qd si videris medicamē exiccatum pmisce in eo aliquātū olei ⁊ mastix iterum cum masticat facit in hoc vltimā operationem.

ALiud qd ꝯfortat dētes ⁊ gigiuā. ℞ Cornu cerui adusti pond. ʒ. x. ⁊ folioꝝ cupssi adustorū pōd. ʒ. x. ⁊ nucū cupssi nō adustarū pond. ʒ. v. ⁊ radicis cētauree pond. ʒ. x. et capilli vener adusti pōdus. ʒ. v. ⁊ ro. ablatis capitib⁹ ⁊ spice odorifere olum aā. pon. ʒ. ij. tere et cribella cū orali ⁊ vtere.

℞ Tractatus quintus de ore: ⁊ gutture: ⁊ ventre superiore sinantia ⁊ squinantia.

INquit Ga. q̄dā existimauerunt q pulli hyrūdinū siue sint recētes siue sicci saliti sedāt sināciā stati ⁊ ꝑmiscēt puer ⁊ senib⁹ cū radice liq̄ritie.

DE vua ⁊ duab⁹ amigdalis. ℞ Medicamē ꝯueniēs ad vuā mollificatā aposaz. Pipis albi au. i. myrrhe aur. i. aluminis iameni aur. ij. gallarū viridium aur. ij. terant ⁊ administrēt.

VEnter superior humiditas pectoris. ℞ Medicamē iuuatiuū ad humiditatē factā i pectore. ℞ galbani ⁊ storacis liquide amboꝝ aā. ʒ. ij. opij quartā. ʒ. i. radicū liquiritie. ʒ. ij. terātur q̄ ex eis terūtur ⁊ misceant cum storace ⁊ galbano ⁊ aliquātulo mellis despumati ⁊ lambatur ex eo.

DE tussi medicamen gutturale. Dixit Ga. q ipse medicabat cū eo. ℞ Reci. olibani aur. i. et i descriptione alia aur. iiij. myrrhe aur. i. ⁊ in descriptiōe alia aur. iiij. croci aur. i. ⁊ in descriptiōe alia aur. iiij. sq̄lle aur. ij. vini dulcis sacraiati. iij. decoq̄t sq̄lla cum vino donec vinū inspisset: deinde ꝓiciat sq̄lla ⁊ ponant relique medicine super vinum.

MEdicamen gutturale qd refert tellusatis: dixit Ga. q ipse medicat⁹ ē cū eo illū q̄ hēbat vlc⁹ in pulmōe. ⁊ est medicamē iuuatiuū valde. ℞ Reci. spice cretēsis aur. iiij. āmoniaci aur. viij. folij idi au. iiij. spice ide aur. iij. sq̄nāti aur. ij. cassie aur. viij. cinamomi aur. x. olibani aur. iij. myrrhe aur. 4. costi aur. 4. cōmitiōis assedēgi aur. 4. succi liquiritie aur. iij. succi mandragore aur. v. masticis aur. iij. croci aur. vij. Aggrega has medicinas: deinde accipe dactilos et decoq̄nt in aq̄ mellis aut vino bene ⁊ sume de eo sacraiati .i. ⁊ ꝓice i eo de granis pini maioris contritis grana. xx. ⁊ cōmisce cū eo de medicamie quātitatem auellane .i. ⁊ da i potu de ea dieb⁹ aliquot: deīde da in potu post ipaz de medicamie duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: ita vt nō ꝯmisceat cū ōis aliis ꝑter ipz: deīn sumat i potu post ipuz de hiera fcā cū aloe q̄ntitatē coclearij .i. i die vno cū aq̄: ⁊ cura cū hac medi^a illū in cāna pulmōis cui⁹ ē egritudo cū lacte asinino: ⁊ ꝑcipe ei vt gargarizet cū ea: deīde dimitte cū aliquot dieb⁹ ⁊ cura cū ꝑ hoc medicamē cū assiduatione medicinaꝝ q̄ sedāt dolorē. q si mācꝝ cursus fuerit fortꝫ: tūc ꝑmisce in hac medicina opiū ⁊ castoreum.

ALiud de medicis Ga. faciēs ad egritudinē cāne pulmōis ⁊ vlcera pulmōis ⁊ sputū puris ⁊ sāguīs ⁊ māz attractā ad pect⁹. ⁊ ad illū cui⁹ sputū est difficile ⁊ ē medicamē valde forte. ℞ gūmi albot auf. 4. croci auf. 4. olibāi trīdē myrrhe trīdē cynamōi trīdē: amōi au. 3. ꝑnoꝝ pini magne auf. 4. radicū lilij excorticataꝝ trīdē: spice de scemi auf. ij. 5. cassielignee nigre auf. ij. dragagāti auf. iij. carnis dactiloꝝ de scemi auf. iij. prasen trusem⁹ qd dr stella auf. 4. galbāi clari mūdi. ij. frigas au. i. costi au. iij. Et inueni i ꝺscriptiōe alia au. i. mellis bōi cotilas. 4. decoq̄nt mel ⁊ gūmi alboti i vase duplici. Cūqꝫ fit i fūalo spissitudis tūc ꝑmisce cū eo galbanū ⁊ decoq̄ ipz dōec ꝑueniat ad terminū: vt cū de eo distillat stilla aliq̄ nō dilatet: deīn ifrā ipz ⁊ ꝓijce sup ipz medicīas ꝯtritas ⁊ vtere eo. ⁊ cū sugit de aq̄ caulis masticādo ꝓijciatur fex ⁊ deglutitur succus valet ad illud valde.

PIlule q̄ ponunt sub lingua ⁊ ꝯferūt ad aspitatē cāne pulmōis ⁊ abscissionē vocis et reliquas egritudies cāne. ℞ dragagāti ⁊ gummi āboꝝ aā. auf. iij. myrrhe ⁊ olibāi āboꝝ aā. auf. i. 5. croci auf. i. ⁊ succi liq̄ritie auf. 5. carnē dactiloꝝ trisū vini dulcis q̄tū sufficit ad ꝯficiēdū cū eo ⁊ ponat sub lingua de hac medicina q̄ntitas fabe ⁊ precipiatur egro vt deglutiat qd liquefit de ea.

NAris ad illū q̄ hz tussiz. ℞ se. lini torrefci ꝯtriti ⁊ passulaꝝ carnosaꝝ enucleataꝝ āboꝝ ana. trist. i. ꝑnoꝝ pini magni torrefactoꝝ ⁊ auellanaꝝ excorticataꝝ āboꝝ aā. cotilā. i. pipis al. ʒ. ij. croci. ʒ. i. mellis bōi lib. 4. ꝯfringātur ⁊ terātur ⁊ decoq̄nt semē lini ⁊ mel dōec ispisset: deīn ꝓiciāt sup ipm reliq̄ me^e ⁊ ꝑmisce eas ⁊ ꝯfice ⁊ da de eo q̄tū sufficit.

OLeū diuini ꝯferēs ad tussiz ⁊ ē me^a nobilis d. q̄ dixit Ga. q ipse medicat⁹ ē cū ea. ℞ opij auf. x. se. lactuce auf. xx. castorei auf. xviij. ruthe hortulāe sicce auf. xiiij. se. lini au. xvj. radicū opoponaci auf. xxxvj. myrrhe auf. xiiij. croci auf. vij. ꝯficiat cū melle ⁊ det de eo in potu q̄titas fabe vni⁹. ⁊ opz vt sumat de eo in potu ille qui hz febrē cū aq̄: ⁊ qui febrē nō hz cum vino ⁊ illud in sero.

PIlule ad tussiz. ℞ storacis ⁊ myrrhe ⁊ opij olz aā. auf. 4. olei balsami ⁊ croci āboꝝ aā. auf. ij. tere simul ⁊ confice ⁊ vtere.

MEdicamē qd ꝯfert ad oēz tussiz ⁊ ad oēm māmcurrētē ⁊ dubeliet iteriores qd narrauit abulucos. ℞ serapini gētiane myrrhe opoponaci pipis al. olum aā. auf. ij. baccaꝝ lauri mūdataꝝ auf. 4. terātur ⁊ conficiātur cum aqua.

MEdicamē ad sputū sāguīs qd narrauit andromach⁹. ℞ acatie auf. 4. ro. sic. auf. 8. fructus ꝑnate agrestis auf. 8. myrrhe auf. ij. dragagāti au. i. cōficiātur cū aq̄ ⁊ fiāt ex eo tro. ⁊ sit pōd. cuiuslꝫ trocisci auf. i. ⁊ detur in potu cū aq̄ pluuiali.

MEdicamē aliud ad tussim ꝯferēs ad spēs tussis i abscissiōe vocis. ℞ ꝑnoꝝ papauer ⁊ sē papauera cū cortice suo. i. nūero ⁊ apij mōtāi triti lib. iij. ⁊ sucotōi mūdati ⁊ reusini ⁊ ros. siccaꝝ ⁊ radicū lilij et balaustiaꝝ oluz aā. ʒ. iij. ⁊ cinamōi pōd. ʒ. ij. ⁊ spice

pond.ʒ.i.ß.contere has medicinas et īfunde in aqua pluuiali acsat.v.et dimitte trib⁹ dieb⁹: deinde decoque sup ignē lenē donec remaneat aq̄ tertia ps.deinde exp̄me et cola ⁊ p̄iice fecē ei⁹:deide tere gūmi arabici ⁊ dragagāti ābor̄ añ.lib.i.myrrhe lib.ß. et succi liq̄ritie lb.i.⁊ masticis ⁊ croci ābor̄ pond.ʒ.i.teraſ totū illud vltime et imbibaſ ex illa aq̄ paulatim donec cōpleaſ tota: deinde fundanſ sup ip̄m rob.lib.xxiiij. et decoquaſ leni igne donec coaguleſ et reponaſ in vase vitri et mediceſ cū eo oīs sp̄es tussis.

LOch de pino qd̄ confert illis sup quos tussis fit vehemēs:et qñ excitaſ in eis expellunt pus et sup̄fluitates:cui⁹ hec ē p̄mixtio.¶Seminis lini torrefacti et amigdalar̄ dulcium mundatar̄ et granor̄ pini ⁊ gūmi arabici et dragagāti oium añ. pōdus.ʒ. iiij.⁊ dactilor̄ albeiron.x.numero tere medicinas et dactilos et funde super eas mellis et butyri quātum sufficit et teraſ donec fiat sicut mel spissum:cuius dosis sit sicut galla mane et sero.

LOch qd̄ fit cū glutino alibat faciēs ad asperitatē gutturis:et abscissionē vocis et sputū sāguis et pus:et apit opilatiōes:cui⁹ hec ē p̄mixtio.¶Seis lini torrefacti et passular̄ ablatis granis ābor̄ ana. lib.i.granor̄ pini et amigdal.dulciū et amigdalarū amararū oim añ.℥.vi.et ireos et assari et glutinis alibat et venar̄ liq̄ritie et gūmi arabici oiu₃ añ.℥.iiij.⁊ fenugreci cocti ⁊ dragagāti oim añ.℥.iiij.et pipis al. et eruce emollite et ciceris molliti et aristolo. et medulle tritici et ameos et nasturij et ficuū oim añ.℥.i. ⁊ myrrhe et croci olibani oim añ.℥.ß.cōfrāge totū ⁊ cōtere ip̄m bñ et cōfice cū melle aut cū vīo decocto ⁊ fac lābere de ip̄o mane et sero quantū est galla.i. et ponat ipsum sub lingua sua quādo dormit.

MEdicamē qd̄ cōfert ad tussim et vehemētiā siccitatis pectoris.¶Amigdalar̄ dulcium ⁊ amararum et seminis lini torrefacti et granor̄ pini oium añ.ʒ.v.et anisi et dragagāti et gūmi arabici oim añ. ʒ.ij.et succi liq̄ritie aut venar̄ eius pondus.ʒ.i.⁊ zuccari et pēidior̄ ambor̄ añ.℥.ij.Tere ea et pulueriza et confice ip̄m cum aqua feniculi humidi et fiant de ipso pillule et ponat sub lingua sua ille qui vult dormire vnam aut duas.

LOch ad tussim qñ fit ex chimo frigido viscoso. ¶Cynamomi et semis feniculi amborū añ .ʒ. v.storacis liq̄de.ʒ.x.fistici et amigdalar̄ ābor̄ añ.pōdus.ʒ.x.olibani et gūmi amigdalar̄ et glutin oium añ.ʒ.v.hesmes et sunt passule paruule sine ḡnis.ʒ. xx.agarici.ʒ.v.storacis et aloes ambor̄ añ.ʒ.iiij.tere storacem cū melle et funde olibanum et aloen et alhesmes in rob:⁊ tere reliqua et confice cum melle storacis dosis.ʒ.i.

AD sputū sanguis.Trocisci quos ꝯposuit medicus de illis de tebulis cōferētes patiētib⁹ sputum sanguis et patiētib⁹ vlcus in pulmone et hñtib⁹ saniē aggregatā in pectore et patiētibus egritudies que sunt ex genere mācr̄ attractarū:quorum hec est permixtio. ℞ Semis insq̄ami albi et corticū mādragore ābor̄ añ.auſ.v.masticis aur.x.harabe et radicum ālij croci oium añ.aur.xxx.psilij aur.xlv. aq̄ dulcis acsati.iij.permisceantur et administreſ.

TRocisci alij q̄ nolanſ piper cōferētes patiētib⁹ sputū sanguis et hñtib⁹ fluxū vētris et vlcera in itestis et ei ad cui⁹ stōm attrahiſ materia.℞ Recipe flor̄ caducor̄ ḡnator̄ et spinar̄ egyptiarū ⁊ granator̄ siluestriū et succi barbe hirci et succi acatie oi₃ añ.auſ.vi.lu.ij.et reubarbari et opij oi₃ añ.auſ. iiij.myrrhe aur.ij.teraſ bñ et cōficiāſ cū aq̄ i q̄ decocta sūt grana myrti aut cū aq̄ frā et administretur.

COfectio q̄ referſ arastomacis ⁊ est medicīa mirabilis cōferēs patiētib⁹ sputū sanguinis et habētib⁹ tussim et q̄ hʒ vlc⁹ i pulmone et ei i cui⁹ pectore ē sanies cōgregata:et ad disruptionē añtē i latetis:⁊ ad stōm q̄ expellit cibū et colicā passionē ⁊ fluxū vētris:et vlcera i itestinis et egritudines vesice ⁊ p̄focationē matricis:et febres q̄ hñt porismos:cum de ea sumiſ i potu par̄ añ horā p̄iodi p̄ horā vnā ⁊ ad malitiā cōplonis et extenuationē ⁊ medicinas p̄nitiosas et morsu₃ reptiliū hñtiū venenū: c⁹ p̄mixtio hec ē. Cynamomi et costi ⁊ galbani et castorei ⁊ opij et melanopip.et macropip.oi₃ añ.℥.i.mellis lib.i. teraſ medicine et cicotrigonizenſ et decoquat galbanū cū melle dōec liq̄fiat: deide coleſ et p̄iiciātur desup reliq̄ue medicine ⁊ repōaſ i vase vitri aut argēti:et deſ i potu de ea quātitas fabe cū aq̄ mellis et distilleſ sup ipsum de oleo sisamino tres gutte.

SIrup⁹ q̄ referſ faciēs ad difficultatē anhelitus et est medicamē vtile.¶Sumāſ passularū enucleatar̄ acsunē.i.et est pars et fenugreci ablutis tādem et aque pluuialis lib.i.decoquātur donec dissoluanſ et coleſ aqua eor̄ et serueſ et sumaſ de ea in potu multotiens cōtinuo postq̄ᵹ calefit.

MEdicamē cōferēs ad sputū sanguinis et pus ⁊ sup̄fluitates q̄ attrahūt ad pect⁹.℞ ℞.granor̄ insq̄ami albi et corticū radicū mādragore et vini boni et olibani albi et storacis liq̄de et opij et granor̄ pini et cupressi oim añ.pōd⁹.ʒ.x.et masticis et harabe et alessius oium añ.ʒ.xxx.infundaſ alessius i aq̄ cal'a nocte vna:deide exp̄maſ et sumaſ aq̄ ei⁹ et teranſ reliq̄ue medicine bene et misceanſ adinuicē ⁊ fiāt trocisci.Sitq₃ vnusq̄sq₃ trocisc⁹.ʒ.ß.et deſ i potu apud māsionē trociscus vn⁹ cū aqua frigida.

MEdicamē qd̄ cōfert ad sputū sanguinis. Opij pond.ʒ.i.et cynamomi pōdus.ʒ.i.et castorei ⁊ pipis et macropipis et myrrhe oium añ.ʒ.i. et croci pond.ʒ.ij.ß.et harabe pond.ʒ.ß.et balaustiarū ⁊ gūmi et anisi oim añ.ʒ.i.terātur medicine et conficiāſ cum succo auricule hedi et fiāt trocisci: et sit omnis trociscus.ʒ.ß. et exiccenſ in vmbra et bibaſ de eis trociscus vnus cum aqua tepida.

t Rociscus ali⁹. ℞. harabe et coralli ābor̄ añ. ʒ.iij.acatie ⁊ succi barbe hircine ābor̄ añ.ʒ. ij.balaustie ʒ.ij.se.portulace.ʒ.vij.papauer alb.⁊ ni. ⁊ rosar̄. ⁊ spodij oium añ.ʒ.ij. cornu cerui adusti.ʒ.ij.ß.reusini.ʒ.i.ß.coclearū adustarū.ʒ.ij.terre sigillate.ʒ.iiij.fiāt trocisci aur.i.⁊ administreſ.

t Rocisc⁹ ali⁹ ad sputū sāguis cū ē ex hūiditate ⁊ mollificatiōe venarū. ℞ Corticū thuris ⁊ thuris ābor̄ añ.ʒ.v.radicis sq̄nā.ʒ.vij.reusini ⁊ masticis ābor̄ añ.ʒ.iiij.darsisahā ⁊ cymini torrefacti ⁊ calamēti montani oim añ.ʒ. v. myrrhe et croci

amboꝝ añ.ʒ.vii.calcadis.ʒ.4.spice ⁊ castorei ⁊ suc= ci barbe hircine ⁊ acatie ⁊ rosaꝝ oīz añ.ʒ.4.tere ⁊ cō fice cū decoctione gallaꝝ ⁊ fac trociscos aur.i.

COagulatio sanici in pectore. ¶Medicamē con ferēs ad illō. Fenugreci melliloti.ʒ.ij.aristo.pō d⁹.ʒ.i.myrrhe pōd⁹.ʒ.iij.anisi ro. āboꝝ añ.ʒ.ij.radi cū agrimie ⁊ pipis ⁊ salis oīz añ.ʒ.i. Cōtrigāt ⁊ cōte= rāt ⁊ ꝯficiant cū aq̄ frā ⁊ fiāt trocisci q̄ꝝ vnusq̄sq̄ sit pōd⁹.ʒ.i.⁊ exiccēt ī vmbra ⁊ det ī potu de eis trocisc⁹ vn⁹ cū aq̄ radicū feniculi ⁊ radicū apij decoctaꝝ q̄nti tate sacratati.i.⁊ terat trocisc⁹ ⁊ misceat cū ea ⁊ su= mat ī potu: ē em̄ medicamē bonū qm̄ liq̄fac sangui= nē ꝯgelatū ⁊ educit ipm̄ ⁊ mūdificat locum eius.

PThisis ⁊ vlcera pulmonis. ¶Medicamē cōfe rēs ad vlcera q̄ sūt ī pectore ⁊ pulmone ⁊ cōso= lidat ea ⁊ sanat ea. ℞.balaustiaꝝ ⁊ rosaꝝ siccaꝝ am baꝝ añ.ʒ.4.sāguis dracōis ⁊ medulle tritici ⁊ oliba ni oīz añ.ʒ.ij.gūmi arabici ⁊ dragagāti ⁊ mastic; oīz añ.pō.ʒ.iij.acatie ⁊ croci āboꝝ añ.ʒ.5.karabe ⁊ myr rhe āboꝝ añ.ʒ.i.anarcie.ʒ.v.terāt ⁊ ꝯficiāt cū rob ci donioꝝ aut rob myrthi: deīde fiāt trocisci: sitq̄ ois trocisc⁹ aur.i.⁊ exiccēt in vmbra ⁊ dent in potu.

MEdicine q̄ sunt ad cor. ¶Cōfectio ī q̄ ponitur harmel innatina. F℞.se.harmel ⁊ nigelle ⁊ cā phore ⁊ castorei ⁊ se.iusq̄ami albi ⁊ aristo.⁊ ciperi ⁊ assie ⁊ alselsresim ⁊ piretri ⁊ pipis ⁊ origani ⁊ col= loquintide ⁊ spice ⁊ se.apij.⁊ se.ruthe ⁊ carui ⁊ croci ⁊ nucis muschate ⁊ cassie ⁊ costi oim añ.ʒ.5.⁊ serapi ni ⁊ opoponaci amboꝝ añ.ʒ.4.⁊ zuccari pondus.ʒ. ⁊ mellis quātū necesse est. Dosis eius forti pōdus ʒ.i.et debili pondus.ʒ.5.

MEdicamē aliud cōferēs ad pulsum cordis ⁊ ti morē ⁊ epilesiam. Spice ⁊ cinamōi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi oim añ.ʒ.ij.se.aneti.ʒ.i.5.medicine terā= tur ⁊ ꝯmisceant ⁊ detur in potu de eo pondus.ʒ.i.cū ʒ.i.vini in quo infusa fuit lingua bouis ⁊ bibatur de illo in omni mense tribus diebus continuis.

¶Tractatus.vi.de vētre iferiore. Debilitas stōaci.

OLeū inuatiuū ad mollificationem stōi:⁊ ei⁹ debilitatē:c⁹ hec est ꝑ mixtio. ¶Masticis ⁊ aloes ⁊ succi absin thij ⁊ opij ⁊ olei nardini ⁊ olei de cydo= niis q̄ntū sufficit ꝑmisceat ⁊ iungat cū eo stōus cū lana sci. Qd̄ si voluerꝫ vt adijciat huic me= dicie calor: adde ī ea laudāi ptē vnā ⁊ storacis ptes duas. Si voluerꝫ facere ipaz stipticā ꝯfortatiuā tūc add̄ sup illō d̄ succo agreste aut succo hipoq̄stidos.

MEdicamē ad debilitatē stōi ⁊ malitiā digōnis. Rebuloꝝ bulitoꝝ cū aq̄ cydonioꝝ ⁊ bulliāt.ʒ. 4.belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ cymini infusi in aceto et torrefacti ⁊ cipi ⁊ masticis oim añ.ʒ.ii.se.apij.⁊ anisi infusoꝝ in aceto amboꝝ añ.ʒ.i.xylo aloes ⁊ galie am boꝝ añ.ʒ.i.5.mēte.ʒ.iij.magudinis.ʒ.i.5.ro.ʒ.4.gra noꝝ granatoꝝ.ʒ.viij.sumac.ʒ.4.cynami ⁊ corticum thuris et spice omnium añ.ʒ.i.

LAchlachatū ꝯfortās stōm. Aque aloes ⁊ aq̄ ro sarū ⁊ aq̄ maloꝝ ⁊ aque cydonioꝝ ⁊ aque salic= tis oīz añ.ps vna: sandali albi et rubei ⁊ rosaꝝ ⁊ cro ci ⁊ camphore ⁊ laudani ⁊ balaustiarūz ⁊ ramich et xylo aloes et galie omnium añ. pars.5.

EMplm ad apa stōi durū. F℞.absinthij ⁊ spice ⁊ cassie oim añ.ʒ.viij.aloes ⁊ storacis amboꝝ añ.ʒ.4.croci.ʒ.ij.xylobalsami ⁊ carpobalsami et myrrhe oim añ.ʒ.i.olei nardini q̄ntū necesse est.

AD stōaticos. ¶Hiera q̄ refert antiforos cōfert stō. F℞.aloes au.4.masticis.ʒ.ij.assari.℥.5.ro. siccarum ⁊ floris squināti ⁊ cassie olum añ.℥.5.vtat ea sicca sicut vtitur hiera.

TRocisci q̄ dicūtur amedunis faciētes ad inq̄etu dinē stōi ꝓpinquā ileos ⁊ ad oēm inflationē ⁊ est cōueniēs ei q̄ euomit cibū suū ⁊ ad egritudines intrinsecas. F℞.se.apij aur.vi.anisi au.vi.absinthij aur.4. Et inueni in descriptione alia masticis iteruz au.4.piperis au.ij.myrrhe au.ij.cinamomi aur.vi. opij aur.ij.castorei aur.ij.cōficiātur cū aq̄ ⁊ fiant de eis trocisci ⁊ dent ī potu. dosis eius equalis est au. i.ad stomaticos cum vino mixto.

HIera q̄ refert mēsonꝯferēs ad inq̄etudinē stōi ⁊ ei q̄ inuēit inflationē ⁊ aufert oēz inflationē ⁊ ꝯfert ad tarditatē digōnis ⁊ ad egritudines mñcū ⁊ ipsa itez ꝓuocat vrinā ⁊ est medicina mirabilis ad epaticos ⁊ ad illū q̄ hꝫ dolorē renū ⁊ ꝓuocat mēstrua ℞.aloes aur.c.masticis.℥.i.⁊ croci.℥.i.spice.℥.i. cin namōi ⁊ assari ⁊ carpobalsami oim añ.℥.i. Tere ⁊ cri bella ⁊ sua cū siccā et vtere ita vt des ī potu illi cui⁹ digō tardat pōd⁹ aur.i.cū aq̄ frā.et illi q̄ euomit co lerā et effundit ad stōm ei⁹ mā da ī potu d̄ ea au.5. ⁊ illi q̄ hꝫ apa ī aliq̄ mēbroꝝ iterioꝝ ꝯfert cū sumit d̄ ea ī potu cū aq̄ mellis.⁊ ille q̄ indiget vt ꝓuocet vri na eius aut ꝓuocentur mēstrua sumat de ea in po tu cū aq̄ feniculi contriti bulliti et colati.

EMplm poloarchis ꝯferēs ad oēs egritudines humidas intrisecas. ℞.ciperi cordumeni minuti thuris cere oim añ eminā.i.gūmi alboti eminā i.5. olei de alcanna q̄ntū sufficit: ⁊ q̄nq̄ additur bdellij iudaici eminā.i.

MEdicamē qd̄ dr̄ diarios faciēs ad oēs corru= ptiones cōplonis stōi ⁊ aggregationē aq̄ ⁊ le= nit vētrē. F℞.ireos pōd⁹.ʒ.xxiij.pipis pōd⁹.ʒ.xx.ʒi ziberis ⁊ aniudē āboꝝ añ.ʒ.xij.anisi ⁊ masticis ⁊ se. feniculi oim añ.ʒ.4.ameos ⁊ se.apij oim añ.ʒ.viij. Tere ⁊ cōfice cū melle. dos eius sit sicut galla cū aq̄.

ELectuariū de carui ꝯferēs ad dolorē stōi ⁊ op i latiōes q̄ sūt ī eo ⁊ ī epate ⁊ ꝑuitatē digōnis. ¶Sumāt carui ⁊ ameos ⁊ se.apij.⁊.ʒʒ.⁊ passulaꝝ enucleataꝝ ⁊ siseleos ⁊ se.baucie oim añ.ʒ.iij.amig dalaꝝ amaraꝝ mūdataꝝ et cortice suo pōd.ʒ. vi.te re ⁊ ꝯfice cū melle: dos ei⁹ q̄ntū nabaca cū aq̄ tepida.

ELectuariū de galāga ꝯferēs ad vehemētiā fri goris in stō et epe ⁊ digerit cibū ⁊ fugat vētosi tates ⁊ stōm efficit bonū. ℞.galāge ⁊ cinami ⁊ pipis albi omnium añ.ʒ.ij. heil ⁊ cinamomi ⁊ neremisch omnium añ.ʒ.iij.macropipis.ʒ.vi. ziziberis.ʒ. viij. se.apij.⁊ anisi ⁊ cymini ⁊ carui ⁊ talisafar omnium añ.ʒ.i.penidioꝝ et zuccari triplum medicine: tere commisce ⁊ sit dosis eius.ʒ.ij.

APpetitū. Cōfectio abscindēs appetitum lupi. F Recipe hiere.ʒ.vi.myra.nigroꝝ.⁊ belliricoꝝ et emblicoꝝ oim añ.ʒ.iij.nucis hēdē.ʒ.v. cōficiātur cum melle dispumato et dent in potu de ea.ʒ.iij.de

aqua in qua decocta sunt mastix et menta et scotia decocta.

Vomitus et nausea. Sirupus abscindens vomitum flegmatis. ¶ Recipe cymini. ʒ. 4. masticis. ʒ. iij. granorum granatorum. ʒ. xx. mente et sisimbrij amborum ana. tunicas. v. decoquantur cum aque lib. iiij. donec remaneat lib. i. et coletur et proiciatur galie. ʒ. i. et detur in potu de eo in mane et sero.

Singultus medicamen ad singultum mirabile forte. ¶ Vini boni odoris lib. viij. mellis dispumati lib. ij. decoquantur donec bulliat et consumatur eius sexta: deinde auferatur ab igne et proiciantur in eo costi et masticis amborum ana. ʒ. iiij. absinthij pondus. ʒ. vij. squinanti et spice et folij. et ro. et aloes et agarici et croci omnium ana. ʒ. ij. assari et xyloaloes indi et cassie olium ana. ʒ. 4. tritorum et sit dosis eius coclearium.

Epar et apata epis. ¶ Unguentum de murada sacerim conferens ad apa quod accidit ex corrosione aut aliis cuius compositio hec est. ℞ Recipe almurada sacri. ʒ. iiij. et xyloaloes et croci et baccarum lauri et ammoniaci et myrrhe et altreiati omnium ana. pondus. ʒ. iij. et cere pondus. ʒ. iiij. confringe ea et contere et aggrega ipsa et liquefac ceram cum sufficienti quantitate olei de lilio et alrazalri pondere. ʒ. iij.

Durities epis. ¶ Confectio facta cum epate adib conferens ad dolorem epis et splenis et stomachi et ventositates et dissinteriam et tussim chronicam et illis qui euomunt sanguinem. ℞ Recipe croci et myrrhe et opij et castorei et se. iusquiami albi et castorei cordumeni et papaueris et spice et eupatorij et epis adib et cornu dextri de cornibus capre adusti omnium partes equales terantur terenda et soluantur que soluenda sunt in vino et conficiantur cum melle dispumato et administretur post. vj. menses. et sit dosis sicut cicer cum eo qui convenit de potibus.

Malitia complexionis. ¶ Oleum de mezerion. ʒ. x. infundatur lib. i. aque die et nocte et ponatur in vase et bulliat lento igne donec remaneat de aqua lib. s. et auferatur ab igne et dimittatur donec infrigidetur et coletur et reducatur ad vas: et fundatur supra eam olei amigdalini dulcis quarta. lib. i. et bulliat donec consumatur aqua remaneat oleum et involuantur medicine contrite et cribellate cum hoc oleo. ¶ Et sunt myrabola. citrinorum et bellirico et emblicorum omnium ana. ʒ. x. tamarindorum. ʒ. lxxx. prunorum. xxx. numero: iniubarum tantundem cassie fistule lib. i. passularum lib. s. aggrega has medicinas tritas preter cassiam fistulam et pone in vase lapideo et funde super eas aque lib. x. et decoquatur donec remaneat tertia et coletur super cassiam fistulam et confricetur manibus et coletur et reducatur ad vas et proiciatur supra eam penidiorum emina. i. et decoquatur donec fiat ei spissitudo mellis et fundatur supra ipsam olei amigdalini lib. s. et pulverizetur desuper medicine cribellate delinite oleo predicto et bulliat donec coaguletur et deponatur ab igne et ponatur in vase vitri: cuius dosis sit. ʒ. vj.

Sufuf ad inceptionem aque factum cum lacte camelarum aut cum aqua casei aut cum aqua oleri: cuius hec est compositio. ℞ Recipe succi eupatorij. ʒ. i. s. lacce. ʒ. ij. aristo. ʒ. i. s. floris squinanti. ʒ. i. s. seminis cuscute. ʒ. ij. se. cucumeris. et portulace amborum ana. ʒ. i. scamonee. ʒ. s. dosis aure. s.

Splen icteritium. medicine splenetice. ¶ Medicamen iuuatiuum quod nominatur medicamen rotundum. ℞. dabach glandium lib. ij. calcis lib. i. ponatur aldabach in vase figuli et ponatur supra prunas donec liquefiat. Cumque liquescit pulverizetur supra ipsum calx et permisceantur ambo simul et liniatur ex eo dum perseuerat calidum supra cutem adib et ponatur. Et oportet quando administratur hoc medicamen vt ingrediatur eger vtens eo balneum et dimittat emplastrum supra se et non auferat ipsum donec cadat per seipsum et oportet vt sit sollicitus ita vt abscindat illud quod augmentatur de corpore in primis.

Aliud: operatio iuuamenti eius ad spleneticos est manifesta in die suo. Et oportet antequam cum eo emplastretur vt regatur eger regimine quo oportet tribus diebus: cuius hec est compositio. ℞. myrrhe ℥. iij. thuris minuti. ℥. iij. synapis alexandrine cordumeni amborum ana. ℥. ij. aceti squille quantum sufficit. terantur synapis et cordumeni et cribellentur. Minutum vero thuris et myrrha terantur et proiciatur super ea ambo medicamen siccum et conficiatur et fiat simile unguento et ponatur ab hora duarum horarum usque ad horam nouem horarum: deinde ingrediatur eger balneum et emplastrum supra eum: cum ergo mollificatur fac eum ingredi tinam et precipe ei vt prolonget moram in tina et egrediatur illud quod est in eo de aqua et vt non superueniat ei syncopis et approximetur naso eius acetum et calamentum silvestre quod ipse olfaciat et solue pannos quibus ligatum est emplastrum paulatim. Cumque egreditur de balneo ciba eum piscibus salitis sine pane et da ei in potu die primo et die tertio et precipe ei vt exercitetur ante illud exercitio in quo possibile est vt fiat anhelitus frequens continuus.

Aliud fugitiuum forte et est medicamen vtile et confert hydropicis et spleneticis habentibus egritudines antiquas. ℞. resine decocte lib. iiij. cere lib. ij. sulfuris quem non invenit ignis lib. i. minuti thuris lib. i. picis lib. ij. aluminis humidi lib. i. baurac lib. i. aristo. ℥. iij. radicis cucumeris asini. ℥. iij. alo. ℥. vi. piretri. ℥. vi. lactis mori. ℥. iij. aceti kisch. i. s. vini italici kist. s. et nos ponimus loco aceti olei cotilas. iij. prepara ipsa secundum illud exemplum.

Aliud fugitiuum forte de illis que efficiunt operationem vltimam est hoc medicamen. ℞ Sumatur de cancris fluuialibus et abscindantur pedes eorum et cande ipsorum et exicca ipsos et contere eos et accipe de eis pondus aur. i. et commisce cum eo opij tertiam au. i. et solue ipsum cum aqua illius fluuij de quo sumptus fuit cancer et da ipsum in potu habenti egritudinem et pone in quibusdam horis cum opio de oleo balsami cum pondere sui secundum egritudinem.

Durities splenis. ¶ Unguentum quod confert ad durities existentes in splene et sanat. ℞. cordumeni et synapis et piretri et fenugreci decocti olium ana. contere que ea bene et contere ipsa cum aceto: deinde funde supra ea oleum: deinde line cum eo splenem et habens ipsum abluat se in balneo: deinde ponatur emplastrum.

¶ Capitulum de intestinis.

Clistere conferens ad vlcera in ventre et quibus habens ea emittit sanguinem et nominant ipsa romani dissinteriam. ¶ Recipe de adipe renum capri iuuenis et decoque eam cum kisch: deinde accipe de aqua

bisch. ⁊ pinguedine adipis sacraiati.ij. accipe de aq̃ nzi decocti ⁊ oleo ro. de vnoquoq; sacraiati.i. ⁊ acacie trite põdus.ʒ.i.ʒ. ⁊ gũmi arabici triti ⁊ ceruse trite amboꝝ ana pondus.ʒ.i. ⁊ vitellum oui: pmisce ergo simul omnia donec fiant in loco vnguenti ⁊ clysteriza cum eo. aut accipe sacraiati.i. aque albersandaru humidi. ⁊ sacraiati.ʒ. olei ro. ⁊ iniice illud p clystere ⁊ fac vt cibus eius sit ius ciceris cum oleo amigdaloꝝ ⁊ granis ğnatoꝝ ⁊ fac ipsum bonum quãtum potes et da ei ipm de fructibus cydoniorum.

Solutio vẽtris. Suffuf cõferẽs ad fluxũ ventris chronicũ. ℞. balaustiaꝝ ⁊ glandiũ infusaꝝ in aceto ⁊ torrefactarũ ⁊ sumach ⁊ granoꝝ myrti ⁊ corticũ ⁊ hypoq̃stidos oĩum añ.ʒ.ij. cymini ⁊ gallarũ torrefactaꝝ in aceto ⁊ capitũ granatoꝝ dulciũ ⁊ fructus tamarisci ⁊ ramich oĩm añ.ʒ.i. xyloaloes ⁊ galie ⁊ masticis ⁊ spice oĩm añ.ʒ.i. seis acetose ⁊ gũmi ⁊ boli ⁊ succi barbe hyrcine ⁊ granoꝝ passulaꝝ torrefactaꝝ et xylocaracte et iect oĩum ana.ʒ.ʒ.

Electuariũ ad abscindendũ fluxum ventris factum a frigore ⁊ ventositate. ℞. seis apij ⁊ calami aromatici ⁊ cipi ⁊ ameos et xylobalsami ⁊ landani ⁊ macis oĩum añ.ʒ.v. anisi.ʒ.iij. piperis albi.ʒ. ĩ cynami.ʒ.iij.ʒ. croci.ʒ.vij. cãphore.ʒ.ij. blacte bizãtie.ʒ.iij.ʒ. radicum squinãti.ʒ.iiij. cordumeni.ʒ.ij. sãdali albi.ʒ.4. dauci.ʒ.iij.ʒʒ.ʒ.iij. granoꝝ myrti.ʒ.vij. conficiãtur cum rob maloꝝ.

Sirupus de fructibus abscindens fluxũ vẽtris ⁊ supans colerã. ℞. acetositatis citri ⁊ berberis ⁊ ribes oĩm añ. lib.i. zarur ğnorũ granatoꝝ ⁊ sumach oĩm añ. lib.iij. cydonioꝝ ⁊ malorum ğnatorũ ⁊ pirorum oĩum añ. lib.iiij. aque tãtundẽ infundant duobus diebus ⁊ decoquantur donec sint discocta ⁊ colet ⁊ coquat secũ ⁊ ponat sup ipsam zuccarũ.

Rasura ⁊ vlcera intestinoꝝ. Medicamẽ qđ dr sanguisuga cõferẽs ad vlcera intestinoꝝ. ℞. acacie aur.xv. corticum ğnatorum aur.lxxv. gallaruꝫ aur.xxv. opij aur. xv. seminis iusquiami albi aurei. auellanaruꝫ tritarũ aur.clx. sumach seemij aur. lx. succi sumach seemij aur.ij.ʒ. thuris aur.xxv. terãtur ⁊ aggregentur ⁊ commisceantur cuꝫ vino nigro. dosis eius integra aur.i.

Medicamẽ qđ bibit ⁊ refert ad iulios tarsensen ⁊ est medicamẽ iuuatiuũ ad oẽm mãm q̃ attrahit ⁊ ad oẽm inflatõꝫ. Reci. anisi ⁊ se. apij ãboꝝ añ. aur.ij.se.se. ⁊ se. baucie siluestris ⁊ se. atardilon ⁊ est spẽs siseleos oĩm añ. aur.iiij. opij ⁊ se. insq̃ami al. amboꝝ an. aur.i.ʒ. conficiant cũ aq̃ ⁊ administretur.

Clystere quo vtebat Ga. ⁊ est clystere lenis ⁊ est cõueniens ad descriptiões plurimas antiquoꝝ. Reci. succi agreste sicci aur.vi. aluminis iamẽi tm̃dẽ calcis quã nõ iuenit aq̃ corticũ thuris oĩm añ. au. vi. arsenici rubei aur.iij. arsenici cytrini aur.8. carte cõbuste aur.xv. cõficiant cũ sirupo de granis myrti et fiãt ex eis trocisci ⁊ sit pondꝰ trocisci aur.iij. aut.4. ⁊ clysterizet ex eo cũ vino pmixto cũ aq̃ quãtitate cyathoꝝ.ij. ⁊ in q̃busdã clysterizat ex eo cũ aq̃ pluuie.

Trocisci alsenginati qui conferunt ad fluxum vẽtris ⁊ ad vlcera intestinorum ⁊ nominantur trocisci benitos ⁊ sunt ex medicinis vtilibus abscindentes fluxũ vẽtris statiꝫ: q̃rũ hec ẽ pmixtio. Croci aur. iiij. myrrhe aur.ij. aloes ĩdi succi barbe hircine licij indi succi eupatorij opij gallarũ recẽtiũ dragagãti pipis al. oĩum añ. aur.ij. cõficiat cũ vino ⁊ fiãt ex eis trocisci quorũ cuiusq; põdus sit aur.ʒ.

Suffuf ad rasurã ex flate salso. ℞. nasturtij torrefacti.ʒ.x.se. alsebelsabrẽ.ʒ.7. masticis.ʒ.v.se. maru.ʒ.x.se. porri.ʒ.v. bdellij tãtũdẽ gũmi frãi.ʒ.7. boli armeni.ʒ.x. dosis.ʒ.iij.

Clystere ad rasurã pp meᵃᵐ ebibitã ⁊ clysterizat cũ butyro ⁊ sangue dra. ⁊ ẽ clystere ad inceptionẽ rasure ⁊ coiaꝫ ex pulsionẽ mãei. ℞. lẽtiũ.ʒ. x. ğnorũ myrti ⁊ corticũ ğnatorũ ⁊ zarur oĩum añ.ʒ. 7. cydoniorũ mũdatorũ a ğnis suis et pirorũ oĩum añ.ʒ.xv. dcoq̃nt cũ tribꝰ lib. aq̃ ⁊.ʒ.4. aq̃ ğnatorũ maiorũ ⁊ aq̃ agreste emia.i. dõec remãeat lib.i. ⁊ colet ⁊ sumat d ea ʒᵃ ⁊ misceat cũ ea boli armẽi aur.i. gũmi tãtũdẽ carte cõbuste ⁊ acatie et ceruse oĩꝫ añ.ʒ.i.

Confectio meᵉ ad colicã mirabilis q̃ vsus ẽ. G. i eo cui aduẽit egritudo q̃ dr ileos ⁊ i eo q̃ euomit stercꝰ suũ ⁊ dat i potu de ea cũ dolor ẽ vehemẽs q̃titas fabe cũ q̃titate.iij. aur.iiij. ciatorũ aq̃ fride. ℞. se. iusq̃ami al. pipis al. ãborum añ. aur.xl. opij. aur.xx. croci aur. x. spice odorifere eufor bij piretri oĩum añ. aur.ij. cõficiat cum melle decocto.

Medicamẽ ad colicã fm q̃ iuenit ipꝫ Gal. in libro iab eo socrati ⁊ noiat albobeis ⁊ pfert stomaticis ⁊ patiẽtibꝰ obthalmiã qñ i eis vehemẽs fit dolor ⁊ ad dolorẽ inficiũ qñ bibit cuꝫ aq̃ ⁊ melle in q̃ decocta est rutha: cuius pmixtio. ℞ Croci aur.i. spice aure.ij. myrrhe aur.ij. costi pipis al. macropipis galbani oĩm añ. aur.ij. olei balsami. au.iiij. cynamomi ⁊ corticũ radic mãdragore. Et iueni i descriptiõe alia. succi mãdragore castorei oĩꝫ añ. au.ij. se. dauci aur.4.ʒ. sapini au.iij. cassie aur.4. cõficiat cũ melle.

Mollificatio ani ⁊ egressio eiꝰ. Medicamen Gale. cõferens ad exitũ ani. ℞. fructꝰ plãte q̃ dr arbei. gallaꝝ ceruse de plũbo acatie succi barbe hircine corticũ pini q̃ dr santis thuris ⁊ myrrhe oĩm añ. aur.iiij. pulueriꝫet sicca postq; abluit anus cũ vino pontico.

Caplm de lapide renum.

Dico q̃ oẽ qđ frãgit lapidẽ vesice nõ est dubiuꝫ quin frãgat lapidẽ renũ: sed nõ cõuertitur.

Confectio cõferẽs illi qui habet lapidẽ: qm̃ est medicina que frãgit lapidẽ et prohibet generationẽ eius post ipsum. ℞. cassie aur.ij. seminis apij aur.iij. myrrhe aur. iiij. pipis al. aur.ii. thuris aur.iij. lapidis seemij masculi aur.i.se. baucie anisi ãboꝝ añ. aur.i. storacis.ʒ.iij. radicis lilij alozonitiu aur.iij. seminis papaueris al. aur.ij. spice tãtũdem amigdalarũ amararũ excorticatarũ assari amboꝝ aur.iij. seminis lini cyperi ãboꝝ añ. aure.ij. mellis boni quãtum sufficit sumat in potu de ea oĩ die.

Medicamẽ aliud vtile Inq̃t Galie. Scio plurimos de illis quoꝝ renes erãt egri qui medicati cũ eo et sanati sunt a suis egritudinibus. Et oportet quidem vt assiduetur vsus huius medicine diebus pluribus. est eñ medicamen sanans illum qui habet lapidẽ et qui habet egritudinem colice et sanat iterũ egritudinẽ vesice. et est iste modus artifi=

cij eius. ¶ ℞. auellanaruꝫ excorticatarum ⁊ se. cucu.
hortulani excorticati se. cardi mundati oium an̄. au.
iij. iusqami ni. ⁊ croci se. citroli al. oium an̄. aur. vi. se.
iusquiami al. se. apij ābotum an̄. aur. xij. conficiātur
cum melle ⁊ fiāt de eis trocisci ⁊ detur in potu de eis
aur. ʒ. cum aq̄ mellis tepida mundata quātitate cya
thorum. iij. ⁊ inueni in descriptione alia q̄ ponuntur
in eo harmel aur. vi.

Lapis vesice. Qđ verū est in hoc ca. ⁊ testificatur
⁊ est q̄ cū lepus comburitur subtiliter sic̄ scis: ⁊
conseruatur combustum eius ⁊ sumitur de eo in po
tu diebus aliquot pondus ʒ. 2. cum aqua tepida frā
git lapidem.

Ars medicamenti quod fit cū scorpionib⁹ fran
gens lapidē qui generat̄ in renib⁹: ⁊ saluat illū
qui eo vtitur a generatione lapidis in renibus suis:
⁊ hoc medicamentum facit suā operationē cum pro
prietate nō per complexionem. ¶ Sumātur de scor
pionibus viuis. iij. numero ⁊ ponātur in olla noua
insida ⁊ liniatur olla ex massa tritici: deide deferatur
ad furnum ⁊ calefiat cū lignis vitis donec rubeat ⁊
ponatur olla in illo furno sero: ⁊ dimittat̄ in eo 1 no
cte: deiñ extrahat̄: post illud ⁊ sumat̄ qđ inuenitur in
olla de cinere scorpionū postq̄ ifrāta fuerit: ⁊ repōa
tur in vase ⁊ administretur de eo mane ⁊ vespere in ho
ra curatiōis doloꝝ renū pondus siliquaꝝ. 2. cū vino
quod dicit̄ nacdicō: frangit .n. lapides ⁊ facit eos de
scendere i vrina frustati. Et illđ iō q̄m scorpiones in
naturis suis sunt contrarij lapidibus generatis in
renibus ⁊ vesica sic̄ carnes vipe sunt cōtrarie veneni
serpentū ⁊ reliquoꝝ reptilium venenosorum.

Confectio trociscorum qui frangunt lapidem
generatū in vesica ⁊ renib⁹. ¶ Reci. se. baucie
siluestris ⁊ se. cucu. alrelij ⁊ anisi ⁊ myrrhe ⁊ se. apij
mōtani ⁊ se. apij hortulani ⁊ cassie ⁊ cynamomi ⁊ spi
ce olum ana partem .i. tere has medicinas ⁊ cicotri
goniza ⁊ confice cum aqua ⁊ fac tro. in vnoquoq̄ q̄
sit pōd⁹. ʒ. i. aut aur. i. aut fac pillulas magnas sic̄ ci
cer ⁊ da i potu de eis pillulas. x. in ieiūio cū aq̄ calla.

Confectio que frangit lapidē. ¶ Reci. spice inde
darhimet. iij. ʒʒ. darhimet. 4. macropipis tātū
dem assari. ʒ. i. dauci tātundem: cassie siliquas. xij. cy
namomi darhimet. 4. polij darhimet. iij. assari. ʒ. i.
dauci tantundem: croci darhimet. 2. castorei darhi
met. 4. floris squināti tātundem scordeon tātūdem
costi darhimet. 2. pipis al. tantundem petrosilini tā
tundem carpobalsami darhimet. 4. a cori darhimet
2. conficiantur cum melle.

Distillatio vrine. ¶ Trociscus cōferens ad distil
lationē ⁊ dyariā. ¶ ℞. castorei. ʒ. 2. ⁊ sansucci ⁊
ruthe ⁊ se. iusq̄ami al. et anisi olum an̄. pōdus. ʒ. i. et
granoꝝ ḡnatoꝝ gra. xv. terant̄ ⁊ fiāt troc. ⁊ sit dosis
ponđ. ʒ. i. ⁊ da ei in potu pondus. ʒ. i. de granis cucu.
mundati cū albumine oui ⁊ subtili.

Debilitas erectionis ⁊ desiderij confert ad illud
hoc medicamen. ¶ ℞. se. cepe. ʒ. ⁊ granoꝝ eru
ce pōđ. ʒ. 4. ⁊ se. alsebedenigi ⁊ buziden ⁊ alfahafda
ron ⁊ squille assate omnium ana. pondus. x. vi. ⁊ se
cacul pōđ. ʒ. iij. sisamini mundati pondus. ʒ. v. ⁊ ala
ninden ⁊ alnaricu aldi amborum ana. pondus. ʒ. 4.
⁊ penidioꝝ pōđ. ʒ. vj. tere ea ⁊ ꝑmisce: ⁊ sit dosis pō
dus. ʒ. 2. cum vino permixto.

Et ꝯfert ad illud hoc medicamē. ℞ Sūme vēa
rū alfarsunigi ⁊ ē aspag⁹ ⁊ lactis vaccini ⁊ butyri
vaccini oīuꝫ an. lib. iij. ⁊ se. eruce ⁊ se. baucie ⁊ se. na
pi oium an̄. ℥. iij. tere medicinas siccas ⁊ ꝑmisce cuꝫ
lacte ⁊ butyro. dosis ei⁹ ponđ. sextaria. v. aut. x. post
q̄ decoxeris ipm donec ꝯsumat̄ lac ⁊ remaneat bu
tirū ⁊ cola ipsum ⁊ da ipsum in potu.

Ars electuarij idi qđ addit in spmate ⁊ confor
tat appetitū. ℞ ℞. ʒʒ. ⁊ pipis ⁊ macropiperis: et
cynamomi ⁊ folij ⁊ spice nucismuschate ⁊ sādali ru
bei ⁊ cardamomi minoris ⁊ macis ⁊ tagamed ⁊ tali
safar ⁊ lierfeteni ⁊ ciperi ⁊ spodij ⁊ nucis inde oium
an̄. ʒ. iij. muschi ⁊ camphore amborum an̄ aur. x. zuc
cari tabarzet quantum medicine omnes tere ⁊ cri
bella q̄tum sufficit cuꝫ melle dispumato. dosis eius
sit pondus. ʒ. 2.

Confectio medicaminis alterius quod addit i
spermate ⁊ conuenit regibus. ℞ ℞. caude stici
℥. i. se. napi ⁊ se. baucie ⁊ allesi ⁊ se. cepe al. dulcis et
se. vrtice ⁊ se. eruce oiuꝫ an̄. ℥. i. ⁊ melāopi. ⁊ leucopi.
⁊ macropiperis oiꝫ an̄. ʒ. v. ⁊ cepe muris assate pōđ.
ʒ. 4. pineaꝝ excorticataꝝ. ℥. ij. ʒ. ⁊ piretri pond⁹. ʒ. 4.
⁊ lingue auis ponđ. ʒ. 61. ⁊ cerebellorum passeꝝ ma
sculoꝝ qui nidificāt in parietibus ponđ. ʒ. 4. ⁊ testi
culorum galli. ℥. i. tere has medicinas ⁊ confice cuꝫ
butyro vaccio ⁊ melle: ⁊ sit butyri tertia ⁊ mellis ter
tie due ⁊ repone in vase dosis illius sit. ʒ. ʒ. cuꝫ vino
dulci post cibum.

Ars olei cū quo iungit̄ pectē ⁊ v͛ga ⁊ qđ est cōsi
renib⁹ ⁊ errūpere facit desideriū cocūdi ⁊ ad
dit in eo. ℞ Recipe eupatorij ⁊ galbāi āboꝝ an̄. pōđ.
ʒ. ij. macis ponđ. ʒ. i. macropipis. ʒ. i. ʒ. piretri pōdus
ʒ. ij. ʒ. se. eruce ⁊ castorei amboꝝ an̄. ʒ. ʒ. olei de nar
ciso. ℥. i. ʒ. ⁊ cere. ʒ. ʒ. tere medicinas siccas ⁊ liquefac
cerā cum oleo ⁊ proijce super eā medicinas ⁊ ꝑmi
sce bene ⁊ inungatur cum illo.

Durities matricis. ¶ Pessarium ad matricē fri
gidam ⁊ apostema durum resolutiuū vnguē
tum dyaquilon vnguenti basilicon et adipis tauri
gummi amigdalini et adipis galline ⁊ adipis ana
tis et medulle cruris cerui et stercoris ouini ⁊ storac
cis liquide romane et olei nardini omnium an̄. ℥. i.
myrrhe pure. ℥. ʒ. croci. ʒ. ij. liquefac adipes cū oleo:
et aggrega omnia et pone de eis super pessariū de
lana et administra.

¶ Tractatus. vij. De doloribus iuncturarum ⁊ po
dagra et vena sciatica.

Emplastrum ad dolorē iun
cturaꝝ ⁊ poda
grā factū cū iusq̄amo nigro ⁊ agarico ⁊
est medicamē vtile. ℞e. iusq̄ami ni. kist
i. agarici kist. i. fenugreci kist. i. baurac.
℥. i. cere lib. i. resine decocte lib. i. olei antiqui lib. i.
medulle ossium cerui. ℥. 4. radicum lilij alutinu. ℥.
4. tere medicinas siccas ⁊ cribella cum cicotrigoni
cinio et liquefac medicinas que liquefiūt: ⁊ dimitte
donec infrigidetur: ⁊ ꝓijce super medicinas siccas: ⁊
permisce et repone et vtere.

EEt cõfert ad illud hoc medicamẽ. ¶R. hermodactilorũ. ʒ. xij. ⁊ elieboꝛi albi pondus. ʒ. iij. ⁊ piperis ⁊ cymini amboꝛum añ. ʒ. 4. tere et puluerizã. dosis eius pondus. ʒ. i. cum aq̃ mellis.

EEmplm q̃d confert ad debilitatẽ que accidit in pedibus. ¶R. assari ⁊ aloes ⁊ sciel menithe ⁊ capsie ⁊ gutte. i. costi ⁊ sarco. ⁊ myrrhe oim añ. ʒ. iij. ⁊ castorei. ʒ. 4. contere ea ⁊ tere ipsa cum vino boni odoris: deinde lini ipsum desuper.

AAlia medicaminis pillularum que fiunt cum alfesire ⁊ est medicamen factum cum hezerihasin ⁊ est iuuatiuum ad podagram ⁊ dolorem genuũ ⁊ doloꝛem iuncturarum. ¶Reci. medicine que dicit alfesire pondus. ʒ. i. ⁊ hermodactilorum pondus. ʒ. ij. cymini carmeni pondus. ʒ. i. cinamomi ⁊ origani persici ⁊ aristologie rotunde. ⁊. ʒʒ. ⁊ folioꝛum cappa ris ⁊ cineris hyrundinum omnium ana pondus. ʒ. i. tere has medicinas ⁊ pulueriza ⁊ confice cum vio ⁊ fac pillulas paruas ⁊ exicca in vmbra. dosis illius pondus. ʒ. 5. cum aqua in qua decoctum est anetum aut fiat de eo suffuf pondere. ʒ. 5. cum aqua mellis calida in qua decoctum est anetum coclearijs duobus ⁊ olei cocleario vno.

PPillule alie que fiunt cum alcãna ad podagraz laudate. ¶R. myrabo. nigro. ablatis nucleis pondus. ʒ. x. bellliricorum ⁊ embli. ⁊ capsie ⁊ cinamo mi. ʒʒ. ⁊ macropipis ⁊ salis idi oinm añ. ponđ. ʒ. iij. aloes pondus. ʒ. xxx. origani persici ⁊ radicis cappa ris bdellij ⁊ alcãne oim añ. ponđ. ʒ. 2. hermodactilorũ medi⁹ omnes. tere medicias ⁊ cicotrigonisa ⁊ infunde bdelliũ in vino ⁊ permisce ⁊ cõfice ⁊ fac pilulas paruas. ⁊ sit dosis earum pondus. ʒ. 2.

VVena sciatica. ¶Medicamen ad venã sciaticaz q̃d sedat eã vtile: cui⁹ hec ẽ pmittio. ¶picis p tes. 2. sulfuris q̃d nõ inuenit ignis. ps. i. terant si̇l et permisceant ⁊ puluerizentur super locum infirmum postq̃ ingressus fuerit habẽs eam balneũ vt adhereat ei medicamen ⁊ conglutinetur super ipsum car ne ⁊ dimittat vsq̃ quo cadat per se ipsum.

PPOdagra. ¶Medicamẽ de iusquiamo nr̃m predi ctum in ca. doloꝝ iuncturarũ ẽ vltimũ ad eã.

¶Tractatus octauus de alopitia.

COnfectio lochoch ad alopitiã ¶R. euforbij ⁊ sũme ruthe agrestis ⁊ olei laurini oĩuz añ. auf. 2. ⁊ sulfuris q̃d nõ iuenit ignis ⁊ ellebori ni. aut al. q̃dcũq̃ duorum est repertũ oium añ. põ. auf. i. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ pmisce cũ põdere. ʒ. 9. cere liquefacte cũ oleo laurino aut oleo alterius aut oliue oleo antiq̃: ⁊ vtere hoc medicamie s̃m q̃ ip̃m est forte valde i curatio ne alopitie cũ plõgat ⁊ difficil' sit ei⁹ cura. Inq̃t. G. Ego pmiscui cũ eo i q̃busdã hoꝛis nasturtij põdus aur. i. ⁊ spume aduste pondus aur. i.

AAUadob nigrũ in quo inuoluuntur capilli vel manus vel aliq̃d mẽbroꝝ. Existimauit Ga. q̃ cum sumit vrina canis ⁊ putrefit. v. diebus aut. vi. deinde fit cũ ea illud cõseruat nigredinem.

DDescriptio ponderum ⁊ mensurarum ex breuia rio alseira. vigilis.

INq̃t kist oꝛdei est. ℥. 18. kist vini est lib. lxx. kist mellis est lib. cviij. Chous vini est lib. ix. Chous mellis est lib. xxiij. ⁊. 5. Coꝛboni olei est. ℥. ix. Coꝛboni vini. ℥. x. Coꝛboni mellis. ℥. xiij. ⁊. 5. Mesitrum magnum olei est. ℥. iij. Mesitrum magnum vini est. ℥. 4. gozmie. viij. Mesitrum mellis. ℥. 4. 5. Acsunef olei darlimet. xvj. Acsunef vini. ℥. 2. ⁊ quarta darlimeth i. Acsunef mellis. ℥. iij. ⁊ quarta ⁊. 8. Choatus olei darlimet. xij. Choatus vini. ℥. i. ⁊ medietas darlimet ⁊ tertia. Choatus mellis pond⁹. ℥. 2. ⁊ quarta. Mesitiron olei est darlimet. 6. Mesitiron vini ẽ gozmie. xx. Mesitiron mellis darlimet. vij.

DDescriptio mensurarũ ⁊ ponderum ex breuiario filij Serapionis. inquit.

EExceptum est ab hoc ca. in hoc aggregato: q̃m nõ dixi omnem mensuraz quam in ipso attuli nisi que cognita est apud eos qui lingua vtunt arabica in capitulis suis. Uerum quidã coegerunt me ad trãsferendum querentes me translationem eius vt iuuamentũ fiat per illud in alijs ab isto libro. kist apud gentes que lingua greca loquuntur cognituz est sup᷑ mensurã vero nõ conueniunt omnes. ⁊ illud est q̃m quidam eorũ vtunt alia q̃ vtantur alij. kist enim apud romanos capit lib. i. 5. s. tertiam: quare est ℥. xx. Et kist italicũ lib. i. 5. Et lb. ẽ. ℥. xij. Et mia romana est. ℥. xx. Et mina italica ⁊ egyptiaca est. ℥. xvj. Et mina est sextaria. xl. Et lib. est sextaria. xx. Sextariũ est. ʒ. 6. ⁊ dauic duo aut aur. quatuoꝛ. Et darlimet ẽ aur. i. Et dorach italicum est iohein octo. Et iohein est aclat romana sex. Et cotila. i. ℥. 9. Mestron magnum est. ℥. tres. Et paruum est darlimet sex. Acsinesim est darlimet. xviij. Choatos est. ℥. i. 5. Gozmia est quarta. ʒ. vsq̃ ad duos dauic. Aumius ⁊ andanilis est. ℥. i. vnaqueq̃ earum est aurei septem. Adar. ℥. i. Enib mellis lib. ij. 5. Enib olei mina. i. 5. Aldorac lib. tres. kist mellis lib. ij. 5. Alhemen sextaria. v. ⁊. ʒ. xxx. ⁊ anculij quatuoꝛ. Semimet mine. x. ⁊. 5. Faba egyptiaca semimet quatuoꝛ. Obulus est dauic. i. 5. sicut inuenit alexãdrinus antulij tres. Auellana idest est darlimet. i. Nux est. 14. semimet. Alsacraiati parua est semimet septez. Alsacraiati magna est semimet 14. Faba greca est duo semimet aut duo oboli. Alsacraiati est sextaria sex ⁊ quarta. Coclearium mellis est auf. quattuoꝛ. Coclearium medicinaruz est auf. i. ⁊. ʒ. i. Alsatil. i. est sextaria duo. Darlimet est oboli sex. Et omnis obolus est kirat tres. Et omnis kirat est quatuoꝛ grana oꝛdei. Et oboli q̃tuoꝛ sunt kirat. 9. Alcautus est. ℥. i. 5. Choati duo sunt. ℥. tres. Oboli octo sunt kirat. 14.

¶Cõpletus est liber q̃ntus libri canonis qui est antidotariũ senis regis aboali hassen filij hali abinsceni. Et eius complemento completus est liber totus.

¶ Libellus Auicēne de viribus cordis trāslat⁹ ab Arnaldo de villa noua barchinone feliciter incipit.

¶ Tractatus primus de origine spūs ꝛ gñibus eius ꝛ principijs sue generationis ꝛ informationis.

¶ De origine spiritus. Cap. j.

CReauit deus ex concauitatib⁹ cordis sinistrā vt esset armariū spiritus ꝛ minera generationis illius. Creauitq; spiritū latorem virtutum aie in mēbra aialium tendentiū mediante ipso. Creauit itaq; primū appēdiculū viriū aie spiritū: ꝛ manationē scd'az i mēbris corporis mediāte ipo. Produxit ēt spm̄ ex subtilitate hūoꝝ ꝛ igneitate: quēadmodū produxit corp⁹ ex grossitie ipsoꝝ ꝛ terrestritate. Etenī cōparatio spūs ad hūoꝝ subtilitatē est sic cōparatio corporis ad ipos hūores quēadmodū .n. ex humorib⁹ membra cōstituūt pp cōmixtiōez ipsoꝝ adinicē pducētē ad formā aliquā cōpositiōis q̄ cōmixtū disponit ad recipiēdū habitū nō ꝯueniētē ei rōne simplicitatis: silr mō constituit spūs ex subtilitate hūoꝝ cōmixtōe ipsorū quattuor ad formā cōplonis qua spiritus pparat ad receptiōm viriū aie quas ex simplicib⁹ nō acq̄rit. principiū āt ei⁹ est ex manatiōe diuina sine auaritia ꝛ diminutōe qñ ei⁹ dispō cōplet pfecte. quēadmodū. enī vnūqd'q; mēbroꝝ q̄uis ex ipsa suba humoꝝ ꝯstituat: nihilominus inest ppa cōplo rōne simplicis proportiōis q̄titatū hūoꝝ ꝛ illorū forme cōmixtōis ipsorū. Silr vnicuiq; spūi vz tā aiali q̄ vitali q̄ nāli q̄uis eorum substātia ex subtilitate humoꝝ sit nihilominus ppria inest cōplexio rōne pportiōis quantitatū subtilitatis humoꝝ ꝛ forme cōmixtiōis. ꝛ sic etiam q̄uis mēbra generabilia q̄uis plura sint nūero: vnū tñ est in generatiōe primū: qd' cuiq; sit illud: fm diuersitatē opinionū cui⁹ gñationē seq̄t generatio ceteroꝝ mēbroꝝ. ¶ Silr quēadmōz spūs generabiles plures sunt numeroꝝ nihilominus vnus ipsoꝝ generatōe primus est q̄ fm sniaz potiorē philosophoꝝ generatur in corde: ꝛ exinde procedendo manat ꝛ penetrat i cetera pncipalia mēbra in q̄bus cū sufficiēter pmāserit adipiscit ibi ꝯplonē pticularē ꝛ ppriā: ita q; in cerebro cōplonē acq̄rit qua disponit ad receptiōem virtutum sensus ꝛ mot⁹. In epe vo cōplonē susceptiuā virtutum nutritiōis ꝛ augmēti. In testiculis āt acq̄rit cōplexionē qua pparat ad receptionē vel ad recipiēdā gñationē. Et existit tñ haꝝ oīuz virtutū pn^m fm dem̄ phoꝝ in corde: quēadmodū apud eos q̄ diuersificantur a snia eius pn^m virtut; visiue auditiue ꝛ gustatiue ē in cerebro. Sz nihilominus fm eos spūs disponitur ad recipiēdū has virtutes pticulares in membris aliēis: ita q; visiua mediāte cōplone crystalline hūiditatis qñ spūs cōplexioni ꝯiungit. auditiua vo mediāte cōplone obthici nerui: gustatiua vo mediāte cōplexiōe humiditatis quā sub radice lingue gñat pōgiosa caro. F Supradictoꝝ āt repugnātiū q̄dā sūt asserentes q; virtutes spūs affert a cerebro nullo mō agens ad pfectionē virtutis cōplone mēbri ad qd' procedit: sz ipm mēbꝝ ē tñ ꝯueniens instrm actiōi virtutis nālis nihil ꝯferēs eius essentie: verūtñ exq̄sita pscrutatio veritatis oīo cassat istoꝝ opinionem ꝛ vificat insup q; calefactionē virtutis adipiscit spūs a mēbro qd' ē opis instrm fm formā pdicte opinionis. Dixerūt q̄dā ex sequētib⁹ philosophis q; spūs vires aie recipit a corde pfecte ita q; ad receptionē ipsaꝝ pfecte in ipso corde dispōit taliter q; nō indiget alio mēbro sic de epe: aut de cerebro ꝛc. Sed hāc opinionē respuit ꝛ penit⁹ cassat vltima inquisitio veritatis.

¶ De diffinitione ꝛ nā spūs ꝛ eius vtilitate. Ca. ij.

VIta ꝛ q̄cūq; pfectio ꝛ oē bonū q̄bus res distinguunt nō nisi a prima virtute sunt q̄ oim bonoꝝ prima est ꝛ vniformis manatio. At vero receptibilia sunt carentia dispositionibus ad receptionē ipsorū. Et iccirco quodlibet susceptibile nō est dispōnis cuiuslibet receptiuū. quapropter neq̄t lana inq̄tū lana recipe formā ensis: nec silr aq̄ sub forma aq̄ recipere virtutē hūane nature. Sic igit humana corpora recipiunt vitā pter illa q̄ numero ꝛ q̄titate sunt determinata. Numero q̄dem: qm̄ nō viuētia corpa q̄tuor elemēta sunt: ꝛ que illis approximāt in natura. Quantitate vero: qz oia fere elementa quatuor sunt fere insensibilis quātitat; ꝛ minora sūt oib⁹ rotabilib⁹ spēis: nec elōgat ab intellectu: q̄n ex stellis fixis sit aliq̄ maior eis. Demōstratio iteꝝ ꝯcludit q; hec oia elementoꝝ corpa: vel demōstratio iteꝝ hoc ꝛ q; oia elementoꝝ corpa sint veluti pūct⁹ rspectu corporis saturni. Quāto igit est ampli⁹ respectu supioꝝ. Ampli⁹ autē apd cōprehēsores virtatis cā pp quā nō receperunt vite formā hec corpa ē illud quo cetera viuentia corpa tam simplicia q̄ cōposita diuersificant ab eis. s. contrarietas naturaꝝ: natura .n. vniuscuiusq; ē alteri⁹ nāe cōtraria: iccirco a genere corpoꝝ celestiū valde elōgatur: qm̄ celestia corpa disposita sunt ad nobiliorē spēciē vite corpalis. Elemēta vo a vita oino sūt elongata: in corporib⁹ āt cōpositis cōmixtio frāgit formā cōtrarietat; coꝝ: exīde causat forma cōplonis: que qd' cōplexio mediū quoddā ē inter contraria: mediū et nihil absolute ē ꝯtriū. Et iccirco cōpositū disponit ad vite receptiōz ita vz. q; quāto ampli⁹ ad mediū cōplexio vicinat tāto mixtū reddit habili⁹ ad recipiendā nobilioris vite pfectionē adeo q; qñ intantū tempat cōplexio q; p equalitatē cessat ꝯtrietas in ea disponit mixtū ad receptionē vite ꝯformis vite celestiū corporū q̄ dispositio in humano tñ spū reꝑit. Est igit iste ma spūs subgenerata ꝯmixtione elemētoꝝ vergens in silitudinē supcelestiū corpoꝝ. Et ppterea iudicat de spū q; sit suba luminosa: pp qd' ꝛ dr̄ de visiuo spū q; sit radius atq; lux. Et exinde aia gaudet ex intuitu lucis ꝛ tristat in tenebris: qm̄ spūi q̄ sedes ē aie illud est ꝯforme: id autem contrarium.

¶ De pncipalib⁹ passionib⁹ spūs cordialis: ꝛ primis caus̄ ipoꝝ. s. potentia ꝛ dispōne. Ca. iij.

SApiētes phoꝝ ꝛ medici eos sequentes ꝯcordit ponunt q; gaudium ꝛ tristitia ꝛ timor ꝛ ira sūt ex passionibus spūs cordialis. ꝛ q; quelibet passionū intenditur ꝛ remittitur: nō solūmodo pter agens: sed etiam ppter intensionem ꝛ remissionē dispositionis in substātia patientis. Assignāt etiā sapiētes subtiliter dfiam inter potentiā ꝛ dispōnē dicentes: q; potētia respecit vtrūq; ꝯtrioꝝ eq̄liter. dispō vo nō: quā

aīt āt gaudere ⁊ tristari possit ēt hō: nihilominꝰ aliq̄s ē tm̄ ad leticiā dispositꝰ: aliq̄s ṽo ad tristitiā tm̄. Et sīc iudiciū ē de timore ⁊ ira ⁊ ceterꝫ passiōibꝰ. Est igit̄ ecē ⁊ rō spūs gaudētꝫ aut tristātꝫ ī potētia, aliō eē aūt ⁊ rōne spūs dispositi ad alterꝫ p̄dictoꝝ. vt ēt q̄ dispō sit ꝑfectio potētie respectu alterꝰ oppositorū. Et q̄ pꝫ q̄ si spūi ꝯueniat incp̄tū inest ei potentia tristari vel gaudere īdifferēter alterutrū: nō tn̄ ei cōuenit ex pte ipsiꝰ dispōnis īdifferēter alterutrū. Rursus ēt ex hꝰ pꝫ q̄ potētia ad hec duo īseꝑabilr inheret spūi ex ḡnatiōe ipiꝰ. Dispō ṽo q̄ ipꝫ ad alterꝫ oppositoꝝ īclinat nō īseꝑabiliter ex ḡnatione īheret ei sed a cadere pōt ex supuenientibus causis.

¶ De gaudio ⁊ itrinsecis causis delectatiōis ⁊ tristicie ⁊ eorum diuersitate. Ca. iiij.

Gaudiū ē delectatio q̄dā ois āt delectatio ē appꝛehēsio adueniēꝰ ꝑpe ꝑfectiōis ab aliq̄ ṽtute appꝛehēsiua: sic̄ ī sensibꝰ appꝛehēsio dulcis ⁊ sapidi gustiue appꝛehēsio victorie irascitiue ṽtuti ⁊ ꝑceptio alicuius mās ꝯtīgētꝫ extimatiue ⁊ opinatiue ṽtuti ois āt ꝑfectio seu ēt delectatio ē nālis alicui ṽtuti ⁊ ecōuerso ois nāq̄ ꝑfectio nālis alicui ṽtuti ē nālis delectatio. ¶ Fortitā āt ꝯtingert ī aliq̄bꝰ ṽtutibꝰ q̄ nō oīno delectāt: nisi apō seꝑatione dispōnis inālis. Propt̄ q̄ q̄dā opinat̄ q̄ delectatio sit exitꝰ a dispōne inālī. Finis nāq̄ dispōne vel habitu nālī nō ē delectatio. Hic āt error icidit q̄ qō ē p accñs accipit̄ vt p se: in elencis em̄ ostēsuꝫ ē: q̄m hec ē vna fallaciaꝝ. ¶ Delectatio ṽo hꝰ ī q̄tū ad ꝓpositū spectat ē q̄m nullꝫ appꝛehēdēs aliq̄d appꝛehēdit nisi apō alteratione: sic ī tactu pꝫ. tāgibilis. n. q̄litas tādiu delectat q̄diu mēbꝛū tactiuū ꝑmanet ꝯtre q̄litatis ⁊ patit̄ ab alterāte q̄litate. Qn̄ ḡ fuerit passuꝫ ab ea sufficiēter efficit̄ q̄lis ipso mēbꝛū. Et iō nō delectat̄ ab ea cū ois delectatio cū q̄dā alteratiōe ꝯsistat ⁊ nihil alterat̄ a semetipso. Silr ī ꝯtra nō ledit̄ q̄dā ethicꝰ calore q̄ fortior ē q̄ sit ī acute febricitātibꝰ. Acute tn̄ febricitans ledit̄ calore q̄ fꝫ viriditatē ē citra illū. Et h̄ q̄ calor ī ethicis collocatꝰ seu habituatꝰ ī mēbris ac si eēt eoꝝ cōplexio acuta ṽo febre ē q̄si volitās supra ipa ⁊ timet̄ a ꝯplone mēbroꝝ. medici ēt ꝓpo noīe vocāt q̄litatē īherētē mēbris sicut ī ethica malā ꝯplonē eq̄lē. Que āt sic hꝫ sic in causone ꝓprie vocāt malā ꝯplonē diuersam. ¶ Jā igit̄ ex his relinq̄tur manifestū q̄ cā ꝓp quā delectatio cessat postq̄ habituate fuerint ꝑfectiões sensibiles ē ꝑuatio appꝛehēsiōis itroitꝰ ipaꝝ: et q̄ cā delectatiōis apō p̄nm exitꝰ a dispōne inālī ē appꝛehēsio itroitꝰ dispōnis nālis. Sꝫ ꝓpea q̄ currit appꝛehēsio itroitꝰ dispōnis nālis cū exitu a dispōne innaturali ꝯtingit vt sit delectatio cū exitu illo. Et icirco putat̄ qō dictū ē: sꝫ nō ē ita sꝫ cā ē itroitꝰ ꝑfectionis sensu ꝑcepte ⁊ nō aliō. hꝰ nāq̄ cā delectatiōis ꝑ se. Cā ṽo dispōnis ad delectatione est eē delectabilis spūs fm meliorē habitū ī q̄titate ⁊ q̄litate. s. vt n̄ sit in sba diminutꝰ nec habitꝰ siue dispō eꝰ sit innālis in his q̄ ꝯueniūt ei. In q̄titate q̄ō: q̄m si spūs fuerit multus vehemētior erit ṽtꝰ ipiꝰ augmētū. n. ī q̄titate ꝯstat addimētū ṽtuti ī fortitudīe quēadmodū est in radicibꝰ sciē nālis declaratū. Et exīde ē q̄ ꝓp multitudinē suā durat āplꝰ ī abūdāti mēsura ī origine seu minera ipiꝰ. Et diffusio eꝰ abinde ad mēbꝛa ī dilatatiōe q̄ ē apō gaudiū ⁊ delectatione q̄ fit ī abundātiori mēsura. Si. n. modicꝰ fuerit q̄ cito dissoluit̄ nā ꝯseruat eū apō originē suā: nec dat ei facultatē libere dilatādi. In q̄litate ṽo q̄m si fuerit nobilissime ꝯplonis ⁊ nobilissime sube. i. abūdātissime lucis tūc ē sube celesti silimꝰ. Hec ḡ sunt cāe dispōnis ad delectatione ⁊ gaudiū ꝯtre ṽo sunt cāe dispōnis ad tristitiā ⁊ dolorē. ¶ Cū. n. scit̄ q̄ he sūt cāe delectatiōis ī ḡnē ⁊ ꝯ̄nter ꝓculdubio scit̄. q̄ eedē sūt cāe gaudiꝫ q̄ō delectatiōis ē spēs. ¶ Spūs ḡ q̄ ē ī corde q̄n multus existit ī q̄titate ꝓp m̄ite multitudinē ex q̄ velociter ⁊ ꝯtinue ḡnat̄ ⁊ ētēperatꝰ ī ꝯplone: ⁊ ī sba luminosus splēdōs tūc ē ad gaudiū dispō fortꝫ. ¶ Cū aūt fuerit exigue q̄titatis sic̄ in ꝯualescētibꝰ ⁊ diuturnis morbis ⁊ senibꝰ: nō tēpatꝰ in ꝯplone sicut in morbis: ⁊ fuerit valde spisse ⁊ grosse sube sic̄ in melicis ⁊ senibꝰ ita q̄ dilatari nequit ꝓp grossitiē spissitudinē eius: aut fuerit nimis tenuis sicut in ꝯualescētibꝰ et mulieribus ita vt cum dilatatur seruari non potest. Aut fuerit tenebꝛosus sicut in melancolicis tunc est vehemens dispositio ad tristitiam.

¶ De causis exterioribus ⁊ delectatiōis ⁊ tristitie et earum diuersitate. Ca. v.

Perfecte dispositū ad effectū aliquē ē duplā cāꝝ illiꝰ effectꝰ sic̄ sulfur ad īflāmatione: ipꝫ. n. adeo igne modico īflāmat̄: q̄ cū duplo eiꝰ lignū īflāmari nō pt. Cū ḡ aīa habuit spm̄ ꝑfecte dispositū ad recipiēdū letificātiū cāꝝ impꝛessiões modica ex cā letatur ꝓp qō ī bibētibꝰ laudabile vinū leticia multiplicat̄ ī tm̄ aliq̄n q̄ putāt̄ sine cā ridere cū tn̄ ita nō sit. Etenī posse ē q̄ ī aliq̄ re fiat īpꝛessio sine aliq̄ impꝛessore. Sꝫ cā ē q̄ vinū q̄n bibit̄ moderate copiosuꝫ ḡnat spm̄ moderate ꝯplonis ⁊ sube ⁊ vehemētis lucis ⁊ splēdoris: vñ ad letitiā valde dispōnit̄. Et icirco valō letificat ob minimā cārū scīscitātiū: ⁊ recipit impꝛessiões ex causis vtilibus in p̄senti fortius q̄ ex cāis vtilibꝰ ī futuro. Et ex cāis ꝯueniētibꝰ delectatiōi āplꝰ q̄ ex cāis ꝯueniētibꝰ honestati. Et silr recipit tūc impꝛessionēꝫ a cāis q̄ ꝯgruūt potiꝰ ad generādā opinione q̄ solidū itellectū. Et huiꝰ q̄ō cā est q̄ virtꝰ aīe suā in cerebꝛo exercet actione ⁊ exigit spm̄ tēpate humiditatis vt obediat motui cogitatiōis ⁊ exercitio itellectꝰ. Tūc aūt est vehemētis humiditatis ⁊ nimiꝰ motꝰ ꝓp mixtione vapoꝝ ascēdētiū ⁊ inūdātiū ibi immoderate humectātiū spm̄ q̄obꝛē nō obtempat itellectui nec motibꝰ cogitatiōis nisi in rebꝰ valō mālibꝰ ⁊ corpeis nō in rebꝰ subtilibꝰ valde ⁊ spūalibus. ⁊ cū in subtilitate seu agitatiōe ipiꝰ nō obedit formatiōi seu p̄sentationi rerū spūaliū: sed formatiōi tātū valde corpalium rerū. vnde virtus seu perfectio suo opis apud cognitione valde debilitat̄ ⁊ retrahit̄ itellectiua virtus ab eo tātū q̄tū exegit aut ꝓcurat dispō eiꝰ: donec ad tempamentū eiꝰ complexio reducat̄: ⁊ ipiꝰ inundatio q̄tet̄: q̄ enim ṽtus aīe que in corde est: vehemētis existit dispōnis ad gaudiū: ⁊ nō ꝯueniūt ad eā letificātia vsitata iter sensum ⁊ fantasiā aut ēt cogitatione: q̄bus opus aīatarū virtū robꝛat̄: ꝓpea q̄ diuinꝰ tunc cōmitari spūm que fortiora sunt in eo scꝫ excessus humiditatis et inundatio: icirco tunc sensus

dñat iteriori spūi: supra motū ei⁹ efficit itellectu po tētior. itellect⁹ āt qñ ꝯ se illū spm̄ inenit sic, ꝓteruuz sunat sensu ꝛ subijcit ipm̄ sicꝫ i geometricis ꝛ ceterꝭ sciētijs fit. ¶ Qñ igit̃ res talr se hꝫ diminuit̃ i aīa po tatoꝛs ipressio letificātiū honestoꝝ ꝛ itelligibiliū: ꝛ ꝯualet ipressio letificātiū dulciū ꝛ delectabiliū sensib⁹ ꝑsītiū maxime. Et qm̄ ē dispō fortis. icirco suffi cit ad letificādū debilissima cā sicꝫ i pueris pꝫ ꝑꝑ qḋ putat̃ q̇ sine cā letēt cū tñ sit ipole q̄nimo cāꝝ gau dij ꝛ tristitie: q̄dā sunt fortes quedā sunt debiles: q̄ dā cognite siue mā̄ifeste: q̄dā icognite siue occulte. Eaꝝ ꝟo q̄ icognite sunt siue occulte plēs sunt assue te: ꝛ q̄ito ei āpli⁹ assuete sunt tāto min⁹ ꝑcipiūt. De causis aūt gaudij ꝛ letitie fortib⁹ ꝛ mā̄ifestis nō est necīū facere mētionē. Alie ꝟo sunt sicut itui⁹ celi in ter letificatiōes cui⁹ signū ē qꝛ ꝯriū tristitiā causat. s. in tenebris ꝑmanere: aut sicut ꝯuersari cū silib⁹ cu ius signū ē q̇ solitudo attristat. ¶ De letificātibus silr est obtinere desideratū: ꝛ explere intētionē ꝟm exigētiā itēti sine ipedimēto. Et ꝑpōere facere q̄cq̄ placidū. Et silr ꝯfidētia ꝛ memoria ꝑteriti delecta bilis: ꝛ futuri spes: ꝛ meditatio i reb⁹ ābinolis ꝛmu tua ꝯfabulatio dilectoꝝ ꝛ euasio a tormēto. ꝛ ꝯ̄nei tas rerūꝫ. ꝛ admiratio ꝛ eleuatio mētis ꝛ obuiatio amicoꝝ amicabiliū vicinoꝝ. Q̄nq̄ delusio ꝛ ꝯfrau datio ꝛ victoria in minimis reb⁹ ꝛ multa ꝯsilia q̄rū mētio fit in libris rhetoꝝ ꝛ moraliū: q̄ inquā oīa di uersificant̃ in gētib⁹ ꝟm affect⁹ ꝯsuetudines ꝛ etates nec aliq̄s ab eis reperit̃ oīmode vacās. ¶ Nec con tingit silr vt cāe cōiter letificātes in duplo plus aut āpli⁹ letificēt ceteris nisi ꝑ tāto: qꝛ dispō qñ vehem ter respicit alteꝝ oppositoꝝ nō patit̃ a causis alte rius nisi fuerint valde fortes patitur tñ a cāis suis ꝛ si fuerint debiles. Et ꝑꝑ hāc cām i ebriosis durat leticia. Et in melācis hn̄tibus spūs tenebrosos ꝑdu rat tristitia loui⁹. ¶ Ex causis desolatiōis ꝛ tristitie: sicꝫ rememoratio distātis pr̄ie nālis: ꝛ reminiscētia multoꝝ nocumētoꝝ iā diu ꝑteritoꝝ: ꝛ odia seu ran cores: ꝛ difficultas sanatiōis: ꝛ onerosa ꝯuersatio: ꝛ imaginatio terribiliū futuroꝝ: ꝛ ꝑpe necītatꝭ mor tis a q̄ se auertit itellect⁹ ꝛ discretio cū sit ineuitabi le mori. Et cogitatio sollicitātis meditatiōis in aliq̄ ꝛ sepatio ab occupatiōe placenti: ꝛ cogitatio distra ctionis ab ea: ꝛ distractio a desiderato seu a volito ꝛ multa alia ꝯsimilia: ꝛ aliq̄ q̄ neq̄unt ꝯprehēdi. Hec eñ ꝛ ꝯsimilia ꝯtristāt de facili aīam dispositā ad tri stādū. ¶ Ampli⁹ in melāco fortitudo imaginatiōis ꝯtristātiū reꝝ facit ei appere q̇ iā sit in actu res cu ius silitudo aīe repñtat̃: ꝛ icirco in ꝯtinua ꝑseue rat tristitia. ¶ Fortitudo aūt imaginatiōis causatur ꝑpter siccitatē spūs q̄uis rectificet vel lenificet mo tū ei⁹: ꝛ etiā qꝛ itellectus a sensu ꝛ fantasia distrahi tur ab actibus rōnis ꝑpter corruptionē cōplexiōis spūs qui ꝑprie mouetur ꝟm exigentiam disponen tis complexionis ꝛ qualitatis pessime ꝛ obscure.

¶ Ca. vi. In quo ostēdit̃ q̇ vnaq̄ueq̄ passio cordis disponitur ad generationem sui ipsius.

NOn est aūt opinādū q̇ oīs cā disponēs ad gau diū vel tristitiā imediate ꝯiūgat̃ sbē spūs sicut q̄ntitas ei⁹ ꝛ q̄litas: imo alias ꝯtigit eē cās a q̄ntitate ꝛ q̄litate spūs: vtpote aīe passiones q̄ nihilomin⁹ di sponūt ad alterū ꝑdictoꝝ: q̄uis hoc faciāt mediā tibus causis itrinsecis ipsi spūi. s. q̄ntitate ꝛ q̄litate ip sius: hoc est qꝛ temperāt cōplōnē ip̄i⁹ aut rectificāt spm̄ ꝛ multiplicāt q̄ntitatē: ꝛ sic disponūt ad gaudiū aut accit eis cā ꝯria ꝛ sic ad tristitiā ꝯrio mō dispo nūt. Sunt ergo cāe exteriores ꝑmarie ꝛ remote. In herētes ꝟo ad rōnē vnicā deducunt̃: ꝛ ē qꝛ oīs actio ꝯriū hn̄s si sepi⁹ iteret̃ reddit ꝟtutē ei⁹ cui⁹ ē poten tior ad ꝑximēdū effectū: oīs aūt fortificatio ꝟtutis fit q̄dā dispō ad effectū. Hoc aūt sufficiēter iductiōe manifestat̃. Etenim corp⁹ si pluries calefiat dispon̄i tur ad calefactionē velocē. silr si pluries infrigidet̃ aut rarificet̃ aut ispisset̃ ꝛ in iteriorib⁹ virtutib⁹ accit illud. Etenim ex frequēti actiōe ꝛ passiōe fortes ha bitus generant̃ in eis. sic. n. morales habit⁹ acq̄runt̃ hui⁹ aūt cā forsitā est: qꝛ passio adueniēs rei frequē ter efficit̃ ꝯueniēs sbē eius: q̄ḋ aūt est alicui ꝯueniēs suo ꝯrio disconueniēs est. Si ergo sepius iteret̃ dimi nuit dispōnē ad illud ꝯriū: expellēdo id qḋ est cōue niens illi hec igit̃ est declaratio supradicti per indu ctionē. Manifestare vero illud syllō ex per se notis accepto ꝛ demōstratiua rōne valde ꝑlixū est. Sed ex predictis colligitur q̇ letandi frequētia disponit spūm ad letitiā ꝛ tristādi frequētia ad desolationē ꝛ tristitiā. ¶ Causa vero huius ꝟm nālem perscruta tionē est: qꝛ letādi frequētia duo cōsequunt̃. Et pri mum scꝫ fortificatio nālis virtutis. Scðm vero rari ficatio spūs quā in letitia ꝑpter dilatationē acq̄rit. ¶ Cōfortationē vero nālis virtutis hec tria cōsequū tur quoꝝ qḋlibet est cā letitie. Primum temperamē tum spūs. Scðm vero multiplicatio ḡnationis ipsi⁹ supra illud qḋ ex eo dissoluit̃. Tertiū est cōseruatio ipsius a dissolutione supflua. ¶ Rectificationē spūs cōsequunt̃ duo vꝫ dispō ad motū ꝛ dilatationē pro pter subtilitatē sbē eius. Et scðm est attractio nu trimenti ipsius ꝑpter motum dilatationis in diuer sam partem motui nutrimenti. Ista aūt nā est incli natio nālis corporis ad euitādū vacuū. De nā enīꝫ est talis motus vt in ipso motu succedere faciat po steriora ꝑorībus. Et ꝟm hanc nām trahunt̃ aq̄ val de distātes vsq̄ ad ꝑmos fluxus ipaꝝ: ꝛ vēti silr: ꝛ eu tis etiā a vētosis: ꝛ aque iteꝝ in fistulis. ¶ Tristādi ꝟo frequētia duo ꝯsequunt̃. vꝫ debilitas nālis ꝟtu tis: ꝛ scðm. s. ispissatio spūs ꝑpter frigiditatē acci dē tē apud extinctionē caloris nālis causatā a vehemē ti coadunatiōe ꝛ coartatiōe spūs. Ad hec ꝟo duo se quunt̃ cōtraria eoꝝ que paulo ante iaꝫ dixim⁹. Est igit̃ manifestū q̇ letādi frequētia disponit spūm ad letitiā: ꝛ tristandi ad tristitiam. Et q̇ in in dispositus ad letitiā ꝛ contristantia non imprimunt nisi fortia sint letificantia tamen debilia imprimunt. et silr in tristitia fit econuerso.

¶ De differētia debilitatis cordis seu pusillanimi tatis ꝛ tristitie: ꝛ eoꝝ contrarijs. Ca. vij.

DEbilitas cordis ꝛ tristitia quā quidam vocant cōstrictionem pectoris siue cordis filia quidēꝫ sunt: ꝛ nihilominus differunt. Et idem similr ē in dictū de ipsoꝝ contrarijs. s. fortitudine cordis ꝛ leti tia: quā quidā appellant dilatationēꝫ pectoris siue

cordis. Latet āt dr̄ia iter ista ppt̄ea q: ad alterutrum
eāter ꝯsequūt putat̄ ēt de duob⁹ ꝓmi: q̄ sint passiue
dispōnes: de aliis vō duob⁹ q̄ sint actiue. attñ iter ex
perna vtriusq; ꝯrietatis ē dr̄ia mãifesta. ¶ Primo q̄ð
ꝯtrã cõsequunt̄ adiuicē: nõ. n. ois debilis corde est
tristis. nec ois tristis corde debilis cordis est p cõpa
tionē ad rē cõtristãtē. Silr̄ itez nec ois forti corde ē
gaudēs: nec ē ecõtrario. ¶ Scđo vō q̄m ipoꝝ rõnes
sunt discrētes. dbilitas. n. cordis ē dispō sumpta re
spectu terribiliū rez: q̄m ē ipotētia tolerãdi res illas.
Tristitia vō sumit̄ respectu ꝯtristãtiū rez: q̄m ē pau
citas tolerãtie ipaꝝ a corde. ꝛ terribile nocitiuū q̄ð ē
corpi tristans vō nocitiuum anime est. ¶ Tertio silr̄
differūt q̄tum ad ꝯñtia que sunt aie. nam debilitas
cordis mouet ad fugã. Tristari vō seu cordis strictu
ra mouet ad resistētiã siue ad repellēdū ꝛ cãt effcm̄
ei⁹ q̄ð est ꝯriū fuge. s. inuadendi. Preterea debilitas
cordis tepescere fac̄ motiuas ṽtutes. Tristitia vō ex
citat ꝛ mouet easdē. Et sic i dbilitate cordis due sunt
passiões, s. vna lesiõis: ꝛ alia desiderij siue affect⁹. In
tristitia vō vnica ē passio. s. nocumēti vel lesiõis: nec
nālr̄ seq̄t eã affect⁹ ad fugã: imo forsitã eligit ipa fu
gã ꝑ aliq̄s ꝯcchs absq; appetitu iclinãte ad recedē
dū. Et si dicat̄ appetit⁹ ē electio ꝛ nõ nālis: aut forsi
tã eliget inuasio ꝛ repugnãtia ꝛ non fuga. ¶ Quarto
itez differūt q̄tū ad ꝯñtia q̄ corpis sr̄: dbilitatē nãq;
cordis apð obuiationē ꝓprij nociui seq̄tur remissio
nãlis caloris ꝛ victoria frigoris. Tristitiã vō apud
obuiationē proprij obiecti vl̄ nociui iflãmatio nãlis
caliditatis. ¶ Quito etiã differūt penes causas dis
positiuas: ad cordis nãq; dbilitatē nimia subtilitas
spūs disponit ꝛ frigiditas cõplōnis ipsius. ad tristitiam
vero densitas spūs ꝛ caliditas sue complexionis.
¶ Qualiter sanguis s̄m sui diuersitatem causat dif
ferētes passiones cordis.

Sanguis abūdãs ꝛ clarus ꝛ addite caliditatis
ꝑp multitudinē sue iflãmatiõis ꝛ velocitatem
sui mot⁹ disponit ad irã. Abūdans aūt ꝛ clarus ꝛ tē
patus: q̄m ex eo gñat̄ copia clari spūs ꝛ subē landa
bilis et tēpate ꝯplonis disponit ad gaudiū. Sãguis
vō subtilis ꝛ clar⁹ ꝛ aquosus ꝛ frigidus dispōit ad timo
rē et cordis debilitatē, ꝓptea q: spūs ex eo gñat⁹ est
suus mot⁹ ad extra ꝛ iflãmatiõis modice ꝑp frigitatē ꝛ
humiditatē illius: ꝛ iõ nõ disponit ad leticiã nec ad
irã: cū sit celeri resolutõis ꝑp suã subtilitatē: ē ēt ge
nerationis exigue ꝑp frigitatē. Sãguis āt grossus ꝛ tur
bidus ꝛ addite calit: disponit ad tristitiã: ꝛ ad irã ē
pdurãtē. Ad tristitiã q̄ð: q: generat̄ ex eo spūs turbi
dus. Ad irã vō. q: velocit̄ iflãmat̄ ꝑp caliditatē suaz
ꝛ q̄ð efficit firmã irã ē spissitudo ei⁹. Spissum. n. q̄n
calescit tarde iratur. ira vō causata ex sanguine cole
rico ꝛ subtili velocit̄ excitat̄: ꝛ delet̄ ꝓpter intensam
caliditatē spūs ex eo gñati ꝛ eius tenuitatē. si vō cuz
hoc splēdidus ꝛ clarus fuerit sanguis est ēt letificãs.
Sãguis āt grossus ꝛ addite caliditatis: non tñ turbi
dus: q̄ð raro ꝯtingit. efficit hoiem nõ tristē. sed auda
tem et fortis cordis ꝛ est modice ire propterea q: le
titia frãgit irã et tristitia disponit ad eã. Ira eñi est
motus ad expellēdū: letificãtia vero delectatõi cõue
nientia sunt. In delectatõe vō fit q̄si motus ad attra

hendū: iccirco in tali hoie ex reb⁹ magnis causat̄ ira
ꝛ est vehemēs ꝑp spissitudinē spūs ei⁹: ꝛ ꝑp ēt eandē
cãm ē parui timoris. ¶ Sãguis āt grossus ꝛ addite frigidi
tatis ꝛ nõ turbid⁹ nec tristabilē nec iocūdū effic̄ hoiez
nec ēt forti ire: sz ē mediocrit̄ timid⁹: ꝛ est ēt hebes: ꝛ
sincer⁹ i oib⁹ reb⁹ ꝑp silitudinē sui spūs ad sãguinez
ei⁹. ¶ Sãguis āt grossus ꝛ addite frigiditatis ꝛ turbid⁹ fa
cit hoiez ꝯsolabilē ꝛ tristabilē ꝛ ēt lēte ire: nisi ex forti
cã. Et ei⁹ ira min⁹ ē firma q̄ꝫ i calo ꝛ hñte ceteras cõdi
tiões huic siles firmior tñ ē ī eo q̄ꝫ i sanguine subtilis
subē, ꝓinde est hõ rãcoris aut odij. Odiū eñi est pse
uerãtia forme nociui i imaginatõe seu fãtasia ꝛ pse
uerãtia sil̄r imaginationis affect⁹ ad vindictã sumē
dã ex eo: hoc āt est: iõ q: ira est q̄dãmõ firma ꝛ mot⁹
ad vindictã nõ valde fortis. Et q̄ ēt ira nõ est contra
valde fortē necq; debilē valde. ¶ Sciēdū ē eñi q̄ ira
q̄n cessat velocit̄ nõ pdurat i imaginatiõe seu phãta
sia forma nociui: sz cito delet̄: ꝛ iõ nõ causat rãcorez.
Et silr̄ q̄n ē affect⁹ ꝛ mot⁹ ad vindictã valde fortis:
accñt duo ꝓhibētia odiū seu rãcorē: quoꝝ vnū ē q̄m
aia q̄n totalr̄ ad vidictã trahit̄ ꝛ mouet̄ auertit̄ a cõ
sideratiõe ꝯditionū nociui ꝛ eorū q̄ sequunt̄ ad ipm
ab istãtia formatõis memorie. De nã eñi motiue vir
tutis ē vt ab apphēsis nociuis retrahat aiaz: ꝛ ēt ecõ
uerso. Sciēdū vō q̄ q̄n valde itēdit̄ affect⁹ ad vidi
ctã in aliq̄ ꝛ nõ igredit̄ ipz timor puēit ad hoc ex affe
ctus istãtia vt efficiat̄ q̄siti q̄si apphēsuz ꝛ iã obtētū
apud imagiatõez ipi⁹. Cū. n. ad vidictã aliq̄d ṽtutis
mot⁹ itēdit̄ ꝛ ṽtus illð festinat valde repñtat illð imag
ginatio q̄si obtētū et iã exñs. Cū vō i imagiatõe ipri
mit̄ forma q̄siti siue ꝺsiderati sic̄ forma iã exñti ꝛ ad
eã puenit forma ei⁹ sic̄ forma rei ad quã tēniat mot⁹
cessat affectus ab imaginatione: ꝛ delet̄ in eo forma
ita q̄ i memoria nõ pdurat: ꝛ iõ nõ fit rãcor. nociuuz
vō cū ē magnū sic̄ res aliq̄ magni timoris tūc despa
tio de vidicta obtinēda ꝛ timor ꝓhibēt fixionē in aia
forme ꝺsiderij ad vidictã: ꝓin delet̄ repñsentatio for
me desiderij ꝛ forme nociui ab imagiatiõe seu fãta
sia: q̄nimo repñsentat̄ forma timoris exñtis i aia. ꝓin
de ēt ibi repñsentatur, forma desiderij ad fugã nõ ad i
uasionē: ꝛ iõ tūc i aia nõ pdurat forma rãcoris. ¶ De
pueris āt ꝛ ꝺbilib⁹ q: facilis ē potitas sumēdi vidictã
ab eis ꝛ modicū timet̄ repñsentat̄ ac si iã fuisset acce
pta. Cū. n. ē nimia lenitas accipiēdi vindictã repñtat̄
apð imaginatõez q̄si obtētū ꝛ iã exñs: imaginatio aūt
mouet nõ sz id q̄ð ē i re: sz sz id q̄ð in ea repñtat̄: ꝛ iõ
cū apð eã vindicãdi lenitas pñtat̄ q̄si obtētū reputa
tur vidicatio ex ꝺbilib⁹ sic̄ accepta ꝛ iccirco incõtinē
ti cadit effect⁹ ad eã ꝛ oino delet̄. Q̄ð āt imaginatio
moueat sz repñtata nõ sz exigētiã rez: mãifestat̄ ex
eo q̄ hoies mel abhorrēt q̄n apð eos assilat̄ euomi
te cole. Silr̄ cibos laudabiles atq; sapidos q̄n colo
res eoꝝ assilant̄ colorib⁹ horribiliū corpoꝝ ꝛ ēt for
ma formis: q̄uis ēt talia ñ eē credãt̄. Silr̄ i ꝓposito q̄n
q̄dã silitudo rei supradc̄e repñtat̄ siue ꝑp vehemētiã
mot⁹ ꝺsiderij: siue ꝑp lenitatē acq̄sitiõis ꝺsiderati tã
q̄ꝫ eēt obtētū affic̄ ac si iã realiter ēt: ꝛ iõ nõ fit rãcor.
Sic ḡ ex p̄dictis est manifestū q̄ inter cõplones su
perius noīatas vltia ē valde disposita ad rancorem.
¶ De differentibus modis letificandi ꝛ confortãdi

repertis in medicinis. Capi.ix.

Edicine letificātes letificāt q̄ð pp aliquā supra
dictarꝫ causarꝫ vtpote: vel q: nutriēdo restau-
rāt spm̄: sic vinū aut p̄bēt ei splēdorē ꝛ lumē: sic mar
garita: ꝛ sericū cū po^a absergēdi quā hñt: aut cōgre
gādo ꝛ ꝓhibēdo celerē dissolutōꝫ ipsi^9: sic emblici ꝛ
lizarabe. aut tēpādo ꝯplōnē siue cū caliditate: vt doro-
nicū siue cū fritate vt cāphora ꝛ aq̄ ro. aut ꝯfortādo
pp d̄lectabilē ꝯplōnē ipi^9: sic fiamia aroātica: aut se-
q̄strādo melicū ꝛ turbidū fūorē ab eis: sic buglossa:
ꝛ lapꝭ lazuli ꝛ illō sepati vt dc̄ꝫ ē: aut ꝯiūcti sic si ꝯiun
gat corallus ꝛ lizarabe ꝛ buglossa: quēadmōꝫ docebi
m^9 i capitulis vltimis h^9 libri aut forte letificāt pp ꝓ
p̄etatē inatā sic iacynth^9: ꝓp̄etas āt q̄ꝫ ꝯiūgit alicui
p̄dictarꝫ cāꝛ sic i muscho ꝛ āb̄ra: hec. n. letificāt cū ꝓ
p̄etate q̄ iūgit aroāticitati ꝯfocillāti spūs: silr̄ ēt succ^9
maciāoꝛ: ipe. n. letificat cū ꝓp̄etate ꝛ q̄n spūs ꝯplo
ē cālda valde letificat silr̄ q̄ð cū ꝓp̄etate ignota ꝛ cū ali
q̄ cā ex cognitis. vꝫ cū fritate: doronicū silr̄ q̄ð cū ꝓ-
p̄etate letificat ꝛ q̄n spūs ꝯplo frā ē letificat ēt cū ꝓ-
p̄etate sii tēpando ꝯplōnē p calefactōēꝫ. ❡ Supradi
ctarꝫ āt illa q̄ ꝓp̄etati ꝯiūgit: q̄ꝫ ē vlis q̄ꝫ p̄ticularꝭ.
illa ḡ q̄ vlis ē nulli^9 eget reꝑssiōe i aliq̄ cā d̄bilitatꝭ cor
dis aut tristitie q̄lis cā ē aromaticitas. Si ṽo p̄ticu-
laris fuerit i aliq̄b^9 eget reꝑssione. sic fritas succi vel
sirupi macianoꝛ q̄ iquā letificat i vna ꝯplōne ꝛ nō in
alia. Cū ḡ q̄s i frā complōne vti ꝓposuerit ad letifi-
cādū sirupo macianoꝛ frāgere oꝫ cū calefacientibus
ipi^9 fritatē. Erit āt recti^9 si frāgit cū calefaciēte q̄ð ēt
ex ꝓp̄etate letificat sic si misceat cū sirupo maciāoꝛ
aliq̄d muschi vl̄ āb̄re q̄n fꝫ itētōꝫ curatōis ad letifica
tōm ꝓpinat frāꝫ ꝯplōne hñti. Ad q̄litates āt ꝯueniē-
tes sube nāli appetitu iclinānt vtētes q̄rꝫ ꝓp̄ia sunt
obiecta sic sūt aroāticitas ꝛ dulcedo. hoc. n. ꝯsiderāt
olfatiua ꝛ gustatiua: ꝛ nālis ṽtᵘ: ꝛ aīalis ēt iclinat nā
lit ad ipa. Duarꝫ. n. medicīarꝫ eq̄liū i ṽtute dulcior q̄
dē ꝛ aroātica magꝭ efficaciorꝭ ē iuuamēti: q̄ ꝓpea ṽtus
attractiua mēbroꝛ recipit forti^9 ꝛ spūs celeri^9 ide nutri
tur si potētiā hūerit nutriēdi ꝛ ab ea celeri^9 patit ip̄s-
tū ē me^a. verūtñ subꝫ aroāticitatꝭ ē subtilis suba va-
porosa siue fumalis subꝫ āt dulcedinis ē spissa suba
exelsiꝛ: ꝛ iō aroāticā magꝭ ꝯgrua sūt nutri^9 spūum.
dulcia ṽo corpis nutrimēto ꝓide ēt i cordialib^9 nu-
trimētꝭ poti^9 exigit aroāticitas q̄ꝫ dulcedo. Qm̄ cor ē
minera ḡnatōis nutrimēti spūuꝫ. Epar āt q: ē mine-
ra ḡnatōis nutrimēti corpis exigit i nutrimētꝭ ipsi^9 d̄
aroāticitate min^9 ꝛ d̄ dulcedie plus: q̄ i corde aroā-
ticitas āt exigit i eis icirco q: epar ē minera spūs nāⁱ
lis: nō q̄ð minera ḡnatōis ipsi^9 apō ꝯtēplatores veri
tatꝭ: sꝫ tñ minera receptōis ꝛ sedes: apō tñ artificem
me^c sic. Spūs. n. nālis inclinat ad aromaticitatē ꝛ cō
fortat ꝛ refocillat ab ea ꝯñter ide virtutes nāles pro
culdubio ꝯfortant. ❡ De ꝓp̄ietate q̄d sit: ꝛ q̄ntū
differat a nālitate. Capi.x.

Roꝑetas ē in ṽitate nihil aliō q̄ꝫ nā. Nā ṽo est
p̄n^m motus et q̄etis in reb^9 in q̄bus sūt p se cū-
ctarꝫ q̄ꝫ opationū p se ꝯuenientiū eis ꝛ ꝓpiarꝫ. verūtñ
differt ꝓp̄etas a nā sic ꝓpriū a cōi. vulgarꝭ āt opinio
ē q̄ differāt sic opposita: verūtñ ñ ē sic: sꝫ ṽitas q̄ð ē
q̄ i elemētꝭ q̄ ꝯponētia sūt ḡnabiliū ꝛ corruptibilium
corpoꝛ: p̄mo causānt q̄dā ṽtutes actiue ꝓut ēxñt i sū
tu sim̄ p̄lici. s. ꝓut sūt ignis ꝛ aer ꝛ aq̄ ꝛ trā. Scd̄o ṽo
cāñt alie i ꝯmixtis cāta cōplōne mediāte q̄ disponūt
ad receptiōꝫ eaꝛ: sꝫ quācūqꝫ duarꝫ opinionū q̄rū q̄-
dē vna ē q̄ i ḡnatōe formarꝫ dispōnes introducunt.
Alia ṽo q̄ oēs formarꝫ dispōnes iherēt māe vel hy-
le ex sui p̄mordiali origine. Sed q̄n aliq̄ ex formis
aduēit māe ꝓhibet siue ligat aliarꝫ formarꝫ dispōes.
Cū ṽo alia forma supuenit auferēs exñtē cassando
illā cassat dispōnes ꝓhibitiōis ipsius: ꝛ tūcꝫ^9 hyle
ad nālē potētiā dispōnis egredit sꝫ q̄litercūqꝫ sit h^9
ē verꝫ q̄ a formis hmōi ꝯfecti^9 manat i cōposito vir-
tus q̄ nequit i simplicib^9 iueñiri ꝛ q̄ dispō ad receptōꝫ
illi^9 cōplet post ꝯmixtōꝫ simpliciū: ṽbi grā sicut ē in
magnete virtus attractiua ferri quā nulla elemēta-
riū ṽtutū inenit hr̄e. Sꝫ exit^9 ei^9 ē a manatiōe diuia
ꝓcedēte i oib^9 reb^9 ꝛ ꝓducēte cūctas ṽtutes de po-
tētia i actū: siue cū dispōne p̄ima sic i elemētis: siue cū
dispōne scd̄a q̄ est cōplo i cōpositꝭ seu cōmixtꝭ. Ipa
eñi disponit ad receptōēꝫ p̄dcē ṽtutis: ꝛ nō ē ipamet
virt^9 nec forma ipi^9. ❡ Et eadē q̄ð ē rñsio ad q̄ōnē d̄
ꝓp̄ietate scd̄m q̄ ē rñsio scd̄a ad q̄ōnē de nā sicut eñi
q̄n q̄rit pp q̄d cōburit ignis: nemo pōt aliter dicere
vel rñdere: q̄ꝫ pp caliditatē: ꝛ hoc q̄ð nihil aliud ē di-
cere q̄ꝫ quia habet per naturā caliditatē cōbustiuā.
Silr si dicat q̄re magnes attrahit ferrū: nō pōt q̄dē
alr respōderi q̄ꝫ q̄ dicat q̄ nālē habet virtutē attra-
ctiuā ipsi^9. Ex quo pꝫ q̄m sicut sciēs q̄ pp caliditatē
cōburit ignis ē sciēs s̄m veritatē ꝛ non est ignorans.
Silr ꝛ q̄ scit q̄ magnes attrahit ferrꝫ q: virtutē hēt
cui^9 nā est attrahere ferrū sicut nā virtutis q̄ noiatur
caliditas est in igne cōburere ꝓculdubio sciēs ē noꝫ
ignorāe. sed cōbustiua q̄dē virtus nomen habet ap
propriatū: alia ṽo nō: ꝛ est etiā cōmuniter alia natu-
ra q̄si extranea: nec opinandū est q̄ rei perfecta no-
titia per hoc nomen habeatur adeo q̄ sine ipo ha-
beri nō possit vllo modo: quoniā notitia icōpositi no
minis non tollit ignorātiam quam inducit extranei-
tas rei. ❡ Predicta ṽo rñsione nō sunt cōtēti vulga
res ideo q: supponitur apud eos q̄ ois opatio pro-
cedēs a corpore fiat a calitate vel frigiditate vel hu-
miditate vel siccitate aut ḡuedine aut leuitate aut
motu vel aliquo ex his q̄ in simplicibus manifeste in
ueniunt. Cum ergo actio nulli attribuit predictoruꝫ
nec est sensu māifesta ratio, ꝓcessus eius ab illo cor
pore putāt q̄ omnia principia eius ignota sint cū tñ
non ita sit. Etenim intelligēs bene scit q: ꝓcedit vel
a virtute nāli vel animali vel intellectiua vel accidē
tali. ❡ Cetera que dicuntur super actione magnetis
s. q̄ trahit cū caliditate sua vel frigiditate vel aīa vel
cum emissione corporū curuoꝛ ad modum hami: vl̄
cū similitudine quam natura eius habet cum nā fer
ri vel cum vacuitate q̄ est in ipso: oīa inq̄ꝫ falsa sunt:
quoꝛ falsitas considerāti veritatē leuissime reuelat
magnes. n. adipiscit virtutē ferri attractiuā cū cōplo
ne. sicut plāta acquirit cū cōplexione nutritiuā ṽtu-
tē: nec ignorātia de ista virtute q̄ potius in magne-
te q̄ꝫ i aliq̄ re alia inenit maior sit q̄ꝫ ignorātia i alijs
rebus. hec. n. ignorātia in duobus ꝯsistit. Quoꝛ p̄i
mū ē ignorātia factiuoꝛ. s. p̄ncipioꝛ ꝓducētiū hanc

ꝟtutē l eē:hec āt ignorātia nō magꝭ appropāt huic
ꝟtuti ꝙ̄ cuilibꝫ cognite nāe. Scdꝫ ꝟo ē igrātia rece
ptibil:vꝫ dubitare d cā pp quā ad receptionē ꝟtutꝭ
hu⁹ dispōit pl⁹ ꝙ̄ aliō corp⁹. Et h̄ silr igrātia nō ē ma
gis ppa hu⁹ ꝟtutis ꝙ̄ aliaꝝ nālīū reꝝ. talis. n. igrā
tia ē i nobis de coloribꝰ ꝛ odoribꝰ ꝛ ꝟtutibꝰ aīe cete-
risqꝫ sīlibꝰ: de oībꝰ. n. his rebꝰ scim⁹: qm̄ ad actū eēn
di puenūt a pncipijs actiuis ꝙ̄ꝝ cā de⁹ ē bn̄dict⁹ ꝛ sci
tur ēt qm̄ illō ē pp approꝑationē māe cā dispōnis se
quētis cplōnē: ponim⁹ ēt pportionē simplicīū ꝛ cāre
cplōnē aliā: quā q̄ō pportionē simplicē hu⁹ cmixtio
nis ignorabim⁹ ꝙ̄diu viuem⁹ i h⁹ mūdo: vñ pꝫ qm̄ ig
rātia cāꝝ puēt⁹ hu⁹ ꝟtutis i magnete nō ē mirabi-
lior ꝙ̄ ignorātia cāꝝ disponētiū res ad rubedinē aut
citrinitatē: aut corp⁹ aut aīaꝫ. Sꝫ a rebꝰ q̄ō cuetis ad
miratio cadit ꝛ negligit aīa d ipis inq̄rere: qō āt ra
ro ē excitat admiratiōnē ꝛ iduc̄ ad inq̄rēdū ꝛ ad spe
culādū de cāis ei⁹. In sūma g pꝑetas ē nā inēta i cō
mixtis corpibꝰ pcedēs in eis a supnaꝝ plenissima in
fluētia ꝛ pp dispōnē ppriā vel pp dispōnē māe paſ-
seq̄ pticularē ꝛ ppaꝫ dispōnē acq̄rūt. Sic. n. loq̄ndū
ēꝭ ꝟitatē de pꝑetate corpoꝝ cōmixtoꝝ: verūtñ ſm
cplētā opinionē dr̄ pꝑetas a nā: qm̄ pꝑetas dr ꝟt⁹
cōmixtis inēta corpibꝰ a q̄ pcedit in alio corpe actio
inēta ꝙ̄tū ad māifestā nām. Dr̄ ꝟo nā ꝟt⁹ q̄ corpa
simplicia opant: de h⁹ igit ad tm̄ se extēdit cognitio
vulgariū ꝛ debiliter pscrutātiū ꝟitatē: ꝙ̄ si i gnis eēt
res difficilis inuētiōis ꝛ de lōginq̄s ptibꝰ afferret ad
miraret vtriqꝫ vulg⁹ de pꝑetate ei⁹ āpli⁹ ꝙ̄ de pꝑeta
te corpoꝝ ceteroꝝ ꝛ inq̄reret attēt⁹ de causis pꝑe-
tatis ipi⁹ ꝙ̄ de cāis aliaꝝ pꝑetatū: qm̄ ipi⁹ opatiōes
valde mirabiles sunt. Etenī pñtia ei⁹ exhit visuꝫ de
potētia ad actū: ꝛ tāgi se phibet: ꝛ ascēdit sursum: ꝛ
ascēdere facit ea q̄ vincere pōt ꝛ gñat ex modico ip-
si⁹ in vna hora ꝙ̄titas magna ꝛ corrūpit oē illud cui
obuiat ꝛ trāsmutat ad sui substātiā. nec. n. minuit si
accipiat ex eo. Et hec q̄dē in ꝟitate mirabiliora sūt
ꝙ̄ tract⁹ ferri a magnete vel ꝙ̄ cetere pꝑetates. Sꝫ
qm̄ ista vsitata sunt ꝛ quottidie apparētia cadit ab
eis admiratio ꝛ sollicitudo pquirēdi cām ipsorum.
Tract⁹ ꝟo magnetis q: rara est ꝛ inusitata iducit ad
miratiōnē ꝛ puocat ad inq̄rēdum de cā ipsius.

¶ Explicit tractat⁹ pm⁹. ¶ Incipit scdō.

¶ De numero ꝛ notificatione virtutum medicinaꝝ
in genere. Ca. j.

Expedit vt tractare volētes d cdi-
tōibꝰ medicinaꝝ cordialiū
memorem⁹ opa cuiuslibet spēi ipaꝝ. añ
cū h⁹ cueniēs ē vt olꝫ medicinaꝝ vīr q̄lita
tes sꝫ ordinē numerem⁹ diuidētes qm̄ q̄
litatū medicinaꝝ q̄dā īherēt ipis substātijs medicinaꝝ
et se siue añq̄ patiāt a corpe siue pō. Quedā ꝟo eis
attribuunt p cpatiōnē ad effectū: q̄ ī corpe dereli
quūt ꝛ l his q̄ i ipō repiunt. Qualitates āt q̄ i ipsis
substātijs medicinaꝝ rōne sui attribuunt sūt ꝟbigra:
calitas: fritas: siccitas: hūiditas: subtilitas: grossities
ꝛ cgelatio: viscositas: liq̄ditas: miutio sapor ꝛ odor.
Dr̄ āt calīa q̄ cū passa fuerit a nāli ꝟtute nr̄i corpis
calefit pmo: deiñ calefac̄ postmodū corp⁹ nr̄m. Silr
intelligēdū ē d frīa sicca ꝛ hūida. Subtilis ꝟo me^a q̄

postꝙ̄ passa fuerit a pdicta ꝟtute i corpe nr̄o velo-
citer i minimas ptes diuidit ꙗ̄tū ē poīe sic cinamo-
mū atqꝫ croc⁹. Grossa ꝟo dr̄ q̄ huic cria ē sic cucurbi
ta ꝛ gypsuꝫ. Coagulatiua ꝟo me^a ē q̄ frigore coagu
lata calore dissolui ꝛ liq̄fit: atqꝫ calore dessoluta fri
gore coagulat. Me^a ꝟo liq̄da ē cui⁹ ptes d facili rce
dūt a loco i q̄ ponunt. Uiscosa ꝟo dr q̄ tolerat extē
sionē absqꝫ itercisiōe. Cōminuibil ꝟo me^a ē q̄ diuidi
pt i minimas ptes a dbili cā: q̄d āt sit sapor ꝛ odor
tā notū ē. Qualitatū āt q̄ medicis attribuūt respe-
ctu ipressiōis q̄ i corpe vl i cōuenictibꝰ ei reliquūt: q̄
dā accipiūt ab actiōibꝰ absolutꝭ: q̄dā ꝟo ab actiōibꝰ
relatꝭ ad ptes corpis spālēs. Priē ꝟo sꝫ q̄ signāt cuꝫ
dr me^a subtiliatiua apitiua: relaxatiua: lauatiua. in
cisiua: attractiua mordicatiua: dissolutiua: abstersi-
ua: ꝛ aspatiua: rubificatiua: vlceratiua: pruritiua: cō
bustiua: corrosiua: putrefactiua: caustizatiua: matu-
ratiua: digestiua: iflatiua frāgitiua vētositatꝭ: igros
satiua: inuiscatiua: lenitiua: lubrificatiua: cōstrictiua:
expssiua: opilatiua: repcussiua: stupefactiua: cforta
tiua: icrudatiua: mortifera corruptiua seu venēosa:
tyriacalis. Alie ꝟo q̄litates sꝫ q̄ signāt cū dr me^a la-
xatiua puocatiua vrie aut sudorꝭ iductiua vl nausea
tiua: vōitiua: retētiua sāguis aut vrie: cstipatiua: ci-
catrizatiua: vlceꝝ gñatiua ꝛ mūdificatiua ipoꝝ: dco
ratiua: excoriatiua. Ad distinctā āt cognitionē cu-
iuslibet q̄litatū volum⁹ explicare cuiuscūqꝫ pdictorū
vocabuloꝝ itētionē. Subtiliatiua g me^a ē illa q̄ sub
stātiā hūorꝭ efficit tenue leuiꝫ dissoluēdo cū tēpata
calitate. ¶ Dissolutiua ꝟo me^a ē illa q̄ pp excellētiam
sue calitatꝭ hūorē diuidit sub for^a vaporꝭ ꝛ ei⁹ ptes ex
hit successiue a loco i q̄ icludit donec csumat. Abster
siua q̄ō ē q̄ remouet a supficie mēbroꝝ ꝛ orificijs po
roꝝ coagulatas ꝛ viscosas hūiditates. Exaspatiua ꝟo
ē q̄ mēbrū effic̄ i supficie diuersaꝝ ptiū q̄ad situm ꝛ
exaspās q̄ō efficit. abstersiua qn̄ trāsit sup mēbrū so
lide substātie cartilago ꝛ os: cui⁹ q̄ō supficies nālr p-
tes hꝫ diuersas i situ sꝫ hūiditas viscosa vl lēis cur-
rēs sup ipꝫ applanat eā accītalr. vñ abstersiua trā
siēs sup eā reduc̄ ipaꝫ ad nālē aspitatē. Apitiua ē q̄
ñ tm̄ ab orificijs meatuū sꝫ a cōcauitatibꝰ ipoꝝ monet
māꝫ ad exitus ctētā. ¶ Relaxatiua ē q̄ substātiā mē
broꝝ hñtiū spissos poros efficit leuiorē calitatē et
hūiditatē pꝑter qō expulsio supfluitatū q̄ cōtinētur
in eis sit leuior. ¶ Lauatiua ꝟo est q̄ abstergit ꝛ nō
cū actiua ꝟtute sꝫ cū passiua. s. hūiditate: ꝛ hec iō q̄
currit sup orificia poroꝝ leniēs hūores viscosos et
cōgelatos existētes ibidē sua hūiditate lubrificatiua
cōmiscēdo se illis: ꝓbrē remouet eos abinde pꝑe
motū ei⁹ sup illoꝝ supficies sicut aq̄ ordei ꝛ aq̄ sim-
plex calīa. q si fuerit ibi ꝟt⁹ abstersiua erit ablutio
fortis sic ē aq̄ saponis ꝛ saponarie. ¶ Incisiua aūt ē
me^a subtilis pfecte potēs penetrare iter supficiē mē
bri ꝛ supficiē viscosi hūoris adherētis ei donec sepet
ipꝫ ab ea: ꝛ silr penetrare potēs iter ptes hūoris do
nec diuidat eas ꝛ a cōtinuitate remoueat diminuēs
cgeries ipsi⁹ hūoris absqꝫ subtilitate sube atqꝫ ipm
resoluēdo csumit. ꝛ icisiuū q̄ō opponit adherēti vis-
coso queadmodū subtiliatiuū grosso oppōit. ¶ Attra
ctiua ꝟo est medicina hñs ꝟtutē valde penetratiua

monēs humorē quē attigit ad sup̄ficiē:aut cū ꝓpe-
tate:aut cū calefactiōe. Calefactiōe q̄d q: dissoluit ꝛ
ad locū dissolute hūiditatꝫ necītatꝫ vacui alia subse
quit̄ vice p̄ᵉ. Itē ēt q: rarificat ꝑꝑ q̄d attractio fit
ad replendū vacuū:ꝛ itē ꝓpea q: cāt dolorē. Et ad
mēbrū q̄d dolēs cōfluūt mat̄e duplici de cā. Quarū
p̄ᵃ est: q: dolor ꝟtutē mēbri debilitat:ꝛ iccirco reci-
pit sup̄fluitates q̄ ab alijs mēbris expellunt̄ ad ip̄z.
Scd̄a ꝟo est: q: sp̄us nālis ꝓcedit ad ip̄m ad impu-
gnādū cām nocivā quā sequit̄ sanguis multitudo.
¶ Mordicativa ꝟo meᵃ est illa q̄ hꝫ q̄litatē subtiliter
penetrātē causans incōtinuitate solonē multiplicē
numero tn̄ pue q̄titatis. Et ꝓpinq̄ sitᵘ s̄nano dolorē.
¶ Rubificativa ꝟo est q̄ forti calitate mēbrū cui ob
viat calefac̄ in tm̄ vt ad ip̄m fortiter trahat subtilē
sāguinē ꝛ rubificātē sup̄ficiē eiᵘ sic̄ sinapis cū ficubᵘ
ꝛ mētastro ꝑꝑ q̄d eiᵘ actio vicē cautery suplet. ¶ Ul-
cerativa ꝟo est q̄ hꝫ potētiā rubificādi adeo excellē
tē vt dissolvat humiditatē cōtinuativā ptiū q̄bᵘ ob-
viat causatq̄ꝫ vlcera vel vulnera ꝛ attrahit ad ip̄z su
p̄fluitates q̄ꝓbrē vlcus efficiūt q̄lis est anacardus.
¶ Pruritiva aūt est q̄ pōt acumine ꝛ calitate sui vsq̄ꝫ
ad poros humores mordicātes attrahere:nec tn̄ vl
cerare pōt quēadmodū serapinū. ¶ Adustiva ꝟo est
q̄ fac̄ evaporare humiditatē ab humeribᵘ relinq̄ns
cinereitatē ip̄oꝝ in corpe sic̄ euforbium ꝛ assafetida.
¶ Corrosiva ꝟo est q̄ dissoluēdo ꝛ vlcerādo ꝑuenit
ad diminuēdū substātiā carnis. ¶ Putrefactiva ꝟo
est q̄ ꝯtinuitatē mēbri corrūpit dissoluēdo nālē spiri
tum atq̄ꝫ calorē ip̄iᵘ absq̄ꝫ eo q̄ corrodat ip̄uꝫ:aut
cauterizet:aut ꝯburat:sed relinq̄t in eo humiditatē
in quā agit calor innaturalis. Dispositio aūt humi-
ditatis in quā agit calor innālis putrefactio noīat̄.
Tales aūt meᶜ sunt arsenicū ꝛ rutha silvestris. Cau
terizativa ꝟo est q̄ cutē ꝯburit taliter vt eiᵘ cōsumat
humiditatē ꝑꝑ q̄d eius ptes corrugātur sic̄ in eo q̄d
assat̄ quāobrē efficit̄ substātia cutis opil[illegible] meatum
humoris fluētis. ¶ Maturativa meᵃ est illa que re-
ctificat substātiā humoris. vtpote subtiliādo si fue-
rit grossus:aut eꝯ ꝓpter q̄d ad expellēdū habilitat:
ꝛ illud q̄dē fac̄ q̄nq̄ꝫ cum substātia sua:nā si subtilis
fuerit subtiliat nimis grossum:si vero grossa q̄d ni-
mis est subtile ingrossat:q̄nq̄ꝫ vero fac̄ illud cū q̄lita
te:nā si fuerit calida maturat per se:frigida vero ꝑ
accidēs:etenim calida subtiliat q̄d est grossum:ꝛ na
turaliter separat inter corpa ꝛ rē extraneā: frigida
vero q̄n est nimis subtilis ꝓcurat substātiā medio-
crē:ꝛ nimie caliditatis cōplonē tēperat. Et omne q̄d
q̄d a calido liquefit:a frigido coagulat̄ ꝛ eꝯ. Cū er-
go subtilitas humoris causat̄ a caliditate extranea
ita q̄ caliditas nālis efficit̄ ꝓpter illud impotēs ad
expellēdum ip̄sum frigidū quidē tunc frāgit extra-
nei caloris acumē. ¶ Digestiva ꝟo meᵃ est que trās
mutat cibū in humores laudabiles q̄bus corpᵘ nu-
tritur ꝛ humores in subām corporis. ¶ Inflativa ꝟo
meᵃ est in cuius subā d̄nat̄ grossa humiditas extra-
nea tpate cōmixta in qua cū egerit caliditas nālis
generat̄ ide vētositas q̄ nō dissoluit̄ sic̄ sunt faseoli.
¶ Istaꝝ ꝟo medicinaꝝ:q̄dā causant iflationē i stō:
q̄dā in venis:in q̄bᵘ .n. p̄dicta humiditas fortiᵘ ē cō-
mixta nō dissolvit̄ ide multa vētositas nisi aps sepa
tionē ptiū medic[illegible] iccirco causat̄ in venis iflatio nō
in stō. Tales aūt meᶜ sunt sic̄ ziziber ꝛ eruca ꝛ sunt
meᶜ ꝯgruētes ad excitādū libidinē. ¶ Frāgitiva ven
tositatis meᵃ ꝯplēs est cū calitate subtili ꝛ ignea de-
fectū calitatis debilis q̄ dissolvere neq̄t vētosaꝫ hu-
miditatē in quā agit. Dissolutio aūt huiᵘ meᶜ q̄n ꝑ-
venit ad dissolutionē iflatiōis cātaꝫ i venis a cibis ꝛ
medicis q̄le ē semē ruthe ꝛ agni casti ꝛ hᵘi meᶜ no-
cent libidini. ¶ Ingrossativa ꝟo meᵃ ē ꝯtra subtilia-
tiue. ¶ Inviscativa seu lenificativa meᵃ ē illa q̄ sunt
scositate extēdit supra sup̄ficiē mēbri diversaꝝ ptiū
in situ.s. aspi sic̄ stōi ꝛ m̄ficū ꝛ trachee arterie q̄obrē
cāt in eis sup̄ficiē ēēneā atq̄ꝫ leueꝫ. ¶ Lubrificativa
aūt meᵃ ē q̄ humectat sup̄ficiē corpis in meatu reſe
ti ꝛ liberat meatū ab eo q̄d retinet̄:corpus q̄dē rete
tum cum g̃uitate ꝓpria ꝛ nāli movet̄ ꝓpter q̄d meᵃ
efficit̄ per accn̄s movēs ip̄m q̄les meᶜ sunt pruna et
mucillagines. ¶ Cōpressiva ꝟo meᵃ est sicca causās
in mēbro siccitatē ꝛ coadunationē ip̄sius ad se ip̄m:
vnde obturat̄ trāsitus ꝛ meatus ꝛ ex fortitudine cō-
pressionis ꝛ coadunatiōis ptium mēbri adinvicem
cogunt̄ humiditates subtiles in eiᵘ ꝯcavitatibᵘ ꝑma
nētes exprimi violēter ex motu eiᵘ opposito. ¶ Opi-
lativa meᵃ est illa que in meatibus currēs resistit vir
tuti motoris:ꝛ remāet apud quālibet ꝯstrictiūā ꝛ re
plet vlcus sicut est lutum comestibile. ¶ Repercussiva
vero meāest frida q̄ adeo infridat mēbrū q̄ ip̄m in-
spissat ꝛ eius meatus restringit ꝛ fluēs ad ip̄m ꝯge-
lat ꝛ ispissat extinguēdo calitatē ip̄iᵘ quāobrē rete-
net ip̄z ꝛ ꝓhibet eiᵘ motū ꝛ ꝓpe si fuerit grosse sube
sicut oleū ros̄. ifrigidatū ꝛ mucillago psiliȷ: ꝛ ꝯsimi
lia. ¶ Stupefactiva est meᵃ frida q̄ adeo ifridat mē-
brū q̄ ꝑꝑ friditatē alterat substātiā sp̄us penetrātis
in ip̄m ꝛ exit a ꝯplone sua q̄ recipit virtutē sensus ꝛ
motus ꝛ ꝑmutat ēt ꝯplonē ip̄iᵘ mēbri vnde āputat
sensum eius. ¶ Cōfortativa meᵃ est que adeo tem-
perat ꝯplonē mēbri vt ꝓhibeat ip̄m recipe corrupte
lam:aut cum ꝓprietate:aut cum sua ꝯplone ita.s. q̄
infrigidat nimis calidum ꝛ nimis frigiduꝫ calefacit
quēadmodū de oleo ros̄. cōmemorat. G. ¶ Incruda
tiva meᵃ est que frigiditate sua prohibet maturatio
nem ꝛ digestionē sicut aq̄ frida cū bibitur in ꝯpate
stōi. ¶ Mortificativa medicina est illa q̄ corrūpit cō
plexionē ꝛ substātiā sp̄us cordis:aut per formā suā
specificā sicut venenū:aut per excellentiā alicuiᵘ q̄li
tatis active sicut opium per frigiditatē ꝛ euforbium
per caliditatē. ¶ Medicina aūt que ꝓprie appellat̄
venenum est illa que corrumpit cōplonem sp̄us per
ꝯrietatē substātie spēi sue ad substātiā ꝛ spēm sp̄us
sicut napellus. ¶ Medicina autem tyriacalis ꝛ libe
rās a veneno est illa que complexionem spiritᵘ ab
impressione veneni reducit ad naturalitatem et ab
ipso perseveratēā cum sua proprietate. ¶ Medicina
autem provocativa vrine ac sudoris ꝛ medicina la-
xativa:ꝛ iterum sanguinis eductiva ꝛ retentiva ip̄-
sius ꝛ his consimiles manifestas quidem habēt in-
tentiones:quapropter notificatione non indigent.

¶ Ca. ij. In q̄ ostēdit q̄ sūt ꝟtutes mediciaꝝ q̄ ad cō
fortationē cordꝭ ꝛ letificationem ꝯferre pōt aliq̄ meᶜ.

Supranotataꝝ medicinaꝝ qdā medicinas cordis igrediunt: qdā vo nō. Faciem⁹ aūt nūc de ingredientib⁹ mētionē. ¶ Medicine laxatiue ꝓsunt ad cōfortationē cordis dupli: vno qdē mō intēdit iuuamētū cū eis ꝓuocari iā dictū ꝑ euacuationē nociui humoris a toto corpe: aut a ptib⁹ epis et cerebri: sicut fit cū decoctiōe epithimi: aut cū medicina cū epithimo ꝯfecta. Scdo vo mō qn intēdit cū me^a laxatiua nō pdicta euacuatio: sed mūdificatio tm̄ sanguinis qui ppue est in corde: ad hoc qd spūs mūdus generetur in eo: sicut qn ponit in medicinis cordis lapis lazuli: aut armen⁹ ex qb⁹ medicinis cū puenerit ea rū vt⁹ ad cor adipiscit vtutē expulsiuā melici hu. a sanguine tēdētē ad ipm ⁊ melici vaporis a sanguine gñati: in ipo qdē et iuuamētū ꝓcedit ex corde ad cerebrū. ¶ Nocet verūtn̄ me^a laxatiua cordi qm̄ ois eius: nāz duob⁹ mōis cōpmit. Pimo qdē cū eo qd nocuū ē euat aliqd de ꝯueniēte nāe. Scdo vo qm̄ affert supra nāz ⁊ mēbra qd trahit a mēbris vn̄ grauātur: nā cū trahit hūores ad sedē ipsoꝝ ⁊ ibidē qelcere facit eos. me^a vo laxatiua huic ꝯriū efficit: accit ꝗ ex h⁹ nāe debilitas et pigrities ꝓpt̄ q̄d nō ꝓualet ei. ¶ Tyriacalis aūt me^a sistit vomitū atq fluxū consolidādo nāz: ⁊ repugnādo illi ꝓut hz subāz veneno sam ⁊ cū sua venenositate euat. Et icciro fert vn̄ dipsis lapidis. hyp. q me^a laxatiua mūdificat atq ledit. Rursus aūt iuuamētū laxatiōis mai⁹ qdē ē in tristitia ppt mūdificationē spūs q̄ i cordis debilitate. Laxatio nāq diminuit nām in alio nām spo ⁊ debilitat cordis cōplonē. ¶ Medicine vo ꝓuocātes vrinā ⁊ sudorē sūt vtiles i debilitate cordis q̄ causat ex subtilitate sāguis ⁊ ei⁹ aqsitate. Nocive aūt i tristitia q̄ causat ex turbido ac melico sāguie: qm̄ auget sāguis siccitatē ⁊ gssitiē et turbulētiā melicā. Euo vo sāguis nocet dbilitati cordis q̄ cātur ex friditate sāguis et paucitate ꝓdest. aūt debilitati q̄ cātur ex suffocatiōe caloris nālis ⁊ supfluo sanguine: sicut in cardiaca sanguinea: ⁊ hec ē sinocha i flatiua sanguinea. ¶ Medicia subtiliatiua medicinis cordialibus assonat qn tristitia cātur ex turbiditate sāguis aut i debilitate cordis q̄ ex gssitie sāguinis ⁊ ei⁹ friditate cātur: vn̄ gnātio multi ⁊ ipati spo ꝓhibet. Eodē vo mō sīr abstersiua ⁊ apitiua illis adiūgit vt cū sui apeiēdi potētia penetrare faciat medicias cordis q̄ sūt sic karabe ⁊ tra sigillata. ¶ Inflatia me^a valde nociua ē tristib⁹ ⁊ corde debilib⁹: qm̄ replet subāz spūs vapoub⁹ icōgruis ⁊ intrāsmutabilib⁹ hn̄tibus se ad eos sicut se hn̄t supfluitates ad mēbra obtenebrāt ergo spūs atq grauitāt: ⁊ ad suas opationes debiles eos reddūt ꝓpter qd debilitationē cordis atq tristitiā simul causant. ¶ Cōstrictiua me^a ⁊ inuiscatiua medicina cordis igrediunt vt substātie spūs soliditatē ⁊ ꝯtinuitatē laudabilē tribuāt ne velocit dissolvat q̄libet leui motu. verūtn̄ ipaꝝ vtilitas in debilitate cordis ē maior q̄ i tristitia qm̄ ex subtilitate spūs ⁊ sanguis cordis debilitas āpli⁹ accit. Tristitia vo poti⁹ ex grossitie sanguis ⁊ turbulētia ei⁹. ¶ Repcussiua vo me^a tūc medicias cordis igredit qn ꝓp debilitatē ei⁹ causatā a mala cōplone cal'a patit nocumēta. Stupefactiua me^a ponit in medicis cordis vt vtutes ipaꝝ a corruptiōe custodiat i via vsq ad cor ⁊ in corde postmodū tpe sufficiēti sīr ad faciēdū impressionē sic opiū i ꝯfectiōib⁹ cordialib⁹. Medicie āt ꝯfortātes tyriacitate sua oēs iquā medicias cordis igrediunt. qm̄ hūane nāe ei⁹ ꝓꝓetate ꝯueniūt cui⁹ inquā nāe pncipiū cor existit ⁊ qm̄ et cor ꝯfortāt vt a venenis nō patiat: q̄les sunt doronicū: ⁊ muschus ⁊ oēs qdē medicine letificātes cor ⁊ ꝯfortātes ipsuz sunt tyriacales: nō tn̄ oēs tyriacales sunt letificātes ꝓpea: q̄a qdā ipsaꝝ sunt valde calide vt castoreū: qdā valde frigide: vt lactuca ⁊ portulaca. Et sunt qdā tyriacales illis q̄lita:b⁹ idigētes diuersis ex causis: venenū.n. cui repugnāt ꝯriatur cū sui substātia ⁊ forte cū q̄litate pdicte q̄litati cōtraria: aut solū contrariat cū q̄litate q̄litati pdicte ꝯria: aut forte necessariū est vt medicina veneno repugnās siue calido siue frigido sit vehemētis caliditatis multis ex causis: quaꝝ vna ē vt sit spūs fortis mot⁹. Scda qdē est vt sit vehemētis extēsiōis ad hoc vt cū potētia mortificādi ⁊ tyriacali quā hz longe possit obuiare veneno ipugnādo ⁊ expellēdo ipm āntq cor attigat. Tertia vo vt sit fortis ad corrūpēdū ⁊ cōburendū venenū in modico tpe in quo qdem cū hoc qd dictū ē insup ꝯseruat spūs in suo saluo ex tyriacali ꝓprietate. Uomitiua vo me^a ꝓdest cordi: qm̄ alleuiat anhelitū vt ide cor meli⁹ euētet. ¶ Dissolutiua medicia debilitati cordis ⁊ tristitie valde nocet nisi ex grossitie spūs ⁊ frigiditate causet ⁊ in corde sint inflatiui hūores: nocet aūt debilitati cordis: ꝓpea qr dissoluit spiritū exiguū ⁊ subtilē: qd.n. dissoluit qcūq sit substātia ei⁹ ex gnē est vaporis ⁊ vēti. Tristibus aūt nocet qm̄ tristitia si causat ex paucitate spūs dissoluendo addit in paucitatē: aut subtilē spūm efficit turbulētū ⁊ remanēti spissitudinē auget. q si necessitas cogeret vti ea expedit ei cōmisceri ꝯfortatiuas medicinas ⁊ ꝯgregātes aut ꝯtinuitatē seruātes dū tn̄ sint ex his que cōueniunt cordi: sicut myrtus ⁊ kebuli.

¶ De simplicib⁹ medicinis cordialibus secundum ordinem alphabeti. Cap. iij.

Postq̄ locuti sum⁹ d vlib⁹ indiciis medicinaꝝ ⁊ ostēdim⁹ q̄ ex eis medicatōi cordis ꝯueniūt et q̄ nō: ⁊ ꝓp qd: nūc iā expedit vt iā ad indicia pticularia medicinaꝝ cordialiū simpliciū q̄ cōpositaꝝ amodo descēdam⁹. a simplicib⁹ inchoātes fm ordinē alphabeti. Inquit trāslator: qm̄ alphabetū arabicū neqd ordinē alphabeti nr̄i seruare: icciro medicinas simplices de qb⁹ auctor hic loquit ad alleuiādū laborē studētibus fm seriē nostri alphabeti scripsim⁹.

¶ De littera. A.

Ambra. Aurum. Argentum.
Acedula. Agaricus.

¶ De Ambra.

Ambra calida ⁊ sicca in scdo ⁊ cū subtilitate ⁊ viscositate sua nihilomin⁹ hz vehemētē ꝓprietatē letificādi ⁊ ꝯfortādi simul. Est āt ad hoc potētior ꝓp fortitudinē sue aromaticitatis. ⁊ ideo ꝯfortatiua ē subē cuiuslibet spūs: ⁊ mēbroꝝ pncipaliū: ⁊ multiplicatiua ipius effect⁹ ⁊ ē multo tēperatior muscho. Iā aūt patēs est hui⁹ nā cū subtilitate ⁊ viscositate ⁊ soliditate.

¶ De auro.

Aurum iudicat inter iudicium argenti ⁊ iudiciū

hiacynthi et est quidē infra hiacynthū ⁊ supra argētū: cuius quidē cōplexio tpata est aliquantulū vicina calori ⁊ ē eius opatio a ,ppietate. ¶De argento.

ARgentū aliquātulū est frigidū et siccū et eius quidē effectus similis est effectui iacinthi: hoc exceptio ꝙ est multo debilius illo.

¶De acedula.

ACedula ,ppinq̄ est acetositati citri attamē quāuis i cōplexione nō sit ea debilior in ,ppietate tn̄ multo debilior est. ¶De agarico.

AGaricus calidus ē in p̄mo sic͛ in scd̄o. Inest aūt ei ,ppietas tyriacalis ɔtra omne venenū ⁊ ,ppter subtilitatē que eius caliditati cōmixta ē est aperitiuus ⁊ laxatiuus hu. turbidi: pp̄ q̄ ola inest ei ,ppietas confortandi cor et letificandi.

¶De littera. B. Basilicon. Been.

¶De basilicon.

BAsilicon ca. est ⁊ sic. in p̄mo. habet autem aromaticitatē et stipticitatē cū subtilitate. preter hoc etiā est in eo supflua humiditas. Letificat autē cū ,ppietate quā adiuuat aromaticitas stipticitati et subtiliationi associata finaliter tn̄ vsus eius nō est in letificatione laudabilis. qm̄ substātia nutritiua q̄ est in ipo ɔtrariat ipsi͛ medicinali substātie. etenī substantia medicinalis efficit que dicta sunt. Nutrimentalis vero sanguinē turbidū atq͛ melancolicū generat: et illa supfluitas insuper q̄ est in ipso causat inflationem in venis. Iam autem ostensum ē ꝙ nociua sunt ista duo. ¶De Been.

BEen calidū est in scd̄o: siccū in p̄mo. Ipsius autē quoddā est albū: quoddā rubeū sed rubeū q̄dē calid͛ est. Et est nihilominus in vtroq͛ stipticitas cū subtiliatione ⁊ aptione. Inest ei fortis ,ppietas ɔfortandi cor ⁊ ēt simul letificandi: Ad q̄ q̄dē iuuat stipticitate subtiliationi ɔiūcta. ¶De lr̄a. C.

Citrum. Corallus Cinnamomū. Crocus. Cāphora. Coriādrū. Calamētū. Cassia lignea. Caro. Ciperus. ¶De citro.

CItri cortex est ex letificantib͛ tyriacalib͛. Cuius ,ppietatē caliditas quidē adiuuat. Est enī calidū ⁊ siccū in tertio. Cui appropinquat folium ⁊ flos eius. suntq͛ subtiliores eo: ⁊ eius etiam acetositas est ex ɔfortātib͛ cor: calide ⁊ sicce complexionis ⁊ est ex ɔferentib͛ cardiace calide: post hoc aūt ē in eo tyriacalitas vnde ɔfert morsui reptiliū et serpentis et est frigi. ⁊ sic. in tertio. Semen autē eius est tyriaca cōferens venenis. Videt̄ ēt ꝙ sit ex cōfortātibus cor p̄bendo soliditatem substātie spūs. est frigide ac sicce cōplexionis in tertio. Nec elongatur ab intellectu quin sit ex illuminantibus ipsum.

¶De corallo.

COrallus frigidus est in p̄mo sic͛ in scd̄o: ⁊ cū ,ppietate ɔfortat cor et letificat. Quā q̄dē proprietatē adiuuat illuminatio ⁊ abstersio ⁊ solidatio cum stipticitate. ¶De cinnamomo.

CInnamomū altiuū calidū est in fine scundi. ⁊ siccū in tertio. habetq͛ modicā stipticitatē. et inest ei letificandi ,ppietas. Quam adiuuat aromaticitas ei͛ et fortitudo subtilitatis. Et propterea cōfert iuuamento tyriace. ¶De croco.

CRocus calidus est in secundo. siccus in p̄mo. ⁊ sunt in eo stipticitas ⁊ dissolutio fortes: ad que digestio sequitur proculdubio: ⁊ inest ei ,ppietas vehemens in confortando cor ⁊ substātiā spiritus ⁊ letificādi: cū hoc ꝙ illuminat ⁊ dilatat ⁊ solidat ipsū: ⁊ adiuuāt ad hec aromaticitas fortis cū nā predicta. Multitudo vero comestionis ei͛ superflue dilatat spiritum ⁊ mouet ad extra donec accidat ppter hoc vt discedat a nutrimētali mā: ⁊ sequitur inde mors. Dosis autem eius ad hoc nota est: nec oꝫ de ipa mētionem facere. ¶De cāphora.

CAmphora frigida est ⁊ sicca in tertio. virt͛ ei͛ est saluare substātiā spiritus cum dominio sue frigiditatis: quādo eius quātitas moderatur ⁊ fortasse adiuuat ipsam absolute frigiditas in calida cōplexione: qū ,ppter malitiā eius complexiōis debilitatur spiritus ⁊ dissoluitur. Aromaticitas autē ei͛ adiuuat absolute a proprietate ipsius in omni complexione. Temperatur vero frigiditas eius cū ābra ⁊ muscho. Siccitas autē cum oleis humidis ⁊ aromaticis: sicut est oleum violaceum: etiā est tyriacalis ⁊ ,ppue ɔtra cala venena. Et acq̄rit ab ea spiritus subtilitatē ⁊ luminositatē vehementē. ⁊ ppea letificat ⁊ ɔfortat. In hoc aūt karabe assimilat̄ ei. Sꝫ cāphora quidē fortioris ,ppietatis est: ⁊ vehementioris saluationis. ¶De coriandro.

COriādrum frigidū est in secūdo: siccū in tertio. Et inest ei proprietas confortādi cor ⁊ letificādi: ⁊ proptie in calida complexione ⁊ adiuuat ipsū aromaticitas ⁊ stipticitas eius.

¶De calamento.

CAlamentū si reprimat̄ ei͛ calitas ⁊ siccitas cum oleo vio. ⁊ remāserit aromaticitas ⁊ penetratō ei͛ ɔfert i tpando spm̄ i cerebro existētē ⁊ ,ppe si fuerit cōplonis flegmatice: tūc. n. repssiōe nō idiget: nec est auditū ꝙ spiritui cōferat qui existit in corde inuamēto magno. verūtn̄ ex his q̄ dixim͛ de q̄litatib͛ ei͛ videtur ꝙ conferre possit eidem.

¶De cassia lignea.

CAssia lignea appropinquat in cōplexiōe cinamomo altiuo: nō tn̄ in subtilitate.

¶De carne.

CAro lꝫ sit nutriēs pure attn̄ aq̄ ei͛ ingredit̄ curatiōnē debilitatis ei͛ nō igit̄ obest de ipa loq̄. Et iccirco dicim͛ ꝙ carnis aq̄ si laudabilis fuerit caro aialis: aut bidētis ouis: aut iuuenis arietis: aut hedi: vel caro laudabiliū auiū est vltima rex debilitati cordis. Qō si cātur ex debilitate spūs. tūc vtilior ē caro aialis aut bidētis ouis. Si v̄o ex ipi͛ grossitie ⁊ turbiditate ⁊ paucitate. tunc leniores ex eis vtiliores sunt. Plures aūt medicoꝝ sunt opinati ꝙ aq̄ carnis sit brodiū decoctiōis ipsi͛: nō tn̄ ē ita: sed pot͛ aq̄ carnis ē succ͛ p decoctionē extract͛ a carnib͛ cōminutis donec resudādo fluat ab eis: ⁊ in q̄ frigit̄ caro cui͛ collatura potui ministratur. ¶De cipero.

CIperus de eo dicet̄ in capitulo d̄ spica nardi.

¶De littera. D. Doronicum.

¶De doronico.

DOronicū calīn ⁊ siccū ē i p̄n͛ scd̄i gradus. Inest aūt ei ,ppietas valde fortis in confortādo cor

et letificādo cui nō repugnat excessus ꝛ adiuuat tyriacalitas ipi⁹: a i ipo qḋ ē de stipticitate subtili ꝓide ē tyriaca cūctis venenis ꝛ letificās ꝛ ꝯfortās. Reprimit autē excessus sue caliditatis cū cōmixtione sirupi nenufarorum. Sed in cardiaca valde calīa ꝯmiscet̃ ei modicū cāphore pp qḋ remāet ꝓpetas ei⁹ ꝛ reprimit̃ calitas.

Ⲥ De littera. E. Emblic⁹. Endiuia.

Ⲥ De emblico.

Emblic⁹ de ꝯplone ei⁹ sūt dīuꝰses opiniōes. Et hi q̄ plꝰs sūt dicūt eū eē frm ꝛ hu. ꝛ hoc qḋ recti⁹ ē. f. Isaac āt iude⁹ opinat⁹ ē vt dr ipm eē calidum. p Sed q̄ frm iudicāt diuersificāt: nā q̄dā ponūt frigitatē ei⁹ in p⁰. q̄dā vo i scḋo. vr tñ q̄ sit in fine pmi: siccitas āt ei⁹ ē i scḋo pp qḋ ē ex mere ꝯfortātib⁹ stipticitate. Et inest ei ꝓpetas ꝯfortādi cor ꝛ letificādi: quā adiuuat stipticitas ei⁹: cui⁹ ēt fritas in ꝯplonib⁹ frigi cū modica re leuit̃ ipa. Est ēt me⁹ solutiua spirituū ei⁹ ī iuuamentū in ꝯfortatiōe maius est q̄s in tristitia: tūc āt in tristitia ꝓdest qn̄ est ei⁹ cā subtilitas sanguis ꝛ paucitas atq̄ dissolutionis velocitas illi⁹. Et qm̄ est ex medicinis cōfortātib⁹ cor pp ꝓpetatē et pp hoc q̄ mūdificat ēt iccirco ē medicia vehemēter conferēs itellectui ꝛ memorie.

Ⲥ De endiuia.

Endiuia siluestris ē sicca est in pmo. Inest aūt ei ꝓpetas tyriacalis ꝛ ingredit̃ cordis medicationem potata ꝛ emplastra.

Ⲥ De litera. F.

Ⲥ De Fisticis.

Fisticis inest aromaticitas ꝛ stipticitas cū viscositate: pp qḋ aiunt esse letificātes cor ꝛ cōfortātes ꝛ ide numerātur iter medicinas tyriacales.

Ⲥ De litera. I. Iacynthus. Iximel.

Ⲥ De Iacyntho.

Iacynth⁹ tēpata eē vr. Inest aūt ei ꝓpetas letificādi ꝛ ꝯfortādi cor: ꝛ fortiter obuiādi veneno. Et hec qḋ ꝓpetas ē virt⁹ nō suis attribuēda ꝯponētibus: sz ē manās ab ipa eo mō quo diximꝰ d̄ magnete. De his āt q̄ i ꝯsideratiōe iacynthi psuadere oz ē vt icōueniēs eē dicat̃ calorē nālē agere in iacyntho cū sumit̃ itra corp⁹ post trāsmutationē ꝛ dissolutionē atq̄ cōmixtionē ei⁹ subē cū euaporabili sba spūs quēadmodū dicim⁹ de croco ꝛ silib⁹. Et i sūma congruū qḋ ē qḋ dicat̃ q̄ iacynth⁹ i substāta sui patiat̃ a calore nāli: ꝛ ex ide postmodū ei⁹ op⁹ manifestari. Etenī ei⁹ substātia quēadmodū pz sensui valde est ab hui⁹ passiōe remota. vr ḡ q̄ calor nālis nec imprimat i substātia nec i accñtib⁹ forme sue iherēnb⁹: sz solū i vbi ei⁹: ꝛ loco ꝛ q̄litatib⁹ ei⁹ accñtalib⁹. In vbi qḋ ē loco qm̄ fac̃ ipz cū sāguie penetrare vsq̄ ad ptes cordi. Quapp cū efficiat̃ ꝓpiqui⁹ passo forti⁹ imprimit suū effectū. In q̄litatib⁹ qḋ accñtalib⁹ qm̄ calefac̃ ipaz iacynthū: de nā vo calefactiōis ē vt manifestet ꝓpetatē ꝛ educat v̄tutē sic̄ sopet i karabe: ipm eñ qn̄ d̄biliter paleā trahere vr fricat̃ qḋ donec calefiat: post hoc appōit̃ palee trahēs ipaz vr ḡ finalr q̄ impssio iacynthi sit ista: ꝛ q̄ actio ei⁹ sit frm additionē elōgatiōis aut appropinq̄tionis ei⁹ ad id i qḋ nāliter ipmit: illō aūt in quo testificant̃ āntq̄ letificare iacynthū. f. ferre ipaz ꝛ ꝓpe i ore testant̃: qm̄ ad letificatiōnē alteratione nō idiget in substātia sua vl in accñtib⁹ iherētib⁹ ei: nec ē necēium q̄ passum tangat ab ea: sz suffic̃ q̄ v̄t⁹ letificādi q̄ ab ea manat ipsum attigat cū⁹ ei⁹ actio ꝯfortet calefactiōe ꝛ appropiquatiōe sic̄ i ꝓpetatib⁹ ceteroꝝ. vr etq̄ adiuuet actionē sue ꝓpetatis qḋ hz de illuminatiōe cū absterſiōe ꝛ tēpamēto cōplonis.

Ⲥ De Iximel.

Iximel plāta ē aromatica silis cynamomo quā q̄dā de lamec afferri dicūt: ꝛ ē calīa in scḋo: sicca in pmo. Et ē ei ꝓpetas valde subtilis ꝯfortādi spm quā adiuuat aromaticitas ꝛ stipticitas cū subtilitate: sicut frequēter in pdictis recolim⁹ cōfortat ēt cor ꝛ cerebrū ꝛ oīa viscera: ꝛ i sūma oīum virtutum nāam adiuuat ꝛ actiones.

Ⲥ De litera. K.

Kadrez. Karabe.

Ⲥ De kadrem.

k Kadrē ē ex medicis letificātib⁹ ꝛ ꝯfortātib⁹ magnis ꝛ ē ex nobiliorib⁹ tyriacis cōtra morsum serpētis ꝛ pūcturā: nec hz excellētē caliditatē. Et iccirco cum hoc q̄ est tyriaca confortat ꝛ letificat simul. Est enim herba similis aristologie crescēs cū napello cui napellus ei vicinatur in quocūq̄ loco: nec fructificat nec frondescit propter quod quidā opinati sunt q̄ sit titimalus: quoniam hec ei conuenit: non tamē est ita.

Ⲥ De karabe.

k Karabe calīa in pmo: sicca in scḋo: opinio tamē est q̄ sit frida. Inest aūt ei aromaticitas cāphoralis: ꝛ radiositas modica: ꝛ ꝓpetas ꝯfortādi cor: ꝛ ipm letificādi: ac ꝯpellēdi cardiacā iuuamēto tēperato ꝛ soliditate quā pbet spūi.

Ⲥ De litera. L.

Lingua bouis. Lapis armen⁹. Lapis lazuli. Lilium. Lignum aloes.

Ⲥ De lingua bouis.

Lingua bouis cala ē ꝛ hūida in pmo: cui⁹ ꝓpetas ē letificare: mūdificat nāq̄ substātiā cordis. Melior tamē ē q̄ de corintho affertur habēs spissum folium velatum plurima lanugine quod iquā post exiccatiōnē nec cōtrahitur: nec ē siccum: que autē in his partibus reperitur est ex gñe alterius plante et accipitur pro lingua bouis propter similitudinē illius ad illam: cum tamē non sit illa. Sz etiā cōuenit ei cum virtute proprietatis ꝛ appropinquat eius nā tēperamēto: nec tamē imprimit sicut illa.

Ⲥ De lapide armeno.

Lapis armenus proprietatē hz confortādi cor ꝛ ipsum letificādi: separādo insup vaporē melācolicum ac fumosum a spū: ꝛ mundificādo sitr corpus ab humore melācolico.

Ⲥ De lapide lazuli.

Lapis lazuli sitem vim hz cū eo qḋ d̄r de armenico lapide: nisi q̄ ē ipo debilior modicum.

Ⲥ De Lilio.

Lilium in iudicio ē nā croco appropinq̄t min⁹ tñ hz caliditatis ꝛ siccitatis eo: ꝛ liliū quidē cōueniētius est ad confortationē cordis: crocus autē ad letificationē. In lilio est potētia solidādi spiritū propinqua ei que est in croco: non tamen habet siccitatē: ꝛ crocus habet vehementē potētiā dilatandi spiritum foras ꝛ mouendi extra. proinde ampli⁹ cōfert syncopi q̄s crocus. Lilium enim mouet spiritus minute dilatando ꝛ extrahēdo et fortius retinēdo. Crocus autem minus retinēdo ꝛ fortius dilatādo

⁊ extrahendo.

¶De ligno aloe.

Lignū aloes appropinq̄t ī iudicio ambre:tñ est ea debilior. Etenim tēperamēto ꝓpinq̄or est cōplexio ei⁹. Et omnia membra confortat.

¶De littera. M. Myrtus. Myrabol. Melissa. Macis. Muschus. Mumia. Menta. Malum granatum. Macianum. Margarita.

¶De Myrto.

Myrtus nō est ita pfecte cōmixtiōis:vt pȝ ꝙ vnica ⁊ singularit̄ ꝑdominās v̄tus ei cōueniat ꝑ nām:imo vꝫ duplicē habere subam. in q̄rū vna frītas dñatur:in altera v̄o calitas. Inter quas q̄dem cōmixtio nō pficit̄ nec actio ⁊ passio taliter vt ꝑducat ad cōplonē vnicā dñantē eis:in quo q̄dē iudicio plurime considerationis est myrtus:vꝫ.n. plus esse frigiditatis in ipsa. nec tñ adeo fortis est ipsaꝝ cōmixtio quin calor nālis separet inter eas:cūq̧ separauerit penetrat primo suba cal'a ⁊ calefacit. postea vero sequitur suba frigida ⁊ cōfortat ⁊ stringit:⁊ iccirco excellit ei⁹ iuuamentū in generatiōe piloꝝ: ⁊ enim substātia calida trahit p⁹ mām ⁊ dilatat poros. Cū ergo ad ipos trahit̄ mā conueniens generationi piloꝝ cōdensat̄ in pilū. Est autē sedes aromaticitatis que in ipa est suba calida. Cū aūt indicat̄ myrtus ꝫ ꝯplonē eius ꝑdominantē ⁊ fortiorē est frigida in p̄mo ⁊ sicca ī secūdo:⁊ īest ei cū hoc subtilitas. est quoq̧ ꝯueniēs spiritui ꝑ aromaticitatē suā ⁊ stipticitatē cū subtilitate subtiliatiua ei⁹ ⁊ mūdificatiua etiā ꝑ alterā subarū ei⁹ simplicē ꝑ q̄ itēꝫ oīa est ex medicinis cōferētib⁹ cardiace ⁊ cordis dbilitati ꝓpetate q̄ ꝯplo adiuuat.

¶De Myrabolanis.

Myrabolani kebuli frigidi sunt in p̄⁰:sicci ī secundo. īestq̧ nālr eis stipticitas q̄ significat ipoꝝ pōticitas ⁊ soluunt cū ꝓprietate quā ꝯplo adiuuat. Myrabo. indi tñ adhuc fortiores sunt kebul'. Cōicāt tñ ī mūdificādo cor ⁊ cōsolidādo ⁊ cōfortādo et. iccirco letificāt:vꝫ etiā ꝙ ad hoc silr̄ insit ꝓprietas.

¶De Melissa.

Melissa ca. ē ⁊ sicca in 2⁰. Inest aūt ei ꝓprietas mirabilis letificādi ⁊ ꝯfortādi cor silr̄. quā q̄ adiuuat aromaticitas ⁊ subtilitas apitas ⁊ stipticitas q̄ in ea sunt:⁊ cū hoc ēt cūctis viscerib⁹ confert:habetq̧ nām leuiter solutiuā ita. s. ꝙ sufficit ad soluēdū a spiritu vapores melicos ⁊ sanguinem q̄ existit in corde:nec tñ id efficere valet a ceteris mēbris ⁊ corpore toto.

¶De Mace.

Macis:de eo dicetur in capitulo de spica.

¶De Muscho.

Muschus cal's ē ⁊ sic⁹ ī 3⁰. Est autē silis croco nō tñ crocus loco ei⁹ ꝑmutari potest in oī loco. Et muscus est tyriacaliū nobilior cōtra napellū ⁊ grana ei⁹ ⁊ cornu spice reprimit̄ caliditas eius cū caphora:⁊ siccum cum oleis hūidis sicut cū oleo violaceo ⁊ rosaceo.

¶De Mumia.

Mumia calida ē in fine tertiȷ̄ sicca ꝓut credit̄ in p̄mo. Inest āt ei ꝓpetas oēꝫ spūm ꝯfortādi q̄ adiuuat ꝯtinuatiua viscositas.

¶De Menta.

Menta hȝ subtilē aromaticitatem ⁊ dulcedinem amaritudini commixtā cū delectabili cōmixtione pōticitatis ⁊ cōuenientis stipticitatis:q̄ liquā sicut sepe diximus adiuuat letificādi ꝓprietate. vꝫ sitq̧ ei⁹ cōplexio sit cal'a in fine p̄mi sicca in p̄cipio scdi.

¶De malo granato.

Malū ḡnatū dulce ꝯueniēs ē cōplexiōi spūs cū bōitate ⁊ dulcedine sua:⁊ ꝓprie spūs q̄ existit in epate.

¶De maciano.

Macianū fri. ⁊ sic. est in primo. ⁊ inest ei magna ꝓprietas letificandi ⁊ confortandi: quā adiuuat aromaticitas ⁊ dulcedo. Etenim causa hec ꝙ est medicina est nutriens. q̄obrē ꝯfert spiritus nutriendo ⁊ temperando ipsum ⁊ prodest etiam ex sua ꝓprietate.

¶De margarita

Margarite siles sunt karabe in nā ⁊ luminositate:verūtñ in ope nō ꝯsequit̄ illas tñ ei inest ꝓprietas valde magna.

¶De littera. N. Nenufar.

¶De Nenufare.

Nenufar appropinquat cāphore in iudicio. nisi qt ē hūidior ea. Et ei⁹ q̄dē hūiditas cāt in suba spūs q̄ existit ī cerebro pigritiā ⁊ torporē:nisi egeat hūectatiōe vt tēperet̄:spūs aūt q̄ ē in corde nō vꝫ ab ea pati hoc nocumētū q̄ patit̄ spūs cerebri:imo prebet forte iuuamētū:nā ꝓprietas sue aromaticitatis ꝯfortat spūm qui in corde est:nocumentū vero frigiditatis ⁊ hūiditatis ipsius est. ſm quid ⁊ temperat̄ croco ⁊ cynamomo.

¶De littera. O. Oua. Olibanū. Ozimū.

¶De Ouis.

Oua q̄uis medicta nō sit ad ꝯfortationē cordis tñ recipiunt̄:ipsum.n. valde cōfortant: vitella videlicet:dūmodo tamen accipiantur ex ouis volatiliū laudabilis carnis:sicut galline ⁊ perdicū ⁊ starne ⁊ fasiani. Ista eñ vitella tēperate cōplexiōis sūt quibus tria conueniant. s. velocitas in sanguinem trāsmutari:⁊ parum superfluitatis post transmutationem relinquere:⁊ sanguinem generant ⁊ confortationem sanguinis quo nutritur cor. s. subtilem et clarum pellitur ergo festinanter ad ipsum. Et iccirco preceteris nutrientibus conueniens est in dissolutione substantie spiritus ⁊ diminutione māe ipsius sanguinis. s. cordialis.

¶De Olibano.

Olibanum calidum in secūdo gradu ⁊ siccū in primo. Estq̧ confortatiuum vitalis spiritus et animalis ⁊ proinde confert hebetudini et obliuiōi. Cuius inquam operatio conformis est operationi been:nisi quia eo debilius est in confortatione cordis ⁊ maioris aromaticitatis ⁊ ꝑ tyriacitatē que in ipso est prodest fumus eius in pestilentiȷ̄s.

¶De Ozimo.

Ozimum est basilicon de quo superius est dcm̄: minus aūt est melisse iudicio sile:excepto ꝙ est eo calidior modicum.

¶De littera. P. Polypodium. Pira. Peonia.

¶De Polypodio.

Polypodium letificat:non per se:sed per accns euacuat enim a corde ⁊ cerebro ⁊ corpore toto meliam.

¶De piris.

Pira quidem aromaticitatem ⁊ stipticitatē atq̧ soliditatem substātie que inq̧ ad frigiditatem declinantia habent virtutem confortandi cor ⁊ adiuuant eam que diximus. Maciana tamen adhoc meliora sunt eis.

¶De peonia.

Pegonia temperata est in caliditate ⁊ frigiditate fortem habens siccitatem ⁊ stipticitatē cū subtilitate: que inq̃ omnia proprietatem ipsius adiuuāt in confortationē spiritus animati: ⁊ ex pulsionē superfluitatum a cerebro: cū potētia quā habet educēdi melancoliā ⁊ flegma ⁊ illius substātia tm̄: a cuius proprietate adipiscit̃ cerebrū potētiā resistendi corruptioni. videt̃ etiā illi conuenire vlr̃ impressio in inde q̃uis non recitetur.

De littera. R. Rosa. ¶ De rosa.

Rosa impfecte cōmixtiōis ē in eius substātia: sicut dixim⁹ de myrto. Est eñ in ea substātia cuius cōplexio frā ē i scdo: ⁊ suba cui⁹ cōplexio calida i pmo. ⁊ ē i ea suba lenitiua ⁊ hūectatiua: ⁊ suba in spissatiua ⁊ sicca. Conuenitq̧ cū aromaticitate sua subē spūs: ⁊ ꝓpe qñ sup calefact⁹ extiterit. Confert etiā sic sua frigiditate ac solidat spm̄ cū sua stipticitate: ꝓꝑ qd̕ valde ꝓficit ⁊ sincopi: ⁊ cardiace qñ paulatim deglutitur aqua ipsius. Estq̧ cunctis visceribus conferens. ¶ De littera. S.

Sericum. Sticados. Spodium.
Sandalus. Secacul. ¶ De serico.

Sericū ex fortib⁹ letificantib⁹ est excellenti⁹: tñ est crudū. sȝ qñq̧ cadit in vsum coctū potissime si nō fuerit tinctū. Est aūt calidū ⁊ siccū in pmo ⁊ inest ei subtilitas ⁊ raritas ⁊ paruitas atq̧ fulgor et ꝓprietas letificandi ⁊ ꝯfortādi cor ad qd̕ iuuat̃ predictis. vñ dilatat spiritū ⁊ solidat ⁊ abstergit et clarificat illuminat. Nec tñ eius ꝯfortatio tm̄ vni approꝑiat spūi: sed est potius conueniens substātie spūs cuiuslibet. ita q̧ ꝯfert spūi animato qd̕ patet ex eo q̧ visum ꝯfortat si oculi ex ipso collyrizent̃. ptȝ etiā ꝓpterea qꝛ ꝯfert memorie. et q̧ spm̄ ꝓterea confortat qui cōsistit in epate. qd̕ impinguatio manifestat. planū ē aūt q̧ nō ipinguat ꝓpterea q̧ tēperet corp⁹: relinquitur ergo q̧ facit hoc qꝛ ꝯfortat spm̄ nālē ad nutriendi actionē perfectius causandam. Utimur etiā eo sine repressione. ¶ De sticados.

Sticados arabicū calidū ē i pmo: siccū in scdo. Inest aūt ei ꝓprietas educēdi humorē melicū ꝯrrupte ex cerebro ⁊ ex corde. vñ ē letificat ⁊ ꝯfortat corp⁹ depurādo subam spūs in cerebro et in corde similia melia: habetq̧ stipticitatē modicā. ⁊ iccirco subaz spūs i corde ꝯsolidat. Uidet̃ ē q̧ ꝓꝑ hoc proprietatē hēat ꝯfortandi cor ꝓꝑ q̄ vehemēter confert in venenis punctionū et morsura ⁊ ad ꝯfortādū cor et ad corroborandū memoriā. ¶ De spodio.

Spodio inest ꝓprietas ꝯfortandi cor: et letificādi. Cōfert multū cardiace ⁊ sincopi calidis. cuius ꝓprietatē stipticitas adiuuat: cōplexiōaliter autē est frigidū in scdo. In cōplexionibus frigidis temperat̃ cū croco. videt̃ q̧ letificet ⁊ ꝯfortet causando luminositatē et soliditatē in spū. ¶ De sandalis.

Sandalus hȝ ꝓprietatē letificandi et ꝯfortandi cor: quā q̄dē adiuuāt aromaticitas: et stipticitas. ⁊ illi⁹ subtilitas. Estq̧ cōplo ei⁹ frā q̃uis albus frigidior sit et min⁹ siccū: oēs tñ in his qualitatibus conueniunt ad scḿ gradum. ¶ De secacul.

Secacul quod est scḿ veritatem frigida vt fert̃ propter subtilitatem et caliditatem et humiditatem addit in virtute spiritus.

¶ De litterā. T. Terra sigillata.
Tamarindi. ¶ De terra sigillata.

Terra sigillata tēperate cōplonis ē in calitate ⁊ frigiditate cōformis humane cōplexiōi: nisi qꝛ ei⁹ siccitas maior est humiditate ipsius habetq̧ humiditatē cū sua siccitate vehemēte cōmixtā. Et propterea insunt ei viscositas ⁊ confortatio: qꝛ maior vo est siccitas i ea: icc irco cū illis inest ē eidē abstersio hȝ ē ꝓprietatē mirabilē letificādi ⁊ ꝯfortandi cor cū tyriacitate manifesta: ꝓꝑ qd̕ cūctis obuiat venenis: ita q̧ siue bibat̃ anteq̄ venenū siue post nām sustiet ⁊ cōfortat ad expellendū eū. videtur etiam q̧ insit ei ꝓprietas illuminandi ⁊ temperandi spūȝ. Adiuuāt aūt viscositas ⁊ stipticitas que in eo sunt etenī soliditatē ⁊ cōtinuitatē auget spūm ꝓꝑ qd̕ fortius letificat ⁊ confortat. ¶ De tamarindis.

t Amarindi frigidi sūt ⁊ sicci in scdo: de q̄bus opinio ē q̧ cōfortāt cor. videt̃ tñ q̧ illud ꝓpe sit in hñtib⁹ malā cōplexionē ad nām colericā declinātē. Etenī tēperat infrigidando ⁊ a colera mūdat cū virtute solutiua quā habet.

¶ De littera. U. Usnee. ¶ De vsnee.

Usnee ca. ē i pmo: sic. i scdo: q̄ ꝓꝑ sui aromaticitatē ꝯueniens est substātie spūs quā ē soliditate ⁊ stipticitate cōsolidat ⁊ cōfortat de facili ⁊ penetrat ꝓꝑ sui subtilitatē. Et iccirco cōfortatiua ē cordis ⁊ cardiace cōferens.

¶ De littera. ʒ. ʒedoaria. ¶ De ʒedoaria.

ʒ Edoariū vtrūq̧ calidū ē ⁊ sic. in tertio: in q̄b⁹ ē inest cū subtilitate stipticitas ⁊ cōuenit eis cū ꝓprietate ⁊ aromaticitate cor confortare: adiuuatq̧ stipticitas ⁊ subtilitas: sed in domestico q̄dē fortior est ꝯfortandi ꝓprietas ⁊ aromaticitas ē: poniturq̧ in magnis tyriacis ⁊ qm̄ vehemēter cōuenit subē spūs: iccirco ꝯfortat spūm in epate existentē adeo q̄dē vt inter impinguātia cōputetur.

¶ De differentibus modis letificandi ⁊ confortandi repertis in medicinis. Cap. iiij.

Determinatis nr̄e intētiōis sermōib⁹ in medicis simplicib⁹ cordis ām̄odo loquemur de cōpositis medicinis. Et pmo d̕ mytridato ⁊ tyriaca magna nulla eñ cōpositaꝝ medicīaꝝ equiparat̃ eis in tēperādo cōplexionē hūanā ⁊ ꝯferēdo ei ac letificatione cordis: ⁊ ablatiōe tristitie: necnō i obuiādo venenis ac morsib⁹ ē venenosis. Ambaꝝ eñ medicinaꝝ aliquid est notū: aliq̄d v̄o ignotū. Notū aūt est qd̕ eis aduenit ex simplicib⁹. Ignotū v̄o qd̕ eis aduenit p⁹ cōmixtionē. Exemplū aūt primi ē sicut si dicam⁹ nos scire tyriacā ⁊ mytridatū veneno tyri ⁊ scorpiōis cōferre: ꝓpea qꝛ in eis reperiuntur medicine conferentes ad illud. ⁊ siῑr tñ ꝓꝑ hoc dicitur conferre cardiace aut debilitati virtutis existentis in epate. Exēplū aūt secūdi ē vt dicam⁹ q̧ nobilior operationū ipsaꝝ est que prouenit vtrisq̧ post cōmixtionē a nā cōuenientē valde nature humane: ad quā q̄dē suscipiēdaȝ cōplo ꝓparauit eā: ei⁹ ē ꝑncipiūȝ ab extrinseco est. Nos aūt ignoram⁹ cām inuentiōis quātitatū medicinarū simpliciū ꝓportiōataꝝ ad hāc dispositionē i eis: quēadmodū ignoramus in ceteris. In quibus etiaȝ sūt

accidit ꝛ ꝙ nõ artificialit̃ ſꝫ nalr cõponũt ſapiẽtes ãt
ſpeculatores pciſe determinãt ꝙ directio ad cõpoſi
tionẽ iſtaꝝ me^d^ꝝ pceſſit ab iſpiratõe ac ꝓuidentia
diuina aut a re iſpiratõi ſili. Etem̃ ꝺductio rõnis nõ
ptingit efficaciã cõpoſitiõis iſtaꝝ: ſꝫ attingit ex ipſa
cõpoſitiõe quã narrauim^9^ paulo añ. Qđ ſi tota opõ
tyriace ꝓcederet ex pte ſimpliciũ ꝛ nõ ex pte diſpõ
nis quã ſua cõplo ꝓbet: eẽt vtiq₃ recẽs efficacioꝛ et
vtilioꝛ fermẽtata: c^9^ ꝯriũ tñ ẽ: recẽs ãt pauci iuuamẽ
ti ẽ. ꝛ illđ qđ iuua^m^ qđ ei ex ſua ꝓꝓetate ꝯuenit nõ i
uenit ſenſibilit̃ appꝛ̃hẽdi niſi i fermẽtata: pficit̃ autẽ
fermẽtatio ipſi^9^ ſꝫ modernos i. x. ãnis ſꝫ Ga. añ i an
nis. xx. ſꝫ diuerſitatẽ calitatꝫ ꝛ ſiccitatꝫ rꝫgionũ ac cli
matũ ꝛ apđ aliq̃s modernoꝝ ſperat̃ ei^9^ iuua^m^ poſt
ſex mẽſes. verũtñ nec apđ nos nec apđ Gal. demon
ſtratio ẽ in hoc pdeceſſores ãt Ga. dicũt hãc ꝓꝓieta
tẽ in pdictꝫ ãbab^9^ medicis neſcio ꝓuẽire p^9^ vehemẽ
tẽ cõmixtionẽ: ꝙ ꝗ̃uis ſparẽt i ipis cãri p^9^ cõmixtio
nẽ ꝛ fermẽtationẽ ꝓꝓetatẽ ꝯgregãtẽ ſimpliciũ ꝓꝓie
tates: illĩ tñ ꝺbilioꝛẽ. Timebãt nihilominꝰ ꝙ cõmix
tio ãputaret pdictas ꝓꝓetates: ſꝫ reuelatio ac diuia
ꝓuidẽtia ꝓduxit ad illđ. p^9^ ꝗ̃ vo examiata fuerit ea
rũ cõplo ꝺbilitari cepit timida exiſtiatio ꝛ ꝟificata ẽ
opinio ꝟitatꝫ. Rurſ^9^ ãt iperiti medicoꝝ credũt in ty
riaca ꝛ mytridato eẽ excellẽtem calitatẽ: ꝛ iccirco re
ſpuũt ex ipſis dare quãtitatẽ medij aurei: nec tñ du
bitãt de diacyminio ꝛ diatriõpipeon ꝗ̃tuoꝛ aur. ꝓpla
ri: cũ tñ ꝯcludat pſcrutatio rõnis ꝙ i hac doſi iſtarũ
ꝯfectionũ. multo ẽt ãplioꝛ ſit calitas ꝗ̃ in doſi pdi
ctaꝝ. ꝛ ei i medio aureo vtriuſq₃ pdictaꝝ ſc. ꝫ. i. me
diciaꝝ ꝛ. ʒ. mellis. ꝛ. iij. ꝫ. vt. ʒ. me^d^ꝝ: ſꝫ quã quãti
tatẽ acq̃rit̃ melli ꝟt^9^. Sũt i ea pterea me^c^ iſtrãtes int̃
q̃s opiũ ẽ hñs ſufficientẽ fritatẽ q̃ iniq₃ rei fermẽtate
cõeas ſũt. In re ãt fermẽtata duplat̃ ꝟt^9^ ꝗ̃cũq₃ ſit illa
ſiue calitatꝫ ſiue friditatꝫ ꝛ cũ i ſubã hũida ꝯfectio
fermẽtatio auget calitatẽ: tyriaca ãt nõ recipit fortiꝰ
ꝗ̃ recipiãt ſupranoiate ꝯfectões. Et iccirco ꝟt^9^ ipiꝰ
ꝗ̃uis eq̃lis eẽt ꝟtuti alti^9^ pdictaꝝ: nihilominꝰ exiſtit
fortioris impſſiõis: ꝗ̃uis: vt dictũ ẽ: veꝝ ſit: tñ nullus
ſupradictoꝝ tã vehemẽti audacia ſubito ꝓrũpit i ad
miſtrãdo tyriacã ſicẽ i ꝯfectõib^9^ alijs: i ãbab^9^ cũ pdi
ctis ꝓme due iẽtões repiunt̃ dũ fuerit fermentate:
nec tñ vti reſpuũt fermẽtatꝫ: ſꝫ abſtinẽt ab vſu ãbaꝝ
recẽtiũ. Et huic audacie ſilẽ q̃d hñt opinatores h^9^ ꝙ
miſtrãt pillulas cochias ꝛ fetidas ꝛ hermodactiloꝝ
ꝛ euforbij. Et reſpuũt dare hieralogodion ꝛ hieram
archigẽis cũ tñ i his exiccãtes me^c^ minoris exiſtant
põderis ꝛ plib^9^ rep̃mẽtib^9^ cocquent̃. poſtq̃ tñ ꝯſide
rationẽ diligẽtẽ adhibuiſſẽ cõputãdo exiſtiaui cali
tatẽ mytridati ꝛ tyriace. Inuẽi quoq₃ calitatẽ tyria
ce i fine ſcði. ꝛ mytridati calitatẽ citra aliquãtulũ: ꝗ̃
uis ſua cõponẽtia fortiora ſint ꝛ maioris ẽt põderis
Sꝫ exiſtimatio pſuadet ꝙ ꝯplo p fermẽtationẽ adi
piſcit̃ calitatẽ vehemẽtẽ veniẽtẽ ab ext̃: qđ q̃đ ſyllogi
ſtice cõpꝛehẽdi nõ põt. ſꝫ ſolũmõ exiſtimatõe artifi
ciali ꝛ expimẽtali. Expimẽtũ aũt oſtẽdit nobis tyria
cã ꝛ mytridatũ min^9^ notabilit̃ calefacere corpora no
ſtra ꝗ̃ diacyminũ ꝛ diatriõpipeon. Opa ꝟo fortiora
ꝛ nobiliora: q̃ q̃dẽ ex tyriaca ꝛ mytridato procedere
cernim^9^ mãifeſte nõ ex vehementia calitatis aut fri

giditatis ꝓcedũt: ſed ex nobiliori ꝓꝓietate ipſoꝝ
ſ. tã ꝓꝓetate ſimpliciũ ꝗ̃ ex ꝓꝓetate eis ab extrinſe
co data. Sic igit̃ ex pdictꝫ relinquit̃ mãifeſtũ ꝙ tyria
ca ꝛ mytridatũ nõ iprimũt quẽadmodũ opiati ſurgẽ
dã calefactionẽ ꝛ aduſtionẽ ꝗ̃s alie viuales medici
ne ſeu ꝯfectões nõ iprimũt. hđ ãt. tpate cõplonis q̃ñ
vnũ altero ipoꝝ ipꝛ: tpato aut frõ ꝛ iq̃litate ẽt mode
rata nec nimis frequent̃ pſũt ei ad ꝯfortationẽ cor
dis in aliq̃o iuuamẽto: ꝛ ꝯſeruat ſanitatẽ i ipo: atq₃ ſe
curũ efficit ab icurſu peſtilẽtialiũ accidẽtiũ: ꝛ a pluribꝰ
huiuſmoi morib^9^ atq₃ leſiõib^9^ obuiãt venenoꝝ: eſtq₃
ꝟtutes ei^9^ corroborat ꝛ vite lõgitudinẽ pſtat ei. Qui
ꝟo calẽ cõplonis exiſtit ẽt i calida regiõe nec iſtis nec
ẽt alijs ꝯfectiõib^9^ calis vti oꝫ: niſi i neẽitatib^9^ mani
feſtꝫ. pterea ex cap̃lo mytridatis tyriace ſit diamuſ
ch^9^ amar^9^: ꝛ dulcꝫ. ſꝫ amar^9^ q̃dẽ ꝯueniẽs ẽ tpatã hñti
bus cõplonẽ aut frãꝫ: dulcis aũt hñtib^9^ calam. Ce
terũ diamuſch^9^ i letificãdo ñ multo ꝺbilioꝛ ẽ ꝗ̃ tyria
ca i ꝯfortatiõe tñ cordis ea moderate debilioꝛ ẽ. i cõ
fortatiõe q̃dẽ ceteroꝝ mẽbroꝝ multo debilioꝛ ẽ ipſa.
Amplꝰ aũt ipſius ei^9^ i corde letificatio ẽ: ꝛ viuifica
tio ſpũ^9^. Inſup aũt vtilitas ei^9^ q̃ i morbib^9^ ꝛ pũcturis
minoꝛ ẽ ꝗ̃ ei^9^ vtilitas i venenis bibitꝫ. Tyriaca ꝟo et
mytridatũ ad oĩa ꝓſũt. pt aũt diamuſch^9^ amar^9^ ſic
tpari. vꝫ. vt accipiãt ex eo au. x. ꝛ ex ſucco maliꝰoꝝ
dulciũ ꝛ granatoꝝ dulciũ ꝛ cydõioꝝ dulciũ añ. au. i. ꝛ
coquãt̃ ſil̃ vſq₃ ad ſpiſſitudinẽ: p^9^ h^9^ ꝟo poſit eo vti
calaꝫ hñs cõplonẽ. ꝙ ſi vtẽs valde calã cõplone ex
titit fiat illđ cũ ſucco acetoſe ꝛ citri acetoſitate. ſitq₃
doſ tãte ꝗ̃titatꝫ vt doſ. ſ. diamuſchi cũ adiũcto ſal
uet̃ ſicẽ ſi doſ ſuccoꝝ h^9^ ſit au. iij. aut. 4. tãta q̃đ dia
muſchi ꝗ̃titas adiũgat̃. qꝛ repſſa excellẽti ꝗ̃litate ip
ſi^9^ ꝓdeſſe poſſit ſꝫ ſui ꝓꝓetatẽ. Et ſilr̃ itelligẽdũ ẽ in
ceterꝫ letificãtib^9^ tã magnis ꝗ̃ puis. Cõfectio ꝟo ꝓ
fecti^9^ quã Alchid^9^ cõpoſuit vtil̃ ẽ valđ melici cordis
ꝺbilitati ex morbo melie. ãplꝰ ãt ꝯfert purificãdo q₃
ꝯfortãdo. Diamuſchũ ꝟo ẽ letificãs ꝯfectio mãife
ſti^9^ ꝯfortãdo pſtat iuua^m^ ꝗ̃ purificãdo. ꝛ iccirco cõ
fectio ꝓfecti^9^ ꝯueniẽtioꝛ eſt triſtitie melice ꝛ ipi melie.
Diamuſch^9^ aũt ꝛ ꝯfectio letificãs potiꝰ ꝯueniũt ſin
copis cardiace paſſiõi. Ex medicis ãt q̃ huic paſſiõi
ꝯueniũt ſc ille q̃s nos ſuim^9^ expti: atq₃ cõpõ ſuit iuxta
p^9^ ipa cõpõnis mẽoratoꝝ. ex q̃b^9^ vna ẽ oxyzacaraꝗ̃
nos cõpoſuim^9^ patiẽtib^9^ triſtitiã melicã ꝛ epilepſiã.
q̃ꝛ morboꝝ cãm emẽdat ſuauit̃ atq₃ digerit ꝑ qđ
leui ſolone euat. R. epithy. ʒ. x. polypo. ʒ. vi. bugloſ
ſe. ʒ. iij. thymi yſopi camepitheos oim añ. ʒ. 4. capi.
vene. ʒ. v. turbith. ʒ. vi. vtriuſq₃ ozimi ſe. meliſſe ꝫe
doarie beẽ albi ꝛ rubei folij ſpice nardi cardamõi
oim añ. ʒ. iij. ʒ. cuſcute ſe. ẽdiuie radicꝫ eiuſdẽ. radi
cis lilij añ. ʒ. xij. zuccaro. ad põd^9^ oim. Supradcã igit̃
oĩa i puriſſimo ꝛ fortiſſimo aceto remolliãt̃ p diẽ et
noctẽ. In craſtio ꝟo adiũgãt̃ toti lb. vij. aq̃ mẽdiſſi
me. totũq₃ ſuauit̃ decoquat̃ vſq₃ q̃ redeat q̃ſi ad me
dietatẽ aceti. ꝙ ſi zuccaꝝ ro. nõ ſuffecerit dulcorare
tñ vt i his remãeat ſapor zuccari ad h^9^ ſufficiẽs ſit
addẽda. poſtea ꝟo ab igne ꝺpoſitũ ſuet̃. ſit ãt doſ
ei^9^ a. ʒ. xv. a. xx. ꝙ ſi recipiat̃. x. dieb^9^ ꝯtinue mãifeſtabi
tur ei^9^ iuuamẽtũ i his i q̃b^9^ fuerit multa mã melica
¶ Si ꝟo modica fuerit materia ſed mẽbra ꝓncipal

latum disposita sit ad hoc vt huiusmodi in his et illa modica vitiosa quantitas in lacertis maneat in arteriis et venis sic expedit siruppus cuius dispensatio talis existit. ℞. se. endi. et melisse ozimi mino. oiz an. ʒ. xx. ra dicum iiij. ʒ. v. buglosse. ʒ. xxx. foliorum melisse. ʒ. xv. poli pomarantii oiz an. ʒ. vi. oia hec coquantur in septuplo sui aque et duplo sui de succo maciano dulcium vsque sui ter tia remanserit pars. postmodum coletur et colature addatur suc carum et siruppetur ad modum iulep: vel potest fieri ad modum sirupi acetosi secundum mensuram decoctionis. ¶ Confectio alia nobilis valde quam experti sumus in forma electuarii et etiam trocisci cui ad dantur et subtrahantur secundum diuersitatem complexionum: prodest ei vehementi tristitie et timoris cordi ad confortandum. ℞. margaritarum iacinti coralli omnium an. aur. i. ʒ. serici crudi cancrorum fluuia lium adustorum oiz an. aur. i. et ʒ. ʒ. buglosse. ʒ. v. vel. x. li matur auri. ʒ. i. se. melisse ozimi vtriusque an. ʒ. iij. bede albi et rubei ligni aloes lapidis armeni lapidis lazuli lo ti mastic. cassielignee ciamomi electorum ozimi altiniy cro ci macismus. cardamomi mino. cubebe oiz an. au. i. epi thymi. ʒ. 2. ʒ. sticados arabici. ʒ. iij. ambre au. i. quod si non in ueniatur ponatur zedoarie loco ipsius duplum doronici romani aur. ij. se. endiuie. ʒ. v. se. cucu. ʒ. 4. mane. ʒ. x. ro. ru. ʒ. ij. muschi. ʒ. 2. camphore au. i. ambre au. i. spice nardi fo lii ihorum an. ʒ. iij. Hec igitur sit radix et firmamentum a quibus inde trocisci cum melle preparatur autem quando secundum exigentiam tempore com plexionis etiam nulla fit in eo mutatio. Quando vero preparatur habenti ma lam complexionem calidam aut malam complexionem frigidam: et tunc secundum exigen tiam cuiuslibet fit in ea mutatio: fiant quod trocisci ad pondus i. aur. cum triplo sui de melle optime dispensato. si vero fermentari debeat per conseruatorem et post fermentatorem vsui reseruari expe dit vt addantur opii. ʒ. v. et castorei puluerizati tantundem: quod propter oppositum non vsui mittere nisi post sex menses. Si cui autem dicitur mala complexio cal'a expedit vt crocus et muscus ad. ʒ. ʒ. reducantur et subtrahatur epithimum vice cuius ponatur. ʒ. v. fu miterre. 4. ʒ. sene: addantur ro. ʒ. xviij. se. portlace et spo dij. ʒ. i. se. lactuce. ʒ. ij. sandal. ʒ. iij. ceteri vero medicine remane ant sicut prius fiant trocisci sicut diximus cum melle optime dispu mato. Cui vero mala complexio frigida dicatur expedit adiungere medicinis predictis corticem nucismusc. et corticem citri et xylob. ani piperis et. ʒʒ. ex vnoquoque. vz. ʒ. i. castorei. ʒ. ij. et subtrahe de camphora. ʒ. au. habens etiam malam complexionem calidam fiat dosis ipsius cum aureo spodij et sapa maciano. Qui frigidam autem habet complexionem cum. ʒ. i. castorei. Iam autem cum hac medicina curauimus quendam circa principium de melia vergente in maniam quam lupinum demo nium appellatur adiunximus dispensationi tempore. ʒ. i. iacynthi rubificati et splendidi et perfecte puluerizati et adiuuit fuerit mario vnius post despatonem. ¶ Compositum autem propria his qui per malam complexionem labuntur in cardiacam et cordis debilitatem est ista ℞. se. lactuce et melonis et cucurbite et cucumeris munda torum an. ʒ. v. se. portulace: ʒ. 4. margaritarum coralli iras rabe cancrorum fluuij adustorum serici crudi olm an. au. i. sape olibani aur. i. Si vero non inueniatur loco ipsius ponatur. ij. aur. ligni aloes zedoarie doronici bede albi et ru. an. ʒ. ij. spodij cardamomi mino. an. ʒ. iij. ro. ru. mundatarum a capul. et in vmbra exiccatarum. ʒ. vi. croci aur. ʒ. camphore vehementer contrite cum. x°. sui de muscho et sexto sui de am bra aur. i. ʒ. buglosse au. v. ex omnibus supradictis fiant tro cisci cum sapa maciano et cidoniorum et malorum granatorum. his liquam sapis equalis acceptio secundum quantitatem confectionis suffi cientem. ¶ Ad illud etiam iulep ex succo buglosse cum tantun dem succi endiuie et quadruplo sui de succo macianorum et du plo de aqua ros. et sexto totius de albissimo zuccaro quod liquam suauiter decoquatur vsque ad spissitudinem: et fit iterum iulep ex foliis melisse coctis in aqua ro. donec receperit virtutem ipsorum aut ponitur succus eius in. xxiiij. sui de aqua ros. hoc. n. proficit cunctis patientibus cordis debilitatem potissime si addatur bu glossa itaque quod si fuerit sicca cum ea coquatur in aqua ro. Si vero recentes commisceatur illi succus illius: quod si complexio vehementis caliditatis extiterit diminuatur succus melisse et augeatur suc cus buglosse quantitatibus existentibus vtriusque equalibus.

¶ Ca. v. De medicis solutiuis egritudinum cordis.

Euacuatio autem conuenit melius vel post digestionem et preparationem. Si vero in toto corpore abundauerit humor nociuus totum corpus incipiemus euacuare. Id autem quod euacuatur conuenien tius est vt dissoluantur. vi. ʒ. hieralogo. i. xx. ʒ. decoctionis epi thimi facte secundum hanc formam. ℞. epithymi. ʒ. i. vuarum passu larum. ʒ. ij. coquantur in. ij. lb. aque tamen donec post colaturam possit exhiberi inde solummodo pondus. xxx. ʒ. quod si cum hoc non euacuetur fiat deco ctio epithymi non autem cum. ix. ʒ. recentis epithymi crete sicut in supradictam oryzaccaram dissolutus nisi fortis dissyn teria timeretur et degeratur cum iulep quod post predicta oryza caram superscripsimus. Ex pillulis autem fortibus ad hoc congruenti bus sunt hec. i. ℞. hierepigre epithymi an. ʒ. ij. polipo dij sticados arabici agarici an. ʒ. ʒ. pulpe collo. quartam partem. i. ʒ. scamonee bdellij salis an. grana. v. Alie vero no biliores predictis sunt he. ℞. pigre epithimi sticados ara bici an. ʒ. ʒ. lapidis lazuli lapidis armeni ablutorum aga rici pulpe collo. salis an. quartam partem. i. ʒ. ligni allo. ma stic. menthe an. gra. v. ellebori gra. ij. ʒ. scamonee ʒ. 4. Scias autem quod in decoctionibus ellebori dosis est. ʒ. i. i. pillulis autem gra. ij. ʒ. et cum nihilo noceat actionem medicine confortat. Si vero ista melius iungatur tunc fiat euacuatio cum hiis pillulis. ℞. epi thymi turbit an. ʒ. i. thimi pulpe collo. agarici lapi dis ar. loti an. ʒ. i. quartam scamonee sal. naptici sticados arabici an. ʒ. v. ellebori gra. ij. ʒ. fiant pille cum succo pororum. In pillulis autem quod istas predictas sunt virtute non oportet permutari complexionem aut medicinas: sed sufficit variare dosim secundum existiationem artificialem a medietate vsque ad duas tertias. cum autem euacuatio corporis non intenditur: sed prius solummodo vt cordis aut capitis tunc conuenientius est vti pillulis quas dicemus. Si quidem fuerit complexio melica pura et propria. ℞. epithymi mi rabo. idorum an. partem. i. hierepigre partem. i. et. ʒ. sticados arabici mitridatipartis. i. duas tertias ellebori ni. partis i. sextam mastic. ligni aloes crudi et polipodij lapidis armeni loti pulpe collo. an. partis. i. tertiam. Hec oia confi ciantur cum succo maciano et fiant inde pille ad quantitatem ci ceris ex quibus sumatur a. ʒ. i. vsque ad aur. i. ʒ nocte cum vio de die vero an gargarizet oryzaccara maioris deco ctionis. Cum vero complexio flatica et melica fuerit. ℞. tur bith agarici epithymi kebuli sticados arabici ana partem. i. ʒ. aloes. partem. i. ʒ. ligni aloes partem. ʒ. fiant pillule si cut prius. Cui autem complexio melica et colica fuerit. ℞. tur bith epithymi sene fumiterre an. partem. i. myrabol. citri partem. i. et non tertiam eius: rosarum partis. i. duas tertias fiant pillule sicut prius. Hec sunt ergo que intentum potui mus sub compendio perscripsimus in sermonibus medicina rum cordialium finem huic operi imponentes cum laude dei qui virtutem largiri dignatus est opusculum terminandi.

¶ Expletus est libellus de viribus cordis: quem prin ceps Auicenna edidit.

ALzgalb.i.tribulꝰ abe
latiō.i.ḡna citri.
Abeldū beldemen.i.ḡna
vlmi.
Abelꝰ.i.ḡna vł ḡna capi
tis ⁊ est staphisagria.
Abel senobar sichir.i.gra
na pini minoris.
Abenzid.i.gūmi albotin
Abgas.i.pāniculꝰ sbtilioꝛ
⁊ tertiꝰ q̄ embrio inuoluit
Abhel.idest fructus iuni
peri vel iuniperus.
Abir spēs est exiture.
Abolfusel.i.pip triāgłarꝫ
Abrahoma idest vlcera q̄
sunt in vltimo malitie.
Abugilise.i.lactuca asini
vel lactucella maioꝛ ⁊ no
minat̄ simaren ⁊ sincareꝫ
⁊ super titimalo.
Abunsesuesecu.i.somnia
permutabilia.
Acati ē d̄ cꝰ suco fit acatia.
Acatia ē succus arboris q̄
stricto similatur in alexā
dria ⁊ dicitur alkaud.
Aced ē genꝰ absinthij co
loris subalbidi.
Acemana idest ꝯtractio.
Acetrei ē me q̄ fit ex aloe
sera mastice ⁊ mirabolanꝫ
Achāni ē q̄dā spēs lactu-
ce asini anulus silr.
Acheel est locꝰ iter duas
spatulas sub collo vbi.s.
coniungitur collū dorso.
Acinges idest vitꝫ tritum
accoꝛ ē foliū q̄ silat̄ aceto
se siluestri ⁊ dr̄ bertacti.
Acratꝰ ⁊ alfūgie lapis d̄st
Adab est aial q̄d moꝛat̄ i
aquis simile agib.
Adalafi.i.vngula capꝛa.
Adarmachi idest simila.
Ademest idest laurus.
Ad ereb.i.fluxꝰ sāguis ꝑ
iferiora cū fit ab epe tm̄.
Aderere idest aromaticū
Adib idest lupus.
Adibili idest muscus.
Adoc vel adec.i.lac.
Adohoc.i.lac acetosū d̄ q̄
extū ē butyꝝ ⁊ dr̄ adohoc
Adrimia vel adrioch ē ar
tanita idest ciclamen.
Adruculudidos ē auis ꝑ
na semp mouens caudā
valēs ad lapidē renum.
Aduduc est nicticoraꝝ ⁊ se
cundū alios ē bub auis.
Adulbꝰ.i.eritꝰ mōtanus.
aduzaruzegi.i.galꝰ ⁊ galia
Aenut idest āmmonium.
Afazā calulminum.
Afieume ē q̄si nubes i nig
ocū ⁊ dr̄ vlcꝰ soꝛdidū hn̄s
crustas ⁊ nolat̄ adustiuū.
Afficeē idest obthalmia q̄
in primis appet.
Afrana est cibꝰ de carne
cocta ⁊ infrigidata.
Afurvł assur.i.crocꝰ oꝛtēs
Agib animal est.
Agrios.i.argentū viuū.
Agūbatalo.i.strignum.
Agusa.i.ysopi cerotum.
ahasceōbar.i.nucleo spini
Amemen idest sisimbuꝫ
Aiseir idest vigil.
Alhael.i.cū aliq̄s īpedit̄ i
pferendo sermonem vel
anteq̄ꝫ proferat.
alhaiasin.i.supnepte snast
Alhais.i.acetū ꝯpositum
ex duabus substātijs di-
uersis vna calā ⁊ alia frā.
Alhaltamati est auis ⁊ di
citur frāgens ossa.
Alhalesi idest stānnm.
Alhanatu idest istrm quo
aliquis suspenditur.
Alharset idest nasturtium
Alhaseeda idem.
Alhitili.i.fructꝰ tamarisci.
Alhasis ē cētaureā minoꝛ.
Alabari.i.frumētū d̄pilas
tum decoctū cū multa aq̄
Alabel idest vini potus.
Alachalich.idest epithi-
ma de odoꝛiferis.
Alag idest sanguisuga.
Alagarab ē sal.
Alahatal.i.fluxꝰ hūoꝛū a
capite ad tracheā artariā
ex quo fit tussis vel arte-
rie passio.
Alabudocenec.i.fro.stel-
le q̄ n̄ pmittūt vitā feedet.
Alabglab stamlta.i.poꝛ-
tulaca. Albagla idem.
Alāutovł alabasi.i.plūbū
Alaratolai.i.calcanei locꝰ
Alarsin idest enula.
Alasabeo satar.i.diptamꝰ
Alasaf.i.desudatio.
Alasar.i.concauitas.
Alasceā idest āmoniacū.
Alascheti ē spina alba q̄ si
milatur bedegard.
Alaunoch idest plumbuꝫ
nondum mundatum.
Alazaracoen.i.petra ser-
pentaria ⁊ est tribꝰ modis
vna q̄si nigra alia subuiri-
dis imixtis lineis alb̄.alia
viridis.
Alazar almares.i.lapis la
cteus qui cum fricatur fac
lac cuius virtus est vt ema
tites sed debilioꝛ.
Alazaralsēgi.i.lapꝫ spōgie
Alazar lazuard idest lapꝫ
lazuli.
Albacal idest bresilum.
Albagal āamlta.i.poꝛtu
laca. Alabglab idē.
Albaleghim.i.a.14.anno
vsq̄ ad.50[m]
Albara acoꝛa secā.i.rapa
Albaras ē moꝛphea alba
vt lac vel nimia cutis albi-
ficatio.
Albarochia est tabula ma
gna cuꝫ q̄ equat̄ os fractū
Albatagi.i.extremitates.
ossiū q̄ iūgunt̄ cuꝫ digitis.
Albazal idest cepe.
Albechauahati idest resi-
stentia malicies.
Sibedilē vel alcatimi vel
sangulatoꝛ idest incubus
Albedsanem ē rubedo ex
tranea silis rubedi leprosi
Albedarūgi idest basiliꝫ
Albesarasagel idest mala
citonia.
Albehel.i.fructꝰ iuniperi.
Albela.i.floꝛes palmarū.
albelladoꝛiū.i.anacardiū
Albelgaga.i.cucurbita.
Albeleet idest mirtus.
Albeldilgar.i.fraxinus.
Albelcaudaracar.i.grana
lauri.
Albenben de quo fit oleū
muscellinum.
Albens.i.nuxmuscata.
Aberēgesitū idest ozimū
cum floꝛibus suis.
Alberdi idest papirus.
Albersandarhu idest vir-
ga pastoꝛis.
Albeti ē arboꝛ pini cꝰ gū-
ma dicit̄ gumma pini ⁊ est
colofonia.
Albeuriace cupissus latie.
Albezard.i.lapis q̄ oī ve-
neno resistit ⁊ iō vocant̄ q̄
veneno resistūt albezahar
Albin idest vua sicca.
Albiꝰ est laticiniū bocho
nim q̄d nolat̄ marinū q̄m
ibi nascitur.
Albōdelzidi.i.nux d̄ idia.
Alboꝛati idest vmbilicus
Albotin ē arboꝛ cuiꝰ gra-
nū dicit̄ granum viride.
Albunga idest auellana.
Albutira ē spēs calamēti
siluestrꝫ q̄ nascit̄ ī lapid̄s
Albuzer.i.dactili.
Alcacher.alcasioꝛ.
Alcalzab.i.ligamētū a pos
terioꝛibus tendēs ante-
rius ⁊ ab anterioꝛibꝰ re-
trogrediens.
Alcalzar idest tapsia.
Alcādaros.i.triticum ro-
manum.
Alcāzi est species crete.
Alcarad idest cimices.
Alcarme idest potus ⁊ dici
turꝰ cochear q̄n inciditur
alcāmezit.i.nux .tamildi
Alcarti.i.puella agrestꝫ.
Alcarūdo idest rosa vmee
egebur.
Alcatatīcaro.i.caronatiū
vel renum.
Acatatur idest siringa vł
id q̄d inijcit̄ per siringam
Alchaseran.i.bruscus.
Alchatin idest locus doꝛ
si in directo renū vel artu-
culus est in arabico.
Alchatmi panis qui ē de
genere tritici.
Alcheel ē locꝰ inter duas
spatulas sub collo vbi.s.
cōiungit̄ collū doꝛso.
Alchecaracha vel arcan-
dos idest piretrum.
Alchisita.i.dragagantuꝫ
Alchoc vel alchoꝛe.i.pal-
ma siluestris ⁊ fit de succo
alchar syrupus de succo
palmaꝝ siluestriū.
Alchuabc.i.vlcera migra
melica que sunt ad sanan
dum difficilima.
Alclamita.i.fermentum.
Alchoꝛrath.i.alalia dicta
vgil.Ecfesēis est cunigi.
Alcola ē pue apata i oꝛe.
Alcolate ē species fungo
rum que comeditur.
Alcoocal.i.spina.
Alcoꝛnagi.i.humeꝝ vł sa
cta acetosa.

Alcofbet.i.apostoma.
Alcubei.i.caro assata sup prunas.
Alcubejareũ:adarar: ate larateiasgi:alcatati ascerrac: aues sũt.
Alcubugi.est auis dicta alauda capeluta.
Alcule.i.pue pustule lore
Alcumur ẽ diminutio visus pp nimium aspectũ.
Alcanical; ẽ 3ª spẽs ethicalĩ appet forma q̃ ẽ i decrepitis q̃tũ ad colorẽ.
Alcurat.i.vrtica.
Alcurathi ẽ fluxus vẽtris excoriatiuus fm quosdã dictus alcur.
Alcurnesich.i. fructus tamarisci.
Alcutab est egritudo.
Alcuyez.i.tetan⁹ ꝛ qñ ꝙ ꝑ particulari spasmo ponitur
Aldabac.i. visc⁹ ꝛ ẽ glutẽ.
Alde idest oua.
Aldeguarich est mẽsura continẽs lib.quatuor.
Alderez.i. cõcauitas ꝛ vẽtriculus cerebri.
aldubelletit apatamagna
Alebreati.i.cantabrum ꝛ est furfur tritici.
Alefatu.i.rotula genu.
Alefeniati. i. spẽs vt pip ꝛ sita:alfegin.Tãguebil.
Alefereasce ẽ vitis alba.
Aleguarized.i.electuaria
Alehec.i.siligo.
Alema capitis.i.cacumẽ.
Alegeb ðrenula ꝛ ẽ duoꝝ modoꝝ vna hꝫ florẽ citrinum:alia albũ:ſꝫ melior ẽ cum citrino flore.
Alesceri.i.tamariscus masculus.
Alefer idest vitis.
Alesirati idest rime.
Alesorab idest storax.
Alenbeti encaustrum illorum qui preparãt oua.
Alezorasen.i. raphanus.
Alfa.i. malũ mãdragore.
Alfachi q̃ ꝑponit ꝑcepta leg; nõ ꝓbãs ea sic medicus ꝑponit ꝓbata a pho.
Alfac.i.agnus castus.
Alfaic.i.excedẽs ꝛ ẽ os ſ̃ galsamata hñs.4. latera duo supi⁹ ꝛ duo inferius.
Alfanca ẽ locus inter mẽtũ ꝛ labium inferius.
Alfarfac ẽ siluestris portulaca hñs lac ꝛ ẽ titimall⁹.
Alfarfumgi.i.asparagus.
Alfariadab.i.morus.
Alfasc.i. qñ caro interior fit nigra ꝛ ẽ ibi solo continui:ꝛ hoc fit q̃ñq3 ex percussione ꝛ sine vulnere.
Alfatid ẽ medulla panis infusa ꝛ fcã vt pila.
Alfecd ẽ aranea q̃ ðr venatrix muscaꝝ ꝛ ðr plimd i.rapar: rutela idẽ.
Alfegin ðñt oẽs spẽs bõi saporis q̃ cibarijs admiscẽtur vt piper ꝛ.53.
Alfeniati idẽ.
Alferisius est spẽs lacticinij perniciosi.
Alferuzegi.i. smaragdus
Alfese vel altetẽ sũt egritudines lingue qñ aliq̃s non potest pferre nisi sese vel te ten.
Alfestre.i.radixvitis albe
Alfesis ẽ aial exñs i lectis ꝛ apud arabes ðr igil.i.cimex debilẽ hñs cutẽ.
Alfid.i.sinapi. album.
Alfidabeget.i. ꝯdimẽtũ.
Alfigil.i.folia salicis.
Alfila sunt spẽs nodi.
Alfirsedi est spẽs mori ꝛ ẽ dulcis.
Alfuturati ẽ egritudo.s. qñ exuberat velamẽ cerebri ꝛ apaꝛ ꝛ fit vt fungus.
Algaras.i.caro frã ꝛ ẽ qñ caput agni cũ aceto coq̃t
Algasamata ẽ caro pãnticulosa sub vua pendens coopericñs caput cãne.
Algazaz.i. punctura q̃ ꝑ transit cutem.
Algeduar.i.zedoaria.
Algeherit sũt quatuor vene labij.
Algenares idest milium.
Algeorasen idest acorus.
Algeromati sunt vulnera vlcerata in corruptiõe elõgata a consolidatione.
Algrahac ẽ lesio q̃ nõ mouet os de loco suo: sed attrahit qđ ipm mouet nec est de gñe tortionis.
Alguadi ẽ humor q̃ egredit de virga quãdo quis tãgit mulierem.
Alguams.i.desideriũ malũ vt carbonũ.
Alguardau.i.pediculusq̃ nascitur in inguine.
Alguardagõe.i.celidonie
Alguardẽgi vel scimosis idest obtalmia magna.
Alguarisẽ ẽ gen⁹ colũbaꝝ
Alguasa.i.qñ aliq̃s tristat ꝛ nescit quare.
Alguassen.i.herba filiis lilio ꝛ ðr lilialis.
Alguathaguaiisi.i.ꝯficiẽs
Alguelemati ꝛrehac idest etas q̃ ẽ a ꝑma spermatis emissione ꝛ emissiõis potẽtia vsq3 barbescãt.
Alguesceni ẽ isectio faciei i nigꝝ vel albũ colorẽ secũdũ ꝛ i ꝑn⁹ morfee apparet ꝛ lepre ꝛ ðr guassen.
Alguesgues.i.alicatio qñ q̃s secũ loq̃tur aliena.
Alguitar.i.alienatio .s.qñ hõ loq̃tur plãe ꝛ cũ rõne.
Alhaarat ꝛ alheretit.i.interior pars labioꝝ.
Alhachã ẽ locus vbi collũ iungitur capiti exterius ꝛ posterius.
Alacuhen ẽ herba filiis corulei fetide.
Alhadal.i.decollatio ꝛ est aña q̃ vr hoi q̃r decollet.
Alhadãi idest loca q̃ sunt post aures.
Alhagen vel alafrac.i.pꝛteneon qui hꝫ lac.
Alhaguahaei.i.pua alalia vt aranea.
Alhahacãi est os ꝑ qđ cõpletur iunctura.
Alhalebleb est species volubilis.
Alhalibẽ.i.inguina.
Alhãgesi idest rubus.
Alhãgi est herba filis cẽtauree minoꝛi.
Alhanib.i.ipicon ꝛ vocat syriace vua demonis.
Alharba idest lãcea.
alharnodcrõanũ sifeleos
alharnabet.i.cãcer i naso
Alharbe ẽ aialvenenosũ ꝛ est auis dicta bubo.
Alhasce.i.folia sentic; ꝛ ẽ larbor simil̃ ruthe.i.sricados arabicũ ꝛ ſꝫ aliosysopus hortulanus.
Alhasar:hasebraz.alerbe alhenite:almenentia: vel alagrati:vel cameleon.et pẽtaphilũ:he sunt.7.spẽs lacticinij .ſꝫ lac lacticinij absolute est lac alerbe ꝛẽ illud quod nominatur bi rifica alcarnem.
Alhasaph.i.excoriatiões q̃ sũt i fꝛour; iũcturaꝝ ꝛ ꝑpter sudorem fiunt
Alhasue.i.egritudo oculi filis fumo ꝛ pulueri sup nigro oculi existens.
Alhasegi ẽ iferior pecore
Alathiet.i.puluinar ꝛ sũt due vene in collo.
Alhanis sũt ossa lata sub renibus parum.
Alhaniz est vna spẽ calamenti ꝛ est alia dicta calamentũ hirci.
Alhanti ẽ vir eq̃lis cõplonis ꝛ fortis corporis.
Alhebesur idest femina
Alhehelim.i.bebale.
Alhehil est illud qđ dicit gũma napelli.
Alhereis idest pilos ð frumento.
Alhiada.i. polium
Alhilimeti sunt additamẽta accularia ab acu.
Alhosos.i.cauda vel tria ossa q̃ sũt isteri⁹ in cauda.
Alhulen.i. cibus pulloꝝ alhumor vel alhanirã.i. foramẽ in qđ intrat dens
Ali.i.grana ebuli vel sambuci.
Aliabra vel assibresegi.i. radix mãdragore.
Aliathelic.i. priuatis.
Alichod est egritudo qua oculi egrediuntur ad exteriora.
Alienibut est speciesrylocaracte ꝛ dicitur eẽ de genere pini.
Alierusez ẽ fractura mia partium.
Alihar idest ꝑuatio luminis.
Alibat.i.terbentina.
Alintisar.i.qñ foramen vue fit latius eo qđ fit in natura.
Alumeiz.i.ficus fatua.
Alhaaduo.i.cauille due
Alhadra.i. grana viridia ꝛ est alfalfasa.

Alkaskal⁹ ē egritudo corrodens membra ⁊ aliqñ transit in estiomenum.
Alkalat.idest stānū.
Alkarmē.idest grana.
Alkarte.i. lignuȝ de quo fiūt haste lancearū.
Alkaseri.i.strictura nariū
Alkansuri.aragie. alese ad aleserch.oēs sunt diuerse species camphore.
Alkeil.idest sub collo vbi cōiunguntur furcule dorsi.
Alkelked.idest citruli.
Alkenda.i. conastrelo.
Alkescen.i. cibus fact⁹ ex ordeo excorticato.
Alkesmes.idest vue passe sine granis.
Alketnici.i.maiorana.
Alkidad nigꝝ i quo inuoluunt capilli ⁊ manus.
Alkinati.i. bdeliū subalbidum.
Alkitran.i. pix liquida.
Alchimeru.i. color qui fit ex sanguine.
Alkobob.i.succi acetosi.
Alkolos.i. cardui capita
Alkuted.est plāta cui⁹ gūmi est dragagantū.
Alkathan.sūt apostemata cruriū grossa.
Allues.idest dulces. vł cōfectiones de melle
Allugati . ē spēs titimalli.
Almacor.ē vulnus qđ fit a fella ⁊ stilib⁹ cū q̄s eq̄tat
Almadil.vena est.
Almagabani.i. fauces. ⁊ similiter alcasim.
Almaheleb . idest vera.
Almaik. i. sapor insipid⁹ sicut sapor aque.
Almau.i.spica celtica
Almarinē vel almarti siluestre.i. marubiuȝ siluē.
Almarot . i . radix herbe altit.
Almasal.est cib⁹ fact⁹ d̄ lacte acetoso ⁊ farina ordei
Almastice.i.mastix
Almasus.i.cassia.
Almatir.i.vermes.q̄ inueniūtur in grana.
Almeascia.i.stotax liq̄da
Almecchen est locus a cingulo inferius.
Almeizaharagi . ē genus lacticinij.

Almekeni . i. duo anguli oculorum.
Almekenis.ē genus lacticinij.⁊ ē sīle portulace.
Almechesmate .i. palma agrestis.
Almelib.aimelikbum.⁊ ē orobus.
Almelileru.ē dispositio calliditatis totius corporis añ febrilē discrasiaȝ.
Almesus.i.liquor acetasus.
Almisar.i.lactuca asini.
Almisdaru ⁊ algen confectiones sunt.
Almismar.est nodus filii capiti claui.
Almochoati . i. defectio ossis.
Almodus.i. iūctura ad similitudinē dētis serre.
Almos⁹.i.cibariū acetosū
Almubersez.i.bersen.
Almuhe. vel alechidu est istr̄m quo oculi psorant.
Almuati.i. cibi cū aceto pati.⁊ ē ēt medi⁹ corpis ex vtrisq̄ laterib⁹:mēsura. 4. digitoꝝ ab alborati.
Almunda.i.rotunditas i qua continetur oculus.
Almuri.apud arabicos ē salsa.
Almusch.i.magra. ⁊ dicit q̄ est gipsum.
Almuzei vel almuseragi vue egressio ⁊ dicit̄ impetigo.
Alnetmetesthi.nomen loci in quo sunt schole.
Alnesa.i. amilū.
Alnora.i. calx nō extīcta.
Alnudar.ē flos rubeus.
Alnusa.i.catapucia.
Alnustāsta.i.forma capitꝭ oblonga plana vtrinq̄ vt coopertura domus.
Alnuzaragi. idest fixura i oculo.
Alocen .i. cotula.
Alohocat.i. electuaria mollia que lambuntur.
Alorsingen.i.epaticum.
Alosor.i. grana squille.
Alrasatū .ē spēs veneni.
Alrasesati .i.gluten.
Alrodab.i.lutum.
Alrosboth.i.porus q̄ post ossis fracturā creatur.

Alsamach ē foramē au̾.
Alsechedenigi.i.semē canapis.
Alscordiō.i.scordeō.
Alsegi.i.vlcera q̄ fiūt i capite.
Alsetlē.ē serpēs rotule sīc aranee.
Alsere.i. nasturtiū basiliconicū.
Alsuled.i.ferrū.
Alsuledati.i.vrinahircoꝝ montanoꝝ.
Alsumeli. pōdus est i ātidotario.
Altabasir.i.spodiū.
Altaitibiati.i. herbe nascētes in aq̄ vt coca ⁊ pulmonaria que dicit̄ vicus ⁊ alrait ē herba nascēs in flumine.
Altamptia.vel porc⁹luti ē bestia multos hñs pedes acuti veneni.
Altararat.i.serpēs volās
Altarazacon.i. trokumia agrestis.
Altarsati.i. pūctura sanguinis in oculo.
Alteiea.i.pira ⁊ fit sirup⁹ alteiea.i.de piris.
Alterera.i.aromaticū.
Altesum.i.medicamē capitale.
Altetra.i.viridis.
Althema.i.vertex.
Altiele.i.dactili.
Altisa. Altisel.gesis.⁊ ē ab rotanū siluestre.
Altigirio.i.lignū aloes.
Altin alamē.i.bolū armenicum.
Altit.i.assa.
Altubig.i.glutinū gladiū
Altusagi.pōdus est.
Aluebe.i.palpitatio.⁊ est egritudo vt lassitudo.
Aluenie.i.ameos.
Aluf.i.dragōtea.
Alūbari i.locus sup calcaneū retro.
Alūberatrati.i. frenetici.
Alumē iameni.i. scissum.
Aluranȝ.ē spēs sah.isati. ⁊ sunt vlcera mala appentia in crure.
Alusen.i. sulfurata.
Alusnē ⁊ vsne.i. culcasia.
Aluthsagi.i.apa oculi cū pruritu.

Alzuhumec.i.vntuosa.
Ambunas gre. ē canacella.scȝ herba dicta cauda equina.
Amelus ē spēs titimali.
Amgahulē. arbor ē gūme arabice.
Amibazed.pōd⁹ est i ātidotario.
Amusaragi . est ruptura cornee modica.
Anagallis.i. auricula muris.
Anahasati.i. extenuatio.
Anaseni.i.piscis saltus.
Andacocha. i. sulfurata.
Anegib.i.camel⁹arabic⁹.
Anemel.sūt ossa subtilia ⁊ minuta in digitoꝝ extremitatibus.
Anudē.est herba de qua fit assa fetida.
Anulū ē quasi nubes sub nigro oculi submersā habēs pfunditatē.
Anzarot vel anzarut.i.sarcocolla.
Aq̄ auroth ē spēs formice q̄ sola pue radicꝭ inuenit̄.
Arab.i.lacertus.
Aracamati.est anis frangens os.
Aradradat.sūt pisces petrosi.
Arbor marie.est buchormarien.
Argeatū ē genus istrumēti quo aliq̄d ita sit q̄ q̄escit ⁊ nō quatit̄.
Ariegi.i.attramētū.
Arnē.i. ḡna sine musco.
Armenili.i.ficus sicca.
Arsia alguedi.i. venalis.
Arterie subetēni.i. facīēs dormire et sunt due vene appentes in gutture.
Arthanita .i. buchormariē ⁊ est ciclamē.
Asafargenis.i.mala citonia.
Asaguaid caro.i. caro fetōs vtero recēter egrediēs
Asahel.i.spica celtica.
Asala assuse.i. radix lilij.
Asamaū.i. dies caniculares.
Asangita.i. triticuȝ cum aqua bene coctū.
Asarac est egritudo palpebre superioris:

Asaragi.i.v̄ga pastoris.
Asartragiti vel assuregij puluis q̄ cadit de parieti b⁹ salis ⁊ ē sal tingens.
Asathar.i.origanum.
Ascarata pondus est.
Ascadid est locus a cubito vsq̄ ad rascetam.
Ascararar ē herba simil' myrto hn̄s in medio sui anulum similē oculo ⁊ assimilatur semperuiue.
Ascebul.i.color palee.
Ascehesab:ā spēs ē titlali
Ascerehacan.scoria ei⁹ in medicina ponit̄ ⁊ dicit̄ esse spēs ferri.calibs scilicet.
Ascehete vna ē de.28. mā sionibus lune.
Asdrelati.i.terra sclauoꝝ.
Ascolanue.i.apodillus.
Ascures.i .nux romana.
Asba.i. pala. ⁊ est gūmi abietis.
Asce sūt tubera q̄ appent ā̄ eruptōēz sic̄ i leprosis
Asedeb est arbor cui⁹ granum dicit̄ granū regum ⁊ dicitur mecterarie.
Aschara. stella est.
aschebassa.i.mādragora
Aseid.est os qδ a cubito ē vsq̄ ad manuʒ compositū ex duobus.
Ascher. est ebrietas.
Alered.idest acetosa.
Alerbiz.i.arbor lutrā.
Aselefeni.idest pastura camelorꝫ.
Aselleiguisit.i.eupatoriū.
Asestra.i.inuersatō palpebre.
Asfur.i.croc⁹ hortulan⁹.
Asmil.i.me^m inter albū ⁊ nigrum.
Asius.ē lapis sup quē nascit̄ sal.cui⁹ flos d̄r asius ⁊ ei⁹ gn̄atio ē ex rore maris ⁊ ibre q̄ cadit sup eū.
Asol.arel.alhamē.i.ligua arietis ⁊ est plantago.
Asmat. idest atriplex.
Asatalati pondus est.
Asbedehi.i. lapis quo lecadūtur lapides alij.
Asilune.i. attramentuʒ rubeum.
Asusen.idest liliū. ⁊ mltis est modis melı⁹ ē ireos.
Atacaris.est medicīa acuti saporis.
Atagdan.i.ruge in facie.
Atanatū.i.aq̄a pestilētie.
Atansa. idest tamariscus.
Atanigi.reptile est.
Ataro.idest lenticus.
Atasus. idest inflationes.
Ataugitanū.i.apostema i carne glandosa.
Ateiete.pdix masculi sex⁹
Athaib.idest acetosum.
Athaes.aspis ē serpēs diuersos habens colores
Athaulaurā.i. senticū.
Atherael.idest apostēa.
Athiatz.i. cōsutū vnū ad exercitū ꝯpositūʒ ex fortitudine ⁊ velocitate.
Atikir.idest squinantum
Atiritalon. d̄r oēs aq̄a in carne glādosa natum.
Atorent ē arbor de q̄ gūma dicta āmoniacū colligitur: ⁊ quandoq̄ vocat̄ id qδ aurū adherere fac̄ i.consolidatio auri.
Atriū.sūt istra p q̄ fiūt distillatōes sic̄ istra aq̄ rosꝫ.
Atrona.idest citrus.
Aufeac.idest coagulū cernnū ⁊ genitū buffali.
Auhar.idest loc⁹ q̄ est i inferiori parte gule.
Aumeli.idest oleuʒ dulce spissum sicut mel.
Auneb.idest iuiube.
Ausen.idest rammus.
Ausid. est spēs nenufaris
Autartellos.i.febris quotidiana interpollate.
Auzfoni. pondus est.
Azacareled.pondus est.
Azadar.i.acetosa mōtana
Azalaltarosa.i.radix porri
Azamach.ara gūmi arabicum.
Azamec.i. auripigmetū.
Azaracha.ē liniʒ sile cāne p qδ pueri attrahūt aquā ⁊ est solsit violēt expelliēt.
Azeda.i.⁊ adoraʒ ⁊ abenagi.aues sunt.
Azenza.i. cantarides.
Azcreazeri.i.vitis alba.
Azerron.idest siringi.
Azinazar,. vel azinizar.i. barus.
Azon.idest semperuiua.

Behat. ⁊ bachati pōdus est.
Bacidē ē testicul⁹ vulpis.
Basacaren. idest psiliuʒ.
Bahasce.silis v̄tuti lētū.
Balzabat. idest basilicon.
Balzilla. est faba.
Baltim.idest prassiuʒ.
Bala est succus palme in qua dactili nascuntur.
Balgesar abusiē. pastinaca hortensis.
Ballzaseruce.i.granū lini.
Baluch.idest glans.
Bamulitis est lacticinium simile mirto.
Bangiora.idest vrtica.
Barachia. idest salsa.
Barachiē.i.aq̄a pestilētie
Barasecū.i. letiso maior.
Barat est vitrum salsum.
Barba hircina. idest hypoquistidos.
Barchai est arbor silis folūs acetose siluestris.
Bartalt.idest meatus.
Bassure ē illō qδ appet.
Bataꝫ ē caro lōga in ore matricis orta ⁊ est dura.
Bathecha.idest melo.
Bathētē.i. capill⁹ venerꝫ
Baucia siluestris.i. dauc⁹
Baurachlcebuli sesā idūē
Bebonigi.i.camomilla.
Bechat.idest cataputia.
Becurdumē. idest caduus siluestr.
Bedarōgi.i. ozimū siuuiale.ē bederabi s̄m quosdā ⁊ alahūt.
Bedemeregi. est ꝯfectio i antidotario.
Bedecar.est spina alba.
Bedezerēgi. loco ei⁹ pōit̄ i lectificādo pōd⁹ ipi⁹ d̄ sera ⁊ ptes pōderis ipsi⁹ de cortice citri.
Bedil.i.papauer cordosū
Belzat.idest citrulus.
Beladot.i. anacardus.
Belemō.i. titimallus q̄ simulat̄ portulace siluestri.
Baliat aligēa.i. gallianū.
Benē mai sesā ticte decli nōs ad albedineʒ. ⁊ alibi semē deū piper albū.
Bengi.idest iusq̄amus.
Benuard.i.odor rose.
Benz.i. iusq̄amū albū. vl' boron.i. semē nigrū.
Beralme psice. ē seniculū berasicā.abelerltab.⁊ herbū.⁊ herba iudaica idē.
Berbetinē.est siphac ⁊ diberiteron.
Beremehē.i.spēs ferri sci.
Berēgesil.i.abrotanū i li⁹ simplicꝫ medi^c d̄r enula.
Berilte. est piscis.
Bersalbr.i.napelli.
Bersendaru ⁊ v̄sefandari est virga pastoris.
Bersceguasen.i. coriādrū putei vel capill⁹ veneris ⁊ psice d̄r bersigua ⁊ syriace capillus porcin⁹: ⁊ ara. capillus algul.
Beruara.i. zedoaria.
Besasar alfar.i. cepe muriet.squilla.
Beseber.i.anatan.
Besed.i.corallus.
Besibeig.i. polipodium.
Betaderz.i.ozimū.
Bezard.i.galbanū. ⁊ bezard ē lapis viridis in q̄ tāta vis existit vt oē venenū expellat.
Bezaharat.i.resistētia veneno.
Bezariat.i.v̄tus bengi.
Bezolgradatū ē instr̄m q̄ euāt eq̄ herniosi.
Birisen. q̄sq̄ p pleuresi ponitur.
Birsen.ē aq̄a capitꝫ factū pp cōitatē diafragmatis.
Bisaac. i. saliua hominis ieiuni.
Bisus. est quedā species arboris pini.
Bithar.i.v̄ga pastoris.
Bititurō ē pānicul⁹ sub siphac exn̄o ⁊ d̄r rotūdus.
Bizeri.i. semen.
Bizeri alcarat̄.i.se.apij
Bizeri atasigēti.i.se.feni.
Bizeri araicien. i. semen nasturtij.
Bizeri asasal.i. se.sapule.
Bizeri antamha.i. semen portulace.
Bizeri asoimat.i.semen atriplicis.
Bizeri bangora. i. semen vrtice bizeri ragi.
Bizeri bēgi.i. se.iusq̄ami.
Bizeri cotne.i. psilium.
Bizeri cubeiz.i. malue minoris semen.
Bizeri corat.i.se.porri.
Bizeri chitē.i.semē lini.

bizeri salgagel.i.sem̄ rute
Bizeri fugi.i. sem̄ raphāi
Bizeri giasef.i. sem̄ trifolij bizeruma.
Bizeri gardel.i.semen sinapis.
Bizeri katmi idest semen malue maioris.
Bizeri nemen idest semē zinsibrij.
Bizeri olimath. idest sem̄ lapatij.
Bizeri albe.i.sem̄ fenugrci
Bizeri ragi vel bāgora .i. semē vrtice.
Bizeri vard.i.semē rose.
bizeri zerzir.i.sem̄ cariote
Bisem altā.i. ligua agni.
Boarti.i. vmbilicus.
Bondacha.i.auellana.
Bothor ē eminētia i cute s.apa pnū sine pustula.
Botin. idest terbētina.
Brebat.i. virga pastoris.
Bresilis.idest corallus.
Buchormariē.i.herbamarie.i.artāita: ⁊ ē ciclamē.
Budeig.i.polipodium.
Bule ē cucumer indus ⁊ filius cucumeris capparis
Buradeeb.i.liatura auri.
Bur alfada.idest limatura argēti.
Burdacaton ē pōdus in modum auellane.
Buri ē ramex vl' hernia ex lapideitate apatis.
Burisine ē apa lene ex sāguine ⁊ vētositate.
Burules.i.apa cal3i i gnie
Busderbēdū ē collirium de ammoniaco latum.
Butibede idest scabiosa.
Buzeidē ē medicia inda loco eius ponit been.

CAbab ē os p qd iunctura 9plet i crure.
Cadumus ē nomē grecū ⁊ ē diabet.
Caducorasse.i.arbor pic3
Cahab idest calcaneus.
Cahana .i.vinum album ⁊ debile.
Cailagelā.i. sempuiua.
Calcātū. i. attra^m viride.
Calcudis.i.attramētū albū
Calcule est herba similis vermiculari.
Calcatia silat alsuē ⁊ est herba decā cassula cordis
Calcaterō ē egritudo oculi similis vngule.
Calcānl.i.ozimū mōtanū
Caldicon idest album.
Cales.i.alumē indū.
Calib instrm̄ q̄ caro addita trahit a pfundo.
Calos ē pānus faciei.
Camaduci.i. occiput.
Cambil ē terra rubea minera q̄ effertur de media aut athema ⁊ cū fricat sup manū ingredit cutē de quo fit vnguctu3 ⁊ penetrat manum.
Cācer fm quosdā ē vene ⁊ d̄r eē memithe . i. chelidonia q̄ ē pua ⁊ magna d̄r algarduene.
Cancreos.i.sem̄ ferule.
Cādros.i.triticū romanū
Cācesis.i.cara p vli.
Canguar⁹. i. auiū vētres.
Canisetics ē spēs ostraci ⁊ gangiel similiter.
Cātasamich sunt cibaria quo3 q̄dā cū sale q̄dā sine sale cōdiuntur.
Canci ē spēs crete cum q̄ abluitur.
Capaptia.i.ferula.
Carased idest apium.
Caras ē cū aliqs vult loq̄ ⁊ non pōt nisi sepi⁹ mouēdo linguam ⁊ os.
Caragiati.i.lacualia.
Caralsilus.i. lacticiniū q' d̄r mascul⁹ ⁊ ē vnū gen⁹ ⁊ post ip3 oēs sunt frigide.
Carabit⁹.i.phrenesis.
Carati.i.lūbrici t'restres
Cares ē gnō cibarū .i.cibus infrigidatiuus.
Carmeth pondus.est.
Carmata d̄r apa qd nascitur sub ascellis i glandulosa carne ⁊ cū ē nigri coloris est mortifera.
Carmersion.i.fructus tamarisci.
Carmos sūt grana capillorū algul.i.capillorū veneris.
Carnub.i.xylocaracta.
Cartamū.i.crocus hortulanus ⁊ semē eius.
Cassamū ē vitiu3 qd fit in carunculis nariu3 ⁊ similatur pupillis.
Casbor idest coriandrum
Cascas idest papauer.
Casci ē cū aliqs stat sup pedū extremitatē.
Casesic.i.vespertiliones.
Cassi dr̄ q̄nq3 ossa q̄ st in pectore ⁊ cassi.i. torax.
Cassuric.i . attra^m rubeū.
Cassurudar idest galāga
Catarios idest cētaurea.
Cathin.i. loc⁹ exterior in directo renum.
Cathmia.i.malnauiscus.
Caucar genus cardui.
Cauerat.i.alatida.
Caugalib ē tabula magna cū q̄ equatur os cruris fractum.
Canguamich sūt composita ⁊ simplicia q̄ comedūtur post cibum.
Cauliati. i. dolor capitis māsinus fixus cronicus ⁊ d̄r ouum.
Caulis aq̄ nāufar figul⁹ q̄ nolauit granū sponsum.
Celeltima idest cucumer agrestis.
Cepe muris.i.sq̄lla q̄ mures interficit: ⁊ cepa canina idē est.
Cesis idest semē dauci ca dab algasdir.i.ferrugo.
Chartas.i. carta d̄ pāno.
Chesin.i.siler montanu3.
Chiāseni ē finis superioris partis nasi.
Chimosi d̄r obtalmia magna: ⁊ d̄r alguardenigi.
Chollolohaceb .i. acetū sq̄liticum.
Cholahaltaleb.i. testiculus vulpis ⁊ ē satiriō.
Cicar⁹ ē apostema in mēbro vno ad aliud trāsiēs sine manifesta cā.
Climia aldeeb . i. cadamia auri ⁊ ē fex auri.
Climia alfada idest cadimia argētea.
Climia argēti ē fex argēti que eleuat sup locum in quo funditur.
Cochiū ē alal marinū c⁹ virtus ē ppinq̄ castoreo.
Cocior alturadar.i.cortex thuris.
Cocior atala alcappa.i. cortex radicis capparis.
Cocior atala asalutiri .i. cortex radicis celsi.
Cocior atala rasceneg.i. cortex radicis feniculi.
Cocior atala rumen.i.cortex radicis maligranati.
Cola ē apa in ore ⁊ ligua ⁊ Ga. noiat ea color cū in facie pleuerāt ⁊ cū putres fiūt vlcera maligna.
Colcodea psicū nomen ē deriuatum a colcodeo.q̄ ē dator vite.
Colcotar.i. attramētū citrinū: ⁊ ē illud quod d̄r q̄si terra furrigena.
Cometre idest pirus.
Cōfectio lococh.i. quādo linitur.
Conitum ē medicina venenosa.
Corat .i.porrus.
Cordumeni.i.carui agreste.
Cossere.i.spuma maris.
Cotila ē mēsura cōtinēs. ℥.6.
Crat est vincus de nilo d̄ quo fit acatia.
Crocoma vel curcuma: ē fex olei de croco.
Cubeis.i.malua vl' malnauiscus.
Cucurma.i.vena citri.
Cuhati halhauie ē herba decā pupilla oculi ⁊ inuenit i aqs stātib⁹ ⁊ d̄r sumi
Cuneis idest vitica.
Cumenet idest amomū.
Cunce idest aphodilli.
Cupssus siluestrī idest iuniperus.
Curati quedā spēs fur⁹ ventris.
Curathia. i. mucillago q̄ egredit in tenasmone.
Curacis idest vaica.
Curcuma ē quasi chelidonia.
Cusa nomē est demonis vnde arcusa idest arcus demonis.i.yris.
Cusus tres sunt spēs vna ea3 d̄r laudanum.
Cuze3 q̄nq3 p pticulari te tano ponitur.
Cuzegi est cum aliqs impetuose caput vertit retro vel cum loquit mouet ipsum : vel cum facit strepitum ore cum loquit et semp pfert idem nec sat

q̄d dicat vel cū q̄s loq̄tur sonū facit vt recordet vel aliq̄d fac̄ q̄d extraneū vr̄
Cyminum lzarmenuz. i. siselcos.
Cyminum nabatiū. idest commune.

Dabach idest gluten.
Dactuli indi. tamarindi.
Damuarich est mensura
Dauich pond. est ḡnoꝝ ordei .3.
Daps glandis. idest cortex pilosus.
Darkimet pondus est.
Dardagi. idest crocus ortulanus.
Dardiascebah. i. fex vini
Dardiascet. i. fex aceti.
Dardicesie. i. fex olei.
Darsceni. i. cinamomū.
Darsesiā est velut spica.
Darsisahā. i. arbor grossa hñs spinā grādē ꝛ dicunt quidā ꝙ ē radix spice.
Darsesiahā. idest grana alkikil.
Darfulful. i. piper longū
Dath. idest capra.
Dedi nomen psicum est ꝛ ē pediculus vulturis.
Defre idest oleāder.
Defremulij. i. pulegium ceruinum.
Deiler locus ē de quo fit trāsit⁹ ad alterū locum ꝛ proprie cū est sub terra.
Demdar. ē de genere iunipi ꝛ dr̄ pinus inda.
Dem alacuhen. idest sanguis draconis.
Dē albacar. i. sāguis vacce
Dem alcamer. idest sanguis columbarum.
Demēul. i. carbūculi.
Demest idest laurus.
Demolua. idest malua.
Dēde. est res sitis lingue auis posita in medio sui.
Dentib⁹ muris. i. macule q̄ fiūt in facie maxie infātiū pp comestionez pāis corrosi a muribus.
Deraria. idest cātaris.
Dreb. i. corruptio stō̄i.
Dethl ē ḡnuz sile ordeo lōgū ꝛ strictū ꝛ ē amarum
Digiti hermatis idest flores hermodactili.
Dinarugna ē arbor siliis rethe ꝛ dr̄ zuffere ꝛ alhaze c⁹ ḡnuz sile almiuden.
Diplacos grecū nomen ē ꝛ est dialates.
Dirdar ē fraxinus.
Doch acetosuz ē lac absꝫ butyro.
Doronigi radix herbe similis zedoarie.
Dubellet. i. apa magnū.
Dulb silat eliō in folijs.
Dunalhuard. i. oleū ros.
Dunalbēcara. i. oleuz de semine cucurbite.
Dūalge⁹. i. oleū d̄ nucib⁹
Dunalsusē. idest oleuz liliaceum.
Dunalarich idest oleum de sqināto.
Dunarāc. i. oleū laurinū
Dūbenesecꝫ. i. oleū vio.
Duncaladred. i. oleum.
Duragib auis est.
Durāet vocat zedoar. ꝛ ē triplex. s. de corasceni ierosolumitana ꝛ hispāica.
Durusatiras ē res q̄ voluit sup arborē antiquā et sunt glādes.

Eberia mēsura q̄dā ē
Edcilla pulicia q̄dā ē
Ephiriet. i. ātimonium.
Egedde. i. blacce bizātie.
Egena est vas rotunduz ꝛ est locus apud extremitatem oculi.
Elielmelich ē corōa regis
Elmubatēse. i. exercitium sub quo continetur spēs luctaminis.
Elbune. idest cibarium.
Elecea idest sapōaria vel herba fullonum.
Eledion. i. aphodillus.
Elē idest tristitia d̄ eo q̄d futuꝝ ē ꝛ sac vigilare. tristitia de p̄terito dormire que ara alosui dicitur.
Elefer idest vitis.
Elelis idest cicer.
Elkāmbat. i. terebētina.
El nindar. i. olibanum.
Elteil est loc⁹ vbi dorsum ceruici iungitur.
Elubie. i. faseolus.
Eluesce. i. amilum.
Embuba suctoriū ē. s. cānula q̄ sugit aq̄ vl̄ aliud aliquid q̄d cadit in aurem
Embarisme. Empurisma idest apostema leue ex sāguine.
Endros. i. expulsorium.
Emerulzic. ē alchauen alba ꝛ tamaracum.
Encaras idest mesaraice
Endagne ē cardamomū minus.
Epar adib. i. epar lupi.
Ersimium est quoddā genus sisami.
Escute pondus est
Esticos gre. ethica sebꝫ ē
Esue. i. gallia muscata
Esul. i. indicus
Ethel. i. semen iuniperi.
Elnasdalbiar idest bulb⁹ caninus.
Eutoras piscis ē.
Euzehem. nomē ē corde grauem reddentis sonum.

Exalmasus. i. cassia.
Ezegi. i. attramentum.

Faba egyptiaca. i. lupinus.
Fasarisan. i. vitꝫ agrestis nigra ꝛ vocatur vntāia. i. viticella.
Fag. i. agnus castus
Fagina ē ḡnum sile ciceri habens ḡnum sile mahaleb.
Faizamē idest epithimū.
Famosiꝫ ē gen⁹ spētis
Fāgelteſt. idest agnus castus.
Fātis sunt cortices pini
Far est medicina turkia
Faretō est centaurea minor.
Farico dr̄ febris cāuson
Farison. idest prassium
Fara. i. mātile magnum vilosum.
Farsas dr̄ ꝙ sit napellus aliꝫ venenuz interficiens.
Fassala. i. trifoliū q̄d dat equis ad impinguādum ꝛ ē simile fule.
Fassaig idest portulaca.
Fasis ē spēs arboris pini
Fasurico ē medicina ad scabiem.
Faucos ē apostema i carne glādosa.
Faudeget. i. calamentū
Faufel. i. auellana inda.
Faugetkest ē agn⁹ cast⁹.
Feludē ē spēs ferri.
Feluzeharagi ē herba d̄ cuius succo ē litium.
Feasag ē gen⁹ portlache
Farfac. i. portulacha.
Fauzeligiliegi idest mētastrum montanum.
Fellehalim ē species calamenti.
Felēgemisch. i. ozimū gariofilatum secundū quosdā mellilotum.
Felengesif est abrotanū siluestre.
Felizabaragi idest fel elephātis.
Fen. ē modus locutionis cū de vna re trāsitur ad aliā.
Fenichia idest dactili.
Fenulzia. alkemelion
Ferinos ē species apostematis q̄d dicitur desenes ē durū sine dolore.
Feruzegi idest smerilius
Fersesin est de genere alserise.
Fesesisis est animal sicut acoroz existens in lectꝫ ꝛ apud arabes dr̄ igil.
Fesire ē hazarasen. ꝛ est vitis alba. i. brionia
Fesula est species lactuce asini.
Fesul ē semen
Fatirat idest interpositiones ꝛ ē nomen āhelitus.
Fhued idest os stō̄i.
Fiscalia est potus qui ē ordeo ꝛ aqua cum melle permixtus vomitum prouocat.
Fisilz ē genus rubeum
Fistula ē stipites albi pesolī immoti ꝛ odor eius ē sicut odor myrrhe.
Fenia idest peonia
Flos kiles idest flos salicis de torrente.
Foca ē quedā descriptio in quinto canonis ꝛ est aqua ordei acetosa cum speciebus vt zinziber. ꝛ similibus ꝛ est in vasis paruis terrenis que hñt opilata sunt ꝛ cum aperiunt in altum salit.
Forosinos vel tibelez. i. arefactio ꝛ ē secūda species ethice.

Faca fit de pāc abzamar chino ꝛ menta ꝛ apio.
Fusel ē ppinq̄ ꝯtuti sāda li. ꝛ ē q̄dā nux nascēs i india silis nuci muscate.
Fugule ē apa post aurez
Fulfelarasdiat.i.pipalbū
Fulfulimō est ozimū mōtanum.
Fulfulminus.i. radix pipis vel lignum suum.
Furbulēt.ē spēs arāeaꝝ
Furfus.est caro addita i oze mīrcio orta. ꝛ ē ad modū cuiusdā visceris
Furucatn.idest fungus.
Fusos.ē mācries volubil
Futratē df egtudo q̄n dura mī ſiſidat ꝛ apatur.
GAbgob. vel galb.i. grana solis.
Galdi.poliuz.i.
Galāgem.i. galāga.
Gamedin. est instrumētū cyrurgicum.
Ganern.i. q̄n homo videtur loqui per nares.
Gar.idest laurus.
Garab. ē fistula in āgul' oculoꝝ dōesticꝭ ꝛ ē arbor sup quā gñatur borax.
Gardan.i.pediculꝰ q̄ nascit i iguine ꝛ sub ascella. pediculus vulturis idē.
Gasid.i. eupatorium.
Gauezi.medicamen vulnerum neruorum.
Gau.idest vrina.
Gaukileb.i.vrina canis
Gausabiū.i. vrla pueroꝝ
Gausegi.i.vrina homis
Gauzemel.i. vria camelli
Gedeguil est via seu canalis minuti intestini.
Gedgul vēaꝝ.i.viavēaꝝ
Geciū.i.gūma ruthe agrestis ꝛ ē anacardꝰ mōtanꝰ
Gelēiabi.i.mel rosaceum
Gelnos.idest gnum pini maioris.
Gebut.i.rosa vinee. ꝛ dicitur algaꝝ ꝛ fm almansorē est spina alba hñs florem citrinum.
Geme vel gezir.idest opoponacum.
Genlut.i .corium fuentis
Gensuci.pondus est.
Gesaminum est rosa ex q̄ fit sambacum.

Gele.ē durities.i.cū accit i palpebꝛ difficltas morꝰ ad eleuādū vl' aperiēdū.
Gestehesren.ē res similis amigdale ꝛ hēt duas spinas in capite.
Geufadoa.i.castanea.
Geufhalāel.i. nux cupssi.
Geufzbue.i.nux muscata
Gezar.idest daucia.
Gibenē.ē semen turbith nigri ꝛ eiusdē virtutꝭ cuꝰ est elleborus albus: ꝛ est spēs albi ellebori.
Gion.ē fluuius paradisi.
Granū altilil. silat pipi albo ꝛ psice df darsilahā ꝛ est arboris tremule.
Grana almahaleb.i. grana nere.idest gna cera similia.
Granū anefcē.ē gnū exño in q̄ntitate piperis ꝛ in colore eius.
grana arascēd.i.nasturtij
Granū azelem df pip nigroꝝ vel ethiopum.
Granalūboꝝ.i.cataputie
Grana nigra.i.nigella
Granū nil.i.cartamū idē
Granū ꝯide. cuius semē df albotl ꝛ que ex ea ē magna dicitur atharo.
Guac siracū.i.punctio
Guacc.ē diminutio auditus absq̄ destructione.
Guadalū.i. venerea
Guadan.i. ostracum.
Guahen ē indignatio q̄ ē infra corsionem
Guale ē egritudo quedā
Guardenigi.i. obtalmia magna.
Guaril aq̄ticus.i.stincus ꝫ verius stellio.
Guarisan.ē auis ꝛ genus columbarum.
Guase mabzas.i.stellio
Guazi.est vulnꝰ quod fit in profunde.
Gubera.i.mespilla
Gubeo.ē q̄dā spēs rubea ad pallorē declinās similis croco puluerizato.
Guelmeum.i. foliū nili.
Gueris ē lapis i felle bouis repertus.
Guesgni.i.mq̄ctudo eiꝰ q̄ solus loquitur.
Guescir. ē opoponacum.

in alio guesic.i. galbanū
Gulzerich ē vene labioꝝ
Guidē ē vena q̄ i gutture ꝓsus colū inuenit. ꝛ sunt due ex vtraq̄ guttur parte dicte guidegi.
Gulnar.i.flos malig̃nati
Gumera. sūt ꝯfectōes liq̄ de q̄s mulieres faciunt. ad liniēdū facies suas.
Gūmialtust.i.dragagātū
Gusume.est quoddā genus tuberum. i. fungorū
Guzden.idest talpa.
HAbel.i.minutus.
Habiꝰ i spēs volubilis dicte algeb.
Haguer.i. electiua stō cōnfectia q̄ fiūt de citonijs vel de pomis vel de prunis boni saporis siue sint solutiua siue nō ꝛ dicunt laguerie.
Hahelkalimbat.i. gnus fistici.
Hailen.i.malus odor.
Halacdā.i loc q̄ sunt pꝰ aures.
Halebleh.ē spēs valubilis habens lac.
Haltit.i. medicia inda similis hermodactilis.
Halualtid.i.racemus.
Hamaurami.i.fenticum
Hamelon ē species mezereon. ꝛ df kameleon.
Harbaū.df agnus castus ꝛ ē herba habēs semē triangulatum sicut lācea.
Harbe.i.hubete auis. ꝛ ē aial venenosū faciēs oua que venenosa sunt.
Haꝝ.i.lutū.i.purum.
Harf.ē sem alcanaboris.
Harmel.i.herba q̄ edetti inuenit silis est cicute. loco eius posuit ꝯstātinus cicutā ꝛ errauit.
Harmene gñs alalis qd dubitat auicenna an sit basiliscus.
Harroman.ē gnū cꝰ vtꝰ ē ꝯtuti ordei ppīq̄. ꝛ ē mediū iter triticū ꝛ ordeum.
Hartire.i.iunipus.
Hasal.idest morbillus viridis vel desudatio.
Halasan.ē medicina armena ꝛ df psica cꝰ virtus est virtus eufozbij.

Hasce.ē ysopꝰ q̄ nascit in hortis ꝛ halce dñr apata acuta nata in mīrice ꝛ dñr alahasce.q2 similāt folijs ysce.
Hasculꝰ: ē apa i lachryma li oculus appeno ꝛ cū rūpit fit fistula dcā garab.
Hassech.i.sādonicū. loco eius ponit origanum.
Hasek.i.tribuli.
Hauꝛromanū.i.achirosa cuꝰ gūma dl karabe.
Hausegi.i.ramnus
Hazefuses df amārugia.
Hebel.i.sauina
Hebi.i cardāomū minus
Hecsunesi.ē mensura.
Hegriherlia.i.egritudo hñs acuitatē vt nasturtiū
Hearsilus.i. lactuca asini
Heil. ē spēs cardamomi.
Hefisades.ē semē barbe hircine.
Helk.idest viscus.
Herba cācellaris.i. iusq̄amus
Herba fluuiis.i. lenticula de amne.
Herba marie.i. atanasia vel tanacetum
Herba vitri ē herba q̄ vitrū ablnit ꝛ ē pitaria
Herbū.i.orobꝰ.i.herba iudaica ꝛ ē amelictarda
Hercasus idest liq̄ritia
Hercles.i.locusta magni corpis nō hñs alas
Hertise qdā silē pipi
Hesdehen.i.lignū indum
Hereseazen.i. vitis alba
Hethet est liquefactio
Henf.dñr res acute
Hetifacti.idest actio.
Hirudo.i.sanguisuga
Hisimulum.i.epulon olbꝰ cōmunis.
Hinstisdochi.i. hypoquistidos.
Holus iudaicum.i.altea.
Hōsa.idest nasturtium
Hosinatꝰ.i. ꝯtria gna citrioꝝ q̄ ē q̄rta ps.lib.
Hucuriz.est species lacticinij.
Hudubub est auis q̄ clamat de nocte.
Hulemodus: est cibariū
Hunai ara.Joannitius latine.

¶De īcipiētib⁹ ab. J

IAguerͅ.i.electuaria
stoꝛ ꝯueniētia q̄ fiūt
cydōijs vl' ð pomͅ vl' de
pinnͅ nihil amaritudinis
hñtia bō saporͅ siue sint
solutiua siue nō.
Iar fluis.i.iuncus fluis ē
herba q̄ crescit ī aq̄s hñs
flores siles nenufari.
Isfidebegi.i. pulloꝝ cib⁹
q̄ ðr tascata.
Iabrol ē radix mādrago
re siluestris.
Iamenum.i.fumum
Igil.i.cimices.
Ibet.i.ꝓfunditas somni
Ifec.i.syncipu.
Ielenenabi.i.zuccaꝛro.
Iaharic.i.fioꝛ ꝑo labioꝝ
Iecterikumet.i.herbapu
licum.
Inflectoꝛ ꝑ̄isful.i.satiriō
Ibenes.i.belna.
Inflectoꝛ apū.i.nenufar.
Iadebegi.i.cib⁹ q̄ fit ð nu
cib⁹ pue plāte sup q̄s pin
guedo arene asata ðfluēs
fūdiẽ qb⁹ q̄ñqꝫ herbe coꝛ
to admiscētur.
Iudac.poliū maius.
Iudalba.i. poliū minus.
Istagar ē salsa ex amisda
lis ⁊ sale ⁊ aqua.
Idesohe.i. cardamomuꝫ
minus.
Imncet ē fruct⁹ siccomoꝛi
⁊ sūt sic ficus agrestes du
re acetose.
Ibenāgue ē mustela.
Iasbedi ē risi.
Inmoctica.i. dormire fa
cientia.
Indicum.granū nil.
Inarmatu ē istrm quo su
spēditur aliquis.
Iecsi cineu ē hr̄bapulicū
Illcin⁹ est gen⁹ serpentis.
Iudebi cibus quidaꝫ ad
coitum valēs.
Id quoꝝ adheret h⁹ nosti
ꝯuēit āmōtaco ⁊ q̄ñz ꝯue
nit cuidā rei q̄ fit ceruisa i
stiū mota ī moꝛtario cū
cū aceto ī sale donec coa
guletur.

¶De īcipiētib⁹ ab. K

KUz hēdē ē res leuͅ si
cut albusnati luctea
q̄ ī italia nolat stere⁹ colū
bax in baldach ⁊ egypto
n. x hēdem.
Kusele sūt fustes nigdini
attinētes radicib⁹ rubeesi
mileo.
Kisir. oꝛdei ē oꝛdeū fractū
vel ptisana.
Keidarua saraxi ⁊ filix.
Keste.i.herbus.
Kist mēsura est.
Kersuim⁹ ē egritudo q̄ est
magnitudo ꝑge ꝑter nāꝫ
⁊ ðr ēt kersum⁹ egritudo
oblib ⁊ aliud mēbrū ꝑter
nām excrescit.
Kebikegi ē lupin⁹ siluestrͅ
⁊ sunt spēs q̄tuoꝛ.
Kesume est pond⁹.
Kermet ē pōd⁹.vij.kirat.
Kirrā est pix.
Kadūtoras.i.picis arboꝛ
Karites aial. ē venēosuꝫ.
Kerua.i.pēctadactil⁹ ⁊ est
resin.
Kacupeion.i.lacticiniuꝫ.
Karabe ē gūmi arboꝛͅ di
cte nux romana adcitrini
tatē tēdēs ⁊ ē kehrat.
Karmezik.i.fruct⁹ tama
Kosilinū pōd⁹ ē. (risci
Kemeliū ē spēs mezeriō.
Kekēgi spēs ē solatri.
Keuzanguē ē ꝑsicū nomē
latine lingua bouis.
Karabir⁹ ē apa capitis ca
lidum ⁊ ē birsen.
Kerberaē curcuma.
Kerse aromaticum ē spēs
cinamomi grossi.
Keisum.i.abrotanū.
Keisim.i.leuisticū.
Keikē ē gūma hoꝛribil' fa
porͅ.ꝯsꝫ aliq̄ñ ē sādaraca
Kataf.i.attriplex.
Keted.i.fruter cui⁹ gūmi
est dragagātū.
Ketemō ē egritudo oculi
⁊ ē q̄si nubes.
Kakasim ē loc⁹ post par
tē supremā nasi.
Kendicō ē medicīa q̄dā.
Kabla.i.toꝛtelle.
Kaskas.i.papauer.
Kistar.i.eleuatū.
Kered.i.citroli.
Kemac.i. condimentum.
Kenim.i.mēsis
Kersenati.i.arēa.i.he ciu
na ꝑpter sui puritatē.
Keimati ē medicina sicca
pro pueris.
Kermē.i.grana.
Kesines.i.passule enucleate
Kairon ē lignum indum.
Kebēkesenz ē gen⁹ tubeꝝ
solidū adunatū ī magni
tudine testiculi ⁊ scrofule
Kefelot sūt poꝛri nabathi
Kilus succus ciboꝛum.
Kekesebe ē cubebe.
Kossen est coꝛtex glandiū
Kenif ꝑ dies canicularēꝫ
Kesitus nomē pōderis ē.
Keleiati ē mensura q̄dā.
Keuniras ē vitreū ī mōꝫ
phiale hñs oꝛificiū strictū
Kedusul ē gen⁹ serpentis.
Kemiec ē gen⁹ cibariꝑ puri
Kien ē quedam regio.
Kemic ē mēsura.
Karō ē lignū idū ⁊ nō elō
gaꝫ qui sit mugath.

¶De īcipiētib⁹ ab. L

LAcalraib.i. lac ace
tosum.
Lac ð sersi.i.herba hirci
na vel ypoquistidos.
Laclachatū.ē medicamē
quoddā confoꝛtās stōm.
Lacterides ðr abnued ēa
cui⁹ fruct⁹ ðr eē amarus ⁊
est cataputia.
Ladac est cōfectio ex mu
scho gariofilis.⁊ sīlib⁹ q̄ li
niūt se mulieres.
Lagenaga.i.boꝛago.
Laguale arabice latie ea
que sequuntur.
Lalebrā.i.lecteti.i.ffym
bilicum.
Lalec.i.res que diu ma
sticātur.
Lābas.alcueub ē herba
ꝓpinqua ysopo.
Lāga ghs ē ittimali.
Lanugua.ē flos arūdis.
Lāo.i.amidala.
Lapis adestatem.i.mar
garita.⁊ ē lapis luminis
qui ꝯfert oculis.
Lapis agapis.i. lapis iu
daicus.
Lapis alagi.ē sīlis ossib⁹
elephātum.
Lapis bresil.ē coꝛall⁹.
Lapis danascen.i. ꝑdidis
quo acuunt.
Lapis hardͅ.ē alumē al
bum sīle zuccaro.
Lapis vulcani dicitur fe
mex preparatoꝛ coriꝫ.
Lasar.est lacticiniū silfij.
Laserpitiū.i.silfiū.
Lacahales sūt epithima
ta ex reb⁹ bñ redolētibus
sic aqua myrti sandali cā
phora ⁊ silia.
Latica est febris q̄ttidia
na continua.
Latuca asini.i. virga pa
stoꝛis.
Lenticula de amne.lenti
cula aq̄.herba fluuialis
idē ⁊ ē herba q̄ erigiẽ sup
faciē aq̄ ī friis lacunalib⁹
Lepus marinus est aial
ostracosum lucosum.
Lilen.i.mercurialis.
Liliū celeste est ireos.
Lingua auis.idest fruct⁹
fraxini.
Lolriati.regio quedā est
Lubue.ē arboꝛ sigie.⁊ est
stoꝛax ⁊ mel alubue ē sto
rax liquida.
Luf.ē herba dcā luf ꝑpē
tis ⁊ est serpentaria.
Lulume.est vngula.
Luse.ðr hernia ex apate.
Luteesula.i.verruce.
Lutum.i.creta.
Lutum albohera.i.terra
sigillata.
Lutū lemiū est ꝓpinquū
luto armeno.
Lutū samiū.est sicut lutū
sigillatū ī opatiōib⁹ suis ⁊
est stella scemius qꝺ ideꝫ
est qꝺ talk.

¶De īcipiētib⁹ ab. M

MAchadati nosti isti
ꝑtela ocli auferēda
Maceria.ē loc⁹ inter anū
⁊ vuluam.
Madion.i.auis diuersoꝝ
coloꝝum.
Madio.ē estuatio vl' āgu
stia.
Magmuda.i. scamonea.
Magnesia ē lapis in vir
tute marchasite.
Magra.i. terra sigillata.
Mhaleb.i.vera.
Maran.i.emplastruꝫ.
Maraston.i.hospitale
Marchasita ē fer ex ͅ sicēl
mia fex auri.⁊ sic ātimo
niū de minera plūbi.
Martur.ē vermis q̄ iue
niẽ in grana.

Marmacor ē spēs fumusie ꝛ ara ē ligua bouis ꝛ dr claue ꝛ ē alsafrēs sumuse ꝛ alia dicta marmues.et alia dr meiscedas.
Marmacora ꝫm quosdā est aristologia lōga.
Marmēta.i.marrubium montanum.
Marmosa dr faba inersa
Maroch.ē radix anudē.
Maru.i.marrubium.
Masaumia.i.illō quo vitreantur vasa.
Masuragi ē egritudo cū pupilla aperitur nimis.
Mathahaze.i.pān⁹ fact⁹ de pilis capre.
Medeni ē egritudo dcā vena ciuilis.
Medien.i.tortiuscus.ꝛ ē herba fetida.
Mesit.i.aqua lactis.
Melia.i.storax.
Mehethethene.ē illō qd̄ dr granum regū.ꝛ arbor eius dr asulet.
Mehezeregi.est sicut scebran.quidā numerāt eaz inter lacticinia.
Melalac ē lac acetosum coagulatum.
Melanochion.i.opium
Melcuridus.i.cucumer saracenicus.
Melisia.i.sine granis.
melli legum credo fasco
Melōes arechū.alkin(li dicunꝶ hñt collū lōgum ꝛ sunt palestini vel indi.
Memirem.i.chelidonia.
Merdasēgi.i.litargyriū.
Merdeseris.i.plūbū vstū
Meridala.i.maiorana.
Mersulē.ē lignū aspagi.
Mes.ē quedā egritudo.
Mescatramesir.i.pulegium ceruinū.
Messe ē primū flie fabaꝝ
Mesemē.ē locus sub teneritudine costarum.
Mesos gen⁹ ē cibariorū sicut colūbi in aceti cocti in quoꝝ vētre pōiꝶ mēta.
Messistrum.est mensura
Mest.est triticum.
Mesus.i.liquor acetosus
Metahā.est capta.
Metha.i.thorax.
Metheca.i.sebesten.

Meth⁹ ē loc⁹ inꝶ spatulas
Mezamerz.ē gen⁹ spētis vel vermis pilosus.
Mezereon.i.anabula.
Michadi.i.forfices.
Michatasez.i.euersio cutis in nō nālem colorez.
Micla est cōpositū ex pane azimo ꝛ oleo.
Miliaris gen⁹ egritudinis serpētis.
Mismar.est nod⁹ rotūd⁹ puus silis capiti claui.
Mismis.i.chrisomilla.
Molochia.ē spēs malue
Mosilile ē spēs galāge.
Mucalif.ē spēs z³ ethice.
Mugadhod.ē succ⁹ q̄ idice ꝛ ilocaracte nascit.
Mugath.ꝫ quosdā ē radix granati siluestris.
Mula.ē ps illa ocli q̄ vr.
Mulalac.dr alladac: q̄ ē ɔfectio ex muscho gariofilis cāphora ꝛ aliis odoriferis cū aq̄ ros.cuz qua aqua iam multa turbida liniunt se mulieres.
Mum puꝝ est paries domoꝝ apū in q̄bus faciūt oua ꝛ pullos et mum nigruz ē sordities fenestraruz forinsecarum.
Mūdulimon.ē bdellium ꝛ nucle ꝛ medac inde.
Mura.i.myrrha.
Muraba.i.conditum.
Murati fructus est.
Muredascō ē flos ꝛ stipites frangibiles subtiles ad cinereitatē ꝛ citrinitatē declinis.
Muri.i.garus.
Murkiō ē z³ spēs arāeaꝝ.
Murzia.ē q̄dam terra.
Musa fructus est.
Musaac ara.lac.cōnexa dicuntur et musaac.sunt cibaria ex pullis aneto ꝛ agresta ꝛ ficubus facta.
Musaiaha.ē similis virtiti neremisū.
Musc⁹ aq̄.i.plimōaria aq̄
Muthascelim.i.ꝓposit⁹ q̄ docet saracēos qualiter debēt orare ꝛ mrimoniū contrahere.
Multi ē vng^m ꝺ calcadꝶ.

¶De icipiētib⁹ N

Nabach nom pōderꝫ

Nabathi.i.cōe qd̄ sic repiꝶ in oī loco.
Nabit.est pot⁹ qui fit ex dactilis ficub⁹ ꝛ aliis ab vuis ex quolibet fructuū.
Naducem ē dispō mala infic; diuersa a mola et ē vocabulū psicū.
Napell⁹ dr q̄ sit brionia.
Napellus moysi ē herba nascēs cū napello ꝛ ē aial qd̄ i radice napelli moraꝶ qd̄ ē tyriaca o ivenēo.
Napta.i.petroleum.
Nassesēgi.i.scolopēdria.
Natif.i.cōfectio ex melle sicut penudū.
Nauriāthon.i.rubeum.
Naurnacō.dictio attributa sali nitro.
Nedid⁹.i.apata in radice auris nascētia.
Nefrin.ē silis narcisco in virtute.ꝛ rosasera.i.sambacus siluestris.
Negesich.i.ign; dscēdēs
Neheguedigi.vl negidē sūt q̄tuor dētes extremi.sꝫ molares q̄ i alio loco neguedi vocātur.
Nemē.i.sisimbriū.
Nenufar.a Ga.dr caulis aque.
Neraberti.i.ameos.
Neregil.i.nux indica.
Nereidē.i.spica romana sꝫ celtica.
Neremisch.i.musca.ꝛ est flos peonie vel peonia.
Nessa.i.sciatica.
Nesenstēgi.i.amilū.
Nigra vena.i.matrix.
Nison.i.martinus.
Nitrum.i.baurac armenum.
Noduar.i.liquor q̄nq; p aceto q̄nq; non.
Nonhilech.ē cuz aq̄ funditur ab alto sup aliquē embrocando.o.
Nubia.ē terra q̄dā.
Nuola.i.ea q̄ pollicibuz sumunꝶ vt fruct⁹ frigidi.
Nux hendē.ē terra q̄nosa sicut cicer ꝺclināns ad citrinitatē q̄ mustū clarificat eiiciēdo fecē.
Nux methel.ē similis nux vomice.

¶De icipiētibus ab O

Obel acara.i.cucurbita.
Obtarmicū.puocatiuuz sternutamenti.
Occa herba ē palustrisq̄ in fluminibus oritur.
Oegi.i.acorus.
Offien.i.opium.
Oleum de ben.i.muscelinum.
Oleum decanuz.idest decem specierum.
Oleum demelt idest oꝫ laurinum.
Oleum omphacinum.i.de oliuis immaturis.
Olixatrū.i.petroselinum macedonicum.
Omorenenesis.nomē medicaminum.
Omorenesis.i.dilatatio.
Orale.est pānus de seta quo cribellaꝶ subtiliter.

¶De icipiētib⁹ ab P.

Panis lusitar est fermētatus panis.
Pāis colūbaꝝ ameloꝝ ē herba hñs q̄na sicut q̄nū mirti.ꝛ ei primum.
Pedecolme est grecū nomen ꝛ pondus dupliū tot⁹ qd̄ balnee ē cōueniēs.
Pedicul⁹ vulturis nolaꝶ pedi persice et mercule gre.ꝛ tafatur indice ꝛ est bestia sicut pedicul⁹ qui in inguine nascitur ꝛ sub ascellis.
Penthaphilon.est quinque folium.
Pes coruin⁹ est herba virtutis hermodactiloꝝ.
Pes locuste.est sic ē olus iamenum.
Petalū.est residentia in vrina ꝛ dr crinoides.
Pheludē.est cibus ex farina tritici cum melle.
Phitanos.i.febres erratice vel sextane.
Piper aque.est herba vt olus nascēs in aqua ꝛ approximat in gustu sapori piperis.
Pisces aradrada.i.petrosi.vel parui.
Plāta noctis.est bothor parue.
Plumbum algalarum.i.stagnum.

Poligōia ꝛ poligonos di citur sanguinaria.
Psilotrū. est medicamen depilatoriū.
Psiliū ꝛ pulicaria idē est.
Pumex ꝛ feni. idest lapis vulcani.
Pupilla oculi ē eruca aq̄ dicta apium aque et est herba boni odoris ꝛ oriſ in aquis stātibus.
RAan salomonica. ē similis aneto humido. ꝛ dicitur ꝙ folia eius sunt sicut malua. et quidam nominant eam habasacrum.
Racha. spēs est trifolij.
Rachaba. i. os pectinis.
Radix alexet. i. radix vitiſ.
Radix ausehe ē radix mādragore.
Rahani. i. mirtus.
Raib. i. lac acetosum.
Ralidialemen est fumus terre.
Ramich est confectio cōstrictiua q̄ fit gallia muscata.
Rasga. vel rasa. i. patella Loculus poplitis.
Ratiāgi. i. colofona. ꝛ gūma pini ꝛ nominatur arbareius alherci.
Ramba. est alcor.
Ranedseni. i. reubarbarū.
Rechi. regio quedā est.
Reneach. est linimentuꝫ phibens canitiem.
Resin. i. pentadactilus.
Ribes. i. accedula.
Rigil sunt oīa istrumenta gressus vt cora crus.
Rimegi. ē lapis sīc cācer.
Rob. i. vinum coctum inspissatum.
Roba. i. auellana idica ꝛ est fructus i magnitudie auellane silis papaueri.
Robilie. est legumen.
Robub. i. succi ispissati sine alterius cōmixtiōe per ignem vel aliter.
Rocen. pondus est.
Roiora. est illud qđ est in aere apparens sicut stella cadēs que est in motu.
Roona. est cū aliquis sine causa ridet.
Rosa fetida. ē flos peōie.
Roshof. est potus vel consolidatio ossis.
Rosetin. ē pondus qđdā.
Rotab. i. dactili imaturi.
Rub⁹ canis plāta est habēs fructū sicut oliua habens intus lanam.
Rucalia. herba ē.
Rusatagi. est vstum.
Rusuc. idest tri.
Rusubut. est color sanguinis putrefacti in facie. et est bestiola exñs in superficie aq̄ que super eā mouetur diuersis modis sine ordine. ad cuius ꝓprietatē dicitur chuthubuth. quedam spēs melācolie quā qui patiť viuos homines abhorret ꝛ appropinquat mortuis.
Rutela: est aīal aranee simile quod dicitur alfehed. ꝛ est venatrix muscarum et nominatur pluid i. rapax.
SEtis sunt due arundines que sunt inter adiutorium et manū.
Seguengedeguil. i. partes viarum venarum que in alias diuiduntur venas.
Sobenec est herba marie scꝫ sacanaa.
Sedech est vena que est inter auricularē ꝛ annularē ꝛ in rasceta manus apparet.
Sila. i. apostema in principio sicut glandula postea multū augetur.
Scere est infectio cutis sicut impetigo. dr̄ia tamen inter scere: ꝛ impetiginē est q2 scere totuꝫ mēbrum tenet vel medietatē corporis. impetigo ꝯo sunt macule diuerse.
Scat est arbor in egypto
Scehedenigi est semē canabis vel sedenegi.
Sulatū est egritudo oculorum que accidit pueris propter fletum ꝛ est quasi scabies.
Surabes. idest tesea.
Sceha romanum. i. absinthium sm̄ quosdam.
Sanicla. i. triticū fractum cum multa aqua coctuꝫ.
Seterigi. i. fumus terre.
Sechaniabin. i. oxymel.
Subet ē passio quā q̄ patitur stat subtus ꝛ videtur semper dormire ꝛ vocať vix respondet.
Sehene ꝛ buzi salse sunt que fiunt in egypto.
Sabra. ē spēs ozimi.
Setegi ē medicam̄ acutū
Suffuf sunt puluerizata q̄ in os ꝓijciuntur ꝛ postea aliquis liquor bibitur.
Saluatella siue seilem ē vena.
Surū est nigella.
Stellio. i. lacerta viridis.
Sola. i. dolor capitis.
Seukar. i. pes colūbinus cum quo tingitur oculus vel cera.
Sahafar sunt macule rubee que fiunt cum pustulis paruis.
Scea. i. sticados arabicū.
Serembligi. idest emblici lacte infusi.
Storax ē quedā spēs storacis secundum dia. ꝛ alios est gūma oliue.
Sauic ordei est ordeū fractū cū multa aq̄ coctum.
Saltaic ē flos papaueris rufi.
Senusensati. i. stans ad solem.
Smaren vel sincaren. i. lactuca intelligiť magna ꝛ est lactuca asini.
Senē. i. salsa fcā ex piscib⁹
Spuma maris. i. pumex.
Sindeiudar. i. lac arborꝭ que similatur iunipero.
Selon. i. sanguis dracōis
Sipitassikal magnearanee longos hñti pedes.
Solbē. i. almeizara ꝛ ē arbor cuius vnu⁹ brachij hñs folia parua vt buxus.
Sedre dr̄ vertigo q̄ facit hominē cadere.
Sarnabraus. i. stellio.
Sebel egritudo. ē. qñ vene in oculis apparent.
See scotici. i. anticira romana.
Sepitabumen est quedā spēs sorbe.
Sabras animal est.
Succutū. i. sempuiū & sed ꝭꝫ quosdā ē mādragora.
Sulē ē medicina romana
Sunnburnosan. i. ferruꝫ naturale sicut est.
Semurion ē species apij siluestris.
Sentus est spēs marubij
Semaris idest sardelle.
Sirengi. i. azerion ꝛ ē virtutis sedenegi.
Saccardon piscis est.
Suffidus. i. apata dura.
Surni. i. spēs lacticinij.
Sol. idest sambucus.
Sarsoe vel sanar. i. ferrū.
Selegach. i. cassialignea
Sasaf. idest salix.
Sceha. idest tribulus.
Sandaros ē almedō ꝛ est vernix q̄ dr̄ sandaraca.
Saluliarihame ē rosa rubea valde.
Seitaragi est herba similis nasturtio. i. tapsia.
Serpium ē spēs tribuli.
Stra est arbor cuius fructus est nabac.
Sēuat ē lactuca asini habens folia sicut lactuca.
Sel est medicina inda similis zinziberi.
Sucarā ē spēs iusq̄a. albi
Scedenegi vel sedine est hematites.
Scebrā ē spēs lacticinij.
Selec est siligo.
Sesuoseli: ē similis abrotano in virtute.
Scerbi est arbor alhitrā.
Suen. idest climia.
Seilen. i. gasalibu. i. loliū
Scerantum. idest stincus de mari rubro.
Satarbari. idest siluestrꝭ.
Succudus qñꝫ sublimať climia ꝛ quod sublimať ē tutia bona: ꝛ quod redit inferius ex climia nominatur succudus.
Singemalse. i. epaticum.
Sibare est mania accñs cum sirsen calido.
Sceirazirach ē lac vespertilionis ꝛ ꝭꝫ quosdā ē vrīa.
Seraclia ē qñ aqua ingreditur tracheam arteriā.
Saeuculos ē apa cerebri
Setasisu. idest ossa pectoris. scꝫ thoracis.

Sadurni. idest scotomia.
Subeth quandoqz ponit p ɔfunditate somni.
Sorē. idest congelatio.
Sirsen. idest apostema calidum quod fit in ventriculis cerebri ⁊ quandoqz frigidū ⁊ dicitur lethargia: ⁊ quando est compositum dicitur subeth asahari scilicet dormitio vigilativa.
Subeth asahari idest dormitatio vigilativa.
Sucos est species congelationis quando eger intuetur in vnum locū sahara subethia. idest vigilatio dormitativā.
Saha.i.demon.
Spina alba.i. bedeoard.
Suriar.i.caro que ostenditur fm partem.
Sekebenegi.idest opoponacum.
Setara.i.tapsia.
Spina iudaica.i.nigra.
Sumbedis. idest smeril quo ceteri lapides perforantur.
Seralif.i. hipocondria.
Sciel.i.succus.
Susar.i. buxus.
Sacailnahamē. i. flores papaueris rufi.
Silac idest ɔsitties i palpebris cū rubescit oculi.
Susati est caro mollis existens in interiore pte palpebrarum.
Sucudriū.i.alleū agreste.
Sirsen.i.phrenesis.
Stella.sceminis stella terre lutum scemium idem sunt ⁊ talk.
Sosata sunt apostemata que accidunt in velamie ⁊ partibus pectoris.
Suregi idest oleum sisaminum.
Sususet.i. pulueres qui per se sumuntur.
Sacusulondurios.i. alhastueben ⁊ ē scolopendria.
Sadaf.i.cōchule marine.
Suc est galia muscata.
Sula.i. herba artetica.
Sauligo est locus quo superiores partes corporis tantum mouentur.
Suhub.i. radius qui ē vt ignis stans in aere.
Scādis.i. melo roman⁹.
Sarnach apostema ducū auris.
Sare est passio quando homo rime sentit pruritum.
Siragi.i.lac fici.
Sefilos idest apostēa nascens in carne glandosa.
Sefiros.i.sciruos ⁊ ē apostema.
Silla spēs sunt nodi.
Setaragi.i.tapsia.
Sacos est alias paruum ad similitudinem cui⁹ tubera leprosi apparent.
Simenia ossa sunt acuta q̄ in spōdilibus eminent.
Sauchiōfractura vt sauic.
Sulemet sunt ossa ex quibus cōponunt digiti.
Surinus est mus paruus ɔtrū napello in virtute.
Sekerit.i.ebrietas.
Scatabregi carnis.i. brodium.
Sahasati.i.bothor hūda que emittit virus.
Storax asemia. i. lubria romana.
Spica acchia.i.nereidez.
Scutudās idest testicul⁹ vulpis.
Sileculi sempuiua est.
Sebesset aschebeta ē mādragora.
Sedenegi.i. semē granati silvestris.
Sussuf est medicina sicca pro pueris.
Secacul ē vene. sicut.33. ⁊ effertur ex india.
Succi alisire est succ⁹ alcarage ⁊ dicitur abrotanū silvestre.
Sumeiz.i.succus pharaonis.
Scesabrā fm almāsorem est nomen grecum ⁊ interpretatur myrtus regū: ⁊ ipsa est basilicon origina se parua habens folia summitatem habet longā in qua eius nascūtur flores quorum color est vt color violarum.
Sicla.i.blitis.
Safurion est auis q̄ frangit lapides.
Selegē.i.napus.
Salguafora ⁊ alberē gesis ⁊ abrotanū sunt idem.
Sesincabar.i.heil.
Siserum.i. cressones senationes.
Siraimussagus ē centaurea minor.
Seigil est genus ostracorū ⁊ est venereum.
Strignum facit semē qḋ dicitur vua lupina.
Sule.i.grana viridia ⁊ eius arbor producit terebinthinam.
Saurigiē.i.hemodactili.
Siliqua nomē ponderis.
Sacraiat est pondus.
Surabeteti cibariū nomē est ⁊ est raphanati.
Secibar est lapis lazuli.
Sohat est arbor magna in egypto.
Susen.i.ireos.
Surie spēs attrimenti.
Satys animal est cui glādule similātur.
Sulcitum.i. acetosum.
Sucution idest testicul⁹ vulpis.
Sen ē sapor quidam.
Sulemi est os quoddā i digitis.
Situle sunt radices q̄dā.
Sceni vel scemi vel sceni est locus quidā.
Suseni est loc⁹ in quo oritur anisum bonum.
Sabin est genus serpētis.
Scisetati est siltr gen⁹ serpentis ⁊ etiā selsir.
Satil est medicina inda.
Sir ē medicina inda.
Saporbala .i. saccus palme in quo dactili nascūt.
Sachira est atrimentum qḋ in encaustro ponitur.
Saguncosion ē q̄rta species aranearum suciliton vero quinta.
Saculusudurni c[illegible] alias quoddā cāpestre.
Sahasatos ē lapis q̄dā.
Senkesud est arbor croci hortensis.
Senifes est quoddā aīal
Sod.i.ciperum.
Scesenegi.i. amilū.

¶De incipiētibus.T.

TAbarzet.i. album ⁊ sepius ponitur pro zuccaro albo.
Tabrasten.ē q̄dā regio.
Tabulos.febris est dicta lipara.
Tafaris.indice.i.pediculus vulturis.
Tafea.Tafeata ē duplex vna alba.altera viridis. alba fit ex sola aq̄ ⁊ carne viridis fit ex carne ⁊ aq̄ ⁊ coriādro vel ɔsimili herba viridi.
Tabalon.est spēs eris.
Talim.i.mascul⁹ structio
Talisafar.sūt cortices supplici ex india delati.
Talk.i.vitrum dulce.⁊ est gipsum.
Tanguebil.sunt odā spēs q̄ in cibariis ponūt vt pip cinamomū ⁊c.
Tanoui.i.aq̄a in pte glādosa natum.
Taraca.est pisces vel oua piscium sicca.
Taratḱ.ē hypoquistidos fm quosdā ē frustra ligni nodosi ad grossitudinem digiti ⁊ habet virtutē balaustie.
Tarathit.est crusta ligni nodosi grossitudinē digiti habentis.
Taraxacō.i.scariola agrestis.
Taraxis.idest obthalmia non vera.
Tarcon.i.piretrū.⁊ ē radix altarcon montani.
Tarisson. ē plāta nascēs in vere ⁊ flos eius ē similis croco hortulano.
Tarim.i. bonum malū.
Taro.i.lentiscus.
Tarsum.vel tarax.est destructio auditus.
Tasabuch. ē retractio q̄n vnus pes offendit aliū.
Tauiz.ē auis habēs dentes in palato.
Taraugi.est pondus triū granorum ordei.
Tesisie.i. gumma ruthe agrestis sive montane.
Tegmatō.ē satietas nauseatiua.
Teololium.i.muscus qui nascitur in lapidibus.

Terrā alcori.est furnus i
quo decoquitur terra.
Tereniabi.ē spēs māne.
Teicienuz.ē quedā spēs
sorbe.
Testicul⁹canis et vulpis
sunt plante. ⁊ est testicu-
lus vulpis buzeidē.i.sati
rion.
Thalū.i.strutiūcundes.
Thaū. est aq̄a quod fit i
carnib⁹laxis vł sub ascel
lis.vel post aures.vel in
inguinibus.
Therūn⁹ ē egritudo q̄dā
Thucramis.i. pulegiuz.
Tille.spēs vini ē seu vinū
coctum dictum sapa vel
epithyma.
Tinkar.ē borax.⁊est aliḋ
minerale aliḋ artificiale
⁊ dr̄ cāpistrum auri.
Tinlub ē muscuz lapidis
q̄ ē et epatica ⁊ dr̄ tulub⁊
vocatur etiā oga.
Tinsemus.ē stella q̄ ē in
celis.tarserius idem.
Tirsin.i.september.
Torongi.idest citrum.
Tortelle.i.pānis biscoct⁹.
Tosugi.i.scamonea.
Tri.idest minuta facta ḋ
tritici farina.
Tisa.i. cocodrillus alāl.
Tricla piscis est.
Triscalisē gen⁹serpētis.
Trozimel.agreste ē tara
xacon.i.endiuia siluestris.
Tubel.i.scoria vł batitu
ra.vnde tubel ferri vł tu
bel eris.
Tubin.i.grana solis.

Tyderi est herba habēs
folia silia folijs prassij ⁊
nascit̄ in tectis ⁊ hz radi
cem quadratam.
Tulub masculi.i.faciētes
brachia erecta stare vł ia
cere plana.
Tuluhe.substantia ver-
rucalis.
Turserī⁹.i.tinsem⁹stella.
Tursie est ammoniacū.
Tiria est egritudo cutis
capitis.
Tiriaca alfaroc.i.a mor-
te liberans.
¶De incipientib⁹ ab V.
V Arices.i. vene tor-
tuose q̄ sunt in cru-
ribus vel alibi.
Vedinus est aq̄a.
Vene alfasungi.i.radicis
asparagi.
Vene alosmel vł alefind
i.harmel alba.
Vene citrie.i.radicesche
lidonie.
Vene constricte.i.lūbrici
terrestres.
Vene tinctoꝝ. i. radices
rubee.
Venera.i.coclea.
Veremisli elinz q̄dā ē.
Vesestengi est amilum.
Vicor.i.squinanti.
Viten.i.vene q̄ p̄cedunt
vt vitis.
Vnaba sunt additamēta
duo in cerebro carūcula
rū māmillarum.
Vnguentū veneris idest
apostolorum.
Viola magnā est quedaz
mensura.
Vrach indi.i.folium.
Visaguo.i.empetigo.
Vsnee sᵗ cortices tenues
subtiles circūuoluti sup
arborē glādiū ⁊ pinum ⁊
nucē ⁊ hz odorem bonuz
⁊ dr̄ alusne.⁊vsnee est la-
nugo q̄ in arborib⁹auel-
lanaꝝ vel paruarum nu-
cum inuenitur.
Vsnem fullonuz.est her-
ba de qua fit alkali.
Vua passa mōtana.i. sta
phisagria.
Vua vulpis est solatruz.
Vnthuen.i.virge minute
super quas sūt flores ha
bentes alba folia.
¶De incipientib⁹ ab X.
X Ebet.i.anetum.
X Xyloaloes.i.lignū
aloes.
Xiraxeni.i. rob de succis
fructuū sorbilium.
¶De incipiētib⁹ ab Y.
Y Abrol ē radix mā-
dragore siluestris
Yilisci est egritudo
quā aliquis incurrit pro
pter amorem.
Ysopus humida est sordi
ties aggregata super la
nam ouium.
¶De incipiētib⁹ab Z.
Z Ambst fluxus ven
tris qui fit ab inte
stino recto.
Zambac.i.iausemīnum,
Zametio vel zamenena.i.
priuatio gressus.
Zarabūt vel marsmacora

i.aristologia longa.
Zarca.i.sorba.
Zarneb.i.solatrum.
Zarnec.i.auripigmētum.
Zaror vel zarur.i.sorba.⁊
est alia spēs sorbe gre. di
cta resīnū ⁊ aliud senta
brum.
Zebezalbar.i. spuma ma
ris.
Zegi.i.vitriolum:⁊ est at-
tramentum.
Zednar idest algednar.
Zeharagi.ē alal quoddā
Zerestre.i.berberis.
Zibrabegi gen⁹ cibarij ē.
Zinlar.i.viride eris.
Zinzibil.i.zz.
Zz.carmenū est herba cu
ius folia similant̄ folijs
salicis aliquantulum ci-
trina rubeum habēs sti-
pitem ⁊ acuti saporis sicḋ
zz.⁊ credo q̄ sit p̄licaria.
Zohode.i.ciperi. Sod.i.
ciperum.
Zuccarū alhusar ē cadēs
sup alhusas ⁊ est māna.
Zufe.i.ysopus.
Zufere.i.arbor dicta alha
see ⁊ est similis ruthe ⁊dr̄
dinarugina.
Zufesese.i. iniube nigre.
Zugus est fustis sagitte.
Zuhumez.i.vnctuosa.
Zurumbeth.i.zedoaria.

¶Finis sinonimoꝝ Aui
cenne.

¶Incipiunt Cantica Auicenne translata ex arabico in latinum a magistro Armegando blasij de montepessulano.

¶Textus primus Inquit Benchinevei ziem.

1 Medicina est cõseruatio sanitatis ⁊ curõ egritudinꝭ q̄ accit ex accidentib' in corpore. In al'.q̄ accit ex cã que i corpe existit

2 ¶ Cui' p̃ria diuisio ẽ in theoricã: ⁊ practicam: ⁊ theorica ex tribus rebus perficitur ⁊ completur.

3 ¶Ex rebus aũt sunt septẽ nãles: ⁊ ex eis sunt.6. ⁊ omnes sunt necessarie.

4 Adhuc sũt alie tres in libris scripte.s.morbi cause.⁊ accidentia.

5. ¶Practica diuiditur in duas species: quarũ vna manibus exercetur: ⁊ alia cum medicina: necnon eo qđ ex cibis ordinatur.

¶Rememoratio rerum naturaliũ ⁊ primo de elementis.

6 ¶Proculdubio ex reb' nãlibus sunt elẽa ex quorum cõpositione existũt corpora.

7 ¶Sermo q̄dẽ hyppocratis in libro de elemẽtis in his est sermo verus: scilicet q̄ sint quatuor: aq̄ ignis: aer: terra.

8 ¶Probatio veritatis predicti sermõis est: q̄m cũ corpus corrũpitur reuertitur in eisdem.

9 ¶Si nõ esset nisi vnũ elemẽtũ nõ eẽt aliqđ animal cũ morbo corruptibile.

¶Rememoratio secunda rei naturalis et est complexio.

10 ¶Post hec autẽ scientia complexionis est ex indicijs in medicina cõferentibus.

11 ¶Quatuor sunt potentie seu virtutes cõplexionis: siue diuiserit seu cõposuerit eas vir consult'

¶De complexionibus in se.

12 ¶Sensus tactus sentit ⁊ percipit caliditatẽ frigiditatem: siccitatem: ⁊ humiditatem.

13 ¶Predicte virtutes seu potentie reperiuntur in elementis tempore eo quo augetur seu pululat ⁊ in loco.

14 ¶Elementum ponitur in vltimo simplicis complexionis.

15 ¶Caliditas est in igne ⁊ aere: frigiditas vero in terra ⁊ aqua: ⁊ siccitas inter ignem ⁊ terram: ⁊ teneritas inter aquam ⁊ nubem.

16 ¶Significatur nobis esse ⁊ generatio inter spẽs ipsorum cum diuersificentur adinuicem ⁊ vniantur siue coniungãtur.

¶De complexionibus hominum.

17 Diuersificata fuerunt inuicem ne essent q̄d vnũ ⁊ idẽ: ⁊ fuerunt coniuncta ⁊ vnita ne viderentur omnino contraria.

18 ¶Imaginamur cõplexionẽ in alio ab elemẽtis: puta in cõposito ab eis a predominãte.

19 ¶Ponimus eq̄le ⁊ tẽperatũ ad referendũ ei: eo q̄ habeat quatuor facies cõiunctas.

20 ¶Fuerunt aũt mixte ⁊ cõplete in eo secundũ existimationẽ vt esset põdus ⁊ mẽsura.

21 ¶Si aliquod ex eis declinauerit ad aliqđ extremoꝝ nõ tamẽ inde expoliabit vel circũscribetur a virtutibus predictis: erũt nihilomin' in eo abs q̄ equalitate ⁊ temperie predicta.

22 ¶Denominatur autẽ a nomine predominãtis: vt igneũ terreũ aqueũ aereũ: sunt etiã ex eis que cõparãtur aeri.omnes aũt dicũtur sic per modũ transitus ⁊ minus propie.

23 ¶Iã quidẽ perfecte sunt nouẽ species cõplexionis: neq̄ nunc accedã ad diuisionẽ nonã.

¶Rememoratio de cõplexionibus temporꝝ.

24 Nunc aũt loquar de tempore secundũ opinionẽ ⁊ existimationẽ: nõ eñ cessit in eo stilus ⁊ mod' inuestigandi subtilis.hyems autem habet vim ⁊ naturam flegmatis: ⁊ ver excitat sanguinem: estas vero coleram rubeam: et autumnus coleram nigram.

¶Rememoratio partium ⁊ specierũ eius que augetur ⁊ vegetatur.

25 ¶Quod autem augetur ⁊ minoratur diuidit: in species mineralium: ⁊ plantarũ: ⁊ animalium corpus habentium.

26 ¶Quod vincit ⁊ superat corpus est medicia qđ vero nutrit ⁊ auget est cibus.

27 ¶Complexio habetur ⁊ cognoscitur ex sapore ⁊ hoc sillogismo vero ⁊ iusto.

28 ¶Dulcis ⁊ salsus ⁊ amarus siccitatem acutus vero calorem.

29 ¶Omne liquidũ nõ habẽs saporẽ manifestũ est eq̄le ⁊ temperate forte cõplexionis.

30 ¶Omnis sapor ponticus ⁊ acetosus frigidi sunt ⁊ sicci: necnon etiã omnis stipticus.

31 ¶Omne habens dominiũ pinguedinis ⁊ vnctuositatis est calidum ⁊ humidum: ⁊ pure insipidum frigidum ⁊ humidum.

¶Rememoratio etatũ complexionum.

32 ¶Animal per complexionem suam diuersificatur in etatibus: erit tamen sermo nunc in homine solum.

33 ¶Calor puerorum appropinquat calori iuuenũ in complexione.

34 ¶Iuuenes tñ declinãt versus siccitatẽ: puer vero est dñs humiditas sensibilis.

35 ¶Senect' aũt frida cũ põderabis eã ẽ sic decrepitas ipa: ⁊ adhuc ãplius in complexione cuiusli bet ex eis siccitas manifesta existit: nihilomin' et cruditas in humoribus decrepiti.

¶Rememoratio complexionum masculorum ⁊ feminarum.

36 ¶In masculis existit caliditas ⁊ siccitas: in feminis vero frigiditas ⁊ hũiditas.

¶Secunda pars primo de signis complexionũ sumptis ab habitudine

37 ¶Frigiditas ⁊ teneritas dñatur in cõplexione pinguis ⁊ laudabilis corporis.

38 ¶Habitudo corpis macra ⁊ extenuata signat complexionẽ ipsius esse siccã.

39 ¶Omnes quorum vene sunt ex ipsorum corpo

re late sunt calidi.

40 ¶Quicunq; autem habens contrariam dispositionem eorum habet eam propter malitiam frigiditatis.

41 ¶Gradus quidem corporis equalis ꝛ iusti cecidit inter omnes.

¶Rememoratio signoꝝ a colore corporis ꝛ pͥmo a colore carnis.

42 F Nō sumas signa a colorib⁹ si contingat eoꝝ mutatio ratione regionis.

43 ¶Caliditas imutauit adeo corpa i coloꝝ i regōne ethiopū ꝛ nigrorū: ꝙ nigredo coopit vlr corpora ipoꝝ: habitātes vero in sclauonia tātā adepti sunt albedinē ꝙ efficit ꝛ redigit eoꝝ cutes rutilantes ꝛ candentes.

44 ¶Si determines septem climata scies species complexionum.

45 ¶Quartū ex eis est iustū ꝛ equale in quo color sequitur post cōplexionē.

46 ¶Fuscus croceus coleram rubeam: sed obscurus brunus coleram nigram.

47 ¶Corpus est rubeū ex dominio sanguinis ꝛ albū in colore sicut ebur ex hūore flegmatico.

48 ¶Cōplo hñtis colorē mixtū ex albo ꝛ rubeo est scdm extimationē equalis ꝛ tēperata.

49 ¶Albus capill⁹ est frigide cōplexionis: sed capillus niger est calide cōplexionis.

50 ¶Cui⁹ cōplexio ē diminute friditatis hꝫ capillos aureos flauos. Et cui⁹ cōplexio ē diminute caliditatis habet capillos rubeos.

51 ¶Color capilloꝝ hñtis cōplonē eq̄lē ꝛ tēperatā est aure⁹ ex flauo ꝛ rubeo mixt⁹ ꝛ cōposit⁹.

¶Rememoratio signorum sumptorum a colore oculi.

52 F Si corp⁹ hūiditatis glacialis ꝛ albugiee fuerit puū pūꝝ ꝛ pue q̄ntitatꝭ: ꝛ extern⁹ localr pminuerit: ꝙ lux seu splēdor fuerit pure coruscās ꝛ cādēs: efficiet q̄dē ide color oculoꝝ glauc⁹ ꝛ ex causis cōtrarijs cōtingit antimōialis idest niger aut subniger sicut antimoniū.

53 ¶Si cāe glaucedinis cōplectunt cū causis antimonialitatis fit safolā. i. varietas.

54 ¶Si fuerit spirit⁹ visibilib⁹ puus fiet obscuritas Si ꝑo mlt⁹: ꝯtinget ide splēdor ꝛ luminositas.

¶Rememoratio tertie rei naturalis et sūt humores.

55 F Corp⁹ est gñatū ex hūorib⁹ varijs ꝛ diuersis in colore ꝛ cōplexiōe. s. ex flegmate colera rubea et sanguine ꝛ colera nigra.

¶De flegmate.

56 F Flegma naturale est insipidum ꝛ frigiditatis temperate.

57 ¶Ex eo aūt qd̄ noscit vitreo nōie: est aūt grossū ꝛ frigide cōplexionis.

58 ¶Ex eo aūt est adhuc flegma dulce: qd̄ siquidē nō absoluitur oīno a calore.

59 ¶Rursus eo est qd̄ vocat salsuꝫ: ꝛ hoc vr̄ versus calorē ꝛ siccitatē declinare.

60 ¶Ex eo est quasi acetosum cū corrūpit cibus in stomaco.

¶De colera.

61 F Ex colera sunt varie coloribus ꝛ quedā ex ea nominatur fumosa.

62 ¶Ex ea etiā est similis viridi eris ꝛ porro iste quidem sunt magne malitie.

63 ¶Est etiaꝫ alia a predictis que vitellina dr̄: neq; est pernitiose virtutis ꝛ potentie.

64 ¶Alia species ex ea est cuius habitatio est in kisti fellis ꝛ omnes quidem declinant ꝛ vergūt ad caliditatem.

¶De sanguine.

65 F Origo ꝛ augmētū sanguis est ab epate: ꝛ trāsit inde ꝑ venas ei⁹ ad totū corpus.

66 ¶Ex eo est sanguis quē cōtinet cor: sanguis aūt calide hūide est q̄litatis.

¶De melancolia.

67 F Sit⁹ colere nigre ē i splene: neq; ē falsa oplo ista

68 ¶Turbulētia sanguinis est naturalis q̄libet aūt ab ista innaturalis.

69 ¶Que pculdubio gñatur ex cōmixtione ꝛ adustione alioꝝ humoꝝ.

¶Rememoratio quarte ex rebus nālib⁹ ꝛ sunt mēbra

70 F Principia ꝛ radices corporis sūt q̄tuor: alia aūt ab eis sunt velut rami.

71 ¶Unū ex his est epar: ꝛ ipm quidē preest cibo ꝛ nutrimento in corpore.

62 Cor aūt alit corpus vita: ꝛ nisi ipm esset corpus assimilaretur plante.

73 ¶Abinde est calor qui est corpori sicut elemētū qd̄ transire facit ipsuꝫ abzar.

74 ¶Ecce ꝙ cerebrum cum neruis ꝛ fillo nuche custodit ꝛ preseruat ignem et calorem cordis ab inflammatione.

75 ¶Ex eis est motus iūcturaꝝ: sed testiculi sūt mēbra alias organa gñationis.

76 ¶Ex generatione eorum species conseruantur: in quorum terminatione fieret terminatio et abscissio.

77 ¶Caro pinguedo ꝛ species glandulaꝝ sunt tāq; famulantes predictis.

78 ¶Ossa ꝛ pāniculi ꝛ ligamēta sunt velut colūne ꝛ fulcimēta corporis.

79 ¶Ungues autem fuerunt in extremitatib⁹ propter auxilium: sed pili fuerunt propter superfluitates vel ornatum.

80 ¶Hec aūt oīa sunt famulātia cū pficiant statū ꝛ figurā per radices.

¶Rememoratio q̄nte rei nālis. s. d̄ spiritibus pͥmo de natu. ꝛ postea de vitali ꝛ aiali.

81 F Spiritus nālis efficitur ex fumo seu vapore laudabili puro ꝛ mundo.

82 ¶Quod aūt ex eo tā purificato existit in corde ē illud ꝑ quod ꝑmanet vita.

83 ¶Sed gñatio eius qd̄ ex eo fertur in cerebro et eius miringa fit voluendo.

84 ¶Insunt aūt huic spiritui imaginatio rō seu intellectus: ꝛ memoria: cū cōplentur. ꝛ pficiunt ipsius spēs in vētriculis cerebri.

85 ¶In quolibet ex spiritibus est virtus ꝑpria alia

ab illa que est in alio.

¶ Rememoratio sexte. Ex reb9 non nālibus: ⁊ sunt virtutes.

86 ⸿ Septem virtutes numerantur in natura scd̄m diuersitatē earum in forma ⁊ spē.

87 ¶ Ex his est virtus imutatiua spmatis preter qd̄ depinguat ipsum.

88 ¶ Ex his ēt est virtus que aliq̄ forma ⁊ figura informat corpora: necnon et quātitate et nūero.

89 ¶ Est etiam virtus attractiua digestiua retentiua et expulsiua.

90 ¶ Est etiam ex his virtus vniens mēbris quod similatur corpori ex nutrimento.

91 ¶ Due sūt spēs v̄tutis vitalis: ⁊ actōis ei9 lꝫ ex eis sint due ptes: ex q̄bus est vna q̄ fit actio pulsus p dilatationē et cōstrictionē venarū pulsatiliū.

92 ¶ Soror aūt huius ē illa qua aguntur actōes cuiuscꝫ agibilis: sicut est amare aliquid ⁊ habere illud odio: ⁊ depressio anime: et eius exaltatio.

93 ¶ Nouē sunt virtutes q̄ ab anima numerātur: ex q̄bus sunt quincꝫ subsensitiua. s. visiua auditiua olfatiua: gustatiua: ⁊ tactiua vlis.

94 ¶ Est ēt virtus ad neruos peruenies ex qua seu p quā mouet quis artus et iuncturas suas.

95 ¶ Ex eis ēt ē virt9 q̄ imaginant res sic videntur.

96 ¶ Est adhuc ex eis virtus in qua est ratio: ⁊ etiā in qua est memoria.

97 ¶ Omnes operationes virtutum numerantur fꝫ ipsas virtutes quarum sunt operationes.

98 ¶ Hec aūt opatio dicitur equiuoce de quibus dicitur sicut de attractiōe digōne ⁊ retētione.

99 ¶ Et sicut d̄ trāsitu fm penetrationē cibi ⁊ appetitus nā attractio est opatio simplex vni9 virtutis solius: appetitus v̄o cibi existit ex duab9 opatiōibus sit cōpositus. s. ex opatione sentiēdi ⁊ attrahēdi: opatio āt sentiēdi ⁊ ipellēdi efficit trāsitū et penetratōēꝫ cibi: h. n. opa ex p̄dictis ābob9 efficiunt.

¶ De reb9 nō nālibus et pimo de aere.

100 ⸿ Sol hꝫ indicia sup aerē: que siquidem in temporibus anni manifestant ex impressionibus: climata ēt habēt super hec indicia.

101 ¶ Aer etiam alteratur et immutatur ratione alicuius astri oriētis vel occidētis.

102 ¶ Cum etiam sol appropinquat: inflammatio stellis incendit et inflāmat aerem.

103 ¶ Hoc siquidē verum est in tantū etiam q9 cū inflammata elongant aliquo modo a sole videm9 aerē aliquātulum infrigidari.

104 ¶ Si ēt stelle q̄ dicunt infortunate fuerint in exaltatione sua significabūt sup corruptionē aiatorū. Si vero q̄ fortunate dicuntur fuerint ibidē significabūt salutē cotidē omnymodam.

105 ¶ Tanto frigidior est villa q̄nto altius sup mōtes existit: cōpio v̄o ville exn̄tis i valle indicat cala.

106 ¶ Si v̄o mōtes fuerit a parte meridiei: et claudat montib9: indicetur infrigidari a septētrione.

107 ¶ Villa edificata a pte meridiei indicet cala rōne exsuffiatiōis illius vēti meridiōalis sup eā.

108 ¶ Sed si sit ex pte occidentis: habebit aer eius grossitiē: si vero ex pte oriētis: habebit subtilitatē

109 ¶ Maria habēt contrarium iudicium in hoc sicut sapiētes retulerunt.

110 ¶ Vēti enim generant in aere illud qd̄ generāt in eo mansiones.

111 ¶ Est q̄dē in meridionali: calitas et hūiditas p tāto generat sup calefactionē ⁊ putrefactionem.

112 ¶ Frigiditas ⁊ siccitas insunt septētrionali ⁊ iō generatur inde tussis.

113 ¶ Calor ⁊ subtilitas insunt oriētali ⁊ frigiditas ⁊ grossities occidentali.

114 ¶ Omnis angulus terre molle ⁊ humide cuius circūferētie sunt discoopte mōtib9 ⁊ hn̄s fontes: aque dulcis est siq̄dē ꝯplonis humide.

115 ¶ Generatur autē siccitas in aere appropinquāte alicui ville cuius terre velut locus saxosus est ⁊ salsus.

116 ¶ Domus valde patula ⁊ olb9 vētis discoopta est in hyeme valde frigida: estate v̄o calida.

117 ¶ Ex domo aūt depressa ⁊ subterranea habet indicium contrarium.

118 ¶ Calor iest pāno facto ex serico ⁊ coto: ⁊ frig9 masculi idest panno plano non lanuginoso seu velleraso ⁊ lineo.

119 ¶ In compositis ex pilo ⁊ lana inest: cū caliditate aliquātulū siccitatis.

120 ¶ Iudicat calitas sup ꝯplonē cuiuslibet florꝫ ⁊ cuiuslibet aromatici exceptꝫ. v. s. myrta salice nenufare: ros. ⁊ vio. q̄ q̄s sūt frā ⁊ cū h9 aromatica.

121 ¶ Laudabilior ⁊ vtilior ex colorib9 visui: est niger aut viridis: alb9 aūt ⁊ citrinus nec nō oē splēdidum ledit ⁊ disgregat lucē oculorum.

¶ Scda ex rebus nō naturalibus. s. cib9 ⁊ potus.

122 ⸿ Scito q9 vera cibi actio ē augere augēda: ⁊ restaurare omne depditū ex dissolutiōe corpis: et ad pristinū statū deducere.

123 ¶ Est aūt ex eo eligēdus ille qui in sanguinē laudabiliorē conuertit ⁊ transmutat.

124 ¶ Leuis aūt ⁊ subtilis ē panis tritici ⁊ carnes paruorꝫ pullorꝫ galline: ⁊ sicut bliti ex olerib9 hi enim cōueniunt patiētibus.

125 ¶ Grossi aut emet visualib9 sunt simula ⁊ sicut multo laudabilis duorꝫ annorꝫ.

126 ¶ piscis notus habitās in rupib9 ē cib9 ꝯgru9 vexato ab exercitio ⁊ labore.

127 ¶ Ex eis sunt subtilis malitie sicut sinapis cepe ⁊ alleū: hi aūt generant colerā rubeā: vnde et q̄n̄cꝫ sumuntur via medicine.

128 ¶ Ex eis sunt etiā gn̄antes meliā: ex qua i quibusdā corpibus morbi gn̄antur velut hirci antiq̄ boues: panis furfureus: ⁊ caseus.

129 ¶ Rursus quidā ex his causant ⁊ efficiūt humorē flaticū sicut pisces grossi ⁊ gn̄a lactis.

130 ¶ Aque delectabiles ⁊ fluuiales conseruāt humiditatē radicalē ⁊ causant egressum secuꝫ et supfluitatū: digerūtcꝫ ⁊ deducunt cibū p venas.

131 ¶ Melior ē ex aquis pluuialis mūda: qm̄ nihil admiscet eis qd̄ inferat eis nocumētum.

132 ¶ Ex eis autē sunt egrediētes a naturali dispositione earꝫ: quarꝫ ppria actio est fm cōplexionē eius q9 admiscetur eis.

133 ¶ Omne quod bibitur ex ceruisijs lacte et vino nutrit corpus.

134 ¶ Potus conuertens corpus ad sui naturam ē sicut oximel ex sui iuuamento.

¶ Tertia ex rebus non naturalibus.

135 ¶ Somnus est quies virtutum animaliū motiuarum et sensitiuarum.

136 ¶ Ipse enim calefacit corporis interiora ex quo fit cibi digestio laudabilior et melior.

137 ¶ Si autem somnus multum prolongatur replebitur caput humoribus.

138 ¶ Ipse etiam humectat corpora et relaxat extinguitqꝫ calorem viuificantem ipsa.

139 ¶ Temꝑata vigilia excitat valde sensus: et disponit ꝟtutes ad exercendū operatōes suas: et cū hoc mūdificat corpus a fecibus et sup̄fluitatibꝰ.

140 ¶ Ex longa aūt vigilia contingit expgefactio et insomnietas generās anxietatē et angustiaꝫ ale. Ipsa etiā dissoluit sp̄s: et corpora fedat: et corrūpit splendorem et claritatem corporis et colorem eiꝰ et ꝓfundat oculos: nocetqꝫ digestioni: et mētē tollit et disturbat et corpus infrigidat.

¶ Quarta ex rebus non naturalibus.

141 ¶ In exercitijs est qḋ ē temperatuꝫ et hoc decet qḋ fiat nā ip̄m equat ⁊ temperat corpa: et efficit egressum sup̄fluitatū et hūiditatū.

142 ¶ Disponit etiam corpus ad hoc vt nutriatur et disponit parū ad hoc vt augeatur.

143 ¶ Immoderatum aūt ex eo ꝓprie dicit̄ labor qui q̄dē sp̄m euat et educit et lassat corpꝰ ⁊ emacerat pingues et carnosos: et inflāmat colorē extraneū: et ducit etiā humiditates a corpe: ⁊ dbilitat neruos vt violētia dolorū: et facit corpus senescere ante etatem senectutis.

144 ¶ Ultimata aūt q̄es est incōueniens: neqꝫ ē iuuamentū in vltimitate eius: imo quidē replet corpus humiditatibus sicut ⁊ glandulis ⁊ nodis: neqꝫ disponit corpus ad aliquem cibū.

¶ Quinta ex rebus non naturalibus.

145 ¶ Corpus indiget euacuatiōe cerebri: ⁊ in vniuersaliter euōne omniū membrorū corporis per flobotomiā et pharmaciā: ex qua quidem est perfectū iuuamentum in vere.

146 ¶ Uomitꝰ fiat in estate. Sed melancolia educatur in autumno.

147 ¶ Gargarismata et dentifricia purgant et mundificāt palatum et dentes.

148 ¶ Prouoca vrinā alias incidet in hydropē et ꝓuoca mēstrua: sin aūt corrūpent̄ corpora earum.

149 ¶ Educ feces in colica: nam in earū eductione curabitur patiens.

150 ¶ Utere balneo ad tollendū fordes et imūditiā neqꝫ sis in hoc piger: si velis educere superfluitates a corporis superficie: et cutem ab accidentibꝰ in mundicie mundam facere.

151 ¶ Coitus etiā cōmendatur iuuenibus: q̄tenꝰ ꝑ eum a nocumentis pernitiosis liberentur.

152 ¶ Nequaq̄ꝫ autem concedatur macris senibus aut etiam debilibus.

153 ¶ Incurret podagram et dolores alios ille qui vtitur coitu imediate post cibū sumptū.

154 ¶ Multus coitus debilitat corpus: facitqꝫ ip̄ꝫ hereditare varias sp̄es nocumētoꝝ ⁊ dolorum.

¶ Sexta ex rebus nō naturalibus.

155 ¶ Ira anime excitat colorē: generatqꝫ interdum alia nocumēta.

156 ¶ Timor aie incitat frītatē: qui q̄nqꝫ magnificatur in paciēte intantū donec ledat in vltimo.

157 ¶ Magnū ⁊ multū gaudiū ipinguat corpus: ⁊ ideo multū ledit pinguē ⁊ crassum.

158 ¶ Ex lamēto quidē ⁊ tristitia fertur iudiciū nocumēti sup macrū: ⁊ ꝯfert indigēti dissolutione.

¶ Tractatus scđs: đ rebus extra naturā. Primo de morbis generalibꝰ in mēbris consimilibus.

159 ¶ Morbi ex sup̄fluo calore in membris ꝯsilibus absqꝫ sup̄fluitate generati sunt: sicut morbꝰ febrilis ⁊ cōsumptiuus: sicut in ethica ⁊ ptisi.

160 ¶ Morbus aūt ex calore cum humore est sicut febris putrida.

161 ¶ Ex eis etiā sunt morbi frigidi absqꝫ materia sicut congelatio contingēs ex niue grandine vel frigore: ⁊ ex eis est frigus cū materia: sicut paralysis cū magna quātitate flegmatis.

262 ¶ Ex eis est humidus absqꝫ sup̄fluitate sic habitudo corpis que laxa vel mollis videtur: ⁊ ex eis est morbus humidus cū materia humorali: sicut repletio vētris in hydrope.

163 ¶ Morbus siccus cū materia est sicut cācer vel glandula. Sed siccus ꝑter q̄ in corpibus sit materia: est sicut spasmus ex inanitione.

164 ¶ In mēbris organicis existūt morbi cū accit in plasmatione lesio vel nocumētum.

165 ¶ Est autēꝫ morbus in augmento si fuerit caput nimis magnū: ⁊ in diminutione si fuerit stomacus nimis paruus.

166 ¶ Si videatur forma capitis lata vel cōpressa: erit error vel peccatū in plasmatione.

167 ¶ Ex eis etiā est morbus in concauitate cū accidit ei nocumentum: sicut cuꝫ planta pedis carne repletur.

168 ¶ Aut si accidat etiā q̄ interponatur aliquid i poris ⁊ meatibus: sicut contingit in opilationibus ex lapidibus renū contingētibus.

169 ¶ Aut si mēbrū quod debet esse asperū sit lene vt stomacus in quo superflua humiditas exuberat: aut si quod debet esse lene exasperetur: sicut cāna pulmonis cum exiccatur.

170 ¶ Est autem numerus a natura egrediens in sex vel quatuor digitis.

171 ¶ Interdū vniunt̄ duo digiti ⁊ coniunguntur. Et interdum iuncta, naturaliter separātur.

172 ¶ Solutio digiti alias vnionis existit in coniūctione mēbroꝝ aut in separatione. In cōiunctione quidē sicut in dislocatione brachij ⁊ incisione pedis vel manus.

173 ¶ Solutio in ossibꝰ est fractura: in tunicis aūt ⁊ venis dicit̄ ruptura: sed solutio facta fm̄ latuꝫ vel longū in neruis: dicitur fissura vel punctura.

174 ¶ Solutio facta in ligamētis vel cordis dicitur quassatio ⁊ arabice dicitur rabatye, sed facta

in carne dicit vuln⁹. Si tñ ꝑduceret tp̄s eius diceret vlc⁹. Sȝ facta in musculis vel lacertis dicet attritio. Sed facta in sola cute dicit excoriatio.

¶ De reb⁹ egredientib⁹ a nā. vȝ. ō cāis: morboꝝ.

175. ¶ Cause diuidunt in manifestas ꝛ apparentes que. s. cōtingunt cuti et in sup̄ficie corpoꝝ: sicut ignis: ꝛ nix: ꝑcussio: aut ruptura ꝯtīgēs ex saltu.

176. ¶ Ex causis etiā sunt q̄ dicunt coniūcte: ꝛ ipe q̄dē sunt inter has spēs differentes. ꝛ hoc q̄dem qr q̄ādiu ꝯtinuat putrefactio ꝯtinuat: ꝛ febris putrida. Ex causis etiam sunt que antecedētes appellant omni repleto corpori ꝯgruentes.

177. ¶ Ex causis efficientib⁹ vir est q̄cq̄d corrūpit mēbri cōplexionē ex infusione hūoris ad ipsum.

178. ¶ Hec sūt potētia ipellētis: ꝛ debilitas seu impotētia recipiētis: ꝛ multitudo mali hūoris fluētis: ꝛ latitudo meatuū: ꝛ debilitas nutritiue: h⁹ em̄ ē sufficiēs sūma eaꝝ: nec nō ēt qr videbis q̄litatē in substātia corpis existentē supari: ꝛ ad suam contrariam declinare.

¶ Cause egritudinum ex caliditate.

179. ¶ Quod gn̄at in eo calorē est q̄dē cā q̄re ꝯtingat corpi illud q̄d inde eidē ꝯtingere consueuit. vsus autē esus allei est calidū in potentia. Sed calidum in actu est sicut calor solis.

180. ¶ Ex his sūt mot⁹ aie: sicut ira: ꝛ mot⁹ corpis: sicut labor: ꝛ corruptio: ꝛ putrefactio: ꝛ cibi ꝑuitas ꝛ q̄d poros cutis claudit ꝛ ꝯstringit sicut aer.

¶ Cause egritudinum ex frigiditate.

181. ¶ Causa vero harū egritudinū est q̄cq̄d in eo frigiditatē generat: ꝛ q̄ncꝫ soluit ex eo ꝯtinuum: cuius virtus aut est in potentia: velut ꝯtingit in iusquiamo assumpto: aut in actu sicut in niue.

182. ¶ Fames ē cū pabulū spirituū terminatur. ꝛ sicut cōtingit cū terminat ꝛ ꝯsumitur oleū in lāpade vel suribulo. Vehemēs etiā saturitas et crapula calorem suffocat ꝛ extinguit.

183. ¶ Motus aūt fortes ꝛ diurni sunt cā euātiōis spirituū. ꝛ infrigidatiōis corpis: quiete etiā infrigidat calor. sicut ꝛ flāma fumo extinguitur.

184. ¶ Fortis ꝛ valida corpis dēsitas ꝯcludit calorē i corpe donec extinguat: corp⁹ imoderate rarū seu spōgiosuȝ de facili infrigidat cū sit ꝓpinquū ꝛ dispositū ad h⁹ vt i eo calor d̄ facili dissolnatur.

¶ Cause egritudinum ex humiditate.

185. ¶ Quinqꝫ sunt nūero scripta hūiditatē generātia ex quib⁹ aqua calida dulcis super totum corpus infusa est hūida in actu.

186. ¶ Ex hūectātib⁹ aūt i potētia ē vsus lactꝫ ꝛ piscium delectabiliū: casei recētꝫ. q̄es corpis. ēt reclusio hūiditatū. ꝛ imoderata refectio vel saturitas.

¶ Cause ex siccitate.

187. ¶ Quinqꝫ sunt siccitatē gn̄antia sensu intellecta vel apprehensa. ex q̄bus q̄dā actu exsiccāt sicut boreas: et q̄dā i potētia sic̄ esus synapis: ꝛ tāta fames seu abstinētia ꝑ quā hūiditas corpis cōsumat: ꝛ ois motus fortis et violentus. ꝯtingit ēt corporis exiccatio ex ventris solutione.

¶ Cause egritudinum organicarum.

188. ¶ Cause magnitudinis mēbroꝝ sūt fortitudo et potentia formatiue. et etiam nutriens.

189. ¶ Cause paruitatis mēbroꝝ sunt cōtrarie eis que magnitudinem efficiunt in eisdem.

160. ¶ Causa corruptionis formarū est in numero similiū. q̄d quidē rōne malitie cōplexiōis existentis in matrice cōtingit. aut paruitate spermatis. aut malo egressu fetus in ortu suo. ex cuius tortura ꝯtingit peccatū in figura et forma.

191. ¶ Ex his ēt est nutrix. si deliquerit fasciando ipsum. aut eleuādo. vel deprimendo ipsum.

192. ¶ Vel si forsan augeat in eo cibus. aut adveniendum malus existat.

193. ¶ Aut si puer debilitate sua cadat cū nō regit ab aliquo: ꝛ ipius tibia aut crus inde frangantur vel eius nasus percutiatur taliter q̄ inde tensionem ꝛ depressionem patiatur. nō eniȝ potest materia rectificari si moueatur q̄s ipotēs se sustinere rōne fracture ossis nōdū ꝑfecte consolidate.

194 ¶ Hoc etiam facit multitudo humoꝝ sicut in leprosos. et ꝑuitas eorundē. sicut in ethicaȝ diuturnam et continuas se patientibus.

195 ¶ Aut tortura oris et faciei contingens ex mollicie et relaxatione nerui. aut corrugatione tēsione versus collum declinante.

196. ¶ Vestigia apātum ꝛ cicatrices vlcerū ꝛ vulnerū ꝓculdubio formas in superficie corrūpunt.

¶ Cause clausionis meatuum et pororum.

197. ¶ Sapientes dederūt opā in collectione corū que sunt de gn̄e claudentiū et obturantiū poros et meatus. ex quibus sunt fortitudo retentiue. ꝛ debilitas expulsiue. interdū ēt frig⁹ est cā huius.

198 ¶ Siccitas ēt coartat eos valde. ꝛ sīlr faciunt ligature. apostema etiā angustat et obliquat eos per ꝯstrictionē exteri⁹ in aliquo mēbro generatā stringit etiā eos medicina stiptica.

199. ¶ Hoc etiam ꝯtingit interdum consolidatione vulnerum et vlcerum. et etiā verruca seu poro ꝛ carne innaturaliter augmentata.

220. ¶ Hoc etiā humor facit. aut sanies vel sanguis lac coagulatum et aqua.

201. ¶ Hoc etiam faciunt vermes lapidis et fex sicca dura. et aer.

¶ Cause apertionis meatuum.

202. ¶ Cause apertionis meatuum sunt fortitudo expulsiue et debilitas retentiue.

203. ¶ Ex his etiam est omnis medicina aperitiua calida et humida necessario.

¶ Cause egritudinis in quantitate.

240. ¶ Quicq̄d auget et excedit numero in nobis auget. sicut ex multa mā vt digitus si fuerit mā laudabil' aut rana si fuerit materia illaudabilis.

205. ¶ Quicquid minuit in nobis nūero contingit a ꝯtrario eius cuius rememorationem fecimus.

¶ Cause asperitatis.

206. ¶ Causa generās asperitatem est ablatio hūiditatis. que interdū ex hūore frigido ꝯtingit pulnere stipticitate ciboꝝ. et medicinarum.

207. ¶ Causa leniens asperitatem est sicut humor viscosus et omne pingue et vnctuosum.

¶ Cause cōiunctionis ꝛ vnionis separatorū.

208. F Proculdubio omne illud de cui⁹ nā est vt stet separatū ab aliquo: cū aliquo modo ei vnit. si cū eodem ꝯiungetur. Si vulnus nō debite consolidetur qđ res in membro inopinata ostendetur.

209 ¶ Ex hoc etiam est fortitudo immutatiue et debilitas informatiue.

210. ¶ Quāuis separatio cōtingens cuilibet ex eis de quoꝝ natura est vt sit in situ cōiūcta: sit de genere et nūero egritudinū sit⁹ et pōnis i mēbris organicis: et nihilomin⁹ ēppe de gñe solōnis diuisi seu ꝯtinuitat; cui⁹ q̄dē solōnis cāe hec referunt.

¶ Cause solutionis indiuisi.

211. F Quidā est hūor hñs vim et q̄litatē vstiuā et calefactiuā et corrosiuā: aut hypostasis ipulsa seu imbibita ꝯtusionē ꝯferēs. vel viscositas relaxans qđ mouere deberet: vel saltus ꝯtundens laniās et disrumpēs. vel lapis offendēs et ꝯtundens.

212. ¶ Ex eis sunt medicine corrosiue et vstiue vt ferrū corrodēs et lanians. et quandoq̧ ventus scindit ratione tensionis. Idem etiam agit ignis sicut et in ceteris.

¶ Capitulum tertium de rebus egredientib⁹ a natura et sunt accidentia morborum.

213. F Quedā ex accidentibus reperiunt in opōnibus. et q̄dam in quibusdā corpori contingentibus. et quedā i egredientib⁹ ab eodē: puta i sputo secib⁹ egressu sanguinis sudore et vrina.

214. ¶ Egressus nālis operationis a dispōne sua ē triplex scilicet ipsius debilitas. ipsius ablatio. et ipsius immutatio seu corruptio. q̄ i quolibet mēbro est etiam manifestum.

215. ¶ Debilitas. n. opōnis visus est cū aliq̄s debiliter videt. et ipsi⁹ ablatio cū oīno visus ꝓhibetur vel auferē. et ipsi⁹ corruptio et incōueniens imutatio: cū imaginaē se videre que non videt.

216. ¶ Exēpla accidentiū ꝓportionabilia reperiūtur. in accidētib⁹ ꝯtingentib⁹ aliis operationib⁹.

¶ Accidentia super equalitate corporis.

217. F Sensus visus attingit et ꝑcipit interdū aliqđ ex accidentib⁹ qualitatū corpori ꝯtingētib⁹ sicut citrinitatem et tumorem visu perceptibilem. et interdū attingit et percipit auris aliquod ex eisdē sicut sonum ventris in hydrope. et percipit etiam ex eis aliquot sensus odoratus. quemadmodum fetorem contingentē in vlceribus putridis et corruptis. Ex eis etiā est qđ suo sapore gustu percipitur: sicut contingit cū acredo vel acetositas in ore percipitur tactu ēt quoddā ex eis cognoscitur sic. n. per tactū cognoscitur cancri durities.

¶ Accidentia ab egredientibus corpore.

218 F Super accidentia ab egredientibus a corpe sumpta excitanē siquidem quinq̧ sensus.

219 ¶ Sicut in vrina si rubea sit vel nigra: et sputo si fuerit vel vt sanguis vel sicut butyrum. et in eo qđ quidē rōne dissolutiōis vel resolutiōis egreditur: sicut ꝯtingit in ventositate: sternutatione singultu. In vomitu etiā requiritur interdū acetositas amaritudo vel stipticitas. et cū vrina fuerit fetida significat quidem super vesice vlcera: et in sudore sentitur si frigidus fuerit vel calidus tenuis vel viscosus.

220. ¶ Hec quidem accidentia sunt patientiū passiones: et apud nos signa et demōstratiōes: et postquā feci rememorationem de his quasi transitorie et in generali: faciam nunc rememorationē de eisdem in speciali.

¶ Rememoratio signorum.

221 F Omne signū sicut dictū est. ē rememoratiuum aut presentis indicatiuum. vel futuri pronosticū est tamen vtile non necessarium nobis q̄ referimus ex eo quod preterijt sicut humiditas terminati sudoris.

222. ¶ Omne illud quod significat super illud qđ iam existit. neq̧ non etiam q̄ significat sup illud quod speramus est quidem multum necessariū. cura enim conueniens fit a nobis cum auxilio huius rei.

223. ¶ Ex his q̄dem signis sunt quedā generalia et q̄dā specialia. et particularia alicui ex mēbris. de quib⁹ quidem specialius faciam rememorationē in arte seu parte artis curatiue.

¶ Rememoratio signorum indicatiuorū.

224. F Omne signum generale sumitur a mēbris principalitatem et dominium habentibus. puta ab epate. cerebro. et corde hec enim ꝯm veritatem dicuntur principalia.

225. ¶ Ut cum est recte formationis seu imaginationis: et ratiocinatiōis seu cogitationis. sane memorie et recordationis.

226. ¶ Motus etiam et sensus laudabilis significat super capitis sanitatem. et nocumenta eis contingentia denotant proculdubio q̄ morbi existant in cerebro.

227. ¶ Cum cor incedit recte in pulsatione sua. tūc eius dispositio est pacifica et tranquilla.

¶ Genera pulsus.

228. F Nequaquam fuerunt genera pulsus in numero denario posita nisi ab ore sapientis. quorum quidem primus ab estimatione dilatationis est assumptus. ipse enim significat super dominium et fortitudinem virtutis: et ipsi⁹ equalitatem.

229. ¶ Magnus autem est cuius dimēsiones eminent et descēdunt: et significant super fortitudinē ꝯm suam existimationem.

230. ¶ Paruus pulsus est contrarius in virtute. et etiam pulsus longus et breuis.

231. ¶ Ex eo etiam est strictus et latus. necnon etiā eminens et profundus.

232. ¶ Genus eius relatū tempori motus est variū et diuersum. ex quo est pulsus velox magne iactantie et significat quidem super vim et colorem ex eo etiam pulsus est tardus dominās congelationis. vnde significat super debilitatem cum frigiditate.

233. ¶ Gen⁹ sumptū ab existimatōe tēporis q̄etis diuiditur in suas species scilicet in frequentē spissū et sine q̄ete significantē sup debilitatē virtutis et caloris et in tardū sibi contrarium qui super laxitatem et frigiditatē attestatur.

234 ¶Genus sumptū a dispositione virtutis diuiditur in fortiter pulsantē ⁊ magnū ⁊ in sibi cōtrarium debilem cuius pulsatio profunda ē ⁊ exilis.
235 ¶Ex genere sumpto a corpore vene per tactuz est pulsus durus qui attestatur super siccitatez ⁊ ex eo est qui tactu mollis ⁊ humidus reperitur si significans super sui corporis humiditatem.
236 ¶Genus sumptum a prima qualitate corporis vene significat recte super complexionem scilȝ frigidus super frigidam ⁊ calidus sup calidā.
237 ¶Genus sumptū ab eo quo repletur vena declarat dispositionem ⁊ esse humorem eius: plenꝰ enim super humorum abundantiam ⁊ vacuꝰ sup ipsoꝝ diminutionem habet attestari.
238 ¶Genus sumptum ex motionibus ⁊ quietibus pulsus: detegit quidem ad sensum tactus spēs eius est autem ex eo spēs iusti ponderis ⁊ cōueniens pulsibus etatum temporuȝ anni ⁊ regiōis Ex eo etiam est egrediēs a debito consueto.
239 ¶Ex eo etiam est pulsus contrarius ei quē premisi sine pondere.
240 ¶Aliud genus eius sumit ab eqlitate vniformitate aut diuersitate ⁊ inequalitate ipsius.
241 ¶Qui recte incedit vniformiter ⁊ ordinate dicit vnitus siue equalis: qui vero claudicat ⁊ deuiat i hoc inequalis dicitur ⁊ diuersus.
242 ¶In diuersitate generis sumpti a numero percussionum artarie sunt differentie.
243 ¶Differens pluribus percussionibus diuidit i duas species.
244 ¶In equalitate ⁊ diuersitatibus ordinatū ⁊ ordine carentē: quē scilicet ala percipere nequit.
245 ¶Dominus huius ordinis dicitur reuersiuus. ⁊ est ſm dictū nostruȝ ille q̄ postq̄ nunc sit pcussit reuertit ꝯsequēter ad percussiēdū sicut prius.
246 ¶Ex eo etiaȝ est cuius regressus minime sunt vniformes: ⁊ talis ē qui cauda soricis appellatur.
247 ¶Est ēt ex eo q̄ differēs seu diuersus i vna percussiōe reperit cū mēsura quatuor digitoꝝ.
248 ¶Ex eo etiam est proportionatus alicui rei: ⁊ qdam sunt q̄ nulli rei referuntur: ⁊ sermo q̄dē noster erit nunc super nominatas.
249 ¶Ex his quidē est pulsus intercisus ⁊ dominꝰ cōiunctiōis: ex his ēt ē altus: hūilis ⁊ depssus.
250 ¶Ex his etiā est in cuius percussione duo sunt ictus: ⁊ ex eis in quo sunt plures.
251 ¶Est etiā ex eis vermicularis: ⁊ serrinus: silr formicularis ⁊ vndosus.
252 ¶Ex his etiā est ille qui tremulus dicitur: ex q̄ est significans super ethicam.
253 ¶Omne āt pulsus genuq continet duas spēs ⁊ ambe sunt ꝯtrarie: inter q̄s est vna eqlis: q̄ ex ambabus ꝯtrijs descendit seu reponit in gradu.
254 ¶Inter spēs vero gnalis diuersitas est multa ⁊ nō est equalis. ⁊ media in diuersitate.
255 ¶Ex pulsu temperati corporis cognosces pulsum cuiuslibet: donec scias ex eo cui lateri equat aut inequalis efficiatur.
256 ¶Omnis pulsus egrediēs a dispōne ꝯuenienti dicitur cōparari ad egressuȝ cōplōnis etꝰ.
257 Scito eē varias spēs pulsuū in diuersis etatibꝰ quatuor anni tpibus. ⁊ diuersis regiōibꝰ.
258 ¶Et etiā in diuersis cōplonibus hoīum ⁊ habitudinibus masculis ⁊ mulieribus.
259 ¶Pulsus velocitas cū magnitudine ē in calo. Sicut etiā ⁊ in etate iuuētutis ⁊ in masculo.
260 ¶Talis aūt est in regiōe ⁊ habitatiōe meridionali. macro. pgnante ⁊ estate.
261 ¶In frigido eñ est pulsus puitas ⁊ tarditas. ⁊ ꝯsilis quidē est in senibus ⁊ autūno.
262 ¶Cōsilis q̄dē est in mulieribus ⁊ in pingui carnē laxā hñti: talis etiā est in septētrionali.
263 ¶Cuiuslibet sicci quidē pulsus est durꝰ: ⁊ cuiuslibet humidi est quidē pulsus moll'.
264 ¶Pulsus cuiuslibet hñtis ꝯplonē eq̄lē ⁊ tēperatā similat q̄dē pulsui pfecto ipius veris.
265 ¶Quartum clima sequit complexio predicta.
266 ¶Pulsus infantis frequēs est ⁊ mollis: pulsus aūt senis est tardus ⁊ durus.
267 ¶Pulsus cuiuslibet corporis multum humoreȝ fenrotis est valde plenus.
268 ¶Omne corpus vacuū a materia hȝ pulsuȝ illaudabilē: alias strictum et vacuum.

¶Signa a sputo.

269 Pectus ⁊ pulmo sunt organa aie: que si quidem sana fuerit vite conseruabuntur.
270 ¶Si opatiōes coꝝ declinant ad aliquā malitiā: cor siquidē ignict ex sui inflāmatione.
271 ¶Et sputū quidem hȝ significare superaccidētia pectori contingentia in quacūq egritudine eidem contingente.
272 ¶Ablatio sputi pculdubio sup pncipium attestatur: significat eñ q mā in nullo est digesta.
273 ¶Si aūt fuerit puum ⁊ tenue: habebit sup digestionem debilem attestari.
274 ¶Si vero fuerit mediū ⁊ equale: in hoc q̄dez significatur q morbus iam ad medium augmētum peruenerit.
275 ¶Si aūt fuerit multū spissum tunc pculdubio est morbus in statu.
276 ¶Tenuitas etiā sputi significat q humor faciens morbum leuis sit ⁊ subtilis.
277 ¶Tale etiā significat q morbus sit velocis et cite digestionis. Si vero fuerit grossum significabit supra cōtrarium ⁊ tardum.
278 ¶Nigredo sputi significat super violentiam vstionis.
279 ¶Sputū vero viridis coloris: significat super colerā citrinā alias prassinā ⁊ porrinam.
280 ¶Sputū habēs citrinitatē clarā significat super coleram vitellinam.
281 ¶Sputū album significat super humorē flegmaticum ⁊ rubeum super sanguinem ⁊ sputum cuiusq fetidum est proculdubio putrefactionis significatiuum.
282 ¶Omne sputū sine fetore significat q in eius pulmone nulla sit putrefactio.
283 ¶Si sputi figura rotunda sit: ⁊ cum hoc patiēs febriem patiat. hoc erit quidē ex signis q in dyaphragmate eius sit apostema.

184 ¶Si patiens non cessauerit tussire: iam quidem incidit in ptisim. Sputum autem egrediens sine tussi ⁊ difficultate significat super perfectam digestionē.

¶Rememoratio signorum sumptorum ab operatione epatis.

185 ⸿Generatio .4. humorum est in epate ex cuius augmento augetur humor in corpore.

186 ¶Omne mēbꝝ ratiōe ipsius augetur. est nihilominus in ipso mēbro ꝓpria operatio.

187 ¶Ex vapore autem ipsius fit spiritus.

188 Ex reliquo corpe seu hūore ei⁹ sano fit corpus sanū: est aūt humor sanus cū epar sanū fuerit.

189 Et aq̄ quidē deuehūt cibū ad ipsum: miscēturq̄ cuilibet humori super eū dn̄anti.

190 ¶Aque ēt mittuntur ab ipō epate ad ei⁹ colatoria: ⁊ ipse nihilominus cū humorib⁹ cōmiscet.

191 ¶Et ipsa quidē aqua fert secum colores corꝝ necnon etiam omne illud qđ est necessariū in declaratione ⁊ significatione eius.

192 ¶Et ꝓculdubio quicq̄d diximus est magnifestum: super cuius veritatem sensus etiam attestatur sunt enim apud nos ex vrina significationes significātes qualis sit ꝓcessus patientis.

¶De vrina ⁊ pͥmo de coloribus.

193 ⸿Albus color vrine est ex signis super multitudinem cibi ⁊ potus: seu nauseatiuam satietatem significantibus aut super dominium frigoris: vel humiditatis flegmatice. aut super fluxum vrine: vel opilationis epatis.

194 ¶Cum aūt vrina videtur modicum citrina: significat quidē super paruitatē colere: sed cū ē in colore ignea: significat sup multitudinē cole.

195 ¶Et color quidē clarus sub rubeo ponit: in eo tamen est amplior colera rubea.

196 ¶Ualde autē rubeus erit color eius a natura sanguinis: nisi tamen fuerit talis ex assumptione croci: aut applicatione alicuius tingentis vt alcāne: aut ex colica.

197 ¶Si aūt videat nigra: postq̄ visa fuerit fusca: significabit quidem sup fortem algorem: si vo talis appareat postq̄ p̄cessit valde rubea. significabit sup fortem humoris vstionem.

198 ¶Iudica autem super morbum ex colore vrine nisi tamen fuerit talis ex cibo ipsam tingente: puta oleribus cassiafistula: ⁊ omni re eam breuiter tingēte: sicut almuri ⁊ similibus.

¶Rememoratio substātie vrine.

199 ⸿Tenuitas quidem substantie in vrinis significat super paruitatem digestionis.

300 ¶Et ꝓculdubio efficitur vrina tenuis per corruptionē cibi: ⁊ opilationē epatis: ⁊ apostema.

301 ¶Urine autem grossities significat sup digestionem: aut super multitudinem humoris flegmatici in corpore existentis.

¶Rememoratio fecꝫ hypostasis que tripliciter variatur ex colore loco ⁊ sub̄a.

302 ⸿Cum hypostasis videbitur alba in colore: significabit quidē sup salutē infirmoꝝ.

303 ¶Si autem color eius appareat citrinus: hoc erit ex acumine colere rubee.

304. ¶Si vo appareat rubea velut sanguis: significabit proculdubio super malitiam digestionis ipsius sanguinis.

305. ¶Et si talis dispō ipsi⁹ prolongetur neq̄ variet: erit ex epate apato.

306. ¶Et si fuerit nigra post intensam rubedinem ⁊ petens fundū postq̄ prius apparuerit in alio sigt quidē q̄ iā puenit patiēs ad hoc q̄ aīa separetur ab eo: ⁊ potissime cū casu virtutis: nꝫ ē spes de eo aliq̄: neq̄ pōt eum q̄cq̄ ꝓficere: cū sit mors ꝓpinqua ex violētia vstionis.

307. ¶Et si appareat nigra post eius fuscedinē p̄ter q̄ morbi mā sit acuta: ⁊ potissime si cū tali fuscedine assit aliqđ signū laudabile: ⁊ radix morbi fuerit ex melācolia: sigbit quidē sup morbi cōsumptionē ⁊ hoc fm plurimū.

308. ¶Si appareat nubes supnatās i supiori pte vasis sigbit sup cruditatē: lꝫ sit in ea aliq̄d digōnis que ex vētositate cōmiscēte se ei impeditur: ⁊ inde sursum eleuatur.

309. ¶Et scito q̄ si videat pēdere in medio: q̄ parua vētositas est in tali hypostasi.

310. ¶Et scitoq̄ si p̄eunte citrina fuerit alba lenis ⁊ ɔiuncta ⁊ inferi⁹ depressa ⁊ talis ɔtinuo appareat q̄ digō morbi sit cōpleta.

¶Rememoratio substantie.

311. ¶Cū aūt apparet hypostasis nō ɔtinuata sigt super debilitatē ꝟtutis.

312 ¶Si vo fuerint ɔtenta in ea similia fragmētis ordei: sigbit q̄dē sup rasurā venaꝝ: sed si assimilentur furfuri ⁊ sine fetore: sigbit sup vlcera vesice. Si aūt similet squāmis metalloꝝ: sigbit sup vistōem ⁊ laminatōꝫ ɔtinentē.

313. ¶Si sanies appareat in vase significabit sup apertionē apostematis.

314. ¶Si vo ꝓlongetur egressus ei⁹ cū sanguieq̄ corrupto: significabit sup apā flegmonicū.

315. ¶Cum aūt hypostasis petit fundū ⁊ spmati similat ē q̄dē ex hūore grosso ⁊ crudo: ⁊ si cū eadeꝫ sit arena mixta scito illū cui⁹ ē eē calculosum.

¶Rememoratio odoris.

316. ¶Priuatio quidē fetoris ɔtingit ex priuatione coctionis ⁊ digestionis: aut ex indigestione rōne cibi indigestibilis.

317. ¶Omne illus quod est vltimati fetoris est vltimate corruptionis.

318. ¶Si aūt odor ei⁹ sit extrane⁹ horribilis: scito illū cui⁹ est pati morbū vesice.

319. ¶Iā q̄dē retuli sḡna vrine simplicia: ex dictis meis poterit q̄s vti in iudicijs ɔpositoꝝ ex eis.

¶Rememoratio signoꝝ sumptoꝝ a fecibus ⁊ primo q̄ititate.

320. ¶Interdū attestant feces sup stōꝫ ⁊ iterdū sup intestina: ⁊ ipsum epar.

321. ¶Feces q̄dē minuūtur rōne magne trāsmutatiōis alimēti cū ɔuertit in mēbris: nisi ille cui⁹ expulsiua fuerit debilis ⁊ attractiua fortis rōne alicui⁹ nocumēti ɔtingētis: ⁊ hoc q̄dē sigt replonēꝫ corporis patiētis ex malis hūoribus.

322 ¶Si autem fuerint magne in quantitate: erit qui-
dem signum quod cibus non prebeat augmentum
corpori: aut quod attractiua sit in eo debilis et dimi-
nuta: et expulsiua fortis ratione alicuius morbi vel
nocumenti.

323 ¶Si aūt feces fuerint albe: erit opilato vel scli
rosis in meatibus illius felis. et icteritia quidem ē
ex significantibus super hoc sensibiliter: sub hoc
etiam genere est vrine citrinitas: nisi cum corpus
humore flegmatico vel mala complexione frigi-
da inficiatur.

324 ¶Si vero appareant rubee vel ignite. significāt
sup excessum et dominium colere rubee.

325 ¶Sed si similent porro aut viridi eris l colere
significabūt quidē morbum et maliciā magnam.

326 ¶Cum aūt apparebunt nigre in colore. hoc quod
continget ex forti et antiqua frigiditate corporis
cuius sunt. et si tales appareāt in morbo acuto: si
gnificabunt sup mortē futurā in propinquo.

327 ¶Si aūt feces fuerint dure: significabūt sup for
titudinē attractiue: aut sup calorē vrentē: vel sup
cibū stipticum et constrictiuum.

328 ¶Si vero fuerint feces molles et liquide: non
erit fortis attractiua in corpore: aut in corpe erit
frigiditas mala: aut hoc cōtingit ex mala alia dis
positione corporis: vel ex cibi qui soluit ventrē
et mollificat per naturā suam.

329 ¶Si differatur et tardet egressus fecum post ci
bum sumptū hoc quidē cōtingit ex difficultate di
gestionis ipsarū: aut diminutione et debilitate ex
pulsiue: aut forti frigiditate: aut ex ventrē necessa
rio constringētibus.

330 ¶Si aūt citius debito egrediantur: hoc quidē
erit ratione cibi non constrictiui: sed potius p na
turā suā mollificantis et soluentis: aut ratione hu
morum et humiditatū ad eas fortiter impulsorum: vel
ratione meseraicarū nō sugētiū et attrahentiū: aut
ratione nocumentorū in intestinis contingentiū:
vt pote apostematis in aliis vlceris aut corruptō
nis digestionis et aliarum specierum morborum
eisdē contingentium.

331 ¶Si egrediantur cum sono significabunt sup
magnā ventositatem.

332 ¶Si vero fuerint mixte saniei: significabunt sup
apostema in organis cibi existentia.

333 ¶Sed si appareat sanguis cū eis significabit quod
sup vlcera et tenasmonem.

334 ¶Si autem sunt multū fetide: significabunt su
per magnā corruptionē. Si vero velut oleū sup-
natat eis: significabunt super liquefactionē pin-
guedinis corporis: et erunt procul dubio odoris ace
tosi ex humore acetoso.

¶Rememoratio signorum sumptorum a sudo-
re et primo quantitate.

335 ¶Sudor multus in morbis humidis factus ē ex ac-
cidentibus vim et naturam ipsorum referentibus: ne-
que est sicut ille ex quo fit iuuamentum.

336 ¶Superfluus aūt in vltimo cū casu virtutis pa
tientis contingit procul dubio ex labore et debili-
tate virtutis et nature: vnde mors est in propinquo.

337 ¶Sed paruus sudor i morbis: sup opilationem
et clausionē cutis: et grossitiē humorum: et debilita-
tem expulsiue: et paruitatem digestionis: et ventris
mollitiem et fluxū significat.

338 ¶Si appareat sudor valde albus in morbis: signi
ficabit super humorem flegmaticū. Si vero sit citri-
nus: significabit: sup colerā citrinā: et si niger: sup
melā. Si aūt sit rubeus: erit morbus ex sanguie:
et sic prebet nobis signa suo sapore.

339 ¶Sudor subtilis cōtingit ex subtilitate humorum
et grossus ex grossitie eorundem.

340 ¶Si aūt fuerit vniuersalis in toto corpore est
bonus. Sed si sit particularis et specialis i vno lo
co est malus: et illaudabilis.

341 ¶Qui etiā contingit tēpore suo vna cū circuiti
bus et paroxismis febrium: aut in die cretica: ē qui-
dē bonus et laudabilis: contrariū autem bonitas
longinqua est et remota.

¶Rememoratio signorum pronosticorum generalium.

342 ¶Pronosticatio diuiditur in referentem et signi
ficātem morbum futurum generari in sano. et l signifi
cantē quod debet cōtingere patiēti l morbo suo.

343 ¶Signa autē referentia super egritudinem fu
turam sumuntur ex accidentibus significantibus
sup repletionem vel euacuationem cerebri: aut
residui corporis.

344 ¶Significat aūt sup repletionē: quies: multitu-
do cibi raritas balnei: et exercitij ex his namque acci-
dētibus cōtingit repletionis egritudo. et his contraria
pronosticāt super intentionis egritudines.

¶Signa repletionis et primo secundum virtutē.

345 ¶Genus repletionis diuiditur in repletionem
penes virtutem anime: que si fuerit respectu im
mutatiue et digestiue nequaquam erit appetitus come
dēdi laudabilis: eritque egestio mollis et liquida ne-
que erit digestio integra.

346 Significat aūt super repletionem respectu vir
tutis motiue ex grauitate et lesione motus.

347 ¶Si aūt sit repletio respectu pulsatiue: erit qui-
dē patens debilitas et pigritia pulsationis eius.

348 ¶Cū vero debilitatis animarum seu potētiarum
est illud quod nequeunt pati ex chimis: nam paruum
ex eis ledit et grauat eas: non autem ideo quod mē-
brorum concauitates ex eis repleantur.

¶Signa in repletionis secundum membra.

349 ¶Est autem alia repletio a predicta penes cō-
cauitates organorum. s. cum non poterunt to-
lerare. ex eo quod mēbrorum cōcauitates replebunt.

350 ¶Hoc autem genus contingit ex repletione aut
sanguinis puri et mundi aut colere aut humoris
flegmatici: interdum autem anime seu potentie
fortes sunt: nec grauant eas chimi.

¶Signa dominij sanguinis.

351 ¶Cum dominatur sanguis alijs humoribus as
sunt somnus et dolor capitis in excessu cum tu-
re et rubore venarum. Estque possibile quod inde cogi
tationes mutētur: cū grauitate capitis: et debilita
te: et fatigatione sensuū reperitur etiā tactu cali-
dus cū grauitate humorū et scapularum: et cū oscitatiōe
et sunt iterdū grauia latera: et hypocōdria: et manife

ctus fluxus sanguinis a narib⁹ cũ aliqib⁹: ⁊ ẽt venterẽ lax⁹: nõ tñ multũ cũ delectatiõe ⁊ suauitate vite ⁊ appebũt sõnia leticie ⁊ iocũda: cũ varietate ⁊ multitudine coloꝝ: accidet ẽt prurit⁹ in loco fle= mie: cũ rubedie oculi isolita ⁊ apatib⁹: aut variol aut pustulis corpi ⁊ optabit se cõedere dulcia in sõnis ⁊ videbit ꝙ gustet dulcia: ⁊ si p̃us ea nõ cõcederit. Uñ si hec accñtia fiat i vere aut i p̃n⁹ iunctur nouelle significabũt q̃õnobis sup egritudies ex sãguie gñandas: q̃ q̃õ de facto ꝯñter appebũt.

¶ Signa colere.

352 ℉ Cũ dñaf colera citrina aut crocea: appet q̃dẽ color cutis citrinus cũ debilitate ⁊ casu appetit⁹ cibi ⁊ regit ille in quo dominatur oris amaritudo ⁊ mordicatio ex ip̃a colera rub. in stõ ꝯtingentez. Acciditq; ei vẽtris fluxus cũ q̃ est cola ru. ⁊ insomnietas cũ ꝓfunditate oculoꝝ ⁊ siccitas oris ⁊ lingue: ⁊ ei⁹ vrina ẽ i colore valde citrina. acciditq; ei sincopis: ⁊ riget cutis ei⁹ cũ ꝑmixtione ⁊ ꝑturbatiõe: accitq; ei sitis post ieiuniũ: ⁊ appent ei i sõno coruscatiões cũ subtilitate pulsus ⁊ calore corporis. ℉ Sũt ẽt ex his accñtib⁹ multa ⁊ frequẽs balneatio i aq̃s calidis ⁊ sulphureis: ⁊ mot⁹ laborio si q̃ fiũt i regiõib⁹ ⁊ villis septẽtriõalib⁹ ⁊ freq̃ns ⁊ cõtinuus esus acutoꝝ: ⁊ maxime si fiat tp̃e estiuo.

¶ Signa melie.

353 ℉ Si ṽo colera nigra in corpe dñef: erit q̃dem fuscus color corpis: cum forti ⁊ iugi meditatione ⁊ cogitatione: ⁊ appetitu cibi forti: ⁊ reperietur in ore sapor acetosus.

354 ¶ Est etiã cũ malitia anime intuitus fortis ⁊ affixus ⁊ pulsus durus est: ⁊ tardus.

355 ¶ Et vrina quidẽ est alba tenuis ⁊ cruda: nec est in egestione decoctio.

356 ¶ Et cibus siccus aridus: anxietas: timor continuus: ⁊ tristitia.

357 ¶ Uidetur ẽt ꝙ interficiaf in somnis. Apparẽtq; in somno eius omnia cum exterrentia.

358 ¶ Etas senum: autũnus: ⁊ habitationes meridionales: ⁊ corporis macies.

¶ Signa flegmatici.

359 ℉ Si dñetur humor flegmaticus in corpore: aggrauabif caput eius: somnus eius erit longus. Et fatigabitur iter agendo de facili: ⁊ erit eius appetitus debilis cum repletione penes virtutem ⁊ turbationem seu permixtionem ⁊ sopita alias insolita laxitate.

360 ¶ Ex his ẽt ẽ flux⁹ saliue ⁊ sputi: ⁊ tumor vult⁹ ⁊ color patientis albus ⁊ erit in pulsu eius occultatio: ⁊ tarditas: ⁊ in vrina turbulentia: ⁊ grossities: ⁊ cruditas.

361 ¶ Nec est in eo sitis: nisi fuerit flegma salsum: aut putrefactio affuerit.

362 ¶ Ex his ẽt accñtib⁹ sunt vsus oliz ciboꝝ hũidoꝝ ⁊ frigidoꝝ: ⁊ etas senectutis: ⁊ tp̃s hyemale: ⁊ p̃uatio exercitii ⁊ balnei ⁊ excedẽs q̃titas cibi. ⁊ habitatio humida ratione fluminuz: ⁊ apparitio mariuz in somnis: ⁊ querimonia ex incubo facta ⁊ in potentia digestionis chili.

363 ¶ Cũ aũt apparebunt tp̃e sanitatis ꝯtinuo accidentia de necessitate sup aduentũ egritudinũ significantia: esto sollicitus in ablatione eorundẽ.

¶ Rememoratio signoꝝ ꝓnosticorum tempore morbi contingentium.

364 ℉ Ex signis ꝓnosticis est significãs mortẽ futurã. Et ex eis est ꝙ significat futuram sanitatem seu euasionem: ⁊ proprie ex his est scientia pronostica.

365 ¶ Ex scia istoꝝ videbit medicus: ⁊ sciet q̃s mortalis: ⁊ retraheq; ide man⁹ suas ⁊ cura ei⁹: sicut ẽt videbit ex scia eorundẽ q̃s euadere debeat ⁊ curari: ꝑ tanto notificabit ⁊ pronosticabit illud.

365 ¶ Principiũ hui⁹ scie: est scia de tp̃ib⁹ morboꝝ ⁊ eo ꝙ appet in eis de dispõne morboꝝ: est ẽt scia de longitudine ⁊ breuitate ⁊ fortitudine ⁊ violentia: debilitate seu tranquillitate egritudinum. Et etiam de iudicio eius quod debet generari ex crisi in temporibus morbi.

367 ¶ In quolibet morbo sunt diuisa tempora in q̃rum aliquo contingit mors ⁊ vita vel salus: ⁊ sũt principium augmentum status. In quolibet põt mors contingere. In quarto autem quod declinatio appellatur non contingit mors: nisi contingat error vndecunq;.

368 ¶ Principiuz autem est in quo contingit nocumentum in operationibus: ⁊ debilitas in negociis assuetis.

369 ¶ Et hoc quidẽ tempus durat: donec digestio appareat in hypostasibus: sputo: fecibus: ⁊ vrina ⁊ post ipsum apparet ⁊ cognoscitur augmentum ex longitudine paroxismorum febrium: ⁊ operationibus ⁊ accidentibus.

370 ¶ Status ṽo est cũ post dictũ negocium perfecta digestio apparebit: nec paroxismi morborum augebunf: ⁊ accidentia in quãtitate equabũtur.

371 ¶ Accipit ẽt morb⁹ diminutiõe: ⁊ fit interdũ crisis perfecta. Unde cum hoc signũ videbif: ꝓnosticef pax ⁊ salus patientis: nã mors minime accit i declinatione: nisi errore sup patiẽte ꝯmisso: aut a re cõplõnis male ⁊ illaudabilis: necnon etiã ol ex trinseco ꝯrio eidẽ contingente.

372 ¶ Scia aũt nr̃a ꝑ quẽ cognoscim⁹ termin⁹ p̃ncipii cõfert q̃dẽ in subtiliãdo cibũ ⁊ dietã sic decet: ⁊ in mediãdo subtilitatẽ ei⁹ dietã in augmento. Nã hoc expedit patiẽti donec morbus ad statuz ꝑuenerit: tunc aũt decet medicum esse sollicitum ad subtiliandũ perfecte dietam.

¶ Rememoratio lõgitudis ⁊ breuitatis morb⁹.

373 ℉ Omnis morb⁹ ꝑficif i mẽsura: q̃ si fuerit breuis: dicitur acutus: ⁊ hic aut interficit in breui tẽpore: aut ꝑ crisim laudabilẽ terminaf.

374 ¶ Ipse ẽt morbus est cite digestionis: ⁊ breuiuz tempoꝝ: austerus ⁊ periculosus.

375 ¶ Cognoscitur aũt ex breuitate sui principii: ꝑ tanto regatur dieta conuenienti.

376 ¶ Nõ enĩ sũt multũ aggñãde ei⁹ ṽtutes: nec est auferẽd⁹ ⁊ ꝓhibẽd⁹ ei cib⁹ oĩno a p̃ncipio: nã forsitã caderet virt⁹ ei⁹: nec ẽt ẽ d̃bilitãd⁹ ante statũ ipsi⁹. Sed ẽ poti⁹ prudẽter in quãtitate reficiendus sufficiẽti scd̃m exigentiam sui itineris.

377 ¶Si autem videas difficultatem ꝛ malitiam signoꝝ ꝛ periculoꝝ ꝛ dolorꝭ fortes ꝛ violentos cū mala dispositione ꝛ casu virtutis ꝛ rōne dimi= nuta ꝛ ꝑmixta:ita q̄ virtus nequeat morbi mali= tiam tolerare ꝓnostica mortem eius futurā an= te statū quā quidē ex malitia accidentiū ex mor= bo colerico contingentium ꝓnosticabis.

378 ¶Ex morbis ēt est diu durās ꝛ lōgi tpis q̄ cro nicus seu tpalis appellat̄ q̄ q̄dē minime corp⁹ ce leriter ꝯsumit ꝛ dissoluit.sed aut necat ipm cum ptisi ꝛ ethica egressu sāguinis.aut macie.aut pa tiēs etiā lōgo tpe curabit̄ ꝛ morbus ꝑ paulatiuā dissolutionē ꝛ digōnē cōsumetur.

379 ¶Cognosces aūt ipz ex leuitate ꝛ facilitate ac cidētiū eius:ꝛ fritate cuiuslibet ex his morbis.

380 ¶Nō cibes istum patiētē modico cibo:qm̄ ca= derent virtutes eius.

381 ¶Inter aūt morbos istos sunt alij medij.q̄rū sez tpa nō sūt absolute breuia.nec lōga.vñ cibus eoꝝ in subtilitate mediet̄ nec sit mult⁹ neq; pu⁹.

¶De crisi ꝛ signis eius.

382 ¶Scito q̄ crisis est velox ꝛ subita mutatio que suo tpe ex difficultate seu malitia accidētiū ꝛ pu= gna existēte inter virtutē ꝛ morbū ḡnatur vt cele riter ad vitā vel mortem ꝑueniat̄.

383 ¶Sex sunt spēs mutationū in morbis ꝯtingen tium.Nā aut negocia tardant̄:aut citātur in eis vnde interdū cōuertitur in tpib⁹ breuibus corp⁹ ad bonum ꝛ vitam.

384 ¶Si fuerit laudabile qđ ꝓcedit eam.ꝓnosti= cabis sic super ipsam scilicet super crisim securā ꝛ laudabilem.

385 ¶Est aūt alia mutatio velox ad ꝓdicta q̄ quidē significat mortē in hac quidē veloci malitia ē an gustus ꝓcessus medici.nam hec crisis est necās ꝛ perniciosa.

386 ¶Tertia ex ꝓdictis mutatiōibus est mutatio tarda iducēs ad dispōnē sanitatis ꝛ curans mor= bum.nō tn̄ cū crisi:sed potius per dissolutionem paulatiuā in ea contingentem.

387 ¶Quarta aūt spēs ꝓdictaꝝ mutationū est mu tatio ꝑua al'.tarda ducēs patiētē ad interitū:nec fit cum euacuatione.sed potius cum ethica dis= soluēte corpus patientis.

388 ¶Quinta aūt ex ꝓdictis est inter eas media cū inducit mortē ꝛ malitiā vltimatā.

389 ¶Sexta vō ꝑducit ad vitā in medio tēpoꝝ.

390 ¶He aūt crises sibi inuicē dicunt̄ ꝯtie ꝯposite.

391 ¶Crisis quidē laudabilis accīt in statu cū ꝑfe cta digōne ꝛ ṽtutis fortitudine:ꝯ̄ illa vero ei puta illaudabilis fit in augmento.

¶Rememoratio eoꝝ q̄ opz sciri in crisi.

392 ¶Tria oportet scire in crisi.

393 ¶Scientiā videlicet de ꝓnosticatiōe eius:ꝛ de dieb⁹ creticis:ꝛ scietiā ēt ei⁹ qđ significat̄ ꝑ signa nobis significātia in quā crisis species terminet̄ cum ꝑficitur crisis cuiuslibet morbi.

394 ¶Omnis aūt crisis ꝓnostica t̄ ex violentia ac= cidentium que diximus.

395 ¶Et sunt ꝑmixtio sensus ꝛ intellectus ꝛ do= lor aurium ꝛ capitis.

396 ¶Et fluxus lachryme angustia ꝑua famis seu casus appetit⁹:motus laboriosus ꝛ vigiliaꝝ istā tia:ꝛ dolor in pectore vel collo ꝛ illaudabilis ex citatio a somno cū motu ꝛ rubedine oculorum.

397 ¶Et frendere dentibus ꝛ limatio corumdem in somno ꝛ eorūdē percussio ꝛ fortis fricatio nasi patientis.

398 ¶Et interdū insinuabit aliquis cōmouēdo cū labijs suis.Videbiturq; interdum suggere ea.

399 ¶Et velocitas quidē anhelitus ꝛ desiderium trahēdi aerē frigidū cū angustia ꝛ velocitas pul sus ꝛ frequentia ꝛ tussis cum infusione ꝛ sonitu ꝛ gargarismatis.

400 ¶Et pulsatio cordis ꝯtinua ꝛ sincopis ꝛ cona tur patiēs a lecto suo surgere ꝛ recedere.

401 ¶Et dolor gutturis ꝛ merj cū angustia:q̄ si ꝑ seuerauerit ꝯtinget ei sincopis magna ꝛ fortis.

402 ¶Et pulsatio in laterib⁹ꝛ dorso cū torsionib⁹ violentis ꝛ fortib⁹:ꝛ ꝯtinuo dolore stōi cū queri monia stōi vel epatis:aut dolor vētris aut circa pectē:aut etiā in renibus ꝛ vesica;aut dolor for= tis circa virgā:vel in virga aut in mr̄ice aut in ol bus iuncturis:aut quibusdam aut ex eis int⁹ vel exterius.

403 ¶Cum ergo videbit̄ augmentū hoꝝ acciden= tium in die cretica:erit ꝓculdubio bonū ꝛ lauda bile ꝛ potissime si prius digō appuerit:si autem erit quidem contrarium manifestum.

404 ¶Causa quidē crisis si sit eoꝝ relatio vera ē: qm̄ luna variat actionē in morbis.

405 ¶Iā quidē peragrat ꝛ abscindit celeriter cir= culū suū:est quidē causa celeris motus ꝛ muta= tionis fortificatur quidem interdum in hoc ꝛ in= terdum debilitatur:hoc autem notum est in ar= te astronomorum.

406 ¶Nequaq̄; est opatio sue actionis sensibilis in eius iuuamēto vel nocumēto sicut quidē ē ad sensum.visibilis ei⁹ figura ex eo qđ in ea existit ꝯ̄ claritate vel lumine solis.

407 ¶Eius aūt quarta relucet in quarto ꝛ ei⁹ me dietas in septima.

408 ¶Et morbus quidē minime ꝯtingit nisi ex dis positiōe qua debilitat̄ opus nāe:qui si cū auxi= lio ꝓducatur curabit̄ quidē patiēs ꝛ vita ꝓlon= gabitur.Sed si cū detrimēto mouet̄ quidē:ꝛ vita perdetur ꝛ separabitur.

409 ¶Crises cōtingunt interdū in quaternis ꝛ in terdum in septenis:ꝛ ille quidē bone sunt ꝛ lau= dabiles quib⁹ consiguntur digestio ꝛ ꝓnostica= tio attestantes sup ipsas.

410 ¶In alijs quidē ab istis nequaq̄; circuitus ꝛ periodi repériunt̄ rōne turbationis ꝛ dubitatio nis contingentis in eisdem.

410 ¶In nō habentibus vero digestionē ꝛ ꝓnosti cationē contingit quidem dubium in eoꝝ accidē tibus nec contingit crisis in his dieb⁹ nisi cum cō tingit consequēter aliqđ sinistrum.

¶Rememoratio signorum super fluxum sanguinis.

411 ¶Cum videris morbum sanguineum austerū ⁊ violentum valde: cum illaudabili ⁊ impetuoso motu cuius signa patula sint in capite ⁊ manifesta: que vsq ad oēs sensus extendantur cū rubore ⁊ pruritu nasi: erit procul dubio crisis eius per fluxum sanguinis narium.

412 ¶Si vero accidētia ipsius deorsum ⁊ in parte inferiori appareāt cū dolore continuo vmbilici ⁊ ꝓcesserit retentio mēstruoꝝ: continget quidē crisis per fluxum mēstruorum.

413 ¶Sed si pars suprema corporis icolumis fuerit: ⁊ a dolore imunis cum dolore tamē hypocōdrioꝝ: ⁊ patiens querulosus sit de epate: ⁊ dolor vsq ad anum extēdatur. nequaquā quidē cōmittetur error si pronosticetur crisis illa futura per fluxum sanguinis emorroydarum.

414 ¶Si aūt morbꝰ ex colera rubea sit in statu: accideritq̃ apa capiti: ⁊ dolor capitis ⁊ āgustia augeantur: nequaquam quidem est desperandum quoniam continget crisis eius per fluxum sanguinis narium.

¶Signa crisis per fluxum ventris vomitū ⁊ vrinā ⁊ sudorem ⁊ dolorem.

415 ¶Veruꝫ si eius accidētia sunt in stomaco: ⁊ cū hoc primo conquestus fuerit patiens de epate. cum angustia ⁊ syncopi valida erit quidem crisis eius per vomitum.

416 ¶Si vero caput eius fuerit sine dolore: ⁊ cum angustia vētris: ⁊ emināētia vmbilici: ⁊ ꝓcedēte ventris cōstipatione: ꝓnosticāda quidē erit futura crisis per fluxum ventris.

417 ¶Qꝺ si vēter eius pacē habuerit: ⁊ digōnē laudabile ꝓter ꝙ morbꝰ eius violētus sit ⁊ austerus cū aliquātulo tñ labore ⁊ vigilijs: circūscriptis accidētibus sudoris: morbo quidē sic molli ⁊ lento existēte: cum doloribus pectinis: erit sermo meꝰ veridicus: scilicet ꝙ crisis huius patiētis ꝯtinget per vrinam.

418 ¶Verū si cum pace ⁊ quiete ꝑdicta retineatur vrina: ꝓter ꝙ morbus sit in vltimo acuminis: cū apitiōe tñ poroꝝ cutis sine forti dolore ⁊ vigilijs ⁊ siccitate: erit q̄dē crisis eiꝰ forsitā cū sudore.

419 ¶Si aūt ꝯtingat dolor mēbri vel iuncturarū i acutis ꝯtinget ꝓculdubio crisis eaꝝ per apata.

¶Rememoratio ꝓnosticorum signoꝝ mortaliuꝫ sumptorum ex operationibus.

420 ¶Utere laudabili regimie ex signis suꝑ mortē euasionē seu q̄etē ⁊ pacē signātibus.

¶Ex his q̄dē sunt horror luminis ⁊ lacio ⁊ fluxꝰ lachrymē cū rubore motu forti: ⁊ vertigine.

421 ¶Et paruitas oculi in vno latere: ⁊ aptio oris absq oscitatione.

422 ¶Et cū quis iacet ⁊ dormit resupinus: manibꝰ ⁊ pedibus suis protensis ⁊ relaxatis.

423 ¶Ex his ēt est si videaꝶ patiēs descēdere in lecto suo: ⁊ manus ⁊ pedes suos detegere.

424 Necnō malla ⁊ illaudabilis imaginatio: qua videaꝶ fila a pānis suis euellere.

425 ¶Ex his etiā est vltimata grauitas: aut eiꝰ manifesta suspensio.

426 ¶Et etiā frēdere dētibus preter solitū ⁊ apponere manus suꝑ caput ⁊ puluinar.

427 ¶Aut etiā si imagineꝶ ꝙ vespillionē nigri coloris capiat ⁊ velit eū interficere.

428 ¶Nā hoc ꝯtingēte in morbo acuto mors quidem appropinquabit.

429 ¶Ex his etiā est si tacitus efficiaꝶ verbosus: ⁊ mitis pacificus iurgiosus.

430 ¶Aut si ꝯqueraꝶ de cecitate: ⁊ surditate: vt casu virtutis: rōne violentie morbi.

431 ¶Vel etiā si videaꝶ patiēti dū dormit in statu ꝙ cadat nix suꝑ caput eius.

432 ¶Et anima quidē inq̄eta domina magne frigiditatis est res mala ⁊ illaudabilis.

433 ¶Ex his sunt vigilia nocturna: ⁊ somnꝰ diurnꝰ aut oimoda ꝓuatio somni.

434 Necnō si dispō egri in somno ⁊ post somnum deterioreꝶ ⁊ cum dolore efficiatur.

435 ¶Si etiā medicus ordinate ⁊ recte opereꝶ: ꝓter ꝙ appeat opatiōis intētū: erit malum.

¶Rememoratio signoꝝ ꝓnosticoꝝ mortaliū assūptum a qualitate corporis.

436 ¶Ex his aūt sunt facies mortuoꝝ faciebꝰ ꝯsiles cum planitie seu ꝯtractiōne tēpoꝝ ex morbo contingēte ⁊ cōstrictione auriū: ⁊ ipsaruꝫ infrigiditate: ⁊ eaꝝ inuersatione: ⁊ oculoꝝ ꝓfunditate.

437 ¶Etiā rubor vel nigredo oculoꝝ: aut eorum eminentia: vel principiū fuscedinis ipsoꝝ.

438 ¶Aut etiā si quieuerint: aut omnino cessant: vel si fuerint infrigidati: aut palpebraꝝ tortura.

439 ¶Aut si fuerit nasus acutus cū obliqua frōte: ex latere labij cōtracto vel marcido.

440 ¶Frigiditas quidē extremoꝝ patiētis cū viscere: ⁊ nigredine lingue laboriosa ⁊ sitis cruciantia: sunt q̄dē illaudabilia in febre vrēte.

441 ¶Ex his etiā est viridis rubor vnguiū ⁊ viror in corpe cū vestigio nigredinis.

442 ¶Ex his etiā est icteritia: si ante septimā diē apparet cum macie hypocondriorum.

443 ¶Et si frigiditas sit in manifesto ⁊ superficie corporis et color fuerit ⁊ sit interius. Et presertim si adhuc sit ⁊ remanserit super membra principalia.

444 ¶Et tumor quidem vultus: cū tumore extremitatum ante duo septenaria: est quidem terribilis: nā huius patiētis materia velox est: ⁊ cita vnde nō videtur ꝙ ad terminū duoꝝ septenarioꝝ valeat peruenire.

445 ¶Aut si q̄escat ⁊ cesset febris absq crisi: aut si eius fortificatio palā augeatur in diebꝰ paribꝰ.

¶Signa ex exeuntibus a corpore.

446 ¶Ex his q̄dem est fex nigra vel viridis fetida: pinguis: rubea: ⁊ sicut aqua butyrosa ⁊ alba. Hec nāq male sunt ⁊ illaudabiles.

447 ¶Necnō ēt si appareat diuersoꝝ coloꝝ: hoc nāq mortē aut crisim futurā significat.

448 ¶Et si cū casu appetitꝰ egō sit colica eū q̄ egrediaꝶ frustū sanguinis ꝯgelatū ꝑmo ⁊ cōsequēter frustum carnis.

449 ¶Et etiam si post egressum colere appareat

sanguis absqꝫ punctione et stimulatione.

450 ¶ Et si post extenuationem ⁊ maceratione͂ corporis appareat ⁊ egrediatur fex nigra.

451 ¶ Et cum constipabitur venter in febre viente ⁊ vexabitur cerebrum.

452 ¶ Si etiam egrediatur ve͂tositas cum sono inuerecundo preter solitum: erit malum.

453 ¶ Et vrina quide͂ nigra: tenuis: ⁊ pauca significat patientis interitu͂: estqꝫ timendu͂ vtplurimu͂ ⁊ periculosum cu͂ accidit permixtio rationis ⁊ intellectus cum tenuitate vrine.

454 ¶ Ex his etia͂ sunt vomitus: ⁊ fluxus cu͂ nigredine: ⁊ fetor ex putrefactione contingens.

455 ¶ Freque͂s etiam tussis cum modico sputo est signu͂ malum ⁊ illaudabile.

456 ¶ Sputu͂ e͂t diuersorum colorum in pleuresi cu͂ tussi laboriosa ⁊ difficili: significat mortis ppinq̄tate͂.

457 ¶ Et sudor solit9 capitis ad que͂ seu ad cuius euacuatione͂ no͂ subsequit͂ quies est malus.

¶ Reme͂oratio signorum laudabiliu͂ pnosticorum.

458 ¶ Si facies eorum appareant quales fuerint tpe sanitatis: eorum quide͂ cura ⁊ certa euasio erit manifesta.

459 ¶ Ex his etia͂ est vniformitas ⁊ equalitas caloris circu͂scripta macie hypoco͂driorum.

460 ¶ Et si post septima͂ die͂: erit manifesta ⁊ perfecta ratiocinatio absqꝫ malitia: ⁊ vigor mot9 ⁊ sensuum oi͂um: co͂comitante facilitate ⁊ leuitate sui corporis: ⁊ solitus decubit9: ⁊ somni aductus in nocte vtplurimu͂ sine somno diurno cu͂ vigore patie͂tis post somnu͂. Omnis etia͂ somnus tolle͂s dolorem ⁊ pturbatione͂ seu pmixtione͂ rationis: ⁊ mitigans egritudine͂: est laudabilis.

461 ¶ Cerebrum quidem patitur ex quibusda͂ me͂bris co͂patientibus secu͂ in passione. Unde si tunc euaserit a permixtio͂e 9tinua: euadet quide͂ patiens laudabiliter ab hoc morbo.

462 ¶ Et si cu͂ apostemate capitis assit sternutatio: ex signis erit super sanitatem significa͂tibus.

463 ¶ Omnis fluxus sanguinis etiam ab aure in morbis capitis: est curatiuus corporis.

464 ¶ Anhelitus manifest9 non frequens aut tardus est laudabilis: nec est verendus si non fuerit intercisus separatus: aut orthomiosus: coge͂s erigere patientem.

465 ¶ Et similiter est laudabile cu͂ pulsus est virtuosus fortis sine angustia: nec est anhelitus vre͂s nec infla͂matiuus.

466 ¶ Ex his etia͂ sunt bonitas appetitus ⁊ digestionis: cu͂ equalitate ⁊ laudabili substa͂tia secum ⁊ colore medio in citrinitate circu͂scripta nigredine earum vstiua: ⁊ viriditate.

467 ¶ Aut exitus etia͂ humoris cu͂ lumbricis i die cretica: hoc quide͂ est signu͂ vite: hoc enim co͂tingente aufertur morbus cu͂ fuerit ex illo humore.

468 ¶ Egrediente colera rubea: aufert͂ surditas: tolliturqꝫ inde nocumentu͂ in morbo cerebri.

469 ¶ Sanguis etia͂ emorroydarum curat morbu͂ splenis: hoc e͂t est laudabile in melancolia.

470 ¶ Et fluxus quide͂ aque ⁊ humoris flegmatici est cura morbi in hidropisi.

471 ¶ Egressus quoqꝫ colere citrine in obtalmia festinat cura͂ eius.

472 ¶ Ex his quide͂ signis est: vt videas vrinam simile͂ in colore pomo citrino: cu͂ hypostasi alba in fundo residente.

473 ¶ Et si etiam videas sudorem infirmi equale͂ in febre continua.

474 ¶ Et tumore͂ exterius apparente͂ in squinantia: hoc enim bonum ⁊ laudabile est.

475 ¶ Tumor quide͂ testiculorum in tussi cronica: est cura corporis.

476 ¶ Et similiter apostema pedis i morbis pulmonis: necnon apostema generatu͂ in iunctura cruris: ⁊ in inguinibus.

477 ¶ Et pustule narium aut labiorum in tertiana est signu͂ salutis pronosticum.

478 ¶ Et varices quide͂ innate sunt cura allopitie: necnon eius qđ est in ve͂tre: ⁊ splene.

479 ¶ Et oxiremia quide͂ in lienteria intestini contingit ex retentione cibi.

480 ¶ Et febre contingente in spasmo vel epilepsia fit eorum cura.

481 ¶ Si patienti singultum: contingat sternutatio est cura eidem.

¶ Rememoratio canonum quibus vtendum est in iudicio pronosticandi.

482 ¶ Decet quide͂ vt cum volueris iudicare patie͂tem: ꝙ vtaris proportione.

483 ¶ Nam ex signis sunt: quorum virtus vera est ⁊ certa. Et ex eis sunt que p alia falsificantur.

484 ¶ Iusta autem significatio sumitur inter me͂bra ex eis que apparent in capite.

485 ¶ Si ergo videas aliqua͂ significatio͂e͂ iuste significa͂te͂ in corpore: ⁊ alia͂ sibi 9tria͂ sic significa͂te͂.

486 ¶ Contingit etia͂ q' apparens super contrariu͂ corporis non sint nisi testimonia debilia.

487 ¶ Omne signum non habens contrariu͂ significat recte super cura͂ ⁊ euasionem.

488 ¶ Et omne signu͂ pnosticationis predictis co͂trariu͂ significat mortem ⁊ perditionem.

489 ¶ Cum au͂t apparebunt tibi signa contraria ⁊ debilia. Sequitur quidem ad hoc dubiu͂. Unde sta tunc: ⁊ prolonga iudicium.

490 ¶ Cum ergo erunt equata in dispositionibus suis: sta. Sed indica a predominante: cum erunt contingentia in equalitate sua supple.

¶ Incipit pars scđa ca͂ticorum ⁊ est ps practice.

1 Postq̄͂ ordinaui in parte theorice medicine qđ seriatim audiuisti: ⁊ hoc secundu͂ qđ in mea mente preordinaueram: Incipia͂ quide͂ nunc in practica ipsius. Iam aute͂ retuli in principio huius libri illud propter quod est necessarium illđ: cuius relationem faciam in hoc capitulo. ¶ Operationis autem practice sunt duo modi: quorum vnus manualiter exercet͂. Alter vero medicinis ⁊ conuenienti regimine in cibis. Est autem non modicu͂ quod per illud regimen exercetur. ¶ hoc autem regimen in duas partes

diuiditur: quarum vna conseruatiua sanitatis dicit. Et altera egritudinis curatiua: et hoc per vitā meā imperfectionem medicine continetur.

2 ¶Et conseruatiua quidem sanitatis dicitur secū dum veritatē de habente eā perfecte et absolute: nec nō etiā de eo cuius sanitas est imperfecta: et huius quidē sunt secūm operationem due spēs. Una est in eo cuius debilitas permixta est per totā suā sub stantiā in omnibus tēporibus suis: sicut in sene cōualescente: et paruulo: in quibus. s. debilitas est per totū mixta: et in eo in quo apparet aliqd signū pretēdēs metū q appeat i eo lapsus i aliquē morbū.

3 ¶Alia est in eo in quo apparet morbus i aliqua ex ptibus solū sui corporis: puta i cute eius: aut car ne: vel ossibus eius. Et sicut etiā est in habēte sto macum debilē frigidū egrum naturaliter: necnō etiā in habente lesionē ab vtero et matrice: sicut in habente sextum digitū: aut tumorē gibbum.

4 ¶Et eo in quo apparet in aliqua etate et in aliq ex temporibus anni et non in alijs: sicut humidus in complexione est debilis in pueritia: et postq̄ auctus fuerit est sanus et fortis. Et siccus per cō plexionem destruetur viribus in autumno: preter q in vere debilis efficiatur.

¶Regimē corporis sani perfecte et primo q̄tū ad aerem eius in generali.

5 Conseruatio quidem sanitatis est quoddā ge nus generale: duas comprehendens species ex operationibus medicine. Ex quibus est vna vt cum intendetur ad conseruationem complexio nis alicuius: qd ordinet ei cibus et dieta similis. Sed cū intendetur translatio corporis eius a sua cōplexione: fiat huius eo qd cōtrarietur cōplexio ni antedicte.

6 ¶Uerum regimen sani simpliciter et absolute est q attēdat ad cōseruādū ipsius laudabilē dispōnem Et moret seu faciat residēciā suā in aliqua ex ciui tatibus quarti climatis: q. s. perfectū aerē habeāt et vaporem: et habeant speculam versus heremum et siluā: et inspiciat etiam versus partē orientalem: quia ipsa est subtilior.

7 ¶Tēpore vero estiuo declinet ad montes: sitq̄ ha bitatiōis locus apertus a parte septētrionali.

8 ¶In noctibus quoq̄ habitet et quiescat in supe rioribus locis et sedibus. In die vero descendat ad inferiores.

9 ¶Caueat etiā et vitet pānos laneos: et de bom bice: et condescēdat ad subtiles.

10 ¶Utatur etiam aromaticis frigidis: sicut ex oleo rosaceo.

11 ¶Protegatq̄ oculos suos a puluere fumo: vapo re turbido et corrupto et a radio solis hora meri diei et feruoris: necnō ab occursu fortis calidita tis: nec ēt attente inspiciat figuras exiles et subtili ter intricatas: nec litteram minutā et subtilē.

¶Regimen comestionis vel cibi in generali.

12 Debeat aūt ad minus qlibet comedere: semel inter diē et noctē: et ad plus bis: medium aūt inter hoc est si comedat ter in duobus diebus.

13 ¶Prolongetur etiam tempus refectionis: vt fiat cibi bona digestio: fiant etiam parue bucelle: vt bene digerantur.

14 ¶Nam omne id quod contundere non poteris erit apud te digestionis difficilis.

15 ¶Attendatur etiā vt oē preter naturā et illauda bile curet cū contrario eius conuenienti secundū complexionem et malitiam ipsius.

16 ¶Sunt aūt q̄ plures complexiones inequales cum malitia cibi rectificabiles.

18 ¶Utatur ergo eis hō secūm vsum et ꝯsuetudinē suā: nec sūt appetitus nec delectatio cibi obmittēdi.

18 ¶Omnis nāq̄ consuetudo subito et sine grada tione ablata: nocet et offendit illū cuius est.

¶De ordine ciborum et rectificatione eorum.

19 Est aūt humidū et lubricū stiptico preponēdum. Estq̄ sapor dulcis acetoso vntendus. Et siccū cū hūido rectificandū. Et frigidū cū calido. et econ trario. Quod si timeatur defedatio oleaginosi vel eius quod est male digestionis ratione pin guedinis: addatur sal eis: aut aliquid acutū: nā hec iuuant ad subtiliandum.

¶Hora refectionis.

20 Post exercitium quoq̄ est refectio faciēda: et ip sum postq̄ exiuerit sex ab eo.

21 ¶Est aūt qrendus locus trāquillus et frigidus: et a vēto cucitatus ad laudabilē refectionē faciēdā: necnō etiā tempus et hora frigida: vnde decet ho minem esse attentum in hoc regimine.

¶Regimen cibi in q̄litate et q̄titate.

22 Tempore quidē estiuo est cibi quātitas minuē da. Estq̄ tunc ad subtiliter nutrientia declinan dum: vñ vitande sunt tūc carnes grosse: et vtēdum est oleribus: et lactis spēbus.

23 ¶Et piscibus recētibus hedo et agno mediocris eta tis: et pullis gallinaceis: et gallinis: carnibus quo q̄ columbarum et coturnicum.

24 ¶Sunt ēt ex ꝯferētibus tūc fercula ex coriādro et agresta composita et sataběg et cerbat.

¶Regimē potus aque.

25 Siquis ergo velit a morbis euadere: diuidat regimē suum in tria: quorum vnū tribuat aeri: et aliud cibo: et aliud potui vel aq̄.

26 ¶Et paruum quidē aq̄ frigide satiat et sitim sedat: ad hoc tamē non sufficeret multū tepide.

27 ¶Non est autē aq̄ potus frigide nimium frequē tandus: eo quod neruis obsit.

28 ¶Non est etiam offerēdus potus aque nimis ni si pingui sanguineo multe carnis.

29 Est etiam vitandus potus aque in mēsa nisi rō ne adherētie et tardi descēsus bucelle.

30 ¶Non est etiam sumēda aqua cum cibo: nec in egressu a balneo.

31 ¶Nec etiam post forte exercitium et coitum. hoc enim est malum et illaudabile.

32 ¶Si tamē quis ex modica tolerādi potentia si tim vageatur sumat ex ea parum tantū. s. qd de clinatio et impulsio cibi ad inferius stomaci com pleatur quatenus ibidē digeratur. Sumatur tñ ex aquis illa que sitim sedet et satiet. aut ex vino q et q̄tum congruat et sufficiat.

33 ¶Et si sumpta aqua ad satietatẽ aut vino suffi-cienti accidat sitis. Utent po[...]as cop[...]: q̃m talis si-tis est mendosa.

¶Regimen vini.

34 Non est curandũ de assumptione multi vini: debetq̃ sufficere modicũ cũ ẽ in vsu nec est cõti-nuãdus oi die potus vini nec est bibẽdus in ieiu-no: nec etiã post sumptionẽ cibi subtilis vel acu-ti. estq̃ omni tẽpore vite nisi semel in mẽse ebrie-tas euitanda.

35 ¶Et bibat vinũ aromaticũ. adiuncta sibi aceto-sitate mali granati aut succo citonioꝝ ⁊ cucume-ris: ille cui accit ex potu vini dolor capitis sup ca-lefactio ⁊ ebrietas: bibatq̃ ipm cũ aqua mixtum.

36 ¶Et dandũ est in potũ ei q̃ q̃rulosus est rõne vẽ-tositatũ in corpe suo existentiũ vinũ purũ ⁊ citri-num: nam fortius ex eis cõgruit eis amplius: ex-pedit etiã vt cũ salsis coniungantur.

37 ¶Tempore autem estiuo sumendum est vinum albũ ⁊ aquosum: eo quod sit subtiliati ⁊ simplici-tati propinquius: cui addantur acetosa: ⁊ super comedantur stiptica.

¶Regimen somni.

38 Non ꝓlongef somnus: q̃m obest aie: nec etiã vigilie q̃m inde debilitantur sensus.

39 ¶Prolongatio vero somni congruit ei: cuius ci-bus est indigestus: necnon super malitiã cibi nõ recipientis digestionẽ.

40 ¶Nec est somnus ꝓlongandus in ieiuno ⁊ tẽ-pore famis. Nam repletur caput fumo ⁊ vapori-bus a fecibus ⁊ supfluitatibus eleuatis.

41 ¶Est quoq̃ imediate post cibũ vel comestionẽ dormiendũ accũbendo: donec ad locũ digestio-nis peruenerit cibus assumptus.

¶Regimen motus exercitij.

42 Nõ est exercitãdũ exercitio magno ⁊ forti nec est tñ quiescendũ q̃ omittatur omne exercitiũ: immo est hoc vitandũ.

43 ¶Sunt ergo taliter mẽbra exercitãda: ⁊ p exer-citiũ adiuuanda: ne colligatur quod timetur col-ligi in eis ex malis humoribus.

44 ¶Eundo vel clamando si volueris: donec ap-pareat velox ⁊ cita expiratio.

45 ¶Macer aũt ⁊ extenuatus non dꝫ exercitari ne ipsius dissolutio amplius augeatur.

46 ¶Uerũ dꝫ exercitari pinguis ⁊ multe adipis et arũgie ẽtñ accingẽdus si habuerit vẽtrẽ magnũ.

47 ¶Tẽpore ṽo estiuo est minuendũ exercitium q̃ñ tunc dissoluaf ⁊ subtilietur hõ per sudorẽ.

48 ¶Iã q̃dẽ retuli in capitulis theorice regimen eius cuius corpus indiget e[...]one supflui aut re-tentione ꝫrij addens huic q̃d mihi placuit.

49 ¶Congruit q̃dẽ vsus oium quoꝝ premisi rela-tionẽ scõm qualitatẽ dictã in tpe estiuo sup cale-facto iuuene ⁊ ciuitatibus meridionalibus.

50 ¶Et tpe q̃dẽ hyemali ẽ vtẽdũ ꝫrijs eis õ retuli-mus vt obuief ⁊ resistatur frigiditati ipsius.

51 ¶Uere quoq̃ ⁊ autumno incedẽdũ est iter esta-tem ⁊ hyemem.

52 ¶Congruitq̃ regimẽ exsiccatiuum in vere ⁊ hu-mectatiuum in autumno. Unde fugiẽda est exsic-catio in eodem.

53 ¶Est autẽ vtẽdum regimine cõueniẽti tpe esti-uo ⁊ in fine veris ⁊ in principio autũni.

54 ¶Uerũ in pncipio veris ⁊ in fine autũni dꝫ regi-men conformari regimini hyemis. Unde vtẽdũ est tunc cibis calefaciẽtibus.

55 ¶Regimẽ aũt ei⁹ cui⁹ relatio fcã ẽ ꝯgruit habitã-tib⁹ ⁊ residẽtiã faciẽtib⁹ in ciuitatib⁹ ⁊ castris. Ue-rũ mercatores sunt regẽdi regimine iter agẽtiũ.

¶Regimẽ iter agẽnum et pmo nauigãtium.

56 ¶Est quidẽ vitãda nauigatio p mare in hyeme ⁊ volẽs nauigare dꝫ assumere ⁊ colligere aquã multã ⁊ multa vasa mũda cui pparãda ⁊ offerẽ-da sunt cibaria humida. Uẽter ⁊ natura eius est cũ medicinis mollificãda. Unde si timeaf vomi-tus colere euacuef per secessũ quibus pactis in-grediatur nauim ⁊ imponat secum succos aceto-sos ⁊ cum eis stipticos.

57 ¶Et ad vitandum defedantia ⁊ sordes pparet sibi mundas vestes.

58 ¶Cũ aũt in aliq̃ exiter agẽtib⁹ mltiplicabunf pe-diculi q̃o nõ possit iterficere lana ꝯtrita ⁊ meria in oleo in q̃ argẽtũ viuũ fuerit extinctũ appẽdaf vestibus ei⁹ donec videanf cadere pediculi ab eo.

59 ¶Iter aũt agẽs p siccũ regaf cũ regimie frigoꝛis.

¶Regimẽ diciõꝝ ⁊ primo cum frigore.

60 Est ergo cauẽdũ ne obuiet ei frigus. q̃m pdef rõne algoris ⁊ congelationis.

61 ¶Et reficiaf vsq̃ ad saturitatẽ ne moriaf fame.

62 ¶Et si fuerit infrigidatus igrediaf balneum et vnjatur cũ hñtibus corpora pingua ⁊ carnosa.

63 ¶Et si caligẽt oculi eius. visusq̃ ipsi⁹ disgregef ex gelu ponaf sup faciẽ eius peplum nigrũ.

64 ¶Et eius extrema ꝓtegant a frigore ⁊ oleo fo-mẽtẽtur. vnde inuoluanf pedes ei⁹ multis coop-torijs p[...]iusq̃ sotulares calciẽtur.

65 ¶Unde si cessante dolore extremoꝝ nõ recupe-rent sensum: scito ea esse dissoluta ⁊ mortificata a frigore pro tanto tunc iugiter sunt fricanda ⁊ ca-lefaciẽda cum oleo de synape calefacto ⁊ conse-quẽter fascianda.

66 ¶Et si inde pedes fuerint nigri. aut liuidi scari-ficẽtur. ⁊ si fuerit in eis putredo mũdef. ⁊ si aliq̃d dissolutũ fuerit abscindaf illud ab eis.

67 ¶Qui ṽo inde lassitudinẽ incurrerit curef cũ oleo. ⁊ seruet regimẽ ⁊ dietã subtilẽ fricẽturq̃ ⁊ extẽdantur ipsius mẽbra in balneo. ⁊ requiescat consequẽter aliquibus diebus.

¶Regimẽ iter agẽtis p siccũ tpe calo ⁊ sicco.

68 Iter agẽs tpe estiuo ⁊ calido sic ẽ regẽdus; vt scꝫ ꝓhibeaf ei ne aggrediaf iter suũ hora estus ⁊ seruoris in meridie. estq̃ pmo minuẽd⁹ ne sup calefiat ex labore itineris ꝓtãto extrahaf sãguis ab eo in magna q̃titate. ⁊ sic efficief securus ab apate scꝫ per flobomiam.

69 ¶Uerũ si cola in eo dominef: educaf ab eodẽ. ⁊ si sitis malitia alleviabif. aut tollef. estq̃ aũ ag-gressum itineris succis ꝯueniẽtib⁹. extinguenda. alis verendũ ẽ ne calore ipsi⁹ periculo exponaf.

70 ¶ Et fiat vt comedat aliquãtulũ ex herbis frigi
dis: et simul et semel saturet aqua: et quiescat cũ po
terit: nec irascet fortiter aliquãtenus: et moret in locis
vmbrosis: et vitet seu dimittat clamorẽ et sermonẽ
necnon etiã bellũ et iurgiũ: nec moret in loco ni=
mis calido: et sumat in potu sirupũ ex succo vue
acerbe cum succo pomorum et lace et aqua.

71 ¶ Et si sitiat i meridie: teneat i ore suo pillã vnã
ad quãtitatẽ lupini factã ex trociscis cãphore et
si timeat ne facies alteret a sole: et nigrescat eius
cutis dissoluat seu liquefaciat rector ei⁹ oleũ cũ ce=
ra simul iuncta presertim in mulieribus.

¶ Regimen infantis cum adhuc est in vtero.

72 ¶ Custodiat taliter infans in vtero: ne cõtingat
corpori eius aliquod nocumentũ.

73 ¶ Et eligatur nutrix que cibabit et potabit eũ: vt
sit boni nutrimenti apud eũ.

74 ¶ Talis est etiã apponenda intentio sup statũ
pregnantis ne contingat corruptio in desiderijs
seu appetitibus eius.

75 ¶ Rectificetur etiã sanguis eius: et ipsius superflui
tates educãtur: ne infantes superfluitatib⁹ offen=
dãtur. verũ si sanguis excitaret in eis minime ta
men minuatur. Sed vice predicte euationis infri=
gidetur sanguis: seu eius feruor extinguatur.

76 ¶ Si etiã flegma i ea excitet: minime tamẽ eua
cuetur secessiuis: vtatur nihilominus tunc cõue=
niẽter subtiliãtibus.

¶ Regimen tempore partus.

77 ¶ Cum aũt instabit tẽpus partus: vtẽdũ est partum
facilẽ efficiẽtibus: vnde fricetur in balneo ex oĩ
parte cũ oleo ilia ipsius et q cõiungitur vẽtri ei⁹
vt sic nerui ei⁹ et musculi mollificẽtur: ne partus ei⁹
laboriosus efficiatur.

78 ¶ Unde vtatur oleo in cibis eius: et sorbeat bro
dium seu ius pingue.

79 ¶ Et protegat a clamore: saltu: timore: pugna: et
percussione: et in agone et violẽtia eius offerat ei
decoctio dactilorũ et fenugreci.

80 ¶ Expedit etiã vt in partu habeat obstetrix discre
ta: q circũscripta oĩ pusillanimitate trahat forti=
ter pedes eius: et imprimat vẽtrẽ eius: caute tamẽ
et discrete: postq subito eã surgere fecerit.

81 ¶ Et si fluat ab ea sanguis multus: offerant in
potu trocisci ex karabe: si vero rõne alicui⁹ ipedi
mẽti nõ egrediat ab eo sanguis incõueniẽti quãti
tate sumat in potu trociscos de myrrha.

82 ¶ Et vtatur fumigijs dissolutis ex myrrha: ky=
trã: sauina: sulfure: et colloquintida factis: si secun
dina nõ egrediatur.

¶ Electio nutricis.

83 ¶ Est ergo nutrix eligẽda mediocris etatis: et car
nosa: nõ tñ laxe carnis: p cõplexionẽ suã appropin=
quãs equalitati et tẽperiei: alti et erecti corporis: et
magnarũ mãmillarũ: habẽs caput mũdũ et sanũ:
et oculos immunes ab oĩ nocumẽto trinseco: et q
sit sana breuiter in mẽbris et iuncturis suis.

84 ¶ Et habeat multũ lac: cui⁹ color sit albus: nec
sit nimis subtile: nec nimis grossum: et sit sapor
eius dulcis: sine horrore aliquo: sitq; coniunctum
in partibus et non fluidum.

85 ¶ Cõgruit aũt vt dul cib⁹ pinguibus et piscib⁹ re
cẽtibus cũ oleo nutriatur.

¶ Regimẽ infantis cũ exit ab vtero.

86 ¶ Ungat ergo et liniat stipticis cũ fasciabit: dõ
nec manifeste induret cutis ei⁹: et calefiat: et ab
humiditatibus eius mundetur: et mediocri liga
tura fasciетur.

87 ¶ Nec est etiã ei lõgo tẽpore prohibẽdum: qm̃ su
per calefieret inde.

88 ¶ Suntq; tollẽda et vitãda oĩa ipm ad irã excitã
tia: et ipsius somnũ ipediẽtia. si eñ velit quis som
nũ prouocare: ponatur stratus eius capax et la
tus satis in loco opaco: et iponat papauer in ci
bis suis: si ex ablatione somni seu vigiliarũ instan
tia cõtingeret ei aliquod nocumẽtum.

89 ¶ Utilius tñ esset multũ: magisq; necessariũ: ne
alicui infantiũ daret aliquid ad comedẽdũ excepto
lacte solo: donec habuerit dẽtes suos.

90 ¶ Et cũ surget a somno et excitabit necessitetur
ad vidẽdũ lucẽ: taliter etiã q inspiciat astra in ce
lo: videat etiã i die colores varios et diuersos: quate
nus in hoc exercitetur.

91 ¶ Et loquat semp alte quinq; aut quicũq; habe=
bit accessum ad ipm: cũ voluerit quis ipm instrue
re et assuescere ad loquẽdum.

92 ¶ Et ponat mel in ore eius: leniẽdo et fricando
ex eo palatũ: gingiuas: et linguam eius: et adda
tur cũ eo aliquantulũ thuris: et liquiritie.

92 ¶ Et prouocetur ei sternutatio: quatenus ipsius
nasi opilationes apiant et mundẽtur: hoc enim
rectificat et clarificat vocẽ suã: oẽs etiã sensus ei⁹
et cũ hoc dilatat pectus: et anhelitũ bonũ facit.

94 ¶ Et vitet flobotomiã et farmaciã: donec ad eta
tẽ adolescẽtie peruenerit: nec resistat a pati vario=
le seu expiture eidẽ contingẽti cũ attractione.

¶ Regimẽ conualescẽtium.

95 ¶ Licet cõualescẽtes ab egritudine sani existant
eorũ tñ corpa nõ sunt fortia: sꝫ debilia: sicut sunt
debiles imunes a morbo: quorũ virtutib⁹ accit fa
tigatio: et sanguinis priuatio in eorũ corporib⁹.

96 ¶ Si aũt macies et extenuatio corporũ ipsorũ fue
rit longi tpis et cronica: reducant paulatim ad cõ
suetudinẽ propriã: nec fiat hec subito et festinãter:
si vero emacerati fuerint et extenuati in tpe bre=
ui reducãtur celeriter ad solita: est nihilominus
gradatim subtiliandus: donec euasio corporis
ipsorum sit manifesta.

97 ¶ Detur ergo ei parũ ex cibo: qui tamẽ lauda
bilis sit virtutis et chimi.

98 ¶ Et sit in quiete et trãquillitate: eo q eorũ men=
bra tenera sint et mollia rectificẽturq; eorũ aĩe
bono cõsortio: et laudabili sede: et ministrent eis
aromatica: et oẽs flores laudabilis odoris: et gau
deãt et letẽtur: et ipos ex hilarãtibus rectificent et
vitẽt meditationẽ: et tristitiã: et ingrediãtur tinas
in balneo: nec tñ ibi diu sedeãt et vngant ibi mẽ=
bra eorũ oleis cõueniẽtib⁹: nõ tñ cũ forti fricatiõe:
nam hec efficiunt in eis calorem innaturalẽ.

¶ Regimen senum.

99 ¶Uires ⁊ virtutes senum retrocedunt omni die. ⁊ etiã minuuntur.

100 ¶Uñ deł eis fortis cib⁹ in pũa q̃titate sumpt⁹: q̃.s.nõ aggrauet mẽbra ipsoꝝ.

101 ¶Et si euãnł: nequaq̃ colera educał: sꝫ poti⁹ dimittał: cũ sit in eoꝝ corpibus medicina.

102 ¶Nec ꝓhibeał eis totaliter flẽma si iã vsi fuerint ea: imo minuał etiã in hoc casu sexagenari⁹ si corpulẽtus fuerit ⁊ carnosus bis in anno: nec abutał hoc in duob⁹ anni tpibus. ꝓhibeał tñ ei oĩno flẽmia ex cephalica: ⁊ sic erit ei⁹ regimẽ bñ ordinatum.

103 ¶Cũ ẽt puenerit ad septuagesimũ annũ: minuatur semel in ãno. nec scdeł in eo ẽt in corpulẽtis. nec ẽt ẽ ex tũc de mediana minuẽd⁹ ⁊ si fuerit corpus ei⁹ q̃si plenũ vñ cũ ꝓcesserit in etate ãpli⁹.v. ãnis: minuał bis de basilica ĩ duob⁹ ãnis.

104 ¶Post hãc aũt etatẽ est eis oĩno flẽmia ꝓhibẽda. Nã obest multũ seniorib⁹ ⁊ decrepitis: nec ẽt sũt coꝝ aꝑata mitigãda: nec est ẽt attractio ĩ aꝑatibus coꝝ fortificãda.

105 ¶Sũt nihilomin⁹ mũdificãdi cũ fricatõe ⁊ sudore: dẽturq̃ eis pinques.s. ficus ꝑ ĩterualla: ⁊ mũdificenł ẽt cũ cibis mollificãtib⁹ destructio alias detractio ãt eoꝝ cũ medicis ẽ oĩno ꝓhibenda.

¶Regimẽ ei⁹ cui⁹ sanitas est diminuta in aliquo ex mẽbris: ⁊ nõ in aliis: aut in aliquo tpe ⁊ non aliis.

106 ¶Qui ḡ patił in aliquo tpe determinato: cureł pri⁹ q̃ incurrat morbũ.

107 ¶Et cureł cũ ꝯrio ei⁹ de quo cõquerił illo tpe: ⁊ cõmuta tẽpus pro tpe.

108 ¶Si ḡ aliq̃s patiał in aliq̃ ex mẽbris suis: attendał ⁊ recipiał cura ei⁹ ex his q̃ colligã ĩ curꝫ morborũ: dõec libereł ⁊ mũdeł ab illo morbo.

¶Regimẽ ei⁹ ĩ q̃ apent signa futuri morbi.

109 ¶Et si appareat in alicui⁹ corpe signũ significãs sup morbũ futuꝝ: ꝓhibeał attẽte aduẽr⁹ ei⁹: q̃m occulta ẽ cã in corpe ei⁹ pro tãto auferał principiũ deleał: iã aũt retuli q̃d sigt accñs apparens in corpe: ⁊ de q̃ egritudine timẽdũ sit ex eo: vñ attẽte curãdũ est de eo faciẽdo cessare cãs ei⁹: ex his q̃ retulimus in capitulo suo.

¶Incipit tertia ps practice de reductiõe sanitatis in egris cũ cibis ⁊ medicinis.

1 Postq̃ ergo seruaui ꝯtenta sub gñe ꝯseruatiõis, sanitatis. Nũc incipiã loq̃ de cura ipsi⁹ morbi. Et hoc q̃dẽ ẽ vnũ ex generib⁹ practice: hec aũt fit obuiãdo ei cũ suo ꝯtrario: vt si fuerit morb⁹ ex caliditate cureł cũ frigiditate. ⁊ ecõuerso: ⁊ si fuerit ex hũiditate: cureł cũ siccitate: ⁊ econuerso.

2 ¶Cureł ḡ cerebri repletio cũ euãatiõe: ⁊ sic fiat ꝯ mẽbris aliis: ⁊ in patiẽte obturationẽ ex opilatione fiat aptio: donec ei⁹ malitia fuerit rectificata ⁊ lenitas corporis nociua exasperetur: ⁊ similiter asperitas leniatur.

¶Rememoratio spẽꝝ medicinarũ.

3 ¶Hic q̃dẽ faciã mẽtionẽ medicinaꝝ hũorẽs educentiũ per secessum.

4 ¶Unde referã illã sup quã dñał aliq̃ cõplexio: ⁊ hñtẽ potẽtiã educẽdi aliquẽ hũorẽ: ⁊ hñtẽ vĩꝫ apitiuã: aut mollificatiuã: ⁊ hñtẽ potẽtiã vredi: vl putrefaciẽdi: claudẽdi ⁊ apitiuã opilatiõis: ⁊ attractiuã: ⁊ exiccatiuã: sanatiuã: carnis generatiuã aut sigillatiuã: ⁊ hes similes in virtutibus secundis ⁊ tertiis.

¶Rememoratio solutiuoꝝ colere.

5 ¶Educit aũt fortiter colerã rubeã scamõea: cuius dosis est a tertio vnius darhan. vsq̃ ad vnũ kirat: hꝫ ẽt potẽtiã sup alios hũores: cui⁹ q̃dẽ rectificatio fit cũ citoniis ne ledat stõm ⁊ epar.

6 ¶Deł ãt ex aloe solidũ vnũ ⁊ si fuerit neće dupliceтur pondus illđ cũ spẽb⁹ cõuenientibus ⁊ si detur multũ ex eo: rectificetur cum bdellio: gummi ⁊ dragaganto.

7 ¶Et ex mirabolanis citrinis offereł in potu.ꝫ.i. ⁊ tm̃dem offerał de violis: sic ẽt fiat de medullis cassiefi. ⁊ tamarindis: ⁊ nõ ãplius.

¶Rememoratio soluentiũ flegma.

8 ¶Dentur ad hoc danic.ii. ex pulpa colloq̃ntide munde: ⁊ rectificate bdello: ⁊ similiter fiat cũ cucumere amaro: q̃ est ei simile in hac operatiõe: rectificato cuꝫ põdere sui ex conueniẽti ad hoc.

9 ¶Deł aũt.ꝫ.ß.ex salenitro ⁊ sale. nã expellũt flegma sꝫ deneł ex turbit darhan.2. cũ dubitał in potu ponanł in decoctione sequali.2.

10 ¶Et deł ad minus ex agarico darhan.i. ⁊ quatuor ex granis.

¶Rememoratio educẽtiũ aq̃ citrinã.

11 ¶He quidẽ medicine educũt aquã citrinã.s. pondus.2. danic laureole. ⁊ põdus vnius danic euforbii non antiqui tantundẽ ex titimallo rectificato sicut rectificaui ipm aloẽ ⁊ etiã põdus darhan.i. ex centaurea.

¶Rememoratio soluentiũ meliam.

12 ¶Detur ergo in potu ex sene polipoð. epithimo mirab. indis. ⁊ etiã ex fumo terre ⁊ buglosa sꝫ q̃titatẽ quã ex ea educere intenderis vnde si equaliter ⁊ tẽperate eã velis educere da.ꝫ.ß. ⁊ ex lazulo darhã.v. ipẽ tñ ẽ signãter piculosus ⁊ venẽo⁹.

¶Rememoratio cõpõnis medicinaꝝ.

13 ¶Radix aũt veridica eẽt vt si posset fieri ministraretur sempꝑnica ⁊ simplex medicina in oĩ morbo dõec ei⁹ opõ põdereł. fuit, nihilomin⁹ necessaria eaꝝ cõpositio ꝑ illud q̃d nũc dicã.

14 ¶Scilicet ꝑ morboꝝ cõpõnẽ adinuicẽ ⁊ ꝑ medicinaꝝ ad eq̃tionẽ ⁊ dulcorationẽ mali saporis ⁊ amari ipaꝝ ⁊ adiuuãdũ eaꝝ trãsitũ si fuerit difficilis ⁊ tardus ⁊ rectificãdũ difficilẽ glutionẽ ipaꝝ rũ ventris solutionẽ.

¶Que dosis dꝫ dari ex medicinis.

15 ¶Cũ ergo fueris attẽt⁹ in cõpositiõe solutiuarũ pone debitũ ordinẽ ⁊ numerũ eaꝝ in cõpõne accipe ergo cũ ꝓpriis dosibus ⁊ determinato nũero medicinas solutiuas sicut volueris rectificatas ⁊ diuide ꝯtr certis portionib⁹ doses eaꝝ ⁊ detur in potu ex ea sꝫ nũerũ cõponẽtium ipaꝝ ⁊ sic fiat cũ sic cõponenł q̃d totũ ꝯpositũ ꝓpineł. ⁊ sic

cōposite seruentur necessitati tēpore oportuno.

16 ¶ Huiusmodi sūt myrra: sumach: ōbis: ⁊ fex ferri myrab. acatia: corallī: ⁊ ēblici: lutū armenicū vel terra: ⁊ rumex seu arius.

17 ¶ Et cuppe glādiū: sanguis draconis: gallia muscata: ⁊ balaustia cū spodio mixta: ⁊ auellana indica: coriādrū siccū: ⁊ foliū cū plātagine: hec em̄ stiptica sunt in actione sua.

18 ¶ Et galle. lapatium: ribes: ōbis: sunt frigida et constrictiua.

¶ De simplicibus medicinis calefacientibꝰ preter ꝙ educant.

19 Scito ꝙ calefaciētes medicine secūdū ꝙ rettulerunt ⁊ expertū est: sunt cōdisi: thus: piper: cardamomū: ⁊ piper longū.

10 ¶ Et cartamū: mēta. sāndāli: ⁊ cynamomū: ⁊ passe mōtane. i. staphisagria: ⁊ capparis.

11 ¶ Et cētonica: vrtica: ⁊ melissa: storax ⁊ ambra.

22 ¶ Et lignū aloes: acorꝰ: mellilotū. cusente. ⁊. 33.

23 ¶ Et gentiana. basilicon. peonia. lacca. ⁊ reubarbarum.

24 ¶ Et foliū laudanū ⁊ bacce lauri ⁊ ameos.

25 ¶ Et anetū ⁊ cataputia ⁊ alcāna rub. ⁊ myrrha.

26 ¶ Prassiū sagrapinū acorus ⁊ anisuz.

27 ¶ Et carui: ciminū. ⁊ fe. apū cāpestris.

28 ¶ Et spica capillus. saturcia ⁊ darsaā.

29 ¶ Et cassialignea galāga celidonia: ⁊ assaꝝ pix ysopꝰ ⁊ alchitrā pirerrū ⁊ balsamꝰ.

30 ¶ Et maiorana ⁊ papauer ru. ⁊ celicerta; calamꝰ aromaticus. ⁊ camomilla.

31 ¶ Et nigella assa fetida terbētina ⁊ sulfur. amoniacū synaꝑ. incst alleū cubebe costū.

¶ Doctrina q̄ siccū ab hūido distinguit ⁊ gradū medicinaꝝ simpliciū.

32 Oē aūt frigidū ⁊ calidū erit siccū. vł molle seu hūidū: ⁊ ex stipticitate q̄dē siccitas cognoscet. ex lenitate ꝟo hūiditas.

33 ¶ Et aūt apd medicos nota graduū diuersitas. Nā imutatio ⁊ alteratio solo intellectu ⁊ rōne ꝑcepta est in primo gradu.

34 ¶ Oē aūt cuiꝰ imutatio sensu ꝑcipit sine violētia hꝫ manifestā sigatione qd sit in gradu scdo. Oē aūt cuiꝰ imutatio sensu ꝑcipit cū lesiōe sꝫ nō destruit: est in gradu tertio.

35 ¶ Oē aūt qd sui violēti vstiōe: aut stupefactione: seu narcotizatiōe corrūpit qd imutat: exiuit a tēperie vsqꝫ ad. iiij. gradū.

¶ Rememoratio ꝟtutū scdaꝝ medicinaꝝ simpliciū ⁊ prio medicine attractiue.

36 Scito ꝙ in oī maturatiuo ē viscositas cū calore mediocri ⁊ tēperato ⁊ ꝓportiōali cū calore mēbri in quo maturatio intenditur cuiusmodi sunt adipes: pix ⁊ gūmi pini ⁊ oleū cū cera simul mixta ⁊ oleū cū cera bene mixtū ⁊ agitatū ⁊ fermentū in oleo coctū.

39 ¶ Oīs medicina mollificatiua est fortioris caloris quā sit mēbrū in quo mollificatio intenditur nō tñ est tāte virtutis ⁊ potētie: qd sui dissolutiōe ⁊ subtiliatione manifestetur in corpore nocumētuꝫ cuiusmodi sunt galbanū: bdelliū: amōiacum storax ⁊ medulla tibie: ceruine.

38 ¶ Indurātes q̄dē medicine frigide sūt sicut solatrū lētigo valloꝝ ⁊ similes his.

39 ¶ Omnis medicina opilatiua est caliditate ⁊ siccitate expoliata manifesta non mordicans membrum cui coniungitur: ⁊ cum hoc terrestris ē aut viscosa.

40 ¶ Est aūt notū ꝙ oīs medicina opilationis aperitiua: incisiua est ⁊ subtiliatiua. cuius sapor est salsus vel amarus cuiusmodi sunt cepe marine ⁊ radix liliū radix prouinche sal nitrum capparis ⁊ faba lupina.

41 ¶ Et stipticū q̄dē pōt eē apitiuū sꝫ nullo mō aperiet exteriꝰ applicatū nihilominꝰ in potu assumptū opilationē apiet in mēbris exñtē.

41 ¶ Deꝫ q̄dē mūdificatiua ⁊ abstersiua ē minoris subtilitatis ꝗ̄ sit ꝓcedēs sicut faba: fortiꝰ tñ eis ē dulce sicut mel ⁊ dulces amigdale.

43 ¶ In oī quidē rarificatiuo ⁊ resolutiuo existit calor tēperatus sicut est oleū cataputie ⁊ camomille ⁊ oleū radicū feniculi.

44 ¶ Oīs q̄dē medicīa orificioꝝ venaꝝ apitiua mūdificatiua est habēs calorē mixtū cū grossitie: cuiusmodi sunt allia cepe ⁊ fella.

45 ¶ Quicq̄d ꝯfert ad obturandū ꝯstringēdū meatus dꝫ esse stipticū ⁊ mordicatione priuatum.

46 ¶ Omnis medicina vstiua est magni ⁊ fortis caloris ⁊ vltimate grossitiei.

47 ¶ Omnis medicina putrefactiua est perfecte caliditatis ⁊ subtilis substantie.

48 ¶ Medicine autē carnis diminutiue sunt debiliores ꝓdictis sed sigillatiue vlcerum abstersiue sunt ⁊ desicatiue.

49 ¶ Medicina que a tota spē attrahit humorē seu humiditatem aliquam est bezahar ⁊ medicine laxatiue seu eductiue.

50 ¶ Omnis autē actio medicine attrahentis ratione qualitatis note fit a calore ipsius naturali et subtilitate substātie cuiusmodi sunt amoniacum bdellium. aut a putrefaciente sicut in egestionibus ⁊ stercoribus.

51 ¶ Bezahar aūt cōfert cū superat aut rōne q̄litatis cōuertentis ⁊ imutantis: aut ex sui nā propria aut eo etiā qd cōfert educendo per modū qualitatis necātis a veneno. Usus aūt haꝝ nō est tēpore sanitatis ideoqꝫ qui vtitur frequenter eis incurrit inde nocumentum.

52 ¶ Hec medicina calia ē ⁊ aperitiua icisiua ⁊ mollificatiua ex ea etiā est que stupefaciēdo confert sicut opiū ⁊ cetere narcotice.

¶ Rememoratio ꝟtutū tertiaꝝ medicinaruꝫ.

53 Post relatione quidēꝫ predictoꝝ reperiet relatio tertiaꝝ virtutū super his que contingunt ⁊ generantur ex quibus est cōminutio lapidis in renibus que quidem fit ex omni eo qd dissoluit incidit subtiliat ⁊ mollificat dum tamen calorē nō habeat manifestum cuiusmodi sunt radix asperagi ⁊ radix arundinis ⁊ vitrum vstuꝫ ⁊ passe mōtane. i. stafisagria.

54 ¶ Et similes istis habentes. s. aliquām calidi

tatem & humiditatem: faciunt egredi quod est in pectore per screatum.

55 ¶ Que etiam sunt téperate caliditatis generant lac.

56 ¶ Et omnis medicina iuuans screatú prouocat menstrua dú auctam habuerit caliditaté preter quod fortius exiccet.

57 ¶ Et he quidem omnes prouocát vrinã: acute tñ sunt in hoc certiores: & magis conuenientes.

58 ¶ Postq ergo retuli vires & virtutes complexionú medicinarú incipiam núc referre modos medicaminú & antidotorum: referam ergo oés modos earú quibus vtunt medici tã interius assumptis q3 in exterius applicatis. Et sút velut decorationes: pillule sirupi loc linimenta: cerata: ablutiones: fométationes: fricatióes: stuffe vel pitria: balnea: trocisci electuaria: suppositoria: licinia: clisteria. stille seu stillicilia: iniectióes: magdaleóes: dentrificia. sternutatoria. acuatoria: siringa empla & vnguéta puluercs oculorum & sinapisma & sút caputpurgia collíria nastalia decoctio colatura opiate & fumigia per traiectoriú & sine fricatoria saccellationes. infusiones trazee confectiones.

¶ Rememoratio rectificationis corruptionis & significationis ipsius.

59 ¶ Omnis morbus quez sumus relaturi existit, vt in toto corpore aut specialiter in aliquo ex membris eius. Qui si fuerit sine materia: erit quidem cú cóplexioni seu contrario eius cura.

60 ¶ Discernit aút morbus repleti corporis a morbo predicto: suméndo experientiã ab eo per inuestigationé artificialez: si .s. non assit cú eo aliqd ex signis super repletionem corporis signantibus.

61 ¶ Si aút contingat nocumentú ex operatione in cura morbi erit quidem medicamé simile .s. morbo in cóplexione: & recipiet iuuamentú ex eo qd contrariat cause efficienti corruptionem .s. morbú.

62 ¶ Potest etiam sumi significatio super morbum ex sensu tactus: & debilitate operationis.

63 ¶ Et etiam ex eo quod apparet ex illaudabilib9 sm spés & modos suos: & etiã ex eo qd videt de superfluitatibus exeuntibus.

64 ¶ Si ergo patiétis vrine fuerint sine hypostasi & residétijs & pulsus inequalis; nequaq ex repletione patiet: sed morbus eius reponet potius sub genere morbi innanientis & consumptiui.

65 ¶ Et si dolor sit i aliquo loco specialiter significabit super passionem illius loci.

66 ¶ Sumit etiã significatio super ipsum ex etate & complexione corporis & ipsius colore & .4. anni téporibus: & eorum cóstitutionibus & ipsius propria habitatóe & ciuitatib9 eius. & ex eo qd precessit de regimine proprio; ex his .n. fit iuuamétú sup cognitionem & precognitionem morbi.

¶ Rememoratio morborum significantiú supra morbos ex mala cóplone calida.

67 ¶ Si ergo corpus patiat de caliditate: ledetur quidem ab omni calido & tactu calidú reperiet erit q3 eius vrina rubea. Et pulsus velox & inquietus cú siti: & labore seu angustia: & vigiliarum instãtia cú motu inordinato: habitudine extenuata: & colore citrino: & habitatióe meridionali ciuitatis: & etate iuuenili: & discursu eorum que caloré efficiút pro tãto curetur cú infrigidãtibus secundum vienté: & omne qd laboré infert curãtibus & sit cibus eius sz quãtitaté virtutis & qualitaté eius qd apparebit ex appetitu ipsius.

¶ De signis male cóplonis frigide.

68 ¶ Si vero ex mala cóplone frigida patiat: cóstat q infrigidãtia oberút ei: & oia calida proderunt eidem: eius etiaz frigiditas percipietur sensu tactus & color eius signãter albus repietur: pulsusq3 tardus: nec patietur sitim: nec vigiliarum instãtiã: q si pateretur: nó tamé multe molestaretur: & si cuz colore albo assit lassitas & mollities corporis etas senectutis & locus qué inhabitat fuerit septétrionalis: & tps anni: hyems & vsus fuerit in preteritis infrigidantibus: erit quidé significatio certa super isto pro tãto si medicet & curetur in aliquo curet cú calefaciétibus & breuiter intendat in cura eius sm curã qua curatur spasmus.

¶ De signis ex mala cóplone calida & sicca.

69 ¶ Ubiquidem duo morbi non generantur altero ex duobus: vnde si fuerit morbus siccus videbis patienté siccum: & si fuerit humidus videbis patientem laxum & spongiosum.

70 ¶ humidú ergo exiccet subtiliter siue fuerit cú caliditate siue cú frigiditate: & siccú cú sibi contrario rectificet: & in oibus sunt prius auferéde cáe efficiétes: si fiat recta curatio.

¶ Capitulum morborum de repletióe & códitióe que obseruãde sunt in euacuatione & est totú de flobotomia.

71 ¶ Cum ergo erit morbus ex repletione: nequaquã curabit nisi per euacuationé.

72 ¶ In omni euacuatione sunt .x. obseruãda q si nó possint seruari: regulet tamé quãtitas & mésuret sm exigétiã eorum. Quorum primú é laudabilis dispositio accidétiú: & scóm vt sint morbi de repletióe & tertiuz etas a iuuétute vsq3 ad senectuté: & quartuz consuetudo euacuandi: & quintú consistétia virtutis: & sextú tps veris vel autúni: & septimú q locus qué inhabitat equalis sit in oibus & téperatus: octauum sit tps presens: & nonú q patiétis cóplexio sit calida & humida. & decimú vt corpus bone habitudinis sit & bene carnosum.

¶ De spébus euacuationis fiende & modis.

73 ¶ Cum ratióe eius quod generatú est in aliquo ex membris corporis volueris ipz trahere ab inde: trahe ipsum per euacuationem ab ipso membro: aut per attractioné ipsius soluz ad alia mébra contraria siue eis equipolléntia & interdú fiet eius attractio ad membrum habens colligãtiã cum membro patiéte: & sic fiat attractio cú ventosis positis sup mammillas in constrictione menstruosum matricis.

74 ¶ Iam quidé premisimus signa repletiõis & medicinas eductiuas.

¶ Cura morborum ex sanguine per flobotomiam.

75 ¶ Galienus quidem aperiebat venam . & sanguinem minuebat cum erat chimus auctus et magnificatus.

76 ¶ Fiat igit minutio dominū sanguinis in corpore appentibus signis: et potissime cū apate servatis conditionib⁹ istis nō aūt in alijs humoribus.

77 ¶ Fiat ergo flobotomia in his q̄ itellexit in h° tractatu et l morbis illis et in q̄bus ipe fecit eaꝫ.

78 ¶ Inchoetur ergo a flobotomia i omni flegmone habito testimonio certo sup ipo.

79 ¶ Fiat ergo sive sit in capite interius vel exterius: necnō et in tali facto in iūcturis fiat et l apate facto sub aurib⁹ et obthalmia oculoꝝ et in apatibus lingue mery gingivaꝝ et squinātie et i apatibus intestinoꝝ et cruriū et splenis et testiculorū renū et vesice: necnō in apate matricis et vmbilici et inguinari et alijs spēbus rubedinis.

80 ¶ Fiat etiā in vlcerib⁹ capitis et oculoꝝ et rubigine auriuꝫ scabiosa.

81 ¶ Est etiā facienda in volatilibus et vlcerib⁹ pulmonis et oris et rasuris et excoriationibus.

82 ¶ Et fiat in passione intestinoꝝ: cū tū cōstabit de noticia ipoꝝ et cū erit in eis carnis aug^m innāle.

83 ¶ Est etiā faciēda in variola vbicūq fiat et scabie humida postq̄ fuerit notum et manifestū sicut in variola oris et oculoꝝ et sicut in variola in hypocundrijs generata.

84 ¶ Est ergo faciēda in repletione venaꝝ et egressu sanguinis ab eis sicut in fluxu sanguinis narium: et in manante a dētibus et gigiuis: et etiā in egrediēte ab auribus: et ab ore matricis: et l emoroidibus ani: et in fluxu menstruorum: et in sanie rubicunda.

85 ¶ Fiat etiā in dolore capitis: vertigine et fetore oris: necnon in dolore dentium: et casu capilloꝝ seu alopitia.

86 ¶ Et etiā in mēbri dissolutione als dislocatione et spmatis egressu: vel expulsione: et dolore artuum et reumate.

87 ¶ Cōpetit et in epilā: et in febel: vngui[...] moro necnō etiā in casu: et ablatione appetitus.

88 ¶ Est etiaꝫ vena incidēda in passionibus ani: et sedis anchaꝝ: sciatica: et dolore stomaci.

89 ¶ Sic etiā in dolore epatis pungitivo: et in opilationibus eius.

90 ¶ Intēdat ergo cū regimine et cura hoꝝ morborum sicut in cura: et regimine sinochi cū eductione colere rubee post flobotomiā et vsu ciboꝝ infrigidantiū: et fuga calefaciētiū et q sanguinē auget et magnificat: et q eis afferē declinet ad stipticitatē: et ppinētur eis acetosa.

91 ¶ Sumātur aūt signa sup hanc passionē significātia: ex capitulo sanguinis dñiū significātiū: et in summa declinare ad infrigidationē et exicationē est actus medici expediti et ingeniosi.

¶ De morbis ex cola citrina cōtingētibus.

92 F Morbi qui ex colera rubea gñant sunt sicut vlcera in lubricitate intestinoꝝ cōtingētia et pmixtionis: suffocatio matricis tertiana sciatica et fluxus sanguinis per secessum.

93 ¶ De tertiana iā fecim⁹ mētionē in his q̄ pcesserunt: et in summa: febris est calor extraneus p totum corpus dispsus: nocēs opationibus suis.

94 ¶ Et tussis: et dolor capitis: et apa: q sm latū et longum in corpe dispgitur.

95 ¶ Et fortis et acut⁹ dolor auriū: et multitudo scabiei palpebraꝝ.

96 ¶ Et vlcera et apata in iūcturis: et dolor pūgitiu⁹ et mordicativus in eisdē: et fissura digitoꝝ et panariciū vnguiū: et macule appentes in corpe lētib⁹ similes et morbus cū citrinitate dētiū. et vesice dolor fortis.

97 ¶ Et amor herenos et fluxus sanguinis et apostema existēs in extremitate oculi et citrinitas cutis et variola.

98 ¶ Et macule subtiles et nigre et opilationes epatis: et apostema matricis et pleuresis et casus et ablatio appetitus.

99 ¶ Et vertigo et fissura labiorū et dolor vue: et fortis fluxus ventris.

100 ¶ Et vlcus qd dilatatur: et dubaylet et tumor existens in ano.

101 ¶ Et pruritus et variola aut formica et herisipila et pulmonis vlcera.

102 ¶ In cura quidē hoꝝ morboꝝ est sicut in cura febris tertiane pcedēdū: educat ergo cola absq flobotomia: et attēdat ad infrigidationē ipsoruꝫ: sicut in morbis sanguineis veruꝫ morbi colerici spāliter humectētur: nā pdicti ambo morbi vnis vocantur et conveniunt in caliditate: necnon etiā in omni eo q per eam inferetur patiētibus nocumentum sumantur autem signa super hos morbos significantia ex capitulo signorum dominiū colere significantium.

¶ De morbis ex humore flegmatico.

103 F Omnis quidem morbus ex humore flegmatico generatus est sicut apostema tumidum et laxum paralisis et relaxatio dolor capitis de frigida et epilepsia.

104 ¶ Et sicut scabies magna et grossa et ipsius cōstipatio: et retentio et tumores colli. i. glandule: et squāme capitis: et oblivio: et dolor auriū de frigida: et borahet macula alba seu morphea et apoplexia tussis sicca et tortura oris.

105 ¶ Et sicut elephātia pedū casus appetit⁹ et pediculi et tumor ani et anchaꝝ et aqua oculoꝝ et ipsorum dilatatio et fetor ascellarum.

106 ¶ Et ex passionibus vētris sicut lubricitas intestinoꝝ et vermes.

107 ¶ Vermes et ex hūore flegmatico gñant et difficultas partus: et secūdine retētio in eodē.

108 ¶ Et dolor reniū: et febris quotidiana: et frigiditas splenis et epatis: et egressus seu eminētia vmbilici: et passio cum egestione sanici.

109 ¶ Et dolor artuū: et nigredo corporis: et viror cutis superficiei: aut ipius fuscedo: et morbus hydropicus: sicut vterina: carnosa et typanites.

110 ¶ Procedēdum est in cura huius spēi: sicut pcedītur in cura complexionis: frigide et humide. Sup cuius complexione vtendum est signis positis in capitulo de signis dominiū humoris flegmatici significātibus. Est q et vtendū in evacuatione horum morborum: eoq retulimus in cura

per quā euacuatur flegmaticus humor. Estq3 cō sequēter vtendū in his corporibus his q̄ corpus calefaciunt ⁊ exiccāt: ⁊ cibo calido ⁊ subtili: ⁊ in sūma curēt calefacientib⁹ intus ⁊ exterius sicut fit in palisi cū pillulis fetidis: ⁊ silib⁹ eductiuis.

¶De morbis ex melācolia generatis.

111 FOmnis morbus ex colera nigra generatus in corpore est sicut verruca: ⁊ fe. quartana emorroy de epilepsia polipus ⁊ spasmus.

112 ¶Et dolor ventris ⁊ cancer ⁊ morphea ⁊ doloꝝ capitis ⁊ vigiliarum instantia.

113 ¶Et apā duꝝ ⁊ lepra: ⁊ qđ ex cibo ī corporibus corrūpit: ⁊ tussis sicca ⁊ splēis durities, ⁊ vētositas

114 ¶Et melia ⁊ passio ī capite: ⁊ retētio vrie ī ea.

115 ¶Et passio colica alopitia ⁊ morſ⁹ cāis rabidi.

116 ¶Et ficꝰ ⁊ lac coagulatū ī corpe ⁊ algor epatis.

117 ¶Et caninus apetitus ⁊ rimulatio seu ruptura in anchis facta: ⁊ lapis factus in renibus ⁊ vesica ⁊ tumor ancharum dolorosus: ⁊ tumor in duob⁹ lateribus seu hypocondrijs factus: necnon etiaꝫ tumor in capite auribus palpebris ⁊ pedibus generatus.

118 ¶Procedatur in hac spē morborum fm quod proceditur in cura ⁊ regimie lepre. accipiāturq3 signa super ipsam ex capitulo signorum dominiū melie significantiū: euacuet ergo cū epithimo vł polipodio: ⁊ cum alijs que rettuli: si autē vtatur quis calefacientibus ⁊ humectantibus prospera buntur ipsius opera in eisdem.

¶Incipit pars q̄rta practice ⁊ est manualis operatio: que in. 3. diuiditur partes.

1 POstq̄ iam perfeci primū regim curationis: incipiaꝫ nūc ī opatione manuali: ex qua faciam pri mū regimen in venis magnis ⁊ puis: ⁊ scđm faciā in carne: ⁊ tertiū in osse.

2 Ex genere venaꝝ sunt q̄dā quas apimus: ⁊ q̄dā q̄s ligamus: ⁊ in parte scindimus ⁊ seq̄stramus.

3 ¶Est aūt medicina aperiēda in omni morbo capitis ⁊ pectoris: sicut in apostemate ipsius.

4 ¶Et cephalica superior apienda est in forti dolore capitis ⁊ fluxu sanguinis narium.

5 Et inferior in medicatione nocumentorum pectori ⁊ pulmoni contingentium.

6 ¶Et que dicunt almerina arab. in malitia morborum splenis ⁊ epatis.

7 ¶Et in absentia basilice dꝫ funis brachij apiri.

8 ¶Uene quoq3 temporum sunt in continuo dolore ipsoꝝ aperiende.

9 ¶Et existens post aures in emigrānea ⁊ antiquo vlcere capitis.

10 ¶Sed que sunt in ambabus oculorum extremitatibus in morbis eorum aperiantur.

11 ¶Et minuatur existens in suppremo capitis ī vlceribus ⁊ apostematibus seu pustulis in superficie ⁊ cute eius generatis vene autem colli sunt in lepra aperiende.

12 ¶Et vena frontis est apienda in passiōibus oculi: ⁊ in cōtinuo dolore capitis: ⁊ tinea: apiat etiā ī parte posteriori existēs in cōtinuo dolore capitis ⁊ existēs inter nares meat⁹ nasi rōne pustule seu variole faciei ⁊ existēs sub lingua in squinantia.

13 ¶Et aperiatur vena cauile in morbis intestinorū sub vmbilico existentium ⁊ saphena existēs in tibijs in morbo crurium.

14 ¶Et minuatur sciatica in sciatica: ⁊ vena pedis ī accidentibus eius.

15 ¶Uene quoq3 pulsatiles sunt in dolore capitis incidende ⁊ sequestrande. ⁊ in dolore oculi: cum ēt timueris ex violentia morbi ex fluxu ⁊ descensu aque ad oculum.

16 ¶Cū etiā generabitur apā ex apitione ipsius p̄ter q͛ fluat sanguis ex ipsius superficie incidem⁹ ⁊ sequestrabimus eā vel cauterizabim⁹ ipaꝫ: aut siquis maluerit minuatur aut omnino abscindat ⁊ sistat flux⁹ sanguinis ab ea cū ligatura vel cauterio deinde curet cū medicinis qb⁹ vulnera curātur donec sanitati fuerit restitutus.

17 ¶Ex operib⁹ aūt in carne faciēda sunt scarificatio incisio ⁊ cauterizatio sunt ex scarificatiōib⁹ q̄dā qbus fluit sanguis a supficie cū ventosis: ⁊ h⁹ corporibus patientibus vlcera ⁊ variolas.

18 ¶Ponimus autem ventosas sine scarificatiōe in eo in quo intendimus solum euulsionem ⁊ diuersionem materie.

19 ¶Et interdū ꝯiungimus eas vacuas: ⁊ interdū cū cocto vrēte ad ꝯsumēdū ili⁹ loci vētositates: ⁊ ad rectificādū membroꝝ malitiā cū caliditate.

20 ¶Qđ scindit ab ea est sicut claui ⁊ altazar.

21 ¶Et omne qđ supfluit ⁊ putrefit in extremitatib⁹ sicut besbeta nasi ⁊ digitus superfluus aut inseparabiliꝰ cōiunctus ⁊ coniunctio palpebrarum.

22 ¶Et vuea eminens ⁊ preputium claudens cānalem virge.

23 ¶Et caro in vlcere inaturaliter aucta ⁊ putrefcā ⁊ vlcus ex contusione putrefactum.

24 ¶Et etiā abscindēdū q͛ innaturaliter auget ī lingua: ⁊ q͛ cadet in auribus.

22 ¶Est etiam caro incidenda super vitrū in membro fixum ⁊ profundatum spinam aut festucā vt inde predicta extrahant māme ēt holum abscindant interdū ⁊ varices in tibijs apparentes.

26 ¶Et boaissar ⁊ noaissar.

27 ¶Et q͛ fuerit iaꝫ denigratum ex pinguedine aut putrefactum ex carne.

28 ¶Et etiam omne illud quo elongat vulua alias vuula ⁊ omne qđ augetur sup gingiuas.

29 ¶Abscindatur etiam caro vene. madan. ⁊ omne quod nobis aures claudit ⁊ obturat.

30 ¶Et omne qđ existit sup visum ⁊ velat ipsum: ⁊ qđ denigratur in nobis ex preputio: ⁊ qđ claudit anū ⁊ tussea ⁊ satera ⁊ tussar ⁊ habēs alias nō hñs sexum manifestū ⁊ ruptura vmbilici.

31 ¶Et vulnus qđ ꝯtingit ex omni eo quod scindit vł cura cum sutura: ⁊ omne membrum vulneratum consolidando ipsum.

¶Ars cauterij faciendi in carne.

32 ¶Omne corpus cauterizat ad sistendum emoroisagyam sanguinis a vena pulsatili: aut aptione vene magne fatigante: mediciꝫ in sistendo fluxū

sanguinis ab ea.

33 ¶ Fit etiam in corporibus humidis ad exiccandū ea: et in carnibus laxis ad indurandū eas et ad ca lefaciēdū corpora infrigidata: necnon ad tollendum humiditates egredientes a natura.

¶ Ars perforationis.

34 ¶ Utimur quacūqꝫ pforatione ad extrahendum humiditatem nociuam sicut saniē quā sic extrahimus ab apostemate et sanguinem alicubi corruptum et aquam ab oculo vel grandinem et aquā a capite et nodum.

35 ¶ Et sicut in hydrope et hernia aquosa et carnosa. Pars tertia manualis in ossib⁹ cui⁹ pncipiū dz esse in cōsolidationib⁹ fracturaꝝ ipsoꝝ.

36 ¶ Quicquid fit per operationē in osse est sicē in fractura aut dislocatione ipsius: curabimus autem qꝫcunqꝫ fracturam cum consolidatione ipsius et reductione ipsius fracture in osse dōec inde ad ꝓprium situm reducatur et ablatione cuiuscūqꝫ pūgentis et mordicantis ipsum: et ligatura manu facta: que neqꝫ laborem neqꝫ molestiam inferat. s. non nimis forti aut debili. Inchoetur autem fasciatio a medio ipsi⁹ et fortificetur strictura super amplius et ligetur et super addantur puluilli et desuper astelle coniunctim.

37 ¶ Subtiliabimus quoqꝫ dietam eius a principio et in fine ingrossabimus eam: quatenus bene restauretur.

38 ¶ Est autem cauendum a principio: ne apostema calidum generetur diuertendo et attrahendo ad locum fracture quod infunditur ex sanguine toto posse: et prohibendo fluxum eius cum omni frigido competenti et prohibendo donec curatus fuerit motum patienti. Cura enim eius sine longa quiete non p[...]ficitur.

39 ¶ Cura autem dislocationis cum eo ꝗ trahit ipsum os dislocatum: donec ipsum ad locum proprium redire faciat.

40 ¶ Postqꝫ autem reductū fuerit sic: ligetur stricte: et iter sic ꝯito tempore diccimus et utatur stipticis medicinis: et comedat patiens cibos acetosos do nec fuerit securus ab apāte: nec timeat de collectione sanguinis: continuetur autem cura ista ad minus per mensem vnum: et interdum ampli⁹ per. x. dies. Iam ergo perfeci curam omniū morborum: et ex nunc abscondā sermonem meum: ex quo iam perfeci librum istum.

¶ Regis aboali haissez filij hali abinsceni liber totus finitus est vna cū tractatu de virtutibus cordis trāslato ab Arnaldo de villanoua: ac etiā cū canticis eiusdē trāslatis ex arabico in latinū a magistro Armegādo blasij de mōtepesulano.

¶ Liber auicenne lugduni finē sortitus est optatū Opa Iacobi myt diligētissimi calcographi. Anno salutis. M. ccccc. xxij. die vero. xxvij. nouēbris.

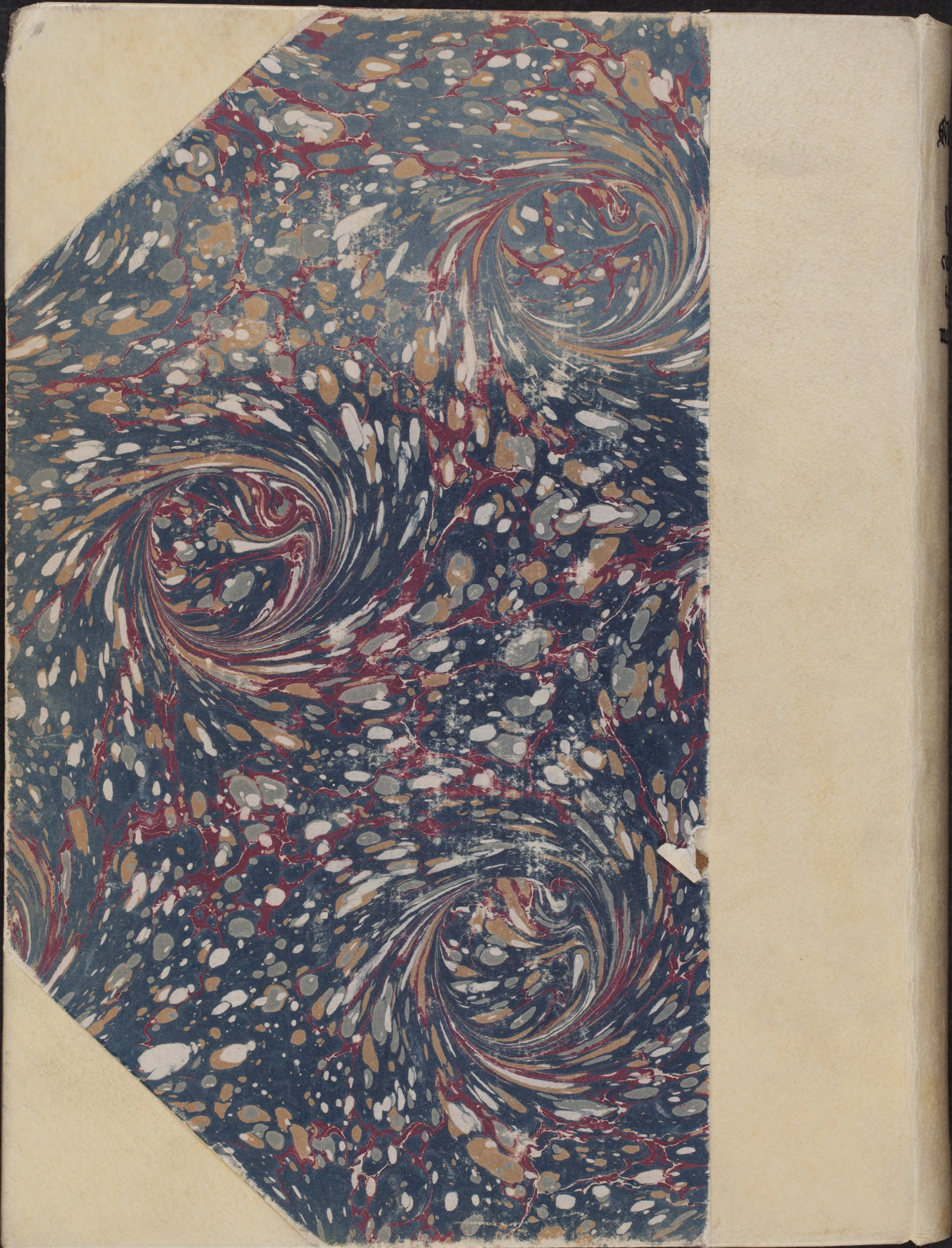
Deo gratias. Amen.

¶ Registrum.

✠ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z ꝯ ꝝ. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U X Y Z aa bb cc dd ee ff gg hh Omnes sunt quaterni preter q ff qui est quinternus et hh qui est duernus et M N ternus.

Matty bound
Oct. 1949

£2.10.0

Auicenna. Liber canonis totius medicine ab Auicenna excussus a Gerardo Cremonensi ab Arabica lingua in Latinam reductus. Et a Petro Antonio Rustico...castigatus: necnon a Symphoriano Camperio...annotationibus terminisque Arabicis et eorum expositionibus nuper illustratus.

[Hunter]